

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ကြီးများ

| ဇာတ် |

ဝိပဿနာရုနည်းများ

ပေါင်းချုပ်

ဒုတိယအုပ်

ကျော်နန္ဒအောင်

စုဆောင်းပုံနှိပ်သည်

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပုံ

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး	ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး	ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

- ပြည်ပအားကိုး ပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။
- ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ်သတ်မှတ် ချေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး
- အမျိုးသားပြန်လည်စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊
- ဒိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး၊
- ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်တစ်ရပ် တည်ဆောက်ရေး၊

စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- စိုက်ပျိုးရေးကိုအခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
- ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာဖြစ်ပေါ်လာရေး၊
- ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့်အရင်းအနှီးများဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး၊
- နိုင်ငံတော်စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင်ရှိရေး၊

လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်

- တစ်မျိုးသားလုံး၏စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင့်မားရေး၊
- အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး၊
- မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊
- တစ်မျိုးသားလုံးကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင့်မားရေး၊

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ကြီးများ၏
ဝိမ္မသနာဂုဏ်ဇာတ်များ

၉ တွဲပေါင်းချုပ်

ကျော်နန္ဒအောင်

စုဆောင်းပူဇော်သည်။

(ဒုတိယအုပ်)

၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ
ပထမအကြိမ်

ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ကြီးများ၏ဝိပဿနာရှုနည်းများပေါင်းချုပ် ဒုတိယတွဲ

သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနပုံနှိပ်တိုက် စာအမှတ် ၁၁၉/၀၁/(ပုံနှိပ်)
သသန-၁၀၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဝင်းနိုင်(မှတ်ပုံတင်အမှတ် - ၀၃၈၄၃၊ ၀၂၄၀၅) ဖြင့်
ရိုက်နှိပ်ခွင့်ပြု၍ ဦးတင်အောင်ကျော် (မြ-၀၇၀၅၃)၊ စွယ်တော်ပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ် ၁၄၇၊
၅၁ လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ က အဖုံးနှင့်အတွင်းစာသားများကို ရိုက်နှိပ်ပါသည်။
ပေါင်းချုပ် ပထမအကြိမ် စောင်ရေ- ၅၀၀ရိုက်နှိပ်ကာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင်
တန်ဖိုး ၈၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် ဖြန့်ချိသည်။

စာအုပ်ချုပ် - ကိုမြင့်၊ ညီဝင်းမြင့်

မာတိကာ

ဒုတိယအုပ်

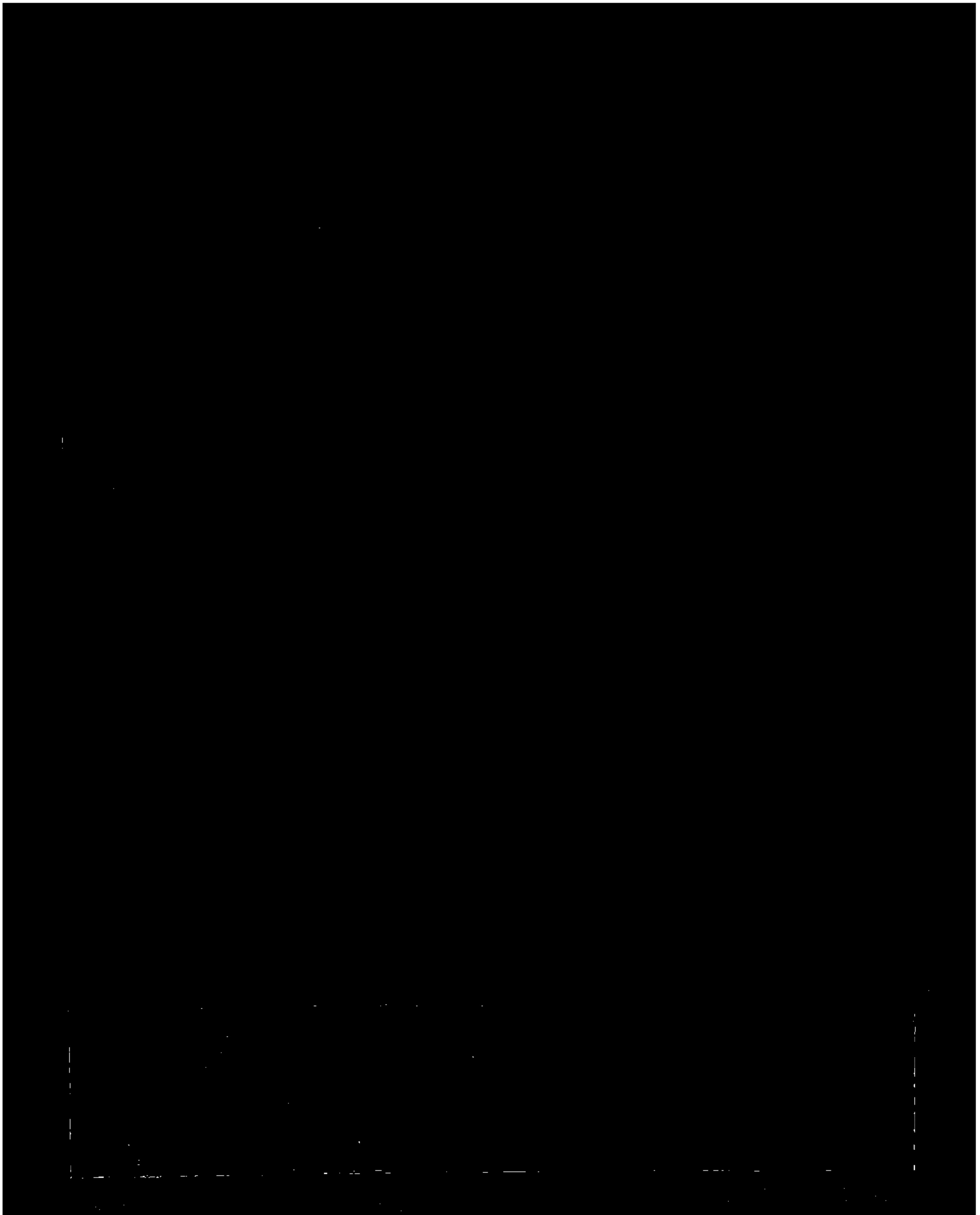
၄၄။	အနောက်ပရက္ကမချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၈၁၃
၄၅။	မင်းကွန်း တိပိဋကဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ	၈၃၀
၄၆။	စတုဂီရိ တောင်လေးလုံး ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၈၄၈
၄၇။	အင်ကြင်းမြောင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၈၆၁
၄၈။	မြို့မိဆရာတော်ဘုရားကြီး	၈၉၀
၄၉။	ခေမာသီဝံဆရာတော်ဘုရားကြီး	၉၁၄
၅၀။	စစ်ကိုင်း ဝိဇ္ဇောဒယချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၉၃၇
၅၁။	ရွှေဂူတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၉၅၃
၅၂။	စလင်းကန်လယ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၉၇၃
၅၃။	ကွမ်းတော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၉၈၉
၅၄။	ကျောက်ထီးတန္တု ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၉၉၇
၅၅။	ပန်းလွှားဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၀၂၀
၅၆။	မှန်ကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၀၄၁
၅၇။	ငှက်တွင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၀၅၄
၅၈။	ပထမ ဂျိုးဂျိုးကျတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၀၇၄
၅၉။	ရေးမြို့ပစ္စိမာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၀၉၁
၆၀။	ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၁၀၉
၆၁။	ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၁၄၀
၆၂။	အောင်ခဲစဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၁၆၃
၆၃။	သူငယ်တော်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၁၈၆
၆၄။	ဇေယျဝတီ ဦးသီလာစာရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၂၀၂
၆၅။	တေဇစက္ကိဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၂၂၆
၆၆။	မြေငူရွာ သရက်တော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၂၃၉
၆၇။	လူသိမခံလိုသောဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၂၆၅
၆၈။	အမတမဂ္ဂဓမ္မသာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၂၈၀
၆၉။	ရေဦးဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၃၀၇

၇၀။	ရွှေသာလျောင်းဘုရားသိမ်တော်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၃၁၆
၇၁။	သစ္စာဒီပကဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၃၃၉
၇၂။	ဖားအောက်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၃၆၂
၇၃။	တံခွန်တိုင်အနောက်ကျောင်းဝိပဿနာအလင်းပြဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၃၈၁
၇၄။	ရွှေဥမင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၄၀၁
၇၅။	မူလတောင်ကိုးလုံးအံ့ကြီးဘေးမဲ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၄၂၅
၇၆။	မွေတော်ကျွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၄၄၁
၇၇။	မောင်းထောင်မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၄၅၆
၇၈။	အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၄၉၁
၇၉။	မူလဓမ္မဒူတတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၅၁၆
၈၀။	မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၅၃၅
၈၁။	အောင်လံဆရာတော် အရှင်စန္ဒိမာဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၅၆၇

ပထမအုပ်တွင် ပါဝင်ပြီးသော ဆရာတော်ကြီးများ

၁။	လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁
၂။	မူလမင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၂
၃။	မိုးညှင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး	၂၄
၄။	စွန်းလွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး	၄၁
၅။	ဟံသာဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး	၅၄
၆။	တောင်ပုလုတောရကမ္ဘာအေးဆရာတော်ဘုရားကြီး	၆၄
၇။	မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၈၀
၈။	ကသစ်ဝိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၀၁
၉။	မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၂၀
၁၀။	ဘုန်းတော်ကြီးဦးသီလ	၁၃၉
၁၁။	ပခုက္ကူအရှေ့တိုက်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၄၉
၁၂။	ကနီရွှေသိမ်တော်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၆၀
၁၃။	ပြည်မြို့နိဗ္ဗိန္ဒတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၁၉၃
၁၄။	မူလသပိတ်အိုင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၂၁၄

၁၅။	ဝန်းသိုခန္တီးဆရာတော်ဘုရားကြီး	၂၂၉
၁၆။	ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး	၂၅၉
၁၇။	မြောင်းမြဝေဠုဝတီဆရာတော်ဘုရားကြီး	၂၈၄
၁၈။	မျောက်တစ်ရာတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၃၀၄
၁၉။	ပထမရွှေကျင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၃၁၅
၂၀။	ပထမ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး	၃၃၈
၂၁။	မန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၃၅၈
၂၂။	စစ်ကိုင်း ပထမ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး	၃၇၂
၂၃။	သိမ်တောင်အင်းမကြီးတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၃၈၇
၂၄။	သိမ်တောင်ဆည်ကြီးတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၄၀၅
၂၅။	တော်ကူးဆရာတော်ဘုရားကြီး	၄၂၈
၂၆။	အင်းလေးရွှေဥဒေါင်းတောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၄၄၃
၂၇။	အရှေ့ပရက္ကမဆရာတော်ဘုရားကြီး	၄၅၉
၂၈။	သီးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး	၄၈၂
၂၉။	ထွဋ်ခေါင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၅၁၀
၃၀။	ညောင်လွန်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး	၅၂၂
၃၁။	ရွှေတောင်ဦးတိက္ခိန္ဒြိယဆရာတော်ဘုရားကြီး	၅၅၀
၃၂။	လယ်တီဦးနန္ဒိယ(သဲဖြူ)ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၅၇၆
၃၃။	ရေနံချောင်းဘေးမဲ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၆၀၂
၃၄။	မောင်းထောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၆၁၄
၃၅။	တောင်တန်းနယ်ခြားသာသနာပြုဆရာတော်ဘုရားကြီး	၆၂၆
၃၆။	မိတ္ထီလာဝမ်းတော်ပြည့်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၆၄၃
၃၇။	ကန်တော်မင်းကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး	၆၆၄
၃၈။	သေကျတောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး	၆၉၃
၃၉။	ဒီပဲရင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး	၇၂၀
၄၀။	တောင်ပွားဆရာတော်ဘုရားကြီး	၇၄၂
၄၁။	မင်းကွန်း ပထမ ဓမ္မနာဒဆရာတော်ဘုရားကြီး	၇၆၇
၄၂။	ရွှေဟင်္သာဆရာတော်ဘုရားကြီး	၇၈၃
၄၃။	ဖားအောက်တောရ သစ်သီးဆရာတော်ဘုရားကြီး	၇၉၉

ကျေးဇူးတော်ရှင်
အနောက်ပရိတ္တမဗျောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အနောက်ပရက္ကမချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၆၈-၁၃၃၇]

မဇ္ဈိမဒေသ သာသနာ ခေတ်ဟောင်းစဉ်က သာဝတ္ထိ၊ ရာဇဂြိုဟ် အစရှိသော မြို့ကြီးတို့သည် ပရိယတ္တိ သင်ကြားရာကျောင်းတိုက်ကြီး၊ ပဋိပတ္တိ အားထုတ်ရာ ကျောင်းတိုက်ကြီးများတို့ဖြင့် လွန်စွာ ကျက်သရေရှိကုန်၏။ သီဟိုဠ်ကျွန်း (သီရိလင်္ကာ)၌ လည်း သာသနာတော်နှစ် ၂၃၆-ခုနှစ်မှစ၍ နှစ်ပေါင်း များစွာ ကြာမြင့်စွာ အနုရာဇမြို့၊ ပုလတ္တိ၊ တိဿ မဟာရာမမြို့ စသည်တို့၌ ပရိယတ္တိ စာသင်တိုက် ကြီး၊ ပဋိပတ္တိအလုပ် အားထုတ်ရာ တပေါင်စာသည် တို့ဖြင့် ဘုရားရှင်သာသနာ လွန်စွာ စည်ပင် ပွင့်လင်း ခဲ့လေသည်။

ဤစစ်ကိုင်းမြို့သည်လည်း ပရိယတ္တိ စာ သင်တိုက်ကြီးများ၊ ပဋိပတ္တိဌာနများဖြင့် မြန်မာ့ သာသနာဝင်တွင် ထင်ရှားခဲ့လေရာ စစ်ကိုင်းတောင် ရိုး အနောက်ပရက္ကမချောင်သည် ပဋိပတ္တိအလုပ်အား ထုတ်ရာဌာနအဖြစ် ထင်ရှား၏။

ယင်း အနောက် ပရက္ကမချောင်၌ ဆရာတော် အရှင်ဝဏ္ဏာစာရသည် ဘုရားရှင်၏ ပဋိပတ် အနွယ် ကို မကွယ်မပျက်အောင် စံနမူပြသည့်အနေဖြင့် ကြီး ပမ်းအားသစ်ခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်တော်မူသည်။

ဖွားမြင် ရှင်ရဟန်းပြု
ဆရာတော်သည် မုံရွာခရိုင် ဘုတလင်မြို့အပိုင်

ကင်စမ်းရွာ၌ အဖ ဦးကောင်းစံ-အမိ ဒေါ်ကောက် တော်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၈-ခုနှစ် တပေါင်းလဆုတ် ၂ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက်အရက်တက် ၅နာရီ ၁၀မိနစ် အချိန်တွင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ငယ်စဉ်ကပင် ကင်စမ်းရွာကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြား၍ သာမဏေ အရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေဝတ်၍ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ သက်တော် ၂၀ အရွယ်တွင် တောင်ငူမြို့ ကျွဲအိပ်ပွဲရှမ်းရွာကျောင်း ဥဒကုက္ကေပသိမ်၌ ကျွဲအိပ်ပွဲကျောင်း ဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့လေ သည်။

ပညာသင်ကြားခြင်း

ဥပဇ္ဈာယ် ကျွဲအိပ်ပွဲကျောင်းဆရာတော်၊ ပဲခူးကုန်း၊ ကျွန်းချောင်းရွာသစ်ဆရာတော်၊ မုံရွာမြို့ အနောက်လယ်တီဦးကောဝိဒ၊ မောင်းထောင် ကျောက်ကူဆရာတော်၊ မင်းကင်းညောင်ပင်သာရွာ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိစ္စတို့၏ အထံတွင် ပိဋကတ် အခြေခံကျမ်းဂန်များ၊ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များကို သင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ပဋိပတ်အကျင့်ကို ဖြည့်ကျင့်ခြင်း

ဘုရားရှင် သာသနာတော်တွင် ထမ်းရွက်ခွင့် ရသဖြင့် လွန်စွာမှ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်ခြင်း ပီတိ

သောမနဿဖြစ်၍ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် သာသနာနှစ်
 ရပ်တွင် ပဋိပတ်ကို အားထုတ်လိုသောဆန္ဒပြင်းစွာ
 ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် မုံရွာခရိုင် ကန္တိမြို့ ရွှေသိမ်တော်
 တောရဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ကမ္မဋ္ဌာန်း အား
 ထုတ်နည်းကို ခံယူပြီး 'ရှေ့သွား နောက်လိုက်၊ သိုက်
 မြိုက်မလို၊ ကြံချိုပမာ၊ တစ်ချောင်းသာတည်း၊ ရှောင်
 ခွာဖော်နည်း၊ တစ်ကိုယ်တည်းဖြင့်၊ တောထဲဝင်ခို၊
 ချမ်းသာပို၏' ဟူသည်နှင့်အညီ တစ်ကိုယ်တည်း
 စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး အနောက် ပရက္ကမချောင်သို့ ကြွ
 ရောက် သီတင်းသုံးတော်မူကာ ဓူတင်ကျင့်ဝတ်များ
 မချွတ်ကုံလုံ ပြည့်စုံစွာကျင့်ခြင်း၊ ရုပ်နာမ်တရားကို
 အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအားဖြင့် ရှုမှတ်ပွားများခြင်း
 စသည်ဖြင့် ပဋိပတ်အလုပ်ကို အားထုတ်ကျင့်ကြံခဲ့
 လေသည်။

ပျံလွန်တော်မူခြင်း

ယင်းသို့ ပဋိပတ်အလုပ်ကို အားထုတ် ကျင့်
 ကြံဆဲဖြစ်စဉ် သက်တော် ၇၀ တွင်း ရောက်ရှိရာ
 ၁၃၃၇ ခုနှစ် တန်ခူးလဆုတ် ၂ရက်၊ နေ့လယ် ၁နာရီ
 မိနစ် ၄၀ အချိန်တွင် ပျံလွန်တော်မူခဲ့လေသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် အနောက်ပရက္ကမချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

အသက်နှင့် သီလတွင် အသက်ကိုသာ အသေခံရမယ်၊ သီလကိုတော့ အပျက်မခံရ။ သီလကို ဒီလောက်ထိ စောင့်ရှောက်ရမယ်။ မကျိုး မပေါက်စေရဘူး။ လဆန်းလဆုတ်ရှစ်ရက်၊ လပြည့်လကွယ် ဥပုသ်နေ့တိုင်း နဝင်္ဂသီလဆောက်တည်ကြရမယ်။ အခြားနေရာများမှာ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလဆောက် တည်ကြရမယ်။ အသိဉာဏ်ပြည့်ဝတဲ့ လူ့ဘဝကြတဲ့ တစ်ခဏလေးမှာ တစ်ရက်မျှ သီလမပျက်စေနဲ့။ သီလကို အသက်ထက် ချစ်ပါ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အနောက်ပရက္ကမချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

နိဒါန်း

ကျေးဇူးတော်ရှင် အရှေ့ပရက္ကမ ဆရာတော်ကြီးနှင့် အနောက်ပရက္ကမ ဆရာတော်နှစ်ပါးတို့သည် ကျေးဇူးရှင် ရွှေသိမ်တော်တော်ရ ကနီဆရာတော်ဘုရားကြီးထံတွင် ၁၃၀၉ ခုနှစ်မှ ၁၃၁၀ခုနှစ်အထိ ပဋိပတ်နည်းနာကို ခံယူကျင့်သုံးခဲ့ကြလေသည်။

နည်းနာများကို မှတ်သားရာတွင် ကျေးဇူးရှင် ကနီဆရာတော် ဘုရားကြီးက 'မပျောက်ပျက်စေရန် ကျမ်းစာအုပ်ဖြစ်အောင် ရေးသားအားထုတ်ရမည်' ဟု အမိန့်ရှိတော်မူကြောင်းကို အရှေ့ပရက္ကမဆရာတော်ကြီးပြုစုသည့် ဘာဝနာပါရဂူကျမ်း နိဒါန်း၌ အနောက်ပရက္ကမဆရာတော် ရေးသားထားသည်ကို ဤသို့တွေ့ရလေသည်။

'ထိုကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဝါယာမ၊ ဝဏ္ဏတို့ ဆရာတော် ဟောကြားသမျှ နည်းနိဿယတို့ကို စာဖြင့်တစ်ပါး မလွင့်ပါး မပျောက်ပျက်စေရန် ကျမ်းစာအုပ်ဖြစ်အောင် ရေးသားအားထုတ်ရမည်' ဟု ချီးမြှင့်စေခိုင်းတော်မူသည်ကို ဝန်ခံခဲ့ရလေသည်။ (စိတ်ဖြင့် ဝန်ခံခဲ့ရလေသည်။)

ထိုသို့ ဝန်ခံခဲ့ရသည့် အားလျော်စွာ ထိုကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်မြှောက်သမျှတို့တွင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှဖြစ်သော 'ရှစ်ဝါရ ဆယ့်

ခုနစ် ဌာနအမေးအဖြေ' တို့နှင့်တကွ 'ယောဂီပါရဂူကျမ်း'ကို မူတည်ကာ ရေးသားခြင်းဖြစ်ပေသည်။

ကျေးဇူးရှင် အနောက်ပရက္ကမဆရာတော်ကြီးသည် အရှေ့ပရက္ကမဆရာတော်နှင့် တရားအားထုတ်ဖက် ဆရာတူတပည့်ဖြစ်သည်က တစ်ကြောင်း၊ ကျေးဇူးရှင် ကနီဆရာတော်ကြီး၏ ကျမ်းများကိုမှီ၍ ရေးသားသော ကျမ်းများသည် ဘာဝနာပါရဂူနှင့် ဝိပဿနာပါရဂူတို့ဖြစ်သည်က တစ်ကြောင်းကြောင့် ရှုနည်းတို့သည်လည်း ယင်းကျမ်းများတွင် တူညီနေသည်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျမ်းစာအားဖြင့် တစ်သီးတစ်သန့် ပြုစုတော်မမူခဲ့သော ကျေးဇူးရှင် အနောက်ပရက္ကမဆရာတော်ကြီး၏ ရှုနည်းကိုဖော်ပြရာတွင် ကနီဆရာတော်ကြီး၏ ယောဂီပါရဂူ၊ အရှေ့ပရက္ကမဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာပါရဂူ၊ ဘာဝနာပါရဂူတို့မှ အလျဉ်းသင့်သလို ထုတ်နုတ်၍ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ကနီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ရှုနည်းမစမိတွင် ဆရာတော်ကြီး၏ ကျမ်းများ၌ ပုဗ္ဗကိစ္စပြုလုပ်ရန်၊ ဘုရားကန်တော့ရန်၊ ခန္ဓာကိုယ် လှူဒါန်းရန်၊ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုရန်နှင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကန်တော့ရန်စသည်တို့မှာ ပုဗ္ဗကိစ္စအဖြစ် ပါရှိနေပါသဖြင့် ယခု အနောက်ပရက္ကမ ဆရာတော်ကြီး

၏ ရှုနည်းကို ဖော်ပြရာတွင် ယင်းတို့ကို ချန်လှပ် လျက် လိုရင်းရှုနည်းကိုသာ ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ ။

x x x

ဝိပဿနာဟူသည်

ဝိပဿနာဟူသည် ရှုအပ်သောအာရုံကိုယူ၍ ရှုတတ်သောသတိဖြင့် ထင်စေ၍ ရုပ်ဖြင့်ရုပ်၊ နာမ်ဖြင့် နာမ်၊ အကြောင်းဖြင့် အကြောင်း၊ ဖြစ်ဆဲဖြင့် ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ကာမျှဖြင့် ဖြစ်ကာမျှ၊ ပျက်ဆဲဖြင့် ပျက်ဆဲ၊ အနိစ္စ ဖြင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခဖြင့် ဒုက္ခစသည်ကို အထူးသဖြင့် ရှုခြင်းသည် ဝိပဿနာမည်၏။

ဤသို့ ဝိပဿနာကို သိ၍ ဝိပဿနာ၏ အစ ရှေးဦးစွာပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းအပ်သော ပရိဂ္ဂဟ တရား လေးပါးရှိသည်။

ပရိဂ္ဂဟတရားလေးပါးကား-ရူပ ပရိဂ္ဂဟ၊ နာမပရိဂ္ဂဟ၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ၊ အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟ-ဟူ၍ ပရိဂ္ဂဟတရား လေးပါးရသည်။

ပရိဂ္ဂဟတရား လေးပါးကား...

ရူပ ပရိဂ္ဂဟသည် ရုပ်ကို ယုံကြည်စွာ ပိုင်း ခြား၍ သိမ်းဆည်းခြင်း။

နာမ ပရိဂ္ဂဟသည် နာမ်ကို ယုံကြည်စွာ ပိုင်း ခြား၍ သိမ်းဆည်းခြင်း။

ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟသည် အကြောင်းကို ယုံကြည် စွာ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းခြင်း။

အဒ္ဓါန ပရိဂ္ဂဟသည် အခွန်ကို ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းခြင်း။

ဤသို့ သိမ်းဆည်းခြင်း ပရိဂ္ဂဟတရား လေးပါးတို့တွင် ရူပ ပရိဂ္ဂဟကို ရှေးဦးစွာ အားထုတ် ၍ သိမ်းဆည်းအပ်၏။

ရူပ ပရိဂ္ဂဟသည် ရုပ်ကို ရုပ်ဟု ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းရပါသည်။ ဤသို့ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းနိုင်အောင် ထွက်သက်ဝင်သက်တို့၏ မှီရာ မနောဓာတု၊ မနောဝိညာဉ်တို့၏ မှီရာဟဒယ

ဝတ္ထုအာရုံကို နှလုံးသွင်း၍ ကြည့်ရှုရာ၏။

ဤသို့ ဟဒယဝတ္ထုအာရုံကို နှလုံးသွင်း၍ ကြည့်ရှုသောအခါ တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက် ဖောက်ပြန်နေသော ဓမ္မတာရုပ်၊ ပဝတ္တိရုပ်တို့ကို ထင်မြင်ရပါသည်။ ထင်မြင်အောင် နှလုံးသွင်းကြည့် ရှု၍ အားထုတ်ရာ၏ဟု ဝိပဿနာကို ပြောပြခြင်း။

ရူပ ပရိဂ္ဂဟ အားထုတ်ရန်ပြခြင်း

ရူပ ပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ် သည် အားထုတ်သောအခါ၌ မတုန်မလှုပ် မယိမ်း မယိုင် ကောင်းစွာထိုင်လျက် အာနာပါန သတိပဋ္ဌာန် တရားအားထုတ်စဉ်က ထွက်သက်ဝင်သက်၊ ပဋိဘာဂ နိမိတ်၊ အာလောက အလင်းရောင်ကြောင့် ပစ္စက္ခ ဉာဏ်ဝ၌ တွေ့မြင်ရသော မြူမှုန်မြူမွှားကလေးတွေ တို့ကဲ့သို့ အရှိန်မစဲ တသဲသဲ တသိမ့်သိမ့် တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား အမြဲမပြတ် ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်နေသော ဓမ္မတာရုပ်၊ ထွက်သက်ဝင်သက်နှင့်တကွဖြစ်သော ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာ၊ ဇီဝိတ၊ ဟဒယဝတ္ထုဟူသော ကလာပ ပဝတ္တိရုပ်။

ဤရုပ်တို့သည် ဂဏန်းအသင်္ချေ မရေတွက် နိုင်အောင် ဘယ်ရွေ့မည်မျှပင် များပါသော်လည်း ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်တတ်သော ရပ္ပနလက္ခဏာ တစ်ခု သာရှိ၏ဟု အာရမ္မဏ ဝိဇာနနအားဖြင့် တပေါင်း တည်းပြု၍ နှလုံးသွင်းလျက် နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို စူးစိုက်ကြည့်ရှု၍-

ထွက်သက်အခိုက် ရုပ်-ရုပ်-ရုပ်
ဝင်သက်အခိုက် ရုပ်-ရုပ်-ရုပ်

ဟု အာရုံနှင့်အာရမ္မဏိက သတိမလွတ်အောင် ဗဟိဒ္ဓအာရုံတို့ကို ဥပေက္ခာပြု၍ ရုပ်ကိုသာ ပဓာန ထားလျက် နေ့ရက်များစွာ အားထုတ်နေရပါသည်။

ရူပ ပရိဂ္ဂဟကိုအားထုတ်စဉ် အတွေ့အမြင်ပြခြင်း

ရူပ ပရိဂ္ဂဟကို ရုပ်ကိုသာပဓာနထား၍ အား ထုတ်နေရာ ရက်ပေါင်း ၄၀ ကျော်ကြာသောအခါ

အားထုတ်စဉ် အတွေ့အမြင်တို့ကား...

ရုပ်-ရုပ်-ရုပ်ဟု လေ့လာသည့် ပရိကံ မက္ခေ မစောင်း၊ ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီး ကောင်းသဖြင့် တောင် စောင်းအက္ခေ ရေဂေ့၍ တရွေ့ရွေ့ တရိပ်ရိပ် တဖွား ဖွားထွက်လာသော ရေမှုန်ရေမွှားကလေးတွေကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မိုးအောက်ရေပြင်၌ ရေပွက်ကလေး တွေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မိုးအောက်ရေပြင်၌ ရေပွက် ကလေးတွေကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပိုက်လုံးမှ ပေါက် ၍ ထွက်သော ရေမှုန်ရေမွှားတွေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ စက်ယန္တရားမှ ထွက်သော မီးမှုန်မီးမွှား မီးပန်း ကလေးတွေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အာကာသ ကောင်း ကင်မှ လျှောက်ကျသော ဆီးနှင်းမိုးပေါက် တဖြောက် ဖြောက်ကျသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နေရောင်ခြည် အတွင်း၌ တဝင်းဝင်း တလက်လက် လျှပ်ပြက်သကဲ့ သို့လည်းကောင်း၊ လှိုင်းကြက်ခွပ်မှ ထွက်သော ရေမှုန် ရေမွှားကလေးတွေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကြည်လင်လှသော ရေပြင်မှ တဗွက်ဗွက်ထွက်နေ သော ရေစက်ရေပွက်ကလေးတွေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဟဒယနှလုံးအိမ်အတွင်း၌ တဝင်းဝင်းတလက်လက် ဆက်ကာဆက်ကာ ထွက်နေသော ရေပွက်ကလေး တွေကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မဆေး မကျင်းသည့် ဘင် တွင်း၌ တရွရွတဖြောက်ဖြောက်နေကြသော ပိုး လောက်ကလေးတွေကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အရှိန်မစဲ တသဲသဲ တသိမ့်သိမ့် တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက် ဖောက်ပြန်နေကြသော ဓမ္မတာပဝတ္တိရုပ်တို့၏ အခြင်း အရာ အာကာရဥပမာတို့ကို ရူပ ပရိဂ္ဂဟအားထုတ် စဉ်၌ ရအပ်သော ဗဟုသုတနှင့် ဘာဝနာသညာ အားလျော်စွာ အတွေ့အမြင်တို့ပေတည်း။

နာမပရိဂ္ဂဟ အားထုတ်ရန်ပြခြင်း

ရူပပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်၍ ရုပ်ကို ပိုင်းခြား လျက် သိမ်းဆည်းခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နာမပရိဂ္ဂဟ ကို အားထုတ်ရာ၏။

နာမပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ် သည် အားထုတ်သောအခါ၌ မတုန်မလှုပ် မယိမ်း မယိုင် ကောင်းစွာ ထိုင်လျက် မြူမှုန်အလား ရေပွက် အသွင် ဘင်အတွင်း၌ တရွရွနှင့် တဖြောက်ဖြောက် နေကြသော ပိုးလောက်ကလေးတွေကဲ့သို့ တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား အမြဲမပြတ် ဖြစ်ပျက် ဖောက်ပြန် တတ် သော ရုပ်၊ ထိုရုပ်တို့ကိုသိသော နာမ်စိတ်၊ ထိုနာမ် စိတ်တို့ကို သိအောင် နှလုံးသွင်းပြီး-

ထိုနာမ်စိတ်တို့သည် ဂဏန်းအသင်္ချေ မရေ တွက်နိုင်အောင် ဘယ်ရွေ့ ဘယ်မျှပင် များလှသော် လည်း ညွတ်တတ်သော နမနလက္ခဏာ တစ်ခုသာ ရှိ၏။ အာရမ္မဏဝိဇာနနအား တပေါင်းတည်းပြု၍ ထိုနာမ် စိတ်ကို နှလုံးသွင်းလျက် နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်ကိုသိသော နာမ်စိတ်ကို ကြည့်ရှု၍- ထွက်သက်အခိုက် သိသည်၊ သိသည်၊ သိသည်၊ ဝင်သက်အခိုက် သိသည်၊ သိသည်၊ သိသည်-

ဟု နာမ်စိတ်ကိုသိမြင်၍ ပိုင်းခြားလျက် သိမ်း ဆည်းနိုင်အောင် နေ့ရက်များစွာ အားထုတ်ရပါသည်။

ဤနာမပရိဂ္ဂဟကို ရှေးအခါက အားထုတ်ခဲ့ ဖူးသော်လည်း ယခုအခါ ပေါ့ပေါ့ဆဆ မဟုတ်ဘဲ ငြိမ်ငြိမ် ညောင်းညောင်း ဖျောင်းဖျောင်းဖျဖျ အား ထုတ်ရာ ရက်ပေါင်း (၅၀)ကျော် ကြာသည်။

ဤသို့ ရက်ပေါင်း (၅၀)ကျော်ကြာအောင် အာရမ္မဏဝိဇာနနအားဖြင့် တပေါင်းတည်း ပြုထား သော နာမ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အစိတ်စိတ်အားဖြင့် ဝေဒနာနာမ်ကို လည်းကောင်း၊ သညာနာမ်ကိုလည်း ကောင်း၊ သင်္ခါရနာမ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဝိညာဉ်နာမ် ကို လည်းကောင်း၊ အပေါင်းကို လည်းကောင်း၊ တစ် ဆယ်က ကိုးကိုလည်းကောင်း အားထုတ်ရပါသည်။

ဤသို့ နာမပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်ရာ၌ ရူပ ပရိဂ္ဂဟကဲ့သို့ ပစ္စက္ခဉာဏ်ဝ၌ တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား သော ဥပမာ အာကာရတို့ကို တွေ့မြင်ရသည် မဟုတ် ပါ။ နာမ်အာရုံချင်းဟပ်သော ဖဿကို တွေ့ရုံမျှသာ

ရှိသည်။ (ဖဿပဉ္စကနှင့်သိ)

အတော်ကလေး စေ့စေ့စပ်စပ်ဖြင့် သတိချပ်၍ အသိမလပ်အောင် အားထုတ်ရပါသည်။

ဤသို့ နာမပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်ရာ၌ နာမ်ကို နာမ်ပါတကားဟု ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြားလျက် သိမ်းဆည်းနိုင်အောင် နေ့ရက်ပေါင်းများစွာက နှိုးလိုက်သလို နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် အနုမာသီ စိတ်ထားဖြင့် ဤနာမပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်ရပါသတည်း။

ရုပ်နှင့်နာမ် သက္ကာယနှင့် ဒိဋ္ဌိပြုခြင်း

ယခု ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာတရားကို ပွားများအားထုတ်နေသော သူသည် တစ်ခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ အာရုံကိုယူ၍ ဘာဝနာအာရုံ၌ ငြိမ်ဝပ်တည်ကြည်အောင် အားထုတ်ခဲ့သောသူ ဖြစ်သည်။

တစ်ခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာအာရုံ၌ ငြိမ်ဝပ်တည်ကြည်သောအခါ ဝိပဿနာတို့၏ ရှေးဦးစွာ ဝိပဿနာ ရှုစရာရအောင် ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ရှာဖွေပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းခဲ့ရပါသည်။

(ပြန်၍ ဖြေပါဦး၊ ဘာကို ရှာဖွေပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းခဲ့ရပါသနည်း။ ရုပ်နှင့်နာမ်ကို အဘယ်မှာ ရှာဖွေပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းခဲ့ရပါသည်။ ဤသို့ ဖြေပါ၏။)

ရုပ်နှင့်နာမ်ကို အဘယ်မှာ ရှာဖွေပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းခဲ့ရပါသနည်း။

ခန္ဓာကိုယ် အဇ္ဈတ္တ အတွင်းမှာ ကြည့်ရှုလျက် ရှာဖွေပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းရပါသည်။

ခန္ဓာကိုယ် အဇ္ဈတ္တ အတွင်းမှာ ရုပ်ကို ကြည့်ရှုလျက် ရှာဖွေပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းသော ရုပ်ကို တွေ့မြင်ပါလား။

မိမိ၏ ဉာဏ်အားလျော်စွာ ရုပ်ကို တွေ့မြင်ပါသည်။

ရုပ်ကိုတွေ့မြင်သော် ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ဘယ်

အခြင်းအရာ အာကာရတို့ဖြင့် တွေ့မြင်ပါသနည်း။

စူးစိုက်၍ ကြည့်ရှုအပ်သော နိယတဇ္ဈတ္တ အာရုံ ဟဒယဝတ္ထုမှ တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်နေကြသော ရုပ်တို့ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။

တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက် ဖောက်ပြန်နေကြသောရုပ်တို့ကို တွေ့မြင်ရာ၌ မျက်စိပသာဒဖြင့် တွေ့မြင်ရပါသလား၊ သို့မဟုတ် မနောဝိညာဉ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရပါသလား။

တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက် ဖောက်ပြန်နေကြသော ရုပ်တို့ကို တွေ့မြင်ရာ၌ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် တွေ့မြင်ရပါသည်။

ရပုတီတိ ရူပံ

ယောသဘာဝေါ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ရပုတီ၊ တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ဣတိတသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သောသဘာဝေါ၊ ထိုတရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောတရားသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်မည်၏။ တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာတရားကို ပွားများအားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြောကြားသော စကားဖြင့် ရုပ်ကို သိရပေပြီ။ (ရုပ်ဖို့တည်း)။

သာဓု-သာဓု ကောင်းပါပေ၏။ ကောင်းပါပေ၏။

တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်သော ရုပ်ကို မြဲမြံစွဲစွဲ မြင်နိုင်ပါစေ။

နာမ်ဖို့ကား- ထိုရူပ ပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်၍ တွေ့မြင်ရသောရုပ်ကို ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းခဲ့သောသူသည် နာမပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်၍ တွေ့မြင်ရသော နာမ်ကို ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းခဲ့ရဦးမည်။

အဘယ်သို့နာမ်ကို တွေ့မြင်၍ အဘယ်သို့ ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းရပါအံ့။

ရူပ ပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်စဉ်က တွေ့မြင်ရသော တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်နေသောရုပ်။

ထိုရုပ်တို့ကို တွေ့မြင်ရသော နာမ်စိတ်၊ ထိုနာမ်စိတ်ကို သိမြင်ခြင်းသည် နာမ်စိတ်ကို သိမြင်၍ တွေ့မြင်သည် မည်၏။

ထိုသို့ တွေ့မြင်သော နာမ်စိတ်ကို ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြားနိုင်ခြင်းသည် နာမ်ကိုသိ၍ ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြားလျက် သိမ်းဆည်းသည် မည်၏။

x x x

နာမ်ကို အဘယ်သို့ တွေ့မြင်ရပါသနည်းဟု အမေးကိုပြန်၍ ဖြေကြားပါဦး။

နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံဟု ဟဒယဝတ္ထုကို စူးစိုက်ကြည့်ရှု၍ ရုပ်-ရုပ်-ရုပ်ဟူ၍ နှလုံးသွင်းအားထုတ်နေသော အခိုက်၌ တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်သောရုပ်။ ထိုရုပ်အာရုံကို ညွတ်၍ သိမြင်သော နာမ်စိတ်။ ထိုရုပ်အာရုံကို ညွတ်၍ သိမြင်သော နာမ်စိတ်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။

အမေးကို ဤသို့ ပြန်၍ဖြေကြားပါ၏။

အာရမ္မဏံ နမတိတိနာမံ

ယောသဘာဝေါ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ နမတိ၊ ညွတ်၍ သိတတ်၏။ ဣတိသဿ၊ ထိုသို့ အာရုံကို ညွတ်၍ သိတတ်သောကြောင့်။ သောသဘာဝေါ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ နာမံ၊ နာမ်မည်၏။

အာရုံကို ညွတ်၍ သိတတ်သောကြောင့် နာမ်မည်၏ဟု အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ပြောပြသောစကားဖြင့် နာမ်ကို သိရပေပြီ။ (နာမ်ဖို့တည်း)။

သာဓု-သာဓု ကောင်းပေ၏... ကောင်းပေ၏။ နာမ်ကို မြဲမြံစွဲစွဲ မြင်နိုင်ပါစေ။

x x x

ရူပ ပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်သောသူသည် ရုပ်ကို သိ၍ သွားပေပြီ။

နာမ ပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်သောသူသည် နာမ်ကို သိ၍သွားပေပြီ။

ယခု ရူပ ပရိဂ္ဂဟ၊ နာမ ပရိဂ္ဂဟနှစ်ပါးကို အားထုတ်သောသူသည် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ပိုင်းခြားလျက် သိ၍ သွားပေပြီ။

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသာရှိ၏ဟု ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြား၍ ဝိပဿနာရှုဖို့ရန် သိမ်းဆည်းထားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားပြီ။

သဘောကျ၍ သက်ဝင်အောင် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ရပါသည်။

ဤသို့ ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို သိအပ်၏။

သက္ကာယအမြွက်မျှ ပြဦးအံ့

စကားမစပ်ဆိုသလို ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးနှင့်စပ်၍ သက္ကာယကို အနည်းငယ် အမြွက်မျှပြဦးအံ့။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာတရားကို အားထုတ်သောသူသည် ရူပပရိဂ္ဂဟ၌ အာရုံပြုအပ်သော နိယတဇ္ဈတ္တအတွင်း တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက် ဖောက်ပြန်နေသောရုပ်။

နိယတဇ္ဈတ္တအတွင်း တရိပ်ရိပ်တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက် ဖောက်ပြန်နေသော ရုပ်ကိုသိသောနာမ်။

ထိုပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး အပေါင်းကို သက္ကာယ။

သက္ကာယကို ရှုပ်ထွေးနေသူများ သက္ကာယရှင်းသွားပြီ။ သက္ကာယကို မရှင်းသေးလျှင် ရှင်းအောင် နှလုံးသွင်းပါလေ။ ဤသို့လည်းလွန်သော စေတနာဖြင့် မှာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဒါဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာတရားကို အားထုတ်

ထုတ်သောသူသည် ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးပေါင်းထားသည်ကို သက္ကာယ ဟုတ်ပါရဲ့လား။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပေါင်းထားသည်ကို သက္ကာယ ဟုတ်ပါသည်။

ဒီလိုဆိုလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာတရားကို အားထုတ်သောသူသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပေါင်းထားသော သက္ကာယကို ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပေါင်း၍ထားသော သက္ကာယပါ တကားဟု သိ၍ ရှင်းသွားပြီ၊ အထင်ကောင်းပြီ၊ အမြင်ကောင်းသွားပြီ။

- ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ ပေါင်း၍ထား၊ မှတ်သား သက္ကာယ။
 - သက္ကာယကိုပင်၊ ရုပ်နာမ်ထင်၊ အမြင် ကောင်းလှပ။
 - ကောင်းလှသည်ကို၊ ထပ်၍ဆို၊ အမြင်ပိုလှ၊ မြတ်ဓမ္မ။
- ကောင်းလှသော စာပေတို့ကို ထပ်၍ထပ်၍ ရွတ်ဆိုထားလျှင် ဉာဏ်အမြင် ကောင်းလှပါသည်။

x x x

မေးရဦးမယ်၊ သက္ကာယဆိုတာ ကောင်းသလား၊ မကောင်းဘူးလား၊ ကောင်းလှပါသည်။

သက္ကာယသည် ဘာပြု၍ကောင်းပါသလဲ။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပေါင်းထားသည်ကို သိမြင်၍ သက္ကာယသည် ကောင်းပါ၏။

သက္ကာယဆိုတာက မာဂဓဘာသာ၊ မာဂဓတိုင်းသူ၊ တိုင်းသားတို့ ပြောဆိုကြသောစကား။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပေါင်းထားသည်ဆိုတာက မြန်မာပြည်သူပြည်သားတို့ ပြောဆိုကြသောစကား။ ဤသို့လည်း ဘာသာစကား နှစ်မျိုးနှစ်စား သိထားအပ်၏။

ဤသို့ဘာသာစကား နှစ်မျိုးနှစ်စားကိုသိ၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပေါင်းထားသည်ကို သက္ကာယခေါ်သည်ဟု သိလိုကြသောသူတို့ သိထားကြပြီ။

သက္ကာယကို သတစ်ပုဒ်၊ ကာယတစ်ပုဒ်ခွဲ၍ သန္တော-ကာယော-သက္ကာယော ဟုပြု။

သန္တောသံဝိဇ္ဇမာနော၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော။ ကာယော၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအပေါင်းသည်။ သက္ကာယော၊ သက္ကာယမည်၏။(ဝါ) ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအပေါင်း။ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပေါင်း၍ထားသည်ကို သက္ကာယဟုမှတ်ပါ။ သက္ကာယကို သိမြင်သွားပြီ။

ဒိဋ္ဌိအမြွက်မျှပြဦးအံ့

ဒိဋ္ဌိကို အနည်းငယ်အမြွက်မျှပြဦးအံ့။ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်ကို ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်ဟု မထင်မြင်နိုင်ခြင်းသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမည်၏။

သဘောအတိုင်းသိစေအံ့။ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်ကို ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်ဟု အမှန်မထင်မြင်နိုင်ဘဲ...

ငါပဲ သူပဲ၊ လူပဲ နတ်ပဲ၊ ယောက်ျားပဲ မိန်းမပဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ သတ္တဝါပဲ စသည်ဖြင့် ထင်မြင်၍ ယူငင်ခြင်းသည် မစင်ကြယ်ဘဲ အမှားကိုယူငင်သောကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမည်၏။

မြဲမြဲစွဲစွဲ မှတ်သားရန်

- ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ ငါဟုထင်၊ အမြင်ဉာဏ်ဝိစ္စာ။
 - ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ သူဟုထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္စာ။
 - ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ လူဟုထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္စာ။
 - ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ နတ်ဟုထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္စာ။
 - ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ ယောက်ျားထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္စာ။
 - ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ မိန်းမထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္စာ။
 - ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္စာ။
 - ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ သတ္တထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္စာ။
- ဤသို့ အထင်အမြင်မှား၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သွားပုံကို သိအပ်၏။

သက္ကာယနှင့် မှတ်သားရန်

သက္ကာယကိုပင်၊ ငါ့ဟုထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္ဆာ။
 သက္ကာယကိုပင်၊ သူ့ဟုထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္ဆာ။
 သက္ကာယကိုပင်၊ လူ့ဟုထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္ဆာ။
 သက္ကာယကိုပင်၊ နတ်ဟုထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္ဆာ။
 သက္ကာယကိုပင်၊ ယောက်ျားထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္ဆာ။
 သက္ကာယကိုပင်၊ မိန်းမထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္ဆာ။
 သက္ကာယကိုပင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္ဆာ။
 သက္ကာယကိုပင်၊ သတ္တထင်၊ အမြင်ဉာဏ်မိစ္ဆာ။
 ဤသို့ အထင်အမြင်မှား၍ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သွားပုံကို သိအပ်၏။

သက္ကာယဆိုသည်ကား ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပေါင်းထားခြင်း၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပေါင်းထားခြင်းသည်ကား သက္ကာယ။

သိလိုသူများ သက္ကာယကိုလည်း သိခဲ့ပြီ။ ဒိဋ္ဌိကိုလည်းသိခဲ့ပြီ။ သက္ကာယတခြား၊ ဒိဋ္ဌိတခြားဆိုတာကိုလည်း သိခဲ့ပြီ။

ဒါကြောင့် ပရမတ္ထအားဖြင့် စင်ကြယ်သော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပေါင်း၍ထားသော သက္ကာယထဲသို့ မစင်ကြယ်သော ငါ-သူ-လူ-နတ်-ယောက်ျား-မိန်းမ-ပုဂ္ဂိုလ်-သတ္တ စသော အညစ်အကြေးတည်းဟူသော ဒိဋ္ဌိဝင်ရောက်၍ ကပ်နေလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တော့သည်။ ဤသို့ သက္ကာယနှင့် ဒိဋ္ဌိကို သိအပ်၏။

ဤကား ရုပ်နှင့်နာမ်၊ သက္ကာယနှင့်ဒိဋ္ဌိတို့ကို အမြွက်မျှပြခြင်းတို့ပေတည်း။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ အားထုတ်ရန်ပြခြင်း

စကားချင်း အလှမ်းဝေးကွာသွားသည်။ ပရိဂ္ဂဟ တရားလေးပါးတို့တွင် နာမပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်နေရာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးနှင့် စပ်၍ သက္ကာယနှင့် ဒိဋ္ဌိ ပေါ်လွင်စေရန် စကားတို့ကို ထည့်သွင်းနေသဖြင့် စကားချင်း အလှမ်း ဝေးကွာသွားသည်။

ရုပ်နှင့်နာမ် သက္ကာယနှင့် ဒိဋ္ဌိကို မယည့်သွင်း

မိက နာမပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်နေပါသည်။

နာမပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်နေရာမှ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းမိသောအခါ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟကို ဆက်၍ အားထုတ်ရပါမည်။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်သောအခါ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ အာဟာရဟူသော အကြောင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်သည်ဟု နှလုံးသွင်းလျက် နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်နာမ်တို့ကို စူးစိုက်ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည်-

- ထွက်သက်အခိုက် - အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။
- ဝင်သက်အခိုက် - အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။

ဟု အကြောင်းမြင်အောင် အားထုတ်နေရပါသည်။

နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်နာမ်တို့ကို စူးစိုက်ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည်-

- ထွက်သက်အခိုက် - အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။
- ဝင်သက်အခိုက် - အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။

ဟု အကြောင်းပြုပြင်၍ ဖြစ်သည်ကို မြင်အောင် အားထုတ်နေရပါသည်။

နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်နာမ်တို့ကို စူးစိုက်ကြည့်ရှု၍ ဤ ရုပ်နာမ်တို့သည်-

- ထွက်သက်အခိုက် - အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။
 အကြောင်းပြုပြင်သည်။

ဟု အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ကို ထင်မြင်အောင် အားထုတ်နေရပါသည်။

ဤ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ၌ အကြောင်းကိုလည်း ကြည့်ရမည်။ အကျိုးကိုလည်း ထင်မြင်ရမည်။ ကြည့်၍ ထင်မြင်အောင် အားထုတ်အပ်သော ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟပေတည်း။

အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟ အားထုတ်ရန်ပြခြင်း

အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ် သည် ရှေးကလို မတုန်မလှုပ် မယိမ်းမယိုင် ကောင်း စွာထိုင်ပြီး ရှေ့ကထင်မြင်ခဲ့သော တသဲသဲတသိမ့်သိမ့် တရိပ်ရိပ်တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက်ဖောက်ပြန်နေသော ရုပ် နာမ်တို့ကို ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ရှေး အတိတ်ကာလကလည်း ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ နောင် အနာဂတ် ကာလ၌လည်း ဖြစ်လတ္တံ့။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ဤ ခဏ၌လည်း ဖြစ်ဆဲဟု နှလုံးသွင်းသုံးသပ်ကာ အတိတ်၊ အနာဂတ်ကို ယခုဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် သို့ ပေါင်းလျက် နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်နာမ် တို့ကို ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည်- ထွက်သက်အခိုက် -ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဆဲ။ ဝင်သက်အခိုက် -ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ဆဲ။

ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကျကျ ဖြစ်ဆဲဖြစ်နေသည်ကို ထင်မြင်အောင် ရက်များစွာ အားထုတ်နေရပါသည်။

ဖြစ်ဆဲကို အားထုတ်၍ နေ့ရက်ကြာသော အခါ ဖြစ်ဆဲဖြစ်နေသည်ကို ထင်မြင်၍ ဤရုပ်နာမ် တို့သည် ဖြစ်ကာမျှပါတကားဟု အထင်အမြင် တိုး တက်ထက်သန်၍ လာပါသည်။ အထင်အမြင် ထက် သန်လာသောအခါ ထက်သန်လာသော အထင် အမြင်ဉာဏ်ကိုယူ၍ ဖြစ်ကာမျှကို သုံးသပ်လျက် အားထုတ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော အဒ္ဓါန ပရိဂ္ဂဟကို သိအပ်၏။

ဖြစ်ဆဲမှ ဖြစ်ကာမျှ အားထုတ်ရန်
ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်ဆဲမှ ဖြစ်ကာမျှပါ
တကားဟု အထင်အမြင် တိုးတက်၍ ထက်သန်လာ

သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထက်သန်လာသော ဉာဏ်ကိုယူ၍ ဖြစ်ကာမျှကို နှလုံးသွင်းသုံးသပ်လျက် အားထုတ်ရပါသည်။

ဖြစ်ကာမျှကို နှလုံးသွင်းသုံးသပ်၍ အားထုတ် ရန်ကား ရှေးကလို ကောင်းစွာထိုင်ပြီး တသဲသဲ တသိမ့်သိမ့်တရိပ်ရိပ် တဖွားဖွား ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်၍ နေကြ ကုန်သော ရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်ကာမျှသာဖြစ်၍ နေကြပေကုန်၏ဟု နှလုံးသွင်း သုံးသပ်လျက် နိယ တဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်နာမ်တို့ကို ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည်-

- ထွက်သက်အခိုက် - ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ။
- ဝင်သက်အခိုက် - ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ။

ဟု ဖြစ်ကာမျှကို ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်သုံး သပ်၍ အားထုတ်နေရပါသည်။

ဤလို ရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်ကာမျှသာ ဖြစ်၍ ဖြစ်နေသည်ကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍ အားထုတ်နေ သော နေ့ရက်ကြာလာသောအခါ ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ကာမျှ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့သည် ရှေးအတိတ်ကာလခဏ လည်း ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ နောက်အနာဂတ်ကာလ ခဏ၌ လည်း ဖြစ်လတ္တံ့။ ယခုပစ္စုပ္ပန် ကာလနိယတဇ္ဈတ္တ ဤခဏ၌လည်း ဖြစ်ဆဲဖြစ်ကာမျှပါတကားဟု သုံး သပ်ဆင်ခြင်သော သမ္မသနဉာဏ် ဝင်လာပါသည်။

ဤသို့ပင် ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှဟု အဖြစ်ကို ထင်မြင်အောင် သမ္မသန ဉာဏ် သုံးသပ်၍ အားထုတ်နေရာ ငါ၊ သူ၊ လူ၊ နတ်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တမဖက်၊ သက်သက် သော ရုပ်နာမ်တို့သည်သာလျှင် ဖြစ်ကာမျှ ဖြစ်၍ ဖြစ်၍ နေကြပေ၏တကားဟု သက်ဝင်၍ ဒိဋ္ဌိပြုတ် သလောက် သမ္မသနဉာဏ်တိုးတက်လာပါသည်။

ဤကား အဒ္ဓါန ပရိဂ္ဂဟထဲ၌ အားထုတ်ပုံ အားထုတ်နည်းကို အားထုတ်၍ သမ္မသနဉာဏ်ဖြစ်

ပေါ်လာသော အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟပေတည်း။

အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်ရာ၌
ဖြစ်ဆဲမှဖြစ်ကာမျှ ဖြစ်လာရခြင်း

အားထုတ်ခဲ့သော ရူပပရိဂ္ဂဟ၊ နာမပရိဂ္ဂဟ၊
ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ၊ အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟလေးပါးတို့တွင် ရူပ
ပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်ရာ၌ ရုပ်ကို ယုံကြည်စွာ
ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းရခြင်း။

နာမပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်ရာ၌ အကြောင်းကို
ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းရခြင်း။

အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟကို အားထုတ်ရာ၌ အကြောင်း
ကို ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းရခြင်း။

အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟ အားထုတ်ရာ၌ အခွန်ကာလ
ကို ယုံကြည်စွာ ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းရခြင်း။

ဤသို့ ယုံကြည်ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းစဉ်
အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟကိုအားထုတ်သောအခါရုပ်၏သဘော၊
နာမ်၏သဘောတို့ကို နှလုံးသွင်းလျက်-

နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်နာမ်တို့ကို
ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ထွက်သက်အခိုက်
ဖြစ်ဆဲ- ဖြစ်ဆဲ၊ ဝင်သက်အခိုက်ဖြစ်ဆဲ- ဖြစ်ဆဲ-
ဖြစ်ဆဲဟု ဖြစ်ဆဲကို ထင်မြင်အောင် နေ့ရက်များစွာ
အားထုတ်ရပါသည်။

ဖြစ်ဆဲကို ထင်မြင်အောင် နေ့ရက်များစွာ
အားထုတ်သောအခါ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့
သည် ဖြစ်ကာမျှပါတကားဟု ထင်မြင်၍ သက်ဝင်
လာပါသည်။

ဤအခါ ဤသို့ပင် ဆက်၍ အားထုတ်နေ
ပြန်ရာ ကြာပြန်သောအခါ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော ဤရုပ်
နာမ်တို့သည် ဖြစ်ကာမျှပါတကား၊ ဖြစ်ကာမျှပါ
တကားဟုသာ ထင်မြင်၍ ဉာဏ်အမြင်သက်ဝင်
သက်ဝင်လာသဖြင့် တိုးတက်လာသည်ကို သိလာရ
ပါသည်။

ဤသို့ အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟ အားထုတ်နေစဉ်၌ ဖြစ်

ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှဟု ဖြစ်ကာမျှကို ထင်မြင်ရခြင်းဖြစ်
သည်။

ဖြစ်ကာမျှကို အားထုတ်ခြင်း

ယောဂီသည် ဖြစ်ကာမျှဟု ထင်မြင်သော
ဉာဏ်ယူဆောင်၍ ရုပ်နာမ်တို့ကိုသုံးသပ်လျက်-
နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်နာမ်တို့ကို
ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည်...

ထွက်သက်အခိုက် ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ၊
ဖြစ်ကာမျှ။

ဝင်သက်အခိုက် ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ၊
ဖြစ်ကာမျှ။

ဟု ဖြစ်ကာမျှကို ထင်မြင်၍ သက်ဝင်နေ
အောင် အားထုတ်နေရပါသည်။

သမ္မသန ဝိပဿနာ အားထုတ်ခြင်း

ဤသို့ ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်
ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှဟု အားထုတ်နေစဉ် ဟဒယဝတ္ထု
အိမ်မှ မြူမှုန်မြူမွှားကလေးတွေကဲ့သို့ တရိပ်ရိပ်
တဖွားဖွား ထွက်လာသည်တို့သည်လည်းကောင်း၊
စက်ယန္တရားမှ မီးမှုန်မီးမွှားကလေးတွေကဲ့သို့ တရိပ်
ရိပ် တဖွားဖွား ထွက်လာသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊
ရေလှိုင်းကဲ့သို့ တလိပ်လိပ် တရိပ်ရိပ်နေသည်တို့ကို
လည်းကောင်း၊ လှိုင်းကြက်ခွပ်မှ ထသောရေမှုန်
ရေမွှားကလေးတွေကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကောင်း
ကင်မှ ကျဆင်းလာသော မိုးရေမိုးပေါက်တွေကဲ့သို့
လည်းကောင်း ထင်မြင်သည်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်
လျက် ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ၊
ဖြစ်ကာမျှဟု ရုပ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နာမ်တို့ကို
လည်းကောင်း၊ အကြောင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊
အခွန်ကာလတို့ကို လည်းကောင်း သုံးသပ်အပ်သည်
တို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်လျက် သုံးသပ်သော သမ္မသန
ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်...

နိယတဇ္ဈတ္တ အာရုံဟဒယဝတ္ထုရုပ်နာမ်တို့ကို ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ထွက်သက်အခိုက် ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ၊ ဝင်သက် အခိုက် ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှ၊ ဖြစ်ကာမျှဟု သမ္မသန ဝိပဿနာကို အားကိုး အားထုတ်နေရပါသည်။

သမ္မသနဝိပဿနာကို အားထုတ်၍ နေ့ရက် ကြာလာသောအခါ စိတ်တို့သည် ရွှင်လန်းလျက် ထက်သန်သောစိတ်ဖြင့် ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်ကာ မျှပင် မနေဘဲပျက်၍ ပျက်ကြလေစွတကား တိုးတက် လာသည်။

ဤအခါ အားထုတ်သူ၏စိတ်သည် မလျှော့ဘဲ ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်၍ ပျက်သည်၊ ဖြစ်၍ ပျက်သည်ဟု ထက်ထက်သန်သန်ကြီး အားထုတ် လာပါသည်။

ဤသို့ သမ္မသန ဝိပဿနာကို နေ့ရက်ကြာ ကြာ စိတ်ရှည်ရှည် အားထုတ်ရပါသည်။

ဥဒယဝယဝိပဿနာကို အားထုတ်ခြင်း

သမ္မသန ဝိပဿနာကို ကျေနပ်အောင် အား ထုတ်ပြီးသောအခါ သမ္မသန ဝိပဿနာကို အား ထုတ်စဉ် ထင်မြင်သော၊ ဖြစ်၍ပျက်သည်ဟူသော ဥဒယဝယဉာဏ်ကို ယူဆောင်၍ ဥဒယဝယဉာဏ် တိုးတက်အောင် အားထုတ်သည်။

အားထုတ်ဟန်ကား- ဤရုပ်နာမ်တို့ကို သုံး သပ်လျက် နိယတဇ္ဈတ္တ အာရုံဟဒယဝတ္ထုရုပ်နာမ် တို့ကို ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည်...

- ထွက်သက်အခိုက် - ဖြစ်၍ ပျက်သည်။
- ဖြစ်၍ ပျက်သည်။
- ဖြစ်၍ ပျက်သည်။
- ဝင်သက်အခိုက် - ဖြစ်၍ ပျက်သည်။
- ဖြစ်၍ ပျက်သည်။
- ဖြစ်၍ ပျက်သည်။...

ဟု ရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ထင်မြင်

အောင် အားထုတ်ရပါသည်။

ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောသဘာဝတို့သည် လည်း လိုရင်းပဓာန၊ အဖြစ်အပျက်တို့၏ သဘော သဘာဝတို့သည်လည်း လိုရင်းပဓာနတည်း။

အပျက်ကို သတိထားမိခြင်း

ဥဒယဝယ ဝိပဿနာကို အားထုတ်၍ ကြာ လာသောအခါ ဥပါဒ်၊ ဌိ၊ ဘင်၊ ဖြစ်၊ တည်၊ ပျက် ဟူသော သန္တတိအစဉ်သည် ဉာဏ်ကြီးရှင်တို့၏ အရာသာဖြစ်၍ ဉာဏ်ငယ်ရှင်တို့၏ ဥပါဒ်၊ ဘင်၊ ဖြစ်၊ ပျက် ဟူသော၊ သန္တတိ အစဉ်ပြတ်သည် ဟူ သော သဘောရောက်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ငြော်... ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်၍ ပျက်ကြလေစွတကား၊ ဖြစ်၍ပျက်ကြလေစွတကားဟု အပျက်ကို သတိထား ရပါသည်။

ဥဒယဝဉာဏ် (၅၀)ဖြန့်၍ အားထုတ်ခြင်း

ဥဒယဉာဏ်(၅၀)ကို ဖြန့်၍ အားထုတ်ရပါ သည်။

ဥဒယဝယဉာဏ် (၅၀)ကား...

ရူပက္ခန္ဓာ၌ ဥဒယဉာဏ်ငါးပါး၊ ဝယဉာဏ် ငါးပါး၊ ၁၀ပါး။

ဝေဒနက္ခန္ဓာ ဥဒယဉာဏ်ငါးပါး၊ ဝယဉာဏ် ငါးပါး၊ ၁၀ပါး။

သညက္ခန္ဓာ၌ ဥဒယဉာဏ်ပါးငါး၊ ဝယဉာဏ် ငါးပါး၊ ၁၀ပါး။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ ဥဒယဉာဏ်ပါးငါး၊ ဝယဉာဏ် ငါးပါး၊ ၁၀ပါး။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ ဥဒယဉာဏ်ငါးပါး၊ ဝယဉာဏ်ငါးပါး၊ ၁၀ပါး။

ဤသို့အားဖြင့် (၅၀) သော ဥဒယဝယဉာဏ် တို့ကို အကျဉ်းမှ အကျယ်လေ့လာ၍ အဖြစ်အပျက် တို့ကို ထင်မြင်အောင် အားထုတ်ရပါသည်။

ပျက်ကြလေစွတကားဟု ဖြစ်လာခြင်း

ဥဒယဝယဉာဏ် (၅၀)အကျယ် ဖြန့်၍ အားထုတ်နေရာ၊ နေ့ရက်ကာလကြာသော် အတော်ကလေးသတိထားခဲ့သည့်အတိုင်း ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ နာမ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ အပျက်ကိုလည်းကောင်း အာရုံချင်းဟပ်၍ အထင်မြင် များသည်။ အထင်အမြင်များလာသည့်အတိုင်း ထက်သန်စွာ အားထုတ်နေပြန်ရာ၊ ဪ... ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ပျက်ကြလေစွတကား၊ ပျက်ကြလေစွတကားဟု အပျက်ကို ထင်မြင်ထက်သန်လာပါသည်။

အနိစ္စဝိပဿနာ အားထုတ်ရခြင်း

အနိစ္စဝိပဿနာ လေးမျိုး ငါးမျိုးရှိပါသည်။
အနိစ္စဝိပဿနာ လေးမျိုးငါးမျိုးကား...
ဘင်္ဂ အနိစ္စ ဝိပဿနာ၊
ဥပ္ပဒဝယန္တ အနိစ္စဝိပဿနာ၊
ဝိပရိဏာမကောဋိ အနိစ္စဝိပဿနာ၊
တာဝကာလိက အနိစ္စဝိပဿနာ၊
နိစ္စပဋိပက္ခ အနိစ္စဝိပဿနာ။

ဤသို့အနိစ္စ လေးမျိုး ငါးမျိုးရှိသည်ကို သိအပ်၏။

အနိစ္စ ဝိပဿနာ လေးမျိုး ငါးမျိုးတို့တွင် ဘင်္ဂအနိစ္စ ဝိပဿနာ အားထုတ်ပုံ အချုပ်ကိုပြမည်။ ယောဂီသည် ကောင်းစွာထိုင်၍ ရုပ်နာမ်တို့ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်လျက် နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်နာမ်တို့ကို ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည်-

အသစ်ဖြစ်၍ အဟောင်းချုပ်ပျက် ဖြစ်သဖြင့် မမြဲလေစွ။

ထွက်သက်အခိုက် - အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ။
ဝင်သက်အခိုက် - အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ။

ဟု ကိလေသာမဝင်စေဘဲ၊ အနိစ္စလက္ခဏာ ထင်မြင်အောင် နေ့ရက်များစွာအားထုတ်နေရပါသည်။

ကျန်သော အနိစ္စ လေးမျိုးကို ဤနည်းကိုမှီ၍ သိအပ်၏။

ဒုက္ခဝိပဿနာ အားထုတ်ရခြင်း

ဒုက္ခဝိပဿနာ လေးမျိုး ငါးမျိုး ရှိပါသည်။
ဒုက္ခဝိပဿနာ လေးမျိုး ငါးမျိုးကား-
သမ္ပဋိပိဋက ဒုက္ခဝိပဿနာ၊
အဘိဏှာသမ္ပဋိပိဋက ဒုက္ခဝိပဿနာ၊
ဒုက္ခမဒုက္ခ ဝိပဿနာ၊
ဒုက္ခဝတ္ထုက ဒုက္ခ ဝိပဿနာ၊
သုခပဋိပက္ခ ဒုက္ခ ဝိပဿနာ။

ဤသို့ ဒုက္ခ လေးမျိုး ငါးမျိုးရှိသည်ကို သိအပ်၏။

ဒုက္ခဝိပဿနာလေးမျိုး ငါးမျိုးတို့တွင် သပ္ပဋိပိဋက ဒုက္ခဝိပဿနာ အားထုတ်ပုံ အချုပ်ကိုပြမည်။ ယောဂီသည် ကောင်းစွာထိုင်၍ ရုပ်နာမ်တို့အဖြစ်အပျက်ကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်လျက်-

နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထု ရုပ်နာမ်တို့အပျက်ကို ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည် ဘေးနှင့် တကွ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း၊ နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲလေစွ။

ထွက်သက်အခိုက် - ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ။
ဝင်သက်အခိုက် - ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ။

ဟု ကိလေသာမဝင်စေဘဲ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ ထင်မြင်အောင် နေ့ရက်များစွာ အားထုတ်နေရပါသည်။

ကျန်သော ဒုက္ခလေးမျိုးကို ဤနည်းကိုမှီ၍ သိအပ်၏။

အနတ္တ ဝိပဿနာ အားထုတ်ရခြင်း

အနတ္တ ဝိပဿနာ လေးမျိုး ငါးမျိုး ရှိပါသည်။
အနတ္တ ဝိပဿနာ လေးမျိုး ငါးမျိုးကား
အဝသဝတ္တန အနတ္တ ဝိပဿနာ၊

အသာရက အနတ္တ ဝိပဿနာ၊
အသာဓိက အနတ္တ ဝိပဿနာ၊
သုညတ အနတ္တ ဝိပဿနာ၊
အတ္တပဋိပက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာ၊

ဤသို့ အနတ္တ လေးမျိုး ငါးမျိုး ရှိသည်ကို သိအပ်၏။

အနတ္တ ဝိပဿနာ လေးမျိုး ငါးမျိုးတို့တွင် အဝသဝတ္တန အနတ္တ ဝိပဿနာ အားထုတ်ပုံ အချုပ်ကို ပြမည်။ ယောဂီသည်ကောင်းစွာထိုင်၍ ရုပ်နာမ်တို့ အဖြစ်အပျက်အလိုသို့ မလိုက်သည်ကို သုံးသပ် ဆင်ခြင်လျက် နိယတဇ္ဈတ္တအာရုံ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်နာမ်တို့ အဖြစ်အပျက်အလိုသို့ မလိုက်သည်ကို ကြည့်ရှု၍ ဤရုပ်နာမ်တို့သည် မိမိအလိုသို့ မလိုက်သည်ဖြစ်၍ အစိုးမရလေစွ။

ထွက်သက်အခိုက် - အနတ္တ၊ အနတ္တ၊ အနတ္တ။
ဝင်သက်အခိုက် - အနတ္တ၊ အနတ္တ၊ အနတ္တ။

ဟု ကိလေသာမဝင်စေဘဲ၊ အနတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်အောင် နေ့ရက်များစွာ အားထုတ်နေရပါသည်။

ကျန်သော အနတ္တလေးမျိုးကို ဤနည်းကိုမှီ၍ သိအပ်၏။ လေ့လာသော ပရိစ္ဆယအားရှိမှ သိနိုင်ပါသည်။

ဝမ်းမြောက်လိုက်ခြင်း

ယောဂီသည် သံသာရသော မောက္ခေတီ၊ ဝိမောစေတီတိ ဝိမောက္ခကာ= သံသရာမှ လွတ်မြောက်စေတတ်သောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတည်းဟူသော တရား၊ ဝိမောက္ခတရားတည်းဟူသော အနိစ္စ၊ အနတ္တတည်း ဟူသောတရား၊ ဝိမောက္ခတရားတည်းဟူသော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတည်းဟူသော အကြောင်းတရားကို အားထုတ်ရပေပြီဟု နှလုံးသွင်းမိလေသည်။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတည်းဟူသော ဝိမောက္ခ

တရားကို အားထုတ်သော အကြောင်းတရားကို ရပေပြီဟု နှလုံးသွင်းလျက် အားထုတ်သော အကြောင်းတရားရှိသောသူသည် အကြောင်းတရားအားလျော်စွာ သံသရာမှလွတ်မြောက်၍ အဝေဒယိတသန္တိသုခ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ဖြူစင်ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ်သောအကျိုးကို ရပေတော့အံ့ဟု ယောဂီတို့ခမ္မတာ 'လဒ္ဓံ မေပုညံသာဓုသာဓု' ဟု ရှေးသူမွန်တို့ ဝမ်းမြောက်သကဲ့သို့ ဝမ်းမြောက်လိုက်ပါသည်။

မေ၊ ငါ့အား။ ပုညံ၊ ဖြူစင်ဖြောင့်မတ် ကောင်းမြတ်သော နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အကျိုးကို။ လဒ္ဓံ၊ ရ-ရပေတော့အံ့။(အနာဂတ္တ)။ သာဓု၊ သာဓု၊ ကောင်းပေစွ၊ ကောင်းပေစွ။ အကြောင်းအကျိုး မျှော်ထောက်၍ ဝမ်းမြောက်လိုက်ရပါသည်။

ဘင်္ဂအနိစ္စ ဝိပဿနာထဲသို့သွင်း၍ အားထုတ်ရန် ဣရိယာပထသမ္ပဇေည ဝိတက်ကြီး၊ ဝိတက်ငယ် စသည်တို့ကို ဟောပြခြင်း။

အနိစ္စဝိပဿနာ၊ ဒုက္ခဝိပဿနာ၊ အနတ္တဝိပဿနာတည်းဟူသော ဝိမောက္ခတရားတို့ကို အားထုတ်ရာ အတော်ကြာသွားသဖြင့် အတော်ကလေး သဘောပေါက်သွားပြီ။ သဘောပေါက်ပြီးသော ယောဂီသည် ကောင်းစွာနေကုန်ရာ၏ - ဟူသည်နှင့် အညီကောင်းစွာနေသည်မည်အောင် အသက်ထက်ဆုံး ဘင်္ဂအနိစ္စဝိပဿနာနှင့် နေရမည်။

ဘင်္ဂအနိစ္စဝိပဿနာနှင့် နေရာ၌ ဣရိယာပထ၊ သမ္ပဇေည၊ ဝိတက်ကြီး၊ ဝိတက်ငယ်စသည်တို့ကို သွင်း၍သွင်း၍ ဘင်္ဂအနိစ္စဝိပဿနာဖြင့် အားထုတ်သွားရမည်။

ဥပမာ-သွားသည်ရှိသော် သွားသောအခိုက်၌ ခြေလှမ်းတိုင်း၊ ခြေလှမ်းတိုင်း တရွေ့ရွေ့ပါသော ရုပ်နာမ်တို့သည် တရွေ့ရွေ့ပင်ဖြစ်၍ ပျက်ကြသဖြင့် အပျက်ကိုမြင်အောင်ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

ရုပ်ခြင်းစသည်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ရှေ့သို့တက်သည်ရှိသော် တက်သောအခိုက်၌ တက်သောအမှုအရာအတိုင်း တရိပ်ရိပ်တရွေ့ရွေ့ပါသော ရုပ်နာမ်တို့သည် တရိပ်ရိပ်တရွေ့ရွေ့ပင်ဖြစ်၍ ပျက်ကြသဖြင့် အပျက်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်း စသည်ကိုလည်း သိအပ်၏။

ခွက်၊ ပန်းကန်၊ ဇွန်းစသည်ကို ကိုင်သည်ရှိသော် ကိုင်သောအခိုက်၌ ကိုင်သောအမှုအရာတိုင်း တရိပ်ရိပ်တရွေ့ရွေ့ပါသော ရုပ်နာမ်တို့သည် တရိပ်ရိပ်တရွေ့ရွေ့ပင်ဖြစ်၍ ပျက်ကြသဖြင့် အပျက်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

သင်္ကန်း၊ ခြင်ထောင်၊ စောင်၊ ခေါင်းအုံးတို့ကို ကိုင်သည်ရှိသော် ကိုင်သောအခိုက်၌ ကိုင်သောအမှုအရာအတိုင်း တရိပ်ရိပ်တရွေ့ရွေ့ပါသော ရုပ်နာမ်တို့သည် တရိပ်ရိပ် တရွေ့ရွေ့ပင်ဖြစ်၍ ပျက်ကြသဖြင့် အပျက်ကို မြင်အောင်ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

ကာမဝိတက်စသည်ကို ကြံစည်မိသော် ကြံစည်သော စိတ်နာမ်ပျက်ကို ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

မြို့ရွာဟူသော ဇနပဒဝိတက်စစ်သည်ကို ကြံစည်မိသော် ကြံစည်သော စိတ်နာမ်ပျက်ကို ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

သာယာအပ်ဖူးသော အာရုံကို သတိရသော်

သတိရသည်၊ သတိရသည်ဟု တဏှာအထပ်ထပ် မဖြစ်စေဘဲ သတိရသော စိတ်နာမ်ပျက်ကို ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

ခံစားဖူးသော ဒေဝနာစိတ်ကို သတိရသော် သတိရသော ဝေဒနာ စိတ်နာမ်ပျက်ကို ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

ချစ်ခင်သောသူကို သတိရသော် ချစ်ခင်သည်၊ ချစ်ခင်သည်ဟု တဏှာအထပ်ထပ် မဖြစ်စေဘဲ ချစ်ခင်သည်ဟု သတိရသောစိတ်နာမ်ပျက်ကို ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

လိုချင်သောတဏှာစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသော် လိုချင်သည်၊ လိုချင်သည်ဟု တဏှာစိတ်ကို မတိုးပွားစေဘဲ တဏှာစိတ်နာမ်ပျက်ကို ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ ဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

တစ်စုံတစ်ခုသော သောမနဿဝေဒနာစိတ်၊ ဒေါမနဿဝေဒနာစိတ်၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာစိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်သော် ဖြစ်ပေါ်သော ဝေဒနာစိတ် နာမ်ပျက်ကို ကြည့်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ရှုခဲ့ရာ၏။

ရှုပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိမိ၏ ပဓာနလက်ကိုင်နန်းထိုင်ဖြစ်သော အင်္ဂါအနိစ္စ ဝိပဿနာကို အသက်ထက်ဆုံးရှု၍ အားထုတ်နေရာ၏။ ။

[ကန္တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ယောဂိပါရဂူ၊ အရှေ့ပရက္ကမဆရာတော်၏ ဝိပဿနာပါရဂူ၊ ဘာဝနာပါရဂူနှင့် ကျော်နန္ဒအောင်၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ကိုးနည်း ဒုတိယတွဲတို့မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

အနောက် ပရက္ကမချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မင်းကွန်းတိပိဋကဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ စစ်ကိုင်းမြို့နယ် ပင်းကွန်းတောင်ရိုးရှိ ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက်၏ ဦးစီးဌာနကပြစ်တော်ပူသော

ကျေးဇူးတော်ရှင်

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဝဇမဟာရဋ္ဌဂုရု၊ အဘိဝဇအဂ္ဂမဟာ သဒ္ဓပ္ပဇောတိက

ဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ မထေရ်မြတ်၏

ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၇၃-၁၃၅၄]

မိဘနှင့် ဖွားရာဇာတိ

မန္တလေးတိုင်း၊ မြင်းခြံမြို့နယ်၊ ကျည်းပင် (သဲဖြူဝ)ရွာ၌ ခမည်းတော် ရွာသူကြီး ဦးဆုံ၊ မယ်တော် ဒေါ်ဆင်တို့မှ ၁၂၇၃ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁၁ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ (နေ့စက်နာရီ ၃နာရီကျော်)တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ သားသမီး သုံးယောက်အနက် သားအလတ်ဖြစ်သည်။ မိဘဆွေမျိုး ဉာဏကာတို့၏ ခင်မင်မှုကို အကြောင်းပြု၍ ငယ်နာမည် 'မောင်ခင်'ဟု ခေါ်တွင်သည်။ ဇာတာတော်၌ ကား မောင်ရန်ရှင်းဟု ရေးမှတ်ခဲ့ကြသည်။

ကျောင်းသားသူငယ်ဘဝ

(၄)နှစ်သား အရွယ်၌ ဖခင်ဦးဆုံကွယ်လွန် အနိစ္စရောက်သဖြင့် မိခင်ဒေါ်ဆင်နှင့်အတူ အဘိုးဖြစ်သူ ဆရာကြီး ဦးချယ်၊ ဒေါ်အံ့တို့ထံ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရလျက် အဘိုးအဘွားတို့၏ စောင့်ရှောက်ပြုစုမှုကို ခံယူရသည်။ (၆)နှစ်သားအရွယ်တွင် ကျည်းပင်ကျောင်းဆရာတော် အရှင် သာသနမထေရ်ထံ ပညာသင်ကြားရန် အပ်နှံသည်။ ကျောင်းသားကြီးများ၏ စာအံသံကို ကြားကာမျှဖြင့် သင်ပုန်းကြီး၊ မင်္ဂလသုတ်စသည့် စာများကို မှတ်သားရွတ်ဆိုနိုင်သည်။ အိမ်တွင်လည်း အဘိုးဦးချယ်နှင့် သမီး ဒေါ်ငွေပေါ (ဆရာတော်၏အရီး) တို့က ဘုရားရှိခိုး၊

ငါးပါးသီလ၊ မေတ္တာပို့စသည်တို့ကို သင်ကြားပေးသည်။

သာမဏေဘဝ

ကျည်းပင်ကျောင်းသို့ အပ်နှံသည့်အချိန် (၆)နှစ်သားအရွယ်၌ပင် အဘိုးဦးချယ်၊ အဘွားဒေါ်အံ့တို့က ပထမအကြိမ် ရှင်ပြုပေးသည်။ ငယ်လှသေး၍ သင်္ကန်းမဆည်းရသေး။ အသက် ၈နှစ်အရွယ်တွင် မြင်းခြံမြို့ မင်းကျောင်းတိုက် စာချဆရာတော် ဦးသောဘိတထံ ရွှေ့ပြောင်းအပ်နှံ၍ စာသင်ကြားစေသည်။ ၁၀ နှစ်သားအရွယ်တွင် မိခင်ဒေါ်ဆင်၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ဆရာတော် ဦးသောဘိတက ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ သာမဏေငယ်၏ ဉာဏ်အမြင်ဆန်းကြယ်မှုကိုအစွဲပြု၍ 'ရှင်ဝိစိတ္တသာရ' ဟု ဘွဲ့အမည်ပေးတော်မူသည်။

ရဟန်းဘဝ

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက်၊ အသက် ၁၉နှစ်အရွယ်တွင် မြင်းခြံ၊ မင်းကျောင်းတိုက်မှ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဣန္ဒာလောက-က မန္တလေးမြို့ အနောက်ဘက် မင်းကွန်းတောင်ရိုးရှိ ဓမ္မနာဒတိုက် ဆရာတော် အရှင်ပညာစက္ကမထေရ်ထံသို့ ပို့ဆောင်အပ်နှံ၍ ပညာဆက်လက်သင်ကြားစေသည်။ ၁ ၉၂

ခုနစ် နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၆ရက်နေ့တွင် မင်းကွန်း
 ငွေတောင် တောရကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍာသိမ်၌ ဓမ္မနာဒ
 ဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မြင့်မြတ်သော ရဟန်း
 အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ မန္တလေးမြို့ ရွှေရေး
 ဆောင် ဆရာတော်၊ ညောင်ကန်ဆရာတော်၊ မစိုးရိမ်
 ဆရာတော်၊ စစ်ကိုင်းမြို့ဘုရားကြီးဆရာတော်၊
 သမ္မာသတိ ဆရာတော်၊ မဟာသစ်ဝင်ချောင်ဆရာ
 တော်၊ မင်းကွန်းတောင်ရိုး ချမ်းသာကြီးဆရာတော်၊
 ပေါင်းတောင်ကူဆရာတော်၊ ငွေတောင်တောရ
 ရွှေကျင်ဆရာတော် အစရှိသည့် သာသနာ့အဓိပတိ
 ဆရာတော်ကြီးများက ကမ္မဝါဆရာတော်များအဖြစ်
 ချီးမြှင့်ဆောင်ရွက်တော်မူကြသည်။

ရဟန်း ဒါယကာများမှာ မင်းကွန်းတောင်ရိုး
 ရန်ကုန်အိမ်ကြီးချောင် သီလရှင်ဆရာကြီး ဒေါ်ဓမ္မ
 စာရီနှင့် ရန်ကုန်မြို့ သူဌေးကြီး ဦးသွင်၊ သူဌေး
 ကတော် ဒေါ်ဒေါ်သိန်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

စာပေပရိယတ္တိသင်ကြားဆည်းပူးတော်မူခြင်း

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရသည် မြင်းခြံ
 မြို့နယ် ကျည်းပင်ရွာ ကျောင်းတိုက်ဆရာတော်
 အရှင်သာသန၊ မြင်းခြံမြို့ မင်းကျောင်းတိုက် စာချ
 ဆရာတော် ဦးသောဘိတ၊ ငါးထပ်တိုက် ဆရာတော်
 ဦးမုနိန္ဒ၊ တန်ဆောင်းကြီးတိုက် ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓ၊
 ပထမဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက် ဆရာတော် ဦးပညာ
 စက္က၊ ကွမ်းထားဆရာဖြစ်သူ အရှင်အဂ္ဂဝံသတို့ထံ
 တော်၌ ပရိယတ္တိ အခြေခံကျမ်းစာများနှင့် ပါဠိ၊ အဋ္ဌ
 ကထာ၊ ဋီကာကျမ်းစာများကို ပါရဂူရောက် တတ်
 မြောက်လိမ္မာအောင် ငယ်စဉ်ကပင် သင်ကြားဆည်း
 ပူးတော်မူပြီးလျှင် စာမေးပွဲပေါင်းများစွာတို့ကို
 ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

အသက် ၁၃နှစ်အရွယ်တွင် မြင်းခြံမြို့နယ်
 လုံးဆိုင်ရာ ဝိနည်းစာပြန်ပွဲ၌ ကစွည်းသဒ္ဒါကြီး
 ရှစ်စောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ၁၄နှစ်သားအရွယ်တွင်
 သဂြိုဟ် ၉ ပိုင်းကိုလည်းကောင်း ပြန်ဆိုအောင်မြင်

တော်မူခဲ့ပါသည်။ အသက် ၁၅ နှစ်အရွယ်တွင်၊
 အစိုးရပထမငယ်တန်းကို လည်းကောင်း၊ ၁၆နှစ်သား
 အရွယ်တွင် အစိုးရ ပထမလက်တန်းကို လည်း
 ကောင်း၊ ၁၆နှစ် သားအရွယ်တွင် အစိုးရ ပထမလက်
 တန်းကိုလည်းကောင်း၊ ရဟန်းဖြစ်ဆဲ ဝါမရမီ ၁၂၉၃
 ခုနှစ်၌ အစိုးရပထမကြီးတန်းကို လည်းကောင်း၊
 ရဟန်း ၁-ဝါအရ ၁၂၉၄ခုနှစ် အိမ်တော်ရာအမျိုး
 သား ပထမကြီးတန်းကိုလည်းကောင်း၊ ရဟန်း ၂ဝါ
 အရ ၁၂၉၅ ခုနှစ်တွင် သကျသီဟစာသင်တန်းနှင့်
 ပထမကျော်အတွက် ဝင်ရောက်ဖြေဆိုသော ပထမ
 ကြီးတန်း၌ ခရေပွင့် အမှတ်ပြု၍ ၁-နံပါတ်မှ ပထမ
 ကြီးတန်းကိုလည်းကောင်း၊ ရဟန်း ၃-ဝါအရ ၁၂၉၆
 ခုနှစ်သကျသီဟ စာချတန်းနှင့် အစိုးရ ပထမကျော်
 တန်းကို လည်းကောင်း၊ ၁၃၀၂ခုနှစ်တွင် အစဆုံး
 ကျင်းပသော အစိုးရစာချတန်း၌ ဂုဏ်ထူးကျမ်းများ
 နှင့်တကွ အစိုးရစာချတန်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝင်
 တိုင်း မလွဲထင်တိုင်းစွဲအောင် အောင်ပန်းတို့ကို ဆက်
 ကာ ဆက်ကာရရှိတော်မူခဲ့သည်။

ထို့ပြင် ၁၃၁၂ခုနှစ်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော
 (၃)ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲကြီး၌
 ဝိနည်းငါးကျမ်း စာမျက်နှာ ၂၀၀၀ ကျော်ကို လည်း
 ကောင်း၊ ၁၃၁၃ခုနှစ်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော (၄)
 ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရရွေးချယ်ပွဲကြီး၌ အဘိဓမ္မာ
 ပိဋကပထမပိုင်း ၅ကျမ်း၊ စာမျက်နှာ ၁၁၀၀ ကျော်ကို
 လည်းကောင်း၊ ၁၃၁၄ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော
 (၅)ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရရွေးချယ်ပွဲကြီး၌ အဘိ
 ဓမ္မာပိဋက ဒုတိယပိုင်း ၂ကျမ်း၊ စာမျက်နှာ ၂၅၀၀
 ကျော်ကိုလည်းကောင်း၊ ၁၃၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပ
 ပြုလုပ်သော (၆)ကြိမ်မြောက် တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်
 ပွဲကြီး၌ သုတ္တန္တပိဋကသုတ်သုံးကျမ်း စာမျက်နှာ
 ၆၆၄ကိုလည်းကောင်း၊ အာဂုံ၊ သဘောရေးဖြေပွဲ
 နှစ်ရပ်လုံးတို့၌ ဂုဏ်ထူးနှစ်ဆင့်စီဖြင့် အောင်မြင်
 တော်မူခဲ့ပါသည်။

စာမေးပွဲအားလုံးတို့၌ တစ်ခါဖူးမျှအကျအရှုံး မရှိခဲ့ဘဲ နှစ်ချင်းပေါက်စွဲချည်းသာ အောင်မြင်တော်မူ ခဲ့ပါသည်။ သကျသီဟစာချတန်း အောင်မြင်ရာတွင် စာသင်တန်းအောင်ပြီးနောက် နှစ်မခြားဘဲ နှစ်ချင်းစွဲ စံချိန်တင်၍ ပထမဦးဆုံးကျမ်းပြီး အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း၊ အစိုးရစာချတန်း စာမေးပွဲတွင် နှစ်ချင်းစွဲ ဂုဏ်ထူးဖြင့် ပထမဦးဆုံး ကျမ်းပြီးအောင်မြင်ခဲ့ခြင်း၊ တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲတွင် အာဂုံပြန်ပွဲ၊ သဘောရေးဖြေပွဲနှစ်ရပ် လုံး၌ ဂုဏ်ထူးနှစ်ဆင့် စီဖြင့် ပထမဦးဆုံး ပိဋကသုံးပုံ အောင်မြင်ခြင်းတို့သည် မည်သူမျှ စံမတူနိုင်အောင် ထူးချွန်သည့် အောင်မြင်မှုများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ စာမေးပွဲအသီးသီးတို့၌ ထူးချွန်စွာ အောင်မြင်တော်မူခဲ့သောကြောင့် ထူးခြားသော ဘွဲ့ တံဆိပ်များကိုလည်း အလှူခံရရှိတော်မူခဲ့ပါသည်။ သကျသီဟ စာချတန်းကို နှစ်မခြားဘဲ အောင်မြင် တော်မူခဲ့၍ မန္တလေးမြို့ ပရိယတ္တိသာသနဟိတ (သကျသီဟ) အသင်းကြီးမှ ဆက်ကပ်သော 'ဘဒ္ဒန္တ ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာ စရိယ 'ဝဋ်သကာ' ဟူသောဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း ကောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ ပါဠိဆရာ မြန်မာ ပညာရှိ အသင်းမှ ဆက်ကပ်သော 'အဋ္ဌကထာပြန်အကျော်' ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်းကောင်း၊ အစိုးရ ပထမကျော်တန်းနှင့် စာချတန်းကို ဂုဏ်ထူးဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဆက်ကပ်သော 'အစိုးရ ပထမကျော်' ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လည်းကောင်း ထူးထူးခြားခြား အလှူခံ ရရှိတော်မူခဲ့ ပါသည်။

ထို့ပြင် တိပိဋကဓရ အာဂုံပြန်ပွဲ၊ သဘောရေး ဖြေပွဲနှစ်ရပ်တို့၌ ဝိနည်းငါးကျမ်းကို ဂုဏ်ထူး နှစ် ဆင့်ဖြင့် အောင်မြင်တော်မူခဲ့၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဆက်ကပ်သော 'ဝိသိဋ္ဌဝိနယဓရ မဟာဝိနယကောဝိဒ' ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် အရိုးဝါကနက္ကဒဏ် ထီးဖြူတော် ၁ လက် အမှတ်တံဆိပ်ပါရှိသော

သာသနာ့အောင်လံတော်၊ တပည့်နှစ်ဦးနှင့်တကွ အခမဲ့စီးနင်းလိုက်ပါနိုင်သော မီးသင်္ဘော၊ မီးရထား ပထမတန်းအထူးလက်မှတ်ကို လည်းကောင်း အဘိ ဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို ဂုဏ်ထူးနှစ်ဆင့်ဖြင့် အောင်မြင် တော်မူခဲ့၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဆက်ကပ်သော 'ဝိသိဋ္ဌဒီဃဘာဏက မဟာဒီဃနိကာယကောဝိဒ' ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို လည်းကောင်း၊ ပိဋက သုံးပုံလုံးကို ဂုဏ်ထူးနှစ်ဆင့်ဖြင့် အပြီးအစီး အပြည့် အစုံအောင်မြင်တော်မူခဲ့၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဆက် ကပ်သော 'ဗုဒ္ဓသာသနဝိသိဋ္ဌ တိပိဋကဓရ မဟာ တိပိဋကကောဝိဒ' ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် အရိုးဝါကနက္ကဒဏ်ထီးဖြူတော် ၃-လက် အမှတ် တံဆိပ်ပါရှိသော သာသနာ့အောင်လံတော်၊ တပည့် နှစ်ဦးနှင့်တကွ အခမဲ့စီးနင်းလိုက်ပါနိုင်သော ကုန်း- ရေ-လေသုံးဌာန ပထမတန်း အထူးလက်မှတ်တော်၊ 'ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ တိပိဋကဓရ ဓမ္မာဏ္ဍာဂါရိက' ဟူသော အက္ခရာတံဆိပ်ခတ်နှိပ် ပါရှိသော ဆင်စွယ် ယပ်ဝန်းတော်၊ နှစ်စဉ်လှူအပ်သော ရာသက်ပန် ဆွမ်းဆန်တော် စရိတ်များကိုလည်းကောင်း အလှူခံ ရရှိတော်မူခဲ့ပါသည်။

သာသနာရေးအား ဆောင်ရွက်တော်မူခြင်း

ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တဝိစိတ္တသာရသည် 'စာသင် ရပ်ခဲစေ'ဟူသော ပညာရှိတို့ အဆုံးအမဥပဒေသအရ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်ထံ၌ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ကျမ်းစာများကို ဆက်လက်သင်ကြားနေသော်လည်း ရဟန်း ၃၀၁အရ သကျသီဟစာချတန်းနှင့် အစိုးရ ပထမကျော်အောင်မြင်ပြီးသည့်အချိန်မှစ၍ မင်းကွန်း ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက်၌ ဆရာတော်၏ လက်ထောက် စာချအဖြစ် တာဝန်ယူပြီး စာပေကျမ်းဂန်များကို ပို့ချ ပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။ ရဟန်းသိက္ခာ ၇၀၁အရ ၁၂၉၉ ခုနှစ် နတ်တော်လသို့ ရောက်သောအခါ ဓမ္မနာဒ သာသနာပြု သံဃာ့အစည်းအဝေးကြီးမှ ညောင်ကန်

ဆရာတော်ဘုရားကြီးအမျိုးရှိသော သံဃာတော်များ၏ တာဝန်လွှဲပေးအပ်တော်မူချက်အရ ပျံလွန်တော်မူသွားသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်ဘုရား၏ ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက် နာယကတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ဆက်လက်ထမ်းဆောင်တော်မူလျက်ရှိပါသည်။

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၀၀-ပြည့် အထိမ်းအမှတ်ဖြင့် ၁၃၁၆ခုနှစ် ကဆုန်လမှစ၍ ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေးလိုဏ်ဂူတော်တွင် ကျင်းပသော ထေရဝါဒဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ပွဲကြီး၌ ဝိသဇ္ဇကအဖြေ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော်ကို သုတ်သင်ရန်အတွက်လည်း ပါဠိဝိသောကေ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ လျှောက်ထားချက်အရ အတွဲ (၆)တွဲ၊ အုပ်ရေ (၈)အုပ်၊ စာမျက်နှာပေါင်း ၅၁၆၃ ရှိ မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကြီးကို ဦးစီးရေးသားပြုစုတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် မင်းကွန်းပထမ ဓမ္မနာဒဆရာတော် နောက်ဆုံးဟောကြား အမိန့်ရှိခဲ့သည့် ရုပ်နာမ်ရူနည်းတရားတော်အဖွင့်ကျမ်း၊ တရားဟောတိပ်ခွေမှ ကူးယူပုံနှိပ်သည့် ရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ ဓမ္မကထာသံဆေဂ ဂါထာလင်္ကာများ၊ သာသနာတော်ဆိုင်ရာ ရတု၊ ဩဘာစာ၊ တေးကဗျာ စသည်များကို ရေးသားပြုစုခြင်း၊ မုံရွာ ကနီမြို့၊ ရွှေသိမ်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သစ္စပါရဂူကျမ်းကို ကြည့်ရှုမွမ်းမံပြင်ဆင်ပေးခြင်း စသည့် ဂုဏ်ကျေးဇူးအမှုများကို ပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ၁၃၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံတော်ကောင်စီက လှူဒါန်းသည့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော် အလှူခံ၍ ၁၃၄၅ခုနှစ် တွင် အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။

တရားဓမ္မများကိုလည်း ဝါတွင်းဝါပမကျန် မြို့ရွာအသီးသီးသို့ လှည့်လည်၍ နေ့ရက်မပြတ်

ဟောကြားချီးမြှင့်တော်မူသည်။ မင်းကွန်း မိုးမိတ်ကုန်းမြေတွင် တိပိဋကဓရကျောင်းတိုက်ကြီးကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ကာ တိပိဋကဓရဖခင်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် တိပိဋက လောင်းလျာများစွာတို့အား မွေးဖွားပေးလျက်ရှိခြင်း၊ ထို့ပြင် ဆရာတော်ကြီး၏ ကြိုးပမ်းမှုဖြင့် ရန်ကုန်မြို့နှင့် မန္တလေးမြို့တွင် နိုင်ငံတော် ပရိယတ္တိသာသနာ့ တက္ကသိုလ်ကြီးနှစ်ခု ပေါ်ထွန်းအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။

ဤသို့ဖြင့် အဘိဓမ္မဟာရဋ္ဌဂုရု တိပိဋကဓရ မင်းကွန်း ဆရာတော်ကြီးသည် နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့၏ အကျိုးတော်ဆောင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရင်း ၁၃၅၄-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် (၃) ရက်၊ ညနေ ၄:၄၄ နာရီတွင် မင်းကွန်း ဓမ္မနာဒကျောင်းတိုက်၌ ဘဝနတ်ထံ စံဝင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မင်းကွန်း တိပိဋကဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

- ④ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ၊ သင်္ခါရတို့၊ ကိုယ်ကဏ္ဍိပုံ၊ ဖြစ်လိုတုံလည်း၊ တစ်ဖုံဆင်ကွဲ၊ သူတနဲ့ဖြင့်၊ ဖောက်လွဲတတ်စွာ၊ ဓမ္မတာကို၊ ပညာစက္ခု မျှော်ထောက်ရှု၍ ...
- ④ ယခုပင်လျှင်၊ မနာခင်က၊ ကြိုတင်ကောင်းမှု၊ ကြိုးစားပြုလော့...
- ④ ယခုပင်လျှင်၊ မသေခင်က၊ ကြိုတင်ကောင်းမှု၊ ကြိုးစားပြုလော့...
ရတုချိန်ထောက်၊ ဤခါရောက်မှ၊ ချုပ်ပျောက်ခန္ဓာ၊ သေစိမ့်ငါဟု၊ သတ္တဝါခပင်း၊ ရှင်သေမင်းနှင့်၊ မိတ်သင်းဖွဲ့လျက်၊ ချိန်းအချက်လျှင်၊ တစ်စက်ကမှ၊ မရှိကြဘူး...
- ④ အပ္ပမာဒေန ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒေထ 'ဘုရားစကား လိုက်နာပွားသည်၊ တရားလက်မလွတ်စေနှင့်။ ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မင်းကွန်း တိပိဋက ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

အာနာပါနဿတိ သမာဓိဘာဝနာနှင့် ဝိပဿနာတရားတော်

အနဂါမိကဥစ္စာ ၄-ပါး

ဒကာ ဒကာမအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊
ယနေ့မိမိတို့ ကျင့်သုံးရမည့်တရား၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
သူတော်စင်တို့ ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ တရားဟာ-

- ၁။ ဒါန
- ၂။ သီလ
- ၃။ သမာဓိ
- ၄။ ပညာရယ်လို့ ၄ ပါးရှိတယ်။

အဲဒီတရား ၄ ပါးတို့ကို နိမိကဏ္ဍသုတ္တန်မှာ
အနဂါမိက ဥစ္စာ ၄ပါးလို့ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြား
တော်မူခဲ့တယ်။ (သံသရာတစ်လျှောက် နိဗ္ဗာန်ရောက်
အောင် မိမိနောက်က လိုက်ပါတဲ့ ဥစ္စာ ၄မျိုးလို့ ဆိုလို
ပါတယ်။)

အဲဒီ ၄ မျိုးထဲမှာ နေ့စဉ်မိမိတို့သည် တတ်နိုင်
သလောက် ဒါနကောင်းမှုကို ပြုလျက်ရှိကြသည်။
နေ့စဉ်နေ့စဉ် ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ရက်သီတင်း၊ လပြည့်၊
လကွယ်၊ အခါကြီး၊ ရက်ကြီး၊ နေ့ကြီးများ၌ ရှစ်ပါး
သီလကို ဆောက်တည်ခံယူ ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် သီလ
တည်းဟူသော အနဂါမိကဥစ္စာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်း
ဆည်းနေကြတယ်။

အရဟံဂုဏ်တော် ပုတီးစိပ်

တစ်ခါ သမာဓိခေါ်တဲ့ ကောင်းမှုဖြစ်အောင်
ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ယောက်ကို...

‘ပုတီးဘယ်လို စိပ်သလဲ’ လို့မေးရင်...

‘အား... တပည့်တော် အရဟံဂုဏ်တော်ကို
ပုတီးစိပ်တယ်ဘုရား’လို့ လျှောက်ထားကြတယ်။

‘ကဲ... ဘယ်လိုဆိုပြီး ပုတီးစိပ်သလဲ’ လို့ မေး
လိုက်ရင်-

‘သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံလို့ဆိုပြီး ပုတီး
စိပ်တယ်ဘုရား’ (အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း တစ်မျိုးပဲ
နော်)။

သမာဓိဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းက အမျိုးပေါင်း
၄၀ ရှိလေတော့ ဒီ ၄၀ ထဲမှ ဗုဒ္ဓါနဿတိမှာ အရဟံ
ဂုဏ်တော်နဲ့ သမာဓိ ဘာဝနာကို ထူထောင်သူက
များပါတယ်။

အာနာပါနဿတိ သမာဓိဘာဝနာ

အာနာပါနဿတိနဲ့ သမာဓိဘာဝနာကို ထူ
ထောင်သူက နည်းပါးပါတယ်။ အာနာပါနခေါ်တဲ့
ထွက်လေဝင်လေနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သမာဓိဘာဝနာ၊
ထိုမှဆက်ပြီး ဝိပဿနာဘာဝနာ၊ ဒီဘာဝနာနှစ်မျိုးကို
နှလုံးသွင်းတတ်အောင် ဘုန်းကြီးများ ပြောပေးရမယ့်

ဝတ္တရားရှိပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရရင် ဘုန်းကြီးများသည် ပရိယတ်+ပဋိပတ်-၂မျိုးအနက် ပရိယတ္တိသာသနာကို ဦးတည်ပြီး သာသနာပြုနေတဲ့ အခါဖြစ်လို့ ပဋိပတ္တိသာသနာပြုတဲ့ကိစ္စမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနများမှာလို ၁၀ ရက်စခန်း၊ ၇ ရက်စခန်း စသည် ကို မပြောဆိုပါဘူး။

သို့သော် 'ကိုယ်တော်တို့ မေ့လျော့နေသလား' လို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ မေ့မေ့လျော့ လျော့မနေပါဘူး။ အခွင့်ရတိုင်းရတိုင်း အာနာပါနဿတိ သမာဓိဘာဝနာမှာလာရှိတဲ့ 'ဂဏနာ'နည်းနဲ့ သမာဓိ ကို အခြေခံပြီး ဝိပဿနာဘာဝနာ နှလုံးသွင်း ကျင့် သုံးပါတယ်လို့ပဲ ဖြေဆိုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ 'ဂဏနာ နည်း' ဆိုတာ ထွက်လေဝင်လေကို ရေတွက်ပြီး မှတ် နိုင်တဲ့ နည်းဖြစ်တယ်။

အာနာပါနဿတိနဲ့ မိမိတို့ သမာဓိဘာဝနာ ကို ထူထောင်ချင်တယ်ဆိုရင် လွယ်လွယ်မှတ်နိုင် အောင် ပြောပြပါမယ်။

ဂဏနာနည်း

ဘယ်လိုလဲဆိုရင်... တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နေ၊ ထွက်လေ+ဝင်လေ တစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ် ထုတ်လွှတ် +ရှုရှုကြိုက်တဲ့အခါမှာ...

ဥပမာ
ထွက်လေ+ဝင်လေ တစ်ကြိမ်ထုတ်-
လွှတ်+ရှုရှုကြိုက်ပြီးရင်... ... ၁
နောက်တစ်ကြိမ်ကျတော့... ... ၂
နောက်တစ်ကြိမ်ကျတော့... ... ၃
နောက်တစ်ကြိမ်ကျတော့... ... ၄
နောက်တစ်ကြိမ်ကျတော့... ... ၅
ဤကဲ့သို့ ၅-ထိအောင် မှတ်ရတယ်။

တစ်ခါပြန်ပြီး လာခဲ့ဦး -
ထွက်လေ+ဝင်လေ... ... ၁
ထွက်လေ+ဝင်လေ... ... ၂

ထွက်လေ+ဝင်လေ...	၃
ထွက်လေ+ဝင်လေ...	၄
ထွက်လေ+ဝင်လေ...	၅
ထွက်လေ+ဝင်လေ...	၆
တစ်ခါပြန်ပြီး လာခဲ့ဦး -			
ထွက်လေ+ဝင်လေ...	၁
...	၂
...	၃
...	၄
...	၅
...	၆
...	၇
တစ်ခါပြန်လာခဲ့ဦး -			
ထွက်လေ+ဝင်လေ...	၁
...	၂
...	၃
...	၄
...	၅
...	၆
...	၇
...	၈
ထွက်လေ+ဝင်လေ...	၉
တစ်ခါပြန်လာခဲ့ဦး၊ (ထွက်လေ+ဝင်လေကို စိတ်ဖြင့် ကြည့်ပြီးတော့)			

ထွက်လေ+ဝင်လေ...	၁
" 	၂
" 	၃
" 	၄
" 	၅
" 	၆
" 	၇
" 	၈
" 	၉

ထွက်လေ+ဝင်လေ... ၁၀

ဂဏနာနည်းတစ်ခေါက် ရောက်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒါဘုန်းကြီး ပြောတာက (ပြောတာဖြစ်လို့) အသံထွက်ရတာ၊ မိမိကိုယ်တိုင် အားထုတ်တော့ အသံထွက်ဖို့မလိုဘူး။ စိတ်ဖြင့်သာအလုပ်လုပ်ရမှာ ဖြစ်တယ်နော်။ ကဲ... လုပ်ကြည့်ကြစို့...

- ၁၊၂၊၃၊၄၊၅- တစ်ခါပြန်လာခဲ့။
- ၁၊၂၊၃၊၄၊၅၊၆- တစ်ခါပြန်လာခဲ့ဦး။
- ၁၊၂၊၃၊၄၊၅၊၆၊၇- တစ်ခါပြန်လာခဲ့ဦး။
- ၁၊၂၊၃၊၄၊၅၊၆၊၇၊၈- တစ်ခါပြန်လှည့်ဦး။
- ၁၊၂၊၃၊၄၊၅၊၆၊၇၊၈၊၉- တစ်ခါပြန်လှည့်ဦး။
- ၁၊၂၊၃၊၄၊၅၊၆၊၇၊၈၊၉၊၁၀- တစ်ခေါက်ဆုံးပြီ။

ဤကဲ့သို့ စိတ်ဖြင့်သာ ထွက်လေ+ဝင်လေတို့ကို ရေတွက် ရေတွက်၍ သိမှတ်တာကို 'ဂဏနာနည်း' အာနာပါနဿတိ သမာဓိဘာဝနာလို့ ခေါ်တယ်။ သမာဓိ တစ်ခေါက်ပြီးသွားပြီ။

ပညာဘာဝနာ

သမာဓိဘာဝနာပြီးရင် ပညာဘာဝနာကို ဆက်ပြီးတော့ ဖြည့်ကျင့်ရပါမယ်။ ဆက်ပြီးဖြည့်ကျင့်လို့ရှိရင် ဤကဲ့သို့ ချုံးပြီးစဉ်းစားကြည့်လိုက်ပါ။ ထွက်လေကို ထုတ်လွှတ်တဲ့အခိုက်၊ ဝင်လေကို ရှူရှိုက်တဲ့အခိုက် ... နှစ်မျိုးရှိရာ...

ထွက်လေကို ထုတ်လွှတ်သောအခိုက်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဝင်လေကိုရှူရှိုက်သော

အခိုက်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုထွက်လေကို ထုတ်လွှတ်သောခဏ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဝင်လေကို ရှူရှိုက်သောခဏ၌ သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

အဲဒီလို(စိတ်ထဲက)ဆိုပြီး ရှုချင်ရင် ဝိပဿနာ ပညာဘာဝနာဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာ ပညာဘာဝနာ ကျဉ်း ရှုချင်ရင် ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုရန် ဖြစ်ပါတယ်။ ရှုကြည့်ပါလေ။ ဒီထက် ဝိပဿနာ ပညာဘာဝနာ အကျယ်ရှုနည်းလည်း ရှိပါတယ်။

ဝိပဿနာ ပညာဘာဝနာ အကျယ်ရှုနည်း

ဒီနည်းကို ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မိမိရဲ့ 'ပရမတ္ထသရုပ်ဘေဒနိကျမ်း' ကမ္မဋ္ဌာန်းပိုင်းမှာ အချုပ်လင်္ကာရေးခဲ့ပါတယ်။ ထိုလင်္ကာကား-

သုံးပါးသက်ရွယ်၊ ဆယ်ဒသက၊ ပဉ္စကတည့်၊ စတုက-တိ၊ ဒွိနှင့်ဧက၊ သုံးဝဥတု၊ ရတုခြောက်သွယ်၊ လကွယ်လဆန်း၊ ဒိဝန်းရတ္တိ၊ ဆမ္ဘိအခါ၊ ကိရိယာဆ၊ ဥဒ္ဓရဏက၊ စသည်ခြောက်ခု၊ အစုစုဝယ်၊ ဖြစ်မှုဥသံ၊ အလုံးစုံကား၊ ရွှေဘုံမဖြစ်၊ တစ်ဆစ်တစ်ရက်၊ တစ်စပ်တစ်သင်း၊ နှမ်းအိုးကင်းထက်၊ နှမ်းစေ့ကျက်သို့၊ ကွဲပျက်ကြေမွ၊ အနိစ္စသည်၊ ဒုက္ခ အနတ္တချည်းသာတည်း။

ဤလင်္ကာကို အရကျက်ပါ။ ပြီးမှ အဓိပ္ပာယ်ကို အကျဉ်းသိအောင် ဤဆိုလတ္တံ့အတိုင်း မှတ်သား၍ ဝိပဿနာ ရှုရပါမည်။ မှတ်ပုံရှုပုံကား....

သုံးပါးသက်ရွယ်

လူဘဝ ယခုလို အသက်တစ်ရာတမ်းမှာ

အရွယ်သုံးပါး ပိုင်းခြားသတ်မှတ်လိုက်ရင်...

(၁) ပထမအရွယ် = မွေးဖွားသည်မှ ၃၃နှစ်၊
၄၀တိုင်ကို ပထမအရွယ်လို့ ခေါ်တယ်။

(၂) မဇ္ဈိမအရွယ် = အဲဒီ ၃၃နှစ်၊ ၄၀က
နောက်အလယ်ပိုင်း။ ၃၃... နှစ်၊ ၄၀ (၆၆နှစ်၊ ၈၀)

(၃) ပစ္ဆိမအရွယ် အဲဒီ ၆၆နှစ်၊ ၈၀ရဲ့ အထက် ၃၃နှစ်
၄၀ (နှစ်ပေါင်း ၁၀၀) အထိကို ပစ္ဆိမအရွယ်၊ ၁၀၀ရဲ့
နောက်ဆုံးအရွယ်လို့ ခေါ်တယ်။

အရွယ်သုံးပါးကို နားလည်ကြပြီနော်၊ အရွယ်
သုံးပါးကို အာရုံပြုပြီး။

ပထမအရွယ်၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့
သည် မဇ္ဈိမအရွယ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုပထမအရွယ်၌
သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စ တို့ပါ
တကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

မဇ္ဈိမအရွယ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့
သည် ပစ္ဆိမအရွယ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုမဇ္ဈိမအရွယ်၌
သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စ တို့ပါ
တကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ပစ္ဆိမအရွယ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့
သည် နောက်တစ်ဖန် ၁၀၀သစ်တို့ မလိုက်ပါ။ ဤ
၁၀၀မှာပင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စ တို့ပါ
တကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဟောဒါ အဋ္ဌကထာကမ္ဘာလာတဲ့ အရွယ်သုံး
ပါးနဲ့ ဝိပဿနာ အကျယ်ရှုနည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဆယ်ဒသက

ဆယ်နှစ်+ဆယ်နှစ်ကို ဒသက တစ်ခုတစ်ခု
လို့ ခေါ်တယ်။ ယနေ့ အသက် ၁၀၀ တန်းဖြစ်လို့
ဒသက ဆယ်နှစ် တစ်ခုတစ်ခုနဲ့ သတ်မှတ်လိုက်လျှင်
ဒသကပေါင်း ဆယ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို မြန်မာလို
လွယ်လွယ်ခေါ်ရင် ပထမဆယ်နှစ်၊ ဒုတိယဆယ်နှစ်၊
တတိယဆယ်နှစ်၊ စတုတ္ထဆယ်နှစ်၊ ပဉ္စမဆယ်နှစ်၊

သတ္တမဆယ်နှစ်၊ အဋ္ဌမဆယ်နှစ်၊ နဝမဆယ်နှစ်၊
ဒသမ ဆယ်နှစ်လို့ ၁၀ပုံရပါတယ်။

အသက်တစ်ရာကို ဆယ်ပုံပုံ၍ ဝိပဿနာရှုနည်း
ပထမဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့
သည် ဒုတိယဆယ်နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုပထမဆယ်
နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့
ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဒုတိယဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရား
တို့သည် တတိယဆယ်နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုဒုတိယ
ဆယ်နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့်
အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့
ပါတကား။

တတိယဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရား
တို့သည် စတုတ္ထဆယ်နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုတတိယ
ဆယ်နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့်
အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါ
တကား။

စတုတ္ထဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့
သည် ပဉ္စမဆယ်နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုစတုတ္ထဆယ်
နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့
ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ပဉ္စမဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့
သည် ဆဋ္ဌမဆယ်နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုပဉ္စမဆယ်
နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စ
တို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါ
တကား။

ဆဋ္ဌမဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့
သည် သတ္တမဆယ်နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုဆဋ္ဌမ
ဆယ်နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့်
အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါ
တကား။

သတ္တမဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရား

တို့သည် အဋ္ဌမဆယ်နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုသတ္တမဆယ်နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

အဋ္ဌမဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် နဝမဆယ်နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို အဋ္ဌမဆယ်နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

နဝမဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဒသမဆယ်နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုနဝမဆယ်နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဒသမဆယ်နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် နောက်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုဒသမဆယ်နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဟောဒါ အဋ္ဌကထာမှာလာတဲ့ ဒသကဆယ်ပါးနဲ့ ဝိပဿနာ အကျယ်ရှုနည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ပဉ္စကတည့်

ငါးနှစ် ငါးနှစ်ကို ပဉ္စက တစ်ခုတစ်ခုလို့ ခေါ်တယ်။ ယနေ့ အသက် နှစ်ပေါင်း (၁၀၀) တစ်ရာတန်းဖြစ်လို့ ပဉ္စက ငါးနှစ် တစ်ခုတစ်ခုနဲ့ သတ်မှတ်လိုက်ရင် ပဉ္စကပေါင်း နှစ်ဆယ်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကို မြန်မာလို လွယ်လွယ်ခေါ်ရင် ပထမငါးနှစ်၊ ဒုတိယငါးနှစ်၊ တတိယငါးနှစ်၊ စတုတ္ထငါးနှစ်၊ ပဉ္စမငါးနှစ်၊ ဆဋ္ဌမငါးနှစ်၊ သတ္တမငါးနှစ်၊ အဋ္ဌမငါးနှစ်၊ နဝမငါးနှစ်၊ ဒသမငါးနှစ်၊ ဧကာဒသမငါးနှစ်၊ ဒွါဒသမငါးနှစ်၊ တေရသမ ငါးနှစ်၊ စုဒ္ဒသမငါးနှစ်၊ ပနုရသမ ငါးနှစ်၊ သောဠသမငါးနှစ်၊ သတ္တရသမ ငါးနှစ်၊ အဋ္ဌာရသမငါးနှစ်၊ ဧကုနဝိသတိမငါးနှစ်၊ ဝိသတိမ

ငါးနှစ်လို့ အပုံ ၂၀ ရပါတယ်။

အသက်တစ်ရာ- အနှစ်တစ်ရာကို အပုံ ၂၀ ပုံ၍ ဝိပဿနာ ရှုနည်း

ပထမငါးနှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဒုတိယငါးနှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုပထမငါးနှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဤနည်းအတူ (ရှေးဆိုခဲ့ပြီးသည်ကို နည်းမိ၍)-

ဒုတိယငါးနှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် တတိယငါးနှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ (အစရှိသည်ဖြင့် တတိယငါးနှစ်+စတုတ္ထငါးနှစ်+ပဉ္စမငါးနှစ်မှသည် ဝိသတိမငါးနှစ်တိုင်အောင် ဆိုပြီးနောက်)

ဝိသတိမငါးနှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် နောက်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့မလိုက်ပါ။ ထိုဝိသတိမငါးနှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

အဲဒီလိုရှိပါ။ ဤကား အဋ္ဌကထာမှာလာတဲ့ ငါးနှစ်တစ်စု၌ ပဉ္စကနည်းနဲ့ ဝိပဿနာအကျယ်ရှုတဲ့ နည်းဖြစ်ပါတယ်။

စတုက-အပုံပေါင်း ၅-ပုံပုံ၍ဝိပဿနာရှုနည်း

၄-နှစ် ၄-နှစ်ကို စတုကတစ်ခု တစ်ခုလို့ ခေါ်တယ်။ ယနေ့ အသက် နှစ်ပေါင်း (၁၀၀) တစ်ရာတမ်းဖြစ်လို့ စတုက -၄-နှစ်တစ်စုတစ်စုနဲ့ သတ်မှတ်လိုက်လျှင် စတုကပေါင်း နှစ်ဆယ့်ငါး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကိုမြန်မာလို လွယ်လွယ်ခေါ်ရင် ပထမ ၄ နှစ်၊ ဒုတိယ ၄နှစ်၊ တတိယ ၄နှစ်၊ စတုတ္ထ ၄နှစ် (ပေယျာလ) ဆဋ္ဌမ၊ သတ္တမ၊ အဋ္ဌမ၊ နဝမ၊ ဒသမ၊ ဧကာဒသမ၊ ဒွါဒသမ၊ တေရသမ၊ စုဒ္ဒသမ၊ ပနုရသမ၊ သောဠသမ၊ သတ္တရသမ၊ အဋ္ဌာရသမ၊ ဧကုနဝိသတိမ၊ ဝိသတိမ၊ ဧကဝိသတိမ၊ ဒွါဝိသမ၊

တေဝီသတိမ၊ စတုဝီသတိမ ၄-နှစ်၊ ပဉ္စဝီသတိမ ၄-နှစ်လို့ ၂၅ပုံရပါတယ်။ ထိုသို့ ၂၅ပုံ ပုံပြီးနောက်... ပထမ ၄နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဒုတိယ ၄နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုပထမ ၄ နှစ်၌သာ လျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။ ဒုတိယ ၄နှစ်၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် တတိယ ၄နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုဒုတိယ ၄ နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဤနည်းအတူ တတိယ ၄နှစ်က စတုတ္ထ ၄နှစ်၊ စတုတ္ထ ၄နှစ်က ပဉ္စမ ၄နှစ်၊ ပဉ္စမ ၄နှစ်က ဆဋ္ဌမ ၄နှစ်၊ ဆဋ္ဌမ ၄နှစ်က သတ္တမ ၄နှစ်၊ သတ္တမ ၄နှစ်က အဋ္ဌမ ၄နှစ်၊ အဋ္ဌမ ၄နှစ်က နဝမ ၄နှစ်၊ နဝမ ၄နှစ်က ဒသမ ၄နှစ်၊ ဒသမ ၄နှစ်က ဧကာဒသမ ၄နှစ် (ပါဠိလိုဆိုရတာ ခက်တယ်ဆိုရင်) ၁၁ ခုမြောက် ၄နှစ်၊ ၁၂ခုမြောက် ၄နှစ်၊ ၁၃ခုမြောက် ၄နှစ်၊ ၁၄ခုမြောက် ၄နှစ်၊ ၁၅ခုမြောက် ၄နှစ်၊ ၁၆ခုမြောက် ၄နှစ်၊ ၁၇ခုမြောက် ၄နှစ်၊ ၁၈ခုမြောက် ၄နှစ်၊ ၁၉ခုမြောက် ၄နှစ်၊ အကြိမ်၂၀မြောက် ၄နှစ်၊ ၂၁ကြိမ်မြောက် ၄နှစ်၊ ၂၂ကြိမ်မြောက် ၄နှစ်၊ ၂၃ကြိမ်မြောက် ၄နှစ်တိုင်အောင် ရှေးနည်းအတူ ဆိုရိုးပြုရပြီးလျှင်...

၂၃ ကြိမ်မြောက် ၄-နှစ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် ၂၄-ကြိမ်မြောက် ၄-နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၂၃ကြိမ်မြောက် ၄-နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက် ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

၂၄ကြိမ်မြောက် ၄-နှစ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် ၂၅-ကြိမ် မြောက် ၄-နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၂၄ကြိမ်မြောက် ၄-နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက် ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

၂၅ကြိမ်မြောက် ၄-နှစ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် နောက်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၂၅-ကြိမ် မြောက် ၄-နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

အဲဒီလို ရှုပါ။ ဤကဲ့သို့ ရှုခြင်းသည် အဋ္ဌကထာမှာလာတဲ့ ၄-နှစ် တစ်စု၊ ၄-နှစ်တစ်စု စတုကနည်းနဲ့ ဝိပဿနာအကျယ် ရှုပွားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

တိက-အပုံပေါင်း ၃၃ပုံ ပုံ၍ ဝိပဿနာရှုနည်း

၃ နှစ် ၃ နှစ်ကို တိကတစ်စု တစ်စု-လို့ ခေါ်တယ်။ ယနေ့ အသက်နှစ်ဆယ်ပေါင်း(၁၀၀) တစ်ရာ တမ်းဖြစ်လို့ တိက ၃ နှစ်တစ်စု ၃ နှစ်တစ်စုနဲ့ သတ်မှတ်လျှင် တိကပေါင်း ၃၃ဖြစ်တယ်။ ဒါကို မြန်မာလို လွယ်လွယ် ခေါ်ရင်... ပထမ ၃ နှစ်၊ ဒုတိယ ၃နှစ်၊ တတိယ ၃နှစ်၊ စတုတ္ထ ၃နှစ်၊ ပဉ္စမ ၃နှစ် (ပေယျာလ) ဆဋ္ဌမ၊ သတ္တမ၊ အဋ္ဌမ၊ နဝမ၊ ဒသမ၊ ဧကာဒသမ၊ ဒွါဒသမ၊ တေရသမ၊ စုဒ္ဒသမ၊ ပနုရသမ၊ သောဠသမ၊ သတ္တရသမ၊ အဋ္ဌာရ သမ၊ ဧကုန ဝီသတိမ၊ ဝီသတိမ၊ ဧကဝီသတိ၊ ဒွါဝီသတိမ၊ တေဝီသတိမ၊ စတုဝီ သတိမ၊ ပဉ္စဝီသတိမ၊ ဆဋ္ဌိသတိမ၊ သတ္တဝီသတိမ၊ အဋ္ဌဝီသတိမ၊ ဧကုနတိ သတိမ၊ တိသတိမ၊ ဧကတိသတိမ၊ ဒွတ္တိသတိမ၊ တေတ္တိသတိမ နှစ်လို့ ၃၃ပုံ ရှိပါတယ်။ ထိုသို့ ၃၃ပုံ ပုံပြီးနောက်...

ပထမ ၃နှစ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် ဒုတိယ ၃နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုပထမ ၃နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။ ဒုတိယ ၃နှစ်၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် တတိယ ၃နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုဒုတိယ ၃နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဤနည်းအတူ တတိယ ဂန္ဓက စတုတ္ထ ဂန္ဓက၊ စတုတ္ထ ဂန္ဓက ပဉ္စမ ဂန္ဓက၊ ပဉ္စမ ဂန္ဓက ဆဋ္ဌမ ဂန္ဓက၊ ဆဋ္ဌမ ဂန္ဓက သတ္တမ ဂန္ဓက၊ သတ္တမ ဂန္ဓက အဋ္ဌမ ဂန္ဓက၊ အဋ္ဌမ ဂန္ဓက နဝမ၊ နဝမ ဂန္ဓက ဒသမ ဂန္ဓက၊ ဒသမ ဂန္ဓက ဧကာဒသမ ဂန္ဓက (ပါဠိလိုဆိုရတာ ခက်တယ်ဆိုရင်) ၁၁ခုမြောက် ဂန္ဓက ၁၂ခုမြောက် ဂန္ဓက၊ ၁၃ခုမြောက် ဂန္ဓက၊ ၁၄ခုမြောက် ဂန္ဓက၊ ၁၅ခုမြောက် ဂန္ဓက၊ ၁၆ခုမြောက် ဂန္ဓက၊ ၁၇ခုမြောက် ဂန္ဓက၊ ၁၈ခုမြောက် ဂန္ဓက၊ ၁၉ခု မြောက် ဂန္ဓက၊ အကြိမ် ၂၀မြောက် ဂန္ဓက၊ (ပေယျာလ) ၁၁ကြိမ်မြောက်+ ၂၂ကြိမ်မြောက်+ ၂၃ကြိမ်မြောက်+ ၂၄ကြိမ် မြောက်+ ၂၅ကြိမ်မြောက်+ ၂၆ကြိမ်မြောက်+ ၂၇ကြိမ်မြောက်+ ၂၈ကြိမ်မြောက်+ ၂၉ကြိမ်မြောက်+ အကြိမ် ၃၀မြောက် x ၃၁ကြိမ်မြောက် ဂန္ဓကတိုင် အောင် ရှေးနည်းအတူဆိုရိုးပြု ရှုပြီးလျှင်...

၃၂ ကြိမ်မြောက် ဂန္ဓက၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် ၃၃ကြိမ် မြောက် ဂန္ဓကသို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၃၂ကြိမ်မြောက် ဂန္ဓက၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက် ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတ ကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။ (၃၃ကြိမ်မြောက် ဂန္ဓက ဟုဆိုလျှင် ၉၉နှစ် ရှိသွားပြီးနော်၊သတိပြုထားပါ။)

၃၃ကြိမ်မြောက် ဂန္ဓက (၉၉နှစ်)၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် နောက်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၃၃ကြိမ်မြောက် ဂန္ဓက (၀ါ၉၉နှစ်)၌ သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတ ကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

အဲဒီလို ရှုပါ။ ဤသို့ရှုလျှင် အဋ္ဌကထာမှာလာ တဲ့ ဂန္ဓကတစ်ခုစု၊ ဂန္ဓကတစ်စု တိကနည်းနဲ့ ဝိပဿနာ အကျယ်ရှုပွားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ရှုပွားဖို့ပဲလိုတယ်နော်၊ ရှုဖို့နည်းကမခက်ဘူး၊ အဲဒီရှုနည်းကို ယခု ဘုန်းကြီး ပြောနေတာဟာ စာပေ ပရိယတ္တိနယ်မှ စာမူအတိုင်း ပြောနေတယ်၊ တစ် နည်းအားဖြင့် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော် ဘုရားကြီး

များ ညွှန်ကြားတဲ့နည်းကိုပဲ ဘုန်းကြီးများပြောနေ တယ်။ 'သုံးပါးသက်ရွယ်၊ ဆယ်ဒသက၊ ပဉ္စကတည့် စတုက+တိ၊ ဒွိနှင့် ဧက' ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်အရ ယခု ဒွိနှင့် ဧကစာပိုဒ်သို့ ရောက်လာပြီ၊ ဒွိဆိုတာက ၂နှစ် တစ်စု၊ ၂နှစ်တစ်စု (နှစ် ၁၀၀ကို) အပုံ ၅၀ ပုံ၍ ရှုရ မည်ကို ဆိုလိုတယ်။

ဒွိ=အပုံ ၅၀ ပုံ၍ ဝိပဿနာရှုနည်း

၂ နှစ် ၂နှစ်ကို ဒွိက တစ်စုတစ်စုလို့ ခေါ် တယ်။ ယနေ့ အသက်နှစ်ပေါင်း (၁၀၀)တစ်ရာ တမ်းဖြစ်လို့ ဒွိက = ၂ နှစ်တစ်စု ၂နှစ်တစ်စုနဲ့ သက် မှတ်လိုက်လျှင် ဒွိကပေါင်း ၅၀ ဖြစ်တယ်။ ဒါကို မြန်မာလို လွယ်လွယ်ခေါ်လိုက်ရင် ပထမ ၂နှစ်+ ဒုတိယ ၂နှစ်+ တတိယ ၂နှစ်+ စတုတ္ထ ၂နှစ်+ပဉ္စမ ၂နှစ်+ (ပေယျာလ) ဆဋ္ဌမ၊ သတ္တမ၊ အဋ္ဌမ၊ နဝမ၊ ဒသမ၊ ဧကာဒသမ၊ ဒွါဒသမ၊ တေရသမ၊ စဒ္ဒသမ၊ ပနုရသမ၊ သောဠသမ၊ သတ္တရသမ၊ အဋ္ဌာရသမ၊ ဧကုနဝိသတိမ၊ ဝိသတိမ၊ ဧကဝိသတိမ၊ ဒွါဝိ သတိမ၊ တေဝိသတိမ၊ စတုဝိသတိမ၊ ပဉ္စဝိသတိမ၊ ဆဗ္ဗိသတိမ၊ သတ္တဝိသတိမ၊ အဋ္ဌဝိသတိမ၊ ဧကုနတိ သတိမ၊ တိသတိမ၊ ဧကတ္တိသတိမ၊ ဒွတ္တိသတိမ၊ တေတ္တိသတိမ၊ စတုတ္တိသတိမ၊ ပဉ္စတ္တိသတိမ၊ ဆတ္တိသတ္တမ၊ သတ္တိက္ကံသတိမ၊ အဋ္ဌတ္တိ သတိမ၊ ဧကုနစတ္တာ လီသတိမ၊ စတ္တာလီသတိမ၊ ဧကစတ္တာ လီသတိမ၊ ဒွေစတ္တာလီသတိမ၊ တေစတ္တာလီသတိမ၊ စတုစတ္တာလီသတိမ၊ ပဉ္စစတ္တာလီသတိမ၊ ဆစတ္တာ လီသတိမ၊ သတ္တစတ္တာလီသတိမ၊ အဋ္ဌစတ္တာလီ သတိမ၊ ဧကုနပညာသတိမ၊ ပညာသတိမ ၂နှစ်လို့ အပုံ ၅၀ ပုံရပါတယ်။ ထိုသို့ အပုံ ၅၀ ပုံပြီးနောက်- ပထမ ၂နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဒုတိယ ၂နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုပထမ ၂နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဒုတိယ ၂နှစ်၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် တတိယ ၂နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ဒုတိယ ၂နှစ်၌ သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဤနည်းအတူ တတိယ ၂နှစ်က စတုတ္ထ ၂နှစ်၊ စတုတ္ထ ၂နှစ်က ပဉ္စမ ၂နှစ်၊ ပဉ္စမ ၂နှစ် ဆဋ္ဌမ ၂နှစ်၊ ဆဋ္ဌမ ၂နှစ် သတ္တမ ၂နှစ်၊ သတ္တမ ၂နှစ် အဋ္ဌမ ၂နှစ်၊ အဋ္ဌမ ၂နှစ်၊ နဝမ ၂နှစ်၊ နဝမ ၂နှစ်က ဒသမ ၂နှစ်၊ ဒသမ ၂နှစ်က ဧကာဒသမ ၂နှစ် (ပါဠိလို ဆိုရတာခက်ရင်) ၁၁ ခုမြောက် ၂နှစ်၊ ၁၂ခုမြောက် ၂နှစ်၊ ၁၃ခုမြောက် ၂နှစ်အစရှိသည်ဖြင့် ၄၈ကြိမ်မြောက် ၂နှစ်၊ တိုင်အောင် ရှေးနည်းအတူ ဆိုရိုးပြုရှုပြီးလျှင်...

၄၉ကြိမ်မြောက် ၂-နှစ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အကြိမ် ၅၀ မြောက် ၂-နှစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၄၉ကြိမ်မြောက် ၂-နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

အကြိမ် ၅၀ မြောက် ၂-နှစ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် နောက်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုအကြိမ် ၅၀မြောက် ၂-နှစ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။ ။ (အဲဒီလို ရှုကြရမှာပါ)။

ဧက=၁နှစ် ၁ပုံ အပုံ ၁၀၀ ပုံ၍
ဝိပဿနာရှုနည်း

ပထမ ၁နှစ် အရွယ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ၂နှစ်အရွယ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၁နှစ်အရွယ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

၂နှစ် အရွယ်၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် ၃နှစ်အရွယ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၂နှစ်အရွယ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။ (ဤနည်းအတိုင်း ၉၉နှစ်တိုင်အောင်ပွားပါ။) ပွားပြီးနောက် -

၉၉နှစ်အရွယ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် အနှစ် ၁၀၀သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၉၉နှစ် အရွယ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

၁၀၀နှစ် အရွယ်၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် နောက်တစ်ဖန် ဘဝသစ်သို့ မလိုက်ပါ။ ထို ၁၀၀ နှစ်အရွယ်၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

(အဲဒီလို ရှုပွားကြရပါမယ်။)

သုံးဝဥတု ဥတုသုံးပါးပိုင်းခြား၍
ဝိပဿနာရှုနည်း

၁ နှစ်စီဖြင့် ပိုင်းခြားရှုပွားပြီးနောက် ၁ နှစ် ၁ နှစ်မှာ ဥတုက ၃ဥတု ၃ ဥတုရှိတယ်။ ၃ ဥတုဆိုတာ (၁) တန်ဆောင်တိုင်လပြည့်ကျော် ၁ရက်က စ၍ တပေါင်းလပြည့်တိုင်အောင် ဆောင်းဥတု၊ (၂) တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁ရက်ကစ၍ ဝါဆိုလပြည့်တိုင်အောင် နွေဥတု၊ (၃) ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁ရက်က စ၍ တန်ဆောင်တိုင်လပြည့် တိုင်အောင် မိုးဥတု လို့ခေါ်တယ်။ ဒီတော့ ဥတုသုံးပါးနဲ့ ပိုင်းပြီးစ...

ဆောင်းဥတု ၄လ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် နွေဥတု ၄လ သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုဆောင်းဥတု ၄လ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်သောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

နွေဥတု ၄လ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့သည် မိုးဥတု ၄လ သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုနွေဥတု ၄လ၌

သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါ
တကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

မိုးဥတု ၎်လ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တရားတို့
သည် နောက်တစ်ဖန် ဆောင်းဥတု ၎်လ သို့ မလိုက်
ပါ။ ထိုမိုးဥတု ၎်လ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသော
ကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊
အနတ္တတို့ပါတကား။

(ဤကဲ့သို့ ရှုဖွားကြရပါမယ်) ။ ။

ရတုခြောက်သွယ် ရတု ၆ ပါးပိုင်းခြား၍
ဝိပဿနာရှုနည်း

၁နှစ် ၁နှစ်၌ ၂လကို ရတုတစ်ခု၊ ၂လကို ရတု
တစ်ခုဖွဲ့လိုက်လျှင် ၁နှစ် ၁နှစ်မှာ ရတု ၆ပါး၊ ၆ပါး
ဖြစ်တယ်။ ရတုဖွဲ့ပုံက ဥတု ၁ပါးလျှင် ဥတု ၂ပါးကျ
ဖွဲ့ရတယ်။ ဖွဲ့ပုံကား...

- (၁) ဆောင်းဥတု တန်ဆောင်တိုင်လပြည့်ကျော်
၁ရက်က ပြာသိုလပြည့်တိုင်အောင် ၂လကို
ဟေမန္တရတုလို့ခေါ်တယ်။
- (၂) ဆောင်းဥတု နောက်ပိုင်း ပြာသိုလပြည့်ကျော်
၁ရက်က တပေါင်းလပြည့်တိုင်အောင် ၂လ
ကို သီသီရ ရတုလို့ခေါ်တယ်။
- (၃) ၎င်းနောက် နွေဥတု တပေါင်းလပြည့်ကျော်
၁ရက်က ကဆုန်လပြည့်တိုင်အောင် ၂လကို
ဝသန္တရတုလို့ခေါ်တယ်။
- (၄) နွေဥတုနောက်ပိုင်း ကဆုန်လပြည့်ကျော်
၁ရက်က ကဆုန်လပြည့်တိုင်အောင် ၂လကို
ဂိမ္မရတုလို့ခေါ်တယ်။
- (၅) ၎င်းနောက် ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၁ရက်က
တော်သလင်းလပြည့်တိုင်အောင် ၂လကို
ဝဿာနရတုလို့ခေါ်တယ်။
- (၆) မိုးဥတုနောက်ပိုင်း တော်သလင်းလပြည့်ကျော်
၁ရက်က တန်ဆောင်တိုင်လပြည့်ကျော်တိုင်
အောင် ၂လကို သရဒရတုလို့ခေါ်တယ်။

ဤကဲ့သို့ ရတု ၆ပါးကို မှတ်သားပြီး ရှုရမည်
မှာ...

ဟေမန္တရတု (တန်ဆောင်တိုင်လပြည့်ကျော်
၁ရက်မှ ပြာသိုလပြည့်တိုင်) ၂ လ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်
တရားတို့သည် သီသီရရတု (ပြာသိုလပြည့်ကျော်
၁ရက်မှ တပေါင်းလပြည့်) ၂လသို့ မလိုက်ပါ။ ထို
ဟေမန္တရတု ၂လ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသော
ကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊
အနတ္တတို့ပါတကား။

သီသီရ ရတု ၂လ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရား
တို့သည် ဝသန္တရတု ၂လသို့မလိုက်ပါ။ ထိုသီသီရတု
၂လ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စ
တို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါ
တကား။

ဝသန္တရတု ၂ လ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတ
တို့သည် ဂိမ္မရတု ၂ လသို့ မလိုက်ပါ။ ထိုဝသန္တရတု
၂ လ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စ
တို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဂိမ္မရတု ၂လ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့
သည် ဝဿာနရတု ၂လသို့မလိုက်ပါ။ ထိုဂိမ္မရတု
၂လ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့
ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ဝဿာနရတု ၂လ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရား
တို့သည် သရဒရတု ၂လသို့မလိုက်ပါ။ ထိုဝဿာန
ရတု ၂လ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့်
အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါ
တကား။

သရဒရတု ၂လ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့
သည် နောက်နှစ် ဟေမန္တရတုသို့ မလိုက်ပါ။ ထိုသရဒ
ရတု ၂လ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့်
အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့
ပါတကား။

(ဤကဲ့သို့ရှုဖွားကြပါမယ်)။ ။

၁၂ လ ပိုင်းခြား၍ ဝိပဿနာရှုနည်း

၁နှစ်လျှင် ၁၂လရှိကြောင်း အားလုံးအမည် နှင့်တကွ သိရှိပြီး ဖြစ်ကြသည်။ လဖြင့်ပိုင်းခြား၍ ဝိပဿနာ ရှုဟန်မှာ-

တန်ခူးလ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ကဆုန်လသို့ မလိုက်ပါ။ ထို တန်ခူးလမှာပင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

(ဤနည်းရှုနိုင်လောက်ပြီ)

(ပေယျာလ)

တပေါင်းလ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် နောက်နှစ်တန်ခူးလသို့ မလိုက်ပါ။ ထို တပေါင်းလမှာပင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။ (ဤကဲ့သို့ ရှုပွားကြရပါမယ်) ။ ။

လကွယ်လဆန်း တစ်လလျှင် ၂ပိုင်းခွဲ၍ ဝိပဿနာရှုနည်း

တစ်လတစ်လလျှင် လဆန်း+လဆုတ် ၂ပက္ခ မှတ်သား၍ ဝိပဿနာ ရှုရပါမည်။ ရှုပုံမှာ-

လဆန်းပက္ခ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် လဆုတ်ပက္ခသို့ မလိုက်ပါ။ ထိုလဆန်းမှာပင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

လဆုတ်ပက္ခ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် နောက်တစ်လသို့ မလိုက်ပါ။ ထိုလဆုတ်ပက္ခ မှာပင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

(ဤကဲ့သို့ ရှုပွားကြရပါမယ်)။

ဒီဝန်း+ရတ္တိ=နေ့အချိန် ၃ ပိုင်း

ညဉ့်အချိန် ၃ ပိုင်းထား၍ ပွားပုံ

(ဒီဝန်း-နေ့၊ ရတ္တိ-ညဉ့်) နေ့၌ နံနက်အခါ၊

နေ့လယ်အခါ၊ ညနေချမ်းအခါ ဟူ၍ သုံးပိုင်းပိုင်း ထား။ ညဉ့်၌ ညဉ့်ဦးယံ၊ သန်းခေါင်ယံ၊ မိုးသောက်ယံ ဟူ၍ သုံးပိုင်းပိုင်းထားပြီး ရှုပွားရပါမည်။ ရှုပွားပုံမှာ- နံနက်အခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် နေ့လယ်အခါသို့ မလိုက်ပါ။ ထိုနံနက်အခါ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

နေ့လယ်အခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ညနေချမ်းအခါသို့ မလိုက်ပါ။ ထိုနေ့အခါ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ညနေချမ်းအခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ညဉ့်ဦးယံအခါသို့ မလိုက်ပါ။ ထိုညနေချမ်းအခါ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ညဉ့်ဦးယံအခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် သန်းခေါင်ယံအခါသို့ မလိုက်ပါ။ ထိုညဉ့်ဦးယံအခါ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

သန်းခေါင်ယံအခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် မိုးသောက်ယံ အခါသို့ မလိုက်ပါ။ ထိုသန်းခေါင်ယံအခါ၌သာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

(ဤကဲ့သို့ ရှုပွားကြရပါမယ်) ။ ။

ကိရိယာဆ၊ ဥဒ္ဒရဏ က၊ စသည် ၆ခု၊

အစုံစုရှုပွားနည်း

အဓိပ္ပာယ်ကား... တစ်နေ့အဖို့ရာ နေ့မှာသုံးချိန်၊ ညဉ့်မှာသုံးချိန် ဆိုခဲ့ပြီးအတိုင်း ၆ ချိန်ထား၍ ဝိပဿနာရှုပြီးသည့်နောက် ခြေတစ်လှမ်း လှမ်းလျှင်

အမှုအရာ ကိရိယာ ၆မျိုး ရှိသည်။ ထိုအမှုအရာ =ကိရိယာ ၆မျိုးကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်၍ ဝိပဿနာ ၆ကြိမ်ရှုရပါမည်။

ထိုအမှုအရာ-ကိရိယာ ၆မျိုးဟူသည်မှာ... (မြန်မာလို)...

- ၁။ ရုပ်နည်နေရာမှ အထက်သို့ ကြွချီလိုသဖြင့် ဖိနှိပ်၍နင်းသော အခိုက်၊
- ၂။ အထက်မှ အောက်သို့ ချလို၍ ခေတ္တရပ်နားသောအခိုက်၊
- ၃။ အထက်သို့ကြွချီသောအခိုက်၊
- ၄။ အောက်သို့ စ၍ ချသောအခိုက်၊
- ၅။ ခလုတ်+တံသင်း စသည်ကိုမြင်၍ နံဘေးသို့ လွှဲသောအခိုက်၊
- ၆။ အောက်မြေသို့ချသောအခိုက်ဟူ၍ အခိုက် အတန် ၆ ပါးကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်၍ ဝိပဿနာ ပွားရမည်။

ပွားပုံကား...

ရုပ်နေရာမှ အထက်သို့ ကြွချီလိုသဖြင့် ဖိနှိပ်၍ နင်းသောအခိုက်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အထက်သို့ ကြွချီသောအခိုက်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုဖိနှိပ်၍ နင်းသောအခိုက်၌လာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ခြေကိုအထက်သို့ကြွချီသော အခိုက်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အထက်မှ အောက်သို့ ချလို၍ ခေတ္တရပ်နားသောအခိုက်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုအထက်သို့ ကြွချီသောအခိုက်၌လာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ခြေကိုအထက်မှ အောက်သို့ချလို၍ ခေတ္တရပ်နားသောအခိုက်၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် အောက်သို့စ၍ချသော အခိုက်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုခေတ္တရပ်နားသော အခိုက်၌လာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြ

သောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ခြေကို အောက်သို့စ၍ ချသောအခိုက်၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ခလုတ်+တံသင်း စသည်ကိုမြင်၍ ခြေကို နံဘေးသို့လွှဲသောအခိုက်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုအောက်သို့ စ၍ ချသောအခိုက်၌လာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ခလုတ်=တံသင်း စသည်ကိုမြင်၍ ခြေကိုနံဘေးသို့ လွှဲသော အခိုက်၌ ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ခြေကိုအောက်မြေသို့ ချသောအခိုက်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုနံဘေးသို့လွှဲသောအခိုက်၌လာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

ခြေကိုအောက်မြေသို့ ချသောအခိုက်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် နောက်တစ်ဖန် ခြေလှမ်းရန် ဖိနှိပ်၍ နင်းသောအခိုက်သို့ မလိုက်ပါ။ ထိုခြေကိုအောက်မြေသို့ချသော အခိုက်၌လာလျှင် ချုပ်ပျောက်ကြသောကြောင့် အနိစ္စတို့ပါတကား၊ ဒုက္ခတို့ပါတကား၊ အနတ္တတို့ပါတကား။

(ဤကဲ့သို့ရှုပွားကြရပါမယ်) ။

ဝိပဿနာရှုပုံ အလုံးစုံကိုခြုံ၍ ငုံ့၍ကြည့်မည်ဆိုလျှင် 'သုံးပါးသက် ရွယ်' ဆိုတဲ့အတိုင်း ပထမအရွယ်၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၊ ပစ္ဆိမအရွယ်၊ ဒီအရွယ် သုံးပါးကစပြီးတော့ 'ဆယ်ဒသက' ၁၀နှစ်တစ်စု၊ ၁၀နှစ်တစ်စု၊ ပြီးတစ်ခါက ပဉ္စကတည့်'ဆိုတဲ့တိုင်း ၅ နှစ်တစ်စု၊ ၅နှစ် တစ်စု အစု ၂၀ထားပြီး ဝိပဿနာရှုလိုက်မည်ဆိုလျှင် နောက်ကို ၄နှစ် ၃နှစ်၊ ၂နှစ်၊ ၁နှစ်တစ်စု ဖြည်းဖြည်းတရားသဘော စိပ်၍ စိပ်၍ သွားတာကို တွေ့ရလိမ့်မယ်။

၁ နှစ်တစ်ခုကြည့်ပြီးတွဲတဲ့အခါ ၁ နှစ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ၂တုသုံးပါး၊ ရတုခြောက်ပါး၊ လပေါင်း ၁၂လ၊ နေ့နှင့်ညဉ့်အခါ ၆ပါး၊ ခြေတစ်လှမ်း

ဖြစ်တဲ့ အခိုက်အတန့် ၆မျိုး၊ အဲဒီလို အစဉ်အတိုင်း ရှုဖို့ရန် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တော်ရဲ့ ‘ပရမတ္ထသရူပဘောဒနိကျမ်း’ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပိုင်းမှာ ရှုပုံကို လင်္ကာဖြင့် အကျယ်ဖော်ပြထားတော်မူတယ်။ တပည့်တော် ပြောပြီးပြီ၊ အရှင်ဘုရားတို့လည်း ရှုတတ်လောက်ပြီ၊ ရှုလည်းရှုဖို့ပဲ၊ ဘယ်မှ အဝေးကြီးသွားနေဖို့ မလိုပါဘူး၊ ကိုယ့်ကျောင်းမှာ ပင်ကိုယ်ဆိတ်ငြိမ်တဲ့ အချိန်မှာ...

ပထမနေ့ ဆိုပါစို့၊ ‘သုံးပါးသက်ရွယ်’ အရွယ် သုံးပါး၊ ‘ဆယ်ဒသက’ ဆယ်နှစ်တစ်စု၊ ဆယ်နှစ်တစ်စု ဆယ်စု၊ ‘ပဉ္စကတည့်’- ငါးနှစ်တစ်စု၊ ငါးနှစ်တစ်စု အစု ၂ စု ထားပြီးရှု၊ ဒါပထမနေ့ ဆိုပါစို့။

ဒုတိယနေ့ကျတော့ ၄ နှစ်တစ်စု ၄ နှစ်တစ်စု အစုပေါင်း ၂၅၊ ပြီးတော့ ၃ နှစ်တစ်စု၊ ၃ နှစ်တစ်စု အစုပေါင်း ၃၃၊ ပြီးတော့ ၂ နှစ်တစ်စု၊ ၂ နှစ်တစ်စု ၂ နှစ်တစ်စု၊ အစုပေါင်း ၁၀၀ ထားပြီး ရှု၊ ဒါဒုတိယနေ့ ဆိုပါစို့။

တတိယနေ့ကျတော့ ၁ လတစ်စု၊ ၁ လတစ်စု အစုပေါင်း ၁၂၊ ပြီးတော့ လဆန်းပက္ခ၊ လဆုတ်ပက္ခဖြင့် ၂ စု၊ ပြီးတော့ နေ့မှာ ၃ချိန်၊ ညဉ့်မှာ ၃ချိန်ထားပြီး ၆ခုပြု၍ ရှု၊ ပြီးမှ ခြေလှမ်းတိုင်း လှမ်းတိုင်းမှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိရိယာ အမူအရာ ၆ မျိုးနဲ့ (ရှေးက ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းအတိုင်း) ရှုပါလေ။

‘သီတင်းသုံးဖော် ဒုလ္လဘ ရဟန်းတော်တို့။ ။ ဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော် ဘုရားကြီးဟာ ကိုယ်တော်တိုင်လည်းပဲ ဤအတိုင်းရှုတယ်လို့ အကဲခတ်လို့ ရတယ်နော်၊ ကိုယ်တိုင်ရှုတဲ့ နည်းအတိုင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌ

ကထာနှင့်အညီ လင်္ကာရေးထားခဲ့တယ်၊ ဆရာဝေကြီးများ ရေးသားရှုပွားတဲ့ နည်းအတိုင်း မိမိတို့လိုပြီး ကျင့်သုံးရင် မှားလို့ကိုမဖြစ်ဘူးနော်၊ ဒါကြော့မမှားတဲ့နည်းကို ဘုန်းကြီးထပ်တလဲလဲ ပြော၍ပြီးပြီ။

ဦးပဉ္စင်းတို့မှာ ဒါနကိုလည်း နေ့စဉ်ပြုနေသီလကိုလည်း နေ့စဉ်ပင် ဆောက်တည် ကျင့်သုံးဆဲ၊ ဘာဝနာ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကိုလည်း ပြောအတိုင်း အကျဉ်းနည်း အကျယ်နည်း ၂ မျိုးရှိခဲ့၊ အကျဉ်းနည်း ရှုလိုလျှင် စောစောကပြောတဲ့အတို၊ အာနာပါနဿတို့ သမာဓိဘာဝနာ ဂဏနာနည်းအ ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅ မှသည် ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅၊ ၆၊ ၇၊ ၈၊ ၉၊ ၁၀ တိုင်မှတ်၍ သမာဓိ ထူထောင်ပြီး ဝိပဿနာ ဖြစ်အောင် ထွက်လေ ဝင်လေ ထုတ်လွှင့် ရှုရှိုက်သေခဏ၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဖြစ်ပုံကို ရှေးဆိုခဲ့သည့် နည်းအတိုင်း ရှုကြည့်ကြပါ အရှင်တို့။

အေး... ခုနင်က မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသားခဲ့တဲ့ အနုပုဗ္ဗဒဿန ခေါ် ငနည်းနဲ့ အကျယ်ရှုချင်ရင် ခုနင်က ပြောခဲ့သလို ရှုကြပါ။ မိမိတို့ ရှုနိုင်လောက်ကြပြီ၊ ယနေ့ည မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာ အကျဉ်းနည်း အကျယ်နည်းတို့ဖြင့် ရှုကြပါလေ အရှင်တို့၊ ဒါန သီလ ဘာဝနာ မျိုး စုံလင်ကြပြီ။

မင်းကွန်းတိပိဋကဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဝိပဿနာရှုနည်းများ ပဉ္စမတွဲပြီး၏။

ကျော်နန္ဒအောင်

ကျေးဇူးတော်ရှင်

စတုဂီရိ တောင်လေးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၀၉၀-၁၁၆၈]

စတုဂီရိတောင် တောင်လေးလုံး ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို ၁၀၉၀-ပြည့်နှစ်တွင် ရွှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းတောင်ဘက် (ယခု အရာတော်မြို့နယ် အပါအဝင်) ဥသျှစ်ကျေးရွာ၌ ဖွားမြင်တော်မူသည်။ ငယ်အမည် ဦးပန်း၊ ရဟန်းဘွဲ့တော်မှာ “ဦးမောဓာဝီ” ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ၁၁၁၆-ခုနှစ်၊ ရဟန်း ၆-ဝါ အရမှစ၍ နမော တဿ ဂမ္ဘိရဂ္ဂုဗ္ဗယံကျမ်းကို စတင်ရေးသား ပြုစုခဲ့သည်။ ပျံလွန်တော်မူချိန်ထိ “နာမရူပနိဗ္ဗိန္ဒ ဂ္ဂုဗ္ဗယံ၊ ရာဇကြေးမုံဂ္ဂုဗ္ဗယံ၊ ဓမ္မပိယ ဂ္ဂုဗ္ဗယံ၊ အမတ-သောပါန၊ အမတဒ္ဓါရသနာထ ဂ္ဂုဗ္ဗယံများ၊ နိဗ္ဗာန်ဆိပ်ဦးဂ္ဂုဗ္ဗယံ၊ မဟာဓမ္မသံဝေဂ ဂ္ဂုဗ္ဗယံ၊ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်စာတမ်း” စသည် ကျမ်း ပေါင်း ၄၈-ကျမ်းခန့် ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။ စာယဉ် ပန်းဂ္ဂုဗ္ဗယံ ရေးသားချိန်တွင် သက်တော် ၇၅-နှစ် ရှိလေပြီ။

အမရပူရမြို့၊ ပထမမြို့တည် နန်းတည် ဘိုး တော်ဘုရား လက်ထက်တော်တွင် ဟင်္သာတမြို့စား မင်းသမီးက ကိုးကွယ်တော်မူသဖြင့် ရွှေမြို့တော် မြောက်မြင်းရွာတိုက်အတွင်း သုံးထပ်ရွှေကျောင်းကြီး တွင် သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် လောကုတ္တရာ အခြေပြ စာတမ်းများကို စီကုံးရေးသားတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် အသက်၃၂-နှစ် အရွယ်က စ၍ ရွှေတောင်၊ ငွေတောင်၊ မြတောင်၊ ပတ္တမြား တောင်တို့ဖြင့် အလွန်တင့်တယ်သော စတုဂီရိခေါ် မန္တလေးတောင်ဝန်း၌ တောရဆောက်တည်၍ ဧကစာရီအကျင့်ဖြင့် တစ်ပါးတည်း ကျင့်ကြံအား ထုတ်တော်မူသည်။ ဆရာတော် သီတင်းသုံးတော် မူရာကို အမှီပြု၍ တောင်လေးလုံးဆရာတော်ဟု ထင်ရှားတော်မူပါသည်။ ပဋိပတ်အကျင့်သည် တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် ပေါက်မြောက်လာသည် နှင့်အမျှ လုံးဝလျောင်းတော်မူဘဲ ထိုင်လျက်သာ ကြိုးစား၍ အားထုတ်လေသည်။ ညဉ့်အခါ တော၊ တောင်စောင့်နတ်၊ ရုက္ခစိုးနတ်တို့က ပြဿနာများ လာရောက် မေးမြန်းလျှောက်ထားကြသဖြင့် မိုးစင် စင်လင်းသွားသည်အထိ ဖြေကြားတော်မူသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။

အကျင့်သီလ မြင့်မြတ်လှသဖြင့် ဘိုးတော် ဗဒုံမင်းတရားကြီးက “မုနိန္ဒာဘိလင်္ကာရ သဒ္ဓမ္မသာမိ မဟာရာဇဂုရု” ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်း ပူဇော်လေသည်။ သို့တစေ ဆရာတော်ကြီးသည် မင်း ပရိသတ်၊ လူပရိသတ် မည်သူတစ်ဦး တစ်ယောက် ကိုမျှ မျက်လွှာပင့်၍ ကြည့်တော်မမူပေ။ ကျောင်းအမ “သီရိမဟာ ရတနာဒေဝီ” မင်းသမီး မည်သူဖြစ်

ကြောင်းကိုပင် မသိဟူ၏။

ဆရာတော်ကြီး ပြုစုတော်မူခဲ့သည့် ကျမ်းပေါင်းများစွာအနက် နမောတဿ ဂမ္ဘိရုပ္ပယံကျမ်းကြီးသည် တရားဘာဝနာ အားထုတ်ရန် လိုက်စားကြကုန်သော ယောဂီသူတော်စင်တို့အတွက် အမြဲမပြတ် လက်သုံးပြုအပ်သည့် ကျမ်းမြတ်တစ်ဆူ ဖြစ်ပေသည်။

၁၁၆၈-ခုနှစ်တွင် တော်လေးလုံး ဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော် ၇၈-နှစ်၊ ဝါတော် ၅၈-ဝါ အရ၌ ဘဝနတ်ကျောင်း ရွှေ့ပြောင်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျမ်းပြုအကျော် စတုဂီရိ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြန်မာသာသနာဝင်သမိုင်းတွင် ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ ဂန္ထဓုရ၊ ဝိပဿနာဓုရ၊ အဖြာဖြာကို ကြိုးစားအားထုတ်၍ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်တွင် အထွတ် အထိပ်ရောက် စံပြသာသနာပြု ဆရာတော်ဘုရားကြီးအဖြစ် သိမိသမျှ ကြည်ညိုစွာ ဖော်ပြလိုက်ရပါတော့သည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် စတုဂီရိ တောင်လေးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

သံသရာ၌ တချာချာလည်၍ မြင့်ရှည်စွာ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဇာတိ စသော ဘေးဆင်းရဲကို ကြောက်လျှင်
ဝဋ်ဆင်းရဲကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရစေခြင်းငှာ ကိုယ့်အသက်ကို စွန့်စား၍ ခန္ဓာ
အာယတနဓာတ်တို့ကို အနိစ္စဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ၊ ဒုက္ခဟု အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ၊ အနတ္တဟု အကြိမ်ကြိမ်
ရှုလေ။ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ်ရှု၍ ဝိပဿနာ ဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ရှု၍ နှစ်ခြိုက်မွေ့လျော် ပျော်ခွင့်သင့်လှတော့
သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

စတုဂီရိ တောင်လေးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်သည် သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဟူ၍ သုံးပါး အပြားရှိပါသည်။ ထိုသုံးပါးကိုလည်း ဤသို့ သိသင့်ပါသည်။ သူတော်ကောင်းတစ်ယောက်ဟု ခေါ်ဆို ပညတ်ခြင်းသည် သုတ္တန်ဒေသနာတော်နည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို သူတော်ကောင်းကျင့်သော သီလ သည် ဝိနည်းဒေသနာဟု သိသင့်ပါသည်။ ထိုဝိနည်း ၏မဖောက်မပြန်ဆိုသည်မှာ သူ၏အသက်ကို သတ် မိမှားက အပါယ်လေးပါးသို့ကျမည်ဟု မဖောက် မပြန် ဧကန်ယုံကြည်သင့်ပါသည်။ နတ်ရွာသုဂတိသို့ လားမည်ဟု ဖောက်ပြန်၍ မယူကောင်းပါ။ ထိုမှ တစ်ပါးလည်း ပရိယတ္တိသာသနာ၊ ပဋိပတ္တိသာ သနာ၊ ပဋိဝေဓသာသနာ ဟူ၍ သုံးပါးအပြား ရှိပါ သည်။ ပရိယတ္တိသာသနာ ဆိုသည်မှာ အထူးထူး သော ကျမ်းဂန်တို့ကို သင်အံ့မှတ်သားခြင်းကို ဆိုပါ သည်။ တစ်သက်တာ ကာလပတ်လုံး သင်ငြားသော် လည်း ထင်ရှားကုန်စင်အောင် မသိနိုင်ပါ။ မြတ်စွာ ဘုရား ရွှေဉာဏ်တော်အရာ ဖြစ်ပါသည်။ သိတယ် လို့ဆိုရာမှာ မလွန်ပါဘူး။ တရားတော်၏အလာ စာ၏သရုပ် အဓိပ္ပာယ်ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်း၍ သိခြင်းသာ မှန်ပါသည်။ မိမိကိုယ်တွေ့ ခံစား၍ သိရ သည်မဟုတ်ပါ။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ

သော တရားတော်သည် အယုတ် အလတ် အမြတ် ဟူ၍ သုံးပါးရှိပါသည်။ ကာမာဝစရဉာဏဝိပယုတ် ကုသိုလ်သည် ဘုံသုံးပါး၌ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ ကိုသာ ပေးနိုင်ပါသည်။ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်မှာ လူ၊ နတ်၊ နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို ပေးနိုင် ပါသည်။ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်မှာ နိဗ္ဗာန်ကို ဧကန် အာရုံပြုနိုင်ပါသည်။

စင်စစ် မှတ်အပ်သော တရားမှာ ပရိယတ် ကင်း၍ ပဋိပတ် မဖြစ်ကောင်းပါ။ ပဋိပတ်ကင်း၍ ပဋိဝေဓ မဖြစ်ကောင်း။ ဤတရားသုံးပါး ညီညွတ်မှ သာလျှင် ဖြောင့်မှန်သော သဘောတရား ဖြစ်နိုင် ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကိုယ်အသက်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ၊ မိမိရရ စရိုက်အားလျော်စွာ တစ်ခုခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာကို လွန်စွာ အားထုတ်ခွင့်သင့်လျော်ပါ သည်။ ဘာဝနာမှာလည်း သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားရှိပါသည်။ သမထ ဘာဝနာဆိုသည်မှာ မိမိစိတ်သည် ကိလေသာသို့ မကျမရောက်သည်ကို သမထဆိုပါသည်။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာဆိုသည်မှာ နာမ်၊ ရုပ်တရားနှစ်ပါးကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ရှုဆင်ခြင်သည်ကို ဝိပဿနာဘာဝနာ ဆိုပါသည်။ အလုံးစုံသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာသည် ကုသိုလ်စိတ်ကသာ ကုသိုလ်

ကို အားထုတ်ပါသည်။ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ အားထုတ်သည်ဟု မမှတ်ကောင်း။ အားထုတ်သော ကုသိုလ်စိတ်လည်း အနိစ္စသဘော၊ ဒုက္ခသဘော၊ အနတ္တသဘောဟု ရှုဆင်ခြင်မှ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရနိုင်ရာသည်။

ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မရသမျှ ကာလပတ်လုံး အားထုတ်ကျင့်ကြံ၍ မသိနိုင်၊ မတတ်နိုင်၊ မလိမ္မာနိုင်ပါ။ ဘုရားရဟန္တာအရိယာ အရှင်မြတ်တို့၏ အရာဖြစ်ပါသည်။ တရားကျင့်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ မိမိပါရမီကံ အားလျော်စွာသာ အားထုတ်နိုင်ကြပါသည်။ တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ၊ တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ်၊ တစ်လထက် တစ်လ၊ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ တရွေ့ရွေ့ အလေ့အကျင့် ပြုကြရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ပဋိဝေဓ သာသနာမှာ အရိယာအရှင်မြတ်တို့ ခံစားတော်မူသော နိဗ္ဗာန် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် ပရမတ္ထတရားလေးပါးကို မသိလျှင် သူတော်စင် မဟုတ်ဟု ရှေးဆရာကြီးတို့ ဆိုကြပါသည်။

ပရမတ္ထတရားလေးပါးဆိုသည်မှာ စိတ်တစ်ခု ယုတ်ကိုးဆယ် အကျယ် တစ်ရာနှစ်ဆယ့် တစ်ပါး၊ စေတသိက် ငါးဆယ့်နှစ်ပါး၊ ရုပ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး၊ နိဗ္ဗာန်တစ်ပါးအားဖြင့် လေးပါးဖြစ်ပါသည်။ ထိုလေးပါးတို့တွင် နိဗ္ဗာန်ကို အလွတ်ထား၊ သုံးပါးသော တရားတို့ကို အနိစ္စ မမြဲသောသဘော၊ ဒုက္ခဆင်းရဲသောသဘော၊ အနတ္တ အစိုးမရသောသဘော၊ ဧကန်အမှန် ဖြစ်ပါသည်။ မြဲ၏၊ ချမ်းသာ၏၊ အစိုးရ၏ဟု ဖောက်ပြန်၍ မမှတ်မယူသင့်ပါ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ထိုပရမတ္ထတရား သုံးပါးကို ခန္ဓာဖွဲ့ ရပါသည်။ ရုပ် ၂၈-ခုကို ရူပက္ခန္ဓာတစ်ပါး၊ ဝေဒနာစေတသိက်တစ်ခုကို ဝေဒနက္ခန္ဓာတစ်ပါး၊ သညာစေတသိက် တစ်ခုကို သညက္ခန္ဓာတစ်ပါး၊ ဝေဒနာသညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ငါးဆယ်ကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာတစ်ပါး။ စိတ်တစ်ခု ယုတ်ကိုးဆယ်ကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာတစ်ပါး။

ဤ ခန္ဓာငါးပါးတွင်လည်း လောကီခန္ဓာ၊ လောကုတ္တရာခန္ဓာဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားရှိသည်။ လောကုတ္တရာစိတ် ရှစ်ခုကို လောကုတ္တရာ ခန္ဓာဟုဆိုသည်။ ထိုလောကုတ္တရာ ခန္ဓာကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ မဆင်ခြင်ကောင်း။ လောကီခန္ဓာကိုသာ လက္ခဏာ ရေးသုံးပါးတင်၍ ဆင်ခြင်ရလေသည်။ ထိုသို့ဆင်ခြင်မှ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို ရပါသည်။ ထိုပရမတ္ထတရား လေးပါးကိုပင် သစ္စာလေးပါး ဖွဲ့ရပြန်ပါသည်။

လောကီစိတ် ရှစ်ဆယ့်တစ်ခု၊ လောဘကြည့်သော စေတသိက် ငါးဆယ့်တစ်ခု၊ ရုပ်နှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုကို ဒုက္ခသစ္စာတစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ လောဘ စေတသိက်တစ်ခုကို သမုဒယသစ္စာတစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ နိဗ္ဗာန်ကို နိရောဓ သစ္စာတစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဟူ၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မဂ္ဂသစ္စာတစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့တွင် သမာဒိဋ္ဌိ၌ ပညိန္ဒြေစေတသိက်တရား လိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို အားထုတ်သည်မှာ ကာမာဝစရ မဟာကုသိုလ်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုမဟာကုသိုလ်မှာလည်း ဉာဏသမ္ပယုတ် လေးခုဖြစ်ပါသည်။ ထို ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ်စိတ်ကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ဆင်ခြင်မှသာ မဂ္ဂင်တရားကို အားထုတ်ကျင့်ကြံခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို သစ္စာလေးပါးတရားတို့တွင် သမုဒယ သစ္စာအကြောင်းခံ၍ ဒုက္ခသစ္စာအကျိုး ဖြစ်ကြောင်းကို ဤလို သိသင့်ပါသည်။ သမုဒယသစ္စာမှာ လောဘစေတသိက်ကို ဆိုပါသည်။ လောဘတည်းဟူသော စိတ်ကို မိမိစိတ်မဟုတ် အစိုးမရသောကြောင့် ဘဝကို အလိုရှိပါသည်။ အလိုရှိမိ၍ ခန္ဓာနာမ်ရုပ်ဖြစ်ရပါသည်။ ခန္ဓာနာမ်ရုပ်ဖြစ်၍ အလုံးစုံ

သော ဆင်းရဲအပေါင်းတို့ကို ခံကြရပါသည်။ ဤ လောဘဟူသော စိတ်ကို တားမြစ်၍ မရခြင်းကြောင့် စားသောက်လိုသော စိတ်ရှိ၍ သူ့အသက်ကို သတ် မိမှားက အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်၍ မီးအလျှံ၊ ရေအလျှံ၊ ပူပန်လှစွာ ပမာဆိုသော် ငါးကောင်ကို ကြော်သည့်နယ်၊ သေချင်သော် မသေရ။ သည်း ထန်စွာ ဒုက္ခကို သတ္တဝါ ဟူသမျှတို့ ခံရသည်လည်း ဧကန်ပါ။ ငရဲက လွတ်လာလျှင် သတ္တဝါအမျိုးမျိုး ဖြစ်၍ စင်စစ်ဒုက္ခခံကြရသည်မှာ အသားကြောင့် ဒုက္ခ၊ အသွေးကြောင့် ဒုက္ခ၊ အရေကြောင့် ဒုက္ခ၊ အစွယ်ကြောင့် ဒုက္ခ၊ ဦးချိုကြောင့် ဒုက္ခ၊ အခြား သောသူတို့၏ ပယောဂနှင့် သေရမည်အမှန်။ ဦးခေါင်းကို အဖြတ်ခံ ရသောအခါလည်း ခံရ၊ ရင်ဝ ကို လှံနှင့် ထိုးသောအခါလည်း ထိုး၊ သေနတ်နှင့် ပစ်၍ သတ်သောအခါလည်း ပစ်သတ်၊ အရပ်ရပ် ဒုက္ခခန္ဓာ ဖြစ်ရရင်းအမှန်၊ ဤဒုက္ခဟူသမျှ ဧကန္တ ခံရပါသည်။ လောဘတည်းဟူသော စိတ်၏ အပြစ် ဒဏ်ကို အဖန်ဖန် ကြောက်ဖို့ ကောင်းလှပါသည်။ ကာမာဝစရ ဉာဏဝိပဿယုတ် ကုသိုလ်ကံကြောင့် လူ၏ ချမ်းသာ၊ နတ်၏ချမ်းသာကို ရနိုင်ပါသည်။ လူ၏ချမ်းသာဆိုသည်မှာ ပစ္စည်းဘဏ္ဍာ ရတနာ ရွှေငွေ၊ ဆန်ရေစပါး၊ ကျေးကျွန် ကျွဲနွား၊ သားမယား၊ အခြွေအရံနှင့် မရှိသောစကားကို မကြားမသိရ ဇောတိက သူဌေးများကဲ့သို့ အလိုရှိတိုင်း ပြည့်စုံသည် ကို လူချမ်းသာဆိုပါသည်။ နတ်သိကြားဖြစ်သော အခါ၌လည်း နတ်ပဒေသာပင်၊ ဥယျာဉ်ရေကန်နှင့် တကွ ဘုံဗိမာန်ကြီးကျယ်စွာ နတ်သမီး၊ နတ်သား များစွာ ခြံရံ၍ နတ်စည်းစိမ် စံစားကြရပါသည်။ ဤသို့သော စည်းစိမ်များသည် ဇောတိဒုက္ခနှင့် မကင်း မူ၍ ချမ်းသာခြင်း စင်စစ်မဟုတ်ပါ။

အပါယ်လေးဘုံမှာ ခံရသည့် ဒုက္ခနှင့်စာလိုက် လျှင် တော်စွာလျော်စွာ သင့်လျော်ပါ၏။ လောက တွင် လူမင်းစင်စစ် ဘုရင်ပင်ဖြစ်ရသော်လည်း စင်စစ်

သူခမှတ်၍ တပ်နှစ်သက်သော လောဘစိတ်ကြောင့် များစွာသော ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို အလိုရှိ၍ တစ် ပြည်နှင့် တစ်ပြည် တစ်မြို့နှင့်တစ်မြို့ လုယူတိုက် ဖျက်ကြသောအခါ များစွာ သေကျေပျက်စီးကြလေ သည်။ အထွေထွေသော ဒုက္ခကို ခံကြရသည် အမှန် ဧကန် ဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကုန်သည်ဆင်းရဲ သား အများသော သတ္တဝါတို့မှာလည်း လောဘ ကြောင့် ပင်ပန်းကြ၊ တစ်ကျပ်ရသူကလည်း တစ် ဆယ်လိုချင်ပြန်၊ တစ်ဆယ်ရပြန်သော်လည်း တစ်ရာ ပြည့်အောင်ကြ၊ တစ်ရာရပြန်သော်လည်း တစ် ထောင်၊ တစ်ထောင်ရပြန်သော်လည်း တစ်သောင်း၊ တစ်သောင်း ရပြန်သော်လည်း တစ်သိန်း၊ တစ်သိန်း ရပြန်သော်လည်း တစ်ကုဋေ လောဘစိတ်တွေက မဆုံးနိုင်။ ပိုင်ပိုင်ကြီး ဒုက္ခဘေးသင့်အောင် ခံကြရ ပါသည်။

ထိုမှတစ်ဆင့် ရောဟနီ မင်းသမီးသည် လူ့ပြည် က ကုသိုလ်ကံကြောင့် နတ်ပြည်မှာ ဗိမာန်ဘုံဆောင် နှင့်တကွ လှပတင့်တယ်သော နတ်သမီး ဖြစ်လေ သည်။ ထိုနတ်သမီးကို ရလို၍ နတ်သားနှစ်ယောက် သည် သူရထိုက်သည်၊ ငါရထိုက်သည်ဟု အငြင်း ဖြစ်ကြ၍ သိကြားမင်းထံ အစီရင်ခံရာ ထိုနတ်သမီး ကို သိကြားမင်းဖြစ်သောကာလ လောဘတည်း ဟူသော စိတ်ကြောင့် နတ်သမီးကို မရလျှင် ငါသေရ မည်ဟု တရားဖြစ်သော နတ်သားနှစ်ယောက်ကို ပြောကာ သိကြားမင်း သေမည်စိုး၍ နတ်သားနှစ် ယောက်သည် နတ်သမီးကို သိကြားသို့ ပေးဆက်၍ ပြန်ကြရသည်။ ဤ ကာမာဝစရဉာဏဝိပဿယုတ် ကုသိုလ်ကံကြောင့် ဘေးသင့်အောင် စံကြရလေ သည်။ ထို ဉာဏဝိပဿယုတ်ကုသိုလ်ကံသည် ဧကန္တ ဘုံသုံးပါးအတွင်း၌ ဆင်းရဲခြင်း ဝဋ်ဒုက္ခက ဤဘဝ၊ ထိုဘဝ လွတ်နိုင်ဖို့ မရှိကြပါ။ ချမ်းသာရာ သူခကို ဧကန္တ ရပါသော ကာမာဝစရ ဉာဏသမ္ပယုတ် အား ထုတ်ပုံကို အလုံးစုံ ထင်ရှားအောင် စိတ်ထားသဘော

သွားဉာဏ်ပညာ ရှေ့ထား၍ မြတ်စွာဘုရား အလို တော်ကျ အားထုတ်၍ ပြုပါမှ သင့်လျော်ကြပါမည်။

စိတ်မပါဘဲလျက် နှုတ်မြွက် နိဗ္ဗာန်အတန် တန် တောင့်တငြားသော်လည်းရလွယ်သော သဘော မဟုတ်ပါ။ နိဗ္ဗာန်ကို ရရာသော တရားမှာ လက္ခဏာ ရေးသုံးပါးသော ဧကန္တမှန်ပါသည်။ ကာမာဝစရ ဉာဏ သမ္ပယုတ်ကုသိုလ်ကို အားထုတ်နည်းမှာ ဒါန အရာ၌ အလုံးစုံသော ဝတ္ထုကို လှူဒါန်းပေးကမ်း စွန့် ကြဲခြင်းကို ဆိုပါသည်။ သီလစောင့်သောအရာ၌ လည်း ငါးပါးသီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊ နှစ်ရာ နှစ်ဆယ့်ခုနစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏ ကျင့် အပ်သော သီလ၊ ဘာဝနာ၌လည်း သမထ ဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာ ဤတရားအပေါင်းကို အားထုတ် ကျင့်ကြံသည်မှာ ကုသိုလ်စိတ်ကသာ ကုသိုလ်ကို အားထုတ်ပါသည်။ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမထုတ်သည်ဟု ပရမတ္ထ ဒေသနာတော်နည်း အားဖြင့် မမှတ်ကောင်းပါ။ ဝေါဟာရ ဒေသနာတော် နည်းအားဖြင့်သာ မှတ်သင့်ပါသည်။

ဤ ပရမတ္ထနည်းဖြစ်သော ကာမာဝစရဉာဏ သမ္ပယုတ် ကုသိုလ်စိတ်သည် စိတ်စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန်ဟူ၍ ပရမတ္ထတရား လေးပါးတို့တွင် စိတ် ပရမတ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ် ဝိတ်၌ယှဉ်သော ပညိန္ဒြေစေတသိက်သည် စေတ သိက် ပရမတ်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း စိတ်စေတသိက် တို့သည် ရုပ်နှင့် ကင်းကွာ၍မဖြစ် ကောင်းသော ကြောင့် ရုပ်ပရမတ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏ ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာငါးပါး၌၊ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ် စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာဖြစ်ပါသည်။ ပညိန္ဒြေစေတသိက်သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာဖြစ်ပါသည်။ ဤခန္ဓာငါးပါးသည် တပေါင်းတည်း တစ်ဆိုင်တည်း တစ်ခဲတည်းဖြစ်၍ အလုံးစုံသောအာရုံကို ခံစားနိုင် ပါသည်။ သေသေချာချာ စဉ်းစဉ်းစားစား စေ့စေ့

စပ်စပ် တစ်မိမိမိ ကြည့်ရှု စဉ်းစား၍ယခုမိမိဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးကို သိသင့်လှပါသည်။

ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ ဟူသော သစ္စာလေးပါးတွင်လည်း ကာမာ ဝစရ ဉာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်စိတ်သည် လောကီ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ ဧကန်အမှန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤဉာဏသမ္ပယုတ်ကုသိုလ်စိတ်၌ ယှဉ် သော ပညိန္ဒြေစေတသိက်သည်လည်း ငါးဆယ့်တစ် ပါးသောစေတသိက်၌ ပါသည်ဖြစ်၍ ဒုက္ခသစ္စာမှန် ပါသည်။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ ဟူသော မဂ္ဂင် ရှစ်ပါးတွင် ပညိန္ဒြေ စေတသိက်သည် သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ တရားကိုယ်ဖြစ်သောကြောင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂင်ဖြစ်ပါ သည်။ ဤ ပညိန္ဒြေစေတသိက်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူ၍ နာမ်၊ ရုပ်၊ တရားနှစ်ပါးတွင် လက္ခဏာ ရေး သုံးပါးတင်၍ ဆင်ခြင်တတ်ပါသည်။

ဤသို့ဆင်ခြင်သောအခါ ကာမာဝစရဉာဏ သမ္ပယုတ် ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤဉာဏ သမ္ပယုတ် ကုသိုလ်စိတ်သည်လည်း မိမိနှင့်ယှဉ်ဖော် ယှဉ်ဖက်ဖြစ်သော စေတသိက်အဋ္ဌတိံသ ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုစိတ်စေတသိက်သည်လည်း ဟဒယဝတ္ထု ယုတ်ကို စွဲ၍ဖြစ်ပါသည်။ ဟဒယဟူသည်ကား နှလုံးအသားတည်း။ ဝတ္ထုဟူသည်ကား ထိုနှလုံးသား ၏ အတွင်း၌တည်သော တစ်လက်ဖက်ခွဲခြမ်းမျှ ရှိသော သွေးတည်း။ ထိုသွေးကိုမှီ၍ မနောဓာတ် မနောဝိညာဏဓာတ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ သို့ဖြစ်၍ စိတ်စေတသိက်တို့သည် ရုပ်နှင့်တကွပေါင်းစု၍ ဖြစ်ကြောင်းကို သိရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို ရစေခြင်းငှာ ဉာဏသမ္ပယုတ် ကုသိုလ် စိတ်က ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အစရှိသော အလုံးစုံသော ကုသိုလ် တရားကို အားထုတ်ပါသည်။

ငါ အားထုတ်သည်၊ သူတစ်ပါး အားထုတ်

သည်။ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ အားထုတ်သည်ဟု ပရမတ္ထနည်းဖြင့် မမှတ်ကောင်း။ ထိုကုသိုလ် စိတ်က သော်လည်းကောင်း၊ အလှူဝတ္ထုကို သော်လည်းကောင်း၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို သော်လည်းကောင်း၊ အနိစ္စ မမြဲသောသဘော၊ ဒုက္ခ ဆင်းရဲသောသဘော၊ အနတ္တအစိုးမရသောသဘောဟု ရှုဆင်ခြင်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ အလုံးစုံသော ကုသိုလ်တရားကို အားထုတ်မှသာ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းသော သဘောတရား မှန်ပါသည်။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု သိကာမျှနှင့် လက္ခဏာကို ထင်သည် မဟုတ်ပါ။ ကျမ်းဂန်၌ လာသောတရားမှာ ဇာတိဖြစ်ရလျှင် ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏသို့ ရောက်၍ အဖန်ဖန်ဖြစ်ပျက်သည်ဟု ရှုပါသော်လည်း တရားတော် ဒေသနာ၌ လာသော သဘောတရားသာလျှင် ထင်ရှားလေသည်။ မိမိသဘော၌ များစွာ မထင်သည်ဖြစ်၍ ပဋိပတ်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကိုယ်တွေ့စဉ်းစားဆင်ခြင် ခံစားရာ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလက ဒုက္ခကိုလည်း မမြင်ရ၊ မထင်နိုင်သောကိစ္စကြောင့် သတိရသည့် နေ့ကစ၍ ကိုယ်တွေ့ဒုက္ခကို ဆင်ခြင်သည်မှာ အစိုးမရသော တဏှာလောဘကြောင့် မိမိနှင့်ပေါင်းဖော်ရန် ခင်ပွန်းကို ရှာကြံ၍ ရပြန်သောကာလ၊ ဤခင်ပွန်း၏ ကိစ္စကြောင့် ပူရတာ အမျိုးမျိုးမှာ သားသမီးတွက်တာကြောင့် ပူရတာတစ်နည်း၊ မြေးကလည်း မြစ်ထိ၊ မိမိမှာပူရ။ စားသောက်ရန် ကိစ္စကြောင့် ဆင်းရဲအတန်တန်၊ ဧကန်အသိ ယနေ့ထိ မချမ်းသာပါ။ ဤအရာကြောင့် တဏှာသမုဒယ နှိပ်စက်သည့် ဒုက္ခကို ဧကန္တစဉ်းစား၍ ချမ်းသာမရှိသည့် တရား ဒုက္ခသစ္စာများသည် အလွန်ထင်ရှားကြောင်းကို ကိုယ်တွေ့ သိရပါသည်။

ဤ ဒုက္ခကို သိရသည်ဖြစ်၍ နောင်အတန်တန် အခါခါ ဘဝများစွာ ဖြစ်ဖို့မရှိပါ။ ခန္ဓာမို့ ဖြစ်ရလျှင် ဒုက္ခမလွတ်နိုင်ပါ။ ဘုရားအလောင်း ဆဒ္ဒန် ဆင်မင်းဖြစ်စဉ်ကာလက သောနုတ္တိရ် လေးနှင့်ပစ်၍

စင်စစ် သေဆုံးရလေသည်။ ဘူရိဒတ်နဂါးမင်းလည်း အလမ္ဘာယ် နှိပ်စက်သော အပြစ်ဒဏ်ကို ခံတော်မူရပါသည်။ သုဝဏ္ဏသျှမင်းသားကိုလည်း ပီဠိယက္ခမင်း၏ မြားဒဏ်ကိုလည်း ခံတော်မူရပါသည်။ ခန္တီဝါဒရသေ့လည်း ကဠာဗုမင်း၏ ရိုက်ဒဏ်နှင့်တကွ ခြေဖျား၊ လက်ဖျား၊ နှာသီးဖျား၊ နှုတ်ခမ်း ဖျားတို့ကို ဓားနှင့်လှီးဖြတ်သော အပြစ်ဒဏ်ကို ခံရရှာပါသည်။ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်ရလေသမျှ ပြခဲ့သော ဒုက္ခဧကန္တတွေ့ကြုံရပါသည်။ လောဘသမုဒယကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာတရား ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ နာမ်၊ ရုပ်တရားနှစ်ပါးတွင် လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ရှုဆင်ခြင်ဖို့ ကောင်းလှပါသည် သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ကုသိုလ်ကိုစွဲ၍ အကုသိုလ် ဖြစ်တတ်ပါသည်။ ဖြစ်ပုံမှာ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်လာသောအခါ ဤကုသိုလ်စိတ်သည် ငါပြုနိုင်သည်။ ငါ၏ကုသိုလ်စိတ်ဟု မစွဲမမှတ်ကောင်းပါ။ မစွဲမမှတ်ကောင်းသည်ကို စွဲမှတ်မိသည့်အတွက် ကုသိုလ်ကို စွဲ၍ အကုသိုလ် ဖြစ်ပါသည်။ အကုသိုလ်စိတ်ကိုစွဲ၍ ကုသိုလ်ဖြစ်ပါသည်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစိတ် ဖြစ်လာသောအခါ ထိုစိတ်ကို အနိစ္စ- မမြဲသော သဘော၊ ဒုက္ခ- ဆင်းရဲ သောသဘော၊ အနတ္တ- အစိုးမရသောသဘောဟု လက္ခဏာရေးသုံးပါး တင်၍ ရှုဆင်ခြင်သောအခါ အကုသိုလ်စိတ်ကို စွဲ၍ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ပြန်ပါသည်။ ကုသိုလ်စိတ်ကိုစွဲ၍ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဤကုသိုလ်စိတ်သည် မမြဲသောသဘော၊ ဆင်းရဲသောသဘော၊ အစိုးမရသောသဘောဟု ရှုဆင်ခြင်သော် ကုသိုလ်စိတ်ကို စွဲ၍ ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ပြန်ပါသည်။

အကုသိုလ်စိတ်ကို စွဲ၍ အကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ပါသည်။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစိတ် ဖြစ်လာသောအခါ ငါ၏စိတ်ဟု ဒိဋ္ဌိအယူဖြင့် စွဲမှတ်မိသည် ဖြစ်၍ အကုသိုလ်စိတ်ကို စွဲ၍ အကုသိုလ်စိတ် ထပ်မံ၍ ဖြစ်ပြန်ပါသည်။ ဤသဘောတရားများကို

လည်း စဉ်းစားဆင်ခြင်ရန် အလွန်ကောင်းပါသည်။ အခြားသော ဘုံဘဝတွင် ဖြစ်သမျှ ရုပ်၊ နာမ်ကို ဧကန္တ သိလိုကြလျှင် ယခုဖြစ်ရသော ခန္ဓာ၏ အစုကို သေသေချာချာ ခွဲခြားဝေဖန်၍ အမှန်ကို သိပါမှ နှိုင်းဆဆင်ခြင် ထင်မြင်နိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါသောကြောင့် မိမိ၌ဖြစ်လာသော စိတ်ကို ရှာဖွေကြံစည် စဉ်းစားသည်ရှိသော် ဤစိတ်သည် ဘယ်မှာနေသည်၊ ဘယ်ကိုသွားမည်၊ ဘယ်က လာသည်၊ ဘယ်က ဖြစ်သည်၊ ဘယ်သူပြုပြင်သည်ဟု မိမိသိ၏။ အမှုကို မိမိ သိသင့်လှပေသည်။ ကိုယ်၌ရှိသည်ကို မသိသော် မတော်ကြပါ။ စေတသိက်ဆိုသည်မှာ ဘယ်လိုဟာလဲ။ ဘယ်ပုံတုံး လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း ကောင်းကောင်း ထိထိ ကိုယ်၌ရှိသည်ကို သိလွယ်ဖို့ ကောင်းပါသည်။ ရုပ်အပေါင်း ဆိုသည်မှာ ဘယ်လိုဟာ ဘယ်အဆင်းလို့ ခုလက်ငင်း ကိုယ်မှာရှိ၍ သိသင့်ပါသည်။

ခြေ၊ လက်၊ ဦးခေါင်း၊ အသားပေါင်း၊ အကြောအရိုးရော၊ အရေပါး၊ အဆီများ သွေးပြည် တည်သည့် အူမ၊ အူသိမ်ပအသည်း၊ နှလုံးလည်း သည်းခြေ၊ ကျင်ကြီးတွေ ကျင်ငယ်အသွယ်သွယ် ရှိသမျှ သိသင့်လှပါသည်။ ကိုယ်မှာရှိလျက်နှင့် မသိသော် မတော်ပါ။ သိမှသာ နိဗ္ဗာန်ကို ဧကန္တရပါမည်ဟု စဉ်းစားတော်မူကြပါ သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့။

သိပုံမှာ သည်လိုပါ။ အဟိုကမ္ဘာ သံသရာက ခန္ဓာကိုယ်လောဘနှင့် တောင့်တသော စေတနာကံ အကြောင်းခံ၍ ဤခန္ဓာတည်းဟူသော အကျိုးတရား ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ကြရပါသည်။ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံမှာ ခန္ဓာအမှန် ဖြစ်သမျှကို အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်သည်သို့ စင်စစ် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူပါသည်။ အကြောင်းကင်းမှ အကျိုးတည်းဟူသော ခန္ဓာလွတ်ပါမည်ကို ဧကန်မုချ သိသင့်လှပါသည်။ ယခုဘဝဖြစ်ရသော အကျိုးတရား

ကို ပညာဉာဏ်ရှေ့ထား၍ လက္ခဏာရေး သုံးပါးတင်လျက် ဆင်ခြင်ကာ အကြောင်းသစ်ထပ်မံ၍ ဝိပဿနာ တရားပွားများ ဆင်ခြင်သင့်ပါသည်။

လက္ခဏာရေး သုံးပါးဆိုသည်မှာ ဟုတ်မှန်တာကို ရှုရပါသည်။ ဟုတ်မှန်သည့်အရာမှာ ပမာကို ပြလိုက်လျှင် ဖယောင်းတိုင်ကို မီးညှိ၍ ထွန်းသကဲ့သို့ ဤမီးသည် ဖယောင်းကြောင့် မီးတောက်ဖြစ်ရပါသည်။ ဖယောင်းမရှိက မီးတောက်ဖြစ်နိုင်သော သဘောမဟုတ်ပါ။ ဤမီးတောက် ရှိခြင်းကြောင့် လည်း တရွေ့ရွေ့တိုး၍ ဖယောင်းတိုင် ကုန်ခန်းခြင်း ရောက် သကဲ့သို့သာ ပမာတူပါသည်။ ခန္ဓာရှိလျှင် မမြဲပါ။ မမြဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်၊ ပျက်ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်ပါသည်။ တစ်နည်းလည်း မီးဟူသော ဝတ္ထု ဆိုလျှင် ပူသောသဘော ထင်ရှားပါသည်။ အခြားကို သွတ်သွင်းရန်မရှိ။ မီးဆိုလျှင် ပူသောသတ္တိ ရှိသကဲ့သို့ နာမ်၊ ရုပ်ဆိုလျှင် မမြဲသော လက္ခဏာ တပေါင်းတည်း ပါလေသည်။ ငရုတ်သီးဆိုလျှင် စပ်သော အရသာကို ရှာ၍ ထည့်ရသည်မဟုတ်၊ စပ်သော အရသာ တပေါင်းတည်းပါသကဲ့သို့ ခန္ဓာဖြစ်လျှင် မမြဲသော လက္ခဏာတပေါင်းတည်း ပါသည်ကို သိသင့်ပါသည်။

ဒုက္ခလက္ခဏာမှာလည်း ဥပမာ သည်လိုပါ။ ဆင်ဟူသော သတ္တဝါဖြစ်လာလျှင် နှာမောင်းပါသကဲ့သို့ ခန္ဓာဖြစ်လျှင် ဆင်းရဲသော လက္ခဏာ တပေါင်းတည်း ပါပါသည်။ ကျွဲဟု ဖြစ်ပြန်လာလျှင်လည်း ဦးချိုပါသကဲ့သို့ ခန္ဓာဖြစ်လာလျှင် ဆင်းရဲသော လက္ခဏာပါရှိပါသည်။ ဒေါင်းဆိုလျှင်လည်း ဦးစွန်းပါသကဲ့သို့ ခန္ဓာဖြစ်လျှင် စင်စစ် ဒုက္ခလက္ခဏာ ပါလာပါသည်။ အနတ္တလက္ခဏာမှာ ပမာဆိုသော် ထွက်လာသော နေကို မဝင်ပါစေနှင့်ဟု အစိုးမရသည်ဖြစ်၍ မတားမြစ်နိုင်ရာ။ ညကို နေ့ဖြစ်သော် တော်လေစွဟု တောင့်တသော် မရရာ။ ဓမ္မတာ ဖြစ်မြဲ ဧကန် မှန်သကဲ့သို့ နာမ်၊ ရုပ် ဖြစ်လေက အစိုးမရ

သော သဘောတရား အလွန်ထင်ရှားသောကြောင့် ကိုယ်တွေ့ သိသင့်လှပါသည်။ အခါခါ အဖန်ဖန် အတန်တန် စဉ်းစား၍ လက္ခဏာရေးတရား သုံးပါးကို ထင်ရှားအောင် ဆင်ခြင်သင့်ပါသည်။ သို့မှသာ လျှင် နိဗ္ဗာန်သုခကို ဧကန္တ ရနိုင်ပါမည်။

ထိုခန္ဓာတွင် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို ထင်မြင်လျှင် နိစ္စသုခ အနတ္တဟူသော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသောအားဖြင့်ရောက်ပါမည်။ ထိုအာရုံသည် အရိယာအရှင်မြတ် တို့ကဲ့သို့မဟုတ်။ မထင်မရှား အားသေးသောသဘော ဖြစ်ငြားသော်လည်း လက္ခဏာရေး သုံးပါးတရားသည် နိဗ္ဗာန်ကို ဧကန်ရရာသော တရားဖြစ်သောကြောင့် အမှန် ယုံကြည်သင့်ပါသည်။ လောကီပမာမှာ မီးအားကြီး၍ တောက်လောင်သောအခါ မလောင်စေလို၍ ရေဖျန်းငြားလည်း တားမြစ်၍ မရနိုင်သကဲ့သို့ ရှိပါသည်။ တစ်နည်းလည်း သည်းထန်ပြင်းပြစွာလာသော လေပြင်းမုန်တိုင်းတို့ သဘောသည် များစွာသော အဆောက်အအုံ အာဝါသ သစ်ပင်မှစ၍ ကျိုးပဲ့ပျက်စီးစေသကဲ့သို့ လက္ခဏာရေး သုံးပါးတရားကို တားမြစ်၍ မနိုင်ရာ။

အနတ္တဆိုသော တရားသည် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း အနတ္တ ဟောတော်မူပါသည်။ ခန္ဓာငါးပါးကိုလည်း အနတ္တဟောတော်မူပါသည်။ ဘုရား ရဟန္တာအရိယာ အရှင်မြတ်တို့မှာ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အနတ္တတရား အလွန် ထင်ရှားပါသည်။ ကလျာဏပုထုဇဉ်တို့မှာ ခန္ဓာငါးပါးကိုသာ အနတ္တ ရှုနိုင်ပါသည်။ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အနတ္တတရားကို ထင်ထင်ရှားရှား မသိ မမြင်နိုင်ပါ။ အရိယာတို့၏ အရာသာ ဖြစ်ပါသည်။ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်တို့မှာ အနုမာန ရမ်းဆ၍သာ မြင်နိုင်ပါသည်။ မိမိ၌ ဖြစ်လာသော လောကီ စည်းစိမ်များနှင့် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့မှာလည်း နတ်၌ဖြစ်သော နတ်ပဒေသာပင် ဥယျာဉ်၊ ရေကန်၊ ဗိမာန်ဘုံဆောင်နှင့်တကွ နတ်သမီး နတ်သား အခြံအရံများကို အလွန်ထင်ရှားစွာ နှစ်သက်ကြပါသည်။

လူတို့မှာလည်း သူဌေးသူကြွယ် ပဒေသရာဇ် ဧကရာဇ် စကြဝတေး မန္ဓာတ်မင်းတို့မှာလည်း ထီးနန်းစည်းစိမ်နှင့်တကွ မင်း၊ မိဖုရား၊ မောင်းမ မိသံ အခြွေအရံတို့ကိုလည်း အလွန် တပ်နှစ်သက်ကြပါသည်။ သူဌေးသူကြွယ်တို့မှာလည်း ရွှေငွေဘဏ္ဍာ ရတနာ မှန်သမျှနှင့်တကွ မိမိ ပိုင်ထိုက်သော ကျေးကျွန်၊ ကျွဲနွား၊ သားမယား အစရှိသည်တို့ကိုလည်း အလွန်တပ်နှစ်သက်ကြပါသည်။ လယ်လုပ်ကုန်သွယ် ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား သူဆင်းရဲများလည်း မိမိ ရထိုက်သမျှ ပစ္စည်းနှင့်တကွ သားမြေးပရိသတ်တို့ကို အလွန် တပ်နှစ်သက်ကြပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ဟူသော အနတ္တတရားကို ဤလောကီ စည်းစိမ်များကဲ့သို့ ထင်ရှားစွာ နှစ်သက်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ကြပါ။ ယခုဘဝပင် အရိယာများကဲ့သို့ များစွာ မနှစ်သက်သေးသော်လည်း တဖြည်းဖြည်းပါရမီ ရင့်သန်၍ နိဗ္ဗာန်ကို ဧကန္တ အရအမိနှစ်သက်၍ ရှိကြပါလိမ့်မည်။ ဥပမာပုံဆိုလျှင် ထို အနတ္တတရားမှာ မီးနှင့်တူပါသည်။ ယခု တပ်နှစ်သက်ကြသော လောကီစည်းစိမ်များသည် လောင်စာဟူသော အမှိုက်၊ သစ်ဝါးနှင့် တူပါသည်။ ထို အမှိုက်သစ်ဝါး အလွန်ပင်များသော်လည်း မီးပွားကလေးကျလျှင် တစ်ခဏချင်း လောင်ကျွမ်းနိုင်သကဲ့သို့ဖြစ်၍ အနတ္တတရားကို အားထုတ်ခြင်းအရာ၌ ကိုယ်နှင့် အသက်ကို ငဲ့ကွက် ညှာတာခြင်းမရှိဘဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းကို ခံ၍ အတန်တန် အားထုတ်သင့်လှပါသည်။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာရေး သုံးပါးတရားမှ တစ်ပါးပါးကို လက္ခဏာထင်အောင် ရှုနိုင်က နိဗ္ဗာန်ကို ရပါသည်။ ထိုလက္ခဏာရေးသုံးပါးတရားမှာ ခန္ဓာငါးပါးကို ဆိုပါသည်။ ထိုခန္ဓာငါးပါး၌လည်း မမြဲသောသဘော၊ ဆင်းရဲသောသဘော၊ အစိုးမရ သောသဘော ဧကန်အမှန် အပြန်ပြန်မလပ် အတန်တန် အထပ်ထပ် ဖြစ်ပျက်လျက် ရှိပါသည်။ ဥပမာပုံမှာ မျက်စိလည်သော ယောက်ျားသည် အရှေ့

ကို အနောက်ထင်၊ တောင်ကို မြောက်ထင်၍ လိုရာ ခရီးကို မရောက်သကဲ့သို့ မရှိစေရ။ ခန္ဓာငါးပါး၏ အပြစ်ကို စင်စစ်အမှန် ရှုဆင်ခြင်က နိဗ္ဗာန်ကို ရပါ သည် သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

လက္ခဏာရေးသုံးပါးတွင် အနိစ္စလက္ခဏာနှင့် ကင်းသော ဝတ္ထုတစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိပါ။ သစ်ပင်၊ သစ်သီး၊ သစ်ရွက် သစ်ခက်မှစ၍ ဇရပ်၊ အိမ်၊ ကျောင်း အသက်မရှိသော ဝတ္ထုအပေါင်းနှင့်တကွ အသက်ရှိသော သတ္တဝါမှန်သမျှတို့သည် မမြဲသော သဘော မှန်လှပါသည်။ ဒုက္ခလက္ခဏာမှာ အသက် ရှိသော သတ္တဝါမှန်သမျှ၌သာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ အနတ္တလက္ခဏာမှာ ခန္ဓာမှန်သမျှသာလျှင် ဖြစ်နိုင်ပါ သည်။ သေသေချာချာ လျော်ရာလျော်ရာကိုသာ လက္ခဏာယူ၍ ရှုသင့်လှပါသည်။

ယခု မိမိကိုယ်မှာ ဖြစ်ရသော ဦးခေါင်းရှိ၍ သာ ဦးခေါင်းနာ ဖြစ်ရပါသည်။ မျက်စိရှိ၍ မျက်စိ နာ၊ နားရှိ၍ နားနာ၊ နှာခေါင်းရှိ၍ နှာခေါင်းနာ၊ လျှာ ရှိ၍ လျှာနာ၊ အစာသစ် အစာဟောင်း၊ သွေးပြည်၊ ကျင်ငယ်၊ ကျင်ကြီး၊ အသည်းနှလုံး၊ အူသိမ်အူမ၊ အကြောအရိုး၊ အသားအရေ၊ ဆံပင်မွေးညှင်းမှစ၍ အလုံးစုံသော ရုပ်တရားမှန်သမျှ ဒုက္ခစင်စစ် ဖြစ်ပါ သောကြောင့် နောင်တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖြစ်ချင်စရာမရှိပါ။ လောဘစိတ်လည်း အလွန်ဆင်းရဲ၊ ဒေါသစိတ်လည်း ထို့အတူ၊ မောဟစိတ်လည်း ဤနည်းအမှန်၊ အတန် တန် ဒုက္ခဧကန္တမလွတ်ပါ။ ကုသိုလ်စိတ်မှာလည်း ဒုက္ခ၊ အကုသိုလ်စိတ်မှာလည်း ဒုက္ခ၊ နာမ်၊ ရုပ်မှန် သမျှကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ဆင်ခြင်မှ နိဗ္ဗာန် သုခကို ရကြပါသည်။ မေ့လျော့သင့်သည့်တရား မဟုတ်ပါ။ သတိကို ရှေ့ထား၍ ရန်များသည့် နာမ်၊ ရုပ်ကို အဟုတ်အမှန် အတန်တန်အပြန်ပြန် အဖန်ဖန် စဉ်းစား၍ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတရားကို မေ့တော် မမူကြပါနှင့် သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

အသုဘရှုနည်းမှာ- သည်လို ရှုရပါသည်။

ဦးခေါင်း၏ အတွင်းမှာ ဦးနှောက်၊ မျက်လုံး၏ အတွင်းမှာ မျက်ချေး၊ နား၏ အတွင်းမှာ နားဖာချေး၊ နှာခေါင်း၏ အတွင်းမှာ နှပ်ချေးနှင့်နှပ်၊ အရပ်ရပ် ရွံစရာ၊ ခံတွင်းမှာ ခွဲသလိပ်၊ တံတွေး၊ သွားကြားမှာ တစ်နည်း သွားချေးတသွယ်၊ ကျင်ကြီးနှင့် ကျင်ငယ် အသွယ်သွယ်ပုပ်နံ၊ ချွေးထွက်ပြန်က နံစော်လှ၍ ဖုံး ကွယ်ရအမျိုးမျိုး၊ ခါးဝတ်ပုဆိုး ကိုယ်ရံနှင့်၊ လုံခြုံ အောင် တန်ဆာ၊ ရှက်အကြောက်ကွယ်ကာ ဓမ္မတာမို့ ပြုပြင်ရပါသည်။ လိုရင်းတရားမှာ ငါ မဟုတ်ပါတ ကား။ စက်ဆုပ်ဖွယ် အကောင်ပုပ်ဟု ရှုရပါသည်။ ငါ၏ကိုယ် မဟုတ်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မဟုတ်၊ သူ တစ်ပါးလည်းမဟုတ်၊ ဤကဲ့သို့ စိတ်မှာထင်လျှင် လောဘ၊ ဒေါသ တဒင်္ဂကင်းသွားသည်ကို သမထ ဘာဝနာ ဆိုပါသည်။ ဤသို့ အသုဘ ထင်အောင် ရှုခြင်းသည် ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစိတ်ကို လက္ခဏာရေး သုံးပါးတင်၍ ရှုဆင်ခြင်ရပါ သည်။ အနိစ္စဟု ရှုသော စိတ်သည် ဖြစ်ပြီး၍ ပျက် ပါသည်။ မမြဲပါ။ မမြဲသောစိတ်သည် ဆင်းရဲပါ သည်။ သို့မို့ ဒုက္ခဟု ရှုရပါသည်။ မမြဲခြင်း၊ ဆင်းရဲ ခြင်းကိုပင် အစိုးမရ အနတ္တဟု ရှုရပါသည်။ ဤကဲ့ သို့ ရှုသည်ကို ဝိပဿနာဘာဝနာ ဆိုပါသည်။ သေ သေချာချာ သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာကို မှတ်မှတ်သားသား ထင်ထင်ရှားရှား အားထုတ်သင့် လှပါသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ကို နှစ် သက်ခြင်း၊ တဏှာလောဘ သုဘအာရုံသည် မည် သည့်ဒွါရက အားပေး၍ ဖြစ်သည်ဟု ကိုယ်တွေ့ ရှာဖွေကြံစည် ဆင်ခြင် စဉ်းစား၍ စင်စစ် သိသင့်ကြ လှပါသည်။ သိရမည်အကြောင်းမှာ မိမိခံတွင်း၌ရှိ သော လျှာ၏အလယ် ဇိဝါဝတ္ထုကိုမိ၍ ဇိဝါဝိညာဏ် သည် အရသာကို သိတတ်ပါသည်။ အရသာကိုသိမှ ဘောဇဉ်ခဲဖွယ် စားသောက်မှီဝဲနိုင်ပါသည်။ စား သောက်မှီဝဲနိုင်မှ ဓာတ်လေးပါး ညီမျှ၍ အလုံးစုံသော

အား ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့ အားဖြစ်ပါ၍ အဆင်းကို လည်း ခံစားပါသည်။ အသံကိုလည်း ခံစားပါသည်။ အနံ့ကိုလည်း ခံစားပါသည်။ ကာယဒွါရ၌ တွေ့ထိခြင်းကိုလည်း ခံစားနိုင်ပါသည်။ ဇီဝါဝိညာဏ်စိတ် မခံစားနိုင်က မစားမသောက်နိုင်ပါ။ မစားမသောက် နိုင်ပါက ခွန်အားဗလမရှိ၊ ခွန်အားဗလမရှိပါက အဆင်းကိုလည်း မမြင်ချင်၊ အနံ့ကိုလည်း မနမ်းချင်၊ အသံကိုလည်း မကြားချင်၊ နူးညံ့သောတွေ့ထိခြင်း ကိုလည်း အလိုမရှိချင်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ရသာရုံကို လိုက် မိမှားသောကြောင့် အစားအသောက်ကို မဆင်ခြင် တဏှာပွားများ တတ်ပါသည်။ တဏှာပွားများပုံမှာ ရူပါရုံကို မြင်သည်ရှိက လိုချင်သော လောဘစိတ် ဖြစ်၍ ရာဂတဏှာ ပွားများတတ်ပါသည်။

သာယာသောအသံကိုကြားရပြန်က လောဘ စိတ်ဖြစ်၍ ရာဂတဏှာ ပွားများတတ်ပါသည်။ အနံ့ တည်းဟူသော အရသာကို တွေ့ရှိပြန်က လောဘ စိတ်ဖြစ်၍ ရာဂ တဏှာ ပွားများတတ်ပါသည်။ ဤ ရာဂတဏှာ ပွားများလေသမျှသည် ရသာရုံတည်း ဟူသော အရသာအား ပေး၍ အလုံးစုံသော တဏှာ ပွားများသည်ဟု စင်စစ် ကိုယ်တွေ့ ရှာဖွေ၍ သိသင့် ကြပါသည်။ တရားကို အားထုတ်ကြသော ပဋိပတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တဏှာလောဘ ငါးဒွါရက မဖြစ်ရ လေအောင် အမြန်အရသာရှိသော ဘောဇဉ်ခဲဖွယ် တို့ကို အများလူတို့ သိစေခြင်းငှာ ကြဉ်ရှောင် မှီဝဲ၍ ရောင့်ရဲခြင်းကို ဆောက်တည်ကြပါသည်။ ထို ငါး ဒွါရတို့သည် မနောဒွါရနှင့် ကင်း၍ မဖြစ်ကောင်း။ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ နူးညံ့သောတွေ့ အစရှိသည်တို့ကို စိတ်သာလျှင် ခံစားတတ်ပါသည်။ ထိုစိတ်ကို ဝိညာဏက္ခန္ဓာဟု မြတ်စွာဘုရား ဟော တော်မူပါသည်။

ဤ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် တစ်ပါးတည်း မဖြစ် နိုင်ပါ။ ခန္ဓာငါးပါးသည် စိတ်မှာ ပေါင်းစု၍ ဖြစ် ပျက်ပါသည်။ လှပတင့်တယ်သော အဆင်းကိုလည်း

တဏှာလောဘစိတ်ကသာ တပ်နှစ်သက်ပါသည်။ ဤ လောဘစိတ်သည်လည်း ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်၍ မမြဲ သော သဘော၊ ဆင်းရဲသော သဘော၊ အစိုးမရသော သဘောဟု လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ရှုဆင်ခြင်ရ ပါသည်။ အလုံးစုံသော ငါးဒွါရ၌ ဖြစ်ဖြစ်သမျှသော တဏှာလောဘစိတ်ကို စက္ခုဒွါရက ရှုသကဲ့သို့ အနိစ္စ -မမြဲသောသဘော၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲသောသဘော၊ အနတ္တ- အစိုးမရသောသဘောဟု ရှုရပါသည်။

ဤကဲ့သို့ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ရှုခြင်း သည် ကုသိုလ် စိတ်ဖြစ်၍ ဤကုသိုလ်စိတ်သည် မိမိစိတ်မဟုတ်၊ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမှ စိတ်ဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်။ မိမိပိုင်သော ပစ္စည်းလည်း မဟုတ်ပါ။ အကြောင်းရှိက ဖြစ်မြဲဓမ္မတာသာ ဟုတ်မှန်ပါသည်။ ငါ၏စိတ် ငါ၏ကိုယ်ဟု တိတ္ထိအယူဖြင့် မမှတ်မထင် သင့်ပါ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် အတ္တဟူ၍လည်း မယူ သင့်ပါ။ အနတ္တသာ ဧကန်မှန်သည်ကို သေသေ သပ်သပ် အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်လျှင် ဉာဏ်၌ ထင်မြင် နိုင်ပါသည်။ ဉာဏ်၌ ထင်မြင်လျှင် ခန္ဓာ၊ နာမ်၊ ရုပ် တို့၏ကုန်ခန်းရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရပါမည်။ ဧကန် အမှန် အပြီးမှတ်သင့်ပါသည်။ ဤ လက္ခဏာရေး သုံးပါး တရားကို ထင်ယောင်ထင်မှား တွေးဆ ဝိုးဝါး မရှိသင့်ပါ။ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်ဖြစ်သမျှသော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် တစ်ဘဝတစ်ခါ သေမြဲဓမ္မတာဟု သူ၊ ငါကစ ဧကန္တ ယုံကြည်သိမှတ် သင့်ပါသည်။ သေသည်ကိုပင် မမြဲသော သဘောဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပါသည်။ ဆင်းရဲသော သဘောဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပါသည်။ အစိုးမရသော သဘောဟု ဟောတော်မူပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက္ခဏာရေးသုံးပါး တရားသည် အလွန် ထင်ရှားပါသည်။ သတိထား၍ ဝိပဿနာတရားကို ပွားများအောင် အားထုတ်တော်မူကြပါ သူတော် ကောင်းအပေါင်းတို့။

အမိဝမ်းခေါင်း၌ ကျဉ်းမြောင်းစွာ ခံနေရသော

ဇာတိဒုက္ခ၊ တရွေ့ရွေ့ တမြေမြေနှင့် ရင့်ရော်အိုခြင်း သို့ ရောက်ရသော ဇရာဒုက္ခ၊ ကိုးဆယ့်ခြောက်ဖြာ အနာပေါင်းတို့၏ နှိပ်စက်ခြင်းကို အဖန်ဖန် ခံနေရခြင်းသည် ဗျာဓိဒုက္ခ၊ ထိုဗျာဓိဒုက္ခသည် နာ၍ သေခြင်းသို့မရောက် မခံရသည်ကို ဗျာဓိဒုက္ခဆိုပါသည်။ မရဏဒုက္ခ ဆိုသည်မှာ အနာရောဂါရောက်၍ တစ်လျှောက်တည်း သေရသည်ကို မရဏဒုက္ခ ဆိုပါသည်။ ဤတရားအပေါင်းသည် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ အနိစ္စ မဖြစ်သည်မရှိ၊ ဒုက္ခ မဖြစ်သည်မရှိ၊ အနတ္တ မဖြစ်သည်မရှိ။ သို့ဖြစ်၍ လောကီတန္တု ပမာပြုသည် ရှိသော် နာရီစက်များနှင့်လည်း အလွန်တူပါသည်။ နာရီတို့သဘောမှာ ရပ်နားသည်မရှိ၊ တရွေ့ရွေ့ အိမ်မြှောင်သွားသကဲ့သို့ အနိစ္စတရား၊ ဒုက္ခတရား၊ အနတ္တတရား မရပ်မနား တစ်စပ်တည်း တပေါင်းတည်း သွားလာဖြစ်ပျက်ပါသည်။

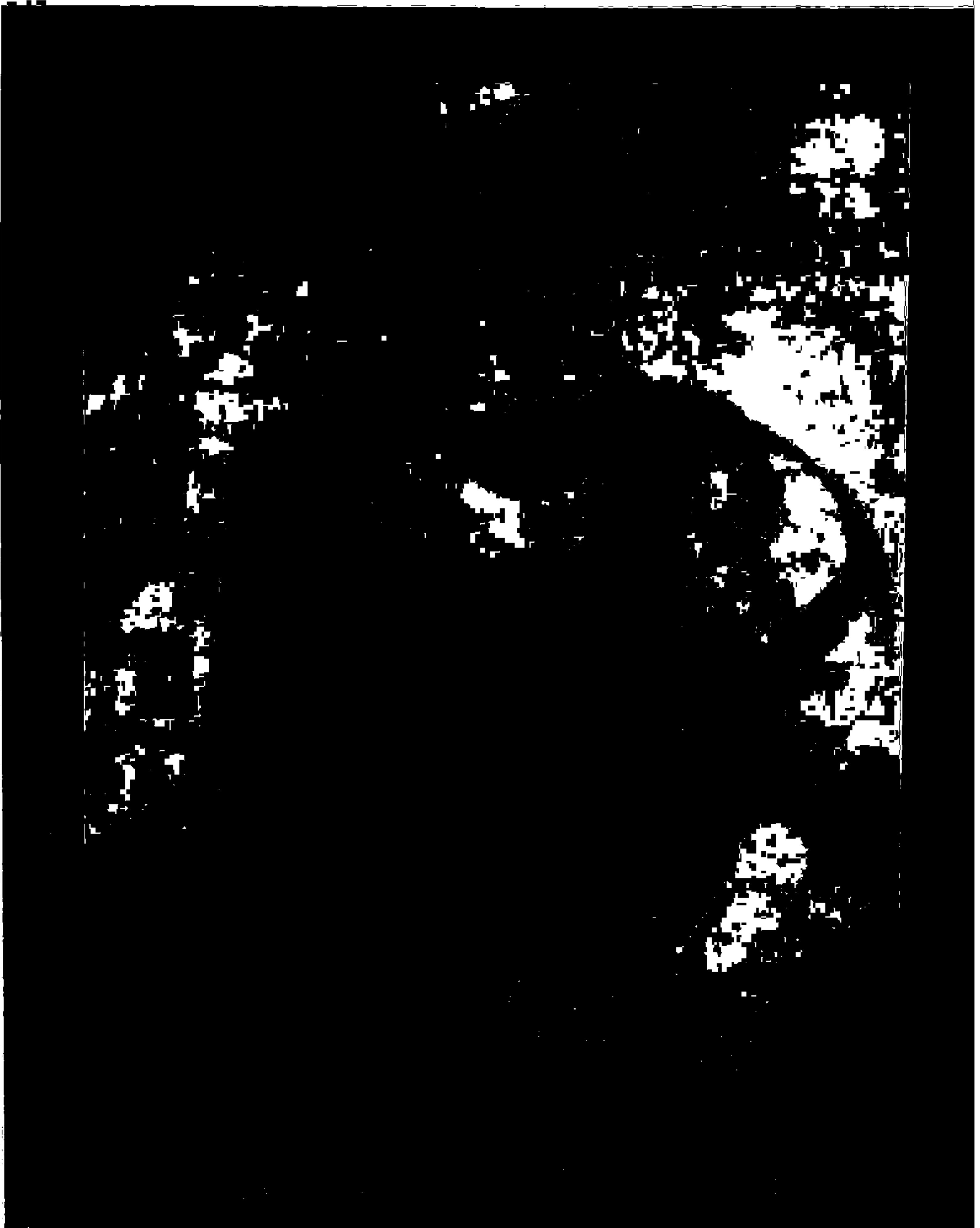
ဤတရားကို အလွန်စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ ဉာဏ်၌ထင်အောင် ရှုသင့်ပါသည်။ တစ်နည်းလည်း

အရှေ့ကထွက်သော နေလှလင်သည် ဝင်ခြင်းကို ရှေ့ရှုသကဲ့သို့ ဇာတိပဋိသန္ဓေနေသည်ကစ၍ မရပ်မနား သေခြင်းကို ရှေ့ရှု၍ သွားလာလျက် ရှိကြသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် လက္ခဏာရေးသုံးပါး တရားသည် ရပ်နားခြင်းမရှိ။ ပမာဆိုသော် သစ်ကို တိုက်သောလွှစက်ဝိုင်းများကဲ့သို့ ပကတိရပ်၍ ထားသည်ရှိသော် ဤစက်ဝိုင်း၏အသွားသည် တစ်လက်မခန့် ပမာဏကျကျနေသည်ကို ထင်ရှားပါသည်။ စက်လည်သည်ရှိသော်ပကတိ တစ်ဘီးတည်း ထင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အနိစ္စသဘော၊ ဒုက္ခသဘော၊ အနတ္တသဘောတရား ဤသုံးပါးသည် ရပ်နားခြင်း မရှိ စိတ်သွင်းတိုင်း ဖြစ်သည်။ စိတ်ကိုသာ လက္ခဏာ ယူရသည်။ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတရားသည် တခြားမှာ မရှိဟု မိမိရရ စိတ်မှာသာ မှတ်သင့်ပါသည်။ ဝိပဿနာဘာဝနာနည်း ဤတွင် ပြီးပြီ။

[ဆရာတော်ကြီး၏ နမောတဿဂမ္ဘီရ ဂ္ဂုဗ္ဗယံကျမ်းမှ ထုတ်နုတ် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။]

စတုဂီရိ တောင်လေးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အင်ကြင်းမြောင်တောရေဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အင်ကြင်းမြောင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၂၂-၁၂၇၈]

အင်ကြင်းမြောင် ဆရာတော်ကြီးဟူ၍ ပဋိပတ် အလုပ်စခန်းတွင် ထင်ရှားသည်ကား အမှန်ပင်ဖြစ်ပါ သည်။ သို့သော် လက်လှမ်းမီသမျှ ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရပုတ္တိကိုရှာဖွေရာတွင် သေချာကျနစွာ မတွေ့ရ။ ဆရာတော်ပြုစုခဲ့သည့် ကျမ်းဟူ၍လည်း မတွေ့ရ သဖြင့် ဝမ်းနည်းဖွယ် ကောင်းလှပါသည်။ ဤစာကို ဖတ်ရှုရသည့် သုတေသီတို့က ဆရာတော်ကြီး၏ အကြောင်းချင်းရာ ထေရပုတ္တိကို တွေ့ရှိရပါမူ ဖော်ပြ ကြပါကုန်ဟု ပန်ကြားရပါ၏။

စာရေးသူအနေဖြင့် အနီးစပ်ဆုံး အကိုးအကား ဟူ၍ ဆရာကြီးဦးဌေးလှိုင်၏ ရဟန္တာနှင့်ပုဂ္ဂိုလ်ထူး များစာအုပ်ကို အားကိုးရပါ၏။ သို့သော် ယင်းကျမ်း တွင်လည်း အပြည့်အစုံ မတွေ့ရပါ။ နိဗ္ဗိန္ဒဆရာတော် ကြီးနှင့် နှစ်ပါးပေါင်း၍ ဆရာကြီးက အကြမ်းမျှသာ ရေးသားထားသည်ကို ဖတ်ရှု ကြည့်ညိရပါသည်။ နိဗ္ဗိန္ဒဆရာတော်ကြီး၏ ထေရပုတ္တိနှင့် ကျမ်းအချို့ကို ရရှိပါသဖြင့် စာရေးသူ၏ ဒုတိယတွဲရှုနည်းတွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

၈၆-ခုနှစ်တွင် စာရေးသူသည် ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင်တောရသို့ ဆရာတော်ကြီးနှင့် ပတ် သက်၍ သတင်းရလိုရငြား သွားခဲ့ပါသေးသည်။ သို့ သော် ဆရာတော်ကြီးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကြောင်းအချို့

ကိုသော်မျှ ပြောပြနိုင်သူကို မတွေ့ခဲ့ရပါ။ ဆရာ တော်ကြီး စကြိုလျှောက်၍ တရားရှုမှတ်ရာ တိုက် ကျောင်းကြီးနှင့် လက်မ ၂၀ x ၃၀ အရွယ် ဓာတ်ပုံ တော်ကြီးကိုသာ ဦးခိုက်၍ပြန်ခဲ့ရပါသည်။ ဆရာ တော်ကြီး အားထုတ်ခဲ့ရာ တောင်ကုန်းအောက်ရှိ ဝင်္ကပါလိုက်ဂူကိုလည်း လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ဝမ်း နည်းစရာကောင်းသည်မှာ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းစောင့် ရှောက်သူမဲ့သဖြင့် ဝါဆိုလ ဝါဆိုပန်းခူးထွက်သူများ၊ အပျော်ခရီးအဖြစ် လိုက်ဂူဝင်္ကပါ အတွင်းသို့ဝင်ပြီး တစ်ဖက်ထွက်ပေါက်ဖြစ်သည့် တောင်ကမူလေးပေါ် ရှိ စေတီဆီသို့သာ ဖယောင်းတိုင် လက်နှိပ်မီးများကို အားပြုလျက် လေ့လာမှုအဖြစ်သာ တည်ရှိနေ သည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ ထိန်းသိမ်း၍ မှတ်တမ်း မှတ်ရာရှိလျှင် ကောင်းလေစွဟု တမ်းတမိခဲ့ပါသည်။

ဆရာကြီး ဦးဌေးလှိုင်၏ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ထူးမှ ဆရာတော်ကြီး၏ ပုံကြမ်း အရိပ်အမြွက်ကို ဖော်ပြ လိုက်ရပါသည်။

ပြည်မြို့၌ တေဝိဇ္ဇာရဟန္တာဟုဆိုကြသော အင်ကြင်းမြောင် ဆရာတော်ကြီး၏ အကြောင်းခြင်း ရာကို နိဗ္ဗိန္ဒဆရာတော် ရေးသားပြုစုသည့် သိက္ခာ သုံးပါးပြရာကျမ်း၌ ဖတ်ရှုရသည်ဟု ပါရှိ၏။ နိဗ္ဗိန္ဒ ဆရာတော်သည် အာနာပါနကို ရှုမှတ်ရာ ၁၅ရက်

ခန့်ရှိလျှင် နှာသီးဝတွင် အာရုံနိမိတ်ပေါ်လာ၍ မဝေခွဲ နိုင်သဖြင့် အင်ကြင်းမြောင်ဆရာတော်ထံ သွား ရောက် လျှောက်ထားရသည်။ ရှေးကလည်း အင် ကြင်းမြောင် ဆရာတော်ဟု ကြားဖူး၏။

ငါလည်း စာတတ်သားပဲ။ ငါတို့နှင့် ဘာထူး မှာလည်းဟူသော မာန်ကြောင့် ဆည်းကပ်ရမှန်း မသိခဲ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်လုပ်၍ မရှင်းလင်းသော အခါ သွားရောက်လျှောက်ထားရာမှ ကြီးမှန်းငယ် မှန်း သိရတော့သည်။ ပရိယတ်မာန်ခံ၍ အင်ကြင်း မြောင် ဆရာတော်ထံ စောစောက မရောက်မီသည်ကို နောင်တဖြစ်မိ၏။ နီးနီးကပ်ကပ် နေရသောအခါ ကျမှ ဆပ်၍မကုန်နိုင်သော ကျေးဇူးဂုဏ်များရှိသည် ကို တွေ့ရသည်။ ထိုဆရာတော်ဘုရားကြီးကား (၂၃) ဝါ အရတွင် ပြည်မြို့အင်ကြင်းမြောင်တောရ၌ တော ထွက်တော်မူ၏။ ဘွဲ့-အရှင်အာသဘ၊ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်တော်မူသည်။

ထိုဆရာတော်၏ဂုဏ်ထူးငါးခုကို အောက်ပါ အတိုင်း မှတ်သားထား၏။

- ၁။ ကောင်းကင်မှလဝန်းကို မိမိနေရာကျောင်း ပေါ်သို့ ရောက်အောင် တင်နိုင်ခြင်း။
- ၂။ သေတ္တာစသည်၌ သေ့မခတ်ဘဲ ဂုဏ်တော် ရွက်ရုံမျှဖြင့် ဖွင့်နိုင် ပိတ်နိုင်ခြင်း။
- ၃။ သစ်ပင် တောတောင်တို့ကို ဖောက်ထွင်း၍ မြင်နိုင်ခြင်း။

- ၄။ သူတစ်ပါးတို့ စိတ်အကြံကို သိခြင်း။
- ၅။ တပည့်များအား ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးရာ၌ မည် သည့်တပည့် မည်သည့်ဉာဏ်ရပြီဟု သိ ခြင်းတို့ဖြစ်၏။

အင်ကြင်းမြောင် ဆရာတော်ထံနည်းခံ၍ လေးနှစ်မျှအကြာ ၁၂၇၈-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လကွယ်နေ့တွင် ဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူ၏။ ထိုတောရ၌ (၁၄)နှစ် သီတင်းသုံးတော်မူသွားသည်။ သက်တော် (၅၆)နှစ်၊ သိက္ခာ (၃၇)ဝါအရ ပျံလွန် တော်မူသဖြင့် နိဗ္ဗိန္ဒဆရာတော်အဖို့ အားကိုးရာမဲ့ ဖြစ်ရတော့၏။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းကား ဤမျှသာ။ တွေ့ရှိက ဖြည့်စွက်ကြပါကုန်။ နိဗ္ဗိန္ဒတောရနှင့် အင်ကြင်း မြောင်တောရသည် ကိုက် ၅၀၀ မျှလောက်သာ ဝေး မည်ဟု ထင်ပါသည်။ နိဗ္ဗိန္ဒတောရကား ယခုတိုင် ထိုက်သလောက် တည်တံ့၍ စည်ကားမြဲဖြစ်ပါ၏။ အင်ကြင်းမြောင်တောရကား ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း များရှိသော်လည်း သိပ်မထင်ရှားတော့ချေ။

(စာရေးသူ)

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် အင်ကြင်းမြိုင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

ဝိပဿနာအလုပ်၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စခန်းသို့ ပေါက်ရောက်လျှင် ထိုယောဂီသည် ပဋိသန္ဓေ
တိဟိတ်အစစ်ပင် မှတ်ယူရ၏။ တစ်နည်းလည်း ထိုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ လှလှပိုင်ပိုင် ပေါက်ရောက်သော
ယောဂီသည် ဒုက္ခိတသတ္တဝါ သံသရာခရီးသွား ပုထုဇဉ်အလားမှ ကျွတ်လွတ်၍ နိဗ္ဗာန်နွယ်ဝင် အရိယာ
သခင်အဖြစ်သို့ မုချရောက်ရပေတော့မည်ဟူ၍လည်း သန့်ရှင်းချ် အရိုးစွဲအောင် မှတ်ကုန်ရ၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အင်ကြင်းမြောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

စကားဦး

အင်ကြင်းမြောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်းကို ရေးသားရာတွင် ဆရာတော်ကြီး ရေးသားခဲ့သည့် ကျမ်းမှ တိုက်ရိုက်မဟုတ်ပါ။ ဇေယျဝတီဦးသီလာစာရပြုစုသည့် ဘာဝနာနယဒီပနီကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျမ်းသည် ၁၂၅၅-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဖယ်ရာလမ်း၊ တိုက်နံပါတ် ၂၆၊ မြန်မာပြည် ဗုဒ္ဓသာသနာပြုစာပုံနှိပ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်သည့် ကျမ်းဖြစ်သည်။

ကျမ်းပြုအရှင်သည် သူ၏ အဘိယာစကနိဒါန်း၌ 'အဟံ-မုဇ္ဈာမြို့ ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင်ဆရာတော်၊ ကျိုက်ထိုမြို့ သေက္ခတောင်ဆရာတော် အရှင်မြတ်တို့ထံမှ သမထဝိပဿနာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ဥပနိဿယများကို လှလှကြီး ရလာပေသော သီလာစာရ ပညတ်သမုတ် နာမ်ရပ်နှစ်ပြင် ငါအရှင်သည်၊ သံသာရ နိက္ခမ-ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ အာယတနဓာတ်တို့၏ မပြတ်ဖြစ်ရာ သံသရာဝဲ၌ ဝဋ်ဆင်းရဲ ဘေးဒုက္ခအပေါင်းမှ ထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော၊ ဆိဒ္ဓ-ရှေးသူတော်ကောင်း နည်းလမ်းဟောင်းဖြင့် အကြောင်းညီလျော် လမ်းမတော် ခရီးပေါက်ကို၊ ဝေဒေတွာ-မိမိရရ လှလှကြီး သိကြစေပြီး၍၊ မောစနတ္တာရ-

သံသရာ၌ ရက်ဆိုင်းမရှိ သမထဝိပဿနာ ယာဉ်စကြာဖြင့် လျင်မြန်စွာ ထွက်မြောက်နိုင်စေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဝိပဿနာနယ-အာနာပါနအလုပ်၌ ဝိပဿနာရှုကြည့်ပုံနည်းကို၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ ပဝက္ခာမိ-အပြားအားဖြင့် ပြဆိုပေအံ့။

ဟူ၍ ဖော်ပြထားပြီး ကျမ်း၏အတွင်းတွင် လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏ ဥပနိဿယနည်း၊ သေက္ခတောင်ဆရာတော်၏ ဥပနိဿယနည်း၊ ဤကား အင်ကြင်းမြောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဆုံးမဩဝါဒနည်းတို့ပေတည်းဟူ၍ အပိုင်းအပိုင်းအကန့်ကန့်ဖြင့် ဖော်ပြ ရေးသားထားပါသည်။ စာရေးသူသည် အင်ကြင်းမြောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်းကို ဇေယျဝတီ ဦးသီလာစာရ၏ ဘာဝနာနယ ဒီပနီကျမ်းလာ အင်ကြင်းမြောင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဥပနိဿယနည်းများကို စုပေါင်း၍ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။ (စာရေးသူ)

ယခုအခါ သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်တကွ အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများအားထုတ်လိုသော ယောဂီသည် အားမထုတ်မီ ရှေးအဖို့က တင်ကြို၍ နားလည်တတ်မြောက်ပြီး ဖြစ်စေရမည်။ ယောကျ်ားမိန်းမတို့၏ ထိုင်ပုံထိုင်နည်းနှင့် တကွ အကျယ်အားဖြင့် ဖော်ပြပေအံ့။

ဘိက္ခဝေ-ချစ်သားတို့၊ ဣပေန-ဘုရားလည်းပွင့် အနတ္တနှင့် မဂ်ခွင့်ကြံ့စွာ ဤသာသနာ၌၊ ဘိက္ခု-သံသရာဒုက္ခ ဘေးဘယကို ကောင်းကောင်းကြီး မြော်မြင်နိုင်သော သူသည်။ အရညဂတောဝါ-လူသူမနိးတောမြိုင်ကြီး၌ တည်၍သော်လည်းကောင်း၊ ရုက္ခမူလဂတောဝါ-သစ်တစ်ပင်ရင်း ဝါးတစ်ပင်အောက်၌ တည်၍သော်လည်းကောင်း၊ သုညဂါရဂတောဝါ-ဆိတ်ငြိမ်ရာဖြစ်သော ကျောင်းအိမ်ဘုံနန်း၊ တိုက်ခန်းပြာသာဒ်၌ တည်၍သော်လည်းကောင်း၊ ပလ္လင်-ထက်ဝယ်တင်ပျဉ်ကို၊ အာဘုဇိတွာ-ဖွဲ့ခွေထိုင်နေ၍၊ ကာယံ-တင်ပါးက အထက် ကိုယ်ကို၊ ဥရုံ-ဖြောင့်မတ်စွာ၊ ပဏိဓာယ-ထား၍၊ သတိ-မမေ့မလျော့ အောက်မေ့ခြင်း သတိတရားကို၊ ပရိမုခံ-ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေးရှု၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ-ခိုင်မြဲစွာစိုက်ထား၍၊ နိသီဒတိ-ထိုင်နေ၏။ ယင်းပါဠိတော်အလာတွင် (အာဘုဇိတွာ-ဖွဲ့ခွေထိုင်နေ၍) ဟူသောအနက်အရ ယောက်ျားထိုင်နည်း၊ မိန်းမထိုင်နည်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ယောက်ျားထိုင်နည်း ဟူသည်ကား တင်ပျဉ်ခွေ၍ တင်ပါးအထက်ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထားပြီးလျှင် ဘယ်လက်ဝါးကို အောက်က ပက်လက်ထား၍ ညာလက်ဝါးကို အပေါ်က ပက်လက်တင်၍ လက်မထိပ်ချင်းထိ၍ ထိုင်ရမည်။ ဤထိုင်နည်းသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်နှင့် အထူးသင့်လျော်သောကြောင့်သာ ပါဠိတော်နည်းအတိုင်း ပြဆိုလိုက်သည်။ စင်စစ်မှာကား ဣရိယာပုတ် လေးပါးတို့တွင် အလိုရှိရာ နှစ်သက်ရာ ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ပြောင်းလဲပြင်ဆင်၍ နေနိုင်ပါ၏။ အညောင်းလည်း ပြေအောင် ရပြီးသော သမာဓိနိမိတ်အာရုံတို့ကိုလည်း မပျောက်မပျက်ရအောင်သာ လိုရင်း ပဓာနဖြစ်သည်။ အလိုရှိရာ နှစ်သက်ရာ ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ပွားများအားထုတ်ကြလေ။ ယောက်ျားထိုင်နည်းပြီး၏။

မိန်းမထိုင်နည်းဟူသည်ကား ယခုလောက၌ မိန်းမများသည် အရိအသေပြုခြင်းဖြင့် ဒူးတုပ်၍ ထိုင်

သကဲ့သို့ ထိုင်ပြီးလျှင် ဘယ်လက်ဝါးကို အောက်က ပက်လက်ထား၍ ညာလက်ဝါးကို အပေါ်က ပက်လက်တင်၍ လက်မထိပ်ချင်းထိ၍ ထိုင်ရမည်။ တင်ပါးအထက်ဖြစ်သော ကိုယ်ကိုလည်း ဖြောင့်မတ်စွာထားလေ။ ဤကား မိန်းမတို့၏ ထိုင်ပုံထိုင်နည်းတစ်မျိုးသာ ရှိကြောင်းကိုပြဆိုခန်းပြီး၏။ ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထားရမည်ဟူသော စကား၌ ရင်ကိုလည်း ဥပဒ်မရစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ကျောကိုလည်း ဥပဒ်မရစေခြင်းငှာလည်းကောင်း အထူးဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ လူတို့နှင့်သက်ဆိုင်ရာ ဖြစ်သော ငါးပါးသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမက ရှစ်ပါးသီလ၊ ဥပေါသထ ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါး သီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့တွင် တစ်ခုခုသောသီလကို ပါဠိအနက်နှင့် တကွ နှုတ်တိုက်ရွရွ ရစေ၍ ကာယကံ၊ ဝစီကံမြောက်အောင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ခံယူဆောက်တည်တတ်စေရမည်။ ဆိုဖွယ်အထူးကား ဥပုသ်ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလနှင့် ဆယ်ပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည်သော ယောဂီတို့သည်လည်း မိမိတို့၏သီလ ကျိုးပေါက်ပျက်စီးအောင် မလွန်ကျူးသော်လည်း အကျိုးပေး မှေးမှိန်စေတတ်သော သီလ ညှိုးနွမ်းခြင်း၊ မေထုန်ငယ်ခုနစ်ပါးတို့ကိုလည်း အထူးရှောင်ကြဉ်စေလိုကြောင်း။

ရတနာသုံးပါးကို သံသရာဒုက္ခဘေးဘယကြီးထဲမှ လျင်မြန်စွာ ထွက်မြောက်လိုသောဆန္ဒဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ရှိခိုးပူဇော်ရမည်။

မိမိ၏ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ရတနာသုံးပါးအား သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ ဘေးဘယကြီးထဲမှ လျင်မြန်စွာ ထွက်မြောက်လိုသော ဆန္ဒဖြင့် ဘုရားကို သုံးကြိမ်၊ တရားကို သုံးကြိမ်၊ သံဃာကို သုံးကြိမ် ရတနာသုံးပါးစေ့အောင် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် စွန့်လှူရမည်။

မိမိသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်ရန် ထိုင်နေသောခဏ၌ အညောင်းအညာ ခံနိုင်သလောက် မှန်းထားသော အချိန်ကာလတိုင်အောင် အန္တရာယ်

ခပ်သိမ်း၊ ဘေးခပ်သိမ်း၊ ကြောင့်ကြခပ်သိမ်းတို့ ကင်းဝေးစေခြင်းငှာ အရပ်ဆယ်မျက်နှာစေ့အောင် ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် စည်းသုံးတန် ပတ်မိအောင် ကိုယ်တိုင် နှုတ်ကမြွက်၍ စည်းချရ မည်။

စည်းချပုံကား

တပည့်တော်၏ အရပ်ဆယ်မျက်နှာ၌ ရှိကြ ကုန်သော ခပ်သိမ်းသော ဘေးဥပဒ် အန္တရာယ် အပေါင်းတို့သည် တပည့်တော်အား မထိမခိုက်၊ မငြိ မတွယ်စေခြင်းငှာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတည်းဟူ သော ရတနာမြတ်သုံးပါးအပေါင်းတို့၏ ဂုဏ်တော် ကျေးဇူးတော်တို့သည် ပထမတစ်တန်၊ ဒုတိယတစ် တန်၊ တတိယတစ်တန်၊ စည်းသုံးတန်စေ့အောင် မဟာကရုဏာ တရားတော်ကြီးကို ရှေ့ထား၍ တား ဆီးစောင့်ရှောက်တော်မူပါအရှင်ဘုရား။ စည်းချနည်း ပြီး၏။ ဤကား ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရာ၌ အလွန်အရေးကြီးသော အချက်ကြီးတစ်ပါး ဖြစ် သည်။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း ပယ်တတ် သည်။ မပယ်အပ်၊ သတိရှိကြစေ။

သေခြင်းတရားကို ဆင်ခြင်ပုံ

သေခြင်းတရားဆိုသည်ကား အလွန်လျင်မြန် ပေသည်။ အတိတ်ကလည်း သတ္တဝါ အသင်္ချေယျ အနန္တတို့သည် သူသတ်ယောက်ျား ရန်သူကြီး ငါး ယောက်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးဥပဒ် အန္တရာယ်အပေါင်းတို့ ငြိတွယ်၍ သေကျေပျက်စီး ခဲ့ဖူးလှလေပြီ။ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း သူသတ် ယောက်ျား၊ ရန်သူကြီးငါးယောက်တို့ကြောင့် သေ ကျေ ပျက်စီးဆဲသတ္တဝါတို့သည်လည်း အသင်္ချေယျ အနန္တရှိကြပေသည်။ ရှေ့အနာဂတ်ကာလ ဘဝတို့၌ လည်း သူသတ်ယောက်ျား ရန်သူကြီးငါးယောက်တို့ ကြောင့် သေရလတ္တံ့သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်

လည်း အသင်္ချေယျ အနန္တ ရှိကြပေသေးသည်။ ငါ့မှာ လည်း သူသတ်ယောက်ျား ရန်သူကြီးငါးယောက်တို့ ကြောင့် ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သော နာဘေး၊ အိုဘေး၊ သေဘေးကြီးတို့သည် နဒီသော တောဝိယ၊ ဒီပဇာလံပိယဟူသော ဒေသနာတော်နှင့်အညီ မြစ်ရေ အလျင် ဆီမီးအလျှံများကဲ့သို့ အစဉ်မပြတ်အားဖြင့် တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ တစ်လထက်တစ်လ၊ တစ်နှစ် ထက်တစ်နှစ် သမုဒိမရဏဖြစ်သော ဘဝဆုံးသေ ခြင်းသို့ ဆိုက်ရောက်ရလေအောင် ကပ်ရောက်နှိပ် စက် လျက်နေလေပြီ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတော်ကို အား မထုတ်နိုင်လောက်အောင် နာဘေးကြီး၊ အိုဘေးကြီး တို့ ကပ်ရောက်ပါမူ သမထဝိပဿနာ တရားတော် များကို အားထုတ်ပွားများခြင်းငှာ မပြုနိုင်လေသော ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်လန့်ဖွယ်ကောင်းပေစွ။ ယခု အခါ ကုသိုလ်တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို မပြုနိုင် လောက်အောင် အားမထုတ်နိုင်လောက်အောင် နာ ဘေးကြီး၊ အိုဘေးကြီးတို့ မဦးမီ မဆိုက်ရောက်မီ၊ ရှေးမဆွက တင်ကြို၍ မဂ်တရား ဖိုလ်တရားကြီး တို့က အလျင်ဦးအောင် ကြိုးစား၍ အားထုတ်၊ သေ ဘေးကြီးက မဦးမီ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကြီးတို့က အလျင်ဦးအောင် ကြိုးစား၍အားထုတ်၊ သံသရာဘေး အပါယ်ဘေး ဇာတိဘေးကြီးတို့ကို လွန်စွာ ကြောက် ရွံလှသောကြောင့် ဤသို့သော ဘေးအပေါင်းမှ ကင်း လွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကိုရအောင် မဂ်တရား ဖိုလ်တရားကြီးတို့ကို ကြိုးစား၍ အားထုတ်၊ မဂ်ဖိုလ် သုခ စည်းစိမ်ချမ်းသာကြီးကို အလိုရှိလျှင် ခေတ္တခဏ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်၍ အညောင်းအညာ ဆင်းရဲခံရသော ဒုက္ခကလေးကို ကြိုးစား၍သည်းခံ၊ (ဆိုဖွယ်အထူး ကား) တစ်နာရီတန်သည်၊ နှစ်နာရီတန်သည်၊ အဆင်းရဲခံရမည်၊ အညောင်းခံရမည်ဆိုလျှင် နောက် ဆုတ်သူ အလွန်ပေါများကြသည်။ ယင်းသို့ နောက် ဆုတ်သူ အလွန်များလေလေ အပါယ်လေးပါး အသိုက်အအုံကြီး ကျယ်လေလေ ပျင်းရိသူ အလွန်

များလေလေ၊ သံသရာရေကြော အလွန်ရှည်လေလေ။ ယခု ဘဝကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်၍ တစ်လ၊ တစ်နှစ်စသည် ဆင်းရဲ ခံရမည်ကို ယခုချက်ချင်းသေရမည် ဘေးမျှမက အဝီစိဘေးမျှမက ကြောက်ရွံ့သူ အလွန်များကြသည်။ ရှေ့ကို သံသရာရှည်၍ တွေ့ရ။ ကြုံရလတ္တံ့သော ဇာတိဘေးတွေ အနန္တ၊ ဇရာဘေးတွေ အနန္တ၊ ဗျာဒိဘေးတွေ၊ မရဏဘေးတွေ၊ အပါယဒုက္ခဘေးတွေ အသင်္ချေယျ အနန္တတို့ကို မည်ရွေ့မည်မျှ ဘဝကမ္မာ သံသရာတွေ ကြာညောင်းအောင် ခံစားရလိမ့်မည်ဟူ၍ ကာလအပိုင်း အခြားမရှိ။ အလွန်ကြီးကျယ် ကြောက်မက်ဖွယ်ကောင်းလှသော ဒုက္ခအိုး၊ ဒုက္ခတွင်းကြီးတွေမှန်းကို အမှန်သိပါလျက်နှင့် ဘဝခြား၍ နေသည့်အတွက် ကြောင့် အလေးဂရုမပြု၊ သတိမမူဘဲ နောင်ခါလာ နောင်ခါဈေးဟူသောလင်္ကာကို လက်ကိုင်အားကိုး အားထားပြု၍ သံသရာဒုက္ခဘေးကြီးတို့ကိုပင် ထိမထင်၊ သေခြင်းကိုပင် ထိမထင်၊ အဝိဇ္ဇာမင်းကိုပင် ထိမထင် စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးသော အာဒိနဝဘေးဒုက္ခဟူသမျှတို့ကိုပင် ထိမထင်ဘဲ နေကြလေသတည်း။ ကြောက်ဖွယ်ကောင်းစွာ။ အထူးစဉ်းစားကြလေ။ သုခကိုလိုလျှင် ဒုက္ခနှင့် ရင်းရမည်။ ချမ်းသာကို လိုလျှင် ဆင်းရဲနှင့်ရင်းရမည်။ နိဗ္ဗာန်သုခ ချမ်းသာကြီးကို အလိုရှိလျှင် တစ်လ၊ တစ်နှစ်စသည်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများအားထုတ်ရသော ဒုက္ခနှင့် ရင်းရမည်ဟူ၍ ဗောဓိမင်းသားသည် မြတ်စွာဘုရားရှင်အား ခြေတော်စုံကြာပဒုံကို လက်စုံမိုးလျက် လျှောက်ထားသောအခါ သာဓုအနုမောဒနာ ပြုဖူးသော သာဓကကို ထောက်မြော်သဖြင့် ယုံကြည်ရာ၏။ ဤကား ထိမထင်သမားတွေအတွက် အထူးဖော်ပြလိုက်သော သာဓကပေတည်း။ ဉာဏ်ရှိသလောက် မြော်ကြလေ။

သေခြင်းတရားကြီးက မဦးခင်မဂ်တရား ဖိုလ်တရားကြီးတို့က အလျင်ဦးအောင် ကြိုးစား၍ အား

ထုတ်၊ သေခြင်းတရားဆိုသည်ကား အလွန်လျင်မြန်လေသောကြောင့် နံနက်အခါက အတူတကွ သွားလာနေထိုင်၍ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌတွေ့ကြုံရပါလျက် ညချမ်းအခါ သေမင်းယူဆောင်၍သွားလေသောကြောင့် မတွေ့မမြင်လိုက်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့လည်း အလွန်များခဲ့လှလေပြီ။ ညချမ်းအခါက အတူတကွ သွားလာနေထိုင် စားသောက်၍ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌ တွေ့ကြုံရပါလျက် နံနက်အခါ သေမင်းယူဆောင်၍ သွားလေပါသောကြောင့် မတွေ့မမြင်လိုက်ရသောပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည်လည်း အလွန်များခဲ့လေပြီ။

သေခြင်းတရားတို့ကို အစဉ်မှီးသဖြင့် ယခုအခါ ဘာဝနာတရားကို အားထုတ်ဆဲဖြစ်သော ငါ့မှာလည်း ယမ်းထုပ်ကြီးနှင့် ဥပမာတူသော ခန္ဓာငါးပါး တည်းဟူသော သူသတ်ယောက်ျား ရန်သူကြီး ငါးယောက်တို့ကို ရင်ခွင်ပိုက်၍ အမြဲထားရလေသောကြောင့် သေခြင်းတရားသည် အလွန်နီးစပ် ကပ်ရောက်၍ နေလေပြီ။ သေခြင်းတရားက မဦးခင်သမထဝိပဿနာဘာဝနာတရားကြီးကို အားထုတ်၍ မနောဒွါရ၌ ဘာဝနာမယဉာဏ်၏ အစွမ်းဖြင့် ထင်မြင်ပေါ်လာသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ကို ထင်ထင်မြင်မြင်ဖြစ်၍ အနတ္တဓာတ်မျက်လုံးပေါက်လွယ်အောင် ကြိုးစား၍ အားထုတ်၊ ဤစခန်းဖြင့်လည်း သက္ကာယကွာ၍ သွားတတ်သည်။ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပေစွ။

သေခြင်းတရားဆင်ခြင်ပုံပြီး၏။

x x x

မေတ္တာပိုရန်

ယခုအခါ အရပ်ရှစ်မျက်နှာစေ့အောင် စည်းသုံးတန်တား၍ထားသော အရံတွင်း၌ ရှိရှိသမျှ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ချမ်းသာကြပါစေ။ စည်းအပြင်၌ ရှိသမျှသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်လည်း ချမ်းသာကြပါစေ။ စုဋ္ဌစကြဝဠာအတွင်း၌ ရှိသမျှသတ္တဝါ

တို့ ချမ်းသာကြပါစေ။ မဇ္ဈိမ စကြဝဠာအတွင်း၌ ရှိသမျှသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာကြပါစေ။ မဟာစကြဝဠာ အတွင်း၌ ရှိသမျှသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာကြပါစေ။ အနန္တစကြဝဠာအတွင်း၌ ရှိသမျှသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာ ကြပါစေ။ ခေတ်သုံးပါးလုံးရှိ သုခိတ၊ ဒုက္ခိတ သတ္တဝါ ဟူသမျှတို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းချမ်းသာ သာနှင့် ကျန်းကျန်းမာမာ ရှိကြပါစေ။ ဤကား အထူး အန္တရာယ်ကင်းစေလိုသောကြောင့် ဖော်ပြ လိုက်သည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အားထုတ်ရာ၌ အန္တရာယ်ကင်းစေမှုသည် အလွန်အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သော ပထမတန်းအချက်ကြီးပေတည်း။

မေတ္တာပို့ ပြီး၏။

x x x

တရားတော်ကို အားထုတ်ခါနီး အဓိဋ္ဌာန်ပြုပုံနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းပုံ

အစိန္တေယျ၊ သုံးလောကမှန်ကူ၊ သယမ္ပုထွတ် ထား၊ သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရား၊ တပည့်တော်သည် မိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက် တို့၏အလို သို့ လိုက်ပြီးလျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာကမ္ဘာအဆက် ဆက် စကြဝဠာအနန္တဘဝပေါင်း အသင်္ချေယျ အနန္တ တို့က မရေမတွက်နိုင်အောင် ဆင်းရဲဒုက္ခဘေးဘယ ကြီးစွာတို့ကို မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ အချိန် မလပ် အစဉ်မပြတ် တရစပ်အားဖြင့် ခံစား၍ များစွာ နေခဲ့ရပါပြီ။

ထိုမိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက် တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးအစုအဝေးကြီးတို့ကို မချစ်မခင် မနှစ်သက် အပ်သော တရားအစု ဖြစ်ပါလျက်နှင့် မောဟအဝိဇ္ဇာ တိမ်သလ္လာသည် ဖုံးလွှမ်းလေသောကြောင့် သက္ကာယ အနုသယအလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် အနမတဂ္ဂသံသရာ က စွဲလမ်းစုံမက် ချစ်ခင်နှစ်သက်၍ လာခဲ့ရသော ဘဝတွေလည်း များခဲ့လှပါပြီ။

ထိုမိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက် တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် မိမိ၏ ရူပကာယ ခန္ဓာ ကိုယ်အပုပ်ကောင်ကြီးကိုလည်း မချစ်ခင် မတွယ် တာအပ်သော နိရောဓ၊ ဘင်္ဂ၊ ဝယ၊ ဝယ၊ အတ္တ၊ မရဏ အနိစ္စတရားစုဖြစ်ပါလျက်နှင့် မဟုတ်မမှန် သည်ကို ဟုတ်မှန်သည် ထင်ရလေအောင် တစ်နေ့ လျှင် အကြိမ်များစွာ အဝတ်နဲ့သာကမ္မလာ ပိုးဖဲ အနည်းနည်းတို့ကို ဝတ်စားဆင်ယင် ရုပ်ဆင်လှည့် စား ဖောက်ပြန်၍လာခဲ့ရသော ဘဝမိုက် ဘဝဆိုးကြီး တို့သည်လည်း အတိုင်းမသိ အသင်္ချေယျ အနန္တများ ခဲ့လှပါပြီ။

ထိုမိုက်မဲသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ အလို သို့ လိုက်ပြီးလျှင် အချို၊ အချဉ်၊ အစပ်၊ အငန်၊ အခါး၊ အဆိမ့်၊ အဖန်ရသာခုနစ်တန်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော အမဲ၊ ဘဲ၊ ဝက်၊ ကြက်၊ လက်သုပ်၊ ဟင်းလျာ၊ ငါး၊ ပုစွန်တုပ်၊ အပြုတ်အကြော်၊ အလှော်အကင်း၊ ကောင်းအံ့ထင်သော ဘောဇဉ်ဆန်းကြယ် ခဲဖွယ် အမှတ် ဆယ့်နှစ်ရပ်ဟု ဆိုအပ်သော အပုပ်အသိုး တို့ကို နဲ့သာကတိုး၊ အမျိုးမျိုးထင်မှတ်၍ မတရား သဖြင့် ရှာကြံပြီးလျှင် နေ့စဉ်မပြတ် ဝစ္စာကျွေးမွေး၍ လာခဲ့ရသော ဘဝတွေလည်း များခဲ့လှပါပြီ။

ထိုမိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက် တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် ခန္ဓာကိုယ်အပုပ်ကောင် ကြီးကို ရှေးရှေးအခါ သံသရာဘဝ တွေတုန်းကစ၍ ယခုထက်တိုင် သံသရာ လက်စမသတ်ဘဲ အစား အစာ၊ ဝတ်စားတန်ဆာတို့ဖြင့် ကာမဂုဏ်အာရုံတို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် မတရားသဖြင့် ရှာကြံမွေးမြူ ပြုစုဆင်ယင်၍လာခဲ့ရသော ဘဝတွေ၊ ရံဖန်ရံခါ တရားသဖြင့် ရှာကြံမွေးမြူ ပြုစုဆင်ယင်၍လာခဲ့ရ သော ဘဝတွေ၊ ယင်းနှစ်မျိုး နှစ်ဘဝတို့ကို စာရင်း ချ၍ ချိန်စက်လိုက်သည်ရှိသော် အပါယ်လား ကြောင်း မကောင်းမှု၊ အကုသိုလ်ဒုစရိုက်တရားကို ဖြင့် ရှာကြံဆည်းပူး ပြုစုမွေးမြူ၍ လာခဲ့ရသော ဘဝ

ဆို၊ ဘဝမိုက်၊ ဘဝညစ်တွေသာ၊ အတိုင်းမသိ အသချေယျ အနန္တများပြားလှကြောင်းကို နခသီခ သုတ္တန် ဒေသနာတော် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဗာလပဏ္ဍိတ သုတ်၊ ကာဏကစ္ဆ ပေါပမသုတ္တန်ဒေသနာတော် ကြီးတို့ကို ထောက်မျှော်သဖြင့် သိမြင်ယုံကြည်ရာ၏။ ယင်းသို့ ခန္ဓာအပုပ်ကောင်ကြီးကို မတရားသဖြင့် ရှာကြံ၍မွေးမြူခြင်းသည် အခြားမဟုတ်၊ မောဟ စေတသိက်လျှင် တရားကိုယ်ရှိသော အဝိဇ္ဇာတိမ် သလ္လာ အမိုက်မှောင်ကြီးသည် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိတို့၏ အလိုနိုင်ငံသို့ လိုက်ပြီးလျှင် ငါ့ကိုယ်ကြီး၊ ငါ့ခန္ဓာကြီး၊ ငါ့ဥစ္စာကြီး၊ ငါ့သခင်ကြီး၊ ငါ့အရှင်ကြီး၊ ငါ့ကျေးဇူးရှင်ကြီး စသည်ဖြင့် ထင်မှတ်၍သာ ကျွေးမွေး ပြုစုခြင်းဖြစ် သည်။ ဤသို့ မတရားသဖြင့် ကျွေးမွေးပြုစုခြင်း တို့ကို အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဖြင့် စိတ်ကုန်၊ ဉာဏ်ကုန် လွတ်၍ တွေးဆ ဆင်ခြင်လိုက်သည်ရှိ သော် ငါသည် ဤခန္ဓာကိုယ် အပုပ်ကောင်ကြီး၏ အိမ်ပေါက် ကျွန်လည်းမဟုတ်။ အခပေး၍ ငှားထား သော သူရင်းငှားလည်း မဟုတ်ပါဘဲလျက် ရုပ်ဇီဝိ တိန္ဒြေ၊ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေတို့ကို မတရားသဖြင့် ရှာကြံ ၍ဖြင့် မမွေးမြူလိုပြီ။ ခန္ဓာကိုယ်အပုပ်ကောင်ကြီးကို ဘဝအဆက်ဆက်ကစ၍ ယခုထက်တိုင်အောင် မတရားသဖြင့် ရှာကြံမွေးမြူခဲ့ရသည်အတွက်ကြောင့် သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားရှင် အဆူဆူ ပွင့်တော်မူကြ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူကြကုန်သော်လည်း ယခုထက် တိုင်အောင် မကျွတ် မလွတ်သေးဘဲလျက် ငါတပေ ပေ ခံစားစံစားလျက် လာခဲ့ရဖူးလှလေပြီ။

ထိုမိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက် တို့၏ အလိုသို့လိုက်ပြီးလျှင် ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ် တရား၊ အကာအစုတို့ကို ငါ သူ တစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ဗြဟ္မာလူနတ်၊ အထင်မှတ် အောင်၊ အဝိဇ္ဇာတိမ်သလ္လာ အမိုက်မှောင်ကြီးသည် ဖုံးလွှမ်း၍ လာခဲ့ရသော ဘဝတွေလည်း များလှပါပြီ။

ထို ဖော်ပြခဲ့သမျှသော ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ်၊ မမြင်ဝံ့၊ မသိဝံ့ဖွယ်၊ မကြားဝံ့၊ မနာဝံ့ဖွယ် စသော ဒုက္ခဘေးဘယဟူသမျှ ခပ်သိမ်းဥသည့် အလုံး စုံတို့၏ အမြစ်မူလ ပဓာနသည်ကား သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိတို့သာတည်း။ ယင်းဒိဋ္ဌိ နှစ်ပါးတို့ကြောင့် သာလျှင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အကုသိုလ်ဒုစရိုက် ဟူ သမျှ အလုံးစုံတို့သည် တရှိန်ရှိန်တပြောင်ပြောင် စည်ကားထွန်းလင်း ပေါ်ပေါက်၍ လာကြကုန်၏။ အတ္တာဟိ-ကိုယ်သည်သာလျှင်၊ အတ္တနော-ကိုယ် ၏၊ နာထော-ကိုးကွယ်ရာပေတည်း၊ ကောဟိ- အဘယ်မည်သော၊ ပရော- (သူတစ်ပါးသည်၊ နာထော-ကိုယ်၏ ကိုးကွယ်ရာသည်၊ သိယာ-ဖြစ် နိုင်ပါလိမ့်မည်နည်း။ ဤသို့အစရှိသဖြင့် ပါဠိတော် အရပ်ရပ်တို့၌ လာသော (ပရ)သဒ္ဒါသည် ဟောအပ် သော သူတစ်ပါးဟူသောအနက် နှင့်တွဲဖက် ပြန်ဖက် ဖြစ်သော မိမိဟုဆိုအပ်သော ကိုယ်တည်း။ (အတ္တ၊ ပရ) (ကိုယ်၊သူ) တွဲဖက်။ ဤကဲ့သို့ ထင်ရှားရှိသော ရူပကာယကိုယ် ထင်ရှားမရှိသော မိမိဟူသော ကိုယ် ဟု၊ ထိုနှစ်မျိုးရှိသည်ကို သေသေချာချာ အရိုးစွဲ လောက်အောင် မှတ်သား၍ ထားရမည်။

မိမိကိုယ်ကို မိမိ အားရတက်ကြွသောစိတ် ဖြစ်သောအခါတို့၌ ခန္ဓာငါးပါးကို အားကိုးအားထား သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ငါဟု စွဲဆိုသောငါကို မာနဟုမှတ်ရမည်။ မိမိကိုယ်ကို ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါး၊ ဓာတ်အစုအခဲ အနေနှင့်မမှတ်ဘဲ ဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စတရားအနေနှင့် အမှားမြင်၍ သတ္တဝါအပေါင်း အနေနှင့် မှတ်ထင်စွဲဆိုသော ငါကို ဒိဋ္ဌိငါဟု မှတ်ရ မည်။ ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့မှာ ဤဒိဋ္ဌိငါ၊ မာနငါ နှစ်မျိုးလုံးပင်ရှိသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းပြီးသော အရိယာသေက္ခပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာကား ဒိဋ္ဌိငါမရှိပြီ။ မာန ငါသာ ရှိတော့၏။ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့မှာကား မာနငါ၊ ဒိဋ္ဌိ-ငါ နှစ်မျိုးလုံးပင်မရှိပြီ။ ကင်းလေ တော့၏။ ဤစာအုပ်၌ ဒိဋ္ဌိ-ငါ၊ ဒိဋ္ဌိ-ကိုယ်ကိုသာ

ပယ်သတ်ရန် ရေးသားစီရင်အပ်သော မဟာသော တာပန် စခန်းပေါက်ကျမ်းစာအုပ် ဖြစ်သည်။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့် မိုက်မဲ တွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ အလိုသို့ လိုက် ပြီးလျှင် အမှောက်အမှားမျိုး အသင်္ချေယျအနန္တ၊ အမိုက်အမဲမျိုး အသင်္ချေယ အနန္တတို့သည် တပည့် တော်၏ အဇ္ဈတ္တိကသဏ္ဍာန်၌ ကိန်းအောင်း၍ အသိုက်အအုံ၊ အထုအထပ်ကြီးသည် အလွန်ခိုင်ခံ့ ကြီးကျယ်သော မြေကတုတ်ကြီးသဖွယ် ဖြစ်၍နေပါ သည်။ ထို့ကြောင့် ကြောက်ဖွယ်၊ လန့်ဖွယ်၊ မမြင်ဝံ့၊ မသိဝံ့၊ မကြားဝံ့၊ မနာဝံ့ဖွယ်သော အဆိုးအဝါး၊ ဘေး ဘယကြီးဟု ဆိုအပ်သော မြေကတုတ်ကြီးကို ယခု တစ်ဘဝတည်းနှင့် ဖြစ်စေ၊ ရှေးဘဝနတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေ၊ အလုံးစုံဖြိုဖျက်၍ သိမ်းဆည်း၊ အကုသိုလ် ဘေးဘယ ဒုက္ခကြီးမြေကတုတ် အထုအထပ်တို့ကို အမြစ်ပါဖြတ်တောက်၍ အပါယ်တံခါး ထာဝရပိတ် ပြီးလျှင် အရိယာဘုံသူ၊ အရိယာဘုံသား အဖြစ်သို့ ရောက်ပါပေပြီဟူ၍ အမည်ဘွဲ့တံဆိပ်ရလေအောင် သမထလေးဆယ်တို့တွင် အကြီးကျယ် အခိုင်ခံ့ဆုံး ဖြစ်သော အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဘာဝနာ တရားထူး တရားမြတ်ကြီးကို အားထုတ်ပွားများလို ပါသောကြောင့် တပည့်တော်၏ ဦးခေါင်းထက်သို့ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ရဟန္တာသခင်၊ ကျေးဇူးရှင်ဆရာ အရှင်မြတ်တို့သည် မဟာကရုဏာတရားတော်ကြီး ရှေ့ထား၍ ကြွတော်မူပါအရှင်ဘုရား၊ ထိုသို့ ကြွ တော်မူပြီးလျှင် တပည့်တော်၏ စိတ်မိုက်၊ စေတ သိက်မိုက်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ တရားဆိုး၊ တရားညစ်၊ အမိုက်အမဲကြီးတို့ကို အရှင်ဘုရားတို့ အား အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး အပ်နှင်းပါ သည်။ ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူပါ အရှင် ဘုရား။

တပည့်တော်သည် တရားတော်ကို အားထုတ် ပွားများ၍နေစဉ် အချိန်ကာလ၌ အကယ်၍ တစ်စုံ

တစ်ယောက်သောသူသည် တပည့်တော်၏ ဦး ခေါင်း၊ ခြေလက်၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ မျက်စိအစရှိသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို ဖျက်ဆီးသတ်ဖြတ်စေဦးတော့ ရန်သတ္တရ ပြန်လှန်၍မပြုဘဲ သည်းခံ၍နေပါမည်။ ထောင်းထုရိုက်ပုတ်၊ ဆဲဆိုညှဉ်းဆဲ မကောင်းသော အမနာပ ဂရဟိတ၊ အကျိုးယုတ်သောစကားတို့ကို ပြောဆို၍ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲသော်လည်း သည်းခံ၍ နေသဖြင့် အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို သာ မပြတ်ရှုစား ပွားများအားထုတ်၍ မဂ်စဉ် အတိုင်းတက်၍ အရဟတ္တဖိုလ် ဉာဏ်တိုင်ရောက် အဆုံးသို့ပေါက်အောင် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ တပည့် တော်အား ထိုအရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော ဝိမုတ္တိ ရသဉာဏ်တော်ကြီးကို ရလေအောင် မဟာကရုဏာ တရားတော်ကြီးကို ရှေ့ထား၍ ပေးသနားတော်မူပါ ကျေးဇူးတော်အရှင်ကိုယ်တော်မြတ်တို့ဘုရား။

အဓိဋ္ဌာန်ပြုပုံနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း တောင်းနည်းပြီး၏။
x x x

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အထူးသတိပေးချက်ကို ဖော်ပြဦးအံ့။

ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို မိမိတို့ အလိုရှိရာ နှစ်သက်ရာ တစ်ပါးပါးသော သမထအလုပ်ကို ဖြစ်စေ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ကိုဖြစ်စေ စီးဖြန်းအားထုတ် လိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အထူးအားဖြင့် သံဝေဂ ဖြစ်ပွားခြင်း အကျိုးငှာ၊ စီးဖြန်းတိုင်း စီးဖြန်းတိုင်း (နာဘေးကြီး၊ သေဘေးကြီးတို့က မဦးခင် ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ လောကုတ္တရာလမ်းကြောင်း ဖြစ်စေ ခြင်းငှာ၊ အနတ္တပေါက် အားထုတ်သော သမထ ဝိပဿနာတရားကြီးတို့က အလျင်ဦးအောင် ကြိုး စား၍အားထုတ်။ ကြိုးစား၍အားထုတ်)ဟူ၍ အကြိမ် များစွာ နှလုံးသွင်းရမည်။ ဤကား ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ဟူ သမျှတို့၌ အလွန်အရေးကြီးသော အချက်ကြီးဖြစ်ပေ သည်။ အထူးသတိရှိကြစေ။

သမထဝိပဿနာ၊ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သော ယောဂီတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် လျင်မြန်စွာ ထင်မြင်ပေါက်ရောက်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လွယ်သော အင်္ဂါသုံးပါးရှိသည်။ ယင်းအင်္ဂါ သုံးပါးဟူသည်ကား (ကာယိန္ဒြေကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်၍ ကြီးကြီးမားမားထားခြင်း၊ စကား ပြော အလွန်နည်းပါးခြင်း၊ မနောကြံတိုင်း နှုတ် မမြွက်ဘဲ စောင့်ရှောက်ခြင်း။) ဤအင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်လျှင် နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြီးကို လျင်မြန်စွာ ရလွယ်ရောက်လွယ်၏။ တစ်ပါးပါး ချို့တဲ့လျှင် ရခဲ ရောက်ခဲသည်။ သုံးပါး လုံး ချို့တဲ့လျှင် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဆိုလျှင် ဆားမျှ မမြည်းချင်ကြနှင့်ဟူလို။ ရှေ့ကိုလည်း ဘဝဆက် တိုင်း နိဗ္ဗာန်၏ အသံမျှမကြားရဘဲ ရှိတတ်သည်။ ထိုစကားမှန်၏။ ယခုလောက ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အများအားဖြင့် စာပေကျမ်းဂန်တို့ကို ကြည့်ရှုကျက် မှတ်၍ စကားပြောဖို့ရာကိုသာ အလွန်အလေ့အလာ အားကြီးကြသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရန် အပင် အပန်းခဲရန် ပြောလျှင် ပတိတောင်တာ ချေးများ၍ နောက်ဆုတ်စကား ပြောကြကုန်၏။ သံသရာ ဘေးဘယ ဝန်ထုပ်ကြီးသည် တစ်ဘဝထက် တစ်ဘဝ ဝန်လေးကြီးကျယ်၍လာပုံကို သတိမမူဘဲ ရှိနေကြလေ၏။ ဤအချက်၌ ပညာဉာဏ်မိသရွေ့ မျှော်ကြလေ။ ဘုန်းကြီးရေးပြသည့်အတိုင်း သံသရာ ၏ အာဒိနဝ ဘေးဘယတွေ ထင်ရှား ပေါ်ပေါက်၍ လာလတ္တံ့။ မမေ့မလျော့ သတိရှိကြစေ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ယောဂီသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရမည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန် အရပ်ရပ်တို့၌ ဟောပြထားပေသည်။ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ် ဆိုသည်ကား ဒေသ ကာလနှစ်မျိုးစုံအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း အရပ်တစ်မျိုး၊ ကာလအားဖြင့် ဆိတ် ငြိမ်ခြင်းတစ်ပါးသာရသော အရပ်တစ်မျိုးဟူ၍ ဆိတ် ငြိမ်ရာ အရပ်နှစ်မျိုးရှိသည်။ ရှောင်ကြဉ်အပ်သော

အလုံးစုံသော ဗလိဗောဓတို့ကို ကောင်းစွာဖြတ်၍ လူသူမနီးသော တောမြိုင်ကြီး၌တည်၍ အားထုတ် စီးဖြန်းလျှင် ဒေသ၊ ကာလတို့၏ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း နှစ်မျိုးရသည်။ ဗလိဗောဓတို့ကို မဖြတ်ဘဲ မိမိကို နေထိုင်လျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလျော်စွာ ကျောင်း၊ အိမ်၊ ဘုံနန်း၊ တိုက်ခန်း ပြာသာဒ် စသည်တို့၌ လူသူ ပရိသတ်တို့ အိပ်ပျော်သည်က နီးကြားသည်တိုင် အောင်သော ညဉ့်သန်းခေါင်ယံအချိန်သည် ကာလ အားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း တစ်ပါးသာရသည်။ ထို နှစ်ပါးတို့တွင် မိမိတို့နှစ်သက်ရာသော ဆိတ်ငြိမ် ရာအရပ်ကိုသာ ပဓာနလိုရင်းကြီးမှတ်၊ အလိုရှိရာ နှစ်သက်ရာ၌သာ အားထုတ်စီးဖြန်းကြလေ။ ဤကား သောဏစစ်သူကြီးဖြစ်ဖူးသော ရဟန်းကို မြတ်စွာ ဘုရားရှင်သည် ဆုံးမတော်မူသော ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်နှစ်မျိုးတည်း။

(ဆိုဖွယ်အထူးကား) ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်နှစ်မျိုးတို့တွင် ဒေသကာလအားဖြင့် နှစ်မျိုးလုံး ရသော ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌တည်၍ တရားတော်ကို အားထုတ်ရလျှင် လျင်မြန်စွာ ပေါက်ရောက်လွယ် ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် မိမိတို့ အားထုတ်လို တိုင်း အားလပ်ခွင့် အချိန်များစွာ ရသောကြောင့် တည်း။ ဤကား လွန်စွာအားထုတ်လိုသော ယောဂီ တို့၏အလိုငှာသာ ဆိုလိုသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆိတ်ငြိမ် ရာ အင်္ဂါနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောအရပ်၌ နေသော် လည်း အားထုတ်သောသူတို့ကို မဆိုလို။ ဆိတ်ငြိမ် ရာ အင်္ဂါတစ်ပါးသာရသော အရပ်၌ နေထိုင်သော ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို အကြင်သူသည်လည်း လွန်စွာအဆင်းရဲခံ၍ မနေမနား အားထုတ်လျှင် လည်း ပေါက်ရောက်လွယ်ပါ၏။ သို့သော်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အန္တရာယ် အလွန်များတတ်သော ကြောင့် အထူးသတိမူရန် အချက်သာ အရေးကြီး သည်ဟူလို။

ယခုအခါ လျင်မြန်စွာ ပေါက်ရောက်လွယ်

သော လိုရင်းကြီး အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်သော အာနာပါန အစီအရင်ကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်တကွ နည်းနာ နိဿယ လှလှကြီး ရလွယ်အောင် ရေးသားဖော်ပြ ပေအံ့။ ကောင်းစွာ ကြည့်ရှုကျက်မှတ်၍ ပေါက် ပေါက် ရောက်ရောက်ရှိအောင် ပွားများ အားထုတ် ကြလေ။

သောသတောဝ အဿသတိ၊ သတောဝ ပဿသတိ။ သော-ထိုပြဆိုခဲ့ပြီးသော ယောကျ်ား မိန်းမတို့၏ ထိုင်ပုံနည်းတို့တွင် မိမိတို့နှင့် သက် ဆိုင်ရာ တစ်ခုခုသော ထိုင်ပုံထိုင်နည်းဖြင့် ကောင်းစွာ ထိုင်လျက် ရှေးဦးစွာပြုကျင့်အပ်သော အလုံးစုံသော ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို စီရင်ပွားများပြီးမှ အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းအားထုတ်မည်ဟု ကြံစည်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သတောဝ-သတိ တရားကို မလစ်စေမူ၍သာလျှင်၊ အဿသတိ- ထွက်သက်လွတ်၏၊ သတောဝ- သတိတရားကို မလစ်စေမူ၍သာလျှင်၊ ပဿတိ- ဝင်သက်ရှု၏။ ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်း စီးဖြန်းပုံ။

ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၌ ထွက်တိုင်း ဝင်တိုင်း တစ်ခုမလွတ်၊ သိမှုထင်ရှား ပိုင်နိုင်အောင် အားထုတ်ရမည်ဆိုလိုသည်။ နှာခေါင်းပေါက်ကျယ် သောသူတို့မှာ နှာခေါင်း နှာသီးဖျား၌ ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ ထိခိုက်မှု ထင်ရှားတတ်၏။ နှာခေါင်း ပေါက်ကျဉ်း၍ နှုတ်ခမ်းပေါက်ကျယ်သော သူတို့မှာ အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား၌ ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ ထိခိုက်မှု ထင်ရှားတတ်၏။ ဤသို့အားဖြင့် ထိခိုက်မှု ထင်ရှားရာ တစ်ခုခုသော ဌာန၌ စိတ်ကို ခိုင်မြဲစွာ စိုက်ထား၍ မိမိတတ်နိုင်သလောက် မှန်းထားသော အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားတိုင်အောင် ဝီရိယကောင်း ကောင်းနှင့် ပွားများအားထုတ်ရမည် ဆိုလိုသည်။ ပွားများသောအခါ နှုတ်က အသံမြွက်၍မဆိုရ။ စိတ်ထဲနှလုံးထဲကသာ သတိမြဲအောင် ဆင်ခြင်၍ နေရမည်။ ဆင်ခြင်သောအခါ မျက်စိကို မှိတ်၍ ထား

ညဉ့်အခါ အလွန်မှောင်မိုက်ရာ တိုက်ခန်း၌ဖြစ်စေ၊ ခြင်ထောင်ထဲ၌ဖြစ်စေ မီးရောင် အလင်းရောင်များ အနည်းငယ်မျှမရှိ မဝင်လာလျှင် မျက်စိကိုဖွင့်၍ လည်း အားထုတ်ရပါ၏။ ဤကား တရားတော်ကို အားထုတ် ပွားများ၍နေစဉ် အထူးထူးအထွေထွေ သော ရူပါရုံတွေကို မြင်ရလျှင် စိတ်အာရုံတွေများ၍ အကုသိုလ်ဝိတက်၊ ကုသိုလ်ဝိတက်များစွာ ဖြစ်လာ တတ်လေသောကြောင့် မျက်စိမှိတ်ခြင်း၊ မှောင်မိုက် ခြင်းနှစ်ရပ်တို့ကို အထူးအားဖြင့် ဖော်ပြလိုက်သည်။ ရူပါရုံဆီသို့ အာရုံမလွင့်ရအောင် ဝိတက်အာရုံကို ကောင်းကောင်းကြီး ထိန်းသိမ်းနိုင်သောသူတို့မှာ မျက်စိမှိတ်ဖွယ်မရှိ၊ မျက်စိဖွင့်၍လည်း အားထုတ်ရ ပါ၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ဆိုသည်မှာ အခြားအလုပ် မျိုးနှင့်မတူ။ အလွန် ဆိတ်ငြိမ်ရာကို အလိုရှိသည်။ မျက်စိကို မှိတ်၍ထားပါလျက်နှင့်ပင် စိတ်ကိုထိန်း သိမ်း၍ မရနိုင်သောကြောင့် မိမိပြုလုပ်တွေ့မြင် ကြားသိခဲ့ဖူးသော အာရုံဟောင်းတွေဆီသို့ သုဒ္ဓိက မနောဒွါရ ဝီထိစိတ်တို့သည် မကြာခဏ လွင့်၍ သွား တတ်လေ့ရှိသည်။ မတွေ့မမြင်ဖူးသော အာရုံသစ် တွေဆီသို့လည်း မနောဒွါရဝီထိ စိတ်သဘောတွေ မကြာမကြာ လွင့်ပါး၍သွားတတ်လေ့ ရှိသည်။ မျက်စိကိုဖွင့်၍ထားလျက် စိတ်အာရုံပြန့်လွင့်ပုံတွေ ကို စာရင်းကောက်၍ မကုန်နိုင်အောင်ပင် ဖြစ်၍နေ တတ်သည်။ သဒ္ဓါရုံစသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူ ပင်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်ရာ၌ ရူပါရုံနှင့် သဒ္ဓါရုံနှစ်ပါးသာ အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ သတိ ရှိကြစေ။

ဤကား အာနာပါနအလုပ်၌ ရှေးဦးစွာ အား ထုတ်အပ်သော ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်းလမ်း ဖြစ်၍ အရှည်-အတို စသည်တို့ကို နှလုံးမသွင်းနိုင် သေး။ ထွက်တိုင်း ဝင်တိုင်း တစ်ခုမလွတ် သိမှု တင်ရှား၍ သတိမြဲအောင်သာ အားထုတ်ရသည်။

ယင်းသို့ အားထုတ်၍နေရာ၌ ယောဂီတို့၏ အဇ္ဈတ္တသဏ္ဍာန်မှာ ကာမဝိတက်၊ ဝိဟိံသဝိတက်၊ ဗျာပါဒဝိတက်တို့အားကြီးပါမူ ရုတ်တရက်အားဖြင့် သမာဓိမရနိုင်။ သဒ္ဓါရုံတွေ ကြားရတိုင်း ကြားရတိုင်း ဝိတက်စိတ်အာရုံတွေကို ဖမ်း၍မရနိုင်ဘဲ မကြာမကြာ ပျံ့လွင့်၍သွားတတ်သည်။ ၎င်းကဲ့သို့ ကျီးသံ၊ ကြက်သံ စသည်တို့ကို ကြားရလျှင် ကြားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဝိတက်စိတ်အာရုံတွေ ပြန့်လွင့်၍ ထက်ကြပ်ပါသွားတတ်သည်။ မည်သည့် သဒ္ဓါရုံမျိုးကို မဆို တစ်ခုခုသော သဒ္ဓါရုံတို့ ပေါ်လာတိုင်းပေါ်လာတိုင်း ဝိတက်စိတ် အာရုံတို့သည်လည်း အဖော်သဟဲ ပြု၍ တစ်ပြိုင်နက် ထက်ကြပ်ပါသွားတော့သည်။ အလွန်ဝီရိယကောင်းကောင်းနှင့် လွန်စွာ သတိထားနိုင်မှ စိတ်အာရုံတွေကို ထိန်းသိမ်းခြင်းအမှု၌ သင့်ရုံရှိသည်။ အနမတဂ္ဂ သံသရာကမ္ဘာအဆက်ဆက်၊ ဘဝအဆက်ဆက်တို့က ပါလာသော စိတ်ရူး၊ စိတ်ရိုင်း၊ စိတ်လေ၊ စိတ်လွင့်၊ စိတ်ကမြင်းကြီးတို့ကို မွေးမြူထားလေသောကြောင့် အာနာပါနအလုပ်နှင့် မဆိုင်သော အထူးထူးအထွေထွေသော ဝိတက်အာရုံတွေလည်း ပေါ်လာတတ်သည်။ ထိုသို့ ဝိတက်စရိုက်အားလျော်စွာ ဝိတက်အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ ပေါ်လာတတ်သည်ကို ပိုင်းခြား၍ သိသာမှတ်သားမိရုံ အနည်းငယ် ဖော်ပြဦးအံ့။

အထူးထူးသော အာရုံတို့ပေါ်လာရာ၌လည်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးမတူ။ တစ်မျိုးစီ ပေါ်လာတတ်သည်။ အချို့သူမှာ မင်းမြောက်တန်ဆာငါးပါးဆင်လျက် ရှင်ဘုရင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မင်းသားများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နတ်သား နတ်သမီးများကဲ့သို့ လည်းကောင်း ပေါ်လာတတ်သည်။ အချို့သူမှာ သူနာကောင်တွေ၊ သူသေကောင်တွေ၊ ဦးခေါင်းပြတ်ကလေးတွေ၊ လက်ပြတ်တွေ၊ ခြေပြတ်တွေ၊ နှာခေါင်းပြတ်တွေကို မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ အသုဘဆယ်ပါးထဲက သင့်ရာသင့်ရာ တစ်မျိုးစီ တစ်မျိုးစီ

မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ မိမိ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ရှေ့မျက်နှာစာ၌ ဆယ်တောင်၊ တစ်ဆယ့်ငါးတောင်လောက် နက်ကျယ်သော တွင်းကြီးထဲသို့ လူသေကောင်တွေ၊ ခေါင်းပြတ်ကလေးတွေ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် လှည်းနဲ့ တိုက်လာပြီးလျှင် ပြည့်လျှံလောက်အောင် ထည့်သွင်း၍ နေသည်ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့မှာ မိမိနှင့်မနီးမဝေးသော အရပ်တောကြီးချုံကြီးထဲမှ လူသေကောင်ကြီးများ ဖုတ်သက်ဝင်၍ အလွန်ကြောက်ဖွယ် လန့်ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင်ပင် မိမိရှိရာသို့ လှုပ်လှုပ်လှုပ်လှုပ်နှင့် တဖြည်းဖြည်း ထလာသကဲ့သို့လည်း ထင်ရတတ်သည်။

အချို့သူမှာ တိရစ္ဆာန်သေကောင်ကြီးတွေ အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ ရေတွေ၊ ရေကန်၊ ရေတွင်းတွေ၊ မြစ်ချောင်း ရေအိုင်တွေကို မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ မီးလောင်ပြင်မြေကွက်တွေ၊ သက်သက်တောကြီး၊ တောင်ကြီးတွေ၊ လူရိပ်၊ သစ်ပင်ရိပ်တွေ၊ မီးရထား၊ မီးသင်္ဘောတွေ၊ လှေတွေ၊ ဖောင်တွေကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ သက်သက်ဗဟိဒ္ဓ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော မီးတောက်မီးလျှံတွေ၊ မီးရောင် မီးခိုးတွေကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ စက်ရဟတ်တွေ လည်၍ နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ရုပ်ရှင်ဓာတ်စက်ပွဲတွေ ပြသ၍နေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း မြင်ရတတ်သည်။ အစိုးရမင်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ် အမှုထမ်းအလုပ်များကို လုပ်ကိုင် ရွက်ဆောင်ဖူးသော အရာရှိတို့သည် အလုပ်မှ အခွင့်ခံ၍သော်လည်းကောင်း၊ အမှုထမ်း ရက်စေ့၍ အငြိမ်းစား ပင်စင်ယူပြီးမှသော်လည်းကောင်း၊ အာနာပါနဿတိဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများအားထုတ်ပါမူ နောက်နောက်က အစိုးရမင်း၏ ရာဇသတ် ဥပဒေနည်းလမ်းအတိုင်း ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခဲ့ဖူးသော တရားခံအမှုသည်တွေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓားပြသူခိုးစသော တရားခံအမှုသည်

တွေကိုသော်လည်းကောင်း၊ မြင်ရတတ်သည်။

ဤနည်းတူပင် အိုးအလုပ်ကို လုပ်၍ အသက်မွေးသူတို့မှာ အိုးတွေသော်လည်းကောင်း၊ ပိုးအလုပ်နှင့်အသက်မွေးသူတို့၊ တံငါအလုပ်နှင့် အသက်မွေးသူ စသည်တို့မှာလည်း အထက်ကနည်းအတိုင်းပင် ကုသိုလ်ဝိတက်၊ အကုသိုလ်ဝိတက် စိတ်တွေများလျှင် များသည့်အလျောက်၊ နည်းလျှင် နည်းသည့်အလျောက် အသီးအသီး ပြုလုပ်ခဲ့ဖူးသော အာရုံနိမိတ်တွေကိုလည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပေါ်လာတတ်သည်။ (ဤအချက်မှာ အားမထုတ်ဘူးသူတို့က မယုံမကြည်ရှိတတ်သည်။ သတိရှိကြစေ။) အချို့သူများ လုံခြုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအိမ်ကလေး၌ ဖြစ်စေ၊ ည၌ မှောင်မိုက်သောအခါ ခြင်ထောင်ထဲ၌ဖြစ်စေ ထိုင်၍ အားထုတ်ရာ ဩဘာသအရောင် အလင်းတွေများ ထွက်ပေါ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအိမ်၌ရှိသော အရာအလုံးစုံတို့ကို လည်းကောင်း၊ ခြင်ထောင်ထဲ၌ရှိသော ချုပ်ရိုးကလေးတွေ၊ သန်းကလေးတွေ၊ ကြမ်းပိုးကောင်ကလေးတွေ စသည်တို့ကိုလည်းကောင်း နေ့အခါထင်ထင်လင်းလင်းမြင်ရသကဲ့သို့ ထင်ရှားစွာ ထင်ရမြင်ရတတ်သည်။ ယင်းသို့ မြင်ရသော ဩဘာသအရောင်တွေကိုလည်း နှစ်သက်၍ နေတတ်သည်။ မနှစ်သက်အပ်၊ မနှစ်သက်လင့်။ အာရုံမပြုအပ်။ အာရုံမပြုလင့်။ ထွက်လေ ဝင်လေကိုသာ ထွက်တိုင်း ဝင်တိုင်း တစ်ခုမလွတ် သတိမြဲအောင်သာ မှတ်သား၍ နေရမည်။

အချို့သူမှာ ရေပြန်လုံးထဲက ရေတွေ တသွင် သွင်ထွက်နေသည်ကို လည်းကောင်း၊ အချို့သူမှာ မိမိရှေ့အတော်ကွာလောက်ကစ၍ အတိုင်းမသိ ကျယ်ဝန်းလှစွာသော ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးများကိုလည်းကောင်း၊ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးထဲတွင် ကျွန်းများ၊ သဲသောင်များ ပေါ်လျက်နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊ ၎င်းကျွန်းပေါ်၌ဖြစ်စေ၊ သဲသောင်ပေါ်၌ ဖြစ်စေ၊ မြတ်စွာဘုရားသီတင်းသုံးရာ ဂန္ဓကုဋီ

တိုက်ကြီးများ စသည်ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ စေတီတော်အမျိုးမျိုးကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ ကြေးဆင်းတု၊ ကျောက်ဆင်းတု၊ သစ်သားဆင်းတုစသော အမျိုးမျိုးသော ဆင်းတု ရုပ်ပွားတော်များကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ မိမိတွေ့မြင်ကြားသိခဲ့ဖူးသော အာရုံတွေကိုလည်း မြင်ခဲ့ဖူးသည်။ ကြားခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်း အလုံးစုံကိုဖြစ်စေ၊ အချို့ တစ်ဝက်ကိုဖြစ်စေ၊ တစ်ခုတလေကိုဖြစ်စေ မြင်၍ကြား၍ နေတတ်သည်။

အချို့သူမှာ အလွန်ကြည့်ရှုဖွယ်ကောင်းသော ပျဉ်တလား ပြာသာဒ်တွေကို လည်းကောင်း၊ အလွန်ကြောက်စရာ၊ လန့်စရာတွေစသော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို လည်းကောင်း မြင်ရတတ်သည်။ (ဤနေရာ၌ ကြောက်ထိတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ လန့်၍သော်လည်းကောင်း ဖြစ်သွားတတ်သည်။ အထူးသတိပြုရန် အချက်ကြီးတို့ပေတည်း။) ယင်းသို့ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပြီးသမျှသော အထူးထူးအထွေထွေသော အာရုံနိမိတ်တို့သည်ကား သမာဓိကောင်းကောင်း မရသေးမီ မိမိ၏ ဝိတက် စေတသိက်တို့ကြောင့်လည်း ပေါ်လာတတ်သည်။ သို့မဟုတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို ပျက်စီးအောင် နှောင့်ယှက်တတ်သော ဝဿဝတ္တီနတ်မင်းကြီး၏ နိုင်ငံတစ်ထောင့်၌နေသော မာရ်နတ်မင်း၏ အမျိုးအနွယ်ဖြစ်သော မိစ္ဆာနတ်တို့ကလည်း ထိုထို အာရုံနိမိတ်အမျိုးမျိုးတို့ကို ဖော်ပြတတ်သည်။

(ဤနေရာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အားမထုတ်ဖူးသူတို့က အလုံးစုံ ဝိတက်အာရုံတို့ ချည်းသာဟူ၍ ပြောဆိုလေ့ရှိတတ်သည်။)

အချို့ကလည်း မိမိ၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်နှင့် သက်ဆိုင်သော အာရုံနိမိတ်၊ ဝိတက် အာရုံနိမိတ်၊ နတ်တို့က ဖော်ပြသော အာရုံနိမိတ်၊ ဤသုံးမျိုးတို့ကို သေချာစွာ ခွဲခြမ်း၍ မသိ၊ နားမလည်ဘဲလျက် မိမိ၏ စိတ်သဘောအတိုင်းဖြစ်စေ၊ ကြားဖူးနားဝနှင့်

ဖြစ်စေ၊ တွေ့လေရာရာ၊ ရောက်တတ်ရာရာ၊ ထင်သလို မြင်သလို စိတ်ကူးရှိတိုင်း ပြောဆိုလေ့ ရှိတတ်သည်။ အထူးသတိမူကြလေ။ ဥပနိဿယ ဆရာကောင်းကောင်းနှင့် ပေါက်ပေါက်ရောက်ရောက် အားထုတ်ဖူးသူတို့မှသာ ယောဂီတို့၏ စိတ်နှလုံး ကျေနပ်နှစ်ခြိုက်လောက်အောင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အချက်ကြီး စုပေတည်း။ ရှေ့၌ အနည်းငယ် ဆုံးဖြတ်၍ ပြပေအံ့။ ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ ထားကြလေ။

ထိုသို့ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်တတ်၊ မြင်တတ်၊ သိတတ်၊ ထင်တတ်သလောက် ဖော်ပြရလျှင် အလွန်ကျယ်ဝန်း၍ ရှည်လျားမည် စိုးသောကြောင့် ထင်ရှားရာကိုသာ ရွေးနှုတ်၍ ဖော်ပြရေးသားခဲ့သည်။ စင်စစ်မှာကား ဖော်ပြရေးသားခဲ့ပြီးသော အာရုံနိမိတ်အလုံးစုံတို့သည် အာနာပါန အလုပ်နှင့် မသက်ဆိုင်သေး။ လိုရင်း မဟုတ်သော ကျမ်းဂန်မှ အလွတ်ဖြစ်သော ဝိတက်အာရုံ၊ နတ်ပြသော အာရုံနိမိတ်တို့သာတည်းဟူ၍ သန့်ဋ္ဌာန်ချ။ အာရုံစွဲအောင် မှတ်ယူကြကုန်ရာ၏။ ထိုထိုဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် မသက်ဆိုင်သော အာရုံနိမိတ်တို့သည် မောဟစရိုက် ဝိတက်စရိုက် အားကြီးသူတို့မှန်က လူတစ်ရာအားထုတ်လျှင် အမျိုးတစ်ရာ မြင်တတ်သည်။ လူတစ်ထောင် တစ်သောင်း အားထုတ်လျှင် အမျိုးပေါင်း တစ်ထောင်၊ တစ်သောင်း မြင်တတ်သည်။ ထင်မြင်သည့်အတိုင်း နှစ်သက်၍နေပါမူ မှန်ကန်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်စခန်းသို့ မပေါက်မရောက်နိုင်ဘဲ လမ်းကောက်၊ လမ်းကွေ့၊ လမ်းမှားသို့ ရောက်သွားတတ်သည်ဟူလို။ ထိုစကားသည်မှန်၏။

ထိုအာရုံနိမိတ်တို့သည် ဗဟိဒ္ဓအာရုံနိမိတ်တို့သာတည်း။ နှစ်သက် ပျော်ရွှင်စရာလည်း အလွန်ကောင်း၏။ ယင်းသို့ နှစ်သက်ပျော်ရွှင်စရာ ဘယ်လိုပင် ကောင်းသော်လည်း နှစ်သက်ပျော်ရွှင်၍မနေကြလင့်။ အာရုံပြု၍ မနေကြလင့်။ မနှစ်သက်ဘဲ မပျော်

ရွင်ဘဲ အာရုံမပြုဘဲ ကောင်းကောင်းကြီး လျစ်လျူ ရှု၍ထားကြပြီးလျှင် ထွက်သက် ဝင်သက်၊ ထွက်လေ ဝင်လေကိုသာ တစ်ခုမလွတ် မှတ်မိအောင် သတိကောင်းကောင်းနှင့် သမာဓိ ခိုင်မြဲအောင် အရေးကို အာရုံပြု၍ ပွားများအားထုတ်လျက်နေရမည်။ လွန်စွာ အညောင်းအညာလည်းမခံသင့်။ သက်သာအောင် စဉ်းစား၍ အားထုတ်လေ။

သို့သော်လည်း မိမိတတ်စွမ်းနိုင်သလောက် အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားကို မှတ်သား၍ မညောင်းမညာမိကာလအတွင်း ထွက်လေ ဝင်လေကိုသာ တစ်ခုမလွတ် သတိမြဲအောင်၊ သတိတရား ကောင်းကောင်းနှင့် မနေမနား လွန်ကြိုးဆွဲသမားများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မီးပွတ်သမားများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အလွန်ရေစီးသန်သော ကမ်းတစ်လျှောက်၌ လှေထိုးသော ထိုးဝါးကိုင်သမားများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပွတ်ကြိုးဆွဲသမား စသည်တို့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အာနာပါနအလုပ်၌ ဝီရိယကောင်းကောင်းနှင့် ထွက်လေဝင်လေကိုသာ အာရုံပြုပြု၍ အားထုတ်ပါမူ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ဝိတက်အာရုံတွေ ပျောက်ငြိမ်း၍ ဘယ်ဝိတက်အာရုံတစ်ခုကိုမျှ မမြင်ရဘဲ ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ ဤသို့ဖြစ်လာလျှင် မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တိကသဏ္ဍာန်၌ အနမတဂ္ဂ သံသရာ၊ ကမ္ဘာအဆက်ဆက်၊ ဘဝအဆက်ဆက်တို့က ပါလာသော စိတ်ရူးစိတ်ရိုင်း၊ စိတ်လေ စိတ်လွင့်၊ စိတ်ကမြင်းကြီးတွေနှင့်တကွ မောဟစရိုက်၊ ဝိတက်စရိုက်၊ ဝိတက်အာရုံတွေ ပျောက်ငြိမ်းပြီး အေးငြိမ်းပေပြီဟူ၍ မှတ်ကုန်ရာ၏။

ယင်းသို့ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အာရုံစုတို့သည် ကား အာနာပါနအလုပ်နှင့် မသက်ဆိုင်။ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသည်တို့၌ပါရှိသော အာရုံနိမိတ်တို့နှင့်လည်း မညီ။ အလွတ်ဖြစ်သော အာရုံတို့သာတည်း။ တစ်နည်းအားဖြင့် အလုပ်နှင့် မသက်ဆိုင်သော ဝိတက်အာရုံတို့ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ပြဆိုဦးအံ့။

မိမိကို ကမ္မဋ္ဌာန်းပေး၍နေသော ဥပနိဿယဆရာ ကိုယ်တိုင် ကြွလာသကဲ့သို့လည်း ထင်မြင်ရတတ် သည်။ ရဟန်းသံဃာတော်တွေ ကြွလာသကဲ့သို့ လည်း ထင်မြင်ရတတ်သည်။ ဤအာရုံတို့သည် လည်း ဝိတက်အာရုံတို့ပင်တည်း။ ၎င်းပြင် လျှပ်စစ် ပျက်သကဲ့သို့လည်း တဝင်းဝင်း တလက်လက် ဖြစ် ပေါ်၍နေသည်ကိုလည်း ထင်မြင်ရတတ်သည်။ ၎င်း တို့လည်း အသုံးမကျ။ ဝိတက်ဖြစ်သော အာရုံတို့ကို အလေးဂရုမပြုဘဲ လျစ်လျူရှုပြီးလျှင် ထွက်လေဝင် လေ၌သာ အထူးအာရုံပြု၍နေကြရမည်။

သူတစ်ပါးလာ၍ ထိတ်လန့်အောင် ပြုလုပ် လိုက်သကဲ့သို့လည်း ထင်ရတတ်သည်။ မိမိကျော ကုန်းနောက်ကနေ၍ လက်ဝါးနှင့် ရိုက်လိုက်သကဲ့ သို့လည်း ထင်ရတတ်သည်။ နားရွက်ကိုကိုင်၍ ရမ်း လိုက်သကဲ့သို့လည်း ထင်ရတတ်သည်။ ကြက်သီး မွေးညင်းများလည်း ဖြန်းခနဲ ဖြန်းခနဲထလာတတ် သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းတို့ကို အာနာပါန အလုပ်၌ ကောင်းစွာမကျွမ်းကျင်သူတို့က အမှတ်တမဲ့ အားဖြင့် ခုဒ္ဒက ပီတိသော်လည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဗေဂါ ပီတိသော်လည်းကောင်း ဆုံးဖြတ်တတ်သည်။ မဆုံး ဖြတ်သင့်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤနေရာ၌ ဝိတက်ကြောင့်လည်း ဖြစ်တတ်၏။ အလုပ်ပျက် အောင် နှောင့်ယှက်တတ်သော မိစ္ဆာနတ်တို့ကြောင့် လည်း ဖြစ်တတ်၏။ သမာဓိလွန်စွာ နည်းသော ကြောင့်လည်းဖြစ်တတ်၏။ အချို့သောယောဂီ တို့သည် ဤအချက်၌ ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်၍ သွားပြီး လျှင် နောင်အလုပ်ကို လက်လွှတ် ၍ ပစ်တတ်သည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို နားမလည်သူတို့ကလည်း စိတ် ပျက်အောင် ပြောတတ်သည်။ ယခုဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အချက်စုတို့သည်ကား စင်စစ်အားဖြင့် အမှားတို့သာ တည်း။ အလုပ်နှင့်လည်း မသက်ဆိုင်ကြသည်ဟု လို။ ထိုစကားသည်မှန်၏။

ယခုအခါ အာနာပါနအလုပ်၌ ကျမ်းဂန်နှင့်

အညီ အမှန်ဖြစ်လာပုံကို နည်းနိဿယတို့ကို သေချာ စွာဖော်ပြပေအံ့။ ကောင်းစွာလေ့လာမှတ်သား၍ ထားကြလေ။ အထက်က ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အနှောင့် အယှက်တို့ ပေါ်လာ ဖြစ်လာသော ယောဂီတို့သည် သုံးရက်လောက်အလုပ်ကို လက်လွှတ်၍ ထားရမည်။ ထားပြီးလျှင် အရဟံဂုဏ်တော်ကို သုံးသောင်း လောက်ရအောင် ပုတီးစိပ်ရမည်။ ၎င်းပြင် အကျဉ်း နည်းအားဖြင့် (ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ ချမ်းသာ ကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ။) ဟူ၍ ပုတီးအပတ် ပေါင်း ဆယ်ပတ်လောက်ရအောင် ပုတီးစိပ်ရမည်။ ယင်းသို့ဘုန်းကြီးမှာသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ပြီးလျှင် တစ်ဖန်အလုပ်ခွင်သို့ ရှေးနည်းအတိုင်း ဝင်၍ အား ထုတ်လေ။ လမ်းမှန်သို့ရောက်ကြလိမ့်မည်။ ရောက်ပုံ ကို ပြဆိုပေအံ့။

ထွက်လေ ဝင်လေ၌သာ သမာဓိမြဲအောင် လုံ့လဥဿဟပြု၍ အားထုတ်လေ။ ခပ်သိမ်းသော အနှောင့်အယှက်ဟူသမျှ ခပ်သိမ်းသော ဝိတက် ဟူ သမျှ အလုံးစုံပျောက်ငြိမ်း၍ ပီတိအမှန်တွေ ဖြစ်ပေါ် လာလိမ့်မည်။ ရှေးဦးစွာ အလွန်နှစ်သက်၊ ချမ်းအေး ပျော်ရွှင်စွာနှင့်တကွ ကြက်သီးမွေးညင်းတို့ ဖြန်းခနဲ ဖြန်းခနဲ ထလာတတ်သည်။ အလုပ်ကိုလည်း လွန်စွာ နှစ်သက်လာလိမ့်မည်။ မထချင်လောက်အောင် ဖြစ် လာလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း အာနာပါနအလုပ်ကို လက်မလွှတ်နှင့်။ ယင်းသို့ဖြစ်လာမှု ကျမ်းဂန်နှင့် အညီတည်း။ ၎င်းကို ဥပစာရ၊ ခုဒ္ဒကပီတိဟူ၍ ခေါ် သည်။ လွန်စွာ ကောင်းလှပေ၏။

ယင်းသို့ဖြစ်ပြီးနောက် တစ်ဖန် ရှေ့သို့ တက်၍ အားထုတ်မြဲထုတ်လေ။ မကြာမီ အတွင်း တစ်ခဏ၊ တစ်ခဏမျှလောက် အလုပ်ကို နှစ်သက်၍ နှစ်သက်၍လည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ထဲဉာဏ် ထဲ၌ ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ အလုပ်ကို လက်မလွှတ်နှင့်။ ဤကား အမှန်ဖြစ်သော ခဏိက ပီတိပေါ်လာခြင်း တည်း။ ဥပစာရခဏိကပီတိဟူ၍ ခေါ်သည်။

တစ်ဖန်ရှေ့သို့တက်၍ ထွက်လေ ဝင်လေကို သာ အားထုတ်ရမည်။ ယင်းသို့ အားထုတ်၍နေစဉ် ရေလှိုင်းများ စီးရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အောက်က သံလေးခံ၍ သားရေလုံးဘီးနှင့် လမ်းကောင်းကောင်း ပေါ်၌ တအိမ့်အိမ့်၊ တငြိမ့်ငြိမ့် သွားလာသော ဒေါက်ကတ်၊ မြင်းရထားများပေါ်သို့ တက်စီးလိုက်ရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အလုပ်၌ အလွန်နှစ်သက် ပျော်ရွှင်စွာ မထချင်၊ မသွားချင်လောက်အောင် ဖြစ်လာတတ်သည်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်က တစ်နာရီလောက်သာထိုင်၍ အားထုတ်မည်ဟု ကြံစည်ပါသော်လည်း အလွန်နှစ်သက်၍နေသည့်အတွက် သုံးလေးငါး နာရီလောက် ကြာမှန်းမသိ ကြာသွားတတ်သည်။ ဤကား ဥပစာရ သြက္ကန္တကပီတိခေါ်သည်။ ကျမ်းဂန်နှင့်လည်း ညီ၏။ အမှန်ဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ယူကြလေ။

တစ်ဖန် ရှေ့သို့တက်၍ ထွက်လေ ဝင်လေကို ပင် အားထုတ်မြဲ အားထုတ်လေ။ ဤသို့ အားထုတ်၍နေစဉ် အလွန်သက်သာစွာနှင့် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့လည်း မိမိက မပြုပြင်ဘဲ အလိုအလျောက် အားဖြင့် ရွေ့လျော့၍ တစ်တောင်ကွာ၊ နှစ်တောင်ကွာလောက်များ ရောက်၍ သွားတတ်သည်။ ၎င်းပြင် ထိုင်နေရာက လက်လေးသစ် တစ်ဝါး လောက်များ ကြွတက်၍လာတတ်သည်။ ပြည်မြို့၊ အင်ကြင်းမြောင်တောရ ကမ္မဋ္ဌာန်း အိမ်ကလေးတစ်ခု၌ တရားကို အားထုတ်၍နေရာ တစ်တောင်လောက်များ ကြွတက်၍နေသော မီးရထားလမ်း ကြို့ပင်ကောက်မြို့က ယောဂီဒါယိကာမကြီးတစ်ယောက်ကို ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌ တွေ့မြင်ရဖူးသည်။ ၎င်းပြင် သတိလစ်၍ ထချည်တစ်လှည့်၊ ထိုင်ချည်တစ်လှည့်များ ဖြစ်၍နေတတ်သည်။ ခြေလက်တုန်လှုပ်ရုံ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ တုန်လှုပ်ရုံများလည်း ဖြစ်တတ်သည်။ ၎င်းပြင် ခြေထား လက်ထား ပြုမှားပြုယောင်လည်း ဖြစ်တတ်သည်။ စိပ်ပုတီးများ လက်ကိုင်၍ထားသောအခါ

အမှတ်တမဲ့ လွတ်၍ ကျသွားတတ်သည်။ ဤနေရာ၌ ငိုက်မျဉ်း၍ ပုတီးကျသွားသည်ကို မဆိုလို။ အလုပ်၌ အလွန်နှစ်သက်၍နေသောကြောင့် ကျသွားသည်ကို ကျမ်းဂန်၌ ဆိုတော်မူသည်။

၎င်းပြင် ရယ်ယောင်ပြုံးယောင်လည်း ရှိတတ်သည်။ ၎င်းပြင် အသား၊ အကြော၊ မျက်ခုံး မျက်တောင် လှုပ်ရုံလည်းရှိတတ်သည်။ အလုပ်ကို နှစ်သက်၍နေသောကြောင့် ရပ်သည် ထိုင်သည်ကိုလည်း မသိရမှန်းဖြစ်တတ်သည်။ ၎င်းပြင် လမ်းသွားရမှန်းမသိ။ တောင်ကို တက်သောအခါ တက်ရမှန်းမသိ ဖြစ်တတ်သည်။ ၎င်းပြင် စားရ သောက်ရမှန်းမသိ ဖြစ်တတ်သည်။ ၎င်းပြင် ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီးကဲ့သို့ ကခြင်း၊ ခုန်ခြင်းကိုလည်း ဖြစ်တတ်သည်။ ၎င်းပြင် ပြည်မြို့၊ အင်ကြင်းမြောင်ဦးအာသဘ ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ၌ ဥပနိဿယ ယူ၍ တရားတော်ကို အားထုတ်၍နေရာ နိဗ္ဗိန္ဒတောင်က အင်ကြင်းမြောင်ဆီသို့ ဆွမ်းခံသွားရာ၌လည်းကောင်း၊ ဥပုသ်ပြုသွားရာ၌လည်းကောင်း၊ သွားနေကြလမ်းအစဉ်ကို ထင်ရှားသိပါလျက်နှင့် လမ်းမှား၍ တစ်ခါတစ်ရံ ပြင်းပင်ကိုင်း ရွာဆီသို့လည်း ရောက်သွားတတ်သည်။ ဆွမ်းစား၍နေစဉ် တစ်လုတ် နှစ်လုတ်လောက် စားမိရုံနှင့် ဝပြီထင်၍လည်း လက်ဆေး၍ ထသွားတတ်သည်။ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်လာခြင်းတို့သည် အလုပ်၌ အလွန်နှစ်သက်သောကြောင့်သာ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ၊ အလွန် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။ ဤကား ဥပစာရ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ မည်၏။ (အထူးသတိပေးချက်)။

ဥဗ္ဗေဂါပီတိရောင်ယောင်နှင့် ဗဟိဒ္ဓက အနှောင့်အယှက်တွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်များကို ထင်ရှားရာ အနည်းငယ် ဖော်ပြဦးအံ့။ အာနာပါနအလုပ်ကို အားထုတ်၍နေရာ ရင်ကွဲအံ့သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကလေးသူငယ်မကလေးတွေ ကြက်ခွပ်တမ်း ကစားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထိုင်ရာက

မတ်တတ်ထ၍ သူတစ်ပါးကြားလောက်အောင် လက်ခုပ်လက် ပန်းတီး၍ အသံကျယ်စွာ ရယ်ရွှင်ခြင်း ကိုလည်းကောင်း၊ ၎င်းပြင် ထိတ်လန့်၍ ထိတ်လန့်၍ သော်လည်းကောင်း ဖြစ်လာတတ်သည်။ ကျမ်းဂန် နှင့်မညီ၊ အနှောင့်အယှက်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ သော အမှားသက်သက်တို့သာတည်း။ ယင်းသို့ အမှားတွေလည်း အချို့ယောဂီ၌ ဖြစ်ပေါ်လာတတ် သည်။ အကယ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာမှု အလုပ်ကို ခေတ္တ လောက် လက်လွှတ်၍ထားပြီးလျှင် အညောင်းအညာ ပြေအောင်၊ လမ်းလျှောက်လျက် အရဟံဂုဏ်တော်ကို ပုတီးစိပ်၍ နေရမည်။ နောက်က ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော မေတ္တာကိုလည်း ဘုန်းကြီးမှာသည့်အတိုင်း ခေတ္တ လောက် ပုတီးစိပ်ရမည်။ ပြီးလျှင် အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်မြဲဝင်လေ။ ရှေ့ကို အမှန်တွေ ပေါ်လာ ဖြစ်လာ လတ္တံ့။

တစ်ဖန် အာနာပါနအလုပ်ကို အထက်နည်း အတိုင်း သတိကောင်းကောင်းမြဲအောင် အားထုတ်၍ နေစဉ် ဝါဂွမ်းပုံ၊ လဲပုံပေါ်၌ ထိုင်၍နေရသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ၎င်းပင် မိမိကိုယ်ကို လေသွင်း၍ ထားသော လေအိတ်ကြီးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ၎င်းပြင် လဲဝါများသွင်း၍ထားသော လဲဝါအိတ်ကြီး များကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထင်ရတတ်သည်။ ၎င်းပြင် ကိုယ်လက်အင်္ဂါ ခြေလက်၊ နား-နှာခေါင်းများ၊ အလွန်အကြူး ပျော့ပျောင်းသိမ်မွေ့၍ မည်သည့် အရာမျိုးနှင့်မျှ ဥပမာစံတင်စရာမရှိအောင်ပင် လွန်ကဲ သော စည်းစိမ်ကြီးနှင့် လွန်ကဲသော ပျော်ရွှင်နှစ်သက် ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ဤကား အမှန် ဖြစ်သော ဥပစာရ ဖရဏာပီတိ ခေါ်သည်။ (တစ် နည်း၊ ဤအချက်၌ အမှားမြင်ရတတ်ပုံ တစ်ခုရှိသေး ၏။) ဖရဏာပီတိ ပေါ်လာမည်ကြံသောအခါ လယ် ပြင်၊ ယာပြင်များ၌ သမင်ဒရယ် ဂျီငယ်စိုင့်ဆတ်တို့ မနှောင့်ယှက်ရအောင် လူတို့ ပြုလုပ်၍ထားသော လင်းလပ်ရုပ်ကြီးများကဲ့သို့လည်း တစ်ခါတစ်ရံ

ထင်ရတတ်သည်။ (ဤကား အမှားဖြစ်သော ဝိတက် အာရုံပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။) သတိမူရန် အချက်ကြီးပေတည်း။

ယခုဖော်ပြခဲ့သော ပါဠိတော်လာ အာနာပါန မာတိကာနည်းလမ်းကို အားထုတ် ပွားများရုံမျှနှင့် ပီတိငါးမျိုးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်ကို ပဋိပတ် နည်းလမ်းအတိုင်း အမှန်ကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ အပ္ပနာစခန်းသို့ မရောက်သေးဘဲ ဥပစာရအခန်းတွင် ဖြစ်၍ ဥပစာရပီတိတို့ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရမည်။ အပ္ပနာ စခန်းသို့ ရောက်သောအခါ ပေါ်လာသော ပီတိတို့ကို အပ္ပနာပီတိဟူ၍ ခေါ်ဆိုရမည်။ ဤကား ကျမ်းဂန် အလိုတည်း။ အထူး သတိမူကြလေ။ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်နှစ်ပါးလုံး မကျွမ်းကျင်သူတို့ ဤနေရာ၌ မခွဲ မဝေနိုင်အောင် ဖြစ်နေတတ်သည်ဟူလို။ ထိုစကား သည် မှန်၏။ မုံရွာမြို့ ကျေးဇူးရှင်လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့် ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင် ဦးအာသဘ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ အလိုတော်လည်း ဖြစ် သည်။ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းပေစွ။

အလုပ်ခွင်၌ ပီတိငါးမျိုးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဆိုသော်လည်း အချို့သော ယောဂီတို့မှာ အလုံးစုံ မဖြစ်ပေါ်ဘဲ တစ်မျိုးနှစ်မျိုးလောက်သာ ဖြစ်ပေါ် တတ်သည်။ အချို့မှာ သုံးမျိုးလောက်သာ ဖြစ်ပေါ် တတ်သည်။ အချို့မှာ ရှင်းရှင်းမဖြစ်ပေါ်ဘဲလည်း ရှိတတ်သည်။ အချို့သူမှာ ပီတိငါးမျိုးလုံးလည်း ဖြစ် ပေါ်တတ်ပါ၏။ သို့သော်လည်း ပီတိငါးမျိုးလုံး ဖြစ် ပေါ်သူတို့ကား အလွန်နည်းပါးသည်။ ပါရမီ အလွန် ရင့်သန်သူများနှင့် ဝီရိယအလွန်ကောင်းသူများ၌သာ အလုံးစုံ ပီတိငါးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လေ့ ရှိတတ်သည်။ (အထူးကား) မည်သည့်ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မဆို အလုပ်ခွင် သို့ ဝင်တိုင်းဝင်တိုင်း ဖရဏာပီတိတစ်ခုသည် ကောင်းကောင်းမွန်မွန်၊ ထင်ထင်ရှားရှား အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်လာလေ့ရှိပါမူကား ယခုဘဝတွင် တိဟိတ် အစစ်ဖြစ်ပြီးဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိ

တော်နှင့် ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်တို့၏ အလိုတည်း။ ပါရမီနှင့် ဝီရိယအလွန်ကောင်းသူတို့၌သာ ပီတိငါးမျိုးလုံးဖြစ်ပေါ်တတ်သည်ဟူရာ၌ ဝီရိယဆိုသည်ကား သာမညဝီရိယမျိုးကို မဆိုလို၊ ကျိုက်ထိုမြို့သေက္ခတောင် ဆရာတော်၏ ဝီရိယမျိုးကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ဤကား အာတာပဝီရိယမျိုးတည်း။ ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းပေစွ။

ဋီကာဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ အလိုတော်အားဖြင့် အာနာပါနအလုပ်နှင့် သက်ဆိုင်ညီညွတ်စွာ ပေါ်လာသော နိမိတ်အာရုံတို့ကို ဖော်ပြဦးအံ့။ ကောင်းကင်အလယ်၌ရှိသော ကြယ်ရောင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပတ္တမြားသွယ်၊ ပတ္တမြားကုံးများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပုလဲလုံး ပုလဲသွယ်များကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ လဝန်း၊ နေဝန်းများ၏ သဏ္ဍာန်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း အနီ အပြာ ရောယှက်၍နေသော စို့သက်တံကြီးများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပင့်ကူမျှင်စိုင်းကြီးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာပွင့်ကြီးများကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အလုပ်ကို နှစ်သက်စွာနှင့် အလိုအလျောက် အလုပ်၏အရှိန်အဝါကြောင့် ပေါ်လာမြင်လာတတ်သည်။ ၎င်းပြင် လူတို့အသုံးပြုကြသော ဆေးအိုး၊ ဆေးတံပေါက်ကလေးထဲက ထွက်လာသော မီးခိုးချောင်း၊ မီးခိုးသွယ်များကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ လေယာဉ်လေချောင်းများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အထက်ကောင်းကင်၌ ပန်းဆိုင်ကြီးများ ဆွဲထားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တံကျင်၊ တံစို့များကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သစ်သားအချွန်များကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖန်တွေ၊ မှန်တွေများ စီခြယ်၍ ထားသော ပြာသာဒ်ကြီးများကို နေရောင်နှင့်ထိခိုက်သော အခါ တဝင်းဝင်း၊ တပြောင်ပြောင် တောက်ပ၍နေသော အရောင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ မနောဒွါရ၌ ထင်လာမြင်လာတတ်သည်။

ဤသို့ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ကျမ်းဂန်အလို နိမိတ်အာရုံတို့တွင် တစ်ခုခုကို အလုပ် နှစ်သက် ခိုင်မြဲစွာ

နှင့်တကွ ပေါ်လာထင်လာပြီးနောက် နီဝရဏများလည်း ကင်းကွာ၍ နေတတ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ပါမူ ဥပစာရ ဘာဝနာ၊ ဥပစာရဈာန်ဟူ၍ ခေါ်သည်။ ထိုထိုကျမ်းဂန်နှင့် ညီညွတ်သော နိမိတ်အာရုံတို့ ထင်လာမြင်လာသော်လည်း အလုပ်ကို လက်မလွှတ်နှင့်၊ ထွက်လေဝင်လေတည်းဟူသော အလုပ်၌သာ လိုရင်းပဓာနဖြစ်သည်။ အာရုံနိမိတ်တို့၌ လိုရင်းမဟုတ်ဟူလို။ ဤနေရာ၌ ကျမ်းဂန်အလို ပေါ်လာသော နိမိတ်အာရုံတို့တွင် ပဋိဘာဂနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဟူ၍ နှစ်မျိုးဝေဖန် ခွဲခြမ်းရန် ရှိသေး၏။

သို့သော်လည်း နိမိတ်အာရုံ၌ လိုရင်းမဟုတ်သောကြောင့် မဝေခွဲဘဲ ထားခဲ့သည်။ (ဆိုဖွယ်အထူးကား။) အာနာပါနအလုပ်တို့မည်သည် ကသိုဏ်းစသော အလုပ်များကဲ့သို့ နိမိတ်အာရုံတို့နှင့်တကွ တက်စဉ်အတိုင်း အားထုတ်ပွားများရသော တရားမျိုးမဟုတ်ချေ။ နှာသီးဖျား၊ နှုတ်ခမ်းဖျားတို့ဖြင့် ထွက်လေ ဝင်လေများ၌သာ သမာဓိမြဲအောင် အားထုတ်၍ တက်စဉ်အတိုင်း ပွားများအားထုတ်သော အလုပ်မျိုးဖြစ်သည်။ အာနာပါနအလုပ်ကို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလယ်၌ စကားပြောကြသောအခါ အလုံးစုံပေါ်လာသော နိမိတ်အာရုံတို့ကို တစ်ခုမျှထည့်သွင်း၍ မပြောဘဲ သမာဓိအလုပ်ကိုသာ အရေးတကြီးပြုလုပ်၍ တက်စဉ်အတိုင်း နည်းနာကျကျ ပြောဆိုကြရမည်။ သို့မှပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများနှင့် ညီညွတ်သည်။ အထူးသတိမူကြလေ။ ဆရာ ဥပနိဿယကောင်းလည်းမရ။ အလုပ်၌လည်း ပေါက်ပေါက် ရောက်ရောက် မကျွမ်းကျင်သူတို့မှာ နိမိတ်အာရုံနှင့်သာ ဖက်တွဲ၍ ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ ဤကား မဟာအမှားတော်ကြီးတို့ပေတည်း။ ဤစကား အစဉ်တို့သည် ကား မုံရွာမြို့ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒဥပနိဿယတို့ပေတည်း။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်းလမ်းဖြင့် အားထုတ်၍ ဥပစာရဘာဝနာ၊

ဥပစာရသမာဓိ၊ ဥပစာရဈာန်စခန်းသို့ ပေါက်ရောက် ပြီးသော ယောဂီသည် မိမိတို့အလိုရှိရာ သမထ ဝိပဿနာသို့ တက်လိုလျှင်လည်း တက်ရပါ၏။ (အထူးမှတ်သားရန်) ဥပစာရဈာန်ဆိုသည်ကား ကျမ်းဂန်နှင့်လျော်သော တစ်ခုခုသော နိမိတ်အာရုံ ပေါ်လာခြင်း၊ ဖရဏာပီတိဖြစ်လာခြင်း၊ ငိုက်မျဉ်း ခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ထိနမိဒ္ဓတရားများ လွန်စွာငြိမ်း ခြင်း၊ အလုပ်၌ လွန်စွာနှစ်သက်ခြင်း၊ ဤအင်္ဂါတို့ ပေါ်လာထင်ရှားလာလျှင် ဥပစာရဈာန်ရပြီဟူ၍ မှတ်ယူအပ်၏။ ဥပစာရဘာဝနာ၊ ဥပစာရ သမာဓိတို့ လည်း ခေါ်နိုင်သေး၏ဟူလို။ ထိုစကားသည် မှန်၏။

(တစ်နည်း) ဥပစာရဈာန်ဆိုသည် အပ္ပနာသို့ မရောက်သေးဘဲ အပ္ပနာ၏ အနီးသို့ ကောင်းစွာကပ် သော သမာဓိသဘောကို ဥပစာရ ဈာန်ဟူ၍ ခေါ် သည်။ (တစ်နည်း) ဥပစာရဘာဝနာ၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ ဥပစာရဈာန်ခေါ်ပုံကား တစ်စုံတစ်ခုသော နိမိတ် အာရုံမျှမပေါ်လာဘဲ ထိနမိဒ္ဓစသော နိဝရဏကင်း၍ စိတ်အလွန်ပျော်ရွှင်စွာနှင့်တကွ ထွက်လေဝင်လေ၌ သမာဓိရ၍ စိတ်စွဲနိုင်ပါမူ ဥပစာရသမာဓိစသည်တို့ ကောင်းကောင်းကြီးရပြီဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုရပါ၏။ ယခုရေးသားဖော်ပြသော အလုပ်ခန်းတို့ကို ပေါက် ပေါက် ရောက်ရောက်နှင့် ယုံယုံကြည်ကြည် ရှိကြရ လေအောင် ဥပနိဿယဆရာကောင်းသို့ ကပ်၍ ဖြစ် စေ၊ ဤကျမ်းစာအုပ်၌ နည်းယူ၍ဖြစ်စေ အားထုတ် စမ်းသပ်ကြလေ။ သို့မှသာ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌဖြစ်နိုင်၊ သိနိုင်၊ မြင်နိုင်သည်။ ဤကား အထူးအားပေးတိုက် တွန်းချက်တည်း။

ယခုဖော်ပြခဲ့ပြီးသော နည်းလမ်းအစဉ်တို့ သည်ကား ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်းလမ်းဖြင့် သမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်ပုံတို့ကိုသာ ရေးသား ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းမာတိကာနည်းလမ်းဖြင့် အားထုတ်၍ အလုံးစုံ ဝိတက်၊ နိဝရဏတို့ကင်းငြိမ်း လျှင် ဥပစာရသမာဓိ ကောင်းကောင်း ရပြီဟူ၍လည်း

ခေါ်ဆိုရပါ၏။ ဤစခန်းဖြင့် ဝိပဿနာသို့ တက်လို လျှင်လည်း တက်ရပါ၏။ ဝိပဿနာသို့ တက်သော အခါ တမင် လုံ့လပြု၍ တက်ရသူလည်းရှိ၏။ လုံ့လ မပြုဘဲ အလိုအလျောက်အားဖြင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးလုံး တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ချည်းသက်သက်ဖြစ်စေ၊ နာမ်ချည်း သက်သက်ဖြစ်စေ၊ စိတ်ထဲ၊ ဉာဏ်ထဲ၌ ပေါ်လာသူလည်းရှိ၏။ ၎င်းပြင် ခန္ဓာငါးပါး အစဉ် အတိုင်း ပေါ်လာသူလည်း ရှိ၏။ ခန္ဓာငါးပါးကို ဥပနိဿယဆရာထံ နည်းယူပြီးမှ မိမိဉာဏ်တွင် ပေါ် လာအောင် ဥဿဟပြု၍ တက်ရသူလည်းရှိ၏။ အလွန်အဓိကာရ ပါရမီကောင်းသူများ၌သာ အလို အလျောက် ပေါ်လာနိုင်သည်။ နောက်နောက်သော ဘဝက အဓိကာရမရှိသူတို့မှာ ပါရမီ အလွန်ကောင်း ၍ အလွန်ဝီရိယကောင်းကောင်းနှင့် လုံ့လဥဿဟ ပြု၍ အားထုတ်မှပေါ်လာနိုင်သည်။ ထိုစကားသည် မှန်လှပေ၏။ အဓိကာရလည်းမရှိ။ ပါရမီလည်း အလွန်ညံ့သူတို့မှာကား ရုပ်နာမ်တို့ပေါ်လာနိုင်ရန် လွန်စွာ ခဲယဉ်းပေစွ။ ထိုစကားလည်း မှန်၏။ ယင်း သို့ဖြစ်ငြားသော်လည်း စိတ်မပျက်ကြနှင့်၊ ဥပနိဿယ ဆရာသို့ ကောင်းကောင်းကြီး ဆည်းကပ်၍ ဖြစ်စေ၊ ဤကျမ်းစာကို ကြည့်ရှု၍ဖြစ်စေ၊ နာမ်ရုပ်ခန္ဓာငါးပါး တို့ကို ပွားများ၍နေရုံမျှနှင့်ပင် ကျေးဇူးအပုံကြီး များပြီဟူ၍ မှတ်ယူအပ်၏။

ဝိပဿနာအလုပ်ကို ဆက်၍ ဖော်ပြဦးအံ့
အနိစ္စအချက်တစ်ခု ပေါက်ပေါက်ရောက် ရောက်ရှိခဲ့ပါမူ ဒုက္ခအချက်၊ အနတ္တအချက်တို့လည်း ကောင်းစွာပေါက်ရောက်၍ ဝိပဿနာဉာဏ် အစဉ် အားဖြင့် တက်၍ သောတာပတ္တိဖိုလ်စခန်းတိုင်အောင် ပေါက်ရောက်နိုင်ပါ၏။ ယင်းသို့ ပေါက်ရောက်နိုင် ကြောင်းကိုကား-
ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင်တောရ ဦးအာသဘ ဘွဲ့အမည်ရှိသော ငါတို့၏ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်

ဘုရားကြီးသည် ဆုံးမတော်မူဖူးသော နည်းလမ်း နိဿယအတိုင်း ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်းလမ်း ဖြစ်သော အာနာပါနအလုပ်ကို အားထုတ်၍ ဝိတက် အာရုံ၊ မိစ္ဆာနတ်တို့ပြသော အာရုံတို့ ပျောက်ငြိမ်းပြီး နောက် ပီတိများ ထင်ရှားစွာဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်း၊ သမာဓိရလာသောအခါ အာနာပါနအလုပ်ကို လက်လွှတ်၍ထားပြီးမှ မိမိက ရုပ်ကို အလိုရှိလျှင် ရုပ်ကိုမြင်အောင်ကြည့်၊ နာမ်ကိုလိုလျှင် နာမ်ကို မြင်အောင်ကြည့်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံကို အလိုရှိလျှင် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံကို မြင်အောင်ကြည့်ရမည်။ နောက် က ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်း ဥပစာရသမာဓိကောင်းကောင်း ရရှိပေါက်ရောက်ပြီးသူမှန်ပါလျှင် မိမိ အလိုရှိရာ ရုပ်နာမ်တို့ကို ဝီရိယကောင်းကောင်းနှင့် ကြည့်ရှုပါမူ လျင်မြန်စွာပင် ထင်နိုင် မြင်နိုင်ပါ၏။ ဝီရိယမရှိ ပျင်းရိသူတို့မှာ မမြင်နိုင်၊ မထင်နိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်သည်။ ဝိတက် စိတ်အာရုံတွေလည်း တစ်ဖန် အနည်းငယ်ဖြစ်စေ ပေါ်လာတတ်သည်။ ယင်းသို့ ပေါ်လာပြန်မူ ရုပ်နာမ်တို့ကို ထင်မြင်နိုင်ရန် အလွန်ခဲယဉ်းပေစွ။

ရုပ်နာမ်တို့ကို ကြည့်ရှုရာ၌ ရုတ်တရက်အားဖြင့် မပေါ်လာ၊ မထင်လာနိုင်သော်လည်း စိတ်မပျက်ကြနှင့်။ ဝီရိယကိုမလျော့ဘဲ စိတ်အား ကိုယ်အား သန်သန်နှင့် ကြည့်ဖန်များလျှင် မုချအားဖြင့် ပေါ်လာလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ ဘုန်းကြီးမှာသည့်အတိုင်း ကြည့်ရှု၍မှ မပေါ်လာလျှင် ခေတ္တခဏလောက် အလုပ်ကို ဖြတ်ထား၍ စိပ်ပုတီးကိုလက်က ကိုင်ပြီးလျှင် အရဟံ ဂုဏ်တော်ကို နှုတ်ကမြွက်၍ဖြစ်စေ၊ စိတ်ထဲ နှလုံးထဲ ကဖြစ်စေ၊ ပုတီးအပတ်ပေါင်း အစိတ်၊ သုံးဆယ်လောက်ရအောင် စိပ်ရမည်။ ပြီးမှ တစ်ဖန် အလုပ်ခွင်သို့ဝင်၍ အလိုရှိရာ ကြည့်ရင်းစွဲဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့ကို ကြည့်လေ၊ ထင်မြင်လိမ့်မည်။ အညောင်းအညာ အဆင်းရဲများစွာမခံရ။ အဆင်းရဲခံ၍ ဒုက္ခ

ဝေဒနာအားကြီးလျှင် မထင် မမြင်နိုင်ဘဲ ရှိတတ်သည်။ ဤအခါ အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်လျှင်ဝင်ခြင်း ချက်ချင်း မြင်သူလည်းရှိ၏။ တစ်ရက်၊ နှစ်ရက်၊ သုံးရက်၊ လေးရက်လောက်ကြာမှ မြင်သူလည်းရှိ၏။ စိတ်အားကိုယ်အားသန်သန်နှင့် ဝီရိယကောင်းကောင်းထား၍ ကြည့်လျှင် မြန်မြန်မြင်နိုင်သည်။ ဝီရိယညံ့လျှင် ညံ့သည့်အလျောက် မြင်လှမြင်လှနှင့် အချိန်ကုန်၍ မမြင်ဘဲလည်း ရှိနေတတ်သည်။ ဤနေရာ၌ ဝီရိယသာ လိုရင်းပဓာနဖြစ်သည်။ ပါရမီကို မချလင့်၊ ဟိတ်ကို မချလင့်၊ ခေတ်ကာလကိုလည်း မချလင့်၊ ဥပနိဿယနှင့် ဝီရိယကောင်းပါလျက်နှင့် မထင်နိုင် မမြင်နိုင်မှသာ ပါရမီကို ချလိုချ၊ ခေတ်ကာလ ဟိတ်တို့ကို ချလိုချ။ အလိုရှိရာတို့ကို ပြောဆိုချထားနိုင်တော့သည်။

(တစ်နည်း)ဝိတက် စိတ်အာရုံ အလေအလွင့်တို့ကို ဘယ်သောအခါမှ မထိန်းမသိမ်းနိုင်သော သူတို့သည် ရုပ်နာမ်တို့ကိုလည်း ဘယ်သောအခါမှ မထင်နိုင် မမြင်နိုင်လတ္တံ့။ (တစ်နည်း)နောက်နောက်က ပညတ်ဖြစ်သောဒြပ်၊ သဏ္ဍာန်နှင့် ရုပ်နာမ်တို့ပေါ်လာ၍ မြင်ဖူးသော ယောဂီသည် ရက်၊ လ၊ နှစ်တို့ အတော်တာရှည်စွာ ဖြတ်ထားသည့်အတွက် ကွယ်ပျောက်၍နေပြီးလျှင် တစ်ဖန် သူပြော၊ လူပြောများပြန်သောကြောင့် အားကျနှစ်သက်ပြန်၍ ရှေးက မြင်ဖူးထင်ဖူးသော ရုပ်နာမ်တို့ကို ယခုတစ်ဖန် မြင်လိုပြန်၍ ကြည့်ရှုပြန်သောအခါ ရှင်းရှင်း မမြင်ဘဲ ရှိနေတတ်သည်။ သည်မှတစ်ပါး မည်သည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းမျိုးကိုမဆို ဘယ်လိုပင် ဝီရိယကောင်းကောင်းနှင့် အားထုတ်သော်လည်း မထင်မမြင်နိုင်ဘဲရှိနေတတ်သည်။

(တစ်နည်း) မာနအလွန်အားကြီးသော ယောဂီတို့သည်လည်း မာနတရားက ခုခံနေသည့်အတွက် ဥပနိဿယကောင်းနှင့် ဘယ်လိုပင် အားထုတ်သော်လည်း မထင်နိုင်ဘဲရှိတတ်သည်။ မာနတရားကို ရှင်းရှင်းစွန့်ပစ်မှသာလျှင် ထင်မြင်လတ္တံ့

သတိရှိကြစေ။ (တစ်နည်း) စာပေစကားပြော အလွန် ဝါသနာထုံသောသူ တစ်ယောက်သည် မိမိစိတ်က ကြံစည်၍ထားသည်မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အား ထုတ်၍ ပေါက်ရောက်လျှင် တရားဟော ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်အောင် ကြံစည်မည်ဟူ သောအနေနှင့် စိတ်က စွဲလမ်း၍ အားထုတ်လျှင် လည်း ဘယ်သောအခါမှ မထင်မမြင်နိုင်ဘဲ ရှိတတ် သည်။

(တစ်နည်း) စာကြည့်အလွန်အားကြီး၍ စကားပြော အလွန် ဝါသနာပါသော သူသည်လည်း မထင်မမြင်နိုင်ဘဲရှိတတ်သည်။ ထိုစကားစုသည် အလွန်မှန်လှပေ၏။ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အလွန် ထင်လွယ် မြင်လွယ်လိုသော ယောဂီသည် သီလကို လည်း စင်ကြယ်အောင် မကြာမကြာ သုတ်သင်ရ မည်။ မာနတရားကိုလည်း ကောင်းကောင်းကြီး နှိမ်ချရမည်။ စာကြည့်စကားပြောလည်း အလွန်နည်း ပါးစေရမည်။ (ဧကစာရံ၊ ဧကဝါသံ၊ ဧကသေယျံ၊ ဧကဘတ္တံ) ဟူသော အင်္ဂါလေးပါးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ ညီညွတ်စေရမည်။ ဧကစာရံ-အဖော်မရှိ တစ်ယောက် တည်းသာ ကျင့်လေ့ရှိသော၊ ဧကဝါသံ-တစ်ယောက် တည်းသာနေလေ့ရှိသော၊ ဧကသေယျံ-တစ်ယောက် တည်းသော အိပ်လေ့ရှိသော၊ ဧကဘတ္တံ-တစ်ခုခု သော ဝူတင်တရားဆောင်၍ တစ်ထပ်တစ်ခွက်တည်း သာ စားလေ့ရှိသော၊ ဤကား ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်၌ အလွန်ပေါက်ရောက်လွယ်သော အင်္ဂါတို့တည်း။ ဤ အင်္ဂါများနှင့်ပြည့်စုံသောယောဂီသည် ဝီရိယကောင်း ကောင်း၊ ဥပနိဿယ ကောင်းကောင်းနှင့် အားထုတ် ပါမှု ဈာန်၊ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကြီးများကို အလိုရှိ သည့်အတိုင်း ပေါက်ရောက်နိုင်ပါ၏။ ဤကား ပြည် မြို့ အင်ကြင်းမြောင်တောရ၌ ပျံလွန်တော်မူပြီးသော ကျေးဇူးရှင် (ဦးအာသဘ) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဆုံးမဩဝါဒတို့ပေတည်း။

အင်ကြင်းမြောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဆုံးမဩဝါဒအတိုင်း ဆက်လက်၍ ဖော်ပြဦးအံ့။ ရုပ် နာမ်နှစ်ပါးတို့တွင် ရုပ်ကိုမြင်ရာ၌လည်း အမျိုးမျိုး သော ခြပ်၊ သဏ္ဍာန်နှင့် ပညတ် ရုပ်သဘောတို့ကို လည်း မြင်ရတတ်သည်။ ၎င်းပြင် လိုရင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအမှန်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်ပရမတ္ထ သဘောတို့ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ သို့သော် လည်း ပညတ်မဖက်၊ ပရမတ်ဖြစ်သော ရုပ်သဘော နာမ်သဘောတို့ကိုကား လူတစ်ရာမှ ဆယ်ယောက် လောက်ပင် အလွန်မြင်ခဲစွ။ လူတစ်ထောင်မှ ဆယ် ယောက်လောက်ပင် အလွန်မြင်ခဲစွ။ ထိုစကားသည် နခသီခသုတ္တန် ပါဠိတော်ကြီး၌ အထင်အရှား ပါရှိ လေသောကြောင့် အလွန်မှန်လှပေ၏။ ပညတ်ရုပ်တို့ ကိုသာ မြင်သူအလွန် များကြသည်။ ယင်းသို့ မြင်ကြ ရာ၌လည်း တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက်မတူ ကွဲပြား ခြားနား၍ တစ်မျိုးစီ မြင်ရခြင်းသဘောအလေ့ရှိ သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပါရမီချင်း၊ ဉာဏ် ချင်း၊ ကံချင်းမတူ၊ ကွဲလွဲကြခြင်းကြောင့်သာတည်း။

ယင်းသို့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးမတူ ကွဲလွဲကြ သော်လည်း သံသယမရှိသင့်ကြပေ။ ရုပ်သဘောချင်း အမှန်ဖြစ်ဖို့ရာသာ လိုရင်းပဓာနတည်း။ အာနာပါန မာတိကာနည်းလမ်းဖြင့်အားထုတ်၍ ဥပစာရ သမာဓိ ကောင်းကောင်းရပြီးသော ယောဂီသည် အဋ္ဌိက အရိုးစုကို အလွန် မြင်လွယ်တတ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓမှာ မြင်လျှင် အသုဘဆယ်ပါးထဲက အဋ္ဌိက ဖြစ်သည်။ အဇ္ဈတ္တမှာ မြင်လျှင် ဒွတ္တိသထဲက အဋ္ဌိကဖြစ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓ၌ သာမြင်၍ အဇ္ဈတ္တမှာ မမြင်ပါမူ အဇ္ဈတ္တသို့ သွင်း၍ပေးရမည်။ သို့မှသာ ဝိပဿနာစခန်းသို့ လျင်မြန်စွာ ပေါက်လွယ်ရောက်လွယ်လိမ့်မည်ဟူ၍ မုချမှတ်ကုန်ရာ၏။ အဇ္ဈတ္တသို့သွားပုံကား ဤသို့ တည်း။ (ဗဟိဒ္ဓမှာ မြင်၍နေသော အဋ္ဌိကကို မနော ဒွါရ၌ ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ကောင်းကောင်း ထင်မြင်အောင် ကြည့်ရှုပွားများပြီးမှ မိမိ၏စိတ်နှင့် ဉာဏ်နှင့် ဆင် ခြင်၍ ဗဟိဒ္ဓ၌ရှိသော အရိုးစုသည် မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တ

သဏ္ဍာန်၌ရှိသော အရိုးစုနှင့် သဘောချင်းအတူတူ အရိုးစုချင်းသာတည်း။ ဘာမျှမထူးလှပြီ။ ဗဟိဒ္ဓ မှာလည်း အရိုးစု၊ ငါ့မှာလည်း အရိုးစု၊ ဗဟိဒ္ဓမှာ လည်း အရိုးစု၊ ငါ့မှာလည်း အရိုးစု) ဤသို့ အစရှိ သဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် မနောနှင့် ဆင်ခြင်ပွားများ၍ ဗဟိဒ္ဓက အရိုးစုကို လျစ်လျူ ဥပေက္ခာထားကြလေ။ ပြီးလျှင် မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တသဏ္ဍာန်က အရိုးစုကိုသာ ထင်မြင်အောင် စိတ်အား ကိုယ်အားသန်သန်နှင့် မျက်စိမှိတ်၍ စူးစိုက်စိုက် ကြည့်ရှုပါလျှင် မကြာမီ အဇ္ဈတ္တအဋ္ဌိကကို မြင်လိမ့်မည်။ မြင်သောအခါ ဗဟိဒ္ဓ အရိုးစုနှင့် အဆင်းရောင် အနေအထား၊ ပုံသဏ္ဍာန် အတူတူပင် မြင်ရလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ မြင်ရသည်ရှိ သော် ဝီရိယကိုမလျှော့ဘဲ တစ်ကိုယ်လုံး အရိုးစုချည်း သာ မြင်အောင်ကြည့်ရှုလေ။ အကြော၊ အသွေး၊ အရေ၊ အသားမကျန်စေနှင့်။ တစ်ကိုယ်လုံး ရုတ် တရက်မမြင်နိုင်သော် သုံးပိုင်းပိုင်း၍ ကြည့်၊ ဦးခေါင်း တစ်ပိုင်း၊ ကိုယ်တစ်ပိုင်း၊ တင်ပါးက အောက်ကို တစ် ပိုင်း။ ဤသို့အားဖြင့် သုံးပိုင်းတည်း။ အလိုရှိရာ အပိုင်းကစ၍ သုံးပိုင်း စေ့အောင်ကြည့်။ မကြာမီ တစ် ကိုယ်လုံး အရိုးစုချည်းသာ မြင်ရလိမ့်မည်။ အကြော၊ အသွေး၊ အရေ၊ အသားများ မစင်ကြယ်ဘဲ အနည်း ငယ် အကပ်အသပ် ကြွင်းကျန်၍ နေပါမူ ဉာဏ် တည်းဟူသော ဓားထက်ထက်ကို ဝီရိယတည်းဟူ သော လက်နှင့်ကိုင်၍ စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲက အကြိမ် ကြိမ် ခြစ်၍ ခြစ်၍ ပစ်ရမည်။ သို့မှသာ တစ်ကိုယ်လုံး စင်စင်ကြယ်ကြယ်ဖြစ်သော အရိုးစုကို ကောင်း ကောင်းကြီး ထင်မြင်ရလတ္တံ့ဟူလို။

ယင်းသို့ ဘုန်းကြီးမှာသည့်အတိုင်း အဇ္ဈတ္တ အရိုးစုကို ဥဂ္ဂဟ နိမိတ်ကောင်းကောင်း ထင်မြင် သော ယောဂီသည် ဖန်ရောင်၊ မှန်ရောင်၊ ပိတ်ဖြူ ရောင်များကဲ့သို့ ဖွေးဖွေးဖြူဖြူ ပြောင်ပြောင်လက် လက်ဖြစ်လာအောင် ဆက်လက်၍ ဝီရိယကောင်း ကောင်းနှင့် စူးစိုက်စိုက် ကြည့်ရှုရမည်။ ထွက်လေ

ဝင်လေနှင့်ဖက်တွဲ၍ ကြည့်လျှင် ပျောက်လွယ်တတ် သည်။ ကြည့်တိုင်းကြည့်တိုင်း အာနာပါနအလုပ်ကို လက်လွှတ်၍ ထားရမည်။ နောက်ကလည်း အကြိမ် ကြိမ်မှာခဲ့ပြီ။ သတိထားကြလေ။ ယင်းသို့ ပွားများ ကြည့်ရှုနေသည်ရှိသော် မခွာရက်၊ မစွန့်ရက်၊ အလွန် နှစ်သက် ရှုကြည့်ဖွယ်ကောင်းလှသော ပဋိဘာဂ နိမိတ် ကောင်းကောင်းကြီး ထင်လာ မြင်လာလိမ့် မည်။ ဤသို့ နှစ်သက်လောက်အောင် ဖြူဆွတ်၊ သိမ်မွေ့ ချောပြစ်စွာ မြင်ရသော်လည်း မိမိက စိတ် ဉာဏ်နှင့်ပင် အရိုးစုတို့သဘော မည်သည်ကား ရွံရှာ စက်ဆုတ်ဖွယ် အလွန်ကောင်းသည်ဟူ၍ပင် စိတ်ကို ခိုင်ခိုင်ကြီးထားရမည်။ ဤနေရာမှာ ရွံစရာထင်ဘဲ အရောင်အဝါ ကောင်းလှသောကြောင့် နှစ်သက်၍နေ ပါမူ အမှားကြီး မှားလတ္တံ့။ သတိထားကြလေ။ ရှေ့သို့လည်း အလုပ်မတက်နိုင်ဘဲ ရှိနေကြလိမ့်မည် ဟူလို။ ထိုစကားသည်မှန်၏။

ဘုန်းကြီးမှာသည့်အတိုင်း ယောဂီ၏ အဇ္ဈတ္တ သဏ္ဍာန်၌ အရိုးစု ထင်လာပြီးနောက် မိမိက စိတ် ဉာဏ်ဖြင့် အထူးမပြုပြင်ဘဲ အလိုအလျောက်အား ဖြင့် အရိုးစု၌ရှိသော မဟာဘုတ်ဓာတ်ကြီးလေးပါး တို့၏ ဖြစ်ပျက်နှစ်ဝ အနိစ္စအစစ်ဖြစ်သော ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ထင်မြင်၍ လာလိမ့်မည်။ ဤကား ပါရမီဉာဏ်ပညာတို့ အလွန်ထက်သန်သော ယောဂီ တို့၌သာ ဖြစ်လာပုံကိုပြဆိုချက်တည်း။ ဤကဲ့သို့ ရုတ်တရက်မဖြစ်လာနိုင်သော ပါရမီဉာဏ်အလွန်နဲ့ သော သူတို့မှာကား မိမိကစိတ်ဉာဏ်နှင့် ကြံစည်၍ အနိစ္စထင်မြင်အောင် အကြိမ်ကြိမ် ပွားများတိုက်တွန်း ၍ ပေးရမည်။ အနိစ္စ အချက်လှလှပိုင်လျှင် ဒုက္ခ အချက်၊ အနတ္တအချက်တို့ လှလှပိုင်နိုင်ကြောင်းကို လည်း နောက်က ကျမ်းဂန်ယုတ္တိနှင့်တကွ ဖော်ပြခဲ့ပြီ။ ပါရမီ ဉာဏ်အလွန်သိမ်ဖျင်းသော ယောဂီတို့၌သာ အနိစ္စထင်မြင်အောင် ပွားများ တိုက်တွန်း၍ ပေးရပါ သည်။ နောက်နောက်သော ဘဝက ပါရမီဉာဏ်

အဓိကာရ ပါလာသော ယောဂီတို့မှာကား အနိစ္စကို အထူး အားထုတ်ရသည်မဟုတ်။ အနည်းငယ် လောက် ပွားများလိုက်လျှင်ပင် အနိစ္စတရားအစစ် ဖြစ်သော ဖြစ်ပျက်နှစ်ဝ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သည် အလို အလျောက် ပါရမီအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာ နိုင်သည်ဟူလို။ ဤနေရာ၌ သမ္မသနဉာဏ်သည် ပါမှန်းမသိပါ၍ သွားပြီးဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ပါ၍ သွားကြောင်းကိုလည်း ပရိယတ်ဂုဏ်နှင့် မသိနိုင်။ ပဋိပတ်ဂုဏ်နှင့်မှ သိနိုင် မြင်နိုင်သည်။ ဉာဏ်ရှိသ လောက် ဆင်ခြင်ကြလေ။ ခက်ခဲစွ။

ဝိပဿနာအလုပ်၌ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စခန်းသို့ ပေါက်ရောက်လျှင် ထိုယောဂီသည် ပဋိသန္ဓေတိ ဟိတ်အစစ်ပင် မှတ်ယူရာ၏။ တစ်နည်းလည်း ထို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ လှလှပိုင်ပိုင် ပေါက်ရောက်သော ယောဂီသည် ဒုက္ခိတသတ္တဝါ၊ သံသရာခရီးသမား ပုထုဇဉ်အလားမှ ကျွတ်လွတ်၍ နိဗ္ဗာန်နယ်ဝင် အရိယာ သခင်အဖြစ်သို့ မုချရောက်ရပေတော့မည် ဟူ၍လည်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ အရိုးစွဲအောင် မှတ်ကုန်ရာ ၏။

ယခုတစ်ဘဝတည်းနှင့် သောတာပန်ဖြစ်၍ ကျွတ်တန်းဝင်လိုသူတို့သည် ပထမ အရိယာနှင့် သက်ဆိုင်သော ဉာဏ်တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး တို့တွင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သည် အလွန်လည်း ခက်ခဲ၏။ အလွန်လည်း အရေးကြီး၏။ ပါးစပ်ပြောသာ များ ကြ၍ အလုပ်ပြောကား အလွန်ပါးရှားသည်။ အချို့ သူတို့ကလည်း ဤဉာဏ်နေရာ၌ စာတွေ့အတိုင်း ဥပါဒါ၊ ဋီ၊ ဘင်တွေကို သွင်း၍ ပြောလေ့ရှိတတ်သည် ကိုလည်း ငါတို့ကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌအကြိမ်ကြိမ် ကြားသိ တွေ့မြင်ရဖူးပြီ။ ဤကားမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အရာ အချက်တွေကို မိမိတို့နှင့် သက်ဆိုင်လိမ့်မည်အထင် နှင့် ယောင်ယမ်းကာမျှသာ ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ နောင်ကို သတိထား၍ ပြောဆိုကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း ကို အထူးသတိပေးခြင်းဖြစ်သည်။ နောက်ကလည်း

အကြိမ်ကြိမ် သတိပေးခဲ့ပြီ။

ထိုဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တစ်ပါးကိုသာ ကောင်း ကောင်းလှလှကြီး ပေါက်ရောက်ဖို့ရာ အရေးအကြီး ဆုံးဖြစ်သည်။ ၎င်းဉာဏ်တစ်ပါး လှလှပိုင်ပိုင် ပေါက် ရောက်ပါမူ ကြွင်းသော ဉာဏ်တို့သည် အရေးမကြီး လှပြီ။ လှုပ်ကာလှည့်ကာနှင့် ပေါက်ရောက်နိုင်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားရှင်သည်လည်း ယင်းဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် တစ်ပါးကိုပင်လျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီးကာလ တပည့် သား သာဝကတို့အား အဆုံးစွန်သော မှာတမ်းတော် ကြီးဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် မှာထားတော်မူခဲ့လေပြီ။

ယခုအခါ ဘုန်းကြီးကလည်း ဤဉာဏ်ကို ပင်လျှင် အမြန်ပေါက်ရောက်ကြစေခြင်းငှာ မေတ္တာ တရားကြီး ရှေ့ထား၍ အထူးထင်မြင်လွယ်အောင် ဥပမာ၊ ဥပမေယျ၊ နည်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် တန်ဆာ ဆင်၍ လှည့်လည်ဆုံးမ ဟောပြောတော်မူလေသ တည်း။

ယခုဖော်ပြခဲ့ပြီးသော စကားတော် အစဉ် အတိုင်း ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ သံသရာကြီးထဲက ဖုတ်ပူမီး တိုက်အားဖြင့် အရင်စလို ထွက်မြောက်လိုသော သမ္မာဆန္ဒအကြိမ်ကြိမ် ပေါ်လာပါသည်ဟူ၍ ဘုန်း ကြီးထံ လာရောက်လျှောက်ထားဖူးသော ရွှေတောင် မြို့ရှိ ပင်စင်ရ အငြိမ်းစား အစိုးရမင်း၏ အင်္ဂလိပ် ကျောင်းအုပ်ဆရာ၊ (ဆရာချို) အမည်ရှိသော ဒါယကာကြီး၏ ဇနီးဖြစ်သူ ယောဂီဒါယိကာမကြီး တစ်ယောက်အား သံသရာထွက်ပေါက် နည်းလမ်း ကောင်းကို လှလှကြီးရလေအောင် ဥပနိဿယ ကောင်းများ ပေးထားလေသတည်း။ စုံစမ်း၍ ကြည့် ကြလေ။

အင်ကြင်းမြောင် ဥပနိဿယကို ချဲ့ဦးအံ့။ အဋ္ဌိကရုပ်မှတစ်ပါး အခြားသောရုပ်တို့၏ ခြပ်၊ သဏ္ဍာန်နှင့်ဖြစ်ပေါ်ပုံ၊ မနောဒွါရ၌ ထင်မြင်တတ်ပုံ ပညတ်သဘောတို့ကား ဤသို့တည်း။ ပြဆိုခဲ့ပြီး သော အာနာပါန မာတိကာနည်းလမ်းဖြင့် ပွားများ

အားထုတ်၍ ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဥပစာရ သမာဓိ ကောင်းကောင်းကြီး ရပြီးနောက် အာနာပါန အလုပ်ကို လက်လွှတ်၍ ရုပ်ကိုကြည့်ရှုသောအခါ အချို့သူတို့မှာ ဗဟိဒ္ဓ ရုပ်တုံးရုပ်ခဲကြီးများကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ ဤကား အမှားတည်း။ အချို့မှာ မိမိတစ်ကိုယ်လုံးက မီးခိုးတွေတထောင်းထောင်း ထွက်နေသည်ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့မှာ တစ်ကိုယ်လုံး မီးလောင်၍နေသကဲ့သို့ မီးတောက်၊ မီးလျှံတွေကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ ဤကား အမှားတည်း။

အချို့မှာ အကာရိသော တုံးတိုင်များ၌ ပိုးကောင်သတ္တဝါကလေးတွေ ထိုးသောအခါ ပိုးမှုန့်ကလေးတွေ တဖွဲဖွဲကျလာဘိသကဲ့သို့ မိမိ၏ ကိုယ်သဏ္ဍာန်က ပထဝီကရောကာယ ရုပ်ကလာပ်မှုန့်ကလေးတွေ တဖွားဖွားကျလာသည်ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့မှာ မိုးဖွဲ၊ နှင်းဖွဲကလေးတွေ ကျသကဲ့သို့ မိမိသဏ္ဍာန်က အာပေါ ရုပ်ကလာပ်တွေ ကျနေသည်ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့မှာ မိမိသဏ္ဍာန်က မီးတောက်တွေ ထွက်နေသကဲ့သို့၊ တေဇော ရုပ်ကလာပ်တွေကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့မှာ မိမိသဏ္ဍာန်၌ လေအယာဉ်တွေ ထွက်နေဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မီးခိုးတွေ ထွက်နေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါယော ရုပ်ကလာပ်တွေကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့မှာ ရုပ်သက်သက်ကိုပင် အနိစ္စနှင့်တစ်ခါတည်း ဖက်တွဲ၍ မိမိတစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပျက်ရပ်တွေကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။

ဤနေရာ၌ တည်တည်ကြည်ကြည်နှင့် သံဝေဂရလောက်အောင် မြင်ရလျှင် ကောင်းပါ၏။ ထိပ်ဖွယ် လန့်ဖွယ် ဖြစ်လောက်အောင် မြင်ရလျှင် မိစ္ဆာနတ်တို့ပြသော အာရုံနိမိတ်တို့ဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။

ယခုပြဆိုခဲ့ပြီးသော ရုပ်တွေကို အနိစ္စလက္ခဏာနှင့် ဖက်တွဲ၍ မြင်ရတတ်သည်ဆိုသော်

လည်း ပညတ်သဘောတွေသာဖြစ်၍ လိုရင်း မဟုတ်ချေ။ အချို့မှာ မိမိတစ်ကိုယ်လုံး၌ အရေထူအရေပါးတွေ၊ အလွှားလွှားကွာကျ၍ နေသည်ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ ဤကား အာနာပါနအလုပ်နှင့် မသက်ဆိုင်။ အမှားသာတည်း။ အချို့မှာ အဇ္ဈတ္တ၌ မမြင်။ ဗဟိဒ္ဓ၌သာ အမြဲမြင်၍ အဇ္ဈတ္တသို့ မည်သည့်အခါမှသွင်း၍ မရသူလည်း များစွာရှိတတ်သည်။ ဤကား သမာဓိကောင်းကောင်း မရဘဲလျက် သမာဓိရလေယောင်ယောင်နှင့် နေသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သာတည်းဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။ ထိုသူသည် နောက်က ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဂုဏ်တော်နှင့် မေတ္တာပို့များကို သုံးရက် ပုတီးစိပ်ရမည်။ အာနာပါန မာတိကာနည်းအတိုင်း ငါးရက်လောက် အားထုတ်ရဦးမည်။ ပြီးမှ အလုပ်ခွင်သို့ဝင်၍ အထက်နည်းအတိုင်း ရုပ်ကို ကြည့်မြဲကြည့်လေ။ ဗဟိဒ္ဓမှမြင်လျှင် အဇ္ဈတ္တသို့ သွင်း၍ လွယ်ပြီ။ ဤအခါ အဇ္ဈတ္တမှာ တစ်ခါတည်း မြင်သူလည်း ရှိတတ်ပါ၏။ အချို့သူမှာ အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်၍ အာနာပါနကို ပွားများနေစဉ် များမကြာမီ အဇ္ဈတ္တ ရုပ်ကလာပ်တွေကို ပါရမီအားလျော်စွာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နှင့်တကွ တစ်ခါတည်း ဖက်တွဲ၍ ဖြစ်ပျက် နှစ်ဝလုံးကိုပင် မြင်ရတတ်သည်။

ယင်းသို့ မြင်ရသော်လည်း အားမကျနှင့်။ ပညတ်ရပ်တွေနှင့် ဖက်တွဲ၍ မြင်သော အနိစ္စဖြစ်၍ လိုရင်းမဟုတ်ချေသေး။ အချို့သူမှာ မိမိတစ်ကိုယ်လုံး၌ သစ်ပင်အခေါင်းကြီးများကဲ့သို့ အခေါင်းကြီးဖြစ်၍ အူ-အသည်းနှလုံး၊ ကျောက်ကပ် စသည်တို့ မရှိဘဲ ဟောင်းလောင်းပေါက်ကြီးဖြစ်၍ နေသကဲ့သို့လည်း ထင်ရ မြင်ရတတ်သည်။ ဤကား အာနာပါန အလုပ်နှင့် မဆိုင်ချေ။ သို့သော်လည်း မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် အနှစ်မရှိ။ အခွံအကာသာ သက်သက်ရှိကြောင်းကို ပညတ်ရပ်သဘောဖြင့် မြင်ရခြင်းဖြစ်သည်။ ရှေ့ကိုလည်း ပညတ်ရပ်သဘောတွေ အမျိုးမျိုးမြင်တတ်၊ ထင်တတ်ပုံတွေကို ဖော်ပြရလျှင်

အလွန်ရှည်လျားမည် စိုးသောကြောင့် ထင်ရှားလွယ် ကူရာကိုသာ ဖော်ပြခဲ့သည်။ ဤတွင်၍ ပညတ်ရုပ် တို့၏ အထူးထူးအထွေထွေမြင်ရပုံကို အကျဉ်းအား ဖြင့် ပြဆိုခန်းပြီး၏။

(တစ်နည်း) အချို့သော ယောဂီတို့မှာ ရုပ်ကို ရှေးဦးစွာ မမြင်ဘဲ နာမ်ကိုသာ ပညတ်သဘောအား ဖြင့် အရောင်အဝါတွေနှင့် ရှေးဦးစွာ မြင်ရတတ် သည်။ ဤကား အမှားတည်း။ အလုပ်စခန်းမည် သည်မှာ နာမ်ကို ပထမ မမြင်အပ်။ ရုပ်ကိုသာ ပထမ မြင်ရမည်။ သို့မှသာ လမ်းမှန် အစဉ်အတိုင်း ကျ သည်။ ရုပ်ကို လမ်းကုန်အောင်မြင်ပြီးမှ နာမ်တွေကို မြင်ရမည်။ အချို့မှာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံကိုလည်း မြင်ရ တတ်ပါ၏။ အချို့မှာ ပညတ်ရုပ်တွေကို ပထမမြင်၍ နောက်မှ မိမိအဇ္ဈတ္တဟဒယဝတ္ထုအိမ်ထဲက နာမ် တရားတွေ ပြုံးပြုံးပြက်ပြက် တလက်လက်ဖြစ်ပေါ်၍ နေသည်ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ ဤကား နာမ် တို့၏ ဒြပ်သဏ္ဍာန်၊ အရောင်အဝါတွေနှင့် မြင်ရခြင်း ကြောင့် ပညတ်သဘောတို့သာတည်း။

ထိုသို့ ပြဆိုသည့်အတိုင်း မြင်ရသော ပညတ် ရုပ်နာမ်တို့၏ အပေါ်၌ ဖြစ်ပျက်နှစ်ဝ အနိစ္စဖြစ်သော ပညတ် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကိုလည်း မြင်ရတတ်ပါ၏။ ဤနည်းအတိုင်းပင် မြင်၍ ဤမျှလောက်နှင့်ပင် သာယာနှစ်သက်၍ အချိန်တို့ကို ကုန်လွန်စေခဲ့ပါမူ လိုရင်းကြီးအချုပ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် ပရမတ်တို့၏ ဖြစ်ပျက်နှစ်ဝ အနိစ္စအစစ်ဖြစ်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စခန်းသို့ မပေါက်မရောက်နိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်သည်။ ပညတ် ရုပ်နာမ်တို့၏ ဒြပ်သဏ္ဍာန်တို့ကို သာယာ နှစ်သက်၍နေပါမူ အလုပ်အစစ်ဖြစ်သော ပရမတ် စခန်း၏ အန္တရာယ်ကြီးပေတည်း။ အကြင်ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ယောက်သည် ပညတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တို့ကို မြင်ပြီးမှ အတော်ကြာ ဖြတ်ထားလျှင် ပျောက် ကွယ်၍ သွားတတ်သည်။ ယင်းသို့ ပျောက်ကွယ်၍ သွားသော်လည်း ပရမတ်ရုပ်၊ ပရမတ်နာမ် စခန်းတို့

သို့ ပေါက်ရောက်အောင် ဆက်လက် အားထုတ်နိုင် ပါမူ အလွန်ကောင်းလှပါ၏။ ဤသို့မှ အားမထုတ် နိုင်ပါမူ ယုတ်စွာအဆုံးအားဖြင့် ပညတ်ရုပ်နာမ်နှင့်ပင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာလျှင် မျိုးစေ့ကောင်းကောင်း ရနိုင် စေခြင်းငှာ မည်သည့်အခါမှ လက်လွှတ်၍မပစ်ကြဘဲ အားလပ်ခွင့်အချိန်ရတိုင်း ပွားများ အားထုတ်ကြစေ လိုကြောင်း သတိပေးလိုက်သည်။

(တစ်နည်း) ပညတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့ကို မြင်ပြီး၍ ပျောက်ကွယ် သွားပြီးနောက် အတော်ကြာမှ သတိရပြန်၍ ပညတ်ရုပ်နာမ်တို့ကိုပင် မြင်လိုပြန် သောကြောင့် အာနာပါန စသော သမထအလုပ်တို့ ကို ပွားများ အားထုတ်သော်လည်း မထင်မမြင်နိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်သည်။ ၎င်းပြင် အကြင် ယောဂီတစ်ယောက် သည် ဝိပဿနာဖြစ်သော ဓာတ်ခြောက်ပါး ခန္ဓာ ငါးပါး စသော အလုပ်တို့ကို ပရမတ်ဆိုက်အောင် ထင်မြင်ပေါက်ရောက်ပြီးမှ ထိုယောဂီသည် တစ်ခုခု သော သမထအလုပ်ကို ဆန္ဒရှိ၍ အားထုတ်ငြားသော် လည်း မထင်မမြင်နိုင်ဘဲ ရှိနေတတ်သည်။ အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် မိမိစိတ်က အထက်အလုပ်ကို လုပ် ပြီးမှ အောက်ကျသော သမထအလုပ်ကို လုပ်ရသော ကြောင့်တည်း။ ဤနေရာ၌ ဆိုဖွယ်အထူးကို ဖော်ပြ ဦးအံ့။ အထက်က ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပညတ်ရုပ် နာမ်တို့ကို မြင်ပြီးမှ ပျောက်ကွယ်သွားလျှင် ပြန် ကြည့်၍ မရနိုင်သော် သုံးရက်လောက် ဂုဏ်တော်ကို အစဉ်မပြတ် ကောင်းစွာ ပုတီးစိပ်ရမည်။

၎င်းပြင် အာနာပါနမာတိကာနည်းလမ်း အတိုင်း ထွက်လေဝင်လေ သက်သက်ဖြင့် သမာဓိ ကောင်းကောင်းရအောင် သုံးရက်လောက် ဝီရိယ ကောင်းကောင်းနှင့် အားထုတ်၍နေရမည်။ ယင်းသို့ ဘုန်းကြီးမှာသည့်အတိုင်း အားထုတ်ပွားများ၍ပြီး လျှင် ရှေးက မြင်ဖူးသော ပညတ်ရုပ်နာမ်တို့ကိုပင် ကြည့်မြဲကြည့်လေ။ မနောဒွါရ၌ ထင်လာမြင်လာ လတ္တံ့။ ရုပ်နာမ်ကိုကြည့်သောအခါ အာနာပါနကို

လက်လွတ်ပြီးမှ ကြည့်ရမည်။ သို့မှ တာရှည်စွာ ထင် နိုင်မြင်နိုင်သည်။ အာနာပါနနှင့် ဖက်တွဲ၍ ကြည့် လျှင် ခဏခဏသာ မြင်၍ ပျောက်ကွယ်သွားတတ် သည်။ ဤနည်းကို နောက်ကလည်း သတိပေးခဲ့ဖူး ပြီ။ ယခုထပ်မံ၍ ဖော်ပြခြင်းသည် အနည်းငယ် စကားထူးသောကြောင့် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။

အင်ကြင်းမြောင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဥပနိဿယအတိုင်း နာမ်ကို မြင်သောအခါ ဒြပ် သဏ္ဍာန်နှင့် မြင်ပုံကိုပြဆိုဦးအံ့။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အဇ္ဈတ္တက ထွက်ပေါ်လာသော နာမ်ခန္ဓာတို့သည် ကား ပြီးပြီးပြန် တလက်လက် အနီ၊ အဝါ၊ အပြာ၊ အစိမ်း၊ အရောင်တွေ ထွေးယှက်၍ ပေါ်လာတတ် သည်။ အချို့မှာ နာမ်ချည်းသန့်သန့် ပေါ်လာတတ် သည်။ အချို့မှာ ရုပ်ဒြပ်သဏ္ဍာန်နှင့်တကွ နာမ်ပါ တစ်ခါတည်းလည်း ပြိုင်တွဲ၍ ပေါ်လာတတ်သည်။ အချို့မှာ ရုပ်တွေကို မြင်ပြီးမှ နာမ်တွေပေါ်လာသူ လည်း ရှိတတ်သည်။ ယင်းသို့ ပေါ်လာသည့်အတိုင်း ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံ ဖက်တွဲ၍ အနိစ္စဖြစ်သော ဖြစ်ပျက် နှစ်ဝ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်သို့ ပေါက်အောင် အားထုတ်ရ သူလည်း ရှိတတ်သည်။

အချို့မှာ ရုပ်ကို ရှေးဦးစွာ မြင်စေ၍ အနိစ္စ စသော လက္ခဏာတင်ရှုသဖြင့် အလုံးစုံ ကုန်ပျောက် အောင် ရှုကြည့်ရသူလည်း ရှိသည်။ ဤနည်းအတိုင်း ရုပ်နှင့်သက်ဆိုင်သော ကိစ္စတို့ပြီးဆုံးပြီးမှ ဝေဒနက္ခန္ဓာ ဖြစ်သော နာမ်အလုပ်ကိုတက်၍ ရှုကြည့်ရသူလည်း ရှိသည်။ ရုပ်၌ ဆိုခဲ့သောနည်းအတိုင်း ဝေဒနာ၏ ကိစ္စတုံးလျှင် ကြွင်းသော နာမ်ခန္ဓာ တို့ကို တက်၍ရှု ကြည့်ရသူလည်း ရှိကြပါ၏။ ပရမတ်စခန်းသို့ ပေါက်ရောက်အောင် ကြည့်ရှုစေလျှင် ရက်တွေ ကြန့် ကြာ၍ နေမည်စိုးသောကြောင့် ပညတ်စခန်းနှင့် ပေါက်ရောက်လျှင်ပင် အလွန်ကျေးဇူးများပေပြီ။ နောင်ကို ဉာဏ်ပညာ ကြီးရင့်၍လာသောအခါ ပရမတ်သို့ အလိုအလျောက်အားဖြင့် ပေါက်ရောက်

နိုင်ရန်ရှိပါ၏။ ယခုဘဝတွင် ပရမတ်ရုပ်၊ ပရမတ် နာမ်၊ ပရမတ်အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တစခန်းဖြစ်သော လိုရင်း ဝိပဿနာအလုပ်များသို့ ဆုံးခန်းတိုင်အောင် မပေါက်ရောက်သေးသော်လည်း ရှေ့ဘဝကျလျှင် ဧကန်မှချအားဖြင့် ဆုံးခန်းတိုင်အောင် ပေါက်ရောက် လတ္တံ့။

လိုရင်းအချုပ်မှာ ပရမတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ် တို့ကား ဤသို့တည်း။ ရုပ်အစစ် ပရမတ်ကို မြင်လို လျှင် တစ်ခုခုသော သမထအလုပ်ဖြင့် သမာဓိရရုံ အနည်းငယ် ရှေးဦးစွာ အားထုတ်ပြီးမှ မိမိစိတ်ဉာဏ် နှင့် ရုပ်ကို ဤသို့ ရှုရာ၏။ ပညတ်ရုပ်သာ ဒြပ် သဏ္ဍာန် အစိုင့်အခဲ အမှုန့်တွေရှိသည်။ ပရမတ်ရုပ် မှာ ယင်းသို့မဟုတ်။ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘော အမူအရာကလေး သက်သက်သာရှိသည်။ သဏ္ဍာန် ဟူ၍ အဏုမြူ၊ ပရမာဏုမြူမျှမရှိဟူ၍ သဘော ကလေးသက်သက်ကိုသာ ဉာဏ်နှင့်ရှုရမည်။

ယောဂီ၏ အဇ္ဈတ္တ ဟဒယဝတ္ထုအိမ်၌သာ နာမ်ကို မြင်ရာ၌လည်း စင်စစ်မှာကား အရောင်အဝါ မရှိ။ အာရုံသို့ရှေးရှု ညွတ်သောအခါမှာ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ စသော ကုသိုလ်တရားအာရုံတို့ ဖြစ်ပေါ် လာခိုက် နာမ်ခန္ဓာတို့သည် ညစ်ညစ်ထေးထေး မဟုတ်။ ဟဒယဝတ္ထုအိမ်၌ အလွန်စင်ကြယ်စွာ ပြောင်လက်၍ နေသည်။ သုစရိုက်တရား၊ ပုည ကြိယာတရား၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ၊ တရားအာရုံတို့ ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌လည်း ထိုနည်းအတူ ပင် အညစ်အကြေးကင်းစင်၍ ပြောင်ပြောင်လက် လက် ရှိနေသည်။ (တစ်နည်း)ကာမာဝစရ ကုသိုလ် တရားတို့ ပေါ်လာသောအခါ နာမ်ခန္ဓာတို့သည် အညစ်အကြေးစင်၍ ပြောင်ပြောင်လက်လက် ရှိနေ သည်။ ရူပါဝစရကုသိုလ်တရားတို့ ပေါ်လာသော အခါ ကာမာဝစရအာရုံ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ထက်ပင် တိုး၍ ပြောင်လက်ပါ၏။ ထိုထက် အရူပါဝစရအာရုံက ပြောင်လက်သည်။ ထိုထက် မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်

လေးပါး အာရုံတို့ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ နာမ်ခန္ဓာ တို့ အဆင့်ဆင့် တိုး၍တိုး၍ ပြောင်ပြောင်လက်လက် ရှိသည်။

အကြင်ယောဂီတစ်ယောက်သည် သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်သက်သက်ကို အားထုတ်၍နေသော အခါ မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တ၊ ဟဒယဝတ္ထုအိမ်၌ နာမ်ခန္ဓာ တို့သည် အညစ်အကြေးစင်၍ ပြောင်ပြောင်လက် လက်ရှိနေသည်။ ထိုထက် ဝိပဿနာအလုပ်ကို အား ထုတ်ပွားများသော ထိုယောဂီ၏ နာမ်ခန္ဓာတို့က သာလွန်၍ပင် အထူးသဖြင့် ပြောင်ပြောင်လက်လက် ပြီးပြီးပြက်၊ တထိန်ထိန်ရှိ၍ နေတတ်ပါ၏။ အညစ် အကြေးဆိုသည်ကား လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အာသဝ၊ ဩဃ၊ ယောဂ စသော အာရုံတို့ကို အညစ် အကြေးဆိုသည့် ကုသိုလ်အာရုံပေါ်လာခိုက် အကု သိုလ်အာရုံမပေါ်နိုင်သောကြောင့် အကုသိုလ်အညစ် အကြေး ကင်းစင်၍ ကုသိုလ်အရောင်အဝါ၊ နာမ်ခန္ဓာ တို့သည် ပြောင်ပြောင်လက်လက် ရှိကြကုန်၏။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အာသဝ စသော အကုသိုလ် အာရုံတို့ပေါ်လာခိုက် ကုသိုလ်အာရုံတို့ မပေါ်လာနိုင်။ ထိုအခါ အကုသိုလ်အာရုံတို့ ပေါ်လာ စဉ် နာမ်ခန္ဓာတို့သည်လည်း ကြည်ကြည်လင်လင်နှင့် ပြောင်ပြောင်လက်လက်မရှိ။ ညစ်ထေးထေး ရှိနေ တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် နာမ်ခန္ဓာတို့ မည်သည်မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်၍နေစဉ် အကုသိုလ် အညစ်အကြေး ကင်းစင်၍ ပြောင်ပြောင်လက်လက် ပြီးပြီးပြက် တထိန်ထိန်ဖြစ်ပေါ်၍နေသည်ဟူ၍ ဆို လိုသည်။ စင်စစ်မှာကား အစိမ်း၊ အနီ၊ အဝါ စသော အရောင်အဆင်းတွေနှင့် ပေါ်လာသည်မဟုတ်။ ဟဒယဝတ္ထုအိမ်၌သာ နာမ် ခန္ဓာတို့သည် ကုသိုလ်

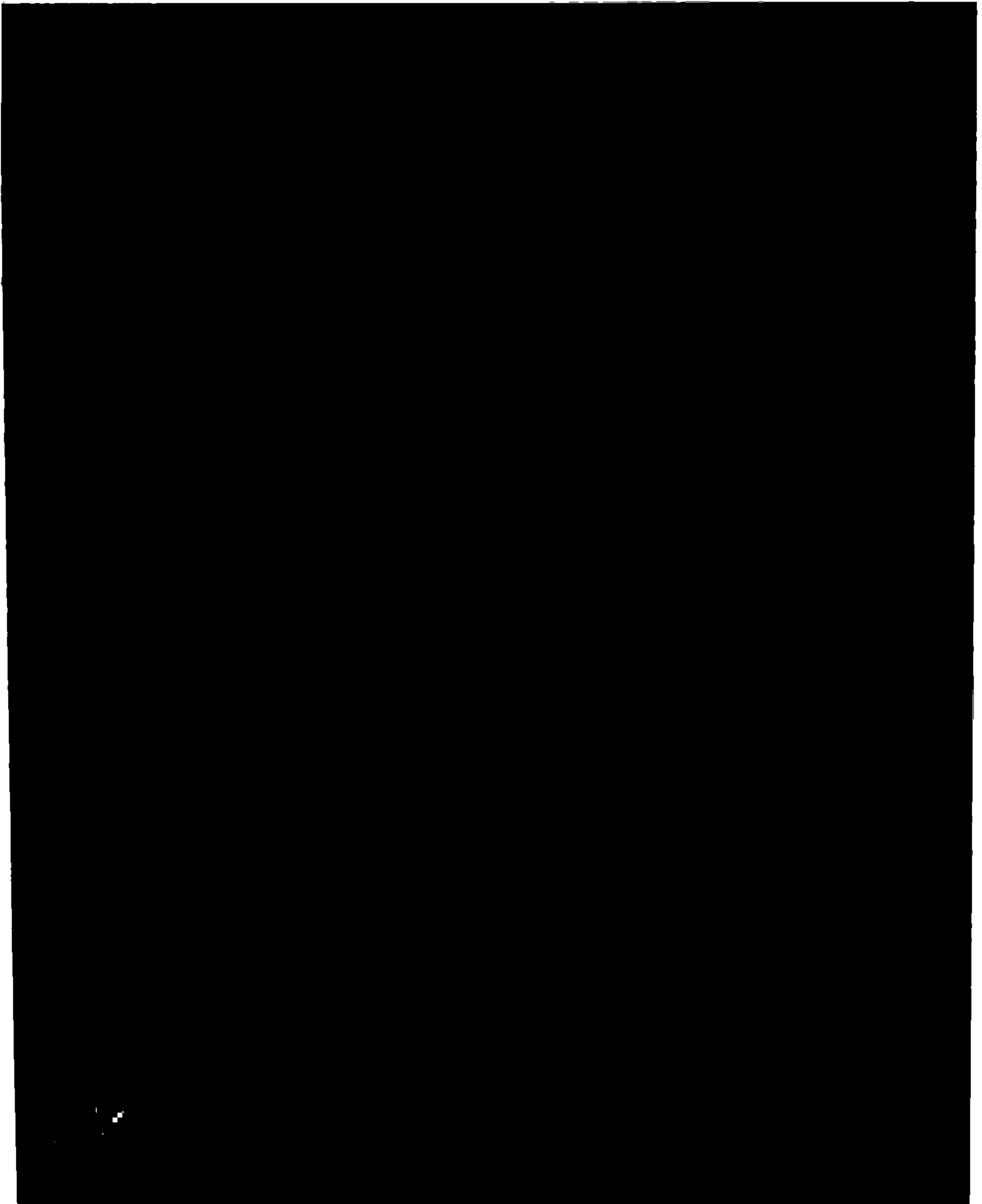
အာရုံဖြစ်ခိုက် ပြောင်တက်၍နေသည်ဟု ပရမတ် သဘောကလေး သက်သက်ကိုသာ ကျမ်းဂန်တို့၌ မိန့်တော်မူသည်။ ဤနေရာ၌ လိုရင်းအချုပ်ကား ကုသိုလ်နာမ်ခန္ဓာတို့မည်သည် ပြောင်ပြောင်လက် လက်ရှိတတ်သော ကုသိုလ်ပရမတ် သဘောကလေး သက်သက်ကိုသာ ဉာဏ်၌ ထင်မြင်စေရမည်။ သို့မှ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့နှင့် ညီညွတ်မည်။ ဤ အချက်မှာ အပြောအဟော အလွန်မှားတတ်သည်။ ကောင်းကောင်းသတိထား၍ ပြောဟောကြလေ။

အကုသိုလ်စင်ကြယ်တဲ့အခါမှာ ဆွတ်ဆွတ် ဖြူသော ပရမတ်သဘောကလေး သက်သက်သာ ဖြစ်၏။ မျက်မြင်မျိုးမဟုတ်။ ဉာဏ်မြင်မျိုးပေ တည်း။ မျက်မြင်မျိုး အသွင်မှန်း၍ ဉာဏ်မျက်စိနှင့် ကြည့်သော်လည်း ကိစ္စမရှိ။ လိုရင်းမှာ နာမ်ခန္ဓာ ဟူသမျှ ကုသိုလ်အရှိန်အဝါတို့ ပေါ်လာသောအခါ ပြောင်ပြောင်လက်လက်ရှိတတ်သော ပရမတ် သဘောကလေးသက်သက်ကိုသာ ဉာဏ်၌ ထင်မြင် အောင် ကြည့်ရမည်။ (ပကတိမျက်စိနှင့် မြင်သကဲ့ သို့ မနောထဲမှ အရောင်အဝါတွေနှင့် ပေါ်လာလျှင် ပညတ်) (သဘောကလေး သက်သက်ပေါ်လာလျှင် ပရမတ်) ဤနှစ်ရပ်ကို သေသေချာချာ ခွဲခြမ်းနိုင်မှ ဉာဏ်ငုံမိသည်။ သို့မဟုတ်လျှင် ပညတ်-ပရမတ် မကွဲဘဲ ရောထွေး၍ နေတတ်သည်။ သတိထားကြ လေ။

[နိဗ္ဗိန္ဒဆရာတော်ကြီး၏ သိက္ခာသုံးပါးပြရာသောကျမ်း၊ ဇေယျဝတီ ဦးသီလာစာရ၏ ဘာဝနာနယဒီပနီကျမ်း၊ ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်၏ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကျမ်း များမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

အင်ကြင်းမြောင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 မြို့မိဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ဒက္ခိဏာရာမအနွယ် မြို့မိဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၄၄-၁၃၀၆]

နာမည်ကျော် “ထေရပဒါန် ဝတ္ထုတော်ကြီး” စသည့် ကျမ်းစာများကို ပြုစီရင်တော်မူခဲ့သော မြို့မိ ဆရာတော် အရှင်ဇေယျသေနသည် ဒက္ခိဏာရာမ တိုက်၌ ပညာသင်ကြားတတ်မြောက်တော်မူခဲ့သည့် သာသနာ့ ဝန်ဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်တော်မူသည်။

ဆရာတော်လောင်းလျာကို မကွေးမြို့ ရေ အောင့်တိုက်နယ် မြို့မိရွာ၌ သက္ကရာဇ် ၁၂၄၄-ခုနှစ် တွင် မီးရှူးသန့်စင်ဖွားမြင်တော်မူခဲ့သည်။ နံတော် အင်္ဂါသားဖြစ်သည်။

သက်တော် ၁၀ နှစ်သားအရွယ်တွင် သရဇော် ရွာ ဆရာတော်ထံရောက်ရှိ၍ သင်ပုန်းကြီး၊ မင်္ဂလ သုတ်၊ ပရိတ်ကြီးစသည့် လောကုတ္တရာ အခြေခံ ကျမ်းစာများကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ သရဇော်ရွာ ဆရာဘုန်းတော်ကြီးဘုရားက “ဤသူငယ် ပညာ တတ်မည်ဧကန်ပင်” ဟု မြော်မြင်သိရှိတော်မူသဖြင့် ဂရုစိုက်၍သင့်လျော်သည့် စာပေများကိုလည်း သင်ပြ ပေးတော်မူသည်။

သက်တော် ၁၁-နှစ်သားအရွယ်တွင် ရှင်သာ မဏောဝုတ်၍ ဘုရားဇိနော်သာသနာတော်ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော် က “ဤသာမဏောသည် ကာမဖွဲ့နှောင် လူတို့ဘောင် ကို အပြီးတိုင်ရှောင်ခွာမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်ပေလိမ့်

မည်၊ အောင်သင့် အောင်ထိုက်သည့် ကာမအနှောင်ကို ဧကန်အောင်မြင်သည့် သာသနာ့စစ်သည်တော် ရဟန်းတော်ကောင်း” ဟူသော ပဝတ္တနိမိတ်ကို ယူ တော်မူ၍ ရှင်ဇေယျသေန ဟု မှည့်ခေါ်တော်မူသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ကြောင်း “ဇေယျသေနာ ဘိဓာနေန၊ အသက်ဆယ်နှစ်ကျောင်းသားဖြစ်၍ ဆယ့်တစ်နှစ် အရွယ် သူငယ်စဉ်က သင်ပြမကွာ ငယ်ဆရာသည် နောင်ခါစင်စစ် ရဟန်းဖြစ်မည့် ဘွဲ့ချီ ထူးထွေမှည့် ခေါ်လေ၍ ဦးဇေယျသိန်-ဟူသော အမည်ကိုရသော” ဟူ၍ ကိုယ်တိုင် ဖော်ပြတော်မူခဲ့သည်။

သက်တော် နှစ်ဆယ်ပြည့်မြောက်ရာအခါ တွင် ဥဇ္ဈာယ်ဆရာတော် ထင်မြင်တော်မူသည့် အတိုင်း ရဟန်းဘဝ ဒုလ္လဘသို့ ရောက်ရှိတော် မူခဲ့ လေသည်။ အရှင်ဇေယျသေနသည် ရဟန်းငယ်ဘဝ ကပင် သိက္ခာသီလကို ရိုသေစွာ ထိန်းစောင့်ရှောက် တော်မူကာ ဘုရားမြတ်စွာ သာသနာ့ဝန်ကို ထမ်း ဆောင်တော်မူခဲ့သည်။

စာသင်သား ရဟန်းငယ်အရွယ်တွင် မန္တလေး မြို့ ဒက္ခိဏာရာမကျောင်းတိုက်ကြီး၏ ပရိယတ္တိ ဂုဏ်သတင်းသည် အရှင်ဇေယျသေနထံသို့လည်း ကြိုငံလှိုင်ခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ “ငါသည် မန္တလေး မြို့ ဒက္ခိဏာရာမ ဝိဇ္ဇာယတနကြီးသို့ မုချမဖောက်

အရောက်သွား၍ ဂန္ထန္တရအစားစားကို ကြီးမားသော လုံ့လဝီရိယဖြင့် သင်ယူ၍ ဝိညာဉ်ဂိုဏ်းဝင်ပညာရှင် လုပ်မည်” ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချတော်မူပြီး မန္တလေးမြို့ ဒက္ခိဏာရာမ ဝိဇ္ဇာယတနကြီးသို့ ကြွရောက်သီတင်း သုံးတော်မူ၍ မဟာနာယကဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်အာစာရ၊ စာချအကျော် ဆရာတော် ဦးရန်ကုန် ခေါ် အရှင်သုဇာတ စသည်တို့ထံတွင် သင်အပ်သမျှ ဂန္ထန္တရအဝဝကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

၎င်းပြင် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမတိုက် တော်တည် ဒီဃဒဿီ ရေစကြိုဆရာတော်ဘုရားကြီး အထံတော်၌လည်း နိကာယ်ငါးဝ ကျမ်းကန္တကို ဥဿဟဇ္ဇလုံ့လဖြင့် လိုက်နာသင်ယူတော်မူခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ကား နောင်လာနောက်သား ရဟန်းသာမဏေတို့အား “အို နောင်လာ နောက်သား ညီတော် ရဟန်းသာမဏေများ၊ သင် ညီတော်ရဟန်း သာမဏေတို့သည် ငါ့နယ်အလား အလုပ်လုပ်ကြရ မည်” ဟု ပြောဆိုညွှန်ပြသည့်အလား သာသနာတော်၌ ကောင်းမြတ်သော အလုပ်များစွာတို့ကို ပြုလုပ်တော် မူခဲ့လေသည်။ မန္တလေး၊ ပခုက္ကူပညာသင်နည်း နှစ် မျိုးလုံး သင်ယူ တတ်မြောက်တော်မူပြီးနောက် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးသို့ ကြွရောက်သီတင်း သုံးတော်၍ သပိတ်တစ်လုံး သုံးထည်သော သင်္ကန်းကို ဆောင် တော်မူ၍ ပဋိပတ်အလုပ်ကို ကြိုးကုတ်အားသစ်တော် မူခဲ့လေသည်။ ရဟန်းသာမဏေ၊ ဥပါသကာ ဥပါ သိကာတို့အား ဝိပဿနာတရားများကို ဟောကြား တော်မူ၍လည်း ချီးမြှောက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဝိပဿနာတရားတော်များ ဟောကြားတော်မူ ရင်း ဖျာပုံမြို့၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ခေတ်ကာလ သမအခြေအနေအရ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်၊ ဟိန္ဒူ၊ ပါဠိ လေးဘာသာ စာသင်ကျောင်းကိုလည်း တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်တော်မူခဲ့လေသည်။ ရန်ကုန်မြို့ ပဋိပတ္တိ သာသနာနဂ္ဂဟအသင်းကြီးမှ ထုတ်ဝေသည့် လစဉ် စာစောင်များ၌လည်း ဝိပဿနာ ဆောင်းပါးများစွာ

တို့ကို ရေးသားချီးမြှင့်တော်မူခဲ့သည်။

ဤမျှဖြင့် သာသနာပြုရသည်ကို အားရ ကျေနပ်တော်မမူသေးဘဲ ရန်ကုန်မြို့ သရက်တော ကျောင်းတိုက်အတွင်း ဝါးကျောင်းကလေး တစ် ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူကာ ကျမ်းဂန်များစွာ တို့ကိုလည်း ရေးသားစီရင်တော်မူခဲ့လေသည်။

ထေရာပဒါန် ဝတ္ထုတော်ကြီး ပထမတွဲ၊ ထေရာပဒါန် ဝတ္ထုတော်ကြီး ဒုတိယတွဲ၊ ထေရာ ပဒါန် ဝတ္ထုတော်ကြီး တတိယတွဲ၊ ထေရာပဒါန် ဝတ္ထု တော်ကြီး စတုတ္ထတွဲ၊ ထေရီအပဒါန် ဝတ္ထုတော်ကြီး ပထမတွဲ၊ ထေရီအပဒါန် ဝတ္ထုတော်ကြီး ဒုတိယတွဲ၊ ထေရီအပဒါန် ဝတ္ထုတော်ကြီး တတိယတွဲ၊ ထေရီ အပဒါန် ဝတ္ထုတော်ကြီး စတုတ္ထတွဲ၊ ဝိမာန ဝတ္ထုတော် ကြီး၊ သုတ်သီလကွန် ဝတ္ထုတော်ကြီး၊ မူလ ပဏ္ဏာသ ဝတ္ထုတော်ကြီး၊ ဝိထိလက်ဆန်းကျမ်း၊ ဝိပဿနာ ဓာတ်ပညာကျမ်း၊ မေတ္တာဖလပကာသနိကျမ်း၊ ဝိပဿနာဖြတ်လမ်းကျမ်း၊ ဇော်ဂျီဝိဇ္ဇာလမ်းမှန်ကျမ်း စသည်တို့ ဖြစ်ကုန်သည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် သာသနာတော်၌ အလွန်လျှင် အလုပ်လုပ်တော်မူသည်။ ရန်ကုန်မြို့ သရက်တောတိုက် မြို့မိကျောင်း၌ လည်းကောင်း၊ မြို့မိရွာ မြို့မိကျောင်း၌လည်းကောင်း၊ အခါအား လျော်စွာ လှည့်လည် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ သီတင်းသုံးလေရာအရပ်၌ စာပေကြည့်ရှုခြင်း၊ တရား ဓမ္မဟောပြခြင်းစသည်ဖြင့် သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့သည်။

ယင်းသို့ မဟာဥဿဟဇ္ဇလုံ့လဖြင့် သာသနာ့ ဝန်ကို ထမ်းဆောင်တော်မူရင်း ၁၃၀၆-ခုနှစ် ဝါခေါင် လဆုတ် ၅-ရက် ည ၁၁-နာရီအချိန်တွင် ဘဝ နတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် မြို့မိဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်၊ မဖြစ်ချင်၊ မဂ္ဂင်တရားမြတ်။
မဖြစ်ချင်မှ၊ လမ်းမှန်ကျ၊ မဂ္ဂသစ္စာမှတ်။
ဖြစ်ပျက်ရှုကြံ၊ မဂ်လမ်းမှန်၊ နိဗ္ဗာန်မြင်ကြောင်းမှတ်။

ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ မယွင်းဒုက္ခမှတ်။
ဖြစ်ချင်ပြန်က၊ သမုဒယ၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းမှတ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ဒက္ခိဏာရာမအနွယ် မြို့မိဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

ဝိပဿနာ ဓာတ်ပညာ

- (၁) ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ မယွင်းဒုက္ခမှတ်။
- (၂) ဖြစ်ချင်ပြန်က၊ သမုဒယ၊ ဒုက္ခ ဖြစ်ကြောင်းမှတ်။
- (၃) ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်၊ မဖြစ်ချင်၊ မဂ္ဂင်တရားမြတ်။
- (၄) မဖြစ်ချင်မှ၊ လမ်းမှန်ကျ၊ မဂ္ဂသစ္စာမှတ်။
- (၅) မဖြစ်ပါမှ၊ နိရောဓ၊ ဒုက္ခအေးငြိမ်းမှတ်။
- (၆) သစ္စာလေးပါး၊ မှန်တရား၊ ပိုင်းခြားသိအောင်မှတ်။
- (၇) သံပေါက်လင်္ကာ၊ ဤကဗျာ၊ နှုတ်မှာ ဆောင်၍မှတ်။
- (၈) ကြိမ်ဖန်များစွာ၊ ကြံစည်ပါ၊ မှန်ရာ သိကြောင်းမှတ်။
- (၉) အမှန်သိမှ၊ သည်ဒုက္ခ၊ လွတ်ရလိမ့်မည်မှတ်။
- (၁၀) ယောဂီဝိဇ္ဇာ၊ ဓာတ်ပညာ၊ လိုက်ပါ သည်လုပ်ရပ်။

သစ္စာလေးပါးကို သိစေရန် ဖွဲ့စီ၍ပြသော ယောဂီဝိဇ္ဇာသံပေါက် လင်္ကာ (၁၀) ပုဒ်ကို အတိုဆုံး- အနည်းဆုံး အကျဉ်းချုပ်၍ နှလုံးသွင်းရန် အဆီအနှစ်ကို ညှစ်ကာထုတ်လျှင် ဖြစ်ချင်-ဖြစ်၊ မဖြစ်

ချင်-မဖြစ်၊ သစ္စာလေးပါးအစစ် ဟူသော ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာ ထွက်၍လာ၏။

ဤဆောင်ပုဒ်လင်္ကာတစ်ပုဒ်နှင့် သံပေါက်လင်္ကာ (၁၀)ပုဒ် အဓိပ္ပာယ်တူအနက်တူ အကျဉ်းအကျယ်မျှသာ ထူးခြားသည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ၂-မျိုး

ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာကို အခါမပြတ် ဆင်ခြင်စဉ်းစားလျှင် ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်၏။ စဉ်းစားဆင်ခြင်ဖန်များလျှင် ဖြစ်ပျက်ကို မြင်လာ၏။ ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြစ်၏။

မိမိကိုယ် တစ်ကိုယ်လုံး၌ ဖြစ်ကြောင်းရှိ၍ သာလျှင် ဖြစ်ပျက်-ဖြစ်ပျက်နေသည်။ ဖြစ်ကြောင်း မရှိလျှင် ဖြစ်ပျက်-ဖြစ်ပျက်မနေဟူ၍ ကောင်းစွာ ထင်မြင်သောဉာဏ်ကို ပစ္စယတော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဆိုသည်။

မိမိကိုယ် တစ်ကိုယ်လုံး၌ ရှေးကဖြစ်ဖူးသော အဟောင်းရုပ်နာမ်မရှိ၊ ယခုဖြစ်ဆဲ၊ ပျက်ဆဲသော ရုပ်နာမ် အသစ်သစ်တို့သာလျှင် ဖြစ်ပျက်-ဖြစ်ပျက်နေသည်ဟူ၍ ကောင်းစွာထင်မြင်သော ဉာဏ်ကို ခဏတော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဆိုသည်။

သစ္စာ ၄-ပါး

ဖြစ်ချင်-ဖြစ်၊ မဖြစ်ချင်-မဖြစ်၊

သစ္စာလေးပါးတရားအစစ်

ဤဆောင်ပုဒ်လင်္ကာကိုမူတည်၍ ဖြစ်ပျက် နှင့် မဖြစ် ကို မြင်အောင်ရှုရမည်။ စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ ထင်မြင်အောင်ရှုရာ၏။

ဖြစ်ချင် ဆိုသည်ကား သမုဒယသစ္စာ။ ဖြစ် ဆိုသည်ကား ဒုက္ခသစ္စာ။ မဖြစ်ချင် ဆိုသည်ကား မဂ္ဂသစ္စာ။ မဖြစ် ဆိုသည်ကား နိရောဓသစ္စာ။ (ဥဒ္ဒေသ အကျဉ်းပြ။)

ဖြည်းဖြည်းလေးလေးစဉ်းစဉ်းစားစားရှု မမြန်နဲ့

ဖြစ်ချင်လိုသာလျှင် ဖြစ်သည်၊ မဖြစ်ချင်လျှင် မဖြစ်ဘူး။

အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်ချင်ရသလဲ ?။

ဖြစ်ပျက်-ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို မမြင်လို့ ဖြစ် ချင်သည်။

ဘာ၏ဖြစ်ပျက်ပါလဲ ?။

ရုပ်နာမ်၏ ဖြစ်ပျက်၊ အဆင်းဖြစ်ပျက်၊ အသံ ဖြစ်ပျက်၊ အနံ့ဖြစ်ပျက်၊ အရသာ ဖြစ်ပျက်၊ ကြမ်း ချော-ခုခံဖြစ်ပျက်၊ တောင့်-တင်း-တွန်း-တိုး- ဖြစ်ပျက်၊ ပူ-အေး-နွေးလော-ဖြစ်ပျက်။

ယိုစီး၊ ဖွဲ့တွဲ၊ စေးနဲ၊ ချွဲကျို၊ တွဲအိစေးကပ် အာပေါဓာတ်

ယိုစီး၊ ဖွဲ့တွဲ- ဖြစ်ပျက်။ စေးနဲ၊ ချွဲကျို- ဖြစ်ပျက်။ တွဲအိ၊ စေးကပ်-ဖြစ်ပျက်။

မြင်စိတ်ဖြစ်ပျက်။ ကြားစိတ်ဖြစ်ပျက်။ နံစိတ် ဖြစ်ပျက်။ လျက်စိတ်ဖြစ်ပျက်။ (စပ်၊ ငန်၊ ခါး၊ ချဉ်၊ ချို၊ ဆိမ့်၊ ဖန်-ဖြစ်ပျက်) ထိစိတ်ဖြစ်ပျက်၊ သိစိတ် ဖြစ်ပျက်။

မြင်တွေ့၊ ကြားတွေ့၊ နံတွေ့၊ လျက်တွေ့၊ ထိတွေ့၊ သိတွေ့၊ အတွေ့၊ ခြောက်မျိုး ဖြစ်ပျက်။

မြင်သိ ကြားသိ နံသိ လျက်သိ ထိသိ တွေးဆသိ အသိခြောက်မျိုး ဖြစ်ပျက်။

အကောင်းဖြစ်ပျက်။ အဆိုးဖြစ်ပျက်။ (နာ ကျင်ကိုက်ခဲ-ညောင်းညာ၊ ထုံကျင်၊ ဒုက္ခဝေဒနာ ဖြစ်ပျက်။)

အသိဖြစ်ပျက် အမြင်ဖြစ်ပျက် အကြံဖြစ်ပျက် အမှတ်ဖြစ်ပျက် အပြုအမူဖြစ်ပျက် အယူအဆဖြစ် ပျက် အစွဲအလန်းဖြစ်ပျက်။

အဆင်းရပ်တွေ ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို မမြင်၊ အသံရပ်တွေ၊ အနံ့ရပ်တွေ၊ အရသာရပ်တွေ၊ အထိ ရပ်တွေ၊ ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို မမြင်၊ မြင်စိတ်၊ ကြား စိတ်တွေ ဖြစ်ပျက်၊ ဖြစ်ပျက်နေသည်ကိုလည်း မမြင်။

ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်

၎င်းဖြစ်ပျက်တို့ကိုမမြင်လို့ လူထင်သည်၊ မိန်းမထင်သည်၊ ယောက်ျားထင်သည်၊ အထင်လွဲ သည်။ အဟုတ်အမှန်ကို မထင်၊ မမြင်၊ မသိ။ အဲသည်ဟာ အဝိဇ္ဇာပဲ၊ သညာဝိပ္ပုလ္လာသပဲ၊ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိပဲ။

လူထင်လို့ လူဖြစ်ချင်သည်၊ မိန်းမထင်လို့ မိန်းမဖြစ်ချင်သည်၊ ယောက်ျားထင်လို့ ယောက်ျား ဖြစ်ချင်သည်၊ လိုချင်သည်၊ ခင်မင်သည်၊ စုံမက် သည်၊ တောင့်တသည်။ အဲဒါ တဏှာပဲ၊ သမုဒယ သစ္စာပဲ၊ ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းပဲ။

ဘာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းလဲ ?။

ရုပ်နာမ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ အဆင်းရုပ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ အသံရုပ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ အနံ့ရုပ်ဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း။ အရသာ ရုပ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ အထိရုပ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ (ကြမ်းချော၊ ခုခံ၊ ထိ။ တောင့်၊ တင်း၊ တွန်း၊ တိုး၊ ထိ၊ ပူ၊ အေး၊ နွေးလောထိ။ အထိ ရုပ်သုံးမျိုး) ပထဝီဓာတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ ဝါယောဓာတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ တေဇောဓာတ်

ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။ (ကြမ်းချော၊ ခုခံထိ ပထဝီ
ဓာတ်။ တောင့်၊ တင်း၊ တိုးထိ ဝါယောဓာတ်၊ ပူ၊
အေး၊ နွေး၊ လောထိ တေဇောဓာတ်။) နာ၊ ကျင်၊
ကိုက်ခဲ၊ ညောင်းညာ၊ ထုံကျင်၊ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ခြင်း
၏ အကြောင်း။ အမြင် အသိ အထိ အတွေ့၊
အကောင်း အဆိုး အမှတ် အကြံ အပြု အမှု အယူ
အဆ အစွဲအလန်းတို့ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း။

ဖြစ်ချင်လို့ ဖြစ်သမျှ ရုပ်နာမ်တို့သည် ဖြစ်
ပျက်ဖြစ်ပျက်နေကုန်၏။ အဆင်းရပ်သည် ဖြစ်ပျက်
ဖြစ်ပျက်နေ၏။ အသံရပ်သည် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေ
၏။ အနံ့ရပ်သည် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၏။ (စပ်-
ငန်-ခါး-ချဉ်-ချို-ဆိမ့်-ဖန်) အရသာရပ်သည်
ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၏။ ကြမ်းချော၊ ခုခံ၊ ပထဝီ
အထိရပ်သည် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၏။ တောင့်၊
တင်း၊ တွန်း၊ တိုး ဝါယော အထိရပ်သည် ဖြစ်ပျက်
ဖြစ်ပျက်နေ၏။ ပူ၊ အေး၊ နွေး၊ လော တေဇော
အထိရပ်သည် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေ၏။ ယိုစီး၊ ဖွဲ့တွဲ၊
စေးနု၊ ချွဲကျို၊ တွဲအိစေးကပ် အာပေါဓာတ်ဖြစ်ပျက်
ဖြစ်ပျက်နေ၏။

အဆင်းရပ်၊ အသံရပ်၊ အနံ့ရပ်၊ အရသာရပ်၊
အကြမ်းရပ်၊ အချောရပ်၊ အပူရပ်၊ အအေးရပ်၊
အလုံးစုံသော ရုပ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်
နေကုန်၏။

နပ်နပ်ဖွဲဖွဲလှုပ်လှုပ်ရွရွ မွေ့ကြဲမှု ဖြစ်ပျက်
ကြ၏။ မြင်စိတ်၊ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စိတ်ဝိညာဏ်
နာမ်တရားတို့သည်လည်း ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေကုန်
၏။ အကောင်းသုခ ဝေဒနာ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၏။
အဆိုးဒုက္ခဝေဒနာ၊ နာကျင် ကိုက်ခဲ ဒုက္ခဝေဒနာ၊
ညောင်းညာ ထုံကျင် ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်
နေ၏။

အမြင်၊ အသိ၊ အထိ၊ အတွေ့၊ အကောင်း၊
အဆိုး၊ အမှတ်၊ အကြံ၊ အပြု၊ အမှု၊ အယူ၊ အဆ၊
အစွဲ၊ အလန်းတို့သည် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း ဒုက္ခ

သဘောတွေချည်းပဲ။ လှုပ်လှုပ်၊ ရွရွ၊ နပ်နပ်၊ ဖွဲဖွဲ၊
မွေ့ကြဲမှု ဖြစ်ပျက်ကြ၏။ အဲဒါ ဒုက္ခသစ္စာပဲ။ ဆင်းရဲ
အမှန်ပဲ။ လှုပ်လှုပ်ရွရွ နပ်နပ်ဖွဲဖွဲ မွေ့ကြဲမှု ဖြစ်ပျက်
ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို သုခ မဆိုနိုင်။ ငြိမ်းသည်ဟု
မဆိုနိုင်။ အေးသည်ဟု မဆိုနိုင်။ ငြိမ်းအေးချမ်းသာ
ဟူ၍ မဆိုနိုင်။ မဖြစ်မှသာလျှင် ငြိမ်းသည်-အေး
သည်ဟူ၍ ဆိုနိုင်သည်။

မိမိကိုယ်မှာ အဆင်းရပ်တွေ အသံရပ်တွေ
အနံ့ရပ်တွေ စိတ်ဝိညာဏ်တွေ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေ
သည်ကို စဉ်းစဉ်းစားစား ဂရုစိုက်၍ရှု။ သူတစ်ပါး
ကိုယ်မှာလည်း အဆင်းရပ် အသံရပ် အနံ့ရပ်တွေ
ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို စဉ်းစားဆင်ခြင်၍ရှု။
သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ အလုံးစုံ၌ ဘယ်သင်းဘယ်ဟာမဆို
မြင်သမျှ ကြားသမျှ သိသမျှ ရုပ်တရား နာမ်တရား
တို့သည် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေကုန်၏ဟူ၍ ဆင်ခြင်
စဉ်းစား၍ရှု။ အလုံးစုံသော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်
အဟုတ်အမှန်အားဖြင့် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် သာလျှင်
နေကုန်၏။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသော အဟုတ်
အမှန်ကို တကယ် ထင်မြင်ပါလျှင် မဖြစ်ချင်တော့ဘူး
ပေါ့။ ဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးဟာ အလိုလို
ပျောက်၍ သွားရောပေါ့။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် တပျက်
ထဲ ပျက်၍နေသည်ကို တမြင်ထဲ မြင်၍ နေလျှင်
ဖြစ်ချင်ဦးမည်လား?။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ဖြစ်ပျက်
ဖြစ်ပျက် တပျက်ထဲပျက်၍ နေသည်ကို မမြင်ပါလျှင်
မဖြစ်ချင်ဘူးဟဲ့၊ အောင့်လို့နေမတဲ့ ဆိုပေမဲ့ မနေ
နိုင်ဘူး။ ဖြစ်ချင်လို့ ဖြစ်လာဒါပဲ။

လှုပ်လှုပ်ရွရွ နပ်နပ်ဖွဲဖွဲ မွေ့ကြဲမှု ဖြစ်ပျက်
ဖြစ်ပျက် တပျက်ထဲ ပျက်၍နေသော ဖြစ်ပျက်အစဉ်
ကို တမြင်ထဲမြင်၍နေလျှင် မဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့ သဘော
မျိုးဟာ အလိုလို ပေါ်၍လာလေသည်။ ဖြစ်ချင်
ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးဟာ အလိုလိုပျောက်၍ သွားလေ
သည်။ အဲဒါ-မဂ္ဂသစ္စာ၏ ပဟာနသတ္တိပဲ။ သမုဒယ
တဏှာကိုပယ်ခြင်းပဲ။

မဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့ ပဟာနသဘော စွဲစွဲမြဲမြဲ နောက် မဆုတ်ပဲ သမုတ္တေဒအနေနှင့် ပေါ်လာလျှင် မဖြစ် ကို အာရုံပြုလေ၏။ မဖြစ် သို့ရောက်လေ၏။ အဲသည် (မဖြစ်) ဟာ နိဗ္ဗာန်ပဲ။ ဘာ၏ မဖြစ်ရာပါလဲ။ အဝိဇ္ဇာ၏ မဖြစ်ရာ။ တဏှာ၏ မဖြစ်ရာ ကြွင်းမဲ့ဥသည့် အကုန်မဖြစ်၊ နောင်တစ်ဖန် ထပ်မံ၍မဖြစ် “အဝိဇ္ဇာ ယတွေဝ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓာ” ဖြစ်သည်။ အဲသည် မဖြစ် ကိုမှ နိရောဓသစ္စာဆိုသည်။ နိဗ္ဗာန် ဆိုသည် ငြိမ်းသည်-အေးသည်ဟု ဆိုသည်။ အစ္စန္တ အတ္တဂံမ ဖြစ်ပျက်၏ အဆုံးစွန် (မဖြစ်) ကို နိဗ္ဗာန် အစစ်ဆိုသည်။ (အစ္စန္တတ္တဂံမ-ဘေဒအတ္တဂံမ ဟူ၍ အတ္တဂံမ ၂-မျိုး၊ နိဒါနသံယုတ် အဋ္ဌကထာ-၇၀။)

အဘာဝပညတ် မဖြစ်မျိုးဟာက နိရောဓ သစ္စာမဟုတ်၊ မဂ်၏အာရုံမဟုတ်၊ နတ္ထိဘောပညတ် (မဖြစ်) မျိုးဟာကလဲ၊ နောင်တစ်ဖန် အတ္ထိဘော ပညတ်အဖြစ်မျိုးသို့ ရောက်လာတတ်၏။ နိရောဓ သစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်မဟုတ်။ (နိရောဓ-မဖြစ်။ သစ္စာ- အမှန်။ နိရောဓသစ္စာ-မဖြစ်အမှန်)

ဖြစ်-ပရမတ်၊ မဖြစ်-ပရမတ်ဟူ၍ ပရမတ် နှစ်မျိုး။ “ဥပ္ပါဒေါသင်္ခါရာ၊ အနုပ္ပါဒေါနိဗ္ဗာန်” သင်္ခါ- ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ ဥပ္ပါဒေါ- ဖြစ်တရား။ နိဗ္ဗာန်- နိဗ္ဗာန်သည်။ အနုပ္ပါဒေါ- မဖြစ်တရား။ ဖြစ်ပရမတ်သည် ငြိမ်းအေးတဲ့ သဘောမဟုတ်- ဒုက္ခ။ မဖြစ် ပရမတ်သည် ငြိမ်းအေးတဲ့ သဘော မို့လို့-သုခ။ “အဘိနိဗ္ဗတ္တိဒုက္ခာ၊ အနဘိနိဗ္ဗတ္တိသုခါ”။ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ- ဖြစ်ခြင်းသဘောသည်။ ဒုက္ခာ- ဆင်းရဲသဘောတည်း။ အနဘိနိဗ္ဗတ္တိ- မဖြစ်သဘော သည်။ သုခါ- ချမ်းသာသော သဘောတည်း။

ဖြစ်ပျက်ခြင်းကို (အနိစ္စ- ဒုက္ခ- အနတ္တ) လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးဆိုသည်။ ဖြစ်-အနိစ္စ၊ ပျက်- အနိစ္စဟူ၍ အနိစ္စနှစ်မျိုး။ ဖြစ်-ဒုက္ခ၊ ပျက်-ဒုက္ခဟူ၍ ဒုက္ခနှစ်မျိုး။ ဖြစ်-အနတ္တ၊ ပျက်-အနတ္တ၊ မဖြစ်- အနတ္တဟူ၍ အနတ္တသုံးမျိုး။

လှုပ်လှုပ်ရွရွ နုပ်နုပ်ဖွဲဖွဲ မွမ္မကြံမျှ ဖြစ်ကြ သည်ကို ဖြစ်-အနိစ္စဆိုသည်။ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောဆိုသည်။ မမြဲခြင်းသဘော ဆိုသည်။ ပကတိငြိမ်သက်သော သဘောမဟုတ်။ မရှိရာမှ- ရှိလာသော ဖောက်ပြန်ခြင်းတစ်မျိုးဖြစ်သည်။

ဖြစ်-ဖောက်ပြန်။ ပျက်-ဖောက်ပြန်ဟူ၍ ဖောက်ပြန်ခြင်းနှစ်မျိုးကို မမြဲ သဘောဆိုသည် အနိစ္စလက္ခဏာဆိုသည်။ ဥပါဒ်ကို ဖြစ်-ဖောက် ပြန်ဆိုသည်။ ဘင်ကို ပျက်-ဖောက်ပြန်ဆိုသည်။ မရှိရာမှ-ရှိလာသော ဖောက်ပြန်ခြင်းတစ်မျိုး။ ရှိရာမှ- ပျက်သွားသော ဖောက်ပြန် ခြင်းတစ်မျိုး။ အဒဿနတော- မရှိရာမှ။ အာယန္တိ- ဖြစ်လာ ကုန်၏။ (ဖြစ်-ဖောက်ပြန်) ဘင်္ဂါ- ပျက်ကုန်သော ရုပ်နာမ်တို့သည်။ အဒဿန- မရှိရာသို့။ ဂစ္ဆန္တိ- သွားရောက်ကုန်၏။ (ပျက်-ဖောက်ပြန်။)

အာကာသေ- ကောင်းကင်၌။ ဝိဇ္ဇု ပွါဒေါဝ- လျှပ်လက်သကဲ့သို့။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိဝယန္တိစ- ဖြစ်ကြ ပျက်ကြကုန် (ဖြစ်၊ ပျက်-ဖောက်ပြန်)

လှုပ်လှုပ်ရွရွ နုပ်နုပ်ဖွဲဖွဲ မွမ္မကြံမျှ ဖြစ်ကြ ပျက်ကြသည်ကို ဖောက်ပြန်ခြင်းဆိုသည်။ မမြဲဆို သည်။ အနိစ္စဆိုသည်။ ဖြစ်ခြင်း-ပျက်ခြင်း-ဖောက် ပြန်ခြင်း မရှိလျှင် မြဲသည်။ နိစ္စဆိုသည်။ သုခဆို သည်။ အေးမြသည်။ ငြိမ်းအေးသည်။ နိဗ္ဗာန်ဆို သည်။

(မှာတမ်း။ ။ အနိစ္စ-အနိစ္စဟူ၍ ရွတ်ဆို အောက်မေ့လေ့လာ သည်ထက်၊ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် ဟူ၍ ရွတ်ဆိုအောက်မေ့ ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းရဒါက သာ၍ ထင်လွယ် မြင်လွယ်သည်။ မြန်မာလူမျိုးမှာ- မြန်မာစကားနဲ့ ပါဠိလူမျိုးမှာ- ပါဠိစကားနဲ့ ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ ထင်လွယ် မြင်လွယ်သိလွယ်သည်။)

လှုပ်လှုပ်ရွရွ နုပ်နုပ်ဖွဲဖွဲ မွမ္မကြံမျှ ဖြစ်ကြသော သဘောကို သုခမဆိုသာ။ ငြိမ်းသည်-အေးသည် ဟူ၍ မဆိုသာ။ ဖြစ်-ဒုက္ခ။ ။ လှုပ်လှုပ်ရွရွ နုပ်နုပ်ဖွဲဖွဲ

မွေ့ကြီးမျှ ပျက်ကြသည်ကို သုခမဆိုသာ။ ငြိမ်းသည် အေးသည် ဟူ၍မဆိုသာ။ ပျက်-ဒုက္ခ။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်-ဒုက္ခဒုက္ခ၊ ဖြစ်၊ ဒုက္ခ-ပျက်၊ ဒုက္ခ။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် သဘောသည် အစဉ်မပြတ် နှိပ်စက်၍နေသောကြောင့် ဒုက္ခဟူ၍ဆိုသည်။ မဖြစ်မှ သုခဆိုသည်။ ငြိမ်းသည်-အေးသည်ဟုဆိုသည်။ (အဲသည် ငြိမ်းအေးခြင်းဟာ နိဗ္ဗာန် ပဲ။)

ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အစိုးမပိုင် သူ့ဘာသာ ဖြစ်သည်၊ ဖြစ်-အနတ္တ။ ပျက်ခြင်းသဘောကို အစိုး မပိုင် သူ့ဘာသာ ပျက်သည်၊ ပျက်-အနတ္တ။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အစိုးပိုင်သူမရှိ။ သူ့ဘာသာ ဖြစ်ပျက်သည်။ သူ့ဘာသာဖြစ်၍ သူ့ဘာသာ ပျက် သည်။ ဘယ်သူ၏ အလိုကိုမှ မလိုက်ဖြစ်၊ ပျက်- အနတ္တ။

အနိစ္စဆိုလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောမို့ ဖြစ် ပျက် ဖြစ်ပျက်ပဲ။ ဒုက္ခဆိုလဲ ငြိမ်းအေးခြင်း သဘော မဟုတ်လို့ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်ပဲ။ အစဉ်မပြတ်နှိပ်စက် တာက ကြောက်စရာဆေးကြီးမို့ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်ပဲ။ အနတ္တဆိုလဲ သူ့ဘာသာ ဖြစ်ပျက်၍ ဘယ်သူ၏ အလိုကိုမှ မလိုက်မပါလို့ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်ပဲ။

အဲသည် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်သဘောကို ငါ- လို့ ဆိုမည်လား။ ငါ့ဟာ လို့ ဆိုမည်လား။ ငါပိုင်နိုင် သည်ဟူ၍ ဆိုမည်လား။ လူလို့ ဆိုမည်လား။ မိန်းမ လို့ ဆိုမည်လား။ ယောက်ျားလို့ ဆိုမည်လား။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်ပဲ ဘာမှဆိုစရာမရှိဘူး။

ဘာမှ ဆိုစရာမရှိတဲ့ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်ကို တမြင်တည်း မြင်၍နေလျှင် ဘာဖြစ်ချင် အုံးမှာလဲ။ ဘာမှမရှိ၊ ငါမရှိ၊ ငါ့ဟာမရှိ၊ ငါပိုင်ငါနိုင်မရှိ၊ သူမရှိ၊ သူ့ဟာမရှိ၊ သူပိုင်သူနိုင်မရှိ၊ လူမရှိ၊ နတ်မရှိ၊ ဗြဟ္မာမရှိ၊ မိန်းမ မရှိ၊ ယောက်ျားမရှိ၊ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်ရှိဒါပဲ။

ဘာမှမရှိတဲ့ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် ကို ဖြစ်ချင် လျှင် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် ဖြစ်နေမှာပဲ၊ ဖြစ်ပျက်

ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ငြိမ်းသည် အေးသည်ဟု ဆိုရမည်လား?။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် မရပ်မစဲ မွေ့ကြီးမျှ တပျက် ထည်းပျက်၍နေသော ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် ကို ငြိမ်း သည် အေးသည်ဟု မဆိုနိုင်၊ မဖြစ် ကိုမှ ငြိမ်းအေး သည်ဟု ဆိုရသည်။ ဖြစ်ပျက်မရှိ ပကတိ ငြိမ်သက် သော မဖြစ် သဘောကိုမှ ငြိမ်းအေးသည်ဟု ဆိုရ သည်။ ဖြစ်ပျက်မရှိ ပကတိ ငြိမ်းအေးသော မဖြစ် ကိုသာ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်။ အဲသည် (မဖြစ်) နိဗ္ဗာန်ကို အစိုးရသူ ပိုင်နိုင်သူမရှိ၍ (မဖြစ်) အနတ္တဆိုသည်။

မဖြစ်နိဗ္ဗာန်

ငြင်းချက်ထုတ်ပုံ။ ။ ဟာ-မဟုတ်ပါဘူး။ မဖြစ် ကို နိဗ္ဗာန်ဆိုလို့ ဘယ်သူ လိုချင်မှာလဲ။ ကြောက် စရာကြီး။ မဖြစ်မှာကို အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်း တာမျိုးပါ။ မဖြစ် ကို နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာက အလွန်တရာ အေးမြချမ်းသာတဲ့ တရားအထူးပါ။ ၎င်းအေးမြချမ်းသာတဲ့ တရားအထူး ကို အာရုံပြုနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အလွန်ချမ်းသာ၍ နေပါ တယ်။ ဥပမာ-မပြုမပျက်နိုင်တဲ့ အသမ္ဘိန္ဒူပြဒါးလုံး၊ သံလုံးကို ငုံ့၍ မျို၍ စားနေသော သူသည် မပြုမပျက် နိုင်ဘဲ အမြဲချမ်းသာ အေးမြရှိသလို အမြဲ ချမ်းသာ အေးမြတဲ့ တရားအထူးကို အာရုံပြုနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အမြဲချမ်းသာ၍ နေပါတယ်။ ထို့ကြောင့် အမြဲ ချမ်း သာအေးမြတဲ့တရားအထူးကိုသာ နိဗ္ဗာန်ဆိုပါတယ် ဟူ၍ ငြင်းဆိုခဲ့သော် အဲသည် အမြဲချမ်းသာအေးမြတဲ့ တရားအထူးဟာ မဖြစ် တရားအထူးပါပဲ လို့ ဖြေ လိုက်။ မဖြစ်ဆိုတာက ကြောက်စရာမဟုတ်ပါဘူး။ ဖြစ်ပျက် ဆိုဒါကသာလျှင် ကြောက်စရာကြီးပါ ဟူ၍ ဖြေလိုက်။ ငြိမ်းအေးသော (သန္တိ) သဘော ကိုသာ နိဗ္ဗာန်ဆိုပါသည်ဟု ပြောလျှင်လည်း အဲ သည် (သန္တိ) သဘောလဲ မဖြစ် သဘောပါပဲ ဟူ၍ ဖြေလိုက်။

“သုဒဒဒသံ သုနိပုဏံ အတိသုခုမံ အတိသီ တလံသန္တံ သစ္စံ အနာလယံနိစ္စံ ဓုဝံ အမတံ အသင်္ခတံ ပရမတ္ထတော သန္တော အနညသာဓာရဏော သဘာဝ ဓမ္မော” ကိုသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ဆိုပါသည်ဟု ပြောသူရှိ လျှင်လည်း အဲသည် “သုဒဒဒသံ။ လ။ သဘာဝ ဓမ္မော” ဆိုတဲ့ဟာလဲ မဖြစ် သဘာဝဓမ္မောပါပဲ ဟူ၍ဖြေလိုက်။ ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် မဖြစ် ဆိုတဲ့သဘောမှ လွတ်ကင်းအောင် နိဗ္ဗာန်ကို မပြောဆိုနိုင်။ အသင်္ခတ ပရမတ္ထနိဗ္ဗာန် ဆိုသည်ကား မဖြစ် သဘောတစ်ခုလျှင် ရှိလေ သည်။ မဖြစ် သဘောဟူ၍သာမှတ်လေ။

မဖြစ် သဘောသည် နိဗ္ဗာန်မဟုတ်ဟု ဆို ငြားအံ့။ မဖြစ်သဘော မဟုတ်လျှင် ဘာသဘောလဲ။ ဖြစ်သဘော ဆိုရမှာလား။ ဖြစ်-သဘောဆိုလျှင် ပျက်-သဘောရှိမြဲ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုဒါ (မဖြစ်) သဘော ပါပဲ။ မဖြစ် သဘောမို့လို့ ပျက် သဘောမရှိဒါ။ ဖြစ် ဆိုဒါက သင်္ခတလက္ခဏာ။ မဖြစ် ဆိုဒါက အသင်္ခတလက္ခဏာ။ ဖြစ် ဆိုတဲ့ သင်္ခတလက္ခဏာ သည် ခန္ဓာရုပ်နာမ်မှာ ရှိသည်။ မဖြစ် ဆိုတဲ့ အသင်္ခတလက္ခဏာသည် နိဗ္ဗာန်မှာရှိသည်။ ဖြစ် လက္ခဏာရှိတဲ့ တရားသဘောသည် ခန္ဓာနာမ်ရုပ်ပဲ။ မဖြစ် လက္ခဏာရှိတဲ့ တရားသဘောသည် နိဗ္ဗာန်ပဲ။ ဖြစ်ပျက် လက္ခဏာကိုမြင်လျှင် ခန္ဓာနာမ်ရုပ်ထင် လာ၏။ မဖြစ် လက္ခဏာကို မြင်လျှင် နိဗ္ဗာန် ထင် လာ၏။ ဖြစ် ပျက် လက္ခဏာကို သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန်အခါခါ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍ အမြင် သန်သောအခါ မဖြစ် လက္ခဏာကို အလိုလို မြင်၍ လာ၏။ မဖြစ် လက္ခဏာကိုမြင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်၏။ အလွန်ထင်ရှားပြီ။

သပိတ်က အပေါက်နှင့်ဖြစ်ပျက် လက္ခဏာ တူသည်။ သပိတ်နှင့် ရုပ်၊ နာမ်၊ သင်္ခါရတူသည်။ သပိတ်က အပေါက်ကိုမြင်လျှင် သပိတ်ကိုမြင်သည်။ ဖြစ်ပျက် လက္ခဏာကို မြင်လျှင် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရကို

မြင်သည်။ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရကို အာရုံပြုလျက်နေသော ဉာဏ်သည်ပင် ရုပ်နာမ် သင်္ခါရမှ ထမြောက်လွတ် ကင်း၍ သွား၏။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ရုပ်နာမ်သင်္ခါရကို အာရုံပြုလျက်ပင်လျှင် ရုပ်နာမ် သင်္ခါရမှ ထမြောက်လွတ်ကင်း၍ သွား၏။ ဖြစ်ပျက် အာရုံပြုရာမှ မဖြစ် ကို အလိုလိုအာရုံပြု သွားသည် ဟူလို။

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ

ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ ဆိုသည်ကား သင်္ခါ ရပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ ဤဉာဏ်သုံးပါးကို ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာဆိုသည်။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာဉာဏ် သုံးပါးတို့တွင် သင်္ခါရ ပေက္ခာဉာဏ်-အနုလောမဉာဏ်နှစ်ပါးတို့သည်။ ဖြစ်ပျက် ကို အာရုံပြုကုန်၏။ ဂေါတြဘူဉာဏ်သည် မဖြစ် ကို အာရုံပြု၏။ ၎င်းဉာဏ်တို့သည် စိတ် အစဉ်တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်လျက် ဖြစ်ပျက် ကို အာရုံ ပြုရာမှ မဖြစ် ဂေါတြဘူဉာဏ် ဤသုံးပါးသော ဉာဏ်၏သာလျှင်။ နာမ်- အမည်တည်း။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အနက်)

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ် ဤ ဉာဏ်သုံးပါးကို သိခါပတ္တ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ဆိုသည်။ ဝုဋ္ဌာဟနဉာ- ထမြောက် လွတ်ကင်းဆိုသည်ကား။ နေသံ- ထိုသင်္ခါရ တို့ကို။ အာရမ္မဏအကရဏံ- အာရုံမပြုခြင်းတည်း။ အာယတိ- နောင်အခါ၌။ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတာ ပါဒနဉာ၊ မဖြစ်ခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း သည်လည်း။ ဝုဋ္ဌဟနံ- ထမြောက် လွတ်ကင်းခြင်း ပင်တည်း။ (မဟာဋီကာအနက်။)

အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ စသော ရုပ် တရားတို့ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေသည်ကိုလည်း ကောင်း မြင်စိတ် ကြားစိတ် နံစိတ် စသော နာမ်

တရားတို့ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသည်ကိုလည်း ကောင်း၊ သမ္မသနဉာဏ် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တို့ဖြင့် အဖန်ဖန်အထပ်ထပ်ရှု၍ နေသည်ရှိသော် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေသည်ကို ကောင်းစွာမြင်၍ နေသည်ရှိ သော် ယခင်ဖြစ်ပျက် ဉာဏ်အမြင်သန်သောအခါ လျင်မြန်စွာဖြစ်၍ ပျက်ကုန်သော အပျက်တွေ ကို သာ မြင်လေသည်။ လှုပ်လှုပ်ရွရွ နပ်နပ်ဖွဲဖွဲ မွမ္မကြံမျှ ပျက်၍သာနေသော အပျက်တွေကို မြင်သောအခါ ဘင်္ဂဉာဏ်ထင်သောအခါ ဘေးကြီး အပြစ်ကြီး ကြောက်စရာကြီးဟူ၍ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့် ငြီးငွေ့ ခြင်းသဘော (ဘယ-အာဒိနဝ-နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်သဘော) လှုပ်လှုပ်ရွရွ နပ်နပ်ဖွဲဖွဲ မွမ္မကြံမျှ ပျက်၍သာ နေကြ သော ဘေးကြီးအပြစ်ကြီး ကြောက်စရာကြီးမှ လွတ် ကင်း လိုတဲ့သဘော (မုဗ္ဗိတု ကမ္ပတာဉာဏ်သဘော) လှုပ်လှုပ် ရွရွ နပ်နပ် ဖွဲဖွဲ မွမ္မကြံမျှ ပျက်၍သာနေကြ သော ဘေးကြီး အပြစ်ကြီး ကြောက်စရာကြီးမှ လွတ် ကင်းရာကို ရှာကြံခြင်းသဘော (ပဋိသင်္ခါဉာဏ် သဘော) လှုပ်လှုပ်ရွရွ နပ်နပ်ဖွဲဖွဲ မွမ္မကြံမျှ ပျက်၍ နေကြသော ဘေးကြီးအပြစ်ကြီး ကြောက်စရာကြီး (ကမ္ဘာမီးပုံကြီး)မှ လွတ်ကင်းရာ (ဖြစ်ပျက်အစဉ်) တစ်စုံတစ်ခုမျှ မမြင်ဘဲ နပ်နပ်ဖွဲဖွဲ မွမ္မကြံမျှ ပျက်၍ သာနေသော ဘေးကြီး အပြစ်ကြီး ကြောက်စရာကြီး (ကမ္ဘာမီးပုံကြီး) ထဲ၌ မလွဲသာ မရှောင်သာ လဲကာ အိပ်၍ ဖြစ်ပျက်ဘေးကြီး (ကမ္ဘာမီးပုံကြီး) အရှိန်အပူ ကို အလေးမမူ အရေးမယူ မညည်းညူဘဲ လျစ်လျူ ရှု၍ ဥပေက္ခာပြုသော (သင်္ခါရပေက္ခာ) ဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန်အခါခါ ကြည့်ရှုဆင်ခြင် (အပျက်တွေကို သာ) တမြင်ထဲ မြင်၍ နေလေသည်။

နပ်နပ်ဖွဲဖွဲ မွမ္မကြံမျှ ပျက်၍သာ နေကြသော အပျက်တွေကို တမြင်ထဲ မြင်၍နေသော သင်္ခါ ရပေက္ခာ ဉာဏ်သည် ရင့်သန်အားရှိသဖြင့် အနု လောမ ဉာဏ်၏ အခြေမှန်၍ နိဗ္ဗာန်ကို သန္တအားဖြင့် မြင်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ မဖြစ်-အေး။ မဖြစ်-ငြိမ်း။

အေးငြိမ်းခြင်းကို စိတ်ညွတ်၍ နေသည်ရှိသော် သမုဒ္ဒရာ၌သွားသော သင်္ဘောသားတို့၏ ဒိသာ ကာက- ကျီးငှက်သည် ကမ်းကို မမြင်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး လင်းယဉ်တိုင် ရွက်တိုင်၌သာ နား လာ၍ ကမ်းကိုမြင်သောအခါ မပြန်လာဘဲ ကမ်းရှိ ရာသို့ သွားရောက်သကဲ့သို့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် အနုလောမဉာဏ်ဖြင့် ဖြစ်ပျက် ကို အာရုံပြုရာမှ ဂေါတြဘူဉာဏ်ဖြင့် မဖြစ် ကို အာရုံပြု၍ မဂ်ဉာဏ်- ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကမ်းသို့ သွားရောက်၏။

ပညတ်နှင့် ပရမတ်

အမှန်ရှိသော သဘောကို ပရမတ်ဆိုသည်။ အမှန်မရှိသော သဘောကို ပညတ်ဆိုသည်။ အမှန် ရှိသော ပရမတ်သဘောသည် ရှာလေ တွေ့လေ တွေ့ သည်။ အဘယ့်ကြောင့် တွေ့သနည်း ? အမှန်ရှိသော ကြောင့် တွေ့သည်။ အမှန်မရှိသော ပညတ်သဘော သည်။ ရှာလေပျောက်လေ ပျောက်သည်။ အဘယ့် ကြောင့် ပျောက်သနည်း။ အမှန်မရှိသောကြောင့် ပျောက်သည်။

လက်၊ ခြေ၊ အင်္ဂါ၊ မျက်နှာ၊ ရင်၊ ခါး၊ ပြားပြားလုံးလုံးထင်ရသော သဏ္ဍာနပညတ်သည် အဟုတ်အမှန်မရှိသောကြောင့် ရှာလေပျောက်လေ ပျောက်သည်။ ရှာလို့ကြည့်ကြစမ်း။

မျက်စိနှင့်ကြည့်၍ ရှာလျှင် အဆင်းရပ်ကို တွေ့၏။ နားနှင့် ရှာလျှင် အသံရပ်ကို တွေ့၏။ နှာခေါင်းနှင့် ရှာလျှင် အနံ့ရပ်ကို တွေ့၏။ လက်နှင့် စမ်းသပ်လို့ရှာလျှင် ကြမ်း၊ ချော၊ တောင့်၊ တင်း၊ ထွန်းတိုး၊ ပူ၊ အေး၊ နွေး၊ လော တို့ကိုသာ တွေ့၏။ ထိုတွေ့ရသော အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ ကြမ်း၊ ချော၊ တောင့်၊ တင်း၊ ပူ၊ အေး၊ နွေး၊ လောတို့သည် အခဲ အလုံးစသည်မဟုတ်၊ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသော ပရမတ်တရားတို့သာလျှင် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေကုန် ၏။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း လျင်မြန်သောကြောင့် ဖြစ်

မှန်း ပျက်မှန်းမသိ။ မီးစကိုကိုင်၍ရမ်းသော် မီးကွင်း ထင်သကဲ့သို့ အလုံးအခဲ ရှည်ရှည်လျားလျား ပြား ပြားလုံးလုံး ဝန်းဝန်းဝိုင်းဝိုင်း ထင်ရသည်။ ၎င်း ထင်ရသော ဝန်းဝန်းဝိုင်းဝိုင်း လုံးလုံးပြားပြားတို့ သည် သဏ္ဍာနပညတ်ဖြစ်၍ အထင်သာရှိသည်၊ အဟုတ် အမှန်တကယ်စင်စစ်မရှိ။

အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အပူ၊ အအေး စသော ပရမတ် သဘောမှာ လုံးသည် ပြားသည်မရှိ၊ ရှည်သည် လျားသည် ဝန်းဝိုင်းသည်ဟူ၍မရှိ၊ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းမျှသာ ရှိသည်။ တစ်နေရာမှာဖြစ်သော အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့ တို့သည် ဖြစ်သောနေရာတွင် ပျက်သည်၊ တစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသည် မဟုတ်။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် ဆက်၍ ဖြစ်ပျက် လျင်မြန်သောကြောင့် အလုံးအခဲစသည်ထင်၍ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသည်ဟု မှတ် ထင်ရသည်။ အလုံးအခဲရွှေ့သွားသည် ထင်အောင် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အပူ၊ အအေးတို့ များစွာ စုပေါင်း၍ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တွေများစွာ စုပေါင်း၍ တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် အဆက်ဆက်အကြောင်းခံ၍ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖြစ်ပျက်ကြလေသည်။ ထိုကလာပ်ရုပ်တို့ များများ ကြီးကြီးမားမား ထင်ရ၏။ နည်းနည်း စုပေါင်း၍ ဖြစ်လျှင်ငယ်ငယ် ထင်ရ၏။ ကြီးသည် ငယ်သည်ဟူ၍ထင်ရသော အလုံးအခဲသည် သဏ္ဍာန ပညတ်ဖြစ်သည်။ (အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အပူ၊ အအေးတို့မှာ အကြီး အငယ် အရှည် အလျား အပြား အလုံးဟူ၍မရှိ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်သာ ရှိ သည်။) (အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အပူ၊ အအေးတို့မှ ကင်း၍လည်း အလုံးအခဲစသော သဏ္ဍာနပညတ်မထင်နိုင်။) အခဲအလုံးစသည် ထင်ရ သော သဏ္ဍာနပညတ်သည်လည်း အဟုတ်အမှန် တကယ်စင်စစ်မဟုတ်။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် သည် သာလျှင် တကယ်စင်စစ်ဟုတ်၏။ တကယ်စင်စစ်

ဟုတ်မှန်သော ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် ကို တကယ်မြင် လျှင် ဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့သဘောကင်းပျောက် မဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့သဘောမျိုး အလိုလိုရောက်၏။

မဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့သဘော မြဲမြံစွဲစွဲ နောက် မဆုတ်ဘဲ သမုတ္တေဒ အနေနှင့် ပေါ်လာလျှင် မဖြစ် ကို အာရုံပြုလေ၏။ သင်္ခါရကို အာရုံပြုလျက်နေ သော ဉာဏ်သည်ပင်လျှင် သင်္ခါရမှ ထမြောက် လွတ် ကင်း၏။ ဖြစ်ပျက် ကို အာရုံပြုရာမှ မဖြစ် ကို အလိုလို အာရုံပြု၍သွား၏။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ ဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်၏။ မဂ္ဂဝိထိ ကျ လေ၏။

ဖြစ်ပျက် ကိုမြင် ဆိုသည်ကား အဝိဇ္ဇာကို ပယ်သည်။ ဝိဇ္ဇာ-ပညာ-သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ် သည်။ “ဒုက္ခသစ္စံ ပရိဇာနန္တော။ မဂ္ဂသစ္စံ ပရိဘာ ဝေန္တော” ဖြစ်သည်။

မဖြစ်ချင် ဆိုသည်ကား တဏှာကိုပယ်သည် ဖြစ် ကို မလို၊ (မဖြစ်လို) မဖြစ်ကို လိုသည်။

(၁) ဖြစ်ပျက်ကိုမြင် (၂) ဝိဇ္ဇာပညာ ဖြစ် သည်။ (၃) သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်သည်။ (၄) အဝိဇ္ဇာကိုပယ်သည်။ (၅) မဖြစ်ချင်။ (၆) မဖြစ်လို၊ တဏှာကိုပယ်သည်။ (၇) ဖြစ် ကိုမလို။ မဖြစ် ကိုလိုသည်။ (၈) နိဗ္ဗာန်ကိုညွတ်သည်။ ဤစကားစု သည် သဘောတူ အနက်တူ အဓိပ္ပာယ် တူသည်၊ သဘာဝဓမ္မအားဖြင့် အရကောက်လျှင် သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ မဂ် ဉာဏ်တို့ကိုရ၏။

ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်၊ မဖြစ်ချင်၊ မဂ္ဂင်တရားမြတ်။ ပုဗ္ဗဘာဂ၊ လောကုတ္တရ၊ မဂ္ဂနှစ်ဖြာမှတ်။ ဤသံပေါက်လင်္ကာ၏ အရကိုကောက်လျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂသစ္စာ ထိုက်သော ပညာစေတသိက်ကို ပဓာနအားဖြင့်ရ၏။ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ ပယ်ခြင်း ပဟာနသတ္တိ ရှိ၏။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် အနု လောမဉာဏ် အခိုက်အတန့်၌ ဖြစ်ပျက် ကို အာရုံပြု

လျက် အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာကို ပယ်သည်။ ဂေါတြဘူ ဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် အခိုက်အတန့်၌ မဖြစ် ကို အာရုံပြု လျက် အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာကို ပယ်သည်။ အဝိဇ္ဇာပယ် လျှင် “ဒုက္ခ သစ္စံပရိဇာနန္တော၊ မဂ္ဂသစ္စံ ဘာဝန္တော” ဖြစ်သည်။

တဏှာကိုပယ်လျှင် “သမုဒယသစ္စံ ပဟောန္တော။ နိရောဓသစ္စံ သစ္စိကရောန္တော” ဖြစ်သည်။ မဂ်စိတ် ဖြစ်ဆဲခဏ၌ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာကို တစ်ပြိုင်နက်ပယ် သောကြောင့် ဖြစ်ပျက်ကိုမြင် မဖြစ်ချင် ဟူ၍ ဆိုရ၏။ မဂ်ကိစ္စလေးချက် တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်။

မဖြစ်ချင်မှ လမ်းမှန်ကျ၊ မဂ္ဂသစ္စာမှတ်။
မဖြစ်ပါမှ နိရောဓ၊ ဒုက္ခအေးငြိမ်းမှတ်။

ဤရွှေမျှတွင် စကားစဉ်ဖြင့်၊ ကောင်းကင် မိုးဝ၊ အာကာသ၌၊ နေ-လအသွင်၊ လွန်ပေါ်လွင်၏။ မမြင်အလင်း၊ မိဝမ်းတွင်းက၊ နှစ်ကွင်း မျက်စိ၊ မရှိ ပျက်ပြား၊ သူကန်းထား၍၊ တခြားလူဝယ်၊ သိမြင် လွယ်၏။ သိလွယ်စိမ့်ငှါ၊ လေးသစ္စာကို၊ လွန်စွာ နက်နဲ၊ သမုဒ်ထဲမှ၊ ထုတ်ဆွဲဆောင်ပြ၊ သိကြား မသော၊ နဝရတနာ၊ မြတ်ဥစ္စာသို့၊ ကောင်းစွာမလပ်၊ ကြည့်ရှုအပ်သည်။ ။ လေးရပ်သစ္စာ ပွင့်လန်းတည်း။

အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာအထိ ကြမ်းချော ခုခံ ထိ တောင့် တင်း၊ တွန်း၊ တိုး၊ ထိ၊ ပူ၊ အေး၊ နွေး၊ လောထိ၊ မြင်စိတ် ကြားစိတ် နံစိတ် အစရှိ ကုန်သော ရုပ် နာမ် သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ခြင်းသဘော လည်းရှိကုန်၏။ ပျက်ခြင်းသဘောလည်းရှိကုန်၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘော ရှိသောကြောင့် ပင်လျှင် အနိစ္စကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်သည်ကား ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘော မရှိသောကြောင့် နိစ္စမည်၏။

ရုပ်နာမ်သည် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ရှိသော ကြောင့် အနိစ္စမည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်ခြင်း ပျက် ခြင်းမရှိသောကြောင့် နိစ္စမည်၏။

“ဒုက္ခာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယ ဓမ္မနော”

သင်္ခါရာ- အဆင်း အသံ အနံ့ စသော သင်္ခါရတရားတို့သည် ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မနော- ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိသောကြောင့်။ ဒုက္ခာ- ဒုက္ခ မည် ကုန်၏။

အဆင်း အသံ အနံ့ (လ) မြင်စိတ် ကြားစိတ် အစရှိသော သင်္ခါရ တရားတို့သည် ဖြစ်ခြင်း ပျက် ခြင်းသဘောရှိကြကုန်သောကြောင့် ဒုက္ခမည်ကုန် ၏။ နိဗ္ဗာန်သည်ကား ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘော မရှိသောကြောင့် သုခမည်၏။

(ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ခြင်း ပျက် ခြင်းရှိသောကြောင့် ဒုက္ခ မည်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းမရှိသောကြောင့် သုခမည်၏။)

“အနတ္တာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မနော”

သင်္ခါရာ- ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့သည်။ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မနော- ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိ ကြကုန်သောကြောင့်၊ အနတ္တာ- အနတ္တမည်ကုန်၏။ အဆင်း အသံ အနံ့ စသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့ သည် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောရှိသောကြောင့် အနတ္တမည်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာန်သည်ကား ဖြစ်ခြင်း ပျက် ခြင်း သဘောမရှိသောကြောင့် (အတ္တ) မည်၏ဟူ၍ မဆိုရ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း?။ အနတ္တဖြစ်သော ကြောင့်တည်း။ အဘယ့်ကြောင့် အနတ္တဖြစ်သနည်း။ အတ္တသာရ မရှိသောကြောင့် အနတ္တဖြစ်သည်။ ထိုစကားမှန်၏။ မှန်ကြောင်းကား နိစ္စသာရ- သုခသာရ-အတ္တသာရ ဟူ၍ သာရသုံးမျိုးတို့တွင် နိဗ္ဗာန်သည် နိစ္စသာရ သုခသာရသာလျှင် ရှိသည်။ အတ္တသာရမရှိ။ အတ္တသာရဆိုသည်ကား အဘယ် နည်း?။ အခဲအလုံး အဖြုန်း အမှုန့် အရည်အဖတ် အစေးအဆီ ရှည်ရှည်လျားလျား ပြားပြား လုံးလုံး ခုံးခုံးကွဲကွဲ အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး တည်နေသော အကောင်အထည်ဒြပ်ကို အတ္တသာရ ဆိုသည်။

ထိုအခဲ အလုံး အဖြုန်း အမှုန့်စသော အကောင်

အထည်ခြပ် အတ္တသာရသည် နိဗ္ဗာန်၌မရှိ ထိုကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို အတ္တဟူ၍မဆိုရ။

ခန္ဓာ-ဖြစ်ပျက်-လက္ခဏာ

ခန္ဓာ၊ ဖြစ်ပျက်၊ လက္ခဏာ ဤသုံးဖြာတွင်

(၁) အဆင်း အသံ အနံ့ (လ) မြင်စိတ် ကြားစိတ် အစရှိသောရုပ်နာမ်တရားသည် ခန္ဓာမည်၏။

(၂) ဤရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သည် ဖြစ်ပျက် မည်၏။

(၃) က။ ဤဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း၏ ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲ မမြဲသော အခြင်းအရာသည် အနိစ္စလက္ခဏာမည်၏။

ခ။ ဤဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း၏ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ ဆင်းရဲသော အခြင်းအရာသည် ဒုက္ခ လက္ခဏာ မည်၏။

ဂ။ ဤဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း၏ အစိုးမရ- အလိုမပါ-လိုရာမလိုက်သော အခြင်းအရာ သည် အနတ္တလက္ခဏာမည်၏။

စင်စစ်မှာ အနိစ္စလက္ခဏာဆိုလဲ ဖြစ်ပျက်ပဲ။

ဒုက္ခလက္ခဏာ ဆိုလဲဖြစ်ပျက်ပဲ။ အနတ္တလက္ခဏာ ဆိုလဲ ဖြစ်ပျက်ပဲ။ ဉာဏ်၌ထင်မြင်ပုံ အခြင်းအရာ မျှသာ ထူးတော့သည်။

ရုပ်နာမ်-ဖြစ်ပျက်-လက္ခဏာ

ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာ ဤသုံးဖြာသည် တစ်ခုသော သဘာဝဓမ္မ၌ တည်သော်လည်း ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်၍ မြင်သောဉာဏ်မှာ....

(၁) ရုပ်နာမ်မျှကိုသာလျှင် မြင်သော ဉာဏ် တစ်မျိုး။

(၂) ဖြစ်ပျက်မျှကိုသာလျှင် မြင်သော ဉာဏ် တစ်မျိုး။

(၃) လက္ခဏာကိုမြင်သော ဉာဏ်တစ်မျိုး။ ဤသို့ ဉာဏ်သုံးမျိုး ဖြစ်လာသည်။ ထိုသုံးမျိုးတွင်

(၁) ရုပ်နာမ်မျှကိုသာ မြင်သောဉာဏ်ကို နာမ ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ဟူ၍ ဆိုသည်။

(၂) ထိုရုပ်နာမ်၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းမျှကိုသာ မြင်သောဉာဏ်ကို ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဆို သည်။

(၃) ထိုဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကိုမြင်ရာ၌ ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲ မမြဲပါတကား ဟူ၍လည်းကောင်း၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ ဆင်းရဲခြင်းပါတကား ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အစိုးမရ-အလိုမပါ-လိုရာ မလိုက်ပါတကားဟူ၍ လည်းကောင်း ဤ သုံးပါးသော အခြင်းအရာတို့တွင် တစ်ပါးပါး သော အခြင်းအရာဖြင့် မြင်သောဉာဏ်ကို လက္ခဏာရမ္မဏိက ဝိပဿနာဉာဏ် ဆို သည်။

ခန္ဓာငါးပါးရုပ်နာမ်တရားသည် သဘာဝဓမ္မ ပရမတ္ထမည်၏။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း လက္ခဏာသည် အာဒိနဝ တဇ္ဇာပညတ်မည်၏။ ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို မြင်လျှင် လက္ခဏာသုံးပါးကို မြင်နိုင်၏။ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုမမြင်ဘဲ လက္ခဏာ သုံးပါးကိုအဘယ်လို မြင်နိုင်မည်နည်း။

(၁) ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသည် ဖောက်ပြန် ပြောင်း လဲ မမြဲသောသဘောလက္ခဏာတည်း။

(၂) ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသည် နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ ဆင်းရဲသောသဘော လက္ခဏာတည်း။

(၃) ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသည် အစိုးမရ-အလို မပါ-လိုရာမလိုက်သော သဘောလက္ခဏာ တည်း။

ဤသုံးပါးသော အခြင်းအရာကို လက္ခဏာ သုံးပါး ဆိုသည်။

ဤလက္ခဏာသုံးပါးကိုမြင်လျှင် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ရှိသော လက္ခဏာတို့ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို လည်းကောင်း မြင်တော့သည်သာတည်း။

ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍ ကောင်းစွာမြင်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြင့် ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲမမြဲသော အနိစ္စလက္ခဏာ။ နိပ်စက်ညှဉ်းဆဲ ဆင်းရဲသော ဒုက္ခလက္ခဏာ။ အစိုးမရ-အလိုမပါ-လိုရာ မလိုက်သော အနတ္တလက္ခဏာ ဤလက္ခဏာသုံးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ မြင်နိုင်၏။

ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်သော ဉာဏ်ဖြင့်လည်း လက္ခဏာသုံးပါးကို မြင်သည်။ လက္ခဏာသုံးပါးကို မြင်သောဉာဏ်ဖြင့်လည်း ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်သည်။ “အညောညာပေက္ခာ”

ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာမြင်ပုံ

ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာကို မြင်သောဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကိုမြင်၏။ သပိတ်၌ရှိသော အပေါက်နှင့် ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာတူသည်။ သပိတ်နှင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတူသည်။ သပိတ်၌ ရှိသောအပေါက်ကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍မြင်လျှင် သပိတ်ကိုလည်း မြင်သည်။ ထို့အတူ ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင် ကောင်းစွာမြင်သော် ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာရှိသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို လည်ပင်း၌ဆွဲထားသောအကောင်ပုပ်ကဲ့သို့ ထင်မြင်၏။ ဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့သဘော ကင်းပျောက် မဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့သဘော အလိုလိုရောက်၏။ ဖြစ်ပျက်ကိုအာရုံပြုသော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာဉာဏ် သည်ပင်လျှင် ဖြစ်ပျက်ကို အာရုံပြုရာမှ မဖြစ်ကို အလိုလို အာရုံပြု၍သွားလေ၏။ မဖြစ် နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်လေ၏။ ထို့ကြောင့်။

ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်၊ မဖြစ်ချင်၊ မဂ္ဂင်တရားမြတ်။
မဖြစ်ချင်မှ၊ လမ်းမှန်ကျ၊ မဂ္ဂသစ္စာမှတ်။
မဖြစ်ပါမှ၊ နိရောဓ၊ ဒုက္ခအေးငြိမ်းမှတ်။
ယောဂီဝိဇ္ဇာ၊ လမ်းမှန်ရာ၊ လိုက်ပါ သည်လုပ်ရပ်။

ဖြစ်ပျက်ဉာဏ်ဖြင့် တိလက္ခဏာကိုမှတ်၍ ရုပ် နာမ် သင်္ခါရတို့၌ ဖြစ်ချင်- ဆိုတဲ့သဘော ကင်း

ပျောက် မဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့သဘော အလိုလိုရောက်၍ ဖြစ်ပျက် ကို အာရုံပြုရာမှ မဖြစ် ကို အလိုလို အာရုံပြု၍ သွား၏။ ဤကား-အဋ္ဌသာလိနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်တို့၏ လိုရင်းအဓိပ္ပာယ်ဖြစ်၏။

- (၁) သပ္ပုရိသ သံသေဝေါ၊ သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း။
- (၂) သဒ္ဓမ္မဿဝနံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားကိုကြားနာခြင်း။
- (၃) ယောနိသော မနသိကာရော၊ သင့်တင့်သော နှလုံးသွင်းခြင်း။
- (၄) ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ၊ လောကုတ္တရာတရားနှင့် လျော်အောင် ကျင့်ခြင်း။

- (၁) ဖြစ်ပျက်ကို ထင်မြင်အောင် ပြောဟောတတ်သော သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ် မပြတ်စားခြင်းသည် သပ္ပုရိသသံသေဝမည်၏။
- (၂) ဖြစ်ပျက်ကို ထင်မြင်လွယ်အောင် ဆင်ခြင် ကြည့်ရှုနည်းကိုပြု၍ ဟောကြားသော တရားစကားကိုမှတ်သားနာယူခြင်းသည် သဒ္ဓမ္မဿဝန မည်၏။
- (၃) ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းရှိသော သဘောတရားကို ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းရှိသော သဘောတရားတည်းဟူ၍ ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယောနိသော မနသိကာရမည်၏။
- (၄) ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခတတရားတို့ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်စဉ်းစား၍ ကြည့်ရှုခြင်းသည် လောကုတ္တရာတရားနှင့် လျော်အောင်ကျင့်သော ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိမည်၏။ (ဖြစ်ပျက်ကို ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုခြင်းသည် လော

ကုတ္တရာတရားနှင့် အလျော်ဆုံး အသင့်ဆုံး ဖြစ်၏။)

နှလုံးသွင်းမှန်မှုနှင့် မမှန်မှု

ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသော သဘောတရားကို ဖြစ်ပျက်ဖြစ် ပျက်မနေဘဲ အခဲအလုံး အဖြုန်းအမှုန့် အရည်အဖတ် အစေးအဆီ ရှည်ရှည်လျားလျား ပြားပြားလုံးလုံး ခုံးခုံးကွဲကွဲ အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး တည်နေ၏ဟူ၍ မဟုတ်မမှန်ဘဲ အလွဲကို နှလုံးသွင်း ခြင်းသည် အယောနိသော မနသိကာရမည်၏။

မျက်စိနှင့်မြင်ရသော အဆင်းရုပ်သည် ဖြစ် ပျက် ဖြစ်ပျက်နေ၏။ အခဲအလုံး အဖြုန်းအမှုန့် အရည်အဖတ် စသည်မဟုတ်။ အခဲအလုံး-အဖြုန်း အမှုန့် အရည်အဖတ်ကို တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ယူဆောင်သွားနိုင်၏။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသော အဆင်းရုပ်ကို တစ်နေရာမှ-တစ်နေရာသို့ ယူဆောင် ၍ မရ၊ ဖြစ်သောနေရာတွင် ခဏဖြစ်၍ ခဏပျက် သွားသည်။ အခဲအလုံးစသည်ဖြစ်၍ တည်နေသည် မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဥဒယဗ္ဗယ သင်္ခါရဟူ၍ဆိုသည်။ ဥဒယ = ဖြစ်ခြင်း။ ဝယ = ပျက်ခြင်း။ ဥဒယဗ္ဗယ = ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း။ သင်္ခါရ = အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သောတရားကို သင်္ခါရဆိုသည်။ ဖြစ်ကြောင်း ရှိ၍သာလျှင် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော သဘော တရား တွေဟူ၍မှတ်ရာ၏။

နားဖြင့်ကြားရသော အသံရုပ်သည်လည်း ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေ၏။ အခဲအလုံးစသည်မဟုတ်။

နာခေါင်းဖြင့်နံသော အနံ့သည်လည်း ဖြစ် ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၏။ အခဲအလုံးစသည် မဟုတ်။ စပ်၊ ငန်၊ ခါး၊ ချဉ်၊ ချို၊ ဆိမ့်၊ ဖန်၊ အရသာရုပ်သည်လည်း ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်။ အရည်အဖတ် အစေး အဆီမဟုတ်၊ အရည် အဖတ် အစေး အဆီကို

နေရာရွေ့၍ ယူနိုင်သည်။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသော အရသာရုပ်ကို နေရာရွေ့ယူ၍မရ။ ဖြစ်သောနေရာ တွင် ခဏချက်ခြင်းပျက်သည်။ ထို့ကြောင့် (အ ဝသ ဝတ္တန) လိုရာမလိုက်၊ သူ၏သဘာဝအတိုင်းဖြစ်၍ ပျက်သည်ဟုဆိုလိုသည်။

ကြမ်း-ချော-ခု-ခံ-ထိ၊ တောင့်-တင်း- တွန်း-တို-ထိ။ ပူ-အေး-နွေး-လောထိ။ အထိရပ်သည်လည်း ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၏။ အခဲအလုံးစသည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် (အသာရကဋ္ဌ) အနှစ်မဟုတ်။ အကာလည်းမဟုတ်။ အခေါက်အပွေး လည်း မဟုတ်။ အစေးအဆီလည်းမဟုတ်ဟု ဆိုလို သည်။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် အဆက်ဆက်နေသော ကြောင့် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်ကို မထင်မြင်ဘဲ နေသည်။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်ကို မထင်မြင်သောကြောင့်သာလျှင် အခဲအလုံးစသည် မှတ်ထင်၍နေသည်။ မီးစကို ကိုင်၍ မြန်မြန်ရမ်းသည်ရှိသော် မီးကွင်းမဟုတ်ဘဲ မီးကွင်းထင်သကဲ့သို့ အခဲအလုံးစသည်မဟုတ်ဘဲ အခဲအလုံးစသည်ဖြင့် မှတ်ထင်ခြင်းသည် အလွဲကို မှတ်ထင်၍နေသည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။

အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်ဖြစ်ပျက်သည် ပြောင်းပြန် ကန့် လန့် သမသတ်နေ၏။ အခဲအလုံး စသည်ဖြင့် မှတ် ထင်လျှင် ဖြစ်ပျက်အထင် ကင်းပျောက်၍ သွား၏။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသည်ဟုထင်မြင်လျှင် အခဲ အလုံး စသည် အထင်ပျောက်ကင်း၍သွား၏။

အခဲအလုံး စသည် မှတ်ထင်၍နေသော သူသည် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသည်ဟူ၍ မထင်နိုင်။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသည်ဟူ၍ ထင်မြင်သောသူ သည် အခဲအလုံးစသည် မထင်နိုင်။

သင်္ခါတ တရားတို့သည် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ ကုန်၏ဟူ၍ အဟုတ်အမှန်ကို နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယောနိသောမနသိကာရမည်၏။

အခဲ အလုံး အဖြုန်းအမှုန့် အရည်အဖတ်

အစေးအဆီ ရှည်ရှည်လျားလျား ပြားပြားလုံးလုံး ခုံးခုံးကွဲကွဲ အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုး တည်နေသည်ဟူ၍ မဟုတ်မမှန်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း သည် အယောနိသော မနသိကာရမည်၏။

အဲဒါလုံးစသည်ဖြင့် မဟုတ်မမှန်ဘဲ အလွဲ ကို နှလုံးသွင်းခြင်း အယောနိသော မနသိကာရဖြစ် သောသူအား အာသဝေါတရား တိုးပွားကြောင်းကို လည်းကောင်း။ သင်္ခတတရားတို့သည် ဖြစ်ပျက်ဖြစ် ပျက် နေကုန်၏ဟူ၍ အဟုတ်အမှန်ကို နှလုံးသွင်း ခြင်း ယောနိသောမနသိကာရ ဖြစ်သောသူအား အာသဝေါတရားပယ်ရှား ပျောက်ကင်းကြောင်းကို လည်းကောင်း ဟောတော်မူသည်။

(ဖြစ်ပျက်ကိုမမြင်ဘဲ လောကုတ္တရာ တရား ကို ရရိုးထုံးမရှိ။)

ဖြစ်ပျက်-အစဉ် ကို ဆင်ခြင်ကြည့်ရှု၍ မြင်ပြီးနောက်မှသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သည်။ ဖြစ် ပျက်ကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍မမြင်သေးဘဲ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်အောင် ရှေးဦးစွာ ကြည့်ရှုသော်လည်း မြင်တာမျိုး မဟုတ်။ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ပျက်ကို မြင်ပြီးမှသာလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို အလိုလိုမြင်၍လာသည်။ ထို့ကြောင့် သင်္ခတဓမ္မရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ သော ဖြစ်ပျက်-အစဉ် ကိုထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင် ကြည့်ရှုခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ခြင်း၏ အကြောင်း ရင်းဖြစ်သော ပဋိပတ္တိက္ကမ မည်၏။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို မြဲသည်ဟု ဆို မည်လား။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေ သည်ကို မြဲသည်ဟုဆိုနိုင်၊ မဖြစ် ကိုမှ မြဲသည် ဟု ဆိုသည်။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို ငြိမ်း အေးချမ်းသာဟု ဆိုမည်လား။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေ သည်ကို ငြိမ်းအေးချမ်းသာဟု မဆိုနိုင်၊ မဖြစ် ကိုမှ ငြိမ်းအေးချမ်းသာဟုဆိုသည်။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို အဲဒါလုံး အဖြုန်းအမှုန့်စသည် မဟုတ်သောကြောင့် ယူဆောင်

လို့မရ အနတ္တ၊ မဖြစ် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း အဲဒါလုံး စသည်ဖြင့်မဆိုရ အနတ္တ။ ထို့ကြောင့်.... ဖြစ် အနိစ္စ။ ပျက် အနိစ္စ ဟူ၍ အနိစ္စနှစ်မျိုး။ ဖြစ် ဒုက္ခ။ ပျက် ဒုက္ခ ဟူ၍ ဒုက္ခနှစ်မျိုး။ ဖြစ် အနတ္တ။ ပျက် အနတ္တ။ မဖြစ် အနတ္တ ဟူ၍ အနတ္တသုံးမျိုး မှတ်ရာ၏။

ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကိုပင်လျှင် အနိစ္စလက္ခဏာ ဒုက္ခလက္ခဏာ အနတ္တလက္ခဏာဟု ဆိုသည်။ ဖြစ် ခြင်းပျက်ခြင်းရှိသော ရုပ်နာမ်တရားကို အနိစ္စ-ဒုက္ခ- အနတ္တ-ဟုဆိုသည်။ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို လက္ခဏာ ဟုဆိုသည်။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၍ မမြဲပါတကားဟု ဆင်ခြင်လျှင် အနိစ္စ လက္ခဏာထင်သည်။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၍ အေးငြိမ်းချမ်းသာ မရှိပါတကားဟု ဆင်ခြင်လျှင် ဒုက္ခလက္ခဏာ ထင် သည်။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၍ အဲဒါလုံးစသည် မဟုတ်သောကြောင့် ယူ၍မရပါတကားဟု ဆင်ခြင် လျှင် အနတ္တလက္ခဏာထင်သည်။

ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသည်ဟု ကြည့်ရှုဆင်ခြင်လျှင် လက္ခဏာသုံးပါး အလိုလို ထင်၍လာလေသည်။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသည် ကို မထင်မြင်ဘဲ လက္ခဏာရေးသုံးပါး မထင်မြင်နိုင်၊ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသည်ဟု ထင်မြင်မှသာလျှင် ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏ ဒဿန ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်သည်။

ဖြစ်ပျက်ဉာဏ် အမြင်သန်မှသာလျှင် ဘင်္ဂ ဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ် အစရှိသော ပဋိပဒါအကျင့်၏ စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်၍ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မှ အနု လောမဉာဏ်သို့ တက်၍ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်သော အရိယာ၏အဖြစ်သို့ ရောက် နိုင်သည်။ အသင်္ခတဓာတ် နိရောဓသစ္စာကို ထိုးထွင်း သိမြင်၍ သောတာပန်အဖြစ်သို့ ပေါက်ရောက်

တည်နေနိုင်လေသည်။

ထိုကြောင့် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်ကြည့်ရှုခြင်းသည် ယခု ပစ္စက္ခဘဝ၌ပင် သောတာပန်ဖြစ်အောင် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းအစစ်ဖြစ်သည်။

အရိယာတို့၏ ပညိန္ဒြေ

သောတာပန် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရမတ် ရုပ်နာမ်သဘောကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပျက် အားဖြင့်လည်းကောင်း မည်မျှလောက် ပညိန္ဒြေ အသိဉာဏ် ရင့်သန်၍ ဓာတ်အမြင်စင်ကြယ်နေပုံကား အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အထိ ဤရုပ်တရားတို့သည် အခဲအလုံး အဖြုန်းအမှုန့် အရည်အဖတ် အစေး အဆီ ရှည်ရှည်လျားလျားစသည်မဟုတ်။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသည်ဟူ၍ သောတာပန်၏ဉာဏ်အမြင်သည် စင်ကြယ်၍နေ၏။

ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေသည်ဟူ၍ ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်သော ကြောင့်သာလျှင် အလုံးအခဲ စသည် မှတ်ထင်သော အတ္တသညာလည်း ပျောက်ကင်းလေသည်။ ဖြစ်ပျက်မရှိ ပကတိအတိုင်းနေသည်ဟု မှတ်ထင်သော နိစ္စသညာလည်း ကင်းပျောက်လေသည်။ အခဲအလုံးစသည်ဖြင့် မှတ်ထင်ခြင်းသည် အတ္တသညာဖြစ်၏။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် မနေ ပကတိအတိုင်းနေသည်ဟု မှတ်ထင်ခြင်းသည် နိစ္စသညာဖြစ်၏။

ဤအတ္တသညာနှင့် နိစ္စသညာသည် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ပျောက်ကင်းသည်။ အတ္တသညာနှင့် နိစ္စသညာပျောက်ကင်းသော်လည်း သုခသညာ၊ သုဘသညာတို့ကား မပျောက်ကင်းသေးချေ။ သုခသညာ မကင်းသောကြောင့် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေသည်ကိုပင်လျှင် ကောင်း၏ ဟုမှတ်ထင်သည်။ သုဘသညာမကင်း၍ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသည်ကို

ပင် လှသည် ဟု မှတ်ထင်သော သုဘသညာ ဖြစ်သည်။

ကောင်းသည် ဟု မှတ်ထင်သောကြောင့် အကောင်းကြိုက် စိတ်မျိုး၊ ကောင်းချင်တဲ့ စိတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ လှသည် ဟု မှတ်ထင်သောကြောင့် အလှကြိုက် စိတ်မျိုး၊ လှချင်တဲ့စိတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ကြမ်း-ချော-ခု-ခံ-ထိ။ တောင့်-တွန်း-တိုး-ထိ။ ပူ-အေး-နွေး-လော-ထိ။ ဤအထိ ရုပ်သုံးမျိုးတို့သည် အခဲအလုံးစသည်မဟုတ်၊ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်ဟု ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်၍နေ၏။ စင်ကြယ်၍နေသော်လည်း အထိရုပ် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကိုပင်လျှင် ကောင်းသည် ဟု မှတ်ထင်သည်။ သုခသညာ မကင်းသေး၊ ကောင်းသည် ဟု မှတ်ထင်သောကြောင့် ထိချင်သည်။ ထိချင်သောကြောင့် စွဲလမ်းသည်။ စွဲလမ်းခြင်း အားကြီး၍ တားဆီး၍ မရသောကြောင့် လိုက်ပြေးသည်။ လိုက်ပြေးပြီး၍ ထိအောင်ပြုလုပ်သည်။ ထိအောင်ပြုလုပ်၍ ထိသည်။ (အထိရုပ် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်။) ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော အထိရုပ်ကို အာရုံပြု၍ အကောင်း သုခဝေဒနာ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသည်။ သုခဝေဒနာ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကိုပင်လျှင် အကောင်း ထင်သည်။ သောတာပန်မှာ သုခသညာ မကင်းသေး၍ အကောင်း ထင်သော်လည်း ထိုအကောင်း သုခဝေဒနာသည် ပကတိအမြဲ တည်နေသည်ဟူ၍လည်း မှတ်ထင်ခြင်း မရှိ။ နိစ္စသညာနှင့် အတ္တသညာ ပယ်ကွာလွတ်ကင်း သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၍ နေသည်။

နိစ္စသညာ၊ အတ္တသညာ၊ သုခသညာ၊ သုဘသညာ ဤလေးမျိုးတို့တွင် ဖြစ်ပျက်အစဉ်ကိုမြင်ပြီး သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် နိစ္စသညာနှင့် အတ္တသညာ ကင်းစင်၍နေသည်။ သုခသညာနှင့် သုဘသညာကား မကင်းစင်သေး။

အစွဲ ၃-မျိုး

တဏှာအစွဲ၊ မာနအစွဲ၊ ဒိဋ္ဌိအစွဲ ဤအစွဲ သုံးမျိုးတို့တွင် ဖြစ်ပျက်-အစဉ် ကိုမြင်ပြီး သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်ကို အခဲအလုံးစသည်ဖြင့် မှတ်ထင်ခြင်းမရှိသောကြောင့် ဒိဋ္ဌိအစွဲ ကင်းစင်၍နေသည်။ ဒိဋ္ဌိအစွဲကင်းစင်၍ နေသော်လည်း ငါ၏စိတ်၊ ငါ၏ ရုပ်ဟူ၍စွဲလမ်းခြင်း တဏှာအစွဲလည်း မကင်းသေး “ငါ” ဟူ၍ မှတ်ထင်ခြင်း မာနအစွဲလည်း မကင်းသေး။ ငါ၏ ကိုယ်ဟူ၍မှတ်ထင်သော ဒိဋ္ဌိအစွဲကိုကား မစွဲလမ်းတော့ပြီ။ အခဲအလုံး စသည်ဖြင့် မှတ်ထင်မှသာလျှင် ကိုယ်ဟူသော မှတ်ထင်ခြင်းဖြစ်သည်။

“ငါ” ဟူ၍ စွဲလမ်းသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဘယ်သင်းကို “ငါ” ခေါ်သလဲဟု မေးသည်ရှိသော် ဘယ်သင်းကို “ငါ” ခေါ်သည်ဟု ပြောစရာလည်းမရှိ “ငါ” ကိုရှာ၍ မတွေ့။ “ငါ” ကို ရှာ၍ မတွေ့သောကြောင့် ဘယ်သင်းကို “ငါ” ခေါ်သည်ဟု ပြောစရာ မရှိဘဲနှင့်ပင်လျှင် “ငါ” ဟူသော အထင်မပျောက်ကင်းဘဲ နေသည်။ စိတ်သည် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် “ငါ” မဟုတ်ဟူ၍ သိ၏။ ရုပ်သည် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် “ငါ” မဟုတ်ဟူ၍ သိ၏။ ဖြစ်၍ ပျက်သွားသော စိတ်သည် ပြန်လာ၍ ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဖြစ်၍ ပျက်သွားသော ရုပ်သည် ပြန်လာ၍ဖြစ်သည်မဟုတ်။ ဤရုပ်နှင့်နာမ်သည် ဖြစ်၍ ပျက်သွားပြီးနောက် ပြန်လာ၍မဖြစ်သောကြောင့် “ငါ” မဟုတ်ဟူ၍ သိ၏။ “ငါ” မဟုတ်ဟူ၍ သိသော်လည်း သိလျက်နှင့်ပင်လျှင် “ငါ” ဟူသော အထင် မပျောက်သေးဘဲ နေသည်။ မျက်စိလယ်သောသူကဲ့သို့ သိလျက်နှင့် အထင်မပျောက်။

အဘယ့်ကြောင့် မပျောက်သနည်း?။
သောတာပန်၏ ဖြစ်ပျက်မြင်သော ပညိန္ဒြေသည် ရဟန္တာ၏ ဖြစ်ပျက်မြင်သော ပညိန္ဒြေလောက်

မရင့်သန်သောကြောင့်တည်း။

ရဟန္တာ၏ ပညိန္ဒြေလောက် ရင့်သန်မည်ကား ဝေးလေစွ၊ အနာဂါမ် သကဒါဂါမ်တို့၏ ပညိန္ဒြေလောက်လည်း မရင့်သန်သေးဖြစ်သည်။ ကလျာဏပုထုဇ္ဇန် ဝိပဿနာ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဖြစ်ပျက်ကို မြင်သော ပညိန္ဒြေထက် သာလွန်၍ ရင့်သန်သောကြောင့်သာလျှင် အခဲအလုံးစသည် မှတ်ထင်ခြင်း ကင်းစင်၍ သောတာပန်၏ ပညိန္ဒြေအသိဉာဏ်ဓာတ် အမြင်စင်ကြယ်၍ နေလေသည်။

ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ်ဖိုလ်ကို ရလိုလျှင် ပညိန္ဒြေတိုး၍ ရင့်သန်အောင် ဖြစ်ပျက် ကိုပင်လျှင် ဆင်ခြင်၍ ဝိပဿနာရှုရသည်။ အနာဂါမ်ဖိုလ်ကို ရလိုသော သကဒါဂါမ်သည်လည်း ဖြစ်ပျက် ကိုပင်လျှင် ဆင်ခြင်၍ ဝိပဿနာရှုရသည်။ ရဟန္တာဖြစ်လိုသော အနာဂါမ်သည်လည်း ပညိန္ဒြေတိုး၍ ရင့်သန်အောင် ဖြစ်ပျက် ကိုပင်လျှင် ဆင်ခြင်၍ ဝိပဿနာ ရှုရသည်။ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးနောက် ဖြစ်ပျက် ကို ဆင်ခြင်၍ ဝိပဿနာ ရှုသော်လည်း မထူးတော့ပြီ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း?။ လမ်းဆုံးပြီဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အလုံးစုံသောလောက၌ သင်္ခတတရား၊ အသင်္ခတတရား၊ နဝတ္တဗ္ဗ ဓမ္မာရုံ ပညတ်တရား ဤသုံးမျိုးသာလျှင်ရှိသည်။ ဤသုံးမျိုးမှတစ်ပါး တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိ။ သဘောမိစေ။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာ ရှိသော သင်္ခတတရားသည် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် သာလျှင် နေသည်။ အခဲအလုံး အဖြုန်းအမှုန့် (လ) ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးမနေ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးမရှိ။

ဖြစ်ပျက် လက္ခဏာမရှိသော အသင်္ခတတရားသည် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် လည်း မနေ။ အခဲအလုံး အဖြုန်းအမှုန့်(လ)ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးလည်း မနေ။ (မဖြစ်-အေး၊ မဖြစ်-ငြိမ်း) အေးငြိမ်း၍ သာလျှင် နေသည်။

ဖြစ်လက္ခဏာလည်းမရှိ။ မဖြစ်-လက္ခဏာလည်းမရှိ။ သင်္ခတလည်းမဟုတ်။ အသင်္ခတလည်းမဟုတ်သော နဝတ္တဗ္ဗဓမ္မာရုံ ပညတ်တရားသည် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် လည်း မနေ (မဖြစ်-အေး၊ မဖြစ်-ငြိမ်း) အေးငြိမ်း၍လည်းမနေ။ အခဲအလုံးအဖြန်း အမှုန့်(လ)ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုး တည်နေသည်။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသော သင်္ခတတရားနှင့် မဖြစ်-အေး၊ မဖြစ်-ငြိမ်း အေးငြိမ်း၍နေသော အသင်္ခတတရားသည် ပရမတ္ထ သစ္စာမည်၏။ အခဲအလုံး အဖြန်းအမှုန့်(လ)ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုး တည်နေသော နဝတ္တဗ္ဗဓမ္မာရုံပညတ်တရားသည် သမ္မုတိ သစ္စာမည်၏။

အဆင်း အနံ့ အရသာ ဩဇာ အထိရပ်သုံးမျိုး။ ဖွဲ့တွဲ-ကပ်စေး-ယိုစီး ရုပ်တစ်မျိုး ဤရုပ်မျိုးသော ရုပ်တရားတို့သည် သဘော တစ်မျိုးစီ ရှိသော်လည်း တစ်ခု တစ်ခြားစီ ခွဲ၍ မဖြစ်နိုင်။ အချင်းချင်းမှီ၍ သဘောရုပ်မျိုး တစ်ပေါင်းတည်း တပြိုင်နက်ဖြစ်သည်ကို ကလာပ ဟူ၍ဆိုသည်။ (အဋ္ဌကလာပရုပ်) ဟူလို။

ကလာပ ဟူ၍ခေါ်သော ရုပ်အပေါင်းသည် သင်္ခတ တရားဖြစ်၍ (ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်) သာလျှင် နေသည်။ အခဲအလုံး အဖြန်းအမှုန့် (လ)ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးမရှိ။

ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေသည်ကို ထင်ရှားစွာ သိမြင်နိုင်သော ဥဒယတ္ထ ဂါမိနိပညာနှင့် မပြည့်စုံသောကြောင့် ကလာပ ခေါ်သော ရုပ်အပေါင်းတို့ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသော ဖြစ်ပျက်-အစဉ် ကို ပရမာဏုမြူ အမှုန့်ဟူ၍ မှတ်ထင်သော အတ္တသညာ ဖြစ်လေသည်။ ဆံပင်ဟူ၍ မှတ်ထင်သော အတ္တသညာ(လ)ကျင်ငယ်-အရည်ဟူ၍ မှတ်ထင်သော အတ္တသညာ ဖြစ်လေသည်။

မီးစကိုကိုင်၍ ရမ်းသော် မီးကွင်းထင်၏။

မီးစသည်-မီးကွင်းမဟုတ်၊ မီးကွင်းသည်လည်း မီးစ-မဟုတ်။ မီးစကို-မီးကွင်းမဆိုရ၊ မီးကွင်းကိုလည်း-မီးစမဆိုရ၊ မီးစ-တခြား၊ မီးကွင်း-တခြား၊ မီးစနှင့်ကင်း၍လည်း မီးကွင်းထင်စရာမရှိ၊ ကိုင်၍ ရမ်းသော မီးစ-အစဉ် ကို မီးကွင်း မဟုတ်ဘဲ မီးကွင်းထင်၍နေသည်။ ထိုမီးကွင်းဥပမာ ကလာပ ရုပ်အပေါင်းတို့ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသော ဖြစ်ပျက်-အစဉ် ကိုဆံပင်ဟူ၍ ကျင်ငယ် အရည်ဟူ၍ ပရမာဏုမြူ အမှုန့်ဟူ၍ မှတ်ထင်လေသည်။

ကလာပ ရုပ်အပေါင်းတို့၏ ဖြစ်ပျက်-အစဉ် ဆိုရာ၌ ဖြစ်ပျက် တခြား၊ အစဉ် တခြား၊ ဖြစ်ပျက် သည် အစဉ် မဟုတ်၊ အစဉ် သည်လည်း ဖြစ်ပျက် မဟုတ်။ ဖြစ်ပျက် နှင့်ကင်း၍လည်း အစဉ် ဟု ဆိုစရာမရှိ။

ဖြစ်ပျက် သည် သင်္ခတပရမတ်၊ ကလာပရုပ် အစဉ် သည် နဝတ္တဗ္ဗ ဓမ္မာရုံ သန္တာန-သဏ္ဍာန ပညတ်ဖြစ်သော ဆံပင်-ကျင်ငယ်အရည် ပရမာဏုမြူ-အမှုန့်။

အဋ္ဌကလာပရုပ်တခြား၊ ပရမာဏုမြူ အမှုန့် တခြား ထင်ရှား၏။ အဋ္ဌကလာပရုပ်ကို ပရမာဏုမြူ အမှုန့်ဟူ၍မဆိုရ။ ပရမာဏုမြူအမှုန့်ကိုလည်း အဋ္ဌကလာပရုပ်ဟူ၍ မဆိုရ။ အဋ္ဌကလာပရုပ်နှင့် ကင်း၍လည်း ပရမာဏုမြူအမှုန့်ဟူ၍ ဆိုစရာမရှိ။ ဤသို့ ပြဆိုသည့်အတိုင်း ကလာပ ရုပ်အပေါင်းတို့ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေသော ဖြစ်ပျက်-အစဉ် ကို ဖြစ်ပျက် တခြား၊ အစဉ် တခြား ပိုင်းခြား၍ သိမြင်နိုင်သော ဥဒယတ္ထဂါမိနိပညာနှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် အရိယာသောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း အင်္ဂါလေးပါး မက ဥဒယတ္ထဂါမိနိ အင်္ဂါနှင့်တကွ ငါးပါးဟူ၍ မှတ်ရာ၏။

ပရမတ်အဆင်းရပ်-ပညတ်အဆင်းရပ် ခွဲ၍ဂုဏ်

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော အဆင်းရပ်သည် ပရမတ်အဆင်းရပ်ဖြစ်၏။ ရှည်ရှည်ကြီး လုံးလုံးကြီး ကိုယ်ကောင်ကြီး ထင်ရသော အဆင်းရပ်သည် ပညတ်အဆင်းရပ် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသော အဆင်းရပ်သည် ပရမတ် အနိစ္စဖြစ်၏။ ရှည်ရှည်ကြီး လုံးလုံးကြီး ကိုယ်ကောင်ကြီး ထင်ရသော အနိစ္စသည် ပညတ်အနိစ္စဖြစ်၏။ အနုပုထုဇွန် တို့၏ ဉာဏ် အမြင်သည် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော ပညတ်အဆင်းရပ် ပရမတ်အနိစ္စကို မမြင်နိုင် မပေါက်နိုင် မရောက်နိုင်ဘဲ ရှည်ရှည်ကြီး လုံးလုံးကြီး ကိုယ်ကောင်ကြီး ထင်ရသော ပညတ်အဆင်းရပ် ပညတ်အနိစ္စဖြစ်သော အထည်ဒြပ်ကြီး ကိုယ်ကောင်ကြီး ပျက်စီးမှသာလျှင် (အဟောအနိစ္စ) ဪ- မမြဲပါ တကားဟူ၍ မှတ်ထင် အောက်မေ့ကြကုန်၏။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသော ပရမတ် အဆင်းရပ် ပရမတ်အနိစ္စဆိုသို့ မရောက်နိုင်ကြ မပေါက်နိုင်ကြ မထင်မြင်နိုင်ကြလေကုန်။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော ပရမတ် ဒုက္ခဆိုသို့ မပေါက်=မရောက်နိုင်ဘဲ ဒူးနာသည် ပေါင်နာသည် (အဟောဒုက္ခ) ဆင်းရဲလှပါ တကားဟူ၍ ပညတ်ဖြစ်သော ဒူး-ပေါင်တို့ နာကျင် ဆင်းရဲလှမှသာလျှင် ဆင်းရဲဟု မှတ်ထင် အောက်မေ့ကြကုန်၏။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်-အစဉ်မပြတ် တရစပ်နှိပ်စက် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို သုခမဆိုသာချမ်းသာဟူ၍ မဆိုသာ။

အနတ္တသည်ကား ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော ပရမတ် အနတ္တသာလျှင်ရှိ၏။ ပညတ်အနတ္တဟူ၍ မရှိ။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော အနတ္တသဘောကို မထင်နိုင် မမြင်နိုင်သောကြောင့် (ဖြစ်ပျက်မရှိ) ပကတိအမြဲ အခဲအလုံး အဖြုန်းအမှုန့် အရည် အဖိတ် အစေးအဆီ ရှည်ရှည်လျားလျား ပြားပြားလုံးလုံး ခုံးခုံးကွဲကွဲ အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး

မှတ်ထင်သော (အတ္တသညာ) ဖြစ်လေသည်။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်မရှိ ပကတိအတိုင်း နေသည်ဟု မှတ်ထင်သည်ကို နိစ္စသညာ ဆိုသည်။ အခဲအလုံး အဖြုန်းအမှုန့် အရည်အဖိတ် အစေးအဆီ ရှည်ရှည်လျားလျား ပြားပြားလုံးလုံး ခုံးခုံးကွဲကွဲ စသည်ဖြင့် မှတ်ထင်သည်ကို အတ္တသညာဆိုသည်။

ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော ပရမတ်အနိစ္စကို ထင်မြင်ပါလျှင် နိစ္စသညာ ပျောက်ကင်းသည်။ နိစ္စသညာ ပျောက်ကင်းလျှင် အတ္တသညာလည်း ပျောက်ကင်းလေတော့သည်။

အနိစ္စဆိုလဲ-ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေတာပဲ။ ဒုက္ခဆိုလဲ-ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေတာပဲ။ အနတ္တဆိုလဲ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေတာပဲ။ ထို့ကြောင့် ပရမတ်အစစ် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို ထင်မြင်ပါလျှင် လက္ခဏာသုံးပါးကို ထင်မြင်လေတော့သည်။ ပရမတ်ဖြစ်ပျက်ကို မမြင်ဘဲနှင့် လက္ခဏာသုံးပါး မထင်မြင်နိုင်။ ပရမတ်အစစ် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေသော အဆင်းရပ်၏ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် အဆက်မပြတ် တရစပ်နှိပ်စက်ခြင်း ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အခဲအလုံး စသည် မဟုတ်သော အဆင်းရပ်၏ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်သော အနတ္တလက္ခဏာ ဖြစ်ပျက်မရှိဘဲ ပကတိအတိုင်းနေသည် မဟုတ်။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်သာလျှင် ဟုတ်သောပရမတ်အဆင်းရပ်၏ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေ၍ မမြဲခြင်းအနိစ္စ လက္ခဏာ၊ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်နေသည်ကို မြဲသည်ဟုဆိုမလား။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသည်ကို ချမ်းသာဟုဆိုမလား။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို အခဲအလုံး စသည်ဟု ဆိုမလား။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အခဲအလုံးစသည်ကို နေရာရွေ့ယူ၍ ရနိုင်၏။ ဖြစ်ပျက်ကို နေရာရွေ့ယူ၍မရ၊ ခဏကလေးဖြစ်၍ ခဏကလေး ပျက်သွား၏။ မျက်စိတစ်မှိတ် မျက်တောင်တစ်ခတ်ကာလ တစ်ခဏအတွင်း၌ ဖြစ်ပျက်ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းမက ဖြစ်ပျက်ကြ၏။

ဤသို့လျှင် စိတ်အစဉ်သည် (ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်) အစဉ်မပြတ်အောင် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းမက ခဏကလေးပျက်ကြ၏။

အဆင်းရပ်ကို မျက်စိဖြင့်မြင်ရာ၌ (အတိတ် ဘဝင်၊ ဘဝင်စလန၊ ဘဝင်ပစ္စေဒ၊ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်၊ သမ္ပဋိစွိုန်၊ သန္တိရဏ၊ ဝုဋ္ဌော၊ ဇော ၇-ကြိမ်၊ တဒါရုံနှစ်ကြိမ် ထိုနောင်ဘဝင်ဖြစ်ထိုက် သမျှ) ဖြစ်ပျက်နေပြီးနောက် ပထမ အတိတ်ဘဝင် နှင့် ဥပါဒ် ပြိုင်၍ ဖြစ်ပြီးလျှင် ဒုတိယတဒါရုံ၏ ဘဝင်ကွဏနှင့်ပြိုင်၍ ပျက်လေပြီးသော အတိတ်ရူပါရုံ အဆင်းရပ်ကို အာရုံပြု၍ (မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းဇော ၇- ကြိမ် တဒါရုံနှစ်ကြိမ် ထိုနောင်ဘဝင် ဖြစ်ထိုက်သမျှ) ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေ၏။

ဘဝင်ပြတ်ပြီးနောက် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ် ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော ရူပါရုံအဆင်းရပ်တွေ များစွာ စုပေါင်း၍ ဖြစ်သော၊ ဖြစ်ပျက် အစဉ်ရှိ၍ ရှည်ရှည် လျားလျား ပြားပြားလုံးလုံး စသည် ထင်ရသော သန္တာန-သဏ္ဍာန-အတ္တပညတ်ကို အာရုံပြု၍ မနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဇော ၇-ကြိမ် ထိုနောင်ဘဝင် ဖြစ်ထိုက် သမျှ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေ၏။

ထို့နောက် ရူပါရုံ အဆင်းရပ်တွေ တစ်ပေါင်း တည်း စုပေါင်း၍ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက်နေသော ဖြစ်ပျက် အစဉ် သန္တာန-သဏ္ဍာန အတ္တပညတ် အထည်ခြပ် ဝတ္ထု၏ အမည်နာမပညတ်ကို အာရုံပြု၍ မနော ဒွါရာဝဇ္ဇန်း ဇော ၇-ကြိမ် ဘဝင်ဖြစ်ထိုက်သမျှ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေ၏။

(၁) ပရမတ်အဆင်းရပ် ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ စက္ခုဒွါရဝိထိ။ (၂) အတိတ်ဖြစ်သော ပရမတ် အဆင်းရပ် ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ တဒနဝတ္တက မနော ဒွါရဝိထိ။ (၃) ရူပါရုံ အဆင်းရပ် အစုအပေါင်း ဖြစ် သော ဖြစ်ပျက် အစဉ် သန္တာန-သဏ္ဍာန အတ္တ ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ အတ္တပညတ္တိဝိထိ။ (၄) ထို အတ္တပညတ် အထည်ခြပ်ဝတ္ထု၏ အမည်နာမပညတ်

ကို အာရုံပြု၍ နာမပညတ္တိဝိထိ။ ဤ လေးဝိထိတို့ သည် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ မရေမတွက်နိုင် ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေပြီးမှ လူပဲ-နွားပဲ စသည်ဖြင့် သိကြကုန် ၏။ အဆင်းကို မြင်လျှင်မြင်ချင်း ခဏကလေး အတွင်း၌ ဖြစ်ပျက်ပေါင်းများစွာ မရေမတွက်နိုင် အောင် ဖြစ်ပျက်ကြကုန်၏။ ဤသို့ ဖြစ်ပျက် ဖြစ် ပျက်နေသော ဖြစ်ပျက်အစဉ် ဖြစ်ပျက်အစုကို ဟုတ် မှန်သည့်အတိုင်း ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်စဉ်းစား နှလုံးထား၍ ကြည့်ရှုကြကုန်ရာ၏။

ဤပုဒ်တို့ဖြင့် အဟုတ်အမှန်ရှိသော သဘော ကို ပရမတ်ဆိုသည်။ အဟုတ်အမှန် မရှိသော သဘောကို ပညတ်ဆိုသည်။ အဟုတ်အမှန်ရှိသော ပရမတ်သဘောသည် ရှာလေ-တွေ့လေ-တွေ့ သည်၊ အဘယ့်ကြောင့် တွေ့သနည်း?။ အဟုတ် အမှန်ရှိသောကြောင့် တွေ့သည်။ အဟုတ်အမှန် မရှိသော ပညတ်သဘောရှာလေ-ပျောက်လေ- ပျောက်သည်။ အဘယ့်ကြောင့် ပျောက်သနည်း?။ အဟုတ်အမှန်မရှိသောကြောင့် ပျောက်သည်။

လက်-ခြေ-အင်္ဂါ-မျက်နှာ-ရင်-ခါး ပြား ပြားလုံးလုံး ခုံးခုံးကွဲကွဲ အနည်းနည်းအဖုံဖုံ ပုံ သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး ထင်ရသော သဏ္ဍာနပညတ်သည် ရှာလေ-ပျောက်လေ-ပျောက်သည်၊ ရှာလို့ ကြည့် ကြစမ်း၊ မျက်စိနှင့်ကြည့်၍ ရှာလျှင် အဆင်း ကိုသာ တွေ့သည်။ နားနှင့် ရှာလျှင် အသံ ကိုသာ တွေ့ သည်။ နှာခေါင်းနှင့် ရှာလျှင် အနံ့ ကိုသာ တွေ့ သည်။ လျှာဖြင့်လျက်၍ စား၍ ဝါး၍ရှာလျှင် စပ်၊ ငန်၊ ခါး၊ ချဉ်၊ ချို၊ ဆိမ်း၊ ဖန် အရသာရုပ် ကို သာတွေ့သည်။ လက်ဖြင့်စမ်းသပ်၍ ရှာလျှင် ကြမ်း၊ ချော၊ ခု၊ ခံ၊ ထိ၊ တောင့်၊ တင်း၊ တွန်း၊ တိုးထိ၊ ပူ၊ အေး၊ နွေး၊ လော၊ ထိ၊ ဤ အထိရုပ် သုံးမျိုးကိုသာ တွေ့သည်။ ဤသို့တွေ့ရသော အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အထိရုပ်တို့သည် ပြားပြား လုံးလုံး ခုံးခုံး ကွဲကွဲ စသည်ဖြင့် ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုးတည်နေ

သည်ဟု ထင်ရသော လူကောင်မဟုတ် လက်မဟုတ် ခြေမဟုတ် မျက်နှာ ရင် ခါး ပြားပြား လုံးလုံးမဟုတ် ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသော ပရမတ်သဘောတရား တို့သာ ဟုတ်သည်။ ထိုဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် နေသော အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အထိရပ် ပရမတ် သဘောတို့သည် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း လျင်မြန်သော ကြောင့် ဖြစ်မှန်းပျက်မှန်းမသိ၊ မီးစကို ကိုင်၍ ပတ်ပတ် လှည့်ရမ်းသောအခါ မီးကွင်းထင်ရသကဲ့သို့ အခဲအလုံး အဖြုန်းအမှုန့်(လ)ပုံသဏ္ဍာန် အမျိုးမျိုး ထင်ရသည်။ ၎င်းထင်ရသော အခဲ အလုံး အဖြုန်း အမှုန့် စသည်တို့သည် ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်ဖြစ်သည် အထင်သာလျှင်ရှိသည်။ အဟုတ်အမှန်-တကယ် စင်စစ်မရှိ။

အဆင်း အသံ အနံ့ အစရှိသော ပရမတ် သဘောမှာ လုံးသည် ပြားသည်မရှိ။ ရှည်သည် လျားသည် ဝန်းဝိုင်းသည် ဟူ၍မရှိ။ ဖြစ်ပျက် ဖြစ် ပျက်သာလျှင် ရှိသည်။ တစ်ခုသောနေရာမှာ ဖြစ် သော အဆင်း အသံ အနံ့ ပရမတ်သဘောတို့သည် ဖြစ်သော နေရာမှာ ပျက်သည်။ တစ်နေရာသို့ ပြောင်း ရွှေ့သွားသည်မဟုတ်။ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် ဆက်၍ ဖြစ်ပျက် လျင်မြန်သောကြောင့် အလုံးအခဲကဲ့သို့ ထင်၍ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့သွား သည်ဟု ထင်ရသည်။ အလုံးအခဲ ရွှေ့သွားသည်ဟု ထင်အောင် အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အပူ အအေး ရုပ်အပေါင်း တို့များစွာ စုပေါင်း တစ်ပြိုင် နက် တစ်ချက်တည်း ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် အဆက် ဆက် အကြောင်းခံ၍ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်ပျက်ကြ လေသည်။ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အပူအအေး စသော ရုပ်အပေါင်းတို့ များများကြီး စုပေါင်း၍ တပြိုင်နက် တချက်တည်း များများကြီးဖြစ်လျှင် အလုံးအခဲ အကောင်အထည်ကြီးကြီးမားမား ထင်ရ ၏။ နည်းနည်းစုပေါင်း ၍ဖြစ်လျှင် ငယ်ငယ်ထင် ရ၏။ ပရမာဏုမြူ အမှုန့်တွေများစွာ စုပေါင်း၍

ဖြစ်သော (မဟာပထဝီ မြေကြီး) ကဲ့သို့တည်း။ ကြီး သည်-ငယ်သည်ဟူ၍ ထင်ရသော အလုံးအခဲ သဏ္ဍာနပညတ်ဖြစ်သည်။ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အပူ အအေး အစရှိသော ပရမတ်သဘော မှာ အကြီး အငယ် အရှည် အလျား အပြား အလုံး ဟူ၍ မရှိ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် သာလျှင်ရှိသည်။ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ ကြမ်း ချော ခံ တောင့် တင်း တွန်း တိုး ပူ အေး နွေးလော ပရမတ်သဘော တို့ မှက၍လည်း အလုံးအခဲစသော သဏ္ဍာနပညတ် မထင်နိုင်။ အလုံးအခဲ စသော သဏ္ဍာနပညတ်သည် လည်း အဟုတ်အမှန် တကယ်စင်စစ်မရှိ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် သည်သာလျှင် အဟုတ်အမှန် တကယ် စင်စစ်ရှိသည် တကယ်စင်စစ် အဟုတ်အမှန် ရှိသော ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် လက္ခဏာကို တကယ်ထင်မြင် ပါလျှင် ဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့ သဘော ကင်းပျောက် မဖြစ်ချင် ဆိုတဲ့ သဘောမျိုး အလိုလိုရောက်၏။ ထို့ကြောင့်

ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်၊ မဖြစ်ချင်၊ မဂ္ဂင်တရားမြတ်။
မဖြစ်ချင်မှ၊ လမ်းမှန်ကျ၊ မဂ္ဂသစ္စာမှတ်။
ပုဗ္ဗဘာဂ၊ လောကုတ္တရ၊ မဂ္ဂနှစ်ဖြာမှတ်။
ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နေသည်ကို ထင်မြင် သော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်၏။ မဖြစ် နိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သော ဂေါတြဘူဉာဏ်၏ နောက်၌ မဂ်ဉာဏ်သည် လောကုတ္တရမဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်၏။

ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း၊ မယွင်း ဒုက္ခမှတ်။

ဖြစ်ချင်ပြန်က၊ သမုဒယ၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း မှတ်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရေးသားပြဆိုပြီးသော ယောဂီဝိဇ္ဇာလမ်းမှန်- သံပေါက်လင်္ကာကို ပြန်၍ ကြည့်ရှုကြကုန်ရာ၏။

ဝိပဿနာရှုနည်းဟူသည် မည်သည့်နည်း

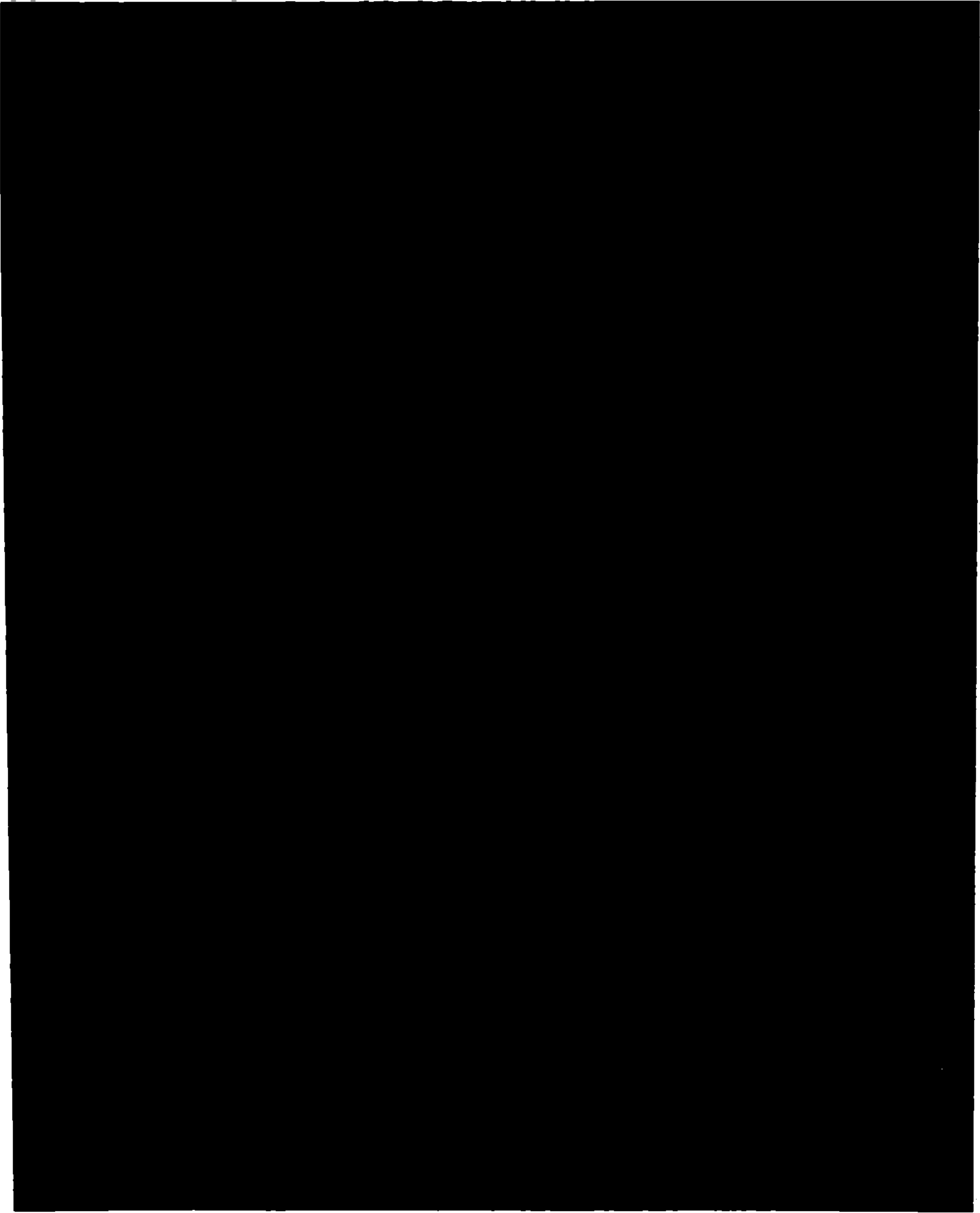
မဆို ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ အနိစ္စအချက်၊ ဒုက္ခအချက်၊ အနတ္တအချက်ဟူသော (ဖြစ်ပျက်) လက္ခဏာကို ယထာဘူတကျကျ သိမြင်အောင် ရှုမှတ်ရပေရာ မိမိတို့ သဘောအလျောက် တွေးဆ ကြံစည်၍ ရှုမှတ်ခြင်းထက် နည်းအမျိုးမျိုး တို့ဖြင့် ပြသလျက်ရှိကြသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဋ္ဌာနများသို့ (ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ မထားဘဲ) သွားရောက်၊ လေ့လာ၊ နည်းနာခံပြီး အားထုတ်ပါ။ တစ်နည်းနည်းကို ဘာဝနာမယဉာဏ် ရင့်သန်သည်အထိ ဆရာနှင့်မခွာဘဲ လုံ့လဝီရိယ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ထားကာ အားထုတ်ပြီးမှ အခြား သော နည်းများကို လေ့လာကြည့်က “ဝိပဿနာ ရှုနည်းဆိုသည်မှာ ရုပ်ရှု နာမ်ရှုမှန်လျှင် ဘယ်လို

နည်းနှင့်ရှုရှု နည်းမှန် လမ်းမှန်ဖြစ်သည့်အတွက် ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်မှာ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ တစ်သာသနာလုံးရှိ ဝိပဿနာရှုနည်း လမ်းမှန်လာ လျှင် အခြေတည်၍ရှုနည်းသာလျှင် ကွဲပြားကြသည် သဘောမှာ အတူတူဖြစ်ပါသည်” ဟု သဘောပေါက် လာမည်ဖြစ်၍ မှန်ကန်သော သတိပဋ္ဌာန်ရှုနည်း တစ်ခုကိုသာ မိမိရရ ယထာဘူတကျအောင် လေ့လာ အားထုတ်ဖို့လိုကြောင်း သတိပေးတိုက်တွန်းအပ်ပါ သည်။

|ကျေးဇူးတော်ရှင် မြို့မိဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာ ဓာတ်ပညာ (ပ)တွဲနှင့် အရှင်ကေလာသ၏ မန္တလေးသာ သနာဝင်(ဒု)တွဲမှ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြပါသည်။|

မြို့မိဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 ခေမာသီဝံဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ခေမာသိဝံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၄၅-၁၃၃၉]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို ရမည်းသင်းမြို့၊ အုံးသီးခွဲရွာ (အုပ်သင်းခွဲရွာ)တွင် ၁၂၄၅-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၁၁ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ နံနက် ၉:၃၀ နာရီတွင် ခမည်းတော် ဦးမြို့၊ မယ်တော် ဒေါ်သန့်တို့မှ ဖွားမြင်တော်မူပါသည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်မြတ်သာဖြစ်ပြီး မွေးချင်း ခြောက်ယောက် အနက် တတိယမြောက် သားရတနာဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် တိုင်းပြည်မငြိမ်မသက် ဖြစ်သဖြင့် တောင်ငူမြို့အနီး ခပေါင်းရွာကြီးသို့ ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခဲ့ကြရသည်။ ငယ်စဉ်တွင် ခပေါင်းရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ဆရာတော် ဦးအိုထံတွင် ကျောင်းအပ်နှံ၍ အခြေခံ စာပေများ သင်ယူရသည်။ လောကဓာတ်ကျောင်း သတ္တမတန်း အောင်သည် အထိ ပညာသင်ကြားခဲ့ရသည်။ ဆရာတော် ဦးအို၏ ကျောင်းတွင် ရှင်သာမဏေပြုသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ရှင်ဗာကုလ ဖြစ်သည်။ ၁၅ နှစ်သားအရွယ် ရှင်သာမဏေ ဖြစ်ချိန်မှစ၍ ပရိယတ္တိစာပေများကို သင်ယူခဲ့ပေသည်။

မိဘများ ဖြူးမြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသော်လည်း ရှင်ဗာကုလသည် လိုက်မသွားဘဲ အသက် ၁၇ နှစ်သားတွင် အုံးသီးခွဲရွာကျောင်းသို့ ထွက်ခွာခဲ့ကာ ပျော်ရွှင်စွာဖြင့် စာပေများကို သင်ယူပြန်သည်။

မိုးနံကုန်း ဆရာတော်ကြီးထံတွင် သဒ္ဒါ၊ သင်္ဂြိုဟ် စသည်တို့ကို အခြေခံကျကျ သင်ယူပြန်သည်။

၁၂၆၄-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၈)ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ ၁ နာရီအချိန်တွင် ဖြူးမြို့ အဘယာရာမ ထန်းကုန်းကျောင်းတိုက် သိမ်တော်ကြီး၌ အုံးသီးခွဲရွာလေးကျွန်း ကန်တောရဆရာတော်ကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဖြူးမြို့ ခပေါင်းတိုက်ရပ် ဦးဟိန်း-ဒေါ်အံ့တို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကို ခံယူပြီး မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ရဟန်း ၈ ဝါရသည်အထိ ဆန်း၊ အဘိဓာန်၊ အလင်္ကာကျမ်းများကို သင်ယူခဲ့သည်။ ထို့ပြင် မာတိကာ၊ ဓာတုကထာ၊ ယမိုက်၊ ပဋ္ဌာန်းတို့ကိုလည်း ညဝါများနှင့်တကွ ဝိနည်းပါဠိတော်များပါမကျန် သင်ယူ ဆည်းပူးခဲ့ပါသည်။

၁၂၇၃-ခုနှစ်တွင် ပခုက္ကူ မဟာဝိသုတာ ရာမတိုက်ကြီး၌ စာပေဆည်းပူးပြန်သည်။ မဟာနာယက ဆရာတော်ကြီးဦးဂန္ထသာရကိုလည်း ဖူးမြော်ခွင့်ရခဲ့သည်။ စာချဆရာတော်များမှာ ဆရာတော် ဦးဂန္ထသာရ၊ ဦးပညာ၊ ဦးနန္ဒဝံသ၊ ဦးနန္ဒိယတို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဆရာကောင်းတပည့်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့ရပေသည်။

၁၂၈၄-ခုနှစ်တွင် ဦးထွန်းလှ-ဒေါ်ဖုံတို့ ဦးဆောင်၍ ဖြူးမြို့၌ ထန်းကုန်းကျောင်း သစ်ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြသည်။ ဆရာတော်ကြီးများ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ထိုကျောင်းတွင် ဦးစီးနာယကအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပြီး စာပေများကို ပို့ချတော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၈၈-ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနှင့် သီဟိုဠ်သို့ ဘုရားဖူးကြွရောက်တော်မူသည်။ ကျောင်းတိုက်တွင် စာသင်သံဃာတော် ငါးဆယ် ခြောက်ဆယ်မှ ကိုးဆယ်တစ်ရာအထိ တိုးတက်ခဲ့ပေသည်။ ၁၂၈၈ ခုနှစ်တွင် တပည့် ဦးကဝိန္ဒ (စာချ-ဓမ္မကထိက)အား ကျောင်းတိုက်ကို လွှဲအပ်ပြီး ရမည်းသင်းမြို့ မြောက်ဘက် ရွှေဓား ရွှေမင်းဝံတောရသို့ ကြွရောက်၍ ဝါကပ်ကာ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်းတော်မူလေသည်။

ရမည်းသင်းမြို့ အနောက်ပိုင်း ၁၁ မိုင်ခန့် ကွာသည့် သစ်စေးတောင် အမည်တွင်သော တောင်ကုန်းကလေး၌ ၁၂၉၉ ခုနှစ်တွင် တစ်ပါးနေ ကျောင်းငယ်ကလေး၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို တစ်ပါးတည်းအားထုတ်တော်မူသည်။ ထိုကျောင်းကလေးကို ခေမာသီဝံတောရကျောင်းဟု အမည်မှည့် ခေါ်သည်။ ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ရာတွင် ပါဝင်၍ ဆောင်ရွက်တော်မူသဖြင့် ဆဋ္ဌသံဂီတိပါဠိဝိသောကေ လက်မှတ်တော်ကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်း ခံတော်မူရသေးသည်။ ထို့ပြင် ဆဋ္ဌသံဂီတိကာရက၊ ခရိုင်သြဝါဒါစရိယ လက်မှတ်တော်တို့ကိုလည်း ဆက်ကပ်ခြင်း ခံယူတော်မူခဲ့ရပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် အလှူအတန်း ရက်ရာသည့်အပြင် နေ့စဉ် စာကြည့်ခြင်း၊ ပရိသတ်နှင့် တတ်နိုင်သမျှ မရောယှက်ခြင်း၊ ဝိပဿနာအလုပ်တို့ကိုသာ ဦးစားပေး၍ အားထုတ်တော်မူလေသည်။ သက်တော် (၉၃) နှစ်အရွယ်တွင် တပည့်တော်များအား ကျောင်းတိုက်ကို အပြီးလွှဲအပ်တော်မူခဲ့ပေသည်။ သက်တော် (၉၄)နှစ်သို့ ရောက်သောအခါ

တပည့်များကို မကြာခဏဆိုသလို သြဝါဒများပေး၍ သံဝေဂဉာဏ်ပွားစေရန် ဆုံးမတော်မူလေ့ရှိသည်။ 'ကုသိုလ်ကောင်းမှု တိုးအောင်လုပ်နိုင်သေးရင် အသက်ရှည်ရှည် နေရတာကောင်းသကဲ့'၊ 'သေတယ်ဆိုတာ ထောင်တစ်ခုကလွတ်ပြီး ထောင်တစ်ခုကျတာနဲ့ အတူတူပါပဲကွယ်' ဟူသည့် သြဝါဒများသည် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင်ပင် ကြီးမားပါပေသည်။

ဤသို့ ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ခေမာသီဝံဆရာတော်ကြီးသည် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ရောဂါတို့ကို တစ်စုံတစ်ရာ ညည်းညူခြင်း မပြုပါ ဘဲလျက် ၁၃၃၉ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆုတ် ၇ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက် ၈:၄၀ နာရီအချိန်တွင် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် ခေမာသီဝံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

- ④ ပညာဆိုတာ
ဘယ်ပညာမဆို သင်ထားရသကွဲ့။
- ④ ဒါပေမယ့်
အသုံးပြုတဲ့အခါမှာ
ကုသိုလ်ဖြစ်သလား၊
အကုသိုလ်ဖြစ်သလား စဉ်းစားရမယ်။
- ④ အကုသိုလ်ဖြစ်ရင် အဲဒီပညာကို မသုံးနဲ့။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ခေမာသိဝံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

တရားကို အားထုတ်မည်ဟု ကြံစည်သော အခါ၌ တရားကို အားမထုတ်မီ မြတ်စွာဘုရားအား မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို လှူထားရမည်ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်မှာတော်မူသည့်အတိုင်း လှူထားပါလေ။

လှူနည်းမှာ- ဤအနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ကိလေသာတို့မှ ကင်းဝေးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား လှူဒါန်းပါ၏ အရှင်ဘုရားဟု ဝစီလှစ်လျက် နှုတ်မြွက်လှူဒါန်းရာသည်။

အကျိုးကား- ယခုမျက်မှောက်မှာပင် ဘုရားရှင်အား လှူထားသောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်၌ ငဲ့ကွက် တွယ်တာ တဏှာကင်းပြုတ် မာန်မာနမရှုပ်ဘဲ တရားကို အား ထုတ်နိုင်ပါသတည်း။

စတုရရာရက္ခ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါးတွင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းနည်း

တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှ သင်္ကဿနဂိုရ်ပြည် သို့ ဆင်းတော်မူလတ္တံ့သောအခါ နတ်တို့သေဋ္ဌ်နင်း သိကြားမင်းက ရွှေစောင်းတန်း၊ ငွေစောင်းတန်း၊ ပတ္တမြားစောင်းတန်းတို့ကို ဖန်ဆင်းစေ၍ မြတ်စွာ ဘုရား ဆင်းကြွတော်မူသောအခါ၌ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့က သောင်းသောင်းဖြဖြ နတ်စောင်း၊ နတ်ညှင်း၊ ခရုသင်းစသည်တို့ကို တီးမှုတ်၍ နတ်၌

ဖြစ်သော ထီး၊ သားမြီးယပ်စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်၍ လိုက်လာကြပုံ၊ လှူပြည်က လှူအပေါင်းတို့သည် ခရီး ဦးကြိုဆို၍ အထူးထူးသော ပန်းနံ့သာ စသည်တို့ဖြင့် ပူဇော်ကြပုံကို အာရုံပြုကာ စိတ်ကမှန်းထားပြီးလျှင် ထိုလူရော နတ်ပါဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့၏ ပူဇော်အထူး ကို ခံယူတော်မူထိုက်ပါပေစွ၊ ခံယူတော်မူထိုက်ပါ ပေစွဟု စိတ်ကို ကြည်ညိုစေလျက်-

သောဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော မြတ်စွာဘုရားဟု အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ပွားများအပ်၏။

မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းနည်း

မိခင်သည် ငယ်ရွယ်သူ သားသမီးအပေါ်၌ ဘေးရန်ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းကို အလိုရှိသလို ဆိုလတ္တံ့သော လင်္ကာအတွင်း၌ ပါဝင်သော သတ္တဝါ တို့အပေါ်၌ ဘေးရန်ကင်း၍ ချမ်းသာစေလိုသော စိတ်ကို ဖြစ်စေလျက်-

- ၁။ မိဘဆရာ၊ ဂုဏ်နန္ဒာ၊ နှစ်ဖြာကိုယ်စိတ် ချမ်းသာကြပါစေကုန်သတည်း။
- ၂။ ဤအိမ်တွင်းမှာ၊ များသတ္တာ၊ နှစ်ဖြာ ကိုယ်စိတ် ချမ်းသာကြပါစေကုန်သတည်း။

- ၃။ ဤရွာတွင်းမှာ၊ များသတ္တာ၊ နှစ်ဖြာကိုယ်စိတ် ချမ်းသာကြပါစေကုန်သတည်း။
- ၄။ ဤမြို့တွင်းမှာ၊ များသတ္တာ၊ နှစ်ဖြာကိုယ်စိတ် ချမ်းသာကြပါစေကုန်သတည်း။
- ၅။ ဤပြည်တွင်းမှာ၊ များသတ္တာ၊ နှစ်ဖြာကိုယ်စိတ် ချမ်းသာကြပါစေကုန်သတည်း။
- ၆။ ဤဗေဗျာမှာ၊ များသတ္တာ၊ နှစ်ဖြာကိုယ်စိတ် ချမ်းသာကြပါစေကုန်သတည်း။
- ၇။ ခပ်သိမ်းများစွာ၊ သတ္တဝါ၊ နှစ်ဖြာကိုယ်စိတ် ချမ်းသာကြပါစေကုန်သတည်း။

အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းနည်း

ခေမာမိဖုရားအား ဘုရားဟောတော်မူသော နည်းကိုထောက်၍ ဒွါရကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့မှ ချွဲခန်း၊ တံတွေး၊ နားဖာချေး၊ မျက်ချေး၊ နှပ်၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တို့သည် တစ်စိစိ အမြဲယိုထွက်နေသော ခန္ဓာကိုယ်၏ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကိုလည်းကောင်း။ ဆိုလတ္တံ့သော လင်္ကာ၌ပါဝင်သော စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောများကိုလည်းကောင်း၊ အာရုံစူးစိုက်နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်လျက်

- ၁။ ကိုးပေါက်ဒွါရာ၊ ပုပ်ရေဖြာ၊ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်။
- ၂။ ရေရောင်ဆီရောင်၊ တန်ဆာရောင်၊ ကိုယ်ရောင်မဟုတ်၊ အကောင်ပုပ်၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်။
- ၃။ သေသည့်အထက်၊ သုံးလေးရက်ကူး၊ ဖူးဖူးရောင်ပုပ်၊ အကောင်ယုတ်၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်။
- ၄။ ရှင်ပုပ်သေပုပ်၊ ဤကိုယ်ယုတ်၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်။

မရဏာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းနည်း

မိမိတို့မျက်မှောက်၌ သေခြင်းသို့ ရောက်ရသောသူများကို ပုံစံထားပြီးလျှင် မိမိတို့၌လည်း

သေရမည့်သဘောကို အာရုံစူးစိုက် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်လျက်-

- ၁။ ခပ်သိမ်းသတ္တဝါ၊ ဇီဝိတာ၊ သေမှာ အမြဲပါတကား။
- ၂။ ကြီးသူငယ်သူ၊ ကိုယ့်ရွယ်တူ၊ ခုမူ သေဆဲပါတကား။
- ၃။ ယနေ့ နက်ဖြန်၊ သဘက်ယာမ်၊ အမြန် သေတတ်ပါတကား။
- ၄။ သတ္တဝါခဲ၊ သေသည့်နဲ့၊ ငါလဲ သေမှာပါတကား။

ဤဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ မေတ္တာ၊ အသုဘ၊ မရဏ၊ လေးဝသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့က စောင့်ရှောက်အပ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို အပါယ်လေးပါးမလားရအောင် စောင့်ရှောက်တတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း စတုရာရက္ခ ကမ္မဋ္ဌာန်းမည်ကုန်၏။

ထိုလေးပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ကို သမထယာနိက ယောဂီ၊ ဝိပဿနာ ယာနိက ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပွားများအပ် ပွားများသင့် ပွားများထိုက်သောကြောင့် သဗ္ဗတ္တက ကမ္မဋ္ဌာန်းမည်ကုန်၏ ဟူ၍ လည်း အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့ မိန့်ဆိုတော်မူအပ်ကုန်၏။ ထိုဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကိုအားထုတ် စီးဖြန်းပါလျှင် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ အလုပ်ကို အားထုတ်သည်မည်၏။

စတုရာ ရက္ခကမ္မဋ္ဌာန်း စိတ္တဝိသုဒ္ဓိအခန်းပြီး၏။

x x x

ဒိဋ္ဌိ ဝိသုဒ္ဓိ အခန်း

- ၁။ နူးညံ့ခက်မာ၊ ကိရိယာ၊ နှစ်ဖြာ မြေဓာတ်စစ်။
- ၂။ ဖွဲ့စေးစီးယို၊ နှစ်ပါးကို၊ ခေါ်ဆို ရေဓာတ်စစ်။
- ၃။ ပူမှု အေးမှု၊ ဤနှစ်ခု၊ ခေါ်မှု မီးဓာတ်စစ်။
- ၄။ ထောက်ကန်လှုပ်ရှား၊ ဤနှစ်ပါး၊ ခေါ်ငြားလေဓာတ်စစ်။

- ၅။ ဆင်းနဲ့ရသာ၊ ရုပ်ဩဇာ၊ လေးဖြာ မှီ၍ဖြစ်။
- ၆။ ရှစ်ခုရူပ၊ သုဒ္ဓဋ္ဌ၊ ခေါ်ကြကလာပ်တစ်။
- ၇။ ပရမာဏု၊ မြူတစ်ခု၊ နှိုင်းမှုတိုင်းရှည်ဖြစ်။
- ၈။ အနန္တကလာပ်၊ ပေါင်းကာစပ်၊ ဒြပ်သဏ္ဍာန် ဖြစ်။
- ၉။ သဏ္ဍာန်ကိုစွဲ၊ နတ်လူပဲ၊ ခေါ်မြဲ ပညတ်စစ်။
- ၁၀။ ရုပ်ဓာတ်အကောင်၊ ငါယောင်ဆောင်၊ မှား အောင် လှည့်ပတ်လစ်။
- ၁၁။ ရုပ်ဓာတ်အတွင်း၊ ငါကောင်ကင်း၊ ထင်လင်း သိအောင်စစ်။
- ၁၂။ ရုပ်ကိုပရမတ်၊ ခေါ်လူနတ်၊ ပညတ်မှန် စင်စစ်။
- ၁၃။ မုန့်ညက်အရုပ်၊ စိမ့်လုပ်၊ သရုပ်သဏ္ဍာန်ဖြစ်။
- ၁၄။ သဏ္ဍာန်ဖြစ်သော်၊ လူနတ်ခေါ်၊ ကြည့်သော် မုန့်ညက်နှစ်။
- ၁၅။ မုန့်ညက်ရုပ်တူ၊ ပမာယူ၊ စင်ဖြူညက်အစစ်။

ထိုလင်္ကာတို့၏ အဓိပ္ပာယ် အကျဉ်းကား

နူးညံ့ခြင်းလက္ခဏာ၊ ခက်မာခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော ပထဝီဓာတ်၊ ဖွဲ့စေးခြင်းလက္ခဏာ ယိုစီးခြင်း လက္ခဏာရှိသော အာပေါဓာတ်၊ ပူခြင်းလက္ခဏာ၊ အေးခြင်းလက္ခဏာရှိသော တေဇောဓာတ်၊ ထောက် ကန်ခြင်းလက္ခဏာ လှုပ်ရှားခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော ဝါယောဓာတ်၊ ထို ဓာတ်လေးပါးတည်းဟူသော မဟာဘုတ်ကို ကြွင်းသော ရုပ်တို့၏ မှီရာ အစစ်ကြီး ဖြစ်၏ဟူ၍ သိစေရန်။ ၁-၂-၃-၄ နံပါတ်များကို ဆိုခဲ့သတည်း။

အဆင်းတည်းဟူသော ဝဏ္ဏ၊ အနံ့တည်းဟူ သော ဂန္ဓ၊ အရသာတည်းဟူသော ရသာ၊ ဆွမ်း စသည်တို့၏ အတွင်း၌တည်သော မွတ်သိပ် ဆာ လောင်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော ဆီ အစေး တည်းဟူသော ဩဇာ၊ ထိုရုပ်လေးပါးကို မှီ၍ ဖြစ် တတ်သော ဥပါဒါန်ရုပ်ဟု သိစေရန်၊ ၅-နံပါတ်

လင်္ကာကို ဆိုခဲ့သတည်း။

ထို ဘူတရုပ်ခေါ်သော ဓာတ် လေးပါး၊ ဥပါဒါန် ရုပ် လေးပါးကို ပေါင်းသော် ရုပ် ရှစ်ခု ဖြစ်၏။ ထိုရုပ်ရှစ်ခုအပေါင်းသည် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ မရကောင်းသော အဝိနိဗ္ဗာဂရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော သုဒ္ဓဋ္ဌကကလာပ် တစ်ခုမည်၏။ ထို့ကြောင့် ၆- နံပါတ်လင်္ကာကို ဆိုခဲ့သတည်း။

လှည်းရထားတို့ကို မောင်းနှင်သောအခါ ထသော မြူမှုန်သည် ရထရေဏုမြူ မည်၏။ ထို ရထရေဏုမြူတစ်ခုကို သုံးဆယ့်ခြောက်စိတ် စိတ်၍ တစ်စိတ် ပမာဏသည် တဇ္ဇာရီမြူ မည်၏။ ထို တဇ္ဇာရီမြူတစ်ခုကို သုံးဆယ့်ခြောက်စိတ် စိတ်၍ တစ်စိတ် ပမာဏသည် အဏုမြူ မည်၏။ ထို အဏုမြူကို သုံးဆယ့်ခြောက်စိတ် စိတ်၍ တစ်စိတ် ပမာဏသည် ပရမာဏုမြူမည်၏။ ထို ပရမာဏုမြူ ကို ပကတိသော မျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် သာ မြင်နိုင်သည်။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ရုပ်ရှစ်ခုတို့၏ အပေါင်းသုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ်တစ်စင်းသည် သေးငယ် လှသော ပရမာဏုမြူ တစ်ခုပမာဏ အတိုင်းအရှည် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်-

ပရမာဏု၊ မြူတစ်ခု၊ နှိုင်းမှု တိုင်းရှည်ဖြစ် ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ထိုပရမာဏုမြူမျှ သေးငယ်လှသော အဋ္ဌ ကလာပ် ရုပ်ဓာတ်အပေါင်းသည် ထောင်သောင်း မက အနန္တများစွာ ပါဝင်ပေါင်းစုမိသောအခါ အရှည်၊ အတို၊ အဝိုင်း၊ လေးထောင့်၊ လူ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား စသော ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာ သတည်း။ ထို့ကြောင့် အနန္တကလာပ်၊ ပေါင်းကာစပ်၊ ဒြပ်သဏ္ဍာန်ဖြစ် ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ သဏ္ဍာန်ကိုစွဲ၍ အရှည်ဟုလည်းကောင်း၊ အတိုဟု လည်းကောင်း၊ အဝိုင်းဟုလည်းကောင်း၊ လေးထောင့် ဟု လည်းကောင်း၊ လူဟု လည်းကောင်း၊ ဆင် ဟု

လည်းကောင်း၊ မြင်းဟုလည်းကောင်း စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သော နာမပညတ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်လာသတည်း။
ထို့ကြောင့်-

သဏ္ဍာန်ကိုစွဲ၊ လူနတ်ပဲ၊ ခေါ်မြဲ ပညတ်စစ်
ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

အစွယ်ပြူးပြူး အစားကြူးသည့် ဘီလူးခေါ်
သော သတ္တဝါသည် မိမိ၏ ရုပ်အသွင်ကို ဟုတ်မှန်
တိုင်းမပြဘဲ အဆင်းလှပ သူငယ်မအသွင်၊ ယောက်ျား
ငယ်အသွင် စသည်ဖြင့် ဖန်ဆင်း၍ ပြတတ်၊ လှည့်
ပတ်တတ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မဟာဘုတ်ရုပ်တရား
တည်းဟူသော ဘီလူးသည် ငါမဟုတ်ဘဲ ငါဟု ထင်
အောင်၊ သတ္တဝါမဟုတ်ဘဲ သတ္တဝါဟု ထင်အောင်
မိန်းမယောက်ျားမဟုတ်ဘဲ မိန်းမယောက်ျားဟု ထင်
အောင် စသည်ဖြင့် လှည့်ပတ်တတ်၏။ ထို့ကြောင့်-

ရုပ်ဓာတ်အကောင်၊ ငါယောင်ဆောင်၊ မှား
အောင် လှည့်ပတ်လစ်ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ထိုသို့ မဟာဘုတ်တို့က လှည့်ပတ်ထား
သည်ကို ငါမဟုတ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်၊ လူနတ် စသည်
မဟုတ်၊ အဟုတ်အမှန်ကား ရုပ်တရားအစုတို့၏
အပေါင်းသာတည်းဟု ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အောင်
သိအောင် ကြည့်ရှုရမည်။ ထို့ကြောင့်-

ရုပ်ဓာတ်အတွင်း၊ ငါကောင်ကင်း၊ ထင်လင်း
သိအောင်စစ်ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုသောအခါ ရုပ်ဓာတ်
အပေါင်းကိုပင် အရေအသား၊ အရိုး စသည်ဖြင့်
ခေါ်ဝေါ်ကြ၏။ ထိုအရေအသားအရိုး စသည်တို့၏
အစုပေါင်းကိုပင် သဏ္ဍာန်အားလျော်စွာ လူ၊ နတ်၊
ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်း စသောအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြပြန်
သည်။

ထို့ကြောင့် အရေ၊ အသား၊ အရိုး စသည်ဟု
ဆိုအပ်သော ရုပ်တရားကား ပရမတ် မည်၏။ လူ၊
နတ်၊ ကျွဲ၊ နွား စသော အမည်ကား ပရမတ္ထအားဖြင့်
ထင်ရှားမရှိသော ပညတ်မည်၏။ ထို့ကြောင့်

ရုပ်ကို ပရမတ်၊ ခေါ်လူနတ်၊ ပညတ်မှန်
စင်စစ်ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ဥပမာ။ ။ နူးညံ့လှစွာသော မုန့်ညက်မှုန့်ကို
ရေနှင့်ရောစပ်၍ ပုံသဏ္ဍာန် အရုပ်အမျိုးမျိုး လုပ်
ထားလျှင် သဏ္ဍာန်ကို အစွဲပြု၍ ဆင်ရုပ်၊ မြင်းရုပ်၊
ကျွဲရုပ်၊ နွားရုပ်၊ ယောက်ျားရုပ်၊ မိန်းမရုပ် စသော
ပညတ်အမျိုးမျိုးသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအရုပ်ကို
သေချာစွာ ကြည့်ရှုက ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား စသည်
မဟုတ် မုန့်ညက်မှုန့်ကိုသာ တွေ့မြင်ရသတည်း။
ထို့ကြောင့်

မုန့်ညက်အရုပ်၊ စိမ့်လုပ်၊ သရုပ်သဏ္ဍာန်ဖြစ်။
သဏ္ဍာန်ဖြစ်သော်၊ လူနတ်ခေါ်၊ ကြည့်သော်
မုန့်ညက်နှစ်ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ထိုမုန့်ညက်ရုပ်အတူ အနန္တကလာပ် ရုပ်
ဓာတ်အပေါင်းကိုစွဲ၍ ပညတ်အားဖြင့် ဆင်၊ မြင်း၊
ကျွဲ၊ နွား၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုကြ
သော်လည်း ပညာတည်း ဟူသော စက္ခုဖြင့် ဆင်ခြင်
ကြည့်ရှုက ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းအစုကိုသာ တွေ့မြင်
နိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်-

မုန့်ညက်ရုပ်တူ၊ ပမာယူ၊ စင်ဖြူဉာဏ်အစစ်
ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ရုပ်အခန်းပြီး၏။

x x x

နာမ်အခန်း

- ၁။ သွားလို ရုပ်လို၊ အိပ်လျောင်းလို၊ ထိုင်လို စိတ်
ဟုသိ။
- ၂။ စိတ်ကြောင့်လေသာ၊ ဖြစ်ပေါ်ကာ၊ ကိုယ်မှာ
ပျံ့နှံ့ဘိ။
- ၃။ ဝါယောလေဓာတ်၊ ပြုပြင်လတ်၊ ထိုင်ရပ်သွား
လေ၏။
- ၄။ မုန့်ညက်အရုပ်၊ ကြိုးဆွဲလှုပ်၊ ငုတ်တုတ်
ထိုင်ရပ်ဘိ။

၅။ အသွားအလာ၊ ကြိုးကိုသာ၊ ပြင်ကာဆွဲလေ၏။

၆။ ထိုနည်းအတူ၊ အရပ်လူ၊ စိတ်မူ လှုပ်စေ၏။

၇။ ဤသို့မှတ်သူ၊ စင်ကြယ်ဖြူ၊ အယူဝိသုဒ္ဓိ။

သွားလိုသော သဘောတရား၊ ရပ်လိုသော သဘောတရား၊ လျောင်းအိပ်လိုသော သဘောတရား၊ ထိုင်လိုသော သဘောတရား၊ စားလိုသော သဘောတရား၊ ခြေလက်လှုပ်လိုသော သဘောတရား စသော တရားများသည် 'စိတ်' ဟုဆိုအပ်သော နာမ်တရား မည်၏။

ထို့ကြောင့်

သွားလိုရပ်လို၊ အိပ်လျောင်းလို၊ ထိုင်လို စိတ် ဟုသိဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

မနောဒွါရ၌ သွားလိုသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော် ထိုစိတ်ကြောင့် လှုပ်ရှားစေတတ်သောလေဟု ဆိုအပ်သော ဝါယောဓာတ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုဝါယောဓာတ်သည် စိတ်အလိုအတိုင်း လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်း စသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌ ပျံ့နှံ့၍ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့်

စိတ်ကြောင့်လေသာ၊ ဖြစ်ပေါ်ကာ ကိုယ်မှာ ပျံ့နှံ့ဘိဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ဝါယောဓာတ်၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့် ဖြစ်သော လှုပ်ရှားသော စောပနကာယကိုပင် သွား၏ လာ၏ဟု ပြောဆိုရလေသည်။ ထို့အတူ ရပ်လိုသော စိတ်၊ အိပ်လိုသော စိတ်၊ ထိုင်လိုသောစိတ်၊ စားလိုသောစိတ်၊ လှုပ်လိုသောစိတ် စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော လှုပ်ရှားသော ကာယကိုပင် ရပ်၏၊ အိပ်၏၊ ထိုင်၏၊ စား၏ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုရလေသည်။ ထို့ကြောင့်-

ဝါယော လေဓာတ်၊ ပြုပြင်လတ်၊ ထိုင်ရပ် သွားလေ၏ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ဥပမာ။ ။ မုန့်ညက်အရပ်ကို ဆွဲကြိုးတပ်၍ ကြိုးဆွဲအရာ လိမ္မာသောသူသည် သွားဟန်၊

လာဟန်၊ ရပ်နေဟန်၊ ထိုင်နေဟန်၊ အိပ်နေဟန်၊ လက်လှုပ်ဟန်၊ ခြေလှုပ်ဟန်၊ အမူအရာအမျိုးမျိုး ဖြစ်အောင် ကြိုးကို ပြုပြင်ဆွဲပေး၍ မုန့်ညက်အရပ်သည် သွား၏၊ လာ၏၊ ရပ်နေ၏ စသည်ဖြင့် ပြောဆိုရလေသည်။ စင်စစ်မှာ အရပ်က သွားလာတတ်သည် မဟုတ်ဟု သိနိုင်လေသည်။ ထို့ကြောင့်-

မုန့်ညက်အရပ်၊ ကြိုးဆွဲလှုပ်၊ ငုတ်တုတ်ထိုင် ရပ်ဘိ။

အသွားအလာ၊ ကြိုးကိုသာ၊ ပြန်ကာဆွဲလေ၏ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ထိုမုန့်ညက်ရပ်အတူ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား စသောအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ကြသော အသား၊ အသွေး စသော ကောဋ္ဌာသ အစုအပေါင်းဖြစ်သော ထောင်သောင်းမက များလှစွာသော ပညတ်တရားတို့၏ တည်ရာ ရပ်တုံး ရပ်ခဲကြီးသည် စိတ်တည်းဟူသော ကြိုးဆွဲဆရာက ပြုပြင်စီမံလိုက်သည် ရှိသော် စိတ္တဇ ဝါယောတည်းဟူသော လေသည် အကြောသို့ လျှောက်၍ ခြေလှမ်းခြင်း၊ ခြေချခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ ခြေလှုပ်ခြင်း၊ လက်လှုပ်ခြင်း စသော အမူအရာအမျိုးမျိုး ဖြစ်လာသည်။ ထိုအမူအရာကို စွဲ၍ လူသွား၏၊ လူလာ၏၊ လူရပ်နေ၏ စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဆင်ကြီး သွား၏၊ ဆင်ကြီး လာ၏၊ ဆင်ကြီးရပ်နေ၏၊ ဆင်ကြီးအိပ်၏ စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုကြသတည်း။ ထို့ကြောင့်-

ထိုနည်းအတူ၊ အရပ်လူ၊ စိတ်မူလှုပ်စေ၏ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ထို အရေအသား၊ အသွေး၊ အရိုးစသော ကောဋ္ဌာသအပေါင်းကား ရုပ်တရားတည်း။ သွားလို၊ စားလို၊ အိပ်လိုစသော သဘောတရားကား နာမ်တရားတည်းဟု ပိုင်းခြားသိမြင်နိုင်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသောပညတ်မှ အသီးအခြား ထုတ်နုတ်၍

နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိမြင်နိုင်သောကြောင့် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို မိမိဉာဏ်အားလျော်စွာ ပိုင်ပြီဟူ၍ မှတ်။ ထိုဉာဏ်ကို ပိုင်ပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညတ်၊ ပရမတ်၊ တတ်အပ်သိမြင်၊ အယူစင်ကြယ်ပြီ ဟု ဆိုအပ် ဆိုသင့် ဆိုထိုက်၏။ ထို့ကြောင့်

ဤသို့မှတ်ယူ၊ စင်ကြယ်ဖြူ၊ အယူဝိသုဒ္ဓိ ဟု ဆိုခဲ့ပေသတည်း။
နာမ်အခန်း ပြီး၏။

x x x

ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်း ဆင်ခြင်၍ စီးဖြန်းပုံ ဤခန္ဓာကိုယ်သည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ သူ ငါ စသည်မဟုတ်။ နာမ်ရုပ်နှစ်ခုတို့၏ အစုအဝေးမျှသာ ဖြစ်ပါတကားဟု အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် စီးဖြန်း အပ်၏။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ အခန်းပြီး၏။

x x x

ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိအခန်း

- ၁။ ကံ စိတ် ဥ ဟာ၊ ကြောင်းလေးဖြာ၊ ရုပ်မှာ သူ့ကြောင့်ဖြစ်။
- ၂။ မြင်ကြားနံလျက်၊ တွေ့ထိဘက်၊ ငါးချက် ရုပ်ကြည်ဖြစ်။
- ၃။ ဘဝင်အမည်၊ စိတ်အကြည်၊ ပေါင်းပြီ ခြောက်ခုဖြစ်။
- ၄။ အဆင်း အသံ၊ အနံ့မှန်၊ ရသံ တွေ့ထိလစ်။
- ၅။ ငါးဖြာအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်၊ အကုန်ရုပ်အစစ်။
- ၆။ အာရုံငါးမှ၊ ကြွင်းသမျှ၊ ဓမ္မအာရုံဖြစ်။
- ၇။ အကြည်အာရုံ၊ ထိခိုက်တုံ၊ ခြောက်စုံဝိညာဏ် ဖြစ်။
- ၈။ ကျောက်နှင့်မီးခတ်၊ ထိခိုက်လတ်၊ မီးဓာတ် ပေါ်လာဖြစ်။
- ၉။ မီးနှင့်မီးခတ်၊ ပမာစပ်၊ သိအပ်ဉာဏ်ဖွင့်လှစ်။

- ၁၀။ အဆင်းမျက်စိ၊ ထိခိုက်ဘိ၊ မြင်သိနာမ်အစစ်။
- ၁၁။ အသံနှင့်နား၊ ထိခိုက်ငြား၊ နာမ်ကား ကြား သိဖြစ်။
- ၁၂။ အနံ့နှင့်နှာ၊ ထိခိုက်လာ၊ မှတ်ပါနာမ်သိဖြစ်။
- ၁၃။ အရသာလျှာ၊ ထိခိုက်လာ၊ နာမ်မှာ စား သိဖြစ်။
- ၁၄။ အတွေ့နှင့်ကိုယ်၊ ထိခိုက်လို၊ နာမ်ဆို တွေ့ သိဖြစ်။
- ၁၅။ မနောဓမ္မ၊ ထိခိုက်ပြန်၊ အမှန်ကြံသိဖြစ်။
- ၁၆။ ယုံမှားကင်းလို၊ ယောဂီပျို၊ မငြိုကြိုးအား သစ်။

ထိုလင်္ကာတို့၏ အဓိပ္ပာယ် အကျဉ်းကား

ပဝတ္တိအခါ၌ သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ် သော ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ် အပေါင်းသည် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော လေးပါးသော အကြောင်း တို့ကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်-

ကံစိတ်ဥဟာ၊ ကြောင်းလေးဖြာ၊ ရုပ်မှာ သူ့ ကြောင့်ဖြစ်ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

မြင်ကား၊ မြင်တတ်သော မျက်စိခေါ် စက္ခု ပဿာဒ။

ကြားကား၊ ကြားတတ်သော နားခေါ်သော သောတပဿာဒ။

နံကား၊ နံတတ်သော နှာခေါ်သော ဃာန ပဿာဒ။

လျက်ကား၊ လျက်တတ်သော လျှာခေါ်သော ဇိဝှါပဿာဒ။

တွေ့ကား၊ တွေ့တတ်သော ကိုယ်ခေါ်သော ကာယပဿာဒ ဟု ဆိုအပ်သော ပဿာဒ ရုပ်ငါးပါး သည် ရုပ်အကြည်ငါးခုမည်၏။ ထို့ကြောင့်-

မြင်ကြားနံလျက်၊ တွေ့ထိဘက်၊ ငါးချက်ရုပ် ကြည်ဖြစ်ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ဘဝဂုံပစ္စေဒ ဟုဆိုအပ်သော ဘဝင်စိတ်

သည် စိတ်အကြည်တစ်ခု ဖြစ်၏။ ရုပ်အကြည် ငါးပါးနှင့်ပေါင်း အကြည်ဓာတ် ခြောက်ခုဖြစ်၏။
ထို့ကြောင့်-

ဘဝင်အမည်၊ စိတ်အကြည်၊ ပေါင်းပြီ
ခြောက်ခုဖြစ် ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

အဆင်းကား၊ မြင်အပ်သော ရူပါရုံတည်း။

အသံကား၊ ကြားအပ်သော သဒ္ဒါရုံတည်း။

အနံ့ကား နံအပ်သော ဂန္ဓာရုံတည်း။

ရသာကား၊ စားအပ်လျက်အပ်သော အချို
အချဉ် စသော ရသာရုံတည်း။

တွေ့ထိအပ်ကား၊ စမ်းသပ်ကိုင်တွယ်၍ တွေ့

ကောင်း၊ ထိကောင်းသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတည်း။

ပေါင်းငါးပါးဖြစ်၏။ ဤအာရုံငါးပါး ကာမ
ဂုဏ်တရားများသည် ရုပ်အာရုံဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်
အဆင်းအသံ၊ အနံ့မှန်၊ ရသံတွေ့သံ တွေ့ထိလစ်။
ငါးဖြာအာရုံ၊ ကာမဂုဏ်၊ အကုန်ရုပ်အစစ်ဟု ဆိုခဲ့
သတည်း။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အာရုံငါးပါးမှ ကြွင်းသော
ရုပ်၊ စိတ်၊ စေတသိက်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်သည်
ဓမ္မာရုံမည်၏။ ထို့ကြောင့်-

အာရုံငါးမှ၊ ကြွင်းသမျှ၊ ဓမ္မအာရုံဖြစ်ဟု ဆိုခဲ့
သတည်း။

ဆိုခဲ့ပြီးသော အကြည်ဓာတ် ခြောက်ပါး
တည်းဟူသော အခံဓာတ်၌ အာရုံခြောက်ပါးတည်း
ဟူသော အတိုက်ဓာတ်သည် ပွတ်တိုက် ထိခိုက်
ခဲ့သော် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးသည် ဒွါရအာရုံ အား
လျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို့ကြောင့်

အကြည် အာရုံ၊ ထိခိုက်တုံ၊ ခြောက်စုံ
ဝိညာဏ်ဖြစ် ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ကျောက်နှင့်မီးခတ်တို့သည် အချင်းချင်း ပွတ်
တိုက် ထိခိုက်ခဲ့သည်ရှိသော် အာဂန္တုက မီးပွင့်မီးပွား
ဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့သို့ ထို့အတူ မီးခတ်ကျောက်နှင့်
တူသော အကြည်ဓာတ် ခြောက်ပါး၌ မီးခတ်ခေါ်

သံတုံးသံခဲနှင့်တူသော အာရုံခြောက်ပါးသည် ထိခိုက်
သည်ရှိသော် မီးပွင့်ငယ်နှင့်တူသော ဝိညာဏ်ခြောက်
ပါး ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ဉာဏ်မျက်စိ ဖွင့်လှစ်၍
ကြည့်ရှုရာသည်။ ထို့ကြောင့်

ကျောက်နှင့် မီးခတ်၊ ထိခိုက်လတ်၊ မီးခတ်
ပေါ်လာဖြစ်။

မီးနှင့်မီးခတ်၊ ပမာစပ်၊ သိအပ်ဉာဏ်ဖွင့်လှစ်
ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ဆိုခဲ့ပြီးသော အကြည်ခြောက်ပါးတည်းဟူ
သော အခံဓာတ်၌ အာရုံ ခြောက်ပါးတည်းဟူသော
အတိုက်ဓာတ်တို့ ထိခိုက်၍ အသီးသီး ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ
ဝိညာဏ်တို့ ဖြစ်လာပုံမှာ စက္ခုပသာဒဟု ဆိုအပ်
သော မျက်စိအကြည်၌ အဖြူအနီစသော အဆင်း
ရူပါရုံသည် ထိခိုက်သည် ရှိသော် မြင်သိစက္ခု
ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်

အဆင်းမျက်စိ၊ ထိခိုက်ဘိ၊ မြင်သိ နာမ်အစစ်
ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

သောတပသာဒဟု ဆိုအပ်သော နားအကြား
၌ မိုးသံ၊ လေသံ၊ လူသံစသော သဒ္ဒါရုံသည် ထိခိုက်
သည်ရှိသော် ကြားသိသော သောတဝိညာဏ်ဖြစ်
၏။ ထို့ကြောင့်

အသံနှင့်နား၊ ထိခိုက်ငြား၊ နာမ်ကား ကြား
သိဖြစ် ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ဃာနပသာဒဟု ဆိုအပ်သော နှာခေါင်း
အကြည်၌ နှင်းဆီ၊ ကံ့ကော်၊ စွယ်တော်၊ မြတ်လေး
စသော အနံ့ဂန္ဓာရုံသည် ထိခိုက်သည်ရှိသော် နံသိ
ဃာနဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို့ကြောင့်

အနံ့နှင့်နှာ၊ ထိခိုက်လာ၊ မှတ်ပါနံသိဖြစ်
ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ဇိဝှါပသာဒဟု ဆိုအပ်သော လျှာအကြည်၌
အချိုအချဉ်စသော ရသာရုံသည် ထိခိုက်လာသည်
ရှိသော် စားသိ ဇိဝှါဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို့
ကြောင့်

အရသာလျှာ၊ ထိခိုက်လာ၊ နာမ်မှာ စားသိ
ဖြစ် ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ကာယပသာဒဟုဆိုအပ်သော ကိုယ်အကြည်
၌ ပိုးဖဲ ကမ္မလာစသော တွေ့အပ် သိအပ်သော
ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ထိခိုက်သည်ရှိသော် တွေ့သိ ကာယ
ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်

အတွေ့နှင့်ကိုယ်၊ ထိခိုက်လို၊ နာမ်ဆို တွေ့သိ
ဖြစ်ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ဘဝဂုံပစ္စေဒ တစ်ဆယ့်ကိုးခုဟု ဆိုအပ်သော
စိတ်အကြည်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော အာရုံငါးပါးမှ ကြွင်း
သော ရုပ်၊ စိတ်၊ စေတသိက်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်၊ ဓမ္မာရုံ
သည်လည်းကောင်း၊ အတိတ်အနာဂတ် အာရုံငါးပါး
သည် လည်းကောင်း၊ ထိခိုက်သည်ရှိသော် ကြံသိ
မနော ဝိညာဏ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်

မနောဓမ္မံ၊ ထိခိုက်ပြန်၊ အမှန် ကြံသိဖြစ်
ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ဤသို့ ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ရုပ်+နာမ်
တရား နှစ်ပါးတို့သည် မိမိတို့၏ အကြောင်းအား
လျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာကြ၍ ဥပါဒ်-၌-ဘင်ဟု
ဆိုအပ်သော ခဏတ္တယ ကာလခန့် အသက်ရှည်ပြီး
လျှင် ချုပ်ပျက်ကြကုန်၏။

လူ၊ နတ်၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ
စသောအားဖြင့် ခေါ်ဝေါ် ပညတ် သမုတ်အပ်သော
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည် ထာဝရဘုရား၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊
ဒေဝါဗိဿနိ၊ အမျိုးမျိုးသော တန်ခိုးရှင်တို့ ဖန်ဆင်း
၍ ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်။ မီးခတ်နှင့် မီးခတ်ကျောက်
တို့ ထိခိုက်မိသောအခါ မီးပွင့်ငယ် ဖြစ်ပေါ်လာသကဲ့
သို့ မိမိတို့ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း ပေါင်းဆုံသောအခါ
ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏ဟု ထင်လင်းစွာ သိမြင်အောင်
အားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ
ဉာဏ်ကို ပိုင်ပြီဟူ၍မှတ်ပါ။

ဤဉာဏ်ကို ပိုင်နိုင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်
လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဟူ၍ အသီးအခြားမရှိ၊ ရုပ်

နာမ်နှစ်ပါး တရားအစုသာဖြစ်၏ဟု သိပြီးဖြစ်လေ
သောကြောင့် ထန်းဖိုပင်သည် လွန်ခဲ့ပြီးသော
အတိတ်နှစ်ခု၌ အသီးသီးခဲ့လေသလော။ မသီးခဲ့
လေသလော ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လာလတ္တံ့သော
အနာဂတ်နှစ်ခု၌ အသီးသီးလတ္တံ့လော၊ မသီးလတ္တံ့
သော ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယခုပစ္စုပ္ပန်၌ အသီးသီး
ဆဲလော၊ သီးဆဲမဟုတ်သလောဟူ၍ လည်းကောင်း။
ယုံမှားခြင်း၊ မဖြစ်ရသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ငါသည်
အတိတ်ဘဝ၌ ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေသလော၊ မဖြစ်ခဲ့ဖူးလေ
သလော စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ငါသည် အနာ
ဂတ်ဘဝ၌ ဖြစ်လတ္တံ့လော၊ မဖြစ်လတ္တံ့လော စသည်
ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ငါသည် ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ဖြစ်
ဆဲလော၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်သလော စသည်ဖြင့် လည်း
ကောင်း၊ ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်နိုင်သောကြောင့်
ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပြီဟူ၍ ဆိုအပ် ဆိုသင့်
ဆိုထိုက်၏။ ထို့ကြောင့်-

ယုံမှားကင်းလို၊ ယောဂီပျို၊ မငြိုကြိုးစားသစ်
ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ဆိုပြီးသောနည်းအတိုင်း
အကြောင်းကိုသိမ်းဆည်း၍ ဆင်ခြင်စီးဖြန်းပုံ

- ၁။ ဤရုပ်ခန္ဓာသည် သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊ ဒေဝါ
ဗိဿနိ၊ အမျိုးမျိုးသော တန်ခိုးရှင်တို့ ဖန်
ဆင်း၍ ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊
အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရား
လေးပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါတကား။
- ၂။ ဤနာမ်ခန္ဓာသည် သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊ ဒေဝါ
ဗိဿနိ၊ အမျိုးမျိုးသော တန်ခိုးရှင်တို့ ဖန်ဆင်း၍
ဖြစ်ကြသည်မဟုတ်။ အကြည်အာရုံ ပေါင်း
ဆုံမိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါတကားဟု
အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်စီးဖြန်းအပ်၏။
ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိအခန်းပြီး၏။

ပရိညာအခန်း

- ၁။ ဝိပဿနာတင်၊ ပရိညာဉ်၊ ကိုယ်တွင် မြဲအောင်ဖန်။
- ၂။ ပရိညာဉ်မပါ၊ ဝိပဿနာ၊ လိုရာမရောက်ပြန်။
- ၃။ ဉာတ၊ တိရဏ၊ ပဟာန၊ သုံးဝပရိညံ။
- ၄။ သီးသီးလက္ခဏ၊ သိမ်းဆည်းကြ၊ ဉာတပရိည။
- ၅။ တိလက္ခဏ၊ တင်ကုန်ကြ၊ တိရပရိညံ။
- ၆။ နိစ္စာဒိသညာ၊ စွန့်ပယ်ခွာ၊ ပဟာနပရိညံ။
- ၇။ ပရိညာဉ်သုံး၊ ကမ္မတ်ဖုံး၊ ပြီးဆုံးနိဋ္ဌိတံ။

ထိုလင်္ကာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းကား

ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်လိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ပရိညာသုံးပါးကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်မှတ်အပ်၏။ ပရိညာဉ်သုံးပါးကို ပိုင်းခြား၍ မသိ၊ ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောလက္ခဏာကို မသိဘဲ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု မြည်ရိုးဖြစ်၍ မြည်ဆို ရွတ်တတ်ကြသော်လည်း အဓိပ္ပာယ်အနက် ဉာဏ်မဖက်၍ ပျက်ကွက် ချွတ်ယွင်းထင်ခြင်းသို့ မရောက်သဖြင့် လိုရာအကျိုးမပြီးရှိတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာတင်၊ ပရိညာဉ်၊ ကိုယ်တွင်မြဲအောင်ဖန်။

ပရိညာဉ်မပါ ဝိပဿနာ၊ လိုရာမရောက်ပြန် ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

သိအောင် အားထုတ်သင့်သော ပရိညာဉ်သည် ဉာတပရိညာ၊ တိရဏပရိညာ၊ ပဟာနပရိညာ အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို့ကြောင့်

ဉာတ၊ တိရဏ၊ ပဟာန၊ သုံးဝပရိညံ ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ထိုသုံးပါးသော ပရိညာတို့တွင် ရုပ်သည် ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝေဒနာသည် အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ သညာသည် အာရုံကို အမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏

စသည်ဖြင့် ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့၏ မိမိတို့၏ လက္ခဏာကို ကောင်းစွာ သိစွမ်းနိုင်မှတ်နိုင်သော ပညာသည် ဉာတပရိညာ မည်၏။ ထို့ကြောင့်-

သီးသီးလက္ခဏာ၊ သိမ်းဆည်းကြ၊ ဉာတပရိညံ ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ရူပံ အနိစ္စံ။ ရူပံ-ရုပ်သည်၊ အနိစ္စံ-မမြဲ။ ဝေဒနာ အနိစ္စာ။ ဝေဒနာ-ဝေဒနာသည်၊ အနိစ္စာ-မမြဲ။ စသောအားဖြင့် သဘောတရား တစ်ပါးပါးကို ဆင်ခြင်၍ ဝိပဿနာတင်သောနည်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဉ္စကုန္ဒာ အနိစ္စာ။ ပဉ္စကုန္ဒာ-ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား တို့သည်၊ အနိစ္စာ-မမြဲကုန်။ ဤသို့ တရားအစုအပေါင်းကို ဆင်ခြင်၍ ဝိပဿနာ တင်သောနည်းဖြင့် လည်းကောင်း။ တေဘူမက တရားတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာ သို့တင်၍ ထင်မြင်အောင် ကြည့်ရှုသော ဝိပဿနာပညာသည် တိရဏ ပရိညာမည်၏။ ထို့ကြောင့်

တိလက္ခဏာ၊ တင်ကုန်ကြ၊ တိရပရိညံ ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ရုပ်ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ စသော တေဘူမက တရားတို့ကို မမြဲသော အနိစ္စအချက်၊ ဆင်းရဲသော ဒုက္ခအချက်၊ အလိုမကျအစိုးမရသော အနတ္တအချက်ကို ထင်မြင်အောင် ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား တေဘူမက ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ မှားသောအားဖြင့် မှတ်ထင်သော မြဲ၏-ဟူသော နိစ္စသညာ၊ ချမ်းသာ၏ဟူသော သုခသညာ၊ အစိုးရသော ကိုယ်ဟုတ်၏၊ ကိုယ်ရှိ၏၊ ဟူသော အတ္တသညာတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်သော လက္ခဏာသုံးပါးလျှင် အာရုံရှိသော ဝိပဿနာ ပညာသည် ပဟာနပရိညာမည်၏။ ထို့ကြောင့်-

နိစ္စာဒိသညာ၊ စွန့်ပယ်ခွာ၊ ပဟာနပရိညံ ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပရိညာသုံးပါးတို့တွင် ရှေးဦးစွာ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့၏ လက္ခဏာကိုသိအောင်

အားထုတ်၍ ဉာတပရိညာကို ဖြစ်စေအပ်၏။ ထို့နောက် ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအချက်ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း စိတ်၌ရှင်း၍ ထင်လင်းစွာသိမြင်အောင် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်၍ ဝိပဿနာအစစ်ဖြစ်ကြီးဖြစ်သော ဝိပဿနာအစစ်ဖြစ်ကြီးဖြစ်သော တိရဏပရိညာကို ဖြစ်အောင် အားထုတ်စီးဖြန်းအပ်၏။ တိရဏပရိညာ ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်သောအခါ နိစ္စသညာ၊ သုခ သညာ စသည်တို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်သော ပဟာနပရိညာ ဖြစ်ပေါ်လာသတည်း။

ဤသည်လျှင် ပရိညာကိုဆိုရာစကား အပြီးအဆုံးတည်း။ ထို့ကြောင့် ပရိညာသုံး၊ ကမ္မတ်ဖုံး၊ ပြီးဆုံးနိဗ္ဗိတံ ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ပရိညာအခန်းပြီး၏။
x x x

ခန္ဓာငါးပါးကို လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးသို့တင်၍ စီးဖြန်းပုံ

- ၁။ ဖောက်ပြန် ဤရုပ်၊ မျက်ချက်ထုတ်၊ သမုတ် ရူပက္ခန္ဓာ။
- ၂။ ကောင်း မကောင်းလတ်၊ ခံစားတတ်၊ သိမှတ် ဝေဒနက္ခန္ဓာ။
- ၃။ ဖြူနီပြာဟု၊ အာရုံစု၊ မှတ်မှု သညက္ခန္ဓာ။
- ၄။ စေ့ဆော်ကြောင့်ကြ၊ စိုက်သမျှ၊ မှတ်ပ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။
- ၅။ အာရုံမှန်သမျှ၊ သိနိုင်ရ၊ မှတ်ပ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။
- ၆။ ခန္ဓာငါးတန်၊ ဖြစ်လာပြန်၊ အမြန်ချုပ်တတ်စွာ။
- ၇။ ရေအလျဉ်၊ ဆီမီး၊ ပမာမိုး၊ အပြီးရှုရပါ။
- ၈။ ရှေ့ရေစီးသွား၊ နောက်ရေများ၊ တခြားစီး ဆင်းလာ။
- ၉။ ရှေ့မီးငြိမ်းလတ်၊ နောက်မီးထပ်၊ မပြတ် တောက်သည်သာ။

- ၁၀။ ရှေ့နောက်နှစ်ရပ်၊ အစဉ်စပ်၊ ပိုင်းဖြတ်ကြည့် ရှုပါ။
- ၁၁။ ခန္ဓာမှာလဲ၊ ဤနည်းပဲ၊ အမြဲ ဆင်ခြင်ရာ။
- ၁၂။ သန္တတိဖျက်မှ၊ အနိစ္စ၊ ဒိဋ္ဌမြင်ရမှာ။
- ၁၃။ ဣရိယာပုတ်၊ ဖျက်သိမ်းရုပ်၊ အဟုတ်ဆင်းရဲ စွာ။
- ၁၄။ ညောင်းကိုက်နာကျင်၊ ဖြစ်ခဲ့လျှင်၊ ဆင်ခြင် ဒုက္ခသာ။
- ၁၅။ ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ ခွဲစိတ်လျှင်၊ ထင်မြင်အနတ္တာ။
- ၁၆။ အနှစ်မပါ၊ လိုရာမကျ၊ စိုးမရ၊ မှတ်ပ အနတ္တာ။

ထိုလင်္ကာတို့၏ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းကား

ဘူတရုပ် ဥပါဒါရုပ်အားဖြင့် ပြားသော ရုပ်တရား အပေါင်းသည် အချမ်းကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်၏။ အပူကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်၏။ မွတ်သိပ် ဆာလောင်ခြင်းတို့ကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန်၏။ ဤသို့ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရုပ်တရားအစုအပေါင်းသည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ ထို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်ဤရုပ်၊ မှတ်ချက်ထုတ်၊ သမုတ် ရူပက္ခန္ဓာ ဟုဆိုခဲ့သတည်း။
အချို၊ အချဉ်၊ အဖန်၊ အစပ် စသော အရသာရှိသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို ခံစားသောသူသည် ချိုချဉ်ရသာ အဖြာဖြာကို ခံစားသကဲ့သို့ ထို့အတူ သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိသော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ကောင်းသောအာရုံ၊ မကောင်းသော အာရုံ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အာရုံတို့၏အရသာကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုဝေဒနာ စေတသိက်သည် ဝေဒနက္ခန္ဓာမည်၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းမကောင်းလတ်၊ ခံစားတတ်၊ သိမှတ် ဝေဒနက္ခန္ဓာ ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။
ပိသုကာ ခေါ်သော လက်သမားဆရာသည်

တောင်ထွာလက်သစ်တို့ဖြင့် တိုင်းပြီးလျှင် ခဲတံ စသည်ဖြင့် အမှတ်အသားပြု၍ ဖောက်အပ်၊ ထွင်းအပ်၊ ပယ်ဖြတ်အပ်သော အရာတို့ကို သိသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ သညာ စေတသိက်သည် အဖြူ၊ အနီ စသော အဆင်းတည်းဟူသော အာရုံကို လည်းကောင်း၊ လူ၏အသံ၊ နွား၏အသံ စသော များစွာသော အာရုံတို့ကို လည်းကောင်း၊ အသိအမှတ်ပြု၍ သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏။ ထိုသညာ စေတသိက်သည် သညကုန္တာမည်၏။ ထို့ကြောင့်-

ဖြူနီပြာဟု၊ အာရုံစု၊ မှတ်မှု သညကုန္တာ ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

တပည့်ကြီးသည် ဆရာပြန်လာသည်ကို မြင်သည်ရှိသော် မိမိကိုယ်တိုင်လည်း စာပေပရိယတ်ကို ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်လျက်၊ တပည့်ငယ် အပေါင်းကို လည်း ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ကြစေရန် စေ့ဆော်တိုက်တွန်းဘိသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ စေတနာ စေတသိက်သည်လည်း သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို အာရုံ၌ မြင်အောင် ကြားအောင် စသည်ဖြင့် စေ့ဆော် တိုက်တွန်းခြင်း၊ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ထိုစေတနာ စသော ငါးဆယ်သော စေတသိက်တို့သည် သင်္ခါရကုန္တာမည်၏။ ထို့ကြောင့်-

စေ့ဆော်ကြောင့်ကြ၊ စိုက်သမျှ၊ မှတ်ပ သင်္ခါရကုန္တာ ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

- အဆင်းကိုသိတတ်သော မြင်သိသဘောတရား။
- အသံကို ကြားတတ်သော ကြားသိသဘောတရား။
- အနံ့ကို သိတတ်သော နံ့သိသဘောတရား။
- အရသာကို သိတတ်သော စားသိသဘောတရား။
- အတွေ့ကို သိတတ်သော တွေ့သိသဘောတရား။
- ထွေထွေရာရာကို ကြံ၍ သိတတ်သော ကြံသိသဘောတရားတို့သည် စိတ်မည်ကုန်၏။ အာရုံကို သိခြင်းလက္ခဏာရှိသော စိတ်အပေါင်းအစုသည် ဝိညာဏကုန္တာမည်၏။ ထို့ကြောင့်-

အာရုံမှန်သမျှ၊ သိနိုင်ရာ၊ မှတ်ပ ဝိညာဏကုန္တာ

ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ဤသံပေါက်လင်္ကာ ငါးခုဖြင့် ဉာတပရိညာ ဖြစ်စေရန် အဓိပ္ပာယ်သိအောင် အားထုတ်ကြပါလေ။

ဤခန္ဓာတရား ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် မကြာခင် ချုပ်တတ် ပျက်တတ်ကုန်၏။ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက် လက်ဖျစ် တစ်တွက်ခန့်ကာလ၌ ရုပ်အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေငါးထောင်ကျော်၊ နာမ်အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းမက ချုပ်ကြ ပျက်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့်

ခန္ဓာငါးတန်၊ ဖြစ်ပေါ်ပြန်၊ အမြန် ချုပ်တတ်စွာ ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ဤခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် မကြာခင် ချုပ်တတ် ပျက်တတ်ကုန်၏။ မျက်စိတစ်မှိတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက်၊ လက်ဖျစ် တစ်တွက်ခန့်ကာလ၌ ရုပ်အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေငါးထောင်ကျော်၊ နာမ်အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းမက ချုပ်ကြ ပျက်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးတန်၊ ဖြစ်ပေါ်ပြန်၊ အမြန်ချုပ်တတ်စွာ ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ထိုသို့လျင်မြန်စွာ ချုပ်တတ် ပျက်တတ်ကုန်သော ခန္ဓာငါးပါးတို့တွင် ရူပကုန္တာကို ရှေးဦးစွာ ပြပေအံ့

ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရူပကုန္တာကို ရေအလျဉ်တသွင်သွင် စီးဆင်းနေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆီမီးတန်ဆောင်မပြတ် တောက်လောင်နေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဥပမာတင်ပြ၍ ဝိပဿနာရှုကြည့်အပ်၏။ ဝိပဿနာရှုကြည့်ပုံမှာ-

ရေအလျဉ်ပမာ၌ မြစ်ချောင်းအနီးထိုင်ပြီး ကြည့်ရှုလျှင် အလျဉ်တဟုန်ဟုန် စီးဆင်းသွားကုန်သော ရေတို့၏အစား မပြတ်ဘဲ တစ်လပတ်လုံး၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေရှိသည်ဟု ပြောဆိုရသလို၊ ထိုအတူ ယခုဘဝ ပဋိသန္ဓေတည်နေစဉ်အခါကစ၍

ရှေးရှေးဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် ချုပ်ပျောက်ကုန်၏။ ထိုချုပ်သော ရုပ်တို့၏ အစား တခြားသော ရုပ်တို့က ဖြစ်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏။ တစ်ဖန် ထိုရုပ်တို့ ချုပ်ပျောက်လျှင် နောက်ထပ်ချုပ်သော ရုပ်တို့၏ အစား တခြားသော ရုပ်တို့က ဖြစ်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် ရုပ်တို့၏ အစဉ်မပြတ် တစ်လပတ်လုံး၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံး အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံးဖြစ်ပုံပျက်ပုံကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင် ကြည့်ရှုရာသည်။

ဆီမီးဥပမာ၌ ဆီမီးခွက်၌ မီးစာဆီထည့်၍ ထွန်းထားသော မီးတောက်ကို မြင်လျှင် ညဉ့်ဦးယံက မီးပင် သန်းခေါင်တိုင်အောင်ရှိ၏။ သန်းခေါင်က မီးပင် မိုးလင်းတိုင်အောင်ရှိ၏ဟု မှတ်ထင်ရသည်။ စင်စစ်သော်ကား ဤသို့မဟုတ်။ တလူလူတရိပ်ရိပ် မီးတောက်ကို စေ့စေ့ကြည့်ရှုပါလျှင် လူလူ လူလူ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နှင့် ရှေ့မီးစာဆီခန်းခြောက် ရှေ့မီးပျောက်၍ နောက်မီးစာဆီတို့ကို အစဉ်မပျက် ဆက်လက်မီးတောက်သည်ကို ဆင်ခြင်၍ မြင်သိနိုင်၏။

မီးစာနှင့်ဆီ၏ အားပေးမှုအတွက်ကြောင့် ပျက်စီးသော မီးကလာပ်တို့၏ နေရာတွင် နောက်ထပ်အသစ် မီးတောက်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ဤသို့လျှင် မီးစာနှင့်ဆီမကုန်သမျှ ကာလပတ်လုံး အလျင် မီးငြိမ်းပျောက်၊ နောက်မီးရောက်၍ တစ်ညပတ်လုံး၊ တစ်ရက်ပတ်လုံး တစ်လပတ်လုံး၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံး၊ မီးတည်ရှိ၏ဟု ပြောဆိုရသလို၊ ထိုအတူ ရုပ်ခန္ဓာသည်လည်း ကံစိတ်စသော အကြောင်းတရားတို့၏ အားပေးမှုအတွက်ကြောင့် ရှေ့ရုပ်ချုပ်၍ ပျောက်ပျက်သည့်အစား နောက်ရုပ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ရုပ်အစဉ် အဆက်မပြတ်ဘဲ တစ်လပတ်လုံး၊ တစ်နှစ်ပတ်လုံး၊ အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး တည်နေ၏ဟု ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံတို့ကို ကြည့်ရှုရာသည်။

ရေအလျဉ်ဥပမာ၊ ဆီမီးဥပမာ၌ ရှေ့ရေနှင့် နောက်ရေ၊ ရှေ့မီးနှင့် နောက်မီး အစဉ်မပြတ် စပ်သကဲ့သို့ ထင်ရသော်လည်း ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍

ကြည့်ရှုက အပိုင်းပိုင်းပြတ်သည်ကို သိမြင်ရသလို ရုပ်ခန္ဓာကိုလည်း ဤနည်းကိုမှီး၍ အသီးသီး အပိုင်းပိုင်း ပြတ်အောင် ဖြတ်၍ကြည့်ရှုရသည်။ ထို့ကြောင့် ရေအလျဉ်ဆီမီး၊ ပမာမီး၊ အပြီးရှုရပါ။

ရှေ့ရေစီးသွား၊ နောက်ရေများ၊ တခြားစီးဆင်းလာ။

ရှေ့မီးငြိမ်းလတ်၊ နောက်မီးထပ်၊ မပြတ်တောက်သည်သာ။

ရှေ့နောက်နှစ်ရပ်၊ အစဉ်စပ်၊ ပိုင်းဖြတ်ရှုကြည့်ပါ။

ခန္ဓာမှာလဲ၊ ဤနည်းပဲ၊ အမြဲဆင်ခြင်ရာ ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ရူပက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ်သော ရုပ်တရားအစုအပေါင်းသည် အဖြစ်အပျက် လျင်မြန်သောကြောင့် အစဉ်မပြတ် တစ်စပ်တည်းဟု ထင်မြင်ချက်ကို အပိုင်းပိုင်းပြတ်အောင် ဖြတ်၍ ကြည့်ရှုမှ အနိစ္စအချက်ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ မြင်နိုင်ရာသည်။

ကြည့်ရှုပုံနည်း အမြွက်ကား။ ရုပ်တို့သည် ဖြစ်ရာဌာနမှ အရပ်တစ်ပါးသို့ ဆံခြည်ဖျားမျှ ပြောင်းရွှေ့သွားခြင်းမရှိ၊ မိမိဖြစ်ရာ အရပ်မှာပင် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးကုန်၏ဟု ကျမ်းဂန်လာသည့်အတိုင်း မှတ်သားပြီးလျှင် ပထမခြေလှမ်း၌ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် ဒုတိယခြေလှမ်းသို့ မရောက်၊ ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးကုန်၏။ ဒုတိယခြေလှမ်း၌ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် တတိယခြေလှမ်းသို့မရောက် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးကုန်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် အပိုင်းပိုင်းဖြတ်လျက် ခြေလှမ်းတိုင်း ရုပ်တရားတို့ ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသည်ကို ဆင်ခြင်၍ အနိစ္စ အနိစ္စဟု ခြေတစ်လှမ်းလျှင် တစ်ကြိမ် စီးဖြန်းရာသည်။

တစ်ဖန် ထိုနည်းထက်လျင်မြန်အောင် ခြေကို နှုတ်၍ လှမ်းသောအခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် ခြေကို မြေသို့ ချနင်းသောအခါသို့ မရောက် ချုပ်ပျောက်

ပျက်စီးကုန်၏။

ခြေကို မြေသို့ ချနင်းသောအခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် ခြေကို နှုတ်၍ လှမ်းသောအခါသို့ မရောက် ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးကုန်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် ခြေတစ်လှမ်း ခြေတစ်လှမ်း၌ နှစ်ပိုင်း နှစ်ပိုင်းဖြတ်လျက် ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးပုံကို ဆင်ခြင်၍ အနိစ္စ အနိစ္စဟု ခြေတစ်လှမ်းလျှင် နှစ်ကြိမ် နှစ်ကြိမ် စီးဖြန်းရာသည်။

ထို့နောက်တစ်ဖန် ခြေကို မြေ၌ နင်းချေသော အခါ၌ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် ခြေကို နှုတ်၍ မြောက်သောအခါသို့မရောက် ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးကုန်၏။

ခြေကို နှုတ်သောအခါ၌ ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် ခြေကို ရှေ့သို့ ဆောင်၍ လှမ်းသောအခါသို့ မရောက် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးကုန်၏။

ခြေကိုရှေ့သို့ဆောင်၍ လှမ်းသောအခါ၌ ဖြစ်သော ရုပ်တို့သည် ခြေကို မြေ၌ချနင်းသောအခါသို့ မရောက် ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးကုန်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း သုံးကြိမ်စီ ပိုင်းဖြတ်လျက် ရုပ်တို့၏ ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးပုံကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ အနိစ္စ အနိစ္စဟု ခြေတစ်လှမ်း ခြေတစ်လှမ်း၌ သုံးကြိမ်စီ စီးဖြန်းရာသည်။ ထို့ကြောင့်

ခြေလှမ်းတစ်ခါ၊ ဒုနည်းမှာ၊ လှမ်းကာ ချနင်းနှစ်။

နည်းတတိယ၊ နှုတ်ဆောင်ချ၊ ပျက်က သုံးကြိမ်လှစ် ဟုဆိုအပ်၏။

အပိုင်းပိုင်းပြတ်ပုံ ထင်ရှားစေခြင်းငှာ စကြိန်သွားနည်းဖြင့် ပြလိုက်သည်။

ထိုနည်းကိုမှီး၍ အိပ်ရင်း ထိုင်ရင်း ရပ်ရင်း လည်း ခြေလှုပ် လက်လှုပ် ဦးခေါင်းလှုပ် ဒူးလှုပ် ခေါင်းလှုပ်စသော အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ လှုပ်သော အမှုအရာကို အာရုံပြု၍ စီးဖြန်းပါလေ။ ပုတီးစိပ်သော အခါ လက်လှုပ်တိုင်း လက်လှုပ်တိုင်း ပြဆိုခဲ့ပြီးသော

နည်းကို အစဉ်မှီး၍ စီးဖြန်းရာသည်။ ဤသို့လျှင် ရုပ်တရားတို့သည် အဖြစ်အပျက် လျင်မြန်သောကြောင့် အစဉ်မပြတ် စပ်ကာဖြစ်နေသည်ဟု ထင်မြင်ချက် သန္တတိကို ပိုင်းဖြတ်ဖျက်ဆီး၍ ဝိပဿနာရှုကြည့်မှ အနိစ္စကို မြင်နိုင်မည်။ ထို့ကြောင့် သန္တတိဖျက်မှ၊ အနိစ္စ၊ ဒိဋ္ဌမြင်ရမှာ ဟုဆိုခဲ့သတည်း။

ရူပက္ခန္ဓာ-အနိစ္စလက္ခဏာ ဆင်ခြင်စီးဖြန်းနည်းပြီး၏။

x x x

နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့တွင် “မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာဓမ္မာ” ဟူသော ဓမ္မပဒပါဠိနှင့်အညီ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည် ပြဋ္ဌာန်း၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို ပြလျှင်လည်း ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညာဏက္ခန္ဓာတို့ကို နည်းပြလွယ်၏။ သိလွယ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ စီးဖြန်းနည်းကို ရှေးဦးစွာ ပြပေအံ့။

အဖြူ၊ အနီ၊ အဝါ၊ အပြာ စသော အဆင်းအမျိုးမျိုးတို့ကို ကြည့်ရှုရာ၌ အဖြူကိုကြည့်၍ မြင်သော သိစိတ်သည် အနီကိုကြည့်၍ မြင်သိခြင်းမရောက်။ ချုပ်ပျောက် ပျက်စီး၏။ အနီကိုကြည့်၍ မြင်သိ သောစိတ်သည် အပြာကို ကြည့်၍ မြင်သိခြင်းသို့ မရောက်။ ချုပ်ပျောက် ပျက်စီး၏။ အပြာကို ကြည့်၍ မြင်သိသောစိတ်သည် အဝါကို ကြည့်၍ မြင်သိခြင်းသို့ မရောက်။ ချုပ်ပျောက်ပျက်စီး၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် အာရုံကို ပြောင်းရွှေ့တိုင်း ပြောင်းရွှေ့တိုင်း စိတ်တို့၏ ချုပ်ပုံပျက်ပုံကို သိမှတ်အပ်၏။ အဖြူ အနီစသော အဆင်းအမျိုးမျိုးကို ထပ်ကာထပ်ကာ ရှုကြည့်ရာ၌ ပထမမြင်သိသော စိတ်သည် ဒုတိယကြည့်သောအခါသို့ မရောက် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီး၏။ ဤသို့သော နည်းဖြင့် ရှေ့နောက် ကာလခြားတိုင်း ကာလခြားတိုင်း စိတ်တို့၏ ချုပ်ပုံပျက်ပုံကို သိမှတ်အပ်၏။ ဤသို့ မှတ်သားပြီး

လျှင် အဖြူကိုကြည့်၍ မြင်သိသောစိတ်သည် အနီကို ကြည့်ရှုသောအခါသို့မရောက် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသည်ကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ စက္ခုဝိညာဏ် အနိစ္စ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အနိစ္စဟုလည်းကောင်း၊ မြင်သိပျက်၊ မြင်သိပျက်ဟု လည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။ အနီကို ကြည့်၍ မြင်သိသောစိတ်သည် အပြာကို ကြည့်သော အခါသို့မရောက် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသည်ကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ စက္ခု ဝိညာဏ် အနိစ္စဟု မဂဓဘာသာ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ မြင်သိပျက်၊ မြင်သိပျက်ဟု မြန်မာဘာသာအားဖြင့်လည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။

ဤနည်းကို အစဉ်မှီး၍ သစ်တစ်ပင်မှ သစ်တစ်ပင်၊ နွားတစ်ကောင်မှ နွားတစ်ကောင်၊ လူတစ်ယောက်မှ လူတစ်ယောက် စသည်ဖြင့် အာရုံပြောင်းရွှေ့တိုင်း ပြောင်းရွှေ့တိုင်း စိတ်သည်ချုပ်၏။ ပျက်၏ဟု အသိဉာဏ် ရှေ့ထားလျက် အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု ဘာဝနာတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ရာသည်။

အဆင်းတစ်မျိုးမျိုးကို ထပ်ကာထပ်ကာ ကြည့်ရှုရာ၌ ပထမကြည့်၍ သိမြင်သောစိတ်သည် ဒုတိယကြည့်သောအခါသို့ မရောက်၊ ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသည်ကို ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်း၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု လည်းကောင်း။ မြင်သိပျက် မြင်သိပျက်ဟု လည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။ ဒုတိယကြည့်၍ မြင်သိသောစိတ်သည် တတိယကြည့်သောအခါသို့ မရောက် ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးသည်ကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ အနိစ္စ အနိစ္စဟုလည်းကောင်း၊ သေချာစွာ စက္ခုဝိညာဏ် အနိစ္စ၊ စက္ခုဝိညာဏ် အနိစ္စဟု လည်းကောင်း။ မြင်သိပျက်၊ မြင်သိပျက် ဟုလည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။

ဤနည်းကိုအစဉ်မှီး၍ မျက်စိဖြင့် မြင်၍ သိသော အရာဌာနမှန်သမျှ၌ စီးဖြန်းကြရာသည်။

စက္ခုဝိညာဏ်ဟူသော ဝိညာဏက္ခန္ဓာ အနိစ္စလက္ခဏာ စီးဖြန်းနည်းကို အမြွက်မျှပြခြင်းပြီး၏။

x x x

စက္ခုဒွါရ၌ စိတ်စေတသိက်တို့ ချုပ်ကုန်ပျက်ကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ သောတဒွါရ စသည်တို့၌လည်း ချုပ်ကုန် ပျက်ကုန်၏ ဟုမှတ်သားပြီးလျှင် နားဖြင့် အသံအမျိုးမျိုးကို ကြားသိရာ၌ မောင်ဖြူ၏အသံကို ကြားသိသောစိတ်သည် မောင်နီ၏အသံကို ကြားသိခြင်းသို့ မရောက်၊ ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးသည်ကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ မဂဓဘာသာဖြင့် သောတဝိညာဏ် အနိစ္စ၊ သောတဝိညာဏ် အနိစ္စဟု လည်းကောင်း၊ မြန်မာဘာသာဖြင့် ကြားသိပျက်၊ ကြားသိပျက်ဟုလည်းကောင်း၊ စီးဖြန်းအပ်၏။ မောင်နီ၏အသံကို ကြားသိသောစိတ်သည် မောင်နက်၏အသံကို ကြားသိသော စိတ်သို့ မရောက်။ ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသည်ကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ အနိစ္စ အနိစ္စဟု သာမညအားဖြင့်လည်း စီးဖြန်းအပ်၏။

တစ်ဦးသောယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အရဟံ အရဟံ ဟုရွတ်ဆိုသံကို ကြားရာ၌ ရှေးဦးစွာ အ,ဟူသော အသံကို ကြားသိသောစိတ်သည် ရ,ဟူသောအသံကို ကြားသိခြင်းသို့ မရောက်။ ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသည်ကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ အနိစ္စအနိစ္စဟုလည်းကောင်း၊ ကြားသိပျက်၊ ကြားသိပျက်ဟု လည်းကောင်း၊ ရ,ဟူသော အသံကို ကြားသိသောစိတ်သည် ဟံ,ဟူသော အသံကို ကြားသိခြင်းသို့ မရောက်။ ချုပ်ပျောက် ပျက်စီး သည်ကို ဆင်ခြင်၍ အနိစ္စ၊ အနိစ္စဟု လည်းကောင်း၊ ကြားသိပျက် ကြားသိပျက်ဟု လည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။

ဤနည်းဖြင့် အာရုံပြောင်းရွှေ့တိုင်း ပြောင်းရွှေ့တိုင်း ချုပ်၏၊ ပျက်၏ဟု အသိဉာဏ်ရှေ့ထား၍ အနိစ္စဘာဝနာကို ကြိုးစားအားထုတ်ရာသည်။

သောတဝိညာဏ် အနိစ္စလက္ခဏာ စီးဖြန်းနည်း အမြွက်ပြီး၏။

x x x

နာခေါင်းမှ အနံ့အမျိုးမျိုးကို နံရာ၌ အနံ့တစ်မျိုးမှ တစ်မျိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့တိုင်း ပြောင်းရွှေ့တိုင်း ရှေးရှေး နံသိတတ်သောစိတ်သည် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီး၏ဟု အသိဉာဏ်ရှေ့ထား၍ ယာနဝိညာဏ် အနိစ္စ၊ ယာနဝိညာဏ် အနိစ္စဟု လည်းကောင်း၊ နံသိပျက်၊ နံသိပျက်ဟု လည်းကောင်း၊ သာမည အားဖြင့် အနိစ္စ အနိစ္စဟုလည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။ အနံ့တစ်မျိုးတည်းကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ နမ်းရှူရာ၌ ရှေ့နောက်ဖြစ်သော စိတ်တို့ ချုပ်ပုံ ပျက်ပုံမှာ စက္ခုဝိညာဏ်နည်းအတိုင်း ဆင်ခြင်၍ စီးဖြန်းအပ်၏။

ယာနဝိညာဏ် အနိစ္စ လက္ခဏာရှုနည်း ပြီး၏။

x x x

လျှာဖြင့် အရသာအမျိုးမျိုးကို ခံစားရာ၌ အရသာတစ်မျိုးမှ တစ်မျိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ စားတိုင်း စားတိုင်း ရှေးရှေး စားသိသော စိတ်သည် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီး၏ဟု အသိဉာဏ်ရှေ့ထား၍ ဇိဝှာဝိညာဏ် အနိစ္စ၊ ဇိဝှာဝိညာဏ် အနိစ္စဟု လည်းကောင်း၊ စားသိပျက်၊ စားသိပျက်ဟုလည်းကောင်း သာမညအားဖြင့် အနိစ္စ အနိစ္စဟုလည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။

အရသာတစ်မျိုးတည်းကို ထပ်ကာထပ်ကာ စားရာ၌ ရှေ့နောက် ဖြစ်သော စိတ်တို့၏ ချုပ်ပုံ ပျက်ပုံမှာ စက္ခုဝိညာဏ်နည်းအတိုင်း ဆင်ခြင်၍ စီးဖြန်းအပ်၏။

ဇိဝှာဝိညာဏ် အနိစ္စလက္ခဏာ ရှုနည်းပြီး၏။

x x x

ကိုယ်ဖြင့် အချော အနု အကြမ်းစသော အာရုံအမျိုးမျိုးကို တွေ့ထိရာ၌ အတွေ့အထိ တစ်မျိုးမှ တစ်မျိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ တွေ့ထိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း ရှေးရှေး တွေ့ထိတတ်သော စိတ်သည် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီး၏ဟု အသိဉာဏ်ရှေ့ထား၍ ကာယဝိညာဏ်

အနိစ္စ၊ ကာယဝိညာဏ် အနိစ္စဟု လည်းကောင်း၊ တွေ့သိပျက်၊ တွေ့သိပျက်ဟုလည်းကောင်း သာမညအားဖြင့် အနိစ္စ အနိစ္စဟုလည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။

ကာယဝိညာဏ် အနိစ္စလက္ခဏာ ရှုနည်းပြီး၏။

x x x

ဘဝင်စိတ် ဟုဆိုအပ်သော မနောဒွါရဖြင့် ထွေထွေရာရာ အာရုံတစ်မျိုးတည်းကို ကြံဆ၍ သိရာ၌ အာရုံတစ်ချမှ အာရုံတစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ သိတိုင်းသိတိုင်း ရှေးရှေး ကြံသိတတ်သောစိတ်သည် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီး၏ဟု အသိဉာဏ်ရှေ့ထား၍ မနောဝိညာဏ် အနိစ္စ၊ မနောဝိညာဏ် အနိစ္စဟု လည်းကောင်း၊ ကြံသိပျက်၊ ကြံသိပျက်ဟု လည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။ အရဟံစသော အာရုံတစ်မျိုးတည်းကို ထပ်ကာထပ်ကာ ကြံသိရာ၌ ရှေ့နောက် ဖြစ်သော စိတ်တို့၏ ချုပ်ပုံ ပျက်ပုံမှာ စက္ခုဝိညာဏ်နည်းအတိုင်း ဆင်ခြင်၍ စီးဖြန်းအပ်၏။

မနောဝိညာဏ် အနိစ္စလက္ခဏာ ရှုနည်းပြီး၏။

(ဝိညာဏ်ခြောက်မျိုးခွဲ၍ ဝိညာဏကုန္ဒာ စီးဖြန်းနည်း အကျဉ်းပြီး၏။)

x x x

ကောင်းသော အာရုံ၏အရသာကို ခံစားတတ်သော သုခဝေဒနာ၊ မကောင်းသောအာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၊ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အာရုံ၏အရသာကို ခံစားတတ်သော ဥပေက္ခာ ဝေဒနာအားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိသော ဝေဒနာသည် စိတ်နှင့် အတူတကွဖြစ်၍ ချုပ်သောကြောင့် စိတ်ချုပ်ပျက်သည်ကို သိပါလျှင် ဝေဒနာချုပ်ပျက်သည်ကို သိနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ကောင်းသောအာရုံကို အာရုံပြု၍ စိတ်ချုပ်လျှင် ချမ်းသာ

သော သုခဝေဒနာချုပ်၏ဟု အသိဉာဏ်ရှေ့ထား၍
ဝေဒနာအနိစ္စာ၊ ဝေဒနာအနိစ္စာဟု စီးဖြန်းအပ်၏။
ကြွင်းသော ဝေဒနာနှစ်ပါးတို့လည်း ဤနည်းအတိုင်း
စီးဖြန်းအပ်၏။

ဝေဒနာကွန္ဓာ အနိစ္စလက္ခဏာ စီးဖြန်းနည်းပြီး၏။

x x x

အဆင်းကို မှတ်တတ်သော ရူပသညာ၊ အသံ
ကို မှတ်တတ်သော သဒ္ဒသညာ စသောအားဖြင့်
ခြောက်ပါးအပြားရှိသော သညာသည်လည်း စိတ်နှင့်
အတူတကွဖြစ်၍ အတူတကွချုပ်တတ်သောကြောင့်
စိတ်သည် အဆင်းတည်းဟူသော ရူပါရုံကို ပြု၍
အာရုံချုပ်လျှင် ရူပသညာချုပ်၏ဟု အသိဉာဏ်ရှေ့
ထား၍ သညာကွန္ဓာ အနိစ္စာ၊ သညာကွန္ဓာ အနိစ္စာဟု
စီးဖြန်းအပ်၏။ ကြွင်းသောသညာတို့ကိုလည်း
အာရုံဖြင့် မှတ်၍ ဤနည်းအတိုင်း စီးဖြန်းအပ်၏။

သညာကွန္ဓာ အနိစ္စလက္ခဏာ စီးဖြန်းနည်းပြီး၏။

x x x

အာရုံ၌ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို မြင်အောင်
ကြားအောင် စသည်ဖြင့် စေ့ဆော် တိုက်တွန်းခြင်း
လက္ခဏာရှိသော စေတနာ စေတသိက်သည်လည်း
စိတ်နှင့် အတူတကွဖြစ်၍ အတူတကွ ချုပ်သော
ကြောင့် စိတ်သည် ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ ချုပ်လျှင်
အဆင်းကို မြင်အောင်စေ့ဆောင် တိုက်တွန်းတတ်
သော စေတနာချုပ်၏ဟု အသိဉာဏ်ရှေ့ထား၍
သင်္ခါရကွန္ဓာ အနိစ္စာ၊ သင်္ခါရကွန္ဓာ အနိစ္စာဟု
စီးဖြန်းအပ်၏။

ကြွင်းသောဖဿ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ
စသော စေတသိက်တို့ကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း
စီးဖြန်းအပ်၏။ ဤသို့ စိတ်စေတသိက်တို့၏ အစဉ်
မပြတ် ဆက်ကာဖြစ်နေသော သန္တတိအချက်ကို
ဖျက်၍ ဖြတ်၍ ကြည့်ရှုမှ အနိစ္စကို သိမြင်နိုင်မည်။

ထို့ကြောင့်
သန္တတိဖျက်မှ အနိစ္စ၊ ဒိဋ္ဌမြင်ရမှာဟုဆိုခဲ့သတည်း။
သင်္ခါရကွန္ဓာအနိစ္စလက္ခဏာ စီးဖြန်းနည်းပြီး၏။

x x x

ခန္ဓာငါးပါး တစ်ပေါင်းတည်း စီးဖြန်းနည်း

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအခန်း၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်း
အတိုင်း သွားသောသူအား သွားလိုသောစိတ် ရှေးဦး
စွာ ဖြစ်၏။ စိတ်နှင့် အတူတကွဝေဒနာ၊ သညာ၊
စေတနာ စသော စေတသိက်တို့လည်း ဖြစ်ကုန်၏။
ထိုသွားလိုသော စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယော
ဓာတ်ဟုဆိုအပ်သောလေသည် အကြောသို့ လျှောက်
သဖြင့် သွားခြင်း လာခြင်း စသော အမှုအရာဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အမှုအရာတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့
ပြောင်းလျှင် ရှေ့ဖြစ်သော စိတ်စေတသိက် ရုပ်တို့
သည် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးကုန်၏။ နောက်ဖြစ်သော
စိတ်စေတသိက်ရုပ်တို့အတွက်ကြောင့်သာလျှင် အမှု
အရာအသစ် နောက်တစ်ခုဖြစ်လာ၏ဟု အသိဉာဏ်
ရှေ့ထား၍ လက်လှုပ်တိုင်း၊ ခြေလှုပ်တိုင်း ရှေးရှေး
သော စိတ်စေတသိက် ရုပ်တို့ ချုပ်ပျောက်သည်ကို
ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်းလျက် အနိစ္စ-အနိစ္စဟု လည်း
ကောင်း၊ ပဉ္စကွန္ဓာ အနိစ္စာ၊ ပဉ္စကွန္ဓာ- ခန္ဓာငါးပါး
ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ အနိစ္စာ-မမြဲကုန်၊ (ဝါ)
ပျက်စီးကုန်၏ဟု လည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။ ထို့
ကြောင့် အမှုအရာ အသစ်ပြောင်း၊ အဟောင်းပျက်မှု၊
တွဲဖက်ရှုဟု ရှေးက အကျော်ဆရာတော်တို့သည်
မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။

အနိစ္စလက္ခဏာ စီးဖြန်းနည်းအကျဉ်း
သင်္ခေပပြီး၏။

x x x

ဒုက္ခလက္ခဏာ ဆင်ခြင် စီးဖြန်းနည်း
လျောင်းခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း

ဟုဆိုအပ်သော ဣရိယာပုတ် လေးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့်နေ၍ ကျန်သော ဣရိယာပုတ် သုံးပါးကို ဖျက်သိမ်းထားငြားအံ့။ ဆင်းရဲဒုက္ခ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထင်ရှားပုံမှာ မထိုင်၊ မထ၊ မရပ်၊ မသွားဘဲ လျောင်းအိပ်ကာ နေသောသူအား ကျောပူခြင်း၊ ခါးတောင့်ခြင်း၊ ညောင်းခြင်း၊ ကိုက်ခဲခြင်း၊ ထုံကျင်ခြင်း စသော ဒုက္ခတို့သည် ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ထိုထုံကျင်ကိုက်ခဲသော ဆင်းရဲမျိုးထက်၊ ဘေးထိုး ရင်ကြပ် တဖျပ်ဖျပ် လူးလှိမ့်၍ ခံရသော အပူအနာ စသော ရောဂါမျိုးမျိုး ဖိစီးနှိပ်စက်၍ ခံရသောဒုက္ခမျိုးသည် သာ၍ပင် ဆင်းရဲချေ၏။ ထိုဆင်းရဲမျိုးထက် ချစ်လှစွာသော လင်မယား သားသမီး စီးပွားဥစ္စာတို့ကို စွန့်ပစ်၍ သေရသောဒုက္ခသည် အလွန် ဆင်းရဲချေ၏။ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးတို့သည် ဒုက္ခ ဒုက္ခမည်၏ဟု မှတ်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဟုဆိုသည်။

ဣရိယာပုတ်ကို ဖျက်သိမ်းထားခြင်းကြောင့် ထုံကျင်ကိုက်ခဲ အမြဲ နာကျင်သော ဆင်းရဲဒုက္ခ၊ အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေး စသော ဘေး အပေါင်းတို့ နှိပ်စက်၍တွေ့ရသော ဘေးဒုက္ခတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သော် ကြောက်အပ် ကြောက်သင့် ကြောက်ထိုက်သောကြောင့် ထိုဆင်းရဲဝေဒနာကို အာရုံပြု၍ ဒုက္ခ ဒုက္ခဟု စီးဖြန်းအပ်၏။ ထို့ကြောင့်- ဣရိယာပုတ်၊ ဖျက်သိမ်းရပ်၊ အဟုတ်ဆင်းရဲစွာ။ ညောင်းကိုက် နာကျင်၊ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဆင်ခြင် ဒုက္ခသာ ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

ကောင်းသော ရူပါရုံ၊ ကောင်းသော သဒ္ဒါရုံ စသော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့၏ ကောင်းမြတ် ချမ်းသာ အရသာကို ခံစားတတ်သော သဘောတရားသည် သုခဝေဒနာ မည်၏။

ထိုသုခဝေဒနာ ဟုဆိုအပ်သော ချမ်းသာသည်လည်း ကောင်းသောအာရုံတို့ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးလျှင် ချုပ်ငြိမ်းလျက် စိုးရိမ်ခြင်း၊ ပူဆွေးခြင်း၊

ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်း စသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်၌ လင်သေ၍ တွေ့ရသော ဒုက္ခ၊ မယားသေ၍ တွေ့ရသော ဒုက္ခ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပျောက်၍ တွေ့ရသော ဒုက္ခ စသော ဒုက္ခအမျိုးမျိုးတို့သည် ထင်ရှားသော သက်သေတို့ပင်တည်း။ ထိုချမ်းသာပျက်စီး၍ တွေ့ရသောဒုက္ခသည် ဝိပရိကာမဒုက္ခမည်၏ဟု မှတ်။ ကောင်းသောအာရုံ၏ အရသာကို ခံစားတတ်သော ချမ်းသာသုခသည် အာရုံပျက်စီးလျှင် ချုပ်ငြိမ်း၍ ပူပန်သောက ဒုက္ခဖြစ်သည်ကို ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဟု စီးဖြန်းအပ်၏။

အဝသေသ တေဘူမက သင်္ခါရ ဟု ဆိုအပ်သော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းဖြင့် အတင်း နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် သင်္ခါရ ဒုက္ခမည်၏ ဟုမှတ်။ ဒုက္ခဝေဒနာသည် အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေး စသော ဘေးအပေါင်းတို့သည် နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ကြောက်အပ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သုခဝေဒနာသည် အာရုံတို့ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးလျှင် ဒုက္ခတွေ့မည်ဖြစ်၍ ကြောက်အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထိုအတူ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်လည်း ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် အတင်း နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ကြောက်အပ်သောကြောင့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် အတင်းနှိပ်စက်ခြင်းကို ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်း၍ ဒုက္ခ ဒုက္ခ ဟုစီးဖြန်းအပ်၏။

ဒုက္ခလက္ခဏာ ဆင်ခြင်စီးဖြန်းနည်း
အကျဉ်းသင်္ခေပပြီး၏။

x x x

အနတ္တလက္ခဏာ ဆင်ခြင်စီးဖြန်းနည်း

ငါ၏ကိုယ်ဟု စွဲလမ်းမှတ်ထင်နေကြသော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားအပေါင်းတို့တွင် ရုပ်ကို တခြား နာမ်ကိုတခြား ခွဲစိတ်၍ထား။ ရုပ်တရားတို့ကိုလည်း ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိအခန်း၌ ပြဆိုခဲ့သော နည်း

အတိုင်း ပရမာဏုမြူမျှ သေးငယ်လှသော အဋ္ဌကလာပံ ရုပ်ပေါင်းထောင်သောင်းမက အနန္တများစွာ ခွဲစိတ်ထားပြီးလျှင် ရုပ်တရားကို အတ္တ ဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်ယူခဲ့ငြားအံ့။ ရုပ်အပေါင်း ထောင်သောင်းမက များလှသောကြောင့် အတ္တဟုဆိုအပ်သော ကိုယ်အပေါင်း ထောင်သောင်းမက အနန္တပင် များလေရာ၏။ ဤသို့မဟုတ်။ သတ္တဝါတစ်ဦးလျှင် အတ္တဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်တစ်ခုတည်းသာ အယူရှိကြလေသောကြောင့် ရုပ်တရား အနန္တသည် ကိုယ်မဟုတ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်သိရသည်။

နာမ်တရားတို့ကိုလည်း ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ အခန်း၌ ပြဆိုခဲ့သောနည်းအတိုင်း အာရုံခြောက်ပါးကို အစွဲပြု၍ ဝိညာဏ်ခြောက်မျိုး ခွဲစိတ်၍ထား။ ထိုခြောက်မျိုးသော ဝိညာဏ်တို့တွင် စက္ခုဝိညာဏ် ခေါ်သော မြင်သိ သဘောတရား တစ်မျိုးသည် အဖြူကို သိသောသဘောတရား၊ အနီကို သိသောသဘောတရား စသောအားဖြင့် ထောင်သောင်းမက အနန္တများလှ၏။

ထို့အတူ အသံကိုသိသော သဘောတရား အနန္တ၊ အနံ့ကိုသိသော သဘောတရား အနန္တ၊ အရသာကိုသိသော သဘောတရား အနန္တ၊ အတွေ့အထိကို သိသော သဘောတရား အနန္တ၊ ကြံဆ၍ သိသော သဘောတရား အနန္တ၊ ထိုဝိညာဏ်တို့နှင့် ယှဉ်သော စေတသိက်အနန္တရှိကြကုန်၏။ ထိုသို့ နာမ်တရားတို့ကို ခွဲစိတ်ပြီးလျှင် နာမ်တရားကို အတ္တဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်ယူခဲ့ငြားအံ့။ နာမ်ပေါင်း ထောင်သောင်းမက အနန္တများလှသောကြောင့် အတ္တဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်ပေါင်း အနန္တပင် များလေရာ၏။ ဤသို့မဟုတ်။ သတ္တဝါတစ်ဦးလျှင် အတ္တဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်တစ်ခုသာ အယူရှိသောကြောင့် နာမ်တရားအနန္တသည် ကိုယ်မဟုတ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ သိနိုင်သည်။ ထိုသို့ ရုပ်နာမ်တရား ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ကြည့်ရှုပြီးလျှင် ကိုယ်

မဟုတ်သည်ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ အနတ္တ အနတ္တဟုလည်းကောင်း၊ ကိုယ်မဟုတ် ကိုယ်မဟုတ်ဟုလည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။ ထို့ကြောင့်

ရုပ်နာမ်ကိုပင်၊ ခွဲစိတ်လျှင်၊ ထင်မြင်အနတ္တာ ဟုဆိုခဲ့သတည်း။ တစ်နည်း။ ။ အနတ္တ ဟူသော ပုဒ်ကို အနှစ်မရှိ၊ အစိုးမရ၊ အလိုသို့မလိုက်ဟု အနက်မြန်မာပြန်ဆိုရာသည်။ လောက၌ ငှက်ပျောတုံး၊ လက်ပံတုံးသည် အနှစ်မရှိသောကြောင့် လျင်မြန်စွာ ပျက်စီး၏။ လျင်မြန်စွာ ပျက်စီးသောကြောင့် အနှစ်မရှိဟု အပြန်အလှန် သိရသလို၊ ထို့အတူ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့သည်လည်း အနှစ်မရှိသောကြောင့် လျင်မြန်စွာချုပ်ကုန် ပျက်ကုန်၏။ လျင်မြန်စွာ ချုပ်ပျက်လေသောကြောင့် အနှစ်မရှိဟု ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်၍ အနတ္တ အနတ္တဟု လည်းကောင်း၊ အနှစ်မရှိ အနှစ်မရှိဟု လည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။

တစ်နည်း။ ။ ရုပ် နာမ်တရား ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် ခဏခဏ မဖြစ်ကြနှင့်၊ ခဏခဏ မပျက်ကြနှင့်၊ မအိုနှင့်၊ မနာနှင့်၊ မသေနှင့် စသည်ဖြင့် အမိန့်ဩဇာ အာဏာပေး၍ မရ။ ပျက်ကြ၊ အိုကြ၊ နာကြ၊ သေကြလေသောကြောင့် အစိုးမရပါတကားဟု ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ အနတ္တ အနတ္တ ဟုလည်းကောင်း၊ အစိုးမရ အစိုးမရဟု လည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။ တစ်နည်း။ ။ ရုပ်နာမ်တရား ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ခဏခဏ မဖြစ်ပါနှင့်။ ခဏခဏမပျက်ပါနှင့်၊ မအိုပါနှင့်၊ မနာပါနှင့် စသည်ဖြင့် တောင်းပန်ခယ ပြောဆိုပါသော်လည်း တောင်းပန်၍ မရ၊ ဖြစ်ကြ၊ ပျက်ကြ၊ အိုကြ၊ နာကြ၊ သေကြလေသောကြောင့် အလိုသို့ မလိုက်ပါတကားဟု ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ အနတ္တ အနတ္တဟု လည်းကောင်း၊ အလိုသို့မလိုက် အလိုသို့မလိုက်ဟု လည်းကောင်း စီးဖြန်းအပ်၏။ ထို့ကြောင့် အနှစ်မပါ၊ လိုရာမကျ၊ စိုးမရ၊ မှတ်ပအနတ္တာ ဟု ဆိုခဲ့သတည်း။

အနိစ္စသဘောကို သန္တတိဖုံးလွှမ်းသောကြောင့်

သန္တတိကို ဖျက်၍ အနိစ္စထင်မြင်အောင် စီးဖြန်းရာ
သည်။

ဒုက္ခသဘောကို ဣရိယာပထဖုံးလွှမ်းသည်။
ဣရိယာပုတ်ကို ဖျက်၍ ဒုက္ခထင်မြင်အောင် စီးဖြန်း
ရာသည်။

အနတ္တသဘောကို ဃန ဖုံးလွှမ်းသည်။
အတုံးအခဲ ဃနကို ဖျက်၍ အနတ္တ ထင်မြင်အောင်
စီးဖြန်းရာသည် ဟူသော နယူပဒေသာကို ပြလျက်

လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးသို့ တင်၍ စီးဖြန်းနည်း
အကျဉ်းသင်္ခေပပြီး၏။

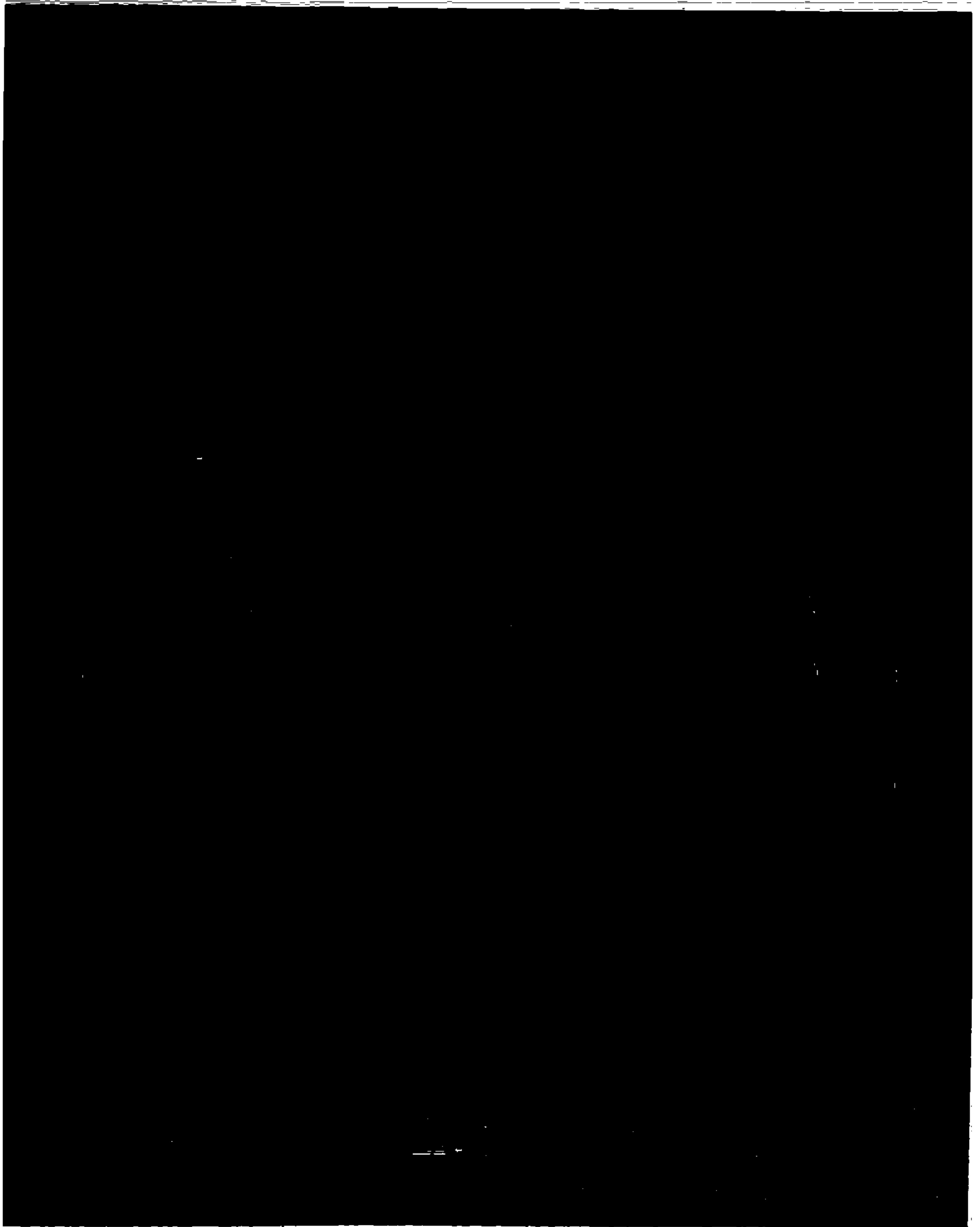
အနတ္တလက္ခဏာ စီးဖြန်းနည်း အပြီးတည်း။

x x x

[၁၉၇၉-ခု မတ်လထုတ် ဆရာတော်ကြီး၏ ဘာဝနက္ခမ
သင်္ခေပကျမ်းမှ ထုတ်နုတ် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ စာအုပ်
ကျေးဇူးပြုသည့် ဟင်္သာတမြို့ ဓူတင်ဆရာတော်အား
ဦးခိုက်ပါ၏။]

ခေမာသီဝံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 စစ်ကိုင်း ဝိဇ္ဇာဒယဈောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

စစ်ကိုင်း ဝိဇ္ဇောဒယချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၅၄-၁၃၂၂]

ဆရာတော်သည် စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်၌ လွန်စွာထင်ရှားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါပေတည်း။ တရားဟောလည်း ကောင်း၏။ စာရေးလည်း ပြောင်မြောက်၏။

ဟင်္သာတခရိုင် ငါးသိုင်းချောင်းမြို့အပိုင်ဘုတ်ချောင်း မဲလီရွာ၌ အဖ ဦးကျောက်လုံး အမိ ဒေါ်ငြိမ်းတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၅၄ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆုတ် ၁၂ ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အရွယ်ရောက်သော် ကျောင်းနေ ပညာသင် ရှင်သာမဏေပြု၍ သက်တော် ၂၀ သို့ ရောက်သော် ၁၂၇၅ ခုနှစ်တွင် ဒွါရဝါဒီ မဲလီဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ငါးသိုင်းချောင်းဘုရားကြီးတို့ကို ၃-နှစ်ခန့် ပိဋကတ်အခြေပြုကျမ်းစာများကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။

ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမ ဝိဇ္ဇာယတနကြီး၌ ၃-နှစ်တိုင် သီတင်း သုံးတော်မူ၍ 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' အရှင်ပညာ၊ 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' အရှင်နန္ဒဝံသ၊ 'အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု' အရှင်သုန္ဒရမဟာထေရ်တို့ထံ တိပိဋကပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာများကို သင်ယူလေ့လာတော်မူခဲ့သည်။ ၎င်းပြင် မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင်ဘုရားကြီးတို့ကို အနောက်ပြင် မဟာ

ဝေယံဘုံသာတိုက်၊ အမရပူရမြို့ တူးမောင်းကျောင်းတိုက်တို့၌လည်း နေ့ဝါ၊ ညဝါ သင်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

၁၂၈၇ ခုနှစ်တွင် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး၊ ဓမ္မပါမောက္ခချောင်၌ ၁-နှစ် သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည်။ ၁၂၉၇ ခုနှစ်တွင် ဓမ္မပါမောက္ခချောင်နှင့် ဝိဇ္ဇောဒယချောင်နေရာမြေကို အလှူခံရရှိတော်မူသည်။ ဝိဇ္ဇောဒယချောင်ကို တည်ထောင်တော်မူ၍ တရားဓမ္မ ဟောပြုခြင်း၊ တရားကျမ်းစာများ ရေးသားဖြန့်ဝေခြင်း စသည်တို့ဖြင့် သာသနာပြုတော်မူခဲ့ရာ သာသနာပြုလုပ်ငန်းမှာ များစွာ အောင်မြင်လေသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ သီဟိုဠ်နိုင်ငံများသို့လည်း ကြွရောက်တော်မူ၍ ဒဿနိယဌာန၊ သံဝေဇနိယဌာနများကို ဖူးမြော်ကြည်ညို၍ သံဝေဂယူတော်မူခဲ့သည်။ ကျမ်းဂန်များစွာတို့ကို ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

ဒါဌာဝံသ ဂီတိကျမ်း၊ နမောတဿဂီတိကျမ်း၊ သြဝါဒဂီတိကျမ်း၊ သဒ္ဓမ္မပဋိရူပကသုတ်နိဿယ၊ ဇေယာဂီတိကျမ်း၊ ဇေယာစလပျို့၊ ဘာဝနာနယသင်္ခေပ လင်္ကာကျမ်း၊ သုတဗောဓ သက္ကတဆန်းနိဿယ၊ ဆန်းသံခိပ်၊ မြတ်ကိုးပါးဘုရားသမိုင်းနှင့် ငါးသိုင်းချောင်းမြို့ ဘုရားကြီးတို့ကံသမိုင်း၊ အမတသောပါနကျမ်း စသည်တို့ ဖြစ်သည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး
မဟာဝိဇ္ဇောဒယချောင်၌ ၂၄ နှစ်ကြာမျှ သီတင်း
သုံးတော်မူ၍ စာပေပို့ချ တရားဓမ္မ ဟောပြော ကျမ်း
စာများ ရေးသားခြင်းဖြင့် သာသနာပြုတော်မူစဉ်
၁၃၂၂ ခုနှစ် သက်တော် ၆၈ နှစ် ဝါတော် ၄၈ ဝါ
အရတွင် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထေရ်ပုဂ္ဂိုလ်အကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် စစ်ကိုင်း ဝိဇ္ဇာဒယချောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

ယခုကာလ၌ အချို့အချို့ကုန်သော မိကောင်းဖခင် သားသမီးတို့သည် မိဘတို့က ဘုရားတကာ ကျောင်းတကာဖြစ်၍ ရတနာသုံးပါး၌ အလွန်ပင် အားထားယုံကြည်ခြင်း ရှိကြပါကုန်လျက် “ကာလ” သူဌေးသားကဲ့သို့ ရတနာသုံးပါး၌ လေးစားခြင်းမရှိကြကုန်ဘဲ ကျောင်းကန်ဘုရားသို့သွားရန် ဝန်လေး ကြကုန်၏။ ဥပုသ်သီတင်းကျင့်သုံး ဆောက်တည်ရန် ပျင်းရိကြကုန်၏။ ဘုရားပုထိုးရှိခိုးရန် ဝါသနာမပါဘဲ ရှိကြကုန်၏။ ခေတ်အားလျော်စွာ ‘နမောတဿ’ မပါသောစာကို သင်ကြားခဲ့ကြရကုန်သောသူတို့မှာ များသော အားဖြင့် ဘုရားရှိခိုးနှင့် ပရိတ်ကြီး မေတ္တာပို့စသည်တို့ကိုမျှ မရဘဲရှိတတ်ကြကုန်၏။ ဘိနပ်ချုပ်ရမည်ကို ဝန်လေးသောကြောင့် ဘုရားတွင်း ကျောင်းတွင်းသို့ မဝင်ချင်ဘဲ ရှိကြကုန်၏။ ရဟန်းသံဃာနှင့် စကား မပြောတတ်သောကြောင့် ရှောင်တိမ်းပုန်းကွယ်၍ နေတတ်ကြကုန်၏။ ထိုသို့ သဘောရှိသော သားရိုင်း သမီးရိုင်းတို့အား မိဘဖြစ်သူက အနာထပိတ်သူဌေးကြီးကဲ့သို့ ဥစ္စာပစ္စည်းပေး၍ ယဉ်ကျေးလိမ္မာအောင် ချောမော့တိုက်တွန်းသင့်ကြလေသည်။ ချောမော့တိုက်တွန်းကြပါကုန်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

စစ်ကိုင်း ဝိဇ္ဇာဒယချောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

အိုသူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်ကြကုန်သော သင်တို့ ငါတို့သန္တာန်၌ ထိုမျိုးစေ့နှင့် တူသော အကုသိုလ်ကံပေါင်း အသချေအနန္တ ကိန်း ဝပ်တည်ရှိကြသည်ကို မြဲမြံကြီးမှတ်သားဖို့ သတိပေးခဲ့ပြီ မဟုတ်ပါလော၊ မမေ့ကြပါနှင့်။ ယခုလူ့ဘဝကို ရရှိ နေဆဲဖြစ်သောကြောင့် သင်တို့ ငါတို့ကို ငရဲကောင်၊ တိရစ္ဆာန်ကောင်၊ ပြိတ္တာကောင်၊ အသူရကာယ်ကောင်တွေဖြစ်အောင် ယခုချက်ခြင်း မညှင်းပန်း မနှိပ်စက်သေးသော်လည်း အေးဆေးပေါ့ဆ၍ မနေကြပါကုန်လင့်၊ အခွင့်သာသော တစ်နေ့နေ့၌ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာပင် အမိအဘ နှမ-သားချင်း ညီရင်းအစ်ကိုစသော ချစ်ခင်ရင်းနှီးသော ဆွေမျိုး သားချင်းတို့၏ သေကျေပျက်စီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဉာတိဗျသန ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ ကုန်ဆုံးပျက်စီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဘောဂ ဗျသနစသော ဗျသနတရား ငါးပါးတို့နှင့် တွေ့ကြုံလျက် အသက်သေပြီးသော အခြားမဲ့၌ ငရဲကောင် တိရစ္ဆာန်ကောင်စသော အပါယ်ကောင်ကြီးတွေဖြစ်အောင် နှိပ်စက်ညှင်းပန်းဖို့ရန် အသင့်ချောင်းမြောင်း စောင့်ဆိုင်းလျက် ရှိကြသည်ကို ကြံတွေးစဉ်းစားပြီးလျှင် အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းသော အကုသိုလ်ကံတည်းဟူသောမျိုးစေ့တို့သည် ဇနကာသတ္တိဖြင့် အညှို့အညောက်

မပေါက်နိုင်ကြစေရန် အယုတ်ဆုံး “စူဠသောတာပန်” ဖြစ်ကြလေအောင် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံခိုက် သူတော်ကောင်းတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်သင့်ကြလေပြီ။ အားထုတ်ကြပါကုန်။

စူဠသောတာပန်လုပ်ငန်းကို ပြဆိုခြင်း

ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသော ခေါင်းတွဲကို ပယ်ဖြုတ်ပြီးသော ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာတည်းဟူသော ရန်သူကို ပယ်သတ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန်မည်၏။ ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန်သုံးမျိုးတို့တွင် အောက်ဆုံးဖြစ်သော သတ္တက္ခုတ္တုပရမ-သောတာပန်ဖြစ်စေကာမူ ခုနစ်ဘဝထက် မလွန်ဘဲ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုရ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြုရမီဘဝအတွင်း၌လည်း အပါယ်တံခါးပိတ်လေပြီ။ အပါယ်ဘေးမှ ဝေးလေပြီ။ ထို့ကြောင့် အပါယ်ဘေးမှ စိတ်အေးရအောင် သာသနာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ကြုံ၍ ဆရာကောင်းသမားကောင်းတို့၏ အဆုံးအမကို ရကြသောအခါကောင်းကြီး၌ အပါယ်ခေါင်းတွဲဖြုတ်အောင် အားထုတ်ကျင့်ကြံအပ်ကုန်၏။

သောတာပန်အစစ် အရိယာဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဆိုထားဘိ စူဠသောတာပန်စခန်းလောက်သို့ ဆိုက်ရောက်သည်ဖြစ်၍ အရိယာ အငွေ့အသက်

မျှသာရှိသော သောတာပန်အငယ်စားတို့သည်ပင် လျှင် နိယတဂတိဖြစ်၍ အပါယ်ဘုံသို့ မကျနိုင် မရောက်နိုင်ဟု မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အနုပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ ကလျာဏ ပုထုဇဉ်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ကလျာဏပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ တစ်ဖန် စူဠသောတာပန်အဖြစ်သို့ရောက်အောင် စူဠသောတာပန်မှတစ်ဆင့် မဟာသောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ထိုမှတစ်ဆင့် အထက်အထက်ဖြစ်သော မဂ်တို့ကိုရအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ကြကုန်ရာ၏။

ယခုခေတ်၌အများအားဖြင့် အလုပ်သမား နည်းပါး၍ အပြောသမားတွေသာ များကြကုန်၏။ ရှိကား ရှိ၏မစွန့်၊ သိကားသိ၏ မကျင့် ဟူသည် နှင့်အညီ မိမိတို့ ဉာဏ်မိ၍ သိသလောက် ကိုယ်နှုတ် နှလုံး သုံးပါးလုံးကို စောင့်သုံးထိန်းသိမ်းသူ နည်းပါး၍ အပေါ်ယံက သူတော်ကောင်းတို့ အတုအယောင် အသွင်အပြင်လောက်ကိုသာ ဗန်းပြကြကုန်လျက် မိမိတို့ကိုယ်ကို အထင်ကြီး၍ သူတစ်ပါးတို့ကို မထိမဲ့မြင်ပြုတတ်ကြကုန်၏။ လောကီအာရုံနှင့် တွေ့ကြုံကြသောအခါ၌လည်း လောဘတို့ မသိမ်းဆည်းနိုင် ဒေါသကို မသိမ်းဆည်းနိုင် မောဟ၊ မာန၊ ဣဿာစသော တရားဆိုး တရားယုတ်တို့ကို မစောင့်စည်း မထိန်းသိမ်းနိုင်ကြကုန်ဘဲ အစိမ်းသူရဲစီးသည့် ပမာ လွန်စွာကြမ်းတမ်း၍ ပရမ်းပတာ ဖြစ်တတ်ကြကုန်၏။ သူတစ်ပါးတို့က ဤသူကား သူတော်ကောင်းတို့ပင်တည်း ထင်မှတ်ကြလေအောင် ဟန်ဆောင်ဗန်းပြဖို့ရန် လွယ်ကူ၏။ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မိမိတို့ သူတော်ကောင်းဟု ထင်မှတ်ကြဖို့ရန်ကား မလွယ်ကူပေ။ မိမိတို့အပြုအမူကို မိမိတို့သာ အသိကြဆုံးဖြစ်သောကြောင့် လိမ်လည်လှည့်ဖြား၍ ရကြမည်မဟုတ်ပေ။

တစ်သက်ပတ်လုံး သူတစ်ပါးတို့အပေါ်၌ သူတော်သူမြတ်ယောင် ဟန်ဆောင် လှည့်ဖြားနိုင်သော်လည်း သေခါနီးကာလ၌ မိမိကိုယ်ကို မလိမ်

လည် မလှည့်ဖြားနိုင်ဘဲ ဘွားဘွားကြီးပေါ်လာသော အခါ နှလုံးမသာယာခြင်း ဝိပဋိသာရီဖြစ်ပြီးလျှင် အပါယ်လေးဘုံသို့ ကျရောက်တတ်ကြကုန်၏။ သတိရှိကြပါကုန်၊ နှုတ်ကပြောဟောရုံမျှသာ မပြောဟောကြဘဲ ယထာဝါဒီ၊ ယထာကာရီ ဖြစ်အောင် ပြောဟောသည့်အတိုင်း မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ပြုကျင့်သင့်ကြလေသည်။ အတုအပ ဂုဏ်ပကာသနလုပ်၍ ဟိတ်ဟန်မထုတ်သင့်ကြပေ။ အရိယာအစစ် ဖြစ်ဖို့ ရန် အရိယာအတုကစ၍ ကျင့်ရပေလိမ့်မည်။ အရိယာအတုဆိုသည်ကား စူဠသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။

စူဠသောတာပန်ဖြစ်ဖို့ရန် အကျဉ်းဆုံး အလွယ်ဆုံးနည်းကို ဆိုပေအံ့။ စူဠသောတာပန် ဖြစ်လိုသော ဝိပဿနာယာနိကပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဦးစွာ မိမိကျင့်သုံးဆောက် တည်အပ်သောသီလကို သီလဝိသုဒ္ဓိဖြစ်အောင် စင်ကြယ်စေပြီးလျှင် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စခန်းသို့ ရောက်အောင် နာမ်၊ ရုပ်၊ နှစ်ပါးကို ပိုင်းခြားရှုကြည့်အပ်၏။ ထို့နောက် ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ စခန်းသို့ရောက်အောင် နာမ်၊ ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို ကောင်းစွာသိမ်းဆည်းအပ်၏။ နာမ်၊ ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို ကောင်းစွာသိမ်းဆည်း သိမြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှစ်ပါးသော ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်းတို့မှ လွတ်ကင်းစင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် စူဠသောတာပန်ဖြစ်ပြီဟူ၍ မှတ်လေ။ ဤဘုရားသာသနာတော်၌ သက်သာရာကို ရပြီဟူ၍ ဝမ်းမြောက်လေ။ ထောက်တည်ရာရပြီဟူ၍ အားရလေ။ ဂတိမြဲပြီဟူ၍ လက်ပန်းပေါင်းခတ်လေ။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၌- ဣမိနာပနညဏေန သမန္နာဂတော ဝိပဿကော ဗုဒ္ဓသာသနေ လဒ္ဓဿာသော လဒ္ဓပတိဋ္ဌော နိယတဂတိကောစူဠသောတာပန္နောနာမ ဟောတိ ဟူ၍မိန့်ပြီ။

စူဠသောတာပန် လုပ်ငန်းပြီး၏။

x x x

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို ပြဆိုခြင်း

ထိုစကားကို အနည်းငယ်ချဲ့ဦးအံ့၊ သတ္တလောက သင်္ခါရလောက ဩကာသလောကဟု ဆိုအပ်သော သုံးပါးသော လောကကြီးအတွင်း၌ ရှိရှိ သမျှ သက်ရှိ သက်မဲ့ အရာဝတ္ထုအစုစုကို အမြင်တို လှသော ပဿာဒစက္ခုဖြင့်သာ မကြည့်ရှုမှု၍ အမြင် သန်လှသော ဝိပဿနာဉာဏ် ပညာစက္ခုဖြင့် ဓမ္မ သဘာဝ လိုရင်းခိုက်အောင် စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်လိုက်သည်ရှိသော် မုချဆတ်ဆတ် ပရမတ် အနေအားဖြင့် နာမ်ရုပ်တရား နှစ်ပါးမျှသာ ထင်ရှား ဧကန် အမှန်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ပရမတ္ထ တော ပနနာမရူပ မတ္တမေဝ အတ္ထိ ဟူ၍မိန့်အပ်၏။ အနက်ကား-ပရမတ္ထတော ပန-မုချဆတ်ဆတ် ပရမတ်အားဖြင့်ကား၊ နာမရူပမတ္တမေဝ-နာမ်ရုပ် တရား နှစ်ပါးမျှသည်သာလျှင်၊ အတ္ထိ-ထင်ရှား ဧကန်အမှန်ရှိ၏။ ဤအဓိပ္ပာယ်ကို ရည်၍ “လောက သုံးဖြာ နာမ်ရုပ်သာတည့်” ဟူ၍ စပ်ဆိုလိုက်သည်။

ထိုစကားမှန်၏။ ဝေဒနာသညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်အားဖြင့် လေးပါးသော နာမက္ခန္ဓာဟု ဆို အပ်သော နာမ်အစု၊ ဘူတရုပ်ဥပါဒါ ရုပ်အားဖြင့် ပြားသော နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ရူပက္ခန္ဓာဟု ဆိုအပ် သော ရုပ်အစု ထိုနာမ်အစု ရုပ်အစုမှတစ်ပါး တခြား ပရမတ္ထအားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ နတ် ဗြဟ္မာ ဟူ၍ မရှိချေ။ ထို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ စသည်တို့ကား သမုတိသစ္စာ အနေ အားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲရန် ပညတ်အသံမျှသာ ဖြစ် လေသည်။ ပရမတ်တုံး ဓာတ်တုံးအနေအားဖြင့် ထင်ရှား မရှိကြလေကုန်။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နာမ ရူပ မတ္တတော ဥဒ္ဓံ အညောသတ္တော ဝါ ပုဂ္ဂလော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ နတ္ထိတိ နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ ဟူ၍ မိန့် အပ်၏။ အနက်ကား နာမရူပမတ္တတော-နာမ်ရုပ် မျှမှ၊ ဥဒ္ဓံ-အထက်၌၊ အညော-အပိုအမို တခြား တပါးဖြစ်သော၊ သတ္တော ဝါ-သတ္တဝါသည် လည်း

ကောင်း၊ ပုဂ္ဂလော ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒေဝေါ ဝါ-နတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာ ဝါ- ဗြဟ္မာသည်လည်းကောင်း၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ နိဋ္ဌံ-ဆုံးဖြတ်ခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆတိ-ရောက်၏။ ဤ အဓိပ္ပာယ်ကိုရည်၍ “ထိုမှအပို၊ အမှန်ဆိုဖို့၊ လ၊ မရှိပါခဲ့” ဟူ၍ စပ်ဆို လိုက်သည်။

နာမ်ရုပ် ၂ ပါးကို ရုပ်သေးပွဲ ဥပမာဖြင့် ပြဆိုခြင်း

ထိုနာမ်ရုပ်တရား နှစ်ပါးတို့သည် ရုပ်သေး ပွဲ၌ ကြိုးဆွဲ၍ ကသော အရပ်နှင့် တူ၏။ မင်းသားရုပ် မင်းသမီးရုပ် စသော အရပ်တို့သည် အတွင်းက ကြိုး ဆွဲသူရှိသောကြောင့် လှုပ်လှုပ်ရွရွ ကကြကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အတွင်းက နာမ်တရားကြောင့် ရုပ်တရား တို့သည် ရွေ့ရှားသွားလာနိုင်ကြကုန်၏။ ထိုထို ကိစ္စကို ပြုလုပ်နိုင်ကြကုန်၏။ ကြိုးဆွဲသူမရှိပါလျှင် အရပ်တို့သည် လှုပ်လှုပ်ရွရွ မကနိုင်ကြကုန်သကဲ့သို့ ထိုအတူ နာမ်တရား မရှိပါလျှင် ရုပ်တရားတို့သည် ဘယ်လိုမှ ရွေ့ရှားသွားလာနိုင်ကြမည် မဟုတ်ကုန်။ ကြိုးဆွဲသူကားတခြား အရပ်ကတခြား ကြိုးဆွဲသူ သည် အရပ်မဟုတ်၊ အရပ်သည် ကြိုးဆွဲသူမဟုတ်။ ကြိုးဆွဲသူနှင့် အရပ်ကို ကွဲပြားအောင် ခွဲခြား၍ ကြည့်ကြလေ။ နာမ်ကား တခြား၊ ရုပ်ကား တခြား၊ နာမ်သည် ရုပ်မဟုတ်၊ ရုပ်သည် နာမ်မဟုတ်။ ဤသို့ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ကွဲပြားအောင် ခွဲခြား၍ သိကြလေ။ ထိုသို့သဘောရှိသော နာမ်ရုပ်တရား နှစ်ပါးတို့တွင် နာမ်ကား-အာရုံသို့ ရှေးရှု ညွှတ်သော သဘောရှိ ၏။ ရုပ်ကား-ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘော ရှိ၏။ ဤသို့ ဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန်ကြည့်ရှု ဆင်ခြင်သောအခါ နာမ်ရုပ်တို့၏ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော သဘောကို ပိုင်းခြားသိမြင်ခြင်းသည် ဉာဏ်အမြင်စင်ကြယ်သော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ ထို့ ကြောင့် နာမရူပါနိယာဿာ ဝ ဒဿနံ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိနာမ ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။ ရှေး၌ ဖော်ပြခဲ့သော သုံးဖြာ

လောက လ မရှိပါခဲ့ ဟူသော အပိုဒ်ကား ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စခန်းသို့ ရောက်အောင် ပွားများရန် လင်္ကာအကျဉ်း ပင် တည်း။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိခဏ်းပြီး၏။

x x x

ကင်္ခါရဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိကို ပြဆိုခြင်း

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်း ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စခန်းသို့ ရောက်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆေးအတတ် ၌ လိမ္မာသောဆေးဆရာသည် အနာရောဂါကို မြင် လျှင် ထိုအနာရောဂါ၏ အကြောင်းသမုဋ္ဌာန်ကို စူးစမ်းရှာဖွေရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ လှည်းရထား တို့၏ သွားရာလမ်းခရီး၌ ပက်လက်အိပ်၍နေသော ကလေးကိုတွေ့မြင်ရသောအခါ အဘယ်သူ၏ သား ဖြစ်လေသနည်းဟု အမိ အဖကို စူးစမ်းမေးမြန်းသကဲ့ သို့လည်းကောင်း ထို့အတူ မြင်ပြီးသော နာမ်ရုပ်တို့ ၏အကြောင်းကို ကောင်းစွာစူးစမ်း မေးမြန်းရာ၏။ “ရုပ်” ၏အကြောင်းကို ရှေးဦးစွာ ရှာဖွေလိုက်သည်ရှိ သော် ဤ ရူပကာယသည် ကြာညိုပန်း ပဒုမ္မာ ကြာ တိုက် ကြာပုဏ္ဏရိုက်စသော မွေးကြိုင်သော ပစ္စည်း ဝတ္ထုတို့အတွင်း၌ ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ပတ္တမြား ပုလဲ စသော ရတနာမျိုးတို့အတွင်း၌ ဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်၊ စင်စစ်သော်ကား အစာသစ် အစာဟောင်း တို့၏ အကြား၌ အမိ၏ ဝမ်းဖက်သို့ ကျောခိုင်း၍ အမိ၏ကျောဖက်သို့ မျက်နှာမူလျက် အူမ အူသိမ် တို့ဖြင့် ခြံရံရစ်ပတ်ကာ မိမိကလည်း မကောင်းသော အနံ့ရှိသည်ဖြစ်၍ စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်ဖြစ်လျက် စက် ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ကောင်း၍ ကျဉ်းမြောင်းလှသော အမိ၏ ဝမ်းတွင်း၌ ငါးပုပ် မုံ့ပုပ် တန်စီးအိုးစသည်တို့၌ဖြစ် သော ပိုးလောက်တို့ကဲ့သို့ ဖြစ်ရ၏။ ဆင်းရဲလေစွ။

ထိုသို့ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းစွာဖြစ်ရသော သတ္တဝါတို့သည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ ဟူသော လေးပါးသော ဟေတုအကြောင်း အာဟာရ

ဟုဆိုအပ်သော အထောက်အပံ့ ပစ္စယ ဤငါးပါး သောအကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုငါးပါး တို့တွင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်တရား သုံးပါးတို့ သည် ရူပကာယ၏ အားကြီးသော မှီရာဖြစ်ခြင်း ကြောင့် အမိနှင့် တူ၏။ ကံသည် အဘနှင့် တူ၏။ အာဟာရသည် နို့ထိန်းနှင့် တူ၏။ ထိုစကားမှန်၏။ အမိနှင့်တူသော အဝိဇ္ဇာ တဏှာဥပါဒါန်၊ အဘနှင့် တူသော ကံ၊ ထိုအဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ ဟု ဆိုအပ်သော လေးပါးသော ဟေတုအကြောင်းကို စွဲ၍ဖြစ်ပေါ်လာသော ရူပကာယကို နို့ထိန်းနှင့် တူသော အာဟာရ ထောက်မသောကြောင့် ဖြစ်ပွား လျက်နေ၏။ ထို ဟေတုပစ္စယ အကြောင်းတရား မရှိပါက မုချမဖြစ်နိုင်ချေဟူ၍ ရုပ်၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းအပ်၏။ ဤနည်းအတိုင်း အဖန်ဖန်ဉာဏ် ဖြင့် သိမ်းဆည်းကြပါကုန်။

ထို့နောက် နာမ်၏ အကြောင်းကို သိမ်း ဆည်းအပ်၏။ သိမ်းဆည်းဟန်ကား ဤဝေဒနာ သညာသင်္ခါရ ဝိညာဏ်ခေါ်သော နာမ်တရားတို့ သည် အကြောင်းကင်း၍ဖြစ်သော တရားမျိုး မဟုတ် ကြကုန်။ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည့်အတိုင်း ဝတ္ထု အာရုံ တွေ့ကြုံထိခိုက်ခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ကြကုန် ၏။ ထိုစကားမှန်၏။ စက္ခုပသာဒ အကြည်ဓာတ်နှင့် ရူပါရုံ တွေ့ဆုံပေါင်းစည်းခြင်းကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ် ခေါ်သော နာမ်တရားသည် ဘွားခနဲဖြစ်ပေါ်လာ ရ၏။ ထိုစက္ခုဝိညာဏ်ခေါ်သော နာမ်တရား၏ ဖြစ် ပေါ်မှုသည် စက္ခုပသာဒ အကြည်ဓာတ်ဟု ဆိုအပ် သော ဝတ္ထုနှင့်အဆင်းဟု ဆိုအပ်သော အာရုံတို့၏ တွေ့ကြုံ ထိခိုက်ခြင်းကြောင့်ပင်တည်းဟု စက္ခု ဝိညာဏ်ခေါ်သော နာမ်တရား၏အကြောင်းကို ကောင်းစွာသိမ်းဆည်းအပ်၏။ ထိုနည်းကို အစဉ် မှီး၍ သောတဝတ္ထုစသည်တို့နှင့် သဒ္ဓါရုံစသော အာရုံ တို့ တွေ့ဆုံမိခြင်းကြောင့် သောတဝိညာဏ်စသော

နာမ်တရားတို့ ဖြစ်ပွားပုံကို သိကြပါကုန်။

ဤသို့လျှင် စက္ခုဝိညာဏ်စသော နာမ်တရားတို့သည် သူ့ဝတ္ထုနှင့် သူ့အာရုံ တွေ့ဆုံခြင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။ အကြောင်းကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ကြကုန်ဟူ၍ အသီးအသီး အကြောင်းတရားတို့ကို မှတ်သား သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်၏။ ဤနည်းအတိုင်း နာမ်၏အကြောင်းကို အဖန်ဖန် ဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းကြပါကုန်။

ဤသို့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့် နာမ်၊ ရုပ်တို့၏အကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းသိမြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ယခုလက်ရှိ ဖြစ်သော နာမ်၊ ရုပ်တရားတို့ကား ဗြဟ္မာ ဗိဿနိး တန်ခိုးကြီးသောသူတို့ ဖန်ဆင်းသည်မဟုတ် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ အာဟာရ ဝတ္ထု အာရုံ ပေါင်းဆုံထောက်ပံ့မှုအကြောင်းတရားတို့ကြောင့်သာ ဖြစ်ကြရကုန်၏။ လွန်ပြီးသော အတိတ်ကာလ၌ ချုပ်ပြီးသော နာမ် ရုပ် တရားတို့သည်လည်း ထို့အတူ အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်သာ ဖြစ်ကြလေကုန်ပြီ။ အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်လတ္တံ့ကုန်သော နာမ်ရုပ်တို့သည် အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်သာ ဖြစ်ကြကုန်လတ္တံ့ ဟူ၍ ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် အနာဂတ်ဟု ဆိုအပ်သော ကာလသုံးပါးတို့၌ဖြစ်သော နာမ် ရုပ် တို့၏ အကြောင်းကို ကောင်းစွာသိမြင် သိမ်းဆည်းပြီးဖြစ်သောကြောင့် အဟောသီ နုခေါ အတိတ်မဒ္ဒါနံ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်း၊ သတ္တရိကခံတိ စသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော ရှစ်ပါးသော ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ခွာလေ။ ဤနည်းအတိုင်း နာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းမိသဖြင့် ကာလသုံးပါးတို့၌ ယုံမှားခြင်း ကင်္ခါကိုလွန်မြောက်၍ တည်သောဉာဏ်ကို ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိဟူ၍ မှတ်အပ်၏ မှတ်လေ။

ယခုပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ထင်အောင်

မြင်အောင် အထပ်ထပ်ပွားများအားထုတ်၍ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိသို့ ဆိုက်ရောက်ပါလျှင် စူဠသော တာပန်ဖြစ်ပြီဟူ၍ မှတ်ကြပါလေ။

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိခဏ်းပြီး၏။

x x x

မရဏဿတိသံဝေဇနိယကထာ

သဗ္ဗေ သတ္တာ မရိဿန္တိ၊ မရဏန္တံ ဟိ ဇီဝိတံ၊
ယထာကမ္မံ ဂမိဿန္တိ၊ ပုညပါပဖလူပဂါ။

ဟူသော ဤဒေသနာတော်မြတ်ကို သုံးဘုံလုံး မကိုဋ် သုံးတိုက်လုံးမှန်ကူ သယမ္ပုထွဋ်ထား ရှင်တော် မြတ်ဘုရားသည် ကာသိတိုင်း ကောသလပြည်ကြီးရှင် ဘုရင်ကောသလမင်းကြီးကို အကြောင်းပြု၍ ရွှေနှုတ်တော်ကမလမှ မြွက်ဟကျူးရင့် လှစ်ဖွင့်တော်မူလေသည်။

အလုံးစုံရှိရှိသမျှ သတ္တဝါတို့သည် သေမင်းကြီး၏ ကိုးဆယ့်ခြောက်ဖြာ ဘေးရောဂါတည်းဟူသော စက်မုံးဖြင့် ဖျက်မှုန်း ပစ်ခတ်နှိပ်စက်လိုက်မှု ဘယ်သူတစ်ယောက်မျှ မခုခံနိုင်ဘဲ အမှန်ပင် သေကြရပေလိမ့်မည်။ ရုပ်ဇီဝိတနာမ် ဇီဝိတတရားနှစ်ပါးတို့ တွဲဖက် ပေါင်းစပ်လျက်ရှိသော ဤအသက်ခေါ်သော ဇီဝိတ တရားသည် ရုပ်ထား နာမ်ထား ဆေးဝါး ပယောဂတို့ဖြင့် ကုသငြားသော်လည်း သေနေ့ သေချိန်သို့ ဆိုက်ရောက်လာသောအခါ ပြုပြင် တားဆီး၍ မရတော့ဘဲ သေပွဲသို့ ဝင်ကြရခြင်းလျှင် နောက်ဆုံးဖြစ်၏။

ထိုသို့ သေပွဲ သေလမ်း သေစခန်းသို့ သွားကြရာ၌ အသက်ရှင်စဉ်က ဆည်းပူး ပွားများအား ထုတ်၍ ထားသောကောင်းမှုနှင့် မကောင်းမှု ရှိကြသောသူတို့သည် မိမိတို့ ဆည်းပူးအားထုတ်ခဲ့သော ကံ အားလျော်စွာသာလျှင် ဂတိငါးပါးသို့ လားကြရောက်ကြ၍ ခံစား စံစားကြရပေလိမ့်မည်ဟူလို..... လူသုံးပါးတို့၏ အထွဋ်အထိပ် အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်

မူသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာဘုရားမှစ၍ သေးငယ် သိမ်ဖျင်းလှသော ပိုးရွှေပန်းအထိ ရှိရှိသမျှသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ဝါ-မေတ္တသုတ်ပါဠိတော်၌ လာသော မမြင်ကောင်း မမြင်နိုင်သော (အဒိဋ္ဌ) သတ္တဝါကလေးတွေအထိ ရှိရှိသမျှ သတ္တဝါအပေါင်း တို့ကို ဤ “သဗ္ဗေသတ္တာ” ဟူသော ၂ ပုဒ်တို့ဖြင့် သိမ်းကျုံး ရေတွက်အပ်ကုန်၏။

သဒ္ဓါနည်းအားဖြင့် ဤ“သဗ္ဗေသတ္တာ” ဟူ သော ကတ္တာပုဒ်သည် “မရိဿန္တိ” ဟူသော ကြိယာ ပုဒ်သို့ စပ်ဖိုရန် အမြဲခေါင်းဆိုက်၍နေသကဲ့သို့ ထို့ အတူ ပရမတ္ထနည်းအားဖြင့်လည်း “သဗ္ဗေသတ္တာ” ဟူသော ကတ္တာပုဒ်သည် ဟောအပ်သော အလုံးစုံ သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်၊ မရိဿန္တိ ဟူသော ကြိယာသည် ဟောအပ်သော သေခြင်းတရားသို့ အမြဲခေါင်းဆိုက်၍ နေကြရကုန်၏။ ကြိယာမှ ကင်း ဆိတ်သောကာရက မရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ သေခြင်းမှ ကင်းလွတ်သော သတ္တဝါမည်သည် မရှိချေ။ မုချ သေရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ (ဤကား သဒ္ဓါနှင့် ပရမတ် တွဲစပ်၍ ပြခြင်းတည်း)

ထိုသေခြင်းတရားသည် သုံးပါးဖြစ်၏။ သုံး ပါးဟူသော်ကား-၁။ ခဏိကမရဏ၊ ၂။ သမ္မုတိ မရဏ၊ ၃။ သမုစ္ဆေဒမရဏ၊ ဤသို့အားဖြင့် သုံးပါး ဖြစ်၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ပဝတ္ထိအခါ၌ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့၏ အစဉ်မပြတ် ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင် အား ဖြင့် ပျက်ပြားချုပ်ဆုံးခြင်းသည် ခဏိက မရဏမည် ၏။ ဤအသေကား အနုသေတည်း။ ထင်ခဲမြင်ခဲ၏။ ငဖြူ သေပြီ ငမဲ သေပြီ စသည်ဖြင့် လောက၌ ခေါ် ဝေါ်သမုတ်အပ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ချုပ်ဆုံး ပျက်ပြား ခြင်းသည် သမ္မုတိမရဏမည်၏။ ဤအသေကား အသေကြမ်းတည်း။ ထင်လွယ် မြင်လွယ်၏။

ခိဏသဝအရှင်မြတ်တို့၏ နောင်တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း မရှိတော့ဘဲ အမတ ခေမံ နေရဗာန် သို့ ဝင်စံပြောင်းရွှေ့တော်မူကြခြင်းသည် သမုစ္ဆေဒ

မရဏ မည်၏။ ဤအသေကား-သေခန်းပြတ် အသေတည်း။

ယခုကာလ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မသင့်တင့်၍ တစ်ဦးသေသောအခါ တစ်ဦးက မသွားဘဲနေခြင်းကို သေခန်းပြတ်ဟု ဆိုကြ၏။ မုချ သေခန်းပြတ် မဟုတ်ချေ။ ခိဏသဝပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သေခြင်းကိုသာ သေခန်းပြတ် အစစ်မှတ်လေ။ နောင်တစ်ဖန် မသေရ တော့ပြီ ဟုလို။

ဘုရား-ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ-ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့၌ ကား ဤသေခြင်း သုံးပါးလုံးကိုပင် ရအပ်၏။ ကြွင်း သော သတ္တဝါတို့၌ကား ခဏိက မရဏနှင့် သမ္မုတိ မရဏ ၂ ပါးကိုသာ ရအပ်၏။ သံသရာလမ်း သံသရာ စခန်း မဆုံးသေးသောကြောင့် သေခန်းပြတ်ဖြစ်သော သမုစ္ဆေဒမရဏကို မရနိုင်ချေ။ အသေစာရင်း မပျက် သေးဟု ဆိုလိုသည်။ ဘယ်အခါမှ မငြိမ်းသေးဘဲ သတ္တဝါတို့ကို အစဉ်တစိုက် လိုက်၍လိုက်၍ ဘဝ တိုင်း ဘဝတိုင်း အမြဲမပြတ် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းလေ သည်။ ဇာတိတရား မမြို့သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး ထိုမရဏဟုခေါ်ဆိုအပ်သော တရားဆိုးကြီးလည်း မုချဖြစ်ပေါ်၍ လာရလေ၏။ ထိုသေခြင်းဟု ဆိုအပ် သော တရားသည်လည်း အလိုအလျောက် မိုးပေါ်ကျ ဖြစ်ပေါ်လာသည်မဟုတ်။ ဇာတိရှိသောကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်၍ လာလေသည်။

မီးရှိလျှင် အခိုးရှိသကဲ့သို့ ထိုဇာတိဟု ခေါ်ဆို အပ်သောတရား ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဇရာတရား ဗျာဓိ တရား မရဏတရားတို့သည် တစ်ဆက်တည်း တစ်စပ်တည်း ဖြစ်ပေါ်၍ လာကြကုန်၏။ အကျိုးဖြစ် သော သောကပရိဒေဝစသော တရားတို့သည်လည်း ဆက်လက် ပေါက်ပွား၍ လာကြကုန်၏။ မိမိ မိမိတို့ ၏ အစွမ်းသတ္တိတို့ဖြင့် သတ္တဝါတို့အား ဝိုင်းအုံ နှိပ် စက်ကြကုန်၏။

ဤ ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏဟုဆိုအပ်သော တရားစုတို့သည် သူတစ်ပါးတို့အား ဝိုင်းအုံထိုးခုတ်

သတ်ပုတ်ညှင်းဆဲတတ်သော တစ်မိတည်းပေါက် လူဆိုးညီအစ်ကိုတစ်စုနှင့် တူလေသည်။ သောက ပရိဒေဝ စသော တရားတို့ကား ဇာတိ၏ အကျိုးဆက် ဖြစ်ကြလေသောကြောင့် ညီအစ်ကို ဝမ်းကွဲတွေနှင့် တူကြလေသည်။ ထိုစကားမှန်၏။ ၎င်း ညီအစ်ကို တစ်စုတို့သည် ညီငယ်နှင့်ခိုက်ရန် ဖြစ်သည်ကို တွေ့ မြင်ရလျှင် အစ်ကိုကြီးတို့က တစ်ယောက်တစ်ချက် ဝိုင်းအံ့ကူညီ၍ ရိုက်နှက်ထိုးခုတ်ကြသဖြင့် တစ်ဖက် သားမှာ လက်တုံ့မပြန်နိုင်တော့ဘဲ သေခြင်းသို့ ရောက်ရလေတော့သည်။

ထိုအခါ ဝမ်းကွဲ ညီအစ်ကိုတို့ကလည်း ပြေး လာတဲ့၍ အစ်ကိုကြီးများ ရိုက်နှက်သတ်ပုတ်၍ထား သောသူကို ရန်မမူတော့ဘဲ သေသူ၏ ဆွေမျိုးသား ချင်းစသော သူတို့အား ကြမ်းထမ်းစွာ ရိုက်နှက် ပုတ်ခတ် ဆဲဆိုကြိမ်းမောင်း ကြကုန်ဘိသကဲ့သို့ ထို့ အတူ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဇာတိဖြစ်ပေါ် လာလျှင် ဇရာတရား ရင့်ရော်ယိုယွင်း အိုမင်းခြင်းဖြင့် ဝိုင်းအံ့ကူညီ၍ နှိပ်စက်၏။ ဗျာဓိတရားက အလူး အလဲ အသည်းအသန် ပြင်းထန်လှစွာ ဖျားနာခြင်း ရောဂါစသည်ဖြင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်၏။ ဤသို့ ဇရာ ဗျာဓိတရားတို့က ဝိုင်းအံ့ကူညီ၍ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် ကြသောကြောင့် အားအင်ချည့်နဲ့ သဲ့သဲ့ကလေးကျန် သော သတ္တဝါအား မရဏခေါ်သော တရားက ထွက် ဝင် အသက်အရှူပျက်အောင် နောက်ဆုံးပိတ် နှက် လိုက်သောအခါ နာမ်နှင့်ရုပ်ကွဲ၍ တုံးလုံးပွဲ ဖြစ်ရလေ တော့သည်။ သေဆုံးပျက်ပြား၍ ငိုသံကြားဖြစ်ရ တော့သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုအခါ တစ်ဝမ်းကွဲ ညီ အစ်ကိုနှင့် တူကြကုန်သော သောကပရိဒေဝ စသော တရားစုတို့ကလည်း သေလေပြီးသော တုံးလုံးကောင် ကို ရန်မမူ မနှိပ်စက်တော့ဘဲ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြသော လင်မယား သားသမီး ဆွေမျိုးသားချင်း အစရှိသော သူအပေါင်းတို့အား အပူတိုက် စိုးရိမ်ခြင်း ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဆင်းရဲခြင်း နှလုံးမသာယာခြင်း သက်

ကြီး ရှိုက်ငင် ပင်ပန်းခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ဝိုင်းဝန်း နှိပ်စက်လာကြပြန်ကုန်၏။ ထိုအခါ ကျန်ရစ်သူ တို့မှာ ရင်တီး လက်ခတ် မတည်ရပ်ဘဲ မတ်တပ်က ပစ်လဲ၍ ငိုပွဲကြီးဆင်ကြရကုန်၏။ မိန်းမောတွေဝေ သေလုခမန်း ပင်ပန်းဖိုလှိုက် အရှိုက်ကြီး ရှိုက်ကြရ ကုန်၏။

ထိုဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏဟုဆိုအပ်သော ကမ္ဘာကျော် တရားဆိုးကြီးတို့၏ လက်ချက်ကြောင့် အသက်သေဆုံးလေပြီးသောသူ၊ ရောဂါနှိပ်စက်၍ အသက်သေလုမခန်းဖြစ်နေသောသူ စသောသူတို့၏ စိုးရိမ် ပူဆွေး ငိုကြွေးမြည်တမ်း ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း စသည်တို့မှာမူကား ဇာတိ၏ အကျိုးဆက် သောက ပရိဒေဝအစရှိသော တရားတို့၏ လက်ချက်တို့ပင် တည်း။

အရှေ့ပိုင်း၊ အနောက်ပိုင်း၊ တောင်ပိုင်း၊ မြောက်ပိုင်း၊ ဟိုအိမ်၊ သည်အိမ်၊ ဟိုလူ၊ သည်လူ၊ ဟိုအရပ်၊ ဟိုရွာ၊ သည်ရွာ၊ ဟိုမြို့၊ သည်မြို့၊ ဟိုဘဝ၊ သည်ဘဝ၊ ဟိုကမ္ဘာ၊ သည်ကမ္ဘာ တို့၌ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးသံ ကြားကြရသမျှ ငိုကြွေးကြရသမျှတို့သည် သောကပရိဒေဝ စသည်တို့၏ လက်ချက်ချည်းတို့ ပေတည်း။

ထိုဇာတိအစရှိသော တရားစုတို့သည် အနမ တဂ္ဂသံသရာကြီးကစ၍ ကမ္ဘာတိုင်း ကမ္ဘာတိုင်း ဘဝ တိုင်း ဘဝတိုင်း ယနေ့ထိ လွှမ်းမိုးဖိစီးလျက် အနှိပ် စက်ကြီး နှိပ်စက်၍နေသည်ကို ထိုဇာတိ-ဇရာ-ဗျာဓိ -မရဏ အစရှိသော တရားစုတို့သည် ဤလူဘုံ၌ သာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်သည် မဟုတ်၊ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ်၌ရှိသော နတ်တို့ကိုလည်း လွတ်လပ်ခွင့် မပေးဘဲ အမြဲနှိပ်စက်လျက်ရှိပေ၏။ ဗြဟ္မာပြည် ၂၀ ၌ ရှိကြသော ဗြဟ္မာမင်းကြီးတို့ကိုသော်လည်း လွတ် လပ်ခွင့်မပေးဘဲ အမြဲနှိပ်စက်လျက် ရှိချေသည်။

ထိုတရားစုတို့ မလွှမ်းမိုး မနှိပ်စက်နိုင်သော အရပ်ကား နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း၊ နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး

သမ္မု ကာလပတ်လုံး ထိုဇာတိစသော ကမ္ဘာကျော် တရားဆိုးကြီးတို့၏ လက်အောက်မှာ အမြဲနေ၍ ရံခါ ရံခါ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း ဆင်းရဲနှင့်တွေ့ရ ရံခါရံခါ အိုခြင်း နာရခြင်း သေရခြင်း စသော ဆင်းရဲတို့နှင့် တွေ့ကြုံ၍နေရခြင်းသည် အလွန်ထိတ်လန့် ကြောက် ရွံဖွယ်ကောင်းလှပေ၏။

ဇာတိခေါ်သော တရားရှိသမျှ မရဏခေါ် သော သေခြင်းတရားလည်း မကင်းနိုင်သောကြောင့် ရှေးအရိယာ သူတော်ကောင်းတို့သည် ထိုဇာတိ တရားကို လိုလားနှစ်သက်ခြင်း မရှိကြကုန်။

ဤသို့လျှင် အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း စသည်တို့၏ အကြောင်း ရင်းဖြစ်သော ဇာတိ၏အပြစ်ကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် မြင်ကြသောကြောင့် မချစ်ခင် မနှစ်သက်ကြဘဲ ဇာတိမြဲခြင်းကိုသာ လိုလား နှစ် သက်ကြလေကုန်သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ထို ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ တရားစုတို့သည် တောနက်ကြီးအတွင်း၌ မှီတင်းပုန်းအောင်း၍နေကြသော ရက်စက်ကြမ်း ကြုတ်လှစွာသော ခိုးသား ဓားပြကြီး လေးဦးနှင့် တူ၏။ ထိုလေးဦးတို့တွင် ပဌမခိုးသူက ခရီးသွား ယောက်ျား မိန်းမ တို့အား မိမိတို့နေရာ တောအုပ်ကြီး အတွင်းသို့မရောက်လျှင် မနေရအောင် သွေးဆောင် ခေါ်ငင်လာ၏။

ဒုတိယခိုးသူက ပဌမခိုးသူ ခေါ်ဆောင်၍ တောတွင်းသို့ ရောက်လာသော ခရီးသည်တို့အား အစားအစာမကျွေးဘဲ အင်အားကုန်ခန်း ပင်ပန်း နွမ်းရိအောင် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၏။ တတိယခိုးသူက ဒုတိယခိုးသူ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၍ အားအင်ကုန်ခန်း ပင်ပန်းနွမ်းရိသော ခရီးသည်တို့အား ပက်လက်မူးမေ့ အသက်ငွေ့ငွေ့မျှသာကျန်အောင် ထောင်းထုရိုက် နှက် အမျိုးမျိုးနှိပ်စက်၏။ စတုတ္ထခိုးသူက တတိယ ခိုးသူ သေလုနီးပါး ထောင်းထု ရိုက်နှက်၍ထားသော

ခရီးသည်တို့အား ထက်လှစွာသော ဓားဖြင့် ဦးခေါင်း ကို တစ်ချက်တည်းဖြတ် အသေသတ်လေ၏။

ဤဥပမာ စကားရပ်၌ ဇာတိစသော တရား လေးပါးတို့သည် ခိုးသားဓားပြကြီး လေးဦးတို့နှင့် တူကုန်၏။ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ခရီးသွား တွေနှင့် တူကြကုန်၏။ တူပုံကား ပဌမခိုးသူကြီး သည် မိမိတို့ ခိုအောင်းနေထိုင်ရာ တောအုပ်ကြီး အတွင်းသို့ ခရီးသွားတို့ကို သွေးဆောင်ခေါ်ငင်၍ လာဘိသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဇာတိခေါ်သော တရား သည်လည်း သတ္တဝါ အပေါင်းတို့အား ရှည်လျားလှ စွာသော သံသရာဘုံဘဝအတွင်းသို့ သွေးဆောင် ဆွဲငင်၍ လာလေသည်။

ဒုတိယခိုးသူကြီးသည် ပဌမခိုးသူ ခေါ်ဆောင် လာသော ခရီးသည်တို့ကို အားအင်ကုန်ခန်း ပင်ပန်း အောင် နှိပ်စက်ဘိသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဇရာ ခေါ်သော တရားက ဇာတိသွေးဆောင်ဆွဲငင်လာ၍ ဤသံသရာ ဘုံဘဝအတွင်းသို့ရောက်လာသော သတ္တဝါအပေါင်း တို့ကို ဆံဖြူ သွားကြော အရေ တွန့်လိပ်ခြင်း၊ မျက်စိ မှုန်ခြင်း၊ နားထိုင်းခြင်း၊ စားမဝင် အိပ်မပျော်ဖြစ်ခြင်း၊ တောင်ယိမ်း မြောက်ယိုင် ငေးမှိုင့်တွေဝေခြင်း စသည် ဖြင့် ဇရာဒုဗ္ဗလ လူအိုလူမင်းကြီးအဖြစ်သို့ ရောက် အောင် နေ့စဉ်ရက်ဆက် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၏။

တတိယခိုးသူကြီးသည် ဒုတိယခိုးသူ နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်း၍ ညှိုးနွမ်း အားကုန်လေပြီးသော ခရီးသည် တို့ကို ပက်လက်မူးမေ့ အသက်ငွေ့ငွေ့မျှသာ ကျန် အောင် ထောင်းထုရိုက်နှက် အမျိုးမျိုးနှိပ်စက်ဘိ သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဗျာဓိခေါ်သောတရားက ဇရာနှိပ် စက်ညှဉ်းပန်း၍ ငယ်ရုပ်မပေါ် ရင့်ရော်ယိုယွင်း အိုမင်းလေပြီးသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့ကို ကိုးဆယ့် ခြောက်ဖြာ ဘေးရောဂါတို့ဖြင့် အလူးအလဲ အသည်း အသန် ပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်၍ တစ်ဖက်မှတစ်ဖက် သို့ မပြောင်းနိုင် မပြန်နိုင် မလှုပ်ရှားနိုင်ဘဲ သေရာ ညောင်စောင်း၌လဲ လျောင်းစောင်းခွေ၍ သေဖို့သာ

အချိန်စောင့်၍ နေသည့်တိုင်အောင် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း၏။

စတုတ္ထခိုးသူသည် တတိယခိုးသူ သေလုနီးပါး ထောင်းထု ရိုက်နှက်၍ထားသော ခရီးသည်အပေါင်းတို့ကို ဦးခေါင်းကိုဖြတ်၍ တစ်ချက်တည်း သတ်ဘိသကဲ့သို့ ထိုအတူ မရဏခေါ်သော တရားက ဗျာဓိနှိပ်စက်သဖြင့် အသက်ထွက်လုစမန်းပင်ပန်းမောဟိုက်နေသော သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ကို အသုဘ မသာကောင်ဖြစ်အောင် သတ်ဖြတ်လိုက်လေ၏။

ခိုးသူကြီးလေးဦးတို့၏ လက်တွင်း၌ အသက်ကြွင်းမရဘဲ သေခြင်းမလှ သေကြရကုန်သော ခရီးသွားယောက်ျားမိန်းမတို့ကဲ့သို့ ထိုအတူ သံသရာတခွင်၌ ကျင်လည် ကျက်စား ပြေးသွား၍ နေကြရကုန်သော ယောက်ျားမိန်းမ သတ္တဝါဟူသမျှတို့မှာ လည်း ဇာတိ-ဇရာ-ဗျာဓိ-မရဏတရားတို့၏ စက်အတွင်း၌သာလျှင် ဘဝပေါင်းအနန္တ ပျက်ခြင်းမလှ ပျက်ကြွေ၍ အသက်သေကြရလေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗေသတ္တာ မရိဿန္တိ ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ သဗ္ဗေ-ကြွင်းမဲ့ဥသု အလုံးစုံကုန်သော၊ သတ္တာ- သုံးဘုံထွဋ်ဖျား ဘုရားကစ အောက်တန်းကျအောင် ပိုးခြ၊ ပုရွက်၊ ရေတွက်များစွာ သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည်၊ မရိဿန္တိ-သေမင်းစက်ဗုံးတစ်ချက်မှုန်းက ပျက်ပြုန်းမနေ သေကြရပေကုန်လတ္တံ့။

အိုသူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့ ဤမျှလောက်ဘဝပေါင်းများစွာ သံသရာ အဆက်ဆက်တို့က အမြဲမပြတ် ချဉ်းကပ်နှိပ်စက်၍လာခဲ့သော ထိုဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ စသော တရားဆိုးကြီးတို့ကား အလွန်ကြောက်လန့်ဖွယ် ကောင်းလှပြီဖြစ်သောကြောင့် ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နိုင်ငံကျော် လူဆိုးညီအစ်ကိုတစ်စုတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း တောနက်ကြီးအတွင်း မှီတင်းပုန်းအောင်း၍နေကြသော ခိုးသား

ခားပြကြီးတို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ကြပါကုန်လော့။

အသက်မသေမီ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးကြကုန်လျက် ပိုး၊ ဖဲ၊ ခါသာ၊ ကတ္တီပါ စသော ကောင်းနိုးရာရာ ကမ္မလာ အဝတ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပုလဲ၊ ပတ္တမြား၊ စိန်၊ ကျောက် စသော ရတနာတို့ဖြင့် ဆန်းနိုင်သမျှဆန်းအောင် စီမံပြုလုပ်ကြကုန်သော ပုတီး၊ နားတောင်း၊ လက်ကောက်၊ လက်ကြပ် စသော အဆင်တန်ဆာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရေအဆင်းကို သန့်ရှင်းအေးမြလှပကြည်လင်စေတတ်သော နံ့သာ၊ ပန်း၊ မာလ်လိမ်းကျံဖွယ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ယခုကာလ ဆန်းပြားထူးထွေလှစွာသော ကောင်းနိုးရာရာ အအေး အပူ အချို အချဉ် စသော အစားအသောက်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ အဖိုးထိုက်တန်လှစွာသော ကြေးခုတင်၊ သံခုတင်၊ ရွက်ဖျင်၊ ညောင်စောင်း၊ ခေါင်းအုံး၊ သင်ဖျာ၊ မွေ့ရာ၊ ကော်ဇော အချောအမွတ်ဖြစ်သော အိပ်ရာနေရာ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သစ်သား၊ ကြိမ်၊ ဖျင် စသည်တို့ဖြင့် စီရင်ပြုလုပ်၍ထားအပ်သော တစ်ယောက်ထိုင် နှစ်ယောက်ထိုင် ကုလားထိုင် ဆိုဖာစသော နေခင်း ထိုင်ခင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ တောခန်းတောင်ခန်း အဆန်းအပြား ယောက်ျားရုပ် မိန်းမရုပ် စသည်တို့နှင့်တကွ တရုတ် ဂျပန် အင်္ဂလန်တို့မှလာသော အရပ်ကား အမျိုးမျိုး ဓာတ်ပုံကား အမျိုးမျိုးတို့ကို ကြည့်ရှုဖွယ် ကောင်းအောင်ချိတ်ဆွဲ၍ ထားခြင်းစသော ကြည့်ခင်း ရှုခင်းအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဘာဂျာ၊ ဗျပ်စောင်း၊ တယော၊ မယ်ဒလင်၊ ဘင်ဂျို စသော အတီးမျိုး အမှုတ်မျိုးနှင့်တကွ ဂရမ်မိုဖုန်း၊ ပါလိုဖုံးစသော ရွှေနားတော် သွင်းဖျော်ဖြေခြင်း အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဥယျာဉ်၊ ရေကန်၊ ပန်းမာလ်၊ သစ်ပင်ရှုချင်စဖွယ် အသွယ်သွယ်သော ရှုမျှော်ခင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မျှော်လမ်းကွေ့

အလှည့်တို့၌ ယိမ်းနွဲ့ကာ အသာဖေး၍ ရင်အေးအောင် အရသာရှိကုန်သော ရထား၊ ဘာဂီ၊ လောလီ၊ မော်တော်စသော ယာဉ်စကြာ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ထို့ပြင် အမည်ကို ဖော်ထုတ်၍မကုန်နိုင်လောက်အောင် ဉာဏ်ရှိသမျှ ကွန်မြူးရှ် အထူးထူး အထွေထွေ ဆန်းကြယ်ကြကုန်သော အသုံးအဆောင် အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဤ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဝတ်အမျိုးမျိုး၊ အဆင်တန်ဆာအမျိုးမျိုး၊ လိမ်းကျဖွယ် အမျိုးမျိုး၊ အစားအသောက်အမျိုးမျိုး၊ အိပ်ရာနေရာအမျိုးမျိုး၊ နေခင်းထိုင်ခင်း အမျိုးမျိုး၊ ကြည့်ခင်းရှုခင်းအမျိုးမျိုး၊ နားထောင်ဖျော်ဖြေဖွယ် အမျိုးမျိုး၊ ယာဉ်စကြာ အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြုပြင်ဝတ်စား မော်ကြားကြပြီးလျှင် ဤသူကား ငါတို့နှင့် တန်းမတူ ဖက်မမျှ ငါတို့က ဂုဏ်ဒြပ်နှင့် မြင့်မြတ်၏။ ချမ်းသာ၏။ ဥစ္စာပစ္စည်းပေါများ၏။ ဂုဏ်ရှိ၏။ လှပပြေပြစ်၏။ ဆွေမျိုးဂုဏ်သိန် အရှိန်အစော်ရှိ၏။ ရာထူးဌာနန္တရ လခရိက္ခာ ဂုဏ်ပါဝါကြီး၏ စသည်ဖြင့် မိမိတို့ကိုယ်ကို အထင်ကြီးဆေးထိုးမိသော မှော်ရူးကဲ့သို့ အထင်ကြီး ထင်ကြကုန်လျက် ကိုယ်အောက် ယုတ်နိမ့်သော သူတို့နှင့် စကားနှီးနှော ပြောရသည်ကိုပင် ဂုဏ်ယုတ်သည် ထင်ကြသောကြောင့် ဟက်ဟက် ပက်ပက် ရက်ရက်ရောရော မပြောလို မဆိုလိုကြဘဲ မျက်နှာကလေး ခပ်လွှဲလွှဲဖြင့် အကဲတက်ကြကုန်၏။

တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူ၏ မတော်တဆ ထိခိုက်တိုးဝှေ့မိခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ မလွဲသာ၍ အနီးအနား၌ ကပ်ရှားနေထိုင် ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ငါ့ကို ထိခိုက်ရမည်လား ငါ၏အနီးအနားမှာ နေရမည်လားဟု သည်းမခံနိုင်ဘဲ မျက်စောင်းတခဲဖြင့် အထိမခံကြေပုဂံ ဖြစ်ကုန်၏။ မိမိတို့ထက် အသက် သိက္ခာကြီးရင့်သော ရှေ့နောက် မြော်မြင်သောသူတို့က နည်းလမ်းညွှန်ပြ ဩဝါဒ ပေးသည်ကို မှန်သည် ကောင်းသည်ဟု သိလျက်နှင့်

ပင် “သူများက ဆရာလုပ်သည်ကို မခံလိုဘူး” ဟူသော စိတ်ထားဖြင့် ပယ်ရှားငြင်းဆန်၍ ဩဇာမခံ ဟန်ပန်ကြီးတတ်ကြကုန်၏။

ဤကဲ့သို့ အကဲတက်ခြင်း အထိမခံ ကြေပန်းကန်ဖြစ်ခြင်း ဩဇာမခံ ဟန်ပန်ကြီးခြင်း ဟူသမျှတို့သည် အသုဘ မသာကောင်ဖြစ်သောနေ၌ အကုန်လုံး ချွတ်ခြုံကျ၍ စဏ္ဍာလလက်သို့ အပ်လိုက်ရသောအခါ စဏ္ဍာလကပင် မကိုင်ချင့် ကိုင်ချင့်နှင့် တွင်းထဲချ၍ ညာဖက်သို့စောင်းခြင်း၊ ဘယ်ဖက်သို့ စောင်းခြင်း စသည်တို့ကို ပြုသော်လည်း မငြင်းဆန်နိုင်ဘဲ စဏ္ဍာလ၏ ဩဇာခံအဖြစ်သို့ ရောက်ရလေတော့သည်။

ချစ်လှစွာသော သားမယား ဆွေမျိုးဉာတိ မိတ်သင်္ဂဟအပေါင်းတည်းဟူသော ငိုချင်းသည် တစ်စုတို့ကလည်း တစ်သက်တစ်ခါ နောက်ဆုံး ပြုရသော ဘူမိဈာပနပါတကားဟု နှလုံးသွင်း၍ တွင်းကိုပြည့်အောင် မြေဖိုမထည့်ကြဘဲ အများထုံးစံ တစ်ခဲစီ နှစ်ခဲစီမျှ ပစ်ထည့်ကြပြီးနောက် ပေါက်တူးဖြင့် ကော်ဆွ၍ စဏ္ဍာလက ခြေဖဝါးဖြင့် နင်းခြင်း၊ ဖနောင့်ဖြင့် ပေါက်ခြင်း၊ ပေါက်တူးနောင့်တို့ဖြင့် ဆောင့်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုငြားသော်လည်း အကဲမတက်နိုင်တော့ဘဲ အထိခံသော မြေပန်းကန်အဖြစ်သို့ ရောက်ရလေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် မသေမိကလေးအတွင်း၌ ပြုပြင်ဝတ်စား မော်ကြားမှု ပြိုင်ဆိုင်တုပ တက်ကြွမှု၊ နားထင်သွေးရောက် မြင့်မောက်မှု ငြူစုဝန်တို့ မနာလိုမှု စသော ယုတ်မာသော တရားစုတို့ကို မပြုမိအောင် စိတ်အလိုသို့ မလိုက်မိအောင် အထူးသတိဆောင်သင့်ကြပေသည်။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အဝတ်အမျိုးမျိုး အစားအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ကျွေးမွေးပြုပြင်၍ လာခဲ့ရသော ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် အသက်သေပြီးသော နောက်ဆုံးတစ်နေ့၌ ဖူးဖူးရောင် ပုတ်ပွလျက် ပိုးလောက် ယင်မ ကျီး လင်းတတို့ အစာသာဖြစ်ရလေ

တော့သည်။ အထင်ကြီးစရာ ဘာမျှမရှိ အထင်မကြီး ကြလေနှင့်။

ဤသို့လျှင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကြီးသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် ရှုမျှော်ပိုင်းခြား ဟော ကြားတော်မူအပ်သော ဒေသနာတော်မြတ်အတိုင်း ဖြစ်ကြရမည်ကား မလွဲစကန်အမှန်စင်စစ်တည်း။ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ တိမ်းရှောင်ပုန်းအောင်း၍ ရလိမ့် မည် မဟုတ်ချေ။ ထိုစကားမှန်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည် မသေလိုသောကြောင့် လောကီဗေဒင်ကိန်းခန်း အလျောက် ရုပ်ထား နာမ်ထား ပစ်ခြင်း၊ ယတြာချေ ခြင်း၊ ပြဒါးပြာ သံပြာလျက်ခြင်း၊ ဆေးဝါးဓာတ်စာ စားသောက်ခြင်း စသည်ဖြင့် အသက်ရှည်ကြောင်း အစီအရင်တို့ကို ပြု၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သေနေ့ သေချိန်သို့ ကျရောက်ပါမူကား ဘယ်ဆေးဝါး ဓာတ်စာ ယတြာမှမတတ်နိုင်ဘဲ ဗုန်းဗုန်းကြီးလဲ၍ သေပွဲသို့ ဝင်ကြရကုန်တော့သည်သာတည်း။

အချို့အချို့ ပညာနဲ့ကြကုန်သော သူတို့သည် “ဓာတ်၊ သတ္တု၊ ပြာ စသည်တို့ကို လျက်ရပါလျှင် အသက်တစ်ကမ္ဘာရှည်ပြီးလျှင် ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ သော အရိမေတ္တေယျဘုရားကိုပင် မျက်ဝါးထင်ထင် ဖူးမြော် နိုင်သည်။ ဝိဇ္ဇာ-ဇော်ဂျီ ဖြစ်၍ပဲ အသက် မသေ တည်နေနိုင်သည်” စသည်ဖြင့် ညာဝါး ပြော ဆိုကြသော စကားကို ဗုဒ္ဓဘာသာမှန်ပါလျက် ယုံကြည်ကြသည်ကား အံ့ဩဖွယ်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

အနည်းငယ် ဆက်ဦးအံ့။ “ဗုဒ္ဓဘာသာ မှန်ပါ လျက်” ဟုဆိုခြင်းမှာ အခြားကြောင့်မဟုတ်။ ဗုဒ္ဓ ဘာသာ သမ္မာအယူရှိကြသောသူတို့မှာ မြတ်စွာ ဘုရားထက် ယုံကြည်အားထားရသောသူမရှိချေ။ မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် တရားတော်ထက် ယုံကြည်အားထားရသော စကားတရားလည်း မရှိချေ။

ဤသို့ ယုံကြည်အပ် ယုံကြည်ထိုက်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သခင် အနာဝရဉာဏ်တော်

သခင် အနာဝရဉာဏ်တော်ရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မူအပ်သော ယုံကြည်အပ်ယုံကြည်ထိုက်သော ပိဋကတ်သုံးပုံ တည်းဟူသော စကားတော် တရားတော်တို့၌ ထင်ရှားရှိသော “သဗ္ဗေသတ္တာ မရိဿန္တိ” အစရှိသော ဗျာဒိတ်တော်စကားကို ကိုးစားယုံကြည်ခြင်း ကင်း ကွာလျက် ဘယ်စာက ဆိုသလိုလို ဘယ်ဆရာက ဆိုသလို ဟိုကလိုလို သည်ကလိုလို ဘုရားဟော မဟုတ်သော စကားကို ကိုးစားယုံကြည်ခြင်းသည် “အမေကျော်၍ ဒွေးတော်လွမ်း” ဆိုသောစကားကဲ့သို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် မြတ်စွာဘုရားနှင့် တရားတော် တည်း ဟူသော အမေ ကိုကျော်ပြီး ထိုထိုဆရာနှင့် ထိုထို စာတည်းဟူသော ဒွေးတော် ကိုလွမ်းကြသည် နှင့် အလွန်တူလှပေသည်။ ဝိဇ္ဇာ၊ ဇော်ဂျီ ရှိကြောင်း ဘုရားဟောကျမ်းဂန်၌ ထင်ရှားရှိ၏။ ထိုဝိဇ္ဇာ ဇော်ဂျီတို့ မသေဟူ၍ကား မဆို၊ သေကြကုန်သည် သာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္န ဟူသော ဂုဏ်တော်နှင့်ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ဝိဇ္ဇာအစစ် ဖြစ်တော်မူပေ၏။ သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လဝီရိယဖြင့် အရိုး ကြေကြေ အရေစုတ်စုတ်တရားကို အားထုတ်သော ကြောင့် မဟာဇော်ဂျီကြီးလည်း ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဤသို့ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ကျေးဇူးတော် ဂုဏ်တော် အပေါင်းတို့၏ စုဝေးရာ တည်ရာ မဟာဇော်ဂျီအစစ် ဝိဇ္ဇာမင်းကြီး ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပင် ကြွသွားနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူရသည်ကို နှလုံးစွဲ ကပ်၍ သတိချုပ်တော်မူကြပါကုန်။ အမြစ်-အဖု- သတ္တု-ဓာတ်ပြာစသော ဆေးဝါးတို့၏ အိုခြင်း နာခြင်းကို တားမြစ်ပယ်ဖျောက် နိုင်ကြောင်းကို ကျမ်းဂန်တို့၌ တိုက်ရိုက်ထင်ရှားရှိသောကြောင့် ယုံ လည်း ယုံကြည်၏။ ဝန်လည်းခံ၏။ အသက်မသေ နေရသည်ဟူသော စကားကိုမူပင် ဆံဖျားမျှ မယုံ ကြည်နိုင်ပေ။ ဘုရားအမိန့်တော်ကို ပယ်ရှား၍ တရားလမ်း မချော်သင့်ကြပေ။

သေခြင်းတရားသည် မည်သူ့အားကိုမျှ ချန်ထားလိမ့်မည် မဟုတ်ချေ။ မျက်နှာကြီးငယ် မရွယ်မထောက် အချိန်ရောက်က ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးရတော့သည်။ တံစိုးလက်ဆောင် မစားဘဲ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား မျိုဝါး နှိပ်စက်တတ်လေသည်။

သို့ကလောက် ဘုန်းရှင်ကံရှင် ပါရမီရှင် သမ္ဘာရှင်ကြီးတို့ကိုပင် မချန်မထား မျိုဝါးနှိပ်စက်လေပြီးဖြစ်ရကား ဘုန်းမဲ့ ကံမဲ့ ပါရမီမဲ့ သမ္ဘာမဲ့ ဖြစ်ကြကုန်သော သတ္တဝါကလေးတို့ကိုမူကား အဘယ်မှာလျှင် ချန်ထားပါတော့အံ့နည်း။ အကောင်လိုက်ကိုက်စား၍ မျိုဝါးနှိပ်စက်တော့မည်စကန်သာတည်း။ ရုပ်နာမ်တွဲဖက် အသက်ခေါ်သော တရားသည် သေနေ့ သေချိန်သို့ ကျရောက်က ဘယ်လိုနည်းနှင့်မျှ တားဆီး၍ မရဘဲ သေကြမည် အမှန်ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့် “မရဏန္တံ ဟိဇိဝိတံ” ဟူ၍ ဟောတော်မူ

သည်။ (ဟိသစ္စံ-ထိုစကားသည် မမှားစကန် စင်စစ်မှန်၏။ ဇိဝိတံ-ရုပ်နာမ်တွဲဖက် ဇိဝိတခေါ်သော အသက်သည်၊ မရဏန္တံ-ယတြာဆေးနည်းပြု ဖန်တီးသော်လည်း၊ တားဆီးမရ အချိန်ကျက မွေ့ပျက်ပြုန်းသေခြင်းလျှင် အဆုံးရှိချေ၏။)

အိုသူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့ ဂတိလေးပါး မလိုက်စားဘဲ မျိုဝါးသတ်ဖြတ်တတ်သော သေမင်းကြီးသည် တောမှဆိုးကြီးပမာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့အား ကျော့ကွင်းဖြင့် အမြဲမပြတ် နှောင်ဖွဲ့၍ ထားအပ်၏။ ထိုသေမင်းကြီး ကျော့ကွင်းမှ ကင်းလွတ်ရာ မဟာအမတ ခေမရပ်ထံ နန်းနိဗ္ဗာန်ကို ရည်သန်တောင့်တ အလိုရှိကြကုန်လော့။

မဟာဝိဇ္ဇောဒယချောင်ဆရာတော်ကြီး၏
အမတသောပါနကျမ်းနှင့် အရှင်ကေလာသ၏
စစ်ကိုင်းသာသနာဝင်တို့မှ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြပါသည်။

စစ်ကိုင်း ဝိဇ္ဇောဒယချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရွှေဝူတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရွှေဂူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်း
[၁၂၆၀-၁၃၃၁]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို မွန်ပြည်နယ်၊ သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ဇွဲကလာရွာ၌ ၁၂၆၀ ပြည့်နှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း ၁၂ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ နံနက်တွင် ခမည်းတော် ဦးရွှေဒွန်း၊ မယ်တော် ဒေါ်ညှာတို့မှ ဖွားမြင်တော်မူပါသည်။ သားသမီး ၈ ယောက် အနက် တတိယမြောက် သားရတနာဖြစ်သည်။ ငယ်နာမည် မောင်လှမောင်ဖြစ်သည်။ တန်းကျောင်းတွင် ၄ တန်းအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့ပြီး ဇွဲကလာကျောင်း ဆရာတော်ကြီးထံတွင် အခြေခံပရိယတ္တိစာပေများကို သင်ယူသည်။ ၁၂၇၅ခုနှစ်တွင် ဇွဲကလာဆရာတော်ကြီးထံ၌ ရှင်သာမဏေပြုသည်။

ရှင်သာမဏေတစ်ဝါတွင် လူဝတ်လဲပြီး မိဘကို လုပ်ကျွေးခဲ့သည်။ အသက် ၂၀ အရောက်တွင် ဓမ္မသံဝေဂဉာဏ်ရသဖြင့် ၁၂၈၀ ပြည့်နှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၁၅ ရက်နေ့တွင် မိဘများ၏ ပစ္စယာနဂ္ဂဟကို ခံယူ၍ ဇွဲကလာဆရာတော်ကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ဦးဝဏ္ဏိတ ဖြစ်သည်။ ဆရာတော်ကြီးထံတွင် အခြေခံပိဋကတ် ကျမ်းဂန်များကို သင်ယူသည်။ သုံးနှစ်တိုင်တိုင် ဝိနည်း၊ သဒ္ဒါကြီး၊ သဂြိုဟ်၊ ဋီကာကျော်တို့ကို သင်ယူခဲ့သည်။

ထို့နောက် မန္တလေးမြို့၊ ဘုရားကြီးတိုက်တွင်

ငါးနှစ်တိုင်တိုင် ပရိယတ္တိစာပေများကို သင်ယူခဲ့သည်။ တောင်မြို့တွင် အဘိဓမ္မာညဝါကို သင်ယူပြန်သေးသည်။ ထို့နောက် မော်လမြိုင်၊ ညောင်ပင်ဆိပ်ဓမ္မရာမ စာသင်တိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်း သုံးသည်။ ထို့နောက် နေရပ်သို့ ပြန်လာခဲ့ကြလေသည်။ ၁၂၉၂ ခုနှစ်၊ ရဟန်း (၁၂)ဝါအရတွင် ရည်မှန်းထားသည့်အတိုင်း တရားရှာရန် တောထွက်ခဲ့သည်။ ဦးစွာ ပထမ ကောလာသတောင်ခြေရှိ ပန်းတောမြောင် တောရကျောင်း ဆရာတော်ကြီးအထံတော်သို့ ရောက်သည်။

ပန်းတောမြောင်တောရတွင် ဂုဏ်တော်ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်း၊ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းများကို တစ်လှည့်စီ အားထုတ်လေသည်။ ၁၂၉၃ ခုနှစ်တွင် ပန်းတောမြောင်တောရမှ သထုံမြို့၊ မင်းကွန်းဇေတဝန် ကျောင်းတိုက်သို့ ကြွခဲ့ပြန်သည်။ မင်းကွန်းဇေတဝန် ဆရာတော်ကြီးထံ နည်းခံ၍ အားထုတ်တော်မူလေသည်။ မင်းကွန်း ဇေတဝန်မှ ကော့လှတောကျောင်းသို့ ကြွရောက်ရှုမှတ်ပြန်သည်။ ကော့လှဆရာတော်ကြီးထံတွင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကို ၆ လမျှ သင်ယူပြန်လေသည်။ ထို့နောက် မော်လမြိုင် ဖားအောက်တောရတွင် (၁) လမျှ အားထုတ်သေးသည်။ ကသိုဏ်းများကို အားထုတ်ပြန်လေသည်။

၁၂၉၅ ခုနှစ်တွင် ဂုံညင်းတန်း တောရ

ကျောင်း၌ ဝါဆို၍ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်လေသည်။ တိစိဝရိက်ရူတင်၊ ပသံသကူရူတင်၊ အာရညကင်ရူတင်၊ ပိဏ္ဍပါတ်ရူတင်၊ သပဒါနစာရိကရူတင်၊ ဧကာသနိက်ရူတင်၊ ပတ္တပိုဏ်ရူတင်၊ ခလုပစ္ဆာဘတ်ရူတင်တို့ကို အမြဲ ဆောက်တည်ပြန်လေသည်။ ကျန်ရူတင်များကိုလည်း အခါအားလျော်စွာ ဆောက်တည်တော်မူပါသေးသည်။

ထိုမှ ထားဝယ်သို့၊ ထားဝယ်မှ သံဖြူဇရပ် ဓမ္မာရာမတောရတွင် ဝါကပ်တော်မူသေးသည်။ ထိုမှ မော်လမြိုင် တောင်ဝိုင်းကလေး ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်တွင် (၁)ဝါဆိုတော်မူပြန်ပါသည်။ ၁၂၉၈ခုနှစ်တွင် သထုံမြို့၊ မူလမင်းကွန်းဇေတဝန် ဆရာတော်ကြီးထံသို့ ပြန်လည်ခိုလှုံခဲ့ပြန်ပါသည်။ ဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီးက (၃) နှစ်နေမှ လက်ခံမည်ဆိုသဖြင့် ကတိပြုကာ သုံးနှစ်တိုင်တိုင် တရားအားထုတ်တော်မူပါသည်။

၁၃၀၂ ခုနှစ်တွင် နေရပ် ဇွဲကလာသို့ ပြန်ကြွ၍ သုသာန်အနီး ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကလေးတွင် သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ထိုမှ သံဖြူဇရပ် တောရကျောင်း၊ ဇေတဝန်ဆရာတော်ကြီး၏ တာဝန်ပေးချက်အရ ဇလွန်ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်၊ ၁၃၀၄ ခုနှစ်တွင် ဇွဲကလာ သုသာန်ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွခဲ့သည်။ ၁၃၀၉ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ လှိုင်မြို့နယ်၊ သာသနာ့မာရ်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတွင် (၁) ဝါ တရားပြခဲ့သေးသည်။ ထို့နောက် ဇွဲကလာသုသာန်ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွပြီး 'အဟုတ်အမှန် သိနည်းကျမ်း' ကို ရေးသား၍ ဖြန့်ဝေတော်မူပါသည်။

ဆရာတော်သည် ပဲခူး၊ မော်လမြိုင်၊ သထုံ၊ သံဖြူဇရပ် စသည်ဖြင့် လှည့်လည်၍ သာသနာပြုတော်မူခဲ့ပါသည်။ ၁၃၁၃-ခုနှစ်တွင် သံဖြူဇရပ်၌ ရိပ်သာဖွင့်လှစ်၍ တရားပြသည်။ တရားလည်းပြ၊ စာပေများလည်း ရေးသားတော်မူပါသည်။ စာမျက်နှာ ၂၄၀- ရှိ 'ဝိပဿနာသင်တန်း အဟုတ်အမှန် သိနည်းကျမ်း' ကို ရေးသား၍ ဖြန့်ဝေတော်မူပါ

သည်။ နောက်ဆုံးတွင် တောင်စွန်းမြို့နယ်၊ ကျောက်တစ်လုံးရွာ၊ ရွှေဂူတောရ ကျောင်းတွင် သာသနာပြုတော်မူပါသည်။ ထိုအခါမှစ၍ ရွှေဂူဆရာတော် ဟူ၍ ထင်ရှားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ရွှေဂူကျောင်းတိုက်သည် ယခင်က အရှင်ဉာဏာလင်္ကာရဆရာတော်သည် သံဃာတော်ငါးဆယ်ခန့်တို့ကို ပရိယတ္တိပို့ချခဲ့သည့် ကျောင်းတိုက်ကြီးဖြစ်လေသည်။ ဆရာတော်ဦးဉာဏ ပဲခူးသို့ ပြောင်းရွှေ့ပြီး ခေတ်ကာလ အခြေအနေကြောင့် ကျောင်းကြီးကို ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက ပြန်လည်ပြုပြင်ပြီး ရွှေဂူရိပ်သာဖွင့်လှစ်၍ ပဋိပတ်လုပ်ငန်း ပြဋ္ဌာန်းပြီးဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်လေသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် တောအထပ်ထပ် တောင်အသွယ်သွယ်တို့တွင် အမြဲမပြတ် တရားအားထုတ်ခဲ့ခြင်း၊ အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လာခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ချောင်းဆိုး၍ သွေးအန်သည့် ရောဂါစွဲကပ်လာခဲ့သည်မှာ (၁၀) နှစ်ခန့် ကြာသွားခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ပျံလွန်တော်မမူမီ (၅) နှစ်ခန့်ကတည်းကပင် ကျောင်းတိုက်ကိစ္စများကို ဝိနည်းတော်နှင့်အညီ လွှဲအပ်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ဘုန်းကြီးပျံလွန်တော်မူလျှင် (၃)ရက်ထက်ပို၍မထားဖို့ မိန့်တော်မူပြန်ပါသည်။

ရောဂါသည်းထန်လာသဖြင့် ဒကာ ဒကာမများ၏စေတနာကိုငဲ့ညှာလျက် သထုံဆေးရုံတွင် ဆေးကုသခံယူတော်မူခဲ့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ထိုဩဝါဒခံ ရိပ်သာခွဲ (၇) ခုကို တည်ထောင်လျက် ပဋိပတ်အလုပ်ကို မပြတ်ကြိုးကုတ်တော်မူသော လဇ္ဇိပေသလ၊ သိက္ခာကာမ၊ ဝိနယဂရုက၊ သံသာရဘိရူက ဖြစ်တော်မူသော ရွှေဂူဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၃၁ ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆုတ် (၅) ရက်၊ ညနေ ၃:၅၅ နာရီတွင် တစ်ဘဝ ဇာတ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏ ။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဂူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

- ၁။ ရှေ့နောက်မူရာ၊ ဖောက်ပြန်ကာ၊ ခန္ဓာရုပ်ဟုမှတ်။
- ၂။ ခံသာ မခံသာ၊ လျစ်လျူမှာ၊ ဝေဒနာဟူ၍မှတ်။
- ၃။ မှတ်သိလိမ္မာ၊ မမေ့ရာ၊ သညာဟူ၍မှတ်။
- ၄။ စေ့ဆော်ကြောင့်ကြ၊ စိုက်သမျှ၊ သင်္ခါရဟုမှတ်။
- ၅။ ထွေထွေလာလာ၊ သိမှုမှာ၊ ခန္ဓာဝိညာဉ်မှတ်။
- ၆။ ခန္ဓာငါးပါး၊ ပေါ်လာငြား၊ မှတ်သားသိလိုက်ပါ။
- ၇။ မှတ်သားသိမှ၊ ပရမတ်၊ ဆက်ဆက်မိမည်မှာ။
- ၈။ ဆက်ဆက်မိမှ၊ ပညာက၊ ထင်ကြရုပ်နာမ်သာ။
- ၉။ ရုပ်နာမ်ထင်မှ၊ ဉာဏ်စဉ်က၊ မြင်ကြနိဗ္ဗာန်သာ။
- ၁၀။ နိဗ္ဗာန်မြင်မှ ဝဋ်ဒုက္ခ၊ မုချလွတ်မည်သာ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရွှေဂူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝိပဿနာရှုနည်း

တရားတောင်းခြင်း

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံမှ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်တကွ ရှစ်ပါးသီလကို ခံယူ ဆောက်တည်ပြီးလျှင် “အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ အား မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို အလျင်အမြန် ထိုးထွင်းသိမြင် မျက်မှောက်ပြုရပါခြင်း အကျိုးငှာ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်သော ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်ကို ကရုဏာရှေ့ထား၍ ပေးသနားတော်မူပါအရှင်ဘုရား။ အရှင်ဘုရားပေးသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ပါမည် ဘုရား” ဟု တရားတောင်းရခြင်းဖြစ်သည်။

ခန္ဓာကိုယ် စွန့်လွှတ်လှူဒါန်းခြင်း

မြတ်စွာဘုရားအားလည်းကောင်း၊ တရားတော်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ သံဃာတော်မြတ်အားလည်းကောင်း၊ အရှင်ဘုရားအား လည်းကောင်း၊ တပည့်တော်တို့၏ အသက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို စွန့်လွှတ် လှူဒါန်းပါ၏အရှင်ဘုရား။

ဝန်ချကန်တော့တောင်းပန်ခြင်း

တပည့်တော်တို့သည် အစမထင် သံသရာ တစ်ခွင် ကျင်လည်ခဲ့ရစဉ်က မပြစ်မှားအပ် မပြစ်များသင့် မပြစ်မှားထိုက်သော ဘုရား တရား သံဃာ

အမိ အဘ ဆရာ သမားများအပေါ်၌ ကိုယ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ စိတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ ပြစ်မှားမိခဲ့သည်ရှိသော် ထိုအပြစ်မှ ကင်းလွတ်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ရှိခိုးကန်တော့ တောင်းပန်ပါ၏။ သည်းခံတော်မူကြပါ။ သည်းခံတော်မူကြပါ။ သည်းခံတော်မူကြပါ။

ဘုရားဂုဏ် နှလုံးသွင်းခြင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် မဖောက်မပြန် သယံဇာတဖြင့် ဆရာမရှိ ကိုယ်တော်တိုင်သာလျှင် ခပ်သိမ်းသော တရားတော်တို့ကို သိတော်မူသောကြောင့် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဟူသော ဂုဏ်တော်ကြီးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏။

မေတ္တာပွားခြင်း

ခပ်သိမ်းကုန်သော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ကျန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကိုယ်တွင်း ကိုယ်ပ ဘေးရန်မရှိကြပါစေနှင့်၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ဗျာပါဒ မရှိကြပါစေနှင့်၊ ဆင်းရဲခြင်း မရှိကြပါစေနှင့်၊ အလုံးစုံသော ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာဟူသမျှအပေါင်းတို့ကို တွေ့မြင်ခံစားကြပါစေကုန်သတည်း။

ကြိုးစားအားထုတ်ဖို့ တိုက်တွန်းခြင်း

ငါသည် အရင်ကလည်း အိုခဲ့ပြီ၊ နာခဲ့ပြီ၊ သေခဲ့ပြီ၊ နောင်လည်း အိုရဦးမည်၊ နာရဦးမည်၊ သေရဦးမည်။ ယခုလည်း အိုဆဲ နာဆဲ သေဆဲ။

မအိုမိ၊ မနာမိ၊ မသေမိ စောစောက သူတော်ကောင်းတရားနိးနေအောင် မဟာသတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်သော ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်ကို ကြိုးစား၍ အားထုတ်၊ ကြိုးစား၍ အားထုတ်၊ မပျင်းနှင့် သူတော်ကောင်း၊ မပျင်းနှင့် သူတော်ကောင်း၊ မပျင်းနှင့် သူတော်ကောင်း။

တရားတောင်းခြင်း စသည်ပြီးပါမူ ရှုမှတ်ပုံ ရှုမှတ်နည်းတို့ကို မဟာသတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်နှင့်အညီ မကျဉ်းမကျယ် ဟောပြောပေးသည်။ အထူးသဖြင့် ယောဂီများကို သမ္မဇညပဗ္ဗပိုင်းလာ သမ္မဇဉ်တရားအတိုင်း အမှတ်စိပ်စိပ် မှတ်ခိုင်းလျက်ရှိလေသည်။

မိမိနှစ်သက်ရာ ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ရှုမှတ်ရပေသည်။ စကား လုံးဝပြောခွင့်မပြု၊ အကြောင်းရှိလျှင် နည်းနည်းပါးပါးပြောခွင့်ပြုပြီး ညအိပ်ချိန်မှအပ ကျန်အချိန်များမှာ တရားကိုသာ မပြတ်မလပ် တရစပ် အားထုတ်နေရပေသည်။

ယထာဘူတံ အဇာနန္တာ၊ သုဒ္ဓိကာမပိယေ ဣဓ။

ဝိသုဒ္ဓိံ နာမိဂစ္ဆန္တိ၊ ဝါယမန္တာပိ ယေဂိ နော-တဲ့။

ဣဓ-ဤ မြတ်စွာဘုရားသခင် သာသနာတော်၌၊ ယထာဘူတံ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ၊ အဇာနန္တာ-မသိကြကုန်သော၊ သုဒ္ဓိကာမာပိ-ခန္ဓာနာမ်ရုပ်အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်း၍ တစ်အေးတည်းအေး၊ တစ်ချမ်းသာတည်း ချမ်းသာ၍နေသော အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို အလိုရှိကြသည်လည်း ဖြစ်ကြကုန်သော၊ ဝါယမန္တာပိ-အရိုးကြွင်းစေ၊ အရေကြွင်းစေ၊ အကြောကြွင်းစေ၊ အသားအရေ ခန်းခြောက်စေဟု

ကြိုးပမ်းတကုတ် အားထုတ်၍နေကြကုန်သော၊ ယေယောဂိနော-အကြင်ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ သန္တိ-ယခုအခါ သာသနာတော်ခေတ်ကာလ၌ ထင်ရှားရှိကြပေကုန်၏။

တေယောဂိနော-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြကုန်ဘဲလျက် ကြိုးပမ်းတကုတ် အားထုတ်၍ နေကြကုန်သော ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဝိသုဒ္ဓိံ-နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးသို့၊ နာမိဂစ္ဆန္တိ-မရနိုင်ကုန်၊ မရောက်နိုင်ကုန်၊ (ဝါ) မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်မပြုနိုင်ကုန်၊ မတွေ့မမြင်နိုင်ကုန်တဲ့။

အဲဒါ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာက ရှေးဦးစွာ ဂါထာလေးတစ်ပုဒ် စီခဲ့တယ်။ အဲဒီဂါထာကတော့ ဘုန်းကြီးရေးတဲ့ အဟုတ်အမှန်သိနည်းကျမ်းမှာ ပါတယ်ပေါ့လေ။ အဲဒီအဓိပ္ပာယ်ကတော့ သာသနာထွန်းနေတဲ့အခါကြီးပေါ့လေ။ တရားတွေအမျိုးမျိုး အထွေထွေရှိတယ် ပေါ့လေ။ သို့သော်လည်းပဲ ဥပမာ အားဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဆင်ဆိုတာ အကြီးဆုံးပဲ၊ ဆင်ခြေရာဆိုတာ အကြီးဆုံးပဲ၊ ဆင်ခြေရာအတွင်းသို့ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၊ သားအပေါင်းတို့ ခြေရာအတွင်း ဝင်ဘိသကဲ့သို့ပေါ့လေ။ အဲဒီသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို ဘယ်တရားမှ မကျန်ဘူး။ အကုန်လုံး အတွင်းဝင်တာပဲတဲ့။ သတိပဋ္ဌာန်တရားထဲ ဝင်ရမှာပေါ့လေ။ သတိပဋ္ဌာန် တရားမှန်တဲ့ဘက်က ဟောရမှာပေါ့။

အဲဒီ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဂါထာအရကတော့ ယထာဘူတံဆိုတာက ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာပေါ့လေ။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာဆိုတာက အဲဒါကို အကြောင်းပြုလို့ ဘုန်းကြီးတို့က အဟုတ်အမှန် သိနည်းကျမ်းကို ရေးလိုက်တယ်။ ယထာဘူတံ အဇာနန္တာ-အဲဒီ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိလို့ အရိုးကြွင်းစေ၊ အရေကြွင်းစေ၊ အသားအရေ ခြောက်ခန်းစေ၊ သွေးသား ခြောက်ခန်းစေလို့ ဘယ်လို အသေအလဲ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်

အားထုတ်နေသော်လည်းပဲ မဂ်ဖိုလ် မရနိုင်ဘူးတဲ့။ ဘာလို့လဲ။ မမှန်သောကြောင့် မှန်လို့ရှိရင် ဒါ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ရနိုင်တာပေါ့လေ။ ဒါကြောင့် မှန်တဲ့နည်းဘက်က ဟောရမှာပေါ့။

မြင်သောခဏ မျက်စိကလည်း ကြည့်၊ အဆင်းကလည်း ထင်၊ စက္ခုဝိညာဏ်ကလည်း မြင်၊ ဖဿကလည်း တွေ့၊ ဝေဒနာကလည်း ခံစား၊ ငါးပါး စုံ ပေါင်းဆုံမိတာကို မြင်တယ်ဆိုရ၊ မြင်သောခဏ မျက်စိကြည့်တာ၊ အဆင်းထင်တာက ရုပ်၊ မြင်တာ တွေ့တာ ခံစားတာနာမ်၊ ဤကား ရုပ်၊ ဤကား နာမ် မဆိုသော်လည်း ဆိုသလို ရုပ်အပိုင်းအခြား၊ နာမ် အပိုင်းအခြား၊ ဝိပဿနာဉာဏ်အား ရှေ့ရှုထင် အောင် ရင်ဆိုင်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ကိစ္စကို မြင် သောခဏ မြင်တယ်ဟု ရှုမှတ်ရာ၏။

သုတမယဉာဏ်တဲ့၊ စိန္တာမယဉာဏ်တဲ့၊ ဘာဝနာမယဉာဏ်တဲ့ သုံးချက်ရှိတာကိုး။ သုတမယ ဉာဏ်ဆိုတာ နာ သိ ကြားရလို့ သိတဲ့ဉာဏ်၊ နာလို့ သိတဲ့ သုတမယဉာဏ် ပေါ့လေ။ စိန္တာမယဉာဏ်က နာပြီးလို့ သိတဲ့အပေါ်မှာ ကြံစည်တွေးတော သိတဲ့ ဉာဏ်ကို စိန္တာမယဉာဏ်လို့ ဆိုတယ်။ ရုပ်ပဲ ဒါ နာမ် ပဲ အစရှိတဲ့ စဉ်းစားကြံစည်တွေးတောပြီး သိတဲ့ ဉာဏ်ကို စိန္တာမယဉာဏ်တဲ့။ ဘာဝနာမယဉာဏ်ဆို တာ ပွားများအားထုတ်လို့ ကိုယ့်ဉာဏ်ထဲမှာ ထင် လာတဲ့ ဉာဏ်ကို ဘာဝနာမယဉာဏ်တဲ့။ ဘာဝနာ မယဉာဏ်နဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တူပါတယ်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ် ဆိုတာက ရှုမှတ်လို့ ထင်လာတာ။ မြင်လာတဲ့ ဉာဏ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်တဲ့။

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အစရှိသည်ဖြင့် ရုပ်တွေ နာမ်တွေ ထင်လာတဲ့ ဉာဏ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်တဲ့။ ဉာဏ်သုံးဆင့်ရှိတာပေါ့လေ။ ရှေးဦးစွာ သုတမယ ဉာဏ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြောမယ်။ မြင်သောခဏမှာ မျက်စိ ကြည့်လာတဲ့သဘောက ရုပ်ပါပဲ။ မျက်လုံး က ရုပ်မဟုတ်ပါဘူး။ မျက်လုံးကြီးကို ဒီအသားဆိုင်

ကြီးကို ရုပ်ထင်နေလို့၊ ဒါလူမိုက်ထင်တာပါ။ ဒါ ပညတ်ရပ်တဲ့၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာက အဲဒီ မကြည့် ကလေး ရှိတယ်တဲ့။ အကြည့်လိုပေါ့လေ။ မှန် အကြည့်ရှိတော့ မှန်ထဲမှာ ကြည့်နေတဲ့အခါ မှန် ကြည့်လိုက်ရင် အရိပ်ထင်နေတာကဲ့သို့ အဆင်း အရိပ်ဟာ လာထင်တယ်။ အဲဒီ မျက်စိအကြည့်ရုပ်မှာ ပရမတ္ထဘောဝရပ်တဲ့၊ အဲဒါမှတ်ထား။

ဒါကြောင့်မို့လို့ လူတွေက ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဒီမျက်လုံးကြီးကို ရုပ်ထင်တယ်။ အမေမွေးသည်က စ၍ ဒီနေ့တိုင်အောင် ဒီရုပ်ကြီးရှိနေတော့ သေသည့် တိုင်အောင် မျက်လုံးကြီးက ရှိနေပါလားလို့ အောက် မေ့မှာကိုး။ အဲဒီရုပ်က ဖောက်ပြန်နေတယ်တဲ့။ ဖောက်ပြန်ဆုံးက ရုပ်တဲ့။

ဖောက်ပြန်တယ်ဆိုတာ ဘယ်လိုတဲ့၊ ဖောက် ပြန်တယ်ဆိုတာ မကြည့်တာမှ ကြည့်လာတာ ဖောက်ပြန်တာပါပဲတဲ့။ ဘီတေနပိ-အေးသဖြင့် လည်း၊ ရပွတိ-ဖောက်ပြန်၏၊ အေးသောကြောင့် လည်း ဖောက်ပြန်၊ ပူသောကြောင့်လည်း ဖောက်ပြန် တယ်ပေါ့လေ၊ ရှေးက အာရုံအဆင်းနဲ့ မတွေ့တဲ့အခါ သူမကြည့်နေဘူး၊ နားတို့ လျှာတို့ ကိုယ်တွေ ရောက် နေတာကို၊ အဲဒီ အာရုံအဆင်းနဲ့ တွေ့လာတဲ့အခါမှာ မကြည့်တာမှ ကြည့်လာတာ ဖောက်ပြန်သောရုပ်တဲ့၊ ဖောက်ပြန်တယ်ဆိုလဲပဲ အဋ္ဌကထာ ဆရာက “ရူပတီ တိ ကုဗ္ဗတိ” ဖောက်ပြန်တယ်ဆိုတာ ပျက်သွားတာ ပါတဲ့။ ပျက်တယ်ဆိုတာက နားမလည်မှာ ကြောက် လို့ အဋ္ဌကထာက ထပ်ပြီးတော့ ဖွင့်တယ်။ “ကုဗ္ဗတီ တိနဋ္ဌော” ပျောက်သွားတာပါတဲ့။ အဆင်းတစ်ခုဟာ မြင်ရင်းမတ်တတ် ပျောက်သွားတာပါတဲ့။ လိုရင်းက တော့ အနိစ္စ ရောက်သွားတာပါ။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ရုပ်တဲ့။ မမြဲလို့မို့ ဖောက်ပြန်တာ။ ဒီအကြည့်လေးက မမြဲဘူးတဲ့။ ရှေးရှေးက တခြား၊ နောက်ကတခြား၊ ဟိုငယ်ငယ် လေးကနေ ခုတစ်မျိုး ခုတစ်မျိုး ဖောက်ပြန် ပြောင်း

လဲနေတဲ့ အဲဒီသဘောလေးက ပရမတ္ထ သဘောလေး ပါပဲတဲ့။ အဲဒါကို ဋီကာများကလဲ သိအောင်လို့ ဖောက်ပြန်တယ်ဆိုတာ ရှေ့နောက်မတူတဲ့သဘော၊ “ရပွနဉ္စေတ္ထသိတာဒိဝိရောဓိပစ္စယ သမဝါ ယောသတိ ဝိသဒိသုပ္ပတ္တိယေဝ” လို့ ဋီကာများက ဖွင့်ပြတယ်။ အဲဒါ ဘုန်းကြီးတို့ လင်္ကာစီထားတယ်။

- ရှေ့နောက်မူရာ ဖောက်ပြန်တာ ခန္ဓာရုပ် ဟု မှတ်။

အဲဒါ ရုပ်ပဲမှတ်ထား၊ ရုပ်ဆိုတာ မျက်လုံး ကြီးက ရုပ်ပဲလို့မစွဲနဲ့ပေါ့၊ မယူနဲ့ပေါ့၊ မထင်နဲ့ပေါ့၊ အဲဒီအကြည်ရုပ်ကလေးဟာ မတွေ့ရဘူးတဲ့၊ ဉာဏ်နဲ့ ဝိပဿနာဆိုတာ ဉာဏ်အလုပ်ဟာကိုး၊ တွေ့ရမြင်ရ တာက အဆင်းတစ်ခုပဲ၊ သနိဒဿနရုပ်တဲ့၊ ကျမ်းဂန် မှာ အဆင်းရုပ်တစ်ခုပဲ မြင်ရတာ၊ သနိဒဿန-မြင် ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်တဲ့ရုပ်၊ သနိဒဿရုပ် ခေါ်တယ်။ မြန်မာလိုတော့ မြင်ခြင်းနှင့်တကွ သိတဲ့ရုပ်ပဲ။ ဒီပြင် ရုပ်တွေက ဉာဏ်အလုပ်ပဲ။ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ ဉာဏ် အလုပ်ဟာကိုး၊ ဉာဏ်နဲ့ရှုရတာပေါ့၊ အဲဒီက ရုပ်ကို မှတ်ထားပေါ့၊ ဒါရုပ်တစ်ခု၊ မျက်စိကိုဆိုသဖြင့် နား လျှာ ကိုယ် စိတ်နှလုံး အတူတူ သွားပေါ့လေ။ ဒါ ကမ္မဇရုပ်ခေါ်တာ ကံကြောင့် ဖြစ်တဲ့ရုပ်ပဲ၊ ရှေး အတိတ်ဘဝက ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုခဲ့လို့ ဒီရုပ် ကလေး ပါလာတာ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုမရှိလို့ အကု သိုလ်ကံ အကျိုးပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒီရုပ်ရေ အဆင်းနဲ့ မပြည့်ဝတော့ဘူး။ ပဿာဒကွယ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့လေ။

မှန်အပြင်မှာ မြူတွေပေနေလို့ မှန်သွားကြည့် လို့ရှိရင် အဆင်းမထင်ဘိသကဲ့သို့ ဤရုပ်မရှိသော ကြောင့် အဲဒီ ဥပမာလိုပေါ့လေ၊ အဲဒါ ရုပ်လို့ မှတ် ထား၊ အဆင်းကလဲ ရုပ်ပဲ၊ အဆင်းရုပ်ဆိုတော့ မိမိ အဆင်းလဲ ရုပ်ပဲ၊ သူတစ်ပါးအဆင်းကလဲ ကောင်း ကောင်းဆိုးဆိုး နုနုကြမ်းကြမ်း နီးနီးဝေးဝေးရုပ် ပရမတ္ထသဘာဝပဲတဲ့၊ အဲဒီအဆင်းရုပ်ဟာ လူအိုကြီး

မှာလဲပဲ တစ်ကိုယ်လုံးဟာ ရုပ်မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီအရိပ် အယောင်လေးဟာ ဟိုး ပရမတ္ထဆိုတာက နည်းနည်း သဘောနက်တယ်။ အဲဒီ အရိပ်အယောင်လေးက မှန်ကြည့်သလိုပေါ့။ မျက်စိအကြည်ရုပ်မှာ သွားဟပ် တယ်။ မျက်စိအကြည် ရုပ်မှာ သွားပြီးဟပ်တော့ မြင်တယ်ဆိုတဲ့ နာမ်တရားလေးက ပေါ်လာတာပေါ့။ မျက်စိနဲ့ ရှေးရှုနေတဲ့အခါ၊ မျက်စိနဲ့ ရင်ဆိုင်တွေ့ နေတဲ့အခါ၊ ဆုံနေတဲ့အခါ ဟိုးပဿာဒရုပ်မှာ သွား ထိခိုက်တယ်။ အရိပ်ကလေးဟာ သွားပြီးတော့ပေါ့ လေ၊ အဲဒီ အရိပ်ကလေးက ပရမတ္ထ၊ သူလဲပဲ ဖောက် ပြန်တတ်တော့ မမြဲဘူးတဲ့။

မျက်စိကြည်တယ်။ အဆင်းထင်တယ်။ ထင် လာတယ်ဆိုတာ စက္ခုအကြည်ဓာတ်ပဿာဒမှာ လာထင်တယ်ဆိုတာကို ထင်တယ်လို့ ပြောတယ်။ မျက်စိကလဲကြည်၊ အဆင်းကလဲထင်၊ စက္ခုဝိညာဉ် ကလဲ မြင်တယ်ဆိုတော့ ရုပ်နှစ်ခုပေါင်းဆုံတဲ့အခါ မြင်မှုကလေးက ပေါ်လာတာပေါ့။ ရှေးကတည်းက မျက်စိထဲမှာလဲ ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ အဆင်းထဲ မှာလဲ ရှိတာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီအကြောင်းနှစ်ပါး ပေါင်းဆုံတဲ့ အခါမှ ဖျတ်ခနဲ ဖြုတ်ခနဲဆို ပေါ်လာတာ။ မီးခြစ်ဖာ မှာရှိတဲ့ ယမ်းနဲ့မီးခြစ်ဆံမှာရှိတဲ့ ယမ်းနဲ့တွေ့ထိကာမှ မီးတောက်ပေါ်လာဘိသကဲ့သို့ပဲ။ တခြားစီထားတော့ ဒီမီးတောက် မပေါ်ဘူး။ ဘာမှလဲမရှိဘူး။ ဖာထဲက ယမ်းမှာလဲပဲ မီးမရှိဘူး။ မီးခြစ်ဆံထဲမှာလဲ မီးမရှိဘူး။ ပေါင်းဆုံတဲ့အခါမှ ပေါ်လာတော့ သူလဲပဲ နာမ်တရား ပဲတဲ့။ သူလဲမမြဲဘူး။ ပေါင်းဆုံတဲ့အခါမှာ သူ ပေါ် လာတယ်။ ဒါကတော့ နောက်ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ထင်မှာပေါ့လေ။ အဲဒါလဲပဲ မမြဲဘူးတဲ့။ ဒါကို ဝိညာဉ် စိတ်ခေါ်တယ်။ အဲဒါ မြင်သိ ခေါ်တာပေါ့။

မြင်သိ ကြားသိ နံသိ စားသိ ထိသိ သွားသိ လာသိ ထိုင်သိ လျောင်းသိ အသိတွေ အများကြီး၊ အဲဒါ ထွေထွေလာလာ မပြောနိုင်ဘူး။ ဘယ်လောက် ရယ်မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီ အသိတွေ အသိခြောက်ပါး

ပေါ့လေ။ အသိခြောက်ပါးကို ဝိညာဏကွနွာခေါ်
 တယ်။ ဒါကြောင့် ထွေထွေလာလာ သိမှုမှာ ခန္ဓာ
 ဝိညာဉ်မှတ်တဲ့။ အဲဒီမျက်စိအကြည်ထဲမှာ သူလဲပဲ
 မြင်တဲ့သဘော မြင်သိလို့ခေါ်တာပေါ့။ အဲဒါ နာမ်
 တရားတဲ့။ အဲဒီ စက္ခုဝိညာဉ်ကလေးက သိတာ
 ပေါ့လေ။ နောက်ပြီးတော့ မျက်စိကလည်း ကြည့်၊
 အဆင်းကလည်း ထင်၊ စက္ခုကလည်း မြင်၊ ဖဿ
 ကလည်း တွေ့တယ်။ အတွေ့ပေါ့။ အဲဒီမှာ ဖဿ
 ဆိုတာ ရှိတယ်တဲ့။ စက္ခုသမ္ပဿ၊ မြန်မာလိုတော့
 မျက်စိဖဿဆိုတာက ဉာဏ်နဲ့ရှုရတာ၊ ဖဿသဘော
 ဆိုတာ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် ဖဿက နားလည်ခဲ့တယ်။
 အင်မတန် ကျမ်းဂန်တတ်တဲ့ ပါရဂူတွေတောင်
 မသိလို့ တလည်လည်နဲ့ ဖြစ်နေတယ် မဟုတ်လား။
 ဖဿဆိုတာက ဖဿဖြစ်တော့ ဝေဒနာဖြစ်တယ်။
 ဝေဒနာဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ၊ အဲဒီဖဿ
 အရေးကြီးတယ်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ ရှေးဦးစွာ ကျရောက်
 တဲ့သဘောက ဖဿပါပဲ။ ဥပမာအားဖြင့် ပြောမယ်
 ဆိုရင် မျက်စိရယ်၊ အဆင်းရယ်၊ မြင်မှုရယ် သုံးခု
 ပေါင်းဆုံလိုက်တဲ့အခါ တွေ့မှုဖဿ ပေါ်လာတာ
 ပေါ့။ မြန်မာလိုတော့ မျက်စိအကြည် ပေါ်လာတယ်
 ပေါ့။ ဥပမာအားဖြင့် ဆုံရယ် ကျည်ပွေ့ရယ် မန်
 ကျည်းသီးရယ် ထည့်ထောင်းလိုက်တဲ့အခါမှာ
 မန်ကျည်းသီး အစေးပေါက်လာဘိသကဲ့သို့ ဖဿနဲ့
 တူတယ်တဲ့။ ဆုံနဲ့ စက္ခုပသာဒရုပ်နဲ့ တူတယ်တဲ့။
 အဆင်းရုပ်နဲ့ ကျည်ပွေ့နဲ့ တူတယ်တဲ့။ မန်ကျည်း
 သီးနဲ့မြင်တဲ့ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် တူတယ်တဲ့။ ဖဿနဲ့
 အစေးပေါက်တာ တူတာပေါ့လေ။ အဲဒါကို မျက်စိ
 ကို စွဲပြီးတော့ စက္ခုဖဿတဲ့။ မြန်မာလိုတော့ မျက်စိ
 အတွေ့ပဲ။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ မျက်စိ အစေးပေါက်
 လာတာတဲ့။ အဲဒါ ဖဿ မှတ်ထားပေါ့လေ။ အဲဒါ
 တစ်ခုရှိသေးတယ်။ နောက်ဒွါရငါးပါးကျန်တာ
 အတူတူပေါ့။ အကုန်တော့ ဟောလို့မရဘူး။ အချိန်
 ကလဲ သိပ်ရှိပုံရမယ်မဟုတ်ဘူး။ နောက်ပြီးတော့

အဲဒီဖဿကြောင့် ဝေဒနာတဲ့။ အဲဒီ ဝေဒနာက သုခ
 ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ သုံးပါးရှိ
 တာကိုး။

သုခဝေဒနာက ချမ်းသာတာပေါ့လေ။
 ဒုက္ခဝေဒနာက ဆင်းရဲတယ်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာက
 တော့ လျစ်လျူရှုတာပေါ့။ ဖဿကတော့ နာမ်တရား
 ထဲပါတော့ ထွေထွေလာ အသိထဲ ပါသွားတယ်။
 ခံသာမခံသာ လျစ်လျူမှာ ဝေဒနာဟုမှတ်။ မြန်မာလို
 တော့ ခံသာမှု၊ မခံသာမှု၊ လျစ်လျူမှုပေါ့လေ။

မျက်စိရယ်၊ အဆင်းရယ်၊ မြင်တာရယ်၊
 မျက်စိအတွေ့ရယ်၊ ဝေဒနာရယ်၊ အဲဒီ တရားတွေ
 ငါးပါး၊ အဲဒီတရားတွေပေါ်လာလို့ရှိရင် မှတ်လိုက်
 ပါတဲ့။ အဘိညေယျ-သိရ၏။ သိရမယ်။ ရှုမှတ်ရ
 မယ်တဲ့။ ဒီလို ဆိုတယ်။ သိရမယ်။ မှတ်ရမယ်။
 ပွားများရမယ်။ အားထုတ်တယ်ဆိုတာ အတူတူပါပဲ။
 အဘိညေယျက သိရ၏တဲ့။ ရှုမှတ်သိရ မယ်ပေါ့
 လေ။ အားထုတ်ပုံ ဘုန်းကြီးတို့ ဆရာတော်ကြီးသင်
 တာကတော့ မျက်စိကလည်း ကြည့်၊ အဆင်းက
 လည်း ထင်၊ ဒီပါဠိတော်ကို ရေးတာပဲ။ စက္ခုဝိညာဉ်
 ကလည်း မြင်၊ ဖဿကလည်း တွေ့၊ ဝေဒနာက
 ခံစား။ ငါးပါးစုံပေါင်းဆုံမိတာကို မြင်မြင်တယ်ဆို
 တယ်။ အဲဒီတရား ငါးပါး ပေါင်းဆုံတဲ့အခါမှာ မြင်
 တယ်တဲ့။ မြင်တယ်ဆိုတာ ဒီတရားငါးပါး ပေါင်းဆုံ
 လို့ မြင်တာ။ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်တော့
 နောက်ပိုင်းမှာ ဒါ သုတမယဉာဏ်ပေါ့လေ။

မြင်သောခဏ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရမယ်။
 ငါးပါးစုံ ပေါင်းဆုံမိက မြင်တယ်ဆိုတော့ မြင်သော
 ခဏ မြင်တယ်လို့ အားထုတ်ရှုမှတ်ရမယ်။ ရင်ဆိုင်
 ဆိုတာ မျက်စိနဲ့ အဆင်းနဲ့ ဆိုင်နေတဲ့အခါမှာ မြင်
 တယ်လို့ သတိက ရှေ့ဆောင်ထားပြီးတော့ မှတ်
 လိုက်ရမယ်တဲ့။ မြင်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရာ၏တဲ့။
 အားထုတ်ပုံပေါ့လေ။

ဘုန်းကြီးတို့ သိတာက-

- ခန္ဓာငါးပါး ပေါ်လာငြား၊ မှတ်သား သိလိုက်ပါ။
- မှတ်သားသိမှ ပရမတ်၊ ဆတ်ဆတ် မိမည်သာ။
- ဆတ်ဆတ်မိမှ ပညာက၊ ထင်ကြ ရုပ် နာမ်သာ။
- ရုပ်နာမ်ထင်မှ ဉာဏ်စဉ်က၊ မြင်ကြ နိဗ္ဗာန်သာ။
- နိဗ္ဗာန်မြင်မှ ဝဋ်ဒုက္ခ၊ မုချလွတ်မည်သာ။
 အဲဒီခန္ဓာငါးပါးက ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ခန္ဓာငါးပါးရှိတယ်တဲ့။ မိမိခန္ဓာကိုယ်၊ သူတစ်ပါး ခန္ဓာကိုယ်မှာပေါ့လေ။ သဝိညာဏက၊ အဝိညာဏက-သက်ရှိသက်မဲ့ဆိုတဲ့ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါး၊ ထိုက်သင့်အားလျော်စွာ မိမိခန္ဓာ ကိုယ်မှာပေါ်လာရင် မှတ်ရမယ်တဲ့။ မပေါ်ရင် မမှတ်နဲ့ ဆိုတယ်။ ရူပက္ခန္ဓာ ပေါ်ရင် မှတ်လိုက်၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာပေါ်ရင် မှတ်လိုက်၊ သညာက္ခန္ဓာ ပေါ်ရင် မှတ်လိုက်၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာပေါ်ရင် မှတ်လိုက်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာပေါ်ရင် မှတ်လိုက်၊ အဲဒီမှာ ခန္ဓာနှစ်ပါး ကျန်နေတယ်။ သညာက္ခန္ဓာဆိုတာ နည်း နည်းလေး ခဲယဉ်း၊ လိုက်ဆိုလိုက်ဦး။
- ရှေ့နောက်မူရာ၊ ဖောက်ပြန်တာ၊ ခန္ဓာ ရုပ်ဟုမှတ်။
- ခံသာမခံသာ၊ လျစ်လျူမှာ၊ ဝေဒနာဟု မှတ်။
- မှတ်သိလိမ္မာ၊ မမေ့ရာ၊ သညာဟူ၍မှတ်။
- စေ့ဆော်ကြောင့်ကြ၊ ဖြစ်သမျှ၊ သင်္ခါရဟု မှတ်။
- ထွေထွေလာလာ၊ သိမှုမှာ၊ ခန္ဓာဝိညာဏ် မှတ်။
 အဲဒီသညာက္ခန္ဓာဆိုတာ နည်းနည်းသိခက် တယ်။ ဟိုရှေးအခါက အဘိုးတွေအဘွားတွေက ဒါ ငဖြူပဲ၊ ငနီပဲ၊ ငကြောင်ပဲ၊ ငကြားပဲ၊ အဘိုးပဲ၊ အဘွားပဲ၊

ငှက်ပျောပင်ပဲ၊ ပိန္နဲပင်ပဲ၊ ဒူးရင်းပင်ပဲ၊ ဒီလိုမှတ် ထားလို့ ပြောကြတယ်။ ဒီဟာ ဒူးရင်းပင်၊ ပိန္နဲပင် တွေတဲ့အခါ သိလာတဲ့သဘောက သညာက္ခန္ဓာ သိ တဲ့။ အဲဒီသညာက္ခန္ဓာ ပေါ်လာရင် မှတ်တဲ့။ စေ့ဆော် ကြောင့်ကြမှုဆိုတာက ရိပ်သာသွားချင်တယ်။ ဘုရား ဖူးသွားချင်တယ်။ ဒီလို စေ့ဆော်ကြောင့်ကြမှုက သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။ အဲဒီခန္ဓာတွေ ပေါ်လာရင် မှတ်ရမယ် တဲ့။ အဲဒီ ခန္ဓာငါးပါးရုပ်နာမ်တရား ပေါင်းလိုက် တော့ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးပေါ့။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာလေးပါး။ ရူပက္ခန္ဓာပေါင်းလိုက်တော့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပဲရှိတာ ပေါ့။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပဲရှိတယ်။

အဲဒီ ကာယာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ၊ ဒီလေးခု စုပေါင်းလိုက် တော့ ခန္ဓာငါးပါးပါပဲ။ ချုပ်လိုက်တော့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပါပဲ။ ကာယာနုပဿနာဆိုတာက ရူပက္ခန္ဓာ ရုပ်ပေါ့။ ဝေဒနာနုပဿနာဆိုတာက ခုနက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ထဲကပေါ့။ စိတ္တာနုပဿနာဆိုတာက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာဆိုတာက သညာက္ခန္ဓာနဲ့ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ပေါ့လေ။ အဲဒီ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်၊ ဓမ္မာ။ အဲဒါ ပေါ်လာရင် ရှုမှတ်ရတာပဲ။ ခန္ဓာငါးပါးပေါ်ရင် မှတ်ရတာပဲ။

မြင်တော့ မြင်တယ်မှတ်၊ ကြားတော့ ကြား တယ်မှတ်၊ နံတော့ နံတယ်မှတ်၊ စားတော့ စားတယ် မှတ်၊ ထိတော့ ထိတယ်မှတ်၊ သိတော့ သိတယ်မှတ်၊ ကွေးတယ်၊ သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ လျောင်းတယ်၊ အကုန်လုံးမှတ်ပေါ့လေ။ ထွေထွေ ချင်းရာ အကုန်လုံး မှတ်နေရမယ်တဲ့။ အသိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်က ရုပ်မှာ မှတ်ပုံ၊ ဝေဒနာမှာ မှတ်ပုံ၊ သညာ မှာမှတ်ပုံ၊ သင်္ခါရမှာမှတ်ပုံ၊ ဝိညာဏ်မှာမှတ်ပုံ လင်္ကာ ထဲမှာလဲ ပါတာပါပဲ။

မြင်တဲ့အခါမှာ မြင်တယ်၊ မြင်တယ်လို့ မှတ်

နေတဲ့ ယောဂီ၊ အဆင်းနဲ့မြင်တာ နှစ်ခုအပြင် ဘာမျှ မထင်ရင် ဒါရုပ်နာမ်ထင်တာပါပဲတဲ့။ ပညတ်မထင် ရုပ်နာမ် ထင်တာပေါ့လေ။ ထင်တော့ ပညတ်ပျောက် သွားတာပေါ့။ ဒါရုပ်နာမ်ထင်တာပေါ့။ လူတွေ နတ်တွေ သတ္တဝါတွေ ယောကျ်ားတွေ မိန်းမတွေပေါ့ လေ။ အဲဒီလိုမထင်ရင် ဒါရုပ်နာမ် ထင်တာပါပဲတဲ့။ ရုပ်နာမ်ထင်တာက မှတ်ရင်လဲ ထင်တာပါပဲ။ မမှတ် တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တော့ မထင်ဘူး။

ရူပသွို-ရုပ်၌၊ ခန္ဓာငါးပါးတစ်ပါးစီ ဟောနေ ရင်ကြာနေမယ်။ ဝေဒနာ၌ သညာ၌၊ သင်္ခါရ၌၊ ဝိညာဏ်၌၊ ယောဆန္ဒ ရာဂဝိနယော-အကြင်ဆန္ဒ ရာဂကို ဖျောက်၏။ ယံ ဆန္ဒရာဂ ပဟောနံ-အကြင် ဆန္ဒရာဂပျောက်၏။ ဣဒံ-ဤသို့၊ ဆန္ဒရာဂ ပျောက် ခြင်းသည်ကား ရူပဿ-ရုပ်၏၊ နိဿရဏံ-လွတ် ခြင်းတည်း။ ဣတိဣဒံရူပနိဿရဏံ-ဤရုပ်၏ လွတ်ခြင်းသည်ကား၊ သစ္စိကိရိယာ ပဋိဝေဓော-မျက် မှောက်ပြုအပ်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍၊ နိရောဓ သစ္စံ- နိရောဓသစ္စာ မည်၏။

အဲဒါကို ဖျောက်တယ်တဲ့။ ဖျောက်တယ်ဆို တာ ပယောဂလုံ့လပါသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်တယ် ကြားတယ်လို့ သတိပဋ္ဌာန် မဂ္ဂင်သစ္စာဖြင့် ရှုမှတ်ပြီးဖျောက်နေတာပေါ့။

ရုပ်နာမ် သဘာဝဖြစ်ပြီးရင် သူမနေဘူး။ ပျောက်သွားတာပဲ။ မြင်မြင်ပြီး ပျောက်သွားတယ်။ ကြားကြားပြီး ပျောက်သွားတယ်။ နည်းနည်း ပြီး ပျောက်သွားတယ်။ စားစားပြီးပျောက်သွားတယ်။ ဥပ္ပါဒနိရောဓ ဖြစ်ချုပ်ခေါ်တယ်။ ဖြစ်ချုပ်၊ မဂ်ချုပ် မဟုတ်ဘူး၊ မဂ်ချုပ်က အနုပ္ပါဒနိရောဓတဲ့။ မှတ်နေ တော့ မြင်တော့ မြင်တယ်မှတ်။ ကြားတော့ ကြား တယ်မှတ်၊ နံတော့ နံတယ်မှတ်၊ စားတော့ စားတယ် မှတ်၊ ထိတော့ ထိတယ်မှတ်၊ ပူတော့ ပူတယ်မှတ်၊ အေးတော့ အေးတယ်မှတ်၊ ကွေးတော့ ကွေးတယ် အစရှိသည် မှတ်နေတဲ့အခါမှာ အဲဒီအကြောင်းကံ

ကိလေသာ မဖြစ်ဘဲနဲ့ ချုပ်သွားတယ်။ အဲဒီ အကြောင်းမဖြစ်တာ ချုပ်တယ်။ အဲဒီ မဖြစ်ချုပ်တာ အနုပ္ပါဒနိရောဓ မဂ်ချုပ်ခေါ်တယ်။ အဲဒီအကြောင်း က ကိလေသာမဖြစ်ဘဲနဲ့ ချုပ်ခြင်းကြောင့် နောင် အကျိုးဘဝ မဖြစ်တာ နိဗ္ဗာန်ပဲတဲ့။

ဒါကြောင့်မို့ အနုပ္ပါဒနိရောဓ မဖြစ်ချုပ်တာ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာဋီကာကတော့ အနုပ္ပါဒနိ ရောဓော-မဖြစ်ချုပ်ဟူသည်ကား၊ အနာဂတဒုက္ခဿ နိရောဓောတဲ့၊ ခန္ဓာနာမ်ရုပ်မဖြစ်တာပါပဲတဲ့။ အနုပ္ပါဒ နိရောဓ မဂ်ချုပ်၊ မဖြစ်ချုပ်ဆိုတာက ဘဝခန္ဓာ နာမ်ရုပ် မဖြစ်တော့တာပဲတဲ့။ အဲဒီဘဝခန္ဓာ နာမ်ရုပ် မဖြစ်ဘဲနဲ့ ချုပ်ငြိမ်းသွားတာ နိဗ္ဗာန်တဲ့။ အဲဒီနိဗ္ဗာန်ကို ယောဂီများက တစ်ကြိမ်လေးကျရောက်တာကို မဂ်ရ တယ်တဲ့။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတယ်တဲ့။ အဲဒါ ကြောင့်မို့ မဂ္ဂဘိညာ သင်္ကမတာတဲ့။ မဂ္ဂဘိညာ- မဂ်ဇောအဘိညာဉ်ဇောကို၊ သင်္ကမ- တစ်ကြိမ်လို့၊ မတာ- သိရ၏။ မဂ်ဇောအဘိညာဉ်ဇောဆိုတာ အင်မတန်လျင်မြန်တယ်တဲ့။ မှတ်နေတဲ့ ယောဂီက အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ထင်တာ ဖြုတ်ခနဲဆို မိမိခန္ဓာ ကိုယ်ကိုလဲ အာရုံမပြုဘူး။ ဗဟိဒ္ဓအာရုံကိုလဲ အာရုံ မပြုဘူး။ ဘယ်ရောက် သွားတုံး။ အဲဒီ စိတ်ကလေး ဟာ ဟိုခုနက မဖြစ်ဘဲနဲ့ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်သို့ ကျရောက်သွားတယ်ပေါ့။

တစ်နည်းကတော့ သိလာတယ်ပေါ့။ အဲဒီကျ ရောက်တဲ့ဘဝက နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတယ်တဲ့။ ယောဂီက မဂ်ရပြီ။ ဖိုလ်ရပြီချုပ်သွားတဲ့ သဘာဝ မဂ်ပဲ။ ချမ်းသာမှုထင်နေတာ ဖိုလ်ပဲ။ တစ်ခုကိုသော် လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုကိုသော်လည်းကောင်း၊ သုံးခု ကိုသော်လည်းကောင်း ဆင်ခြင်လိုက်တာ မဂ်ရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တဲ့။ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်နိုင်တဲ့ ယောဂီ ပေါ့လေ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ဒကာမကြီး၊ ဒကာကြီး မဂ်ဖိုလ်ရပြီ ပြန်တော့လို့ ပေးလို့ရတာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလိုထင်မြင်တဲ့ ယောဂီမှ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်

စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲမှာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကျရောက်သွားမှာ၊ တစ်ကြိမ်လေးက မကြာဘူး။ အိပ်ငိုက်တာ အိပ်ပျော် တာလဲမဟုတ်ဘူး။ မေ့သွားတာလဲ မဟုတ်ဘူး။

အဲဒါကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ က “စတ္တာရိသစ္စာနိ ပါပုဏာတိတိ” တဲ့။ သစ္စာလေး ပါးဆိုတာ ဒကာကြီးတို့ ဒကာမကြီးတို့ နားရေဝနေ ရောပေါ့။ ဘုန်းကြီးတွေ၊ ဒကာတွေဟောလို့၊ ဘုန်း ကြီးက ထင်ပုံလေး၊ မြင်ပုံလေး ရောက်ပုံလေးပဲ ဟော တော့မယ်။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပါပုဏာတိတိ၊ သစ္စာ လေးပါးသို့ ရောက်တယ်တဲ့။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာက အမှန်ပါပဲ။ သစ္စာလေးပါး ရောက်၏။ သို့သော် လည်းပဲ နိရောဓသစ္စာ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ကျရောက်တာ လိုရင်းပါပဲ။ ဒီပြင် ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ လောကီသစ္စာက မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ကျရောက်နေ တာကိုး။ မဂ္ဂသစ္စာတွေ ပွားနေတာကို နိရောဓသစ္စာ၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ တစ်ကြိမ်လေး ကျရောက်တာပဲ။ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ပါပုဏာတိ သစ္စာလေးပါးရောက် တာ၊ ရောက်တာဟာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲတဲ့။ စိတ်ကလေးက နိဗ္ဗာန်သို့ ပြေးဝင်သွားတယ်။ ရောက်သွားတယ် ခေါ် တယ်။ ရောက်သွားတယ်ဆိုတာ ခရီးသွားလို့ ရောက် သွားတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ စိတ်ကလေးက ရောက် သွားတာပေါ့လေ။ ခုဒ္ဒိမှာ ထိုင်နေတယ်။ မိမိစိတ် ကလေးက အိမ်ကို ဖြုတ်ခနဲဆိုရောက်သွားသလိုခုလဲ အားထုတ်နေရာက အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဖြုတ်ခနဲဆို နိဗ္ဗာန်ထဲ ကျရောက်သွားတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့ အခါမှာ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓနစ်ပါး လွတ်ပြီးတော့ အဲဒီ နိဗ္ဗာန်ထဲကို စိတ်ကျရောက်နေတာပေါ့။ ဖိုလ်ဇောတွေ စောနေတော့ မဂ်နောက်ကျတဲ့ ဖိုလ်ဇောကတော့ မပြောပလောက်ဘူး။ နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်ဟာကိုး။ နောင်နိဗ္ဗာန်အာရုံပြုပြီးတော့ သွားတာ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ခံစားနေတာပေါ့။

အဲဒါကို ဝိမုတ္တိရသာ နိဗ္ဗာန်ခေါ်တာပေါ့။ ဝိမုတ္တိနိဗ္ဗာန်နဲ့ ကိလေသာလွတ်တဲ့ အရသာလေး

တစ်ခုပါပဲ။ ဝိမုတ္တိရသာနိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘယ်လို တုံး တဲ့။ အဲဒီကိလေသာတွေ ချုပ်နေတယ်။ ကိလေသာ တွေ မဖြစ်ဘဲနဲ့ ချုပ်ငြိမ်းနေတဲ့ အဲဒီအရသာလေး။ မိမိဉာဏ်ထဲမှာ ခံစားနေရတာ ဝိမုတ္တိရသာ နိဗ္ဗာန် ပါပဲတဲ့။ ဝိမုတ္တိရသောတိ-ဝိမုတ္တိရသာမည်သည် ကား၊ ဝိမုတ္တိချမ်းသာသည်ကား၊ ကိလေသာ- ကိလေသာတို့မှ၊ မုစ္စနရသော-လွတ်တဲ့ ချမ်းသာပဲ တဲ့။ ကိလေသာဆိုတာ ကိုယ်စိတ်ကို ပူလောင်စေတဲ့ သဘောက ကိလေသာကိုး။ လောဘတွေ ဒေါသတွေ မာနတွေပေါ့လေ။ အဲဒီ အကျယ်တဝင့်ကတော့ ရှေးရှေးက ဓမ္မကထိကဟောလို့စုံနေပြီ၊ ဘုန်းကြီးက မဂ်ဝင်ပုံလေး ဘာလေး မှန်ကန်တဲ့အကြောင်း ဟောပြုရုံပဲ ရှိတာပဲ။ အဲဒီသစ္စာလေးပါးသို့ ရောက် တယ်ဆိုတာ နားမလည်တော့ ပြေးဝင်တယ်ဆိုတာ လဲ နားမလည်ဘူး။ အဲဒါကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ အဖွင့် မဟာဋီကာက စတ္တာရိသစ္စာနိပါပုဏာတိတဲ့။ သစ္စာလေးပါးသို့ ရောက်၏တဲ့။ ဉာဏေက ပဿတိ အတ္ထောတဲ့။ ဉာဏေက-မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပဿတိ- မြင်လာတာပါပဲတဲ့။ ဉာဏ်နဲ့မြင်လာတယ်တဲ့။

သင်္ခါရတရားတွေကမမြဲဘူး။ သင်္ခါရ ချုပ် ငြိမ်းတဲ့ခန္ဓာမျိုး မဖြစ်တဲ့သဘော၊ မဖြစ်တော့ မပျက်၊ မပျက်တော့ မြဲနေတာပေါ့၊ ဖြစ်ပြီးရင်ပျက်ရမယ်၊ နိဗ္ဗာန်ကတော့ ခန္ဓာငါးပါးမဖြစ်တော့ မြဲနေတာပေါ့၊ ဖြစ်ပျက်ရပ်စဲသွားတာပေါ့။ အဲဒါကို မဂ်ဝင်တယ်တဲ့၊ ဒါကို ဘုန်းကြီးတို့ ဆရာတော်ကြီးက ဇေတဝန်ဆရာ တော်ကြီး အနိစ္စကိုမြင်မှ အနိစ္စထင်၊ အနိစ္စကိုထင်မှ မဂ်ဝင်တာပဲတဲ့၊ မမြဲတဲ့ သင်္ခါရတရားတွေကို ဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတော့ မမြဲ။ မဖြစ်မပျက်တာတွေကို ကိုယ့် စိတ်မှာထင်နေတာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်တယ်တဲ့၊ ပါဠိတော် ရှိတာပဲ၊ ဒါအနိစ္စနဲ့ဝင်တာ၊ ဒါကို သဂြိုဟ်အဋ္ဌကထာ မှာလဲ အနိစ္စနဲ့ဝင်ပုံ၊ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခတဲ့၊ အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခဆိုတာ အနိမိတ္တက နိမိတ်မထင်တာပေါ့၊ ယောဂီမှာ ဖြစ်တယ်ပျက်တယ်၊ ဖြစ်တယ် ပျက်တယ်

လို့ အားထုတ်တော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တွေ ရောက်နေ တယ်ပေါ့လေ။ မဂ်ဝင်ခါနီးတော့ ဥဒယဗ္ဗယ စပြီး တော့ ဖြစ်တယ်ပျက်တယ်ကနေပြီး ဘေးတွေ မြင် တော့ အပြစ်တွေမြင် ငြီးငွေ့ပြီးဉာဏ်တွေ တက်သွား တယ်ပေါ့လေ။ ဉာဏ်တွေက တဟုန်ထိုး တက်သွယ် တယ်။ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာကနေပြီး မဂ်ထခါနီးကျ တော့ တဟုန်ချင်းဖြစ်ပျက်တာ။ အဲဒီဖြစ်ပျက် ရပ်စဲ သွားတာပေါ့။

အနိမိတ္တဆိုတာ မြင်တယ် ပျက်တယ် နိမိတ် မထင်တော့ဘူး။ မဖြစ်မပျက်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ထဲကျသွား တာ။ နိမိတ်ချုပ်သွားတာ။ ဖြစ်ပျက်တဲ့ သင်္ခတနိမိတ် မဖြစ်မပျက်နိဗ္ဗာန်ထဲ စိတ်ကကျသွားတာကို အနိမိတ္တ ဝိမောက္ခတဲ့။ အနိမိတ္တဆိုတာ နိမိတ်မထင်တော့ဘူး ပေါ့။ ဘယ်ရောက်သွားလဲ။ ဝိမောက္ခဆိုတာ နိဗ္ဗာန် ပေါ့လေ။ အနိမိတ္တဝိမောက္ခ နိဗ္ဗာန်ရတယ်ပေါ့။ အနိစ္စ နဲ့ဝင်တဲ့ယောဂီ၊ ဒုက္ခနဲ့ဝင်တဲ့ယောဂီက ဝေဒနာတစ်ခု ပေါ်လို့ ဒုက္ခ ဒုက္ခနဲ့ ဒုက္ခအမြင်ထင်နေတာပေါ့။ အဲဒီ ဒုက္ခထင်အောင်ပဲ မှတ်နေရတာ။ နာတယ် နာတယ် တဲ့ ကိုက်တယ် ကိုက်တယ်။ မူးတယ် မူးတယ် အစရှိ သည်ဖြင့် ယောဂီက မှတ်နေတာကိုး။ မှတ်ပါများ တော့ ဆင်းရဲထင်လာရော၊ ထင်ပါများတော့ အဲဒီ ဒုက္ခတွေကို ခန္ဓာကိုယ်မှာလည်း အာရုံမပြုတော့ဘဲနဲ့ အဲဒီချမ်းသာမှုနိဗ္ဗာန်ထဲ ကျရောက်သွားရော၊ ချမ်း သာမှုထဲကျရောက်သွားတော့ အဲဒါ မဂ်ဝင်တယ်တဲ့။ မဂ်ရပြီ ဖိုလ်ရပြီ။ ချမ်းသာမှုတွေဖြစ်တာ၊ ချုပ်ငြိမ်း သွားတာ မဂ်ပဲ။ ချမ်းသာမှုတွေဖြစ်တာ ဖိုလ်ပဲလို့ စိတ်ကူးဉာဏ်မှာ မဂ်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဖိုလ်ကို သော် လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသော်လည်းကောင်း၊ ပယ်ပြီးသော ကိလေသာတို့ကိုသော် လည်းကောင်း၊ မပယ်ရသေးသော ကိလေသာကို သော်လည်း ကောင်း၊ တစ်ခုကိုသော်လည်းကောင်း၊ နှစ်ခုကိုသော် လည်းကောင်း ဆင်ခြင်တာ မဂ်ဖိုလ်ရတယ်တဲ့။ မဆင်ခြင်ဘဲနဲ့ ချုပ်တာက သမာဓိချုပ်လည်း ရှိတာ

ကိုး။ သမာဓိချုပ်ကတော့ သိသာသားပဲ။ မဂ်ချုပ်နဲ့ တော့ တယ်မသိသာဘူး။ အဲဒါ ဆရာက ဟုတ်သည် မဟုတ်သည် ယောဂီလျှောက်တာကို နားထောင်ပြီး တော့ ဆုံးဖြတ်ရတာပေါ့။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဘုန်းကြီး တို့ သထုံဆရာတော်ကြီးက ဒုက္ခထင် သုခကိုမြင်မှ မဂ်ဝင်တာပဲတဲ့။

သွားရာ လာရာ ထိုင်ရာ လျောင်းရာ ဝတ်ရာ စားရာ ဖြစ်ပျက်တဲ့ ဒုက္ခထင်တဲ့ ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခက အခုဖြစ်လိုက်၊ အခုပျက်လိုက်၊ အခု ပျောက်လိုက်၊ အခုပေါ်လိုက်၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဟာ မမြဲပါလား။ ဖြစ်တဲ့ ပျက်တဲ့သဘောတရားက နှိပ်စက်နေတာ။ ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာ ဖြစ်ပျက်တဲ့သဘော မဖြစ်ပါနဲ့။ မပျက်ပါနဲ့လို့ ကိုယ့်အလို ကိုယ့်သဘော ကိုယ့် အကြိုက်မလိုက်တာ အနတ္တသဘောပါလား။ အဲဒီလို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တထင်နေမှ ပူတာ၊ အေးတာ ပျောက်သွားတာ။ ဒါက သာမညပေါ့လေ။ သမ္မသန ဉာဏ်ကျတော့ အနုစိတ်လာတာကို ဖြစ်ပျက်တွေ ဖြစ်ပျက်တွေချုပ်မယ်၊ ဒုက္ခတွေ ထင်မယ်။ အဲဒီဒုက္ခမှ သင်္ခါရဒုက္ခပေါ့လေ။ အဲဒီဒုက္ခတွေထင်လာမှ နိဗ္ဗာန် ကိုကျသွားတာ။ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခတဲ့။ အပ္ပဏိ ဟိတဝိမောက္ခဆိုတာ ဒုက္ခထင်နေတဲ့အခါမှာ ယောဂီ က ဘာမှတောင့်တခြင်းမရှိဘူး။ ခန္ဓာမှာ ဘာမှ တောင့်တခြင်း မရှိတော့ဘူး။ တောင့်တခြင်းမရှိဘဲနဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့ ကျရောက်သွားတာကို အဲဒါအပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခတဲ့။

အပ္ပဏိဟိတဆိုတာ တောင့်တတာ၊ တဏှာ ရာဂအားဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဘာမှသူ့မှာ တောင့်တ ခြင်း မရှိတော့ဘူး။ ဒုက္ခသာ အမြဲထင်နေတာပေါ့။ ဒုက္ခထင်တော့ ဉာဏ်တက်သွားတာ။ အထက်ဉာဏ် တို့ ဘာတို့ပေါ့လေ။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ အပ္ပဏိဟိတ ဝိမောက္ခတဲ့။ တောင့်တခြင်းမရှိဘဲနဲ့ ဒုက္ခပြီးတော့ မဂ်ဝင်သွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်။ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခနဲ့ ဝင်တယ်တဲ့။ ဒုက္ခဝင်တယ်လို့ ဆိုရမယ်ပေါ့။ အဲဒါ

ကြောင့် မို့ ပါဠိတော်နဲ့ အဋ္ဌကထာနဲ့ပေါ့လေ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ဆရာတော်ကြီးက ဒုက္ခထင်၊ သုခကိုမြင်မှ မဂ်ဝင်တာပဲတဲ့။ ဒီဒုက္ခတွေ မြင်အောင် လို့ ယောဂီတွေ တရားအားထုတ်နေရတာ။ မြင် တယ်၊ ကြားတယ်၊ နံတယ်၊ စားတယ်၊ ထိတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်နဲ့ ဒါက ဒုက္ခနဲ့ထင်ပုံ။

အနတ္တနဲ့ထင်ပုံကတော့ ပဉ္စကုန္ဒေ-ငါးပါး သောခန္ဓာတို့ကို၊ အနတ္တ တော-အလိုမကျ အစိုးမရ ဟု၊ ပဿန္တာ-ရှုမြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အန လောမိကခန္ဓိ- အနလောမဉာဏ်ကို၊ ပဋိလဘတိ- ရ၏။ ပဉ္စနန္ဒခန္ဓာနံ-ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့၏၊ နိရောဓော-မဖြစ်ဘဲနဲ့ချုပ်ငြိမ်းသွားခြင်းသည်ကား၊ ပရမတ္ထ-အလွန်မြင့်မြတ်သော၊ နိဗ္ဗာနန္တိ-နိဗ္ဗာန် တည်းလို့၊ ပဿန္တာ-မြင်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သမ္မတ္တနိယာမံ-အရိယာမဂ်သို့၊ ဩက္ကမတိ-သက်ဝင် ၏တဲ့၊ အနတ္တနဲ့ဝင်ပုံ၊ အနတ္တ အနတ္တ အနတ္တ ကိုယ့် အလိုမလိုက်၊ ကိုယ့်အကြိုက်မလိုက်၊ အနတ္တနဲ့ ထင် နေရာက ဖြုတ်ခနဲဆိုရင် ဟိုး ငြိမ်သက်တဲ့ ပရမတ္ထ နိဗ္ဗာန်ထဲ ကျရောက်သွားတယ်ပေါ့၊ သဂြိုဟ်ကလဲပဲ သုညတ ဝိမောက္ခတဲ့၊ သုညတဝိမောက္ခဆိုတာ သုည တ-ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အထင်တရားတွေ ဆိတ်သုဉ်း ပြီးတော့ ကိုယ်လဲမထင်၊ ငါလဲမထင်၊ ယောကျ်ား လဲမထင်၊ မိန်းမလဲမထင်၊ ပရမတ်တရား၊ ရုပ်နာမ် တွေအပျက်တွေ ထင်နေတာပေါ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သုဉ်းဆိတ်တာ မထင်တာ ပြောတာပေါ့။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မထင်တာကို သုညတလို့ခေါ်တယ်၊ အဲဒါ သုညတက ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမထင်တာ၊ ဝိမောက္ခ နိဗ္ဗာန်၊ နှစ်ခုစပ်တော့ သုညတနိဗ္ဗာန်သို့ ကျရောက် သွားတယ်၊ အနတ္တနဲ့ ဝင်တာပေါ့လေ။

ဒါကို ဆရာတော်ကြီးက အနတ္တထင် ပရမတ် ကို မြင်မှ မဂ်ဝင်တာပဲတဲ့၊ ဒါ မဂ်ဝင်ပုံပေါ့၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တနဲ့ သုံးခုပေါ့လေ။ မဂ်ဝင်ပုံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ပါဠိတော်၌ တောလေးဆယ်နဲ့ မဂ်ဝင်ပုံအကျယ်ကြီး

ဟောထားတာပဲ၊ အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်သို့ကျရောက်သွားပုံ၊ အဲဒါကို သုညတဆိုတော့ ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့ မထင်တော့ ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း အတ္တဒိဋ္ဌိ အနုသယ ကိလေသာတွေ ဒီဘက်ကပြတ်သွားတာပေါ့၊ ဒီဘက်က အကြောင်း တွေ ပြတ်တယ်၊ အကြောင်းပြတ်တော့ အကျိုးအန္ဓာ နာရပ်မဖြစ်တဲ့နိဗ္ဗာန်သို့ ကျသွားတာပေါ့လေ၊ အဲဒါ နိဗ္ဗာန်။ အနုပ္ပါဒနိရောဓ ဆိုတာ မဖြစ်တဲ့နိဗ္ဗာန်ကို ကျသွားတယ်၊ အဲဒါကို အနုပ္ပါဒနိရောဓတဲ့၊ အစ္စန္တ နိရောဓဆိုတာက ဘုရားရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် နောင်ကိုဘယ်အခါမှ ခန္ဓာအသစ် မဖြစ်တော့ဘူး၊ အေးငြိမ်းချမ်းသာနေတာ၊ အမြဲတမ်း ငြိမ်းအေး နေတာပေါ့လေ၊ ဘယ်အခါမှ ပျက်စီးခြင်းမရှိတော့ ဘူး၊ ဥပ္ပါဒနိရောဓ အသင်္ခတ တရားတွေ ဖြစ်ချုပ်၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓ သင်္ခတတရားတွေကြောင့် ကံကိလေ သာချုပ်၍ အကျိုးခန္ဓာနဲ့မဖြစ်တဲ့ ချုပ်တဲ့အချုပ်မျိုး၊ အနုပ္ပါဒနိရောဓမဂ်ချုပ်၊ အစ္စန္တနိရောဓ က အဲဒီဘုရား ရဟန္တာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတဲ့နောက်ကို ဘဝတစ်ဖန် ခန္ဓာ မဖြစ်ဘဲနဲ့ ငြိမ်းအေးပြီးတဲ့သဘောကို အစ္စန္တနိရောဓ တဲ့၊ အဲဒီသုံးပါး ရှိတယ်လို့မှတ်ထားပေါ့။

ဝိပဿနာတရားကို ဟောပြောတတ်တဲ့ သူတော်ကောင်းတဲ့၊ ဝိပဿနာတရားကို ဟောပြော တယ်ဆိုတာက ဘုန်းကြီးဖြစ်စေ၊ ဒကာ ဒကာမ ဖြစ် စေ၊ သီလရှင်ဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေပေါ့လေ ဘယ်သူဖြစ် ဖြစ်ပေါ့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို မှန်မှန် ကန်ကန် သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်လာတဲ့အတိုင်း ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်-ပါဠိတော်လာတဲ့အတိုင်း၊ နောက် ဗာဟိယသုတ်လာတဲ့အတိုင်း၊ သို့မဟုတ် မာလုကျ သုတ်လာတဲ့အတိုင်း အဲဒီတရားတွေ မှန်မှန်ကန်ကန် ဟောတတ်ရင် ဒါ သပ္ပရိသသူတော်ကောင်းပါပဲ။ ဘုန်းကြီးမှရယ်လို့ မဟုတ်ဘူးပေါ့လေ၊ သဒ္ဓမ္မ- သာဝနဆိုတာက သူတော်ကောင်းတွေ ဟောတဲ့ တရားကို အကြိမ်ကြိမ်အဖန်ဖန် နာကြားရမယ်တဲ့၊ ဒါ သဒ္ဓမ္မသာဝန ပေါ့လေ၊ ယောနိသော မနသိကာရ

-ဆိုတာကတော့ အခုလို ၁၀-မိနစ် ၁၅-မိနစ် နာရီဝက် တစ်နာရီ အစရှိသည်ဖြင့် ကိုယ့်အိမ်မှာ မနက်ထတဲ့အခိုက်၊ ညခင်းဝတ်တက်ပြီး မေတ္တာပို့ အမျှဝေပြီးတဲ့နောက်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ပေါ့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ထိုင်လို့ရှိရင် ပါရမီထူးရှိက အဲဒီ ယောနိသော မနသိကာရနဲ့လဲပဲ မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်တယ်တဲ့၊ ဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိယာဆိုတာ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး အားလျော်တဲ့ အကျင့်တဲ့၊ အိမ်မှာပလိဗောဓ များတဲ့ သားတွေ သမီးတွေ လုပ်နေကိုင်နေတဲ့ကြားက ဒီတစ်ခါ မင်းကွန်းကျောင်းတိုက်ထဲ ဓမ္မာရုံထဲ သွား ပြီးတော့ တရားအားထုတ်တော့မယ်လို့ ကိုယ့်စိတ် ကို ကိုယ်ပိုင်းဖြတ်တာဟာ ဒါဓမ္မာနု ဓမ္မပဋိပတ္တိအင်္ဂါ လဲ ပါတယ်ပေါ့၊ တကယ်တမ်း အားထုတ်တော့မယ် ဆိုပြီး လာပြီး ပလိဗောဓ ဖြတ်တောက်ပြီးလာတဲ့ သဘောပေါ့လေ။

အဲဒီလို အင်္ဂါလက္ခဏာလေးပါးနှင့်ပြည့်စုံရင် ယခုဘဝမှာ မဂ်ဖိုလ် ရနိုင်တယ်တဲ့၊ လိုရင်းကတော့ ယောနိသော မနသိကာရဖြစ်အောင် ဘုန်းကြီးက အနည်းငယ်မျှ သင်တန်းပြလိုက်မယ်ပေါ့၊ ထိုင်တတ် သလို ထိုင်၊ ဘယ်ဘက်လက်ကအောက်ကထား၊ ညာဘက်လက်ကအပေါ်တင်၊ မျက်စိကို သိပ်မမှိတ် လွန်းဘဲထား၊ မှိတ်အားလွန်းရင် အိပ်ငိုက်တယ်၊ ဖွင့်အားကြီးတော့ မျက်စိညောင်းတယ်၊ ခပ်မှိန်းမှိန်း ခပ်မှေးမှေးထား၊ ထားပြီးတော့ တရားနှလုံးသွင်း ရမယ်၊ တရားနှလုံးသွင်းတယ်ဆိုတာက ခုနက ဘုန်းကြီးတို့ ပေးမယ်ဆိုရင် ရှိသေးတာပေါ့လေ၊ အချိန်မရတော့ဘူး၊ အသက်တွေဘာတွေ စွန့်ပြီး တော့ အဟုတ်တကယ်တမ်း တရားအားထုတ်မှ ပေး တော့မယ်၊ အခုတော့ အချိန်က တစ်နာရီပဲကျန်တော့ တယ်ကိုး၊ ငါးနာရီ ဆိုရင်တော်ရမှာကိုး၊ အားထုတ်စ အခါက ဘဲဥအစရှာမရသလို ဖြစ်နေတတ်တယ်၊ အဲဒီတော့ မှတ်စရာအာရုံခြောက်ပါးက တစ်ခုမှ မပေါ်လို့ရှိရင် ဒါတော့ ဆရာတော်ကြီးတော့ မပေး

ပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးတို့အားထုတ်လို့ ကိုယ့်ဉာဏ်မှာ ပေါ်လို့ ထည့်ပေးတယ်ပေါ့လေ၊ ကိုယ့်ဉာဏ်မှာ ကိုယ်ပေါ်လို့ ထည့်ပေးတယ်ပေါ့လေ။

အဲဒါ ထွက်တဲ့လေ၊ ဝင်တဲ့လေ၊ ရှူတဲ့လေ၊ ရှိုက်တဲ့လေကို သူ့သဘောအတိုင်း သူ့ဘာသာလေး ရှုရင်း သာသာလေးမှတ်။ ခပ်ဖြည်းဖြည်းလေး ရှုရင်း ခပ်ဖြည်းဖြည်းလေးမှတ်။ ခပ်ပြင်းပြင်းရှုရင် ခပ်ပြင်း ပြင်းလေး မှတ်။ သူ့သဘာဝအတိုင်း သူ့ရှုနေတာ ခပ်ရှည်ရှည်လေးရှု ခပ်ရှည်ရှည်လေးမှတ်၊ အဲဒါ ဝါယောဓာတ် ရုပ်ထင်အောင်မှတ်၊ ဝါယောဓာတ်ရုပ် ဆိုတာ ပရမတ်ကိုး၊ အဲဒီ ပရမတ်ရုပ်ကို ထင်အောင် မှတ်ရုံပါပဲ၊ အထူး ဂရုစိုက်ပြီးတော့ ရှူးရှဲရှူးရှဲ ဒီလောက်လဲ မလုပ်ရပါဘူး၊ ကိုယ့်သဘော မဟုတ် ဘူး၊ ဒါကိုယ့်သဘောဖြစ်နေမယ်၊ ဖြစ်အောင်လဲ မကြံနဲ့၊ ဖြစ်အောင်ကြံတော့ လောဘ၊ ပျက်အောင်လဲ မကြံနဲ့၊ ပျက်အောင်ကြံတော့ ဒေါသတဲ့၊ ဖြစ်ပျက် မမြင်တော့ မောဟတဲ့၊ အတိတ်ကိုလဲ မကြံရဘူးတဲ့၊ အတိတ် ရုပ်နာမ်က ချုပ်သွားပြီ၊ အနာဂတ်ကိုလဲ မကြံရဘူးတဲ့၊ အနာဂတ်ရုပ်နာမ်က မဖြစ်ပေါ်သေး ဘူး၊ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်ထင်အောင် ရှုရမယ်တဲ့။ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်ဆိုတာက နှာမှာပေါ်တဲ့ထွက်လေ ဝင်လေ၊ သို့မဟုတ် နားတစ်ခုခုပေါ့လေ၊ မျက်စိမှာ ပေါ်တယ်၊ နားမှာပေါ်တယ်၊ နှာခေါင်းမှာပေါ်တယ်၊ လျှာမှာ ပေါ်တယ်၊ ကိုယ်မှာပေါ်တယ်၊ အခုတော့ ထိုင်နေတဲ့နေရာမှာ ပေါ်တယ်လေ၊ အဲဒါက ကာယာ နုပဿနာ ရုပ်တရား နာမ်တရားနှစ်ပါးတို့တွင် ဘုန်းကြီးတို့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာမှာ ပါတယ်၊ ဆရာတော်ကြီးလဲ အမိန့်ရှိတယ်၊ ရုပ်ကို ကြပ်ကြပ် အားထုတ်၊ ရုပ်ကို ကြပ်ကြပ်မှတ်ရမယ်။

ရုပ်တရားက ကြမ်းတမ်းတယ်တဲ့၊ သိလွယ် တယ်တဲ့၊ နှေးတယ်တဲ့၊ နာမ်တရားဆိုတာက လျင်မြန်တယ်တဲ့၊ သုခုမ အပါကဋ္ဌတာတဲ့၊ မထင်ရှား ဘူးတဲ့၊ သူ့ကိုထင်လာမှ ပေါ်လာမှ စိတ်ကျရောက်မှ

မှတ်ရမယ်တဲ့၊ အဇ္ဈတ္တရုပ်ကို ကြပ်ကြပ်မှတ်တဲ့၊ ဗဟိဒ္ဓရုပ် အပြင်ကအသံတွေ ဘာတွေက စိတ်ကျ ရောက်မှ ထင်လာမှ မှတ်ရမယ်တဲ့၊ အဇ္ဈတ္တရုပ်ကို ကြပ်ကြပ် မှတ်ရမယ်တဲ့၊ အဲဒီလိုနေပြီးတော့ မှတ် နေရမယ်၊ ဒီလိုမှတ်ပါများလာတော့ နာမ်တရားလဲပဲ သယမေဝပါကဋာတဲ့၊ အလိုလိုထင်လာမယ်တဲ့၊ နာတယ်၊ အောင့်တယ်၊ ဖဿတို့ ဝေဒနာတို့ မြင်မှု ကြားမှု ထိသိမှုတွေ ဝိညာဏ် ခြောက်ပါး တစ်ပါးပါး အလိုလို ထင်လာမယ်တဲ့၊ အလိုလိုထင်လာမယ့် နာမ်တရားကိုသာတွေ့ဖို့ အရေးကြီးတယ်တဲ့၊ နာ အောင် အောင့်အောင် မူးအောင် ဝေအောင် လုပ် မယူရဘူးပေါ့၊ သူ့အလိုလိုပေါ်ရင် မှတ်တဲ့၊ မှတ် သော်လဲပဲ အင်မတန်နာကျင်ကိုက်ခဲလို့ရှိရင် ရွှေ့ရင် လဲ ရွှေ့တယ် ရွှေ့တယ်လို့မှတ်၊ မှတ်ပြီးမှလဲ ရွှေ့ရ မယ်တဲ့၊ မမှတ်ခင်ရွှေ့တော့ ဣရိယာ ပုတ်တစ်ခုကို ဣရိယာပုတ်တစ်ခုက လွမ်းသွားတော့ ခုနက ဒုက္ခ အမှန် အထင်တော့ဘူးတဲ့၊ ဒုက္ခအမှန် မထင်တော့ ဒုက္ခဆိုတဲ့ ဆင်းရဲနဲ့ နိဗ္ဗာန် မဝင်နိုင်တော့ဘူးပေါ့။ မြင်တော့မြင်တယ်မှတ်၊ မြင်သောခဏ မြင်တယ် မှတ်လိုက်၊ အားထုတ်ပုံကို ပြတာပဲ၊ ရှုတယ် မှတ် တယ် ပွားများတယ် အားထုတ်တယ် နှလုံးသွင်း တယ်ဆိုတာ အတူတူပါပဲ။ ကြားတော့ ကြားတယ် မှတ်၊ အသံနဲ့ကြားတာ နှစ်ခုထင်ရင် ရုပ်နာမ် ထင် တာပဲ၊ အသံကတစ်ခု၊ ကြားတာက တစ်ခု၊ နှစ်ခု ထင်ရင် ရုပ်နာမ်ထင်တာပဲ၊ အဲဒီလိုထင်တာ ရုပ်နာမ် ထင်တယ်ခေါ်တယ်၊ အဲဒါ ရုပ်နာမ်ထင်တဲ့အခိုက်မှာ ဒီလိုပဲ နှစ်ခု နှစ်ခုထင်နေတာပဲ၊ နောက် တစ်ညာဏ် တက်သွားတော့ မျက်စိကြည်တော့ အဆင်းထင် တယ်၊ အဆင်းကြောင့် မြင်တယ်၊ မျက်စိကြည်တာ က ရုပ်၊ အဆင်းထင်တာကရုပ် အဲဒီနှစ်ခု ပေါင်း ဆုံခြင်းကြောင့် မြင်မှုကလေး ပေါ်လာတယ်၊ သူက အကျိုးမျက်စိနဲ့ အဆင်းကအကြောင်း၊ အကြောင်း ကြောင့် အကျိုးတရားမြင်မှုပေါ်လာတယ်၊ အဲဒီ

မြင်တဲ့အခိုက်မှာ မြင်တဲ့ သဘောလေးက လူတွေ နတ်တွေ သိကြားတွေ မြဟွာတွေ ဖန်ဆင်းလို့ မြင်ရ တာမဟုတ်ဘူး၊ သူ့အကြောင်းကြောင့် သူ့အကျိုး လေးဖြစ်ပါလား သိတာ၊ ကြားတဲ့အခါ ကြားတယ် မှတ်၊ အသံထင်လို့ နားကြားတာပေါ့လေ၊ အသံနဲ့ နားအကြည်ဓာတ် ရုပ်၊ ကြားမှုက အကျိုး၊ အဲဒီလို အကြောင်းအကျိုးထင်ကာ စုဋ္ဌသောတာပန်ဖြစ် တယ်။

နာမရူပပရိစ္ဆေဒညာဏ်ရယ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ညာဏ်ရယ်၊ ဒီနှစ်ပါးထင်လို့ရှိရင် သာသနာတော်မှာ ထောက်ရာ တည်ရာ မှီရာ ကိုးကွယ်ရာ အားထားရာ ဂတိမြဲသောကြောင့် စုဋ္ဌသောတာပန်လေး ဖြစ်တယ် တဲ့။

ဂတိမြဲသောကြောင့် တယ်အကျိုးကြီးပါလား တဲ့၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိပြီး ရုပ်နာမ်ထင်သ ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကိုလဲ ပိုင်းခြား၍ သိပါတယ်တဲ့၊ အကြောင်းအကျိုးထင်သဖြင့် သမုဒယသစ္စာရော သိပါတယ်တဲ့၊ ဒုက္ခ သစ္စာ သမုဒယသစ္စာနှစ်ပါး တို့၏ ချုပ်သွားတဲ့ နိရောဓသစ္စာကိုလဲ နောက် မှတ် ရင်းမှတ်ရင်း တဖြည်းဖြည်းသိလာပါလိမ့် မယ်တဲ့၊ ဒါမှမဟုတ် ဒီမှတ်ညာဏ်ထင်ရုံမျှနဲ့ စုဋ္ဌသောတာပန် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်တဲ့။

အဲဒါ ဆက်ပြီးအားထုတ်တော့ သမ္မသန ညာဏ် ကုန်သွားတယ်၊ ပျောက်သွားတယ်၊ ကုန်သွား တယ်၊ ပျောက်သွားတယ်၊ အဲဒီလိုထင်ရင် သမ္မသန ညာဏ်တဲ့၊ အနိစ္စထင်မယ် ဒုက္ခထင်လို့ရှိရင် အနတ္တ ထင်မယ်ပေါ့လေ၊ သူ့သဘောအတိုင်းသူ အဲဒါ သမ္မ သနညာဏ်။ ကုန်သွားတာ တစ်ခုလုံး၊ ပျောက်သွား တာ တစ်ခုလုံး၊ အတွဲလိုက် အပေါင်းလိုက် အခဲလိုက် ထင်နေတဲ့သဘော၊ မှတ်ပါများတော့ မြင်ကာစ မြင်ပြီးပျောက်သွားတာ၊ ကြားကာစ ကြားပြီး ပျောက် သွားတာ၊ နှစ်ချက် နှစ်ချက်စလုံး ထင်တာ၊ ဥဒယဗ္ဗယညာဏ်ရောက်တယ်တဲ့၊ ဖြစ်တဲ့ ပျက်တဲ့

သဘော၊ အဲဒီဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ရောက်ရင်ပဲ အသက် တစ်ရာပင်မနေရသော်လဲ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား တွေ ပျက်တဲ့သဘောထင်ရင်ပဲ လူဖြစ်ကျိုးနပ်သွား ပါပြီတဲ့၊ ဘုရားသခင်က ပဋောစာရိဝတ္ထုမှာ ဟောထား တယ်၊ အဲဒါကြောင့်မို့ ဖြစ်တဲ့ ပျက်တဲ့သဘောကြောင့် အားထုတ်ဖို့ကောင်းတယ်၊ ဖြစ်တဲ့သဘော ပျက်တဲ့ သဘော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ထင်ရင် ဒီယောဂီဟာ ဆက်ပြီး အားထုတ်ရင် မဂ်ဖိုလ်ရတော့မယ်တဲ့။

အဲဒါကြောင့် ဖြစ်ပျက်တဲ့သဘော အနည်း ဆုံး ယုတ်စွာအဆုံး စူဠသောတာပန်ကနေပြီးတော့ သောတာပန် အလတ်စားရောက်အောင် အားထုတ်။

အဲဒီမှတစ်ဆင့် မဟာသောတာပန် ခုနစ်ဘဝ ခန္ဓာ နာမ်ရုပ် ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်သို့ ကျ ရောက်အောင် အားထုတ်ရမယ်တဲ့၊ အဲဒီ အဖြစ် အပျက်က တစ်ခါမှတ်ပါများတော့ ဖြစ်တယ် ပျက် တယ်၊ ဖြစ်တယ် ပျက်တယ်၊ နောက်တော့ သူ့ သဘာဝ ဖြစ်ပြီးမှပင် ပျက်သော်လည်း ယောဂီဉာဏ် မှာ ဖြစ်တာကို အာရုံမပြုတော့ဘဲ ပျက်တယ် ပျက် တယ်လို့ အပျက်ကို စိတ်ကျရောက်နေတော့တာပဲ၊ ဉာဏ်က တက်လာတဲ့အခါမှာ ဖြစ်တဲ့သဘောကို အာရုံမပြုတော့ဘူး၊ သဘာဝဓမ္မကတော့ ဖြစ်ပြီးမှ ပျက်တာပဲ၊ သို့သော်လည်း ဉာဏ်က တက်လာတော့ ဖြစ်တဲ့သဘောကို သူ့အာရုံမပြုနိုင်တော့ဘူး၊ အပျက် ကြီးပဲ စိတ်က ရောက်နေတော့ ပျက်တာကို ရှုမှတ်တဲ့ စိတ်ပဲ၊ ဒါပဲရှိတော့တာပဲ၊ ဘယ်အာရုံကျကျ ကျသမျှ အာရုံဟာ အပျက်ကြီးပဲ၊ သူ့ဉာဏ်မှာ ထင်နေတော့ တာပဲ၊ အဲဒါက အာရုံရော စိတ်ရောအတွဲလိုက် အပေါင်းလိုက် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့်ပေါ့လေ၊ အတွဲ လိုက် အတွဲလိုက် သူ့ဟာနဲ့သူ မှတ်ချက်ကုန်သွား တယ်၊ နောက် မှတ်ချက်တွေကို ကုန်တယ်ထင်ရင် ဘင်္ဂဉာဏ်တဲ့၊ အဲဒီဘင်္ဂဉာဏ် အခြေပြုပြီး တစ်ကိုယ် လုံးအားလုံးကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် အာဒိနဝဉာဏ် ဘယ်ဘုံဘဝ ဘယ်ဌာနမှာမှ ကောင်းတယ်မထင်ဘူး၊

အပြတ်ချည်းပဲ မြင်မှာပဲ၊ အဲဒါ ပဟာနပရိညာတဲ့၊ မူလနာမ်ရုပ်အပိုင်းအခြားထင်တာ ဉာတပရိညာတဲ့၊ သမ္မသနဉာဏ်ဖြစ်တဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တထင်ရာမှ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အဖြစ်အပျက် ထင်လာတယ်၊ ဒါက တိရဏပရိညာတဲ့၊ ပဟာနပရိညာကျတော့ ကိလေ သာ လုံးလုံးပယ်ရော။

အဲဒီကနေပြီး ဟိုနိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် မြင်တော့ တာပဲလေ။ ကိလေသာလုံးလုံးပယ်တော့ နိဗ္ဗာန်နဲ့ နီးစပ်သွားပြီ။ သေမင်း မမြင်နိုင်တော့ဘူးတဲ့။ ပါဠိ တော်မှာ ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဘင်္ဂဉာဏ်ပျက်၊ ပျက်တယ်ထင် ပြီးတော့ အဲဒီ အပျက်ကိုပင်လျှင် ဘေးကြီးထင်လာတယ်ပေါ့လေ။ မမြဲဆင်းရဲ အလို မကျ အစိုးမရ ပျက်တဲ့သဘောတွေထင်ပြီး အပျက် ကိုပဲ ဘေးကြီးထင်လာတာ။ အဲဒါ ဘယဉာဏ်ဖြစ် တယ်။ ကြောက်မက်ဖွယ် ဖြစ်လာတာပေါ့။ ကိုယ် ခန္ဓာမှာ ပျက်နေတာမြင်တော့ ကြောက်မက်ဖွယ်ကြီး ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါ တစ်ချို့ယောဂီတွေ အဟုတ် ကြောက်လို့ နည်းနည်းလေး အသံကြားကတည်းက အဟုတ်ကြောက်မက်ဖွယ် ထင်လာတယ်။ ယောဂီဆို တာက ဉာဏ်နုနေတာကိုး။ ရှေးက ဘယ်လိုပင် မကြောက်သော်လည်းပဲ ဘင်္ဂဉာဏ်ဖြစ်လာတော့ အဟုတ်ကြောက်လာတယ်။ အချို့လည်း တစ် ယောက်တည်း မနေရဲတော့ဘူး။ ဟို အဖော်တွေနဲ့ သွားနေတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်က မကူးသေးရင်ပေါ့လေ။ အဲဒီဘင်္ဂဉာဏ်ကူးလို့ အာဒိနဝဉာဏ် အပြစ်တွေမြင် တော့ ပြန်ပြောင်းသွားပြန်ရော၊ ကိုယ့်ခန္ဓာ သူတစ်ပါး ခန္ဓာမှာ အပြစ်တွေမြင်ပြီး အပြစ်ကြီးပဲ မြင်နေတော့ တာပဲ။ မမြဲဆင်းရဲ အလိုမကျ အစိုးမရ ပျက်တဲ့ သဘောတွေ မြင်နေတာပဲ။ တောရွာနေပုဒ်မှာ ဒကာ တွေ ဒါယိကာမတွေ သူပုန်ဘေးကြောက်လို့ ရန်ကုန် တို့၊ မော်လမြိုင်တို့၊ မန္တလေးတို့ မြို့ကြီးပြကြီး သွားရင် အေးလိမ့်မယ်။ အေးလိမ့်မယ် ဖြစ်နေဘိသ ကဲ့သို့ ယောဂီမှာလည်း ထို့အတူပဲ၊ မိမိခန္ဓာကိုယ်မှာ

အပြစ် တွေမြင်တော့ ရန်ကုန်မြို့ကြီး၊ မန္တလေးမြို့ကြီးနဲ့တူတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ စိတ်ညွတ်နေတော့တာပဲ။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရင် အေးလိမ့်မယ်။ ခန္ဓာနာမ်ရုပ်ဟာ အပြစ်တွေများလာပါလား။ ဒီခန္ဓာရုပ်ကြောင့် ဒီလို ဖြစ်နေတာ။ ဒီခန္ဓာရုပ် မရှိရင် အေးမှာပဲ။ ကောင်းမှာပဲ။ ချမ်းသာမှာပဲလို့ ဉာဏ်မှာထင်နေတယ်။ နိဗ္ဗာန်မရောက်သေးသော်လည်းပဲ ရောက်ရင် အေးလိမ့်မယ်။ အေးလိမ့်မယ်။ ရန်ကုန်မြို့၊ မန္တလေးမြို့ မရောက်သေးသော်လည်း ရောက်ရင် အေးလိမ့်မယ်။ အေးလိမ့်မယ်။ ရန်ကုန်၊ မန္တလေးရောက်သွားတဲ့အခါ အေးသွားပြီးတော့ နေဘိသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်သို့ ကျရောက်သောအခါ အေးငြိမ်းသွားတော့တာပဲ။

အာဒိနဝဉာဏ်က အပြစ်တွေ မြင်ပါများတော့ ငြီးငွေ့လာတာပေါ့။ မပျော်မွေ့တော့ဘူး။ ယောဂီဟာ တမိုင်မိုင်တတွေတွေနဲ့ မပျော်မွေ့တော့ဘူး။ အဲဒါ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်တဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ ခန္ဓာငါးပါးကို မှတ်နေရတာ။ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ စားတယ်၊ ထိတယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်လို့ မှတ်နေရတာ။ အထက်တန်း တဖြည်းဖြည်း ဉာဏ်တက်သွားတော့ အထက်တန်းနိဗ္ဗိဒါဉာဏ်ရောက်သွားတယ်။ ငြီးငွေ့တော့ ဝိမုတ္တိဉာဏ်ဖြစ်လိမ့်မယ်တဲ့။ ကြည့်လိုက်ရင် ငြီးငွေ့စရာကြီးဖြစ်နေတယ်။ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ့်ဉာဏ်ထဲမှာပေါ့လေ။ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နဲ့ ကြည့်လိုက်ရင် ပျော်မွေ့စရာကြီးပေါ့။ ပျော်မွေ့လို့ မပြီးနိုင်ဘူး။ ဝိပဿနာဉာဏ်နဲ့ နိဗ္ဗိဒ္ဓဉာဏ် ရောက်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မပျော်မွေ့တော့ဘူး။ ကြည့်ချင် ရှုချင်တဲ့စိတ် လဲမရှိတော့ဘူး။ သွားချင်လာချင်တဲ့စိတ်လဲ မရှိတော့ဘူး။ ယောဂီမှ ဖြစ်တာ ပြောတာ၊ အဲဒီလိုဖြစ်နေတာ နိဗ္ဗိဒ္ဓဉာဏ်တဲ့။ နိဗ္ဗိဒ္ဓဉာဏ် မပျော်မွေ့တော့ အဲဒီလို ဘဝတွေ အဲဒီလို ဘုံတွေ ဌာနတွေ လွတ်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာတယ်။ လွတ်ချင်လာတယ်၊ ဘယ်ဘဝ ဘယ်ဌာနမှ မပျော်တော့ ဒီလို ဘဝတွေက လွတ်ချင်တဲ့စိတ်က အမြဲတမ်းပေါ်ပြီးတော့ နေတယ်။ ဟိုတောထဲ

တောင်ထဲ လူမရှိရာ သွားချင်တယ်။ စိတ်က တစ်ချို့ကလေးမလေးတွေ တရားအားထုတ်ရင် အိမ်တွေ ဘာတွေပြန်ချင်တယ်။ အဲဒါ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက လိုက်ပြီးတော့ ပို့ခိုင်းရတယ်။ ပို့တော့လဲပဲ အိမ်ကျဉာဏ်ထင်နေတာကိုး။ နေလို့မဖြစ်ဘူး။ ပြန်လာတယ်။ လွတ်ချင်အားကြီးတော့ ကြိုးစားတာပေါ့။

လုံ့လဝီရိယတွေ တက်ကြွပြီး ဟာဒီလိုနေလို့ မဖြစ်ဘူး။ ကြိုးစားပြီးတော့ အားထုတ်ရမှာပဲလို့ သဒ္ဓါတွေ လုံ့လတွေ ဝီရိယတွေ တက်လာတာ။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်တဲ့။ အနိစ္စတွေ ဒုက္ခတွေ သုခတွေ အသုဘတွေ ထင်ထင်ရှားရှား နေမထိ ထိုင်မထိ ရုပ်တစ်ခုခု၊ ဝေဒနာ တစ်ခုခု ထူးထူးခြားခြား ပေါ်လာတယ်။ အဲဒါပေါ်လာရင် မလျှော့ဘဲနဲ့ စူးစိုက် မှတ်ရင် အဲဒီက ဉာဏ်တက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်သို့ကျသွားတာပေါ့။ အဲဒီကျတော့ မလျှော့ရဘူး၊ နေမထိ ထိုင်မထိ ထူးထူးခြားခြား ဒုက္ခနဲ့ နိဗ္ဗာန်ဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့လေ။ အနိစ္စ နဲ့ဝင်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အနတ္တနဲ့ဝင်မယ့်ပုဂ္ဂိုလ်တော့ သာသာလေးပါပဲ။ ဒုက္ခနဲ့ဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ရုပ်တစ်ခု နာမ်တစ်ခု ထူးထူးခြားခြား မခံနိုင်အောင် မနေနိုင်အောင် နေမထိ ထိုင်မထိ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ အဲဒါ မလျှော့နဲ့။ လျှော့လိုက်ရင် ဉာဏ်တစ်ခါတည်း ကျသွားရော။ မလျှော့တမ်းဆိုရင် တစ်ခါတည်း တစ်ဟုန်တိုးတက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်သို့ ကျရောက်သွားတာပေါ့။ အဲဒီပဋိသင်္ခါဉာဏ်ကနေ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်သွားတာပဲ။ ဒီက ကျော်သွားတော့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မှာ သင်္ခါရတရားတွေကို ချစ်သည်လည်း မဟုတ်။ မချစ်သည်လည်းမဟုတ်။ သာသာကလေး မြင်ကာမျှ ကြားကာမျှ နံကာမျှ စားကာမျှ ထိကာမျှ သိကာမျှ ကွေးကာမျှ ဆန့်ကာမျှ ဒီလိုလေး ပရမတ်ကလေးထင်ရုံ ထင်ရုံကလေးပဲ မြင်နေတော့တာပဲ။ အဲဒီကျတော့ အားထုတ်ချင်စိတ်လဲ မရှိတော့။ မှတ်လဲ မှတ်ချင်တဲ့စိတ်လဲမရှိဘူး။ မမှတ်ဘူးလဲ မဟုတ်ဘူး။ သိသိပြီးတော့နေတာပဲ။ နူးနူးညံ့ညံ့

သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ပျော့ပျော့ပျောင်းပျောင်းလေးဖြစ်ပြီး တော့ သာသာအေးအေးလေး နေချင်တဲ့စိတ်က ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီလိုဉာဏ်မျိုး သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရောက်တဲ့ ယောဂီဟာ ဘုရားရဟန္တာအဆင့်နဲ့ ညီမျှတယ်တဲ့။

ဘုန်းကြီးတို့ ဆရာတော်ကြီး ခဏခဏ ဟောတယ်။ မြင်ကာမျှ ကြားကာမျှ ထိကာမျှ စားကာမျှ တော့ သိသိသာသာ မကပ်တော့ပဲကိုး။ နံကာမျှလေး၊ ကြားကာမျှလေး၊ ထိကာမျှလေး၊ ဒီစိတ်ကလေးနဲ့ နေတာကိုး၊ ဘယ်အာရုံကိုမှ ချစ်သည်လည်းမမူ၊ မုန်းသည်လည်းမမူ၊ မချစ်မမုန်း လျစ်လျူရှုပြီးနေတော့ သင်္ခါရပေက္ခာချမ်းသာတယ်တဲ့။ ချမ်းသာဆိုတာက ခြောက်ခုရှိတာကိုး။ ဝိပဿနာချမ်းသာ၊ သင်္ခါရပေက္ခာချမ်းသာ၊ မဂ်ချမ်းသာ၊ ဖိုလ်ချမ်းသာ၊ ဝိပဿနာချမ်းသာဆိုတာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ခါစ ပေါ်တဲ့ ရုပ်ရည်လေး ကြည်လင်လာတယ်။ မှတ်စိတ်ကလဲ ကောင်းပြီးတော့ ရုပ်ရည်ကို ပျော်ရွှင်နေတာပဲ။ အဲဒီဥဒယဗ္ဗယမှာဖြစ်တဲ့ အခိုက်ပေါ့လေ။ အဲဒီဉာဏ်က ကျော်တော့ တစ်မျိုးမျိုးဖောက်ပြန်လာတာပဲ။ တစ်မျိုးတည်းဖြစ်နေတော့လဲ ဒီဉာဏ် ဒီဉာဏ်ပေါ့။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကစပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်သေးရင် နိဗ္ဗာန်ကိုမျှော်ပြီးနေတယ်။ တစ်နေ့ နိဗ္ဗာန်ရနိုးနိုး နှစ်နေ့လဲ နိဗ္ဗာန်ရနိုးနိုး၊ အဲမဂ်မထသေးခင်ပေါ့လေ။ မဂ်ထလိုရှိရင် ပထမဟောတဲ့အတိုင်း အနိစ္စနဲ့သော် လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခနဲ့သော် လည်းကောင်း၊ အနတ္တနဲ့သော်လည်းကောင်း၊ အဲဒီကနေပြီးတော့ မဂ် ဝင်သွားတာပေါ့။ မဂ်ဝင်ရင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရောက်မယ်။ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်၊ အဲဒီကိုပြန်ပြီးတော့ ဒီဉာဏ်တွေက သဘောတွေ အတူတူပဲ။ အခိုက်အတန့်ဖြစ်တဲ့ဉာဏ် တော်ကြာတစ်မျိုး၊ တော်ကြာတစ်မျိုး၊ အောက်ဉာဏ်မှာတော့ နာမရပေက္ခာဉာဏ် ထင်အောင် တော်တော်အားထုတ်ရတယ်။ အကြောင်း

အကျိုးထင်အောင်လဲ တော်တော် အားထုတ်ရတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ထင်အောင်လဲ တော်တော် အားထုတ်ရတယ်။ အင်မတန်ကြာနေတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်ကျတော့လဲပဲ တစ်မျိုးပဲ။ ဘင်္ဂဉာဏ်အထက်ကိုတော့ အခိုက်အခိုက် ခုတစ်မျိုး ခုတစ်မျိုး ယောဂီဟာတယ်လဲမမှတ်ချင်တော့ဘူး။ အဲဒါတွေပဲ စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲမှာ မြင်ပြီးတော့နေတယ်။

သို့သော်လဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ဒီယောဂီဟာ မသိတော့၊ ပေါ့တော့တော့ လျှော့တော့တော့နဲ့ မှိုင်မှိုင်တွေတွေနဲ့ ဖြစ်နေတော့ တစ်ချို့လဲ အားမရကြဘူး ပေါ့လေ။ ယောဂီဉာဏ်သဘောကောင်းကောင်း မသိလို့ရှိရင် ယောဂီကလဲပဲ စိတ်ရှုပ်တယ်၊ စိတ်ညစ်တယ်၊ စိတ်ကောက်တယ်ဆိုပြီး အိမ်လဲပြန်သွားတတ်တယ်။ ဒါကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာက ဉာဏ်ကို ပြောင်းပေးရတယ်။ ယောဂီအခြေအနေကြည့်ပြီးတော့ ဒီယောဂီက မုဉ္ဇိတုက မျတာဉာဏ်ဖြစ်နေတာပဲ။ ရှေ့ကို ဉာဏ်စလေး နည်းနည်း ပြပေးလိုက်ရတယ်။ ဉာဏ်စပြလိုက်လို့ အထက်ဉာဏ်ရောက်သွားတော့တစ်မျိုး ပြောင်းပြန်ရော။ နိဗ္ဗာန်မမြင်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သင်္ခါရပေက္ခာမှာနေပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက အမျိုးမျိုး အထွေထွေနဲ့ တစ်ခါတလေ အဇ္ဈတ္တကို အာရုံပြုလိုက်။ တစ်ခါတလေ ဗဟိဒ္ဓကို အာရုံပြုလိုက်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဇ္ဈတ္တလွန်ကဲနေလား။ ဗဟိဒ္ဓလွန်ကဲနေလား။ သမာဓိလွန်ကဲနေလား။ ဝီရိယလွန်ကဲနေလားဆိုတာ ဣန္ဒြေမျှအောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ပြုပြင်ပေးရမယ်။ ဣန္ဒြေငါးပါးညီမျှအောင် ဒါက ဆရာအလုပ်ပေါ့လေ။ ဆရာအတွက် အဲဒီလို မျှပြီးတော့ ဣန္ဒြေညီမျှသွားလို့ရှိရင် မဂ်ဝင်သွားတာပဲ။ ဣန္ဒြေမညီမျှလို့ အလွန်ပူလောင်နေရင် မဂ်မဝင်နိုင်ဘူး။

အဲဒါကြောင့်မို့ ဣန္ဒြေညီမျှဖို့ အရေးကြီးတယ်။ ဣန္ဒြေတစ်ခုခု လွန်ကဲနေရင် ယောဂီဟာ တရားမရနိုင်ဘူး။ ဒါကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာအလုပ်။ ဣန္ဒြေညီမျှအောင် ပြောပေး၊ ဆိုပေး ပြုပြင်ပေးရ

တယ်ပေါ့။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ မလိမ္မာတော့ ယောဂီဟာ အိမ်ပြန်သွားတတ်တယ်ပေါ့။ တစ်ဉာဏ်နဲ့ တစ်ဉာဏ်၊ တစ်ဉာဏ်နဲ့တစ်ဉာဏ်၊ ဉာဏ်မဖြစ်နိုင်ရင် ဉာဏ်မတက် နိုင်ရင်၊ ဉာဏ်စလေး အနည်းငယ်မျှ ပြေးရတယ်။ အဲဒီတော့မှ ဉာဏ်တွေ တက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်သို့ ကျသွားတာပေါ့။ အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်ကျသွားတော့ ဘယ်လိုအကျိုးတွေ ရှိလဲဆိုရင် သဒ္ဓါ သီလ သုတ စာဂ ပညာ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပဆိုတဲ့ မိမိတို့ တောင့်တသော သူတော်ကောင်းလက္ခဏာ ကိုယ့်မှာ တည်လာတာပေါ့။ သဒ္ဓါက ရတနာ၊ ရတနာသုံးပါးကို ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားတွေ ပိုလွန်ကဲလာတယ်။ သီလဆိုတာက ငါးပါးသီလ လုံခြုံသွားတာပဲ။ ငါးပါးသီလကို ဘယ်သောအခါမှ မပြစ်မှားတော့ဘူး။ မလွန် ကျူးတော့ဘူး။ ခုဘဝတင်မဟုတ်ဘူး။ နောင်ဘဝ ကလေးလေးပင် ဖြစ်သော်လဲပဲ ငါးပါးသီလမလွန်ကျူးတော့ဘူး။ ရှေးရှေးက သောတာပန်ကလေးတွေရှိမှာပေါ့။ သဒ္ဓါ သီလ သုတ အကြား အမြင်လေး များသွားတယ်။ သုတ စာဂနဲ့လဲ ပြည့်စုံသွားတယ်တဲ့။ ပညာဆိုတာ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာပဲ။ သူ့မှာ ရှိသွားတယ်တဲ့။

ဟိရိဩတ္တပ္ပဆိုတဲ့ ကာယကံမူ ဝစီကံမူတွေ ပြုရမှာလည်း၊ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်သွားတဲ့အတွက် ကြောင့် မပြုတော့ဘူးတဲ့။ အဲဒီသူတော်ကောင်းလက္ခဏာခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံတော့ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ် အပါယ်ဆိုတဲ့ဟာလဲပဲ မရောက်တော့ဘူးတဲ့။ သောတာပန်ဖြစ်သော်လည်း လောဘ ဒေါသ မောဟတွေရှိသေးတာပဲ။ ကိလေသာမှာ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ နှစ်ခုပဲ ပယ်သေးတယ်။ ဒိဋ္ဌိက သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ျားထင်နေတဲ့ အယူတွေ ပျောက်သွားတာပေါ့။ ပြောတော့

ပြောရတာပေါ့။ သတ္တဝါ ငါ သူ တစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ လူတွေ နတ်တွေလို သမုတိ သစ္စာနဲ့ ခေါ်ရပြောရတာပေါ့လေ။ အမှန်အားဖြင့်တော့ ပရမတ်တွေ ထင်နေတာပေါ့။ မြင်မှု ကြားမှု စားမှု သိမှု အခိုက်အတန့်မှာ ပရမတ်တွေ ကြီး ထင်တာ၊ ပြောတော့ ပြောရမှာပေါ့။ ဘုရားလဲပဲ ငါ ဘုရားလို ပြောနေတာပဲ။ ဒါ ပညတ်အနေနဲ့ ပြောရတာပေါ့။ အဲဒီ ပရမတ်နဲ့ ပညတ် ကွဲသွားတာကိုပဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်တယ် ခေါ်တယ်။ အဲဒီ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိပြုတ်တော့ ဝိစိကိစ္ဆာက ပြုတ်သွားတာပဲ။ ဒါတင်မကဘူး ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအကုန် ပြုတ်သွားတာပဲ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိက အရင်းခံတာကိုး။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြုတ်ရင် ၆၂-ပါးသော ဒိဋ္ဌိပါ အကုန်ပြုတ်ပဲ။ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိတွေ၊ ဝိစိကိစ္ဆာတွေ ပြုတ်နေတဲ့အတွက် အပါယ်မလားတော့ဘူး။ လောဘ ဒေါသပင်ရှိသော်လဲ အဲဒီ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေဟာ အကျိုးမပေးတော့ဘူးတဲ့။

အဲဒါကြောင့်မို့လို့ တစ်မင်္ဂတစ်ဖိုလ်ကတော့ ယခုလက်ရှိဘဝမှာ ရအောင်အားထုတ်ဖို့ ကောင်းတာပေါ့။ အဲဒီလို အခု ဘုန်းကြီးဟောလိုက်တဲ့ မြင်မှု ကြားမှု နံမှု သိမှုတွေ ရှုမှတ်ကြ၍ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာကိုပယ်ခြင်း၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားခြင်း၊ အဲဒီချုပ်ငြိမ်းတဲ့ အသင်္ခတနိဗ္ဗာန်သို့ ကျရောက်၍ ယခုဘဝတွင် ချမ်းချမ်းသာသာ ကျန်းကျန်းမာမာနဲ့ သာသနာကြီးပြုနိုင်ကြပါစေသတည်း။

[ရွှေဂူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် ကျင့်သုံးသော တရားတော်များ စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ စာအုပ်ကျေးဇူးပြုသည့် ကျမ်းပြုအရှင်တိက္ခ (ဓမ္မာစရိယ)တောင်စွန်းအား ဦးစိုက်ပူဇော်အပ်ပါသည်။]

ရွှေဂူတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏ ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 စလင်းကန်လယ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

စလင်းကန်လယ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၆၃-၁၃၅၀]

ဆရာတော် လောင်းလျာကို ၁၂၆၃-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် မကွေးတိုင်း၊ ရေစကြိုမြို့နယ်၊ မအူအလယ်ရွာတွင် ခမည်းတော် ဦးစံအုပ်-မယ်တော် ဒေါ်ဆယ်တို့မှ ဖွားမြင်ပါသည်။ စတုတ္ထမြောက် သားရတနာ ဖြစ်ပြီး ငယ်နာမည်မှာ မောင်စိန်ကဲ ဖြစ်သည်။

၅ နှစ်သားအရွယ်တွင် ရွာဦးကျောင်း၌ ကျောင်းနေခဲ့သည်။ ၇ နှစ်သားအရွယ်တွင် ရွာထဲမှ ဂုဏ်ရည်တူ အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် အကြို စေ့စပ်ပွဲလုပ်ကြသည်။ ထိုအခါ ဆရာတော်လောင်းလျာ မောင်စိန်ကဲက အဖေ အမေကို ပြောတဲ့အတိုင်း အသက်ကြီးလာလျှင် ဒီမိန်းကလေးကို ယူပါမည်။ ဒါပေမယ့် ဒီမိန်းကလေးဟာ မအို-မနာ-မသေ၊ ဒွါရကိုးပေါက် အပုပ်အရည် မယိုစီးမှ ယူနိုင်ပါမည် ဟု အံ့မခန်းပြောခဲ့ဖူးသည်။ ငယ်ရွယ်စဉ် ထူးခြားချက်မှာ အင်္ကျီဝတ်ဆင်ပေးတိုင်း ချွတ်၍နေတတ်သည်။ တဘက်စောင်တို့ကို ဘုန်းကြီးသင်္ကန်း ဝတ်သကဲ့သို့ ဝတ်ဆင်တတ်သည်။ ပွဲခင်းထဲ ရောက်တိုင်း လည်း ငိုယိုတတ်သည်။ ငယ်စဉ်ကတည်းက ထူးခြားသော ဆရာတော်လောင်းလျာ ဖြစ်သည်။

၁၀ နှစ်သားအရွယ်တွင် ရွာဦးကျောင်းဆရာတော် ဦးသောမထံတွင် ရှင်သာမဏေဘဝသို့ ရောက်

သည်။ ဘွဲ့စော်မှာ ရှင်ဝရသမ္မောဓိ ဖြစ်သည်။

၁၆ နှစ်အရွယ်တွင် မော်လမြိုင်တောင်ဝိုင်းကြီး ရွှေကျင်တိုက်နှင့် တောင်ဝိုင်းကလေး ပဓာနိကာရုံကျောင်းတိုက်တို့တွင် ပညာသင်ယူသည်။ ၁၈ နှစ်တွင် ဝိနည်းစာပြန်ပွဲ၌ အကျော်ဖြင့် အောင်ပန်းဆင်ခဲ့သည်။ ၁၂၈၂ခုနှစ်တွင် မိဘနှစ်ပါး၏ ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟကို ခံယူ၍ မအူရွာခဏ္ဍာသိမ်၌ မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူပါသည်။

၁၂၈၃ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးအနောက်ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်တွင် အခြေခံ ပရိယတ္တိစာပေများကို သင်ယူသည်။ ဗာရာဏသီဆရာတော်၊ ဇာလီတောင်ဆရာတော်၊ အနီးစခန်းဆရာတော်တို့နှင့် စာသင်ဖက်ဖြစ်သည်။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံစည်ရှင် ဆရာတော်ကြီးက ရှင်ဝရသမ္မောဓိဟူ၍ ဘွဲ့အမည် ချီးမြှင့်တော်မူပါသည်။ အသက် ၂၀ ကျော်ကပင် တောထွက်ရန် စီစဉ်ခဲ့ဖူးသည်။ ဘကြီးဘုန်းကြီးဖြစ်သူ ဦးသောမ ကျန်းမာရေး မကောင်းသဖြင့် ကျောင်းနှင့် အတူ ဂရုဘဏ်လဟုဘဏ်ပစ္စည်းများကို လွှဲအပ်သော်လည်း လက်ခံတော်မမူခဲ့ပေ။

ဘကြီးဘုန်းကြီး ဦးသောမ ပျံလွန်တော်မူပြီး ၆ ရက်မြောက်တွင် ဦးသောမ အလောင်းတွင် ပတ်ထားသည့် သင်္ကန်းကို ခွာယူလျှော်ဖွပ်ပြီး ထိုညမှာပင်

သပြေပင် မောင်နှမဂူသို့ တောထွက်တော်မူခဲ့သည်။ သက်တော် ၂၅ နှစ်မျှသာ ရှိပေသေးသည်။

တောတောင် အထပ်ထပ်တို့တွင် တောရများ ဆောက်တည်တော်မူ၍ ဝိပဿနာတရားများကို တွင်တွင်ရှုမှတ် ပွားများတော်မူခဲ့ပါသည်။

တောရဆောက်တည်သည်မှစ၍ ဓူတင်ဆယ် ပါးကို အမြဲဆောက်တည် ကျင့်သုံးတော်မူသည်။ ဝါတွင်းများတွင် ဓူတင် ၁၃ ပါးကို ဆောက်တည် တော်မူသည်။ ကိစ္စကြီးငယ်ကြောင့် မြို့ကြီးများကို ရောက်သည်မှလွဲ၍ ဧကစာရီ ကျင့်သုံးသည်သာ များ ပါသည်။ နဝကမ္မ ဝတ္ထုငွေကို လုံးဝ အလှူမခံ။ ကိုင် တော်မမူခဲ့ပေ။ ရသမျှပစ္စည်း လာဘ်လာဘကိုလည်း အကုန်အစင် လှူဒါန်းတော်မူပါသည်။

၁၂၉၈ ခုနှစ် စလင်းမြို့ အနောက်ဘက် ၁ ဒသမ ၇ မိုင် စတုရန်း ပတ်လည် ကျယ်ဝန်းသည့် ကန်လယ်တောရတွင် ပျံလွန်တော်မူသည်အထိ သီ တင်းသုံး နေထိုင်သွားတော်မူပါသည်။ စလင်းကန် လယ် ဆရာတော်ဟု အမည်ထင်ရှားတော်မူသည်။

ဤသို့ဖြင့် သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာ သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော စလင်းကန်လယ် ဆရာတော်ကြီးသည် ၆၂ နှစ်တိုင်တိုင် ဝိပဿနာ ဘာဝနာအလုပ်တွင် နှစ်မြုပ်လျက် ၁၃၅၀ ပြည့်၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော် (၁၄) ရက်၊ စနေနေ့ နံနက် ၇:၂၅ နာရီတွင် သက်တော် (၈၈) နှစ်၊ သိက္ခာတော် (၆၉) ဝါအရတွင် စလင်းမြို့ ကန်လယ်ကျောင်း တိုက်၌ ခန္ဓာဝန် ချတော်မူခဲ့ပါသည်။

[ထေရုပ္ပတ္တိ အကျယ်ကို အညတရဘိက္ခု၏ စလင်းကန်လယ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိ တွင် ရှုကြပါကုန်။]

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် စလင်းကန်လယ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

- ⊙ ကိုယ်အားထုတ်ဖူးတဲ့ တရားကို အားထုတ်။ ဖုံပြီးသား လမ်းလျှောက်မှ မြန်မြန် ရောက်တယ်။
- ⊙ မြန်မာပြည်မှာ ရိပ်သာတွေ ဘယ်လိုပဲကွဲကွဲ ဘုရားဟောတရားကိုသာ အခြေခံဟောရတာချည်း ဖြစ်တယ်။
- ⊙ ချည်တိုင် ချည်ရာမှာသာ ကွဲကြတာပါ။ နှာသီးဖျား ချည်တိုင်နှင့် ရင်ဘတ်ရင်ချိုင့် ချည်တိုင်သာ ကွာတာပါ။
- ⊙ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက်တာကတော့ အတူတူပါပဲ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

စလင်းကန်လယ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

ယခုဘဝတွင် နိဗ္ဗာန်ရနိုင်၏

အို-လူများအပေါင်းတို့၊ အသင်တို့သည် ယခုလို အေးတိအေးစက် ပေါ့ပျက်ပျက်နှင့်သာ မယားကျွန် လင်ကျွန် ကာမဂုဏ်ကျွန်တွေကြောင့် အသေထားကြလျှင် လူတစ်ရာမှာ ကိုးဆယ့်ကိုး ယောက်ခန့် အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင် သော သံပူငရဲအိုးကြီးတို့၌ ရဲ့ခနဲ၊ ရဲ့ခနဲ၊ တွန့်ခနဲ၊ လိမ်ခနဲ၊ လူးခနဲ၊ လိမ့်ခနဲ၊ ကျွမ်းထိုး၊ ကျွမ်းပြန် ကျက်ရအောင်သာ ပြင်ကြတော့။ သင်တို့၏ ကျင့်ပုံ၊ ကြံပုံ၊ နေပုံ၊ ထိုင်ပုံ၊ စားပုံ၊ သောက်ပုံ ကြည့်ကြလေ။ အို-လူများတို့၊ ဤစာက တယ်ဆိုပါကလားဟု မယုံ မှားသင့်။ ဘုရားဟော၊ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ မနုဿ စုတိနိရိယသုတ်။

စေတနာခေါ် ဘိက္ခုဝေ အပ္ပမတ္တတာ၊ တေ သတ္တာ၊ ယေမနုဿေသု ပစ္ဆာဇာယန္တိ။ အထခေါ ဧတေဝဗဟုတရာ သတ္တာ ယေ အညတြ မနုဿေဟိ ပစ္ဆာဇာယန္တိ။ ။ ဟု သည်လည်းကောင်း။

မဟာပထဝီ ဥပနိဓာယ၊ ဘဂဝတာ ပရိတ္တော နခသီခါယံ ပံသုအာရောပိတော တိ။ ။ ဟူ၍ လည်းကောင်း။ (အနက်သမ္မန်) ဤလိုဟောထားပါ ကလား။ (မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ အညတြသုတ်။)

အို လူများတို့-လက်သည်းပေါ် တင်ထားတဲ့

သဲမှုန့်ကလေးနှင့် မဟာပထဝီ နှစ်သိန်းလေးသောင်း မြေထုကြီးမှာ ကွာချင်တိုင်း ကွာသလို လက်သည်း ပေါ်တွင် သဲမှုန့်ခန့်မျှသော လူကလေးသာ ငရဲမှ လွတ်မည် ဖြစ်ကြောင်း ကာဏကစ္ဆပသုတ် လည်း ထင်ရှား၏။

တစ်ရာမှာ ကိုးဆယ့်ကိုးယောက်ခန့်မျှ ငရဲကျ မည်ဖြစ်သော်လည်း ပေါ့တီးပေါ့ပျက် အေးစက်စက် ယောင်တောင်တောင် ငေးတေးတေးနှင့် တရားလက် လွတ် လူစားမျိုးတွေသာ လက်သည်းပေါ်တွင်ရှိတဲ့ သဲမှုန့်ခန့်လောက်မျှထဲ မပါဘဲ နှစ်သိန်းလေးသောင်း ရှိ မြေကြီးမှုန့်နှင့် အမျှခန့် ငရဲအိုး၌ ကျက်ရရှာတော့ မည်ဖြစ်ကြောင်း။

အို လူများတို့- ဤကဲ့သို့သော အတွက် ကြောင့် လေးလေးနက်နက်ကြီး သတိပေးလို၏။ ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်မဖက်။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်သက်သက် သတိပေး လိုသည်မှာ မကြောက်ကြနှင့်၊ မကြောက်ကြနှင့်။ အို လူများတို့-ဗလဝပညောမန္တ သဒ္ဓေါ ကေရာတိက ပက္ခံဘဇေတိဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ စကားအရ သတိပေးခြင်းမှာ ကေရာတိကပက္ခ အာရောပိတ လုံးလုံးမရှိပါ။ ကြည်ဖြူသော စေတနာဖြင့် သတိပေး ရပါသည်။

အို လူများတို့-ယခုအခါ နိဗ္ဗာန်တရားတော်

ကြီးဟာ ယခုဘဝ၌ပင် ရနိုင်ကြောင်း ပရိယတ္တိ ဝဖြူးသော ဘုန်းကြီးတိုင်းကပင် ဝန်ခံကြပါလိမ့်မည်။

အို လူများတို့-သင်တို့သည် ဘုရားနှင့် ကိုယ် တိုင်မတွေ့လိုက်ကြ၍ ဘာ ဝမ်းနည်းစရာရှိသလဲ။ ယခုအခါ ဓမ္မကုန္ဒာဘုရားတွေ အများကြီး ရှိသေး၏။ ကံရှိလျှင် ပါရမီရှိလျှင် ရလိမ့်မည်ဟုသာ အေးစက် စက်နှင့်နေကြလျှင် အများကြီး နစ်နာကြရပါလိမ့် မည်။ စာမတတ်လို့၊ ဘာမတတ်လို့လည်း မလုပ်ကြ ပါနှင့်။ စာမတတ်ဘဲနှင့်လည်း ဆရာကောင်းတွေ လျှင် ရနိုင်ပါသည်။ သို့အတွက်-

အို လူများတို့-ယခုအခါမှာ ကံပါရမီမေးရန် မလိုပါ။ ရှင်ဘုရင်သားဖြစ်ပြီးသူ အိမ်ရှေ့မင်းသား သည် ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ရန် ဗေဒင်မေးဖို့မလို။ မုတ်ဆိတ် ပျားစွဲသူသည် တခြားသွားပြီး ပျားဖွပ်ရန်မလို။ ရန်သူဝိုင်းထားခံရသူသည် ထွက်ပေါက်သိလျက် ကနဲ့ မထွက်သော် ကံပါရမီချဖွယ်မလို။

အညစ်အကြေးလူးသူသည် ရေစည်ရှိလျက် မဆေးသော် ရေ၌ အပြစ်ဆိုဖွယ်ရာ မလို။ မိမိသာ ဖျင်းလို့၊ အလို့၊ နလို့ ဖြစ်သည်။ အသေနည်းသေး တယ်လို့သာ ဆိုဖို့ ကောင်းတော့၏။ ကြောက်ကြ၊ လန့်ကြ၊ ထိတ်ကြ။

အို လူများတို့-သို့အတွက် တရားအားထုတ် ကြပါကုန်လော။

ယခုဘဝနှင့် နိဗ္ဗာန်သွားနိုင်ကြောင်း ဤ စာရေးသူသည် ရဲရဲကြီး ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ပြ နိုင်၏။ စာမသိလို့၊ ဘာမသိလို့သာဟု ကိုယ့်ကိုယ်ကို အဖျင်းထား၍ စိတ်မငယ်ကြပါနှင့်။ က-ကြီး၊ ခ- ခွေးမှမတတ်ဘဲ ဆရာကောင်းတွေလျှင် နိဗ္ဗာန်ရ ကြောင်း ဘုရားရှိစဉ်က အများကြီးဖြစ်၏။ ဓမ္မပဒမှာ ကြည့်ပါ။

“အပ္ပမ္ဘိ စေ သံဟိတ ဘာသမာနော ဓမ္မဿ ဟောတိ အနုဓမ္မစာရီ” ဟု စာမတတ်ဘဲနှင့် ဖြစ်နိုင် ကြောင်း သက်သေလုံလောက်ပြီ မဟုတ်ပါလား။

စာတတ်သော်လည်း လုပ်နည်းမှာ ဟုတ်ချင် မှ ဟုတ်သည်။ ကြည့်ပါလား။ ယခုကာလလို ချာတီး -ချာတာ မဟုတ်။ ပိဋကတ်ကို ဒိုးလို မွေ့နိုင်သော သံဃာငါးရာ၏ စာချဆရာတော် ပေါဋ္ဌိလမထေရ် ကြီးမှာပင် သာမဏောငယ်ထံမှ နည်းရ၍ နိဗ္ဗာန်ယူ ကြောင်း ဓမ္မပဒကထာမှာရှိပြီ မဟုတ်ပါလော။

ယခုခေတ်အခါ များသောအားဖြင့် လူတို့ သည် ယခုလို သဘောမျိုး၊ အနေမျိုးနှင့် ငါတို့ ဗုဒ္ဓ ဘာသာကပဲဟု ထုံးစံလိုလိုသာဖြစ်၍ ရတနာသုံးပါး ကို ကြည်ညိုကြ၏။ ဘယ်လို အဖိုးထိုက်၊ အဖိုးတန် ပါလားဟု သည့်ထက် ပေါက်ရောက်အောင် မသိ၊ မစဉ်းစား။ စဉ်းစားတတ်အောင် ဉာဏ်အမြင်က လည်း တိုကြလှ၏။ နည်းကြလှ၏။ ထုံးစံသာဆို၍ နေသည်။ (သတိချုပ်ပါ)။

ဘုရားဆိုလျှင် အုတ်ရိုးဘုရား၊ စေတီရုပ်ပွား မှာသာ ဆုံး၍နေ၏။ နေတတ်၏။

တရားဆိုလျှင် ယပ်လဲ့တရား၊ ယပ်ထောင် တရား၊ ပိဋကတ်စာပေတွင်သာ ဆုံး၍နေ၏။ နေ တတ်၏။

သံဃာတော် ဆိုပြန်လျှင် ယခုရှိတဲ့ ဘုန်းကြီး တွေ၊ ရဟန်းတွေမှာသာ ဆုံး၍နေ၏။ နေတတ်၏။ အို လူများတို့-ထိထိရောက်ရောက်၊ ပေါက်ပေါက် ရှုရှု၊ လေးလေးပင်ပင် စဉ်းစားကြပါလေ။ ပညတ်မှ အထက်ကို ကျော်ဖောက်၍ ပရမတ် ထိ။ ရတနာ သုံးပါးစစ်ကို မရောက်နိုင်ကြကုန်။ မသိနိုင်ကြကုန်။ ရတနာစစ်ဟု မဆိုထားဘိ။ ပုဂ္ဂိုလ်သော်မှလည်း ကြည်ညိုတတ်ခဲလေစွ။ ယခု ကာလမှာ သူ့မအေ၊ ကိုယ့်မအေ၊ သူ့ရွာ၊ ကိုယ့်ရွာ ဆိုတာလို ကြည့်ပါ လေ။

သဒ္ဓါလိုလို၊ တဏှာပို။ ခင်မင်သည်မှ အကြည်ညို။ ရွှေရှိတဲ့ဘုရား၊ လူရိုသေ။

မိရိုးဖခင်၊ လုပ်အစစ်။ မောဟဝင်က မဟုတ်များ။ တကယ်သိကား အဟုတ်ရှား ဖြစ်၍နေ၏။

ဘုရားပွဲ အရပ်ရပ်တို့မှာလည်း ဘုရားဖူးရန် ပွဲမဟုတ်။ အရောင်းအဝယ်ပွဲ၊ အကြည့်အရှုပွဲသာ ဆိုဖို့ကောင်းတော့၏။ ဤအဖြစ်မျိုးကား လူတိုင်း သိပြီးဖြစ်နေသည်။ “အဂ္ဂေခေါပသန္နာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါ ကောဟောတိ” ပါဠိတော်လာ အဖြစ်အောင် စိတ် ထားနိုင်ခဲ့၏။ လောဘခြံရံ၊ ဒေါသခြံရံ၊ မောဟခြံရံ သော ပွဲသဘင် အလှူဒါန်းမျိုးသာ များ၏။

ဘုန်းကြီးပျံပွဲ ဟူသည်တို့မှာလည်း ပျံပွဲ မဟုတ်။ ဖြန့်ပွဲ၊ ပျော်ပွဲ၊ ပြိုင်ပွဲ၊ သတ်ပွဲ၊ ရိုက်ပွဲ ဖြစ်နေပြီ။

သာရေး၊ နာရေးပွဲတို့မှာလည်း မနေသာပွဲ၊ မျက်နှာကြီး ရွေးချယ်၍ ပါပွဲ၊ ဂုဏ်လိုပွဲ၊ ပကာသနပွဲ မျိုးတွေသာများ၍ သူ့အရပ် ကိုယ့်အရပ်မဆို ဖြစ်နေ ပြီ။ ဟုတ်လွန်းအားကြီးလို့ ခက်မနေကြနှင့်။

အဲသည်တော့ “စိတ္တိကာရေကတေ သဗ္ဗတ္ထ” ဟု ကဏ္ဍတဂ္ဂလသုတ် လာသည့်အတိုင်း ခဲယဉ်းပေ စွ။ စဉ်းစားကြပါလေ။ သေဘေး၊ နာဘေးကြီးနယ်မှ လွတ်မြောက်နိုင်သော လောကုတ္တရာနယ် အသိဆုံး နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သတိထားကြရန် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ရည်ရွယ်၍ ရေးသားပါသည်။

အို လူများတို့-စိတ်လည်း မရှိကြပါနှင့်၊ တာပနာပုစ္ဆာမျိုးလည်း မဟုတ်ပါ။ သိသင့်သ လောက် အသိဆုံးဖြစ်ဖို့ သိမှသာလျှင် ရသင့်သ လောက် အရဆုံးဖြစ်ဖို့ ရေးသားပေ၏။ သို့အတွက် သိသင့်သည်။ ရသင့်သည်။ လုပ်သင့်သည်။ မေးသင့် သည်။

အို လူများတို့-ယခုလို ရိုးရာဖာသိဖာသာ အေးစက်စက်အဖြစ်မှ ပြောင်းလဲလိုက်ကြပါကုန် လော။ ဘုရားရုပ်ပွားကြီးမှာသာ အကြည်ညိုဆုံး၍ နေသော ဝက္ကလီ ရဟန်းကို ကြည့်ပါ။ “ဓမ္မ အပဿန္တော မံ နပဿတိ” ဟု ဣတိဂုတ်လာသည့် အတိုင်း ပရမတ် အနှစ်တရားမြင်မှ ငါဘုရားကို မြင် သည်မည်သတဲ။

အို လူများတို့-ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာမှာလည်း ကြည့်ပါ။ “ယော ခေါ ဝက္ကလီ၊ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ” ချစ်သား ဝက္ကလီ၊ တရားကိုမြင်မှ ငါဘုရားကို မြင် သည်မည်၏ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အဟုတ်သိ၊ တကယ်သိ၊ ဧကန်-အမှန်သိရှား၏။ ပရမတ်ထိမှ ဉာဏ်မိသည်။ ဉာဏ်မိမှ အသိဆုံးသည်။

အို လူများတို့-မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရား မဖြစ်မီက ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦးတို့နှင့် ပထမတစ်ကြိမ် တွေ့ လေသည်။ မိမိတို့ ဆရာပင်ဖြစ်၏။ ၎င်းနောက် ခြောက်နှစ်ကြာ၍ ဘုရားဖြစ်ပြီးသောအခါ ပဉ္စဝဂ္ဂိ တို့က “ဪ ငါတို့ဆရာ ယခုမှ ကြွလာတော့သည်” ဟု ဆရာ သာမညလောက်သာ သူတို့ သိကြသည်။ ပရမတ်ဉာဏ်ဖြင့် ဘုရားဟူ၍ သူတို့မသိကြ။ ပညတ် သိသာဖြစ်၍ နေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက “ငါ ဘုရားဖြစ်ပြီ၊ ငါ ဘုရားဖြစ်ပြီ” ဟု ပြောသော် လည်း ပဉ္စဝဂ္ဂိတို့က မယုံကြလေ။ ဘာယုံမလဲ၊ အကန်းကို နေမင်းပြဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသေး၏။ ထို့နောက် တဖြည်းဖြည်းတရားဟော၍ ပရမတ်အသိ ဖြင့် ကိစ္စပြီးသိသော အခါကျမှသာ “ဪ ငါတို့ ဆရာ ဘုရားဖြစ်နေပါပေါ့လား” ဟု အလိုအလျောက် သိကြလေသည်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက ငါဘုရားပဲဟူ၍ မမြွက်ရပေ။ ပထမ တရားမသိခင် ဘုရားခန္ဓာ၌သာ ဆုံး၍နေ၏။ ဘုရားမှန်းပင် မသိလေ။ သို့အတွက် မျက်စိမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မြင်သောသူ၊ မမြင် သောသူ နှစ်မျိုးစလုံးကို သိနိုင်၏။ မမြင်သောသူမှာ နှစ်မျိုးစလုံးကိုပင် မသိနိုင်။ လားလားမှ သိမည် မဟုတ်။ သိနိုင်ရန် ဉာဏ်စကလေးမျှ မရှိ။ အကန်း သည် နေမင်းကိုမြင်ရန် ဉာဏ်စ မရှိသကဲ့သို့တည်း။ သို့ပါသောကြောင့် “အပဿန္တော အပဿန္တံ၊ ပဿန္တဉ္စ န ပဿတိ” ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူလေ သည်။ (ပရမတ်အမြင်ဆိုလို၏။)

ယင်းကဲ့သို့ ပရမတ်ဉာဏ်ပေါက်သောသူမှ

သာ အသားအနှစ်ထိအောင် ဘုရားစေတီရုပ်ပွားအား ကြည့်လိုလည်းရမည်။ ပြလိုလည်း ဖြစ်မည်။ ၎င်း ပရမတ်အနှစ်ကို သာသနာပအခါ လူပညာရှိ၊ နတ် ပညာရှိ၊ ဗြဟ္မာပညာရှိတို့ပင် မသိနိုင်ကြကုန်။ နေ မင်းကို မမြင်သော အကန်းကဲ့သို့သာ ဖြစ်၍နေ၏။ မိမိကိုယ်တိုင်ကလည်း မကြည့်နိုင်။ ကြည့်နိုင်ရန် သူတစ်ပါးကလည်း ပြလိုမဖြစ်။

အို လူများတို့-ကြည့်ကြပါ။ ဥပမာတစ်ရပ်။

သာဝတ္ထိပြည်တွင် သုရမ္ဘဒ္ဒမည်သော ဒါ ယကာတစ်ယောက်ရှိသတဲ့။ ၎င်းအိမ်ကို မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဆွမ်းခံကြွတော်မူလာရာဝယ် ပရမတ် ထိအောင် ရတနာသုံးပါးကို ဟောတော်မူသဖြင့် အသိဆုံး သိစေပြီးနောက် မာရ်နတ်က ဘုရားယောင် ဆောင်ပြီး တစ်ဖန်လှည့်ပတ်ပြီးပြန်ကြွလာ၍ အယောင် ဆောင် ဘုရားအတုက “အချင်းသုရမ္ဘဒ္ဒ ငါသည် ယခုတွင်က ဟောသောတရားမှာ မေ့လို့ ဟောမိ သည်။ မယုံကြည်နှင့်၊ မယုံကြည်နှင့်” ဟု ဆိုလေ လျှင် ထိုအခါ အသိဆုံးရောက်ပြီးဖြစ်သော သုရမ္ဘဒ္ဒ ဒါယကာမှာ ရုတ်တရက် အံ့အားသင့်၍ ခဏချင်းပင် ဆုံးဖြတ်တတ်သောဉာဏ်ရှိသည့်အတိုင်း ရောင်ခြည် လျှံညီး အံ့မပြီးနိုင်သော အတုအယောင်ဆောင်ဘုရား ကို ဗုဒ္ဓအစစ်ဘုရား။ မာရ်နတ်ဘုရားဟူ၍ သဏ္ဍာန် ပညတ်ဖြင့် ခွဲ၍မရ။ ပရမတ်ဉာဏ်ဖြင့်သာ ခွဲ၍ “အသင်ဘယ်သူတုံး” ဟု မေးလေလျှင် “ငါ မာရ်နတ်” ဟူ၍ ကွယ်ပျောက်လေ၏။

သုရမ္ဘဒ္ဒမှာ ပရမတ်မျက်စိပေါက်ပြီး ဖြစ်သည့် အတိုင်း ဝိစိကိစ္ဆာကင်းစင်၍ ဘုရားတု ဘုရားယောင်၊ တရားတု တရားယောင်၊ သံဃာတု သံဃာယောင် တစ်သားတည်း တူလှအောင် မာရ်နတ်က ဖန်ဆင်း၍ ပြသသော်လည်း မျက်စိမြင်သော စက္ခုမာယောကျ်ား ကဲ့သို့ “ပဿတိ ပသော ပဿန္တံ အပဿန္တဉ္စ ပဿတိ” ဟူသည့်အတိုင်း ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် အသိဆုံး ပြီးဖြစ်၍သာလျှင်ကတည်း။

• ဝက္ကလိရဟန်းမှာ ရုပ်ပညတ်ဘုရားတွင်သာ ရပ်ဆုံးနေ၍ ဘုရား၏ ကဲ့ရဲ့မြည်တွန်ခြင်း ခံရသည်။

ပေါဋ္ဌိလရဟန်းမှာ ဘုတ်အုပ်စာပေ ပိဋကတ် ဌိသာဆုံးနေသဖြင့် ‘တုစ္ဆ’အချည်းနှီး၊ အသုံးမကျ၊ အချိန်ဖြုန်းဟူ၍ ဘုရား၏ ကဲ့ရဲ့ခြင်း ခံရသည်။ ချီး မွမ်းခြင်းနည်းနည်းမှ မရှိလေ။

အို လူများတို့-ရှေးအစဉ်အလာဆိုလျှင် အမှန်ချည်းသာ ထင်တတ်သည်။ ဘယ်ကျမ်းဂန်က ဘယ်လိုတွေ့သည်ဟု ကျမ်းဂန်ကိုသာ ဘုရားဟော ကျမ်းဂန်ကဲ့သို့ အလေးပြုကြသည်။ ယခုအခါ ကျမ်း ဂန်တွေကလည်း ရှုပ်၊ အသိဉာဏ်တွေကလည်း နုပ် လှသည်။ အိမ်ကြား၊ လမ်းမ၊ အကွရာ စာပေတွေက မကျော်ဝံ့၊ မနင်းဝံ့၊ ရှိခိုး၍ ရှောင်ကွင်းကြ၊ ကြောက် ကြ လန့်ကြသည်။ စာတွေ့လို့ ဖတ်ကြည့်သောအခါ အပျို၊ လူပျိုပေးစာ၊ ဆဲရေးစာများ ဖြစ်နေ၏။ သို့ အတွက် ဉာဏ်အမြင်တိုလှ၏။ သတိချုပ်ကြပါလေ။ အို လူများတို့-

ကျမ်း ဂန်တတ်သိ၊ ပညာရှိလဲ၊ သတိ ဖြစ်ခဲ့သည်။ မှန် မမှန်၊ သင့် မသင့်၊ ကျမ်းဂန်ဖြစ်လည်း အဟုတ်သိမှ အမှန်ကျသည်။

တတ် သည်ဆိုလဲ သဒ္ဓါမွဲလျှင် ဉာဏ်လွဲတတ် သည်။

ရှား ပါးသဒ္ဓါ မရှိပါလည်း၊ ဉာဏ်လည်းမွဲက၊ အမှန်ပဲမရောက်။

ဣ သာမာန၊ အတ္ထုတ္တဖြင့်၊ ပရဝဗ္ဗန မရှိမှသာ သူတော်စွ မှန်သည်။

သုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော်လာ “ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိ” စကားမှာ ယခုအခါ ယခုဘဝနှင့် နိဗ္ဗာန် ရွှေမြို့တော်ကြီးသို့ လှလှကြီး ရောက်နိုင်သော်လည်း ဥပုသ်စောင့်သော သူတို့မှာလည်း ဥပုသ်ဇရပ်မှာ တွေ့ရာ ရှစ်သောင်း စကားပြောခြင်း၊ အားအားရှိ ဆေးလိပ်သောက်ခြင်း၊ ပျင်းပျင်းရှိ အိပ်ခြင်းဖြင့်သာ အဆုံးအလုပ်ဖြစ်၏။

တရားနာသော သူမှာလည်း တရားပွဲမဏ္ဍပ် ထဲတွင်သာ အလုပ်ဆုံး၍ နေသည်။

အသုဘရှုတရားနာ ကြွတော်မူပါဆိုသော်လည်း ထုံးစံသာ အလုပ်ဆုံး၍နေ၏။

ရှင်သာမဏေတို့မှာလည်း သင်္ကန်းတောင်း၊ သင်္ကန်းဝတ် နှစ်ရပ်စလုံး “သကလ ဝဇ္ဇဒုက္ခ နိဿရဏ နိဗ္ဗာနဿ” စသော သံသရာဝဋ် ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက် ရန်ဆို၍ ပဋိညာဉ်နှစ်ရပ်ဝန်ခံခဲ့ရသော်လည်း အလုပ်ကို မလုပ်နိုင်။ သင်္ကန်းဝတ်ခြင်း ပဋိညာဉ်ခံခြင်းသာ ဆုံး၍နေ၏။

ဘုန်းကြီးမှာလည်း ရဟန်းခံစဉ်က သံဃာလယ်ကောင် လူမြင် ထင်ရှား ရဟန်းဆုံးမစဉ်တွင် ရဟန်းလောင်းက “သံဃံဘန္တေ ဥပသမ္ပဒံယာ စာမိ ဥလ္လမ္ပတု မံ ဘန္တေ” စသည်ဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကမ္မဝါဆရာတို့အား သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ရန် အလုပ်ကို လုပ်ပါမည်ဟု ပဋိညာဉ် ဝန်ခံချက်ရှိသော်လည်း ပဋိညာဉ်သာ ဆုံးသလိုလို အဖတ်တင်၍ နေ၏။

ဘုန်းကြီး ရဟန်းတို့မှာလည်း

“အာဝါသောစကုလံ လာဘော ဂဏော ကမ္မဉ္စ ပဉ္စမံ။

- အဒ္ဓါနံ ဉာတိ အာဗာဓော ဂန္တော ဣဒ္ဓိတိ တေဒသ” ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လာသည့်အတိုင်း။ အချို့မှာ-
- အာဝါသနှင့် အလုပ်ဆုံး။
- ကုလနှင့် အလုပ်ဆုံး။
- လာဘနှင့် အလုပ်ဆုံး။
- ဂဏနှင့် အလုပ်ဆုံး။
- ကမ္မနှင့် အလုပ်ဆုံး။
- ခရီးသွား-အဒ္ဓဖြင့် အလုပ်ဆုံး။
- ဉာတိဖြင့် အလုပ်ဆုံး။
- အနာရောဂါ-အာဗာဓဖြင့် အလုပ်ဆုံး။
- စာသင်စာချခြင်း-ဂန္ထပလိဗောဓဖြင့် အလုပ်ဆုံး။
- ဘုန်းကြီးခြင်းဣဒ္ဓိဖြင့် အလုပ်ဆုံး။

ပလိဗောဓ ဆယ်မျိုးသာ ဆုံးဆုံးဆုံးနှင့် အရှုံးပေးရလေသည်။ သူတို့ကသာ လွမ်းမိုး၍သွား၏။

မြို့မှာနေ မြို့ဘုန်းပိတတ်၏။ ရွာမှာနေ ရွာဘုန်းပိတတ်၏။ တောကျောင်းမှာနေ တောကျောင်းဘုန်းပိတတ်၏။ တောင်မှာနေ တောင်ဘုန်း ပိတတ်၏။

ဘုန်းမရှိပြန်လည်း ဘုန်းရှိရန် ကြောင့်ကြခြင်း ဗျာပါဒသောကဖြင့် ပိတတ်၏။

ဘုရားလက်ထက်က ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် ဦးတိဿဆိုတဲ့ အကျင့်ကောင်း ရဟန်းကလေး တစ်ပါးကြည့်ပါ။ သပိတ်တစ်လုံး၊ သင်္ကန်းသုံးထည်သာ ရှိ၍ သည့်ပြင် ဘာဆိုဘာမျှမရှိ။ ယခုကာလအလိုက် ပြောရလျှင် ရဟန်းမွဲကလေးပေါ့။ ဒါတောင် သေခါနီးရှိတဲ့အခါ သူ့နှမက လှူထားတဲ့ သင်္ကန်းကလေး ဝါတာတာ၊ လှတတကလေးမို့ စိတ်စွဲမိတာနှင့် ၎င်း သင်္ကန်းမှာလာပြီး သန်းပြိတ္တာ ဖြစ်ရရှာပါကလား။

ဒါတောင် သီလ ဝိသုဒ္ဓိလည်း ပြည့်စုံ၊ ဘုရားလက်ထက်လည်းကြုံ၊ ကုလဒူသန၊ အနေသန၊ မိစ္ဆာဇီဝ၊ နိဿဂ္ဂိ၊ ကုဟန၊ လပနတို့ မဖက်။ သက်သက် ပလိဗောဓ မရှိဖြစ်သည်လည်း တစ်ဖုံ၊ အိုးခွက်၊ သင်ဖြူး၊ ဖျာနှင့်ကော်ဇော တိုတိုထွာထွာ၊ အဖိုးထိုက်၊ အဖိုးတန်၊ ဘာညာ၊ ဘာညာပစ္စည်းတွေကလည်း မရှိ။ သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား ပြိတ္တာဖြစ် ရှာသေး၏။ အဆိုပါ ပစ္စည်းတွေရှိလျှင် ဦးတိဿလေးမှာ ပြိတ္တာအောက် ဘယ့်လောက် နရက် ငရဲ ကျွမ်းပြန်အောင် ကျက်ရရှာမလဲ။ ဦးတိဿမှာ သင်္ကန်းသုံးထည်ရှိတာနှင့် ၎င်းသင်္ကန်းပိ၍ ပြိတ္တာဖြစ်သည်။ သင်္ကန်းငါးထည်၊ ခြောက်ထည်ပိတာမဟုတ်သေး။ လူတို့နှင့် စပ်သော မယား၊ သား စသော စွဲလမ်းခြင်းလည်း လုံးလုံးကင်းစင်သေး၏။ ဒါတောင် ဤလိုဖြစ်ရှာရ၏။ ကြက်သီးထဖွယ် ကောင်းလေစွ။ သို့အတွက် ကြောင့် လူတစ်ရာ ကိုးဆယ့်ကိုးယောက်ခန့် ငရဲကျက်ရမည်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်း၌ ယုတ္တိ ရှိသင့်၏။

အကြောင်းမူကား တစ်ရာမှာ တစ်ယောက် ဘုန်းကြီးမဖြစ်။ ဖြစ်သော်လည်း တစ်ရာမှ တစ်ပါး ဦးတိဿလို သီလဝိသုဒ္ဓိစသည်နှင့် ပြည့်စုံနိုင်ခဲ့၏။ ဤကဲ့သို့ အထက်တန်းစား၊ သပိတ်တစ်လုံး၊ သင်္ကန်း သုံးထည်နှင့်ပင် ပြိတ္တာဖြစ်ခြင်းကို ထောက်သော် တစ်ရာမှာ တစ်ယောက်သာ ငရဲလွတ်မည်ဆိုသော စကားသည် ကျကျနန ယုံကြည်သင့်တော့ပြီ။

သို့အတွက်ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ ဋီကာဆရာတို့က တစ်နည်း၊ မာရ်နတ် ဆယ်မျိုး ရှိ သေးသည်ဟု ဟောထား၏။ ဘုန်းကြီးများ၏ အကြီး ဆုံးသော ရန်သူဟူ၍လည်း ခေါ်သင့်၏။

အို-သူတော်ကောင်းတို့၊ ဤရန်သူ ဆယ်ထပ် မှ ထွက်မြောက်ကြပါကုန်လော။ လူတို့၏ ပွဲလမ်း သဘင်၊ အလှူတင်းကုပ်တို့၌ ပကာသနမျိုးသာ ပဓာနမျိုးထား၍ ရိုးရာ ထုံးစံလိုလိုသာ စိတ်ထား တတ်ကြသည်။

- အ လှူအတန်း၊ ပေးလှူခန်း၊ လုပ်ရိုးတမ်းမို့၊ လုပ် လိုလို။
- စပ် အစစ်မှန်၊ ပြည်နိဗ္ဗာန်၊ စိတ်ဉာဏ်ရှိမှ ရောက် မည်ကို။
- မှန် သည်ဝဋ်၊ နိဿိတ၊ ဒုက္ခကိုပဲ ငဲ့သလို။
- ကြ ညံ့လေလောက၊ ဂုဏ်လိုကြ၊ ပကာသန ရှိရောင်လို။
- ပါ ပစိတ္တ၊ ကုဟန။ မိစ္ဆာဇီဝ ကျသလို။

အို လူများတို့-လူတစ်ရာမှာ ကိုးဆယ့်ကိုး ယောက်ခန့် အပါယ်ငရဲအိုးကြီးကို ဦးခေါင်းစောက် ထိုး ခြေမိုးမျှောက် ကျက်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း ဖာသိဖာသာ၊ အေးစက်စက်နေသော လူန လူအ လူမိုက် လေလေစားမျိုးသာ ငရဲကျမည်ဟု ဘုရားက ဟောခြင်းဖြစ်၏။ ဤစာဖတ်ပြီး၍ စဉ်းစားခန်းထုတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဘာစိုးရိမ်စရာရှိသလဲ။

အို လူများတို့-နိဗ္ဗာန်ရွှေမြို့တော်ကြီးကို ယခုဘဝ၌ပင် ရောက်ရန် အားထုတ်ကြပါကုန်လော။

ယခုအခါ ဤသာသနာအတွင်းမှာ နေ့မဆို၊ ညဉ့် မဆို၊ တရားအလုပ်ကို နည်းမှန်၊ လမ်းမှန်ဖြင့် လုပ် ကြပါလျှင် နိဗ္ဗာန်ရနိုင်သော နေ့ကြီးဖြစ်၏။ သုတ် မဟာဝါ ဘုရားဟောကြည့်ပါ။

“သမ္မာဝိဟရေယျံ၊ အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိအဿ”

ဟူသော စကားအရမှာ တရားအားထုတ်လျှင် ရဟန္တာမဆိတ်ကြောင်း မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူပြီး မဟုတ်ပါလော။

ထိုမျှမကသေး။ သတိပဋ္ဌာန်မှာ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံဘာဝေယျ သတ္တာဟံ ဖလံ” ဟု ခုနစ်ရက်၊ ခုနစ်နှစ်။ ၎င်းသုံးမျိုးသော ကာလအတွင်း နိဗ္ဗာန်ရနိုင်၏လို့လည်း ဟောတော်မူပြီး မဟုတ်ပါ လား။

အို လူများတို့-မေတ္တေယျဘုရားကိုလည်း တွေ့နိုးနိုးနှင့်သာ အချိန်မကုန်ကြပါစေနဲ့။ ဤလို ယောင်တောင်တောင်နှင့် ထောင်ပေါင်းများလှပါပြီ။ ဂင်္ဂါသဲစု ဘုရားတွေနှင့်လည်း လွဲပေါင်းများလှပါပြီ။ အလုပ်နှင့်နည်းသာ လိုတော့၏။ အားထုတ်လို့ ယခု ဘဝ မရောက်သေးလျှင်လည်း နောက်ဘဝ ဧကန္တ ရောက်နိုင်ကြောင်း ကြည့်ကြပါလေ။ စတုက အင်္ဂုတ္တိုရ်၌ “ဒန္ဇော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ၊ အထခေါသော သတ္တာဝိပုမေဝ ဝိသေသဂါမိ ဟောတိ”ဟု ယခုဘဝ မရလျှင် နောက်ဘဝရနိုင်ရန် သိသိသာသာ ထင်ရှား ၏။

အို လူများတို့-ဆရာ့ဆရာတော်ကြီးတို့ အဆုံးအဖြတ်မှာလည်း ယခုဘဝအားထုတ်လျှင် ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်အလိုက် ယခုဘဝနိဗ္ဗာန်ရနိုင်ကြောင်း တညီတညာတည်း ဝန်ခံကြပေပြီ။ မောင်းထောင် သာသနာပိုင်ကြီးတို့ “သာသနာလင်္ကာရ” မှာ သာသနာငါးထောင် အဆုံးအဖြတ် နှစ်မျိုးစလုံးပင် အဖျင်းဆုံး အောက်အရိယာခေတ်ရှိသေး၏။ ပါရမီ ချ၊ ကံချနှင့်သာ မလုပ်ကြပါနှင့်။ ယခုအခါ နိဗ္ဗာန်

ရောက်နိုင်ကြောင်း ရဲရဲကြီး တာဝန်ခံနိုင်၏။ အလုပ် နှင့်နည်းသာ လိုတော့ပြီ။

အို လူများတို့-တိဟိတ်လားလို့လည်း စစ် ဖွယ်မလိုလှကြ။ သူတစ်ပါးက စိတ်ပျက်အောင်၊ နားထွေးရန် ဘာဟိတ်လား၊ ညာဟိတ်လား မေးခဲ့ လျှင် စတုကဂုံတ္တရပါဠိတော် ကြည့်ကြပါ။ “ဇမ္ဗုဒီပိ ကာမနဿာ၊ ဥတ္တရကုရတေ မနဿေ အဓိဂ္ဂဏန္တိ ဒေဝေစ တာဝတိံသေကတမေဟိတိဟိ။ သူရာသတိ မန္တောက္ကမ ဗြဟ္မာစရိယ ဝါသော” ဟူသော စကား၌ အဓိဂ္ဂဏန္တိဟု ဖွင့်၍ ပြသည့်အတိုင်း ယုံကြည် လောက်ပြီ မဟုတ်ပါလော။ ယခုအခါ နိဗ္ဗာန်တံခါး သည် ဟင်းလင်းကြီးပွင့်နေသေး၏။ ထိုသို့ ဝါဒတို့၌ လည်း “အပ္ပသုတေ-သု ဧကစ္စေ မနဿေပိ တိဟေ တုကာ။ သုဒုလ္လဘာတိ မညန္တိ တေသံတံ မတိ မတ္တကံ” ဟူသော စကားအရမှာလည်း အပ္ပသုတ ပုဂ္ဂိုလ်များသာ အားလျှော့ခြင်း။ မတိမတ္တက ဖြစ် တတ်ပါ၏။ ယုံယုံကြည်ကြည် ရှိကြပါလေ။ စာ တတ်မှမဟုတ်။ ဝက်သတ်တတ်မှ ဝက်သား စားရမှာ လား၊ ထန်းပင်တက်ကတက်မှ ထန်းရည်သောက်ရ မှာလား။ မုန့်လုပ်တတ်မှ မုန့်စားရမှာလား။ ယက် ကန်း ရက်တတ်မှ အဝတ် ဝတ်ရမှာလား။

အို လူများတို့-ပိုက်ဆံနှင့်တူသော ပါရမီသာ လိုရင်းဖြစ်၏။ ပါရမီနှင့်တူသော ပိုက်ဆံကို ယခု အခါ လူများသည် ကြည့်ဖွယ်မလိုလှ၊ ဒုလ္လဘငါးပါး စက်လေးပါးနှင့်လည်း ဦးတည်ပြီးဖြစ်၏။ အရပ်ပြစ် ရှစ်ပါးတို့မှလည်း လွတ်ပြီးဖြစ်၏။ ပဉ္စာနန္ဒရိယ ကံ ငါးပါးနှင့် အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်စားတွေမှာလည်း ကင်း လွတ်ပြီဖြစ်၏။ ဘာလိုသေးတုံး။

အို လူများတို့-များသောအားဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ လူမျိုးတို့မှာ ပါရမီ သူဌေးချည်း သက်သက်ဖြစ်နေ သည်။ သို့သော်လည်း ဤထိအောင် သတိမထား တတ်ကြကုန်။ နစ်နာဖွယ် ကောင်းပေစွ။ မူလ ပဏ္ဏာသ သတိပဋ္ဌာန ကျမ်းဂန်တို့အတိုင်း သတိ

ပဋ္ဌာန ကျမ်းဂန်တို့အတိုင်း “ဧဝံဘာဝေယျ သတ္တာဟံ၊ တဿ ဒွိန္ဒံဖလာနံ အညတရံ ဖလံ” စသည်ဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူရာဝယ် ခုနစ်ရက်နှင့် မရလျှင် ခုနစ်လ၊ ခုနစ်လနှင့်မရလျှင် ခုနစ်နှစ် စသည်ဖြင့် ပရမတ်အသိဆုံးပြီး ကိစ္စတုံးအောင် ကြိုးစားကြပါ ကုန်လော။ အားထုတ်ကြပါကုန်လော။

အို သူတော်ကောင်းတို့-ဤကား စဉ်းစားရန် အချက်များ ပြခြင်းဖြစ်၏။ သဲလွန်စကလေး ဖော်ပြ ခြင်း ဖြစ်တော့သတည်း။ (ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်)

- လူတိုင်းကျက်ရန် သံဝေဂ သံပေါက်
- ဖြစ် ပျက်ရကုန်၊ သုံးပါးဘုံ၊ တွေ့ဆုံကွဲရသည်။
- ပြီး လျှင်ပျက်ရ၊ အနိစ္စ၊ မုချမှတ်ရမည်။
- မ ရှိတောင့်တ၊ ရှိကြောင့်ကြ၊ ဒုက္ခပူလှသည်။
- ရှင် သေပြီး၊ ပျက်၊ မြင်သောမက်၊ တွေ့ရက် သေ ခက်မည်။
- တွေ့ လျှင်ရှက်ကြ၊ လူ့လောဘ၊ ကိုးဝ ဘုံနယ် ပြည်။
- သေ လျှင်ခက်လှ၊ အပါယ်ကျ၊ ကယ်ပါ ခေါ်တော့ သည်။
- မြင် လျှင်မက်ကြ၊ မိုက်မောဟ၊ အဝိဇ္ဇာဖြစ်တော့ သည်။
- ရ လျှင်ကုန်ကြ၊ သင်္ခါရ၊ အနိစ္စ ဖြစ်ကြသည်။
- ရှင် လျှင်သေမြဲ၊ ရှောင်မလွဲ၊ ကြောက်ပွဲရတော့ မည်။
- ဆုံ လျှင်ကွာကွဲ၊ ဖန်တလဲ၊ မှတ်စွဲ အနတ္တဖြစ် တော့သည်။
- လှည့် လည်ဝိုင်းပတ်၊ ဆုံရဟတ်၊ ပဋိစ္စဓာတ် ဖြစ် တော့သည်။
- နွား တူပမာ၊ နာမ်ခန္ဓာ၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် ဆုံလည် သည်။
- ခေါင်းစဉ်ပမာ မာတိကာကို လွယ်ကူ မှတ် သား နိုင်စိမ့်သောငှာ အစဉ်အတိုင်းရေးသားလိုက်၏။

နမောဗုဒ္ဓါ ခန္ဓာငါးပါး သံခိပ်

န မေနမာ၊ ရတနာ၊ ဆရာ မိဘ၊ ဦးနှိမ်ချ။
 မော ဟိုက်သေမျိုး၊ ဆင်းရဲအိုး၊ ကိုယ်ကျိုးကိုယ်က
 လွဲတတ်လှ။
 ဗု ဒွဘုရား၊ ကျောဖက်ထား၊ အမှားကိုဖြင့်
 လုပ်တတ်ပ။
 ဒွါ လိုလူမျိုး၊ ငရဲအိုး၊ ကျွမ်းထိုးပေကွ လူမိုက်ရ။
 ယ မမင်းထံ၊ အစစ်ခံ၊ ဖြစ်ဟန်ကြံမှ နောင်တရ။
 သိ လျှင်ကားဆေး၊ မသိလျှင်ဘေး၊ ဉာဏ်တွေး
 ရှိမှ နိဗ္ဗာန်ရ။
 ဒွါ နတဖြာ၊ ဘာဝနာ၊ လွန်စွာ ဝီရိယ ကြိုးစားမှ။
 အ ဝီစိချိုး၊ ဖြစ်ဖြစ်တိုး၊ ကိုယ်ကျိုးကိုယ်ဖြင့် မှား
 တတ်လှ။
 အာ ကာကောင်းကင်၊ အာကာပြင်၊ ဘာတွေ့ဘာမှ
 သင်္ခါရ။
 ဣ တိစသား၊ ဂုဏ်ကိုးပါး၊ ဘုရားသော်မှ
 သင်္ခါရ။
 ဤ ကမ္ဘာမြေကြီး၊ ရေ လေ မီး၊ ဘယ်လိုနည်းမှ
 သင်္ခါရ။
 ဥ အူခွေဘုံ၊ ကာမဂုဏ်၊ မေထုန်သော်လည်း
 တွေ့ခဲလှ။
 ဥ တီး အူလည်၊ ယောင်ချာလည်၊ ဘယ်လိုနွယ်
 မှ သင်္ခါရ။
 အေ ဣခန္ဓာ၊ ဤရုပ်ဟာ၊ ဗလာရေမြှုပ် တူလှပ။
 အဲ လိုဝေဒနာ၊ ဤခန္ဓာ၊ ပမာရေပွက် တူလှပ။
 အော့ အံခန္ဓာ၊ သင်္ခါရာ၊ ပုံလာငှက်ပျော တူလှပ။
 အော် အော်မြည်ခါ၊ မှတ်ထားပါ၊ သညာတံလုပ်
 တူလှပ။
 အံ နာပါန၊ ဝိညာဏ၊ ခန္ဓာမျက်လှည့် တူလှပ။
 အား ရ ပါးရ၊ ကြိုးလုံ့လ၊ လေးဝီရိယ ပြည့်စုံပ။

သမထလုပ်ရန် စိအစဉ်နည်းလမ်းပြီး၏။

x x x

သမထလုပ်နည်း

သ မထလုပ်စဉ်၊ သတိပင်၊ ဘယ်တွင်ဘယ်မှ
 မထွက်ရ။
 မ သိလျှင်မြင်၊ သိအစဉ်၊ သိပင် သိမှ သတိရ။
 ထ င်ထွက် မြင်ထွက်၊ ကြားနံလျက်၊ ထိထွက်
 ဘယ်မှ မသွားရ။
 (ဒွါရခြောက်ပါးကို စောင့်ပါဆိုလို၏။)
 လုပ် ပါထွက်သိ၊ ရှုသိ သိ၊ ရှုသိ အခါ၊ အောက်
 ချောက်မှာ၊ ထွက် သိ ခဏ၊ နှာသီးမှ။
 ရန် တကာရေး၊ ကိလေဘေး၊ စိတ်တွေးဘယ်မှ
 မရှိရ။
 အ တကာရေး၊ ကိလေဘေး၊ စိတ်တွေးဘယ်မှ
 မရှိရ။
 အ သာသ ပဿာတ၊ နည်းသော်ပြ၊ လုပ်ရေး
 လုပ်မှ ကောင်းမည်ပ။
 စိ မံချည်တုပ်၊ တိုင်မှာချုပ်၊ ကြမ်းကြုတ်နွားမှ
 နို့ညစ်ရ။
 စဉ် အလာသေဘေး၊ နာအိုရေး၊ လွတ်ရေးလုပ်မှ
 လွတ်မည်ပ။
 နည်း စုံပိဋကတ်၊ ရှိသော်လတ်၊ ကျင့်ရပ်ကျင့်မှ၊
 နိဗ္ဗာန်ရ။
 လမ်း ဟောင်းမဂ္ဂင်၊ မြတ်လေယာဉ်ကို ဝေဟင်ခရီး၊
 တက်ရောက်စီးက၊ ရှာမှီးလက်မှတ်၊ ပုံသို့ဟပ်
 လော့။ အသာသ ပဿာသ၊ သမထကို၊
 ဗလဝဆန္ဒ၊ ပြည့်ကြပါလော၊ နိဗ္ဗူစံပျော်။
 ။ အို သူတော်တို့။

တစ်နည်း-ထွက်(သိ)ရှု(သိ)မြဲသတိထွက်သိအခါ၊
နှာသီးမှာ ရှုသိ- မမှား၊ ချုပ်အောင့်ထား၊ မြဲမြဲမှတ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါး ၁-၂ အစဉ်

၁- တစ်ပါးသူငါ၊ ရုပ်နာမ်သာဟု၊ ဖြစ်လျှင်
 ပျက်မှု၊ သမ္မသနရှုလော။
 (၁) သမ္မသနဉာဏ်။

- ၂- နှစ် သက်ချစ်ပွား၊ မယား-သားကို၊ ပျက်ပြား ဥဒယ၊ ဉာဏ်ဗယတည်း။
(၂) ဥဒယဗွယဉာဏ်။
- ၃- သုံး သွယ်ဘုံကြီး၊ လျှံဆီမီးသို့၊ ပျက်ကြီး ပျက်ရ၊ ဉာဏ်ဘင်္ဂတည်း။
(၃) ဘင်္ဂဉာဏ်။
- ၄- လေး ပါးသစ္စာ၊ ရိပ်မိပါက၊ ကာမစည်းစိမ်၊ ရှိန်ရှိန်မီးတောက်၊ ကျားနှယ်ကြောက်က၊ ဉာဏ်ဘယတည်း။
(၄) ဘယဉာဏ်။
- ၅- ငါး ဝကာမဂုဏ်၊ သင်္ချိုင်းဘုံသို့၊ ပြစ်စုံအာဒိ၊ ဉာဏ်မှာသိလော့။
(၅) အာဒိနဝဉာဏ်။
- ၆- ခြောက် သွေရေကန်၊ ဆင်ဆဒ္ဒန်မှာ၊ ပျော် ဟန်မရ၊ သုသာန်ဝသို့၊ ဉာဏနိဗ္ဗာန်၊ ပူရှိန် ငြီးငွေ့၊ တမြေ့မြေ့တည်း။
(၆) နိဗ္ဗဒါဉာဏ်။
- ၇- ခုနစ် ပင်အိမ်ကြီး၊ ရဲရဲမီးဖြင့်၊ လောင်မီး မီးကြိုး၊ သိလျက်နိုးသော်၊ ဇောက်ထိုးကျွမ်း ပြန်၊ ထွက်ပြေးဟန်သို့၊ မုဇ္ဈိတုက ဉာဏ်အရ တည်း။
(၇) မုဇ္ဈိတုကမျတာဉာဏ်။
- ၈- ရှစ် ပါးမဂ္ဂင်၊ မိလျှင် ကွန်ငါး မြေမိဖားသို့၊ ဘုံသုံးပြင်ဝယ်၊ မှတ်ထင်ပမာ၊ ဆင်ခြင်ရာ၊ ပဋိသင်္ခါတည်း။
(၈) ပဋိသင်္ခါဉာဏ်။
- ၉- ကိုး ကွယ်ရာကင်း၊ ကျားခံတွင်းမှာ၊ လွတ် ဆင်းကန်ပြေး၊ ယုန်ကလေးသို့၊ ငြိမ်းအေး ပုံပြု၊ သင်္ခါရဟု၊ ဉာဏ်ဥပေက္ခာ၊ သိမှတ်ပါ လော့။
(၉) သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်။
- ၁၀- ဆယ် ပါးဉာဏ်ရောင်၊ သဘောဖောင်မှာ ကျွန်းသောင် ဆိပ်ကမ်း၊ ရောက်နီးလှမ်းလျှင်၊

ပျံသန်းထွက်ပျော်၊ ငှက်စင်ရော်သို့၊ အနု လောမ၊ ဂေါတြဘုဟု၊ သိရပမာ၊ မှတ်ကြပါ လော။ နိဗ္ဗူစံပျော်၊ အိုသူတော်တို့။
(၁၀) အနုလောမဉာဏ်။

ဉာဏ်ဆယ်ပါး အကျဉ်းပြီး၏။

x x x

နင်ကိုးပါး သံဝေဂ အကျဉ်း

- နင် ၏မိုက်စ၊ မဖြတ်က၊ ဘယ်မှမဆုံးသည်။
- နင် ကိုယ်ခန္ဓာ၊ နင်မိုက်ကာ၊ နင်သာ ခံရမည်။
- နင် ၏ဖြစ်ထွေ နင့်အနေ၊ နင်လေမသိသည်။
- နင် အမိုက်မျိုး၊ နင်လူဆိုး၊ ကိုယ်ကျိုးနည်းရမည်။
- နင် မသိက နင်မိုက်လှ၊ မောဟ ဖုံးလွှမ်းသည်။
- နင် သာကျင့်မှ ချမ်းသာရ၊ ဒုက္ခ လွတ်လေမည်။
- နင် မကျင့်လေ၊ ဆင်းရဲသေ၊ ဘယ်နေမလွတ် မည်။
- နင် လိုမိုက်ကန်း ငရဲခန်း၊ ဆုံးလမ်းမရှိသည်။
- နင် ကိုယ်နှင့်အား၊ နင်မသနား၊ နင်မှားရှာခဲ့ပြီ။

ဗျည်း ၃၃ ကမ္မတ္တန်းလင်္ကာအကျဉ်း

- က တ်သီးကတ်သတ်၊ ပရမတ်အား၊ ပညတ်ဖုံး အုပ်၊ ဤနာမ်ရုပ်၊ အဟုတ်မသိသည်။
- ခ က်သည့်ပရမတ်၊ ခွာပညတ်၊ အမြစ်ပြတ်မှ ဟန်ရမည်။
- ဂ ဂါသဲစု၊ ပညတ်မှု၊ ပရမတ်သုမှ တရားဟုတ် မည်။
- ဃ န ပညတ်၊ ကွယ်ကာရပ်၊ ပရမတ်စုကို သိခက်သည်။
- င တ်မွတ်ခေါင်းပါး၊ ကပ်တိုက်လား၊ တရား မိုက်လို့ ဖြစ်ကြသည်။
- စ တုသစ္စ၊ မဂ်လေးဝ၊ သိမှကိုပဲ ငါမြင်သည်။

ဆ အာယတန၊ဗာဟိယ၊ဂါမရွာကိုယ်သတ်လှပြီ။
 ဇ ရပ်အိမ်ကျောင်း၊ ပညတ်ပေါင်း၊ စုဆောင်းစုံမှ အိမ်ခေါ်သည်။
 ဈ နလာဘီ၊ ကျင့်လောက်၊ မဂ်ဉာဏ်မိမှ ဟုတ်လှသည်။
 ည န်တော်ဆယ်ဝ၊ ပဿန၊ မြင်မှကိုပဲ အေးလိမ့်မည်။
 ဋ စိတ်တူးငှက်၊ မိုက်လေချက်။ မိုးပြိုတွက်ကြောင့် ခြေထောင်သည်။ (အကြောင်းမဲ့ မတွေးဆနှင့်)။
 ဌ န်ကရိုဏ်းကျန၊ နှုတ်ရွရွလည်း၊ သဘောဟုတ်မှ လောကုတ်ဖြစ်သည်။
 ဒု ဝါသရက္ခေ၊ သစ်ပင်တွေလည်း၊ မျိုးနေဗီဇ၊ သမုဒယ ဖြစ်သည်။
 ပ ကိလက်သမား၊ ပမာထား၊ စကြဝဠာ လောကဓာတ်၊ ကံပြုလုပ်သည်။
 ဏ ကြီးဒေါဏ၊ ပုဏ္ဏားသသည့်၊ ဓာတ်တော်တွေခဲ၊ ရောင်တော်ပွဲမှီ။
 တ ရုတ်ကုလား၊ ပညတ်ပွား၏၊ ပရမတ်အားမှာ၊ ဘာမှမရှိ၊
 ဘိတ်မရှိတည်း။
 ထ င်မြင်တံလျှပ်၊ သမင်ဟပ်သည်၊ ရေငတ်ပမာ၊ ဘုံကာမတည်း။
 ဒ ဒု-ပွေးနာ၊ ကိလေနာကူ၊ ဆေးမှာကုမှ၊ ဘေးငြိမ်းရမည်။
 ဓ မ္မဘုရား၊ ဆူးသမားဟူ၊ အလားတူ၏၊ ခြေကြွမရှိ၊ ကုကြဘိလော့။
 န င်၊ ငါသူပဲ၊ အထင်လွဲ၏၊ မှားစွဲသက္ကာ၊ ပညတ်ခွာလော့။
 ပ ရမတ်သိ၊ အနှစ်ထိ၊ မြင်ဉာဏ်ရှိမှ ငါပျောက်မည်။
 ဖ ယောင်းတိုင်ပုံ၊ မီးတွေကြိုမှ၊ ဖြစ်ဆုံပျက်ရ၊ ရှာမရသည်။

ဗ လာပျော်မျိုး၊ ဖလံပိုး၊ မီးကိုတိုးမှ၊ အကျိုးနည်းသိသည်။
 ဘ ယ်ခွေး ဘယ်ဝက်၊ ဘယ်ဘယ်ငှက်၊ ဒီလိုသေချက်၊ သူတို့သိသည်။
 မ ရှိကိုမြင်၊ ရှိကိုကြည့်၊ ဒိဋ္ဌိမြင်က အမှားကျသည်။
 ယ မိုက်ပဋ္ဌာန်း၊ နာမ်ရုပ်ခန်း၊ မမြင်ကန်းက၊ ဘေးမလွတ်သည်။
 ရ တနာမြတ်၊ မည်ပညတ်၊ ပရမတ်ဆိုက်မှ လူဖြစ်ကျိုးနပ်မည်။
 လ ကွဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန်၊ သိဉာဏ်ရှိမှ သိဆုံးမည်။
 ဝ ဂ္ဂိငါးဦး၊ တရားထူးကို လူရူးဘဝ၊ ဉာဏ်မှထသည်။
 သ ဣန္ဒာန်ဓားမ၊ ပေါက်ဆိန်စမှာ၊ သံမှတစ်ပါး၊ ပညတ်မှားကို၊
 ဆိုရာမထိ၊ ဓားမရှိသည်။
 ဟ န်ဟုတ်အိုးခွက်၊ သဣန္ဒာန်တွက်ကြောင့်၊ မြေမှတစ်ပါး၊ အိုးခွက်မရှိ။
 ဋ ကြီးအလို၊ ကျွန်းသီဟိုဠ်မှာ၊ ကျွန်းမှတစ်ပါး၊ သီဟိုဠ်မရှိ။
 အ ဂံလိပ်၊ ကုလား၊ ရှာတစ်ပါးလည်း၊ လူမှတခြား၊ ကုလားမရှိ၊
 ပညတ်သိကို ခွာဘိဉာဏ်စင် သူတော်ရှင်တို့။
 ဗျည်း ၃၃ ကမ္မဋ္ဌာန်းပြီး၏။

x x x

သစ္စာလေးပါး မြန်မာဂါထာ
 ဒု ကွေလုပ်တိုင်း၊ သင်္ချိုင်းမသာ။
 ကွ က်လှပါဘိ၊ ပူမီးဗျာပါ။
 သ မ်သရာက၊ ငိုခဲ့ရရှာ။
 စွာ ရေရှိ၊ လေးရှိသမုဒ္ဒရာ။

သ စွာလေးပါး၊ အမှားသူငှာ။
 မု သားဆိုကြ၊ လောကကမ္ဘာ။
 ဒ ဒါနသီလ၊ ကင်းကြသူငါ။
 ယ မိုက်ကျမ်း၊ ကျင့်လမ်းကြည့်မှသာ။
 မ ဂွင်ရှစ်ပါး၊ မမှားကျင့်လေ။
 ဂ တိဇရဲ၊ ကြောက်လည်းကြောက်စေ။
 သ မ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဉာဏ်သိ-ပုံသေ။
 စွာ အတိုင်း၊ မဆိုင်းကျင့်ကြလေ။

နိ ဗ္ဗာန်အေးမြို့၊ သွားဖို့ကြံရည်။
 ရော က်ရန်ယခု၊ ပြုသင့်ပြုသည်။
 ဓ မွနလုံး၊ ရွှင်ပြုံးသာကြည်။
 သ မ်သရာတော၊ ဒုက္ခောအညီ။
 စွာ အတွေ့၊ ယနေ့ကျင့်ရမည်။

သစ္စာအနက် တစ်ဆယ့်ခြောက်ချက်

သ က်သာမရ၊ ကျင့်နာလှ၊ ပိဋကဋ္ဌဆိုကြသည်။
 စွာ သင်္ခတ၊ ပြုပြင်ကြ၊ သင်္ခါရသာ ရှိတော့
 သည်။
 အ ဖန်မပြတ်၊ လောင်စေအပ်၊ သန္တာပဋ္ဌ၊ နာပူ
 သည်။
 နက် နဲအဓိပ္ပာယ်၊ ဖောက်ပြန်လွယ်၊ ပျက်ဖွယ်
 ဝိပရိနာ မဖြစ်တော့သည်။ (ဒုက္ခသစ္စာ)
 ဆယ့် တစ်မီးပွား၊ လောဘမှား၊ လိုလားအာယူ
 ဟန၊ ဒုက္ခပစ္စည်းဆည်းပူးသည်။
 ခြောက်ဖြာကာမ၊ နိဒါန၊ ဘဝအသစ် ပေးအပ်သည်။
 ချက် ပြုတ်ရှာမှီး၊ ဆင်းရဲငြီး၊ နောင်ဖွဲ့ကြီးကြောင့်၊
 သံယောဂ ဆိုသည်။
 ကို မှာနှောင့်ယှက်၊ ဆင်းရဲချက်၊ မထွက်ရအောင်၊
 ပလိဗောဓ
 ဆောင်သည်။ (သမုဒယသစ္စာ)
 မှတ် ဖွယ်နိရောဓ၊ နိဿရဏမှာ၊ ဝဋ်သုံးမြွှာ၊
 လွတ်ကာကြံသင့်ပြီ။

ကျက် မှတ်ပညာ၊ အမတာ၊ သေ၊ နာ၊ ဖြစ်၊ ပျက်
 မရှိသည်။
 သူ လူ၊ နှောင့်ယှက်၊ လွတ်ကင်းချက်၊ ဘေး
 မဖက်လို့ ပဝိဝေကဆိုသည်။
 ငါ သူမြင်ရ၊ မပြုပြင်ကြ၊ အသင်္ခတသာ ဖြစ်
 သည်။ (နိရောဓသစ္စာ)
 သိ ဉာဏ်မဂ္ဂ၊ နိယျာန၊ သံသရာမှ၊ ထုတ်ဆောင်
 သည်။
 ကြ ည်လင်သဒ္ဓါ၊ ဓိပညာနှင့်၊ သမာသီလ၊
 ဟေတုဋ္ဌ၊ မူလခိုင်မြဲ
 ပွားစေသည်။
 ပါ ရမိဓမ္မ၊ ဒဿန၊ သစ္စာဉာဏ်ရောင်၊ လင်း
 ပြောင်သည်။
 လော့ ဘာနုသယ၊ ကိလေသ၊ အဓိပတေယျ၊
 စိုးအုပ်သည်။ (မဂ္ဂသစ္စာ)

နမော တဿ သံဝေဂလင်္ကာ အကျဉ်း
 န တ်မင်း၊ လူမင်း၊ ဗြဟ္မာမင်း၊ ကြွားရင်း
 သေလှပြီ။
 မော ဟိုက်ပင်ပန်း၊ ငရဲလမ်း၊ လွတ်ခန်း တွေ
 တော့ပြီ။
 တ တုန်တုန်၊ တခိုက်ခိုက်၊ အိုနာလိုက်၊ သေမိုက်
 များလှပြီ။
 သ တိရပါ၊ ခုအခါ၊ ကြုံလာတိုက်ကပြီ။
 ဘ ယ်နေ၊ ဘယ်ရက်၊ ဘယ်မနက်၊ သေချက်ရှိ
 ကပြီ။
 ဂ ရာဝါသ၊ သူ့ကိစ္စ၊ ဆုံးစ မရှိသည်။
 ဝ သုန်မြေလောက်၊ အရိုးကောက်၊ ဆိုရောက်
 ရှိကပြီ။
 တော တောင်သမုဒ္ဒရာ၊ ရှေးကမ္ဘာ၊ ဘယ်ဟာ ဘာမှ
 မရှိပြီ။
 အ ခု သေမလား၊ နက်ဖြန်လား၊ သေအားခေါ်
 လှပြီ။

ရ က်စက်သေကွဲ၊ အိုနာပွဲ လိုက်ပွဲနီးကပြီ။
 ဟ န်ရ၊ ပန်ရ၊ ဝါကြားက၊ သေမှ နောင်တမည်။
 တော တောင်ရိပ်မှီး၊ တစ်ကိုယ်တည်း၊ ပုတီးမြဲ
 သင့်ပြီ။
 သ မ်သရာ၊ ငရဲအိုး၊ ဟုန်းဟုန်းတိုး၊ ကိုယ်ကျိုး
 နည်းလှပြီ။
 မ္ဗာ နလောဘ၊ နသယ၏ အဝိဇ္ဇမူလ၊ ဆင်းရဲစ၊
 ဖြတ်မှသင့်တော့မည်။
 သ မ်သရာက၊ ငိုခဲ့ရသည်၊ သမုဒ္ဒရာလေး၊ မျက်
 ရည်ဖွေး၊ ပူဆွေးမကပြီ။
 မ္ဗု ဒွါပွာဒ၊ ဒုလ္လဘ၊ ငါးဝတွေ့တော့ပြီ။
 ဒွ သကသိဏာ၊ အသုဘာ၊ စွဲကာကျင့်တော့
 မည်။
 သ ဘက်၊ ဖိန်းနွဲ၊ သေ နာ ပွဲ၊ ငိုပွဲ ဆိုက်တော့
 မည်။
 စ ဣပညာ၊ ငါဆရာ၊ ငါသာတတ်လှသည်။
 (စာတတ်ကျူးပုံ)

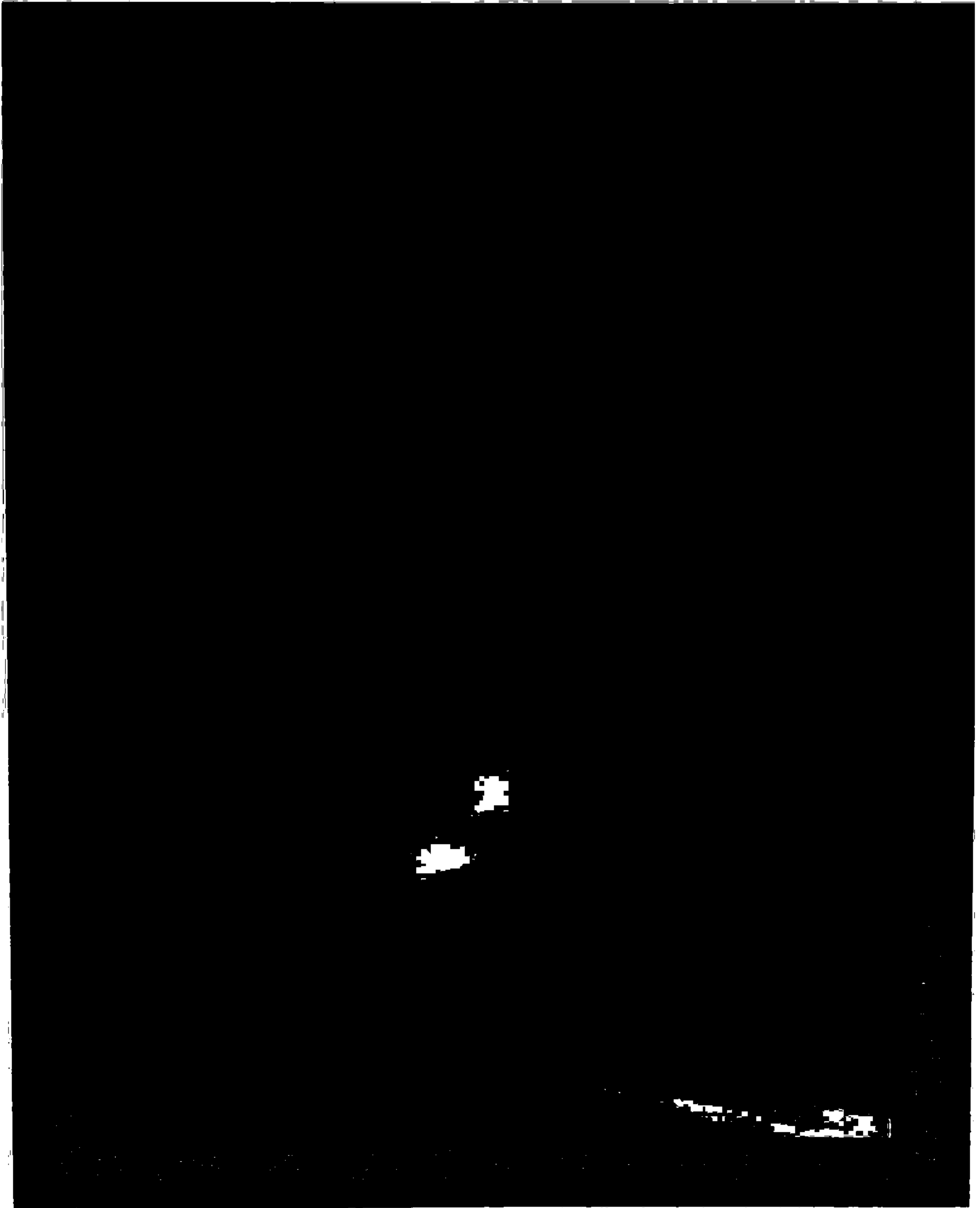
တု ပမရှိ၊ တတ်လေဘိလှ၊ ကပိလရဟန်း၊
 ငရဲခန်း၊ လွတ်လမ်းမရှိသည်။
 သ သတမိစ္ဆာ၊ မြို့ဗာရာဏသီ၊ ဂင်္ဂါဆိပ်ကမ်း၊
 မစားလမ်း၊
 မှားခန်းကျင့်တော်ပြီ။
 စွာ မှာမတတ်၊ ငါမှာတတ်၊ အကျင့်တတ်မှ၊
 ကျိုးရမည်။
 ယ တိ၊ ရဟန်း၊ စာတတ်ပြွမ်း၊ ကျင့်ခန်းရှိမှ၊
 လိုရသည်။

နမော တဿ သံဝေဂ ပြီး၏။
 x x x

[အညတရဘိက္ခု၏ စက္ခုအလင်း သံခိပ်ကျဉ်းနှင့် စလင်း
 ကန်လယ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထေရုပ္ပတ္တိစာအုပ်မှ
 ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

စလင်းကန်လယ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာဂူနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 ကွမ်းတော တောရေဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ကွမ်းတော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၇၆-၁၃၆၀]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို မကွေးတိုင်း၊ ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့နယ်၊ ကွမ်းတော ကျေးရွာတွင် အဘ ဦးဘိုးလှိုင်-အမိ ဒေါ်စောတို့မှ ၁၂၇၆-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် (၇)ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ နံနက်(၇)နာရီတွင် ဖွားမြင်တော်မူပါသည်။ ငယ်မည် မောင်ဖိုးဆိုး ဖြစ်သည်။ (၁၃) နှစ်အရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေဖြစ်သည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ရှင်ပညာသီရိ ဖြစ်သည်။

၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့၊ မစိုးရိမ်တိုက် ဘဒ္ဒန္တကောသလ္လာဘိဝံသဆရာတော်ထံတွင် ပိဋကတ် ကျမ်းဂန်များကို သင်ယူတော်မူခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ရေပန်းတိုက် စာချအကျော် ဆရာတော်များထံတွင် လည်း ပညာသင်ယူခဲ့သည်။ ၁၂၉၆-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း (၁၀) ရက်နေ့တွင် ဇာတိ ကွမ်းတောရွာ တောင်ကျောင်း ခဏ္ဍာသိမ်တွင် ရွာကျောင်းဆရာတော် ဦးဣန္ဒြေက၏ ပစ္စယာနဂ္ဂဟဖြင့် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူသည်။ ပိဋကတ် သုံးသွယ် နိကာယ်ငါးရပ်တို့ကို ၁၂၉၈-ခုနှစ်တွင် ပခုက္ကူမြို့ အရှေ့တိုက်ဆရာတော်ကြီးထံတွင် ပညာများ သင်ယူခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် ဆရာတော်ကြီးထံမှ ဓာတ်ခြောက်ပါး ပုတီးစိပ် ပွားများအားထုတ်နည်းဖြင့် ပဋိပတ်ကိုလည်း ကြိုးကုတ်တော်မူခဲ့သည်။

သက်တော် (၃၃) နှစ်၊ (၁၃) ဝါတွင် ရွာကျောင်းကို လက်ခံ၍ ပဓာန နာယကအဖြစ် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သည်။ သက်တော် (၃၇) နှစ်၊ ဝါတော် (၁၇) တွင် တောရဆောက်တည်၍ တရားအလုပ်ကို ကြိုးကုတ် တော်မူသည်။

ပဋိပတ်အရာတွင် အကျော်ဒေးယျ ဖြစ်တော်မူသော ကွမ်းတောဆရာတော်ကြီးသည် ၁၃၆၀ပြည့်နှစ်၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁၁) ရက်၊ သောကြာနေ့ နေ့လယ် (၁:၃၅) နာရီတွင် စုတိကမ္မဇရပ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ရုပ်အလောင်းတော်မှာ ပုပ်သိုးခြင်းမရှိ၍ ယခုထက်တိုင် မြိုင်မြို့နယ် ကွမ်းတောရွာ၊ မင်္ဂလာသီရိကျောင်းတိုက်တွင် အပူဇော်ခံလျက်ရှိပါသည်။ (ဆရာတော်ကြီးသည် ပခုက္ကူအရှေ့တိုက်ဆရာတော်ကြီး၏ နည်းဖြင့် ဝိပဿနာရှုပါ၏။)

ထေရပုတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် ကွမ်းတော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

ဒါနတည်းဟူသော ဂုဏ်အင်၊ သီလတည်းဟူသော ဂုဏ်အင် အခြေခံနှင့် ပြည့်စုံပါလျှင် ဝိပဿနာ
တရား ဆင်ခြင်ပွားများလိုက်လျှင် အောက်ထစ်ဆုံး သောတာပန်အဆင့်လောက်တော့ ဝင်နိုင်သည်။ အောက်
ထစ်ဆုံးသောတာပန် အဆင့်ရောက်အောင် ကြိုးစားရမည်။ သောတာပန်အဆင့်ရောက်မှ အပါယ်ဘေးတွေက
ကင်းဝေးပြီးသကာလ ဝိသာခါကဲ့သို့ ဘုံစဉ်စံကာ နိဗ္ဗာန်ကို စံမြန်းနိုင်ရလိမ့်မည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ကွမ်းတော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

ဒကာ ဒကာမများကို ငါးပါးသီလပေးပြီး နောက် အောက်ပါအတိုင်း ဟောပြော ညွှန်ပြတော်မူ ပါသည်။

ရူပံ အနိစ္စံ။ ရူပံ-ရုပ်တရားသည်။ အနိစ္စ-အမြဲမရှိ။
ရူပံ ဒုက္ခံ။ ရူပံ-ရုပ်တရားသည်။ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲ၏။
ရူပံ အနတ္တာ။ ရူပံ-ရုပ်တရားသည်။ အနတ္တာ-
အလိုသို့ မလိုက်။

ရူပံ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စံ-ရူပံ ရုပ်တရားသည်။
ခယဋ္ဌေန-ဆီမီးရေခန်းညှိုးသော ပန်းသို့ ရုပ်တန်
မနေ၊ တည်တံ့မနေ၊ ရပ်ဆိုင်းမနေ၊ တည်မြဲမနေ၊
အိုခြင်းသဘော၊ နာခြင်းသဘော၊ သေခြင်းသဘော၊
အထွေထွေ ကုန်ခန်းတတ်သော အနက်သဘော
ကြောင့်၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စ မည်ပါပေ၏။

ရူပံ ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ၊ ရူပံ-ရုပ်တရားသည်။
ဘယဋ္ဌေန ဆီမီးရေခန်း ညှိုးသော ပန်းသို့ ရုပ်တန်
မနေ၊ ရပ်ဆိုင်းမနေ၊ တည်တံ့မနေ၊ တည်မြဲမနေ၊
အိုခြင်းသဘော၊ နာခြင်းသဘော၊ သေခြင်းသဘော၊
အထွေထွေဘေး ဟူသော အနက်သဘောကြောင့်
ဒုက္ခံ-ဒုက္ခမည်ပါပေ၏။

ရူပံ-အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ-ရူပံ ရုပ်
တရားသည် အသာရကဋ္ဌေန-ဆီမီးရေခန်း ညှိုးသော
ပန်းသို့ ရုပ်တန်မနေ၊ တည်တံ့မနေ၊ ရပ်ဆိုင်းမနေ၊

တည်မြဲမနေ၊ အိုခြင်းသဘော နာခြင်းသဘော၊
သေခြင်းသဘော၊ အထွေထွေ အနှစ်ကင်းပ။ ဘာမျှ
မရှိ ဘာမျှမရှိဟူသော အနက်သဘောကြောင့်
အနတ္တာ အနတ္တ မည်ပါပေ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊
တိလက္ခဏံ-သုံးပါးလက္ခဏာပွားများရာကို၊ ဗဟုလီ
ကရဏံ-ကြိမ်ဖန်များစွာ၊ ဘာဝေတဗ္ဗံ-လေ့လာ
အပ်၏။ ဗဟုလီကရဏံ-ကြိမ်ဖန်များစွာ၊ ဘာဝေ
တဗ္ဗံ- ဆင်ခြင်အပ်၏။ ဗဟုလီကရဏံ- ကြိမ်ဖန်
များစွာ၊ ဘာဝေ တဗ္ဗံ-ပွားများအပ်၏။

အနိစ္စဒဿနေန-အနိစ္စလက္ခဏာကို ကြိမ်ဖန်
များစွာ ပွားများ လေ့လာဆင်ခြင်သဖြင့်၊ အလော
ဘော-ဒေါသပါး၍ မောဟနည်းသည်၊ ဟောတိ-
ဖြစ်၏။

အနတ္တဒဿနေန-အနတ္တလက္ခဏာကို
ကြိမ်ဖန်များစွာ ပွားများလေ့လာ ဆင်ခြင်သဖြင့်၊
အမောဟော-မောဟပါး၍ ပညာများသည်။ ဟောတိ
-ဖြစ်၏။

အနိစ္စကိုပွား၊ လောဘပါး၊ ပြုငြား ဒါနသာ
ဒုက္ခကိုပွား၊ ဒေါသပါး၊ ပြုငြား သီလသာ
အနတ္တကိုပွား၊ မောဟပါး၊ ပြုငြား ဘာဝနာ။

ဟူ၍ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ဆင်ခြင်ပွား
များစေပြီးမှ ငါးပါးပဉ္စသီ ငါးပါးပဉ္စသီ အချိန်မီသ

လောက် ဆောက်တည်ပါမူကား။ ငါးပါးပဉ္စသီ အချိန်မီသလောက် ဆောက်တည်ထားပါလျှင် သောတာပန်စသည်ဖြစ်ရန် ကျင့်ဖို့လွယ်သည်။ ရှေးသူတော်ကောင်းသူမြတ်လောင်းတို့သည် ကျောင်းဒကာအနာထပိဏ် ဝိသာခါ စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ငါးပါး ပဉ္စသီကို ခါးဝတ်ချီသကဲ့သို့ မြဲကြပေသည်။ ရှေးသူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်အထူးထူးတို့ကဲ့သို့ ငါးပါးသီလ အမြဲဆောက်တည်ရမည်။

ရှေးသူတော်စင်တို့သည် လစဉ် လစဉ် အကြံ့ရက်နှင့်တကွ ရှစ်ကြိမ်၊ အနည်းဆုံး လေးကြိမ် ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ကြပေသည်။

ဝိသာခါ၊ အနာထပိဏ်တို့ကဲ့သို့ သီလဆောက်တည်ပြီး သကာလ နေ့ရောညဉ့်ပါ ဘယ်ခါမပြတ် ဆောက်တည်အပ်သော သီလကို ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့ဖြင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ ဆင်ခြင်ရမည်။ မိမိသီလကို အခြေခံ၍ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခေတ်လူဖြစ်၍လာပြီး သာသနာတော်ကြီးနှင့် မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့ကြုံသည့် အချိန်တွင် ရှေးသူတော်စင် သူတော်မြတ်လောင်းတို့ ပမာ အခါမလပ်သတိချုပ်ပြီး သတိတရား လက်မလွတ်စေကာ ဘာဝနာတရားနှင့် မွေ့လျော်နေရမည်။

ဓာတ် ၆-ပါး ပုတီးစိပ်နည်းကိုဆိုပေအံ့

ဤ ဓာတ် ၆-ပါး ပုတီးစိပ်နည်းသို့ မရောက်မီ ရှေးဦးစွာ စဉ်းစားဉာဏ်-အသိဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ရန် ဓာတ် ၆-ပါးတို့၏ သရုပ်သဘောကို အသေးစိတ်-အနုစိတ်၍ ထင်အောင်-မြင်အောင်ဖော်ပြရေးသားဦးအံ့။

ဆ ဓာတုရော အယံ ဘိက္ခု ပုရိသော။ (ဥပရိပဏ္ဍာသ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် ပါဠိတော်။)

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ အယံ ပုရိသော၊ ဤယောက်ျားသည်။ ဆ ဓာတုရော၊ ဓာတ်ခြောက်ပါးဖြင့် ပြီး၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ရဟန်း၊ ဤယောက်ျားဟူသည်၊ မိန်းမ ဟူသည်၊ ငါ သူ လူ နတ် စသည်ဟူသည်

ဓာတ်ခြောက်ပါးမျှသာတည်း။

ပရမတ္ထအားဖြင့် ယောက်ျားဟူ၍မရှိ၊ မိန်းမဟူ၍မရှိ၊ ငါဟူ၍မရှိ၊ လူဟူ၍မရှိ၊ နတ်ဟူ၍မရှိ၊ ဓာတ်ခြောက်ပါးသာရှိ၏။

ဓာတ်ခြောက်ပါးဟူသော်ကား။ ။ ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်၊ အာကာသဓာတ်၊ ဝိညာဏဓာတ်အားဖြင့် ခြောက်ပါးတည်း။ ထိုခြောက်ပါးတို့တွင် အဇ္ဈတ္တ-ဗဟိဒ္ဓ၊ မိမိကိုယ်-သူတစ်ပါး ကိုယ်တို့၌ အခြားဓာတ်တို့၏ တည်ရာ-

ကြမ်းတမ်း-ခက်မာခြင်းသဘောသည် = ပထဝီဓာတ်။

ယိုစီးဖွဲ့စည်းခြင်း သဘောသည် = အာပေါဓာတ်။ ကျက်စေ ရင့်စေ မှည့်စေ အိုစေသော အပူ-အနွေး-အအေး သဘောသည် = တေဇောဓာတ်။

ထောက်ခံခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်းသဘောသည် = ဝါယောဓာတ်။

ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အကြားအကြားသည် = အာကာသဓာတ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ် ဟူ၍လည်းခေါ်။

စိတ်-စေတသိက်သည် = ဝိညာဏဓာတ်။

ဤသို့ ဓာတ်ခြောက်ပါးသဘောကို ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်။

ထင်ရှားစေဦးအံ့

ဥပမာ။ ။လင်ဗန်းထဲ၌ထားသော ဘယ်ဆေးမှုန့်ကလေးများနှင့် ပထဝီဓာတ်ရုပ်ကလာပ်များနှင့် တူ၏။

၎င်းဆေးမှုန့်ကလေးတွေကို ရေဖျော်၍ အလုံး၊ အစိုင်အခဲ ပြုလုပ်ထားသည်နှင့် အာပေါဓာတ် ဖွဲ့စည်း၍ ထားသည်နှင့်တူ၏။

ရွံ့လုံးကဲ့သို့ ၎င်းဘယ်ဆေးမှုန့် အစိုင်အခဲ၊ အလုံးကို ယောက်ျားရုပ် လုပ်ထားလျှင်-ယောက်ျားဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသကဲ့သို့၊ မိန်းမရုပ်လုပ်ထားလျှင်-မိန်းမခေါ်ရသကဲ့သို့ ထိုအတူ ပထဝီဓာတ် ရုပ်မှုန့်

သဘောကလေးတွေကို အာပေါဓာတ်က ဖွဲ့စည်းပြီး လျှင် ယောက်ျားမဟုတ်၊ ဘူတရုပ်က ယောက်ျား လုပ်၍ ပြတတ်၏။ မိန်းမမဟုတ်၊ ဘူတရုပ်က မိန်းမ လုပ်၍ ပြတတ်၏။

ပရမတ္ထ သဘောတရားတို့၏ အလွန်တရာ သိမ်မွေ့သေးဖွဲ့သည်၏ အဖြစ်ကို သိကြစေရန် ပထဝီ ဓာတ် ရုပ်မှုန့်ကလေးတွေ စသည်ဖြင့် ရေးသားလိုက် သည်။ ပရမတ္ထသဘောမှာ အနုမြူမျှ အထည်ခြပ် အမှုန့်မရှိ။ အနုမြူမျှ အထည်ခြပ်အမှုန့်ရှိလာလျှင် ပရမတ်မဟုတ်ဟုမှတ်။

အရည်ကလာပ် အဖတ်ကလာပ်ဟူရာ၌ လည်း ပရမတ္ထသဘောမှာ အရည်ဟူ၍ အဖတ်ဟူ၍ မရှိစကောင်း။ အရည်၌ တည်ရှိသော ရုပ်ကလာပ်ကို အရည်ကလာပ်။ အဖတ်၌ တည်ရှိသော ရုပ်ကလာပ် ကို အဖတ်ကလာပ် ဟုမှတ်။

ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်တို့ ဖွဲ့စည်းလုံး ထွေး၍ နေသည်ကို မပုပ်အောင်၊ မသိုးအောင်၊ ရင့် အောင်၊ နွေးအောင် တေဇောဓာတ်က လုပ်၍ပေး၏။

ရုပ်၍နေသောအခါ၊ ထိုင်၍နေသောအခါတို့၌ ထောက်ခံဝါယော၊ သွားသောအခါ၊ ကွေးသော အခါ၊ ဆန့်သောအခါတို့၌ လှုပ်ရှားဝါယောက ကျေးဇူးပြု၏။

ရုပ်ကလာပ် ကလေးတွေ၏ အကြားအကြား ကို အာကာသ ဓာတ်ခေါ်၊ ပရိစ္ဆေဒ-ရုပ်ဟူ၍လည်း ခေါ်။

ဥပမာ။ ဘယဆေးမှုန့်ကလေးတွေတို့၏ အကြား- အကြားရှိ၏။ ဆန်ဆေးတောင်းထဲ၌ ထည့်၍ထား သော ဆန်စေ့ကလေးတွေတို့၏ အကြား-အကြား ရှိ၏။ ရှိ၍ ပင်လျှင် ဆန်ထည့်၍ထားသော ဆန်ဆေး တောင်း၌ ရေလောင်းလျှင် ရေတွေယို၍ကျ၏။ ၎င်း ဘယဆေးမှုန့်ကလေးတို့၏ ဆန်စေ့ကလေးတို့၏ အကြားအကြား အာကာသကဲ့သို့ ရုပ်ကလာပ် ကလေးတွေ၏ အကြားအကြားကို အာကာသဓာတ်

ဟုခေါ်၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်ဟု ခေါ်။
စေတသိက်နှင့်တကွ စိတ်ကို ဝိညာဏဓာတ် ဟုခေါ်။

ဤသို့အသေးစိတ်၍ တစ်ခုစီ၊ တစ်ခုစီ၊ တခြားစီ၊ တခြားစီ၊ သူ့သဘောနှင့်သူ ပိုင်းပိုင်းခြား ခြား ဓာတ်ခြောက်ပါးကို ကွဲပြားအောင် ဆင်ခြင်။

ဤသို့ ဓာတ်ခြောက်ပါးကို အသေးစိတ် ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်ပြီးမှ ပုတီးစိပ်ရမည်။

ပုတီးစိပ်ပုံ

- ၁။ ပထဝီဓာတ် အနိစ္စ-ဟု ပါးစပ်ကမြည်။
လက်ဏပုတီး တစ်လုံးစိပ်။
စိတ်ထဲက ပထဝီဓာတ် မမြဲ-ဟု သိ။
တစ်ပတ် ရအောင်စိပ်။
- ၂။ ပထဝီဓာတ် ဒုက္ခ-ဟု စိပ်။
ပထဝီဓာတ် ဒုက္ခ-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၃။ ပထဝီဓာတ် အနတ္တ-ဟု စိပ်။
ပထဝီဓာတ် ကိုယ်မဟုတ်-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၁။ အာပေါဓာတ် အနိစ္စ-ဟု စိပ်။
အာပေါဓာတ်မမြဲ-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၂။ အာပေါဓာတ် ဒုက္ခ-ဟု စိပ်။
အာပေါဓာတ်ဒုက္ခ-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၃။ အာပေါဓာတ် အနတ္တ-ဟု စိပ်။
အာပေါဓာတ် ကိုယ်မဟုတ်-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၁။ တေဇောဓာတ် အနိစ္စ-ဟု စိပ်။
တေဇောဓာတ်မမြဲ-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၂။ တေဇောဓာတ် ဒုက္ခ-ဟု စိပ်။

- တေဇောဓာတ် ဒုက္ခ-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၃။ တေဇောဓာတ် အနတ္တ-ဟု စိပ်။
တေဇောဓာတ် ကိုယ်မဟုတ်-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၁။ ဝါယောဓာတ် အနိစ္စ-ဟု စိပ်။
ဝါယောဓာတ် မမြဲ-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၂။ ဝါယောဓာတ် ဒုက္ခ-ဟု စိပ်။
ဝါယောဓာတ် ဒုက္ခ-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၃။ ဝါယောဓာတ် အနတ္တ-ဟု စိပ်။
ဝါယောဓာတ် ကိုယ်မဟုတ်-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။

အာကာသဓာတ်သည် သဘာဝမရ၊ ရုပ်
ကလာပ်တို့၏ အကြားအကြားမျှ ဖြစ်၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊
အနတ္တ ဟု ပုတီးမစိပ်ရ၊ မသုံးသပ်ရ။

- ၁။ ဝိညာဏဓာတ် အနိစ္စ-ဟုစိပ်။
ဝိညာဏဓာတ် မမြဲ-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၂။ ဝိညာဏဓာတ် ဒုက္ခ-ဟုစိပ်။
ဝိညာဏဓာတ် ဒုက္ခ-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။
- ၃။ ဝိညာဏဓာတ် အနတ္တ-ဟုစိပ်။
ဝိညာဏဓာတ် ကိုယ်မဟုတ်-ဟု သိ။
တစ်ပတ်ရအောင်စိပ်။

ဓာတ် ၆-ပါးကို တစ်ပါးစီ၊ တစ်ပါးစီ၊
စိပ်နည်းပြီး၏။

x x x

ဓာတ် ၆-ပါးလုံးပေါင်း၍ စိပ်ပုံမှာ

- ၁။ ဓာတုယော အနိစ္စ-ဟု စိပ်။
ဓာတ်တို့မမြဲကုန်-ဟု သိ။ တစ်ပတ်။

- ၂။ ဓာတုယော ဒုက္ခ-ဟု စိပ်။
ဓာတ်တို့ ဒုက္ခ-ဟု သိ။ တစ်ပတ်။
- ၃။ ဓာတုယော အနတ္တ-ဟု စိပ်။
ဓာတ်တို့ ကိုယ်မဟုတ်-ဟု သိ။ တစ်ပတ်။
မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားနှင့် ဆိုင်သော
ဓာတ် ၆-ပါးလုံး ပေါင်း၍ စိပ်နည်းပြီး၏။

- ၁။ ဓာတုယော မေ အနိစ္စ-ဟု စိပ်။
မိမိ၏ ဓာတ်တို့ မမြဲ-ဟု သိ။ တစ်ပတ်။
- ၂။ ဓာတု ယော မေ ဒုက္ခ-ဟု စိပ်။
မိမိဓာတ်တို့ ဒုက္ခ-ဟု သိ။ တစ်ပတ်။
- ၃။ ဓာတုယော မေ အနတ္တ-ဟု စိပ်။
မိမိဓာတ်တို့ ကိုယ်မဟုတ်-ဟု သိ။ တစ်ပတ်
မိမိဓာတ်တို့ကိုပေါင်း၍ စိပ်သောနည်းပြီး၏။

ရွှေအိုးကြီးအများ၊ ငွေအိုးကြီးအများကို
တွေ့ရ၊ မြင်ရ၊ ကိုယ်ပိုင် ရရှိသော ဆင်းရဲယောက်ျား
၏ နှစ်သက်-ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းကဲ့သို့၊ နှစ်
သက်-ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဤ ဓာတု
ဝိပဿနာ ပုတီးစိပ်နည်း စီးဖြန်းနည်းတို့ကို ကြိုးပမ်း
အားထုတ် လက်ရှိ ပြုလုပ်နိုင်သော ယောဂီ အမျိုး
ကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့မှာ ဒိဋ္ဌဓမ္မ ကာ
ယိက သုခ၊ စေတသိက သုခအကျိုးကို ခံစားကြရ၍
ယခုဘဝ မဂ်ဖိုလ်မရလျှင် သုဂတိဘဝ ဧကန္တရကြ
ကုန်လတ္တံ့။

ဓာတ် ၆-ပါးပုတီးစိပ်နည်းပြီး၏။

x x x

အဘယ့်ကြောင့်အနိစ္စလက္ခဏာ
မထင်မြင်နိုင်ကြသနည်း

အနိစ္စလက္ခဏံ တာဝ ဥဒယဗ္ဗယာနံ
အမနသိကာရာ၊ သန္တတိယာ
ပဋိစ္စန္ဒတ္တာ န ဥပဋ္ဌာတိ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

တာဝ- ရှေးဦးစွာ။ အနိစ္စလက္ခဏာ- အနိစ္စ
 လက္ခဏာသည်။ ဥဒယဗ္ဗယာနံ- ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း
 သဘောတို့ကို။ အမနသိကာရာ- နှလုံးမသွင်းနိုင်
 ခြင်းကြောင့်။ သန္တတိယာ- မီးလျှံအစဉ် ရေလျှံ
 အလား ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ တဖွားဖွား
 ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်ပျက်၍နေသော အစဉ်သည်။
 ပဋိစ္စနန္တော- ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န
 ဥပဋ္ဌာတိ- မထင်။

ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊
 ပျက်ခြင်း နှလုံးမသွင်းနိုင်ကြ၍ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်
 တရားတို့၏ဖြစ်၊ ပျက်စဉ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း၍နေသော
 ကြောင့် အနိစ္စလက္ခဏာ မထင်နိုင်သည်-ဟူလို။

အဘယ့်ကြောင့် ဒုက္ခလက္ခဏာ မထင်မြင်နိုင်
 ကြသနည်း။

ဒုက္ခလက္ခဏာ အဘိဏှာပဋိပဋ္ဌနာယ
 အမနသိကာရာ၊ ဣရိယာပထေဟိ
 ပဋိစ္စနန္တော န ဥပဋ္ဌာတိ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

ဒုက္ခလက္ခဏာ - ဒုက္ခလက္ခဏာသည်။
 အဘိဏှာပဋိပဋ္ဌနာယ- အမြဲ မပြတ်တရစပ် အထပ်
 ထပ်နှိပ်စက်ခြင်းကို။ အမနသိကာရာ- နှလုံး မသွင်း
 ခြင်းကြောင့်။ ဣရိယာပထေဟိ- ဣရိယာပုတ်
 လေးပါးတို့ဖြင့်။ ပဋိစ္စနန္တော-ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌာတိ-မထင်နိုင်ကြ။

ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊
 ပျက်ခြင်း အမြဲမပြတ် တရစပ် အထပ်ထပ်နှိပ်စက်
 သည်ကို နှလုံးမသွင်းကြသောကြောင့် ဣရိယာပုတ်
 လေးပါး ဖုံးလွှမ်း၍ထားသောကြောင့် ဒုက္ခလက္ခဏာ
 မထင်နိုင်ကြသည် ဟူလို။

အဘယ့်ကြောင့် အနတ္တလက္ခဏာ
 မထင်မြင်နိုင်ကြသနည်း

အနတ္တလက္ခဏာ နာနာဓာတုဝိနိဗ္ဗောဂဿ
 အမနသိကာရာ၊ ဃနေန ပဋိစ္စနန္တော
 န ဥပဋ္ဌာတိ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်)

အနတ္တလက္ခဏာ- အနတ္တလက္ခဏာသည်။
 နာနာဓာတု-ဝိနိဗ္ဗောဂဿ- ပထဝီ စသော ဓာတ်
 အထူးတို့ကို အသီးအသီးခွဲခြမ်း ဝေဖန်ခြင်းကို။ အ
 မနသိကာရာ- နှလုံးမသွင်းကြသောကြောင့် ဃနေန
 - ခြေ-လက်-ခေါင်း-ကိုယ် နဂိုမပျက် တစ်ခဲနက်
 သည်။ ပဋိစ္စနန္တော၊ ဖုံးလွှမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ န ဥပဋ္ဌာတိ- မထင်နိုင်။

ပထဝီဓာတ် ရုပ်ကလာပ် စသည်တို့ကို
 အသေးစိတ်၍ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ နှလုံးမသွင်းကြ
 သောကြောင့် ဒွတ္တိသကာယ သမူဟဟု ပေါင်းစုရော
 ယက် တစ်ခဲနက်သည် ဖုံးလွှမ်းအပ်သောကြောင့်
 အနတ္တလက္ခဏာ မထင်မြင်ကြသည် ဟူလို။

အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တ
 လက္ခဏာတို့ကို မထင်မြင်နိုင်ဘဲနှင့် မဂ် ဖိုလ် မရ။
 ထင်မြင်မှ မဂ် ဖိုလ်ရသည်ဖြစ်၍ အနိစ္စလက္ခဏာ
 ထင်မြင်အောင်၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ ထင်မြင်အောင်၊
 အနတ္တလက္ခဏာ ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်း
 ကြကုန်ရာသည်။

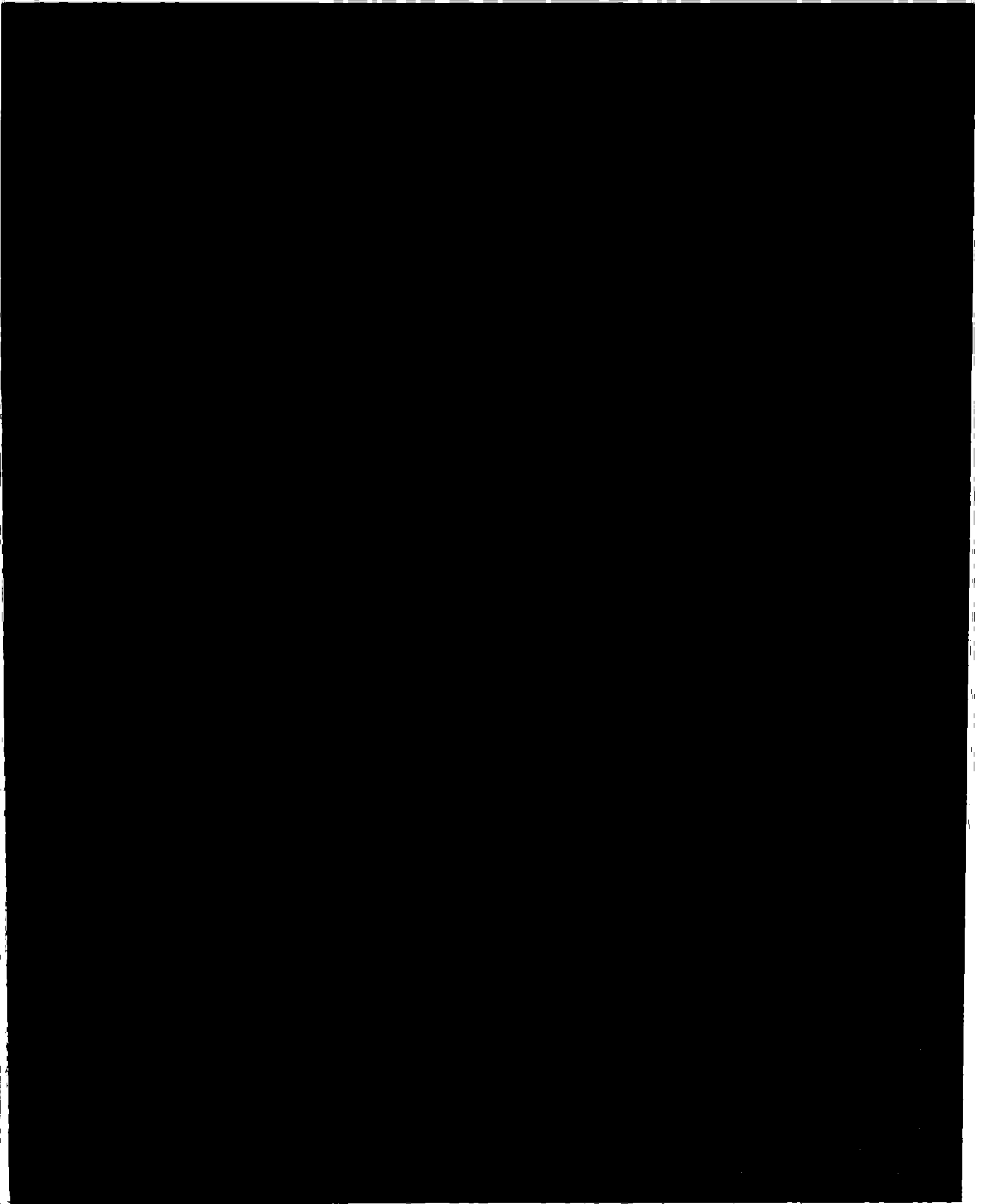
ပုတီးစိပ်နည်းများ ပြီး၏။

x x x

[မှတ်ချက်။ ။ ကွမ်းတော တောရဆရာတော်ကြီး၏
 မဟာထေရုပ္ပတ္တိ မော်ကွန်းစာအုပ်နှင့် ပခုက္ကူအရှေ့တိုက်
 ဆရာတော်ကြီး၏ ပုတီးစိပ်နည်းနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်နည်း
 နိဿရည်းစာများမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြအပ်ပါသည်။]

ကွမ်းတော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ကျောက်ထီးတန္တုဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ကျောက်ထီးတန္တုဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၃၁၁-]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို ၁၃၁၁-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း ၇-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ နံနက် ၇:၀၅ နာရီအချိန်တွင် ဧရာဝတီတိုင်း၊ ဟင်္သာတမြို့ ဆေးရုံကြီး၌ ခမည်းတော် ဦးလှရွှေ - မယ်တော် ဒေါ်အေးတင်တို့မှ မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင် ပါသည်။ ဟင်္သာတမြို့ အမှတ် (၁) အထက်တန်း ကျောင်းတွင် သတ္တမတန်းအထိ ပညာသင်ကြား ခဲ့သည်။

၁၃၂၇-ခုနှစ်တွင် ဟင်္သာတမြို့ ဘုရားကြီး ကျောင်းတိုက် စတုတ္ထမြောက် ဆရာတော်ကြီးထံတွင် ရှင်သာမဏေဘဝသို့ ရောက်ရှိသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ရှင်ပညာသာရ ဖြစ်သည်။ သာမဏေဘဝဖြင့် ဘုရား ကြီးကျောင်းတိုက် စတုတ္ထမြောက်ဆရာတော် ဇောတိ ကာရုံဘုန်းတော်ကြီး၊ ဣစ္ဆိတာရုံ ဘုန်းတော်ကြီးများ ထံတွင် သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ၊ ပရိယတ္တိစာပေ များကို သင်ယူဆည်းပူးသည်။ ဆရာတော်ကြီးများ ၏ ဆုံးမဩဝါဒကို လေးမြတ်စွာခံယူလျက် သံဃာ့ ဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဘုရားဝေယျာဝစ္စ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း စသည်များ ကို ရှုမှတ်ပွားများခဲ့သည်။

၁၃၃၁-ခုနှစ်တွင် စတုတ္ထမြောက် ဘုရားကြီး ဆရာတော်ကြီးအား ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မြင့်မြတ်သော

ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ထို့နောက် ၁၃၃၅-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၁-ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက် ၈:၄၅ နာရီအချိန်တွင် မဟာ ဒွါရနိကာယ သာသနာပိုင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ သပြေ ပင်ဆရာတော်ကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဒုတိယအကြိမ် သိမ်ထပ်မင်္ဂလာပြုခဲ့ပါသည်။

ဟင်္သာတမြို့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး များ၊ ပြည်မြို့ နိဗ္ဗိန္ဒတောရ ဆရာတော်ကြီး၊ ပါဒကြီး ဆရာတော်ကြီးတို့၏ ဥပနိဿယကိုခံယူ၍ သမထ၊ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းများကို ကြိုးကုတ်စွာ အားထုတ် တော်မူခဲ့သည်။ ဓူတင်များကို ဆောက်တည်သည်။ ယခုအခါ ရက်ပေါင်း ကိုးထောင်ကျော်ခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓ၏ ရွှေဉာဏ်တော် ခြောက်ပါး၊ ဓူတင်ကိုးပါး၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၁၁-ပါးနှင့် မဟာပဋ္ဌာန်းကျမ်းတော်ကြီး တို့ကို နေ့စဉ် နိစ္စ ဘတ်ဝတ်မပျက် နာယူခြင်း၊ ပူဇော် ခြင်းများကို ဝတ်ထား၍ လေ့ကျက်တော်မူသည်။ ဘုရားဝေယျာဝစ္စ၊ တရားကိစ္စ၊ သံဃာ့ဝေယျာဝစ္စ များကို မပြတ်မလပ် ဆောင်ရွက်တော်မူသည့်အပြင် ဒကာ၊ ဒကာမများ၏ ကောင်းကျိုးကိုလည်း စဉ်ဆက် မပြတ် ဆောင်ရွက်တော်မူလျက်ရှိသည်။ ပဋိပတ် လုပ်ငန်းကို အရိုးကျေကျေ အရေခန်းခန်း ဆောင်ရွက် လေ့ကျင့်တော်မူသည့်အပြင် ပရိယတ်အနေဖြင့် ဓမ္မ

ဝိပဿနာရူနည်းများ

ဒါနတရားစာပေများ အမျိုးပေါင်း ၈၀-ကျော်ကို ရေးသား၍ ဓမ္မဒါနအဖြစ် ပြည်တွင်းပြည်ပ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဘာသာတို့ဖြင့် ဖြန့်ဝေတော်မူခဲ့သည်။

သုသာန်ရူတင် စသည့် ရူတင် ၁၃-ပါးကို လည်း ကြိုးပမ်းအားထုတ်တော်မူခဲ့သည်။ ယနေ့ထိ တိုင် ရူတင် ၉-ပါးကိုဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ ဒကာ ဒကာမတို့အား တရားဓမ္မပြသခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း၊ ဓမ္မဒါနအဖြစ် ကျမ်းများကို ရေးသား၍ ဖြန့်ချိခြင်း၊ ရူတင် ၉-ပါးကို နေ့စဉ်မပြတ် ဆောက်တည်လျက် ရှိခြင်းတို့ကြောင့် ရဟန်းရှင်လူ ပြည်သူတို့၏ ကြည်ညို ခြင်းကို ခံယူရရှိတော်မူပါသည်။ ဆရာတော်၏ ကျမ်းများအနက် နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်ကျမ်းမှာ ထင်ရှားပါသည်။

ယခုအခါ ဆရာတော်သည် ဟင်္သာတမြို့ ငါးမျက်နှာဘုရားကြီးအတွင်းရှိ ဘုရားကြီးကျောင်း တိုက်တွင် သီတင်းသုံးလျက်ရှိပြီး နဝရူတင်္ဂါ စာရ ဆရာတော်၊ ကျောက်ထီးတန္တုဆရာတော်ဟူ၍ လူသိများ ထင်ရှားတော်မူလျက် ရှိပါကြောင်း ထေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းကို ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

[ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် ကျင့်စဉ်အကျယ်ကို သိလိုပါမူ ဆရာတော်၏ ကျမ်းများကို ဖတ်ရှုကြပါကုန်ဟု တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်ပါသည်။]

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် ကျောက်ထီးတန္တုဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

- ⊕ အချိန်ကိုလေးစားပါ။ အလုပ်ကိုလေးစားပါ။
- ⊕ ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုလေးစားပါ။ နေရာမလုပ်ပါနှင့်။
- ⊕ ဟန်မလုပ်ပါနှင့်။ သဘောထားကြီးပါ။
- ⊕ သံဝေဂယူပါ။ စိတ်ကောင်းရှိပါ။ မနှိမ်ပါနှင့်။
- ⊕ ဘောက်မပြောနှင့်။ မမောက်မာနှင့်။
- ⊕ စည်းကမ်းလိုက်နာပါ။ ရိုးသားပါ။ ကြိုးစားပါ။
- ⊕ သတိရှိပါ။ စူးစမ်းပါ။ ဆင်ခြင်ပါ။
- ⊕ မငြင်းနှင့်။ မဆန့်ကျင်နှင့်။ ခိုင်လုံမှပြောပါ။
- ⊕ ကတိတည်ပါ။ ပြတ်သားပါ။ မှမှန်ပါ။
- ⊕ မှပျက်လျှင် လူပျက်သည်။
- ⊕ မှကောင်းလျှင် လူကောင်းသည်။
- ⊕ ဒေါသသည် ဂုဏ်ပျက်သည်။
- ⊕ ခန္တီသည် ဂုဏ်တက်သည်။
- ⊕ ကျင့်ဝတ်ပြည့်မှ သီလပြည့်သည်။
- ⊕ သီလရှိမှ သမာဓိတည်သည်။
- ⊕ သမာဓိတည်မှ ပညာရှိသည်။
- ⊕ ပညာရှိမှ နိဗ္ဗာန်မြင်သည်။
- ⊕ နိဗ္ဗာန်မြင်မှ ဆင်းရဲလွတ်သည်။

(သံသရာအမှိုက်တိုက်ကြီးမှ ကင်းလွတ်၍ နိဗ္ဗာန်အလင်းဓာတ်ကြီးကို ရရှိကြပါစေ။)

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ကျောက်ထီးတန္တုဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

တရားအားထုတ်ပုံ အားထုတ်နည်း

ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်နေ၊
တင်လေလက်အုပ်၊ သတိချုပ်၊
သတိမြဲရာ၊ ပထမာ၊ ဒုမာ တိုရှည်ထုတ်၊
သုံးချက်သိရာ၊ တတိယာ၊ စမှာငြိမ်းအောင်လုပ်၊
အာရုံစိတ်မှာ၊ တူရှုလာ၊ ဆိုင်ကာဖြစ်ပျက်ချုပ်။

တစ်လေးလုံး

ကသိုဏ်းအာရုံ၊ စိတ်မှာထုံ၊ ဈာန်စုံဧကဂ္ဂေ။
အရင်မရှု၊ အခုရှု၊ တစ်ပျက် တစ်ရှု ပိုင်ပါစေ။
သစ္စာလေးချက်၊ တစ်ပြိုင်နက်၊ မဂ်ကိစ္စ ပြီးကြပါစေ။
ပဉ္စဝိညာဏ်ချုပ်၊ စိတ်လောကုတ်၊ ဝိမုတ်တရား
ရပါစေ။

သုညလေးလုံး

မရှိသုညာ၊ အဘာဝါ၊ အာကာသာနဉ္စေ။
အစွဲပယ်မှု၊ အပျက်ရှု၊ သုညပျက် သုညရှု ပိုင်ပါစေ။
ကိလေသာချုပ်၊ ငါစွဲပြုတ်၊ သမုစ္ဆေဒရပါစေ။
သုညတနိဗ္ဗာန်၊ နိရောဓံ၊ ဧကန်ဆိုက်ပါစေ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းနည်း

ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန် ဒေထ မေ ဘန္တေ။
(သုံးခေါက်ဆိုပါ)

ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား။ မေ-ဘုရားတပည့်
တော်အား။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်-ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း

တရားတော်မြတ်ကို။ ဒေထ-ပေးသနားတော်မူပါ
အရှင်မြတ်ဘုရား။

ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာမြတ်၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ

- ၁။ ပိယော-သီလဖြူစင် ချစ်ခင်ဖွယ်ရာဂုဏ်။
- ၂။ ဂရ- ရောင့်ရဲမှု ခေါင်းပါးစွာ ကျင့်မှုတို့၌
ကျောက်ထီးအတူ အလေးမူအပ်သည့် ဂုဏ်။
- ၃။ ဘာဝနိယော-အတူနေခြင်း ချစ်ခြင်းမေတ္တာ
ကရုဏာနှင့် ချီးမွမ်းအပ်သောဂုဏ်။
- ၄။ ဝတ္ထာ- သူတစ်ပါးတို့အား အပြစ်ကိုပြ၍
ဆုံးမတတ်သောဂုဏ်။
- ၅။ ဝစနက္ခမော-သူတစ်ပါးတို့၏ ပြောဆို ကဲ့ရဲ့
မှုကို ခံနိုင်သောဂုဏ်။
- ၆။ ဂမ္ဘိရဉ္စကထံ-နက်နဲသော စကားကို ပြော
ဟောတတ်သောဂုဏ်။
- ၇။ အဋ္ဌာနေ နောစ နိယောဇယေ-အကျိုးမရှိ
ရာ၌ မတိုက်တွန်းဘဲ အကျိုးရှိရာ၌သာ တိုက်
တွန်းတတ်သောဂုဏ်။

တပည့်မြတ်တို့၏ ဂုဏ်အင်္ဂါ

- ၁။ ရတနာသုံးပါးနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ၌ အားကိုး
ယုံကြည်ခြင်း။
- ၂။ ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ခြင်း။

- ၃။ မရှိသောဂုဏ်ကို မဖော်၊ ရှိသောအပြစ်ကို မဖုံးလွှမ်းဘဲ ရိုးသားဖြောင့်စင်းသူ ဖြစ်ရခြင်း။
- ၄။ အရိုး အရေ အသား အကြောသာ ကျန်ပါစေ၊ တရားထူး တရားမြတ် မရမချင်း မပြတ် အား ထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိခြင်း။
- ၅။ ဖြစ်ပျက်ကို သိမြင်သော ဉာဏ်ရှိခြင်း။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာအဖွင့်

အနိစ္စတာဒိ ဝသေန၊ ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ဓမ္မေပဿတီတိ ဝိပဿနာ၊ ပညာ ယေတံ နာမံ။
 အနိစ္စတာဒိ ဝသေန-အနိစ္စ လက္ခဏာ အစရှိ သည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိဝိဓေဟိ- အထူးထူး အပြားပြားသော။ အာကာရေဟိ-အခြင်းအရာတို့ ဖြင့်။ ဓမ္မေ-သင်္ခါရဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို။ ပဿတီ-ရှုမြင်တတ်၏။ ဣတိသမ္မာ-ထို့ကြောင့်။ ဝိပဿနာ-ဝိပဿနာမည်၏။ ဧတံ-ဤဝိပဿနာ ဟူသော အမည်သည်။ ပညာယ-ပညာ။ နာမံ- အမည်တည်း။

ရှုမှတ် ဝိပဿနာ

- * သစ္စံ ဂယုတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ။ (မဟာဋီကာ) ရှေ့အဖို့၌ သမုတိသစ္စအတိုင်း ပညတ်ခံ၍ တရားမှတ်ခြင်း။
- * နာမ်ရှုကွက်၌ ရှေ့စိတ်ကို နောက်စိတ်ဖြင့် သတိစပ်အောင် အားထုတ်ရပါသည်။
- * ရုပ်ရှုကွက်၌ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ဖြစ် ပျက် စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ တကယ် ထိုင် တယ်၊ သွားတယ်၊ အိပ်တယ် စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း။ ကိုယ်လုံး မပျောက်မချင်း၊ မှတ်ချက်စိပ်အောင် အားထုတ်ရသည့်နည်း ဖြစ်ပါသည်။
- * သဘာဝေယေဝ တိဋ္ဌန္တီ (မဟာဋီကာ) သဘောတရားသက်သက်ကိုမှတ်တည်၍ရှုခြင်း။

- * နာမ်ရှုကွက်၌ အာရုံနှင့်စိတ်ကို သိမ်းဆည်း နိုင်သော ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ်သည် ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့် ပေါ်ဆဲဖြစ်ပျက်ကို ရှုရပါသည်။ (အပေါ်ဓာတ်ခြောက်ပါး)
- * ရုပ်ရှုကွက်၊ အာရုံငါးပါးနှင့် အကြည် ငါး သွယ်တို့၏ တိုက်တွေ့ခြင်းသဘောကို ရှုရပါ သည်။ အာရုံနောက်ကို မလိုက်ရ၊ အရင်းကို သာ ကပ်၍ရှုရသည့်နည်း ဖြစ်ပါသည်။ အစွဲ ပြုတ်ထိ ပယ်ပါ။ ဒုက္ခချုပ်ထိ သိပါ။ လမ်း မှန်ပေါက်ထိ ပွားပါ။ ချမ်းသာဆိုက်ရောက် ပါသည်။

အဇ္ဈတ္တိက ကာယကိုရှုပါ

ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်သော ယောဂီ သည် ပညတ်ကိုလွန်အောင် ကောင်းစွာ အားထုတ် နိုင်ရန် အရေးကြီးလှပေသည်။ ဝိပဿနာ အလုပ် သည် သမာဓိမရှိလျှင် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မပေါက် ရောက်ချေ။ ယာနိကနှစ်ပါးလုံး သမာဓိရှိမှ အောင် မြင်၍ ဝိပဿနာသက်သက်ဖြင့် လက်ပစ်မကူးခတ် ဘဲ သမထ လှေသင်္ဘောဖြင့် သမာဓိမွေး၍ ကူးခတ်ရ ပေမည်။ ဝေနေယျအများနှင့် ဆက်ဆံသည့် အာနာ ပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းရာ၌ ပထမဦးစွာ နှာသီး ဖျား၌ စိတ်တည့်အောင် ကြိုးစားရမည်။ ထို့နောက် ဝင်လေကို တစ်မှ ရှစ်အထိ (နှာသီးဖျား လေတိုး သည်ကို သိ၍ ရေတွက်ပြီး) စိတ်တည်လာအောင် အားထုတ်ပါ။ အားထုတ်ပါများလျှင် ဆလိုက်တန်း ကဲ့သို့ အလင်းရောင် ပေါ်လာမည်။ ဝိပဿနာကို ကူးလိုက သတိထားရန် အချက်မှာ နိမိတ်ထုံ အချိန် မရွေး ရအောင်ကြိုးစားပါ။ နေ့စဉ် အာနာပါနကို အရင် အားထုတ်ပါ။ ကြည်လင်ပြတ်သားသည့် နိမိတ်ကိုရမှ ဝိပဿနာကူးမည်ဆိုလျှင် အကြောင်း မညီက ခရီးကြန့်ကြာ၏။ ပရမတ္ထ တရားမဟုတ်၍ ရပြီးသည့် နိမိတ်ပင်လျှင် ပျက်တတ်သေးသည်။

အပြောလွယ်၍ အလုပ်ခက်သည့် စိတ်အလုပ်ဖြစ်သောကြောင့် သမာဓိရတုန်း ဝိပဿနာကိုကူး၍ အားထုတ်မည်ဆိုလျှင် ပညတ်ကို လွတ်၍ (ဝါ) ထိသဘော သိသဘောကိုရှု၍ ကိုယ်ထည် အတုံးအခဲ မပါအောင် အဇ္ဈတ္တိက အတွင်းသဘော၌ တလှုပ်လှုပ် တရွရွ တဖျပ်ဖျပ် တလှုပ်လှုပ် တရိပ်ရိပ် တဒိတ်ဒိတ် လှုပ်ရှားနေသော ဓာတ်သဘောတို့ကို ဉာဏ်မှာ မြင်အောင် သတိကြီးစွာဖြင့် ရှုရမည်။ ရှုအားပျော့၍ ပညတ်မလွန်လျှင် (ဝါ) ဓာတ်အမြင်ကျလျှင် စိတ်ကို မလျှော့ရ။ အရိုး၊ အရေ၊ အကြော၊ အသား၊ အသွေးတို့ ခန်းခြောက်သွားပစေဟု စိတ်တုံးတုံးချပြီး သမာဓိကို ပြန်လည်မွေး၍ ဇွဲတင်းရမည်။ တစ်ထိုင်အတွင်း ဣရိယာပုတ်ကို မပြင် မဖျက်ဘဲ လေးကြိမ်လောက် နေ့စဉ် ကြိုးစား အားထုတ်ပါ။ အားထုတ်စဉ်၌ ဖြစ်ပျက်မမြဲဘဲ ဝိပဿနာ အရှုခက်တတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တလှုပ်လှုပ် တရွရွ တဖျပ်ဖျပ် တလှုပ်လှုပ် တဒိတ်ဒိတ်လှုပ်ရှားနေသော သဘောသက်သက်ကို ရှုပြီး ရှုစိတ်၌ ပွားများသုံးသပ်ပေးရမည်မှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောနှင့် ဖြစ်ပျက်နေတာကို သိနေတဲ့ သဘောသက်သက်သာ ဖြစ်သည်ဟု ဉာဏ်မှာ သိပြီး ဖောက်ပြန်နေတဲ့ သဘောတွေကို ငါ၊ သူမဟုတ်၊ ဖြစ်တဲ့နေရာတွင် ပျက်နေသည်ဟု အဖန်ဖန် ဉာဏ်နှင့် ကြည့်ပြီး သိနေရမည်။ ခံစားမှတ်သား ပြုပြင် သိနေတဲ့ သဘောတွေသည်လည်း ငါ၊ သူမဟုတ်၊ ဖြစ်နေတဲ့နေရာတွင် ပျက်နေသည်ဟု ဉာဏ်နှင့်ကြည့်၍ သိနေရမည်။ စိတ်မတည်ဘဲ ဖြစ်ပျက်တခြား အသိတခြားဖြစ်နေလျှင် ဆင်ခြင်ပေးရမည်မှာ ခန္ဓာငါးပါးသည်မမြဲ၊ ဆင်းရဲအစိုးမရဟု အထပ်ထပ်အာရုံပြု၍ အားထုတ်နေရမည်။ ကံစိတ် ဥတုအာဟာရ စတဲ့ အကြောင့်တရားတွေက ဆက်ကာ ဆက်ကာ ပြုပြင်ပေးနေကြသဖြင့် အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် အခိုက်အတန့်မှာ ခိုင်နေသည်။ မြဲနေသည်ဟု ထင်မှတ်နေရသည့် ရုပ်နာမ်နှစ်

ပါး သင်္ခါရတရားဟူသမျှသည် စင်စစ်မှာတော့ မမြဲကုန်၊ မုချမှာတော့ မမြဲကုန်၊ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘော ရှိကုန်၏။ ဖြစ်ပေါ်ဖို့ရန်အကြောင်း၊ တိုက်ဆိုင်သည့်အခါ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၍ အကြောင်းချုပ်သည်အခါ ချုပ်ပျောက်သွားကြကုန်၏။ ထိုအဆက်မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်တရား၊ သင်္ခါရတရားတို့၏ အသစ်မဖြစ်တော့ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားခြင်းသည် အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကြီး ဖြစ်ပါပေသတည်း။ ဓာတ်သဘော အပေါင်းက ဓာတ်သဘောအပေါင်းကို သိနေအောင် အထူးကြိုးစားပါ။

အနိစ္စ-မမြဲဟု မှတ်ထင်သည့် ယောဂီအား အနတ္တ-အစိုးမရဟု မှတ်ထင်မှုသည် အလိုလိုတည်လာပါသည်။ အနတ္တဟု မှတ်ထင်သော ယောဂီအား ငါဟူသောမာန် ကင်းပြတ်ခြင်းသို့ ရောက်ရလေ၏။ ယခုမျက်မှောက်ပင်လျှင် သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် ဓာတ်ထူး ဓာတ်မြတ်သို့ မုချမသွေရောက်ရလေ၏။ ဣရိယာပုတ်တိုင်း၌ သတိမလွတ်သင့်သော တရားမှာ သင်္ခါရာ၊ ဉာဏ်အမြင်လွှာမှာ ထင်လာသမျှ သင်္ခါရတရားဟူသမျှတို့သည် ဝယဓမ္မာ ဖြစ်လျှင် ပျက်မြဲတံတွာ ဓမ္မတာသဘောရှိကုန်၏ ဟူ၍ ရှုကွက်နှင့် ရှုစိတ်ကို မျက်လုံးဖွင့်ထားသော်လည်းကောင်း၊ ပိတ်ထားသော်လည်းကောင်း ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒ နှစ်ခုမလွဲ တစ်သဘောတည်းကျအောင် ပရမတ္ထ ရုပ် နာမ် ဖြစ်ပျက်မြင်အောင် အားထုတ်ကြပါလေ သူတော်ကောင်းတွေတို့။

သင်္ခါရာ- ဉာဏ်အမြင်လွှာမှာ ထင်လာသမျှ တွယ်တာမှု သမုဒယ တဏှာကြောင့် ဖြစ်ရသည့် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားဟူသမျှတို့သည်။ ဝယဓမ္မာ- ဖြစ်လျှင် ပျက်မြဲတံတွာ ဒုက္ခသစ္စာ ဓမ္မတာသဘော ရှိ၏။ အပ္ပမာဒေန- အပ္ပမာဒ ဆိုတဲ့ မမေ့မလျော့တဲ့ မဂ္ဂသစ္စာ အချုပ်ပညာ ဦးစီးတဲ့ သတိအလုပ်ဖြင့်။ သမ္မာဒေထ- နိရောဓသစ္စာ ဆိုက်သည်အထိ ရဟန်း

ကိစ္စပြည့်စုံအောင် ရိုရိုသေသေ လေးလေးမြတ်မြတ် အားထုတ်၍ နေကြကုန်လော့။

ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကျင့်စဉ်အချုပ်
(ရုပ်တူနာမ်တူ)

(အာရုံငါးပါး တပ်မက်ခြင်းကင်း၏) ငါ၊ သူ မဟုတ်၊ အာယတန အသစ်၊ ခန္ဓာအသစ်၊ ရှုကွက် အသစ်၊ ရှုဉာဏ်အသစ်ချုပ်အောင် အားထုတ်ရမည်။ ဖောက်ပြန်သောသူမရှိ၊ ခံစားသူမရှိ၊ စီရင်အပ်သူမရှိ၊ သဘာဝ သဘောသက်သက်ဖြင့်သာ ဖြစ်သည်။ ငါ၊ သတ္တ၊ ဇီဝမပါဘဲမြင်မှ၊ ကြားမှ၊ နံမှ၊ စားမှ၊ ထိမှ၊ သိမှ ခေါ်စရသမ္ပဇေ ပညာရှင်ဖြစ်သည်။ ဒွါရခြောက်ပါး၊ အာရုံခြောက်ပါး၊ ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး၊ ဖဿခြောက်ပါး၊ ဝေဒနာ ၁၈-ပါးကို မီးပုံကြီးကဲ့သို့ မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ အသမ္မောဟသမ္ပဇေပညာရှင် ဖြစ်လတ္တံ့။

- ဆင်းတူ - မြင်တူ (ရုပ်တူ၊ နာမ်တူ) (စိုက်ရှု)
- သံတူ - ကြားတူ
- နံ့တူ - နံတူ (ဖြန့်ရှု)
- ရသာတူ - စားတူ (စပ်အောင်ရှု)
- ထိတူ - တွေ့တူ
- ကြံတူ - သိတူ (နိဗ္ဗာန်ရမှုတည်း)

၁။ ယုံကြည်ကျန်းမာ ဖြောင့်စင်းစွာ၊ အားထုတ် ဖြစ်ပျက် မြင်စေရာ ရတနာမြတ်သုံးပါးကို ယုံကြည်ရ မည်။ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ ကျန်းမာရမည်။ စိတ်နှလုံး ဖြောင့်စင်းရမည်။ ပြတ်ပြတ်သားသား အားထုတ်ရ မည်။ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ပျက်မြင်ရမည်။ (ဤပဓာန တရားငါးပါးကို ပထမပြည့်စုံစေမှသာ အရိယာဖြစ် မည်။)

၂။ စိုက်ရှု၊ ဖြန့်ရှု၊ စပ်အောင်ရှု၊ နိဗ္ဗာန်ရမှုတည်း။ ဘဝင်ကို စိုက်၍ရှုခြင်း၊ ဓာတ် ၁၈-ပါးကို ဉာဏ်ဖြန့်၍ ရှုခြင်း၊ ဣရိယာပုတ်စပ်အောင် ရှုခြင်း တို့သည်ကား နိဗ္ဗာန်ရမှုဖြစ်ပါပေသည်။ (တစ်နည်း ပိုင်လျှင် ပြီး၏)

၃။ ရှေ့ဖြစ် နောက်ဖြစ်၊ ပယ်ကာပစ်၊ ခုဖြစ် ခုသိ သတိ။

အတိတ်က ဖြစ်ပြီးခဲ့တာတွေ၊ အနာဂတ်ဖြစ် မည့် အကြောင်းအရာတွေကို ပယ်ထားပြီး ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့် ခုဖြစ်တာ ခုသိအောင် သတိကပ်ထားပါ။ (ပစ္စုပ္ပန်တည့်မှ အောင်မြင်သည်။)

၄။ တရားရလို၊ စိတ်အပို၊ စကားပို၊ အလုပ်ပို ရှောင်။

တရားရလိုလျှင် အပိုစိတ်၊ အပိုစကား၊ အပို အလုပ်တွေကို ရှောင်ကြဉ်ပါ။

၅။ ဖြုန်းခနဲဆို ဘဝင်ကို၊ စိုက်ကာစိုက်ကာ ရှုစေလို။

တွေးမနေ၊ ဆိုင်းမနေဘဲ ဖြုန်းခနဲ ဘဝင် အကြည်ကို စိုက်ကာ စိုက်ကာရှုပါ။ (တစ်ခါတည်း စိုက်ထားလျှင် ဘဝင်အဗျာကတဖြစ်၍ ဘဝင်ကျ အိပ်ပျော်သွားတတ်ပါသည်။)

၆။ ဖြုန်းခနဲဆို ဓာတ်ပေါ်ကို၊ ရှုကာရှုကာ ပွား စေလို။

ဖြုန်းခနဲ တစ်မဟုတ်ချင်း အတိုက်ဓာတ်၊ အခံဓာတ်၊ အပေါ်ဓာတ် ပေါ်ရာကို တစ်မျိုးပြီး တစ် မျိုး ရှုကာရှုကာ ပွားများအားထုတ်ပါ။ (ဓာတ် ၁၈- ပါးသာရှိ၍ ငါ့စွဲအမြန် ပြုတ်စေသည့် ဉာဏ်လမ်းဖြစ် ပါသည်။)

၇။ ဖြုန်းခနဲ ပြောင်းတိုင်းကို၊ သိကာသိကာ ဆုံးစေလို။

ဖြုန်းစားတရစပ် တစ်ထပ်တည်း ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မတို့ ပြောင်းတိုင်းပြောင်းတိုင်း တစ်သိတည်း သိသိနေပါ။ (မပြောင်းမလွဲတော့ သော ဓာတ်ကိုသိမြင်၍ ချုပ်ဆုံးသွားသည်ထိ မနေ မနား ကြိုးစားပါ။ မုချအောင်မြင်သော ဝီရိယလမ်း ဖြစ်ပါသည်။)

၈။ တစ်နေ့ တစ်နေ့ ဉာဏ်အတွေ့၊ ရာထောင် အောက်မေ့ နိဗ္ဗာန်တွေ့။

နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဝိပဿနာဉာဏ်အတွေ့ အရာ အထောင်ရအောင် သတိထား အောက်မေ့၍ မပြတ် မလပ် ဇွဲနှင့်အားထုတ်ပါက နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ မြတ်ကြီး ကို ဧကန် တွေ့မြင်ပါလိမ့်မည်။

၉။ စိတ်သစ် ဉာဏ်သစ်၊ လှစ်လှစ်လှစ်၊ နှစ်နှစ် ဆုံးမြင် နိဗ္ဗာန်ဝင်။

စိတ်သဘော ဉာဏ်သဘော တရစပ် အသစ် အသစ်ဖြစ်နေသည် ပျက်နေသည်ကို အလွန်လျင်မြန် စွာ သိမြင်၍ လေးကြိမ်တိတိ ဒုက္ခချုပ်ဆုံး သည်ကို မြင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ဝင်စံနိုင်သည်။

၁၀။ ဧကတ္တမှတ်၊ တရစပ်၊ ကြောင်းကျိုးဆက်စပ် သမုပ္ပါဒ်။

ဧကတ္တနည်းကိုမှတ်ရန်မှာ အဝိဇ္ဇာမှ ရော မရဏအထိ တရစပ် မရပ်မနား အကြောင်းနှင့် အကျိုး ဆက်စပ်၍ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ကို ရှင်းလင်း ပြသောနည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၁။ နာနတ္တနည်း အသီးသီး၊ သတ္တိမတူ ရှင်းရှင်း တည်း။

နာနတ္တနည်းမှာ အင်္ဂါ ၁၂-ပါးလုံး အသီးသီး တရားကိုယ်သတ္တိ မတူပုံကို ရှင်းလင်းပြသော နည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၂။ အဗျာပါရ၊ မကြောင့်ကြ၊ သတ္တဇီဝကင်းလေ သည်။

အဗျာပါရနည်းမှာ ၁၂-ပါးသော သဘော တို့သည် တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး၊ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဖြစ် ပေါ်လာရန် စောင့်နေခြင်း၊ ကြောင့်ကြနေခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ သူ့သဘောနှင့်သူဆောင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာ ခြင်းကြောင့် သတ္တဝါ၊ အသက်၊ ဝိညာဉ်ကင်းရှင်း သည့် သဘောပရမတ်ကိုပြသောနည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၃။ ဧဝံဓမ္မ၊ သဘာဝ၊ ဖြစ်လျှင်ပျက်ရ ပဋိစ္စ။

ဧဝံဓမ္မတာနည်းမှာ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဧရာ၊ မရဏ၊ ၁၂-

ပါး တရစပ်ပျက်၍ နေသည်ကိုပြသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နည်း လေးပါး၏ အဆုံးနည်းဖြစ်ပါသည်။

၁၄။ အမည်သဏ္ဍာန်၊ ပယ်မှမှန်၊ သိပါပွားပါ ဆိုက်နိဗ္ဗာန်။

အမည်သဏ္ဍာန် နိမိတ်ပညတ်များကို ပယ်မှ သာ ပရမတ်အမှန်ကို သိ၍ ပွားများအားထုတ်ပါက နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်ပါလိမ့်မည်။

၁၅။ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိသိသွား၊ စိုက်သိ ပေါ်သိ ပြောင်းသိပွား။

မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း စားတိုင်း၊ ထိတိုင်း အသိကပ်၍ သွားပါ။ စူးစိုက်၍ သွားပါ။ ပေါ်တာကိုသိပါ။ ပြောင်းတိုင်း ပြောင်းတိုင်း သိ၍ ပွားများအားထုတ်ပါ။

၁၆။ မတည့်သိသိ၊ တည့်သိသိ၊ အရှိတရားသတိထား။ မတည့်လည်း (သိသိ)နေပါ။ တည့်လျှင် လည်း (သိသိ)နေပါ။ ဒိဋ္ဌ အရှိတရားကိုသာ သတိ ထားနေပါ။

၁၇။ နှေး-နှေး-နှေးသိ၊ မြန်မြန်မြန်သိ၊ သိသိ၊ စိပ်စိပ်သိ။

အသိနှေးလျှင်လည်း နှေးနှေးသိပါ။ အသိ မြန်လာလျှင်လည်း မြန်မြန်သိပါ။ နှေးနှေးမြန်မြန် အသိကို စိပ်စိပ်နေအောင် အထိကြိုးစားပါ။

၁၈။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်၊ သိထပ်ချက်၊ လေးချက် နိရောဓ။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၏ ဖြစ်ပျက်ပုံကို အသိတစ် ထပ်တည်းကျအောင် လိုက်ပါက သစ္စာလေးချက် တစ်ပြိုင်နက် မဂ်ကိစ္စပြီး၍ နိရောဓ ဆိုက်ပါလိမ့် မည်။

၁၉။ ငိုက်၊ ဉာဏ်၊ ဇွဲ၊ ရီ၊ သတိမှီ၊ ပျံ့လျှင်ငြိမ်း၊ တည်၊ လွတ်။

ငိုက်မျဉ်းသည့်အခါ ဉာဏ်ထုတ်ပေးပါ။ လုံ့လဝီရိယ ကြီးမားစွာဖြင့် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ အားထုတ်ပါ။ ပျံ့လွင့်နေသည့်အခါ စိတ်ကို ငြိမ်း

အေးအောင်ထားပါ။ တည်ကြည်သော သမာဓိဖြင့် လျစ်လျူရှု၍ အားထုတ်ပါ။ ငိုက်သည်ဖြစ်စေ၊ ပျံ့သည်ဖြစ်စေ သတိ မလွတ်ပါစေနှင့်။ မုချဇကန် အောင်မြင်ပါလိမ့်မည်။

၂၀။ ဘယ်လိုဖောက်ဖောက်၊ ဖောက်တိုင်းဟာရုပ်။ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ဖောက်ပြန်သည် ဖြစ်စေ၊ အလွန်တရာ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ဖောက်ပြန်သည် ဖြစ်စေ၊ အအေးကြောင့် ဖောက်ပြန်သည် ဖြစ်စေ၊ အပူကြောင့် ဖောက်ပြန်သည်ဖြစ်စေ ဖောက်ပြန်တိုင်း ရုပ်ဟု မှတ်ပါ။

၂၁။ ဘယ်လိုပင်သိသိ၊ သိတိုင်းဟာ နာမ်။ ပညတ်ကိုသိသည်ဖြစ်စေ၊ ပရမတ်ကိုသိသည်ဖြစ်စေ၊ ကုသိုလ်ကိုသိသည်ဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ကို သိသည်ဖြစ်စေ ဘယ်လိုပင်သိနေနေ သိတိုင်း သိတိုင်း နာမ်တရားသာ ဖြစ်သည်ဟုမှတ်ပါ။

၂၂။ ဓာတ်ပေါ်ဉာဏ်ထောက်၊ မျက်နှာပျောက်၊ အလင်းပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်။ ဓာတ်ပေါ်တိုင်း ဉာဏ်နှင့် ထောက်ထားပါ။ ရှုနေသည့် မျက်နှာဝပါမကျန် ပျောက်ကွယ်ပြီး အလင်းကြီးလင်း၍ ပေါက်ရောက် အောင်မြင်ကာ နိဗ္ဗာန်ဉာဏ် ရောက်ပါလိမ့်မည်။

၂၃။ ဓာတ်ပေါ်ဉာဏ်ထောက်၊ အစွဲပျောက်၊ အလင်းပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်။ ဓာတ်လေးပါး၊ ဓာတ်ရှစ်ပါး၊ ဓာတ် ၁၈-ပါး၊ ပေါ်သည့်ဓာတ်၊ ထင်ရှားသည့် ဓာတ်ကိုပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ဓာတ်အနန္တသိအောင် (ဝါ) အစပ်ပေါင်း အနန္တပြတ်အောင် တစ်ထပ်တည်း ဉာဏ်နှင့် ထောက်သွားပါ။ သိသွားပါ။ အစွဲအနန္တ ပျောက်ကွယ်၍ အလင်းဓာတ်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာပြီး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ မြတ်ကြီးကို ဇကန်ရပါလိမ့်မည်။

၂၄။ အစွဲပြုတ်ထိပယ်၊ ဒုက္ခချုပ်ထိသိ၊ လမ်းမှန် ပေါက်ထိပွား၊ ချမ်းသာ ရောက်ပါလိမ့်၏ တကား။

အစွဲကိုပြုတ်သည်ထိ ပယ်ပါ။ ဒုက္ခကို ချုပ်သည်ထိသိပါ။ လမ်းမှန်ကို ပေါက်ရောက် ပြီးစီးသည်ထိ ပွားပါက မုချဇကန် ချမ်းသာစစ် ချမ်းသာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်ရောက်ပါလိမ့်မည်။

၂၅။ အစွဲဟူသည် ကန်းလွန်းသည်။ ရန်သူ အနီးမှာ ရှိသည်။

အစွဲဥပါဒါန်တရားသည် ကန်းလွန်းသော အကန်းနှင့် ဥပမာ တူပါသည်။ အစွဲသည်ပင်လျှင် ရန်သူ၊ ရန်သူ အစွဲသည်ပင်လျှင် ရုပ်နာမ်ကို မမြင်အောင် ပူးကပ်၍ စိတ်နှင့်အတူဖြစ် အတူပျက်လျက် ရှိပါသည်။ (အနီးကပ်ဆုံး ရန်သူအစွဲကို ပယ်သတ်နိုင်မှသာ မုချအောင်မည်)

၂၆။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဟာ၊ ပ၊ အာ၊ တေ၊ ဝါပါ။

မျက်စိ၊ နားရွက်၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်တို့သည် မာပျော့၊ ပူအေး၊ လှုပ်ရှား၊ ထောက်ကန်၊ ယိုစီး၊ ဖွဲ့စည်းဓာတ်ကြီးလေးပါးပင် ဖြစ်ပါသည်။

၂၇။ ဓာတ်ပေါ်တိုင်းသာ၊ ငါထင်တာ၊ ကန်းတာ အန္တပါ။

ဓာတ်တွေ ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း တငါငါနှင့် ငါငါထင်နေတာသည်၊ ကန်းနေတာသည် အန္တဗာလ ဖြစ်ပါသည်။

၂၈။ အကြောင်းအစွဲ အကျိုးဆင်းရဲ။ စွဲလမ်းသည့်အကြောင်းခံလျှင် ဆင်းရဲသည့် အကျိုးဝိပါက် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေရ၍ အို၊ နာ၊ သေ ဘေးကြီးတွေ တွေ့ကြရသည်။

၂၉။ အကြောင်း မဂ္ဂ၊ အကျိုး နိဗ္ဗာန်။ မဂ္ဂသစ္စာ အကြောင်းခံလျှင် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ အကျိုးတရားကို မုချဇကန်ရရှိ၍ ဆင်းရဲဟူသမျှ ချုပ်ပျောက်သွားပါလိမ့်မည်။

၃၀။ ဓာတ်ပေါ်တိုင်းသာ ငါပြုတ်တာ၊ မြင်တာ အရိယာ။

ဓာတ်ပေါ်တိုင်း ဓာတ်ပေါ်တိုင်းသာ ငါ ပြုတ်

နေပါစေ၊ ငါ့စွဲကင်း၍ မြင်တာ၊ ကြားတာ၊ နံတာ၊ စားတာ၊ ထိတာ၊ သိတာသည် အရိယာအစစ်၏ အောင်မြင်မှုဧကန် ဖြစ်ပါသည်။

(သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် အမြစ်ပြတ် ပယ် သတ်နိုင်သည့် အောင်မြင်မှုကို ဧကန်ရရှိ၍ အရိယာ အစစ်များ ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။)

အာရုံရှင်းရှင်း စိတ်ရှင်းရှင်း

လောကကြီးမှာ မြင်စရာ၊ ကြားစရာ၊ နံစရာ၊ စားစရာ၊ ထိစရာ၊ သိစရာတွေ မကုန်နိုင်အောင် ရှိပါတယ်။

အဆင်းအာရုံ၊ အသံအာရုံ၊ အနံ့အာရုံ၊ အရသာအာရုံ၊ အတွေ့အထိအာရုံ၊ စိတ်ကူးအာရုံတွေ စုံနေတာပဲ။

မျက်စိအကြည်ရှိတယ်၊ နားအကြည်ရှိတယ်၊ နှာ အကြည်ရှိတယ်၊ လျှာအကြည် ရှိတယ်၊ ကိုယ် အကြည်ရှိတယ်၊ စိတ်အကြည်ရှိတယ်။

အာရုံခြောက်ပါးနှင့် အကြည်ခြောက်သွယ် တိုက်တွေ့တိုင်း လျှပ်စီးလက်သလို ဖျတ်ခနဲ၊ ဖျတ်ခနဲ ပေါ်လာတဲ့ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စား သိစိတ်၊ ထိသိ စိတ်၊ ကြံသိစိတ်တွေ အနန္တပါပဲ။

ခန္ဓာလောကကြီးလို့ သတ်မှတ်ရတဲ့ ဖောက် ပြန်မှုတွေ၊ ခံစားမှုတွေ၊ မှတ်သားမှုတွေ၊ ပြုပြင်မှုတွေ၊ သိမှုတွေဟာ အာရုံခြောက်ပါး၊ အကြည်ခြောက်ပါး (ဝါ) အာယတန ၁၂-ပါး တိုက်တွေ့တိုင်း တိုက်တွေ့ တိုင်း ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဖြစ်ပါသည်။

အာယတန လောကဟာလည်း မမြဲ ဆင်းရဲ အစိုးမရတဲ့ သဘောပဲ။ အာယတန လောကဟာ တရစပ်ပျက်နေတော့ ခန္ဓာလောကလည်း တရစပ် ပျက်တဲ့ သဘောပါပဲ။

ဒီလို တရစပ်တိုက်၊ တရစပ်ပျက်နေတဲ့ တိုက် ပျက်ခန္ဓာကို (တပ်မက်မှု ရာဂအစွဲအားကြီးရင် မီးကြီး လောင်မယ်။) ပုထုဇဉ်တွေဟာ မီးလောင်နေတယ်။

ကြမ်းတမ်းခက်ထန်တဲ့ ဒေါသကြီးရင် အပြစ်ကြီး တယ်။ ပုထုဇဉ်တွေဟာ အပြစ်ကြီးနေတယ်။ ခန္ဓာ ဝန်ထုပ် ဝန်ပိုးရှိရင် ဆင်းရဲပင်ပန်းမယ်။ ပုထုဇဉ်တွေ ဟာ ပူပန်ဆင်းရဲနေကြတယ်။ အရိယာဖြစ်မှသာ ချမ်းသာစစ် ချမ်းသာမှန်ကို မြင်ပါတယ်။

မပျက်တဲ့တရားနှင့် တိုက်နိုင်တဲ့ တိုက်ပိုင် အစစ်ဖြစ်ဖို့ အာရုံရှင်းရှင်း စိတ်ရှင်းရှင်းထားဖို့ လိုပါ တယ်။

အာရုံတူ စိတ်တူ

စိတ်မှာပေါ်တာသည် အာရုံ၊ အာရုံကို သိတာ သည် စိတ်ဖြစ်ပါတယ်။ ရှိရှိသမျှ ရုပ်အာရုံတွေ၊ နာမ် အာရုံတွေဟာ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်နှင့် သဗ္ဗစိတ္တသာ ဓရဏစေတသိက်ခုနစ်လုံးတို့ မကင်းနိုင်ပါ။ ရုပ် အာရုံဆိုတာ မာပျော့ ပူအေး ယိုစီးဖွဲ့စီး လှုပ်ရှား ထောက်ကန်သဘော၊ အဆင်း အနံ့ အရသာ အစေး ဒီသဘောရှစ်မျိုးကိုမှီပြီး ဖြစ်ရပါတယ်။ နာမ်အာရုံ ဆိုတာ တွေ့မှု ခံစားမှု မှတ်သားမှု စေ့ဆော်မှု တည် ကြည်မှု ရုပ်သက် နာမ်သက်တို့နှင့် နှလုံးသွင်းခြင်း ဒီသဘော ခုနစ်မျိုးယှဉ်ပြီး ဖြစ်ရပါတယ်။

စိတ်ပေါ်မှာနေတဲ့ အာရုံများနှင့် အာရုံကို သိတဲ့ စိတ်အစဉ်ဟာ (အဒဿနတော အာယန္တိ ဘဂ္ဂါ ဂစ္ဆန္တိအဒဿနံ) မမြင်ရာမှလာ၍ မမြင်ရာမှာ ချုပ် ပျောက်သွားကြပါတယ်။ အာရုံနှင့်စိတ် တိုက်တွေ့ တိုင်း တရစပ် ပျက်နေတဲ့သဘောဆိုတာ သင်္ကြန် အတာအိုး အောက်ပေါက်နဲ့ ရာဝင်အိုးကြီးအောက် ပေါက်နှစ်လုံးကို စင်ပေါ်တင်ပြီး ဆန်တွေကိုလောင်း ထည့်လိုက်တာနဲ့ တူပါတယ်။ အဘယ်အိုးထဲမှာ ဆန်များပါသလဲ။ သေချာစွာ ကြည့်ပါလေ။ ဘယ် အိုးထဲမှ ဆန်မရှိပါ။ အဘယ်ကြောင့်လဲ၊ ဒလဟော ပေါက်ကျနေသောကြောင့်ပါပဲ။ (ဒီအတူ) တရစပ် ပျက်မြင်လျှင် အာရုံတူ စိတ်တူ ရုပ်တူ နာမ်တူ မြင်စ ပြုပါပြီ။ အဟောင်းပျက် အသစ်အစားထိုး၍ (ပေါ် လာတိုင်း၊ ပေါ်လာတိုင်း၊ ပေါ်လာတိုင်း) ရှုကွက်

ရှုစိတ် တစ်ထပ် တည်းကျအောင် ရှုချက်မှန်မှန် ရှုပြီး နေပါက ရှုဉာဏ်အားကောင်းလေ ပရမတ်နဓာတ်န မြင်လေ။ ရေပျောက်၊ မြေပျောက်၊ တောပျောက်၊ တောင်ပျောက် အာရုံတစ်ခုခု၏ တရစပ်ပျက်မြင်လေ အာရုံတူ၊ စိတ်တူ၊ ရုပ်တူ၊ နာမ်တူ၊ ဉာဏ်တူ မြင်လေ ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ဒီအာရုံ ဒီစိတ်၊ ဟိုအာရုံ ဟိုစိတ်ရယ်လို့ မရှိ တော့ဘဲ တစ်အာရုံ တစ်စိတ်ကို အလွန်လျင်မြန်စွာ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ပြတ်ပြတ်သားသား ရှေ့ဉာဏ် နောက် ဉာဏ် လျော်မှန်စွာ တိုးလျှိုပေါက်မြင်နေတဲ့ အန လောမခန္တီဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။

အာရုံသုည စိတ်သုည

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါး ကို အလိုရှိပါလျှင် လောကသုံးပါးကိုလည်း ကောင်း စွာသဘောပေါက် ထားသင့်ပါတယ်။ သတ္တလောက ဆိုတာက ငါ သူ ယောက်ျား မိန်းမ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ် လူ နတ် ဗြဟ္မာ လို့ သမုတ်ထားတဲ့ လောက ဖြစ်ပါတယ်။ သင်္ခါရ လောကဆိုတာက စိတ်စေတသိက် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ အာယတန ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပရမတ်လောက ဖြစ်ပါ တယ်။ ဩကာသ လောကဆိုတာက ရေမြေ တော တောင် အိုးအိမ် တိုက်တာ မြို့ရွာ နိုင်ငံ ကမ္ဘာ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံ စတဲ့တည်ရာနေရာတွေ ဖြစ်ပါ တယ်။

ဝိပဿနာသဘောအရ ကျဉ်းနိုင်သမျှ ကျဉ်း အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ကြည့်လိုက်တော့ အဲဒီ လောက သုံးပါးလုံးဟာ အာရုံနှင့်စိတ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အာရုံခြောက်ပါးနှင့် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါးပဲရှိပါတယ်။ ဝိပဿနာရှုတဲ့အခါမှာ ၎င်း ၁၂-ပါး၏ မှီရာတည်ရာ ဖြစ်တဲ့အရင်းကို ကပ်ရှုရပါတယ်။ မိမိခန္ဓာမှာ ထင် ရှားရှိတဲ့ အကြည်ဓာတ်ခြောက်ပါးကို သတိကပ်ပြီး ရှုကြည့်ရပါတယ်။ စရုတဲ့အခါမှာ မျက်စိ နား နှာ

လျှာ ကိုယ်စိတ် အကြည်ဓာတ် ခြောက်ပါးကွဲပြားနေ လို့ ဌာနမပျောက်သေးပေမယ့် အာရုံနှင့်စိတ်ကို သိမ်းဆည်းနိုင်ရင် အကောင်အထည် ဩပ် ပျောက်နေ ပါတယ်။ အာရုံကို အာရုံမှန်းသိသလို စိတ်ကိုလည်း စိတ်မှန်း သိရပါတယ်။ အာရုံနဲ့ စိတ်ပဲလို့ ထပ်ကာ ထပ်ကာ သိမ်းဆည်းရပါတယ်။ အာရုံရှင်းရှင်း စိတ် ရှင်းရှင်းထားဖို့ လိုပါတယ်။

ငါ့အာရုံ ငါ့စိတ်၊ သူ့အာရုံ သူ့စိတ်ဆိုတဲ့ အစွဲ တွေ ပျောက်ကင်းပြီး ဒီအာရုံ ဒီစိတ်၊ ဟိုအာရုံ ဟိုစိတ် ဆိုတဲ့ဌာနစွဲလေးတွေကိုလည်း တစ်အာရုံ တစ်စိတ် နှင့် တရစပ်ပျက်နေပုံတွေ၊ မြစ်ရေအလျင်လို၊ ဆီမီး အလျှံလို တသွင်သွင် တဟုန်းဟုန်း ချုပ်ဆုံး ပျောက် ပျက်သွားတာတွေပါ ရှုကြည့်နိုင်မှ အာရုံတူ စိတ်တူ ဆိုတဲ့ အဆင့်မြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ရရှိနိုင်ပါ တယ်။ ရှေ့ဉာဏ် နောက်ဉာဏ်လျော်မှန်တဲ့ အန လောမခန္တီဉာဏ်ကို မရမီဉာဏ် ပြန်ကျတာမျိုးဟာ နှစ်မျိုးပဲရှိပါတယ်။

မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို မရသေးလို့ နိယာမ အတိုင်း ဉာဏ်ပြန်ကျပြီးတော့ တစ်ဖန် ပြန်ပြီးသုံး သပ်လျှင် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကိုတော့ ရောက်တယ်။ ဒါပေမယ့် ရှေ့ကိုတော့ တက်လို့မရဘဲ ဖြစ်နေတာမျိုး နဲ့ လုံးဝကို ပြန်မရတော့ဘဲ ရပြီးသား တွေ့ပြီးသားကို ပြန်ပြောနေရတာမျိုးရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

ဒီတော့ အားမလျှော့ဘဲ ထပ်ပြီးကြိုးစားရပါ တယ်။ အာရုံရှင်းရှင်း စိတ်ရှင်းရှင်းဖြစ်အောင် ထပ်ပြီး တော့ သုံးသပ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ အထိ အာရုံငါးပါးနှင့် စိတ်ကူး (အကြံအစည်)သဘောတရားဖြစ်တဲ့ ပညတ် ပရမတ် ဓမ္မာရုံများကို အာရုံခြောက်ပါးလို့ ခေါ်ပါတယ်။ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်ဆိုတဲ့ ဝိညာဏ်ငါးပါးနှင့် ပညတ်အမျိုးမျိုး၊ ပရမတ်အမျိုးမျိုးတွေကို သိနိုင်တဲ့ ကြံသိစိတ် (ဝါ) အသိစိတ်ကို ပေါင်းလိုက်ရင် ဝိညာဏ်ခြောက်ပါး

လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် လောကသုံးပါးလုံးကို ချုပ်လိုက်ရင် အာရုံနှင့် စိတ်ပဲရှိတာကို သိနိုင်ပါတယ်။ စိတ်ဟာ အကြည်ဓာတ်ကိုမှီပြီးမှ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အကြည်ဓာတ်တွေဟာလည်း အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ကို မှီပြီးမှ ဖြစ်ပေါ်လာတာဖြစ်တော့ အာရုံခြောက်ပါးထဲမှာပဲ အကျုံးဝင်ပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် လောကသုံးပါးကို ချုပ်လိုက်လျှင် ရုပ်နှင့် နာမ်ပဲ ရှိပါတယ်။ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ အကြောင်းတရား လေးပါးကို ကြည့်ပြန်လျှင်လည်း အာရုံနှင့်စိတ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အာရုံနှင့်စိတ်လို့ပဲ ကြည့်ကြည့်၊ ရုပ်လောက၊ နာမ်လောကလို့ပဲ ကြည့်ကြည့် သစ်ရွက်တစ်ရွက်၊ မြက်တစ်ပင်လောက်မှ တန်ဖိုးမရှိပါ။ အနှစ်သာရ မရှိတာကို သိနိုင်ပါတယ်။ မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ မဆိုင်၊ မကောင်းတဲ့ သဘောတွေပဲ။ အထပ်ထပ်ဖြစ် အထပ်ထပ် ပျက်နေပါတယ်။ ဒီလို မရပ်မနား တရစပ် ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို ရှုနိုင်တာက ဝိပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပြီး တရစပ်ပျက်တွေ ချုပ်ငြိမ်းချုပ်ဆုံးသွားတာကို သိတာက မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြစ်ပါတယ်။ ချုပ်ငြိမ်း ချုပ်ဆုံးတဲ့ သဘောက နိဗ္ဗာန် ဖြစ်ပါတယ်။ အာရမ္မဏိက မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်က အာရုံဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပါတယ်။ ခန္ဓာအကြွင်းရှိလို့ သဗ္ဗပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အာရုံသုည၊ စိတ်သုညကတော့ ခန္ဓာကြွင်း ခန္ဓာကျန်မရှိတဲ့ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ဓာတ်ထူး ဓာတ်မြတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ခန္ဓာကြွင်း ခန္ဓာကျန် ဒုက္ခကြွင်း ဒုက္ခကျန် မရှိရအောင် စုတိကျသည်နှင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံချုပ်ငြိမ်း ဒုက္ခဓာတ်သိမ်းနိုင်ကြပါစေ။

သောဠသဉာဏ် ကိစ္စမှန် ပယ်ဉာဏ် သိဉာဏ်
ပွားဆိုက်ဉာဏ် အမြန်ပြီးစေသား။
နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်
တိုင်အောင် ဉာဏ်စဉ် ၁၆ ပါး ပြည့်စုံသော သောတာ

ပန်ဖြစ်ပြီးသည့် နောက် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ထပ်ဖန်တလဲလဲရှုပြန်သော် သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဖြစ်၏။

သမုဒယသစ္စာကိုပယ်ရသည့် ၄ ကိစ္စ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိရသည့် ၄ ကိစ္စ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားရသည့် ၄ ကိစ္စ၊ နိရောဓသစ္စာကို ဆိုက်ရောက်သည့် ၄ ကိစ္စ၊ ၁၆-ပါးသော ကိစ္စပြီးဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်တရား အမြန်ရပါစေသတည်း။

ပရိနိဗ္ဗာန် အမတ် သိဝံ ဓဝံ နိရောဓံ သန္တံ
အေးတရား

၁၆-ပါးသော ကိစ္စပြီးဆုံးသည့် ရဟန္တာအရှင် မြတ်တို့သည် အရဟတ္တဖိုလ်စိတ်ဖြင့် သဗ္ဗပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို ဝင်စားတော်မူကြကုန်၏။

ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ခန္ဓာအကြွင်း မရှိချုပ်ငြိမ်းသော အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ မြတ်ကို အေးငြိမ်းချမ်းသာစွာမှီဝဲတော်မူ၍ သေခြင်း ကင်းတော်မူကြကုန်၏။

အလုပ်ခွင်နှင့်ဉာဏ်စဉ် အထူးရှင်းလင်းချက်

တောဘုမ္မကသင်္ခါရကို စွန့်လွှတ်ရာ၌ ပရမတ္ထအသိမပါဘဲ ခန္ဓာကိုယ်ကို ညှဉ်းဆဲ၍ စွန့်ပါကလည်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်မရ အတ္တကိလမထသာ ဖြစ်ပေမည်။

စွဲလမ်း၍ အာရုံမသိမ်းဆည်းနိုင်ဘဲ လောကီနယ်ချမ်းသာအမျိုးမျိုးနှင့်နေမယ်ဆိုပါက ဇာတ်မျော၍ ချမ်းသာခဲ့သလောက် ဆင်းရဲကိုလည်း သံသရာတစ်လျှောက် ခံပေတော့မည်။ ထို့ကြောင့် သုခ ဒုက္ခ လောဘ ဒေါသတို့ကို လျစ်လျူရှု၍ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်နှင့် ၃၁ ဘုံမှ လွတ်အောင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို စွန့်လွှတ်ပါ။ လောကုတ္တရာခန္ဓာကို အရယူ၍ ခန္ဓာဝိမုတ်နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်ရန်အတွက် (အတ္တာနံ ပရိစ္စဇာမိ) ကိုယ်ကို စွန့်လွှတ်ပြီး အာရဒ္ဓဝီရိယနှင့် ကြိုးစားအားထုတ်ရာ၏။ တွယ်တာမှု သမုဒယအစွဲကို စွန့်ရဲပုံမှာ

လူ၊ ရွေး၊ ကြောင်၊ ကြွက်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ သတ္တ၊ ဇီဝ၊ လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်း၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ငါ၊ သူ၊ အတုံးအခဲ အစွဲအမျိုးမျိုးတွေကို ရှေးဦးစွာ စွန့်နိုင်ရမည်။ အပြောလွယ်၏။ တကယ် လုပ် တကယ်ခက်၏။ (သတိကြီးစွာဖြင့် အာရုံပြု ထားပါ)

မျက်စိမရှိ၊ နားမရှိ၊ နှာခေါင်းမရှိ၊ လျှာမရှိ၊ ကိုယ်ထည်မရှိ၊ ဓာတ်သဘောအပေါင်းသာ ဖြစ် သည်။ သက်ရှိ သက်မဲ့မရှိ၊ အဆင်းသဘော အသံ သဘော အနံ့သဘော အရသာ သဘော အတွေ့ အထိသဘော အပေါင်းသာ။ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ် တစ်ပြက်အတွင်း ကုဋေပေါင်း ငါးထောင် ဖြစ်ပျက် ချုပ်ပျောက် နေခြင်းဖြစ်သည်။ မြင်သဘော ကြား သဘော နံသဘော စားသဘော ကြံသဘော သိ သဘော အပေါင်းသာ။ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ် ပြက်အတွင်း ကုဋေပေါင်းတစ်သိန်း ဖြစ်ပျက် ချုပ် ပျောက်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤသို့အားဖြင့် ဘုရား ဟောတရားတော်ကို လေးလေးနက်နက် ယုံကြည် ထားရမည်။ တရားအားထုတ်သည့်အခါ စက္ခုဒွါရ သောတဒွါရကို အထူးပိတ်ဆို့၍ အာရုံနှင့် စိတ်ကို သိမ်းဆည်းပြီး အာရုံဒွါရ တိုက်တွေ့သည့် သဘော သက်သက်ကို မတည်မမြဲ တပြောင်းပြန်ပြန် ဖြစ် ပျက် ဆင်းရဲ အစိုးမရ ပိုင်ဆိုင်သူမရှိဟု ရှုကြည့် အရောင်အဝါ အလင်းတွေ ပေါ်ပေါက်လာတတ် သည်။ ရှုရတာ ချမ်းသာနေသည်။ (တယ် ချမ်းသာ တာပဲဟု စိတ်ကစွဲလျှင် ချက်ချင်းစွန့်ပစ်ပါ) သူရှုနေ ခြင်းလည်း မဟုတ်၊ ငါရှုနေခြင်းလည်းမဟုတ်၊ သတ္တ ဇီဝအသက် လိပ်ပြာမပါ၊ ဓာတ်သဘောအပေါင်းက ဓာတ်သဘောအပေါင်းကို ရှုကြည့်နေခြင်းသာ ဖြစ် သည်။ ဓမ္မနိယာမဖြစ်မြဲ သဘာဝအတိုင်း ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် ရင့်ကျက်လာပါတော့မည်။ ဇွဲမလျှော့ပါနှင့်၊ အတွေးအတော အာရုံ အဝင်မခံပါနှင့် ဆက်ရှုပါ။ ဤကဲ့သို့များ ပေါ်လာလျှင် ဆက်ရှုပါ။ (စိတ်အာရုံကို

အရွေ့မခံပါနှင့်) ဖြစ်ပျက်ဉာဏ်ရင့်သန်ပြီး အပျက် တွေသာ မြင်လာမည်။ သံသရာဘေးကို ကြောက် လန့်လာမည်။ ငြီးငွေ့လာမည်။ (သတိ) ဉာဏ်စဉ် တွေ ဖြစ်သည်။ စာရွတ်၍မရ၊ သဘာဝအတိုင်း ဖြစ် ပေါ်လာမည်။ တရစပ်ပျက်နေသော တရားအပေါင်း မှ လွတ်ချင်လာသည်။ လက္ခဏာရေးသုံးပါးဖြင့် သုံးသပ်ပြန်သည်။ ထို့နောက် တေဘုမ္မကသင်္ခါရကို လျစ်လျူရှု၍ စွန့်လွှတ်ပြီး ရှေ့ဉာဏ်နောက်ဉာဏ် လျော်မှန်သောဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ပုထုဇဉ်အနွယ်ဖြတ်၍ အရိယာအနွယ်ဝင် ဖြစ်သည့် ဂေါတြဘူဉာဏ် ဖြစ်လျှင် ဖြစ်ချင်း သစ္စာ လေးချက် တစ်ပြိုင်နက် မဂ်စိတ်ပေါ်ပြီးသည့်နောက် ဖိုလ်စိတ် ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဓမ္မနိယာမတိုင်း ဓာတ်သဘော တစ်မျိုးမှ ဓာတ်သဘောတစ်မျိုးသို့ ပြောင်း၍ သိမြင်သော လောကုတ္တရာဉာဏ် နှစ်ပါး ဖြစ်သည်။ မဂ် ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော အသင်္ခတ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီး သည့်နောက် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ပယ်ကိလေသာ ကြွင်း ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ် လာလေ၏တကား။

တရားပေါက်ရောက်အောင် အားထုတ် ရာ ပရမတ္ထသဘာဝကို ဆင်းရဲမှုအမျိုးမျိုး ကြားထဲ က ကြိုးစားအားထုတ်၍ ပေါက်ရောက်သော ဒုက္ခ ပဋိပဒါခိပ္ပာဘိည ခန္ဓာဘိည နှစ်ပါးနှင့် မပင်မပန်း မဆင်းရဲဘဲ ချမ်းသာစွာ အားထုတ်၍ ပေါက်ရောက် သော သုခပဋိ ပဒါခိပ္ပာဘိည ခန္ဓာဘိည နှစ်ပါး၊ ထိုလေးပါးဝယ် မည်သည့် ပဋိပဒါနှင့် ဖြစ်စေ တစ် ဘဝတည်းနှင့် ထိုတရားတို့ကို သိမြင်ရပါလိမ့်။ သိမြင်ကြပါစေကုန်သောဝံ။

ဉာဏ်လမ်းဖြန့်ရှု
ဖြန့်ခနဲဆို ဓာတ်ပေါ်ကို ရှုကာရှုကာ ပွားစေ လို။

ဖြုန်းခနဲ တစ်မုဟုတ်ချင်း အတိုက်ဓာတ် အခံဓာတ် အပေါ်ဓာတ် ပေါ်ရာကို တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ရှုကာရှုကာပွားများအားထုတ်ပါ။ (ဓာတ် ၁၈-ပါးသာရှိ၍ ငါအစွဲ အမြန်ပြုတ်သော ဉာဏ်လမ်း ဖြစ်ပါသည်။)

ရှေ့ဖြစ်နောက်ဖြစ် ပယ်ကာပစ် ခုဖြစ် ခုသိ သတိ အတိတ်က ဖြစ်ပြီးခဲ့တာတွေ၊ အနာဂတ်ဖြစ် မည့်ဟာတွေကိုပယ်ထားပြီး ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် ခုဖြစ် ခုသိအောင် သတိကပ်ထားပါ။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်မှ အောင် မြင်ပါသည်။

ပစ္စုပ္ပန် တည့်အောင်နေ၊ ဉာဏ်တက်လေ၊ မသေတရားရလေ၏။

ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင်သာ သတိထား၍ ကောင်း ကောင်းမှန်မှန်ပွားပါ။ သတိအားကောင်းလျှင် သမ္မုဇဉ် ဉာဏ်တက်၍ မသေတရားကို မုချဇကန် ရရှိမည်ဖြစ် ပါသည်။

ကံလမ်းစိုက်ရှု

ဖြုန်းခနဲဆို ဘဝင်ကို စိုက်ကာစိုက်ကာ ရှုစေလို။

တွေ့မနေ ဆိုင်းမနေဘဲ ဖြုန်းခနဲ ဘဝင် အကြည်ကို စိုက်ကာ စိုက်ကာရှုပါ။ တစ်ခါတည်း စိုက်ထားလျှင် ဘဝင်အဗျာကတ ဖြစ်သွားတတ် သည်။ (ဝါ) ဘဝင်ကျ အိပ်ပျော်သွားတတ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် စိုက်ကာ စိုက်ကာ ရှုပေးပါ။ အသက်သာဆုံး ကံလမ်းဖြစ်ပါသည်။ (ပါရမီ အား လျော်စွာ အတွေ့မြန်ပါသည်။)

တရားရလို စိတ်အပို စကားပို အလုပ်ပိုရှောင်

တရားရလိုလျှင် အပိုစိတ် အပိုစကား အပို အလုပ်တွေကို ရှောင်ကြဉ်ပါ။ (အပိုတွေကို ရှောင်မှ တရားရပါသည်။)

နီဝရဏကင်းအောင်နေ၊ ဉာဏ်တက်လေ မသေတရားရလေ၏။ ဝိတက် ဝိစာရလွတ်၍ လိုချင်မှု၊ ကြမ်းတမ်းမှု၊ ပျံ့လွင့်မှု၊ ယုံမှားသံသယရှိမှု၊ မသိမှု များ ကင်းအောင်နေပါ။ (စိတ်ညစ် စိတ်ဆိုး စိတ်ပုပ် နီဝရဏတရားများ ကင်းစင်မှ ဉာဏ်တက်၍ မသေ တရားကို မုချဇကန် ရရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။)

ဝီရိယလမ်း စပ်အောင်ရှု

ဖြုန်းခနဲဆို ပြောင်းတိုင်းကို သိကာသိကာ ဆုံစေလို။

ဖြုန်းစားတရစပ်၊ တစ်ထပ်တည်း၊ ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တဓမ္မတို့ ပြောင်းတိုင်း ပြောင်းတိုင်း တစ် သိတည်းသိနေပါ။ (မပြောင်းလွဲတော့သော ဓာတ်ကို သိမြင်၍ ချုပ်ဆုံးသွားသည်ထိ မနေမနားကြိုးစားပါ။ မုချ အောင်မြင်သော ဝီရိယလမ်းဖြစ်ပါသည်။)

မတည့်သိသိ၊ တည့်သိသိ၊ အရှိတရားသတိထား

မတည့်လျှင်လည်း သိသိနေပါ၊ တည့်လျှင် လည်း သိသိနေပါ။ ဒိဋ္ဌိ အရှိတရားကိုသာ သတိ ထားနေပါ။

လိုက်လျောညီထွေရှုတတ်စေ မသေတရားရလေ၏

ဝီရိယလမ်း၌ စိတ်ရှည်ရန် အထူးလိုအပ်ပါ သည်။ ဝိပဿနာခြင်းရာ ၄၀ (ဝါ) တော ၄၀ ဖြင့် အဖန်တလဲလဲ သုံးသပ်မှ ဉာဏ်တက်ပါသည်။ သုညတမြင်အောင် ရှုရပါသည်။ မတည့်သည်ဖြစ်စေ တည့်သည်ဖြစ်စေ လိုက်လျောညီထွေ ရှုကြည့်လျှင် မသေတရားကို ဇကန်ရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဝိပဿနာခြင်းရာ ၄၀

အနိစ္စ-အမြဲမရှိ။ ပလောကံ-ပျက်၏။ စလံ- တုန်လှုပ်၏။ ပဘဂံ-ဖရိဖရဲ ပြိုကွဲ၏။ အဒ္ဓုဝံ- မခိုင်ခံ့။ ဝိပရိနာမံ-ဖောက်ပြန်၏။ အသာရကံ-

အနှစ်မရှိ။ ဝိဘဝံ-ဆုံးရှုံး၏။ သင်္ခတ-ပြုပြင်အပ်၏။
ဓရဏဓမ္မ-သေခြင်းသဘောရှိ၏။

ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲ၏။ ရောဂံ-မတ်တတ်နာနှင့် တူ
၏။ ဂဏ္ဍံ-အိုင်းအမာနှင့်တူ၏။ သလ္လံ-မြားငြောင့်
တံကျင်နှင့်တူ၏။ အယံ-အကျိုးမဲ့၏။ အာဗာဓံ-
တုံးလုံးနာနှင့် တူ၏။ ဣတိ-ဘေးရန် ဖြစ်၏။ ဥပဒ္ဒဝံ
-ဘေးရန်တည်ရာဖြစ်၏။ ဘယံ-ကြောက်ဖွယ်ဖြစ်
၏။ ဥပသဂ္ဂံ-တွယ်တာစွဲကပ် နှိပ်စက်တတ်၏။
အတာဏံ-မစောင့်ရှောက်တတ်။ အလေဏံ-ပုန်း
အောင်းရာမဟုတ်။ အသရဏံ-ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်။
အာဒိနဝံ-အပြစ် အတိဖြစ်၏။ အယမူလံ-အကျိုးမဲ့
ဆင်းရဲခြင်း၏ အရင်းအမြစ်ဖြစ်၏။ ဝဂေ-မိတ်ဆွေ
ပုံဟန် သေကြောင်းကြံ၏။ သာသဝံ-အာသဝေါဖြစ်
ကြောင်းတည်း။ မာရအာမိသံ-မာရ်ငါးပါး၏ အစာ
ဖြစ်၏။ ဇာတိ-ပဋိသန္ဓေသဘောရှိ၏။ ဇရာ-အိုခြင်း
သဘောရှိ၏။ ဗျာဓိ-နာခြင်းသဘောရှိ၏။ သောကံ
-စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ပရိဒေဝံ-ငိုကြွေး
ခြင်းသဘောရှိ၏။ ဥပါယာသံ-ပင်ပန်းခြင်းသဘော
ရှိ၏။ သံကိလေသဓမ္မံ-ညစ်ညူး ခြင်းသဘောရှိ၏။
အနတ္တာ-ကိုယ်မဟုတ်။ ပရံ-သူစိမ်းပြင်ပဖြစ်၏။
ရိတ္တံ-အနှစ်သာရမှ ဆိတ်၏။ တုစ္ဆံ-အချည်းနှီးဖြစ်
၏။ သုညံ-ထောက်ရာ၊ တည်ရာ၊ ကိုးကွယ်ရာမျိုး
တစ်စိုး တစ်စိ မရှိ။ လုံးလုံးအသုံးမကျသော ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာတည်း။

အမြတ်ဆုံးချမ်းသာ

တပ-စရိယကိလေသာကို ပူပန်ခန်းခြောက်
အောင် ကျင့်တော်မူကြကုန်သော ယောဂီအပေါင်း
သူတော်ကောင်းတို့သည် ဝိပဿနာ ရှုကြည့်သော
အခါ ထိုင်လျက် အရှုများကြ၍ များသောအားဖြင့်
ငြိမ်သက်နေကြသည့်အခါမှ ဝိပဿနာ ရှုတတ်ကြပါ
သည်။ လှုပ်ရှားသည့်အခါ၊ ထသည့်အခါ၊ သွားသည့်
အခါတွေမှာလည်း ပညတ်ကိုလွှတ်ပြီး ပေါ်ခိုက်

သဘောကိုသိအောင် ကြိုးစားလျှင် (ဖြစ်တာ၊ ပျက်
တာ) အပျက် သက်သက်ကိုသာ မြင်ရ၏။ နောက်
ဆုံး မပျက်သည့်သဘောသက်သက်ကို ကြည်ကြည်
လင်လင်ကြီး သိမြင်ပါလိမ့်မည်။ အေးအေးငြိမ်းငြိမ်း
နှင့် ရုပ်နာမ်ချုပ်သည့်တရားကို သိပြီး ချမ်းသာနေ
တာသည် နိဗ္ဗာန်ကိုအာရုံပြုထားသည့် လောကုတ္တရာ
ခန္ဓာ၊ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်ပါသည်။ (ဝါ) သိသည့်
မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်ရှိမှ အတုလဓမ္မရာဇ်သဗ္ဗညု၏ ပရိ
ယတ္တိဓမ္မဖြင့် ကိုက်ညီပါမည်။ အာရုံ၏တည်ရာ
မဂ်စိတ် (တစ်ဆင့်) ဖိုလ်စိတ် နာမ်တရား၊ နာမ်နှင့်
ခွဲ၍ မဖြစ်သည့် ရုပ်တရား၊ ဤသဘောတရားများ
ရှိနေပါသည်။ ရုပ်နာမ်ချုပ်သွားသည် ဘာမှ မသိ
လိုက်ကြဟု ဆိုကြပြောကြခြင်းသည် စက္ခု၊ သောတာ၊
ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ မန၊ အဇ္ဈတ္တိကမှာရော ရူပ၊
သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မဆိုသည့် ဗဟိဒ္ဓမှာရော
ဥပါဒါန်တရား လေးပါးတို့၏ အာရုံဖြစ်သည့် ခန္ဓာ
ဝိမုတ် နိဗ္ဗာန်ကို အာရမ္မဏိက မဂ်စိတ် (ဝါ) ဖိုလ်စိတ်
က အသင်္ခတ (မပြုပြင်ရသည့်မပျက်သည့်) သဘော
ကို သိနေသည်ဟု ယူမှသာ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်
ကြီးနှင့် ကိုက်ညီပါသည်။ သင်္ခတနယ်က မိုးကြိုး
ထစ်ချုန်းသံ၊ ခရသင်းမှုတ်သံ၊ အစရှိသည့် အတိုက်
ဓာတ်များသည် အခံပညတ်မှာ မပေါ်ပေါက်ဘဲ ငြိမ်း
နေ၍ မသိခြင်းမျိုးကိုသာ ဖလသမာပတ် ဝင်စား
သည် ခေါ်ပါသည်။

ဘာဆို ဘာမှသိတာကိုမရှိလျှင် မဂ်ဖိုလ်
မဟုတ်ပါ။ (မောဟနှင့်ဘဝင် အဗျာကတ တစ်ခုခု
သာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။) တရားမှထ၍ ပစ္စဝေက္ခဏာ
စိတ် ပေါ်သည့်အခါမှာ ဒါ မဂ်ဖိုလ်ပဲ၊ နိဗ္ဗာန်ပဲ၊ ဘယ်
ကိလေသာတော့ အမြစ်ပြတ်ပြီ၊ ဘယ်ကိလေသာ
တော့ ကျန်သေးတယ်ဟု သိလိုက်သည့် အရိယာ
အစစ်ဖြစ်ပြီဆိုလျှင် အထက်ဆုံးဖြစ်သည့် ရဟန္တာ
အရိယာအဖြစ်ကို တစ်ဘဝတည်းနှင့်ဖြစ်စေ အများ
ဆုံး ခုနစ်ဘဝဖြစ်စေ ဧကန် ရရှိပါတော့သည်။

ဈာန်ရအနာဂါမ် ရဟန္တာဖြစ်သည့်အခါ၌ စိတ်စေတသိက် ချုပ်ငြိမ်းနေသော နိရောဓ သမာပတ်ကို ဝင်စားနိုင်ပါသည်။ အောက်မဂ် အောက်ဖိုလ် အထက်မဂ် အထက်ဖိုလ် မှန်ပါသည်။ သို့မှသာ နိရောဓ သမာပတ် အစစ်အမှန်ကို ဝင်စားနိုင်၍ ခုနစ်ရက်လုံးလုံး မီးပုံတိုက်ခံရပါသော်လည်း မလောင်ကျွမ်းနိုင်ဘဲ (ဝါ) ခန္ဓာကိုယ် မပျက်မစီး၊ သင်္ကန်းကိုပင် မီးမခဘဲ ပကတိအတိုင်းပင်လျှင် သမာပတ်မှ ထတော်မူနိုင်ပါသည်။ (သမာပတ်မှအထ လှူဒါန်းပူဇော်ရသူများသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနိယအကျိုးကို ဧကန်မှချ ရရှိကြပေမည်။)

နိရောဓသစ္စာ-နိဗ္ဗာန်မှာ ဝါဒကွဲများရှိ၍ အသိခက်လျှင် ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် ဦးစီးသည့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်အောင်သာ အကျင့်မခက်အောင် အားထုတ်နိုင်ဖို့ လိုပါသည်။ (ပညတ်တန်းတင်ကြရာ၌ ဧကစက္ခု ဧတညူ၊ ဒွိစက္ခု ဧကညူတို့ကိုထား၍) သမန္တစက္ခုသဗ္ဗညူ၏ သဗ္ဗဒေသနာ ဓမ္မက္ခန္ဓာတော်များ မရှိလျှင် ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကို ပညတ်တန်းတင် ခက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သာသနာပအခါ၌ နှစ်အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပါရမီ ရှင်ကြီးများ ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်ကြီးများသည် ရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာ၊ ဝိပဿနာပညာ၊ မဂ်ပညာ၊ ဖိုလ်ပညာတို့ကို ဟောတော်မူကြကုန်သည်ကို သတိပြု၍ အတုလဓမ္မရာဇ် သဗ္ဗညူ၏ သုတ်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကြီးများနှင့် ကိုက်ညီအောင် သိနိုင်၊ ကျင့်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။ သိပြီး၊ ကျင့်ပြီးနောက် အမြတ်ဆုံးချမ်းသာကို ရရှိတော်မူကြပါစေကုန်သတည်း။ ဒေသနာတော်နှင့်အညီ သိသည့်အတိုင်း၊ ကျင့်သည့်အတိုင်း ဟောပြောပို့ချ ပြသပေးနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဝိပဿနာကိုသော်မှ စွန့်ရဦးမည်

ဝိပဿနာတရားကို ဘာကြောင့် စွန့်ရမည်နည်း။ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားအတွက် စွန့်ရပါသည်။ ဘယ်သူစွန့်သနည်း၊ စွန့်သူမရှိဘဲ ဓမ္မသဘာဝက (နိယာမအတိုင်း) စွန့်လွှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ (ပရိနိဗ္ဗာန်) စံဝင်လျှင် မဂ်ဖိုလ်ကိုလည်း စွန့်ရဦးမည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓလောင်းကို မွေးဖွားလိုသော မယ်တော်သည် ခုနစ်ရက်အတွင်း အသက်ကို စွန့်ရသည်။

ဆောလျှင်စွာ နိဗ္ဗာန်ဝင်စံလိုသော မောနေယျ ရဟန်းသည် ဥက္ကဋ္ဌကျင့်လျှင် ခုနစ်လနှင့် ခန္ဓာပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံရသည်။ (အတိုကောက်အချုပ်မှာ မစွဲနှင့်၊ စွန့်ရဲမှရမည်ဟူ၏) စွန့်ရာ၌ ပရမတ္ထအသိမပါဘဲ (ခန္ဓာကိုယ် ညှဉ်းဆဲ၍ စွန့်ပြန်ကလည်း) မဂ်၊ ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်မရ၊ အတ္တကိလမထသာ ဖြစ်ပေမည်။ (စွဲလမ်း၍ အာရုံမသိမ်းဆည်းနိုင်ဘဲ လောကီနယ်ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးနှင့်နေမည်ဆိုက ဇာတ်မျော၍ ချမ်းသာခဲ့သလောက် ဆင်းရဲကိုလည်း သံသရာတစ်လျှောက် ခံရပေတော့မည်) ထို့ကြောင့် သုခ၊ ဒုက္ခ၊ လောဘ၊ ဒေါသတို့ကို လျစ်လျူရှု၍ (သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်)နှင့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါလမ်းမမှ ၃၁-ဘုံ အချုပ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာကို စွန့်လွှတ်ပြီး လောကုတ္တရာခန္ဓာကို အရယူ၍ ခန္ဓာဝိမုတ်နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်အောင် (အတ္တာနုပရိစ္စဇာမိ) ကိုယ်ကိုစွန့်လွှတ်ပြီး (အာရဒ္ဓဒိဋ္ဌိယူဖြစ်) ကြိုးစားအားထုတ်ရာ၏။

(တွယ်တာမှု သမုဒယအစွဲကို စွန့်ရဲပုံမှာ) လှ၊ ခွေး၊ ကြောင်၊ ကြွက်၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ သတ္တ၊ ဇီဝ၊ လက်၊ ခြေ၊ ဦးခေါင်း၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ ငါ၊ သူ၊ အလုံးအခဲ အစွဲအမျိုးမျိုးတွေကို ရှေးဦးစွာ စွန့်နိုင်ရမည်။ အပြောလွယ်၏။ တကယ်လုပ် တကယ်ခက်၏။ (သတိကြီးစွာဖြင့် အာရုံပြုထားသည်) မျက်စိမရှိ မြင်သဘောသက်သက် ဖြစ်သည်။ နားမရှိ ကြားသဘောသက်သက် ဖြစ်သည်။ အရသာ သဘောသက်သက် ဖြစ်သည်။ နှာခေါင်း

မရှိ နံသဘောသက်သက် ဖြစ်သည်။ လျှာမရှိ စားသဘောသက်သက် ဖြစ်သည်။ ကိုယ်ထည်ကြီးမရှိ ထိသဘောသက်သက် ဖြစ်သည်။ (သက်ရှိ သက်မဲ့) အဆင်းသဘော သက်သက်ဖြစ်သည်။ အရသာသဘော သက်သက် ဖြစ်သည်။ အတွေ့သဘော သက်သက် ဖြစ်သည်။ အကြံသဘောသက်သက် ဖြစ်သည်။

(ထိုင်လျက်အားထုတ်သည့်အခါ စက္ခုဒွါရ၊ သောတဒွါရကို အထူးပိတ်ဆို့ပြီး) ထိသဘော အတွေ့သဘောတို့ကိုသိပြီး မတည်မမြဲ တပြောင်းပြန်ပြန် ဖြစ်ပျက်ဆင်းရဲ မစိုးမရ ပိုင်သူဆိုင်သူ မရှိသည့် ဓာတ်သဘောအပိုင်းကို ဓာတ်သဘောအပိုင်းက သိနေလျှင်) အရောင်အဝါ အလင်းတွေ ပေါ်လာတတ်သည်။ ရှုရတာ ချမ်းသာနေသည်။ (တယ် ချမ်းသာတာပဲဟု စိတ်ကစွဲနေလျှင် ချက်ချင်းစွန့်ပစ်ပါ)

ဓမ္မနိယာမ ဖြစ်မြဲသဘာဝအတိုင်း ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ် ပေါ်ပေါက်၍ လာပါတော့မည်။

(ခွဲမလျှော့နှင့်၊ အတွေးအတော အားလုံးအဝင် မခံပါနှင့်) ဆက်ရှုပါ။ (ဤကဲ့သို့များ ပေါ်လာလျှင် ဆက်ရှုပါ။ အာရုံကို အရွေ့မခံပါနှင့်) ဖြစ်ပျက် ဉာဏ်ရင့်သန်သည့်နောက် အပျက်တွေသာမြင်မည်။ သံသရာဆေးကို ကြောက်လန့်လာမည်။ ငြီးငွေ့လာမည်။ (သတိ) ဉာဏ်စဉ်တွေဖြစ်သည်။ စာရွတ်၍မရ၊ သဘာဝအတိုင်းဖြစ်ပေါ်လာမည်။ တပြောင်းပြန်ပြန် ဖြစ်ပျက်နေသော တရားအပေါင်းမှ လွတ်ချင်လာသည်။ လက္ခဏာရေးသုံးပါးဖြင့် သုံးသပ်ပြန်သည်။ ထို့နောက် ဖြစ်ပျက် ဝိပဿနာကို လျစ်လျူရှုစွန့်လွှတ်ပြီး ရှေ့စိတ် နောက်စိတ် လျော်သောဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးသည့်နောက် (မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်-ပယ် ကိလေသာ ကြွင်းကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်သော ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာလေ၏တကား။)

ဓမ္မနိယာမအတိုင်း ဓာတ်သဘောတစ်ခုမှ ဓာတ်သဘောတစ်ခုသို့ ပြောင်း၍ သိမြင်သော

လောကုတ္တရာဉာဏ် နှစ်ပါးဖြစ်သည်။ မဂ်၊ ဖိုလ်တို့၏ အာရုံဖြစ်သော (ဧကောဓမ္မော) တစ်ခုတည်းသော အသင်္ခတ အမြိုက်တရား နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာပြီးသည့်နောက် (မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်-ပယ် ကိလေသာ ကြွင်းကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်သော ဉာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာလေ၏တကား)။ တရားပေါက်မြောက်အောင် အားထုတ်ရာ၌ ပရမတ္ထသဘာဝကို ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး ကြားထဲက ကြိုးစား အားထုတ်၍ ပေါက်ရောက်သော ဒုက္ခပဋိပဒါ (ခိပ္ပ) (အဒန္တ) နှစ်ပါးနှင့် မပင်မပန်း မဆင်းရဲဘဲ ချမ်းသာစွာအားထုတ်၍ ပေါက်ရောက်သော သုခပဋိပဒါ(ခိပ္ပ) (ဒန္တ) နှစ်ပါး ထိုလေးပါးဝယ် မည်သည့်ပဋိပဒါနှင့်ဖြစ်စေ တစ်ဘဝတည်းနှင့် ထိုတရားတို့ကို သိမြင်ရပါလို၏။ သိမြင်ကြသည် ဖြစ်ပါစေသော်။

အောက်ဆုံးအဆင့်ဖြစ်သော သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် အရိယာတို့သည် (အနိစ္စတရား၊ အနတ္တတရားတို့၌ ဝိပလ္လာသ မဖြစ်တော့ (ဝါ) သန္တတိပြတ်၏။ ယနကြေ၏) ဒုက္ခတရား၊ အသုဘတရားတို့၌ သညာဝိပလ္လာသ၊ သစိတ္တဝိပလ္လာသ နှစ်ပါးစီကျန်၏။

မထင်နှင့်၊ မကြံနှင့်၊ မစွဲနှင့် (ရုပ်နာမ်) အစဉ်ပြတ်အောင် ဖြစ်ပျက် မသိမြင်-မထင်မရှားတာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။

အင်္ဂါကြီးငယ်၊ အတုံးအခဲ ကာယဆိုတဲ့ (ကိုယ်မပျောက်သရွေ့) သူ-ငါဟု ထင်သရွေ့၊ ကြံသရွေ့၊ စွဲသရွေ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။

ကလျာဏပုထုဇဉ်သည် (အတုံး၊ အစိုင်အခဲ၊ ပညတ်တွေ) ကို အမြဲသိပြီး (အာရုံပြုတဲ့ အခါမှာတော့) ဓာတ်သဘော၊ ဖြစ်ပျက်သဘောကို သိပါတယ်။ အရိယာသည် ဓာတ်သဘော၊ ဖြစ်ပျက်သဘောကို အမြဲသိပြီး (အာရုံပြုသည့်အခါ လူ-ခွေး-ကြက်-ငှက် အစရှိသည့် (ပညတ်) တွေကို

သိပါသည်။) (အတုံး-အစို-အခဲ-မပါ) ဝေဖန်ရန် ဝိပဿနာတရား။

သံသရာအစမှ ယနေ့အထိ အဝိဇ္ဇာဖုံးပုံအချုပ်

(၁) ရုပ်၌ အဝိဇ္ဇာ ဤသို့ဖုံးသည်။ (အိမ်က လာတာလည်းငါ၊ ကျောင်းရောက်တော့လည်း ငါ) ခြေလှမ်းတစ်လှမ်းနဲ့တစ်လှမ်း၊ လေတစ်ရှူနှင့်တစ်ရှူ (တစ်ရှူ တစ်ရှိုက်) မှာတွင် အကြိမ်များစွာ ဖြစ်ပျက် နေတာ မမြင်သည့် (သန္တတိယန) အဝိဇ္ဇာမောဟဖုံး၍ နာရီတွေ၊ ရက်တွေ၊ လတွေ ကြာပါသော်လည်း ဟိုနာရီ၊ ဟိုလ၊ ဟိုရက် ငါ့ကိုယ်နှင့် ခုရက်၊ ခုလ ငါ့ကိုယ် မထူးသည်။ အစွဲသက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကြီး တန်း လန်းနှင့် အောက်ဆုံး အရိယာအဆင့်ပင် မဖြစ်နိုင် သေးချေ။

(၂) ဝေဒနာ၌ အဝိဇ္ဇာဤသို့ဖုံးသည်။ ရူပ၊ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မ၊ နိးသော အတိုက်ဓာတ် ခုပေါ်လာ၍ဟု မသိ၊ အသားလွတ် နေရင်းထိုင်ရင်း နှင့်ပင် “ချမ်းသာတယ်၊ ဆင်းရဲတယ်၊ ဘာဖြစ်တယ် မသိဘူး။ စိတ်လေးနေတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲမသိ၊ အလိုလိုနေရင်း မျှော်နေတယ်” စသည်ဖြင့် ချမ်းသာ တာ ချမ်းသာတာပဲ၊ ဆင်းရဲတာ ဆင်းရဲတာပဲလို့ တစ်ကိစ္စတည်းထင်သည့် (ကိစ္စယန) အဝိဇ္ဇာ မောဟ ဖုံး၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနယ်ချဲ့ပြန်တော့သည်။ တစ်ဆင့် ပြီး တစ်ဆင့် ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြပါအံ့။

(၃) သညာ၌ အဝိဇ္ဇာ ဤသို့ဖုံးသည်။ အသိ နောက်ကျသော ရူပ၊ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ဓမ္မတို့၌ မှတ်သားမှုတစ်ခုနှင့် ဆက်စပ်၍ ဥပမာ- အသံတစ်ခု ကြားလိုက်သည်။ အသိနောက်ကျ၍ “ဖိနပ်ချသံပဲ၊ လူပဲ၊ မွေးတယ်၊ ထိုင်းရေမွှေးနဲ့ပဲ၊ ကျုံးကြီးလမ်းက လူတွေနဲ့တူတယ်” စသည်ဖြင့် အသိမအုပ်လျှင် မှတ်သားဖူးတာ ထဲက စပ်ရာစပ်ရာ အတောမသတ်ပေါ်တော့မည်သာ။ အချိန်ရှိသရွေ့ မရှိကို အရှိထင်သည့် (သဗ္ဗပညတ်) အဝိဇ္ဇာမောဟ

ဖုံးအုပ်မှုများသောကြောင့် မသိဘဲ ရှိကြသည်။ တောင်စဉ်ရေမရ မှတ်သားမှုတွေ၊ နီးရာနီးရာ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့အထိ၊ အကြံ အစည်များမှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနယ်ချဲ့ပုံကို သိပါလေ။ ဤအထိ သဘောပေါက်လျှင် သင်္ခါရက္ခန္ဓာနှင့် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ ဉာဏ်ရှင်းလတ္တံ့။

(၄) သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အဝိဇ္ဇာ ဤသို့ဖုံးသည်။ ဥပမာ မျိုးစေ့လျှောကျသည်။ ရဟန်းရှင်လူ ယောဂီ တစ်ဦးဦးသည် တရားထိုင်နေစဉ် မဟာ ကုသိုလ်စိတ် အားသန်၍ ကိုယ်စိတ်ငြိမ်းပေါ့ပြီး လှိုင်းစီးနေသလို အေးမြချမ်းသာသည့်သဘောနှင့် တလှစ်လှစ် ဖြစ် ပျက်နေသည့်ဉာဏ်သို့ ရောက်နေသည့်အခိုက် အ မောဟ၊ ပညာ၊ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ စသည့် သောဘဏစေတသိက်တွေ ယှဉ်နေရာမှ ဖြုန်းခနဲ ဝိသဘာဂအာရုံတစ်မျိုးမျိုးကို တွေ့လိုက်ရသည့်အခါ တဒင်္ဂ ကိလေသာ ဖြစ်လိုက်သည်။ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက်အချိန်မှာ မြန်လွန်းလှ၍ မသိလိုက် ရခင် (အဆနယ်ဆယ်နောက်ကျပြီး ဖြစ်ပေါ်ရသည့်) ရုပ်သဘောက သက်သေခံပြီး မည်သည့်အရာနည်း၊ မျိုးစေ့လျှောခြင်း (အယူမှားသက္ကာယဒိဋ္ဌိ) သဘာဝ တစ်မျိုးတည်း ထင်သည့် သမူတယန အဝိဇ္ဇာမောဟ ဖုံး၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နယ်ချဲ့ခွင့် ရသည်ကို သိပါ။ သမာဓိ အရှိန်အဟုန်နှင့်ဖြစ်သည့် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟသည် အလွန်တရာ အစွမ်းထက်သည်ကို သိပါ။ သမာဓိအရှိန်အဟုန်နှင့် ဖြစ်သော အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ သည်လည်း ကုသိုလ်အရာ၌ အလွန်တရာ အစွမ်းထက်သည်ကို သိပါ။ ထို့ကြောင့် အထက်မဂ်ကိုမဆိုထားနှင့် ကုသိုလ်စိတ်၏ အရာပင် မဟုတ်ချေ။ အကြောအခြင် ပြတ်လုမတတ်ဖြစ်၍ မျိုးစေ့လျှောသည်ဟု ယူလျှင်လည်း တခြားသော အကြောင်းသာဖြစ်သည်ဟု မှတ်သားပါလေ။ “ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာဓမ္မာ၊ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ အကုသ လာနံ ဓမ္မာနံ၊ ကေသဉ္စိ ဥပနိဿယ ပစ္စယေန

ပစ္စေယော”ဟု ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော် လာရှိသည်နှင့်အညီ အကုသိုလ်ဖက်သို့ မတိမ်းစောင်းရအောင် သဘာဝ ပြောင်းလွှဲပုံကို ပိုင်နိုင်စွာ ရှုကြည့်ရာ၏။

(၅) ဝိညာဏကုန္တာ၌ အဝိဇ္ဇာ ဤသို့ဖုံးသည်။ အသိနောက်ကျသော ပဋ္ဌာရုံရူပပညတ် မြင်သိစိတ် သည် အဆင်းပရမတ်ကိုသာ သိသည်။ ကြံသိစိတ် က လူ၊ ခွေး၊ အို၊ အိမ် စသည်ကို သိသည်။ ကြားသိ စိတ်သည် အသံပရမတ်ကိုသာ သိသည်။ ကြံသိစိတ် က လူသံ၊ ခွေးသံ၊ ကြက်သံ၊ ငှက်သံ စသည်ကို သိသည်။ နံသိစိတ်က အနံ့ပရမတ်ကိုသာ သိသည်။ ကြံသိစိတ်က အမွှေးနံ့၊ အပုပ်နံ့ စသည်ကို သိသည်။ စားသိစိတ်က ရသာပရမတ်ကိုသာ သိသည်။ ကြံသိ စိတ်က ဝက်သား၊ ကြက်သား၊ ငါး စသည်တို့ကို သိသည်။ ထိသိစိတ်သည် အတွေ့ပရမတ်ကိုသာ သိသည်။ ကြံသိစိတ်က လက်ပဲ၊ ခြေပဲ၊ ကျားပဲ၊ မပဲ စသည်တို့ကို သိသည်။ ကြံသိစိတ်သည် သဘော ပရမတ်ကိုလည်း သိသည်။ အရူပ ပညတ်၊ ရူပ ပညတ်များကိုလည်း သိသည်။ မြင်မြင်ချင်း၊ ကြား ကြားချင်း၊ နံနံချင်း၊ စားစားချင်း၊ ထိထိချင်း၊ သိ သိချင်းလည်းမသိ၊ အသိနောက်ကျ၍ မျက်မြင်၊ နာ ကြား၊ နှာနံ၊ လျှာလျက်၊ ကိုယ်ထိ၊ ငါသိဟု တစ် အာရုံတည်းထင်သည့် (အာရမ္မဏဃန) အဝိဇ္ဇာ မောဟဖုံး၍ သံသရာအစမှ ယနေ့ထိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အချိန်တိုင်း၌ ဖြစ်ပေါ်ပုံကို သိပြီး အနုသယပါမကျန် သမုစ္ဆေဒပဟာန်ဖြင့် အမြစ်ပြတ်ပယ် သတ်၍ နိယတ သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ် အမြန်ဆုံးပေါက် ရောက်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

ဖောက်ပြန်ခံစား၊ မှတ်သားပြုပြင်သိ၊ ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာမရှိ၊ ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏာ သုညာအတ္တေနဝါ အတ္တနိယေနဝါ။

ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရာ၊ ဝိညာဏ် တို့သည် ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာမှ သုဉ်း၏။ (သုညတလောကသုတ်) အသံ တစ်ထပ်တည်းကျအောင် စိပ်၊ စိတ်ကျ

ရာ သတိထားနေပါ။ အသိစိတ်မှာ အမြဲတိုင်း သူ၊ ငါ ပျောက်နေသည့် စိတ်သည် နိယတသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သောစိတ် ဖြစ်ပါသည်။

အထူးသတိပြုရန်

အနီးအာရုံပြန်ရှု၊ ကာလစပ်၊ ဒီသာစင်ဖြတ်။ ရန်သူအနီးမှာရှိသည်၊ ကာလသုံးပါး၊ ဒီသာ ခြောက်ပါးအတွဲနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပစ္စည်း၊ ဌာန ကိစ္စတစ်ခု မကျန် ပျောက်ရမည်။

ဝိပဿနာ သရဇ္ဈာယ်ရန်

- မြင်သိစိတ်သည် တိုက်တွေ့ခြင်းသာ အကြောင်း ရင်းရှိ၏။
 - ကြားသိစိတ်သည် တိုက်တွေ့ခြင်းသာ အကြောင်း ရင်းရှိ၏။
 - နံသိစိတ်သည် တိုက်တွေ့ခြင်းသာ အကြောင်း ရင်းရှိ၏။
 - စားသိစိတ်သည် တိုက်တွေ့ခြင်းသာ အကြောင်း ရင်းရှိ၏။
 - ထိသိစိတ်သည် တိုက်တွေ့ခြင်းသာ အကြောင်း ရင်းရှိ၏။
 - ကြံသိစိတ်သည် တိုက်တွေ့ခြင်းသာ အကြောင်း ရင်းရှိ၏။
- မြင်သိစိတ်သည် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိ၏။
 ကြားသိစိတ်သည် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိ၏။
 နံသိစိတ်သည် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိ၏။
 ထိသိစိတ်သည် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိ၏။
 ကြံသိစိတ်သည် ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း သဘောရှိ၏။
- ထိုသဘောအတိုင်း သဘောဉာဏ် မပေါက် မချင်း စိတ်နှင့် သရဇ္ဈာယ်ပြီး သဘောပေါက်မှ သဘောသက်သက် အသိ တစ်ထပ်တည်းကျအောင် ရှုချက်မှန်မှန်ချ၊ မိမိနှင့် သင့်လျော်သည့် အကောင်း ဆုံးသည် မိမိအတွက်ဟု မုချမှတ်ပါ။

ကျောက်ထီးပမာ

ကျောက်ထီးတော်တွေကို ဥပမာပြုပြီး ကျောက်ထီးပမာ ခိုင်ခံ့စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါသည်။ ကျောက်ထီးပမာ လေးနက်စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါသည်။ ကျောက်ထီးပမာ မြင့်မြတ်စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါသည်။ ကျောက်ထီးပမာ အေးငြိမ်းစွာ သာသနာပြုနိုင်ပါသည်။

အပြင်ကိုကြည့်ပြီး အတွင်းကို သိနိုင်ဖို့ အတွက် အသံကို ကြားပြီး ဉာဏ်ကို သိနိုင်ဖို့အတွက် သမုဒယတဏှာကို ပယ်နိုင်တဲ့သူမှ ခိုင်ခံ့စွာသာသနာပြုနိုင်ပါသည်။ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြားသိနိုင်တဲ့သူမှ လေးနက်စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါသည်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားများ နိုင်တဲ့သူမှ မြင့်မြတ်စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါသည်။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့သူမှ အေးငြိမ်းစွာ သာသနာပြုနိုင်ပါသည်။ အဆင့်ဆင့် တိုးတက်၍ ကိုယ်တွင်းကိုယ်ပ ပြည်တွင်းပြည်ပ သာသနာပြုနိုင်ကြပါစေလို့ ဆန္ဒပြုပါသည်။

သာသနာပြု ကျင့်စဉ်

သာသနာပြု ကျင့်စဉ်ကတော့ ဓူတင်ဆောက်တည်နိုင်ရမည်။ ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်တွေကို အထူးပူဇော်နိုင်ရမည်။ အရိယာအစစ် ဧကန် ဖြစ်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတော်တွေကို ရွပ်ရွပ်ချွံချွံ ပြတ်ပြတ် သားသား အားထုတ်နိုင်ရမယ်။ ဒါမှ သာသနာတော်နဲ့တွေ့တုန်း ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာသမားတွေနဲ့ တွေ့ရကျိုးနပ်မယ်။

အထူးပြောရရင် တွေဝေခြင်း၊ အလိုဆိုးရှိခြင်း၊ ရူးသွပ်ခြင်းတို့ကြောင့် မဟုတ်ဘဲ ဘုရားချီးမွမ်းတာကို နှစ်သက်လို့ အလိုနည်းဖို့ ဓူတင် အကျင့်မြတ်တွေကို ကျင့်မယ်ဆိုရင် မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါး၊ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံနိုင်တယ်လို့ မိလိန္ဒပဉ္စာမှာ လာပါတယ်။

သာသနာပြုကြရာမှာ

သာသနာပြုကြရာမှာ ဘုရားမျက်နှာတော်ကို ကြည့်ကြ၊ ဘုရားအလိုတော်ကျ လုပ်ကြ၊ တေဝိဇ္ဇာသုတ်မှာ အတန်းကြီးတန်းကြီးနဲ့တူတဲ့ ဗေဒင်သုံးပုံ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်မှာ တိရစ္ဆာန် ဝိဇ္ဇာလို့ ခေါ်တဲ့ဗေဒင်၊ ဝိနည်း ပါဠိတော်မှာ ပညတ်တော်မူတဲ့ လောကာယတ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သာသနာဖျက်အတတ် တန္တရ မန္တရ ဝါဒတွေကို မယူကြနဲ့၊ မလုပ်ကြပါနဲ့၊ ပညတ်မှာ ပရမတ်မရှိ၊ ရုပ်၊ နာမ်မှာ နိစ္စမရှိ၊ အသင်္ခတမှာ အနိစ္စမရှိ၊ တန္တရမန္တရ မိစ္ဆာ ဝါဒ မရှိ၊ သာသနာပြုအဖွဲ့ဝင်သည်ဖြစ်စေ၊ မဝင်သည်ဖြစ်စေ တန္တရမန္တရဝါဒ မဖက် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အတွက် ဆောင်ရွက်ကြရာမှာ အတန်းအစားမခွဲ ဝိုင်းဝန်းကူညီကြရန်အတွက် ပါဒကြီး ပါဒလေး စေတီတော်သမိုင်းနှင့် ကျင့်စဉ်များမှာ အပြည့်အစုံ ဖော်ပြပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာအရပ်ရပ်

ကမ္ဘာအရပ်ရပ်က လာရောက်အားထုတ်ကြတဲ့ ယောဂီတွေအတွက် ဘာသာ ကူးပြောင်းခြင်းနဲ့တကွ ဘာသာရေး ညွတ်နူးမှုတွေကို သူတို့ရဲ့ စိတ်ရင်းအတိုင်းသာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုပါတယ်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ကူးပြောင်းချင်တဲ့သူတွေ၊ စိတ်ရင်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်တောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဓမ္မပမာဏိက သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေဟု အထူးဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာနဲ့ တူညီတဲ့ အခွင့်အရေးကို ရယူကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရဟန်းခံခွင့် သီလရှင်ဝတ်ခွင့်များကိုလည်း မိမိတို့ပါရမီအားလျော်စွာ ရရှိနိုင်ကြပါတယ်။

သာသနာပြုရေး

သာသနာပြုရေးမှာ အလေးဂရုပြုပြီး သာသနာပြုကြရတာဖြစ်နေလို့ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ကုသိုလ်စိတ်စပ်အောင် ကုသိုလ်ပစ္စည်း ဆက်ပြီးပွားများ

အားထုတ်ကြပါမှ-

- ၁။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်၏ အကျိုးစီးပွား။
- ၂။ သံဃာတော်အရှင်မြတ်များ၏ အကျိုးစီးပွား။
- ၃။ သူတော်ကောင်းများ၏ အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်နိုင်မယ်။

သည်သုံးချက်ကိုပဲ အရေးရှိတိုင်း သစ္စာဆိုရမယ်။ သည်သုံးချက်ကို တကယ်ဆောင်ရွက်ရင် တကယ်အောင်ရမယ် (သဒ္ဓါလွန်ကဲလို့ဖြစ်တဲ့ ခြွင်းချက်၊ ပညာဉာဏ် နည်းလို့ဖြစ်တဲ့ ခြွင်းချက်တွေကို သတိရှိရမယ်)

အနန္တော အနန္တငါးပါးနဲ့ သူတော်ကောင်းများ အပေါ်မှာ အလေးဂရုပြုပြီး ဂါရဝ၊ နိဝါတကြီးမားမှု သဒ္ဓါ၊ မေတ္တာ၊ ပညာတို့ကို ရှေ့တန်းတင်မှုများဟာ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာရွှင်လန်း ဝမ်းပန်းတသာ ရှိကြရတယ်။ မြေကြီးမှ ရွှေသီး တိုက်ကြီး ကားကြီး များဖြင့် ကြီးပွားချမ်းသာ ကြရတယ်။ သစ္စာရှိရှိ တာဝန်သိသိ အရည်အချင်းပြည့်ပြည့် အဆွေ ခင်ပွန်း ကောင်းများကို ရရှိကြရတယ်။ လူဗိုလ်ပုံအလယ် ပရိသတ်အလယ်မှာ မြတ်နိုးရတနာ ပူဇော်ခြင်း၊ ချစ်ခင်ကြည်ညိုခြင်း မေတ္တာစေတနာ အစစ်ကို ရရှိ ကြရတယ်။ အလွန်တရာ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပါတယ်။ (သဒိသံ ပါကံ ဇနေတိ) တူတဲ့အကျိုးတွေ ပေးနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သည်လိုသာ သင့်တင့်ညီညွတ်မျှတစွာ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်သွားကြရင် လောကီ လောကုတ် ပဒေသာ ပေါက်မယ်။ ကိုယ်စိတ်နှလုံး ရွှင်ပြုံး ချမ်းသာမယ်။ သမ္မာဆန္ဒ စိတ်အလိုရှိသမျှ ပြည့်စုံမယ်။ လောကဓမ္မ ကြည်လင်ပြည့်ဝ အေးငြိမ်းမယ်။

သာသနာပြုစနစ်

သာသနာပြုစနစ်က စုပေါင်းဆောင်ရွက် ပေမယ့် အလှူရှင်ဟာ အလှူရှင်ပဲ။ အမှန်က အလှူရှင်များအတွက် လွယ်လွယ်ကူကူ လျင်လျင် မြန်မြန်

ကူညီဆောင်ရွက်ဖို့ပါပဲ။ ကျွတ်တမ်းဝင်မယ့် နောက်ဆုံးဘဝ ပစ္စိမ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များအတွင် အဖွဲ့နှင့် အလှူရှင်များက ကုသိုလ် အထူးပြုပေးနေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်အောင် ခန္ဓာအသက် မငဲ့ကွက်ဘဲ ကျွတ်ကျွတ်လွတ်လွတ် အားထုတ်ကြပါ။ ပစ္စိမဘဝတိုင်း ယခု တင်ပြချက်ကို လက်ခံကြတယ်။ လမ်းမချော်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။ အချိန်ပိုင်းထက် အလုပ်ပိုင်း ပိုအရေးကြီးတယ်။ ဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်ကို ပူဇော်ပြီး ဝိပဿနာကို ဆက်ရှုရမယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်သည့်အခိုက် ရှုဉာဏ် တွင်တွင်လိုက်ရမယ်။ အချိန်မရွေး တိုက်ပျက် ရုပ်သေ နာမ်သေကို ပိုင်ရမယ်။

မပျက်တဲ့တရား

မပျက်တဲ့တရားနဲ့ တိုက်တဲ့ တိုက်ပိုင်အစစ် ဖြစ်ရင် သည်အချိန်မှာ မီးတုတ် ထောင်ပြလိုမမြင်၊ ဗုံးဖောက်လို့မကြား၊ ညော်တိုက်လို့မနံ၊ ငရုတ်သီး တင်လို့မစပ်၊ အပ်နဲ့ ထိုးလို့မနာ၊ လောကီအာရုံတွေ သုဉ်းပြီး လောကုတ္တရာစိတ်နဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီး အေးအေးငြိမ်းငြိမ်းနဲ့ ရုပ်နာမ်ချုပ်တဲ့ တရားကိုသာ သိပြီး ချမ်းသာပြီး ချမ်းသာနေပါတယ်။ ဒါဟာ သာသနာပြုတွေရဲ့ အမြတ်အစွမ်းပဲ။ အစွဲပြုတ်ထိ ပယ်ပါ။ ဒုက္ခချုပ်ထိ သိပါ။ လမ်းမှန်ပေါက်ထိ ပွားပါ။ မုချဧကန် ချမ်းသာဆိုက်ရောက်ပါတယ်။

- * ကျောက်ထီးပမာ ခိုင်ခံ့စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါစေ။
- * ကျောက်ထီးပမာ လေးနက်စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါစေ။
- * ကျောက်ထီးပမာ မြင့်မြတ်စွာ သာသနာပြုနိုင်ပါစေ။
- * ကျောက်ထီးပမာ အေးငြိမ်းစွာ သာသနာပြုနိုင်ပါစေလို့ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို လွှမ်းခြုံပြီး မေတ္တာပို့သလိုက်ပါတယ်။

ပန်းဝင် အရေးကြီးသည်

မရဏာသန္တဝိထိဇော အရေးကြီးသည်။ မိဿကလျှော်ထုပ်ကြီးကို ထမ်းမဝင်နဲ့၊ ရွက်မဝင်နဲ့၊ လောဘကျင်ကြီးထုပ်ကို ထမ်းမဝင်နဲ့၊ ဒေါသမီး တုတ်ကြီး မောဟအိုးမည်းကြီးကို ထမ်းမဝင်နဲ့၊ (သေခါနီး) အလောဘ ဒါနထုပ်၊ အဒေါသ မေတ္တာ ထုပ်၊ အမောဟ ပညာထုပ် ရတနာထုပ်ကြီးတွေကို ထမ်းဝင် ရွက်ဝင်နိုင်အောင်လုပ်၊ သေတော့ လက် ချည်းပဲ။ ကုသိုလ်ဆွေမျိုးပဲ အားကိုးရမယ်။ လူ ဆွေ မျိုးက ကျန်ရစ်ခဲ့မယ်။ ဘာမှ မဆိုင်တော့ဘူး။ ဖုတ် လှိုက် ဖုတ်လှိုက်နဲ့ ပြဿနာသည်တွေချည်းပဲ။ အာရုံ နဲ့ စိတ်ကို သိမ်းဆည်း၊ တစ်အာရုံ တစ်စိတ် မြင် အောင်ရှု၊ အဲဒါမှ အာရုံသုည စိတ်သုညကို ရမယ်။ တစ်ဆိတ်ကို တစ်အိတ်မလုပ်နဲ့၊ အပ်နဲ့ ထွင်းရမှာ ပေါက်ဆိန်နဲ့ မပေါက်နဲ့။ အနာရောက်ရာ ဆေး

ရောက်ရာပဲ။ အစွဲမထားနဲ့။ ပေါ်ဆဲတရားကိုသာ ရှုပါ။ ဝင်လေ ထွက်လေနဲ့ မကင်းနိုင်သော ကာယ၊ ဘဝင်နဲ့ ပေါ်ဆဲတရားကိုသာ ရှုပါ။ ဝင်လေထွက် လေနဲ့ မကင်းနိုင်သော ကာယ၊ ဘဝင်နဲ့ မကင်းနိုင် သော ဝေဒနာ၊ အာရုံနဲ့ မကင်းနိုင်သောစိတ်၊ သဘော နဲ့ မကင်းနိုင်သောဓမ္မ၊ သတိပဋ္ဌာန် မှန်အောင်ရှုပါ။ (ဆင်းရဲတာစွဲလို့ ချမ်းသာချင် မစွဲနဲ့) ဆင်းရဲတာက ဒုက္ခသစ္စာ၊ စွဲတာက သမုဒယသစ္စာ၊ ချမ်းသာတာက နိရောဓသစ္စာ၊ မစွဲတာက မဂ္ဂသစ္စာ၊ ပယ်၊ သိ၊ ပွား၊ ဆိုက် သစ္စာလေးချက် တစ်ပြိုင်နက် မဂ်ကိစ္စ ပြီးကြ ပါစေ။

|ကျောက်ထီးတန္တုဆရာတော်၏
 နိဗ္ဗာန်လမ်းညွှန်ကျမ်း၊ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်အာရုံနှင့်
 စိတ်ကျမ်းတို့မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။|

ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဝိပဿနာရှုနည်းများ ဆဋ္ဌမတွဲပြီး၏။

■
 ကျော်နန္ဒအောင်

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ပန်းလွှားဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်း

ဝမ်းမီးကောင်းသူတွေဟာ စားသမျှအစား အစာတွေ အဆီအသား ဖြစ်လွယ်သလို တရား ဓာတ်ခံရှိသူတွေဟာ အကြောင်းတစ်ခု တိုက်ဆိုင် ကြုံတွေ့လာပြီဆိုရင် သတိသံဝေဂ ရလွယ်ကြပါ သတဲ့။

ဟော အခုလည်း အသက်(၁၉)နှစ်သာသာ နွားကျောင်းသားလေးတစ်ယောက်ကို ဒီသတိ သံဝေဂတရားက အမြင့်ဆုံး လွတ်မြောက်ရာဘဝကို တွန်းပို့လိုက်ပြီလေ။ ဖြစ်ချင်တော့ ရှင်လူထွက် မောင် ငွေဆိုင်ဟာ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်နဲ့ အညာတော ရွာခလေ့အတိုင်း နွားကျောင်းသွားရင်း မှီရှာလိုက်တာ ခပ်လှမ်းလှမ်းက ပွေးပွေးလှုပ်အောင် အစုလိုက် အပြုံ လိုက် ပေါက်နေတဲ့ မှီတွေကို မြင်ကြတယ်ဆိုရင်ပဲ လိုချင်စေနဲ့ သူ့ထက်ငါ အပြေးအလွှား ချုံထဲ ဝင် နတ်ဖို့ ကြံရွယ်တုန်း နဘူးနွယ်နဲ့ ခြေသလုံး ငြိတဲ့ပြီး ရှေ့အားလွန်ကာ ခွေနေတဲ့ မြေအပုံလိုက်ကြီးပေါ် မှောက်လျက် ထောက်လဲလိုက်တာ မြေကြီးမှန်း လည်းသိရော ထိတ်ထိတ်ပျာပျာနဲ့ “အမယ်လေး မြေကြီးဟ” လို့ အလန်တကြားအော်ပြီး ဖနောင့်နဲ့ တင်ပါး တစ်သားတည်း ကျအောင် ထပြေးပါတော့ တယ်။

မြေက မြေသူတော်ကောင်းဆိုတော့ မကိုက်ပါ

ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ‘သဗ္ဗဘာယန္တ မဇ္ဈနော’ ဆိုတဲ့အတိုင်း ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတိုင်း သေရမှာတော့ ကြောက်တတ် ကြတယ်လေ။ ယခုလို သေဘေးနီးတဲ့ မောင်ငွေဆိုင် တစ်ယောက် လူ့ဘဝရဲ့ရှုပ်ထွေးပုံ၊ သေဘေးနီးပုံ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခများပုံတွေကို အလေးအနက် ဆင်ခြင်စဉ်း စားမိပြီး တသိတတန်းကြီး ဆန့်တွေးပါတော့တယ်။

ဪ-ငါ ဒီလူ့ဘဝအတိုင်း ဆက်နေသွားရင် အိမ်ထောင်ရက်သား ကျဉ်းမယ်၊ သားကျွေးမှု မယား ကျွေးမှုအတွက် မြေမကြောက် ကင်းမကြောက် လယ် သမားဘဝနဲ့ ပင်ပန်းဆင်းရဲကြီးစွာ လုပ်ကိုင် ကျွေးရ ခြီးမယ်။ ဘေးအန္တရာယ်တွေကလည်း များပါဘိ သနဲ့။ ဒါ့ထက်လည်း ဆင်းရဲခြီးမယ်။ အနှောင်အဖွဲ့ သံယောဇဉ်ကြီးတွေ ရှည်သထက်ရှည် ငြိသထက်ငြိ တွယ်ပြီး သံသရာဝဋ်ဘုံမှာ တရစပ် လည်ရခြီးမယ်လို့ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ရာက သတိသံဝေဂရပြီး ရှင်ဂုဏ ဝန္တဆိုတဲ့ ဘွဲ့တော်ကို ခံယူကာ သာသနာ့ဘောင်ကို ရောက်လာပါတော့တယ်။

သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် တောထဲတောင်ထဲ နွားကျောင်း မှီနတ်သွားကြတုန်းက အတူတူ၊ အခု တော့ဖြင့် သတိသံဝေဂတရား ခြားနားပေးလိုက်တာ အရှေ့နဲ့အနောက် တောင်နဲ့မြောက် မြောင့်မြောင့်ကြီး ဆန့်ကျင်ပြီး မောင်ငွေဆိုင်တစ်ယောက် မှောင်ရာက

လင်း၊ လင်းရာက ထိန်သွားခဲ့ပြီ။

လောကအတွက်ရော သံသရာအတွက်ရော အသိဉာဏ်လေး ဦးစီးခေါင်းဆောင်ပြီး ဒီအသိဉာဏ်လေးကို အရင်းပြု စီးပွားရှာမယ်ဆိုရင် မကောင်းပေဘူးလား။ အသိဉာဏ် ရှေ့တန်းတင်တဲ့ဘဝကို အသိတရားနဲ့ရင်းပြီး သံဝေဂ ကောင်းစွာယူတတ်တဲ့ မောင်ငွေဆိုင်ဘဝမှ ဦးဂုဏဝန္တဘဝ ကူးပြောင်းခဲ့တဲ့ ဦးပဉ္စင်းလေးဟာ နောင်တစ်ချိန်မှာ ပန်းလွှားဆရာတော်ရယ်လို့ အမည်တွင်တော်မူပါတယ်။

ဆရာတော်လောင်းလျာကို သက္ကရာဇ် (၁၁၀၀) ပြည့်နှစ်က ပန်းလွှားရွာမှာ မွေးဖွားတာဖြစ်လို့ ချက်မြုပ်ဇာတိရွာကို အစွဲပြုပြီး တွင်တာပါ။ ပန်းလွှားရွာဆိုတာ စလင်းမြို့တောင်ဘက် လယ်ကိုင်း မြို့ဟောင်းနယ်ထဲကပေါ့။ ငယ်မည်က မောင်ငွေဆိုင်ပါ။ ရွာဦးကျောင်းမှာ သာမဏေဝတ်ရာက လူထွက်မိဘများနဲ့လယ်ယာ လုပ်ကိုင်စားသောက်ရင်း မှီရှာရာမှ မြွေပုံကြီးပေါ်ကျရာကနေ သံဝေဂရပြီး နောက်တစ်ခါ သင်္ကန်းပြန်ဆီး ရဟန်းခံပြီးတော့ ပန်းလွှားရွာကနေ စလင်းမြို့ လက်တောကျောင်းတိုက်မှာ နေရင်း စာသင်ပါတော့တယ်။

လက်တောကျောင်းတိုက်ဆိုတာ စလင်းမြို့ရဲ့ မြောက်ဘက် မြင်တင်ရပ်ကွက်ထဲမှာ တည်ရှိပါတယ်။ ဒီကျောင်းတိုက်ကြီးကို ဦးစီး နာယကအဖြစ်နဲ့ စီမံဆောင်ရွက်စာချနေတဲ့ အရှင်မြတ်ဆုံတား သာသနာပိုင်ဆရာတော် ဦးနန္ဒမာလာထံမှာ စာတက်ပါတယ်။

အသက်(၂၀)ထဲဝင်မှ သာသနာ့ဘောင် ထပ်ရောက်ပြန်တဲ့ ဦးဂုဏဝန္တဟာ ပရိယတ္တိ တတ်မြောက်ကျွမ်းကျင်မှ သာသနာပြုနိုင်မယ်လို့ ခံယူထားသူပီပီခံယူချက် အပြည့်အဝရှိသူပီပီ သူမတူအောင် စာပေကို အလွန်ကြိုးစားသူပါ။ လူ့ဘောင်လောကမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာမရှိရင် အလွန်မျက်နှာငယ်ရသလို ရဟန်းဘောင်မှာ စာမတတ်ရင်လည်း သိပ် မျက်နှာငယ်ရ

တယ် မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် မောင်းထောင်ဆရာတော်က လူဖြစ်ရင်လည်း လူမှုရေးမကင်းနဲ့၊ ဘုန်းကြီးဖြစ်ရင်လည်း စာကျက်မပျင်းနဲ့လို့ ဆုံးမတာပါ။

ဦးဂုဏဝန္တ စာကျက်ပုံကလည်း ကြည့်ပါဦး။ စာတစ်ကြောင်းကို မှတ်မိအောင် ဘယ်တော့မှ မမေ့အောင် အကြာကြီး ထပ်ကာထပ်ကာ အော်ကျက်သတဲ့လေ။ စာကျက်သံကို နေ့စဉ် ကြားရဖန်များတဲ့ ကျောင်းဝင်းအတွင်းက ထန်းတက်သမားတစ်ဦးဆိုရင် အလွတ်တောင်ရနေဆိုပဲ။ 'ဦးဇင်း ဉာဏ်ထိုင်းလို့ စာတစ်ကြောင်းကို ထပ်ပြန်တလဲလဲ ကျက်နေရတာလား၊ ဦးဇင်းကျက်တဲ့စာ တပည့်တော်တောင် အလွတ်ရနေပါပြီဘုရား' လို့ ပြောခံရတဲ့အထိပေါ့။ ဒါပေမဲ့ တစ်လလောက်ရှိတော့ ထန်းသမားကို စာရသေးလားလို့ မေးတဲ့အခါ စကားပြန်တောင် မရတော့ပါဘူးတဲ့။

ဦးဂုဏဝန္တ စာကျက်ပုံကဖြင့် ကြောင်ပုစွန်စား ကြွပ်ကြွပ်ဝါး ဆိုသလိုပါ။ ဟုတ်တယ်လေ၊ စာကျက်ရင် မမေ့ဖို့က အဓိကမဟုတ်လား။ ကျက်ပြီး မေ့ပစ်လို့ကတော့ စာမေးပွဲကို ဘာနဲ့ဖြေလို့ ဘယ်နှယ်အောင်မလဲ။ စာကျက်ပြီး မေ့ပစ်ရင် မကျက်တဲ့လူနဲ့ ဘာထူးသေးလဲ။ ဘုန်းကြီး စာမေးပွဲတွေမှာက အာဂုံမရလို့ကဖြင့် စာမေးပွဲဖြေလို့ကို မဖြစ်ပါဘူး။

မကွေးမြို့ မဟာရတနာရာမစာသင်တိုက်မှာ ကိုရင်တစ်ပါးဆိုရင် သဒ္ဒါစာဝါနာမ်အပိုင်းကို စာပြန်တော့ "သိ" ဆိုတဲ့ တစ်လုံးတည်းပါတဲ့ သုတ်စဉ်ပါဠိကို ပြန်သွားတာကိုတောင် တိုက်အုပ်ဆရာတော်က အပြစ်မမြင်ဘဲ ပြုံးနေတာမြင်ဖူးရဲ့။ ရှေ့စာခေါ်တဲ့ ကျက်စာမရတာဟာ သိပ်ပြီး ကိစ္စမရှိသေးဘူး။ အဲညစဉ်ပြန်ဆိုရတဲ့ နောက်စာ မရလို့ကတော့ ကြီးလေးတဲ့ အပြစ်ပေးခြင်းကို ခံရပြီသာမှတ်။ နောက်စာကိုတော့ မဖြစ်မနေ ကြိုးစားအားထုတ်စေပါတယ်။ ဒီအလေ့အထကြောင့် မကွေးမြို့ မဟာရတနာ ရာမစာသင်တိုက်ကနေ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊

ပဲခူး၊ ပခုက္ကူ၊ ပြည်စတဲ့ စာသင်တိုက်ကြီးတွေဆီ ပြောင်းရွှေ့စာသင်ပြီဆိုရင်တယ် မငြင်းကြပါဘူး။ လွယ်လွယ်ကူကူ လက်ခံကြတာ များပါတယ်။

ဦးဂုဏဝန္တဟာ လက်တောကျောင်းတိုက်ကနေ စလင်းမြို့ အရှေ့တောင်ထောင့် မြောင်ဦးကျောင်းမှာ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံး စာချတော့လည်း စာသင် သားသံဃာများကို သူငယ်စဉ်တုန်းက လက်တွေ့ ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ စာသင်စာကျက်နည်းအတိုင်း “စာ တက် နည်းစေ၊ စာအံသံစေ၊ စာပြန်မြဲစေ” ဆိုတဲ့ စေသုံးလုံးဆောင်ပုဒ်ကို လက်ကိုင်ထားပြီး သင်ပေး ပါတယ်။ စာတက်နည်းစေဆိုတာ စာကျက်စာတက် တဲ့အခါ မှတ်လွယ် ရလွယ်အောင်လို့ စာကြောင်းရေ ပုဒ်ရေနည်းနည်းပဲ ကျက်စေ သင်စေပြီး စာကြောက် မသွားရအောင် အရလွယ်ကူအောင်ပါ။ စာအံသံစေ ဆိုတာကတော့ စာကျက်တဲ့အခါ ဇွဲရိုရိုနဲ့ ဇွဲဇွဲမြဲမြဲ သံသံမဲမဲ မိုးသည်းသလို အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ကျက် စေတာပါ။ စာပြန်မြဲစေ ဆိုတာကတော့ ရပြီးသား စာတွေကို မမေ့ပျောက်ရအောင် ညစဉ်ညတိုင်း မပျင်း မရီ အခေါက်ခေါက်အခါခါ လုံ့လစိုက်ကာ အမြဲ တမ်း ပြန်ဆိုစေတာပါ။

ဦးဂုဏဝန္တရဲ့ စာသင်နည်းကဖြင့် လက်တွေ့ လည်းကျ နည်းနာနိဿယကလည်း ကောင်း၊ လုပ် ကြည့်တော့လည်း အောင်မြင်ဆိုတော့ ဒီနေ့ထိအောင် အတုယူကြ ကျင့်သုံးကြနဲ့ ပြောစမှတ်ပြုတုန်း ရေပန်းစားတုန်းပေါ့။ အတတ်ပညာကို လိုချင်လွန်း အားကြီးက ရှေ့လောတကြီး သင်ချင် တတ်ချင်လွန်း ရင် ရေကနည်းနည်း ဆန်က များများနဲ့ ချက်ထားတဲ့ ထမင်းအိုးလို မနူးမနပ်ဖြစ်တတ်ပြီး အစားအသောက် ကို အတိုင်းထက် အလွန်စားမိလို့ အစာမကျေတဲ့ အဖြစ်မျိုး ပျားစားလက်(ပျားသလက်)ကို ရေဆေး လိုက်တဲ့အခါ ပျောက်ပျက်သွားသလိုမျိုး ကမောက် ကမ အဆင်မပြေဖြစ်ကာ သင်ယူတဲ့စာပေတွေ မှတ်လည်းမမှတ်မိ ရလည်းမရလွယ်နဲ့ ကြောက်ရွံ့ပြီး

စာမသင်ချင်တော့တဲ့အဖြစ်မျိုး ရောက်သွားမှာစိုးလို့ ပညာကို ဖြည်းဖြည်းသင်ယူမှသာ ဖတ်လွယ် မှတ် လွယ် တတ်မြောက်လွယ်မှာပါ။

စလင်းမြို့ခံ ကိုးဆောင်ဆရာတော်ကြီးများရဲ့ သြဝါဒနဲ့ ညွှန်ကြားချက်အရ မြောင်ဦးကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးနေတဲ့ ဦးဂုဏဝန္တ ပန်းလွှားဆရာတော်ကို ဗိမာန် ဘုံသာတိုက်အတွင်းက လေးထပ်အမြင့် ငါးဆင့်ကျောင်းတော်ကြီးကို သီတင်းသုံးဖို့ ကျောင်း ဒကာ မဟာသမန်းဘွဲ့ခံ စလင်းမြို့သူကြီး ဦးအေးက ပင့်လျှောက်တော့ ငြင်းပါသေးတယ်။ ဆရာတော်ကြီး များရဲ့ သြဝါဒကို နာခံပြီး လက်ခံပြန်တော့လည်း ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်က “ဝါးလုံးမြင်ပါလျက် ဝါးခြမ်းဆို ခြမ်းနိုင်ပါ့မလား၊ ဝါးခြမ်း မြင်ပါလျက် ဝါးလုံးဆို လုံးနိုင်ပါ့မလား” လို့ ကတိတောင်းတော့ ပန်းလွှားဆရာတော် အလိုကျ ဖြစ်ရပါစေမယ်လို့ ကတိပေးမှ လက်ခံပါတယ်။

စလင်းမြို့ရဲ့ အရှေ့မြောက်အရပ်က ကြက် သားကိုင်ရွာမှာ ကျောင်းဆောက်ပြီး လောကမှန်ကင်း တိုက်ကို သံဃာလာပင့်တော့ ဒုတိယဆရာတော် ဦး ဝိသုဒ္ဓက “ဒကာက ဆရာမဖြစ်မှ သံဃာပေးနိုင်မယ်” လို့ မိန့်တော့ ဒီကတိအတိုင်း သဘောတူလို့ ကျောင်း ထိုင်ဖို့ သံဃာပေးလိုက်ကြောင်း ရွှေမြင်တင်ဆရာ တော်ကြီး အမိန့်ရှိတာ ကြားဖူးပါတယ်။

ပန်းလွှားဆရာတော်ဟာ ပိဋကတ်(၃)ပုံကို သင်ရိုးကုန်တတ်မြောက်သလို အာဂုံလည်း ဆောင် နိုင်ပါသတဲ့။ ပညာရှိဟာ ကောင်းကင်ကို မော့ကြည့် ရုံနဲ့ မိုးရွာမယ် မရွာဘူး သိနိုင်သလို ကြာပင်ကြာရိုး မြင်ရုံနဲ့ ရေရဲ့ အတိမ်အနက်ကို သိနိုင်သလို ဆရာ တော် ရေးသားစီရင်ခဲ့တဲ့ ကျမ်းစာတွေ ကြည့်လိုက် ရင်ပဲ ဆရာတော်ဟာ ဘယ်လောက်ထိ ပိဋကတ် နဲ့စပ်ကျမ်းကျင်ကြောင်း အထင်အရှား သက်သေခံ လျက် ရှိပါတယ်။ ဆရာတော် ရေးသားစီရင်ခဲ့တဲ့ ကျမ်းများအနက် စလင်းမူ ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်

ဆိုရင် တွံတေးမူ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံမူ၊ မြင်းခြံ ကိုးဆောင်မူ၊ အရှင် အာဒိစ္စဝံသမူ စတဲ့ မူကွဲများစွာ ရှိကြရာမှာ တစ်မျိုးတစ်ဘာသာစီ ကောင်းနေတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကုန်းဘောင်ပဉ္စမမင်းဆက် ဘိုးတော်မင်းတရားလက်ထက် သက္ကရာဇ် ၁၁၇၄ ခုနှစ်မှာ ရေးသားပြီးစီးကာ ၁၉၆၀ ခု၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေတဲ့ စလင်းမူဖြစ်တဲ့ ပန်းလွှားဆရာတော်ရဲ့ ပရိတ်ကြီး နိဿယဟာ နိဿယသက်သက် မဟုတ်ပါဘဲ ဝိဂြိုဟ် ဝစနတ္ထ အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းချက်များနဲ့ ပြည့်စုံသော စာအုပ်တစ်အုပ်ဖြစ်တယ်လို့ သပြေကန် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ ရေးသားတဲ့ ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ် နိဒါန်းမှာ ခမ်းခမ်းနားနား ရေးသားချီးမွမ်းထားတာ တွေ့ရပါတယ်။

အစကောင်းမှ အနှောင်းသေချာ ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားပုံမှာ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ်ကြီး ရှိပေတယ်။ ပန်းလွှားဆရာတော်ဟာ အစကောင်းတဲ့အပြင် အနှောင်းလည်း သေချာလွန်းလှပါတယ်။ စာသင်ထွက်လာတော့ စလင်းမြို့ လက်တောကျောင်းတိုက်က ဆုံတားသာသနာပိုင်ဆရာတော် ဦးနန္ဒမာလာထံမှာ ပိဋကတ်ပညာများကို သင်ယူခဲ့သူဖြစ်ပြီး သူ့ရဲ့ တပည့်ရင်းဖြစ်သူမှာ ဘိုးတော်ဘုရား၊ ဘကြီးတော်ဘုရား၊ သာယာဝတီမင်းရဲ့ ကိုးကွယ်မှုကို ခံယူရပြီး ၁၁၅၅ ခု၊ ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက် ဝါတော်(၁၀) ဝါ၊ သက်တော်(၃၀)မှာ ဝိဘင်းကျမ်းကို အာဂုံပြန်ဆိုနိုင်ပြီး (မုနိန္ဒာဘိ သီရိသဒ္ဓမ္မဓဇ ရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ မုနိန္ဒာဘိဝံသ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ မုနိန္ဒာဘိဝံသ သီရိပဝရာလင်္ကာရ မဟာရာဇာဓိရာဇဂုရု၊ မုနိန္ဒာဘိဝံသ ဓမ္မသေနာပတိ မုနိန္ဒာဘိဝံသ ဓမ္မသေနာပတိ သီရိသဒ္ဓမ္မပါလ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရု) ဘွဲ့တံဆိပ်တော် လေးထပ်ရ စလင်းသာသနာပိုင်ဆရာတော် ဦးပညာသီဟခေါ် ဦးမုနိန္ဒ သာသနာပိုင် ဆရာတော်တစ်ပါးကို မွေးထုတ်ထုဆစ်နိုင်ခဲ့တဲ့ ဂုဏ်ထူးကလည်း တကယ့်အာဇာနည်

တစ်ပါးဆိုတာ ထင်ရှားလှပါတယ်။

ပန်းလွှားဆရာတော်ကိုယ်တိုင်လည်း ပန်းလွှားဂိုဏ်းအုပ်ဖြစ်တဲ့အပြင် မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရပါ။ ပန်းလွှားဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူခဲ့တာဟာဖြင့် နှစ်ပေါင်းကြာပေမဲ့ နှစ်တွေဘယ်လောက်ကြာကြာ ဆရာတော်ရဲ့ နည်းနာနိဿယ၊ သူရေးသားစီရင်ခဲ့တဲ့ကျမ်းတွေနဲ့ သူ့သီလသမာဓိ ပညာဂုဏ်၊ ဆရာတော် ရှာဖွေထွန်းညှိခဲ့တဲ့ သာသနာ့ တန်ဆောင် အလင်းတွေကဖြင့် လင်းလို့ ထိန်လို့ပါ။ ကိလေသာနှောင်အိမ်မှာ အိပ်ပျော်နေသူတွေ မျက်စိလည်လမ်းမှား စမ်းတဝါးဝါးနဲ့ ခရီးသွားနေသူတွေ၊ အတ္တဆူးငြောင့် ခလုတ်ငြိသူတွေအတွက် လမ်းပြကယ်တင် သယ်ဆောင်နေတုန်းပါ။ ဆရာတော်ရဲ့ စာပေတွေက လယ်ယာမြေကောင်းတွေပါ။

ပန်းလွှားဆရာတော် ရေးသားခဲ့တဲ့ ကျမ်းများကတော့

- (၁) အဘိဓမ္မာ သင်္ဂဟ ဒီပနီပါဌ်
- (၂) ၎င်းကျမ်း နိဿယ
- (၃) ခုဒ္ဒသိက္ခာ ဒီပနီပါဌ်
- (၄) ၎င်းကျမ်း နိဿယ
- (၅) အနေကတ္ထ ဒီပနီ
- (၆) အနုဿတိ ဒီပနီ
- (၇) ဂုဏ်ဝန္တ ဒီပနီ
- (၈) ပရိတ်ကြီး နိဿယတို့ ဖြစ်ပါတယ်။

[ဦးစန္ဒိမ(စလင်း)၏ စလင်းမြို့က လင်းတဲ့အရောင် စာအုပ်မှ သူ့အရေးအသားအတိုင်း ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းကို တည်းဖြတ်၍ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ ခွင့်ပြုသည့် ဆရာတော် ဦးစန္ဒိမ(စလင်း)ကို ကျေးဇူးတင် ဦးခိုက်အပ်ပါသည်။ စာရေးသူ]

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် ပန်းလွှားဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

ငါ့အား နောင်သံသရာ ဘဝအဆက်ဆက်တို့၌ သူတော်ကောင်းတို့၏ ချီးမွမ်းခြင်းတို့သည် ရောက်
ပါစေကုန်သတည်းဟု တောင့်တ၏။ ထိုသို့တောင့်တသော သူသည် သီလကိုဆောက်တည်အပ်၏။ ငါ့အား
နောင်သံသရာ အဆက်ဆက်တို့၌ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့သည် ပြန့်ပြော များပါစေသတည်းဟု တောင့်တ၏။
ထိုသို့တောင့်တသောသူသည် သီလကို ဆောက်တည်အပ်၏။ ငါသည် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ နတ်ရွာသို့
ရောက်ပါစေသတည်းဟု တောင့်တ၏။ ထိုသို့ တောင့်တသောသူသည် သီလကို ဆောက်တည်အပ်၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ပန်းလွှားဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းရှုနည်း

ကမ္မဋ္ဌာန်း ၂-မျိုး

မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဝေနေယျတို့အား ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးတော်မူကုန်သည်ရှိသော် ရှေးကလေ့လာ ခဲ့ဖူးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဉာဏ်တော်ဖြင့် ကြည့်တော်မူ ၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပေးတော်မူကုန်မြဲဟု မှတ်အပ်ကုန်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ရူပကမ္မဋ္ဌာန်း၊ နာမကမ္မဋ္ဌာန်း ဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ရူပကမ္မဋ္ဌာန်း ကိုစွဲ၍ စီးဖြန်းသော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ရူပကမ္မဋ္ဌာန်း မည်၏။ နာမကမ္မဋ္ဌာန်း လေးပါးကိုစွဲ၍ စီးဖြန်းသော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် နာမကမ္မဋ္ဌာန်းမည်၏။ တစ်နည်း ကား သမထကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်-

၁။ ကသိုဏ်းဆယ်ပါး၊ အသုဘဆယ်ပါး၊ အနုဿတိ ဆယ်ပါး၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ လေးပါး၊ အရူပါဝစရလေးပါး၊ အာဟာရေ ပဋိကူလ သညာ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထုတန် - ဤလေးဆယ် သည် သမထကမ္မဋ္ဌာန်းမည်၏။

၂။ ခန္ဓာငါးပါး၊ အာယတနတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အနိစ္စ အစရှိသော လက္ခဏာရေးသို့ တင်၍ စီးဖြန်းခြင်း သည် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း မည်၏။

ခန္ဓာ ၅-ပါး

ဤဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ခန္ဓာငါးပါးဟူသည်ကား ပဉ္စကမ္မဋ္ဌာ၊ ရူပကမ္မဋ္ဌာ၊ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာ၊ သညာကမ္မဋ္ဌာ၊ သင်္ခါရကမ္မဋ္ဌာ၊ ဝိညာဏကမ္မဋ္ဌာတို့။

(ဝိဘင်းပါဠိတော်)

အနက်ကား-ခန္ဓာ-ခန္ဓာတို့သည်။ ရူပကမ္မဋ္ဌာ- ရူပကမ္မဋ္ဌာ လည်းကောင်း။ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာ- ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာ လည်းကောင်း။ သညာကမ္မဋ္ဌာ- သညာကမ္မဋ္ဌာ လည်းကောင်း။ သင်္ခါရကမ္မဋ္ဌာ- သင်္ခါရကမ္မဋ္ဌာ လည်းကောင်း။ ဝိညာဏကမ္မဋ္ဌာ- ဝိညာဏကမ္မဋ္ဌာ လည်းကောင်း။ ။ ဣတိ- ဤသို့။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။

အဓိပ္ပာယ်ကား

၁။ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော ဟု ဆိုအပ်သော မဟာဘုတ်လေးပါး၊ ဤမဟာဘုတ်လေးပါးကို မှီ၍စွဲ၍ ဖြစ်သော ဥပါဒါရုပ်နှစ်ဆယ့်လေးပါး၊ ဤနှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသည် ရူပကမ္မဋ္ဌာမည်၏။

ဥပါဒါရုပ်နှစ်ဆယ့်လေးပါး ဟူသည်ကား- စက္ခုပသာဒရုပ်၊ သောတပသာဒရုပ်၊ ဃာနပသာဒ ရုပ်၊ ဇိဝှာပသာဒရုပ်၊ ကာယပသာဒရုပ်၊ ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဘာဝရုပ်နှစ်ခု၊ ဟဒယ

ဝတ္ထုရုပ်, ဒီဝိတိန္ဒြေရုပ်, ကဗဠိကာရအာဟာရရုပ်, အာကာသ ဓာတုရုပ်, ကာယဝိညတ္တိရုပ်, ဝစီဝိညတ္တိရုပ်, ရူပဿလဟုတာရုပ်, ရူပဿမုဒုတာရုပ်, ရူပဿကမ္မညတာရုပ်, ဥပစယရုပ်, သန္တတိရုပ်, ဇေတတာရုပ်, အနိစ္စတာရုပ် - ဤ နှစ်ဆယ့်လေးပါးသည် ဥပါဒါရုပ်မည်၏။

- ၂။ စိတ်တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်၌ ယှဉ်သော ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။
- ၃။ စိတ်တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်၌ယှဉ်သော သညာစေတသိက်သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။
- ၄။ စိတ်တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်၌ ယထာရဟာ ယှဉ်သော စေတသိက်ငါးဆယ်သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။

စေတသိက်ငါးဆယ်ဟူသည်ကား- ဖဿစေတသိက်, စေတနာ စေတသိက်, ဧကဂ္ဂတာစေတသိက်, ဒီဝိတိန္ဒြေစေတသိက်, မနသိကာရစေတသိက်, ဝိတက်စေတသိက်, ဝိစာရစေတသိက်, အဓိမောက္ခ စေတသိက်, ဝိရိယစေတသိက်, ပိတိစေတသိက်, ဆန္ဒစေတသိက်။

မောဟစေတသိက်, အဟိရိကစေတသိက်, အနောတ္တပ္ပစေတသိက်, ဥဒ္ဓစ္စ စေတသိက်, လောဘစေတသိက်, ဒိဋ္ဌိစေတသိက်, မာနစေတသိက်, ဒေါသစေတသိက်, ဣဿာစေတသိက်, မစ္ဆရိယစေတသိက်, ကုက္ကုစ္စ စေတသိက်, ထိနစေတသိက်, မိဒ္ဓစေတသိက်, ဝိစိကိစ္ဆာစေတသိက်။

သဒ္ဓါစေတသိက်, သတိစေတသိက်, ဟိရိစေတသိက်, ဩတ္တပ္ပ စေတသိက်, အလောဘ စေတသိက်, အဒေါသစေတသိက်, တတြမဇ္ဈတာ စေတသိက်, ကာယပဿဒ္ဓိ စေတသိက်, စိတ္တပဿဒ္ဓိ စေတသိက်, ကာယလဟုတာစေတသိက်, စိတ္တလဟုတာ စေတသိက်, ကာယမုဒုတာ စေတသိက်, စိတ္တမုဒုတာစေတသိက်, ကာယကမ္မညတာ စေတသိက်, စိတ္တကမ္မညတာ စေတသိက်, ကာယပါဂုည

တာ စေတသိက်, စိတ္တ ပါဂုညတာစေတသိက်, ကာယုဇကတာစေတသိက်, စိတ္တုဇကတာ စေတသိက်။

သမ္မာဝါစာစေတသိက်, သမ္မာကမ္မန္တ စေတသိက်, သမ္မာအာဇီဝ စေတသိက်, ကရုဏာစေတသိက်, မုဒိတာစေတသိက်, အမောဟ စေတသိက်- ဤငါးဆယ်သော စေတသိက်သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။

၅။ စိတ်တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။

စိတ်တစ်ခု ယုတ်ကိုးဆယ်ဟူသည်ကား- ကာမာဝစရစိတ် ငါးဆယ့်လေးခု၊ ရူပါဝစရစိတ် တစ်ဆယ့်ငါးခု၊ အင်္ဂုပါဝစရစိတ် တစ်ဆယ့် နှစ်ခု၊ လောကုတ္တရာစိတ်ရှစ်ခုအားဖြင့် တစ်ခုယုတ်ကိုးဆယ် ဖြစ်သတည်း။ ကာမာဝစရစိတ် ငါးဆယ့်လေးခုဟူသည်ကား- အကုသိုလ်စိတ် တစ်ဆယ့်နှစ်ခု၊ အဟိတ်စိတ် တစ်ဆယ့်ရှစ်ခု၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် နှစ်ဆယ့် လေးခုအားဖြင့် ငါးဆယ့်လေးခု ဖြစ်သတည်း။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိအပ်ကုန်၏။ မိမိကိုယ်၌ ခန္ဓာငါးပါးကို ဤသို့ရှုဆင်ခြင် အပ်၏။

ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ဥပမာဖြင့် ရှုပုံ
ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ ရှုပုံ၊ ဝေဒနာ ပုဗ္ဗဠုပမာ။
မရိစိကူပမာ သညာ၊ သင်္ခါရာ ကဒလူပမာ။
မာယူပမဉ္စ ဝိညာဏံ၊ ဒေသိတာဒိစ္စဗန္ဓုနာ။
(သမ္မောဟဝိနောဒနိပါဠိ)

အနက်ကား- ရှုပုံ- ရူပက္ခန္ဓာကို။ ဖေဏပိဏ္ဍူပမံ- ရှေ့မြှုပ်ကိုကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗ- ရှုအပ်၏။ ဝေဒနာ- ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို။ ပုဗ္ဗဠုပမာ။ ရေပွက်ကိုကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ရှုအပ်၏။ သညာ- သညာက္ခန္ဓာကို။ မရိစိကူပမာ- တံလျှပ်ကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗ- ရှုအပ်၏။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ တို့ကို။ ကဒလူပမာ- ငှက်ပျောတုံးကိုကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗ- ရှုအပ်ကုန်၏။ ဝိညာဏံ- ဝိညာဏက္ခန္ဓာကို။ မာယူပမဉ္စ- မျက်လှည့်သည်ကိုကဲ့သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗ- ရှုအပ်၏။ ဣတိ-

ဤသို့။ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ- နေမင်း၏ အဆွေ ဖြစ်တော်
မူသော။ ဗုဒ္ဓေန- မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ပဉ္စကုန္ဒာ-
ငါးပါးသောခန္ဓာတို့ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗတော-ရှုဆင်ခြင်သော
အားဖြင့်။ ဒေသိတာ- ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။

၇-ပါးသော အနုပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုပ်
ဤသို့ရှုဆင်ခြင်ပြီးသော် မိမိကိုယ်၌ ခန္ဓာ
ပဉ္စကကို ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာဉာဏ်တို့ဖြင့်
ရှုဆင်ခြင်အပ်၏။

ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာဉာဏ်ဟူသည်ကား
အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်၊
ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်၊
အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်၊
နိဗ္ဗိန္ဒာနုပဿနာဉာဏ်၊ ဝိရာဂါနုပဿနာဉာဏ်၊
နိရောဓာနုပဿနာဉာဏ်၊
ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာဉာဏန္တိ ဣမာနိ သတ္တ
အနုပဿနာ ဉာဏာနိနာမ။

အနိစ္စတော အနုပဿန္တော နိစ္စသည်
ပဇာတိ၊ ဒုက္ခတော အနုပဿန္တော သုခသည်
ပဇာတိ၊ အနတ္တတော အနုပဿန္တော အတ္တသည်
ပဇာတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော နန္ဒိ ပဇာတိ၊ ဝိရဇ္ဇန္တော
ရာဂံ ပဇာတိ၊ နိရောဓေန္တော သမုဒယံ ပဇာတိ၊
ပဋိနိဿဇ္ဇန္တော အာဒါနံ ပဇာတိ။

(သမ္မောဟဝိနောဒနိပါဠိ)

အနက်ကား- အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်- ခန္ဓာငါးပါး
ကို အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲရှုသော ဉာဏ်လည်း
ကောင်း။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်- ခန္ဓာငါးပါးကို ဒုက္ခ
ဟု အဖန်တလဲလဲရှုသော ဉာဏ်လည်းကောင်း။
အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်- ခန္ဓာငါးပါးကို အနတ္တဟု၊
အလိုသို့မလိုက်တတ်ဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုတတ်သော
ဉာဏ်လည်းကောင်း။ နိဗ္ဗိန္ဒာနုပဿနာ ဉာဏ်-ခန္ဓာ
ငါးပါးကို ငြီးငွေ့သောအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ ရှုသော

ဉာဏ် လည်းကောင်း။ ဝိရာဂါနုပဿနာဉာဏ်- ခန္ဓာ
ငါးပါး၌ တပ်ခြင်းကင်းသောအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ
ရှုသောဉာဏ်လည်းကောင်း။ နိရောဓာ နုပဿနာ
ဉာဏ်- ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ချုပ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို
အဖန် တလဲလဲရှုသော ဉာဏ်လည်းကောင်း။ ပဋိ
နိဿဂ္ဂါနုပဿနာဉာဏ်-ပရိစ္စာဂ ပဋိနိဿဂ္ဂ၊ပက္ခန္ဓန
ပဋိနိဿဂ္ဂကို အဖန်တလဲလဲ ရှုသော ဉာဏ်လည်း
ကောင်း။ ဣတိ- ဤသို့။ ဣမာနိသတ္တ၊ ဤခုနစ်ပါး
တို့သည် အနုပဿနာဉာဏ်နိနာမ- အနုပဿနာ
ဉာဏ်တို့ မည်ကုန်၏။

(ဝိပဿနာဉာဏ်သည် ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂမည်၏၊
မဂ်ဉာဏ်သည်
ပက္ခန္ဓနပဋိနိဿဂ္ဂမည်၏ဟု မှတ်အပ်၏။)

ပဉ္စကုန္ဒေ- ငါးပါးကုန်သော ခန္ဓာတို့ကို။
အနိစ္စတော- အနိစ္စဟူ၍။ အနုပဿန္တော- အဖန်
တလဲလဲရှုသော ယောဂီသည်။ နိစ္စသည်- မြဲ၏
ဟူသောအမှတ်ကို။ ပဇာတိ-စွန့်နိုင်၏။ ပဉ္စကုန္ဒေ-
ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။ ဒုက္ခတော- ဒုက္ခဟူ၍။ အနု
ပဿန္တော-အဖန်တလဲလဲရှုသော ယောဂီသည်။
သုခသည်-ချမ်းသာ၏ဟူသောအမှတ်ကို။ပဇာတိ-
စွန့်နိုင်၏။ ပဉ္စကုန္ဒေ- ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။
အနတ္တတော- အနတ္တဟူ၍။အနုပဿန္တော- အဖန်
တလဲလဲရှုသော ယောဂီသည်။ အတ္တသည်- အလိုသို့
လိုက်တတ်၏ဟူသော အမှတ်ကို။ ပဇာတိ- စွန့်
နိုင်၏။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော- ခန္ဓာငါးပါး၌ ငြီးငွေ့သော ယောဂီ
သည်။ နန္ဒိ - ခန္ဓာငါးပါး၌ နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်းကို။
ပဇာတိ- စွန့်နိုင်၏။ ဝိရဇ္ဇန္တော- ခန္ဓာငါးပါး၌ တပ်
ခြင်းကင်းသောယောဂီသည်။ ရာဂံ- ခန္ဓာငါးပါး၌
တပ်မက်မောခြင်းကို။ ပဇာတိ- စွန့်နိုင်၏။ နိရော
ဓေန္တော- ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို အကြွင်းမဲ့ချုပ်စေသော
ယောဂီသည်။ သမုဒယံ-ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အကြောင်း
ကို။ ပဇာတိ- စွန့်နိုင်၏။ ပဋိ- နိဿဇ္ဇန္တော-

ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ယောဂီ သည်။ အာဒါနံ- ခန္ဓာပဉ္စကတည်းဟူသော ဝဋ်၌ မြဲစွာစွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဗဟတိ- စွန့်နိုင်၏။

၁၈-ပါးသော မဟာဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှုပ်

ဤသို့လျှင် ခုနစ်ပါးသော အနုပဿနာဉာဏ် ဖြင့် ရှုဆင်ခြင်ပြီးသော ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော ဧကဝေါ ကာရ၊ စတုဝေါကာရ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ခန္ဓာတို့ကို တစ် ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာပညာဖြင့် ရှုဆင် ခြင်အပ်ကုန်၏။

တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော

မဟာဝိပဿနာပညာဟူသည်ကား

အဋ္ဌာရသမဟာဝိပဿနာ ပညာနာမ အနိစ္စာ နုပဿနံ ဒုက္ခာနုပဿနံ အနတ္တာနုပဿနံ နိဗ္ဗိန္ဒာ နုပဿနံ ဝိရာဂါ နုပဿနံ နိရောဓာ နုပဿနံ ပဋိ နိဿဂ္ဂါနုပဿနံ ဝယာနုပဿနံ ဝယာနုပဿနံ ဝိပရိ ဏာမာနုပဿနံ အနိမိတ္တာနုပဿနံ အပ္ပဏီဟိတာ နုပဿနံ သုညတာနုပဿနံ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနံ ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနံ အာဒိနဝါနုပဿနံ ပဋိ သင်္ခါနုပဿနံ ဝိဝဋ္ဌာနုပဿနန္တိ ဣမာသု ပဝတ္တာသု ပညာ။ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါဠိ)

အဋ္ဌာရသမဟာဝိပဿနာပညာနာမ၊ တစ် ဆယ့်ရှစ်ပါးသော မဟာဝိပဿနာပညာတို့ မည် သည်ကား။ အနိစ္စာနုပဿနံ- ခန္ဓပဉ္စကကို အနိစ္စဟု အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းလည်းကောင်း။ ဒုက္ခာနုပဿနံ- ခန္ဓပဉ္စကကို ဒုက္ခဟူ၍ အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းလည်း ကောင်း။ အနတ္တာနုပဿနံ- ခန္ဓပဉ္စကကို အနတ္တဟု အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းလည်းကောင်း။ နိဗ္ဗိန္ဒာ နုပဿနံ - ခန္ဓပဉ္စကကို ငြီးငွေ့သောအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲရှု ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝိရာဂါနုပဿနံ- ခန္ဓပဉ္စကကို တပ်ခြင်းကင်းသောအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း

လည်းကောင်း။ နိရောဓာနုပဿနံ- ခန္ဓပဉ္စက၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်း လည်း ကောင်း။

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနံ။ ပရိစ္စာဂပဋိနိဿဂ္ဂ၊ ပက္ခန္ဓာနုပဋိနိဿဂ္ဂကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းလည်း ကောင်း။ ဝယာနုပဿနံ၊ ခန္ဓပဉ္စက၏ ကုန်တတ် သော သဘောကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းလည်း ကောင်း။ ဝယာနုပဿနံ၊ ခန္ဓပဉ္စက၏ ပျက်တတ် သောသဘောကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းလည်း ကောင်း။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနံ၊ ခန္ဓပဉ္စက၏ ဖောက် ပြန်တတ်သောသဘောကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း လည်းကောင်း။ အနိမိတ္တာ နုပဿနံ- ခန္ဓပဉ္စက၏ အတ္တနိမိတ်ကင်းသည်၌ အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း လည်းကောင်း။ တစ်နည်းကား- အတ္တနိမိတ်ကင်း သော ခန္ဓပဉ္စကကို မမြဲသောအားဖြင့် အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းလည်းကောင်း။ အပ္ပဏီဟိတာ နုပဿနံ- ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟဟူသော တောင့်တခြင်း၏ ဆန့် ကျင်ဖက်ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းလည်းကောင်း။ တစ်နည်းကား- ဒုက္ခသဘောသာဖြစ်၍ ရပါလို၏ ဟု မတောင့်တအပ်သော ခန္ဓပဉ္စကကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်း လည်းကောင်း။

သုညတာနုပဿနံ၊ အတ္တမှ ဆိတ်သော ခန္ဓ ပဉ္စကကို အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းလည်းကောင်း။ တစ်နည်းကား- အနတ္တသဘောသာဖြစ်၍ အတ္တမှ ဆိတ်၏ဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုခြင်းလည်းကောင်း။ အဓိပညာဓမ္မ ဝိပဿနံ၊ သင်္ခါရတို့၏ ပျက်တတ်သော သဘောကို မြင်တတ်သော အဓိပညာဖြင့် ပျက်တတ် သော သင်္ခါရဓမ္မတို့ကို အထူးသဖြင့် ရှုခြင်းလည်း ကောင်း။ ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနံ၊ မဖောက်မပြန် သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တ သဘောကို မြင်ခြင်းလည်းကောင်း။ အာဒိနဝါနုပဿနံ၊ ခန္ဓ ပဉ္စက၌ အပြစ်ကို အဖန်တလဲလဲရှုခြင်းလည်းကောင်း။ တစ်နည်းကား- ဘဝ သုံးပါးတို့၌ အပြစ်ကို ရှုခြင်း

လည်းကောင်း။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနံ၊ ဝဋ်မှလွတ်ခြင်း
 ၏အကြောင်းကို ပြည့်စုံစိမ့်သောငှာ မြင်အပ်ပြီးသော
 အပြစ်ရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အဖန်တလဲလဲ သုံး
 သပ်တတ်သော ပဋိသင်္ခါပညာကို အဖန်တလဲလဲ
 ရှုခြင်းလည်းကောင်း။ ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနံ၊ မြင်အပ်ပြီး
 သော အပြစ်ရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ လျစ်လျူရှု
 သည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော သင်္ခါရပေက္ခာ
 ဉာဏ်၊ သစ္စာလေးပါး အားလျော်စွာဖြစ်သော အနု
 လောမ ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိဝဇ္ဇာကို အဖန်
 တလဲလဲ ရှုခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဣမာသု၊ ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့၌။
 ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပညာ၊ ပညာတို့သည်။
 အဋ္ဌာရသမဟာဝိပဿနာပညာနာမ၊ တဆယ့်ရှစ်ပါး
 သော မဟာဝိပဿနာပညာတို့ မည်ကုန်၏။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါဠိ၏အနက်)

မဟာဝိပဿနာ ၁၈-ပါး ပွားများရကျိုး

ယာသု အနိစ္စာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော နိစ္စ-
 သညံ ပဇောတိ၊ ဒုက္ခာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော
 သုခသညံပဇောတိ၊ အနတ္တာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော
 အတ္တသညံပဇောတိ၊ နိဗ္ဗန္တာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော နန္ဒိ
 ပဇောတိ၊ ဝိရာဂါနုပဿနံ ဘာဝေန္တော ရာဂံ
 ပဇောတိ၊ နိရောဓာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော သမုဒယံ
 ပဇောတိ။

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနံ ဘာဝေန္တော အာဒါနံ
 ပဇောတိ၊ ခယာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော ဃနသညံ
 ပဇောတိ၊ ဝယာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော အာယူဟနံ
 ပဇောတိ၊ ဝိပရိဏာမာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော ဓုဝသညံ
 ပဇောတိ၊ အနိမိတ္တာနုပဿနံ ဘာ- ဝေန္တော နိမိတ္တံ
 ပဇောတိ၊ အပ္ပဏီဟိတာ နုပဿနံ ဘာဝေန္တော
 ပဏီမိံ ပဇောတိ။

သုညတာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော အတ္တာဘိ-
 နိဝေသံ ပဇောတိ၊ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနံ ဘာ-

ဝေန္တော သာရာဒါနာဘိနိဝေသံ ပဇောတိ၊
 ယာထာဘူတဉာဏဒဿနံ ဘာဝေန္တော သမ္မော-
 ဟာဘိနိဝေသံ ပဇောတိ၊ အာဒိနဝါနုပဿနံ
 ဘာဝေန္တော အာလယာဘိနိဝေသံ ပဇောတိ၊
 ပဋိသင်္ခါနုပဿနံ ဘာဝေန္တော အပဋိသင်္ခံ ပဇောတိ၊
 ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနံ ဘာဝေန္တော သညောဂါဘိနိဝေသံ
 ပဇောတိ။

(ဤကား တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော အနုပဿနာကို
 ပွားစေခြင်း၌ အကျိုးအာနိသင်တည်း၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌
 လာ၏။)

အနက်ကား- ယာသု- အကြင်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး
 သော အနုပဿနာတို့တွင်။ အနိစ္စာနုပဿနံ-
 အနိစ္စာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသော
 ယောဂီသည်။ နိစ္စသညံ- ခန္ဓပဉ္စကသည် မြဲ၏
 ဟူသော အမှတ်ကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ ဒုက္ခာ
 နုပဿနံ- ဒုက္ခာ နုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွား
 စေသော ယောဂီသည်။ သုခသညံ- ခန္ဓပဉ္စကသည်
 သုခဖြစ်၏ ဟူသော အမှတ်သညာကို။ ပဇောတိ-
 စွန့်နိုင်၏။ အနတ္တာနုပဿနံ- အနတ္တာနုပဿနာကို။
 ဘာဝေန္တော- ပွားစေသော ယောဂီသည်။ အတ္တ
 သညံ- အတ္တဟူသော အမှတ်ကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်
 ၏။ နိဗ္ဗန္တာနုပဿနံ၊ နိဗ္ဗန္တာနုပဿနာကို၊ ဘာ
 ဝေန္တော၊ ပွားစေသောယောဂီသည်။ နန္ဒိ - ခန္ဓပဉ္စက၌
 နှစ်သက်ခြင်း၊ မြတ်နိုးခြင်းကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။
 ဝိရာဂါနုပဿနံ- ဝိရာဂါနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော-
 ပွားစေသော ယောဂီသည်။ ရာဂံ- ခန္ဓပဉ္စက၌ တပ်
 မက်မောခြင်းကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ နိရောဓ
 နုပဿနံ- နိရောဓ နုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော-
 ပွားစေသောယောဂီသည်။ သမုဒယံ- ခန္ဓပဉ္စက၏
 အကြောင်းကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။

ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနံ- ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ
 ကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသော ယောဂီသည်။ အာ
 ဒါနံ- ခန္ဓပဉ္စက၌ မြဲစွာစွဲလမ်းခြင်းကို။ ပဇောတိ-

စွန့်နိုင်၏။ ခယာ နုပဿနံ- ခယာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသောယောဂီသည်။ ယနသညံ- သန္တတိယန, သမူဟယန, ကိစ္စယန, အာရမ္မဏယန အားဖြင့် တခဲနက်၏အဖြစ်ကို ယူခြင်းကို။ ပဇောတိ၊ စွန့်နိုင်၏။ ဝယာနုပဿနံ- ဝယာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသောယောဂီသည်။ အာယုဟနံ- ခန္ဓပဉ္စကကိုရခြင်းငှာ အားထုတ်တတ်သော တဏှာကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ ဝိပရိဏာမာနုပဿနံ- ဝိပရိဏာမာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသောယောဂီသည်။ ဓုဝသညံ- ခန္ဓပဉ္စကသည် မြဲ၏ဟူသော အမှတ်ကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ အနိမိတ္တာနုပဿနံ- အနိမိတ္တာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော - ပွားစေသော ယောဂီသည်။ နိမိတ္တံ- အတ္တဟူသော သင်္ခါရနိမိတ်ကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ အပ္ပဏီဟိတာနုပဿနံ- အပ္ပဏီဟိတာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသော ယောဂီသည်။ ပဏိဓိ- ခန္ဓပဉ္စကကို ရပါလို၏ဟု တောင့်တခြင်းကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။

သုညတာနုပဿနံ- သုညတာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသောယောဂီသည်။ အတ္တာဘိနိဝေသံ- ခန္ဓပဉ္စကကို အတ္တအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနံ- အဓိပညာဓမ္မဝိပဿနာပညာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသော ယောဂီသည်။ သာရာဒါနာဘိနိဝေသံ- နိစ္စသာရ, ဓုဝသာရ, အတ္တသာရ အားဖြင့် စွဲလမ်းသောတဏှာနှင့်တကွသော ဒိဋ္ဌိဟူသော အဘိနိဝေသကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ- မဖောက်မပြန်သော ဉာဏ်အမြင်ကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသော ယောဂီသည်။ သမ္မောဟာဘိနိဝေသံ- တွေဝေသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ အာဒိနဝါနုပဿနံ- အာဒိနဝါနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသော ယောဂီသည်။ အာလယာဘိနိဝေသံ။ ဝဋ်တပ်သော

တဏှာအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ ပဋိသင်္ခါနုပဿနံ- ပဋိသင်္ခါနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသော ယောဂီသည်။ အပ္ပဋိသင်္ခံ- ဝဋ်ကို မဆင်ခြင်ခြင်းကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနံ- ဝိဝဇ္ဇာနုပဿနာကို။ ဘာဝေန္တော- ပွားစေသော ယောဂီသည်။ သညောဂါဘိနိဝေသံ- ဝဋ်၌ယှဉ်ခြင်းကို နှလုံးသွင်းခြင်းကို။ ပဇောတိ- စွန့်နိုင်၏။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော အနုပဿနာတို့ဖြင့် ပွားစေအပ်ကုန်၏။

အနိစ္စလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပွားပုံ
 ထိုမှတစ်ပါးလည်း ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ငါးဆယ်သော အနိစ္စလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပွားစေအပ်ကုန်၏။ အဘယ်သို့ ပွားစေအပ်ကုန်သနည်းဟူမူကား-
 ဧတ္ထ ဟိ ဧကေကော ခန္ဓော အနိစ္စတော- ပလောကတော စလတော ပဘဂုံတော အရုဝတော ဝိပရိဏာမဓမ္မတော အသာရကတော ဝိဘဝတော သင်္ခတတော မရဏဓမ္မတော သမ္ဗသိတဗ္ဗောတိ ဧကေကသ္မိ ခန္ဓေ ဒသဒသကတွာ ပညာသ အနိစ္စာနုပဿနာနိ ဟောန္တိ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လာ၏)

အနက်ကား- ဧတ္တဟိ-ဤငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင် - ဧကေကောခန္ဓော- တစ်ပါးတစ်ပါးသော ခန္ဓာကို။ အနိစ္စတော-အနိစ္စအားဖြင့်။ သမ္ဗသိတဗ္ဗော- သုံးသပ်အပ်၏။ ပလောကတော- ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏတို့ဖြင့် ပျက်စီးတတ်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ စလတော- လောဘ, ဒေါသ, မောဟ အစရှိသည်ဖြင့် တုန်လှုပ်တတ်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ပဘဂုံတော- ဖရိုဖရဲ ပျက်စီးခြင်းသဘောသို့ ရောက်တတ်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အရုဝတော- အမြဲမတည်သော သဘောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော-ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘော

အားဖြင့် လည်းကောင်း။ အသာရကတော၊ နိစ္စသာရ၊ ဓုဝသာရ၊ သုခသာရ၊ အတ္တသာရမှ ကင်းသော အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝိဘဝတော- အစီးအပွား မှကင်းသောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ သင်္ခတတော- အကြောင်းတရားတို့သည် ပြုပြင်အပ်သော အားဖြင့် လည်းကောင်း။ မရဏဓမ္မတော- သေတတ်သော အားဖြင့် လည်းကောင်း။ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော- သုံးသပ် အပ်၏။ ဣတိ- ဤသို့။ ဧကေ ကသ္မိံ ခန္ဓေ- တစ် ပါးတစ်ပါးသော ခန္ဓာ၌။ ဒသဒသ- ဆယ်ပါး ဆယ် ပါးသော အနိစ္စလက္ခဏာ တို့ကို။ ကတွာ- ပြု၍။ ပညာသအနိစ္စာနုပဿနာနိ- ငါးဆယ်သော အနိစ္စာ နုပဿနာတို့သည်။ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

(ဤဆယ်ပုဒ်တို့ကို အနိစ္စပရိယာယ် သဒ္ဓါ ချည်းဟု မှတ်အပ်ကုန်၏။)

ဒုက္ခလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပွားပုံ

ခန္ဓာငါးပါး၌ တစ်ရာနှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော ဒုက္ခာနုပဿနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်သို့ ဖြစ်ကုန်သနည်းဟူမူကား-

ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ဧကေကော ခန္ဓော ဒုက္ခတော ရောဂတော ဂဏ္ဍတော သလ္လတော အဃတော အာဗာဓတော ဤတိတော ဥပဒ္ဒဝတော ဘယတော ဥပသဂ္ဂတော အတာဏတော အလေဏတော အသရဏတော အာဒီနဝတော အဃမူလတော ဝဂေတော သာသဝတော မာရာမိဿတော ဇာတိဓမ္မတော ဇရာဓမ္မတော ဗျာဓိဓမ္မတော သောကဓမ္မတော ပရိဒေဝဓမ္မတော ဥပါယာသ ဓမ္မတော သံကိလေသိက ဓမ္မတော သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗောတိ ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေပဉ္စဝိသတိ ပဉ္စဝိသတိ ကတွာ ပဉ္စဝိသတိ သတံ ဒုက္ခာနုပဿနာနိ ဟောန္တိ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လာ၏)

ပဉ္စသုခန္ဓေသု- ငါးပါးသော ခန္ဓာတို့တွင်။ ဧကေကောခန္ဓော- တစ်ပါးတစ်ပါးသော ခန္ဓာကို။

ဒုက္ခတော- ဒုက္ခအားဖြင့်။ သမ္ဗုဒ္ဓိတဗ္ဗော- သုံးသပ် အပ်၏။ ရောဂတော၊ နာကျင်တတ်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဂဏ္ဍတော- ပြည်တရွပ်ရွပ်ယိုသော အိုင်းအမာနှင့် တူသောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ သလ္လတော- စူးဝင်တတ်သောညောင့်နှင့် တူသော အားဖြင့်လည်းကောင်း။ အဃတော- အစီးအပွားမဲ့ ကို ဆောင်တတ်သော မကောင်းမှု ဒုစရိုက်၏ အကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အာဗာဓတော- နှိပ်စက်တတ်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဤတိ တော- များစွာသော ပျက်စီးခြင်း၏အကြောင်းကို ဆောင်တတ်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဘယ တော- ခပ်သိမ်းသော ဘေးတို့၏ တည်ရာအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဥပသဂ္ဂတော- များစွာသော အကျိုး မဲ့တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်၊ ရာဂ- ဒေါသ - မောဟ အစရှိသော အကုသိုလ်တရား တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် လည်း ကောင်း။ အတာဏတော- အပါယ်ဘေး အစရှိ သည်ကို မစောင့်ရှောက်တတ်သောအားဖြင့် လည်း ကောင်း။ အလေဏတော- မှီခိုပုန်းအောင်းရာ မဟုတ်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ အသရဏ တော- ကိုးကွယ်ရာမဟုတ်သော အားဖြင့်လည်း ကောင်း။ အာဒီနဝတော- ကြီးစွာသော အပြစ်အား ဖြင့်လည်းကောင်း။ အဃမူလတော- မကောင်းမှု အကုသိုလ်ဒုစရိုက်၏ မူလဖြစ်သောအားဖြင့် လည်း ကောင်း။ ဝဂေတော- သူသတ်လက်မရွံ့နှင့်တူသော အားဖြင့် လည်းကောင်း။ သာသဝတော- အာသဝေါ ၏ အာရုံဖြစ်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း။ မာရာ မိဿတော- ကိလေသမာရ်၊မစ္စမာရ်တို့သည် စွဲလမ်း အပ်သော အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဇာတိဓမ္မတော- ဇာတိသဘောရှိသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဇရာ ဓမ္မတော- ဇရာသဘောရှိသော အားဖြင့်လည်း ကောင်း။ ဗျာဓိဓမ္မတော- ဗျာဓိသဘောရှိသောအား ဖြင့်လည်းကောင်း။ သောကဓမ္မတော- သောက

သဘောရှိသောအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ပရိဒေဝဓမ္မ
 တော- ငိုမြည်တမ်းခြင်း သဘောရှိသောအားဖြင့်
 လည်းကောင်း။ ဥပါယာသ ဓမ္မတော၊ သက်ကြီးရှိက်
 တင် ပင်ပန်းခြင်းသဘောရှိသော အားဖြင့်လည်း
 ကောင်း။ သံကိလေသိက ဓမ္မတော- အကုသိုလ်
 ဒုစရိုက်တို့ဖြင့် ညစ်ညူးခြင်းသဘော ရှိသောအား
 ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သမ္မသိတဗ္ဗော- သုံးသပ်အပ်၏။
 ဣတိ- ဤသို့။ ဧကေကသ္မံ ခန္ဓေ-တပါးတပါးသော
 ခန္ဓာ၌။ ပဉ္စဝိသတိ ပဉ္စဝိသတိ- နှစ်ဆယ့်ငါးပါး၊
 နှစ်ဆယ့် ငါးပါးတို့ကို။ ကတွာ- ပြု၍။ ပဉ္စဝိသတိ
 သတံ ဒုက္ခနုပဿနာနိ- တရားနှစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်
 သော ဒုက္ခနုပဿနာတို့သည်။ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။
 (ဤဒုက္ခတော အစရှိသော နှစ်ဆယ့်ငါးပါး
 တို့ကို ဒုက္ခပရိယာယ် သဒ္ဓါချည်းဟု မှတ်အပ်ကုန်
 ၏၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၏ ပါဠိအနက်။)

အနတ္တလက္ခဏာတို့ဖြင့် ပွားပုံ

ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ နှစ်ဆယ့်ငါးပါးသော အနတ္တာ
 နုပဿနာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ အဘယ်သို့ဖြစ်ကုန်
 သနည်း ဟူမူကား-

ပဉ္စသု ခန္ဓေသု ဧကေကော ခန္ဓော ပရတော
 ရိတ္တတော တုစ္ဆတော သုညတော အနတ္တတော သမ္မ
 သိတဗ္ဗောတိ ဧကေကသ္မိံ ခန္ဓေ ပဉ္စပဉ္စကတွာ ပဉ္စဝိ
 သတိ အနတ္တာ နုပဿနာနိ ဟောန္တိတိ ဣစ္စဿ
 ဣမိနာ ဒွိသတ-ဘေဒေန အနိစ္စာဒိသမ္မသနေန
 ပဉ္စက္ခန္ဓေ သမ္မ- သတော တံနယဝိပဿနာသင်္ခါတံ
 အနိစ္စဒုက္ခ အနတ္တသမ္မသနံ ထိရံ ဟောတိ။

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌လာ၏)

အနက်ကား-ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ခန္ဓေသု-
 ခန္ဓာတို့တွင်။ ဧကေကောခန္ဓော- တစ်ပါးတစ်ပါး
 သော ခန္ဓာကို။ ပရတော- သူစိမ်းနှင့် တူသော အား
 ဖြင့်။ သမ္မသိတဗ္ဗော- သုံးသပ်အပ်၏။ ရိတ္တတော-

ကုန်တတ်ပျက်တတ်သောအားဖြင့် လည်းကောင်း။
 တုစ္ဆတော- အချည်းနှီးသော အားဖြင့်လည်းကောင်း။
 သုညတော- အစိုးရခြင်း အစရှိသည်မှ ဆိတ်သော
 အားဖြင့်လည်းကောင်း။ အနတ္တတော- အတ္တ၏
 ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အလိုသို့ မလိုက်တတ်သော
 အားဖြင့် လည်းကောင်း။ သမ္မသိတဗ္ဗော- သုံးသပ်
 အပ်၏။ ဣတိ- ဤသို့။ ဧကေကသ္မိံခန္ဓေ၊ တစ်ပါး
 တစ်ပါးသော ခန္ဓာ၌။ ပဉ္စပဉ္စ- ငါးပါး ငါးပါးတို့ကို။
 ကတွာ- ပြု၍။ ပဉ္စဝိသတိအနတ္တာ နုပဿနာနိ-
 နှစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော အနတ္တာနုပဿနာတို့
 သည်။ ဟောန္တိ။ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ- ဤသို့။
 ပဉ္စက္ခန္ဓေ- ငါးပါးသောခန္ဓာတို့ကို။ ဒွိသတဘေဒေန၊
 နှစ်ရာအပြားရှိသော၊ ဣမိနာအနိစ္စာဒိသမ္မသနေန၊
 ဤအနိစ္စ အစရှိသော သုံးသပ်ခြင်းဖြင့်။ သမ္မသ
 တော- သုံးသပ်သော။ အဿ-ထိုယောဂီအား။ နယ
 ဝိပဿနာသင်္ခါတံ- နယဝိပဿနာဟု ဆိုအပ်သော။
 တံအနိစ္စဒုက္ခအနတ္တသမ္မသနံ- ထိုအနိစ္စ ဒုက္ခ
 အနတ္တဟု သုံးသပ်ခြင်းသည်။ ထိရံ- မြဲမြံခိုင်ခံ့သော
 ဝိပဿနာဉာဏ်သည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

ဤသို့လျှင် ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အနိစ္စာနုပဿနာ
 ငါးဆယ်၊ ဒုက္ခာနုပဿနာ တစ်ရာနှစ်ဆယ့်ငါးပါး၊
 အနတ္တာနုပဿနာ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး အားဖြင့် နှစ်ရာ
 သော အနုပဿနာ ဉာဏ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏-
 ဟူလိုသည်။

ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းပုံ

ထိုမှတစ်ပါး အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ၌ လာ
 သောနည်းဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အကြောင်းကို သိမ်း
 ဆည်းသော နည်းကိုပြပေအံ့။

အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ရူပသမုဒယော၊ တဏှာ-
 သမုဒယာ။လ။ ကမ္မသမုဒယော။လ။ အာဟာရ သမု
 ဒယာ ရူပသမုဒယော။

ဤသို့ အဘိဓမ္မာဝတာရဋီကာ၌လာရကား-

အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ အာဟာရ-ဤလေးပါးသည် ရူပက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ကြောင်း မည်၏။ အဘိဓမ္မတ္ထ သဂြိုဟ်၌ကား-ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ-ဤ လေးပါးသည် ရူပက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဟု လာ၏။ အကြောင်းလေးပါးတို့၏ ဖြစ်ရာ၌ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ လေးပါးရ၏။ ရူပက္ခန္ဓာ၏ နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ တစ်ပါး နှင့်သော် နိဗ္ဗတ္တိလက္ခဏာ ငါးပါးဖြစ်၏။ အကြောင်း လေးပါးတို့၏ချုပ်ရာ၌ နိရောဓလက္ခဏာလေးပါး ရ၏။ ရူပက္ခန္ဓာ၏ နိရောဓ လက္ခဏာတစ်ပါးနှင့် သော် နိရောဓ လက္ခဏာ ငါးပါးဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် ရူပက္ခန္ဓာ၌ ဆယ်ပါးသော လက္ခဏာတို့သည် ဖြစ် ကုန်၏။

ထို့အတူ တစ်ပါးတစ်ပါးသော ခန္ဓာ၌ ဆယ် ပါး ဆယ်ပါးသော လက္ခဏာတို့သည် ဖြစ်ကုန်သော ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ ငါးဆယ်သော လက္ခဏာ တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းဋီကာ၌-

တထာ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒီနံ စတုန္တံ စတ္တာ လီသ လက္ခဏာနိတိ ဧဝံ သမပညာသ လက္ခဏာနိ ဟောန္တိ။ ။ ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။

အဝိဇ္ဇာသမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော၊ တဏှာ သမုဒယာ။ လ။ ကမ္မသမုဒယာ။ လ။ ဖဿ- သမုဒယာ ဝေဒနာသမုဒယော-

ဟု၎င်း ဋီကာလာရကား အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ ဖဿ- ဤလေးပါးသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ် ကြောင်းမည်၏။

ဝေဒနာက္ခန္ဓာသ ဝိယ သညာသင်္ခါရဝိညာ- ဏက္ခန္ဓာနံ၊ အယံ ပန ဝိသေသော ဝိညာဏက္ခန္ဓာသ ဖဿဋ္ဌာနေ နာမရူပသမုဒယာ ဝိညာဏ- သမုဒယောတိ ဝုတ္တံ-

ဟု ဋီကာလာရကား သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါ ရက္ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းလည်း ဝေဒနာက္ခန္ဓာနှင့် တူ၏။ ထို့ကြောင့်-

“ဖုဋ္ဌောဝေဒေတိ၊ ဖုဋ္ဌော သဇ္ဇာနာတိ၊ ဖုဋ္ဌော

စေတေတိ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ စက္ခုသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရာတိ ဝစနတော ဖဿော ဝေဒနာသညာသင်္ခါရက္ခန္ဓာနံ ပဝတ္တိပစ္စ ယော”။- ဟူ၍ ၎င်းဋီကာ၌လာ၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၏ ဖြစ်ကြောင်းကား-အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ကံ၊ နာမ်ရုပ် ဤလေးပါးတည်း။ ဤသို့ လျှင် ခန္ဓာငါးပါးတို့၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်း အပ်၏။ အကြောင်းဖြစ်လျှင် ဖြစ်ကုန်၏။ အကြောင်း ချုပ်လျှင် ချုပ်ကုန်၏။

ဝေဒနာနပဿနာရှုပုံ

ထိုမှတစ်ပါး ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း ဟူသည်ကား သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ဤ ဝေဒနာသုံးပါးကို အသင့်အားဖြင့် ရှုခြင်းတည်း။ အဘယ်သို့ အသင့်အားဖြင့် ရှုအပ်သနည်းဟူမူကား- ယော သုခံ ဒုက္ခတော အဒ္ဓ၊ ဒုက္ခ မဒက္ခိ သလ္လတော။

အဒုက္ခ မသုခံ သန္တံ၊ အဒက္ခိ နံ အနိစ္စတော။ သ ဝေ သမ္ပဒေသော ဘိက္ခု၊ ဥပသန္တော စရိဿတိတိ။ (သမ္မောဟဝိနောဒနိပါဠိ။)

အနက်ကား-ယောဘိက္ခု- အကြင်သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိသော သူတော်ကောင်းသည်။ သုခံ- သုခ ဝေဒနာကို။ ဒုက္ခတော- ဒုက္ခဟူ၍။ တစ်နည်းကား- ဒုက္ခအားဖြင့်။ အဒ္ဓ- ရှု၏။ ဒုက္ခံ- ဒုက္ခဝေဒနာကို။ သလ္လတော- စူးဝင်တတ်သောညောင့်ဟူ၍။ တစ် နည်းကား- ညောင့်အားဖြင့်။ အဒက္ခိ- ရှု၏။ သန္တံ- ငြိမ်သက်သော။ အဒုက္ခမသုခံ- ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ကို။ အနိစ္စတော- အနိစ္စဟူ၍။ တနည်းကား- အနိစ္စ အားဖြင့်။ အဒက္ခိ- ရှု၏။ ဣတိ- ဤသို့။ သမ္ပဒေသော - အသင့်အားဖြင့်ရှုသော။ သောဘိက္ခု- ထိုသံသရာ ဘေးကို ရှုလေ့ရှိသောသူတော်ကောင်းသည်။ ဝေ- ဧကန္တေန- စင်စစ်သဖြင့်။ ဥပသန္တော- ဝဋ္ဋဒုက္ခ၏

ငြိမ်းခြင်းသည်။ စရိဿတိ- ဖြစ်လတ္တံ့။
 (အဒက္ခိန္နံ န-ကာ: အနက်မရှိနိပါတ်ပုဒ်တည်း။)
 မှတ်ချက်။ ဤသို့လျှင် ခန္ဓာငါးပါးကိုစွဲ၍ စီးဖြန်း
 သော ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်ကား အလွန်လျှင်
 နက်နဲကျယ်ဝန်းစွာ၏။ ယခုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား
 အကျဉ်းမျှသာတည်း။ သည်ထက် အကျယ်ကိုလည်း
 ကောင်း၊ အာယတနကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန်း၊
 ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ကို လည်းကောင်း
 ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒီပနီ တို့၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ၊
 အလိုရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ထိုကျမ်းတို့၌
 သူအပ်ကုန်၏။

သမထ, ဝိပဿနာပွားများရကျိုး

ဤသို့သောနည်းဖြင့် သမထကမ္မဋ္ဌာန်း၊
 ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ကို ပွားစေသော သူတော်
 ကောင်းတို့သည် အကြောင်းပါရမီ မရင့်သေး၍ ယခု
 ဘဝ၌ပင် မဂ်, ဖိုလ် မရသေးသော်လည်း သုဂတိဘဝ
 သို့ လားရသည်။ ဝါသနာ ဘာဂီယဖြစ်၍ နောက်
 နောက်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အထံတော်တို့၌
 ကြိမ်ကြိုက်လတ်သော် ဤဝေနေယျအား အဘယ်
 ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် လျောက်ပတ်မည်နည်းဟု ဉာဏ်
 တော်ကွန်ရက်ကို ဖြန့်တော်မူ၍ ကြည့်တော်မူလျှင်
 လေ့လာခဲ့ဖူးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မြင်တော်မူ၍ ပေး
 တော်မူသောခဏ၌ မကြာမြင့်မီ ပဋိသမ္ဘိဒါလေးပါး၊
 သမာပတ်ရှစ်ပါး၊ အဘိညာဏ်ခြောက်ပါးနှင့်တကွ
 မဂ်လေးတန်, ဖိုလ်လေးတန် အစဉ်အတိုင်းကျ၍
 ရဟန္တာဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။

မဂ်-ဖိုလ်ကျပုံအစဉ်

ဤအရာ၌ မဂ်လေးတန်, ဖိုလ်လေးတန်
 အစဉ်ဟူသည်ကား သောတာပတ္တိမဂ်, သောတာပတ္တိ
 ဖိုလ်, သကဒါဂါမိမဂ်, သကဒါဂါမိဖိုလ်, အနာဂါ
 မိမဂ်, အနာဂါမိဖိုလ်, အရဟတ္တမဂ်, အရဟတ္တဖိုလ်

ဤအစဉ်အတိုင်းသာဖြစ်ကုန်၏။ သောတာပတ္တိမဂ်,
 ဖိုလ်ကို မရဘဲလျက် သကဒါဂါမိမဂ်, ဖိုလ်ကို ရသော
 သူမည်သည် မရှိ။ သကဒါဂါမိမဂ်, ဖိုလ်ကို မရဘဲ
 လျက် အနာဂါမိမဂ်, ဖိုလ်ကို ရသောသူမည်သည်
 မရှိ။ အနာဂါမိမဂ်, ဖိုလ်ကို မရဘဲလျက် အရဟတ္တ
 မဂ်, ဖိုလ်ကို ရသောသူမည်သည် မရှိ။ အရဟတ္တမဂ်
 ဖိုလ်ကို မရဘဲလျက် ရဟန္တာဖြစ်သောသူ မည်သည်
 မရှိ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောသူမည်သည်လည်းမရှိ။

ဤသို့သောအစဉ်ကို မသိသော သူတို့သည်
 ကား သောတာပတ္တိမဂ်, ဖိုလ်ကိုရလျှင်ပင် နိဗ္ဗာန်သို့
 ရောက်၏ဟု ထင်မှတ်ကြကုန်သည်။ သောတာပတ္တိ
 မဂ်, ဖိုလ်ကို မရသော်လည်း သကဒါဂါမိမဂ်, ဖိုလ်ကို
 ရ၏ဟု ထင်မှတ်ကြကုန်သည်။ ဤသို့ မမှတ်အပ်၊
 အောက်မဂ်သုံးပါး, အောက်ဖိုလ်သုံးပါး အစဉ်
 အတိုင်း ကျပြီးမှ အရဟတ္တမဂ်, ဖိုလ်ကျသည်။
 အရဟတ္တမဂ်, ဖိုလ်ကို မရသမျှ ရဟန္တာဖြစ်သောသူ
 မည်သည် မရှိ။ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော သူမည်သည်
 မရှိဟု အမြဲမှတ်အပ်ကုန်၏။

“နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လို၏” ဟု ဆုတောင်း
 သောသူဟူသရွေ့သည် သာဝကဗောဓိဆုကို တောင်း
 သည်ချည်းပင် မည်သည်။ သာဝကဗောဓိဆုကို
 မပြည့်သမျှ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သောသူမည်သည်
 မရှိဟု အမြဲမှတ်အပ်ကုန်၏။ အရဟတ္တမဂ်, ဖိုလ်သို့
 ရောက်သောသူကိုသာ ရဟန္တာဟု ဆိုရသည်။ ရဟန္တာ
 စုတေမှ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သည်ဟု အမြဲမှတ်အပ်၏။

မဂ် ၄-ပါး ကိလေသာပယ်ပုံ

၁။ မဂ်လေးပါးတို့တွင် သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်
 လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု, မောဟမူ
 ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်တစ်ခု-ဤငါးခုသော ကိလေ
 သာတို့ကို အကြွင်းမဲ့သတ်၍ သောတာပတ္တိ ဖိုလ်၌
 တည်လေ၏။

၂။ သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် တစ်စုံတစ်ခုသော

ကိလေသာကို အကြွင်းမဲ့ မသတ်နိုင်၊ ကာမ ရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့ကိုသာ ခေါင်းပါးစေ၍ သကဒါဂါမိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။

၃။ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် ဒေါသမူဒွေးဟု ဆိုအပ်သော နှစ်ပါးသော ကိလေသာကို အကြွင်းမဲ့သတ်၍ အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။

၄။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပဿယုတ်စိတ်လေးခု၊ မောဟမူ ဥဒ္ဓစ္စသဟဂုတ်စိတ်တစ်ခု- ဤငါးခုသော ကိလေသာနှင့်တကွ တစ်ထောင့်ငါးရာသော ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့သတ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်လေ၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန္တာဟု ဆိုအပ်၏။

ဤအရာ၌ ဥပမာသော်ကား- ခိုးသူကြီး တကျိပ်နှစ်ယောက်ခေါင်း တည်၍ အဝင်အပါ လက်သားတစ်ထောင့်ငါးရာနှင့် ရွာ၊ နိဂုံး၊ ဇနပုဒ်၊ မြို့တို့ကို လည်၍ဖျက်ဆီးလေသော် ရှင်ဘုရင်အား ကြားလျှောက်လေ၏။ ရှင်ဘုရင်လည်း ရှေးဦးစွာ- ပထမအမတ်ကြီးကို နောက်လိုက် အခြံအရံနှင့် ခိုးသူတို့ကို တိုက်ဖျက်လေဟု လွှတ်လိုက်လေ၏။ ပထမအမတ်ကြီးတိုက်ဖျက်၍ ခိုးသူကြီးငါးယောက်ကို သတ်ရလေ၏။ တစ်ဖန် ကြားလျှောက်ပြန်သော် တစ်ဖန် ဒုတိယအမတ်ကြီးကို အခြံအရံနှင့် စေလွှတ်လေ၏။ ဒုတိယ အမတ်ကြီးတိုက်ဖျက်၍ နာကျင်ရုံ၊ ခွန်အားနည်းရုံသာ တတ်နိုင်ချေသည်။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ခိုးသူကြီးကို မသတ်ရချေ။ တစ်ဖန် ကြားလျှောက်ပြန်သော် တစ်ဖန် တတိယအမတ်ကြီးကို အခြံအရံနှင့် စေလွှတ်လေ၏။ တတိယအမတ်ကြီး တိုက်ဖျက်၍ ခိုးသူကြီးနှစ်ယောက်ကို သတ်ရလေ၏။ တစ်ဖန်ကြားလျှောက်ပြန်သော် တစ်ဖန် စတုတ္ထအမတ်ကြီးကို အခြံအရံနှင့် စေလွှတ်လေ၏။ စတုတ္ထအမတ်ကြီးတိုက်ဖျက်၍ အကြွင်းခိုးသူကြီး ငါးယောက်နှင့်တကွ အဝင်အပါ လက်သား တစ်ထောင့်ငါးရာတို့ကို အကုန်သတ်ရလေလျှင် ရွာ၊ နိဂုံး၊

ဇနပုဒ်၊ မြို့တို့၌ ရန်ငြိမ်းလေသကဲ့သို့-

၁။ ခိုးသူကြီး တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်နှင့်ကား အကုသိုလ်စိတ်တစ်ဆယ့်နှစ်ခုနှင့်တူ၏။ အဝင်အပါ လက်သားတစ်ထောင့်ငါးရာနှင့်ကား တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာနှင့်တူ၏။ ရွာ၊ နိဂုံး၊ ဇနပုဒ်၊ မြို့နှင့်ကား ဝေနေယျသတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်နှင့် တူ၏။ ခိုးသူတို့ တိုက်ဖျက်သည်နှင့်ကား ကိလေသာ နှိပ်စက်သည်နှင့်တူ၏။ ရှင်ဘုရင်နှင့်ကား ဘုရားသခင်နှင့်တူ၏။

၂။ ပထမအမတ်ကြီးကား သောတာပတ္တိမဂ်နှင့်တူ၏။ အမတ်ကြီး၏အခြံအရံနှင့်ကား ဗောဓိပက္ခိယ တရားသုံးဆယ့်ခုနှစ်ပါးနှင့် တူ၏။ ပထမအမတ်ကြီး သတ်၍ သေလေသော ခိုးသူကြီး ငါးယောက်နှင့်ကား လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု၊ မောဟမူ ဝိစိကိစ္ဆာ စိတ်တစ်ခု- ဤငါးခုသော ကိလေသာတို့ကို သောတာပတ္တိမဂ် သတ်သည်နှင့် တူ၏။

၃။ ဒုတိယ အမတ်ကြီးနှင့်ကား သကဒါဂါမိမဂ်နှင့် တူ၏။ ဒုတိယ အမတ်ကြီးတိုက်၍ အားနည်းရုံမျှ ရှိသည်နှင့်ကား ကာမရာဂ၊ ဗျာပါဒတို့ကို သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ခေါင်းပါးစေသည်နှင့်တူ၏။

၄။ တတိယအမတ်ကြီးနှင့်ကား အနာဂါမိမဂ်နှင့် တူ၏။ တတိယ အမတ်ကြီးသတ်၍ သေလေသော ခိုးသူကြီး နှစ်ယောက်နှင့်ကား ဒေါသမူဒွေးတည်းဟူသော နှစ်ပါးသော ကိလေသာကို အနာဂါမိမဂ်သတ်သည်နှင့် တူ၏။

၅။ စတုတ္ထအမတ်ကြီးနှင့်ကား အရဟတ္တမဂ်နှင့် တူ၏။ စတုတ္ထ အမတ်ကြီးသတ်၍ သေလေသော ခိုးသူကြီး ငါးယောက်နှင့်တကွ အဝင်အပါလက်သား တစ်ထောင့် ငါးရာနှင့်ကား အကြွင်းလောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတဝိပဿယုတ်စိတ်လေးခု၊ မောဟမူဥဒ္ဓစ္စ သဟဂုတ်စိတ် တစ်ခု ဤငါးခုသော ကိလေသာနှင့်တကွ တစ်ထောင့်ငါးရာသော ကိလေသာတို့ကို အရဟတ္တမဂ် သတ်သည်နှင့်တူ၏။

၆။ ရွာ၊ နိဂုံး၊ ဇနပုဒ်၊ မြို့တို့၌ ရန်ငြိမ်းသည်နှင့် ကား ဝေနေယျတို့၏ သန္တာန်၌ ကိလေသာငြိမ်းသည် နှင့် တူ၏။

ဤစကားကို အဋ္ဌာသာလိနိဋ္ဌဆို၏။

မဂ်-ဖိုလ်တို့ ကိလေသာသတ်ပုံ

မဂ်ဟူသည်ကား- ကိလေသာကို သတ်တတ် သောကြောင့် ငြိမ်းဆဲမည်၏။ ဖိုလ် ဟူသည်ကား- မဂ်သည် သတ်အပ်သော ကိလေသာကို ထပ်၍ငြိမ်း စေ တတ်သောကြောင့် ငြိမ်းပြီးမည်၏။ ဥပမာသော် ကား- မီးကြီးစုကို ရေတစ်အိုးဖြင့် လောင်းသည်ရှိ သော် ထိုမီးသေလေ၏။ နောက်တစ်အိုးထပ်၍ လောင်းပြန်သော် အငွေ့ငြိမ်း လေသကဲ့သို့၊ မီးကြီးစု နှင့်ကား ကိလေသာနှင့်တူ၏။ ရှေးဦးစွာ ရေအိုး လောင်းသည်နှင့်ကား မဂ်စိတ် ဖြစ်သည်နှင့်တူ၏။ နောက်ရေတစ်အိုးထပ်၍ လောင်းပြန်သည်နှင့်ကား ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်သည်နှင့် တူ၏။

မဂ်စိတ်ကား တစ်ကြိမ်သာဖြစ်သည်။ နှစ် ကြိမ်ထပ်၍ဖြစ်သော မည်သည်မရှိ၊ ဖိုလ်စိတ်ကား အကြိမ်များစွာပင်ဖြစ်သည်။ မဂ်စိတ်သည် တစ်ကြိမ် သာဖြစ်၍ ကာလအရှည်တည်၍ မနေသောကြောင့် မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အလွန်ပင်လှူရခဲသည်။ ဖိုလ်စိတ် သည်ကား အကြိမ်များစွာဖြစ်၍ ကာလအရှည် တည်၍နေသောကြောင့် ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုကား လှူရလွယ်သည်။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည်လည်း ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်သာ ယူရမည်ဟု မှတ်အပ်၏။

တစ်ထောင့်ငါးရာကိလေသာ

တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာဟူသည်ကား- လောကီစိတ် ရှစ်ဆယ့်တစ်ခုကို အာရမ္မဏ ဝိဇာန နလက္ခဏာအားဖြင့် တစ်ပါးတည်းသာယူ၍ စေတ သိက်ငါးဆယ့်နှစ်ခုနှင့် ပေါင်းသော် နာမ်တရား

ငါးဆယ့်သုံးပါး ဖြစ်၏။ ဤနာမ်တရား ငါးဆယ့်သုံး ပါး၌ နိပ္ပန္နရုပ် တစ်ဆယ့်ရှစ်ခု၊ လက္ခဏာရုပ်သုံးခု၊ အာကာသဓာတ်တစ်ခု - ဤနှစ်ဆယ့် နှစ်ခုသော ရုပ်ကို ထည့်သော် ခုနစ်ဆယ့်ငါးပါးသော နာမ်ရုပ် တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤ ခုနစ်ဆယ့်ငါးပါး သည် အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ခုနစ်ဆယ့်ငါးပါး၊ ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်၌ ခုနစ်ဆယ့်ငါးပါး ရအပ်သောကြောင့် တစ် ရာငါးဆယ်သော ကိလေသာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤ တစ်ရာငါးဆယ်တို့သည် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ထိန၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ အယိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ-ဤကိလေသာဆယ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါး တစ်ပါး၌ တစ်ရာငါးဆယ်စီ ရအပ်သောကြောင့် တစ် ထောင့်ငါးရာသော ကိလေသာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

(ထိုထက်ကျယ်စွာသော ကိလေသာ မြောက် နည်းကိုကား-ခန္ဓာဒုက္ခဒီပနိဋ္ဌိ၊ ဋီကာဒွါရ၊ အနုဋီကာ တို့၌ လာသောနည်းဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ။ အလိုရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ခန္ဓာဒုက္ခဒီပနိဋ္ဌိ ဆိုအပ် ကုန်၏။ ယူအပ်ကုန်၏။)

တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသောမီး ပူ၏၊ လောင်၏ ဟု သိသောသူတော်ကောင်းတို့သည်သာလျှင် နိဗ္ဗာန် ကို မုချအားဖြင့် တောင့်တလိုချင်ကုန်သည်။ တစ် ဆယ့်တစ်ပါးသော မီးပူ၏၊ လောင်၏ဟု မသိသော သူငါးအစရှိသော သူတို့သည်ကား နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင် ၏ဟူ၍ နိဗ္ဗာန်ဆုကို ပန်ငြားသော်လည်း ဝါသနာ ဘာဂီယ ဖြစ်ရုံမျှသာ ဖြစ်ချေသည်။ ဝဋ်ကိုငြီးငွေ့ သော စိတ်ပင် မဖြစ်လိုချေ။ ဝဋ်၌ မွေ့လျော်လိုသော အာလယသာရှိချေသည်။ အနိစ္စကိုလည်း နိစ္စဟူ၍ မှတ်မှားချေသည်။ ဒုက္ခကိုလည်း သုခဟူ၍သာ မှတ် မှားချေသည်။ အနတ္တကိုလည်း အတ္တဟူ၍သာ မှတ် မှားချေသည်။ အသုဘကိုလည်း သုဘဟူ၍သာ မှတ် မှားချေသည်။ ဤမှတ်မှားခြင်းတည်းဟူသော ဝိပလ္လာ သတရား လေးပါးကို သောတာပတ္တိမဂ်စိတ်ကျမှ ပယ်နိုင်ချေသည်ဟု မှတ်အပ်ကုန်၏။

သစ္စာလေးပါးမသိ၍ သံသရာလည်ရပုံ

သစ္စာလေးပါးတရားတို့ကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မသိနိုင်ကုန်သောကြောင့်သာလျှင် ဤရှည်လျားစွာ သော သံသရာဝဋ်၌ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ရ သော အဖြစ်ကိုကား ဤသို့ ဟောတော်မူအပ်၏။

စတုနံ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စာနံ အနနဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃ မဒ္ဒါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ။ ကတမေသံ စတုနံ၊ ဒုက္ခဿ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စဿ အနနဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃ မဒ္ဒါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ။

ဒုက္ခသမုဒယဿ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စဿ ။ပ။ဒုက္ခနိရောဓဿ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စဿ။ပ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဘိက္ခဝေ အရိယ သစ္စဿ အနနဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃ မဒ္ဒါနံ သန္တာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္ဇေဝ တုမှာကဉ္စ။

တယိဒံ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ။ ဥစ္ဆန္နာ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဏာဘဝနေတ္ထိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဗဝေါတိ။ (သံယုတ်ပါဠိတော်)

အနက်ကား-ဘိက္ခဝေ- သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိ ကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့။ စတုနံ- လေးပါး ကုန်သော။ အရိယသစ္စာနံ- အရိယသစ္စတို့ကို။ အနနဗောဓာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လျောက်ပတ်စွာ မသိ ခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဋိဝေဓာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ ဧဝံ ဣဒံ ဒီဃအဒ္ဒါနံ- ဤရှည် လျားစွာသော သံသရာအခွန်ပတ်လုံး။ မမဉ္ဇေဝ- ငါ ဘုရားသည်လည်းကောင်း။ တုမှာကဉ္စ- သင်ရဟန်း တို့သည်လည်းကောင်း။ သန္တာဝိတံ- တပြောင်းပြန် ပြန် ကျင်လည်ရ၏။ သံသရိတံ- ထိုမှဤမှရွေ့ရ၏။ ကတမေသံစတုနံ- အဘယ်လေးပါးသော အရိယ

သစ္စာတို့ကို။ အနနဗောဓာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လျောက် ပတ်စွာ မသိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဋိဝေဓာ- မဂ်ဉာဏ် ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ ဧဝံဣဒံ ဒီဃအဒ္ဒါ နံ- ဤရှည်လျားစွာသော သံသရာအခွန်ပတ်လုံး။ မမဉ္ဇေဝ- ငါဘုရားသည်လည်းကောင်း။ တုမှာကဉ္စ- သင်ရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း။ သန္တာဝိတံ- တပြောင်း ပြန်ပြန်ကျင်လည်ရသနည်း။ သံသရိတံ- ထိုမှဤမှ ရွေ့ရသနည်းဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ- သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိကုန်သော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့။ ဒုက္ခဿ- ဒုက္ခဖြစ်သော။ အရိယ သစ္စဿ- အရိယသစ္စာကို။ အနနဗောဓာ- မဂ်ဉာဏ် ဖြင့် လျောက်ပတ်စွာ မသိခြင်းကြောင့်။ အပ္ပဋိဝေဓာ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်။ ဧဝံဣဒံ ဒီဃအဒ္ဒါနံ- ဤရှည်လျားစွာသော သံသရာ အခွန် ပတ်လုံး။ မမဉ္ဇေဝ- ငါဘုရားသည်လည်းကောင်း။ တုမှာကဉ္စ- သင်ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သန္တာဝိတံ- တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ရ၏။ သံသရိတံ- ထိုမှဤမှရွေ့ရ၏။

ဘိက္ခဝေ- တို့။ မယာ- သင်တို့ဆရာ ငါ ဘုရားသည်။ တယိဒံ-တံဣဒံ ဒုက္ခံအရိယ သစ္စ- ထိုဒုက္ခအရိယသစ္စာကို။ အနုဗုဒ္ဓံ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လျောက်ပတ်စွာသိအပ်ပြီ။ ပဋိဝိဒ္ဓံ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိအပ်ပြီ။ ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ- ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာကို။ အနုဗုဒ္ဓံ- မဂ်ဉာဏ် ဖြင့် လျောက်ပတ်စွာသိအပ်ပြီ။ ပဋိဝိဒ္ဓံ- မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍သိအပ်ပြီ။ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ- ဒုက္ခ နိရောဓအရိယ သစ္စာကို။ အနုဗုဒ္ဓဒုက္ခနိရောဓ- ဂါမိနိ ပဋိပဒါ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ ဖြစ်သော။ အရိယ သစ္စံ- အရိယသစ္စာကို။ အနုဗုဒ္ဓ- ပြီ။ ပဋိဝိဒ္ဓ- ပြီ။ ဘဝတဏှာ- ဘဝသုံးပါး၌ တပ်သော တဏှာကို။ မယာ- သင်တို့ဆရာ ငါဘုရားသည်။ ဥစ္ဆန္နာ- ဖြတ် အပ်ပြီ။ ဘဝနေတ္ထိ- ဘဝသုံးပါးကို ဖွဲ့တတ်သော တဏှာတည်းဟူသော ကြိုးသည်။ မေ- ငါဘုရား

အား။ ခိဏာ- ကုန်ပြီ။ မမ- ငါဘုရားအား။ ဒါနိ- ယခု။ ပုနဗ္ဗဝေါ- ဘဝသစ်၌ တဖန်ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ- မရှိ။ ဣတိ- ဤသို့။ ဘိက္ခုနီ- ရဟန်းတို့ အား။ ဘဂဝါ- မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဝေါစ- ဟောတော်မူပြီ။

အဓိပ္ပာယ်ကား- သံသရာဆေးကို ရှုလေ့ရှိကုန်သော သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့... ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယ သစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ ဤသစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် လျှောက်ပတ်စွာ မသိခြင်းကြောင့်၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ဤရှည်လျားစွာသော သံသရာ အခွန်ပတ်လုံး ငါ ဘုရားသည်လည်းကောင်း၊ သင်ရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ လူဖြစ်တုံ၊ နတ်ဖြစ်တုံ ဗြဟ္မာဖြစ်တုံ၊ ငရဲဖြစ်တုံ၊ ပြိတ္တာဖြစ်တုံ၊ တိရစ္ဆာန် ဖြစ်တုံ၊ အသူ ရကာယ်ဖြစ်တုံ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်ရ၏။ ဤကျွန်း၌ ဖြစ်တုံ၊ တစ်ပါးကျွန်း၌ဖြစ်တုံ၊ ဤ စကြာဝဠာ၌ ဖြစ်တုံ၊ တစ်ပါးသော စကြာဝဠာ၌ ဖြစ်တုံ ထိုမှ ဤမှ ရွေ့ရ၏။

သစ္စာ ၄-ပါး

လေးပါးသော သစ္စာဟူသည်ကား-

- ဒုက္ခံ တေဘုဗ္ဗကံ ဝဇ္ဇံ၊
- တဏှာ သမုဒယော ဘဝေ။
- နိရောဓောနာမ နိဗ္ဗာနံ၊
- မဂ္ဂေါ လောကုတ္တရော မတော။

ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ-

- ၁။ တဏှာဟုဆိုအပ်သော လောဘစေတသိက် ကြည့်သောအလုံးစုံသော တေဘုဗ္ဗက တရား အပေါင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။
- ၂။ တဏှာဟု ဆိုအပ်သော လောဘ စေတသိက် သည် သမုဒယသစ္စာ မည်၏။
- ၃။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာ မည်၏။

၄။ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သော မဂ်စိတ်လေးခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။

ဤလေးပါးသော သစ္စာတို့တွင် ဒုက္ခသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ-ဤနှစ်ပါးတို့သည် အကျိုးဖြစ်သော သစ္စာမည်ကုန်၏။ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ-ဤနှစ် ပါးတို့သည် အကြောင်းဖြစ်သော သစ္စာမည်ကုန်၏။ အကြောင်းဖြစ်သော တဏှာဟု ဆိုအပ်သော သမု ဒယသစ္စာကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်သတ်လျှင် အကျိုး ဖြစ်သော ဇာတိဒုက္ခအစရှိသော အလုံးစုံသော ဒုက္ခ သစ္စာတို့သည် မဖြစ်ကုန်၊ အကြောင်းဖြစ်သော မဂ် စိတ်လေးခု၌ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တည်းဟူသော မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေလျှင် အကျိုးဖြစ် သော နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော နိရောဓသစ္စာကို မျက် မှောက်ပြုရ၏။

ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ-ဤနှစ်ပါးသော သစ္စာတို့သည် လက္ခဏာကို ထိုးထွင်း၍ သိနိုင်ခဲ သောကြောင့် နက်နဲကုန်၏။ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာ -နှစ်ပါးတို့ကို မြင်ခြင်းငှာ လုံ့လပြုသော ပုထုဇဉ် သည် နေဝသညာ နာသညာယတနာတို့ကို ကိုင်ခြင်း ငှာ လက်ကိုဆန့်သော ယောက်ျားနှင့်လည်း တူ၏။ အစိတ်တစ်ရာ စိတ်သော သားမြီးတစ်မျှင်၏ တစ်ခု သောအစွန်းဖြင့် တစ်ခုသောအစွန်းကိုထိုးသော် ထိုး နိုင်ရာ၏။ ထိုထက် သစ္စာကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည် ခဲခက်၏။

မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးသိပုံ

မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိသော အခြင်းအရာကား-သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရလတ္တံ့ သော တိဟိတ်ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခန္ဓာငါးပါး သင်္ခါရတရားတို့ကို လက္ခဏာရေးသို့ တင်၍ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ” အစရှိသည်ဖြင့် ပွားစေလတ်သော် ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်ခြင်းကိုစွဲ၍ အပ္ပနာဟု ဆိုအပ်

သော လောကုတ္တရာဖြစ်သော သောတာ ပတ္တိမဂ်စိတ် ဖြစ်လတ္တံ့သောခဏ၌ တိဟိတ်ဘဝင်အယဉ်ကို ဖြတ်၍ မနောဒွါရာ ဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြစ်၏။ ထို့နောက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဟူသော လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြု၍ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်သော ဝိပဿနာ ဇောစိတ်တို့သည် ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ ဟု ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့နောင်မှ ပုထုဇဉ်တို့၏ အမည် အနွယ်ကို နှိပ်စက်တတ်သော၊ အရိယာတို့၏ အမည် အနွယ်ကို ချီးမြှောက်တတ်သော မဟာကုသိုလ်ပဌမ ဒွေးတွင် တစ်ခုခုသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဂေါတြ ဘူဟူသောအမည်ဖြင့် ဖြစ်၏။

ထို့နောင်မှ သောတာပတ္တိ မဂ်စိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်၏။ ဥပမာသော်ကား ဆီမီးသည် အလင်းကိုပြုခြင်း၊ အမိုက်ကို ဖျောက်ခြင်း၊ ဆီကိုခန်းစေခြင်း၊ မီးစာကိုကုန်စေခြင်း-ဤကိစ္စ လေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ပြီးစေသကဲ့သို့၎င်း၊ လှေသည် ဤမှာ ဘက်ကမ်းကို စွန့်ခြင်း၊ ရေအယဉ်ကိုဖြတ်ခြင်း၊ ဝန်ကိုရွက်ဆောင်ခြင်း၊ ထိုမှာ ဘက်ကမ်းသို့ ရှေးရှုခြင်း-ဤကိစ္စလေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ပြီးစေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍သိခြင်း၊ သမုဒယသစ္စာကိုပယ်ခြင်း၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေခြင်းတည်းဟူသော ကိစ္စလေးပါးကို တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း ပြီးစေလျက် လောဘမူ ဒိဋ္ဌိဂတ သမ္ပယုတ်စိတ်လေးခု၊ မောဟမူ ဝိစိကိစ္ဆာသဟဂုတ်စိတ်တစ်ခု-ဤငါးခု သော ကိလေသာတို့ကို အကြွင်းမဲ့သတ်၍ ချုပ်လေ၏။

ထို့နောင် သောတာပတ္တိဖိုလ်စိတ် နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဤသို့လျှင် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးတို့ကို သိဟန်၊ ကိလေသာကို သတ်ဟန်ကို

သိအပ်ကုန်၏။ သစ္စာလေးပါးတို့ကို ဥပမာအားဖြင့် သိအပ်ကုန်၏။ အဘယ်သို့ သိအပ်ကုန်သနည်းဟူမူကား-

ဒုက္ခသစ္စာသည် လေးစွာသောဝန်နှင့်တူ၏။ အဘယ်သို့ တူသနည်း ဟူမူကား- ငါးပါးသောခန္ဓာ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော အာယတန၊ တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ဓာတ်၊ ဆံ-အမွေး-လက်သည်း-ခြေသည်း-သွား-အရေ-အသား-အကြော-အရိုး အစရှိသော ဒွတ္တိ သာကာရ၊ ကိုးရာသော အသားတစ်၊ ကိုးရာသောအကြော၊ သုံးရာသောအရိုးဆက်တို့ဖြင့် မြှေးယှက်သော ကျင်ကြီးကျင်ငယ်-ပြည်-သလိပ် အစရှိသော စက်ဆုပ်ဖွယ်သော အပုပ်တို့၏ စုဝေးရာဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာသည် လေးစွာသော ဝန်နှင့်တူ၏။

သမုဒယသစ္စာသည် ထိုလေးစွာသောဝန်ကို ပေးတတ်သော သူနှင့်တူ၏။ အဘယ်သို့တူသနည်း ဟူမူကား-ဒုက္ခသစ္စာသည် တစ်ပါးသော အကြောင်းကြောင့်မဖြစ်၊ သမုဒယသစ္စာကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သုံးပါးသောဘဝ၊ လေးပါးသော ယောနိ၊ ငါးပါးသောသောဂတိ၊ ခုနစ်ပါးသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ကိုးပါးသော သတ္တဝါသ၌ ဖြစ်စေတတ်သော သမုဒယသစ္စာသည် လေးပါးသောဝန်ကို ပေးတတ်သော သူနှင့်တူ၏။

နိရောဓသစ္စာသည် လေးစွာသောဝန်ကို ချပြီးသည်နှင့်တူ၏။ အဘယ်သို့တူသနည်းဟူမူကား- ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သမုဒယသစ္စာ၊ ဒုက္ခသစ္စာတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သောကြောင့် လေးစွာသောဝန်ကို ချပြီးသည် နှင့်တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာသည် ထိုလေးစွာသော ဝန်ကို ချခြင်း၏ အကြောင်းလုံ့လနှင့် တူ၏။ အဘယ်သို့တူသနည်း ဟူမူကား- နိရောဓသစ္စာသည် တစ်ပါးသောအကြောင်းကြောင့်မဖြစ်၊ မဂ္ဂသစ္စာကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာသည် လေးစွာသော ဝန်ကို ချခြင်း၏ အကြောင်းလုံ့လနှင့်တူ၏။

တစ်နည်းကား-ဒုက္ခသစ္စာသည် ကြီးစွာသော အနာ နှင့်တူ၏။ သမုဒယသစ္စာသည် အနာဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း သွေးဆိုး၊ လေ၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်နှင့် တူ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် အနာငြိမ်းပြီးသည်နှင့် တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာသည် အနာကို ငြိမ်းစေတတ်သော ဆေးနှင့်တူ၏။

တစ်နည်းကား- ဒုက္ခသစ္စာသည် ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး သော ကာလနှင့် တူ၏။ သမုဒယသစ္စာသည် ကာလ ဆိုး၍ မိုးခေါင်၍ မလုပ်ရသော ကာလနှင့် တူ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် ဝပြောသော ကာလနှင့်တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာသည် ကာလကောင်း၍ မိုးကောင်း၍ လုပ်ရ သောကာလနှင့် တူ၏။

တစ်နည်းကား-ဒုက္ခသစ္စာသည် ရန်သူနှင့် တူ၏။ သမုဒယသစ္စာသည် ရန်သူ၏အကြောင်းနှင့် တူ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် ရန်ငြိမ်းပြီးသည်နှင့် တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာသည် ရန်ငြိမ်းခြင်း၏ အကြောင်းနှင့်တူ၏။ တစ်နည်းကား-ဒုက္ခသစ္စာသည် အဆိပ်တောက် သော သူနှင့်တူ၏။ သမုဒယသစ္စာသည် အဆိပ်ကို

ပေးတတ်သောသူနှင့်တူ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် အဆိပ်ငြိမ်းပြီးသည်နှင့်တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာသည် အဆိပ် ကို ငြိမ်းစေတတ်သော ဆေးနှင့်တူ၏။

တစ်နည်းကား- ဒုက္ခသစ္စာသည် ဤမှာဘက်ကမ်း နှင့်တူ၏။ သမုဒယသစ္စာသည် ကြီးစွာသော ရေ အယဉ်နှင့် တူ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် ထိုမှာဘက် ကမ်းနှင့်တူ၏။ မဂ္ဂသစ္စာသည် ထိုမှာဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော လှေနှင့်တူ၏။ (သမ္မောဟ ဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏)

အမှာ။ သစ္စာလေးပါး၌ ထိုထက်ကျယ်စွာသော မှတ်ဖွယ်ကိုကား ဓမ္မစကြာနိဿယ၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီ၊ အလိုရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ဓမ္မစကြာ နိဿယသစ်၌ ယူအပ်ကုန်၏။

ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် ပွားစေရာသောနည်းအမြွက်ကား ပြီး၏။

[ပန်းလွှားဆရာတော်ကြီး၏ အနုဿတိဒီပနီကျမ်းမှ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

ပန်းလွှားဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မှန်ကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး

အမှာ

ပိဋကတ်သုံးပုံ ကျမ်းကျင်၍ ပိဋိပတ်ကို မြတ်နိုးတော်မူသော မှန်ကင်းဆရာတော် ဘုရားကြီး သည် အမရပူရနေပြည်တော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူ ခဲ့ပါသည်။

ယခုအခါ၌ မန္တလေးမြို့သား ရှင်လူများက အမရပူရမြို့ကို တောင်မြို့ဟု လည်းကောင်း ခေါ်ကြ ပါသည်။ မှန်ကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဆံတော်ရှင် ကိန်းဝပ်တော်မူရာ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးကို ဖူးမြော်ရန် ၁၁၇၉-ခုနှစ် ဝါကျွတ်ပြီးစအချိန်၌ အမရပူရမြို့မှ ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွတော်မူခဲ့ပါသည်။

ရတနာသုံးပါးကို လေးစားကြည်ညိုသော ဒကာကြီး ဦးမြတ်သူသည် တရားအားထုတ်နည်းကို ရေးသားပါရန် တောင်းပန်ခဲ့ပေသည်။ ဦးမြတ်သူ၏ တောင်းပန်ချက်ကို လက်ခံတော်မူကာ မှန်ကင်းဆရာ တော် ဘုရားကြီးသည် တရားအားထုတ်နည်း ကျမ်း တစ်စောင်ကို ပုရပိုက်ထက်တင်၍ စီရင်တော်မူခဲ့ပါ သည်။

လွယ်ကူရှင်းလင်းမှုကို မြတ်နိုးတော်မူသော မှန်ကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မိမိ၏ကျမ်းစာ ကို “ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်ကျမ်း” ဟု လွယ်ကူရှင်းလင်း

စွာ နာမည်တပ်တော်မူခဲ့ပါသည်။ ပဋိပတ် ကျင့်စဉ် ကျမ်း အရှည်ခန့်၍ တည်တံ့ရေးကို မြှော်တွေးမိကြ သော ဦးမြတ်သူနှင့် စေတနာရှင်များက ပေရွက်ပေါ် မှာ အက္ခရာတင်ကာ ထားကြသောကြောင့် ၁၁၇၉- ခုနှစ် ပြာသိုလဆုတ် နှစ်ရက်နေ့မှစ၍ ပေထုပ်အဖြစ် တည်တံ့ခဲ့ပါသည်။

ယင်းပဋိပတ်ကျင့်စဉ်ကျမ်းသည် သူတော်စင် အဆင့်ဆင့် လက်ပြောင်းကာ မြန်အောင်မြို့ ဘတလင်း ကွင်းရပ် မင်းကန်ကြီးကျောင်းတိုက် သာသနာ့ရိပ်သာ နာယကဆရာတော် အရှင်ဝါယမိန္ဒ မဟာထေရ်၏ လက်သို့ ရောက်ခဲ့ပါသည်။ မိမိလက်သို့ ရောက်ရှိ သည့်အချိန်မှစ၍ ဆရာတော် အရှင်ဝါယမိန္ဒ မဟာ ထေရ်သည် ဤပဋိပတ် ကျင့်စဉ်ကျမ်း ပုံနှိပ်ရေးကို မြှော်တွေးမိပေသည်။

သို့ဖြစ်ရကား ဆရာတော် ဦးဝါယမိန္ဒအရှင် သူမြတ်သည် မြန်အောင်မြို့ မင်းကန်ကြီးကျောင်း အရှင် သုနန္ဒာသာမိနှင့် ရန်ကုန်မြို့ ငါးထပ်ကြီး မြန် အောင်ကျောင်းတိုက် အရှင်ပဏ္ဍိတတို့ကို ယုံကြည် စိတ်ချသည် အားလျော်စွာ ပေမှတစ်ဆင့် ကူးယူကြ ရန် တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

အရှင်သုနန္ဒာသာမိနှင့် အရှင်ပဏ္ဍိတတို့၏ စေတနာဝီရိယ စွမ်းအားကြောင့် ဤပဋိပတ်ကျင့်စဉ်

ကျမ်းသည် စက္ကလ္လုလ္လောစာမူအဖြစ်သို့ ရောက်ရပါသည်။ ယေမူနှင့် စက္ကလ္လုလ္လောစာမူ ၂-ခုလုံးကို (ဤအရှင်အား) အပ်နှင်းပြီးလျှင် မြန်အောင်မြို့ မင်းကန်ကြီး သာသနာ့ရိပ်သာ ဆရာတော်ဘုရားအား ပြင်ဆင်တည်းဖြတ်ရန် တိုက်တွန်းပါတော့သည်။

ဆရာတော်၏ တိုက်တွန်းချက်ကိုလက်ခံကာ ဒီဃနိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၎င်းငါးကောကို မိုး၍ စွမ်းအားရှိသမျှ ကြိုးစားပြင်ဆင်ရပါသည်။ အမှားကင်းပြီဟုကား ဝန်မခံနိုင်ပါ။

ဤကျမ်း၏ သက်တမ်းကား ယနေ့ ၁၈၅ နှစ်ရှိပါပြီ။

အရှင်ကုဏ္ဍလ
သာသနဓဇ သိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ
(အဘိဓမ္မ ပါဠိပါရဂူ)
မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ
ဟင်္သာတမြို့။
(မူရင်းအမှာအတိုင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။)

ကျေးဇူးတော်ရှင် မှန်ကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

အပါယ်လေးဘုံ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ဆင်းရဲ၊ အိုခြင်း ဆင်းရဲ၊ နာခြင်းဆင်းရဲ၊ သေခြင်း ဆင်းရဲ အစရှိသော ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ သံသရာ အစရှိသော ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ သံသရာဘေးကို ကြောက်လှေ့ရှိုကုန်သော သူတော်ကောင်းတို့သည် ဘုရားသခင်၏ အဆုံးအမတော်ကို မှီခိုကြ ရသည်။

ယင်းကြောင့် ရတနာသုံးပါးကို မပြတ်ကိုးကွယ် ဆောက်တည်ခြင်း ဘုရားသခင်သည် ဩဝါဒပေး တော်မူအပ်သော ဂဟဋ္ဌသီလမြတ်တို့ကို မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားရအောင် ခံယူကျင့်ဆောင် ဆောက် တည်ခြင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာစီးဖြန်းခြင်း အစရှိသော အမှုတို့ကို သဒ္ဓါဗလ၊ ပညာဗလ၊ ဝီရိယဗလ သမာဓိ ဗလ၊ သတိဗဟု ဆိုအပ်သော ဗလငါးပါးနှင့် စုံလင်စွာ အားထုတ်ရာသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မှန်ကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝိပဿနာရှုနည်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်အချိန်ကို ခွဲဝေပြခြင်း

ဥပုသ်သီလခံယူပြီးလျှင် ရှေးဦးစွာ နေ့တစ်ချက်တီးတိုင် သီလာနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ပါးတည်းကိုသာ သိမ်းဆည်းရာသည်။ တစ်ချက်တီး ကသည်နေ့နှစ်ချက်တီးတိုင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာသည်။ နှစ်ချက်တီးကသည် သုံးချက်တီးတိုင် မရဏသုတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာသည်။ နေ့သုံးချက်တီးကသည် နေ့နာရီဆုံးသည်တိုင်အောင် အနိစ္စအစရှိသောသဘောကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သိမ်းဆည်းရာသည်။

ညဉ့်သုံးယာမတွင် ပထမယာမအတွင်း၌ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာသည်။ ဒုတိယယာမအဖို့၌ အိပ်ခြင်းကို ပြုရာ၏။ တတိယယာမအဖို့၌ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာသည်။ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သီလာနုဿတိ အစရှိသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအစဉ်ကို ကာလအပိုင်းအခြားနှင့်တကွ အသီးအသီးပိုင်းခြား၍ပြုရာ၌ ဤ ပြစဉ်နည်းအတိုင်း ပင် ဒေသနာတော်၌ တစ်ခုမှသည် တစ်ခုကျင့်စဉ်နည်းရှိ၍ ပြလေသလောဟု တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူက မေးဖွယ်ရှိသည်တွင် သီလကိုခံယူပြီးလျှင် သီလာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာသည်ကို ဆိုရာ၌ သီလဝိသုဒ္ဓိကိုစွဲ၍ စိမ်ချမ်းသာခြင်းကို

ရရာသည်။ စိတ္တသုခရှိသောသူသည်သာလျှင် သမာဓိ၏အာရုံဖြစ်သော လေးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် မိမိစရိုက်နှင့်လျော်သော တစ်ခုခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာသည်။

သမာဓိရှိသောသူသည်သာလျှင် ယထာဘူတဉာဏ်ရရာသည်။ ယထာဘူတဉာဏ်သည်သာလျှင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်၏ အခြေ ဖြစ်သည်ဟူ၍ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် အဋ္ဌကထာစသော ကျမ်းဂန်တို့၌ လာသောကြောင့် ကျင့်စဉ် ပဋိပတ်နည်းသည် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီဖြစ်သည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ကျမှတ်ရာသည်။ အခါကို ပိုင်းခြားခြင်းမှာ ကျင့်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဇာဂရိယာနုယောဂအင်္ဂါနှင့် ယှဉ်အပ်သည်ဖြစ်၍ သိရန် ဝေဖန်ခြားငှာ ပြသောအရာသာဖြစ်သည်။

စရိုက် ၆-ပါး

သမာဓိ၏အာရုံဖြစ်သော လေးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် မိမိစရိုက်နှင့် လျော်သော တစ်ခုခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာ၏ဟူသော စကား၌ စရိုက်သည် ခြောက်ပါးအပြားရှိ၏။ ခြောက်ပါးဟူသော်ကား ရာဂစရိုက်လည်း တစ်ပါး၊ ဒေါသစရိုက်လည်းတစ်ပါး၊ မောဟစရိုက်လည်း တစ်ပါး၊ သဒ္ဓါစရိုက်လည်း တစ်ပါး၊ ဝိတက်စရိုက်လည်း တစ်ပါး၊

ပညာစရိုက်လည်း တစ်ပါး၊ ဤသို့ ခြောက်ပါးအပြား ရှိ၏။

ထိုခြောက်ပါးတို့တွင် ရာဂစရိုက် ပြောသော သူအား အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းဆယ်ပါး၊ ကာယဂတာ သတိကမ္မဋ္ဌာန်းသည် လျောက်ပတ်၏။

ဒေါသစရိုက် ပြောသောသူအား ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားလေးပါး၊ နိလ ကသိုဏ်း၊ ပီတကသိုဏ်း၊ လောဟိတကသိုဏ်း၊ ဩဒါတကသိုဏ်းသည် လျောက်ပတ်၏။

မောဟစရိုက်၊ ဝိတက်စရိုက်ပြောသောသူ အား အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းသည် လျောက်ပတ်၏။

သဒ္ဓါစရိုက်ပြောသောသူအား ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာ နုဿတိ၊ သံဃာ နုဿတိ၊ သီလာနုဿတိ၊ စာဂါ နုဿတိ၊ ဒေဝတာနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် လျောက် ပတ်၏။

ပညာစရိုက်ပြောသောသူအား ဥပသမာနုဿ တိ၊ မရဏာနုဿတိ၊ အာဟာရပဋိကူလသညာ၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် လျောက်ပတ် ၏။

စရိုက်နှင့်လျော်စွာ သိမ်းဆည်းရာသော လေး ဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင်-

ကာယဂတာသတိ၊ အာနာပါနုဿတိ ကြဉ် သော အနုဿတိရှစ်ပါး၊ သညာတစ်ပါး၊ ဝဝတ္ထာန် တစ်ပါး၊ ဒုတိယအရူပ၊ စတုတ္ထအရူပ ဤတစ်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည် ရှေးအဖို့ နောက် အဘို့၌ ပရမတ်သာ အာရုံရှိကုန်၏။ ကသိုဏ်းဆယ် ပါး၊ အသုဘဆယ်ပါး၊ ကာယဂတာသတိ၊ အာနာ ပါနုဿတိ ဤနှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ သည် ရှေးအဖို့၌ ပရမတ်သာ အာရုံရှိ၏။ နောက် အဘို့၌ ပညတ်သာ အာရုံရှိကုန်၏။

ဗြဟ္မဝိဟာရလေးပါး၊ ပထမအရူပ၊ တတိယ အရူပ ဤခြောက်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည် ရှေ့ အဖို့ နောက်အဖို့၌ ပညတ်သာ အာရုံရှိကုန်၏။

ရှေ့အဘို့ နောက်အဖို့ ပရမတ်သာ အာရုံရှိ သော တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် ဗုဒ္ဓါ နုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းလိုသော ပုဂ္ဂိုလ် သည် ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုးပါးတွင် အရဟံဂုဏ်ကို သိမ်းဆည်းသည့်ကာလ ရှေးဦးစွာ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်းဟူ သော ပရမတ်ကို အာရုံပြု၍ သောဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံဟု သိမ်းဆည်းရာသည်။ သိမ်းဆည်းဖန်များ ၍ ဥပစာရ သမာဓိကို ရသည့်ကာလ အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်တည်းဟူသော ပရမတ်သာ အာရုံရှိသည်။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်ကို သိမ်းဆည်းသည့်ကာလ ရှေးဦးစွာ ညေယျမေတရားငါးပါးကို အကြွင်းမဲ့ သိတော် မူသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်းဟူသော ပရမတ်ကို အာရုံပြု၍ သောဘဂဝါ ဣတိပိ သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓေါဟု သိမ်းဆည်းရာသည်။ သိမ်းဆည်းဖန်များ၍ ဥပစာရ သမာဓိကို ရသည့်ကာလလည်း သဗ္ဗညုတ ဉာဏ် တည်းဟူသော ပရမတ်သာ အာရုံ ရှိသည်။ ကြွင်း သော ဘုရားဂုဏ်ခုနစ်ပါးကိုလည်း ဤနည်းတူသိရာ ၏။

ဓမ္မာနုဿတိကို သိမ်းဆည်းရာ၌လည်း ရှေးဦးစွာ ဓမ္မဂုဏ်ခြောက်ပါးတွင် ပထမဂုဏ်ပုဒ်ကို သိမ်းဆည်းသည့်ကာလ ပရိယတ္တိ ဓမ္မတည်းဟူသော ဝစီဘေဒသဒ္ဓကို အာရုံပြု၍လည်းကောင်း မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ပရမတ်ကို အာရုံပြု၍လည်း ကောင်း သွာက္ခာတော ဘဂဝတာဓမ္မောဟု သိမ်း ဆည်းရာသည်။

နောက်အဖို့၌လည်း ဥပစာရသမာဓိသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော စသည်ဖြင့် ပရိယတ္တိဓမ္မတည်းဟူသော ဝစီဘေဒသဒ္ဓကို အာရုံပြု၍ လည်းကောင်း၊ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ပရမတ်ကို အာရုံပြု၍လည်း ကောင်း သိမ်းဆည်းရာသည်။ ကြွင်းသော တရား ဂုဏ်ကိုလည်း ဤနည်းတူ သိရာ၏။

သံဃာနုဿတိဂုဏ်ကို သိမ်းဆည်းလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဦးစွာ သံဃာတော်၏ ဂုဏ် ကိုးပါးတွင် ပထမဂုဏ်ပုဒ်ကို သိမ်းဆည်းသည့်ကာလ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ ရထိုက်သော ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်ခြင်းတည်း ဟူသော သီလစေတနာဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ်ကိုသာ အာရုံပြု၍ သုပဋိပုဏ္ဏောဘဂဝတော သာဝကသံဃောဟု သိမ်းဆည်းရာသည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း သိမ်းဆည်းရာ၏။ ကြွင်းသော သံဃာဂုဏ်ကိုလည်း ဤနည်းတူ သိရာ၏။

သီလာနုဿတိကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ ဝိရတိပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကိုသာ အာရုံပြု၍လည်းကောင်း၊ အဘောဝတမေသီလာနိ အစရှိသဖြင့် သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ နောက်အဖို့၌ ဥပစာရသမာဓိသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဤနည်းတူ သိမ်းဆည်းရာသည်။

စာဂါနုဿတိကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ စွန့်ကြဲခြင်း စေတနာပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ကို အာရုံပြု၍ လာဘာဝတမေစသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ဤနည်း သိမ်းဆည်းသင့်သည်။

ဒေဝတာနုဿတိကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ နတ်တို့၏သဒ္ဓါ အစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို သက်သေအရာ၌ထား၍ မိမိ၏ သဒ္ဓါအစရှိသော ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အာရုံပြု၍ သန္တဒေဝါစတုမဟာရာဇိကာ စသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ဥပစာရသမာဓိသို့ ရောက်သည့်တိုင်အောင် ဤနည်းတူ သိမ်းဆည်းသင့်သည်။

မရဏာနုဿတိကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ သတ္တဝါ၏သန္တာန်၌ တည်သော ဇီဝိတိန္ဒြေကို အာရုံပြု၍ အခုဝံ ဇီဝိတံ၊ ခုဝံ မရဏံ စသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ နောက်၌လည်း

ဤနည်းတူ သိမ်းဆည်းသင့်သည်။

ပဋိကူလသညာကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် အာဟာရ၌ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ဟု မှတ်တတ်သော သညာစေတသိက်ကို အာရုံပြု၍ အာဟာရပဋိကူလသညာဟု သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိမ်းဆည်းသင့်သည်။

ဝဝတ္တန်ကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ ဓာတ်လေးပါးကို အာရုံပြု၍ စတုဓာတုဝဝတ္တန် ဧကာဝဝတ္တန်နာမဟု သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိမ်းဆည်းသင့်သည်။

ဒုတိယ အရူပကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ ပထမအရူပဝိညာဏ်ကို အာရုံပြု၍ ဝိညာဏ် အနန္တဟု သိမ်းဆည်း သင့်သည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ဤနည်းအတူ သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ စတုတ္ထအရူပကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ တတိယ အရူပဝိညာဏ်ကို အာရုံပြု၍ သန္တမေတံ ပဏီတမေတံဟု သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ နောက်အဖို့၌လည်း တတိယအရူပဝိညာဏ်ကို အာရုံပြု၍ သန္တမေတံ ပဏီတမေတံဟု သိမ်းဆည်းသင့်သည်။

ရှေ့အဖို့ ပရမတ်သာ အာရုံရှိ၍ နောက်အဖို့၌ ပညတ်သာ အာရုံရှိသော နှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် ပထဝီကသိုဏ်းကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ ကသိုဏ်းဝန်းတည်းဟူသော ရူပါရုံကို စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် ကြည့်၍ ပထဝီ ပထဝီဟု သိမ်းဆည်း သင့်သည်။ သိမ်းဆည်းဖန်များ၍ နောက်အဖို့၌ ပဋိဘာဂနိမိတ်ဖြစ်သည့် ကာလ တည်မြဲဖြစ်သော ကသိုဏ်းဝန်းတည်းဟူသော ရူပါရုံကို ဖောက်ထွင်း၍ အရောင်အဝါနှင့်တကွ မနောဒွါရ၌ ထင်ခြင်းသို့ ရောက်သော ပညတ်ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ ကျန်ကသိုဏ်းတို့မှာလည်း ဤနည်းတူ သိအပ်၏။

အသုဘဆယ်ပါးတွင်လည်း ဥဒ္ဓါမာတက

အသုဘကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ ဖူးဖူးရောင်သော အကောင်ပုပ်တည်းဟူသော ရူပါရုံကို စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့်အာရုံပြု၍ ဥဒ္ဓါမာတကံ ဥဒ္ဓါမာတကံ ဟု သိမ်းဆည်းရသည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ရူပါရုံကို ဖောက်ထွင်း၍ ဥဂ္ဂါဟနိမိတ်အထူး ထင်စကောင်းသော ပညတ်၊ ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ သိမ်းဆည်းရာသည်။ ကျန်ကိုးပါးမှာလည်း ဤနည်းတူ သိမ်းဆည်းရာ၏။

အာနာပါနဿတိကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ထွက်သက် ဝင်သက်၏ ထိပါးရာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ကာယဝိညာဏ်ဖြင့်အာရုံပြု၍ တစ်ခုနှစ်ခု စသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်းရာသည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ထိုအာရုံကို ဖောက်ထွင်း၍ တိမ်မီးခိုးအစရှိသည်ကဲ့သို့ ထင်သော ပညတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ သိမ်းဆည်းရာသည်။ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့၌ ပညတ်သာ အာရုံရှိသော ခြောက်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် မေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားစေလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု၍ သဗ္ဗေသတ္တာ အဝေရာဟောန္တု စသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်းရာသည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ထင်မြဲတိုင်းသော သတ္တဝါပညတ်ကိုပင်လျှင် အာရုံပြု၍ သိမ်းဆည်းသင့်သည်။

ပထမ အရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးအဖို့ အပိုင်းအခြားမရှိသော ကောင်းကင်ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ အာကာသော အနန္တောဟု သိမ်းဆည်းသင့်သည်။ နောက်အဖို့၌လည်း ကောင်းကင်ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ သိမ်းဆည်းသင့်သည်။

တတိယအရူပကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် ရှေးဦးစွာ အာကာသနဉ္စာ ယတနဇရာန်စိတ်၏ မရှိခြင်းတည်းဟူသော နတ္ထိဘော ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ နတ္ထိကိဉ္စိ ဟုသိမ်းဆည်းရာသည်။ နောက်အဖို့၌လည်း နတ္ထိဘောပညတ်ကိုပင် အာရုံပြု၍ သိမ်းဆည်းရာသည်။ ။ဤကား ပရမတ်ပညတ်

အာရုံနှစ်ပါးကို ရှေ့နောက် မရောမယှက်စေ၍ ကျမ်းဂန်လာသည့်အတိုင်း သီးခြားဝေဖန်၍ ပြသောနည်းတည်း။

ဝိဇ္ဇာတ္ထုဖြစ်သော အပေါင်းနည်းအစဉ်ကား

မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ဖြည့်ရာသောလမ်းစဉ်ကား သီလ သမာဓိ ပညာဟူ၍ သုံးပါးတည်း။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် သီလ၏ နီးစွာသော အကြောင်းကား ဟီရိဩတ္တပ္ပ နှစ်ပါးတည်း။ သီလ၏ ဒိဋ္ဌဓမ္မအာနိသင်ကား စိတ္တသုခတည်း။ သမာဓိ၏ နီးစွာသောအကြောင်းကား စိတ္တသုခတည်း။ ဝိပဿနာ၏ နီးစွာသောအကြောင်းကား သမာဓိတည်း။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို အလိုရှိသောသူသည် ရှေးဦးစွာ ဟီရိဩတ္တပ္ပနှင့် ပြည့်စုံစေရာ၏။ ဟီရိဩတ္တပ္ပနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်သာလျှင် သီလကို စောင့်ရှောက်နိုင်ရာ၏။ သီလ၌တည်သော သူသည်သာလျှင် မိမိသီလကို ဆင်ခြင်သည်ရှိသော် စိတ်၏ ကြည်လင်ခြင်းကို ရသည်ဖြစ်၍ နှလုံးသာယာခြင်း ကျေးဇူးကိုရ၏။ နှလုံးသာယာသည်ရှိသော် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိပါမောဇ္ဇု ကျေးဇူးကိုရ၏။ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရသောသူသည် ကိုယ်စိတ် ငြိမ်းချမ်းခြင်းတည်းဟူသော ပဿဒ္ဓိကျေးဇူးကိုရ၏။ ကိုယ်စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းသောသူသည် စိတ်၏ချမ်းသာခြင်း စိတ္တသုခကိုရ၏။ စိတ္တသုခနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည်သာလျှင် သမာဓိ၏ အာရုံဖြစ်သော လေးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် မိမိစရိုက်နှင့်လျော်သော တစ်ခုခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာသည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတည်းဟူသော အာရုံ၌ တည်ကြည်ခြင်း သမာဓိရှိသောသူသည် “သမာဟိတော ဘိက္ခဝေ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ” ဟူ၍ ဘုရားဟောတော်မူသောကြောင့် မိမိခန္ဓာကိုယ်၏ အနိစ္စသဘော ဒုက္ခသဘော အနတ္တသဘောကို အမှန်အကန် သိမ်းဆည်းနိုင်သော ယထာဘူတ

ဉာဏ်အလိုငှါ မိမိခန္ဓာငါးပါးကို လက္ခဏာရေး သုံးပါးသို့ တင်၍ ဆင်ခြင်ရာသည်။ ။ ဤကဲ့သို့ ဆင်ခြင်ဖန်များလတ်သည်ရှိသော် ဝဋ်တရား၌ ငြိမ်းငြိမ်း နိဗ္ဗိန္ဒာဉာဏ်ကို ရ၏။ နိဗ္ဗိန္ဒာဉာဏ်ကိုရသော သူသည်သာလျှင် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည်။ ဤကား အပေါင်းဖြစ်သော ပိဏ္ဏတ္တစကားတည်း။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အားထုတ်နည်း

လေးဆယ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌နေ၍ ဘုရားသခင်သည် ကိလေသာတပ်ကို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သတ်ဖြတ်တော်မူသောကြောင့် အရဟ-မည်တော်မူ၏ဟု ကိလေသာကို သတ်ဖြတ်သော အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်တည်းဟူသောဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ၊ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ” စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို ပြုရာ၏။

ဘုရားသခင်သည် သင်္ခါရ၊ဒိကာရ၊လက္ခဏ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပညတ်တည်းဟူသော ဧညျဓမ်တရားငါးပါးကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသောကြောင့် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ မည်တော်မူ၏ဟု သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို အာရုံပြု၍ “သောဘဂဝါ ဣတိပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သောဘဂဝါဣတိပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ” စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို ပြုရာ၏။

ဘုရားသခင်သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် အာသဝက္ခယဉာဏ်တည်းဟူသော ဝိဇ္ဇာသုံးပါး။ ဣဒ္ဓိဝိဇ္ဇာဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်၊ ပရိစတ္တဝိဇာနနဉာဏ်၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မနောမယိဒ္ဓဉာဏ်တည်းဟူသော ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး။

သီလကို စောင့်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော သီလ

သံဝရ၊ ဣန္ဒြေမြောက်ပါးကို လုံခြုံစွာ ထိန်းသိမ်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရတာဘောဇဉ်၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိခြင်းဟုဆိုအပ်သော ဘောဇနေမတ္တညုတာ၊ နိးကြားခြင်းနှင့်ယှဉ်သော ဇာဂရိယာနယောဂ၊ သဒ္ဓါ၊ ဟီရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ ဗဟုဿစွ၊ ဝိရိယ၊ သတိ၊ ပညာဟုဆိုအပ်သော သူတော်ကောင်း ဥစ္စာခုနစ်ပါး၊ စတုတ္ထနည်းအားဖြင့် ရူပါဝစရဈာန်လေးပါးဟု ဆိုအပ်သော စရဏ တစ်ဆယ့်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္နမည်တော်မူ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော” စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို ပြုရာ၏။

ဘုရားသခင်သည် အရိယမဂ်တည်းဟူသော တင့်တယ်သောခရီးဖြင့် ကောင်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ ကြွသွားတော်မူတတ်သောကြောင့် သုဂတ မည်တော်မူ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သုဂတော၊ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သုဂတော” စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ စီးဖြန်းခြင်းပရိကံကို ပြုရာ၏။

ဘုရားသခင်သည် သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသလောကတည်းဟူသော လောကသုံးပါးကို သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူသောကြောင့် လောကဝိဒ္ဓ မည်တော်မူ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ လောကဝိဒ္ဓ၊ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ လောကဝိဒ္ဓ” စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို ပြုရာ၏။

ဘုရားသခင်သည် သီလ၊ သမာဓိစသော ဂုဏ်တို့ကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူနှင့် တူတော်မမူသည်ဖြစ်၍ မယဉ်ကျေးသော လူယောက်ျား၊ နတ်ယောက်ျား၊ တိရစ္ဆာန် ယောက်ျားတို့ကို ရထားထိန်းကဲ့သို့ ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူတတ်သောကြောင့် အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သောဘဂဝါဣတိပိ အနုတ္တရောပုရိသ ဒမ္မသာရထိ” စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ

စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို ပြုရာ၏။

ဘုရားသခင်သည် နတ်လူတို့ကို ဇာတိကန္တာရ၊ ဇရာကန္တာရ၊ ဗျာဓိကန္တာရ၊ မရဏကန္တာရတည်း ဟူသော လေးပါးသော ခရီးခဲမှ ထုတ်ဆောင် ကယ်တင်တတ်သောကြောင့် သတ္တာဒေဝမနဿ မည်တော်မူ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သတ္တာဒေဝ မနဿာနံ၊ သောဘဂဝါ ဣတိပိ သတ္တာဒေဝ မနဿာနံ” စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ စီးဖြန်းခြင်းပရိကံကို ပြုရာ၏။

ဘုရားသခင်သည် သစ္စာလေးပါးတရားကို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူသောကြောင့် ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သောဘဂဝါ ဣတိပိ ဗုဒ္ဓေါ၊ သောဘဂဝါ ဣတိပိ ဗုဒ္ဓေါ” စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို ပြုရာ၏။

ဘုရားသခင်သည် ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ဘဂဝါမည်တော်မူ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဘဂဝါ၊ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဘဂဝါ” စသည်ဖြင့် အကြိမ်များစွာ စီးဖြန်းခြင်း ပရိကံကို ပြုရာ၏။

ဘုရားသခင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ သိမ်းဆည်းသောသူအား ဘုရားသခင်ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့သော ခဏ၌ ရာဂထိုးကျင့်သောစိတ်၊ ဒေါသထိုးကျင့်သောစိတ်၊ မောဟထိုးကျင့်သော စိတ်သည် မဖြစ်မူ၍ ဖြောင့်မတ် တည်ကြည်စိတ်သည်ဖြစ်၍ ဘုရားသခင်ဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်သော စိတ်ရှိသောသူအား ဘုရားဂုဏ်ကို ညွတ်သော ဝိတက်ဝိစာရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဘုရားဂုဏ်၌ အဖန်တလဲလဲ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်းရှိသောသူအား နှစ်သက်ခြင်း ပီတိ၊ ကိုယ်စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်းတည်းဟူသော ပဿဒ္ဓိ၊ ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်း၊ စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်းတည်းဟူသော သုခ၊ ဘုရားဂုဏ်၌ မတုန်မလှုပ် တည်ကြည်ခြင်း

တည်းဟူသော သမာဓိတရားတို့သည် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ကုန်၏။

ဘုရားဂုဏ်တော်၏ နက်နဲသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ အထူးထူး အပြားပြားသော ဘုရားဂုဏ်တော်ကို အောက်မေ့ခြင်း အစရှိသည်၌ ညွတ်သောစိတ် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း အပ္ပနာသမာဓိသို့ မရောက်မူ၍ ဥပစာရသမာဓိသည် သာလျှင်ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရားဂုဏ်၌ ရိုသေကျိုးနွံခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏။ သဒ္ဓါ၏ ပြန့်ပြောခြင်း၊ သတိ၏ ပြန့်ပြောခြင်း၊ ပညာ၏ပြန့်ပြောခြင်း၊ ကောင်းမှု၏ ပြန့်ပြောခြင်း သို့ရောက်၏။ အားကြီးသော ပီတိပါမောဇ္ဇနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ ကြောက်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ခြင်း တည်းဟူသော ဘေးကိုလည်း သည်းခံနိုင်၏။ ကိုယ်၏ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ်၏ ဆင်းရဲခြင်းကိုလည်း သည်းခံနိုင်၏။ ဘုရား သခင်နှင့်အတူတကွ ပေါင်းဖော်နေထိုင်ရ၏ဟူသော အမှတ်သညာကိုလည်း ရ၏။ ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်း သတိ၏ ကိန်းအောင်းရာ ခန္ဓာကိုယ်သည် လည်း စေတီအိမ်ကဲ့သို့ နတ်လူတို့သည် ပူဇော်ထိုက်၏။ မိမိစိတ်သည်လည်း ဘုရားအဖြစ်၌ ညွတ်၏။ လွန်ကျူးအပ်သော ဝတ္ထုနှင့် တွေ့ကြုံသည်ရှိသော် ဘုရားသခင်ကို မျက်မှောက် ဖူးမြင်ရသကဲ့သို့ ဟီရိဩတ္တပ္ပတရားသည် ရှေးရှုထင်၏။ ပါရမီ မပြည့်စုံသေးသည်ဖြစ်၍ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကိုပင် မရသေးသော်လည်း သုဂတိဘုံသို့ လားရာသည်။ ဤကား ဗုဒ္ဓါနုဿတိ အာနိသင်တည်း။

ဓမ္မာနုဿတိပွားများနည်း

ဓမ္မာနုဿတိကို ပွားစေလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌နေ၍ ဆယ်ပါးသော ဓမ္မတို့တွင် ပရိယတ္တိဓမ္မသည် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးပါး

သော ကောင်းခြင်းနှင့်ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ် အတ္ထပဒ
ခြောက်ပါး၊ သဒ္ဒပဒခြောက်ပါး၊ အလုံးစုံ ထက်ဝန်း
ကျင် ပြည့်စုံခြင်း၊ ပွတ်သစ်သော ခရုသင်းကဲ့သို့ စင်
ကြယ်ခြင်း၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ဟောတော်မူအပ်
သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သွာက္ခာတမည်၏ဟု နှလုံး
သွင်း၍ “သွာက္ခာတော ဘဂဝ တာဓမ္မော” ဟု အဖန်
တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

လေးပါးသော အရိယမဂ်သည် အယုတ်
တရားနှစ်ပါးသို့ မကပ်မှု၍ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အဖြစ်ဖြင့်
ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သွာက္ခာတ
မည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သွာက္ခာတော ဘဂဝ တာ
ဓမ္မော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

လေးပါးသော အရိယဖိုလ်သည် ငြိမ်းပြီး
သော ကိလေသာတည်းဟူ၍ ကောင်းစွာ ဟောတော်
မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သွာက္ခာတမည်၏ဟု
နှလုံးသွင်း၍ “သွာက္ခာတော ဘဂဝတာဓမ္မော” ဟု
အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

နိဗ္ဗာန်သည် မြဲသောသဘော၊ မသေသော
သဘော၊ ကိုးကွယ်မှီရာ သဘော၏အစွမ်းဖြင့် ဟော
တော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် သွာက္ခာတမည်၏
ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သွာက္ခာတော ဘဂဝတာဓမ္မော”
ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။ ။ လေးပါး
သော အရိယမဂ်သည် မိမိသန္တာန်၌ ရာဂအစရှိသော
ကိလေသာ၏ မရှိခြင်း၏ ကိုယ်ကို ပြုတတ်သော
အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်တိုင်ရှုအပ်သောကြောင့်
သန္တိဋ္ဌိကမည်၏ဟုနှလုံးသွင်း၍ “သန္တိဋ္ဌိကော-သန္တိဋ္ဌိ
ကော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

တစ်နည်းလည်း ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာ
တရားသည် တစ်ပါးသော ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ရောက်
သည်၏ အဖြစ်ကို စွန့်၍ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်ရှုအပ်သောကြောင့်
သန္တိဋ္ဌိကမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သန္တိဋ္ဌိကော သန္တိဋ္ဌိ
ကော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

လေးပါးသော အရိယမဂ်သည် မိမိဖြစ်သည်
၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်ဟူသော အကျိုးကို ပေးတတ်
သည်၏အဖြစ်၊ အကျိုးပေးရာကာလ မခြားသော
ကြောင့် အကာလိကမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “အကာ
လိကော အကာလိကော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်း
ဆည်းရာသည်။

ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားသည်
သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသည်ဖြစ်၍ တိမ်တိုက်
အညစ်အကြေးမှကင်းသော လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့ လည်း
ကောင်း၊ ပဏ္ဍုကမ္မလာ၌ ထားအပ်သော ပတ္တမြားစစ်
ကဲ့သို့ လည်းကောင်း စင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍ လာလှည့်
ရှုလှည့်ဟူသော အစီအရင်ကို ထိုက်တော်မူသော
ကြောင့် ဧဟိပဿိကမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “ဧဟိ
ပဿိကော ဧဟိပဿိကော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်း
ဆည်းရာသည်။

လေးပါးသောမဂ် လေးပါးသောဖိုလ်သည်
မီးလောင်သော ပုဆိုးကို လည်းကောင်း၊ မီးလောင်
သော ဦးခေါင်းကိုလည်းကောင်း လျစ်လျူရှု၍ သော်
လည်း ဘာဝနာ၏အစွမ်းဖြင့် မိမိစိတ်၌ ကပ်၍
ဆောင်ခြင်းကို ထိုက်သောကြောင့် သြပနေယျိက
မည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သြပနေယျိကော သြပနေ
ယျိကော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။
ပွားစေအပ်သောမဂ်၊ ရအပ်သောဖိုလ်၊ မျက်မှောက်ပြု
အပ်သော နိဗ္ဗာန်သည် မိမိစိတ်၌ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊
ဝိပဋ္ဌိတည၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ နေယျပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရှုအပ်ခံစား
အပ်သောကြောင့် ပစ္စတ္တံဝေဒိတဗ္ဗံ မည်၏ဟု နှလုံး
သွင်း၍ “ပစ္စတ္တံဝေဒိတဗ္ဗော ဝိည၊ ဟိ၊ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိ
တဗ္ဗော ဝိညနိဟိ” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာ
သည်။

သွာက္ခာတော အစရှိသော တရားတော်၏
ဂုဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ သောသူအား
ထိုတရားတော်ဂုဏ်ကို အောက်မေ့သောအခါ၌
ရာဂထိုးကျင့်သောစိတ် ဒေါသထိုးကျင့်သောစိတ်၊

မောဟထိုးကျင့်သော စိတ်သည် မဖြစ်စေမူ၍ ဖြောင့်မတ်တည်ကြည်သော စိတ်သည်ဖြစ်၍ တရားတော်ဂုဏ်၏ နက်နဲသောကြောင့်လည်းကောင်း အထူးထူးအပြားပြားသော ဂုဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်း နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း အပ္ပနာသမာဓိသို့ မရောက်မူ၍ ဥပစာရ သမာဓိသာဖြစ်၏။

တရားတော်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ချီးမြှောက်သိမ်းဆည်းရသဖြင့်လည်း ဘုရား၌ ရိသေကျိုးနွံခြင်း၊ တရားတော်၌ အလေးအမြတ်ပြုခြင်း၊ သဒ္ဓါတရား၏ပွားများခြင်း သတိပွားများခြင်း၊ ပညာ၏ပွားများခြင်းသို့ ရောက်၏။ ပီတိပါမောဇ္ဇတရားနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ကြောက်မက်ဖွယ်သော ဘေးလည်း သည်းခံနိုင်၏။ ကာယိကဒုက္ခ၊ စေတသိကဒုက္ခကိုလည်း သည်းခံနိုင်၏။ တရားတော်နှင့်အတူတကွ ပေါင်းဖော်၏ဟူသော အမှတ်သညာကိုလည်း ရ၏။ ဓမ္မဂုဏ်ကိုလည်း ရ၏။ ဓမ္မဂုဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းသမာဓိ၏ ကိန်းရာကိုယ်သည်လည်း စေတီအိမ်ကဲ့သို့ ပူဇော်ထိုက်၏။ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကိုရခြင်းငှာ မိမိစိတ်သည် ညွတ်၏။ တရားတော်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့သူအား လွန်ကျူး အပ်သောဝတ္ထုနှင့် တွေ့ကြုံသော်လည်း ဟိရိသြတ္တပွတရားသည် ရှေ့ရှု ထင်၏။

ပါရမီမပြည့်စုံသေး၍ မဂ်ဖိုလ်ကိုပင် မရသော်လည်း သုဂတိဘုံသို့ လားရာ၏။ ။ ဤကား ဓမ္မာနုဿတိအကျိုး အာနိသင်တည်း။

သံဃာနုဿတိ ပွားများနည်း

သံဃာနုဿတိကို ပွားလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌နေ၍ မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်သည် မဆုတ်မနစ်သော အကျင့်၊ မဂ်ဖိုလ်အား လျော်သောအကျင့်၊ မဂ်ဖိုလ်နှင့် မဆန့်ကျင်သောအကျင့်၊ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးအားလျော်

သော အကျင့်ကို ကျင့်ဆဲဖြစ်သောကြောင့် သုပ္ပဋိပန္နမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်သည် ကောင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်သဖြင့် ရအပ်သော ဖိုလ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ရတော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် သုပ္ပဋိပန္နမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်သည် ကာယကံဝစီကံ မနောက်တို့၏ ကောက်ကျစ်ခြင်း ဒေါသကို ပယ်သဖြင့် ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်ဆဲ ကျင့်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဥဇုပ္ပဋိပန္နမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်သည် နိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ ကျင့်တော်မူသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဉာယပ္ပဋိပန္နမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝက သံဃော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်သည် အရိအသေပြုထိုက်အောင် ကျင့်သောကြောင့် သာမိစိပ္ပဋိပန္နမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “သာမိစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်သည် အဝေးမှ ဆောင်၍ သီလဝန္တ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပေးအပ်သော အလှူကို ခံတော်မူထိုက်သောကြောင့် အာဟုနေယျမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “ဧသဘဂဝတော သာဝကသံဃော အာဟုနေယျော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်သည် အရပ်ရှစ်မျက်နှာမှ လာကုန်သော ချစ်နှစ်လိုသော မိတ်ဆွေ

သဟာ မိတ်ဆွေခင်ပွန်းတို့၏ အကျိုးငှာ ရိုသေစွာ ပြုပြင်၍ထားအပ်သော အာဂန္တုကအလှူကို ခံတော်မူ ထိုက်သောကြောင့် ပါဟုနေယျမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ပါဟုနေယျော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်သည် တမလွန်လောကကို ယုံကြည်၍ ပေးအပ်သော အလှူဝတ္ထုကို ခံတော်မူထိုက်သောကြောင့် “ဒက္ခိဏေယျော” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်သည် လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးထိုက်သောကြောင့် အဇ္ဈလီ ကရဏီယေမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော အဇ္ဈလီ ကရဏီ ယော” ဟုအဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်သည် ကောင်းမှုတည်းဟူသော မျိုးစေ့၏ စိုက်ပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်းသဖွယ်ဖြစ်သောကြောင့် အနတ္တရ ပုညက္ခေတ္တမည်၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ “အနတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ” ဟု အဖန်တလဲလဲ သိမ်းဆည်းရာသည်။

သံဃာတော်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ခြင်းသတိ၏ ကိန်းအောင်းရာ ဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်သည် သံဃာတော် စည်းဝေးသော ဥပုသ်အိမ်ကဲ့သို့ ပူဇော်ခြင်းငှါရောက်၏။ ဤကား သံဃ နုဿတိကို ပွားရာသော အစီရင်တည်း။

ကျန်အနုဿတိများကို စာရှည်မည်စိုး၍ ချန်လှပ်ခဲ့ပါသည်။ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ ပွားများနိုင်ကြပါသည်။ စာပြုသူ

အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများနည်း

အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းလိုသောသူသည် မသိမ်းဆည်းမီ ရှေးဦးစွာ ကျင့်ရာသော နည်းကို သိရာ၏။ သိရာသော နည်းအစဉ်ကား ဤသို့တည်း။ အာနာပါနသည်ကား ထွက်သက်တည်း။

ပါနဟူသည်ကား ဝင်သက်တည်း။ ထွက်သက် ဝင်သက်ဟူသည်လည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် စိတ္တဝေါယောဓာတ်တည်း။ ထွက်သက်၏ အစကား ချက်၊ အလယ်က ရင်၊ အဆုံးကား နှာခေါင်းဖျား နှုတ်သီးဖျားတည်း။ ဝင်သက်၏အစကား နှာခေါင်းဖျား၊ နှုတ်သီးဖျား၊ အလယ်ကား ရင်၊ အဆုံးကား ချက်တည်း။ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းသည့် ကာလ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ထက်ဝယ်နေပြီးလျှင် မိမိစိတ်ကို နှာခေါင်းဝ နှုတ်ခမ်းဝ၌ တံခါးစောင့်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ သတိတည်းဟူသော ကြိုးဖြင့် ဖွဲ့စည်းပြီးလျှင် ငါးကြိမ်အောက် ရေတွက်ခြင်းကို မပြုအပ်။ ဆယ်ကြိမ်ထက်လည်း ရေတွက်ခြင်းကို မပြုအပ်။ စင်စစ်သော်ကား တစ်ခု၊ နှစ်ခု၊ သုံးခု၊ လေးခု၊ ငါးခုဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တစ်ခု၊ နှစ်ခု (လ) ခြောက်ခုဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တစ်ခု၊နှစ်ခု (လ) ခုနစ်ခုဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တစ်ခု၊ နှစ်ခု (လ) ရှစ်ခုဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တစ်ခု၊ နှစ်ခု (လ) ကိုးခုဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရေတွက်ရာ၏။ ရေတွက်သည့်ကာလ စပါးခြင်သော ယောက်ျားကဲ့သို့ ရှည်စွာသော ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ဖြစ်စေ၍ နှေးနှေးရေတွက်ရာ၏။ ဤကဲ့သို့ ရေတွက်ဖန် များလတ်သည် ရှိသော် ကြမ်းတမ်းရန်ရင်းသော ထွက်သက် ဝင်သက်သည် သိမ်မွေ့ခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ သိမ်မွေ့သည့် ကာလ နှေးနှေးရေတွက်ခြင်းကိုပယ်၍ နွားကျောင်းသား၏ ရေတွက်ခြင်း ကဲ့သို့ လျင်စွာလျင်စွာ ရေတွက်ရာ၏။ ဤကဲ့သို့ ရေတွက်ဖန်များလတ်သော် ထိုအာနာပါနကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော သမာဓိသည် တည်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ မိမိ၏ ကရဏေယဟု ဆိုအပ်သော ရုပ်သည်လည်း ဝါဂွမ်းဆိုင်ကဲ့သို့ ပေါ့ပါးခြင်း၊ အခွန်ရှည်သောခရီးကို မပင်မပန်းသွားနိုင်ခြင်း၊ ရူပ ကာယ၏ နာကျင်ခြင်းမှ ကင်းခြင်း၊ ဝတ္ထုရုပ်၏ ကြည်လင်ခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤကား အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိမ်းဆည်းရာသော နည်းတည်း။

ဝိပဿနာသို့ တက်ရာနည်းကား။ ။ အာနာပါန၏ အရဖြစ်သော ထွက်သက် ဝင်သက်ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဝေါယော ဓာတ်သည် မိမိချည်းသာ မဖြစ်စကောင်း၊ ကြွင်းသော မဟာဘုတ်သုံးပါး ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာနှင့်တကွ ဖြစ်စကောင်းသောကြောင့် နှစ်ဆယ်သော ရုပ်တို့ကိုလည်း ရသင့်၏။ ဤ နှစ်ဆယ်သော ရုပ်သည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ ထိုရူပက္ခန္ဓာသည် အာရုံသာဖြစ်ခဲ့သည်။ အာရမ္မဏိကဖြစ်သော တရားကို စူးစမ်းသည်ရှိသော် လောကီစိတ်ရှစ်ဆယ့်တစ်ခု၊ စေတသိက် ငါးဆယ် နှစ်ခုဟု ဆိုအပ်သော နာမ်တရားကိုလည်း ရသင့်၏။ ထိုနာမ်တရားတို့တွင် ဝေဒနာ စေတသိက်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ သညာစေတသိက်သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဝေဒနာသညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ငါးဆယ်သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာမည်၏။ လောကီစိတ် ရှစ်ဆယ့်တစ်ခုသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်၏။ ဤခန္ဓာငါးပါးသည် တစ်ခဏမျှ မတည်တံ့မှု၍ ကုန်တတ်၊ ပျက်

တတ်သော သဘောကြောင့် အနိစ္စမည်၏။ ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်တို့ဖြင့် မပြတ်နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ဒုက္ခမည်၏။ ငါ၏ ခန္ဓာငါးပါးသည် မပျက်စီးပါစေလင့်ဟု တောင့်တသော်လည်း တောင့်တတိုင်းမတည်၊ ဖြစ်ပြီးသော ခန္ဓာငါးပါးသည် ပျက်စီးချိန်တိုင်လျှင် အလိုအလျောက် ပျက်စီးသည်ဖြစ်၍ အလိုသို့ မလိုက်တတ်သောကြောင့် အနတ္တမည်၏ဟု အဖန်တလဲလဲ ရှုရာသည်။ ရှုဖန်များလတ်သည်ရှိသော် ခန္ဓာငါးပါးဟု ဆိုအပ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ငြီးငွေ့ခြင်း နိဗ္ဗိန္ဒာဉာဏ်သည် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်၏။ ဤကား ဝိပဿနာသို့ တက်ရာသောနည်းတည်း။

|၁၉၇၇-ခုနှစ်ထုတ်၊ မှန်ကင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်နှင့် သဘာဝတ္ထဒီပနီကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်|

မှန်ကင်းဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 ငှက်တွင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး

စတုဘုမ္မိက မဟာသတိပဋ္ဌာန် ကျေးဇူးတော်ရှင်

ငှက်တွင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၁၉၃-၁၃၃၁]

ငှက်တွင်းဆရာတော် ဦးစွာတည်ထောင်လာ ခဲ့သဖြင့် “ငှက်တွင်းဂိုဏ်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးရာ စစ်ကိုင်း ရွှေမင်းဝံ တောင်ကို အစွဲပြုသဖြင့် “ရွှေမင်းဝံသတိပဋ္ဌာန် ဂိုဏ်း” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နောက်ပိုင်း နံယော ဆရာတော်လက်ထက် စတုဘုမ္မိက မဂ္ဂင်တရားကို အခြေခံထားလျက် ဟောကြားလာခဲ့သည့်အတွက် “စတုဘုမ္မိကမဂ္ဂင်ဂိုဏ်း” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လူသိများလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်ဟု လယ်တီ ဦးလှပိုင် ၏ “စတုဘုမ္မိက မဂ္ဂင်သာသနာဝင်သမိုင်း” စာအုပ် ၏ နိဒါန်းတွင် ဖော်ပြထား၏။

“စတုဘုမ္မိက မဟာသတိပဋ္ဌာန် ငှက်တွင်း ဂိုဏ်း” ကို ပထမရှေးဦးစွာ တည်ထောင်တော်မူခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စစ်ကိုင်းမင်းဝံတောင် ငှက်တွင်းချောင် ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍဝ ဖြစ်သည်။ ရွှေဘိုမြို့ ခမည်း တော် ဦးမောင်မောင်လေး၊ မယ်တော် ဒေါ်ခင်ငြိမ်း တို့မှ ၁၁၉၃-ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆန်း(၇)ရက် ကြာ သပတေးနေ့တွင် ဖွားမြင်သော သားမြတ်ရတနာ ဖြစ်သည်။ ငယ်မည် မောင်မြသီး၊ (၆)နှစ်သားအရွယ် တွင် ရွှေဘိုမြို့ စရစ်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင် ကောဏ္ဍညာဘိဓဇ အထံတော်တွင် ပညာသင်ကြား ရန် အပ်နှံလျက် (၁၃) နှစ်အရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေ

အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ ဘွဲ့မည် ရှင်ပဏ္ဍဝ၊ အသက်နှစ်ဆယ်အရွယ် ၁၂၁၄-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလဆန်း (၁၄) ရက်နေ့တွင် ရွှေဘိုမြို့ စရစ်ကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍ သိမ်တော်၌ ဆရာတော် အရှင်ကောဏ္ဍညာဘိဓဇကို ပင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာပြုလျက် မိဘ(၂)ပါးတို့၏ ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟဖြင့် မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက် တော်မူပါသည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ပဏ္ဍဝသည် မန္တလေး နေပြည်တော် သင်္ဃာကျောင်းတိုက်၊ သင်္ဃာဆရာ တော် ဦးအဂ္ဂဓမ္မ၏ ဘုန်းရိပ်ကို ခိုလှုံ၍ ပညာရင်နို့ သောက်စို့တော်မူသည်။ ပိဋကပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ကျမ်းကြီးများအပြင် သက္ကတပြာကရိုက် စသော ဘာ သာရပ်များကို လည်းကောင်း၊ ဗေဒင်နက္ခတ် ဆေး ကျမ်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ သင်ယူတတ်ကျွမ်းတော် မူလျက် သိက္ခာ(၅)ဝါအရတွင် သင်္ဃာတိုက်၌ ပထမ စာတော်ချအဖြစ် မြှောက်စားခြင်းခံရသည်။ ငှက်တွင်း ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍဝ၊ သင်္ဃာဦးဓမ္မစာရိန္ဒာ၊ ဝဇီရာ ရာမ ဦးပညာသာမိ၊ ကြက်ထောင့် ဦးဇေန အစ ရှိသည့် ဆရာတော်များသည် သင်္ဃာဆရာတော် ဘုရားကြီး ၏ ညာလက်ရုံးများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ငှက်တွင်းဆရာတော်ဟု ထင်ရှားမည့် အရှင် ပဏ္ဍဝသည် သင်္ဃာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်အတူ

နန်းတွင်းသို့ လိုက်ပါရလျက် ဆရာတော်ကြီး၏ အမိန့်ဖြင့် မင်းတုန်းမင်းနှင့်တကွ မင်းမိဖုရား များမတ် ပရိသတ်တို့အား တရားရေအေး တိုက်ကျွေးရ၏။ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးသည် အရှင်ပဏ္ဍဝအား ကြည်ညိုသဒ္ဓါတရား တိုးပွားလျက် ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာအဖြစ် ခံယူလေသည်။ ပညာ ဒီပ ကဝိဓဇ ဒီသာပါမောက္ခ တိပိဋကလာလင်္ကာရ ဟူသော ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကိုလည်း ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည် ဟု ဆိုလေသည်။

အရှင်ပဏ္ဍဝသည် သက်တော် (၃၆)နှစ်၊ သိက္ခာဝါ(၁၆)ဝါအရတွင် သင်္ဃာဆရာတော်ဘုရား ကြီးထံ ခွင့်ပန်၍ စာချခြင်းစသော ဗလိဗောဓများကို စွန့်လွှတ်ကာ မန္တလေးမြို့အနောက်ဘက် မင်းဝံ တောင်တန်းသို့ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင် ဝိပဿနာ ဓုရကို အားထုတ်တော်မူသည်။ မင်းဝံ တောင်ခါးပန်း တွင် ပုစဉ်းထိုးငှက်များ သဘာဝအလျောက် တူးထား သော ငှက်ထွင်းဂူများရှိသည်။ အရှင်ပဏ္ဍဝသည် ငှက်များ တူးထားသော လိုဏ်ဂူတစ်ခုတွင် ကျောင်း အဖြစ် သီတင်းသုံးလျက် တရားအားထုတ်တော်မူ သည်။ အားထုတ်သည့်တရားမှာ သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိ တော်လာအရ ဖြစ်လျက် သတိကို ချပ်ကိုင်သည်။

သတိဖြင့် ဒွတ္တိသာကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံများ ကို ယူသည်။ ပညာဖြင့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို ဆင်ခြင် သုံးသပ်သည်။ ဤသို့ဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်အစ ငှက်ထွင်းက' ဟု ဆိုစမှတ်ပြုကြလျက် အရှင်ပဏ္ဍဝ ကိုလည်း ဌာနဖြစ်သော ငှက်ထွင်းချောင်အမည်ကို ဌာနီ၌ တင်စား၍ 'ငှက်ထွင်းဆရာတော်' ဟု ခေါ်ဝေါ် သိမှတ်ကြလေသည်။ နောင်တွင် 'ငှက်ထွင်း' အမည် ပျောက်၍ 'ငှက်တွင်း' ဟု ထင်ရှားလာလေသည်။

မင်းဝံတောင်တွင် (၁၅) နှစ်ကြာမျှ သီတင်း သုံးတော်မူပြီးနောက်၊ စစ်ကိုင်းတောင်သို့ ရွှေ့ပြောင်း ၍ 'အဘယာရာမပြန့်ကြီးချောင်' သစ်တည်တော်မူ သည်။ သီပေါမင်း ပါတော်မူပြီးနောက် သက်တော်

(၅၄)၊ သိက္ခာတော် (၃၄) ဝါ ရှိနေပြီဖြစ်သော ငှက် တွင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍဝသည် ၁၂၄၈-ခုနှစ်၊ ဝါဆို လဆန်း (၈)ရက်နေ့၌ နောက်ပါ တပည့်သံဃာများ နှင့်အတူ အောက်ပြည်အောက် ရွာသို့ စုန်တော်မူ သည်။ သင်္ဃာဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်တစ်ဦးဖြစ် သော ဆရာတော်ဦးဥက္ကဋ္ဌ သီတင်းသုံးရာ ကွမ်းခြံ ကုန်းမြို့ လယ်ပေါ်ကျောင်းတိုက်သို့ ကြွရောက်လျက် စာပေပို့ချခြင်း၊ တရားဓမ္မ ဟောကြားပြသခြင်းဖြင့် သာသနာပြုတော်မူသည်။ ၁၂၄၉ ခုနှစ်တွင် ကွမ်းခြံ ကုန်းမှတ်ကျွန်း အစရှိသော ဒေသများရှိ လယ်ပေါ် ဂိုဏ်းကြီး၏ ဦးစီးနာယကအဖြစ်သို့ တင်မြှောက်ခြင်း ခံယူတော်မူလျက်မိမိ၏ အယူအဆ ကျင့်စဉ်မူသစ်ကို တီထွင်ကာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဟောပြော ဆောင် ရွက်တော်မူသည်။ ဤတွင် သဘောကျလက်ခံသူ များရှိသလို ဆန့်ကျင်ဘက် သဘောမကျ၊ လက်မခံ နိုင်သူများလည်း ရှိလာသည်။

ထိုအချိန်မှစ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကျင့်နည်းဟောနည်းတို့မှာ အသွင်ထူးခြားလျက် ဂိုဏ်း သီးခြားဖြစ်လာလေသည်။ ရွှေမင်းဝံတောင် ငှက် တွင်းချောင်တွင် သီတင်းသုံးသော ဌာနကို အစွဲပြု လျက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် အပေါင်းပါတို့အား "ငှက်တွင်းဂိုဏ်း" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရွှေမင်းဝံတောင်၌ သီတင်းသုံးခဲ့ဖူးသဖြင့် "ရွှေမင်းဝံဂိုဏ်း" ဟူ၍ လည်း ကောင်း၊ ငှက်တွင်းဂိုဏ်းဝင်တို့ ဆောက်တည်သော "အာဇီဝဋ္ဌမ္မက" သီလကို အစွဲပြု၍ "အာဇီဝဋ္ဌမ္မက ဂိုဏ်း" ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဂိုဏ်းသူ ဂိုဏ်းသားတို့ အလေးအနက် ကျင့်မှတ်ရသော သတိပဋ္ဌာန်ကို အစွဲ ပြု၍ "သတိပဋ္ဌာန်ဂိုဏ်း" ဟူ၍လည်းကောင်း သမုတ် ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ ထို့အပြင် ဂိုဏ်းဝင် ပရိသတ်တို့ အား ဟောကြားပြသသော စတုဘုမ္မိက မဂ္ဂင်တရား တော်ကို အကြောင်းပြု၍ "စတုဘုမ္မိက မဂ္ဂင်ဂိုဏ်း" အဖြစ်ဖြင့်လည်း နောက်ပိုင်း၌ ထင်ရှားလေသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ၁၂၇၂-ခု၊ သီတင်း

ကျွတ်လဆန်း (၁၀) ရက်နေ့ (သက်တော် ၇၉၊ သိက္ခာဝါ ၅၉) တွင် သထုံမြို့၌ ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသည်။ ၎င်းတွင်းဆရာတော်ကြီးကိုယ်တော်တိုင် ၁၂၅၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၂၇၀ ပြည့်နှစ်အထိ၊ နှစ်ပေါင်း ၂၀ အတွင်း စတုဘုမ္မိက ၎င်းတွင်းဂိုဏ်း သာသနာပြန့်ပွားစေခဲ့သည့် ခေတ်ကာလပိုင်းကို ပထမခေတ်ဟူ၍ သတ်မှတ်ကြသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော်မူပြီးသည့်နောက် ဒုတိယခေတ်ပိုင်းတွင်မူ (၁) ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ ဆရာတော်ဦးဇောတိကာဘိဝေ၊ (၂) ရေစကြိုမြို့ ဦးသောမနှင့် (၃)ဘောက်ထော် ဦးအရိယဝံသဟူသော တပည့်ကြီး (၃) ပါးတို့က ဦးဆောင်ညှိနှိုင်းလျက် သက်တော်ဝါအကြီးဆုံးမဟာထေရ် ဖြစ်တော်မူသော ကွမ်းခြံကုန်းဆရာတော်ကြီးအား စတုဘုမ္မိကဂိုဏ်း ဦးစီးနာယက ဂဏာ ဓိပတိအဖြစ် တင်မြှောက်တော်မူကြပါသည်။ ယခုမျက်မှောက်ခေတ်တွင် ကွမ်းခြံကုန်းဆရာတော်ကြီး၏ ညာလက်ရုံးတပည့်ကြီးဖြစ်သော နံယောဆရာတော် ဦးဇာဂရသည် စတုဘုမ္မိကဂိုဏ်းကြီး၏ တတိယမြောက် မဟာနာယက ဦးစီးခေါင်းဆောင်ဆရာတော်ဖြစ်လာသည်။ ထိုဆရာတော်ဘုရားလက်ထက်တွင် မန္တလေး၊ ရန်ကုန်၊ ပြည်၊ ဟင်္သာတ၊ ရေနံချောင်းအစရှိသောမြို့ကြီးများတွင်ပါ စတုဘုမ္မိကဂိုဏ်းသည် ကျယ်ပြန့်တိုးပွားထင်ရှားလာလေသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၃၁-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၆)ရက်နေ့တွင် မန္တလေးမြို့၌ ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက်၊ ရန်ကုန်တိုင်း၊ ကွမ်းခြံကုန်းမြို့ ပါရမီစံကျောင်းတိုက် နိုင်ငံတော် သြဝါဒါစရိယ ဆရာတော် ဦးအာသဘ စတုဘုမ္မိက ဂဏာ ဓိပတိအဖြစ်ဖြင့် ဆက်ခံ၍ ဆရာတော်ကြီးများအဆက်ဆက် သာသနာပြုတော်မူလျက်ရှိပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏ ။
 ○

ကျေးဇူးတော်ရှင် ငှက်တွင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒတော်

ကောဋ္ဌာသ (၃၂)ပါးကို နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ပွား၍ ဆင်ခြင်အားထုတ်ခြင်းသည် ဘာဝနာစိတ်ကို တက်ကြွစေသဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်နှင့် စပ်ခြင်းမည်၏။ ထိုသို့ ဘာဝနာစိတ်ဓာတ်ကို တက်ကြွအောင် ကောဋ္ဌာသများ ရွတ်ပွားဆင်ခြင်လျက် ရဂူဟသန္နိ၌တည်၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် ရေတွက်ခြင်းအကြောင်းလွန်ကုန်ပြီ (ဝါ) ရေတွက်၍ မပြနိုင်ကုန်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ငှက်တွင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

ကာယဂတာသတိဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒွတ္တိသ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းအားထုတ်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သည် ကျွမ်းကျင်ရန်။

ပဓာနိယင်္ဂတရား (၅)ပါး ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာ

- ၁။ ရတနာသုံးလီ၊ ဂုဏ်အဆီ၊ ယုံကြည်စိတ်ချ ခြင်း၊
- ၂။ ကိုယ်လက်အင်္ဂါ၊ ကြံ့ခိုင်ပါ၊ ကျန်းမာ မျှတ ခြင်း၊
- ၃။ နှလုံးဖြောင့်စင်း၊ စိတ်ကောင်းသွင်း၊ ဝမ်း တွင်းဖြူစင်ခြင်း၊
- ၄။ စတုရင်္ဂ၊ ဝီရိယ၊ လုံ့လထက်သန်ခြင်း၊
- ၅။ ရုပ်နာမ်အစု၊ ဖြစ်ပျက်မှု၊ ကြည့်ရှုဉာဏ် သက်ခြင်း၊

ပဓာနိယင်၊ ဤငါးအင်၊ စုံလင်မဂ်ဖိုလ်တွင်း။
ဤလင်္ကာစကားရပ်ကို ပဉ္စဂုံတ္တရပါဠိတော်၌ အကျယ်ဟောတော်မူသည်ကို ဆောင်လွယ်မှတ် လွယ်စေခြင်းငှာ အကျဉ်းလင်္ကာပြလိုက်သည်။

ထိုတရားငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံမှသာ၊ သတိ ပဋ္ဌာန်အလုပ်ကို၊ အားထုတ်လို့ လွယ်ကူမည်။ မပြည့် စုံပါက နှောင့်နှေးဖင့်ကြာတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤလင်္ကာငါးပိုဒ်ကို အရကျက်၊ နှုတ်တက်ဆောင်၊

ဆရာသမားတို့အား အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ အကျယ်ကို မေးမြန်းနာယူကြလေ။ သတိပဋ္ဌာန်ဒွတ္တိသကမ္မာန်း ကို တစ်ပါးသောသူတို့အား ဟောဖော်ညွှန်ပြ ဆို ဆုံးမခြင်းကို ပြုရသော ဆရာသမားပြုလုပ်သူတို့ သည် အင်္ဂါ (၇) ပါး၊ အကျင့် တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဉာဏ် (၇) ပါး၊ မနသိကောသလ္လ ဉာဏ် (၁၀) ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ စေရမည်။

ဆရာအင်္ဂါ (၇)ပါးဟူသော်ကား

- ၁။ သီလဖြူစင်၍၊ ချစ်ခင်အပ်သည့်၊ ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၂။ ကျောက်ထီးအထူး၊ အလေးမူအပ်သည့်၊ ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၃။ သမာဓိသို့ဆိုက်၊ ချီးမွမ်းထိုက်သည့်၊ ဂုဏ် နှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၄။ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်၊ ဆုံးမချင်တတ်သည့် ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၅။ သီတင်းသုံးဖော်၊ ဆုံးမသော်လည်း၊ မာန်မော် မစောင်း၊ သည်းခံခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၆။ နက်နဲသော ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်စသည်၌ ဟော ပြောနိုင်သော၊ ဗဟုသုတ၊ ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊

၇။ အကျိုးစီးပွား၊ မရှိရာများ၌ တစ်ရံတစ်ခါမျှ မယှဉ်စေဘဲ၊ မြစ်တားအပ်သော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

ဤသို့ အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့ မိန့်မှာအပ်သော အင်္ဂါ (၇)ရပ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းရှင် လူမှသာလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာပြုလုပ်အပ်သည်။ ပြုလုပ်ခြင်း၌လည်း၊ အပြစ်ကင်း၍ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော ပရိသတ် အလုံးအရင်းထားခြင်းဖြစ်နိုင်သည်။ သို့မဟုတ်ပါက ဆရာအကျင့် မကောင်းသည့် အတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားပင် နာမည်ပျက်အတွင်းသို့ သက်ဆင်းရောပါရလေသည်။ ဆရာလုပ်သူတို့မှာ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ ထိုအင်္ဂါသုံးပါးတို့သည် ဆရာကိုယ်တိုင် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရမည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်၍ ဂရုပြုအပ်လေတော့၏။

ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဉာဏ် (၇)ပါးဟူသော်ကား

- ၁။ ဝစသာ၊ နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ခြင်း။
- ၂။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့် ကြံအောင်းမေ့ခြင်း။
- ၃။ ဝဏ္ဏတာ၊ ကောဋ္ဌာသတို့၏ အဆင်းကို ရှုခြင်း။
- ၄။ သဏ္ဍာနတာ၊ ကောဋ္ဌာသတို့၏ သဏ္ဍာန်ကို ရှုခြင်း။
- ၅။ ဒိသတာ၊ ကောဋ္ဌာသတို့၏ အရပ်ကိုရှုခြင်း။
- ၆။ ဩကာသတာ၊ ကောဋ္ဌာသတို့၏ တည်ရာကို ရှုခြင်း။
- ၇။ ပရိစ္ဆေဒတာ၊ ကောဋ္ဌာသတို့၏ အပိုင်းအခြားကိုရှုခြင်း။

ဤ (၇) ပါးသည် ဆရာလုပ်သူတို့က နည်းခံသူ တပည့်များအား၊ သိကြား နားလည်ရန် သင်ပေးအပ်သော ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဉာဏ် (၇) ပါးမည်၏။

မနသိကောသလ္လဉာဏ် (၁၀) ပါးဟူသော်ကား

- ၁။ အနုပုဗ္ဗတော၊ ကောဋ္ဌာသတို့၏ အစဉ်အားဖြင့် ပွားခြင်း။

၂။ နာတိသီယတော၊ မလျင်မမြန်လွန်းသော အားဖြင့် ပွားခြင်း။

၃။ နာတိသဏိကတော၊ မနှေးလွန်းသော အားဖြင့် ပွားခြင်း။

၄။ ဝိက္ခေပ-ပဋိဗာဟနတော၊ စိတ်၏ ပျံလွင့်ခြင်းကို ပယ်သဖြင့် ပွားခြင်း။

၅။ ပဏ္ဏတ္တိသမတိက္ကမတော၊ ပညတ်ကို လွန်သောအားဖြင့် ပွားခြင်း။

၆။ အနုပုဗ္ဗမုဉ္ဇနတော၊ မထင်သော၊ ကောဋ္ဌာသတို့၏ အစဉ်ကို လွတ်သဖြင့်၊ ထင်ရာ၌ပွားခြင်း။

၇။ အပ္ပနာတော၊ ထင်မြင်သော ကောဋ္ဌာသဖြင့်၊ အပ္ပနာသို့ရောက်အောင် ပွားခြင်း။

၈။ အမိစိတ္တံ၊ သုတ်ကိုဆင်ခြင်ခြင်း။

၉။ သီတိဘာဝ၊ သုတ်ကိုဆင်ခြင်ခြင်း။

၁၀။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကောသလ္လသုတ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း။ ဤ (၁၀) ပါးသော၊ မနသိကောသလ္လဉာဏ်

တို့ကို၊ နှလုံးသွင်းရန် တပည့်တို့အား သင်ကြားပေးရာ၏။ အကျယ်ကို နောက်ကရေးခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ကြည့်ရှုမှတ်ယူကြကုန်။ ဤပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဥဂ္ဂဟကောသလ္လဉာဏ်၊ မနသိကောသလ္လဉာဏ်တို့ကို ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သင်ကြားပေးရမည်ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၊ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာတို့၌ လာရှိ၏။ အလွန်ထင်ရှားသောကြောင့် အကိုးအကားမလိုတော့ပြီ။ ဒွတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်းကို တပည့်တို့အား ဟောကြားညွှန်ပြလိုသော ဆရာတို့သည် အကျဉ်းမျှဖြစ်သော ဤစည်းကမ်းများကို လိုက်နာအားထုတ်ကြပါကုန်။

ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာသမားတို့ထံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းသင့်ကြောင်း နည်းခံအားထုတ်သင့်ကြောင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၌ လာရှိသော သက်သေဝတ္ထုကား မလယဝါသီကျောင်းနေ မဟာရေဝမထေရ်ကြီးထံ၌ မထေရ်ငယ်နှစ်ပါးတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို တောင်းခံကြရာ မထေရ်ကြီး

သည် ဒွတ္တိသကာရကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ပါဠိကို ပေး၏။ မထေရ်မြတ်တို့သည်လည်း မဟာရေဝမထေရ်ကြီး ပေးသော ဒွတ္တိသကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အရိအသေ သင်ယူကြလျက် လေးလတို့ပတ်လုံး ဒွတ္တိသကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှုတ်ဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ကုန်စဉ် သောတာ ပန်အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ပေးကြောင်း၊ ပွားကြောင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာနိပါတ် (၁၇၈) ကြောင်း ရေ ၂၂ ခွံ။

တေဟိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ယာစိတော၊ စတ္တာရောမာ သေ ဣမံစဝံသဇ္ဈာယံ ကရောထာတိ၊ ဒွတ္တိ သာကာရ ပါဠိအဒါသိ။ ။

တေဟိ-ထိုမထေရ်နှစ်ပါးတို့သည်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ -နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကောင်းကို၊ ယာ စိတော-တောင်းပန်ကြသောကြောင့်၊ ထေရော-မဟာ ရေဝမထေရ်ကြီးသည်၊ တုမေ-သင်တို့သည်၊ စတ္တာ ရောမာသေ-လေးလတို့ပတ်လုံး၊ ဣမံကမ္မဋ္ဌာနံ-ဤ ဒွတ္တိသကာရကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ စဝံ-ဤသို့၊ သဇ္ဈာယံ- နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ပွားသရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို၊ ကရောသ-ပြုကြ ကုန်လော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒွတ္တိသာကာရပါဠိ- ကေသာ၊ လောမာ စသော၊ သုံးဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာ သပါဠိအစဉ်ကို၊ အဒါသိ-ပေး၏။

ဤသည်ကား၊ တောင်းကြောင်း၊ ပေးကြောင်း အကိုးအကားတည်း။

တေကိဉ္စာပိတေသံဒွေတယောနိကာယာပဂုဏာ၊ ပဒကိဏဂ္ဂါဟိတာယပနစတ္တာရောမာသေ၊ ဒွတ္တိသာ ကာရံသဇ္ဈာယန္တာဝသောတာပန္နာအဟေသံ။ ။

တေသံ- ထိုမထေရ်တို့အား၊ ဒွေတယောနိကာယာ- နိကာယ်နှစ်ရပ် သုံးရပ်တို့သည်၊ ကိဉ္စာပိပဂုဏာ- အကယ်၍ လေ့လာတတ်ကျွမ်းကုန်၏ရှင်- ပနတ ထာပိ- ထိုသို့ လေ့လာကုန်သော်လည်း၊ တေ- ထို မထေရ်နှစ်ဦးတို့သည်၊ ပဒကိဏဂ္ဂါဟိတာယ- အရိ အသေပြုကာ သင်ယူကြသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်

စတ္တာရောမာသေ- လေးလတို့ပတ်လုံး၊ ဒွတ္တိသာ ကာရံ- ဒွတ္တိ သာကာရကမ္မဋ္ဌာန်းကို သဇ္ဈာယန္တာဝ- သရဇ္ဈာယ်ကုန်၍သာလျှင်၊ ဝါ နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ပွားကြ ကုန်သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ သောတာပန္နာ- သောတာ ပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဟေသံ- ဖြစ်ကြလေကုန်ပြီ။ ဤကား မထေရ်နှစ်ပါးတို့၏ ဗဟုသုတဂုဏ်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရိုသေပုံ၊ လိုက်နာ အားထုတ်ပုံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အဟုန်ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ကို အာရုံပြုရပုံ အကိုးအကားများပင်တည်း။

ထိုမှတစ်ပါး ပိဋကတ်သုံးပုံကို နှုတ်ငုံ ဆောင် ၍ ငါးရာသောရဟန်းတို့ကို စာပေပို့ချသော ပေါဋ္ဌိလ မထေရ်ကြီးသည်(၇)နှစ်မျှအသက်ရှိသော သာမဏေ ထံ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်း၍ ကျင့်ရာတွင်မှ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်က ပုစ္ဆာတစ်ထောင် မေးသည် ကို တွေးဆရခြင်းမရှိ၊ ပကတိရပြီးသားကဲ့သို့ ဖြေ ကြားနိုင်သော လျင်မြန်သောဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာဖြစ်သော မဟာနာဂထေရ်သည်၊ တပည့်ဖြစ် သော ဓမ္မဒိန္နာထေရ်၏ ခြေရင်း၌ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်၍ လက်အုပ်ချီပြီးလျှင်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို တောင်း ၏။ တပည့်ကလည်း ဆရာ မထေရ်အား ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို ပေးသောအားဖြင့် လမ်းစဉ်ကို ပြောကြားလေ၏။

ဆရာမဟာနာဂထေရ်သည် တပည့်ဓမ္မဒိန္နာ ပေးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းနှလုံးသွင်းလျက်၊ စကြိုသို့ တက်ရာ၊ သုံးဖဝါးလှမ်း၏ အတွင်း၌ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လေ၏။

နိကာယ်နှစ်ရပ်သုံးရပ်ဆောင် မထေရ် နှစ်ပါးနှင့်။

ပေါဋ္ဌိလမထေရ်၊ မဟာနာဂထေရ်၊ ဤ မထေရ်လေးပါးတို့သည်၊ ပိဋကတ်အရာတွင်၊ ကျွမ်း ကျင်တတ်မြောက်လျက်ပင်၊ မာနစိတ်မဝင်ဘဲ၊ မောင် ရှင် (၇) နှစ်သား၊ တပည့်ရဟန်းများ ရိုသေခန့်ညား၊ ဆရာသမား တို့ထံ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းရန် နည်းခံ

ယူ၍၊ ကျင့်ကြံကြသောထုံးကို၊ နှလုံးစွဲပိုက်၊ စဉ်တစိုက်ဖြင့်၊ နောက်၌ကျင့်သူတို့သည်၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း၊ ကာယဂတာသတိအမည်ရှိသော၊ ဒွတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းကို၊ ဂုဏ်အင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာသမားတို့ထံ တောင်းခံ၍ ကျင့်အပ်ကြောင်း သတိပေးလိုက်သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူခါနီး၌ အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ်၊ မှာထားတော်မူခဲ့သော စကားတော်သည်ကား၊

“ယထာဘူတ ဉာဏာယသတ္တာ ပရိယေသိတဗ္ဗာ”
ဟူ၍ မှာတော်မူသည်။

ယထာဘူတဉာဏာယ- ဟုတ်မှန်တိုင်းကို သိတတ်သော ယထာဘူတဉာဏ်ကို ရခြင်းငှါ၊ သတ္တာ- ကမ္မဋ္ဌာန်းစီဖြန်းနည်းကို ပေးတတ်သော ကလျာဏမိတ္တ ဆရာမြတ်ကို၊ ပရိယေသိတဗ္ဗာ- ထက်ဝန်းကျင်မှ ရှာအပ်၏၊ ရှာသင့်၏၊ ရှာကောင်း၏၊ ရှာရမည်၊ ရှာကြလေ။

(ဤသည်ကား ဆရာကောင်းရှာအပ်ကြောင်း အကိုးအကားပင်တည်း။)

မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကောင်းကို၊ တောင်းခံ-နည်းယူလိုသူ ရှိ၍၊ တောင်းခံခဲ့သော်၊ ဆရာသမားတို့သည် “အမတ်ဘိက္ခဝေ ပရိဘုဉ္ဇထ” စသည်ဖြင့်။ အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်အတိုင်း၊ ကာယဂတာ သတိဟု ဆိုအပ်သော ဒွတ္တိသကာရကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသော စည်းကမ်းများဖြင့် ကိုက်ညီအောင် ပြသ၊ သင်ပေးကြရမည်၊ ပွားများပုံနည်းများကိုလည်း အောက်၌ အကျယ်ဖော်ပြခဲ့ပြီ။

ဒွတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသောသူသည်၊ အဆင်းစသည်တို့ကို နှုတ်ဖြင့်ရွတ်၍ တစ်ခုခုသော ကောဋ္ဌာသ၌ အနလုံ၊ ပဋိလုံ၊ အနလုံပဋိလုံ၊ ၃-ပါးဖြင့် ပွားများအပ်ကြောင်း။
ဒွတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်း အားထုတ်လို

သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဧကန္တရိက၊ ဒွန္တရိက စသောအားဖြင့် (၁၀၈)လုံး ပွားများနည်း၊ ပါဠိဘာသာ၊ မြန်မာ ဘာသာစသည်တို့ကို ကောင်းစွာ သင်ယူ၍၊ နှုတ်ဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို ပြုသောကာလ၌ ဆံပင်စသော ကောဋ္ဌသတို့၏ အဆင်းနိမိတ်၊ သဏ္ဍာန်နိမိတ်၊ အရပ်နိမိတ်၊ တည်ရာနိမိတ်၊ အပိုင်းအခြားနိမိတ်တို့ကို နှုတ်ဖြင့် ရွတ်၍ ရွတ်၍ တစ်ခုတစ်ခုသော ကောဋ္ဌသ၌ ဤကောဋ္ဌာသသည် တူသောသဘောရှိ၏။ ဤသို့ အသွားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အပြန်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှစ်ပါးစုံတွဲ၍ လည်းကောင်း၊ သုံးပါးသောအခြင်းအရာဖြင့် သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို ပြုရ၏။ ထို့ကြောင့်

ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာနိပါတ် (၁၉၈)ကြောင်းရေ (၂၀) ၌။

ဣဒညိကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတုကာမေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သဇ္ဈာယကာလေ ဧဝါ ကေသာဒီနံ ဝဏ္ဏနိမိတ္တံ၊ သဏ္ဍာနနိမိတ္တံ၊ ဒိသာနိမိတ္တံ၊ ဩကာသနိမိတ္တံ၊ ပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တာနိ ဝါစာယပေါထေတွာပေါထေတွာ၊ ဧကေက ကောဋ္ဌာသေ အယံ ဧကသရိက္ခကောတိ၊ တိဝိဓေနသဇ္ဈာယော ကာတဗ္ဗော။

ဟိ-အဘယ်သို့ ပွားအပ်သနည်းဟူမူကား၊ ဣဒံကမ္မဋ္ဌာနံ-ဤဒွတ္တိသဟာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဘာဝေတုကာမေန- ပွားစေခြင်းငှာ အလိုရှိသော၊ ဘိက္ခုနာ- သံသရာလွတ်လမ်း။ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ကြိုးပမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ- ဒွတ္တိသကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-ပွားများ အားထုတ်နည်း အစုံ သင်ယူ၍၊ သဇ္ဈာယကာလေဧဝ-နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ပွားသရဇ္ဈာယ်သောကာလ၌လျှင်၊ ကေသာဒီနံ- ဆံပင်အစရှိသော ကောဋ္ဌသတို့၏၊ ဝဏ္ဏနိမိတ္တံ၊ သဏ္ဍာနနိမိတ္တံ၊ ဒိသာနိမိတ္တံ၊ ဩကာသနိမိတ္တံ၊ ပရိစ္ဆေဒနိမိတ္တာနိ- အဆင်းဟူသော အာရုံ၊ အပိုင်းအခြားဟူသော အာရုံတို့ကို၊ ဝါစာယ- နှုတ်ဖြင့်၊

ပေါထေတွာ၊ ပေါထေတွာ- ရွတ်၍ရွတ်၍၊ ဧကေက
ကောဋ္ဌာသေ- တစ်ခုတစ်ခုသော ကောဋ္ဌသဉ္စ၊ အယံ
-ဤကောဋ္ဌာသသည်၊ ဣကသရိက္ခကော၊ တူသော
သဘောရှိ၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ တိဝိဓေန-အနလုံ၊
ပဋိလုံ၊ အနလုံပဋိလုံ၊ သုံးပါးသော ပွားနည်းဖြင့်၊
သဇ္ဈာယော- သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို- ကာတဗ္ဗော-
ပြုအပ်၏။

ဤသို့ အဋ္ဌကထာ ဆရာမိန့်မှာသောကြောင့်၊
ပွားများအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ ဤနည်းကျ
အောင် ပွားများရမည်၊ ပွားများပုံနည်းများကို၊
ဤကျမ်း၌ တခန်းသတ်သတ် ပြခဲ့ပြီ၊ နိမိတ်ငါးပါးကို
မှတ်၍မှတ်၍ ပွားများသောအခါ၊ အဆင်း၊ သဏ္ဍာန်၊
အရပ်၊ တည်ရာ၊ အပိုင်းအခြား၊ ဟူသော ငါးပါးတို့
ကို ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ပါဟကားဟု၊ နှလုံးသွင်း ဆင်
ခြင်မိသောအခါ၊ ဆံပင်မွေးညှင်းစသော နာမအမည်
ပညတ်၊ လုံးရပ်ပုံဟန် စသော သဏ္ဍာနပညတ် တို့ကို
လွန်မြောက်နိုင်၏။ စီးဖြန်းအားထုတ်၍ ပညတ်ကို
လွန်မြောက်သောအခါ သုံးဆယ့်နှစ်ပွင့်သော ပန်းတို့
ကို သီကုံး၍ထားသော ပန်းကုံးကြီးကို ကြည့်သော
အခါ၊ အလုံးစုံသော ပန်းတို့ကို၊ မရှေးမနှောင်း
တပြိုင်နက်အားဖြင့် ထင်ထင်ရှားရှား မြင်နိုင်ကုန်ဘိ
သကဲ့သို့ ထိုအတူ ဤကိုယ်ကာယ၌၊ ကောဋ္ဌသတို့
၏ အစဉ်ကို မြင်ရကုန်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ၎င်း အဋ္ဌ
ကထာ (၁၉၇) (၃၁)ကြောင်း၌၊

ဧဝမေဝ အတ္ထိဏ္ဏမသ္မိကာယေ ကေသာတိ
ဣမံကာယံ ဩလောကေန္တဿ၊ သဗ္ဗေ တေဓမ္မာ
အပုဗ္ဗာပရိယမိဝ ပါကဋ္ဌာဟောန္တိ။ ။

ဟူ၍ဖွင့်ပြသည်။

ဧဝမေဝ-ဤအတူလျှင်၊ ဣမသ္မိကာယေ-
ဤရူပကာယ၌၊ ကေသာ- ဆံပင်တို့သည်၊ အတ္ထိသံ
ဝိဇ္ဇန္တိ- ရှိကုန်၏။ ဣတိ-ဤသို့၊ ဣမံကာယံ-ဤ
ရူပကာယကိုယ်ကြီးကို၊ ဩလောကေန္တဿ-
ကြည့်ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ သဗ္ဗေ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊

တေဓမ္မာ-ထို ကောဋ္ဌာသတို့သည်၊ အပုဗ္ဗာ ပရိယ
မိဝ- မရှေးမနှောင်းတစ်ပြိုင်နက်ကဲ့သို့၊ ပါကဋ္ဌာ-
ဉာဏ်အမြင်အား၊ ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-
ဖြစ်ကုန်၏။

မရှေးမနှောင်းအဘယ်ကဲ့သို့ ထင်မြင်လာပါ
သနည်းဟူမူ၊ ဆံပင်ကို နှလုံးသွင်းလိုက်လျှင်၊ ကျင်
ငယ်သို့ ဆိုက်အောင်မြင်ရ၏၊ ကျင်ငယ်ကို နှလုံး
သွင်းလိုက်လျှင်၊ ဆံပင်သို့ဆိုက်အောင် မြင်ရ၏၊ မိမိ
ကိုယ်ကို မိမိပြန်ကြည့်လျှင်၊ ကောဋ္ဌာသအစဉ်
အတန်းကြီးကိုသာ မြင်ရ၏။ ကိုယ်မှတစ်ပါး လူ
တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတို့ကို ကြည့်လျှင်လည်း၊ ကောဋ္ဌာ
သ အစဉ်အတန်းကြီးကို မြင်ရ၏၊ ငါ သူတစ်ပါး၊
ယောက်ျားမိန်းမ သတ္တဝါ ဟူသော အမှတ်သညာ
ပျောက်ကင်း၍၊ သုံးဆယ့်နှစ်ကောဋ္ဌာသ အစုမျှသာ
ဖြစ်၏ဟူသော အမှတ်သညာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊
စားသောက်သောအခါတို့၌လည်း၊ ငါစားသည်ဟု
မထင်တော့ဘဲ၊ ကောဋ္ဌာသအစုထဲသို့ လောင်းချရ
သည်ဟု ထင်မှတ်၏။ ထို့ကြောင့်၊

အထဿ ဧဝံ သဗ္ဗကောဋ္ဌာသောသု ပါကဋ္ဌိဘူတေသု
အာဟိဏ္ဏန္တာ မနဿတိရစ္ဆာ နာဒယော သတ္တာကာရံ
ဝိဇဟိတွာ ကောဋ္ဌာသရာသိဝသေနေဝ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊
တေဟိစ အဇ္ဈောဟရိယမာနံ ပါနဘောဇနာဒိ
ကောဋ္ဌာသရာသိမိ ပက္ခိပိယမာနမိဝ ဥပဋ္ဌာတိ၊

ဟူ၍၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ (၁၉၈) (၃) ကြောင်း၌
လာရှိသည်။

အထ-ထိုသို့ကောဋ္ဌာသအစဉ်ကို ထင်သည်
ရှိသော်၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဧဝံ-ဤသို့၊ သဗ္ဗ
ကောဋ္ဌာသေသု- အလုံးစုံသောကောဋ္ဌာသတို့သည်၊
ပါကဋ္ဌိဘူ တေသု - ထင်မြင် ကုန်လတ်သော်၊
အာဟိဏ္ဏန္တာ -လှည့်လည်သွားလာကြကုန်သော၊
မနဿတိရစ္ဆာနာဒယော-လူ တိရစ္ဆာန် စသော
သတ္တဝါတို့သည်၊ သတ္တာကာရံ-ဖိုမများစွာ သတ္တဝါ
ဟူသော အခြင်းအရာကို၊ ဝိဇဟိတွာ-စွန့်လွှတ်တော့

သည်ဖြစ်၍၊ ကောဋ္ဌာသရာသီဝသေ နေဝ၊ ကောဋ္ဌာ
 သအစု၏ အစွမ်းအားဖြင့်သာလျှင်၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ-
 မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း ထင်ကုန်၏၊ တေဟိ-ထိုသတ္တဝါ
 တို့သည်၊ အဇ္ဈောဟရိယမာနံ၊ စားအပ်မျှအပ်သော၊
 ပါနဘောဇနာဒိ-ယာဂုဘောဇဉ်အစရှိသော အာ
 ဟာရများသည်၊ ကောဋ္ဌာသရာသီမိ-ကောဋ္ဌာသ
 အစုအပုံ၌၊ ပကိပိယမာနမိဝ-သွန်းလောင်းထည့်
 သကဲ့သို့၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်မြင်လာတော့၏။

ဤသို့ သတ္တဝါဟူသော နာမပညတ်၊ သဏ္ဍာန
 ပညတ်များ ပျောက်ပျက်သွားသဖြင့်၊ မိမိကိုယ်-
 သူတစ်ပါးကိုယ်တို့၌၊ ကြည့်တိုင်း ကြည့်တိုင်း၊ မြင်
 တိုင်း မြင်တိုင်း ကောဋ္ဌာသ အစဉ်အတန်းကြီးကို
 မြင်သောအခါ၊ မထင်ရှားလွန်သော ကောဋ္ဌာသစုကို
 လွတ်၍ထားလျက်၊ ထင်ရှားသော ကောဋ္ဌာသအစဉ်၊
 ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု၊ နှလုံးပြုပွားများသော အားဖြင့်၊
 အပ္ပနာဈာန်သို့ ပေါက်ရောက်နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့်
 ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ ဆက်လျက်ပင်၊

အထဿ အနုပဗ္ဗမုဉ္ဇနာဒိဝသေန ပဋိကူလာ၊
 ပဋိကူလာတိ ပုနပျုနံ၊ မနသိကရောတော၊
 အနုက္ကမေန၊ အပ္ပနာဥပဇ္ဇတိ၊
 ဟူ၍လာရှိသည်။

အထ-ထိုသို့ရွံ့ရှာ စက်ဆုပ်ဖွယ် ထင်မြင်လာ
 သောအခါ၌၊ အနုပဗ္ဗမုဉ္ဇနာဒိဝ သေန-မထင်ရှား
 ရာလွတ်၊ ထင်ရှားရာကို ပွားများခြင်းအစဉ်၏ အစွမ်း
 အားဖြင့်၊ ပဋိကူလာ-ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိကုန်၏၊
 ပဋိကူလာ-ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိကုန်၏၊ ဣတိ- ဤ
 သို့၊ ပုနပျုနံ-အဖန်တလဲလဲ၊ မနသိကရောတော-
 နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသော၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအား၊
 အနုက္ကမေန-အစဉ်အားဖြင့်၊ အပ္ပနာ-အပ္ပနာသည်၊
 ဥပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ပေါ်ရလေတော့၏။

ဒုတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းရာ၌ မိမိကိုယ်ကို
 ထင်မြင်ပွားများမှသာ ဥပစာ၊ အပ္ပနာ
 သမာဓိဈာန်ဖြစ်နိုင်ကြောင်း

ပဋိကူလ ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု၊ နှလုံးသွင်း
 လျက်၊ ကောဋ္ဌာသကို ပွားများ၍ အပ္ပနာပေါက်သည်
 ဟူသော စကားရပ်၌၊ မိမိကိုယ်ကို၊ မိမိပွားများ ထင်
 မြင်မှသာ ပေါက်ရောက်နိုင်သည်၊ သူတစ်ပါးတို့
 ကိုယ်ကို၊ ထင်မြင်ခြင်းကြောင့်၊ အပ္ပနာဈာန်၊ ဥပစာရ
 ဈာန်များကို မရနိုင်ဟု မြဲမြံမှတ်ကြရမည်၊ ထို့ကြောင့်၊
 ၎င်းဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ နံပါတ် ၂၀၈။ ၅ ကြောင်း
 အလယ်၌၊

ဧတ္ထ ပန အတ္တနော ဇီဝမာနကသရီရေ ပဋိကူလန္တိ၊
 ပရိကမ္မံ ကရောန္တဿ အပ္ပနာပိ ဥပစာရမ္ပိ ဇာယတိ၊
 ပရဿ ဇီဝမာနက သရီရေ ပဋိကူလန္တိ မနသိ
 ကရောန္တဿ နေဝအပ္ပနာဇာယတိ၊ န ဥပစာရံ။ ။
 ဟူ၍ ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ပန-အထူးသော်ကား၊ ဧတ္ထ-ဤကာယာ
 နုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများရာ၌၊ အတ္တနော-မိမိ၏၊
 ဇီဝမာနကသရီရေ-အသက်ရှိသော ကိုယ်ကာယ၌၊
 ပဋိကူလန္တိ-ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ဟူ၍၊ ပရိကမ္မံ-အဖန်
 တလဲလဲစီးဖြန်းခြင်း ဟူသော အမှုကို၊ ကရောန္တဿ
 -ပွားများခြင်းကိုပြုသော၊ ပုဂ္ဂိုလ်များအား၊ အပ္ပနာပိ-
 အပ္ပနာဈာန်သည် လည်းကောင်း၊ ဥပစာရမ္ပိ-ဥပစာရ
 ဈာန်သည် လည်းကောင်း၊ ဇာယတိ-ထင်ထင်ရှား
 ရှား၊ ဖြစ်ပွားတတ်၏၊ ပရဿ- သူတစ်ပါး၏၊ ဇီဝမာ
 နကသရီရေ-အသက်ရှိသော ကိုယ်ကာယ၌၊ ပဋိကူ
 လန္တိ-ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ဟူ၍၊ မနသိကရောန္တဿ-
 နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား၊ အပ္ပနာ-အပ္ပနာ
 ဈာန်သည်၊ နေဝဇာယတိ-မပေါ်မဖြစ်နိုင်၊ ဥပစာရံ-
 ဥပစာရ ဈာန်သည်၊ နဇာယတိ-မဖြစ်နိုင်။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်ထင်ရှားရှိသောကြောင့်၊
 လူသေ-လူရှင်များကို၊ ကိုင်တွယ်ခွဲစိတ် ဖြတ်တောက်
 ကုသရသော ဆရာဝန်စသော သူတို့နှင့် သူနာပြု

သမား စက္ကာလများတို့သည်၊ အပ္ပနာ- ဥပစာ မဖြစ် နိုင်ဟု မှတ်ကြရမည်။

ဒုတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ကြရာ၌၊ ဝီရိယ-သတိ-သဒ္ဓါ-ပညာစသော အကြောင်းပြည့်စုံ သော သူများသည်၊ ကောဋ္ဌာသပွားများပုံကို သင်ယူ နေစဉ်ပင်လျှင်၊ ကောဋ္ဌာသ အစဉ်တို့သည်၊ ထင်မြင် လာတတ်ကုန်၏။ အကြောင်းမပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ် များကား၊ မထင်မြင်နိုင်ကုန်၊ ထိုသို့ မထင်သော် လည်း စိတ်ပျက် စိတ်ညစ်ခြင်းမဖြစ်စေဘဲ၊ ဝီရိယကို မလျော့သဖြင့်၊ ပွားများအားထုတ်ရမည်။ သုံးဆယ့် နှစ် ကောဋ္ဌာသရှိရာ၌ အချို့ ထင်မြင်ရာ၏။ ထို ထင်မြင်သော ကောဋ္ဌာသကိုသာ နှုတ်ဖြင့် ပွားများ အားထုတ်နေအပ်၏။ ထို့ကြောင့်၊ ၎င်းဝိဘင်း အဋ္ဌ ကထာနံပါတ် (၁၉၉) ကြောင်းရေ (၃)၌၊

တတ္ထ ဥပနိဿယသမ္ပန္နဿ၊ သပညဿ ဘိက္ခုနော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏန္တဿေဝ ကောဋ္ဌာဿ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဧကစ္စဿ နဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ တေန နဥပဋ္ဌဟန္တိတိဝီရိယံ၊ နဝိဿဇေတဗ္ဗံ၊ ယတ္တကာ ကောဋ္ဌာသာဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ တတ္ထကေဂဟေတွာ သဇ္ဈာယောကာတဗ္ဗော။ ။

ဟူ၍လာရှိသည်။

တတ္ထ-ထို ဒုတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော၊ ရဟန်းရှင်လူများတို့တွင်၊ ဥပနိဿယသမ္ပန္နဿ- သတိ ဝီရိယစသော အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံသော၊ သပညဿ -ပဋိသန္ဓေအခါ၊ တိဟိတ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံ သော၊ ဘိက္ခုနော-သံသရာဘေးကို မျှော်တွေးတတ် သော သူအပေါင်းအား၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဒုတ္တိကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ဥဂ္ဂဏန္တဿေဝ-အားထုတ်နည်းများ၊ သင်ကြားနေ စဉ်ပင်လျှင်၊ ကောဋ္ဌာသာ-ဆံပင်စသား၊ ကောဋ္ဌာသ များတို့သည်၊ ဥပဋ္ဌဟန္တိ-ထင်မြင်တတ်ကုန်၏။

ဧကစ္စဿ-သတိ ဝီရိယ ညံ့သော အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များအား၊ နဥပဋ္ဌဟန္တိ-မထင်မြင်ကုန်၊ တေန- ထိုမထင်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည်၊ နဥပဋ္ဌဟန္တိတိ- မထင်မြင် ကုန်ပါတကားဟူ၍၊ ဝီရိယံ-မောင်းတင်၍

ထားသော ဝီရိယအားကို၊ နဝိဿဇေတဗ္ဗံ-အောက် ကျနောက်ကျဖြစ်အောင် စွန့်လွှတ်ဖြုတ်ပယ်၍ မထား အပ်၊ မထားကောင်း၊ မထားကြလေနှင့်၊ ယတ္တကာ- အကြင်မျှလောက်ကုန်သော၊ ကောဋ္ဌာသာ- ဆံပင် မွေးညှင်း စသော ကောဋ္ဌာသတို့သည် ဥပဋ္ဌဟန္တိ- ထင်မြင်ကုန်၏။ တတ္ထကေ-ထိုမျှလောက် ထင်သော ကောဋ္ဌာသတို့ကို၊ ဂဟေတွာ-စိတ်ဖြင့်မှတ်ယူ၍၊ သဇ္ဈာယော-နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ပွားရ သရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို၊ ကာတဗ္ဗော-ပွားများခြင်းပြုအပ်၏။

ဤသို့ အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့ မိန့်အပ် တော်မူသဖြင့် သတိဝီရိယ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာ၊ သီလ စသော အကြောင်းများကို၊ စောင်းကြိုးညှိသလို၊ ညှိလျက်ပွားများကြရာ၏။

နိမိတ်အားဖြင့် ထင်မြင်ပုံစသည်ကိုပြခြင်း

တတ္ထကေသာဒီနံ ဝဏ္ဏသဏ္ဍာနံဒီသောကာသ ပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ ဥပဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ၊ သဗ္ဗကာရတော၊ ပဋိကူလဝသေနဥပဋ္ဌာနံ ပဋိဘာဂနိမိတ္တံ။

ဟူ၍ သမ္မောဟအဋ္ဌကထာ၊ နံပါတ် ၁၉၈၊ ၈ ကြောင်းအလယ်၌ဖွင့်ပြသည်။

တတ္ထ-ထိုသို့ကောဋ္ဌာသအစဉ်ကို ထင်မြင် ရာ၌၊ ကေသာဒီနံ-ဆံပင် အစရှိကုန်သော ကောဋ္ဌာသ တို့၏၊ ဝဏ္ဏသဏ္ဍာနံဒီသောကာသ ပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ အဆင်း၊ သဏ္ဍာန်၊ အရပ်၊ တည်ရာ၊ အပိုင်းအခြား၊ ငါးပါးတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာနံ- ထင်မြင်၍ နေခြင်းသည်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တံ-ဥဂ္ဂဟနိမိတ်မည်၏ ဝါ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ပေါက်သည်ခေါ်ရ၏။ သဗ္ဗကာရတော -ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဋိကူလဝ သေန-ငါးပါးအပေါင်းကို၊ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာနံ ထင်မြင်၍လာခြင်းသည်၊ ပဋိဘာဂ နိမိတ္တံ- ပဋိဘာဂနိမိတ် မည်၏။ ဝါ ပဋိ ဘာဂနိမိတ် ပေါက်ရောက်သည်မည်၏။

ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်း၊ စီး
ဖြန်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်၊
နှစ်ပါးပေါက်ရောက် ထင်ရှားလာပုံကို၊ မှတ်သားကြ
ရာ၏။ ပရိကမ္မနိမိတ် ဆိုသည်မှာ၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါး
သော ကောဋ္ဌာသတို့ကို အဖန်တလဲလဲ ပွားများအား
ထုတ်မှုကိုပင်၊ ပရိကမ္မနိမိတ်ခေါ်သည်။ ထိုသို့ ကော
ဋ္ဌာသအစဉ်၌၊ နိမိတ်သုံးပါးထင်ခြင်းကို အထူး မှတ်
သားရာ၏။ အထူးမှတ်သား၍၊ ဒွတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊
စီးဖြန်းဆင်ခြင် အားထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဉာဏ်၌
ထင်လာခြင်း (၃) ပါးတို့ကား၊

- ၁။ ကောဋ္ဌာသတို့၏၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်၊ ပဋိ
ကူလအားဖြင့်သော်လည်း ထင်မြင်လာတတ်
၏။
- ၂။ ကောဋ္ဌာသတို့သည်၊ အရောင်တလက်လက်
ထွက်လျှင်၊ အဆင်းဝဏ္ဏအားဖြင့် သော်
လည်း၊ ထင်မြင်လာတတ်၏။
- ၃။ ကောဋ္ဌာသတို့သည်၊ မြက်သစ်ပင်များကဲ့သို့၊
အချင်းချင်း မသိတတ်သော၊ သုညတ
သဘော၊ ဓာတ်သဘောအားဖြင့်လည်း၊ ထင်
မြင်လာတတ်၏။
ထိုသို့သုံးမျိုးသုံးစား ထင်မြင်လာတတ်ကြ
သည်။

သုံးမျိုးထင်တတ်ကြောင်းကား၊ ဒွတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်း
ကို နည်းနာကျကျ၊ အချိန်မှန်မှန် အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍၊ ပွား
များအားထုတ်သောအခါ၊ ကောဋ္ဌာသတို့၏၊ လေ့လာ
သော အစဉ်အားဖြင့် စ၍၊ သုံးမျိုးထင်မြင်တတ်
ကြောင်း စသည်ကို၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ
နိပါတ် (၂၀၃)ကြောင်းရေ (၁၃) အစဉ်။
ကောဋ္ဌာသာနံ ပဂုဏကာလတောပဋ္ဌာယ-တီသု
မုခေသု ဧကေနမုခေန ဝိမုစ္စိဿတိ၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ။
ဝဏ္ဏတောဝါ၊ ပဋိကူလတောဝါ၊ သုညတောဝါ
ဥပဋ္ဌာတိ။

ကောဋ္ဌာသာနံ- ကောဋ္ဌာသတို့၏၊ ဝါ၊ ဆံပင်

စသား၊ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့ကို၊
ပဂုဏကာလတော- ရွတ်ပွားလေ့လာသော ကာလမှာ၊
ပဋ္ဌာယ- စ၍၊ တီသုမုခေသု- သုံးမျိုးသောထင်ခြင်း
တို့တွင်၊ ဝါ အဆင်းကိုထင်ခြင်း၊ ရွံရှာဖွယ်ကို ထင်
ခြင်း၊ ဓာတ်သုညကိုထင်ခြင်းဟူသော ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်း
အဦးတို့တွင်၊ ဧကေနမုခေန- တစ်ခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်း
ထင်နည်းအဦးဖြင့်၊ ဝိမုစ္စိဿတိ- သံသရာဝဋ်ဘဝမှာ၊
လွတ်ရသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဒွတ္တိသကာရ-
ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ ဝဏ္ဏတော ဝါ-အဆင်း
အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိကူလတောဝါ- ရွံရှာ
စက်ဆုပ်ဖွယ်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ သုညတောဝါ၊
သုညတဓာတ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဥပဋ္ဌာတိ-
ထင်လာမြင်လာ တတ်လေတော့၏။

ဤသို့၊ အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်၏ စကားရပ်
ကို၊ အားကိုးပြီးကာ၊ ပွားများဖို့ဝန်တာကား၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း
အားထုတ်သူတို့၏ တာဝန်ဖြစ်၏။ တစ်မျိုးမျိုး ထင်
မြင်လာမှုကား၊ ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား၏၊
တာဝန်ခံဖြစ်၏။ ဥပမာပုံပြရသော်၊ မုန့်ကြော်လိုသော
အကြော်သည်များသည်၊ ဂျုံဆန်နှစ် စသည်တို့ကို
နယ်၍၊ အိုးခွက်၌ထည့်ထားအပ်၏။ ထို့နောက်မှ မိမိ
တို့ အလိုရှိသော၊ အရွယ်အစားစားမုန့်များကို၊ ကြော်
ကြော်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မြေညီသောဋ္ဌာန၌
ထားအပ်သောရေပြည့်အိုးကို၊ ထပ်ကာထပ်ကာ
သွန်းလောင်းသည်ရှိသော်၊ လျှံ၍ ထွက်လာဘိသကဲ့
သို့လည်းကောင်း၊ ဥပမာ ပုံဆောင်၍ ပြလေသည်။
အကြော်သည်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်
တူ၏မုန့်ကို သမအောင် အကြိမ်ကြိမ်နယ်၍ ထား
သည်နှင့်၊ ကောဋ္ဌာသကို အထပ်ထပ် ပွားခြင်းနှင့်
တူ၏။ အလိုရှိရာမုန့်ကိုယူ၍ ကြော်သည်နှင့်၊ မိမိ
ထင်မြင်လိုသော အာရုံကို ထင်မြင်စေသည်နှင့်တူ၏။
ထို့ကြောင့်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာနိပါတ် ၂၀၃၊ ၁၇ ကြောင်း
အလယ်၌။

ဧဝမေဝ ကောဋ္ဌာသာနံ၊ ပဂုဏကာလတော ပဋ္ဌာယ၊

တီသုမုခေသု ဧကေနမုခေန၊ ဝိမုစ္စိဿတိ အာကခံ
မာနဿဝဏ္ဏတော၊ အာကခံမာနဿ ပဋိကူလတော၊
အာကခံမာနဿ သုညတောကမ္မဋ္ဌာနံ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ
ယေဝ။

ဧဝမေဝ-ဤမုန့်ကြော်သည်၏ ဥပမာအတူ
သာလျှင်၊ ကောဋ္ဌာသနံ-ကောဋ္ဌာသတို့၏၊ ဝါ ကော
ဋ္ဌာသတို့ကို၊ ပဂုဏကာလတော-ထင်မြင်အောင်၊
လေ့လာပြီးသည်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ တီသု-သုံးပါး
ကုန်သော၊ မုခေသု-အဆင်း၊ ရွံရှာဖွယ်၊ ဆိတ်ခြင်း၊
သုဉ်းခြင်းတည်း ဟူသော၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းထင်နည်းတို့
တွင်၊ ဧကေန-တစ်ခုသော၊ မုခေန-ထင်မြင်နည်း
ဖြင့်၊ ဝိမုစ္စိဿတိ-သံသရာဝဋ်ဘဝမှ၊ လွတ်ရလတ္တံ့၊
အာကခံမာနဿ-အဆင်းအားဖြင့်၊ ထင်လိုသောသူ
အား၊ ဝဏ္ဏတော-အဆင်းအားဖြင့်၊ အာကခံမာနဿ၊
စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ထင်လိုသောသူအား၊ ပဋိကူလ
တော-စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်အားဖြင့်၊ အာကခံမာနဿ-
ဓာတ်သဘောအားဖြင့် ထင်လိုသောသူအား၊ သုည
တော-သိတတ်သော သဘောမှ ဆိတ်သော ဓာတ်
သဘောအားဖြင့်၊ ကမ္မဋ္ဌာနံ-ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်း
သည်၊ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ ယေဝ-ထင်မြင်လတ္တံ့သည်
သာလျှင်တည်း။

အဋ္ဌကထာဆရာ၏၊ ညွှန်ကြားသော စကား
၌၊ ဘာဝိတာ-ဗဟုလိကတာဟူသော မြတ်စွာဘုရား
၏ စကားတော်အရ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အလိုကို အား
ထုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်က အကြိမ်များစွာ လိုက်နာ အား
ထုတ်ခဲ့သည်ရှိသော်၊ ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ ပွား
များသောသူ၏ အလိုသို့၊ လိုက်ပါလာသဖြင့်၊ မိမိ
ထင်မြင်လိုရာ၊ အဆင်းစသည်ကို၊ ထင်မြင်နိုင်လတ္တံ့
ဟု မိန့်မှာတော်မူသည်။

ကောဋ္ဌာသ (၃၂) ပါးကို နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ပွား၍၊
ဆင်ခြင်အားထုတ်ခြင်းသည်၊ ဘာဝနာစိတ်ကို တက်
ကြွစေသဖြင့်၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်နှင့် စပ်ခြင်း မည်
၏၊ ထိုသို့ ဘာဝနာစိတ်ဓာတ်ကို၊ တက်ကြွအောင်

ကောဋ္ဌာသများ၊ ရွတ်ပွားဆင်ခြင်လျက်၊ ဥဂ္ဂဟသန္နိ၌
တည်နား၍၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကြကုန်သော၊
လူ ရှင်ရဟန်း အပေါင်းတို့သည်၊ ရေတွက်ခြင်း
အကြောင်းလွန်ကုန်ပြီ၊ ဝါ၊ ရေတွက်၍မပြနိုင်ကုန်ဟု၊
သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာနိပါတ် (၂၀၃)
ကြောင်းရေ (၂၀)အလယ်၌။

အယံ ဧတ္တကော ဥဂ္ဂဟသန္နိနာမ၊ ဣမသ္မိံ ဥဂ္ဂဟ
သန္နိသ္မိံ၊

ဋ္ဌတွာအရဟတ္တံ ပတ္တာဘိက္ခူ ဂဏနပထပိတိဝတ္တာ။

ဟူ၍ဖွင့်ပြတော်မူလေသည်။

ဧတ္တကော-ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသော၊
အယံ-ဤသို့သော ကောဋ္ဌာသ သုံးဆယ့်နှစ်ဖြာ၊
အကြိမ်များစွာလေ့လာအားထုတ်ခြင်းသည်၊ ဥဂ္ဂဟ
သန္နိနာမ-ဘာဝနာစိတ်ဓာတ် တက်ကြွလတ်၍၊
မဂ်ဉာဏ်နှင့် စပ်ခြင်းမည်၏၊ ဣမသ္မိံဥဂ္ဂဟသန္နိသ္မိံ-
ဘာဝနာစိတ်ဓာတ် တက်ကြွလတ်၍၊ မဂ်ဉာဏ်နှင့်
စပ်ခြင်းရှိသော၊ ဤဥဂ္ဂဟသန္နိ၌၊ ဋ္ဌတွာ-ရပ်တန့်၊
တည်နားကြသည်ဖြစ်၍၊ အရဟတ္တံ- အရဟတ္တဖိုလ်
သို့၊ ဝါ၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့၊ ပတ္တာ-ပေါက်
ရောက်ကြကုန်သော၊ ဘိက္ခူ-ဝဋ်မှ ထွက်လမ်း၊
ဒုတ္တိသကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြကုန်သော
ရဟန်းတို့သည်၊ ဂဏနပထ-ရေတွက်ခြင်းဟု
ဆိုအပ်သောအကြောင်းကို၊ ဝါ၊ ရေတွက်၍ ပြနိုင်ခြင်း
အကြောင်းကို၊ ပိတိဝတ္တာ- လွန်ကုန်ပြီ၊ ဝါ၊
ရေတွက်၍ မရနိုင်ကုန်တော့ပြီ။

ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊
နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ပွားစီးဖြန်းဆင်ခြင်ခြင်းသည်၊ ဘာဝနာ
စိတ်ဓာတ်ကို တက်ကြွစေလျက်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်-
မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်နှင့် ဆက်စပ်၍နေသော၊ ဥဂ္ဂဟ
သန္နိတရားဟု ထင်ရှားသိစေသည်၊ ထိုဥဂ္ဂဟသန္နိဟူ
သော ပဋိကူလကို အကြိမ်များစွာ ရွတ်ပွားအားထုတ်
ကြသည်ဖြစ်၍၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ဝင်ခို ပေါက်
ရောက်ကြကုန်သော၊ လူရှင်ရဟန်းတို့၏၊ အရေအ

တွက်ကို၊ အလွန်များသောကြောင့်၊ မရေတွက်နိုင် ကုန်ဟု၊ အားပေးချီးမြှောက်သော စကားတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်သည်။ ။

စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်၊ ပဋိကူလအားဖြင့် ထင်မြင် လျှင်၊ ဆံပင်အစရှိသော ကောဋ္ဌာသတို့ကို၊ စေ-င- အောင်ပင် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ရှိ၏၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် ရှိ၏ စသည်ဖြင့်၊ ကောဋ္ဌာသအတိုင်း၊ ဆစ်ပိုင်းပြီး လျှင်၊ ပဋိကူလ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ စီးဖြန်းအပ်၏။ စီးဖြန်း ပွားများရာ ဖြစ်ပေါ်လာလတ္တံ့သော အကျိုးကား။

တဿ ကေသာနာမ အညောဒုဂ္ဂန္ဓာဇေ ဂုစ္ဆာပဋိကူလာတိ၊

စဝံပဋိကူလဝသေန သဇ္ဈာယံကရောန္တဿ ပဋိကူလာ၊

ရမ္မဏေပဋ္ဌမဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ သောဈာနံ ပါဒကံကတွာ၊

ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာအရဟတ္တံ၊ ပါပုဏာတိ ဣဒံပဋိကူလဝသေန၊

အဘိနိဝိဋ္ဌဿ ဘိက္ခုနောယာဝ အရဟတ္တာနိဂမနံ၊ ဟူ၍ သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ၊ နံပါတ် ၂၀၀။ ကြောင်းရေ (၂၂)အလယ်၌။

တဿ-ထိုကောဋ္ဌာသအဆင်းကို၊ ပဋိကူလ ထင်သောပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ကေသာနာမ-ဆံပင်တို့မည် သည်၊ အညော-မတင့်တယ်ကုန်၊ ဒုဂ္ဂန္ဓာ-မကောင်း သော အနံ့ရှိကုန်၏၊ ဇေဂုစ္ဆာ-စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိကုန်၏၊ ပဋိကူလာ-ရွံရှာဖွယ်ရှိကုန်၏၊ ဣတိစဝံ-ဤသို့ လျှင်၊ ပဋိကူလဝသေန-ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်၏ အစွမ်း အားဖြင့်၊ သဇ္ဈာယံ-ရွတ်ပွားသရဇ္ဈာယ်ခြင်းကို၊ ကရောန္တဿ-ပြုကျင့်အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပဋိကူလာရမ္မဏေ- ပဋိကူလ အာရုံ၌၊ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနံ- ပဋ္ဌမဈာန်သည်၊ နိဗ္ဗတ္တတိ-ဖြစ်ပေါ်လာတော့၏၊ သော-ထိုကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းသော ပုဂ္ဂိုလ် သည်၊ ဈာနံ-ပဋ္ဌမဈာန်ကို၊ ပါဒကံကတွာ-အခြေပြု ၍၊ ဝိပဿနံ-လက္ခဏာရေးသုံးပါး ထင်ရှားသော

ဝိပဿနာကို၊ ပဋ္ဌပေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဝါ၊ အဆင့်ဆင့် တက်၍၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ပါပုဏာတိ- ပေါက်ရောက်လေတော့၏၊ ဣဒံစဝံ-ဤစကား အစဉ်သည်၊ ပဋိကူလ ဝသေန-ကောဋ္ဌာသအစဉ်၌၊ ပဋိကူလထင်မြင်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အဘိနိ ဝိဋ္ဌဿ-ထိုးထွင်းသိမြင်ခြင်းရှိသော၊ ဘိက္ခုနော- သံသရာမှ ထွက်လမ်း၊ ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ စီးဖြန်းအားထုတ်သော သူတော်ကောင်း၏၊ ယာဝ အရဟတ္တာ-အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင်၊ နိဂမနံ- နိဂုံးအုပ်ခြင်းတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်၊ ပဋိ ကူလ နိမိတ်ထင်ခြင်းအတွက်၊ အရဟတ္တဖိုလ်တိုင် အောင် တက်ရောက်နိုင်ကြောင်း၊ ပြတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် ကောဋ္ဌာသအစဉ်၊ ပဋိကူလထင်မြင် အောင်၊ တွင်တွင်ကြီး အားထုတ်ကြလေကုန်။

အဆင်းအားဖြင့် ထင်မြင်ပုံကိုပြခြင်း

- ၁။ အဆင်းဝဏ္ဏအားဖြင့်၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ သည်းခြေ စသော၊ မည်းနက်ညိုပြာသော ကောဋ္ဌာသတို့၌၊ နီလကသိုဏ်းကို လည်း ကောင်း၊
- ၂။ အဆီခဲ စသော ဝင်းသောကောဋ္ဌာသတို့၌၊ ပိတကသိုဏ်းကို လည်းကောင်း၊
- ၃။ အသား၊ အသွေးစသော၊ နီသောကောဋ္ဌာသ တို့၌ လောဟိတ ကသိုဏ်းကိုလည်းကောင်း၊
- ၄။ ခြေသည်း-လက်သည်း၊ သွား၊ အရိုး စသော၊ ဖြူသောကောဋ္ဌာသတို့၌၊ ဩဒါတ ကသိုဏ်း ကို လည်းကောင်း၊

ဤသို့စသည်ဖြင့် ကောဋ္ဌာသတို့၏၊ ပကတိ တည်ရှိသော၊ အဆင်းတူရာကို ပေါင်း၍၊ ကသိဏ နုလောမပညာ၊ ကသိုဏ်းအစဉ်၊ အဆင်းကို ထင်မြင် အောင်၊ ပွားများ အားထုတ်ကြရာ၏။

လေးမျိုးသော အဆင်းတို့တွင်၊ တစ်မျိုးမျိုးကို

မြင်လျှင်၊ စတုက္က၊ ပဉ္စက၊ ဈာန်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုဈာန်ကို အခြေပြုကာ၊ ဝိပဿနာအလုပ်ကို ဆက်လက်အားထုတ်ပါက၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ပေါက်နိုင်ကြောင်း လာရှိသည်။ ထို့ကြောင့်၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာနံပါတ် ၂၀၀၊ ၄ ကြောင်းကစ၍၊ ၁၃ ကြောင်းတိုင်အောင်၊ အကျယ်ဖွင့်ပြလျက်ရှိသည်။ ထိုအဖွင့်စကားရပ်တို့တွင် ၁၃ ကြောင်း၌ ပါရှိသည့် နိဂုံးစကားကိုသာ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြအံ့။

နခဒန္တစမ္မအဋ္ဌိသု ပန အက္ခိနဉ္စပဏ္ဍရဋ္ဌာနေ
ဝဏ္ဏဩဒါတံဩဒါတန္တိမနသိကရောန္တဿ
စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
ဈာနံပါဒကံ ကတွာဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ
အရဟတ္တံပါ ပုဏ္ဏာတိ၊ ဣဒံဝဏ္ဏဝသေန အဘိနိဝိဋ္ဌဿ
ဘိက္ခုနောယာဝ အရဟတ္တာနိဂမနံ။

ပန-အဘို့တပါးကို ထင်ရှားစေဦးအံ့။ နခဒန္တစမ္မအဋ္ဌိသု-လက်သည်း၊ ခြေသည်း၊ သွား၊ အရေပါး၊ အရေထူ၊ အရိုးတို့၌လည်းကောင်း၊ အက္ခိနံ-မျက်စိတို့၏၊ ဝါ၊ မျက်လုံးတို့တွင်၊ ပဏ္ဍရဋ္ဌာနေစ-ဖြူရာအရပ်၌ လည်းကောင်း၊ ဝဏ္ဏံ-ဖြူသော အဆင်းများကို၊ ဩဒါတံ၊ ဩဒါတန္တိ-အဖြူအဖြူဟူ၍၊ မနသိကရောန္တဿ-အဆင်းကိုရှုခြင်းပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝါ၊ အဆင်းကို နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနာနိ-စတုက္ကဈာန်၊ ပဉ္စက ဈာန်တို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ သော-ထိုကောဋ္ဌာသခပင်း၌၊ လေးမျိုးသောအဆင်းတို့တွင်၊ တစ်မျိုးမျိုးကို မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဈာနံ-ဖြစ်ပေါ်၍လာသော ဈာန်နှစ်ပါးကို၊ ပါဒကံကတွာ- အခြေပြု၍ ဝိပဿနာ-လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါး၊ ထင်ရှားသော ဝိပဿနာများကို၊ ပဋ္ဌပေတွာ-အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် ဖြစ်ပွားစေ၍၊ အရဟတ္တံ-အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ဝါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့၊ ပါပုဏ္ဏာတိ-ပေါက်ရောက် ရလေတော့၏။ ဣဒံ စနံ-ဤစကားအစဉ်သည်၊ ဝဏ္ဏဝသေန-ကောဋ္ဌာသ ခပင်း၌၊ လေးမျိုးသောအဆင်းတို့တွင်၊

အဆင်းတစ်မျိုးမျိုး၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အဘိနိဝိဋ္ဌဿ-ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်းရှိသော၊ ဘိက္ခုနော-ဝဋ်မှ ထွက်လမ်း၊ ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းသော သူတော်ကောင်းများ၏၊ ယာဝအရဟတ္တာ-အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင်၊ နိဂမနံ-နိဂုံးအုပ်ခြင်းပေတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ ကောဋ္ဌာသအစုတို့၌ (၄)ခုသော အဆင်းတို့တွင်၊ တစ်ခုခုကို ထင်မြင်ပေါက်ရောက်ပါက၊ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တရား ထင်ရှားရနိုင်ကြောင်း၊ အားပေး ချီးမြှောက်သော စကားရပ်ပင်ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်မှတ်သား၍ ကောဋ္ဌာသတရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ကြကုန်ရာ၏။

ဓာတ်အားဖြင့် ထင်ပုံကိုပြခြင်း

ဤငါ၏ကိုယ်၌၊ ဆံပင်၊ မွေးညှင်းစသော ကောဋ္ဌာသတို့သည်၊ သိတတ်မြင်တတ်သော သဘောမရှိ၊ တခြားစီသာတည်ကြကုန်၏။ ဤသို့ စသော အားဖြင့်၊ ထင်မြင်လာလျှင် ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းအားထုတ်အပ်၏။ စီးဖြန်းပွားများပုံကို၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီမည်သော ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၌ နံပါတ် ၂၀၀ ကြောင်းရေ ၁၆ ကစ၍ နံပါတ် ၂၀၃ သို့တိုင်အောင်။ အကျယ်လာရှိသည်။ အကျယ်ကို မရေးနိုင်တော့သဖြင့် လိုရင်း စကားများကိုသာ အနည်းငယ်ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေအံ့။

အပရဿ ကောဋ္ဌာသ ဝသေနသဇ္ဈာယံ
ကရောန္တဿ ဓာတုတော ဥပဋ္ဌာတိ ဟူ၍ ညွှန်ပြတော်မူသည်။

အပရဿ-ပဋိကူလဝဏ္ဏမှတစ်ပါးသော၊ ကောဋ္ဌာသဝသေန-ဆံပင်၊ မွေးညှင်း စသော ကောဋ္ဌာသ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ သဇ္ဈာယံ-သရဇ္ဈာယံ ရွတ်ပွားခြင်းကို၊ ကရောန္တဿ-အားထုတ်ခြင်းကိုပြုသော၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဓာတုတော-ဓာတ်သဘောအားဖြင့်၊ ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်မြင်လာတတ်၏။

အဘယ်သို့ ဓာတ်အားဖြင့် ထင်မြင်လာပါ သနည်းဟူမူကား။ ၎င်းအဋ္ဌကထာနံပါတ် ၂၀၁၊ ကြောင်းရေ ၁၆ ၌။

၁။ ကေသာ အစေတနာ အဗျာကတာ သုညာ ထဒ္ဓါပတ္တိနန္ဒာ ပထဝီဓာတုဇောတိ မနသိကရောတိ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

၂။ မတ္တလုဂံ အစေတနံ အဗျာကတံ သုညံ ထဒ္ဓံ ပတ္တိနံ ပထဝီဓာတုတိ မနသိကရောတိ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ပထဝီဓာတ် ၂၀ တို့တွင် အစကောဋ္ဌာသနှင့် အဆုံးကောဋ္ဌာသကို ပြတော်မူသည်။

၎င်းအဋ္ဌကထာ နံပါတ် ၂၀၂၊ ၅ ကြောင်း အဆုံး၌ လာရှိသည်။

အာပေါဓာတ် (၁၂) ပါးတို့တွင်၊ အဆုံးဖြစ် သော ကောဋ္ဌာသကို ဖွင့်ပြသည်။ ၎င်းနံပါတ် ၆- ကြောင်း၌။

၃။ မုတ္တံ အစေတနံ အဗျာကတံ သုညံ ယူသဂတံ အာပေါဓာတုတိ မနသိကရောတိ။ ဟူ၍လာရှိသည်။

သတိပြုရန်ကား

ကောဋ္ဌာသ (၃၂)ပါးပင် ဤထင်မြင်ပုံမျိုး ထင်မြင်ရန် ဤကျမ်း၌ တစ်ခန်း သတ်သတ်ပြ ထားလျက်ရှိသည်။ ဤပါဠိသုံးမျိုး၌ အာကရန္တံ အာ အဆုံး၊ နိဂ္ဂဟိန္တတ သေးသေးတင် နိဂ္ဂဟိတ်အဆုံး၊ နှစ်မျိုးဖြစ်ခြင်းကား။ ကောဋ္ဌာသ (၃၂) ပါးတို့တွင်၊ ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ၊ ဤ (၄) ခုတို့သည် (ဗဟု-ပုမာ-ယော-အာ။)

တစော၊ ပုဗ္ဗော၊ သေဒေါ၊ မေဒေါ၊ ခေဋ္ဌော၊ တို့ကား။ (ပုမ-ဧက-သိ-ဩ)

ဝသာ၊ သီဃာဏိကာ၊ လသိကာ၊ တို့ကား။

(ပုမ-ဧက-သိ-အာ)

ကြွင်းသော ကောဋ္ဌာသတို့သည်၊ (နပုံ-ဧက- သိ-အံ) ဤသို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူကြသောကြောင့် ပါဠိချင်းမတူဟုမှတ်။

ပါဠိများ၏အနက်

၁။ ဣမသ္မိကာယေ-ဤငါ၏ ရူပကာယ၌၊ ကေသာဆံပင်တို့သည်၊ အစေတနာ၊ စိတ်မရှိကုန်၊ အဗျာကတာ- ရုပ်သက်သက်ထား၊ အဗျာကတ တရားတို့သာတည်း၊ သုညာ-အဖို၊အမ၊ သတ္တဇီဝ- ရှာမရဘဲ၊ သုညလုံးလုံး ဆိတ်သုံးကြကုန်၏။ ထဒ္ဓါ- ကြမ်းတမ်းကုန်၏။ ပတ္တိနာ-ခက်တရော် ရှိကုန်၏။ ဇော-ဤဆံပင်အစုသည်၊ ပထဝီ ဓာတု-ပထဝီ ခေါ်အပ်၊ မြေဓာတ်သာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မနသိ ကရောတိ-ပွားများနှလုံးသွင်း၏။

၂။ ဣမသ္မိကာယေ-ဤငါ၏ ရူပကာယ၌၊ မတ္တ လုဂံ၊ ဦးနှောက်မည်ရ၊ ကောဋ္ဌာသသည်၊ အစေတနံ- စိတ်စေတနာမရှိချေ၊ အဗျာကတံ-ရုပ်သက်သက် ထား၊ အဗျာကတ တရားသာတည်း၊ သုညံ-အဖို၊ အမ၊ သတ္တဇီဝ-ရှာမရဘဲ၊ သုညလုံးလုံး၊ ဆိတ်သုဉ်း ၍ နေတော့၏။ ထဒ္ဓံ-ကြမ်းတမ်းလှချေ၏။ ပတ္တိနံ- ခက်တရော်ရှိခြေ၏။ ပထဝီဓာတု-ပထဝီ ခေါ်အပ်၊ မြေဓာတ်သာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မနသိကရော တိ- ပွားများ နှလုံးသွင်း၏။

၃။ ဣမသ္မိကာယေ-ဤငါ၏ ရူပကာယ၌၊ မုတ္တံ -ကျင်ငယ်မည်ရ၊ ကောဋ္ဌာသသည်၊ အစေတနံ- စိတ်စေတနာမရှိချေ၊ အဗျာကတံ-ရုပ်သက်သက် ထား၊ အဗျာကတ- တရားသာတည်း၊ သုညံ-ဆိတ် သုဉ်း၍ နေတော့၏။ ယူသဂတံ-အရည်အစေးသာ ဖြစ်ချေ၏။ အာပေါဓာတု-ယိုစီးဖွဲ့တတ်၊ အာပေါ ဓာတ်သာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ မနသိက ရောတိ- ပွားများနှလုံးသွင်း၏။

ဒွတ္တိသုကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းပွားများသောသူအား
ဓာတ် (၄) ပါးထင်မြင်နိုင်ပုံစသည်ကိုပြခြင်း

ကောဋ္ဌာသအရပ်ရပ်ကို၊ ဓာတ်သဘောမှတ်လျက်၊ နှံ့စပ်အောင်ထင်မြင်လာလျှင်၊ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းပေါက်ရောက်သည်မည်၏ ကောဋ္ဌာသ (၃၂) ပါးကို ပွားများ ဆင်ခြင်၍၊ ဓာတ်ကိုထင်မြင်သည်ဆိုရာ၌၊ ဓာတ် (၄) ပါးရှိရာတွင်၊ ပထဝီနှင့် အာပေါဓာတ်သာ ထင်မြင်နိုင်သည်။ ကြွင်းသော ဓာတ် (၂) ပါး၊ တေဇောနှင့် ဝါယောကို၊ အဘယ်သို့ ထင်မြင်နိုင်ပါမည်နည်းဟူငြားအံ့။

ဣမေဒွေ မဟာဘူထေပရိဂ္ဂဏှန္တဿ ဥဒရေဥဿဒါ တေဇောဓာတု ပါကဋ္ဌာဟောတိ၊ နာသာယ ဥဿဒါဝါယော

ဓာတုပါကဋ္ဌာဟောတိ။

ဟူ၍ ၎င်းအဋ္ဌကထာနံပါတ် ၂၀၂ ကြောင်းရေ (၇) ၌ ဖွင့်တော်မူပြသည်။

ဒွေ-နှစ်ပါးကုန်သော၊ ဣမေမဟာဘူထေ-ပထဝီ၊ အာပေါ၊ဟူသော၊ ဤမဟာဘုတ်ကြီးနှစ်ပါးတို့ကို၊ ဝါ၊ ပထဝီကောဋ္ဌာသ ၂၀၊ အာပေါကောဋ္ဌာသ (၁၂) ပါး၊ ဤ သုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ကို၊ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ-ဆင်ခြင်ရွတ်ပွားသိမ်းဆည်းခြင်းများ သော၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥဒရေ-ဝမ်းဗိုက်၌၊ ဥဿဒါ-ပွားစီး၍နေသော၊ တေဇော ဓာတု-ပါစက တေဇောစသော၊ မီးဓာတ်များသည်၊ ပါကဋ္ဌာ-ဆင်ခြင် စဉ်းစား၊ အသိပွားကာ၊ ထင်ရှားလာသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်ချေ၏၊ နာသာယ-နှာခေါင်း၌၊ ဥဿဒါ-ပွားစီး၍နေသော၊ ဝါ၊ ထွက်ဝင်နှစ်ပါး၊ အကြိမ် များစွာဖြစ်၍နေသော၊ ဝါယောဓာတု-တွန်းကန်ဖိညှပ်၊ ဝါယော ဓာတ်သည်၊ ပါကဋ္ဌာ-ဆင်ခြင်စဉ်းစား၊ အသိပွားကာ၊ ထင်ရှားလာတော့သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်တတ်ချေ၏။

ဤစကားရပ်ဖြင့်၊ တေဇောဓာတ်နှင့် ဝါယောဓာတ် နှစ်ပါးတို့၏၊ ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ပွားလာ

တတ်ကြောင်းပြသည်။ ထို့ကြောင့် ကောဋ္ဌာသ ၃၂ ပါးကိုသာ၊ ဓာတ်သဘော ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်ပွားများအားထုတ်သူတို့သည်၊ တေဇော၊ ဝါယောဟူသော ဓာတ်နှစ်ပါးတို့ကို၊ အလိုလို ပိုင်းခြား၍ သိမြင်နိုင်တော့သည်ဟု မှတ်သား၍ ဒွတ္တိသ ကိုသာ ပွားများ အားထုတ်ကြရာ၏၊ အာဏာပါနသက်သက်၊ သီးခြားအားထုတ်ရန် မလိုတော့ပေ။ ။

ဓာတ်လေးပါးထင်မြင်လာလျှင်၊ ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ တရားတို့ကို၊ ဆက်လက် ထင်မြင်နိုင်ပါမည်နည်းဟူငြားအံ့၊ ထင်မြင်နိုင်၏ဟု ဖြေကြားရာ၏၊ ထင်မြင်နိုင်ပုံကား၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌ နံပါတ် ၂၀၂၊ ကြောင်းရေ ၉ ကစ၍၊ နံပါတ် ၂၀၅၊ ၄ ကြောင်းတိုင်အောင်။

အကျယ်တွင် ပြအပ်သော စကားရပ်တို့သည်၊ အလွန်ကောင်းသော်လည်း ကျယ်လွန်းအံ့စိုး၍၊ သိသာရုံမျှ ထည့်သွင်းရလျှင်၊ အထဿ ဧဝံစတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ တေဝီသတိ၊ ဥပါဒါရူပါနိ ရူပက္ခန္ဓောတိ ရူပက္ခန္ဓံ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ၊ အာယတနဒွါရဝသေန အရူပိနောခန္ဓာပါကဋ္ဌာဟောန္တိ၊

ဟူ၍ ကြောင်းရေ ၁၂ ၌ လာရှိသည်။

အထ-မဟာဘုတ်လေးပါး ထင်မြင်သော အခါ၌၊ ဧဝံ-ဤသို့ဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊ မဟာဘူတာနိ-မဟာဘုတ်တို့လည်းကောင်း၊ တေဝီသတိ-နှစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော၊ ဥပါဒါရူပါနိ-ဥပါဒါရုပ်တို့လည်းကောင်း၊ ရူပက္ခန္ဓော၊ ရူပက္ခန္ဓာမည်၏၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ရူပက္ခန္ဓံ - ရုပ်ခန္ဓာအစုကို၊ ပရိဂ္ဂဏှန္တဿ သိမ်းဆည်းသော၊ အဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အာယတနဒွါရဝသေန-အာယတနဒွါရ၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အရူပိနော-နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ခန္ဓာ-နာမက္ခန္ဓာတို့သည်၊ ပါကဋ္ဌာ-ဆင်ခြင်ပွားများ၊ ထင်ရှားကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ပထဝီကောဋ္ဌသ-၂၀၊ အာပေါ-၁၂ ပါး၊ ၃၂-
 ပါးနှင့်တကွ၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယောဓာတ်ဟူသော၊
 ဤဓာတ်မဟာဘုတ်လေးပါးတို့ကိုလည်းကောင်း၊
 ၂၃ပါးသော ဥပါဒါရုပ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ရူပက္ခန္ဓာ
 ရုပ်တရားဟူ၍၊ သိမ်းဆည်းပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်
 အား၊ အာယတန-ဒွါရ၏အစွမ်းဖြင့်၊ နာမက္ခန္ဓာ
 တရားတို့သည် ထင်မြင်လာတတ်ကုန်၏ဟူ၍၊ ဖွင့်ပြ
 တော်မူသောစကားရပ် ဖြစ်သည်။ ထို့နောက်၊ ခန္ဓာ
 ငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို၊ အကြောင်းအကျိုးအား
 ဖြင့် သိမ်းဆည်းဆင်ခြင် ရင့်သန်လျက်၊ သင်္ခါရ
 တရားတို့ကို၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်
 ပြီးလျှင်၊ ညာတပရိညာ-ဉာဏ်ပေါက်ရောက်၍၊
 မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌၊ အမြစ်မူလဖြစ်
 သော၊ စူဠသောတာပန်အရာ၌၊ တည်နားလျက်၊
 အကြောင်းပြည့်စုံတော့သဖြင့်၊ တစ်နေရာတည်း၊
 တစ်ထိုင်တည်းနှင့်ပင်၊ မဂ်-ဖိုလ်ကိစ္စ ပြီးနိုင်ကြောင်း
 ကို။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ နံပါတ် ၂၀၂၊ ၂၇ ကြောင်း၌။
 ဧကာသနေ ဧကပလ္လင်္ဂဝရဂတော၊
 တိဏိလက္ခဏာနိ အာရောပေတွာဝိပဿနာ၊
 ပဋိပါဠိယာသင်္ခါရေ သမ္မသန္တော အရဟတ္တံ၊
 ဂဏှာတိတိ ဣဒံဓါတုဝသေန၊ အဘိနိဝိဋ္ဌဿ၊
 ဘိက္ခုနောယာဝ အရဟတ္တာနိဂမနံ၊
 ဟူ၍လာရှိသည်။

သောပုဂ္ဂလော-ကောဋ္ဌသအစဉ်၊ ရှု ဆင်ခြင်
 ၍၊ စုံလင်သော အကြောင်းရှိသော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
 ဧကာသနေ- တစ်နေရာတည်း၌၊ ဧကပလ္လင်္ဂဝရဂ
 တော- တစ်ခုသော မြတ်သောထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေတည်
 နေလျက်၊ တိဏိ-သုံးပါးကုန်သော၊ လက္ခဏာနိ-
 လက္ခဏာယာဉ်တို့ကို၊ ဝါ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တဟု၊
 မှတ်ခြင်းတို့ကို၊ အာရောပေတွာ- ကောဋ္ဌာသအစု၊
 နာရုပ်နှစ်ခု၌၊ တင်ရှုတော့သည်ဖြစ်၍၊ ဝိပဿနာ ပဋိ
 ပါဠိယာ-ဝိပဿနာ ထင်မြင်၊ ဉာဏ်အစဉ်အဆင့်
 ဆင့်အားဖြင့်၊ သင်္ခါရေ-ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်တရား

ဟူသော သင်္ခါရတို့ကို၊ သမ္မသန္တော-သုံးသပ်ဆင်ခြင်
 သည်ဖြစ်၍၊ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့၊ ဝါ၊
 ရဟန္တာအဖြစ်ကို၊ ဂဏှာတိ၊ ကိလေစင်ဖြူ၊ ဉာဏ်တံ
 ချူဖြင့်၊ ရယူနိုင်လ၏။ ဣဒံ- ဤစကားအစဉ်သည်
 ကား၊ ဓာတုဝသေန- ကောဋ္ဌာသအစဉ်ကို၊ ဓာတ်ဟု
 ထင်မြင်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ အဘိနိဝိဋ္ဌဿ-
 ထိုးထွင်းသိမြင်သော၊ ဘိက္ခုနော-ဝဋ်မှထွက်လမ်း၊
 ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ စီးဖြန်းအားထုတ်သော
 သူတော်ကောင်းအား၊ ယာဝအရဟတ္တာ- အရဟတ္တ
 ဖိုလ်တိုင်အောင်၊ နိဂမနံ-အားထုတ်ပုံထုံး၊ အကျဉ်း
 ချုံး၍၊ နိဂုံးအုပ်ခြင်းပေတည်း။

ဤစကားရပ်ဖြင့် ကောဋ္ဌာသ(၃၂)ပါး၌ ဓာတ်
 လေးပါး ထင်မြင်အောင် အားထုတ်မှုကြောင့်၊ ရုပ်
 နာမ်အဆင့်ဆင့်၊ အသိဉာဏ်ရင့်ပြီးလျှင်၊ အရဟတ္တ
 ဖိုလ်သို့ ဝင်စံရကြောင်းကို၊ အားပေးဖွင့်ဆိုတော်မူ
 သော စကားရပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကာယဂတာ
 သတိဟု ဆိုအပ်သော၊ ဒွတ္တိံသာကာရ- ကောဋ္ဌာသ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ စီးဖြန်းအားထုတ်လျက် ရှိကြကုန်
 သော၊ အမျိုးကောင်းသားသမီးတို့သည်၊ ပဋိကူလ၊
 ဝဏ္ဏ၊ သုညဓာတု၊ ဤသုံးမျိုးတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး
 ပေါက်ရောက်အောင်၊ သတိ-ဝီရိယ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာ၊
 တရားများကို၊ ထက်မြက်စေ၍ ကြိုးပမ်းအားထုတ်
 ကြရမည်၊ အားထုတ်နိုင်ကြစေကုန်။ ။

ဒွတ္တိံသာကာရကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ၊
 မည်ပုံနှင့် သာမညအသိများမှာ
 သတိပဋ္ဌာန်မမည်ကြောင်း
 ဤ ဒွတ္တိံသာကာရကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ သမထ
 ကမ္မဋ္ဌာန်းလော၊ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းလော မေးခဲ့
 သော်၊
 သမ္မောဟအဋ္ဌကထာ၊ နံပါတ် ၁၈၀၊ ၄-ကြောင်း
 အလယ်၌၊
 ဣဒဉ္စိ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ၊ ပဋိကူလဝသေနော၊

ကထိတံ၊ မဟာဟတ္ထိပဒုပမ၊ မဟာရာဟုလောဝါဒ၊
ဓာတုဝိဘင်္ဂေသု၊ ဓာတုဝသေနကထိတံ၊
ကာယဂတာသတိသုတ္တေပန ယဿဝဏ္ဏတော
ဥပဋ္ဌာတိ၊

တံ သန္ဓာယစတ္တာရိ ဈာနာနိဝိဘတ္တာနိ၊ တတ္ထဓာတု၊
ဝသေနကထိတံဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာနံဟောတိ၊
ပဋိကူလဝသေနကထိတံ၊ သမထကမ္မဋ္ဌာနံ။
ဟူ၍ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

ဟိ- ချဲ့ဦးအံ့၊ ဣဒံ- ဤဒွတ္တိံသကာရ
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနေ- သုတ်မဟာဝါ
ပါဠိတော်၊ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌၊ ပဋိကူလ ဝသေ
နေဝ- ပဋိကူလ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သာလျှင်၊ ဘဂ
ဝတာ-မြတ်စွာဘုရားသခင်သည်၊ ကထိတံ-ဟော
တော်မူအပ်၏၊ မဟာဟတ္ထိ ပဒုပမ မဟာရာဟု လော
ဝါဒဓာတုဝိဘင်္ဂေသု- မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊ မဟာ
ဟတ္ထိပဒုပမသုတ်၊ မဟာရာဟုလောဝါဒသုတ်၊ အဘိ
ဓမ္မာ ဓာတုဝိဘင်္ဂ-ပါဠိတော်တို့၌၊ ဓာတုဝသေန၊
ဓာတ်၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဘဂဝတာ-မြတ်စွာဘုရား
သခင်သည်၊ ကထိတံ-ဟောတော်မူအပ်၏၊ ကာယ
ဂတာသတိသုတ္တေပန- ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်၊
ကာယဂတာသတိသုတ်၌ကား၊ ယဿ-အကြင်

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဝဏ္ဏတော-အဆင်းအားဖြင့်၊
ဥပဋ္ဌာတိ-ထင်မြင်၏၊ တံပုဂ္ဂလံ-ထိုယောဂီပုဂ္ဂိုလ်
ကို၊ သန္ဓာယ-ရည်၍၊ စတ္တာရိ-လေးပါးကုန်သော၊
ဈာနာနိ- ဈာန်တို့ကို၊ ဝိဘတ္တာနိ- ဝေဖန်အပ်ကုန်
၏၊ တတ္ထ-ထို ကာယဂတာသတိသုတ်၌၊ ဓာတုဝ
သေန-ဓာတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်၊ ကထိတံ-ဟော
တော်မူအပ်သော ဒွတ္တိံသ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ ဝိပဿနာ
ကမ္မဋ္ဌာနံ- ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း မည်သည်၊ ဟောတိ
-ဖြစ်၏၊ ပဋိကူလဝသေန- စက်ဆုပ် ရွံရှာဖွယ်၏
အစွမ်းအားဖြင့်၊ ကထိတံ-ဟောတော်မူအပ်သော
ဒွတ္တိံသကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ သမထကမ္မဋ္ဌာနံ-သမထ
ကမ္မဋ္ဌာန်း မည်သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဤသို့ အဋ္ဌကထာ ဆရာမြတ်တို့၊ မိန့်တော်မူ
အပ်သော စကားရပ်၌ ပါဠိတော်မြတ်တို့ကို အကိုး
အကားဖြင့် မိန့်မှာတော်မူကြသောကြောင့်၊ ဒွတ္တိံသ
ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်၊ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းလည်း ဖြစ်
ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းလည်း ဖြစ်၏ဟု သိမြင်ပိုင်းခြား
မှတ်သားကြရာ၏။

[အကျယ်ကို ရှုလိုမှ နံယောဆရာတော်ကြီး၏
ဒွတ္တိံသာလောက ဒီပနီကျမ်းကို ရှုပါလေ။]

၎င်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ပထမ ဂျိုးဂျိုးကျတောရေဆရာတော်ဘူရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ပထမ ဂျူးဂျူးကျတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၁၅-၁၂၇၅]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို ၁၂၁၅-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆုတ် (၈) ရက်၊ သောကြာနေ့တွင် ဖခင် ဦးသာအေးနှင့် မိခင် ဒေါ်ဇာလီတို့မှ ရန်ကုန်မြို့၌ ဖွားမြင်တော်မူသည်။ အမည်မှာ မောင်ရွှေပြေး ဖြစ်သည်။ ၁၂ နှစ်တွင် ရှင်သာမဏေဘဝသို့ ရောက်ရှိသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ အရှင်သုဇာတ ဖြစ်သည်။

အသက် ၁၈ နှစ်အရွယ်မှစ၍ ပါဠိ၊ ဋီကာ၊ အဋ္ဌကထာ၊ သက္ကတ စသည့် ဗုဒ္ဓ စာပေတို့ကို သင်ကြား၍ ထူးချွန်စွာ တတ်မြောက်သည်။ ၁၂၃၅-ခုနှစ် သက်တော် ၂၀ အရွယ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ အင်းလျား ဆရာတော်ကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ မော်လမြိုင်၊ မန္တလေးမြို့များသို့ လှည့်လည် သီတင်းသုံး၍ စာပေ သင်ယူခြင်း၊ တရားဟောခြင်းများကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။ ရဟန်းဘွဲ့တော်မှာ ရှင်သုမန ဖြစ်သည်။

၁၂၅၄-ခုနှစ်တွင် ဂျူးဂျူးကျ တောရကျောင်းကြီးကို တည်ထောင်တော်မူ၍ ပဋိပတ်အလုပ်ကို မနေမနားကြိုးစား၍ သီတင်းသုံးစံပျော်တော်မူလေသည်။ တြိဘေဒကျမ်း၊ ဒေသနာလမ်းမှန် စိတ္တာဂဏ္ဍိကျမ်း၊ နိယျာနိကကျမ်း၊ သဂ္ဂမဂ္ဂကထာ ရှုဖွယ်ကျမ်း၊ ဝိပဿနာကျမ်း၊ နမောဝိမုတ္တိရသ ရှုဖွယ်ကျမ်းတို့ကို

လည်း ရေးသားတော်မူခဲ့ပေသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ဂျူးဂျူးကျ ဝိပဿနာ ရိပ်နန်း တောရစခန်းတွင် (၃၂) နှစ်တိုင်တိုင် သီတင်းသုံး၍ တရားရှုမှတ်ပွားများခဲ့ပေသည်။ ဓုတင်များကိုလည်း အခါအားလျော်စွာ ရသမျှ ဆောင်တော်မူသည်။ ၁၂၇၅-ခု၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော် (၁) ရက်၊ တနင်္လာနေ့ညတွင် စုတိကမ္မဇရပ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူလေသည်။

ထေရပုတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ပထမ ဂျိုးဂျိုးကျတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

ဖြစ်လေရာဒေသ ပြုသမျှ သူ့ဒဏ်၊
ရန်တုံ့ပြန် စိတ်မသွားစေနှင့်
တားဆီးကြကုန်။
အလေ့နစိတ်မကောင်းကို၊ ဘာဝနာချွန်တောင်းနှင့်၊
ကောင်းကောင်းကြီး ဆီးကာကြကုန်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ပထမ ဂျိုးဂျိုးကျတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ ဂုဏ်တော်ကိုးတန် ဉာဏ်တော်အနန္တ အပ္ပမေယျကျေးဇူး အထူးထူးဖြင့် တစ်ဦးရှင်စော သက်ဆုံးအောင် ဟောသော်လည်း အံ့ဩချီးမွမ်း၍ ကုန်နိုင်သည်မရှိ။ အပရိမေယျ ဝိသိဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ် ထိုထိုသတ္တဝါ ဝေနေယျာတို့ကို ခေမာ အောင်မြို့ ဆောင်ပို့ကယ်တင်တော်မူပေတတ်သော လူ၊နတ်၊ဗြဟ္မာ၊သတ္တဝါဗဟု သုံးဘုံသူတို့ သေဋ္ဌ်နင်း တရားမင်း ကိုယ်တော်မြတ်ဘုရား။ သမုပ္ပာဒ်စက် ဂယက် အဏ္ဏဝါ သံသရာ ပြင်ကျယ် ပင်လယ်သမုဒ် မျောမြုပ်နစ်မွန်း လူတဝှမ်းတို့ကို မြိုက်ကျွန်းအောင် ရပ်သို့ ကူးခပ်ထွက်မြောက်စေမည်။ ရည်သန်တော် မူရင်းနှင့်လျော်စွာ ဒီပင်္ကရာ ထွက်ချာမှန်ကင်း တရား မင်းရှေ့ “သုမေဓာရှင်ရသေ့” ဘဝက ကြည်လှသည့် စိတ်ဇောဖြင့် တိဏ္ဏောတာစေယျ၊ မုတ္တော မောစေယျ ဝန်ခံတော်မူချက်နှင့် မသွေ နှစ်ဆယ့်လေးသင်္ချေ ကုဋေခြောက်ဆယ် စွန်းကယ်တွက်ရေ ဗိုလ်ခြေတစ် သိန်းပါ ကျွတ်တမ်းဝင်ဝေနေယျာတို့ကို ပြည်ခေမာ နန်းမြင့် ကြငှန်းဖွင့်လျက် အဆင့်ဆင့်ချမ်းသာဖို့ ကောင်းစွာကယ်တင်တော်မူပေသည်။

သံသရာကျယ်ပြန့် နယ်အကန့်ဝယ် ကွယ် ဟန့်ပိတ်ကာ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာဆူးငြောင့် ဝင်စူး မှောင့်၍ အဖြောင့်မမြင် အနတ္တကို အတ္တ၊ ပင်ဟု

ရယ်ရွှင်မြူးပျော် မြင်ထူးချော်လက် မူးမော်နှမ်းလှ ပင်ပန်းကြသော အန္တပုထုဇန် ဉာဏ်စက္ခုချို့ ပုဂ္ဂိုလ် တို့အား မို့မသန်းစေ ဖိုလ်ကမ်းခြေသို့ မြန်းစေလွယ် ရေး သံသရာဘေးကို မြော်တွေး မြင်စေ လွန်လေရေး ဟောင်း သူတော်ကောင်းထုံး စွဲသုံးမမေ့ နှလုံးမွေ့ သော ဥပသကာ ဥပသိကီအပေါင်းတို့သည် အတည် မကျ ဘဝစုန်၊ ဆန် အဖန်တလဲလဲ ဆင်းရဲငြိုငြင်စွာ ပဋိသန္ဓေနေရာ၊ အိုရာ၊ နာရာ၊ သေရာ၊ ဌာန မုချ စင်စစ် ဒုက္ခမျိုးစုံ စုဝန်းအုံ့၍ ဆုံရာဖြစ်သော ယမရာဇ် မင်း သေစာရင်းမှာ တင်သွင်းမစဲ ညှင်းဆဲနည်း အလှည့်လှည့်ဖြင့် သုံးဆယ့်တစ်ထောင် နောင်အိမ် ကြီးနှင့် အလားတူသော လူ၊ နတ်၊တို့၏ တည်နေရာ ဩကာသလောက ဘုံဘဝတို့မှ မုချ လွတ်ကင်း ပဋိ သန္ဓေနေခြင်း၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့မရှိ။ ဝိမုတ္တိသုခ ဧကန္တချမ်းသာ မဟာအသင်္ခတဓာတ် အရဟတ်မြိုက်နန်း ကူးသန်းရောက်ရသော သာ သနာတွင်းမှာဖြစ်ပါ၍ သရဏဂုံနှင့်တကွ သစ္စာ လေးပါး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားများကို ကြိုးစားလေ့လာ ၍ မှန်ကန်စွာ အားထုတ်နိုင်ပါလျှင် ယခုဘဝကစ၍ ချမ်းသာပါလိမ့်မည် ဝေနေယျသူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့။

အဘယ်တရားကို မုချဆတ်ဆတ်ပရမတ်ဟု
ခေါ်ပါသနည်း

သဗ္ဗေသင်္ခါရာ နိဗ္ဗာန် အာဂမ္မန္တံ ဥပယန္တိ
တံနိဗ္ဗာန်ံ သဗ္ဗသင်္ခါရံ သမ ထောတိဝုစ္စတိ ဓမ္မသင်္ဂဏီ
အဋ္ဌကထာ၊ အဋ္ဌသာလိနိကျမ်းတို့၌ ပြတော်မူသော
ကြောင့် ပရမတ္ထတရား လေးပါးကို သမုတိကွယ်
သည်။ သမုတိပညတ်ကို နတ်၍ပစ် ပရမတ္ထတရား
လေးပါး၊ ပေါ်၏။ မုချ ပရမတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို
သာမညစိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်၊ ၎င်းသုံးပါး ကွယ်
၏။ ဤသုံးပါးကိုနတ်၍ပစ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပေါ်၏။ နိဗ္ဗာန်
မှာ၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ၊ အကြောင်းတရား
လေးပါးမှ ပြုပြင်ခြင်းကင်း၏။ ထို့ကြောင့် စိတ်၊
စေတသိက်၊ ရုပ်မရှိ၊ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗောဝိညုဟီ”
ဟု ဟောတော်မူသည်။ ပစ္စတ္တံ-ထင်ရှားရှိသော
နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဝိညုဟီ-ဘုရားအစရှိသော သူတော်
ကောင်းတို့သည်၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-သိမြင်ရ၏။ ပါရာ
ဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၊ အဋ္ဌသာလိနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌ
ကထာ၊ ဂုဏ်တော်ဖွင့်၌ ပြတော်မူသည်။ နိဗ္ဗာန်
တစ်ခုကို ပြတော်မူသောကြောင့် မုချနိဗ္ဗာန် ရှိသည်ဟု
မှတ်။ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့မှာ နိဗ္ဗာန်ကို
အာရုံပြု၍ ငြိမ်းကုန် ပျောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေသင်္ခါရာ-
ခပ်သိမ်းကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ နိဗ္ဗာန်-
နိဗ္ဗာန်ကို၊ အာဂမ္မန္တံ-စွဲ၍၊ ဥပယန္တိ-ငြိမ်းကုန်၏။
တံနိဗ္ဗာန်ံ-ထိုနိဗ္ဗာန်သည်၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရ သမ္ဘောဓိ-
အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့ကို၊ သဗ္ဗဒါ-အခါခပ်
သိမ်း ကင်းငြိမ်းသည် ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ဤသို့ပြတော်မူသောကြောင့် တစ်ယောက်သော
သတ္တဝါ၏ သန္တာန်၌ ကိန်းသော စိတ်၊ စေတသိက်၊
ရုပ်၊ ဟူသော ပရမတ္ထတရားသုံးပါးတို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို
အာရုံပြု၍ ငြိမ်းကုန်ပျောက်ကုန်၏။ သမုဒယဟူ
သော ဇာတ်တဏှာ တပ်ခြင်း ကင်းပါမူကား လူနတ်၊
ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါဟူ၍ မရှိကုန်။ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊
သတ္တဝါမရှိလျှင် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတုအာဟာရ မပြုမပြင်

မစီရင်နိုင်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဆိုလေသည်ကား
စန္ဒြကန်သူရိယကန် နယောဝိယဟု ရှင်မဟာ
ကစ္စည်း စီရင်အပ်သော နေတ္ထိကျမ်းမြတ်၌ ပြသော
ကြောင့် မှတ်အပ်၏။ စန္ဒြကန်ကျောက်ကြောင့် ဖြစ်
သောရေ သူရိယကန်ကျောက်ကြောင့်ဖြစ်သော မီး၊
စန္ဒြကန်၊ သူရိယကန်၊ ကျောက်မရှိလျှင် ရေ၊ မီး၊
ပျောက်သကဲ့သို့ သစ်ပင်ဟူသော အရိပ်နိမိတ်မရှိ
လျှင် အရိပ်တည်းဟူသော အရောင်ပျောက်ဘိသကဲ့
သို့ ထိုအတူ အဝိဇ္ဇာ တဏှာဟူသော မူလ တပ်ခြင်း
အကြောင်းမရှိလျှင် ဥပါဒါန် ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် မရှိ
ကုန်။ ဥပါဒါန်ခန္ဓာငါးပါးမရှိလျှင် စိတ်၊ စေတသိက်၊
ရုပ် ဟူသော တရားတို့သည် တည်ရာမရှိ ပျောက်
ကုန်၏ဟု သိရမည်။

၎င်း စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့မှာ ပစ္စုပ္ပန်၊
အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ကာလသုံးပါး၌ ပစ္စုပ္ပန်က
မကင်းခဲ့သောကြောင့် ပြုပြင်ခြင်းရှိ၏။ နာမ်၊ နာမ်
ချင်း၊ ရုပ်၊ ရုပ်ချင်း ဤရုပ်၊ နာမ်နှစ်ပါးတို့သည်
တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကျေးဇူးပြုကြ၍ အဘယ်ကဲ့သို့
ဘုရားဟောတော်မူသနည်းဟူမူကား စတ္တာရော
မေခန္ဓာ အရူပိနော မဟာဘူတာ အညမညံ သဟ
ဇာတပစ္စယော ဟူ၍ အချင်းချင်းကျေးဇူးပြုသော
ကြောင့် စက္ခု၊ သောတ၊ ယာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ ရူပါရုံ၊
သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌပ္ပါရုံ၊ ဣတ္ထိဘော၊
ပုမ္မော ဟဒယဝတ္ထုရုပ်၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ ဩဇာ၊ အာကာ
သဓာတ်၊ ယဝိညတ်၊ ဝစိဝိညတ်၊ ရူပ လဟုတာ ရူပ
မုဒုတာ ရူပကမ္မညတာ၊ ဥပစယ၊ သန္တတိ၊ ဇရတာ၊
အနိစ္စတာ၊ ဟူ၍ နှစ်ဆယ့်လေးပါးသော ရုပ်တို့သည်
ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော၊ ဟူသော
မဟာဘုတ်လေးပါးကို စွဲ၍ ဖြစ်သောကြောင့်။
ဥပါဒါန်ရုပ်သာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဓမ္မသင်္ဂဏီ ဥပါဒိဏ္ဏ
သုတ်၌ ဟောတော်မူသောကြောင့်-လောကီနာမ်၊
ရုပ်တို့သည် ဥပါဒါန်နှင့် အာရုံမကင်းမှတ်ရမည်။

ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုသော ရုပ်တို့ကြောင့်

ဓာဏာဒိဋ္ဌိကို စွဲတတ်သော ကံသည် အကျိုးအဖြစ် ဖြင့် ယူအပ်သော ဥပါဒါန်လေးပါးတို့၏ အာရုံသာ တည်းဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ဥပါဒါန်အာရုံ မကင်းဟု မှတ်အပ်၏။ ထိုနှစ်ဆယ့်ရှစ်ခုသော ရုပ်တို့ တွင် စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှါ၊ ကာယ၊ ရူပ၊ သဒ္ဓ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ အာပေါဓာတ်ကို နှုတ်၍ပစ်။ ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဟုဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၊ ဤ ဆယ့်နှစ်ခုသော ရုပ်တို့သည် ရန်ရင်းကြမ်းတမ်း သောကြောင့် သြဋ္ဌာရိကရုပ် မည်ကုန်၏။ ထိုဝတ္ထု ရုပ်တို့နှင့် ယှဉ်၍ဖြစ်သော ကုသိုလ်စိတ်သည် နူးညံ့ ကုန်၏ ဤ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်၌ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ အဇ္ဈတ္တ၊ ဗဟိဒ္ဓ၊ ဒူရ၊ အာသန္န၊ ဟိန၊ ပဏိတ၊ သုခုမ၊ သြဋ္ဌာရိက ဟူသော တစ် ဆယ့် တစ်ပါးအပြားရှိသောကြောင့် ခန္ဓာစသည်ဖြင့် ရေတွက်ရသည်။ နိဗ္ဗာန်မူကား အပြားမရှိသော ကြောင့် ခန္ဓာ၊ ဟူ၍ မရေတွက်ရာ။ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန် မှာ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ၊ အကြောင်းတရား လေးပါးမှ ကင်းသောကြောင့် မုချဆတ်ဆတ်ပရမတ် ဟု သိရ၏။ ထိုမှကြွင်းသော စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဟူသော ပရမတ္ထတရား သုံးပါးတို့မှာ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ ငြိမ်းရ ချုပ်ရသောကြောင့် ထိုတဏှာ ယောကျ်ားပဲကွပ်သမား အိမ်၌တည်သော စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တရားတို့သည် ကွယ်လေ ပျောက် လေကုန်၏။ ထို့ကြောင့် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာဟူသော ပညတ်လည်း မရှိ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ အာရုံပြု၍ ငြိမ်းကုန် ပျောက်ကုန်ရာသည်။ ၎င်းစိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့ မှာ ပြုပြင်စရာမရှိသောကြောင့် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ တို့နှင့် ကင်းငြိမ်းရာ ပျောက်ရာ ချုပ်ရာရောက်လေ သည်။

ခန္ဓာငါးပါးကို ပိုင်းခြား၍ နှလုံးသွင်းရန်
 သဗ္ဗေသင်္ခါရာအနိစ္စ၊ သဗ္ဗေသင်္ခါရာဒုက္ခ၊
 သဗ္ဗေသင်္ခါရာအနတ္တ သဗ္ဗေ-ခပ်သိမ်းကုန်သော။

သင်္ခါရာ-ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရား လေးပါးတို့သည်၊ ပြုပြင်အပ်ကုန် သော သင်္ခါရတရားတို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ-ရူပက္ခန္ဓာ မည်ကုန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာ မည်သည်ကား ပထဝီဓာတုဝီ သတိ ပထဝီဓာတ်နှစ်ဆယ်သည် လည်းကောင်း၊ အာပေါဓာတု ဒွါဒသ အာပေါဓာတ် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး သည် လည်းကောင်း၊ တေဇော ဓာတုစတုန္နံ၊ တေ ဇော ဓာတ်လေးပါးသည်လည်းကောင်း၊ ဝါယော ဓါတုဆဋ္ဌဝါ-ဝါယောဓာတ်ခြောက်ပါးသည် လည်း ကောင်း၊ ဣမေစတုန္နံဒွေ စတ္တာလိသံ-ဤလေးပါးက ပြား၍ ၄၂-ပါးဓါတ်ဟု ဆိုအပ်သော ဘူတရုပ် လေး ပါး စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာနာ၊ ဇိဝှာ ကာယ၊ တည်းဟူ သော ပသာဒရုပ်ငါးပါး ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ အာပေါဓာတ်ကြည့်အပ်သော ဝိသယရုပ် လေးပါး ဣတ္ထိဘော၊ ပုမ္မောဟုဆိုအပ်သော ဘာဝ ရုပ်၊ နှစ်ပါး၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်၊ တစ်ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် တစ်ပါး၊ အာဟာရရုပ်တစ်ပါး၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်တစ်ပါး၊ ကာယဝိညတ်၊ ဝစီဝိညတ်ဟုဆိုအပ်သော ဝိညတ်ရုပ် နှစ်ပါး၊ လဟုတာ၊ မုဒုတာ၊ ကမ္မညတာ ဟုဆိုအပ် သော ဝိကာရ ရုပ်သုံးပါး၊ ဥပစယ၊ သန္တတိ၊ ဇရတာ နိစ္စတာတည်းဟူသော လက္ခဏာရုပ်၊ လေးပါး၊ နိပ္ပန္နရုပ်ဟု ဆိုအပ်သော ၂၈-ခုသော ရုပ်တို့၏ အစု ဖြစ်ကုန်သော၊ အယံမေရူပေါ-ရေမြှုပ်နှင့်တူသော ငါ၏ ရူပက္ခန္ဓာသည်၊ အနိစ္စအမြဲမရှိ၊ ဒုက္ခ၊ ဇာတိ ဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ဗျာဓိဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခ၊ တည်းဟူ သော ဤဒုက္ခတရားလေးပါးတို့သည်၊ နှိပ်စက်တတ် သော သဘောတရားလည်း ရှိကုန်၏။ အနတ္တ- ကိုယ်မဟုတ် အစိုးမရ အလိုသို့ မလိုက်ကုန်။

“ဝေဒနက္ခန္ဓာ” သဗ္ဗေ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊
 သင်္ခါရ-ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားလေးပါးတို့သည်၊ ပြုပြင်အပ်ကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ-ဝေဒနက္ခန္ဓာ မည်ကုန်၏။ ဝေဒနက္ခန္ဓာမည်သည်ကား ချမ်းသာ

သဖြင့် ခံစားခြင်းဖြစ်သော သုခဝေဒနာ ဆင်းရဲသဖြင့် ခံစားခြင်းဖြစ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဝမ်းမြောက် သဖြင့် ခံစားခြင်းဖြစ်သော သောမနဿဝေဒနာ၊ နှလုံး မသာယာသဖြင့် ခံစားခြင်းဖြစ်သော ဒေါမနဿဝေဒနာ၊ လျစ်လျူရှုသဖြင့် ခံစားခြင်းဖြစ်သော ဥပေက္ခာဝေဒနာ၊ ဤသို့လျှင် သုခဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သောမနဿဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာတည်းဟူသော ဤစေတသိက်ငါးခုတို့၏ အစုဖြစ်ကုန်သော၊ ရေပွက်နှင့် တူကုန်သော၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်။ အနိစ္စ၊ အမြဲမရှိ။ ဒုက္ခ၊ ဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ဗျာဓိဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခတည်းဟူသော ဤဒုက္ခတရားလေးပါးတို့သည်။ နှိပ်စက်တတ်သော သဘောတရားလည်း ရှိကုန်၏။ အနတ္တကိုယ်မဟုတ် အစိုးမရ အလိုသို့မလိုက်ကုန်။

“သညနက္ခန္ဓာ” သဗ္ဗေ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ သင်္ခါရာ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားလေးပါးတို့သည်၊ ပြုပြင်အပ်ကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည်။ သညက္ခန္ဓော-သညက္ခန္ဓာ မည်ကုန်၏။ သညက္ခန္ဓာ၊ မည်သည်ကား မျက်စိဖြင့်တွေ့၍ သိခြင်းဖြစ်သော စက္ခုသပ္ပဿသညာ၊ နားဖြင့်တွေ့၍ သိခြင်းဖြစ်သော သောတသပ္ပဿသညာ၊ နှာခေါင်းဖြင့် တွေ့၍ သိခြင်းဖြစ်သော ဃာနသပ္ပဿသညာ၊ လျှာဖြင့်တွေ့၍ သိခြင်းခြင်း ဖြစ်သော ဇိရာသပ္ပဿသညာ၊ ကိုယ်ဖြင့်တွေ့၍ သိခြင်းဖြစ်သော ကာယသပ္ပဿ သညာ၊ ဤသို့လျှင် တွေ့ခြင်းခြောက်ပါးဖြင့် တွေ့၍ သိခြင်း ခြောက်ပါးဖြင့်သာ တတ်ကုန်သော တံလျှပ်နှင့်တူသော သညက္ခန္ဓာသည်။ အနိစ္စ-အမြဲမရှိ၊ ဒုက္ခ-ဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ဗျာဓိဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခ တည်းဟူသော ဤဒုက္ခလေးပါးတို့သည်။ နှိပ်စက်တတ်သော သဘောတရားလည်း ရှိကုန်၏။ အနတ္တ-ကိုယ် မဟုတ်၊ အစိုးမရ အလိုသို့ မလိုက်ကုန်။

“သင်္ခါရက္ခန္ဓာ” သဗ္ဗေ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊

သင်္ခါရာ၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားလေးပါးတို့သည်၊ ပြုပြင်အပ်ကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော-သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်ကုန်၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ မည်သည်ကား ဤစေတသိက် ၅၂-ပါးတို့တွင် ဝေဒနာ စေတသိက်ကို ဝေဒနာငါးပါးဖြင့် ဝေဒနက္ခန္ဓာဖွဲ့ပြီး၊ သညာ စေတသိက်ကို သညာခြောက်ပါးဖြင့် သညက္ခန္ဓာဖွဲ့ပြီး၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ မှ ကြွင်းကုန်သော၊ ဖဿဝေဒနာ၊ ဧကဂ္ဂဒါ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယ၊ မနသိကာရ၊ ဝိတက်၊ ဝိစာရ၊ အဓိမောက္ခ၊ ဝိရိယ၊ ပီတိ၊ ဆန္ဒ၊ မောဟ၊ အဟိရိက၊ အနောတ္တပ္ပ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန၊ ဒေါသ၊ ဣဿာမစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ထိန၊ မိဒ္ဓ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ တတြမဇ္ဈတ္တတာ၊ ကာယပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ ကာယ လဟုတာ၊ စိတ္တလဟုတာ၊ ကာယမုဒုတာ၊ စိတ္တမုဒုတာ၊ ကာယကမ္မညတာ၊ စိတ္တကမ္မ ညတာ၊ ကာယပါဂုညတာ၊ စိတ္တပါဂုညတာ၊ ကာယုဇ္ဈဂ္ဂတာ၊ စိတ္တုဇ္ဈဂ္ဂတာ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ ကရဏာ၊ မုဒိတာ၊ ပညိန္ဒြေ တည်းဟူသော ဤစေတသိက် ၅၀ တို့၏ ခံစားရာဖြစ်သော ငှက်ပျောတုံးနှင့်တူသော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓော- သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည်။ အနိစ္စ-အမြဲမရှိ။ ဒုက္ခ-ဇာတိဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ဗျာဓိဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခတည်းဟူသော၊ ဤဒုက္ခတရားလေးပါးတို့သည် နှိပ်စက်တတ်သော သဘောလက္ခဏာတရားလည်း ရှိကုန်၏။ အနတ္တ-ကိုယ် မဟုတ်၊ အစိုးမရ အလိုသို့မလိုက်ကုန်။

“ဝိညာဏက္ခန္ဓာ” သဗ္ဗေ-ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ သင်္ခါရာ၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ၊ တည်းဟူသော အကြောင်းတရား လေးပါးတို့သည်၊ ပြုပြင်အပ်ကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော-ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်ကုန်၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်သည်ကား။ ကာမ တစ်ဆယ့်တစ်ဘုံ၌ ကျင်လည်ရာ ကျင်လည်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ်၊

ကုသိုလ်စိတ် ၂၀၊ ဝိပါက်စိတ် ၂၃-ခု၊ ကြိယာစိတ် ၁၁-ခု၊ ဤ ၅၄-ပါးကုန်သော ကာမာဝစရစ်တို့သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်ကုန်၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်သည်ကား ရူပ တစ်ဆယ့်ခြောက်ဘုံ၌ ကျင်လည်ရာ ကျင်လည်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပကုသိုလ်စိတ် ၅-ခု၊ ဝိပါက်စိတ် ၅-ခု၊ ကြိယာစိတ် ၅-ခုတည်းဟူသော ရူပါဝစရ ပန္နရဿ၊ ၁၅-ခုတို့သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်ကုန်၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်သည်ကား အာကာသာနဉ္စာယတန ကုသိုလ်စိတ်လည်း ၁-ခု ဝိညာဏဉ္စာယတန ကုသိုလ်စိတ်လည်း ၁-ခု အာကိဉ္စညာယတန ကုသိုလ်စိတ်လည်း ၁-ခု နေဝသညာနာသညာ ယတန ကုသိုလ်စိတ်လည်း ၁-ခု၊ အရူပါဝစရ ကုသိုလ်စိတ် လေးပါးနှင့် အတူတူ၊ ဝိပါက်စိတ်လည်း လေးပါးကြိယာစိတ်လည်း လေးပါး အရူပါဝစရ ဒွါဒသ ၁၂-ပါးတို့သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်ကုန်၏။ ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်သည်ကား ကာမာဝစရစ်တိ စတုပညာသ ၅၄-ပါး၊ ရူပါဝစရစ်တိ ပန္နရဿ ၁၅-ပါး၊ အရူပါဝစရ ဒွါဒသ ၁၂-ပါး လောကီစိတ် ဧကသီတိ ၈၁-ခုတို့သည်၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်ကုန်၏။

ဝိညာဏက္ခန္ဓာမည်သည်ကား ဤကာမ ၁၁-ဘုံ၌ ကျင်လည်ရာ ကျင်လည်ကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော၊ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်၊ သုဂတိအဟိတ်၊ ဒွိဟိတ်၊ တိဟိတ်တည်းဟူသော ပုထုဇဉ်လေးယောက်၊ အရိယာ ၈-ယောက်၊ ဤတစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ အကုသိုလ်၊ ကုသိုလ်စိတ် ၂၀၊ အဟိတ်စိတ် ၁၇-ခု၊ ဤ ၃၇-ခုသော စိတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သုဂတိအဟိတ်၌ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်စိတ် ၂၀၊ အဟိတ်စိတ် ၁၇-ခု၊ မဟာဝိပါက်ဝိပ္ပယုတ်စိတ် ၄-ခု။

ဤ လေးဆယ့်တစ်ခုသော စိတ်တို့သည်

လည်းကောင်း၊ တိဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်၌ ယခင် လေးဆယ့်တစ်ခုသော စိတ်တို့တွင် မဟာဝိပါက်သမ္ပယုတ်စိတ် လေးခုကို ထည့်၍ လေးဆယ့်ငါးခုဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်အားလျော်စွာ ဖြစ်ကုန်သော ၃၇-ခုသော စိတ် ၄၁-ခုသောစိတ် ၄၅-ခုသောစိတ်တို့၏ ယခုဖြစ်ကုန်သော၊ မျက်လှည့်သည်နှင့် တူကုန်သော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်၊ အနိစ္စ-အမြဲမရှိ၊ ဒုက္ခ-ဇာတိ ဒုက္ခ၊ ဇရာဒုက္ခ၊ ဗျာဓိ ဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခ၊ တည်း ဟူသော ဤဒုက္ခတရားလေးပါးတို့သည်၊ နှိပ်စက်တတ်သော သဘောလက္ခဏာတရားလည်း ရှိကုန်၏။ အနတ္တ- ကိုယ်မဟုတ်၊ အစိုးမရ၊ အလိုသို့ မလိုက်ကုန်။

“ပဉ္စက္ခန္ဓာ” သဗ္ဗေ- ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ သင်္ခါရာ -ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားလေးပါးတို့သည်၊ ပြုပြင်အပ်ကုန်သော သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ ပဉ္စက္ခန္ဓာ-ပဉ္စက္ခန္ဓာ မည်ကုန်၏။ ပဉ္စက္ခန္ဓာမည်သည်ကား ရူပက္ခန္ဓာ-ရူပက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ-ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ သညက္ခန္ဓာ-သညက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည် လည်းကောင်း၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း၊ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ - ဤပဉ္စက္ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်၊ တရားအပေါင်းတို့သည်၊ ဒုက္ခော-ဆင်းရဲကုန်၏။ ပိဋ္ဌာန ဝိဘာဝ-အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေပဉ္စက္ခန္ဓာ- ကိုယ်ဟူသော အရေအတွက်မှ ကင်း၍ အစိုးမရသောအဖြစ်သို့ ရောက်တတ်ကုန်၏။ အနတ္တ-ကိုယ်မဟုတ်ကုန်၊ ဒုတ္တိသကာယ-သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာတို့၏ အစုဖြစ်ကုန်သော၊ ၂၈-ခုသော ရုပ်တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ လောကီစိတ်ဧကသီတိ ၈၁-ခု၊ စေတသိက် ဒွေပဉ္စာ ၅၂-ခုဖြစ်ကုန်သော နာမ်တရားတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဤရုပ်၊ နာမ်၊ တရား၊ ခန္ဓာ ငါးပါးတို့

သည် “ပဌမေ ယာမေ ပဝတ္တံ၊ ရူပံ၊ ရူပဓမ္မံ၊ မဇ္ဈိမာယံ၊ ပစ္ဆိမာယံ၊ ပုဗ္ဗနံ၊ အပတွာ၊ တထေဝမရဏံနိရုဇ္ဈန္တိ”။ ပဌမေ ယာမေ-ညဦးယံ၌၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပံ၊ ရူပဓမ္မံ-ရုပ်၊ နာမ်၊ တရား ခန္ဓာငါးတို့သည်၊ မဇ္ဈိမာယံ-သန်းခေါင်အခါသို့၊ အပတွာ-မလိုက်မူ၍၊ တထေဝ-ထိုညဦးယံ၌ပင်လျှင်၊ မရဏံ-သေခြင်းတို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-ချုပ်တတ်ကုန်၏။ မဇ္ဈိမာယံ-သန်းခေါင် အခါ၌၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပံ၊ ရူပဓမ္မံ-ရုပ်နာမ်၊ တရား ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်၊ ပစ္ဆိမာယံ-မိုးသောက်ယံသို့ အပတွာမလိုက်မူ၍၊ တထေဝ-ထိုသန်းခေါင်ယံ၌ပင်လျှင်၊ မရဏံ-သေခြင်းတို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-ချုပ်တတ်ကုန်၏။ ပစ္ဆိမာယံ-မိုးသောက်ယံ၌၊ ပဝတ္တံ- ဖြစ်ကုန်သော၊ ရူပံ ရူပဓမ္မံ-ရုပ်၊ နာမ်တရား ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်၊ ပုဗ္ဗနံ-နံနက်အခါသို့၊ အပတွာ-မလိုက်မူ၍၊ တထေဝ-ထိုမိုးသောက်ယံ၌ပင်လျှင်၊ မရဏံ-သေခြင်းတို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ-ချုပ်တတ်ကုန်၏။ ရူပက္ခန္ဓာ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညာနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ၎င်းငါ၏ ကိုယ်ကို၊ ခန္ဓာငါးပါး၏၊ အပေါင်းအစုမျှသာတကား၊ ဟု သိပြီးလျှင် ရူပံအနိစ္စံ၊ ရေမြှုပ် ဆိုင်ခဲနှင့်တူသော၊ ရူပက္ခန္ဓာအစရှိသဖြင့် ဖြစ်၍ပြီးလျှင် ထင်ရှားစွာမရှိ။ ပျောက်ပျက်လေသောကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးကား၊ အနိစ္စသဘော စင်စစ် ဖြစ်ချေသောကြောင့်၊ အနိစ္စ လက္ခဏာကို သွားတိုင်း၊ ရပ်တိုင်း၊ ထိုင်တိုင်း၊ လျောင်းတိုင်း၊ ဣရိယာပုထ်လေးပါးတို့ကို၊ ငါမဟုတ် ငါ့ကိုယ်မဟုတ်ဟု ဓာတ်လေးပါးအစုမျှသာ တကားဟူ၍ ရှုဆဲ ဆင်ခြင်ရာ၏။

အနိစ္စသညာကို အဘယ်ကဲ့သို့ နှလုံးသွင်းရာ သနည်းဟူမူကား၊ ဤငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် တစ်စုံတစ်ထွေ၊ ရွှေငွေကျောက်သံပတ္တမြားတို့ဖြင့် သွန်းလုပ်ပြီး စေအပ်သည်မဟုတ်၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ၊ တစော၊ မံသံ၊ နှာရ၊အစရှိသော ဒွတ္တိသကောဋ္ဌာသ

အစုမျှသာ ဖြစ်ချေ၏။ ပိုးမျိုး ၈၀ တို့၏ အိမ်ထောင်ရာ၊ သွားဖွားရာ၊ မစင်စွန့်ရာ၊ သုသာန်တစပြင်ကဲ့သို့ဖြစ်ချေ၏။ ၉၆-ပါးသော ရောဂါ၊ ၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာ၊ ၅-ပါးသော ဘေး၊ ၁၆-ပါးသော ဥပ္ပဒ္ဒဝေါ၊ ၈-ပါးသော အပြစ်၊ ၁၀-ပါးသော ဒဏ်တို့၏ တည်ရာမှီရာ စုဝေးရာသာဖြစ်ချေ၏။ ယခုလောက၌လည်း အလွန်တရာ ချစ်ခင်လေးမြတ်စုံမက်အပ်သော သူပင်ဖြစ်သော်လည်း၊ ငါ့ကိုယ်ဟူ၍ နှလုံးသွင်း စရာမရှိခြင်း၊ မမြဲခြင်းကြောင့် အနိစ္စမည်ကုန်၏။

ဖြစ်တုံ ပျက်တုံ အကြိမ်ကြိမ် နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် ထိုခန္ဓာ ငါးပါးသည်ပင် ဒုက္ခဖြစ်သည်ဟု ဒုက္ခ လက္ခဏာကို သွားတိုင်း၊ ရပ်တိုင်း၊ ထိုင်တိုင်း၊ လျောင်းတိုင်း၊ နှလုံးသွင်း၍ အရိယာပုထ်လေးပါး၌ မပြတ်မလပ် ဒုက္ခအစုဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ ဒုက္ခသညာကို အဘယ်ကဲ့သို့ နှလုံးသွင်းရာသနည်းဟူမူကား၊ ဤငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ အမိသည်ပူသော အစာကိုစားသည်ရှိသော်၊ လောဟကုမ္ဘီ ငရဲ၌ ခံရဘိသကဲ့သို့ ဆင်းရဲရခြင်း၊ အမိသည် ဧမြလှသောအစာကို စားသည်ရှိသော် လောကန္တရီ ငရဲ၌ ခံရဘိသကဲ့သို့ ဆင်းရဲရခြင်း၊ အမိသည် သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း၊ ဣရိယာပုထ်အမှုပြုသောအခါ ယခုပင်သေရအံ့သောသူ၏ လက်သို့ရောက်သော ဆိတ်သူငယ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အလမ္မာယ်၏လက်သို့ရောက်သော မြွေကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အလွန်ပူဆွေးငိုကြွေးခြင်းတို့ဖြင့် သက်ကြီးရှိုက်ငင် ပင်ပန်းခြင်းတို့ဖြင့် မပြတ်နှိပ်စက်တတ်သော သဘောရှိသောကြောင့် ဒုက္ခမည်ကုန်၏။

ဖြစ်တုံပျက်တုံ မရှိပါစေလင့်ဟု တောင်းပန်ခယသော်လည်း တောင်းပန်ခယသော သူ၏ အလိုသို့မလိုက်၊ ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်၊ နာမ် တရားတို့ကို အစိုးမရသောကြောင့် ထိုခန္ဓာငါးပါးသည် အနတ္တ၊

ဖြစ်သည်ဟု အနတ္တလက္ခဏာကို ရှုဆင်ခြင်လေ။ အနတ္တလက္ခဏာကို အဘယ်ကဲ့သို့ နှလုံးသွင်းရ သနည်းဟူမူကား ဤ ငါ၏ခန္ဓာကိုယ်သည် “အနတ္တ အသာရ ကဋ္ဌေန” အနှစ်သာရမရှိ၊ ၎င်းပျော့တုံး လက်ပံတုံး၊ ရေမြှုပ်၊ ရေပွက်၊ တံလျှပ်ကဲ့သို့ တစ်စုံ တစ်ခုမျှ ကိုးကွယ်ရာမရ၊ အစိုးမပိုင်၊ “အဇ္ဇသုဝေဝါ၊ ပရသုဝေဝါ” ယနေ့လား၊ နက်ဖြန်လား၊ ပိုင်းခြား၍ မသိရ၊ ငါ့ကိုယ်ဟူ၍ မဟုတ်သောကြောင့် အနတ္တ မည်ကုန်၏။

အသုဘ သညာကို အဘယ်ကဲ့သို့ နှလုံးသွင်း ရာသနည်းဟူမူကား နတ္ထိသုတံ ဧတဿာတိ အသုဘော ဧတဿ ထို ၃၂-ပါးသော အစုအား၊ သုတံ-ကောင်းခြင်း တင့်တယ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိ၊ ဣတိတသ္မာ-ထိုကြောင့်၊ အသုဘော-အသုဘ မည်၏။

ဤသို့ လက္ခဏာရေးသုံးပါးပေါက်အောင် ပညာဖြင့် ထောက်ရှု ဆင်ခြင်ရာသော နည်းကား အလုံးစုံသော ခန္ဓာကိုယ်ကို အစိုးမရသော အာနာ၊ ပါန၊ ထွက်သက်၊ ဝင်သက် နှစ်ပါးကို ရှုဆင်ခြင်ရာ ၏။

ထွက်သက်ကား အနိစ္စ၊ ဝင်သက်ကား ဒုက္ခ၊ ထွက်သက်၊ ဝင်သက် နှစ်ပါးကို မတားမြစ်နိုင်ခြင်း သည်။ အလိုသို့ မလိုက်သောကြောင့် အနတ္တဟု သိမ်းဆည်းတတ်သော သတိသည် ဒုက္ခသစ္စ၊ မည် ကုန်၏။ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ပိဋကတ္ထ၊ သင်္ခတတ္ထ၊ သန္တာ ပတ္ထ၊ ဝိပရိနာမတ္ထ၊ ဟူ၍ လေးပါးသော အနက်ရှိ သည်။ ထိုအနက် လေးပါးတို့တွင် လောကီ စိတ်၌ ရှိသောသတိ၊ သည် ငါ့ကို နှိပ်စက်တတ်သောကြောင့် ပိဋကတ္ထမည်ကုန်၏။ သတိ၊ သည် ငါ့ကို ပြုပြင်စေ တတ်သောကြောင့် သင်္ခတတ္ထ၊ မည်၏။ သတိ၊ သည်ငါ့ကို ပူပန်စေတတ်သောကြောင့် သန္တာပတ္ထ မည်ကုန်၏။ သတိ၊ သည် ငါ့ကို အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့ဖြင့် ဖောက်ပြန်တတ်သောကြောင့် ဝိပရိ

နာမတ္ထ မည်ကုန်၏။ ဤသို့ ဒုက္ခသစ္စာ၌ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းအနက် လေးပါးရှိသည်ကိုလည်း နှလုံး သွင်းရမည်။

ထိုဒုက္ခသစ္စာ၌ ဆင်းရဲခြင်းကို ဖြစ်စေတတ် သော ပုရိမတဏှာ၊ သည်၊ သမုဒယသစ္စာမည်၏။ သမုဒယသစ္စာ၌ အာယုဟနတ္ထ၊ နိဒါနတ္ထ၊ သံယော ဂတ္ထ၊ ဗလိဗောဓတ္ထ ဟူ၍ အနက်လေးပါးရှိသည် ကိုလည်း မှတ်ရမည်။ အာယုဟနတ္ထ၊ သည်ငါ့ကို ဝဋ်ဆင်းရဲဖြစ်အောင်၊ လုံ့လထုတ်တတ်သော အနက်၊ နိဒါနတ္ထ၊ သည်ဝဋ်ဆင်းရဲကို အစဉ်သဖြင့် ဖြစ်စေတတ်သော အနက်၊ သံယောဂတ္ထ၊ သည်ဝဋ် ဆင်းရဲကို ယှဉ်တွဲတတ်သော အနက်၊ ဗလိဗောဓတ္ထ၊ သည် မင်္ဂလမ်း၊ ဖိုလ်လမ်း၊ နိဗ္ဗာန်လမ်း၊ ကို တားဆီး တက်သောအနက်၊ ဤသို့ သမုဒယသစ္စာ ပယ်ခြင်း၌ အနက်လေးပါးရှိသည်ကို နှလုံးသွင်း၍ မှတ်ရမည်။

ထိုဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နှစ်ပါး၏ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓ သစ္စာမည်၏။ ထိုနိရောဓသစ္စာ၌ နိဿရဏတ္ထ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ အပေါင်းမှ ထွက်မြောက်တတ် သောအနက်၊ ဝိဝေကတ္ထ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ အပေါင်းမှ ဆိတ်တတ်သော အနက်၊ အသင်္ခတ္ထ၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်း တရားလေးပါးတို့ဖြင့် မပြုပြင်အပ်သောအနက်၊ အမတတ္ထ၊ သေခြင်းကင်းသောအနက်၊ ဤသို့ မျက် မှောက်ပြုရသော နိရောဓသစ္စာ၌ အနက်လေးပါး ရှိသည်ကိုလည်း နှလုံးသွင်းရမည်။

ထိုသို့ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတည်း ဟူသော မဂ္ဂသစ္စာ၌ နိယျာနိကံ၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သောအနက်၊ ဟေတု၊ နိဗ္ဗာန် ရကြောင်းဖြစ်သော ကုသိုလ်ဟိတ်အနက်၊ ဒဿနတ္ထ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ထင်ရှားစွာမြင်တတ်သောအနက်၊ အဓိ ပတေယုတ္ထ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရခြင်း၏ အကြောင်းမူလ ဖြစ် သော မြတ်သော သမထ ဝိပဿနာ၊ စသည်၌ ယှဉ်တွဲသဖြင့် အစိုးရသောအနက်၊ ဤသို့မဂ္ဂသစ္စာ၌

ပွားများ၍ အနက် လေးပါးရှိသည်ကိုလည်း နှလုံး သွင်း၍ မှတ်ရမည်။

ဤသစ္စာလေးပါး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားလမ်း က လွဲ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းမရှိ၊ သစ္စာ လေးပါးနှင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားများကို ရအောင် လေ့ ကျက်၍ ဥပနိဿယထံမှာ ဆည်းကပ်ကြပါလျှင် ယခုဘဝက နိဗ္ဗာန်ကို မြင်မှ နောင်နိဗ္ဗူတိ ရပါလိမ့် မည် သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပါဠိအနက်

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကမ္မ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာ သတိ၊ သမ္မာသမာဓိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ကတမာစ-အဘယ် တရားသည်လျှင်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ကောင်းစွာ မြင်တတ် သောတရားမည်သနည်း၊ ခေါ-စင်စစ်၊ ယံဒုက္ခဉာဏ် -အကြင်ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်တတ်ပျက်တတ်သော တရားကို မြင်တတ်သော ပညာသည်လည်းကောင်း၊ ယံ ဒုက္ခသမုဒယဉာဏ်-အကြင်ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ကျင် လည်ရာ ကျင်လည်ကြောင်းဖြစ်သော တရားကို မြင် တတ်သော ပညာသည် လည်းကောင်း၊ ယံဒုက္ခ နိရောဓ ဉာဏ်-အကြင် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ကုန်ရာနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို မြင်တတ်သော ပညာသည် လည်း ကောင်း၊ ယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါဉာဏ်- အကြင်ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ငြိမ်းရာချုပ်ရာဖြစ်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို မြင်တတ်သော ပညာသည် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အယံ-ဤ တရားသည်လျှင်၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ကောင်းစွာမြင်ခြင်း တရားဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သမ္မာသင်္ကမ္မော၊ သမ္မာ သင်္ကပ္ပသည် ကတမာစ-အဘယ်တရားနည်းဟူမူ ကား၊ နိက္ခမသင်္ကပ္ပော-ကာမမှ ထွက်မြောက်သော ဝိတက်သည်လည်းကောင်း၊ အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပော-

ဒေါသမှကင်းသော ဝိတက်သည်လည်းကောင်း၊ အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော-ဆင်းရဲခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ် သော၊ ဝိတက်သည်လည်းကောင်း၊ ကမ္မသကာ သင်္ကပ္ပေါ-ကံသာလျှင် ပြုပြင်စီရင်တတ်သည် ဟု သော ဝိတက်သည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ-ရှိ၏၊ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အယံ-ဤတရားသည်လျှင်၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပော-သမ္မာသင်္ကပ္ပဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ် ၏။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သမ္မာဝါစာ၊ အာဇီဝ ဟေတုကိုမဲ့မူ၍ (ဝါ) အသက်မွေးခြင်းလျှင် အကြောင်း မရှိသော မုသာဝါဒါ၊ ပိသုဏဝါစာ၊ ဖရဿဝါစာ၊ သပ္ပပ္ပလာပဝါစာတည်းဟူသော ဝစီဒုစရိုက် လေးပါး မှကြည့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သမ္မာဝါစာ စေတသိက် သည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာကမ္မန္တောစ-အာဇီဝ ဟေတုကိုမဲ့မူ၍(ဝါ)အသက်မွေးခြင်းလျှင် အကြောင်း မရှိသော ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ၊ တည်းဟူသော ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးမှ ကြည့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သမ္မာကမ္မန္တ စေတသိက် သည်လည်းကောင်း၊ သမ္မာအာဇီဝေါစ-အာဇီဝ ဟေတုကိုမဲ့သည်ဖြစ်၍ (ဝါ) အသက်မွေးခြင်းလျှင် အကြောင်းရှိသော ဝစီဒုစရိုက်လေးပါး၊ ကာယ ဒုစရိုက်သုံးပါးမှ ကြည့်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော သမ္မာ အာဇီဝစေတသိက်သည် လည်းကောင်း၊ ဣတိ- ဤသို့၊ တိဿော-သုံးပါးကုန်သော၊ ဣမေစေတသိ ကာ-ဤစေတသိက်သုံးခုတို့သည်၊ ဝိရတိယောနာမ -ဝိရတိစေတသိက်မည်ကုန်၏ (ဝါ) ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုမှ ကြည့်အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဝိရတိစေတသိက် အမည်ရှိကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သမ္မာဝါယမော- သမ္မာ ဝါယမသည်၊ ကတမာစ- အဘယ်တရားနည်းဟူ မူကား၊ ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ ဣဓ- ဤသာသနာ တော်၌၊ ဘိက္ခဝေါ- သံသရာဘေးဟု ရှုတတ်သော ရဟန်းသည်၊ အနုပ္ပန္နာနံ- မဖြစ်ကုန်သေးသော၊

ပါပကာနံ- ယုတ်မာကုန်သော၊ အကုသလာနံ- အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- တရားတို့ကို၊ အနုပ္ပါဒါယ- မဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ဆန္ဒ- ဆန္ဒကို၊ ဇနေတိ- ဖြစ်စေ၏၊ ဝါယမတိ- လုံ့လပြု၍၊ ဝီရိယံ- ဝီရိယကို၊ အာရဗ္ဗတိပဝတ္တေတိ- ဖြစ်စေ ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ပဂ္ဂဏှာတိဒ ချီးမြှောက်၏၊ ပဒဟတိစတုရင်္ဂ -ဝီရိယကို ဆောက်တည်၏၊ ဥပ္ပန္နာနံ- လေ့ကျက် သဖြင့်ဖြစ်ကုန်သော၊ ပါပကာနံ- ယုတ်မာကုန်သော၊ အကုသလာနံ- အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- တရားတို့ကို၊ ပဟာယ- ပယ်ခြင်းငှာ၊ ဆန္ဒ- ဆန္ဒကို၊ ဇနေတိ- ဖြစ်စေ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ပဂ္ဂဏှာတိ- ချီးမြှောက်၏၊ ပဒဟတိ- စတုရင်္ဂ၊ ဝီရိယကို ဆောက် တည်၏၊ အနုပ္ပန္နာနံ - မဖြစ်ကုန်သေးသော၊ ကုသလာနံ- ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- တရား တို့ကို၊ ဥပ္ပါဒါယ- ဖြစ်စေခြင်းငှာ၊ ဆန္ဒ- ဆန္ဒကို၊ ဇနေတိ- ဖြစ်စေ၏၊ ဥပ္ပန္နာနံ- ဖြစ်ကုန်ပြီးသော၊ ကုသလာနံ- ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာနံ- တရား တို့ကို၊ ဌိတိယာ- အစဉ်မပျက် တည်စေခြင်းငှာ၊ အသမ္မောသာယ- မပျက်စီးစေခြင်းငှာ၊ ဘိယျောဘာ ဝါယ-လွန်စွာအဆင့်ဆင့်ပွားစေခြင်းငှာ၊ ဝေပုလ္လာယ - ပြန့်ပြောစေခြင်းငှာ၊ ဆန္ဒ- ဆန္ဒကို၊ ဇနေတိ- ဖြစ်စေ၏၊ ဝါယမတိ- လုံ့လပြု၏၊ ပါရိပူရိယာ- ပြည့်စုံစေခြင်းငှာ၊ ဆန္ဒ- ဆန္ဒကို၊ ဇနေတိ- ဖြစ်စေ ခြင်း၏၊ ဝါယမတိ- လုံ့လပြု၏၊ ဝီရိယံ- ဝီရိယကို၊ အာရဗ္ဗတိ ပဝတ္တေတိ- ဖြစ်စေ၏၊ စိတ္တံ- စိတ်ကို၊ ပဂ္ဂဏှာတိ- ချီးမြှောက်၏၊ ပဒတိ- စတုရင်္ဂဝီရိယကို ဆောက်တည်၏၊ ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ အယံ- ဤ တရားသည်၊ သမ္မာဝါယမော- သမ္မာဝါယမဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ- ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သမ္မာသတိ-သမ္မာ သတိသည်၊ ကတမာစ-အဘယ်တရားနည်းဟူမူ ကား၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခူ-ရဟန်း တို့သည်၊ အာတာတိနော- ကိလေသာကို လွန်စွာ

ပူပန်စေတတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ လုံ့လပြုသည်ဖြစ်၍၊ သမ္မဇာနော- ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သိတတ် သော၊ ပညာ-အဆင်အခြင်နှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ သတိမာ- သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍၊ လောကေ- ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသော လောက၌၊ အဘိဇ္ဇာဒေါ မနဿ-လောဘ၊ ဒေါသ၊ကို၊ ဝိနေယျ-ပယ်ဖျောက် ၍၊ ကာယေ-ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်ကို၌၊ ကာယ နုပဿီ-ရူပကာယကို အဖန်တလဲလဲရှုသည် ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏။ ဝေဒနာသု-ဝေဒနာတို့၌၊ ဝေဒနာ နုပဿီ-ဝေဒနာကို အဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ စိတ္တေသု-စိတ်တို့၌၊ စိတ္တာနုပဿီ- စိတ်ကိုအဖန်တလဲလဲရှုသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ- နေ၏။ ဓမ္မေသု-နိဝရဏ စသောတရားတို့၌၊ ဓမ္မာ နုပဿီ-နိဝရဏငါးပါးစသော တရားတို့ကို၊ အဖန် တလဲလဲ ရှုသည်ဖြစ်၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏။ ဘိက္ခဝေ- ရဟန်းတို့၊ အယံ-ဤတရားသည်၊ သမ္မာ သတိ- သမ္မာသတိဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သမ္မာ သမာဓိ-တည် ကြည်သော သမ္မာဓိသည်၊ ကတမာစ- အဘယ် တရားနည်း ဟူမူကား၊ ဣဓ-ဤသာသနာတော်၌၊ ဘိက္ခူ-ရဟန်းတို့သည်၊ ကာမေဟိ-ဝတ္ထုကာမ၊ ကိလေသာ ကာမတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ-ဆိတ်၍သာလျှင်၊ အကုသလေဟိ-အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မေဟိ- တရားတို့မှ၊ ဝိဝိစ္စေဝ-ဆိတ်၍သာလျှင်၊ သဝိတက္ကံ- ဝိတက် နှင့်တကွဖြစ်သော၊ သဝိစာရံ-ဝိစာရနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ ဝိဝေကဇံ- နိဝရဏတို့မှ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သော၊ နိဝရဏ-ဆိတ်သော သမ္မယုတ် တရားအပေါင်းမှဖြစ်သော ပီတိသုခံ-ပီတိသုခရှိ သော၊ ပဋ္ဌမဈာနံ-ပဋ္ဌမဈာန်ကို၊ ဥပသမ္ပဇ္ဈ- ပြည့်စုံ စေ၍(ဝါ)ကောင်းစွာ ကပ်၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ တဝိက္ကံ ဝိစာရာနံ-ဝိတက်၊ဝိစာရ၊ တို့၏၊ ဝုပသမာ- ငြိမ်းခြင်းကြောင့်၊ အဇ္ဈတ္တံ-မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော၊ စေတသော-စိတ်ကို၊ သမ္မသာဒံ- ကြည်လင်စေ

တတ်သော၊ တစ်နည်းကား သမ္မုသာဒံ- သဒ္ဓါ
 တရားနှင့်ယှဉ်သော၊ စေတသော-စိတ်၏၊ ဧကောဓိ
 ဘာဝံ-မြတ်သော သမာဓိကိုပွားစေတတ်သော၊ အဝိ
 တက္ကံ-ဝိတက်မရှိသော၊ အဝိစာရံ-ဝိစာရမရှိသော၊
 သမ္မာဓိဈာန်-ပဋ္ဌမဈာန်သမာဓိကြောင့် ဖြစ်သောဋ္ဌ
 ပီတိ၊ သုခံ၊ ပီတိသုခ၊ ရှိသော၊ ဒုတိယ ဈာန်-ဒုတိယ
 ဈာန်ကို၊ ဥပသမ္မုဇ္ဈ-ပြည့်စုံစေ၍(ဝါ) ကောင်းစွာ
 ကပ်၍၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ ပီတိယာ-ပီတိ၏၊ ဝိရာ
 ဂါစ-ကင်းခြင်း စက်ဆုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း၊ ဥပေက္ခ
 ကော-လျစ်လျူရှု၍ သာလျှင်၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊
 သတောစ သတိနှင့်ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍လည်း၊ သမ္မဇာ
 နော-ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့်၊ သိတတ်သော၊
 ပညာ-အဆင်အခြင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍လည်း၊
 သုခဉ္စ-သုခ ဝေဒနာကိုလည်း၊ ကာယေန-ရူပ
 ကာယ၊ နာမကာယဖြင့်၊ ပဋိသံဝေဒတိ-ခံစား၏၊
 ယံတတိယဈာန်ဟေတု-အကြင် တတိယဈာန်ဟူ
 သော အကြောင်းကြောင့်၊ တံတတိယဈာန်သမင်္ဂီ
 ပုဂ္ဂလံ-ထိုတတိယဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို၊
 အရိယာ-ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်
 တို့သည်၊ ဥပေက္ခကော-လျစ်လျူရှုတတ်သောသူ-
 သတိမာ-သတိရှိသောသူ၊ သုခဝိဟာရိ-ချမ်းသာစွာ
 နေလေ့ရှိသောသူ၊ ဣတိ-ဤသို့၊ အာစိက္ခန္တိ-ချီးမွမ်း
 တော်မူကုန်၏၊ တံတတိယဈာန်-ထိုတတိယ ဈာန်
 ကို၊ ဥပသမ္မုဇ္ဈ-ပြည့်စုံစေ၍(ဝါ)ကောင်းစွာကပ်၍၊
 ဝိဟရတိ-နေ၏၊ သုခဿစ-သုခိန္ဒြေကိုလည်း၊
 ပဟာယ-ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ ဒုက္ခဿစ-ဒုက္ခိန္ဒြေကို
 လည်း၊ ပဟာယ-ပယ်ခြင်းကြောင့်၊ ပုဗ္ဗေဝ၊ ရှေးဦးစွာ
 ခဏဉ္စပင်လျှင်၊ သောမနဿ၊ ဒေါမနဿနံ၊ သော
 မနဿိန္ဒြေ၊ ဒေါမနဿိန္ဒြေ တို့၏၊ အတ္ထင်္ဂမာ-
 ချုပ်ခြင်းကြောင့်၊ အဒုက္ခမသုခံ-ဒုက္ခမှလည်းတစ်
 ပါး၊ သုခမှလည်းတစ်ပါးသော၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာနှင့်
 ယှဉ်သော၊ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိ-တကြံမေဇ္ဈတ္တ၊
 ပေက္ခာသည် ဖြစ်စေတတ်သော၊ သတိ၏ စင်ကြယ်

ခြင်းရှိသော၊ စတုတ္ထဈာန်-စတုတ္ထဈာန်ကို၊ ဥပ
 သမ္မုဇ္ဈ-ပြည့်စုံစေ၍(ဝါ) ကောင်းစွာကပ်၍၊ ဝိဟရ
 တိ-နေ၏၊ အယံ-ဤတရားကို၊ သမ္မာသမာဓိ-
 သမ္မာသမာဓိ ဟူ၍၊ ဝုစ္စတိ-ဆိုအပ်၏။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပါဠိအနက်ပြီး၏။

x x x

ဒါနဆိုသည်ကား

ဘယဘောရဝါဒိသင်္ခတံ၊ ဒုဿီလ စေတနံ
 ဒွန္နေတိလုနာတိတိဒါနံ၊ ယံဓမ္မဇာတံ- အကြင်တရား
 သဘောသည်၊ ဘယဘောရဝါဒိသင်္ခတံ-တစ်ထောင့်
 ငါးရာ ကိလေသာတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော၊ ဒုဿီလ
 စေတံ-ဒုဿီလစေတနာ၊ ဒွန္နေတိလုနာတိ-ရိတ်
 တတ် သတ်တတ်၏၊ ဣတိတသ္မာ-ထိုသို့ရိတ်တတ်
 သတ်တတ်သောသတ္တိကြောင့်၊ ဒါန- ဒါနမည်၏။
 လူသောအခါ ဘဝကိုမတတ်မူ၍ ခန္ဓာငါးပါးနှင့်
 တကွ ဝတ္ထုကိုစွန့်လွှတ်ရမည်ဆိုလိုသည်။

သီလဆိုသည်ကား

သီလတိကုသလေဓမ္မေပတိဋ္ဌာပေတိတိ
 သီလံ။ ။ ယံဓမ္မဇာတံ-အကြင်တရားသဘော
 သည်၊ ကုသလေဓမ္မေ-ကုသိုလ်တရားအပေါင်း တို့
 ကို၊ ပတိဋ္ဌာပေတိ-တည်စေတတ်၏၊ ဣတိတသ္မာ
 -ထိုသို့ ကုသိုလ်တရားအပေါင်းတို့ တည်တတ်သော
 အနက်ကြောင့်၊ သီလံ-သီလမည်၏၊ ထို ပရမတ္ထ
 တရားကို ယုံကြည်သောသူမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊
 မောဟ၊ မရှိ။ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ၊
 တရားသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် စောင့်သော
 သတိ သံဝရသည် သီလစစ်မည်၏၊ ကုသိုလ်ဆို
 သည်မှာ အပြစ်ကင်းသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ဘာဝနာ ဆိုသည်ကား

ဘာဝနာ၊ အာရုံဟုဆိုအပ်သော နိမိတ်သည်။

ဖရိကမ္မနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိ ဘာဂနိမိတ်အားဖြင့် သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် ရှေးဦးစီးဖြန်းစ အခါ ယူအပ်သော သပ္ပာယ်ကသိုဏ်းဝန်း စသော အာရုံသည် ပရိကမ္မနိမိတ်မည်၏။ စီးဖြန်းဖန်များ၍ ကသိုဏ်းဝန်းစသည်တို့ကို မျက်စိဖြင့်ကြည့်၍ တပ် တပ်ထင်ထင် မြင်သကဲ့သို့ မနောဒွါရ၌ ထင်သော အခါ ကသိုဏ်းဝန်းစသည်မှခွာ၍ ယူအပ်သော အာရုံသည် ဥဂ္ဂဟနိမိတ် မည်၏။ မိုးအုံ့သောအခါ ဥဗျိုင်းပျံသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အလွန်စင်ကြယ် စွာသော ကြေးမုံပြင်လပြည့်ဝန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ထက် အလွန် စင်ကြယ်စွာထင်သော ပရမတ္ထသဘောမှ လွတ်သည်ဖြစ်၍ ပညတ်သက် သက် ဖြစ်သော အာရုံသည် ပဋိဘာဂ နိမိတ်မည်၏။ ထိုသုံးပါးသော အာရုံနိမိတ်တို့တွင် ပရိကမ္မနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ကို အာရုံပြု၍ ပွားအပ်သော ဘာဝနာ သည် ပရိကမ္မ၊ ဘာဝနာ၊ မည်၏။ နံ့သော ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို အာရုံပြု၍၊ ကာမာဝစရကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် သာ ပွားအပ်သော ဘာဝနာသည် ဥပစာရ ဘာဝနာ မည်၏။ အလွန်ထင်ပြီးသော ပရိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်ဖြင့် ပွားအပ်သော ဘာဝနာ သည် အပ္ပနာ ဘာဝနာမည်၏။

ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဆိုသည်ကား သမ္မသန ဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်၊ မုဉ္ဇိန္ဒကမ္ပတာဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၊ အားဖြင့် ၁၀- ပါး၊

သမ္မသနဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ။ ကာမဂုဏ်ငါးပါး၊ အာရုံခြောက်ပါး အစွမ်းအားဖြင့် ပြုပြင်၍ဖြစ်သော တေဘူမက သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ အဖန်တလဲလဲ ငြိမ်းခြင်းမရှိ ဇာတိ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမစဲ၊ ဇရာ၊ အိုခြင်းမစဲ၊ ဗျာဓိ၊ နာခြင်းမစဲ၊ မရဏ၊ သေခြင်း မစဲ၊ သောက၊ စိုးရိမ်ခြင်းမစဲ၊ ပရိဒေဝ၊ ငိုကြွေးခြင်းမစဲ၊ ဒုက္ခ၊ ကိုယ်၏ ဆင်းရဲခြင်းမစဲ၊ ဒေါမနဿ၊ စိတ်

နှလုံး မသာယာခြင်းမစဲ၊ ဥပါယာသ၊ သက်ကြီး ရှိုက်ငင်ပင်ပန်းခြင်းမစဲ၊ မမြဲအနိစ္စ သင်္ခါတသဘော အာသဝေါ ရေအယဉ်သည် အစဉ်မပြတ် ဆက်ကာ ဆက်ကာ သံသရာဝယ် လည်ကာပတ်ပတ် ဖြစ် တတ်သည်၏သတ္တိကြောင့် ကပ်၍ နှိပ်စက်ခြင်း၊ ထပ်ကာထပ်ကာ ဆင်းရဲကြီးစွာ ဝေဒနာဟုဆိုအပ် သော ဒေါမနဿစိတ်နှင့်တကွ ကပ်၍ ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကြောင့် ဒုက္ခမည်၏။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ သန္တတိ တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကိုယ်ဟူ၍ စွဲလမ်းစရာ အနှစ်သာရ မရှိသောကြောင့် အနတ္တသည် ဃန၊ မည်၏။ ဃန ဟူသည်ကား ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ၊ တစော၊ အစရှိသော ကမ္မကရဏ၊ ဒွတ္တိသတို့၏ အရေအတွက် အစုတို့ ကြောင့် ကိုယ်ဟုထင်မှတ်ခြင်း၊ ရုပ်ဇီဝိတ၊ နာမ်ဇီဝိတ၊ နှစ်ပါးတို့ကို ထင်ရှားစွာ ကိုယ်ဟူ၍ မှတ်ထင်သော သူသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်၏။ ထို့ကြောင့် “သက္ကာ ယောမေ မရဏံ” အနိစ္စ-အမြဲမရှိ၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲကြီး စွာ၊ အနတ္တ-အစိုးမရ အလိုသို့မလိုက် အနှစ်သာရ မရှိချေတကားဟူ၍ လက္ခဏာရေးသုံးပါး ထင်၍ ဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည် သမ္မသနဉာဏ်မည်၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ။ တေဘူမက သင်္ခါရတရားတို့ကို ခန္ဓာ ငါးပါးတည်းဟူသော နည်း ဖြင့် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာတည်းဟူသော ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ် အဋ္ဌ ဝိသ ၂၈-ပါး၊ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး အရေအတွက် သင်္ချာပေါင်းအစုတို့တွင် စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှာ၊ ကာယ၊ မန၊ ဟုဆိုအပ်သော ဝိညာဏ်ခြောက် ပါးသတ္တိ၏အစွမ်းအားဖြင့် ပြုပြင်၍ဖြစ်သော ကာမာ ဝစရစိတ် ၈-ခု၊ ရူပါဝစရစိတ် ၅-ခု၊ ပေါင်း တစ် ဆယ့်သုံးခု၌ ရှိသော စေတနာ တစ်ဆယ့်သုံးခုသည် ပုညာဘိသင်္ခါရမည်၏။ လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ ဒေါသမူစိတ် ၂-ခု၊ မောဟမူစိတ် ၂-ခုအားဖြင့် ပေါင်း တစ်ဆယ့်နှစ်ခုသော စိတ်၌ရှိသော စေတနာ

တစ်ဆယ့်နှစ်ခုသည် အပုညာဘိသင်္ခါရမည်၏။ အာကာသာနန္ဒာ ယတနကုသိုလ်၊ ဝိညာနန္ဒာယတနကုသိုလ်၊ အာကိဉ္ဇာညာယတနကုသိုလ်၊ နေဝသညာ၊ နာသညာယတနကုသိုလ်အားဖြင့် အရူပကုသိုလ်လေးခု၌ ရှိသော စေတနာလေးခုသည် အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရတရားသုံးပါးတို့သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ကဲ့သို့ အဆက်မပြတ်လည်စေတတ်သော တရားတည်းဟူ ပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သော ဉာဏသမ္ပယုတ်ဇောတည်းဟူသော ဉာဏ်လက်နက်ဖြင့် လက္ခဏာရေး သုံးပါးတင်၍ ရှုဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည် ဥဒဗ္ဗယ ဉာဏ်မည်၏။

ဘယဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ။ ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို လောက၌ ဖြစ်သော ခြင်္သေ့၊ သစ်၊ ကျား၊ မြွေနဂါး စသော ရန်သူတို့နှင့် တွေ့မြင်လျှင် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ကုန်လျက် တုန်လှုပ်သောစိတ်သည် မဆိတ်မနား ဝင်စားဘိသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဘဝများစွာ သံသရာဝယ် ကမ္ဘာအဆက်ဆက် မပျက်မတိမ် နောင်အိမ်သဖွယ် ဘုံသုံးသွယ်၌ လည်လည်ပတ်ပတ် ခြားရဟတ်ကဲ့သို့ ဤဘဝမှသည် ထိုဘဝ၊ ထိုဘဝမှသည် ဤဘဝ၊ ထိုထိုမျှလောက်သော ဘဝတို့ကို တဒင်္ဂခဏမျှ မနေမနား ပြေးသွား၍ တစေ့စေ့ နေရကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ဇာတိဟု ဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေ နေခြင်းကို မလွတ်နိုင်ကြသဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးတို့ မတုံးမခြင်း သုံးပါးသော လောကဓာတ်အတွင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော သင်္ခါရ တရားတို့ကို သားရဲ ခြင်္သေ့စသော ဘေးရန်ကဲ့သို့ မှတ်ထင်ပြီးသောအခါ ဘုံသုံးရွာကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့ တင်၍ ရှုဆင်ခြင်သောဉာဏ်သည် ဘယဉာဏ်မည်၏။

အာဒိနဝဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ။ တေဘူမကသင်္ခါရတည်းဟူသော ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို “အဝိဇ္ဇာတဏှာဝသေန ဒွေမူလာနိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာသဘောဖြင့် လောဘမူစိတ် ရှစ်ခုတို့၌ရှိသော လောဘ စေတသိက်

အကုသိုလ်စိတ် တစ်ဆယ့်နှစ်ခု၌ ရှိသော မောဟစေတသိက်အားဖြင့် တဏှာ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ဟုဆိုအပ်သော အမြစ်မူလနှစ်ပါးတို့ကြောင့် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော မီးတို့သည် ပွားစီးပြီးခါ ကိုးပါးသော ဘဝတို့၌ စွဲငြိတောက်လောင်လျက် ဆက်ကာ ဆက်ကာ လောင်စမပြတ်သောကြောင့် ကိုးပါးသော ဘဝတို့တွင် သုဒ္ဓါဝါသဘုံကိုသြဉ်၍ တစ်ဆယ့်ခြောက်ဘုံတို့၌ ကြွင်းကျန်ရစ်သူ နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့သည် ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ၊ သောကသီးသီး လောင်သည့်မီးကို မငြိမ်းကြလျှင် ရာဂဂ္ဂိ၊ ဒေါသဂ္ဂိ၊ မောဟဂ္ဂိ ဟုဆိုအပ်သော တစ်ဆယ့်တစ်ပါးသော မီးကျိုးတွင်း၌ အပြင်းတွေ့ကြိမ်ရမည့် အကြောင်းကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့ တင်၍ ရှုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်သည် အာဒိနဝဉာဏ်မည်၏။

နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ။ တေဘူမကသင်္ခါရတရားတည်းဟူသော ခန္ဓာ ငါးပါးရုပ်၊ နာမ်၊ တရားတို့ကို ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ တို့၏ ငြိမ်းခြင်းကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ မချစ်အပ်သော ကိုယ်မှစ၍ မစုံမက်အပ်သော မယား၊ ကျေးကျွန် ရွံရှာဖွယ်ပစ္စည်း၊ ဆည်းပူးအပ်သော ဥစ္စာရတနာတို့ကို ပြိတ္တာကြော့ကွင်း မီးကျိုးတွင်းမှ လွတ်ကင်းပယ်ခွာ ကိုယ်ခန္ဓာကို အိမ်သာမှတ်ခြင်း ပိုးလောက်တွင်းဟု တင်ထွင်းကုစွ ယိုစီးကျသည် ပုပ်လှဖူးရောင် ခွေးပုပ်ကောင်နှင့် ပုံဆောင်ပမာ ကိုယ်ခန္ဓာကိုယ်၏ ကြောင်းရာစုံမက် ဖြစ်နှင့်ပျက်ကို နှိုင်းတွက်စာနာ နိဗ္ဗိန္ဒာဖြင့် သောတာပတ္တိ မျက်စိထင်နိုင်အောင်၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ရှုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်သည် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်မည်၏။

မုဉ္ဇိန္ဒကမ္ပတာဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ။ ပိုက်ကွန်၌ မိသော ငါးတို့သည် ကြောက်သောအားဖြင့် လွတ်လို၍ ရုန်းရင်းခုန်လွတ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ တေဘူမကသင်္ခါရတရားတည်းဟူသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှ လွတ်လို၍ “ဒါနံ အလောဘောဟေတု သီလံ အဒေါသော

ဟေတု၊ ဘာဝနာအမောဟောဟေတု” အစရှိသဖြင့် အဘိဓမ္မာပဋ္ဌာန်း၌ မိန့်ညွှန်းသည်နှင့်အညီ အလောဘဟိတ်၊ အဒေါသဟိတ်၊ အမောဟဟိတ်နှင့်တကွ၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားတို့နှင့် ယှဉ်ပြီးလျှင် လက္ခဏာရေးသုံးပါးကိုတင်၍ ဧကဂ္ဂတာကျအောင် ယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း အဖြစ်အပျက်ကို မြင်၍ ရှုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်သည် မုဇ္ဈိမ္မကမ္ပတာဉာဏ် မည်၏။

ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ။နောင်အိမ်နှင့်တူသော လူဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံ တို့ကို မီးပုံကြီးကဲ့သို့ ထင်မှတ်၍ ပင်လယ်ရေကြော၌ လင်းယဉ်တိုင်ထွတ်မှ လွတ်၍ ပျံလိုသော သမုဒ္ဒရာစင်ရော်ငှက်သည် ကမ်းကို မမြင်သေး၍ ကြာနေရသကဲ့သို့ ကာယ ဝိဝေက၊ သားမယား ကျေးကျွန်တို့နှင့် ကျင်လည်၍လည်းကောင်း၊ ဥပသိကဝိဝေက၊ သင်္ခါရတရားတို့၌ ကျင်လည်၍လည်းကောင်း၊ နေရသည်သာဟု ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဝိပဿနာဘာဝနာဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ရှုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်သည် ပဋိသင်္ခါဉာဏ်မည်၏။

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ။တပ်ခြင်းကင်းသော ဝတ္ထုကို မလိုချင် မနှစ်သက် မစုံမက်မှု၍ လျစ်လျူရှုသကဲ့သို့ ထို့အတူ တေဘူမက သင်္ခါရတရားတို့ကို “လုဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတီတိ လောကော” ဟူသော ဝစနတ်ပါဠိနှင့်အညီ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း မကင်းသော သဘောသာတကားဟု သားမယား ကျေးကျွန်တို့နှင့်တကွ မိမိကိုယ်ကိုပင် မစင်ထည့်သော ဂူကဲ့သို့ ထင်မှတ်၍ တပ်ချင်ဖွယ် မရှိစွတကားဟု လက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့တင်၍ ရှုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်သည် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်မည်၏။

အနုလောမဉာဏ်ဟူသည်ကား။ ။အထက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိပဿနာဉာဏ် ကိုးခုတို့ကို ဆင်ခြင်ပြီးမှ ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့် ခုနစ်ပါးသို့

ရောက်သဖြင့် အနုလောမဉာဏ်သည် ကျင်လည်ခြင်း သတ္တိ၏အစွမ်းအားဖြင့် သစ္စာလေးပါး မြတ် တရားတို့ကို ပိုင်းခြားဝေဖန်၍ “စတ္တာရိသစ္စာနိ” အစရှိသော ပါဠိနှင့်အညီ ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာတည်းဟူသော ဤသစ္စာလေးပါး မြတ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိမြင်လျှင် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သာတကားဟု လက္ခဏာရေး သုံးပါးသို့တင်၍ ရှုဆင်ခြင်သော ဉာဏ်သည် အနုလောမဉာဏ်မည်၏။

ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ပါးပြီး၏။

x x x

သူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါးဟုဆိုသော အရာကို အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ ပြဆိုလိုက်ဦးမည်။ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟီရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ ဟူ၍ ခုနစ်ပါးအပြား ရှိ၏။ သဒ္ဓါဆိုသည်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောသော ပရမတ္ထတရားကို ဧကန်ယုံကြည်နှစ်သက်ခြင်းသည် သဒ္ဓါ၊ စစ်မည်၏။ သီလဆိုသည်မှာ ထိုပရမတ္ထတရားကို ယုံကြည်၍ လေးမြတ်သော သူမှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ မရှိ၊ အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟ တရားသုံးပါးကို ရ၍ စောင့်သော သတိသံဝရသည် သီလ၊ စစ်မည်၏။ သုတ၊ ဆိုသည်မှာကား၊ ထိုတရားကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း သိကြားနားလည်ခြင်းသည် သုတ၊ စစ်မည်၏။ စာဂ၊ ဆိုသည်မှာကား ထိုပရမတ္ထတရားကို ယုံကြည်၍ ကျင့်သုံး လေ့လာခြင်းသည် စာဂ၊ မည်၏။ ထိုတရားသည် ဧကန်မှချမှန်ပေသည်။ ထိုတရားကလွဲ၍ မြတ်ကြောင်းတရားမရှိ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့မည်သည်မှာ ‘ဧကဝစနံ’ သာ ရှိသည်။ ‘ဒွိဝစနံ’ မရှိဟု ပိုင်းခြား၍ သိမြင်သော ဉာဏ်သည် ပညာ စစ်မည်၏ ထိုတရားကို ယုံကြည်သော သူသည် မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရားကို

မကြံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိ မကောင်းမှုကြံမည် စိတ်
 လက္ခဏာ၌ မြတ်စွာဘုရား ရွှေမျက်နှာတော်ကို
 ထောက်၍ ရှက်ခြင်းသည် ဟိရိစစ်မည်၏။ ထိုတရား
 ကို ဧကန်မုချ ယုံကြည်သောသူသည် မကောင်းမှု
 ဒုစရိုက် အကုသိုလ်ဟူသမျှကိုပယ်၍ ကောင်းမှု
 သုစရိုက် ကုသိုလ်တရားဟူသမျှကို သိသည့်နေ့က
 စပြီးလျှင် မလစ်မလပ် ထိုပရမတ္ထတရားကို အမြဲ
 အောက်မေ့၍ သံသရာဘေးကို ငြီးငွေ့ခြင်းသည်
 သြတ္တပ္ပ၊ စစ်မည်၏။

ထို သူတော်ကောင်းတရား ခုနစ်ပါးမှာ
 လက္ခဏာမျှသာ ကွဲချေသည်။ အရသာမှာ မူကား
 ထိုပရမတ္ထတရားတစ်လုံးကို ယုံကြည်နှစ်သက်သည့်
 နေ့ကစ၍ အရသာ ဟောပြောစရာမရှိ။ သဗ္ဗဓမ္မေ-
 ပြည့်စုံလေသည်ဆိုသော်လည်း သတ္တဝါများတို့သည်

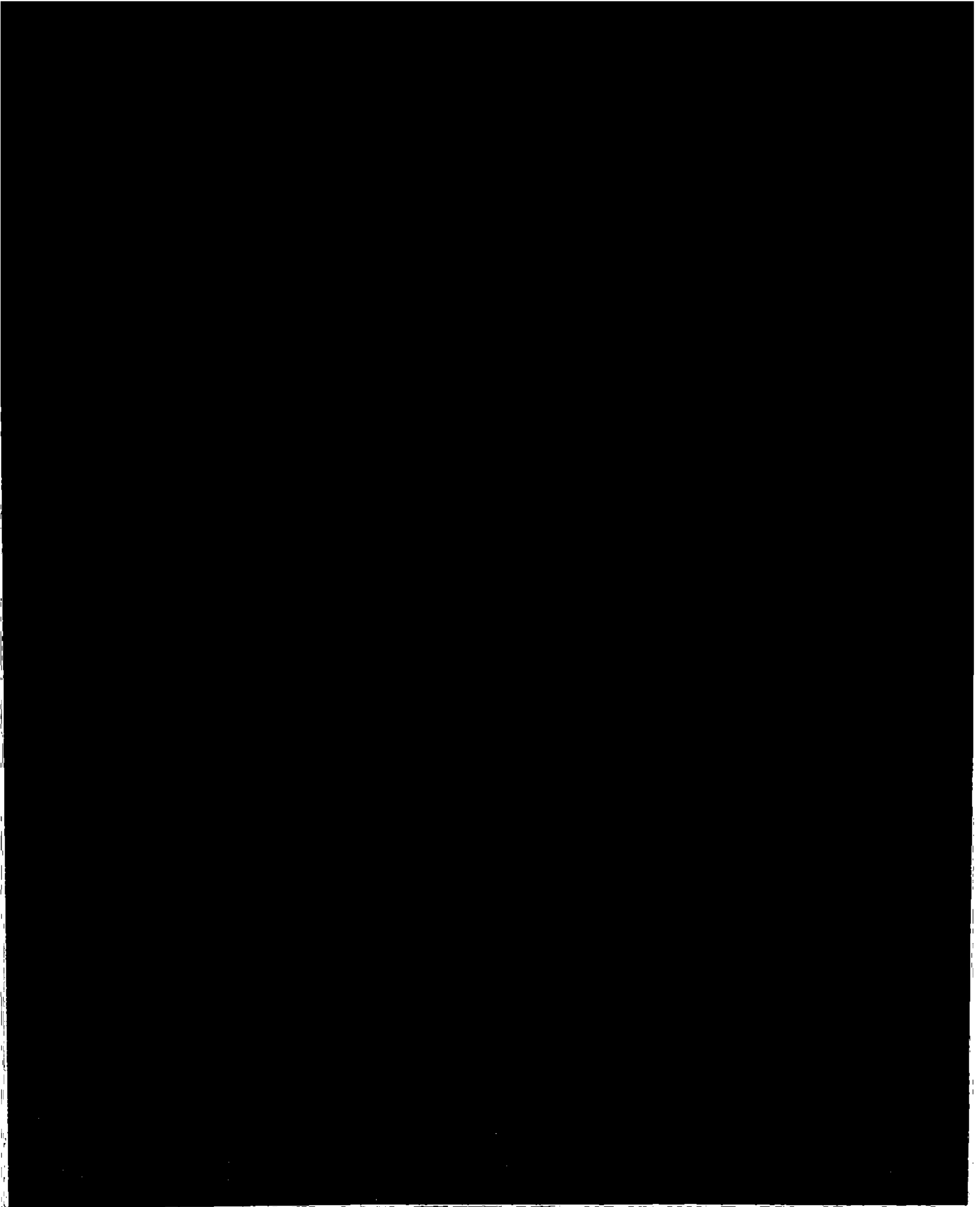
ဉာဏ်နု၊ ဉာဏ်လတ်၊ ဉာဏ်မြတ် ရှိသောကြောင့် ထို
 တရားတစ်လုံးကို မုချယုံကြည် ကြပါစေခြင်း အကျိုး
 ငှာသာ အစိန္တေယျ သုံးလူ့ထွတ်မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်
 တော်မြတ်က ပညတ် ပရိယတ်ကိုသာ ဟောတော်မူ
 သောကြောင့် ရှစ်သောင်းလေးထောင် ပိဋကတ်ဖြစ်ရ
 လေသည်။ တရားမှာမူကား ရှစ်သောင်းလေးထောင်
 မရှိ၊ ဝိမုတ္တိရသ၊ တစ်ပါးသာဖြစ်သည်။

ယခု တပ်နှစ်သက်သော ခန္ဓာငါးပါး၏
 ဝိပါက်ကို ယခုသိသည် ဘဝကအစပြု၍ နောင်ခန္ဓာ
 အသစ်မဖြစ်စေရန် ကြိုးစားအားထုတ်ရန် နှိုးဆော်
 လိုက်ပါသည်။ သူတော်ကောင်းတို့

[ဂျုံးဂျုံးကျတောရဆရာတော်ကြီး၏ နမောဝိမုတ္တိရသ
 စူဗ္ဗယ်ကျမ်းမှ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

ပထမ ဂျုံးဂျုံးကျတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရေးမြို့ ပဏ္ဍိမာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရေးမြို့ ပစ္စိမာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း
[၁၂၅၁-]

မွန်လူမျိုးတို့၏နေရာ ရာမညဒေသ သုံးဌာန တွင် အပါအဝင်ဖြစ်သော ဟံသာဝတီမည်သော ပဲခူးမြို့ကြီး၏ အရှေ့တောင်(၁၇)မိုင်ခန့် ဝေးကွာ သော လယ်ခင်းတို့ဖြင့် ဝိုင်းရံအပ်သည်ဖြစ်၍ သူတော် ကောင်းတို့ နှလုံးမွေ့လျော်ရာဖြစ်သော ကျားခေါင်း ရွာကြီး၌ ကောင်းသော လယ်အလုပ်ဖြင့် အသက်မွေး လေ့ရှိသော မွန်အမျိုးမှ ၁၂၅၁ခုနှစ်၊ နတ်တော် လဆန်း (၇) ရက်နေ့ ဖွားမြင်တော်မူ၍ ၁၂၇၁ ခုနှစ်၊ ကဆုန် လဆန်း(၇)ရက်နေ့တွင် မန္တလေးမြို့ တောင် ပြင် မိုးဒါးတိုက်တွင်းရှိ ခဏ္ဍသိမ်တွင် ပဌမမိုးဒါး တိုက်အုပ်ဆရာတော် အသျှင် ဦးမာလာကို ဥပဇ္ဈာယ် ပြု၍ ကာရက သံဃာ(၂၀)ကျော် ခြံရံအပ်သည်ဖြစ်၍ ကြေးမြင်မိဖုရားကြီး၏ ညီမတော် ဝတ်လုံတော်ရ ဦးစု ၏ယောက္ခမ ကျောင်းအမကြီးခင်ပို၏ ပစ္စည်းလေးပါး အထောက်အပံ့ဖြင့် မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။ မန္တလေးမြို့ မင်းကွန်းဘက် ဝေယန်ဘုံမြင့်တိုက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော အဂ္ဂ မဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ချမ်းသာကြီး ဆရာ တော်အသျှင်ပဏ္ဍဝ၊ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် မစိုးရိမ်တိုက် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ မစိုးရိမ်ဆရာတော် အသျှင်သူရိယစသော ဆရာတော် များထံ (၁၇)နှစ်တိုင်တိုင် ပရိယတ္တိဓမ္မကို သင်ကြား

နာယူ၍ ရဟန်းဝါ (၁၆) ဝါမြောက် ပဲခူးမြို့သို့ ပြန် ရောက်၍ (၁၈) ဝါမြောက်၌ ပဲခူးမြို့ မန္တလေးကျောင်း တိုက်ကို တည်ထောင်၍ (၃၂) ဝါမြောက် ရေးမြို့ ပစ္စိမာရုံကျောင်းတိုက်သို့ ရောက်တော်မူ၏။ ပဲခူးမြို့ မန္တလေးကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးခိုက် (မန္တလေး ဆရာတော်) ရေးမြို့ ပစ္စိမာရုံကျောင်းတိုက်၌ သီတင်း သုံးခိုက် ပစ္စိမာရုံဆရာတော် အမည်တော်ရှိသော အသျှင်သာဂရသည် နောင်လာအများ အမျိုးသားတို့ အား အာနာပါန သမထကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လာ နည်းနာနယ ရကြစေခြင်းငှာ စိစဉ်ရေးသားတော်မူ အပ်သော အာနာပါန ဝိဘာဝနီ မည်သောကျမ်းကို ရေးမြို့အစိုးရကျောင်းအုပ်ကြီးဟောင်း ဆရာကြီး ဦးဘိုးသင်းပုံနိပ်ရန် လျှောက်ထားတောင်းပန်ချက် အရ၊ ဆရာတော်ဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူသည်ဖြစ်၍ ရေးမြို့နှင့် အစဉ်ရွာရှိ စာရင်းပါကုသိုလ်ရှင် ဒကာ ဒကာမတစ်စုတို့က ရန်ကုန်မြို့ သုဓမ္မဝတီပုံနှိပ်တိုက် တွင် စက်တင်ပုံနှိပ်သဖြင့် ၁၃၁၅-ခုနှစ်၊ တပေါင်း လပြည့်ကျော် (၅) ရက်နေ့တွင် ကောင်းမွန်စွာအောင် မြင်ထမြောက်အပြီးသို့ ရောက်သတည်း။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် ရေးမြို့ ပစ္ဆိမာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

ရန်သူဝိုင်းထား ထိုယောက်ျားကား ပြေးသွားဖို့ရာ လမ်းပေါက်သာလျက် ပြေးမထွက် လမ်းထွက် မဟုတ်ချေ။ မစင်လူးလျှင် အေးကြည်လင်သည့် ရေစင်ရှိလျက် မဆေးရက် ကန်တွက်မရှိလေ။ အနပ္ပကမ်း ဘေးကျမ်းများစွာ သံသရာမှ ထွက်ရာလမ်းမ သမထ ဝိပဿနာ ကိလေသာဘင် သန့်စင်လျှော်ဆေး ရေအေး လေးမဂ် ရှိပါလျက်နှင့် မထွက်ပြေးလို မဆေးလို မင်းပျိုကိုယ်တွက်ပေဟု တံဆိပ်နှစ်တံ အလှူတော်ခံရသော ရွှေကျင်သာသနာပိုင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမ ဆရာတော်ဘုရားကြီးလည်း မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

ထိုအမိန့်တော်ကြီးကို ရိုသေလေးစား နှလုံးထား၍ (၇) ရက်အတွင်း (၁၅) ရက်အတွင်း တစ်လအတွင်း စသည်မှာပင် စိတ်ရှူး စိတ်ရိုင်းကြီး ပျောက်ကင်း၍ စိတ်၏ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်း ချမ်းသာသုခ ဧကန်အမှန် ရနိုင်သော ဤအာနာပါန သမထဆေးတော်ကြီးကို ပုထုဇဉ်သတ္တဝါဟူသမျှ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ သုံးဆောင်ကြ၍ အရူးကြီးနာ ပျောက်ကင်းချမ်းသာခြင်း သုခနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ရောက်ကြစေကုန်သတည်း။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရေးမြို့ ပစ္စိမာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝိပဿနာရှုနည်း

အာနာပါန သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများ၍ အာနာပါနတုက္ကဏ္ဍဈာန်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိသော ဝိပဿနာဖြင့် ရှစ်ပါးသော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့် တကွ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းငှာ အားထုတ်သော အစစ အသမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းခြင်းအမှု ရှိသော အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး ဖြစ်ကြကုန်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိ၏ သီလကို သုတ်သင်ခြင်းစသော အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့ကို ပြီးစီးစေ၍ ဆရာ၏အထံ၌ ငါးပါးသော အဆစ်အပိုင်းရှိသော ဤအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှေးဦးစွာ သင်ယူမှတ်သားအပ်၏။

ငါးပါးသော အဆစ်အပိုင်း

- ၁။ ဥဂ္ဂဟ၊ ပါဠိသက်သက်သင်ခြင်း။
 - ၂။ ပရိပုစ္ဆာ၊ အနက်ကို ဆွေးနွေး မေးမြန်းခြင်း။
 - ၃။ ဥပဋ္ဌာန၊ နိမိတ်ထင်ခြင်းကို မှတ်သားခြင်း။
 - ၄။ အပ္ပနာ၊ ဈာန်ကျသည်ကို မှတ်သားခြင်း။
 - ၅။ လက္ခဏ၊ သဘောကို မှတ်သားခြင်း။
- ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့၊ ထိုငါးပါးတို့တွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းကို ပါဠိသက်သက် သင်ယူခြင်းသည် ဥဂ္ဂဟမည်၏။ တစ်နည်း ပါဠိအနက်အားဖြင့် သင်ယူခြင်းသည် ဥဂ္ဂဟမည်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်း၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်းသည် ပရိပုစ္ဆာမည်၏။ တစ်နည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်း၌ သံသယ မကင်းသည်ကို ဆေးကြောမေးမြန်းခြင်းသည် ပရိပုစ္ဆာမည်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ နိမိတ်ထင်ခြင်းကို မှတ်သားခြင်းသည် ဥပဋ္ဌာနမည်၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် သမထအားထုတ်သော ယောဂီအား ဤသို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဤအခါ၌ နိမိတ်ထင်၏ဟု သတိပညာဖြင့် မှတ်သား၍ ထားခြင်းတည်း။

ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အပ္ပနာဈာန်ကျသည်ကို မှတ်သားခြင်းသည် အပ္ပနာမည်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ သဘောသဘာဝကို မှတ်သားခြင်းသည် လက္ခဏာ မည်၏။

ဂဏနာ အနုဗန္ဓနာ ဖုသနာနည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့် သမထကို အားထုတ်သည်ရှိသော် အပ္ပနာ ပြည့်စုံသည်မှလည်းကောင်း၊ နောက်ကာလ၌ လည်းကောင်း ဝိပဿနာစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အထွတ်အမြတ်သို့ရောက်၏ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ သဘောသဘာဝကို မှတ်သားခြင်းတည်း။

ဤသို့ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ငါးပါးသော အဆစ်အပိုင်းရှိသော အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို သင်ယူ

သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ် ရာ၌ မိမိသည်လည်း မပင်ပန်း ဆရာကိုလည်း ညှဉ်း ဆဲသည် မမည်။ ထိုသို့ မိမိ၏ မပင်ပန်းခြင်း ဆရာ ကို ညှဉ်းဆဲသည်မမည်ခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့် အတန်ငယ် အတန်ငယ် သင်ယူ၍ များစွာ သော ကာလတို့ပတ်လုံး သရဇ္ဈာယ်သဖြင့် ငါးပါး သော အဆစ်အပိုင်းရှိသော ဤအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်း ကို သင်ယူမှတ်သားပြီးလျှင် မိမိကမ္မဋ္ဌာန်း သင်ယူ သော ဆရာ၏အထံ၌လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော ဆရာ၏အထံ၌လည်းကောင်း ရှေ့၌ဆိုခဲ့ပြီးသော အပြားရှိသော နေရာ၌နေသဖြင့် ဖြတ်အပ်ပြီးသော ငယ်သောဝလီဗောဓရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း၊ ပြုအပ်ပြီး သော ဆွမ်းစားခြင်း ကိစ္စရှိသည်ဖြစ်၍၎င်း ဆွမ်းဆီ ရစ်ခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ ချမ်းသာစွာနေလျက် ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်ကျေးဇူးတော်တို့ကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် စိတ်ကို ကောင်းစွာ ရွှင်စေ ထက်စေလျက် ဆရာထံမှ သင်ယူ တိုင်းသော အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအစီအရင်မှ တစ်ခုသော အစီအရင်အဖို့အစုကိုမျှ မတွေ့ဝေ မမေ့ ပျောက်စေဘဲ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်း အားထုတ်ရာ၏။

နှလုံးသွင်း အားထုတ်ရာသော အစီအရင်ရှစ်ပါး

- ၁။ ဂဏနာ- ထွက်သက်လေ၊ ဝင်သက်လေ တို့ကို ရေတွက်ခြင်း။
- ၂။ အနုဗန္ဓနာ- ထွက်သက်လေ၊ ဝင်သက်လေ တို့ကို အစဉ်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် သတိ၏ နိရန္တရအဆင့်ဆင့်ဖြစ်ခြင်း။
- ၃။ ဖုသနာ- နှာသီးဖျားစသော ဌာနကို ထွက် သက်လေ၊ ဝင်သက်လေတို့၏ ထိပါးခြင်း။
- ၄။ ဌာပနာ- စိတ်ကို အာရုံ၌ကောင်းစွာထားခြင်း။ (အပ္ပနာကိုဆိုသည်)
- ၅။ သလ္လက္ခဏာ- အနိစ္စတာ စသည်ကို ကောင်း

- စွာမှတ်ခြင်း။ (ဝိပဿနာကို ဆိုသည်)
- ၆။ ဝိဝဇ္ဇနာ- ဝဋ်တရားမှလည်းကောင်း နိစ္စ စသော နိမိတ်မှလည်း ကောင်းနစ်ခြင်း။ (မဂ်ကိုဆိုသည်)
- ၇။ ပါရိသုဒ္ဓိ- ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်ခြင်း။ (ဖိုလ်ကိုဆိုသည်)
- ၈။ ပဋိပဿနာ- ထိုဝိဝဇ္ဇနာ မည်သောမဂ်၊ ပါရိ သုဒ္ဓိမည်သော ဖိုလ်တို့ကိုအသီးသီး ဆင်ခြင် ခြင်း။ (ပစ္စဝေက္ခဏာကိုဆိုသည်)

ထိုရှစ်ပါးတို့တွင် ဂဏနာဟူသည် ထွက် သက်လေ ဝင်သက်လေတို့ကို ရေတွက်ခြင်းတည်း။ အမှာ။ ။ ထို ဂဏနာနည်းသည် ခညမာမက ဂဏနာနည်း၊ ဂေါပါလကဂဏနာနည်းအားဖြင့် နှစ်ပါး ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ခညမာမက ဂဏနာနည်းသည် နှေးနှေး ရေတွက်ရသောကြောင့် ဒန္တဂဏနာ နည်း မည်၏။ ဂေါပါလက ဂဏနာနည်းသည် မြန်မြန် ရေတွက်ရသောကြောင့် သီဃ ဂဏနာနည်း မည်၏။

အနုဗန္ဓနာဟူသည် ထွက်သက်လေ-ဝင် သက်လေတို့ကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု အစဉ်လိုက်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် သတိ၏ အကြားအလပ်မရှိ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ခြင်းတည်း။

ဖုသနာဟူသည် နှာသီးဖျားစသော ဌာနတို့ ကို ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့၏ ထိပါးခြင်း တည်း။

ဂဏနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့် ထွက်သက်လေ- ဝင်သက်လေတို့ကို ရေတွက်သော ယောဂီ၏လည်း ကောင်း၊ ရေတွက်ခြင်းဂဏနာနည်းကို သိမ်းဆည်း၍ အနုဗန္ဓနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့် ထိုထွက်သက်လေ- ဝင်သက်လေတို့ကို သတိဖြင့် အစဉ်လိုက်သော ယောဂီ၏လည်းကောင်း၊ ဌာပနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့် အကြင်အခြင်းဖြင့် အပ္ပနာဖြစ်၏။ ထိုအခြင်းဖြင့် စိတ်ကိုထားသော ယောဂီ၏လည်းကောင်း နှာသီး ဖျားစသော ဌာနကို ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေ

တို့၏ ထိပါးခြင်းသည် ဖုသနာမည်၏။

ဌာပနာဟူသည် အပ္ပနာဈာန်သို့ သက်ဝင်၍ တည်ခြင်းတည်း။

ဌာပနာဟူသည် သမာဓိပင်တည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ၊ သမာဓိသည် အာရုံ၌ စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားတတ်၏။ ထိုသို့ ထားတတ်သောကြောင့် သမာဓိသည် ဌာပနာ မည်သည်။ အပ္ပနာသည် လည်း သမာဓိပြဋ္ဌာန်း၏။ ထိုသို့ သမာဓိပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ဌာပနာအရ အပ္ပနာကို ယူအပ်၏။ အမှာ။ ။ ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်သည်မှစ၍ ဈာန်အပ္ပနာသို့ ရောက်သည်တိုင်အောင် ၎င်းအတွင်း၌ ဖြစ်သော ဥပစာရဈာန်သည်လည်း ဥပစာရ သမာဓိပင် ပြဋ္ဌာန်း၏။ ထိုသို့ ဥပစာရ သမာဓိ ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ထိုဥပစာရဈာန်သည်လည်း ဌာပနာ မည်၏။ နောက်၌ ဌာပနာနည်းဖြစ်ရာ ကာလကို ဆိုသော အခါ ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်သည်မှစ၍ ဌာပနာနည်းဖြစ်ကြောင်းကို ဤဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာဆရာသည် ဆိုလတ္တံ့။

သလ္လက္ခဏာ ဟူသည် အနိစ္စတာ စသည်ကို ရှုခြင်း ဝိပဿနာတည်း။

အနိစ္စတာ စသည်ကို ရှုခြင်းဝိပဿနာသည် အဘယ်ကြောင့် သလ္လက္ခဏာမည်သနည်းဟူမူ၊ အနိစ္စအခြင်းအရာ ဒုက္ခအခြင်းအရာ အနတ္တအခြင်းအရာတို့ကို မှတ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဝိပဿနာသည် သလ္လက္ခဏာမည်သည်။

ဝိဝဇ္ဇနာ ဟူသည်မဂ်တည်း။

ဝိဝဇ္ဇနာသည် အဘယ်ကြောင့် မဂ်မည်သနည်းဟူမူ။ ဝဋ်တရားမှလည်းကောင်း။ နိစ္စနိမိတ်-သုခနိမိတ်-အတ္တနိမိတ်တို့မှလည်းကောင်း နစ်သောကြောင့် ဝိဝဇ္ဇနာသည် မဂ်မည်၏။

ပါရိသုဒ္ဓိ ဟူသည် ဖိုလ်တည်း။

အဘယ်ကြောင့် ပါရိသုဒ္ဓိသည် ဖိုလ်မည်သနည်းဟူမူ။ အလုံးစုံသော သံကိလေသတရား

တို့ကို တစ်ဖန် ငြိမ်းအေးစေတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အခြင်းခပ်သိမ်း ထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်ရကား ဖိုလ်သည် ပါရိသုဒ္ဓိ မည်၏။

ပဋိပဿနာဟူသည် ပစ္စဝေက္ခဏာပင်တည်း။

အဘယ်ကြောင့် ပဋိပဿနာသည် ပစ္စဝေက္ခဏာမည်သနည်းဟူမူ၊ ထိုဝိဝဇ္ဇနာမည်သော မဂ်၊ ပါရိသုဒ္ဓိမည်သော ဖိုလ်တို့ကို အသီးအသီး ရှုဆင်ခြင်ခြင်းကြောင့် ပဋိပဿနာသည် ပစ္စဝေက္ခဏာမည်၏။

ရေတွက်ပုံ အခြင်းအရာ

ထိုဂဏနာစသော ရှစ်ပါးသော နည်းတို့တွင် အစစွာ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းခြင်း အမှုရှိသော အမျိုးကောင်းသားဖြစ်သော ဤယောဂီသည် ရှေးဦးစွာ ဂဏနာနည်းဖြင့် ဤ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်း အားထုတ်ခြင်းကို ပြုအပ်၏။

ဆက်၍ဆိုဦးအံ့၊ ဂဏနာနည်းဖြင့် ရေတွက်သော ယောဂီသည် ငါးခုတို့၏အောက်၌ မထားအပ်၊ ဆယ်ခုတို့၏ အထက်သို့ မဆောင်အပ်၊ အကြား၌ ပြတ်သည်ကို မပြုအပ်။

အမှာ။ ။ ငါးခုအောက် ယုတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ ဆယ်ခုထက်ပိုလွန်၍သော်လည်းကောင်း၊ အကြားအကြား၌ ဖြတ်၍ ဖြတ်၍သော်လည်းကောင်း မရေတွက်အပ်ဟူလို။

ငါးခုအောက်ယုတ်၍ ရေတွက်သော ယောဂီအား ကျဉ်းမြောင်းသော ရေတွက်ခြင်း အစီအရင်၌ စိတ်သည် တုန်လှုပ်၏။ ဥပမာ၊ ကျဉ်းမြောင်းသော ခြံ၌စုဝေးသော နွားအပေါင်းကဲ့သို့တည်း။

ဆယ်ခုထက် ပိုလွန်၍ ရေတွက်သော ယောဂီအား စိတ်ဖြစ်ခြင်းသည် ရေတွက်ခြင်းသင်္ချာကို မှီသည်သာလျှင်ဖြစ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မမှီနိုင်။

အမှာ။ ။ ဂဏန်းအရေအတွက်များသည် ရှိသော် ထိုများသော ဂဏန်း အရေအတွက်ကို စိတ်စိုက်မှတ်သားရသဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးမသွင်းနိုင်ဟူလို။

အကြား၌ပြတ်သည်ကိုပြု၍ ရေတွက်သောယောဂီ အား ငါ၏ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် အပြီးသို့ ရောက်ပါ၏ လော မရောက်သလောဟု စိတ်သည် တုန်လှုပ်၏။

ရေတွက်ပုံ

၁-ကစ၍ အစဉ်အတိုင်း ရေတွက်သည်ရှိ သော် ၂-မှလည်းကောင်း၊ ၃-မှလည်းကောင်း၊ ၄-မှလည်းကောင်း၊ အစ ၁-သို့ မပြန်အပ် ပြန်ခဲ့လျှင် ငါးခုအောက်ယုတ်၍ ရေတွက်သည်မည်၏။

၁-ကစ၍ အစဉ်အတိုင်း ရေတွက်သည်ရှိ သော် ၁၀-စသည်သို့ ရောက်မှအစ ၁-သို့ မပြန်အပ် ပြန်ခဲ့သော် ဆယ်ခုထက်ပိုလွန်၍ ရေတွက်သည်မည် ၏။

၁-၂-၃-၅ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ၁-၂-၄- ၅ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ၁-၃-၄-၅ ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ၁-၃-၅ ဟူ၍လည်းကောင်း မရေတွက် အပ်၊ ရေတွက်ခဲ့လျှင် အကြား၌ ပြတ်သည်ကိုပြု၍ ရေတွက်သည်မည်၏။

ထို့ကြောင့် ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော ငါးခုအောက် ယုတ်၍ ရေတွက်ခြင်း ဆယ်ခုထက်လွန်၍ ရေတွက် ခြင်းအကြား၌ ပြတ်သည်ကိုပြု၍ ရေတွက်ခြင်း ဟူသော အပြစ်တို့ကိုကြဉ်၍ ဤဆိုလတ္တံ့သော နည်း ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။

- ၁...ပထမနည်း ၁၂၃၄၅ အစ-၁ သို့ပြန်
- ၂...ဒုတိယနည်း ၁၂၃၄၅၆ အစ-၁ သို့ပြန်
- ၃...တတိယနည်း ၁၂၃၄၅၆၇ အစ-၁ သို့ပြန်
- ၄...စတုတ္ထနည်း ၁၂၃၄၅၆၇၈ အစ-၁ သို့ပြန်
- ၅...ပဉ္စမနည်း ၁၂၃၄၅၆၇၈၉ အစ-၁ သို့ပြန်
- ၆...ဆဋ္ဌမနည်း ၁၂၃၄၅၆၇၈၉၁၀ အစ-၁ သို့ပြန်

ဓညမာမက ဂဏနာနည်းဖြင့် နှလုံးသွင်းရေတွက်ပုံ ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းခြောက်မျိုးတို့တွင် တစ် နည်းနည်းဖြင့် ရေတွက်သော ယောဂီသည် ရှေးဦးစွာ

ဖြည်းဖြည်းသာသာ ရေတွက်အပ်သော ဒန္တဂဏနာ နည်း၊ ဓညမာမက ဂဏနာနည်းဖြင့် ရေတွက်အပ် ၏။

ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့၊ စပါးခြင်သောသူသည် ရှေးဦးစွာ တင်းကို ပြည့်စေ၍ တစ်တင်းဟု ဆို၍ လောင်း၏။ တစ်ဖန် ဒုတိယတင်းကို လောင်းအံ့ဟု တင်းကိုပြည့်စေသော် ထိုတင်း၌ အမှိုက်ကိုမြင်၍ ပစ်စွန့်သော်လည်း အလျင်မပြတ်စေမူ၍ ထိုပထမ တင်းကိုသာလျှင် မှတ်၍ ဒုတိယတင်းမလောင်းမီ တစ်တင်းတစ်တင်းဟု နှုတ်မဆိတ်ဆို၍ ထိုနောင်မှ ဒုတိယတင်းကို ရှေ့ပထမတင်းနှင့်ပေါင်း၍ နှစ်တင်း ဆို၍ လောင်း၏။ ဤ၌လည်း ရှေးနည်းအတူ တတိယတင်း မလောင်းမီအကြား၌ နှစ်တင်း နှစ် တင်းဟု နှုတ်မဆိတ်ဆို၍ ထိုနောင်မှ တတိယတင်း ကို ရှေ့ပထမ ဒုတိယတင်းနှင့် ပေါင်း၍ သုံးတင်း ဆို၍လောင်း၏။ ဤ၌လည်း ရှေးနည်းအတူ စတုတ္ထ တင်း မလောင်းမီ အကြား၌ သုံးတင်း သုံးတင်းဟု နှုတ်မဆိတ်ဆို၍ ထိုနောက်မှ စတုတ္ထတင်းကို ရှေး သုံးတင်းနှင့်ပေါင်း၍ လေးတင်းဆို၍ လောင်း၏။ ဤ၌လည်း ရှေးနည်းအတူ ပဉ္စမတင်းမလောင်းမီ အကြား၌ လေးတင်းလေးတင်းဟု နှုတ်မဆိတ်ဆို၍ ထိုနောင်မှ ပဉ္စမတင်းကို ရှေးလေး တင်းနှင့်ပေါင်း၍ ငါးတင်းဆို၍လောင်း၏။ ခြောက်တင်းစသည်ကို ရေတွက်ရာ၌လည်း ဤနည်းအတူသာမှတ်အပ်၏။ အမှာ။ ။ ဤ၌ အဋ္ဌကထာဆရာနှစ်တင်းမှစ၍ အကြောင်းကို ဒေသနယောဟု ညွှန်ပြသည်ကို ငါးတင်း တိုင်အောင် ဖော်ထုတ်ရေးလိုက်သည်။

ထို စပါးခြင်သော ဓညမာမက ဂဏနာနည်း အတူသာလျှင် အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ် သော ယောဂီသည် ၁-ထွက်သက်လေ ၂-ဝင်သက် လေ ၃-ထွက်သက် ဝင်သက်လေ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အကြင်ယောဂီအား ထွက်သက်လေသည် အထူးအား ဖြင့် ထင်၏။ ထိုယောဂီအား ဖြည်းဖြည်းသာသာ

ထွက်စေအပ်သော ထိုထွက်သက်လေကို မှတ်၍ ၁-ဟု ရေတွက်ရာ၏။ ဒုတိယထွက်သက်လေ မလာမီ ၁-၁-ဟု အလျင်မပြတ် မှတ်သား၍ ဒုတိယထွက်သက်လေ လာလတ်သော် ၂-ဟု ရေတွက်။ တတိယထွက်သက်လေ မလာမီ၎င်း ၁-ကိုပင် ၂-၂-ဟု အလျင်မပြတ်မှတ်သား၍ တတိယ ထွက်သက်လေ လာလတ်သော် ၃ ဟုရေတွက်။ စတုတ္ထထွက်သက်လေ မလာမီ၎င်း ၃-ကိုပင် ၃-၃-ဟု အလျင်မပြတ်မှတ်သား၍ စတုတ္ထထွက်သက်လေ လာလတ်သော် ၄-ဟုရေတွက်။ ပဉ္စမထွက်သက်လေ မလာမီ၎င်း ၄-ကိုပင် ၄-၄-ဟု အလျင်မပြတ် မှတ်သား၍ ပဉ္စမထွက်သက်လေ လာလတ်သော် ၅-ဟုရေတွက်။ ထို့နောင် အစ ၁-သို့ပြန်၍ ၎င်းနည်းအတိုင်း ၅-တိုင်အောင် ရေတွက်ပြန်ရာ၏။ ဤနည်းဖြင့် ၆-တိုင် အောင်လည်းကောင်း၊ ၇-တိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ ၈-တိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ ၉-တိုင်အောင်လည်းကောင်း၊ ၁၀-တိုင်အောင်လည်းကောင်း ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းသော ထွက်သက်လေတို့ကို မှတ်၍ သာလျှင် ရေတွက်အပ်၏။

အသာသ ပဿာသေသု ယော ဥပဋ္ဌာတိ တံ ဂဟေတွာဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုခြင်းသည် အကြင်ယောဂီအား ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့တွင် တစ်ခုသာလျှင် ရှေးဦးစွာထင်၏။ ထိုယောဂီကို ရည်၍ ဆိုအပ်၏။ အကြင်ယောဂီအား ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေ နှစ်ပါးစုံတို့သည် ထင်ကုန်၏။ ထိုယောဂီသည် ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေ နှစ်ပါးစုံကိုယူ၍လည်း ရေတွက်အပ်၏။

ဤဆိုခဲ့ပြီးသော ရေတွက်နည်းသည်ကား၊ သားငယ်သမီးငယ်လည်းလျှင် ကြင်နာသော မိခင်ဖခင်တို့သည် ဖွဖွဟု အလျင်အမြန် မန္တန် မန်းသကဲ့သို့မဟုတ်။ ငွေမှုတ်သော ပွဲမင်းသည် ဖိုထိုးခြင်းကိရိယာ၌ လိမ္မာ၍ရှည်စွာ လေထွက်အောင် သက်သက်သာသာ ရှည်စွာထိုးသကဲ့သို့ အကျိုး၌ လိမ္မာ

သော ယောဂီသည် ဥပုတ္တိက္ကမ အစစဖြစ်သော ဝင်သက်လေကို စ၍မဆင်ခြင်ပြုပြင်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပဝုတ္တိက္ကမ ထွက်သက်လေကို အစစမှတ်သားလျက် ဖြည်းညှင်းစွာ ထွက်ဝင်စေ၍ ရေတွက်အပ်သောကြောင့် ဤနည်းကို ဒန္တဂဏနာနည်းဟူ၍လည်းကောင်း၊ ခညမာမက ဂဏနာနည်းဟူ၍လည်းကောင်း မှတ်အပ်၏။

ဤသို့ ဒန္တဂဏနာနည်း ခညမာမက ဂဏနာနည်းဖြင့် ရေတွက်သော ထိုယောဂီအား ထွက်သက်လေသည်လည်းကောင်း၊ ဝင်သက်လေသည်လည်းကောင်း ရေတွက်ခြင်း ဂဏနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့် အပသို့ ပြေးသွားပျံ့လွင့်ခြင်းမရှိ ထင်ရှားခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။

ဂေါပါလက ဂဏနာနည်းဖြင့် နှလုံးသွင်းရေတွက်ပုံ ထိုသို့ ထင်ရှားခြင်းသို့ ရောက်သောအခါ၌ ဤယောဂီသည် ဖြည်းဖြည်းသာသာ ရေတွက်သော ဒန္တဂဏနာနည်း၊ ခညမာမက ဂဏနာနည်းကို ပယ်စွန့်၍ လျင်စွာရေတွက်သော သီဃဂဏနာနည်း၊ ဂေါပါလက ဂဏနာနည်းဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။

ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့၊ လိမ္မာသော နွားကျောင်းသားသည် ကျောက်စရစ်ခဲ စသည်တို့ကို ခါးပိုက်ဖြင့်ယူ၍ ကြိုးနှင်တံလက်၌ စွဲကိုင်လျက် နံနက်စောစော နွားခြံသို့သွား၍ နွားတို့ကို ကျောက်ကုန်း၌ ပုတ်ခတ်၍ တံခါးကျင်ကို လျှိုရာတိုင်၏ အထက်၌နေလျက် ခြံတံခါးသို့ ရောက်လာတိုင်း ရောက်လာတိုင်းသော နွားကိုသာလျှင် ရေတွက်၏။ ည၌ သုံးယံပတ်လုံး ကျဉ်းမြောင်းသော ခြံ၌ ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သော နွားအပေါင်းသည် ထွက်တိုင်း ထွက်တိုင်း အချင်းချင်းတိုးဝှေ့ထိပါးလျက် လျင်သော အဟုန်ဖြင့် အစုအစုဖြစ်၍ ထွက်၏။ နွားကျောင်းသားသည်လည်း လျင်သောအဟုန်ဖြင့် ကျောက်စရစ်ခဲကို ပစ်၍ပစ်၍ ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-၁၀ ဟု

လျင်စွာ လျင်စွာ ရေတွက်သည်သာတည်း။

ဤအတူသာလျှင် ရှေ့၌ ဒန္တဂဏနာနည်း ဧညမာမက ဂဏနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့် ရေတွက်သော ယောဂီသည် ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေ တို့ ထင်ရှားကုန်သည်ဖြစ်၍ လျင်စွာလျင်စွာ အဖန်တလဲလဲဖြစ်ကုန်၏။ ထိုနောင်မှ လျင်စွာ လျင်စွာ အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်၏ဟုသိသော ဤယောဂီသည် အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ အပ၌လည်းကောင်း၊ မယူမူ၍ နှာခေါင်းဝသို့ ရောက်တိုင်း ရောက်တိုင်း သော ထွက်သက်လေ ဝင်သက် လေတို့ကိုသာလျှင် ယူ၍ ၁-၂-၃-၄-၅- ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ၁-၂-၃-၄-၅-၆- ဟူ၍လည်းကောင်း။ ပ။ ၁-၂-၃-၄-၅-၆-၇-၈-၉-၁၀- ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လျင်စွာ လျင်စွာ ရေတွက်အပ်သည်သာလျှင်တည်း။

ထိုစကားမှန်၏။ ရေတွက်ခြင်းနှင့်စပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ရေတွက်ခြင်း ဂဏနာ၏ အားစွမ်းဖြင့် သာလျှင် စိတ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ တည်ကြည်၏။ ဥပမာ ထိုးဝါးထောက် ကန်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ကြမ်းသော ရေအလျဉ်၌ လှေတည်ရပ်ခြင်းကဲ့သို့ တည်း။

ဤဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် လျင်စွာလျင်စွာ ရေတွက်သော ယောဂီအား အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းသည် မပြတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ထင်၏။

နိရန္တရ ပဝတ္တံ- မပြတ်ဖြစ်၏ဟု မဆိုမူ၍၊ နိရန္တရ ပဝတ္တံဝိယ- မပြတ်ဖြစ်သကဲ့သို့ဟု အဘယ်ကြောင့် ဆိုရသနည်းဟူမူ၊ အပ္ပနာဝီထိသာလျှင် ဘဝင်မခြားဘဲ မုချအားဖြင့် မပြတ်ဖြစ်၏။ ကာမာဝ စရဝီထိ၌ ဘဝင်ခြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် မပြတ်မဖြစ်နိုင်၊ မပြတ်ဖြစ်သကဲ့သို့သာ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာသည် နိရန္တရပဝတ္တံဝိယ မပြတ် ဖြစ်သကဲ့သို့ဟု ဆိုသည်။

ထိုသို့ ထင်သောအခါ၌၊ ဝါ၊ ထိုသို့ထင်သော ယောဂီသည် မိမိ သန္တာန်၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း မပြတ်ဖြစ်၏

ဟု သိ၍ အတွင်း၌လည်းကောင်း၊ အပ၌ လည်းကောင်း၊ လေကို မသိမ်းဆည်းမူ၍ ရှေ့၌ဆိုခဲ့သော နှာခေါင်းဝသို့ ရောက်တိုင်း ရောက်တိုင်းသော လေကိုသာလျှင် သိမ်းဆည်းအာရုံပြု၍ လျင်စွာလျင်စွာ ရေတွက်သော သီဃဂဏနာနည်း၊ ဂေါပါလက ဂဏနာနည်းဖြင့်သာလျှင် လျင်သောအဟုန်ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏။

ထိုစကားမှန်၏။ အတွင်းသို့ ဝင်သောလေနှင့် တကွ စိတ်ကို အတွင်းသို့ သွင်းသော ယောဂီအား အတွင်း၌ လေခတ်အပ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အဆီဖြင့် ပြည့်သကဲ့သို့လည်းကောင်းဖြစ်၏။ အပသို့ ထွက်သော လေနှင့်တကွ စိတ်ကို လေထိရာ အရပ်ကိုလွှတ်၍ အပသို့ ထုတ်၍ အာရုံပြုသော ယောဂီအား အပ၌ အထူးထူးသော အာရုံ၌ စိတ်သည် တုန်လှုပ်၏။

အကောင်အထည် လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း မရစကောင်းသော စိတ်ကို အတွင်းသို့ အဘယ်သို့ သွင်းသနည်း အပသို့ အဘယ်သို့ ထုတ်သနည်းဟူမူ၊ အတွင်းသို့ ဝင်သောလေကို အတွင်းသို့လိုက်၍ နှလုံး သွင်းသော ယောဂီအားအတွင်းသို့ စိတ်ကိုသွင်းသည် မည်၏။ အပသို့ထွက်သော လေကို အပသို့လိုက်၍ နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား စိတ်ကို အပသို့ ထုတ်သည်မည်၏။

လေထိရာအရပ်ကို လွှတ်၍ စိတ်ကို အပသို့ ထုတ်၍ အာရုံပြုသော ယောဂီအား လေသွားရာကို အရမူသဖြင့် အထူးထူးသော အာရုံ၌ စိတ်လွင့်ပါး ပြေးထွက်၏။

ထိုစကားကို ဆက်ဦးအံ့။ လေထိရာအရပ်၌ သတိကိုထား၍ ပွားများ အားထုတ်သော ယောဂီအား သာလျှင် အာနာပါန ဘာဝနာ ပြည့်စုံ၏။ ထို့ကြောင့် အတွင်း၌ လည်းကောင်း၊ အပ၌လည်းကောင်း၊ လေကို မသိမ်းဆည်းမူ၍ ရှေ့၌ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် လျင်သောအဟုန်ဖြင့် ရေတွက်အပ်၏ဟု

ဆိုအပ်၏။

အဘယ်မျှလောက်ကြာမြင့်စွာ ဤထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့ကို ဂဏနာနည်းဖြင့် ရေတွက်ရမည်နည်းဟူမူ အကြင်မျှလောက် ရေတွက်ခြင်း ဂဏနာနည်းနှင့် ကင်း၍ ထွက်သက် ဝင်သက်လေ အာရုံ၌ သတိသည် တည်၏။ ထိုမျှလောက် ရေတွက်အပ်၏။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူ၊ အပသို့ ပျံ့လွင့်သော ဝိတက်ကိုဖြတ်၍ ထွက်သက် ဝင်သက်လေ အာရုံ၌ သတိကိုဖြစ်စေခြင်းငှာသာလျှင် ဝါ သတိကို တည်မြဲစေခြင်းငှာသာလျှင် ဂဏနာနည်းဖြင့် ရေတွက်အပ်သောကြောင့်တည်း။

အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့် နှလုံးသွင်း အားထုတ်ပုံ

ဤသို့ ဂဏနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့် နှလုံးသွင်းရေတွက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ စိတ်တည်ကြည်သော ယောဂီသည် အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်၏။ အနုဗန္ဓနာနည်းဟူသည် ရေတွက်ခြင်း ဂဏနာနည်းကို သိမ်းဆည်း၍ သတိဖြင့်မပြတ် ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့၏ နောက်သို့ လိုက်ခြင်းသည် ဝါ အစဉ်လျှောက်၍ လိုက်ခြင်းသည် အနုဗန္ဓနာနည်းမည်၏။

လေထိရာအရပ်၌ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်ကာ ဆက်ကာ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်ပင် ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့၏ နောက်သို့ မပြတ်လိုက်သည် မည်၏။ တစ်နည်း ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်းသော ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့ကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု အာရုံပြုသောအားဖြင့် သတိ၏ထပ်ခါထပ်ကာ အလျဉ်မစဲ တသဲသဲဖြစ်ခြင်းသည်ပင်လျှင် အစဉ်လျှောက်၍ လိုက်သည်မည်၏။

ထို အနုဗန္ဓနာနည်းသည်လည်း ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့၏ အစ အလယ် အဆုံးသို့ အစဉ်လိုက်သည်မဟုတ်။

ထိုစကားကို ချဲ့ဦးအံ့။ ချက်သည် အပသို့

ထွက်သောလေ၏ အစ မည်၏။ နှလုံးသားသည် အလယ်မည်၏။ နှာသီးဖျားသည် အဆုံးမည်၏။ နှာသီးဖျားသည် အတွင်းသို့ ဝင်သောလေ၏ အစ မည်၏။ နှလုံးသားသည် အလယ်မည်၏။ ချက်သည် အဆုံးမည်၏။

ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့၏ အစ အလယ် အဆုံးသို့ နောက်ထပ် လိုက်သော ဝါ အစဉ်လျှောက်၍လိုက်သော ယောဂီ၏ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်သောစိတ်သည် ပူပန်ခြင်းနှင့် တကွဖြစ်ခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းခြင်း၏ တုန်လှုပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း ဖြစ်၏။

ဘုရား အဘယ်ကဲ့သို့ ဟောတော်မူသနည်းဟူမူကား၊ ထွက်သက် လေ၏အစ အလယ် အဆုံးသို့ သတိဖြင့် နောက်ထပ်လိုက်သော ဝါ အစဉ်လျှောက်၍လိုက်သော ယောဂီအား မိမိသန္တာန်၌ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ရောက်သော စိတ်ဖြင့်၊ ဝါ စိတ်ကြောင့် ကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ စိတ်သည်လည်းကောင်း ပူပန်ခြင်း တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏။ ဝင်သက်လေ၏ အစ အလယ် အဆုံးသို့ သတိဖြင့် နောက်ထပ်လိုက်သော ဝါ အစဉ်လျှောက်၍ လိုက်သော ယောဂီအား အပ၌ ပျံ့လွင့်ခြင်းသို့ ရောက်သော စိတ်ဖြင့် ဝါ စိတ်ကြောင့် ကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ စိတ်သည်လည်းကောင်း ပူပန်ခြင်း တုန်လှုပ်ခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဘုရားဟောတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့် နှလုံးသွင်းအားထုတ်သော ယောဂီသည် ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့၏ အစ အလယ် အဆုံးသို့ နောက်ထပ်လိုက်ခြင်း၊ အစဉ်လျှောက်၍ လိုက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် နှလုံး မသွင်းအပ်၊ စင်စစ်သော်ကား ဖုသနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဌပနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း နှလုံးသွင်းအပ်၏။

ထိုစကားကိုချဲ့ဦးအံ့၊ ဂဏနာနည်း အနုဗန္ဓနာ

နည်း၏ အစွမ်းဖြင့် အသီးအခြား နှလုံးသွင်းခြင်း ရှိသကဲ့သို့ ဖုသနာနည်း ဌပနာနည်း၏ အစွမ်းဖြင့် အသီးအခြား နှလုံးသွင်းခြင်းမရှိ။

ဂဏနာနည်း အနုဗန္ဓနာနည်းဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းသည်ရှိသကဲ့သို့၊ ဂဏနာနည်းနှင့်လည်းကောင်း၊ အနုဗန္ဓနာနည်းနှင့်လည်းကောင်း ကင်း၍ အစဉ်အတိုင်း သက်သက် ဖုသနာနည်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဌပနာနည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း နှလုံးသွင်းခြင်း မရှိ။

ထိုစကားကို ဆက်ဦးအံ့၊ ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့၏ ထိရာထိရာ အရပ်၌သာလျှင် ရေ တွက်သည်ရှိသော်၊ ဝါ၊ ရေတွက်သော ယောဂီသည် ရေတွက်ခြင်းဂဏနာနည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထိခြင်း ဖုသနာ နည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှလုံးသွင်းသည် မည်၏။ ထိုသို့ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့၏ ထိရာထိရာ၌သာလျှင် ရေတွက်သော ဂဏနာနည်း ကို သိမ်းဆည်း၍ ထိုထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေ တို့ကို သတိဖြင့် ဂဏနာဝိထိသို့ အစဉ်လျှောက်၍ မြေစွာ့သည်ကိုလည်းကောင်း၊ အပွနာ၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကိုထားသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနုဗန္ဓနာ နည်း ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဖုသနာနည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဌပနာနည်းဖြင့်လည်းကောင်း နှလုံးသွင်းသည် မည် ၏ဟု ဆိုအပ်၏။

ထိုဆိုခဲ့ပြီးသော အဓိပ္ပာယ်တို့ကို အဋ္ဌကထာ တို့၌ ဆိုအပ်သော သူဆွံ့ ဥပမာ တံခါးစောင့် ဥပမာ တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်၌ ဟောတော် မူအပ်သော လွှဉာဏ်ဖြင့်လည်းကောင်း သိအပ်မှတ် အပ်၏။

သူဆွံ့ ဥပမာ

သူဆွံ့ယောက်ျားသည် ပုခက်ဖြင့် ကစားမြူး တူးကုန်သော သားအမိတို့၏ ပုခက်ကို လွှဲလျက် ပုခက်တိုင်ရင်း၌သာလျှင်နေ၍ အစဉ်အတိုင်း လာ

ကုန် သွားကုန်သော ပုခက်ပျဉ်၏ နှစ်ဖက်စွန်းတို့ကို လည်းကောင်း၊ အလယ်ကိုလည်းကောင်း မြင်၏။ ထိုသို့မြင်သော်လည်း နှစ်ဖက်အစွန်း အလယ်တို့ကို မြင်ခြင်းငှာ အားမထုတ်ကုန်၊ ဤအတူသာလျှင် ယောဂီသည် သတိ၏ အစွမ်းဖြင့် နွားကိုချဉ်းကပ် တွဲယှဉ်၍ ဖွဲ့ချည်ရာ တိုင်နှင့်တူသော နှာသီးဖျား အထက်နှုတ်ခမ်းဟူသော နိမိတ်တိုင်ရင်း၌ တည်၍ ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတည်းဟူသော ပုခက် ကို လွှဲသည်ရှိသော် အစဉ်အတိုင်းအားဖြင့် လာကုန် သွားကုန်သော ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့၏ အစ အလယ် အဆုံးတို့ကို မြင်၏။ ထိုသို့ မြင်သော် လည်း ထိုထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့၏ အစ အလယ် အဆုံးတို့ကို မြင်ခြင်းငှာ အားမထုတ်ကုန်၊ ဤသည်ကား သူဆွံ့ဥပမာ။

တံခါးစောင့် ဥပမာ

တံခါးစောင့်သည် မြို့တွင်းသို့လည်းကောင်း၊ မြို့ပသို့လည်းကောင်း လိုက်၍ သင်သည် အဘယ် အမည်ရှိသနည်း၊ အဘယ်မှလာသနည်း၊ အဘယ်သို့ သွားမည်နည်း၊ သင်၏လက်၌ အဘယ်ဝတ္ထုနည်း စသည်ဖြင့် မစုံစမ်း၊ ထိုစကားမှန်၏။ မြို့တွင်း မြို့ပ ၌ လှည့်လည်သူချင်းတို့လက်ပါ လက်နက် ဘဏ္ဍာ တို့သည် တံခါးစောင့်၏ တာဝန်မဟုတ်၊ စင်စစ် သော်ကား တံခါးသို့ရောက်တိုင်း ရောက်တိုင်းသော သူတို့ကိုသာလျှင် တာဝန်ဖြစ်၍ စုံစမ်းသကဲ့သို့ ဤ အတူ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ အတွင်းသို့ ဝင်သောလေကို လည်းကောင်း၊ အပသို့ ထွက်သောလေကို လည်း ကောင်း၊ အတွင်းအပသို့ လိုက်၍ နှလုံးသွင်းခြင်းငှာ တာဝန်မဟုတ် နှာခေါင်းဝသို့ ရောက်တိုင်း ရောက် တိုင်းသော ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့ကိုသာ လျှင် သတိဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းငှာ တာဝန်ဖြစ်ကုန် ၏။ ဤသည်ကား တံခါးစောင့် ဥပမာ။

ဤအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်း အား

ထုတ်သော အချို့သော ယောဂီအား မကြာမြင့်မီသာ လျှင် ပဋိဘာဂနိမိတ်သည်လည်းထင်၏။ ဝိစာရ စသော ကြွင်းသောဈာန်နှင့်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ဝိတက်ဟု ဆိုအပ်သော အပ္ပနာသည်လည်း ပြည့်စုံ၏။ တစ်နည်း ဝိတက်စသော ကြွင်းသော ဈာန်နှင့်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော အပ္ပနာဟု ဆိုအပ်သော သမာဓိသည်လည်း ပြည့်စုံ၏။

ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့ တစ်စတစ်စ သိမ်မွေ့ပုံ

ဆက်၍ဆိုဦးအံ့။ အချို့သော ယောဂီအား ဂဏနာနည်းဖြင့်သာလျှင် နှလုံးသွင်း အားထုတ်သော ကာလမှစ၍ ရန်ရင်းသော ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့၏ ချုပ်သည်အစွမ်းဖြင့် ကိုယ်၏ ပူပန်ခြင်း ငြိမ်းသည်ရှိသော် ကိုယ်သည်လည်း ကောင်း၊ စိတ်သည်လည်းကောင်း ပေါ့၏။ ကိုယ်သည် ကောင်းကင်သို့ ခုန်လွှားပျံတက်အံ့သော အခြင်းအရာသို့ ရောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ပင်ပန်းသော ကိုယ်ရှိသော သူအား ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်၌နေစဉ် ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်၏ အခင်း စသည်တို့သည် အောက်သို့ ညွတ်၍ ကြိမ်မျက်ကွက် ကြိမ်ရက်သော ကြာပွင့်စသည်တို့၏ စပ်ထိသောအရာ၌ ကျိတ်ကျိတ်အသံကို ပြု၏။ အခင်းသည် အတွန့်ကိုယူ၏။

မပင်ပန်းသော ကိုယ်ရှိသောသူအား ညောင်စောင်းအင်းပျဉ်၌နေစဉ် ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်၏ အခင်းစသည်တို့သည် အောက်သို့မညွတ် ကြိမ်မျက်ကွက် ကြိမ်ရက်သော ကြာပွင့်စသည်တို့၏ စပ်ထိသောအရာ၌ ကျိတ်ကျိတ်အသံမပြု၊ အခင်းသည်လည်း အတွန့်ကိုမယူ၊ ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်သည် ဝါဂွမ်းဖြင့် ပြည့်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။

ဤအတူသာလျှင် ဂဏနာနည်း၏အစွမ်းဖြင့် နှလုံးသွင်း အားထုတ်သောကာလမှစ၍ အစဉ်

အတိုင်းအားဖြင့် ကြမ်းတမ်းသော ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေ ချုပ်သည် အစွမ်းဖြင့် ကိုယ်ပူပန်ခြင်း ငြိမ်းသည်ရှိသော် ကိုယ်စိတ်ပေါ့ပါးခြင်းသို့ ရောက်၏။ ကိုယ်သည် ကောင်းကင်သို့ခုန်လွှား ပျံတက်အံ့သော အခြင်းအရာသို့ ရောက်သကဲ့သို့ဖြစ်၏။

ထိုယောဂီ၏ ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေ ချုပ်သည် ရှိသော် သိမ်မွေ့သော ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေသည် လည်းကောင်း၊ ထိုထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေလျှင် အာရုံရှိသော စိတ်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထိုနောင် ထို့ထက် သိမ်မွေ့သော ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေသည်လည်းကောင်း၊ ထိုထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေလျှင် အာရုံရှိသော စိတ်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်၍ချုပ်၏။ ထိုအတူ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် သိမ်မွေ့သည်ထက် သိမ်မွေ့သော ထွက်သက်လေ - ဝင်သက်လေတို့သည်လည်းကောင်း၊ ထိုလေတို့ကို အာရုံပြုသော စိတ်တို့သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

ကြေးခွက် ဥပမာ

ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ၊ အကြင်ယောက်ျားသည် ကြီးစွာသော သံချောင်းဖြင့် ကြေးခွက်ကို တီးခေါက်သည်ရှိသော် တီးခေါက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကြီးစွာသော ကြမ်းတမ်းသော အသံ ဖြစ်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားအား ရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော အသံလျှင် အာရုံရှိသော စိတ်သည်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ ထိုရန်ရင်းကြမ်းတမ်းသော အသံချုပ်လတ်သော် သိမ်မွေ့သောအသံသည်လည်းကောင်း၊ ထိုအသံလျှင် အာရုံရှိသော စိတ်သည်လည်းကောင်း ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ ထိုသို့ အဆင့်ဆင့်အားဖြင့် သိမ်မွေ့သည်ထက် သိမ်မွေ့သော အသံတို့သည်လည်းကောင်း ထိုအသံလျှင် အာရုံရှိကုန်သော စိတ်တို့သည်လည်း ကောင်း ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ထိုအတူ မှတ်ရာ၏။

ထိုစကားမှန်၏။ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ တစ်ပါးကုန်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည် ဘာဝနာအစွမ်းဖြင့် ပွားများလေလေ ထင်ရှားလေလေ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဤအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်မဖြစ်၊ စင်စစ်သော် ကား ဤအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ဘာဝနာအစွမ်းဖြင့် အထက် အထက်သို့ တက်၍ ပွားများသော ယောဂီအား သိမ်မွေ့သည်ထက် သိမ်မွေ့သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထင်ရှားခြင်းသို့ကား မရောက်၊ ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေ ပျောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ထိုယောဂီရဟန်းသည် ယခုအခါ ငါ၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ပျောက်လေပြီ။ အဘယ်သို့ ပြုရအံ့နည်း၊ ဆရာကိုတည်း မေးရအံ့လောဟု ကြံ၍ နေရာမှ ထသဖြင့် အနေအထိုင် အခင်းကို ခါ၍ မသွားအပ်။

သွားခြင်း၏ အပြစ်ကို ဆိုဦးအံ့။ ဣရိယာပုတ်ကို ပျက်စေ၍သွားသောယောဂီရဟန်းအား ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် အသစ်အသစ် ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သောကြောင့် နေမြဲတိုင်းဖြင့်သာနေ၍ ပြုကတေ့လေထိရာ အရပ်ဖြင့်သာလျှင် ဆောင်အပ်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းပျောက်သော ယောဂီအား တစ်ဖန်ဆောင်ပုံ

ထိုသို့ ဆောင်ရာ၌ ဤဆိုလတ္တံ့သည်ကား ဆောင်သောအခြင်းအရာတည်း။ ထိုယောဂီရဟန်းသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းမထင်သည်ကို သိလတ်သော် ဤသို့ အဖန်တလဲလဲ စုံစမ်းအပ်၏။ ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့သည် အဘယ်အရပ်၌ ရှိကုန်သနည်း။ အဘယ်အရပ်၌ မရှိကုန်သနည်း။ အဘယ်သူအား ရှိကုန်သနည်း။ အဘယ်သူအား မရှိကုန်သနည်း။ ဤသို့ အဖန်တလဲလဲ စုံစမ်းအပ်၏။

ဤသို့ စုံစမ်းသော ယောဂီရဟန်းအား ထွက်သက်လေ ဝင်သက်လေတို့သည်-

၁။ အမိဝမ်းတွင်း၌ ကိန်းအောင်းသောသူအား မရှိကုန်။

၂။ ရေ၌ ၎င်းနစ်၍နေသော သတ္တဝါတို့အား မရှိကုန်။

၃။ တွေဝေမိန်းမော၍နေသော သတ္တဝါတို့အား ဝါ အသည်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့အား မရှိကုန်။

၄။ သေသောသတ္တဝါတို့အား မရှိကုန်။

၅။ စတုတ္ထဈာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရှိကုန်။

၆။ ရူပဘဝ အရူပဘဝနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရှိကုန်။

၇။ နိရောဓသမာသတ် ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မရှိကုန်။

ဟုသိ၍ ဤဆိုလတ္တံ့သော နည်းအားဖြင့် မိမိသည်ပင် မိမိကိုယ်ကို တစ်ဖန်စောဒနာ အပ်၏။ ပညာရှိသင်သည်-

၁။ အမိဝမ်းတွင်း၌ မကိန်းအောင်းသောသူ မဟုတ်ပါလော။

၂။ ရေ၌ မနစ်ငုပ်သောသူ မဟုတ်ပါလော။

၃။ မတွေဝေ-မမိန်းမောသောသူ ဝါ အသည်ဘဝ၌ မဖြစ်သောသူ မဟုတ်ပါလော။

၄။ မသေသောသူ မဟုတ်ပါလော။

၅။ စတုတ္ထဈာန် မဝင်စားသောသူ မဟုတ်ပါလော။

၆။ ရူပဘဝ အရူပဘဝနှင့် မပြည့်စုံသောသူ မဟုတ်ပါလော။

၇။ နိရောဓသမာပတ် မဝင်စားသောသူ မဟုတ်ပါလော။

သင်အား ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသို့ ရှိကုန်သော်လည်း သင်သည် နဲ့သောပညာရှိသည်အဖြစ်ကြောင့် သိမ်းဆည်းခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင် ဤသို့စောဒနာအပ်၏။

ဤနေရာ၌ ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့သည် တစ်စ တစ်စ သိမ်မွေ့၍ ယောဂီ၏ဉာဏ်တွင်

မထင်နိုင်လောက်အောင် သိမ်မွေ့ခြင်းသို့ ရောက်သည်ကို ပျောက်သည်ဟု ဆိုသည်။ စင်စစ်သော်ကား ပျောက်သည်မဟုတ် ရှိသည်သာဟုမှတ်ရမည်။

ထိုသို့ စောဒနာပြီးနောက် ဤယောဂီသည် ပြုကတော့သော လေထိရာ ဌာန၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကို ထား၍ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ဖြစ်စေအပ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဤထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေ တို့သည် နှာခေါင်းရှည်သောသူအား နှာသီးဖျားကို နှာခေါင်းတို့သောသူအား အထက်နှုတ်ခမ်းကို ထိခိုက်ကုန်လျက် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုယောဂီသည် ဤမည်သောအရပ်ကို ထိခိုက်ကုန်၏ဟု ရှေး၌ ယူဖူးသော အခြင်းအရာ နိမိတ်ကို ယူတတ်မှတ်တတ်သော “ထိရတရ” ဖြစ်သော အမှတ်သညာကို ဖြစ်စေအပ်၏။

သတိသည် ထိရသညာလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိရကား သတိဖြစ်လွယ်စေခြင်းငှာ ထိုရတရသညာကို ဖြစ်စေအပ်၏ဟု ဆိုသည်။

ထိုစကားမှန်၏။ ဤသို့မထင်သော ကာယသင်္ခါရကို ဆူးထွင်သည့်နည်းဖြင့် ထင်စေသည့် အစီအရင်သာဖြစ်သော အကြောင်းကိုစွဲ၍ ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် ပျောက်သော သတိရှိသော သမ္ပဇဉ်ကင်းသော သူအား အာနာပါနဿတိဘာဝနာကို ဟောတော်မမူ ဤသို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

အကြင်ကြောင့် အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် သတိ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသောသူအား သာလျှင် ဝါ ယောဂီအားသာလျှင် ပြည့်စုံ၏။ ထိုသို့ ပြည့်စုံငြားသော်လည်း အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှ တစ်ပါးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် နှလုံးသွင်းသော ယောဂီအား ထင်ရှားခြင်းသည်ဖြစ်၏။ ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ခဲယဉ်းလှ၏။ ခဲယဉ်းစွာ ပွားများရခြင်းရှိ၏။ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါသာဝက ဖြစ်ကုန်သော မဟာပုရိသတို့သည်သာလျှင် နှလုံးသွင်း

ရာဌာနဖြစ်၏။ သိမ်သိမ် ငယ်ငယ်မဟုတ်၊ သိမ်သိမ်-ငယ်ငယ် မြင်မြင်-ဝါးဝါးသော သူသည် နည်းနာကျကျ သဘာဝအညီ မှီဝဲသည်မဟုတ်။ အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့် စိတ်၌ထား၏။ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် ငြိမ်လည်း ငြိမ်သက်၏ သိမ်မွေ့လည်း သိမ်မွေ့၏။ ထို့ကြောင့် ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ အားသန် သန်ရှင်းရဲရင့်ခြင်းရှိသော သတိ-ပညာကို အလိုရှိအပ်၏။

ပုဆိုးကို အပ်လျှိုသော ဥပမာ

ထိုစကားကို ဥပမာအားဖြင့် ထင်ရှားစေဦးအံ့။ သိမ်မွေ့နူးညံ့ ပြေပြစ်သော ပုဆိုးကို အပ်လျှိုခြင်း ပြုရာကာလ၌ သေးငယ်-သိမ်မွေ့သောအပ်ကို လည်းကောင်း၊ ထိုအပ်ထက် သိမ်မွေ့သော အပ်နဖားထွင်းစူးကို၎င်း အလိုရှိအပ်သကဲ့သို့၊ ဤအတူ သိမ်မွေ့နူးညံ့-ပြေပြစ်သော ပုဆိုးနှင့်တူသော အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများအားထုတ်ရာ၌ သိမ်မွေ့သော အပ်နှင့်တူသော သတိကိုလည်းကောင်း၊ ထို့ထက် သိမ်မွေ့သော အပ်နဖားထွင်း စူးနှင့်တူသော သတိနှင့်ယှဉ်သော အားသန်သန်ရှင်း ရဲရင့်ခြင်းရှိသော ပညာကိုလည်းကောင်း အလိုရှိအပ်၏။

ထိုသို့ အားသန်-သန်ရှင်း ရဲရင့်ခြင်းရှိသော သတိ-ပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောဂီသည် ပြုကတော့သော လေထိရာအရပ်ကို ကြည့်၍ ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့ကို မရှာမှီးအပ်။

လယ်ထွန် ယောက်ျား ဥပမာ

ထိုစကားကို ဥပမာအားဖြင့် ထင်ရှားစေဦးအံ့။ လယ်ထွန်ယောက်ျားသည် လယ်ထွန်ပြီး၍ နွားလားတို့ကို ထွန်မှချွတ်လျက် ကျက်စားရာသို့ ရှေ့ရှုလွတ်ပြီးလျှင် သစ်ပင်ရိပ်၌အိပ်လျက် အပန်းဖြေ နားနေရာ၏။ ထိုနွားတို့သည် လျင်သောအဟုန်ဖြင့် တောအုပ်သို့ ပြေးဝင်ကြကုန်၏။ လိမ္မာသော လယ်

ထွန်ယောကျာ်းသည် ထိုနွားတို့ကို တစ်ဖန်ယူ၍ ယှဉ်ခြင်းငှာ အလိုရှိလတ်သော် နွားတို့သွားရာ ခြေရာအစဉ်ကိုလိုက်၍ တောအုပ်ကို လှည့်လည်ရှာဖွေခြင်းကိုမပြု၊ ကြိုးနှင်တံကိုယူ၍ နွားတို့ သက်ကျရာ ရေဆိပ်သို့ ဖြောင့်စွာသွား၍ ထိုင်၍လည်းကောင်း အိပ်၍လည်းကောင်းနေ၏။ ထိုအခါ နွားတို့သည် နေ့အဖို့ ပတ်လုံး ကျက်စားရာ တောအုပ်၌လှည့်လည်ကျက်စားကြ၍ သက်ကျရာရေဆိပ်သို့ သက်၍ ရေချိုး၍၎င်း ရေသောက်၍လည်းကောင်း တစ်ဖန်ကူး၍ လည်းကောင်း နေသည်တို့ကို လယ်ထွန်ယောကျာ်း မြင်၍ ကြိုးဖြင့်ဖွဲ့လျက် နှင်တံဖြင့်မောင်းနှင်၍ ရှေ့ရှုဆောင်လျက် ထွန်တုံး၌က၍ တစ်ဖန်လယ်ထွန်ခြင်း အမှုကိုပြု၏။

ဤအတူ ယောဂီသည် ပြကတေ့အားဖြင့် လေထိရာဌာနဖြစ်သော နှာသီးဖျား အထက်နှုတ်ခမ်းအရပ်တို့ကို ကြည့်၍ ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့ကို မရှာမှီးအပ်။ စင်စစ်သော်ကား သတိတည်းဟူသော ကြိုးကိုလည်းကောင်း၊ ပညာတည်းဟူသော နှင်တံကိုလည်းကောင်း ယူ၍ပြကတေ့သော လေထိရာအရပ်၌ စိတ်ကို ဖြစ်စေလျက် နှလုံးသွင်း ပွားများခြင်းကို ဖြစ်စေအပ်၏။

ဤသို့နှလုံးသွင်းပွားများသော ယောဂီရဟန်းအား သက်ကျရာ ရေဆိပ်၌ နွားတို့ကို ထင်ကုန်သကဲ့သို့ မကြာမတင်ပြကတေ့ လေထိရာ ဖြစ်သော နှာသီးဖျားအထက် နှုတ်ခမ်းအရပ်၌ ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေတို့သည် ထင်ကုန်၏။ ထိုသို့ထင်သော ယောဂီသည် သတိတည်းဟူသော ကြိုးဖြင့်ဖွဲ့၍ ဥပရိနိဗန္ဓနာနိမိတ်ဟု မှတ်အပ်သောဌာန၌ နှလုံးသွင်းခြင်းနှင့်ယှဉ်၍ ပညာတည်းဟူသော နှင်တံဖြင့် စိုင်းနှင်သည်ဖြစ်၍ အဖန်တလဲလဲ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်သောယောဂီအား မကြာမတင်သာလျှင် “ဥဂ္ဂဟနိမိတ်” သည် တစ်နည်း “ပဋိဘာဂနိမိတ်” သည်ထင်၏။

ဤနေရာ၌ နိမိတ္တံအရ ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်နှစ်ပါးစုံကို အဋ္ဌကထာဆရာ ပေါင်း၍ ဆိုသည်ဟု မှတ်ရမည်။ လဲ ဝါဂွမ်းမိုင်းဝါ ဂွမ်းလေအလျင် ဤနိမိတ်သုံးပါးကို ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၌ ယူခြင်းငှာ သင့်လျော်၍ အကြွင်းကိုနှစ်ပါးစုံ၌ ယူသင့်၏။

ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခုတည်း၌ နိမိတ်အမျိုးမျိုးထင်ပုံ

တစ်ခုတည်းသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့်နိမိတ် အထူးထူးထင်ရသနည်းဟူမူ များစွာကုန်သော ရဟန်းတို့သည် တစ်ခုသော သုတ္တန်ပါဠိကို သရဇ္ဈာယ်၍ နေကြကုန်သည်ရှိသော် တစ်ဦးသော ရဟန်းက အရှင်တို့အား အဘယ်သို့ သဘောရှိသော အာရုံသည် ထင်ကြကုန်သနည်းဟု လျှောက်၏။ ထိုအခါ တစ်ဦးသော ရဟန်းက ငါ့အား များစွာသော တောင်မှ စီးဆင်းသော မြစ်ကဲ့သို့ထင်၏ဟု ဆို၏။ တစ်ဦးသော ရဟန်းက ငါ့အား တစ်ခုသော တော အရေးကဲ့သို့ထင်၏ဟုဆို၏။ တစ်ဦးသော ရဟန်းက ငါ့အား တစ်ခုသော အရိပ်ရှိသော အကိုင်းအခက်နှင့် ပြည့်စုံသော အသီးဟူသော ဝန်ဖြင့် ပြည့်သော သစ်ပင်ကဲ့သို့ ထင်၏ဟု ဆို၏။ ထိုရဟန်းများအား တစ်ခုသော သုတ္တန်ဖြစ်လျက် သညာတို့၏ အထူးထူးသဘောရှိသည် အဖြစ်ကြောင့် အထူးထူးအားဖြင့် ထင်၏။

ဤအတူ ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်လည်း တစ်ခုတည်းဖြစ်လျက် နိမိတ် ထင်သည်မှ ရှေ့ကာလ၌ဖြစ်ကုန်သော သညာတို့၏ အထူးထူးသော သဘောရှိသည် အဖြစ်ကြောင့် အထူးထူးအားဖြင့် ထင်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ဘာဝနာသညာဖြင့် မှတ်အပ်ခါမျှ ဖြစ်၏။ တစ်နည်း ဘာဝနာသညာဖြင့် ကြံဆအပ်ခါမျှ ဖြစ်၏။ ပရမတ္ထသဘာဝ မဟုတ်သောကြောင့် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ဟူသော တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းမရှိ၊ ဘာဝနာသညာဟူသော

အကြောင်းရှိ၏။ ဘာဝနာသညာလျှင် အမွန်ရှိ၏။
ထိုသို့ သညာထူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အထူးထူး
အားဖြင့် ထင်သော အခြင်းအရာမျှသာဟု သိအပ်၏။

ဤအာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ထွက်
သက်လေလျှင် အာရုံရှိသော ဘာဝနာစိတ်လည်း
တစ်ပါးသာတည်း။ ဝင်သက်လေလျှင် အာရုံရှိသော
ဘာဝနာစိတ်လည်း တစ်ပါးသာတည်း။ နိမိတ္တလျှင်
အာရုံရှိသော ဘာဝနာစိတ်လည်း တစ်ပါးသာတည်း။
အကြင်ယောဂီအား ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်လေ
နိမိတ္တ ဤသုံးပါးသောတရားတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း၏
အစွမ်းဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်သော အဖြစ်မရှိကုန်။ ထို
ယောဂီ၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် အပ္ပနာသို့ မရောက်နိုင်၊
ဥပစာရသို့လည်း မရောက်နိုင်။ အကြင် ယောဂီအား
ဤသုံးပါးသောတရားတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း၏အစွမ်း
ဖြင့် နှလုံးသွင်းအပ်သော အဖြစ်မရှိကုန်၏။ ထိုယောဂီ
၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည်သာလျှင် ဥပစာရသို့ လည်း
ကောင်း၊ အပ္ပနာသို့လည်းကောင်း ရောက်နိုင်၏။

ထိုစကားမှန်၏။ ထွက်သက်လေ-ဝင်သက်
လေတို့ကို မှတ်ခြင်း အကြောင်းဖြစ်သော နှာသီးဖျား
အထက် နှုတ်ခမ်းဟူသော နိမိတ္တ-ထွက်သက်လေ-
ဝင်သက်လေ ဤတရားသုံးပါးတို့သည် တစ်ချက်
တည်းသော စိတ်၏ အာရုံမဟုတ်။ ဤသို့ အာရုံ
မဟုတ်သည်ရှိသော် နိမိတ္တ-ထွက်သက်လေ-ဝင်
သက်လေ ဤသုံးပါးသော တရားတို့ကို အာရုံပြု
သောအားဖြင့် မသိသော ယောဂီအား အာနာပါ
နဿတိဘာဝနာကို မရအပ်၊ နိမိတ္တ- ထွက်သက်
လေ -ဝင်သက်လေ ဤသုံးပါးသောတရားတို့သည်
တစ်ချက်သောစိတ်၏ အာရုံမဟုတ်။ ထိုသို့ အာရုံ
မဟုတ်သော်လည်း နိမိတ္တ- ထွက်သက်လေ-ဝင်
သက်လေ ဤသုံးပါးသော တရားတို့ကို အာရုံပြု
သော အားဖြင့်သိသော ယောဂီအားသာလျှင် အာနာ
ပါနဿတိ ဘာဝနာကို ရအပ်၏ဟု ရှေးအဋ္ဌကထာ
ဆရာကြီးများဆိုကြကုန်ပြီ။

သဒ္ဓါစသောဣန္ဒြေတို့၏မျှသည်အဖြစ်ကို ပြီးစေခြင်း

သဒ္ဓါအစရှိကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏ ကိစ္စအား
ဖြင့် မယုတ်မလွန် မျှသည်အဖြစ်ကို ပြုခြင်းသည်
သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြေတို့၏မျှသည်အဖြစ်ကို ပြီးစေ
ခြင်း မည်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ အကြင်ယောဂီအား
သဒ္ဓါနေသည် အကယ်၍အားရှိငြားအံ့ ဝီရိယိန္ဒြေ
စသော လေးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည် နဲ့သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ဝီရိယိန္ဒြေသည် ကောသဇပက္ခန္ဓာ၌ ကျ
ခြင်းငှာ မပေးမူ၍ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို ချီးပင့်ခြင်း
အားပေးခြင်းကိစ္စကို ပြုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။ သတိန္ဒြေ
သည် အာရုံသို့ကပ်၍ တည်ကြည်ခြင်း မလွတ်မရွေ
ခြင်းကိစ္စကို ပြုခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်။ သမာဓိန္ဒြေသည်
သမ္ပယုတ်တရားတို့၏ မပျံ့လွင့်ကြောင်း ကိစ္စကို
ပြုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်။ ပညိန္ဒြေသည် လက်၌ တည်
သော ရူပါရုံကို စက္ခုဖြင့် မြင်သကဲ့သို့ ဟုတ်မှန်သော
အတိုင်း အာရုံသဘောကို မြင်ကြောင်းကိစ္စကို
ပြုခြင်းငှာမစွမ်းနိုင်။

ဣန္ဒြိယသမတ္တ ပဋိပါဒနံနာမ သဒ္ဓါဒီနံ ဣန္ဒြိ
ယာနံ သမဘာဝကရဏံ၊ သစေ ဟိဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ
ဗလဝံ ဟောတိ ဣတရာနိမန္တာနိ၊ တတောဝီရိယိန္ဒြိယံ
ပဂ္ဂဟ

ထိုသို့ သဒ္ဓါလွန်ကဲက ဝီရိယိန္ဒြေစသော
လေးပါးသော ဣန္ဒြေတို့သည် မိမိတို့ ကိစ္စကို ပြုခြင်း
ငှာ မစွမ်းနိုင်သည်အဖြစ်ကြောင့် ထိုသဒ္ဓါလွန်ကို ဓမ္မတို့
၏ ဟုတ်မှန်သောသဘောကို စုံစမ်းဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့်
လည်းကောင်း၊ အကြင်အခြင်းဖြင့် ဘာဝနာကို နှလုံး
ပြုသော ယောဂီအား သဒ္ဓါနေသည် အားရှိ၏။ ထို
အခြင်းဖြင့် ဘာဝနာကို နှလုံးမသွင်းသဖြင့် လည်း
ကောင်း၊ သဒ္ဓါလွန်ကို ယုတ်စေ၏။ ထို သဒ္ဓါလွန်အား
သန်ရာ၌ ဝက္ကလိထေရ် ဝတ္ထုသည် ညွှန်ပြကြောင်း
ဥဒါဟရဏ်တည်း။

ထိုစကားတို့တွင် ဓမ္မတို့၏ ဟုတ်မှန်သော
သဘောကို စုံစမ်း ဆင်ခြင်ခြင်းဟူသည် အကြင်

တုရား စသော ကြည်ညိုအပ်သော ဝတ္ထု၏ မြတ်
 သောအဖြစ် အစရှိသော ဂုဏ်၌ စုပ်စုပ်နစ်အောင်
 သက်ဝင် ယုံကြည်ခြင်း အလွန်အကဲဖြစ်ခြင်းကြောင့်
 သဒ္ဓါန္တေဗလဝ ဖြစ်သဖြင့် လွန်ကဲ၏။ ထိုဘုရား
 စသော ကြည်ညိုအပ်သောဝတ္ထု၏ ပစ္စည်း ပစ္စယုပ္ပန်
 စသည်ကို ဝေဖန်သဖြင့် အဟုတ်အဟတ်စုံစမ်း
 ဆင်ခြင်ခြင်းတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ ဤသို့ ဧဝံ
 ဓမ္မတာနည်းအားဖြင့် သဘောကိစ္စအားဖြင့် စုံစမ်း
 သည်ရှိသော် ဤသည်ကား ဓမ္မတို့သဘောတည်းဟု
 ပိုင်းခြား၍သိခြင်းအားဖြင့် ပညာဗျာပါရလွန်ကဲသည်
 အဖြစ်ကြောင့် သဝိပ္ပာရဖြစ်သော သဒ္ဓါမိမောက္ခမဖြစ်
 ပြီ။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူ၊ အကြီးအမှူး ဖြစ်ကုန်
 သော တရားတို့တွင် သဒ္ဓါသန်ခိုက် ပညာညံ့သကဲ့သို့
 စုံစမ်းဆင်ခြင်သော ပညာသန်ခိုက်လည်း သဒ္ဓါနဲ့ညံ့
 လျော့ပါး အားနည်းသည်ကား မချွတ်တည်း။ ထို့
 ကြောင့် ဓမ္မတို့၏ ဟုတ်မှန်သောသဘောကို စူးစမ်း
 ဆင်ခြင်အပ်၏။

ဝီရိယိန္ဒြေအားကြီးသည်ဖြစ်အံ့၊ သဒ္ဓါန္တေ
 အာရုံ၌ စုပ်နစ်၍ ယုံကြည်ခြင်းကိစ္စကို ပြုခြင်းငှာ
 မစွမ်းနိုင်။ သတိန္ဒြေစသည်တို့သည်လည်း ဥပဋ္ဌာန
 စသော ကိစ္စအထူးကို ပြုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ထို့
 ကြောင့် ထိုဝီရိယိန္ဒြေကို ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိ
 သမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်တို့ကို ပွားစေခြင်း
 ဖြင့် ယုတ်စေအပ်၏။ ထိုသို့ ဝီရိယိန္ဒြေလွန်ကဲရာ၌
 သောဏထေရ်ဝတ္ထုသည် ညွှန်ပြကြောင်း ဥဒါ
 ဟရဏ်တည်း။ ဤအတူ သဒ္ဓါန္တေ ဝီရိယိန္ဒြေတို့မှ
 ကြွင်းကုန်သော သတိန္ဒြေ သမာဓိန္ဒြေ ပညိန္ဒြေတို့
 တွင်လည်း တစ်ပါးပါး အားရှိလွန်ကဲသည် ဖြစ်အံ့။
 ကျန် ဣန္ဒြေတို့သည် နဲ့ကုန်သည်ဖြစ်၍ မိမိ မိမိတို့၏
 ကိစ္စကို ပြုခြင်းငှာပြီးစေခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကုန်။

ဤငါးပါးသော ဣန္ဒြေတို့တွင် အထူးအား
 ဖြင့် သဒ္ဓါန္တေနှင့် ပညိန္ဒြေသည်လည်းကောင်း၊
 သမာဓိန္ဒြေနှင့် ဝီရိယိန္ဒြေသည်လည်းကောင်း

အချင်းချင်းမယုတ်မလွန်မူ၍ မျှသောအဖြစ်ကို
 အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများ ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ အကြင်
 ယောဂီသည် လွန်ကဲသော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံ၍ နဲ့သော
 ပညာရှိ၏။ ထိုယောဂီသည် အချည်းနှီးသောပုဂ္ဂိုလ်၌
 ကြည်ညို တတ်သော ဓုဓပသန္တ အမိုက်မိုက် ကြည်
 ညိုခြင်းဖြစ်၏။ သက်ဝင်စဉ်းစား၍ ကြည်ညိုသည်
 မဟုတ်။ ကောင်းမှုကြံရာ ယာကောင်းမဟုတ်သည်၌
 ကြည်ညိုတတ်၏။ ပညာလွန်ကဲ၍ သဒ္ဓါနဲ့သော
 ယောဂီသည်လည်း စဉ်းလဲသော အဖို့သို့ ရောက်
 တတ်၏။ ဆေးကြောင့်ဖြစ်သော ရောဂါသည်
 ကုစားရခက်သကဲ့သို့ ကုစားရခက်၏။ သဒ္ဓါနှင့်
 ပညာ နှစ်ပါးတို့ ညီညွတ်မျှတခြင်းရှိသော ယောဂီ
 သည် ကောင်းမှုကြံရာ ယာကောင်း၌သာ ကြည်ညို
 ၏။

လွန်ကဲသော သမာဓိရှိ၍ နဲ့သော ဝီရိယရှိ
 သော ယောဂီအား သမာဓိသည် ပျင်းရိခြင်းအဖို့
 ရှိသောကြောင့် ပျင်းရိသော ကောသဇ္ဇတရားသည်
 ဖိစီးနှိပ်စက်၏။ လွန်ကဲသော ဝီရိယရှိ၍ နဲ့သော
 သမာဓိရှိသော ယောဂီအား ဝီရိယသည် ဥဒ္ဓစ္စအဖို့
 ရှိသောကြောင့် ပျံ့လွင့်သော ဥဒ္ဓစ္စသည် ဖိစီးနှိပ်
 စက်၏။ ဝီရိယနှင့်သမာဓိ မျှတ ညီညွတ်သော
 ယောဂီအား ဝီရိယနှင့်ကောင်းစွာ ယှဉ်သော သမာဓိ
 သည် ကောသဇ္ဇ၌ ကျခြင်းငှာ အခွင့်မရ။ သမာဓိနှင့်
 ကောင်းစွာယှဉ်သော ဝီရိယသည်လည်း ဥဒ္ဓစ္စ၌
 ကျခြင်းငှာ အခွင့်မရ။ ထိုကြောင့် သဒ္ဓါနှင့်ပညာကို
 လည်းကောင်း၊ ဝီရိယနှင့် သမာဓိကိုလည်းကောင်း
 တူမျှသော ကိစ္စရှိသည်ကိုပြုသော ယောဂီအား
 အပွနာသို့ ရောက်၏ဟု အဋ္ဌကထာဆရာကြီးများ
 ချီးမွမ်းကြကုန်၏။

စင်စစ်သော်ကား သမထကို အားထုတ်သော
 ယောဂီအား သဒ္ဓါ အနည်းငယ် သန်မြန်အားရှိသော်
 လည်း သင့်လျော်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ
 သဒ္ဓါသန်မြန်အားရှိသော ယောဂီအား ဘုရားဟော

တော်မူအပ်သော အစီအရင်သည် မချွတ်ပြည့်စုံ လတ္တံ့ဟု ယုံကြည်သောအားဖြင့် အာရုံသို့ သက်ဝင် လျက် စုပ်စုပ်နစ်နစ်အားဖြင့် ယုံကြည်သည်ဖြစ်၍ အပ္ပနာသို့ရောက်လတ္တံ့။ တစ်နည်း သမာဓိပညာတို့ တွင် သမထကိုအားထုတ်သောယောဂီသည် ဧကဂ္ဂတာ အနည်းငယ်အားရှိမှု သင့်လျော်၏။ အဘယ်ကြောင့် နည်းဟူမူ ဈာန်တရားသည် သမာဓိပြဋ္ဌာန်းသော ကြောင့် ဧကဂ္ဂတာအားရှိသော ယောဂီသည် အပ္ပနာ သို့ရောက်၏။

ဝိပဿနာကို အားထုတ်သော ယောဂီအား ပညာအနည်းငယ်အားရှိမှု သင့်လျော်၏။ အဘယ် ကြောင့်နည်းဟူမူ ပညာအားရှိသော ဝိပဿနာကို အားထုတ်သော ယောဂီသည် အနိစ္စတာစသော လက္ခဏာတို့ကို ထိုးထွင်းခြင်းသို့ရောက်၏။ သမာဓိ ပညာ နှစ်ပါးတို့မျှသော အဖြစ်သည်လည်း ဤ၌ လိုအပ်သော လောကီအပ္ပနာသည် ဖြစ်သည်သာ လျှင်တည်း။

အထူးကို ဆိုဦးအံ့။ အလုံးစုံသော သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌ သတိအားသန် မှု သင့်လျော်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ အားသန် သော သတိသည် အားသန်သည်အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကို ဥဒ္ဓစ္စအဖို့၌ ယှဉ်ကုန်သော သဒ္ဓါ ဝီရိယ ပညာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ဥဒ္ဓစ္စ၌ကျခြင်းမှ စောင့်နိုင်၏။ ကောသဇ္ဇ

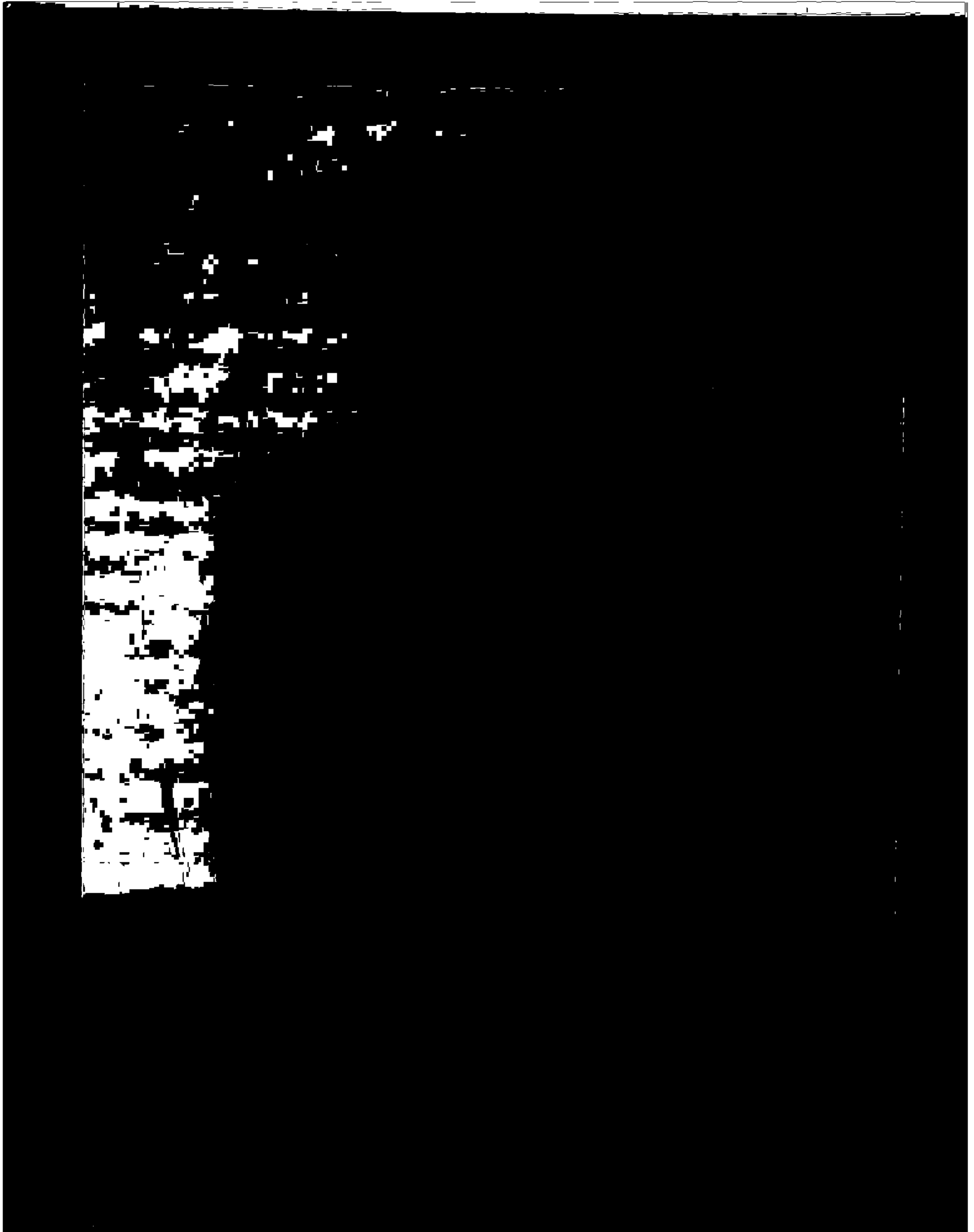
အဘို့ဖြစ်သော သမာဓိကြောင့် ကောသဇ္ဇ၌ ကျခြင်း ကိုလည်း စောင့်နိုင်၏။ ထိုသို့စောင့်နိုင်သောကြောင့် ထိုသတိကို အလုံးစုံသော ဟင်းလျာအိုး၌ ဆားလှော် ကို အလိုရှိအပ်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံ သော မင်းကိစ္စဟူသမျှတို့၌ အလုံးစုံသော မင်း၏ အမှုတို့၌ယှဉ်သော အမတ်ကြီးကို အလိုရှိ အပ်သကဲ့ သို့ လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၌ အလိုရှိအပ်၏။

ထိုသို့ အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ သတိကို အလိုရှိအပ်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ သတိကိုသာ လျှင် အလုံးစုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ယှဉ်၏ဟူ၍ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်၏။ အဘယ်ကြောင့် ဟောတော်မူသနည်းဟူမူ အကြင်ကြောင့် ကုသိုလ် စိတ်သည် သတိလျှင်လဲ လျောင်းရာရှိ၏။ သတိ သည်လည်း စောင့်ရှောက်တတ်သည်ဖြစ်၍ ရှေ့ရှု ထင်တတ်၏။ သတိနှင့်ကင်း၍ စိတ်ကိုချိုးမြှောက် ခြင်း၊ နိမ့်ချခြင်းသည်မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် သဗ္ဗတ္ထိက ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူ၏။

|၁၃၁၅-ခုနှစ်ထုတ် ရေးမြို့ ပစ္စိမာရုံဆရာတော်ကြီး၏ အာနာပါနဝိဘာဝနီ စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။|

ရေးမြို့ ပစ္စိမာရုံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 ပို့က်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရပုတ္တိအကျဉ်း
[၁၂၆၄-၁၃၅၄]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ဒီပဲယင်းမြို့နယ်၊ ချုံရွာနေ ခမည်းတော် ဦးဖိုး-မယ်တော် ဒေါ်သဲမှုန်တို့က ၁၂၆၄-ခုနှစ်၊ ဦးတန်ခူးလပြည့်ကျော် (၁၄) ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူပါသည်။ မွေးချင်း သားသုံးယောက်၊ သမီး သုံးယောက်အနက် အကြီးဆုံး သားလှတနာဖြစ်သည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်လှဖြစ်ပါသည်။

၁၂၇၆-ခုနှစ် (၁၂)နှစ်သားအရွယ်တွင် ခမည်းတော် မယ်တော်တို့၏ ပစ္စယာ နဂ္ဂဟကို ခံယူ၍ ဒီပဲယင်းမြို့နယ်၊ ကျွန်းဦးကျောင်းဆရာတော် ဦးဇောတကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ရှင်ဇောနေယျဗုဒ္ဓိဖြစ်သည်။ ၁၂၈၃-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း (၁၂) ရက်နေ့တွင် စစ်ကိုင်းမြို့နယ် ပန်းချီရွာ ဦးဣသိကျောင်း ခဏ္ဍသိမ်၌ တတိယရွှေကျင်သာသနာပိုင် ဒီပဲယင်းဆရာတော်ကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုလျက် ပန်းချီရွာကျောင်း ဒကာ ဦးမြို့-ဒေါ်အေးပွင့်တို့၏ ပစ္စယာနဂ္ဂဟကို ခံယူကာ မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပါသည်။

ဆရာတော်သည် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် ချုံရွာကျောင်းဆရာတော် တတိယရွှေကျင် သာသနာပိုင် ဒီပဲယင်းဆရာတော်၊ ရွှေကျင်နိကာယဥပဇ္ဈာန်

အဘယာရာမဆရာတော်၊ ပခုက္ကူမြို့အရှေ့တိုက်သစ်ဆရာတော်တို့အထံတွင် သာမဏေဘဝမှ စ၍ ပိဋကတ် အခြေခံကျမ်းစာများနှင့် ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ သက္ကတဘာသာကျမ်းစာများကို ပါရဂူရောက် တတ်မြောက်လိမ္မာအောင် သင်ကြားဆည်းပူးတော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် ဝိသုဒ္ဓါရုံဂဏဝါစက အဖွဲ့က ကျင်းပသော ပထမငယ်၊ ပထမလတ်၊ ပထမကြီးတန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ရန်ကုန်မြို့ စေတီယင်္ဂဏပရိယတ္တိ စာသင်တန်းနှင့် အစိုးရပထမငယ်၊ လတ်၊ ကြီး ဓမ္မာစရိယစာချတန်း စာမေးပွဲတို့ကိုလည်းကောင်း အောင်မြင်တော်မူသဖြင့် သာသနဓဇ သိရီပဝရဓမ္မာစရိယဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ရရှိတော်မူပါသည်။ ဆရာတော်သည် ရွှေကျင်နိကာယ ဗဟိုဌာနစည်ရှင်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူလျက် သောတုဇနသံဃာအပေါင်းအား စာပေကျမ်းဂန်များကို မပြတ်ပို့ချတော်မူသည့်အပြင် တိုက်တာ၊ ဂိုဏ်း၊ သာသနာနှင့်ဆိုင်သည့် သာသနာပြုအလုပ်များကိုလည်း ဆောင်ရွက်တော်မူပါသည်။

ဆရာတော်သည် ၁၃၃၇-ခုနှစ်၊ ပဲခူးမြို့ကြာခတ်ဝိုင်းကျောင်းတိုက်၌ ကျင်းပသော ဧကာဒသမမြောက် ရွှေကျင်နိကာယဂိုဏ်းလုံးကျွတ်

အစည်းအဝေးကြီးမှ ဥပဥက္ကဋ္ဌ မဟာနာယကတွဲဖက် ရွှေကျင်သာသနာပိုင်အဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူ၍ ဂိုဏ်းတာဝန်ကို အထူးအာရုံပြုလျက် ဆောင်ရွက်တော်မူပါသည်။ စာပေများကို ပို့ချရင်းမှပင် တိပိဋကပါဠိ အဘိဓာန်ကျမ်းကြီး၊ တိပိဋက ပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန်အကျဉ်း၊ ပါဠိ ပဒပိဋကကျမ်းညွှန်းတို့ကိုလည်း ကြီးမှူး၍ ကြပ်မတ်ရေးသားတော်မူပါသည်။ ထို့ပြင် ဘဝလွတ်မြောက်ရေးခရီးရှုမှတ်ပွားများနည်းအကျဉ်း၊ သိမှတ်ဖွယ် ဝိနိစ္ဆယများကျမ်းတို့ကိုလည်း ပြုစုတော်မူခဲ့ပေသည်။ ၁၃၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။

၁၃၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဆက်ကပ်လှူဒါန်းသည့် အဘိဓမ္မမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ခံယူရရှိတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် သာသနာ့အကျိုး ဂိုဏ်းအကျိုးတို့ကို စွမ်းစွမ်းတမံ ဆောင်ရွက်တော်မူသော ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၅၄ ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၇) ရက်နေ့တွင် စုတိကမ္မဇရပ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

ထေရ်ပုဂ္ဂိုလ်အကျဉ်းပြီး၏ ။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် ပိုက်ကျိုးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

ဖြစ်အိုသေပွဲ၊ ရုပ်နာမ်ခဲ၊ ထင်လွဲတော်ထည်ဝါ။
စ၊ လယ်၊ အဆုံး၊ သုံးပါးလုံး၊ ဆိတ်သုဉ်းသတ္တဝါ။
ကြောင်းကျိုးနှစ်ချက်၊ ပြန်လှန်ဆက်၊ ဖြစ်ပျက်သင်္ခါရာ။
မျိုးစေ့သစ်ပင်၊ ပမာယုဉ်၊ ဉာဏ်တွင်ရှုမှတ်ပါ။
ပဋိစ္စတရား၊ အကျဉ်းအား၊ ဟောထားကျမ်းရွှေစာ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

- ရှုမှတ်ပွားများနည်း အခြေခံတရား
- ၁။ မသိသူကျော်၊ သိသူဖော်စား၊ အများသူငါ၊ ရုပ်နာမ်သာ၊ သေချာမြင်အောင်ရှု။
 - ၂။ အာရုံသိတာ၊ နာမ်ခန္ဓာ၊ မှီရာ ရုပ်အစု။
 - ၃။ နာမ်ရုပ်ပယ်ခွာ၊ သတ္တဝါ၊ ဘယ်မှာမရှိရှု။
 - ၄။ နာမ်ရုပ်မြင်က၊ သက္ကာယ၊ ကင်းပ ဒိဋ္ဌိစု။
 - ၅။ နာမ်ရုပ်နှစ်ဖြာ၊ အကြောင်းရှာ၊ ကင်္ခါ ကင်းအောင်ပြု။
 - ၆။ ယုံမှားကင်းလျှင်၊ ယာဉ်သုံးယာဉ်၊ ဉာဏ်စဉ်တက်အောင်ရှု။
 - ၇။ ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ နာမ်ရုပ်ခဲ၊ မမြဲဧကန်ရှု။
 - ၈။ မမြဲဟူက၊ ဆင်းရဲမျှ၊ အတ္တမရှိရှု။
 - ၉။ ဉာဏ်စဉ်အဆုံး၊ မဂ်ဉာဏ်ဖုံး၊ ချေမှုန်းကိလေထု။
 - ၁၀။ ကိလေကင်းလျှင်၊ မြိုက်နန်းခွင်၊ အစဉ်ပိုင်ပြီရှု။

အရေးအကြောင်းရှိက အလွယ်တကူ အသုံးပြုရန် ရည်သန်ချက်ဖြင့် ရှေးသူဟောင်းတို့ မြှုပ်ထားခဲ့သော ရွှေအိုးငွေအိုးတွေ မြေအတွင်းဝယ် အရပ်လေးမျက်နှာ၌ အနှံ့အပြား ရှိသည်။ ယင်းသို့ ရှိသော်လည်း ထိုရွှေအိုး ငွေအိုးတို့ကို သိမြင်နိုင်သော အတတ်ပညာမရှိသောသူတို့သည် ထိုရွှေအိုး ငွေအိုး

တို့၏အပေါ်ကသွားနေကြသော်လည်း ရွှေအိုး ငွေအိုးတို့ကို မတူးဖော် မထုတ်ယူနိုင်ကြသဖြင့် ရွှေအိုး ငွေအိုးတို့ကို အမှီပြုကာ ပစ္စုပန် သံသာနှစ်ဖြာစီးပွားကြီးပွားရေးလုပ်ငန်းတို့ကို ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်း မပြု မလုပ်နိုင်ကြဘဲ အပေါ်ကသာ ကျော်သွားနေကြသည်။

အဘယ်နေရာ၌ ရွှေအိုးရှိသည် ဘယ်နေရာ၌ ငွေအိုးရှိသည်ဟု နတ်မျက်စိအလား ရွှေအိုးငွေအိုး မြှုပ်ထားသောနေရာကို ထင်ရှားစွာ သိမြင်နိုင်သော အတတ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် ထိုရွှေအိုး ငွေအိုးတို့ကို တူးဖော်ထုတ်ယူကာ ပစ္စုပန်သံသာနှစ်ဖြာ စီးပွားကြီးပွားရေးလုပ်ငန်းတို့ကို ကြိုးပမ်းအားဆောက် စားသောက်နိုင်ကြလေသည်။

ထိုအလားတူ အဇ္ဈတ္တ ဗဟိဒ္ဓမကျန် ရုပ်နှင့် နာမ်ကို ဝိညာဏ် ခြောက်ပါး၊ ဒွါရခြောက်ပါး၊ အာရုံခြောက်ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါး၊ အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဓာတ်တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့ဖြင့် ဝေဖန်ပိုင်းခြားဘုရားရှင်မြှုပ်ထား ညွှန်ပြခဲ့သော ရုပ်တရား နာမ်တရားတည်းဟူသော ရွှေအိုးငွေအိုးတွေ မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်တွင် အမြဲဖြစ်ပေါ်၍နေသည်။ ယင်းသို့ အမြဲဖြစ်ပေါ်၍နေသော်လည်း မှောင်အဝိဇ္ဇာ ပိတ်ကာ

လျက်ရှိသော ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ အနန္တတို့မှာ အများ သူငါ ထင်ရှားရာသို့ သန္တတိအဆက် ဖုံးကွယ်ချက် ကြောင့် သက်သက်ရုပ်နာမ် သဘောမှန်ကို ရုပ်ပဲ နာမ်ပဲ ရုပ်နာမ်ပဲဟု ဆွဲကြည့်ရှု ဖော်ထုတ်သုံးစွဲမှုကို မပြုမလုပ်နိုင်ကြဘဲ ရွှေအိုး ငွေအိုးတို့ကို ကျော်လွှား ကာ လူပဲ၊ နတ်ပဲ၊ ဗြဟ္မာပဲဟု အထင်စွဲရောက် အမြင် မှောက်ကာ သံသရာဝဲ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ တဝဲလည်လည် ဝဋ်နွယ်စည်၍ နေကြသည်။

ဘုရားရှင်၏ တပည့်သားသာဝက ပါရမီ ပြည့်ညောင်း အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့သည် မိမိ သူတစ်ပါး နှစ်ဦးသားတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်တွင် ထင်ရှား ရှိနေသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့ကို လူပဲ နတ်ပဲ ဗြဟ္မာပဲဟု အထင်အမြင်လွဲချော် ခုန်ကျော်၍ မသွား ဘဲ သက်သက်ရုပ်နာမ် သဘောမှန်ကို “ရုပ်ပဲ၊ နာမ်ပဲ၊ ရုပ်နာမ်ပဲ” ဟု ဝေခွဲဖော်ထုတ် ဝိပဿနာလုပ်ငန်း ကြိုးပမ်းအားဆောက် မဂ်၏ရှေ့ဆောင် ဂေါတြဘူ ဉာဏ်တိုင်အောင် ဆိုက်ရောက်၍ ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ ဖလ သမာ ပတ္တိသမာဝဇ္ဇနဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု ကာ နိရောဓကိုမှီ၍ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် နိရောဓအိပ်ရာ မြတ်၌ ကျိန်းစက်ရသလို သန္တိသုခကို သုံးဆောင် ခံစားရလေသည်။

“ဧဝ မေဝံ ဘဂဝါ အပရဘာဂေ တံ ပုဂ္ဂလံ ပဋိပဒံ ပူရေတွာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ ဖလံ သစ္စိကတွာ နိရောဓသယန ဝရဂတံ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဖလသမာ ပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဧကန္တသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနံ ပဿတိ။ (မ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၃၄၆။)

ဧဝမေဝံ-ဤအတူသာလျှင်၊ ဘဂဝါ-မြတ်စွာ ဘုရားသည်၊ ပရဘာဂေ-နောက်အဖို့၌၊ တံ ပုဂ္ဂလံ- ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို၊ ပဋိပဒံ-အကျင့်ကို၊ ပူရေတွာ-ဖြည့် ကျင့်၍၊ မဂ္ဂံ-မဂ် ကို၊ ဘာဝေတွာ-ဖြစ်စေ၍၊ ဖလံ- ဖိုလ်ကို၊ သစ္စိကတွာ-မျက်မှောက်ပြု၍၊ နိရောဓ သယနဝရဂတံ-နိရောဓ သစ္စာဟူသော မြတ်သော

အိပ်ရာထက်သို့ရောက်သော၊ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ-နိဗ္ဗာန် လျှင် အာရုံရှိသော၊ ဖလသမာပတ္တိံ-ဖလသမာပတ် ကို၊ သမာပဇ္ဇိတွာ-ဝင်စား၍၊ ဧကန္တသုခံ-ချမ်းသာ အစစ် အချမ်းသာဆုံးဖြစ်သော၊ ဝေဒနံ-ဝေဒနာကို၊ ဝေဒယမာနံ-ခံစား၍နေသည်ကို၊ ပဿတိ-မြင်တော် မူ၏။

ဂေါတြဘူဉာဏ်ပျာဒတော ပဋ္ဌာယ နိရောဓံ ပဿိတွာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂဖလပစ္စဝေက္ခဏာ ဝသေန စေဝ ပရတော ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇနဝသေန စ အရိယသာဝကော နိရောဓေသယိတော ဝိယ ဟောတိ တဒပဿယေနေဝ ပဝတ္တနဟောတိ အာဟာ “နိရောဓ သယနဝရဂတ” န္တိ။ (မ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၃၃)

ဂေါတြဘူဉာဏ်ပျာဒတော-ဂေါတြဘူဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်သည်မှ၊ ပဋ္ဌာယ-စ၍၊ နိရောဓံ-နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဿိတွာ-မြင်၍၊ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂဖလပစ္စ-ဝေက္ခဏာဝ သေန စေဝ-ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပရတော- နောက်၌၊ ဖလသမာပတ္တိံ-သမာပဇ္ဇနဝသေန စ- ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားသည်၏ အစွမ်းဖြင့် လည်း ကောင်း၊ အရိယသာဝကော-နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက် ဆိုက်ရောက်ပြီး ထအရိယာသာဝကသည်၊ တဒပဿ ယေနေဝ-ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မှီ၍သာလျှင်၊ ပဝတ္တနတော- ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊ နိရောဓေ-နိဗ္ဗာန်၌၊ သယိတောဝိယ -ကျိန်းစက်သကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏၊ ဣတိ-ထို ကြောင့်၊ နိရောဓ သယနဝရဂတန္တိ-နိရောဓသယန ဝရဂတံ ဟူ၍ အာဟာအဋ္ဌကထာ ဆရာ မိန့်ဆိုတော် မူ၏။

ကံကောင်းထောက်မ၍ ဒုလ္လဘစစ် လူ့အဖြစ် ကိုလည်း ရ၊ ဘုရားပွင့်ရာ နဝမခေတ်ကောင်းကြီး လည်း ကြုံ၊ သဒ္ဓါဓာတ်လည်း အရှိန်ကောင်းကြ သော ရှင်လူအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ပင်ကိုသဘာဝ သတ္တဝါတို့သန္တာန်ဝယ် အမြဲဖြစ်ပေါ် လျက်ရှိသော သက်သက်ရုပ်နာမ်သဘောမှန်ကို

ဘုရားရှင်ပွင့်လင်း သာသနာတော်ခေတ် အတွင်း၌ သာ သိနိုင်မြင်နိုင် သိမြင်အောင် အားထုတ်နိုင်ကြသည်။ ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောသဘာဝကို ဟောပြောနိုင်ကြသည်။ သာသနာပ အခါသမယတို့၌ ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောမှန်ကို နားလည်အောင် အားထုတ်ကျင့်ကြံဖို့ သူတစ်ပါးတို့နားလည်အောင် ဟောပြောဖို့ မဆိုထားဘိ ရုပ်ဆိုသောအသံ နာမ်ဆိုသော အသံကိုမျှ မကြားရ၊ ရုပ်ဆိုသော အမည် နာမ်ဆိုသော အမည်ကိုမျှ မသိမြင်နိုင်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း မဟောပြောနိုင်ကြပေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ရှင်လူအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် လသာခိုက် ဗိုင်းဝင့်ဆိုသလို ခေတ်ကောင်းကြိုလာ ယခုလို အချိန်အခါမျိုး၌ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဆိုသော အဆင့်အတန်းမျိုးလောက် အနည်းဆုံး ဆိုက်ရောက်အောင် အပ္ပမာဒတရား လက်ကိုင်ထားကာ ကြိုးစားအားထုတ်သင့်ကြသည်။ ဤနာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် နှစ်မျိုးပိုင်လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှင်း ယုံမှားကင်းပျောက် အပါယ်မရောက်ဘဲ သုဂတိဘဝသို့ရောက်၍ ဂတိမြဲသဖြင့် စူဠသောတာပန် မည်တော့သည်။ သာသနာတော်ထွန်းလင်း ခေတ်အတွင်း၌သာ သိနိုင် မြင်နိုင် အားထုတ်နိုင်လေသောကြောင့် လောကီ ရွှေအိုးငွေအိုးတို့ထက် အဆပေါင်းသိန်းသန်းမက အဖိုးထိုက်လှသော မဂ်ဖိုလ်၏အခြေ စင်စစ်ဖြစ်သော ဒါနမယ သီလမယတို့ထက် လွန်စွာ ထက်မြက်သော ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ပရိကမ်၊ ဥပစာအရာ၌တည်သော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော ဝိပဿနာ ဉာဏ်၏ အခြေခံဉာဏ်နှစ်ပါးသို့ အနည်းဆုံး ဆိုက်ရောက်အောင် ခန္ဓာကိုယ်မြေအတွင်းမှ ဖော်ထုတ်အားဆောက်၍ စားသောက်ကြရန်-

မသိသူကျော်၊ သိသူဖော်စား၊ အများသူငါ
 ရုပ်နာမ်သာ၊ သေချာမြင်အောင်ရှု-
 ဟု ဆိုသည်။

ရည်ရွယ်လိုလားချက်။ ။ ယခုရေးသားမည့် ဘဝလွတ်မြောက်ရေးခရီး ရှုမှတ်ပွားများနည်း ကျမ်းစာကို အနမတင်ဘဝအဆက်ဆက်က မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်တွင် အစဉ်မပြတ် အထပ်ထပ် အမြဲဖြစ်ပျက်လျက်ရှိသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ သဘာဝကို စာရှုသူတိုင်း လက်ခံနားလည် ဉာဏ်မှီနိုင်ကြစေရန် ရည်သန်၍ ကျမ်းကိုးများစွာ မပါစေဘဲ တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း လိုရင်းသဘောမျှကိုသာ ရေးသားမည်။ ကျမ်းကိုးများက လိုရင်းသဘာဝ အဓိပ္ပာယ် ပျောက်သွားတတ်သည်။

ဆိပ်ကမ်းခြောက်ခုမှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍
 ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်နည်း

ဆိပ်ကမ်းခြောက်ခုဟူသည်-

- ၁။ မျက်စိ
 - ၂။ နား
 - ၃။ နှာခေါင်း
 - ၄။ လျှာ
 - ၅။ ခန္ဓာကိုယ်
 - ၆။ မနောဒွါရ၏ မှီရာဖြစ်၍ မနောဒွါရဟု ဆိုအပ်သော ဟဒယဝတ္ထု၊ ဤခြောက်ခုတို့တည်း။
- ပကတိဆိပ်ကမ်းသည် သတ္တဝါအများတို့၏ ချဉ်းကပ်နားနေ အပန်းဖြေရာ၊ လှေသင်္ဘော စသည်တို့၏ ဆိုက်ကပ်တည်နေရာ ဌာနဖြစ်၍ ဆိပ်ကမ်းဟူသကဲ့သို့ ဤဝတ္ထုရုပ်ခြောက်ခုတို့သည်လည်း အာရုံခြောက်ပါးတို့၏ တိုက်ခိုက် ဆိုက်ရောက်ရာ၊ စိတ်စေတသိက် နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရာဌာနဖြစ်၍ ဆိပ်ကမ်းနှင့်အလားတူ၏။ ထို့ကြောင့် ဤဝတ္ထုရုပ်ခြောက်ခုတို့ကို 'ဆိပ်ကမ်း' ဆိုသည်။

လယ်ယာမြေ အများအပြားနှင့် နွားအများကို စိုးပိုင်သော မြေပိုင်ရှင်သူဌေးကြီးသည် နံနက်မိုးသောက် အလင်းပေါက်၍ နွားများ အစာစားချိန် ရောက်လျှင် နွားချည်တိုင်မှ ကြိုးဖြုတ်၍ လွှတ်လိုက်

သည်။ နွားများသည် တောထဲမြက်ခင်း စားကျက် တွင်းသို့ သွား၍ နေ့ခင်းအချိန် အစာစားကြသည်။ အစာဝ၍ ညနေစောင်းလျှင် ရေသောက်ရန် ရေဆိပ် သို့ အစုလိုက် အပြုံလိုက် အသီးသီးဆင်းလာကြ သည်။ မြေပိုင်ရှင်သူဌေးကြီးသည် တောထဲမြက်ခင်း စားကျက်တွင်းသို့ သွားရောက် နွားများချည်နှောင် ဖမ်းဆီးခြင်းကို မပြုမလုပ်ဘဲ ရေဆိပ်မှ စောင့်ဆိုင်း၍ ရေဆိပ်သို့ ရောက်လာသော နွားတို့ကိုသာ ကြိုးဖြင့် ချည်နှောင် အိမ်သို့ဆောင်ကာ နွားခြံ၌ သွင်းထားလေ သည်။ ထွန်ချိန်ထယ်ချိန် လှည်းတိုက်ချိန်ရောက်မှ နွားများကို နွားခြံမှထုတ်ယူပြီးထွန်ခြင်း ထယ်ခြင်း လှည်းတိုက်ခြင်း အစရှိသော တောင်သူကိစ္စ အဝဝ တို့ကို ဆောင်ရွက်အားထုတ်၍ တောင်သူလုပ်ငန်း အားလုံး ပြီးဆုံးအောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်လေသည်။ ထိုနည်းမခြား မြေပိုင်သူဌေးကြီး အလားတူသာလျှင် သံသရာဝဋ်ဘေး လွတ်ရေးကိုရည် မြတ်ယောဂီ သည်လည်း အာရုံတွေ့တိုင်း တောမျောက်ရိုင်းကဲ့သို့ အာရုံဟူသမျှ နောက်သို့ ဒုန်းစိုင်းသွားရောက်နေ သော စိတ်၏နောက်သို့ တကောက်ကောက်လိုက်၍ မနေဘဲ ဆိပ်ကမ်းအလား ဒွါရခြောက်ပါးသို့ ဆိုက် ရောက်လာသော စိတ်ကိုသာ ဆိုက်ရောက်ရာ ဒွါရမှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ် ရမည်။

ရုပ်နာမ်ကို မျက်စိဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍
 ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်နည်း
 အားထုတ်ဟန်ကား။ ။ “စက္ခု စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိဖဿော၊ ဖဿ ပစ္စယာ ဝေဒနာ” ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ စက္ခုပဿာဒနှင့် အဆင်းရူပါရုံ ပေါင်းဆုံမိကြ၍ ယှဉ် ဖက်စေတသိက်တို့နှင့်အတူ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ဖြစ် ပေါ်ကာ မျက်စိက အဆင်းရူပါရုံကို မြင်သိရာတွင် အဆင်းရူပါရုံကို မြင်သိသော စက္ခုဝိညာဏ် စိတ်

သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာ သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ၊ ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယ၊ မနသိကာရ ငါးပါးတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။

ဤ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ လေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ ညွှတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော နာမ်တရားတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “အာရုံသိတာ၊ နာမ်ခန္ဓာ” ဟုဆိုသည်။ ထို နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့ သည် စက္ခုပဿာဒ၌ မှီ၏။ စက္ခုပဿာဒသည် မဟာ ဘုတ်၌မှီ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မှီ၏။ ဤ စက္ခု ပဿာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရုပ်တည်း။ ထို့ ကြောင့် “မှီရာ ရုပ်အစု” ဟုဆိုသည်။

မျက်စိက အဆင်းရူပါရုံကို မြင်သိသောအခါ အဆင်းရူပါရုံကို မြင်သိသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး ထို နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏မှီရာစက္ခုပဿာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ် ဟူသော ရုပ်တရား၊ ဤနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးမျှ သာရှိသည်။ ဤနာမ်ရုပ်မှတစ်ပါး မြင်သိသမား မိန်းမယောက်ျား နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါအကောင် အထည် မရှိ။ ထို့ကြောင့်-

“နာမ် ရုပ်ပယ်ခွာ၊ သတ္တဝါ၊ ဘယ်မှာမရှိ ရှု”
 ဟုဆိုသည်။

မျက်စိက အဆင်းရူပါရုံကို မြင်သိတိုင်း မြင် သိတိုင်း ဤအဆင်း ရူပါရုံကို မြင်မှုသည် မြင်သိ သမား မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ အကောင်အထည်မရှိ။ စက္ခုပဿာဒနှင့် အဆင်းရူပါရုံ ပေါင်းဆုံမိကြ၍ ယှဉ်ဖက် စေတသိက်တို့နှင့်အတူ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ အဆင်းရူပါရုံကို အာရုံပြုသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၊ ဤ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး၏ မှီရာ ရုပ်တရား၊ ဤ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ပရမတ္ထသဘော တရားအပေါင်းအစုမျှသာတည်းဟု စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲ၌ ရုပ်နာမ် သဘောတရား ထင်ရှား

ရှာလျှင် ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသော အပေါင်းကာယ၌ ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူအပ်သော ထင်ရှား မရှိသော အတ္တက္ခာရရင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိပျောက်ကင်း သည်။ ထို့ကြောင့် “ရုပ်နာမ်မြင်က၊ သက္ကာယ၊ ကင်းပ ဒိဋ္ဌိရှု” ဟုဆိုသည်။

ဤကဲ့သို့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရင့်သန်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်း ဉာဏ်အမြင်လင်းသည် ကို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဆိုသည်။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိပြီး၏။

x x x

ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရင့်သန်၍ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်း ဉာဏ်အမြင်လင်းပြီးသော ယောဂီ သည်-

တတော- ထိုရုပ်နာမ်မြင်သိ ဒိဋ္ဌိကင်းကွာ နောက်အခါ၌၊ တဿ-ထိုရုပ်နာမ် နှစ်ဝ သင်္ခါရ တရား အစု၏။ ပစ္စယံ စ-အကြောင်းပစ္စည်း အသီး သီးကိုလည်း၊ ပရိဂ္ဂယု-အတိတ်ပစ္စုပ် ဖော်ထုတ် သိမ်းဆည်း ခွဲဝေပြီး၍။

ဟု အောက်က ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း စက္ခု ဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသော နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၊ ထို နာမက္ခန္ဓာ ၄-ပါး၏ မှီရာ စက္ခုပသာဒ၊ မဟာဘုတ်၊ ဥပါဒါရုပ် ဟူသော ရုပ်တရား၊ မျက်မြင်လက်တွေ့ ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့၏အကြောင်းကို ရှာရမည်။

ရှာဟန်ကား-

ဤ မြင်သိလက်တွေ့ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး တို့သည် ဗြဟ္မာ၊ ဗိဿနိး၊ ဣဿရ ပကတိ ပုရိသ ထာဝရ စသည်တို့ ဖန်ဆင်း ၍ ဖြစ်ပေါ်သည်မဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ ဟူသော အတိတ်အကြောင်း၊ ဥတု၊ စိတ်၊ အာ ဟာရ၊ စက္ခု၊ ရူပ၊ အာလောက၊ မနသိကာရ ဟူသော

ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆင်ခြင် စဉ်းစား ပွားများ သိမ်းဆည်းရမည်။ ယင်းကဲ့သို့ ပွား များသိမ်းဆည်းလျှင် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံတို့ သည် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးလုံး၏အတိတ်အကြောင်း၊ ဥတု၊ စိတ်၊ အာဟာရတို့သည် ရုပ်၏ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း၊ စက္ခု၊ ရူပ၊ အာလောက၊ မနသိကာရတို့သည် နာမ် ၏ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတည်းဟု မြင်လိမ့်မည်။

ဤသို့ မျက်မြင်လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ကို မြင်လျှင် အတိတ် အနာဂတ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့ ၏လည်း အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ကို မြင်၏။ ယင်းသို့ မြင်သောအခါ အတိတ်အခွန်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းငါးပါး၊ အနာဂတ်အခွန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန် အခွန် ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်း ခြောက်ပါး၊ ဤ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်္ခါဝိမတိတို့သည် ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပျောက်ကင်း ကုန်၏။

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ ဟူသော အတိတ်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့် ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဤ ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးငါးပါး ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယ တန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဤပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါးကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့် ဝိညာဉ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဟူသော အနာဂတ်အကျိုး ငါးပါး ဖြစ်၏ ဟူ၍လည်း အဖန်ဖန်ရှု၏။

ထိုသို့ ရှုသောအခါ ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့် ခြောက်ပါး ပျောက်ကင်း၍ အကြောင်းအကျိုး ဆက် စပ်လျက် ဖြစ်နေသော နာမ်ရုပ်တရားမျှသာ ထင်၏။ အကြောင်းကို ပြုတတ်၊ အကျိုးကိုခံစားတတ်သော

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို မမြင်ပြီ။ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးတရားဖြစ်သည်ကိုပင် ကာရက ပတိဝေဒက ဟု သမညာမတ္တဖြင့် ပညာရှိတို့ ခေါ်ဝေါ် ပြောဆို ကြသည်ဟူ၍လည်း ကောင်းစွာမြင်၏။

ဤသို့လျှင် ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် နာမ် ရုပ် အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အခွန်သုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်းကင်းသော ယောဂီအား ရှေးဘဝမှ ဤ ဘဝသို့၊ ဤဘဝမှ နောက်ဘဝသို့ တစ်စုံတစ်ခုသော တရားမျှ မပြောင်း မရွှေ့သော်လည်း အကြောင်း အကျိုးဆက်စပ် ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏ ဟု သိမြင်၏။ ထို့ကြောင့် အခွန်သုံးပါး၌ နာမ်ရုပ် တရားတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်သော ထိုအခါ၌ “ဣဒံ နာမံ၊ ဧတ္တကံ နာမံ၊ အယံ တဿ ပစ္စယော” အစရှိသည် ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သော ဉာတပရိညာ ဖြစ်လာ ၏။

ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ထက်သန် အားရှိခြင်း သို့ရောက်၏။ သောဠသကင်္ခါ လွန်စွာကွာရှဲချုပ်ငြိမ်း၏။ “သတ္ထရိ ကဒဘိ” စသည် လာသော ကင်္ခါရုပ်ပါးလည်း တံစားရာမရ၊ ပယ်ရှားပျောက်လွင့်လေတော့၏။ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့လည်း ဝိက္ခမ္ဘနအား ဖြင့် ပယ်ရှားပျောက်ကွာကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အခွန်သုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်းကို လွန်၍ တည်သောဉာဏ်သည် (၁) ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။ (၂) ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လည်း မည် ၏။ အကျိုးတရားတို့၏ တည်ရာအကြောင်း၌ ဖြစ်သောကြောင့် (၃) ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်လည်းမည်၏။ သင်္ခါရတရားတို့၏ အနိစ္စတာ စသော သဘောကို သိသောကြောင့် (၄) ယထာဘူတဉာဏ်လည်း မည် ၏။ (၅) သမ္မာဒဿနလည်းမည်၏။ ထို့ကြောင့်-

“ရုပ် နာမ် နှစ်ဖြာ၊ အကြောင်းရှာ၊ ကင်္ခါ ကင်းအောင်ပြု” ဟုဆိုသည်။

ရှေးနာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြင့် နာမ်ရုပ်တို့၏ သဘော လက္ခဏာကိုသာ သိသေးသည်။ ဤ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့် နာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကိုသာ သိသေးသည်။ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ မဆင် ခြင် မသုံးသပ်ရသေး။ ဤ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်နှစ်ပါးတို့သည် ဝိပဿနာဉာဏ် ဆယ်ပါးတွင် မပါဝင်သောကြောင့်လည်း ဝိပဿနာ အစစ် မဟုတ်သေး၊ အလျော်အနုလောမ အခြေမူလ သာဖြစ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ပရိကံ ဥပစာအရာ၌ တည်၏။ ဒါနမယ၊ သီလမယတို့ထက် လွန်စွာ ထက်မြက်၏။ မဂ်ဖိုလ်၏ အခြေစင်စစ်ဖြစ်၏။

ဤဉာဏ်နှစ်ပါးကို ရပြီးသော ယောဂီသည် ဝါတာတပ၊ ဘယဘေရဝ၊ အရတိ၊ ရတိတို့ကို သည်းခံနိုင်၏။ နိဝါတ နိမာနခန္တိ၊ သောရစ္စ၊ သန္တုဋ္ဌိ၊ သလ္လေခ စသော ကျေးဇူးအထူးတို့သည် ရောက်လာ ကုန်၏။ အရိယာမဂ်တည်းဟူသော ထောက်တည် ရာ “ပတိဋ္ဌာ” အရိယာဖိုလ်တည်းဟူသော သက်သာ ရာ “အဿာသ” တို့ကို ရသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

ယခုဘဝ မဂ်ဖိုလ်မရပဲ စုတိကျသည်ရှိသော် သုဂတိဘဝသို့ မုချလားရမည်ဖြစ်၍ နိယတဂတိရှိရ ကား သောတာပန်နှင့် အလားတူ၏။ စူဠသောတာ ပန် မည်၏။

တစ်နည်းလည်း နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်ဖြင့်၊ မုဒယသစ္စာကို ထို ဉာဏ်၏ နောက်အဖို့၌ အနိစ္စာဒိမနသိကာရ ဝိမိဖြင့် မဂ္ဂသစ္စာကိုသိ၍ နာမရူပ ပဝတ္တိ၏ ဒုက္ခအဖြစ်ကို မြင်သဖြင့် အပဝတ္တနိရောဓ၌ ဧကန်ညွတ်ကိုင်းသော အဇ္ဈာသယရှိရကား လောကီဉာဏ်ဖြင့်ပင်လျှင် သစ္စာ လေးတန်ကို သိသည်ဖြစ်၍ အပါယ်၌ မဖြစ်ထိုက်၊ သောတာပန်ဘုံ၌ ဖြစ်ထိုက်သောကြောင့် နိယ တဂတိရှိ၏။ ထို့ကြောင့် စူဠသောတာပန်မည်၏။

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။

သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်
ယုံမှားကင်းလျှင်၊ ယာဉ်သုံးယာဉ်၊ ဉာဏ်စဉ်
တက်အောင်ရှု။

ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ နာမ်ရုပ်ခဲ၊ မမြဲ ဧကန်ရှု။
မမြဲဟူက၊ ဆင်းရဲမျှ၊ အတ္တ မရှိရှု။

ဟူသည်နှင့်အညီ ယုံမှား ကင်းပျောက်၍
ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီး ယောဂီ
သည် မျက်စိဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်း၍ ဆိပ်ကမ်းသို့
ရောက်လာသော နာမ်ရုပ်တို့ကို ဉာဏ်ဖြင့်ဖမ်းချုပ်၍
ဝိပဿနာ အလုပ်ကို အားထုတ်ရမည်။

အားထုတ်ဟန်ကား-

စက္ခုပဿာဒနှင့် အဆင်းရူပါရုံပေါင်းဆုံမိ၍
ယှဉ်ဖက်စေတသိက်တို့နှင့်အတူ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်
ဖြစ်ပေါ်ကာ မျက်စိက အဆင်းရူပါရုံကို မြင်သိရာ
တွင် စက္ခုပဿာဒ၊ အဆင်းရူပါရုံကို စွဲမှီ၍ဖြစ်သော
စက္ခုဝိညာဉ် စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ထိုစိတ်နှင့်
ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနက္ခန္ဓာ။ သညာသည်
သညာက္ခန္ဓာ။ ဖဿ၊ စေတနာ၊ ဧကဂ္ဂတာ၊ ဇီဝိ
တိန္ဒြိယ၊ မနသိကာရတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။

ဤလေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ ညွတ်
ခြင်းလက္ခဏာရှိသော နာမ်တည်း။ ဤ နာမက္ခန္ဓာ
လေးပါးတို့သည် စက္ခုပဿာဒ၌မှီ၏။ စက္ခုပဿာဒ
သည် မဟာဘုတ်၌မှီ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်
မှီ၏။ ဤစက္ခုပဿာဒ၊ မဟာဘုတ်၊ ဥပါဒါ ရုပ်တို့
သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော
ရုပ်တည်း။

ဤရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် မျက်
တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တပြက်မျှ ရပ်နားတည်နေ
ခိုင်မြဲခြင်းမရှိ။

ဥပါဒ်ပေါ်က ဘင်သို့ကျ၍ ချုပ်ပျက်ခြင်း
အနက် သဘောကြောင့် အနိစ္စာ=မမြဲ။ ဖြစ်ပျက်
နှစ်ရပ် နှိပ်စက်လတ်၍ ကြောက်အပ်သောအနက်
သဘောကြောင့် ဒုက္ခာ=ဆင်းရဲဘိတောင်း မတောင်း။

အနှစ်အသား မဟုတ်သော အနက်သဘော၊ အနှစ်
အသားမရှိသော အနက်သဘောကြောင့် အနတ္တာ=
အတ္တမဟုတ်၊ အတ္တမရှိဟု အဖန်ဖန် ဉာဏ်ဖြင့်
ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပွားများ ပွတ်တိုက်ရမည်။

ဤသို့ ဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန်သုံးသပ်ပွတ်တိုက်
သည်ရှိသော် ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နိစ္စ
သညာစသော ဘေးရန်တို့ကို တွန်းလှန်ပယ် ဖျောက်
နိုင်သည်ဖြစ်၍ သမ္မသနဉာဏ်၏ ကမ်းတစ်ဖက်သို့
ရောက်ပြီဟု ဆိုရသည်။ သမ္မသနဉာဏ် ထက်သန်
အားကောင်း၍ သမ္မသနဉာဏ်၏ ကမ်းတစ်ဖက်သို့
ရောက်ပြီးသော ယောဂီအား ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်
နှစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်သွား၍ ဘာတစ်ခုမျှ
ထင်ရှားမရှိသည့်အဖြစ်ကိုသာ မြင်ရသော ဥဒယဗ္ဗယ
ဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿနာဟူသော တရုဏ
ဝိပဿနာကိုရသောအခါ အာရဒ္ဓ ဝိပဿနာဖြစ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်အား ဖြစ်မြဲဓမ္မတာဖြစ်သော ဝိပဿနာ ညစ်
ညူးကြောင်း ဩဘာသအစရှိသော ဘေးရန်ဆယ်ပါး
ဖြစ်လာသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ မဂ်
ဉာဏ်ကိုရကြောင်း လမ်းမှန်ဖြစ်သော နှလုံးသွင်း
အစီအရင်သည်လည်းကောင်း၊ အရိယာမဂ်သည်
လည်းကောင်း မဂ္ဂမည်၏။ မဂ်ဉာဏ်ကိုရကြောင်း
လမ်းမှန်မဟုတ်သော နှလုံးသွင်း အစီအရင်သည်
လည်းကောင်း၊ အဓိမာန၏ အာရုံသည်လည်း
ကောင်း အမဂ္ဂ မည်၏။ ၎င်းမဂ္ဂကို မဂ္ဂဟု၊ အမဂ္ဂကို
လည်း အမဂ္ဂဟုသိတတ် မြင်တတ်သော ဉာဏ်အမြင်
သည် မိမိကိုယ်တိုင် 'အမဂ္ဂေ မဂ္ဂသညာ' မှ စင်ကြယ်
တတ်၊ ထိုနှင့် ပြည့်စုံသူကိုလည်း စင်ကြယ်စေတတ်
သောကြောင့် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိပြီး၏။

x x x

ဥပက္ကိလေသမှ လွတ်မြောက်၍ လမ်းမှန်သို့

ရောက်ပြီးသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ထို့နောင်အဆက်ဆက် ဘင်္ဂဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝ ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္စိတုကမ္ပတာဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်၊ ဤဝိပဿနာဉာဏ် ကိုးပါးတို့သည် ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

အထက်အထက် တရားထူးကို ရရန်ကျင့်ကြံခြင်း ပဋိပဒါ ပုဗ္ဗဘာဂ မဂ်ဟူသော ဉာဏ်အမြင်သည်ပင် နိစ္စတာ စသည်မှ စင်ကြယ်စေတတ်သောကြောင့် ပဋိပဒါဉာဏ ဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

စင်စစ်အားဖြင့် ကား ဝိပဿနာစာရ၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ပြီးသော (သင်္ခါ ပတ္တဖြစ်သော) သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၊ အနုလောမဉာဏ်နှစ်ပါးသည်သာလျှင် ပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည်၏။ (ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာလည်း မည်၏။)

ဥပက္ကိလေသဆယ်ပါးနောက်၍ လက္ခဏာရေးသုံးပါးပျောက်ရကား ဥပက္ကိလေသကို ခွာပြီးနောက် လက္ခဏာရေးသုံးပါး ထင်ရှားစေခြင်းငှာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ရှေးနည်းအတိုင်း ပွားများ အားထုတ်ပြန်သည်။ ဥပက္ကိလေသဝိနိမုတ္တ ဝိထိပဋိပန္နကဟူသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စွမ်းသန် သန့်ရှင်းစေခြင်းအကျိုးငှာ ဤလက္ခဏာရေးသုံးပါး၊ လက္ခဏာတဗ္ဗခန္ဓာငါးပါးကို လက္ခဏာရမ္မဏိက ဝိပဿနာဖြင့် ကောင်းစွာရှုမှတ်ဆင်ခြင်၏။ ထိုအခါ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပြန်၍ သန့်စွမ်းအားကောင်းစွာဖြစ်လာသည်။

သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ပြီး၏။

x x x

ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်

လက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနာကို ကောင်းစွာရှုမှတ်ဆင်ခြင်လျက် ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အခါခါ အဖန်ဖန် စဉ်းစားနှိုင်းချိန်သော ယောဂီအား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စွမ်းသန်ထက်မြက်

လှ၍ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့သည် လျင်စွာ လျင်စွာ ထင်လာဖန်များသည်ရှိသော် ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်၊ ပဝတ္တ၊ နိမိတ္တ တို့ကို လွတ်လျက် ခယဝယဘောဒ ဟူသော ခဏိကနိရောဓ အပျက်မျှထင်၍ ဘင်၌သာ အသိဉာဏ်တည်သော ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်သည်။

ဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ပြီး၏။

x x x

ဘယတူပဋ္ဌာနဉာဏ်

ဤဘင်္ဂါနုပဿနာဉာဏ်ကို အဖန်ဖန်ပွားများ မှီဝဲသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား အတိတ်သင်္ခါရနာမ်ရုပ်တို့သည် ချုပ်ပျောက်လေကုန်ပြီ၊ သန္တတိပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့သည်လည်း ချုပ်ပျောက်ပျက်ပြားကုန်ဆဲ၊ အနာဂတ်ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့သည်လည်း ပျက်စီးကုန်လတ္တံ့၊ အလုံးစုံသော ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့သည် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာချည်းတည်း ဟူ၍မြင်သော ဘယဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ဘယဉာဏ်ဟူသော်လည်း ကြောက်သည်ဟူ၍ မမှတ်လင့်၊ ကြောက်လျှင် ဒေါသစိတ် ဖြစ်သည်။ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပဟူသော ဘဝသုံးပါး၌ ဖြစ်ကုန်သော အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ် သင်္ခါရတရားတို့ကို ကြောက်မက်ဖွယ်ရာတကားဟု ဘယဉာဏ်စက်သွားဖြင့် ပိုင်းခြားဆုံးဖြတ်ရုံမျှသာတည်း။

ဘယတူပဋ္ဌာနဉာဏ် ပြီး၏။

x x x

အာဒိနဝနုပဿနာဉာဏ်

ဘယတူပဋ္ဌာနဉာဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲပွားများသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခပ်သိမ်းသော ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဌီတိ၊ နိဝါသတို့၌ တဏှာ၊ လေဏ၊ ဂတိ၊ ပတိသရဏကို မပြု၊ သယာနုပဿနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ဘေးဟု ထင်မြင်လာပြီးကုန်သော

သင်္ခါရတို့ကို ဂဏ္ဍရောဂါ၊ သလ္လာစာစ အယပမာ သမ္ပတ္တိကင်းစင် ထက်ဝန်းကျင်မှ ကြီးစွာသော အပြစ် အစုသာဟု ထင်မြင်သော အာဒိနဝညဏ် ဖြစ်၏။

အာဒိနဝညဏ် ပြီး၏။

x x x

နိဗ္ဗိဒါနပဿနာဉာဏ်

ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတို့ကို အပြစ်ဒေါသ အာဒိနဝအားဖြင့် မြင်ပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘဝ၊ ယောနိ၊ ဂတိ၊ ဌိတိ၊ နိဝါသဂတ၊ သဘောဒတ သင်္ခါရတို့၌ မနှစ်ခြိုက်နိုင် ညှိုးမှိုင်းနွမ်းချို ပျင်းရိငြီးငွေ့ မပျော်မွေ့ဘဲ အနုပဿနာ ခုနစ်ပါး၊ အနုပဿနာ သုံးပါး အဓိဝိမုတ္တိပုဗ္ဗက အနုယဒဿန အနုမာန ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အပ်သော အနုပ္ပါဒစသော နိဗ္ဗာန် တရားကိုသာ ပျော်ပါးညွတ်ကိုင်းရှိုင်းသော စိတ်ရှိ သော နိဗ္ဗိဒ္ဓဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

နိဗ္ဗိဒါနပဿနာဉာဏ် ပြီး၏။

x x x

မုစ္စိတုကမ္ပတာနုပဿနာဉာဏ်

နိဗ္ဗိဒါနပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ဘုံသုံးတန် နောင် အိမ်တွင် ဆန့်ကျင် ငြီးငွေ့မပျော်မွေ့သော ယောဂီ ထွတ်ဖျား အမျိုးကောင်းသားအား ဘယ်တစ်စုံ တစ် ရာသော သင်္ခါရတရား၌ပင် ပျော်ပါးငြိကပ် ဖွဲ့စပ် တပ်စွန်းခြင်းမရှိ၊ လွန်စွာထန်ပြင်း လွတ်ကင်းလွတ် မြောက်လိုသော စိတ်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မုစ္စိတုကမ္ပ တာဉာဏ်ဖြစ်၏။

မုစ္စိတုကမ္ပတာနုပဿနာဉာဏ် ပြီး၏။

x x x

ပဋိသင်္ခါဉာဏ်

ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတို့ကို မသိမ်းဆည်းမိ က လွန်ပင်စုံမက် အတ္တတောကို နှစ်သက်၍ လက္ခ

ဏာရေးသုံးပါးတို့ကို သမ္မသန၊ ဥဒ္ဒယဗ္ဗယ ဘင်္ဂ ဉာဏ်တို့ဖြင့် မြင်ပြီး၍ အစဉ်အတိုင်း ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝညဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္စိတုကမ္ပတာဉာဏ် ဖြစ်၍ ထိုသင်္ခါရတို့မှ လှလှလွတ်ဖို့ရန် တဖန် ထို သင်္ခါရတို့ကို ဆိုခဲ့ပြီးသော “ရူပံ အနိစ္စံ” စသည်ဖြင့် သိမ်းဆည်းပြန်သောအခါ တစ်ဖန် နိစ္စ သုခ သုဘ အတ္တ အခြင်းအရာဖြင့် မထင်မမြင်လာဘဲ ကောင်းစွာ လွတ်ကြီး လွတ်လေသည်။ ထိုအခါ ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ဖြစ်၏။

ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ပြီး၏။

x x x

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်တိုင် အောင် ဆိုခဲ့ပြီးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် သိမ်း ဆည်း၍ သုညတအားဖြင့် မြင်ပြီးသည်ရှိသော် လက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့ တင်လျက် ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တာ၊ အနိစ္စံ၊ ဒုက္ခံ၊ အနတ္တာဟု အဖန်ဖန်ရှုသော ယောဂီသည် ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတို့၌ ငါတည်း၊ ငါ့ဥစ္စာတည်း ဟု ယူလွယ်ဖို့ မမြင်သောကြောင့် ကြောက်ခြင်း နှစ် သက်ခြင်းကို စွန့်ပစ်၍ မမုန်း မချစ် လျစ်လျူသာ ဖြစ်၏။ ဤသို့ သိမြင်သော ယောဂီ၏ စိတ်သည် ကြာရွက်၌ ရေပေါက်၊ မီး၌ကျသော အကြော၊ ကြက် တောင်တို့ကဲ့သို့ ထိတ်ထောင် နောင်အိမ်အလား ဘဝ သုံးပါး၊ ယောနိလေးပါး စသည်တို့၌ မနှစ်ခြိုက် မပြန့်ပွားမှု၍ တိုတွန့်ကွေးကုပ် နောက်သို့ ဆုတ်နစ် လျစ်လျူဖြစ်ခြင်းသော်လည်းကောင်း၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာ ခြင်းသော်လည်းကောင်းဖြစ်၍ တည်၏။ ထိုအခါ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ဖြစ်၏။

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ပြီး၏။

x x x

အနုလောမဉာဏ်

သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကို အဖန်တလဲလဲ မှီဝဲ ပွားများအားထုတ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား တိက္ခတ ရထက်မြက်လှသော သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ် လာ၍ မဂ်ဖြစ်ပါး နိုးသည်ရှိသော် ဘဝင်ပြတ်ပြီးလျှင် သင်္ခါရပေက္ခာ ဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်သော အနိစ္စကို သော်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခကိုသော် လည်းကောင်း၊ အနတ္တကိုသော်လည်းကောင်း တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြု ၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ် ဖြစ်၏။

ထို့နောက် မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ် လေးခုတို့တွင် တစ်ခုခုသည် ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံဟု အနုလောမဉာဏ် ဇောသုံးခုဖြစ်၏။ ဤ ဇောစိတ် သုံးကြိမ်၌ရှိသော ဉာဏ်ကို “အနုလောမ ဉာဏ်” ဆိုသည်။ ထိုတွင် ပရိကံဇောစိတ်၌ရှိသော ဉာဏ်သည် အလွန်တစ်ခဲနက် ထူထပ်ကြီးမားသော သစ္စပဋိစ္ဆာဒက ကိလေသန္တကာရကို ခါတွက် ဖျောက် လွှင့်လိုက်သည်။ ဥပစာဇောစိတ်၌ရှိသော ဉာဏ် သည် အလတ်စား ဖြစ်သော သစ္စပဋိစ္ဆာဒက ကိလေ သန္တကာရကို ခါတွက် ဖျောက်လွှင့်လိုက်သည်။ အနုလုံဇောစိတ်၌ရှိသောဉာဏ်သည် အပါးစားဖြစ် သော သစ္စပဋိစ္ဆာဒက ကိလေသန္တကာရကို ခါတွက် ဖျောက်လွှတ်လိုက်သည်။ ထို့ကြောင့်-

“ယုံမှားကင်းလျှင်၊ ယာဉ်သုံးယာဉ်၊ ဉာဏ်စဉ် တက်အောင်ရှု၊ ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ နာမ်ရပ်ခဲ၊ မမြဲဧကန်ရှု။ မမြဲဟုက၊ ဆင်းရဲမျှ၊ အတ္တ မရှိရှု” ဟုဆိုသည်။

ပုဗ္ဗဉာဏာနမဋ္ဌန္တံ၊ ပစ္စာ စ ဗောဓိပက္ခိယ။
ဓမ္မာနံ တထကိစ္စတ္တာ၊ ဘဝေ သစ္စာနုလောမိကံ။

အဋ္ဌန္တံ ပုဗ္ဗဉာဏာနံ-ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စသည် ရှစ်တန် ရှေးဝိပဿနာဉာဏ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ပစ္စာ-နောက်၌ဖြစ်က မဂ်ခဏ၌၊ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ စ-သုံးဆယ့် ခုနစ်ပါး ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့အား လည်းကောင်း၊ တထကိစ္စတ္တာ-လက္ခဏတ္တယကို

သုံးသပ်ခြင်း၊ သမ္မောသ စသည်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့် သင့်တင့်လျော်ကန်မှန်သော ကိစ္စရှိသည့် အဖြစ် ကြောင့်၊ သစ္စာနုလောမိတ်-မဂ္ဂသစ္စာအားလျော်သော သစ္စာနုလောမိက ဉာဏ်မည်သည်။ ဘဝေ ဘဝတိ- ဂုဏ်မည် ဗျူပွတ် လျောက်ပတ်သင့်လျော် ဖြစ်ပေါ် လာလေသတည်း။

အနုလောမဉာဏ် ပြီး၏။
ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ အခန်းပြီး၏။

x x x

ဂေါတြဘူဉာဏ်

ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံဟူသော အနုလောမ ဉာဏ် သုံးပါးတို့က အစွမ်းသတ္တိအလိုက် ထူလ၊ မဇ္ဈိမ၊ သုခုမဖြစ်သော သစ္စပဋိစ္ဆာဒယ ကိလေသန္တ ကာရတို့ကို ခါတွက် ဖျောက်လွှင့်လိုက်သောအခါ ရှေ့နောက်ဝိသုဒ္ဓိနှစ်ပါးသို့မဝင် အကြားတွင် အဗ္ဗော တာရိကဖြစ်၍ မဂ်၏အာဝဇ္ဇန်းအရာ၌တည်တော ဂေါတြဘူဇောစိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီး ပုထုဇဉ်ဇာတ် ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို လွှမ်းမိုးနှိပ်စက် ကျော်လွန်တက်လတ် ဆွေမျိုးဖြတ်လျက်လည်း ကောင်း၊ အရိယာဇာတ် အရိယာအနွယ်ကို ပြေးဝင် ချဉ်းကပ် ဆွေမျိုးစပ်သည်ဖြစ်၍လည်းကောင်း ယခင် အနုလောမဉာဏ် ကိစ္စတပ်သော စိတ်သည်ပင်လျှင် ဂေါတြဘူကိစ္စတပ်၍ ဖြစ်၏။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမဉာဏ်တိုင် အောင် သင်္ခါရတရားတို့၏ လက္ခဏတ္တယကိုသာ အာရုံပြု၍နေသော စိတ်သည် အာရုံဖြစ်သော သင်္ခါရ တရားတို့၏ လက္ခဏတ္တယကိုလွှတ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို လွှမ်း၍ အာရုံပြုသည်ကိုပင် ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို လွှမ်း မိုးနှိပ်စက် ကျော်လွန်တက်တတ်၊ အရိယာအနွယ်ကို ပြေးဝင်ချဉ်းကပ် ပွားစေတတ်သော ဂေါတြဘူဟု ဆိုသည်။

ဝုဋ္ဌာယ ဗဟိသင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒါဒိ ဘိဘာဝတိ။

ပက္ခန္ဓတိ နုပါဒါဒိ၊ ဂေါတြဘု တေန ဝုစ္စတိ။
 ဂေါတြဘု-မဂ်ဉာဏ်ပေါ်ရေး ရှေ့ပြေးဖွင့်လမ်း အာ
 ဝဇ္ဇန်းဟူ ဂေါတြဘုသည်၊ ဗဟိသင်္ခါရာ-ရုပ်နာမ်
 နှစ်ဝ အာရုံဖြစ်သော အပြင်သင်္ခါရမှ၊ ဝုဋ္ဌာယ-
 ပုထုဇဉ်ဇာတ် ဤတွင်ရုပ်ဟု အငြိမ်းဓာတ်အာရုံ လှမ်း
 ခုန်ယူပြီး ထမြောက်ပြီး၍၊ ဥပ္ပါဒါဒိ-ဥပ္ပါဒပဝတ္တန္တယ်
 ဝင် ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကို၊ အဘိဘဝတိ-လွမ်းမိုးနှိပ်စက်
 ကျော်လွန်တတ်၏။ အနုပ္ပါ ဒါဒိ-အနုပ္ပန္န အပဝတ္တ
 စသည်မည်မှန် နိဗ္ဗာန်၌ စံပယ်သော အရိယာအနွယ်
 ကို၊ ပက္ခန္ဓတိ- ပြေးဝင်ချဉ်းကပ် ပွားစေတတ်၏။
 တေန-ထို “ဂေါတ္တံ အဘိဘဝတိ၊ ဂေါတ္တံ ဘာဝေတိ”
 ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို လွမ်းမိုးနှိပ်စက် ကျော်လွန်တက်
 တတ်၊ အရိယာအနွယ်ကို ပြေးဝင် ချဉ်းကပ်ပွားစေ
 တတ်၏ ဟူသော သတ္တိနှစ်ပါးကြောင့်၊ ဂေါတြဘု-
 နိဗ္ဗာန်ရွှေမြို့ ဆောင်ပို့တတ်သူ ဂေါတြဘုဟူ၍ ဝုစ္စတိ
 - မိန့်မြွက်ထုတ်ဖော် ဟောတော်မူအပ်လေသတည်း။
 ဂေါတြဘုဇောစိတ်သည် ဤကိစ္စနှစ်ရပ်ကို ဆောင်
 ရွက်၍ မဂ်အား နိဗ္ဗာန်သို့ လမ်းညွှန်လိုက်သည်။
 သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သည် ဂေါတြဘုဉာဏ် လမ်း
 ညွှန်လိုက်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီး

- ၁။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း၊
- ၂။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း၊
- ၃။ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊
- ၄။ မဂ္ဂသစ္စာကို ဖြစ်ပွားစေခြင်း၊

ဟူသော မဂ်ကိစ္စလေးပါးကို တစ်ပြိုင်တည်း
 ပြီးစေကာ အနမတဂ္ဂသံသရာ ဘဝ အဆက်ဆက်မှ
 စွဲကပ်ခဲ့သော ထူထဲကြီးမားသော လောဘခဲ၊
 ဒေါသခဲ၊ မောဟခဲတို့ကို ဖောက်ခွဲဖြိုဖျက်လျက်
 သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်ကာ အပ္ပနာ
 လမ်းစဉ်သို့ ဆိုက်ရောက်လာသည်။

တဒါစိပိ အနိဗ္ဗိဒ္ဓ-ပုဗ္ဗ မဂ္ဂေါ ပနေသ တံ။
 လောဘံ ဒေါသဉ္စ မောဟဉ္စ၊ ဝိဒ္ဓံသေန္တောဝ
 ဇာယတိ။

ဧသ ဧသော မဂ္ဂေါပန-ဤသောတာပတ္တိမဂ်
 သည်ကား၊ တဒါစိပိ-တစ်ရံတစ်ခါမျှလည်း၊ အနိဗ္ဗိဒ္ဓ
 ပုဗ္ဗ-အနာဒိက သံသရာဝယ် မပယ်မခွင်း မဖောက်
 ထွင်းဖူးသော၊ တံ တာဒိသံ-ထိုသို့သဘောရှိသော၊
 လောဘဉ္စ-လောဘတုံး လောဘခဲကိုလည်းကောင်း၊
 ဒေါသဉ္စ-ဒေါသတုံး ဒေါသခဲကိုလည်းကောင်း၊
 မောဟဉ္စ-မောဟတုံး မောဟခဲကိုလည်းကောင်း၊
 ဝိဒ္ဓံသေန္တော ဧဝ-မှုန့်မှုန့်ညက်ညက် ဖောက်ခွဲဖြိုဖျက်
 သည်ဖြစ်၍သာလျှင်၊ ဇာယတိ-သိ၊ ပယ်၊ ဆိုက်၊
 ပွား လေးပါးကိစ္စ အပိုင်ရလျက် နောက်ဆက် ကိလေ
 မပြန်စေဘဲ တည်နေခိုင်မြဲစွာ ဖြစ်ပေါ်လာလေသ
 တည်း။ ထို့ကြောင့်-

“ဉာဏ်စဉ်အဆုံး၊ မဂ်ဉာဏ်ပုံး၊ ချေမှုန်း
 ကိလေထု”

ဟုဆိုသည်။

ဤဖော်ပြပါ သတ္တိရှိန်စော် အာနုဘော်နှင့်
 ပြည့်စုံသော သောတာပတ္တိမဂ်စိတ် တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်
 ပြီးနောက် သောတာပတ္တိဖိုလ် နှစ်ကြိမ်သော်လည်း
 ကောင်း၊ သုံးကြိမ်သော်လည်းကောင်း မန္တ၊ တိက္ခ
 အလိုက် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်ပြီး၍
 ဘဝင်သို့ သက်၏။ ထို့နောင်

- (၁) မဂ်ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ၊
 - (၂) ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ၊
 - (၃) နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ၊
 - (၄) ပယ်ပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စ
 ဝေက္ခဏာဝီထိ၊
 - (၅) မပယ်ရသေးသော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်
 သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ၊
- ဟူသော ငါးဝီထိ သောတာပတ္တိမဂ်နောင်
 ဖြစ်၏။

အထက်မဂ်သုံးပါး
 ထို့နောင် ထိုနေရာ၌ပင်သော်လည်းကောင်း၊

ရူညလျားမြင့်ကြာအခါ တစ်ပါး၌သော်လည်းကောင်း၊ သမ္ပသနဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ဆယ်ချက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်တက်၍ သကဒါဂါမိမဂ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အရဟတ္တဖိုလ်၏ နောက်၌ ဆင်ခြင်ဖို့ရာ အဝသိဋ္ဌကိလေသာ မရှိသောကြောင့် ပစ္စဝေက္ခဏာလေးဝိထိသာ၊ ပေါင်းတစ်ဆယ့်ကိုး ဝိထိဖြစ်၏။

အရဟတ္တဖိုလ်ရ၍ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တမဂ်က ကိလေသာတွေ အကုန်သတ်၍ နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေ အသစ်ဖြစ်မှု မရှိတော့သဖြင့် ခန္ဓာဝန် လက်စသိမ်း၍ ဘဝဇာတ်ငြိမ်းရာ ဆင်းရဲဒုက္ခ အမြွက်မျှမရှိ ချမ်းအေးခြင်း ဟူသမျှတို့၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ အေးသီတာမြို့တော်ကြီးကို အမြဲပိုင်သော မြို့ပိုင်ရှင်ကြီးဖြစ်ပြီးလေတော့သတည်း။

ထို့ကြောင့် -
 “ကိလေကင်းလျှင်၊ မြိုက်နန်းခွင်၊ အစဉ်ပိုင်ပြီရှု” ဟုဆိုသည်။

မျက်စိဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍
 ဝိပဿနာအားထုတ်နည်း ပြီး၏။

x x x

နာမ်ရုပ်တို့ကို နားဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍
 ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်နည်း
 သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဓေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ
 တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယော ဝေဒနာ-

ဟုဟောတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ သောတပဿာဒနှင့် အသံသဒ္ဓါရုံ ပေါင်းဆုံမိကြ၍ ယှဉ်ဖက်စေတသိက်တို့နှင့်အတူ သောတဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်

ကာ နားက အသံ သဒ္ဓါရုံကို ကြားသိရာတွင် အသံ သဒ္ဓါရုံကို ကြားသိသော သောတဝိညာဉ်စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ၊ ဖဿစေတနာ ဧကဂ္ဂတာ ဇီဝိတိန္ဒြိယမနသိကာရ ငါးပါးတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။

ဤဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာအာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော နာမ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “အာရုံသိတာ၊ နာမ်ခန္ဓာ” ဟုဆိုသည်။ ဤနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် သောတပဿာဒ၌ မှီ၏။ သောတပဿာဒသည် မဟာဘုတ်၌ မှီ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မှီ၏။ ဤသောတ ပဿာဒ၊ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ရုပ်တည်း။

ထို့ကြောင့် “မှီရာ ရုပ်အစု” ဟုဆိုသည်။

နားက အသံသဒ္ဓါရုံကို ကြားသိသောအခါ အသံသဒ္ဓါရုံကို ကြားသိသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး။ ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏ မှီရာသောတပဿာဒ၊ မဟာဘုတ်၊ ဥပါဒါရုပ် ဟူသော ရုပ်တရား၊ ဤ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးမျှသာရှိသည်။ ဤနာမ်ရုပ်မှတစ်ပါး ကြားသိသမား မိန်းမ၊ ယောက်ျား နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အကောင်အထည် မရှိ။ ထို့ကြောင့် -

“နာမ်ရုပ်ပယ်ခွာ၊ သတ္တဝါ၊ ဘယ်မှာမရှိရှု” ဟု ဆိုသည်။

နားက အသံသဒ္ဓါရုံကို ကြားသိတိုင်း ကြားသိတိုင်း ဤအသံ သဒ္ဓါရုံကို ကြားသိမှုသည် ကြားသိသမား မိန်းမ ယောက်ျား နတ် လူ၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ အကောင်အထည်မရှိ။ သောတပဿာဒနှင့် အသံ သဒ္ဓါရုံပေါင်းဆုံမိကြ၍ ယှဉ်ဖက်စေတသိက်တို့နှင့်အတူ သောတ ဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ အသံ သဒ္ဓါရုံကို အာရုံပြုသော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး၊ ဤ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏ မှီရာ ရုပ်တရား၊ ဤနာမ်ရုပ်

နှစ်ပါး ပရမတ္ထတရား အပေါင်းအစုမျှသာတည်းဟု စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲ၌ နာမ်ရုပ်သဘောတရား ထင်ရှား လာလျှင် ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသော အပေါင်းကာယ၌ အတ္တဟု ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူအပ်သော ထင်ရှားမရှိသော အတ္တကာရင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက် ကင်းသည်။

ထို့ကြောင့်-

“ရုပ်နာမ်မြင်က၊ သက္ကာယ၊ ကင်းပ ဒိဋ္ဌိစု”

ဟုဆိုသည်။

ဤကဲ့သို့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရင့်သန်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်းဉာဏ် အမြင်လင်းသည် ကို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဆိုသည်။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။

x x x

ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရင့်သန်၍ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကင်း ဉာဏ်အမြင် လင်းပြီးသော ယောဂီသည် သောတဝိညာဉ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသော နာမက္ခန္ဓာ လေး ပါး၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏ မှီရာ သောတပသာဒ၊ သောတ ပသာဒ၏ မှီရာ မဟာဘုတ်၊ မဟာဘုတ်၌ မှီသော ဥပါဒါရုပ် ဟူသော ရုပ်တရား၊ ဤကြားသိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းကို ရှာရမည်။

ရှာဟန်ကား-

ဤ ကြားသိလက်တွေ့ ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ပစ္စုပ္ပန် နာမ် ရုပ်နှစ်ပါးတို့သည် ဗြဟ္မာ၊ ဗိဿနိး၊ ဣဿရ၊ ပကတိ၊ ပုရိသ၊ ထာဝရ စသည်တို့ ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်ပေါ်သည် မဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ ဟူသော အတိတ်အကြောင်း၊ ဥတု၊ စိတ်၊ အာဟာရ၊ သောတ၊ သဒ္ဓ အာကာသမနသိကာရ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပွားများ သိမ်းဆည်းရမည်။

ဤကဲ့သို့ ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပွားများသိမ်းဆည်း၍ ကြားသိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ရုပ် နာမ်တို့၏ အကြောင်းတရားကြောင့် ဖြစ်သည်ကို မြင်လျှင် အတိတ်အနာဂတ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့၏ လည်း အကြောင်းတရားကြောင့် ဖြစ်သည်ကို မြင်လေသည်။ ယင်းသို့ မြင်သောအခါ အတိတ်အခွန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းငါးပါး၊ အနာဂတ် အခွန်ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်းငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်အခွန်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ယုံမှားခြင်း ခြောက်ပါး။ ဤတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာ ကင်္ခါ ဝိမတိတို့သည် ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပျောက်ကင်းကုန်၏။

အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝ ဟူသော အတိတ်အကြောင်း ငါးပါးတို့ကြောင့် ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿဝေဒနာဟူသော ပစ္စုပ္ပန် အကျိုး ငါးပါး ဖြစ်၏။ ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယ တန ဖဿဝေဒနာ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ငါးပါး ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တဏှာ ဥပါဒါန် ဘဝဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါး ဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ တဏှာ ဥပါဒါန်ဘဝဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့် ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿ ဝေဒနာဟူသော အနာဂတ်အကျိုးငါးပါးဖြစ်၏ ဟူ၍ လည်း အဖန်တလဲလဲ ရှု၏။

ဤသို့ အဖန်တလဲလဲရှုသဖြင့် ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ပျောက်ကင်း၍ အကြောင်း အကျိုးမျှ ဆက်စပ်ဖြစ်နေသော နာမ်ရုပ် တရားမျှသာ ထင်၏။ ဤသို့လျှင် ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် နာမ်ရုပ် တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အခွန်သုံး ပါး၌ ယုံမှားကင်းသော ယောဂီအား ရှေးဘဝမှ ဤ ဘဝသို့၊ ဤဘဝမှ နောက်ဘဝသို့ တစ်စုံတစ်ခုသော တရားမျှ မပြောင်းရွှေ့သော်လည်း အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ဖြစ်ကုန်၏ဟု သိမြင်၏။ ထို့ကြောင့် အခွန်သုံးပါး၌ နာမ်ရုပ်တရား

တို့၏ထင်ရှားဖြစ်သော ထိုအချိန်၌ “ဣဒံ နာမံ၊ ဧတ္တကံ နာမံ၊ အယံ တဿ ပစ္စယော” အစ ရှိသည် ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိတတ်သော ဉာတပရိညာ ဖြစ်လာ ၏။

ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ထက်သန်အားရှိခြင်းသို့ ရောက်၏။ သောဠသကခါ လွန်စွာကွာရှဲ ချုပ်ငြိမ်း၏။ “သတ္တရိ ကခံတိ” စသည် လာသော ကခါရှစ်ပါးလည်း တံစား ရာမရပယ်ရှား ပျောက်လွင့်လေတော့သည်။ ခြောက် ဆယ့်နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့လည်း ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပယ်ရှားပျောက်ကွာကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အစွန့်သုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်းကို လွန်၍ တည်သောဉာဏ်သည်-

- ၁။ ကခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။
 - ၂။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်လည်း မည်၏။
 - ၃။ အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းတရား၌ ဖြစ် သောကြောင့် ဓမ္မဋ္ဌိတိဉာဏ်လည်း မည်၏။
 - ၄။ သခါရတရားတို့၏ အနိစ္စတာ စသော သဘောကို သိသောကြောင့် ယထာဘူတ ဉာဏ်လည်း မည်၏။
 - ၅။ သမ္မာဒဿနလည်း မည်၏။
- ထို့ကြောင့်-
 “ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ၊ အကြောင်းရှား၊ ကခါလင်း အောင်ပြု” ဟုဆိုသည်။
 ကခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။

x x x

သမ္မသနဉာဏ်

“ယုံမှားကင်းလျှင်၊ ယာဉ်သုံးယာဉ်၊ ဉာဏ်စဉ် တက်အောင်ရှု” ဟူသည်နှင့်အညီ ယုံမှားကင်းပျောက် ကခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိသို့ ရောက်ပြီးသော ယောဂီ သည် နားတည်းဟူသော ဆိပ်ကမ်းသို့ ရောက်လာ

သော ရုပ်နာမ်တည်းဟူသော နွားတို့ကို နားတည်း ဟူသောဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာ အလုပ် အားထုတ်ရမည်။

အားထုတ်ဟန်ကား-

သောတပဿာဒနှင့် အသံသဒ္ဓါရုံ ပေါင်းဆုံမိ ကြ၍ ယှဉ်ဖက်စေတသိက်တို့နှင့်အတူ သောတဝိညာဉ် စိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ နားက အသံ သဒ္ဓါရုံကို ကြားသိ ရာတွင် သောတပဿာဒ၊ အသံသဒ္ဓါရုံကို စွဲမှီ၍ ဖြစ်သော သောတဝိညာဉ်စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။ ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ။ ဖဿစေတနာ ဧကဂ္ဂ တာဇီဝိတိန္ဒြိယ မနသိကာရငါးပါးတို့သည် သခါ ရက္ခန္ဓာ။

ဤလေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော နာမ်တရားတည်း။ ဤ နာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့သည် သောတပဿာဒ ၌မှီ၏။ သောတပဿာဒသည် မဟာဘုတ်၌ မှီ၏။ မဟာ ဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မှီ၏။ ဤသောတပဿာဒ၊ မဟာ ဘုတ်၊ ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန် ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ရုပ်တရားတည်း။

ဤ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ ရုပ်နားတည်နေ ခိုင်မြဲခြင်းမရှိ၊ ဥပါဒ်ပေါ်မြောက် ဘင်သို့ ရောက်၍ ချုပ်ပျောက်ခြင်း အနက်သဘောကြောင့် အနိစ္စာ= မမြဲ၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်ရပ် နှိပ်စက်လတ်၍ ကြောက်အပ် သော အနက်သဘောကြောင့် ဒုက္ခာ=ဆင်းရဲဘိ တောင်း မကောင်း။ အနှစ်အသားမဟုတ်သော အနက် သဘော၊ အနှစ် အသားမရှိသော အနက်သဘော ကြောင့် အနတ္တာ=အတ္တမရှိ၊ အတ္တ မဟုတ်ဟု၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ဉာဏ်ဖြင့် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင် ပွားများ ပွတ်တိုက်ရမည်။

ဤသို့ လက္ခဏာရေးသုံးရပ်တို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပွားများ ပွတ်တိုက်အပ်သည်ရှိသော်

ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နိစ္စသညာ စသော ဘေးရန်တို့ကို တွန်းလှန်ပယ်ဖျောက်နိုင်သည် ဖြစ်၍ သမ္မသနဉာဏ်၏ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်ပြီ ဟူ၍ ဆိုရသည်။

သမ္မသနဉာဏ် ထက်သန်အားကောင်း၍ သမ္မသနဉာဏ်၏ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ ရောက်ပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ်၊ အာဒိနဝဉာဏ်၊ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၊ မုစ္စိတုက မုလော ဉာဏ်၊ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်၊ အလောမဉာဏ်ဟူသော ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုးချက် အဆင့်ဆင့်ရင့်ကျက် မြင့်ထက် မြင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာ သည်။

ထို့နောင် သိခါပတ္တ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ ခေါ် ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံဟူသော အနုလောမဉာဏ် သုံးပါးတို့၏ အထက်နိဗ္ဗာန်သို့ လှည့်တက်သော ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူလမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် ကိ လေသာအချို့ကို ပယ်သတ်၍ သစ္စာလေးရပ်တို့ကို တစ်ပြိုင်တည်းဆိုက်ရောက်သော သောတာပတ္တိမဂ် ဉာဏ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဉာဏ်၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပဟိနအဝသိဋ္ဌ ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စ ဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏။

အထက်မဂ်သုံးပါး

ထို့နောင် ထိုနေရာ၌ပင်သော်လည်းကောင်း၊ ရှည်လျားမြင့်ကြာ အခါတစ်ပါး၌သော်လည်းကောင်း သမ္မသနဉာဏ်မှီရ၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ဆယ်ချက်ဖြင့် အဆင့်ဆင့်တက်၍ သကဒါဂါမိမဂ်၊ သကဒါဂါမိ ဖိုလ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိ ဖိုလ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့သည် တစ်ဆင့်ထက် တစ်ဆင့် မြင့်ထက်မြင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ အရ ဟတ္တဖိုလ် နောက်၌ ဆင်ခြင်ဖို့ရာ အဝသိဋ္ဌ ကိလေ သာ မရှိသောကြောင့် ပစ္စဝေက္ခဏာ လေးဝီထိသာ၊

ပေါင်းတစ်ဆယ့်ကိုးဝီထိဖြစ်၏။

အရဟတ္တမဂ်ကိုရ၍ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက် သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တမဂ်က ကိလေသာတွေ အကုန်သတ်၍ နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေ အသစ် မဖြစ် တော့သဖြင့် ခန္ဓာဝန် လက်စသိမ်း၍ ဘဝဇာတ်ငြိမ်း ရာ ဆင်းရဲ ဒုက္ခအမြောက်မျှမရှိ။ ချမ်းအေးခြင်းဟူသမျှ တို့၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာ အေးမြို့ရွာပိုင်ရှင်ကြီးအဖြစ်သို့ ကောင်း ကောင်းကြီး ဆိုက်ရောက်လေသည်။ ထို့ကြောင့်- “ကိလေကင်းလျှင်၊ မြိုက်နန်းခွင်၊ အစဉ်ပိုင်ပြီရှု” ဟုဆိုသည်။

နားဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်း ဖမ်းချုပ်၍
ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်နည်း ပြီး၏။

x x x

နာမ်ရပ်တို့ကို နှာခေါင်းဆိပ်ကမ်းမှ
စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍
ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်နည်း

ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာန
ဝိညာဏံ
တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿေ၊ ဖဿပစ္စယာ
ဝေဒနာ-

ဟု ဟောတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ ဃာန ပဿာဒနှင့် ဂန္ဓာရုံပေါင်းဆုံမိကြ၍ ယှဉ်ဖက် စေ တသိက်တို့နှင့်အတူ ဃာနဝိညာဉ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်ကာ နှာခေါင်းက အနံ့ဂန္ဓာရုံကို နံသိရာတွင် အနံ့ဂန္ဓာရုံ နံသိသော ဃာနဝိညာဉ် စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။ ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ။ ဖဿ စေတနာ ဧကဂ္ဂ တာ ဇီဝိတိန္ဒြိယ မနသိကာရ ငါးပါးတို့သည် သင်္ခါ ရက္ခန္ဓာ။

ဤလေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်း နံသိခြင်း လက္ခဏာ ရှိသော နာမ်တရား

တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “အာရုံသိတာ နာမ်ခန္ဓာ” ဟုဆိုသည်။

ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ယာနပသာဒ ဌှိ မှီ၏။ ယာနပသာဒသည် မဟာဘုတ်၌မှီ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မှီ၏။ ဤယာနပသာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ရုပ်တရားတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “မှီရာ ရုပ်အစု” ဟုဆိုသည်။

နာခေါင်းက အနံ့ဂန္ဓာရုံကို နံသိသောအခါ အနံ့ဂန္ဓာရုံကိုသိသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါးဟူသော နာမ်တရား၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏မှီရာ ယာနပသာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော ရုပ်တရား။ ဤနာမ်ရုပ် တရားနှစ်ပါးမျှသာရှိသည်။ ဤနာမ်ရုပ် နှစ်ပါးမှတစ်ပါး နံသိသမား၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ အကောင်အထည်မရှိ။ ထို့ကြောင့်-

“နာမ်ရုပ်ပယ်ခွာ၊ သတ္တဝါ၊ ဘယ်မှာမရှိရူ” ဟုဆိုသည်။

နာခေါင်းကအနံ့ဂန္ဓာရုံကို နံသိတိုင်း နံသိတိုင်း ဤအနံ့ဂန္ဓာရုံကို နံသိမှုသည် မိန်းမ ယောက်ျား နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အကောင်အထည် မရှိ။

ယာနပသာဒနှင့် အနံ့ဂန္ဓာရုံပေါင်းဆုံမိကြ၍ ယှဉ်ဖက် စေတသိက် တို့နှင့်အတူ ယာနပသာဒစိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ အနံ့ဂန္ဓာရုံကို အာရုံပြု(နံသိ)သော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး နာမ်တရား။ ဤနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏ မှီရာ ရုပ်တရား။ ဤနာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ပရမတ္ထသဘော တရားအပေါင်းအစုမျှသာ ရှိသည်ဟု စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲ၌ အပေါ်ယံ အမှေးအကာ ပညတ်လွှာကင်းစင် ရုပ်အစစ် နာမ်အစစ်ကိုမြင်အောင် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်ပွားများ အားထုတ်ဉာဏ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်ရမည်။

အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပွားများအားထုတ် ဉာဏ်ဖြင့် ပွတ်တိုက်၍ အပေါ်ယံ အမှေးအကာ

ပညတ် လွှာကင်းစင် စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲ၌ ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးမျှ ထင်လာလျှင် ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာဟူသော အပေါင်းကာယ၌ အတ္တဟု ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူအပ်သော တကယ်ထင်ရှားမရှိသော အတ္တ ကွာရှင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်းလေသည်။ ထို့ကြောင့်-

“ရုပ်နာမ်မြင်က၊ သက္ကာယ၊ ကင်းပ ဒိဋ္ဌိစု” ဟုဆိုသည်။

ဤကဲ့သို့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရင့်သန်၍ အပေါ်ယံ အမှေးအကာ ပညတ်လွှာရှင်း သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်း ဉာဏ်အမြင်လင်းသည်ကို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဆိုသည်။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။
x x x

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ရင့်သန်၍ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကင်း ဉာဏ်အမြင်လင်းပြီးသော ယောဂီသည် ယာနပသာဒ ဖိတ္တုပ္ပာဒ်ဟူသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး နာမ်တရား၊ ထို နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏ မှီရာ ယာနပသာဒ၊ မဟာဘုတ်၊ ဥပါဒါရုပ် ဟူသော ရုပ်တရား။ ဤ နံ သိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး တို့၏ အကြောင်းကို ရှာရမည်။

ရှာဟန်ကား-

ဤ နံ သိ လက်တွေ့ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့သည် ဗြဟ္မာ ဗိဿနိး ဣဿရ ပကတိ ပုရိသ ထာဝရ စသည်တို့ ဖန်ဆင်း၍ဖြစ်ပေါ် သည်မဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ ဟူသော အတိတ်အကြောင်း၊ ဥတု စိတ် အာဟာရ ယာန ဂန္ဓဝါယ မနသိကာရ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတို့ ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆင်ခြင် စဉ်းစားပွားများ သိမ်းဆည်းရမည်။

ဤ နံ သိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နာမ်

ရုပ်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ကို မြင်လျှင် အတိတ်၊ အနာဂတ်၌ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်တို့၏လည်း အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်ကို မြင်လေသည်။ ယင်းသို့မြင်သောအခါ ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကင်္ခါ၊ ဝိမတိတို့လည်း ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပျောက်ကင်းကုန်၏။ အတိတ်အကြောင်းငါးပါးတို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါးဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါးဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့် အနာဂတ်အကျိုး ငါးပါးဖြစ်၏ဟူ၍လည်း အဖန်တလဲလဲ ရှုမြင်၏။

ဤသို့ အဖန်တလဲလဲ ရှုသဖြင့် ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးပျောက်ကင်း၍ အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်လျက်ဖြစ်နေသော နာမ်ရုပ်တရားမျှသာ ထင်၏။

ဤသို့လျှင် ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် နာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အခွန်သုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်းကင်းသော ယောဂီသည် ရှေးဘဝမှ ဤဘဝသို့၊ ဤဘဝမှ နောက်ဘဝသို့ တစ်စုံတစ်ခုသောတရားမျှ မပြောင်းမရွှေ့သော်လည်း အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့ ဖြစ်ကုန်သည်ဟူ၍ သိမြင်၏။ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ထက်သန်အားရှိခြင်းသို့ ရောက်၏။

ယုံမှားခြင်းရှစ်ပါး၊ ယုံမှားခြင်းတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့သည် တံ စားရာမရ၊ ဖယ်ရှားပျောက်လွင့်လေတော့၏။ ဤသို့လျှင် နာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အခွန်သုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်းကိုလွန်၍ တည်သောဉာဏ်သည် ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။

x x x

သမ္မုသနနည်း

“ယုံမှားကင်းလျှင်၊ ယာဉ်သုံးယာဉ်၊ ဉာဏ်စဉ်ထက်အောင်ရှု” ဟူသည်နှင့်အညီ ယုံမှားခြင်းအမျိုးမျိုး ကင်းပျောက်၍ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးသော ယောဂီသည် နှာခေါင်းတည်းဟူသော ရေဆိပ်သို့ ရောက်လာသော ရုပ်နာမ်တည်းဟူသော နွားတို့ကို နှာခေါင်းတည်းဟူသော ရေဆိပ်မှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်ရမည်။

အားထုတ်ဟန်ကား-

ဃာနပဿာဒနှင့် အနံဂန္ဓာရုံပေါင်းဆုံမိ၍ ယှဉ်ဖက် စေတသိက် တို့နှင့်အတူ ဃာနဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာကာ နှာခေါင်းမှ အနံဂန္ဓာရုံကို နံ သိရာတွင် ဃာနပဿာဒ၊ အနံဂန္ဓာရုံကို စွဲ၍ဖြစ်သော ဃာနဝိညာဉ် စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ထိုစိတ်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ၊ ဖဿ စေတနာ ဧကဂ္ဂတာ ဇီဝိတိန္ဒြိယ မနသိကာရ ငါးပါးတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဤလေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ညွတ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော နာမ်တရားတို့တည်း။ ဤနာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့သည် ဃာနပဿာဒ၌မှီ၏။ ဃာနပဿာဒသည် မဟာဘုတ်၌ မှီ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မှီ၏။ ဤ ဃာနပဿာဒမဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရုပ်တည်း။

ဤ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ ရပ်နားတည်နေ ခိုင်မြဲခြင်းမရှိ၊ ဥပါဒ်ပေါ်မြောက် ဘင်သို့ရောက်လျက် ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးခြင်း အနက်သဘောကြောင့် အနိစ္စာ-မမြဲ၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်ရပ် နှိပ်စက်လတ်၍ ကြောက်အပ်သော အနက် သဘောကြောင့် ဒုက္ခ-ဆင်းရဲဘိတောင်း မကောင်း၊ အနှစ်အသား မဟုတ်သော အနက်သဘော၊ အနှစ်အသားမရှိသော အနက်

သဘောကြောင့် အနတ္တာ-အတ္တမဟုတ်၊ အတ္တမရှိဟု လက္ခဏာရေးသုံးပါးသို့တင်၍ အဖန်ဖန် ဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်ပွတ်တိုက်ရမည်။

ဤသို့ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ အဖန်ဖန် ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင် သုံးသပ်ပွားများ ပွတ်တိုက်သည် ရှိသော် ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နိစ္စတာ စသော ဘေးရန်တို့ကို တွန်းလှန်ပယ်ဖျောက်နိုင် သည်ဖြစ်၍ သမ္မသနဉာဏ်၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ပြီ ဟူ၍ ဆိုရသည်။ သမ္မသန ဉာဏ်ထက် သန်အားကောင်း၍ သမ္မသနဉာဏ် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ပြီးသော ယောဂီအား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ် ကိုး ချက် အဆင့်ဆင့်ရင့်ကျက် တဆင့်ထက် တစ်ဆင့် မြင့်ထက်မြင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထို့နောင် သီခါပတ္တ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ဝိပဿနာ ခေါ် ပရိကံ ဥပစာအနုလုံဟူသော အနုလောမဉာဏ် သုံးချက်၊ ထိုဉာဏ်သုံးပါးတို့၏ အထက်နိဗ္ဗာန်သို့ လှည့်တတ်သော ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ် လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် ကိလေသာအချို့ကို ပယ်သတ် ကာ သစ္စာလေးရပ်တို့သို့ တစ်ပြိုင်တည်း ဆိုက် ရောက်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် တစ်ကြိမ် ဖြစ် ပေါ်၍ အပ္ပနာလမ်းစဉ်သို့ သက်ဆင်းလာသည်။

သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပြီး နောက် နှစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ သုံးကြိမ်သော် လည်းကောင်း မနု၊ တိက္ခာအလိုက် ထိုက်သည် အား လျော်စွာ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဖြစ်ပေါ်၍ ဘဝင်သို့ သက်သည်။ ထို့နောင် ဘဝင်ကိုဖြတ်၍ ပစ္စဝေက္ခဏာ ငါးဝိထိ ဖြစ်သည်။

အထက်မဂ် သုံးပါး

ထိုနေရာ၌ပင်သော်လည်းကောင်း၊ ရှည်လျား မြင့်ကြာ အခါတပါး၌သော်လည်းကောင်း သမ္မသန ဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် ဝိပဿနာ

ဆယ်ချက်တို့ဖြင့် အဆင့်ဆင့်တက်၍ သကဒါဂါမိ မဂ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ အနာဂါမိမဂ်ဉာဏ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ် တို့သည် တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြင့်ထက်မြင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ အရဟတ္တဖိုလ် နောင်ဆင်ခြင်ဖို့ ရာ အဝသိဋ္ဌကိလေသာမရှိသောကြောင့် ပစ္စဝေက္ခ ဏာ လေးဝိထိသာ၊ ပေါင်းတစ်ဆယ့်ကိုး ဝိထိ။

အရဟတ္တဖိုလ်ကိုရ၍ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တမဂ်က ကိလေ သာတွေ အကုန်သတ်၍ နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေ အသစ် မဖြစ်တော့သဖြင့် ခန္ဓာဝန်လက်စသိမ်း၍ ဘဝဇာတ်ငြိမ်းရာ ဆင်းရဲဒုက္ခအမြွက်မျှမရှိ၊ ချမ်းအေး ခြင်းဟူသမျှတို့၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော နိရောဓ သစ္စာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ အေးမြို့ရွာပိုင်ရှင်ကြီး အဖြစ်သို့ ကောင်းစွာ ဆိုက်ရောက်တော်မူသည်။ နှာခေါင်း ရေဆိပ်မှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်သော ယောဂီ၏ဘဝလွတ်မြောက်ရေး ခရီး တည်း။ ထို့ကြောင့်-

“ကိလေကင်းလျှင်၊ မြိုက်နန်းခွင်၊ အစဉ်ပိုင် ပြီရှု”

ဟုဆိုသည်။

လျှာဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်နည်း

“ဇိဝုဉ္ဇ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝါဝိညာဏံ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ”

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်နှင့်အညီ ဇိဝါဝိညာဏ် နှင့် “ချို၊ ချဉ်၊ စပ်၊ ဖန်၊ ခါး၊ အငန်၊ ခြောက်တန် အရသာ” ဟူသော ရသာရုံတို့ ပေါင်းဆုံမိ၍ ယှဉ်ဖက် စေတသိတ်တို့နှင့်အတူ ဇိဝါဝိညာဉ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်ကာ ရသာရုံကို အာရုံပြုလျက် သိရာတွင် ရသာရုံကို အာရုံ ပြုလျက်သိသော ဇိဝါဝိညာဉ်စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊

ဆိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနာကွနွာ၊ သညာသည် သညာကွနွာ၊ ဖဿ စေတနာ ဧကဂ္ဂ တာဇီဝိ တိန္ဒြိယ မနသိကာရ ငါးပါးတို့သည် သင်္ခါ ရကွနွာ၊ ဤလေးပါးတို့သည် နာမကွနွာ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော နာမ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “အာရုံသိတာ၊ နာမ်ခန္ဓာ” ဟု ဆိုသည်။

ဤ နာမကွနွာ လေးပါးတို့သည် ဇိဝှါ ပသာဒ၌ မှီ၏။ ဇိဝှါပသာဒသည် မဟာဘုတ်၌ မှီ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မှီ၏။ ဤဇိဝှါပသာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပကွနွာ၊ ဖောက်ပြန် ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရုပ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “မှီရာ ရုပ်အစု” ဟုဆိုသည်။

လျှာက ရသာရုံကို လျက်သိသောအခါ ရသာ ရုံကို လျက်သိသော ဇိဝှါဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ် နာမကွနွာ လေးပါးဟူသော နာမ်တရား။ ဤနာမကွနွာလေးပါး ၏ မှီရာ ဇိဝှါ ပသာဒ မဟာဘုတ်ဥပါဒါရုပ်ဟူသော ရုပ်တရား၊ ဤရုပ်နာမ်တရား နှစ်ပါးမျှရှိသည်။ ဤ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးမှ တစ်ပါးရသာရုံကို လျက်သိသော မိန်းမ ယောက်ျား နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအကောင် အထည်မရှိ။ ထို့ကြောင့်-

“နာမ် ရုပ်ပယ်ခွာ၊ သတ္တဝါ၊ ဘယ်မှာမရှိရှု” ဟုဆိုသည်။

လျှာက ရသာရုံကို လျက်သိတိုင်း လျက်သိ တိုင်း ရသာရုံကို ဤလျက်သိမှုသည် မိန်းမ ယောက်ျား နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အကောင်အထည်မရှိ၊ ဇိဝှာ ပသာဒနှင့်ရသာရုံ ပေါင်းဆုံမိ၍ ယှဉ်ဖက်စေတသိက် တို့နှင့်အတူ ဇိဝှာဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ ရသာရုံကို အာရုံပြုလျက် သိသော ဇိဝှာဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူ သော နာမကွနွာလေးပါး၊ နာမ်တရား။ ဤနာမ် တရား၏ မှီရာရုပ်တရား၊ ဤရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ပရမတ္ထ သဘောတရား အပေါင်းအစုမျှသာတည်းဟူ၍ အပေါ်ယံ အမှေးအကာ ပညတ်လွှာကင်းစင် ရုပ် အစစ် နာမ်အစစ်ကို မြင်အောင်ဆင်ခြင် စဉ်းစား

ပွားများအားထုတ်ရမည်။

အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်စဉ်းစားပွားများ အားထုတ် ၍ စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲ၌ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ထင်ရှားလာလျှင် ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနကွနွာဟူသော အပေါင်း ကာယ၌ အတ္တဟု ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူအပ်သော တကယ် အဟုတ် ထင်ရှားမရှိသော အတ္တကွာရှင်း သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်းလေသည်။ ထို့ကြောင့်-

“ရုပ်နာမ် မြင်က၊ သက္ကာယ၊ ကင်းပ ဒိဋ္ဌိစု” ဟုဆိုသည်။

ဤသို့လျှင် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရင့်သန်၍ အပေါ်ယံ အမှေးအကာ ပညတ်လွှာရှင်း သက္ကာယ ပျောက်ကင်း ဉာဏ်အမြင်လင်းသည်ကို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ဆိုသည်။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။

x x x

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရင့်သန်၍ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကင်း ဉာဏ်အမြင် လင်းပြီးသော ယောဂီသည် လျှာက ရသာရုံကို လျက်သိသောအခါ ဇိဝှာဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသော နာမကွနွာလေးပါး နာမ်တရား။ ထိုနာမ်တရား လေးပါး၏ မှီရာ ဇိဝှာပသာဒ မဟာ ဘုတ် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော ရုပ်တရား။ လျက်သိ လက် တွေ့ဖြစ်သော ဤ ပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းကို ရှာရမည်။

ရှာဟန်ကား-

ဤလျက်သိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးသည် ဗြဟ္မာ ဗိဿနိး ဣဿရ ပကတိ ပုရိသ ထာဝရ စသည်တို့ ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်ပေါ်လာ သည်မဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ ဟူသော အတိတ်အကြောင်း၊ ဥတု စိတ် အာဟာရ ဇိဝှာ ရသ အာပ မနသိကာရ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတို့ ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏ဟူ၍ ဆင်ခြင် စဉ်းစားပွားများ

သိမ်းဆည်းရမည်။ ဤလျက်သိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နာမ် ရုပ်နှစ်ပါးတို့၏လည်း အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ကို မြင်လေသည်။

ဤသို့ မြင်သောအခါ ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ဝိစိကိစ္ဆာကင်္ခါ ဝိမတိ တို့သည် ဝိက္ခမ္ဘန အားဖြင့် ပျောက်ကင်းကုန်၏။

အတိတ်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးငါးပါးဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ငါးပါးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါးဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့် အနာဂတ်အကျိုး ငါးပါးဖြစ်၏ ဟူ၍ လည်း အဖန်တလဲလဲ ရှု၏။ ဤသို့ အဖန်တလဲလဲ ရှုသဖြင့် ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ပျောက်ကင်း၍ အကြောင်းအကျိုးဆက်စပ်လျက် ဖြစ်နေသော နာမ်ရုပ်မျှသာ ထင်၏။

ဤသို့လျှင် ဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် နာမ်ရုပ်တို့၏အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အစွန့်သုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်းကင်းသော ယောဂီသည် ရှေးဘဝမှ ဤဘဝသို့၊ ဤဘဝမှ နောက်ဘဝသို့ တစ်စုံတစ်ခုသော တရားမျှ မပြောင်းမရွှေ့သော်လည်း အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ် ခန္ဓာအာယတန ဓာတ်တို့ ဖြစ်ကုန်သည်ဟူ၍ သိမြင်၏။ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ထက်သန်အားရှိခြင်းသို့ ရောက်၏။ ယုံမှားခြင်းရှစ်ပါး၊ ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့လည်း တံစားရာမရ ပယ်ရှားပျောက်လွင့်လေတော့သည်။

ဤသို့ နာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အစွန့်သုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်းကို လွန်၍ တည်သော ဉာဏ်သည် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ မည်၏။

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။

x x x

သမ္မုသနဉာဏ်

ယုံမှားကင်းလျှင်၊ ယာဉ်သုံးယာဉ်၊ ဉာဏ်စဉ်တက်အောင်ရှု။

ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ နာမ်ရုပ်ခဲ၊ မမြဲဧကန်ရှု။

မမြဲဟူက၊ ဆင်းရဲမျှ၊ အတ္တမရှိရှု။

ဟူသည်နှင့်အညီ ယုံမှားခြင်းအမျိုးမျိုး ကင်းပျောက်၍ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးသော ယောဂီသည် လျှာတည်းဟူသော ရေဆိပ်သို့ ရောက်လာသော နာမ်ရုပ်တည်းဟူသော နွားတို့ကို လျှာတည်းဟူသော ရေဆိပ်မှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်ရမည်။

အားထုတ်ဟန်ကား-

ဇိဝှါပသာဒ ရသာရုံပေါင်းဆုံမိ၍ ယှဉ်ဖက်စေတသိက်တို့နှင့်အတူ ဇိဝှါဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ လျှာက ရသာရုံကို လျက်သိရာတွင် ဇိဝှါပသာဒ ရသာရုံကို စွဲမိ၍ဖြစ်သော ဇိဝှါဝိညာဉ်စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ၊ ဖဿစေတနာ ဧကဂ္ဂတာ ဇိဝှိတိန္ဒြိယမနသိကာရငါးပါးတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဤလေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော နာမ်တရားတို့တည်း။ ဤနာမက္ခန္ဓာ လေးပါးတို့သည် ဇိဝှါပသာဒ၌မိ၏။ ဇိဝှါပသာဒသည် မဟာဘုတ်၌ မိ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မိ၏။ ဤဇိဝှါပသာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော ရုပ်တရားတည်း။

ဤရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ ရုပ်နား တည်နေ ခိုင်မြဲခြင်းမရှိ၊ ဥပါဒ်ပေါ်က ဘင်သို့ကျ၍ ချုပ်ပျောက်ခြင်း အနက်သဘောကြောင့် အနိစ္စာ-မမြဲ၊ ဖြစ်ပျက်နှစ်ရပ် နှိပ်စက်လတ်၍ ကြောက်အပ်သော အနက်သဘောကြောင့် ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲဘိကောင်း၊ မကောင်း၊ အနှစ်အသားမဟုတ်သော အနက် သဘော၊ အနှစ်

အသား မရှိသော အနက်သဘောကြောင့် အနတ္တ-
အတ္တမဟုတ်၊ အတ္တ မရှိဟု လက္ခဏာရေးသုံးပါး
တင်၍ ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ် ပွတ်တိုက်ရမည်။
ဤသို့ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတို့ကို အဖန်ဖန်ဉာဏ်
ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ် ပွားများပွတ်တိုက် သည်ရှိသော်
ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နိစ္စတာစသော
ဘေးရန်တို့ကို တွန်းလှန်ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍
သမ္မသနဉာဏ်၏ တဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ပြီဟူ၍
ဆိုရသည်။

သမ္မသနဉာဏ် ထက်သန်အားကောင်း၍
သမ္မသနဉာဏ်၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ပြီးသော
ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမ
ဉာဏ်တိုင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုးချက် အဆင့်
ဆင့်ရင့်ကျက် မြင့်ထက်မြင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
ထို့နောင် သိခါပတ္တ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာခေါ် ပရိကံ
ဥပစာအနုလုံဟူသော အနုလောမဉာဏ်သုံးချက်၊
ထိုမှအထက် နိဗ္ဗာန်သို့ လှမ်းတက်သော ဂေါတြဘူ
ဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ် လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် ကိလေ
သာအချို့ကို ပယ်သတ်လျက် သစ္စာလေးရပ်သို့
တစ်ပြိုင်တည်း ဆိုက်ကပ်သော သောတာပတ္တိမဂ်
ဉာဏ် တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်ကာ အပ္ပနာ လမ်းစဉ်သို့
သက်ဆင်းလာသည်။ ထို့ကြောင့်-

“ဉာဏ်စဉ်အဆုံး၊ မဂ်ဉာဏ်ပုံး၊ ချေမှုန်း
ကိလေရှ”

ဟုဆိုသည်။

သောတာပတ္တိမဂ် တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက်
သောတာပတ္တိဖိုလ် နှစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊
သုံးကြိမ်သော်လည်းကောင်း မန္တ၊ တိက္ခ အလိုက်
ထိုက်သင့်သလိုဖြစ်ပေါ်၍ ဘဝင်သို့ သက်၏။ တစ်
ဖန် ဘဝင်ကိုဖြတ်၍ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပဟိန အဝသိဋ္ဌ
ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဇော
ငါးဝီထိဖြစ်၏။

အထက်မဂ်သုံးပါး

ထို့နောင် ထိုနေရာ၌ပင်သော်လည်းကောင်း၊
ရှည်လျားမြင့်ကြာ အခါတစ်ပါး၌သော်လည်းကောင်း
သမ္မသနဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာဉာဏ် ဆယ်ချက်
အဆင့်ဆင့်တက်၍ သကဒါဂါမိမဂ် သကဒါဂါမိဖိုလ်
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ အနာဂါမိမဂ် အနာဂါမိဖိုလ်
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်
ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့သည် ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။

အရဟတ္တဖိုလ်နောင် ဆင်ခြင်ဖို့ရာ အဝသိဋ္ဌ
ကိလေသာ မရှိသောကြောင့် လေးဝီထိသာ၊ ပေါင်း
တစ်ဆယ့်ကိုးဝီထိ ဖြစ်၏။ အရဟတ္တမဂ်ကို ရပြီး
သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တမဂ်က ကိလေ
သာတွေ အကုန်သတ်၍ နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေ
အသစ်မဖြစ်တော့သဖြင့် ခန္ဓာဝန်လက်စသိမ်း၍
ဘဝဇာတ်ငြိမ်းရာ ဆင်းရဲဒုက္ခ အမြွက်မျှ မရှိ၊ ချမ်း
အေးခြင်းဟူသမျှတို့၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော
နိရောဓသစ္စာ အေးသီတာ ရွှေမြို့တော်ကြီးကို အမြဲ
ပိုင်သော မြို့ပိုင်ရှင်ကြီး ဖြစ်လေတော့သတည်း။ ထို့
ကြောင့်-

“ကိလေကင်းလျှင်၊ မြိုက်နန်းခွင်၊ အစဉ်
ပိုင်ပြီရှု” ဟုဆိုသည်။

လျှာရေဆိပ်မှ ရုပ်နာမ်နွားတို့ကို
စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍
ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်နည်းပြီး၏။

x x x

ရုပ်နာမ်တည်းဟူသော နွားတို့ကို
ခန္ဓာကိုယ်ရေဆိပ်မှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍
ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်နည်း

“ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယ
ဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ
ဝေဒနာ” ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ
ကာယပသာဒနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ပေါင်းဆုံမိ၍ ယှဉ်ဖက်

စေတသိက်တို့နှင့်အတူ ကာယဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ ခန္ဓာကိုယ်က အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိသိရာတွင် အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိသိသော ကာယဝိညာဉ်စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။ ထိုစိတ်နှင့်အတူ ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနက္ခန္ဓာ။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ။ ဖဿစေတနာ ဧကဂ္ဂတာဇီဝိတိန္ဒြိယ မနသိကာရ ငါးပါးတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။ ဤလေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းလက္ခဏာရှိသော နာမ်တရားတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “အာရုံသိတာ၊ နာမ်ခန္ဓာ” ဟုဆိုသည်။ ဤနာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ကာယပသာဒ၌မှီ၏။ ကာယပသာဒသည် မဟာဘုတ်၌မှီ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မှီ၏။ ဤကာယပသာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရုပ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “မိရာ ရုပ်အစု” ဟုဆိုသည်။

ခန္ဓာကိုယ်က အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိသိသောအခါ အတွေ့ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိသိသောကာယဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ် နာမက္ခန္ဓာလေးပါးဟူသော နာမ်တရား၊ နာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏ မိရာ ကာယပသာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော ရုပ်တရား။ ဤနာမ်ရုပ်တရား နှစ်ပါးမျှသာရှိသည်။ ဤနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးမှ တစ်ပါး ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိသိသမား မိန်းမ ယောက်ျား နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အကောင်အထည်မရှိ။ ထို့ကြောင့်-

“နာမ်ရုပ်ပယ်ခွာ၊ သတ္တဝါ၊ ဘယ်မှာမရှိရူ”
ဟုဆိုသည်။

ခန္ဓာကိုယ်က ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိခိုက်တိုင်း ထိခိုက်တိုင်း ခန္ဓာကိုယ်က ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိသိမှုသည် မိန်းမ ယောက်ျား နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အကောင်အထည်မရှိ၊ ကာယပသာဒနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံပေါင်းဆုံမိ၍ ယှဉ်ဖက်စေတသိက်တို့နှင့် အတူ ကာယဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို အာရုံပြုသော ကာယဝိညာဉ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသော နာမက္ခန္ဓာ

လေးပါး နာမ်တရား၊ ဤနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏ မိရာ ရုပ်တရား၊ ဤနာမ်ရုပ် တရားနှစ်ပါး ပရမတ္ထသဘောတရား အပေါင်းအစုမျှသာတည်းဟု အပေါ်အရံအမှေးအကာ ပညတ်လွှာကင်းစင် နာမ်ရုပ်အစစ်ကို မြင်အောင် အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်စဉ်းစားဉာဏ်ဖြင့် ပွားများပွတ်တိုက်ရမည်။

အဖန်ဖန် ဆင်ခြင်စဉ်းစားဉာဏ်ဖြင့် ပွားများပွတ်တိုက်၍ စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲ၌ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ထင်ရှားလာလျှင် ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသော အပေါင်းကာယ၌ အတ္တဟုဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူအပ်သော အဟုတ်တကယ် ထင်ရှားမရှိသော အတ္တက္ခာရင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပျောက်ကင်းလေသည်။ ထို့ကြောင့်-
“ရုပ်နာမ်မြင်က၊ သက္ကာယ၊ ကင်းပ ဒိဋ္ဌိစု”
ဟုဆိုသည်။

ဤသို့လျှင် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ရင့်သန်၍ အပေါ်အရံ အမှေးအကာ ပညတ်လွှာရှင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်း ဉာဏ်အမြင်လင်းသည်ကို ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဆိုသည်။

ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။
x x x

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ရင့်သန်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်း ဉာဏ်အမြင် လင်းပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာယဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသော နာမက္ခန္ဓာလေးပါး နာမ်တရား၊ ထိုနာမက္ခန္ဓာလေးပါး၏ မိရာ ကာယပသာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော ရုပ်တရား၊ ဤ ထိ သိလက်တွေ့ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့၏ အကြောင်းကို ရှာရမည်။

ရှာဟန်ကား-

ဤ ထိ သိလက်တွေ့ဖြစ်ပေါ်၍နေသော ပစ္စယနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့သည် ဗြဟ္မာ ဗိဿနိး ဣဿရ ပကတိ ပုရိသ ထာဝရ စသည်တို့ ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်

ပေါ်လာသည်မဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ ဟူသော အတိတ်အကြောင်း၊ ဥတု စိတ် အာဟာရ ကာယပသာဒ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ပထဝီ မနသီကာရဟူ သော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်ကုန်၏ ဟူ၍ ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပွားများရမည်။ ဤကဲ့သို့ ဆင်ခြင် စဉ်းစားပွားများ၍ ထိ သိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ကို မြင် လျှင် အတိတ်၊ အနာဂတ်၌ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တို့၏ လည်း အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ကို မြင်လေ သည်။

ဤသို့ မြင်လျှင် ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက် ပါး၊ ဝိစိကိစ္ဆာကင်္ခါ ဝိမတိတို့လည်း ဝိက္ခမ္ဘနအားဖြင့် ပျောက်ကင်းကုန်၏။

အတိတ်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် အကျိုးငါးပါးဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ငါးပါးကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းငါးပါးဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်း ငါးပါးကြောင့် အနာဂတ်အကျိုးငါးပါးဖြစ်၏ ဟူ၍ လည်း ရှု၏။ ဤကဲ့သို့ အဖန်တလဲလဲ ရှုသဖြင့် ယုံမှားခြင်းတစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ပျောက်ကင်း၍ အကြောင်းအကျိုးမျှ ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်နေသော နာမ်ရုပ်တရားမျှသာ ထင်၏။

ဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် နာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အခွန့်သုံးပါး၌ ယုံ မှားခြင်းကင်းသော ယောဂီသည် ရှေးဘဝမှ ဤ ဘဝသို့၊ ဤဘဝမှ နောင်ဘဝသို့ တစ်စုံတစ်ခုသော တရားမျှမပြောင်းရွှေ့သော်လည်း အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်လျက် ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့ ဖြစ်ကုန်၏ ဟူ၍ သိမြင်၏။ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ထက်သန်အားရှိခြင်းသို့ ရောက် ၏။

ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး၊ ယုံမှားခြင်း ရှစ်ပါး၊ ခြောက်ဆယ့် နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့လည်း တုံ့စားရာမရ၊ ပယ်ရှားပျောက်လွင့် လေတော့၏။

ဤသို့လျှင် နာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်း လျက် အခွန့်သုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်းကို လွန်၍တည် သော ဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်၊ ကင်္ခါဝိတ ရဏဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။

x x x

သမ္မသနဉာဏ်

ယုံမှားကင်းလျက်၊ ယာဉ်သုံးယာဉ်၊ ဉာဏ် စဉ်တက်အောင်ရှု။

ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ နာမ်ရုပ်ခဲ၊ မမြဲဧကန်ရှု။

မမြဲဟူကာ၊ ဆင်းရဲမျှ၊ အတ္တမရှိရှု။

ဟူသည်နှင့်အညီ ယုံမှားခြင်းအမျိုးမျိုး ကင်း ပျောက်၍ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိသို့ ရောက်ပြီးသော ယောဂီသည် ခန္ဓာကိုယ်တည်းဟူသော ရေဆိပ်သို့ ရောက်လာသော ရုပ်နာမ်တည်းဟူသော နွားတို့ကို ခန္ဓာကိုယ်ရေဆိပ်မှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာ အလုပ် အားထုတ်ရမည်။

အားထုတ်ဟန်ကား-

ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ပေါင်းဆုံမိ၍ ယှဉ်ဖက် စေတသိက်တို့နှင့်အတူ ကာယဝိညာဉ် စိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ ခန္ဓာကိုယ်က ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို ထိသိရာ တွင် ကာယပသာဒ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို စွဲမိ၍ဖြစ်သော ကာယဝိညာဉ် စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။ ထိုစိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနက္ခန္ဓာ။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ။ ဖဿ စေတနာ ဧကဂ္ဂတာ ဇီဝိတိန္ဒြိယ မနသီကာရ ငါးပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။

ဤလေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော နာမ်တရားတို့တည်း။ ဤ နာမက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ကာယပသာဒ၌ မှီ၏။ ကာယပသာဒသည် မဟာဘုတ်၌မှီ၏။ မဟာ ဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မှီ၏။ ဤကာယသာဒ မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခ

ကာရှိသော ရုပ်တရားတည်း။

ဤရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ ရုပ်နားတည်နေ ခိုင်မြဲခြင်းမရှိ၊ ဥပါဒ်ပေါ်က ဘင်သို့ကျ၍ ချုပ်ပျောက်ခြင်း အနက်သဘောကြောင့် အနိစ္စာ- မမြဲ။ ဖြစ်ပျက် နှစ်ရပ် နှိပ်စက်လတ်၍ ကြောက်အပ်သော အနက် သဘောကြောင့် ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲဘိကောင်း၊ မကောင်း။ အနှစ်အသား မဟုတ်သော အနက်သဘော၊ အနှစ်အသား မရှိသော အနက်သဘောကြောင့် အနတ္တာ-အတ္တမဟုတ်၊ အတ္တမရှိဟု လက္ခဏာရေးသုံးပါး တင်၍ အဖန်ဖန်ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပွားများ ပွတ်တိုက်ရမည်။

ဤသို့ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ အဖန်ဖန် ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပွားများ ပွတ်တိုက်အပ်သည်ရှိသော် ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နိစ္စတာစသော ဘေးရန်တို့ကို တွန်းလှန် ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သမ္မသနဉာဏ်၏ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်သည် ဟူ၍ ဆိုရမည်။ သမ္မသနဉာဏ် ထက် သန်အားကောင်း၍ သမ္မသနဉာဏ် တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်ပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမဉာဏ်တိုင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုးချက် အဆင့်ဆင့်ရင့်ကျက် မြင့်ထက်မြင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထို့နောက် ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာခေါ် ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံဟူသော အနုလောမ ဉာဏ်သုံးချက်၊ ထိုသုံးပါးတို့၏အထက် နိဗ္ဗာန်သို့ လှည့်တက်သော ဂေါတြဘူတဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ် လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် ကိလေသာအချို့ကို ပယ်သတ်၍ သစ္စာလေးရပ်တို့သို့ တစ်ပြိုင်နက် ဆိုက်ရောက်သော သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်ကာ အပ္ပနာ လမ်းစဉ်သို့ သက်ဆင်းလာသည်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်တစ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် နှစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ သုံးကြိမ်သော်လည်းကောင်း မန္တ၊ တိက္ခ

အလိုက် ထိုက်သည်အားလျော်စွာ သောတာပတ္တိဖိုလ် ဖြစ်ပေါ်၍ ဘဝင်သို့သက်သည်။ ထို့နောင် ဘဝင်ကို ဖြတ်၍ မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်၊ပဟိန၊အဝသိဋ္ဌကိလေသာ တို့ကိုဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ငါးဝိထိဖြစ်သည်။

အထက်မဂ်သုံးပါး

ထိုနေရာ၌ပင်သော်လည်းကောင်း၊ ရှည်လျားအခါတစ်ပါးနေရာ၌ သော်လည်းကောင်း သမ္မသနဉာဏ်မှစ၍ ဝိပဿနာဉာဏ်ဆယ်ချက်တို့ဖြင့် အဆင့်ဆင့်တက်ကာ-

သကဒါဂါမိမဂ်ဉာဏ် သကဒါဂါမိဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊

အနာဂါမိမဂ်ဉာဏ် အနာဂါမိဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၊

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်

တို့သည် တဆင့်ထက်တဆင့် မြင့်ထက်မြင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။

အရဟတ္တဖိုလ်နောင် ဆင်ခြင်ဖို့ရာ အဝသိဋ္ဌကိလေသာ မရှိသောကြောင့် ပစ္စဝေက္ခဏာ လေးဝိထိသာ၊ ပေါင်းတစ်ဆယ့်ကိုးဝိထိ ဖြစ်၏။ အရဟတ္တမဂ်ကိုရ၍ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တမဂ်က ကိလေသာတွေ အကုန်သတ်၍ နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေအသစ် မဖြစ်တော့သဖြင့် ခန္ဓာဝန် လက်စသိမ်း၍ ဘဝဇာတ် ငြိမ်းရာဆင်းရဲဒုက္ခ အမြွက်မျှမရှိ၊ ချမ်းအေးခြင်းဟူသမျှတို့၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ အေးသီတာရွှေမြို့တော်ကြီးကို အမြဲပိုင်သော မြို့ပိုင်ရှင်ကြီး ဖြစ်လေသတည်း။ ထို့ကြောင့်-

“ကိလေကင်းလျှင်၊ မြိုက်နန်းခွင်၊ အစဉ်ပိုင်ပြီရှု” ဟု ဆိုသည်။

ခန္ဓာကိုယ် ရေဆိပ်သို့ ဆိုက်ရောက်လာသော ရုပ်နာမ် နွား တို့ကို ခန္ဓာကိုယ် ရေဆိပ်မှ

စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာ အားထုတ်နည်း ပြီး၏။

x x x

ရုပ်နာမ်တည်းဟူသော နွားတို့ကို မနောဒွါရ ဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်နည်း

“မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဍံ သင်္ဂတိ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ”

ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သည်နှင့်အညီ မနောဒွါရနှင့် ဓမ္မာရုံပေါင်းဆုံမိ၍ ယှဉ်ဖက် စေတသိက် တို့နှင့်အတူ မနောဝိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်ကာ မနောက ဓမ္မာရုံကို ကြံသိရာတွင် ဓမ္မာရုံကို ကြံသိသော မနောဝိညာဉ်စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ထိုစိတ်နှင့် ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ၊ ဖဿ စေတနာ ဧကဂ္ဂတာ ဇီဝိတိန္ဒြိယ မနသိကာရတရား ငါးပါးတို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။ ဤ လေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော နာမ်တရားတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “အာရုံသိတာ နာမ်ခန္ဓာ” ဟု ဆိုသည်။

ဤနာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ဟဒယဝတ္ထု၌ မှီ၏။ ဟဒယဝတ္ထုသည် မဟာဘုတ်၌ မှီ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါရုပ်မှီ၏။ ဤ ဟဒယဝတ္ထု မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်တို့သည် ရူပက္ခန္ဓာ ဖောက်ပြန်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိသော ရုပ်တည်း။ ထို့ကြောင့် “မှီရာရုပ်အစု” ဟု ဆိုသည်။

မနောက ဓမ္မာရုံကို အာရုံပြု၍ ကြံသိသော အခါ မနောဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး နာမ်တရား၊ ထိုနာမ်တရား၏မှီရာ ဟဒယဝတ္ထု မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော ရုပ်တရား၊ ဤ နာမ်၊ ရုပ်တရားနှစ်ပါးမျှသာ ရှိသည်။ ဤ နာမ်ရုပ်တရား နှစ်ပါးမှတစ်ပါး ဓမ္မာရုံကို အာရုံပြု၍

ကြံသိသမား မိန်းမ ယောက်ျား နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အကောင်အထည်မရှိ။ ထို့ကြောင့်-

“နာမ်ရုပ်ပယ်ခွာ၊ သတ္တဝါ၊ ဘယ်မှာမရှိရူ” ဟုဆိုသည်။

မနောက ဓမ္မာရုံကို အာရုံပြု ကြံသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ဤကြံသိမှုသည် မိန်းမ ယောက်ျား နတ် လူ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အကောင်အထည်မရှိ၊ မနောဒွါရနှင့် ဓမ္မာရုံ ပေါင်းဆုံမိ၍ ဓမ္မာရုံကို အာရုံပြု ကြံသိသော မနောဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး နာမ်တရား။ ဤနာမ်တရား၏မှီရာ ရုပ်တရား၊ ဤနာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ပရမတ္ထ သဘောတရား အပေါင်းအစုမျှသာတည်းဟု စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲ၌ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ထင်ရှားလာလျှင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဟူသော အပေါင်းကာယ၌ အတ္တဟု ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူအပ်သော အဟုတ်တကယ် ထင်ရှားမရှိသော အတ္တက္ခာ ရှင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကင်းလေသည်။ ထို့ကြောင့်-

“နာမ်ရုပ်မြင်က၊ သက္ကာယ၊ ကင်းပ ဒိဋ္ဌိစု” ဟုဆိုသည်။

ဝိသုဒ္ဓိပြီး၏။

x x x

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် ထက်သန်ရင့်ကျက်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်း ဉာဏ်အမြင်လင်းပြီးသော ယောဂီသည် မနောဝိညာဉ် စိတ္တုပ္ပါဒ်ဟူသော နာမက္ခန္ဓာ လေးပါး နာမ်တရား၊ ထိုနာမ်တရား၏မှီရာ ဟဒယဝတ္ထု မဟာဘုတ် ဥပါဒါရုပ်ဟူသော ရုပ်တရား၊ ဤ ကြံသိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နာမ် ရုပ်နှစ်ပါး တို့၏အကြောင်းကို ရှာသည်ရှိသော် ဤကြံသိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးတို့သည် ဗြဟ္မာဗိဿနိး ဣဿရ ပကတိ ပုရိသ ထာဝရစသည်တို့ ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်ပေါ်သည်မဟုတ်။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန် ကံ ဟူသော အတိတ်အကြောင်း၊ ဥတု၊

စိတ်၊ အာဟာရ၊ မှီရာ ဟဒယဝတ္ထု၊ ဓမ္မာရုံ၊ မနသိကာရ ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းတို့ ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏ဟု ဆင်ခြင်ပွားများ သိမ်းရမည်။

ဤသို့ ပွားများသိမ်းဆည်း၍ ဤကြံသိ လက်တွေ့ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန် နာမ်ရုပ်တရားတို့၏ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ကို မြင်လျှင် အတိတ်၊ အနာဂတ်၌ဖြစ်သော နာမ်ရုပ်တရားတို့သည်လည်း အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ကို မြင်တော့သည်။ ဤ သို့ မြင်လျှင် ယုံမှားခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ဝိစိ ကိစ္ဆာ ကင်္ခါဝိမတိတို့လည်း ဝိက္ခမ္ဘန အားဖြင့် ပျောက် ကင်းကုန်၏။

ဤသို့လျှင် နာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းလျက် အစွန့်သုံးပါး၌ ယုံမှားခြင်းကို လွန်၍ တည်သော ဉာဏ်သည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ်၊ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိမည်၏။

ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ပြီး၏။

x x x

သမ္မသနဉာဏ်

ယုံမှားကင်းလျှင်၊ ယာဉ်သုံးယာဉ်၊ ဉာဏ်စဉ် တက်အောင်ရှု။

ဖြစ်ပျက်မစဲ၊ နာမ်ရုပ်ခဲ၊ မမြဲဧကန်ရှု။

မမြဲဟူက၊ ဆင်းရဲမျှ၊ အတ္တမရှိရှု။

ဟူသည်နှင့်အညီ ယုံမှားခြင်းအမျိုးမျိုး ကင်း ပျောက်၍ ကင်္ခါဝိတရဏ ဝိသုဒ္ဓိသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီး သော ယောဂီသည် မနောဒွါရ ဆိပ်ကမ်းသို့ ဆိုက် ရောက်လာသော ရုပ်နာမ်တည်းဟူသော နွားတို့ကို ဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်းဖမ်းချုပ်၍ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်ရမည်။

အားထုတ်ဟန်ကား-

မနောဒွါရနှင့် ဓမ္မာရုံပေါင်းဆုံမိ၍ မနော ဝိညာဉ်စိတ္တုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပေါ်ရာတွင် ဓမ္မာရုံ ကို အာရုံပြု ကြံ သိသော မနောဝိညာဉ်စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ။

ထိုစိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝေဒနာသည် ဝေဒနက္ခန္ဓာ။ သညာသည် သညာက္ခန္ဓာ။ ဖဿ စေတနာ ဧကဂ္ဂ တာ ဇီဝိတိန္ဒြိယ မနသိကာရငါးပါးသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ။

ဤလေးပါးတို့သည် နာမက္ခန္ဓာ၊ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော နာမ်တည်း။ ဤ နာ မက္ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ဟဒယဝတ္ထု၌မှီ၏။ ဟဒယ ဝတ္ထုသည် မဟာဘုတ်၌ မှီ၏။ မဟာဘုတ်၌ ဥပါဒါ ရုပ်မှီ၏။ ဤဟဒယဝတ္ထု မဟာဘုတ် ဥပါဒါ ရုပ်တို့ သည် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိသော ရုပ်တရားတည်း။

ဤနာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် မျက်စိ တစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက်မျှ ရပ်နားတည်နေ ခိုင်မြဲခြင်း မရှိ၊ ဥပါဒ်ပေါ်က ဘင်သို့ကျ၍ ချုပ်ပျောက်ခြင်း အနက်သဘောကြောင့် အနိစ္စာ-မမြဲ။ ဖြစ်ပျက် နှစ် ရုပ်နှိပ်စက်လတ်၍ ကြောက်အပ်သော အနက်သဘော ကြောင့် ဒုက္ခာ-ဆင်းရဲဘိကောင်း၊ မကောင်း။ အနှစ် အသားမဟုတ်သောကြောင့် အနက်သဘော၊ အနှစ် အသားမရှိသော အနက်သဘောကြောင့် အနတ္တာ- အတ္တမဟုတ်၊ အတ္တ မရှိဟု အဖန်ဖန်ဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်သုံးသပ် ပွားများပွတ်တိုက်ရမည်။

ဤသို့ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ အဖန်ဖန် နှစ်ဖြင့် ဆင်ခြင် သုံးသပ် ပွားများအပ်သည်ရှိသော် ဝိပဿနာဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နိစ္စတာ စသော ဘေးရန်တို့ကို တွန်းလှန်ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်ဖြစ်၍ သမ္မသနဉာဏ်၏ တစ်ဘက်ကမ်းသို့ ရောက်သည် ဟု ဆိုရမည်။ သမ္မသနဉာဏ် ထက်သန်အားကောင်း ၍ သမ္မသနဉာဏ်တစ်ဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ပြီးသော ယောဂီအား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ အနုလောမဉာဏ် တိုင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ်ကိုးချက် အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက် တစ်ဆင့်ထက် တစ်ဆင့် မြင့်ထက်မြင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထို့နောင် သိခါပတ္တ ဝုဋ္ဌနဂါမိနိဝိပဿနာခေါ် ပရိကံ ဥပစာ အနုလုံဟူသော အနုလောမဉာဏ်

သုံးချက်၊ ထိုမှအထက် နိဗ္ဗာန်သို့ လှည့်တက်သော ဂေါတြဘူဉာဏ်၊ ဂေါတြဘူဉာဏ် လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် ကိလေသာအချို့ကို ပယ်သတ် သစ္စာလေးရပ်တို့သို့ တစ်ပြိုင်တည်း ဆိုက်ရောက်သော သောတာပတ္တိမဂ် ဉာဏ် တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်၍ အပ္ပနာလမ်းစဉ်သို့ သက် ဆင်းလာသည်။ သောတာပတ္တိမဂ် တစ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ် ပြီး နောက် နှစ်ကြိမ်သော်လည်းကောင်း၊ သုံးကြိမ် သော်လည်းကောင်း မန္တ၊ တိက္ခ အလိုက် ထိုက်သည် အားလျော်စွာ သောတာပတ္တိဖိုလ် ဖြစ်ပေါ်၍ ဘဝင်သို့ သက်သည်။ တစ်ဖန် ဘဝင်ကိုဖြတ်၍ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ပဟိနာအသိဋ္ဌ ကိလေသာတို့ကို ဆင်ခြင် သော ပစ္စဝေက္ခဏာ ငါးဝိထိဖြစ်၏။

အထက်မဂ်သုံးပါး

ထိုနေရာ၌ပင်လည်းကောင်း၊ ရှည်လျားမြင့် ကြာ အခါတစ်ပါး၌သော်လည်းကောင်း၊ သကဒါဂါ မိမဂ်ဉာဏ် သကဒါဂါမိဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်၊ အနာဂါမိမဂ် အနာဂါမိဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ် ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တို့သည် တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြင့်ထက်မြင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ အရဟတ္တ ဖိုလ် နောင် ဆင်ခြင်ဖို့ရာ အဝသိဋ္ဌကိလေသာ မရှိ

သောကြောင့် လေးဝိထိသာ။ ပေါင်း တစ်ဆယ့်ကိုး ဝိထိဖြစ်၏။

အရဟတ္တမဂ်ကိုရ၍ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက် ပြီးသော ယောဂီသည် အရဟတ္တ မဂ်က ကိလေသာ တွေ အကုန်သတ်၍ နောက်ထပ် ပဋိသန္ဓေ အသစ် မရှိတော့သဖြင့် ခန္ဓာဝန် လက်စသိမ်း၍ ချုပ်ငြိမ်း အေးမြရာ ဆင်းရဲ ဒုက္ခအမြွက်မျှမရှိ၊ ချမ်းအေးခြင်း ဟူသမျှတို့၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော နိရောဓသစ္စာ အေးသီတာမြို့တော်ကြီး၏ အမြဲ ပိုင်သော မြို့ပိုင် ကြီးအဖြစ်သို့ ကောင်းကောင်းကြီး ဆိုက်ရောက်တော် မူသည်။ ထို့ကြောင့်-

“ကိလေကင်းလျှင်၊ မြိုက်နန်းခွင်၊ အစဉ်ပိုင် ပြီရူ” ဟု ဆိုသည်။

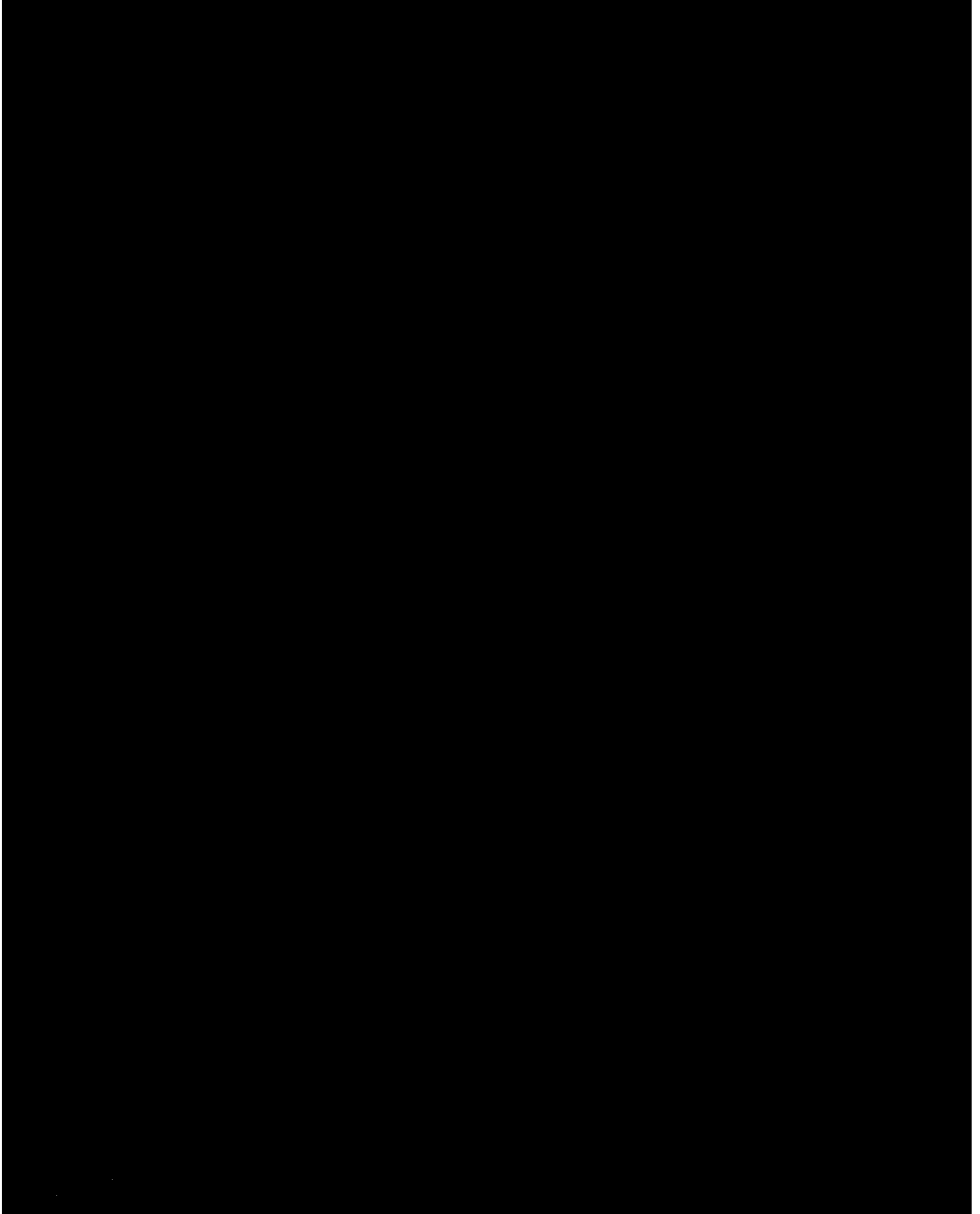
မနောဒွါရ ဆိပ်ကမ်းမှ စောင့်ဆိုင်း ဖမ်း ချုပ်၍ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်သော ယောဂီ ၏ ဘဝလွတ်မြောက်ရေး ခရီးတည်း။

ရှုနည်းပြီး၏။
x x x

[ကျေးဇူးတော်ရှင် ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘဝလွတ်မြောက်ရေးခရီး ရှုမှတ်ပွားများနည်းကျမ်းမှ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြအပ်ပါသည်။]

ပိုက်ကျုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ပဇ္ဇိက္ခန္ဓာရာတော်ဘူရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တကုဗ္ဗောဘာသမဟာထေရ်၏

ဝိပဿနာရှုနည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမှာလွှာ

ဆရာတော်ကြီး၏ အလျင်းသင့်သလို ဟောကြားသည့်တရားတော်များကို ဗိုလ်မှူးကြီးတင့်ဆွေက ဦးစီး၍ တရားတော်များကို အသံသွင်းယူ ထားခဲ့ပါသည်။ ဤအဆင့်မှအားမရဘဲ အများပြည်သူများ နာယူကြည်ညိုနိုင်ရန်အတွက် တရားစာအုပ်အဖြစ် ဓမ္မာနုပဿနာတရားတော်များ အတွဲ (၁-၂)ဟူ၍ တစ်ပေါင်းတည်း ရိုက်နှိပ်၍ ဓမ္မဒါနဖြန့်ဝေခဲ့ပါသည်။

ထိုတရားတော်စာအုပ်ကို စာပြုသူလည်း မိတ်ဆွေတစ်ဦးထံမှ ဓမ္မဒါနအဖြစ် ရရှိခဲ့ပါသည်။ တရားတော်စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုရသောအခါ တရားအားထုတ်လိုသည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် လွန်စွာမှ အကျိုးပြုသော တရားတော်များဖြစ်သည်ကို ဖတ်ရှုကြည်ညိုရပါသည်။ ထို့အပြင် ထိုတရားတော်စာအုပ်တွင်လည်း ဗိုလ်မှူးကြီးတင့်ဆွေက တရားတော်များကို ကူးယူ ပြန့်ပွားခြင်း ပြုနိုင်ပါကြောင်း အမှာနိဒါန်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

စာပြုသူအနေဖြင့် စာဖတ်သူများကို တရားတော် (၄၇) ပုဒ် ပါဝင်ပြီး စာမျက်နှာ ၃၀၀ ကျော် ပါဝင်သည့် စာအုပ်ကြီးကို ဖတ်ရှုစေချင်ပါသော်လည်း မလွယ်ကူ ဖြစ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာပြုသူ စုဆောင်းပူဇော်သည့် ဝိပဿနာရှုနည်းများ

စာအုပ်တွင် တရားတော်(၅)ပုဒ်ကို တစ်ပေါင်းတည်း ပြုစုဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။ အစ-အဆုံး ဖတ်ရှုလိုပါက ဆရာတော်ကြီး၏ ဓမ္မာနုပဿနာတရား တော်များစာအုပ်ကို ရှာဖွေ၍ ဖတ်ရှုတော်မူကြပါရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်အပ်ပါသည်။ အလျင်းသင့်လျှင် သက်ဆိုင်ရာများနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရ်ပုတ္တိကို ဖော်ပြပေးမည်ဖြစ်ပါကြောင်းနှင့် တရားတော်များ ပြန့်ပွားစေရန် ရည်သန်၍ စာအုပ်နိဒါန်းတွင် တစ်ဆင့်ကူးယူဖော်ပြနိုင်ကြောင်း ခွင့်ပြုထားသည့် ဗိုလ်မှူးကြီးတင့်ဆွေကိုလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ပါကြောင်းနှင့် ဆရာတော်ကြီးအားလည်း ဦးခိုက်ပူဇော်ပါကြောင်း နိဒါန်းရေးလိုက်ရပါသည်။

ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ
ကျော်နန္ဒအောင်

ကျေးဇူးတော်ရှင် ပခုက္ကူဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကုဏ္ဍိယဘိဝံသ၏
ဩဝါဒတော်

ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပို့ချပေးသော မကြာခဏ နှုတ်မုရုတ်ဆိုပွားများနေရမည့် “စာစုများ”

- ⊕ စိတ်အညစ်အကြေးတို့ကို ကြောင့်ကြမဲ့ ပယ်စွန့်ထားသော ပညာရှိတို့၌ စိတ်ညစ်ခြင်းတို့ မရှိကြကုန်။
- ⊕ မျက်စိကမြင် ‘အဆင်း’ မြင်၊ ‘လူ’ မြင် ပီယရုပ်။
- ⊕ စက္ခုနာ- မျက်စိကို၊ သံဝရော- စောင့်စည်းရခြင်းသည်၊
သာဓု- ကောင်း၏။
- ⊕ မောင်ဒိဋ္ဌိ၊ မောင်တဏှာ၊ မောင်မာန လူဆိုးသုံးယောက် ခန္ဓာငါးပါး ရွာထဲ အဝင်မခံနဲ့၊ သူတို့ဝင်လာရင်
သူတော်ကောင်းဥစ္စာတွေ အခိုးခံ ရတတ်တယ်။
- ⊕ တရားကိုပဲစိတ်ကူး၊ မတရားတာကို စိတ်မကူးနဲ့။
- ⊕ မြင်တဲ့အခါ၊ ကြားတဲ့အခါ ဤဟာရုပ်၊ ဤဟာ ဒုက္ခသစ္စာလို့ ဆိုဆိုပေး။
- ⊕ ခန္တီထက် သာလွန်ကောင်းမြတ်သောတရားမရှိ။
- ⊕ စိတ်က အဇ္ဈတ္တကိုပဲစိတ်ကူး၊ ဗဟိဒ္ဓကိုစိတ်မကူးနဲ့။
- ⊕ ငြိမ်သက်ခြင်းဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ပဲ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒြေဘာသမဟာထေရ်၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

ဤလောကမှာ အမြတ်ဆုံးဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ

အဟံ- အကျွန်ုပ်သည်ဆိုတာ ဘယ်ဟာ ခေါ်တုန်း၊ ဤကိုယ်ကြီးကိုပဲခေါ်တာပဲ။ အဟံ- အကျွန်ုပ်သည်ဆိုတာ စိတ်ကြီးကိုခေါ်တာပဲ။ အတ္တာနံ- မိမိကိုယ်ကိုဆိုတော့လည်း ဒီကိုယ်ကြီးကို ခေါ်တာပဲ။ အဟံနဲ့ အတ္တာနံ နဲ့က ဗုဒ္ဓဿ- မြတ်စွာဘုရားအား၊ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား၊ သစ္စာလေးပါးကို မိမိလည်းသိ၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း သိစေတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားအားတဲ့။ နိယျာဒေမိ- အပ်နှင်းပါ၏။ နိယျာဒေမိ သရဏဂုံ ခေါ်တယ်။

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ နဲ့ အတူတူပဲ။ ငါ့ကိုယ်ကြီးကို မြတ်စွာဘုရားအား အပ်နှင်းပါတယ်လို့ ဆိုလိုက်တာပဲ။ မြတ်စွာဘုရားအပ်နှင်းထားရင် ဘာမှကို ကြောက်စရာ မရှိတော့ဘူး။ တရားအားထုတ်ဆဲ ကာလမှာ 'အဟံ အတ္တာနံ ဗုဒ္ဓဿ နိယျာဒေမိ' လို့ ဆိုလိုက်တာက နိယျာဒေမိ သရဏဂုံ ခေါ်တယ်။ တောထဲဘာထဲ သွားတဲ့လာတဲ့ အခါမှာဖြစ်စေ၊ အမှုကိစ္စတွေကို ဉာဏ်နဲ့ ပြုရတဲ့အခါမှာဖြစ်စေ၊ 'အဟံ အတ္တာနံ ဗုဒ္ဓဿ နိယျာဒေမိ' လို့ ဆိုပြီး အပ်နှင်းထားလိုက်တော့ ကြောက်စရာမရှိတော့ဘူး။ ကိုယ်လုပ်သင့်တာကို လုပ်ရတယ်။

နာမ်ရုပ်က ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်တယ်။ နာမ်ရုပ်ကြီးကို အပ်နှင်းတာ။ အဟံ ဆိုတာ နာမ်ရုပ်ကြီးပဲ၊ အတ္တာနံဆိုတာလည်း နာမ်ရုပ်ကြီးပဲ၊ ဗုဒ္ဓဿ ဆိုတာ သစ္စာလေးပါး သိတာပဲ၊ နိယျာဒေမိ- အပ်နှင်းပါတယ်ဆိုတာလည်း သစ္စာ လေးပါးအပ်နှင်းတာပဲ။ အဲဒီလိုဆိုတော့ လောကီလည်း မသိတော့ဘူး။ သူတွေ၊ ငါတွေ၊ ယောက်ျားတွေ၊ မိန်းမတွေ၊ သတ္တဝါတွေကတော့ ကြောက်စရာတွေကိုး။

ပင်လယ်ထဲမှာ ငါးကြီးတွေရော၊ ဘာတွေရော ကြောက်စရာတွေ။ ကျသွားရင် မျိုလိုက်တဲ့အခါ ပါသွားရော။ ဝမ်းခေါင်းထဲ သူ့အစာ ဖြစ်သွားတယ်။ ငါးကြီးတွေရဲ့အစာ၊ ဘီလူးတွေ၊ ယက္ခိန်တွေ တောထဲမှာ ကျားကြီးတွေ၊ မြွေကြီးတွေ၊ ပရလောကမှာ ဆိုရင်လည်း ဘီလူးတိုင်းပြည်၊ ဂုမ္ဘာန် တိုင်းပြည် ဘီလူးတွေ၊ ဂုမ္ဘာန်ဒတွေ ကြောက်စရာ လန့်စရာတွေပဲ။

သူတို့ကုသိုလ်နဲ့သူတို့ ဖြစ်ကြတဲ့ဟာတွေ ကျတော့လည်း ဘီလူးတိုင်း ပြည်ကြီးထဲ ရောက်သွားရင် လူဆိုတာ ဘီလူးရဲ့အစာ။ သမင်တွေက ကျားတွေရဲ့အစာဖြစ်သလို လူဟာလည်း ဘီလူးရဲ့အစာ ဖြစ်တယ်။ ဆံပင်တွေကအစချိုတယ်။ လူ့ရဲ့ အသား အသွေးကလည်း ချိုတယ်။ ဘီလူးတိုင်းပြည် ရောက်

သွားရင် အစားခံရတာပဲ။ 'အဟံ အတ္တာနံ ဗုဒ္ဓဿ နိယျာဒေမိ' ဆိုတာက စားရင်စားဆိုတဲ့သဘော သက်ရောက်သွားတော့ ဘီလူးက သိပ်မစားချင်ဘူး။ မစားဝံ့ဘူး။ မြတ်စွာဘုရား စောင့်ရှောက်ထားတဲ့ လူပဲ။ အဲဒီလို သက်ရောက်သွားတယ်။

'အဟံ အတ္တာနံ ဗုဒ္ဓဿ နိယျာဒေမိ' လို့ မဆို ရင် ငါ့လက်ထဲ အစာ ရောက်လာတယ်။ ငါစောင့်တဲ့ သစ်ပင်အောက်ရောက်လာတယ်။ စားတော့မယ်။ အဲလို ဖြစ်တယ်။ ဘုရင်ကြီးက တောလိုက်ထွက်တာ မှူးကြီး မတ် ကြီးတွေနဲ့ သမင်ကို ဝိုင်းဖမ်းကြတယ်။ သမင် ဘယ်သူ့တာကမှ မထွက်စေရဘူး။ ထွက်တဲ့ လူက သမင်ရအောင် လိုက်ရမယ်လို့ သဘောတူပြီး သမင်ကို ဝိုင်းထားတာ။ သမင်ကြီးက အလယ်ခေါင် ထဲ ရောက်နေတာ။ ဘုရင်ကြီးနဲ့ မှူးကြီး မတ်ကြီး တွေကလေးတွေ မြားတွေ လက်နက်တွေနဲ့ ဘယ်သူ့ တာကမှ မထွက်ရအောင် စောင့်တာကိုး။

အဲဒီမှာ သမင်ကြီးက ရှင်ဘုရင်စောင့်တဲ့တာ က ထွက်သွားတာကိုး။ သမင်ဘယ်ကထွက် မင်းကြီး တာကထွက်ဆိုတာ အဲဒါပဲ။ မင်းကြီးက ရှက်သွား တယ်။ မင်းကြီးက ရအောင်လိုက်မယ်ဆိုပြီး လိုက် သွားတယ်။ မှူးကြီး မတ်ကြီးတွေနဲ့ တပ်တွေလည်း ကြာလာတော့ ပြန်ကြပါစို့ကွာဆိုပြီး တပ်တွေရုပ် သွားတယ်။

မင်းကြီးလည်း သမင်ကြီးကို ဖမ်းမိတော့ သူ သမင်ရခဲ့တဲ့အကြောင်း ပြောရအောင် သမင်ခေါင်းကို ဖြတ်ယူလာတာပေါ့။ အဲဒီနောက် မောမော ပန်းပန်းနဲ့ ညောင်ပင်ကြီးအောက် ရောက်တော့ အိပ်ပျော်သွား တယ်။ ဘီလူး ကြီးက 'သင်ဟာ ငါစောင့်တဲ့ ငါ့ ဗိမာန်မှာ ငါ့အစာဆိုပြီး ရောက်လာတယ်။ သင် ဘယ်မှမသွားနဲ့' ဆိုတော့ ဘုရင်ကြီးက 'ကျွန်တော် ဟာ သာမညလူ မဟုတ်ပါဘူး။ ရှင်ဘုရင်ပါ။ ဒီနေ့ တော့ ကျွန်ုပ်ယူလာတဲ့ သမင်ပဲစားနေပါ။ နောက်နေ့ တွေကျ လူတစ်ယောက်နဲ့ ပွဲတော်အုပ် တစ်အုပ်

ဆက်သခိုင်းပါမယ်'လို့ ပြန်ပြောတယ်။

ဘီလူးက ဒီလိုဆိုကောင်းပြီ၊ ကတိတည်ပါ စေ ပြောပြီး ပြန်လွှတ်လိုက်တယ်။ မင်းကြီးလည်း နန်းတော်ပြန်ရောက်တော့ မင်းချင်းတွေနဲ့တွေ့တဲ့ အခါ ဘီလူးနဲ့တွေ့တဲ့အကြောင်းနဲ့ သူကတိပေးခဲ့ရ တဲ့ အကြောင်းတွေကို ပြောပြတယ်။ ဘယ်နှလ၊ ဘယ်နှနှစ်ထိ တာဝန်ခံခဲ့တုန်းဆိုတော့ ကာလ သတ် မှတ်မထားခဲ့ဘူး။ တစ်နေ့ လူတစ်ယောက်လို့သာ တာဝန်ခံခဲ့တယ်ဆိုတော့ တစ်နေ့ကို ပွဲတော်တစ်အုပ် နဲ့ ထောင်ထဲက လူတစ်ယောက် လွှတ်လွှတ်ပေးရ တယ်။ ထောင်ထဲက လူတွေလည်းကုန်တော့ ဥစ္စာ ထုပ်တွေကို အပြင်ဘက် ပစ်ထားပြီး ကောက်တဲ့လူ သူခိုးဆိုပြီး ပွဲတော်အုပ်နဲ့အတူ လွှတ်တယ်။ တိုင်း သူပြည်သားတွေလည်း ကုန်ရော နန်းတော်ထဲက ရှိတဲ့ လူတွေ လွှတ်တယ်။ ဒီလိုနဲ့ သူ့သားကလေး အလှည့်ကျလာတယ်။

အာဠာဝကဘီလူးဆိုတာ နတ်တွေရဲ့ အစည်း အဝေးကို သွားသွား တက်ရတယ်။ တစ်ခါတက်ရင် ခုနစ်ရက်ကြာတယ်။ သင့်ဗိမာန်မှာ မြတ်စွာဘုရား ရောက်နေတယ်။ သင်ကံကောင်းတယ်။ ဘုန်းကြီး တာပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားအပေါ်က နတ်တွေဘာတွေ မသွားနိုင်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ဦးတိုက်ပြီးမှ သွားရ တာကိုး။ မြတ်စွာဘုရားက ကြည့်တော့သာ လူက လေးရယ်။ ဗိမာန်လေးလို ရေအိုးစင်လေးလို မှတ် ထား။ သူတို့အချင်းချင်း ကြည့်တဲ့မျက်စိကျတော့ ရှင်ဘုရင်တိုင်းပြည်ကြီးလိုပေါ့။ အစောင့်အရှောက် တွေနဲ့ လှေကားတွေနဲ့ နန်းတော်ကြီးတမျှပဲ။ ဘီလူး ဒကာမလေးတွေဆိုလည်း လှလှပပ ဖန်ဆင်းပြီး မြတ်စွာဘုရားထံမှာ တရားနာနေတာ။ အာဠာဝက၊ က ဒေါသကြီးပြီးတော့ ငါ့ဗိမာန်မှာ ငါ့ခွင့်မပြုဘဲ နေရပါ့မလား ဆိုပြီး စစ်တပ်နဲ့လွှတ်တာ။ မိုးကြီးတွေ ရွာချတယ်။ သဲမှုန့်တွေလွှင့်တယ်။ မာန်နတ်ထက် တောင် စွမ်းသေးတယ်။ ဘွဲ့ဖြူလက်နက်ဆိုတာက

ဘီးလူးစက်။ တောင်ဟုန်ပြင်းလျက် ဂဠုန်စက်။
 ဂဠုန်ကလည်း ပင်လယ်ထဲက နဂါးသာ မြင်
 လိုက်ရင် မြေကြီးထဲထိ ရောက်အောင် ဆွဲနိုင်တယ်။
 အဟုန်တော်တော်ပြင်းတာ။ လေယာဉ်ပျံကြီး တွေက
 မြေကြီးထဲ စိုက်သွားရင် ပြန်မတက်နိုင်ဘူး။ ဂဠုန်
 ကြီးတွေကတော့ နဂါးသာမြင်လိုက်ရင် ဖွက်ထားတဲ့
 မြေကြီး နှစ်ခြမ်းကွဲသွားတယ်။ နဂါးကြီးကိုဆွဲပြီး
 အထက်ကို မတင်တယ်။ တင်လို့မရဘူးဆိုရင် သူပါ
 မြုပ်ပြီးတော့ သူပါ အနိစ္စဒုက္ခရောက်သွားတယ်။

အာဠာဝကချွတ်ခန်း ပါဠိတွေထဲမှာ အဲဒါတွေ
 ပါတယ်။ ဒေါသရှိနေတဲ့သူက ပြောသလိုမလုပ်ရင်
 ပိုပြီးဒေါသကြီးတတ်တယ်။ ကိုက်တတ်တဲ့ ခွေး နှာနု
 ဖျားကိုရိုက်ရင် တိုးလို့သာ ကိုက်တတ်သလိုပဲ။ သန်း
 ခေါင်လောက် ထိအောင် စစ်တိုက်တယ်။ မြတ်စွာ
 ဘုရားဆင်းလာရင်တော့ ခြေနှစ်ချောင်းကို ကိုင်ပြီး
 ဟိုဘက်ထိအောင် ပစ်လိုက်မယ်ဆိုပြီး ဆင်းခိုင်း
 တော့ မြတ်စွာဘုရားက မဆင်းဘူး။ ငါမဆင်းဘူး။
 မင်းလုပ်ချင်ရာ လုပ်တော့ဆိုတော့ ပြဿနာမေးမယ်
 ဆိုပြီး မေးတယ်။

‘ဤလောက၌ ယောက်ျားတွေမှာ အမြတ်ဆုံး
 ဥစ္စာဆိုတာ ဘယ်ဟာလဲ’ လို့ မေးတဲ့အခါ မြတ်စွာ
 ဘုရားက ‘ဤလောက၌ ယောက်ျားတို့၏ အမြတ်
 ဆုံးဥစ္စာဆိုတာ သဒ္ဓါတရားပဲ’လို့ ဖြေလိုက်တော့
 တော်တော် သဘောကျသွားတယ်။ ဂါထာတွေ ဆက်
 မေးတော့ ဂါထာတွေ ဖြေလိုက်တာနဲ့ တစ်ခါတည်း
 ပညာကို ဘယ်ကရတုန်း ဘယ်လိုရတုန်း အဲလိုမေး
 တာ။

ကဿပဘုရားလက်ထက်က သူ့အမေအဖေ
 က ရွှေပေလွှာမှာ ရေးထားတာ ပျက်နေတယ်။ သူ
 မေးလို့မရဘူး။ တန်ခိုးကြီးတဲ့ ဇော်ဂျီတွေ ဘာတွေ
 မေးတာလည်း မရဘူး။ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ကျမှ အဖြေ
 ကို သဘော ကျပြီး သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။

‘သဒ္ဓါတရား’ဆိုတာ ရတနာသုံးပါးကို ကြည့်

ညိုတာ၊ ဤလောက တမလွန်လောက ရှိတယ်လို့
 ယုံကြည်တာ၊ ကံ ကံ၏အကျိုးတွေကို ယုံကြည်တာ
 ကို ခေါ်တယ်။ ရှေးဘဝရှိတယ်၊ နောက်ဘဝရှိတယ်
 လို့ ယုံကြည်တာရယ်၊ အကုသိုလ်လုပ်ရင် အကု
 သိုလ်အပြစ်ရှိတယ်၊ ကုသိုလ်လုပ်ရင် ကုသိုလ်အကျိုး
 ရှိတယ်။ အဲဒီလိုယုံကြည်တာရယ်။ ဘုရားတရားကို
 ယုံကြည်တာရယ်။ အဲဒီယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားရှိ
 တာနဲ့ သူ့မှာ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။ သဒ္ဓါ
 နုဿတိ သောတာပန်လို့ ခေါ်တယ်။

ကာဠိ ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးလည်း ဘုရား တရား
 ကို ကြည်ညိုတယ်။ နတ်သားတွေ ဘုရားအကြောင်း
 ပြောတာ။ ဘုရားကိုချီးမွမ်းတာနဲ့ သူက ဘုရား
 အကြောင်း နာလိုက်တာ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။
 ရှေးတုန်းက အဲဒီလို ကြည်ညိုရင် ဂုဏ်တော်တွေ
 ပွားရင် ကြက်သီးမွေးညင်းတွေ ထပြီး တစ်ခါတည်း
 အနိစ္စ ဒုက္ခ ဆင်ခြင်လိုက်ရင်ပဲ သောတာပန်ဖြစ်သွား
 တယ်။

ဒါကြောင့် ဘုရားလည်း ကြည်ညိုရတယ်။
 တရားလည်း ကြည်ညိုရတယ်။ သံဃာလည်း ကြည်
 ညိုရတယ်။ ဒီလိုနဲ့ အရုဏ်လည်း တက်လာရော
 ရှင်ဘုရင့်သားလေးကို နဲ့သာရေချိုးပြီး ထမင်းအုပ်
 ကလေးနဲ့ လူတွေ ထမ်းပြီး လိုက်ပို့တယ်။ မြတ်စွာ
 ဘုရားရှိတော့ မပို့စေချင်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ရှိတော့
 ပို့တဲ့သူတွေက ရဲရဲတင်းတင်းဝင်သွားတာကိုး၊ ဘီလူး
 ကြီးက သားတော်ကိုခေါ်ပြီးတော့ သောတာပန်ဖြစ်
 နေတော့ မသတ်တော့ဘူး။ နောက်ကျတော့ ဥပါ
 သကာကြီး ဖြစ်သွားတယ်။

သူ့နောက်က ဥပါသကာ ၅၀၀ ထိရှိတယ်။
 ပထမတန်းတရား ဟောတတ်တယ်။ အဲဒီဥပါသကာ
 ကြီးက ဘုရားတရားကို အလွန်ကြည်ညိုတယ်။
 တရားတွေကိုလည်း အလွန်နာတယ်။ တရားတွေ
 အလွန်နာလို့ တရားတွေ အလွန်ရတယ်။ တရားတွေ
 လည်း အလွန်သိတယ်။ သူ့ဟောတာနဲ့ပဲ သူ့နောက်

က လူတွေ တရားရကုန်တယ်။ ဥပါသကာကြီးဟာ ဘုရားကြောင့် သူ့အသတ်မသေရတာဆိုပြီးတော့ ဘုရားတရားကို ကြည်ညိုတာကိုး၊ သူက ရှင်ဘုရင်လည်း မလုပ်ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဝေယျာဝစ္စပဲ သူလုပ်တယ်။

အဲဒီသစ္စာလေးပါး သိတယ်ဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို လူတွေ ဘာတွေ မလုပ်ရဘူး။ သစ္စာ လေးပါးပဲလို့မှတ်။ လူတွေမဟုတ်ဘူး။ သုညလို့ မှတ်ထား။ သုညဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ချည်းပဲ။ နိဗ္ဗာန်ဟာ သုည။ လူတွေ မဟုတ်တာကို သုညလို့ခေါ်တယ်။ သတ္တသုည။ သတ္တဝါတွေမဟုတ်ဘူး။ ရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေ၊ စိတ် စေတသိက် ရုပ်တွေ ဒီလိုသဘောထားရတယ်။ အဲဒီ စိတ် စေတသိက် ရုပ်တွေက လူမရှိတော့ဘူး။ နောက်ဘဝတွေ မရှိတော့ဘူး။

တစ်ခါတည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားတာ။ အဲဒါ သစ္စာလေးပါး ခေါ်တယ်။ သုညတက သတ္တဝါတွေ မရှိအောင် ဘယ်လိုရှုလဲဆိုတော့ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ခေါ်တယ်။ မိမိနဲ့ ဆက်သွယ်နေတဲ့ ဒိဋ္ဌိ၊ မိမိနဲ့ဆက်သွယ်နေတဲ့ အယူ၊ အယူဆိုတော့ အဲဒါ စိတ်ကူးတွေပေါ့။ ငါနဲ့ပတ်သက်တာတွေ စိတ်ကူးရတယ်။ မယားလည်း ငါ့မယားပေါ့။ မျက်စိလည်း ငါ့မျက်စိပေါ့။ ငါနဲ့ ပတ်သက်နေတဲ့ ဒီကိုယ်ကြီးနဲ့ပတ်သက်နေတဲ့ အကုန်လုံး ငါ့ဟာတွေ ချည်းပဲ။ ဒီကိုယ်ကြီးကလည်း အကုန်ငါတွေချည်းပဲ။ အဲလိုယူတဲ့အယူက အတ္တဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒီကိုယ်ကြီးကလည်း အကုန် ငါတွေချည်းပဲ။ ဒီကိုယ်ကြီးက ရုပ်နာမ်ပဲ၊ စိတ် စေတသိက် ရုပ်ပဲ။ မျက်စိဆိုတာ စက္ခုပဲ။ မြင်တယ်ဆိုတာ စိတ်ပဲ။ အဲလို ရုပ်နာမ်၊ စိတ် စေတသိက်တွေ အဲဒီလိုရှုမှ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ၊ သုညတောလောက၊ သုညတော- သုညကြီးလို့ ဖြစ်သွား တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက 'ရဟန်း-လောကကြီးကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။ မျက်စိတွေ နားတွေမြင်တာ ကြားတာတွေ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။'

မျက်စိတွေ နားတွေ နှာခေါင်းတွေ လျှာတွေ ကိုယ်တွေ စိတ်ကူးတာတွေကို ခေါ်တယ်။ အဲဒါတွေကို ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟာ အတ္တဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ မိမိနဲ့ ဆက်သွယ်နေတယ်။ အဲဒီဥစ္စာတွေကို ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာလို့မယူနဲ့၊ နှုတ်ပြစ်လိုက်။ ကဲ စိတ်ထဲ ဘာကျန်သေးတုန်း။ သုညကို ရှုလော့လို့ ပြောတော့ တစ်ခါတည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားတယ်။ တစ်ခါတည်း ပထမတန်း ဖြစ်သွားတယ်။

သတိ သမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ယှဉ်ပါမှ နိဗ္ဗာန်ရ

ဘိက္ခဝေ ကာယေ ကာယံ နုပဿီ၊ ကာယဆိုတာ 'အပေါင်း' ခေါ်တာ၊ ဘိက္ခဝေ- ဘယ်သို့သာလျှင်၊ ကာယေ- ကိုယ်၌၊ ကာယေ- ဣရိယာပုထ်အပေါင်း၌၊ ကာယာနုပဿီ- ကာယဟူ၍ ရှုလေ့ပွားလေ့ရှိ၏တဲ့။

အဲဒီလိုလာတာ၊ ဣရိယာပုထ်အပေါင်းကို ကာယလို့ခေါ်တယ်။ ဣရိယာပုထ် (၄) ပါးရှိတယ်။ (၄) ထဲက တစ်ပါးတည်း အကြာကြီးနေလို့ရှိရင် ဒုက္ခရောက်တယ်။ ဣရိယာပုထ် (၄) ပါးနဲ့ သွားနေရတယ်။ ထိုင်နေရတယ်။ လဲလျောင်းနေရတယ်။ လျောင်းတယ်။ အိပ်တယ်။ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း (၄)ပါးအပေါင်းနဲ့ နေရတယ်။ တစ်ပါးတည်းနဲ့ ကြာကြာကြီးနေလို့ရှိရင် ဒုက္ခရောက်တယ်။ သေသွားတတ်တယ်။ အဲ (၄) ပါးပေါင်းမှ မသေတာ။

ဣရိယာပုထ်- ဂစ္ဆန္တောဝါ သွားသည်ရှိသော် သွားတဲ့အခါမှာ သွားတယ်လို့ သိရမယ်။ သွားတယ်၊ အဲ သွားတာကိုပဲ ခြေထောက်က လှမ်းတာ၊ ချတာကို သွားတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ လျှောက်လှမ်းတာနဲ့ ချတာ၊ လှမ်းတာနဲ့ချတာ။ အမှန်ဆို လှမ်းတယ်၊ သွားတယ်လို့ ပြောရတယ်။ အင်း နှစ်ခုမှတ်ရင် လှမ်းတာနဲ့ချတာ၊ တစ်ခုတည်းမှတ်ရင် သွားတယ်၊ သွားတယ် အဲဒီလို မှတ်ရတယ်။

သွားတယ်၊ သွားချင်တယ်၊ သွားတယ်၊ သွား

တာနဲ့ဆိုင်တာတွေကို ကိုယ်က မှတ်ရတယ်။ ကြွ
တယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်၊ အဲဒီလိုလည်း ကိုယ်
ကမှတ်ရမယ်။ ဖြစ်သမျှကို စိတ်ထဲကဆို အပို
အလိုမထားနဲ့။ ဣရိယာပုထံ ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊
ဘာမှ ကိုယ်နဲ့မဆိုင်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်။

ကိုင်း မော့တယ်၊ ငဲ့တယ်၊ မှန်လား။ ဘုန်း
ကြီးဖြစ်တာ ဆိုအုံးမှာလား။ ထတယ်၊ ထတယ်၊ ထ
တာက ရုပ်၊ ထတာလို့ ဆိုတာက နာမ်လို့မှတ်၊ ထ-
ရုပ်၊ မှတ်-နာမ်၊ ထိုင်-ရုပ်၊ မှတ်-နာမ်၊ ဆူရင်လည်း
ဆူတယ်ပေါ့။ ချုပ်ရင်လည်း ချုပ်တယ်။

ထမင်းစားရင် စားတယ်၊ ဝါးရင် ဝါးတယ်၊
မျိုရင် မျိုတယ်။ အဲလို ရုပ်နဲ့ နာမ်နဲ့ ကွဲအောင်ပြီး
တော့ သတိနဲ့သမ္မဇဉ်ရယ်၊ သတိရယ်၊ သမ္မဇဉ် ရယ်၊
ကာလရယ်၊ သတိက ထိုင်တာ၊ ထိုင်တယ်ဆိုတာ
သိတာ။ သမ္မဇဉ် ဆိုတာက ဉာဏ်၊ ထိုင်တာ အဆင့်
ဆင့်ပဲ။ အချိန်ကလေးကလည်း ၁-၂-၃ အချိန်
ကလေးရှိတယ်၊ ဉာဏ်ကလေးပါတယ်။

အချိန်ကလေးက ၁-၂-၃ ဆိုတော့ ထိုင်
တယ်ဆိုတော့ ထိုင်တဲ့ရုပ်က အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သွား၊
ကာလ- အချိန်ကို စောင့်စားရာ၏။ မှတ်တဲ့ အချိန်
ကလေးနဲ့ ထိုင်တဲ့အချိန်ကလေးနဲ့ နေကြည့်သွားရ
တယ်။ ဒါမှ အချိန် ကလေးလည်း မရှိဘူး၊ မှတ်တာ
လည်း မရှိဘူးဆိုတော့၊ သတိလည်း မရှိဘူး၊ သမ္မဇဉ်
လည်း မရှိဘူး။

သဘာဝ စိတ်ကလေး၊ မှတ်တဲ့စိတ်ကလေး။
အချိန်က အသက်လို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီအချိန်ကလေး
မရှိဘူးဆိုရင် မှတ်တာလည်း မရှိဘူး။ မှတ်တာက
နာမ်၊ အချိန်လေးထဲမှာ မှတ်နေတယ်။ သမုဒယ
ဓမ္မာနုပဿတိ၊ အဲဒီအချိန်လေးထဲမှာ ဖြစ်နေတယ်။
အချိန်လေးထဲမှာ မဖြစ်တော့ဘူး၊ မမှတ်ရတော့ဘူး
ဆိုတဲ့အခါ ရုပ်နာမ်ချုပ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ပဲ။

အဲဒါကြောင့် သတိရယ်၊ သမ္မဇဉ်ရယ်၊ အချိန်
ရယ်၊ ကာလရယ်၊ သတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ သမ္မဇဉ်

နော ကာလံ အာသဝေယျ။ ကာလံ- အချိန် ရှင်တဲ့
အတွင်း အချိန်သိတယ်။ မရှင်ဘူးဆိုရင်တော့ သေ
သွားတယ်။ ဟိုဘက်လည်း မရောက်ဘူးဆိုတော့
အဲဒီနားတင် နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားတယ်။

ထိုင်တယ်ဆိုတာ အချိန်နဲ့ အချိန်နဲ့ နေတာ။
လက်ကလေးပိုက်တယ်။ အချိန်ကလေးနဲ့ ရုပ်ရယ်၊
နာမ်ရယ်၊ အချိန်ရယ်။ အချိန်ရှိတဲ့ကို ရုပ်က
ဆက်ဖြစ်တယ်။ အဲဒါ ရှင်တယ်လို့ခေါ်တယ်။ ရုပ်
အဆင့်ဆင့်၊ နာမ် အဆင့်ဆင့်၊ အဲဒါ သန္တတိ၊ ဥပ
စာယက စဖြစ်တယ်။ အစဉ်ဖြစ်တယ်။ စဖြစ်ပြီးတော့
အစဉ်ဖြစ်တယ်။ ပြီးတော့မှ ဇရတာ ကြားဖူးလား။
ချောင်းဆိုးတာတွေလည်း ဆိုးတယ်လို့ သိ၊ အချိန်ထဲ
မှာပဲ ချောင်းဆိုးတာ။ အစလေးဖြစ်တယ်။ အစဉ်ဖြစ်
တယ်။ အိုပြီးသေသွားတယ်။ စ စဉ် အို သေ အဲလို
ဖြစ်တတ်တယ်။ ချောင်းဆိုးတယ်။ သတိက ငါ
ချောင်းဆိုး လိုက်တာ မမြဲဘူး။ ချောင်းဆိုးတယ်။
ပျက်တယ်။ သမ္မဇဉ်ဖြစ်သွားပြီ၊ သမ္မဇဉ်က အနိစ္စ
လို့မှတ်၊ ချောင်းဆိုးတယ် မှတ်တာက နာမ်၊ ဆိုးတာ
က အသံ၊ အဟမ်း အဟမ်းနဲ့ ဆိုးတဲ့အသံက ရုပ်၊
နာမ်ရုပ် မမြဲဘူး၊ အနိစ္စပဲ၊ အဲလို တစ်ခါတည်း
သိသွားတာ။

အချိန် နေရာ သဘာဝ ဟိုး တာဝတိံသာနတ်
ပြည်၊ လူ့ပြည်၊ ဥယျာဉ်၊ ရန်ကုန်၊ ကမာရွတ်နေရာ
တွေ၊ တောဆိုရင် ခရမ်း၊ စတဲ့ နေရာတွေ မထားရ
ဘူး။ နေရာတွေ မထားရဘူးဆိုတော့ အဲဒီနေရာတွေ
မရောက်တော့ဘူး။ မရောက်ဘူးဆိုတဲ့ဟာ နိဗ္ဗာန်
ရောက်သွားတယ်။ နောက်ဘဝ မကူးတော့ဘူး။

အခုတော့ ခရမ်းရှိတယ်၊ ရန်ကုန်ရှိတယ်၊
ပဲခူးရှိတယ်၊ အင်းစိန်ရှိတယ်၊ အဲဒီနေရာတွေကို နန္ဒီ-
နှစ်သက်တဲ့အာရုံ မထားရဘူး၊ နေရာတွေက တိုးတိုး
လာတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်တော့မယ်ဆိုတော့ အင်းစိန်
လည်းမထားရဘူး၊ ကမာရွတ်လည်း မထားရဘူး။
နေရာတွေ မရှိမှ ဘဝမရှိတော့ဘူး။ အဲဒီ မှတ်တဲ့

ဟာက ဝိညာဏ်ပဲ၊ စိတ်ကလေးပဲ။

ထိုင်တယ်။ အခု ဒီနေရာမှာ ထိုင်နေတယ်။ ဒီနေရာရှိလို့ ဒီနေရာမှာ ဖြစ်နေတယ်။ သေခါနီးကျ နေရာမထားရဘူး။ အချိန်လည်းမရဘူး။ သိတာတွေ မှတ်ရမယ်။ ကိုင်း ရပြီလား။ အချိန်လည်းမရှိဘူး။ နေရာလည်း မရှိဘူး။ သွားစရာလည်းမရှိဘူး။ အဲဒီ စိတ်က နိဗ္ဗာန်ပဲရောက်သွားတယ်။ အဲလို မြင်လိုက် သိလိုက်တော့ ကောင်းတယ်။

ဟော ငါတို့သွားရအုံးမယ်။ နေရာမရှိဘူး။ အဲဒီနေရာကို နှစ်သက်တာလည်း မရှိရဘူး။ ဘဝ မရှိရဘူး။ အဲဒီလိုဆိုမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားတယ်။ မရောက်သေးဘူးဆိုတာ ဘာဖြစ်လို့တုံးဆိုတော့ အချိန်လည်းရှိတယ်။ နှစ်သက်တာလည်းရှိတယ်။ နေရာလည်းရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝက ဖြစ်နေတာ ကိုး။

မြတ်စွာဘုရားက အဲလိုသိတယ်။ နေရာ လည်း မရှိရဘူးဆိုမှ၊ နေရာရှိလို့ရှိရင် သူတုသိတာ နတ်ပြည်က လာတယ်၊ တုသိတာနတ်ပြည်က လာ ပြီးတော့ မယ်တော်မာယာ ဝမ်းထဲဝင်တယ်။ သူက ဒီလိုပြောတယ်။ အဲဒါ နေရာတွေ သိနေတာ။ စိတ်က လည်း မယ်တော်ဝမ်းမှန်း သိတယ်။ ကပိလဝတ်ပြည် မှန်းလည်းသိတယ်။ တုသိတာက စုတေတာလည်း သိတယ်။ အဲဒီနေရာတွေ သိတော့ ဘဝသိတယ်။ နောက်ဘဝကျတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မယ်ဆိုတော့ သူက နေရာမထားဘူး။ နေရာလည်း မရှိ တော့ဘူး။ ဝင်လေဆိုတာ မှတ်တဲ့ဟာလည်း မရှိတော့ဘူး။ သိ တာလည်း မထားတော့ဘူး။ မှတ်တာလည်း မထား တော့ဘူး။ နေရာလည်း မထားတော့ဘူး။ နေရာတွေ ကို နှစ်သက်တာလည်း မရှိဘူး။ နှစ်သက်တာ- တဏှာ၊ ဝိညာဏ်က သိတာ၊ ဝိညာဏ်က နာမ်၊ နေရာတွေက ရုပ်၊ အချိန်နေရာ သဘာဝမှာ ငါလည်း မရှိတော့ဘူးဆိုတော့ နိဗ္ဗာန် ရောက်သွားပြီ။ အဲလို မှတ်ထား။

နောက်ဘဝတွေ မကူးချင်ဘူးဆိုရင် နေရာ၊ ခရမ်းတို့၊ တောတို့၊ တရုတ်ပြည်တို့၊ အမေရိကတို့၊ အဲဒီနေရာလည်း မထားရဘူး။ အဲဒီနေရာ သိတဲ့ ဝိညာဏ်လည်း မရှိရဘူး။ ဝိညာဏ်မရှိရင်လည်း နာမ်မရှိဘူး။ အဲဒါ ဘဝဆိုတာ ဖြစ်တဲ့ဟာပေါ့။

ဘဝဖြစ်တာ ဇာတိရှိလို့၊ ဘဝရှိနေရင် ဟိုမှာ ဖြစ်တာလည်းရှိတယ်။ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏကလည်း ရှိတာကိုး။ ဘဝဆိုတာ ဖြစ်တာလည်း မရှိရဘူး။ ဖြစ်တာသိရင် အဲဒီဇာတိသွားဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝလည်း မရှိရဘူး။ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ သိတဲ့မှတ်တဲ့ ဟာလည်း မရှိရဘူး။

နေရာဆိုတာက ရုပ်-နေရာ၊ ရုပ်-နေရာက ရူပဘုံ၊ နာမ်နေရာက အရူပဘုံ၊ ခန္ဓာနေရာက ပဉ္စဝေါ ကာရဘုံ၊ ခန္ဓာငါးပါးရှိတဲ့ဘုံ၊ ဥပမာ- ငရဲ ရောက် သွားရင် ငရဲ နေရာရှိတယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့သူမှာ နေရာမရှိတော့ဘူး။ အဲလိုသိရတယ်။

နေရာရှိရင် ရောက်သွားရော။ ကမာရွတ် ရောက်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် ကန်တော်လေးနေရာ မရှိရဘူး။ ဒကာကြီးတို့ နေတဲ့အိမ်နေရာ မရှိရဘူး။ နေရာရှိရင် အဲဒီနေရာကို ရောက်သွားတယ်။ ဝိညာဏ် က ဖြစ်သွားတယ်။ ဖြစ်သွားတဲ့ဘဝလည်း မရှိရ ဘူး။ ဝိညာဏ်လည်း မရှိရဘူး။ နေရာလည်း မရှိရ ဘူး။ သိတဲ့အာရုံလည်း မရှိရဘူး။

သိတာက နာမ်၊ နာမ်နဲ့ တွဲနေတာက ရုပ်၊ ရုပ်က ငှက်ကလေးပျံတဲ့ နေရာမှာ အရိပ်လေးပါ သလိုပဲ ရုပ်ကလေးက ပါသွားတယ်။ ရုပ်ကလေးက ပါသွားတော့ ဝိပါက်ကလေး ပါသွားတယ်။ ရုပ်နာမ် လေး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲလိုနဲ့ ဘဝတွေက ကျဆုံး သွားတယ်။

ဒါကြောင့် ဘဝဆိုတာ အဖြစ်ရုပ်နာမ်၊ ခိုင် တယ်ဆိုတာ ဝိညာဏ်လေးပေါ့။ သိတာလေးပေါ့။ ဝိညာဏ်လေးနေရာက ဒီကျောင်းထဲပဲ။ ဒီကျောင်း ထဲက နေရာ အချိန်လေးရော ပါရမယ်။ အချိန်လေး

က ဘယ်လို ဟာလေးတုန်းဆိုတော့ လှုပ်နေတယ်။
တလှုပ်လှုပ်နဲ့ တစ်စက္ကန့်ပြီး တစ်စက္ကန့်၊ လှုပ်နေ
တာတွေက ဝါယောခေါ်တယ်။

အဲဒီဝါယော တစ်လှုပ် နှစ်လှုပ်ကို အချိန်ခေါ်
တယ်။ တစ်လှုပ်နဲ့ နှစ်လှုပ်ကြားကို အချိန်ခေါ်တယ်။
နာရီခေါ်တယ်။ သံပတ်ပေးထားတဲ့ဟာ၊ တင်းထား
တဲ့ဟာကို ဝါယော ခေါ်တယ်။ ရုပ်တံလေးက အမှတ်
အသား ကလေးခေါ်တယ်။ အဲဒီ တစ်စက္ကန့်တိုင်း
နှစ်စက္ကန့်နဲ့၊ သုံးစက္ကန့်နဲ့၊ လေးစက္ကန့်နဲ့၊ နားတဲ့
အချိန်ကြာတာလေးကို အချိန်လို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီအချိန်ကလေး ဖြစ်တာကို ဘဝလို့ ခေါ်
တယ်။ သိတာလေးက သဘာဝဉာဏ်ခေါ်တယ်။
အဲဒီအချိန်တွေလည်း မသိမှ၊ နေရာလည်း မသိမှ၊
ဝိညာဏ်လည်း မသိမှ၊ အဲဒါမှ နိဗ္ဗာန်ပါ။ အဲဒါ ဖြစ်၊
သိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိပေါ့၊
သိတယ်ဆိုတာ ဘဝပေါ့၊ ဖြစ်သိနေသမျှ ကာလပတ်
လုံး ဘဝရှိတယ်။

အဲဒီဘဝကြီး မရှိရမှာကျတော့ လန့်တယ်။
သေသွားတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဘဝမရှိဘူးဆိုတော့
သေသွားတယ်ခေါ်တယ်။ သေတော့ကျ လန့်ပြီး
အော်လိုက်တယ်။ ဘဝမဖြစ်တာဟာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲလား
လို့ အော်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ မအော်ဘူး။

ဘဝက ဖြစ်တာခေါ်တယ်။ ဖြစ်တာက ဇာတိ
ခေါ်တယ်။ မဖြစ်တာမှ နိဗ္ဗာန်ခေါ်တယ်။ ဉာဏ်ရယ်၊
နာမ်ရုပ်ရယ်၊ ဖြစ်တာရယ်က ရုပ်နာမ်ခေါ်တယ်။
နာရီတွေ၊ လက်တံတွေ၊ လှုပ်တာတွေ၊ တာတွေက
ရုပ်ခေါ်တယ်။ အဟမ်း အဟမ်း ဆိုတာက ရုပ်ခေါ်
တယ်။ အဟမ်းလို့သိတာက နာမ် ခေါ်တယ်။ အဲဒါ
တွေကပဲ ယောက်ျားလေး၊ မိန်းကလေး မဖြစ်ဘူး
လား။

ဖြစ်တာပျက်တာက ဒုက္ခသစ္စာခေါ်တယ်။
အဲဒီတော့ သတိရယ်၊ သမ္မဇဉ်ရယ်၊ အချိန်ရယ်ဟာ
ဘိက္ခု ကာလံ အာဂမေယျ အဲဒီသုံးခုထဲမှာ အချိန်ရှိ

တယ်။ အချိန် နေရာ သဘာဝ၊ အဟံ ငါမပါ။

အဲဒီထဲမှာ 'ငါ'က ဒိဋ္ဌိလို့ခေါ်တယ်။ တဏှာ
ခေါ်တယ်။ ပျော်တာက တဏှာခေါ်တယ်။ 'ငါ' က
ဒိဋ္ဌိ ခေါ်တယ်။ နာမ်ရုပ်က နာမ်ရုပ်ခေါ်တယ်။
သိတာက ဝိညာဏ်ခေါ်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘယ်
လိုဖြစ်တယ်ဆိုတာ တွေးကြံရမယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို
ဘယ်လိုခေါ်တယ်။ အော် နာမ်နဲ့ရုပ်ကို ကိုယ့်ကိုယ်
ကို ခေါ်ပါလား။ သံသရာဆိုတာ အဲလိုလည်တာ
ခေါ်ပါလား။

နို့မို့ဆိုရင် ကောင်းတာ ဖြစ်ချင်တယ်။ လူ့
ဘဝကြီးဖြစ်ချင်တယ်။ ငရဲမဖြစ်ချင်ဘူး၊ ပြိတ္တာ
မဖြစ်ချင်ဘူး။ ဖြစ်ချင်တာဖြစ်တာ ဘဝ။ ဖြစ်ချင်တာ
က တဏှာ။ ဝိညာဏ်က သိတယ်။ နေရာလည်း
ပါသေးတယ်။ နေရာပါမှ ဖြစ်ချင်တာပါမှာ။ နေရာ
မသိဘူး။ မဖြစ်ချင်တော့ဘူး။ မဖြစ်ချင်တော့တာက
မနှစ်သက်တာကိုခေါ်တယ်။

လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ မကောင်းတော့ မနှစ်
သက်ဘူး။ ကောင်းတော့ နှစ်သက်တယ်။ နှစ်သက်
တာရယ်၊ သိတဲ့မှတ်တဲ့ဟာရယ်၊ ဖြစ်တဲ့ဘဝရယ်၊
သိတာက ဝိညာဏ်ခေါ်တယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘာတွေသိတယ်လို့ သိလဲ၊
အခု ထိုင်တယ် ထိုင်တာ လေးကို သိတယ်။ သိတာ
က ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါ ဇာတိပဲ။ သိတယ် သိတယ်။
ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်တဲ့အတိုင်း သိတယ် သိတယ်။ ကိုယ့်
ကိုယ်ကို သိနေတယ်။ လက်က ဟိုဟာ လုပ်လိုက်။
ဒီဟာလုပ်လိုက်။ သိတယ်၊ သိတယ်။ ဖြစ်တယ်၊ ဖြစ်
တယ်။ သိတာက ဝိညာဏ် နာမ်၊ ဖြစ်တာက ဘဝ၊
ကံ။

မနက်ကနေ-နေဝင်၊ နေဝင်ကနေ-မနက်။
အဲဒါတွေ ဖြစ်ဖြစ်နေပါလား။ မနက်ဖြန်ဆိုတာ
သိတယ်။ သိတယ်။ ကုသိုလ်တွေလည်း ဖြစ်တယ်။
ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်တွေလည်း ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်
တယ်။ အဲလိုပါလား။

သတိကလည်း ဖြစ်တာတွေကို အသိလိုက်ရ တယ်။ 'သမ္မဇဉ်က ပျက်တာတွေကို သိတယ်။' 'သတိက ဖြစ်တာတွေကို သိတယ်။' 'သမ္မဇဉ်က ပျက် တာတွေကို သိတယ်။' 'သတိ သမ္မဇဉ် မဖြစ်ချင်မှ လမ်းမှန်ကျ ဒုက္ခ အေးငြိမ်းမှာ။'

ဖြစ်ချင်တာက သမုဒယ၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း မှတ်၊ အဲဒါတွေ ဆိုဆိုနေပေါ့။ ဖြစ်တာကိုသိတာက သတိ၊ ပျက်တာတွေကို သိတာက သမ္မဇဉ်။ ဒီထဲမှာ အချိန်နဲ့ နေရာပါလား။ အချိန်နဲ့ နေရာမရှိမှ နိဗ္ဗာန် ရောက်မှာပါလား။ ဉာဏ်ကလည်း ပထမတန်း ကောင်း။

စားတယ်၊ လုပ်တယ်၊ လှမ်းတယ်၊ လုပ်တယ် ဆိုရင် ဖြစ်တာပျက်တာတွေပါလား။ အဲဒါတွေ တစ်ခါတည်း ဉာဏ်တွေ အကုန်လုံးဖြစ်ပြီးတော့ အော် နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဆန့်ကျင်ဘက် မဖြစ်တာ မပျက် တာပါလား။

အခုဟာက လောကီဆိုတာ ဖြစ်တတ် ပျက် တတ်ပါလား။ လောကုတ္တရာဆိုတာ မဖြစ်တတ်၊ မပျက်တတ်ပါလား။ အဲဒါသိတာက သတိနဲ့သမ္မဇဉ်၊ အချိန်ကလည်း တစ်နာရီက နှစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီက သုံးနာရီ။ နေရာကလည်း ဒီနေရာသွားလိုက်၊ ဟို နေရာ သွားလိုက်၊ လုပ်လုပ်နေတာ။ နာရီကတော့ ဒီနေရာတင်ပဲ လှုပ်နေတယ်။

လူလိုဆိုတဲ့ နာမ်ရုပ်ကတော့ ဟိုနေရာလည်း လှုပ်တယ်။ ဒီနေရာလည်း လှုပ်တယ်။ သတိရော၊ သမ္မဇဉ်ရော၊ အချိန်ရော၊ ဉာဏ်တွေကလည်း ကောင်း နေတယ်။ ဆူရင်လည်း ဆူတယ်။ ချုပ်ရင်လည်း ချုပ်တယ်။

ဆူတာလည်းသိတယ်။ မျက်စိမြင်တာလည်း သိတယ်။ သတိက သိတာ။ သမ္မဇဉ်က ပျက်တာတွေ ကို သိတာ။ အဲဒီလို အချိန်နဲ့ ဖြစ်ပါလား။ အချိန်နဲ့ ပျက်ပါလား။ ဟောတစ်စက္ကန့်၊ တစ်စက္ကန့်၊ တစ် စက္ကန့်တွေက အများကြီးပါလား။ ဖြစ်နေပါလား။

ပျက်နေပါလား။ အဲလို ဉာဏ်တွေ၊ ဉာဏ်တွေ။ ဆရာ က ပြောပေးရတာက ဉာဏ်လုပ်တတ်အောင်လို့။ အဲဒီကျ မှ ဉာဏ်စဉ်ဖြစ်ပြီးတော့ ဟော ပထမတန်း ဖြစ်သွားတယ်။

ခွဲခြောက်ပေါက်၊ သတိဉာဏ်စောင့်

စားတဲ့အခါ အရသာက ရုပ်။ သိတာက နာမ်။ နာမ်ရုပ်နဲ့ချည်း သွားတယ်။ စကားပြောရင် လည်း နာမ်ရုပ်နဲ့စကားပြောတယ်။ အဲဒီတော့ ဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်သွားတယ်။ ဉာတပရိညာ ဖြစ်သွားတယ်။ အလွန် ဉာဏ်ကောင်းတယ်။ အဲဒီအခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းကလည်း စိတ်တိုင်းကျတယ်။ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟတွေလည်း မဝင်တော့ဘူး။

'မျက်စိထဲတွင်၊ ကိလေသာဝင်၊ ဤတွင် ကြမ်းတမ်းသည်' မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ လုပ်တိုင်း၊ ကိုင်တိုင်း ကိလေသာဝင်လာတော့ ကြမ်းတမ်း တယ်။ အဲဒီကြမ်းတမ်းတာ ဤဟာ အာသဝ။ တရား ရတာနဲ့ မရတာနဲ့ ကွာခြားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကျ တော့ မြင်လိုက်လို့ရှိရင် ကိလေသာ မဝင်ဘူး။ ကိလေ သာမဝင်တော့ နူးညံ့သွားတယ်။

'မျက်စိထဲတွင်၊ ကိလေသာ မဝင်၊ ဤတွင် နူးညံ့သည်' သူက မေတ္တာနဲ့လည်း ကြည့်တယ်။ ကရုဏာနဲ့လည်း ကြည့်တယ်။ နာဠာဂီရိ ဆင်ကြီးကို မြတ်စွာဘုရား နင်းဖို့ လွှတ်လိုက်တာ၊ မြတ်စွာဘုရား က မေတ္တာနဲ့ ကြည့်ပြီး 'ငါ့ကို နင်းဖို့လွှတ်လိုက်တာ၊ ဒကာမကြီးနင်းဖို့ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီလာခဲ ဒီလာခဲ' လို့ ဆိုလိုက်တော့ မြတ်စွာဘုရား အသံကြားတာနဲ့ ဆင် ကြီးက ဒကာမကြီးနောက် မလိုက်တော့ဘူး။

ဒကာမကြီးကလည်း မြတ်စွာဘုရားရဲ့ရှေ့မှာ ကလေးလေးကို ချပြီးတော့ ထွက်ပြေးတယ်။ ဆင် ကြီးက ဒကာမကြီးနောက် လိုက်တယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားက 'ဟဲ့ နာဠာဂီရိ ဒီကိုလာ၊ ဟို ဒကာမကြီးကို နင်းဖို့ နင့်ကို လွှတ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ငါ့ကို နင်းဖို့

လွှတ်တာ၊ ဒီကိုလာ' လို့ ဆိုတော့ ဆင်ကြီးဟာ မြတ်စွာဘုရားကိုမြင်ပြီး အမူးပြေသွားတယ်။ ဆင်ကြီးမှာ မျက်စိထဲတွင် ကိလေသာ မဝင်တော့ဘူး။

မြတ်စွာဘုရားအသံကြားတာနဲ့ ဤတွင် နူးညံ့သွားတယ်။ နူးညံ့တာနဲ့ ကြမ်းတမ်းတာ ဒကာကြီးတို့ သိပြီလား။ သိပါပြီဘုရား။ စိတ်က ကိလေသာဝင်ရင် ကြမ်းတမ်းတယ်။ ကိလေသာ မဝင်လို့ ရှိရင် နူးညံ့တယ်။ အဲဒီလိုပဲ အာသဝ ဝင်လာရင် လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟတွေ ဖြစ်သွားတယ်။ 'လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟ ဤဟာ အာသဝ'

အဲဒီ အာသဝ မဝင်ဘူးဆိုရင် အာသဝ ကုန်သွားတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ် ကို ဂရုစိုက်ပြီးတော့ အာသဝ ကုန်တယ် မကုန်ဘူး။ အဲဒီလို သိနေရတယ်။ မျက်စိထဲ ကြည့်တဲ့အခါ ကြမ်းတမ်းတာတွေ မဝင်တော့ဘူး။ မကြမ်းတမ်းတာတွေ ဝင်တယ်။ 'နားထဲမှာပင်၊ ကိလေသာမဝင်၊ ဤတွင်း နူးညံ့သည်'

ကြားပြီဆိုရင် အာသဝတရားတို့သည် ဒွါရကိုးပေါက်က ရေယိုကျသလို ဒွါရခြောက်ပါးမှ တဖွားဖွားတသီးသီး ယိုစီးတတ်၏။ လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟ အဲဒါ အာသဝခေါ်တယ်။ ဘယ်က ယိုစီးတတ်သလဲ။ ဒွါရ ခြောက်ပါးက ယိုစီးတတ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တုန်းက အာသဝ ကုန်တာ၊ ခန်းတာကို 'အာသဝက္ခယံ ဝဟံ ဟောတု'။ အာသဝက္ခယံ- အာသဝေါကုန်ခြင်းသို့၊ ဝဟံ- ရွက်ဆောင်နိုင်သည်၊ ဟောတု- ဖြစ်စေသတည်း။ အဲဒီလို ဆိုရတယ်။

အဲဒီတော့ နားက ကြားတဲ့အခါလည်း မဆဲချင်တော့ဘူး။ လျှာထုတ် ပြောင်တာကို မျက်စိက မြင်တာတောင် ဘယ်နှယ်မှ မနေဘူး။ ဘယ်သူ့ကို ပြောင်တာတုန်း။ မျက်စိကို ပြောင်တာ။ မျက်စိက ဘယ်သူ့ မျက်စိတုန်း။ ငါ့မျက်စိ မဟုတ်ဘူး။ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထဲမှာ မရှိဘူးလား။ မျက်စိက စက္ခာယတနပေါ့။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထဲမှာ 'ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ' ရှိတယ်မဟုတ်လား။ ဒကာမကြီးတို့လည်း အဲဒီငါးပါးပဲ။ ဒကာကြီးတို့လည်း အဲဒီငါးပါးပဲ။ အဲဒီတရားတွေ ပျောက်ပြီးတော့ အာသဝေါတွေဖြစ်တာ။ အဲဒီကိုရောက်ရင် အာသဝေါ မဖြစ်တော့ဘူး။

အာသဝေါမဖြစ်တော့ရင် ဘုရားလက်ထက်ကလို ပထမတန်း ဖြစ်တော့မှာ။ အဲဒီလိုမှတ်နော်။ 'မျက်စိကမြင်၊ မနှိုင်းယှဉ်၊ ဤတွင် တရားရ'။ မျက်စိက မြင်တဲ့အခါ ဉာဏသံဝရ၊ သတိသံဝရ၊ ခန္တီသံဝရ၊ ဝီရိယသံဝရ၊ သီလသံဝရ ၅-ခုနဲ့ စောင့်လိုက်မယ်ဆိုရင် အဲဒီ ကိလေသာတွေ မျက်စိကနေမဝင်နိုင်တော့ဘူးနော်။ လှည့်ကြည့်လိုက်ရင် မြင်တော့မယ်။ မြင်ရင် သိတာမဖြစ်ဘူးဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ် ပထမတန်း ယောဂီ ဖြစ်သွားပြီ။ ဆရာက အဲဒီလို သိသွားအောင် ဟောရတာ။

စက္ခာနာ- မျက်စိဖြင့်၊ သံဝရော- စောင့်စည်းခြင်းသည်၊ သာဓု- မဂ်ဖိုလ်တိုင်အောင် ကောင်း၏။ 'မျက်စိထဲတွင်၊ ကိလေသာ မဝင်၊ ဤတွင် နူးညံ့သည်' အဲဒီလို ဆိုဆိုပေး။ လုပ်ရင်း ကိုင်ရင်း ရောင်းရင်း ဝယ်ရင်း တံမြက်စည်းလှည်းရင်း ဆိုဆိုပေးမှ မျက်စိထဲကနေ အာသဝေါတရား မဝင်တော့ဘူး။ နားထဲကလည်း မဝင်ဘူး။ မနောထဲကလည်း မဝင်ဘူးဆိုရင် သေသေချာချာ ရဟန္တာဖြစ်တယ်။ နားနေရင်လည်း မျက်စိက ကျိုးကန်း တောင်းမှောက် မနေရဘူး။ မြင်လိုက်ရင် သတိနဲ့ ဉာဏ်နဲ့စောင့်တော့လူတွေ၊ ဘာတွေ မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်တွေ၊ နာမ်တွေပဲလို့ တစ်ခုခု သတိထားလိုက်ရတယ်။

အာသဝေါက အဲဒီနားတင် ကုန်သွားပြီ။ လောဘစိတ်တွေ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလိုနဲ့ အနာတွေ၊ ရောဂါတွေနဲ့ သေသွားလည်း ကိစ္စမရှိဘူး။ အာသဝေါရှိမှ အပါယ်လေးပါး ရောက်တာကိုး။ မျက်စိနဲ့ ချည်း ပတ်သက်တဲ့ တရားတွေ၊ သံပေါက်တွေ

တော်တော်များပါတယ်နော်။ ‘မျက်စိကမြင်၊ မနှိုင်းယှဉ်၊ ဤတွင် တရားရ’ ‘မျက်စိကမြင်၊ အဆင်းမြင်၊ လူမြင် ပီယရုပ်’ ‘မျက်စိထဲတွင်၊ ကိလေသာဝင်၊ ဤတွင်ကြမ်းတမ်းသည်’ ‘မျက်စိထဲတွင်၊ ကိလေသာမဝင်၊ ဤတွင်း နူးညံ့သည်’ အဲဒါလေးတွေ ဆိုဆိုပြီး နေရင် အာသဝေါတွေ၊ ကိလေသာတွေ မဝင်တော့ဘဲ ပထမတန်း ဖြစ်သွားတယ်။ သေသွားရင်လည်း ဘာမှ ကိစ္စမရှိဘူး။ အာသဝေါမရှိဘဲနဲ့ ဘဝချုပ်သွားပြီ။

မျက်စိနဲ့ကြည့်တဲ့အခါ သတိမထားရင် အာသဝတွေ ဖြစ်လာတယ်။ သတိထားရင်တော့ မဝင်တော့ဘူး။ ရေကာတာကြီး တံခါးကြီးတွေနဲ့ ပိတ်ထားသလိုပေါ့။ ကန်သင်းတွေ ပိတ်ထားလိုက်တော့ ရေမဝင်တော့ဘူး။ သတိမထားတာက အာသဝ ဖြစ်ကြောင်း၊ အရင်က မှတ်ထားတဲ့ သညာတွေကလည်း အာသဝ ဖြစ်ကြောင်းပဲ။ အာသဝက အဝိဇ္ဇာကြောင့်လည်း ဖြစ်တာကိုး။ အဝိဇ္ဇာမရှိတော့ ခန္ဓာမဖြစ်တော့ဘူး။ ခန္ဓာချုပ်သွားလို့ရှိရင် ခန္ဓာနိရောဓေ ခေါ်တာပေါ့။

‘မျက်စိမြင်၊ နားကြား၊ စိတ်မသွား၊ ဤကား ဒုက္ခအေးသတည်း’။ မျက်စိမြင်တာနဲ့ စိတ်သွားတာနဲ့ နားကြားတာနဲ့ စိတ်သွားတာနဲ့ ဘယ်လိုတုန်းဆိုတော့ မျက်စိက ဖွင့်လိုက်လို့ရှိရင် မြင်တယ်။ နားကလည်း အသံတွေ က သူ့ဟာသူ ရောက်လာတယ်။ ကြားတယ်။ စိတ်ကတော့ နှလုံးသွင်းပြီးမှ သွားတယ်။ ကောင်းတာ နှလုံးသွင်းရင် ကောင်းတာ သွားတယ်။ မကောင်းတာ နှလုံးသွင်းရင် မကောင်းတာ သွားတယ်။

‘မျက်စိမြင်၊ နားကြား၊ စိတ်မသွား၊ ဤကား ဒုက္ခအေးသတည်း’။ စိတ်နဲ့ နားကြားတာနဲ့ အဲလိုခွဲထားတာ။ စက္ခုနဲ့ ရူပံ ဒိတွာ- မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်သည်ရှိသော်လို့ ပါဠိစာပေတွေက ဆိုတယ်။ မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကိုဆိုတော့ သဒ္ဓါရုံကို မမြင်ရဘူး။

အဲဒီလို မျက်စိနဲ့ နားနဲ့ မြင်တာနဲ့ ကြားတာနဲ့ အချင်းချင်း ထူးတယ်။

မျက်စိက မြင်တယ်၊ နားက ကြားတယ်။ နှာခေါင်းက နံတယ်။ စိတ်က ဆင်ခြင်လိုက်မှ သွားဖြစ်တယ်။ မဆင်ခြင်လို့ရှိရင် စိတ်မသွားဘူး။ ကြားပြီး သိတယ်။ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူး အဲလို ဝေခွဲတယ်။ နှလုံးသွင်းတာ ခေါ်တယ်။ အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းရင် ကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အသင့်အတင့် နှလုံးမသွင်းတတ်ဘူး၊ မသွင်းဘူး ဆိုရင်တော့ အကုသိုလ်ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ် ဖြစ်လာလို့ရှိရင် ကြမ်းတမ်းတယ်။ အဲလိုမှတ်ထား။ စိတ်ကြမ်းတယ်။ သြဋ္ဌာရိကလို့ ခေါ်တယ်။

ကိလေသာဝင်တယ်ဆိုရင် သူတွေ၊ ငါတွေ ခေါ်တယ်။ သူတွေ၊ ငါတွေ ဆိုတာက ဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ လောဘ၊ မာန။ သူတွေ၊ ငါတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ သူတွေ၊ ငါတွေ ဖြစ်မလာဘူးဆိုရင် သောတာပန် ဖြစ်သွားတယ်။ သူတွေ၊ ငါတွေက ဒိဋ္ဌိ။ နှလုံးသွင်းမှန်ရင် သူတွေ၊ ငါတွေ မဖြစ်ဘူး။ မြင်တာ ကြားတာမှာ နှလုံးသွင်းမှန်ရင် အရိယာဖြစ်တယ်။

စက္ခုနဲ့- မျက်စိဖြင့်၊ ရူပံ- ရူပါရုံကို၊ ဒိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနာပံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အမနာပံ- သဘောကျတာ၊ သဘောမကျတာ ဖြစ်တတ်တယ်။ ‘မျက်စိမြင်၊ နားကြား၊ စိတ်မသွား၊ ဤကား ဒုက္ခအေးသတည်း’။ မျက်စိမြင်တယ်၊ နားကြားတယ်။ နှလုံးသွင်းတာက တော့ ကြားရင် ကြားတယ်လို့ နှလုံးသွင်း။ အနိစ္စလို့ နှလုံးသွင်း။ ဖြစ်ပျက်လို့ နှလုံးသွင်း။ နာမ်ရုပ်လို့ နှလုံးသွင်း။ ခန္ဓာလို့ နှလုံးသွင်း။ နာမ်နဲ့ရုပ် သဘာဝ ခေါ်တယ်။ သဘာဝလို့ နှလုံးသွင်းလည်း ရတယ်။ မြင်တာကို မြင်တတ်တဲ့ သဘာဝလို့ ဆိုလည်း ရတယ်။ မြင်တတ်တာဟာ ငါမဟုတ်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် နှလုံးသွင်းမှန်သွားတယ်။ သူတွေ၊ ငါတွေ ဖြစ်လို့ရှိရင် နှလုံးသွင်းမှားသွားပြီ။ နှလုံးသွင်းမှားရင် သြဋ္ဌာရိက ကြမ်းတမ်းတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ ကြမ်းတမ်းတုန်း

ဆိုရင် ကိလေသာဝင်လို့။ ကိလေသာ ဝင်လို့ရှိရင် မျက်စိကြီးက ကြမ်းတမ်းသွားတယ်။

ဥပုဇ္ဇတိ မနာပံ၊ ဥပုဇ္ဇတိ အမနာပံ၊ ဣဒံ သြဋ္ဌာရိကံ။ မျက်စိက မြင်ရင် နှစ်သက်တာတွေ၊ မနှစ်သက်တာတွေ။ နားကကြားရင် နှစ်သက်တာ တွေ၊ မနှစ်သက်တာတွေ။ နှာခေါင်းက နံရင် နှစ် သက်တာတွေ၊ မနှစ်သက်တာတွေ။ အဲဒါတွေဖြစ်ရင် ကိလေသာဝင်လို့ ကြမ်းတမ်းတယ်။ သူ ငါတွေ ဝင်လို့ ဒိဋ္ဌိ ဝင်သွားတယ်။ ဒေါသ ဝင်သွားရင် ဆဲချင် တယ်။ လောဘ ဝင်သွားရင် ရာဂဖြစ်တယ်။ အကု သိုလ်ဝင်သွားတယ်။ ဘုရား စတဲ့ အရိယာတွေမှာ တော့ အဲဒါတွေ မဝင်တော့ဘူး။ အဲဒီလို ကွာတယ်။ လေ့ကျင့်တာနဲ့ မလေ့ကျင့်တာနဲ့ ကွာတယ်။

‘မျက်စိကမြင်၊ မနှိုင်းယှဉ်၊ ဤတွင် တရားရ’၊ ‘မျက်စိအမြင်ခံရတာ ရူပါရုံပဲ။ အဲဒါကို အမြင်ခံရတာ က သူ၊ မြင်တာက ငါ၊ သူ ငါနှစ်ခု ဖြစ်သွားတယ်။ အဲလိုဆိုရင် ကိလေသာဖြစ်သွားတယ်။ မျက်စိတို့၊ နားတို့က မြစ်ကြီးလိုပဲ။ မြစ်ကြီးထဲ စီးဝင်သွားတယ်။ ပင်လယ်ထဲ စီးဝင်သွားတယ်။ အကုသိုလ်မြစ်ကြီးက ဒွါရခြောက်ပေါက်ကနေ သူတွေ၊ ငါတွေ၊ ဒိဋ္ဌိတွေ ဝင်တတ်တယ်။ မောဟရှိရင် သူလို့မြင်တယ်။ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုကျတော့ ငါလို့ မြင်တယ်။ သူ ငါ၊ အဲဒါ ဒိဋ္ဌိ၊ လောဘ၊ မောဟ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါ အာသဝေါတရားပဲ။ ဣဒံ အာသဝ လို့ခေါ်တယ်။ ဣမေ အာသဝ၊ ဣမေ- ဤသို့လျှင်၊ အာသဝါ- အာသဝတို့သည် ပုံးအောက်က ရေယိုကျသလို ဒွါရခြောက်ပါးက တစ်ပေါက်ပေါက် ယိုကျနေ တယ်။ အိုးကြီးတစ်လုံးကို အပေါက် ခြောက်ပေါက် ဖောက်ထားပြီးတော့ ရေထည့်လိုက်ရင် အကုန်လုံး ရေယို ကျတယ်။ ပုံးအောက်မှ ရေယိုကျသလို ဒွါရခြောက်ပါးမှ အာသဝက ယိုကျနေတယ်။

လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မောဟ အာသဝေါတို့၏ သုညဖြစ်သော ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို လို့

ဆိုထားတော့ နိဗ္ဗာန်က ဝေးတာမဟုတ်ဘူး။ သူတွေ ငါတွေ၊ ဒိဋ္ဌိတွေ ကုန်သွားရင် နိဗ္ဗာန်တွေမှာပဲ။ သူတွေ ငါတွေ ဘယ်မှာ ဖြစ်သတုန်း။ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ သူတွေ ငါတွေမရှိရင် စိတ်ထဲ တင် ကုန်မသွားဘူးလား။ ကုန်သွားပါတယ်ဘုရား။ မောဟက သူတွေ ငါတွေလို့ ယူတယ်။ အမှန်မှာ ဖြစ်ပျက် ယူရင်ယူ၊ ခန္ဓာသဘာဝလို့ ယူရင် ယူ၊ အဲဒီ လို ယူရင် သုညဖြစ်သွားတယ်။ သုညလို့ ယူချင်ယူ။ ဖြစ်ပျက်လို့ ယူချင်ယူ။ ပျက်တယ်လို့ပဲ ယူချင်ယူ။ အဲဒါမှ အာသဝ ကုန်သွားတယ်။

မြင်တာ ကြားတာတွေ ဘာတွေတုန်း။ ရုပ်နာမ်တွေ ဖြစ်ပျက်နေတာ။ ဒုက္ခသစ္စာဆိုရင်လည်း ရတယ်။ ဒုက္ခသစ္စာလို့ ယူချင်ယူ။ အနိစ္စလို့ ယူချင် ယူ။ ဖြစ်ပျက်လို့ ယူချင်ယူ။ ရုပ်နာမ်လို့ ယူချင်ယူ။ တောလေးဆယ်ထဲက အကုန်ရတယ်။ အနိစ္စတော၊ ဒုက္ခတော၊ သုညတော၊ ဖြစ်ပျက် သဘာဝ၊ ဖြစ်ပျက် သုည၊ ဒုက္ခသစ္စာပဲလို့မှတ်။ သူ့သဘာဝကိုက ဖြစ်ပျက် နေတာ။ သဘာဝက ဖြစ်စရာ၊ ပျက်စရာ။ အကြောင်း က အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်။ ဖြစ်ကြောင်းကလည်း ပျက်နေတာပဲ။ ပျက်ကြောင်းကလည်း အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ပျက်တာက ရုပ်နာမ်။ ရုပ်နာမ် ရော၊ အကြောင်းရော၊ ဖြစ်စရာအကြောင်းရော၊ ပျက်စရာအကြောင်းရော၊ ပျက်တဲ့ဟာရော၊ ဖြစ်တဲ့ ဟာရော အကြောင်းအကျိုးတွေ ဖြစ်ပျက်နေတယ်။ အဲဒီတော့ ဒုက္ခသစ္စာလည်းမြင်ရော အာသဝလည်း ကုန်သွားတယ်။ အာသဝေါတရားလေးပါးတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သို့၊ ဝဟံ- ရွက်ဆောင်နိုင် သည် ဖြစ်ပါစေသတည်းလို့ ပြောတဲ့ဟာမျိုး။ အဲဒီနားလေး တင်မှတ်။ ‘မျက်စိမြင်၊ နားကြား၊ စိတ် မသွား၊ သူကား ဒုက္ခအေးလေသတည်း’ ရိပ်မိပြီ လား။ မျက်စိမြင် နားကြားက အာသဝလည်း ဖြစ် တယ်။ အာသဝကုန်တာလည်း ဖြစ်တယ်။ ဉာဏ် ကလေးက ခန္ဓာ နာမ်ရုပ် ရောက်အောင်သွားရမယ်။

ဖြစ်ပျက်ရောက်အောင် သွားရမယ်။

ဖြစ်ပျက်နေတာ ခန္ဓာ သဘာဝ၊ ဖြစ်ပျက်နေတာ မှန်စွာ သုည 'အဲဒါ သိရမယ်။ လူတွေ ဘာတွေ မရှိဘူး။ သုည ဖြစ်နေတယ်။ သုည သိရင် အာသဝ မရှိဘူး။ ဖြစ်ပျက် သဘာဝ ပျက်၍နေသည် မှန်စွာ သုည သိရမည်'။ သုညရောက်သွားရင် အာသဝေါ ကုန်ပြီး တရားနာရင်း မတ်တပ် ပြီးသွားတယ်။ 'မှန်စွာ သဘာဝဖြစ်ပျက်နေသည်၊ ဖြစ်ပျက် သဘာဝ ပျက်၍ နေသည်' စကားပြောလိုက်ရင်လည်း ပျက် သွားပြီ။ မျက်စိမြင်ရင်လည်း ပျက်သွားပြီ။ ခန္ဓာငါး ပါး ဖြစ်ပျက်နေတာ။ အဲဒါ မှန်စွာ သုည သိရမည်ပဲ။ သုညဆိုတာ ယောက်ျား မိန်းမ မရှိဘူး။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ- တရားပဲ ရှိတယ်တဲ့။ တရားပဲ စိတ်ရောက်နေတယ် ဆိုရင် အာသဝေါကုန်တယ်။ 'ရုပ်နာမ် သဘာဝ ဖြစ် ပျက်နေသည်။ မှန်စွာပဲ သုညပဲသိရမည်'။ မီးခဲကြီး အနားထားပြီးတော့ ရဲရဲရဲရဲနဲ့ အဲဒီလို ဖြစ်ပျက်နေ တယ်။ ခန္ဓာထဲ ကိုယ်ငွေ့တွေကလည်း အဲဒီလို ဖြစ် ပျက်နေတာပဲ။ သုညပဲ ရှိတယ်။ သုညပဲ သိတယ်။ 'မှန်စွာပဲ သုညပဲသိရမည်'။ သုညက မျက်စိတွေထဲ နော်။ ခေါင်း တွေထဲနော်။ ယောက်ျားတွေ မိန်းမတွေ မမှတ်နဲ့။ သုညပဲထားရမယ်။ အဲဒါ နိဗ္ဗာန် အာရုံပြု တယ်လို့ မှတ်ရမယ်။ သုညတက နိဗ္ဗာန်ခေါ်တယ်။ ဒုက္ခသစ္စာကို သိလို့ရှိရင် သမုဒယသစ္စာက မဖြစ် ဘူး။ သမုဒယ မဖြစ်တော့ သမုဒယ ပယ်ရော။ လူ တွေဆိုတာက သမုဒယ ခေါ်တာကိုး။ သမုဒယ ပယ် လိုက်ရင် သုညဖြစ်သွားတယ်။ ဖြစ်ပျက် သဘာဝ ပျက်၍နေသည်၊ မှန်စွာပဲ သုညပဲ သိရမည်'။

အစမရှိသော ဘဝစက်ကြီး

ဣဒံ ဘဝစက္ကံ- ဤဘဝစက်သည် မော်တော် ကားကြီးလို၊ မီးရထားကြီးလို၊ လေယာဉ်ပျံကြီးလို ဘဝစက်ကြီးဟာ လည်နေတယ်။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ- ဘဝကို စက်ကြီးနဲ့ ဥပမာပေးတယ်။ ဘဝစက်-

ဘဝကြီးဟာ ဣရိယာပုထ်ပဲ။ ထိုင်တယ်၊ လှည့် တယ်၊ ထတယ်၊ သွားတယ်၊ ချောင်းဆိုးတယ် ဆိုတာ တွေဟာ ဘဝစက်ပဲ။

ဤဘဝစက်သည် အနာဒိတံ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ၊ န အာဒိဆိုတာမှာ အာဒိက အစ၊ အစဘယ်တုန်းက စတယ်လို့မသိဘူး။ အဲဒီတော့ အနာဒိတံ အစ ဘယ် တုန်းက စခဲ့တုန်း မသိဘူးတဲ့။ သစ်ပင်ကြီးက အသီး သီးတယ်။ အသီးက အစေ့ဖြစ်တယ်။ အစေ့ ကျပြီး တော့ အပင်ပေါက်တယ်။ အပင်ပေါက်ပြီးတော့ အသီးတွေသီးတယ်။ အသီးတွေ စား၊ အစေ့တွေ ကျ တော့ အပင်ပေါက်တယ်။ အပင်နဲ့အသီး၊ အသီးနဲ့ အပင် ဆိုသလိုပဲ အစမရှိ လည်ပတ်နေတယ်။

သတ္တဝါတွေ နာမည်တွေ မှည့်တာပေါ့။ သတ္တဝါတွေလို့ ခေါ်တယ်။ အဘိဓမ္မာသဘာဝပဲ။ အနာဒိတံ အစမရှိဘူး။ သစ်ပင်တွေလိုပဲ အသီးကနေ အပင်ဖြစ်၊ အပင်ကနေ အသီးဖြစ်၊ အစေ့ဖြစ်၊ ရေ သောက်မြစ်နဲ့ သစ်ပင်ကြီးနဲ့ တူတယ်။ ဣဒံ ဘဝ စက္ကံ ဤဘဝစက်သည် အနာဒိတော အစ ဘယ်က စလဲဆိုတာ မသိဘူး။ သံသရာအစ မသိဘူး။ မသိ တာတွေက များနေတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကတော့ သိတယ်။ မြတ်စွာ ဘုရားက စက်ကြီးကို သိတယ်။ ဣရိယာပုထ် ကလည်း စက်ကြီးပဲ။ ထလိုက်၊ သွားလိုက်၊ လာ လိုက်၊ စကားပြောလိုက်၊ ရယ်လိုက် မောလိုက်။ သူ အလုပ်လုပ်နေတာ။ လူတွေပဲ၊ ယောက်ျားတွေပဲ၊ မိန်းမတွေပဲ ဆိုပြီးတော့ ဘဝစက်ကြီးက မော်တော် ကားကြီးလိုပဲ။ ဓာတ်ဆီထည့်လိုက်၊ စက်ကလေး ပြင်လိုက်၊ ဝက်အူကလေးလှည့်လိုက်၊ စက်ကလေး က အလုပ်လုပ်လိုက်နဲ့ ဂျောက်ဂျက်၊ ဂျောက်ဂျက် ဝှားဝှားနဲ့။

အနာဒိတံ ဘဝစက္ကံ ဝုတ ကာရက ဝေဒကံ ဆိုတာ ပြုလုပ်တဲ့သူလည်း မရှိဘူး။ ခံစားတတ်သူ လည်းမရှိဘူး။ ခံစားတတ်တဲ့သူက ဝိညာဏ်။

ဝိညာဏ်က သိတတ်တဲ့သူ ဖြစ်သွားတယ်။ ဒကာကြီးတို့ ဝိညာဏ်ကို သိတတ်တဲ့သူလို ဖြစ်သွားတယ်။ မျက်စိက မြင်တတ်တယ်။ နားက ကြားတတ်တယ်။ နှာခေါင်းက နံတတ်တယ်။ လျှာက စားတတ်တယ်။ ချိုတယ်။ အဲဒါ ဓာတ်တွေဖြစ်သွားတယ်။ ထိတတ်တယ်၊ သွားထိရင် ထိတတ်တယ်။ စိတ်ကူးရင်လည်း ကြံတတ်တယ်။ အဲဒါ ဝိညာဏ်တွေ။

အဲဒီ ကြံတတ်တာတွေက ဒွါရနဲ့ အာရုံပေါင်းလိုက်တော့မှ ကြံတတ်လာတယ်။ နားနဲ့အသံတွေတော့မှ ကြားတတ်လာတယ်။ နှာခေါင်းနဲ့လေနဲ့ အနံ့နဲ့ တွေ့တဲ့အခါမှာ နံတတ်လာတယ်။ အဲဒါ ဘယ်သူတွေတုန်းဆိုတော့ ဝိညာဏ်တွေ။ ဝိညာဏ်တွေကို မေ့ပြီးတော့ ပြုလုပ်တတ်တယ်ဆိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ပြုလုပ်တတ်တာကျတော့ ပညတ်တွေ။ လူတွေ၊ ယောက်ျားတွေ၊ မိန်းမတွေ၊ လက်သမားတွေ၊ အဆောက်အအုံတွေလည်း လုပ်တတ်တယ်။ အဲဒီလို စိတ်က ထင်ထင်လာတတ်တယ်။

သညာတွေ၊ ဝေဒနာတွေ၊ ဝိညာဏ်တွေ ဖြစ်တာကိုပဲ လုပ်တတ်တယ်၊ ခံစားတတ်တယ်လို့ ဖြစ်သွားတာ။ ကာရက- ပြုလုပ်လိုက်တဲ့သူ၊ ဟိုဒကာကြီးတွေလားကွ၊ အေး ဟုတ်တယ်။ အဲဒီဘဝကြီးက စက်ကြီးနဲ့တူတယ်။ ဝူတ ကာရက ဝေဒကာနံ ကာရကဆိုတာ ပြုလုပ်တတ်တဲ့သူတို့ ခံစားတတ်တဲ့သူတို့ ပရမတ္ထအားဖြင့် ဘဝစက်ကို ခေါ်တယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြီး သွားတာ၊ လာတာ၊ ပြောတာ၊ ဆိုတာတွေ၊ ဣရိယာ ပုထ်တွေ၊ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ ဤဘဝစက်တည်းဟူသော ဘဝသည် ပျက်ပျက်သွားတယ်။ စက်ကြီးကို ဘယ်သူက မောင်းသတုန်း။ မျက်စိတွေက မောင်းတယ်။ နားတွေက မောင်းတယ်။ မနောတွေ စိတ်ကူးတွေက မောင်းနေတာ။ ဘယ်သွားလိုက်ကြဦးစို့၊ ဘယ်လာလိုက်ကြဦးစို့၊ ဟိုကွေ့မယ်၊ ဒီကောက်မယ်၊ ဟိုလမ်းကိုသွားမယ်၊

‘သညာ’ တွေ့နေ သညာကို ရိပ်မိပြီလား။ သညာကို ဤဟာ သညာ လို့ခေါ်ရတယ်။ သညာလို့မဆိုရင် ‘ငါ’ ဖြစ်သွားတယ်။

သညာနဲ့ သညာကွန္ဓာ မတူသေးဘူးနော်။ ငါဘယ်သူ ဘယ်ဝါ ဘယ်လိုရှိတယ်။ ခရစ်ယာန်ကလည်း ခရစ်ယာန်၊ ဟိန္ဒူကလည်း ဟိန္ဒူပဲ။ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတာက သညာက ‘လူ’ ကြီးလို့ ထင်တယ်။ အဲဒီလို အယူမျိုးကို သညာခေါ်တယ်။ သညာကွန္ဓာက မှတ်မိရုံလေးတင် မှတ်မိတယ်။ လူကောင်ကြီး နတ်ကောင်ကြီးရယ်လို့ ဒီလိုမှတ်မိရုံလေးပဲ မှတ်မိတယ်။ သညာကွန္ဓော သညာကွန္ဓော မည်သလော။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က သိရုံပဲ သိတဲ့စိတ်ရှိတယ်။ ပြုလုပ်တဲ့သူလည်း မရှိဘူး။ ခံစားတဲ့သူလည်း မရှိဘူး။ အဲဒါ ဒိဋ္ဌိဖြုတ်တာ။

အခု မမြင်ဘူးလား။ မြင်ပါတယ်ဘုရား။ ဘယ်သူက မြင်တာတုန်း။ မျက်စိက မြင်တာပါ။ ဘယ်သူမျက်စိတုန်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က မျက်စိနော်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ မျက်စိပါတယ်မဟုတ်လား။ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ အဲဒါ ဘဝစက်ကြီး ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဘဝစက်ကြီးမှာ ပြုလုပ်တဲ့သူ၊ ခံစားတဲ့သူ မရှိဘူး။ အဲဒီလို မြင်တာ သိတာတွေကတော့ ဝိညာဏ်ကွန္ဓာနော်။ ဘယ်သူဝိညာဏ်တုန်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝိညာဏ်ပါဘုရား။ အဲဒါ ဝိညာဏ်၊ နာမ်ရုပ်ပဲ ဟုတ်ကဲ့လား။ အဲဒါ ‘ငါမဟုတ်ဘူး၊ ငါမဟုတ်ဘူး’ ဆိုတာ လုပ်မှနော်။ ငါမဟုတ်ဘူးဆိုတော့မှ အတ္တ-‘ငါ’ က လွတ်သွားတယ်နော်။

‘ငါ’ ဟုတ်တယ်လို့ ဆိုလိုရှိရင် မျက်စိကလည်း ‘ငါ’ ဖြစ်နေတယ်။ နှာခေါင်းကလည်း ‘ငါ’ ဖြစ်နေတယ်။ အဲလိုဆိုတော့ ဘဝစက်ကြီးလို့ မသိရဘူးနော်။ ‘လူကြီးက စက်ကြီးနဲ့တူတယ်။ မော်တော်ကားကြီးနဲ့ တူတယ်။ လူက ဟိုကွေ့၊ ဒီကွေ့ မဟုတ်ဘူးလား။ မနောကလေး။ မျက်စိကလည်း မော်တော်ကားမီးကြီးနဲ့ မတူဘူးလား။ မီးက ဟိုလည်းထိုး၊ ဒီလည်း

ထိုး ထိုးသွားတယ်။ နောက်မီးတွေဖွင့်လိုက်ရင် နောက်မီးတွေကလည်း မြင်တာပဲ။ မော်တော်ကား ကြီးနဲ့ တူတယ်နော်။ အဲဒါ 'ငါ' မဟုတ်ဘူး။ မော်တော်ကားကြီးနဲ့ တူတယ်လို့ ဆိုလိုက်တာနဲ့ပဲ တော်တော်တရားရသွားတယ်နော်။ ငြိမ် အရင်တုန်းက 'ငါ' မှတ်တယ်။ အမေမွေးတဲ့ 'ငါ' မှတ်တယ်။ အမေမွေးတယ်ဆိုတော့ သမုတိသစ္စာနော်။ ပရမတ္ထသစ္စာ ကျတော့ ကိုယ့်အကြောင်းနဲ့ ကိုယ့်အကျိုး ဖြစ်လာတယ်။ ဟုတ်ကဲ့လား။

ဒကာမကြီးတို့ သူဌေးကံပါလာတော့ သူဌေးမကြီးတွေ ဖြစ်လာတယ်။ ဟုတ်ကဲ့လား။ ဗိုလ်မှူးကြီးကံဇာတာ ပါလာရင် ဗိုလ်မှူးကြီး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒါ ဘဝကံတွေ။ ကံတွေဆိုတာ ပြုလုပ်တာပဲနော်။ အနာဒိတံ ဘဝစက္ကံ။ ဘဝစက္ကံ- ဘဝစက်သည်။ အနာဒိတံ- ဘယ်က စတယ်မသိ။ မော်တော်ကားလေးတွေ ဂျာမဏီက စတာ၊ အင်္ဂလန်က စတာက နောက်မှာ ဘီးစပတ်ထုံးကြီးလိုပဲ။ ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းက မော်တော်ကားကြီးတွေက ခေါင်းကြီးက ရှည်ရှည်ကြီးနဲ့။ အခု ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကလည်း အဲဒီလိုပဲ။

ဣဒံ ဘဝစက္ကံ- ဤဘဝစက်သည်။ အနာဒိတံ- အစမရှိ။ ဘယ်က စရောင်းမှန်းမသိဘူး။ ဂျာမဏီက ရောင်းတဲ့ကားကြီးက အထူကြီး။ မော်တော်ကားတစ်စင်းကို ငါးဆယ်လောက်ပဲပေးရပြီး လစာထဲကနေ အရစ်ကျ သွင်းလို့ရတယ်။ တစ်လကို နှစ်ကျပ်ဖြတ်၊ သုံးကျပ်ဖြတ်နဲ့ မော်တော်ကား ဝယ်လို့ရတယ်။ စက်ဘီးလေးတွေ၊ ဆိုင်ကယ်လေးတွေဆို ဆယ့်ငါးကျပ်လောက် ပေးရင်ရတယ်။ အလုပ်တွေကလည်း ပေါတယ်။ နွားစာစဉ်းနေတဲ့ ဒကာကြီးကို ကျောင်းဆရာလုပ်မလား လာမေးတယ်။ ဟိုတုန်းက ခေတ်တွေ ခေတ်တွေ။

အဲဒါ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ။ ကျုပ်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ဆော့နေ ကစားနေကြတာ။ လူတွေ၊

ယောက်ျားတွေ၊ မိန်းမတွေလိုပဲ မှတ်တယ်။ အခု ဘုန်းကြီးဖြစ်လာတော့မှ ငြိမ် ဒါ ဘဝစက်ခေါ်တယ်။ ဘဝစက်က ဣရိယာပုတ်က သွားတာ၊ လာတာ၊ ထိုင်တာတွေ စက်ကြီးခေါ်တယ်။ တောင်တွေ တက်လိုက်၊ ဘုရားကြီးပေါ်တက်လိုက်။ ဣရိယာပုတ် လေးပါးက သွားလိုက်၊ ထိုင်လိုက်၊ ရပ်လိုက်၊ အိပ်လိုက် မရှိဘူးလား။

ဓာတ်ဆီတွေ ထည့်တာကော မရှိဘူးလား။ ဣဒံ ဘဝစက္ကံ- ဤဘဝ စက်သည်။ အနာဒိတံ- အစမရှိ။ ဝူတ ကာရက ဝေဒကံဆိုတော့ ပြုလုပ်တဲ့သူ၊ ခံစားတဲ့သူလည်း မရှိဘူးတဲ့။ အဲဒီလို ယူမှ။ နို့မို့လို့ဆိုရင် ဒါကြီးက ခံစားတယ်၊ ဒီဟာကြီးက ပြုလုပ်တယ် ဖြစ်မနေဘူးလား။ ပြုလုပ်တဲ့သူ၊ ခံစားတဲ့သူ မရှိဘူးဆိုမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ်။ ပြုလုပ်တဲ့သူ၊ ခံစားတဲ့သူ ရှိနေလို့ရှိရင် 'ငါ' ရှိနေတာ။ 'ငါ' ရှိနေလို့ရှိရင် နိဗ္ဗာန်မရောက်ဘူး။ 'ငါ' မရှိမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ်။

မျက်စိကလည်း ဘယ်သူတုန်း။ မျက်စိကလည်း မျက်စိပဲ။ ငါ့မျက်စိလို့ မဆိုရဘူး။ မြတ်စွာဘုရားသိထားတာက ငါ့မျက်စိလို့ မဟုတ်ဘူး။ အရင်တုန်းကတော့ ငါ့မျက်စိလို့ပဲ သိထားတာ။ သူအို၊ သူနာ၊ သူသေတွေ မြင်တုန်းက ငါ့မျက်စိ မြင်တာလို့ပဲ သိခဲ့တာ။ ဘုရားဖြစ်တဲ့အခါမှ မျက်စိဆိုတာ ငါမဟုတ်ဘူး။ မျက်စိက မျက်စိပဲ။ အဲဒီမျက်စိက ဘယ်သူတုန်း ဆိုတော့ သူညပဲ။ ဟုတ်ကဲ့လား။ သူက 'နိစ္စ' ဆိုတာမျိုး ကင်းတယ်။ မော်တော်ကားကြီး မီးထိုးထားတော့ တစ်လင်းတည်း လင်းမနေဘူးလား။ မီးနဲ့ဓာတ်ဆီနဲ့ မီးဖွင့်လိုက်တော့ လင်းမနေဘူးလား။ အဲဒါ မျက်စိကြီးနဲ့ မတူဘူးလား။ အဲဒီလို ဓာတ်မျက်စိ၊ ဓာတ်မျက်စိ။ အဲဒါကို 'ငါ' မှတ်တယ် ဆိုတော့ လွယ်လွယ်လေး ဖြစ်သွားတယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အတိုင်း 'ငါ' မဟုတ်ဘူးဆိုတော့ တရားရသွားတယ်နော်။

အဲဒါကို ပြုလုပ်တတ်တဲ့သူလည်း မရှိဘူး။ ခံစားတတ်တဲ့သူလည်း မရှိဘူးတဲ့။ မျက်စိက သူ့ဟာသူ မြင်တာနော်။ လင်းလို့မြင်တာနော်။ မျက်စိက ကားမီးကြီးနဲ့ တူတယ်။ အလင်းရောင်ပါလို့၊ သေခါနီးကျတော့ မျက်စိက မမြင်ရတော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ထမင်းက မစားနိုင်တော့ဘူး။ ထမင်းမစားနိုင်တော့ အာဟာရဇရပ်တွေ ပျက်သွားတယ်။ မျက်စိတွေ မှန်သွားတယ်။ အဖိုးကြီးအိုတွေ ဘာတွေဖြစ်သွားတယ်။ ကားကြီးက ကားမီးတွေမှန်သလို မဖြစ်ဘူးလား။ ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ကိုယ်မဟုတ်ဘူးနော်။ သူလို့ ကိုယ်လို့ မထင်နဲ့နော်။

မျက်စိက ကားမီးကြီး။ ကားမီးကြီးအနားမှာ အရင်တုန်းက လေလုံးကြီးနဲ့ တူတာကြီးရှိတယ်။ အဲဒီလေလုံးကြီးကို နှိပ်နှိပ်ပေးရတယ်။ အဲဒီအခါ ဂေါ်ဂေါ်နဲ့ အသံမြည်တယ်။ ကားလာရင် လူသိအောင်လို့ လုပ်ပေးထားတာ။ သားရေလုံးကြီးကို နှိပ်နှိပ်ပေးမှ ဂေါ်ဂေါ်နဲ့ အသံမြည်တယ်။ မျက်လုံးကြီးကလည်း မြင်တယ်။ အသံကလည်း ပေးနေတယ်။ အဲဒီလိုပဲ။ ဒကာကြီးများက ဘယ်သွားမလို့ တုန်းကွ၊ ဘယ်လာမလို့တုန်းကွ၊ ဘယ်သူတုန်းကွ အဲဒီလို အသံပေးတယ်မဟုတ်လား။

ဝူတ ကာရက ဝေဒကံ အနတ္တ လို့ ဆိုပေးနော်။ အနတ္တကို သုညလို့ ခေါ်တယ်။ သုညလို့ ခေါ်တဲ့အခါကျတော့ သုညရောက်ရတယ်။ ဘာပြုလို့ သုညရောက်ရတုန်းဆိုတော့ ပျက်တာ။ မြတ်စွာဘုရားက ဝယ ဓမ္မာ သင်္ခါရာ တဲ့၊ သင်္ခါရတွေက ပျက်ပျက်သွားတယ်။ ပျက်တယ် ပျက်တယ် လို့ ဆိုဆိုပေး။ ခေါင်းလှည့်တာတွေ စကားပြောတာတွေ သင်္ခါရတွေ ခေါ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဝယ ဓမ္မာ သင်္ခါရာ၊ ပျက်ပျက်နေတယ်လို့ ပြောတာ။ ပျက်ပျက်ပြီးတော့ သုညလို့ ရှုလိုက်ရတယ်။ ပျက်ပျက်နေရင် ဘယ်လို ရှုလိုက်ရတုန်း။ သုညလို့ ရှုလိုက်ရမယ်။ သုညလို့

ရှုလိုက်တဲ့အခါကျတော့ လူတွေ ဘာတွေဆိုတဲ့ အကောင်တွေ မပေါ်တော့ဘူး။ အဲဒီ သုည ရောက်သွားရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားပြီ။ သုညမရောက်ဘဲ လူတွေ ဘာတွေ ရောက်နေရင် နိဗ္ဗာန်မရောက်ဘူး။ သုညရောက်သွားတယ်။ ဘာပြုလို့ သုည ရောက်သွားတုန်းဆိုတော့ လူတွေ ဘာတွေက မရှိဘူး။

မော်တော်ကားကြီး စက်ကြီးကို ဖြုတ်လိုက်တဲ့အခါ ဝက်အူတွေ ဟိုဟာဖြုတ်၊ ဒီဟာဖြုတ်၊ ဘော်ဒီကြီးလည်း ဖြုတ်လိုက်တဲ့အခါ မော်တော်ကား ရှိသေးလား။ မရှိတော့ဘူး ဘုရား။ အဲဒီလို လုပ်ရမယ်နော်။ ကိုယ့် ဟာကိုယ် အဲဒီလို မလုပ်ဘဲ နေတော့ ဆင်းရဲတယ်။ မော်တော်ကားကြီးကို စက်ကြီးဖြုတ်တာနော်။ နိစ္စ၊ သုဘ၊ သုခ မြဲတယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ တင့်တယ်တယ်ဆိုတဲ့ အတ္တ- 'ငါ' ဆိုတဲ့ ဟာမှလည်း ကင်းတယ်။ သုည- ကင်းတယ်တဲ့။ 'ငါ' လို့မရှိဘူးတဲ့။ မြဲတာလို့ မရှိဘူး။

မော်တော်ကားကြီးကရော ဓာတ်ဆီထည့်ပြီး တော့ ဝူလို့ စက်နှိုးထားရင် မြဲတာရှိလား။ မရှိပါဘူး။ စက်မနှိုးထားဘူးဆိုရင် ရပ်နေတယ်။ နိုးရင် ဒုတ်ဒုတ် ဒုတ်ဒုတ်နဲ့။ မြဲတာ ရှိသေးလား။ မရှိပါဘူး ဘုရား။ အဲဒီလို မမြဲ တော့ မြဲတာတွေမှ ကင်းတယ်။ ဘယ်က ကင်းသတုန်း။ မြဲတာတွေမှ ကင်းတယ်။ ချမ်းသာတာတွေမှ ကင်းတယ်။ တင့်တယ်တာတွေမှလည်း ကင်းတယ်။

မော်တော်ကားကြီးကလည်း ဟိုအမေရိကန်က မော်တော်ကားကြီး ကောင်းသေးလား။ အရင်တုန်းက မော်တော်ကားကြီး မကောင်းတော့ဘူး။ ဟုတ်ကဲ့လား။ တင့်တယ်ခြင်းမှလည်း ကင်းတယ်။ မိမိကိုယ်မှလည်း ကင်းတယ်။ စက်တွေ ဖျက်ရင် သွားနိုင်သေးလား။ မသွားနိုင်တော့ပါဘူး ဘုရား။ မိမိကိုယ်မှလည်း ကင်းတယ်။ သုည သဗ္ဗေ ပုန် ပုန်- သုညလို့ ခဏခဏ ရှုရမယ်။ အဲဒါ ဘယ်လို ရှုမတုန်း။ ခဏခဏ ရှုရမယ်။ သုညက လူတွေမဟုတ်

ဘူး။ ယောက်ျားတွေမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို သုညလို ခဏ ခဏ ရှုရမယ်။ ခဏ ခဏ ရှုတော့ ခဏခဏ နိဗ္ဗာန်မရောက်ဘူးလား။ ရောက်ပါတယ်ဘုရား။ ခဏ ခဏ ရောက်တယ်။ သုညကို မေ့မေ့နေတော့ အဲဒါ မရောက်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ အေး အေး သွားကြ တော့ သွားကြတော့။

x x x

ဇာတိ ဒုက္ခ

မျက်စိတွေ၊ နားတွေ၊ နှာခေါင်းတွေကို အာယ တနတွေ ခေါ်တယ်။ ခန္ဓာငါးပါးလည်း ဖြစ်တယ်။ မျက်စိက မြင်ရင် လိုချင်တယ်။ အဲဒါတွေကို ဂရုစိုက် သတိထားပါများတော့ သိလာတယ်။ မြတ်စွာဘုရား လည်း အရင်တုန်းက မြင်ခဲ့တာပဲ။ သူလည်း ဒီလို မဟောတတ်သေးဘူး။ တရားအားထုတ် ဒုက္ခရစရိယ ကျင့်မှ မျက်စိကမြင်တာကို တရားလို့ မထင်ဘူး။ ဟို သူသင်လာခဲ့တာက ဥဒက အာဠာရ ရသေ့တို့ ထံက နတ္ထိကိဉ္ဇိ နတ္ထိကိဉ္ဇိ ဆိုတော့ စိတ်မများအောင် သင်ခဲ့တာ။ မြင်တာတွေ ဘာတွေကို လူပဲလို့ ထင် တာပေါ့။ ဒကာကြီးတို့ ထင်သလိုပဲပေါ့။

ဒါပေမယ့် တောနက်ထဲမှာနေတော့ ငှက်လေး တွေ မြင်တယ်။ မျက်စိ မှိတ်ပြီး နေပြန်တော့ ငှက်သံ လေးတွေ ကြားတယ်။ ကြားပြီးတော့ ပျောက်သွား တယ်။ နှာခေါင်းကလည်း သစ်ပင် အနံ့လေးတွေ ရှူလိုက်တယ်။ နံတယ်။ ထုတ်လိုက်တော့ မနံတော့ ဘူး။ ပျက်သွားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း အဲဒီလိုပဲ သတိထားရတယ်။ 'မြင် ကြား နံလျက် တွေ ထိ ပျက် ဆက္ကဝိညာဏ်မှတ်' တဲ့။ ခြောက်ဒွါရ၊ ခြောက်ဝိညာဏ် ဖြစ်တယ်။ 'ဝိညာဏ် နာမ်ရုပ် ခြောက်ခုထုတ် အဟုတ် ဒုက္ခမှတ်'။

ခွေးတွေ ဝက်တွေ ကျားတွေ မြွေတွေမှာ လည်း မျက်စိရှိတာပဲ။ သူတို့လည်း မြင်ရင် မြင်တာ ပဲ။ ရန်သူဆို လိုက်တာပဲ။ ကိုက်တာပဲ။ အဲဒီလို

မျက်စိမြင်တာချင်း တူတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဘာတွေကွာ တုန်းဆိုတော့ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဟိရိ၊ သြတ္တပ္ပ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ တွေ ကွာတယ်။ လူတွေနဲ့ အဲဒီလိုကွာတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက အဲဒီကြားတဲ့ဟာကို သတိ ထားလိုက်တဲ့အခါ အသံရှိတုန်း ကြားပါလား။ အသံ မရှိတော့ မကြားတော့ဘူး။ အသံနဲ့ နားနဲ့ဟာ တစ်ခါတည်း တွဲနေတာ။ ကြားပြီးတော့ သဘောကျ တာတွေ နှစ်သက်တာတွေလည်း ဖြစ်ပါကလား။ မနှစ်သက်တာ၊ မုန်းတာတွေလည်း ဖြစ်ပါကလား။ ဒီလိုသတိနဲ့ ဆင်ခြင်တယ်။ အဲဒါကိုက တောထဲမှာ နေတဲ့ ဆင်တွေ လူတွေ ရသေ့တွေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ ကွာသွားတယ်။ ဣန္ဒြေငါးပါးရှိတော့ သူ့မှာမြင်ပေ မယ့် ရာဂမဖြစ်ဘူး။ ကြားရင်လည်း ဒေါသမထွက် ဘူး။

မြင်တာက စက္ခုဝိညာဏ်၊ ဒေါသဖြစ်လို့ ဆဲချင်တာက မနော၊ ဆင်တွေ မြင်းတွေ ဝက်တွေ ကြက်တွေလည်း မြင်ကြတာပဲ။ မြင်တော့ အလို မကျတော့ ကိုက်ချင်တယ်။ သစ်တုံးတွေ ကုတင်တွေ မှာ စက္ခုန္ဒြေ သောတိန္ဒြေ စတဲ့ ဣန္ဒြေတွေ မရှိဘူး။ လူတွေမှာက ဣန္ဒြေတွေ ရှိတယ်။ မြင်ပြီးတော့ လောဘမဖြစ်ဘူး။ ဒေါသမဖြစ်ဘူး။ မာနမဖြစ်ဘူး ဆိုတော့ မြင်တာလေးနဲ့ပဲ တရားရတယ်။

မြင်းတွေ ဆင်တွေ လူတွေမှာတော့ တရားမရ ဘူး။ သူကသာ တရားရလို့ ဘုရားဖြစ်သွားတာ။ သတ္တဝါတွေမှာ မျက်စိတွေ နားတွေ နှာခေါင်း တွေ လျှာတွေရှိတော့ မြင်ကြတယ်။ ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ မြင်လို့ ချစ်ကြတယ်။ မြင်တာက စက္ခုဝိညာဏ်၊ ချစ် တာက တဏှာ။ မြတ်စွာဘုရားက အဲဒါတွေကို သိ သွားတော့ မြင်ရင်ချစ်တတ်သကိုး။ ဘာလို့ချစ်တုန်း ဆိုတော့ သူတို့ မြင်တာက လူတို့ ယောက်ျားတို့ မိန်းမတို့ မြင်တာကိုး။ အဲလိုမြင်တာက အဝိဇ္ဇာ၊ ချစ် တာက တဏှာ။ အဝိဇ္ဇာရယ် တဏှာရယ် ဥပါဒါန်

ရယ် ကံရယ် ပြီးတော့ ဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိရယ် ကံဖြစ်ပြီးတော့ ကမ္မဘဝဖြစ်တယ်။

ဇာတိဆိုတော့ ကလေးလေးတွေ ဘာတွေ မွေးတယ်။ ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အဲလိုဆင်ခြင်ရတယ်။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ် တာကိုး။ ဝေဒနာက ဘာကြောင့် ဖြစ်သတန်း။ ဖဿကြောင့် ဖြစ်သကိုး။ ဝေဒနာဖြစ်တာ ဖဿ ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ လူမဟုတ်ပါဘဲလား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သိသွားတယ်။ ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်တယ်။ ဝေဒနာခံစားတယ်။ ဝေဒနာက သုခ ဝေဒနာ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၊ သောမနဿ ဝေဒနာ၊ ဒေါမနဿဝေဒနာ၊ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ငါးပါးရှိတယ်။ ခုနတန်းက စက္ခုန္တေ၊ သောတိန္တေ၊ ဃာနိန္တေ၊ ဇိဝိန္တေ၊ ကာယိန္တေ၊ မနိန္တေ ဆိုတာ လူဆိုတဲ့သတ္တဝါတွေနဲ့ အသက်မရှိတဲ့ သစ်ပင်တွေနဲ့ ခြားလိုက်တာ။ သစ်ပင် တွေမှာက မျက်စိတွေ နားတွေ မပါဘူး။ ဣန္ဒြေနဲ့ မစပ်တော့ အနိန္ဒြေဖဿလို့ ခေါ်တယ်။ ကုတင်တို့ ကုလားထိုင်တို့ မော်တော်ကားတို့ဆိုတာတွေက ဣန္ဒြေနဲ့ မစပ်ဘူး။ ဒကာကြီးတို့ မျက်စိ တွေ နားတွေ လျှာတွေ ကိုယ်တွေကတော့ ဣန္ဒြေနဲ့စပ်တယ်။ အဲဒီ ဣန္ဒြေတွေနဲ့စပ်တော့ ဣန္ဒြေဖဿလို့ခေါ်တယ်။ ဣန္ဒြေနဲ့စပ်တော့ ဘာတွေဖြစ်သလဲဆိုရင် သုခိန္ဒြေ စတဲ့ ဝေဒနာဣန္ဒြေ (၅)ခု ဖြစ်လာတယ်။

ဖဿကြောင့် သုခဝေဒနာ ခံစားသည် ဆို တော့ အဲဒါ သတိရှိလို့ သိတာ။ ဒါကို လူတွေလို့ ခေါ်တာကိုး၊ ယောက်ျားတွေလို့ ခေါ်တာကိုး။ သား တွေယူကြတယ်။ မယားတွေယူကြတယ်။ ဘာဖြစ် ကြတယ်။ ညာဖြစ်ကြတယ် အဲလိုပြောကြတာကိုး။ သုခ ပစ္စယာ ဖဿကြောင့် သုခဝေဒနာ ခံစားသည်။ အဲဒီလို ဆိုရတယ်။ ဒုက္ခ ပစ္စယာ ဖဿကြောင့် ဒုက္ခ ဝေဒနာ ခံစားသည်။ သောမနဿ ဖြစ်တော့လည်း ဖဿကြောင့် သောမနဿ ဝေဒနာ ခံစားသည်။ အဲဒီ လိုမဆိုရင် ငါရယ်တယ်။ သူရယ်တယ်။ ပျော်စရာ

ကောင်းတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်သွားတယ်။

သုခ ပစ္စယာ ဖဿကြောင့် သုခဝေဒနာ ခံစားသည်။ အဲဒီ ဖဿကလည်း ဖဿ ပစ္စယာ သဠာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်သည်တဲ့။ အဲလို ဆိုရ တယ်။ အဲဒီ ဖဿကလည်း မျက်စိတွေ နားတွေဆို တဲ့ သဠာယတနတွေကြောင့် ဖြစ်တယ်။ တွေ့တာက မျက်စိနဲ့ ဒကာကြီးနဲ့ ဟိုရုပ်ကြီးနဲ့ အဲလို သွားတွေ လိုက်တာကို ဖဿလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါကို လူချင်း တွေ့တယ်၊ သူငယ်ချင်းနဲ့ တွေ့တယ်။ ဘောလုံးပွဲ သွားကြည့်ခဲ့တယ်လို့ ပြောကြတယ်။ ဖဿ ပစ္စယာ အာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်သည်။ သဠာယတန ကိုလည်း နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတနဖြစ်တာကိုး။ သဠာယတန ပစ္စယာ နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတန ဖြစ်သည်တဲ့။ အဲဒီအခါ လူတွေ ဘာတွေ မရှိတော့ ဘူး။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်သွားတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်က နာမရူပ ပစ္စယာ သဠာယ တန၊ သဠာယတန ပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဒီလိုဆိုတော့ လူပျောက်အောင် သတ္တဝါ တွေပျောက်အောင် အဲလိုလုပ်ရတယ်။ ဝေဒနာတွေ ဖြစ်တော့ တဏှာ ဖြစ်တာပေါ့။ တဏှာဖြစ်တော့ ဥပါ ဒါန် ဖြစ်တယ်။ ဥပါဒါန်ဖြစ်တော့ ကံဖြစ်တယ်။ ကံဖြစ်တော့ ဖဿဖြစ်တယ်။ အဲဒီရောက်သွားမှာ စိုးလို့ ဆိုဆို ပေးရတယ်။ ငါကြည့်တာမဟုတ်ဘူး။ ငါမြင်တာမဟုတ်ဘူး။ နာမ်ရုပ်ကြောင့် သဠာယတန ဖြစ်တာ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို အပြန်အလှန် အနုလုံ ပဋိလုံ သိထား။

ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာကိုး။ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်တယ်။ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်တယ်။ ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါ ဒုပါဒါန်ဆိုတာ တဏှာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဥပါဒါန်တွေ ပဲ။ တဏှာကို သင်္ခါရက္ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။ ဝေဒနာက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ခေါ်တယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ နဲ့၊ ခန္ဓာနဲ့၊ အာယတနနဲ့ အဲဒါကို သိရင် ကလျာဏ

ပုထုဇဉ် ဖြစ်သွားတယ်။

အရင်တုန်းကလို အရိုင်းမဟုတ်တော့ဘူး။ လောကုတ္တရာဘက်ကို နှယ်လာတယ်။ ဓမ္မာနု ဓမ္မ ပဋိပတ္တိယာ ခေါ်တယ်။ အရင်တုန်းကတော့ ငါဖြစ် တယ်။ ငါဝေဒနာ ခံစားတယ်။ ငါတဏှာဖြစ်တယ်။ ငါဥပါဒါန် ဖြစ်တယ်။ ငါဘဝဖြစ်တယ်။ ငါဇာတိ ဖြစ်တယ်နဲ့ အဲဒီလိုဖြစ်တာ။

တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်တယ်။ ဘဝ ဖြစ် တယ်။ ကမ္မဘဝ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ ဖြစ်လာ တယ်။ အဲဒီမနောမှာ တစ်ခါတည်း ပူပန်မှုတွေ၊ မနောမှာ ဖြစ်လာတာတွေ ဇာတိခေါ်တယ်။ ဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိက အမိဝမ်းထဲကမွေးတဲ့ ဇာတိ က တစ်မျိုး၊ အဲဒီဇာတိက မူလအစ။ အခုဆင်းရဲနေ တာက ဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိခေါ်တယ်။ သူက မနော ထဲမှာ ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံ ဇာတိဖြစ်တယ်။ ကောင်းတာတွေရော ဆိုးတာတွေရော ဖြစ်တာပေါ့။ မနောထဲမှာ ဖြစ်ဖူးတယ်။ ဖြစ်နေတယ်။ ကောင်းတာ တွေလည်း ဖြစ်တယ်။ ဆိုးတာတွေလည်း ဖြစ်တယ်။ ဥပေက္ခာတွေလည်း ဖြစ်တယ်။ အဲဒါ မနောထဲမှာ ဖြစ်နေတဲ့ ဇာတိခေါ်တယ်။

အမေမွေးတုန်းက ဟိုဘဝနဲ့ ဒီဘဝနဲ့ ဆက် စပ်တာကို ပဋိသန္ဓေဇာတိလို့ ခေါ်တယ်။ အခုက တော့ မနောထဲမှာ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး ဖြစ်ပျက် တာကို ဇာတိ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကောင်းကောင်းဆိုး ဆိုးတွေကလည်း စွဲစွဲလမ်းလမ်းနဲ့ တစ်ခါတည်း ဒီကောင်တော့ လုပ်မှဖြစ်မယ်။ ဘာကွာ။ ညာကွာနဲ့ အဲဒီဥပါဒါန် စွဲလာတော့ မအိပ်နိုင် မစားနိုင်ဖြစ်လာ တယ်။ အဲဒါကို ဇာတိဒုက္ခလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီမနော ထဲမှာ ဇာတိလည်း မဖြစ်ဘူး၊ ဒုက္ခလည်း မဖြစ်ဘူး ဆိုရင် ဇာတိဒုက္ခမဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားရော။

ဆန်အိုးထဲမှာ ဆန်မရှိဘူး။ အကြွေးတွေ ဘယ်လောက် ကျန်နေတယ်။ ဘယ်သွားမှဖြစ်မှာ။ ဘာလုပ်မှဖြစ်မှာဆိုတာ မနောထဲက ဇာတိ ခေါ်

တယ်။ အဲဒါ ဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိခေါ်တယ်။ မနောထဲ မှာ ဘဝဖြစ်မှ ကမ္မဘဝ ဖြစ်တယ်။ ကာယကံ ဝစီကံ ဖြစ်မှ ဇာတိဖြစ်တာ။ အဲဒီ ဇာတိကို ဇာတိဒုက္ခတဲ့။ သူ့မှာ ပူပန်ရတယ်။ ရာဂကလည်း မနောထဲမှာ ဖြစ် တာ။ မနောထဲမှာ အစုံဖြစ်တယ်။

ရုံးသွားရင် ဘယ်လိုပြောမယ်။ ဘယ်လိုလုပ် မယ်ဆိုတာ မနောထဲမှာ ဖြစ်တာ။ ဇာတိခေါ်တယ်။ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး အမျိုးမျိုးတွေက အဲဒီ မနော ထဲက ဇာတိဖြစ်တယ်။ စကားပြောတော့ ဝစီကံ၊ ကိုယ်က လုပ်တော့ ကာယကံ၊ အစက မနောကံ ဟုတ်ပြီလား။ မနောထဲက ဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ တစ် လုံးတည်း ကိုင်လိုက်လို့ရှိရင်လည်း နိဗ္ဗာန်ရောက် သွားတာပဲ။ ရိပ်မိပြီလား။ အဲဒီရောက်အောင် ဟိုလိုလှည့် ဒီလိုလှည့် လုပ်ရတာ။

မနောက ဆင်းရဲတာ မဖြစ်ဘူးဆိုတော့ အဇာတိဖြစ်သွားတာပေါ့။ တစ်ယောက်က လက်သီး နဲ့ ထိုးမယ်။ ငေါက်မယ်။ မာန်မယ်။ ဒီက မနောထဲ မှာ စိတ်မဆိုးဘူးဆိုရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားတာပဲ။ အဲဒါ ဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာ သ သမ္ဘဝံတိ၊ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဲဒါကို အာသဝေါတရား ခေါ်တယ်။

မနောထဲမှာ သောကတွေမဖြစ်ဘူး။ ပရိဒေဝ ငိုတာတွေလည်း မဖြစ်ဘူး။ ဆင်းရဲတာလည်း မဖြစ် ဘူးဆိုရင်တော့ အဝိဇ္ဇာလည်း မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲလို သိသွားတယ်။ မနောကံထဲမှာ ဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ၊ အာသဝေါတရားက ဒုက္ခတွေခေါ်တယ်။ လောကီ ဒုက္ခတွေ။ အဲဒါတွေမဖြစ်ဘူးဆိုရင် လောကီလည်း မဖြစ်တော့ဘူး။

လောကီဆိုတာ ဘာသစ္စာတုန်း။ ဒုက္ခသစ္စာ။ မနောထဲက မနောကံ ထဲက ဇာတိဖြစ်တယ်။ ရိပ်မိပြီ လား။ ထမင်းချက်အုံးမှ၊ ဈေးဝယ်အုံးမှ၊ အဲဒါ ဇာတိ။

ဇာတိ ပြီးတော့ ဇရာ မရဏ ဖြစ်သွားပြီ။ ဉာဏ်ရှိတဲ့ သူမှာတော့ သောကတွေ ဘာတွေ မဖြစ်တော့ဘူး။ သွားစရာရှိ သွားတယ်။ လာစရာရှိလာတယ်။ သားအတွက်လည်း မပူဘူး။ မယားအတွက်လည်း မပူဘူး။ သောကတွေ မဖြစ်ဘူး။ အဲဒါကို အသောက် ဝိရဇံ ခေမံ ဧတံ မင်္ဂလံ မုတ္တမံ လို့ခေါ်တယ်။ ဟုတ်ပြီလား။

ဒကာကြီးတို့ အရင်တုန်းက ဒီလိုသောကမှန်း မသိတော့ ငြင်းကြ ခုန်ကြတာ။ စိတ်ဆိုးတယ်ဆိုတာ ဒါကိုခေါ်တာကိုး။ မနောထဲက စိတ်ဆိုးတာ။ မျက်စိထဲက စိတ်မဆိုးဘူး။ မြင်ရုံမြင်တာ၊ ကြားရုံကြားတာ။ မြင်တယ် ကြားတယ်ဆိုတာက ကမ္မဘဝ၊ စိတ်ဆိုးတယ်ဆိုတာ ဇာတိ။ ဟုတ်ပြီလား။ စိတ်မဆိုးဘူး ဒေါသမဖြစ်ဘူးဆိုတော့ ဇာတိ မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒါ ဒေါသကွယော နိဗ္ဗာန်- ဒေါသကုန်တဲ့ နိဗ္ဗာန်တဲ့။

ဒကာမကြီး အမှတ်ရပြန်ပြီ။ သင်္ဘောပေါ်က နေ။ အဲဒါလည်း မနောကံပဲ။ ဇာတိ ဖြစ်တာ။ သူနဲ့ နေပုံတွေ အမှတ်ရပြီး ဝမ်းနည်းတာတွေရော၊ ငိုချင်တာတွေရော၊ အတူ နေချင်ရဲ့သားနဲ့ မနေရတာတွေရော၊ ဘာတွေ ရော ဖြစ်ပြန်ပြီ။ အဲဒါ ပိယေဟိ ဝိပူယောဂေါ ဒုက္ခော။ ယံပိစ္ဆံ န လဗ္ဘတိ တံပိဒုက္ခံ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခော။ ကိုယ်ကသာ သင်္ဘောပေါ် ရောက်နေတာ စိတ်က အိမ်ရောက်နေတယ်။ အဲဒါ ကမ္မဘဝ၊ ဘဝ ပစ္စယာဇာတိ။ ဇာတိ ဒုက္ခတွေက ခဏခဏဖြစ်နေတယ်။

ဇရာဒုက္ခ၊ မရဏဒုက္ခဆိုတာ အဲဒီဟာကို ခေါ်တယ်။ ပဋိသန္ဓေနေပြီးတော့ အသက် (၅၀)၊ (၆၀) ဖြစ်သွားတယ်။ ပြီးတော့ သေသွားတယ်။ သေသွားတယ်ဆိုတာက သမုတိမရဏ ခေါ်တယ်။ ငိုကြရယ်ကြနဲ့ အလုပ်ထဲတင်ပဲ ဇာတိ ဇရာ မရဏ တွေ ဖြစ်နေတယ်။ အိမ်က ဒကာမကြီးမှာလည်း ဒီလိုပဲ။ နေမှကောင်းရဲ့လား။ သွားတာ လာတာ အဆင်ပြေ

ပါ့မလား။ ဘာလား။ စိတ်ပူပြီး စာလေးပေးလိုက်၊ တယ်လီဖုန်းနဲ့ ပြောလိုက်ရမှ သူလည်းသက်သာတယ်။ အိမ်မှာနေပြီး ဇာတိ ဇရာ မရဏ ဖြစ်နေတာ။

အဲဒါ ဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ။ ကမ္မဘဝ၊ ဥပပတ္တိဘဝ အဲလိုခေါ်တယ်။ အဲဒါ ဘဝဖြစ်တာ။ ဥပါဒါန်တွေ ဘာတွေဖြစ်တာ။ အဲဒါ ဒုက္ခလို့ ခေါ်တယ်။ ဇာတိနဲ့ ဒုက္ခနဲ့ ကွဲလား။ အိမ်မှာ ဘာဖြစ်သတဲ့လို့ ဆိုတော့ ပူသွားတယ်။ သင်္ဘောကြီးထဲ ဘာဖြစ်သတဲ့ ကြားပြန်တော့လည်း အပူ တွေ ဘဝတွေ တဏှာတွေ ဥပါဒါန်တွေပေါ့။ အဲဒါတွေကလည်း ဒုက္ခ ခေါ်တယ်။

ဖြစ်တာကတစ်မျိုးနော်။ ဇာတိ။ ဒုက္ခက တစ်မျိုးနော်။ ဇာတိပိဒုက္ခ ခေါ်တယ်။ ပါဠိက နှစ်လုံး တည်းနဲ့ တော်တော်ရှာရတာ။ ဘာဖြစ်သွားပေါ့ဆိုတာ ဇာတိဒုက္ခ။ မနောထဲမှာ ဖြစ်သွားတာ။ ဇာတိက ဖြစ်တာ။ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုးတွေ ဘာတွေ ဖြစ်တယ်။ နားထဲမှာ ကြားတာဖြစ်တယ်။ ကြားတာ ဖြစ်ပြီးမှ ဒုက္ခဖြစ်တယ်။ နားက ကြားရုံကြားတဲ့ ဇာတိ။ မနောထဲက ပူတဲ့ဇာတိ။ သောကပရိဒေဝဇာတိ။ အဲလို နှစ်ခုဖြစ်တယ်။

မျက်စိကမြင်တယ်။ မတော်တာ မြင်လိုက်တယ်။ အဲဒါ ဇာတိ။ ဒေါသက ခြေထောက်နဲ့ သွားကန်လိုက်တယ်။ ဒုက္ခ။ ဇာတိဒုက္ခ။ မျက်စိက ဥပပတ္တိဘဝ။ ဝိပါကဝဋ်ပေါ့။ မနောထဲဖြစ်တာက ကမ္မဘဝ။ အဲလို ခွဲရတယ်။ ဟုတ်ပြီလား။ ဘဝ ပစ္စယာဇာတိ။ ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာ မရဏ သောကပရိဒေဝဒုက္ခ ဒေါမနဿုပါယာသ သမ္ဘဝံတိ၊ အဲဒါကို အာသဝ ခေါ်တယ်။ ဤဟာအာသဝ ဤ ဟာအာသဝ အဲလိုဆိုရတယ်။ အဲဒီတော့ သောက ပရိဒေဝဘက် မရောက်တော့ဘူး။ အာသဝေါကုန်လို့ အာသဝက္ခယ ဟုတ်ပြီလား။

ဇာတိဒုက္ခကို ဇာတိနဲ့ ဒုက္ခ နှစ်ခုခွဲနော်။ ပြီးတော့မှ ဇာတိပိဒုက္ခလို့ ခေါ်တာကိုး။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ထဲမှာလည်း ရှိတယ်။ ဓမ္မစကြာထဲမှာ ဇာတိပိ ဒုက္ခ လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒါတွေ ပျက်သွားတာ ဇရာပိဒုက္ခ၊ မရဏံပိဒုက္ခ၊ ပိယေဟိ ဝိပုယောဂေါ ဥပေက္ခာ အပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော အဲဒီဒုက္ခတွေ ရှိတယ် နော်။ ဒကာမကြီးနဲ့ အိမ်နဲ့ သင်္ဘောနဲ့ တစ်ခြားစီ ဖြစ်နေတာ၊ ပိယေဟိ ဝိပုယောဂေါ ဒုက္ခောပဲ။ ချစ်တဲ့ လူကိုမမြင်ရရင် ဒုက္ခခေါ်တယ်။ မုန်းတဲ့လူကို မြင်ရ ရင်လည်း ဒုက္ခပဲ။ ချစ်ခြင်းမုန်းခြင်းရှိတာ မကောင်း ဘူး။

ချစ်လို့ရှိရင် မမြင်ရရင် ဒုက္ခဖြစ်တယ်။ မချစ်လို့ရှိရင် မြင်ရင် ဒုက္ခ ဖြစ်တယ်။ ချစ်တာကော မချစ်တာကော မရှိမှကောင်းတယ်။ ကိုယ် တောင့်တ တိုင်း ရသလားဆိုတော့ မရဘူး။ ကိုယ်က သင်္ဘော ပေါ် ရောက်နေတယ်။ ဒီက အိမ်မှာဆိုတော့ ယံပိစ္ဆံန လဗ္ဘတိ- တောင့်တတာ မရဘူး။ သူ့ဘာသူ အချိန် တန်မှပဲ အိမ်ပြန်ရမှာပဲ။ အချိန်ကို စောင့်ရသေး တယ်။ ဟုတ်ပြီလား။ တိဏ္ဍံသင်္ခတိဖဿော။ ဖဿ ပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ မလာရ ဘူး။

ဒုက္ခတွေက မနည်းဘူးလေ။ အဲဒါ မနောထဲ မှာဖြစ်တာ။ အိမ်က အာရုံ၊ သင်္ဘောက မနော၊ သင်္ဘောက အာရုံ၊ အိမ်က မနော။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ တိဏ္ဍံ သင်္ခတိဖဿော။ ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ မလာဘူးလား။ လာပါ တယ်။ အဲဒါ အိမ်ကနေ တဏှာဖြစ်နေတာ။ ဟိုမှာ သင်္ဘောကလည်း တဏှာဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်ပဲ။ ဇာတိပိဒုက္ခ။ ဒုက္ခမဖြစ်ရင် နိဗ္ဗာန် ရောက်တယ်။

ဇာတိပိဒုက္ခမလာရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ် သွားတယ်။ ဒုက္ခနဲ့ ဇာတိနဲ့ မတူဘူး။ မတူဘူးဆို တာလည်း ရိပ်မိထား။ ဇာတိဖြစ်တိုင်း ဒုက္ခ မဖြစ်ဘူး နော်။ ဇာတိဖြစ်ပြီး ဒုက္ခမဖြစ်ရင် ဇာတိပိဒုက္ခ မဖြစ် ဘူး။ ဇာတိနဲ့ ဒုက္ခလည်း ကွဲအောင်လုပ်၊ ဇရာနဲ့ ဒုက္ခ လည်း ကွဲအောင်လုပ်၊ မရဏနဲ့ ဒုက္ခလည်း ကွဲအောင် လုပ်၊ သူက အိမ်သူ၊ သူက အိမ်သား။ ချစ်တယ်ဆို တာ ဘယ်လိုဟာတုန်း။ အိမ်သူအိမ်သား ဖြစ်နေလို့ ချစ်တာ။

အိမ်သူအိမ်သားဆိုတာ လူမဟုတ်ဘူးလား။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထဲမှာ လူပါလား။ မပါဘူး။ လူဖြစ်နေ လို့ ချစ်တာ။ ချစ်တယ်ဆိုတာလည်း ဒါကြောင့်ပဲ။ မုန်းတယ်ဆိုတာလည်း ဒါကြောင့်ပဲ။ လူတွေဖြစ်နေ လို့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထဲမှာ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရ။ လူတွေမပါဘူး။ ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ။ တဏှာ ပစ္စယာ ဥပါဒါန်။ ဘယ်လိုနေမယ်။ ဘယ်လို ထိုင် မယ်ဆိုတော့ ဇာတိက ဒုက္ခဖြစ်လာပြန်ရော။

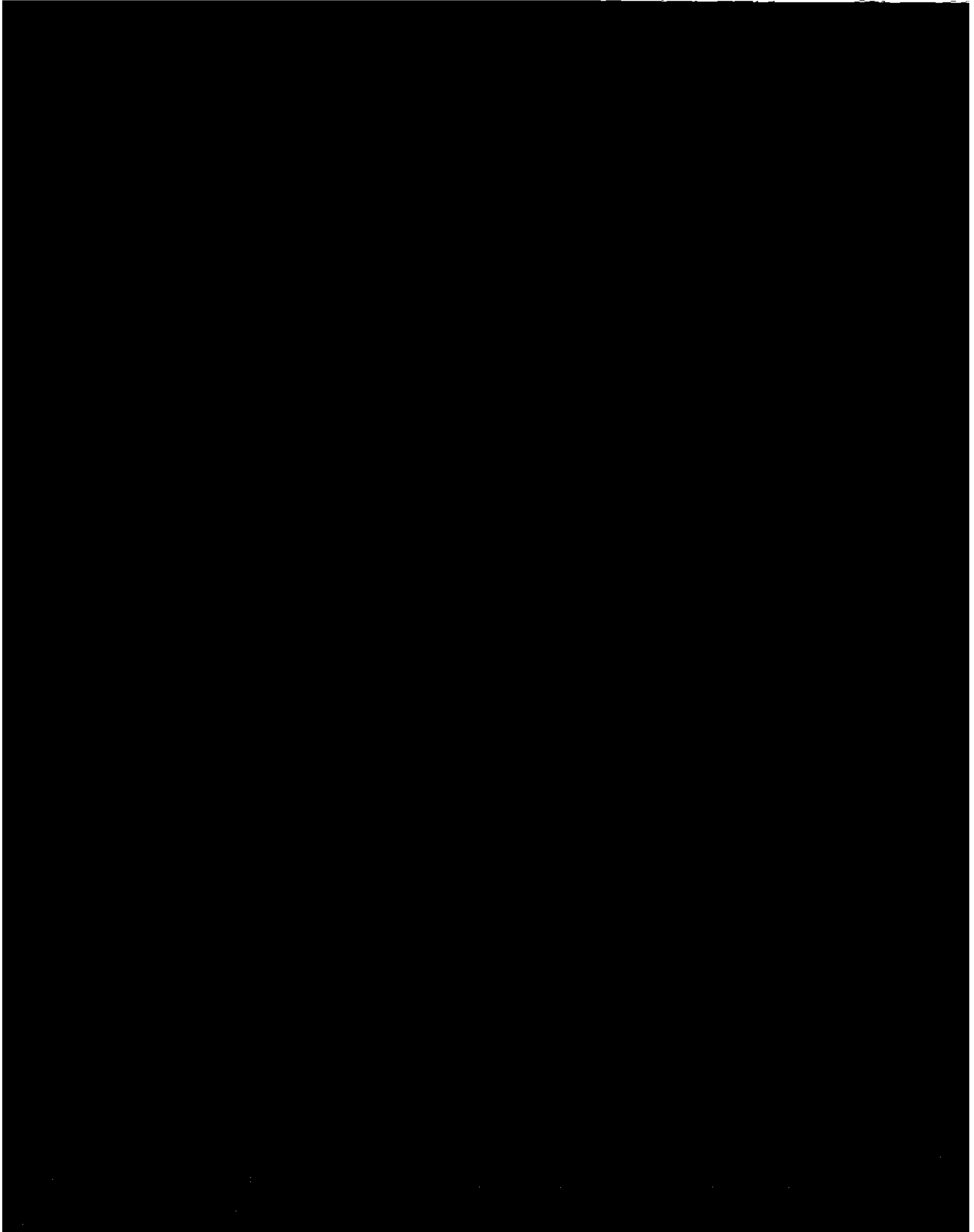
မနောကိုလည်း သိရမယ်။ ဓမ္မာရုံကိုလည်း သိရမယ်။ သံယောဇဉ်ကိုလည်း သိရမယ်။ ‘သုံးခုသိ လျှင် နိဗ္ဗာန်ခွင် လျင်လျင် ပြေးတော့မည်’ အဲဒါ တွေ ပြန်စဉ်းစားနော်။

“သာဓု သာဓု သာဓု”
x x x

[ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒြေဘာသာ၏ ဓမ္မာနုပဿနာ အတွဲ(၁)-(၂) မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

ပခုက္ကူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
အောင်ခွဲစဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်
အောင်ခဲ့စဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း
[၁၂၈၈ -]

ဆရာတော်သည် စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ ရေဦးမြို့နယ်၊ ပုဏ္ဏကားအုပ်စု၊ ပုဏ္ဏကားရွာကြီးဇာတိ ဖြစ်ပါသည်။ ၁၂၈၈ ခုနှစ်၊ ပထမဝါဆိုလဆုတ် (၁၁) ရက်၊ တနင်္လာနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူပါသည်။ မိဘများမှာ ဦးညွှန်ကြွယ်+ဒေါ်အေးခင် ဖြစ်ပါသည်။

၁၂၉၅ ခုနှစ် (၇ နှစ်သားအရွယ်)တွင် မိဘများက ပုဏ္ဏကား ရွှေကျောင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတထံ အပ်နှံကာ သာမဏေပြုပေးကြပါသည်။ ရွှေကျောင်း ဆရာတော်ထံ၌ အခြေခံပိဋကတ်စာပေများနှင့် စတုတ္ထတန်းအထိ ပညာသင်ကြားနေစဉ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးကြီး တောက်လောင်လာသောကြောင့် လူဝတ်လဲလိုက်ရပါသည်။ ထိုမှနောက်၌ လူဝတ်ကြောင်ဘဝဖြင့် နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။

သို့သော် အတိတ်ကုသိုလ်ကံ ပါရမီအဟုန်တို့ကြောင့် ပထမရွှေမုဋ္ဌော ဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာတရားတော်များကို နာကြားရကာ လူ့ဘောင်ကို ငြီးငွေ့၍ ၁၃၂၈ ခုနှစ်၊ ဒုတိယ ဝါဆိုလဆန်း(၁၁)ရက်နေ့၊ နံနက် (၉)နာရီ(၂၁)မိနစ်အချိန်တွင် မန်ကျည်းတောရိပ်သာဆရာတော် ဦးဇနိယကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူသည်။

ဆရာတော်သည် ၁၃၃၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ အောင်ခဲ့စဉ်ရိပ်သာကျောင်း၌ သီတင်းသုံးတော်မူကာ ဝိပဿနာတရားများကို အခြေခံပိဋကတ်စာပေများသင်ကြားပေးကာ မုံရွာ၊ မန္တလေး၊ ရန်ကုန်မြို့တို့၌ ရှိသော စာသင်တိုက်ကြီးများသို့ ကိုယ်တိုင် ပို့ဆောင်အပ်နှံပေးပါသည်။

တပည့်ဒါယကာ+ဒါယိကာမများကိုလည်း ဒါန သီလ ဘာဝနာ သုံးဖြာသော တရားဓမ္မများကို ပြုလုပ်ကြရန် ဟောကြားပြသတော်မူလျက် ရှိပါသည်။

ယခုအခါ ဆရာတော်သည် သက်တော် ၇၂ နှစ်၊ သိက္ခာတော် ၃၂ ဝါ ဖြင့် အောင်ခဲ့စဉ်ရိပ်သာ၌ ကျန်းမာရွှင်လန်း အေးချမ်းစွာဖြင့် သာသနာပြုတော်မူလျက်ရှိပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏ ။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် အောင်ခဲစဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

ဝိပဿနာအလုပ်သည် ခက်ခဲနက်နဲသော အလုပ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ မှန်ပါသည်။ ဝိပဿနာ အလုပ်သည် စိတ်အလုပ်သာဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာတရားကို အားမထုတ်ဘဲ ဝိပဿနာ၏ အကျိုးတရားများကို မရနိုင် မသိနိုင်ပါ။ ဝိပဿနာတရားကိုအားမထုတ်ဘဲ ပကတိစိတ်ဖြင့်သာ နေထိုင်ပါက ဝိပဿနာ၏ အကျိုးဆက်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိနိုင်ကြမည်မဟုတ်ပေ။

သီလ အစ၊ သမာဓိအလယ်၊ ပညာဝယ်အဆုံး၊ သုံးပါးလုံး၊
 ကျင့်သုံးဖို့ရာ သာသနာ။
 သာသနာ သုံးဖြာ၊ ကျင့်သိက္ခာ၊ ကိုယ်မှာ တည်ရဲ့လား။
 မိမိကိုယ်မှာ၊ သာသနာ၊ တည်တာမှန်ရဲ့လား။
 ကိုယ့်ကိုစစ်ဆေး၊ ကိုယ့်ကိုမေး၊ ဖြေရေးမခက်ပါ။
 သာသနာမတည်၊ မဂ်ဖိုလ်ဆီ၊ မသီဝေးလံကွာ။
 သာသနာတည်မှ၊ မဂ်ဖိုလ်ရ၊ ဗုဒ္ဓ ဟောခဲ့တာ။
 နိဗ္ဗာန်လိုလား၊ ယောဂီများ၊ ကြိုးစားအားထုတ်၊
 တည်အောင်လုပ်၊
 ဖြစ်ချုပ်မြင်ရန်၊ ရုပ်နှင့်နာမ်။

ပထမ ရွှေမုတ္တော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
 ဝိပဿနာရှုနည်း

ဤမှစ၍ ပထမ ရွှေမုတ္တောဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြသတော်မူသည့်နည်းအတိုင်း မိမိကိုယ်တိုင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့ရသော နိဗ္ဗေဓ ဘာဂိယသီလ ခေါ်သည့် ပိန်ဖောင်း ဝိပဿနာတရားကို ဘုရားနည်းကျကျ၊ ဆရာနည်းရရ မိမိဉာဏ်မှီသမျှ ရေးသားပြပါ တော့မည်။

“ဝိသေသေန ပဿတီတိ ဝိပဿနာ” ဟူသော ဝစနတ္ထနှင့်အညီ ပကတိမျက်စိဖြင့် မြင်အပ်သော ပုံသဏ္ဍာန်ဝတ္ထုပညတ်ကို ပကတိမျက်စိဖြင့် မြင်သည်ထက် ထူးခြား၍၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်အပ်သော ရုပ်၊ နာမ်၊ ပရမတ်တို့၏ သဘော၊ သဘာဝကို သိမြင်သောအားဖြင့် ရှုမှတ်တတ်သော ဉာဏ်သည် ဝိပဿနာမည်၏။

“ကျစ်လျစ်သိပ်သည်း၊ ထိုင်ပြီးတဲ့ခါ၊
 ခါးမှာဖြောင့်တန်း၊ မတ်စမ်းခေါင်းဟာ၊
 မျက်စိကိုမှိတ်၊ ငြိမ်ဆိတ်သေချာ၊
 ဝမ်းဗိုက်အား၊ စိတ်ထားဉာဏ်စိုက်ပါ” ဆိုတဲ့ တရားဆောင်ပုဒ်နှင့်ညီအောင် ယောဂီတို့က မိမိတို့

ထိုင်နေကျအတိုင်း ကျစ်ကျစ်လျစ်လျစ်၊ သိပ်သိပ်သည်းသည်း ကြာကြာထိုင်နိုင်အောင်ထိုင်ပါ။ ထိုင်တဲ့ အခါမှာလည်း ခါးကို ဖြောင့်ဖြောင့်ထား၍ ဦးခေါင်းကို ရှေ့သို့ မငိုက်စေဘဲ မတ်မတ်ထားပြီး ပကတိမျက်စိကိုမှိတ်၍ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မိမိတို့ဝမ်းဗိုက်ကို စိတ်အာရုံထားပြီး ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်ရှုနေပါ။ ထိုသို့ ကြည့်ရှုနေခိုက်တွင် ဝမ်းဗိုက်တည်းဟူသော ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်ကို မကြည့်ရှုဘဲ ဝမ်းဗိုက်မှာလည်း၊ အမြဲမကွာ၊
 ပိန် ဖောင်း ခေါ်သော၊ လှုပ်သဘောတွေဟာ၊
 ပိန် ဖောင်း ရုပ်ထဲ၊ ငါလည်းမပါ။

လှုပ်သဘော ဝါယောမှတ်လိုက်ပါဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ ပိန်တယ် ဖောင်းတယ်ဟု ခေါ်သော ဝေါဟာရ နာမပညတ်နှင့်ကပ်၍ အမြဲပါရှိနေသော ပရမတ်စစ် လှုပ်ရှားနေတဲ့ ဝါယောရုပ်၏ သဘောကိုသာ မြင်သိ၍ နေအောင် အထူးသတိပြု၍ ကြည့်ရှုနေပါလျှင်၊ ထိုလှုပ်ရှားနေတဲ့ ဝါယောရုပ် ပရမတ်သဘောထဲ၌ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမတည်းဟူသော ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်၊ နာမပညတ်တို့ လုံးဝမပါရှိသည်ကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သိမြင်နေပါလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ သိမြင်ပြီးနောက်-

“ထိုဝါယောလည်း၊ မမြဲသည်သာ၊
 အကြောင်းကိုစွဲ၊ ပေါ်မြဲဖြစ်လား၊
 အကြောင်းကုန်နောက်၊ ချုပ်ပျောက်ကြတာ၊
 အနိစ္စ ပျက်ကြမမြဲပါ” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ ထိုလှုပ်ရှားနေသော ဝါယောရုပ်တို့သည်၊ ထာဝရဘုရား ဖန်ဆင်းထားတာလည်း မဟုတ်၊ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းလည်းမဟုတ်၊ ရုပ်ဖြစ်ပေါ်တတ်သော ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော သင်္ခါရတရား(၄)ပါးတို့တွင် စိတ်တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် (ဝါ) ပိန်ချင်တဲ့စိတ်၊ ဖောင်းချင်တဲ့စိတ် စေတနာတို့က လှုံ့ဆော်ပေးလို့ လှုပ်ရှားသဘော ဝါယော ရုပ်အသစ် အသစ် ဖြစ်ပြီးလျှင်

ထိုလှုံ့ဆော်ပေးသော စိတ်စေတနာ နာမ် တရားက
လည်း ကြာကြာမနေနိုင်ဘဲ တစ်ခဏချင်း ကုန်ဆုံး
ချုပ်ပျက်၍ သွားသောအခါ စိတ်အကြောင်းကြောင့်
ဖြစ်ပေါ်လာရတဲ့ လှုပ်သဘော ဝါယောရုပ်အကျိုး
တရားတို့လည်း တစ်ပါတည်းတစ်ပေါင်းတည်း
ပိန်ချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ပိန်မှု လှုပ်ရှား
ဝါယောရုပ်တွေဖြစ်ပျက် ဖောင်းချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်
လာတဲ့အခါ ဖောင်းမှု လှုပ်ရှား ဝါယောရုပ်တွေ ဖြစ်
ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတာကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ဉာဏ်
မျက်စိဖြင့် မြင်လိုက်ရတဲ့ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ အနိစ္စ။

ထိုသို့ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အချင်းအရာကို ရှုမှတ်
နေတဲ့စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်မျက်စိက ဘာဝနာ နာမ်
တရား၊ ဤသို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် ဘာဝနာပေါင်းတော့
ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ “ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရား
တွေက အနိစ္စတရား” ထိုဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားကို
အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ရှုမှတ်နေတာက အနုပဿနာ၊
အနိစ္စနှင့်အနုပဿနာ ပေါင်းတော့ အနိစ္စာနုပဿနာ
ရုပ်နာမ်တရားတွေက အနိစ္စတရားဖြစ်ပျက်တဲ့ အမှတ်
အသားတွေက လက္ခဏာ၊ အနိစ္စနှင့် လက္ခဏာပေါင်း
တော့ အနိစ္စလက္ခဏာလို့ ခေါ်ဆိုရပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ ကွဲပြားအောင် ခွဲခြား၍ ရေးသားရ
ခြင်းမှာ ဉာဏ်နုသုတို့အတွက် ရေးပြရခြင်းဖြစ်ပါ
တယ်။ ထိုမှတစ်ဖန် ထပ်မံ၍ တရားဆောင်ပုဒ်
ကလေးနှင့် ဆက်ကြပါဦးစို့ . . .

ထိုသို့ဖြစ်ပြီး ပျက်စီးတာတွေ၊
ကြိမ်ဖန်မြောက်မြား ရှုပွားပါလေ၊
သူတို့ဖြစ်ပျက်၊ နှိပ်စက်လို့နေ၊
လွန်ဆင်းရဲ ပေါ်မြဲဒုက္ခပေ ... ဟူသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်
အညီ ထိုပိန်ဖောင်း ဝါယောရုပ်နှင့် သိမှတ်နေတဲ့
နာမ်တရားပရမတ်တို့၏ ဖြစ်ပျက်မှုကို အဖန်ဖန်
ရှုမှတ်သိမြင်နေလျှင် ထိုဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်
တရားတို့သည် မိမိအား နှိပ်စက်နေသကဲ့သို့ ရှုမှတ်

နေတဲ့ ဉာဏ်မှာ ထင်မြင်လာသော ဆင်းရဲခြင်း
အမှတ်အသား ဒုက္ခလက္ခဏာကို သိမြင်သော ဉာဏ်
သည် ဝိပဿနာမည်၏။

“ထိုသို့မမြဲ ဆင်းရဲတာတွေ၊
ငါ့ကိုယ်မဟုတ် နာမ်ရုပ်နှစ်ထွေ၊
အနှစ်သာရ မပါကြချေ၊
အနတ္တမှတ်ကြ ယောဂီတွေ။
ထိုသို့ မမြဲဆင်းရဲတာတွေ၊
ငါ့ကိုယ်မဟုတ် နာမ်ရုပ်နှစ်ထွေ၊
အာဏာတန်ခိုး စိုးမရချေ။

အနတ္တမှတ်ကြ ယောဂီတွေ” ဟူသော ဆောင်
ပုဒ်နှင့်အညီ ထိုပိန်ဖောင်း ဝါယော လှုပ်သဘော
ရုပ်ပရမတ်နှင့်ပိန်တယ်ဖောင်းတယ်ဟု သိမှတ်နေတဲ့
နာမ်ပရမတ်တရားတို့သည် တည်မြဲနေနိုင်တဲ့ ငါ့
ကိုယ် အတ္တလည်းမဟုတ်၊ မပျက်စီးဘဲ ခိုင်မြဲနေနိုင်
တဲ့ အနှစ်သာရလည်း ရှာလို့မရတဲ့ အနတ္တသာဖြစ်
တယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့် အကြောင်းအားလျော်စွာ
ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို မပျက်စီးဘဲ
ခိုင်မြဲနေအောင် မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ
အာဏာတန်ခိုးဖြင့် တားဆီးထားနိုင်သော အစိုးရ ပိုင်
ဆိုင်သူမရှိ၊ ထာဝရဘုရား နတ်ဗြဟ္မာကြီးများသော်မှ
ဖန်ဆင်းမထားနိုင်၍ အစိုးရသော အတ္တမဟုတ်တဲ့
အနတ္တပါတကားဟု တကယ်တမ်း စွဲစွဲမြဲမြဲ စူးစူး
စိုက်စိုက် ရှုမှတ်နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ ဉာဏ်တွင်
ထင်ထင်ရှားရှား ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း စာသိမဟုတ်
ငါသိခေါ်တဲ့ သန္နိဋ္ဌိကဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံအောင် ရှုမှတ်
ကြပါလေ ယောဂီတို့။

“နိဗ္ဗာန်ပြည်လမ်း ဖြောင့်တန်းလှစွာ၊
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ခွဲခြား သေချာ၊
မမြဲဆင်းရဲ နှစ်လည်းမပါ၊
ယာဉ်သုံးပါး စီးသွားရောက်မည်သာ” ဟူသော
ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ လောကကြီးထဲမှာ ပါဝင်

နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဟိုရွာ ဒီရွာ မြို့ပြည် ရွာတို့ သို့ ရောက်အောင် သွားလိုကြသောအခါ လှည်း ယာဉ်၊ စက်ဘီး၊ မော်တော်ယာဉ်၊ ရေယာဉ်တို့ကို စီးသွားက စက်မပျက်လျှင် ရောက်နိုင်ကြ သကဲ့သို့ လောကမှ လွတ်မြောက်၍ လောကုတ္တရာဟု ခေါ်ဆို ရတဲ့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရလို ရောက်လိုကြသော ယောဂီများသည် မမြဲတဲ့ သဘောတရား ရုပ်နာမ် အနိစ္စ လက္ခဏာ၊ ဆင်းရဲတဲ့ သဘောတရား ရုပ်နာမ် ဒုက္ခ လက္ခဏာ၊ အစိုးမရ မခိုင်မာတဲ့ သဘောတရား ရုပ်နာမ် အနတ္တ လက္ခဏာ ဟူသော ဤလက္ခဏာ ရေး သုံးပါးတွင် မိမိဉာဏ်၌ ထင်မြင်၍ ကြိုက်နှစ် သက်ရာ ယာဉ်တစ်ပါးပါး စက်ပျက်မှာ မကြောက် ရ၊ ရေကြောင်း လေကြောင်းမကြောက်ရဘဲ စိတ်အေး လက်အေး စိတ်ချလက်ချ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရောက် အောင် ပို့ဆောင်ပေးနိုင်တဲ့ ယာဉ်သုံးပါးဖြစ်ကြောင်း ကို ဒေသနာနည်းကျကျ၊ ဆရာနည်းရရ မဂ္ဂသစ္စာ ရှုမှတ်ပွားများနည်းကို ဖွင့်ပြလိုက်ပါသည်။

ဤနေရာ၌ အနိစ္စသညာ မမြဲတဲ့ လက္ခဏာ တစ်ပါးကို ထင်မြင်အောင် ပွားများနိုင်လျှင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်အဆုံးတိုင်အောင် ပြီးမြောက်နိုင်ကြောင်း ကျမ်းဂန် သာဓက ယုတ္တိထုတ်ပြဦးမည်။ အင်္ဂုတ္တရ နဝကနိပါတ် မေဃိယသုတ်ပါဠိတော်၌

“အနိစ္စသညံ နော မေဃိယ အနတ္တသညာ အဏ္ဏာတိ၊ အနတ္တသညံ အသ္မိမာန သမုဋ္ဌါတံ ပါပုဏာတိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေနိဗ္ဗာနံ” ဟု ဟောတော်မူ ပါတယ်။

မေဃိယ - ချစ်သား မေဃိယ၊ အနိစ္စသညံ နော - အနိစ္စသညာ မမြဲတဲ့ လက္ခဏာကို ထင်မြင် သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ အနတ္တသညာ-မခိုင်မာတဲ့ အနတ္တ သညာ လက္ခဏာသည်၊ သဏ္ဍာတိ - အလိုလို ထင် လာ၏၊ အနတ္တသညံ - အစိုးမရတဲ့ အနတ္တသညာ လက္ခဏာကို ထင်မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ အသ္မိမာန သမုဋ္ဌါတံ - ငါဟူသော မာန် မာနတရားကို ပယ်ခွာ

ခြင်းသို့၊ ပါပုဏာတိ - ရောက်ရလေ၏၊ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ - ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌ပင်၊ နိဗ္ဗာနံ-သဥပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်သို့၊ ပါပုဏာတိ- ရောက်ရလေတော့၏။

အင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိတော် နဝကနိပါတ် ဝေလာမ သုတ်၌

“ယော စ အစ္စရာ သဃံာတမတ္တပိ အနိစ္စ သညာ ဘာဝေယျ၊ ဣဒံ တတော မဟပ္ပလတရံ” ဟု ဟောတော်မူပါတယ်။

ယော စ-ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း၊ အစ္စရာ သဃံာတ မတ္တပိ - လက်ဖျစ်တစ်တွက်မျှလည်း၊ အနိစ္စသညာ - အနိစ္စသညာလက္ခဏာကို၊ ဘာဝေယျ - ပွားများရာ ၏၊ ဣဒံ - ဤသို့ မမြဲသည့် လက္ခဏာ အနိစ္စ သညာကို ပွားများသော ဘာဝနာ ကုသိုလ်သည်၊ တတော - ထိုထိုသို့သော ဒါန သရဏဂုံ သီလ သမထကုသိုလ်တို့ထက်၊ မဟပ္ပလ တရံ - အထူး သဖြင့် မြင့်မြတ်သော မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော အကျိုးကို ရနိုင်၏။

ထိုမှတစ်ပါး ခန္ဓသံယုတ် မြန်မာပြန် အနိစ္စ ဝဂ် အနိစ္စသညာသုတ်၌လည်း

“ရဟန်းတို့ - ရုပ်သည် မမြဲ၊ ဝေဒနာသည် မမြဲ၊ သညာသည် မမြဲ၊ သင်္ခါရတို့သည် မမြဲ၊ ဝိညာဏ်သည် မမြဲ၊ ရဟန်းတို့- ဤသို့ မြင်သော အကြားအမြင်ရှိသော အရိယာတပည့်သည် ရုပ်၌ လည်း ငြီးငွေ့၏၊ ဝိညာဏ်၌လည်း ငြီးငွေ့၏၊ ငြီးငွေ့ သော် တပ်မက်မှုကင်း၏၊ တပ်မက်မှု ကင်းခြင်း ကြောင့် ကိလေသာတို့မှလွတ်၏၊ ကိလေသာမှ လွတ်သော် ကိလေသာမှ လွတ်ပြီဟု အသိဉာဏ်ဖြစ် ၏၊ ပဋိသန္ဓေ နေမှုကုန်ပြီ၊ အကျင့်မြတ်ကို ကျင့်သုံး ပြီးပြီ၊ ဤ မဂ်ကိစ္စအလိုငှာ တစ်ဖန် ပြုဖွယ်ကိစ္စမရှိ တော့ပြီဟု သိ၏” ဟု ဟောတော်မူထားပါသည်။

ထိုမှတစ်ပါး ခန္ဓသံယုတ် ပုပ္ဖဝဂ် အနိစ္စ သညာသုတ်၌လည်း

ရဟန်းတို့ - မမြဲသော အမှတ် အနိစ္စသညာကို ပွားများ အပ်လေ့လာအပ်သော် ကာမဂုဏ်တို့၌ စွဲမက်မှု ရာဂအားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။ ရုပ်၌ စွဲမက်မှု၊ ရူပရာဂအားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။ ဘဝ၌ စွဲမက်မှု၊ ဘဝရာဂအားလုံးကို ကုန်စေနိုင်၏။ ငါဟူသော မာနအားလုံးကို နှုတ်ပယ်နိုင်၏။” ဟု ဟောထားတော်မူပါသည်။

အထူးမှတ်ရန်မှာ ပိန်မှု ဖောင်းမှုတည်းဟူသော လှုပ်ရှားနေသော - ဝါယောရုပ်၏ မမြဲတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာကိုမြင်လျှင် ပထဝီရုပ် အာပေါရုပ် တေဇောရုပ်တို့လည်း အတူတကွ ဖြစ်ပျက်ကြတဲ့ မမြဲတဲ့လက္ခဏာ အနိစ္စသညာထဲတွင် ပါဝင်သော - ရူပက္ခန္ဓာ ဟု သိကြပါလေ ယောဂီတို့။

ထိုနည်းတူစွာ ပိန်ဖောင်း ဝါယောရုပ်၏ မမြဲသောလက္ခဏာ အနိစ္စတရားဖြစ်ပျက်တာကို သိနေတဲ့ ဝိပဿနာစိတ်က ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ရှုမှတ်နေတဲ့ သညာက သညာက္ခန္ဓာ၊ ရှုမှတ်လို့ ကောင်းတာ မကောင်းတာကို ခံစားနေတာက ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ ရှုချင် မှတ်ချင်အောင် စေ့ဆော်ပေးနေတဲ့ စေတနာ သဒ္ဓါ သတိ ဝီရိယတို့နှင့်တကွ ဖြစ်ပျက် အနိစ္စသဘောကို ထိုးထိုးထွင်းထွင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိမြင်နေတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တို့က သင်္ခါရက္ခန္ဓာ အားဖြင့် နာမ်ခန္ဓာလေးပါး ပါဝင်၍ ပိန်ဖောင်း ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများအားထုတ်တဲ့အခါ ခန္ဓာငါးပါးလုံး ပါဝင်သည်ဟု သတိပြု၍ သိကြပါလေ ယောဂီတို့။

“ဝိပဿနာတရား ရှုပွားတဲ့အခါ၊
သစ္စာပွင့်လင်း မြင်ခြင်းဉာဏ်မှာ၊
မဂ်ပန်း ဖိုလ်ပန်း ဆင်မြန်းလို့သာ၊
နိဗ္ဗာန်နန်း စံမြန်းနိုင်မည်သာ” ။ ။ဟူသော

ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ ပိန်ဖောင်း ဝိပဿနာ တရားသည် သစ္စာလေးပါးတရားတွင် ပါဝင်ကြောင်းကို “စတုသစ္စဝိနိမုတ္တော ဓမ္မော နာမ နတ္ထိ” ဟူသော

ပါဠိနှင့် အညီ သစ္စာဖွဲ့ကြည့်လျှင် ပိန်ဖောင်းခေါ်သော လှုပ်ရှားမှု ဝါယောရုပ်နှင့် သိမှတ်နေတဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့ ဖြစ်ပျက်နေကြတာက ဒုက္ခသစ္စာ၊ ထိုရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောသဘာဝ ဖြစ်ပျက်မှုကို ရှုမှတ်၍ အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်က မဂ္ဂသစ္စာ(ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်) ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်၍ ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောသဘာဝ ဒုက္ခသစ္စာလို့ အမှန်သိနေခိုက်၌ ရုပ်နာမ်ကို မသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာမောဟနှင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို လိုချင်တပ်မက်တဲ့ လောဘ တဏှာတို့ ချုပ်ငြိမ်းနေခြင်းက နိရောဓသစ္စာ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စာကို မသိ၍ လိုချင်တပ်မက်တတ်တဲ့ လောဘ တဏှာက သမုဒယသစ္စာလို့ သစ္စာလေးပါး ဖြစ်လာပါတယ်။

အထက်ဖော်ပြပါ ပိန်ဖောင်း ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ထင်မြင် ပေါက်ရောက်အောင် ရှုမှတ်နိုင်လျှင် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် သမ္မဇညပဗ္ဗ၌ ဟောထားသည့်အတိုင်း ကျေးဇူးတော်ရှင် ပထမရွှေမုဋ္ဌော ဆရာတော် ဘုရားကြီး ပြတော်မူသည့် လက်ခြေကွေးမှု၊ ဆန်မှု၊ ခြေကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှု၊ စားမှု၊ သောက်မှု၊ ဝါးမှု၊ မျိုမှု၊ ရေသောက် ရေချိုးစသော အားဖြင့် ရှုမှတ်ရသည့် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းအားလုံး၌ ပါဝင်သော လှုပ်ရှားဝါယော ပရမတ်အစစ် ဖြစ်ပျက်၍ မမြဲတဲ့လက္ခဏာသညာကို ပေါက်ရောက်အောင် အားထုတ်နိုင်လျှင် သစ္စာပွင့်လင်းသော ဉာဏ်ရ၍ “သစ္စာလေးချက်၊ တစ်ပြိုင်နက်၊ မဂ်၏ အရသာ” ဟူသော ဆောင်ပုဒ်နှင့်အညီ မဂ်ပန်း ဖိုလ်ပန်းကို ဆင်မြန်းနိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

ရုပ်သေးရုပ် ဥပမာ

“စိတ္တနာနတ္တ မာဂမ္မ၊ နာနတ္တံ ဟောတိ ဝါယုနေ၊
ဝါယုနာနတ္တတော နာနာ၊ ဟောတိ ကာယဿ ဣဇ္ဇနာ”

(သုတ္တနိပါတအဋ္ဌကထာ)

စိတ္တနာနတ္တံ-သွားချင် လာချင် ထိုင်ရပ်ချင်မှ စသည်ထိုထို အလိုထူးဆန်း စိတ်အစွမ်းကို၊ အာဂမ္မ - အတွင်းသဏ္ဍာန်အရင်းခံ၍၊ ဝါယုနော - သွားလာ ထိုင်ရပ် ဖြစ်စေတတ်သည့် ရုပ်ကလာပ်တွေ ဝါယော လေ၏။ နာနတ္တံ - သွားလေ လာလေ ထိုင်ရပ်လေဟု အနေကွဲပြား ထူးခြားသည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ - စိတ်အစဉ်နှင့် အဆင်သင့်အောင် မလင့်ပုံသေ ဖြစ်ရပေ၏။ ဝါယုနာနတ္တတော - သွားစေ လာစေ ဝါယောလေက အနေကွဲပြား ထူးခြားသည့်အတွက် ကြောင့်၊ ကာယဿ - ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါသူတစ်ပါး - ယောက်ျား မိန်းမ မဟုတ်ကြတောင်း ရုပ်အပေါင်း ၏။ ဣဇ္ဇနာ - ရုပ်သေးစင်တွင် အရုပ်သွင်သို့ အထင် ကွဲပြား လှုပ်ရှားမှုသည်။ နာနာ ဟောတိ - သွားဟန် လာဟန် ထိုင်ရပ်ဟန်ဖြင့် သဏ္ဍာန်ထူးတွေ ဖြစ်ရလေ သတည်း။

အဓိပ္ပာယ်က ထင်ရှားနေပါတယ်။ အထက် ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံသွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင် ခြင်း၊ လျောင်းခြင်း၊ လက်ခြေတို့ ကွေးဆန့်ခြင်း၊ ခြေကြွလှမ်းချခြင်း၊ ရေသောက်ရေချိုးခြင်း၊ စားခြင်း၊ ဝါးခြင်း၊ မျိုခြင်းစသည်အားဖြင့် ရှုမှတ်နေတဲ့ ဝါယောရုပ် လှုပ်သဘောတွေဟာ ရုပ်သေးစင်မှာရှိတဲ့ သစ်သားရုပ်များနှင့် အလားတူပါတယ်။

လှုပ်ရှားဝါယောရုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်တဲ့ ပိန်ချင်၊ ဖောင်းချင် ကွေးချင် ဆန့်ချင်ကြွလှမ်းချချင် တဲ့ စိတ်တည်းဟူသော နာမ်တရားက သစ်သား ရုပ်၏ ခြေလက်ဦးခေါင်းတို့မှာ တပ်ဆင်ထားတဲ့ ကြိုး ကိုဆွဲသော အရုပ်ကြိုးဆွဲ သမားနှင့် တူပါတယ်။

သစ်သားကို ထုလုပ်ထားတဲ့ မင်းသမီး၊ မင်း သားရုပ်တွေက မကွေးတတ်၊ မဆန့်တတ်၊ မကြွ လှမ်းတတ်၊ မရပ်တတ်၊ မထိုင်တတ်၊ ဦးခေါင်း မစောင်းမငဲ့တတ်ပါဘူး။ ကြိုးဆွဲသမားက ခြေကြိုး ကိုဆွဲမှ ခြေထောက် ကွေးဆန့် ကြွလှမ်းမှုဖြစ်တယ်။ လက်ကြိုးကို ဆွဲမှ လက်ကွေးဆန့် ဦးခေါင်းကြိုးကို

ဆွဲမှ ဦးခေါင်းငဲ့စောင်း လှုပ်ရှားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

တကယ် အဟုတ်အမှန်ကို မြင်အောင် ကြည့် တတ်ရင်တော့ ပန်းပုဆရာများက မင်းသမီး မင်းသား ပုံသဏ္ဍာန်တူအောင် ထုလုပ်ထားတဲ့ သစ်သားရုပ် တွေက၊ တကယ်ရှိတဲ့ မင်းသမီး၊ မင်းသား မဟုတ် ကြဘဲ၊ ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ်မျှနှင့် မင်းသမီး၊ မင်းသား၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား စသည်အားဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ထားတဲ့ နာမပညတ်ကိုသာ မြင်တတ်တဲ့ မံသမျက်စိနှင့် ကြည့်နေကြတဲ့ ပွဲကြည့်သူတွေကတော့ တကယ်ရှိတဲ့ မင်းသမီး၊ မင်းသား၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျားပဲဟု အမြင် မှား အယူမှား ဖြစ်နေကြတယ်။ အမှန်ကိုမြင်အောင် ရှုနိုင် မြင်နိုင်တဲ့ ဉာဏစက္ခု ဉာဏ်မျက်စိနှင့် ကြည့် တတ်ကြတဲ့သူတွေ အဖို့မှာတော့ အဋ္ဌကလာပ် အဝိ နိဗ္ဗာဂရုပ်ခေါ်တဲ့ သစ်သားရုပ်ပဲလို့ အမှန်သိနေကြ တယ်။

အဲဒီ အဋ္ဌကလာပ် အဝိနိဗ္ဗာဂရုပ် သစ်သား ရုပ်တွေက သွားလာ လှုပ်ရှားကခုန်ခြင်း မလုပ်တတ် ပါ။ ဒါပေမဲ့ ကြိုးဆွဲဆရာက လက်ကြိုးကို ဆွဲတော့ လက်ကွေး လက်ဆန့်၊ ခြေကြိုးကို ဆွဲတော့ ခြေကွေး ခြေဆန့်၊ ဦးခေါင်းကြိုးကို ဆွဲတော့ ဦးခေါင်းစောင်းငဲ့ လှုပ်ရှားနေရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီကြိုးဆွဲဆရာ ဆွဲသလို၊ လက်ခြေဦးခေါင်းတို့၏ ကွေးဆန့်၊ ကြွ လှမ်း စောင်းငဲ့နေတာကို ပကတိမျက်စိ မံသစက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုတတ်ကြတဲ့ ပွဲကြည့်သူတွေကတော့ တကယ် မင်းသမီး၊ မင်းသား၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား ကပြနေ တယ်လို့ အသိမှား၊ အမှတ်မှား၊ အမြင်မှား၊ အယူမှား နေကြပါတယ်။

ဉာဏစက္ခု ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်တတ်သူ တွေကတော့ ဒီ အဝိညာဏက - သစ်သားခေါ်တဲ့ အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်တွေက သွားလာလှုပ်ရှား ကခုန်ခြင်း မပြုလုပ်တတ်၊ သူတို့ လှုပ်ရှားသွားလာတဲ့ ပုံဟန်တွေ ၏ အကြောင်းကတော့ အထက်က ကြိုးဆွဲဆရာက ကြိုးကို ဆွဲလို့ သွားလာ လှုပ်ရှားနေတာပဲဟုအကြောင်း

နှင့် အကျိုးကို သေသေချာချာ ကွဲပြားအောင် ခွဲခြား၍ သိမြင်ကြပါတယ်။

အထက်ဖော်ပြပါ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ လာသည့် သာဓက ယုတ္တိနှင့် ဥပမာယုတ္တိကို အာဂမ ယုတ္တိဖြင့် ဖော်ထုတ်ပြရလျှင် အဝိညာဏက ဥတုဇ ရုပ်လို့ခေါ်တဲ့ အသေကောင်တွေဟာ လူသေလျှင် လူပုံသဏ္ဍာန် မပျက်သေးဘဲအဝိညာဏက အဝိ နဗ္ဗောဂရုပ်တွေ ရှိနေသော်လည်း နာမ်တည်းဟူသော စိတ်စေတသိက် မရှိခြင်းကြောင့် (ဝါ) ပိန်ချင် ဖောင်း ချင် ကွေးချင် ဆန့်ချင် သွားလာလှုပ်ရှားချင်တဲ့ စိတ် နာမ်တရားက အကြောင်း မပြုခြင်းကြောင့် သွားလာ လှုပ်ရှားခြင်း မပြုနိုင်ပါ။

ယောဂီတို့မှာတော့ သဝိညာဏက စိတ် တည်းဟူသော နာမ်တရားရှိနေခြင်းကြောင့် (ဝါ) သွားချင် လာချင် စသော စိတ်နာမ် အကြောင်း ကြောင့် လှုပ်သဘော ဝါယောရုပ်တွေ ဖြစ်နေသည် ဟု အကြောင်းနှင့်အကျိုးတရားတို့ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိနိုင်ကြပါစေ ယောဂီတို့။

အဲဒီ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာနှင့် ထပ်တူဖြစ် တဲ့ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာ ဋီကာက ရေးပြထားတဲ့ သာဓက ကို ထုတ်ပြပါဦးမည်။

“ရဇ္ဇုယောဂါ ဒါရုယန္တံ ၊ သဗျာ ပါရံဝ ခါယတိ၊
ဧဝံ သုညံ နာမရူပံ ၊ အညမည သမာယုတံ။”

ရဇ္ဇုယောဂါ - အရုပ်ကြိုးနှင့် အသင့်ဆွဲတတ် တွဲစပ်မိခြင်း ကြောင့်၊ ဒါရုယန္တံ- သစ်သားဖြင့်လုပ် မင်းသား မင်းသမီး ရုပ်တို့သည်၊ သဗျာပါရံဝ- သွား လာကခုန် -ဗျာပါရရှိကုန်သကဲ့သို့၊ ခါယတိ - ရှုသူ စိတ်တွင် မှတ်ထင်ရလေ၏၊ ဧဝံ - ဤအတူ၊ သုညံ - အနှစ်သာရ အတ္တမဘက် အသက်ကောင် အတ္တ ကောင်တို့မှ ကင်းဆိတ်သော၊ နာမရူပံ - နာမ်ရုပ် နှစ်ဖြာ ငါးခန္ဓာတို့သည်၊ အညမညသမာယုတံ - အချင်းချင်းကပ် ပေါင်းစပ်မိသည်ဖြစ်၍၊ သဗျာပါရံဝ - သွားရပ်ထိုင်လျောင်း လိုရာပြောင်းသို့ အကြောင်း

အားလျော်စွာ ဗျာပါရရှိနေသကဲ့သို့၊ ခါယတိ - ရုပ် နာမ်နှစ်ပါး မကွဲပြားက အများစိတ်တွင် ထင်မြင်စွဲ လန်း၍ နေကြလေ၏။

(အဓိပ္ပာယ် ထင်ရှားပြီ)

ဒီနေရာ၌ - ရှေးအတိတ်ကံနှင့် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ စားသောက်ကြတဲ့ အာဟာရ အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဝါယောရုပ်ကိုလည်း ဖော်ပြပါဦး မည်။

- ၁။ ဥဒ္ဓင်္ဂမဝါယော - ကြို့ထိုးခြင်း စသော အထက်သို့ ဆန့်သောလေ၊
- ၂။ အဓောဂမဝါယော - ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စသော အောက်သို့ စုန်သောလေ၊
- ၃။ ကုစ္ဆိသယဝါယော - အူ၏ အပြင်ဘက် ဝမ်း အတွင်း၌ တည်သောလေ၊
- ၄။ ကောဋ္ဌာသယဝါယော - အူအတွင်း၌ တည် သောလေ။
- ၅။ အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီဝါယော - အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ အစဉ်လျှောက်သော လေ၊
- ၆။ အဿာသပဿာသဝါယော - ထွက်သက် ဝင်သက်လေ ဟု ခြောက်မျိုးရှိ၏။

ဒီလောက်ဆိုလျှင် ကံစိတ်ဥတုအာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်း လေးပါးကြောင့် ဖြစ်ပေါ် နေကြတဲ့ ဝါယောရုပ်တွေကို ထိုက်တန်သ၍ သိ လောက်ကြပါပြီ။

အထူးသိစေလိုတာက ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံဖြစ်တဲ့ သွားလာလှုပ်ရှား ကွေးဆန့် စားသောက်နေကြသော ထင်ရှားတဲ့ လှုပ်ရှားဝါယောရုပ်နှင့်တကွ ပူးတွဲပါရှိ၍ နေသော ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝဏ္ဏ ဂန္ဓ ရံသ ဩဇာတည်းဟူသော အဋ္ဌကလာပ အဝိနိဗ္ဗောဂ ရုပ် တွေဟာ စိတ်၏အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း ဖြစ်တယ်၊ စိတ်က အကြောင်းမပြုလျှင် ဝါယော ရုပ်တွေ မဖြစ်နိုင်။

ဒီနေရာမှာ ထင်ရှားအောင် ပြရလျှင် ယခု

စာရူပနေသူ ယောဂီဟာ ထိုင်ပြီး ရှုနေခိုက်ဖြစ်၍ ယောဂီကိုယ်တိုင် သန္တိဋ္ဌိကရုဏ်နှင့် ရှုကြည့်ပါ။ ယောဂီ၏ ထိုင်ချင်တဲ့စိတ် နာမ်တရားက ကျေးဇူးပြု ပစ္စည်းဆက်ပေးလို့ ထောက်ကန် ဝါယောရုပ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်နာမ်တရားမရှိတဲ့ အဝိညာဏက ဥတုဇရုပ် (ဝါ) ဥတုကြောင့် ဖြစ်တဲ့ပုံသဏ္ဍာန် မပျက် သေးသော လူသေကောင်ကြီးသည် ယောဂီလို ထိုင် ထလို ဖြစ်နိုင်ပါ့မလား၊ မဖြစ်နိုင်တာ မှန်တယ်။ ဘာကြောင့် မဖြစ်နိုင်တာလဲ။ စိတ်တည်းဟူသော နာမ် တရားက ကျေးဇူးမပြု ပစ္စည်းမဆက်၍ အကြောင်း မညီညွတ် ခြင်းကြောင့် (ဝါ) ထောက်ကန် ဝါယော ရုပ်တွေ မရှိခြင်းကြောင့် (ဝါ) မဖြစ်ခြင်းကြောင့် မထိုင်နိုင်တာ ဖြစ်တယ်။

ယခုစာရူပနေတဲ့ ယောဂီကတော့ ထိုင်ချင် စိတ် နာမ် တရားတွေက ပြုပြင်စေ့ဆော် ပေးနေတော့ ထိုရုပ်ခေါ်တဲ့ ထောက်ကန်ဝါယောနှင့်တကွ အထက် က ဖော်ပြပါ အဋ္ဌကလာပံ အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်တွေက သူတို့ကိစ္စ သူတို့အလုပ်ကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်နေကြခြင်း၊ အကြောင်း ညီညွတ်နေခြင်း ကြောင့်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်တွေကို ယောဂီကိုယ်တိုင် သတိ ပဋ္ဌာန်နှင့် အသိမှန်အောင် သမ္မဇဉ်ဉာဏ်ယှဉ်ပြီး ရှုမှတ်၍ ပစ္စုပ္ပန် တည့်တည့်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်ကို သိနေ ပါစေ။

ရှိနေတဲ့ရုပ် ဖြစ်နေတဲ့ရုပ်များကို သိပြီးသည့် နောက်၌ အကြောင်းမညီညွတ်လျှင် မရှိနိုင်၊ မဖြစ်နိုင် တဲ့ ရုပ်များကိုလည်း စာရူပယောဂီ၏ သမ္မသန ဝိပဿနာ ဉာဏ်ကလေးနှင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်ကြည့် ပါ။ ယခု ကိုင်၍ စာဖတ်နေစဉ် ယောဂီကိုယ်တိုင် သန္တိဋ္ဌိကရုဏ် ကိုယ်တွေ့တရားနှင့် သွားလာလှုပ်ရှား ချင်တဲ့ စိတ်နာမ်ရှိရဲ့လား၊ ဖြစ်ရဲ့လားဟု အသိမှန်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်သမ္မဇဉ်ဉာဏ်ကလေးနှင့် ရှုကြည့်လိုက် တော့ ယခုထိုင်နေခိုက်မှာ သွားလာလှုပ်ရှားချင်တဲ့ စိတ်နာမ်တရား မဖြစ်ခြင်း၊ မရှိခြင်း၊ ကျေးဇူးမပြု

ခြင်းကြောင့် ကြွလှမ်းသွားလာ ကွေးဆန့်လှုပ်ရှား ဝါယောရုပ်တွေ မဖြစ်မရှိတာနှင့် အကြောင်းညီညွတ် လို့ ရှိနေ၊ ဖြစ်နေတဲ့ ထောက်ကန် ဝါယောရုပ်အရှိနှင့် မရှိရုပ်တို့ကို ခွဲခြားပြီး ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် သန္တိဋ္ဌိက ရုဏ်နှင့် ကိုယ်တိုင်ရှုလိုက်တော့ အမြဲမရှိတဲ့ အနိစ္စ လက္ခဏာက ဧဟိပဿိကရုဏ်နှင့် စာဖတ်ယောဂီ၏ ဉာဏ်ကို လာစမ်းပါ။ ရှုစမ်းပါ။ မြင်အောင် ကြည့်စမ်း ပါဟု တရားက မျက်နှာကြီး၊ မျက်နှာငယ်မလိုက်ဘဲ ပြနေပါတယ်။ ယောဂီမြင်အောင် ရှုကြည့်လိုက်ပါ။ တစ်နည်းအားဖြင့် စာဖတ်ရူပနေတဲ့ ယောဂီကိုယ်တိုင် ထိုင်ရုပ်တွေက ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘောကြောင့် ညောင်းညာလာသဖြင့် မတ်မတ်ရပ်ချင်တဲ့ စိတ်နာမ် ဖြစ်လာ၍ မတ်မတ် ရပ်ကြည့်ပါ။ မတ်မတ်ရပ်မိလျှင် ထိုင်ချင်တဲ့ စိတ်နာမ်နှင့် ထိုင်နေတဲ့ ထောက်ကန် ဝါယောရုပ်တွေ ဖြစ်တည်၍ နေနိုင်သေးရဲ့လားလို့ အသိမှန်နဲ့ သတိပဋ္ဌာန်သမ္မဇဉ်ဉာဏ်ကလေးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် စာဖတ်ယောဂီကိုယ်တိုင် သန္တိဋ္ဌိက ရုဏ်နှင့် ပြည့်စုံစွာ ရှုကြည့်လိုက်တော့ ခိုင်မာတည် မြဲ၍ မနေနိုင်ဘဲ၊ ပျောက်ပျက်သွားတဲ့ ထိုင်ရုပ်နှင့် ထိုင်ချင်တဲ့နာမ်တရားတွေက နတ္ထိပစ္စည်းဖြင့် ကျေးဇူး ပြုပြီး အမြဲမရှိတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ တည်မြဲခိုင်မာ၍ မနေနိုင်လို့၊ ပျောက်ပျက်သွားရတဲ့ အနတ္တလက္ခဏာ နှစ်ပါးလုံးက ယောဂီကို လာစမ်းပါ မြင်အောင် ရှုကြည့်စမ်းပါဟု ဧဟိပဿိကရုဏ်နှင့် ဖိတ်ခေါ်နေ တာကို ယောဂီကိုယ်တိုင် ရှုမှတ်သိမြင်မှ ပဋိပတ် ဘာဝနာသိ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် အမှန်သိတဲ့ သမ္မာ ဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဖြစ်တယ်။

အထက်က ကျမ်းဂန်သာဓက ထုတ်ပြခဲ့တဲ့ မေဃိယသုတ်မှပြလို သိတဲ့အသိက ပရိယတ်စာသိ သုတမယဉာဏ်ခေါ်တဲ့ အဲဒီဉာဏ်မျိုးက မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်မရနိုင်တဲ့အကြောင်းကို ဓမ္မပဒမှာလာတဲ့ ကပိလရဟန်းကြီးနှင့် ပေါဋ္ဌိလရဟန်းတော်မြတ်တို့ ၏ဝတ္ထုသွားကိုကြည့်သောအားဖြင့် ထင်ရှားပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ထိုရဟန်းနှစ်ပါးတို့၏ ဝတ္ထုသွား
ကို အကျယ်မရေးသားတော့ဘဲ သတိသံဝေဂရကြ
ရန် တရားဆောင်ပုဒ်ကဗျာကိုပဲ ထုတ်ပြပါဦးမယ်။

“ပရိယတ္တိ ကဝိအကျော်၊
သတိတရားရှိထားစေနေော်
ခန္ဓာမကြည့် ဉာဏ်သိမပေါ်
ဂရစိုက် ရှုထိုက်ချိန်ခါတော်”
ပရိယတ္တိ ကဝိအကျော်
သတိတရားရှိထားစေနေော်၊
ကပိလနဲ့ အလွဲအချော်
စာမာန်ခိုက် အမှိုက်ရောက်ခဲ့သော်။
ပရိယတ္တိ ကဝိအကျော်
သတိရှေ့ထား ရှုပွားခဲ့သော်
ပေါဋ္ဌိလပဲ အကဲအမော်
စာမာန်ခွင်း အလင်းပေါက်လို့ကျော်။

ကပိလရဟန်းကြီးနှင့် ပေါဋ္ဌိလ ရဟန်းတော်
ကြီးနှစ်ပါးတို့သည်၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ ပရိယတ္တိတတ်သိ
တဲ့ စာသိခြင်း တူကြ၏။ ကပိလရဟန်းကြီးက စာ
တတ်တဲ့ မာန်၊ မာနတွေတက်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်ကို
ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် မရှုမမှတ်ဘဲ သူထင်သလို
အဟောများ၊ အပြောများ၊ အကျင့်များခြင်းကြောင့်
သေတဲ့အခါမှာ အဝီစိငရဲသို့ ကျရတယ်လို့ ကျမ်းဂန်
လာတယ်။ ပေါဋ္ဌိလ ရဟန်းတော်မြတ်ကြီးကတော့
စာတတ်တဲ့ မာန်မာနတွေချပြီး ကိုရင်ကလေးထံမှ
တရားတောင်း၍ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်
ရှုမှတ်လို့ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်အလင်းပေါက်ပြီး၊ အရဟတ္တ
ဖိုလ်ဉာဏ်ရ၍ အာသဝေါကုန်ခန်းတဲ့ ရဟန္တာမထေရ်
မြတ်ကြီးတစ်ပါးဟု ထင်ပေါ်ကျော်ကြားတော်မူပါ
တယ်။

ဝါယော ပိန် ဖောင်း သိကောင်းစရာ
ဒီနေရာမှာ သတိမမူဂုမမြင် သတိမူတော့
မြူမြင်တယ်။ ပညာရှိ သတိဖြစ်ခဲ့တယ် ဆိုတဲ့အတိုင်း

ပညာရှိများ သတိထားဖို့ ဘုရားနည်းရရ၊ ဆရာနည်း
ကျကျ မိမိဉာဏ် မှီသမျှ ရေးပြပါဦးမယ်။ ဝမ်းဗိုက်မှာ
ရှုမှတ်တဲ့ ပိန် ဖောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် နှာသီးဖျားမှာ
ရှုမှတ်တဲ့ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတည်
ရာ ဌာနခြင်းလွဲသော်လည်း ရှုမှတ်တဲ့ ဘာဝနာဉာဏ်
က ဝါယော၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ၊ ထွက်လေ၊ ဝင်လေ၏ အထိကို
ရှုမှတ်ကြတာပါပဲ။

ဖောင်းတယ်ဆိုတာဟာ ဝမ်းဗိုက်ခေါင်းထဲသို့
နှာခေါင်းက ရှူသွင်းလိုက်တဲ့ ဝါယောလေက တွန်း
ကန်လိုက်တော့ ဝမ်းဗိုက်ကြီး ဖောင်းလာတာပဲ။ အဲဒီ
ရှူသွင်းလိုက်တဲ့ လေထွက်သွားတော့ ဝမ်းဗိုက် ပိန်
သွားတာပါပဲလို့ ဒီလိုသိမြင် ပြောဆိုကြပါတယ်။
မတူတဲ့အကြောင်းကို ထင်ရှားအောင် ရေးသားပြ
ပါဦးမယ်။ ထွက်လေဝင်လေ ဝါယောက အပြင်မှ
ဝင်လာတဲ့ ဥတုဝါယော ဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတော်
ရှင် ပထမရွှေမုဋ္ဌော ဆရာတော်ကြီး ပြတဲ့ ပိန်ဖောင်း
ကမ္မဋ္ဌာန်းက အပြင်က ဝင်လာတဲ့ ဥတုဝါယော
အကြောင်းကြောင့် ပုံသဏ္ဍာန်ပညတ် ဝမ်းဗိုက်ကြီး
ဖောင်းတာကို မရှု မမှတ်ရပါ။ အဇ္ဈတ္တမှ ဖြစ်ပေါ်တဲ့
ပိန်ချင်၊ ဖောင်းချင်တဲ့ စိတ်နာမ်တည်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့် ဝါယောရုပ်ကလာပ်နှင့် ကာယ
ဝိညတ် ရုပ်တွေ လှုပ်ရှားထောက်ကန်နေတဲ့ ပရမတ်
အစစ် ဓာတ်အနှစ်တို့၏ သဘော၊ သဘာဝအကြောင်း
နှင့် အကျိုးဖြစ်ပျက်နေတဲ့ လက္ခဏာကိုသာ ရှုမှတ်ရ
ပါတယ်။ ထင်ရှားအောင်ပြရရင် လက်ခြေတို့လှုပ်ရှား
ကွေးဆန့်၊ ကြွလှမ်းမှုတွေဟာ ဥတုကြောင့်ဖြစ်တဲ့
ဝါယောရုပ်တွေ ဝင်လာပြီး လှုပ်ရှားနေကြတာ
မဟုတ်ပါ။ စိတ်နာမ်တည်းဟူသော အကြောင်း
ကြောင့် လှုပ်ရှားတွန်းကန်ဝါယောရုပ်တွေ ဖြစ်ပျက်
နေကြတာ ထင်ရှားပါတယ်။ ပိုမိုထင်ရှားအောင်
သွက္ခာတော ဓမ္မော - ဘုရားဟောနှင့် ရွှေမုဋ္ဌောဆရာ
တော်ဘုရားကြီး၏ အာစရိယလဒ္ဓေါပဒေသကိုယ်
တိုင် တွေ့ရမည်။ သန္တိဋ္ဌိက ဂုဏ်နှင့် ကိုက်ညီအောင်

ယောဂီကိုယ်တိုင် စမ်းသပ်ကြည့်ပါ။ အပြင်ဗဟိဒ္ဓက ဥတုဇလေမဝင်နိုင်အောင် ခေတ္တ လောကီနာခေါင်းနှင့် ပါးစပ်ကို ပိတ်ထားပြီး ဝမ်းဗိုက်ကို ပိန်ဖောင်းကြည့်ပါ။ အပြင်က ဥတုဇလေ မဝင်ဘဲနှင့် ပိန်ချင်၊ ဖောင်းချင်တဲ့ စိတ်နာမ်တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပိန်ဖောင်းလှုပ်ရှား ဝါယောရုပ်တွေက “ကျွန်ုပ်တို့ ဖြစ်ပျက်နေရတာဟာ ဥတုတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ စိတ်တည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပျက်နေရတာ ပါလို့ ယောဂီ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့် ကိုယ်တိုင်သိမြင်အောင် ရှုစမ်းပါ” ဟု ပါးစပ်နှင့်ဖွင့်ဟပြီး အသံထွက်အောင် မဖိတ်ခေါ်သော်လည်း ဘုရားဟောတဲ့ ဧဟိပဿိက တရားကတော့ အမြဲဖိတ်ခေါ်နေပါတယ်။ ယောဂီတို့က ဉာဏ်မျက်စိနှင့် မကြည့်ရှုတတ်လို့ မမြင်တာပါ။ ယောဂီတို့ ယခုရေးပြထားတဲ့ ပရိယတ္တိနည်းတွေဟာ မသိမမြင်နိုင်တဲ့ တရားတွေကို ယုတ္တိ၊ ယုတ္တာဆင်ပြီး ရေးပြထားတာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားဟောနည်း ကျကျ ဆရာနည်းရရ ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်မြင် စမ်းသပ်ပြီး ရေးထားတာဖြစ်လို့ စာဖတ် ယောဂီက ပဋိပတ် ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ရှုမှတ်ကြည့်တော့ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ငါးခန္ဓာတို့သည် အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်နေကြတာလည်း မဟုတ်။ ထာဝရဘုရား၊ နတ်ဗြဟ္မာကြီးများ ဖန်ဆင်းထားတာလည်း မဟုတ်။ ပိန်ချင်တဲ့ စိတ်နာမ် အကြောင်းကြောင့် ပိန်လှုပ်ရှား ဝါယောရုပ်တွေ စုပေါင်းဖြစ်နေကြသော ရုပ်ခန္ဓာတစ်ပါးနှင့် ပိန်တယ်၊ ပိန်တယ်လို့ သိမှတ်နေကြသော နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့ပေါင်းပြီး ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ကြတယ်ဟု ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်း၊ စိတ်နာမ်ကြောင့် အကျိုးခန္ဓာငါးပါးဖြစ်တာကိုလည်း ကိုယ်တိုင်ရှုလို့ ကိုယ်တွေ့ဉာဏ်မြင် သိတာမှန်တယ်လို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါစေ ယောဂီတို့တွေ။

အဲဒီလို အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေကြတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်နှစ်ဖြာ ငါးခန္ဓာတို့ကို ခိုင်မာတည်မြဲ

မပျက်ဘဲနေအောင် မဟာဗြဟ္မာ နတ်မင်းကြီးများက တားဆီးထားနိုင်ပါသလား (ဝါ) ဖန်ဆင်းထားနိုင်ပါသလားလို့ သတိပဋ္ဌာန်နှင့်အသိမှန်အောင် ရှုကြည့်နေတော့ ပိန်တုန်း ပိန်ဆဲမှာ ဖြစ်နေကြပြီတဲ့ ဝါယောရုပ်စုခန္ဓာနှင့် ပိန်တယ် ပိန်တယ်လို့ သိမှတ်နေတဲ့ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ပိန်တဲ့နေရာ ဌာနမှာပဲ ဘွားခနဲ ဖြစ်၍ ဖြုတ်ခနဲ ပျောက်ပျက်သွားတဲ့ မိုးရေပွက်ပမာ ပျက်သွားတာကို ထင်ထင်ရှားရှား ကိုယ်တွေ့ ဉာဏ်မြင် သိရလို့ အမှားသိမဟုတ် အမှန်သိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိပဲလို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပြီ။ သတိပဋ္ဌာန်နှင့် အသိမှန်အောင် မရှုကြည့်ဘဲ ထာဝရဘုရား၊ နတ်ဗြဟ္မာကြီးများက ဖန်ဆင်းပေးထားတဲ့ သတ္တဝါတွေဟု သိမှတ်နေသူတွေဟာ အသိမှား၊ အမှတ်မှား၊ အမြင်မှား၊ အယူမှားနေတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဲဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။

နံစုတ်ငှက် ဥပမာ

ဒီနေရာမှာ မိမိငယ်ရွယ်စဉ်က ကြားဖူးတဲ့ ပေါရာဏ(ရှေးစကား) ပုံပြင်ကလေးကို သာဓကထုတ်ပြပါဦးမယ်။ ယခုအခါမှာလည်း ရှိနေကြတဲ့ နံစုတ်ငှက်ကလေးများ၏ ကိုယ်မှာဦးခေါင်းမှ အမြီးဖျားတိုင်အောင် နှစ်လက်မခန့်လောက်နှင့် အမွေးအတောင်မှာ လုံးပတ် တစ်လက်မလောက်ပဲ ရှိပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလောက် နံစုတ်ငှက်ကလေး၏ ဦးခေါင်းပေါ်မှာ ရွှေတစ်ခွဲသားရှိတယ်လို့ မရှိမဟုတ်တာကို အရှိအဟုတ်လုပ်ပြီး ယုတ္တိဆင်၍ပြောသူက ပြောတော့ နံစုတ်ငှက်၏ သဘော သဘာဝက ဉာဏ်ပညာနှင့် အသိမှန်အောင် မကြည့်တတ် မသိတတ်သူတစ်ပါး အများပြောကို ယုံတတ်သူတွေက နံစုတ်ငှက်ကလေးတွေကို လိုက်လံ ဖမ်းဆီးမှုပြုကြတော့ နံစုတ်ငှက်ကလေးက “ခင်ဗျားတို့ ကျွန်ုပ်တို့ကို လိုက်လံဖမ်းဆီးနေကြတာက ဘာအသုံးလို့လဲ၊ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်မှာ ခင်ဗျားတို့စားလောက်တဲ့ အသား

အသွေးလည်းမရှိပါဘူး” ဟု နှံ့စုတ် ငှက်ငယ်က သစ်ပင်ထိပ်ဖျားမှနား၍ ပြောတော့ လိုက်လံဖမ်းဆီး နေကြတဲ့ သူတွေက ပြန်ဖြေကြတယ် “ငါတို့က သင်၏ အသွေးအသား၊ အမွေးများကို လိုလားလို့ ဖမ်းဆီးကြတာ မဟုတ်ပါ။ သင်၏ ဦးခေါင်းမှာရှိတဲ့ ရွှေ တစ်ခွဲသားကို လိုချင်လို့ပါ” ဟု ပြောကြတော့ နှံ့စုတ်ငှက်ငယ်က ပြန်ပြောတယ်တဲ့ “သင်တို့ကို ကျွန်ုပ်တို့က အသိဉာဏ်ရှိတဲ့လူတွေပဲဟု အထင်လွဲ၊ အမြင်လွဲဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ယခုကိုယ်တွေမှ အသိဉာဏ် အမှန်မရှိတဲ့ လူတွေပဲ” ဟု ပြောဆိုပြစ်တင် အပြစ် မြင်အောင် ပြောပြတယ်။ ပြောပြပုံကတော့ “ခင်ဗျား တို့ အပင်ပန်းခံပြီး လိုက်လံ ဖမ်းဆီးနေတဲ့ ကျွန်ုပ်တို့ ၏ကိုယ်ကို သေသေချာချာ စေ့စေ့စပ်စပ် အထပ်ထပ် အဖန်ဖန် ကြည့်လိုက်စမ်းပါ။

ကျွန်ုပ်၏ ဦးခေါင်းမှာ ရွှေတစ်ခွဲသားရှိနိုင်၊ မရှိနိုင်ကို သေသေချာချာ ကြည့်ရှုပြီး ကိုယ်တွေမှ ကိုယ်မြင်မှ ယုံကြည်ကြပါ။ ကိုယ်တွေ ကိုယ်မြင် အောင် မကြည့်ရှုဘဲ သူတစ်ပါးပြောလာနှင့် ယုံကြည် ပြီး ယုံမှားနေကြတဲ့လူတွေ ရှိနေတာကို ယခု ကိုယ် တိုင် သိမြင်လို့ ကျွန်ုပ်လည်း အမြင်မှန်ရပါပြီ။ ကျွန်ုပ်လိုပဲ ခင်ဗျားတို့လူတွေ အမြင်မှန်ရအောင် သေသေချာချာ ကိုယ်တွေမျက်မြင်ကြည့်ရှုပြီးမှ ယုံကြပါလေ။ ဤကဲ့သို့ ကြည့်ရှုသိမြင်ခြင်းကို မှန်စွာ မြင်တဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟု ခေါ်ပါတယ်” ဟုပြောပြီး နောင် လာနောင်သား လူအများတို့ အမြင်မမှားရအောင် ကျွန်ုပ် နှံ့စုတ်ငှက်ကလေးတွေက သတိပေးသော အားဖြင့် နှုတ်ပါးစပ်ဖြင့် “ကြည့်ယုံ ကြည့်ယုံ” ဟု မြည်သံပေး၍ နေကြပါမည်။ ခင်ဗျားတို့ လူတွေက ယနေ့အချိန်ကစပြီး ကျွန်ုပ်တို့ကို “ကြည့်ယုံငှက်” ဟု အမည်တပ်၍ သိမှတ်ကြပါတော့ဟု ပညာပေးကာ အိမ်သို့သာ ပြန်ပါစေတယ်။

ထိုနှံ့စုတ် (ကြည့်ယုံ)ငှက်နှင့်မခြား ပုံပမာ ထား၍ ဤကျမ်းစာကလည်း မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို

ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာနှင့် ရှုကြည့်ပြီးမှ ယုံကြပါလေ ဟု မပြတ်မလပ်ရအောင် အထပ်ထပ်သတိပေး၍ ရေးလိုက်ရပါတယ်။ ထိုမှတစ်ဖန် ကျမ်းဂန်သာဓက ထုတ်ပြပါဦးမယ်။

နဟေတ္တ ဒေဝေါဗြဟ္မာ၊ သံသာရဿတ္ထိကာရကော၊ သုဒ္ဓဓမ္မာ ပဝတ္တန္တိ၊ ဟေတုသမ္ဘာရ ပစ္စယာ။

ဧတ္ထ - ဤရုပ်နာမ်အပေါင်း အကြောင်းသင့် စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရာ၌၊ သံသာရဿ-အဆက်မပြတ် ဖက်စပ်တုံ့ပြန် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ သံသရာကို၊ ကာရကော - မဖြစ် ဖြစ်အောင် တည်ထောင်ဖန်ဆင်းနိုင်သော၊ ဒေဝေါ ဝါ - ကျေးဇူးကိုတင် ဂုဏ်အင်ကိုမှတ် ပျပ် ဝပ် ရှိခိုးဖို့ ဗိဿနိနတ်မင်းကြီးသည်လည်းကောင်း။ ဗြဟ္မာ ဝါ - ကမ္ဘာကိုစနိုင်သည့် ထာဝရသခင်အရှင် ဗြဟ္မာမင်းကြီးသည်လည်းကောင်း၊ နဟိအတ္ထိ - ရှေ့ နောက် ပေါင်းလစ် အကြောင်းစစ်က စနစ်တူဟန် မရှိရိုးဧကန် အမှန်ပင်တည်း၊ သုဒ္ဓဓမ္မာ - အနှစ်သာရ အတ္တမဘက် သက်သက်ဟုတ်မှန် ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ငါး ခန္ဓာတို့သည်၊ ဟေတုသမ္ဘာရပစ္စယာ - အကြောင်း အဆောက်အအုံ လောက်လုံသိုက်မြိုက် တိုက်ဆိုင် ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာလျှင်၊ ပဝတ္တန္တိ - အများမျက်မြင် အထင်အရှား ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက် ကြကုန်၏ - ဟု ဟောတော်မူသည်။

(သင်္ကြိုဟ်ဘာသာ ဋီကာ)

အဲဒီလောက် အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ရေးပြ ထားတဲ့စာကိုဖတ်ရှု၍ ပိန်ဖောင်းဝိပဿနာကို မူတည် ပြီး ခြေလက်တို့ကွေးမှု၊ ဆန့်မှု၊ ကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ စားမှု၊ သောက်မှုတည်း ဟူသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံလှုပ်ရှား ဝါယောရုပ်တို့သည်၊ စိတ်တည်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်ပျက်၍နေကြတဲ့ အနိစ္စလက္ခဏာ အမြဲ မရှိတဲ့ သဘောတရားတို့ကို ထင်မြင်အောင် ရှုမှတ် နိုင်လောက်ကြပါပြီ။ သို့သော် ပိန်ဖောင်း ဝါယော ရုပ်တွေဟာ ဥတုကြောင့်ဖြစ်တာနှင့် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းနှစ်ခုသည်၊ ရှုပ်ထွေးနေရ

ကား အများနားလည်သဘောပေါက်အောင် အာစရိယ လဒ္ဒေါပဒေသ ကျေးဇူးတော်ရှင် ပထမ ရွှေမုဋ္ဌာဆရာတော်ဘုရားကြီး စီစဉ်ရေးသားသော ယခုခေတ် သာသနာ ကာယာနုပဿနာ - သတိ ပဋ္ဌာန် ဒီပနီမှ မူရင်းအတိုင်း ရေးကူး၍ ရှင်းလင်းပြ လိုက်ပါသည်။

ပြဿနာတစ်ခု ဖြေရှင်းမှု

ဥပဒေသ(၆၇)ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာရှုမှတ်တာ သမထလား၊ ဝိပဿနာလား အမေး၊ အဖြေ---

မေး- ဖောင်းတာ ပိန်တာ သမထလား၊ ဝိပဿနာ လား။

ဖြေ- မိတ်ဆွေကိုပဲ ပြန်မေးပါရစေ၊ ပြီးမှ ဖြေဆိုပါ မည်။

မေး- မိတ်ဆွေကြီး ဘယ်လိုထင်ပါသလဲ။

ဖြေ- ကျွန်တော်ကတော့ သမထလို့ပဲ ထင်ပါ တယ်။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း အာနာ ပါန သမထဟု ပြောကြပါတယ်။ ဘာပြုလို့ အာနာပါနဟု ထင်ရပါသလဲဆိုရင် ဖောင်း တာဟာ ဝင်လေ ဝင်လာလို့၊ ဝင်လေကြောင့် ဖောင်းတာပဲ၊ ပိန်တာဟာလည်း ထွက်သွား လို့ ပိန်တာပဲဟု ဆိုပါတယ်ဗျာ။

မေး- မေးလိုပါတယ် မိတ်ဆွေကြီး၊ သစ်ပင်ဟာ လေတိုက်လို့ လဲနေတာဟု ပြောရာ၌ သစ်ပင် ဟာ လေတိုက်၍ လဲနေတာ ဟုတ်တယ်။ သို့ ပေမဲ့ လေဟာ သစ်ပင်မဟုတ်ဘူး၊ သစ်ပင် ဟာလည်း လေမဟုတ်ဘူး၊ လေက သစ်ပင် ကိုတိုက်တာ၊ သစ်ပင်ကလဲတာ (ဝါ) တိုက် တာကလေ၊ လဲတာက သစ်ပင်ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့အတူ မိတ်ဆွေကြီးပြောတာက၊ ဖောင်း တာဟာ ဝင်လေဝင်လာလို့ ပြောရာ၌ ဝင်လာ တာက လေဖြစ်တာ၊ ဖောင်းတာက ဝမ်းဗိုက် ဖြစ်တယ်။ လေက ဒြပ်တစ်ခု၊ ဝမ်းဗိုက်က

ဒြပ်တစ်ခုဖြစ်တယ်။ ပိန်တာလည်း ဒီလိုပါပဲ၊ ဒါကြောင့် ဖောင်းတာ ပိန်တာဟာ အာနာ ပါနမဟုတ်ပါဘူး။ အာနာပါန မဟုတ်လျှင် သမထလည်း မဟုတ်ပါဘူးဗျာ။

မိတ်ဆွေကြီးကို မေးလိုပါတယ်။ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကိုတော့ အဲဒီဝင်လေ၊ ထွက်လေတို့က ဖြစ်စေတယ်ဆိုပါတော့၊ အဲဒီဝင်လေ၊ ထွက် လေတို့ကိုတော့ ဘယ်တရားက ဖြစ်စေပါ သလဲဗျာ။

ဖြေ- ဝင်လေ ထွက်လေဟာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဇဝါယောရုပ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း စိတ္တဇရုပ်လို့ ပြောကြပါ တယ်။

မေး- မေးလိုပါတယ်ဗျာ၊ ရေဟာ ရေအိုးထဲမှာ ရှိစဉ် စိတ္တဇရုပ်လား၊ ဥတုဇရုပ်လားဗျာ။

ဖြေ- ဥတုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဥတုဇရုပ်ဖြစ်ပါတယ်။

မေး- ဒါဖြင့် ဒီရေအိုးထဲက ရေကိုသောက်၍ ဝမ်းတွင်းသို့ ရောက်တဲ့အခါ ဥတုဇရုပ်လား၊ စိတ္တဇရုပ်လားဗျာ။

ဖြေ- ဥတုဇရုပ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မေး- အဲဒီရေဟာ ကျင်ငယ်ဖြစ်ပြီး၊ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်ကျလာတော့ ဥတုဇရုပ်လား၊ စိတ္တဇ ရုပ်လားဗျာ။

ဖြေ- ဥတုဇရုပ်ဘဲဟု ဖြေရမှာပါဘဲဗျာ။ အဲဒီလိုပါပဲဗျာ၊ မျက်နှာဝ၊ ပါးစပ်၊ နား၊ နှာ ခေါင်းဝန်းမှာရှိသော ကောင်းကင်က လေ ဟာလည်း ဥတုဇရုပ်ပါပဲဗျာ၊ ရှုလိုက်လို့ ဝမ်း တွင်းမှာ ရောက်လာတဲ့အခါကြတော့လည်း ဥတုဇရုပ်ပါပဲဗျာ။ တစ်ဖန် ပြန်ထုတ်လိုက်၍ အပြင်ဘက် ရောက်သွားတဲ့ လေဟာလည်း ဥတုဇရုပ်ပါပဲဗျာ၊ စိတ္တဇ ရုပ်မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ပြောချင်တာကတော့ ထွက်လေ၊ ဝင်လေဟာ စိတ္တဇရုပ်မဟုတ်ဘူး၊ ဥတုဇရုပ်

ဖြစ်တယ်လို့ ပြောလိုပါတယ် ခင်ဗျာ။

ထပ်ပြောပါဦးမယ် မိတ်ဆွေကြီးတို့၏ အယူကတော့ စိတ်ကြောင့် ထွက်လေ၊ ဝင်လေဖြစ်တယ်၊ ထွက်လေ၊ ဝင်လေကြောင့် ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုဖြစ်တယ် ဟု ယူဆကြပါတယ်။ စိတ်ကြောင့် ဝင်လေဝင်လာတာ ဝင်လေက ဝင်လာတော့ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလာတယ်ဟု ယူဆကြပါတယ်။ စိတ်ကြောင့် ထွက်လေ ထွက်သွားတာ၊ လေက ထွက်သွားလို့ ဝမ်းဗိုက်က ပိန်သွားတာဟု ယူဆကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ယူဆတာနှင့် ပြောင်းပြန် ဖြစ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ယူဆတာကတော့ စိတ်ကြောင့် ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းရတာ၊ ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းတော့ (ဝါ) ဝမ်းဗိုက်က ပွပေးလိုက်တော့ နှာခေါင်းဝနား၌ရှိတဲ့ ကောင်းကင်လေဟာ ဝမ်းဗိုက်ထဲသို့ ဝင်လာတာဟု ယူဆပါတယ်။

ထို့အတူပါပဲ စိတ်ကြောင့် ဝမ်းဗိုက် ပိန်သွားတယ်၊ ဝမ်းဗိုက်က ပိန်သွားသောကြောင့် ဝမ်းဗိုက်ထဲက လေဟာအပြင်ဘက်သို့ ထွက်သွားတယ်ဟု ယူဆပါတယ်ဗျာ။ ထင်ရှားအောင် ထပ်ပြောပါဦးမယ်။ မိတ်ဆွေကြီးတို့၏ အယူက အပြင်က လေဝင်လာ၍ ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းလာရတယ်ဟုဆိုရာ၌ မဟုတ်မမှန်ကြောင်းကို စစ်တမ်းထုတ်ပါဦးမယ်။ ဖောင်းတာ ပိန်တာဟာ ဝင်လေ ထွက်လေကြောင့်မဟုတ်ပါ။ ဖောင်းအောင် လုပ်ပေးတဲ့ စိတ်ကြောင့်ဖောင်းတာပါ။ ပိန်အောင် လုပ်ပေးတဲ့စိတ်ကြောင့် ပိန်တာပါ။ လက်တွေ့ လုပ်ကြည့်စမ်းပါ။ အဖြေမှန်ကို ရပါလိမ့်မယ်။

မိတ်ဆွေကြီးက ကိုယ်တိုင် လုပ်ကြည့်စမ်းပါ။ မိတ်ဆွေကြီး၏ ပါးစပ်နှင့်နှာခေါင်းကို စေ့နေအောင် ပိတ်ထားပါ။ ပိတ်ထားပြီးလျှင် ဝမ်းဗိုက်ကို ဖောင်းကြည့်ပါ။ ဖောင်းအောင် စိတ်ကလုပ်ပေးပါ။ ဝမ်းဗိုက်ဟာ ဖောင်းသွားပါလိမ့်မယ်။ ဝမ်းဗိုက်ကို စိတ်က ပိန်အောင်လုပ်ပေးပါ။ ဝမ်းဗိုက်ဟာ ပိန်သွားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို လုပ်ကြည့်သောအခါ၊ ပါးစပ်နှင့် နှာခေါင်းကို လက်ကစေ့အောင် ပိတ်ထားတာဖြစ်၍၊

ဝင်လေကလည်း မဝင်တာပါ။ ထွက်လေကလည်း ထွက်မသွားပါ။ ဤသို့အပြင် လေမဝင် မထွက်သော်လည်း ဝမ်းဗိုက်၏ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုတို့ဟာ စိတ်သဘောကို လိုက်လျော၍ ဖောင်းပိန်လှုပ်ရှား ဝါယောရုပ်တွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို လုပ်ကြည့်သောအခါ ပါးစပ်နှင့် နှာခေါင်းကို လေဝင် လေထွက်ရှိရအောင် ပိတ်ထား၍ ပိန်လိုက် ဖောင်းလိုက်ဖြစ်အောင် ဘယ်တရားက လုပ်ပေးသည်ဟု သိလာတယ် မဟုတ်လားဗျာ။ စိတ်က ဖောင်းအောင် အားထုတ်တော့ ဝမ်းဗိုက်ဟာ ဖောင်းလာတယ် မဟုတ်လားဗျာ။ စိတ်က ပိန်အောင် အားထုတ်လိုက်တော့ ဝမ်းဗိုက်ဟာ ပိန်သွားတယ် မဟုတ်လားဗျာ။ အဲဒါကြောင့် ဖောင်းတာဟာ စိတ်ကြောင့် ဖောင်းတာပါဟု ဆိုရပါတယ်ဗျာ။

အဲဒီ ဖောင်းမှု ရုပ်ကလေးဟာ စိတ်က ဖောင်းလိုလို့သာ ဖြစ်ပေါ်လာရတဲ့ ရုပ်ပရမတ် သဘောလေးပဲဟု ကျွန်တော်ပြောတာကို ထင်ရှားအောင် စစ်တမ်း ထုတ်ပြလိုပါတယ်။ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဖောင်းမှု ရုပ်ကလေးကို ကြာကြာ ဖောင်းထားပါ။ ထိုအခါ ဘယ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသလဲဟု သိရပါလိမ့်မယ်။ ဖောင်းထားရတာ ကြာလာတော့ ပိန်ချင်တဲ့ စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ ထိုအခါ ပိန်တော့ ပိန်တော့ဟု စိတ်က ပိန်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ပိန်မှုရုပ်လည်း ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။

အဲဒါကို ထောက်ဆလိုက်တော့ ပိန်ချင်တဲ့ စိတ်များစွာ ဖြစ်ပေါ်နေတာကို သိရပါတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ပိန်တော့ဟု စိတ်က ခွင့်ပြုလိုက်ပါတယ် (ဝါ) စိတ်က ပိန်ပေးလိုက်ပါတယ်။ ထို့အတူပါဘဲ ပိန်မှုဖြစ်ပေါ်သောအခါ ပိန်မှုရုပ်ကို ကြာကြာ ပိန်ထားပါ။ ထိုအခါ ဖောင်းချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ မဖောင်းရ မနေနိုင်တဲ့ စိတ်တွေများစွာ ဖြစ်ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ဖောင်းလိုက်ရတော့တာပါပဲဗျာ။ အဲဒါကိုထောက်တော့

စိတ်က ဖောင်းအောင် လုပ်ပေးတယ်။ စိတ်ကြောင့် ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလာတယ်။ ဖောင်းတာဟာ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တဝေါယောရုပ်ပါဘဲဗျာ။ ပြောလိုတာကတော့ စိတ်ကဖောင်းအောင် လုပ်ပေးတယ်။ စိတ်ကြောင့် ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလာတယ်။ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက်တော့ အပြင်က ကောင်းကင်လေဟာ ဝင်လာတယ်ဟု ပြောလိုပါတယ်ဗျာ။ ထို့အတူစိတ်က ပိန်အောင် လုပ်ပေးတယ်။ စိတ်ကြောင့် ဝမ်းဗိုက်က ပိန်ရတယ်။ ဝမ်းဗိုက်က ပိန်သွားတော့ ဝမ်းဗိုက်ထဲမှာ ခဏ ရောက်ရှိနေသော ကောင်းကင်လေဟာ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်သွားရတယ်ဟု ပြောလိုတယ်ဗျာ။

တစ်နည်း - ဥပမာနှင့် ထပ်ရှင်းပြပါဦးမယ်။ မင်စုတ်တံ၌ရှိတဲ့ ဘော့ကလေး၏ ဝမ်းဗိုက်ကို ကြည့်ပါ။ မင်စုတ်တံ၌ရှိတဲ့ ဘော့ကလေး၏ ဝမ်းဗိုက်ကို လက်နှင့်ဖိညှပ်၍ ပိန်ပေးလိုက်ပါ။ ဘော့ကလေး၏ ဝမ်းဗိုက်ထဲက လေဟာ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဘော့၏ ဝမ်းဗိုက်ကို ဖောင်း၍ ပေးလိုက်ပါ။ အပြင်ဘက်က လေဟာ ဘော့၏ ဝမ်းဗိုက်ထဲသို့ ဝင်လာပါလိမ့်မယ်။ သာ၍ ထင်ရှားအောင် ပြောပါဦးမယ်။ ဘော့ဖြင့် မင်ရည်ကို စုပ်ယူသောအခါ ဘော့ကလေး၏ ဝမ်းဗိုက်ကို လက်ဖြင့် ဖိညှပ်၍ မင်အိုးထဲသို့ စိုက်ပါ။ စိုက်ပြီးတော့ ဘော့၏ ဝမ်းဗိုက်ကို ဖောင်း၍ပေးလိုက်ပါ။ အပြင်ဘက်က လေသည် ဝင်လာ၍ မင်ရည်ကို စုပ်ယူလာသဖြင့် ဖန်ချောင်း၏ အတွင်းသို့ ဝင်လာတဲ့ မင်ရည်ကို မြင်ရပါတယ်။ ပြီးတော့ ဘော့၏ ဝမ်းဗိုက်ကို ပိန်ပေးလိုက်ပါ။ ဘော့၏ အတွင်းကလေဟာ အပြင်ဘက်သို့ ထွက်သွားပါတယ်။ ထွက်သွားတဲ့ လေက တွန်းကန် မှုတ်ထုတ်ပါသောကြောင့် ဖန်ချောင်း၏အတွင်းက မင်ရည်လည်း အပြင်သို့ ထွက်သွားတာကို မြင်ရပါတယ်။

မိတ်ဆွေကြီးတို့ အယူကတော့ ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းတာကိုမူထား၍ ဝမ်းဗိုက်ဟာ ဘာကြောင့်ဖောင်းတာလဲဟု အမေးထုတ်တယ်။ ဝမ်းဗိုက်ဟာ

အပြင်က လေဝင်လာခြင်းကြောင့် ဖောင်းတာဟု အဖြေထွက်တယ်။ ဒါဖြင့်ရင် အပြင်က လေဝင်လာတာဟာ ဘာကြောင့် ဝင်လာတာလဲဟု အမေးထုတ်တယ်။ အပြင်က လေဝင်လာတာဟာ စိတ်ကြောင့် ဝင်လာတယ်ဟု အဖြေထွက်တယ် မဟုတ်လားဗျာ။ ကျွန်တော်တို့ အယူကတော့ ဖောင်းတာကို မူထား၍ ဖောင်းတာဟာ ဘာကြောင့် ဖောင်းတာလဲဟု အမေးထုတ်တယ်။ ဝမ်းဗိုက် ဖောင်းတာဟာ စိတ်က ဖောင်းချင်သောကြောင့် ဖောင်းတယ်ဟု အဖြေထွက်တယ်။ ဒါဖြင့်ရင် ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက်တော့ ဘာဖြစ်လာပါသလဲဟု အမေးထုတ်တယ်။ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလိုက်တော့ အပြင်ဘက်က ကောင်းကင် လေဟာ ဝမ်းဗိုက်ထဲသို့ ဝင်လာပါတယ်ဟု အဖြေထွက်ပါတယ်ဗျာ။

တစ်နည်းအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ အယူကတော့ ဝမ်းဗိုက်ထဲကို ဝင်လာတဲ့လေကို မူထားပြီး အပြင်ကလေဟာ ဘာကြောင့် ဝမ်းဗိုက်ထဲသို့ ဝင်လာရသလဲဟု အမေးထုတ်တယ်။ ဝမ်းဗိုက်က ဖောင်းလာသောကြောင့် အပြင်လေဝင်လာတယ်ဟု အဖြေထွက်တယ်။ ဝမ်းဗိုက်ဟာ ဘာကြောင့် ဖောင်းသလဲဟု အမေးထုတ်တယ်။ ဖောင်းလိုတဲ့ စိတ်ကြောင့် ဖောင်းတယ်ဟု အဖြေထွက်ပါတယ်ဗျာ။

- ၁။ ဖောင်းလိုတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။
- ၂။ ဖောင်းလိုတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဘာဖြစ်မယ်။ ဖောင်းမှု ဖြစ်လာမယ်။
- ၃။ ဖောင်းမှု ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဘာဖြစ်မယ်။ အပြင်က လေဝင်လာတယ်။
- ၁။ ပိန်လိုတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။
- ၂။ ပိန်လိုတဲ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ဘာဖြစ်မယ်။ ပိန်မှု ဖြစ်လာမယ်။
- ၃။ ပိန်မှု ဖြစ်လာလျှင် ဘာဖြစ်မယ်။ အတွင်းက လေ အပြင်သို့ ထွက်သွားတယ်။

ဆက်ပြောလိုပါတယ်ဗျာ၊ ကျွန်တော်တို့ ဝိပဿနာရှုရတာကတော့ ဖောင်းလျှင် ဖောင်းတယ်၊ ပိန်လျှင် ပိန်တယ်၊ လက်ခြေတို့၏ အကွေးအဆန့် ခြေထောက်တို့၏ အကြွ၊ အလှမ်း၊ အချတို့ကို ကွေး ဆန့်ကြွလှမ်းသွားလာတိုင်း ဝေါဟာရအနေနဲ့ ရှုမှတ် နေရပါတယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့ မိမိကိုယ်ကောင် ကြီး၊ ရုပ်ကောင်ကြီးပဲ။ အဲဒီ ရုပ်ကောင်ကြီး၌ အပိုင်း (၆)ပိုင်းရှိရာတွင် ဘယ်အပိုင်းကပဲ လှုပ်လှုပ်၊ လှုပ်တိုင်း လှုပ်တိုင်း ရှုမှတ်ပြီး သိနေရပါတယ်။

လှုပ်ဆိုတာက ဝါယောဓာတ်၊ ဝါယောရုပ်ကို ဝိပဿနာ ရှုနေရတာပါပဲ။ ကျွန်တော်တို့ ယောဂီတစ် ယောက်ကို မေးကြည့်ပါ။ ခင်ဗျားတို့ တရားအား ထုတ်ပုံကို ပြောပြစမ်းပါဟု မေးပါ။ ကျွန်တော်တို့ တရားအားထုတ်ရတာကတော့ ဝါယောဓာတ်၊ ဝါယောရုပ်၏ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်အစွန်းကို မြင်အောင် ရှုကြည့်နေရတာပါလို့ ဖြေပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ယောဂီ အဖြေကတော့ စာတတ်သူ၏ အဖြေဖြစ်တယ်။ စာမတတ်တဲ့ ယောဂီကို မေးလျှင်တော့ ကျွန်တော်၊ ကျွန်မတို့ တရားအားထုတ်ရတာကတော့ ကိုယ် ကောင်ကြီးက လှုပ်တိုင်း၊ လှုပ်တိုင်း လှုပ်တဲ့သဘော ကို ရှုမှတ်ရတာပါပဲဟု ပြောပါလိမ့်မယ်။ သူတို့က စာမတတ်တော့ ဝါယောဓာတ်၊ ဝါယောရုပ်လို့ စာစကားနှင့် မပြောတတ်ပါ။ သို့ပေမဲ့ သူတို့ ပြော တာက စာသဘောနှင့် ကိုက်ညီပါတယ်။ ပြောလိုရင်း ကတော့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟု ရှုခြင်းဟာ ဝါယောဓာတ်ကို ရှုတာပါပဲ။ ဝါယောဓာတ်ဆိုတော့ ရုပ်ပရမတ် တရားအစစ်ပါပဲ။ ပညတ်မဟုတ်ပါဘူး။ ခန္ဓာအားဖြင့် ရူပက္ခန္ဓာကို ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ရှုနေတာပဲလို့ ပြောတာ၊ ဖြေတာပါပဲဗျာ။

တစ်ချက်ခုတ်၊ သုံးချက်ပြတ်

ယခုခေတ် သာသနာ ဒုတိယတွဲမှ အမေးပုစ္ဆာ ပြဿနာရေးကူး၍ ဖြေရှင်းပါဦးမည်။

ဖောင်းပိန် ပြဿနာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ရေးကာကူးပြ၊ မူရင်းကျ၊ တစ်ချက်ခုတ်လျက်၊ ပြတ်သုံးချက်၊ ပေါ်ထွက် အကျိုးရ၊

ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဖြေရှင်းထားတဲ့ ကျမ်းဂန်သာဓကကို မူရင်းကျကျ ရေးကူးထုတ်ပြ ရတဲ့ အကျိုးတစ်ချက်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေမုဋ္ဌောဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏ကျမ်းစာကို ရေးကူး၍ ကျေးဇူးဆပ် ပူဇော်ရ ခြင်း အကျိုးတစ်ချက်။

စာရှုသူတို့၏ ကျမ်းဂန်သာဓက ဗဟုသုတ ပြည့်ဝရရှိခြင်း အကျိုးတစ်ချက် ပေါင်းလိုက်တော့ အကျိုးသုံးချက် ပေါ်ထွက်ရရှိမည့် အရေးကို မျှော် တွေး၍ အဖြေပေး သာဓကကို မူရင်းကျကျ ရေးကူး ပြရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

“အမောင် ယောဂီ၊ အမောင် ယောဂီ၏ တရား အားထုတ်တာကို အလိုမကျသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်ဆိုတာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတဲ့လား ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ သိနေတာနဲ့ မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်ပါ သလား၊ ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကို သိနေတာနဲ့ မဂ်ဖိုလ် ကို ရတယ်လို့ ငါဟာ ကျမ်းဂန်မှာ မတွေ့ပါဘူး။ မတွေ့ဘူးပါဟု အမောင် ယောဂီကို အဖျက် စကား ပြောတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပိဋကတ် သုံးပုံတွင် အဘယ် ပိဋကတ်ကို သင်ဖူးပါသလဲဟု သာ ပြန်မေးပေတော့။

သူ သင်ဖူးရောက်ဖူးတဲ့ စာမှာတော့ ဖောင်း တယ်၊ ပိန်တယ်လို့ ဘုရားမဟောဘူးလို့ ပြောမှာပဲ။ သူသင်ဖူးတဲ့ စာကဘယ်စာများကို သင်ဖူးတယ်လို့ မသိရပေ။ သို့သော် ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာကို သိနေပြီ၊ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုရုပ်၏ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်အစွန်းကို ကြည့်နေရမည်။ သိနေရမည်ဟု မဟာသတိပဋ္ဌာန သုတ်တော်၌ ဟောထားတော်မူတဲ့ “ယထာ၊ တထာ ဝါ၊ ပနဿကာယော ပဏိဟိတော၊ တထာ တထာနံ

ပဇာနာတိ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ အနက်မြန်မာပြန် ထားသည်ကို သတိပြု၍ ဖတ်ရှုတဲ့အခါ ပန - သဒ္ဒါ၏ဝါကျတ္ထဇောတကနိပါတ်ကိုလည်း အထူးပြု၍ အောက်၌ ဖော်ပြပါစာမူကို ကြည့်ရှုပေတော့-

မဟာသတိဋ္ဌာနသုတ် ဣရိယာ ပထပိုင်း၌ လာသော “ဂစ္ဆန္တောဝါ ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ” ဟူသော ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ရှင်းလင်းစွာ ပြတော်မူထားတာကို ပထမရေးကူးပြပြီးမှ အထက်က (ယထာ ယထာ ဝါပနဿ)ပါဠိတော်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖော်ထုတ်ပြပါမည်။

ဥပဒေသ (၉) ပထမစာမူပိုဒ်

ဂစ္ဆန္တောဝါ - သွားသည်ရှိသော်၊ ဂစ္ဆာမိတိ - သွားနေ၏၊ သွားနေ၏ဟူ၍၊ ပဇာနာတိ - ခြေကြွမှုရုပ်၊ ခြေလှမ်းမှု ရုပ်၊ ခြေချမှုရုပ်တို့၏ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်အစွန်းကို သိ၍ နေရာ၏၊ ဂစ္ဆန္တောဝါ - ဂစ္ဆာမိတိ ပဇာနာတိ - ဟူသည်ကား ခြေကြွလျှင် ကြွတယ်၊ ခြေလှမ်းလျှင် လှမ်းတယ်၊ ခြေချလျှင် ချတယ်ဟု ရှုမှတ်၍ သိနေရမယ်လို့ ဟောတော်မူ၏ တကား၊ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်ဟု သိမှတ်နေသော ယောဂီဟာ ခြေကြွမှုရုပ်၊ ခြေချမှုရုပ်ကလေး၏ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်အစွန်းကိုသာ မြင်နေရ၏တကား။ (ဝါ)ခြေကြွမှုရုပ်၊ ခြေလှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချမှု ရုပ်ကလေး၏အစနှင့် အဆုံးကိုသာ မြင်နေရ၏တကား။

(ဝါ)ခြေကြွမှုရုပ်၊ ခြေလှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချမှု ရုပ်ကလေး၏အဖြစ်နှင့် အပျက်ကိုသာ မြင်နေရ၏ တကား။

ကြွမှုရုပ်၊ လှမ်းမှုရုပ်၊ ချမှု ရုပ်ကလေးဟာ ဘယ်လောက်ကြာကြာ နေပါသလဲဟု စုံစမ်းတဲ့အခါ၊ ကြာကြာနေနိုင်တာ မဟုတ်ပါတကား၊ ဥပါဒ်စွန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်တည်၍ ဘင်စွန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပျက်သွားလေတော့၏တကား။ ပျက်သွားတာဟာ အနိစ္စသဘောပါတကား။

ကုန်သွားတာဟာ အနိစ္စသဘောပါတကား “ရူပံ အနိစ္စံ ခယ ဋ္ဌေန” ရူပံ - ခြေကြွမှုရုပ်၊ ခြေလှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချမှု ရုပ်ကလေးသည်၊ ခယဋ္ဌေန - ကုန်တတ် ပျက်တတ်သောသဘောကြောင့်၊ အနိစ္စံ-အနိစ္စပါတကားဟု ဟောတော်မူတာ မှန်လှ၏တကား။

ကြွမှုရုပ်၊ လှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချမှု ရုပ်တို့၏ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်အစွန်းကို ရှုမှတ်နေသော ယောဂီသည်၊ ရုပ်တရားတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း လင်းလင်းကြီး မြင်နေရတာ၏ တကား။

ခြေကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ခြေချမှု ရုပ်ကလေးဟာ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါသလဲဟုဆိုလျှင် ခြေကြွချင်တဲ့စိတ်၊ ခြေလှမ်းချင်တဲ့စိတ်၊ ခြေချချင်တဲ့စိတ်တို့ကြောင့် ကြွမှုရုပ်၊ လှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချမှု ရုပ်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာရပါတကား။

ကြွမှုရုပ်ကလေးဟာ ပျက်လွယ်လှ၏တကား။ ကြာကြာနေတာ မဟုတ်ပါတကား၊ ဘာပြုလို့ ကြာကြာမနေပါသလဲဆိုပါလျှင် ကြွချင်တဲ့ စိတ်က ပျက်သွား၍ ကြွမှုရုပ်လည်း ပျက်သွားရ၏တကား။ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ဟာ (ဝါ) စိတ်ဖြစ်လျှင် ဖြစ်ရသော ရုပ်ဟာ၊ စိတ်ပျက်လျှင်လည်း ပျက်ရတော့၏တကား။ ရုပ်သည် စိတ်ထက် ပို၍မနေနိုင်ပါတကား၊ စိတ်ဖြစ်လျှင် ရုပ်ဖြစ်၍ စိတ်ပျက်လျှင် ရုပ်လည်း ပျက်ရတဲ့ အနိစ္စအချက်ကို (ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း၊ ရှင်းလင်းစွာ မြင်ရတော့၏ တကား။) ခြေကြွမှုရုပ်၊ ခြေလှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချမှုရုပ်တို့၏ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်အစွန်းကို (ဝါ) အဖြစ်နှင့် အပျက်ကို သိနေသော ယောဂီသည် ရုပ်တရားတို့၏ အနိစ္စအချက်ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း၊ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကြီး မြင်နေရတော့၏တကား။

သမ္မသနဉာဏ်

သမ္မသနဉာဏ်ဟူသည်၊ ဘယ်ဟာကို ခေါ်ပါသနည်း။

သမ္မသနရှုနည်းကို ဘယ်လိုရှုရပါသနည်း။
ဤအမေးပုစ္ဆာနှစ်ခုကို အောက်ပါ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်
ပါဠိတော်က ဖြေသည်။

“ရူပံ အတိတာ နာဂတပစ္စုပ္ပန်ံ အနိစ္စံ
ဓယဋ္ဌေန ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန အနတ္တာ အသာရက
ဋ္ဌေနာတိ သင်္ခပိတွာ ဝဝတ္ထာနေပညာ သမ္မသနဉာဏံ”
အတိတာ နာဂတပစ္စုပ္ပန်ံ-အတိတ်အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်
ဟူသော၊ ရူပံ-ရုပ်တရားသည်၊ ဓယဋ္ဌေန- ကုန်
တတ်သောသဘောကြောင့်၊ အနိစ္စံ - အနိစ္စပါ
တကား၊ ဘယဋ္ဌေန ကြောက်ဖွယ်သဘောကြောင့်၊
ဒုက္ခံ - ဒုက္ခတရားပါတကား၊ အသာရကဋ္ဌေန -
ခိုင်၏မြဲ၏၊ ကြာကြာနေနိုင်၏ ဟူသော အနှစ်မရှိ
သောကြောင့်၊ အနတ္တာ - အနတ္တ တရားပါတကား၊
ဣတိဣမိနာန ယေန-ဤသို့သောနည်းဖြင့်၊ သင်္ခတ
ပိတွာ - အကျဉ်းချုံး၍၊ ဝဝတ္ထာနေ(နိစ္စယေ) ဆုံးဖြတ်
သုံးသပ်ခြင်း ရှိသော ပညာစေတသိက်သည်၊ သမ္မ
သနဉာဏံ-သမ္မသနဉာဏ်မည်၏။ (ဝါ) စုံစမ်းသော
ဉာဏ်မည်၏။ ။

ဥပဒေသ (၁၀) ဒုတိယစာမူပိုဒ်၊ နှာ - ၈၅
- တတိယတွဲ

ဪ - ခြေကြွမှုရုပ်၊ ခြေလှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချမှု
ရုပ်ကလေးကို စုံစမ်းမယ်လို့ လုပ်တဲ့အခါ၊ ကြွမှုရုပ်၊
ခြေလှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချမှုရုပ်ကလေး၌ အဖြစ်နှင့်အပျက်
ကိုသာ တွေ့နေရတော့၏တကား။ ခြေကြွမှုရုပ်၊
ခြေလှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချမှုရုပ်ကလေးဟာ နဂိုမူလကပင်
ကြိုတင်ရှိနှင့်သော ရုပ်မဟုတ်ပါတကား။ အမြဲတည်
ရှိနေသော နိစ္စတရားလည်း မဟုတ်ပါတကား၊
အဟောင်းနိစ္စ မဟုတ်ပါလျှင်လည်း ဘယ်မှာ
သဿတဓုဝ ဖြစ်ပါတော့အံ့နည်း၊ မဖြစ်နိုင်ရပါ
တကား၊ ဘဝတစ်ခုမှ ကူးပြောင်းလာတဲ့ အသက်
ကောင်လည်း မဟုတ်ပါတကား၊ ငါကောင်လည်း
မဟုတ်ပါတကား၊ လိပ်ပြာကောင်လည်း မဟုတ်ပါ
တကား၊ ဝိညာဉ်ကောင်လည်း မဟုတ်ပါတကား၊

အတ္တကောင်လည်း မဟုတ်ပါတကား၊ ဇီဝကောင်
လည်း မဟုတ်ပါတကား။

ကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှုရုပ်ကလေး၏ ဥပါဒ်စွန်း၊
ဘင်စွန်းကဘာကို ပြသွားပါသလဲလို့ စုံစမ်းတဲ့အခါ
ကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှု ရုပ်ကလေးဟာ၊ အဟောင်းလည်း
မဟုတ်ဘူး၊ နိစ္စ -သဘောအားဖြင့် နဂို မူလကတည်း
က ရှိနေတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အခုမှပင် ဘွားကနဲ
ဖြစ်ပေါ်လာတာပါဟု ကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှုရုပ်ကလေး
၏ ဥပါဒ်စွန်းက ပြသွားလေတော့၏တကား။

ကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှု ရုပ်ကလေးဟာ ဘယ်
တရားကြောင့်ဖြစ်ပါသလဲဟု စုံစမ်းတဲ့အခါ ကြွချင်
တဲ့စိတ်၊ လှမ်းချင်တဲ့စိတ်၊ ချချင်တဲ့စိတ်လည်း ဖြစ်
ပေါ်လာပါရော၊ ကြွလှမ်း ချရုပ်များလည်း ဖြစ်ပေါ်
လာတယ်ဟု ကြွ၊ လှမ်း၊ ချ၊ ရုပ်တို့၏ ဥပါဒ်စွန်းက
ပြသွားလေတော့၏ တကား၊ ကြွရုပ်၊ လှမ်းရုပ်၊ ချရုပ်
ကလေးတို့ဟာ ကြာကြာမနေနိုင်ပါတကား၊ ဥပါဒ်
စွန်းနှင့် ဘင်စွန်း နီးကပ်စွာဖြစ်၍ ချုပ်ပျက်သွားလေ
တော့၏တကား၊ အဘယ်ကြောင့် ပျက်ကွယ်ပါသလဲ
ဟု စုံစမ်းတဲ့အခါ ကြွချင်တဲ့စိတ်၊ လှမ်းချင်တဲ့စိတ်၊
ချချင်တဲ့စိတ်က ပျက်သွား၍ ကြွရုပ်၊ လှမ်းရုပ်၊ ချရုပ်
တို့လည်း ပျက်သွားလေတော့၏ တကား။ ကြွရုပ်၊
လှမ်းရုပ်၊ ချရုပ်တို့ဟာ ကြွချင်၊ လှမ်းချင်၊ ချချင်တဲ့
စိတ်ထက် ပို၍ မနေထိုင်ပါတကား။ ကြွချင်၊ လှမ်း
ချင်၊ ချချင်တဲ့ စိတ်တို့က ပျက်သွားပါလျှင် ကြွလှမ်း
ချ ရုပ်တို့လည်း ပျက်သွားတော့၏ - ဟု ကြွ၊ လှမ်း၊
ချရုပ်တို့၏ ဘင်စွန်းက ပြသွားလေတော့၏တကား
ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်တတ်တဲ့ ပရမတ်သဘောပင်ဟု
ဘုရားရှင်က ဟောတော်မူ၏တကား။

သင်္ခါရာ- ကြွမှုရုပ်၊ လှမ်းမှုရုပ်၊ ချမှုရုပ်
သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ- ဥပါဒ်စွန်းဖြင့် ဖြစ်
တည်၍၊ နိရုဇ္ဈန္တ- ဘင်စွန်းဖြင့် ချုပ်ပျက်တတ်ကုန်
၏၊ တေသံ- ထိုဖြစ်၍ ဖြစ်၍ ချုပ်ပျက်တတ်ကြသော
သဘောတရားတို့၏၊ ဂူပသမော- တစ်ဖန် အသစ်

ဆက်၍ဖြစ်ခြင်းသည်၊ သုခေါ- နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာပါပေ တည်း။

မှတ်ချက်- ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သည်၊ ခြေကြွမှု၊ ခြေလှမ်းမှု၊ ခြေဖျံမှုရုပ်စုကို မှတ်ရှု၍ တရားအားထုတ်ရာ၌ ပညတ်နှင့် ပရမတ် ကွဲအောင် ပုံသဏ္ဍာန် ပညတ်၊ နာမပညတ်ခေါ်တဲ့ ခြေ၊ လက်၊ ဝမ်းမိုက်၊ ဦးခေါင်း၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ မင်းကြီး၊ မင်းကတော်၊ တောသူ၊ မြို့သူ၊ အသက်ကောင်၊ လိပ်ပြာကောင်၊ ဝိညာဉ်ကောင်၊ အတ္တကောင်၊ ဇီဝ ကောင်ပညတ်တွေ မပါမရှိအောင် ပကတိမျက်စိဖြင့် မကြည့်ရှုဘဲ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ပရမတ်အစစ် ဓာတ် အနှစ်တို့၏ သဘောသဘာဝကို ရှုစေခြင်း၊ မှတ်စေ ခြင်း၊ သိစေချင်သော စေတနာတော်၊ မေတ္တာတော် တို့ဖြင့် ဥပဒေသ(၉) ပထမ မူစာပိုဒ်မှစ၍ ဥပဒေသ (၁၆) အဋ္ဌမမူစာပိုဒ်အထိ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ပြထားသော်လည်း စာမူပိုဒ် ကုန်အောင် မပြတော့လဲသွားခြင်း၊ ဣရိယာ ပုတ်ဖြင့် တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီများ ပညတ်ကိုခွာ၍ ပရမတ်ပေါက်အောင် အားထုတ်နိုင်ရန် ထိုက်တန်သ လောက် ဖော်ပြလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဝိနိမ္မ ဖောင်းမှု ရှုမှတ်ရတဲ့ ပါဠိသာဓက

“ယထာ ယထာ ဝါပနဿကာယံ ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာ တထာနံ ပဇာနာတိ”

ပန - ဣရိယာ ပထရုပ်ကို ဟောသည်မှတစ် ပါး၊ သဝိညတ္တိကရုပ်၊ အဝိညတ္တိကရုပ်တို့ကို ငါ ဘုရားဟောတော်မူပေအံ့(ဝါ) ဣရိယာ ပထရုပ်မှတစ် ပါး ကြွင်းကျန်သော ရုပ်တို့ကိုဟောပေအံ့။ အဿ - ထိုရုပ်တို့ ဝိပဿနာရှုသော ယောဂီ၏၊ ကာယံ- ရူပကာယကို ယထာယထာ - အကြင် အကြင် အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဏိဟိတော- ထားခြင်း သည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်၏၊ တထာတထာ- ထို ထား တိုင်း ထားတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ နံ-

ထိုရုပ်ကို၊ ပဇာနာတိ- ဥပါဒ်စွန်း ဘင်စွန်းဖြင့် ဝေဖန် ၍ သိရာ၏။

အဓိပ္ပာယ်မှာ - ငါဘုရားသည်၊ ဣရိယာပုတ်ကြီး လေးခုကိုတော့ ဟောပြပြီးပါပြီ၊ ကြွင်းကျန်တဲ့ သဝိ ညတ္တိကရုပ်၊ အဝိညတ္တိကရုပ်တို့ကို တစ်ပေါင်းတည်း ပြု၍ ဟောပေအံ့၊ ခြေကြွမှုရုပ်၊ ခြေလှမ်းမှုရုပ်၊ ခြေချ မှုရုပ်၊ ခြေကွေးမှုရုပ်၊ ခြေဆန့်မှုရုပ်၊ လက်ကွေးမှုရုပ်၊ လက်ဆန့်မှုရုပ်၊ လက်မြှောက်မှုရုပ်၊ လက်ချမှုရုပ်၊ ခေါင်းမော့မှုရုပ်၊ ခေါင်းငုံ့မှုရုပ်၊ ခေါင်းစောင်းမှုရုပ်၊ ခေါင်းငြိမ်မှုရုပ်၊ ပါးစပ်ဟမှုရုပ်၊ ပါးစပ်စေ့မှုရုပ်၊ ထမင်းဝါးမှုရုပ်၊ ထမင်းမျိုမှုရုပ်ဟူသော ဝိညတ်ပါ သော ရုပ်တို့ကို ငါဘုရားဟောပေအံ့၊ (ဝါ) ဝမ်းမိုက် က ဖောင်းမှုရုပ်၊ ပိန်မှုရုပ်၊ ချောင်းဆိုးမှုရုပ်၊ နှာချေမှု ရုပ်၊ သန်းဝေမှုရုပ်စသော ဝိညတ်မပါသော အဝိ ညတ္တိက ရုပ်တို့ကို ဟောပေအံ့၊ ယောဂီသည် ထိုသဝိ ညတ္တိကရုပ်၊ အဝိညတ္တိကရုပ်တို့ ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ထိုရုပ် တို့၏ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်စွန်းကို သိမှတ်၍ နေရ၏ဟု ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဟောတဲ့တရားက ပရိယတ္တိနည်းဖြစ်၍ ထိုပရိယတ္တိနည်းနှင့် ကိုက်ညီ အောင် ဝိပဿနာရှုပုံ၊ ရှုနည်းကို ပြဆိုပေအံ့။

ဥပဒေသ(၄၂) ပထမစာမူပိုဒ် တတိယတွဲ - နှာ - ၁၂၅

ဪ- ယထာယထာဝါပနဿကာယံ ပဏိဟိတော ဟောတိ၊ တထာတထာနံ-ပဇာနာတိ- ဟု ဟောတော်မူသည်ကား၊ ဖောင်းမှု ရုပ်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အခါ၊ ဖောင်းတယ်၊ ဖောင်းတယ် ရှုမှတ်ရမယ်လို့ ဟောတော်မူ၏တကား (ဝါ) ဖောင်း မှု ရုပ်ကလေး၏ အစနှင့် အဆုံးကို သိမှတ်နေရမယ် လို့ ဟောတော်မူ၏တကား (ဝါ) ဖောင်းမှုရုပ် ကလေး၏ အဖြစ်နှင့်အပျက်ကို သိမှတ်နေရမယ်လို့ ဟောတော်မူ၏တကား၊ (ဝါ) ဖောင်းမှုရုပ်ကလေး ၏ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်စွန်းကိုသိနေရမယ်လို့ ဟောတော် မူ၏တကား။

ဪ ဖောင်းတယ်၊ ဖောင်းတယ်ဟု ရှုမှတ် နေသော ယောဂီဟာ ဖောင်းမှုရုပ်ကလေး၏ ဥပါဒ် စွန်းနှင့် ဘင်္ဂစွန်းကို မြင်နေရ၏တကား (ဝါ) အဖြစ် နှင့် အပျက်ကိုသာ မြင်နေရ၏ တကား (ဝါ) အစနှင့် အဆုံးကိုသာ မြင်နေရ၏တကား။

ဪ ဖောင်းမှုရုပ်ကလေးဟာ ဘယ်လောက် ကြာကြာနေပါသလဲဟု စုံစမ်းတဲ့အခါ ကြာကြာနေ နိုင်တာ မဟုတ်ပါတကား။ ဥပါဒ်စွန်းအားဖြင့် ဖြစ် တည်၍ ဘင်္ဂစွန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် လျင်မြန်စွာ ချုပ်ပျက်၍ သွားလေတော့၏တကား။ ပျက်သွားတာ ဟာ အနိစ္စသဘောပါတကား။ ကုန်သွားတာဟာ အနိစ္စသဘောပါတကား။

“ရူပံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန၊ ရူပံ - ဖောင်းမှုရုပ် ကလေးသည်။ ခယဋ္ဌေန- ကုန်သွားတတ်သော ကြောင့်၊ အနိစ္စံ - အနိစ္စပါတကားဟု ဘုရားဟော တာ မှန်လှ၏တကား။

ဪ ဖောင်းမှုရုပ်ကလေး၏ ဥပါဒ်စွန်း ဘင်္ဂစွန်းကို မြင်အောင် ရှုနေသော ယောဂီသည်၊ ဖောင်းမှုရုပ်တရား၏ အနိစ္စအချက်ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း လင်းလင်းကြီး ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်နေရ လေတော့၏တကား။

မှတ်ချက်- ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှု ရှုမှတ်နည်းကို ယခုပြ ထားသည့် ဥပဒေသ (၄၂)မှစ၍ ဥပဒေသ(၄၉) ပဌမပိုဒ်အထိ ပြထားသော်လည်း ကြွလှမ်း၊ ချ

စာပိုဒ်မူအတိုင်းဖြစ်၍ အဆုံးဖြစ်သော အဋ္ဌမစာပိုဒ် ကိုသာ ပြပါတော့မည်။

ဪ ဖောင်းမှု ရုပ်ကလေးဟာ ပျက်သွားပြီး နောက် ဘယ်မှာ ရောက်ကာ၊ ဘယ်မှာရွေ့ပြောင်း၍ နေပါသလဲဟု သူ၏သွားရာလမ်းကြောင်းကို ရှာမရ အောင် အပြီးသတ် ပျက်တတ်တဲ့ အနိစ္စအချက်ကို ဖောင်းမှုရုပ်ကလေး၏ ဘင်္ဂစွန်းက ပြသွားလေ တော့၏တကား။ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်တတ်တဲ့သဘော ဟု ဘုရားရှင်က ဟောတော်မူ၏တကား။

သင်္ခါရာ- ဖောင်းမှုရုပ်သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ- ဥပါဒ်စွန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်တည်၍၊ နိရုဇ္ဈန္တိ- ဘင်္ဂစွန်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ချုပ်ပျက်၍ သွားတတ်ကုန်၏၊ တေသံ- ထိုသို့ဖြစ်၍ ပျက်တတ် သော သဘောတရားတို့၏၊ ဝူပသမော - တစ်ဖန် အသစ်ဆက်၍ မဖြစ်ခြင်းသည်၊ သုခေါ- နိဗ္ဗာန်ချမ်း သာကြီးပါပေတည်း။

အထူးသတိပြုရန်မှာ ဝိပဿနာအလုပ်ဟာ အပြောလွယ်သလောက် အလုပ်ခက်၏၊ ပညတ် အမြင် တိမ်သလောက်၊ ပရမတ်နက်၏၊ ထို့ကြောင့် ပရမတ်ပေါက်အောင် ရှုမှတ်ကြပါလေ ယောဂီတို့။

| အောင်ခဲ့စဉ်ရိပ်သာ ဆရာတော်ကြီး
ဘဒ္ဒန္တကောဝိဒ၏ ဝိပဿနာ ဉာဏစက္ခုကျမ်းမှ
ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြပါသည် |

အောင်ခဲ့စဉ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 သူငယ်တော်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

သူငယ်တော်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၃၁၇-]

ဖွားမြင်တော်မူခြင်း

တောရဆရာတော်လောင်းလျှာကို မန္တလေးတိုင်း၊ တံတားဦးမြို့နယ်၊ သူငယ်တော်ကျေးရွာ၊ ခမည်းတော် ဦးမြမောင်+မယ်တော် ဒေါ်တင်မေတို့မှ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၇-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း(၇)ရက်၊ ခရစ်နှစ် ၁၉၅၆-ခုနှစ်၊ မတ်လ(၁၈) ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ ည(၇)နာရီအချိန်တွင် မီးရှူးသန့်စင်ဖွားမြင်တော်မူခဲ့ပါသည်။ မွေးချင်း(၈) ယောက်အနက် ဒုတိယမြောက် သားရတနာဖြစ်သည်။

ရှင်ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူခြင်း

၁၃၂၅-ခုနှစ်တွင် ပထမအကြိမ်၊ ၁၃၃၉-ခုနှစ်တွင် ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေပြုတော်မူသည်။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း(၅)ရက်၊ နံနက်(၇)နာရီအချိန်တွင် သူငယ်တော်ကျေးရွာ၊ ရေလည်ကျောင်းခဏ္ဍာသိမ်၌ မယ်ဇလည်တောရဆရာတော် ဦးဂန္ဓမာကိုဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ သူငယ်တော်ကျေးရွာ၊ ဦးစိုးလူ + ဒေါ်ရွှေမြ၊ သား-ဦးချစ်လှိုင်+ ဒေါ်မြကြည်တို့၏ ပစ္စယာနဂ္ဂဟကိုခံယူကာ မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ဦးအရိယဝံသဖြစ်သည်။

အောင်မြင်ခဲ့သော စာမေးပွဲများ

မန္တလေးတိုင်း၊ တံတားဦးမြို့၊ အခြေခံပညာ

အထက်တန်းကျောင်းမှ နဝမတန်းကို သိပ္ပံဘာသာရပ်ဖြင့် အောင်မြင်ပြီး တက္ကသိုလ်ဝင်တန်း ဘာသာရပ်များကိုပါ ဆက်လက် ဆည်းပူးခဲ့ပါသည်။ လောကုတ္တရာပညာရပ်များကိုမူ တံတားဦးမြို့ ဂိုဏ်းထောက်ကျောင်း၌ ပိဋကတ်အခြေခံ(၁)နှစ်၊ အမရပူရမြို့၊ မဟာဂန္ဓာရုံကျောင်းတိုက်၌ (၅)နှစ်နေထိုင်ပြီး ပိဋကတ်အခြေခံတန်းများနှင့် ပထမငယ်တန်းကိုပါ အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ပခုက္ကူမြို့၊ မဟာဝိသုတာရာမ (အလယ်တိုက်ကြီး)၌ (၅)နှစ်နေထိုင်ပြီး အထက်တန်း ပိဋကတ်စာပေ (ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာဋီကာ) ကျမ်းစာများကို ကျမ်းကျင်တတ်မြောက်အောင် လေ့လာဆည်းပူးခဲ့ပါသည်။ ၁၃၅၁-ခုနှစ်တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ ဩဝါဒါစရိယ ဖြစ်တော်မူသော ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတာဘိဝံသ၏ ဩဝါဒနှင့်၊ ဘဒ္ဒန္တသာသန (ဇေယျဝတီ) ဆရာတော်၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းစစ်ဆေးမှုကိုခံယူကာ ပဋိပတ် ကျင့်စဉ်များကို (၇)လခန့် အားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ မဟာစည်သာသနာ့ ရိပ်သာမှပြန်ကြွလာပြီး ပေါက်မြို့၊ ဇီးပြားတောရ၌ (၁)လကျော် သီတင်းသုံး၍ တောရဆောက်တည်ခဲ့ပါသည်။

သာသနာပြုလုပ်ငန်းများ

ကျောင်းတိုက်အတွင်း သံဃာတော်များအား

အခြေခံပိဋကတ် စာပေများ သင်ကြား ပို့ချပေးလျက်
 - အခြေခံရပြီးသော သံဃာတော်များကို ရပ်ဝေး
 ရပ်နီး ကျောင်းတိုက်ကြီးများသို့ စေလွှတ်ကာ ဆက်
 လက် ပညာသင်ယူစေပါသည်။ အထူးအားဖြင့်
 (၁)နှစ်လျှင် တရားစခန်း(၅)ကြိမ် ဖွင့်လှစ်ပေး
 ပါသည်။ နွေရာသီကျောင်းပိတ်ရက်များတွင် ဗုဒ္ဓဘာ
 သာ ယဉ်ကျေးမှုသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်သင်ကြားပေး
 တော်မူသည်။

လောကအကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ

မိမိကျေးရွာ၌ အခြေခံပညာမူလတန်းမှ
 တိုးချဲ့ပြီး အလယ်တန်း ကျောင်းဖွင့်လှစ်နိုင်ရန်နှင့်
 ကျေးရွာကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန်
 အတွက် (၃)ဧကခန့်ရှိသော မြေနေရာကို မယ်တော်
 ခမည်းတော်နှင့်အတူ လှူဒါန်းခဲ့သည်။ အလယ်တန်း
 ကျောင်း ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက်ပင် (၁)သိန်းတန်
 ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို တောရဆရာတော်မှ လှူဒါန်းခဲ့ပါ
 သည်။ လောကီပညာရေးကို မြှင့်တင်သောအနေ
 အားဖြင့် အလယ်တန်းအဆင့်မှ တက္ကသိုလ်အထိ
 ကျောင်းသားများကိုလည်း စောင့်ရှောက်ချီးမြှောက်
 တော်မူသည်။ လက်ရှိ သီတင်းသုံးသာသနာပြုရာ
 ဂိုဏ်းမှာ သုဓမ္မာဂိုဏ်းဖြစ်သည်။ ယခုအခါ မန္တလေး
 တိုင်း၊ တံတားဦးမြို့နယ်၊ သူငယ်တော်ကျေးရွာ၊
 တောရကျောင်းတွင် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်သာသနာပြု
 လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရင်း သီတင်းသုံးလျက်
 ရှိပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် သူငယ်တော်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

ခန္ဓာဉာဏ်စိုက်ပြီးတော့ ဣရိယာပုတ်မရွေး၊ အချိန်မရွေး၊ နေရာမရွေးဘဲ ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရ သဘော
တရားတွေရဲ့ အဖြစ်နဲ့အပျက်ကို ရှေ့နောက်နှစ်ရပ် အမှတ်ဆက်အောင်၊ ဂျက်မိအောင်မှတ်တတ်ဖို့ အထူးလိုအပ်
တယ်။ တကယ်တော့ ခန္ဓာဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကြီးပါပဲ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

သူငယ်တော်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

နေ့စဉ်သတိပေး

သူတော်စင်များအားလုံး သံသရာနောင်ရေး မျှော်တွေးပြီးတော့ နောင်ရေးအေးစေဖို့အတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ ရှုမှတ်ကျင့်ကြံ ပွားများ အားထုတ်ခဲ့ကြ၊ ပွားများ အားထုတ်နေကြတယ်။ သူတော်စင်များအားလုံး ခန္ဓာဉာဏ်စိုက်ပြီး သတိအမှတ်ကိုယ်မှာ ကပ်လျက် ရှေ့နောက် နှစ်ရပ် အမှတ်ဆက်စပ်အောင် ရှုမှတ်ကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်ဖို့ကို ဘုန်းကြီးက နေ့စဉ်နေ့စဉ် သတိပေးစကား တိုက်တွန်းစကား အားပေးစကားများ ပြောကြားခဲ့ရ၊ ပြောကြားနေရတယ်။

အဖြစ်နဲ့အပျက်ကို မြင်အောင်ကြည့်

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့သူတော်စင်များအားလုံး ကံကောင်းထောက်မလို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော် မြတ်ကြီးနဲ့ ကြုံတဲ့အခါ သံသရာနောင်ရေး မျှော်တွေးပြီးတော့ နောင်ရေး အေးစေဖို့အတွက် ဒါနကို ဧရာတည်ပြီး သီလဖြင့်တန်ဆာဆင် ဘာဝနာဖြင့်အထွတ်တင်တဲ့အနေနဲ့ ခန္ဓာဉာဏ်စိုက်ပြီး ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သံခါရသဘောတရားတွေရဲ့ အဖြစ်နဲ့အပျက်ကို မြင်အောင် စေ့စေ့စပ်စပ် စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်တတ်ဖို့လိုတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက သူတော်စင်တွေအတွက်

“ ဝိပဿနာရှုနည်းမူသေစည်း ” ဆိုပြီးတော့ အကျဉ်းချုပ် ဟောခဲ့ဖူးတယ်။ ဟောပေးနေပါတယ်။

အနှစ်မရှိသောဘဝ

ဒီတော့ သူတော်စင်များအားလုံး ကံကောင်းထောက်မလို့ လူ့ဘောင် လူ့လောကကြီးကို ရလာတဲ့ အချိန်မှာ နေ့စဉ်နေ့စဉ်ကိုယ်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးရှိတဲ့ အသက် ရှင်ခြင်းမျိုး ဖြစ်အောင် နေတတ်ဖို့လိုတယ်။

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ ၊ အပဿံ

ဥဒယဗ္ဗယံ။

ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော ၊ ပဿတော

ဥဒယဗ္ဗယံ။

ယော စ-အကြင်သူသည်ကား၊ ဥဒယဗ္ဗယံ-ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို၊ အပဿံ (အပဿန္တော)- မမြင်သည်။ (ဟုတွာ- ဖြစ်၍) ဝဿသတံ-အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဇီဝေ(ဇီဝေယျ)-အသက်ရှင်ရာ၏။ (တဿ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏၊ ဇီဝနတော-အသက်ရှင်ရခြင်းထက်)၊ ဥဒယဗ္ဗယံ-ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကို၊ ပဿတော-မြင်သော သူ၏။ ဧကာဟံ-တစ်ရက်မျှ၊ ဇီဝိတံ-အသက်

ရှင်ရခြင်းသည်(ဝါ) အသက်ရှင်ရခြင်းက၊ သေယျော-မြတ်၏။

ဓမ္မပဒ-၁၁၃

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ ၊ ဒုပ္ပညော
အသမာဟိတော။
ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော ၊ ပညဝန္တဿ
ဈာယိနော။

ယော စ-အကြင်သူသည်ကား၊ ဒုပ္ပညော-
ပညာမရှိသည်၊ အသမာဟိတော-ကောင်းစွာထား
အပ်သော စိတ်မရှိသည် (ဝါ) မတည်ကြည်သည်၊
(ဟုတွာ-ဖြစ်၍)၊ ဝဿသတံ-အနှစ်တစ်ရာပတ်လုံး၊
ဇီဝေ (ဇီဝေယျ)-အသက်ရှင်ရာ၏။ (တဿ- ထို
ပညာမရှိသောသူ၏၊ ဇီဝနတော-အသက်ရှင်ရခြင်း
ထက်)၊ ပညဝန္တဿ-ပညာရှိသော၊ ဈာယိနော-
အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန်ဖြင့်ကသိုဏ်း အစရှိသောအာရုံ၊
လက္ခဏူ ပနိဇ္ဈာန်ဖြင့် အနိစ္စ အစရှိသောလက္ခဏာ၊
နိဗ္ဗာန်၏ တထလက္ခဏာကို စူးစိုက်စွာရှုသူ၏၊
ဧကာဟံ-တစ်ရက်မျှ၊ ဇီဝိတံ-အသက်ရှင်ရခြင်း
သည်၊ (ဝါ) အသက်ရှင်ရခြင်းက၊ သေယျော-မြတ်
၏။

ဓမ္မပဒ-၁၁၁

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဓမ္မပါဠိတော်မှာ အဲဒီလို ဟော
ကြားတော်မူထားတယ်။ လူတစ်ယောက်ဟာ နှစ်ပေါင်း
တစ်ရာကြာအောင် အသက်ရှင်နေစေကာမူ ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာလောက်မျှ သိတဲ့ဉာဏ်ကိုမရဘဲ အသက်ရှည်နေ
တယ်၊ အသက်ရှည်နေမယ်ဆိုရင် အဲဒီလူရဲ့ဘဝဟာ
အကာပါပဲ၊ အနှစ်မရှိပါဘူး။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိနဲ့ အသက်ရှင်နေ
သူတော်စင်များအားလုံး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ခန္ဓာ

ငါးပါးရဲ့သဘောကို သိပြီးတော့မှ အသက်ရှင်ရခြင်း
ဟာ တစ်နေ့တစ်ရက် တစ်နံနက်မျှ ဖြစ်စေကာမူ
လူ့ဘဝမှာတန်ဖိုးရှိပြီး မြတ်တယ်လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ
ဟောကြား တော်မူပါတယ်၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကိုမသိဘဲ
အသက်ရှင်ခြင်းဟာ အချည်းနှီးပဲ၊ အကျိုးမရှိဘူးလို့
ဆိုလိုတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ရုပ်တရား နာမ်
တရား နှစ်ပါးလောက်မှမသိဘဲ၊ ဝိပဿနာစကားနဲ့
ပြောရရင်ဘုန်းကြီးတို့ သူတော်စင်များ နာမရူပ
ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်လောက်မှမရဘဲ အသက်ရှင် နေမယ်၊
အသက်ရှည်နေတယ်ဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သက္ကာယ
ဒိဋ္ဌိနဲ့ အသက်ရှင်နေတယ်၊ အသက်ရှည်နေတယ်၊
သူတော်စင်တွေ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြုတ်ဖို့လို

ဒါကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့
သန္တာန်မှာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (၆၂)ပါးလုံး ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အဲဒီ
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ(၆၂)ပါးဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မှီပြီးတော့ဖြစ်
ကြတယ်၊ ဒါကြောင့် “သက္ကာယဒိဋ္ဌိ” နိဿာယ
ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတိယော ဘဝန္တိ”လို့ စိတ္တသံယုတ်မှာ
ဟောကြားတော်မူတယ်၊ ဒီတော့ ယောဂီသူတော်စင်
တွေ အဲဒီ(၆၂)ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့ဟာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို
မှီပြီးတော့ဖြစ်နေပါတယ်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို မပယ်
နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်၊ ဖြစ်ခွင့်ရှိတယ်၊ ဖြစ်နိုင်
မယ်၊ ဒါကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြုတ်အောင် အလုပ်
လုပ်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်နဲ့ ဥပမာ

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေအနေနဲ့
ရုပ်တရား နာမ်တရား ခန္ဓာငါးပါးလောက်တော့
အနည်းဆုံးသိအောင် အားထုတ်ရပါမယ်၊ ဒီတော့
ဒိဋ္ဌိဆိုတာ အလွန်ခိုင်မာတဲ့ ကြိုးတစ်ချောင်းနဲ့ တူ
တယ်၊ ဒါကြောင့် သံယောဇဉ်(၁၀)ပါးပြရာမှာ ဒိဋ္ဌိ
စေတသိက်ကို သံယောဇဉ်အနေနဲ့ ထည့်ပြီးတော့

ပြထားတယ်။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဥပမာ တစ်ခုအနေနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် လူတစ်ယောက်ကို လက်နှစ်ဖက် ခြေနှစ်ဖက် ကြိုးနဲ့တုပ်ပြီးတော့ ရေစီးကလည်းသန် လှိုင်းတံပိုးကလည်း ထန်တဲ့ မြစ်ထဲကို ချလိုက်မယ်ဆိုရင် (လက်ရောခြေရော ကြိုးနဲ့တင်းအောင် တုပ်ထားတဲ့အတွက်) အဲဒီလူဟာ ဘယ်လိုမှ မလှုပ်သာပဲ မကူးခတ်နိုင်ဘဲ ရေထဲမှာ မြုပ်ပြီးတော့ သေဖွယ်ရာ ရှိတော့တယ်။ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်ကြိုးနဲ့ အတုပ်ခံထားရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှန်ရင် သံသရာပင်လယ်ကြီးထဲမှာ မျောပြီးတော့ ဒုက္ခဖြစ်နိုင်စရာအကြောင်းသာ ရှိတော့တယ်။ ဒုက္ခဖြစ်ဖို့ များတယ်။

သံသရာရေလျှင်ကြောမျောနေသူ
 ဒိဋ္ဌိဗန္ဓန ဗန္ဓာ ယေ၊ တဏှာသောတေန
 ဝုယုရေ၊
 တဏှာသောတေန ဝုယုန္တာ၊ န တေ ဒုက္ခာ
 ပမုစ္စရေ။

ဒိဋ္ဌိဗန္ဓန ဗန္ဓာ-ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့အပ်ကုန်သော(ဝါ) ဒိဋ္ဌိတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ခံရကုန်သော၊ ယေ- အကြင်သူတို့သည်၊ တဏှာသောတေန - တဏှာတည်းဟူသော ရေအလျှင်ဖြင့်၊ ဝုယုရေ- မျောပါကြကုန်၏။ တဏှာသောတေန-တဏှာတည်းဟူသော ရေအလျှင်ဖြင့်၊ ဝုယုန္တာ-မျောပါနေကြကုန်သော၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ဒုက္ခာ-အိုနာသေရေး ဒုက္ခဘေးမှာ၊ နပမုစ္စရေ- ဘယ်တော့မှ မလွတ်မြောက်နိုင်ကြကုန်။

ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်ကြိုး တုပ်နှောင်ခြင်း ခံထားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကာမဘဝ ရူပဘဝ အရူပဘဝ ဆိုတဲ့ ဘဝသုံးပါးကိုတပ်မက်တဲ့ ဘဝတည်းဟူသော ရေလျှင်ကြောမှာ မျောပြီးတော့ သွားနေကြတယ်။ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် ကြိုးနဲ့ အတုပ်ခံထားရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘဝနဲ့ ကာမကိုတပ်မက်တဲ့ တဏှာတည်းဟူသော

ရေအလျှင်မှာ မြုပ်တစ်လှည့် မျောတစ်လှည့်နဲ့ ဒုက္ခဖြစ်ရတယ်။ သံသရာမှ မလွတ်မြောက်နိုင်ကြသေးဘူးဆိုတဲ့အကြောင်းကို ဒီနေရာမှာ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်ကြိုးနဲ့ အတုပ်ခံထားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သံသရာပင်လယ်မှာမျောတာက နဲတယ်။ မြုပ်တာကများတယ်။

ဒိဋ္ဌိ(၆၂)ပါး၏ မြစ်ဖျားခံရာ

ဒီတော့ ယောဂီသူတော်စင်တွေ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ သံယောဇဉ်ကြိုးထဲမှာ စောစောကပြောခဲ့တဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတာ ရေသောက်မြစ်ကြီး ဖြစ်တယ်။ ကျန်တဲ့ ဒိဋ္ဌိ(၆၂)ပါးလုံးက မြစ်ဖျားတွေဖြစ်တယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မြစ်ဖျားတွေဟာ များများကြီးကြီးဖြစ်လာတယ်။ ခိုင်မာလာတယ်။ ဒါ့ကြောင့် သံသရာလှောင်အိမ်ထဲမှာ တစ်နည်းပြောရရင် သံသရာထောင်အိမ်ထဲမှာ မလှုပ်နိုင်ဘဲ ဒုက္ခရောက်နေကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီ သူတော်စင်တွေ ဒိဋ္ဌိကြိုးကို ဖြတ်ဖို့ အထူးလိုအပ်ပါတယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကြိုးတစ်ချောင်းကို မဖြစ်နိုင်လို့ရှိရင် ဒိဋ္ဌိ(၆၂)ပါး ကြိုးတွေ အကုန်လုံး အတုပ်အနှောင်ခံရမယ်လို့ ဆိုနိုင်တယ်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်ဖို့ရာ

ယောဂီသူတော်စင်တွေအနေနဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြိုးတစ်ချောင်းပြုတ်ဖို့ရာ အင်မတန် အရေးကြီးနေပါတယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြိုးပြုတ်ရင် (၆၂)ပါးသော ဒိဋ္ဌိကြိုးတွေ အကုန်လုံး ပြုတ်နိုင်တယ်လို့ ပြောခဲ့ပြီးပါပြီ။ ဘယ်လိုပြုတ်အောင် အားထုတ်ရမလဲဆိုရင် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ရအောင်အားထုတ်ရပါမယ်။ နာမ်တရား ရုပ်တရားတွေကို ပိုင်းပိုင်း ခြားခြားသိတဲ့ဉာဏ်ကိုရရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုတာ တစ်ခါတည်း ပြုတ်သွားနိုင်ပါတယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမပြုတ်ဘဲ နေရတဲ့ဘဝဟာ အနှစ်မပါ အကာသက်သက်ပဲ ဖြစ်တယ် သူတော်စင်တွေ၊ ဒါ့ကြောင့် အနှစ်မရှိ

ကြောင်း တန်ဖိုးမရှိကြောင်းကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူထားတာ ဖြစ်တယ်။

သက္ကာယဟူသည်

သက္ကာယဒိဋ္ဌိအမြစ်ပြတ်သွားအောင် အားထုတ်ဖို့နည်းလမ်းကို ပြောရမယ်ဆိုရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှာ သဆိုတာ တစ်ခု၊ ကာယဆိုတာ တစ်ခု၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတာတစ်ခု စကားသုံးလုံးရှိပါတယ်။ သရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကတော့ “သန္တောသံဝိဇ္ဇမာနော” အထင်အရှားရှိသောလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ကာယရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က “ကာယောတိသမ္မဟော” ဆိုတဲ့အတိုင်း ပေါင်းစုထားခြင်းလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။ ဒိဋ္ဌိပုဒ်ကို ခေတ္တဖယ်ထားပြီးတော့ သက္ကာယဆိုတာ “သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနော” အထင်အရှားရှိသော၊ “ကာယောသမ္မဟော” ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အစုအပေါင်း၊ ဒီလို အဓိပ္ပာယ် ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် တကယ်အထင်အရှားရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အစုအပေါင်းကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိခေါ်တယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များ မှတ်သားထားလိုက်ပါ။

မြင်အောင်ရှုမှတ်ရမည့်အရာ

လောကမှာ သတ္တဝါဆိုတာမရှိဘူး၊ ယောက်ျားမိန်းမဆိုတာလဲ မရှိဘူး၊ မရှိတာနဲ့ရှိတာ ဒီမှာ ခြားနားပြီးတော့သွားတယ်။ တကယ်ရှိတာက ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အစုအပေါင်း၊ တကယ်မရှိတာက သတ္တဝါ၊ ယောက်ျားမိန်းမ၊ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များ အားလုံးက ဘာကို ရှုမှတ်ရမှာလဲ၊ မရှိတာကို ရှုမှတ်ရမှာလား၊ ရှိတာကိုပဲရှုမှတ်ရမှာလားဆိုတော့ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ယောက်ျား မိန်းမဆိုတာ ပညတ် အနေနဲ့ သာရှိပြီး ပရမတ်အနေနဲ့ မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် ရှုမှတ်ဖို့ မလိုဘူး၊ တကယ်ပရမတ်အားဖြင့် အထင်အရှားရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အစုအပေါင်းကို မြင်အောင် ရှုမှတ်ရပါမယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဒိဋ္ဌိပြုတ်ဖို့ လွယ်ပါတယ်။

သက္ကာယမြင်က ဒိဋ္ဌိစင်

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များအနေနဲ့ အထင်အရှားရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်တို့ရဲ့ အစုအပေါင်းကို သက္ကာယလို့ မှတ်ထားလိုက်ပါ။ သက္ကာယကို ပယ်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒိဋ္ဌိကိုသာ ပယ်ရမှာ၊ ဒိဋ္ဌိရဲ့အဓိပ္ပာယ်က ငါမရှိဘဲနဲ့ ရှိတယ်၊ သူမရှိဘဲနဲ့ရှိတယ်လို့ ယူစွဲထားတဲ့ အယူမှားကို ခေါ်ပါတယ်။ ဒီတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်ဖို့ရာ သက္ကာယကိုပဲ မြင်အောင် ရှုမှတ်ရမယ်။ အဲဒီသက္ကာယကိုမြင်ရင် ဒိဋ္ဌိဆိုတာ ကင်းစင်သွားမယ်၊ ပြုတ်သွားမယ်။

သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါး ပါဝင်နေ

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များ နားလည်ထားရမှာက သက္ကာယကို မြင်အောင်ရှုဖို့ ဆိုတော့ မြင်အောင် ရှုရမဲ့နည်းကိုလည်း သိထားရပါမယ်။ “အာနာပါနဿတိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရတိ” လို့ မြတ်စွာဘုရားက အာနာပါနဿတိသုတ္တန်မှာ ဟောတော်မူထားပါတယ်။ အာနာပါနဿတိ တစ်လုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ပွားနိုင်တဲ့ ယောဂီသူတော်စင်ဟာ သတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါးလုံး ပြည့်စုံတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များအနေနဲ့ အာနာပါနဿတိတစ်လုံးကို သေချာစွာ ပွားများကြည့်က သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးလုံးဟာ သူ့နေရာနဲ့ သူအလိုလို ပါဝင်ပြီးသား ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။ ကြိုးစားမှတ်ဖို့သာ မိမိတို့ရဲ့ တာဝန်ဖြစ်တယ်။

ဂဏန နည်း (ဂဏန်းပြု၍ ရှုမှတ်ခြင်း)

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေအနေနဲ့ ဝင်တိုင်းထွက်တိုင်းသော လေကို သတိနဲ့လိုက်ပြီး တော့မှတ်တဲ့အခါ တစ်ခါတစ်ရံဝင်တာမမိလိုက်ဘူး၊ ထွက်သွားတာမိလိုက်တယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်နေခဲ့ရင် ဂဏနနည်းကို ကျင့်သုံးရမယ်။ ဂဏနနည်းဆိုတာ

ထွက်လေ ဝင်လေကို အစုံလိုက် ဂဏန်းပြုပြီးတော့ ရေတွက်တာပါပဲ။ ဝင်လေ ထွက်လေတစ်စုံကို-တစ်၊ နောက်တစ်ခါ ထွက်လေဝင်လေ တစ်စုံကို-နှစ်၊ နောက်တစ်ခါ ထွက်လေဝင်လေ တစ်စုံကို-သုံး၊ အဲဒီလိုနည်းအားဖြင့် တစ်ဆယ်အထိ ရေတွက်ရ ပါတယ်။ တစ်ဆယ်ရောက်လို့ရှိရင် တစ်ကပြန်စ။ အဲဒီနည်းကို ဂဏနနည်းလို့ ခေါ်တယ်။ ရေတွက်လို့ အရှိန်ရလာပြီဆိုတော့ ဝင်တိုင်းထွက်တိုင်းသော လေ ကို သတိနဲ့အသိဟာ မိပြီးတော့နေတယ်။ မလွတ်နိုင် တဲ့ အချိန်ကျရင် နောက်တစ်ဆင့်တက်ပြီးတော့ အားထုတ်ရမယ်။

အနုပဋ္ဌနနည်း (အစဉ်လိုက်၍ရှုမှတ်ခြင်း)

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေအနေနဲ့ ရှေ့က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဂဏန်းသင်္ချာနည်းနဲ့ ရေတွက်ရှုမှတ်နည်းကို ပိုင်နိုင်ပြီဆိုရင်တော့ နောက် တက်ရမှာက အနုပဋ္ဌနနည်း၊ ဒီနည်းရဲ့သဘောက တော့ ထွက်လေ ဝင်လေရဲ့အစကိုလည်း မှီအောင် လိုက်တယ်။ အလယ်ကိုလည်း မလွတ်စေဘူး။ အဆုံးကိုလည်း မိအောင်ဖမ်းတယ်။ ထွက်လေ ဝင် လေ စကတည်းက သတိနဲ့အသိရှိရတယ်။ ထွက်လေ ဝင်လေ ကုန်ဆုံးသွားတာကိုလည်း သတိနဲ့အသိ မိနေရတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ယောဂီရဲ့ရှုကွက်ဟာ တော်တော်လေး စိပ်လာတယ်။ ယောဂီကလည်း စေ့စေ့စပ်စပ် စူးစူးစိုက်စိုက် မှတ်နိုင်ပြီဆိုတော့ စတာ လည်း သိတယ်။ ဆုံးတာလည်းသိတယ်။ အစ အဆုံး အလယ်မှာ မကုန်မချင်း တိုးတိုးပြီးတော့ သွားနေတာ ကိုလည်း သိတယ်။ အဲဒီလို အစ အလယ် အဆုံး လိုက်ရမယ်ဆိုတော့ ယောဂီဟာ ထွက်လေဝင်လေ တို့ရဲ့ အစအလယ်အဆုံးကို လိုက်တဲ့နေရာမှာ နှာသီးဖျား ထွက်လေဝင်လေနဲ့ နှာခေါင်းထိတဲ့ နေရာ က ဘယ်ကိုမှမရွေ့ရဘူး။ ထိတဲ့နေရာမှာပဲ စလိုက်တဲ့ အခိုက် သိရအောင်မှတ်၊ ကုန်ဆုံးသွားခိုက် မိအောင်

ဖမ်း၊ အလယ်ပိုင်းကိုလည်း မိအောင်ဖမ်း၊ ဒါက အနုပဋ္ဌန နည်းဖြစ်တယ်။

ဖုသနနည်း (ထိသည့်နေရာမှမရွေ့အောင်မှတ်ခြင်း)

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေ ဆက်ပြီး တော့ သိရမှာက ဖုသနနည်း၊ ဒီနည်းကတော့ ထွက် လေ ဝင်လေနဲ့ နှာခေါင်းနဲ့ ထိတဲ့နေရာက စိတ်ကို ဘယ်မှမရွေ့ဘဲ မှတ်ရတဲ့နည်းဆိုတော့ အထူးသတိ ပြုရမယ်။ ထွက်လေ ဝင်လေနဲ့ နှာခေါင်းနဲ့ ထိတဲ့ နေရာမှာ စိတ်ကိုမြဲမြဲထား။ ဟိုဒီသွားနေတဲ့စိတ်ကို သတိဆိုတဲ့ ကြိုးနဲ့မြဲမြဲစွာ ချည်ထားရတယ်။ ချည် ထားရမယ်။ နံပါတ်(၁)နည်းက ဂဏနနည်းဆိုတဲ့ ရေတွက်တဲ့နည်း၊ နံပါတ်(၂)နည်းက အနုပဋ္ဌနဆိုတဲ့ အစအလယ်အဆုံးကို လိုက်တဲ့နည်း၊ နံပါတ်(၃) နည်းကတော့ ဖုသနဆိုတဲ့ ထိတဲ့နေရာကနေ စိတ်ကို ဘယ်ကိုမှမရွေ့စေဘဲ တွေ့ထိမှုသဘောရဲ့အပေါ်မှာ စိတ်ကို မြဲမြဲတင်းတင်းထား။ သတိဆိုတဲ့ ကြိုးနဲ့ ခိုင်ခိုင်ကြီးချည်ထား တုပ်ထားတဲ့နည်း။ ဒါကြောင့် သူတော်စင်တွေ စ၍ ထိလိုက်တယ်။ ထိနေတဲ့ ထွက် လေဝင်လေက သွားနေတယ်။ နောက်ဆုံး ရပ်သွား တယ်။ အဲဒီအချက်(၃)ချက်ထဲရှိတယ်။ စတင်ပြီးတော့ ထိနေတယ်။ ထိနေတဲ့ထွက်လေဝင်လေဟာ မကုန် သေးဘူး။ နောက်ဆုံးတော့ ရပ်သွားပါပြီ။ အဲဒီလို အစအလယ်အဆုံး(၃)ချက်လုံးကို မိအောင် ဖမ်းရ တယ်။

ဖုသန နည်းနဲ့ဥပမာ

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များ နား လည်အောင် ဥပမာတစ်ခုနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် “ဒေါ ဝါရိကူပမာ” ဆိုတဲ့အတိုင်း မြို့တံခါးစောင့်ဥပမာနဲ့ ပြောရပါမယ်။ မြို့တစ်မြို့ရဲ့ထိပ် တံခါးပေါက်မှာ လုံခြုံရေးအတွက် စစ်တပ်၊ သို့မဟုတ် ဂိတ်စောင့် ထားတယ်ဆိုပါစို့။ အဲဒီ ဂိတ်စောင့်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မြို့ထဲ

ကို ဝင်တိုင်းထွက်တိုင်း လူတွေကို အကုန်လုံး လူကောင်းလား၊ လူဆိုးလား ခွဲခြားစစ်ဆေးရတယ်။ မြို့ထဲကထွက်လာတဲ့ လူတွေရော မြို့ထဲကို ဝင်သွားတဲ့လူတွေရော သေသေချာချာ စစ်ဆေးတယ်။ အဲဒီလို စစ်ဆေးတဲ့အခါ မြို့ထဲကိုဝင်ပြီးတော့ မစစ်ဆေးပါဘူး။ လူတွေ ဝင်ထွက်ရာ ဂိတ်ပေါက်ကနေပြီး စစ်ဆေးခြင်းသာဖြစ်တယ်။ ဝင်သွားတဲ့လူတွေ နောက်လဲလိုက်စရာမလိုဘူး။ ထွက်သွားတဲ့လူတွေနောက်လည်း လိုက်စရာမလိုဘူး။ ဂိတ်ကစောင့်ပြီး စစ်ဆေးနေရုံပါပဲ။

ဉာဏ်ပညာအရေးကြီး

အထက်ကဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဥပမာအတိုင်းပါပဲ။ ယောဂီသူတော်စင်ဟာ တံခါးစောင့်နဲ့တူအောင် ကျင့်ရမယ်။ ထွက်လေဝင်လေကို နှာခေါင်းနဲ့ထိရာအရပ်ဆိုတဲ့ဂိတ်ပေါက်က စောင့်ကြည့်ရပါမယ်။ အဲဒီနေရာက ဘယ်ကိုမှ မရွေ့ရဘူးဆိုတာ သတိရှိထားရပါမယ်။ တံခါးစောင့်ဟာ မြို့ရဲ့ဂိတ်ပေါက်က စောင့်ပြီးတော့ ဝင်တိုင်းထွက်တိုင်းသော လူတွေကို စစ်ဆေးတဲ့အခါ လူဆိုးလူကောင်း ခွဲခြားပြီးတော့ သိနိုင်တဲ့ ဉာဏ် အထူးလိုအပ်ပါတယ်။ ဉာဏ်ရှိမှ ခွဲခြားသိနိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။ ဉာဏ်မရှိရင် လူဝင်လူထွက်လောက်ပဲ သိမယ်။ လူဆိုးလူကောင်း မသိနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီသူတော်စင်များ ဒီနေရာမှာ ဉာဏ်အရေးကြီးကြောင်း သတိပြုရပါမယ်။

ဌပန နည်း (စိတ်ကိုမရွေ့အောင်ထားခြင်း)

ဉာဏ်နည်းတဲ့တံခါးစောင့်ကတော့ စစ်ဆေးတဲ့အခါ အထက်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ထွက်တယ် ဝင်တယ်လောက်ပဲ သိနိုင်တယ်။ လူကောင်း လူဆိုး မသိနိုင်။ ဉာဏ်ရှိတဲ့လူမှ အကုန်သိနိုင်တယ်။ အဲဒီလိုပါပဲ။ အာနာပါနဆိုတဲ့ ထွက်လေဝင်လေကို မှတ်နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာလည်း ထွက်လေ ဝင်လေ သိရုံနဲ့

မပြီးသေးဘူး။ စိစစ်တတ်တဲ့ ဉာဏ်သွင်းနိုင်ဖို့ အထူးလိုအပ်ပါတယ်။ အဲဒါကိုပဲ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈာန်နည်းကို အသုံးပြုပြီးတော့ ဝိပဿနာလမ်းကြောင်း ကူးပြောင်းရတော့မယ်ဆိုရင် ယောဂီအတွက် ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ခုကို ဘုန်းကြီးထပ်မံဟောပြမယ်။ အဲဒါကတခြားမဟုတ်ဘူး။ ဌပန နည်းပါပဲ။ ရှေးကနည်းတွေ ထောက်ဆရင်တော့စတုတ္ထနည်းပေါ့။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ထွက်လေဝင်လေ နှာခေါင်းနဲ့ထိတဲ့ သဘောပေါ်ကနေပြီး စိတ်ကို ဘယ်ကိုမျှ မရွေ့ရတဲ့နည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဉာဏ်သွင်းပြီးကြည့်ရှုရန်

ပထမက ဂဏန = ရေတွက်တဲ့နည်း၊ ဒုတိယက အနုဗန္ဓန = ထွက်လေဝင်လေ၏ အစ အလယ် အဆုံးကို အစဉ်လိုက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်တဲ့နည်း၊ တတိယက ဖုသန = ထွက်လေဝင်လေ၏ ထိခိုက်တဲ့ သဘော၊ တွေ့ထိတဲ့သဘောကို မိအောင်ဖမ်းတဲ့နည်း၊ စတုတ္ထက ဌပန = တွေ့ထိတယ်ဆိုတဲ့သဘောပေါ်က စိတ်ကိုမရွေ့အောင် ထားတဲ့နည်း။ ဒီတော့ ဖုသနသဘောမှ ဌပနအပိုင်းသို့ ရောက်တဲ့အခါ ယောဂီသူတော်စင်ဟာ မိမိရဲ့စိတ်ကို မြဲအောင်ထားပြီး ဉာဏ်သွင်းကြည့်ရမယ်။ ထိခိုက်တယ်ဆိုတာ ဘာများလဲလို့ ဉာဏ်နဲ့ စိစစ်ရမယ်။

တွေ့ထိခြင်းနဲ့ ဓာတ်ကြီးသုံးပါး

ယောဂီသူတော်စင်ဟာ အစတုန်းကတော့ ထွက်လေ ဝင်လေ ထွက်တာဝင်တာ ဒီလိုစလာခဲ့တာ။ အခုဉာဏ်နဲ့စိစစ်ကြည့်လိုက် တဲ့အခါကျတော့ ထိခိုက်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောဟာ တစ်ခါတစ်ခါ ပူတဲ့ သဘောကို တွေ့နေတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ အေးတဲ့ သဘောကို တွေ့နေတယ်။ အဲဒီအခါ ယောဂီဟာ အလိုလို တေဇောဓာတ်လို့ နားလည် သဘောပေါက်လာလိမ့်မယ်။ ထိခိုက်တဲ့သဘောမှ တစ်ခါ တစ်ခါ

ပူတဲ့သဘော မဟုတ်တော့ပဲ တင်းတင်းမာမာ ဖြစ် တာကိုတွေ့ရတယ်။ တစ်ခါတစ်ခါ နူးညံ့ပျော့ပျောင်း တဲ့ သဘောကိုတွေ့ရမယ်။ တင်းမာတဲ့ သဘောနဲ့ နူးညံ့တဲ့သဘောကို တွေ့လာပြီဆိုရင် ယောဂီဟာ ပထဝီပဲလို့ အလိုလို သိလာပါလိမ့်မယ်။ သဘောကျ လာလိမ့်မယ်။ တင်းမာတာ ပျော့ပျောင်းတာ မတွေ့ တော့ဘူး။ ပူတာအေးတာ မတွေ့တော့ဘူး။ အဲဒီ တွေ့ထိမှုသဘောထဲမှာ ဘာတွေဖြစ်နေသလဲဆိုတော့ တွန်းကန်နေတဲ့သဘော လှုပ်ရှားနေတဲ့သဘော တွေ့ ရမယ်။ အဲဒီသဘောကို တွေ့လာလို့ရှိရင် ယောဂီဟာ ဝါယောဓာတ်လို့ သဘောကျသွားလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ သဘောတရား သုံးမျိုးရှိတယ်။ ပူတာအေးတာ တစ်မျိုးတွေ့မယ်။ တွန်းကန်လှုပ်ရှားနေတာ တစ်မျိုး တွေ့မယ်။ ခက်မာတာနဲ့ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းတာ တစ်မျိုးတွေ့မယ်။ တွေ့ထိတယ်ဆိုတာ အဲဒီသုံးမျိုးပဲ ရှိတယ်။

ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်

အာပေါ ဓာတု ဝိသဇ္ဇိတံ ဘူတတ္တယသင်္ခါတံ

ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ - အာပေါဓာတ်မှတစ်ပါး ပထဝီ တေ ဇော ဝါယောဆိုတဲ့ ဓာတ်ကြီးသုံးပါးကို ဖောဋ္ဌဗ္ဗခေါ် တယ်။ ဒါကြောင့်-အခု ထွက်လေဝင်လေနဲ့ နှာခေါင်း နဲ့ ထိဆိုတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗ-အာရုံကို လှမ်းရှုနေတဲ့ ယောဂီ သူတော်စင်ဟာ အဲဒီ ဓာတ်သုံးပါး ကွဲကွဲပြားပြား ဖြစ်အောင်ရှုရမယ်။ ပထဝီဓာတ်ရဲ့ထိခိုက်မှု၊ တေဇော ဓာတ်ရဲ့ ထိခိုက်မှု၊ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ ထိခိုက်မှုကို ကွဲကွဲပြားပြားသိအောင်ရှုရမယ်။ အဲဒီဓာတ်သုံးပါးရဲ့ ထိခိုက်မှုဟာ ဘယ်မှာပေါ်သလဲဆိုတော့ နှာခေါင်း ပေါ်မှာ ပေါ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကာယပဿာဒ- ဆိုတဲ့ ကိုယ်အကြည်ရုပ်အပေါ်မှာ ပေါ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ကာယပဿာဒ- ဆိုတဲ့ရုပ်တစ်ခု ပထဝီဓာတ် ဝါယော ဓာတ် တေဇောဓာတ်= ပေါင်းလိုက်တော့ ရုပ်လေးမျိုး ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီရုပ်လေးမျိုးရဲ့ အစုအပေါင်းကို

တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရရင် ရုပ်ရဲ့အစုအပေါင်းကို ကာယလို့ခေါ်ပါတယ်။ ဒီတော့ ကာယဖြစ်နေတဲ့ အစု အပေါင်းကြီးကို အစိတ်စိတ်ဖြစ်လာအောင် ခွဲပြီး တော့ ရှုနေတာကို အနုပဿနာ၊ အဲဒါဟာ ကာယ နုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ပါပဲ။ ယောဂီသူတော်စင်တို့ သဘောပေါက်အောင် မှတ်သားထားကြပါ။

ဓာတ်ကြီးလေးပါးနှင့် သဘောတရား

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီတို့ဟာ ထိုင်တော့ လည်းပဲ တင်ပါးနဲ့ အောက်ကအခင်းနဲ့ ထိနေတာပဲ။ ရပ်နေတော့လဲ ခြေဖဝါးနဲ့မြေကြီးနဲ့ ထိနေတာပဲ။ ကိုင်တော့လည်းပဲ လက်နဲ့ ကိုင်စရာပစ္စည်းနဲ့ ထိနေ တာပဲ။ အဲဒီလို ထိတိုင်းထိတိုင်း သတိနဲ့အသိနဲ့ လိုက်ရှုရင် ခက်မာတာကို ထိမိတယ်။ ပျော့ပျောင်း တာကို ထိမိတယ်။ ပထဝီလို့ သဘောကျတယ်။ ပူတာကို ထိမိတယ်။ အေးတာကို ထိမိတယ်။ တေ ဇောလို့ သဘောကျတယ်။ လှုပ်ရှားတွန်းကန်တာကို တွေ့ရင် ဝါယောလို့ သဘောကျတယ်။ ဘယ်လိုပဲ ထိထိ ဘာနဲ့ပဲထိထိ ဥပမာ - ကျောနဲ့ နံရံနဲ့မှီထား၊ ကျောနဲ့နံရံနဲ့ထိဆိုတော့ နံရံကလည်း ဒီသဘော သုံးမျိုးပါပဲ။

တစ်ခုသာ ပိုင်အောင်လုပ်

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များဟာ ထွက်လေဝင်လေနဲ့ ထိမှုသဘောတစ်ခုကို ပိုင်နိုင် လို့ရှိရင် ကျန်တဲ့ထိမှုအားလုံး ယောဂီသူတော်စင်တွေ အတွက် အခက်အခဲမရှိတော့ပါဘူး။ ထိမှုသဘော တစ်ခုကနေ ရုပ်လေးမျိုးကွဲအောင် ရှုရတယ်ဆိုတော့ ဘာသတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်သွားသလဲဆိုရင် ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်သွားတယ်။ စခဲ့တာကတော့ အာနာ ပါနပါပဲ။ စောစောကပြောခဲ့တဲ့ သက္ကာယမှာ သ- အထင်အရှား ရှိသော၊ ကာယ-ရုပ်တရားတို့ရဲ့ အပေါင်း၊ ဒီလိုပြောခဲ့ပါတယ်။

ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်

ယောဂီသူတော်စင်တို့အဖို့ အဲဒီလို သက္ကာယကို ပိုင်ပိုင်ကြီး ရှုနိုင်တဲ့အခါ ကာယာနုပဿနာ ပိုင်သွားပြီလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ကာယာနုပဿနာကို ပိုင်သွားတော့ ဝေဒနာနုပဿနာ ရှုရတာလွယ်ပြီ။ ဝေဒနာ နုပဿနာဟာ အဲဒီအချိန်မှာ ရှုလို့ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ ဝေဒနာနုပဿနာကို ဘယ်လိုရှုရမလဲဆိုတော့ ပထဝီ တေဇော ဝါယောတို့ရဲ့ ထိခိုက်တဲ့ ဒဏ်ချက်တွေ ပြင်းထန်တဲ့အခါ ယောဂီမှာ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်လာမယ်။ အဲဒီ ပထဝီ တေဇော ဝါယော တို့ရဲ့ မျှပြီးတော့ သက်သက်သာသာလေး ဖြစ်နေတဲ့အခါ သုခဝေဒနာ ပေါ်မယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီထိခိုက်မှုတို့ရဲ့ သဘောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်တတ်တယ်။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံရဲ့သဘောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်တတ်တယ်။

ဝေဒနာကို ရှုမှတ်နိုင်အောင်

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များအနေနဲ့ အဲဒီလို ဆင်းရဲချမ်းသာ ပေါ်လာလို့ရှိရင် အဲဒီအချိန်မှာ ဆင်းရဲတာကို ဆင်းရဲတဲ့အတိုင်းပဲ ဒုက္ခ ဝေဒနာ အနေနဲ့ တင်ပြီးတော့ ရှုနိုင်တယ်။ ထိခိုက်မှုတွေ သိမ်မွေ့လို့ သိပ်ပြီးတော့ ကျေနပ်နေမယ်ဆိုရင်လဲ သုခ ဝေဒနာအနေနဲ့ ရှုနိုင်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်များအားလုံး ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ရှုပွားနိုင်ပါပြီဆိုတော့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံ ပြင်းထန်မှုကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံ နူးညံ့မှုကြောင့် သုခဝေဒနာ ပေါ်လာရင် ယောဂီ သူတော်စင်ဟာ ဝေဒနာနုပဿနာကို ရှုနိုင်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ကြောင့်ကြလည်းကင်း၊ တောင့်တရှင်း

တစ်ခါတလေကျတော့ ဘာများဖြစ်အံ့မလဲဆိုရင် ဖောဋ္ဌဗ္ဗအာရုံကလည်း ပြင်းထန်ခြင်း ခက်ထန်ခြင်း မရှိတော့ဘူး။ ထိခိုက်တဲ့သဘောတွေကလည်း မထင်ရှားဘူး။ ဆင်းရဲတာလည်း မထင်ရှားဘူး။ ချမ်းသာတာ

လည်းမထင်ရှားဘူး။ အဲဒီအခါ ယောဂီမှာ ဘယ်လိုဖြစ်နေသလဲဆိုရင် အဲဒီဆင်းရဲတဲ့သဘောကလည်းလွတ်၊ ချမ်းသာတဲ့ သဘောကလည်းလွတ်ပြီးတော့ အေးနေတဲ့စိတ်ကလေးတစ်ခုပဲ ကျန်တော့တယ်။ အဲဒါ ဘာဖြစ်တာလဲလို့မေးရင် ကြောင့်ကြမှုတွေ ပြေပျောက်ပြီးတော့ သင်္ခါရတရားကို မျက်နှာလွှဲတဲ့ သဘောပါပဲ။

ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်

အဲဒီလို အေးနေတဲ့စိတ်ကလေးနဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် စိတ်ကို စိတ်ချင်း လိုက်ရတဲ့ ဓိတ္တာနုပဿနာ အသုံးချလို့ အကောင်းဆုံးဖြစ်တယ်။ ဒီတော့ ကာယဆိုတဲ့ ပထဝီ တေဇော ဝါယောတို့ ပေါင်းထားတဲ့ သဘော၊ အဲဒီ ဓာတ်သုံးပါး နှိပ်စက်မှုကြောင့် ဓာတ်သုံးပါး သိမ်မွေ့မှုကြောင့် ပေါ်လာတဲ့ ဆင်းရဲချမ်းသာကို ဝေဒနာပေါ်က လွတ်ပြီးတော့ အေးနေတဲ့စိတ်၊ အဲဒီ ကာယရော ဝေဒနာရော စိတ်ရော ယောဂီတို့ဟာ အဆင့်သင့်သလို ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း သဘောကို ရှုနိုင်ပြီ။ ဒီတော့ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုတာ မခက်ပါဘူး။ ကာယရဲ့သဘော ဝေဒနာရဲ့သဘော စိတ်ရဲ့သဘောတွေကို ဖမ်းပြီးရှုတာဟာ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်ပါတယ်။

ဓမ္မ ဆိုတာ သဘောတရား

ဘုန်းကြီးတို့ယောဂီသူတော်စင်များ သိထားရမှာက ဓမ္မဆိုတာ သဘောတရား။ ဘယ်လိုသဘောတရားလဲလို့မေးရင် ကာယကို ရှုလိုက်တော့လည်း ပျက်စီးကုန်ဆုံးသွားတာပဲ။ ဝေဒနာကို ရှုလိုက်တော့လည်း ပျက်စီးကုန်ဆုံး သွားတာပဲ။ စိတ်ကို ရှုလိုက်တော့လည်း ပျက်စီးကုန်ဆုံးသွားတာပဲ။ အလွန်တရာ ရေစီးသန်တဲ့၊ တစ်နည်းပြောရရင် အလွန်တရာ အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ စီးဆင်းနေတဲ့ မြစ်ထဲကရေတွေဟာ သဲကမ်းပါးတစ်ခုကို တိုက်လိုက်တဲ့အခါ မြစ်ထဲ ပျော်ပြီးဆင်းသွားသလိုပါပဲ။

သဘောနှစ်ခု မြင်အောင်ရှု

နောက်တစ်ဆင့် အဲဒီပျက်စီးသွားတဲ့ ကာယ
ဝေဒနာစိတ်တို့ဟာ အကုန်လုံး ဒုက္ခရောက်နေကြတယ်
လို့ သဘောကိုမြင်အောင်ရှုခြင်းဟာ ဓမ္မာနုပဿနာ
သတိပဋ္ဌာန်ပဲလို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ ပျက်စီးတဲ့သဘော၊
ဆင်းရဲတဲ့သဘောကို မြင်သည်ထက်မြင်အောင် ဆက်
လက် ရှုရမယ်။ ဒီတော့ ယောဂီသူတော်စင်များ ဘုန်း
ကြီး ပြောခဲ့တာတွေကို ပြန်ပြီးတော့ စုစည်းကြည့်
မယ်ဆိုရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိတစ်ခုကို မပယ်နိုင်ရင် ဒိဋ္ဌိ
(၆၂)ပါး အကုန်လုံးဝင်တယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်မှ
ချမ်းသာရာ ရနိုင်တယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်။

ပေါင်းစုနေခြင်းဟာ ကာယ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ-ဆိုတဲ့နေရာမှာ သ-တစ်ခု၊ ကာယ
-တစ်ခု၊ သ-က အထင်အရှားရှိတယ်။ ကာယ-က
ပေါင်းစုနေတဲ့သဘော၊ယောဂီသူတော်စင်တို့ ရှုကြည့်
လိုက်တဲ့အခါ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ယောက်မှ မရှိတာ
တွေရပြီပဲ။ ဘာတွေရှိဟုန်းဆိုတော့ ရုပ်တရားတွေ စုပုံ
နေတာရှိတယ်။ ဝေဒနာတွေ စုပုံနေတာ ရှိတယ်။ စိတ်
တွေ စုပုံနေတာရှိတယ်။ အဲဒီလို ရုပ်တရားတို့ ဝေဒနာတို့
စိတ်တွေတို့ စုပေါင်းနေတာကိုပဲ ကာယလို့ခေါ်ပါတယ်။

နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်

အဲဒီလိုစုပေါင်းနေတဲ့ ရူပကာယ ဝေဒနာ
ကာယ ဝိညာဏကာယ= ဆိုတဲ့ ကာယတွေကို ခွဲခွဲပြီး
ရှုမှတ်နေတာကို အနုပဿနာလို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ
အပေါင်းအစုကို ခွဲပြီးရှုတဲ့အခါ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ရှိ
တယ်ဆိုတဲ့ အမှတ်အသားကြီး လွတ်သွားတာက
သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်သွားတာပဲ သူတော်စင်တွေ၊
သက္ကာယဒိဋ္ဌိလွတ်ရင် ကျန်ဒိဋ္ဌိ(၆၂)ပါး အကုန်လုံး
လွတ်နိုင်တယ်။ “နာမရူပ ဝတ္ထာနေန သက္ကာယ
ဒိဋ္ဌိ ပဇောတိ” နာမ်တရား ရုပ်တရား နှစ်ပိုင်းကို
ခွဲခြားသိလိုက်တဲ့ဉာဏ်ဟာ တစ်သံသရာလုံးက နှိပ်
စက်လာခဲ့တဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီးကို ပယ်လိုက်ပါပြီတဲ့။

ဝယ-ဉာဏ်

ကာယဝေဒနာစိတ်တို့ရဲ့ အနိစ္စသဘောကို
ရှုလိုက်တဲ့အခါ ယောဂီဉာဏ်ထဲ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ
ဆိုတော့ ကာယဝေဒနာ စိတ်တို့ရဲ့ အနိစ္စ အချက်ကို
မြင်တဲ့ဉာဏ်၊ ဝယာနုပဿနာဉာဏ်၊ တစ်နည်းအား
ဖြင့် ဝယဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့လာတယ်။ “ဝယ
ဒဿနေန သဿတဒိဋ္ဌိ ပဇောတိ” ဝယဉာဏ်ဆို
တာ အပျက်ကို မြင်တဲ့ဉာဏ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဉာဏ်
ရရင် မြဲတယ်လို့ ထင်မြင်တဲ့ အယူအဆ သက္ကာယ
ဒိဋ္ဌိ ပယ်နိုင်တယ်။

ငါမဟုတ် နာမ်ရုပ်သိရမယ်

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီတွေက “ကာယဝေဒနာ
စိတ်တို့ အနိစ္စရောက်ပြီးတော့ နောက်ထပ်မဖြစ်တော့
ဘူးလား”လို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ယောဂီသူတော်စင်
များ စောင့်ကြည့်ရင် တွေ့ပါမယ်။ အနိစ္စရောက်သွား
ပြီးတော့ ကာယရဲ့နေရာမှာ အခြားအခြားသော
ကာယတွေ အသီးသီး ဖြစ်ပေါ်လာပြန်တယ်။ ဒါ
ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေ သိထား
ရမှာက “အဟောင်းပျောက်တော့ အသစ်ပေါ်၊ ပေါ်တဲ့
အသစ် အဟောင်းဖြစ်၊ သစ်လျက် ဟောင်းလျက်၊
ဖြစ်ပျက်နေသည်။ ငါမဟုတ် နာမ်ရုပ်သိရမည်တဲ့။

ဥဒယ ဉာဏ်

အနိစ္စရောက်သွားတဲ့ ဝေဒနာရဲ့နေရာမှာ
အသစ် အသစ်သော ဝေဒနာတွေဖြစ်လာပြန်တယ်။
ဒီအတိုင်းပဲ အနိစ္စရောက်သွားတဲ့ စိတ်ရဲ့ နေရာမှာ
လည်း စိတ်တွေဟာ အသစ်အသစ်တွေ ဖြစ်ပေါ်
လာပြန်တာပဲ။ အဲဒီအသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့
ကာယ ဝေဒနာ စိတ်တို့ရဲ့ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်မှု
ကို မြင်တဲ့အခါ ဥဒယဉာဏ် ပေါ်လာတယ်။ ဥဒယ
ဒဿနေန ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိ ပဇောတိ။ အဖြစ်ကို မြင်တဲ့
ဉာဏ်က ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်တယ်။

ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးတို့ သူတော်စင်များ သိဖို့ ရာက ကာယရဲ့ အနိစ္စရောက်မှု၊ ပျက်စီးမှု ဒုက္ခ ဝေဒနာရဲ့ အနိစ္စရောက်မှု ပျက်စီးမှုဟာလည်း ဒုက္ခ ပဲလို့ ကာယဝေဒနာ စိတ်တို့ အနိစ္စရောက်တိုင်း ပျက်တိုင်း ဒုက္ခပဲလို့ ရှုလိုက်လို့ရှိရင် ယောဂီဟာ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်က တဏှာ (လောဘ)ကို ပယ် တယ်။ ဒါကြောင့် “ရာဂါနုသယံ ပဗောတိ” လို့ ဆိုထားပါတယ်။

အနတ္တာနုပဿနာကို သီးခြားမဆို

ယောဂီသူတော်စင်တို့ကို ဘုန်းကြီးပြောခဲ့တဲ့ အထဲမှာ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးလုံး စုံသွားတယ်။ အနုပဿနာကိုလည်း အနိစ္စာနုပဿနာလို့ သီးသန့် ဟောထားပြီးပြီ။ အနတ္တာနုပဿနာကို သီးခြားဟော စရာ မလိုတော့ပါဘူး။ အနိစ္စ၊ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏ်။ အနတ္တ၊ အနတ္တလက္ခဏာ၊ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏ်။ ဒီလို ထင်ရှားလာမှာပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကာယ ဝေဒနာ စိတ်ကို ပိုင် ရင် အတ္တဆိုတာမရှိတော့ဘူး။ ကာယဝေဒနာစိတ်တို့ ဟာ အကုန်လုံး အနတ္တပဲ။ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာ အနတ္တာနုပဿနာကို သီးခြားမဟောတော့ပါဘူး။

အနိစ္စကို မြင်အောင်ရှု

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေ ကာယ ဝေဒနာစိတ်တို့ရဲ့ အနိစ္စအချက်နဲ့ ဒုက္ခအချက်၊ ဒီနှစ်ချက်ကို သီးခြားဟောရမယ်ဆိုရင် အနိစ္စာ နုပဿနာဉာဏ်ရပါက သဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ပယ်တယ်။ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ်ကိုရရင် ရာဂကို ပယ်တယ်။ တဏှာဒိဋ္ဌိကိုပယ်ပြီးရင် ယောဂီသူတော် စင်ဟာ လုပ်ငန်းအားလုံးပြီးတယ်။ ဒါကြောင့် ယောဂီ သူတော်စင်အတွက် ရှုရမယ့်ရှုကွက်က “ကာယ ဝေဒနာ စိတ်ဆိုတဲ့ ဒီတရားတွေဟာ အမြဲတမ်း အနိစ္စ ရောက်နေတယ်။ အနိစ္စရောက်တိုင်း ဒုက္ခဖြစ်နေတယ်

လို့” လို့ မြင်အောင်ရှုရမယ်။ ဒီအချက်ဟာ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။

ပွားများအားထုတ်မှုနှင့် အကျိုးတရား

ယောဂီသူတော်စင်အနေနဲ့ ကာယဝေဒနာ စိတ်တို့ကို ပိုင်နေတဲ့အချိန် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိကင်းမယ်၊ အနိစ္စအချက်နဲ့ ဒုက္ခအချက်ကို ပိုင်တဲ့အခါ ရှုမှတ် နိုင်တဲ့အခါ တဏှာ(လောဘ)ဟာ ကုန်သွားပါပြီ။ ဒိဋ္ဌိနဲ့တဏှာ ကုန်သွားရင် နိရောဓသစ္စာဆိုက်တယ် လို့ ခေါ်တာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန် အားထုတ်တဲ့ ယောဂီ သူတော်စင်တို့ဟာ ဘယ်လိုအကျိုးကျေးဇူးတွေ ရနိုင် သလဲဆိုတော့ အကျိုးတရား(၇)ပါး ရနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ အကျိုးတရား(၇)ပါးကို မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်ရဲ့ အစမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူထားတယ်။

အကျိုးတရား(၇)ပါး

ဧကာယနော ယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခ ဒေါမနဿာနံ အတ္တင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ-ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ စတ္တာရော-လေးပါး ကုန်သော၊ ယဒိဒံ(ယေဣမေ)သတိပဋ္ဌာနာ-အကြင် သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ (သန္တိ-ရှိကုန်၏) အယံမဂ္ဂေါ -ဤလေးပါးသော သတိပဋ္ဌာန်တည်းဟူသောခရီး သည်၊ သတ္တာနံ-သတ္တဝါတို့ကို၊ ဝိသုဒ္ဓိယာ-ကိလေသာ မြှူမှေး ညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ သောကပရိဒေဝါနံ- စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးခြင်းတို့ကို၊ သမတိက္ကမာယ-ကောင်းစွာလွန်မြောက်ခြင်းငှာလည်း ကောင်း၊ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ-ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စိတ် ဆင်းရဲခြင်းတို့၏၊ အတ္တင်္ဂမာယ -ချုပ်ငြိမ်းခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ဉာယဿ-နိဗ္ဗာန်ကို သိကြောင်းဖြစ် သော အရိယာမဂ်ကို၊ အဓိဂ မာယ-ရခြင်းငှာလည်း

ကောင်း၊ နိဗ္ဗာနဿ-နိဗ္ဗာကို၊ သစ္စိကိရိယာယ-
မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ ဧကာယနော-
လမ်းခွဲမပါ တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးပေတည်း။

သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးကို ပွားများကျင့်
ကြံအားထုတ်ထားလို့ရှိရင် ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်
တယ်။ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းဆိုတဲ့ သောက၊ ငိုကြွေးခြင်း
ဆိုတဲ့ ပရိဒေဝတွေကို ကျော်လွန်နိုင်တယ်။ ကာယိက
ဒုက္ခဆိုတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း၊ စေတသိကဒုက္ခဆိုတဲ့
စိတ်ဆင်းရဲခြင်း (ဒေါမနဿ)တွေကိုလည်း ချုပ်ငြိမ်း
စေနိုင်တယ်။ အသိဉာဏ်နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှစပြီး
မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တွေကိုလည်း ရစေနိုင်တယ်။
နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်တယ်။

သတိပဋ္ဌာန်ရဲ့ကျေးဇူး

အထက်ကဖော်ပြခဲ့တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါးရဲ့
အကျိုးတရားတွေကို ခံစားသွားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ
အသချေအနန္တ မြောက်မြားစွာရှိပါတယ်။ မိဘမောင်
တွေပျက်စီး၊ ခင်ပွန်းသည်မြွေကိုက်၊ သားကြီးရေနစ်၊
သားငယ် စွန်ချို ဆိုတဲ့ လောကခံဆိုးကြီးတွေနဲ့ ကြုံရ
တဲ့အတွက် သောကတွေ အကြီးအကျယ်ဖိစီးနေတဲ့
ပဋ္ဌာစာရီ၊ သားသေရဲ့ အလောင်းကိုပိုက်ပြီးတော့
အသက်ရှင်ဆေးလိုက်ရှာနေတဲ့ ကိသာဂေါတမီ၊
စုတေခါနီးလို့ အကြီးအကျယ် သောကရောက်နေတဲ့
သိကြားမင်း၊ သုဗြဟ္မာနတ်မင်းကြီးတို့ဟာလည်း
ဒီသတိပဋ္ဌာန်နဲ့ပဲ သောကပရိဒေဝတွေ ချုပ်ငြိမ်းခဲ့
ကြတာ။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်
တွေ အားလုံးသတိပဋ္ဌာန် (၄)ပါးရဲ့ အကျိုးကျေးဇူး
တွေကို ခံစားကြရအောင် အခုလို ကံကောင်းထောက်
မလို့ လူ့ဘုံလူ့ဘဝ ရောက်လာတဲ့အချိန် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ
သာသနာတော်မြတ်ကြီးနဲ့ ကြုံနေတဲ့အချိန်မှာ ကာ
ယာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာ နုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊
ဓမ္မာနုပဿနာခေါ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ကြိုးစား
ကျင့်ကြံ ပွားများ အားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ တစ်နေ့

ကုန်လို့ရှိရင် ကိုယ့်အတွက် တွက်ခြေကိုက်အောင်
အားထုတ်ဖို့ အထူးလိုအပ်ပါတယ်။

အခွင့်ကောင်းကို လက်မလွတ်ကြစေလို

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေအားလုံး
သိထားရမှာကတို့ဟာ ဘဝအဆက်ဆက် သံသရာ
အဆက်ဆက်က အရိယာသူတော်ကောင်းကြီး တွေ
မြင်တော်မူ ရတော်မူတဲ့ သန္တိသုခနိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီးကို
မရခဲ့တဲ့အတွက် ထပ်ကာတလဲလဲ အိုပွဲကြီးတွေ၊ နာပွဲ
ကြီးတွေ၊ သေပွဲကြီးတွေ နှံ့ခဲ့လှပြီ။ နှံ့ခဲ့ရပြီ။ အခုလို
ကံကောင်းထောက်မလို့ လူ့ဘုံ လူ့ဘဝရောက်လာ
ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ ကြုံတွေ့
နေတုန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကြိုးစားအားထုတ်မှပဲ
လို့ နှလုံးသွင်းကြဖို့နဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်ကြဖို့
ဘုန်းကြီးက ထပ်မံသတိပေးပါတယ်။

ငြိမ်းအေးသော ဓမ္မအရသာ

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေကို “ဆရာ
သမားလည်း သွန်သင်နည်းပေးလမ်းပြလို့၊ အားပေး
စကားတွေပြောလို့၊ ရှုနည်းမှတ်နည်းတွေလည်း ဟော
ပြလို့၊ ယောဂီသူတော်စင်တို့အနေနဲ့ ဆရာသမား
နည်း ပေးလမ်းပြတဲ့အတိုင်း မလျော့သော ဇွဲလုံ့လနဲ့
ကြိုးစားအားထုတ်ကြမယ်ဆိုရင် တည်ငြိမ်သော
သမာဓိအစွမ်းကြောင့် ခံစားရတဲ့ ဓမ္မအရသာတွေ
အသီးသီး ကိုယ်စိကိုယ်ငှ ခံစားကြရမှာ ဖြစ်တယ်။

လမ်းဆုံးရင် ရွာတွေ့သလို

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေအနေနဲ့
သားရေး သမီးရေး အိမ်တွင်းရေး- စတဲ့ အရေးပေါင်း
သောင်းခြောက်ထောင်နဲ့ အချိန်တွေ ကုန်ကြမယ်၊
ကုန်နေမယ်ဆိုရင် လူဖြစ်ရကျိုးနပ်မှာမဟုတ်ဘူး။
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီးနဲ့လည်း ကြုံတွေ့ရ
ကျိုးနပ်မှာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို စဉ်းစားပြီးတော့ တစ်
နေ့ကုန်လို့ရှိရင် ကိုယ့်အတွက် အကျိုးများအောင်

အိပ်ရာဝင် အိပ်ယာထ ဝတ်တက် ဝတ်ကပ်တွေ မှန်ရမယ်။ ခန္ဓာဉာဏ် စိုက်ပြီးတော့ သတိအမှတ် ကိုယ်မှာ ကပ်လျက် ရှေ့နောက်နှစ်ရပ် အမှတ် ဆက်စပ်အောင် ရှေ့သတိ နောက်သတိ ရှေ့ဉာဏ်နောက်ဉာဏ် ရှေ့သမာဓိ နောက်သမာဓိ ဆက်စပ်အောင် မှတ်နိုင်ရမယ်။ မှတ်တတ်ရမယ်။ မှတ်နေမယ်ဆိုရင် လမ်းဆုံးတော့ ရွာတွေသလို ရှုမှတ်မှုဆုံးရင်လည်း ငြိမ်းအေးတဲ့ တရားအရသာကို တွေ့နိုင်တယ်။

နေ့စဉ် ရှုမှတ်ရမဲ့တရား

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသုတော်စင်တွေ မှတ်ခဲ့တဲ့တရား မှတ်နေတဲ့တရားဟာ ပင်တိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်တဲ့ နှာသီးဝမှာ ထွက်လေလေး တိုးထိနေတာကို သိတယ်။ ဝင်လေလေး တိုးထိနေတာကိုလည်း သိတယ်။ အဲဒီနှစ်ချက်ကို ပင်တိုင်ထားပြီးတော့ သူတော်စင်တွေ မှတ်ခဲ့ကြတယ်။ မှတ်နေကြတယ်။ ဒီတော့ အဲဒီလို မှတ်ခဲ့တဲ့သဘော၊ မှတ်နေတဲ့ သဘောဟာ နေ့စဉ် နေ့စဉ် မှတ်ရမဲ့တရားပါပဲ။ မအို မနာမသေမိ မှတ်ရမဲ့တရား၊ နောက်ဆုံးသေခါနီးအထိ မှတ်နေရမဲ့တရားလို့ နားလည်ထားရပါမယ်။

ခန္ဓာဇာတ်သိမ်း မီးတွေငြိမ်းအောင်

ယောဂီသုတော်စင်များအနေနဲ့ သူတော်ကောင်း စိတ်ဓာတ်တွေကိန်းပြီးတော့ သူတော်ကောင်းအကျင့်တွေ ကျင့်ဖို့ဆိုတာလည်း နေ့စဉ်နေ့စဉ် ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ရမှာဖြစ်တယ်။ တစ်နေ့ တစ်ရက် တစ်နံနက် ကျင့်ကြံအားထုတ်ရုံနဲ့ မပြီးသေးဘူး။ အိပ်ရာညောင်စောင်း မရောက်မချင်း ပွားများ အားထုတ်ကြရင် ရှေးရှေးသော အရိယာ သူတော်ကောင်းကြီးတွေ

မြင်တော်မူတဲ့ အမြင်ကိုရပြီး ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏ ခေါ်တဲ့ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အိုရခြင်း နာရခြင်း သေရခြင်း အစရှိတဲ့ မီးတွေငြိမ်းပြီးတော့ ခန္ဓာဇာတ်သိမ်းရမယ်။

ဆုတောင်းပတ္ထနာ

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသုတော်စင်များအားလုံး ဇာတိ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏ အဖန်တလဲလဲ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း အဖန်တလဲလဲအိုရခြင်း အဖန်တလဲလဲနာရခြင်း အဖန်တလဲလဲသေရခြင်း အစရှိတဲ့ (၁၁)ပါးသော မီးတွေငြိမ်းပြီး ခန္ဓာဇာတ်သိမ်းရလေအောင် အခုလို ကံကောင်းထောက်မတဲ့ လူ့ဘုံလူ့ဘဝမှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသာသနာတော်မြတ်ကြီးနဲ့ တွေ့ကြုံပြီး တော့နေတဲ့အခိုက် နေ့စဉ် နေ့စဉ် အရိယာသုတော်ကောင်းကြီးတွေနည်း မိုးပြီးတော့ ဒါနကို ဧရာတည် သီလဖြင့် တန်ဆာဆင်ဘာဝနာဖြင့် အထွတ်တင်တဲ့ အနေနဲ့ ရုပ်နာမ်ကွဲအောင် အကြောင်းအကျိုးသိအောင် အဖြစ်နဲ့အပျက်ကို မြင်အောင် ရှေ့နောက်နှစ်ရပ် အမှတ်ဆက်အောင် ရှုမှတ် ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ပြီး နောက်ဆုံး အရိယာ သူတော်ကောင်းကြီးတွေ မြင်တော်မူ၊ ရတော်မူတဲ့ အသင်္ခံတ နိဗ္ဗာနဓာတ် တရားတော်မြတ်ကြီးကို လျင်မြန်ဆောစွာ ရောက်ရ၊ ရရပါလို့ကုန်သောဟူ၍ ဆုတောင်းပတ္ထနာ ပြုလိုက်ကြကုန်ရာသတည်း။ (သာဓု သာဓု သာဓု)

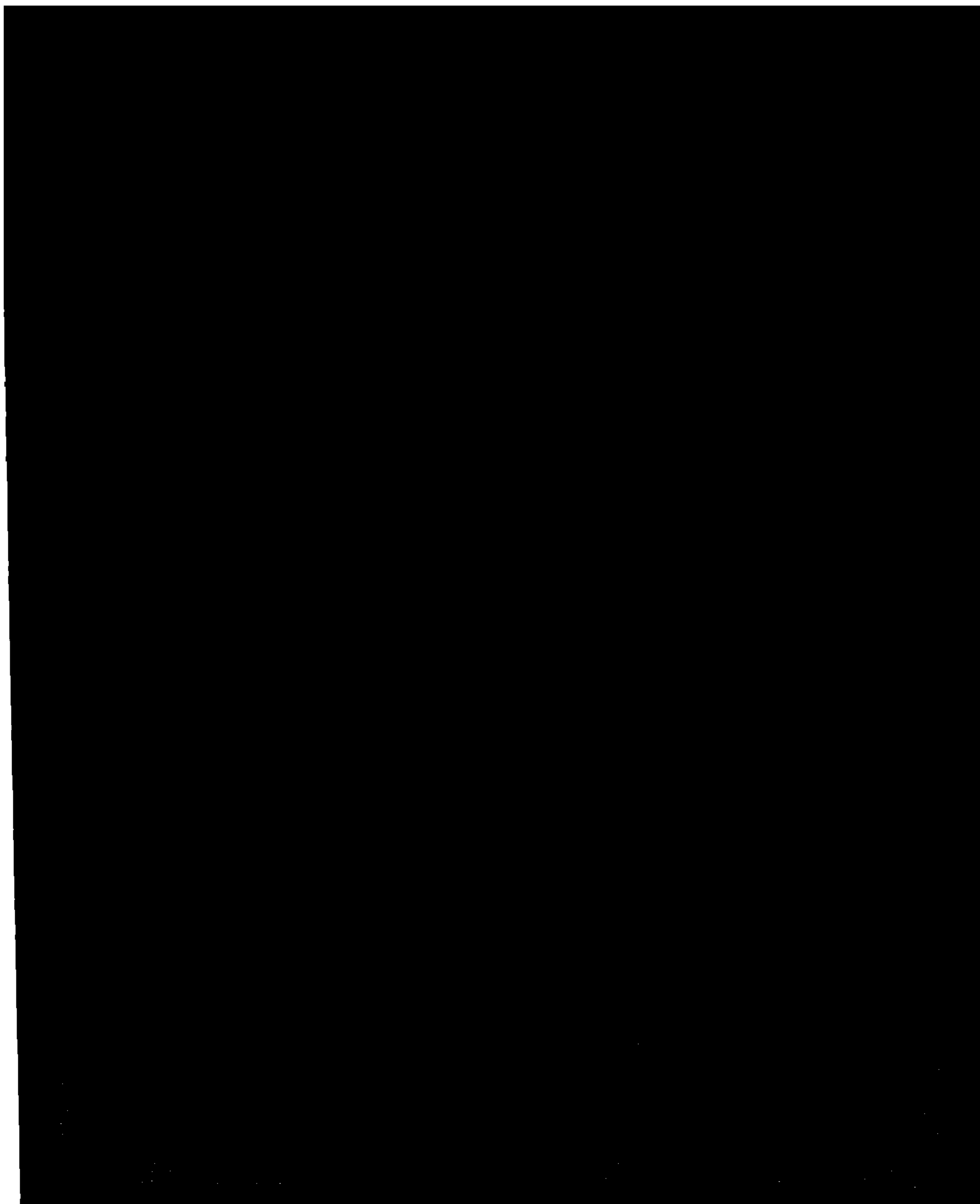
၁၃၆၄ ခု၊ ကဆုန်လပြည့်(ဗုဒ္ဓနေ့)

[တောရသာသနာဆယ်နှစ်တာ၊ တောရဆရာတော်၏ နေ့စဉ်ဟောပြု သြဝါဒ၊ တောရဆရာတော် ဟောကြားတော်မူသော အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ပေး တရားတော်စာအုပ်များမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဝိပဿနာရှုနည်းများ သတ္တမတွဲပြီး၏။

ကျော်နန္ဒအောင်

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ဇေယျဝတီ ဦးသိလာစာရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ဇေယျဝတီ ဦးသီလာစာရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိနိဒါန်း

ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရပုတ္တိကို တိတိပပ ရှာ၍ မရပါချေ။ ဆရာတော်ကြီးစီရင်သည့် ဘာဝနာ မယဒီပနီကျမ်းဂန်နိဒါန်းတွင် ဤသို့အမြွက်မျှ ရေး သားထားသည်ကိုသာ တွေ့ရပါ၏။ လက်လှမ်းမီ သမျှ ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ငါတို့သည် ကျိုက်ထိုမြို့ သေကျတောင်၌ နေစဉ် သဒ္ဒနယဒီပနီ၊ ဆန္ဒနယဒီပနီ၊ ပဋ္ဌာနပစ္စယ ဒီပနီ ကျမ်းစာအုပ်သုံးမျိုးကို ရေးသားစီရင်ခဲ့ဖူးပြီ။ နောက်ထပ်မံ၍ ဝိပဿနာနယဒီပနီ၊ နေက္ခမဝိဒါန နယဒီပနီ နှစ်ကျမ်းကိုလည်း ရေးသားစီရင်ခဲ့ဖူးပြီ။ ၎င်းပြင် ကျိုက်ထိုမြို့မှ ထွက်ခွာလာပြီးနောက် အဘိ ဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟနယဒီပနီ၊ ဝိထိသင်္ဂဟနယဒီပနီ၊ အာ နာပါန နယဒီပနီကျမ်း စာအုပ်သုံးမျိုးကိုလည်း ရေး သားစီရင်ခဲ့ဖူးပြီ။

ယွှအခါ ၁၂၇၈ ခုနှစ်၊ နယုန်လကစ၍ သီတင်းကျွတ်လထိအောင် ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင် တောရဆရာတော်ကြီး လွန်တော်မမူမီ အာနာပါ နယဒီပနီဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကောင်းမွန်ကျနစွာ နည်းနာနိဿယ မှန်ကန်စွာ ခံယူပြီးလျှင် မာတိကာ နည်း၊ စုဏ္ဏနည်း၊ ပဒဘာဇနိနည်းများကို ဈာန်လမ်း၊ ဝိပဿနာလမ်းနှင့်တကွ ဥပနိဿယနည်း ကောင်း မွန်စွာရပြီးမှ ယခုစီရင်သော ဘာဝနာနယဒီပနီကျမ်း

သည် သမထဝိပဿနာ နှစ်ပါးစုံသော တရားများကို အားထုတ်၍ လျင်မြန်စွာ စုဋ္ဌသောတာပန်၊ မဟာ သောတာပန်စခန်းသို့ ဆိုက်ရောက်လွယ်အောင် တကယ် ပွားများ အားထုတ်လိုသော ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း သူတော်ကောင်း တို့၏ အကျိုးကျေးဇူးအလိုငှာ လျင်မြန်တတ်မြောက် နားလည်အားထုတ်ပွားများ နိုင်လွယ်စေခြင်းငှာ ရည် သန်ရင်းရှိသည့်အတိုင်း မေတ္တာပုဗ္ဗင်္ဂမတရားကြီး ရှေ့ထား၍ ဥပနိဿယအမှန်ကိုရအောင် ရေးသား စီရင်သော ကျမ်းစာအုပ်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဖော်ပြထား ပေသည်။

ဇေယျဝတီကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း၊ ရွှေနတ်တောင်၊ ရွှေတောင်မြို့မှ ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရပုတ္တိကို သိမှီ လိုက်သည့် ပညာရှင်များအနေဖြင့် ဆရာတော်ကြီး ၏ ထေရပုတ္တိကို အကူအညီပေးကြပါရန် မေတ္တာ ရပ်ခံအပ်ပါသည်။

[စာပြုသူ]

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဇေယျဝတီ ဦးသီလာစာရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

ယခုလောက၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးနိုင်သော ဥပနိဿယ ဆရာကောင်းဖြစ်နိုင်ရန်ကို မဆိုထားဘိဦး၊
ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်တစ်ခုခုကိုပင် ပေါက်ရောက်နိုင်ရန် လွန်စွာခဲယဉ်း၍နေသည်ဟု များစွာသောပုဂ္ဂိုလ်တို့
ပြောဆိုကြသည်ကို ငါတို့ကိုယ်တိုင် အကြိမ်ကြိမ်ကြားသိ တွေ့ရှိရဖူးသည်။ ယင်းသို့ကြားသိ တွေ့ရှိရခြင်း
သည် အလုပ်ဆရာမဟုတ်၊ ပါးစပ်ဆရာတို့၏ လက်ချက်စုတို့သာတည်း။ ထိုစကားသည် အလွန်မှန်လှ
ပေ၏။ သတိမူကြလေ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ဇေယျဝတီ ဦးသီလာစာရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

သမထဝိပဿနာတရားအပေါင်းတို့တွင်၊ မည်သည့်တရားမျိုးကိုမဆို၊ အားထုတ်လိုသော ယောဂီသည် အားမထုတ်မီ ရှေးဦးပထမက တင်ကြို၍ သဗ္ဗတ္ထက- ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါးကို မည်သည့်အခါမှ လက်မလွှတ်ရ၊ ယင်းသဗ္ဗတ္ထက- ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါးကို ဆယ်မိနစ်တန်သည် တစ်ဆယ့်ငါးမိနစ် တန်သည် သို့မဟုတ် ကွမ်းတစ်ရာညက်လောက် တန်သည်၊ အားထုတ်တိုင်း အားထုတ်တိုင်း၊ အချိန်မှန်ထား၍ ကုသိုလ်ဖြစ်ရုံလောက် ပွားများဆင်ခြင်ပြီးမှ၊ မိမိတို့အလိုရှိရာ သမထဝိပဿနာတရားများကို အားထုတ်ကြရမည်။ သို့မှသာလျှင် မြန်စွာပေါက်လွယ် ရောက်လွယ်သည်။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ (တစ်နည်း) ထိုသဗ္ဗတ္ထက- ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါးသည် အလုံးစုံသောစရိုက်တို့နှင့် လွန်စွာလျော်သောကြောင့်လည်း သဗ္ဗတ္ထက- ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။

ယခုအခါ သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်တကွ အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများအားထုတ်လိုသော ယောဂီသည် အားမထုတ်မီ ရှေးအဖို့က တင်ကြို၍ နားလည် တတ်မြောက်ပြီးဖြစ်စေရမည်။ အင်္ဂါများကို ယောက်ျား မိန်းမတို့၏ ထိုင်ပုံထိုင်နည်းနှင့်တကွ အကျယ်အားဖြင့် ဖော်ပြပေအံ့။

ယောက်ျားထိုင်နည်း မိန်းမထိုင်နည်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။ ယောက်ျားထိုင်နည်းဟူသည်ကား တင်ပျဉ်ခွေ၍ တင်ပါးအထက် ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာ ထားပြီးလျှင် ဘယ်လက်ဝါးကို အောက်က ပက်လက်ထား၍ ညာလက်ဝါးကို အပေါ်က ပက်လက်တင်၍ လက်မထိပ်ချင်းထိ၍ ထိုင်ရမည်။ ။ဤထိုင်နည်းသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်နှင့် အထူးသင့်လျော်သောကြောင့်သာ ပါဠိတော်နည်းအတိုင်း ပြဆိုလိုက်သည်။ စင်စစ်မှာကား ဣရိယာပုတ်လေးပါးတို့တွင် အလိုရှိရာ နှစ်သက်ရာ ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ပြောင်းလဲပြင်ဆင်၍ နေနိုင်ပါ၏။ အညောင်းလည်း ပြေအောင် ရပြီးသောသမာဓိနိမိတ်အာရုံတို့ကိုလည်း မပျောက် မပျက်ရအောင်သာ လိုရင်းပဓာနဖြစ်သည်။ အလိုရှိရာ နှစ်သက်ရာ ဣရိယာပုတ်ဖြင့်ပွားများအားထုတ်ကြလေ။ ။

ယောက်ျားထိုင်နည်း ပြီး၏။

x x x

မိန်းမထိုင်နည်းဟူသည်ကား။ ။ ယခုလောက၌ မိန်းမများသည် အရိအသေပြုခြင်းဖြင့် ခူးတုပ်၍ထိုင်သကဲ့သို့ ထိုင်ပြီးလျှင် ဘယ်လက်ဝါးကို အောက်ကပက်လက်ထား၍ ညာလက်ဝါးကို

အပေါ်ကပက်လက်တင်၍ လက်မထိပ်ချင်း ထိ၍ ထိုင်ရမည်။ တင်ပါးအထက်ဖြစ်သော ကိုယ်ကို လည်း ဖြောင့်မတ်စွာထားလေ။ ။ ဤကား။ မိန်းမ တို့၏ထိုင်ပုံ ထိုင်နည်း တစ်မျိုးသာရှိကြောင်းကို ပြဆိုခန်းပြီး၏။ ။ ကိုယ်ကိုဖြောင့်မတ်စွာ ထားရမည် ဟူသောစကား၌ ရင်ကိုလည်း ဥပါဒ်မရစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ ကျောကိုလည်း ဥပါဒ်မရစေခြင်းငှာ လည်းကောင်း၊ အထူးဖော်ပြလိုက်သည်။ လူတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာဖြစ်သော ငါးပါးသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမက ရှစ်ပါးသီလ၊ ဥပေါသထရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလတို့တွင် တစ်ခုခုသောသီလကို ပါဠိ အနက်နှင့်တကွ နှုတ်တိုက်ရွရွရစေ၍ ကာယကံ၊ ဝစီကံမြောက်အောင် မိမိတို့ ကိုယ်တိုင် ခံယူဆောက် တည်တတ်စေရမည်။ (ဆိုဖွယ်အထူးကား) ဥပုသ် ရှစ်ပါးသီလ၊ ကိုးပါးသီလနှင့် ဆယ်ပါးသီလတို့ကို ဆောက်တည်သော ယောဂီတို့သည်လည်း မိမိတို့၏ သီလကျိုးပေါက် ပျက်စီးအောင် မလွန်ကျူးသော် လည်း အကျိုးပေးမှေးမှိန်စေတတ်သော သီလညှိုး နှမ်းခြင်း၊ မေထုန်ငယ်ခုနစ်ပါး တို့ကိုလည်း အထူး ရှောင်ကြဉ်စေလိုကြောင်း။

- (၁) ယောက်ျားသည် မာတုဂါမအား၊ မာတု ဂါမသည် ယောက်ျားအား အနှိပ်အနယ်ခံ၍ သာယာခြင်း။
- (၂) ယောက်ျားနှင့် မာတုဂါမတို့သည် အချင်း ချင်းရယ်ရွှင်ဖွယ် စကားပြောဆိုခြင်း၌ သာ ယာခြင်း။
- (၃) ယောက်ျားနှင့် မာတုဂါမတို့သည် တစ် ယောက်နှင့်တစ်ယောက် စိန်းစိန်းကြည့်ရှု၍ သာယာခြင်း။
- (၄) တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အသံကို ကြား ၍ သာယာခြင်း။
- (၅) ရှေးက- ကာမဂုဏ်ပျော်ပါးဖူးသည်ကို တအောက်မေ့မေ့ သာယာခြင်း။

- (၆) သူတစ်ပါး ကာမဂုဏ်မြူးထူးပျော်ပါး သည်ကို မြင်၍သာယာခြင်း။
- (၇) ယခုစောင့်သောသီလဖြင့် နောင်သောအခါ၌ နတ်သား နတ်သမီးဖြစ်၍ ခံစားရလိုပါ၏ဟု သာယာခြင်း။

ဤကားသုတ္တန်ပါတ်ပါဠိတော်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာတို့၌လာသော မေထုန်ငယ်ခုနစ်ပါး တည်း။ ဥပုသ်သီလ စောင့်သောအခါ၌ အထူးရှောင် ကြဉ်ရန်သတိရှိကြစေ။

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သီလဝိသုဒ္ဓိ စင် ကြယ်စွာနှင့်တကွ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်လို သောအခါ မိမိတို့နှင့်သက်ဆိုင်ရာ ရထိုက်သော ဓူတင်အကျင့်တရားများကိုလည်း အားထုတ်နိုင်ပါ လျှင် သာလွန်၍ အထွဋ်အထိပ် ဖြစ်သည်။ တတ်နိုင် လျှင်ကြိုးစားကြလေ။

ရဟန်းများမှာ ဓူတင်တစ်ဆယ့်သုံးပါးလုံး အကုန်ရသည်။ ယင်းသို့အကုန်ရသော်လည်း မိမိတို့ တတ်နိုင်သလောက်သာ အားထုတ်ရပါသည်။ မခဲ ယဉ်းလှ။ သာမဏေများမှာ ဓူတင်တစ်ဆယ့် နှစ်ပါး သာရသည်။ ။ ရသေ့-ဘိုးသူတော်၊ မယ်သီလ- လူယောက်ျား၊ လူမိန်းမများမှာ ဓူတင်နှစ်ပါးသာ ရသည်။

သေခြင်းတရားကိုဆင်ခြင်ပုံ

သေခြင်းတရားဆိုသည်ကား အလွန်လျင် မြန်ပေသည်။ အတိတ်ကလည်း သတ္တဝါအသေချေ ယျ အနန္တတို့သည် သူသတ်ယောက်ျား ရန်သူကြီး ငါးယောက်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးဥပါဒ် အန္တရာယ်အပေါင်းတို့ ငြိတွယ်၍ သေကျေပျက်စီးခဲ့ ဖူးလှလေပြီ။ ယခုမျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း သူသတ် ယောက်ျား ရန်သူကြီးငါးယောက်တို့ကြောင့် သေကျေပျက်စီးဆဲသတ္တဝါတို့သည်လည်း အသေချေ ယျ အနန္တရှိကြပေသည်။ ရှေ့အနာဂတ်ကာလ

ဘဝတို့၌လည်း သူသတ်ယောက်ျား ရန်သူကြီး ငါး
 ယောက်တို့ကြောင့် သေရလတုံသော သတ္တဝါ
 အပေါင်းတို့သည်လည်း အသင်္ချေယျအနန္တရှိကြ
 ပေသေးသည်။ “ငါ့မှာလည်း သူသတ်ယောက်ျား
 ရန်သူကြီး ငါးယောက်တို့ကြောင့်၊ ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊
 ဖြစ်လတုံကုန်သော၊ နာဘေး၊ အိုဘေး၊ သေဘေး
 ကြီးတို့သည် နဒိသောတောဝိယ ဒီပဇာလံဝိယဟူ
 သောဒေသနာတော်နှင့်အညီ မြစ်ရေအလျင် ဆီမီး
 အလျှံများကဲ့သို့ အစဉ်မပြတ်အားဖြင့် တစ်နေ့ထက်
 တစ်နေ့၊ တစ်လထက် တစ်လ၊ တစ်နှစ်ထက်
 တစ်နှစ်၊ သမုဒိမရဏဖြစ်သော ဘဝဆုံးသေခြင်းသို့
 ဆိုက်ရောက်ရလေအောင် ကပ်ရောက်နှိပ် စက်လျက်
 နေလေပြီ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတော်ကို အားမထုတ်နိုင်
 လောက်အောင် နာဘေးကြီး၊ အိုဘေးကြီးတို့ ကပ်
 ရောက်ပါမူ သမထဝိပဿနာ၊ တရားတော်များကို
 အားထုတ်ပွားများခြင်းငှာ မပြုနိုင်လေသောကြောင့်
 ကြောက်ဖွယ် လန့်ဖွယ်ကောင်းပေစွ။ ယခုအခါ
 ကုသိုလ်တရားထူး တရားမြတ်တို့ကို မပြုနိုင်လောက်
 အောင် အားမထုတ်နိုင်လောက်အောင် နာဘေးကြီး၊
 အိုဘေးကြီးတို့ မဦးမီ မဆိုက်ရောက်မီ ရှေးမဆွက
 တင်ကြို၍ မဂ်တရားဖိုလ်တရားကြီးတို့က အလျင်ဦး
 အောင် ကြိုးစားအားထုတ်။ သေဘေးကြီးကမဦးမီ
 မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကြီးတို့က အလျင်ဦးအောင် ကြိုး
 စား၍ အားထုတ်။ သံသရာဘေး၊ အပါယ်ဘေး၊
 ဇာတိဘေးကြီးတို့ကို လွန်စွာကြောက်ရွံ့ လှသော
 ကြောင့် ဤသို့သော ဘေးအပေါင်းမှ ကင်းလွတ်ရာ
 နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို ရအောင် မဂ်တရား ဖိုလ်တရား
 ကြီးတို့ကို ကြိုးစား၍အားထုတ်။ မဂ်ဖိုလ်သုခ၊ စည်း
 စိမ်ချမ်းသာကြီးကို အလိုရှိလျှင်၊ ခေတ္တခဏ ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ထိုင်၍ အညောင်းအညာဆင်းရဲခံရသော ဒုက္ခကလေး
 ကို ကြိုးစား၍ သည်းခံ။ (ဆိုဖွယ်အထူးကား။) တစ်
 နာရီတန်သည်၊ နှစ်နာရီတန်သည်၊ အဆင်းရဲခံရ
 မည်။ အညောင်းခံရမည်ဆိုလျှင် နောက်ဆုတ်သူ

အလွန်ပေါများကြသည်။ ယင်းသို့ နောက်ဆုတ်သူ
 အလွန်များလေလေ အပါယ်လေးပါး အသိုက်အအုံ
 ကြီးကျယ်လေလေ၊ ပျင်းရိသူ အလွန်များလေလေ၊
 သံသရာရေကြောအလွန်ရှည်လေလေ။
 ယခုဘဝ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်၍
 တစ်လ၊ တစ်နှစ်စသည် အဆင်းရဲခံရမည်ကို ယခု
 ချက်ချင်း သေရမည်ဘေးမျှမက အဝီစိဘေးမျှမက
 ကြောက်ရွံ့သူ အလွန်များကြသည်။ ရှေ့ကိုသံသရာ
 ရှည်၍ တွေ့ရ ကြုံရလတုံသော ဇာတိဘေးတွေ အနန္တ။
 ဇရာဘေးတွေအနန္တ။ ဗျာဓိဘေးတွေ မရဏဘေးတွေ
 အပါယဒုက္ခဘေးတွေ အသင်္ချေယျအနန္တတို့ကို
 မည်ရွေ့မည်မျှ ဘဝကမ္ဘာ သံသရာတွေ ကြာညောင်း
 အောင် ခံစားရလိမ့်မည်ဟူ၍ ကာလအပိုင်းအခြား
 မရှိ။ အလွန်ကြီးကျယ် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်း
 လှသော ဒုက္ခအိုး၊ ဒုက္ခတွင်းကြီးတွေမှန်းကို အမှန်
 သိပါလျက်နှင့် ဘဝခြား၍ နေသည့်အတွက်ကြောင့်၊
 အလေးဂရုမပြု၊ သတိမမူဘဲနောင်ခါလာ၊ နောင်ခါ
 ဈေးဟူသော လင်္ကာကို လက်ကိုင် အားကိုးအားထား
 ပြု၍၊ သံသရာဒုက္ခဘေးကြီးတို့ကိုပင် ထိမထင်၊
 သေခြင်းကိုပင် ထိမထင်၊ အဝိဇ္ဇာမင်းကိုပင် ထိမထင်
 စသည်ဖြင့်၊ အမျိုးမျိုးသော အာဒိနဝဘေး ဒုက္ခ
 ဟူသမျှတို့ကိုပင် ထိမထင်ဘဲ နေကြလေသတည်း။
 ကြောက်ဖွယ်ကောင်းစွ။ အထူးစဉ်းစားကြလေ။ ။
 သုခကိုလိုလျှင် ဒုက္ခနှင့် ရင်းရမည်။ ချမ်းသာကို လို
 လျှင် ဆင်းရဲနှင့်ရင်းရမည်။ နိဗ္ဗာန်သုခ ချမ်းသာကြီး
 ကို အလိုရှိလျှင် တစ်လ၊ တစ်နှစ်စသည်ဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်း
 ပွားများအားထုတ်ရသော ဒုက္ခနှင့်ရင်းရမည်ဟူ၍။ ။
 ဗောဓိမင်းသားသည်၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်အား ခြေ
 တော်စုံ ကြာပဒုံကို လက်စုံမိုးလျက်။ လျှောက်ထား
 သောအခါ သာဓုအနုမောဒနာ ပြုဖူးသော သာဓက
 ကို ထောက်မျှော်သဖြင့် ယုံကြည်ရာ၏။ ဤကား
 ထိမထင် သမားတွေအတွက် အထူးဖော်ပြလိုက်သော
 သာဓကပေတည်း။ ဉာဏ်ရှိသလောက်မြော်ကြလေ။

သေခြင်းတရားကြီးကမဦးခင် မဂ်တရား၊
 ဖိုလ်တရားကြီးတို့က အလျင်ဦးအောင် ကြိုးစား၍
 အားထုတ်။ သေခြင်းတရားဆိုသည်ကား အလွန်
 လျင်မြန်လေသောကြောင့် နံနက်အခါက အတူတကွ
 သွားလာနေထိုင်၍ မျက်မြင် ဒိဋ္ဌတွေ့ကြုံရပါလျက်၊
 ညချမ်းအခါ သေမင်းယူဆောင်၍ သွားလေသော
 ကြောင့် မတွေ့မမြင်လိုက်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့
 လည်း အလွန်များခဲ့လေပြီ။ ညချမ်းအခါက
 အတူတကွသွားလာနေထိုင်စားသောက်၍ မျက်မြင်
 ဒိဋ္ဌတွေ့ကြုံရပါလျက် နံနက်အခါ သေမင်းယူဆောင်
 ၍သွားလေပါသောကြောင့် မတွေ့မမြင်လိုက်ရသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့သည်လည်း အလွန်များခဲ့လေပြီ။

သေခြင်းတရား ဆင်ခြင်ပုံကို အစဉ်မှီးသဖြင့်
 ပုပု-ဓမ္မ-မြင်မြင်သမျှကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ
 အပေါင်းတို့သည် ကိုးဆယ့်ရှစ်ဖြာ ရောဂါဝေဒနာ
 ဘေးဘယတို့ကြောင့် သေကျေပျက်စီးကြရခြင်း
 သည် ပညတ်သဘောသာလျှင်တည်း။ ပရမတ္ထ
 သဘာဝအားဖြင့် သေခြင်း၏ အကြောင်းတရားကို
 ရှာလျှင် ကိုးဆယ့်ခြောက်ရှစ်ဟူသော ရောဂါဝေဒနာ
 တို့ဟူ၍မရှိ။ မိမိ-မိမိတို့၏ အဇ္ဈတ္တိကသဏ္ဍာန်၌
 ရှိသော ခန္ဓာငါးပါးတို့က သတ်ခြင်းကြောင့်သာလျှင်
 သေကျေပျက်စီးကြရလေသည်။ ထိုစကားသည်
 မှန်၏။ ယင်းသို့မှန်ကြောင်းကို ထင်စွာပြဦးအံ့။ ။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါဟူသမျှတို့၌ သေကျေရခြင်း
 သည် ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော သူသတ်ယောက်ျား
 ရန်သူကြီးတို့က သတ်သောကြောင့်သာ သေကြရ
 လေကုန်၏။ ဤသို့အားဖြင့် သတ္တဝါဟူသမျှတို့၌
 ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော သူသတ် ယောက်ျား
 ရန်သူကြီးတို့ကြောင့်သာလျှင် သေကြရလေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့် အမှန်ကိုရှာသော် ကိုးဆယ့်
 ရှစ်ပါးသောရောဂါဟူ၍မရှိ။ ခန္ဓာငါးပါးသတ်၍သာ
 သေဆုံးကြကုန်၏။ ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော
 သူသတ်ယောက်ျား ရန်သူကြီးငါးယောက်တို့ကို

လက်ရှိလက်ကိုင်ပြုလုပ်၍ အမြဲနေကြသည့်အတွက်
 ကြောင့်သာ သူငါကစ သတ္တဝါဟူသမျှတို့ သေကျေ
 ပျက်စီးကြရကုန်သည်သာလျှင်တည်း။

သူသတ်ယောက်ျား ရန်သူကြီးငါးယောက်
 တို့ကြောင့် သေဆုံးကြကုန်သော ဗြဟ္မာ၊ နတ်၊ လူ၊
 သုံးဘုံသူတို့၏ သေခြင်းတရားတို့ကို အစဉ်မှီး
 သဖြင့် ယခုအခါ ဘာဝနာတရားကို အားထုတ်ဆဲဖြစ်
 သော ငါ့မှာလည်း ယမ်းထုပ်ကြီးနှင့် ဥပမာတူသော
 ခန္ဓာငါးပါးတည်းဟူသော သူသတ်ယောက်ျား
 ရန်သူကြီး ငါးယောက်တို့ကို ရင်ခွင်ပိုက်၍ အမြဲထား
 ရလေသောကြောင့် သေခြင်းတရားသည် အလွန်နီး
 စပ်ကပ်ရောက်၍နေလေပြီ။ သေခြင်းတရားက
 မဦးခင် သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားကြီးကို
 အားထုတ်၍ မနောဒွါရ၌ ဘာဝနာမယညာဏ်၏
 အစွမ်းဖြင့် ထင်မြင်ပေါ်လာသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး
 တို့ကို ထင်ထင်မြင်မြင်ဖြစ်၍ အနတ္တဓာတ် မျက်လုံး
 ပေါက်လွယ်အောင် ကြိုးစား၍အားထုတ်။ ။
 ဤစခန်းဖြင့်လည်း သက္ကာယကွာ၍ သွားတတ်
 သည်။ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပေစွ။

သေခြင်းတရားဆင်ခြင်ပုံပြီး၏။

x x x

မေတ္တာပို့ရန်

ယခုအခါ အရပ်ရှစ်မျက်နှာစေ့အောင် စည်း
 သုံးတန်တား၍ထားသော အရံတွင်း၌ ရှိရှိသမျှ
 သတ္တဝါ အပေါင်းတို့ ချမ်းသာကြပါစေ။ စည်း
 အပြင်၌ ရှိသမျှသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်
 လည်း ချမ်းသာကြပါစေ။ စုဠစကြဝဠာ အတွင်း၌
 ရှိသမျှသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာကြပါစေ။ မဇ္ဈိမစကြဝဠာ
 အတွင်း၌ရှိသမျှသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာကြပါစေ။ မဟာ
 စကြဝဠာအတွင်း၌ ရှိသမျှသတ္တဝါတို့ ချမ်းသာကြပါ
 စေ။ အနန္တစကြဝဠာအတွင်း၌ ရှိသမျှသတ္တဝါတို့

ချမ်းသာကြပါစေ။ ခေတ်သုံးပါးလုံးရှိ သုခိတ၊ ဒုက္ခိတ၊ သတ္တဝါဟူသမျှတို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းချမ်းသာသာနှင့် ကျန်းကျန်းမာမာရှိကြပါစေ။ ။ ဤကား အထူးအန္တရာယ် ကင်းစေလိုသောကြောင့် ဖော်ပြလိုက်သည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အားထုတ်ရာ၌ အန္တရာယ်ကင်းစေမှုသည် အလွန်အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သော ပထမတန်း အချက်ကြီးပေတည်း။

မေတ္တာပို့ပြီး၏
x x x

တရားတော်ကိုအားထုတ်ခါနီး အဓိဋ္ဌာန်ပြုပုံနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းပုံကို ပြဆိုပေအံ့။

အစိန္တေယျ၊ သုံးလောကမှန်ကူ၊ သယမ္ပုထွဋ်ထား၊ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား၊ တပည့်တော်သည် မိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် အနမတဂ္ဂသံသရာ၊ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် စကြဝဠာအနန္တ ဘဝပေါင်း အသင်္ချေယ အနန္တတို့က မရေမတွက်နိုင်အောင် ဆင်းရဲဒုက္ခ ဘေးဘယကြီးစွာတို့ကို မျက်စိတစ်မှိတ်လျှပ်တစ်ပြက်မျှ အချိန်မလပ် အစဉ်မပြတ် တရစပ်အားဖြင့် ခံစား၍များစွာ နေခဲ့ရပါပြီ။

ထိုမိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး အစုအဝေးကြီးတို့ကို မချစ်မခင်-မနှစ်သက်အပ်သော တရားအစုဖြစ်ပါလျက်နှင့် မောဟအဝိဇ္ဇာ တိမ်သလာသည် ဖုံးလွှမ်းလေသောကြောင့် သက္ကာယအနုသယအလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် အနမတဂ္ဂသံသရာက စွဲလမ်းစုံမက်ချစ်ခင်နှစ်သက်၍ လာခဲ့ရသောဘဝတွေလည်း များခဲ့လှပါပြီ။

ထိုမိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် မိမိ၏ ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်-အပုပ်ကောင်ကြီးကိုလည်း မချစ်ခင်မတွယ်တာအပ်သော နိရောဓ၊ ဘင်္ဂ၊ ဝယ၊ ဝယ၊ အတ္တ၊

မရဏ၊ အနိစ္စတရားစုဖြစ်ပါလျက်နှင့် မဟုတ်မမှန်သည်ကို ဟုတ်မှန်သည်ထင်ရလေအောင်၊ တစ်နေ့လျှင် အကြိမ်များစွာ အဝတ်နံ့သာ၊ ကမ္မလာပိုးဖဲအနည်းနည်းတို့ကို ဝတ်စားဆင်ယင် ရုပ်ဆင် လှည့်စား ဖောက်ပြန်၍လာခဲ့ရသောဘဝမိုက်၊ ဘဝဆိုးကြီးတို့သည်လည်း အတိုင်းမသိ အသင်္ချေယအနန္တ များခဲ့လှပါပြီ။

ထိုမိုက်မဲသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် အချို၊ အချဉ်၊ အစပ်၊ အင်၊ အခါ၊ အဆိမ့်၊ အဖန်၊ ရသာခုနစ်တန်တို့နှင့်ပြည့်စုံသော။ အမဲ၊ ဘဲ၊ ဝက်၊ ကြက်၊ လက်သုပ်၊ ဟင်းလျာ၊ ငါး၊ ပုစွန်တုပ်၊ အပြုတ်အကျော် အလှော်အကင် ကောင်းအံ့ထင်သော ဘောဇဉ်ဆန်းကြယ်။ ခဲဖွယ်အမှတ်ဆယ့်နှစ်ရပ်ဟုဆိုအပ်သော အပုပ်အသိုးတို့ကို။ နံ့သာကတိုး။ အမျိုးမျိုးထင်မှတ်၍ မတရားသဖြင့် ရှာကြံပြီးလျှင် နေ့စဉ်မပြတ် ဝစ္စာကျွေးမွေး၍ လာခဲ့ရသော ဘဝတွေလည်း များခဲ့လှပါပြီ။

ထိုမိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက်တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် ခန္ဓာကိုယ် အပုပ်ကောင်ကြီးကို ရှေးရှေးအခါ သံသရာဘဝတွေတုံးက စ၍ ယခုထက်တိုင် သံသရာ လက်စမသတ်ဘဲ အစားအစာ၊ ဝတ်စားတန်ဆာတို့ဖြင့်။ ကာမဂုဏ်အာရုံတို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် မတရားသဖြင့် ရှာကြံမွေးမြူ။ ပြုစုဆင်ယင်၍လာခဲ့ရသောဘဝတွေ ရံဖန်ရံခါ တရားသဖြင့် ရှာကြံမွေးမြူ ပြုစုဆင်ယင်၍ လာခဲ့ရသော ဘဝတွေ။ ယင်းနှစ်မျိုး နှစ်ဘဝတို့ကို စာရင်းချ၍ ချိန်စက်လိုက်သည်ရှိသော် အပါယ်လားကြောင်းမကောင်းမှု၊ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်တရား တို့ဖြင့် ရှာကြံဆည်းပူး ပြုစုမွေးမြူ၍လာခဲ့ရသော ဘဝဆိုး ဘဝမိုက်၊ ဘဝညစ်တွေသာ အတိုင်းမသိ အသင်္ချေယ အနန္တ များပြားလှကြောင်းကို နခသိခ သုတ္တန်ဒေသနာတော် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဗာလပဏ္ဍိတ သုတ် ကာဏကစ္ဆပေါပမ သုတ္တန်ဒေသနာတော်ကြီး

တို့ကို ထောက်မြှော်သဖြင့်သိမြင်ယုံကြည်ရာ၏။ ။
 ယင်းသို့ ခန္ဓာအပုပ်ကောင်ကြီးကို မတရားသဖြင့်
 ရှာကြံ၍ မွေးမြူးခြင်းသည် အခြားမဟုတ် မောဟ
 စေတသိက်လျှင် တရားကိုယ်ရှိသော အဝိဇ္ဇာတိမ်
 သလာအမိုက်မှောင်ကြီးသည် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော
 ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိတို့၏အလိုနိုင်ငံသို့
 လိုက်ပြီးလျှင် ငါ့ကိုယ်ကြီး၊ ငါ့ခန္ဓာကြီး၊ ငါ့ဥစ္စာကြီး၊
 ငါ့သခင်ကြီး၊ ငါ့အရှင်ကြီး၊ ငါ့ကျေးဇူးရှင် ကြီး
 စသည်ဖြင့် ထင်မှတ်၍သာကျွေးမွေး ပြုစုခြင်းဖြစ်
 သည်။ ဤသို့ မတရားသဖြင့် ကျွေးမွေးပြုစုခြင်း
 တို့ကို။ အသိ အလိမ္မာဉာဏ်ပညာဖြင့် စိတ်ကုန်။
 ဉာဏ်ကုန်လွှတ်၍။ တွေးဆ ဆင်ခြင်လိုက်သည်
 ရှိသော် ငါသည် ဤခန္ဓာကိုယ် အပုပ်ကောင်ကြီး၏
 အိမ်ပေါက်ကျွန်လည်းမဟုတ်၊ အခပေး၍ ငှားထား
 သော သူရင်းငှားလည်းမဟုတ်ပါဘဲလျက် ရုပ်ဇီဝိ
 တိန္ဒြေ၊ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေတို့ကို မတရားသဖြင့် ရှာကြံ၍
 ဖြင့်မမွေးမြူလိုပြီ။ ခန္ဓာကိုယ်အပုပ်ကောင်ကြီးကို
 ဘဝအဆက်ဆက်ကစ၍ ယခုထက်တိုင်အောင်
 မတရားသဖြင့် ရှာကြံမွေးမြူခဲ့ရသည်အတွက်ကြောင့်
 သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားရှင် အဆူဆူပွင့်တော်မူကြ၍
 ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူကြကုန်သော်လည်း ယခု
 ထက်တိုင်အောင် မကျွတ်မလွတ်သေးဘဲလျက် ငါ
 တပေပေခံစားစံစားလျက် လာခဲ့ရဖူးလှလေပြီ။

ထိုမိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက်
 တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်
 တရား အကာအစုတို့ကို ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ျား
 မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၊ ဗြဟ္မာလူနတ် အထင်မှတ်
 အောင် အဝိဇ္ဇာတိမ်သလာ အမိုက်မှောင်ကြီးသည်
 ဖုံးလွှမ်း၍လာခဲ့ရသောဘဝတွေလည်း များလှပါ
 ပြီ။ ။ မြင်ခဲ့စွ။

ထိုမိုက်မဲတွေဝေလှသော စိတ်စေတသိက်ရုပ်
 တို့၏ အလိုသို့ လိုက်ပြီးလျှင် လောဘ၊ ဒေါသ၊
 မောဟ၊ ဝိပရိတ၊ အ မနသိကာရ၊ အ ဟိရိက၊

အနောတ္တပ္ပ၊ ကောဓ၊ ဥပနာဟ၊ မက္ခ၊ ပဠာသ၊
 ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ မာယာ၊ သာထေယျ၊ ထမ္မ၊
 သာရမ္မ၊ မာန၊ အတိမာန၊ မဒ၊ ပမာဒ တဏှာ
 အဝိဇ္ဇာအစရှိသော သုံးပါးသောအကုသိုလ်မူလ၊
 သုံးပါးသောသံ ကိလေသ၊ သုံးပါးသောမလ။
 သုံးပါးသောဝိမလ၊ သုံးပါးသောသညာ၊ သုံးပါး
 သောဝိတက်။ သုံးပါးသော ပပဉ္စ၊ လေးပါးသော
 ဝိပရိယေသ၊ လေးပါးသောအာသဝ၊ လေးပါး
 သောဂန္ဓ၊ လေးပါးသောဩဃ၊ လေးပါးသော
 ယောဂ၊ ငါးပါးသောတဏှာ၊ လေးပါးသောဥပါဒါနံ၊
 ငါးပါးသော စေတောဓိလ၊ ငါးပါးသောဝိနိဗန္ဓ
 ခြောက်ပါးသောနိဝရဏ၊ ငါးပါးသော အဘိနန္ဒန၊
 ခြောက်ပါးသော ဝိဝါဒမူလ။ ခြောက်ပါးသော
 တဏှာ။ ခုနစ်ပါးသောအနုသယ၊ ရှစ်ပါးသောမိစ္ဆတ္ထ၊
 ကိုးပါး သောတဏှာ၊ ဆယ်ပါးသောအကုသိုလ်
 ကမ္မပထ၊ ခြောက်ဆယ့်နှစ်ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတရား
 နှင့် ရှစ်ပါးသော တဏှာဒုစရိုက်တို့ကြောင့် အရောက်
 အပ်ခံစား အပ်သော၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပေတ္တိ၊ အသူရာ
 တို့၌ ဖြစ်ခဲ့သမျှသော ဘဝယုတ်၊ ဘဝဆိုးတို့သည်
 လည်း များခဲ့လှပါပြီ။ ။ကြောက်ဖွယ် ကောင်းပေစွ။

ထိုဖော်ပြခဲ့သမျှသော၊ ကြောက်ဖွယ် လန့်
 ဖွယ်၊ မမြင်မသိဝံ့ဖွယ်၊ မကြားဝံ့ မနာဝံ့ဖွယ်စသော
 ဒုက္ခဘေးဟူသမျှ ခပ်သိမ်းဥသည့် အလုံးစုံတို့၏
 အမြစ်မူလပဓာနသည်ကား သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တဒိဋ္ဌိ
 တို့သာတည်း။ ယင်းဒိဋ္ဌိနှစ်ပါးတို့ကြောင့်သာလျှင်၊
 ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အကုသိုလ်ဒုစရိုက်ဟူသမျှ အလုံးစုံ
 တို့သည် တရိုက်ရိုက်တပြောင်ပြောင်။ စည်ကား
 ထွန်းလင်းပေါ်ပေါက်၍ လာကြကုန်၏။

ထိုအတ္တဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကြောင့် မိုက်မဲ
 တွေဝေလှသော စိတ် စေတသိက်တို့၏ အလိုသို့
 လိုက်ပြီးလျှင် အမှောက်အမှားမျိုး အသင်္ချေယအနန္တ
 အမိုက်အမဲမျိုး၊ အသင်္ချေယ အနန္တတို့သည် တပည့်
 တော်၏ အဇ္ဈတ္တိကသဏ္ဍာန်၌ ကိန်းအောင်း၍

အသိုက်အအုံ အထုအထပ်ကြီးသည် အလွန်ခိုင်ခံ့ကြီးကျယ်သော မြေကတုတ်ကြီးသဖွယ်ဖြစ်၍ နေပါသည်။ ထို့ကြောင့်၊ ကြောက်ဖွယ် လန့်ဖွယ်၊ မမြင်ဝံ့၊ မသိဝံ့၊ မကြားဝံ့ဖွယ်သော အဆိုးအဝါး ဘေးဘယကြီးဟု ဆိုအပ်သော မြေကတုတ်ကြီးကို ယခုတစ်ဘဝတည်းနှင့်ဖြစ်စေ ရှေးဘဝ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေ။ အလုံးစုံဖြိုဖျက်၍သိမ်းဆည်း အကုသိုလ် ဘေးဘယ ဒုက္ခကြီး မြေကတုတ် အထုအထပ်တို့ကို အမြစ်ပါဖြတ်တောက်၍ အပါယ်တံခါး ထာဝရပိတ် ပြီးလျှင် အရိယာဘုံသူ အရိယာဘုံသား၊ နိဗ္ဗာန်သူ နိဗ္ဗာန်သားအဖြစ်သို့ ရောက်ပါပေပြီဟူ၍ အမည် ဘွဲ့တံဆိပ်ရလေအောင် သမထလေးဆယ်တို့တွင် အကြီးအကျယ် အခိုင်ခန့်ဆုံးဖြစ်သော၊ အာနာပါ နဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာတရားထူးတရားမြတ် ကြီးကို အားထုတ်ပွားများလိုပါသောကြောင့် တပည့် တော်၏ဦးခေါင်းထက်သို့ ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဟန္တာ သခင် ကျေးဇူးရှင် ဆရာအရှင်မြတ်တို့သည် မဟာ ကရုဏာ တရားတော်ကြီးရှေ့ထား၍ ကြွတော်မူပါ အရှင်ဘုရား။ ။ထိုသို့ ကြွတော်မူပြီးလျှင် တပည့် တော်၏ စိတ်မိုက်၊ စေတသိက်မိုက်၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ တရားဆိုး၊ တရားညစ်၊ အမိုက်အမဲ ကြီးတို့ကို အရှင်ဘုရားတို့အား အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး အပ်နှင်းပါသည်။ ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူပါအရှင်ဘုရား။

တပည့်တော်သည် တရားတော်ကို အားထုတ် ပွားများ၍နေစဉ် အချိန်ကာလ၌ အကယ်၍ တစ်စုံ တစ်ယောက်သောသူသည် တပည့်တော်၏ဦးခေါင်း၊ ခြေလက်၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ မျက်စိအစရှိသော အင်္ဂါ ကြီးငယ်တို့ကို ဖျက်ဆီးသတ်ဖြတ်စေဦးတော့ ရန် သတ္တ-ရ-ပြန်လှန်၍ မပြုဘဲ သည်းခံ၍ နေပါမည်။ ထောင်းထုရိုက်ပုတ် ဆဲဆိုညှင်းဆဲ၊ မကောင်းသော အမနာပဂရဟိတ၊ အကျိုးယုတ်သောစကားတို့ကို ပြောဆို၍၊ နှိပ်စက်ညှင်းဆဲသော်လည်း သည်းခံ၍

နေသဖြင့် အာနာပါနဿတိဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကိုသာ မပြတ်ရှုစား ပွားများ အားထုတ်၍၊ မဂ်စဉ်အတိုင်း တက်၍ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်တိုင်ရောက် အဆုံးသို့ ပေါက်အောင် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ တပည့်တော်အား ထိုအရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော ဝိမုတ္တိရသဉာဏ် တော်ကြီးကို ရလေအောင် မဟာကရုဏာ တရား တော်ကြီးကိုရှေ့ထား၍ ပေးသနားတော်မူပါ ကျေးဇူး ရှင် အရှင်ကိုယ်တော်မြတ်တို့ ဘုရား။

အဓိဋ္ဌာန်ပြုပုံနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းနည်းပြီး၏။
x x x

ဤသို့ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အဓိဋ္ဌာန်ပြု ပုံနှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းနည်းတို့သည်ကား ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ နှုတ်တိုက်ရွရွရစေ၍ တတ်မြောက်နား လည်စေအပ်သော အင်္ဂါတို့ကို အကျယ်အားဖြင့် ပြဆိုခန်းတည်း။ သို့သော်လည်း၊ ဤနည်းသည် ကျယ်လွန်းလှသောကြောင့် မကျက်မမှတ်နိုင်လျှင် ရှိစေ။ တစ်နည်းအားဖြင့် လျင်မြန်စွာကျက်မှတ်၍ ရလွယ်စေခြင်းငှာ အကျဉ်းအားဖြင့် ဖော်ပြဦးအံ့။ နေ့ရက်မဆိုင်းမင့်ဘဲ လျင်မြန်စွာကျက်မှတ်၍ ထား ကြလေ။ ။အကျဉ်းအားဖြင့် ကျက်မှတ်ရန်နည်းကား ဤသို့တည်း။

(က)။ ။ တပည့်တော်သည် ရတနာမြတ်သုံးပါး အပေါင်းအား အလုံးစုံသော။ ဘေးဒုက္ခအပေါင်းမှ လျင်မြန်စွာကင်းလွတ်လိုသော သမ္မာဆန္ဒဖြင့် ရှိခိုးပူဇော်ပါသည် အရှင်ဘုရား။

(ခ)။ ။ တပည့်တော်သည် အလုံးစုံသော ဘေးဒုက္ခ အပေါင်းမှ၊ လျင်မြန်စွာ ကင်းလွတ်လိုသော သမ္မာ ဆန္ဒဖြင့် တပည့်တော်၏ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ကို ရတနာမြတ်သုံးပါးအပေါင်းအား ကျွတ်ကျွတ်လွတ် လွတ်လှူဒါန်းပါသည် အရှင်မြတ်ဘုရား။

(ဂ)။ ။ တပည့်တော်နှင့်တကွ အနီးအဝေးရှိ ခပ် သိမ်းသောသတ္တဝါတို့ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းချမ်း

သာသာနှင့် အေးအေးမြမြ ဘေးမခပဲ ရှိကြပါစေ။
 (ဃ)။ ။ နာခြင်းတရား သေခြင်းတရားဆိုသည်ကား သူ့အကြောင်းနှင့်သူ တွေ့ကြုံဆိုက်တိုက်၍လာလျှင် အချိန်ကာလ အဆိုင်းအခံ့မရှိဘဲ အလွန်လျင်မြန်စွာ တွေ့ကြုံ နှိပ်စက်လွယ်တတ်ပါသည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ပါ သောကြောင့် နာခြင်း သေခြင်းတရားတို့က အလျင် မဦးခင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတော်ကို အားထုတ် ပွား များ၍ ပေါ်လာသော ဘာဝနာမယဉာဏ် အကျိုးထူး တရားကြီးတို့က အလျင်ဦးအောင် ကြိုးစား၍ အား ထုတ်၊ ကျိုးစား၍အားထုတ်။

(င)။ ။ ရတနာမြတ်သုံးပါးအပေါင်းတို့သည် တပည့်တော်၏ စိတ်မိုက် စေတသိက်မိုက်တို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူပါအရှင်ဘုရား။

(စ)။ ။ တပည့်တော်သည် တရားတော်ကို ပွားများ အားထုတ်၍နေစဉ် အန္တရာယ်ခပ်သိမ်းတို့ ကင်းလွတ် လိုပါသောကြောင့် တပည့်တော်၏ ဦးခေါင်းထက် သို့ ရတနာမြတ်သုံးပါးအပေါင်းတို့သည် ကြွရောက် တော်မူ၍ အန္တရာယ်အပေါင်းတို့ကို တားဆီး စောင့် ရှောက်တော်မူပါအရှင်ဘုရား။

(ဆ)။ ။ တပည့်တော်သည် အာနာပါနဿတိ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကြီးကို ပွားများအားထုတ်၍ သံသရာဒုက္ခဘေးဘယထဲမှ လျင်မြန်စွာ ထွက် မြောက်ရလေအောင် ရတနာမြတ်သုံးပါးအပေါင်း တို့သည်။ တပည့်တော်အား ထိုအာနာပါနဿတိ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကြီးကို ကယ်မပေးသနားတော် မူပါအရှင်ဘုရား။

အမှာ။ ။ ဤကား ယောဂီတို့ ရှေးဦးစွာ နားလည် တတ်မြောက်စေအပ်သော ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို ကျက် မှတ်၍လျင်မြန်စွာရ လွယ်စေခြင်းငှာ အကျဉ်းအား ဖြင့် ဖော်ပြခြင်းသည်ပြီး၏။ ကြိုးစား၍ ကျက်မှတ် ကြလေ။ ။ လိုရင်းကြီးဖြစ်သော အကျဉ်းအကျယ် နှစ်မျိုးကို ရောပြွမ်း၍ပြသော အလုပ်ခွင်ပြုစု တည်

ထောင်ခန်းသည် ဤတွင်အပြီးသတ်လိုက်ပေသ တည်း။

ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သောယောဂီသည် ဆိတ် ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ကပ်ရမည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန်အရပ်ရပ် တို့၌ ဟောပြထားပေသည်။ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ် ဆို သည်ကား ဒေသ ကာလ-နှစ်မျိုးစုံအားဖြင့်။ ဆိတ် ငြိမ်ခြင်းအရပ်တစ်မျိုး၊ ကာလအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း တစ်ပါးသာရသော အရပ်တစ်မျိုးဟူ၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ် နှစ်မျိုးရှိသည်။ ရှောင်ကြဉ်အပ်သော အလုံးစုံ သော ဗလိဗောဓတို့ကို ကောင်းစွာ ဖြတ်၍ လူသူမနီး သောတောမြိုင်ကြီးတည်၍ အားထုတ်စီးဖြန်းလျှင် ဒေသ-ကာလတို့၏ ဆိပ်ငြိမ်ခြင်းနှစ်မျိုးရသည်။ ဗလိဗောဓတို့ကို မဖြတ်ဘဲ။ မိမိတို့နေထိုင်လျက် ရှိ သော ပုဂ္ဂိုလ်အားလျော်စွာ၊ ကျောင်းအိမ် ဘုံနန်း တိုက်ခန်းပြာသာဒ် စသည်တို့၌ လူသူပရိသတ်တို့ အိပ်ပျော်သည်က နီးကြားသည်တိုင်အောင်သော ညဉ့်သန်းခေါင်ယံအချိန်သည် ကာလအားဖြင့် ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းတစ်ပါးသာရသည်။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် မိမိတို့နှစ်သက်ရာသော ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်ကိုသာ ပဓာနလိုရင်းကြီးမှတ်။ အလိုရှိရာ နှစ်သက်ရာ၌သာ အားထုတ်စီးဖြန်းကြလေ။ ဤကား သောဏစစ်သူ ကြီးဖြစ်ဖူးသော ရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဆုံးမတော်မူသော ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်နှစ်မျိုးတည်း။

ယခုအခါလျင်မြန်စွာ ပေါက်ရောက်လွယ် သော လိုရင်းကြီး အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်သော အာနာပါန အစီအရင်ကို လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့်တကွ နည်းနာ နိဿယ လှလှကြီးရလွယ်အောင် ရေးသားဖော်ပြပေ အံ့။ ကောင်းစွာကြည့်ရှုကျက်မှတ်၍ ပေါက်ပေါက် ရောက်ရောက်ရှိအောင်ပွားများ အားထုတ်ကြလေ။

သော သတောဝအဿသတိ သတောဝပဿ သတိ။ ။ သော- ထိုပြဆိုခဲ့ပြီးသော ယောကျ်ားမိန်းမ တို့၏ ထိုင်ပုံနည်းတို့တွင် မိမိတို့နှင့် သက်ဆိုင်ရာ တစ်ခုခုသော ထိုင်ပုံထိုင်နည်းဖြင့် ကောင်းစွာထိုင်

လျက် ရှေးဦးစွာ ပြုကျင့်အပ်သော အလုံးစုံသော ပုဗ္ဗ ကိစ္စတို့ကို စီရင်ပွားများပြီးမှ အာနာပါ နဿတိ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းအားထုတ်မည်ဟု ကြံစည်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ သတောဝ- သတိ တရားကို မလစ်စေမူ၍သာလျှင် ပဿသတိ- ထွက် သက်လွှတ်၏။ သတောဝ-သတိတရားကို မလစ်စေ မူ၍သာလျှင်၊ ပဿသတိ- ဝင်သက်ရှု၏။

ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၌ ထွက်တိုင်း ဝင် တိုင်း တစ်ခုမလွတ် သိမှုထင်ရှားပိုင်နိုင်အောင် အား ထုတ်ရမည် ဆိုလိုသည်။ နှာခေါင်းပေါက်ကျယ် သောသူတို့မှာ နှာခေါင်းနှာသီးဖျား၌ ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ ထိခိုက်မှုထင်ရှားတတ်၏။ နှာခေါင်း ပေါက်ကျဉ်း၍ နှုတ်ခမ်းပေါက် ကျယ်သောသူတို့မှာ အထက်နှုတ်ခမ်းဖျား၌ ထွက်သက်ဝင်သက်တို့၏ ထိခိုက်မှုထင်ရှားတတ်၏။ ဤသို့အားဖြင့် ထိခိုက်မှု ထင်ရှားရာတစ်ခုခုသောဌာန၌ စိတ်ကိုခိုင်မြဲစွာ စိုက်ထား၍ မိမိတတ်နိုင်သလောက် မှန်းထားသော အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားတိုင်အောင် ဝီရိယကောင်း ကောင်းနှင့် ပွားများအားထုတ်ရမည်ဆိုလိုသည်။ ပွားများသောအခါ နှုတ်ကမြွက်၍မဆိုရ။ စိတ်ထဲ နှလုံးထဲကသာ သတိမြဲအောင်ဆင်ခြင်၍နေရမည်။ ဆင်ခြင်သောအခါ မျက်စိကိုမှိတ်၍ထား။ ညဉ့်အခါ အလွန်မှောင်မိုက်ရာ တိုက်ခန်း၌ဖြစ်စေ၊ ခြင်ထောင် ထဲ၌ဖြစ်စေ၊ မီးရောင်အလင်းရောင်များ အနည်း ငယ်မျှမရှိ မဝင်လာလျှင် မျက်စိကိုဖွင့်၍လည်း အား ထုတ်ရပါ၏။ ဤကား တရားတော်ကို အားထုတ် ပွားများ၍ နေစဉ် အထူးထူးအထွေထွေသော ရူပါရုံ တွေကိုမြင်ရလျှင် စိတ်အာရုံတွေများ၍ အကုသိုလ် ဝိတက်။ ကုသိုလ်ဝိတက်များစွာဖြင့် လာတတ်လေ သောကြောင့် မျက်စိမှိတ်ခြင်း၊ မှောင်မိုက်ခြင်း နှစ်ရပ် တို့ကို အထူးအားဖြင့် ဖော်ပြလိုက်သည်။ ရူပါရုံဆီ သို့ အာရုံမလွင့်ရအောင် ဝိတက်အာရုံကို၊ ကောင်း ကောင်းကြီး ထိန်းသိမ်းနိုင်သောသူတို့မှာ မျက်စိမှိတ်

ဖွယ်မရှိ မျက်စိဖွင့်၍လည်း အားထုတ်ရပါ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ဆိုသည်မှာ အခြားအလုပ်မျိုးနှင့် မတူ။ အလွန်ဆိတ်ငြိမ်ရာကို အလိုရှိသည်။ မျက်စိကို မှိတ်၍ ထားပါလျက်နှင့်ပင် စိတ်ကိုထိန်းသိမ်း၍ မရနိုင်သောကြောင့် မိမိပြုလုပ်တွေ့မြင် ကြားသိခဲ့ဖူး သော အာရုံဟောင်းတွေဆီသို့ သုဒ္ဓိကမနောဒွါရဝီထိ စိတ်တို့သည် မကြာခဏလွင့်၍ သွားတတ်လေ့ ရှိ သည်။ မျက်စိကိုဖွင့်၍ထားလျက် စိတ်အာရုံ ပျံ့လွင့် ပုံတွေကို စာရင်းကောက်၍ မကုန်နိုင်အောင်ပင်ဖြစ်၍ နေတတ်သည်။ သဒ္ဓါရုံစသည်တို့၌လည်း ဤနည်း တူပင်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ရာ၌ ရူပါရုံနှင့် သဒ္ဓါရုံနှစ်ပါးသာ အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ သတိရှိကြစေ။

ဤကား အာနာပါနအလုပ်၌ ရှေးဦးစွာ အား ထုတ်အပ်သော ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်းလမ်း ဖြစ်၍၊ အရှည်-အတို-စသည်တို့ကို နှလုံးမသွင်းနိုင် သေး။ ထွက်တိုင်းဝင်တိုင်း တစ်ခုမလွတ် သိမှုထင် ရှား၍ သတိမြဲအောင်သာ အားထုတ်ရသည်။ ယင်း သို့အားထုတ်၍နေရာ၌ ယောဂီတို့၏ အဇ္ဈတ္တိက သဏ္ဍာန်မှာ ကာမ ဝိတက်၊ ဝိဟိ သဝိတက်၊ ဗျာပါဒ ဝိတက်တို့အားကြီးပါမူ ရုတ်တရက်အားဖြင့် သမာဓိ မရနိုင်။ သဒ္ဓါရုံတွေကြားရတိုင်း ကြားရတိုင်း ဝိတက် စိတ်အာရုံတွေကို ဖမ်း၍မရနိုင်ဘဲ မကြာမကြာ ပျံ့လွင့်၍ သွားတတ်သည်။ ငှက်သံ ကျီးသံ ကြက်သံ စသည်တို့ကိုကြားရလျှင် ကြားရသည်နှင့် တစ်ပြိုင် နက်။ ဝိတက်စိတ်အာရုံတွေပျံ့လွင့်၍ ထက်ကြပ်ပါ သွားတတ်သည်။ မည်သည့် သဒ္ဓါရုံမျိုးကိုမဆို တစ်ခုခုသော သဒ္ဓါရုံတို့ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း ဝိတက် စိတ်အာရုံတို့သည်လည်း အဖော်သဟဲပြု၍ တစ်ပြိုင်နက် ထက်ကြပ်ပါသွားတော့သည်။ အလွန် ဝီရိယကောင်းကောင်းနှင့် လွန်စွာသတိထားနိုင်မှ စိတ်အာရုံတွေကို ထိန်းသိမ်းခြင်းအမှု၌ သင်ရုံရှိ သည်။ အနမတဂ္ဂသံသရာ ကမ္ဘာအဆက်ဆက် ဘဝ

အဆက်ဆက်တို့က ပါလာသော စိတ်ရူး စိတ်ရိုင်း စိတ်လေ စိတ်လွင့် စိတ်ကမြင်းကြီးတို့ကို ရင်ခွင် ပိုက်၍ လက်သင့်ခံ၍ မွေးမြူထားလေသောကြောင့် အာနာပါနအလုပ်နှင့် မဆိုင်သော အထူးထူး အထွေထွေသော ဝိတက်အာရုံတွေလည်း ပေါ်လာတတ်သည်။ ထိုသို့ဝိတက်စရိုက်အားလျော်စွာ၊ ဝိတက်အာရုံ အမျိုးမျိုးတို့ ပေါ်လာတတ်သည်ကို ပိုင်းခြား၍ သိသာမှတ်သားမိရုံ အနည်းငယ် ဖော်ပြဦးအံ့။

အထူးထူးသောအာရုံတို့ ပေါ်လာရာ၌လည်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးမတူ။ တစ်မျိုးစီပေါ်လာတတ်သည်။ အချို့သူမှာ မင်းမြောက်တန်ဆာငါးပါးဆင်လျက် ရှင်ဘုရင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မင်းသားများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နတ်သား နတ်သမီးများကဲ့သို့ လည်းကောင်း ပေါ်လာတတ်သည်။ အချို့သူမှာ သူနာကောင်တွေ သူသေကောင်တွေ ဦခေါင်းပြတ်ကလေးတွေ၊ ခြေပြတ်တွေ၊ နှာခေါင်းပြတ်တွေကို မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ အသုဘ ဆယ်ပါးထဲက သင့်ရာ၊ သင့်ရာ၊ တစ်မျိုးစီ၊ တစ်မျိုးစီမြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ မိမိ၏ မျက်မှောက်ဖြစ်သော ရှေ့မျက်နှာစာ၌ ဆယ်တောင်၊ တစ်ဆယ့်ငါးဘောင်လောက် ကျယ်သော တွင်းကြီးထဲသို့ လူသေကောင်တွေ ခေါင်းဖြတ်ကလေးတွေ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင် လှည်းနှင့်တိုက်လာပြီးလျှင် ပြည့်လျှံလောက်အောင် ထည့်သွင်း၍ နေသည်ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ မိမိနှင့်မနီးမဝေးသော အရပ်တောကြီး ချုံကြီးထဲက လူသေကောင်ကြီးများ ဖုတ်သက်ဝင်၍ အလွန်ကြောက်ဖွယ် လန့်ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင်ပင် မိမိတို့ရှိရာသို့ လှုပ်လှုပ်နှင့် တဖြည်းဖြည်း ထလာသကဲ့သို့လည်း ထင်ရတတ်သည်။

အချို့သူမှာ တိရစ္ဆာန်သေကောင်ကြီးတွေ အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ ရေတွေ၊ ရေကန်၊ ရေတွင်းတွေ၊ မြစ်ချောင်း ရေအိုင်တွေကိုမြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ မီးလောင်ပြင်

မြေကွက်တွေ၊ သက်သက်တောကြီး၊ တောင်ကြီးတွေ လူရိပ်၊ သစ်ပင်ရိပ်တွေ၊ မီးရထား၊ မီးသင်္ဘောတွေ၊ လှေတွေ၊ ဖောင်တွေကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ သက်သက်ဗဟိဒ္ဓာဖြစ်ပေါ်လာသော၊ မီးတောက်မီးလျှံတွေ၊ မီးရောင် မီးခိုးတွေကို လည်းမြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ စက်ရဟတ်တွေ လည်၍ နေသည်ကို လည်းကောင်း၊ ရုပ်ရှင်ဇာတ်စက်တွေ ပြသ၍နေသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မြင်ရတတ်သည်။ အစိုးရမင်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ရာဇဝတ် အမှုထမ်းအလုပ်များကို လုပ်ကိုင်ရွက်ဆောင်ဖူးသော အရာရှိတို့သည် အလုပ်မှ အခွင့်ခံ၍သော်လည်းကောင်း၊ အမှုထမ်းရက်စေ့၍ အငြိမ်းစားပင်စင်ယူပြီးမှသော် လည်းကောင်း၊ အာနာပါနသတိဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများအားထုတ်ပါမူ နောက်နောင်က အစိုးရမင်း၏ ရာဇသတ် ဥပဒေနည်းလမ်းအတိုင်း ဖမ်းဆီးချည်နှောင်ခဲ့ဖူးသော တရားခံအမှုသည်တွေကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဓားပြသူခိုးစသော တရားခံ အမှုသည်တွေကိုသော်လည်းကောင်း မြင်ရတတ်သည်။ ဤနည်းတူပင် အိုးအလုပ်ကို လုပ်၍ အသက်မွေးသူတို့မှာ အိုးတွေသော်လည်းကောင်း၊ ပိုးအလုပ်နှင့် အသက်မွေးသူတို့၊ တံငါအလုပ်နှင့် အသက်မွေးသူ စသည်တို့မှာလည်း အထက်က အတိုင်းပင် ကုသိုလ်ဝိတက်၊ အကုသိုလ်ဝိတက်စိတ်တွေ များလျှင်များသည့် အလျောက်၊ နည်းလျှင်နည်းသည့်အလျောက် အသီးသီးပြုလုပ်ခဲ့ဖူးသော အာရုံနိမိတ်တွေကိုလည်း ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ပေါ်လာတတ်သည်။ (ဤအချက်မှာ အားမထုတ်သူတို့က မယုံမကြည်ရှိတတ်သည်။ သတိရှိကြစေ။)

အချို့သူမှာ လုံခြုံသော ကမ္မဋ္ဌာန်းအိမ်ကလေး၌ဖြစ်စေ ညဉ့်မှောင်မိုက်သောအခါ ခြင်ထောင်ထဲ၌ဖြစ်စေ ထိုင်၍အားထုတ်ရာ။ ဩဘာသ အရောင်အလင်းတွေများထွက်ပေါ်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအိမ်၌ ရှိသော အရာအလုံးစုံတို့ကို လည်းကောင်း၊ ခြင်ထောင်ထဲ၌

ရှိသော ချုပ်ရိုးကလေးတွေ၊ သန်းကလေးတွေ၊ ကြမ်းပိုးကောင်ကလေးတွေ စသည်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ နေ့အခါ ထင်ထင်လင်းလင်းမြင်ရသကဲ့သို့ ထင်ရှားစွာထင်ရမြင်ရတတ်သည်။ ယင်းသို့ မြင်ရသော ဩဘာသ အရောင်တွေကိုလည်း နှစ်သက်၍ နေတတ်သည်။ မနှစ်သက်အပ်၊ မနှစ်သက်လင့်၊ အာရုံမပြုအပ်၊ အာရုံမပြုသင့် ထွက်လေဝင်လေကို သာ ထွက်တိုင်းဝင်တိုင်း တစ်ခုမလွတ် သတိမြဲ အောင်သာ မှတ်သား၍နေရမည်။ အချို့သူမှာ ရေပြန် လုံးထဲက ရေတွေ တသွင်သွင်ထွက်နေသည်ကို လည်းကောင်း၊ အချို့သူမှာ မိမိရှေ့အတော်ကွာ လောက်ကစ၍ အတိုင်းမသိ ကျယ်ဝန်းလှစွာသော ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးများကိုလည်းကောင်း၊ ပင် လယ်သမုဒ္ဒရာကြီးထဲတွင် ကျွန်းများ သဲသောင်များ ပေါ်လျက်နေသည်ကို လည်းကောင်း၊ ၎င်းကျွန်း ပေါ်၌ဖြစ်စေ သဲသောင်ပေါ်၌ဖြစ်စေ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံးရာ ဂန္ဓကုဋီတိုက်ကြီးများ စသည်ကို လည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ စေတီတော် အမျိုးမျိုးကိုလည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ ကြေးဆင်းတု၊ ကျောက်ဆင်းတု၊ သစ်သားဆင်းတု စသော အမျိုးမျိုးသောဆင်းတု ရုပ်ပွားတော်များကို လည်း မြင်ရတတ်သည်။ အချို့သူမှာ မိမိတွေ့မြင် ကြားသိခဲ့ဖူးသော အာရုံတွေကိုလည်း မြင်ခဲ့ဖူးသည်။ ကြားခဲ့ဖူးသည့်အတိုင်း အလုံးစုံကိုဖြစ်စေ၊ အချို့ တစ်ဝက်ကိုဖြစ်စေ တစ်ခုတစ်လေကိုဖြစ်စေ၊ မြင်၍ ကြား၍ နေတတ်သည်။

အချို့သူမှာ အလွန်ကြည့်ရှုဖွယ်ကောင်းသော ပျဉ်တလား ပြာသာဒ်တွေကိုလည်းကောင်း၊ အလွန် ကြောက်စရာ လန့်စရာတွေစသော အာရုံအမျိုးမျိုး တို့ကိုလည်းကောင်း မြင်ရတတ်သည်။ (ဤနေရာ၌ ကြောက်ထိတ်၍သော်လည်းကောင်း၊ လန့်၍သော် လည်းကောင်း ဖြစ်သွားတတ်သည်။ အထူးသတိပြု ရန် အချက်ကြီးတို့ပေတည်း။) ယင်းသို့ ရေးသား

ဖော်ပြခဲ့ပြီးသမျှသော အထူးထူးအထွေထွေ အာရုံ နိမိတ်တို့သည်ကား သမာဓိကောင်းကောင်း မရ သေးမီ မိမိ၏ဝိတက် စေတသိက်တို့ကြောင့်လည်း ပေါ်လာတတ်သည်။ သို့မဟုတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို ပျက်စီးအောင် နှောင့်ယှက်တတ်သော ဝဿဝတ္တိ နတ်မင်းကြီး၏ နိုင်ငံတစ်ထောင့်၌နေသော မာရ်နတ် မင်း၏ အမျိုးအနွယ်ဖြစ်သော မိစ္ဆာနတ်တို့ကလည်း ထိုထိုအာရုံနိမိတ်အမျိုးမျိုးတို့ကို ဖော်ပြတတ်သည်။ (ဤနေရာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အားမထုတ်ဖူးသူ တို့က အလုံးစုံ ဝိတက်အာရုံတို့ချည်းသာဟူ၍ ပြော ဆိုလေ့ရှိတတ်သည်။) အချို့ကလည်း မိမိ၏ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်နှင့် သက်ဆိုင်သော အာရုံနိမိတ်၊ ဝိတက် အာရုံနိမိတ်၊ နတ်တို့ ဖော်ပြသော အာရုံနိမိတ်၊ ဤ သုံးမျိုးတို့ကို သေချာစွာ ခွဲခြမ်း၍မသိ။ နားမလည် ဘဲလျက် မိမိ၏ စိတ်သဘောအတိုင်းဖြစ်စေ၊ ကြား ဖူးနားဝနှင့်ဖြစ်စေ တွေ့လေရာရာ၊ ရောက်တတ်ရာ ရာ၊ ထင်သလို မြင်သလို စိတ်ကူးရှိတိုင်း ပြောဆိုလေ့ ရှိတတ်သည်။ အထူးသတိမူကြလေ။ ဥပနိဿယ ဆရာကောင်းကောင်းနှင့် ပေါက်ပေါက်ရောက် ရောက်၊ အားထုတ်သူတို့မှသာ ယောဂီတို့၏ စိတ် နှလုံး ကျေနပ်နှစ်ခြိုက်လောက်အောင် ဆုံးဖြတ်နိုင် သော အချက်ကြီးစုပေတည်း။ (ခက်ခဲစွ) ရှေ့၌ အနည်းငယ် ဆုံးဖြတ်၍ပြပေအံ့။ ကောင်းစွာ မှတ် သား၍ ထားကြလေ။

ထိုသို့ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖြစ်တတ်၊ မြင်တတ်၊ သိတတ်၊ ထင်တတ်သလောက် ဖော်ပြရလျှင် အလွန်ကျယ်ဝန်း၍ ရှည်လျားမည် စိုးသောကြောင့် ထင်ရာကိုသာ ရွေးနှုတ်၍ ဖော်ပြရေး သားခဲ့သည်။ စင်စစ်မှာကား ဖော်ပြရေးသားခဲ့ပြီး သော အာရုံနိမိတ်အလုံးစုံတို့သည် အာနာပါန အလုပ်နှင့် မသက်ဆိုင်သေး။ လိုရင်းမဟုတ်သော ကျမ်းဂန်မှ အလွတ်ဖြစ်သော ဝိတက်အာရုံ၊ နတ်ပြ သော အာရုံနိမိတ်တို့သာတည်းဟူ၍ သန္နိဋ္ဌာန်ချ။

အာရုံစွဲအောင်၊ မှတ်ယူကြကုန်ရာ၏။ ထိုထိုဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် မသက်ဆိုင်သော အာရုံနိမိတ်တို့သည် မောဟစရိုက် ဝိတက်စရိုက် အားကြီးသူတို့မှန်က လူတစ်ရာအားထုတ်လျှင် အမျိုးတစ်ရာမြင်တတ်သည်။ လူတစ်တောင်၊ တစ်သောင်းအားထုတ်လျှင် အမျိုးပေါင်းတစ်ထောင်၊ တစ်သောင်းမြင်တတ်သည်။ ထင်မြင်သည့်အတိုင်း နှစ်သက်၍နေပါမူ မှန်ကန်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် စခန်းသို့ မပေါက်မရောက်နိုင်ဘဲ လမ်းကောက်လမ်းကွေ့ လမ်းမှားသို့ ရောက်သွားတတ်သည်ဟူလို၊ ထိုစကားသည်မှန်၏။

ထိုအာရုံနိမိတ်တို့သည် ဗဟိဒ္ဓအာရုံနိမိတ်တို့သာတည်း။ နှစ်သက် ပျော်ရွှင်စရာလည်း အလွန်ကောင်း၏။ ယင်းနှစ်သက် ပျော်ရွှင်စရာ ဘယ်လိုပင်ကောင်းသော်လည်း နှစ်သက်ပျော်ရွှင်၍ မနေကြလင့်။ အာရုံပြု၍ မနေကြလင့်။ မနှစ်သက်ဘဲ မပျော်ရွှင်ဘဲ၊ အာရုံမပြုဘဲ။ ကောင်းကောင်းကြီး လျစ်လျူရှု၍ ထားကြပြီးလျှင်၊ ထွက်သက်ဝင်သက်၊ ထွက်လေဝင်လေတို့ကိုသာ တစ်ခုမလွတ် မှတ်မိအောင် သတိကောင်းကောင်းနှင့် သမာဓိခိုင်မြဲအောင် အရေးကို အာရုံပြု၍ ပွားများအားထုတ်လျက်နေရမည်။ လွန်စွာ အညောင်းအညာလည်း မခံလင့်။ သက်သာအောင် စဉ်းစား၍ အားထုတ်လေ။ သို့သော်လည်း မိမိတတ်စွမ်းနိုင်သလောက်သော အချိန်ကာလ အပိုင်းအခြားကို မှတ်သား၍ မညောင်းမညာမီ ကာလအတွင်း ထွက်လေဝင်လေကိုသာ တစ်ခုမလွတ် သတိမြဲအောင်၊ သတိတရားကောင်းကောင်းနှင့် မနေမနား လွန်ကြိုးဆွဲသမားကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မီးပွက်သမားများကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အလွန်ရေစီးသန်သော ကမ်းတစ်လျှောက်၌ လှေထိုးသော ထိုးဝါးကိုင်သမားများကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပွတ်ကြိုးဆွဲသမားစသည်တို့ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အာနာပါနအလုပ်၌ ဝီရိယကောင်းကောင်းနှင့် ထွက်လေဝင်လေကိုသာ

အာရုံပြု၍ အားထုတ်ပါမူ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ဝိတက်အာရုံတွေပျောက်ငြိမ်း၍ ဘယ်ဝိတက်အာရုံတစ်ခုကိုမျှ မမြင်ရဘဲ ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ ဤသို့ဖြစ်လာလျှင် မိမိ၏အဇ္ဈတ္တိကသဏ္ဍာန်၌ အနမတဂ္ဂသံသရာကမ္ဘာအဆက်ဆက် ဘဝအဆက်တို့ကပါလာသော စိတ်ရူး၊ စိတ်ရိုင်း၊ စိတ်လေ၊ စိတ်လွင့် စိတ်ကမြင်းကြီးတွေနှင့်တကွ၊ မောဟစရိုက်၊ ဝိတက်စရိုက်။ ဝိတက်အာရုံတွေ၊ ပျောက်ငြိမ်းပြီး၊ အေးငြိမ်းပေပြီဟူ၍ မှတ်ကုန် ရာ၏။

ယင်းသို့ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အာရုံအစုတို့သည် ကား အာနာပါနအလုပ်နှင့် မသက်ဆိုင် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစသည်တို့၌ပါရှိသော အာရုံနိမိတ်တို့နှင့်လည်းမညီ။ အလွတ်ဖြစ်သော အာရုံတို့သာတည်း။ တစ်နည်းအားဖြင့်၊ အလုပ်နှင့်မသက်ဆိုင်ဘဲ။ ဝိတက် အာရုံတို့ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ပြဆိုဦးအံ့။

မိမိကို ကမ္မဋ္ဌာန်းပေး၍နေသော၊ ဥပနိဿယဆရာကိုယ်တိုင် ကြွလာသကဲ့သို့လည်း ထင်မြင်ရတတ်သည်။ ရဟန်းသံဃာတော်တွေ ကြွလာသကဲ့သို့လည်း ထင်မြင်ရတတ်သည်။ ဤအာရုံတို့သည်လည်း ဝိတက်အာရုံတို့ပင်တည်း။ ၎င်းပြင် လျှပ်စစ်ပျက်သကဲ့သို့လည်း တဝင်းဝင်း တလက်တလက် ဖြစ်ပေါ်၍နေသည်ကိုလည်း ထင်မြင်ရတတ်သည်။ ၎င်းတို့လည်း အသုံးမကျ။ ဝိတက်ဖြစ်သော အာရုံတို့သာတည်း။ ဤအာရုံတို့ကို အလေးဂရုမပြုတော့ဘဲ လျစ်လျူရှုပြီးလျှင် ထွက်လေဝင်လေ၌သာ အထူးအာရုံပြု၍ နေကြရမည်။

သူတစ်ပါးလာ၍ ထိတ်လန့်အောင်ပြုလုပ်လိုက်သကဲ့သို့လည်း ထင်ရတတ်သည်။ မိမိကျောကုန်းကို နောက်ကနေ၍ လက်ဝါးနှင့် ရိုက်လိုက်သကဲ့သို့လည်း ထင်ရတတ်သည်။ နားရွက်ကို ကိုင်၍ ရုန်းလိုက်သကဲ့သို့လည်း ထင်ရတတ်သည်။ ကြက်သီးမွေးညင်းများလည်း ဖြန်းခနဲဖြန်းခနဲ ထလာတတ်သည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းတို့ကို အာနာ

ပါနအလုပ်၌ ကောင်းစွာ မကျွမ်းကျင်သူတို့က အမှတ်တမဲ့အားဖြင့် ခုဒ္ဒကပီတိသော်လည်းကောင်း၊ ဥဗ္ဗေဂါပီတိသော်လည်းကောင်း ဆုံးဖြတ်တတ်သည်။ မဆုံးဖြတ်သင့်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤနေရာ၌ ဝိတက်ကြောင့်လည်း ဖြစ်တတ်၏။ အလုပ်ပျက်အောင် နှောင့်ယှက်တတ်သော မိစ္ဆာနတ်တို့ကြောင့်လည်း ဖြစ်တတ်၏။ သမာဓိလွန်စွာ နည်းသောကြောင့်လည်းဖြစ်တတ်၏။ အချို့သော ယောဂီတို့သည်၊ ဤအချက်၌ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်၍ သွားပြီးလျှင် နောင်အလုပ်ကိုလက်လွှတ်၍ ဖြစ်တတ်သည်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို နားမလည်သူတို့ကလည်း စိတ်ပျက်အောင်ပြောတတ်သည်။ ယခုဖော်ပြခဲ့ပြီးသော အချက်စုတို့သည်ကား စင်စစ်အားဖြင့် အမှားတို့သာတည်း။ အလုပ်နှင့်လည်း မသက်ဆိုင်ကြသည်ဟူလို၊ ထိုစကားသည်မှန်၏။

ယခုအခါအာနာပါနအလုပ်၌ ကျမ်းဂန်နှင့် အညီမှန်ဖြစ်လာပုံ နည်းနိဿယတို့ကို သေချာစွာ ဖော်ပြပေး၍ ကောင်းစွာလေ့လာမှတ်သား၍ ထားကြလေ။ အထက်ကဖော်ပြပြီးသော အနှောင့်အယှက်တို့ ပေါ်လာဖြစ်လာသော ယောဂီတို့သည် သုံးရက်လောက် အလုပ်ကို လက်လွှတ်၍ထားရမည်။ ထားပြီးလျှင် အရဟံဂုဏ်တော်ကို သုံးသောင်းလောက်ရအောင် ပုတီးစိတ်ရမည်။ ၎င်းပြင် အကျဉ်းနည်းအားဖြင့်၊ (ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ချမ်းသာကြပါစေ။ ချမ်းသာကြပါစေ) ဟူ၍ ပုတီးအပတ်ပေါင်း ဆယ်ပတ်လောက်ရအောင် ပုတီးစိတ်ရမည်။ ယင်းသို့ ဘုန်းကြီးမှာသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ပြီးလျှင် တစ်ဖန် အလုပ်ခွင်သို့ ရှေ့နည်းအတိုင်းဝင်၍ အားထုတ်လေ။ လမ်းမှန်သို့ ရောက်ကြလိမ့်မည်၊ ရောက်ပုံကိုပြဆိုပေအံ့။

ထွက်လေဝင်လေ၌သာ သမာဓိမြဲအောင် လုံ့လဥဿာဟပြု၍ အားထုတ်လေ။ ခပ်သိမ်းသော အနှောင့်အယှက်ဟူသမျှ ခပ်သိမ်းသော ဝိတက်ဟူ

သမျှ အလုံးစုံပျောက်ငြိမ်း၍ ပီတိအမှန်တွေဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်။ ရှေးဦးစွာ အလွန်နှစ်သက် ချမ်းအေးပျော်ရွှင်စွာနှင့်တကွ၊ ကြက်သီးမွေးညင်းတို့ ဖြန်းခဲ ဖြန်းခဲထလာတတ်သည်။ အလုပ်ကိုလည်း လွန်စွာ နှစ်သက်လာလိမ့်မည်။ မထချင်လောက်အောင် ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း အာနာပါနအလုပ်ကို လက်မလွှတ်နှင့်၊ ယင်းသို့ဖြစ်လာမှု ကျမ်းဂန်နှင့် အညီတည်း။ ၎င်းကို ဥပစာရ၊ ခုဒ္ဒကပီတိဟူ၍ ခေါ်သည်။ လွန်စွာကောင်းလှပေ၏။

ယင်းသို့ဖြစ်ပြီးနောက် တစ်ဖန် ရှေ့သို့ တက်၍အားထုတ်မြဲထုတ်လေ။ မကြာမီအတွင်း တစ်ခဏ၊ တစ်ခဏမျှလောက် အလုပ်ကိုနှစ်သက်၍ နှစ်သက်၍လည်း ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲဖြစ်လာလိမ့်မည်။ အလုပ်ကို လက်မလွှတ်နှင့်။ ဤကား အမှန်ဖြစ်သော ခဏိကပီတိ ပေါ်လာခြင်းတည်း။ ဥပစာရခဏိကပီတိဟူ၍ ခေါ်သည်။

တစ်ဖန် ရှေ့သို့တက်၍ ထွက်လေဝင်လေကိုသာ အားထုတ်ရမည်။ ယင်းသို့ အားထုတ်၍နေစဉ် ရေလှိုင်းများ စီးရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အောက်ကသံလေးခံ၍ သားရေလုံးဘီးနှင့် လမ်းကောင်းကောင်းပေါ်၌ တအိမ်အိမ်၊ တငြိမ်ငြိမ်သွားလာသော ဒေါက်ကပ်၊ မြင်းရထားများပေါ်သို့ တက်စီးလိုက်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အလုပ်၌ အလွန်နှစ်သက်ပျော်ရွှင်စွာ မထချင် မသွားချင်လောက်အောင် ဖြစ်လာတတ်သည်။ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်က တစ်နာရီလောက်သာထိုင်၍ အားထုတ်မည်ဟု ကြံစည်ပါသော်လည်း အလွန်နှစ်သက်၍နေသည့်အတွက် သုံးလေးငါးနာရီလောက် ကြာမှန်းမသိ ကြာသွားတတ်သည်။ ဤကား ဥပစာရ၊ ဩက္ကန္တိကပီတိ ခေါ်သည်။ ကျမ်းဂန်နှင့်လည်း ညီ၏။ အမှန်ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းယူဆကြလေ။

တစ်ဖန်-ရှေ့သို့တက်၍၊ ထွက်လေ ဝင်လေကိုပင် အားထုတ်မြဲ အားထုတ်လေ၊ ဤသို့ အား

ထုတ်၍နေစဉ် အလွန်သက်သာစွာနှင့် တစ်နေရာမှ-
 တစ်နေရာသို့လည်း မိမိက မပြုပြင်ဘဲ အလို
 အလျောက်အားဖြင့် ရွေ့လျော့၍ တစ်တောင်ကွာ၊ နှစ်
 တောင်ကွာလောက်များ ရောက်၍ သွားတတ်သည်။
 ၎င်းပြင် ထိုင်နေရာက လက်လေးသစ် တစ်ဝါးလောက်
 များကြွတက်၍ လာတတ်သည်။ ပြည်မြို့ အင်ကြင်း
 မြောင်တောရ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအိမ်ကလေးတစ်ခု၌ တရား
 ကို အားထုတ်၍နေရာ၊ တစ်တောင်လောက်များ
 ကြွတက်၍နေသော မီးရထားလမ်း၊ ကြို့ပင်ကောက်
 မြို့က ယောဂီဒါယကာမကြီး တစ်ယောက်ကို၊
 ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ဒိဋ္ဌတွေ့မြင်ရဖူးသည်။ ၎င်းပြင်
 သတိလစ်၍၊ ထချည်တလှည့်၊ ထိုင်ချည်တလှည့်
 များဖြစ်၍ နေတတ်သည်။ ခြေလက်တုန်လှုပ်ရုံ၊
 ကိုယ်အင်္ဂါတုန်လှုပ်ရုံများလည်း ဖြစ်တတ်သည်။
 ၎င်းပြင် ခြေထားလက်ထားပြုမှား ပြုရောင်လည်း
 ဖြစ်တတ်သည်။ စိပ်ပုတီးများ လက်ကိုင်၍ထား
 သောအခါ အမှတ်တမဲ့လွတ်၍ ကျသွားတတ်သည်။
 ဤနေရာ၌ ငိုက်မျဉ်း၍၊ ပုတီးကျသွားသည်ကို မဆို
 လို၊ အလုပ်၌ အလွန်နှစ်သက်၍နေသောကြောင့်
 ကျသွားသည်ကို ကျမ်းဂန်၌ ဆိုတော်မူသည်။

၎င်းပြင် ရယ်ယောင်ပြုံးယောင်လည်း ရှိတတ်
 သည်။ ၎င်းပြင် အကြော၊ မျက်ခုံးမျက်တောင် လှုပ်ရုံ
 လည်း ရှိတတ်သည်။ အလုပ်ကိုနှစ်သက်၍နေသော
 ကြောင့် ရပ်သည် ထိုင်သည်ကိုလည်း သိရမှန်းဖြစ်
 တတ်သည်။ ၎င်းပြင် လမ်းသွားရမှန်းမသိ၊ တောင်
 ကိုတက်သောအခါ၊ တက်ရမှန်းမသိ ဖြစ်တတ်
 သည်။ ၎င်းပြင် စားရသောက်ရမှန်းမသိ ဖြစ်တတ်
 သည်။ ၎င်းပြင် ဝိသာခါကျောင်းအမကြီးကဲ့သို့
 ကခြင်း၊ ခုန်ခြင်းကိုလည်း ဖြစ်တတ်သည်။ ၎င်းပြင်
 ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင် ဦးအာသဘ ဆရာတော်
 ကြီး၌ ဥပနိဿယယူ၍ တရားတော်ကို အားထုတ်၍
 နေရာ နိဗ္ဗိန္ဒတောက အင်ကြင်းမြောင်ဆီသို့ ဆွမ်းခံ
 သွားရာ၌လည်းကောင်း၊ ဥပုသ်ပြုသွားရာလည်း

ကောင်း သွားနေကြလမ်းအစဉ်ကို ထင်ရှားသိပါ
 လျှက်နှင့် လမ်းမှား၍ တစ်ခါတစ်ရံ ပြင်းပင်ကိုင်းရွာ
 ဆီသို့လည်း ရောက်သွားတတ်သည်။ ဆွမ်းစား၍
 နေစဉ်၊ တလုတ်နှစ်လုတ်လောက်စားမိရုံနှင့် ဝပြီ
 ထင်၍လည်း လက်ဆေး၍ ထသွားတတ်သည်။ ဤ
 သို့ အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်လာခြင်းတို့သည်၊ အလုပ်၌
 အလွန်နှစ်သက်သောကြောင့်သာ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ
 အလွန်ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟူ၍ မှတ်ယူ
 မည်။ ဤကား ဥပစာရ ဥဗ္ဗေဂါပီတိမည်၏။ (အထူး
 သတိပေးချက်။)

ဥဗ္ဗေဂါပီတိယောင်ယောင်နှင့် ဗဟိဒ္ဓက
 အနှောင့်အယှက်တွေကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်
 သည်များကို ထင်ရှားရာအနည်းငယ်ဖော်ပြဦးအံ့။ ။
 အာနာပါန အလုပ်ကို အားထုတ်၍နေရာ ရင်ကွဲအံ့
 သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကလေးသူငယ်မ လေးတွေ
 ကြက်ခွပ်တန်း ကစားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထိုင်
 ရာက မတ်တတ်ထ၍ သူတစ်ပါး ကြားလောက်
 အောင် လက်ခုပ်လက်ပမ်းတီး၍ အသံကျယ်စွာ
 ရယ်ရွှင်ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ၎င်းပြင် ထိပ်လန်၍
 ထိပ်လန်၍သော်လည်းကောင်း ဖြစ်လာတတ်သည်။
 ကျမ်းဂန်နှင့်မညီ၊ အနှောင့်အယှက်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်
 လာသော အမှားသက်သက်တို့သာတည်း။ ယင်းသို့
 အမှားတွေလည်း အချို့ယောဂီ၌ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်
 သည်။ အကယ်၍ဖြစ်ပေါ်လာမှု အလုပ်ကိုခေတ္တ
 လောက်လက်လွတ်၍ ထပြီးလျှင် အညောင်းအညာ
 လည်းပြေအောင် လမ်းလျှောက်လျက် အရဟံဂုဏ်
 တော်ကို ပုတီးစိပ်၍နေရမည်။ နောက်က ဖော်ပြခဲ့
 ပြီးသော မေတ္တာကိုလည်း ဘုန်းကြီးမှာသည့်အတိုင်း
 ခေတ္တလောက်ပုတီးစိပ်ရမည်။ ပြီးလျှင် အလုပ်ခွင်သို့
 ဝင်မြဲဝင်လေ။ ရှေ့ကို အမှန်တွေပေါ်လာ၊ ဖြစ်လာ
 လတ္တံ့။ တစ်ဖန် အာနာပါနအလုပ်ကို အထက်နည်း
 အတိုင်းသတိကောင်းကောင်းမြဲအောင် အားထုတ်၍
 နေစဉ် ဝါဂွမ်းပုံ၊ လဲပုံပေါ်၌၊ ထိုင်၍နေရသကဲ့သို့

လည်းကောင်း၊ ၎င်းပြင် မိမိကိုယ်ကို လေသွင်း၍ ထားသော လေအိတ်ကြီးကဲ့သို့ ၎င်းပြင် လဲဝါများ သွင်း၍ထားသော လဲဝါအိတ်ကြီးများကဲ့သို့လည်းကောင်း ထင်ရတတ်သည်။ ၎င်းပြင် ကိုယ်လက်အင်္ဂါ ခြေလက်၊ နား-နှာခေါင်းများ၊ အလွန်အကြူး ပျော့ပျောင်းသိမ်မွေ့၍ မည်သည့်အရာမျိုးနှင့်မျှ ဥပမာစံတင်စရာ မရှိအောင်ပင် လွန်ကဲသော စည်းစိမ်ကြီးနှင့် လွန်ကဲသော ပျော်ရွှင်နှစ်သက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်။ ဤကား အမှန်ဖြစ်သော ဥပစာရ ဖရဏာပီတိခေါ်သည်။ (တစ်နည်း။ ဤအချက်၌ အမှားမြင်ရတတ်ပုံ တစ်ခုရှိသေး၏။ ဖရဏာပီတိ ပေါ်လာမည်ကြံသောအခါ လယ်ပြင်၊ ယာပြင်များ၌ သမင်ဒရယ် ဂျီငယ် စိုင်းဆတ်တို့ မနှောင့်ယှက်ရအောင် လူတို့ပြုလုပ်၍ထားသော လင်းလပ်ရပ်ကြီးများကဲ့သို့လည်း တစ်ခါတစ်ရံ ထင်ရတတ်သည်။ ဤကား။ အမှားဖြစ်သော ဝိတက်အာရုံပင် ဖြစ်သည် ဟူ၍ မှတ်ယူရမည်) သတိမူရန် အချက်ကြီးပေတည်း။

ယခုဖော်ပြခဲ့သော ပါဠိတော်လာ အာနာပါန မာတိကာနည်းလမ်းကို အားထုတ်ပွားများရုံမျှနှင့် ပီတိငါးမျိုးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သည်ကို ပဋိပတ်နည်းလမ်းအတိုင်း အမှန်ကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ အပ္ပနာစခန်းသို့ မရောက်သေးဘဲ ဥပစာရအခန်းတွင် ဖြစ်၍ ဥပစာရပီတိတို့ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရမည်။ အပ္ပနာစခန်းသို့ ရောက်သောအခါ ပေါ်လာသောပီတိတို့ကို အပ္ပနာပီတိ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရမည်။ ဤကား ကျမ်းဂန်အလိုတည်း။ အထူးသတိမူကြလေ။ ပရိယတ် ပဋိပတ် နှစ်ပါးလုံး မကျွမ်းကျင်သူတို့၊ ဤနေရာ၌ မခွဲမဝေနိုင်အောင်ဖြစ်နေတတ်သည်ဟူလို။ ထိုစကားသည်မှန်၏။ မုံရွာကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးနှင့် ပြည်မြို့ အင်ကြင်းမြောင် ဦးအာသဘ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတို့၏ အလိုတော်လည်း ဖြစ်သည်။ နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်းပေစွ။ ။ အလုပ်ခွင်၌

ပီတိမျိုးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဆိုသော်လည်း အချို့သော ယောဂီတို့ အလုံးစုံမဖြစ်ပေါ်ဘဲ တစ်မျိုးနှစ်မျိုး လောက်သာဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ အချို့မှာ သုံးမျိုး လောက်သာ ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။ အချို့မှာ ရှင်းရှင်း မဖြစ်ပေါ်ဘဲလည်း ရှိတတ်သည်။ အချို့သူမှာ ပီတိငါးမျိုးလုံးလည်း ဖြစ်ပေါ်တတ်ပါ၏။ သို့သော်လည်း ပီတိငါးမျိုးလုံးဖြစ်ပေါ်သူတို့ကား အလွန်နည်းပါးသည်။ ပါရမီရင့်သန်သူများနှင့် ဝီရိယအလွန်ကောင်းသူများ၌သာ အလုံးစုံ ပီတိငါးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိတတ်သည်။ (အထူးကား) မည်သည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မဆို အလုပ်ခွင်သို့ ဝင်တိုင်းဝင်တိုင်း ဖရဏာပီတိတို့သည် ကောင်းကောင်းမွန်မွန်ထင်ထင်ရှားရှား အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ပေါ်လာလေ့ရှိပါမူကား ယခုဘဝတွင် တိဟိတ်အစစ်ဖြစ်ပြီးဟူ၍ မုချမှတ်ယူရမည်။ သတိပဋ္ဌာန်ပါဠိတော်နှင့် ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော်တို့၏ အလိုတည်း။

ပါရမီနှင့် ဝီရိယအလွန်ကောင်းသူတို့၌သာ ပီတိငါးမျိုးလုံး ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်ဟူရာ၌ ဝီရိယဆိုသည်ကား သာမည ဝီရိယမျိုးကိုမဆိုလို၊ ကျိုက်ထိုမြို့ သေကျတောင်ဆရာတော်၏ ဝီရိယမျိုးကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ဤကား- အာတာပဝီရိယမျိုးတည်း။ ကြည်ညိုဖွယ်ကောင်းပေစွ။

ဋီကာဆရာတော်ကြီးများ၏ အလိုတော်အားဖြင့် အာနာပါနအလုပ်နှင့် သက်ဆိုင်ညီညွတ်စွာ ပေါ်လာသော စိတ်အာရုံတို့ကို ဖော်ပြဦးအံ့။ ။ ကောင်းကင်အလယ်၌ရှိသော ကြယ်ရောင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပတ္တမြားသွယ် ပတ္တမြားကုံးများကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပုလဲလုံး ပုလဲသွယ်များကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ လဝန်း နေဝန်းများကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အနီအပြာရောယှက်၍နေသော စို့သက်တန်ကြီးများကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ပင်ကူမျှင်စိုင်းကြီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ပဒုမ္မာကြာပွင့်ကြီးများကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အလုပ်ကို နှစ်သက်စွာနှင့် အလိုအလျောက်။ အလုပ်၏ အရှိန်အဝါကြောင့် ပေါ်လာမြင်လာတတ်သည်။

၎င်းပြင် လူတို့အသုံးပြုကြသော ဆေးအိုး၊ ဆေးတံ၊ ပေါက်ကလေးထဲက ထွက်လာသော၊ မီးခိုးချောင်း၊ မီးခိုသွယ်များကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ လေယာဉ် လေကြောင်းများကဲ့သို့ အထက်ကောင်းကင်၌ ပန်းဆိုင်ကြီးများ ဆွဲထားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တံကျင်၊ တံစိုများကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သစ်သား အချွန်များကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖန်တွေ၊ မှန်တွေများ စီခြယ်၍ ထားသော ပြာသာဒ်ကြီးများကို နေရောင်နှင့်ထိခိုက်သောအခါ တဝင်းဝင်း တပြောင်ပြောင် တောက်ပ၍ နေသော အရောင်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်၏ မနောဒွါရ၌ ထင်လာမြင်လာတတ်သည်။ ဤသို့ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ကျမ်းဂန်အလိုနိမိတ်အာရုံတို့တွင် တစ်ခုခုကို အလုပ်၌ နှစ်သက်ခိုင်မြဲစွာနှင့် တကွ ပေါ်လာထင်လာပြီးနောက် နိဝရဏများလည်းကောင်း ကွာ၍နေတတ်သည်။ ယင်းသို့ဖြစ်ပါမူ ဥပစာရဘာဝနာ ဥပစာရဈာန်ဟူ၍ ခေါ်သည်။

ထိုသို့ကျမ်းဂန်နှင့် ညီညွတ်သောနိမိတ်အာရုံတို့ ထင်လာမြင်လာသော်လည်း အလုပ်ကို လက်မလွှတ်နှင့်၊ ထွက်လေ ဝင်လေတည်းဟူသော အလုပ်၌သာ လိုရင်း ပဓာနဖြစ်သည်။ အာရုံနိမိတ်တို့၌ လိုရင်းမဟုတ်ဟူလို။ ဤနေရာ၌ ကျမ်းဂန်အလို ပေါ်လာသော နိမိတ်အာရုံတို့တွင် ပဋိဘာဂနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဟူ၍ နှစ်မျိုးဝေဖန်ခွဲခြမ်းရန် ရှိသေး၏။ သို့သော်လည်း နိမိတ်အာရုံ၌ လိုရင်း မဟုတ်သောကြောင့် မဝေခွဲဘဲထားခဲ့သည်။ (ဆိုဖွယ်အထူးကား) အာနာပါနအလုပ်တို့မည်သည် ကသိုဏ်းစသော အလုပ်များကဲ့သို့ နိမိတ် အာရုံတို့နှင့်တကွ တက်စဉ် အတိုင်းအားထုတ်ပွားများရသောတရားမျိုး မဟုတ်ချေ။ နှာသီးဖျား၊ နှုတ်ခမ်းဖျားတို့ဖြင့် ထွက်လေ ဝင်လေများ၌သာ သမာဓိမြဲအောင် အားထုတ်၍ တက်စဉ်အတိုင်း ပွားများအားထုတ် သောအလုပ်မျိုး ဖြစ်သည်။ အာနာပါနအလုပ်ကို ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏အလယ်၌ စကားပြောကြသောအခါ အလုံးစုံ

ပေါ်လာသော နိမိတ်အာရုံတို့ကို တစ်ခုမျှထည့်သွင်း၍မပြောဘဲ သမာဓိအလုပ်ကိုသာ အရေးတကြီး ပြုလုပ်၍ တက်စဉ်အတိုင်း နည်းနာကျကျ ပြောဆိုကြရမည်။ သို့မှပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများနှင့် ညီညွတ်သည်။ အထူးသတိမူကြလေ။ ဆရာဥပနိဿယကောင်းလည်းမရ၊ အလုပ်၌လည်း ပေါက်ပေါက် ရောက်ရောက် မကျွမ်းကျင်သူတို့မှာ နိမိတ်အာရုံနှင့်သာ ဖက်တွဲ၍ ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ ဤကား မဟာအမှားတော်ကြီးတို့ပေတည်း။ ဤစကားအစဉ်တို့သည်ကား မုံရွာမြို့ ကျေးဇူးရှင်လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒဥပနိဿယတို့ပေတည်း။

ပြဆိုပြီးခဲ့သော ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်းလမ်းဖြင့်အားထုတ်၍ ဥပစာရဘာဝနာ ဥပစာရသမာဓိ၊ ဥပစာရဈာန်စခန်းသို့ ပေါက်ရောက်ပြီးသော ယောဂီသည် မိမိတို့အလိုရှိရာ သမထဝိပဿနာသို့ တက်လိုလျှင်လည်း တက်ရပါ၏။ (အထူးမှတ်သားရန်) ဥပစာရဈာန်ဆိုသည်ကား ကျမ်းဂန်နှင့် လျော်သော တစ်ခုခုသောနိမိတ်အာရုံပေါ်လာခြင်း၊ ဖရဏာပီတိ ဖြစ်လာခြင်း၊ ငိုက်မျဉ်းခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ထိနမိဒ္ဓတရားများ လွန်စွာငြိမ်းခြင်း၊ အလုပ်၌လွန်စွာ နှစ်သက်ခြင်း၊ ဤအင်္ဂါတို့ပေါ်လာ ထင်ရှားလာလျှင် ဥပစာရဈာန်ရပြီဟူ၍ မှတ်ယူအပ်၏။ ဥပစာရဘာဝနာ ဥပစာရသမာဓိတို့လည်း ခေါ်နိုင်သေး၏ဟူလို။

ထိုစကားသည်မှန်၏။ (တစ်နည်း) ဥပစာရဈာန်ဆိုသည် အပ္ပနာသို့ မရောက်သေးဘဲ အပ္ပနာ၏ အနီးသို့ ကောင်းစွာကပ်သော။ သမာဓိသဘောကို ဥပစာရဈာန်ဟူ၍ခေါ်သည်။ (တစ်နည်း) ဥပစာရဘာဝနာ၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ ဥပစာရဈာန်ခေါ်ပုံကား၊ တစ်စုံတစ်ခုသော နိမိတ်အာရုံမျှ မပေါ်လာဘဲ ထိနမိဒ္ဓစသော နိဝရဏကင်း၍ စိတ်အလွန်ပျော်ရွှင်စွာ နှင့်တကွ၊ ထွက်လေဝင်လေ၌ သမာဓိရ၍ စိတ်စွဲနိုင်ပါမူ ဥပစာရသမာဓိစသည်တို့ ကောင်းကောင်း

ကြီးရပြီဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုရပါ၏။ ယခုရေးသား ဖော်ပြသော အလုပ်ခန်းတို့ကို ပေါက်ပေါက်ရောက် ရောက်နှင့် ယုံယုံကြည်ကြည်ရှိကြရလေအောင် ဥပနိဿယဆရာကောင်းတို့ ကပ်၍ဖြစ်စေ ဤ ကျမ်းစာအုပ်၌ နည်းယူ၍ဖြစ်စေ အားထုတ်စမ်းသပ် ကြလေ။ သို့မှသာ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌဖြစ်နိုင်၊ သိနိုင်၊ မြင်နိုင်သည်။ ဤကား အထူးအားပေးတိုက်တွန်း ချက်တည်း။

ယခုဖော်ပြခဲ့ပြီးသော် နည်းလမ်းအစဉ်တို့ သည်ကား ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်းလမ်းဖြင့် သမာဓိဖြစ်အောင် အားထုတ်ပုံတို့ကိုသာ ရေးသား ဖော်ပြခြင်းဖြစ်သည်။ ယင်းမာတိကာနည်းလမ်းဖြင့် အားထုတ်၍အလုံးစုံ ဝိတက်၊ နိဝရဏတို့ကင်းငြိမ်း လျှင် ဥပစာရသမာဓိကောင်းကောင်းရပြီဟူ၍လည်း ခေါ်ဆိုရပါ၏။ ဤစခန်းဖြင့် ဝိပဿနာသို့တက်လို လျှင်လည်းတက်ရပါ၏။ ဝိပဿနာသို့တက်သော အခါ တမင်လုံ့လပြု၍ တက်ရသူလည်း ရှိ၏။ လုံ့လမပြုဘဲ အလိုအလျောက်အားဖြင့် ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးလုံး တစ်ပြိုင်နက်ဖြစ်စေ ရုပ်ချည်းသက်သက် ဖြစ်စေ၊ နာမ်ချည်းသက်သက်ဖြစ်စေ စိတ်ထဲ ဉာဏ် ထဲ၌ ပေါ်လာသူလည်း ရှိ၏။ ၎င်းပြင် ခန္ဓာငါးပါး အစဉ်အတိုင်းပေါ်လာသူလည်းရှိ၏။ ခန္ဓာငါးပါးကို ဥပနိဿယဆရာထံနည်းယူပြီးမှ မိမိဉာဏ်တွင် ပေါ် လာအောင် ဥဿာဟပြု၍ တက်ရသူလည်းရှိ၏။ အလွန်အဓိကာရ၊ ပါရမီကောင်းသူများ၌သာ အလို အလျောက်ပေါ်လာနိုင်သည်။ နောက်နောက်သော ဘဝက အဓိကာရ မရှိသူတို့မှာ ပါရမီအလွန်ကောင်း ၍ အလွန်ဝီရိယ ကောင်းကောင်းနှင့် လုံ့လဥဿဟ ပြု၍ အားထုတ်မှ ပေါ်လာနိုင်သည်။ ထိုစကားသည် မှန်လှပေ၏။ အဓိကာရလည်း မရှိ၊ ပါရမီလည်း အလွန်ညံ့သူတို့မှာကား ရုပ်နာမ်တို့ ပေါ်လာနိုင်ရန် လွန်စွာခဲယဉ်းပေစွ။ ထိုစကားလည်း မှန်၏။ ယင်း သို့ ဖြစ်ငြားသော်လည်း စိတ်မပျက်ကြနှင့်။ ဥပ

နိဿယ ဆရာသို့ကောင်းကောင်းကြီး ဆည်းကပ်၍ ဖြစ်စေ။ ဤကျမ်းစာအုပ်ကို ကြည့်ရှု၍ဖြစ်စေ နာမ် ရုပ်ခန္ဓာငါးပါးတို့ကို ပွားများ၍နေရုံမျှနှင့်ပင် ကျေးဇူး အပုံကြီးများပြီဟူ၍ မှတ်ယူအပ်၏။

မာတိကာနည်းလမ်းမှ ဝိပဿနာဖြစ်ပုံတက်ပုံ တို့ကို နည်းနာနိဿယလည်း ကောင်းကောင်းရ အောင်၊ သံသရာလည်းမရှိရအောင်၊ ရေးသားဆုံး ဖြတ်၍ သေချာစွာ ဖော်ပြပေအံ့၊ ကောင်းစွာ မှတ် သား၍ ထားကြလေ။

ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်းလမ်းဖြစ်သော အာနာပါနအလုပ်ကို ပွားများအားထုတ်ရာ၌ အလုံးစုံ သောနိမိတ်အာရုံတို့ကို အာရုံမပြု၊ မကြည့်မရှုဘဲ ဝိတက်ငြိမ်း၍ သမာဓိကောင်းကောင်းရပြီးလျှင် ပီတိများဖြစ်လာသူလည်း ရှိတတ်သည်။ မဖြစ်လာ သူလည်းရှိ၏။ နောက်များမကြာမီ အာနာပါန အလုပ်ကို ဆက်လက်၍ အားထုတ်နေရာက အလို အလျောက်အားဖြင့် ဗဟိဒ္ဓအဋ္ဌိကဖြစ်စေ။ အဇ္ဈတ္တ အဋ္ဌိက ဖြစ်စေ၊ တစ်ခုခုထင်လာမြင်လာတတ်သည်။ ၎င်းပြင် သုံးဆယ့် နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသတို့တွင် တစ်ခုခုကိုလည်း ထင်လာမြင်လာတတ်သည်။ ဤ နေရာ၌ ပေါ်လာမှု အမှန်အကန်ကိုသာ ပေါ်လာ သည်ဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။ ၎င်းပြင် တစ်ခုခုသော အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလည်း ပေါ်လာတတ်သည်။ ထို စကားလည်းမှန်၏။ ဗဟိဒ္ဓ အဇ္ဈတ္တ အဋ္ဌိကနှစ်မျိုး ပေါ်ရာ၌၊ ဗဟိဒ္ဓမှာပေါ်လာလျှင် အသုဘဆယ်ပါးထဲ က အဋ္ဌိကဖြစ်သည်။ အဇ္ဈတ္တမှာ ပေါ်လာမှု သုံးဆယ့် နှစ်ပါးသော ကောဋ္ဌာသထဲက။ အဋ္ဌိကဟူ၍မှတ်ယူရ မည်။ ဗဟိဒ္ဓမှာ မြင်လျှင် ဗဟိဒ္ဓ၌သာ အချိန်မကုန် စေရာ။ အဇ္ဈတ္တသို့သွင်း၍ပေးရမည်။ အဇ္ဈတ္တ၌မြင်မှ သာ ဝိပဿနာအလုပ်ဖြစ်သည်။ ဗဟိဒ္ဓမှာမြင်လျှင် သမထနှင့် သက်ဆိုင်သော အလုပ်တို့သာတည်း။

(ဆိုဖွယ်အထူးကား။) သမာဓိလည်း ကောင်း ကောင်းရ၏။ ဗဟိဒ္ဓမှာလည်း ရုပ်နာမ်တို့ကို မြင်၏

ဆိုရာ၌ လိုရင်းမဟုတ်သော်လည်း လိုရင်းအမှန်သို့ ကျရောက်အောင် စိတ်ပြုပြင်နိုင်လျှင် ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ အဘယ်လိုပြုပြင်ရမည်နည်းဆိုသော် သမာဓိကောင်းကောင်းနှင့်တကွ ဗဟိဒ္ဓမှာ ရုပ်နာမ်တို့ကို ကျယ်စွာ မြင်ပါမူ ဒြပ်သဏ္ဍာန်နှင့် မြင်ကြလေသောကြောင့် ပညတ်တွေသာတည်း။ ထိုပညတ်တို့ကို အာရုံမပြုဘဲ ရုပ်ဖောက်ပြန်တတ်သော ပရမတ္ထသဘော နာမ်၏ အာရုံသို့ ညွတ်တတ်သော ပရမတ္ထသဘော တို့ကိုသာ ဉာဏ်ထဲစိတ်ထဲ၌ ထင်မြင်အောင် ဆင်ခြင်၍ မိမိ၏အဇ္ဈတ္တ၌ပေါ်လာအောင် အားထုတ်နိုင်ပါမူ လိုရင်းအမှန်သို့ ရောက်နိုင်ပါသေး၏။ သို့မဟုတ်လျှင် မှားသည့်အခါမှ လိုရင်းသို့ မရောက်နိုင်ဟူ၍ အရိုးစွဲအောင် မှတ်ယူရာ၏။ ဤနေရာ၌ အထူးသတိပြုကြရမည်။

ဝိပဿနာအလုပ် အစစ်အမှန်ကို အလိုရှိလျှင် အဇ္ဈတ္တ၌သာရှု၍ ဉာဏ်ထဲစိတ်ထဲမှာ ပေါ်လာအောင် ပွားများအားထုတ်ရမည်။ ဤကား ပါဠိတော်စသော ကျမ်းဂန်တို့၏ အဆိုတည်း။ ဗဟိဒ္ဓမှာရှုရမည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန်၌ အဆိုမရှိသောကြောင့် အမှောက်အမှားတို့သာတည်း။ ။အဇ္ဈတ္တ၌ မထင်မမြင်နိုင်ပါ။ ဗဟိဒ္ဓက ထင်လွယ်မြင်လွယ်ရာကိုသာ ဥပမာစံတင်၍ ကြည့်ရှုပွားများပြီးလျှင် အဇ္ဈတ္တ၌အမှန်အကန် ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပေါ်လာအောင် အားထုတ်ရမည်ဟူ၍သာ ကျမ်းဂန်များ၌ မိန့်တော်မူသည်။ ထိုစကားသည် မုချ အမှန်ပင်တည်း။ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းအသုံးသာလျှင် ဗဟိဒ္ဓ၌ ရှိသော ပရိကမ္မနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂ နိမိတ်တို့ဖြင့် ကြည့်ရှုပွားများ၍ ဈာန်သမာဓိလမ်းသို့ တက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် သမထအလုပ်မှာ ဗဟိဒ္ဓ သက်သက်သာ ဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာအလုပ်မှာ အဇ္ဈတ္တ သက်သက်သာဖြစ်သည်ဟူ၍ ကျမ်းဂန်များ၌ အထင်အရှားပါရှိကြလေသောကြောင့် အထူး မှတ်သား၍ ထားကြလေ။ ဤနေရာ၌လည်း အလွန် အရေးကြီးသော အချက်ကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်။ သတိမူကြလေ။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ကို အဇ္ဈတ္တသဏ္ဍာန်၌ ဉာဏ်အမြင်အားဖြင့် ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်လျှင် အာနာပါနအလုပ်ကို လက်လွှတ်၍ထားရမည်။ မလွှတ်ဘဲ အမှတ်တမဲ့အားဖြင့် အာနာပါနအလုပ် လက်ရှိနှင့် စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲမှာပေါ်လာသော ရုပ်နာမ်တို့ကိုရှုလျက်နေပါမူ တာရှည်စွာမခိုင်မြဲ။ ခေတ္တခဏလောက်သာ ထင်မြင်နိုင်သည်။ သို့အတွက်ကြောင့် အာနာပါနကို လက်လွှတ်ရမည်ဟူ၍ဆိုလိုသည်။ ဘုန်းကြီးဆုံးမသည့်အတိုင်းအားထုတ်ပါမူ မြင်ပြီးသော ရုပ်နာမ်တို့ကို မိမိတို့ အလိုရှိသလောက် ထင်မြင်နိုင်ပါ၏။ ယင်းသို့ ထင်မြင်၍နေစဉ် ရုပ်ကိုစွဲ၍ ဖြစ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် နာမ်ကိုစွဲ၍ဖြစ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်ပါးကို ရှေးဦးစွာနိုင်အောင် ဉာဏ်နှင့် ခွါရဦးမည်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံ၌ရှိသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နှစ်မျိုးလုံးကွာမှ မိမိမှာသက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကုန်သည်။ ရုပ်၌သာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာလျှင် နာမ်က သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကျန်နေတတ်သည်။ နာမ်၌သာကွာလျှင် ရုပ်က ကျန်နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့်နှစ်မျိုးလုံး၌ ခွာရမည်ဟူ၍ အထူးဆိုလိုသည်။ သတိထားရန် အချက်တည်း။

ရုပ်နာမ်တို့၌ အကျဉ်းဆုံးအားဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိခွာပုံကိုပြဆိုပေအံ့။

ရုပ္ပတီတိရူပံ- ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။

ရုပ္ပတီ- အပူအအေးတို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ရူပံ- ရုပ်မည်၏။ အနက်ပေး ဤဒေသနာတော်အရ ရုပ်၌ရှေးဦးစွာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိခွာပုံကား ဤသို့တည်း။ ။ ဖောက်ပြန်သောသဘောတရားသည်၊ ရုပ်တွေသာ ဧကန်ဟုတ်ပါတကား။ ငါ-သူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ-ဧကန်မဟုတ်ပါတကား။ ။ ငါ၏ကိုယ်၌သာ ဆင်ခြင်ရမည်။ ဤကိုယ်ကြီး၌ ဖောက်ပြန်သောသဘောတရားတို့သည်၊ ရုပ်တွေသာ ဧကန်ဟုတ်ပါတကား။ ။ မဟုတ်ပါတကား။ ။ သူမဟုတ်ပါတကား။ ။ ယောက်ျား မိန်းမ မဟုတ်ပါတကား။ ။ဖောက်

ပြန်သော သဘောတရားသည် ရုပ်တွေသာ ဧကန် ဟုတ်ပါတကား။ ။ ဤသို့အားဖြင့် ဘုန်းကြီး မှာ သည့်အတိုင်း မိမိ၏ကိုယ်၌ ငါမရှိ သူမရှိ ယောက်ျား မိန်းမ-မရှိ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောတရားတို့ သည် ရုပ်တွေသာ ဧကန်ဟုတ်၏ဟူ၍ အကြိမ်ကြိမ် ပွားများပြီးလျှင် ကိုယ်လုံးမှာ ရုပ်ပရမတ်သဘောတွေ ကိုသာ စွဲစွဲမြဲမြဲ ထင်မြင်၍နေရမည်။ ယင်းသို့ မြင်ပါ မှု ရုပ်၌ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကောင်း ကောင်းကွာပြီဟူ၍မှတ်ယူရမည်။ ရုပ်၏အမှုန့်အစိုင် အခဲ ခြပ်သဏ္ဍာန် ပညတ်တွေမခံစေနှင့်။ မပေါက် မရောက် ခုခံနေတတ်သည်။ သတိမူကြလေ။ ရုပ်၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ခွာပုံပြီး၏။

နာမ်တရား၌သက္ကာယဒိဋ္ဌိခွာပုံ။ ။နာမ်ဆို သည်ကား ပရမတ္ထသဘောအားဖြင့် ခြပ်၊ သဏ္ဍာန်၊ အရောင်အဝါအာရုံသို့ ရှေးရှုညွတ်တတ်တဲ့သဘော ကလေးသာ ရှိသည်။ ။ထိုစကားသည်မှန်၏။

နမတီတိနာမံ။ ။ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။ နမတီ- အာရုံဆီသို့ရှေးရှု ညွတ်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ- ကြောင့်။ နာမံ- နာမ်မည်၏။ အနက်ပေး။

ဤဒေသနာတော်အရ။ နာမ်၌အကြမ်းဖျင်း အားဖြင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ခွာပုံကား ဤသို့တည်း။ အာရုံသို့ညွတ်ခြင်းသဘောတရားသည်၊ နာမ်တွေ သာ ဧကန်ဟုတ်ပါတကား။ ။ မိမိ၏ကိုယ်၌ရှိသော နာမ်တရားတွေကိုသာ ရှုရမည်။ ။ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်း သဘောတရားတို့သည်။ နာမ်တွေသာ ဧကန်ဟုတ် ပါတကား။ ငါ-သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ဧကန်မဟုတ်ပါတကား။ အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်း သဘောတရားတို့သည် နာမ်တွေသာ ဧကန်ဟုတ်ပါ တကား၊ ငါမဟုတ်ပါတကား၊ သူမဟုတ်ပါတကား၊ ယောက်ျား မိန်းမ မဟုတ်ပါတကားဟူ၍ အကြိမ် ကြိမ်ပွားများခဲ့လျှင် မိမိတစ်ကိုယ်လုံးမှာ နာမ် တရားတွေနှင့် သက်ဆိုင်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ ကင်းကွာ၍ အာရုံသို့ ညွတ်တတ်သော နာမ်တရား

တွေကိုသာ စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲ၌ စွဲစွဲမြဲမြဲ ထင်မြင်၍ နေလိမ့်မည်။ ယင်းသို့ ဘုန်းကြီးမှာသည့်အတိုင်း ထင်မြင်စွဲမြဲပါမှု နာမ်၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာပြီဟူ၍ မှတ်ယူရမည်။ ပညတ်၊ အရောင်အဝါ၊ ခြပ်၊ သဏ္ဍာန် တွေ ခုခံ၍မနေစေနှင့် မပေါက်မရောက်ဘဲ ရှိနေကြ လိမ့်မည်။ အထူးသတိမူကြလေ။ နာမ်၌ အကြမ်း ဖျင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိခွာပုံပြီး၏။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိခွာပုံကို ပြဆိုဦးအံ့။ ။ဤကိုယ် ကြီး၌၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား မိန်းမ မရှိ။ အကောင်အထည် ခြပ်သဏ္ဍာန်မရှိ၊ ပရမတ္ထအားဖြင့် (ဖောက်ပြန်တတ်သော ရုပ်တွေနှင့် အာရုံသို့ညွတ် တတ်သော နာမ်သဘောတွေ သက်သက်သာ ရှိပါ တကား။) ဤနည်းအတိုင်း။ အကြိမ်ကြိမ် အားထုတ် ပွားများပါမှု ငါ သူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမတို့ ရှာမရ၊ ကောင်းစွာသက္ကာယဒိဋ္ဌိကင်းစင်၍ တစ်ကိုယ် လုံးမှာ ဖောက်ပြန်တတ်သော ရုပ်သဘောတွေနှင့် အာရုံသို့ ညွတ်တတ်သော နာမ်သဘောတွေကိုသာ စိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲ၌ ထင်မြင် စွဲမြဲ၍နေလိမ့်မည်။ ဤနည်းအတိုင်းအားထုတ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာပြီး လျှင် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ကိုသာ ထင်မြင်၍နေပါလျှင် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပေါက်ပြီဟူ၍ ခေါ်ဆိုရမည်။ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ပြီး၏။ ရှေ့ဉာဏ်သို့ တက်ပုံ ခပ်သိမ်းသော ရုပ်နာမ်တို့သည် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံစသော အကြောင်းတရားတို့ကြောင့်သာ ဖြစ်ကုန်ပါတကား၊ ခပ်သိမ်းသော ရုပ်နာမ်တို့သည် ဘယ်သူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်မျှ ဖန်ဆင်းစီမံ၍ မဖြစ် ပါတကား။ ။

ခပ်သိမ်းသောရုပ်နာမ်တို့၏ ပရမတ္ထသဘော တွေသည် ယခုဖြစ် ယခုပျက်၍ နေကုန်ပါတကား။ ခပ်သိမ်းသော ရုပ်နာမ်ပရမတ်သဘောသည် ယခု တစ်ထိုင်တွင်းမှာပင် မရေမတွက်နိုင်အောင် များစွာ ဖြစ်ပျက်၍နေပါတကား။ ဤနည်းအတိုင်း ထင်မြင် ပါ၍ သမ္မသနဉာဏ်ပေါက်ပြီဟူ၍မှတ်ရမည်။ ။

ခပ်သိမ်းသော ရုပ်နာမ်ပရမတ်သဘောတွေသည် မျက်စိတစ်မှိတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက်မျှမစဲ၊ အစဉ်အမြဲ ဖြစ်ပျက်၍နေပါတကား။ ဤနည်းသည် ဉာဏ်ထဲ ထင်ထင်ရှားရှားမြင်ပါမူ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ပေါက်ပြီ ဟူ၍ မှတ်ပါလေ။ ပညတ်သဏ္ဍာန်တွေ၊ အနုမြူ၊ ပရမာနုမြူမျှခုခံ၍ မနေစေနှင့်။ ဝိပဿနာအလုပ် ဆိုသည်ကား ဉာဏ်အလုပ် သက်သက်သာတည်း။ မြင်ခဲ ခက်ခဲစွာ၊ ဝိပဿနာပညာဉာဏ်သမားနှင့် ပညတ်၊ ဒြပ်၊ သဏ္ဍာန်သမားတို့ ဆုံမိ၍ စကားပြော ကြလျှင် အထပ်မတည့် ရှိတတ်သည်။ ထိုစကားမှန် ၏။ သတိထား၍ ပြောကြလေ။

ခပ်သိမ်းသော ရုပ်နာမ်တို့သည် မြစ်ရေ အလျဉ် ဆီမီးလျှံကဲ့သို့ လျင်လျင်မြန်မြန် ပျက်စီး၍ နေပါတကား။ ဘင်္ဂဉာဏ်ပေါက်ပြီ။ ဤကား အနိစ္စ နယ်ပြီး၏။ ။ခပ်သိမ်းသော ရုပ်နာမ်တို့သည် ဘေးဆိုးရန်ဆိုးကြီးတွေ အသချေယျ အနန္တများပြား လှ၍ အလွန်ပင် ထိတ်ဖွယ် လန့်ဖွယ် ကြောက်ဖွယ် ကောင်းပါတကား။ ဘယဉာဏ်ပေါက်ပြီ။ ။ ခပ် သိမ်းသောရုပ်နာမ်တို့သည် အနည်းငယ်မျှ မကောင်း သော အလွန်မကောင်းသော ဘာမျှမကောင်းသော အပြစ်အနာအဆာ ဘေးဘယာတွေချည်းပါတကား။ အာဒိနဝဉာဏ်ပေါက်ပြီ။ ။ဤကားဒုက္ခ နယ်ပြီး၏။

ခပ်သိမ်းသောရုပ်နာမ်တို့၌ မနှစ်ခြိုက်၍ မပျော်မွေ့၊ ငြီးငွေ့ပါတကား။ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်ပေါက်ပြီ။ ခပ်သိမ်းသောရုပ်နာမ်တို့၏လက်ချက်မှ ယခု လျင် မြန်ချက်ချင်း ပြေးထွက်ခြင်းငှာ၊ အလွန်အားကြီး သောဆန္ဒကြီး ရှိနေပါပြီတကား။ မုဉ္ဇိတုကမျတာ ဉာဏ်ပေါက်ပြီ။ ။ခပ်သိမ်းသော ရုပ်၏ ပရမတ် သဘောနှင့် ခပ်သိမ်းသောနာမ်၏ ပရမတ်သဘော တို့သည် ယခုမှ စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲ၌ ခဏမစဲပျက်စီး ခြင်း ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးဖြင့် ခံစား၍နေရခြင်း အစိုးမရ အနှစ်သာရမရှိခြင်း သဘောတရားတို့သည် အလွန် ထင်ရှား၍နေပါပြီတကား။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ပေါက်ပြီ။

ခပ်သိမ်းသောရုပ်နာမ်တို့၌ ဘာတစ်ခုမျှ ချစ်စရာ စုံမက်စရာလည်းမရှိ။ မုန်းစရာ ရွံစရာလည်း မရှိပါ တကား။ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ပေါက်ပြီ။ ဤကား အနတ္တနယ်ပြီး၏။

နောက်က ဆင်ခြင်ခဲ့ပြီးသော ဉာဏ်တို့ကို လည်း ကောင်းစွာထင်မြင် ပိုင်နိုင်ပြီးသည် ဖြစ်၍ ရှေ့သို့တက်ရန် ဉာဏ်သို့လည်း ထင်မြင်နိုင်တော့ မည်ဖြစ်၍ ရှေ့ဉာဏ်နောက်ဉာဏ်နှင့် သာလွန်လျော် သော ဉာဏ်သဘောကိုစိတ်ထဲ ဉာဏ်ထဲမှာ ပေါ်လာ လျှင် အနုလောမဉာဏ် ပေါက်ပြီ။ ။ ခပ်သိမ်းသော ရုပ်နာမ်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သောကာမအန္တယ် ပုထုဇဉ် တို့၏အန္တယ်ကို ဖြတ်၍ အရိယာတို့၏အန္တယ်ကို ရလိုရောက်လိုသော ဆန္ဒတို့သည် စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲ၌ ပေါ်လာမူ ဂေါတြဘူဉာဏ်ပေါက်ပြီ။ ။ ခပ်သိမ်း သော ရုပ်နာမ်တို့၏ ဘေးဒုက္ခအပေါင်းတို့မှ လွတ် ၍၊ ဘယ်သူခမျိုးနှင့်မျှမတူ။ နှိုင်းယှဉ်စရာမရသော။ အတုမရှိ ဧချမ်းခြင်း၊ အတုမရှိငြိမ်းချမ်းခြင်း သဘော တို့ကို ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ စိတ်ထဲဉာဏ်ထဲ၌ ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်ပေါ်လာမူ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်သို့ ပေါက် ပြီ။ ။

၎င်းသောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကို ရပြီးနောက် မဂ်၏အကျိုးကိုခံစား၍ အပါယ်လေးပါးမှ ဧကန်မှချ လွတ်ပေပေါ့။ အထက်မဂ်တို့သို့ အစဉ်အတိုင်း တက်ဖို့ တစ်ပေါက် တစ်လမ်းသာ ရှိတော့သည်ဟူ၍ စိတ်ချလက်ချနေရ ထိုင်ရအောင် သဘောတို့ ပေါ် လာခြင်းသည်။ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဉာဏ်ဟူ၍ ခေါ် သည်။ (တစ်နည်း)မဂ်ဉာဏ်၏ နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်ပြီး အကျိုးရှိသောဉာဏ်သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်ဉာဏ် မည်၏။ မိမိရပြီးမဂ်ဉာဏ်ကိုဖြစ်စေ။ ဖိုလ်ဉာဏ် ကိုဖြစ်စေ နိဗ္ဗာန်ကိုဖြစ်စေ ပယ်ပြီးသောကိလေသာ ကို ဖြစ်စေ၊ မပယ်ရသေးသောကိလေသာ ကိုဖြစ်စေ တစ်ခုခုကို ဆင်ခြင်သောဉာဏ်ကို ပစ္စဝက္ခဏာဉာဏ် ခေါ်သည်။ ၎င်းပြင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်၊ ကျန်ကိလေသာ

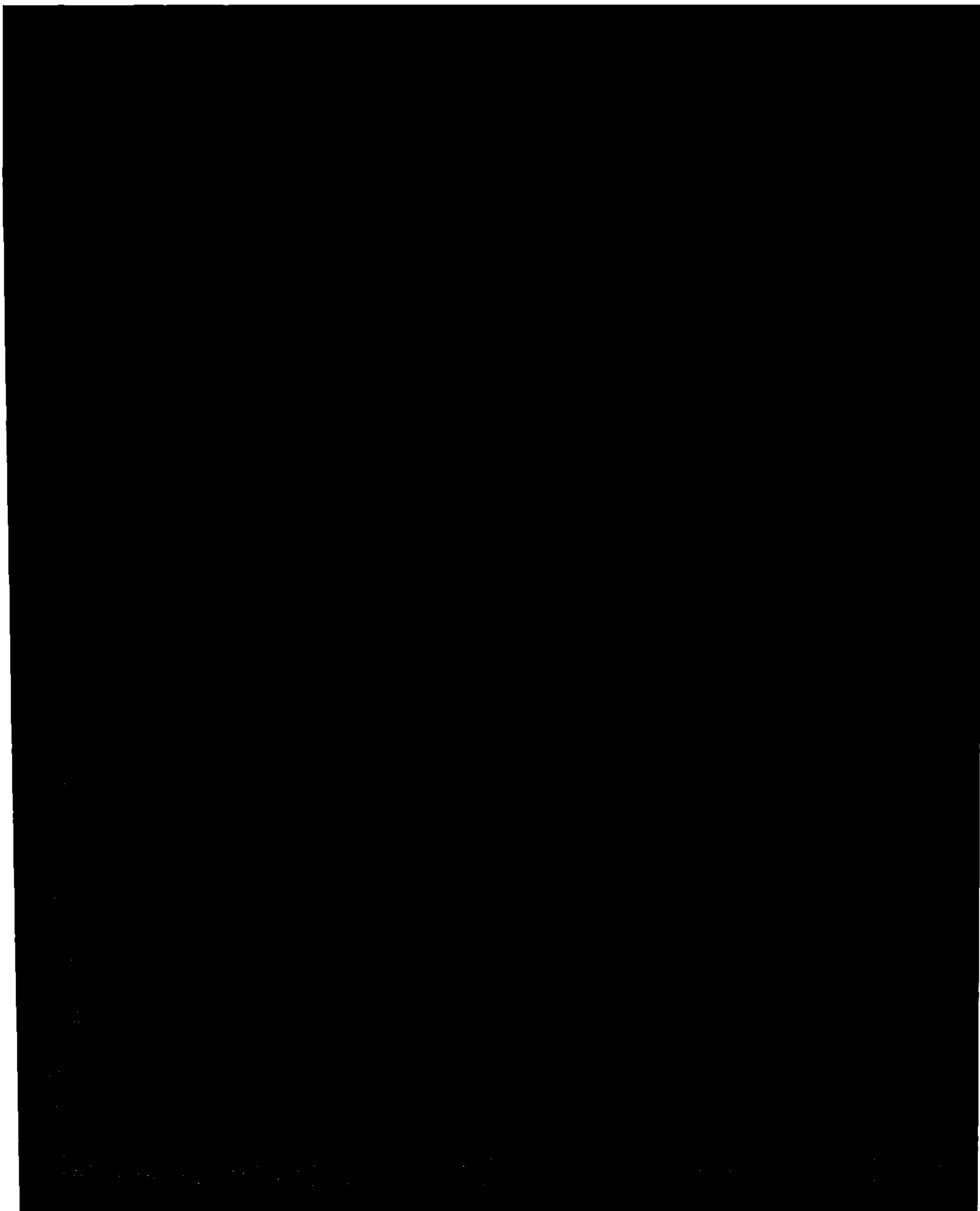
ပယ်ပြီးကိလေသာ ဤငါးပါးလုံးကိုလည်း ဆင်ခြင် နိုင်ပါ၏။ ဆင်ခြင်လျှင်။ ပစ္စဝက္ခဏာဉာဏ် ငါးပါး ဖြစ်သည်ဟူလိုသော်။ ။ဤတွင်၍၊ ပါဠိတော်လာ မာတိကာနည်းဖြင့် အာနာပါနအလုပ်မှ ဝိပဿနာ ဉာဏ်သို့ အစဉ်အတိုင်းတက်၍ မဟာသောတာပန် စခန်းသို့ ဖြစ်ခြင်း ရောက်ခြင်း အောင်မြင်ခြင်းတို့

သည် အကျဉ်းအားဖြင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်း ဥပနိဿယတို့ကို ဤတွင် အပြီးသတ်လိုက်ပေ သတည်း။

[ဇေယျဝတီ ဦးသီလစာရ၏ ဘာဝနာနယဒီပနီကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

ဇေယျဝတီ ဦးသီလစာရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 တေဇစက္ကိဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်
တေဇစက္ကီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ထေရပုတ္တိအကျဉ်း
[၁၂၆၂-၁၃၅၃]

လောကကောင်းကျိုး သည်ပိုးထမ်းရွက်သမှု ကျေးဇူးပြုသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးမျိုးကို မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းသည် လောကသားတို့၏ တောင့်တခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရပေသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး၏ အဆင့်အတန်းအလျောက် မပျောက်မပျက်ကျောက်စာဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းမပြုနိုင်သေးသည့် ခေတ်ဦးပင်လျှင် နှုတ်အဆင့်ဆင့်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်း ရှိခဲ့ပေသည်။ ဤသည်ကိုပင် “ပုဂ္ဂလဝိသေသော ဇာနိတဗ္ဗော၊ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို သိအပ်၏။ သိအောင်ပြုအပ်၏” ဟု ကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆိုခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ထိုသို့သော သဘာဝနိယာမအရ ဗုဒ္ဓ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိဖြစ်တော်စဉ်ဟူသော ဗုဒ္ဓဝံသ၊ တစ်နည်း ဗုဒ္ဓါပဒါန်၊ ဗုဒ္ဓါစရိတဟူသည် ရှေးမဆွကပင် ထင်ရှားရှိလာခဲ့ပေသည်။ ထိုထို ဘာသာရှင်ကြီးတို့၏ ဖြစ်တော်စဉ် အတ္ထုပ္ပတ္တိတို့သည်လည်း ထိုနည်းတူ ဘာသာဝင်တို့ မမေ့မပျောက် စောင့်ရှောက်လာခဲ့ကြ၍ တည်ရှိနေစေရန် ရည်သန်ကာ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘဝတစ်သက်တာ ဖြစ်စဉ် ထေရပုတ္တိအကျဉ်းကား။

တေဇစက္ကီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် မြန်မာပြည်အလယ်ဗဟို မြေလတ်ပိုင်း သရက်မြို့

မြောက်ဘက် တစ်မိုင်ကွာ စမ်းအိုင်ရွာကြီး၌ ခမည်းတော် ဦးဖိုးထောင်၊ မယ်တော် ဒေါ်ရွှေပွင့်တို့မှ ၁၂၆၂ ခု၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော် ၉ ရက်၊ စနေနေ့ နံနက် ၄ နာရီ ၂၀မိနစ်အချိန် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူသော သားထူးရတနာဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်လောင်းလျာ သတို့သားကို ၁၂၆၉-ခုနှစ်တွင် ရှင်သာမဏေပြု၍ ၁၂၈၂-ခုနှစ်တွင် သရက်မြို့ မောင်းထောင် ဆရာတော်ကြီးကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသည်။ ၅-နှစ်သားအရွယ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဘုန်းကြီးလမ်းနေ အဘိုးဖြစ်သူ ပါဠိဆရာကြီး ဦးဖြေမှ ငါးထပ်ကြီးဆရာတော်ထံ အပ်နှံပညာသင်စေပြီး ၁၃နှစ်သား အရွယ်ရောက်သောအခါ မန္တလေးအရှေ့ပြင် ရွှေကျောင်းတိုက် တောင်ပြင် ရွှေရေးဆောင်တိုက်တို့မှတစ်ဆင့် ပခုက္ကူ၌ နေရပြန်သည်။

တစ်ဖန် သဒ္ဒါနည်းကောင်းသော ပြည်ခရိုင်၊ ပန်းတောင်းမြို့ ဆုတောင်းပြည့်ကျောင်းတိုက်တွင် ၄နှစ်၊ ၄လခန့် သင်ရိုးကုန်အောင် သင်ယူပြီး နိကာယ်ကျမ်းများဖောက်ရန် ချင်းတွင်းမြစ် မအူလေးရွာ ဆရာတော် ဦးနာရဒထံ၌ နိကာယ်ကျမ်းဂန်များကို ဆိုဝါနှင့် ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ ဋီကာပါတွဲ၍ ကြိုးစားအားထုတ်လျက် ထနောင်းတိုင်နည်း၊ ဆန်းကျမ်းနည်း အဝဝတို့ကို သင်ယူပြီး မအူလေးရွာ၊ သရက်

မြို့၊ စမ်းအိုင်ရွာ၊ သာရဝေါ၊ ဟင်္သာတ၊ မအူပင်၊ ပေါင်မြို့၊ မော်လမြိုင်၊ ဘီလူးကျွန်း၊ ကွမ်သဲရွာ စသည်တို့၌ ၀၁-၂၀ တိတိ ပရိယတ္တိအလုပ်ကို ကြိုးစားအားထုတ်တော်မူပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ် တော်သလင်းလပြည့်နေ့ နံနက် ၉ နာရီအချိန်၌ ဒလပျော်ဘွယ်ကြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာသင်္ကန်းကြီး၏ စာအုပ်ကိုတွေ့၍ စမ်းကြည့်ရာ ၁၀ မိနစ်မျှနှင့် ဓာတ်တရား၊ ကလာပ်တရား၊ ပရမတ်တရားများကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သဖြင့် ငါ၏တပည့်ဒကာများအား မဟာကရုဏာရှေ့ထား၍ ဝိပဿနာဘာဝနာတရား၌ လေးစားခြင်း ရှိတော်မူသည့် အားလျော်စွာ ပြုအပ်သောဒါနတွင် ရွှေပေါ်မြတင်ကဲ့သို့ ဝိပဿနာဘာဝနာဖြင့် အမွမ်းတင် လှူဒါန်းသည်။ ဘာဝနာမယ ဒါနဖြစ်စေလိုခြင်း ဒါနသီလမျှဖြင့် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်၍ မနေကြပါဘဲ ဘာဝနာတရားကိုပါ အားထုတ်ကြစေလိုခြင်းသာ နှလုံးသွင်းမှန်ဖြစ်စေခြင်းငှာ တိုက်တွန်းပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားသည် မည်သည့်ဒကာ၊ ဒကာမနှင့်မျှ မရောမယှက်၊ တွေ့ကာမတ္တမျှ လျစ်လျူရှု၍ တရားပေးခြင်း၊ စာရေးခြင်း၊ စာကြည့်ခြင်းအမှုတို့ကိုသာ အမြဲမပြတ်ပြုလျက် ဝိဝေကအမှုဖြင့် သီတင်းသုံးနေလေ့ရှိပြီး တပည့်ဒကာများအတွက် နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော် ဝိပဿနာဆိုင်ရာ ကျမ်းပေါင်း ၈၀ ကျော်ရေးသားပြီး တပည့်ဒကာတို့အပေါ်၌ ကရုဏာဓာတ် ကြီးမားတော်မူသော ဆရာတော်ဘုရားသည် ဝိပဿနာ ဓုရာဝဟဂုဏ်၊ ရတ္တညူမဟတ္တဂုဏ်၊ သီလသမာဓိပညာဂုဏ်တို့နှင့် ပြည်စုံတော်မူခြင်းကြောင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဘွဲ့၊ တံဆိပ်တော် ကပ်လှူပူဇော်ခြင်းကို ခံယူရရှိပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၅၃ ခု၊ တပေါင်းလဆုတ် ၆ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့တွင် ဘဝနတ်ထံ

ပျံလွန်တော်မူပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မေတ္တာကရုဏာဂုဏ်ကို ခိုလှုံကြီးပွားရသူ ရှင်လူအားလုံးတို့၏ စိတ်နှလုံး၌ ကြည်လင်ရွှင်ပြုံး မဆုံးနိုင်သော ဂုဏ်တော်များကို ပြန်လည်ပွားများ၍ ထေရာနုဿတိဘာဝနာဂုဏ် ထုံမိကြပါစေကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

[အန္တောသိကတပည့်၊ ရာဇိဒ္ဓိကတေစေက္ကီ-ရှစ်မိုင်]

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် တေဇစက္ကိဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

- ၁။ သာသနာပြုလျှင် မိမိရဲ့မာနကို ခွေးအောက် အတောင်တစ်ရာ နှိမ့်ချထားပါ။
- ၂။ အရဲ့မတိုက်ချင်နှင့်၊ မိမိသာ နစ်မွန်းလိမ့်မည်။
- ၃။ ဘာမျှမတုံ့ပြန်နဲ့၊ အလုပ်နှင့်သာ လက်တွေ့ပြပါ၊ ဧကန် အောင်မြင်ရမည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

တေဇစက္ကီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

အပါယ်တံခါးလုံးဝပိတ် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်နည်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအားထုတ်မီ
ဓာတ်သွင်းအားထည့် စည်းချစ်တမ်း
ပထမအကြိမ် ဓာတ်သွင်းအားထည့် စည်းချစ်ရန်

(၁) မဟာနိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံတော်မူကြကုန်သော ဘုရားရှင် အနန္တ၊ တရားတော်အနန္တ၊ သံဃာတော် အနန္တ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအနန္တ၊ ဓာတ်တော်မွေတော် အနန္တ၊ စေတီတော် ပုထိုးတော်အနန္တ၊ ကုဋေကိုးထောင်ကျော် သော သိက္ခာပုဒ်တော်အားလုံး ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးဖြာ၊ အင်္ဂါကိုးတန်း၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်အားဖြင့် တစ်ဆယ့်သုံးဌာန အားလုံးတို့သည် တပည့်တော်၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ ယနေ့ ကစပြီး နိဗ္ဗာန်သို့ဝင်သည့်တိုင်အောင် ကြွရောက် တည်တော်မူကြပါကုန်၍ အရှင်ဘုရားတို့၏ တန်ခိုး တေဇော် အာနုဘော်တော်ကြောင့် ဝင်ဝင်လာသမျှ လာလာသမျှသော အကုသိုလ်နှင့် ကိလေသာတို့ကို ကုန်ခမ်းချုပ်ငြိမ်းကင်းဝေးစေ၍ မြတ်စွာဘုရား စသော တစ်ဆယ့်သုံးဌာနအားလုံးတို့ဖြင့် ယနေ့က စ၍ နိဗ္ဗာန်အထိ တံတိုင်းကြီး၊ စည်းရိုးကြီး၊ သီတာ ၇ တန်း၊ တောင်စဉ် ၇ ထပ် အသင်္ချေစီ၊ အနန္တစီ ကာဆီး၍ စည်းချစ်ပါ၏။ ဤစည်းများအတွင်းသို့ ဘုရားမကြိုက်၊ တရားမကြိုက်၊ သံဃာမကြိုက်၊ မဂ် မကြိုက်၊ ဖိုလ်မကြိုက်၊ နိဗ္ဗာန်မကြိုက်သော အကု

သိုလ် ကိလေသာဝိပါက်မှန်သမျှ အနန္တတို့သည် ဝင်ခွင့်မရ၊ လာခွင့်မရ၊ သိခွင့်မရ၊ နှိပ်စက်ခွင့် မရကြ ဘဲ ရှိရှိသမျှတို့ပါ ဈာပန ပြာကျပါစေသတည်း။ ရုပ် နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့ကို ဘုရားရှင်တိုင်း မြင်သလို မြင်ရ ပါစေသတည်း။ အရိယာတိုင်း မြင်သလို မြင်ရပါ စေသတည်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတိုင်း မြင်သလို မြင်ရပါ စေသတည်း။ တွေ့ရပါစေသတည်း။ မျက်မှောက်ပြု ရပါစေသတည်း အရှင်မြတ်ကြီးတို့ဘုရား။

အရိယာပထ ၉-ဌာနနှင့် ရူပားနိုင်ပုံ

ဝိပဿနာကို အားထုတ်ရာ၌ အတွေ့အသိကို သတိမလွတ်ကြပါနှင့်။ အတွေ့နဲ့သတိ တွဲတွဲနေပါ စေ။

- (၁) ပက်လက်အိပ်ရင်းလည်း အားထုတ်ပါ။
- (၂) အလျားမှောက်ရင်းလည်း အားထုတ်ပါ။
- (၃) ဘယ်ဘက်စောင်းအိပ်ရင်းလည်း အားထုတ်ပါ။
- (၄) ညာဘက်စောင်းအိပ်ရင်းလည်း အားထုတ်ပါ။
- (၅) ခြေဆင်းတိုင်မှီ၍လည်း အားထုတ်ပါ။
- (၆) ကုလား ထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်ရင်းလည်း အားထုတ်ပါ။
- (၇) စင်္ကြံ သွားရင်းလည်း အားထုတ်ပါ။
- (၈) နံရံမှီပြီး ရပ်ရင်း လည်းအားထုတ်ပါ။
- (၉) တင်ပျဉ်ခွေရင်း (ယောက်ျား အဖို့) မိန်းမထိုင်ထိုင်ရင်း (အမျိုးသမီးအဖို့) ဤလို

လည်း အားထုတ်ပါ။ တွေ့တာကို သတိမလစ်ရင် ပြီးတာပါပဲ။ နေထိုင်တဲ့ ဣရိယာပုတ်ကို ဂရုစိုက် ပါနှင့်။ ဂရုစိုက်ရမှာက (အေး သတိ၊ ပူ သတိ၊ ယား သတိ)စသည်ဖြင့် ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်း သတိထားဖို့ သာ လိုရင်းပါ။ ကျောက်နဲ့ သံခတ်တော့ မီးပွင့်တာ လို့ အေးရပ်နဲ့ သတိနာမ်ခတ်တော့ ဉာဏ်မီး (ဝါ) မဂ်မီးတောက်၍ အကုသိုလ်ကိလေသာကို လောင် ကျွမ်းပြာကျ၍ လွတ်မြောက်ပါလိမ့်မည်။ ၂၄ သင်္ချေ၊ ကုဋေ ၆၀၊ ဗိုလ်ခြေ တစ်သိန်းစီတို့ ဤနည်း ဤပုံ အတိုင်း ကျင့်၍သွားကြပါသည်။

ဆရာမပြဘဲ ခန္ဓာက တရားပြသွားပုံ ပထမလုပ်ငန်း

စိတ်ဟာ သမာဓိရအောင် ခေါင်း၌ ဒင်္ဂါးတစ် ကွက်စာမျှ တစ်နေရာ၌ သတိထား၍ လှုပ်ရင်သိမယ်၊ ပူရင်သိမယ်၊ အေးရင်သိမယ်ဟု စိတ်ကိုထားရမည်။ စိတ်ကိုတခြားသို့ ရောက်သွားပြန်ရင် ပြန်၍ခေါင်းမှာ ထားပါ။ အာစာရအရိယာ လက်မှတ်ရပါပြီ။

ဒုတိယလုပ်ငန်း

သမာဓိရ၍ ခန္ဓာကိုယ်တစ်နေရာက ပူပေါ် သိနေ၊ အေးပေါ်သိနေ၊ ဓာတ်အပေါ်ပျောက်သွားလျှင် စိတ်ကိုခေါင်း၌ ပြန်၍ထား ဓာတ်ပေါ်လျှင် ပေါ်ရာ၌ ရှု၊ ပျောက်လျှင် ခေါင်း၌စိတ်ထားပါ။ ဒဿန အရိယာ လက်မှတ်ရနေပါပြီ။

တတိယလုပ်ငန်း

ဥပမာ ပူ၍ပေါ်သဖြင့် သိနေတုန်းတစ်နေရာ က အေးပေါ်၏။ လိုက်၍သိပါ။ တစ်နေရာက ရွှေပေါ် ပြန်၏။ လိုက်၍သိပါ။ ဤလိုနှင့် သူ့ဟာသူ တစ် ဆင့်တက်၍ တက်၍ပြ၏။ တရားကခေါ်၍ပြ၏။ ဧဟိပဿိကောပင်တည်း၊ မှန်၌ အရိပ်လာ၍ ထင် သလို ပါရမီအရိပ်ထင်လာ၏။

စတုတ္ထလုပ်ငန်း

တစ်ကိုယ်လုံး၌ ဟိုကပေါ် ဒီကပေါ်နှင့် အမျိုး မျိုး အထွေထွေ ပေါ်၍နေခြင်းကို တရားကပင် ပြနေ ပေ၏။ ၎င်းအထဲတွင် စိတ်က အကျေနပ်ဆုံး အကြီး ကဆုံး အဓိပတိပစ္စည်းအနေနှင့် ပေါ်တဲ့ခေါင်းဆောင် ဓာတ်ပေါ်မှု တစ်ခုကိုသာရှုပါဟု တရားကပင် ပြလာ ၏။ ဘုန်းကံအလျောက် စကြာရောက်လာ၏။ အလောင်းမှန်လို့ ရထားဆိုက်လာ၏။ အဓိပတိ တစ်ခုကိုသာ ရှုလေ၊ ဓာတ်တစ်ခု၌ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတွင် တစ်ခုပဲရှိပါ။

ပဉ္စမလုပ်ငန်း

ဓာတ်ပေါ်မှု၌ ကြမ်းကြမ်းပေါ်ရာမှ နုနုပေါ် လာ၏။ ထမင်းစားသလို ဝခါနီးလာသဖြင့် နှေး ကန်၍ လာ၏။ တစ်ခါတစ်ခါ ဓာတ်ပေါ်မှု ပျောက် သွားတတ်၏။ အဲဒါကို တချို့က သမာဓိလျော့သွား လို့ပဲ။ အကုသိုလ်ဝင်လို့ပဲ တရားပျောက်ရသည်ဟု ထင်တတ်ကြသည်။ ထင်တိုင်းမဟုတ်ပါ။ ရုပ် အတတ်လုံလောက်၍ နာမ်ပေါ်ဘက်သို့ ကူးတော့ မည်ဟု တရားက နိမိတ်ပြတာပါပဲ။ ထိုအခါ ကမ္မဋ္ဌာန်းစာအုပ်များကို များစွာဖတ်၍ အသိဉာဏ် ဖြည့်စွက်ပေးပါကုန်။ (ပိုလျှင်လျော့တဲ့၊ လျော့လျှင် ဖြည့်တဲ့) ၎င်းအတိုင်း ရုပ်တရားနာမ်တရား ဉာဏ်စဉ် တရားများကို နာကြားဖြည့်ပါ။ အားထုတ်လျှင် မပေါ်ဘဲ အားမထုတ်မှ ပေါ်နေတတ်၏။ ရုပ်အပေါ်မှ နာမ်အပေါ်သို့ ပြောင်းတော့မည်ဟု တရားကပင် နိမိတ်ပြ၍ နေပေ၏။

ဆဋ္ဌမလုပ်ငန်း

တစ်ကိုယ်လုံးမှာ တဖြန်းဖြန်းနှင့် ဓာတ်ပေါ် တတ်၏။ သူတစ်ပါးက ရုပ်နာမ်အကြောင်း ပြောပြ လျှင် ဓာတ်ကူး၍ပေါ်တတ်၏။ ၎င်းဖြန်းဖြန်း စသည် တို့၏ မမြဲပုံအနိစ္စ၊ သေပျက်ဒုက္ခ၊ သူ့သဘောသူဖြစ်

အနတ္တတို့ကို ရိပ်မိလာတတ်တော့၏။ အလိုလို ငြီးငွေ့၍ နေတော့၏။ အားကျစရာမြင်လျှင် အား မကျဘဲ အပြစ်မြင်၍ လာတော့၏။ သူတစ်ပါးကို သနား၍ လာတတ်၏။ ပြောချင်ဟောချင်ရှိ၏။ လိင်္ဂံအရိယာပင်တည်း။

သတ္တမလုပ်ငန်း

ဓာတ်ပေါ်စဉ် လန့်သလိုနှင့် တွန်းထိုးဖြစ်သော အနုသယကို မဂ်ဗီဇက ထိသဖြင့် မြွေကိုထိတော့ တွန်းသကဲ့သို့ ဝီထိယတိတွန်း၏။ စူဠသောတာပန် လက်မှတ်ရပြီး၊ တစ်ဖန် ခန္ဓာထဲမှ ရွရွမွမွ တွေ့နေ တော့၏။ စိတ်ထဲ မျက်စိထဲမှာတော့ ဝိုးဝိုးဝင်းဝင်း တွေ့တတ်၏။ ရွရွမွမွ မဂ်မှန်တည်း။ ပရမတ်တည်း။ မဂ်တရားတည်း။ ဝိုးဝိုးဝင်းဝင်း စသည်ကား မဂ်မှာ တည်း။ ပညတ်မှန်တည်း။ အမဂ္ဂတည်းဟု သူ့ အဆင့်မို့ သူ့တရားကပြနေ၏။ မဇ္ဈိမသောတာပန် ဖြစ်ပြန်ပြီ။ တစ်ဖန်၁-ရက်၊ ၂-ရက်အတွင်းတွင် စိတ် အာရုံတစ်မျိုးစီခြားနားလျက် တစ်ကိုယ်လုံး ဖြစ်ပျက် တွေ့ သိသိသာသာကြီး ဖြစ်ပြီးမှ ဖြန့်ခနဲ ချုပ်ပျောက် ရပ်စဲသွားတတ်၏။ ဖြစ်ပျက်က သင်္ခါရတည်း။ သိသိနေတာက ဝိပဿနာတည်း။ ချုပ်ပျောက်ရပ်စဲ သွားတာက နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်တည်း။ သိတာက မဂ်တရားတည်း။ မဟာသောတာပန် ဖြစ်ရပြန်ပြီ။ ဤ (၇)ဆင့်လုံးကား စာကပြောတာလဲမဟုတ်။ ဆရာကပြောထားတာလဲ မဟုတ်။ ခန္ဓာက တရားပြ နေတာမို့ တရားဂုဏ်တော် (၆)ပါး၌ ခန္ဓာဌာပနာပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ကနဦးအစ ဝိပဿနာကို ဘယ်ပုံအားထုတ်ရပါသနည်း

မိမိငယ်ထိပ်၌ဖြစ်စေ၊ ရင်ချိုင့်၌ဖြစ်စေ၊ နှာ သီးဝ၌ဖြစ်စေ၊ မိမိသမာဓိရနိုင်သော နေရာတစ်ခု၌ စိတ်ကိုထားပါ။ သတိဖြင့် ထိန်းထားပါ။ ၎င်းနေရာ

ကပင်ဖြစ်စေ၊ တစ်နေရာရာကပင်ဖြစ်စေ အေးပေါ် ရင်သိမယ်၊ ပူပေါ်ရင်သိမယ်ဟု စိတ်ကိုဖမ်းထားပါ လေ။ ပထမ၌ စိတ်ဟာ ဟိုသွားဒီသွားနှင့် ပြေးပြေး နေဦးမည်။ သတိဖြင့် စိတ်ကို ထိန်းပါများလာတော့ (ဝါ) ကျင့်သား ရလာတော့ (ဝါ) စရိယပွားများလာ တော့ သမာဓိရ၍ စိတ်မပြေးတော့ပါ။ ထိုအခါ ခေါင်းထဲက ကိုယ်ထဲက ရင်ထဲက လက်ထဲက ပေါင် ထဲက ခြေထောက်ထဲက (ပူပူ၊ အေးအေး၊ ရွရွ၊ မွမွ၊ ပွပွ၊ ကြွကြွ၊ လှုပ်လှုပ်၊ ရိုးတိုးရွတ်၊ ရှိန်းရှိန်း သုတ် သုတ်၊ တဖြုတ်ဖြုတ်နှင့် အမျိုးမျိုး ပေါ်လာတတ် ပါသည်။)

၎င်းသဘောတရားတွေဟာ ဖြစ်ပျက်ဖြစ်ပျက် နှင့် သူ့သဘောအတိုင်း နေပါသောကြောင့် (ရုပ္ပတီ တိရူပံ) အရ ရုပ်တရားတွေပါပဲ။ ရုပ်ဖောက်ပြန်၍ နေတာပဲ။ (ဓမ္မောဟိ သဘာဝေါ) ဇာတ်အဋ္ဌကထာ အရ တရားဆိုတာ သဘော သက်သက်မျှကလေး ပါပဲတဲ့။ (ဓမ္မာနိဿတ္တနိဇ္ဈိဝ သဘာဝါ) အဋ္ဌသာလိနီ အဋ္ဌကထာအရ၊ ပူ-အေး စသော သဘောတရားတွေ ဟာ (နိသတ္တ) သတ္တဝါဆိုတာမပါ၊ သဘောမျှသာ တည်း။ (နိဇ္ဈိဝါ) အသက်လိပ်ပြာမပါ၊ သဘောမျှသာ တည်း။ အဲဒါ ပါဠိအစုံနှင့် ညှိ၍ပြသော ခန္ဓာထဲမှ ဓာတ်ပေါ်၍လာပုံတည်း။

ဝိပဿနာအားထုတ်လျှင် (၃၂) မျိုးပေါ်မည်မလွဲပါ

[ပထဝီဓာတ်ပေါ်၍လာသောအခါ] (၁) ရွရွ၊ (၂) မွမွ၊ (၃) တောင့်တောင့်၊ (၄) တင်းတင်း၊ (၅) ထိုင်းထိုင်း၊ (၆) မှိုင်းမှိုင်း၊ (၇) အုံတုံတုံ၊ (၈) ခေါင်း ကြီးကိုယ်ကြီး၊ (၉) လေးလေးလံလံ၊ (၁၀) ကျပ်တပ် တပ်၊ (၁၁) ထုံထုံ၊ (၁၂) ကျင်ကျင်၊ (၁၃) စစ်စစ် ဟူ၍ ၁၃-မျိုး ပေါ်လာတတ်ပါသည်။ သဘောချည်း ပေါ်တာမို့ ပရမတ်ပါပဲ။

[တေဇောဓာတ်ပေါ်၍လာသောအခါ] (၁) ပူပူ၊ (၂) အေးအေး၊ (၃) နွေးနွေး၊ (၄) ရှိန်ရှိန်၊ (၅) အခိုး

ထွက်၊ (၆) အပူထုတ်သလို ပေါ်လာတတ်ပါသည်။
 ဝါယောဓာတ် ပေါ်၍လာသောအခါ ' (၁)
 ရှေ့သို့ ညွတ်၍လှုပ်ခြင်း၊ (၂) လက်ဝဲ လက်ယာ
 ညွတ်၍ လှုပ်ခြင်း၊ (၃) ထက်ဝန်းကျင်ညွတ်၍ လှုပ်
 ခြင်း၊ (၄) နောက်သို့ညွတ်သို့လှုပ်ခြင်း၊ တွန်းသကဲ့
 သို့ လှုပ်ခြင်း၊ (၅) အသားလှုပ်သကဲ့သို့ ရိုးရိုးလှုပ်
 ခြင်း၊ (၆) ကြောက်သွေးတုန်သကဲ့သို့လှုပ်ခြင်း၊ (၇)
 ယိမ်းယိုင်လှုပ်ခြင်း၊ (၈) မြေငလျင်ကဲ့သို့ လှုပ်ခြင်း၊
 (၉) ခုန်၍လှုပ်ခြင်း၊ (၁၀) ရင်ထဲက တလှုပ်လှုပ်လှုပ်
 ခြင်း၊ (၁၁) ရင်ထဲက တဖိတ်ဖိတ်လှုပ်ခြင်း။

ရုပ်တစ်ဆယ့်လေးချက် ဓမ္မစက်နှင့်ပေါ်နေခြင်း

(၁) ဌာနနှင့်ပေါ်တာကား ခေါင်းမှ၊ ရင်မှ၊
 ကျောမှ၊ ပူ၊ အေး၊ ရွ၊ မွ၊ ပေါ်ခြင်းပါပဲ။ (၂) သဘာဝ
 စသည်နှင့် ပေါ်တာကား ပူသဘာဝ၊ အေးသဘာဝ၊
 ရွသဘာဝ စသည်နှင့်ပေါ်တာ မျိုးတွေပါပဲ။ (၃)
 ပမာဏနှင့်ပေါ်တာကား ဒင်္ဂါးကွက်လောက်၊ သံပရာ
 သီးလောက်၊ လိမ္မော်သီးလောက်၊ ကျွဲကောသီး
 လောက် စသည်ဖြင့် ပေါ်တာတွေပါပဲ။ (၄) ကလာပ
 နဲ့ ပေါ်တာဟာ တရှိန်းရှိန်း တဖြန်းဖြန်း၊ တသုတ်
 သုတ်၊ ရိုးတိုး ရွတ၊ ဖျဉ်းဖျဉ်းစသည်ဖြင့် ပေါ်တာ
 တွေပါပဲ။ (၅) ပဟာနနဲ့ပေါ်တာကား ပူအေးစသည်
 တို့၌ ငါမပါ၊ သူမပါ၊ လူမပါ၊ နတ်မပါ စသည်ဖြင့်
 ပညတ်ကို ဒိဋ္ဌိကိုပယ်၍ ပေါ်တာမျိုးတွေပါပဲ။ (၆)
 ဉာဏနှင့်ပေါ်တာကား ပျက်ပျက်ပေါ် အနိစ္စဉာဏ်၊
 ပျက်ပျက်သေ၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ ပျက်ပျက်နေတာ တားမရ
 ဆီးမရ အနတ္တဉာဏ်နှင့် ပေါ်လာ(ဝါ) ဉာဏ်စဉ် ၁၆
 ပါးထဲက တစ်ပါးပါးနှင့် ပေါ်တာပါပဲ။ (၇) အာနု
 ဘာဝနဲ့ ပေါ်တာကား ဓာတ်ပေါ်သဖြင့် စိတ်ပြောင်း
 သဘောပြောင်း၊ မနောပြောင်း၊ မပျင်းမလာ၊ ထိနမိဒ္ဓ
 မပါ။ သဒ္ဓါပို၊ စေတနာပို၊ ပညာပို၊ အသိလိမ္မာပို၍
 လာတော့သည်။ ရှေးကလို ဝတ်ချင်စိတ်၊ စားချင်
 စိတ်၊ ကြွားချင်စိတ်တွေ နည်းလာတော့သည်။ (၈)

အပေါ်ရေကပေါ်တာ ရွရွနှင့် ပုရွက်ဆိတ်များ တက်
 သကဲ့သို့ပေါ်သည်။ (၉) အတွင်းရေကပေါ်တာ
 ဝဲယားသလို၊ နှင်းခုယားသလို၊ ပွေယားသလိုပေါ်
 တာ (၁၀) အသားထဲကပေါ်တာ အပ်နဲ့ထိုးသလို၊
 ဓားရှသလို၊ လှံထိုးသလို နာ၏။ ကျင်၏။ စူးရှ၏။
 (၁၁) ကြောထဲကပေါ်တာ ညောင်းညာ ကိုက်ခဲ
 တောင့်တင်းပေါ်တာပါ။ (၁၂) အရိုးထဲကပေါ်တာ
 အသည်းထဲက စိမ့်သလို အသည်းထဲက ယားသလို
 ပေါ်တာ။ (၁၄) နိရောဓနှင့်ပေါ်တာကား ပူပြီးချုပ်၊
 အေးပေါ် အေးပြီးချုပ်၊ လှုပ်ပေါ်စသည်ဖြင့် ဖြစ်ပျက်
 ပျောက်ခြင်း၊ ချုပ်ခြင်း၊ နည်းနည်းသွားခြင်း၊ သိမ်မွေ့
 ခြင်းပါပဲ။

တစ်ဆယ့်လေးချက် နာမ်ဓမ္မစက်နှင့် ပေါ်ပုံ

သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း သမုစ္စည်းပိုင်း ဗောဓိပက္ခိယ၊
 သင်္ဂဟ၌ ဆန္ဒောစိတ္တ မုပေက္ခာစ၊ သဒ္ဓါပဿဒိပိတိ
 ယော၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိစ သင်္ကပ္ပော၊ ဝါယာမော ဝီရတိတ္တ
 ယံ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာဓိတိ၊ စုဒ္ဓသေတေ သဘာဝ
 တော၊ သတ္တတိသပ္ပဘေဒေန၊ သတ္တဓာတတ္ထ၊ သင်္ဂ
 ဟော (သင်္ဂဟပါဌ်)။ သမုစ္စယနံပါတ်(၆၄)။ ကြောင်း
 ရေ (၁၈) ထိုရုပ် တစ်ဆယ့်လေးချက်ဓမ္မစက်မှာ
 (ဆန္ဒစိတ်၊ ဥပေက္ခာ၊ သဒ္ဓါပဿဒ္ဓိ၊ ပိတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊
 သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ဝီရိ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊
 သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ) ၁၄-ပါး၊
 အဲဒါ နာမ်ဘက်က တစ်ဆယ့်လေးချက် ဓမ္မစက်နှင့်
 ခန္ဓာကိုယ်ထဲက ပေါ်နေပုံပါပဲ။ သင်္ဂြိုဟ်ထဲမှ ပြနေ
 တယ်။ ဆရာကပြမှ နည်းနာရမည်။

တရားဂုဏ်တော် ၆ ပါးနှင့်ပေါ်ပုံ

(၁) စာထဲက ပူတာ အေးတာဟာ တေဇော
 ဓာတ်ဟုဆို၏။ အားထုတ်တော့ တေဇောဓာတ်
 ပူအေးပင်ပေါ်သည်။ အရာရာ ဤနည်း စာတွေ
 ငါတွေ့ပေါ်တာမို့ သွာက္ခာတောနဲ့ ပေါ်ခြင်းပါပဲ။

(၂) သန္တိဋ္ဌိကော ပေါတာမှာ စာသိမက၊ သညာ သိမက၊ မြင်သိမက၊ ကြံစည်သိမက၊ တွေးတော သိမက၊ စိတ်ကူးသိမက၊ စဉ်းစားသိမကတော့ဘဲ ဒိဋ္ဌိကိုယ်တွေ့ သဘောနှင့် ပူအေး၊ ရွ၊ မွ၊ ထင်ထင် ရှားရှား ပေါတာမျိုးပါပဲ။ (၃) အကာလိကော ပေါတာမှာ ယခုအားထုတ်၊ ယခုပေါ်သည်၊ အားထုတ် တိုင်း ပေါတာမို့ အချိန်မရွေးပေါတာပါ။ (၄) ဧဟိ ပဿိကောပေါတာကား မေးမနေနှင့်၊ တွေ့ချင်လျှင် အားထုတ်ကြည့်ပါ။ လာကြည့်ပါ။ ရှုကြည့်ပါ။ စမ်းကြည့်ပါဟု သက်သေပြနိုင်တယ်ဟူလို။ (၅) ဩပနေယျိကော- ကပ်၍ဆောင်တယ်ဆိုတာ ယခု ပေါ် ယခုပင် ဒိဋ္ဌိကွာ၊ ဝီစိကိစ္ဆာကွာ၊ အဝိဇ္ဇာကွာ စိတ်ပြောင်း၊ သဘောပြောင်း၊ မနောပြောင်း၊ အဝတ် ပြောင်း၊ အိပ်မက်ပြောင်း၊ သဒ္ဓါစေတနာပြောင်းခြင်း စသည်တည်း။ (၆) ပစ္စတ္တံဝေဒိတဗ္ဗော ပေါတာကား မိမိအားထုတ်လျှင် မိမိသာသိရသည်။ တစ်ပါးသူ ကား မယုံကြည်ပါ။ မသိနိုင်ပါ။ ဥပမာ-မိမိအိပ်မက် မြင်တာ မိမိပင်သိ၏။ ပြောပြလည်း သူ့မှာ မှန်းရုံသာ တည်း။

သာသနာ့အံ့ဩဖွယ် ရှစ်ပါးနှင့်ပေါ်ပုံ

(လင်္ကာ)အစဉ်နက်ဝှမ်း၊ ကမ်းကိုမလွန်၊ ရွံဖွယ်ဆယ်ပစ်၊ တမည် ဖြစ်ခြင်း၊ မရွမ်းမတိုး၊ ဆယ် မျိုးရတနာ၊ ရသာဆားတူ၊ ကြီးသူနေရာ အံ့ရှစ်ဖြာ သာသနာ အံ့ဖွယ်တည်း။ (၁) အစဉ်နက်ဝှမ်းဆိုတာ သမုဒ္ဒရာဟာ ကမ်းစက အလယ်အထိ တဖြည်းဖြည်း နက်သွားတာလို ဝိပဿနာလဲ ပေါ်စကစ၍ တဖြည်း ဖြည်း ဉာဏ်စဉ်တက် မဂ်စဉ်တက်၍ ပေါ်ပေါ်မြင့်မြင့် တက်နေခြင်းပါပဲ။ (၂)ကမ်းကိုမလွန်ဆိုတာ သမုဒ္ဒရာ ရေဟာ ဘယ်လောက်မျှ များပြားသော်လည်း ကမ်းကို မလွန်သကဲ့သို့ တရားများဟာ ဝိနည်းသုတ္တန် အဘိဓမ္မာပိဋကတ်နိကာယ်အင်္ဂါဓမ္မာခန္ဓာ (၈၄၀၀၀)ဟု မြားမြောင်စွာ ဟောထားပေမယ့် (ဓာတ်) တစ်ခုကို

မလွန်ပါ။ ပညတ်လဲ ပရမတ်ကို မလွန်နိုင်ပါ။ (၃) ရွံဖွယ်ဆယ်ပစ်ဆိုတာ သမုဒ္ဒရာဟာ အကောင်ပုပ်၊ အမှိုက်၊ ဒိုက်၊ သရောများကို ရေလှိုင်းဖြင့်ပုတ်၍ ကမ်းသို့တင်စေသည်။ ဤသို့ပင် ပရမတ်တရားတွေ ဟာလဲ ပညတ်အမှိုက်တွေကို ပုတ်၍ လွင့်၍ ပစ်ကာ နေသည်။ (၄) တမည်ဖြစ်ခြင်းဆိုတာ မြစ်ကြီး ငါး သွယ် ရေပဲစီးစီး၊ မြစ်ငယ်ငါးရာ ရေပဲစီးစီး၊ သမုဒ္ဒရာ ရေဟုတစ်တည်တည်းသာ ဖြစ်ရတော့သည်။ (၅)မရွင်း မတိုး သမုဒ္ဒရာမှာ မိုးမရွာလဲ မလျော့ပါ။ မိုးရွာလဲ မတိုးပါ။ ဤကဲ့သို့ လူတွေပဲတိုးတိုး၊ လူတွေပဲ လျော့ လျော့(ဓာတ်)တစ်ခုတည်းမို့ မတိုးမလျော့ပါ။ ဝိနည်း လည်းဓာတ်၊ သုတ္တန်လည်း ဓာတ်ဘယ်စာမဆို ဓာတ်မို့ မပိုမလျော့ပါဟူလို။ (၆) ဆယ်မျိုး ရတနာ ဆိုတာ သမုဒ္ဒရာမှာ ရွှေငွေပုလဲ ကျောက်မျက်ရွဲ သန္တာဝဇီရာ၊ ပတ္တမြား ဥဿဖရား၊ ဂေါ်မုတ်၊ နီလာ စသော ရတနာများထားရာ ဘဏ်တိုက်ကြီးပမာကဲ့ သို့ ဓာတ်တစ်လုံးဟာလည်း ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဓာတ် အာယတနပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဋ္ဌာန်းစသော ရတနာ၊ ဝိပဿနာ ၁၀ ပါးရတနာ၊ ပုညကြိယာ ၁၀ ပါး ရတနာ၊ သုစရိုက် ၁၀-ပါးရတနာများ၏ တည်ရာ ဖြစ်၍ ပေါ်ပါတယ်။ ဓာတ်တစ်လုံးကို ပြောချင်တိုင်း ပြော၊ ဟောချင်တိုင်းဟောတော့ မကုန်ပါ။ (၇) ရသာ ဆားတူဆိုတာ သမုဒ္ဒရာမှာ ငန်သောအရသာတစ်ခု တည်းရှိတာကို ပရမတ်မှာလည်း ရုပ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ နာမ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ခန္ဓာအာယတနပဲဖြစ်ဖြစ် (၈၄၀၀၀) ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန်အရသာတစ်ခုတည်းပါပဲ။ ဝါ၊ ဓာတ်အရသာတစ်ခုတည်းပါပဲ။ (၈) ကြီးသူနေရာ ဆိုတာ သမုဒ္ဒရာဟာ ယူဇနာ ၅၀၀၊ ၆၀၀၊ ၇၀၀၊ ၈၀၀၊ ၉၀၀၊ ၁၀၀၀ ရှိသော တိမိငါး၊ တိပိင်္ဂလငါး၊ တမိနန္ဒငါး၊ အနန္ဒာငါး၊ အဇ္ဈာရောဟ ငါးကြီးတို့၏ နေရာသာဖြစ်တာလို ပရမတ္ထတရားဟာလဲ သော တာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ၊ ပကတိ သာဝက၊ မဟာသာဝက၊ အဂ္ဂသာဝက၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ၊

သမ္မာသမ္မောဓိဆိုတဲ့ ဘုရားကြီးတို့၏ နေရာဖြစ်တော့
၏။ ဓာတ်ပေါ်လျှင် (၈)ပါးလုံး ရတော့၏။

ပြည်သိမ်းဥပမာဖြင့် ဓာတ်ပေါ်ပုံ

ဒင်္ဂါးမျှ၊ နောက် သံပရာသီးမျှ၊ နောက်
လိမ္မော်သီးမျှ၊ များများပြီး ဝိဇ္ဇာနယ်ကိုသိမ်း၍ ပေါ်
သည်။ အစိုးရဟာ သူပုန်တို့ရွာကို ၂-ရွာသိမ်း၊ ၄-
ရွာသိမ်း စသည်ဖြင့် ပြည်သိမ်းသကဲ့သို့တည်း။ ယခု
လည်း ငယ်မှလတ်၊ လတ်မှကြီးပြီး သိမ်းပါသည်။

တန်းတက်၍ ဓာတ်ပေါ်ပုံ

ကလေးများမှာတော့ သူငယ်တန်း၊ ပထမ
တန်း စသည်ဖြင့်တန်းတက်၍ သင်ကြသည်။ ဤကဲ့
သို့ပင် ဓာတ်ပေါ်တော့ အေးတစ်တန်း၊ ပူ ၂-တန်း၊
ရွှေ ၃-တန်း၊ မွှေ ၄-တန်း စသည်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာပယ်
ဝိဇ္ဇာရ ရပြီး တန်းတက်၍ လာပါသည်။

သုခပဋိပဒါပေါ် ဒုက္ခပဋိပဒါပေါ်ပုံ

သုခပဋိပဒါပေါ်ပုံမှာ စပေါ်ကတည်းက မင်
ဖိုလ်အထိပင် မကြမ်းမနုနဲ့ဘဲ တက်တက် သွားပါ
တယ်။ ဒုက္ခပဋိပဒါပေါ်ပုံမှာ ပြင်းစွာပူ၊ ပြင်းစွာလှုပ်၊
ပြင်းစွာယား၊ ကြည့်မကောင်းအောင် ကိုးရိုးကားရား
နှင့် ပေါ်နေတတ်ပါသည်။ အချို့က တစ္ဆေပူးတယ်
စသည်ဖြင့် မှားယွင်းခံရတတ်ပါသည်။

ရုပ်နာမ်ချုပ်တာ လိုရင်းမဟုတ်ပါ

အကုသိုလ်ကိလေသာချုပ်တာသာလိုရင်းပါ

ယောဂီများမှာ ဝေဒနာချုပ်တယ်၊ ဓာတ်ကြမ်း
များချုပ်တယ် စသည်ဖြင့် ပဓာနလိုရင်းထင်၍ အား
တက်ကြသည်။ ချုပ်ချင်ကြသည်။ ကောင်းပါ၏။
ဒါပေမယ့် လိုရင်းမဟုတ်ပေ။ ရုပ်နာမ်ဆိုတာဟာ
ဘုရားဖြစ်ပြီးတောင်မှ ရှိနေသေးတာပဲ။ ရှိအောင်ပင်
ဆွမ်းစား၊ ရေချိုး၊ ဆေးစားသေးသည်။ လိုရင်းပဓာန

မှာ အကုသိုလ်များချုပ်ဖို့ ကိလေသာများချုပ်ဖို့
ငြိမ်းဖို့သာတည်း။ (အေးသိသတိ)နှင့် ရှုပွားနေသော
တစ်စက္ကန့်လျှင် အကုသိုလ်ကိလေသာပေါင်း ကုဋေ
တစ်သိန်း ပုံစံမျှကြည့်ပါ။ (၁၀၀၀၀၀၀၀၀၀၀) ချုပ်
ငြိမ်းရသည်။ ငါးမိနစ်ရှုလျှင် ကုဋေတစ်သိန်းပေါင်း
(သုံးရာ) လောက် ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။ ဆယ်မိနစ်
ဓာတ်ကိုရှုလျှင် ကုဋေပေါင်း(၆၀၀)လောက် ချုပ်ငြိမ်း
ရပါတယ်။ (၁၅)မိနစ်ခန့် ဓာတ်ကိုရှုလျှင် (ကုဋေ
တစ်သိန်းပေါင်းကိုးရာ) လောက် အကုသိုလ်များ
ကိလေသာများ ချုပ်ငြိမ်းရပါတယ်။ (တစ်ရက်လုံး
ဓာတ်ကိုရှုလျှင်) ပကောဋီပေါင်း (၈၆၄)မျှ ပုံစံမှာ
(၈၆၄,၀၀၀,၀၀၀,၀၀၀,၀၀၀,၀၀၀,၀၀၀,၀၀)လောက်
အကုသိုလ်ကိလေသာများ ဤမျှလောက် ပကောဋီ
ပေါင်း (၈၆၄)မျှ ချုပ်ငြိမ်းရတယ်။ အဲဒါလိုချုပ်တာ
မျိုးမှ (နိရောဓသစ္စာ) အမှန်ဖြစ်ပါတယ်။

အရိယာလေးမျိုး ချုပ်ငြိမ်းပုံ

ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ (၂)ပါးချုပ်လျှင် မဟာ သော
တာပန်ရပြီတဲ့ဗျား၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒလျှော့လျှင်
သကဒါဂါမ်ဘဝရပါပြီတဲ့ဗျား။ ရာဂ ဒေါသချုပ်လျှင်
အနာဂါမ် ဘဝ ရပါပြီတဲ့ဗျား။ အကုသိုလ်ကိလေသာ
ချုပ်သွားလျှင် ရဟန္တာဖြစ်ပါပြီတဲ့ဗျား။ (အာသဝက္ခယံ
ဝဟံဟောတု) ဆုတောင်းပတ္တနာကို သက်သေပြုကြ
ပါတော့။ အာသဝေါတရားလေးပါးချုပ်လျှင် ရဟန္တာ
တဲ့၊ နိဗ္ဗာန်တဲ့ဗျား။

နတ်သက်နှင့် ငရဲသက် နှိုင်းယှဉ်ချက်

စတုမဟာရာဇ်နတ်၊ လူနှစ်နဲ့ ၉ သန်း၊ သိန်း
ဇိုးငရဲ၌ တစ်ရက်တည်းပါ။ တာဝတိံသာနတ် လူနှစ်
နဲ့ ၃ ကုဋေ ၆ သန်း၊ ကာလသုတ်ငရဲ၌ တစ်ရက်
တည်းပါ။ ယာမာနတ်လူနှစ်နဲ့ ၁၄ ကုဋေ ၄သန်း၊
သဃံာတငရဲ၌ တစ်ရက်တည်းပါ။ တုသိတာနတ်
လူနှစ်နဲ့ ၅၇ ကုဋေ ၆ သန်း စူဠရောရဝ ငရဲ၌ တစ်

ရက်တည်းပါ။ နိမ္မာနရတိနတ် လူနှစ်နဲ့ ၂၃၀ ကုဋေ ၃ သန်း မဟာဧရာရဝငရဲ၌ တစ်ရက်တည်းပါ။ ဝသဝတ္တီနတ် လူနှစ်နဲ့ ၉၂၁ ကုဋေ ၆ သန်း၊ စူဠတာ ပန္နငရဲ၌ တစ်ရက်တည်းပါ။ လူနှစ်ပေါင်း ၁၄၇၄၂ ကုဋေ ၆ သန်းသည် အဝီစိ၌ တစ်ရက်တည်းပါ။

နတ်သေနှင့်လူသေ ခြားနားပုံ

စတုမဟာရာဇ်တစ်ကြိမ်မှာ လူက အကြိမ် ၉ သောင်းသေရသည်။ တာဝတိံသာတစ်ကြိမ်မှာ လူက အကြိမ် ၃သိန်း ၆သောင်း သေရသည်။ ယာမာနတ် တစ်ကြိမ်မှာ လူက အကြိမ် ၁ သန်း ၄ သိန်း ၄ သောင်း သေရသည်။ တုသိတာနတ်တစ်ကြိမ်မှာ လူက အကြိမ် ၅ သန်း ၇ သိန်း ၆ သောင်း သေရ သည်။ နိမ္မာနရတိနတ် တစ်ကြိမ်မှာ လူက အကြိမ် ၂ ကုဋေ ၃ သန်း ၄ သောင်း သေရသည်။ ဝသဝတ္တီ နတ် တစ်ကြိမ်မှာ လူက အကြိမ် ၉ ကုဋေ ၂ သန်း ၁ သိန်း ၆ သောင်း သေရသည်။

**ဆုပေးလည်းရ ဆုတောင်းလည်းရ
ရေစက်ချလည်းရသော**

(တေဇစက္ကီ မဟာထေရ်အရှင်မြတ်၏ ဆုပေးကြီး)

ဘုရားရှင်အနန္တ၊ တရားတော်အနန္တ၊ သံဃာ တော်အနန္တ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအနန္တ၊ အရိယာအနန္တ၊ ဓာတ်တော်မွေတော်အနန္တ၊ စေတီတော် ပုထိုးတော် အနန္တ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ အင်္ဂါကိုးတန်း၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်၊ ကုဋေ ကိုး ထောင်ကျော်သော သိက္ခာပုဒ်တော်တို့အား ကိုးကွယ် ပူဇော်အားထား၍ အကျွန်ုပ်တို့သည် သံသရာ လဆန်းတစ်ရက်နေ့ကစပြီး ယခုနေ့အထိ ဘုရား အလိုပြည့်၊ တရားအလိုပြည့်၊ သံဃာတော်အလိုပြည့်၊ မိဘဆွေမျိုးဉာဏ်တို့၏ အလိုဆန္ဒအဝဝကို ပြည့်၍ သာသနာပြုခဲ့သော ကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ ယခုဘဝ၌ တစ်သက်လုံးတစ်ဘဝလုံး ဘုရားစသည်

တို့၏ အလိုဆန္ဒအဝဝကို ပြည့်နိုင်သမျှဖြည့်၍ သာသနာပြုခဲ့သော ကံတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ နောက်နောင် အနာဂတ်ကာလတို့၌ ယခုအလိုပြည့် ၍ သာသနာပြုလတ္တံ့သော ကံတို့ကြောင့်လည်း ကောင်း။ သားတော် ရာဟုလာကဲ့သို့ ဘုရားရှင်ကြီး တို့၏ မင်္ဂလိန်နိဗ္ဗာန် အမွေတော်များကို ခံယူကျင့်ကြံ ပြီး အားထုတ်ရသော ကံတို့ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပြုပြုသမျှ အဝဝသော ကံတို့ကြောင့် (သင်တို့သည်) ဘုရားတပည့်တော်တို့သည် ယနေ့က စ၍ နိဗ္ဗာန်ဝင် သည်အထိပင် အပါယ်တံခါးပိတ်ရခြင်း၊ ဆင်းရဲ သံသရာပြတ်ရခြင်း၊ ဘုံစဉ်စံ၍ တက်ရခြင်း သိဒ္ဓိကြီး ကိုးတန်ရ၍ နိဗ္ဗာန်အထိ စံရခြင်းဖြစ်ကြပြီးလျှင် လူတွေ၏အပေါ်က၊ နတ်တွေ၏ အပေါ်က၊ ဗြဟ္မာ တွေ၏အပေါ်က အမြဲတမ်းဖြစ်ရလျက် လူတွေ မော် ကြည့်ရ၊ နတ်တွေ မော်ကြည့်ရ၊ ဗြဟ္မာတွေ မော် ကြည့်ရ၊ လူတို့၏ထိပ်တန်း၊ နတ်တို့၏ ထိပ်တန်း၊ ဗြဟ္မာတို့၏ ထိပ်တန်း၌ ဘိသိက်ပန်းတို့ကို အမြဲ ထမ်းကြ၍ ကမ္ဘာနှင့်သာသနာတော်ကြီးကို ကယ် နိုင်ခွင့် ပြုနိုင်ဖို့ရန် အင်္ဂါစုံကြဖို့၊ လှချင်တိုင်းလှ၊ ချောချင်တိုင်းချော၊ ပေါချင်တိုင်းပေါ၊ ငွေချင်တိုင်း ငွေ၊ အေးချင်တိုင်းအေး၊ တိုးချင်တိုင်းတိုး၊ တက်ချင် တိုင်းတက်၊ မြင့်ချင်တိုင်းမြင့်၊ ကြွယ်ချင်တိုင်းကြွယ်၊ ကမ္ဘာသခင်၊ ကမ္ဘာအရှင်၊ ကမ္ဘာဘုရင်ဖြင့် ထာဝစဉ် အမြဲတမ်းဖြစ်ကြပြီးလျှင် ဘုရားများလို အကျိုးပေး၊ ဘုရားများလို တိုးတက်၊ ဘုရားများလို ချမ်းသာ၊ ဘုရားများကဲ့သို့ ဘေးကင်း၊ ဘုရားများကဲ့သို့ လွတ် မြောက်အောင်မြင်ကြလျက် ဘုရားတွေအားလုံးမှာ ရှိတဲ့ ဘုန်းတော်အနန္တ၊ ကံတော်အနန္တ၊ ဉာဏ်တော် အနန္တ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်အနန္တ၊ တန်ခိုး တေဇော်အာနုတော် အနန္တ၊ အမွေတော်များကို လှလှကြီးနှင့်ရ၊ ဝဝကြီးနှင့် ရကြပြီးလျှင် အစိန္တေယျအကျိုးပေး၊ အသင်္ချေယျ အကျိုးပေး၊ အပ္ပမေယျအကျိုးပေး၊ အနန္တအကျိုးပေး၊ အပရိမာဏအကျိုးပေး၊ အပ္ပရိစ္ဆိန္ဒအကျိုးပေးတို့ဖြင့်

မြေပြင် မဆံ့အောင်၊ ရေပြင်မဆံ့အောင်၊ စကြဝဠာ မဆံ့အောင်၊ လောကဓာတ်ကြီးမဆံ့အောင် အကျိုး ပေး၊ ရွှေမိုးငွေမိုးရွာ၍ ကမ္ဘာကိုကယ်ဆယ်နိုင်ခြင်း၊ ရွှေအိုး ငွေအိုးပေါ်၍ ကယ်နိုင်ခြင်း၊ ရွှေတောင် ငွေ တောင်ပေါက်၍ ကယ်ဆယ်ခြင်း၊ ရွှေပဒေသာ ငွေ ပဒေသာပေါက်၍ ကယ်နိုင်ခြင်းတို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်အထိ အမြဲတမ်း ကယ်နိုင်ကြပါစေသတည်း။ ကယ်ဆယ် နိုင်ရပါလို၏။

ကယ်ဆယ်သောအခါ၌ ဘယ်လူ ဘယ်နတ် ဘယ်သတ္တဝါ ဘယ်နတ် ဗြဟ္မာတို့မှ ခုခံသူမတွေ့ရ၊ ဂုဏ်ခံသူ မတွေ့ရ၊ ပုန်ကန်သူမတွေ့ရဘဲ ပြောသမျှ ကို သဘောကျကျ၊ နားထောင်၍ ကယ်ရပါလို၏။ မဂ္ဂင်ရှစ်ဖော် ယာဉ်ပျံတော်၌ ပျော်ပျော်ကြီးတင်၍ ကယ်ရခြင်း၊ ကြံတိုင်းအောင်၊ ဆောင်တိုင်းမြောက် လျက် ကယ်ရခြင်း၊ ကံပဒေသာရ၍ ဉာဏ်ပဒေသာ စိတ်ပဒေသာ အရာရာပဒေသာရ၍ ကယ်နိုင်ခြင်း၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ အဘိဉာဏ် ခြောက်ပါး၊ သမာပတ် ရှစ်ပါး၊ ဈာန်ကိုးဈာန်၊ မဂ်လေးတန်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရ၍ ကယ်နိုင်ခြင်း၊ ကမ္ဘာ့အမိ၊ ကမ္ဘာ့ဆရာ၊ ကမ္ဘာ့ဦးကိုင်၊ ကမ္ဘာ့အမှူးပိုင်၊ ကမ္ဘာ့အဓိပတိ၊ ကမ္ဘာ ရာဇာ၊ ကမ္ဘာ့အာဇာနည်ကြီး ဖြစ်၍ ကယ်ရပါလို၏။ ကယ်ရပါစေသနည်း။ ကယ်သောအခါ၌ ကမ္ဘာပေါ် မှာ အကြွယ်ဝဆုံး အသာဆုံး၊ နေအသွင်၊ လအသွင်၊ အထင်ရှားဆုံး၊ ဩဇာတိက္ကမ အကြီးဆုံးဖြစ်၍ ကမ္ဘာ နှင့်သာသနာတော်ကြီးကို နိဗ္ဗာန်အထိ လွယ်လွယ် ကူကူ ချမ်းချမ်းသာသာ ရွှင်ရွှင်ပျပျနှင့် ဘုရားတို့ သဘောကျအောင် ပြောပြ၍ အမြဲတမ်းကယ်၍ သွားနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

x x x

ပဋ္ဌာန်း ၂၄ ပစ္စည်းကိုယ်တွေ့နည်း

၁။ ရုပ်နာမ်တွေ့ချင်လို့ အားထုတ်တာ ဟေတု ပစ္စယော။

- ၂။ ပေါ်တာကို အာရုံပြုရတာက အာရမ္မဏ ပစ္စယော။
- ၃။ ဥပမာအေးတဲ့အထဲမှာ အဋ္ဌကလာပ် ရုပ်. ၈-ပါး ပါရှိသော်လည်း အေးတာသာအဓိပတိ နှင့် တွေ့ရလို့ အဓိပတိပစ္စယော။
- ၄။ ပူပျက်အေးပေါ် အေးပျက်ယားပေါ်နှင့် တစ်ခု ပြီးမှတစ်ခု ပေါ်ပေါ်သိနေတာက အနန္တရ ပစ္စယော။
- ၅။ ပူပေါ်သိ အေးပေါ်သိနှင့် အသိလဲ တစ်ခုပြီး တစ်ခု ပေါ်သိပေါ်သိနေတာက သမနန္တရ ပစ္စယော။
- ၆။ ပေါ်သိ-ပေါ်သိနှင့် ရုပ်နာမ်တွဲတွဲဖြစ်နေတာ က သဟဇာတပစ္စယော။
- ၇။ ရုပ်ကြောင့် နာမ်သိ၊ နာမ်ကြောင့် ရုပ်ပေါ် ဖြစ်၍နေတာက အညမညပစ္စယော။
- ၈။ ပေါ်တဲ့ရုပ်ကိုမှီ၍ နာမ်ကသိရသည်။ နိဿယ ပစ္စယော။
- ၉။ ရှေးရှေးက ပါရမီအတိုင်း ဓာတ်ပေါ်လာတာ က ဥပနိဿယပစ္စယော။
- ၁၀။ အေးတဲ့တေဇော၊ အရင်ပေါ်ပေးလို့ နာမ်က သိသည်။ ပုရေဇာတပစ္စယော။
- ၁၁။ နောက်မှဖြစ်တဲ့နာမ်က ပြုပြင်ပေးလို့ ရုပ် တရားသန့်ရှင်းရသည်။ ပစ္ဆာဇာတပစ္စယော။
- ၁၂။ အေးပေါ်တော့ အဘိဉာဏ်ဇော (၇) ကြိမ် ဖြစ်လာသည်။ ဇော (၇) ကြိမ်၌ ပထမဇော က ဒုတိယဇောကို၊ ဒုတိယဇောက တတိယ ဇောကို အားပေးတာက အာသေဝနပစ္စယော။
- ၁၃။ ဝိပဿနာရှုတဲ့ကံကြောင့် ဓာတ်ပေါ်ခြင်း အကျိုးကို ရလာသည်။ ကမ္မပစ္စယော။
- ၁၄။ ဓာတ်ပေါ်တဲ့အကျိုးကြောင့် ရှုပွားခြင်း ကုသိုလ်ကံ များလာပြန်သည်။ ဝိပါက ပစ္စယော။
- ၁၅။ ကံအာဟာရ၊ ဝိညာဉ်အာဟာရ၊ မနောသဇ္ဇေ

တနာ အာဟာရ ကဗလီကာရာအာဟာရ
လေးပါးတစ်ပါးပါးကြောင့် ဝိပဿနာရှု၍
နေနိုင်သည်။ အာဟာရပစ္စယော။

၁၆။ သဒ္ဓါတရား အားကြီးကြီးနှင့် အားထုတ်တာ
က ဣန္ဒြိယ ပစ္စယော။

၁၇။ ပေါ်သိ-ပေါ်သိနှင့်ရှုနေတော့ အကုသိုလ်
မဝင်တာက ဈာနပစ္စယော။

၁၈။ ပေါ်သိ-ပေါ်သိနှင့် ရှုနေတာက ဒိဋ္ဌိဝီစိလဲ
ကွာ၍ နိဗ္ဗာန်ဘက်သို့ တဖြည်းဖြည်းသွား
နေတာက မဂ္ဂပစ္စယော။

၁၉။ စိတ်ဖြစ်တိုင်း စေတသိက်များ ပါပါနေတာ
က သမ္ပယုတ္တပစ္စယော။

၂၀။ နာမ်ကသာ ရုပ်ကိုသိတယ်၊ ရုပ်ကနာမ်ကို
မသိတာ မတွဲတာ မယှဉ်တာက ဝိပ္ပယုတ္တ
ပစ္စယော။

၂၁။ လူ၏စိတ်၌ ဓာတ်ပေါ်တော့ အနိစ္စသိ၊ ဒုက္ခ
သိ၊ အနတ္တသိတဲ့ ဉာဏ်ပညာရှိနေတယ်။
အတ္ထိပစ္စယော။

၂၂။ ပရမတ်နေရာမှ ပညတ်ဝင်လာတော့ ဆက်
ဆက်ရှု၍နေတာက ပညတ်မှန်း ပရမတ်မှန်း
သိတဲ့ ဉာဏ်ပညာမရှိလို့ နတ္ထိပစ္စယော။

၂၃။ ဥပမာ လူမှာ ရွှေငွေရတနာမရှိလို့ ဒုက္ခ
ရောက်တယ်၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာမှာလည်း
ဝိပဿနာမရှိလို့ အပါယ်ကျခံရတယ်။ အဲဒါ
ဝိဂတပစ္စယော။

၂၄။ ဥပမာ လူမှာ ရွှေငွေရတနာနှင့် လယ်မြေယာ
ရှိလို့ ကြံသမျှ လုပ်သမျှ ပြီးစီးအောင်မြင်ရ
တယ်။ လူနတ်ဗြဟ္မာမှာလည်း ဝိပဿနာရှိ
လို့ ဘုံစဉ်စံရတယ်။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အထိ

တက်စ၊ တက်လယ်၊ တက်ဆုံးအထိ ရောက်
ရတယ်ဆိုတာ အဝိဂတပစ္စယော။

ဤ ၂၄ ပစ္စည်းကား လူပြိန်းသိဖို့ရန် ကိုယ်
တွေ့သဘောနှင့် အနိမ့်ဆုံးအတန်းက ယောဂီတွေ
သိဖို့သာ ရေးသားရခြင်း ဖြစ်ပါတော့သည်။ ဒါထက်
ပညာစွမ်း၊ ဉာဏ်စွမ်း ရှိကြပါလျှင်၊ (ဂစ္ဆိရံ ဒုဒ္ဓသံ၊
သုခမံ၊ နိပုဏံ၊ သဏှံ၊ အတက္ကာစရံ၊ ပဏ္ဍိတ
ဝေဒနိယံ၊ ဒုဝိနိစ္ဆိတံ ဒုရာနုဗောဓံ)တို့ ထိအောင်
တက်ကြ ပွားကြ အရယူနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

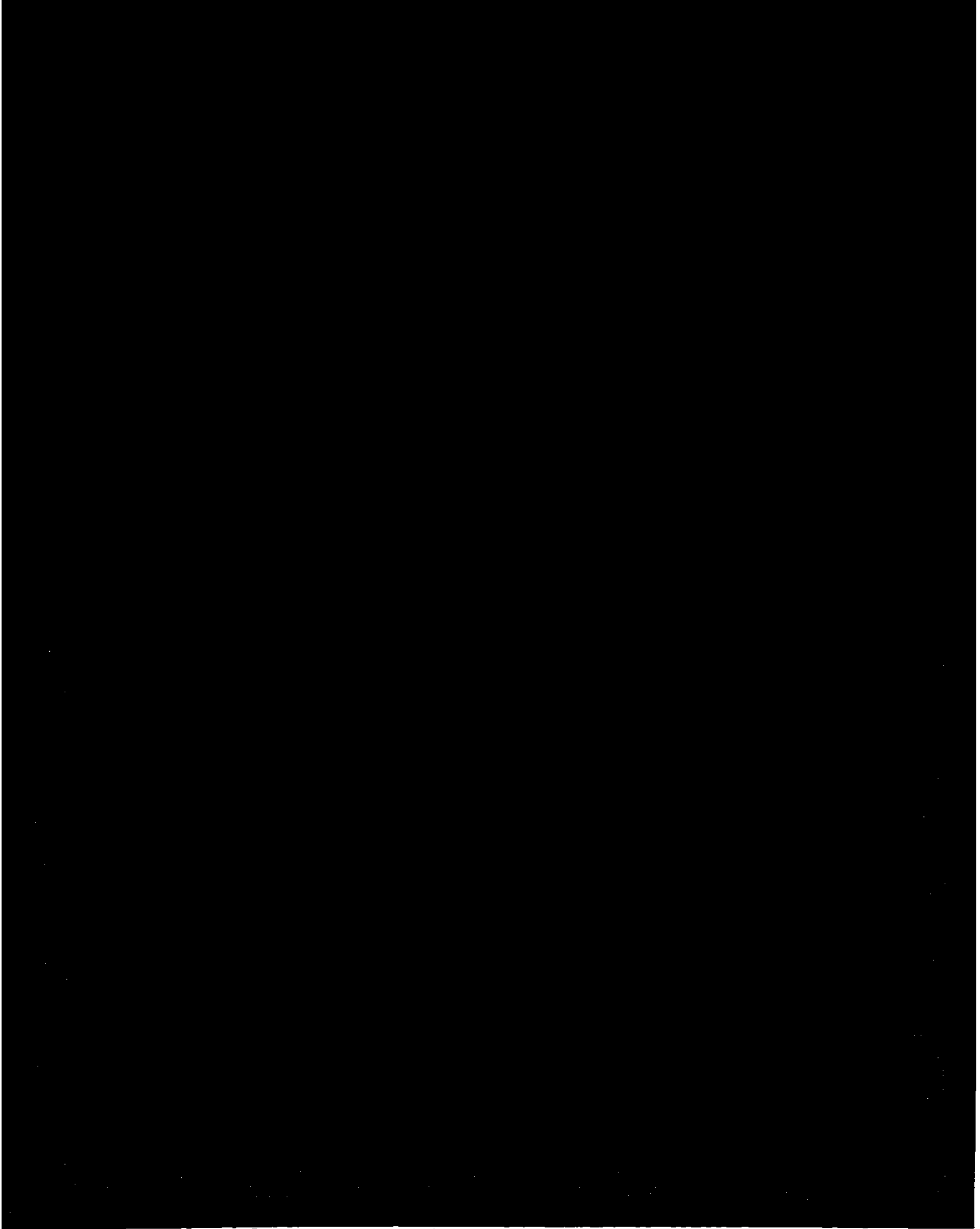
ယောဂီအများ ရွတ်ဆိုကြရန်
ဘုရားနေမင်း-ဝင်းဝင်းထိန်ထိန်၊
ငါးထောင်အတွင်း-အလင်းမမိုန်၊
တရားလမင်း-ရောင်ချင်းယှက်လိမ်၊
သာသနာ-ကြုံရတို့ကံရှိန်။ (၃-ခေါက်ဆို)

တရားချ
သေမင်းလက်ထဲ-ရုပ်လည်းအပ်ရှာ
သေမင်းလက်ထဲ-နာမ်လည်းအပ်ရှာ၊
သုသာန်သင်္ချိုင်း-လောင်းတိုင်းအပ်ရှာ။
ဓာတ်မရ-မှတ်ကြအပါယ်ရွာ။ (၃-ခေါက်ဆို)
သတ္တဝါမှန်သမျှ-အနန္တအထွေထွေ
မိတ်ဟောင်းဆွေဟောင်း-အပေါင်းဝေနေ၊
ဘေးရန်ဝေးစွာ-အေးမြပါစေ၊
ဆုမွန်တောင်း-အပေါင်းယောဂီတွေ။ (၃-ခေါက်ဆို)

|တေစေက္ကိဆရာတော်ကြီး၏ အပါယ်တံခါးလုံးဝပိတ်
ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်နည်းနှင့် တေစေက္ကိမဟာထေရ်
နှစ်တစ်ရာပြည့် စာစောင်တို့မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။|

တေစေက္ကိဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မြေဥရွှာ သရက်တော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မြေငှာ သရက်တော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးကုသလ၏

ထေရ်ပုဂ္ဂိုလ်အကျဉ်း

[၁၂၇၇-၁၃၄၅]

ဆရာတော်သည် မန္တလေးတိုင်း၊ တံတားဦး မြို့နယ် မြေငှာကျေးရွာတွင် ခမည်းတော် ဦးထွန်း၊ မယ်တော်ဒေါ်ချမ်းတို့မှ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၂၇၇-ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း (၅)ရက်၊ တနင်္လာနေ့ မွန်းလွဲ (၂)နာရီ (၁၃-၉-၁၅)နေ့တွင် ဖွားမြင်တော် မူခဲ့ပါသည်။

ပဗ္ဗမင်္ဂလာ

ဆရာတော်လောင်းလျာသည် အသက် ၁၀ နှစ် အရွယ်ရောက်သောအခါတွင် မိဘနှစ်ပါး၏ ပစ္စယာ နုဂ္ဂဟကိုခံယူကာ မြေငှာကျေးရွာ အနောက်ကျောင်း ဆရာတော်ဦးအဂ္ဂဝံသ ဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ သာမဏေဘဝသို့ ရောက်ရှိပါသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ဦးကုသလဖြစ်သည်။

ဥပသမ္ပဒကံမင်္ဂလာ

ဆရာတော်လောင်းလျာသည် သာမဏေဘဝ တွင် ဗုဒ္ဓစာပေအခြေခံဖြစ်သည့် လိင်ဒဏ်သေခိသ သဒ္ဒါ သင်္ဂြိုဟ် စသော အောက်အခြေခံ စာပေများကို သင်ယူပြီးသောအခါ အသက်(၂၀)ပြည့်သည့် ၁၂၉၇ ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော်(၁၀)ရက်နေ့တွင် မြေငှာ အနောက်ကျောင်း ခဏ္ဍသိမ်၌ ကာရကသံဃာ ပြည့်စုံ

စွာဖြင့် ရွာအရှေ့ကျောင်းဆရာတော် ဦးဝိလာသကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပါသည်။

စာပေသင်ယူခြင်းမင်္ဂလာ

ဆရာတော်လောင်းလျာသည် မြေငှာကျေးရွာ အနောက်ကျောင်း ဆရာတော်ထံတွင်လည်းကောင်း၊ စစ်ကိုင်းမြို့ စကုမော်တိုက် ဆရာတော်ထံတွင် လည်းကောင်း၊ မန္တလေးမြို့ မစိုးရိမ်တိုက်သာသနာ နယူ ပဒေသကျောင်း ဆရာတော်နှင့် မစိုးရိမ်ဓမ္မဝါစက ဆရာတော်များထံတွင်လည်းကောင်း သင်ရိုးပါဠိ အဋ္ဌကထာစာပေများကို ကျမ်းရိုးကုန်သည်အထိ စနစ်တကျ သင်ယူခဲ့သည်။

ပရိယတ္တိစာပေပို့ချခြင်း

ဆရာတော်သည် ဗုဒ္ဓစာပေများ အခြေခံ ပြည့်စုံတတ်မြောက်ပြီးသောအခါ အထက်တန်း အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ နိကာယ်စာပေများကို ကိုယ်တိုင် လည်း ကြည့်ရှုခြင်းနှင့် မြေငှာ အလယ်ကျောင်း တွင် တပည့်တပန်း သံဃာတော် (၂၀)ကျော်ခန့်ကို လည်း စနစ်တကျ သင်ကြားပို့ချတော်မူခဲ့ပါသည်။

တောထွက်၍ ပဋိပတ္တိကျင့်သုံးခြင်း

ဆရာတော်သည် သက္ကရာဇ် ၁၃၀၇-ခု ရောက်သည့်အခါ စာပင်စာချ ပရိယတ္တိလုပ်ငန်းမှ တစ်ဆင့် ပဋိပတ္တိ ကျင့်သုံးနိုင်ရန်အလို့ငှာ မြေငှကျေးရွာ အရှေ့ဘက်ရှိ (ယခင် ထန်းတောကျောင်း) ယခု သရက်တောတောရကျောင်းတွင် တောရဆောက်တည်တော်မူပြီး ပဋိပတ္တိလုပ်ငန်းများကို ကြိုးစားကျင့်သုံးတော်မူပါသည်။

တစ်ဘဝဇာတ်သိမ်းတော်မူခြင်း

၁၃၄၅-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၁၄) ရက်၊ ည (၇ နာရီ ၃၀မိနစ်) အချိန်တွင် ဘဝခန္ဓာဇာတ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

မြေငှသာသနာဆရာတော်နှင့် ပတ်သက်၍ ထူးခြားချက်များ

- ၁။ ဆရာတော် တရားအားထုတ်သော ညောင်ပင်အောက်တွင် ညောင်ပင်ကလေးများ မရေမတွက်နိုင်အောင် ပေါက်လာသည်။
- ၂။ ဆရာတော် တရားအားထုတ်ရာဖြစ်သော သပြေပင်မှာ ယခင်က အစေ့များ ရှိသော်လည်း ယခုအခါ အစေ့များ ဆိတ်သုဉ်းသွားသည်။
- ၃။ ပိန္နဲပင်အဖျားများမှ ပိန္နဲသီးများ သီးနေသည်။
- ၄။ သရက်ပင်များ ပင်စည်မှ အသီးများ သီးလာသည်။
- ၅။ အခါမဟုတ်ဘဲ သရဖီမှာ သီတင်းကျွတ်လတွင် ပွင့်လာတတ်သည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မြေငူရွာ သရက်တော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်သောတရားမည်သည် မရှိ။ သစ္စာလေးပါးသာ ရှိတယ်ဆိုပေမဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ နိရောဓသစ္စာကြီးကသာ အမြဲရှိနေတာ၊ ဒီပြင် သစ္စာတရားတွေက အမြဲရှိနေတာမဟုတ်ဘူး။ ဒုက္ခနှင့် သမုဒယသစ္စာတရားက အားထုတ်မှ ရှိလာတာ။ မဂ္ဂသစ္စာတရားကလည်း နိဗ္ဗာန်မြင်မှ ရှိတာ။ နိရောဓ သစ္စာတရားကသာ အမြဲရှိနေပါတယ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မြေငူရွာ သရက်တော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးကုသလ၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

(၁) လောကီကုသိုလ်နှင့် လောကုတ္တရာကုသိုလ်
တရားဆိုတာ - ကုသလာ ဓမ္မာ
အကုသလာ ဓမ္မာ
အဗျာကတာ ဓမ္မာတဲ့။

ကုသိုလ်လည်း တရား၊ အကုသိုလ်လည်း
တရား၊ အဗျာကတလည်း တရား။

“ဘုန်းကြီးကလက်ဆောင်ပေးမယ်” ဆိုတာ
ဘယ်တရားကို လက်ဆောင်ပေးမှာလဲဆိုတော့
“ကုသိုလ်တရားကို လက်ဆောင်ပေးမှာ” အဲဒီတော့
ဒကာ ဒကာမတို့က ပြောစရာ ရှိတယ်။ “အရှင်ဘုရား
ကုသိုလ်တွေ မပေးပေမယ့် တပည့်တော်တို့မှာ
ကုသိုလ်တွေ ရနေတာပဲ။ ဒါနကုသိုလ်တွေ သီလ
ကုသိုလ်တွေ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေ ရနေပါပြီ။ ပေးနေ
စရာ မလိုပါဘူး။” ယခုဆိုလျှင် “အောင်ပြည်ပေး
စေတီတော်ကြီး” ကို တပည့်တော်တို့ ထောင်သောင်း
မက အကုန်အကျခံ၍ ပြုပြင်ပြီးသကာလ ပူဇော်ကန်
တော့ ကြည်ညိုနေလို့ ကုသိုလ်တွေ တဖွားဖွား ဖြစ်
ပေါ်နေပြီ။ ကုသိုလ်တွေအများကြီး ပြုနေရပါပြီ။
နောက်နောင်က ပြုခဲ့တဲ့ကုသိုလ်တွေကလည်း အများ
ကြီးပါပဲ။ “ရှေ့မှာလည်း ကုသိုလ်တွေ မသေသမျှ
ရကြဦးမှာပဲ။ အများကြီးပါဘုရား” လို့ လျှောက်ထား
ကောင်း လျှောက်ထားကြလိမ့်မယ်။ သို့သော် ဒကာ၊

ဒကာမတို့ ရနေ၊ ဖြစ်နေကြတဲ့ ကုသိုလ်တွေက လော
ကီကုသိုလ်တွေ၊ ဘုန်းကြီးပေးမှာက လောကုတ္တရာ
ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင်ပေးမှာ။

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ ရနေဖြစ်နေတဲ့ ကုသိုလ်
မျိုးဆိုတာ သာသနာပ ကုသိုလ်မျိုးလည်း ခေါ်နိုင်
တယ်။ သာသနာပကုသိုလ်မျိုးဆိုတာ နောက်နောင်
က ပြုခဲ့တာ များလှပါပြီ။ သာသနာပကုသိုလ်မျိုးကို
ပြုခဲ့ကြလို့ သာသနာတွင်း လူဖြစ်လာရတယ် မဟုတ်
လား။ သာသနာပကုသိုလ်မျိုးဆိုတာ လူ့ပြည် နတ်
ပြည်ရောက်အောင်၊ သာသနာတွင်းရောက်အောင်
အားထုတ်ရတဲ့ကုသိုလ်မျိုးလို့ မှတ်ရမယ်။ သာသနာပ
ကုသိုလ်မျိုးနှင့် တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ မနေကြနဲ့။ မဂ်ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန်ကို ရယူနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်မျိုး မဟုတ်သေးဘူး။
ဒကာယ ဒကာမ ရနေယ ဖြစ်နေတဲ့ ကုသိုလ်မျိုးဆို
တာ “ဥက္ခိတ္တာပုညတေဇေန” တဲ့။ မီးပုံးပျံများ မှိုင်း
အားထိုးပေးတဲ့အခါ အထက်တက်နေပြီး မှိုင်းအား
ကုန်တဲ့အခါ အောက်ပြန်ကျလာတာလို၊ “ဥက္ခိတ္တာ
ပုညတေဇေန” တဲ့။ ဒကာယ ဒကာမတို့ ရနေတဲ့
ဖြစ်နေတဲ့ မှိုင်းအားနဲ့တူတဲ့ လောကီကုသိုလ်တွေက
မြင့်တင်ပေးလိုက်တဲ့အခါ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့
ပြည်ရောက်အောင် တက်နေတာ၊ မှိုင်းနဲ့တူတဲ့
ကုသိုလ်အရှိန်ကလေး ကုန်တဲ့အခါ မိမိအမြဲနေတဲ့

အိမ်နဲ့တူတဲ့ အောက်ပြန်ကျလာရတယ်။ အမြဲနေအိမ် ဆိုတာ (စတ္တာရော အပါယာ၊ သကဂေဟသဒိသာ) တဲ့၊ စတ္တာရော အပါယာ၊ အပါယ်လေးဘုံတို့သည်။ သကဂေဟသဒိသာ၊ မိမိအမြဲနေတဲ့ အိမ်နှင့်တူကုန် ၏ ဆိုတဲ့ “ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ” လာသည့်အတိုင်း မိမိ အမြဲနေတဲ့ အိမ်နဲ့တူတဲ့ အပါယ်လေးဘုံသို့ ပြန်ကျ ရောက်တတ်တယ်။

ဒကာ ဒကာမတွေ ကောင်းမြတ်တဲ့ ဘုံဘဝ တွေကို ရောက်ချင် ရချင် ဖြစ်ချင်နေကြတယ်။ လူကောင်းဖြစ်ချင်တယ်၊ နတ်ကောင်းဖြစ်ချင်တယ်၊ လူ့ပြည် နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို ရောက်ချင်ကြ တယ်။ ဗြဟ္မာ့ပြည်ဆိုတာလည်း ရောက်ဖူးလှပါပြီ။ ဖြုတ်ခြင်ယင်မှက်၊ ခြပုန်း၊ ပိုးပုရွက်က စ၍ ဗြဟ္မာ့ ပြည် ရောက်ဖူးကြတယ်။ ဘယ်တုန်းက ရောက်ဖူးပါ သလဲဆိုတော့ ကမ္ဘာပျက်တဲ့အခါ အောက်အောက်ဘုံ တွေမှာ သတ္တဝါတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိတော့မှ ကမ္ဘာကြီးပျက်တာ၊ အဲဒီတော့ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို အနည်း ဆုံး တစ်ကမ္ဘာတစ်ခေါက် ရောက်ဖူးပါတယ်။

နတ်ပြည်ဆိုတာလည်း ဗြဟ္မာ့ပြည်သွားရ လွန်းလို့ ခြေရာချင်း ထပ်နေပါပြီ။ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ဘယ်လောက်ကြာအောင် နေဖူးပါသလဲဆိုတော့ ကမ္ဘာကြီးလေးပုံပုံ၊ သုံးပုံလောက်ကြာအောင် နေခဲ့ရ ပါတယ်။ ယခုအချိန်မှာဆိုလျှင် နတ် ဗြဟ္မာစည်းစိမ် တွေဟာ မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက် စမ်းသပ်ရှာ ဖွေလို့ မရပါဘူး။ မရပေမယ့် ဒကာယ ဒကာမတွေ ဟာ အကောင်းအမြတ် ကြိုက်ကြတယ်။ အကောင်း အမြတ်ကြိုက်လို့ ကောင်းတဲ့ မြတ်တဲ့ ဒါနယ သီလ၊ ဘာဝနာတွေကို လုံ့လကြိုးကုတ်အားထုတ်ကြတယ်။

အားထုတ်တဲ့အခါတိုင်း ရတဲ့ လူ၊နတ်၊ဗြဟ္မာ စည်းစိမ်တွေဟာ အကောင်းအမြတ်တွေပါပဲ၊ ဘာမှ အပြစ်ဆိုစရာ မရှိပါဘူး။

သို့သော်လည်း အကောင်းမဆုံး၊ အမြတ် မဆုံးသေးဘူး။ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှ အကောင်းဆုံး

အမြတ်ဆုံးမှာ။ အကောင်းမဆုံး၊ အမြတ်မဆုံးတော့ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ စည်းစိမ်တွေဟာ စိတ်မချရသေး ဘူး။ ဘာကြောင့်စိတ်မချရသလဲ ဆိုတော့-

“လူ့လောကဓံ ပုထုဇနံ အဟံမေ သက္ကာယ ကြောင့်” လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မပြုတ်သေး တော့ စိတ်မချရသေးဘူး။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ မပြုတ်သေးတော့ “တာဝတိံ သာ ဘုံဖျားမှာ သိကြားမင်းဖြစ်၍ သူ့ထက်ကဲ၊ အောက်ငရဲမှာ သေနာနာ” ဆိုတဲ့အတိုင်း သိကြားမင်း ကြီးဖြစ်သော်လည်း စိတ်မချရသေးဘူး။

“ဗြဟ္မာဖြစ်လို့ ပြောင်ပြောင်ဝင်း၊ ဝက်စား ကျင်းမှာ တရုတ်ရုတ်” တဲ့ ဗြဟ္မာမင်းကြီးဖြစ်သော် လည်း စိတ်မချရသေးဘူး။

“ဓမ္မုဒီပါစိုးအုပ်၍ မင်းလုပ်သည့် အိုဘယ့်လူ ထီးဖြူနှင့်တလျှပ်လျှပ်၊ မြွေကျောရည် စပါးကြီးမှာ အမြီးနှင့်တခတ်ခတ်” တဲ့။ ဓမ္မုဒီပါစိုးအုပ်ပြီး မင်း လုပ်၍ နေရသော်လည်း စိတ်မချရသေးဘူး။

“လေးကျွန်းပိုင် မန္တာတ်၊ ဥဒေါင်းမင်း ဦးစွန်း ဝယ်၊ ဥခွံနှင့် တဖျပ်ဖျပ်” တဲ့၊ မန္တာတ်မင်းကြီးဖြစ် သော်လည်း စိတ်မချရသေးဘူး။

“တရားပိုင်စောနေနတ်၊ ငရဲပြည် ဥဿဒပ်မှာ၊ ကြောက်စရာအတိ” လို့ ဆိုတဲ့ ဇေတဝန်ဆရာတော် မေတ္တာစာအတိုင်း စိတ်မချရသေးဘူး။

အဲဒီတော့ အကောင်းဆုံး အမြတ်ဆုံး စိတ်ချ လက်ချ အပါယ်လေးဘုံမှ လွတ်ပြီး နိဗ္ဗာန်မြင်၊ သိ၊ မျက်မှောက်ပြုနိုင်တဲ့ လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်အောင် စကြစို့။

- (၂) လောကုတ္တရာ ကုသိုလ်တရား
 - နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ မြို့ကြီး ပြကြီး ဘုံကြီး ဗိမာန် ကြီးနှင့်လိုလို၊ တသီးတခြား တစ်ခမ်းတနား တည်ရှိ နေသလိုလိုနှင့် နိဗ္ဗာန်ကို ရပါလို၏၊ ရောက်ရပါလို ၏ စသည်ဖြင့် ဆုတောင်းဆုယူ လုပ်နေကြတာ

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ဘုံကြီးမိမာန်နှင့်မဟုတ်။

နိဗ္ဗာန်ကို ဘာကြောင့် မမြင်ကြ မသိကြပါ သလဲဆိုတော့ ကိလေသာ ကာမဂုဏ်တို့သည် ဖုံးထား သောကြောင့် မမြင် မသိကြရတာ။

ကာမဂုဏ်တွေ ဘာကြောင့် ဖုံးကွယ်နေကြ သလဲဆိုတော့ မသိလို့ ဖုံးကွယ်နေတာ။ မသိတာက ဘယ်သူလဲဆို ရှာလိုက်တဲ့အခါ “အဝိဇ္ဇာ”တွေ့တာပေါ့။ အဝိဇ္ဇာ ဘာကို မသိတာလဲဆိုတော့ သစ္စာလေးပါးကို မသိတာ။ သစ္စာလေးပါး ဘယ်မှာရှာရမလဲဆိုလျှင်

“ဣမသ္မိံ ယေဝ ဗျာမမတ္ထေ ကဋ္ဌေဝရေ” လို့ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ပညာစိတ်အသိနှင့်တကွ၊ ခြေနှစ်ဖက်၊ လက်နှစ်ချောင်း၊ ခေါင်းတစ်လုံးနှင့်၊ အလျားတစ်လံ၊ အနံတစ်ထွာ ခန္ဓာကိုယ်၌ရှာလျှင် တွေ့ရလိမ့်မယ်။

ခန္ဓာကိုယ်၌ ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်း (ဒုက္ခသစ္စာ)။ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း (သမုဒယသစ္စာ)။ ဆင်းရဲခြင်းနှင့် ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်ကြောင်းတို့၏ ချုပ်ရာငြိမ်းရာ (နိရောဓ သစ္စာ)။ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာကိုသိသော (မဂ္ဂသစ္စာ)။

အဲဒီ သစ္စာလေးပါးကို မသိလို့ ကာမဂုဏ် တွေ ဖုံးကွယ်နေတာ။ အဲဒီတော့ သစ္စာလေးပါးကို သိအောင် လုပ်ရမယ်။

သစ္စာလေးပါးဆိုတာ အမှန်လေးပါးကို ပြော တာ။ အမှန်လေးပါး ဆိုတာ-

- ဒုက္ခသစ္စာ - ဆင်းရဲခြင်းအမှန်၊
- သမုဒယသစ္စာ - ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းအမှန်၊
- နိရောဓသစ္စာ - ဆင်းရဲခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်ကြောင်း တို့၏ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာအမှန်၊
- မဂ္ဂသစ္စာ - ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာကိုသိမြင်တာအမှန်။

အဲဒီသစ္စာလေးပါးမှာ ဒုက္ခသစ္စာနှင့် သမုဒယ သစ္စာက လောကသစ္စာနှစ်ပါး၊ နိရောဓသစ္စာနှင့် မဂ္ဂသစ္စာက လောကုတ္တရာသစ္စာနှစ်ပါး။

လောကီသစ္စာ နှစ်ပါးတွင် -

ဒုက္ခသစ္စာက အကျိုးသစ္စာ၊

သမုဒယသစ္စာက အကြောင်းသစ္စာ။

လောကုတ္တရာ သစ္စာနှစ်ပါးတို့တွင် - နိရောဓသစ္စာ အကျိုးသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာက အကြောင်းသစ္စာ။

ဒုက္ခတောဘူမကံ ဝဋ္ဋ

တောဘူမကံ- ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော၊ ဝဋ္ဋ- ဝဋ္ဋ တရားသည်၊ ဒုက္ခ- ဒုက္ခသစ္စာမည်သည်၊ ဘဝေ- ဖြစ်၏။

ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော ခန္ဓာနာမ်ရုပ် အကောင် ပုပ်ဟူသမျှကို ဒုက္ခသစ္စာလို့ မှတ်ကြ သိကြ။

တဏှာသမုဒယော ဘဝေ

တဏှာ- ခန္ဓာနာမ်ရုပ် အကောင်ပုပ်ကို နှစ် သက် ခင်မင် တွယ်တာသော တဏှာတရားသည်၊ သမုဒယော- သမုဒယသစ္စာမည်သည်၊ ဘဝေ- တစ် ဘဝထက် တစ်ဘဝ ချမ်းသာရအောင် ပြုကျင့်တာ တွေ ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ခန္ဓာနာမ်ရုပ်တရားကို ငါ၊ သူထင်၍ နှစ် သက် ခင်မင် တွယ်တာသော တဏှာတရား ဟူသမျှ ခန္ဓာနာမ်ရုပ် အကောင်ပုပ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ကြောင့် သမုဒယသစ္စာလို့ မှတ်ကြ သိကြ။

နိရောဓောနာမ နိဗ္ဗာန်

နိဗ္ဗာန်- ဒုက္ခ သမုဒယံ၊ နှစ်တန်ရုပ်သိမ်း၊ ချုပ်ငြိမ်းရာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်သည်၊ နိရောဓော နာမ- ဒုက္ခခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်း၍ ချုပ်ငြိမ်းလေဘိ မရှိခန္ဓာ နိရောဓသစ္စာတရားမည်သည်၊ ဘဝေ- ဖြစ်၏။

ဒုက္ခ သမုဒယ၊ နှစ်ဝချုပ်ငြိမ်း၊ ရုပ်သိမ်းရာ မှန်၊ မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို နိရောဓသစ္စာလို့ မှတ်ကြ သိကြ။

မဂ္ဂေါ လောကုတ္တရော မတော

လောကုတ္တရော- သံသရာမှ မြန်စွာအဟုတ်၊

အမှန်ထုတ်နိုင်၍ လောကုတ္တရာဖြစ်သော၊ မဂ္ဂေါ-
မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို၊ မဂ္ဂေါ- မဂ္ဂသစ္စာမည်
၏ ဟူ၍၊ မတော- ရှေ့နောက်ကိုမြင် ပညာရှင်တို့
ထင်ရှားမသွေ သိအပ်လှပေသတည်း။

သံသရာမှ မြန်စွာအဟုတ်၊ အမှန်ထုတ်နိုင်
သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို မဂ္ဂသစ္စာလို့
မှတ်ကြ သိကြ။

အဲဒါကြောင့် အကျဉ်းအားဖြင့် ရှေးဆရာကြီး
များ ရေးထားတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကလေးက ဘယ်လိုလဲဆို
တော့ -

ခန္ဓာနာမ်ရုပ်၊ အကောင်ပုပ်၊ ဒုက္ခသစ္စာသာ။

ခန္ဓာငါးခု၊ ခင်တွယ်မှု၊ သမုဒယသာ။

ဒုက္ခ သမုဒယ၊ ငြိမ်းရာမှန်၊ နိဗ္ဗာန် နိရောဓာ။

နိဗ္ဗာန် လမ်းဝင်၊ ရှစ်မဂ္ဂင်၊ ခေါ်တွင် မဂ္ဂသာ။

ဒကာ ဒကာမတွေ အကြောင်းသမုဒယ
ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးခန္ဓာ နာမ်ရုပ် အကောင်ပုပ်ကြီး
ကို သစ္စာလေးပါးလို့ သိရ၊ မှတ်ရမယ်။

ယခုတစ်ဖန် မိမိစိတ်မှာ အသစ်သမုဒယနှင့်
အတူတကွဖြစ် အတူတကွ ပျက်တဲ့အကြောင်း ဒုက္ခ
ကို သိရ၊ မှတ်ရလိမ့်ဦးမယ်။ မိမိတို့၏ စိတ်၌ တစ်ခါ
တစ်ရံမှာ သောကပရိဒေဝ စသော ရတက်မအေး
ပူဆွေးဒုက္ခရောက်ရတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာတော့
လည်း ငြိမ်းအေးနေတယ်။ ငြိမ်းအေးနေလို့ ငြိမ်းအေး
နေရမှန်း မသိကြဘူး၊ ငြိမ်းအေးနေတဲ့တရားက
အမြဲရှိနေတာ၊ ရှိပြီးသားကို သိပြီးသား ဉာဏ်ဖြစ်ကြရ
တယ်။ သောကပရိဒေဝ စတဲ့ ပူတဲ့တရားတွေက
အားထုတ်ပြုလုပ်မှ ဖြစ်လာတာ၊ ရှိလာတာ၊ ပူတဲ့
တရားတွေ မဖြစ်ချင်လို့ ရှိရင် ရှိပြီးသားဖြစ်တဲ့ အေး
ရာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကြီးကို ပူတဲ့တရားမဖြစ်မီ
ဉာဏ်က ကြိုတင်သိထားရတယ်။

စတုသစ္စဝိနိမုတ္တာ ဓမ္မောနာမ နတ္ထိ
သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်သောတရား မည်သည်

မရှိ။ သစ္စာလေးပါးသာ ရှိတယ်ဆိုပေမယ့် နိဗ္ဗာန်
ဆိုတဲ့ နိရောဓသစ္စာတရားကြီးကသာ အမြဲရှိနေတာ၊
ဒိပြင် သစ္စာတရားတွေက အမြဲရှိနေတာ မဟုတ်ဘူး၊
ဒုက္ခနှင့် သမုဒယသစ္စာတရားက အားထုတ်မှ ရှိလာ
တာ။ မဂ္ဂသစ္စာတရားကလည်း နိဗ္ဗာန်မြင်မှ ရှိတာ၊ ဖြစ်
တာ။ နိရောဓသစ္စာတရားကသာ အမြဲရှိနေပါတယ်။

ချုပ်ရာ၊ အေးရာ၊ ငြိမ်းရာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရား
ကြီးကို ပင်ကိုယ်က ငြိမ်းနေတဲ့အတိုင်း ပူတဲ့တရား
မဖြစ်မီ ကြိုတင်သိထားရမယ်။

ကြံစည်အားထုတ် နှလုံးသွင်းလို့ မိမိစိတ်မှာ
ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး အမျိုးမျိုးဖြစ်သမျှကတော့
ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ပေတော့။

ဒုက္ခကလည်း အလိုသမုဒယကြောင့် ဖြစ်
တာ၊ အလိုသိမ်းရင်တော့ မိမိစိတ်ဟာ ငြိမ်းအေးရာ
နှင့် တွေ့ပြီလို့သာ မှတ်ပေတော့။ အဲဒီငြိမ်းအေးရာကို
သိမြင်နေပါ။ မနေတတ်ရင်တော့ -

ဥပ္ပါဒေါ ဒုက္ခံ အနုပ္ပါဒေါ သုခံ။

ဖြစ်၊ မဖြစ် စိစစ်လေးသစ်။

ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ဒုက္ခသစ်။

ဖြစ်လိုမှုက သမုဒယ။

အလိုသိမ်းမှ ငြိမ်းအေးနိဗ္ဗာန်၊

ငြိမ်းအေးမှု မြင်မှု မဂ်သစ်။ ။

ဒကာ ဒကာမတွေ အလွန်ရဲတဲ့ လူ၏အဖြစ်
ကို ရကြပါသော်လည်း မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့
ဆဆနေပြီး လင်နှင့်မယား၊ သားနှင့်သမီး၊ ပစ္စည်း
ဥစ္စာ၊ ရတနာရွှေငွေ အထွေထွေတို့ကို တောင့်တမှု၊
ကြောင့်ကြမှုနှင့် နေ့ရက်တွေဖြန်း၍ ဘဝဆုံးကြရပြီ။
ဝဋ်မှထွက်ခွင့်မရဘဲ ရုံးကြလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် အရ
တော်တဲ့ လူ့ဘဝရကြတဲ့ အခိုက်ကလေး၊ သံသရာ
ဝဋ်စက်မှ လွတ်မြောက်ကြဖို့ရန် အေးငြိမ်းရာနှင့်
တွေ့အောင် ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်ကြရ
မယ်။ မိမိစိတ်နှင့် အေးငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်နှင့် တွေ့အောင်
လုပ်တာ ဝိပဿနာအလုပ်ပဲလို့ မှတ်ကြ။

ဝိပဿနာရှုပွားနည်း

ဒကာ ဒကာမတွေ ဓမ္မလက်ဆောင်အဖြစ် ဝိပဿနာရှုပွားနည်းပေးမည်။ ဝိပဿနာရှုပွားနည်းက

(က) ရုပ်နာမ်ကို သိမြင်ပြီး ရှုပွားတဲ့နည်း။

(ခ) နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်ပြီး ရှုပွားတဲ့နည်း နှစ်နည်းပေး လိုက်မယ်။ ထိုနှစ်နည်းတို့တွင် ပထမမှာ ရုပ်နာမ်ကို သိမြင်ပြီး ရှုပွားတဲ့နည်းကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြုတ်အောင် အရင်ပေးရမယ်။

(က) ရုပ်နာမ်ကို သိမြင်ပြီး ရှုပွားသောနည်း

“သက္ကာယဒိဋ္ဌိ” ဆိုတာ သက္ကာယ တစ်ပုဒ်၊ ဒိဋ္ဌိ တစ်ပုဒ်။ သက္ကာယဆိုတာ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားဧကန် အဟုတ်အမှန် ရှိသောတရားလို အဓိပ္ပာယ်ရသဖြင့် ပညာရှိများက -

“သန္တော သံဝိဇ္ဇာမာနေော ကာယော သက္ကာယော”

သန္တော သံဝိဇ္ဇာမာနေော- ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားဧကန် အဟုတ်အမှန်ရှိသော၊ ကာယော- ရူပ ကာယ၊ ဝေဒနာကာယ၊ သညာကာယ၊ သင်္ခါရကာယ၊ ဝိညာဏကာယဟု ဆိုအပ်သော ပရမတ်ခန္ဓာ ငါးပါး အပေါင်းတည်း။ သက္ကာယော-ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင် ရှားဧကန်အဟုတ်အမှန်ရှိသော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း။ သက္ကာယ-ဆိုတာ ဥပါဒါန်၏အာရုံဖြစ်သော-

ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဆိုတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး အပေါင်းကို သက္ကာယခေါ်တယ်။ မြန်မာလိုပြန်တော့ ဖောက်ပြန်စွဲလမ်းမှုအစု၊ ခံစားစွဲလမ်းမှုအစု၊ မှတ် သားစွဲလမ်းမှုအစု၊ ပြုပြင်စွဲလမ်းမှု အစု၊ ကြံစည် စွဲလမ်းမှုအစု၊ ဤငါးပါးကို သက္ကာယဟုခေါ်တယ်။

အကျဉ်းအားဖြင့် “ဖောက်ပြန်ခံစား၊ မှတ်သား စိမ်း၊ စိတ်ဝိညာဏ်” ဆိုတဲ့အတိုင်း ဤငါးတန်တို့၏ အမည်ကို ခေါ်တယ်။

ဒိဋ္ဌိ-ဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲဆိုတော့ “သက္ကာ

ယော၊ မိစ္ဆာဝသေန ဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ” သက္ကာယော- ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားဧကန် အဟုတ်အမှန် ရှိ သော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌၊ မိစ္ဆာဝသေန- မှား သောအားဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိ- စွဲလမ်း၍ ယူခြင်းတည်း။

ဆိုလိုတာက ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိ သော ခန္ဓာငါးပါးကို မှားသောအားဖြင့် ငါ-သူတစ် ပါးစသော စွဲလမ်း၍ ယူခြင်းကို “သက္ကာယဒိဋ္ဌိ” ဟု ခေါ်တယ်။ ခန္ဓာငါးပါးမှ အပြင်ဘက်ကျတဲ့ အယူမှန် သမျှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ခေါ်တယ်။ ခန္ဓာငါးပါးအပြင် ခန္ဓာပိုင်ရှင် ဒိဋ္ဌိအယူမှားအမျိုး ပိုနေတယ်။ အဲဒီအယူ မှားပြုတ်အောင် ဘယ်မှာ ရှုပွားရမလဲဆိုတော့ -

“တရားပျောက်တော့ ကိုယ်မှာရှာ၊ တရားရှာတော့ ကိုယ်မှာတွေ့။”

ဆိုတဲ့အတိုင်း ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရှုပွားရမှာ။ အဲဒီ အလျားတစ်လံ၊ အနံတစ်ထွာနှင့် ခန္ဓာကိုယ်က မသိမှု ရယ်၊ လိုချင်မှုရယ်၊ စွဲလမ်းမှုရယ် ဆိုတဲ့ကိလေသာ ဝဋ် ဦးစီးပြီး သင်္ခါရသုံးပါး ကံတရားတွေပြုခဲ့ကြလို့ ဝိပါကဝဋ်ဆို တရားမျိုး ရုပ်တုံး ရုပ်ခန္ဓာကြီးရလာခဲ့ ကြရတာ။ အဲဒီ ဝိပါကဝဋ် အကျိုးနာမ်ရုပ်ကတော့ ဥပါဒ်၊ ဋီ၊ ဘင် သန္တတိ အစဉ်နှင့် (နဒီ သောတော ဝိယ ဒီပဇာလသမူပမာ) မြစ်ရေအလျဉ်၊ ဆီးမီးအလျှံ လို့ တရားအတိုင်းတိုင်း မရှုလည်း ဖြစ်ပျက်၊ ရှုလည်း ဖြစ်ပျက်၊ အလကားနေ အအားနေလည်း ဖြစ်ပျက်၊ ပယ်လို့မရ တွယ်တာလိုလဲ မဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်ဒုက္ခပဲ လို့ သိပြီးထားပစ်ခဲ့ရမယ့် တရားကြီးလို့ သိကြ။

အဲဒီတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်စရာ ခန္ဓာကိုယ် ကြီးမှာ ဘာတွေပါလဲဆိုတော့ နောက်နောင်က ကံဆရာကြီးက တပ်ဆင်ပေးလိုက်တဲ့ အချက်အချာ အရေးပါ အရာရောက်သော မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဆိုတဲ့ ဒွါရခြောက်ပါး၊ တံခါးခြောက် ပေါက်၊ ခြောက်မျိုး အကြည်ပါလာတယ်။ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဒ၊ အတွင်းရုပ်လောက အခံဓာတ်ခေါ်တယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏ အပြင်ဘက်မှာ ဘာတွေ

ရှိသလဲဆိုတော့ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အတွေ့ ဆိုတဲ့ အာရုံခြောက်ပါးရှိတယ်။ ဒီအာရုံခြောက်ပါးက ဗဟိဒ္ဓ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ၊ အပြင်ရုပ်လောက အတိုက်ဓာတ် ခေါ်တယ်။

ဒီအတွင်းရုပ်လောကနှင့် အပြင်ရုပ်လောကတို့ အကြောင်းစုံလို့ပေါင်းဆုံတဲ့အခါ မြင်သိမှု၊ ကြားသိမှု၊ နံသိမှု၊ စားသိမှု၊ ထိသိမှု၊ ကြံသိမှုဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်ခြောက်ပါး အပေါ်ဓာတ် အဖြစ်ဓာတ်များ ဖြစ်ကြပါတယ်။

ဒီအခါမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစွဲ အယူမှားပေါ်လာတတ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဒိဋ္ဌိကွာအောင် ဘယ်တရား ရှုရမလဲဆိုရင် ဒိဋ္ဌိဆိုတာ နာမ်စိတ်၌ အစွဲအလမ်း များတယ်။ တဏှာက ရုပ်တရား၌ အစွဲအလမ်းများတယ်။ ဒိဋ္ဌိကွာအောင် စိတ်ဝိညာဉ်နာမ်တရား၌ရှုရမယ်။

သို့ဖြစ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာလိုသောသူသည် အခံဓာတ်နှင့် အတိုက်ဓာတ် ပြိုင်ဆိုင်သောအခါ သိမှုစိတ်ကလေး ပေါ်လာသည်ကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား မှတ်ပြီး ထိုသိမှုစိတ်ကလေးသည် ငါမဟုတ်၊ သူမဟုတ်သည်မျှသာ ဟုတ်သည်ဟု ဉာဏ်အမြင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ပယ်လိုက်လျှင် ဒိဋ္ဌိကွာပြီဟု မှတ်ရမယ်။

ဖြစ်ပေါ်လာပုံ

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ မန ဆိုတဲ့ အကြည်ဓာတ်နှင့် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ စိတ်ကူးဆိုတဲ့ အာရုံနှင့် တိုက်တဲ့အခါ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ စား၊ ထိ၊ သိ ဆိုတဲ့ ဝိညာဉ်အသိစိတ် နာမ်တရား ဧည့်သည် အာဂန္တုနာမ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။

အကြောင်းမတိုက်ဆိုင်မီက အကြည်ဓာတ်ထဲမှာ အသိစိတ် နာမ်တရား ရှိနေတာ လည်းမဟုတ်၊ အာရုံထဲက ပါလာတာလည်းမဟုတ်၊ အကြည်ဓာတ်နဲ့ အာရုံကြားထဲမှာ အလိုလို ဖြစ်ပေါ်နေတာလည်းမဟုတ်၊ အကြည်ဓာတ်နဲ့ အာရုံတိုက်ဆိုင်မှ အသိစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။ အကြည်ဓာတ်နဲ့

အာရုံမတိုက်ဆိုင်တဲ့အခါ နာမ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာပါလို့ မည်သူမျှ ခေါ်မယူနိုင်ပါဘူး။

အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်လည်း မဖြစ်ပေါ်ပါနဲ့လို့ မည်သူမျှ မတားမြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် မပျောက်ပါနဲ့လို့ မည်သူမျှ မတားနိုင်ဘူး။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးဘယ်နေရာမှလည်း အစုအပုံနဲ့တည်မနေဘူး။ ဘယ်နေရာမှ ရွှေ့ပြောင်း မသွားဘူး။ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်မှ ဘွားခနဲ အသစ်ပေါ်လာပြီး လှစ်ခနဲ ချုပ်ပျောက်ကုန်ဆုံးသွားတဲ့ ဧည့်သည် အာဂန္တုက အနတ္တတရားပါလားလို့မြင်အောင် ရှုရမယ်။

အဲဒါကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်မှာ အမြဲမရှိဘဲ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တဲ့အခါမှ ဧည့်သည် အာဂန္တုက အနေနဲ့ ဘွားခနဲအသစ်ဖြစ်ပေါ်လာပြီး လှစ်ခနဲ ချုပ်ပျောက်ကုန်ဆုံးကာ ဥပါဒ်စွန်း၊ ဘင်္ဂစွန်း (ဝါ) အဖြစ်အပျက် အစအဆုံးကို ပြသွားတဲ့ သင်္ခါရသဘောတရားကလေးကို အထူးထူးသော အခြင်းအရာဖြင့် ဆင်ခြင်ရမယ်။

“စက္ခု စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” မျက်စိတည်းဟူသော အခံဓာတ်နှင့် အဆင်းတည်းဟူသော အတိုက်ဓာတ်ကို စွဲ၍ မြင်သိစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။

မျက်စိတံခါး ဖွင့်ထားခိုက်မှာ၊
အဆင်းရုပ်မျိုး ဝင်တိုးတိုက်လာ။
မြင်သိစိတ်များ ဖြစ်ပွားပျက်ရာ၊
ငါမြင်စွဲ ယူလွဲဒိဋ္ဌိပါ။

“သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဓေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ” နားတည်းဟူသော အခံဓာတ်နှင့် အသံတည်းဟူသော အတိုက်ဓာတ်ကို စွဲ၍ ကြားသိစိတ်တို့ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။

နားပေါက်တံခါး ဖွင့်ထားခိုက်မှာ၊
အသံရုပ်မျိုး ဝင်တိုးတိုက်လာ။
ကြားသိစိတ်များ ဖြစ်ပွားပျက်ရာ၊
ငါကြားစွဲ ယူလွဲဒိဋ္ဌိပါ။

(ကြားတိုင်းမှာ သတိယှဉ်စမ်းပါ။ ကြားမမြဲ သိဆဲ ဒိဋ္ဌိကွာ။)

“ဃနဉ္စ ပဋိစ္စဂန္ဓေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ”

နာပေါက်တည်းဟူသော အခံဓာတ်နှင့် အနံ့ တည်းဟူသော အတိုက်ဓာတ်ကိုစွဲ၍ နံသိစိတ်ဖြစ် ပေါ်လာပါတယ်။

နာခေါင်းတံခါး ဖွင့်ထားခိုက်မှာ၊
အနံ့ရုပ်မျိုး ဝင်တိုးတိုက်လာ။
နံသိစိတ်များ ဖြစ်ပွားပျက်ရာ၊
ငါနံ့စွဲ ယူလွဲဒိဋ္ဌိပါ။

(နံတိုင်းမှာ သတိယှဉ်စမ်းပါ။ နံမမြဲ သိဆဲ ဒိဋ္ဌိကွာ။)

“ဇိဝုဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာ ဝိညာဏံ”

လျှာတည်းဟူသော အခံဓာတ်နှင့် အရသာ တည်းဟူသော အတိုက်ဓာတ်ကို စွဲ၍ စားသိစိတ်ဖြစ် ပေါ်လာပါတယ်။

လျှာပေါက်တံခါး ဖွင့်ထားခိုက်မှာ၊
ရသာရုပ်မျိုး ဝင်တိုးတိုက်လာ။
စားသိစိတ်များ ဖြစ်ပွား ပျက်ရာ၊
ငါစားစွဲ ယူလွဲ ဒိဋ္ဌိပါ။

(စားတိုင်းမှာ သတိယှဉ်စမ်းပါ။ စားမမြဲ သိဆဲ ဒိဋ္ဌိကွာ။)

“ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ”

ကိုယ်တည်းဟူသော အခံဓာတ်နှင့် အတွေ့ တည်းဟူသော အတိုက်ဓာတ်ကို စွဲ၍ ထိသိစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။

ကိုယ်ပေါက်တံခါး ဖွင့်ထားခိုက်မှာ၊
အတွေ့ရုပ်မျိုး ဝင်တိုးတိုက်လာ။
တွေ့သိစိတ်များ ဖြစ်ပွားဖြစ်ရာ၊
ငါတွေ့စွဲ ယူလွဲ ဒိဋ္ဌိပါ။

(ထိတိုင်းမှာ သတိယှဉ်စမ်းပါ။ ထိမမြဲ သိဆဲ ဒိဋ္ဌိကွာ။)

“မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ”

မနောတည်းဟူသော အခံဓာတ်နှင့် ဓမ္မာရုံ အတိုက်ဓာတ်ကို အစွဲပြု၍ ကြံဆစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာ ပါတယ်။

မနောတံခါး ဖွင့်ထားခိုက်မှာ၊
အကြံရုပ်မျိုး ဝင်တိုးတိုက်လာ။
ကြံသိစိတ်များ ဖြစ်ပွားပျက်ရာ၊
ငါကြံစွဲ ယူလွဲ ဒိဋ္ဌိပါ။

(ကြံတိုင်းမှာ သတိယှဉ်စမ်းပါ။ ကြံမမြဲသိဆဲ ဒိဋ္ဌိကွာ။)

ဒကာ ဒကာမတွေ အာရုံခြောက်ပါး၌ သိကာ မျှ စိတ်ကိုမြင်၍ ဒိဋ္ဌိကွာပြီး သောတာပန်ဖြစ်ပုံကို ဓမ္မလက်ဆောင်အနေနှင့် ရေးပြပြီး၍ ယခုတစ်ဖန် ပရမတ်ခန္ဓာငါးပါး သိပြီး ဒိဋ္ဌိကွာ၍ သောတာပန် ဖြစ်ပုံကို ဓမ္မလက်ဆောင်တစ်မျိုး ရေးပေးဦးမယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ တင်၍ ရှုကြည့်သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပါ။ ပရမတ်ခန္ဓာဆိုတာ လျှပ်စစ်နှင့် ဥပမာ တူ၏။ အဒဿနတော အာယန္တိ၊ ဘင်္ဂါ ဂစ္ဆန္တဒဿနံ။ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ အာကာသေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တ ဝယန္တိ စ။

(ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်)

အဒဿနတော- ရုပ်၊နာမ်၊ခန္ဓာဟု အသမုတ် ခံရသော သဘောတရား ဟူသမျှတို့သည်၊ အာယန္တိ- လက်ရှိ တွေ့ကြုံဆုံရဘိသကဲ့သို့ ထင်စရာ ပေါ်လာ ကြကုန်၏။ ဘင်္ဂါ-ထင်စရာအကြောင်းရင်း မူလက ကင်းမဲ့ပါလျက် လှုံ့ဆော်ချက်ကောင်းတဲ့ အရှိန် ကြောင့်သာ ပေါ်လာသည့် သင်္ခါရနယ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဘာဘာညာညာ ထင်စရာအချက်တို့သည် ကွယ် ပျောက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ- ရောက်သွားကြရှာကုန်၏။

ဘင်္ဂါ- ပျောက်ကွယ်ပျက်စီး အချည်းအနီး ဖြစ်ကုန်ပြီးနောက်၊ အဒဿနံ- ဘယ်နေရာမှာ စုပုံ၍ နေရာတယ်ဆိုသည်ကို နေရာဌာနနှင့်တကွ ပြောဆို ခံနိုင်စရာ မရသဖြင့် အတိအကျအနေဖြင့် မမြင်နိုင်ချေ။

အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါဝ- လျှပ် စီးလက်သကဲ့သို့၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိစ-ပေါ်လည်း ပေါ်ကြကုန်

လေ၏။ ဝိယန္တိစ-ပျက်လည်းပျက်ကြလေကုန်၏။
 ခန္ဓာဆိုသော စကားသည် ပါဠိစကားဖြစ်
 တယ်။ မြန်မာလိုအပေါင်းအစု ခေါ်တယ်။
 ရူပက္ခန္ဓာ-ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲခြင်း အပေါင်းအစု။
 ဝေဒနာက္ခန္ဓာ-ခြောက်အာရုံ၌ ဆိုးမှု၊ ကောင်းမှုကို
 ခံစားခြင်း အပေါင်းအစု
 သညာက္ခန္ဓာ-ခြောက်အာရုံ၌ မှတ်ခြင်းအပေါင်းအစု။
 သင်္ခါရက္ခန္ဓာ-ကောင်း၊ မကောင်းကုသိုလ် အကု
 သိုလ်စိတ်တို့ကို ပြုပြင်စီမံခြင်း အပေါင်းအစု။
 ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-ခြောက်အာရုံ၌ သိခြင်းအပေါင်းအစု။

မြန်မာသက်သက်ပြန်လျှင်

- ၁။ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောအစု။
- ၂။ ခံစားတတ်သော သဘောအစု။
- ၃။ မှတ်တတ်သော သဘောအစု။
- ၄။ စီမံကြံစည်တတ်သော သဘောအစု။
- ၅။ သိတတ်သော သဘောအစု။

အကျဉ်းအားဖြင့်

“ဖောက်ပြန် ခံစား၊ မှတ်သား၊ စီမံ၊ စိတ်
 ဝိညာဏ်၊ ပေါင်းပြန်ငါးခန္ဓာ။”

“ပဉ္စက္ခန္ဓာဝိနိမုတ္တော သတ္တော နာမ နတ္ထိ”

ပဉ္စက္ခန္ဓာဝိနိမုတ္တော- ခန္ဓာငါးပါး လွတ်သော
 (ဝါ) ခန္ဓာငါးပါးအပြင်၊ သတ္တောနာမ- ငါ၊ သူတစ်
 ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါသည်။ နတ္ထိ
 -မရှိလေပြီဟူသော အဋ္ဌကထာတို့နှင့်အညီ လောက
 သုံးပါး၌ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်(၃၁)ဘုံ
 အတွင်း၌ ရှိသမျှတရားတွေကို ပေါင်းလိုက် စုလိုက်
 လျှင် ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါ
 ရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူ၍ ခန္ဓာငါးပါးသာလျှင်
 ဧကန်စင်စစ် ရှိသည်။ ခန္ဓာငါးပါးအပြင် ပုဂ္ဂိုလ်၊
 သတ္တဝါ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာဟူ၍ ဘာတစ်ခုမျှ မရှိလေ။
 ထို ခန္ဓာငါးပါးတို့တွင် အအေး၊ အပူ စသည်

တို့ကြောင့်ဖောက်ပြန်လျှင် ဖောက်ပြန်တဲ့ သဘော
 တရားသည် ရူပက္ခန္ဓာသာဟုတ်သည်။ ငါမဟုတ်။
 ခြောက်အာရုံ၌ ကောင်းမကောင်း ခံစားလျှင် ခံစားတဲ့
 သဘောတရားသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာသာ ဟုတ်သည်။
 ငါမဟုတ်။ အာရုံခြောက်ပါး၌ တစ်ခုခု မှတ်သားလျှင်
 မှတ်သားတဲ့ သဘောတရားသည် သညာက္ခန္ဓာသာ
 ဟုတ်သည်။ ငါမဟုတ်။ တစ်စုံတစ်ခုကို စီမံကြံစည်
 တဲ့ သဘောတရားသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာသာ ဟုတ်
 သည်။ ငါမဟုတ်။ အာရုံအရပ်ရပ်ကို ကြံစည်သော
 အခါ ကြံစည်တဲ့ သဘောတရားသည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
 က ကြံစည်တာ၊ ငါကြံစည်တာ မဟုတ်ဟု စိစစ်
 ဆင်ခြင်ပါများ၍ ငါကောင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကောင် ပျောက်၍
 ခန္ဓာငါးပါး ထင်မြင်လာလျှင် အစွဲဒိဋ္ဌိကွာပြီး သော
 တာပန် ဖြစ်နိုင်သည်။ ကြိုးစားပါ။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤခန္ဓာငါးပါးကို အနှစ်
 မရှိသည့်အတွက် ရေမြုပ်၊ ရေပွက်၊ တံလုပ်၊ ငှက်ပျော
 တုံး၊ မျက်လှည့်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို ဟောတော်
 မူသည်။

ဒကာ- ဒကာမတွေ ခန္ဓာငါးပါးကို အကျဉ်း
 အားဖြင့် ဒိဋ္ဌိကွာပုံကို ဓမ္မလက်ဆောင်အနေနဲ့ ပေးပြီး
 ၍ ယခုတစ်ဖန် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးနှင့်သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကွာပုံ
 ကိုပေးပါဦးမည်။ ထင်မြင်အောင်သာ ရှုမှတ်ပေတော့။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးဆိုတာ ပြောပြပြီးခဲ့တဲ့ ခန္ဓာ
 ငါးပါးတို့တွင် အစဖြစ်တဲ့ ရူပက္ခန္ဓာက (ရုပ်)၊ ကျန်
 တဲ့ ခန္ဓာလေးပါးက (နာမ်)၊ ပေါင်းလိုက်တော့
 ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပါတဲ့။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးတစ်ခုလုံးမှာ
 အကျဉ်းအားဖြင့် မသိတတ်တဲ့ တရားနှင့် သိတတ်တဲ့
 တရား နှစ်ပါးပါပဲ။ မသိတတ်တဲ့ တရားက ရုပ်
 တရား၊ သိတတ်တဲ့တရားက နာမ်တရား။ မသိတတ်
 တဲ့တရားက ဖောက်ပြန် ပြောင်းလဲတတ်တယ်။
 သိတတ်တဲ့တရားက ကြံသိညွတ်တတ်တယ်။ အဲဒီ
 ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးလုံးဟာ ဒုက္ခသစ္စာချည်းပါပဲ။ ရုပ်နာမ်
 နှစ်ပါးထဲမှာ ငါ၊ သူတစ်ပါး ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊

ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အသက်လိပ်ပြာ မပါပါဘူး။ မပါဘဲနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိစွဲတာက ဘယ်သူက စွဲတာလဲဆိုတော့ စိတ် နာမ်တရားက စွဲတာပဲ။ အဲဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်ကလေးနှင့် ဒိဋ္ဌိခွာလိုက်ပါဦး။

ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲတာက - ရုပ်

ကြံသိညွတ်တာက - နာမ်

နှစ်ပါး နာမ်ရုပ် - ဒုက္ခသစ္စာမှန်

ငါဟန်၊ သူဟန် - မပါရန်

သတိ တမန် - ဉာဏ်မြေကတုတ်နှင့်

ပညာစွန်း - ချွန်းအုပ်လိုကြံ။

“ရုပ် နာမ် သိဆဲ၊ ငါ မစွဲ၊ ကွာမြဲ ဒိဋ္ဌိနာမ်”

ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲတတ်သော၊ ရုပ်တရားနှင့် ကြံသိညွတ်တတ်သော နာမ်တရား နှစ်ပါးသာ ရှိပါတယ်။ နာမ်ရုပ်မှတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ခွေး၊ ဝက် စသော အကောင် သတ္တဝါ မရှိပါဘူး။ ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသော အသက်ရှိ အကောင်သတ္တဝါ မဟုတ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် သွားလာခြင်း၊ နေထိုင်လျောင်းစက်ခြင်း၊ နှုတ်ခမ်းလှုပ်ရှား စကားပြောဆိုခြင်း စသည်တို့ကို ဖြစ်စေနိုင်သလဲဆိုလျှင် ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသော အသက်ကောင်၊ ဝိညာဉ်ကောင်ဖြစ်၍ သွားလာနေထိုင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။

နာမ်တရားက ကိုင်တွယ်စေခိုင်း၊ ရုပ်တရားက ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲ လှုပ်ရှား၊ အဲဒီ သဘောတရားနှစ်ပါးတို့ သဟဇာတပစ္စည်းပြု၍ အတူတကွ ဖြစ်ပြီး နာမ်က သာယာခြင်း၊ မသာယာခြင်း စသည် ဖြစ်၍ သွားလာနေထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းစက်ခြင်း၊ နှုတ်ခမ်းလှုပ်ရှား စကားပြောဆိုခြင်း ခေါ်ထူးခြင်း၊ မေးမြန်း ပြောဆိုခြင်း စသည့် အလိုဖြစ်ပေါ်လာ သည်ရှိသော် ရုပ်အစုပေါင်းသည် နာမ်တရားက ခိုင်းစေတိုင်း လှုပ်ရှားဖောက်ပြန်၍ ရိုးရိုးရွရွ ထကြွလှုပ်ရှားစကားပြောဆိုခြင်းဖြစ်တာပါ။ အကောင်သတ္တဝါ ဖြစ်၍ ထကြွလှုပ်ရှား စကားပြောဆိုခြင်း စသည်ဖြစ်

တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အမှန်အားဖြင့် နာမ်ညွတ်ခြင်း၊ ရုပ်ဖောက်ပြန်မှု သာဟု သိပါ၊ မြင်ပါ၊ ရှုပါ။

ဥပမာ- ရုပ်သေးစင်၌ ယမနေသားနှင့် ပြုလုပ်ထားသော မင်းသမီးရုပ်၊ မင်းသားရုပ်များသည် သူတို့ချည်းသက်သက်ဆိုလျှင် မလှုပ်ရှားတတ်၊ မကမခုန်တတ်ပါဘူး။ ကြိုးနဲ့ဆွဲပေးလျှင် လှုပ်ရှားတတ်၊ ကခုန်တတ်သလို၊ ထို့အတူ ရုပ်တရားချည်း သက်သက်ဆိုလျှင် သွားလာလှုပ်ရှား စကားပြောဆိုခြင်း စသည်တို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။ နာမ်ချည်းသက်သက်နှင့်လည်း မဖြစ်စေနိုင်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး အတူတကွ သဟဇာတဖြစ်သောသဏ္ဍာန်မှသာ နာမ်ညွတ်တိုင်း ရုပ်ဖောက်ပြန်၊ ရုပ်ဖောက်ပြန်တိုင်း သာယာခြင်း၊ မသာယာခြင်း စသော နာမ်သဘောတို့သည် ညီညွတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ သွားလာခြင်း၊ နှုတ်ခမ်း လှုပ်ရှားခြင်းစသော စကားပြောဆိုခြင်းတို့ဖြစ်နိုင်တာပါ။ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ သတ္တဝါ အကောင် သဘောသတ္တိကြောင့် မဟုတ်ကုန်ဟု နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိကြရမယ်။

ထိုသို့ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိမ်းဆည်းသည်ရှိသော နာမ်ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိမ်းဆည်းတတ်သော နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပါရောတဲ့၊ ထို နာမရူပ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သည်ပင် ယောက်ျား၊မိန်းမ၊အကောင် သတ္တဝါ လို မိစ္ဆာမှားယွင်း နှလုံးသွင်းမှု စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိဖြစ်ပါပြီလို့ သိမှတ်ရပါမယ်။

အဲဒီ နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို သိမှတ်ပြီး ယခုတစ်ဖန် အကြောင်းကိုသိတဲ့ နာမရူပ ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ကို သိမှတ်ပါဦး။ နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးကို ဘယ်သူပြုလုပ်ဖန်ဆင်းလို့ ဖြစ်ပေါ်လာပါသလဲဆိုလျှင် ဘယ်သူဘယ်ဝါ ဘယ်ဆရာ ဘယ်ဗြဟ္မာ ဘယ်နတ်မှ ဂါထာမန္တန် မန္တရားဆေးဝါး အမျိုးမျိုး၊ တန်ခိုးကမ္မဇိဒ္ဓိဣဒ္ဓိပါဒ် ဈာန်အဘိညာဉ်ဖြင့် နာမ်ရုပ်နှစ်ပါးဖြစ်ပေါ်အောင် မတတ်နိုင်ပါဘူး၊ အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်လာတာ။

ဘယ်အခါများ ဘယ်လို အကြောင်းမျိုး ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါသလဲ။ ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ပဝတ္တိ အခါနှစ်မျိုးတို့တွင် ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ ယုတ်ခြင်း၊ မြတ်ခြင်း၊ ရုန့်ရင်းခြင်း၊ သိမ်မွေ့ခြင်း စသော ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့၏ အသစ် အသစ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ မရှိသော ရေ၊ မြေ၊ သစ်ပင်တို့၌ မဖြစ်၊ အဝိဇ္ဇာရှိသော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌သာ ထင်ရှားဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာ ငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့သည် အဝိဇ္ဇာကြောင့် ဖြစ် သည်ဟု မှတ်ရမယ်။

လိုချင်တောင့်တခြင်း တဏှာကင်းသော ရေ၊ မြေ၊ သစ်ပင်တို့၌ မဖြစ်၊ လိုချင်ခြင်း တောင့်တခြင်း တဏှာရှိသော ဥပါဒါန်ရှိသော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌သာ ဖြစ်သောကြောင့် ဤရုပ်နာမ်တရား သည် တဏှာကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဆင်ခြင်ရမယ်။

ဤရုပ်နာမ်တရားသည် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန် ကင်းသော ရေ၊ မြေ၊ သစ်ပင် စသည်တို့၌ မဖြစ်၊ စွဲလမ်းတတ်သော ဥပါဒါန်ရှိသော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌သာ ဖြစ်သောကြောင့် ဤရုပ်နာမ်တရားတို့ သည် ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်၏ဟု ဆင်ခြင်ရမယ်။

ဤခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ အသစ် အသစ် ဖြစ်ခြင်းသည် စေတနာကံမရှိသော ရေ၊ မြေ၊ သစ်ပင်တို့၌ မဖြစ်၊ စေတနာကံရှိသော သတ္တဝါ တို့၏ သန္တာန်၌သာလျှင် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဤခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်အစုအပေါင်းသည် ကံဟူ သော အကြောင်းရင်းကြောင့်ဖြစ်၏ဟု သိမ်းဆည်း ဆင်ခြင်ရမည်။

ဤတစ်ခုတစ်ခုသော ဘဝပဋိသန္ဓေအခါ၌ ရုပ်နာမ်တရားတို့ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံဟူသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟုမှတ်ရမယ်။

အမိဝမ်းတွင်းမှ ဖွားမြင်၍ ပဝတ္တိအခါ ဤ ကိုယ်ခန္ဓာ ရူပကာယ၌ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ

ဟူသော အကြောင်းတရားလေးပါးတို့တွင် - မျက်စိဟုဆိုအပ်သော ... စက္ခုပသာဒရုပ် နားဟုဆိုအပ်သော ... သောတပသာဒရုပ် နှာခေါင်းဟုဆိုအပ်သော ... ဃာနပသာဒရုပ် လျှာဟုဆိုအပ်သော ... ဇိဝှာပသာဒရုပ် ကိုယ်ဟုဆိုအပ်သော ... ကာယပသာဒရုပ် မိန်းမဟုဆိုအပ်သော ... ဣတ္ထိဘာဝရုပ် ယောက်ျားဟုဆိုအပ်သော ... ပုမ္မာဝရုပ် စေတသိက်တို့၏တည်ရာ

နလုံးသွေးဟုဆိုအပ်သော ... ဟဒယဝတ္ထုရုပ် ထိုရုပ်တို့ကို စောင့်ရှောက်တတ် ရှင်စေတတ် သော ဇီဝိတရုပ်။

ထိုရုပ်တို့၏ မှီရာ ခိုင်မာခြင်းမြေသဘော ... ပထဝီ ဓာတ်

ယိုစီးပေါင်းဖွဲ့ခြင်း ရေသဘော ... အာပေါဓာတ်

ပူခြင်း ရင့်စေခြင်း မီးသဘော ... တေဇောဓာတ်

လှုပ်ရှားခြင်း လေသဘော ... ဝါယောဓာတ်

အဆင်းဟုဆိုအပ်သော ... ဝဏ္ဏဓာတ်

အနံ့ဟုဆိုအပ်သော ... ဂန္ဓဓာတ်

အရသာဟုဆိုအပ်သော ... ရသဓာတ်

ပျံ့နှံ့ခြင်းအာဟာရဟုဆိုအပ်သော ... သြဇာဓာတ်

ပိုင်းခြားခြင်းဟုဆိုအပ်သော ... အာကာသဓာတ်

ဤဖောက်ပြန်တတ်သော တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါး သော ရုပ်တရားတို့သည် စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ တည်းဟူသော အကြောင်းတို့ကြောင့် မဖြစ်နိုင်၊ ကံရှိ သော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သောကြောင့် ကံကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ဆင်ခြင်ရမယ်။

လှုပ်ရှားထကြွသွားလာခြင်း စသည်ကို ဖြစ် စေခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကာယဝိညတ် ရုပ်၊ နှုတ် မြှတ်ပြောဆိုခြင်းကိုဖြစ်စေတတ်သော ဝစီဝိညတ်ရုပ်၊ အသံစကားကို ဖြစ်စေတတ်သော သဒ္ဒရုပ်။

ဖောက်ပြန်တတ်သော ဤသုံးပါးသော ရုပ် တို့သည် စိတ်နှင့်ကင်း၍ မဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိတ်

ကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ဆင်ခြင်ရမယ်။

အအေး၊ အပူ၊ ဥတု မမျှတက ကာလရှည်ကြာ ခိုင်ခံ့စွာ မတည်နိုင်။ အပူအအေး မျှတမှသာ လျှင် ကာလရှည်ကြာ ခိုင်ခံ့စွာ တည်နိုင်သောကြောင့် ဥတုကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ဆင်ခြင်ရမယ်။

အာဟာရနှင့် ကင်းရှ်လည်း ကြီးပွားခြင်း မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အာဟာရကြောင့်ဖြစ်၏ဟု ဆင်ခြင်ရမယ်။

ဤသို့ ဖွားမြင်ပြီး၍ ပဝတ္တိအခါ၌ ဤရုပ်တို့၏ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားလေးပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆင်ခြင်ရမယ်။

ပဝတ္တိအခါ၌ နာမ်၏အကြောင်းကတော့ မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နာမ်သိစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ထိသိစိတ်နာမ်များသည် ဝတ္ထုနှင့် အာရုံနှစ်ပါးစုံကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု ဆင်ခြင်ပါ။

ကုသိုလ်စိတ်သည်

အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းခြင်း= ယောနိသော မနသိကာရကြောင့်လည်းကောင်း၊ (၁)လျှောက်ပတ်သောအရပ်၌နေခြင်း= ပဋိရူပဒေသ၊ (၂)ဘုရား အစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း= သပ္ပရိသုပနိသု၊ (၃)ရှေးဘဝ၌ပြုအပ်သော ကောင်းမှုရှိသောသူ၏အဖြစ်တည်းဟူသော= ပုဗ္ဗေစကတပုညတာ၊ (၄)သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ စာဂ၊ သီလသမာဓိ မရှိသော မိမိ၏စိတ်ကို သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သမာဓိ စသည်တို့၌ တည်စေခြင်းတည်းဟူသော= အတ္တသမ္မာပဏိဓိ။

ဤ စက်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံမှသာလျှင် ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်သည်ဟု ဆင်ခြင်ပါ။

အကုသိုလ်စိတ်သည်

မသင့်မတင့် ဖောက်ပြန်တတ်သော နှလုံးသွင်းခြင်း= အယောနိသော မနသိကာရ ရှိမှသာလျှင်

ဖြစ်သည်ဟုဆင်ခြင်။

ဤသို့ ပဋိသန္ဓေကာလ၌ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံဟူသော အကြောင်းတရား လေးပါးတို့ကြောင့် ရုပ်သစ်၊ နာမ်သစ်၊ ခန္ဓာသစ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

နောက် ပဝတ္တိအခါ၌ မသေမိကာလပတ်လုံး ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားလေးပါးတို့ကြောင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရား ကြီးပွားရှည်ကြာစွာ ဖြစ်ကုန်၏။

ဝတ္ထုအာရုံ နှစ်ပါးစုံကြောင့် ဝိပါက်၊ ဝိညာဉ်နှင့်တကွ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ယောနိသောမနသိကာရကြောင့် ကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်တကွ နာမ်ခန္ဓာလေးပါး၊ အယောနိသော မနသိကာရကြောင့် အကုသိုလ်ဝိညာဉ်နှင့်တကွ နာမ်ခန္ဓာလေးပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ရင်းအစ ပစ္စယအကြောင်းကို ဆင်ခြင်တတ်သည်ရှိသော် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရမယ်။ ထိုပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်သည်ပင်လျှင် တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးသော ယုံမှာခြင်းစသည်တို့မှ လွန်မြောက်သောကြောင့် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ဖြစ်တယ်။

ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့် နာမ်ရုပ်ကို လည်းကောင်း၊ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ဖြင့် နာမ်ရုပ်တို့၏ ဖြစ်ရင်းအကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးစွာ ဆင်ခြင်သိမ်းဆည်းပြီးမှ အနိစ္စ ဒုက္ခ စသော ဝိပဿနာတရားကို ပွားများအားထုတ်ရမည်ဟု မှတ်ရမယ်။

နာမရူပပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊ နာမရူပပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုံးဆယ်တစ်ဘုံတို့တွင် အပါယ်လေးပုံချန်လှုပ်၍ ကျန် (၂၇)ဘုံတို့၌ အစုံမရှိ၊ အဆန်ဂတိ၌ မြဲနေပြီ။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား နတ်ပြည်သို့ ရောက်သောအခါ လူ့ပြည်က စုတေ၍ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ပါကလား

ဟု သတိတရားဖြစ်ပေါ်မှုက နောက်ကျ၍ နေပေ
သေး၏။ လူ့ဘဝက လေ့လာအားထုတ်အပ်သော
တရားအစုတို့သည် အိပ်သောယောက်ျား နိုးထလား
သို့ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ပြန်ပြု၊ တရား
ထူးကို ရနိုင်ပါသည်။

(၄) နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်ပြီး ရှုပွားသောနည်း

ဒကာ ဒကာမတွေကို ရုပ်နာမ်သိမြင်ပြီး ရှုပွား
တဲ့နည်းကို အကျဉ်းအားဖြင့် ဓမ္မလက်ဆောင်အဖြစ်
ပေးပြီး၍၊ ယခုနိဗ္ဗာန်သိမြင်ပြီး ရှုပွားတဲ့နည်းကို
ဓမ္မလက်ဆောင်အဖြစ် ပေးရတော့မယ်။

ဒကာ ဒကာမတွေမှာ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊
စားမှု၊ ထိမှုအတွက် ရတတ်မအေးကြရ၊ မရရှိ မဖြစ်
ပေါ်သေးတာကို မျှော်မှန်းတမ်းတ၊ ရရှိပြီးတာက
ပြန်ပြောင်းကြောင့်ကြ၊ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ဆင်းရဲဒုက္ခ
ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်နေကြရတယ်။ ဒုက္ခတွေ အမျိုးမျိုး
ရှိသော်လည်း လိုရင်းအဓိက သိရမှာကတော့ ပဉ္စပါ
ဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်လိုလား အမျိုးသား၊
အမျိုးသမီးဖြစ်ကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတို့မှာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ
ဒုက္ခနှင့် ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခတို့၏ ကွဲပြားခြားနား
မှုကို သိထားရမယ်။

အဲဒီတော့ ဒကာ ဒကာမတို့မှာ အဝိဇ္ဇာ၊
တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ သင်္ခါရ လက်လွန်မှုကြောင့်
ရရှိလာတဲ့ ဝိပါက်ကဋတ္တာ ရုပ်တရားကြီးကတော့
အနီးကပ်ဆုံးအကြောင်းပြောရလျှင် မိဘနှစ်ပါး
ကြောင့် ဖြစ်သော ဥတုဇရုပ်ကြီးကတော့ ဖြစ်လိုက်
ပျက်လိုက်နှင့် နောက်ထပ် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ
တို့က ဖြည့်စွက်အားပေးနေ၍ အဖြစ်ပေါ်အဖြစ်ဆင့်
အပျက်ပေါ်အပျက်ဆင့် ဖြစ်ပျက် သံသရာလည်နေ
သည်ကို သိပါ။

ဤအကျိုးဝိပါက် ရုပ်တရားကြီး ဖြစ်ပျက်မှု
ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားမှု ဒုက္ခ၊ စားဝတ်နေရေးဒုက္ခ၊

အိုမှုဒုက္ခ၊ နာမှုဒုက္ခ၊ သေမှုဒုက္ခတွေက ရိုးရိုးသားသား
အကျိုးတရား ပင်ကိုဖြစ်၍ ကံအရှိန် မကုန်သေးသမျှ
ပုထုဇဉ်အစ ရဟန္တာအဆုံး အကုန်လုံး တွေ့ကြုံနေရ
တဲ့ အကျိုးတရား ဒုက္ခတွေပါလားလို့ သိထားရမယ်။

အကျိုးဝိပါက် ရုပ်တရားကြီးပေါ်မှာ ဗဟိဒ္ဓ
အပြင်အာရုံတွေနှင့် တွေ့ဆုံဆက်ဆံ ဆောင်ရွက်နေ
ကြတဲ့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ မန ဆိုတဲ့
အကြည်ဓာတ်ခြောက်မျိုး၊ ဒွါရခြောက်ပါး၊ တံခါး
ခြောက်ပေါက်ကို အခံဓာတ်ခေါ်ပါတယ်။ ဗဟိဒ္ဓပတ်
ဝန်းကျင်မှ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊
အတွေ့ဆိုတဲ့ အာရုံခြောက်ပါးကိုတော့ အတိုက်
ဓာတ်ခေါ်တယ်။

အဲဒီ အတိုက် အခံ ပေါင်းဆုံဆုံအခါမှာ
ပရမတ်ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် နှစ်ပါးဖြစ်ပါတယ်။
ဘယ်လိုဖြစ်သလဲဆိုလျှင် မြင်မှုမှာ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်
နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်သည်ဆိုပါတော့။

စက္ခုပသာဒခေါ် မျက်စိအကြည်ဓာတ်ကို
အပြင်မှ ရူပါရုံ အဆင်းဓာတ်က တိုက်သည့်အခါ
မျက်စိအကြည်ဓာတ်မှာ အဆင်းရုပ်ထင်၍ မြင်မှု
သဘောဖြစ်လာပါတယ်။ သိမြင်မှု သဘောသည်
မူလက ရှိနှင့်ပြီးသားမဟုတ်ပါ။ အကြောင်းစုံပေါင်း
ဆုံလို့ ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဖြစ်ပေါ်လာပါသော်
လည်း အမြဲတည်မနေပါ။ ဖောက်ပြန်ပျက်စီးသွားပါ
တယ်။ ထိုသို့ဖောက်ပြန် ပျက်စီးသွားသည့်သဘော
ကို (ရူပက္ခန္ဓာ) ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ၎င်းအဆင်းရုပ်
မျက်စိ၌ ထင်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် အဆိုးအကောင်း
ကို ခံစားမှု (ဝေဒနာက္ခန္ဓာ)၊ အဆင်းကို မှတ်သားမှု
(သညာက္ခန္ဓာ)၊ အာရုံကို စဉ်းစားမှု (သင်္ခါရက္ခန္ဓာ)၊
အဖြူ အနီ စသည်တို့ကို သိမှု (ဝိညာဏက္ခန္ဓာ)။

ဤကဲ့သို့ မျက်စိနှင့်အဆင်း ပေါင်းစုံသော
အခါ ပရမတ်ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး တစ်ပြိုင်
နက်ဖြစ်၍ တစ်ပြိုင်နက်ပျက်ပါတယ်။ ၎င်းခန္ဓာ ငါး
ပါးကို သဘောတူရာပေါင်းလိုက်တော့ ရူပက္ခန္ဓာက

(ရုပ်တရား)။ ခံစား၊ မှတ်သား၊ စေ့ဆော်၊ ပြုပြင်မှု၊ သိမှုတို့က နာမက္ခန္ဓာ (နာမ်တရား)။ အကျဉ်းအားဖြင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ထိုမျက်စိပေါက်မှ မြင်ဆဲကာလ ထိုခဏတွင် ပရမတ်ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး တစ်ပြိုင်နက်ပျက်မှုကို ဉာဏ်နှင့်မြင်အောင် ရှုပါ။ ၎င်းတစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်၍ တစ်ပြိုင်နက်ပျက်သည့် ခန္ဓာရုပ်နာမ်ကို ပရမတ်ခန္ဓာ၊ ပရမတ်ရုပ်နာမ် ခေါ်ပါတယ်။

မျက်စိပေါက်မှာ နည်းတူ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ မနောတို့၌လည်း ပရမတ်ရုပ်နာမ်၊ ပရမတ်ပဉ္စက္ခန္ဓာပေါ်မှုကို သိမြင်ပါ။

ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာကတော့ မျက်စိအကြည်၊ နားအကြည်၊ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်၊ ကိုယ်အကြည်၊ မနောအကြည်ဟူသော အကြည်ခြောက်မျိုးပေါ်သို့ ရောက်လာထင်လာသော အာရုံအရိပ်အရောင်ကို အကောင်အထည် ခြပ်ပုံသဏ္ဍာန်နှင့်တကွ ကောင်းကောင်းဆိုးဆိုး အမျိုးမျိုးစွဲယူနေခြင်းကို (ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ) ဟု ခေါ်သည် မှတ်ပါ။

ခန္ဓာရုပ်နာမ်သည် အထက်မှာ ပြောခဲ့သည့်အတိုင်း အနုပါဒါ နက္ခန္ဓာနှင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ပဉ္စက္ခန္ဓာနှင့် ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိသည့်အနက် တစ်ကိစ္စ၊ တစ်ဒွါရ၊ တစ်အာရုံတည်းနှင့် ဓမ္မနိယာမအတိုင်း ချုပ်ငြိမ်းသွားသည့် ခန္ဓာကို ဘာမျှ အပြစ်မရှိ၍ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ခေါ်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ အကျိုးဝိပါက်ရုပ်တရားကြီး၏ အချိုးအစား မမျှတမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဆာလောင်မွတ်သိပ်မှုဒုက္ခ၊ စားဝတ်နေရေးအတွက် လုပ်ကိုင်ရမှု၊ အိုမှု၊ နာမှု၊ သေမှု၊ သာမှု စသည့်တရားတွေကတော့ တာဝန်ဝတ္တရားများ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ထိုထိုတရားတို့သည် ဓမ္မနိယာမ လမ်းကြောင်းအတိုင်း ဖြောင့်တန်းစွာ ဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။

သုခ ဒုက္ခ မဟုတ်သည့် အပြစ်ကင်းမဲ့သည့် တာဝန်နှင့်ဝတ္တရား ဖြစ်ပါတယ်။ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရား

ကို ဒုက္ခမှတ်နေကြပါတယ်။

ယခု မျက်မှောက်ကာလမှာ တာဝန်ဝတ္တရားနှင့် ဒုက္ခမကွဲပြားဘဲ ဖြစ်နေကြပါတယ်။

တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားကို ဒုက္ခမှတ်နေခြင်းကြောင့် တာဝန်မကျေ ဝတ္တရား ချို့တဲ့မှု ဖြစ်နေပါတယ်။ တာဝန်မကျေ ဝတ္တရားချို့တဲ့မှုကြောင့် အရာရာမှာ အချိုးအစားမမျှတမှုကြီး ဖြစ်နေပါတယ်။

အမှန်အားဖြင့် တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားသည်ဒုက္ခအစစ်အမှန် မဟုတ်ပါ။ ဒုက္ခဆိုတာက အပြစ်တရား၊ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားကို ဆန့်ကျင်သည့်တရား ဖြစ်ပါသည်။ ဒုက္ခ အစစ်အမှန်ဆိုတာက အလိုတစ်ခုနှင့် အစွဲဥပါဒါန် ပြုပြီး ပြုလုပ်သမျှတွေသာ ဒုက္ခအစစ်အမှန် ဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းဥပါဒါန် ဒုက္ခကိုသာ သိရပါမယ်။ ဒုက္ခ အရိယသစ္စံ ဆိုသည့်အတိုင်း အရိယာ သူမြတ်များသိသည့် ဒုက္ခသည် ဥပါဒါန်ဒုက္ခ သင်္ခါရ ဒုက္ခသာ ဖြစ်ပါသည်။

မိမိတို့၏ ဒွါရခြောက်ပါး၊ အကြည်တံခါးနှင့် အာရုံတိုက်ခိုက်သောအခါ စိတ်အတန်းအစဉ် ဖြစ်ပါတယ်။ စိတ်အတန်းအစဉ်ကို ပါဠိလို “ဝိထိ” ခေါ်ပါတယ်။ ဘယ်လို အတန်းအစဉ် ဖြစ်ပါသလဲဆိုရင်

“အာရုံခိုက်ငြား၊ ရှေ့ပြေးငါး၊ ဇောကား ခုနစ်၊ နောက်လိုက်နှစ်၊ ဖြစ်ကြတသင်း ဇောလိုရင်း” ဆိုတဲ့အတိုင်း ရှေ့ပြေးစိတ် ငါးပါး၊ ဇောခုနစ်ပါး နောက်လိုက်ကနှစ်ပါးတို့ ဖြစ်ကြတဲ့အနက် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်က လိုရင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုရင်းဖြစ်တဲ့ ဇောကိုသာ ဝိပဿနာ ရှုရပါမယ်။

ဝိပဿနာရှုတဲ့အခါ ပဉ္စက္ခန္ဓာနှင့် ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ နှစ်ပါးတို့တွင် ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဝိပဿနာရှုရပါမယ်။ စတုဘုမ္မိကခန္ဓာနှင့်တေဘူမက ခန္ဓာနှစ်မျိုးတို့တွင် တေဘူမကခန္ဓာကို ဝိပဿနာရှုရပါမယ်။

ဇောစိတ်တို့တွင်လည်း “ပဉ္စဒွါရ ဖြစ်ကြ ဆယ့်လေး၊ လွန်ငယ်သေး၊ အရေးမပိုင်၊ မနောဒွါရ၊ ဇောအစိုးရ၊ ကိစ္စပြီးနိုင်၊ အရေးပိုင်သည် “ပရမတ္ထ

စက္ခုကျမ်းမှာ ဆိုသည့်အတိုင်း ပဉ္စဒွါရဝိထိ ဇောစိတ် တို့သည် အာရုံကို မြင်ရုံ၊ ကြားရုံ၊ နံရုံ၊ အရသာကို သိရုံ၊ အတွေ့အထိကို သိရုံမျှသာ၊ အကောင်းအဆိုးကို မဆုံးဖြတ်နိုင်၊ အထူးအထွေကို မသိနိုင် တစ်စုံတစ်ခုကိစ္စကို မပြီးစေနိုင်၊ အရေးမပိုင်ပါ။ မနောဒွါရက ဇောကသာ အကောင်းအဆိုးကို ဆုံးဖြတ်နိုင်၊ အထူးအထွေကို သိနိုင်၊ အလုံးစုံကိစ္စကို ပြီးစေနိုင်၊ အရေးပိုင်ပါတယ်။ ထို့ကြောင့် ဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ၌ “သဗ္ဗမ္မိဟေတံကိစ္စံ မနောဒွါရိက စိတ္တေန ဟောတိ၊ န ပဉ္စဒွါရိက စိတ္တေန”

ဟိ သစ္စံ-မှန်၏၊ သဗ္ဗမ္မိ ဟေတံ ကိစ္စံ- အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော ဤစိတ်အပေါင်းသည်၊ မနောဒွါရိကစိတ္တေန- မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်သာ လျှင်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ပဉ္စဒွါရိက စိတ္တေန- ပဉ္စဒွါရ၌ဖြစ်သော စိတ်ဖြင့်၊ န ဟောတိ- မဖြစ်နိုင်။

အလုံးစုံသောကိစ္စ ဆိုသည်မှာ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်းခြင်းကိစ္စ၊ ကိုယ်အင်္ဂါချိုကြွ လှုပ်ရှားခြင်းကိစ္စ၊ ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုခြင်းကိစ္စ အစရှိသဖြင့် ဤအလုံးစုံသောကိစ္စကို မနောဒွါရဇောကသာ ပြီးစေနိုင်တယ်။ ပဉ္စဒွါရဇောက မပြီးစေနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် မနောဒွါရဖြစ်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဇောတို့ကို ဝိပဿနာရှုရပါတယ်။

ကမ္ဘာလောကကြီးအတွင်း၌ မှိုင်းငေးနေထိုင်ကြတဲ့ အားလုံးသော သတ္တဝါတွေဟာ၊ အကောင်းနှင့် အဆိုး (ဝါ)ချမ်းသာနှင့်ဆင်းရဲဟူသော သိမှတ်ခံစားလျက်ရှိကြတယ်။ အဲဒီ အကောင်းနှင့်အဆိုး(ဝါ) ချမ်းသာနှင့်ဆင်းရဲ နှစ်မျိုးသော ပြဿနာပေါ်တွင်၊ အဆိုးနှင့် ဆင်းရဲကိုတော့ မည်သူမှ အလိုမရှိကြဘူး၊ အကောင်းနှင့် ချမ်းသာကိုသာ အလိုရှိကြတယ်။ အကောင်းနှင့် ချမ်းသာကို အလိုရှိတာကလည်း ယခုမျက်မှောက်ကာလအတွက် အကောင်း ချမ်းသာကို အလိုရှိတာက တစ်မျိုး၊ နောင်သံသရာ တမလွန်လောကအတွက် အကောင်း ချမ်းသာကို အလိုရှိတာ

က တစ်မျိုးအားဖြင့် နှစ်မျိုးနှစ်စားထွက်လာတယ်။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် “သက်သတ် ခိုးမှု၊ ကာမေသု” အစရှိတဲ့ ဒုစရိုက် ဒုရာဇီဝ အမှုတွေပြုတာကတော့ ယခုမျက်မှောက်အတွက် အကောင်းချမ်းသာကို အလိုရှိလို့ပြုတာဖြစ်တယ်။

ဒါန သီလအစရှိတဲ့ ကုသိုလ်တွေပြုတာကတော့ နောင်သံသရာ တမလွန်လောကအတွက် အကောင်းချမ်းသာကို အလိုရှိလို့ ပြုတာဖြစ်တယ်။

ယခု မျက်မှောက်ဘဝအတွက် အကောင်းချမ်းသာ အလိုရှိလို့ “သက်သတ် ခိုးမှု ကာမေသု” အစရှိတဲ့ ဒုစရိုက် ဒုရာဇီဝ အမှုတွေပြုတော့ ဆုမတောင်းကြဘူး။ ဆုမတောင်းပေမယ့် “အပုည ဒုက္ခဇနေတိ” ဆိုတဲ့အတိုင်း အဆိုးဆင်းရဲကို ရောက်အောင် ပို့ဆောင်တတ်ပါတယ် “ပါပကာရီ စပါပကံ၊ ယာဒိသံ ဝပ္ပတေ ဗိဇတာဒိသံ ဟရတေ ဖလံ” လို့ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း မကောင်းတဲ့မျိုးစေ့စိုက်တော့ မကောင်းတဲ့ အပင်ပေါက်ပြီး မကောင်းတဲ့ အသီးကို သီးတတ်ပါတယ်။

နောင်သံသရာ တမလွန်ဘဝအတွက် ဒါန သီလ အစရှိတဲ့ ကောင်းမှုတွေပြုတော့ ဆုတောင်းကြတယ် ဆုမတောင်းပေးမယ့် “ပုညံဝ သုခံ ဇနေတိ” လို့ ဆိုတဲ့အတိုင်း အကောင်းချမ်းသာကို ဖြစ်စေတတ်ပါတယ်။ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂတိ လို့ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း အကောင်းချမ်းသာသို့ ရောက်အောင်ပို့ဆောင်ပါတယ်။ “ကလျာဏ ကာရီ စကလျာဏံ ယာဒိသံ ဝပ္ပတေ ဗိဇတာဒိသံ ဟတေ ဖလံ” လို့ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ကောင်းတဲ့မျိုးစေ့စိုက်တော့ ကောင်းတဲ့အပင်ပေါက်ပြီး ကောင်းတဲ့ အသီးကို သိပါတယ်။

သို့ပေမယ့် ဒါန သီလ အစရှိတဲ့ ကုသိုလ်တွေပြုတော့ ဆုတောင်းကြတယ်။ ဘာကြောင့် ဆုတောင်းသလဲဆိုတော့ “သက္ကာယဒိဋ္ဌိ” မပြုတ်သေးလို့ ဆုတောင်းတာ။ “ဒိဋ္ဌိ မပြုတ်သေးတော့

ဒိဋ္ဌာနသယ အပါယ်ဗီဇနှင့်တကွ “တဏှာနသယ မူလကေန” တဏှာနသယလည်း အကြောင်းရင်းခံ ထားတဲ့အတွက် ကြောင့်ကြမှု တောင့်တမှု၊ ဘဝ ပတ္တနာတဏှာ နိကန္တိရှိနေတဲ့အတွက် ဆုတောင်းကြ တာ။ ထိုသို့ ဆုတောင်းငြားသော်လည်း မြတ်စွာ ဘုရားက သင်တို့ အလိုမရှိတဲ့ အဆိုးဆင်းရဲတို့၏ လွတ်ကင်းရာ အအိုတစ်ဖြာ၊ အနာတစ်ထွေ၊ အသေ တစ်ဖန်၊ မဆက်ဆံတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဆုတောင်းပြီး ဒါန၊ သီလ အစရှိတဲ့ ကုသိုလ်တွေပြုကြ” လို့ -

“သိဝံ ပတ္ထေထ ဘိက္ခဝေ သိဝံ ပတ္ထေတွာန ဒါန ဒါတဗ္ဗံ သီလံ ရက္ခိတဗ္ဗံ ဘာဝနာ ဘာဝေတဗ္ဗံ” ဟူ၍ ဟောတော်မူတယ်။ (အနက်ပေး)

ထိုဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာသုံးပါးတို့တွင် ဘာ ကို ဒါနခေါ်ပါသလဲဆိုတော့ “ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒါနံ” ။ ယံ- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဒါတဗ္ဗ- ပေးလှူအပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ- ထိုသို့ ပေးလှူအပ်သော သတ္တိကြောင့်၊ တံ- ထိုဝတ္ထုသည်။ ဒါနံ- ဒါနမည်၏။ ထိုကမ္မသာ ဓိဝိဂြိုဟ်အရကတော့ ဒါယကာက ပေးလှူတတ် တာ၊ ဝတ္ထုပစ္စည်းက ပေးလှူအပ်တာ။ အဲဒီ ပေးလှူ အပ်တဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ဒါန ခေါ်တယ်။ ဝတ္ထုပစ္စည်း သာ ဒါန ခေါ်သလားဆိုတော့ “ဒီယတိ ဧတေနာတိ ဒါနံ” ။ ဧတေန- ဤစေတနာဖြင့် ဒီယတိ- ပေးလှူ အပ်၏။ ဣတိ တသ္မာ- ထိုသို့ ပေးလှူကြောင်းဖြစ် သော သတ္တိကြောင့်၊ တံ- ထိုစေတနာသည်၊ ဒါနံ- ဒါနမည်၏။ ထို ကရုဏာသာဓိဝိဂြိုဟ်အရကတော့ ဝတ္ထုပစ္စည်းကို ဘာဖြင့် ပေးလှူပါသလဲဆိုတော့ စေတနာဖြင့် ပေးလှူတယ်။ အဲဒီပေး လှူကြောင်းဖြစ် တဲ့ စေတနာကိုလည်း ဒါန ခေါ်တယ်။ ဝတ္ထုပစ္စည်း ရော၊ စေတနာရော နှစ်ပါးစလုံး ဒါန ခေါ်တယ်။

ဒါနဆိုတာ ပါဠိစကား။ ဒါန ဟူသော ပါဠိ စကား၏ ဓာတ်ရင်းက အဖိုးအခမယူဘဲ အလကား ပေးခြင်းဟူသော အနက်၌။ ဝတ္တတိ- ဖြစ်၏။ မြန်မာ သက်သက်ပြန်ဆိုလိုက်တော့ သူတစ်ပါး အလိုပြည့်

သွားအောင် အဖိုးအခ မယူဘဲ အလကားပေးလိုက် တာကို ဒါနအစစ်ခေါ်တယ်။ အဖိုးအခမယူမှ၊ အဖိုး အခယူရင် ကယဝိက္ကယ၊ ရောင်းတာ၊ ဝယ်တာ တချို့ က “ဒါနပြုရင် သံသရာရှည်တယ်” လို့ ပြောကြ တယ်။ ဒါနက သံသရာမရှည်ပါဘူး။ ဒါနက သံသ ရာမရှည်တဲ့အကြောင်း၊ ဒါနတစ်လုံးကို တရား ဦးခေါင်းဆုံးအောင် ဝေဖန်၍ ပြုလိုက်မယ်ဆိုရင် “သူ၏လက္ခဏာ” “သူ၏အလုပ်ကိစ္စ” “သူ၏အကျိုး လမ်းဆုံးတရား” “သူ၏အကြောင်း” (ဝါ) လက္ခ ဏာ-ရသ-ပစ္စုပဋ္ဌာန်-ပဒဋ္ဌာန် ဆိုတဲ့ ဋ္ဌာန်လေးပါး ဖြင့် ဝေဖန်ဖောက်ခွဲ၍ ကြည့်လိုက်တော့ “ပရိစ္စာဂ လက္ခဏံ-ဒါနံ” တဲ့။ ဒါနံ- ဒါနသည်။ ပရိစ္စာဂ လက္ခဏံ- ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း လက္ခဏာရှိ၏တဲ့။ ဒါနလက္ခဏာ= ပေးကမ်းစွန့်ကြဲခြင်း မှတ်ကြောင်း လက္ခဏာရှိပါတယ်။

သံသရာရှည်တာ မပါဘူး။ သူ၏ အလုပ် ကိစ္စတွေ ကြည့်လိုက်တော့ “ဒေယျဓမ္မ လောဘ ဝိဒ္ဓံသနရသံ” တဲ့။ ဒါနံ-ဒါနသည်၊ ဒေယျဓမ္မလောဘ ဝိဒ္ဓံ သနရသံ- ဒေယျဓမ္မဝတ္ထုပစ္စည်း၌ ကပ်ငြိတွယ် တာနေသော လောဘကို ဖျက်ဆီးနေရခြင်း အလုပ် ကိစ္စသာ ရှိ၏။ ဒါန၏ အလုပ်ကိစ္စကတော့ ငါ့ရွှေ၊ ငါ့ငွေ၊ ငါ့ယာ၊ ငါ့ဥစ္စာ ဟု တွယ်တာကပ်ငြိနေတဲ့ လောဘကို ဖျက်ဆီးနေရတဲ့ အလုပ်ကိစ္စသာ ရှိပါ တယ်။ သံသရာရှည်ကြောင်း မပါ။ သူ၏ အကျိုးဖြစ် တဲ့ လမ်းဆုံးတရားထဲ ကြည့်လိုက်တော့ -

“အနာသတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနံ” တဲ့။ ဒါနံ- ဒါန သည်၊ အနာသတ္တိ ပစ္စုပဋ္ဌာန- စွန့်ပစ်အပ်သော တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ မငြိတွယ်ခြင်းလျှင် ထင်သော အကျိုးသာလျှင် လမ်းဆုံးရှိ၏။ ဒါနအကျိုးကတော့ စွန့်ပစ်အပ်သော တံတွေးပေါက်ကဲ့သို့ ငါ့ဥစ္စာဟု ဘယ်အခါမှ မကပ်ငြိခြင်းအကျိုးသာ လမ်းဆုံးရှိပါ တယ်။ သံသရာ မရှည်ပါဘူး။

ဒါန၏အကြောင်းကတော့ “ပရိစ္စဇိတဗ္ဗဝတ္ထု

ပဒဋ္ဌာနံ” တဲ့။ ဒါနံ- ဒါနသည်။ ပရိစ္ဆေဒိတဗ္ဗဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနံ- မကပ်ငြိ မတွယ်တာဘဲ စွန့်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုလျှင် နီးသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ရ၏။ ဒါနအကြောင်းကတော့ မကပ်ငြိမတွယ်တာဘဲ စွန့်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုလျှင် နီးသောအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ရပါတယ်။ ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာ- ဟု ဝတ္ထုပစ္စည်းအပေါ်မှာ တွယ်တာကပ်ငြိနေတဲ့ လောဘရှိနေတဲ့ သူဟာ ဘယ်အခါမှ ဒါနမဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ (ပြိတ္တာတို့ဘောင် ဥစ္စာဆောင်) ဆိုတဲ့အတိုင်း ပြိတ္တာဘောင်သို့သာ ဆောင်တတ်ပါတယ်။

သံသရာရှည်တယ်ဆိုတာ တဏှာပါပြီး ဆုတောင်းလွဲမှ သံသရာ ရှည်တာပါ။ “လှူတာ ငါ၊ ငါသာ လှူနိုင်တာ၊ ငါ့အလှူ ငါခံစားရလိမ့်မယ်” လို့ တဏှာငါ၊ မာနငါ၊ ဒိဋ္ဌိငါဆိုတဲ့ ငါသုံးငါနှင့် လှူရင်သာလည်း သံသရာရှည်တယ်။ သံသရာဝဋ်ကို ကျွတ်ကျွတ်လွတ်လွတ် ခြေနှင့်ကန်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၌ ချစ်ခြင်းမေတ္တာ၊ သနားခြင်း ကရုဏာ၊ ပြည့်စုံစေခြင်း စေတနာထားခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်းပြီး လှူဒါန်းလိုက်တော့ သံသရာမရှည်တော့ပါဘူး။

သီလဆိုတာ “ရက္ခတိတိသီလံ” စောင့်ရှောက်တဲ့ အလေ့အကျင့်ကို သီလခေါ်တယ်။ ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်တဲ့ အလေ့အကျင့်ကို သုသီလ၊ ကလျာဏသီလခေါ်တယ်။ မကောင်းသဖြင့် စောင့်ရှောက်တဲ့ အလေ့အကျင့်ကို ဒုသီလ၊ ပါပသီလ ခေါ်တယ်။ ဘယ်လိုစောင့်ရှောက်တဲ့ အလေ့အကျင့်ကို သုသီလ၊ ကလျာဏသီလ ခေါ်ပါသလဲလို့ဆိုလျှင် ဥပမာ - မိမိတို့၏ လယ်ယာသစ်ခင်းထဲမှာ စိုက်ပျိုးထားတဲ့ အရွက်၊ အပွင့်၊ အသီးအနှံတို့ကို ကျွဲနွားစတဲ့ ရန်သူများ မနှောက်ယှက် မနှိပ်စက် မဖျက်ဆီးနိုင်အောင် တဲကုပ်ကလေးထဲ နေပြီးတော့ တုတ်ကိုင်ပြီး စောင့်ရှောက်နေသလို မိမိတို့၏ ခန္ဓာပဉ္စကသစ်ခင်းထဲမှာ ကုသိုလ်တရားတည်းဟူသော အရွက်အပွင့် အသီးအနှံတို့ကို လောဘ ဒေါသတည်းဟူသော

ရန်သူတွေ မနှောက်ယှက် မနှိပ်စက်မဖျက်ဆီးရအောင်(ဝါ) ကာယကံ၊ဝစီကံ သောင်းကျန်းမှုတည်းဟူသော ဝိတိက္ကမကိလေသာအဖြစ်သို့ မရောက်ရအောင် သတိတည်းဟူသော တုတ်၊ ငါးပါး သီလ၊ ရှစ်ပါးသီလ၊ ဆယ်ပါးသီလ၊ ၂၂၇ သွယ်သော သီလကုသိုလ်တရားတွေကို သတိတည်းဟူသော တုတ်ကိုင်၍ စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းနေသောအလေ့ကို သီလခေါ်တယ်။ သီလဆိုတာ ဝိတိက္ကမကိလေသာ တစ်ပါးကိုသာ ပယ်နိုင်တယ်။ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ အနုသယကိလေသာများကို မပယ်နိုင်သေးဘူး။

ဘာဝနာဆိုတာ သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာလို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် ကသိုဏ်း (၁၀)ပါး၊ အသုဘ (၁၀)ပါး၊ အနုဿတိ (၁၀)ပါး၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ (၄)ပါး၊ အာဟာရပဋိကူလ သညာ(၁)ပါး၊ စတုဓာတုဝဝတ္ထာန် (၁)ပါး၊ အာရပ္ပ (၄) ပါး၊ ပေါင်း(၄၀)ကို သမထဘာဝနာ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ(၄၀)ကို ဘာကြောင့် သမထဘာဝနာ ခေါ်ပါသလဲဆိုတော့ “နိဝရဏဓမ္မေ သမေတီတိ သမထော” တဲ့။ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏ၊ ဗျာပါဒနီဝရဏ စသော (၆)ပါးသော နီဝရဏတရားတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့် “သမထ” ခေါ်တယ်။ အဲဒီ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀)ထဲက မိမိကြိုက်နှစ်သက်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်း တစ်ခုခုကို အားထုတ်လို့ မိမိစိတ်ကလေး တည်ကြည် ငြိမ်သက်နေတဲ့အခါ ကာမဂုဏ်တရားတို့ကို ခံစားလိုခြင်း ကာမစ္ဆန္ဒနီ ဝရဏတွေ၊ သူတစ်ပါးကို ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း ကြံနေခြင်းဆိုတဲ့ ဗျာပါဒနီဝရဏတွေ အစရှိတဲ့ နီဝရဏတွေမဖြစ်ပေါ်ဘဲ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားနေပါတယ်။ အဲဒီ သမထဘာဝနာမျိုးဟာ သမာဓိ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ သောင်းကျန်းမှု ဝိတိက္ကမကိလေသာ၊ ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာ ထကြွသောင်းကျန်းနေတဲ့ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်နိုင်ပါတယ်။ ဥပ္ပဇ္ဇနာ ရဟဖြစ်ခြင်းငှာ ထိုက်တဲ့ အနုသယကိလေသာကို တော့ မပယ်နိုင်သေးဘူး။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာဆိုတာက “အနိစ္စာဒိဝိဝိဓာကာရေန ပဿတီတိ ဝိပဿနာ” တဲ့ တေဘူမက သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စအစရှိသော အထူးထူး အပြားပြားသော အချင်းအရာအားဖြင့် ရှုအပ်သောကြောင့် “ဝိပဿနာ” ခေါ်တယ်။ ဘယ်တရားတွေကို ရှုအပ်ပါသလဲဆိုတော့ အကျဉ်းအားဖြင့် ရုပ်နာမ် (၂) ပါး၊ အလတ်အားဖြင့် ခန္ဓာ (၅) ပါး၊ အကျယ်အားဖြင့် အာယတန (၁၂)ပါး၊ ဓာတ် (၁၈)ပါးတို့ကို ရှုအပ်ပါတယ်။ အဲဒီ ခန္ဓာယ အာယတနယဓာတ်၊ သစ္စာတရားတို့ကို သရုပ်ကွဲရုံမျှ ရှုတတ်ပါလျှင် အန္တပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ ကလျာဏပုထုဇဉ်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ဤကားရုပ် ဤကားနာမ်လို့ မိမိခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအားဖြင့် ထင်မြင်အောင် ရှုတတ်ပါလျှင် မဟာသောတာပန်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ထို့ထက် သိမ်မွေ့စွာ ရှုတတ်ပါလျှင် သကဒါဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ထိုထက်တစ်ဆင့် သိမ်မွေ့စွာရှုတတ်ပါလျှင် အနာဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ ထိုမှ အထက်စခန်းကို ရောက်အောင်ရှုတတ်ပါလျှင် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်ပါတယ်။

ယခုပြောတဲ့ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ကို အားထုတ်တဲ့အခါ သီဝံပတ္ထေထ လို့ ဟောတော်မူတဲ့ အတိုင်း နိဗ္ဗာန်ကို ဆုတောင်းပြီးပြုကြတဲ့ ဆုတောင်းမှလည်း ပါရမီမည်တယ်။ သုဂတိမြဲတယ်။

သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ ဆိုတဲ့ တရားငါးပါး ရှိပါလျက်နဲ့ ဆုမတောင်းဘဲ အမှတ်တမဲ့ ကုသိုလ်ဟာ ပါရမီမမည်ဘူး၊ လားရာဂတိ မမြဲဘူး၊ ဆုပင်တောင်းငြားသော်လည်း သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ ဆိုတဲ့ တရားငါးပါး မရှိရင်လည်း ပါရမီမမည်ဘူး၊ လားရာဂတိ မမြဲဘူး၊ သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာဆိုတဲ့ တရားငါးပါးလည်း ရှိမယ် ဆုလည်းတောင်းမယ် ထိုကုသိုလ်မျိုးမှ ပါရမီကုသိုလ်လည်း မည်တယ် ဂတိလည်း မြဲတယ်။

ဒါကြောင့် ကုသိုလ်ပြုတဲ့ ဆုတောင်းခြင်းကို ပြုကြရတယ်။ ဆုကလည်း ငါးမျိုးရှိတယ် “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ” ဆု၊ “ပစ္စေကဗုဒ္ဓ” ဆု၊ “အဂ္ဂသာဝက” ဆု၊ “မဟာသာဝက” ဆု၊ “ပကတိသာဝက” ဆု အားဖြင့် ငါးပါးရှိတယ်။ အဲဒီငါးပါးထဲက (၁၆)သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ရတဲ့ ဝီရိယာဓိက သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘုရားဆုမျိုးဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဝင်ချင်ပါတယ်လို့ ဆုတောင်းလျှင် ရနိုင်ပါတယ်။ သည်ဆုမျိုး ရှည်ပါတယ်လို့ ထင်လျှင် ရှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ရတဲ့ သဒ္ဓါဓိက သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားဆုမျိုးဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဝင်ချင်ပါတယ်လို့ ဆုတောင်းလျှင် ရနိုင်ပါတယ်။ သည်ဆုမျိုး ရှည်ပါတယ်လို့ ထင်သေးလျှင် လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပါရမီဖြည့်ရတဲ့ ပညာဓိကသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားဆုမျိုးဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဝင်ချင်ပါတယ်လို့ ဆုတောင်းလျှင် ရနိုင်ပါတယ်။ သည်ဆုမျိုး ရှည်ပါတယ်လို့ ထင်သေးလျှင် နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်းပါရမီဖြည့်ရတဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဆုမျိုးဖြင့် နိဗ္ဗာန်လိုချင်ပါတယ်လို့ ဆုတောင်းလျှင် ရနိုင်ပါတယ်။ သည်ဆုမျိုးရှည်ပါတယ်လို့ ထင်သေးလျှင် တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ရတဲ့ အဂ္ဂသာဝကဆုမျိုးဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဝင်ချင်ပါတယ်လို့ ဆုတောင်းလျှင် ရနိုင်ပါတယ်။ သည်ဆုမျိုး ရှည်ပါတယ်လို့ ထင်သေးလျှင် သင်္ချေမပါဘဲ ကမ္ဘာ တစ်သိန်းပါရမီဖြည့်ရတဲ့ မဟာသာဝကဆုမျိုးဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဝင်ချင်ပါတယ်လို့ ဆုတောင်းလျှင်လည်း ရနိုင်ပါတယ်။

ဒီဆုမျိုးလည်း ရှည်ပါတယ်လို့ ကမ္ဘာအပိုင်း အခြား မရှိတဲ့ ပကတိသာဝက ဆုမျိုးဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဝင်ချင်ပါတယ်လို့ ဆုတောင်းလျှင် တစ်ဘဝ၊ နှစ်ဘဝ၊ ဘဝတစ်ရာ၊ ဘဝတစ်ထောင်နှင့် ရနိုင်ပါတယ်။

ဒီဆုငါးမျိုးထဲက တစ်မျိုးမျိုးမှ ဆုမတောင်းဘဲနဲ့ လူကောင်း နတ်ကောင်းအဖြစ်တည်းဟူသော ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ လူစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်တည်းဟူ

သော ဘောဂသမ္ပတ္တိများ ဆုတောင်းပြီး ကုသိုလ်ပြုခဲ့ပါလျှင် လူ နတ် အဖြစ်နှင့်သာ စုန်ကာ ဆန်ကာ သံသရာကြီးထဲမှာ လည်နေရတတ်ပါတယ်။ စုန်ကာ ဆန်ကာနှင့် ကုသိုလ်အရှိန်လေးကုန်တဲ့အခါကျတော့ “စတ္တာရော အပါယာ သကဂေဟသဒိသာ” ဆိုတဲ့ အတိုင်း မိမိတို့ အမြဲနေအိမ်ဖြစ်တဲ့ အပါယ်လေးဘုံ သို့သာ ပြန်ရတတ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ထိုကုသိုလ် မျိုးကို ရည်၍ (လူမိုက်အလှူ၊ ပေးပါမှုကား၊ ရွက်ခြွေ ဖိုလ်မဂ်၊ မပန်ရက်၍၊ မှားသကဲ့သို့သာ၊ ဖြစ်လေရာ ၏)ဟု ရှင်မဟာသီလဝံသ စပ်ဆိုထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဆုငါးမျိုးထဲက တစ်မျိုးမှ မတောင်းဘဲနဲ့ လူကောင်း နတ်ကောင်းအဖြစ်ကို တောင်းတဲ့သူများဟာ မှားတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သာသနာတွင်း ရောက်နေတဲ့သူများမှာ ဝေပုလ္လတောင်ထိပ်မှာ ရောက်နေတဲ့သူနဲ့ ဥပမာတူတယ်။ ဘယ်လိုတူပါသလဲ ဆိုတော့ ဝေပုလ္လတောင်ထိပ်မှာ ရောက်နေသောသူသည် ပြည်တန်တဲ့ ပတ္တမြားရတနာကြီးရှိပါလျက် ကောက်ယူခြင်းမပြုဘဲ ဓားသွေးကျောက်၊ မီးခတ်ကျောက်၊ ကျောက်သလိပ်၊ ကျောက်စရစ်များကိုသာ ကောက်ယူမိမှားသကဲ့သို့ ဝေပုလ္လတောင်ကြီးနှင့်တူတဲ့ သာသနာကြီးမှာ ရောက်နေသောသူသည် ပြည်တန်တဲ့ ပတ္တမြားရတနာနှင့်တူတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးရှိပါလျက် တောင်းဆုယူခြင်းမပြုဘဲ ဓားသွေးကျောက်၊ မီးခတ်ကျောက်၊ ကျောက်သလိပ်၊ ကျောက် စရစ်များနှင့်တူသော လူကောင်းနတ်ကောင်းအဖြစ်ကို နှစ်သက်တောင့်တသဖြင့် မှားခြင်းကြီးမက မှားပါတယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့် - သာသနာတော်ကြီးနှင့် ကြိုကြိုက်နေသောသူသည် ဝိဇ္ဇာဝိသုဒ္ဓိရာကြီးနှင့် တွေ့ကြုံရတာနှင့် ဥပမာတူတယ်။ ဘယ်လိုတူပါသလဲဆိုတော့ ဝိဇ္ဇာဝိသုဒ္ဓိရာကြီးက မအို-မနာ-မသေရဘဲ အသက်ကမ္ဘာတည်အောင် နေရတဲ့ ဆေးလုံး ဓာတ်လုံးများကို ပေးဝေနေပါလျက် တောင်းယူ

ခြင်းမပြုဘဲ ဒုလ္လာဆေး၊ မီးယပ်ဆေး၊ ချောင်းဆိုးပျောက်ဆေး၊ ခေါင်းကိုက်ပျောက်ဆေးကိုသာ တောင်းယူမိမှားသောသူကဲ့သို့ ဝိဇ္ဇာဝိသုဒ္ဓိရာကြီးကို တွေ့ကြုံရတာနဲ့တူတဲ့ သာသနာကြီးနှင့် တွေ့ကြုံနေသောသူသည် မအို-မနာ-မသေဘဲ အသက်ကမ္ဘာတည်အောင်နေရတဲ့ ဆေးလုံး၊ ဓာတ်လုံးနှင့် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီး ရှိပါလျက် ဒုလ္လာဆေး၊ မီးယပ်ဆေး၊ ချောင်းဆိုးပျောက်ဆေး၊ ခေါင်းကိုက်ပျောက်ဆေးများနှင့်တူတဲ့ နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာကို တောင်းယူမိသဖြင့် မှားခြင်းမက မှားပါတယ်။

လူကောင်း၊ နတ်ကောင်း၊ လူ့စည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်များကို တောင့်တရင် မှားတယ်ဆိုတော့ မတောင့်တတော့ပါဘူး။ မတောင့်တတော့ မရတော့ဘူးလားလို့မေးရင် ရပါတယ်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို တောင့်တကတည်းက အန္တောဂတအတွင်း ဝင်သွားပါတယ်။ အလိုလို ရလာပါတယ်။

သတ္တဝါတို့မည်သည်မှာလည်း “သဗ္ဗေသံသတ္တာနံ ပရံပရ ကမ္မာနံ ရဟောနာမ နတ္ထိ”။ “အပရာပရိယ ဝိနိမုတ္တော သတ္တောနာမ နတ္ထိ” လို့ ကျမ်းဂန်များမှာ လာတဲ့အတိုင်း၊ အပရာပရိယကံမှ ဆိတ်ခြင်း၊ လွတ်ခြင်းမည်သည် မရှိပါဘူးတဲ့။ ကုသိုလ်ပြုတဲ့အခါ ဇောခုနစ်ကြိမ် စောပါတယ်။ အဲဒီ ဇောခုနစ်ကြိမ်တို့တွင် ပထမဇောစေတနာက ယခုမျက်မှောက်ဘဝမှာ အကျိုးပေးတဲ့ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံ ခေါ်တယ်။ အလယ်ဇောစေတနာက တတိယဘဝမှ စ၍ နိဗ္ဗာန်မရမချင်း အကျိုးပေးတဲ့ အပရာပရိယဝေဒနိယကံ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အပရာပရိယ ဝေဒနိယကံမျိုးဆိုတာ သတ္တဝါတိုင်းမှာ ရှိကြတယ်။ အဲဒါကြောင့် အလိုလိုရတဲ့ အိုမှု၊ နာမှု၊ သေမှု မကင်းတဲ့ လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာများကို မတောင့်တကြဘဲ အအိုတစ်ဖြာ၊ အနာတစ်ထွေ၊ အသေတစ်ဖန်၊ မဆက်ဆံတဲ့ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကိုသာ တောင့်တကြလို့။ “သီဝံ ပတ္ထေထ ဘိက္ခဝေ သီဝံ ပတ္ထေတွာန

ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ သီလံ ရက္ခိတဗ္ဗံ၊ ဘာဝနံ ဘာဝေတဗ္ဗံ”
လို့ တိုက်တွန်း၍ ဟောတော်မူတယ်။

သတ္တဝါတွေ ဘာလို့ ဆင်းရဲသလဲ၊ ဘာ
ကြောင့် ဆင်းရဲသလဲဆိုတော့ ခန္ဓာရထားလို့၊ ခန္ဓာ
ကြောင့် ဆင်းရဲရတာ။ အဲဒီတော့ ခန္ဓာဟာ ဒုက္ခသစ္စာ
အမှန်ဘဲ၊ ဒီခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စာတရားဟာ ဘယ်သူ
ကြောင့် ရတာလည်းဆိုတော့ (ဘယ်သူ ဘယ်ဝါ၊
ဘယ်ဆရာ၊ ဘယ်ဗြဟ္မာ၊ ဘယ်နတ်မှ ဂါထာမန္တန်
မန္တရား ဆေးဝါးအမျိုးမျိုး တန်ခိုးကမ္မဇိဒ် ဣဒ္ဓိပါဒ်
အဘိညာဉ်ဖန်ဆင်းလို့) ရတာမဟုတ်ပါဘူး။ လောဘ
တဏှာ သမုဒယသစ္စာကြောင့် ရလာတာပါ။

လူခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာခန္ဓာ၊ သတ္တဝါတို့
၏ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတရားဟာ အာရုံဟူသမျှ
လိုက်စားပျော်ရွှင်သာယာခင်မင် လိုချင် တွယ်တာတဲ့
လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရ
ပါတယ်တဲ့။

ယခုရရှိထားတဲ့ ခန္ဓာကလည်း အဟောင်း
တဏှာကြောင့် ရရှိထားတဲ့ ခန္ဓာဖြစ်တယ်။ ပုရိမ
တဏှာကြောင့် ရရှိထားတဲ့ ခန္ဓာကြီးကို အသစ်
တဏှာက ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာလုပ်ပြီး သာယာခင်မင် လိုချင်
နေပြီးနောက် ဘဝသစ်ခန္ဓာရဦးမှာပဲ။

အဲဒါကြောင့် ခန္ဓာဟာ လူနှစ်ယောက်ကြား
ထဲက ဘောလုံးတဲ့။ ဟိုဘက်လူက ခတ်လွှတ်လို့
ဒီဘက်လိမ့်လာလိုက်၊ ဒီဘက်လူကခတ်လွှတ်လိုက်
ဟိုဘက်လိမ့်သွားလိုက်နဲ့၊ တစ်လိမ့်တည်း လိမ့်နေရ
တာလို့၊ ထို့အတူ ခန္ဓာလည်း အဟောင်းတဏှာက
ခတ်လွှတ်လိုက်၊ ဒီဘဝခန္ဓာဖြစ်လာလိုက်။ တစ်ဖန်
အသစ်တဏှာက ခတ်လွှတ်လိုက်၊ ဟိုဘဝခန္ဓာဖြစ်
လိုက်နဲ့ အဟောင်းတဏှာနှင့် အသစ်တဏှာကြားထဲ
တစ်လိမ့်တည်း လိမ့်နေရတာပဲ။

သတ္တဝါတွေဟာ တဏှာလှည့်စားသမျှ ခံနေ
ရတာ။ ဘယ်လိုခံနေရသလဲဆိုတော့ သတ္တဝါတွေ
ဆင်းရဲတာ တဏှာကြောင့် ဆင်းရဲတာ။ ဆင်းရဲတော့

ချမ်းသာချင်ပြန်တယ်။ အဲဒီချမ်းသာချင်တာလည်း
တဏှာပဲ။ အဲဒီလို တဏှာလှည့်စားသမျှ ခံနေရတယ်။

ဘာကြောင့် ဒီတဏှာက ချမ်းသာချင်တာလဲ
ဆိုတော့ မသိလို့ ချမ်းသာချင်တာ။ ဘာမသိတာလဲ
ဆိုတော့ သစ္စာလေးပါးမသိတာ။ အဲဒီ မသိတာက
(အဝိဇ္ဇာ)၊ ချမ်းသာချင်တာက(တဏှာ)၊ အဲဒါကြောင့်
“အဝိဇ္ဇာ တဏှာဝသေန ဒွေ မူလာနိ” လို့ ဟောတာ
ပေါ့။ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဆိုတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သံသရာ
၏ အမြစ်မူလနှစ်ပါး ခိုင်မြဲတယ်။ ခိုင်မြဲတော့ ပြတ်
အောင်ဖြတ်ရမယ်။ ဘယ်လိုပြတ်အောင် ဖြတ်ရမလဲ
ဆိုတော့ -

သာယာခင်မင်လိုချင်တယ်ဆိုတာ တဏှာ၊
တဏှာဆိုတာ သင်္ခါရတရား။ သင်္ခါရတရားဆိုတာ
ဖြစ်တယ် ပျက်တယ်၊ အမြဲရှိနေတာ မဟုတ်ဘူး။ မေ့
လျော့နေကြလို့သာ။ အဲဒါကြောင့် သင်္ခါရတရားကို
မမေ့လျော့ကြနဲ့လို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး အရေးတကြီး
မှာခဲ့တာက -

“ဟန္တဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ
ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” လို့
မိန့်မှာတော်မူခဲ့တယ်။

ဘိက္ခဝေ- မဂ်ဖိုလ်မပေါက်၊ နောက်တော်
မပါ၊ နောင်လာကျန်ရစ် ချစ်သားတစ်သီး၊ ချစ်သမီး
တို့၊ ဒါနိ ဣဒါနိ- ရွှေပြည်အမတ မြန်းကြွခါနီး
အရေးကြီးမှာ၊ ယခုအခါ၌။ ဟန္တ- သေခြင်းကင်းရာ၊
ခေမာရွယ်ကိုး၊ နောင်အကျိုးမျှော်၊ နှိုးဆော်တိုက်
တွန်းပါ၏။ ဝေါ- နီးဝေးခစား၊ မေ့မှားကျန်ရစ်၊
သင်ချစ်သား-ချစ်သမီးတို့အား။ အာမန္တယာမိ-
အန္တိမနောက်ဆုံး၊ မှတ်ယူသုံးဖို့ သိမ်းကျုံး၍သာ မိန့်
မှာတော်မူတော့အံ့။ အာမန္တယာမိ၊ (နောက်တော်မှ
တဖြည်းဖြည်း လိုက်လာမည့်အရေးကို မျှော်တွေးရှု
ကာ မိန့်မှာတော်မူတော့အံ့သတည်း။)

“ခေါ်ပါသော်လည်း လိုက်နိုင်ခဲ့မို့” ဆိုတဲ့
အတိုင်း မဂ်ဖိုလ်မပေါက် နောက်တော်က မပါဘဲ၊

သံသရာကြီးထဲမှာ အိုနာ သေရေး ဒုက္ခဘေးတို့နှင့် လုံးထွေး၍ကျန်ရစ်ခဲ့သော သင်ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ အား နောက်တော်မှ ဖြည်းဖြည်းလိုက်လာမည့် အရေးကို မျှော်တွေးရှုကာ အန္တိမနောက်ဆုံးစကား မိန့်မှာ တော်မူခဲ့မယ်တဲ့။

ဘယ်လိုမိန့်မှာတော်မူခဲ့သလဲဆိုတော့ “ဝယ ဓမ္မာသင်္ခါရာ”တဲ့။ သင်္ခါရာ-သင်္ခါရတရားတို့သည်။ ဝယဓမ္မာ- ပျက်တတ်သော သဘော ရှိကုန်၏။

အဲဒါကြောင့် “ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ” သင်္ခါရာ- သင်္ခါရတရားတို့သည်။ သင်္ခါရာ - သူ့အလိုလိုက တော့ ချုပ်ငြိမ်းနေတာ၊ ပြုပြင်လိုက်ကာမှ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ဘဝင်မှာကျကျ မကျကျ ထင်လာသမျှ သင်္ခါရ တရားတို့သည်။ ဝယဓမ္မာ-ပျက်တတ်သော သဘော ရှိကုန်၏။ ဝယဓမ္မာ- ဖြစ်စေလို၊ မဖြစ်စေလို၊ ပျက် စေလို၊ မပျက်စေလို၊ သူ့အလို ငါ့အလို အမှုမပိုကြ နှင့်တော့၊ သူ့နဂိုကတော့ ပျက်တတ်သော သဘောရှိ ကြကုန်၏။

အဲဒါကြောင့် “အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ” မမေ့ မလျော့သော အသိတရားနှင့် ပြည့်စုံရမယ်။ ဘယ်လို ပြည့်ရမလဲဆိုတာ သင်္ခါရတရားဆိုတာ မဖြစ်မိက ထင်ရှားမရှိဘူး၊ ဖြစ်ပေါ်လာတော့လည်း ပျက်သွား လို့ ထင်ရှား မရှိဘူး။ အဲဒါလို ဥပါဒ်စွန်း ဘင်စွန်းကို သိသော သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံရမယ်။

ဥပမာ - မိမိစိတ်ကလေးဟာ အလိုရှိတဲ့ ဣဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံနေပြီ ဆိုပါတော့ အဲဒီအခါမှာ သာယာခင်မင် လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ လောဘ တဏှာ သမုဒယစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ထို လောဘ တဏှာ သမုဒယစိတ်ကလေးကို ဖြစ်တုန်းဖြစ်ဆဲ တော့ သိမဖြစ်ဘူး၊ မဖြစ်မိက မဖြစ်သေးဘူးလို့ သိ ဖြစ်တယ်။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတဲ့နောက် ပျက်သွားလို့ မရှိ တော့ဘူးလို့ သိဖြစ်တယ်။

အဲဒီ မဖြစ်ပေါ်မိက “မဖြစ်သေးဘူး”လို့ သိ တာ ဥပါဒ်စွန်း သိတာပဲ။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတဲ့နောက် “ပျက်

သွားလို့ မရှိတော့ဘူး”လို့ သိတာ ဘင်စွန်းသိတာပဲ။

ဥပါဒ်စွန်းဘင်စွန်း သိတယ်ဆိုတာ အဖြစ်နဲ့ အပျက်ကို သိတာပါ။ သင်္ခါရတရား တစ်လုံး၏အစ၊ အဆုံးကို သိတာခေါ်တယ်။ အဲဒီလို မမေ့မလျော့ သော သတိတရားနှင့် ပြည့်စုံရမယ်လို့ မှာကြားတော် မူခဲ့တာ။

ဒကာ၊ ဒကာမတွေ နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်ကြ တယ်။ ဘာကြောင့်လိုချင်ကြသလဲဆိုလျှင် ဆင်းရဲ လို့ နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်ကြတာ။ ဘယ်လို ဆင်းရဲနေ သလဲဆိုလျှင် သတ္တဝါတွေဟာ စုတိပြီးတော့ ပဋိ သန္ဓေရောက်၊ ပဋိသန္ဓေနေပြီး စုတိရောက်၊ အဲဒီလို စုတိနှင့် ပဋိသန္ဓေကြား ဇရာ ဗျာဓိကို အလယ် တညှပ်ကာ အိုလိုက် နာလိုက် သေလိုက်နှင့် ဆင်းရဲ ဒုက္ခရောက်နေရတယ်။

ဘာကြောင့် ဒီလိုဆင်းရဲဒုက္ခတွေ ဖြစ်နေရ သလဲဆိုတော့ ခန္ဓာရရှိထားလို့ အိုရ နာရ သေရတာ။ ခန္ဓာမရရင် အိုစရာ နာစရာ သေစရာ မရှိဘူး။ အအို အနာ အသေတွေနှင့် ခရီးသွားရင်း လင်ရေး၊ မယား ရေး၊ သားသမီးရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ စီးပွားရေး၊ စားဝတ် နေရေး။ အတွေးအတွေးတွေနှင့် မရရှိ မဖြစ်ပေါ်သေး တာကို မျှော်မှန်းတောင့်တလို့ ရရှိပြီးတာကို ပြန် ပြောင်းကြောင့်ကြနှင့်၊ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါ မနဿ ဥပါယာသ မီးတွေ အလောင်ခံပြီး ဆင်းရဲ ဒုက္ခရောက်နေကြရတယ်။ ဘာကြောင့် ဒီလိုဆင်းရဲ ဒုက္ခ ရောက်နေကြရသလဲဆိုတော့ ခန္ဓာရရှိထားလို့ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေကြရတာ။

အဲဒီတော့ ဒီခန္ဓာဟာ ဒုက္ခသစ္စာအမှန်ပဲ၊ ဒီခန္ဓာသစ္စာကို ဘယ်သူ ဖန်ဆင်းလို့ ဖြစ်ပေါ်လာရ သလဲဆိုလျှင် ဒီခန္ဓာကို ဘယ်သူ ဘယ်ဝါ ဘယ် ဆရာ ဘယ်ဗြဟ္မာ ဘယ်နတ်မှ ဂါထာမန္တန် မန္တရား ဆေးဝါးအမျိုးမျိုး တန်ခိုးကမ္မဇိဒ် ဣဒ္ဓိပါဒ်၊ ဈာန် အဘိညာဉ်ဖြင့် ခန္ဓာဖြစ်ပေါ်အောင် မတတ်နိုင်ပါ ဘူးတဲ့။

လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မာခန္ဓာ၊ သတ္တဝါတို့ရဲ့ ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတရားဟာ ဘယ်သူ့ကြောင့်မှ ဖြစ်ပေါ်လာရတာလဲ မဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ အာရုံဟူသမျှကို လိုက်စားပျော်ရွှင် လိုချင်တွယ်တာတဲ့ လောဘတဏှာ သမုဒယသစ္စာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်တဲ့။ နောက်နောက်က ပုရိမအဟောင်းတဏှာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ယခုလက်ရှိ ခန္ဓာကြီးကို အသစ်တဏှာက ငါ့ဟာလုပ်ပြီး ချစ်နေပြန်ပြီး နောင်ခန္ဓာအသစ် ဖြစ်ဦးမှာပဲ။ အဲဒီတော့ ခန္ဓာဟာ လူနှစ်ယောက်ကြားထဲက ဘောလုံးလိုပဲ၊ ဟိုဘက်လူက ခတ်လွှတ်လိုက်၊ ဒီဘက်လိမ့်လာလိုက် ဒီဘက်လူကခတ်လွှတ်လိုက် ဟိုဘက်လိမ့်သွားလိုက်နဲ့ လူနှစ်ယောက်ကြားထဲ တလိမ့်တည်း လိမ့်နေရသလို၊ ထိုအတူ ခန္ဓာဟာလည်း အဟောင်းတဏှာနှင့် အသစ်တဏှာကြားထဲ တစ်လိမ့်တည်း လိမ့်နေရတာပဲ။

သတ္တဝါတွေဟာ တဏှာလှည့်စားသမျှ ခံနေရတာပဲ။ ဆင်းရဲတော့ ချမ်းသာချင်တယ်၊ ဆင်းရဲတာဘယ်သူ့ကြောင့် ဆင်းရဲတာလဲဆိုတော့ တဏှာကြောင့် ဆင်းရဲတာ။ ချမ်းသာချင်တာလည်း ဘယ်သူလည်းဆိုတော့ တဏှာပဲ။ အဲဒီ တဏှာလှည့်စားသမျှ ခံနေရတာ။

ဒီတဏှာဘာကြောင့် ချမ်းသာကို ခံစားချင်တာလဲလို့ အကြောင်းကြောင်း ထောက်လှမ်း ဆန်းစစ်ဝေဖန်လိုက်တော့ မသိလို့ ချမ်းသာ ချင်တာ။ ဘာကို မသိသလဲဆိုတော့ သစ္စာလေးပါးကို မသိတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိတာ။ မသိတာ ဘယ်သူလည်းဆိုတော့ အဝိဇ္ဇာက မသိတာ။ ဒီတော့ “ဟောတွေပြီ၊ သူပဲ” ဆိုတဲ့အတိုင်း သတ္တဝါ ခန္ဓာရရှိပြီး ဆင်းရဲအောင်လုပ်တာ၊ မသိမှုအဝိဇ္ဇာနှင့် လိုချင်မှုတဏှာ သူတို့ပဲ။ ဒါကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်မှာ အဝိဇ္ဇာတဏှာဝသေနဒွေ မူလာနိ ဟောတော်မူတာပေါ့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ရဟတ် အမြစ်

မူလ နှစ်ပါးဟာ သူတို့ပဲ။ ဥပမာအားဖြင့် သစ်ပင်များမှာ ရေသောက်မြစ် ရှိနေလျှင် အညွန့်အရွက်အကိုင်းအခက် ဝေဝေဆာဆာနှင့် စိမ်းစိုရွှင်လန်းနေနိုင်တယ်။ ရေသောက်မြစ် မရှိပါလားဆိုမှဖြင့် ညှိုနှုန်းခြောက်သွေ့ ပျက်စီး ပြတ်တောက်သွားရတယ်။

ထိုအတူ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ရဟတ်ကြီးမှာလည်း အဝိဇ္ဇာတဏှာဆိုတဲ့ မူလနှစ်ပါးရှိမှ လည်နိုင်တာ။ ဘယ်လို လည်သလဲဆိုလျှင် အဝိဇ္ဇာက မသိတော့ တဏှာက လိုချင်တယ်။ တဏှာက လိုချင်တော့ ခန္ဓာရရှိရော၊ ခန္ဓာရရှိတော့ အဝိဇ္ဇာ ဆင်းရဲပါလားလို့ မသိ ခန္ဓာ ဒုက္ခ သစ္စာပါလားလို့ မသိဘူး။ မသိတော့ တဏှာက ဟိုဘဝ ဟိုအဖြစ်ကောင်းတယ်။ ဒီဘဝ ဒီအဖြစ်ကောင်းတယ်နဲ့ လိုချင်ပြန်ရော၊ လိုချင်တော့ ခန္ဓာရရှိပြန်ရော။ အဲဒီ မသိမှုအဝိဇ္ဇာခြံရံ လိုချင်မှုတဏှာ အကြောင်းခံပြီး တပြောင်း ပြန်ပြန်လည်နေရတယ်။ ဤကဲ့သို့ မသိမှု လိုချင်မှုဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာတဏှာတွေ မူလကြောင့် ဘေးဟူသမျှ တွေဖြစ်ပြီး ပြောင်းပြန်ပြန်လည်နေရတော့ ငါးဝအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေကို တော်ပါပြီ တန်ပါပြီလို့ တော်သင့် ဖြတ်သင့် ပါလျက် မတော်နိုင် မတန်နိုင် မဖြတ်နိုင်ဘဲ တိုးပြီး၍ သာ ခံစားချင်တယ်၊ ခံစားလို့အားမရ တင်းမတိမ် အရှိန်မသေ အာသာမပြေဘဲ၊ မရတော့ ပြေးထွက်ထွက်ပြီး ဘဝါဘဝေါတွေ ဆက်ဆက်ဖြစ်နေရတာ ဘယ်တုန်းကစခဲ့တယ်လို့ မသိနိုင်ဘူး။

အဲဒါကြောင့် ခန္ဓာရရှိပြီး ဆင်းရဲအောင်လုပ်တာ “မသိမှု အဝိဇ္ဇာနှင့် လိုချင်မှု တဏှာပဲ” လို့ သိမှု ဝိဇ္ဇာရောက်မှ၊ မသိမှု အဝိဇ္ဇာပျောက်ပြီး လိုချင်မှုတဏှာ ခန်းခြောက်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြရမှာ။

ဤကဲ့သို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သံသရာဘဝ စက်ကြီး ဖြတ်ရာဖြတ်ကြောင်း တရားတို့ကို အံ့အားသင့်လှပြီးလို့ ဆိုတဲ့အကြောင်း -

အနာဒိဒံ ဘဝစက္ခ၊ ဝိတကာရက ဝေဒကံ။

နိစ္စသုခသုဘတ္တေဟိ၊ သုညံ ပဿေ ပုနပ္ပုနံ။
ဣဒံ ဘဝစက္ခ၊ ဘဝမြားမြောင်၊ ဒုက္ခဆောင်
လျက်၊ အခေါင်ရှည်ကြာ၊ သံသရာဘက်ယွန်း ဤ
စက်ဝန်းသည်။ အနာဒိ အနာဒိ ဝတ၊ ကမ္ဘာ ကမ္ဘာ၊
အစရှည်လည်း၊ ရစရာပိုင်ပိုင် မရှိနိုင်လေစွတကား။

မသိမှုအဝိဇ္ဇာနှင့် လိုချင်မှုတဏှာအကြောင်း
ခံပြီး ဘဝစက်လည်နေရတာ ဘယ်ကမ္ဘာက ဘယ်
ဘုရားလက်ထက်က၊ ဘယ်မင်းလက်ထက်က၊ ဘယ်
ဘဝကလို့ အစကို မသိနိုင်ဘူး။ သံသရာလဆန်း
တစ်ရက်က ကမ္ဘာလဆန်း တစ်ရက်ကဆိုလျှင် မလွဲ
ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် သံသရာလည်နေရတာ အစရှိ
နိုင်ပါသလားလို့ ဆင်ခြင်ရမယ်။

ဝိတကာရကဝေဒကံ၊ သူပြုစီမံ၊ သူခံစံဟု၊
ဆိုရန် အတ္တ၊ မရအလျင်း၊ ကင်းလေစွတကား။ ။
(အစမရှိတဲ့ သံသရာ ဘဝစက်ထဲမှာ)။

မသိမှု အဝိဇ္ဇာက ခြံရံ။ လိုချင်မှုတဏှာ
အကြောင်းခံပြီး တပြောင်းပြန်ပြန်လည်နေရတဲ့ ဘဝ
စက်ထဲမှာ ကောင်းကံ မကောင်းကံကို ပြုလုပ်စီမံသူ
ခံစံသူ ကာရက၊ ဝေဒက ငါ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊
မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အသက်၊ လိပ်ပြာ အတ္တဆို
တာ အလျင်းမရှိပါကလား၊ သုဒ္ဓမ္မပဝတ္တန္တိဆိုတဲ့
အတိုင်း သက်သက်သော ရုပ်နာမ်တရားတွေ ဖြစ်
ပျက်နေပါလားလို့ ဆင်ခြင်၊ နိစ္စသုခသုဘတ္တေဟိ၊
မြဲရန်အချက်၊ ချမ်းသာကွက်နှင့် သတ်သက်မနှော
တင့်တယ်သော သဘောတို့မှ။ သုညံ- မရှိလုံးလုံး

ကင်းသုဉ်းလေစွတကား။

မသိမှု၊ လိုချင်မှုဆိုတဲ့ အဝိဇ္ဇာတဏှာ ဒွေမူလ
ကြောင့် ဘေးဟူသမျှတွေဖြစ်ပြီး တပြောင်းပြန်ပြန်
လည်နေရတဲ့ ဘဝစက်ကြီးကို မြဲတယ်၊ ချမ်းသာ
တယ်၊ တင့်တယ်တယ်လို့ ထင်နေကြပေမယ့် မြဲတဲ့၊
ချမ်းသာတဲ့၊ တင့်တယ်တဲ့၊ နိစ္စ၊ သုခ၊ သုဘတရား
လုံးဝမရှိပါဘူးတဲ့။ မမြဲတဲ့ အနိစ္စတရား ဆင်းရဲတဲ့
ဒုက္ခတရား၊ မတင့်တယ်တဲ့ အသုဘတရားတွေသာ
မှန်တယ်။ သညာဝိပလ္လာသ အမှတ်ကဖောက်ပြန်၊
စိတ္တဝိပလ္လာသ အသိကဖောက်ပြန်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ
အယူအစွဲက ဖောက်ပြန်နေလို့ မြဲတယ်၊ ချမ်းသာ
တယ်၊ တင့်တယ်တယ် ထင်နေရတာ။

ဒါကြောင့် နေ့ကို ရက်စား၊ ရက်ကို လစား၊
လကို နှစ်စားနှင့် အချိန်မဖြုန်းသင့်ဘူ၊ ဓိဋ္ဌာန်မြင့်မြင့်
နှင့် နိဗ္ဗာန်ပွင့်အောင် အားထုတ်ရှုပွားကြ။

တသွာ- ထိုသို့ ချမ်းသာမဖက် ဆင်းရဲသက်
သက် ဖြစ်လေသောကြောင့်။ တုမေ- သင် သူတော်
ကောင်းအပေါင်းတို့သည်။ ပုနပ္ပုနံ- တစ်နေ့
တစ်ရက် တစ်နံနက်များမက စိတ်စွဲထပ်တလဲသာ
လျှင်။ ပဿေ- ဓိဋ္ဌာန်မြင့်မြင့် နိဗ္ဗာန်ပွင့်အောင် မလင့်
ပုံသေ ရှုစားသင့်ပေသတည်း။

|အကျယ်ကို ရှုလိုပါမူ မြေဋ္ဌာ
သရက်တောတောရကျောင်း ဆရာတော်ကြီး၏
ဝိပဿနာစက္ခု အနှစ်စုကျမ်းကို ရှုပါလေ။|

မြေဋ္ဌာ သရက်တော တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

လူသိမခံလိုသော ဆရာတော်ဘုရားကြီး

[၁၂၈၅-၁၃၆၃]

စကားဦး

ဆရာချိုတကူး(ကလေး) ရေးမှတ်ပူဇော်သည့် ၂၀၀၅ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ထုတ်ဝေသည့် လူသိမခံလိုသော ဆရာတော်ကြီး၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ဖတ်ရှုကြည့်လိုခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ ထိုစာအုပ်တွင် ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင်က အမည်တော်ကို ဖော်မပြစေဘဲ တရားကိုသာ ဖော်ပြခွင့် မိန့်ဟခဲ့ပါသည်။ ရေးမှတ်ပူဇော်သူ ဆရာချိုတကူး (ကလေး)က ဆရာတော်ကြီး၏ အမိန့်တော်ကို ဦးထိပ်ပန်ဆင်၍ တရားတော်နှင့် ဆရာတော်ကြီး ဟောပေးခဲ့သည့်များအား မှတ်တမ်းပြုထားသည်ကို တွေ့ရှိရပေသည်။

သို့သော် ရေးမှတ်ပူဇော်သူက ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကို အောက်ပါအတိုင်း အနည်းငယ်မျှသာ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

၁၂၈၅ ခုနှစ်၊ ကဆုန်လဆန်း (၇) ရက် စနေနေ့၌ မီးရှူးသန့်စင်ဖွားမြင်ချိန်တွင် ရွှေရောင်အဆင်းရှိသော ဥက္ကာပျံကြီးသည် အိမ်ခေါင်မိုးတည့်တည့်အထက် အတောင်နှစ်ဆယ်ခန့်တွင် ရပ်တည်လျက်ရှိပြီး မိခင်ဝမ်းမှ လွတ်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဥက္ကာပျံကြီးသည် အရှေ့မှအနောက်သို့ ရွေ့လျားကာ နာရီဝက်ခန့်ကြာအောင် ပဲ့တင်ဟီး၍ တော်လည်းသံ သုံးချက် ထူးဆန်းစွာ ကြားခဲ့ရသည်။ ဤကား မွေးဖွား

သန့်စင်သောနေ့၏ ထူးခြားမှုပင်တည်း။

၁၃၆၃ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၃-ရက် စနေနေ့နံနက် ၁၀ နာရီခွဲအချိန် သက်တော် (၇၉) နှစ်တွင် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူခဲ့ရာ ပျံလွန်တော်မူမီ ညချမ်း ၉ နာရီ အချိန်၌ ညီတော်ဖြစ်သော ဆရာတော် ဦးခေမိန္ဒအား ဤသို့ အမိန့်ရှိခဲ့၏။ ‘ငါ ဥပါယာသဆိုက်နေစဉ်၊ သတိမလစ်လို့ ဇောမပြန်တာ’ ဟု မိန့်တော်မူလျက် ထူးထွေသော ရောဂါဝေဒနာများ မခံစားရဘဲ ပျံလွန်တော်မူခဲ့လေသည်။ ဤကား ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်တော်မူသောနေ့၏ ထူးခြားစွာ မိန့်ကြားမှုအဖြစ် မှတ်ယူနိုင်ပေသည်။

ဤမျှနှင့်ပင် ဆရာတော်ကြီးသည် မည်ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်မည်ဆိုသည်ကို ‘အသိရှိသူ’ ‘သတိရှိသူ’ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ခန့်မှန်းတွက်ဆနိုင်လောက်ပေသည်။ ဤသို့ဖြစ်၍ ‘ငါ့အကြောင်းမရေးနဲ့၊ တရားသာရေး’ဟု မိန့်မှာခဲ့သော ဆရာတော်ကြီး၏ အသံတော်ကို ကြားယောင်ရင်း အမှာစကားကြားလိုသည်မှာ ‘ပုဂ္ဂိုလ်ခင်မှာ တရား မင်သည်’ ဆိုသော စကားအစား၊ တရားကို လေးစား၍ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည်ညိုနိုင်ကြပါစေလေဟု၍ ဖော်ပြရေးသားထားပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ တရားတော်ကို ကျင့်ကြံ

လိုက်နာ ပွားများလိုသူများအနေဖြင့် ကျင့်ကြံနိုင်
 ကြစေရန် ရည်ရွယ်၍ ပူဇော်သူက ၎င်းစာအုပ်
 စာမျက်နှာ ၂-မှာ ၂၁ အထိ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြလိုက်
 ရပါသည်။ အကျယ်ကိုရှုလိုမှု အထက်ဖော်ပြပါ
 ဆရာချိုတကူး (ကလေး)၏ စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုကြည်
 ညီကြပါကုန်ဟူ၍ ။

[စုဆောင်းပူဇော်သူ]

ကျေးဇူးတော်ရှင်
လူသိမခံလိုသော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

လူတွေဟာ ဝေယျာဝစ္စကုသိုလ်နဲ့ စွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်မှုကုသိုလ် အဲဒီအပြုအပြောနှစ်ခု။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ ကုသိုလ်တွေလောက်ပဲ အလုပ်များနေကြတယ်။ မနောက်က သူတို့အဖို့ ထိန်းရခက်တော့ တရား ရှုမှတ်ဖို့ ဝန်လေးကြတယ်။ အင်မတန် ပင်ပန်းတယ်ထင်တယ်။ တကယ်က ပိုပြီး မြင့်မြတ်တဲ့ ဘာဝနာကို ကြိုးကုတ်အားထုတ်သင့်တယ်”

ကျေးဇူးတော်ရှင်

လူသိမခံလိုသော ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

အခြေခံအာနာပါန (၄) နည်း

“သတိမြဲရာ ပထမာ၊ ဒုမာ ရှည်တိုသိ၊ လုံးစုံ
လင်းရာတဉ်သာ၊ စမှာငြိမ်းစေဘိ” ဟူသော အလင်္ကာ
အရ အာနာပါန (၄) နည်းအခြေခံ အားထုတ်ပုံက
စကြရအောင်။

ပထမနည်း

‘သတိမြဲရာ ပထမာ’ ဆိုသည်ကား ယောဂီ
ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပုဆစ် ဒူးတုပ်၍သော်လည်းကောင်း၊
တင်ပျဉ်ခွေ၍သော်လည်းကောင်း၊ ဣရိယာပထမျှတ
အောင်ထိုင်။ အထက်ပိုင်းခန္ဓာကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ
ထား။ ခါးမကုန်းစေနဲ့။ လက်ပြင်မကုန်းစေနဲ့။
ခေါင်းငိုက်စိုက်ကြီး မနေစေနဲ့။ ခေါင်းငိုက်စိုက်ကြီး
နေရင် ကုပ်ညောင်းလာတတ်တယ်။ အထက်ပိုင်း
ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထားပြီးသည်ရှိသော်
ကာယိန္တ ငြိမ်သက်စွာထားပါ။

ကာယိန္တ ငြိမ်သက်စွာ ထားပြီးသည်ရှိသော်
မျက်စိကိုမှိတ်။ မျက်စိကို မှိတ်ပြီးသည်ရှိသော် ခံတွင်း
ပါးစပ်ကို ပိတ်လိုက်။ ပါးစပ် ဟထားရင် အာခေါင်
ခြောက်တတ်တယ်။ ခံတွင်းပါးစပ်ကို ပိတ်ပြီးသည်ရှိ
သော် နှာသီးဖျားသို့ ရှေးရှုသတိပြု။ နှာသီးဖျားသို့
ရှေးရှုသတိပြု ပြီးသည်ရှိသော်-

ကိုယ့်နားထဲက ကြားအောင် အားစိုက်ပြီး

တော့ရှု၊ ‘ဝင်တယ်’ လို့မှတ်။

ကိုယ့်နားထဲက ကြားအောင် အားစိုက်ပြီး
တော့ ရှိက်။ ‘ထွက်တယ်’ လို့မှတ်။

ကိုယ့်နားထဲက ကြားအောင် အားစိုက်ပြီး
တော့ မရှု။ မရှိက်လို့ရှိရင် လေက နုနေတယ်။
လေက နုနေတော့ ထွက်လေကို ဝင်လေလို့ ထင်
တယ်။ ဝင်လေကို ထွက်လေလို့ ထင်တယ်။ လေရှိ
လေသလား၊ မရှိလေသလား သံသယဖြစ်တတ်
တယ်။ အဲဒီသံသယကင်းသွားအောင် ကိုယ့်နားထဲက
ကြားအောင် အားစိုက်ပြီးတော့ရှု။ ဝင်တယ်လို့မှတ်။
ကိုယ့်နားထဲက ကြားအောင် အားစိုက်ကြားအောင်
ရှိက်၊ ထွက်တယ်လို့မှတ်။ ဝင်တယ်၊ ထွက်တယ်။
ဝင်တယ်၊ ထွက်တယ်လို့ မှတ်နေပါ။

ဘေးနားက လူတစ်ယောက် ကြားသွား
လောက်အောင် ရှု၊ ရှု၊ မရှုရ၊ မရှိက်ရ။ ကိုယ့်
နားထဲက ကြားအာရုံစိုက်ပြီးတော့ ရှု။ ဝင်တယ်လို့
မှတ်။ ကိုယ့်နားထဲက ကြားရုံ အာရုံစိုက်ပြီးတော့
ရှိက်၊ ထွက်တယ်လို့မှတ်။ ဝင်တယ်၊ ထွက်တယ်၊
ဝင်တယ်၊ ထွက်တယ်။ အဲသလို မှတ်နေပါ။

အမှတ်ကျွမ်းကျင်လာလိမ့်မယ်။ အရှုအရှိက်
ကျွမ်းကျင်လာလိမ့်မယ်။ အမှတ်ကျွမ်းကျင် အရှု
အရှိက် ကျွမ်းကျင်လာသောအခါ ရှုတိုင်း၊ ရှုတိုင်း

ကြားလာပြီ၊ ရှိုက်တိုင်းရှိုက်တိုင်း ကြားလာပြီဆိုလို့ ရှိရင် ပထမ အင်္ဂါပြည့်စုံပြီ။ ပထမအင်္ဂါ ပြည့်စုံပြီဗျာ။

ဝင်လေကို ထွက်လေလို့ မှတ်မိရင် အမှား အယွင်း။ ထွက်လေကို ဝင်တယ်လို့ မှတ်ရင် အမှား အယွင်း။ ဝင်လေကို ဝင်တယ်၊ ထွက်လေကို ထွက် တယ်လို့ အမှားအယွင်းမရှိ မှတ်နိုင်ပြီဆိုရင် ဒုတိယ အင်္ဂါ ပြည့်စုံပြီဗျာ။

ပြီးတော့ တတိယအင်္ဂါ။ တတိယအင်္ဂါက အကြွင်းအကျန်၊ အကြွင်းအကျန်ဆိုတာ ရှူတော့ ရှူမိတယ် အမှတ်မပါဘူး။ ရှိုက်တော့ ရှိုက်တယ် အမှတ်မပါဘူး။ အမှတ်မပါဘဲနဲ့ ရှူမိ ရှိုက်မိရင် အကြွင်းအကျန်လို့ ခေါ်တယ်။ ကဲ ရှူတိုင်း ရှူတိုင်း အမှတ်ပါတယ်။ ရှိုက်တိုင်း ရှိုက်တိုင်း အမှတ်ပါ တယ်ဆိုလို့ ရှိရင် အကြွင်းအကျန်မရှိတော့ဘူး။ အကြွင်းအကျန်မရှိရင် တတိယအင်္ဂါ ပြည့်စုံပြီဗျာ။

အဲဒီအင်္ဂါ (၃)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံလို့ရှိရင် 'သတိမြဲ ရာ ပထမာ' ဟူသော လင်္ကာအရ ပထမနည်းပြီးတော့ တာပဲတဲ့။ အဲလိုမှတ်ရင်းနဲ့ ညောင်းလို့ နေရာပြင်ချင် ရင်လည်း ပြင်နိုင်တယ်။ ယားလို့ ကုတ်ချင်ရင်လည်း ကုတ်နိုင်တယ်။ အကြောင်းမရှိဘဲနဲ့ ခန္ဓာကိုယ် မလှုပ်ရ။ ငြိမ်သက်စွာ ထားပါ။

ဒုတိယနည်း

ပထမနည်းပြီးပြီးတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုတိယနည်း 'ဒုမှာ ရှည်တိုသိ' ဟူသော လင်္ကာအရ ဒုတိယနည်းကတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် နှာသီးဖျား သို့ ရှေ့ရှုသတိပြုလျက်-

ကိုယ့်နားထဲက ကြားအောင် အားစိုက်ပြီး တော့ ရှူ။ 'ဝင်သက် ရှည်တယ်' လို့မှတ်။

ကိုယ့်နားထဲက အားစိုက်ပြီးတော့ ရှိုက်။ 'ထွက်သက်ရှည်တယ်' လို့ မှတ်။

အဲလိုမှတ်ပါများတော့ကာ အရှူအရှိုက် လည်း ကျွမ်းကျင်လာတယ်။ အမှတ်လည်း ကျွမ်း

ကျင်လာတယ်။ အဲလို ကျွမ်းကျင်လာတော့ကာ ရှူတိုင်း ၊ ရှူတိုင်း ကြားပြီး။ ရှိုက်တိုင်း ရှိုက်တိုင်း ကြားပြီးဆိုရင် ပထမအင်္ဂါ ပြည့်စုံပြီ။

'ဝင်သက်ရှည်တယ်၊ ထွက်သက်ရှည်တယ်' အမှတ်မမှားတော့ ဘူးဆိုရင် ဒုတိယအင်္ဂါ ပြည့်စုံပြီ။ အမှတ်မှန်လာတော့ကာ မှတ်လို့ ကောင်းတယ်။ မှတ်လို့ကောင်းတော့ သမာဓိတည်တယ်။ သမာဓိ တည်တော့ နှစ်သက်တယ်။ အဲဒီ နှစ်သက်တဲ့ ပီတိ ကြောင့် အရှူ၊ အရှိုက် မြန်လာတတ်တယ်။ အရှူ၊ အရှိုက် မြန်လာလိမ့်မယ်။ အရှူ၊ အရှိုက် မြန်လာရင် မကြောက်နဲ့။ မမောမပန်း မဆင်းရဲဘူး။

မောတယ်၊ ပန်းတယ်၊ ဆင်းရဲတယ် ဆိုတာ ပြေးသွားလို့ အရှူ အရှိုက် မြန်ရင်မောတယ်။ ပန်း တယ်၊ ဆင်းရဲတယ်။ ဟောင်ပေါ်ကို တက်လို့ အရှူ အရှိုက်မြန်ရင်မောတယ်၊ ပန်းတယ် ဆင်းရဲတယ်။ ဝန်အလေး တွေကို ထမ်းလို့၊ ပိုးလို့ အရှူအရှိုက် မြန်ရင် မောတယ်၊ ပန်းတယ်၊ ဆင်းရဲတယ်။

ပီတိကြောင့် အရှူအရှိုက် မြန်လာရင် မကြောက်နဲ့။ မမောမပန်း၊ မဆင်းရဲဘူး။ အရှူ အရှိုက် မြန်လာရင် ဝင်သက်တိုတယ်။ ထွက်သက် တိုတယ်။ ဝင်သက်တိုတယ်။ ထွက်သက်တိုတယ်။ ဝင်သက်တိုတယ်၊ ထွက်သက်တိုတယ်လို့ မှတ်နေ။

အဲဒီထက် တိုးမြန်လာလိမ့်မယ်။ အဲဒီထက် တိုးမြန်လာတော့ကာ ဝင်သက်တိုတယ်၊ ထွက်သက် တိုတယ်၊ ဝင်သက်တိုတယ်၊ ထွက်သက် တိုတယ်လို့ မြန်လာတဲ့အတိုင်း ခပ်မြန်မြန် အမိလိုက်မှတ်နေပါ။

အဲဒီထက်တိုးပြီး မြန်လာလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ထက် တိုးမြန်လာတော့ လိုက်မမှတ်နိုင်တော့ဘူး။ မမှတ်နိုင်တော့ မမှတ်ဘဲ အသာလေး ကြည့်နေ လိုက်။ သူ့ဟာသူ မြန်စမြန်စမြန် မြန်သည်ထက် မြန်သည်ထက်မြန်။ အဲဒီအမြန် တန်းကုန်တော့ သူ့ဟာသူရပ်သွားလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို ရပ်သွားပြီးတော့မှ 'ဝင်လေ'က စပေါ်

လာမယ်။ ဝင်လေက စပေါ်လာခဲ့တဲ့အခါ ဝင်သက် ရှည်တယ်လို့ အမှတ်ပါလာရမယ်။ တကယ်လို့ ရပ် သွားပြီးတော့မှ 'ထွက်လေ'က စပေါ်လာရင် မပြီး သေးဘူး။ ရပ်သွား ပြီးတော့မှ 'ဝင်လေကတော့ စပေါ် တယ်'။ အမှတ်မပါဘူးဆိုရင်လည်း မပြီး သေးဘူး။

ရပ်သွားပြီးတော့မှ 'ဝင်လေ'က စပေါ်လာရ မယ်။ 'ဝင်သက်ရှည်တယ်'လို့ အမှတ်ပါလာရမယ်။ အဲသလိုမှ တတိယအင်္ဂါပြည့်စုံပြီး ဒုတိယနည်းပြီးပြီ။

ပြီးပေသိ ဒုတိယနည်း မကျေသေးဘူး။ ထပ်ပြီးတော့မှတ်။ ထပ်ပြီးတော့မှ 'ဝင်သက်ရှည် တယ်၊ ထွက်သက်ရှည်တယ်' က ပြန်မှတ်ပါ။ အဲလို ပြန်မှတ်လို့ မှတ်လို့ကောင်းလာတော့ကာ အရှု အရှိန် မြန်မြန်လာလိမ့်မယ်။ မြန်လာသလို လိုက်ပြီး မြန်မြန်လိုက်မှတ်ပါ။ ဒီထက် တိုးမြန်လာရင် မှတ်လို့ မရတော့မှ မမှတ်ဘဲအသာလေး ကြည့်နေလိုက်။ အမြန်တန်းကုန်တော့ ရပ်သွားလိမ့်မယ်။ ရပ်ပြီးတော့ 'ဝင်လေ'က စပေါ်ရမယ်။ 'ဝင်သက် ရှည်တယ်' အမှတ်ပါရမယ်။ အဲသလို သုံးကြိမ်၊ လေးကြိမ် ရပ်သွား မှတ်သွားနိုင်ရင် ဒုတိယနည်း ကျေပြီ။ ဒုတိယနည်းကျေရင် 'ဒုမှာ ရှည်တိုသိ'ဟူသော လင်္ကာအရ ပြီးပြီများ။

တတိယနည်း

ကဲ၊ “လုံးစုံလင်းရာတ၌သာ” တတိယနည်း။ တတိယနည်းကို တတ်လိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘယ်လိုသိထားရမလဲ။ ပထမနည်းဟာ အမှတ်။ ဒုတိယနည်းဟာ အမှတ်။ ပထမနည်းက ဝင်တယ်၊ ထွက်တယ်လို့ မှတ်တာ။ ဒုတိယနည်းက ဝင်သက် ရှည်တယ်၊ ထွက်သက်ရှည်တယ်' လို့ မှတ်တာ။ မြန် လာတော့ ဝင်သက်တိုတယ်၊ ထွက်သက်တိုတယ်လို့ မှတ်တာ။

တတိယနည်းကျတော့ အမှတ်မဟုတ်တော့ ဘူး။ ကိုယ့်နားထဲက ကြားအောင် အားစိုက်ပြီးတော့

မရှုမရှိက်ရတော့ဘူး။ တတိယနည်းကျတော့ ဘယ်လိုသိထားရမလဲ။

ဝင်လေ၏အစ နှာသီးဖျား၊ ဝင်လေ၏ အလယ် ရင်ချိုင့်၊ ဝင်လေ၏ အဆုံးချက်တိုင်။

ထွက်လေ၏အစ ချက်တိုင်၊ ထွက်လေ၏ အလယ် ရင်ချိုင့်၊ ထွက်လေ၏အဆုံးနှာသီးဖျား။

အဲလိုသိထားပြီးတော့မှ နှာသီးဖျားကနေ ပြီးတော့ ဝင်လေကို အတွင်းကိုလွှတ်လိုက်။

'ဝင်သက် လွှတ်အံ့။' လေနောက်ကို စိတ်က လိုက်သွား။ ချက်တိုင်မှာ ဒက်ခနဲရပ်။ ချက်ကနေ ပြီးတော့ ထွက်လေကို အပြင်ကို လွှတ်လိုက်။ ထွက် သက်လွှတ်အံ့။ လေနောက်ကို စိတ်က လိုက်ခဲ့။ နှာသီးဖျား တစ်ခဏရပ်။

နှာသီးဖျားကနေပြီးတော့ 'ဝင်သက်လွှတ် အံ့။' လေနောက်ကို စိတ်က လိုက်သွား။ ချက်တိုင်မှာ ဒက်ခနဲရပ်။

ချက်တိုင်ကနေပြီး 'ထွက်သက်လွှတ်အံ့။' လေနောက်ကို စိတ်က လိုက်လာ။ နှာသီးဖျား တစ် ခဏရပ်။

နှာသီးဖျားက ပြန်စ၊ ချက်တိုင်မှာ ဒက်ခနဲရပ်။ ချက်တိုင်ကပြန်စ၊ နှာသီးဖျား တစ်ခဏရပ်။ နှာသီးဖျားက ပြန်စ။

အဲသလို လုပ်ပါများတော့ လေအလွတ်ကျွမ်း ကျင်လာတယ်။ လေအလွတ် ကျွမ်းကျင်လာတော့ကာ နှာသီးဖျားကနေပြီးတော့ 'ဝင်သက်လွှတ်အံ့'လို့ ဝင်လေကို အတွင်းလွှတ်လိုက်တဲ့အခါ 'ဝင်လေတွေ' တိုးခွေသွားတာ စိတ်ထဲမှာ ထင်ရှားလာလိမ့်မယ်။ ချက်တိုင်ကနေပြီးတော့ 'ထွက်သက်လွှတ်အံ့'လို့ ထွက် လေကို အပြင်လွှတ်လိုက်တဲ့အခါ ထွက်လေတွေ တိုးခွေသွားတာ စိတ်ထဲမှာ ထင်ရှားလာလိမ့်မယ်။

ထင်ရှားတယ်ဆိုပေသိ တချို့က 'ဝင်သက် လွှတ်အံ့' လို့ ဝင်လေ ကို အတွင်းလွှတ်လိုက်တဲ့အခါ ဝင်လေ၏အစ ထင်ရှားတယ်။ ဝင်လေ၏ အဆုံး

ထင်ရှားတယ်။ ဝင်လေ၏အလယ် (ရင်ချိုင့်) က မထင်ရှားသေးဘူး။ အဲသလိုပဲ ထွက်သက်လွှတ်အံ့ လို့ ထွက်လေကို အပြင်လွှတ်လိုက်တဲ့အခါ ထွက်လေ၏အစ ထင်ရှားတယ်။ အဆုံးထင်ရှားတယ်။ အလယ်(ရင်ချိုင့်)က တိုးဝှေ့တာ မထင်ရှားဘူး။ နှာသီးဖျားနဲ့ ချက်တိုင်မှာတော့ ထင်ရှားတယ်။ အဲလို ဖြစ်နေတတ်သေးတယ်။

အဲဒီထက် လေအလွတ် ကျွမ်းကျင်လာပြီ ဆိုတော့မှ ဝင်သက် လွှတ်အံ့လို့ ဝင်လေကို အတွင်း လွှတ်လိုက်တဲ့အခါ ဝင်လေ၏ စလယ်ဆုံး အကုန်လုံး ထင်ရှားသွားလိမ့်မယ်။ ‘ထွက်သက်လွှတ်အံ့’လို့ ထွက်လေကို အပြင်လွှတ်လိုက်တဲ့အခါ ထွက်လေ၏ စလယ်ဆုံး အကုန်လုံး ထင်ရှားသွားလိမ့်မယ်။

အဲသလို လေအလွတ်ကျွမ်းကျင်ပြီး ဝင်လေ၊ ထွက်လေတို့ရဲ့ တိုးခွေသွားတာ စလယ်ဆုံး အကုန်လုံး ထင်ရှားသွားပြီဆိုလို့ရှိရင် တတိယနည်းပြီးပြီ။ တတိယနည်းက အမှတ်မဟုတ်ဘူး။ လေအလွတ် ကျွမ်းကျင်အောင် ထင်ရှားသိအောင် လုပ်ရတာ။ တတိယနည်း ပြီးတဲ့အခါ ‘လုံးစုံလင်းရာတ၌သာ’ ဟူသော လင်္ကာအရ ပြီးပြီဗျား။

စတုတ္ထနည်း

ကဲ၊ ‘စမှာ ငြိမ်းစေဘိ’ ဟူသော လင်္ကာအရ စတုတ္ထနည်းကျတော့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်စိကို မှိတ်၊ နှာသီးဖျားသို့ ရှေ့ရှုသတိပြုပြီးတော့မှ နှာသီးဖျား၌စိတ်ကို သံမှိုစွဲသလို ခိုင်မြဲစွာ စိုက်ထားပါ။ နှာသီးဖျား၌ သံမှိုစွဲသလို စိတ်ကို ခိုင်မြဲစွာ စိုက်ထားပြီးသည်ရှိသော် နှာသီးဖျားကနေ ‘ဝင်သက်လွှတ်အံ့’ လို့ ဝင်လေကို အတွင်းလွှတ်လိုက်တဲ့အခါ ဝင်လေ နောက်ကို စိတ်ပါမသွားစေနဲ့။ မနေ့လွန်း၊ မမြန်လွန်းအောင်လွှတ်။ မနုလွန်း၊ မကြမ်းလွန်းအောင် လွှတ်။ အထစ်အငေါ့မရှိအောင်လွှတ်။ ဝင်၊ သက်၊ လွှတ်၊ အံ့။ ဝင်လေအဆုံး ‘အံ့’ နဲ့ တစ်ပြိုင်နက်

ကျသွားပစေ။

‘ထွက်သက်လွှတ်အံ့’ လို့ ထွက်လေကို အပြင် လွှတ်လိုက်တဲ့အခါ ထွက်လေနောက်ကို စိတ်မပါ သွားစေနဲ့။ မနေ့လွန်း၊ မမြန်လွန်းအောင် လွှတ်။ မနုလွန်း၊ မကြမ်းလွန်းအောင် လွှတ်။ အထစ်အငေါ့ မရှိအောင် လွှတ်။ ထွက်၊ သက်၊ လွှတ်အံ့။ ထွက်လေ အဆုံး ‘အံ့’ နဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကျသွားပစေ။

အဲ ‘ဝင်သက်လွှတ်အံ့’ လို့ ဝင်လေကို အတွင်း လိုက်တဲ့အခါ ဝင်လေနောက်ကို စိတ်ပါမသွားရခြင်း အင်္ဂါ (၁)ပါး။ မနေ့လွန်း၊ မမြန်လွန်းအောင် လွှတ်ခြင်း အင်္ဂါ (၁)ပါး။ မနုလွန်း၊ မကြမ်းလွန်းအောင် လွှတ်ရခြင်း အင်္ဂါ (၁)ပါး။ အထစ်အငေါ့မရှိအောင် လွှတ်ခြင်း အင်္ဂါ (၁)ပါး။ ဝင်၊ သက်၊ လွှတ်၊ အံ့။ ဝင်လေအဆုံး ‘အံ့’ နဲ့ တစ်ပြိုင်နက်ကျခြင်း အင်္ဂါ (၁)ပါး။ အဲဒီ (၅) ပါးနဲ့ ပြည့်စုံရင် ဝင်လေအလွတ် ကျွမ်းကျင်ပြီ။

နှာသီးဖျားကနေပြီးတော့ ‘ထွက်သက်လွှတ် အံ့’ လို့ ထွက်လေကို အပြင်လွှတ်လိုက်တဲ့အခါ ထွက်လေနောက်ကို စိတ်ပါမသွားရခြင်း အင်္ဂါ (၁) ပါး။ မနေ့လွန်း၊ မမြန်လွန်းအောင် လွှတ်ခြင်း အင်္ဂါ (၁)ပါး။ မနုလွန်း၊ မကြမ်းလွန်းအောင် လွှတ်ရခြင်း အင်္ဂါ (၁)ပါး။ အထစ်အငေါ့မရှိအောင် လွှတ်ရခြင်း အင်္ဂါ (၁)ပါး။ ထွက်-သက်-လွှတ်-အံ့။ ထွက်လေ အဆုံး ‘အံ့’ နဲ့ တစ်ပြိုင်နက်ကျခြင်း အင်္ဂါ (၁) ပါး။ အဲဒီ အင်္ဂါ (၅)ပါးနဲ့ ပြည့်စုံရင် ထွက်လေ အလွတ်ကျွမ်းကျင်လာပြီ။

လေအလွတ် ကျွမ်းကျင်ရင် လေလွတ်လို့ အလွန်ကောင်းတယ်။ လေအလွတ် အလွန်ကောင်း တော့ရင် သမာဓိတည်တယ်။ သမာဓိတည်တော့ နှစ်သက်တယ်။ နှစ်သက်တဲ့ ပီတိကြောင့် ‘ထွက်လေ၊ ဝင်လေ’ တို့ဟာ အဆင့်ဆင့် နဲ့စနဲ့စနဲ့ နဲ့ပြီးတော့ ငြိမ်းသွားလိမ့်မယ်။ အဲလို ငြိမ်းသွားပြီးတော့မှ ဝင်လေက စပြီး ပေါ်လာရမယ်။ ဝင်လေကစပြီး ပေါ်လာတော့ကာ ‘ဝင်သက်လွှတ်အံ့’ လို့ ပါလာရမယ်။

ငြိမ်းသွားပြီးတော့ကာ 'ထွက်လေ' က စပြီး ပေါ်လာတယ်ဆိုရင် စတုတ္ထနည်း မပြီးသေးဘူး။ 'ဝင်လေ' က စပေါ်လာပြီး 'ဝင်သက်လွတ်အံ့' လို့ မပါရင်လည်း စတုတ္ထနည်း မပြီးသေးဘူး။ ငြိမ်းသွားပြီး လို့ရှိရင် ဝင်လေက စပေါ်လာရမယ်။ 'ဝင်သက်လွတ်အံ့' လို့ အားထုတ်မှု ပါလာရမယ်။ အဲဒါဆိုရင် စတုတ္ထနည်း ပြီးပြီဗျာ။

အဲသည်မှာ စတုတ္ထနည်းပြီးတဲ့အခါ ပြောစရာကတော့ကာ 'ဝင်သက်လွတ်အံ့' လို့ ဝင်လေကို အတွင်းလွတ်လိုက်တဲ့အခါ 'ဝင်လေ' က အရင်ဆုံးပြီးတော့ 'အံ့' က နောက်ကျနေမယ်။ အဲဒါလိုဆို တစ်ပြိုင်နက် မဆုံးသေးဘူး။ တစ်ပြိုင်နက် မဆုံးလို့ရှိရင် ဘာပြုလို့ 'အံ့' က နောက်ကျ ရတာလဲလို့ ပြန်ပြီးတော့ စစ်ဆေးကြည့်။ နဂိုကစတုန်းက ဝင်လေ စစချင်း 'ဝင်' လို့ ဆိုလိုက်လို့ရှိရင် ဝင်လေဆုံးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် 'အံ့' လည်း ဆုံးသွားတယ်။ ဝင်လေက အရင်စပြီးတော့မှ 'ဝင်' လို့ဆိုတဲ့ အဆိုက နောက်မှဆိုလို့ရှိရင် ဆုံးတဲ့အခါကျတော့လေက အရင်ဆုံးပြီးတော့ 'အံ့' က နောက်ကျနေတတ်တယ်။

တစ်ခါ 'ဝင်' လို့ဆိုတဲ့ အဆိုက အရင်ကျပြီးတော့မှ လေက နောက်ကျနေလို့ရှိရင်လည်း 'အံ့' က အရင်ဆုံးပြီးတော့ လေက နောက်ကျ နေတတ်တယ်။ အဲလိုဖြစ်လို့ရှိရင် ရပ်ပြီးတော့ ပြင်လိုက်၊ အရှုအရှိက် ရပ်လိုက်။

အရှုအရှိက် ရပ်ပြီးတော့ခါကျမှ ဝင်လေစစချင်း 'ဝင်' လို့ ဆိုလိုက်။ အဲလိုတစ်ပြိုင်နက်တည်း စလို့ရှိရင် ဝင်လေအဆုံးနဲ့ 'အံ့' နဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်း ကျသွားမယ်။ ထွက်လေမှာလည်း ထို့အတူ ထွက်လေစစချင်း 'ထွက်' လို့ ဆိုပေးရမယ်။ (စိတ်ထဲက ဆိုပေးခြင်း ဖြစ်သည်။) အဲလို တစ်ပြိုင်နက်တည်း စလို့ရှိရင် ထွက်လေအဆုံးနဲ့ 'အံ့' နဲ့ တစ်ပြိုင်တည်းကျသွားမယ်။ အဲလို တစ်ပြိုင်နက်တည်းကျမှ လေလွတ်လို့ကောင်းတယ်။ တစ်ပြိုင်နက်တည်းမကျ

ရင် အရှုအရှိက် ရပ်ပြီးတော့ ပြင်ရတယ်။ ရပ်ပြီးတော့ မပြင်ရင် ဒါမရဘူး။

တစ်ပြိုင်နက်တည်းကျတော့ လေလွတ်လို့ ကောင်းတယ်။ လေလွတ်လို့ကောင်းတော့ သမာဓိတည်တယ်။ သမာဓိတည်တော့ နှစ်သက်တယ်။ နှစ်သက်တဲ့ ပီတိကြောင့် ထွက်လေ ဝင်လေတွေ အဆင့်ဆင့် နှစ်နှစ် နှံပြီးတော့ ငြိမ်းသွားလိမ့်မယ်။ အဲဒါ လေးကြိမ်၊ ငါးကြိမ်လောက် ငြိမ်းသွားလို့ရှိရင် စတုတ္ထနည်းကတော့ ကျကျလည်လည် ပြီးသွားပြီ။ အဲဒါ 'စမှာငြိမ်းစေဘိ' ဟူသော လင်္ကာအရ ပြီးတော့တာပါဗျာ။

အာနာပါန (၄)နည်းဟာ ဘာလဲ

အဲဒီအာနာပါန (၄)နည်းဟာ သမထလားလို့ မေးရင် မဟုတ်ဘူးလို့ ဖြေပါ။ ဒါဖြင့်အာနာပါန (၄)နည်းဟာ ဘာလဲလို့ ထပ်ပြီးတော့ မေးလို့ရှိရင် 'သမထဝိပဿနာတို့၏ အခြေခံ' တဲ့။ ဒါကြောင့် သမထလမ်း၊ (ဈာန်လမ်း) ကို လိုက်လိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အာနာပါန(၄)နည်းပြီးမှ သမထလမ်း (ဈာန်လမ်း) ကို လိုက်ပါ။

ဝိပဿနာလမ်းကိုလိုက်လိုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အာနာပါန ပထမနည်းနဲ့ ဒုတိယနည်းပြီးရင် ဝိပဿနာကူးလို့ရပါတယ်တဲ့။ တတိယနည်း၊ စတုတ္ထနည်း ပြီးမှ ကူးနိုင်ရင်တော့ အကောင်းဆုံးပဲတဲ့။

“ငါ့ကိုသိဖို့ထက် တရားကို သိဖို့ အရေးကြီးတယ်။ တရားသိဖို့ တရားကျင့်ကြရမယ်။ မကျင့်ရင်တော့ မရဘူး”

အဲသလို ကျွန်ုပ် ကြားယောင်နေမိပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ ထူးခြားမှုကို ကျွန်ုပ် ရေးချင်သမျှ ရေးခွင့်မရ။ 'တရားကိုသာရေး' ဆို၏။ တစ်ရက်ကို တစ်နာရီကျောင်း၌ တရားထိုင်၏။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဟုတ်လှပြီထင်လာ၏။ တရားရည် ဝနေသလိုလို ဟန်ပန်ဖြစ်လာ၏။ တစ်နာရီတွင်း သမာဓိကိုပဲ

ပီတိဖြစ်နေ၏။

“မင်း တရားထိုင်တာက စားကောင်းရုံ၊ အိပ်ကောင်းရုံပါ” ဟု တစ်ခွန်းတည်းမိန့်လိုက်ရာ ကျွန်ုပ်မှာ မိမိ၏ နဂိုရည်ကို ရိပ်မိသွား၏။ တစ်နာရီမျှပင် အားမထုတ်ဖြစ်တော့ သူများနှင့်စာလျှင်ဟု ဖြေရ၏။ သို့သော်- တစ်ရက်မှာ တစ်နာရီ အားထုတ်တယ်ဆိုတော့ တစ်ရက်မှာ ၂၃နာရီ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့နေတာပဲပေါ့။ အဲ အိပ်တာက ၆နာရီထားပါတော့။ ဘဝင်စိတ်နဲ့ အချည်းနှီးကုန်လွန်ရတဲ့အချိန်။ စာရင်းချုပ်ကြည့်ရင် တစ်ရက်မှာ (၁)နာရီ၊ ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ နေတယ်။ (၆)နာရီ၊ (၈)နာရီလောက် အိပ်တာက ဘဝင်စိတ်နဲ့ နေတယ်။ ကျန်တဲ့(၁၇)နာရီ၊ (၁၅)နာရီက အကုသိုလ်စိတ် (လောဘ ဒေါသ မောဟစတဲ့) နဲ့ နေတယ်။ ဆိုတော့ကာ နေ့တိုင်း အရုံး ပေါ်နေတာပဲလို့ တွေးနေမိပြန်တယ်။

“မီးပွတ်သမားဟာ မပျင်းမရိဘဲ ဇွဲရှိရှိနဲ့ လက်ညောင်းတာကိုလည်း အောင့်အည်းသည်းခံကာ ပြုလုပ်တော့ မီးပွင့်သွားရသလို။ တရား အားထုတ်သူဟာလည်း သတိ၊ အသိ၊ ဝီရိယနဲ့လုပ်နေရင် တစ်ချိန်မှာ ဉာဏ်မီးပွင့်မှာပဲ။ တစ်ခါမီးပွင့်ပြီးရင် နောက်ထပ်လိုသလို ပွားယူလို့ရပြီဗျာ” တဲ့။

သို့ဖြစ်၍ လူဖြစ်ကျိုးနပ် မြတ်သည်ထက် မြတ်အောင် အားထုတ် ကြိုးပမ်းလိုသော ကလျာဏ နွယ်ဝင် သူတော်စင်အပေါင်းတို့ နာကြားရ စိမ့်သော ငှာ ဆရာတော်ကြီး၏ အာနာပါန(၄)နည်းအပြီး၌ ယခုတစ်ဖန် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ဆက်လှမ်းနိုင်ရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

မဂ်ပေါက်ဖိုလ်ဝင် ဉာဏ်စဉ်မြင်
လမ်းညွှန်တရားတော်

ကဲ၊အာနာပါန (၄)နည်း အခြေခံပြီးပြီရှိသော် ဝိပဿနာလမ်းကိုလိုက်မည့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘယ်လိုသိထားရမလဲ။

‘ဝင်လေ’ဆိုတာ မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါး၊ ရုပ်တရား။ အဲလို သိထားပါ။

‘ထွက်လေ’ဆိုတာ မြေ၊ ရေ၊ မီး၊ လေ ဓာတ်ကြီးလေးပါး၊ ရုပ်တရား။ အဲလို သိထားပါ။

ဓာတ်ကြီးလေးပါး ပေါင်းစု စုဝေးမှုရယ် သဘောလေးမျိုးရှိရမယ်။ အဲလိုသိထား။

“ဝင်လေ” ထဲမှာ နူးညံ့သဘောပါတယ်။ ဖွဲ့စေး သဘောပါတယ်။ အေး သဘောပါတယ်။ လှုပ်သဘောပါတယ်။ သဘောလေးမျိုး ပါတယ်။ ဝင်လေထဲမှာပါတဲ့ နူးညံ့သဘောဟာ မြေရုပ်။ ဝင်လေထဲမှာပါတဲ့ ဖွဲ့စေး သဘောဟာ ရေရုပ်။ ဝင်လေထဲမှာပါတဲ့ အေးသဘောဟာ မီးရုပ်။ ဝင်လေထဲမှာပါတဲ့ လှုပ်သဘောဟာ လေရုပ်။ အဲသလိုသိထားရမယ်။

‘ထွက်လေ’ထဲမှာ နူးညံ့ သဘောပါတယ်။ ဖွဲ့စေး သဘောပါတယ်။ ပူသဘောပါတယ်။ လှုပ် သဘောပါတယ်။ သဘောလေးမျိုး ပါတယ်။ ထွက်လေထဲမှာပါတဲ့ နူးညံ့သဘောဟာ မြေရုပ်။ ထွက်လေထဲမှာပါတဲ့ ဖွဲ့စေးသဘောဟာ ရေရုပ်။ ထွက်လေထဲမှာပါတဲ့ ပူသဘောပါတဲ့ ပူသဘောဟာ မီးရုပ်။ ထွက်လေထဲမှာပါတဲ့ လှုပ်သဘောဟာ လေရုပ်။ အဲလို သိထားပါ။

အဲလိုသိထားပြီးသည်ရှိသော် ဝင်လေထဲပါတဲ့ နူးညံ့သဘော၊ ထွက်လေထဲပါတဲ့ နူးညံ့သဘောကို မရှုနဲ့။ သိမ်မွေ့တယ်။ ဝင်လေထဲပါတဲ့ ဖွဲ့စေး သဘော၊ ထွက်လေထဲပါတဲ့ ဖွဲ့စေးသဘောကိုလည်း မရှုနဲ့၊ နက်နဲတယ်။ ဝင်လေထဲ အေးသဘော၊ ထွက်လေထဲပါတဲ့ ဖွဲ့စေးသဘောကိုလည်း မရှုနဲ့။ နက်နဲတယ်။ ဝင်လေထဲပါတဲ့ အေးသဘော၊ ထွက်လေထဲပါတဲ့ ပူသဘော၊ အေးသဘော၊ ပူသဘောက အနည်းငယ် ထင်ရှားတယ်။ အနည်းငယ်ထင်ရှားတဲ့ အေးသဘော ပူသဘောနှစ်ခုကိုလည်း မရှုနဲ့။

ဝင်လေထဲပါတဲ့ လှုပ်သဘော၊ ထွက်လေထဲ

ပါတဲ့ လှုပ်သဘောကိုသာ ရှု။ လှုပ်သဘောတစ်ခုကို ဉာဏ်အမြင်ပေါက်သွားရင် အလုံးစုံ ပြီးစီးနိုင်တယ်။ လှုပ်သဘောကလည်း နှာသီးဖျားမှာ တိုးဝှေ့တဲ့ လှုပ်သဘောကိုသာ ရှု။ နှာသီးဖျားမှာ မတိုးမဝှေ့တဲ့ လှုပ်သဘောကိုမရှုနဲ့။ အဲဒီနှာသီးဖျားမှာ တိုးဝှေ့တဲ့ လှုပ်သဘောဟာ အနှစ်အသားအဖတ်အထည်မရှိ။ အကိုတ်အခဲ အဆံအမာမရှိ။ အချောင်းအချောင်း၊ အမျှင်အမျှင် ပုံဟန်သဏ္ဍာန်မရှိ။ ဖုန်မှုန့် ဖွဲမှုန့်တို့ကဲ့သို့ အမှုန်ကလေးတွေလည်းမဟုတ်။ လှုပ်တဲ့သဘောသက်သက်။ လှုပ်တဲ့ သဘောသက်သက်။ အဲလို သိထား။

အဲလိုသိထားပြီးသည်ရှိသော် 'ဝင်သက်လွတ်အံ့' လို့ အားထုတ်။ အားထုတ်နေတုန်း နှာသီးဖျားမှာ 'လှုပ်သဘော'တွေ အကြိမ်များစွာ တိုးဝှေ့ပြီးတော့ အကြိမ်များစွာ ချုပ်ဆုံးသွားကြတယ်။ 'ထွက်သက်လွတ်အံ့'လို့ အားထုတ်နေတုန်း နှာသီးဖျားမှာ 'လှုပ်သဘော'တွေ အကြိမ်များစွာ တိုးဝှေ့ပြီးတော့ အကြိမ်များစွာ ချုပ်ဆုံးသွားကြတယ်။ အဲလို သိထားပါ။

[အဲလို သိထားပြီးတော့ကာ အာနာပါန (၄) နည်းပြီးလို့ရှိရင် သမာဓိ တည်သွားပြီ။ သမာဓိတည်သွားတော့ကာ မာရ်နတ်မင်း အသင်းပင်းတွေက သမာဓိတည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှောင့်ယှက်တတ်တယ်။ မကောင်းတဲ့ နိမိတ်တွေ ပြတတ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် မနှောင့်ယှက်နိုင်အောင် ပရိတ်ကြီး (၁၁) သုတ်ထဲမှာ နောက်စွန်ဆုံး ပုဗ္ဗဏှသုတ်၏အစ၊ ယံဒုန္နိမိတ္တံ (၁၁) လုံးဖွဲ့ဂါထာကိုရွတ်ပါ။ 'ဗုဒ္ဓါနဘာဝေန ဝိနာသမေဇ္ဈ' ထိ(၉)ခေါက်၊ 'ဓမ္မာနဘာဝေန ဝိနာသမေဇ္ဈ' ထိ (၉)ခေါက်၊ သံဃာနဘာဝေန ဝိနာသမေဇ္ဈ'ထိ (၉)ခေါက် ရွတ်လိုက်ပါ။ အဲလို ရွတ်ပြီးတော့မှ အားထုတ်လို့ရှိရင် မာရ်နတ်မင်း အသင်းအပင်းတွေ မနှောင့်ယှက်နိုင်ဘူး။ မကောင်းတဲ့နိမိတ်တွေ မပြနိုင်တော့ဘူးဗျာ။ အဲလို (၂၇)ခေါက် ရွတ်ပြီးသည်ရှိသော်-]

နှာသီးဖျားသို့ ရှေးရှုသတိပြု။ ပြီးတော့မှ လှုပ်သဘောကို မရှုခင်၊ လှုပ်သဘောကို မရှုသေးဘဲနဲ့

နှာသီးဖျား စိတ်ထားပြီးတော့ 'ဝင်သက် လွတ်အံ့၊ ထွက်သက်လွတ်အံ့' လို့ သုံးခါလောက်လုပ်။

သုံးခါလောက်လုပ်ပြီးတော့မှ လေးကြိမ် မြောက်ကျတော့ခါ=

'ဝင်သက်လွတ်အံ့'လို့ အားထုတ်နေတုန်း နှာသီးဖျားမှာ လှုပ်သဘော တိုးဝှေ့တာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်သိသလဲ။ သတိထားနေ။

ထွက်သက်လွတ်အံ့လို့ အားထုတ်နေတုန်း နှာသီးဖျားမှာ လှုပ်သဘော တိုးဝှေ့တာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်သိသလဲ။ သတိထားနေ။

ပထမ တစ်နာရီမှာ 'ဝင်သက်လွတ်အံ့'လို့ အားထုတ်နေတုန်း နှာသီးဖျားမှလှုပ်သဘော တိုးဝှေ့တာကိုသိတယ်။ အကြိမ်ကို မသိဘူး။ ထွက်သက်လွတ်အံ့လို့ အားထုတ်နေတုန်း နှာသီးဖျားမှာ လှုပ်သဘော တိုးဝှေ့တာကို သိတယ်။ အကြိမ်ကို မသိဘူး။ အဲဒါ တစ်နာရီပြည့်လို့ရှိရင် နားလိုက်ပါ။ နားပြီးတော့မှ မျက်စိမဖွင့်ခင် အမျှဝေလိုက်။

ယခု တစ်ထိုင်အတွင်း အားထုတ်ရတဲ့ ဝိပဿနာကုသိုလ်အဖို့ကို အမိအဖတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဆရာသမားတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ဆွေမျိုးသားချင်းတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ ကိုယ်စောင့်နတ်တို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏။ စသဖြင့် ၃၁ ဘုံသားတို့အား အမျှပေးဝေလိုက်။ အမျှဝေပြီးတော့ မျက်စိဖွင့်။

မျက်စိဖွင့်ပြီးတော့ နာရီဝက်နားလိုက်။ နာရီဝက် ဘာကြောင့် နားရတာတုန်းဆိုတော့ကာ မနားလို့ရှိရင် စိတ်အားပျော့သွားတာ။ စိတ်အားပျော့သွားတာဗျာ။ နာရီဝက်လောက် နားလိုက်ရတော့ စိတ်အား တောင့်တင်းသွားတယ်။ နာရီဝက်နားပြီးတော့မှ ပြန်ထိုင်ဗျာ။

(မကျန်းမာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပက်လက်အိပ်ပြီးတော့လည်း အားထုတ်နိုင်တယ်။ အရွယ်လွန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ထုံနာကျဉ်နာ သွက်ချာပါဒ

လေငန်းစွဲသောပုဂ္ဂိုလ်များ။ ပက်လက်ကုလားထိုင် ပေါ်မှာ ခြေတင်စရာပေါ်မှာ ခြေတင်ပြီးတော့မှ အား ထုတ်ရင် ရတယ်ဗျာ။ တချို့ ၃ နာရီ၊ ၄နာရီ ကြာ အောင် မညောင်းမကိုက် မထုံမကျဉ် မတုန်မလှုပ် အားထုတ်နိုင်ကြတယ်ဗျ။

အိပ်ရာထဲ ရောက်တဲ့အခါမှာလည်း ခေါင်း အုံးနဲ့ ခေါင်းထိပြီးလို့ ရှိရင် ရှူတိုင်း၊ ရှူတိုင်း ရှိုက် တိုင်း၊ ရှိုက်တိုင်း 'ဝင်သက်လွှတ်အံ့' 'ထွက်သက် လွှတ်အံ့' လို့ အားထုတ်လို့ရှိရင် သမထကုသိုလ်ဖြစ် တယ်။ နောက်ပြီးတော့ နှာသီးဖျားတိုးဝှေ့တဲ့ လှုပ် သဘောရှုရင် ဝိပဿနာကုသိုလ် ဖြစ်တယ်။ ကုသိုလ် နှစ်မျိုး ဖြစ်တယ်ဗျ။ အဲဒါကြောင့် အဲဒါလို ရှုမှတ် အားထုတ်ဖို့ မပျင်းနဲ့။ ကုသိုလ်စိတ်နဲ့ အိပ်ပျော်သွား ရင် ချမ်းချမ်းသာသာပျော်သွားတယ်။ အိပ်ရာက နိုး လာရင် ချမ်းချမ်းသာသာနိုးလာတယ်။ အိပ်မက်မက် ရင်လည်း ကောင်းတဲ့အိပ်မက်ကို မက်တယ်ဗျ။)

ကဲ ဒုတိယအထိုင်။ ဒုတိယအထိုင်ကျတော့ ကာ နာမ်ရုပ်ခွဲရမယ်။ယံဒုန္နိမိတ္တံ ၂၇ခေါက် ရွတ် လိုက်ဦး။ ပြီးတော့ နာမ်-ရုပ်ခွဲ။ ဘယ်လိုခွဲရမလဲ။

'ဝင်သက်လွှတ်အံ့' လို့ အားထုတ်တဲ့စိတ်က နာမ်တရား။ နှာသီးဖျားမှာ တိုးဝှေ့တဲ့ လှုပ်သဘော က ရုပ်တရား။

နာမ်တရား၊ရုပ်တရား နှစ်ပါးသာလျှင် ရှိ၏။ 'ထွက်သက်လွှတ်အံ့'လို့ အားထုတ်တဲ့စိတ်က နာမ်တရား။ နှာသီးဖျားတိုးဝှေ့တဲ့လှုပ်သဘောက ရုပ် တရား။ နာမ်တရား၊ ရုပ်တရားနှစ်ပါးသာလျှင် ရှိ၏။

အဲဒါလို သုံးကြိမ်လောက် နာမ်၊ရုပ်ခွဲလိုက်။ အဲဒါ နာမ-ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် လို့ ခေါ်တယ်။ အဲလို နာမ်၊ ရုပ်ခွဲပြီးတော့ လှုပ်သဘော မရှုခင် 'ဝင်သက် လွှတ်အံ့၊ ထွက်သက်လွှတ်အံ့' သုံးကြိမ်လောက် လုပ်ပါ။ ပြီးတော့မှ 'ဝင်သက်လွှတ်အံ့'လို့ အားထုတ် နေတုန်း နှာသီးဖျားမှာ လှုပ်သဘော တိုးဝှေ့တာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်ရှိသလဲသတိထားနေပါ။ 'ထွက်သက်

လွှတ်အံ့' လို့ အားထုတ်နေတုန်း နှာသီးဖျားမှာ လှုပ် သဘော တိုးဝှေ့တာ ဘယ်နှစ်ကြိမ်ရှိလဲ သတိထား နေပါ။ သတိခိုင်မြဲလာလိမ့်မယ်။ သတိ ခိုင်မြဲလာ တဲ့ခါ 'ဝင်သက်လွှတ်အံ့' လို့ အားထုတ်နေတုန်း နှာသီးဖျားမှာ လှုပ်သဘော နှစ်ကြိမ်တိုးဝှေ့တာ သိရင် နှစ်ကြိမ်ပျက်တာ သိမယ်။ သုံးကြိမ် တိုးဝှေ့ တာသိရင် သုံးကြိမ်ပျက်တာ သိမယ်တဲ့။ အဲသလို အားထုတ်ရင်း ရှုရင်းနဲ့ တစ်နာရီပြည့်သွားပြီးရင် နားလိုက်ပါ။ နားလိုက်ပါ။

နားပြီးတော့ မျက်စိမဖွင့်ခင် အမျှဝေပါ။အမျှ ဝေပြီးမှ မျက်စိဖွင့်။ နာရီဝက် နားလိုက်။ စိတ်အား ပြန်ပြီး တောင့်တင်းလာတယ်။ စိတ်အား တောင့် တင်းလာပြီဆိုတော့ ပြန်ပြီးထိုင်။

မျက်စိမှိတ်။ ယံဒုန္နိမိတ္တံရွတ်။ နာမ်ရုပ်ခွဲ၊ အဲလိုပေါ့။ စောစောက အတိုင်းပေါ့။ အဲဒါပြီးတော့မှ တတိယအထိုင်ကျတော့ သမ္မသနဉာဏ်။ သမ္မသန ဉာဏ်ဆိုတာ ဆင်ခြင်ရမယ်။ ဘယ်လို ဆင်ခြင်ရ မလဲ။

'ဝင်သက်လွှတ်အံ့'လို့ အားထုတ်တဲ့ နာမ် တရားတွေကလည်း အမြဲမရှိ။ နှာသီးဖျားမှာ တိုးဝှေ့ တဲ့ လှုပ်သဘောတွေကလည်း အမြဲမရှိ။ နာမ်တရား၊ ရုပ်တရား နှစ်ပါးလုံး အမြဲမရှိ။ အဲလို ဆင်ခြင်ပါ။

'ထွက်သက်လွှတ်အံ့' လို့ အားထုတ်တဲ့ နာမ် တရားတွေကလည်း အမြဲမရှိ။ နှာသီးဖျားမှာ တိုးဝှေ့ တဲ့ လှုပ်သဘောတွေကလည်း အမြဲမရှိ။ နာမ်တရား၊ ရုပ်တရားနှစ်ပါးလုံး အမြဲမရှိ။ အဲလို ဆင်ခြင်ပါ။

အမြဲမရှိသော နာမ်တရား၊ ရုပ်တရား နှစ်ပါး လုံးသည် ဆင်းရဲ၏။ အဲလို ဆင်ခြင်ပါ။ အမြဲမရှိ သော ဆင်းရဲသော နာမ်တရား၊ ရုပ်တရား နှစ်ပါးလုံး သည် ငါ မဟုတ်သော အစိုးမရသော အလိုသို့ မလိုက်သော တရားတို့ မျှပါတကား။အဲလို ဆင်ခြင် ပါ။ အဲလို သုံးကြိမ်သုံးခါ ဆင်ခြင်ဗျာ။

အဲလို ဆင်ခြင်ပြီးတော့မှ နှာသီးဖျားသို့

ရှေးရှုသတိပြု။

“ဝင်သက်လွတ်အံ့၊ ‘ထွက်သက်လွတ်အံ့’ စသဖြင့် အားထုတ်နေတုန်းနှာသီးဖျားမှာ လှုပ်သဘော တိုးတော့တာကို ဘယ်နှစ်ကြိမ်သိသလဲ။ သတိထားနေ။ သတိခိုင်မြဲလာတဲ့အခါ နှစ်ကြိမ်တိုးတော့တာသိရင် နှစ်ကြိမ် ပျက်တာ သိမယ်။ သုံးကြိမ်၊ လေးကြိမ် တိုးတော့တာသိရင် သုံးကြိမ်၊ လေးကြိမ် ပျက်တာသိမယ်။

အဲသလို သိပြီးတဲ့အခါကျတော့ အဖြစ်နဲ့ အပျက် အလိုလို မြင်လာလိမ့်မယ်။ လှုပ်သဘော အဖြစ်အပျက် မြင်လာလိမ့်မယ်။ လှုပ်သဘော အဖြစ်အပျက် မြင်လာတဲ့အခါ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဒါပေသိ နုသေးတယ်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နုသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ထိုင်တဲ့ နေရာကိုလည်း သိတယ်။ ကိုယ်ကောင်ကြီးကိုလည်း သိတယ်။ နှာသီးဖျားကိုလည်း သိတယ်။ ဝင်သက်လွတ်အံ့ အားထုတ်မှုကလည်း ရှိသေးတယ်။ ထွက်သက်လွတ်အံ့ အားထုတ်မှုကလည်း ရှိသေးတယ်။ နှာသီးဖျားမှာ တိုးတော့တဲ့ လှုပ်သဘောဖြစ်ပျက်ကို လည်းမြင်တယ်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အဲဒီထက် ရင့်သန်လာပြီ ဆိုတဲ့အခါကျတော့-

ထိုင်တဲ့နေရာမသိတော့ဘူး။ ကိုယ်ကောင်ကြီး သိသေးတယ်။ နှာသီးဖျားသိသေးတယ်။ ဝင်သက်လွတ်အံ့ အားထုတ်မှု ရှိသေးတယ်။ ထွက်သက်လွတ်အံ့အားထုတ်မှုရှိသေးတယ်။ နှာသီးဖျား တိုးတော့တဲ့ လှုပ်သဘောဖြစ်ပျက်ကိုလည်း မြင်တယ်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အဲဒီထက် အမြင်သန်လာ ပြီဆိုတဲ့အခါကျတော့-

ထိုင်နေတဲ့နေရာလည်း မသိတော့ဘူး။ ကိုယ်ကောင်ကြီးလည်း မသိတော့ဘူး။ နှာသီးဖျားလည်း မသိတော့ဘူး။ ဝင်သက်လွတ်အံ့ အားထုတ်မှု ရှိသေးတယ်။ ထွက်သက်လွတ်အံ့ အားထုတ်မှုရှိသေး

တယ်။ လှုပ်သဘော ဖြစ်ပျက်ကိုလည်း မြင်တယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အဲဒီထက် ပိုပြီး အမြင်သန်လာရင်-

ထိုင်နေတဲ့နေရာလည်း မသိတော့ဘူး။ ကိုယ်ကောင်ကြီးလည်း မသိတော့ဘူး။ နှာသီးဖျားလည်း မသိတော့ဘူး။ ဝင်သက်လွတ်အံ့ အားထုတ်မှုလည်း မရှိတော့ဘူး။ ထွက်သက်လွတ်အံ့ အားထုတ်မှုလည်း မရှိတော့ဘူး။ အဖြစ်နဲ့ အပျက်တစ်ခုတည်း မြင်နေတယ်။ အဖြစ်နဲ့ အပျက်တစ်ခုတည်းမြင်နေရလို့ရှိရင် တစ်အာရုံတည်းကျသွားပြီဗျ။ တစ်အာရုံတည်း ကျသွားရင် ဧကဂ္ဂတာလို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒါလို အဖြစ်နဲ့အပျက်ကို မြင်လိုက်ရသော အခါ-

အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးဟာ အမြဲ မရှိပါတကားလို့ အနိစ္စလက္ခဏာထင်လာရင် နံပါတ် (၁) ယောဂီ။

အပျက်တရား၊ သေတရားကြီးဟာ ဆင်းရဲပါတကားလို့ ဒုက္ခလက္ခဏာ ထင်လာရင် နံပါတ်(၂) ယောဂီ။

အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးဟာ ငါ မဟုတ်ပါတကား၊ အစိုးမရပါတကားလို့ အနတ္တလက္ခဏာထင်လာရင် နံပါတ် (၃) ယောဂီ။

အဖြစ်နဲ့အပျက်ကိုတော့ မြင်တယ်။ အနိစ္စလက္ခဏာလည်းမထင်၊ ဒုက္ခလက္ခဏာလည်း မထင်။ အနတ္တလက္ခဏာလည်း မထင်။ အဲလိုဆိုရင် နံပါတ် (၄)ယောဂီတဲ့ဗျာ။

အဲ အဖြစ်နဲ့ အပျက်ကို မြင်လိုက်ရသော အခါ- အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးဟာ အမြဲ မရှိပါတကားလို့ အနိစ္စလက္ခဏာထင်လာရင် အနိမိတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရလတ္တံ့။

ဆင်းရဲပါတကားလို့ ဒုက္ခလက္ခဏာ ထင်လာရင် အပ္ပဏိဟိတမဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရလတ္တံ့။ ငါ မဟုတ်ပါတကား၊ အစိုးမရပါတကားလို့

အနတ္တလက္ခဏာ ထင်လာရင်သုညတ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ် ဉာဏ်ကို ရလတ္တံ့။

အဲဒီအဖြစ်အပျက်ကို မြင်လာလို့ရှိရင် မြတ်စွာ ဘုရားက ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို ချီးကျူးတော်မူတယ်။

‘ရဟန်းရှင်လူ မည်သူမဆို အကြင်ပုဂ္ဂိုလ် သည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ရုပ်တရားနာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူး ပါဘဲလျက် အနှစ်တစ်ရာကာလပတ်လုံး အသက် ရှည်၍ နေရပါငြားအံ့၊ သေယျော-မမြတ်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို မြင်သောသူအား ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ရပြီးသောသူအား တစ်ရက်မျှ အသက်ရှည်၍ နေရခြင်းသည် သေယျော-မြတ်၏’ အဲသလို မြတ် စွာဘုရားက ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ ဟောတော်မူတယ်။

ဒါကြောင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ကို မရသေးဘဲနဲ့ ဖြစ်ပျက် မမြင်သေးဘဲနဲ့ လူ့ပြည်မှာ အနှစ်တစ်ရာ နေရဦးတော့ လူဖြစ်ကျိုး မနပ်သေး။ မမြတ်သေး။ ဒီနေ့ ဖြစ်ပျက်မြင်တယ်။ ဒီနေ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရတယ်။ နက်ဖြန်ခါ သေသွားဦးတော့ လူဖြစ်ကျိုး နပ်ပြီ၊ မြတ်ပြီလို့ ဟောတော်မူတယ်ဗျာ။

အဲ၊ အဲဒီအဖြစ်အပျက်ကို မြင်ပါများလာတဲ့ အခါ ရက်ကြာလာတဲ့အခါကျတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရင့်သန်လာပြီးအဖြစ်ကို လွန်ပြီးတော့ အပျက်အသေ တွေချည်း မြင်လာတတ်တယ်။ အပျက် အသေတွေ ချည်းပဲ မြင်လာလို့ရှိရင် ဘင်္ဂဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီ အပျက်အသေတွေချည်းပဲ မြင်တဲ့ ဘင်္ဂဉာဏ်ရင့်သန်လာတဲ့အခါ အပျက်တရား အသေ တရားကြီးဟာ ကြောက်စရာကြီးပါတကားလို့ ဉာဏ်ထဲပေါ်လာတတ်တယ်။ အဲလို ပေါ်လာလို့ရှိရင် ဘယဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးဟာ ကြောက်စရာကြီးပါလားလို့ ဘယဉာဏ် အမြင်သန် လာတဲ့အခါ အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးဟာ

ဘာကမှ အဖိုးမတန်ပါတကား၊ ဘာကမှ အသုံးမကျ ပါတကား။ အဲလို ဉာဏ်ထဲမှာ ထင်လာလို့ရှိရင် အာဒိနဝဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီ အာဒိနဝဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့အခါ အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးထဲ ငြီးငွေ့လာ တယ်။ ငြီးငွေ့လာရင် နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ရောက်ပြီ။ အဲဒီ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့အခါ အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးကနေ ကျွတ်ချင်လွတ်ချင်တဲ့ဉာဏ် ပေါ်လာတယ်။ ကျွတ်ချင် လွတ်ချင်တဲ့ဉာဏ်ကို မုစ္ဆိ တုကမျှတာဉာဏ်လို့ ခေါ်တယ်။

ကျွတ်ချင်လွတ်ချင်တဲ့ မုစ္ဆိတုကမျှတာဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့အခါ လျင်လျင်မြန်မြန် ကျွတ်ရလေ အောင် ‘ငါအချိန်ရှိသရွေ့ အားထုတ်မယ်။ အားလုံး လူသတ္တဝါတွေဟာ အချည်းနှီး အချိန်ကုန်သွားကြ တယ်။ စားစရာတွေ စားပြီးတော့ အချိန်ကုန်တယ်။ ဝိုင်းဖွဲ့စကားပြောပြီးတော့ အချိန်ကုန်တယ်။ အိပ်နေ တာနဲ့ အချိန်ကုန်သွားကြတယ်။ ငါသည်ကား အချိန်ကို မဖြုန်းတော့ဘူး။ အပျက်တရား၊ အသေ တရားကြီးက လျင်လျင် မြန်မြန် ကျွတ်လွတ်အောင် အချိန်ရှိသရွေ့ ငါအားထုတ်မယ်။ အဲသလို ဆုံးဖြတ် ပြီးတော့မှ-

နာသီးဖျားတိုးရေ့တဲ့ လှုပ်သဘောကို အဖန် တလဲလဲ ရှုကြည့်တယ်။ အဖန်တလဲလဲ ရှုကြည့်တော့ ဖြစ်ပျက်ကို မြင်တယ်။ ဖြစ်ပျက်ကို မြင်တဲ့အခါ အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးဟာ အမြဲမရှိပါ တကားလို့ အနိစ္စလက္ခဏာ စွဲစွဲမြဲမြဲ ထင်လာတယ်။ အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးဟာ အမြဲမရှိပါ တကားလို့ အနိစ္စလက္ခဏာ စွဲစွဲမြဲမြဲထင်လာရင် ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ရောက်ပြီ။

အဲလိုပဲ အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးဟာ ငါမဟုတ်ပါတကား အစိုးမရပါတကားလို့ အနတ္တ လက္ခဏာ စွဲစွဲမြဲမြဲ ထင်လာရင် ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ရောက်ပြီတဲ့။

ပဋိသင်္ခါဉာဏ်ရောက်ပြီးသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် ဟာ တရားအရှု မပျင်းတော့ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆို တော့ကာ လေအလွတ်ကလည်း ကျွမ်းကျင်တယ်။ နှာသီးဖျားတိုးဝှေ့တဲ့ လှုပ်သဘော အရှုကလည်း ကျွမ်းကျင်တယ်။ အဲလို ကျွမ်းကျင်တော့ကာ လှုပ် သဘော ဖြစ်ပျက်ကို လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ မြင်တယ်။ အဲလို မြင်တော့ကာ ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ရင့်သန်လာ တယ်။ ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့အခါ အပျက် တရား၊ အသေတရားကြီးနဲ့ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း ကင်း လာတယ်တဲ့။ အပျက်တရား၊ အသေတရားကြီးနဲ့ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း ကင်းကွာသွားပြီးတဲ့အခါ သင်္ခါ ရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်ပြီ။ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရောက်လို့ရှိရင် ဝိပဿနာဉာဏ် အထွတ်အထိပ်ကို ရောက်ပြီတဲ့။

သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့အခါ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ပေါ်တော့မယ်ဆိုတော့ သော တာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ပေါ်ခါနီးလာလို့ရှိရင် အဖြစ်နဲ့ အပျက်ကို (ရိပ်ခနဲ၊ ရိပ်ခနဲ၊ ရိပ်ခနဲ) သုံးကြိမ် မြင်လာ တတ်တယ်။ သုံးကြိမ် မြင်လာတတ်တယ်ဗျာ။ အဲဒီ သုံးကြိမ်ကို 'ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံ' အဲလို ခေါ် တယ်။ အနုလောမဉာဏ် လို့ ခေါ်တယ်။

သုံးကြိမ်ပြီးတော့ လေးကြိမ်မြောက်ကျတော့ ကာ အဖြစ်ပျက်ကို မမြင်ဘူး။ လေးကြိမ်မြောက် ကျတော့ကာ ဖြစ်ခြင်း။ ပျက်ခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန် တည်းဟူသော အလင်းဓာတ်၊ အကြည်ဓာတ်ကြီးကို ရေးရေးကလေး မြင်တယ်။ ရေးရေးကလေး မြင် တယ်။ ဘယ်လိုမြင်တာတဲ့။ ဒီဘက်ကမ်းကနေပြီး တော့ ဟိုဘက်ကမ်းကို လှမ်းပြီးတော့ မြင်သလို၊ ဖြစ်ပျက်ကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကို ရေးရေးကလေး မြင်တယ်။ အဲလို ရေးရေးကလေး မြင်လာတဲ့အချိန် ဂေါတြဘူ ရောက်ပြီဗျ။ ဂေါတြဘူ။

ဂေါတြဘူရောက်လို့ရှိရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပုထုဇဉ်အနွယ်ပြတ်ပြီ။ ပုထုဇဉ်မဟုတ်တော့ဘူး။

အရိယာလည်း မဖြစ်သေးဘူး။

အဲဒါ ထင်ရှားအောင် ဥပမာဆောင်ပြစမ်းပါ ဆိုလို့ရှိရင် မောင်ရင်လောင်းတစ်ယောက် ခေါင်းရိတ် တယ်။ ရေချိုးတယ်၊ ခေါင်းရိတ်၊ ရေချိုးပြီးတဲ့အခါ ကျတော့ သင်းပိုင်ကို ခါးမှာ ဝတ်လိုက်တယ်။ ဧကသီကို ပခုံးထက်တင်ပြီးတော့ ရုံလိုက်တယ်။ သူ့ ကိုယ်မှာ ပုဆိုးနဲ့ အင်္ကျီမရှိတော့ဘူး။ သူ့ကိုယ်မှာ သင်္ကန်းရောက်သွားပြီ။ အဲဒါကြောင့် အဲဒီမောင်ရင် လောင်းဟာ ဝတ်ကြောင်ဝတ် လူမဟုတ်တော့ဘူး။ ကိုရင်လည်း မဖြစ်သေးဘူး။ ပြုဖွယ်ကိစ္စကျန်သေး တယ်။ အဲဒါလိုဗျ။

အဲလို ဒီမှာလည်း ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ရေးရေးလေး မြင်လာရင် ပုထုဇဉ်အနွယ် ပြတ်ပြီ။ ပုထုဇဉ် မဟုတ်တော့ဘူး။ အရိယာလည်း မဖြစ်သေးဘူး။

အဲဒါပြီးတော့မှ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၊ ဘွားခနဲပေါ်လာ တယ်။ အဲဒီမဂ္ဂင် ရှစ်ပါး ဘွားခနဲပေါ်လာတာကို ဘာဝနာကိစ္စလို့ ခေါ်တယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဘွားခနဲ ဖြစ်ဆဲ ဥပါဒ်ဓဏမှာ ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်တည်း ဟူသော အလင်းဓာတ်၊ အကြည်ဓာတ် ကြီးကို ပြောင်ပြောင်စင်းစင်းကြီး မြင်တယ်ဗျာ။ အဲဒါကို သစ္စိကရဏာကိစ္စ လို့ ခေါ်တယ်။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း ကင်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော အလင်း ဓာတ်၊ အကြည်ဓာတ်ကြီးကို မြင်နေတုန်း မျက် မှောက်ပြုနေတုန်း (ရိပ်ခနဲ) ဖြစ်ပြီးတော့ပျက်သွားတဲ့ တရားကို (မမြဲဘူး) လို့ပိုင်းခြားသိလိုက်တယ်။ အဲဒါ ပရိညာကိစ္စ လို့ ခေါ်တယ်။ အဲ ရိပ်ခနဲ ဖြစ်သွားပြီး တော့ ပျက်သွားတဲ့ တရားကို မမြဲဘူးလို့ ပိုင်းခြားပြီး တော့ သိလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်တည်း 'ဒိဋ္ဌာ နုသယ'၊ 'ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ' ကိလေသာနှစ်ပါးကို အကြွင်းအကျန်မရှိအောင် ပြတ်သွားတယ်။ အဲဒါကို ပဟာနကိစ္စ လို့ ခေါ်တယ်။ ဒိဋ္ဌာနုသယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ နုသယ ပြတ်သွားတော့ကာ စိတ်ထဲမှာ ပေါ့ခနဲ

ဖြစ်ပြီးတော့ ချမ်းသာသွားတယ်တဲ့ဗျာ။

မဂ်စိတ်တို့သည် မိမိကိစ္စလေးချက်ကို ပြုပြီး၍ ချုပ်ဆုံးသွားတယ်။ မဂ်စိတ် ချုပ်ဆုံးသွားပြီ။ ကိစ္စ သည်ကား မချုပ်တဲ့။ ကိစ္စကတော့ မချုပ်ဘူးတဲ့။ ကိစ္စကျန်တယ်။ ဘာကိစ္စကျန်သလဲ။ ပရိညာကိစ္စ ကျန်တယ်။ ဘယ်လိုကျန်သလဲ။

ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ထဲမှာ အနိစ္စ လက္ခဏာထင်နေတယ်။ အနိစ္စလက္ခဏာ မမေ့တော့ ဘူး။ (ဒါ အနိမိတ္တမဂ်ဉာဏ်ရတဲ့ သောတာပန်)။ သူ့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်တဲ့တရားဟူသမျှ ဒါမမြဲ ဘူးသိတယ်။ မြင်စိတ်ပေါ်လာလည်း မမြဲဘူးလို့ သိ တယ်။ ကြားစိတ်ပေါ်လာလည်း မမြဲဘူးလို့ သိတယ်။ နံစိတ်ပေါ်လာလည်း မမြဲဘူးလို့ သိတယ်။ လျက်စိတ် ပေါ်လာလည်း မမြဲဘူးလို့ သိတယ်။ တွေ့ထိစိတ် ပေါ်လာလည်း မမြဲဘူးလို့ သိတယ်။ သိစိတ်ပေါ်လာ လည်း မမြဲဘူးလို့ သိတယ်။ အဲဒီလို အနိစ္စလက္ခဏာ ထင်နေတော့ကာ ကိလေသာက မပေါ်တော့ဘူးလား ဆိုတော့ မပယ်ရသေးတဲ့ ကြွင်းကျန်တဲ့ ကိလေသာ က ပေါ်တယ်။

ဥပမာ-သောတာပန်ဟာ လောဘစိတ် ဘွား ခနဲ ပေါ်လာလို့ရှိရင် အဲဒီလောဘကို မမြဲဘူးလို့ ပိုင်း ခြားသိလိုက်တယ်။ အဲလို ပိုင်းခြားပြီးတော့ လောဘ ဟာ ငြိမ်းသွားတယ်။ ဒေါသစိတ် ပေါ်လာပြန်တော့ ကော။ အဲဒီ ဒေါသလည်း မကြာခင် ချုပ်ငြိမ်းသွား တယ်တဲ့။ ဒီတော့ လက္ခဏာရေး ထင်တယ်။ ကိစ္စ ကတော့ မချုပ်ဆုံးဘူးတဲ့။

ဥပမာ-အိမ်ကြီးတစ်အိမ်ကို မီးလောင်တယ်။ အိမ်မှာရှိတဲ့ သစ်တွေ ဝါးတွေအကုန်လုံး လောင် ကျွမ်းပြီးတော့ ပြာကျသွားရောဗျာ။ ပြာကျသွားပြီး

တော့ ဘာကျန်လဲ။ မီးလောင်ပြင်ကြီး ကျန်တယ်။ အဲဒါလိုပေါ့။

အဲဒါနာသီးဖျားမှာ ဝင်လေ ထွက်လေကို ရှေးရှုသတိပြုပြီး လှုပ်သဘောကို ရှုမှတ်ပွားများ အား ထုတ်ပုံကနေ ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် အဆင့်ဆင့် မြင့် တက်ပြီး သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ရောဗျာ။

သောတာပန်တည်ပြီးသူကို မြတ်စွာဘုရားက ဟောဒါလို ချီးကျူးတော်မူတယ်ဗျာ။

“ဇမ္ဗူဒီပါ လကျာဥကင် မြေအပြင်၌၊ မင်း ပေါင်း တစ်ရာပဏ္ဏာ ဆက်သွင်း၊ ဧကရာဇ်မင်း ဖြစ်ရ သည်ထက် လည်းကောင်း၊ နတ်ပြည် နတ်ရွာသို့ သွားလာဆန်စုန် ကာမဂုဏ်ခံစား နတ်မင်းဖြစ်ရ သည်ထက်လည်းကောင်း ၊ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရ သော စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်ရသည်ထက်လည်း ကောင်း သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဧကန် ဆိုက်ရောက် မျက်မှောက်ပြုရခြင်းသည် လူမင်း၊ နတ်မင်း ၊ စကြာမင်းထက် ကောင်းခြင်းချမ်းသာ မကပါဘဲ ဆရာ ထောင်ကျူး သာလွန်ဖြစ်၍ အထူး ပင် မြတ်လှပါပေသတည်း” ။

သာဓု၊သာဓု၊ သာဓုပါဘုရား။

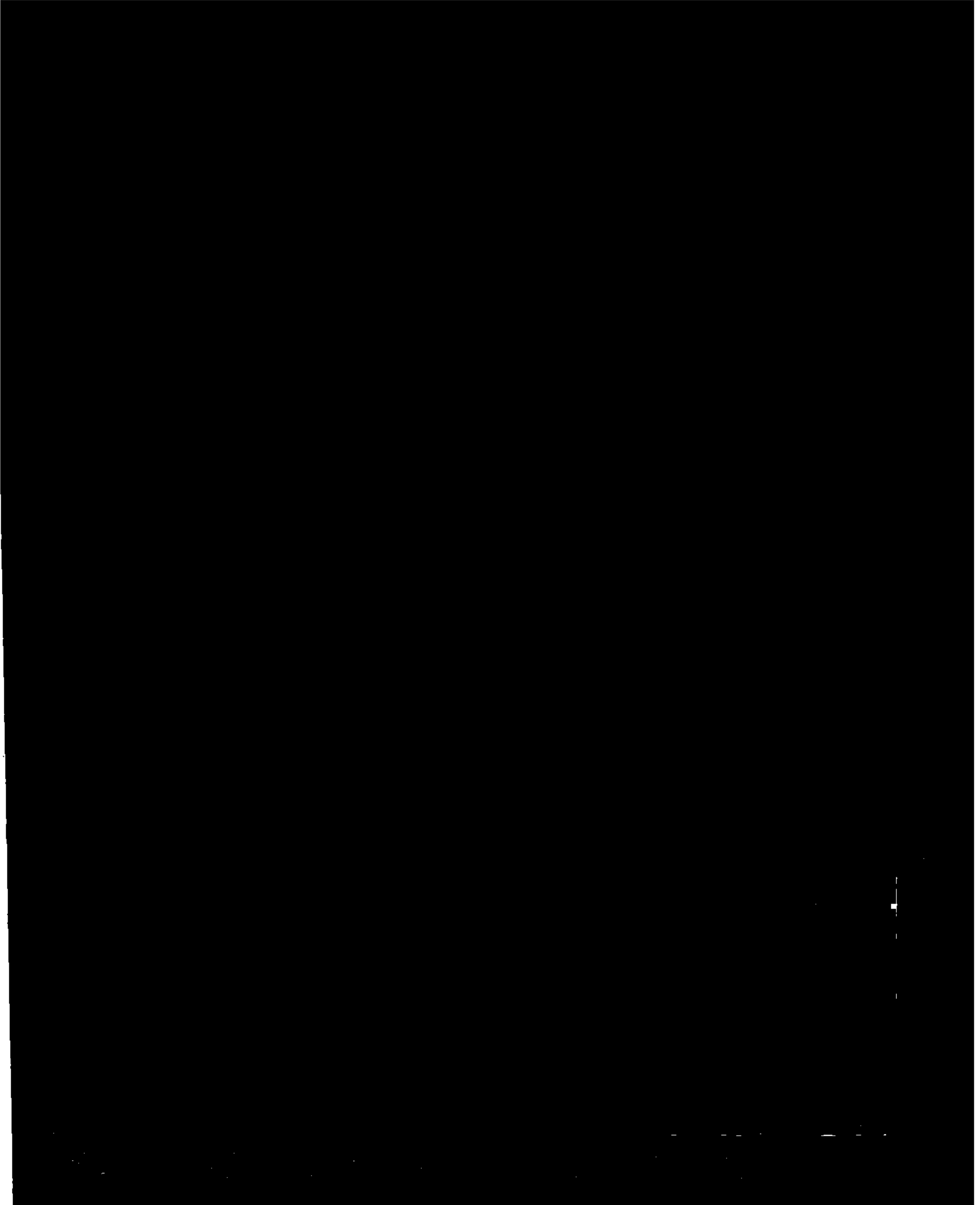
x x x

(ဆရာတော်ကြီး၏ များလှစွာသော ကျေးဇူး တော်မြတ်တို့ကို ဤအားထုတ်မှု ကုသိုလ်စုကလေး ဖြင့် ပူဇော်ပါ၏။)

[လူသိမခံလိုသော ဆရာတော်ကြီး၏ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားကို ချိုတကူး(ကလေး) ရေးမှတ်ပူဇော်သည့် စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

လူသိမခံလိုသောဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏ ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အမတမဂ္ဂဓမ္မသာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင် အမတမဂ္ဂဓမ္မသာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

သမထကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ပါက
ပရိကမ္မနိမိတ်၊ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်၊ ပဋိဘာဂနိမိတ်
သုံးပါးတို့တွင် ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုထင်မြင်လျှင်
တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟုမှတ်ပါ။
ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ပါလျှင်
ဥဒယဗ္ဗယကိုထင်မြင်ပါက တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟု
သေချာစွာမှတ်ပါ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အမတမဂ္ဂဓမ္မသာသနာ့ ရိပ်သာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

သမထနှင့် ဝိပဿနာကို ပြဆိုခြင်း

သမထကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်တို့တွင် စရိုက်အားလျော်စွာ တစ်ခုခုသော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆရာထံက ယထာဘူတကျနမှန်ကန်စွာ တောင်းယူ၍ စိတ်ကို မပျံ့မလွင့်ရအောင် မိမိနှလုံးသွင်းထားသော ကမ္မဋ္ဌာန်း၌ စိတ်ကိုစူးစိုက်၍ ထားလိုက်ရ၏။ အာရုံကား- ပညတ်အာရုံတည်း။ စိတ်၏သဘောကား- ငါ့ သဘောတည်း။ ပညတ်အာရုံ ငါ့သဘောဖြစ်၍ ဈာန်လမ်း၊ ဗြဟ္မာလမ်းကိုသာ ရတော့ရောက်တော့ပေသည်။ ပထဝီ ၂၀၊ အာပေါ ၂-ပါး ပေါင်းသော် ၃၂-ပါး သော ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုအနုလုံပဋိလုံ စီးဖြန်း ရွတ်ဆိုရာ၌လည်း သမထအာရုံ၊ ပညတ်အာရုံ ငါ့ သဘော အစစ်အမှန်ဖြစ်ပေတော့သတည်း။

ဝိပဿနာဟူသည်ကား။ ။ ကာယာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။ ထိုလေးပါးတို့တွင် ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၌ စိတ် ကျရောက်သော် သွားသောအခါ၊ လှမ်းချင်ရင် လှမ်းချင်တယ်လို့ စိတ်ရင်းကို မှတ်၊ လှမ်းရင်လှမ်းတယ်၊ လှမ်းတယ်မှတ်။ လှမ်းတိုင်း၊ လှမ်းတိုင်း မှတ်။ ရပ်ချင်ရင် ရပ်ချင်တယ်လို့ စိတ်ရင်းကိုမှတ်။ ရပ်လျှင်- ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်ဟု မှတ်။ ထိုင်ချင်ရင်- ထိုင်ချင်တယ်လို့ စိတ်ရင်းကို

မှတ်။ ထိုင်လျှင်-ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်မှတ်။ အိပ်ချင်ရင်-အိပ်ချင်တယ်လို့ စိတ်ရင်းကိုမှတ်။ အိပ်လျှင်-အိပ်တယ်၊ အိပ်တယ်မှတ်။ ကွေးတိုင်း၊ ဆန့်တိုင်း၊ လှုပ်တိုင်း စသည်တို့ကိုကိုယ်အမူအရာ ဖြစ်ပေါ်တိုင်း စိတ်ရင်းပါအောင်မှတ်ပါ။

ဝေဒနာနုပဿနာ၌-

အေးလျှင်-အေးတယ်၊ အေးတယ်ဟုမှတ်။ ပူလျှင်-ပူတယ်၊ ပူတယ်ဟုမှတ်။ နာလျှင်-နာတယ်၊ နာတယ်ဟုမှတ်။ ကိုက်လျှင်-ကိုက်တယ်၊ ကိုက်တယ်ဟုမှတ်။ ကျင်လျှင်-ကျင်တယ်၊ ကျင်တယ်ဟုမှတ်။ ယားလျှင်-ယားတယ်၊ ယားတယ်ဟုမှတ်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်တိုင်း၊ ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ပစ္စုပ္ပန်တည့်အောင် မှတ်ပါ။ ပျောက်ကင်းသွားတတ်ပါသည်။

စိတ္တာနုပဿနာ၌-

လောဘဖြစ်လျှင်ဖြစ်တယ်၊ ဖြစ်တယ်ဟုမှတ်၊ ဒေါသဖြစ်လျှင်ဖြစ်တယ်၊ ဖြစ်တယ်ဟုမှတ်။ မောဟဖြစ်လျှင်-ဖြစ်တယ်၊ ဖြစ်တယ်ဟုမှတ်။ ပျင်းရင်-ပျင်းတယ်၊ ပျင်းတယ်ဟုမှတ်။ ပျော်ရင်-ပျော်တယ်၊ ပျော်တယ်ဟုမှတ်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ရှေ့စိတ်ဖြစ်သည့်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း၊ ဖြစ်တိုင်း နောက်စိတ်က လိုက်၍ မှတ်ပါ။

ဓမ္မာနုပဿနာ၌-

မြင်လျှင်-မြင်တယ်၊ မြင်တယ်ဟု အဆင်းတစ်ခုကိုမှတ်။ ကြားလျှင်-ကြားတယ်ဟု အသံတစ်ခုကိုမှတ်။ နံလျှင်-နံတယ်၊ နံတယ်ဟု အနံ့တစ်ခုကိုမှတ်။ စားလျှင်-စားတယ်၊ စားတယ်ဟု အရသာတစ်ခုကိုမှတ်။ ထိလျှင်-ထိတယ်၊ ထိတယ်ဟု အထိတစ်ခုကိုမှတ်။ သိလျှင်-သိတယ်၊ သိတယ်ဟု အသိတစ်ခုကို မှတ်။

ဤသို့မှတ်သောအခါ ဖြစ်တုန်း၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်ခိုက် ပေါ်တုန်း၊ ပေါ်ဆဲ၊ ပေါ်ခိုက် ရှေ့မကျ နောက်မကျရအောင် ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်ကိုသာ မိမိရရမှတ်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခဲ့သော သဘောတရားတို့သည် ယထာဘူတ-ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ဖြစ်ပါသောကြောင့် ပညတ်သဘော၊ ငါ့သဘောမှ လွတ်မြောက်၍ ဝိပဿနာ သဘော၊ ပရမတ်သဘောသို့ ဆိုက်ရောက်သည်ဟု မှတ်ကြပါကုန် သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့။

၎င်းမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်လမ်းစ အာရုံမျိုးကို ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း အားထုတ်၍ မဂ်ဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်သူကို သုက္ခဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်ရသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား ဝိသာခါ၊ အနာထပိဏ်၊ စူဠရတ္ထ၊ မဟာရတ္ထ၊ အနေကဝဏ္ဏ၊ သိကြားမင်း၊ နာဂဒတ္ထ၊ စက္ခုပါလ စသောအရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်တို့သည် သုက္ခဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့ပေတည်း။

ကလျာဏ သပ္ပုရိသအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ အထူးသတိပြုရန်မှာ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်ကို ဗုဒ္ဓဘာသိတခေါ်သည်။ ရဟန္တာဟော၍ ဘုရားရှင် သာဓုခေါ်သော ပါဠိတော်ကို အာဟစွဘာသိတခေါ်သည်။ ရဟန္တာကား ဟော၏။ ဘုရားရှင်သာဓု မခေါ်သော ပါဠိတော်ကို သာဝကဘာသိတခေါ်သည်။ ၎င်းပါဠိတော်သုံးမျိုးကို သင်္ဂါယနာတင်အပ်၏။ သာဝကဘာသိတပါဠိတော်ကို ရွေးချယ်(စိစစ်) သင့်လျှင်ရွေးချယ် (စိစစ်)

ရပေ၏။ ကြွင်းသောပါဠိတော်နှစ်မျိုးကို မရွေးချယ် (မစိစစ်) ရပေ။ ပုထုဇဉ်တို့ ရေးသားသောကျမ်းကားများစွာ ရွေးချယ် (စိစစ်) ရပေကုန်သတည်း။
ဤကား-အထူးမှတ်ချက်စကားတည်း။

x x x

ဝိပဿနာ ပရိကံကိုပြခြင်း

ယခုဘဝမှာပင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သို့ ဆိုက်ရောက်အောင် တကယ်တမ်း အားထုတ်လိုသောသူသည် အားထုတ်မည့်ကာလအတွင်း၌(ပလိဗောဓ= ကြောင့်ကြမှုဟူသမျှကို ပြတ်စဲစေအပ်၏။) ၎င်းနောက် သီလကို စင်ကြယ်စေအပ်၏။ ဤသီလသည် မဂ်ဉာဏ်အား ကျေးဇူးပြုပါစေဟု စိတ်ကို ညွတ်စေအပ်၏။ တရားအားထုတ်ဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကဲ့ရဲ့ပြစ်မှားဖူးတဲ့အတွက် အရိယူပဝါဒကံ၌ ယုံမှားရှိလျှင် ပြစ်မှားဖူးသောပုဂ္ဂိုလ်အား သည်းခံပါဟု ကန်တော့တောင်းပန်အပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ထံသို့ မသွားနိုင်လျှင် ဆရာသမားထံ၌ ကန်တော့ တောင်းပန်အပ်၏။

၎င်းနောက် မိမိကိုယ်ကို ဘုရားအား စွန့်လှူအပ်နှင်းထားလျှင် အားထုတ်ဆဲ ကြောက်ဖွယ်အာရုံထင်ပေါ်လာသော်လည်း အကြောက်ကင်းခြင်း အကျိုးရှိသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာအား အပ်နှင်းထားလျှင် ဆရာကအားမနာဘဲ ဆုံးမသွန်သင် ပြုပြင်နိုင်ခြင်း အကျိုးရှိသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုသောကြောင့် အားထုတ်မည့်ကာလအတွင်း၌ မိမိကိုယ်ကို ဘုရားအား စွန့်လှူအပ်နှင်းထားခြင်း၊ အားမနာဘဲ ဆုံးမသွန်သင်ပါဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာအား အပ်နှင်းထားခြင်းသည်လည်းကောင်း၏။

ထိုသို့မအပ်နှင်းသော်လည်း ဆရာစကားကို ရိုသေစွာလိုက်နာ၍ မနစ်မဆုတ် အားထုတ်သွားလျှင် ကား ရသင့်ရထိုက်သော ဉာဏ်ထူးတရားထူးများကို ရနိုင်သည်သာတည်း။ ရုပ်၊ နာမ်၊ ဓန္ဒာဟူသော

ဆင်းရဲခပ်သိမ်း၏ ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်သည် ကောင်းမြတ်၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်သိမြင်လျက် ကိလေသာတို့ကို ကင်းစေနိုင်သော မဂ်တရားသည်လည်း ကောင်းမြတ်၏။ ထိုမဂ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားထူးများကို ဤဝိပဿနာအကျင့်ဖြင့် ဧကန်မုချ တွေ့မြင်ရတော့ပေမည်ဟု စိတ်ကိုညွတ်စေအပ်၏။ ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ အရိယာသူမြတ်တို့၏ သွားမြဲလမ်း ဖြစ်သောဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်ရပေတော့မည်ဟု ဆင်ခြင်လျက် စိတ်ကို တက်ကြွစေအပ်၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များကို တတ်သိသမျှ နှလုံးသွင်း၍ ရှိခိုးကန်တော့အပ်၏။ ကိုယ်စောင့်နတ်၊ ကျောင်းစောင့်နတ်၊ သာသနာတော်စောင့်နတ်မှစ၍ ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါတို့ကို ချမ်းသာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေဟု မေတ္တာပို့အပ်၏။ အသုဘနှင့် သေခြင်းတရားတို့ကိုလည်း စွမ်းနိုင်ပါက တစ်ခဏမျှနှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်အပ်၏။

ထို့နောက် ထက်ဝယ်ဖွဲ့၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ပါးသော ထိုင်နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ထိုင်နေပြီးလျှင် အောက်ပါအတိုင်း ရှုမှတ်အားထုတ်ပါလေ။ ခြေအချင်းချင်း မဖိမညပ်စေဘဲ ချောင်ချီစွာထိုင်ပါ။ ကိုယ်ဆင်းရဲမဖြစ်ပါစေနှင့်။ ထို့ကြောင့် အားမထုတ်မီ အထက်က ပြဆိုအပ်ပြီးသော ပုဗ္ဗကရဏ-ပုဗ္ဗကိစ္စတို့ကို ဖွင့်ပြလိုက်ရလေသတည်း။

အခြေခံစ၍ ရှုမှတ်အားထုတ်ပုံပြခန်း
မိမိ၏ ရှုမှတ်မှုကို စိတ်ဖြင့် စူးစိုက်၍ ကြည့်နေပါ။ ရှုတာရှိုက်တာကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ရှုတာရှိုက်တာကို ထင်ရှားတွေ့ရပါမည်။ တစ်အောင့်လောက်ကြာ၍ ရှုတိုင်းရှိုက်တိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာလျှင် ဝင်သက်ရှုခိုက်၌ ရွှေ့လျားလာသည်ကို ဖောင်းတယ်ဟုမှတ်၊ ထွက်သက်ရှိုက်ခိုက် ဝမ်းဗိုက်ပိန်ကျရွှေ့လျား သွားသည်ကို ပိန်တယ်ဟုမှတ်၊ ရှုခိုက်၌ ရှုတဲ့ဝမ်းဗိုက်ကို ထင်ရှားသိရမည်။

သို့ကလိုမှတ်လျှင် ဝမ်းဗိုက်သဏ္ဍာန် ပညတ်ကိုလည်း သိရာမရောက်ပါလောဟု တွေးတော၍ သိ၍ မယုံမှားလေပါလင့်၊ အားထုတ်စဉ် ဤသို့ ပညတ်ပါထင်ရှား သိ၍သိ၍မှတ်မှသာလျှင် သမာဓိ၊ သတိ၊ ဉာဏ်ရင့်သန်လွယ်ဖို့ ပရိကမ္မ ဘာဝနာ သမာဓိဖြစ်ဖို့ရာ အမှတ်ကို စူးစိုက်၍ မှတ်ရမည်ဟုဆိုသည်။

ဉာဏ်ရင့်သောအခါ၌ ပညတ်အာရုံ အလုံးစုံကွယ်ပျောက်၍ ပရမတ်သဘောမျှ၌သာ အသိဉာဏ်ရောက်လျက်ရောက်လျက်ဖြစ်လာလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် ဒွါရခြောက်ပါး၌ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုပ်နာမ်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း မှတ်သိခြင်းသည်သာလျှင် ဝိပဿနာ၏ ပြည့်စုံသော အလုပ်သဘောမှန် အာရုံ၊ အာရမ္မဏိက၊ အညမညပစ္စည်းဆက်ဆံပုံ ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် အားထုတ်စဉ် သတိ သမာဓိအား မရှိကြသေးသဖြင့် ဖြစ်စဉ်တိုင်းလိုက်၍ ရှုမှတ်ရန် ခဲယဉ်း၏။ မမှတ်တတ်ဘဲသော်လည်း ရှိတတ်၏။ မှတ်စရာကို ရှုကြံလျက် အချိန်များစွာလည်း ကုန်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် အစဉ်ထာဝရလည်းရှိ၍ မှတ်သိရန်လည်း အလွန်လွယ်ကူ ထင်ရှားသော ရှုမှု ရှိုက်မှုတို့ကို အစရင်းခံပြု ရှုမှတ်ရန် ဖောင်းမှုပိန်မှု အမည်ကိုထည့်၍ ညွှန်ပြအပ်ပေသည်။

ဉာဏ်ရင့်သောအခါ၌ ဖြစ်စဉ်အတိုင်းလိုက်၍ မှတ်ပုံကို နောက်၌တွေ့ရလတံ့။ သို့ဖြစ်၍ ရှုတိုင်း၊ ရှိုက်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်ဆဲ အခိုက်အတန့်ကျအောင် (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ရှိုက်တယ်၊ ရှုတယ်ဟု) မပြတ်မစဲမှတ်လေ၊ စိတ်ဖြင့်သာ မှတ်ရမည်၊ နှုတ်ကရွတ်ဆိုရန်မလိုပါ။ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုထင်ရှားစေရန် အားထုတ်၍ ပြင်းပြင်းရှုရှိုက်ခြင်းကိုလည်း မပြုရ၊ အသက်ရှုရှိုက်မှုကို နှေးအောင်၊ မြန်အောင်လည်း မပြင်ရ၊ ပြင်လျှင် မကြာမီမောပန်း၍ မမှတ်နိုင်ဘဲ ရှိတတ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ပကတိရှုနေကျသာ မှန်မှန်ရှုလျက် အခိုက်အတန့် ပစ္စုပ္ပန်ကျအောင်၊ တည့်အောင်

မှတ်ပါလေ။ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်ဟုမပြတ်မှတ်
နေစဉ် အကြားအကြား၌ စိတ်ကူးကြံစည်မှုများ
ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်ဦးမည်။ ထိုစိတ်ကူး ကြံစည်မှုများကို
ခေါ်နေကျအတိုင်းသာ မှတ်ပါလေ။

မှတ်ပုံ

စိတ်ကူးလျှင်ကူးတယ်တယ်ဟုမှတ်၊ ကြံလျှင်
ကြံတယ်ဟုမှတ်၊ တွေးလျှင် တွေးတယ်ဟုမှတ်၊
စဉ်းစားလျှင် စဉ်းစားတယ်ဟုမှတ်၊ ဆင်ခြင်လျှင်
ဆင်ခြင်တယ်ဟုမှတ်၊ စိတ်သွားလျှင် သွားတယ်ဟု
မှတ်၊ တစ်နေရာသို့ စိတ်ရောက်လျှင် ရောက်တယ်
ဟုမှတ်၊ စိတ်ကူးထဲ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့် တွေ့
လျှင် တွေ့တယ်ဟုမှတ်၊ စိတ်ထဲ၌ပေါ်လာ၍ တစ်စုံ
တစ်ရာကို မြင်လျှင် မြင်တယ်၊ မြင်တယ်ဟုမှတ်၊
ထိုအမြင်ပျောက်ကွယ်သွားအောင် အထပ်ထပ်
မှတ်လေ၊ စိတ်ကူးထဲ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့် စကား
ပြောလျှင် ပြောတယ်ဟုမှတ်၊ ဤသို့ မှတ်ပြီးလျှင်
(ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်) ဟုမှတ်နေကျကိုသာ ပြန်၍
မပြတ်မှတ်လေ။

ဤသို့မှတ်နေစဉ် တံတွေးမျိုးချလျှင် မျိုးချ
တယ်ဟုမှတ်၊ မျိုးလျှင် မျိုးတယ်ဟုမှတ်၊ ထွေးချင်လျှင်
ထွေးချင်တယ်ဟုမှတ်၊ ထွေးလျှင် ထွေးတယ် ဟုမှတ်၊
ပြီးလျှင် (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်) ဟု မှတ်နေကျကို
သာ ပြန်၍ မပြတ်မှတ်လေ။ ခေါင်းငုံ့ချင်လျှင် ငုံ့ချင်
တယ်ဟုမှတ်၊ ငုံ့ဆဲ၌ရွေ့တိုင်း ရွေ့တိုင်း (ငုံ့တယ်၊
ငုံ့တယ်) ဟု မပြတ်မှတ်၊ မမြန်စေနဲ့၊ ဖြည်းဖြည်း
ငုံ့လေ၊ ခေါင်းမော့ချင်လျှင် မော့ချင်တယ်ဟုမှတ်၊
မော့ဆဲ၌ ရွေ့တိုင်းရွေ့တိုင်း (မော့တယ်၊ မော့တယ်)
ဟု မပြတ်မှတ်၊ ဖြေးဖြေးမော့လေ၊ ပြီးလျှင် (ဖောင်း
တယ်၊ ပိန်တယ်)ဟု မှတ်နေကျကိုသာ ပြန်၍မပြတ်
မှတ်လေ။

တစ်နေရာရာမှ ညောင်းမှုလွန်ကဲ ထင်ရှား
လာလျှင် ထိုညောင်းမှုကိုသာ စူးစိုက်၍ (ညောင်း

တယ်၊ ညောင်းတယ်) ဟု မနေ့မမြန် မှန်မှန်ပိုင်း၍
ပိုင်း၍ မပြတ်မှတ်လေ။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်
ခြင်းသည် ဗဟိဒ္ဓ မှတ်နေသည့်အာရုံကို ဆိုသည်
မဟုတ်။ အဇ္ဈတ္တအတွင်းသဏ္ဍာန်၌ ရောက်လာသော
ညောင်းလျှင် ညောင်းသောအာရုံ ရုပ် စသည်ကို ဆို
သည်။ ထိုညောင်းမှုသည် မှတ်နေစဉ်မှာပင် တဖြည်း
ဖြည်းသေးသိမ်ကာ ကွယ်ပျောက်၍လည်း သွားတတ်
၏။ မခံသာအောင် လွန်ကဲ၍ လာတတ်၏။ မခံသာ
၍ ပြုပြင်လိုလျှင် ထိုစိတ်ကို ပြင်ချင်တယ်ဟုမှတ်၊
ပြင်သောအခါ ထိုအမှုအရာများကိုလည်း ခေါ်နေကျ
အတိုင်းပင် ဆက်၍ မှတ်ပါလေ။

မှတ်ပုံ

ခြေလက်တို့ကြွလှိုလျှင် ကြွချင်တယ်ဟုမှတ်၊
ကြွလျှင် ရွေ့တိုင်း၊ ရွေ့တိုင်း ကြွတယ်၊ ကြွတယ်ဟု
မှတ်၊ ဆန့်လျှင်ဆန့်တယ်၊ ဆန့်တယ်ဟုမှတ်၊ ကွေး
လျှင် ကွေးတယ်ဟု မှတ်၊ ချလျှင်ချတယ် ချတယ်ဟု
မှတ်၊ မမြန်စေနဲ့၊ ဖြည်းဖြည်းပြင်လေ။ တစ်နေရာရာ၌
ထိလျှင်၊ ထိတယ်ဟုမှတ်၊ ဤသို့ ပြုပြင်ပြီးသောအခါ
မှာဖြစ်စေ၊ မှတ်နေရင်းအလိုလို အညောင်းပျောက်
သွားသောအခါမှာဖြစ်စေ၊ (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်)
ဟု မှတ်နေကျကိုသာ ပြန်၍ မပြတ်မှတ်လေ၊
(ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်) မှတ်နေဆဲမှာ တစ်နေရာ
ရာမှ ပူမှု ထင်ရှားလာလျှင်လည်း ထိုပူမှုကိုသာ
စူးစိုက်၍(ပူတယ်၊ ပူတယ်)ဟု မနေ့မမြန် မှန်မှန်
ပိုင်း၍ ပိုင်း၍မပြတ်မှတ်လေ၊ မှတ်နေရင် ပူမှုကွယ်
ပျောက်သွားလျှင် (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်) ဟု
မှတ်နေကျကိုသာ ပြန်၍မှတ်။

ပူမှုမခံသာအောင် လွန်ကဲ၍ ပြုပြင်လိုလျှင်
ပြင်ချင်တယ်ဟု မှတ်၍ပြင်သော ကိုယ်အမှုအရာများ
ကိုလည်း ကြွချင်တယ်၊ ကြွတယ်၊ ကြွတယ် စသည်
ဖြင့် ရှေးနည်းအတိုင်းပင် မလစ်လပ်ရအောင် မှတ်
လျက် ဖြည်းဖြည်းပြင်ပြင်လေ၊ ပြီးလျှင် (ဖောင်း

တယ်၊ ပိန်တယ်) ဟု မှတ်နေကျကိုသာပြန်၍ မပြတ်မှတ်လေ၊ အရပ်အဆိုင်း မရှိစေနှင့်။

တစ်နေရာရာ၌ ယားမှုဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ထိုယားမှုကိုသာ စူးစိုက်၍ (ယားတယ်၊ ယားတယ်) ဟု မနှေးမမြန် မှန်မှန်ပိုင်း၍ ပိုင်း၍ မပြတ်မှတ်လေ၊ မှတ်နေရင်း အယားပျောက်သွားလျှင် (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်) ဟုပြန်၍ မှတ်လေ၊ ယားမှုသည် မခံသာအောင်ဖြစ်၍ အယားပျောက်လိုလျှင် ပျောက်ချင်တယ်ဟု ဖြစ်စေ၊ ကုတ်ချင်တယ်ဟုဖြစ်စေ မှတ်၊ လက်ကိုကြွချင်လျှင်၊ ကြွချင်တယ်ဟု မှတ်၊ ကြွလျှင် (ကြွတယ်၊ ကြွတယ်)ဟုမှတ်၊ ဖြေးဖြေးကြွလေ။ ယားတဲ့နေရာနှင့် ထိလျှင်(ထိတယ်)ဟု မှတ်၊ အယားပျောက်သောအခါ ဆွဲတိုင်း၊ တွန့်တိုင်း (ပျောက်တယ်၊ ပျောက်တယ်)ဟု ဖြစ်စေ၊ (ကုတ်တယ်၊ ကုတ်တယ်)ဟု ဖြစ်စေမှတ်၊ တော်ချင်လျှင် တော်ချင်တယ်ဟုမှတ်၊ လက်ကိုပြန်ချလိုလျှင် ချချင်တယ်ဟု မှတ်၊ ချသောအခါ (ချတယ်၊ ချတယ်)ဟုမှတ်၊ အောက်၌ထိလျှင် ထိတယ်ဟုမှတ်။ ပြီးလျှင် (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်) ဟုမှတ်နေကျကိုသာ ပြန်၍ မပြတ်မှတ်လေ။

ကိုယ်ထဲမှာ နာကျင်မှုစသော မခံသာတဲ့ ဝေဒနာ တစ်မျိုးမျိုး ထင်ရှားပေါ်လာလျှင် ထိုမခံသာမှုကိုသာ စူးစိုက်၍ နာရင်(နာတယ်၊ နာတယ်)၊ ကျဉ်ရင် (ကျဉ်တယ်၊ ကျဉ်တယ်)၊ ကိုက်ရင် (ကိုက်တယ်၊ ကိုက်တယ်) အောင့်ရင် (အောင့်တယ်၊ အောင့်တယ်)၊ မောလာရင် (မောတယ်၊ မောတယ်)၊ မူးရင် (မူးတယ်၊ မူးတယ်) စသည်ဖြင့် ခေါ်နေကျအတိုင်း မနှေးမမြန် မှန်မှန်ပိုင်း၍ ပိုင်း၍မှတ်လေ။

ထိုဝေဒနာသည် မှတ်နေရင်း ပျောက်၍လည်း သွားတတ်၏။ တိုး၍မခံသာအောင်လည်း ဖြစ်၍လာတတ်၏။ မလျှော့ဘဲ အတင်းမှတ်နေလျှင် ပျောက်တတ်သည်သာ များပါ၏။ သို့သော်လည်း မမှတ်နိုင်လောက်အောင် မခံသာမှုလွန်ကဲလာပါလျှင် ထို

ဝေဒနာကို နှလုံးမသွင်းနှင့်တော့။ မှတ်နေကျ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုသဘောကိုသာ အထူးဂရုစိုက်၍ မပြတ်မှတ်ပါလေ။

အချို့သောသူမှာ သမာဓိအရှိန်တက်လျက် အမှတ်ကောင်းနေခိုက် အလွန်မခံသာသောဝေဒနာ ပေါ်လာတတ်၏။ ရင်ဝ၌ လေလုံးကြီးဆောင့်တက်သလိုလည်း ထင်ရတတ်၏။ အသားထဲ၌ ဓားချွန်နှင့်၊ စူးချွန်နှင့်ထိုးလိုက်သလိုလည်း နာတတ်၏။ တစ်ကိုယ်လုံး ပူလောင်နေသလိုလည်း ထင်ရတတ်၏။ အပ်ဖျားနှင့် ထိုးဆွနေသလို မြိုးမြိုးမြက်မြက်လည်း ဖြစ်တတ်၏။ ပိုးကောင်ကလေးများ အနှံ့အပြား တက်နေသလို ရိုးရိုးရွရွလည်းဖြစ်နေတတ်၏။ အလွန် ယားခြင်း၊ ကိုက်ခြင်း၊ ချမ်းအေးခြင်းများလည်း ဖြစ်တတ်၏။ ကြောက်သောကြောင့် မမှတ်ဘဲ ရပ်နားလိုက်လျှင် ချက်ချင်းပင် ဝေဒနာပျောက်သွားတတ်၏။

တစ်ဖန်မှတ်၍ အရှိန်ကောင်းလာပြန်လျှင် ထိုဝေဒနာပေါ်မြဲပင် ပေါ်လာပြန်၏။ ဤလိုဝေဒနာမျိုးကို တွေ့ပါလျှင် မကြောက်နဲ့၊ ရောဂါလည်း မဟုတ်ပါ၊ ကြီးကျယ်တဲ့ ဝေဒနာလည်း မဟုတ်ပါ။ ကိုယ်ထဲ၌ ရှေးကပင် ဖြစ်လျက်ရှိနေသော သာမန်ဝေဒနာမျှသာတည်း။ မမှတ်ဘဲနေစဉ်မှာ သူ့ထက် ထင်ရှားသော အာရုံတွေရှိနေတဲ့အတွက် သူက မထင်ပေါ်နိုင်ဘဲ မြုပ်ကွယ်နေပေသည်။ အမှတ်ကောင်းစဉ်မှာ သမာဓိတည်ကြည်မှုကြောင့် မြုပ်ကွယ်နေသော ထိုဝေဒနာသည် တရားသဘောအတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာပေသည်။ ထိုဝေဒနာကိုသာ စူးစိုက်၍ လွန်မြောက်အောင် မှတ်ပါလေ။ မှတ်တဲ့အတွက် တစ်စုံတစ်ရာ ဘာမျှနစ်နာခြင်း မဖြစ်နိုင်ပါ။ မမှတ်ဘဲ ရပ်နားနေလျှင်ကား နေရင်အခါလည်း မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ဤမျှလောက် သမာဓိကောင်းလာလျှင် ထိုဝေဒနာမျိုးနှင့် တွေ့၍တွေ့၍သာ နေတတ်၏။ မလျှော့သော လုံ့လဖြင့် အတင်းမှတ်နေလျှင် မကြာမီ

အတွင်းမှာယူပစ်လိုက်သလိုပင် ဤဝေဒနာပျောက်ကင်းသွားသည်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ဤခါမှစ၍ ထိုဝေဒနာမျိုး တစ်ဖန်မဖြစ်ပေါ်ဘဲ ငြိမ်သွားတတ်၏။

ကိုယ်ကိုယ်မ်းချင်လျှင် ယိမ်းချင်တယ်ဟုမှတ်၊ ယိမ်းဆဲ၌ (ယိမ်းတယ်၊ ယိမ်းတယ်) ဟုမှတ်၊ အချို့မှာ မှတ်နေကျအတိုင်း မှတ်နေစဉ်တွင်း အလိုလို ယိမ်းနေတတ်၏။ မကြောက်နဲ့၊ ယိမ်းအောင်လည်း ကိုယ်ကိုအားမပေးနဲ့၊ မှတ်လျှင် ပျောက်သွားမှာပဲဟု ယုံကြည်စိတ်ချပြီးလျှင် ဤယိမ်းမှုကိုအထူးစူးစိုက်၍ (ယိမ်းတယ်၊ ယိမ်းတယ်) ဟု မနေးမမြန် မှန်မှန် ပိုင်း၍ ပိုင်း၍မှတ်၊ အလွန်ယိမ်းလာလျှင် တိုက်နံရံ စသည်ကို မှီ၍ဖြစ်စေ၊ အိပ်၍ဖြစ်စေ မှတ်လေ၊ မကြာမီပင် ဤယိမ်းမှုသည် အရှင်းပျောက်သွားပါလိမ့်မည်။ တုန်မှုဖြစ်လာလျှင်လည်း နည်းတူပင်မှတ်ပါလေ။

အမှတ်ကောင်းနေစဉ်မှာ ဖျဉ်းခနဲဖျဉ်းခနဲ ကြက်သီးထတတ်၏။ ကျောထဲကဖြစ်စေ၊ တစ်ကိုယ်လုံးဖြစ်စေ စိမ့်ခနဲစိမ့်ခနဲ အေးမှုဖြစ်တတ်၏။ မကြောက်နဲ့၊ တရားသဘောတိုင်း ပီတိဖြစ်သည်ဟု သိပါလေ။ တစ်စုံတစ်ရာ အသံကလေးများကို ကြားရသောကြောင့်လည်း ဖျတ်ခနဲဖျတ်ခနဲ လန့်တတ်၏။ မကြောက်နဲ့၊ သမာဓိအရှိန်ကောင်းလာတဲ့အတွက် ဖဿဒဏ်ပြင်းပြပုံကို ထင်းရှားသိမှုဟူ၍ သိပါလေ။ လက်၊ ခြေ၊ ကိုယ်အင်္ဂါတို့ကို ပြုပြင်လိုတိုင်း ပြင်လိုတဲ့စိတ်ကို မှတ်၊ ပြင်တဲ့ကိုယ်အမှုအရာဟူသမျှကိုလည်း ခေါ်နေကျအတိုင်း ပိုင်း၍ပိုင်း၍ မပြတ်မှတ်လေ၊ မမြန်စေနဲ့၊ ဖြည်းဖြည်းပြင်ပါ။

ရေသောက်ချင်လျှင် သောက်ချင်တယ်ဟု မှတ်၊ ထရန်ကြံလျှင် ထချင်တယ်ဟုမှတ်၊ ထရန်ပြုပြင်သော ခြေ၊ လက်၊ ကိုယ်အမှုအရာများကို ခေါ်နေကျအတိုင်းမှတ်၊ တရွေ့ချင်း ထကြွလာသော ကိုယ်ကို စူးစိုက်၍ (ထတယ်၊ ထတယ်) ဟု မှတ်

လျက် ဖြည်းဖြည်းထပါ။ စန့်စန့်ရပ်မိသောအခါ၌ (ရပ်တယ်၊ ရပ်တယ်)ဟု မှတ်၊ လှမ်းကြည့်ချင်လျှင် ကြည့်ချင်တယ်ဟု မှတ်၊ ကြည့်လျှင် (ကြည့်တယ်၊ မြင်တယ်)ဟုမှတ်၊ သွားချင်လျှင် သွားချင်တယ်၊ သွားချင်တယ်ဟု မှတ်၊ သွားဆဲ၌ ခြေလှမ်းတိုင်း၊ ခြေလှမ်းတိုင်း (လှမ်းတယ်၊ လှမ်းတယ်) ဟု မှတ်ပါ။

၎င်းနောက် သမာဓိရသောအခါ တစ်ဆင့် တက်၍ (ညာလှမ်းတယ်၊ ဘယ်လှမ်းတယ်) ဟု မှတ်ပါ၊ ခြေကြွသည်ကစ၍ ချသည့်တိုင်အောင် ခြေလှမ်းရာမှာ အသိပါပါစေ၊ ဖြည်းဖြည်းသွားတဲ့အခါ စင်္ကြံသွားတဲ့အခါများ၌ ခြေတစ်လှမ်းတစ်လှမ်းမှာ (လှမ်းတယ်၊ ချတယ်)ဟု မှတ်ပါ၊ နှစ်ချက် နှစ်ချက်စီ မှတ်သွားပါ၊ ထိုနှစ်ချက်မှတ်ကို နိုင်နင်းသောအခါ၌ တစ်ဆင့်တက်၍ (ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်)ဟု မှတ်ပါ။ သုံးချက်စီ၊ သုံးချက်စီ မှတ်ပါလေ။

ရေအိုးစသည်ကိုကြည့်ချင်လျှင် ကြည့်ချင်တယ်ဟု မှတ်၊ ကြည့်လျှင် (ကြည့်တယ်၊ မြင်တယ်) ဟုမှတ်၊ ရပ်ချင်လျှင်၊ ရပ်ချင်တယ်ဟုမှတ်၊ ရပ်လျှင် (ရပ်တယ်) ဟုမှတ်၊ ရေခွက်ဆီသို့ လက်လှမ်းချင်လျှင် လှမ်းချင်တယ်ဟုမှတ်၊ လှမ်းလျှင်(လှမ်းတယ်၊ လှမ်းတယ်) ဟုမှတ်၊ ရေခွက်နှင့်ထိလျှင် (ထိတယ်၊ ထိတယ်)ဟုမှတ်၊ ကိုင်လျှင် (ကိုင်တယ်၊ ကိုင်တယ်) ဟုမှတ်၊ ရေအိုးဖုံးကိုကိုင်လျှင် (ကိုင်တယ်၊ ကိုင်တယ်)ဟုမှတ်၊ ဖွင့်လျှင်(ဖွင့်တယ်၊ ဖွင့်တယ်)ဟု မှတ်၊ ယူလာဆဲ၌ (ယူတယ်၊ယူတယ်)ဟုမှတ်၊ နှုတ်ခမ်း၌ ထိလျှင် (ထိတယ်)ဟုမှတ်၊ အေးလျှင် (အေးတယ်)ဟုမှတ်၊ ရေခပ်လျှင် (ခပ်တယ်၊ ခပ်တယ်) ဟုမှတ်။ ပါးစပ်ဟလျှင် (ဟတယ်)ဟုမှတ်၊ သောက်ဆဲ၌ (သောက်တယ်၊ မျိုတယ် သောက်တယ်၊ မျိုတယ်) ဟုမှတ်၊ လည်ချောင်းထဲ၊ ဝမ်းထဲ၌ အေး၊ အေးသွားလျှင် (အေးတယ်၊ အေးတယ်) ဟုမှတ်၊ ရေခွက်ကိုပြန်ထားဆဲ၌ (ထားတယ်၊ ထားတယ်)ဟုမှတ်။

လက်ကိုအောက်သို့ချချင်လျှင် ချချင်တယ် ဟုမှတ်၊ ချလျှင် (ချတယ် ချတယ်) ဟုမှတ်၊ ကိုယ်၌ ထိလျှင် (ထိတယ်)ဟုမှတ်၊ ပြန်လှည့်ချင်လျှင် လှည့်ချင်တယ်ဟုမှတ်၊ လှည့်လျှင်(လှည့်တယ်၊ လှည့်တယ်)ဟုမှတ်၊ သွားပြန်လျှင် (လှမ်းတယ်၊ လှမ်းတယ်)ဟု မှတ်၊ တစ်ဆင့်(ညာလှမ်းတယ်၊ ဘယ်လှမ်းတယ်)ဟု နှစ်ချက်မှတ်၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ဆင့် (ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်)ဟု သုံးချက်မှတ်နှင့် ဖြစ်စေ၊ မှတ်မြဲပင် မှတ်၍သွားပါလေ၊ ရပ်ချင်လျှင် ရပ်ချင်တယ်ဟု မှတ်၊ရပ်ဆဲ၌ (ရပ်တယ်၊ရပ်တယ်) ဟုမှတ်၊ ထိုင်ချင်လျှင် ထိုင်ချင်တယ်ဟုမှတ်၊ ထိုင်မည့်နေရာသို့ သွားလျှင်မှတ်မြဲပင်မှတ်လေ၊ ရောက်လျှင်(ရောက်တယ်) ဟုမှတ်၊ လှည့်ချင်လျှင် (လှည့်ချင်တယ်)ဟုမှတ်၊ လှည့်လျှင် (လှည့်တယ်၊ လှည့်တယ်)ဟုမှတ်၊ ထိုင်ချင်လျှင် (ထိုင်ချင်တယ်) ဟုမှတ်၊ထိုင်ဆဲ၌ တရွေ့ရွေ့ကျသွားသော ကိုယ်ကို စူးစိုက်၍ (ထိုင်တယ်၊ ထိုင်တယ်)ဟု မှတ်လေ။ ဖြည်းဖြည်းထိုင်ပါ။ ထိုင်ခါစ၌လက်၊ ခြေပြုပြင်မှုများကိုခေါ်နေကျ တိုင်းမှတ်၊ အထူးမှတ်ရန် မရှိလျှင် (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်)ဟု မှတ်နေကျကိုသာ မပြတ်မှတ်ပါလေ။

လှဲအိပ်ချင်လျှင် အိပ်ချင်တယ်ဟု ဖြစ်စေ၊ လှဲချင်တယ်ဟု ဖြစ်စေမှတ်၊ လှဲရန်ပြုပြင်သော ခြေ၊ လက်၊ကိုယ်အမှုအရာတို့ကို ကြွလျှင်(ကြွတယ်)၊ ဆန့်လျှင် (ဆန့်တယ်)၊ ထောက်လျှင် (ထောက်တယ်) စသည်ဖြင့်မှတ်။ လှဲအိပ်သောအခါ၌ တရွေ့ရွေ့ လဲကျသွားသော ကိုယ်ကိုစူးစိုက်၍ (လှဲတယ်၊ လှဲတယ်)ဟု ဖြစ်စေ၊ (အိပ်တယ်၊အိပ်တယ်) ဟု ဖြစ်စေမှတ်၊ ခေါင်းအုံး၊ အိပ်ရာတို့နှင့် ထိမိလျှင် (ထိတယ်၊ထိတယ်)ဟုမှတ်၊ လှဲခါစ၌ လက်၊ ခြေ၊ ကိုယ်ရွေ့လျားပြုပြင်မှုများကိုလည်း မှတ်လျက် ဖြည်းဖြည်း ပြုပြင်ပါ။ မှတ်ရန် အထူးမရှိသောအခါ၌ (ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုကိုသာစူးစိုက်၍) (ဖောင်းတယ်၊ပိန်တယ်)ဟု

မပြတ်မှတ်လေ။

ဤသို့မှတ်နေစဉ်မှာ ညောင်းမှု၊ ပူမှု၊ နာကျင်မှု၊ ယားမှု၊ အေးမှု၊ ကျဉ်မှု၊ ကိုက်ခဲမှု စသော ဝေဒနာ အထူးများဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ထိုပေါ်လာသော ဝေဒနာကို စူးစိုက်၍ ထိုင်နေစဉ်က နည်းအတိုင်းပင် မှတ်လေ။

တံတွေးမျိုးချင်လျှင် (မျိုးချင်တယ်) ဟုမှတ်၊ ထွေးချင်လျှင် (ထွေးချင်တယ်)ဟုမှတ်။ ထွေးလျှင် (ထွေးတယ်)ဟုမှတ်၊ စိတ်ကူးလျှင်(ကူးတယ်) ဟုမှတ်၊ ကြံစည်လျှင်(ကြံစည်တယ်) ဟုမှတ်၊ စဉ်းစားလျှင် (စဉ်းစားတယ်)ဟု မှတ်၊ ဘယ်ဘက်စောင်းချင်လျှင် (စောင်းချင်တယ်)ဟု မှတ်၊ ခြေဆန့်ချင်လျှင် ဆန့်ချင်တယ်ဟုမှတ်၊ ဆန့်လျှင် (ဆန့်တယ်) ဟုမှတ်၊ လက်ပြင်ချင်လျှင် ပြင်ချင်တယ်၊ ပြင်လျှင် (ပြင်တယ်) ဟုမှတ်၊ ကွေးချင်လျှင် ကွေးချင်တယ်၊ ကွေးလျှင် (ကွေးတယ်)ဟုမှတ်၊ ဤသို့ ကိုယ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထိုထိုသော စိတ်အကြံကို မှတ်၍ ပြုပြင်မှုများကိုလည်း မလစ်လပ်ရအောင်မှတ်လေ။

မှတ်ရန်အထူးမရှိသောအခါများ၌ (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်)ဟု မှတ်နေကျကိုသာ မပြတ်မှတ်ရမည်။ အိပ်ချင်လာလျှင် (အိပ်ချင်တယ်၊ အိပ်ချင်တယ်) ဟုမှတ်၊ မှေးလာလျှင် (မှေးတယ်၊မှေးတယ်) ဟုမှတ်၊ ဘာဝနာဉာဏ်ရင့်သောအခါ၌ ဤသို့ ကြည်လင်လာသောအခါ (ကြည်တယ်၊ ကြည်တယ်)ဟု မှတ်ပြီးလျှင် (ဖောင်းတယ်၊ပိန်တယ်)ဟု မှတ်နေကျကိုသာ ပြန်၍မှတ်လေ။ အိပ်ချင်စိတ်မပြေသော်လည်း အမှတ်ကိုလွှတ်၍ မအိပ်ရ၊ မအိပ်တော့ဘဲ တစ်မှတ်တည်းမှတ်နေမည်ဟု အောက်မေ့လျက် (ဖောင်းမှု၊ပိန်မှု) စသော မှတ်နေကျကို မပြတ်မှတ်လျက်သာ နေရမည်။ ကိုယ်ပင်ပန်းလျှင် ဤသို့မှတ်နေဆဲမှာပင် တဖြည်းဖြည်းမှေးလျက် အိပ်ပျော်သွားလိမ့်မည်။

အိပ်ပျော်သည်ဟု ဆိုသည်မှာ ဘဝင်စိတ်

သက်သက်မျှ ကြာမြင့်စွာဖြစ်နေခြင်းကို ဆိုသည်။ ဘဝင်စိတ်ဆိုသည်မှာလည်း ဘဝ၌ အစွာဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သောစိတ်၊ နောက်ဆုံး သေသော စုတိစိတ်တို့နှင့် အလားတူသော စိတ်ကို ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်ဘဝ၏ အစိတ်ဖြစ်သော စိတ်ကလေးသည် အလွန်သိမ်မွေ့၏။

(မှတ်ချက်။ ။ ‘ဝိပဿနာပွားလေရာ ခါခါ မပြတ်ဆရာရှာ’ ဟု ရှေးပညာရှိကြီးများ ပြောဆိုကြ၏။) ဘာကို အာရုံပြုနေသည်ဟူ၍ပင် မသိနိုင်ချေ။ နိုးစဉ်မှာလည်း (မြင်မှုနှင့် စိတ်ကူးမှု၊ ကြားမှုနှင့် စိတ်ကူးမှု) စသည်တို့၏ အကြားအကြား၌ ထိုဘဝင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်သေး၏။ သို့ဖြစ်ပေါ်သော်လည်း ကြာမြင့်စွာမဖြစ်ရသောကြောင့် ၎င်းဘဝင်စိတ်ဖြစ်သည်ကို ထင်ရှားမသိရ။ အိပ်ပျော်ဆဲ၌ ကြာမြင့်စွာမဖြစ်ရသောကြောင့် ထင်ရှားစွာသိရပေသည်။ သို့သော်လည်း (ဘာကိုအာရုံပြုသည်၊ ဘယ်လိုဖြစ်နေသည်) ဟူ၍ကား မသိရချေ။ ထို့ကြောင့် အိပ်ပျော်ခိုက်၌ မမှတ်ရပြီ၊ မှတ်ရန်လည်း မစွမ်းနိုင်ပြီ။

နိုးသောအခါ၌ကား နိုးသောစိတ်ရင်းကို (နိုးတယ်) ဟုမှတ်၊ သို့သော်လည်း အားထုတ်စဉ် ရှေးဦးစွာ နိုးတဲ့စိတ်ကို မှတ်သိနိုင်ခဲ့၏။ နိုးစ၊ စိတ်ကို မမှတ်နိုင်သေးလျှင် သတိရသောအခါမှစ၍ ပေါ်ရာပေါ်ရာကို မပြတ်မှတ်လေ။ စဉ်းစားနေလျှင် (စဉ်းစားတယ်)ဟု မှတ်ပြီးနောက် (ဖောင်းမှု ပိန်မှု)ကို ဆက်၍မှတ်၊ ကြားလျက် နိုးလာလျှင်၊ (ကြားတယ်) ဟု မှတ်ပြီးနောက် (ဖောင်းမှု၊ပိန်မှု)ကို ဆက်၍မှတ်၊ ဘာမျှအထူးမထင်ရှားလျှင် (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်) ဟု မှတ်နေကျကိုသာ မပြတ်မှတ်လေ။ စောင်းခြင်း၊ လှည့်ခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းများကိုလည်း ခေါ်နေကျအတိုင်းမှတ်လျက် ဖြည်းဖြည်းပြုပြင်ပါ။ ဘယ်အချိန်ရှိပြီလဲ စသည်ဖြင့် စဉ်းစားလျှင် (စဉ်းစားတယ်)ဟုမှတ်၊ ထချင်လျှင် (ထချင်တယ်)ဟုမှတ်၊ ထရန်ပြုပြင်မှုများကိုလည်း မလစ်လပ်ရ

အောင်မှတ်ပါ။ ထောင်ကြွလာသော ကိုယ်အမူအရာကို စူးစိုက်၍ (ထတယ်၊ ထတယ်)ဟု မှတ်၊ ထိုင်မိလျှင် (ထိုင်တယ်၊ထိုင်တယ်)ဟုမှတ်၊ ထို့နောက် (ဖောင်းတယ်၊ပိန်တယ်)ဟု မပြတ်မှတ်လေ။

မျက်နှာသစ်သောအခါ၊ ရေချိုးသောအခါများ၌ ကြည့်ခြင်း၊ မြင်ခြင်း၊ လက်လှမ်းခြင်း၊ ကိုင်ခြင်း၊ ခပ်ခြင်း၊ ယူခြင်း၊ လောင်းခြင်း၊ ဆေးခြင်း၊ ပွတ်တိုက်ခြင်း စသည်တို့ကို မလစ်လပ်ရအောင် အစဉ်အတိုင်းမှတ်လေ။ အဝတ်ကိုပြင်၍ ဝတ်မှု၊ အိပ်ရာကိုပြင်မှု၊ တံခါးကိုဖွင့်မှု၊ ပိတ်မှု၊ တစ်စုံတစ်ခုကို ကိုင်မှု၊ ယူမှု၊ စသည်တို့ကိုလည်း မလစ်လပ်ရအောင် မှတ်လေ။ ထမင်းစားသောအခါ၌ ကြည့်ချင်လျှင် ကြည့်ချင်တယ် (ကြည့်တယ်၊ မြင်တယ်)ဟုမှတ်၊ ထမင်းလုတ်ပြင်ဆဲ၌ လက်ပြုပြင်မှုများကို (ပြင်တယ်၊ ပြင်တယ်)ဟု မှတ်။ ထမင်းတစ်လုတ်ကို ယူလာလျှင်(ယူတယ်၊ယူတယ်)ဟုမှတ်၊ ခေါင်းငုံ့လျှင် (ငုံ့တယ်)ဟုမှတ်၊ ပါးစပ်၌ထိလျှင် (ထိတယ်)ဟုမှတ်၊ ပါးစပ်ဖွင့်လျှင် (ဖွင့်တယ်)ဟု မှတ်၊ ခွံ့လျှင် (ခွံ့တယ်)ဟုမှတ်၊ ပါးစပ်ပြန်ပိတ်လျှင် (ပိတ်တယ်)ဟုမှတ်၊ ပါးစပ်ပြင်လျှင်(ပြင်တယ်)ဟုမှတ်၊ လက်ကို အောက်သို့ ချလျှင် (ချတယ်၊ချတယ်)ဟုမှတ်၊ ပန်းကန်ပြားနှင့်ထိလျှင် (ထိတယ်)ဟုမှတ်၊ ခေါင်းပြန်မော့လျှင် (မော့တယ်)ဟုမှတ်။

ထို့နောက်မှ ဝါးတိုင်းဝါးတိုင်း (ဝါးတယ်၊ ဝါးတယ်)ဟု မှတ်လျက် စားလေ၊ အရသာကိုသိလျှင် (သိတယ်၊ သိတယ်) ဟုမှတ်၊ မျိုလျှင် (မျိုတယ်၊ မျိုတယ်) ဟုမှတ်၊ လည်ချောင်းထဲ၊ အူထဲ၌ ထိလျက် ဆင်းသွားသည်ကို (ထိတယ်၊ ထိတယ်) ဟုမှတ်။ ဤနည်းဖြင့် ထမင်းလုတ်တိုင်း၊ ဟင်းရည် သောက်တိုင်း၊ ဟင်းယူတိုင်း စေ့စေ့စပ်စပ်မှတ်လေ။

ဤသို့အရာရာကို မှတ်ကြပါလေ။ အားထုတ်စဉ် အစဉ်ကျအောင် မမှတ်နိုင်ဘဲ လစ်လပ်သော အရာများစွာပင် ရှိလိမ့်မည်။ ပြုပြင်လိုသော

စိတ်များကိုလည်း မမှတ်နိုင်ဘဲ၊ မသိနိုင်ဘဲရှိတတ်၏။ စိတ်မပျက်လင့်၊ စေ့စေ့စပ်စပ် မှတ်မည်ဟု သဘောထား၍ ရိရိသေသေ စူးစိုက်မှတ်နေလျှင် မှတ်သိနိုင်တာက များ၍များ၍လာပါလိမ့်မည်။ ဉာဏ်ရင့်သောအခါ၌ကား ဤသို့ပြထားသော အစဉ်ထက် ပိုမို၍ အလွန်များစွာပင် အလွယ်တကူမှတ်သိနိုင်ပါလိမ့်မည်။

အမှတ်တိုးခြင်းကိုပြခန်း

တစ်ညခန့်၊ တစ်ရက်ခန့် စသည်ရှိသော အခါ၌ အသက်တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် ရှုရှိုက်ရာတွင် (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်) ဟုနှစ်ချက်၊ နှစ်ချက်မှတ်ရတာကို “လွယ်ကူချောင်ချိသည်၊ ပိန်တာနှင့် ဖောင်းတာတို့၏အကြား၌ ကျနေသည်” ဟုထင်ရ၏။ ထိုအခါ၌ ထိုင်နေသော ကိုယ်အမူအရာလည်း တည့်၍ (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်) ဟု သုံးချက် သုံးချက်မှတ်လေ၊ ဖောင်းတာ ပိန်တာကို သိသကဲ့သို့ (ထိုင်တယ်)ဟု မှတ်ခိုက်၌ ကိုယ်ထိုင်နေတဲ့အတိုင်းသိစေရမည်။ အိပ်ဆဲ၌လည်း (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ အိပ်တယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ အိပ်တယ်)ဟု သုံးချက်၊ သုံးချက်မှတ်လေ။

ထို သုံးချက်မှတ်ကိုလည်း ကျနေသည်ဟု ထင်ရပြန်လျှင် (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်)ဟု တစ်နေရာရာက ထင်ရှားသိမှုကိုလည်း ထည့်၍ လေးချက် လေးချက်မှတ်လေ။ ထိုအစဉ်ဖြင့် မှတ်၍ မကောင်းလျှင် ထိုင်မှုကို နှစ်ကြိမ်ထည့်၍ (ဖောင်းတယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်) ဟုမှတ်လေ အိပ်ဆဲ၌လည်း (ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ အိပ်တယ်၊ ထိတယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ အိပ်တယ်၊ ထိတယ်) ဟု ဖြစ်စေ၊ (ဖောင်းတယ်၊ အိပ်တယ်၊ ပိန်တယ်၊ အိပ်တယ်)ဟု ဖြစ်စေ လေးချက်

လေးချက် မှတ်လေ။

ရှိုက်တယ်၊ ရှုတယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ်တွင်း အမူအရာများကို ဂရုစိုက်၍မှတ်နေဆဲမှာ ရိုးရိုးမြင်မှု၊ ကြားမှုများကို မှတ်ရန်မလိုပြီ၊ ရှိုက်မှု ရှုမှု စသည်ကို စူးစူးစိုက်စိုက်မှတ်ခြင်းဖြင့်ပင် ထိုမြင်မှုကြားမှုတို့ကိုလည်း မှတ်သိမှုပြီးစီး၏။ မြင်ရုံမျှ၊ ကြားရုံမျှ၌သာ တည်၏။ သို့သော် တမင်ကြည့်မိလျှင်ကား (ကြည့်တယ်၊ ကြည့်တယ်)ဟု မှတ်၍၊ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုစသော မှတ်နေကျကိုသာ ဆက်လက်၍မှတ်သွားပါ။ တမင်မကြည့်သော်လည်း ယောက်ျား မိန်းမ စသော အာရုံအထူးကိုမြင်သောအခါ၌ (မြင်တယ်၊ မြင်တယ်)ဟု နှစ်ချက် သုံးချက်မှတ်၍ မှတ်နေကျ ကိုသာ ဆက်မှတ်ပါလေ။ တမင်နားထောင်မိလျှင် (နားထောင်တယ်၊ ကြားတယ်)ဟု မှတ်၍ မှတ်နေကျကိုသာ ဆက်၍ မှတ်ပါ။

စကားသံ၊ သီးချင်းသံ၊ ပြင်းထန်သောအသံ၊ ခွေး၊ ငှက်၊ ကြက်သံ စသည်ကို ထင်ရှားစွာကြားသောအခါ၌ (ကြားတယ်၊ ကြားတယ်)ဟု နှစ်ချက် သုံးချက် မှတ်၍၊ မှတ်နေကျကိုသာ ဆက်မှတ်ပါလေ။ ဤအမြင်ထူး၊ အကြားထူးတို့ကို မမှတ်မိလျှင် မှတ်နေကျဖြစ်သော ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုစသည်ကို ထင်ရှားမသိနိုင်ဘဲရှိတတ်၏။ စဉ်းစားလျက် ကိလေသာလည်း ဖြစ်တတ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် (စဉ်းစားတယ်)ဟူ၍လည်း မှတ်၍မှတ်နေကျကိုသာ ဆက်လက် မှတ်ပါလေ။ ကိုယ်အမူအရာနှင့် ကြံ့ညည်မှုတို့ကို မမှတ်မိဘဲလွတ်သွားလျှင် (မေ့တယ်)ဟု မှတ်၍၊ မှတ်နေကျကိုသာ ဆက်လက်မှတ်ပါလေ။ ထွက်သက် ဝင်သက်သိမ်မွေ့၍ ဖောင်းမှု ပိန်မှု မထင်ရှားလျှင် (ထိုင်မှု၊ အိပ်မှုနှင့် တွေ့ထိမှု) များကို မှတ်ပါလေ။ ဤသို့မှတ်ရာ၌(ထိမှု)ကိုကား လေးငါးခြောက်နေရာ ရွေ့၍ ရွေ့၍ မှတ်ပါလေ။

ကြာမြင့်သောအခါ၌လည်းကောင်း၊ မတိုးဘူးဟု ထင်ရသောအခါ၌လည်းကောင်း ပျင်းရိမှုဖြစ်

တတ်၏။ ၎င်းကို (ပျင်းတယ်၊ ပျင်းတယ်)ဟု မှတ်။ သတိ၊ သမာဓိ၊ ဉာဏ်အထူးများ မဖြစ်သေးမီ၌ “မှတ်နေရတာဘာမျှမထူးဘူး” ဟုထင်ရ၏။ ထို့ကြောင့် “ဟုတ်မှာ ဟုတ်ပါလေလား၊ ဖြစ်မှ ဖြစ်မှ ဖြစ်ပါတော့မလား” ဟု ယုံမှားမှုဖြစ်တတ်၏။ ၎င်းကို (ယုံမှားတယ်၊ ယုံမှားတယ်) ဟုမှတ်၊ မှတ်၍ကောင်းမည်၊ တရားထူးဖြစ်ပေါ်မည်ကို မျှော်လင့်တတ်၏။ ၎င်းကို (မျှော်လင့်တယ်၊ တောင့်တတယ်၊ လိုချင်တယ်)ဟု မှတ်၊ ယခင်က မှတ်ခဲ့သည်ကို ပြန်၍ ဆင်ခြင်တတ်၏။ ၎င်းကို (ဆင်ခြင်တယ်)ဟု မှတ်ပါ။ မှတ်ရတဲ့အာရုံကို ရုပ်လား၊ နာမ်လားစသည်ဖြင့် ထင်မြင်မိတတ်၏။ ၎င်းကို (ဆင်ခြင်တယ်)ဟု မှတ်ပါ။

အမှတ်မကောင်းလျှင် စိတ်ပျက်တတ်၏။ ၎င်းကို (စိတ်ပျက်တယ်၊ စိတ်ပျက်တယ်) ဟုမှတ်၊ ကောင်းလျှင်လည်း ဝမ်းသာတတ်၏။ ၎င်းကို (ဝမ်းသာတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်)ဟု မှတ်ပါ။ ဤနည်းဖြင့် စိတ်အမူအရာများကို ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်း မှတ်ပြီး လျှင် ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှု စသော မှတ်နေကျကိုသာ ဆက်၍ဆက်၍ မှတ်သားပါလေ။

မှတ်ရမည့်အချိန်ကား အိပ်ရာကနိုးတဲ့စိတ်မှ စ၍ မှတ်နေရင်း အလိုလို အိပ်ပျော်သွားသည့်တိုင် အောင် နေ့ရောညဉ့်ပါ မျက်စိတစ်မှိတ်ခန့်မျှ မနားမရပ်ဘဲ တစ်မှတ်တည်းမှတ်နေရမည့် အချိန်ချည်းသာတည်း။ အားထုတ်စဉ် “မအိပ်တော့ဘဲ တစ်မှတ်တည်းမှတ်နေမည်” ဟု နှလုံးသွင်း၍ မပြတ်မှတ်ပါလေ။ ဉာဏ်ရင့်သောအခါ၌ အလိုလိုပင် မအိပ်ချင်တော့ဘဲ အမြဲကြည်လင်လျက် ရှိလိမ့်မည်။

မှတ်ပုံအကျဉ်းချုပ်ကိုပြခြင်း

ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိုးသည်ဖြစ်စေ စိတ်ကူးကြံစည်တိုင်း၊ စဉ်းစားဆင်ခြင်တိုင်း စိတ်အမူအရာကိုမှတ်။ ငယ်သည်ဖြစ်စေ၊ ကြီးသည်ဖြစ်စေ

ပြုပြင်လှုပ်ရှားတိုင်း ကိုယ်အမူအရာကို မှတ်ပါ။ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲ၌ ကောင်းသည် ခံသာသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိုးသည် မခံသာသည်ဖြစ်စေ ဝေဒနာဟူသမျှကို ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း မှတ်ပါ။ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိုးသည်ဖြစ်စေ စိတ်ထဲ၌ထင်ပေါ်လာသော အာရုံဟူသမျှကို မှတ်ပါ။

ဤသို့သောမှတ်ဖွယ်အထူးများ မရှိသော အခါ၌ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှု ထိုင်မှု စသော မှတ်နေကျကိုသာ မပြတ်မှတ်ပါလေ။ သွားဆဲ၌လည်း ကြွမှု၊ လှမ်းမှု၊ ချမှုတို့ကိုသာ မပြတ်မှတ်လေ။ ဤနည်းအားဖြင့် အိပ်ပျော်ခိုက်ကိုချန်လှုပ်၍ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသော ဝိပဿနာဉာဏ်ထူးများ အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌ တွေ့ရပါလတံ့။

ထို့ကြောင့် “သတိစ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထကံ ဝဒါမိ” ဟု ဟောတော်မူသည်။ ဘိက္ခဝေ- ချစ်သားတို့။ သတိစ- အမြဲသတိအမှတ်ထားခြင်းကို ပင်လျှင်။ သဗ္ဗတ္ထကံ-အရာရာကိစ္စ နိဗ္ဗာန်ရသည့်တိုင် အောင်ပြီး၏ ဟူ၍။ ခေါ-ဧကန္တေန- စင်စစ်အမှန် ပရမတ်အားဖြင့်။ အဟံ-ငါသည်။ ဝဒါမိ- အစိတ်စိတ်ပြ၍ ဟောတော်မူ၏။ (အခြေခံရှုမှတ်ပုံ ဤတွင် ပြီး၏။)

အကျယ်မှတ်ပုံ ဉာဏ်စဉ်ပါပုံကို ပြခြင်း

ပြခဲ့သည့်အတိုင်းမှတ်၍ သတိ၊ သမာဓိ၊ ဉာဏ်ထက်သန်အား ပြည့်လျှင် ဖောင်းတဲ့ရုပ်နှင့် ဖောင်းတယ်ဟု မှတ်တဲ့စိတ်၊ ပိန်တဲ့ရုပ်နှင့် မှတ်တဲ့စိတ်၊ ထိုင်တဲ့ရုပ်နှင့် မှတ်တဲ့စိတ်၊ ကွေးရုပ်နှင့် မှတ်စိတ်၊ ဆန့်ရုပ်နှင့် မှတ်စိတ်၊ ကြွရုပ်နှင့် မှတ်စိတ်၊ လှမ်းရုပ်နှင့် မှတ်စိတ်၊ ချရုပ်နှင့် မှတ်စိတ် ဤသို့ စသော အာရုံမှတ်မှုတို့သည် အတွဲလိုက်အတွဲလိုက် ကပ်နေသကဲ့သို့ အံကျလျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရလတ္တံ့။

အထူးကောင်းသောမှတ်ချက်များ၌ ဖောင်းတာကတခြား၊ မှတ်တာ တခြား၊ ပိန်တာကတခြား၊

မှတ်တကာကတခြား ဤသို့စသည်ဖြင့် မှတ်ခိုက်မှာပင် ရှင်းလင်းသိမြင် သဘောကျ၏။ ထိုကြောင့် ကွေးမည်၊ ဆန့်မည် စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့်နာမ်တို့ကို ကွဲပြားစွာသိလတ္တံ့။ မှတ်သိမှုက ဖောင်းမှု ပိန်မှုစသော အာရုံများဆီသို့ ပြေး၍ ကပ်သွားသလိုပင်ထင်ပေါ်လတ္တံ့။ ဤသို့ ထင်ပေါ်ခြင်းသည် (နာမ်တရား၏ နမနလက္ခဏာ) အာရုံဆီသို့ ညွတ်ခြင်းသဘော ထင်ပေါ်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသို့ရုပ်ကို မှတ်သိမှုသန့်ရှင်းလေလေ နာမ်တရားတို့ အလိုလိုထင်ပေါ်လေ ဖြစ်တတ်ကြောင်းကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ အောက်ပါအတိုင်း မိန့်တော်မူ၏။

ယထာယထာ ဟိဿ ရူပံ သုဝိက္ခာ လိတံ
ဟောတိနိဇ္ဇဋံ

သုပရိသုဒ္ဓံ တထာတထာ တဒါရမ္မဏာအရူပ
ဓမ္မာ သယမေဝ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ။

ဟိ- နာမ်ပေါ်စေရန် ရုပ်ကိုသာ အဖန်ဖန်ရှုမှတ်အပ်သည် မှန်ပေ၏။ အဿ-ထိုယောဂီအား။ ဝါ-ထိုယောဂီသည်။ ယထာယထာ- အကြင်အကြင် ရှုမှတ်သော အခြင်းအရာဖြင့်။ ရူပံ- ရုပ်သည်။ သုဝိက္ခာလိတံ- ကောင်းစွာ ဆေးကြောသုတ်သင်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။ နိဇ္ဇဋံ- အရူပအထွေးမရှိ၊ သုပရိသုဒ္ဓံ- ကောင်းစွာထက်ဝန်းကျင်မှ စင်ကြယ်၏။ တထာတထာ- ထိုထိုရုပ်ကို ရှုမှတ်မှု စင်ကြယ်တိုင်း၊ စင်ကြယ်တိုင်း။ တဒါရမ္မဏာ- ထိုရုပ်ကိုလျှင် အာရုံပြုကုန်သော။ အရူပဓမ္မာ- နာမ်တရားတို့သည်။ သယမေဝ-အလိုလိုပင်။ ပါကဋ္ဌာ ဟောန္တိ- ပေါ်လွင် ထင်ရှားကုန်၏။

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး တခြားစီကွဲပြားလျက် ထင်ရှားသောအခါ၌ သုတနည်းသူဖြစ်လျှင် ဤသို့ သဘောကျတတ်၏။ 'ဖောင်းတာနှင့်မှတ်တာ၊ ပိန်တာနှင့်မှတ်တာ၊ ထိုင်တာနှင့်မှတ်တာ၊ ကွေးတာနှင့်မှတ်တာ၊ ဆန့်တာနှင့် မှတ်တာ ဤသို့စသည်ဖြင့် နှစ်ခုနှစ်ခုရှိတာပဲ။ သည်ဟာ နှစ်ခုအပြင် ဘာမျှ

မရှိတော့ဘူး။ လူဆိုတာလည်း သည်ဟာနှစ်ခုပဲ၊ မိန်းမဆိုတာလည်း သည်ဟာ နှစ်ခုပဲ၊ ယောက်ျားဆိုတာလည်း သည်ဟာနှစ်ခုပဲ၊ သည်ဟာနှစ်ခုမှ တစ်ပါး ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါကောင်ရယ်လို့ အသီးအခြား မရှိတော့ဘူး' ဟူ၍ မှတ်နေဆဲမှာပင် သဘောကျလျက် ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်တတ်၏။

သုတရိသုဖြစ်လျှင်ကား အာရုံ ရုပ်၊ မှီရာရုပ်၊ မှတ်မှုနာမ်တို့ကိုသာ မှတ်တိုင်း တွေ့မြင်နေရသောကြောင့် ဤသို့သဘောကျလျက် ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်တတ်၏။ 'ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးမျှသာရှိတာ ဟုတ်မှန်ပါပေသည်။ ဤရုပ်နာမ် နှစ်မျိုးမှတစ်ပါး မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါကောင်ဟူ၍ အသီးအခြား မရှိပြီ။ မှတ်ခိုက်မှာ မှတ်သိရတဲ့ရုပ်နှင့် မှတ်သိမှုနာမ် ဤနှစ်မျိုးသာရှိ၏။ မမှတ်ဘဲနေခိုက်မှာလည်း အတူတူပင် ဖြစ်ဆဲမှီရာ ရုပ်ကြုံမှုစသော နာမ်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုးသာ ရှိသည်။ ဤရုပ်နာမ် နှစ်မျိုးကိုပင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါမိန်းမ၊ ယောက်ျားဟု ခေါ်ဝေါ်နေကြပေသည်။ ခေါ်ဝေါ်ရုံမျှသာပဲ။ အမှန်မှာတော့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ ဟူ၍ အသီးအခြား မရှိတော့ပြီ။ အခုမှတ်သိရတဲ့ ရုပ်နာမ်သဘောမျိုးမျှသာ ရှိသည်' ဟု ဤသို့စသည်ဖြင့် သဘောကျလျက် ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်တတ်၏။ ထိုသို့သော ထင်မြင်မှုများကိုလည်း ပေါ်တိုင်း၊ ပေါ်တိုင်း (ဆင်ခြင်တယ်၊ ဆင်ခြင်တယ်) ဟုမှတ်ပြီးလျှင် ဖောင်းမှု ပိန်မှု စသော မှတ်နေကျကိုသာ ဆက်၍မပြတ်မှတ်ပါလေ။

ထို့ထက် ဘာဝနာရင့်သန်သောအခါ၌ ကိုယ်အမှုအရာ တစ်စုံတစ်ရာ ပြုလိုလျှင် ပြုရန်ကြံသော ဤစိတ်သည် အလိုလိုပင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဤစိတ်ကို လွယ်ကူစွာပင် မှတ်သိနိုင်၏။ အားထုတ်စကမူကား ကွေးမည်ကြံစဉ်မှာ ကွေးချင်တယ်ဟု မှတ်ခဲ့သော်လည်း ထိုကွေးချင်တဲ့စိတ်ကို ရှင်းလင်းစွာ မသိနိုင်ခဲ့သေး။ ဘာဝနာရင့်သန်သော ထိုကာလ၌ ကွေးချင်တဲ့

စိတ်ကို ဘယ်အရာနှင့်မျှမရောဘဲ ရှင်းလင်း ထင်ရှား
 စွာ သိနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ကိုယ်အမူအရာ ပြုပြင်
 လိုတိုင်း ပြုပြင်ရန်ကြံစည်တဲ့စိတ်ကို ရှေးဦးစွာ မှတ်
 ရ၏။ ထို့နောက်မှ ပြုပြင်တဲ့ကိုယ်အမူအရာကို
 ဆက်၍မှတ်ရ၏။ အားထုတ်စမှာ မမှတ်မိဘဲ ပြုပြင်မိ
 တာကသာများသောကြောင့် (ကိုယ်ရပ်က မြန်သည်၊
 မှတ်စိတ်က နှေးသည်)ဟု ထင်ရ၏။ ဘာဝနာဉာဏ်
 ရင့်သန်လာသောကာလ၌ကား မှတ်တဲ့စိတ်က ရှေ့
 မှာ ဆီးကြိုနေနှင့်သကဲ့သို့ရှိ၏။ ကွေးမည်၊ ဆန့်
 မည်၊ ထိုင်မည်၊ ထမည်၊ သွားမည် စသည်ဖြင့် ကြံတဲ့
 စိတ်ကိုလည်း မှတ်မိ၏။ ကွေးတဲ့အမူအရာ စသည်
 ကိုလည်း ပိုင်ပိုင်ကြီး မှတ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ကိုယ်
 ရပ်က နှေးသည်၊ မှတ်စိတ်က မြန်သည်” ဟု အမှန်
 အတိုင်း သိရာ၏။ ထို့ကြောင့် ရုပ်နာမ်ကို သိကာမျှ
 သည် ဒုက္ခသစ္စာကို သိသည်မည်သောကြောင့် ဉာဏ
 တပရိညာမည်၏။

သမ္မသနဉာဏ်၊ မန္တဖြစ်သော ဥဒယဗ္ဗယ
 ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ
 နှင့် တိက္ခဖြစ်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော
 ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ တစ်စိတ်သည် တိရဏ
 ပရိညာဟုမည်၏။

ဘယဉာဏ်(လ) အနုလောမဉာဏ်ဟု ဆို
 အပ်သော ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ တစ်စိတ်
 သည် လောကီပုဗ္ဗဘာဂ ပဟာနပရိညာဟုမည်၏
 ဟုဆိုရလေသည်။

ပြုပြင်လိုတဲ့စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်ပြီးမှ ထိုစိတ်
 အားလျော်စွာ ကွေးမှု၊ ဆန့်မှု၊ ထိုင်မှုစသော ကိုယ်
 အမူအရာရပ်များ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်ကိုလည်း
 မျက်မှောက် တွေ့ရ၏။ အပူအအေးတို့နှင့်တွေ့ရ၍
 (ပူတယ်၊ ပူတယ်၊ အေးတယ်၊ အေးတယ်) ဟု မှတ်
 နေစဉ်မှာပင် အပူအအေးများ တိုးပွားဖြစ်ပေါ်လာ
 သည်ကိုလည်း မျက်မှောက်တွေ့ရ၏။ စားစဉ်၌
 မှတ်၍ အားအင်တိုးလာသည်ကိုလည်း မျက်မှောက်

တွေ့ရ၏။ အဖောင်းအပိန်စသော မှတ်နေကျ အာရုံ
 များတစ်ခုတစ်ခုကို မှတ်ပြီးလျှင် တခြားတစ်ခု
 တစ်ခုက အဆင်သင့် ပေါ်ပေါ်လာသဖြင့် ပေါ်ရာပေါ်
 ရာ အာရုံကို လိုက်၍လိုက်၍မပြတ် မှတ်နေရ၏။

ထို့ပြင် ဘုရား၊ ရဟန္တာသဏ္ဍာန်စသော
 အဆင်းအာရုံအမျိုးမျိုးတို့နှင့် ကိုယ်ထဲက ယားမှု၊ ပူမှု၊
 နာကျင်မှု စသော ဝေဒနာအမျိုးမျိုးတို့ကို မှတ်နေရာ
 မှာလည်း တစ်ခုခုကို မှတ်လိုမှ မပျောက်သေးမီ
 တခြားတစ်မျိုးမျိုးက ပေါ်ပေါ်လာသဖြင့် ပေါ်ရာ
 ပေါ်ရာကို ပြောင်း၍ ပြောင်း၍ မပြတ်မှတ်နေရတတ်
 ၏။

ဤသို့အာရုံပေါ်တိုင်း မှတ်နေရသောကြောင့်
 အာရုံရှိ၍ မှတ်သိမှုဖြစ်ရသည်ကိုလည်း မျက်မှောက်
 တွေ့ရ၍ သိမြင်သဘောကျတတ်၏။

ထို့ပြင် တစ်ခါတစ်ရံ၌ အဖောင်းအပိန်က
 သိမ်မွေ့ကွယ်ပျောက်နေသောကြောင့် မှတ်စရာမရှိတဲ့
 အတွက် မမှတ်ဘဲနေရတတ်၏။ ထိုအခါမှာ မှတ်
 စရာအာရုံမရှိလျှင် မှတ်သိမှု မဖြစ်နိုင်ဟူ၍ သဘော
 ကျတတ်၏။ ဤသို့ အဖောင်းအပိန် ပျောက်တဲ့
 အခါမှာ ထိုင်လျှင် (ထိုင်တယ် ထိုင်တယ်)၊ အိပ်လျှင်
 (အိပ်တယ် ထိတယ်) ဟု မှတ်လေ၊ အထိကိုကား
 ပြောင်း၍မှတ်။

မှတ်ပုံကား။ ။ ထိုင်တယ်ဟု မှတ်ပြီးလျှင်
 ညာဘက်ခြေက ထိတာကို (ထိတယ်)ဟုမှတ်၊
 တစ်ဖန် (ထိုင်တယ်)ဟု မှတ်ပြီးလျှင် ဘယ်ဘက်ခြေ
 က ထိတာကို (ထိတယ်)ဟုတ်၊ ဤနည်းဖြင့် အထိ
 များကို လေးငါးခြောက်နေရာ ရွှေ့၍ရွှေ့၍ မှတ်လေ။
 ထို့ပြင် မြင်မှုကြားမှုစသည်တို့ကို မှတ်ရာမှာလည်း
 မျက်စိနှင့်အဆင်ရှိ၍ မြင်ရသည်၊ နားနှင့်အသံရှိ၍
 ကြားရသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် မှတ်ခိုက်မှာပင်
 ရှင်းလင်းသိမြင်သဘောကျ၏။

ထို့ကြောင့် ကွေးမည်၊ ဆန့်မည် စသည်ဖြင့်
 ကြံတဲ့စိတ်အမျိုးမျိုးရှိလို၊ ကွေးမှုဆန့်မှုစသော

ကိုယ်အမူအရာ ရုပ်အမျိုးမျိုးဖြစ်ပေါ်နေသည် ဟူ၍ လည်း မှတ်ဆဲမှာပင် သဘောကျလျက် ဆင်ခြင်ဆုံး ဖြတ်မိ၏။ ထို့ပြင် အအေးဓာတ်၊ အပူဓာတ်ကြောင့် အေးရပ်၊ ပူရပ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ စားသောက်တဲ့အစာအာဟာရရှိလို့၊ ဤ ရုပ်ကိုယ်များ တည်တဲ့လျက်ဖြစ်နေသည် ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုစသော မှတ်စရာတွေရှိလို့၊ မှတ်သိမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မြင်စရာအဆင်း၊ ကြားစရာအသံ စသော အာရုံတွေ ရှိလို့မြင်မှု၊ ကြားမှု စသောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်နေသည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မျက်စိ၊ နား စသော မှီရာရုပ်ရှိ လို့၊ မြင်မှု၊ ကြားမှု စသောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်နေသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရှေးရှေးနှလုံးသွင်းမှု၊ ဆင်ခြင်မှု ရှိလို့၊ နောက်နောက်မှတ်သိမှု ကြံစည်မှုများ ဖြစ်ပေါ် နေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ရှေးကံကြောင့် ဤလို ဝေဒနာတွေ ဖြစ်ရသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ရှေးကံ ကြောင်းရှိလို့၊ ဤရုပ်၊ ဤနာမ်တွေ ပဋိသန္ဓေမှစ၍ မပြတ်ဖြစ်နေသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဤရုပ် ဤ နာမ်တွေကို ဖြစ်ပေါ်အောင် ဖန်ဆင်းပြုလုပ်ပေးသူ ကား မရှိပြီ၊ သူတို့၏ ဆိုင်ရာအကြောင်းများကြောင့် သာ ဖြစ်ပေါ်နေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့်လည်း သဘောကျလျက် ဆင်ခြင်ဆုံး ဖြတ်တတ်၏။

ဤသို့သော ဆုံးဖြတ်မှုမှာ ရှုမှတ်မှုကို ရပ် ဆိုင်း၍ ကြာမြင့်စွာစဉ်းစားလျက် ဖြစ်ရသည်ကား မဟုတ်ပေ။ မှတ်ရင်းမှတ်ရင်းပင် ရှင်းလင်းစွာ အလို လို သိသိသွားသည်ဟု ထင်ရလောက်အောင် လျင် မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာသော သိမှုသာတည်း။ ဤ ဆင် ခြင်မှုများကိုလည်း (ဆင်ခြင်တယ်၊ သဘောကျ တယ်၊ သိတယ်) ဟု မှတ်ပြီးလျှင် မှတ်နေကျသူကို သာ ဆက်၍ မပြတ်မှတ်ပါလေ။

လောလောဆယ်မှတ်သိရသော ရုပ်နာမ်တို့ ကို အကြောင်း ရုပ်နာမ်များကြောင့် ဖြစ်ကြသည်ဟု

သဘောကျပြီးသောအခါ၌ ရှေးဘဝ ရှေးကာလများ ကလည်း သည်လို အကြောင်းများကြောင့် သည်လို ရုပ်နာမ်များသာ ဖြစ်ခဲ့ရသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နောက်ဘဝ နောက်ကာလများမှာလည်း သည်လို အကြောင်းများကြောင့် သည်လိုရုပ်နာမ်များသာ ဖြစ် သွားမှာပဲဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ ကောင်လည်းမရှိ၊ ဖန်ဆင်းသူလည်းမရှိ၊ အကြောင်း တရား အကျိုးတရားများသာ ရှိသည်ဟူ၍ လည်း ကောင်း ဤသို့လည်း ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်မိတတ်၏။

ဤလိုဆင်ခြင်မှုများကိုလည်း မှတ်ပြီးလျှင် မှတ်နေကျကိုသာ မပြတ်မှတ်သွားပါလေ။ ဤသို့ သော ဆင်ခြင်မှုများမှာ ပင်ကိုယ်ဉာဏ်လည်း မထက်၊ သုတလည်းနည်းသောသူအား နည်းနည်း ကျဉ်းကျဉ်းသာ ဖြစ်တတ်သည်။ ပင်ကိုယ်ဉာဏ် ထက်မြက်သောသူ၊ သုတများသော သူတို့မှာကား များပြားကျယ်ဝန်းစွာ ဖြစ်တတ်၏။ သို့သော်လည်း ဆင်ခြင်မှုကို အလေးမပြုဘဲ မှတ်မှုကိုသာအလေးပြု ၍ အတင်းမှတ်နေလျှင်ကား ထိုသူတို့မှာလည်း နည်း နည်း ကျဉ်းကျဉ်းသာဖြစ်၍ ဉာဏ်အတက်မြန်တတ် ၏။ ဤနေရာ၌ အနည်းငယ် ဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့်လည်း ကိစ္စပြီးသည်သာဟူ၍ တစ်ထစ်ချ ယုံကြည်ထားပါ လေ။

သမာဓိအားအထူးကောင်းလာလျှင် များစွာ သော ယောဂီတို့မှာ ယားမှု၊ ပူမှု၊ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု၊ လေးလံမှု၊ တင်းကျပ်မှု စသောမခံသာတဲ့ ဝေဒနာ အမျိုးမျိုးကို ထင်ရှားတွေ့ရတတ်ကုန်၏။ မမှတ်ဘဲ ရုပ်နားလိုက်လျှင် ထိုဝေဒနာချက်ချင်းပင် ပျောက် သွား၏။ မှတ်မြဲမှတ်ပြန်မှတ်လျှင် တစ်ဖန်ပေါ်လာ ပြန်၏။ ထိုဝေဒနာမှာ ရောဂါမဟုတ်၊ တရားသဘော အတိုင်း ထင်းရှားပေါ်လာတဲ့ဝေဒနာဟူ၍ ဆုံးဖြတ် ပါ၊ မကြောက်ပါနဲ့၊ ထိုဝေဒနာကိုသာ စူးစိုက်၍ အတင်းမှတ်နေပါ၊ တဖြည်းဖြည်းသေးငယ်၍ ပျောက်ကင်းသွားပါလိမ့်မည်။

ထို့ပြင် အမျိုးမျိုးသော အဆင်းသဏ္ဍာန် အာရုံများကိုလည်း ရှေ့နားတွင် မျက်စိနဲ့ မြင်ရသလိုပင် အထင်အရှားတွေ့ မြင်ရတတ်၏။ ရောင်ခြည်တော်များနှင့်တကွ အလွန်သပ္ပာယ်သော ဘုရားရှင်ကြွလာသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆင်းတုတော်၊ စေတီတော်များ မျက်မှောက်မှာရှိသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ကြည်ညိုခင်မင်သောပုဂ္ဂိုလ်များ ရောက်လာနေသကဲ့လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်၊ တောတောင်၊ ဥယျာဉ်အိမ်၊ တိုက်များကိုတွေ့ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဖူးဖူးရောင်သော သူသေကောင်၊ အရိုးစုကောင်ကြီးများ အနီးမှာရှိနေသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ တိမ်တိုက်၊ ကျောင်းဆောင်၊ လူသေကောင် ကြီးများ ရှေ့နားတွင် ဖရိုဖရဲကြေမွပျက်စီးသွားသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်မှာ ဖောင်းပွလျက်၊ သွေးသံရဲရဲဖြစ်လျက်၊ နှစ်ပိုင်း သုံးပိုင်းပြတ်လျက်၊ အရိုးစုများဖြစ်လျက် တစ်မျိုးတစ်မည် ဖောက်ပြန်သွားသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ထဲက အရိုး၊ အသား၊ အကြော၊ အူ၊ အသည်း၊ ပိုးကောင်များကို တကယ်မြင်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ငရဲဘုံများ၊ ငရဲသူ ငရဲသားများ၊ ပြိတ္တာများ၊ နတ်သမီး၊ နတ်သားများကို တကယ်တွေ့မြင်နေရသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဆန်းဆန်းရိုးရိုး အမျိုးမျိုးသော အဆင်းသဏ္ဍာန် အာရုံများကို ထင်ရှားတွေ့တတ်၏။ သမာဓိအဟုန်ကြောင့် စိတ်ညွတ်မိတိုင်း ထင်ပေါ်လာသော ပညတ်အာရုံမျှချည်းသာတည်း။ (ဝမ်းသာစရာလည်း မဟုတ်ပါ။ ကြောက်စရာလည်း မဟုတ်ပါ။) အိပ်မက်အာရုံနှင့် အတူတူပင်ဆုံးဖြတ်ပါလေ။

သို့သော်လည်း ထိုအာရုံများကို တွေ့မြင်သော မနောဝိညာဏ်ကား ထင်ရှားရှိသော ပရမတ်တရားပေတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှုမှတ်ရမည်။ ရှုမှတ်သော် မထင်ရှားသောစိတ်ကို ပဓာနပြု၍ ရှုမှတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပေ။ ထင်ရှားသော အာရုံကို ပဓာနပြု၍ သာလျှင် ရှုမှတ်နိုင်ပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဘယ်လို

အာရုံပဲဖြစ်ဖြစ် မြင်ရတဲ့ထိုအာရုံကိုသာ စူးစိုက်၍ (မြင်တယ်၊ မြင်တယ်)ဟု မပျောက်မချင်း မှတ်ပါလေ။ ရွေ့ရွေ့သွားပြီးလျှင်ဖြစ်စေ၊ သေးသိမ်၍ မှေးမှိန်၍ဖြစ်စေ၊ ဖရိုဖရဲကျဲ၍ဖြစ်စေ၊ ကွယ်ပျောက်၊ ကွယ်ပျောက်သွားပါလိမ့်မည်။ အစမှာ လေးငါးဆယ်ချက်မှတ်မှလည်း ပျောက်သွားတတ်၏။ ဉာဏ်အားကောင်းလာလျှင် တစ်ချက် နှစ်ချက်မျှဖြင့် ပျောက်သွားလိမ့်မည်။ မိမိက ထိုအာရုံမျိုးကို ကြည့်လို စုံစမ်းလိုတဲ့စိတ်၊ ကြောက်တဲ့စိတ်ရှိနေလျှင်ကား ရုတ်တရက်မပျောက်ဘဲ ကြာနေတတ်၏။ တမင်စိတ်ညွတ်၍ ယူမိသောအာရုံဖြစ်လျှင်လည်း သာယာမှုရှိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် မပျောက်နိုင်ဘဲ ကြာနေတတ်၏။

သို့ဖြစ်၍ သမာဓိအရှိန်ကောင်းနေစဉ်၌ အခြားတစ်ပါးကို စိတ်မကူးမိမညွတ်မိစေရန် အထူးသတိပြုပါလေ။ စိတ်ကူးမိလျှင်လည်း ထိုစိတ်ကူးကို ချက်ချင်းပင်မှတ်၍ ပယ်ဖျောက်ပါလေ။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာကား အာရုံအထူး၊ ဝေဒနာအထူးများကို မတွေ့ရဘဲ မှတ်နေကျကိုသာ မှတ်နေရသောကြောင့်ပျင်းရိမှုဖြစ်တတ်၏။ ထိုပျင်းရိမှုကို (ပျင်းတယ်၊ ပျင်းတယ်) ဟု မပျောက်မချင်းမှတ်၍ ပယ်ဖျောက်ပါလေ။

ဤဉာဏ်အဆင့်၌ အာရုံအထူး၊ ဝေဒနာအထူးများကို တွေ့ရသောသူမှာဖြစ်စေ၊ မတွေ့ရသောသူမှာဖြစ်စေ၊ မှတ်တိုင်း မှတ်တိုင်း မှတ်ရသော အာရုံ၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးကို ရှင်းလင်းစွာ သိ၏။ ရှေးကတော့ အာရုံတစ်ခုကို မှတ်နေစဉ်မှာ ပေါ်လာသော အခြားအခြားအာရုံကို ပြောင်း၍ ပြောင်း၍ မှတ်သွားရ၏။ မူလအာရုံ ပျောက်ဆုံးသွားသည်ကိုကား ရှင်းလင်းစွာမသိခဲ့ရချေ။ ယခုမူကား မှတ်နေဆဲအာရုံတစ်ခုတစ်ခု ပျောက်ဆုံးသွားသည်ကို သိရပြီးမှသာလျှင် အသစ်အသစ်ပေါ်လာသော တခြားအာရုံကို မှတ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် မှတ်ရတဲ့အာရုံ၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးကို ရှင်းလင်းစွာ

သိရ၏။

ထိုအခါမှာ အထူးကောင်းသော မှတ်ချက်များ၌ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ဖျတ်ခနဲ ဖျတ်ခနဲ ပေါ်လာ၍ ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကုန်ပျောက်သွားသည်ကို ရှင်းလင်းစွာသိရသောကြောင့် 'အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန' ကုန်သွားသောအနက်သဘောကြောင့် မမြဲ၊ 'ဟုတွာ အဘာဝတော အနိစ္စာ' ဖြစ်ပေါ်ပြီးလျှင် မရှိခြင်း၊ ကွယ်ပျောက်သွားခြင်းကြောင့် မမြဲကုန်ဟု ပြဆိုသော ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့်အညီ ကုန်ဆုံးသွားတာချည်းပဲ၊ မမြဲပါတကား၊ မမြဲတာ မှန်ပါပေသည်ဟူ၍လည်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိ၏။ 'ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ' မမြဲတဲ့ တရားဟာ ဆင်းရဲပင်တည်း။ 'ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန' ကြောက်စရာကောင်းသော အနက်သဘောကြောင့် ဆင်းရဲပင်တည်း။ 'ဥဒယဗ္ဗယပ္ပဋိပိဋနတောဒုက္ခာ' ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းက မပြတ်နှိပ်စက်အပ်သောကြောင့် ဆင်းရဲတို့ပင်တည်းဟု ပြဆိုသော ပါဠိအဋ္ဌကထာ တို့နှင့်အညီ မသိလို သာယာပျော်မွေ့နေနိုင်ကြတာပဲ၊ ဘာမျှသာယာဖွယ်မရှိပါတကား၊ ပေါ်ပြီးတော့ ပျောက်ပျက် သွားတာချည်းပဲ၊ ဖြစ်ချည်ပျက်ချည်နဲ့ မပြတ်နှိပ်စက်နေတာချည်းပဲ၊ ကြောက်စရာတွေချည်းပဲ၊ ဘယ်အချိန်မဆို သေနိုင်အောင် ခဏမစဲပျောက်ပျက်ပြီး မမြဲတဲ့အတွက် ဆင်းရဲချည်းပဲ၊ မကောင်းတာချည်းပဲဟူ၍လည်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိ၏။ 'ဒုက္ခပဒကံ သတ္တတော-ဒုက္ခဝတ္ထုဘာယာ-ဒုက္ခတော-ရောဂတော-ဂဏ္ဍတော-သလ္လတော' စသော ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့်အညီ မခံသာမှုဒုက္ခဝေဒနာ အမျိုးမျိုးကို ထင်ရှားတွေ့ရသော ကြောင့် 'ဆင်းရဲချည်းပဲ၊ မကောင်းတာချည်းပဲ' ဟူ၍လည်း သုံးသပ်ဆင်ခြင် မိတတ်၏။ 'ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ' ဆင်းရဲရတဲ့ တရားဟာ အစိုးရတဲ့ အတ္တကောင်မဟုတ်၊ 'အနတ္တာ အသာရကဋ္ဌေန' အနှစ်မဲ့သော အနက်သဘောကြောင့် အတ္တကောင်၊ ငါကောင်မဟုတ်၊ 'အာသဝတ္တနတော အနတ္တာ' အလို

အတိုင်းမဖြစ်ခြင်းကြောင့် ငါကောင်မဟုတ်ကုန်ဟု ပြဆိုသော ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့နှင့်အညီ မဆင်းရဲအောင် မတတ်နိုင်တဲ့ ဆင်းရဲအစုမျှသာဖြစ်၍ အစိုးမရတာချည်းပဲ၊ ဖြစ်ပြီးလျှင် ချက်ချင်းပျောက်သွားတာချည်းပဲ၊ ဘာမျှခိုင်မာတဲ့ နှစ်အသားမရှိဘူး၊ ဘာမျှအသုံးမကျတာချည်းပဲ၊ မဖြစ်အောင်လည်း မတတ်နိုင်၊ မပျက်အောင်လည်း မတတ်နိုင်၍ အစိုးပိုင်တဲ့ ငါကောင်မဟုတ်တာချည်းပဲ၊ သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေတဲ့သဘော တရားမျှချည်းပဲဟူ၍လည်း သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိ၏။ ဤဆင်ခြင်မှုများကိုလည်းမှတ်ပြီးလျှင် မှတ်နေကျကိုသာ မပြတ်မှတ်သွားပါလေ။

မျက်မှောက်မှတ်သိရတဲ့အာရုံကို မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ ငါကောင်မဟုတ်ဟု သဘောကျပြီးသောအခါ မျက်မှောက်မသိရသော တရားအလုံးစုံကိုလည်း ဤတရားများနှင့် အတူတူချည်းပဲ၊ မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ ငါကောင်မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားချည်းပဲဟု သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိ၏။ ဤဆင်ခြင်မှုသည်ကား ပစ္စက္ခဉာဏ်မှဆက်၍ဖြစ်သော အနုမာနဉာဏ်ပေတည်း။

ဤသို့သော ဆင်ခြင်မှုသည်လည်း ပင်ကိုယ်ဉာဏ်နည်းတဲ့သူ၊ သုတနည်းသူ၊ ဆင်ခြင်မှု၌ အလေးမပြုဘဲ အတင်းမှတ်နေသူတို့မှာ နည်းနည်းသာ ဖြစ်တတ်သည်။ ဆင်ခြင်မှု၌ အလေးပြုသူမှာ များများဖြစ်တတ်သည်။ အချို့မှာ အချက်တိုင်းလိုလိုပင် ဆင်ခြင်မှုက လိုက်ပါနေတတ်၏။ ဆင်ခြင်မှု တွေများများ ဖြစ်နေလျှင် ရှေ့သို့မတက်နိုင်ဘဲ အချိန်ကြာနေတတ်သည်။ ဤ ဉာဏ်အရာမှာ ဆင်ခြင်မှု များစွာမဖြစ်ခဲ့သော်လည်း အထက်ဉာဏ်များသို့ရောက်လျှင် ပိုင်နိုင်ရှင်းလင်းစွာ သိရမည်သာတည်း။ သို့ဖြစ်၍ဆင်ခြင်မှုကို အလေးမပြုလင့်၊ မှတ်မှုကိုသာ အလေးပြု၍ ဆင်ခြင်မိသမျှကိုလည်း မလစ်လပ်ရအောင် မှတ်ပါလေ။

အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောများကို ဆင်

ခြင်၍ အားရသောအခါ၌ ပေါ်လာသမျှကို မဆင်ခြင် တော့ဘဲ မှတ်ရုံသာ မပြတ်မှတ်နေ၏။ ထိုအခါ၌ စိတ်ကြည်မှုသဒ္ဓါ၊ အားထုတ်မှု ဝီရိယ၊ အမှတ်ရမှု သတိ၊ စူးစိုက်တည်ကြည်မှု သမာဓိသဘောမှန်ကို ရှင်းလင်းစွာသိမှု ပညာဟူသော ဤဣန္ဒြေငါးပါးတို့ မယုတ်မလွန် ညီညွတ်ဆဲခဏမှာ မှတ်တဲ့စိတ်သည် ဆွဲမြှင့်၍ တင်ပေးလိုက်သလိုပင် အလွန်သွက်လက် လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်တတ်၏။ မှတ်စရာ ရုပ်နာမ် အာရုံများကလည်း အလွန်လျင်မြန်စွာပင် ထင်ပေါ် ကုန်၏။ တစ်ကြိမ်ကြိမ် ဝင်သက် ရှုခိုက်၌ ဖောင်းကြွ ရွေ့လျားမှုပေါင်း အဆင့်ဆင့်များစွာဖြစ်လျက် ထင် ရှား၏။ တစ်ကြိမ်ကြိမ် ထွက်သက်ရှိုက်ခိုက်၌လည်း ပိန်မှုပေါင်း အဆင့်ဆင့်များစွာ ဖြစ်လျက်ထင်ရှား၏။ ကွေးရာ၊ ဆန့်ရာ၊ လှုပ်ရှားရာတို့၌လည်း ရွေ့လျား ပေါင်း အဆင့်ဆင့်များစွာ ဖြစ်လျက်ထင်ရှား၏။ ကိုယ်ထဲ၌ ရိုးရိုးရွှေရွှေလှုပ်မှုကလေးများ၊ တွေ့သိမှု ကလေးများလည်း တစ်ခုပြီးတစ်ခု အလွန် လျင်မြန် စွာ အနံ့အပြား ထင်ပေါ်ကုန်၏။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တစ်ခါတစ်ရံ၌ အလွန်မကြီးကျယ်လှသော ယားမှု ကလေးများ မြိုးမြိုးမြက်မြက် နာကျင်မှုကလေးများ လည်း တစ်ချက်ချက်မှာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု လျင်မြန် ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာတတ်၏။

များသောအားဖြင့်ကား ထိုသို့ သောကာလ၌ မခံသာမှုကို မတွေ့ရသည်ကိုသာ များပေ၏။ ဤသို့ အလွန်လျင်မြန်စွာ ထင်ပေါ်နေခိုက်၌ အာရုံအသီးသီး ကို အမည်တပ်၍ မှတ်နေလျှင် မမိနိုင်တော့ပြီ။ သတိ ဉာဏ်ဖြင့် သိရုံသိရုံမျှ လိုက်နေမှသာလျှင် မိနိုင်ပေ သည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤသို့ အလွန်လျင်မြန်စွာ အာရုံ ထင်ပေါ်နေခိုက်၌ အမည်မတတ်နိုင်ဘဲ သိရုံသိရုံ မျှသာ လိုက်မှတ်ရာ၏။ အမည်တပ်၍ မှတ်လျှင် လည်း အလုံးစုံစေ့အောင်ကား ကြောင့်ကြမစိုက် လင့်၊ တစ်ကြိမ်ကြိမ် အမည်တပ်၍မှတ်ရာ၌ လေးငါး ဆယ် အာရုံကို ပိုင်းခြား၍ သိသိသွားသော်လည်း

ကိစ္စပြီးသည်သာလျှင်တည်း။ အပြစ်မရှိပေ။ စေ့ငှ အောင် အမည်တပ်၍ မှတ်ရန် ကြောင့်ကြစိုက်နေ လျှင်ကား မကြာမီပင်မောပန်း သွားတတ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ အမည်ဖြင့် မှတ်လိုလျှင်လည်း မှန်မှန်သာ လိုက်၍မှတ်ပါ။ တစ်ကြိမ်ကြိမ် မှတ်ရာ၌ လေးငါးဆယ်ခုကို သိချင်လည်း သိသွားပါစေ၊ ပိုင်း ပိုင်းခြားခြား သိမှုကသာ လိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ သောကာလ၌ မှတ်နေကျအစဉ်ကို လွတ်ထားပြီးလျှင် ဒွါရခြောက်ပါး၌ ပေါ်ရာပေါ်ရာကို အစဉ်အတိုင်း လိုက်၍မှတ်ပါလေ။ ဤသို့မှတ်၍ မကောင်းပါလျှင် ကား မှတ်နေကျ အစဉ်အတိုင်းကိုသာ မှတ်ပါလေ။

ရုပ်နာမ်တို့သည် မျက်စိတစ်မှိတ်ခန့်၊ လျှပ် တစ်ပြက်ခန့် အဆများစွာ လျင်မြန်ကုန်၏။ ထိုမျှ လျင်မြန်သော ရုပ်နာမ်တို့ကို သိရုံ သိရုံမျှဖြင့်လိုက်၍ မှတ်နေလျှင် ထိုမျှလောက် ဉာဏ်ရင့်သောကာလ၌ ဖြစ်စဉ်အတိုင်း အကြွင်းမရှိ သိနိုင်ပေ၏။ ရုပ်နာမ် အာရုံ တစ်ခုခုဖြစ်ပေါ်လျှင် သတိကထိုအာရုံထဲသို့ ပြောင်းသွားသလိုပင် မှတ်မိလျက်ရှိ၏။ ထိုအာရုံက လည်းသတိပေါ်မှာ လာ၍ကျသလိုပင် ထင်ပေါ် လျက်ရှိ၏။ အသိဉာဏ်ကလည်း ပေါ်လာသမျှကို တစ်ခုစီတစ်ခုစီ မရောယှက်ဘဲ ကွဲကွဲပြားပြား ပြတ် သားရှင်းလင်းစွာ သိလျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ယောဂီ သည် ဤသို့ အောက်မေ့တတ်၏။ ဤရုပ်နာမ်တွေ ဟာ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နဲ့ အလွန်လျင်မြန်စွာ ဖြစ်လျက် နေကြတာပဲ၊ တက်တက် တက်တက်နဲ့ စက်ခုတ်နေ သလိုပင် အလွန်လျင်မြန်နေကြတာပဲ၊ ဒါလောက် လျင်မြန်တာတွေကိုလည်း အစဉ်အတိုင်း အကုန်လုံး သိရှိနိုင်တာပဲ၊ ဒါထက်ပိုပြီးသိစရာတော့ရှိမည် မထင် ပါဘူး။ သိစရာတော့ဖြင့် ကုန်ပါပြီဟု အောက်မေ့မိ ထင်မိတတ်၏။ အိပ်မက်တွင်မျှ မမြင်မက်ဘူးသော သတိဉာဏ်အထူးများကို မျက်မှောက်တွေ့ရ၍ ထင်မြင်ခြင်းပေတည်း။

ထို့ပြင် ဝိပဿနာအဟုန်ကြောင့် နည်းနည်း

ဖြစ်စေ၊ များများဖြစ်စေ အလင်းရောင်လည်း ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်တတ်၏။ မှတ်ရတဲ့အာရုံနှင့် မှတ်မှု၌ အားရနှစ်သိမ့်မှုပီတိလည်း လွန်စွာဖြစ်တတ်၏။ ထိုပီတိ၏အစွမ်းကြောင့် ကြက်သီးထခြင်း၊ မျက်ရည်ယိုခြင်း၊ ကိုယ်တုန် လှုပ်ခြင်းများလည်းဖြစ်တတ်၏။ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲ၌ ဖျိုးဖျိုးဖျပ်ဖျပ် စိမ့်စိမ့်သိမ့်သိမ့်သိမ့်သိမ့်လည်း ဖြစ်နေတတ်၏။ လေပုခက်ထဲစီးနေရသလိုပင် ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ငြိမ်ငြိမ်ငြိမ်ငြိမ်လည်း ဖြစ်နေတတ်၏။ တချို့က တွေ့ကာစ၌ ဤငြိမ်မှုကိုပင် မူးသည်၊ ယိမ်းသည်ဟူ၍လည်း ထင်တတ်၏။ ကြောင့်ကြပူပန်မှုကင်းလျက် ကိုယ်စိတ်၏ ငြိမ်းအေးမှု ပဿဒ္ဓိလည်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတတ်၏။ ဤပဿဒ္ဓိ၏ အစွမ်းကြောင့် ထိုင်နေစဉ်မှာဖြစ်စေ၊ အိပ်နေစဉ်မှာဖြစ်စေ၊ သွားနေစဉ်၊ ရပ်နေစဉ်မှာ ဖြစ်စေ နေရာတကာမှာ ငြိမ်းချမ်းသာယာလျက် အလွန်နေထိုင်ကောင်းတတ်၏။

ထို့ပြင် ထက်သန်စွာဖြစ်သော လဟုတာစသည်တို့၏အစွမ်းကြောင့် ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးလုံး အလွန် လျင်မြန်ပေါ့ပါးလျက်ရှိ၏။ အလွန်နူးညံ့သိမ်မွေ့ ပျော့ပျောင်း၏။ ကြာရှည်စွာထိုင်လျက်၊ အိပ်လျက်မှတ်နေသော်လည်း အမှတ်မပျက်ဘဲ ကောင်းမြဲကောင်းနေ၏။ ညောင်းခြင်း၊ ပူခြင်း၊ နာကျင်ခြင်း ကင်းနေတတ်၏။ မှတ်စိတ်နှင့် အာရုံတက်လျက် အချိုးအစားကျ၏။ စိတ်သဘောထား ဖြောင့်မတ်၍ မကောင်းမှုဟူသမျှမှ ကြဉ်ရှောင်လို၏။ ထက်သန် သောသဒ္ဓါ၏ အစွမ်းကြောင့် စိတ်သည် အထူးကြည်လင်နေ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ မှတ်စရာ အာရုံမရှိဘဲ အလွန်ကြည်သော စိတ်တစ်ခုတည်းသာ ကြာရှည်စွာလည်း ဖြစ်နေတတ်၏။ မြတ်စွာဘုရား အလုံးစုံကိုသိတော်မူတာ ဟုတ်ပါပေသည်။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးမျှ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတရားမျှ ရှိတယ်ဆိုတာ မှန်ပါပေသည်။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ကြည်ညိုမှု၊ ယုံကြည် ဆုံးဖြတ်မှုလည်း မြဲမြံစွာ ဖြစ်တတ်၏။ မှတ်

နေစဉ်မှာ ဆင်ခြင်လျက် ရုပ်နာမ်အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောတို့ကို ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်းစွာ သဘောကျကျသွားတတ်၏။ သူတစ်ပါးအား တရားဟောလို၊ တိုက်တွန်းလိုသော စိတ်လည်း များစွာဖြစ်တတ်၏။ အလွန်လည်း ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲ ပျင်းရိလျော့ပေါ့မှုကင်း၍ ညီမျှစွာ အားထုတ်သော ဝီရိယလည်း ထင်ရှား၏။ အူ၊ အလိုလိုပင် သိသိသွားသကဲ့သို့ သော ဝိပဿနပေက္ခာလည်း ထင်ရှား၏။ ဝမ်းသာမှုသည်လည်း ဘယ်တော့ကမှ မဖြစ်ဘူးသောစံချိန်ဖြင့် လွန်ကဲစွာ ဖြစ်တတ်၏။

ထို့ကြောင့် မိမိ၏ဖြစ်ပုံကို သူတစ်ပါးအား အလွန်ပြောချင်တတ်၏။ အလင်း၊ အရောင်၊ သတိ၊ ဉာဏ်၊ ပီတိစသောအထူးများကို သာယာနှစ်သက် သဘောကျမှု နိကန္တိလည်း ဖြစ်တတ်၏။ ထို နိကန္တိကြောင့် ရှုမှတ်မှုဘာဝနာအလုပ်၌ အထူးပျော်မွေ့လာသည်ဟု ထင်ရ၏။

အထူးဖြစ်ပေါ်လာသော ဤအလင်းရောင်စသည်တို့ကို စဉ်းစားမနေလင့်။ ၎င်းတို့ကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း (လင်းတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ သိတယ်၊ ဆင်ခြင်တယ်၊ ကြည်ညိုတယ်၊ ဝမ်းသာတယ်၊ နှစ်သက်တယ်၊ သဘောကျတယ်) စသည်ဖြင့် မှတ်ရုံသာ မှတ်သွားပါလေ။ လင်းသည်ဟုထင်လျှင် (လင်းတယ်၊ လင်းတယ်)ဟု မပျောက်မချင်း မှတ်၊ မြင်သည်ဟုထင်လျှင်လည်း (မြင်တယ်၊ မြင်တယ်)ဟု မှတ်ပါ။ သို့သော်လည်း အလင်းရောင် စသော အာရုံအထူးများကို တွေ့ကာစ၌ မမှတ်နိုင်ဘဲဝမ်းသာလျက်၊ သဘောကျလျက်သာ နေမိတတ်၏။ မှတ်ပါသော်လည်း ဝမ်းသာနှစ်သက်မှုနှင့် ရောနှောနေသောကြောင့် ရုတ်တရက် မပျောက်ဘဲရှိနေတတ်၏။ ကြုံဆုံတွေ့ဖန်များမှသာလျှင် နိုင်းနင်းစွာမှတ်နိုင်၍ ပျောက်ကွယ်တတ်ပေသည်။ အလင်းအားကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကြာမြင့်စွာ မှတ်သော်လည်း မပျောက်ဘဲ

ရှိနေတတ်၏။

သို့ဖြစ်လျှင်ကား အလင်းရောင်ကို နှလုံးမသွင်း၊ ဂရုမစိုက်ဘဲ လျစ်လျူပြု၍ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲက ထင်ရှားတဲ့ အမူအရာများကိုသာလျှင် စူးစိုက်၍ မှတ်သွားပါလေ။ လင်းသေးသလားဟူ၍လည်း မစဉ်းစားနဲ့၊ စဉ်းစားလျှင် လင်းမြဲပင်လျှင် လင်းနေတတ်သည်။ ထိုသို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်မှုကို မိမိရရသိအောင် မှတ်လိုက်ပါ။ အလင်းရောင်မျှသာ မဟုတ်သေး။ ထိုသို့ သမာဓိအားကောင်းနေစဉ်၌ စိတ်ညွတ်မိလျှင် ထူးထူးထွေထွေအာရုံများလည်း ထင်ပေါ်လာတတ်၏။

ဤသို့ သောစိတ်ညွတ်မှုကိုကား မပြုအပ်၊ ညွတ်မိလျှင်လည်း လျင်မြန်စွာမှတ်၍ ပယ်ဖျောက်လိုက်ပါ။ တစ်ချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အထူးစိတ်မညွတ်ပါဘဲ မပီမသလှသောအရိပ်အရောင်၊ ပုံသဏ္ဍာန်အာရုံအမျိုးမျိုးသည် ရထားတွဲများ ခုတ်သွားနေသလို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နဲ့ ထင်ပေါ်နေတတ်၏။ (မြင်တယ်၊ မြင်တယ်) ဟုမှတ်နေလျှင် တစ်ချက်မှတ်၊ တစ်ချက်မှတ်ဖြင့် တစ်အာရုံ၊ တစ်အာရုံ ပျောက်ပျက်သွား၏။ ဉာဏ်အားလျော့လာလျှင် ပီပီသသလည်း ထင်ပေါ်လာတတ်၏။ (မြင်တယ်၊ မြင်တယ်) ဟု မှတ်လျှင် တစ်ချက်တစ်ချက်မှတ်ဖြင့် တစ်အာရုံ၊ တစ်အာရုံသည် ပေါ်လာတဲ့ထိုနေရာမှာပင် ပျောက်ပျောက်သွား၏။ နောက်ဆုံး၌ မပေါ်လာတော့ဘဲ ကင်းငြိမ်းသွား၏။

အလင်းရောင်စသည်ကို နှလုံးသွင်းနေတာက လမ်းမှားပဲ၊ သိရုံမျှ မပြတ်မှတ်နေတာကမှ ဝိပဿနာလမ်းမှန်ပဲဟု ဆုံးဖြတ်၍ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲ၌ တကယ်ဖြစ်ပေါ်နေသော ရုပ်နာမ်တို့ကို မပြတ်မှတ်နေလျှင် သိမှုသည် သာ၍ ရှင်းရှင်းလာ၏။ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖျတ်ခနဲဖျတ်ခနဲ ပေါ်မှု၊ ပျောက်မှုများကို ရှင်းလင်းစွာသိ၏။ မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်း ထိုနေရာမှာပင် ပေါ်လာ၍၊ ထိုနေရာပင် ပျောက်သွားသည်ဟုသိ၏။

ရှေးရှေးအမူအရာသည် နောက်နောက်အမူအရာနှင့် မရောဘဲ အပိုင်းပိုင်းပြတ်လျက် ကုန်ဆုံးသွားသည်ဟု ရှင်းလင်းစွာသိရ၏။ ထို့ကြောင့် မှတ်ချက်တိုင်း၌ မမြဲဟုဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲမကောင်းဟုဖြစ်စေ၊ ငါ့ကောင်မဟုတ်ဟုဖြစ်စေ သိလျက်၊ သဘောကျလျက်ရှိလေ၏။ ထိုအခါမှာ အတန်ကြာအောင်အားထုတ်ပြီးလျှင် (ဒါလောက်ကောင်းမှာပါပဲ၊ မထူးတော့ပါဘူး) ဟု အားရကျေနပ်၍ ခဏခဏ ရပ်နားနေမိတတ်သည်။ နားချင်တိုင်း ခဏခဏနားမနေနဲ့၊ အချိန်နာရီတိုး၍တိုး၍ ကြာကြာအားထုတ်ပါလေ။

ဘာဝနာဉာဏ်တစ်ဆင့်တက်၍ ရင့်သန်ပြန်လျှင် မှတ်အပ်သောအာရုံများ၏ အစဖြစ်ပေါ်မှုကို ထင်ရှားမတွေ့ရတော့ဘဲ အဆုံးအဆုံးကိုသာ တွေ့ရ၏။ အကုန်အပျောက် မြန်မြန်နေသည်ဟု ထင်ရ၏။ မှတ်တဲ့စိတ်များကိုလည်း ကုန်ဆုံး ကုန်ဆုံးသွားသည်ဟု သိ၏။

မှတ်ပုံကား-ဖောင်းတယ်ဟု မှတ်နေခိုက်၌ ဖောင်းကြွရွေ့လျားမှုကလေး ရိပ်ခနဲ ကုန်ဆုံးသွားသည်ဟု သိ၏။ ထိုသို့တဲ့စိတ်လည်း လျင်မြန်စွာ ကုန်ဆုံးသွားသည်ဟု သိပြန်၏။ ဖောင်းမှုနှင့်မှတ်သိမှု ဤနှစ်ခုတို့ကို ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကုန်ဆုံးကုန်ဆုံးသွားကြသည်ဟု သိရ၏။ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ကွေးတယ်၊ ဆန့်တယ်၊ ညောင်းတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်ခိုက်၌လည်း ပထမအာရုံနှင့် ဒုတိယ မှတ်စိတ်တို့ကို နည်းတူပင် ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကုန်ဆုံးကုန်ဆုံးသွားသည်ဟု သိရ၏။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကား ပထမအာရုံ၊ ဒုတိယမှတ်စိတ်၊ တတိယတစ်ဖန် သိတဲ့စိတ်ဟူသော ဤသုံးမျိုးသုံးမျိုးတို့ ရှေ့နောက်ဆင့်လျက် ကုန်ဆုံးသွားကြသည်ကိုလည်း ကွဲပြားစွာ သိသေး၏။ သို့သော်လည်း အာရုံနှင့် မှတ်တဲ့စိတ်ဟူသော ဤနှစ်မျိုး နှစ်မျိုးကို ရှေ့နောက်ဆင့်လျက် အတွဲလိုက် ကုန်ဆုံးသွားသည်ဟု ထင်ရှားသိလျှင်ပင် ပြည့်စုံလုံလောက်တော့သည်သာတည်း။

အာရုံနှင့်မှတ်စိတ်တို့ အတွဲလိုက် အတွဲလိုက် ကုန်ပျက်နေသည်ကိုသာ မပြတ်သိနိုင်အောင် အမှတ် စင်ကြယ်သောအခါ၌ ကိုယ်၊ ခေါင်း၊ လက်၊ ခြေ စသော သင်္ခါရနိမိတ်၊ ဃာနပညတ်၊ အထည်ခြပ် ပုံသဏ္ဍာန်မထင်ပေါ်ပြီ၊ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နဲ့ တပျက် တည်းပျက်နေသော သဘောမျှ၌သာမှတ်သိမှုသည် တည်နေတော့၏။ ထို့ကြောင့် ဤဉာဏ်ဖြစ်ပေါ် ကာစ၌ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည် မှတ်ရတာ ပေါ့ဟာဟာ ဖြစ်နေသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကျဲတဲတဲ ဖြစ်နေ သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ မကောင်းဘူးဟူ၍လည်း ကောင်း ထင်တတ်၏။ ထိုသို့ကား မထင်မှတ်လင့်၊ စိတ်သည် ကျက်စားနေကျဖြစ်သော သင်္ခါရနိမိတ်၊ ဃာနပညတ်၊ အထည်ခြပ်အာရုံ၌ ပျော်မွေ့၏။ ထို ပညတ်အာရုံကို ရှေးကလိုမရသည့်အတွက် အားမရ ဘဲ ရှိလေသည်။ ဉာဏ်အားပြည့်လျက် တိုးတက်၍ ကောင်းလာခြင်းသည်သာတည်း။

ဘာဝနာနုစဉ်က (မြင်လျှင်၊ ကြားလျှင်၊ တွေ့ထိလျှင်) ပုံသဏ္ဍာန်စသော ပညတ်ကို ရှေးဦးစွာ ထင်ရှားသိ၏။ ဤမျှဉာဏ်ရင့်သောအခါ၌ကား ရိပ်ခနဲ ရိပ်ခနဲ ကုန်ပျက်သော အမှုအရာသဘောက ရှေးဦးစွာထင်ရှား၏။ ကုန်သွားသည်၊ ပျောက်သွား သည်၊ ပျက်သွားသည်ဟု သိသောဉာဏ်က ရှေးဦး စွာဖြစ်ပေါ်၏။ အဖန်ဖန်စဉ်းစားမှသာ ပုံသဏ္ဍာန် စသော ပညတ်ကို သိနိုင်သည်။ မစဉ်းစားဘဲ မှတ်ရုံ သာ မပြတ်မှတ်နေလျှင် ပညတ်အာရုံသို့ အလျဉ်း မရောက်တော့ဘဲ ကုန်ပျက်သော ပရမတ်သဘောမျှ၌ သာ တည်လေတော့၏။ သို့ဖြစ်၍ (ပညတ်ပေါ်လျှင် ပရမတ်ငုတ်သည်၊ ပရမတ်ပေါ်လျှင်ပညတ်ငုတ် သည်)ဟု ဆိုသော ပညာရှိတို့၏ စကားမှန်ကန်ပုံကို ကိုယ်ပိုင်တွေ့ရ၏။

မှတ်မှု အထူးစင်ကြယ်သောအခါ၌ ရှေ့ အမှတ်နှင့် နောက်အမှတ် ခပ်ကျဲကျဲ ခပ်ဝေးဝေး ဖြစ်နေသည်ဟူ၍လည်း ထင်ရတတ်၏။ အသိဉာဏ်

လျင်မြန်သန်ရှင်းသောကြောင့် ရှေ့နောက် ဝီထိတို့ ၏အကြား၌ဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်အခိုက်အတန့်ကိုပါ သိခြင်းပေတည်း။ ကွေးမည်၊ ဆန့်မည်ဟု ကြိတဲ့ စိတ်ကို မှတ်သိလိုက်တဲ့အတွက် ထိုစိတ်အရှိန်ပျက် သွားသောကြောင့် ရုတ်တရက် မကွေးနိုင်၊ မဆန့်နိုင် ဘဲ ကြာမြင့်၍လည်း နေတတ်၏။ အသိဉာဏ်အား ကောင်းခြင်းကြောင့်ပင် ဤသို့သောကလ၌ မှတ်နေ ကျ အစဉ်အတိုင်းသာ မမှတ်မှု၍ ဒွါရခြေက်ပါး၌ ထင်းရှားဖြစ်ပေါ်သော ရုပ်နာမ်အမှုအရာ တို့ကို လည်း ဖြန့်၍မှတ်ပါလေ။

ဖြန့်၍မှတ်ပုံကို ပြဆိုခန်း

ရှိက်တယ်၊ ရှူတယ်၊ ထိုင်တယ်စသည်ဖြင့် မှတ်နေကျအတိုင်း မှတ်လျက် အရှိန်ကောင်းလာလျှင် တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထင်ရှားသော ထိ၊ သိမှုများစွာ တို့ကို လည်းကောင်း၊ ကြားမှု၊ ပြုမှု စသည်တို့ကိုလည်း ကောင်း၊ ဖြစ်ပေါ်လာစဉ်အတိုင်းလိုက်၍ (ထိတယ်၊ မှတ်တယ်) စသည်ဖြင့် မပြတ်မှတ်သွားပါလေ။ ဤသို့မှတ်နေရာတွင် အသိကျသွားလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပျံ့လွင့်မှုများပြားလာလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပင်ပန်းလျှင်ဖြစ်စေ ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှု၊ ထိုင်မှုစသော မှတ်နေကျကိုသာ ပြန်၍မှတ်လေ။ တစ်ဖန် ကြာ၍ အရှိန်ရလာပြန်လျှင် တစ်ဖန်ပေါ်ရာပေါ်ရာကိုလိုက်၍ နည်းတူပင် ဖြန့် မှတ်ပါလေ။ ဤနည်းဖြင့် ရံခါရံခါ၌ ဖြန့်၍မှတ်ရ မည်။

မှတ်စဉ်မထားဘဲ ဖြန့်၍ဖြန့်၍ ကောင်းစွာ မှတ်နိုင်သောအခါ အထူးကြောင့်ကြစိုက်၍ မမှတ် သော်လည်း ကြားကြားသမျှကို ရှေ့နောက်မစပ်ဘဲ အပိုင်းပိုင်းပြတ်လျက် ကုန်ကုန်သွားသည်ဟု သိရ ၏။ မြင်မြင်သမျှကိုလည်း ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နှင့် ပျက်နေ သည်ဟု သိရ၏။ မှန်ကန်စွာသိမှုတို့ပေတည်း။ အချို့မှာ စူးစူးစိုက်စိုက်ကြည့်လိုက်လျှင် ပီပီသသ မမြင်ဘဲ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်ဖြစ်နေသည်ကိုသာ တွေ့ရ

သောကြောင့် ကြည့်၍မကောင်းဘူး၊ မျက်စိမဲ့နေသည်၊ မှန်နေသည်၊ မူးမူးမိုက်မိုက် ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်တတ်၏။ မျက်စိမဲ့ခြင်း၊ မှန်ခြင်း၊ မူးခြင်းကား မဟုတ်ပါ။ တရားသဘောအတိုင်း ရှေ့အမြင်နှင့် နောက်အမြင်တို့ကို ပိုင်းခြားသော အသိဉာဏ်က အလိုလို ပါနေသောကြောင့် ပညတ်အာရုံ မပီသဘဲ ရှိခြင်းမျှသာတည်း။

ထိုသို့သောကာလ၌ မမှတ်ဘဲနေဦးမည်ဟု ရပ်နားနေသော်လည်း ရပ်နားသင်္ခါရတို့က ထင်မြဲ ထင်ပေါ်လျက် ရှိတတ်ကုန်၏။ မှတ်သိမှုကလည်း ထိုသင်္ခါရတို့ကို အလိုလိုပင် သိမြဲသိလျက်ရှိတတ်၏။ ထို့ကြောင့်အိပ်ပါသော်လည်း အိပ်မပျော်ဘဲ နေ့ရောညဉ့်ပါ ကြည်လင်လျက်သာ ရှိတတ်၏။ အိပ်မပျော်သည့်အတွက် မစိုးရိမ်လင့်၊ နေထိုင် မကောင်းခြင်း၊ မကျန်းမာခြင်းကား မဖြစ်နိုင်ပါ။ ကြိုးစား၍သာ မှတ်ပါလေ။ ဤဉာဏ်အားပြည့်သော အခါ မှတ်စိတ်က အာရုံထဲသို့ စူးဝင်စူးဝင်သွား သလိုပင် ထင်ရတတ်၏။

အာရုံနှင့်မှတ်စိတ်တို့ မပြတ်မစဲ တပျက် တည်း ပျက်နေသည်ကို ကောင်းစွာသိရသော အခါ၌ ဤသို့ဆင်ခြင်မိတတ်၏။ မျက်စိတစ်မှိတ်ခန့် လျှပ်တစ်ပြက်ခန့်မျှတောင် မတည်တံ့၍ မမြဲတာ ချည်းပါတကား၊ မသိခဲ့လိုသာဘဲ၊ ရှေးကလည်း ယခုလိုပင် ကုန်ပျက်နေခဲ့မှာပဲ။ နောင်လည်း ယခု လိုပင် ကုန်ပျက်နေမှာပဲဟူ၍ ဆင်ခြင်မိတတ်၏။ ထိုဆင်ခြင်မှုကိုလည်း မှတ်လိုက်ပါ။ ထို့ပြင် မှတ်မှု တို့၏ အကြားအကြား၌ ကြောက်စရာကောင်းပုံကို လည်း ဆင်ခြင်မိတတ်၏။

ဆင်ခြင်ပုံကား- မသိလိုသာ ပျော်ရွှင်စွာ နေနိုင်ကြသည်။ တပျက်တည်းပျက်နေတာကို အမှန် အတိုင်းသိရတော့ ကြောက်စရာချည်းပါတကား။ သူတို့ပျက်တိုင်းပျက်တိုင်း သေနိုင်တဲ့ အချိန်ချည်း ပါတကား။ ဤဘဝ၌ စ၍ဖြစ်ပေါ်ခဲ့တာလည်း

ကြောက်စရာပဲ။ မပြတ်မစဲ မကုန်မဆုံးနိုင်အောင် အထပ်ထပ်ဖြစ်ပေါ်နေတာလည်း ကြောက်စရာပဲ။ အကောင်အထည်ခြပ်မရှိပါဘဲနဲ့ အကောင်အထည် ခြပ်ရှိနေသလိုပင် ထင်ပေါ်နေတာလဲ ကြောက်စရာ ပဲ။ ချမ်းသာကောင်းစားအောင် (သည်လို တပျက် တည်း ပျက်နေတဲ့တရားတွေ အရှည်တည်တံ့နေ အောင် အားထုတ်ပြုလုပ်နေတာလည်း ကြောက်စရာ ပဲ။ ဘဝသစ်ဖြစ်ရာမှာလည်း သည်လို တပျက်တည်း ပျက်နေတဲ့တရားတွေ ထပ်ဖြစ်ဦးမှာလည်း) ကြောက် စရာပဲ။ အိုရ၊ နာရ၊ သေရ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးရ၊ ငိုကြွေးရ၊ အပြင်းအထန် စိတ်ပူပန်ရတာတွေလည်း ကြောက် စရာချည်းပဲဟု ဆင်ခြင်မိ၏။ ဤဆင်ခြင်မှုကိုလည်း မလွတ်စေနဲ့၊ မှတ်လိုက်ပါ။

ထိုအခါ၌ ယောဂီ၏စိတ်သည် အားကိုးစရာ မဲ့၍ အားငယ်ညှိုးနွမ်းနေသကဲ့သို့လည်း ရှိတတ်၏။ လျင်စွာကုန်ပျက်နေသော ရပ်နားမိတွေကို ကြောက်ရွံ့ နေသကဲ့သို့လည်း ဖြစ်တတ်၏။ ဝမ်းနည်းသလိုလို လည်း ဖြစ်တတ်၏။ ရွှင်ပျတက်ကြွခြင်းကား မရှိပြီ။ စိတ်မပျက်နဲ့၊ တရားသဘောအတိုင်း ဉာဏ်တိုး တက်လာခြင်းပင်တည်း။ ကြောက်စရာကောင်းသည် ကိုသိရ၍ ဥပေက္ခာစိတ်ဖြင့် မရွှင်မညှိုးဖြစ်ရုံမျှသာ တည်း။ ဆင်ခြင်မှုကိုလည်း မှတ်၍ ပေါ်ရာပေါ်ရာကို မပြတ်မှတ်နေလျှင် မကြာမီ လွန်မြောက်သွားပါ လိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း မမှတ်မူ၍ ကြာမြင့်စွာ ဆင်ခြင်နေလျှင်ကား ဒေါမနဿဖြစ်လျက် မနေသာ အောင် တကယ်ကြောက်မှုလည်း ဖြစ်တတ်သေး၏။ ဤ မနေသာအောင် ကြောက်ခြင်းသည်ကား ဝိပဿနာဉာဏ်မဟုတ်ပြီ၊ သို့ဖြစ်၍ ဒေါမနဿ အကြောက်မျိုးမဖြစ်စေရန် ဆင်ခြင်မှုများကိုလည်း မလွတ်အောင်မှတ်ပါလေ။

ထို့ပြင် မှတ်မှုတို့၏အကြား၌ အပြစ်တင် လျက်လည်း ဆင်ခြင်မိတတ်၏။

ဆင်ခြင်ပုံကား- သည်ရပ်နားမိတွေဟာ

တစ်ပျက်တည်းပျက်နေ၍ မမြဲတဲ့အတွက်လည်း မကောင်းဘူး၊ ယခုဘဝ၌ စ၍ ဖြစ်ခဲ့တာလည်း မကောင်းဘူး၊ မကုန်မဆုံးနိုင်အောင် မပြတ်ဖြစ်နေတာလည်း မကောင်းဘူး၊ အကောင်အထည် ခြပ်မရှိဘဲနဲ့ အကောင်အထည်ခြပ်ရှိသလိုပင် ထင်ပေါ်နေတာလည်းမကောင်းဘူး၊ ချမ်းသာကောင်းစားအောင် အားထုတ်ပြုလုပ်နေတာလည်း မကောင်းဘူး၊ ဘဝသစ်ဖြစ်ရမှာလည်း မကောင်းဘူး၊ အိုရ၊ နာရ၊ သေရ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးရ၊ ငိုကြွေးရ၊ အပြင်းအထန် စိတ်ပင်ပန်းရတာတွေလည်း မကောင်းဘူး၊ ဆင်းရဲချည်းပဲ၊ မငြိမ်းအေးတာချည်းပဲဟူ၍ ဆင်ခြင်မိတတ်၏။ ဤဆင်ခြင်မှုများကိုလည်း မှတ်မိပါစေ။ ထိုအခါ၌ မှတ်ရတဲ့ရုပ်နာမ်နှင့် မှတ်စိတ်ဟူသမျှကို အလွန်ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည်ဟူ၍လည်း ထင်မြင်မိတတ်၏။ အလွန်ယုတ်ညံ့ဆိုးဝါးသည်ဟူ၍လည်း ထင်မြင်တတ်၏။ ဘာမျှအသုံးမကျ အဖိုးမတန်ဟူ၍လည်း ထင်မြင်တတ်၏။ ပေါ်လိုက် ပျောက်လိုက်နှင့် ရွံ့မုန်းစရာတွေကိုချည်း တွေ့တွေ့နေရသည်ဟူ၍လည်း ထင်မြင်တတ်၏။ ကိုယ်ကောင်ကြီးတစ်ခုလုံး ပုပ်ရိဆွေးမြည့်နေသလိုလည်း ထင်မြင်တတ်၏။ အလွန်ပျက်လွယ်သကဲ့သို့လည်း ထင်မြင်တတ်၏။

ထိုအခါ ရုပ်နာမ်တို့ကို ဖြစ်ပေါ်စဉ်အတိုင်း မှတ်သိလျက်ရှိသော်လည်း ယောဂီစိတ်သည် ထိုရုပ်နာမ်တို့၌ ပျော်မွေ့ခြင်းမရှိပြီ။ မှတ်ချက်တိုင်း၌ ရုပ်နာမ်တို့၏ ကုန်ပျက်မှုကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားတွေ့လျက်မှတ်သိမှုကောင်းငြားသော်လည်း ရှေးကလို စိတ်အားတက်ကြွခြင်း မရှိပြီ။ မပျော်မမွေ့ငြီးငွေ့သော အခြင်းအရာနှင့် တကွသာလျှင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မမှတ်ချင်သလိုလို၊ မှတ်ရမှာပျင်းသလိုလိုလည်း ဖြစ်တတ်၏။ သို့သော်မမှတ်ဘဲလည်း မနေနိုင်၊ မှတ်လျက် မှတ်လျက်သာ ရှိ၏။

ဥပမာ- မစင်ရွံ့ညွန့်လူးပေသောလမ်းပေါ်၌ မလွဲသာ၍ သွားရလျှင် နင်းတိုင်းနင်း ရွံ့ရှာငြီးငွေ့

သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဖြစ်ပေ၏။ ထိုအခါ၌ လူ့ဘုံကို စဉ်းစားမိလျှင် တစ်ပျက်တည်း ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တို့မှ မကင်းနိုင်ဟု သဘောကျသောကြောင့် ဘယ်လိုလူ့အဖြစ်မျိုး၊ ဘယ်လို ယောက်ျား မိန်းမ အဖြစ်မျိုး၊ ဘယ်လို မင်းအဖြစ်၊ သူဌေးအဖြစ်မျိုး တွင်မျှ ပျော်မွေ့ဖွယ်ကို မမြင်ပြီ၊ ငြီးငွေ့ဖွယ်ဟူ၍သာထင်မြင်၏။ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံတို့ကို စဉ်းစားကြည့်မိလျှင်လည်း နည်းတူပင် ငြီးငွေ့ဖွယ် ဟူ၍သာ ထင်မြင်၏။ ငြီးငွေ့သောကြောင့် မှတ်တိုင်းမှတ်တိုင်းသော စိတ်သည် မှတ်သိသောရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့မှ အတင်းရုန်းကန် ဖဲ့ထွက်နေသကဲ့သို့လည်း ထင်ရတတ်၏။ (မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ သိမှု၊ ကြံမှု၊ ထိုင်မှု၊ ကွေးမှု၊ ထမှု၊ ဆန့်မှု၊ ရှုမှတ်မှု) စသော သည်ဟာတွေ အလုံးစုံမရှိတာက ကောင်းတော့တာပဲ၊ သည်ဟာတွေကို လွတ်ရာတခြားသို့ စွန့်ပစ်လိုက်ရလျှင် ကောင်းမှာပဲ။ သူတို့မရှိရာသို့ ရောက်ချင်ပါဘိတော့ တယ်ဟု ဤသို့စသည်ဖြင့် သင်္ခါရမှ လွတ်မြောက်ရန် လိုလားလျက် ကြံစည်မိတတ်၏။ ထိုကြံစည်မှုကိုလည်း မလွတ်စေနဲ့၊ မှတ်လိုက်ပါ။ သည်ရုပ်နာမ်တွေ ကင်းအောင် ဘယ်လိုလုပ်ရပါ့မလဲ၊ မှတ်မြဲတိုင်း မှတ်နေလျှင် မကောင်းတွေကို လှန်လှော့ပြီး ကြည့်နေသလို ဖြစ်နေတာပဲ၊ မကောင်းတာတွေကိုချည်း တွေ့နေရတော့တာပဲ၊ သူတို့ကို နှလုံးမသွင်းဘဲ၊ မမှတ်ဘဲနေရတာက ကောင်းမှာထင်ပါရဲ့ဟူ၍လည်း စဉ်းစားမိတတ်၏။ ထိုစဉ်းစားမှုကိုလည်း မှတ်လိုက်ပါ။

တချို့မှာ ထိုစဉ်းစားမိတဲ့အတိုင်းပင် မမှတ်တော့ဘဲ ရုပ်နားနေမိတတ်၏။ ရုပ်နားနေသော်လည်း မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ သိမှု၊ ရှိက်မှု၊ ရှုမှု၊ ကွေးမှု၊ ဆန့်မှု၊ ကြံမှု စသော ရုပ်နာမ်များက မဖြစ်ဘဲမနေချေ။ ဖြစ်မြဲပင်ဖြစ်ပေါ်လျက်သာရှိ၏။ ရှုမှတ်ခဲ့သော ဝိပဿနာ အဟုန်ကြောင့် မထင်ဘဲလည်းမနေချေ၊ ထင်မြဲပင် ထင်ပေါ်လျက်သာရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဤသို့ဆင်ခြင်

လျက် သဘောကျတတ်၏။ မမှတ်ဘဲနေသော်လည်း ရုပ်နာမ်တွေက ဖြစ်ပေါ်လာတာပဲ။ ထင်လည်း ထင် ပေါ်နေတာပဲ။ သိမှုကလည်း သူတို့ကို မပြတ်သိနေ တာပဲ။ သို့ဖြစ်၍ မမှတ်ဘဲ နေရုံမျှဖြင့် သည်ရုပ်နာမ် တွေမှ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအဖြစ်ကို ကောင်းကောင်း သိမြင်ပြီးမှ သူတို့ကို ဂရုမစိုက်ဘဲ လျစ်လျူရှုနိုင် မည်။ သူတို့ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း သိမြင်ရ မည်။ ထိုအခါကျမှ ကောင်းကောင်းငြိမ်းအေးသွား မည် ဟူ၍ သဘောကျပြီးလျှင် မှတ်မြဲပင် တစ်ဖန် ပြန်၍မှတ်၏။ ကိုယ်တိုင် မဆင်ခြင်တတ်သော သူသည်လည်း ဆရာကပြောပြတဲ့အတိုင်း သဘော ကျ၍ တစ်ဖန်မှတ်မြဲမှတ်ပြန်၏။

ဤသို့ မှတ်မြဲတိုင်း တစ်ဖန်မှတ်၍ အရှိန် ကောင်းလာသောအခါ၌ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မခံသာ သော ဝေဒနာများကိုလည်း တွေ့ရတတ်သေး၏။ စိတ်မပျက်လင့်။ 'ဒုက္ခတော၊ ရောဂတော၊ ဂဏ္ဍတော၊ သလ္လတော၊ အဃတော၊ အာဗာဓတော' စသည်တို့ နှင့်အညီ ဆင်းရဲအစု၊ ရောဂါအစုကဲ့သို့ ထင်ပေါ်စေ လျက် ဒုက္ခလက္ခဏာ အထူးထင်ရှားခြင်းပေတည်း။ လွန်မြောက် သွားအောင် မှတ်ပါလေ။ ထိုသို့ လွန်ကဲ သော ဒုက္ခဝေဒနာကိုမတွေ့ရသော်လည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အချင်းအရာ (၄၀)တို့တွင် တစ်ပါးပါး သည် ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ မှတ်ချက်တိုင်း၌ ထင်ရှား၏။ ဤသို့ ထင်ရှား၍ ပျံ့လွင့်ခြင်းမရှိဘဲ မမှတ်ကောင်းနေသော်လည်း ယောဂီသည်ကား မှတ်သိမှုကို မကောင်းဘူးဟူ၍ သာထင်တတ်၏။ အာရုံနှင့် မှတ်စိတ်တို့ ကောင်းကောင်းမကပ်ဘဲ ဝေးနေသည် ဟူ၍သာ ထင်တတ်၏။ ရုပ်နာမ်တို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘောကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး သိလိုတဲ့အတွက် အားမရနိုင်ခြင်းပင်တည်း။ ဤသို့ အားမရသောကြောင့် အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲပြုပြင်မိ တတ်၏။ ထိုင်လျက်မှတ်နေရာမှ မကောင်းဘူးဟု ထင်၍ စင်္ကြံသွားလိုတတ်၏။ သွားလျက်မှတ်နေရာ

မှ မကောင်းဘူးဟု ထင်မြင်ပြန်၍ ထိုင်လိုတတ်၏။ တစ်ဖန် မကောင်းဘူးဟု ထင်ပြန်၍ လက်ခြေတို့ကို ပြောင်းရွှေ့ ပြုပြင်လိုတတ်၏။ တခြားနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းလိုတတ်၏။ လဲလျောင်းလိုတတ်၏။

ဤသို့ အမျိုးမျိုးပြောင်းရွှေ့ပြုပြင်၍ မှတ် သော်လည်း ဘယ်နေရာ ဘယ်အနေမျိုးတွင်မျှ ကြာရှည်စွာမမှတ်နိုင်၊ ခဏခဏပြောင်းလဲရတတ် သည်။ စိတ်မပျက်လင့်၊ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတို့ကို သာ ယာဖွယ်မရှိသည့်အတိုင်း မှန်ကန်စွာ သိရခြင်း ကြောင့် လည်းကောင်း၊ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ကဲ့သို့ လျစ်လျူမရှုနိုင်သေးသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ မှတ်သိမှုက ကောင်းနေပါလျက် မကောင်းဘူး ထင် ခြင်း၊ အားမရခြင်းမျှသာတည်း။ အပြောင်းအရွှေ့ မများစေဘဲ တစ်ခုတည်းသော ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ကြာ မြင့် စွာမှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားပါ။ မကြာမီပင် အေး ချမ်းစွာ အမှတ်ကောင်းသွားပါလိမ့်မည်။ မလျော့ သောလုံ့လဖြင့် မှတ်နေလျှင် စိတ်သည် တစ်စတစ်စ နှင့် ကြည်၍လာလိမ့်မည်။ နောက်ဆုံး၌ ထင်သမျှ၊ သိသမျှနှင့် အားမရခြင်း၊ ပြုပြင်လိုခြင်းမှာ လုံးဝကင်း ငြိမ်းသွားလိမ့်မည်။

သင်္ခါရတို့ကို ကြောင့်ကြမစိုက်ဘဲ လျစ်လျူရှု နိုင်အောင် ဉာဏ်အား ပြည့်စုံလာသောအခါ၌ မှတ် စိတ်သည် အလွန်ကြည်လင်၏။ အလွန်နူးညံ့ သိမ် မွေ့၏။ သူ့အရှိန်နှင့်သူ အလိုလိုပင် သိလျက်သိ လျက် ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်ရ၏။ အလွန်သိမ်မွေ့ သော ရုပ်နာမ်အမူအရာကလေးများကိုသော်လည်း အထူးကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲ သိလျက်သိလျက်ရှိ၏။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အခြင်းအရာတစ်မျိုးမျိုးကို လည်း အထူးမဆင်ခြင်ရဘဲ ထင်ရှားသိလျက် သိလျက်ရှိ၏။ တစ်ကိုယ်လုံး၌ တွေ့ထိမှုကလေးများ ကို မှတ်နေလျှင် ကိုယ်ကောင်ကြီးပျောက်လျက် တွေ့ ထိမှုကလေးများကိုသာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ကွက်ခနဲ ကွက်ခနဲ သိလျက် နေတတ်၏။ ဝါဂွမ်းနှင့်တို့ ထိဘိ

သကဲ့သို့ သိမှုကလေးများသည် အလွန်သိမ်မွေ့စွာ လည်း ဖြစ်တတ်၏။ တစ်ရံတစ်ခါ၌ ကိုယ်ထဲမှ တွေ့ထိမှုများစွာထင်ပေါ်၍ ချာချာလည်အောင် မှတ် သိမှု လျင်မြန်စွာ ဖြစ်၍ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ အထက် သို့ ရုန်းကြွနေသလိုလည်းဖြစ်တတ်၏။ တစ်ရံ တစ်ခါ၌ကား မှတ်နေကျအာရုံ အနည်းငယ်သာ ထင်ပေါ်လျက် အေးဆေး ငြိမ်သက်စွာ မှတ်သိရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ၌ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှု၊ ထိမှု၊ ကြားမှုတို့နှင့် တကွ တစ်ကိုယ်လုံးပျောက်၍ စိတ်ကလေး တစ်ခု တည်းသာ ဖြစ်ပျက်လျက်ရှိသည်ကို မှတ်သိရ၏။ ကိုယ်ထဲ၌သိမ်မွေ့သော ရေမှုန်ရေမွှားကလေးများဖြင့် ဆွတ်ဖျန်းပေးသကဲ့သို့ ပီတိဖြစ်သည်ကိုလည်း တွေ့ရတတ်၏။ ငြိမ်အေးမှု ပဿဒ္ဓိဖြစ်သည်ကို လည်း တွေ့ရတတ်၏။ မိုးကောင်းကင်ကဲ့သို့ ကြည် လင်နေသော အလင်းကိုလည်းတွေ့ရတတ်၏။ ဤ အတွေ့ထူး၊ အသိထူးများကြောင့် ရှေးကလို နှစ် သက်သာယာမှုကား ဖြစ်တတ်၏။ ထိုနှစ်သက်မှုကို လည်း မှတ်လိုက်ပါ။ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ အလင်းတို့ကို လည်း မှတ်ပါ။ မှတ်၍မှ မပျောက်လျှင်ကား ၎င်းတို့ ကို လျစ်လျူရှု၍ ပေါ်ရာ ပေါ်ရာကိုသာ မှတ်သွား ပါလေ။ ဤဉာဏ်အရာ၌ အာရုံဟူသမျှနှင့် မှတ်သိမှု ဟူသမျှကို (ငါ့ကောင်လည်းမဟုတ်၊ ငါ့ကောင်၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်၊ သူတစ်ပါးကောင်လည်းမဟုတ်၊ သူတစ်ပါး၏ဥစ္စာလည်းမဟုတ်) သင်္ခါရသဘောမျှ သာ ဟုတ်သည်။ သင်္ခါရ သဘောများက သင်္ခါရ သဘောများကို မှတ်သိနေရသည်ဟု ဤသို့ သိမြင် သဘောကျမှုသည် ထင်လင်းစွာ ဖြစ်၏။ မှတ်ရတာ အလွန်အရသာရှိသလိုပင် ကောင်းနေသည်ဟူ၍သာ ထင်ရသည်။ မည်မျှကြာစေကာမူ မှတ်၍အားမရ နိုင်ဘဲ ရှိတတ်၏။

ယားခြင်းစသော ဒုက္ခဝေဒနာမျိုးများ လုံးဝ ကင်းငြိမ်းလျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဣရိယာပုတ်များ လည်း အထူးခိုင်ခံ့၏။ ထိုင်လျက်ဖြစ်စေ၊ လျောင်း

လျက်ဖြစ်စေ ဣရိယာပုတ် တစ်မျိုးတည်းဖြင့် မှတ်နေလျှင် ၂နာရီ၊ ၃နာရီကြာသော်လည်း ညောင်း ညာပင်ပန်းခြင်းမရှိဘဲ အချိန်ကုန်မှန်းမသိ ကုန်သွား တတ်၏။ တစ်ခဏလောက်မှတ်မည်ဟု ကြံ၍ မှတ် နေသော်လည်း ၂နာရီ၊ ၃နာရီခန့် ကြာသွားတတ်၏။ ထိုအခါ၌လည်း မူလကအတိုင်းပင် ကိုယ်၊ နှာခေါင်း၊ လက်၊ ခြေတည်နေပုံမှာ အမူအရာ မယွင်းမပျက်ရှိ ၏။ တစ်ရံတစ်ခါ၌ ခပ်သွက်သွက် ဖြစ်လျက် မှတ် သိမှုအထူးကောင်းလာတတ်၏။

ထိုအခါ ဘယ်လိုများဖြစ်သွားမလဲဟု စိုးရိမ်မှု လည်းဖြစ်တတ်၏။ (စိုးရိမ်တယ်ဟု) မှတ်လိုက်ပါ။ တရားတက်လာသည်၊ ကောင်းလာသည်ဟူ၍လည်း ဆင်ခြင်မိတတ်၏။ (ဆင်ခြင်တယ်ဟု) မှတ်လိုက်ပါ။ ဉာဏ်တက်တော့မည်ဟူ၍လည်း မျှော်မိတတ်၏။ (မျှော်မိတယ်)ဟု မှတ်လိုက်ပါ။ ပြီးလျှင် မှတ်မြဲ အတိုင်း မှန်မှန်သာ မှတ်သွားပါလေ။ ထို၍လည်း ကြောင့်ကြမစိုက်လင့်၊ လျော့၍လည်း မပေးလင့်၊ တချို့မှာ ဤသို့သောစိုးရိမ်မှု၊ ဝမ်းသာမှု၊ နှစ်သက်မှု၊ မျှော်လင့်မှုများကို မမှတ်နိုင်သောကြောင့် မှတ်သိမှု သည် ခပ်ကျဲကျဲဖြစ်လျက် လျော့ကျသွားလေ၏။ အချို့မှာလည်း နေရာကျတော့မှာပဲဟု အားတက် လျက် တိုး၍ အားထုတ်မိ၏။ တိုး၍အားထုတ်မှပင် ခပ်ကျဲကျဲဖြစ်လျက် လျော့ကျသွားလေ၏။ စိုးရိမ်မှု၊ ဝမ်းသာမှု၊ နှစ်သက်မှု၊ မျှော်လင့်မှု၊ ကြောင့်ကြစိုက်မှု ဟူသော ပျံ့လွင့်တဲ့စိတ်များက ဝိပဿနာကို ခြားနား ဝေးကွာစေသောကြောင့် အားလျော့သွားခြင်းပေ တည်း။

သို့ဖြစ်၍ မှတ်သိမှု သွက်လက်လျင်မြန်ကာ အထူးကောင်းလာလျှင် မလျော့မတိုးဘဲ မှတ်မြဲတိုင်း မှန်မှန်သာမှတ်သွားပါလေ။ ဤသို့မှတ်သွားလျှင် သင်္ခါရငြိမ်းသောနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်အောင်တစ်ဟုန် တည်း တက်သွားပါလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဤဉာဏ်အဆင့်၌ တက်လိုက်ကျလိုက်နှင့်

ဖြစ်ပုံကို အကြိမ်များစွာ တွေ့ရတတ်ပေသည်။ စိတ်မပျက်ဘဲ ဇွဲကောင်းပါစေ။ ဤဉာဏ်အင်အားပြည့်စေရာ၌ (ဒွါရခြောက်ပါး)၌ ဖြစ်ပေါ်စဉ် အတိုင်းလိုက်၍ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ဖြန့်၍ဖြန့်၍မှတ်ခြင်းကိုလည်း အလေးပြုပါလေ။ ဖြန့်၍ မှတ်ရမည်ဟုဆိုသော်လည်း ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့စွာ အမှတ်ကောင်းနေစဉ်၌ ကားဖြန့်၍ပင် မရနိုင်တော့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့သော မှတ်သိမှုသို့ မရောက်သေးမီ ရှေးအဖို့က မှတ်သိမှုအရှိန်ကောင်းလာသည်မှစ၍ ဖြန့်၍မှတ်ပါလေ။

တိုးလိုက်ကျလိုက်ဖြစ်ပုံ....ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှု ထိုင်မှုတို့က စ၍ဖြစ်စေ၊ တစ်ပါးသော ကိုယ်စိတ်အမှု အရာကစ၍ဖြစ်စေ ရှုမှတ်သွားလျှင် မကြာမီပင် ရှုမှတ်တဲ့အရှိန် ကောင်းသွား၏။ အထူးကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲ အလိုလိုပင် ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့စွာ မှတ်သိမှတ်သိနေသကဲ့သို့ဖြစ်၏။ ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်နဲ့ ပျက်သောသင်္ခါရတို့ကို အေးအေးသာသာနှင့် စောင့်ပြီး ကြည့်နေရသလို ပင်အစဉ်အတိုင်း ရှင်းလင်းစွာသိလျက် သိလျက်ရှိ၏။ ထိုသို့သော ကာလ၌ စိတ်သည် ကိလေသာ ဖြစ်ဖွယ်အာရုံကို အလျှင်းပင် နှလုံးမသွင်းမိတော့ပြီ။ မည်မျှလောက် သာယာဖွယ်ကောင်းတဲ့ အာရုံနှင့် တွေ့ရသော်လည်း သာယာဖွယ်ဟု နှလုံးမသွင်းမိပြီ။ မည်မျှလောက် မုန်းဖွယ်ကောင်းတဲ့အာရုံနှင့်တွေ့ရသော်လည်း မုန်းဖွယ်ဟု နှလုံးမသွင်းမိပြီ။ မြင်ရုံမျှ၊ ကြားရုံမျှ၊ နံရုံမျှ၊ စားရုံမျှ၊ ထိရုံမျှ၊ ကြိသိရုံမျှ၌သာ တည်လေတော့၏။ (ဆဋ္ဌပေက္ခာသည် မှတ်ချက်တိုင်း၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။)

ထို့ပြင် အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် (ယခု ငါထိုင်နေတာပဲ၊ ထိုင်နေတာ ဘယ်လောက်ကြာသွားပြီ။ ဘယ်အချိန်ရှိသွားပြီ) ဟု ဤသို့သော ဆင်ခြင်မှုသော်လည်း မဖြစ်တော့ဘဲ ကင်းငြိမ်းလျက်ရှိ၏။ ထိုထက် လွန်ကဲသောဆင်ခြင်မှုများ မဖြစ်သည်မှာ ဆိုဖွယ်

ပင်မရှိပြီ။ သို့သော်လည်း မဂ်သို့ရောက်စေနိုင်လောက်အောင် ဉာဏ်အား မပြည့်သေးလျှင် ၁နာရီ၊ ၂နာရီ၊ ၃နာရီကြာသောအခါ၌ စူးစိုက်မှု လျော့ပါး၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်မှုဖြစ်ပေါ်လာတတ်၏။ ထိုအခါ၌ ရှုမှတ်မှုသည် ခပ်ကျဲကျဲ ခပ်လျော့လျော့ဖြစ်သွားတတ်၏။ သို့မဟုတ် အမှတ်အထူး သွက်လက်၍ ကောင်းလာစဉ်မှာပင် 'ဉာဏ်တက်တော့မည်'ဟု မျှော်မိတတ်၏။ ဝမ်းသာမိတတ်၏။ သို့ကြောင့်လည်း လျော့ကျသွားတတ်၏။ ဤဆင်ခြင်မှု၊ မျှော်မှု၊ ဝမ်းသာမှုတို့ကိုလည်း မလွတ်စေနဲ့၊ မှတ်လိုက်ပါ။ တစ်ဖန် ဂရုစိုက်၍ မှတ်ပြန်လျှင် ရှေးနည်းတူပင် ကောင်းသွားပြန်၏။ ဉာဏ်အားမပြည့်သေးလျှင် ကြာမြင့်သောအခါ၌ တစ်ဖန် ခပ်ကျဲကျဲ၊ ခပ်လျော့လျော့ ဖြစ်ပြန်၏။ ဤသို့သော နည်းအားဖြင့် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တက်လိုက်ကျလိုက်နဲ့ အကြိမ်များစွာလည်း ဖြစ်တတ်၏။ ဉာဏ်စဉ်ဖြစ်ပုံကို ကြားနာဖူး၊ သိဖူးသူများမှာ ဤကဲ့သို့သာ ဖြစ်တတ်၏။

သို့ဖြစ်၍ ဆရာနှင့်တကွ အားထုတ်မည့်သူ ဖြစ်လျှင် ဉာဏ်စဉ်ဖြစ်ပုံကို စောစောက မှတ်သားမထားခြင်းသည် သာ၍ကောင်းပေ၏။ ဤသို့ တက်လိုက် ကျလိုက်နဲ့ ဖြစ်ပုံကို အကြိမ်များစွာ တွေ့သော်လည်း စိတ်မပျက်လင့်၊ မဂ်ဖိုလ်နှင့် အလွန်နီးကပ်နေပြီ၊ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့နှင့် အညီ အမျှ ရင့်သန်သွားလျှင် တစ်ခဏကလေးအတွင်းမှာပင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရပေတော့မည်။

မှတ်စိတ်တစ်ချက်၌ ဝိမုတ္တိပါဝင်ပုံကို ပြဆိုခန်း
ဝိသုဒ္ဓိခုနစ်ပါး၊ သိက္ခာသုံးပါး၊ သာသနာသုံးပါး၊ လက္ခဏာရေး သုံးပါး၊ သစ္စာလေးပါး စသော ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးတို့သည် ဝိမုတ္တိရသသဘော ဖြစ်ကြ၍ မှတ်သောစိတ်တစ်ချက်၌ ပါဝင်ပြီးစီးလေတော့သတည်း။ သုတ္တန်၊ ဝိနည်း၊ အဘိဓမ္မာ သုံးပါးတို့သည်လည်း သိက္ခာသုံးပါး၌ ပါဝင်ကြ၍

မှတ်သော စိတ်တစ်ချက်၌ ပြီးစီးလေတော့သတည်း။ သာဓာရဏ သဘော၊ အသာဓာရဏသဘော၊ ပဟာ တဗ္ဗသဘော၊ အပဟာတဗ္ဗသဘော၊ ဘာဝေတဗ္ဗ သဘော၊ အဘာဝေတဗ္ဗသဘော စသည်တို့ကိုလည်း သိမြင်ကြပါကုန် သူတော်ကောင်းပညာရှိ အပေါင်း

တို့။

[ဆရာတော်ကြီး၏ အလုပ်ပေးသတိပဋ္ဌာန်ကျမ်း- နိဗ္ဗာန်လက်စွဲကျမ်း၊ အရိယာစစ်တမ်းမေးဖြေကျမ်း တို့မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

အမတမဂ္ဂဓမ္မသာသနာ့ရိပ်သာဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရှေးဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးကောဏ္ဍည၏
ဝိပဿနာရှုနည်း

ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သံဃံ အဟံပူဇေမိ အာစရိယံ နမာမိ။
နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဝိပဿနာတရားများကို ပွားများလိုသော
အကြင်ရဟန်းရှင်လူ များမိုလ်လူတို့သည် ရှေးဦးစွာ
ပြုလုပ်ရမည့်တာဝန်မှာ...

ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး အာဇီဝဋ္ဌမက သီလတို့တွင်
မိမိတို့အလိုရှိရာ သီလကို ဆောက်တည်ပါ။

သီလ၌ တည်ပြု

တပည့်တော်သည် အစမထင်သော ဘဝမှ
စ၍ ယခုနေ့ ယခုအချိန်သို့တိုင် ရောက်အောင် ဘုရား
ရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ၊ အမိအဘ၊
ဆရာသမား၊ အသက်အားဖြင့်ကြီးသောသူ၊ ဂုဏ်
အားဖြင့်ကြီးသောသူ ထိုသူအပေါင်းတို့ကို ကာယကံ၊
ဝစီကံ၊ မနောကံတည်းဟူသော ကံသုံးပါးတို့တွင်
တစ်ပါးပါးသောကံကို ပြစ်မှားကျူးလွန်မိသည်ရှိသော်
ထိုအပြစ်တို့မှ ပျောက်ပါစေခြင်းအကျိုးငှာ ဝန်ချပါ
၏။ တောင်းပန်ပါ၏။ မေတ္တာရှေ့ထား၍ သနား
သောအားဖြင့် အပြစ်ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့မှ ခွင့်
လွှတ်ကြပါကုန်လော့။ တပည့်တော်တို့၏ အတွက်နှင့်
သူတစ်ပါးထံ ကျရောက်၍နေရသော အပြစ်ပေါင်း

တို့မှ မေတ္တာရှေ့ရှု အာရုံပြု၍ ခွင့်လွှတ်ပါ၏။

အပြစ်စင်ကြယ်ပြီ

တပည့်တော်တို့နှင့်တကွ မိခင် ဖခင် ဆရာ
သမား ကိုယ်စောင့်နတ်၊ မြို့စောင့်နတ်၊ သာသနာ
တော်စောင့်နတ်၊ စတုလောကပါလနတ်၊ သိကြား
မင်း၊ မာရ် နတ်မင်း၊ ဗြဟ္မာမင်းမှအစဖြစ်၍ သုံးဆယ့်
တစ်ဘုံ ကျင်လည်ကုန်သော အကြင် ဝေနေယျ
သုခိတ သတ္တဝါအနန္တ၊ ဒုက္ခိတ သတ္တဝါအနန္တတို့
သည် အဝေရာ-ရန်မရှိကြကုန်သည်။ ဟောန္တု-
ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ အဗျာပဇာ-စိုးရိမ်
ကြောင့်ကြ ဗျာပါဒကင်းကြကုန်သည်။ ဟောန္တု-ဖြစ်
ကြပါစေကုန်သတည်း။ အနိဃာ-ဆင်းရဲမရှိကုန်
သည်။ ဟောန္တု-ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။ သုခိ-
ချမ်းသာစွာ၊ အတ္တာနံ- မိမိတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို၊
ပရိဟရန္တု-ဆောင်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဣမာဟံ အတ္တဘာဝံ ဗုဒ္ဓဿ နိယျာတေမိ။

အဟံ-ကျွန်ုပ်သည်၊ ဣမံအတ္တဘာဝံ-ရုပ်
နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊
ဗုဒ္ဓဿ-မြတ်စွာဘုရားအား၊ နိယျာတေမိ-တရား
အားထုတ်စဉ်ခဏ၌ အားထုတ်တိုင်း အားထုတ်တိုင်း

အပ်နှင်းပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဣမာဟံ အတ္တဘာဝံ ဓမ္မဿ နိယျာတေမိ။

အဟံ-ကျွန်ုပ်သည်၊ ဣမံ အတ္တဘာဝံ-ရုပ် နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ဓမ္မဿ-တရားတော်မြတ်အား၊ နိယျာတေမိ-တရား အားထုတ်စဉ် ခဏ၌ အားထုတ်တိုင်း အားထုတ် တိုင်း အပ်နှင်းပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဣမာဟံ အတ္တဘာဝံ သံဃဿ နိယျာတေမိ။

အဟံ-ကျွန်ုပ်သည်၊ ဣမံအတ္တဘာဝံ-ရုပ် နာမ် ဓမ္မသင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊ သံဃဿ-သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့အား၊ နိယျာ တေမိ-တရား အားထုတ်စဉ်ခဏ၌ အားထုတ်တိုင်း အားထုတ်တိုင်း အပ်နှင်းပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ဣမာဟံ အတ္တဘာဝံ အာစရိယဿ နိယျာတေမိ။

အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဣမံအတ္တဘာဝံ-ရုပ် နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရဟု ဆိုအပ်သော ဤခန္ဓာကိုယ်ကို၊ အာစရိယဿ-ဆရာသမားတို့အား၊ နိယျာတေမိ- တရား အားထုတ်စဉ်ခဏ၌ အားထုတ်တိုင်း အား ထုတ်တိုင်း အပ်နှင်းပါ၏ အရှင်ဘုရား။

အားလုံးသတ္တဝါ မေတ္တာပို့ပြီးပြီ။

x x x

အားလုံးကိစ္စပြီးစီး၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းခွင် သင့်လျော် မည်ထင်သော နေရာအရပ်၌ မိမိ ကြာကြာထိုင်နိုင် မည့် ဣရိယာပုတ်အတိုင်းထိုင်၊ ယောက်ျားမှာ တင် ပလ္လင်ခွေ၊ မိန်းမမှာ ကြုံကြုံထိုင်နိုင်လျှင် သာ၍ ကောင်း၏။ ပြီးလျှင် လက်ဝါးနှစ်ခု ရှေ့မှာ ကပ်ထား ၍ ထိုင်သောအခါ တောင့်၍မထိုင်နှင့်၊ အားမစိုက်နှင့်၊ စိတ်ကို တင်းမထားနှင့်၊ အသာကလေး အလိုက်သင့် စိတ်ကို လျှော့၍ထိုင်၊ တစ်နာရီခန့် မလှုပ်ရှားဘဲ နေရာမပြင်ဘဲ ထိုင်နိုင်အောင် ခြေသလုံးချင်း ထပ်၍ ဖိမထားနှင့်၊ ထိုင်ပြီးလျှင် မျက်စိမှိတ်။ မိမိစိတ်က ယုံယုံကြည်ကြည် လိုလိုချင်ချင် ရှိစေရမည်။ ပြီးလျှင်

ထွက်လေ ဝင်လေ ထိရာဌာန၌ လေအထိများရာ ဖြစ် သောဘက်ကို စိတ်စိုက်ပြီး ထွက်လေ ဝင်လေနောက် ကို စိတ်မလိုက်နှင့်၊ မိမိကိစ္စဖြစ်သော ထွက်လေက ပဲဖြစ်ဖြစ် ဝင်လေကပဲဖြစ်ဖြစ် လေနှင့် အသားဆိုင် ဖြစ်သော ထိတာကို မိမိက သိမှုတစ်ခုကိုသာ အာရုံ စိုက်၍ မှတ်ရမည်။ ထွက်၍သွားသော စိတ်ကိုဖမ်း၊ ထိတာကို ပြန်၍သိစေ။ ထို့ကြောင့် (ထိမှု သိမှု ထို နှစ်ခု ကြပ်ကြပ်သတိပြု)လို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် မြင်းခြံ ဆရာတော် မှာထားခဲ့ပေ၏။ ဘာကိုမျှ မတွေးနှင့်၊ မကြံစည်နှင့်၊ မိမိကိစ္စဖြစ်သော လေထိမှု သိမှုကိုသာ မလွတ်ရအောင် အားထုတ်ပါလေ ယောဂီတွေတို့။

လေနောက်သို့ မလိုက်ပါနှင့်။ စိတ်သည် မိမိ ခိုင်းသည့် ထိသိကို လွှတ်၍ တခြားတစ်ပါးသို့ ထွက်၍ ထွက်၍ သွားတတ်ပါသည်။ ထွက်သွားလျှင် ပြန်၍ ဖမ်း၊ ထိသိဌာနရောက်အောင် ပြန်၍သတိပြု ပြီး အားထုတ်နေသည်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်နေ သည်ဟု ခေါ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ကြာကြာ အား ထုတ်လာလျှင် အထိခံရသော ရုပ်အတွင်းမှာရှိသော ပထဝီဓာတ်သည် ခက်မာတင်းကြပ်သော သဘော၊ နူးညံ့သော သဘောနှစ်ခုတွင် ခက်မာတင်းကြပ်သော သဘောကို ရှေးဦးစွာ ထိသိဌာနကလေးမှ ပေါ်လွင် လာတာကို အသိပေါ်ခြင်း။ တေဇောဓာတ်သည် ပူမှု အေးမှု နှစ်ခုတို့တွင် ပူမှုဟူသော တေဇောဓာတ်၏ အသိပေါ်ခြင်း။ ဝါယောဓာတ်သည် တည်ငြိမ်လှုပ် ရှား နှစ်ပါးတွင် လှုပ်ရှားမှုသဘောတို့သည် ရှေးဦးစွာ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ဤကဲ့သို့ တွေ့လာသောအခါ အတွေ့မမြဲသေးသမျှ ထိသိကိုသာ မှတ်ဦး၊ အတွေ့မြဲ မည်ထင်သောအခါ ထိသိကိုလွှတ်၍ တေဇော ဝါယောတို့၏ သဘောဖြစ်သော ပူပူရှိန်ရှိန် ရိုးရိုးရွရွ အားဖြင့် ပိုးကလေးတွေ အသားတွင်းမှာ သွားနေ သကဲ့သို့ မနှစ်သက်ဖွယ် မသာယာဖွယ် စက်ဆုပ် ဖွယ်ဖြစ်သော ဝေဒနာတရားတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ထဲ ၌ ဖြစ်ပေါ်၍ နေတတ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မိမိခန္ဓာ

ကိုယ်ကောင်ကြီးတစ်ခုလုံး ဆူပွက်လျက် ဖြစ်ပျက်သော အနိစ္စသဘောတို့သည် အားကြီးစွာဖြင့် သိလာသောအခါ အလွန်အနေရခက်သော ဒုက္ခကောင်ကြီးပါတကားဟု မိမိ အလိုလိုဉာဏ်ထဲတွင် ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ ပြတ်သားသော ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်ပိုင်ကြီးသိလာပြီဆိုမှဖြင့် မမြဲသော အနိစ္စ၊ ဖြစ်ပျက်မစဲသော အနိစ္စ၊ တည်ငြိမ်ရပ်နားမှုဟူ၍ တခဏမျှ မရသော အနိစ္စသဘောတို့ကို ပိုင်ပိုင်မြင်တိုင်း ဤကဲ့သို့ အနိစ္စသဘောသန်လေ ဒုက္ခတည်းဟူသော ဉာဏ်ထင်ရှားလေလေ ဖြစ်ပေ၏။ ဤကဲ့သို့ ဆင်းရဲတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ့လေ တရားတော်ကို တိုး၍ တိုး၍ အားထုတ်ချင်လေလေ၊ တိုး၍ အားထုတ်လေ ဓမ္မသဘာဝ လမ်းမှန်သို့ လှမ်းတက်မိသဖြင့် ရုပ်ကြည် နာမ်ကြည် သဘောသက်ရောက်လာသဖြင့် သူတစ်ပါးတို့နှင့် စကားပြောလိုမှု အိပ်ချင်မှု ငိုက်မျဉ်းမှု ပျင်းမှုသဘောတို့ တဖြည်းဖြည်း အားသေး၍သွားသဖြင့် လောကမိတ်ဆွေကို မလိုလားဘဲ ဓမ္မမိတ်ဆွေနှင့်သာ နေလိုမှု သဘောငန်လျက်၊ စကားကလည်း နည်းပါး၊ အအိပ်ကလည်း နည်းပါး၊ အပျင်းမပွားဘဲ တရားအားထုတ်ဖို့ အချိန်ကိုသာ လိုလားပေတော့၏။

တရားရှာ ကိုယ်မှာတွေ့

ဤသို့ ထိသိ သတိဖြင့် စွမ်းအားရှိသလောက် အားထုတ်လျက်ရှိသော ယောဂီတွင် သီလသည် သန့်ရှင်းဖြူစင် ခိုင်မြဲစွာ တည်လေတော့၏။ သတိဖြင့် ထိသိကို အသေးစိတ် မျက်ခြည်မပြတ် သတိရှိ၍ နေသောအခါ၌ စိတ်သည် ထားသောအာရုံတွင် ငြိမ်သက်တည်ကြည်သောကြောင့် သူ၏သဘောကို သူ ဆောင်ပြီးလျှင် အရောင်အလင်းအမျိုးမျိုး ကြယ်ရောင်၊ လရောင်၊ စိန်ရောင်၊ ပုလဲ ရောင် စသော အဆင်းနိမိတ်များ ပေါ်လာတတ်သည်။ ဤသို့ အာရုံတခြား စိတ်မသွားဘဲ ကာယအကြည်တံခါး၌ ငြိမ်သက်စွာ တည်၍နေသည်တွင် အလွန် မွန်မြတ်သော

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလအစစ်ဖြစ်သည်ဟု ဝမ်းမြောက်ရတော့၏။ မျက်စိပေါက်မှလည်း အကုသိုလ်မဖြစ်၊ နား-နှာခေါင်း-ကိုယ်-စိတ်ဟူသော အပေါက်များမှလည်း အကုသိုလ်မဖြစ်ဘဲ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော ကိလေသာများ ငုပ်လျှိုးသွားသောကြောင့် ဖြူစင်ထူးမြတ်သော ယခင်က မရဖူးသေးသည့် သီလထူး သီလမြတ်ဖြစ်လျက်နေပေသည်။ ယင်းသို့ စင်ကြယ်မွန်မြတ်သော သီလအထူးကို တရား အားမထုတ်ဘဲနှင့် ဆည်းပူးရရှိနိုင်ရန် လွန်စွာ ခဲယဉ်းလှပေသည်။

ဤသို့သော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော ကိလေသာတရားတို့သည် မလာမကပ်မှု၍ မိမိ၏စိတ်သည် သန့်ရှင်းဖြူစင်သောကြောင့် သီလသာသနာ အရသာကို လက်တွေ့အားဖြင့် ခံစားရပေပြီ။ စိတ်သည် ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ငြိမ်သက် တည်ကြည်ပြီး အရောင်အလင်း အဆင်းနိမိတ် ရခြင်းကြောင့် သမာဓိ သာသနာကို ခံစားရပေပြီ။

ဤနေရာ၌ ဝိပဿနာရှုသည်ဆိုပြီး ပရမတ္ထတရားသို့ မဆိုက်၊ ကိုယ်ကောင်ကြီးမှာ ဦးခိုက်ပြီး ပညတ်အာရုံတွေကိုသာ တွေ့သည်ဟု အပြစ်ဆိုရန် မဟုတ်သေးပေ။ ဤတစ်လံမျှသော ခန္ဓာကိုယ်တွင် သစ္စာလေးပါး တရားတော်ကို ပွားများ ရှုမြင်ကြဟု ဟောတော်မူပါသည်။ သို့ပင် ရှုငြားသော်လည်း လက်ဦးအစ ပထမ၌ ပညတ်ဖြင့် မူတည်ရ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သုပ္ပါဋေယျတွင် (သစ္စံ ဂယုတိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဘာဝနာယ ပနဝဗမာနာယ ပညတ္တိံ သမတိက္ကမိတွာ သဘာ ဝေယေဝ တိဋ္ဌန္တိ) ဟု ဟောတော်မူခဲ့၏။ အနက်ကား ပုဗ္ဗဘာဂေ-ကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ရှေ့အဖို့ကာလ၌၊ ဂယုတိပန-ပညတ်ကိုယ်ကောင်ကြီးကို မြင်သည်ကား၊ သစ္စံ-မှန်၏၊ ဘာဝနာယ-ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို၊ ဝဗမာနာယ-ယူမှတ်ပွားများနေသည် ရှိသော်၊ ပညတ္တိ-ရှေးကယူပြီး မှတ်၍ထားသော ပညတ်သိတည်းဟူသော

ဤကိုယ်ကောင် ပညတ်ကြီးကို၊ သမတိက္ကမိတွာ-
လွန်မြောက်၍၊ သဘာဝယေဝ-သဘာဝဆတ်ဆတ်
ဓာတ်ပရမတ်တို့ကိုသာလျှင်၊ စိတ္တ-သိသော စိတ်
သည်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်၏။

အချို့သောပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ထင်ရှားသော သမာဓိ
ဖြစ်၍ အရောင်အလင်း လွှမ်းမိုး၏။ အချို့သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် သမာဓိ အထိုက်အတန်သာဖြစ်၍ လွန်
စွာ အလင်းနိမိတ် ထင်ရှားစွာ မဖြစ်ပါ။ မည်သို့ပင်
ဖြစ်စေ၊ ထိုက်သင့်သော သမာဓိ ရရှိအပ်ပြီ။ ကိုယ်
ပေါ်မှာ ပိုပြီး ဂရုစိုက်ရပေတော့မည်။ သမာဓိ အား
ကောင်းစွာဖြစ်ပေါ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များတွင် စိတ်အပြင်
သို့ရောက်တတ်သဖြင့် စိတ်ကို ကိုယ်ပေါ်ရောက်
အောင်ကပ်ဟု ကပ်ပါဟု သတိပေးရသည်မှာ ထိုသို့
သတိကို မလွတ်စေရန် ရည်ရွယ်ချက်ပင် ဖြစ်ပေ၏။

ထိုမှုကို ခိုင်မြဲအားကောင်းသော သတိဖြင့်
တတ်အပ်ထင်ထင် ကပ်၍ ရှုမြင်သည်ရှိသော် ထိုမှု
နှင့် သိမှုကို သိသောစိတ်ဓာတ်တို့ သိမှုကို တစ်စ
တစ်စ ပိုမိုထင်ရှားစွာ ရှုရင်းရှုရင်း သိမှုသည် ရင့်သန်
အားကြီး၍ လာလေတော့၏။ ဤကဲ့သို့ ထိုမှုကား
တခြား၊ သိမှုကား တခြားဟု ပိုင်းခြားဝေဖန်ခြင်း မပြု
စေကာမူ သဘောအားဖြင့် ခြားနားစွာ သိရပေတော့
၏။ ထိုခြင်းတွင်ရပ်၊ သိမှုကား နာမ်ပင် ဖြစ်သော
ကြောင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ယောဂီ၏ ဉာဏ်တွင်
နီးကပ်ထင်ရှား ပိုင်းခြားစွာ သိရလေတော့၏။ ဤ
နေရာ၌ ရုပ်ပဲ နာမ်ပဲ နှစ်မျိုးခွဲ၍ ပိုင်းခြားဝေဖန် တွေး
တောနေရန် မလိုပါ။ ဤပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာကိုယ်တွင် လက်
တွေ့ကို သတိဟူသောအချက်ဖြင့် မပျက်မကွက်
ဆက်၍ ဆက်၍ လိုက်ရပေတော့၏။ ယောဂီ၏
သတိသည် ထိုမှု ထိလျက်ရှိသည်ကို ထိုအထိနှင့်
ထပ်တူ တသိတည်း သိလျက် သိလျက် ကြိုးစား
အားထုတ်ရန် အရေးကြီးပေတော့၏။

ထိုမှုတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး၌ အပ်ချ
စရာနေရာမကျန်အောင် ကာယ အကြည်ရှိသမျှ အား

လုံးတွင် အကြောင်းတိုက်ဆိုင်တိုင်း အကြောင်းတိုက်
ဆိုင်တိုင်းတို့၌ ဖြစ်ပျက်လျက် ရှိကြပေ၏။ ဤသို့
ပင် ဖြစ်ပျက်ငြားသော်လည်း ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးကို
အဆုံးအစမရှိ လိုက်၍သိနေစရာ မလိုတော့ပါ။ မိမိ
မူလ အားထုတ်ရင်းဖြစ်သော ထိုမှုနေရာကိုသာလျှင်
သတိမပြတ် စောင့်အပ်ပေ၏။ ရှုပါများ၍ အလေ့အထ
ရသောအခါ၌ သမာဓိအား ပိုမိုကောင်း၍ ထိုမှုကို
အဆင့်ဆင့် ပိုမိုထင်ရှားစွာဖြင့် အသိလေးနက်၍လာ
၏။ ဤအခြေမျိုးသို့ ရောက်သောအခါ၌ ယောဂီ၏
ခန္ဓာကိုယ်သည် အားရှိ၍လာသကဲ့သို့ ဖြောင့်မတ် ခိုင်ခံ့
စွာ နေပေသည်။ ထိုမှုအပေါ်တွင် သတိပိုင်၍ မယိမ်း
မယိုင် ကျောက်စာတိုင်ကဲ့သို့ရှိ၏။ ထိုအခါ၌ ပင်ပန်း
ခြင်း၊ ပျင်းရိခြင်း၊ ငိုက်မျဉ်းခြင်း၊ အိပ်ချင်ခြင်း မရှိ
တော့ဘဲ စိတ်လက်ပေါ့ပါးစွာ တရားအဆင့်ဆင့် တက်
နေခြင်းပင်ဖြစ်၍ ကာယလဟုတာ စိတ္တလဟုတာ
စေတသိက်တို့၏ အရသာကို ခံစား၍နေပေတော့၏။

ဒုက္ခဝေဒနာ သတိပဋ္ဌာန်

ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာဟူသည်နှင့်အညီ ထိုမှု
ကြောင့် ခံစားမှုသဘော ဖြစ်လာသည်။ မည်သို့
ခံစားမှုများနည်း၊ အကျိုးအားဖြင့် ချမ်းသာသော
ခံစားခြင်း၊ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း၊ ချမ်းသာလည်း
မဟုတ် ဆင်းရဲလည်းမဟုတ်သော ခံစားခြင်းဟူ၍
သုံးမျိုးရှိ၏။ များစွာသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ဒုက္ခ
ဝေဒနာဟူသော နာကျင်ဆင်းရဲမှုကို တွေ့ကြရသည်။
ထိုမှုကို သတိပြုရာတွင် ချမ်းသာသော ခံစားမှုတွေ့
သူ အလွန်နည်းလှ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ထင်ရှား
ပေါ်လွင်သော ထိုမှုတရားကို သတိဖြင့် မြဲမြံစွာ လိုက်
ပါ။ ဝေဒနာ၏ နောက်သို့ စိတ်ကို လိုက်ပါ၍ မသွား
စေနှင့်၊ အားထုတ်ရင်းဖြစ်သော ထိုမှုဌာနမှ ဖြစ်ပေါ်
လာသော ပူမှု၊ အေးမှု၊ တောင့်မှု၊ တင်းမှု၊ ကြပ်မှု၊
နာကျင်မှု စသော တရားစုတို့ကိုသာလျှင် နာနာ
သတိပြုရပေမည်။ ဝိပဿနာအလုပ်မှာ ဒုက္ခဏုရိယာ

ပထ ပြုပြင်မှုက ဖုံးဖိထားခြင်းကို သတိပြုပြီးလျှင် မလှုပ်မယှက် မတွန့်မတိုသော ကာယိန္ဒြေဖြင့် သတိ ပြု၍ သွားပါက ထိမှုဟူသော ဌာနကပင် သဘာဝ အစစ်ကို မကြာခဏပင် တွေ့တတ်သောကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို အလေ့ပြု၍ ဤထိမှုဌာနမှတွေ့သော ဒုက္ခကိုသာလျှင် အာရုံစူးစိုက်၍ ရှုပါလေ။

ယောဂီ၏ဉာဏ်

ပစ္စုပ္ပန်ခဏ၌ ယောဂီ၏ ဉာဏ်တွင် ထင်သော လက်တွေ့ဓာတ်သဘော၏အဖြစ်ကို ချက်ချင်းပင် လက်ညှိုးနှင့် ထောက်လိုက်သလို သိရ၏။ နောက်တစ်ဖန် ပစ္စုပ္ပန်ခဏ၌ ဉာဏ်တွင် ထင်သော အတွေ့ဓာတ်သဘော၏ အပျက်ကို ချက်ချင်းပင် လက်ညှိုးနှင့် ထောက်လိုက်သလို သိရ၏။ ဤသို့လျှင် ဖြစ်ပျက်လက်ငင်း လက်တွေ့ ဆက်ကာ ဆက်ကာ အားထုတ်ပါလေ ယောဂီတွေတို့။ ဤသို့ အချိုးကျမှသာလျှင် ရှင်တော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော-

ပစ္စုပ္ပန်နာမ် ဓမ္မာနံ ဝိပရိနာမ နုပဿနီ ပညာ ဥဒယဗ္ဗယာ နုပဿနေညာဏံ ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်နိုင်ပါမည်။

အတွေ့ဓာတ်၏ အဖြစ်အပျက်ကို မြင်သည်ဆိုရာ၌လည်း နှေးနှေးမြင်နှင့် မြန်မြန်မြင် နှစ်ပါးရှိ၏။ ရှေးက ဖြစ်နှင့်ပြီမဟုတ်သော ဓာတ်သဘောတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်သည်ကိုမြင်၍ အတန်ကြာမှ ၎င်းဓာတ်ပျက်သည်ကို သိရ၏။ နာသီးသဏ္ဍာန်၌ တွေ့သော ပူ-ရှိန်-မာ-ပျော့ စသည်တို့သည် အတန်ကြာမှ ပျက်သည်ကို မြင်၏။ နောက်တစ်ဖန် အသစ်ဖြစ်သော ပူ-ရှိန်-မာ-ပျော့တို့ ဖြစ်သည်ကိုမြင်၍ အတန်ကြာမှ ၎င်းသဘောကို ပျက်သည်ကိုမြင်၏။ ဤသို့လျှင် ဖြစ်ပျက် အမြင်၏ နှေးကြောင်းသိရ၏။ အားထုတ်ပွားများဖန် များသောအခါ ၎င်းဓာတ် သဘောတို့၏ ဖြစ်နှင့်ပျက်တို့သည် အလွန်စိပ်၍လာကာ

ရိပ်ရိပ် ရိပ်ရိပ်ဟုပင် ထင်မြင်လာရပါတော့သည်။ ဖြစ်သည်ကို သိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်လိုလိုပင် ပျက်သည်ကို သိလာရပေတော့၏။ အတွေ့ဓာတ်တို့သည် ဖြစ်ဆိုသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် နောက်ထပ် ပျက်သွားသည်ကိုသာ လျင်စွာသိပေတော့၏။

မိမိခန္ဓာတစ်ခုလုံးတွင် အတွင်းအပြင် အားလုံးသောနေရာ၌ ဤကဲ့သို့ အပြည့်ဖြစ်ပျက်တတ်သော ဓာတ်သဘောတွေကို ဉာဏ်ငုံမိသောအခါ ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်ပါလိမ့်မည်။ ဉာဏ်စူးစိုက်ရာ၌ မိမိကိုယ်၏ အပေါ်သန္တာန်ကိုသာလျှင် မဟုတ်ဘဲ အတွင်းသန္တာန်ကိုပါ အားလုံးသော နေရာတို့၌ နေရာလပ်မကျန် အပ်ဖျားခြင်းစေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက် တရားအားလုံးကို ထင်ရှားသိမြင်စေအပ်သည်။ မဟာနိဒ္ဒေသ၌ ဟောတော်မူသည်မှာ- အနိဓာနဂတာဘဂ္ဂါ ပုဇ္ဇောနတ္ထိ အနာဂတေ နိဗ္ဗတ္တာယပိ တိဋ္ဌန္တိ၊ အာရဂ္ဂေသာသမူပမာ။

ဘဂ္ဂါ-ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ချက်ချင်းပင် ချုပ်ပျောက်ကြကုန်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်၊ အနိဓာနဂတာ-ငြိမ်းလေပြီးသည့် ဆီမီးပမာ သိုမှီးရာမရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်ပြီ။ အနာဂတေ-မဖြစ်သေးသော အနာဂတ်ကာလ၌၊ ပုဇ္ဇော-လာ၍ ဖြစ်ဖို့ရာ အစုအပုံသည်၊ နတ္ထိ-မရှိနှင့်လေ။ ယေပိ-အကြင်ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာရုပ်နာမ်တို့သည်လည်း၊ နိဗ္ဗတ္တာ-ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကြကုန်၏။ တေပိ-ထိုပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ ရုပ်နာမ်တို့သည်လည်း၊ အာရဂ္ဂေ-အပ်သွား ပွတ်ဆောက်ဖျား၌၊ သာသမူပမာ-တခဏချင်း ချအပ်သော မုံညင်းစေတို့နှင့် တူသော ပမာ ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍၊ တိဋ္ဌန္တိ-တည်ကြကုန်၏။ အဒဿနတော အာယန္တိ၊ ဘင်္ဂါဂစ္ဆန္တု ဒဿနံ၊ ဝိဇ္ဇုပါဒေါ ဝ အာကာသေ၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိစ။

အဒဿနတော-မမြင်အပ်ရာမှ၊ အာယန္တိ-အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏။ ဘင်္ဂါ-ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသော ရုပ်နာမ်တို့သည်လည်း၊ အဒဿန-

မမြင်အပ် ရာသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သဘာဝအဖြစ် ရောက်ရ
လေကုန်၏။ အာကာသေ-ထက်ခွင်အဇော မိုးအာ
ကာ၌၊ ဝိဇ္ဇပါဒေါဣဝ-ပြုံးပျက်လျှလင်း လျှပ်စစ်၏
ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့၊ ဥပ္ပန္နိ စ- ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။
ဝယန္တိ စ-ပျက်လည်း ပျက်ကြကုန်၏။

ဤသို့ ဟောတော်မူသည်များကို ယောဂီ၏
ခန္ဓာတွင်းပင် အထင်အရှား ဝိပဿနာဉာဏ်အားဖြင့်
လက်တွေ့ဖြစ်နေလေတော့၏။ ဖြစ်-ပျက်တရားကို
ပွားများအားထုတ်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ဥဒယဗ္ဗယာ
နုပဿနာမည်သော၊ လက်ဦးစွာသော၊ နုသော
တရုဏဝိပဿနာဉာဏ်ကို ရခြင်းကြောင့် အားထုတ်
အပ်သော၊ ဝိပဿနာရှိသော၊ အာရဒ္ဓ ဝိပဿက
ယောဂီဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

ဝိပဿနပက္ကိလေသ တရားဆယ်ပါး

ဝိပဿနာကို ပြင်းထန်စွာ အားထုတ်လေ့ရှိ
သော အာရဒ္ဓဝိပဿက ယောဂီအားသာလျှင်
ဝိပဿနာကို ညစ်ညူးစေတတ်သော ဝိပဿနပက္ကိ
လေသတရား ဆယ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။
အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့နှင့် အားထုတ်မသန်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဝိပဿနပက္ကိလေသ တရားတို့မဖြစ်ချေ။
၎င်း ၁၀ ပါးတို့မှာ-

- ၁။ ဩဘာသဉာဏ်၏ ရှေ့သွားဉာဏ်ရောင်၊
စိတ်ရောင်အလင်းတည်း၊ ကိလေသာပါးသဖြင့်
စိတ်ဉာဏ်ကြည်ခြင်းကြောင့် လင်းသလောက်
အဆီးအတားမရှိ အကုန်မြင်တတ်၏။
- ၂။ ဉာဏ်တရားရှုရင်း ဖြစ်ပေါ်လာသော အလွန်
အားကောင်းသော ဉာဏ်။
- ၃။ ပီတိတရားရှုရင်း နှစ်သက်သာယာ သဘော
ကျမှုတို့ ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတစ်ရံ သာယာစွာသော
ဖျန်းခနဲ ဖျန်းခနဲဖြစ်မှု၊ သာယာစွာ လက်ခနဲ လက်
ခနဲ ဖြစ်မှု၊ ရှိန်းခနဲ နွေးခနဲဖြင့် သဘောကျစွာဖြစ်မှု၊
ကိုယ်တစ်ကိုယ်လုံး မြောက်တက်သွားသလိုဖြစ်မှု၊

ဝှမ်းဆီထိသလို တအိအိ ရှိမှုစသော နှစ်သက်
သဘောကျမှုတို့ ဖြစ်လေသည်။

၄။ ပဿဒ္ဓိ-ကိုယ်-စိတ်နှစ်ပါး ငြိမ်းအေးခြင်း၊
ကာမသုခထက် လွန်သော အမာနုသီမည်သော
တရား၌ ဖွေ့လျော်ခြင်း၊ အထူး။

၅။ သုခ-မွန်မြတ်သော ချမ်းသာခြင်း။

၆။ အဓိမောက္ခ-ထက်သန်သော ကိလေသာတို့
ချောက်ချားခြင်းမှကင်းသော သဒ္ဓါတရား။

၇။ ပဂ္ဂဟ-ညီညွတ်သော ဝီရိယ။

၈။ ဥပဋ္ဌာ-သုံးသပ်အပ်သော တရားသဘာဝ
တို့၌ ကျောက်တိုင်ကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ် မြဲမြံလှစွာ
ထင်သောသတ္တိ။

၉။ ဥပေက္ခာ-သင်္ခါရတို့ကို စိစစ်ခြင်း၌ မျက်နှာ
မလိုက်၊ လျစ်လျူရှုရာ၌ ထက်သန်မြဲမြံခြင်း။

၁၀။ နိကန္တိ-ဝိပဿနာ၌ အလိုရှိသော၊ ငဲ့ကွက်
တပ်မက်သော သဘော၊ ဩဘာသ-ပီတိ စသည်တို့
ကို အားရတပ်မက်ခြင်း။

ဤဆယ်ပါးသောတရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာ
သည်မှာ သမထလုပ်ငန်း၌ ပဋိဘာဂသို့ ရောက်ခါနီး
အခါ၌ ဈာန်အင်္ဂါတွေ ပေါ်လာသကဲ့သို့ ဝိပဿနာ၌
မဂ္ဂင်တရားများ၊ ဗောဓိပက္ခိယတရားများ၊ အား
ကောင်းပေါ်လာခြင်းဖြစ်၏။ တရားအားထုတ်သူ၌
ရှေးက ဤကဲ့သို့ ထူးခြားသောတရားတွေ မပေါ်စဖူး၊
ယခုမှ ထင်ရှားစွာ တွေ့ရသဖြင့် ဤတရားတို့သည်
အားထုတ်သန်လွန်းသဖြင့် ပေါ်လွင်လာသည်ကိုပင်
မဂ်ဖိုလ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု မှတ်တတ်လေသည်။

ဤသို့ မဂ်မဟုတ်သည်ကို မဂ်ဟု၊ ဖိုလ်မဟုတ်
သည်ကို ဖိုလ်ဟုယူဆပါလျှင် ဝိပဿနာ အလုပ်
သည် မတိုးတက်ဘဲ ရှောင်လွဲသွားသည်နှင့် တူပါ
လိမ့်မည်။ မူလဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင်ဖြတ်၍ ဤ
တရားတို့နှင့် တင်းတိမ်သာယာကာ နေတတ်သော
ကြောင့် ဤတရားတို့ကို ဝိပဿနာညစ်ညူးစေတတ်
သော ဝိပဿနပက္ကိလေသတရားဟု ခေါ်၏။

ဤတရားတို့ဖြစ်ပေါ်သော် ၎င်းတို့သည် ငါ မဟုတ် ငါ၏ဥစ္စာမဟုတ်ကုန်။ ရှေးကမရှိ၊ အကြောင်း အားလျော်စွာ ယခုမှဖြစ်၍ အရှည်မတည်၊ ပျက်စီး တတ်သော ဖြစ်ပျက် တရားပင်တည်းဟု ဖြစ်ပျက်သိ သော အနိစ္စဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်သင့်ပါသည်။

ဤသို့ မဂ် ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်ကို သိ တတ်သောဉာဏ်ကို မဂ္ဂါမဂ္ဂ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိဟု ခေါ်၏။ တရားအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသို့ ကိုယ်တွေ့သိသောအခါ၌ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ဩဘာသပီတိ စသော ဗောဇ္ဈင်တရားတွေကို ပင် အားကိုးအားထားစရာ အစစ်မဟုတ်သေး၊ နှစ် သက်သာယာနေဖွယ်မဟုတ်၊ ဖြစ်-ပျက်တို့သာ တည်းဟု ဆက်လက်ပွားများ အားထုတ်သော်၊ ဖြစ်ပျက်ဥဒယဗ္ဗယတို့ လွန်ထင်ရှားလျက်၊ ဒုက္ခ သဘော အနတ္တသဘောတို့သည်လည်း ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်တွင် ပေါ်လွင်လာ၏။

ဤအခြေသို့ရောက်သော အာရဒ္ဓဝိပဿက ပုဂ္ဂိုလ်သည် မွန်မြတ်လှသော ကျေးဇူးတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံပေပြီ။ ရှင်တော်မြတ်၏ သာသနာတော်၌ သက်သာရာ ထောက်တည်ရာကိုရ၍ သုဂတိအလား မြဲသော စူဠသောတာပန်ဟူ၍ ခေါ်ဆိုရ၏။

အကယ်၍ မဂ်ဖိုလ်တရားထူးကိုမရမီ စုတေရ ဦးတော့ နတ်ပြည်သို့ ဧကန်ရောက်၍ ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ဪ ငါ သေ၍ နတ်ပြည်ရောက်လာ သည်ဟု သတိရသောစိတ်က နောက်ကျ၍ နေသေး ၏။ ရှေးဦးစွာ မဂ်ဇော-ဖိုလ်ဇောတို့ ဖြစ်ပေါ်၍ တရားအထူးကိုရ၍ သွားပါတော့သည်။

ရှင်တော်မြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူသော စကားတော်မှာ-

ဘိက္ခဝေ-များစွာလှဘိ၊ ယောဂီပညာ သိရှိ ကြပါသော အကြင်တပည့်တို့။ တတ္ထ-ထိုနတ်ပြည် ၌၊ သုခိနော-ချမ်းသာသဖြင့်လာသော၊ တဿ-

ထိုအာရဒ္ဓ ဝိပဿက၊ ဝါ-မပြတ်အားထုတ်အပ်သော ဝိပဿနာအလုပ်ဖြင့် စုတေ၍ နတ်ပြည်သို့ ရောက် သောသူအား၊ ဓမ္မပဒါနိ-ဤလူ့ဘဝက အားထုတ် အပ်သော တရားအစုတွေသည်၊ ပလဝန္တိ-ညဉ့်က အိပ်မက်တို့သည် နံနက်ထအခါ ပေါ်၍လာဘိသကဲ့ သို့ ထင်ရှားစွာ ပေါ်လာကြကုန်၏။ ဘိက္ခဝေ-ချစ် သား ချစ်သမီး ယောဂီ အသီးသီးတို့၊ သတုပ္ပါဒေါ- ဪ ငါ သေ၍ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ပါပေါ့တကား ဟု သတိရမှုသည်၊ အန္တော-နှောင့်နှေးကြန့်ကြာ ရာသေး၏။ အထခေါ-စင်စစ်သော်ကား၊ သော သတ္တော-ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ခိပ္ပမေဝ-နတ်ပြည်သို့ ရောက်လျှင်ရောက်ချင်း လျင်မြန်စွာသာလျှင်၊ ဝိသေ သဘာဂီ-ထူးမြတ်သော မဂ်ဖိုလ် တရားထူးကိုရခြင်း အဖို့ရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ရှိသော၊ မပြတ်အားထုတ် အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်သည် လွန်စွာမွန်မြတ် ကျေးဇူးရှိကြောင်းကို ရှင်တော်မြတ် ဟောကြားတော် မူသည်မှာ-

ယောစ-အကြင်သူသည်ကား၊ ဥဒယဗ္ဗယံ- ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတရားတို့၏ ဖြစ်ပေါ်မှု၊ ဥဒယ-ပျက် ကွက်မှု၊ ဝယ-သဘောကို၊ အပဿ-မမြင်ဘဲလျက်၊ ဝိဿ သတံ-အနှစ်တစ်ရာ ကာလပတ်လုံး၊ ဇီဝေ- အသက်ရှည်၏။ တထော-ထိုဥဒယ ဝယသဘောကို မမြင်သော၊ အန္တဗာလ- ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနှစ်တစ်ရာ အသက်ရှည်စွာ နေရသည်ထက်၊ ဥဒယဝယံ-ဖြစ်မှု- ပျက်မှု ဥဒယဝယသဘောကို၊ ပဿနတော-သမ္မာ ဒဿနဉာဏ်စက္ခုဖြင့် ကောင်းစွာ ရှုမြင်သော သူ သည်၊ ဧကာဟံ-တစ်နေ့ တစ်ရက် တစ်မနက်မျှ၊ ဇီဝိတံ-အသက်ရှည်နေရခြင်းသည်၊ သေယျာ- အဆတစ်ရာမကစွာတည့် လွန်မြတ်ဘိ၏။

အဘိဓမ္မတ္ထသရူပကျမ်း၌ ကျေးဇူးတော်ရှင် သေက္ခတောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်ဟတော်မူ သည်မှာ ဝိပဿနာဉာဏ် ၁၀ ပါးတို့တွင် ဥဒယဗ္ဗယ

ဉာဏ်ကိုသာလျှင် တမင်ဖြစ်ပေါ်အောင် အားထုတ်ရ ပါသည်။ ဤဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ကိုလျှင် ကြွင်းဉာဏ် တို့သည် အဆင့်ဆင့် အလိုလိုဖြစ်ပေါ်၍ သွားပါ တော့သည်။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ရင့်သန်သည်နှင့် ဘင်္ဂဉာဏ် အလိုလိုဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အစ၌ ဖြစ်-ပျက်ကို ကျဲကျဲမြင်၏။ အားထုတ်ဖန်များသော် ဖြစ်-ပျက်စိပ်၍လာ၏။ စိပ်၍လာဖန်များသော် မြင် လွန်းသဖြင့် ဖြစ်ကိုမမြင်တော့ဘဲ ပျက်ကိုချည်း ရှုမြင် နေတော့၏။ ရုပ်နာမ်တို့သည် သူတို့သဘောအားဖြင့် လျင်မြန်စွာ မြင်သည်ဖြစ်စေ၊ မမြင်သည်ဖြစ်စေ ဖြစ် ပျက်သဘာဝမှာ အလွန်မြန်၏။ ဤသို့ မြန်သည်ကို လိုက်၍ ရှုရသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် အစ၌ နှေး ကွေးစွာ မြင်ရာမှ တစ်စတစ်စ မြန်စွာမြင်လာသော် လည်း အတိအကျ အမြန်ကိုမူကား မမြင်ပေ။ ထိုသို့ မြန်စွာလိုက်၍ ရှုရသောအခါ ဖြစ်အစွန်းကို မမြင် တော့ဘဲ ကောင်းကင်၌ လျှပ်လက်သည့်ဥပမာလို အဖြစ်ကို မထင်ဘဲ ပျက်အစွန်းကိုသာ ပို၍ ပို၍ မြင် လေတော့သည်။

ဘင်္ဂဉာဏ်၌ ဉာဏ်၏ ရင့်သန်ခြင်းဖြင့် ဖြစ် အစွန်းကို အာရုံမစိုက်နိုင် မမြင်နိုင်တော့ဘဲ ပျက်တို့ ကိုချည်း မြန်စွာ ထင်နေ၏။

မံသမျက်စိ မမြင်ရာသို့မြုပ်လေသော အပျက် တရားတို့သည် ဉာဏ်မျက်စိ အစစ်အမှန် ဖြစ်ပေါ် လာသောအခါ၌ ထင်ရှားလက်တွေ့သဘောဖြင့် အပျက် အမှုအရာအတိုင်းပင်လျှင် ဝပ်စင်းအစစ်ခံကြ လေတော့သည်။

ဘင်္ဂဉာဏ်ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ထက်လာသည် ဖြစ်ရာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်တွင် ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်-ပျက်ရှုရာမှ ဘင်္ဂဉာဏ်၌ ပစ္စုပ္ပန် လက်ငင်းဓာတ်တို့၏ အပျက်ကို ပင်လျှင် လက်တွေ့အားဖြင့် ရှု၏။ ဓာတ်မည်သည် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ ရွေ့သည်၊ ပြောင်းသည်၊ လှုပ်သည်၊ ကြွသည်၊ ရွံသည် မရှိပါ။ ဤနေရာမှာ

ဖြစ်လျှင် ဤနေရာမှာပင် ပျက်၏။ ဆံချည်ဖျားခန့်မျှ ဤနေရာမှ ထိုနေရာသို့ ကူးပြောင်းလှုပ်ရှား ရွေ့သွား ခြင်းမရှိ၊ ရွေ့သည်၊ လှုပ်သည်၊ ကြွသည်၊ ရွံသည် ထင်ရသည်တို့မှာ အပျက်မြန်၍ အဖြစ်အစားထိုး မြန် မှုများသာဖြစ်၏။ ဤသို့ ဓာတ်တို့၏မရွေ့နိုင်၊ မလှုပ် နိုင်သော အခြင်းအရာသည် လွန်စွာထင်ရှားလာ၏။ အဘယ်သို့ ထင်ရှားလာသနည်းဟူမူ ဝိပဿနာရှုရာ ၌ အပျက်ချင်း စပ်နေတော့သဖြင့် ဓာတ်တို့သည် ရွေ့နိုင်-လှုပ်နိုင်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆချက်မှာ အကယ်စင်စစ် မဟုတ်မမှန်ကြောင်းကို တွေ့သိနေ သောကြောင့်တည်း။

ရုပ်ဓာတ်တို့၏ အပျက်ကို လျင်မြန်စွာ သိလာ သောအခါ ဤကိုယ်ကောင်ကြီး ရှိနေသည်၊ ထိုင်နေ သည်၊ အိပ်နေသည် စသည်တို့ကို လုံးဝမသိတော့ချေ။ အဝန်းအဝိုင်း၊ အရှည်အတို၊ အကြီးအငယ်၊ အမှုန် စသော သဏ္ဍာန်တို့လည်း လုံးဝမပေါ်နိုင်တော့ပေ။ မာ-န-ပူ-အေး-တင်း-ပျော့ဟူသော ဓာတ်သဘော သည်သာလျှင် ပျက်၍ပျက်၍နေသည်ကို သိနေတော့ ၏။ ကိုယ်ကောင်ကြီး၏ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတို့၏ အထက်အောက်နေရာ စသည်တို့ကို လိုက်၍မရှုရ တော့ဘဲ ကိုယ်ကောင်ကြီးရှိ ဓာတ်သဘောသက် သက်သည် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်၏ဉာဏ်တွင် အမှန်ကို အစစ်ခံရတော့မည်။ အမှန်ကိုသာ ဉာဏ်၌ ဓာတ် သဘောသက်သက်ကို အသိပိုင်ကာ သဘာဝအပျက် ဉာဏ်၌ ပိုင်ပိုင်ကြီး သိ၍ သိ၍ လောကုတ္တရာနယ် အတွင်းသို့ သက်ဆင်းလျက် နေပေတော့၏။

ဤသို့ တစ်ကိုယ်လုံးကိုခြုံပြီး ဓာတ်တို့၏ အပျက်ကိုသာ သိနေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖောဇာ အချိန်ပိုင်းက ပင်ပန်းခြင်းများသည် သက်သာလာတော့ ၏။ ညောင်းညာကိုက်ခဲခြင်း မဖြစ်သလောက်ပင် သက်သာလှပေတော့၏။ တစ်ကိုယ်လုံးကိုခြုံပြီး အသိ ဉာဏ်မပိုင်သေးခင် သိလောက်သော အင်္ဂါအစိတ် အပိုင်း၌ အပျက်လက္ခဏာများ မြန်စွာထင်အောင်

ရှုအပ်၏။ အကွက်တစ်ခု၌ ဉာဏ်ပိုင်လျှင် တစ်ပြင် တည်း ဆက်လျက်ရှိသော နေရာများကို ရှုသွားရန် လွယ်ကူ၏။ စွဲမြဲရှုကြည့်ဖန်များလေ အပျက်ကို အမြန် တွေ့ရလေဖြစ်၏။ ထိုင်၍ရှုလျှင် ကိုယ်ကောင်ကြီး တစ်ခုလုံးပျောက်ပြီး ဓာတ်သာလျှင် အလွန်လျင်မြန် စွာ ပျက်၍နေကြောင်း သိမြင်နေ၏။ အိပ်၍ရှုလျှင် လည်း ဤသို့ပင်၊ လမ်းလျှောက်ရှုသောအခါ တစ်ကိုယ် လုံး ပုံသဏ္ဍာန်ကြီး ပျောက်ကွယ်ပြီး ဓာတ်တို့၏ အပျက်ကိုသာ လျင်မြန်စွာ တွေ့နေသဖြင့် လမ်း လျှောက်နေရမှန်းပင် မသိရသလောက် ဖြစ်ပေ၏။ ဤအခါမျိုး၌ တရားအားထုတ်ခြင်းကို ချထားသော် လည်း အပျက်တို့ကို မြင်နေတတ်၏။ လက်လှုပ် လျှင်လည်း လှုပ်သောလက်ဟု မရှိ၊ ပျက်တရားကြီး ကို ကိုယ်တွေ့သိမြင်၏။ ခြေလှုပ်လျှင်လည်း ဤ သို့ပင်။ အပြင်ပအရာဝတ္ထု စသည်တို့ကို ကြည့်လျှင် လည်း ၎င်းတို့လည်း မမြဲသောတရား၊ သဲသဲ သဲသဲ ဖြင့် မြန်စွာ ပျက်နေကြောင်း မြင်၏။ လေတိုက်ရာ၌ လည်း ၎င်းလေဓာတ်သည်ပင် သဲသဲ သဲသဲ ပျက်နေ သည်ကို သိ၏။ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု စသည် အား လုံးတို့မှာ ဤသို့ပင် ဆောက်တည်ရာမရ၊ အနှစ်အသား အခိုင်အမာမရှိသည့် စင်စစ်အားဖြင့် တဖွဲဖွဲ တသဲသဲ ပျက်လျက် ပျက်လျက်နေသည်ကို ထင်ရှားစွာ သိမြင် လေတော့သည်။ ကမ္ဘာလောက မြေ-ရေ-လေ-မီး နှင့်တကွ သက်ရှိသက်မဲ့ အားလုံးတို့၌ ဓာတ်သား ပကတိအမြင်ပေါက်ကာ အပျက်မြန်လှသော သဘာဝ လက္ခဏာကြီးသည် အားထုတ်သန်၍ ဝီရိယဓာတ်ခံ ကြီးသော အကြင်ယောဂီ၏ ဉာဏ်တွင် လက်တွေ့ ဖဿသဘောအားဖြင့် ထင်ရှားစွာ တွေ့ရမည်မှာ ဧကန်စင်စစ် ဖြစ်ပေတော့၏။ မိမိ၏ ရုပ်ခန္ဓာပေါ် တွင် ဤကဲ့သို့ အချက်ကျစွာသိရှိလာသော ဝိပဿနာ

ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြင့် ကြိုးစားပွားများ အားထုတ်ဖန်များ၍ အမြင်သန်လာလျှင် မိမိ၏ ခန္ဓာမှတစ်ပါး အပြင်အပ မှာရှိသော ဗဟိဒ္ဓဓာတ်တို့ကိုပါ ဉာဏ်တွင် ထင်ရှား စွာ လက်တွေ့သိမြင်သော သဘောသို့ သက်ရောက် ရပေတော့၏။

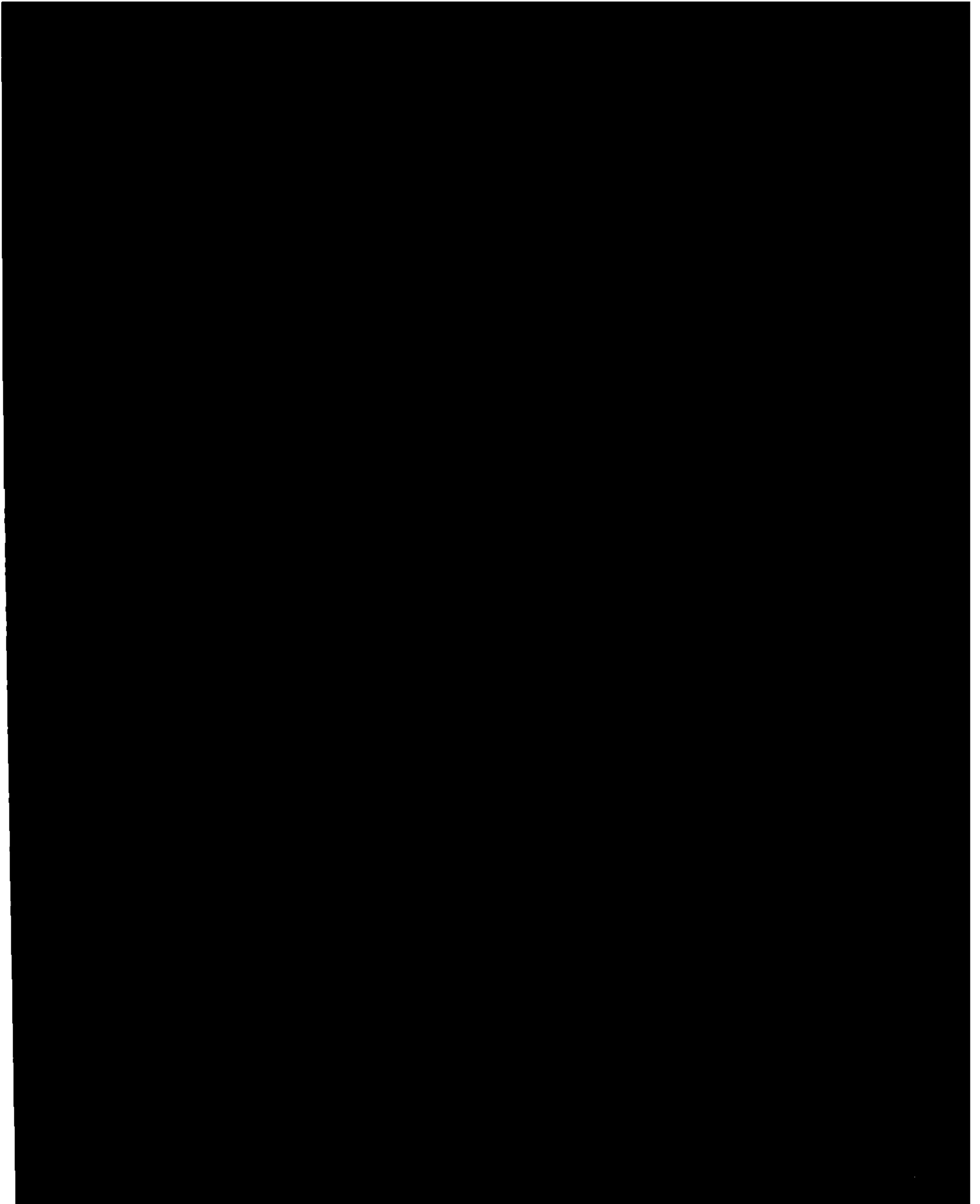
ဤခန္ဓာကိုယ်ကို စိုက်၍ ရှုရသောအခါ၌ ခန္ဓာတွင်းရှိ ဓာတ်သဘောတို့၏ အပျက်ကိုသာ တွေ့၍ တွေ့၍နေရသည်ကို ရပ်တန့်လိုက်သော်၊ တအား အနားယူလိုက်သော် အခြားသော လောကီကိစ္စ၊ လောကုတ္တရာကိစ္စ အရပ်ရပ်တို့ကို ဆောင်ရွက် လုပ် ကိုင်တိုင်း လုပ်ကိုင်တိုင်းတို့၌ ပြင်ပသဏ္ဍာန်ရှိ ဓာတ် သဘောတို့၏ အပျက်ကိုသာ ထင်ရှားစွာ ကာလတာ ရှည်စွာ သိမြင်နေရပေတော့၏။ အတွင်းသန္တာန်ဖြစ် သော မိမိတို့၏ ရုပ်ပေါ်၌ အားထုတ်သန်သလောက် ပြင်ပသန္တာန်ရှိ ဓာတ်တို့၏ သဘာဝကို ဉာဏ်၌ တတ် အပ်သေချာစွာ သိမြင်နေရတော့၏။

တွေ့ထိမှု၊ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု အရသာတို့ကို သိမှုစသော ဝိညာဏဓာတ်တို့၏ သဘောတို့၌လည်း အခွင့်အားလျော်သလို အပျက်တွေ့ကိုသာ မြင်နေရ ပေတော့၏။ ဤခန္ဓာကိုယ်၌ စူးစိုက်၍ ရှုနေရသော အခါ တွေ့ထိမှု အပျက်များကိုသာလျှင် သိ၍နေပေ၏။ မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ အရသာသိမှုတို့ကို ရှုနေသည် မဟုတ်ချေ။ ဤသို့ တွေ့ထိမှုအပျက်များ ထင်ရှားနေ ရာမှ အပျက်လက္ခဏာတို့ကို လွန်စွာအသိ မြန်လာ သဖြင့် တွေ့ထိမှုကိုပင် မသိနိုင်တော့ဘဲ ဉာဏ်၌ ပျက်၍ ပျက်၍နေသော အစဉ်ကြီးကိုပင် ထင်လာ၍ ပျက်စဉ် ကြီးသာ တန်း၍နေသည်ကို ပင်လျှင် တစ်သန်တည်း ပေါ်၍ နေပေတော့၏ ယောဂီတို့။

[ရေဦးဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာရှုပုံကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြအပ်ပါသည်။]

ရေဦးဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရွှေသာလျောင်းဘုရားသိမ်တော်ကြီးဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ကျောက်ဖြူမြို့ ရွှေသာလျောင်းဘုရားသိမ်တော်ကြီးဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးဥတ္တမ

နိဒါန်း

ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကို ရှာ၍မရ။ စာအုပ်ရိုက်နှိပ်သော ခုနှစ်မှာ ၁၃၄၇-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၄-ရက်ဟုတွေ့ရှိရပါ၏။ ဆရာတော်ကြီး၏ ပတ္တမြားလက်ဆောင် ကျမ်းစာအုပ်မှ ဝိပဿနာရှုနည်းကို ထုတ်နှုတ်၍ ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ကိုယ်တိုင်လည်း ကျင့်ကြံ၍ တပည့် ဒကာ ဒကာမများ၏ တောင်းပန်

လျှောက်ထားချက်အရ ဤကျမ်းကို ရေးသားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရှိရပါသည်။ အခြားသောကျမ်းများ လည်းမတွေ့ရပေ။

သို့သော် ဤစာကိုဖတ်ရှုမိသော ဆရာတော်ကြီး၏ ဒကာ ဒကာမများသည် ဤစာပြုစုသူထံ ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိကို ရရှိနိုင်ပါလျှင် ပေးပို့ပေးတော်မူကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံတိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

စာပြုသူ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေသာလျောင်းဘုရားသိမ်တော်ကြီးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

အရိယာနှင့် ပုထုဇဉ်ကွာခြားချက်ကတော့ ပုထုဇဉ်မှာတော့ မဲလိမ္မာလို့ မြားနှစ်ချောင်းစူးတယ်။ အရိယာ
လိမ္မာသောသူမှာတော့ မြားတစ်ချောင်းသာ စူးပါတယ်။ ကာယိက ဒုက္ခမြားတစ်ချောင်းကတော့ ဘုရားကို
တောင် စူးတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဘုရားကမြားနှစ်ချောင်း နှုတ်ဖို့ရာအတွက် မမေ့မလျော့ကြနှင့်လို့ အမြဲ မိန့်မှာ
တော်မူခဲ့ပါတယ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ကျောက်ဖြူမြို့ ရွှေသာလျောင်းဘုရားသိမ်တော်ကြီးဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးဥတ္တမ၏ ဝိပဿနာရှုနည်း

ခန္ဓာကိုယ်စစ်တမ်း

ဒီခန္ဓာကိုယ်ဟာ မသိမူတရားက ဦးဆောင်
လို့၊ လိုချင်လို့ ရရှိလာတဲ့ အရာဖြစ်တယ်။ ဒီခန္ဓာ
ကိုယ်နှင့် စိတ်ဆိုတဲ့ အရာနှစ်မျိုးကို အကြမ်းဖျင်း
စိစစ်ကြည့်ကြရအောင်-

ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊
မိန်းမ စသည်အားဖြင့် ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ထားတဲ့အရာ
တွေဟာ သဘာဝဖြစ်တဲ့ ပရမတ္ထတရားရဲ့ အရိပ်
အရောင်မျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအရိပ်အရောင်မျှသာ
ဖြစ်တဲ့အရာတွေကိုပဲ အမှတ်မှားပြီးတော့ ယောက်ျား၊
မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ စသည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲနေ
ကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ကို စိစစ်ကြည့်ရင် ခန္ဓာငါးပါးဆို
တာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ ငါးပါးကတော့-

- (၁) ရူပက္ခန္ဓာ
- (၂) ဝေဒနာက္ခန္ဓာ
- (၃) သညာက္ခန္ဓာ
- (၄) သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
- (၅) ဝိညာဏက္ခန္ဓာတို့ဖြစ်တယ်။

ဆိုခဲ့တဲ့ ငါးမျိုးအနက်က “ရူပက္ခန္ဓာ ဆိုသော
သဘောက ဘယ်လိုလဲ” ဆိုတော့ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊
ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ စသည်အားဖြင့် မြင်သာအောင်

ပြုထားတယ်။ အဲဒါကို တကယ်အမှန်လို့ ထင်မှတ်
နေကြတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ သတ္တဝါအများမှာ အရိပ်
အယောင်ကို တကယ်အဟုတ်လို့ စွဲနေကြတယ်။
အဲဒီလိုနဲ့ တံလျှပ်ရေထင်ပြီး သေသွားကြမယ်ဆိုရင်
အလွန်ရင်နာစရာ ကောင်းပါလိမ့်မယ်။ ဒီတော့
ဆင်းရဲကင်းချင်ရင် အတွင်းအနှစ်သာရကို သိဖို့လို
တယ်။

တကယ့် အနှစ်သာရကတော့ ပရမတ္ထတရား
များဖြစ်တဲ့ အဋ္ဌကလာပံ တရားစုများသာ ဖြစ်ပါ
တယ်။ ဒီနေရာမှာ ဓာတ်လေးပါးကို ပြောတော့၊ အဲဒီ
မှာ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာဟုခေါ်သော တရားစုများ
လည်း အကျုံးဝင်ပြီးသားလို့ သိထားကြပါ။ ဓာတ်
လေးပါး ပေါင်းစပ်နေပုံသဘောကို နည်းနည်း
စဉ်းစားကြည့်ရအောင်-

ဓာတ်လေးပါးမှာ တေဇော၊ ဝါယောဆိုတဲ့
ဓာတ်နှစ်ပါးက မိဿကဓာတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ပထဝီ
နှင့် အာပေါ ဓာတ်များဟာလည်း မိဿက ဓာတ်ဖြစ်
တော့ တေဇော၊ ဝါယောလွန်ဆိုပါတော့။ လူတစ်
ယောက်သွား ခြင်းကိုပြုတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ပထဝီ၊
အာပေါ၊ ဓာတ်နှစ်ပါးက အားနည်းသွား ပါတယ်။
ဒီတော့ ညောင်းလာတယ်။ ညောင်းလာတော့ ထိုင်
တယ်၊ အိပ်တယ် ဆိုပါတော့။ ထိုင်နေအိပ်နေလည်း

ညောင်းလာပြန်တယ်။ ပထဝီ၊ အာပေါ လွန်လာပြန်
တယ်။ တေဇော ဝါယောက အားနည်းသွားတော့
လှုပ်မှုကို ပြုပေးရပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် ဣရိယာပထ
လေးပါးဖြင့် ပြုပြင်နေရသော တရားစု ဖြစ်ပါတယ်။
သတ္တဝါများ နေထိုင်မကောင်း၊ ဖျားနာခေါင်းကိုက်
မူးတယ် ဝေတယ်ဆိုတဲ့ ရောဂါတွေဟာ ဓာတ်လေး
ပါးရဲ့ ဖောက်ပြန်မှုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပမာတစ်ခုပေးမယ်။ ဆေးသမားဟာ သူနာ
ထံရောက်တော့ သူနာရဲ့ လက္ခဏာကို ကြည့်ရတယ်။
ဘာကို ကြည့်သလဲဆိုတော့ ဘယ်ဓာတ်က လွန်လို့၊
ဘယ်ဓာတ်က အားနည်းလို့ ဆိုတာသိဖို့ကြည့်တာ။
အားနည်းနေတဲ့ ဓာတ်ကို ဖြည့်ပေးမယ်၊ ပိုကဲနေ
တဲ့ဓာတ်ကို အားနည်းသွားအောင် လုပ်ပေးမယ်။
အဲဒါ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမစတဲ့
ပညတ်တရားကို ဆေးကုနေတာမဟုတ်ဘူး။ ပညတ်
တရားကို ဆေးဝါးကုသလို့ မပျောက်နိုင်ဘူးဆိုတာ
ကိုလည်း သိထားကြပါ။

တွေးကြည့်ကြပါ။ စာဖတ်တယ်ဆိုတာ စဉ်း
စားလို့ တွေးလို့ တွေးလို့ ဖတ်ရငယ်။ ဖတ်ပြန်
တယ်၊ တွေးကြည့်ပြန်တယ်။ ဒီလိုဖတ်ရတယ်နော်။
ဖတ်ချည်းနေလို့ မဖြစ်ဘူး။ လမ်းမသိပဲ ရှေ့သို့သွား
နေတဲ့ ခရီးသွားလို ဘယ်လမ်းက လာတယ်လို့
လည်းမသိ၊ လမ်းမှာ ထင်ထင်ရှားရှား ဘယ်အရာ
ဝတ္ထု တစ်ခုခုကို မြင်ခဲ့တယ်လို့လည်း မရှိဘဲ လမ်း
လျှောက်သွားတဲ့ မျက်မမြင် ခရီးသွားလိုတော့ မသွား
ကြပါနှင့်။ အချည်းနှီးဖြစ်မယ်။ ဒါကြောင့် စဉ်းစား
လို့ စဉ်းစားလို့သာ ဖတ်ပါ။ ဖတ်ယင်း၊ ဖတ်ယင်း
အခက်အခဲများ တွေ့လာရင် ရပ်ထား။ တွေးကြည့်
ပြန်ဖတ်။ ဒါမှလည်း ဉာဏ်ကထွက်မှာ၊ ဉာဏ်ကို
မသုံးဘဲတော့ မဖတ်ကြပါနှင့်။ ဝိမံသနဟု ဆိုတဲ့
စူးစမ်းလေ့လာမှုကို ပြုကြပါ။

အစိုးမရသော အနတ္တခန္ဓာ
ခန္ဓာကိုယ်ကို ပိုင်ရှင်ခံ၍ ရပါသလား၊ တွေး
ကြည့်ကြပါ။ အိုလာတယ်၊ နာလာတယ်၊ သေဖို့
အမြဲတစေ သွားနေတယ်၊ မမှန်ဘူးလား။ မအိုစေ
ချင်ပဲ အိုလာတယ်။ မနာချင်ဘဲနှင့် နာလာတယ်၊
မသေချင်ဘဲနှင့် သေကြရတယ်။

ချစ်လှစွာသော သားသမီးများနှင့် ကမ္ဘာပတ်
လုံး နေသွားချင်ကြတယ်။ နေလို့ ရမလား၊ မရဘူး၊
မပိုင်ဘူး၊ အစိုးမရဘူး။ မနာချင်ဘဲနှင့်လည်း ခေါင်း
ကိုက်လာတယ်၊ မူးလာတယ်၊ ဖျားလာတယ်၊
ညောင်းလာတယ်၊ ကိုက်ခဲလာတယ်၊ ပူလာတယ်၊
အေးလာတယ်၊ ၉၆-ပါးသော ရောဂါဖြစ်လာတယ်။
ဒါဟာဖြစ်စေချင်လို့ ဖြစ်လာတာလား။ မဖြစ်စေချင်
ဘဲနှင့် သူ့တာဝန် သူထမ်းပြီးတော့ အလုပ်လုပ်နေ
တာပဲ။ ဒါကိုပဲ ငါ့တာဝန်လို့ ယူပြီးတော့ ငါ ဖျား
တယ်၊ ငါနာတယ်၊ ငါနေမကောင်းဘူး၊ ငါအိုတယ်
ဆိုပြီး အကုန်လုံးငါ့တာဝန်လို့ ယူလိုက်တာ၊ တကယ်
တော့ ငါ့တာဝန် တစ်ခုမှ မရှိဘူး။ တွက်ကြည့်ကြပါ။
မဟုတ်ဘူးလား။

ဤခန္ဓာကိုယ်မှာ သုခကိုရှာစမ်း။ ထိုင်နေတာ
သုခလား။ မကြာမီ ညောင်းလာပြီ။ ထပြန်ပြီ။ သုခ
လား။ ညောင်းလာပြန်ပြီ။ အိပ်စမ်း။ မကြာမီ ညောင်း
လာပြန်ပြီ။ ရပ်နေစမ်း။ ညောင်းလာပြန်ပြီ။ ချမ်း
သာကို ရှာစမ်း။ မတွေ့ဘူးနော်။ ဒီလောက်ဒုက္ခ
များနေတဲ့ သူ့ရဲ့ဒုက္ခကိစ္စကို သူလုပ်နေတာကို ဘယ်
သူက ဝင်ပြီးတော့ အလုပ်ခိုင်းတာလဲ။ ဤခန္ဓာကိုယ်
ကြီးက ဝင်ကူစမ်းပါလို့ အကူအညီတောင်းတာလား။
မတောင်းဘူး။ သူတစ်ယောက်တည်း သူ့အလုပ်ကို
မှန်မှန်လုပ်နေတယ်နော်။

ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့ အလုပ်တာဝန်ကို မသိ
တတ်တဲ့ သတ္တဝါများကသာ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးထမ်းနေ
တဲ့ အလုပ်တာဝန်ကို (တစ်နည်းဆိုတော့) ဒုက္ခ
တာဝန်တွေကို ကူပြီးထမ်းနေတာ၊ စဉ်းစားကြည့်ကြ

ပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ ဥပမာ ဖျားနေပြီ ဆိုကြပါ
တော့၊ ဝင်ပြီးထမ်းစမ်း။ ဖျားနေတော့ စိတ်မကောင်း
ဖြစ်လာတယ်။ ဖျားရမလားဆိုပြီးတော့ ကိုယ့်တာဝန်
သူ့တာဝန်ကို မသိဘူး။ ဒေါသဖြစ်လာတယ်။ ဒေါသ
ဖြစ်တော့ ဒါကို ဘာခေါ်သလဲ။ ခန္ဓာဝန်ကို ဝင်ထမ်း
တာနှင့် မတူဘူးလား။ ဒေါသဖြစ်လာတော့ အဖျား
သက်သာသလား။ မသက်သာဘူးနော်။

ဒုက္ခနှင့် ဒေါသမြားနှစ်ချောင်း

မသက်သာတော့ စဉ်းစားကြည့်စမ်း။ ခန္ဓာ
ကိုယ်ကြီးကလည်းဖျား၊ စိတ်ကလည်းဖျား။ စိတ်ဖျား
တယ်ဆိုတာ ဒေါသဖြစ်တယ်လို့ ပြောတာ။ ဖျားရ
မလားဆိုပြီတော့ စိတ်မကောင်းဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး
လား။ ဒေါသဖြစ်တော့ ရောဂါဘယ်နှစ်ခုရသွား
သလဲ။ ဖျားတာကတစ်ခု၊ ဒေါသဖြစ်တာက တစ်ခုဆို
တော့ နှစ်ခုဖြစ်သွားတယ် မဟုတ်လား။ ဒါကို မြား
နှစ်ချောင်းစူးတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံမှာ
သူ့စိတ်မကောင်းလို့ ခန္ဓာက သူ့ဒုက္ခနှင့်သူ မနေရဘဲ
ပိုပြီး ဒုက္ခများလာတယ်။ ဒေါသဖြစ်လို့ ရောဂါ
သက်သာရင်တော့ ဒေါသဖြစ်တာ ကောင်းတယ်။
ယခုတော့ ဒေါသဖြစ်ပြီဆိုရင် အဖျားရောဂါက ပိုပြီး
ဖျားလာတယ်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကတော့ အကူ
မတောင်းချင်ဘူး။ ဘယ်တောင်းချင်မှာလဲ။ ပိုပြီး
ဒုက္ခဆင်းရဲတာကိုး။

ဒါကို ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားလို့ မမှတ်ဘူးလား။
ဒီအချက်ဟာ စဉ်းစားရမယ့် တာဝန်ပဲ။

ဒီလိုစဉ်းစားဆင်ခြင်နေတာဟာ ခန္ဓာကိုယ်
ကြီးကို အနတ္တလို့ရှုနေတာ။ မပိုင်ဘူး။ အစိုးမရဘူး
လို့ ရှုနေတာ။ လောဘကင်းအောင် လုပ်နေတာ၊
ဒေါသကင်းအောင်လုပ်နေတာ လက်တွေ့မဟုတ်ဘူး
လား၊ စဉ်းစားနော်။ ဒါ ယခုလောလောဆယ် မျက်
မှောက်မှာ ငြိမ်းအောင်လုပ်နေတာမဟုတ်လား။ တွေး
ကြည့်စမ်း။ တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်မှာလည်း မျက်

မှောက် တွေ့ရမယ်လို့ ပြတယ်။ မျက်မှောက် မတွေ့
ဘူးလား။ စာကြည့်သောပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်တရား
ငြိမ်းအောင် လုပ်နေသလဲ။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ
တရားတွေငြိမ်းအောင် လုပ်နေတယ် မဟုတ်လား။

ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့ အနာဂတ်ခရီးကို ကြည့်
ပါလား။ မလွဲမသွေ သေရမည့် သင်္ချိုင်းကုန်း ခရီးကို
တရွေ့ရွေ့ သွားမနေဘူးလား။ သတ္တဝါက ရပ်နေ
တယ်ဆိုပါတော့။ သေမည့်တရားက ရပ်မနေဘူး။
တရွေ့ရွေ့သွားနေတယ်။ သတ္တဝါက အိပ်နေတယ်။
သေခြင်းတရားက အိပ်မနေဘူး။ နာရီမလုပ်၊ စက္ကန့်
မလုပ်သွားမနေဘူးလား။

စာကြည့်သူများကတော့ သားသမီးများ၊
စီးပွားရေးများနှင့် ပျော်လိုက်ကြတာ၊ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး
သွားနေတာကိုတော့ မတွက်ကြဘူး။ တချို့ရောက်ဖို့
နီးပြီး၊ တချို့ တော်တော်ဝေးသေးတယ်။ သို့သော်
လည်း ရှေ့နောက် စီတန်းပြီး သွားနေတာပဲရှိတယ်။
ဒါကိုလည်း တွက်မရဘူး။ ကြည့်စမ်း။ ပျော်နေလိုက်
ကြတာ။ ဒီပျော်တာဟာ ငိုဖို့အစပဲ။ အပျော်ကြီးသူ
ဟာ အငိုကြီးမယ်။ အပျော်နည်းသူဟာ အငိုနည်း
မယ်။ ဒါကတော့ သဘာဝပဲ။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ
သင်္ချိုင်းကုန်းနား ရောက်နေပြီဆိုပါတော့။ ဘယ်သူ
ကယ်မလဲ။ သားလည်းမကယ်နိုင်။ မယားလည်း
မကယ်နိုင်။ ဘယ်သူမှ မကယ်နိုင်။ ခန္ဓာကိုယ်က
လည်း ဘယ်လိုမှ မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ဒီအချိန်အခါ
မျိုးရောက်ရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ လှိုင်းနှင့်လေနှင့်
တွေ့ပြီ၊ တက်တို့ ရွက်တို့ကို အန္တရာယ်ဖြစ်မှ ထပြီး
ဆင်ကြမှာလား၊ မရတော့ဘူးနော်၊ သတိထားကြပါ။
ကြိုတင်ပြီးတော့ လုပ်ထားရင် မဖြစ်ဘူးလား၊ ဒါ
ကြောင့် ကြိုတင်လုပ်ထားဖို့ သတိပေးနေတာ။

စာဖတ်ယင်း တရားအားထုတ်ပါ

ဒီသံသရာ ဒီခန္ဓာဟာ ဒုက္ခအစစ်ပဲလို့ ယူတာ
မမှန်ဘူးလား၊ သေသွားပြန်တော့လည်း မည်သူမျှ

မကပ်ချင်တော့ဘူး၊ အနံ့ကလည်း မကောင်း၊ ချစ်လှစွာသော သားသမီးများကလည်း မချစ်တော့ဘူး၊ အိမ်မှာလည်း မထားချင်တော့ဘူး၊ စက်ဆုပ်လာတယ်၊ လက်နှင့်လည်း ထိမကြည့်ချင်တော့ဘူး၊ ဒီလို ကမ္မဋ္ဌာန်းမရှုရဘူးလား၊ ဒီလောက်မကောင်းသော ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အမျိုးမျိုးသော နည်းများစွာနှင့် စိစစ်ပြီးတော့ မကြည့်သင့်ဘူးလား၊ ဒါလည်း တရားအားထုတ်တာပဲ၊ ဒီစာကို ဖတ်ရင်းနှင့်ပင် တရားအားထုတ်နေတယ်လို့ မှတ်ပါ။

ဒီလို ကြည့်ဖန်များလာတော့ သိလည်း သိလာမယ်၊ ကြောက်လည်း ကြောက်လာမယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ။ မှန်ကန်လို့ မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့် တွေးကြည့်နော်။

ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး တစ်ခုခုဖြစ်လာချိန်မှာ ခေါင်းကိုက်လာတယ် ဆိုပါတော့၊ ရှေ့ကပြခဲ့သလို သူ့တာဝန်ကို သူလုပ်တာမဟုတ်လား။ ငါ့တာဝန်ဆိုပြီး ဒေါသမဖြစ်နှင့်တော့၊ သူတစ်ယောက်တည်းသာ ဖြစ်ပါစေ၊ ကိုယ်က လိုက်ပြီးတော့ မဖြစ်နှင့်တော့၊ မပင်ပန်းနှင့်တော့၊ လိုရင်းကတော့ မြားနှစ်ချောင်း အစူးမခံနှင့်တော့လို့ သတိပေးတာပါ။

ပညာဉာဏ်ရှိသောသူများဟာ မြားနှစ်ချောင်း အစူးမခံဘူး။ ဒီခန္ဓာကြီးမှာတော့ ငယ်ငယ်ကလေးကပင် စူးပြီးပါလာလို့ နှုတ်လို့ မရဘူးနော်။ သတိထားပါ၊ စူးနေသော မြားကိုသာ နုတ်ပါ၊ ဘာနှင့် နုတ်မှာလဲ၊ အလိမ္မာ ပညာဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော “ဓား” နှင့်ခွဲ၊ သတိတည်း ဟူသော “ရှာတံ” နှင့် ရှာပြီး နုတ်ယူပါ။

အလိမ္မာဉာဏ်ဆိုတာ ခန္ဓာကြီးဖြစ်နေတဲ့ ဒုက္ခနှင့်တကွ ခန္ဓာကြီးဟာ မည်သူတွေပေါင်းပြီး လုပ်ထားတဲ့ အရပ်လို့ ကြည့်ပြီးနေတာကို ပညာတည်းဟူသော ဓားနှင့်ခွဲတယ်လို့ ပြောတာ၊ သတိတည်းဟူသော ရှာတံဆိုတာက စူးဝင်နေတဲ့မြား ငြောင့်ကို ပညာတည်းဟူသော ဓားနှင့်ခွဲပြီးလျှင်

သတိတည်း ဟူသော ငြောင့်ရှာတံနှင့် ရှာပါလို့ ပြောတာ၊ နုတ်ပါလို့ ပြောတာ၊ လိုရင်းကတော့ သတိထားပါ၊ မေ့မနေနှင့်လို့ ပြောတာပါ၊ ဒီလို သတိရှိစွာဖြင့် မမေ့မလျော့နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များတို့ဟာ လောကမျက်မှောက်မှာလည်း ချမ်းသာမယ်၊ နောင်လည်း ချမ်းသာမယ်။

အရိယာနှင့် ပုထုဇဉ်ကွာခြားချက်

အရိယာနှင့် ပုထုဇဉ်ကွာခြားချက်ကတော့ ပုထုဇဉ်မှာတော့ မလိမ္မာလို့ မြားနှစ်ချောင်း စူးတယ်၊ အရိယာလိမ္မာသောသူမှာတော့ မြားတစ်ချောင်းသာ စူးတယ်၊ ဒီကာယိက ဒုက္ခမြားတစ်ချောင်းကတော့ ဘုရားမှာတောင် စူးတာပဲ။

အဲဒီ မြားနှစ်ချောင်းကို နုတ်ဖို့ရာအတွက်လည်း မမေ့မလျော့ကြနှင့်လို့ အမြဲ မှာတော်မူတယ်၊ ဒီလို ကြိုတင်ပြီ မြားစူးနေတာကို မနုတ်ပဲ အေးဆေးစွာနေသော သူများကိုတော့ နောက် သေခါနီးရောက်လာရင် သူ့မှာ မသေမိက နေခဲ့သော ရက်၊ လ၊ နှစ်များမှာလည်း မအေးချမ်း၊ သေခါနီးလာတော့ သာ၍ပင် ပူပန်သောက ရောက်ပြီးတော့ များစွာသော ဒဏ်ချက်များကို ခံရပြီး မကောင်းသော ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသုရကာယ်တည်းဟူသော အပါယ်လေးပါးသို့ ရောက်ရမှာ သေချာသလောက်ပဲ။

အကြောင်းကတော့ သေခါနီးသော ရန်သူများက ဝိုင်းအုံလာတာ၊ ဘယ်ရန်သူလဲ၊ သားရန်သူ၊ သမီးရန်သူ၊ စီးပွားဥစ္စာရန်သူ၊ မိမိ လက်ရှိဆင်းရဲဒုက္ခ ရန်သူ၊ ဒီလောကကြီးက ခွာမသွားချင်တဲ့ ချစ်ခင်ခြင်းတည်းဟူသော ရန်သူ။ ဒါတွေကိုပေါင်းလိုက်တော့ ဒေါသရန်သူက လွှမ်းမိုးလာပြီး မကောင်းသော ဒုဂ္ဂိတိသို့ သွားရတော့တယ်၊ မလွတ်ဘူးနော်၊ ဒီလိုသွားကြတဲ့ လူတွေဟာ မဟာပထဝီမြေမှာရှိတဲ့ သဲလောက်များတယ်လို့ ဟောထားတယ်။

ကြိုတင်ပြီးတော့ ပြုလုပ်ထားတဲ့သူများမှာ

သေခါနီး အချိန်မှာ မိမိကလည်း အမြဲသတိရှိနေ
တော့ ကိုယ့်တာဝန် သူ့တာဝန်ခွဲခြားသိလာတယ်။
မည်သူမှ မကူပံ့နိုင်လည်း သိပြီးဖြစ်လို့ ဒီအချိန်မှာ
မြားငြောင့်လက်ကျန်များ ရှိသေးပါကလည်း နတ်
ရင်း နတ်ရင်းပင် သေသွားပါစေ။ မကောင်းသော
နေရာသို့လည်း မရောက်ရတော့ဘူး။ ဒါကြောင့်
လည်း “နေရေးထက် သေရေးခက်သည်၊ ဆက်ဆက်
လူတို့၊ မှာတမ်းတည်း” လို့ ပညာရှိများ ပြောတာကို
သေမည့်အချိန်မှာ မိတ်ဆွေကောင်းလိုတယ်ဆိုတာ
ဒီတရားပဲ မဟုတ်လား။

ရှေ့ကပြသခဲ့သော နည်းများကို အမြဲ နှလုံး
သွင်းပြီး သွားလေရာ၊ ရပ်လေရာ၊ ထိုင်လေရာ၊
လျောင်းနေရာမှာ သတိကိုထားလျက် ဆင်ခြင်ပြီး
တော့ ဤနည်းအတိုင်း ဟုတ်သလား၊ မှန်သလား၊
တကယ်ကိုအေးချမ်းမှာလားလို့ စဉ်းစားပါ။ ဆင်ခြင်
ပါ။ လေ့လာပါ။ နားမလည်ကလည်း အသိအလိမ္မာ
ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များထံသွားပြီးတော့ နည်းယူမှတ်သား
ကာ မြားငြောင့်နှစ်ချောင်း ရှိရာမှာ တစ်ချောင်းကို
နတ်ယူနိုင်အောင် ကြိုးစားပါ။

မြားငြောင့်နှစ်နည်း

မြားငြောင့် နှစ်ချောင်း ရှိတဲ့အနက်မှ တစ်
ချောင်းသော မြားကို နတ်ပုံနတ်နည်းကို ထပ်ဆင့်ပြီး
တော့ပြမယ်။ အခုနတ်မယ့် မြားငြောင့်ဟာ ခုမှ လော
လောဆယ် စူးဝင်နေတဲ့ မြားငြောင့်မဟုတ်ဘူးနော်။
နတ်ရမှာ မလွယ်ကူဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ။ ဒီမြား
ငြောင့်ဟာ မည်သည့်အချိန် မည်သည့်အခါကစပြီး
စူးဝင်နေသောမြားငြောင့်ပဲလို့မသိနိုင်ဘူး။ အင်မတန်
ခိုင်ခံ့နေတယ်။ မြဲမြဲနေတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်နည်း
နှင့် နတ်လိုမရရင်လည်း တစ်နည်းနှင့် ရပါစေလို့
ပြောပြရခြင်း ဖြစ်တယ်။

ကိုယ်မှာစူးသောမြားငြောင့်

အတ္တလောကကြီးတစ်ခုလုံးဟာ မြားငြောင့်
စူးဝင်နေတာကို မသိကြလို့ မဟုတ်ဘူးနော်။ သိကြ
ပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ဒီမြားငြောင့်ကိုပဲ နည်း
များစွာနှင့် နတ်နေကြတာပဲ။ ဒီနေရာမှာ မြားငြောင့်
ကို သိသာအောင်ပြမယ်။

မြားငြောင့်ဆိုတာ ဘာကိုခေါ်သလဲ

မြားဟာ နှစ်ချောင်းရှိတယ်။ တစ်ချောင်းက
တော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ သူ့သဘာဝနှင့် သူ အမြဲ
မပြတ် ဖြစ်ပေါ်နေသော ဒုက္ခဆင်းရဲအစုနှင့်တကွ
ယာယီဆင်းရဲဖြစ်သော ရောဂါဝေဒနာများ။ မြား
ငြောင့်နှစ်ချောင်းရှိတဲ့အနက် အမြဲမပြတ်ဖြစ်ပေါ်
နေသော ဆင်းရဲစုပဲ။ ထိုင်နေတယ်။ တာရှည်ထိုင်
လာတော့ ညောင်းလာတယ် မဟုတ်လား။ ညောင်း
လာတော့ တစ်ဖက်ကို လှည့်လိုက်တယ်။ လှည့်လိုက်
တော့ ညောင်းတာက ပြန်ပြီးစလာပြန်တယ်။ ဒုက္ခ
ပြန်စလာတယ်နော်။ ထိုင်တာညောင်းတယ်ဆိုပြီး
ထလိုက်ပြန်တော့လည်း အညောင်းက စလာပြန်
တယ်။ ထနေတာ ညောင်းလာပြန်တော့ အိပ်လိုက်
ပြန်တယ်။ အိပ်ပြန်တော့လည်း အညောင်းက လာ
ပြန်တယ်။ ဒီလို အမြဲဖြစ်ပေါ်နေသော ဒီခန္ဓာကိုယ်
ကြီးရဲ့ သဘာဝဆင်းရဲတို့ကိုလည်း သိထားကြပါ။
နောက် ခေတ္တရောက်ရှိလာတဲ့ ဆင်းရဲကတော့ ဖျား
လာတယ်၊ ခေါင်းကိုက်လာတယ်၊ မူးလာတယ်၊ အေး
လာတယ်၊ ပူလာတယ် စသည်အားဖြင့် များစွာသော
ဒုက္ခ ဆင်းရဲအပေါင်းတို့နှင့် တွေ့ကြုံနေရသော
ဆင်းရဲစုအပေါင်းကို ကိုယ်မှာဖြစ်သော မြားတစ်
ချောင်းလို့ သိထားကြပါ။

စိတ်မှာစူးသော မြားငြောင့်

နောက်တစ်ချောင်းသော မြားကတော့ ဒီခန္ဓာ
ကိုယ်ကြီး ဖျားလာတယ်ဆိုပါတော့။ စိတ်က မကောင်း

ဘူး၊ ဒေါသဖြစ်တယ်၊ မူးလာပြန်တော့လည်း စိတ်မအေးချမ်းဘူး၊ ဖြစ်သမျှသော ဝေဒနာဆင်းရဲဟူသမျှကို လိုက်ပြီးတော့ စိတ်ညစ်တယ်၊ ဒီလို ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ဒုက္ခဆင်းရဲ ဖြစ်သမျှကို စိတ်က လိုက်ပြီးတော့ မအေးချမ်း ဖြစ်တာကို စိတ်မှာ ဖြစ်သော မြားငြောင့်လို့ ခေါ်တယ်။

ဒီတော့ မြားငြောင့်ဟာ (၁)ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ စူးနေသောမြား (၂)စိတ်မှာ စူးနေသော မြားဆိုပြီး မြားနှစ်ချောင်းဖြစ်တယ်။ ဒီနှစ်ချောင်းအနက်က စိတ်မှာဖြစ်သော မြားကို နတ်ယူရမယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရှိသောမြားကို မနတ်ရဘူး။ သေသေချာချာ မှတ်ထားကြပါ။ မြားစူးကို အနတ်မှားနေမယ်၊ ဒီလောက်ဆိုတော့ မြားငြောင့်ရဲ့သဘောကို သိသွားကြပြီမဟုတ်လား။ ရှင်းလင်းသွားတော့ မြားငြောင့် နတ်နည်းကိုပဲ ပြသွားတော့မယ်။

အကျိုးနှင့်အကြောင်း

ခန္ဓာကိုယ်ကြီး အိုလာတယ်၊ ရောဂါဝေဒနာ အမျိုးမျိုး နှိပ်စက်လာတယ်၊ နောက် သေခြင်းသို့ ရောက်ရပြန်တယ်။ ဒါကတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ စူးဝင်နေတဲ့ မြားငြောင့်ပဲ။

နောက် စိတ်မြားငြောင့်ကလည်း စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းစသော ဆင်းရဲဒုက္ခများ။ မိမိအလိုရှိသလို ဖြစ်မလာ၊ အလိုမရှိဘဲနှင့် ဖြစ်လာလို့ ပင်ပန်းရခြင်း၊ ပူပန်ရခြင်း၊ ဒုက္ခ၊ စီးပွားဥစ္စာများကြောင့် ပူပန်ခြင်း၊ သားသမီးများကြောင့် ပူပန်ခြင်းစသော ဒုက္ခများဟာ စိတ်မှာ စူးနေသော မြားငြောင့်ဖြစ်တယ်။ ဒီမြားငြောင့် နှစ်ချောင်းဟာ သတ္တဝါအပေါင်းကို စူးဝင်နေတာ မမှန်ဘူးလား။ ဒီမြားကို မည်သူနှစ်သက်မှာလဲ။ မည်သူမျှ မနှစ်သက်ဘူး၊ မလိုချင်ဘူး မဟုတ်လား၊ မလိုချင်တော့ ဒီမြားကို နတ်ဖို့ရန်အတွက် ဒီမြားငြောင့်ဟာ ဘယ်အတွက်ကြောင့်

စူးနေရတာလဲလို့ အကြောင်းကို ရှာရမယ်မဟုတ်လား။

ဒီနေရာမှာ စာဖတ်သူ စဉ်းစားနော်။ မြားငြောင့် စူးတယ်ဆိုတာဟာ အကျိုးတရားပဲ၊ လောကမှာ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဒီနှစ်မျိုးရှိတာမှာ အကြောင်းမရှိမှ အကျိုးဆိုတာလည်း ကုန်သွားမယ်။

မီးခွက်တစ်ခုကို ထွန်းညှိထားတယ် ဆိုပါတော့။ ဒီမီးခွက်မှ ဖြစ်လာတဲ့ မှိုင်းဟာ တခြားတစ်နေရာ တစ်ခုခုကို ကပ်သွားရင် မလိုလားအပ်သော မှိုင်းမကပ်ရောက်နိုင်ဖို့အတွက် မှိုင်းကိုသာ သုတ်ပေးရမှာလား၊ မီးခွက်ကိုသာ ငြိမ်းအောင်လုပ်ရမှာလား၊ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ မီးကို မငြိမ်းဘဲနှင့် မှိုင်းကိုသာ သုတ်နေပါက ဘယ်အခါမှ မစင်နိုင်ဘူး။ ထပ်လို့ထပ်လို့ပဲ ပြန်တက်မယ် မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် အကြောင်းဖြစ်တဲ့ မီးကိုသာ ငြိမ်းရမယ်လို့ မသိရဘူးလား။

ဒီဥပမာလို မြားငြောင့်တည်းဟူသော မလိုလားအပ်တဲ့ ဒုက္ခတရား အပေါင်းကုန်သွားဖို့ရန်အတွက် (တနည်း) မြားငြောင့်စင်သွားဖို့အတွက်ဟာ အကြောင်းတခုတော့ ရှိရမယ်လို့ စိစစ်လေ့လာသောနည်းနှင့် ရှာရမယ် မဟုတ်လား။

ဒါကြောင့် ဒုက္ခအပေါင်းတို့ရဲ့ အကြောင်းတရားဟာ ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှုဟူသော အကြောင်းမရှိက ဒီဒုက္ခတည်းဟူသော မြားငြောင့်ဟာ ဖြစ်လာမလား။ မဖြစ်တော့ဘူးနော်။ ဒါကြောင့် လောကကြီးတစ်ခုလုံးမှာ ကျင်လည်ပြီးတော့ မရပ်မနား ဆင်းရဲဒုက္ခပေါင်းများစွာနှင့်တွေ့ကြုံနေရခြင်းဟာ ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပြီး မဟုတ်လား။

သတ္တဝါအပေါင်းတို့ဟာ အကြောင်းကို မစိစစ်တတ်၍သာ ဒီအကျိုးတရားများဖြစ်တဲ့ ဆင်းရဲစုများကို ပျောက်ကင်းစေချင်လို့ အမျိုးမျိုးသော

တောင်းဆုပတ္တနာများနှင့်သာ အချိန်ကို ကုန်လွန်စေ
ဒါပဲ၊ ဒါကြောင့် ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှုမရှိက ဒုက္ခဟူ
သမျှ ကုန်ခမ်းသွားမယ်။ မြားငြောင့်စင်သွားမယ်လို့
တကယ်အမှန် သိသွားပြီး ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုတည်း
ဟူသော ဒုက္ခတရားများတို့ရဲ့ အကြောင်းရင်းကို
ဖြစ်ပေါ်မလာရအောင် တစ်ခါတည်းအသေသတ်ရ
မယ် မဟုတ်လား။ ဒီလို သေချာစွာသိထားတော့ ဒီ
ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုကို စိစစ်ကြည့်ရမယ်။ ရှေ့က ပြခဲ့
သလို အကျိုးတရားတို့ကုန်သွားစေချင်ရင် အကြောင်း
ကိုသာ သတ်ရမယ်မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် ပဋိသန္ဓေ
တည်နေမှုဟာ မည်သူကြောင့်ဖြစ်လာရသလဲလို့
ကြည့်ရမယ်။

မိမိကိုယ်တိုင်လုပ်နေသော အလုပ်ပဲ မဟုတ်
လား။ ပြောနိုင်ရမယ်၊ သိနိုင်ရမယ်၊ သတ္တဝါများဟာ
ယခုလက်ရှိဘဝမှာလည်း တာရှည်မနေရတော့
အလွန်တရာ ကြောက်စရာဖြစ်တဲ့ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊
ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဟူသော ငရဲများမှ လွတ်
မြောက်ပြီးတော့ နောက်ဘဝမှာကောင်းရန်အတွက်
ဆိုပြီး ကုသိုလ်တရားများကို ပြုလုပ်နေကြတယ်
မဟုတ်လား၊ တချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ အကု
သိုလ် အလုပ်များကိုလည်း လုပ်ကြတယ်။

ဝေဒနာ၏အရင်းအမြစ်

ဒီဝေဒနာဆိုသော တရားဟာ မည်သူကြောင့်
ဖြစ်သလဲလို့ ကြည့်ပြန်တော့ တွေ့ထိမှုကြောင့်ဖြစ်
တယ်ဆိုတာ မှတ်တယ်။ ဖြစ်ပုံဖြစ်နည်းကတော့
မျက်စိနှင့်အဆင်း တွေ့ဆုံကြပြီ ဆိုကြပါစို့။ ဘာ
ဖြစ်လာသလဲ။ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်ဖြစ်လာတယ်။
မျက်စိ၊ အဆင်း၊ စက္ခုဝိညာဏ် စိတ် သုံးမျိုး တွေ့ဆုံ
ကြတော့ ဝေဒနာဆိုသော တရားက မပေါ်မဖြစ် ပေါ်
လာတယ်။ ဒီတရားသုံးမျိုး မတွေ့တော့ ဝေဒနာ
ဆိုသော တရားဟာ ဖြစ်ပေါ်မလာနိုင်ဘူးနော်။
ဒါကြောင့် ဝေဒနာရဲ့ ပင်ရင်းလက်သည်ဟာ မျက်စိ၊

နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဟူသော တရားများနှင့်
အချင်းချင်း တွေ့ဆုံသင့်သော တရားများဖြစ်တဲ့
အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့သဘော
ဟူသော တရားများတို့ အချင်းချင်း သင့်ရာသင့်ရာ
တွေ့ဆုံမိလို့ စိတ်ခြောက်မျိုးကလည်း သူ့နေရာနှင့်
သူ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သုံးမျိုးစီတွေ့ဆုံကြ၍ ဖြစ်လာ
သော ဝေဒနာဖြစ်တယ်။ သူတို့ မတွေ့ဆုံရင် မဖြစ်
ဘူး၊ ဒါကြောင့် တွေ့ထိမှုကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်တယ်
ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

တွေ့ထိမှု၏အရင်းမူလ

တွေ့ထိမှုသို့ ရောက်ပြီနော်။ ဒီတွေ့ထိမှုဆို
သော တရားကား မည်သူကြောင့် ဖြစ်လာရသလဲလို့
ကြည့်ပြန်တော့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်
ရယ်။ နောက် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊
အတွေ့၊ သဘောဟူသော တရားစုရယ်၊ ပေါင်းလိုက်
တော့ ၁၂ မျိုးသော တရားများကြောင့် တွေ့ထိမှုဆို
သော တရားတွေဟာ အသီးသီး သူ့တာဝန်နှင့်သူ
တွေ့ထိပြီး ဖြစ်နေကြပြန်တယ်။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊
လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ရယ်။ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊
အရသာ၊ အတွေ့ သဘောတို့ဟာ အကယ်၍ မရှိက
တွေ့ထိမှု ဆိုသောတရားဟာဖြစ်ပေါ်၍ မလာနိုင်
ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီမျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊
စိတ် ရယ်။ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊
သဘောဆိုသောတရားစုဟာ တွေ့ထိမှုဟူသော တရား
ရဲ့ လက်သည်တရားခံပဲဆိုတာ ထင်ရှားနေတာပဲ။

ဓာတ်ကြီးလေးပါးအကြောင်းခံ

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်၊ အဆင်း၊
အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ သဘောဟူသော
တရားသို့ ရောက်ပြီနော်။ ဒီတရားစုကား မည်သူ
ကြောင့် ဖြစ်လာရသလဲလို့ ကြည့်ပြန်တော့ ပထဝီ၊
တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော၊ ဝတ္ထုရုပ် ၆ ပါး၊

ဇီဝိတိန္ဒြေ ဟူသော ရုပ်တရားစုရယ်၊ စိတ်တရားနှင့် ယှဉ်ပြီး ဖြစ်လာသော တရားစုများရယ်၊ အဲဒီ တရား စုများကြောင့် ဖြစ်လာရတယ်။ ဒီနေရာကျတော့ တော်တော်ကလေးစကားက ကျယ်ပြန့်လာတယ် နော်။ ဒါကတော့ ပါဠိဘာသာကို မြန်မာနှင့် ပြန်ထား လို့ ကျယ်ပြန့်လာတယ်။ ဒီတရားများကတော့ အကျိုးနှင့်အကြောင်းဟာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်စပ် ပြီးတော့ ဖြစ်ပေါ်နေကြတယ်လို့ သိထားကြပါ။

ပထဝီဆိုသော မာမှု၊ ပျော့မှု သဘောရယ်။ အာပေါဆိုသော ယိုစီးမှု၊ ဖွဲ့စည်းမှုသဘောရယ်။ တေဇောဆိုသော ပူမှု၊ အေးမှု သဘောရယ်။ ဝါယော ဆိုသော လှုပ်ရှားမှု၊ ထောက်ကန်မှု သဘောရယ်။ ဒီတရားစု လေးမျိုးကတော့ အရင်းခံ ရုပ်ဓာတ်တရား ဖြစ်တယ်။ ဒီရုပ်ဓာတ်နှင့် နာမ်ဓာတ်ဆိုသော စိတ် စေတသိက် တရားစုများရှိ၍သာ ဤခန္ဓာကိုယ် သဏ္ဍာန်ကြီးနှင့်တကွ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ သဘောဆိုသော တရားစု ဖြစ်ပေါ် လာရတယ် ဆိုတာ ထင်ရှားနေတယ်နော်။

ဝိညာဏ်ခေါ်စိတ်

ရုပ်ဓာတ်နှင့်နာမ်ဓာတ်သို့ ရောက်ပြီနော်။ ဒီ ရုပ်ဓာတ်နှင့် နာမ်ဓာတ်ဟာ မည်သူကြောင့် ဖြစ်တယ် လို့ ကြည့်ပြန်တော့ ဝိညာဏ်ခေါ်သော စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဖြစ်ပုံဖြစ်နည်း ကတော့ စိတ်ကသွားမယ်လို့ ခိုင်းစေလိုက်တော့ လှုပ်ရှားသွားလာဖြစ်တယ်။ စကားပြောမယ်လို့ ခိုင်း လိုက်ပြန်တော့ ပါးစပ်မှ အသံဓာတ် ဖြစ်လာတယ်။ ဒါက စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ဓာတ်တွေပဲ။ ဒီလှုပ် ရှားမှု ဝါယောဟူသော တရားစုကို တွေ့ခြင်းအားဖြင့် ဒီဝါယောနှင့် အတူတကွဖြစ်ပေါ်နေသော တေဇော တို့၊ ပထဝီတို့၊ အာပေါတို့လည်း မပါမဖြစ် ပါနေရ တာပဲ။ ဒီတရားစုကတော့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ကွဲကွာ၍ မဖြစ်ကောင်းတဲ့ တရားမျိုးဖြစ်လို့ပဲ။

နာမ်ရုပ်

ဝိညာဏ်သို့ ရောက်လာပြီနော်။ ဒီဝိညာဏ် ကား မည်သူကြောင့် ဖြစ်သလဲလို့ ကြည့်ပြန်တော့ ဒီဝိညာဏ်လည်းပဲ နာမ်ရုပ်ကြောင့်ပဲ ဖြစ်လာရပြန် တယ်။ ဒီနေရာကျတော့ ရှေ့ကထက်ပိုပြီး များများ သတိထားရမယ်နော်။ ဒီဝိညာဏ်ဟာ ရှေ့သို့မသွား တော့ဘဲ နာမ်ရုပ်တရားသို့ပဲပြန်ပြီး လည်ပတ်လာ တယ်။ ပြန်လည်လာတယ်နော်။ လည်ပတ်ပုံကတော့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဟူသော ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်ရှိ၍သာ စိတ်ဆိုသော ဝိညာဏ်ဟာ လည်း ဖြစ်ပေါ်လာရတဲ့အတွက် ဒီနေရာမှာ ရုပ်ဓာတ်နှင့် နာမ်ဓာတ်တို့ဟာ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုပြီး ဖြစ် ပေါ်နေကြပြီ။

အကုန်လုံးကို ခြုံပြီး ကြည့်လိုက်ပါ။ ရုပ် တရား နာမ်တရားတို့ဟာ အကြောင်း အကျိုးပြုကာ လည်ပတ်နေကြတယ် မဟုတ်လား။ ဘယ်တရားကို မှ မတွေ့ဘူးနော်။ ရုပ်နှင့် နာမ်ကိုပဲ တွေ့တယ်။ ဒါကြောင့် သံသရာကြီးမှာ လည်ပတ်နေတယ်လို့ ပြောနေကြတာဟာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါများ လည်ပတ်နေ တာ မဟုတ်ဘူးနော်။ ဒီရုပ်နာမ်ဆိုသော တရားစုများ ပဲ အကြောင်းအကျိုးပြုကာ လည်ပတ်နေကြတယ် လို့ သိမြင်လာတော့ ဘယ်လိုအစွဲများ ပျောက်သွား မှာလဲဆိုရင် သံသရာကြီးမှာ လည်ပတ်နေတာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါများ လည်ပတ်နေတယ်၊ ငါလည်ပတ်နေ တယ်ဆိုတာ တစ်ခါတည်း ပျောက်သွားလိမ့်မယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား

နောက် ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ပြန်တွက်တော့ ဇာတိ ချုပ်တော့မှ ဇရာမရဏ စသော ဒုက္ခများ ချုပ်မယ်လို့ မြင်တယ်။

ဇာတိချုပ်ဖို့ရာကလည်း ဘဝချုပ်မှ ဇာတိ ချုပ်မယ်လို့ မြင်တယ်။

ဒီဘဝလည်းပဲ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်လာတော့

ဥပါဒါန်ချုပ်မှ ဘဝချုပ်မယ် မြင်တယ်။
 ဒီဥပါဒါန်လည်းပဲ ရှေ့ကလို အကြောင်း
 ကြောင့်ဖြစ်လို့ တဏှာချုပ်မှ ချုပ်မယ်လို့ မြင်တယ်။
 ဒီတဏှာလည်းပဲ ဝေဒနာကြောင့်ဖြစ်လို့
 ဝေဒနာချုပ်တော့ တဏှာချုပ်မယ်လို့ မြင်တယ်။
 ဝေဒနာလည်းပဲ ဖဿကြောင့်ဖြစ်လို့ ဖဿ
 ချုပ်တော့မှ ချုပ်မယ်လို့ မြင်တယ်။
 ဖဿကလည်းပဲ သဠာယတနကြောင့်ဖြစ်လို့
 သဠာယတနချုပ်မှ ချုပ်မယ်လို့ မြင်တယ်။
 သဠာယတနကလည်းပဲ နာမ်ရုပ်ကြောင့်
 ဖြစ်လို့ နာမ်ရုပ်ချုပ်မှ သဠာယတန ချုပ်မယ်လို့ မြင်
 တယ်။

နာမ်ရုပ်ကလည်းပဲ ဝိညာဏ်ကြောင့် ဖြစ်လို့
 ဝိညာဏ်ချုပ်တော့မှ နာမ်ရုပ်ချုပ်မယ်လို့ မြင်တယ်။
 ဝိညာဏ်ကလည်းပဲ နာမ်ရုပ်ကြောင့်ဖြစ်လို့
 နာမ်ရုပ်ချုပ်မှ ချုပ်မယ်လို့ မြင်တယ်။

ဒါကြောင့် ဝိညာဏ်နှင့် နာမ်ရုပ်တို့ဟာ
 တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုပြီးတော့
 ဝိညာဏ်ချုပ်တော့နာမ်ရုပ်ချုပ်မယ်။
 နာမ်ရုပ်ချုပ်တော့ ဝိညာဏ်ချုပ်မယ်။
 ဝိညာဏ်ချုပ်တော့ နာမ်ရုပ်ချုပ်မယ်။
 နာမ်ရုပ်ချုပ်တော့ သဠာယတနချုပ်မယ်။
 သဠာယတနချုပ်တော့ ဖဿချုပ်မယ်။
 ဖဿချုပ်တော့ ဝေဒနာချုပ်မယ်။
 ဝေဒနာချုပ်တော့ တဏှာချုပ်မယ်။
 တဏှာချုပ်တော့ ဥပါဒါန်ချုပ်မယ်။
 ဥပါဒါန်ချုပ်တော့ ဘဝချုပ်မယ်။
 ဘဝချုပ်တော့ ဇာတိချုပ်မယ်။

ဇာတိ ချုပ်တော့မှပဲ ဇရာမရဏ သောက
 ပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿ ဥပါယာသ ဒုက္ခများ ချုပ်
 မယ်။
 ဒီလို ရှေ့ကို ဆက်လက်ပြီးတော့ အပြန်
 အလှန်များစွာ စိစစ်ကြည့် လေ့လာကြည့် ဝေဖန်

ကြည့်တော့ ဝိညာဏ်နှင့် နာမ်ရုပ်သို့ ရောက်တော့
 နာမ်ရုပ်သည် ဝိညာဏ်အား၊ ဝိညာဏ်သည်လည်း
 နာမ်ရုပ်အား အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုပြီး ဖြစ်နေကြ
 ပုံတွေ၊ ချုပ်နေကြပုံတွေကို တွေ့လာရတော့မှ
 နာမ်ရုပ်ချုပ်တော့ ဝိညာဏ်ချုပ်မယ်။
 ဝိညာဏ်ချုပ်တော့ နာမ်ရုပ်ချုပ်မယ်။
 နာမ်ရုပ်ချုပ်တော့ သဠာယတနချုပ်မယ်။
 သဠာယတနချုပ်တော့ ဖဿချုပ်မယ်။
 ဖဿချုပ်တော့ ဝေဒနာချုပ်မယ်။
 ဝေဒနာချုပ်တော့ တဏှာချုပ်မယ်။
 တဏှာချုပ်တော့ ဥပါဒါန်ချုပ်မယ်။
 ဥပါဒါန်ချုပ်တော့ ဘဝချုပ်မယ်။

စဉ်းစားရန်အချက်

ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးတယ်နော်။ တရားက
 တော့ အင်မတန်မှန်နေတော့ မိမိသဘောနှင့် မကိုက်
 ညီဘဲ ရှိတတ်တယ်နော်။ ဒီတရားကိုတော့ ဆင်းရဲ
 ပေါင်းများစွာ ကုန်ငြိမ်းသွားအောင်ဆိုပြီး တကယ်ကို
 ချပြနေတာ။ အပြန်အလှန် စိစစ်ကြည့်ပါ။ လွဲချော်
 သွားနိုင်တယ်။ ဒါက အကြောင်းအရင်း လက်သည်
 ကို တကယ်ရှာနေတာ၊ အမှန်ကို တကယ်သိလျက်
 နှင့် မလိုက်နိုင်ဘူးဆိုရင်တော့ ရှေ့သို့ ဆက်လက်ပြီး
 ဖတ်သွားရမှာ မခက်ဘူးလား။ ဒီတရားဟာ တကယ်
 ကို လွတ်မြောက်အောင် ဒုက္ခတရားအပေါင်း ကုန်
 သွားအောင် လုပ်ဆောင်နေသော လုပ်ငန်းဖြစ်တယ်။
 ဆက်ကြဦးစို့။ ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှုရဲ့
 အကြောင်းရင်းကိုလည်း သေချာစွာတွေ့ပြီ။ ထို့
 နောက် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တို့ရဲ့ အကြောင်းကို
 လည်း စိစစ်ရဦးမယ်။ အဲဒီအကြောင်းရင်းဟာ
 စွဲလမ်းလို့ နှစ်သက်လွန်းလို့မဟုတ်ဘူးလား။ လွန်စွာ
 မစွဲလမ်းရင်၊ ယောဂီကိုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ မလုပ်
 ကြဘူးနော်။ ဒါကြောင့် ဒီတရားများရဲ့ အကြောင်း
 ရင်းမှန်ကိုလည်း သိရပြီမဟုတ်လား၊ တွေးကြည့်

နော်၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုကို မဖြစ်စေချင်လို့ ရှာကြံ လာလိုက်တာ လက်သည်တရားခံနှစ်မျိုးတွေ့လာပြီ၊ ဒီတရားကတော့ ပင်ရင်းလက်သည် တရားခံအစစ် ကို မတွေ့တွေ့အောင် ရှာနေတာ။ သံသရာခရီးလမ်း မှာ တွေ့ကြုံနေရသော ဒုက္ခစစ်စစ်ကို မသိမမြင်သူ များဟာ ပင်ပန်းမခံချင်ဘူးနော်။

စွဲလမ်းမှု၏တရားခံ

ဒီအလွန်နှစ်သက်မှု၊ စွဲလမ်းမှုဟူသော တရား က မည်သူကြောင့် ဖြစ်လာသလဲလို့ ကြည့်ကြပါ။ ဥပမာတစ်ခုပေးမယ်။ လူတစ်ယောက်ဟာ နေ မကောင်းဘူးဆိုပြီး ဘိန်းကို နည်းနည်းစားတယ်။ နောက် နေမကောင်းဆိုပြီး နည်းနည်းစားပြန်တယ်။ ဒီလိုဒီလိုနှင့်ပဲ ဘိန်းစွဲလာတယ်။ ဒါကြောင့် အစွဲဆို တာ နည်းနည်းကလေးစတာ၊ ဒါကြောင့် စွဲလမ်းမှုရဲ့ တရားခံလက်သည်ဟာ ခင်မင်မှုက စတယ်လို့ဆိုရ တယ်။

ဘဝချုပ်တော့ ဇာတိဟူသော မိမိက ချုပ်ဖို့ အတွက်တောင့်တ မျှော်လင့်နေသော ပဋိသန္ဓေတည် နေမှု ချုပ်တယ်။

ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုချုပ်တော့ ၎င်းပဋိသန္ဓေ တည်နေမှု ဇာတိကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲ ခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်းစသော ဒုက္ခများငြိမ်းရာကို မျက်မှောက်မှာ ချက်ချင်းမြင်သွား တော့တယ်။

ဤသည်ကား သတ္တဝါအပေါင်းတို့ မျှော်လင့် တောင့်တနေကြသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ တရားသာ တည်း။

ဒီနေရာမှာ ပိုပြီး ရှင်းလင်းအောင်ကတော့ နာမ်တရားတို့ရဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်သော တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကြောင်းအကျိုးပြုကာ ဖြစ်ချုပ် နေကြသော သဘောတရားများကို သေချာစွာ သိမြင်

သွားပြီးသောအချိန်၌ ရုပ်နာမ်နှစ်ဝ သင်္ခါရတရား အပေါင်းတို့သည်ကား တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကြောင်း အကျိုးပြုကာ မည်သူမျှ မပြုပြင်တော့ဘဲ ဖြစ်ချုပ်နေ ကြသော သူ့ဘဝ လမ်းစဉ်အတိုင်း သွေဖည်ယိမ်း ယိုင်ကာ မသွားဘဲဖြစ်ကာ၊ ချုပ်ကာ၊ နေကြတာပဲ လို့ အမြင်စင်ကြယ်သွားတော့တယ်။ အမြင်သန့် ရှင်း၍ သွားတော့တယ်။

ဒီအမြင် မသန့်ရှင်းမိကတော့ အဝိဇ္ဇာတရား ဆိုပါတော့၊ မသိမှုတရားက လွှမ်းမိုးကာနေသည့် အတွက် ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေတည်နေမှုကိုပဲ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်အောင် လုပ်တယ်။ ဖြစ်အောင် လည်း ပြုပြင်ကြတယ်။ ပြုပြင်ကြတော့ ဖြစ်လာကြ တယ်။ ဒီတရားများကို သူ့သဘောအတိုင်း ယထာ ဘူတကျကျ မြင်လာသောအခါ မသိမှုကြောင့် ဖြစ် ပေါ်လာကြတဲ့ ဝိညာဏ်၊ နာမ်၊ ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝ၊ ဇာတိ၊ ဇာရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဟူသော ဒုက္ခအပေါင်းတို့ဟာ ဖြစ်ပေါ်၍ ဖြစ်ပေါ်၍ မနေတော့ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားတော့တယ်။

ဝိဇ္ဇာဟူသော အမှန်ကို သိမြင်မှုတရားကြောင့် သူ့သဘော သူ့သဘာဝကိုဆောင်ကာ ဝိညာဏ်၊ နာမ် ရုပ်၊ သဠာယတန၊ ဖဿ၊ ဝေဒနာ ဟူသော တရားစု များတို့သာ ကျိုးကြောင်းဆက်သွယ်ပြုလျက် ဖြစ်ပေါ် ချုပ်ငြိမ်းကာနေကြရင်းပဲ တစ်ချိန်သော ကာလမှာ ကြောင်းကျိုးပြတ်၍ ချုပ်ငြိမ်းသွားရတော့တယ်။ ချုပ်သွားရတော့မည်မှာ မလွဲဇကန် ဖြစ်တော့တယ်။

လိုရင်းအချက်

အကုန်လုံးခြုံပြီး ကြည့်လိုက်တော့ ဤခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးတစ်ခုလုံးမှာပဲ ဖြစ်ပြန်ပျက်ပြန် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ ဦးဆောင်ပြီး အကြောင်းအကျိုးပြုကာ ကျင် လည်နေကြသော သဘောပဲလို့ လိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ရ တယ်။

ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီး တစ်ခုလုံးမှာပဲ အကြောင်း အကျိုးပြုကာ လည်နေကြတယ်ဆိုတော့ ခန္ဓာကိုယ် တစ်ခုလုံးဆိုတာက မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတာ ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံးပဲဖြစ်လို့ မျက်စိမှာ လည်မယ်၊ နားမှာလည်မယ်၊ နှာခေါင်းမှာ လည် မယ်၊ လျှာမှာ လည်မယ်၊ ကိုယ်မှာ လည်မယ်၊ စိတ် မှာလည်မယ်၊ ဒီတရားထက် အပြင်လည်ပတ်စရာ မရှိဘူး။

မျက်စိမှာလည်ပတ်ပုံ

မျက်စိမှာ သံသရာစက် လည်ပတ်ပုံကတော့ မျက်စိသည် အဆင်းတစ်ခုခုနှင့် တွေ့တော့ 'စက္ခု ဝိညာဏ်စိတ်' ဖြစ်လာတယ်။ ဒီမျက်စိ၊ အဆင်း၊ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ်၊ သုံးခုတွေ့ဆုံလာတာကို 'ဖဿ' လို့ခေါ်တယ်။ ဖဿဖြစ်တော့ ခံစားမှု 'ဝေဒနာ' သုံးမျိုး ဖြစ်လာပြန်တယ်။ ၎င်းဝေဒနာကြောင့် ချစ် ခင်မှု 'တဏှာ' ဖြစ်လာတယ်။ ၎င်းချစ်ခင်မှုတဏှာ ကြောင့် 'ဥပါဒါန်' ဖြစ်လာတယ်။ ဥပါဒါန်ဖြစ်တော့ 'ကမ္မဘဝ' 'ဥပပတ္တိဘဝ' ဟူသော တရားများဖြစ်လာ တော့တယ်။ ၎င်းကမ္မဘဝကြောင့် 'ဇာတိ' ဟူသော ပဋိသန္ဓေနေမှု ဖြစ်လာတယ်။ ဇာတိဖြစ်တော့ အို၊ နာ၊ သေ၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာ ပူပန်ခြင်းဟူသော ဆင်းရဲဒုက္ခ များ ဖြစ်လာရတော့ တယ်။ ဘယ်ခါမှ ချမ်းသာတယ်လို့မရှိဘူး။ ဤကား မျက်စိမှာ လည်ပတ်ခြင်းဖြစ်၏။

နားမှာလည်ပတ်ပုံ

နားမှာ လည်ပတ်ပုံကတော့ နားသည် အသံ တစ်ခုကို ကြားပြီးဆိုပါတော့ 'သောတဝိညာဏ်စိတ်' ဖြစ်လာတယ်။ ဒီတရားသုံးမျိုး တွေ့ဆုံတာကို ဖဿ လို့ ခေါ်တယ်။ ၎င်းတွေ့ထိမှု ဖဿကြောင့် ဝေဒနာ ဟူသော ခံစားမှု ဖြစ်တယ်။ ၎င်းခံစားမှု ဝေဒနာ ကြောင့် တဏှာဖြစ်တယ်။ ၎င်းတဏှာဖြစ်တော့

ဥပါဒါန်ဟူသော အစွဲပေါ်လာတယ်။ အစွဲဥပါဒါန် ဖြစ်တော့ ဘဝဟူသော တရားပေါ်လာတယ်။ ဘဝ ဟူသောတရားကြောင့် ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေတည် နေမှု ပေါ်လာတယ်။ ပဋိသန္ဓေနေတော့ အိုခြင်း၊ နာ ခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်းစသော ဆင်းရဲများစွာတို့ဖြင့် မသိမှု ဦးဆောင်ကာ နားမှာလည်ပတ်လာတော့ တယ်။

နှာခေါင်းမှာလည်ပတ်ပုံ

နှာခေါင်းမှာ လည်ပတ်ပုံကတော့ နှာခေါင်း မှာ အနံ့တစ်ခုခုနှင့် တွေ့တော့ 'ယာနဝိညာဏ်စိတ်' ဖြစ်လာတယ်။ ၎င်းသုံးခု တွေ့ဆုံကြတာကို ဖဿ ခေါ်တယ်။ ၎င်းယာယီတွေ့ဆုံကြသော ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဟူသော ခံစားမှုပေါ်လာတယ်။ ဝေဒနာဟူ သော ခံစားမှုကြောင့် တဏှာဟူသော ချစ်ခင်မှုများ ပေါ်လာတယ်။ ချစ်ခင်မှုတဏှာဖြစ်တော့ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ဖြစ်လာတော့တယ်။ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ကြောင့် ဘဝဟူသောတရား ဖြစ်လာပြန်တယ်။ ဘဝဖြစ်လာတော့ ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေတရား ပေါ်လာပြန်တယ်။ ၎င်းဇာတိရှိတော့ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဟူသော များစွာ ဒုက္ခဆင်းရဲမီးများ တောက်လောင် ကာ နှာခေါင်းမှာ လည်ပတ်လာတော့တယ်။

လျှာမှာလည်ပတ်ပုံ

လျှာမှာ သံသရာစက်လည်ပတ်ပုံကတော့ လျှာနှင့်အရသာ တစ်ခုခုနှင့် တွေ့တော့ခါ 'ဇိဋ္ဌာ ဝိညာဏ်စိတ်' ဖြစ်လာတယ်။ ဒီသုံးမျိုးသော တရား များ တွေ့ဆုံတာကို ဖဿဟုခေါ်တယ်။ ၎င်းတွေ့ ထိမှု ဖဿကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာ ပေါ်တယ်။ ၎င်း ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဟူသော ခင်မင်မှုပေါ်တယ်။ တဏှာကြောင့် အစွဲဥပါဒါန် ဖြစ်လာတယ်။ ဥပါဒါန်

ကြောင့် ဘဝဖြစ်လာတယ်။ ဘဝကြောင့် ပဋိသန္ဓေ နေမှုဇာတိဖြစ်လာတယ်။ ဇာတိကြောင့် ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဟူသော ဒုက္ခမီးများဖြစ်ကာ လျှာမှာ လည်ပတ်လာ ပြန်တော့တယ်။

ကိုယ်မှာလည်ပတ်ပုံ

ကိုယ်မှာ သံသရာစက်လည်ပတ်ပုံကတော့ ကိုယ်နှင့်တွေ့ထိစရာ တစ်ခုခုနှင့် တွေ့ထိလာက 'ကာယဝိညာဏ်စိတ်' ဖြစ်လာတယ်။ ၎င်းသုံးမျိုး တွေ့ဆုံခြင်းကို ဖဿလို့ ခေါ်တယ်။ ၎င်းဖဿကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာ ဖြစ်လာတယ်။ ခံစားမှုဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဟူသော ခင်မင်မှု ဖြစ်လာတယ်။ တဏှာဟူ သော ခင်တွယ်မှုကြောင့် ဥပါဒါန်ဟူသော စွဲလမ်းမှု ဖြစ်လာတယ်။ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဟူသောတရား ဖြစ်လာတယ်။ ၎င်းဘဝကြောင့် ဇာတိဟူသော ပဋိ သန္ဓေနေမှု ဖြစ်လာတယ်။ ၎င်းဇာတိရှိတော့ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါ ယာသဟူသော ဒုက္ခမီးများ တောက်လောင်လျက် ကိုယ်မှာ သံသရာလည်ပတ်ပြန်တယ်။

မနမှာလည်ပတ်ပုံ

စိတ်မှာ သံသရာလည်ပတ်ပုံကတော့ စိတ် သည် တွေးကြံစရာ တစ်ခုခုဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံ ကို တွေ့တော့ မနောဝိညာဏ်ဟူသော တရား ဖြစ် လာတယ်။ ၎င်းသုံးမျိုး တွေ့ဆုံကြတာကို ဖဿ ဆို တယ်။ ၎င်းဖဿကြောင့် ခံစားမှုဝေဒနာ ဖြစ်လာ တော့တယ်။ ခံစားမှုဝေဒနာကြောင့် ချစ်ခင်မှုတဏှာ ဖြစ်လာတော့တယ်။ တဏှာကြောင့် စွဲလမ်းမှုဥပါဒါန် ဖြစ်လာတယ်။ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝ၊ ဘဝကြောင့် ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေ တည်နေမှု ပေါ်လာတယ်။ ၎င်းဇာတိကြောင့် ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ ဟူသော ဒုက္ခဆင်းရဲ

ပေါင်း များစွာ စိတ်မှာလည်း သံသရာ လည်ပတ်နေ တော့တယ်။

လည်ပတ်ပုံကို ပြန်လည်ကြည့်ခြင်း

ဤသံသရာစက်ကြီးဟာ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တရားများ၌ မပြတ်လည်ပတ်၍ နေရခြင်းမှာ မျက်စိကိုလည်း ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း မသိ၊ နားကိုလည်း ဟုတ်မှန်စွာ မသိ၊ နှာကိုလည်း ဟုတ်မှန်စွာ မသိ၊ လျှာကိုလည်း ဟုတ်မှန်စွာ မသိ၊ ကိုယ်ကိုလည်း ဟုတ်မှန်စွာ မသိ၊ စိတ်ကိုလည်း ဟုတ်မှန်စွာ မသိ၊ ဤကဲ့သို့ မသိနားမလည်မှုကြောင့် သာ မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏ အဖြစ်၌ ဒုက္ခဆင်းရဲ များစွာဖြင့် လည်ပတ်ပြီး ခံစားကာ နေကြရသော သတ္တဝါများဟုသာ ဆိုထိုက်တယ်။ တစ်နည်းဆို တော့ သံသရာအလည်မရပ်ဘဲ တဝဲလည်လည်နှင့် ဒုက္ခများစွာနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကာနေကြသော သတ္တဝါ များဟု ဆိုထိုက်တယ်။

သံသရာအလည်ပြတ်ပုံ

မျက်မှောက်သော ကိုယ်၏အဖြစ်၌ သံသရာ စက်ကြီး အလည်ရပ် သွားရန်ကတော့ မျက်မှောက်၌ လည်ပတ်နေကြသောသံသရာစက်ကြီး၏ လည်ပတ် သွားလာနေကြပုံကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း သိမြင် လာအောင် ကြည့်ရှုလေ့လာ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း ဉာဏ်သွားကို ထက်သန်သော လုံ့လနှင့် ပေါင်းစပ် ကာ မရမနေ အသုံးချသွားမည်ဆိုက တကယ်အမှန် သူ့သဘောကို သူဆောင်ကာ ပြောင်းလွဲနေကြသော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့၏ သင်္ခါရုများကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်ကာရမည်ကား မလွဲဘူး။ ဤသို့ သိမြင်လာခဲ့ သည်ရှိသော် ရှေ့ကပြခဲ့သော မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်မှာ လည်ပတ်နေကြသော သံသရာစက် ကြီးမှာ ဧကန်မလွဲ ရပ်သွားရတော့မှာ သေချာနေ တော့တယ်။

သံသရာစက်ရပ်သောနည်းများ

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဟူသော တရားများကို ရှေးဦးစွာ သုံးသပ်ရမည်။ ဝေဖန်စိစစ်ရမည်။ ၎င်း မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်သည် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ မှတ်သားထားပါ။

အဘယ်ကိုမြင်၍ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဟူ၍ ဆိုရသလဲလို့ဆိုတော့ ဤတရားစုသည် ဥတုဟူသော သဘာဝအစီအရင်၏ ပြုပြင်မှုများတို့ ခံနေရပေတယ်။ ပြုပြင်မှုကို ခံနေရပုံကတော့ ဥတုသုံးပါးရှိရာတွင်-

ဆောင်းဥတုဟုခေါ်သော အအေးဥတုသို့ ရောက်သော ကာလ၊ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်တရားစုတို့သည် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းချင်း တူမျှကြ၍သာ သူလည်း အအေးဥတုနှင့် တူကာ အေးသွားရတော့တယ်။

နွေဟူသော အပူဥတုသို့ရောက်ပြန်လျှင်လည်း ၎င်းမျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဟူသော တရားများတို့မှာ တူမျှသော အဆင့်ရှိ၍သာ အပူဥတုနှင့် တူစွာ ပူရလေတော့တယ်။

နောက် မိုးဥတုနှင့် တွေ့ပြန်လျှင်လည်း မိုးဥတုကတော့ အပူအအေး ရောယှက်နေသော ဥတုဖြစ်၍ မိုးရွာသွန်းသောအချိန်မှာ အေးပြီး နေပူသော အချိန်မှာ ပူနေပြန်တယ်။ ၎င်းမိုးဥတု အပူအအေး ရောယှက်နေသော ဥတုဟု ခေါ်တယ်။ ၎င်းမိုးဥတုသို့ ရောက်ပြန်လျှင်လည်း မိုးဥတုအလိုက်ပဲ၊ နေပူသောအခါ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဟု သညာဝိပ္ပလ္လာသဟု ဆိုအပ်သော အမှတ်မှားနေကြသော တရားများသည် ပူခြင်းသဘော မလွတ်ဘူး။ မိုးရွာသည် ဆိုပြန်လျှင်လည်း ၎င်းနည်းတူ အအေးဥတု၏ နောက်သို့ လိုက်ပါရပြန်သောကြောင့်သာလျှင် ဤမျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်တရားစုများကို ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဟူ၍သာ သတ်မှတ်သင့်တယ်။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဟူ၍ကား တကယ်သတ်မှတ်ရန် မသင့်ပေဘူး။

မျက်စိမှာသံသရာစက်ရပ်သွားပုံ

မျက်စိမှာ သံသရာစက်ရပ်ပုံပြတ်ပုံကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်-

အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို မြင်ပြီဆိုပါတော့။ အဆင်းရူပါရုံများနှင့် တွေ့လာပြီ။ ဒီတော့ မျက်စိမမြဲတာကို သိထားပါ။ နောက်တစ်ချက် မဖြစ်မီကလည်း မရှိ၊ ဖြစ်ပြီးတော့လည်း ချုပ်သွားသော တရားစုများကို အမြဲသိထားပါ။

ရူပါရုံ၏ မမြဲမှုကိုလည်း သိထားပါ။

နောက် မျက်စိနှင့် ရူပါရုံထိတွေ့မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော စက္ခုဝိညာဏ်မှာကား ရှေ့က အကြောင်းဖြစ်သော တရားများ မမြဲဘဲ ပြောင်းလွဲနေတော့ အကျိုးတရားမှာကား အဘယ်မှာလျှင် မြဲ၏ဟူသောသဘောကို ရပါတော့အံ့နည်း။

မျက်စိကိုလည်း မမြဲဟု မြင်ပြီ။ ရူပါရုံ အရာဝတ္ထု တစ်ခုခုကိုလည်း မမြဲဟု မြင်ပြီ သိပြီ။ ၎င်းနှစ်မျိုးကြောင့် ဖြစ်လာသော စက္ခုဝိညာဏ်ကား အဘယ်မှာလျှင် မြဲပါတော့အံ့နည်းဟု သိထားပြီးလေပြီ။

ဒီသုံးမျိုးလုံးသော ထိတွေ့မှုတရား မမြဲတော့ ၎င်းတွေ့ထိမှု ဖဿကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော သုခ၊ ဒုက္ခ၊ ဥပေက္ခာဟူသော ဝေဒနာများမှာသာ မြဲသလားလို့ မေးနေစရာ မလိုတော့ပါ။ မဖြစ်မီလည်းမရှိ၊ ဖြစ်ပြီးပြန်တော့လည်း ချက်ချင်း ချုပ်သွားရတော့၏။

၎င်းတရားစုများသည် မဖြစ်မီကလည်း မရှိ၊ ဖြစ်လာပြန်တော့လည်း ချက်ချင်း ချုပ်သွားရပြန်ပြီဆိုတော့ အဘယ်တရားစုများကို ချစ်ခင်မှု ထားရပါအံ့နည်း။ အဘယ်တရားစု ထင်ရှားရှိ၍ နှစ်သက်ရပါအံ့နည်း။ ဤနေရာမှာ အရှုခံတရား ဂန္ဓာရုံတရားလည်း အကြောင်းညီမှ ဖြစ်လာရသော တရားများဖြစ်လို့ မမြဲ။ နှာခေါင်းနှင့်အနံ့ ၎င်းတရားနှစ်မျိုးစုံညီလို့ ဖြစ်လာသည့် ယာနဝိညာဏ်ဟူသော တရားကား အဘယ်မှာ မြဲနိုင်ပါတော့အံ့နည်း၊ မမြဲ။

ဒီနာခေါင်း၊ အနံ့၊ ယာနဝိညာဏ် သုံးပါးစုံညီလို့ တွေ့လာတာကို ဖဿ ခေါ်တယ်။ ၎င်းမမြဲသော တရားစုဟူသော ဖဿတရားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ သော ဝေဒနာလည်းမမြဲ။ ၎င်းဝေဒနာကား မြဲမနေ သော တရားဖြစ်လို့၊ ခေတ္တ အသစ် မြဲမနေသော တရားဖြစ်လို့၊ ခေတ္တအသစ်ရောက်ရှိလာသောတရား ဖြစ်လို့ မဖြစ်မီလည်းမရှိ၊ ဖြစ်ပြန်တော့လည်း ချက် ချင်းချုပ်ရသော တရားများဖြစ်လို့ ချစ်ခင်မှုတဏှာ အဘယ်မှာ ရှိတော့ပါအံ့နည်း။ အဘယ်တရား ထင် ရှားရှိ၍ မြတ်နိုးရပါအံ့နည်း။ ဒီလိုဝေဒနာချုပ်တော့ တဏှာချုပ်တယ်၊ တဏှာချုပ်တော့ ဥပါဒါန်ချုပ် တယ်၊ ဥပါဒါန်ချုပ်တော့ ဘဝချုပ်တယ်၊ ကမ္မဘဝ ချုပ်တော့ ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေနေမှုချုပ်တယ်၊ ဇာတိချုပ်တော့ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း၊ စိုးရိမ် ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံး မသာယာခြင်း စသော တရားများ ချုပ်ပြီးသောကြောင့် နာခေါင်းမှာ သံသရာစက် ရပ်သွားလေတော့၏။

လျှာမှာသံသရာစက်ရပ်သွားပုံ

လျှာမှာ သံသရာ စက်ရပ်သွားပုံ၊ ပြတ်သွားပုံ က လျှာနှင့် အရသာ တစ်ခုခု တွေ့ပြီဆိုပါတော့။ မေ့မေ့ လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ မနေရဘူး။ ရှေ့က ပြခဲ့ပြီ။ လျှာလည်း မမြဲ။ ရသာရုံ အရသာလည်းမမြဲ။ လျှာနှင့် ရသာရုံ မမြဲမှုကြောင့် ဖြစ်လာတာ ဇိဝှာ ဝိညာဏ်တရားကား အဘယ်မှာ မြဲပါတော့အံ့နည်း။ လျှာမမြဲ၊ အရသာမမြဲ၊ ဝိညာဏ်မမြဲ၊ သုံးခုသော တရားမမြဲ၊ ခေတ္တတွေ့ဆုံကာမျှသာ ရှိသော တရား ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာကား အဘယ်မှာ လျှင် အမြဲရှိပါတော့အံ့နည်း။ မဖြစ်မီကလည်းမရှိ၊ ဖြစ်ပြီးပြန်တော့လည်းမရှိ၊ ချုပ်သွားပြန်ဆိုတော့ ၎င်း ဝေဒနာအပေါ်မှာ ချစ်ခင်မှုတဏှာကို ထားရှိတော့အံ့ နည်း။

ဒီတော့ ဝေဒနာချုပ်တော့ တဏှာချုပ်တယ်၊

တဏှာချုပ်တော့ ဥပါဒါန်ချုပ်တယ်၊ ဥပါဒါန်ချုပ် တော့ ဘဝချုပ်တယ်၊ ဘဝချုပ်တော့-ဇာတိ ဟူသော ပဋိသန္ဓေနေမှုချုပ်တယ်၊ ဇာတိချုပ်တော့ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောကာ၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါ ယာသဟူသော ဒုက္ခတရားများ ချုပ်လေသောကြောင့် လျှာသံသရာ စက်ရပ်သွားလေတော့၏။

ကိုယ်မှာသံသရာစက်ရပ်သွားပုံ

ကိုယ်မှာ သံသရာစက်ရပ်သွားပုံက ကိုယ်နှင့် တစ်ခုခုသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗ အတွေ့အထိနှင့်တွေ့တော့ သတိမမေ့မလျော့ရှိစွာဖြင့် ပညာဉာဏ်ကို အသုံးပြု လျက် ခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏ မမြဲမှုကို သိထားလည်းပါ တယ်။ မတူတာများလည်း ပါတယ်။ ရှေ့ကတွေ့ခဲ့ ဖူးသော အာရုံများနှင့်တူသော အာရုံတစ်ခုခုနှင့် ဆက်နွယ်ပြီးမှသာ ပြန်လည်ပြီး ဆင်ခြင်နိုင်တယ်။ နှစ်များစွာက၊ လများစွာက တွေ့ကြုံခဲ့ပြီးသော အာရုံ များ အမှတ်တရ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် အဟောင်းဖြစ်သော တရားမဟုတ်ဘူး။ အသစ်ဖြစ် သော တရားများသာ ဖြစ်ကြတယ်။ အကြောင်းရင်း အမှန်ကတော့ တရားများအပေါင်းသည် အဟောင်း ချုပ်၍ အသစ်အသစ် ဖြစ်နေသော သဘောသို့ အမြဲ ထာဝစဉ်ဓမ္မနိယာမအတိုင်း သွားနေသောကြောင့် ပေတည်း။

လက်တွေ့မျက်တွေ့ ကြည့်ကြပါစို့

မျက်စိနှင့်အဆင်း တွေ့ကြပြီ။ သူတို့နှစ်ဦး တွေ့ကြတော့ ဝိညာဏ် ဟူသောစိတ်က ပေါ်လာပြီ။ နောက်တော့ ဝေဒနာဟု ဆိုအပ်သော ချမ်းသာ၊ သို့မဟုတ် ဆင်းရဲ၊ သို့မဟုတ် ဆင်းရဲလည်း မဟုတ် ချမ်းသာလည်းမဟုတ်သော တရားများ ဖြစ်ပေါ်လာ ရတယ်။ တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာကြတာပဲ။ ဒီလိုဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာ ဟုဆိုအပ်သော ခံစားမှုဟူသမျှတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာ

ချိန်မှာ သုခချမ်းသာ ဖြစ်လာပြီ ဆိုကြပါစို့။ ဒီအခါ နှစ်သက်သော အဆင်းတစ်ခုခုကို တွေ့ပြီမဟုတ် လား။ ဒီတစ်ခါ ဝမ်းမြောက်လာတယ်၊ ပျော်ရွှင်လာ တယ်။ စိတ်ကြိုက်ကျလို့ပဲမဟုတ်လား။

ဝေဒနာတရား၏ မမြဲမှု

၎င်းချမ်းသာဟူသော ဝေဒနာဖြစ်လာတာနှင့် ချက်ချင်း ချုပ်ပျောက်လို့သွားတာပဲ။ သိလိုက်ပါရဲ့ လား။ မိမိလိုသလို တာရှည်တည်တံ့လို့ မနေခဲ့ဘူး။ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်လဲ။ ဒီလို အကြောင်းကို သေချာစွာ တွက်စစ်ပြီး ကြည့်ရှုသောနည်းကို နောက် ပိုင်းမှာ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ယခု မိမိ ရရှိလာသော ချမ်းသာ သုခဟူသော ဝေဒနာကလေးရဲ့ တာရှည် မနေဘူး၊ နေလို့လည်း မရဘူးဆိုတာလောက်ကိုပဲ သာမည မှတ်ထားကြပါဦး။

မမြဲသောတရားများ

ရှေ့က ရောက်ရှိလာပြီးသော ချမ်းသာဟူ သော ဝေဒနာတရားသည် အကယ်၍ကား မပျောက် မပျက်ဘဲ ရှိ၍နေငြားအံ့။ နောက်ထပ် မိမိလိုအပ် သော ချမ်းသာတစ်ခုနှင့် တွေ့ပြန်တော့ နှစ်ခုဖြစ် လာ။ ဒီလို ဒီလိုနှင့် များစွာသော ချမ်းသာကို တွေ့ တော့ ချမ်းသာတွေ ပွားများမလာဘူးလား။ ဒီလို လည်း မဟုတ်ဘူး။ ရှေ့ရောက်ရှိလာသော ချမ်းသာ ရောက်လာသည်နှင့် ချက်ချင်းပဲ ပျောက်ကွယ်သွား တာပဲ။ နောက်ထပ် အသစ်အသစ် ဖြစ်လာပြန်နှင့် အလိုပြည့်သည်ဟူ၍ပင် မရှိတော့ဘဲ ဖြစ်နေကြသည် မဟုတ်လား။ သေချာစွာ လေ့လာကြည့်ကြပါ။

ရန်သူကိုမြင်အောင် ကြည့်ကြပါစို့

ရှေ့ကလည်း ပြခဲ့ပြီ။ သားသမီး ပစ္စည်းဥစ္စာ အခြံအရံစသော များစွာသော တရားစုတို့သည် သတ္တဝါအပေါင်းကို တစ်နည်းမဟုတ်တစ်နည်း ပူပန်

လာအောင် နှိပ်စက်နေတယ်ဆိုတာ မမှန်ဘူးလား။ မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ သူတို့ကြောင့် ဒုက္ခများရောက် လာတာကိုပဲ ရန်သူလို့ ဆိုထိုက်တယ် မဟုတ်လား။ ဒီသားသမီး စသော ပစ္စည်းနှင့်တကွ တရားစုများ ဟာ အဘယ်ကြောင့် ဆင်းရဲဖြစ်ရသလဲ။ ချမ်းသာ အောင်လို့သာ တချို့သောသူများမှာ မိမိမှာ သား သမီးမရတတ်တော့ သူတစ်ပါးထံမှ ယူပြီးတော့ ထား ကြတယ် မဟုတ်လား။ ပစ္စည်းဥစ္စာများကိုလည်း ရှာကြံပြီး ကောင်းစွာ သိမ်းပိုက်ထားကြတယ် မဟုတ် ဘူးလား။ နောက် ရာထူးဂုဏ်သိမ် စသော အမျိုးမျိုး သော တရားများကိုလည်း ငါ့ပစ္စည်း ငါပိုင်အဖြစ် သိမ်းပိုက်ထားကြတယ် မဟုတ်လား။ မှတ်တယ်လို့ ဝန်ခံရမယ်။ ဒါတွေကတော့ လက်တွေ့ကပါပဲ။

ဘာကြောင့် ရန်သူဖြစ်ရသလဲ

သားသမီး ပစ္စည်းဥစ္စာများ၊ တခြား အခြံအရံ များကို ကောင်းမွန်စွာ မပျောက်မပျက်စေခြင်းအလို့ ငှာ သိမ်းပိုက်ထားလိုက်တယ် ဆိုကြပါစို့။ ဒီလို မိမိ ကတော့ မပျောက်စေလို မပျက်စေလို မကင်းစေလို သော်လည်း သူတို့ကတော့ ပျောက်တယ်ပျက်တယ်။ တစ်နည်းနည်းနှင့်တော့ ပျက်စီးချုပ်ငြိမ်း၍ သွားကြ တာချည်းပါပဲ။ မိမိက မပျက်စေချင် မပျောက် စေချင်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို ဆိုရင်လည်း မည်သည့် အခါမှ မပျောက်စေချင်သော နှလုံးသားများ ရှိသော် လည်း မိမိ၏ အလိုအတိုင်း ဖြစ်မလာနိုင်တော့ ဒုက္ခ မီးတွေ အလွန်တရာ တောက်လောင် ကြတယ် မဟုတ်လား။ လက်တွေ့တွေ့နေ။ ဒါကတော့ သူ တစ်ပါးကိစ္စ။

မိမိ၏ကိစ္စ

သားသမီး ပစ္စည်းဥစ္စာများ မပျက်စီးမိ မိမိ ကလည်း မလွှဲသာလို့ ရောဂါ ဝေဒနာများဆိုက် ရောက်လာသောအချိန်မှာ အလွန်တရာ ချစ်ခင်နေကြ

စွဲလမ်းနေကြသော သားသမီး ပစ္စည်းဥစ္စာ စသော တရားများနှင့် မခွဲမခွာချင်ဘဲနှင့် ခွဲခွာသွားရမယ်။ မကွဲချင်ဘဲနှင့် ကွဲသွားရမှာကို မြင်တော့ မည်ရွေ့ မည်မျှ ဒုက္ခတရား ရောက်ကြလိမ့်မယ်ဆိုတာကို တွေးကြည့်တော့ မသိနိုင်ကြဘူးလား။ အလွန်တရာ ဒုက္ခဆင်းရဲ ရောက်လာမှာကတော့ မြေကြီးနှင့် လက်ဝါးသာ လွဲမယ်၊ ဆင်းရဲက မလွဲနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ရန်သူမှန်တယ်လို့ ခေါ်ထိုက်တယ်။

အိုခြင်းဒုက္ခ

အိုမင်းလာပြန်တော့လည်း ငယ်စဉ်အခါ ကလို မဟုတ်တော့ဘဲ ခါးကလည်းကိုင်းလာ၊ နား ကလည်းထိုင်းလာ၊ မျက်စိကလည်းမှိုင်းလာ၊ တုန် တုန်ယင်ယင်နှင့် သွားရေးလာရေး၊ ထရေးထိုင်ရေးကို သော်မှလည်း မိမိအလိုရှိသလို ဖြစ်မလာနိုင်တော့ဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခများစွာနှင့်၊ တချို့သူများဆို တွေ့တုန်း၊ တချို့သူများကတော့ တွေ့ဖို့နီးလာပြီ။ ငယ်သေး သောသူများကိုလည်း နောင်တွေ့ရလိမ့်မယ်။ တစ် နေ့ထက်တစ်နေ့ နီးလို့ နီးလို့သာ မလာဘူးလား။ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ဝေးလို့ ဝေးလို့ မသွားဘူးနော်။

နာခြင်းဒုက္ခများ

နာခြင်းဟူသော ဒုက္ခကိုလည်း ကြည့်ကြပါ ဦး။ သူတစ်ဦးဟာ ထိုင်နေတယ်ဆိုကြပါစို့။ တော် တော်ကြာတော့ ညောင်းမလာဘူးလား။ ညောင်းလာ တယ်။ ညောင်းလာတော့ တစ်ဘက်သို့ ပြန်ပြီးလှည့် လိုက်တယ်။ လှည့်လိုက်တော့ ခဏသက်သာသလို တော့ တွေ့လိုက်တယ်။ လှည့်သောဘက်က လည်း မကြာမီဘဲ ညောင်းလာပြန်တယ်။ နောက်တစ်ခါ ထိုင်လို့ ညောင်းတယ်ဆိုပြီး ထလိုက်ပြန်တယ်။ ဘယ်လောက် ထနိုင်မလဲ၊ ညောင်းလာပြန်တယ်။ ထတာလည်း ကြာတော့ ညောင်းညာခြင်းသို့ပဲပြန်ပြီ ရောက်လာပြန်တော့ ဒုက္ခတရားအစစ် မမှန်ဘူးလား။

နောက် ထလိုညောင်းတာကြောင့် အိပ်တယ်၊ မထူးပါဘူး။ ညောင်းညာလာပြန်တယ်။ နောက် လမ်းလျှောက်ခြင်းအမှုကို ပြုလုပ်ပြန်တော့လည်း မကြာမီသော အချိန်မှာပဲ ညောင်းလာပြန်တော့ တယ်။ ကြည့်ပါလား။ ဒုက္ခပျောက်အောင်ဆိုပြီး တော့ လုပ်လာလိုက်တာ၊ သက်သာအောင်ဆိုပြီး လုပ်လာလိုက်တာ၊ သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း ဟူ သော နည်းလေးမျိုးလည်း ကုန်ပြီ။ ဘယ်နည်း ကျန် နေသေးသလဲ။ ဒီဒုက္ခတရားကို တစ်ခါမှ ပေါ်မလာ နိုင်အောင် ဘယ်နည်းနှင့်ပင် ပြုပြင်သော်လည်း မရနိုင်ဘူး မဟုတ်လား။

ရောဂါဝေဒနာ ဖြစ်လာပြန်တယ်၊ ဖျား လာတယ်၊ ခေါင်းကိုက်လာတယ်၊ မူးလာတယ် စသော ကိုးဆယ့်ခြောက်ပါးသော ရောဂါဝေဒနာများ နှင့်လည်း မတွေ့သေးသောသူများ တွေ့လာတယ်။ တွေ့နေသောသူများလည်း ဒုက္ခတရားနှင့် ရင်ဆိုင် နေရတယ်။ အဘယ်မျှလောက် မလွဲသာ မရှောင်သာ သော ဒုက္ခပေါင်းများစွာနှင့် တွေ့ကြုံရမည်ကိုလည်း မျှော်ကြည့် ကြပါလား။ တွေ့ဖို့ရာ မြင်ဖို့ရာ မခက်ပါ ဘူး။ အကုန်သိနိုင် မြင်နိုင်သော ဒုက္ခစုများပါပဲ။

သေခြင်းဒုက္ခ

နောက်ဆုံးဖြစ်သော သေခြင်းထိ ရောက်လာ ချိန်မှာ သားသမီးများနှင့် စွန့်ခွာသွားရမည့် ဒုက္ခ၊ စီးပွားဥစ္စာများနှင့် ကင်းကွာသွားရမည့် ဒုက္ခစသော ဒုက္ခပေါင်း မြောက်မြားစွာဟာ ဝိုင်းအုံလာတော့တာ ပဲ။ လက်တွေ့ကြည့်ပါ။ ကျန်းမာသော အချိန်အခါမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ သားတွေ၊ သမီးတွေနှင့် ခွဲခွာလို့ မသွား နိုင်ဘူး မဟုတ်လား၊ လက်တွေ့ ချက်တွေ မဟုတ် ဘူးလား၊ ကျန်းမာတုန်း၊ သန်စွမ်းတုန်းအချိန်မှာပဲ၊ မခွဲရက် မခွါရက်ဘဲ။ စိုးရိမ်မှု၊ ခင်မင်တွယ်မှုတွေဟာ ဖြစ်နေချိန်မှာ သေခြင်းဆိုသော တရားက မတောင့် တဘဲ၊ မမျှော်လင့်ဘဲနှင့် ရောက်ရှိလာပြီ။ ဒီအခါကျ

တော့ အလွန်တရာ စွဲလမ်းနှစ်သက်လျက်နေသော သားသမီးစသော တရားနှင့် ခွဲရတော့မှာပဲဆိုပြီး ဒုက္ခမီးတွေ ဖြစ်လာတယ် မဟုတ်လား။ ၎င်းမီးများ ဖြစ်လာချိန်မှာပဲ အတွင်းသန္တန်မှာဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာကလည်းနှိပ်စက်၊ သားသမီးစသော ခင်တွယ် နေသော တရားများကလည်း မခွဲရက်ဘူးလို့ နှိပ်စက် ဆိုတော့ ရန်သူများ ဒီအချိန် ဝိုင်းအုံလာကြပြီ မဟုတ် လား။ ဒါကြောင့်မို့ “ရန်သူဝိုင်းထား၊ ထိုသူများ သည်၊ လမ်းပေါက်ရှိလျက်၊ မသွားရက်၊ လမ်းတွက် တာဝန် မဟုတ်ပေ” ဆိုတာ မမှန်ဘူးလား။

ခန္ဓာအိမ်ကို တည်ဆောက်ထားသော ပစ္စည်းများ

ပူမှု၊ အေးမှု၊ လှုပ်ရှားမှု၊ ယိုစီးမှု၊ တည်တံ့မှု ဟူသော ရုပ်ခံစားမှုဝေဒနာ။ မှတ်သားမှု သညာ၊ စေ့ဆော်မှုသင်္ခါရ၊ သိမှုဝိညာဏ်၊ ပေါင်းငါးမျိုး၊ ဒီငါးမျိုးသောတရားများ စုပေါင်းပြီး နေကြသော အချိန်ကာလ အခိုက်အတန့်မျှ ကလေးကိုပဲ မြင်တာ က အမှန်အတိုင်းမြင်တာ ဖြစ်တယ်။ ဒီအတိုင်းမမြင် တော့ တစ်မျိုးတစ်မည် ဖြစ်သွားကြတယ်။

ဘယ်လိုမြင်လို့ ဘယ်လိုဖြစ်သွားသလဲ။ ဒီ ငါးမျိုးသော ခန္ဓာတရား ပေါင်းစုပြီး မကွဲမကွာ နေရာ မရွေ့ မပြောင်းဘဲ ပေါင်းစုနေတာ မဟုတ်ဘူး။ ခေတ္တ ရောက်ပျောက်သွား၊ ခေတ္တရောက် ချုပ်သွား၊ ပျက် သွားနှင့် ရောက်ဆဲ၊ တွေ့ဆဲခဏကလေး တွေ့ပြီး တော့ ပျောက်သွားသော ယာယီကို မမြင်ကြဘဲ ဒါသည် အမြဲထင်မှတ်နေသော မှားသောမြင်မှု၊ မှားသောကြားမှု၊ နံမှု၊ တွေ့မှု၊ ထိမှု၊ မှားသော သိမှု များစသော အမှားများ စုပေါင်းဖြစ်နေကြတာကိုသာ မြင်နေကြတယ်။

ငါးမျိုးသောပစ္စည်းဘယ်နေရာမှာနေသလဲ

ဒီခန္ဓာအိမ်ကြီးကို တည်ဆောက်သော ငါးမျိုး ခန္ဓာ၏သဘော၊ နေရာအရပ် ဌာန၊ သွားရာဒေသ

စသော အပြုအမူများကို သေချာစွာသိလာအောင် ဝီရိယရှိစွာဖြင့် မှတ်သားကြည့်ရှုပါမှလည်း ရှေ့က ဆိုခဲ့သော ဒုက္ခဆင်းရဲမျိုးများ ချုပ်ငြိမ်းပြီး စာကြည့် သူများ လိုလားနေသော သုခတရားများနှင့် တွေ့မည် ဖြစ်၍ သတိရှိစွာဖြင့် ကြည့်ရှုကြပါ။ မှတ်သားကြ ပါလို့ တိုက်တွန်းနေတာ။

ဒီလိုခန္ဓာအိမ်ကြီးကို တည်ဆောက်ပုံနှင့်တကွ ပစ္စည်းများ၏ နေရာစသော အခြင်းအရာများကို သိအောင်မြင်အောင် ပြုခြင်းသည်ပင်လျှင် ရန်သူဖြစ် သောချစ်ခင်မှုတဏှာကို မတွေ့တွေ့အောင်ရှာပြီး အသေသတ်ဖို့အတွက် ကြံနေတာဖြစ်လို့ သတိ တရားကို အမြဲထားလို့ ဖတ်ကြပါ။ စိတ် ဟိုရောက် သွား၊ ဒီရောက်သွား မဖြစ်ပါစေနှင့်လို့ အမြဲတိုက် တွန်းနေတာပါ။

ဆီမီးဥပမာ

ဥပမာတစ်ခု ပေးမယ်။ ဆီမီးတိုင်တစ်ချောင်း ကို ထွန်းညှိပြီး အနားမှာ ထားပြီး သေချာစွာ ကြည့်ရှု ပါ။

- မီး ဘယ်လိုနေသလဲ။
- ဆီ ဘယ်လိုနေသလဲ။
- မီးစာချည် ဘယ်လိုနေသလဲ။

သေချာစွာကြည့်တော့ ဆီ၏ တဖြည်းဖြည်း ကုန်ခန်းလာပုံ၊ မီးစာ၏ တစစ လောင်ကျွမ်းနေပုံ၊ မီး၏ မမြဲပဲ ချုပ်ပျက်နေပုံတွေကိုပါ သေချာစွာ ကြည့်တော့ မြင်လာတယ်။

ဆီ တစတစ ကုန်လာပုံကို သေချာစွာမြင် တယ်။ ဆီ၏တစတစ ကုန်လာခြင်းသည်ပင် မီး လောင်ကျွမ်းမှုကြောင့် ဆီကုန်ခန်းခြင်းသာ ဖြစ်တယ် ဟူသော အချက်အလက်များကို မြင်လာတယ်။ ဆီကို အမှီသဟဲရမှသာ တောက်လောင်နိုင်စွမ်း ရှိ သော မီး၏မမြဲပုံကို မြင်ရန် မသင့်ပေဘူးလား။

ဒါကို ထပ်မံပြီးတော့ စိစစ်ကြည့်ကြမယ်။

ဆီမီး၏အဆီသည် မီးစာ၏အဖျားမှာ ရောက်ရှိ၍ နေချိန်၌ ၎င်းဆီမီးကို ထွန်းညှိလိုက် တော့ မီးစာ၏အဖျားမှာရှိသော ဆီကို မီးထလောင် လိုက်ပြီ။ မီးတောက်လိုက်တော့ မီးစာ၏အဖျားမှာ ရှိသောဆီမှာ မီးလောင်ကျွမ်းမှုကြောင့် ဆီကုန်ခန်း သွားပြီ။ ပထမ မီးစာ၏အဖျားမှာရှိသော ဆီကို အမှီ ပြုပြီးမှ တောက်လောင်နေသော မီးမှာလည်း ပျောက် လို့သာ ကုန်လို့သာနေမည်မဟုတ်ပါလော။ ဒီ ဆီမီး ကိစ္စ ကုန်ချုပ်နေပုံကို သေချာစွာ မြင်အောင် ကြည့်ရှု ကြရမယ်။ ပထမ ထွန်းညှိစ မီးကုန်ပြီးနောက် မီး အဆက်ဆက် အသစ် ဖြစ်လို့ ချုပ်လို့ ဆီကလည်း အဆက်ဆက်တက်လို့တက်လို့ ပေးနေတာကို မမြင် ဘူးလား။

၎င်းဆီမှာလည်း မီးစာ၏ အဖျားသို့ အသစ် အသစ် တက်ပေးလို့ တက်လာတိုင်း တက်လာတိုင်း သော ဆီကိုလည်း မီးကလောင်ကျွမ်းကုန်လို့ ချုပ် လို့ ဆီကလည်း အသစ်အသစ်တက်လို့ ဒီလို ပထမ သိထားကြပါ။ မီးနှင့်ဆီကလည်း မမြဲကုန်လို့ ချုပ်လို့ပျက်လို့ ပျောက်လို့နေ။ မီးစာကလည်း နည်းနည်းစီ ကုန်လို့ချုပ်လို့နေ။ ဒီလို သုံးခုလုံးဟာ ချုပ်လို့ ပျက်လို့နေ။ ဒီအလုပ်ကိုပဲ လုပ်ကိုင်ကာ နေ လေတော့၏။

ဒါကြောင့် သတိထားလျက် ဝိရိယခြံရံပြီး ပညာတရားရှေ့ထားလျက် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဟူသော ခြောက်ပါးသောတံခါးတို့၌ လုံခြုံစွာ စောင့်ရှောက်ထားရှိသော အမျိုးကောင်းသား တို့မှာ ကိုယ်ချမ်းသာမှု၊ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ခံစားရ သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်လာရတော့၏။ တစ်နည်း မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ကို အသုံးမချဘဲ (ဝါ) ဦးဆောင်မှုမထားဘဲ ပညာကိုသာ ဦးဆောင်ပြုရန် အတွက် အလေ့အကျင့်ကို လုပ်ဆောင်ပေးရမည်။ စိတ်ကို သုံးသပ်ပေးရမည်။

မမေ့မလျော့သောသူ

မမေ့မလျော့သော သတိရှိသူ၊ ဝိရိယရှိသူများ တို့သည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်များကို အသုံးချတတ်ရင်

မြင်သောအခါ၌ မြင်ကာမျှပဲ
 ကြားသောအခါ၌ ကြားကာမျှပဲ
 နံသောအခါ နံကာမျှပဲ
 လျှာ၌ တွေ့သောအခါ တွေ့ကာမျှပဲ
 ကိုယ်၌ တွေ့သောအခါ တွေ့ကာမျှပဲ
 စိတ်မှာကြံသောအခါ ကြံကာမျှပဲလို့

သဘောမှာ ထားရမယ်။ ဒီတခါ ယာယီပဲ၊ ခေတ္တပဲလို့ မြင်တော့တာပဲ။ ဒီလိုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ထိုက်မှာလဲ။ သံသရာခရီး မသွားသောသူ၊ တန်ဖိုးရပ်နေသောသူ၊ အေးချမ်းသော သူ၊ စင်ကြယ်သောသူဟု ဆိုထိုက်၏။ ၎င်းသူသည် ခရီးမသွားဘဲ ရပ်တန့်နေသောသူဖြစ်၍ ခရီးသွား ရန်အတွက် ထီး၊ ဖိနပ် စသော ပစ္စည်းများ မလိုတော့ ပေ။ ဒါကြောင့် ရောင့်ရဲလွယ်သူဖြစ်၏။ ခရီးသွားသူ များမှာ ဥပဒ်အန္တရာယ် မတွေ့ကြုံသည့်အတွက် ကြောက်ထိတ်လန့်ခြင်းလည်း မရှိတော့ပေ။ တုန် လှုပ်ချောက်ချားခြင်းလည်း မရှိတော့ပေ။ ဒီလူမျိုးကို လွတ်မြောက်သောသူဟု ဆိုထိုက်၏။ ဒုက္ခ၏ အဆုံး သို့ ရောက်သောသူဟုလည်း ဆိုထိုက်၏။

ပြန်လည်၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း

အားလုံးကို ခြံ၍ ပြန်လည် သုံးသပ်ဆင်ခြင် သော ကာလရပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် ဟူသော ငါးပါးသောတရားများ အချင်းချင်း ကျေးဇူး ပြုကာ ဆောင်ရွက်နေကြတာ လုပ်ကိုင်နေကြတာ များကို အသေးစိတ် မြင်တွေ့၍ ငါ့ဟု ဆိုအပ်သော၊ မဟုတ်မမှန်သော ငါ့ကိစ္စဟူသော မဟုတ်မမှန် သော ပြုမူချက်များ၊ ငါ့တာဝန်ပဲဟူသော တာဝန်ယူထား ချက်များ လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်းလျက် လောကသားအားလုံး

ရှာကြံနေကြသော ချမ်းသာထူး ချမ်းသာမှန်ကို တွေ့ရလေတော့၏။

ဒုတိယပြန်လည်သုံးသပ်ချက်

လောကသားများအားလုံးသည် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်ဟူသော သုံးပါးသော ကာလတို့တွင် တစ်ပါးသော ကာလမှာ မှားသော်လည်း နည်းလမ်းအမှန်သို့ မရောက်နိုင်ကြပဲ သုံးပါးလုံးသော ကာလများမှာပင် မှားယွင်းစွာ ခံစားလျက် နေကြလေ၏။

ဤသုံးပါးသော လောကတို့တွင် အတိတ်ကာလကို ရှေးဦးစွာ ကြည့်ကြမည်ဆိုပါက အတိတ်ဟူသော တရား၏သဘောကား လွန်လေပြီးသော ကာလကို ခေါ်၏။ ဤလွန်လေပြီးသော စကားလုံးမှာလည်း ယခု စာကြည့်နေသော အချိန်မှသည် ရှေ့က ကျန်ရှိလိုက်သမျှသော ကွယ်ပျောက်ခဲ့သမျှသော အချိန်ဟူသမျှတရားဟူသမျှတို့ကိုမှ စွဲလမ်းမှုပြုကာ ယူငင်လျက်၊ သိမ်းပိုက်လျက် ပူပင်လျက် သော်လည်းကောင်း၊ ပျော်ရွှင်လျက်သော် လည်းကောင်း နေကြလေကုန်၏။ ယခု မျက်မှောက်တွင် ကြည့်ကြမည်ဆိုပါက ဤအချိန်၏ ရှေ့က လွန်လေပြီးသော မနက်အချိန်သော်လည်းကောင်း၊ နေ့လယ်အချိန်သော်လည်းကောင်း၊ ညနေအချိန်သော် လည်းကောင်း ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီး၊ ပျောက်သွားခဲ့ပြီးပြီ မဟုတ်ပါလော။ ၎င်းပျောက်သွားခဲ့ပြီးသော ကုန်ဆုံးခဲ့ပြီးသော အချိန်တစ်ခုခုတွင် လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးသည် သင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဆဲဆိုငြားအံ့၊ ၎င်းဆဲဆိုခဲ့ပြီးသော လူပုဂ္ဂိုလ်၏အသံ၊ အချိန်ကာလများတို့မှာကား ချက်ချင်းပင် မဆိုင်းငံ့ဘဲ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ပေပြီ။ မရှိတော့ပြီ။ ချုပ်ပြီးပြီ မဟုတ်ပါလော။

ဤကဲ့သို့ မှန်ကန်စွာ သူနည်းလမ်းအတိုင်း ဓမ္မသဘာဝကို မလွန်ဆန်ဘဲ သွားနေမှုတို့ကို လောကသားများ တစ်ခုလုံးသည် များသောအားဖြင့်

မသိကြဘဲ၊ နားမလည်ကြဘဲ၊ သဘောမပေါက်ကြဘဲ ယူငင်သိမ်းပိုက်လျက် ဤသူသည် ဤအချိန်ကာလမှာ ဆဲဆိုခဲ့သည်၊ သို့မဟုတ် ချီးမွမ်းသော စကားပြောခဲ့သည် စသည်ဖြင့် အမှားစွဲများဖြစ်ကာ ပူပင်လျက်သော် လည်းကောင်း၊ ပျော်ရွှင်လျက်သော် လည်းကောင်း နေကြလေကုန်၏။ ဤကား အရှင်ခံတရားများအပေါ် သုံးသပ်ချက်များတည်း။

အရှင်ခံ တရားများကိုသာ သုံးသပ်ရမည်မဟုတ်။ ရှုစိတ်ကိုလည်း ပြန်လည်သုံးသပ်ရန် လို၏။ ရှုစိတ်သည် ရှုမည်ဟု ကြံစည်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မိမိ၏ စိတ်သဘောကို မိမိ၏ စိတ်ဖြင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်လျှင် ဖြစ်ပြီးတော့ ချက်ချင်း ချုပ်ပျက်နေသော တရားစုများ ဖြစ်တော့၏။ ရှုစိတ်သည်လည်း အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ချုပ်ကွယ်နေသော တရားများဖြစ်သည့်အတွက် အရှင်ခံစိတ်နှင့်ရှုစိတ်နှစ်ခုသော တရားများကို သေချာစွာ မြင်တွေ့ပါက မြင်သောခဏ၌မြင်ကာမျှ၊ ကြားသောခဏ၌ ကြားကာမျှ စသည်ဖြင့် နံကာမျှ၊ တွေ့ကာမျှ၊ ထိကာမျှ၊ သိကာမျှ အခိုက်အတန့်လောက်သာ ရှိနေသော သဘောတရားများသာ ရှိပါပေ၏ဟု နောက်ဆုံး နှလုံးသွင်းရန် ရှိနေပေတော့၏။

တတိယ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

ဝိညာဏ်အမြင်၊ ပညာအမြင်၊ ဤအမြင်နှစ်ခု ရှိကြသည့်အနက် ဝိညာဏ်အမြင်ကိုသာ ယေဘုယျ အဓိကထားကာ သုံးနှုန်းနေကြကုန်၏။ ဤ မျက်စိတည်းဟူသော ဝိညာဏ်အမြင်သည်ကား ပညာအမြင်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်သောကာလ မိုးနှင့်မြေပမာ ကွာဟသော အချက်ကို တွေ့ကြလိမ့်မည်။ ဤအတူ နားဝိညာဏ်အမြင်၊ နှာခေါင်းဝိညာဏ်အမြင်၊ လျှာဝိညာဏ်အမြင်၊ ကိုယ်ဝိညာဏ်အမြင်ဟူသော ဝိညာဏ်အမြင်ဟူသမျှကိုသိလေ။

ပညာအမြင်ကြည့်နည်း

ခြောက်ပါးသော ဒွါရသို့ ရောက်လာသမျှ သော အာရုံဟူသမျှကို ဆွဲယူသိမ်းပိုက်ထားကာ ကြံစည်တွေးတောပြီး အမှတ်တွေ ပွားစီးရေး လုပ်ငန်း များကို မပြုလုပ်အပ်ပေ။ ရောက်လာသမျှသော အာရုံ ပေါင်းများစွာကို မြင်လာလျှင်လည်း မြင်ကာမျှ၊ ကြားလာလျှင်လည်း ကြားကာမျှ၊ နံလာလျှင်လည်း နံကာမျှ၊ တွေ့ထိလျှင်လည်း တွေ့ထိကာမျှသာ သဘောထားရှိသော အမြင်ကို ပညာအမြင် ပညာ စခန်းခေါ်၏။ အဘယ်အတွက်ကြောင့် မြင်ကာမျှ စသော သဘောကိုထားရသလဲလို့မေးကြလျှင် ပညာ အမြင်က ရောက်လာသမျှသော ဝိညာဏ်စုတွေကို လည်း ခေတ္တခဏကလေးလောက်ပဲ တွေ့လိုက်မြင် လိုက်ရသော အာရုံဝိညာဏ် စုများတွေပဲလို့ ညာဏ် က ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးလိုက်တာပဲ။ ရှေ့ကလည်း များ စွာပြခဲ့ပြီ၊ နားမလည်က နောက်သို့ ပြန်ကြည့်ပါ။

ဝိညာဏ်အမြင်

မြင်တော့သိမ်းပိုက်၊ ကြားတော့၊ နံတော့၊ တွေ့ထိတော့ ဟူသော ဝိညာဏ်စုတွေကို သိမ်းပိုက်

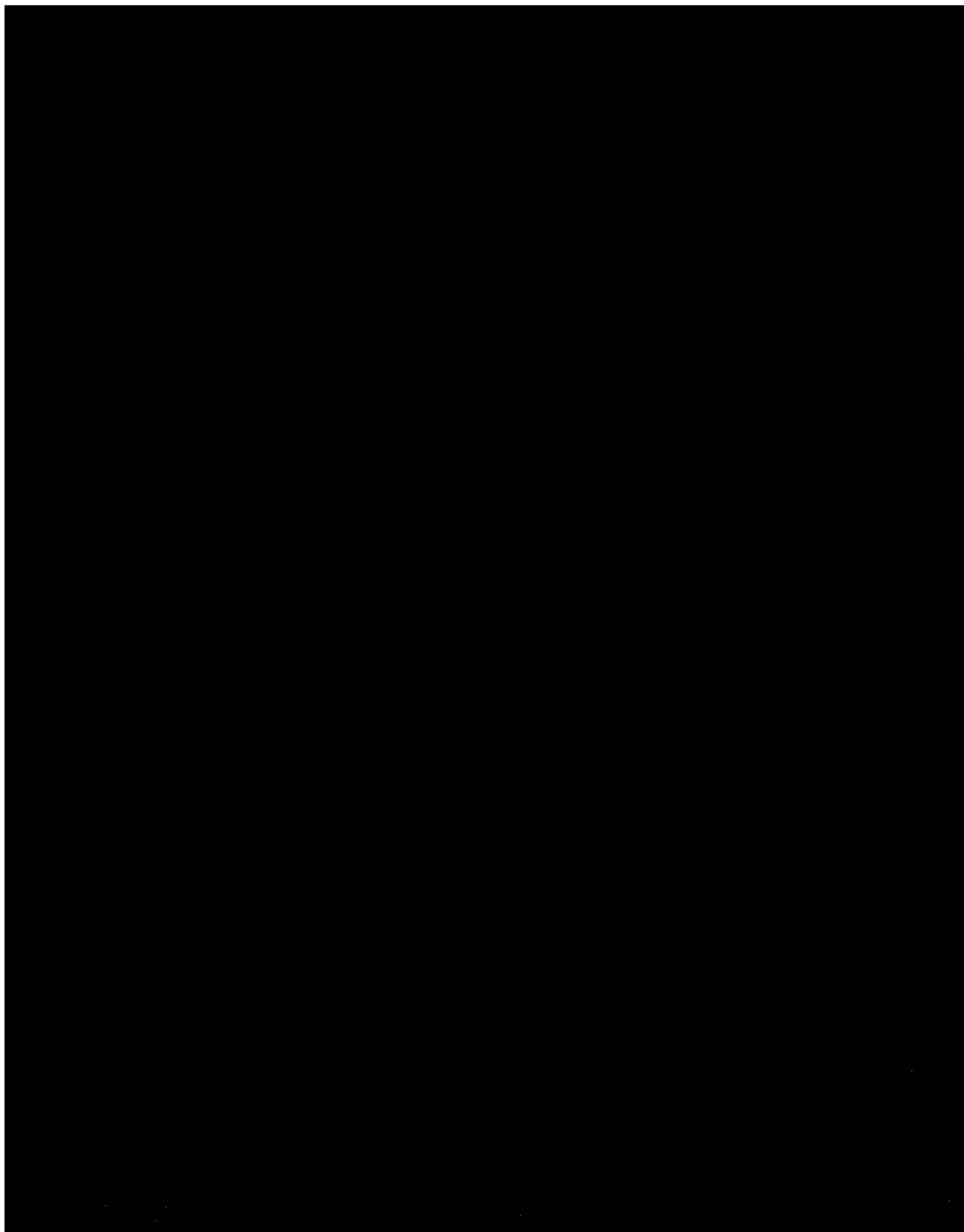
ပြီး ရှေ့သို့ ဆက်ပြီးကြံတွေးလိုက်သော် လောဘ ဖြစ်စရာ၊ ဒေါသဖြစ်စရာ၊ မောဟ ဖြစ်စရာ စသော မီးတွေဟာ တောက်လောင်၍ လာ၏။ ဤကဲ့သို့ မီးတောက်လောင် လာခြင်းကို ကြည့်ရင် မရှိသော တရားစုများကို အရှိထင်ကာ သိမ်းပိုက်ထားလို့ မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် ပညာအမြင်က မီးငြိမ်းလေ သတည်း။

ဤစာကို ဖတ်ရှုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းတို့ သည် ပြဆိုခဲ့သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း မြင်နိုင်ကြပါ စေ၊ သိနိုင်ကြပါစေ။ ဝိညာဏ်အမြင်ကို ပယ်၍ ပညာ အမြင်ကို ရှေ့သွားပြုနိုင်ကြပါစေ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိတရား ဦးဆောင်ထား နိုင်ကြပါစေ။ သစ္စာလေးပါးမှ လွတ် သော တရားဟူ၍ မရှိ။ ထို့ကြောင့် ပတ္တမြားသည် တန်ဖိုးရှိသလို တန်ဖိုးရှိစွာ ဆောင်ထားကြပါ။ ကျင့် ကြံကြပါဟု တိုက်တွန်းအပ်ပါသတည်း။ ။

ရွှေသာလျောင်းဘုရားသိမ်တော်ကြီး ဦးဥတ္တမ၏ ၁၉၈၆-ခုနှစ်ထုတ် ပတ္တမြားလက်ဆောင်ကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။

ရွှေသာလျောင်းဘုရားသိမ်တော်ကြီးဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
သဗ္ဗာဒိပကဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်
သစ္စာဒီပကဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း
[၁၂၃၀ - ၁၃၁၉]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို ၁၂၃၀-ပြည့် နှောင်းတန်ခူးလဆန်း (၁၄)ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် မင်းဘူး ခရိုင် စကုမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ ငယ်မည်မှာ ဦးရွှေလှိုင် ဖြစ်သည်။ မိဘမှာ ဆေးဆရာဖြစ်သည်။ အလောင်းမင်းတရားကြီး၏ ဒုတိယသားတော် ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားလက်ထက်တွင် အောက်အရပ် ဒေသမှ စကုစလင်းဒေသသို့ ရပ်ရွာတည်ထောင်ရေး အတွက် တာဝန်ပေးခြင်းခံရသော နေမျိုးဇေယျသူရ-ကွဲ့ခံ မင်းရဲထွဋ်-မှ ဆင်းသက် ပေါက်ဖွားလာသော မျိုးရိုးဖြစ်သည်ဟုသိရသည်။

စကုနှင့် စလင်းမြို့နှစ်မြို့၏ အလယ်ဗဟို လောက်တွင် တည်ရှိသော ရွှေပန်းမြိုင်ဘုရား (ပွင့်ဖြူ အနီး) ပတ်ဝန်းကျင်တွင်ရှိသော ပြည်လုံးကျော်၊ မဲရင်း၊ သီးကုန်း၊ ဖလန်တော စသည့်ရွာများကို တည်ထောင်ကာ ရှမ်းမြန်မာတို့နှင့် ရောစပ်၍ တောင်သူ လယ်သမားအဖြစ် အသက်မွေးခဲ့ကြသည်။ သီပေါမင်း ပါတော်မူချိန်တွင် ကျမ်းပြုဆရာတော် လူမည် ဦးရွှေလှိုင်သည် ဆရာတော် ဦးဥတ္တမကျောင်းတွင် ကိုရင်ဘဝနှင့်ပင် ဖြစ်သည်။ ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ-နောင်တွင် ဗိုလ်ဥတ္တမ၊ မင်းကြီး-ဗိုလ်ဥတ္တမဟု ကုလားဖြူအင်္ဂလိပ်ကို အသက်သေသည်အထိ မြန်မာပြည်အလယ်ပိုင်းမှ တောက်ပြောင်စွာ ခုခံ တိုက်

ခိုက်ခဲ့သူ၏ မွေးစားသားများအနက် တစ်ဦးဖြစ်သည်။

အင်္ဂလိပ်အစိုးရလက်အောက်တွင် မြေတိုင်း ပညာသင်၍ မြေတိုင်းအင်စပက်တော်အထိ အမှုထမ်းပြီးနောက် တတိယတန်းရှေ့နေဘဝ၊ ထို့နောက် ဒုတိယတန်းရှေ့နေဘဝဖြင့် အသက်မွေးခဲ့သည်။ မင်းဘူးမြို့ ဓာတ်တော်ကုန်း ဘုရားဂေါပကလူကြီး အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သမ္မာကမ္မန္တအသင်း (ဝိုင်အမ် ဘီအေ)၏ ဓမ္မကထိကအဖြစ်လည်းကောင်း နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မူလတန်းကျောင်း အုပ် ဆရာမကြီးဆရာညိုနှင့် အကြောင်းပါသည်။ သမီး ၄-ယောက်သား ၁-ယောက် ထွန်းကားသည်။ အသက်၄၉နှစ်တွင် အမောယကာလ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂပဋိပတ္တိကျမ်း ရေးသားပြုစုသည်။ မူမကျန်တော့ပေ။ လယ်တီသံခိပ် ဝတ်ရွတ်အသင်း တည်ထောင်၍ သဂြိုဟ်ဆရာအဖြစ် ပို့ချခဲ့သည်။

၁။ ဟေတုဖလကထာကျမ်း၊ ၂။ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒကထာကျမ်း၊ ၃။ ဒဿနေနပဟာတဗ္ဗ ကထာကျမ်းတို့ကို စုပေါင်း၍ သုံးကျမ်းတွဲပြီးလျှင် လောကုတ္တရာလက်စွဲကျမ်းအမည်ဖြင့် (၁၉၁၉-ခု) ၁၂၈၀-ပြည့် အသက် ၅၀-တွင် ရေးသားပြုစုပြီးသည်။ ၁၂၈၂-ခုနှစ်တွင် မင်းဘူးမြို့ မဟာသုခိတာ

ရာမ ချမ်းသာကြီးတိုက်ဆရာတော် ဦးပညာဇောတက ထောက်ခံပုံနိပိသည်။ ၁၂၈၄-ခုတွင် ပုံနိပိပြီးသည့် ထိုကျမ်းများကိုဓမ္မသင်္ဂဏီကျမ်း အဋ္ဌသာလိနီ ကျမ်းကိုမှီ၍ ရေးသားပြုစုသည်ဟု မှတ်သားထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

မင်းဘူးရွှေစက်တော်ဘုရား ဂေါပကလူကြီး အဖြစ် ဆောင်ရွက်နေစဉ် မန္တလေးမြို့ ရသေ့ကြီး ဦးခန္တိက ကြည်ညိုလှူဒါန်းသော ပိဋကတ်(၃)ပုံကို လေ့လာဆည်းပူးခြင်း၊ ကျင့်ကြံ ကျက်မှတ်အားထုတ်ခြင်း၊ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီးစသည့် ပရိယတ် ပဋိပတ်ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များထံတွင် ဆည်းကပ်၍ နည်းခံခြင်းတို့ဖြင့်သာ နေ့ညအချိန်ကုန်ခဲ့ပေသည်။

၁၉၄၃-မေလ(ကဆုန်လပြည့်နေ့) နံနက်ပိုင်းတွင် မင်းဘူးမြို့ကို လိပ်ကန်တို့ကပုံးကြဲချသော အခါ ဦးရွှေလှိုင်၏ အိမ်ကို တိုက်ရိုက်ပုံးထိမှန်သည်။ ဦးရွှေလှိုင်မှာ အိမ်ထဲမှထွက်သာပဲ ရှိနေသည်။ နီးရာ အိမ်တိုင်တစ်လုံးကို ကိုင်ပြီးလျှင် ထိုင်နေလိုက်ရတော့သည်။ တစ်အိမ်လုံး ပြိုပျက်သွားသော်လည်း ဦးရွှေလှိုင်နှင့် သူကိုင်ထားသောအိမ်တိုင်တစ်လုံးက ဘေးမသီ ရန်မခပဲ ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ လမ်းပေါ်တွင် လွင့်ကျနေသော လောကုတ္တရာလက်စွဲကျမ်း စာအုပ်မှအပ အခြားပစ္စည်းများအစရာရှိပင် မရချေ။ မီးလောင်ပုံးကြောင့် တစ်မြို့လုံး မီးလောင်ပျက်စီးသည်။ ပုံးစက်သေနတ်ဒဏ်ကြောင့် လူတစ်ထောင်ကျော် ဒဏ်ရာရ သေကြေပျက်စီးသည်။ ဦးရွှေလှိုင် သံဝေဂ အထူးရသည်။ အမြန် ရဟန်းတက်လိုသည့် ဆန္ဒ ပြင်းထန်သည်။ ပရိက္ခရာ ၈-ပါးကို ရုတ်ခြည်းရှာဖွေရာ တစ်စုံသာရသည်။ စကုမြို့ ကန်ဦးကျောင်းတိုက် ကန်ဦးဆရာတော်ကြီးထံမှောက်၌ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ရဟန်းဘွဲ့မှာ အရှင်ရေဝတ ဖြစ်သည်။

ပိဋကတ်စာအုပ်များ ပုံးဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီး၍ မကျန်တော့သဖြင့် နှစ်ပေါင်းများစွာက မိမိ

ဆည်းပူး ကျက်မှတ်ရထားသော တရားစာများကို မေ့လျော့ခြင်းမဖြစ်ရန် နေ့ည၌ အာဂုံပြန်ဆိုသည်။ ကန်ဦးဆရာတော်ကြီးက ချီးကျူးသည်။ နောက်လာ နောက်သားများ လမ်းတိုတိုနှင့် အထူးသဖြင့် အပါယ်လေးဘုံမှ လွတ်သော သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရစေရန် ရည်သန်၍ လေယာဉ် စက်သေနတ် ပုံးကြားထဲမှ ညဉ့်အခါ မီးမှိုန်မှိုန်ဖြင့် နေ့အခါကျိန်းစက်ခြင်း မပြုဘဲ စတုသစ္စ ဒဠိကမ္မကထာကျမ်းကို စက္ကူတစ်ဖက် လွတ်ရှာဖွေ၍ ခက်ခဲစွာ အကြမ်းရေးသား ပြုစုရပေသည်။ သက်တော် ၇၉၊ ၁၃၀၉-ခုနှစ်တွင် အချောရေးသားသည်။ ထိုနှစ်မှာပင် ပြီးစီး၍ ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်သည်။

အခြားကျမ်းများကိုလည်း ရန်ကုန်တွင် သီတင်းသုံးနေစဉ် ၁၉၄၉-ခုနှင့် ၁၉၅၆-ခုနှစ်အတွင်း ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။ ထိုကျမ်းများမှာ- ၁။ သစ္စဒီပကကထာ၊ ၂။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂကထာ၊ ၃။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာပဟာတဗ္ဗကထာ၊ ၄။ နိယျာနိကမဂ္ဂကထာ၊ ၅။ ဆဓာတုမဂ္ဂကထာ၊ ၆။ အတ္ထဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂကထာ (မူမကျန်တော့ပေ)တို့ ဖြစ်သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ပွဲကြီးကို ညောင်ရမ်းဆရာတော်ဘုရားက နာယကအဖြစ် ကြီးမှူးဦးစီး၍ တင်သောအချိန်ဖြစ်သည်။ တစ်နေ့သောနံနက် ဆွမ်းမစားမီ ၈-နာရီလောက်က အမိန့်ရှိသည်မှာ ကောင်းကင်လဟာပြင်တွင် ထီးဆောင်းပြီး ပရိက္ခရာ(၈)ပါး အပြည့်အစုံနှင့် လမ်းလျှောက်သည်ကို ညသန်းခေါင်ကျော်အချိန်က အိပ်မက်မြင်မက်ကြောင်း ထိုအိပ်မက်က နိုးပြီး အရုဏ်မတက်မီ မဟာသတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားများရာ ပြောမပြနိုင်လောက်အောင် အလွန်ကျေးဇူးများကြောင်းပြောသည်။

အစ်ကိုနှင့်အတူ အောက်မြန်မာပြည် ဒေးဒရဲမှ လှေဖြင့် ထင်းခွေသွားရာ လေကြမ်းမိ၍လှေနစ်ပြီး (၇) ရက်တိုင် ရေတွင်မျောခဲ့သော်လည်း မသေခဲ့။ အညာပြန်ရောက်ပြီးနောက် သေလောက်အောင်

မကျန်းမမာဖြစ်ရာ အားလုံးက သေပြီဟုမှတ်၍ ခေါင်းစပ်သူကစပ် ဘုန်းကြီးကို ပင့်သူက ပင့်ကြပြီး ဖြစ်သော်လည်း အသက်မသေခဲ့ပေ။ နောက် အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည့် မင်းဘူးမြို့ပုံးကြံစဉ် အံ့ဩ လောက်အောင် အသက်မသေဘဲ အိမ်တိုင်တစ်လုံး နှင့်သာ ကျန်ခဲ့သည်ကို အမိန့်ရှိသည်။ ဒီဘဝမှာ တရားထူးမရဘဲမသေနိုင်ဟု မိန့်သည်။ အစီအစဉ် မရှိဘဲနှင့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်နာယက ညောင်ရမ်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြွရောက်လာပြီး ကျမ်းပြု ဆရာတော်အား ပရိယတ်ကို အခြေခံ၍ ပြုစုသော ကျမ်း (စတုသစ္စဒဠိကမ္မကထာကျမ်း) ဖြစ်၍ ဝမ်းသာ ကြောင်းချီးကျူး၏။ သာဓု အနုမောဒနာ ခေါ်သည်။

၁၉၅၆-မေလကုန် ည ၉-နာရီလောက်တွင် ကပ္ပိယ မောင်ဘချစ်က အမြန်လာပါ။ ကျမ်းပြုဆရာ တော်ဘုန်းကြီး ထူးထူးဆန်းဆန်း မြင်တွေ့ရသည်။ အမြန်လာပါဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ကျောင်းပြန်သွား သည်။ မကျန်းမာဖြစ်၍လားဟုထင်၍ လက်လှမ်း မှီရာများယူပြီး ကျောင်းသို့ အမြန်လိုက်သွားရာ သတိ မေ့ခြင်း မှုးခြင်း လဲနေခြင်းမဟုတ်၊ ခါတိုင်းထက် အဆများစွာ အလွန်ကြည်လင်တည်ငြိမ်သော ဣန္ဒြေ ဖြင့် တင်ပလွင်ခွေလျက် ထိုင်နေသည်ကို ဖူးမြင်ရ သည်။ “ဝန်ထုပ်ကြီးကျပြီ၊ ချမ်းသာစွ၊ ချမ်းသာစွ၊ နောက်ဆုံးတော့ အနိစ္စ-ဒုက္ခ-အနတ္တပဲမှတ်ကြ”ဟု ဥဒါန်းကျူးသည်။

ဇူလိုင်လဆန်း ဝါဆိုပြီးနောက် မကြာမီ “မင်းဘူးသို့ အမြန်ပြန်ကြမည်။ မင်းဘူးက ပစ္စည်း ၄ ပါး ဒါယကာ ဒါယိကာမများကို ကျေးဇူးဆပ်ရန် ကျန်သေးသည်” ဟု မိန့်ကြားသည်။ အသက်အရွယ် ကြီးပြီး မမာမကျန်းဖြစ်နေ၍ တစ်ကြောင်း၊ မိုးကြီး နေ၍ သင်္ဘောဆိပ်ကို ဆင်းရန် မလွယ်၍တစ် ကြောင်း၊ လမ်းမှ ကြည့်ရှုမည့်ဆရာဝန်နှင့် ဆရာမ ကိုလည်း ရှာရဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း စသည့်ဖြင့် လျှောက်ထားသော်လည်း တား၍မရပေ။ ဘာမှမပူ

နှင့် သူ့ဟာသူ အဆင်ပြေလိမ့်မည်ဟုသာ မိန့်သည်။ အိမ်မှသင်္ဘောဆိပ်သို့ ဆင်းချိန်မှာ သဲသဲမဲမဲရွာနေ သောမိုးသည် ရပ်၏။ သင်္ဘောပေါ်ပထမခန်းသို့ ရောက်သောအခါ အခန်းချင်းကပ်လျက် မန္တလေးသို့ သွားမည့် ဆရာဝန်ကို တွေ့ရ၏။ ၎င်းက မင်းဘူးထိ တာဝန်ယူ၍ သွားတော့သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဘဒ္ဒန္တရေဝတဘွဲ့မည်ရှိ သစ္စဒီပက ကျမ်းပြုဆရာတော်သည် ၁၉၅၇ခု ဧပြီလ ၁၆ရက်၊ ၁၃၁၉ ခုနှစ်၊ တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၂ ရက် (နှစ်ဆန်းတစ်ရက်)၊ အင်္ဂါနေ့ အသက် ၉၀ အဝင် တွင် မင်းဘူးမြို့ လေသာကုန်း (ဓာတ်တော်ကုန်း) ကျောင်း၌ ပျံလွန်တော်မူသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် သစ္စာဒီပကဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

ခြောက်ပါးသော ဒွါရသို့ ရောက်လာသမျှသော အာရုံဟူသမျှကို ဆွဲယူသိမ်းပိုက်ထားကာ ကြံစည်
တွေးတောပြီး အမှတ်တွေ ပွားစီးရေးလုပ်ငန်းများကို မပြုလုပ်အပ်ပေ။

ရောက်လာသမျှသော အာရုံပေါင်းများစွာကို မြင်လာလျှင်လည်း မြင်ကာမျှ၊ ကြားလာလျှင်လည်း
ကြားကာမျှ၊ နံလာလျှင်လည်း နံကာမျှ၊ တွေ့ထိလျှင်လည်း တွေ့ထိကာမျှသာ သဘောထားရှိသော အမြင်ကို
ပညာစခန်းခေါ်ပေ၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

သစ္စာဒီပကဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

မဂ်စိတ်တစ်ချက်ဖြင့် မဂ်ကိစ္စလေးပါး

ပြီးစီးအောင်ရှုနည်း

ဖြစ်လျှင်ဒုက္ခချုပ်မှ သုခနိဗ္ဗာန်။

ချုပ်ခြင်းအမှု နှစ်သက်ပြု ပြီးမှု လေးကိစ္စ။

ဖြစ်မှုရှိခြင်းကို ဒုက္ခသစ္စာဟု မှတ်အပ်၏။

ဖြစ်မှုချုပ်ခြင်းကို နိဗ္ဗာန်သုခ မှတ်အပ်၏။ ချုပ်ခြင်းကို နှစ်သက်လျှင် အဘယ်ကြောင့် မဂ်ကိစ္စ ၄-ပါး ပြီးသနည်း။

၁။ ဇာတိချုပ်ခြင်းကို နှစ်သက်လျှင် ဝါ-ဇာတိ ဖြစ်လိုသော တဏှာစွန့်လျှင် ဥပ္ပါဒေါ ဒုက္ခဟူသော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိ နှာ ၁၃-အရ ဖြစ်ခြင်း ရှိသမျှခန္ဓာကို ဒုက္ခသစ္စာဟု သိခြင်းကိစ္စ ပြီး၏။

၂။ ချုပ်ခြင်းကို နှစ်သက်လျှင် ဖြစ်လိုသော ဘဝ တဏှာ ပယ်မှုကိစ္စပြီး၏။

၃။ ထိုဘဝတဏှာ ပယ်မှု ပြီးစီးခြင်းပင်လျှင် နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိစ္စ ပြီး၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လိုချင်မှုကြောင့်ဖြစ်သော ဇာတိသည် ထိုလိုချင်မှုကိုပယ်က တစ်ဖန်ဖြစ်နိုင်ခွင့် မရှိသောကြောင့် ဟူလို။

၄။ ချုပ်ငြိမ်းသော သဘောကား နိဗ္ဗာန်တည်း။ ထိုချုပ်သော ဖြစ်ခြင်းကင်းသော သဘောကို နှစ်သက်သော ဝါ- မည်သည့်ခန္ဓာကိုမျှ အလိုမရှိတော့

ပါဟု အာလယကင်းပြတ်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပာဒ်သည် မဂ္ဂသစ္စာတည်း။ ဤသို့လျှင် ဒုက္ခသစ္စာကို သိခြင်းကိစ္စ၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက် ပြုခြင်းကိစ္စ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားခြင်းကိစ္စဟူသော ၄-ကိစ္စသည် မဂ်စိတ်တစ်ချက်နှင့် ပြီး၏။

ဥပမာ-မီးလျှံသည် မီးစာကိုလောင်ခြင်းကိစ္စ၊ အမိုက်မှောင်ဖျောက်ခြင်းကိစ္စ၊ အလင်းကို ဖြစ်စေခြင်းကိစ္စ၊ ဆီကို ခန်းစေခြင်းကိစ္စ၊ ဤသို့ ၄-ကိစ္စပြီးစေသကဲ့သို့ ဟူလို။

မဂ်စိတ်တစ်ချက်၌မဂ်ကိစ္စလေးပါးပြီးစီးပုံများ

ပြဆိုပုံ ပြီးပြီ။

x x x

သစ္စာ၄-ပါး အမေးအဖြေ

ထို သစ္စာ ၄ ပါးကိုပင်လျှင် ဉာဏ်အမြင် ပွင့်လင်းစေခြင်းငှာ အမေးအဖြေနှင့်တကွ ပြဦးအံ့-အမေး ။ ။ အလုံးစုံသော ၃၁-ဘုံရှိ သတ္တဝါတို့၌ အဖန်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းဟူသော ဘဝဇာတိသည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း။ အဖြေ။ ။ မိမိတို့၏ လိုချင်မှု ကာမတဏှာ ဘဝ

တဏှာ ရူပတဏှာ စသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
အမေး ။ ။ ထိုတဏှာ အဘယ်က လာပါသနည်း။
အဖြေ ။ ။ သစ္စာလေးပါးကို မမြင်မသိသော မိမိတို့၏ အဇ္ဈတ္တမောဟ အဝိဇ္ဇာမှ လာပါသည်။

အမေး ။ ။ ထိုမောဟ အဝိဇ္ဇာက အဘယ်ကဲ့သို့ ဖုံးထားပါသနည်း။

အဖြေ ။ ။ မည်သည့်သန္တာန်မှာဖြစ်စေ ဖြစ်ခြင်းရှိသော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူသမျှသည် ဌီ ဘင် ဇရာ မရဏ ဖြင့် ပျက်၏။ ထိုသို့ပျက်ခြင်းသည် အနိစ္စပင်တည်း။ ထိုသို့ မမြဲမှုကို မြဲစေရန် ဝါ-အိုမှု၊ နာမှု၊ သေမှုကို မအို မနာ မသေစေရန် ဆန္ဒရှိကြသော်လည်း ထိုဆန္ဒ အတိုင်း ဖြစ်စေရန် အစိုးမရ အလိုမလိုက်ခြင်းသည် အနတ္တပင်တည်း။ ထိုအနတ္တလက္ခဏာ အမြဲပါရှိနေသော်လည်း “သတိမမူ ဂုမမြင်” ဆိုဘိသကဲ့သို့ ကိုယ့်မှာရှိသော်လည်း ကိုယ်ပိုင်မဟုတ် အနတ္တဟု အမှန်ကို မမြင် မသိတတ်သော မိမိတို့၏ အဝိဇ္ဇာဖုံးမှုကြောင့် လိုချင်မှုတဏှာ ပေါ်လာပါသည်။ ဥပမာ-မီးတောက်ကို ရွှေတောင် ရွှေရောင်မှတ်၍ တိုးသော ပိုးဖလံကဲ့သို့ပေတည်း။

အမေး ။ ။ ထိုသို့ သိမှား မှတ်မှား အထင်မှားမှုတို့ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်မြင်သိက တစ်နည်း- အနိစ္စ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသာတည်းဟု သိက ဘဝတဏှာ ဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လော။

အဖြေ ။ ။ အမှန်ကိုမသိသော မောဟ အဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်သော တဏှာလောဘသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်ကိုမြင်သိက ဘဝတဏှာ တစ်ဖန် ဖြစ်နိုင်ခွင့် မရှိတော့ပါ။ ဥပမာ- ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်၌ မစင်ပါရှိမှုကို မမြင်မသိမိက စားလိုသော အာသာ ဆန္ဒရှိသော်လည်း မစင်ပါသည်ကို မြင်သိသောအခါ စားလိုမှု တဏှာချုပ်ရသကဲ့သို့ မီးရောင်ရောက်က မှောင်ပျောက်ရသကဲ့သို့ ထိုအတူ မိမိတို့သန္တာန်မှာ ဆံပင် စသော မျက်စိနား နှာ အင်္ဂါ ခြေလက်စသော ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် နာမ်တရား

တို့ ရှိကြသော်လည်း မအို မနာ မသေရန် အစိုးမရသော ကိုယ့်မှာရှိသော်လည်း ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ဒုက္ခသစ္စာဟု မြင်သိက လိုချင်မှု ဘဝတဏှာ ဖြစ်နိုင်ခွင့် မရှိတော့ပါ။

ဥပမာ-တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရလျှင် နတ် သမီးထင်၍ အချစ်ပုံ ဘီလူးမဟု မြင်သိရုံဖြင့် ချစ်စိတ်ကုန်ခန်းသကဲ့သို့ ထိုအတူ ခန္ဓာ ၅-ပါး၌ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဒုက္ခသစ္စာကို မြင်သိလျှင် အဘယ်မှာလျှင် ဘဝတဏှာ ဖြစ်နိုင်တော့မလဲ၊ ယင်းသို့ ဘဝတဏှာမှ မဖြစ်ခဲ့လျှင် အဘယ်မှာလျှင် ဘဝဇာတိကို ဖြစ်စေလိုသောစိတ်ဖြင့် ကံကိုပြုတော့မလဲ။

အမေး ။ ။ ယင်းသို့ ဇာတိ စသော ဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သော လက်သည် ဘဝတဏှာ၊ ကံ မရှိခဲ့လျှင် ဇာတိတစ်ဖန် ဖြစ်နိုင်ဦးမည်လော။

အဖြေ ။ ။ အကြောင်းကုန်လျှင် အကျိုးကုန်ရမိ ဖြစ်သောကြောင့် ဇာတိ တစ်ဖန်မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ဥပမာ-ဖယောင်းတိုင်ကိုအမှီပြု၍ဖြစ်သော မီးတောက်သည် ဖယောင်းတိုင်ကုန်ကာ မီးငြိမ်းရသကဲ့သို့ ထိုအတူ မိမိကပင် တဏှာကို ပယ်စွန့်သောကြောင့် ယင်းလိုချင်မှု တဏှာကြောင့်ဖြစ်သော ဇာတိသည် တစ်ဖန် မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။

တစ်နည်း- ဟေတုနိရောဓာ ဖလနိရောဓော-ဟူသော ပါဌ်အရ ဟေတုနိရောဓာ-အကြောင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့်။ ဖလနိရောဓော- အကျိုးတရား၏ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

တစ်နည်း- ဟေတုနိရောဓာ၊ ဇရာမရဏ၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဇာတိ၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုကြောင့်။ ဖလနိရောဓော၊ ဇရာမရဏဟူသော အကျိုးတရား၏ ငြိမ်းခြင်းသည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

တစ်နည်း- အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဥပါဒါန်ကံကြောင့် ဇာတိဖြစ်၏။ ထိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းကိုပယ်လျှင် ဝါ- ကံကို တဏှာဖြင့် ထပ်ကာထပ်ကာ မလုပ်လျှင် အကြောင်းကုန်သောကြောင့် တစ်ဖန်

မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ဤသို့ အကြောင်းကုန်လျှင် အကျိုး
ကုန်၏ဟု ယုံကြည်လျှင် မဂ်ဖိုလ်ကို ရ၏ဟူလို။
မှတ်လွယ်ရန်ဆောင်ပုဒ်။ ။

ဖြစ်လိုမှုကြောင့် ဖြစ်မှု ဇာတိဒုက္ခ။

ဖြစ်ချင်လိုမှု ပယ်စွန့်ပြု ချုပ်မှု ထိုဒုက္ခ။

ဤ၌ ဖြစ်လိုမှုကား မိမိတို့၏ လိုချင်မှု ဘဝ
တဏှာ သမုဒယသစ္စာပင်တည်း။

ခန္ဓာဇာတိ စသောဒုက္ခတို့ဖြစ်ခြင်းကား ဒုက္ခ
သစ္စာတည်း။ ထိုခန္ဓာငါးပါး၌ရှိသော အနိစ္စ ဒုက္ခ
အနတ္တ လက္ခဏာတို့ကို ရှုသဖြင့် ဖြစ်လိုမှုစိတ်ပျက်
၍ မိမိဘဝ တဏှာကို စွန့်ခြင်းကား မဂ္ဂသစ္စာတည်း။
ခန္ဓာဇာတိချုပ်မှုကား နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်တည်း။
ထိုသစ္စာ ၄-ပါးတို့၌ ယုံမှားကင်းလျှင် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ
ချုပ်သဖြင့် သောတာပန်တည်း၏ ဟူလို။ အဓိပ္ပာယ်
ကား ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သဘောမရှိ။ ဒုက္ခ သမုဒယ
နိရောဓ မဂ္ဂ ဤသစ္စာ ၄-ပါးသာ အမှန်ရှိ၏ဟု မဂ်
ဉာဏ်ဖြင့်မြင်သိမှုပင် ဟူလို။

ဒုက္ခ၏တည်ရာ ချုပ်ရာဌာနပြပုံ

ဒုက္ခ၏ တည်ရာဌာန ချုပ်ရာဌာနတို့ကို ပြဦးအံ့-
မေး ။ ။ ဒုက္ခဟူသမျှတို့သည် အဘယ်မှာ တည်
ပါသနည်း၊ အဘယ်မှာ ချုပ်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဒုက္ခဟူသမျှ အဖြာဖြာ မိမိတို့၏ ခန္ဓာ
အာယတန၌သာ တည်ရှိ မှချ။ ယင်း ခန္ဓာအာယတန
ချုပ်ခဲ့လျှင် တစ်နည်း ခန္ဓာဇာတိ ချုပ်ခဲ့လျှင် အဘယ်
မှာလျှင် ဒုက္ခရှိနိုင်တော့မလဲ။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဟု ဆိုသည်တွင် ယင်းသို့
ဒုက္ခတည်ရာ ခန္ဓာနိမိတ် ကင်းသော သဘောကိုသာ
လျှင် မှတ်ဖို့ပါပဲ။

တစ်နည်း-ခန္ဓာအာယတန၌ တည်ထုဒုက္ခ။

တည်ရာချုပ်က ထိုဒုက္ခ မှချချုပ်ပြတ်လျှံ။

တစ်နည်း- ဇာတိရှိက ဖြစ်ထရောမရဏ

ဒုက္ခ။

ဇာတိချုပ်က ထိုရောမရဏ မှချချုပ်ပြတ်လျှံ။
တစ်နည်း-

ခန္ဓာအာယတန အာရုံဆ၌ တည်ထမိးလျှံ။

တည်ရာချုပ်က မိးဆယ့်တစ်ဝ ချုပ်ထ အေး
နိဗ္ဗာန်။

အကျဉ်းအားဖြင့်မှတ်ရန်- ဥပ္ပာဒေါ ဒုက္ခ၊
အနုပ္ပာဒေါ သုခံ-ဟူသော ပါဠိအဖြစ်မှုရှိခြင်းသည်
ဒုက္ခ၏တည်ရာမည်၏၊ ဖြစ်မှုမရှိခြင်းသည် ဒုက္ခ၏
လွတ်ရာမည်၏၊ ဝါ- အသင်္ခတ ဒုက္ခနိရောဓနိဗ္ဗာန်
မည်၏။

ဒုက္ခ၏တည်ရာဌာန ချုပ်ရာဌာနများပြဆိုပုံ ပြီးပြီ။

x x x

ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်ဟူသော

ဝဋ်သုံးပါးတို့ ချုပ်ခြင်းတရား

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာ ကိုယ်တွေ့ရှုနည်း

ခန္ဓာပဉ္စက အာရုံဆ၌ နိစ္စ သုခ အတ္တဟု
သိမှတ်ယူမှားရှိခဲ့လျှင် အို နာသေမှုမမြဲမှုအနိစ္စတို့ကို
မဖြစ်စေဘဲ မြဲစေရန် ဆန္ဒရှိကြသော်လည်း ထိုထို
ဆန္ဒအတိုင်းဖြစ်စေရန် အစိုးမရ အလိုမလိုက်မှုကို
သာလျှင် ကိုယ်တွေ့ရှုကြ၊ နိစ္စ သုခ အတ္တမှန်ပါလျှင်
အဘယ်မှာလျှင် ယခုလို အိုနာသေမှုကို ဖြစ်စေလိမ့်
မလဲ။

ယင်းသို့ အို နာ သေမှုကို မဖြစ်စေလိုသော်
လည်း မဖြစ်စေရန် မတားမမြစ်နိုင်မှုကို ကိုယ်တွေ့
ရှုခဲ့လျှင် အဘယ်မှာလျှင် ငါ-ငါ၏ဥစ္စာ ဖြစ်နိုင်တော့
မလဲ။

ယင်းသို့ ကိုယ့်မှာရှိလျက် ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်
အစိုးမရ အလိုသို့ မလိုက်သော အနတ္တသာတည်းဟု
အမှန်မြင်လျှင် အဘယ်မှာလျှင် သိမှား တပ်မှား
ယူမှားဟူသော အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဒိဋ္ဌိဟူသော
ကိလေသဝဋ် ဖြစ်နိုင်တော့မလဲ။

ယင်းသို့ ကိလေသဝဋ်ချုပ်ခဲ့လျှင် အဘယ်မှာ

ကမ္မဝဋ် ဖြစ်နိုင်တော့မလဲ၊ ကမ္မဝဋ် ချုပ်ခဲ့လျှင် အဘယ်မှာလျှင် ဝိပါကဇာတိ ဖြစ်နိုင်တော့မလဲ၊ အဇာတနိဗ္ဗာန်ဟုဆိုသည်မှာ ယင်းသို့ ဝဋ်သုံးပါး ချုပ်မှုကိုပင် မှတ်ဖို့ပါပဲ။

ကိုယ့်မှာ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်မှု အဖြာဖြာရှိလျက် ကိုယ်ပိုင် မဟုတ်သော နာမ်ရပ်၌ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဒုက္ခသစ္စာမျှသာတည်းဟု မြင်သိရခြင်းထက် ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ကောင်းတာ လောကမှာ မရှိ၊ ကိုယ်တွေ့ အနတ္တရှုနည်း အဖြာဖြာရှိသော်လည်း ယခုပြဆိုခဲ့သောနည်းထက် ထင်မြင်လွယ်တာ လောကမှာ မရှိ။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဆိုခဲ့လျှင် အနမတဂ္ဂ သံသရာက သိမှားတပ်မှား အယူမှား ယုံမှားမှုတို့ ချုပ်သော မဂ်ဉာဏ်ကို လက်ငင်းရနိုင်သောကြောင့် တည်း။

ယင်းသို့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဒိဋ္ဌိဟူသော ကိလေသ ဝဋ်ချုပ်ခဲ့လျှင် အဘယ်မှာလျှင် ကမ္မဝဋ်ဖြစ်နိုင်တော့မလဲ၊ ယင်းသို့ ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ်ချုပ်ခဲ့လျှင် အဘယ်မှာလျှင် ဝိပါကဇာတိ တစ်ဖန်ဖြစ်နိုင်တော့မလဲ၊ ရေမြေမျိုးစေ့မှ မရှိလျှင် အဘယ်မှာလျှင် အပင် ဖြစ်နိုင်တော့မလဲ။

ဝိဝဇ္ဇာအသင်္ခတနိဗ္ဗာန်- ဟု ဆိုသည်တွင် ယင်းသို့ မဖြစ်ချင် မနေရ၊ မပျက်ချင်မနေရ၊ မအိုချင် မနေရ၊ မနာချင် မနေရ၊ မသေချင် မနေရ၊ မမြင်ချင် မနေရ၊ မြင်ချင်တာ မမြင်ရ၊ မကြားချင် မနေရ၊ ကြားချင်တာ မကြားရ၊ မနံချင် မနေရ၊ နံချင်တာ မနံရ၊ မစားချင် မနေရ၊ စားချင်တာ မစားရ၊ အစိုးမရ၊ တွေ့ထိလိုသော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံနှင့် တွေ့ထိချင်တိုင်း မတွေ့မထိရ၊ မတွေ့မထိလိုသော်လည်း ပူမှု အေးမှု ခလုတ်ထိမှု ဆူးငြိမှုတို့နှင့် တွေ့ထိရ၊ မပူပန်ချင် သော်လည်း ပူပန်ရ၊ သုခသောမနဿဝေဒနာတို့နှင့် အမြဲယှဉ်စေလိုသော်လည်း မယှဉ်ရ။ ဒုက္ခဝေဒနာကို မခံစားလိုသော်လည်း ခံစားရ၊ အပါယ်မကျလိုသော်လည်း ကျရခြင်းစသော ဝိပါကဝဋ်တို့မှ ကင်းလွတ်မှု

ဟူသော ဝိဝဇ္ဇာအသင်္ခတနိဗ္ဗာန်ကိုပင် မှတ်ဖို့ပါပဲ။ ဤတွင် ကိုယ်တွေ့ ဝိဝဇ္ဇာဝိပဿနာရှုနည်း ပြီးပြီ။

x x x

ဝဋ်သုံးပါး အဓိပ္ပာယ်

ဝဋ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ပြဦးအံ့-ဝဋ်ဟူသည် ထပ်ကာထပ်ကာ မပြတ်ဖြစ်၍နေခြင်းပင်တည်း။ ထို ဝဋ်သည်လည်း ကိလေသဝဋ် ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ် ဟူ၍ ၃ ပါးရှိ၏။ ကိလေသဝဋ်၌ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဒိဋ္ဌိဟူ၍ ၃-ပါးပြား၏။ သစ္စာလေးပါး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားများမသိမှုသည် အဝိဇ္ဇာဟူသော ကိလေသဝဋ် မည်၏။

အဟံ,မမ သန္တကံ။အဟံ - ငါ။ မမ သန္တကံ - ငါ၏ဥစ္စာ။

ဤ၌ ခန္ဓာငါးပါးကို အစိုးရ၏။ အလိုသို့ လိုက်စေနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာသည် ငါ၏ အတ္တဟု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မပြတ်ဖြစ်နေခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိ ဟူသော ကိလေသဝဋ်မည်၏။

ထိုခန္ဓာသည် ငါပိုင် ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာဟု ခင် တွယ်တပ်မက်မှု တဏှာ မပြတ်ဖြစ်၍ နေခြင်းသည် တဏှာဟူသော ကိလေသဝဋ်မည်၏။

ဤသို့ မသိမှု အဝိဇ္ဇာ, အယူမှားမှု ဒိဋ္ဌိ, ခင် တွယ်မှု တဏှာတို့ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေမှုကို ကိလေသ ဝဋ်ဟု ဆို၏။ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့ မပြတ် ဖြစ်နေ မှုကို ကမ္မဝဋ်ဟု ဆို၏။ ထိုကမ္မဝဋ်ကြောင့် ခန္ဓာဇာတိ မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေခြင်းကို ဝိပါကဝဋ် ဒုက္ခဟုဆို၏။ ထိုဝဋ်သုံးပါး ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ဝိဝဇ္ဇာနိဗ္ဗာန်ဟုဆို၏။ ဝဋ်သုံးပါး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ဝဋ်သုံးပါး အဓိပ္ပာယ် ပြီးပြီ။

x x x

အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မူလနှစ်ပါးချုပ်အောင်ရှုနည်း
အဝိဇ္ဇာတဏှာ မူလနှစ်ပါးကို ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်

သော ဂုဏ်ထူးရှိသော ဝိပဿနာကို ပြဦးအံ့-

ဝိပဿနာတို့တွင် ဥပ္ပာဒေါ ဒုက္ခံ၊ အနုပ္ပာဒေါ သုခံ။ တစ်နည်း-ဥပ္ပာဒေါ ဘယံ။ အနုပ္ပာဒေါ ခေမံ။ တစ်နည်း-ဇာတိ သင်္ခါရာ၊ အဇာတိ နိဗ္ဗာန်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဒုက္ခ ၁၅-နှင့် နိဗ္ဗာန် ၁၅ ကို စပ်၍ ပဋိ သမ္ဘိဒါမဂ် နှာ-၁၃ စသည်၌ ဟောတော်မူသော ဝိပဿနာသည် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာမဂ်သို့ သက် ရောက်နိုင်သော ဂုဏ်ထူးဝိသေသ ရှိပါသည်။

အထူးသတိပြုတော်မူကြစေလိုသည်မှာ- တရားအားထုတ်ကြရာ၌ သိဝံပတ္ထေထ ဘိက္ခဝေါဟူ သော ပါဠိတော်အရ နိဗ္ဗာန်သဘောကို သိသည်ဖြစ်၍ တောင့်တသည်ဖြစ်၍ အာရုံပြုတတ်သည်ဖြစ်၍ တဏှာပယ်ရန် လိုရင်းကိစ္စဖြစ်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံမပြုတတ်က မဂ်သို့ မသက် ရောက်နိုင်ပါ။ ဝိပဿနာကို ပွားသဖြင့် အကယ်၍ ငြီးငွေ့ဦးတော့၊ နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံမပြုတတ်က လိုရာ မပြီး ခရီးမရောက်ဘဲ ဝိပဿနာ ဇာတ်မျော ဖြစ်နေ တတ်ပါသည်။

ဤဝိပဿနာသည် သားမယားနှင့်နေသော ဥပါသကာ ဥပါသိကာပင် ဖြစ်ဦးတော့၊ ဥပ္ပာဒေါဒုက္ခံ -ဟူသော ပါဠိအရ ဖြစ်ခြင်းရှိသမျှ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရကို ဒုက္ခဟုလျင်စွာ စင်ကြယ်စွာ မြင်သိနိုင်ပါသည်။ အနုပ္ပာဒေါသုခံ- ဟူသောပါဠိအရ ဖြစ်မှုမရှိခြင်း ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်သုခဟု လျင်စွာမြင်သိနိုင် ပါသည်။ ဤဝိပဿနာသည် မှတ်သားမှု ကျဉ်း၍ အမြင်ကျယ်သော ဝိပဿနာဖြစ်ပါသည်။

ပုထုဇဉ်ဗြဟ္မာကြီးတို့သည် ဤသို့ ဒုက္ခနှင့် သုခကို ခွဲခြား၍ စင်ကြယ်စွာမမြင် မသိမှုအဝိဇ္ဇာ ကြောင့် မိမိတို့ ဗြဟ္မာဘဝကို သုခနိဗ္ဗာန်ဟု ထင်မှား ကြသဖြင့် သံသရာဝဋ်မှ လွတ်ခွင့်မရကြပေ။

ဤဥပ္ပာဒေါ ဒုက္ခံ၊ အနုပ္ပာဒေါ သုခံ- ဟု ဟုတ်မှန်စွာ မြင်သိမှုသည် ဖြစ်ခြင်းရှိက ဒုက္ခဟု မသိ သော အဝိဇ္ဇာကို ချုပ်စေ၏။ ဖြစ်မှုချုပ်က နိဗ္ဗာန်ဟု

မသိသော အဝိဇ္ဇာကို ချုပ်စေနိုင်၏။ ထိုသို့ ဟုတ်မှန် စွာမြင်သိသောကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး ခင်တွယ်သော တဏှာလည်း ချုပ်ရလေတော့၏။

ယင်းသို့ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ မူလနှစ်ပါးကို လျင်စွာ ချုပ်ငြိမ်းစေနိုင်သည့်ပြင် ပွားများအားထုတ် မှု၌လည်း အလွန်လွယ်ကူခြင်းများကြောင့် ထို ဝိပဿနာကို သာမညဝိပဿနာဟု မမှတ်ယူဘဲ အထူးအလေးဂရုပြု၍ ပွားများကြစေလိုပါသည်။

၁။ ပွားများရန်မှာ-ဥပ္ပာဒေါ ဒုက္ခံ၊ အနုပ္ပာဒေါ သုခံ။

ဥပ္ပာဒေါ- ခန္ဓာဇာတိ ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ဒုက္ခံ- ဇရာ မရဏတို့ဖြင့် ပျက်သောကြောင့် ဆင်းရဲ၏။ အနုပ္ပာဒေါ- ခန္ဓာဇာတိချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်။ သုခံ- ပျက်မှုမရှိသောကြောင့် ချမ်းသာ၏။ ဤ၌ ဒုက္ခမရှိမှု ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို သုခဟု ဟောတော်မူ၏ ဟူလို။

၂။ တစ်နည်း- ဥပ္ပာဒေါ ဘယံ။ အနုပ္ပာဒေါ ခေမံ။

ဥပ္ပာဒေါ- ခန္ဓာဇာတိ ဖြစ်ရခြင်းသည်။ ဘယံ- အို-နာသေရေး အပါယ်ဘေးတို့နှင့် ရောစပ် သောကြောင့် အလွန်ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဘေးကြီးပေတည်း။ အနုပ္ပာဒေါ-ခန္ဓာဇာတိ ချုပ်ငြိမ်း ရခြင်းသည်။ ခေမံ- အို နာ သေရေးအပါယ်ဘေး တို့မှ ကင်းသော နိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ ဤ၌ အလုံးစုံ သော ဘေးကင်းလွတ်မှုကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ခေမဟု ဟောတော်မူ၏။

၃။ တစ်နည်း- ဇာတိ သင်္ခါရာ၊ အဇာတိ နိဗ္ဗာန်။

ဇာတိ- ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ရခြင်းသည်။ သင်္ခါရာ - ဥပါဒ် ဌီဘင်ဖြင့် ပျက်တတ်သော သင်္ခါရတရား တို့သာတည်း။ တစ်နည်း- သင်္ခါရာ၊ ကံ၊ စိတ် ဥတု၊ အာဟာရတို့ဖြင့် မပြတ်ပြုအပ်သော သင်္ခါရဒုက္ခတို့ သာတည်း။

အဇာတိ- တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ မဖြစ်ရခြင်း

သည်။ ဝါ- အနုပွာဒ နိရောဓအားဖြင့် တစ်ဖန် မဖြစ်
မူ၍ ချုပ်ငြိမ်းရခြင်းသည်။ နိဗ္ဗာန်- သန္တိလက္ခဏာ
ရှိသောနိဗ္ဗာန်ပေတည်း။ ဤ၌ သင်္ခါရဇာတိချုပ်မှု
ကြောင့် အဇာတိကို နိဗ္ဗာန်ဟု ဟောတော်မူ၏။

ဤဝိပဿနာမှ တစ်ပါးသော ဝိပဿနာတို့
မှာ ဒုက္ခနှင့် သုခကို တစ်နည်း ဒုက္ခသစ္စာနှင့် နိရောဓ
သစ္စာကိုစပ်၍ မပြသောကြောင့် ဝိပဿနာကို ပွား
သဖြင့် သင်္ခါရတရားတို့၌ ငြီးငွေ့သော်လည်း နိဗ္ဗာန်
ကို အာရုံမပြုတတ်သဖြင့် မဂ်ကစွမပြီးဘဲ အချိန်ကုန်
တတ်ပါ၏ဟူလို။

မဂ်ကိစ္စ ပြီးပုံ

မဂ်ကိစ္စပြီးပုံကို ပြဦးအံ့- အဘယ်ကဲ့သို့
မဂ်ကိစ္စ ပြီးပါသနည်း ဟူငြားအံ့- “ဖြစ်လျှင် ဒုက္ခ
ချုပ်မှ သုခနိဗ္ဗာန်၊ ချုပ်ခြင်းအမှု နှစ်သက်ပြု
ပြီးမှုမဂ်ကိစ္စ”-ဟူသော ကထာအရ ချုပ်ခြင်းကား
ဝါ ချုပ်သောသဘောကား နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။ ထို
သဘောကို အာရုံပြုခြင်းကား အာရမ္မဏိက မဂ်စိတ်
တည်း။ ထိုစိတ်ဖြင့် ချုပ်မှုကို နှစ်သက်လျှင် ဝါ-
ဖြစ်ချင်မှုကို ပယ်စွန့်လျှင် တဏှာပယ်မှု၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံ
ပြုမှု၊ မဂ္ဂသစ္စာပွားမှု ကိစ္စများပြီးသဖြင့် သောတာပန်
စသည် တည်၏ဟူလို။

ဤဝိပဿနာနှင့်ပင် သောတာပတ္တိမဂ်မျှမက
အရဟတ္တမဂ်သို့ တက်ရောက်နိုင်၏ဟု အဋ္ဌကထာ၌
မိန့်ဆိုချက်များ ရှိပါသည်ဟူလို။

ဂုဏ်ထူးဝိသေသရှိသော ဝိပဿနာများ ပြဆိုပုံ
ဤတွင်ပြီးပြီ။

x x x

ပုထုဇဉ်စိတ်နှင့် အရိယာတို့၏စိတ် ခြားနားပုံ

ပုထုဇဉ်တို့မှာ မိမိခန္ဓာကို အားထားကြ၏။
အရိယာမူကား ခန္ဓာ၌ အားထားစရာ အနှစ်အသား
မရှိမှုကို မြင်သိ၏။ ထို့ကြောင့် ငြီးငွေ့ကြ၏။

ပုထုဇဉ်တို့၏ ခန္ဓာ၌မရောင့်ရဲနိုင်သော
လောဘ၊ မခံချင်မှုဟူသော ဒေါသ၊ မသိမလိမ္မာမှုဟူ
သော မောဟတို့၏သာ အားကြီးလွှမ်းမိုးခြင်း ခံနေ
ကြရတော့၏။ ဥပမာ-ဝါးပင် ပေပင် ကျူပင် ငှက်
ပျောပင်ကို မိမိ၏အသီးက သတ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ
လောဘ ဒေါသ မောဟတို့၏ မိမိ မှီရာခန္ဓာကို
အပါယ်လေးပါးသို့ ချခြင်း၊ အိုနာသေရေး ဒုက္ခဘေး
ဟူသော ဇာတိကန္တာရ ဇရာကန္တာရ မရဏကန္တာရ
ဟူသော သံသရာကန္တာရတို့မှ မလွတ်နိုင်အောင်
နှိပ်စက်ခြင်းကိုသာ ခံ၍နေရလေတော့၏။

လင်္ကာ။ ။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်ဖျက် သံချေးတက်
အသားလောက်ထွက်။

ကိုယ့်စိတ် ကိုယ်မယုံရသော တရားဟူသည်တွင်
ပုထုဇဉ်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ကိုပင် မှတ်ဖို့ပါပဲ။ အဘယ်
ကြောင့်နည်းဆိုခဲ့လျှင် လောဘ၊ ဒေါသ မောဟတို့
နှင့်ယှဉ်၍ အပါယ်သို့ချခြင်း သံသရာရှည်စေခြင်း
တို့ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်တည်း။

ပုထုဇဉ်တို့ သန္တာန်၌ လောဘ ဒေါသ မောဟ
လွှမ်းမိုးနေပုံဥပမာဂါထာ

လောဘော ဒေါသောစ မောဟော စ၊ ပုရိသံ
ပါပစေတသံ။

ဟိံ သန္တိ အတ္တသမ္ဘူတာ၊ တစသာရံဝ
သဖလံ။

တစသာရံ- ဝါးပင် ပေပင် ကျူပင်ကို။
သဖလံ- မိမိ ဝါးသီး ပေသီး ကျူသီးသည်။ ဟိံ
သတိ ဣဝ- ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် သတ်ဖြတ်လေသကဲ့
သို့။ သာသနေ- သာသနာတော်၌။ ပါပစေတသံ-
ယုတ်မာသောနလုံးသွင်းရှိသော။ ပုရိသံ- ပုထုဇဉ်
သတ္တဝါကို။ လောဘော စ- လောဘသည်လည်း
ကောင်း။ ဒေါသော၊ ဒေါသသည်လည်းကောင်း။
မောဟော စ- မောဟသည် လည်းကောင်း။ အတ္တ
သမ္ဘူတာ- ကိုယ်တွင်းသန္တာန်၌ သံသရာ ဘဝ

အဆက်ဆက်က မပြတ်ညှင်းပန်း နှိပ်စက်ဖျက်ဆီး လာကုန်သော။ ဣမေ တယော ပစ္စတ္တိကာ၊ ဤရန် သူကြီး ၃ယောက်တို့သည်။ ဟိ သန္တိ- မိမိခန္ဓာကိုယ် ကို ဖျက်ဆီး၍ နေကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကို လျင်စွာဖြုတ်၍ ဇာတိချုပ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်သော အရိယာ အဖြစ်သို့ ရောက်တဲ့အောင် အစွမ်းရှိသလောက် အားထုတ်သင့်ကြပေသည် ဟူလို။

အရိယာခန္ဓာမူကာ: ကိုယ့်စိတ်ကိုယ် အစိုး ရ၏။ အပါယ်ကျကြောင်း သံသရာကျင်လည်ကြောင်း တို့ကို မပြုမလုပ်တော့ပြီ။ ထိုအရိယာခန္ဓာကို လျင်စွာ ရရှိလိုက ဇာတိ ဒုက္ခာ၊ အဇာတိ သုခံ စသော ပဋိ သမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်အရ ကျက်မှတ်၍ နေ့ညမပြတ် ပွားများကြပါကုန်။

ဇာတိ- ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်းသည်။ ဒုက္ခာ- ဆင်းရဲ၏။ အဇာတိ- ခန္ဓာဇာတိ အသစ်မဖြစ်မှု၍ ဘုရားရဟန္တာတို့ကဲ့သို့ ပရိနိဗ္ဗာနစုတိ၌ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ငြိမ်းရခြင်းသည်။ သုခံ- ချမ်းသာ၏။

သောတာပန်၏ အဓိပ္ပာယ်လင်္ကာ

သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏံ။
သိမ္မာ: မှတ်မှား တပ်မှား အယူမှားတို့ ကုန်ငြားဖလံ။
ပါယ်ဘေးကင်းဘိ သုဂတိ၌ မြဲသည့်သစ္စံ။
သတ္တဘဝ မလွန်ရ ရောက်ထ အရဟတ္တံ။
ဤသို့ တည်ထ ပုဂ္ဂလ မှတ်ကြ သောတာပန်။
ပုထုဇဉ်နှင့်အရိယာ စိတ်သဘောချင်း ခြားနားပုံ
ပြဆိုချက် ဤတွင်ပြီးပြီ။

x x x

ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် ချိန်ထိုးနည်း

မိမိ၌ ယုံမှားခြင်း ကင်း မကင်း၊ ယုံမှားမှု ရှိမရှိကို မိမိ၏ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်ဖြင့် ချိန်ထိုး ကြည့်နည်းကား-

၁။ ဆံပင် မွေးညှင်းစသော ပထဝီဓာတ် ၂၀၊ သည်းခြေ သလိပ်စသော အာပေါဓာတ် ၁၂၊ သန္တပ္ပန စသော တေဇောဓာတ်လေးပါး၊ ဥဒ္ဓဂံမ၊ အစောဂမ စသော ဝါယောဓာတ် ၆ပါး ဟူသော ခက်မာဖွဲ့စေး ပူအေးထောက်ကန် သဘာဝလက္ခဏာရှိသော ရုပ်၊ မျက်စိ နား နှာ အင်္ဂါ ခြေ လက်စသော ရုပ်၊ သုခ ဒုက္ခကို ခံစားတတ်သော ဝေဒနာ၊ အမှတ်ပြု၍ သိတတ်သော သညာ၊ အဆိုးအကောင်းစသည် ပြုပြင်တတ်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ အာရုံကိုသိတတ် သော ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၊ ဤသို့ ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် ဥပါဒ်ဖြင့် ဖြစ်ပြီးနောက် ဌီဘင် ဇရာ မရဏတို့ဖြင့် ပျက်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးသည် စင်စစ် အနိစ္စတရားသာတည်း။

၂။ မပျက်ဘဲ မြဲစေရန် မည်မျှလောက်ပင် ဆန္ဒရှိကြသော်လည်း မည်သူမျှ မည်သည့်တရား ကမျှ မြဲစေရန် အစိုးမရ၊ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါး သည်သာတည်း။

၃။ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာဟု ဟောတော်မူ သည့်အတိုင်း သုခ သောမနဿ ဝေဒနာပင် ဖြစ်ဦး တော့ ဖြစ်ပြီးနောက် လျှပ်စစ်ကဲ့သို့ ရေပွက် ချုပ် ပျောက်၏။ ထို့ကြောင့် သုခမရှိ ပုဂ္ဂိုလ်မရှိ ပရမတ္ထ အားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ သာတည်း။

၄။ အမှန် မသိမှု အဝိဇ္ဇာ လိုချင်တပ်မက်မှု တဏှာ အမြင်အယူမှားမှု ဒိဋ္ဌိဟူသော အတိတ် ကိလေသဝဋ်၊ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံ ဟူသော ကမ္မဝဋ်တို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဝိညာဉ် နာမ်ရုပ် သဠာယတန ဖဿဝေဒနာ ဟူသောဝိပါက ခန္ဓာ ၅- ပါး ဖြစ်၏။ ဤ၌ သတ္တဝါဖြစ်မှုမဟုတ်။ ထို့ပြင် ကာမတဏှာ ရူပတဏှာ စသည့် ပစ္စုပ္ပန်ကိလေသ ဝဋ်ကြောင့် သားမယားရှာမှု ပစ္စည်းရှာမှုစသော မရေမတွက်နိုင်သော အနန္တ ဒုက္ခတွေ ဖြစ်နေကြ၏။ ဤ၌လည်း ပရမတ္ထအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် သမုဒယကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်မှာ ဒုက္ခဖြစ်နေကြ၏။ ဤ၌ ဒုက္ခ၏ သမုဒယ

သာတည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ သမုဒယမဟုတ်။

၅။ အကြင်အခါ၌ သူတော်ကောင်းတရားကြားနာရသဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာဖြင့် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတို့၌ရှိသော အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာကို ရှုသဖြင့် တဏှာချုပ်၏၊ ယင်းသို့ တဏှာချုပ်ကလည်း ဘဝဇာတိချုပ်သဖြင့် ဒုက္ခနိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်၏၊ ဤ ဇာတိနိရောဓ၌လည်း ဘုရားရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် ချုပ်မှုမဟုတ်၊ ဒုက္ခ၏တည်နေရာ ခန္ဓာနိရောဓသာတည်း။

၆။ ထိုဒုက္ခ သမုဒယ နိရောဓ တို့ကို သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မြင်သိ၍ ဇာတိချုပ်သော သဘောကို နှစ်သက်သော မဂ်စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် မဂ္ဂသစ္စာသာတည်း၊ တစ်နည်း- “အဖြစ်ရှိ၍ အပျက်လာမဖြစ်ပါလျှင်ပျက်ခွင့်မရှိ” ဟု ဆိုသောကြောင့် တဖန် မဖြစ်လိုတော့ပါဟု ပယ်လိုက်သော ဆန္ဒရာဂ ပဟာနသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ဤသို့ ကိုယ်တွေ့မြင်သိလျှင် အဘယ်မှာလျှင် ယုံမှားခြင်း ရှိတော့အံ့နည်း၊ ယုံမှားပယ်မှု ဆိုသည်တွင် ဤသို့ ကိုယ်တွေ့မြင်သိမှုကိုပင် မှတ်ဖို့ပါပဲ။

စောဒကတက်ခဲ့သော် ဖြေပုံ

၇။ ဤသို့ မိမိ၏ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် သူတစ်ပါးတို့က ခန္ဓာဟာ မြဲပါသည်၊ အနိစ္စမဟုတ်ပါ၊ မွေးကတည်းက အသက် သေမှပျက်ပါသည်။

၈။ ထို့ပြင် မိမိတို့ အသီးအသီး အလိုရှိရာ သွားလာ လုပ်ကိုင် ပြောဆိုနိုင်သောကြောင့် မိမိကိုယ်ကို မိမိတို့ အစိုးရသော ကိုယ်ပိုင် အတ္တမှန်ပါသည်၊ အနတ္တမဟုတ်ပါ၊ ကိုယ့်မှာရှိသောကြောင့် မည်သူ့ပစ္စည်းမျှ မဖြစ်နိုင်ပါ။

၉။ ဇာတိချုပ်သော နိဗ္ဗာန်သဘောမရှိပါ၊ သတ္တဝါသေလျှင် သတ္တဝါ ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်း- သတ္တဝါသေလျှင် ဘဝမရှိ၊ ပြတ်ပါသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့်သူတစ်ပါးတို့က ဆင်ခြေတက်ခဲ့သော်

လည်း မိမိစိတ်မှာ တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိ၊ ကျောက်စာတိုင်ကဲ့သို့ ခိုင်ခံ့သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ၎င်းတို့ ပြောဆိုကြသော အယူဝါဒ စသည်တို့မှာ သစ္စာကို မမြင်မသိမှုကြောင့်သာ ယူမှားမှတ်မှား ရှိကြလေသည်၊ စင်စစ်သော်ကား မိမိ၏ သစ္စဉာဏ် အမြင်သာလျှင် မှန်၏ဟု မိမိ၏ မြင်သိ ဆုံးဖြတ်မှုတို့၌ ယုံမှားမှု မဖြစ်ခဲ့လျှင် ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ ချုပ်ပြီ၊ သောတာပန်တည်ပြီဟု ဝမ်းမြောက်အပ်၏ဟူလို။

ဥပါသကာ ဥပါသိကာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သီလမှာ ငါးပါးသီလ လုံရမည်၊ ဒိဋ္ဌိကင်းသောစိတ် ရှိရမည်၊ ဤသို့သော ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံလျှင်သားမယားနှင့်ပင် နေသော်လည်း မဂ်အကျင့် မပျက်ပါဟူလို။

၁၀။ သောတာပန်တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရအပ်သောအကျိုးကား-

သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏ်။
သိမှား မှတ်မှား တပ်မှား အယူမှားတို့ ကုန်ငြားဖလံ။
ပါယ်ဘေးကင်းဘိ သုဂတိ၌ မြဲသည့် သစ္စံ။
သတ္တဘဝ မလွန်ရ ရောက်ထ အရဟတ္တံ။

သတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သစ္စာသိမြင်ရန် ဆရာရှာရန်မလိုပါ၊ ဖြစ်ရာ ဖြစ်ရာ ဘဝတို့၌ သစ္စဉာဏ် အမြဲပါသွားသောကြောင့် မိမိဘာသာပင်လျှင် အရဟတ္တမဂ်သို့ တက်နိုင်ပါသည်ဟူလို။

၁၁။ ပုထုဇဉ်အဖြစ်နှင့်သေခဲ့သော် ပုထုဇုနော နာနာသတ္တာရမုခံဥလ္လော ကေသိဟူသော ကထာအရ ရောက်ရာဘဝတို့၌ သစ္စာကိုသိလိုက ဆရာရှာရမှု ဒုက္ခရှိ၏၊ ဆရာရသော်လည်း ဒိဋ္ဌိဆရာများနှင့် ကြုံတွေ့နေက မဂ်ဖိုလ်မရသည့်ပြင် အပါယ်ကိုပင် ကျတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဘုရားဆု ပစ္စေကဗုဒ္ဓဆု အဂ္ဂသာဝက မဟာသာဝက ဆုပန်မဟုတ်ခဲ့လျှင် ပကတိသာဝကဆုနှင့် ယခု သာသာနာတော်မှာ အညံ့ဆုံး အနည်းဆုံး သောတာပန်ဖြစ်အောင် အား

ထုတ်သင့်ကြပေသည် ဟူလို။

၁၂။ မှတ်ယူလွယ်စေခြင်းငှာ-
တဏှာသမုဒယကြောင့် ဖြစ်ထ ဇာတိဒုက္ခ။
ယင်းသမုဒယ၌ ပဟာတဗ္ဗကိစ္စရှိ၏ဟု သိမှု
ဟုတ်မှန်။

မလိုချင်မှု ပယ်စွန့်မှုကလည်း ပြီးမှုတစ်တန်။
ယင်းသို့ တဏှာပဟာန ကိစ္စပြီးခဲ့လျှင်
အဘယ်မှာလျှင် သောတာပန် စသည် တည်ပြီးလော
မတည်လေသလောဟု ယုံမှားဖွယ်ရှိနိုင်တော့အံ့နည်း။
ဝိမုတ္တသို့ဝိမုတ္တ မိတိ ဉာဏံ ဟောတိဟု အနတ္တ
လက္ခဏသုတ်၌ ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ တဏှာ
မှ လွတ်သည်ကို လွတ်ပြီဟုသိသော ပစ္စဝေက္ခဏာ
ဉာဏ်ကိုပင် မှတ်ဖို့ပါပဲ။ ဤသို့ ပြည့်စုံက မိမိသည်
သောတာပန်စသည်တည်ပြီးဟု သန္နိဋ္ဌာန်ကျ ဆုံး
ဖြတ်ကြပါကုန် ဟူလို။

မိမိဉာဏ်အမြင်ကို ပစ္စဝေက္ခဏာဖြင့်
ချိန်ထိုးကြည့်ပုံ ပြီးပြီ။
x x x

မိမိသည် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးပြီဟု
ဆုံးဖြတ်နိုင်ပုံ

မေး။ ။ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက် ရောက်မရောက်အား
ဆုံးဖြတ်ရန် မူလအခြေဉာဏ် ဘယ်သင်းပါလဲ။
ဖြေ။ ။ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်၏ဟု မြင်သိ
ဉာဏ် ဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အရင်းမူလ။ အဘယ်ကြောင့်
နည်းဆိုခဲ့လျှင် သမုဒယချုပ်က ဇာတိချုပ်သော
နိဗ္ဗာန်ကို မြင်သိနိုင်သောကြောင့်တည်း။
ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်
ဝန်ခံတော်မူပုံမှာ တဏှာကြောင့် ဇာတိစသော ဒုက္ခ
ဖြစ်၏။ ယခု ထိုတဏှာကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ပယ်ပြီး
ပြီ။ ထို့ကြောင့် တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ မဖြစ်တော့ပြီ။
ဤဘဝသည် အန္တိမ နောက်ဆုံးဘဝဖြစ်ကြောင်းကို
'အကုပ္ပါမေ ဝိမုတ္တိ၊ အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိဒါနိ'

ပုနတ္တဝေါတိ' ဟူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် မပြုမီကပင်လျှင် ကြို
တင်၍ ပဉ္စဝဂ္ဂိ ၅ ဦးတို့အား ဝန်ခံတော်မူ၏ ဟူလို။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားတပည့် အရိယာ
ဥပါသကာ ဥပါသိကာတို့မှာလည်း သစ္စာလေးပါး
ယုံမှားကင်းသည်ဖြစ်၍ ဘဝတဏှာကိုလည်း ပယ်
သည် ဖြစ်အံ့။ အကယ်၍ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ကို
ပင် မရောက်သေးသော်လည်း သောတာပန် စသည်
အဖြစ်ဖြင့် သဥပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို ရပြီးပြီဟု ကတ
ဉာဏ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်၏ဟူလို။

အထူးသတိပြုတော်မူကြစေလိုသည်မှာ-
သမုဒယကြောင့် ဇာတိစသော ဒုက္ခဖြစ်၏ဟု မသိ
လျှင် ဇာတိနိရောဓနိဗ္ဗာန် ရှိမှ ရှိပါလေ၏လောဟု
ယုံမှားတတ်လေသည်။ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်၏
ဟု မြင်သိခဲ့လျှင် သမုဒယကို မဂ်ဖြင့်ချုပ်စေကာ
တဏှာ၏အကျိုး ဇာတိလည်း ချုပ်ရလေတော့၏ဟု
မြင်သိနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် 'အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အဇေတံ
နိဗ္ဗာန်' ဟူသော ဥဒါန်းပါဠိတော်နာ-၁၇၈ အရ
အဇာတနိဗ္ဗာန်ရှိမှု၌ ယုံမှားကင်းလေတော့၏ဟူလို။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု ပြီး မပြီး
ယုံမှားပယ်ဖျောက်နည်း ပြီးပြီ။
x x x

ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ နာ-၂၃၅ ပြသော
သစ္စာ ၄ ပါးကို အတ္ထ ဓမ္မဖြင့် ဝေဖန်၍ ရှုပုံ
ဟောတုမိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟောတုဖလေ
ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါတိ။
ဟောတုမိ- အကြောင်း၌။ ပဝတ္ထံ- ဖြစ်သော။
ဉာဏံ- ဉာဏ်သည်။ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ- အကြောင်း၌
သိသော ပဋိသမ္ဘိဒါမည်၏။

ကိုယ့်အတပ်နှင့်ကိုယ်ပတ်၍နေပုံ
ကိုယ့်အတပ်ကိုဖြေကာ ကိုယ့်အပတ်ပြေပုံ
ပုထုဇဉ် လူနတ် ဗြဟ္မာတို့မှာ ကိုယ့်အတပ်

နှင့် ကိုယ်ပတ်သဖြင့် သံသရာမှမလွတ်ပုံ အရိယာတို့ မှာ ကိုယ့်အတပ်ကို ဖြေသောကြောင့် ကိုယ့်အပတ် ပြေသဖြင့် သံသရာမှ လွတ်မြောက်ပုံများကို ကိုယ် တွေ့ရှုပါက သစ္စာ ၄ ပါး၌ လည်းကောင်း၊ နိဗ္ဗာန် ရှိပုံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပုံများ၌ လည်း ကောင်း ယုံမှားကင်းနိုင်ပါသည်။

ကိုယ့်အတပ်နှင့်ကိုယ့်ပတ်ပုံ အဓိပ္ပာယ်ကား အတိတ်သမုဒယ တဏှာကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်မှာ ခန္ဓာ ၅ ပါး ဖြစ်၏။ ဝါ- ဇာတိစသော ဒုက္ခဖြစ်၏။ ထိုရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ဟူသော ဝိပါက ဒုက္ခခန္ဓာကိုယ်ပင် တဏှာဒိဋ္ဌိဟူသော ကိလေသာဖြင့် ငါ ငါ၏ ဥစ္စာဟု စွဲယူမှု ကိလေသဝဋ် ဖြစ်ပြန်တော့ ၏။ ယင်းပစ္စုပ္ပန်၌ သမုဒယတည်းဟူသော ကာမ တဏှာ တစ်နည်း- ရူပတဏှာ သဒ္ဓတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာတို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်၌ သားမယားရှာရမှု ပစ္စည်းဥစ္စာရှာရမှု စသော မရေမတွက်နိုင်သော ဒုက္ခတို့ဖြစ်ရ၏။ ဤကား ပစ္စုပ္ပန်သမုဒယကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ဒုက္ခဖြစ်ပုံတို့ကို ကိုယ် တွေ့ရှုနည်းတည်း။

အကြင်သူသည် အကြင်အခါ၌ သူတော် ကောင်းတရား ကြားနာရသဖြင့်။ တစ်နည်း- ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်ဟူသော ခန္ဓာ ၅- ပါး၌ နိစ္စ သုခ အတ္တ ဟူသော အနှစ်သားမရှိ၊ အားထားစရာ အစောင့်အရှောက်ဟူသော အရှင် မရှိ၊ စင်စစ်သော်ကား ခန္ဓာဇာတိဖြစ်လျှင် မမြဲမှု အနိစ္စ ဆင်းရဲမှု အစိုးမရ အလိုမလိုက်ခြင်း ဟူသော အနတ္တ လက္ခဏာတို့ အမြဲကပ်လျက်နေမှုတို့ကြောင့် ကိုယ့် မှာရှိသော်လည်း ကိုယ့်ဟာမဟုတ်ဟု မြင်သိလေ တော့သည်။

ဥပမာ- အခစား နွားကျောင်းသမားထံ၌ နွားရှိသော်လည်း ကိုယ်ပိုင် မဟုတ်သဖြင့် ရောင်းချ ထုခွဲ သုံးစွဲခြင်းငှာ မစိုးမပိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ကိုယ့် မှာ ရှိသော်လည်း အိုနာသေမှုကို မဖြစ်စေရန်

အစိုးမရ၊ ကိုယ့်မှာရှိသော်လည်း ကိုယ်ပိုင်မဟုတ် သော အနတ္တသာတည်းဟု သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မြင်သိသောအခါ သက္ကာယအတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ရလေတော့ ၏။ ကိုယ့်ဟာ မဟုတ်ဟု သိသောကြောင့်ပင်လျှင် လိုချင်မှု တဏှာစိတ် ပျက်လေတော့၏။ ထို့ကြောင့် ဘဝတဏှာ စသည် ချုပ်ရလေတော့၏။

ဥပမာ- နတ်သွီးထင်၍ အချစ်ပုံ၊ ဘီလူးမဟု မြင်သိရုံနှင့် ချစ်စိတ် ကုန်ခန်းသကဲ့သို့တည်း။ ဤ သို့ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသော မဂ်အကျင့်ဖြင့် ကိုယ့် အတပ်ကိုယ်ဖြေက ကိုယ့်အပတ်ပြေသဖြင့် သောတာ ပန်စသော အရိယာ၏ ခန္ဓာကို ရနိုင်လေတော့၏။ ပုထုဇဉ်ခန္ဓာမှ လွတ်လေတော့၏။ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ခွင့် ရလေတော့၏ဟူလို။

ရှေးသူတော်ကောင်းတို့သည် ကိုယ်တွေ့ သမုဒယကြောင့် ကိုယ်တွေ့ဒုက္ခတို့ တွေ့ကြုံရသည် ကို ငြီးငွေ့သောကြောင့် တဏှာသံယောဇဉ်ကို စွန့်တော်မူကြ၏။

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က သားသွီး တစ် ကျိပ်နှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကိုစွန့်၍ ဝါ သားသွီးပစ္စည်း ဥစ္စာတို့၌ ခင်တွယ်မှု သံယောဇဉ်ကိုစွန့်၍ အသက် ၆၀ ကျော်မှ ဘိက္ခုနီမ ရဟန်းပြုကာ ဈာန်နှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သော သောဏာထေရီ အရှင်မတို့၏ ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း၊ ပဋ္ဌာစာရီထေရီ အရှင်မတို့ကဲ့သို့ ချစ်မြတ်နိုးတို့မှုကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ တွေ့ကြုံရပုံ၊ မြတ်စွာဘုရား တရားနာရသဖြင့် ထိုချစ် မြတ်နိုးမှု သံယောဇဉ်ကို ပယ်သောကြောင့် ပူပန် သောကမှု တို့မှ လက်ငင်းကင်းလွတ်၍ အရဟတ္တ ဖိုလ်သို့ ရောက်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ဇောတိက ဇဋိလ စသောသူဌေးကြီးတို့၏ ဗဟိဒ္ဓစည်းစိမ်ဥစ္စာ၌ ခင် တွယ်မှု၊ အဇ္ဈတ္တခန္ဓာ ၅ပါး၌ခင်တွယ်မှုကို စွန့်၍ ရဟန်းပြုသောကြောင့် နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်ပြုပုံများကို လည်းကောင်း ဝတ္ထုသက်သေအားဖြင့် ရှု၍ သံဝေဂ ယူပြီးလျှင် သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်သင့်ကြပေသည်။

သောတာပန် အမေး-အဖြေ

အမေး။ ■ သောတာပန်ဟူသည် အဘယ်သို့ပါနည်း။

အဖြေ။ ■ သမုဒယကြောင့် ဖြစ်ထ ဇာတိဒုက္ခ၊ သမုချုပ်က ထိုဒုက္ခ မုချချုပ်ပြတ်လျှ၊ လေးရပ် ဤမျှ ယုံကြည်က ဖြစ်ထ သောတာပန်။

တစ်နည်း-ဖြစ်လိုမှုကြောင့် ဖြစ်မှု ဇာတိဒုက္ခ၊ ဖြစ်ချင်လိုမှု ပယ်စွန့်ပြု ချုပ်မှု ထိုဒုက္ခ၊ လေးရပ်ဤမျှ ယုံကြည်က ဖြစ်ထ သောတာပန်။

တစ်နည်း-ဖြစ်လျှင် ဒုက္ခ ချုပ်မှ သုခနိဗ္ဗာန်၊ ချုပ်ခြင်းအမှု နှစ်သက်ပြု ပြီးမှု မဂ်ကိစ္စ၊ ဇာတိချုပ်မှုကို နှစ်သက်လျှင် မဂ်ကိစ္စ လေးပါး ပြီး၏ဟူလို။ လေးရပ်ဤမျှ ယုံကြည်က ဖြစ်ထ သောတာပန်။

အဓိပ္ပာယ်ကား-၁။ ဥပ္ပါဒေါ ဒုက္ခံ၊ ပဝတ္တံ ဒုက္ခံ၊ ဇာတိ ဒုက္ခံ စသည်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသမျှ သင်္ခါရတရားတို့သည် ပျက်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ သာတည်းဟု ယုံကြည်မှုတစ်ရပ်။

၂။ ထိုဒုက္ခတို့သည်လည်း ဖြစ်လိုသော သမုဒယ တဏှာကြောင့် ဖြစ်၏။ ဥပမာ-ကာမ တဏှာကြောင့် ကာမဘုံ၌ ဖြစ်၏။ ရူပတဏှာ ဥပနိဿယဖြင့် ဘာဝနာအားထုတ်သောကြောင့် ရူပ ဗြဟ္မာဖြစ်၏။ အရူပတဏှာ ဥပနိဿယဖြင့် အရူပ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သောကြောင့် အရူပဘဝကို ရ၏။ ယင်းသို့ တဏှာ၃ပါး-ကြောင့် ရသောတရား ကို စိစစ်သောအခါ သုခ ရမှုမဟုတ်၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဒုက္ခသစ္စာကိုသာ ရ၏။ ထို့ကြောင့် တဏှာ သမုဒယ အရင်းခံဖြင့် ရရှိကြသောခန္ဓာတို့ကား သုခကို မရ၊ ဒုက္ခကိုရ၏ဟု ယုံကြည်မှုတစ်ရပ်။

၃။ ကာမတဏှာ ရူပတဏှာ အရူပတဏှာ

ဟူသောတဏှာသုံးပါး ချုပ်ကဇာတိစသော ဒုက္ခချုပ် သော ဇာတိနိရောဓနိဗ္ဗာန်ရှိ၏ဟု ယုံကြည်မှုတစ်ရပ်။

၄။ သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော မဂ်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ သင်္ခါရတရားတို့၌ရှိသော အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာကို ရှုက တဏှာကို ချုပ်စေသော မဂ် အကျင့် မဂ္ဂသစ္စာရှိ၏ဟု ယုံကြည်မှုတစ်ရပ်။ ဤ ၄-ဋ္ဌာနတို့၌ ယုံမှားကင်းလျှင် သောတာပန်တည်၏ ဟူလို။

ဘထွေးတော် မဟာနာမ်က သောတာပန်တို့၏ ကျင့်ဝတ်သီလ အဘယ်မျှရှိပါသနည်းဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက လူဥပါသကာ ဥပါသိကာ ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် ပါဏာတိပါတ အဒိန္နာဒါန ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ မုသာဝါဒ သုရာမေရယ၊ ဤငါးပါးသီလ လုံရမည်၊ ထို့ပြင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာမှ ကင်းသောစိတ်ရှိရမည်ဟု ဟောတော်မူ၏ ဟူလို။

ထို့ကြောင့် သားမယားနှင့် နေကြသော ဥပါသကာ ဥပါသိကာတို့မှာ ငါတို့သည် ကာမစ္ဆန္ဒ ဗျာပါဒကိုလည်း မပယ်နိုင်၊ သဒ္ဓါသဂြိုဟ်ကိုလည်း မသင်နိုင်၊ တောထွက် ရသေ့ရဟန်းပြု၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း မထိုင်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် ငါတို့သည် သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ခွင့်မရှိဟု အားမလျှော့ကြပါနှင့်။

သောတာပတ္တိမဂ်ဟူသည် ကာမစ္ဆန္ဒဗျာပါဒ ဥဒ္ဓစ္စတို့ကို ပယ်မှု မဟုတ်ပါ။ ထိုကာမစ္ဆန္ဒ စသည်တို့ကား အထက်မဂ်များကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ သောတာပတ္တိမဂ်ကိစ္စ မဟုတ်ပါ။ ဝိသာခါအနာထပိဏ် စသော ဥပါသကာ ဥပါသိကာတို့ကို ဥပမာပြုကြစေလိုပါသည်။ သောတာပန်တည်လျှင် အပါယ်ဘေး သံသရာဘေးတို့မှကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကို ရပြီးပြီဟု မှတ်ယူကြပါကုန်။

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာမစ္ဆန္ဒ ဗျာပါဒတို့ကို မပယ်ရသေးသော်လည်း ပယ်အပ်သော ကိစ္စရှိသည့်အတိုင်း ပယ်ပါမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိပါသည်။

ပုထုဇဉ်တို့မှာ ပယ်အပ်သော တရားဟူ၍လည်းမသိ။ ဆုံးဖြတ်ချက်လည်းမရှိ၊ ပယ်လည်းမပယ်ကြပါ။

ထို့ကြောင့် သံသရာမှာ လွက်ရက်မရှိပါ။ အရိယာတို့မှာ အလုံးစုံ မပယ်နိုင်သေးသော်လည်း ပယ်ပါမည်ဟူသော ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိရကား အကယ်၍ သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ဖြစ်ဦးတော့၊ ခုနစ်ဘဝ ထက် ပဋိသန္ဓေမနေရပဲ ဇာတိနိရောဓ အနုပါဒိသေ သ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါသည် ဟူလို။ သောတာပတ္တိဖိုလ်မြတ်ပုံ။

သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ် တို့ ဝမ်းမြောက်ရန် ဂါထာကို ပြဦးအံ့-

ပထဗျာ ဧကရဇ္ဇေန၊ သဂ္ဂဿ ဂမနေန ဝါ။
သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေန၊ သောတာပတ္တိ ဖလံ
ဝရံ။

ပထဗျာ- မြေအပြင်၌၊ ဧကရဇ္ဇေန ဝါ- ဧက ရာဇ်မင်း ဖြစ်ရသည်ထက် လည်းကောင်း၊ သဂ္ဂဿ- နတ်ပြည်သို့၊ ဂမနေန ဝါ- လားရောက်စံပျော် ရသည်ထက်လည်းကောင်း၊ သဗ္ဗလောကာ ဓိပစ္စေန- ခပ်သိမ်းသော လောကကို အစိုးရသည်ထက် လည်း ကောင်း၊ သောတာပတ္တိဖလံ- သောတာပတ္တိဖိုလ် သည်၊ ဝရံ- မြတ်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား၊ သောတာပန်တည်လျှင် သား မယားနှင့်နေသော လူဥပါသကာပင် ဖြစ်ဦးတော့၊ ပုထုဇဉ် ဗြဟ္မာကြီးထက် မြတ်၏။ အဘယ့်ကြောင့် မြတ်သနည်း။ ပုထုဇဉ်ဗြဟ္မာကြီးတို့မှာ အပါယ်ဘေး သံသရာဘေးကို မတားမြစ်နိုင်ပါ။ သောတာပန်တည် က အပါယ်ဘေး သံသရာဘေးမှ လွတ်ခွင့်ရသော ကြောင့်တည်း။

အထူးသတိပေးချက်။ အထူးသတိပြုကြစေလိုမှာ တရားအားထုတ်ခြင်း ပြောဟောခြင်းပြုကြရာ၌ အဝိဇ္ဇာ တဏှာမူလနှစ်ပါးကို ပယ်သတ်မှုကိစ္စရှိ၏။ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် လူဥပါသကာ ဥပါသိကာများ အတွက် ကာမရာဂဗျာပါဒ ဥဒ္ဓစ္စပယ်မှုတို့ကို ဟော

ပြောခြင်း၊ ကျင့်ခြင်းတို့ကို ရှေးဦးစွာမပြုသင့်၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မနိုင်သောဝန်ကို အထမ်း ခိုင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း၊ တစ်နည်း စွမ်းနိုင်ခွင့်မရှိသောကြောင့်တည်း။

အဝိဇ္ဇာပယ်မှုကား- တဏှာပယ်မှုကဲ့သို့ ဝန် မလေးပေ၊ အဝိဇ္ဇာပယ်မှုဟူသည် သစ္စာမြင်သိအောင် အားထုတ်မှုပင်တည်း၊ သစ္စာမြင်သိအောင် အားထုတ် မှုဟူသည် သားမယား အိုးအိမ်စွန့်မှု ရသေ့ရဟန်း ပြုမှု ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်မှု ကိစ္စမျိုးမဟုတ်ပေ၊ သစ္စာလေး ပါးကို မြင်သိသော ဆရာများထံ ဆည်းကပ်ကြားနာ မှတ်သား၍ အိပ်ရာထဲမှာပင် ဆင်ခြင်စဉ်းစားဦး တော့၊ သဘောပေါက်ရောက်က မဂ်ကိုရသဖြင့် အဝိဇ္ဇာပယ်မှု ပြီးစီးနိုင်ပါသည် ဟူလို။

သစ္စာသိမှု၌ တည်မတည်

မိမိတို့သည် ပဋိဝေဓသာနာ သစ္စာသိမှု၌ တည်သည်မတည်သည် သိနိုင်ခြင်းငှာ အမေးအဖြေ နှင့် ပြဦးအံ့-

မေး ။ ။ သင်သည် သစ္စာလေးပါးတို့၌ ယုံမှား ခြင်း ရှိသေးသလော။

ဖြေ ။ ။ သစ္စာ ၄-ပါးတို့၌ ယုံမှားခြင်း မရှိတော့ပါ။

မေး ။ ။ အဘယ်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ယုံမှားခြင်း ကင်းပါသလဲ။

ဖြေ ။ ။ ယခုရရှိနေသော ခန္ဓာ မမြဲမှု အနိစ္စ၊ ဆင်း ရဲမှု ဒုက္ခ၊ အစိုးမရ အလိုမလိုက်မှု အနတ္တ၊ ဇရာဗျာဓိ မရဏ စသော ဒုက္ခတို့နှင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံနေရမှု တို့ကြောင့် ဤခန္ဓာ ၅-ပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာသာ တည်းဟု ယုံကြည်ပါသည်။ သို့လော နှလုံး နှစ်ခွ မရှိပါ။

(၁) လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာချမ်းသာ ဟုလောကီတရားအရ ဆိုကြသော်လည်း မရမတ္တ သစ္စာတရားဟု ယုံကြည်ပါသည်။ သို့လော သို့လော နှလုံးနှစ်ခွ မရှိပါ။

(၂) ထိုဒုက္ခတို့သည်လည်း မိမိ၏ ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာတို့ကြောင့် ဖြစ်၏။ သူတစ်ပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်မှုမဟုတ်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ သို့လော သို့လော နှလုံးနှစ်ခွ မရှိပါ။ အဘယ့်ကြောင့် ယုံကြည်သနည်း ဆိုသော် ယခု ပစ္စုပ္ပန်မှာပင်လျှင် တဏှာသံယောဇဉ် ကြောင့် သားရေးသမီးရေး နေရေး ထိုင်ရေး စားရေး သောက်ရေး စီးပွားရေးစသော ဒုက္ခတို့နှင့် ကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံနေရသဖြင့် မိမိ တဏှာကြောင့် မိမိတို့ ဒုက္ခ ဖြစ်မှု၌ နှလုံးနှစ်ခွ မရှိတော့ပါ။

(၃) ထို့ပြင် မိမိသည်ပင်လျှင် ဘယ်ဘုံ ဘယ်ဘဝ ကိုမှ အလိုမရှိတော့ပါဟု နှလုံးသွင်း၍ ဇာတိကို ဖြစ်စေတတ်သော တဏှာကို ပယ်သောကြောင့် ဒုက္ခ နိရောဓနိဗ္ဗာန်ကို ရရှိပြီ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ထိုလိုချင်မှု တဏှာကိုပယ်သော် လည်း ဖြစ်မှုချုပ်ငြိမ်းသော အနုပ္ပါဒ် နိဗ္ဗာန်ကိုရမှ ရပါမည်လောဟု ယုံမှားမှု မရှိပါ။

(၄) ထို့ပြင် ထိုဒုက္ခ သမုဒယ နိရောဓသစ္စာ ၃ပါး တို့၌ မြင်သိမှု ဆုံးဖြတ်မှုတို့သည် မှန်မှ မှန်ပါမလား ဟု နှလုံးနှစ်ခွ မရှိတော့ပါ။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်မှုကြောင့်ပင်လျှင် မိမိ၌ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ကိလေသာ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ကိုယ်တွေ့ မြင်သိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဤသို့ သစ္စာလေးပါးတို့၌ ယုံမှားကင်းပြီး လျှင် ဘဝတဏှာကိုလည်း ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် သောတာပန်တည်ပြီ၊ နိဗ္ဗာန်ရပြီဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ တနေ့တခြား တိုးတက်ပြန်ပွားလာမှသာ လျှင် သစ္စာသိမှု ပဋိဝေဓ သာသနာထွန်းလင်း တောက်ပပေပြီဟု ဆိုအပ်ပေသည်။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၌ ဝိပဿနာရှုပုံ

မေး-ဖြေ။ ။ သင်သည် သောတာပန် တည်လိုသ လား။ ။ တည်လိုပါသည်။ သောတာပန်တည်လိုလျှင် သစ္စာလေးပါးကို သိအောင်လုပ်ပါ။ လူဖြစ်ခဲ့လျှင်

လူသောတာပန်တို့ ကျင့်အပ်သော ၅-ပါးသီလ လုံ အောင်ထိန်းရမည်။ ထို့ပြင် ကာယကံ၃-ပါး ဝစီကံ ၄-ပါးတို့မှ ကြဉ်၍ရသော ပစ္စည်းဖြင့် သမ္မာအာဇီဝ ဖြစ်အောင် အသက်မွေးရမည်။ အတ္တအယူကိုလည်း စွန့်ရမည်။ သောတာပန်တို့ ပယ်အပ်သောတရားကို အကျဉ်းအားဖြင့် မှတ်ရန်မှာ-ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးတို့ တွင် သူ့အသက်သတ်ခြင်း သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်း ကာမေ သုမိစ္ဆာစာရ ကျင့်ခြင်း မုသားပြောခြင်း အတ္တအယူကို ယူခြင်း ဤငါးပါးကို ပယ်ရမည်။

ခန္ဓာ ၅-ပါး၌ ရှုပုံ

မေး။ ။ အတ္တအယူကို စွန့်လိုပါသည်။ အဘယ်ကဲ့ သို့ အားထုတ်ရပါမည်နည်း။

ဖြေ။ ။ ခန္ဓာ ၅-ပါး၌ ဤသို့ရှုပါ-
ရှုပုံ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တာ။

ဝေဒနာ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။

သညာနေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ န မေသော အတ္တာ။

သင်္ခါရာ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တာ။

ဝိညာဏံ နေတံ မမ၊ နေသောဟမသ္မိ၊ နမေသော အတ္တာ။

ဧတံ ရှုပုံ- ဤဆံပင် မွေးညင်း ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ အင်္ဂါ ခြေလက် စသော ရုပ်သည်။ န မမ သန္တကံ- ငါ၏ ဥစ္စာမဟုတ်၊ ဧသော- ဤရုပ်သည်။ နဟမသ္မိ- ငါ မဟုတ်၊ ဧသော- ဤရုပ်သည်။ မေ- ငါ၏၊ အတ္တာ- မအို မနာ မသေအောင် အစိုးရခြင်း အလိုသို့ လိုက် စေနိုင်ခြင်းရှိသော အတ္တသည်။ န- မဟုတ်။

ဧတံ ဝေဒနာ- ဤသုခ-ဒုက္ခ-ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသည်။ တစ်နည်း၊ ဧတံဝေဒနာ- ဤအဆင်း

၌ ခံစားသော ဝေဒနာ၊ အသံ၌ခံစားသောဝေဒနာ အနံ့၌ခံစားသောဝေဒနာ၊ အရသာ၌ခံစားသော ဝေဒနာ၊ အတွေ့အထိ၌ ခံစားသောဝေဒနာ၊ ဓမ္မာရုံ ကိုအာရုံပြု၍ ဖြစ်သော မနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာ သည်။ န မမ- ငါပိုင် ငါ့ဟာ ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်။ ဧသော- ဤဝေဒနာအပေါင်းသည်။ တစ်နည်း ဤ သုခ-ဒုက္ခဥပေက္ခာ ဝေဒနာသည်။ မေ- ငါ၏။ အတ္တာ- အစိုးရခြင်းအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်ခြင်းရှိသော အတ္တသည်။ န- မဟုတ်။ တစ်နည်း၊ ဒုက္ခဝေဒနာ မလာနှင့် မဖြစ်နှင့်၊ သုခဝေဒနာသာ ဖြစ်စေသတည်း။ ထို သုခဝေဒနာလည်း မပျက်ဘဲမြဲစေသတည်း စသည်ဖြင့် အစိုးရသောအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်သော အတ္တသည်။ န- မဟုတ်။ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် တို့၌လည်း ၎င်းနည်းတူသိပါကုန်။

ထိုဝိပဿနာကို အကျဉ်းအားဖြင့် ပွားနည်း ကား ခန္ဓာ ၅-ပါးကို တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍-

၁။ ဧတံ- ဤရုပ်-ဝေဒနာ-သညာ-သင်္ခါရ ဝိညာဏ် ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်။ န မမ- ငါ၏ဥစ္စာ မဟုတ်ဟု ရှုလျှင် အနိစ္စလက္ခဏာ ထင်နိုင်ရကား ခင်တွယ်မှု တဏှာချုပ်ရ၏။

၂။ ဧသော- ဤ ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်။ နဟ မသ္မိ- ငါမဟုတ်ဟု ရှုလျှင် ဒုက္ခလက္ခဏာ ထင်သော ကြောင့် မာန ချုပ်၏။

၃။ ဧသော- ဤခန္ဓာ ၅-ပါးသည်။ မေ- ငါ၏။ အတ္တာ- အစိုးရခြင်းအလိုသို့ လိုက်စေနိုင်ခြင်း ရှိသော အတ္တသည်။ န- မဟုတ်ဟုရှုလျှင် အနတ္တ လက္ခဏာ ထင်နိုင်သောကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိချုပ်၏။

အထက်ပါအတိုင်း ရှုပါလျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ ချုပ်ရုံ မျှမက တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စတရား၃-ပါး လုံး ချုပ်နိုင်ခွင့် ရှိပေ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဝိပဿနာ သည် သောတာပတ္တိမဂ်မျှမက အထက်မဂ်များသို့ သော်လည်း ရနိုင်ခွင့်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အထူးပွား များကြပါကုန်။

အကယ်၍ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို တစ်ပေါင်းတည်း မရှုနိုင်ခဲ့သော် ခန္ဓာ ၅-ပါးအနက် မိမိစိတ်၌ အလွန် ထင်မြင်သော ခန္ဓာတစ်ပါးပါးကိုရှု၍ လက္ခဏာ ထင်မြင်လျှင် ကျန်ခန္ဓာတို့လည်း ၎င်းနည်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တတရားတို့သာတည်းဟုသိနိုင်၏။ လိုရင်း ကိစ္စ ပြီးနိုင်၏ဟူလို။

ဥပမာ-သမုဒ္ဒရာ ရေတစ်စက်ကို လျက်၍ ကြည့်သောအခါ ငန်သော အရသာရှိမှုကိုသိသော ယောက်ျားသည် သမုဒ္ဒရာရေအားလုံးလည်း ၎င်း နည်း ငန်သောအရသာရှိ၏ဟု သိနိုင်သကဲ့သို့ ထို အတူ ရုပ်နာမ်တစ်ပါးပါး၌ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ လက္ခဏာထင်လျှင် ကျန်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့သည် လည်း ၎င်းနည်းပင်ဟု သိသဖြင့် ခင်တွယ်မှုတဏှာ ချုပ်ရ၏ ဟူလို။

အနတ္တလက္ခဏာသုတ်အရ ဝိပဿနာရှုပုံ

ခန္ဓဝဂ်သံယုတ်ပါဠိ၊ နှာ-၅၆၊ ဝိနည်းမဟာ ဝါပါဠိ၊ နှာ ၂၀-ရှိ အနတ္တလက္ခဏာသုတ်အရ ဆက်၍ ပြဦးအံ့-

ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝ ကော ရူပသ္မိပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊

ဝေဒနာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သညာယပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ သင်္ခါရေသုပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊

ဝိညာဏသ္မိပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိရာဂံ ဝိမုစ္စတိ၊ ဝိမုတ္တသ္မိံ

ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတီတိ။

ဘိက္ခဝေ- သံသရာဘေးကို ပြေး၍ပင် မကြည့်သော်လည်း မိမိကိုယ်တွင် ပါကပဲဟု လိပ်ခဲ တည်းလည်း ဟုတ်မှန်းတိတိ သိမြင်နိုင်ကြပေသော သူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့- ဧဝံ- ဤသို့။ ပဿံ- ပဿန္တော- ခန္ဓာငါးပါး၌ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအားဖြင့် မြင်သော။ သုတဝါ- သုတရှိသော။ အရိယသာဝ ကော- မြတ်စွာဘုရားတပည့်သည်။ ရူပသ္မိပိ-

ဆံပင်စသော မျက်စိ နား နှာ အင်္ဂါခြေလက်စသော ရုပ်၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ- ငြီးငွေ့၏။ ဝါ- မနှစ်သက်။ ဝေဒနာယပိ- ဝေဒနာ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ- ငြီးငွေ့၏။ သညာဏသွံ- သညာ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ- ငြီးငွေ့၏။ ဝိညာဏသို့ အာရုံကို သိတတ်သော ဝိညာဏ၌လည်း။ နိဗ္ဗိန္ဒတိ- ငြီးငွေ့၏။ ဧဝံ- ဤသို့၊ နိဗ္ဗိန္ဒ- နိဗ္ဗိန္ဒန္တော- ငြီးငွေ့သော။ အရိယ သာဝကော- အရိယာသာဝကသည်၊ ဝိရဇ္ဇတိ- ခန္ဓာ သင်္ခါရတို့၌ တပ်ခြင်းကင်း၏။ ဝိရာဂံ- ဝိရာဂန္တော- တပ်ခြင်းကင်းသောသူသည်၊ ဝိမုစ္စတိ- ခန္ဓာအာရုံ၌ခင်တွယ်သော တဏှာမှလွတ်၏။ ဝိမုတ္တသ္မိ- လွတ်ပြီးသည်၌။ ဝိမုတ္တမိတိ- လွတ်ပြီဟူ၍။ ဉာဏံ- သိသော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်သည်။ ဟောတိ- ဖြစ်၏။

အဓိပ္ပာယ်မှာ- ဝိရဇ္ဇတိကား မဂ်စိတ်ပင်တည်း၊ ဝိမုစ္စတိကား ဖိုလ်စိတ်ပင်တည်း။ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာ စသော ကိလေသာမှ လွတ်သည်ကို လွတ်ပြီဟု သိမှုကား ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်တည်း။ ဤသို့ ပစ္စဝေက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံလျှင် သောတာပန်မျှမက အထက်မဂ်များကိုသော်လည်း ရောက်နိုင်၏ဟူလို။
ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၌ ဝိပဿနာရှုပုံ ပြီးပြီ။

x x x

ဝိပဿနာရှုသည့်အခါ လက္ခဏာထင်ပုံ

ခန္ဓာကို ရှုသည့်အခါ ဥပါဒ် ၌ ဘင် ဇာတိဇရာ ဗျာဓိ မရဏစသော အိုနာသေမှုတို့ကို တွေ့မြင်လေတော့၏။

ဤ၌ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ ပျက်စီးမှုကား မမြဲသောကြောင့်ဟု အနိစ္စ လက္ခဏာ ထင်ရှားလတ္တံ့။ ဥပမာ- ထိုင်စကောင်းစွာ နောက်မှာပူညောင်းထုံကျင်လောင်း ရုပ်လောင်း အနိစ္စ ဟူသော ကဏ္ဍအရ ထိုင်စအခါ ညောင်းညာခြင်း မရှိသေးပေ၊ အတော်ကြာတော့ ညောင်းလာ၏။ ဤ၌ ထိုင်စက ရုပ်ပျက်သော အနိစ္စထင်ရှားလတ္တံ့၊ ထိုညောင်းညာ

မှုကို မဖြစ်စေလိုသော်လည်း အစိုးမရ အလိုမလိုက် အနတ္တ ထင်ရှားလတ္တံ့။

တစ်နည်း- အကြောင်းရှိနေလျှင် အကျိုးဖြစ်ရတော့၏။ အကြောင်းရှိသော်လည်း အကျိုးမဖြစ်ရဟု အစိုးမရ အနတ္တ၊ ဥပမာ ဇာတိဟူသောအကြောင်းရှိနေလျှင် အို နာ သေမှု ဟူသော အကျိုးတရား ဖြစ်တော့၏။ မဖြစ်ရအောင် အစိုးမရအနတ္တ။

တစ်နည်း- ဖဿဟူသော အကြောင်းရှိနေလျှင် ဝေဒနာဟူသော အကျိုးဖြစ်ရ၏။ ဤ၌ ဖဿချုပ်လျှင် ဝေဒနာချုပ်ရ၏။ မချုပ်စေရန် အစိုးမရ အနတ္တ။ ဤသို့ အားဖြင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၌ မမြဲသော ဆင်းရဲသောအစိုးမရ အလိုမလိုက်သော ကိုယ့်မှာရှိသော်လည်း ကိုယ်ပိုင်မဟုတ်သော အနတ္တတရားတို့ သာတည်းဟု ရှု၍ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ခွာအပ်၏ဟူလို။

အတ္တ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိခွာပုံ

ထို့ပြင် နာမ်ရုပ် ၂ပါး ခွဲခြားခြင်းဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိခွာနည်းကို ပြဦးအံ့-
မေး-ဖြေ ။ ။ သင်သည် အတ္တဒိဋ္ဌိကို စွန့်ခွာလိုသလော။

စွန့်ခွာလိုပါသည်။

စွန့်ခွာလိုလျှင် နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခြား၍ သိအောင် အားထုတ်ပါ။

မေး ။ ။ ထို နာမ်ရုပ်ခွဲခြားနည်းကို သိလိုပါသည်။ အဘယ်သို့ ခွဲခြားရပါမည်နည်း။

ကောဠာသ ၄၂ ပါး

ဖြေ ။ ။ ဤကာယ၌-

ဆံပင် မွေးညင်း ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ၊ အသား အကြော အရိုး ရိုးတွင်းခြင်ဆီ အညှို့၊ နှလုံး အသည်း အမြှေး အဖျဉ်း အဆုတ်၊ အူမ အူသိမ် အစာသစ် အစာဟောင်း ဦးနှောက်။

ဤကား ခက်မာခြင်း လက္ခဏာရှိသော

ပထဝီ ၂၀။

သည်းခြေ သလိပ် ပြည် သွေး ချွေး အဆီခဲ၊

မျက်ရည် ဆီကြည် တံတွေး နှပ် အစေး ကျင်ငယ်။

ဤကား ဖွဲ့စေးခြင်း လက္ခဏာရှိသော အာပေါဓာတ် ၁၂။

ရက်ဆက် ရက်ချန် ဖျားနာတတ်သော သန္တပ္ပန တေဇော၊

အရွယ်ကို အိုစေ ရင့်စေတတ်သော ဇီရဏ တေဇော၊

ပေါက်နာ ကျောက်နာ စသည်ကို ဖြစ်စေ တတ်သော ဒါဟတေဇော၊

စားသောက်သော အစာအာဟာရတို့ကို ကျက်စေ ကြေစေတတ်သော ပါစကတေဇော၊

ဤကား သီတ ဥဏှ လက္ခဏာရှိသော တေဇောဓာတ် ၄-ပါး။

အထက်ဆန်သော လေ၊

အောက်စုန်သော လေ၊

ဝမ်းတွင်း၌ တည်သောလေ၊

ကောဋ္ဌာသ အစု၌ တည်သောလေ၊

အင်္ဂါကြီးငယ်သို့ လျှောက်သောလေ၊

ထွက်သက် ဝင်သက်လေ၊

ဤကား ထောက်ကန်လှုပ်ရှားခြင်း လက္ခဏာ ရှိသော ဝါယောဓာတ် ၆ပါး။

ဤသို့ ပထဝီ ၂၀၊ အာပေါ ၁၂၊ တေဇော ၄၊ ဝါယော ၆-တို့၌ သိတတ်သော

သဘောမရှိ၊ ခက်မာ ,ဖွဲ့စေး, ပူအေး , ထောက်ကန် ဟူသော

ဓာတ်သဘာဝလက္ခဏာ ၄ချက်သာ ရှိ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သဘောမရှိ။

ထို့ပြင် ထိုဓာတ် ၄-ပါးကို မှီ၍ဖြစ်သော မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကာယ ဘာဝဟဒယရုပ်တို့ သည်လည်းကောင်း၊ အဆင်း အသံ အနံ့အရသာ

အတွေ့ အထိ အာရုံတို့သည်လည်းကောင်း သိတတ် သော သဘောမရှိသော ရုပ်မည်၏။

ထို့ပြင်အဆင်းကိုသိတတ်သော စက္ခုဝိညာဏ် စိတ် အသံကိုသိတတ်သော သောတ ဝိညာဏ် စိတ် အနံ့ကိုသိတတ်သော ယာနဝိညာဏ်စိတ် အရသာကို သိတတ်သော ဇီဝါဝိညာဏ်စိတ် အတွေ့အထိကို သိတတ်သော ကာယဝိညာဏ်စိတ် ဓမ္မာရုံကို သိ တတ်သော မနောဝိညာဏ်စိတ်တို့သည် အာရုံကို ညွတ်တတ် သိတတ်သောကြောင့် နာမ်မည်၏။

ဤသို့ မသိတတ်သော ရုပ်သဘောနှင့် သိ တတ်သော စိတ်သဘောမျှသာရှိ၏ဟု ရှုပြီးလျှင် အတ္တ သတ္တ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ခွာအပ်၏။

သက္ကာယ ခွာပုံကိုယ်တွေ့ ရှုနည်း

မေး ။ ။ ယခုထိုင်နေတာ အဘယ်တရားပါလဲ။

ဖြေ ။ ။ ဆံပင်စသော ပထဝီ ၂၀၊ သည်းခြေ စသော အာပေါ ၁၂၊ သန္တပ္ပနစသော တေဇော ၄၊ ဥဒ္ဓင်္ဂမ စသော ဝါယောဓာတ် ၆-ထိုင်နေပါသည်။

မေး ။ ။ ယခု ထိုင်နေသော နေရာသို့ ရောက် အောင် အဘယ်တရား ပို့ပါသလဲ။

ဖြေ ။ ။ စိတ်က စိတ္တဝေါယောဓာတ်ကို ဖြစ်စေ ပြီးလျှင် ရူပကာယတစ်ခုလုံးကို ထိုင်နေသော နေရာ သို့ ပို့ပါသည်။

မေး ။ ။ ကိစ္စကြီးငယ်တို့ကို အဘယ်တရားတို့ လုပ်ပါသလဲ။

ဖြေ ။ ။ နာမ်နှင့်ရုပ်တို့ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြု၍ လုပ်ကြပါသည်။

မေး ။ ။ ရုပ်ကလည်း သိတတ်တော သဘောမရှိ၊ သွားလာ လုပ်ကိုင်လိုသော ဗျာပါရမရှိ၊ နာမ်က သွား လာလုပ်ကိုင်လိုသော ဆန္ဒရှိသော်လည်း သူ့မှာ သွား လာရန် ကိရိယာမရှိဘဲ အဘယ်သို့အားဖြင့် သွားလာ လုပ်ကိုင်ခြင်း ကိစ္စကို ပြီးစေပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ နာမ်နှင့် ရုပ်တို့ အညမည = အချင်းချင်း

ကျေးဇူးပြုကြလျှင် ကိစ္စကြီးငယ်ကို ပြီးစေနိုင်ပါသည်။

အကန်းအကျိုး ဥပမာ။ ။ ဥပမာ- ရုပ်သည် အကန်းနှင့်တူ၏။ ၎င်းမှာ သွားနိုင်သော အားရှိ၏။ သို့ရာတွင် ကန်းနေ၍မသွားတတ်၊ နာမ်သည်အကျိုးနှင့် တူ၏။ ၎င်းမှာ မျက်စိမြင်သော်လည်း ကျိုးနေ၍ မသွားနိုင်။ ၎င်းတို့နှစ်ဦး တိုင်ပင်ပြီးလျှင် အကန်းက အကျိုးကို ပခုံးမှာထမ်း၍ သွားလာရာ ထမင်းတောင်းစားကြရာ စားသောက်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစေသကဲ့သို့ ထိုအတူ နာမ်နှင့် ရုပ်တို့ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုကြလျှင် ကိစ္စကြီးငယ်တို့ ပြီးစီးနိုင်ပါသည်။ ။

လှည်း၊ နွား၊ လှည်းမောင်းသူ ဥပမာ။ ။ ဥပမာ တစ်နည်းပြဦးအံ့- လှည်း၊ နွား၊ လှည်းသမား ၃-ဌာနရှိရာ လှည်းသည် ဒွတ္တိ သာကာရနှင့်တူ၏။ နွားသည် ဝါယောဓာတ်နှင့်တူ၏။ လှည်းသမားသည် စိတ်နှင့်တူ၏။ ဤ၌ လှည်း၌ နွားကို တပ်ထားသော်လည်း နွားသည် လှည်းသမားမပါဘဲ လိုရာခရီး မသွားတတ်။ လှည်းသမားပါမှသာ လိုရာခရီးသို့ ရောက်အောင် သွားတတ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ လှည်းသမားနှင့်တူသော စိတ်ပါမှသာ လိုရာကိစ္စ ပြီးနိုင်၏။ ဤသို့လျှင် ကိစ္စကြီးငယ်တို့ကို သတ္တဝါတို့ ပြုလုပ်မှု မဟုတ်။ နာမ်ရုပ်တို့ ပြုလုပ်၏ဟူလို။

မေး ။ ။ ယင်းသို့ဖြစ်ခဲ့လျှင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတို့ သွားလာလုပ်ကိုင်ကြ၏ဟု ပြောဆိုကြသောစကားဟာ မှန်သလော မှားသလော။

ဖြေ ။ ။ လောကဝေါဟာရအားဖြင့် မှန်ပါသည်။ ပရမတ္ထအားဖြင့် နာမ်ရုပ် ၂-ပါးတို့ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြု၍ ပြုလုပ်၏ဟု ရှုမှမှန်ပါသည်။

ကျက်မှတ်၍ သတိပဋ္ဌာန်အနေနှင့် ပွားများလိုမှု-

- ၁။ ခိုင်းတတ် လုပ်တတ်၊ ဤနှစ်ရပ်၊ မှတ်ကြ နာမ်နှင့်ရုပ်။
- ၂။ စားတတ် သောက်တတ်၊ ပြောတတ် ဆိုတတ်၊ အရပ်ရပ်၊ မှတ်ကြနာမ်နှင့်ရုပ်။

ဤသို့ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခြားခြင်းဖြင့်လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ခွာအပ်၏။ အတ္တအယူကို စွန့်အပ်၏။

သတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝိပဿနာရှုပုံ တစ်နည်း-ဒွါရ ၆ပါး အာရုံ ၆-ပါး ဝိညာဏ် ၆-ပါး ဖဿ ၆-ပါး ဝေဒနာ ၆-ပါးတို့၌ အခိုက်အတန့်အားလျော်စွာ သတိပဋ္ဌာန်နှင့်တကွ ဝိပဿနာရှုနည်းကား-

- ၁။ မျက်စိနှင့် ရူပါရုံသည် ရုပ်၊ အဆင်းသိမှုကား စိတ်နာမ်။
- ၂။ နားနှင့် အသံတို့သည် ရုပ်၊ အသံသိမှုကား စိတ်နာမ်။
- ၃။ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့ကား ရုပ်၊ အနံ့သိမှုကား စိတ်နာမ်။
- ၄။ လျှာနှင့် အရသာတို့ကား ရုပ်၊ အရသာသိမှုကား စိတ်နာမ်။
- ၅။ ကာယနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ကား ရုပ်၊ အတွေ့အထိ သိမှုကား စိတ်နာမ်။
- ၆။ မနသည် နာမ်၊ ဓမ္မာရုံသည် ရုပ်နာမ် ပညတ်၊ သိမှုကား နာမ်။

ဤသို့ ဗဟုသုတအနေဖြင့် စိတ်က ရှေးဦးစွာ မှတ်ထားပါ။

အကြောင်းအားလျော်စွာ ရှုပုံ

- ၁။ မြင်သည့်အခါ မြင်သိ ဖြစ်ပျက်၊ နာမ်ရုပ် ဒုက္ခသစ္စာ။
- ၂။ ကြားသည့်အခါ ကြားသိ ဖြစ်ပျက်၊ နာမ်ရုပ် ဒုက္ခသစ္စာ။
- ၃။ နံသည့်အခါ နံသိဖြစ်ပျက်၊ နာမ်ရုပ် ဒုက္ခသစ္စာ။
- ၄။ စားသည့်အခါ စားသိဖြစ်ပျက်၊ နာမ်ရုပ် ဒုက္ခသစ္စာ။

၅။ ကာယသို့ ထိသည့်အခါ ထိသိ ဖြစ်ပျက်၊
နာမ်ရုပ် ဒုက္ခသစ္စာ။

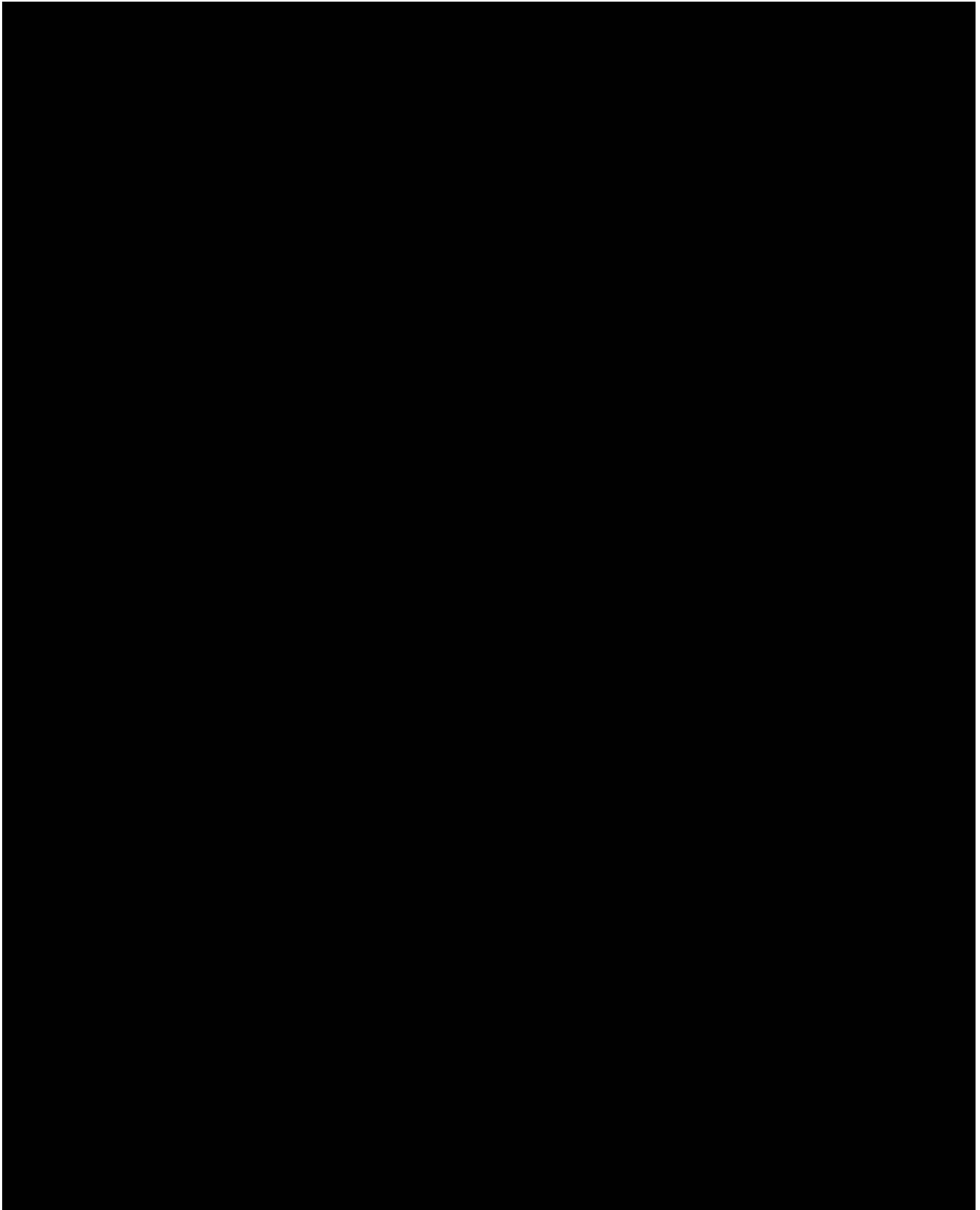
၆။ စိတ်ဖြင့် ထွေထွေရာရာ စဉ်းစားဆင်ခြင်သော
အခါ ကြံသိဖြစ်ပျက်၊ နာမ်ရုပ်ဒုက္ခသစ္စာ။
ဤသို့ သူ့ဒွါရနှင့် သူ့အာရုံ ကြုံတွေ့တိုင်း

သတိပဋ္ဌာန်အနေဖြင့် ရှုပါကုန်။ ဤသို့အားဖြင့်
လည်း သက္ကာယ ကွာနိုင်၏။

[၁၃၄၂ ခုနှစ် သာသနာရေးဦးစီးဌာနရိုက်နှိပ်သည့်
ကျေးဇူးတော်ရှင် သစ္စာဒီပကဆရာတော်ကြီး၏
နိဗ္ဗာနသစ္စိကရဏီယကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

သစ္စာဒီပကဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ဖားအောက်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ဖားအောက်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

နိဒါန်းအမှာ

ယခုဖော်ပြထားသည့် ဖော်လမြိုင်မြို့နယ်၊ ဖားအောက်တောရ ဆရာတော်ကြီး၏ ရှုနည်းကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖားအောက်တောရ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ ရိပ်သာ (သန်လျင်) မှ နာယက ဆရာတော်တစ်ပါး ဖြစ်သည့် ဆရာအောင်မြင့်မြတ် (ပြည်ရွှေဘို) ထံမှ ရရှိသဖြင့် ဆရာတော်ကို လွန်စွာမှ ကျေးဇူးတင်ရပါ သည်။ ယခုဖော်ပြထားသည်မှာ အပြည့်အစုံလှကြီး မဟုတ်ပါ။ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှုမှတ်ပွားများလိုပါက ဖားအောက်တောရရိပ်သာသို့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သွားရောက် အားထုတ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

ယခုဖော်ပြသည့် စာတမ်းသည် ၂၀၀၄ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၉-၁၁ ရက်များတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာ့ အေးကုန်းမြေ၌ ကျင်းပခဲ့သည့် စတုတ္ထအကြိမ် ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓဘာသာထိပ်သီးညီလာခံတွင် ဖားအောက် တောရဆရာတော်ကြီးနှင့် ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်တို့ တင်သွင်းသည့် စာတမ်းနှစ်စောင်အနက် ဝိပဿနာ သို့ မကူးပြောင်းမီ သမထဘာဝနာသဘောကို သိရှိ နိုင်စေရန်အတွက် သမထဘာဝနာ ၌ အောင်မြင် ပေါက်မြောက်ခြင်းစာတမ်း တစ်စောင်ကိုသာ ဖော်ပြ ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သမထဘာဝနာကို အခြေခံ ကျကျနားလည်စေရန်အတွက် ရည်ညွှန်း၍ သမထ

ဘာဝနာစာတမ်းကိုသာ ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဝိပဿနာဘာဝနာစာတမ်းသည် သမထကို အခြေခံကျကျ နားလည်ထားသူများအတွက်သာ သင့်လျော်မည်ထင်သဖြင့် ဝိပဿနာဘာဝနာ၌ အောင်မြင်ပေါက်မြောက်ခြင်း စာတမ်းကို ဖော်မပြ လိုက်တော့ပါ။ စာရှုသူများ ကျင့်ကြံလိုသူများ သဘောပေါက်ကြလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

မည့်သို့ဖြစ်စေ ဖားအောက်တောရ ဆရာ တော်ကြီး၏ သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာအကြောင်း ကို လေ့လာသူများ အခြေခံအားဖြင့် နားလည်ပြီး ဟု ဆိုပါလျှင် တင်ပြကျိုးနပ်ပြီး ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ဤစာတမ်းကို သာသနာတော်အတွက် ရှေ့ရှု၍ ပေးပို့ကူညီသည့် ဆရာတော်အောင်မြင့်မြတ် (ပြည် ရွှေဘို)အား အထူးကျေးဇူးတင်၍ ဦးခိုက်ပါသည်။

စုဆောင်းပူဇော်သူ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဖားအောက်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

အကယ်၍ သင် သူတော်ကောင်းသည်လည်း သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လှလှကြီး ကျွတ်လွတ်ထွက်
မြောက်လိုခဲ့ပါမူ ပရမတ်သို့ဆိုက်အောင် ထွင်းဖောက်သိမြင်တတ်သော ပညာစက္ခုတည်းဟူသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဦးဆောင်သည့် မဂ္ဂင် ၈ ပါး အကျင့်မြတ်တရားတို့ကို ဘုရားဟောပါဠိတော်ကြီးနှင့် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌
ညွှန်ကြားပြသ ဆိုဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း စနစ်တကျ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် ပွားများအားထုတ်ရမည်ဖြစ်၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ဖားအောက်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

သမထဘာဝနာရှုနည်း

အဓိကစာတမ်း

နိဒါန်း

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဖားအောက်တောရ ဗုဒ္ဓ သာသနာ့ရိပ်သာများ၌ အားထုတ်ခဲ့ကြသော အား ထုတ်ဆဲဖြစ်ကြသော ပြည်တွင်းပြည်ပနိုင်ငံများစွာမှာ ယောဂီများသည် အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း (အာနာ ပါနဿတိ) ကို ရှုပွား၍ဖြစ်စေ ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း (စတု ဓာတု ဝဝတ္ထာန်) ကိုပွားများ၍ဖြစ်စေ သမ္မာသမာဓိကို ကောင်းစွာ ထူထောင်နိုင်ကြကြောင်းကို ကမ္ဘာသို့ အသိပေး ကြေညာခွင့်ရသည့်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့ အလွန် ဝမ်းမြောက်ကြပါသည်။ သမ္မာသမာဓိ ထူထောင်ပြီးသည့်အခါ ယောဂီတို့သည် စတုရက္ခ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါးကို လည်းကောင်း၊ ကသိုဏ်းဆယ် ပါးကိုလည်းကောင်း အောင်မြင်စွာ ဆင်လက်ရှုပွား နိုင်ကြပါသည်။

စိတ်တည်ကြည်မှု

သမာဓိတည်ထောင်ရန်လိုအပ်ခြင်း

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ကျင့်စဉ်တရားတွင် သီလကျင့် စဉ် (သီလသိက္ခာ)၊ သမာဓိကျင့်စဉ် (သမာဓိသိက္ခာ) နှင့် ပညာကျင့်စဉ်(ပညာသိက္ခာ)တို့ ပါဝင်ကြသည်။ သီလကျင့်စဉ်သည် စိတ်အစဉ်ကို ရန်ရှင်း

ကြမ်းတမ်းသော ကိလေသာများ (ဝိတိက္ကမ ကိလေ သာများ)မှ စင်ကြယ်စေပါသည်။ သမာဓိကျင့်စဉ် သည် စိတ်အစဉ်ကို နိုးကြားထကြွနေသည့် ကိလေ သာများ (ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာများ)မှ စင်ကြယ်စေ ပါသည်။ ပညာကျင့်စဉ်သည် စိတ်အစဉ်တွင် ကိန်း ဝပ် လိုက်ပါနေသည့် ကိလေသာမျိုးဓာတ်များ (အနု သယကိလေသာများ)မှ စိတ်ကို စင်ကြယ်စေပါ သည်။

သို့ဖြစ်၍ စင်ကြယ်သည့်သီလကို ထူထောင် ပြီး ထိန်းသိမ်းထားသောအခါ ကုသိုလ်တရားများကို တားဆီးပိတ်ပင်တတ်သည့် နိဝရဏတရားများ အပါ အဝင် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာများသည် စိတ်ကို နှောင့်ယှက်ပူလောင် စေကြသေး၏။ စိတ်ကို မတည် ငြိမ်အောင် ပျံ့လွင့်အောင် ပြုလုပ်နေကြသေး၏။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မပဒပါဠိ တော်၌ တပည့်သား ရဟန်းများကို ငြိမ်းချမ်းမှုနှင့် ချမ်းသာမှုတို့ကို ခံစားနိုင်ရေးအတွက် စိတ်ကို ယဉ် ကျေးအောင် ဆုံးမပဲ့ပြင်ကြဖို့ တိုက်တွန်းတော်မူ၏။

“စိတ်သည် အလွန်အလွန်သိမ်မွေ့၍ အလွန် အလွန်မြင်နိုင်ခဲ့၏။ စိတ်သည် အလွန် လျင်မြန်သွက် လက်စွာ အာရုံတစ်ခုမှတစ်ခုသို့ ပြေးလွှားနေပြီး ၎င်းအလိုရှိရာအာရုံ၌ ကျရောက်တတ်၏။ ၎င်းကို

နှိမ်နင်းချုပ်ထိန်းရန် ယဉ်ကျေးအောင် ပဲ့ပြင်ဆုံးမရန် အလွန်ခဲယဉ်း၏။ သို့သော် ပညာရှိတို့သည် စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ရာ၏။ ကောင်းစွာယဉ်ကျေးပြီးသော စိတ်သည် ချမ်းသာကို ရွက်ဆောင်တတ်၏။”

(ဓမ္မပဒ ၃၅၊၃၆)

မြတ်စွာဘုရားသည် သမာဓိသုတ္တန်တွင် ရဟန်းများအား ပရမတ်တရားများကို သဘာဝ အနေအထားအတိုင်း မှန်ကန်စွာရှုမြင်နိုင်ရေးအတွက် သမာဓိထူထောင်ရန် တိုက်တွန်းတော်မူ၏။ “သမာဓိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ သမဟိတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ ယထာဘူတံပဇာနာတိ”

(သံ ၂၃ ၊ ၃၆-၃၈)

“ရဟန်းတို့...

သမာဓိကို ထူထောင်နိုင်အောင်ပွားများအားထုတ်ကြ၊

ရဟန်းတို့...

သမာဓိရှိတဲ့ရဟန်းဟာ ပရမတ်တရားများဖြစ်ကြ သည့် အရိယာသစ္စာလေးပါးကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ကွဲကွဲပြားပြား သိမြင်နိုင်၏။”

ကျွန်ုပ်တို့၏ အတွေ့အကြုံအရ တရား ရှုပွား သူ ယောဂီတစ်ယောက်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတစ်ခု တွင် တစ်နာရီ နှစ်နာရီကြာအောင် ဆက်တိုက်စူးစိုက် ထားနိုင်စေကာမူ ပရမတ်ရုပ်နာမ်တရားများကို ရှုမြင် ရန်မဆိုထားနှင့်။ သူ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲရှိ ကိုယ်အင်္ဂါများ ကိုပင် ဖောက်ထွင်းမြင်နိုင်စွမ်းမရှိချေ။ ယုတ်စွာဆုံး ဈာန်အနီးကပ်နေသည့် ဥပစာရသမာဓိကို ထူထောင် နိုင်ပါမှ ပရမတ်တရားများနှင့် ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါများ ကို ရှုမြင်နိုင်ပါသည်။

တရားရှုပွားသူယောဂီတစ်ဦးသည် ဥပစာရ သမာဓိ သို့မဟုတ် ပိုမြင့်သော ဈာန်သမာဓိကို မှန် ကန်စွာရရှိလျှင် မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ဖောက်ထွင်း၍ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ အသည်း၊ နှလုံးစသည့်

ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါများကို ရှုမြင်နိုင်သည်။ ထို့နောက် ပို၍နက်နဲစွာ ထိုးဖောက်၍ ပရမတ်ရုပ်နာမ်များကို ရှုမြင်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သူသည် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို မှန်ကန်စွာ ဆက်လုပ်နိုင်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ သမာဓိကျင့်စဉ်ကို အောင်မြင်ပြီး မြောက်ရန် သမ္မာသမာဓိရောက်အောင် စိတ်ကို ယဉ် ကျေးသိမ်မွေ့လာစေရန်နှင့် ဝိပဿနာကို သင့်တင့် လျောက်ပတ်စွာ ရှုပွားနိုင်ရန်အတွက် သမာဓိထူ ထောင်ဖို့ အထူးလိုအပ်ပါသည်။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ၌ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ဆိုသည့်အတိုင်း သမ္မာသမာဓိသည် ရူပါဝစရ ဈာန်လေးပါးနှင့်ယှဉ်သော သမာဓိဖြစ်ပါသည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၌ မိန့်ဆိုထားချက်အရ “စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ နာမ သဥပစာရာ အဋ္ဌသမာပတ္တိ ယော”

“ဥပစာရသမာဓိ နှင့်တကွ ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးနှင့် ယှဉ်သော သမာဓိတို့သည် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ မည်ကြ၏။”

ဤမိန့်ဆိုချက်အရ ဥပစာရသမာဓိ ကို လည်း သမ္မာသမာဓိတွင် ထည့်သွင်းရပေမည်။

ယောဂီတစ်ဦးသည် ဥပစာရသမာဓိကို ဖြစ် စေ ဈာန်သမာဓိကို ဖြစ်စေ ဝိပဿနာ၏ အခြေခံ အုတ်မြစ်အဖြစ် အသုံးပြုပြီးလျှင် ပရမတ်ရုပ်နာမ် တရားများကို မတည်မြဲသောကြောင့် အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲ သည့်သဘောကြောင့်-ဒုက္ခ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ မဟုတ်သည့်သဘောကြောင့်- အနတ္တဟု လက္ခဏာ ရေးသုံးပါး တစ်လှည့်စီတင်ကာ ဝိပဿနာရှုနေ သည့် အခါ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိကို “ခဏိကသမာဓိ” ဟုခေါ်ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် သမထဘာဝနာအတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ် ညွှန်ပြထားပါသည်။ ဤ ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်အနက် မိမိစရိုက်နှင့် ကိုက်ညီ မည့် မည်သည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုမဆို ရွေးချယ်၍ သမ္မာ

သမာဓိ ထူထောင်ရန် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ အရည်အသွေးပြည့်မီသော ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယတစ်ဦး၏ ညွှန်ကြားမှုဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း မှန်ကန်စွာရှုပွားရန်ကား လိုအပ်ပေသည်။

အာနာပါနဿတိကို လက်တွေ့ရှုပွားခြင်း

အာနာပါနဿတိသည် သမာဓိကို လျင်မြန်စွာ ထူထောင်ရေးအတွက် အထိရောက်ဆုံး ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အာနာပါနဿတိကို မြတ်စွာဘုရား လွန်စွာချီးကျူးတော်မူသည့်အပြင် ယခုအခါ တရားရိပ်သာများစွာ၌လည်း သမာဓိထူထောင်ရန် အထူးကမ္မဋ္ဌာန်း (ပါရိဟာရိယကမ္မဋ္ဌာန်း)အဖြစ် အသုံးပြုကြပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားလမ်းညွှန်သည့် အတိုင်း အာနာပါနဿတိကို ရှုပွားလျှင် ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်အထိ စိတ်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အာနာပါနဿတိသုတ္တန်အရ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို အဆင့် လေးဆင့်ဖြင့် ထူထောင်ရပေမည်။ ယင်းအဆင့်လေးဆင့်မှာ (၁) ရှည်သော ဝင်လေ ထွက်လေကို သိအောင်ရှုခြင်း၊ (၂) တိုသော ဝင်လေထွက်လေကို သိအောင်ရှုခြင်း၊ (၃) ဝင်လေထွက်လေ၏ အစ-အလယ်-အဆုံး အကုန်လုံးကို သိအောင်ရှုနည်းနှင့် (၄) ဝင်လေထွက်လေတို့ကို ငြိမ်းစေခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

လက်တွေ့ရှုရာတွင် အဋ္ဌကထာကြီးတို့၏ ဩဝါဒကို လိုက်နာလျက် ဘာဝနာသတိကို လျင်မြန်စွာ ထူထောင်နိုင်ရေးအတွက် “ဂဏနာနည်း” ခေါ်ရေတွက်သည့်နည်းဖြင့် ဝင်လေ(အဿာသ) ထွက်လေ (ပဿာသ) တို့ကို ရှုသိရန် ဘာဝနာပွားသူအား ဦးစွာသင်ပေးပါသည်။ ဘာဝနာရှုသူ ယောဂီသည်ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ကိုယ်ကို မတ်မတ်ထား၍ ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်ပြီးလျှင် မျက်စိမှိတ်ကာ ပုံမှန်အသက် ရှူနေရမည်။ နှာသီးဖျား၌ဖြစ်စေ နှာခေါင်းဝှံ၌ဖြစ်စေ

နှုတ်ခမ်းအထက်၌ဖြစ်စေ လေတိုးထိမှုထင်ရှားသည့် နေရာ၌ စောင့်၍ “ဝင်လေထွက်လေ”ကို ရှုကြည့်ရမည်။ ဝင်လေထွက်လေအာရုံ၌ သတိမြဲအောင် စိုက်ရှုနေရပါမည်။

“ဘာဝနာရှုပွားသူသည် ဝင်လေ ထွက်လေတိုးထိရာ ထင်ရှားသည့် အရပ်၌ ဝင်လေထွက်လေကို သတိကပ်၍ ရှုပွားမှသာလျှင် အာနာပါနဿတိ သမာဓိနှင့် ဘာဝနာသည် ပြည့်စုံစွာ ပြီးမြောက်နိုင်သည်” ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မိန့်ဆိုထားပါသည်။

ယောဂီသည် သမာဓိကို ကိုယ်စားပြုသော ဧကဂ္ဂတာစေတသိက် (စိတ်စေတသိက်တို့ကို အမှတ်တစ်ခု၌ စုစည်းခြင်း) ကို ပျိုးထောင်နိုင်ရေးအတွက် အမှတ်တစ်ခုတည်း၌ ဝင်လေ ထွက်လေအပေါ် စိတ်စူးစိုက်ထားရမည်။ အခြားအာရုံများဆီသို့ စိတ်ကို မပျံ့လွင့်စေရပါ။ ခန္ဓာကိုယ်တစ်နေရာ၌ ယားယံနာကျင်လာလျှင်လည်း အာရုံမပြုရပါ။ ဤယားယံမှုစသည်တို့သည် သမာဓိထူထောင်ဖို့အတွက် ဘာဝနာအာရုံမဟုတ်ကြပါ။

ဂဏနာနည်းဖြင့် ဝင်လေထွက်လေကို ရှုခြင်း

ဝင်လေထွက်လေကို ရေတွက်ရာ၌ လေရှူသွင်း ရှူထုတ်ပြီးသော် “တစ်” ဟုရေတွက်ပါ။ တစ်ဖန် လေရှူသွင်း ရှူထုတ်ပြီးသော် “နှစ်” ဟုရေတွက်ပါ။ ဤနည်းအတိုင်း “ဝင်လေထွက်လေ-သုံး၊ ဝင်လေထွက်လေ-လေး စသည်ဖြင့် “ရှစ်” အထိ ရေတွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘာဝနာစိတ်သည် ဝင်လေထွက်လေအာရုံ၌ တဖြည်းဖြည်း ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်တည်လာလိမ့်မည်။ တရားထိုင်တိုင်း တစ်နာရီခန့် ငြိမ်ဝပ်စွာကပ်၍ တည်လာသော် ဂဏနာနည်းကို ရပ်၍ “ဝင်လေထွက်လေ” ဟုပင် ဆက်ရှုပါ။ “နာရီဝက် ငြိမ်ပါစေ၊ တစ်နာရီ ငြိမ်ပါစေ” စသည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ ထိုင်ကြည့်ပါ။ အောင်မြင်မှုရခဲ့သော် ဒုတိယအဆင့်ကို ဆက်ရှုပါ။

ဝင်လေထွက်လေ၏ အရှည်အတိုနှင့်
အစအလယ်အဆုံး အကုန်လုံးကို ရှုခြင်း

ဝင်လေထွက်လေ၏ အရှည်အတိုကို ဝင်လေ ထွက်လေ ရှုရှိုက် ရန်ကြာမြင့်သော အချိန်ကာလနှင့် ဆုံးဖြတ်၏။ ခပ်ကြာကြာဖြစ်နေသော ဝင်လေ ထွက်လေကို “အရှည်” ဟု လည်းကောင်း၊ အချိန်ကာလ တိုတို ဖြစ်နေသည့် ဝင်လေထွက်လေကို “အတို” ဟု လည်းကောင်း သတ်မှတ်ပါ။

ဘာဝနာရှုသူသည် ပုံမှန်အသက်ရှူနေသော် လည်း ဝင်လေထွက်လေသည် ရံခါရှည်၍ ရံခါတိုနေ သည်။ ရံခါ တစ်ထိုင်လုံးလည်း ရှည်နေ သို့မဟုတ် တိုနေတတ်သည်။ ရံခါ တစ်ထိုင်လုံးလည်း ရှည်နေ တတ်သည်။ မည်သို့ပင် ရှိစေယောဂီသည် ဝင်လေ ထွက်လေ၏ အရှည်အတိုကို သိနေရမည့်အပြင် ဝင် လေထွက်လေ၏ အစ-အလယ်-အဆုံး အကုန်လုံး ကိုလည်း လေတိုးထိသည့် နေရာ၌ သိနေရမည်။ ဝင်လေထွက်လေနှင့်လိုက်၍ အတွင်းသို့ဖြစ်စေ အပြင်သို့ဖြစ်စေ မရှုရပါ။ ယောဂီသည် တံခါးစောင့် နှင့် တူစွာပြုမူရမည်။

တံခါးစောင့်သည် မြို့တွင်း၌လည်းကောင်း၊ မြို့ပြင်၌လည်းကောင်း လူတို့ကို မစစ်ဆေးပါ။ သူနှင့် မသက်ဆိုင်၍ မစစ်ဆေးခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် တံခါးဝသို့ ရောက်လာသော လူတစ် ယောက်စီကို သူစစ်ဆေးသည်။ အလားတူပင် ယောဂီသည် နှာခေါင်းဝကို ကျော်လွန်၍ အတွင်းသို့ ဝင်သွားသော ဝင်လေကို လည်းကောင်း၊ အပြင်သို့ ထွက်သွားသည့် ထွက်လေကိုလည်းကောင်း၊ သူနှင့်မသက်ဆိုင်၍ အာရုံမပြုပါ။ နှာခေါင်းဝသို့ ရောက်လာသော ဝင်လေထွက်လေကိုမူ သူနှင့် သက် ဆိုင်သဖြင့် သူသတိမူ၍ ရှုသည်။

ယောဂီသည် လွှဲတိုက်သူ ကဲ့သို့လည်း ပြုမူ သင့်သည်။ လွှဲတိုက်သူသည် သစ်တုံးနှင့်လွှဲသွား ထိတွေ့ရာအရပ်၌သာ အာရုံစူးစိုက်ထားသည်။

ချဉ်းကပ်လာသော လွှဲသွားများကိုလည်းကောင်း၊ ဝေးကွာသွားသည့် လွှဲသွားများကိုလည်းကောင်း အာရုံမပြုပါ။ အာရုံမပြုသော်လည်း ထိုလွှဲသွားများ ကို သူမြင်သိနေသည်သာဖြစ်၏။

ထိုနည်းအတူ ဘာဝနာရှုသူသည် နှာသီးဖျား သို့မဟုတ် နှာခေါင်းဝ သို့မဟုတ် နှုတ်ခမ်းအထက် လေတိုးထိသည့် နေရာ၌ ဝင်လေထွက်လေကို သတိ ကပ်၍ စူးစိုက်ရှုနေရမည်။

သင် လေချဉ်းကပ်လာသည်ကိုလည်း ကောင်း၊ ထွက်လေ ထွက်ခွာသွားသည်ကိုလည်း ကောင်း သူ့အာရုံမပြုပါ။ အာရုံမပြုသော်လည်း ထိုချဉ်းကပ်လာသော ဝင်လေနှင့် ထွက်ခွာသွားသည့် ထွက်လေတို့ကို သူသိနေသည်သာ ဖြစ်၏။

ယောဂီသည် သူ၏ဘာဝနာစိတ်ကို ဝင်လေ ထွက်လေ၏ အစ-အလယ်-အဆုံး အကုန်လုံးကို လေတိုးထိသည့် နှာခေါင်းဝ သို့မဟုတ် နှုတ်ခမ်း အထက်၌ ထိုင်တိုင်း တစ်နာရီ နှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် အဆက်မပြတ် ထင်ထင်ရှားရှား ရှုသိနေသောအခါ စတုတ္ထအဆင့်သို့ တက်လှမ်းနိုင်မည်ဖြစ်၏။

ဝင်လေထွက်လေကို ငြိမ်းစေခြင်း

ယောဂီသည် ဝင်လေထွက်လေ၏ အစ- အလယ်-အဆုံး အကုန်လုံးကို အဆက်မပြတ်သိ အောင် သတိကပ်၍ ရှုနေသည့်အခါ သူ၏ ဝင်လေ ထွက်လေသည် ပို၍ပို၍ ညင်သာသိမ်မွေ့လာ၏။ အကြောင်းကား အခြားကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံတို့သည် ဘာဝနာ အဆင့်မြင့်တက်လာသည့်အခါ တစ်ဆင့် ထက်တစ်ဆင့် ပို၍ပို၍ ထင်ရှားလာပါသော်လည်း အာနာပါနဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှာ ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ ဘာဝနာအဆင့်မြင့်တက်လာသည်နှင့်အမျှ ပို၍ပို၍ သိမ်မွေ့လာခြင်းကြောင့်ဖြစ်၏။ နောက်ဆုံး၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံဖြစ်သော ဝင်လေထွက်လေသည် မထင်ရှား သည်အထိ ကွယ်ပျောက်သွားသည်အထိ ဖြစ်သွား၏။

ထိုသို့ ဝင်လေထွက်လေ ကွယ်ပျောက်သွားလျှင် ယောဂီသည် ထိုင်နေသည့် နေရာမှ ထမသွားသင့်ပါ။ သူသည် ထိုင်မြဲထိုင်လျက် မူလ ဝင်လေထွက်လေ၏ ထိမှုထင်ရှားရာ နှာသီးဖျား သို့မဟုတ် နှုတ်ခမ်းအထက်၌သာလျှင် ဘာဝနာစိတ်ကို ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်၍ ရှုနေရမည်။

ဤသို့ ရှုဖန်များလျှင်သူ၏ သတိသမ္ပဇဉ်ဉာဏ်တို့ တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက်လာသဖြင့် မကြာမီ အလွန်သိမ်မွေ့သော ဝင်လေထွက်လေကို ပြန်၍ တွေ့လာတတ်၏။ ထိုသိမ်မွေ့သောလေ၌ သူ၏ ဘာဝနာစိတ်ကို ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်ထားပါက သမာဓိအားကောင်းလာသည့်အခါ နိမိတ်ပေါ်လာတတ်၏။

သမာဓိနိမိတ်ထင်ပေါ်လာခြင်း

အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ဘာဝနာနိမိတ်သုံးမျိုးစလုံး ထင်ပေါ်လာတတ်၏။ ဤနိမိတ်တို့မှ အထက်ဘာဝနာနိမိတ်ထင်လာရန်စီမံပြုပြင်ပေးသည့် ပရိကမ္မနိမိတ်၊ မျက်စိမှိတ်လျက် မြင်နေရသည့် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့် ကြည်လင် တောက်ပသည့် ပဋိဘာဂနိမိတ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

နှာသီးဖျား သို့မဟုတ် နှုတ်ခမ်းထက်၌ တိုးထိသော ပကတိ ဝင်လေထွက်လေသည် ပရိကမ္မနိမိတ် ဖြစ်၏။ သမာဓိ အသင့်အတင့်မြင့်တက်လာသောအခါ ထင်ပေါ်လာသည့် ညစ်ထပ်ထပ် မီးခိုးရောင်နိမိတ်ကိုလည်း ပရိကမ္မနိမိတ် ဟူ၍မှတ်ယူ၏။

သမာဓိပိုမြင့်လာသောအခါ အာနာပါနနိမိတ်သည် ဗိုင်းဝါဂွမ်း သို့မဟုတ် လဲဝါဂွမ်းကဲ့သို့ အဖြူရောင် နိမိတ်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤနိမိတ်ကို ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဟု ခေါ်သည်။ ဤသို့ဆိုခြင်းမှာ ယေဘုယျသဘောဖြစ်၏။ အခြားအရောင်နှင့် ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် ထင်ပေါ်နိုင်၏။ သောက်ရှူးကြယ်ကဲ့သို့ အလွန်ကြည်လင်တောက်ပလာ၏။ ဤနိမိတ်

ကို ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟု မှတ်ယူနိုင်၏။ တစ်ဖန် ဤပဋိဘာဂနိမိတ်သည်လည်း ပုံသဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးဖြင့် ထင်ပေါ်နိုင်၏။ သောက်ရှူးကြယ်၊ ပတ္တမြားလုံး၊ ပုလဲလုံး၊ လဲဝါဂွမ်းစေ့၊ ရှည်သောဆောက်လုံးကြိုးမျှင်၊ ပန်းဆိုင်၊ ကြည်လင်တောက်ပသော မီးခိုးညွန့်၊ လဝန်း၊ နေဝန်း စသည်ဖြင့် အသွင်တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ထင်ပေါ်လာတတ်၏။

အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ဘာဝနာတစ်မျိုးတည်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း တစ်မျိုးတည်းဖြစ်ပါသော်လည်း ဘာဝနာရှုသူအမျိုးမျိုးတို့၏ မှတ်သားမှုသညာကွဲပြားကြခြင်းကြောင့် နိမိတ်အမျိုးမျိုး ထင်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦး၌ပင်လျှင် တစ်ချိန်မှ တစ်ချိန် မှတ်သားမှုသညာ ပြောင်းလဲသွားခြင်းကြောင့် ပဋိဘာဂနိမိတ်တစ်ခုသို့ ပြောင်းလဲသွားမှုသည် နောက်ထပ် ပြောင်းလဲသွားသော နိမိတ်မပေါ်မီ ဖြစ်ပေါ်သွားသည့် ဘာဝနာညာ၏ ကွဲပြားမှုကြောင့် နိမိတ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ယေဘုယျအားဖြင့် သန့်စင်သည့် ဝါဂွမ်းစိုင်ကဲ့သို့ ဖြူဆွတ်နေသော နိမိတ်ကို ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဟု ခေါ်၏။ ဤနိမိတ်သည် ဖန်မှန်ကဲ့သို့ မကြည်ပါ။ ဤနိမိတ်သည် ဆွတ်ဆွတ်ဖြူနေရာမှ ကြင်လင်တောက်ပသောနိမိတ် အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားလျှင် ပဋိဘာဂ နိမိတ်ထင်ပေါ်လာသည်ဟု ဆို၏။ ပဋိဘာဂနိမိတ်သည် သောက်ရှူးကြယ်ကဲ့သို့ ကြည်လင်တောက်ပနေသော ဖန်တုံးကဲ့သို့ အသွင်ရှိ၏။

အာနာပါနသတိနိမိတ်သည် ပတ္တမြားလုံးကဲ့သို့ ထင်လာလျှင် မကြည်လင်သည့် ပတ္တမြားကဲ့သို့ သော နိမိတ်သည် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဖြစ်၏။ ကြည်လင်တောက်ပသည့် ပတ္တမြားလုံးကဲ့သို့ သော နိမိတ်သည် ပဋိဘာဂနိမိတ် ဖြစ်၏။ ကျန်သည့် နိမိတ်များ၌လည်း ယောဂီသည် အလားတူ သိနားလည် ရမည်။

အာနာပါနသတိ နိမိတ်သည် ရှေ့ပိုင်းအဆင့်၌လည်း ထင်ပေါ်နိုင်၏။ မျက်နှာရှေ့၌လည်း

ပေါ်လာနိုင်၏။ ဤသို့သော နိမိတ်များသည် မခိုင်မြဲ ကြသည့်အတွက် ဤနိမိတ်တို့ကို ယောဂီအာရုံ မယူသင့်ပါ။ ပုံမှန်ဘာဝနာနိမိတ်သည် ဝင်လေထွက် လေနှင့် ထိတွေ့သော နှာသီးဖျား သို့မဟုတ် နှာသီး ဝဋ် ထင်ပေါ်လာသည်။ တချို့နိမိတ်များမှာ နှာသီး ဖျား သို့မဟုတ် နှာသီးဝမှ အတွင်းဘက်သို့သော် လည်းကောင်း၊ အပြင်ဘက်သို့သော်လည်းကောင်း ပြန်ချောင်းသဏ္ဍာန် တည်ရှိသည်။ ဤအခါများ၌ ဘာဝနာရှုသူသည် သူ၏ဘာဝနာစိတ်ကို အတွင်း ဘက်သို့သော်လည်းကောင်း၊ အပြင်ဘက်သို့သော် လည်းကောင်း နိမိတ်ကို မလိုက်စေသင့်ပါ။ နှာသီး ဖျား သို့မဟုတ် နှာခေါင်းဝနှင့် အနီးကပ်ဆုံးတည် သော နိမိတ်အတွင်း၌သာလျှင် သူ၏ ဘာဝနာစိတ် ကို နှစ်မြုပ်နေစေသင့်၏။

ထိုနိမိတ်အတွင်း၌ ဘာဝနာစိတ်သည် တစ် နာရီ နှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ထိုင်တိုင်းလိုလို ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်၍တည်လာပါက ထိုနိမိတ်သည်လည်း တဖြည်း ဖြည်း ကြည်လင်သည်ထက် ကြည်လင်၍ တောက်ပ သည်ထက် တောက်ပလာလိမ့်မည်။ အထူး ကြည် လင်တောက်ပလာသောနိမိတ်သည် ပဋိဘာဂနိမိတ် ဖြစ်၏။

အပ္ပနာခေါ် စျာန်တရားဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်ပေါ်လာသော အချိန်မှ စ၍ စိတ်အစဉ်မှာ နိဝရဏခေါ် ကိလေသာများ စင်ကြယ်သွားကြပြီ၊ နိဝရဏမှ ကြွင်းသောကိလေ သာ များသည်လည်း အနည်ထိုင်သွားကြကုန်ပြီ။ စိတ်သည်ဖြူစင်သွားပြီး အာနာပါနဿတိ သည် ယင်းအာနာပါနဿတိပဋိဘာဂနိမိတ်၌ ရှေးရှုကာ ကပ်၍ တည်နေ၏။

ဤတွင် သတိမူသင့်သော အချက်တစ်ချက် ကို ညွှန်ပြလို၏။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့် ပဋိဘာဂနိမိတ်တို့ ပေါ်လာသော အဆင့်နှစ်ဆင့်လုံး၌ နိမိတ်ခိုင်မြဲလာ

ပြီး ထွက်လေဝင်လေနှင့်နိမိတ်တို့ တစ်သားတည်း ဖြစ်လာ၍ ထိုနိမိတ်၌ ဘာဝနာစိတ်ကို ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်တည်နေအောင် ကြိုးစားအားထုတ်နေသည့် အခါ နိမိတ်ကို ကြည့်လိုက် ဝင်လေ ထွက်လေကို ကြည့်လိုက်- ဤသို့ မပြုလုပ်နှင့်။ ဝင်လေထွက်လေ ကို လုံးဝမကြည့်တော့ဘဲ အာနာပါနနိမိတ်၌သာ ဘာဝနာစိတ်ကို အပြည့်အဝ စူးစိုက်ထားပါ။

အကယ်၍ နိမိတ်ပျောက်ပျက်သွားသော် ဝင်လေထွက်လေကို ယခင်အတိုင်း တစ်ဖန် ပြန်ရှုပါ။ တစ်ဖန် နိမိတ်ပြန်ပေါ်လာ၍ ခိုင်ခံ့လာသောခါ နိမိတ် ကိုသာ တစ်ဖန်ပြန်၍ ရှုနေပါ။ ဤနည်းအတိုင်း လေ့ ကျင့်ခဲ့သော် နိမိတ်သည် ခိုင်ခံ့လာ၍ ဥပစာရသမာဓိ သို့လည်း ဆိုက်ရောက်လာမည်။

စင်စစ်သော်ကား မင်း၏ မိဖုရားခေါင်ကြီး သည် စကြာဝတေး မင်းလောင်း ကိုယ်ဝန်ကို စောင့် ရှောက်အပ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ လယ်သမားများ သည် အသီးနှံ မှည့်ဝင်းနေကြသော သလေးမုယော စပါးခင်းများကို စောင့်ရှောက်အပ်သကဲ့သို့လည်း ကောင်း၊ ဘာဝနာရှုပွားသူသည် အာနာပါန ပဋိ ဘာဂနိမိတ်ကို ဂရုစိုက်ကာစောင့်ရှောက်အပ်၏။

ယောဂီသည် ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ကြိမ်ဖန် များစွာ ထပ်ကာထပ်ကာ နှလုံးသွင်းရမည်။ သွား- ရပ်-ထိုင်-လျောင်း ဟူသော ဣရိယာပုထ် လေးပါး လုံး၌ အဆက်မပြတ် စွမ်းအားရှိသမျှ နှလုံးသွင်း ရှုပွားနေရမည်။ ထိုသို့ နှလုံးသွင်း ရှုပွားခြင်းဖြင့် ဥပစာရသမာဓိမပျက်စီးအောင် ထိန်သိမ်းစောင့် ရှောက်ရမည်။ ဣန္ဒြေငါးပါး ညီမျှအောင်သတိဖြင့် ချုပ်ထိန်းရမည်။ အထူးသဖြင့် ဝီရိယနှင့် သမာဓိ၊ သဒ္ဓါနှင့် ပညာတို့ကိုညီမျှအောင် သတိဖြင့် ထိန်းကွပ် ပေးရမည်။

ယောဂီသည် ဗောဇ္ဈင်တရား(၇)ပါးကိုလည်း ညီမျှအောင် ပွားများရပေမည်။ လုံ့လဝီရိယ အလွန်၊ အလွန် လျော့နည်းနေခြင်း စသော အကြောင်းတရား

တို့ကြောင့် ဘာဝနာစိတ်သည် အာနာပါန ပဋိဘာဂ နိမိတ်တည်း ဟူသည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံမှ တွန့်ဆုတ် ၍ စိတ်ဓာတ် ကျဆင်းနေသောအခါ ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်တရား သုံးပါးကို ပွားများပေသည်။ ဤသို့ပွားခြင်းဖြင့် စိတ် ဓာတ်ကို ချီးမြှောက်နိုင်၏။ ကျဆင်းသော စိတ်ဓာတ် ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်၏။

တစ်ဖန်တုံလည်း အပြင်းအထန်ကြိုးစားသ ဖြင့် ဝီရိယလွန်ကဲခြင်း စသည့် အကြောင်းတရားတို့ ကြောင့် ဘာဝနာစိတ်သည် တက်ကြွတုန်လှုပ်လျက် ပျံ့လွင့်နေ၏။ ထိုအခါမျိုး၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တရား သုံးပါး ကို ပွားများခြင်းဖြင့် တုန်လှုပ်ပျံ့လွင့်နေသော စိတ်ကို နှိပ်ကွပ်ပေးနိုင်၏။ ဤအရာ၌ သမထပိုင်းဝယ်

- (၁) အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို ထွင်းဖောက်သိမြင်ခြင်းသဘောကား ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်
- (၂) ထိုသို့ ထွင်းဖောက်သိမြင်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်နေခြင်းသဘောကား ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်
- (၃) ယင်းအာရုံကို နှစ်သက်နေခြင်းသဘောကား ပီတိ သမ္မောဇ္ဈင်၊
- (၄) ယင်းအာရုံကိုပင်အာရုံပြုကာ စိတ်စေတသိက်တို့၏ ငြိမ်းအေးနေခြင်းသဘောကား ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊
- (၅) ယင်းအာရုံ၌ ဘာဝနာစိတ်၏ ငြိမ်ဝပ်စွာကပ်ပြီး တည်ကြည်နေခြင်းသဘောကား သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊
- (၆) ယင်းအာရုံပေါ်၌ ကြောင့်ကြမှု တောင့်တမှု မရှိဘဲ စိတ်ကိုအညီအမျှ အလယ်အလတ်သဘော လျစ်လျူထားနိုင်ခြင်း သဘောကား ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်တို့ ဖြစ်ကြ၏။

ဓမ္မဝိစယ၊ဝီရိယ၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်တရားတို့ ကား တစ်အုပ်စု၊ ပဿဒ္ဓိ၊သမာဓိ၊ ဥပေက္ခာ သမ္မောဇ္ဈင်တရားတို့ကား တစ်အုပ်စုဖြစ်ကြ၏။

ယင်းအုပ်စု နှစ်စု နှစ်ခုတို့ ညီမျှအောင် သတိ သမ္မောဇ္ဈင်တရားဖြင့် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ပေး ရ၏။

အာနာပါန ပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို အောက် မေ့အမှတ်ရကာ အထပ်ထပ် အဖန်ဖန်သိမ်းဆည်း နေသော သတိသည် ဘာဝနာအာရုံကိုလည်း မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေး တတ်၏။ ဘာဝနာစိတ်ကိုလည်း ဘာဝနာအာရုံကို အမှတ်ရနေအောင် ဘာဝနာအာရုံမှ ပျောက်ပျက် မသွားအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးတတ်၏။ ထို့ကြောင့် သတိကို သဗ္ဗတ္ထိ အခါခပ်သိမ်း အလိုရှိ အပ်၏။ အုပ်စုနှစ်ဖက်လုံးတို့၌ အလိုရှိအပ်၏ဟု ဆိုလိုသည်။

ဘာဝနာရှုသူသည် အလွန် ကြည်လင် တောက်ပနေသော အာနာပါန ပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံ၌ ဘာဝနာစိတ်ကို တစ်နာရီ နှစ်နာရီစသည်ဖြင့် ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်၍ တည်နေအောင် သမာဓိထူထောင် နိုင်လာလောအခါ နိမိတ်သည် အထူးကြည်လင် တောက်ပလာပြီး ရူပါဝစရပထမဈာန်သို့ ရောက်၏။ ဈာန်မှထ၍ ဘဝင်စိတ်ခေါ် မနောအကြည်တည်ရာ နှလုံးအိမ်အတွင်း ဟဒယဝတ္ထုကို မှီ၍ဖြစ်နေသော ဘဝင်စိတ်ခေါ် မနောဒွါရကိုလည်းကောင်း၊ ယင်း မနောဒွါရ၌ ထင်နေသည့် အာနာပါနပဋိဘာဂ နိမိတ်ကိုလည်း ကောင်းစွာ လွယ်ကူစွာ သိမ်းဆည်း နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ယောဂီသည် သမာဓိ ပို၍ပို၍ မြင့်မားလာရန် ပဋိဘာဂနိမိတ်၌ သတိကို ကပ်၍ ရှုပွားရမည်။ ပြီးလျှင် မနောအကြည်နှင့် ပဋိဘာဂ နိမိတ်တို့ကို ပြိုင်တူအာရုံယူ၍ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံပြုနေကြသည့် ဈာန်အင်္ဂါများကို ဆင်ခြင်ရ မည်။ ဈာန်အင်္ဂါများကို အခက်အခဲများစွာမရှိဘဲ မိမိ၏ဉာဏ်ဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ပိုင်းခြားသိမြင်လာ လိမ့်မည်။

ဈာန်အင်္ဂါငါးပါး

- (၁) ဝိတက်- အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ် အာရုံ ပေါ်သို့ စိတ်ကို ရှေးရှုတင်ပေးခြင်း သဘော၊
- (၂) ဝိစာရ-အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို ထပ်ကာထပ်ကာ သုံးသပ် ဆင်ခြင်ခြင်း သဘော၊
- (၃) ပီတိ-အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်းသဘော၊
- (၄) သုခ-အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံ၏ အရသာကို ချမ်းချမ်းသာသာ၊ ခံစားခြင်း သဘော၊
- (၅) ဧကဂ္ဂတာ- အာနာပါနပဋိဘာဂနိမိတ် အာရုံ တစ်ခုတည်းပေါ်သို့ စိတ်ကျရောက်တည်ငြိမ် နေခြင်းနေခြင်းသဘော။

ဤဈာန်အင်္ဂါငါးပါးတို့ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ဖွံ့ဖြိုး နေကြလျှင် ယောဂီသန္တာန်၌ ရူပါဝစရ ပထမ ကုသိုလ်ဈာန်ဖြစ်ပေါ်နေပြီဟု ယူဆနိုင်၏။ ထိုအခါ ယောဂီသည် ဈာန်အင်္ဂါများကို ဆင်ခြင်မှုနည်းပါး စေ၍ ဈာန်ဝင်စားမှု များစေရမည်။ ဤပထမဈာန်ကို ဝသီဘော်ငါးတန်နိုင်နင်းအောင်လည်း လေ့ကျင့်ရ မည်။

ဝသီဘော်ငါးတန်

- ၁။ အာဝဇ္ဇနဝသီ- ဈာန်ဝင်စား၍ ဈာန်အင်္ဂါများ ကို မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းစိတ်ဖြင့် အလိုရှိတိုင်း ဆင်ခြင်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
- ၂။ သမာပဇ္ဇနဝသီ-ဈာန်ကို အလိုရှိသည့်အခါ တိုင်း အလိုရှိသလို လျင်မြန်စွာ ဝင်စားနိုင် ခြင်း၊
- ၃။ အဓိဋ္ဌာနဝသီ- ဈာန်ကို အလိုရှိသလောက် အချိန်ကာလကို ပိုင်းခြား အဓိဋ္ဌာန်ကာ ဝင်စား နိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊
- ၄။ ဝုဋ္ဌာနဝသီ-ပိုင်းခြားထားသည့် အချိန်ကာလ

စေ့သော် ဈာန်မှထနိုင်စွမ်းရှိခြင်း၊

- ၅။ ပစ္စဝေက္ခဏာဝသီ- ပစ္စဝေက္ခဏာဇောစိတ် တို့နှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်ဖြင့် ဈာန်အင်္ဂါများ ကို အလိုရှိသလို ဆင်ခြင်နိုင်စွမ်းရှိခြင်း။
ယောဂီသည် ပထမဈာန်တွင် ဝသီဘော် ငါးတန် နိုင်နင်းအောင်လေ့ကျင့်ပြီးသော် ဈာန်မှထ၍ ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့ကိုပယ်ခွာလျက် အာနာပါနဿတိ သမာဓိဘာဝနာများကို အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ရူပါဝစရ ဒုတိယဈာန်ကို ပျိုးထောင်နိုင်၏။ ဤဒုတိယ ဈာန်ကို တစ်ဖန် ဝသီဘော် ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် လေ့ကျင့် ပြီးသော် ပီတိကို ထပ်မံ ပယ်ခွာခြင်းဖြင့် ရူပါဝစရ တတိယဈာန်ကို ထူထောင်နိုင်၏။ ထိုနည်းအတူ ဤ တတိယဈာန်ကို ဝသီဘော်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် လေ့ကျင့်ပြီးသော် သုခကို ပယ်ခွာခြင်းဖြင့် ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ကို ပျိုးထောင်နိုင်၏။

ဤ စတုတ္ထဈာန်ရောက်ကြောင်း သေချာစွာ သိနိုင်ရန် ယောဂီသည် သူ၏မနောအကြည်၌ အာနာ ပါန ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံပြုလျက် ထင်ပေါ်နေ သော ဈာန်အင်္ဂါများ (ဥပေက္ခာနှင့် ဧကဂ္ဂတာ)ကို ဆင်ခြင်၍လည်းကောင်း၊ စတုတ္ထဈာန်၏ အခြား ထူး ခြားသည့် ဝိသေသလက္ခဏာများကို ဆင်ခြင်၍ လည်းကောင်း သိနိုင်ပါသည်။

အစောင့်ရောက်ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါး (စတုရာရက္ခကမ္မဋ္ဌာန်း)

- 'စတုရာရက္ခ'အမည်ရသည့် အစောင့်အရှောက် ကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါးမှာ=
- ၁။ မေတ္တာဘာဝနာ-မေတ္တာပွားများခြင်း၊
 - ၂။ ဗုဒ္ဓါနုဿသီ- ဘုရားဂုဏ်တော်ရှုပွားခြင်း၊
 - ၃။ အသုဘဘာဝနာ- အလောင်း ကောင် ၏ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်ကို ရှုပွားခြင်း၊
အဝိညာဏကအသုဘ=အသေအသုဘနှင့် အဇ္ဈတ္တ+ဗဟိဒ္ဓ (၃၂)ကောဋ္ဌာသတို့၏ ရွံရှာ

စက်ဆုပ်ဖွယ် ပဋိကူလသဘောကို ရှုပွားခြင်း၊ သဝိညာဏက အသုဘ= ရှင်အသုဘ။
၄။ မရဏာနုဿတိ-မိမိ၏ သေခြင်းသဘောကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ဆင်ခြင်ခြင်း။

ဤကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါးကို “သဗ္ဗတ္ထကမ္မဋ္ဌာန” အရာရာတွင် အလိုရှိအပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းများဟု သတ်မှတ်၏။ မိမိကို အတွင်းရန်များ (ကိလေသာများ) နှင့် အပြင်ရန်များကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ဤကမ္မဋ္ဌာန်းများကို ရှုပွားသင့်၏။

မေတ္တာပွားများခြင်း (မေတ္တာဘာဝနာ)

မိမိကို စံနမူနာပြု၍ သူတစ်ပါးတို့အား ကိုယ်ချင်းစာတရားနှင့် ထောက်ထားစာနာမှုထားရှိနိုင်ရေးအတွက် မိမိကိုစ၍ အောက်ပါအတိုင်း မေတ္တာပွားများရသည်။

- (၁) အဟံ အဝေရာ ဟောမိ
- (၂) အဗျာပဇ္ဇော ဟောမိ
- (၃) အနိဃော ဟောမိ
- (၄) သုခိအတ္တာနံ ပရိဟရာမိ

- (၁) ငါသည် ဘေးရန်ကင်းပါစေ၊
- (၂) စိတ်ဆင်းရဲကင်းပါစေ၊
- (၃) ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းပါစေ၊
- (၄) ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့် မိမိ၏ ခန္ဓာဝန်ကို ရွက်ဆောင်နိုင်ပါစေ။

ဤအပိုင်း၌ကား ကိုယ်ချင်းစာတရား အားကောင်းလာရေး၊ စိတ်ထား ပျော့ပျောင်းလာရေးတို့အတွက်ရည်ရွယ်ကာ မိမိကိုယ်ကို အာရုံပြု၍ မေတ္တာဘာဝနာကို ပွားများခြင်းဖြစ်၏။ မေတ္တာဈာန်ကို ကားမရနိုင်ပါ။

ထို့နောက် ဘာဝနာရှုသူသည် မိမိနှင့်လိင်တူသော ဆရာ သို့မဟုတ် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ သို့မဟုတ် ချစ်ခင်မြတ်နိုးသောသူကို မေတ္တာပွားပို့ရမည်။ ထို

ပုဂ္ဂိုလ်အပေါ် ချစ်ခင်ကြည်ညိုမှု ထက်သန်ဖွံ့ဖြိုးလာရေးအတွက် သူ၏ ရက်ရောဖော်ရွေမှု၊ ချစ်နှစ်သက်ဖွယ်သောစကားများ စသည်ကို ဆင်ခြင် အောက်မေ့ပါ။ ထိုသူအား ရိုသေကြည်ညိုသည့် စိတ်ထား ထက်သန်လာရေးအတွက် ထိုသူ၏ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ကိုလည်း ထက်သန်လာရေးအတွက် ထိုသူ၏ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတို့ကိုလည်း အောက်မေ့ဆင်ခြင်ပါ။ ၎င်းနောက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား အောက်ပါအတိုင်း အောက်မေ့ဆင်ခြင်ပါ-

အယံသပ္ပုရိသော

- (၁) အဝေရာဟောတု၊
 - (၂) အဗျာပဇ္ဇောဟောတု၊
 - (၃) အနိဃော ဟောတု၊
 - (၄) သုခိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တု၊
- ဤသူတော်ကောင်းသည်
- (၁) ဘေးရန်ကင်းပါစေ၊
 - (၂) စိတ်ဆင်းရဲကင်းပါစေ၊
 - (၃) ကိုယ်ဆင်းရဲကင်းပါစေ၊
 - (၄) ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့် မိမိ၏ ခန္ဓာဝန်ကို ရွက်ဆောင်နိုင်ပါစေ။

ဘာဝနာရှုပွားသူသည် အာနာပါနုဿတိ ရှုပွားသဖြင့် ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်ရပြီးဖြစ်လျှင် အာနာပါနု ပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို စူးစိုက်ရှုပွားခြင်းဖြင့် အာနာပါနုစတုတ္ထဈာန်ကို ဦးစွာထူထောင်ပါ။ ထိုစတုတ္ထဈာန်သမာဓိ ထောက်အကူဖြင့် အလင်းရောင် ပြုံးပြုံးပြက်ပြက် တလက်လက်တောက်ပလာသည့်အခါ မိမိအလွန်ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှမ်းအာရုံယူပါ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို တောက်ပသည့် အလင်းရောင်အတွင်း၌ ထင်ထင်ရှားရှား မြင်တွေ့နေရမည် ဖြစ်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိရှေ့ခြောက်ပေအကွာတွင် စိတ်ချမ်းသာဆုံး အနေအထား၌ ရှိသည်ဟု အာရုံယူပါ။ ထိုသူတော်ကောင်းအား အာရုံစူးစိုက်၍ စောစော

က နည်းအတိုင်း နည်းလေးမျိုးဖြင့် မေတ္တာပွားပါ။ အာနာပါန စတုတ္ထ ဈာန်သမာဓိ၏ အားကြီးသော မှီရာ ဥပနိဿယပစ္စယသတ္တိကြောင့် ယောဂီ၏ မေတ္တာဘာဝနာသည် ချောမောလွယ်ကူ နေမည်ဖြစ် ၏။

မေတ္တာပွားနည်း လေးချက်ကို သုံးလေး ခေါက် ပွားကြည့်ပြီးနောက် ယောဂီသည် နှစ်သက် ရာတစ်မျိုး ရွေးချယ်နိုင်၏။ ဥပမာ- “စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ” ဟူသော မေတ္တာပွားနည်းကို ရွေးချယ် သည် ဆိုပါစို့။ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အပျော်ရွှင်ဆုံး အသွင်ကို အာရုံယူ၍ “ဤသူတော်ကောင်းသည် စိတ်ဆင်းရဲ ကင်းပါစေ” ဟု ထပ်တလဲလဲ မေတ္တာပွား ပါ။

ဘာဝနာရှုသူ၏ စိတ်သည် ထို သူတော် ကောင်း၏ စိတ်ချမ်းသာ ရွှင်ပျနေသော ပုံသဏ္ဍာန်၌ အလွန် ငြိမ်ဝပ်တည်ကြည်စွာ ကပ်တည်လာပါက ဘာဝနာရှုနေသူ၏ မနောအကြည်တွင် ဈာန်အင်္ဂါ ငါးပါးစလုံးကို ထင်ရှားစွာ မြင်ရသော် မေတ္တာ ဘာဝနာ၌ ပထမဈာန်သို့ ရောက်ပြီဟု ယူဆနိုင်၏။ ဤဈာန်ကို ဝသီဆောင်ငါးတန် နိုင်နင်းအောင် လေ့ ကျင့်ပြီးသော် မေတ္တာဘာဝနာ၌လည်း ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်တို့ကို ပျိုးထောင်ပါ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ နှင့် မဟာဋီကာ တို့၌ ညွှန်ကြား ထားသည့်အတိုင်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးစီကို တတိယဈာန် ရောက်သည်အထိ မေတ္တာပွားပို့ရမည်။ မေတ္တာ ပွားပို့နည်းလေးမျိုးစလုံးတွင် တစ်နည်းပြီးတစ်နည်း တတိယဈာန်သို့ ရောက်အောင် ပွားများရမည်။

ဘာဝနာရှုသူသည် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း မေတ္တာပွားများရာ၌ အောင်မြင်မှုရခဲ့သော် ချစ်ခင် လေးစားအပ်သည့် အသက်ရှင်ဆဲလိင်တူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အလားတူပင် တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် မေတ္တာ ပွားပါ။ အနည်းဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်(၁၀)ယောက်ကို အောင် အောင်မြင်မြင်မေတ္တာပွားများပါ။

ထို့နောက် မိဘ၊ ညီအစ်ကို၊ မောင်နှမ , ဆွေမျိုးများနှင့် သူငယ်ချင်းများအပါအဝင် မိမိ အလွန်ချစ်မြတ်နိုးသည့် အသက်ရှင်ဆဲ လိင်တူပုဂ္ဂိုလ် တို့၌ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် အာရုံယူ၍ အလားတူပင် မေတ္တာဈာန်များကို တတိယဈာန် ရောက်သည့်တိုင်အောင် ပွားများပါ။

မေတ္တာဈာန်ပွားနည်းလေးမျိုးစလုံးဖြင့် ပွား များပါ။ လေးစား ချစ်ခင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ် (ပိယဂရ ဘာဝနိယပုဂ္ဂိုလ်)များနှင့် အလွန်ချစ်မြတ်နိုးအပ် သည့် ပုဂ္ဂိုလ်(အတိပိယပုဂ္ဂိုလ်)များ နှစ်မျိုးလုံး၌ မေတ္တာချင်း ညီမျှအောင် ချစ်မြတ်နိုးသည့် ပုဂ္ဂိုလ် (ပိယပုဂ္ဂိုလ်)အရာ၌ တည်အောင်ပွားများပါ။

ထို့နောက် “မဇ္ဈတ္တ”ခေါ် မချစ်မမုန်း အလယ် အလတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အနည်းဆုံး အသက်ရှင်ဆဲ လိင် တူ ပုဂ္ဂိုလ်(၁၀)ယောက်ကို ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့် နည်း အတိုင်း တတိယဈာန်သို့ ရောက်အောင် မေတ္တာပွား ပါ။ ထို့နောက်တစ်ဖန် “ဝေရီ” ခေါ်ရန်သူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် မုန်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မေတ္တာပွားပါ။ ရန်သူကို မေတ္တာမပွားပို့မီ ချစ်ခင်လေးစားအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ချစ်ခင် မြတ်နိုးအပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မချစ်မမုန်း အလယ်အလတ်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဦးစွာ မေတ္တာပွားများပါ။ မိမိ၏ဘာဝနာစိတ် နူးညံ့ သိမ်မွေ့၊ ခံညားလာ၍ ဘာဝနာအလင်းရောင်သည် လည်း အလွန် စူးရှတောက်ပလာသောအခါ အလင်း ရောင်တွင် ရန်သူကို အာရုံယူလျက် မေတ္တာပွားပို့ပါ။

ရန်သူကို မေတ္တာပွားများရာ၌ ထိုရန်သူကို မုန်းတီးမှုကြောင့်ဈာန်သို့ မရောက်ခဲ့သော် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ တွင်ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းမုန်းတီးမှု ပပျောက် အောင် နည်း(၁၀)မျိုးဖြင့် ဆင်ခြင်ရမည်။ ရန်သူများ အားလုံးကို တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် မေတ္တာပွား နည်းတစ်မျိုးစီတွင် တတိယဈာန်သို့ ရောက်အောင် ပွားများရမည်။

အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့အား မေတ္တာ

အညီအမျှ ပွားများနိုင်လာသောအခါ

- (၁) အတ္တ-မိမိ
- (၂) ပိယ-ချစ်ခင်လေးစားသူနှင့် အလွန်ချစ်မြတ်နိုးသူ၊
- (၃) မဇ္ဈတ္တ- မချစ်မမုန်း အလယ်အလတ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၄) ဝေရီ-ရန်သူပုဂ္ဂိုလ်

ဤ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့၌ သီမာသမ္ဘေဒ ခေါ် ပုဂ္ဂိုလ်အပိုင်းအခြားကို ဖြိုခွဲဖျက်ဆီးနိုင်အောင် မေတ္တာဈာန်ကို ကြိမ်ဖန်များစွာဝင်စားပါ။ အတ္တကို အာရုံယူကာ မေတ္တာဘာဝနာကို ပွားသော်လည်း မေတ္တာဈာန်ကို မရနိုင်။ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်အပိုင်းအခြားကို ဖြိုခွဲနိုင်ရေးအတွက်သာ ဤအရာ၌ မေတ္တာ ဘာဝနာကို ပွားများခြင်း ဖြစ်၏။ ပိယ၊ မဇ္ဈတ္တ၊ ဝေရီဟူသည့် လိင်တူပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မေတ္တာဘာဝနာ ပွားရာ၌ကား တတိယဈာန်သို့ ဆိုက်သည့်တိုင်အောင် ကြိမ်ဖန်များစွာ ထပ်ကာထပ်ကာပွားများပါ။ အတ္တ၊ ပိယ၊ မဇ္ဈတ္တ၊ ဝေရီပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ မေတ္တာချင်းညီမျှသွားခဲ့သော် “သီမာသမ္ဘေဒ” ခေါ် ပုဂ္ဂိုလ်အပိုင်းအခြားကို ဖြိုခွဲဖျက်ဆီးနိုင်ပြီဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးကို ခွဲခြားခြင်း မပြုတော့ဘဲ ပုဂ္ဂိုလ် အားလုံးတို့အပေါ်၌ မေတ္တာ ညီမျှစွာထားရှိနိုင်ပြီ ဖြစ်၏။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၏ အဆိုအမိန့်အရ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့အား မေတ္တာပွားများရာ၌ ဈာန်ရောက်သည်အထိ ရှုပွားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သန္တာန်၌သာလျှင် “သီမာသမ္ဘေဒ” ကို ရရှိနိုင်၏။ တစ်ဖန် ဈာန်ရောက်သည်အထိ မေတ္တာပွားများနိုင်ပြီး သီမာသမ္ဘေဒ ရရှိပြီးသောသူ၏ စိတ်သန္တာန်၌သာလျှင် ၅၂၈ သွယ်သော မေတ္တာတို့ကို အပြည့်အဝ အောင်မြင်စွာ ပွားများနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ ဘာဝနာရှုပွားသူသည် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ၌ ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ၅၂၈ သွယ်သောမေတ္တာကို အောင်မြင်စွာ ပွားများနိုင်ပြီးလျှင် မည်သည့် အရပ်မျက်နှာ ၌မဆို မေတ္တာဖြန့်ကြက်၍ မေတ္တာဈာန်ချမ်းသာဖြင့် နေနိုင်ပြီ ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိရှုပွားခြင်း

အာနာပါနစတုတ္ထဈာန်သမာဓိကို ထူထောင်ပြီးသော ယောဂီသည် ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို အောင်မြင်အောင် လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ရှုပွားနိုင်သည်။ အာနာပါန စတုတ္ထဈာန်သည် အလွန်စူးရှတောက်ပသော အလင်းရောင်ကို ဖြာထွက်စေသည်။ ဤအလင်းရောင်၏ အထောက်အကူဖြင့် ဘာဝနာရှုသူသည် သူကြည်ညိုလေးမြတ်သော ဘုရားဆင်းတုတော်တစ်ဆူကို အာရုံယူသည်။ တောက်ပသော သမာဓိအလင်းရောင်တွင် ဘုရားဆင်းတုတော်ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်ရသည့်အခါ ဘုရားရှင်အစစ်ဟု မှန်းဆကြည်ညို၍ အလေးအမြတ် ပြုရမည်။

ထို့နောက် ဘုရားရှင်၏ ရုပ်ပုံတော်မှ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်သို့ အာရုံပြောင်း၍ ဂုဏ်တော်ကို ထပ်တလဲလဲ ပွားများရမည်။ ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုးပါးစလုံးကို တစ်ပါးပြီးတစ်ပါး ဆင်ခြင်ပွားများပြီးသော် မိမိအနှစ်သက်ဆုံး ဂုဏ်တော်တစ်ပါးကို ရွေးချယ်၍ အထပ်ထပ်အဖန်ဖန် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ပါ။ ဥပမာ “အရဟံ၊ အရဟံ” ဟုပွားများရင်း ဂုဏ်တော်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်ပါ။ သမာဓိ မြင့်တက်လာသောအခါ ဗုဒ္ဓ၏ရုပ်ပုံတော် ကွယ်ပျောက်သွားပြီး ဘုရား၏ဂုဏ်တော်၌သာ ဘာဝနာစိတ်သည် ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်တည်နေလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် ယောဂီသည် ဘုရားပုံတော်ကို ပြန်လည်သတိရအောင် မရှာဖွေ မကြိုးစားတော့ဘဲ သူ၏ ဘာဝနာစိတ်ကို ဘုရားဂုဏ်တော်၌သာ ငြိမ်ဝပ်စွာ စူးစိုက်ထားရမည်။

အာနာပါနစတုတ္ထဈာန်၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ဘာဝနာရှုပွားသူသည် မကြာမီပင်လျှင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိဘာဝနာ၌ ဥပစာရသမာဓိသို့ ရောက်မည်။ သူ၏ဘာဝနာစိတ်သည် ပျံ့လွင့်ခြင်းမရှိဘဲ တစ်နာရီနှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ဘုရားဂုဏ်တော်၌ ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်တည်လာသောအခါ သူ၏ မနောအကြည်တွင်

ဈာန်အင်္ဂါများကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သင့်သည်။ ဈာန်အင်္ဂါများက ငြိမ်ဝပ်လျက် ကောင်းစွာ ဖွံ့ဖြိုးထင်ရှားနေသည်ကို တွေ့မြင်ရလျှင် ဥပစာရဈာန်နှင့် ဥပစာရသမာဓိသို့ သူဆိုက်ရောက်ပြီ ဖြစ်ကြောင်းကို သူသိရှိနိုင်သည်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း၌ ဥပစာရဈာန်ရောက်အောင် ရှုပွားနိုင်သူသည် မြတ်စွာဘုရားကို ယုံကြည်လေးမြတ်သည့် သဒ္ဓါတရား ပြည့်ဖြိုးလာမည်၊ အောက်မေ့မှု အမှတ်ရမှု သတိကောင်းမွန်လာမည်၊ ဉာဏ်ပညာ ကြီးမြင့်လာမည်၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပီတိများစွာ ဖြစ်မည်၊ ချမ်းချမ်းသာသာနေရမည်၊ မြတ်စွာဘုရား ရှေ့မှောက်၌ နေထိုင်ရသကဲ့သို့ ခံစားရပြီး မကောင်းမှုများကို ရှောင်ကြဉ်နိုင်မည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များနှင့် ထုံမွမ်းထားသော သူ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ဓာတ်တော်များ ကိန်းဝပ်သည့် ဂန္ဓကုဋိတိုက်ကဲ့သို့ ရှိခိုးပူဇော်ရန် ထိုက်တန်လာသည်။

အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းရှုခြင်း

(အဝိညာဏက အသုဘ= သေအသုဘရှုနည်း)

အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းသည်လည်း အလွန်အကျိုးကျေးဇူးများသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ကာမဂုဏ်ကို တပ်မက်သည့် “ရာဂ” ကို ချိုးနှိမ်ရန် အထက်မြက်ဆုံးကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်သည်နှင့်အညီ မြတ်စွာဘုရားလွန်စွာ ချီးမွမ်းသည့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တွင်လည်း ရာဂဘီလူးကြီး အကြောက်ဆုံး ဂါထာမန္တရားမှာ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းပင် ဖြစ်သည်။ အကြောင်းမှာ ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ဖွယ် အဖြစ် အမှတ်ရစေသည့် အသုဘသညာ သည် ရာဂဘီလူးကြီးကို အောင်နိုင်သောကြောင့်ပင်တည်း။

တစ်ဖန် အာနာပါနစတုတ္ထဈာန် ရရှိပြီးသော ယောဂီသည် အသုဘဘာဝနာကို ရှုပွားလျှင် ပထမဈာန်သို့ လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။

ယောဂီသည် မိမိရရှိပြီးသော အာနာပါန စတုတ္ထဈာန်ကို ပထမထူထောင်ရမည်။ စတုတ္ထဈာန်သမာဓိနှင့် ယှဉ်သည့် ဘာဝနာဉာဏ်က ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် တလက်လက် တောက်ပသောအလင်းရောင်ကို အရပ်မျက်နှာ အားလုံးသို့ ဖြာထွက်စေပြီး ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခွင်လုံးကို ထွန်းလင်းစေသည့်အခါ ယောဂီသည် သူယခင် တွေ့ခဲ့ဖူးသည့် သူနှင့် လိင်တူ ရွံ့စရာ အကောင်းဆုံး အသုဘအလောင်းကောင်နိမိတ်ကို ပြန်လည်မြင်တွေ့လာအောင် ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းပါ။ တောက်ပသော သမာဓိအလင်းရောင်အောက်တွင် ထိုအလောင်းကောင်ကို မြင်တွေ့နေအောင် အားထုတ်ပါ။

စူးရှတောက်ပသည့် ထိုအလင်းရောင်အောက်၌ အလောင်းကောင်ကို ထင်ရှားစွာ မြင်တွေ့ရသော အခါ ထိုအလောင်းကောင်၏ ရွံ့စရာကောင်းဆုံး အနေအထား၌ သူ၏ ဘာဝနာစိတ်ကို ငြိမ်ဝပ်စွာ စူးစိုက်ထားပါ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် တွင် ညွှန်ကြားထားသည့် အတိုင်း အလောင်းကောင်၌ စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ် နိမိတ်ကို ထင်ထင်ရှားရှားမြင်သိအောင် ရှုပါ။

ယောဂီသည် စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ်နိမိတ်ကို အာရုံပြု၍ “ပဋိကူလ၊ ပဋိကူလ” သို့မဟုတ် “ရွံ့စရာ၊ ရွံ့စရာ” ဟု ထပ်တလဲလဲရှုပါ။ သူ၏ ဘာဝနာစိတ်သည် စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ် နိမိတ်အာရုံ၌ တစ်နာရီ နှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ငြိမ်ဝပ်စွာကပ်၍ တည်နေသော အခါ အသုဘနိမိတ်သည်လည်း ဥဂ္ဂဟနိမိတ်မှ ပဋိဘာဂနိမိတ်သို့ ကူးပြောင်းသွားလိမ့်မည်။ မျက်စိမှိတ်လျက်မြင်နေရသော အလောင်းကောင်နိမိတ်သည် မျက်စိဖွင့်လျက် မြင်တွေ့ခဲ့ရသော အလောင်းကောင်နိမိတ်နှင့်တူ၏။ ဤနိမိတ်ကို ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဟုခေါ်၏။ ဤနိမိတ်ကား အရပ်ဆိုး အကျည်းတန်၍ ဖောက်ပြန်ကာ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ဖွယ်ကောင်း၏။

ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်လာသောအခါ၌ကား အသုဘဘာဝနာ မနသိကာရသည် ပြန်ပြော ကြီး

ကျယ်၊ မြင့်မြတ်လာ၏။ အသုဘ အလောင်းကောင် အာရုံသည်လည်း ငြိမ်သက်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိဘာဂနိမိတ်သည် အလိုရှိတိုင်း ဝအောင်စားပြီး၍ လျောင်းအိပ်နေသော ဆူဖြိုးသည့် ကိုယ်အင်္ဂါကြီး ငယ်ရှိသော ယောက်ျားကဲ့သို့ ထင်လာ၏။

ထို ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံယူ၍ “ပဋိကူလ၊ ပဋိကူလ” သို့မဟုတ် “ရွံစရာ၊ ရွံစရာ”ဟု ကြိမ်ဖန်များစွာ နှလုံးသွင်း၍ ရှုပွားပါ။ ယင်းအာရုံ၌ ဘာဝနာစိတ်သည် တစ်နာရီ နှစ်နာရီစသည်ဖြင့် ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်၍ တည်လာသောအခါ မနောအကြည်တွင် ဈာန်အင်္ဂါများကို ရှုကြည့်ပါ။ ဈာန်အင်္ဂါများ ဖွံ့ဖြိုးထင်ရှားနေသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ယောဂီသည် ပထမဈာန်ရပြီဟု ယူဆနိုင်သည်။ ဤဈာန်ကို ဝသီဘော်ငါးပါးနိုင်နင်းအောင် ကောင်းစွာ လေ့ကျင့်ရမည်။

အသုဘဆယ်မျိုးတွင် တစ်မျိုးမျိုး၌ ပထမဈာန် ရရှိပြီးသော ယောဂီသည် အသုဘသညာကို ရရှိပြီဖြစ်၍ လောဘကို ကောင်းစွာဖိနှိပ်ထားနိုင်ပြီ။ ထို့ကြောင့် သူသည် ကာမဂုဏ်တပ်မက်မှု၊ ပြင်းပြသည့် ခံစားမှု၊ လျှပ်ပေါ် လော်လည်မှုတို့ ကင်းစင်ပြီး ရဟန္တာကဲ့သို့ တည်ငြိမ်သွားလိမ့်မည်။

မရဏာနုဿတိရှုပွားခြင်း

ဝိသုဒ္ဓိမဂ် နှင့် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တန်တို့၌ ညွှန်ကြားထားချက်အရ အသုဘဘာဝနာ ရှုပွားသဖြင့် ပထမဈာန် ရထားပြီးသော ယောဂီသည် သူ၏ အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို မရဏာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ လွယ်ကူစွာ ကူးပြောင်းနိုင်သည်။

ထိုယောဂီသည် မိမိရှုပွားခဲ့ပြီးသော အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဥဂ္ဂဟနိမိတ် သို့မဟုတ် ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ပြန်အာရုံယူပြီးလျှင် အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင် ပထမဈာန်သမာဓိသို့ ဆိုက်အောင် တစ်ဖန်ပြန်၍ သမာဓိထူထောင်ပါ။ သူသည် ဈာန်မှထပြီးလျှင်

“ဤငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း ဤကဲ့သို့ သေခြင်း သဘောရှိ၏။ ဤသို့သော သေခြင်းသဘောသည် မချွတ်ဇကန်ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤသို့သော သေခြင်း သဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်” ဟူ၍ မိမိ၏ သေခြင်း သဘောကို ရှုဆင်ခြင်၏။

သူသည် မိမိ၏ သေခြင်းသဘော၌ အာရုံစူးစိုက်ကာ ဉာဏ်ဖြင့် ရှေးရှု ကပ်ဆောင်လျက် သတိကိုလည်းကောင်း၊ သံဝေဂကိုလည်းကောင်း၊ ဉာဏ်ကိုလည်းကောင်း ဖြစ်စေရမည်။ မကြာမြင့်မီပင်လျှင် ပြင်ပအလောင်းကောင် နေရာ၌ မိမိသေနေသည့် ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်ဖွယ် အသုဘလောင်းကောင်ကို သူ၏ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ရှုမြင်ရလိမ့်မည်။ ထိုအခါ မိမိသေနေသော ပုံဝယ် ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲမှုသဘောကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ရှုရမည်။

ရှုပုံစနစ်မှာ ဤသို့ဖြစ်၏။ ထို မိမိ၏ အလောင်းကောင်ကို တွေ့မြင်သောအခါ ယင်း အလောင်းကောင်၏ နှလုံးအိမ်အတွင်းဘက်သို့ ဉာဏ်အလင်းရောင်အကူအညီဖြင့် ထိုးစိုက်ရှုပါ။ ထိုနောင်မသေမီအချိန်ဘက်သို့ ဆုတ်ကာဆုတ်ကာ တိုးကြည့်လိုက်ပါက မသေမီအချိန်၌ တည်ရှိခဲ့သော ဘဝင်မနောအကြည်ဓာတ်= မနောဒွါရကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ဘဝင်မနောဒွါရကို တွေ့ရှိသော အခါ တစ်ဖန်သေသည့်ဘက်သို့ ပြန်ကြည့်လိုက်ပါက ယင်းမနောဒွါရ၏ ပြတ်စဲမှုသဘောကို တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ယင်းဘဝင် မနောဒွါရနှင့်အတူ ဇီဝိတိန္ဒြေစေတသိက်ဖြစ်သည့် ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲမှုသဘောကိုလည်း တွေ့ရှိနိုင်သည်။

ထို့နောက် ထိုဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲမှုအာရုံ၌ သို့မဟုတ် တစ်နည်းဆိုသော် ဇီဝိတိန္ဒြေနှင့် ယှဉ်သည့် ဘဝင်စိတ်၏ ပြတ်စဲနေသည့်အာရုံ၌ သတိကို ကပ်ဆောင်လျက် အောက်ပါနည်းများအနက် မိမိကြိုက်ရာ နည်းတစ်မျိုးဖြင့် ပါဠိလိုဖြစ်စေ မြန်မာလိုဖြစ်စေ ရှုနေပါ။

- ၁။ မရဏံ မေ ဓုဝံ၊ ဇီဝိတံ မေ အဓုဝံ၊
 ငါ၏ သေခြင်းတရားသည် မြဲ၏။ ငါ၏
 အသက်ရှင်ခြင်းသည် မမြဲ၊
- ၂။ မရဏံ မေ ဘဝိဿတိ၊
 ငါ၏ သေခြင်းတရားသည် မချွတ်ဧကန်
 ဖြစ်လိမ့်မည်။
- ၃။ မရဏ ပရိယောသာနံ မေ ဇီဝိတံ၊
 ငါ၏ အသက်ရှင်ခြင်းသည် သေခြင်းလျှင်
 အဆုံးပိုင်းအခြားရှိ၏။
 ယောဂီသည် မိမိ၏ သေနေသည့် ပုံဝယ်
 ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲသွားမှုသဘောတရားအာရုံ၌
 မရဏဿတိဘာဝနာစိတ်ကို တစ်နာရီနစ်နာရီ
 စသည်ဖြင့် ငြိမ်ဝပ်စွာကပ်၍ တည်နေအောင်
 ကြိုးစားရမည်။ ထိုသို့ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်၍ တည်နေ
 လျှင် ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးတို့ ထင်ရှားလာလိမ့်မည်။ သို့
 သော် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံသည် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ
 သေခြင်း သဘောတရားဖြစ်ပြီး မဆုတ်ဆိုင်းဘဲ
 ဘာဝနာရှုရန် သံဝေဂဖြစ်ပွားစေသည့် အတွက်
 ဥပစာရဈာန်မျှသာ ဖြစ်သည်။
 မရဏာနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း ရှုပွားခြင်း၏
 အကျိုးတရားများအဖြစ် ယောဂီသည် မပြတ်မမေ့
 မလျော့ဘဲ အလုံးစုံသောဘဝဂတိတို့၌ မမွေ့လျော်
 ခြင်း အမှတ်သညာကို ရ၏။ အသက်နှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ
 တို့၌ ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်း နိကန္တိတဏှာကို ပယ်
 စွန့်နိုင်၏။ မကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်၏။ များစွာ သိုမှီး
 သိမ်းဆည်းခြင်းကို ရှောင်ရှား၏။ မရဏာနုဿတိ
 ပွားများခြင်းကြောင့် မတည်မြဲခြင်း ဟူသော အနိစ္စ
 သညာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားလာ၏။ အနိစ္စသညာ ပေါ်
 လွင်ထင်ရှားလာသည့်အတွက် ဒုက္ခသညာ၊ အနတ္တ
 သညာတို့လည်း ထင်ရှားလာ၏။ ထို့အပြင် သမထ
 -ဝိပဿနာကို လျင်မြန်ဆော့စွာ ရှုရမည်ဟူသော
 သံဝေဂဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏။ သေသည်မှ နောက်၌
 သုဂတိဘဝသို့ လားရောက်ရ၏။

ကသိုဏ်းရှုခြင်းဖြင့် သမာဓိထူထောင်ခြင်း
 အာနာပါနုဿတိ ရှုပွားခြင်းဖြင့် သမ္မာ
 သမာဓိ ရရှိပြီးသော ယောဂီသည် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၌
 ဖော်ပြထားသည့် နည်းစဉ်အတိုင်း ကသိုဏ်းများကို
 ရှုပွားကာ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်လေးပါးကို လွယ်
 ကူလျင်မြန်စွာ ထူထောင်နိုင်ပါသည်။ သူသည်
 ကသိုဏ်း (၁၀) ပါးရှုပွားရန်အတွက် ကသိုဏ်း
 ဝန်းများကို ထူးထူးထွေထွေ ပြင်ဆင်ရန်မလိုပါ။
 အဆင်သင့်ရရှိနိုင်သော ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ကသိုဏ်း
 ဝန်းများ အဖြစ် အသုံးပြု၍ ကသိုဏ်း (၁၀)ပါးကို
 ရှုပွားနိုင်သည်။
 ပထဝီ ကသိုဏ်း ရှုရန်အတွက် သန့်စင်ထား
 သော မြေကွက်လပ်၌ တစ်ပေ သို့မဟုတ် နှစ်ပေခန့်
 အချင်းရှိသည့် စက်ဝိုင်းတစ်ခုကို ရေးဆွဲပါ။ ထို
 စက်ဝိုင်းအတွင်းရှိ မြေအဝန်းတစ်ခုလုံးကို အသင့်
 အတင့် ဖွင့်ထားသော မျက်စိဖြင့် ထင်မြင်နိုင်သည့်
 သင့်လျော်သော အကွာအဝေးတွင်ရပ်ပါ။ သူရရှိ
 ထားပြီးသော သမာဓိ (ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်) ကို
 ပြန်လည်ထူထောင်ရန် အာနာပါနု ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို
 တစ်ဖန်ပြန်ရှုပါ။ ပြုံးပြုံးပြက်ပြက် အလင်းရောင်
 တလက်လက် ထွက်လာသောအခါ ဈာန်မှထ၍
 စက်ဝိုင်းအတွင်းရှိ မြေဝန်းကို အာရုံစူးစိုက်လျက်
 “ပထဝီ၊ ပထဝီ” သို့မဟုတ် “မြေ၊ မြေ” ဟူ၍ ထပ်
 တလဲလဲ ရှုပွားပါ။
 ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်၏ အထောက်အကူဖြင့်
 ထိုယောဂီ၏ အမှတ်ဉာဏ်သည် အလွန်ကောင်းမွန်
 ၏။ ကသိုဏ်းဝန်းကို ဆယ်မိနစ်ခန့် ထားလျှင်ပင်
 ပထဝီကသိုဏ်း၏ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို သူရရှိနိုင်၏ ။
 မျက်စိဖွင့်၍ မြင်ခဲ့ရသည့်အတိုင်း မျက်စိပိတ်လျက်
 မြင်ရသော ကသိုဏ်းများကို ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဟု ခေါ်၏။
 ထိုအခါ ယောဂီသည် တရားပေါင်းရှုပွားရာ ဓမ္မာရုံ၌
 သွားထိုင်ပြီး ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို စူးစိုက်ကာ အာရုံပြု
 လျက် “ပထဝီ၊ ပထဝီ ” သို့မဟုတ် “မြေ၊ မြေ

ဟုဆက်ရှု၏။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်သည် မူလမြေအဝန်းနှင့် တူ၏။ ထိုနိမိတ်က မှန်ပြင်ကဲ့သို့ ချောမွတ်၍ ကြည်လင်တောက်ပသော နိမိတ်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲထားသောအခါ ပဋိဘာဂနိမိတ် ထင်လာသည်ဟု ဆို၏။

ထို ပဋိဘာဂနိမိတ်တွင် ယောဂီ၏ ဘာဝနာစိတ်ငြိမ်ဝပ် တည်မြဲလာသောအခါ “ပဋိဘာဂနိမိတ်သည် လက်တစ်သစ်ခန့် ပိုကြီးလာပါစေ၊ လက်နှစ်သစ်ခန့် ကြီးလာပါစေ” စသည်ဖြင့် စိတ်ညွတ်၍ စိတ်စွမ်းအားဖြင့် ချဲ့ပေးပါ။ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အရပ်ဆယ်မျက်နှာအဆုံးအစမရှိ ကျယ်ပြန့်သွားအောင် ချဲ့ပေးပါ။ ဖြန့်ကြက်ထားသည့် ပဋိဘာဂနိမိတ်တွင် သတိကပ်ဆောင်ကာ ဘာဝနာစိတ်ကို စိုက်ထားလျက် “ပထဝီ ၊ ပထဝီ ” သို့မဟုတ် “မြေ၊ မြေ” ဟု ထပ်တလဲလဲ ရှုပါ။ ထိုနိမိတ်တွင် တစ်နာရီ နှစ်နာရီ စသည့်ဖြင့် ထိုင်တိုင်း ဘာဝနာ စိတ်ငြိမ်ဝပ်စွာ ကပ်တည်နေလျှင် ပထမဈာန်သို့ ရောက်ပြီ။ ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးကို ဆင်ခြင်၍ ဝသီဘော်ငါးပါး နိုင်နင်းအောင် လေ့ကျင့်ပါ။ ထို့နောက် ယောဂီသည် အာနာပါနဿတိတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရူပါဝစရ ဈာန်လေးပါးကို ထူထောင်နိုင်၏။

ကျန် ကသိုဏ်းကိုးပါးကိုလည်း ပထဝီကသိုဏ်းရှုပွားသကဲ့သို့ ရှုပွားပြီး ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်လေးပါးကို ထူထောင်နိုင်၏။ ကသိုဏ်း (၁၀) ပါးလုံး၌ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန် လေးပါးကို ထူထောင်ပြီးသော် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း အာကာသကသိုဏ်းကို ချပ်လှုပ်၍ ကျန်ကသိုဏ်း ကိုးပါးတွင် အရူပါဝစရဈာန်လေးပါးကို ထူထောင်နိုင်ပါသည်။ ထို့နောက် ယောဂီသည် ကျမ်းဂန်တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ထိုကသိုဏ်းကိုးပါးနှင့် ဈာန်သမာပတ်ရှစ်ပါးတို့ကို နည်း ၁၄-မျိုးတို့ဖြင့် နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်အောင် လေ့ကျင့်ပြီးလျှင် လောကီအဘိညာဏ်ငါးပါး ကို ထူထောင်နိုင်ပါသည်။

နိဂုံး

သမထဘာဝနာတွင် သမ္မာသမ္မာဓိ ထူထောင်ရန် မြတ်စွာဘုရားပြဋ္ဌာန်းထားသော ကမ္မဋ္ဌာန်း(၄၀) စလုံးကို ပိဋကတ်ကျမ်းဂန်များ၌ ညွှန်ပြထားသည့် မြတ်စွာဘုရား လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ မှန်မှန်ကန်ကန် တိတိကျကျ ကြိုးစားအားထုတ်သွားလျှင် ကျမ်းဂန်တွင် မိန့်ဆိုထားသော အကျိုးကျေးဇူးများ အားလုံးကို ရရှိနိုင်ပါသည်။

အာနာပါနဿတိသည် အခြား ကမ္မဋ္ဌာန်းများနှင့် နှိုင်းစာလျှင် တိုတောင်းသည့် အခြားကာလ၌ ရူပါဝစရစတုတ္ထဈာန်ကို ထူထောင်ရန် အလွန် ထိရောက်ပြီး ကောင်းမွန်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့်ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့်မဆို သမ္မာသမ္မာဓိကို ထူထောင်နိုင်ပါက အခြား သမထကမ္မဋ္ဌာန်းများကို လွယ်ကူ လျင်မြန်စွာ ရှုပွားနိုင်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ လမ်းညွှန်ချက်များမှ သွေဖည် တိမ်းစောင်းမသွားဖို့ကိုကား လိုအပ်သည်။

စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ခေါ် ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် အတိုတောင်းဆုံးသော အချိန်ကာလအတွင်း၌ ဥပစာရသမာဓိထူထောင်ရန် အထိရောက်ဆုံး ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိရသည်။ ဥပစာရသမာဓိကို မှန်မှန်ကန်ကန် ရရှိသော ယောဂီသည် စိတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်း (စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ)ကို ရရှိပါသည်။

အာလောကသုတ္တန်နှင့် ပစလာယမာနသုတ္တန်တို့၏ အဆိုအရ ဥပစာရ သမာဓိနှင့်ယှဉ်သော ဘာဝနာစိတ်သည် တောက်ပ၍ဖောက်ထွင်းသွားနိုင်သော အလင်းရောင်ကို ဖြာထွက်စေ၏။ ဤအလင်းရောင်၏ အကူအညီဖြင့် ယောဂီသည် မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် သူတစ်ပါးတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းရှိ ကောဋ္ဌာသ ၃၂ ပါးလုံးကို ရှုမြင်နိုင်သည်။ သို့အတွက် ကာယဂတာ သတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို အဆင်သင့် အလွယ်တကူ ရှုပွားပြီး ရူပါဝစရပထမဈာန်ကို

ထူထောင်နိုင်သည်။ ထို့နောက် မိမိရှေ့၌ တရား
ဘာဝနာ ရှုပွားနေသည့် ယောဂီ၏ ဦးခေါင်းခွံ၏
အဖြူရောင်ကို အဖြူကသိုဏ်းအဖြစ် မှတ်ယူလျက်
ဘာဝနာ စိတ်ဖြင့်စူးစိုက်ကာ ရှုပွားသော် စတုက္က
နည်းအရ ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်လေးပါးကို ထူ
ထောင်နိုင်ပါသည်။

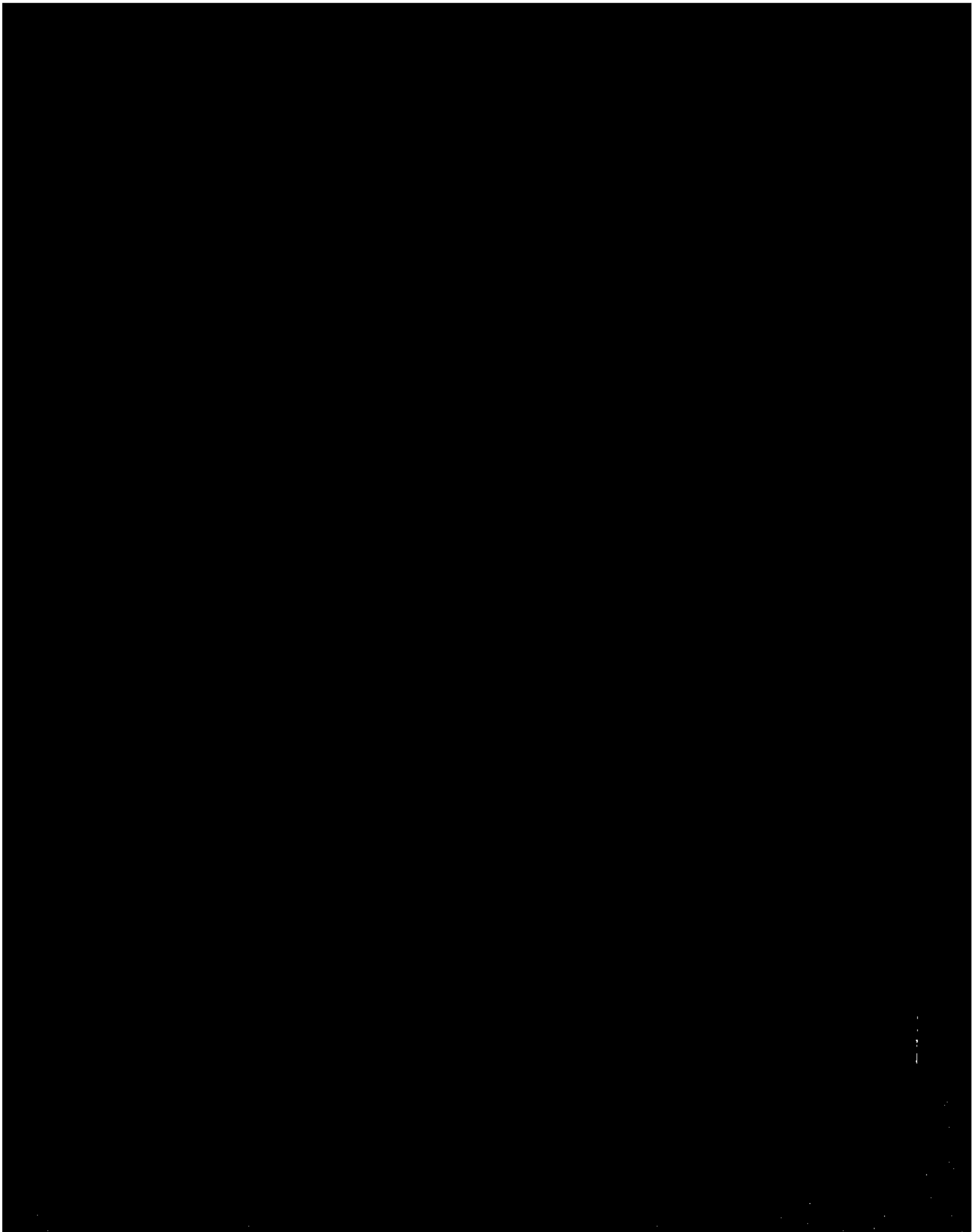
ဩဒါတကသိုဏ်းရှုပွား၍ ရရှိသော ရူပါဝစရ
စတုတ္ထဈာန်သည် အာနာပါနဿတိစတုတ္ထဈာန်
ထက် ပိုမိုစူးရှတောက်ပသော အလင်းရောင်ကို ဖြာ

ထွက်စေ၏။ သို့အတွက် ဩဒါတရူပါဝစရ စတုတ္ထ
ဈာန်သည် ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ရှုပွားရန်အတွက်
အလွန်ထက်မြက်ကောင်းမွန်သည့် ဘာဝနာလက်
နက် ဖြစ်ပါသည်။

|ဟားအောက်တောရဆရာတော်နှင့်
ဒေါက်တာမင်းတင်မွန်တို့၏ သမထဘာဝနာနှင့်
ဝိပဿနာဘာဝနာတို့တွင် အောင်မြင်ပေါက်မြောက်ခြင်း
စာအုပ်မှ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြပါသည်။|

ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဝိပဿနာရှုနည်းများ အဋ္ဌမတွဲပြီး၏။

■
ကျော်နန္ဒအောင်

ကျေးဇူးတော်ရှင်

တံခွန်တို့အနောက်ကျောင်း ဝိပဿနာအလင်းပြဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင် နတ္ထလင်းမြို့၊ တံခွန်တိုင်အနောက်ကျောင်း
ဝိပဿနာအလင်းပြဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

ဘုရားကလည်း အတုလံသော ဘုရားဖြစ်၏။ တရားကလည်း အတုလံသော တရားဖြစ်၏။ ဤ
အတုလံ ဘုရားဟောသော အတုလံတရားကို ကျင့်သော သံဃာများလည်း အတုလံ သံဃာဖြစ်ကြကုန်၏။
ဤအတုလံသုံးချက်ကို အချက်ကျ အကွက်ကျ သိကြ လိမ္မာကြလျှင် ဘယ်တရားက အဟောတရား၊
အပြောတရား၊ ဘယ်တရားက အလုပ်တရား အကျင့်တရား၊ ဘယ်ဂိုဏ်းက အဟောဂိုဏ်း အပြောဂိုဏ်း၊
ဘယ်ဂိုဏ်းက အလုပ်ဂိုဏ်း အကျင့်ဂိုဏ်းဟု ပြောစရာမလိုပေ။

လောကပုထုဇဉ်နယ်မှာ မိမိက ဓူတင်ကို အနည်းငယ်လုပ်လျှင် သူတစ်ပါး မလုပ်သူကို ကဲ့ရဲ့တတ်၏။
မိမိက ဆားဟင်းကိုစားလျှင် ဆားဟင်း မစားသူကို ကဲ့ရဲ့တတ်၏။ အဲဒီစိတ်မျိုးဟာ သူတော်ကောင်းယောင်
ဆောင်တဲ့ စိတ်မျိုးဟု မှတ်ပါ။ ယူပါ။ ကိုယ်လုပ်တာကို အကောင်းပြော၊ သူတစ်ပါး လုပ်တာကို အပြစ်ဆို၏။
ဤအလိုသည် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ၏ အလုပ်အပြောဟု မှတ်ပါ။ ယူပါ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

တံခွန်တိုင်အနောက်ကျောင်း ဝိပဿနာအလင်းပြဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

သတိပဋ္ဌာန်အလုပ် အတိုလမ်းပြနည်း

မြင်သိ ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်း မြင်တယ် မြင်တယ်' ဟု မှတ်။ ကြားသိ ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်း ကြားတယ် ကြားတယ်' ဟု မှတ်။ နံသိ ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း 'နံတယ် နံတယ်' ဟု မှတ်။ လျက်သိ ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း 'လျက်တယ် လျက်တယ်' ဟု မှတ်။ ထိသိ ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ထိတယ်ဟု မှတ်။ ကြံသိ ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း ကြံတယ် ကြံတယ်' ဟု မှတ်။ ဤ မြင်-ကြား-နံ-လျက်-ထိ-ကြံ-သိဟု ဆိုအပ်သော ခြောက်ပါးသော သဘောတရားတို့မှအပ တခြား ဖြစ်စရာမရှိပေ။ ဘာတစ်ခုမှ အပိုအလိုမဖြစ်နိုင် မပေါ်နိုင်ပေ။

အဆင်းမြင်မှုမှအပ တခြားမြင်စရာမရှိပေ။ အသံကြားမှုမှအပ တခြား ကြားစရာမရှိပေ။ အနံ့နံမှုမှအပ တခြားနံစရာမရှိပေ။ အရသာ လျက်မှုမှအပ တခြားလျက်စရာမရှိပေ။ တွေ့ထိမှုမှအပ တခြားကြံတွေ့ထိစရာမရှိပေ။ အဟောင်းတရားကို ကြံမှုမှအပ တခြားသိစရာမရှိပေ။ ဤခြောက်ပါးသော တရားအစုကိုသာလျှင် ပညတ်တစ်မျိုး တစ်မျိုးခွဲ၍ အသုံးပြုမှုပင်တည်း။ ဤအသုံးပြုမှုပညတ်ကိုဖယ်၍ ပညတ်မပါဘဲ ပရမတ်ကိုစိုက်၍ အသိအမှတ်ပြုရာ၏။ ပညတ်ပါလျှင် တောင်တောင်အိအိ

အထင်အမြင်လွဲ၍နေတတ်သည်။ အထင်အမြင်လွဲ၍ ကမ္ဘာ၏ မှတ်တမ်းအတိုင်း ဝေါဟာရသ နိမိတ္တအလုပ်တွေ ကိုလုပ်၍နေကြလျှင် သညာသိ ဝိညာဉ်သိနှင့်အချိန်ကုန်ရာ၏။ ဤလို အထင်အမြင်လွဲမှုတွေ ပေါ်၍နေကြလျှင် အလုပ်ကို လုပ်သော်လည်း ဒိဋ္ဌိတဏှာ ကိလေသာတို့က အစဉ်ပါ၍ နေကြကုန်၏။

ပညာသိ ဉာဏ်သိကား မြင်မှုအခိုက်အတန့် မြင်ပြီးပျက်၍သွားတာဟု သိအောင် လုပ်လျှင် ပရမတ္ထသဘောတရားတွေ မခိုင်မြဲတာကို သိလွယ်လှ၏။ အကြွင်း ငါးသဘောတို့မှာလည်း ဤနည်းအတိုင်းပဲဟု ပရမတ္ထတရားတွေ မခိုင်မြဲတာကို သိလွယ်လှ၏။ ဪ...ဒါကြောင့် အနိစ္စ ဟောတာဟုတ်လိုက်တာ။ ဤအနိစ္စသဘော၌ သုခမရှိလို့ ဒုက္ခဟောတာ ဟုတ်လိုက်တာဟု သိ၏။ ဤအနိစ္စ-ဒုက္ခ သဘောတရားတွေကို ငါ-ငါ့ဥစ္စာဟု တဏှာ-မာန-ဒိဋ္ဌိတို့အနေ နှင့် စွဲလမ်း၍မဖြစ်လို့ အနတ္တဟောတာ ဟုတ်လိုက်တာ၊ မှန်လိုက်တာဟု သိ၏။ ဤလိုသိတာတွေကို အနိစ္စ နုပဿနာဉာဏ် ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏ် အနတ္တာ နုပဿနာဉာဏ်ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤအနုပဿနာ ဉာဏ်မှာရသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဤရှစ်ပါး၌ အသိ

အလိမ္မာကို သစ္စာနုလောမိကဉာဏ်ဟု ဆို၏။

ဤဉာဏ်ရင့်သန်လျှင် ပဋိဝေဓဖြစ်၏။ ဤ ပဋိဝေဓသည် ဒုက္ခကိုပိုင်းခြားသိ၊ သမုဒယကိုပယ်၊ နိရောဓကို မျက်မှောက်ပြု၊ မဂ္ဂသစ္စာကိုပြု၍ပွား၊ ဤလေးပါးကို သိ-ပယ်-ဆိုက်-ပွား-လေးပါးကိစ္စ အပိုင်ရ၊ မုချ ပရမတ်ဟု ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာ တော် မိန့်၏။ ကြောင်ပန်းဆရာတော်က လုပ် မလုပ် လည်း အချိုးနိုး ပြီးစီးပါ၏ ရှင့်ဟု မိန့်ဆိုတော်မူ၏။ လယ်တီကြောင်ပန်း၊ မိုးညှင်း၊ ဦးတီလောက၊ ဓမ္မ စေတီတို့ အပြောဂိုဏ်း၊ အဟောဂိုဏ်း၊ အလုပ် မရှိဟု စွပ်စွဲကြလေ၏။ စွပ်စွဲကြသူတို့၏စိတ်ကို 'ပါပါစိတ္တံ နိဝါရယေ' ဖြစ် မဖြစ်ကို စနစ်တကျ သိရလေတော့ ၏။ ဤပြစ်မှားမှု၌ ကံကြီးထိုက်ကြလေကုန်၏။ သတိမူပါ။

ဖလ ရှင်းတမ်း

'သောတာပတ္တိ ဖလသစ္စိ ကိရိယာယ' ဟု သောပုဒ်၌၊ သောတာပတ္တိမဂ်က ဒိဋ္ဌာနသယ ဝိစိ ကိစ္ဆာနသယကို ပယ်မှု သတ်မှု ဖြတ်မှုကို ပြုလိုက် ၏။ ဤသောတာ ပတ္တိမဂ်၌ မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်း သာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဖြစ်သော သုခဓာတ်တို့၏ ရန်သူ အစစ်ဖြစ်ကြသော ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော မိစ္ဆာမဂ္ဂင် ၁၀ ပါး။ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ ဖြစ်သော ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ တို့ကို ပယ်မှု သတ်မှု ဖြတ်မှုတို့ကို ပြုလိုက်တော့မှ ရန်သူတို့၏ဘေးဆင်းရဲမှု ဒုက္ခသစ္စာကို လွန်မြောက် ၍ (ဝါ) လွန်မြောက်သော ချမ်းသာကို မျက်မှောက် ပြုရ၏။ ဤလိုမျက်မှောက်ပြုရတာကို သစ္စိကိရိယာ ယ ဟုဆို၏။ ဤချမ်းသာသုံးမျိုး အကျိုးတရားတို့ကို ဖလဟုဆို၏ ခေါ်ရပြောရ၏။ မဂ်ချမ်းသာဆိုတာ မဂ်စိတ်၌ ကိလေသာ နောင်အဖွဲ့ လွတ်ထားကိုဆို၏။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဆိုတာ ရာဂကင်းမှု မီးလောင်မှု ဒုက္ခ ငြိမ်းတာကိုဆို၏။ ဤချမ်းသာသုံးမျိုး အကျိုးတရား

တို့ကို အလိုရှိကြလျှင် "ဧကောဓမ္မော ဘိက္ခဝေ အာ သေဝိတော ဘာဝိတော။ ဗဟုလိဂတော အဘိညာယ သမ္မောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ" ဟူသောပါဠိ တော်ကို ယုံကြည်အားထား သဒ္ဓါပွား၍ များများကြီး သတိကိုရှေ့ဆောင် ပညာနဲ့အမှောင်မလာအောင်လုပ်။

မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မဟာကုသိုလ်ညာဏ သမ္ပ ယုတ္တက ထိုးထွင်း၍သိ၍သိ၊ ဗောဓိပက္ခိယ သုံးဆယ့် ခုနစ်ပါး အားတော်နှင့်တိုက်။ ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော အမိုက်တရား အယုတ်တရားတွေသည် အောက် သံသရာသို့ ဆောင်မှုကင်းပြတ်၍ အမြတ်တရား တန်ဖိုးထွက်လာလေတော့၏။ ဤကား ပထမမဂ် ကိစ္စ၏ အကျိုးတရားပေတည်း။ 'သကဒါဂါမိ ဖလ သစ္စိကိရိယာယ' ဟူသောပုဒ်၌ ရာဂ အကြမ်းရန်သူ ဒေါသအကြမ်းရန်သူတို့ ကင်းပြတ်၍ ရာဂမီး၊ ဒေါသ မီးတို့ အလောင်အားနည်းမှုတို့ပေတည်း။ 'အနာဂါ မိဖလ သစ္စိကိရိယာယ' ဟူသောပုဒ်၌ ရာဂါနသယ၊ ပဋိဿာနသယ ရန်သူတို့ အကြွင်းအကျန်မရှိ ကင်း ပြတ်၍ ရာဂါ နသယမီး ပဋိဿာနသယမီးလောင်မှု ရန်သူဘေးလွတ်မှုတို့ပေတည်း။

အရဟတ္တဖလ သစ္စိကိရိယာယဟူသောပုဒ်၌ မာနာနသယ၊ အဝိဇ္ဇာနသယ ရန်သူတို့ အကြွင်း အကျန်မရှိ ကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်၊ ဝိပါက် စိတ်တို့ အကုန်ကင်း၍ ကိရိယာစိတ်ဖြစ်မှုတို့ကို ရကြကုန်၏။ ဒါကြောင့် မဟာကြိယာစိတ်ဟု ဆို ၏။ ဤစိတ်တို့သည် ကံဖြစ်မှု ဝဋ်ဖြစ်မှု သင်္ခါရနယ် နှင့် မစပ်တော့ပေ။ အသင်္ခတနယ်နှင့်သာ စပ်လျက် ဖြစ်ပေ၏။ ခန္ဓာဖြစ်မျိုးတွေ ငြိမ်းကြကုန်၏။ ကုသ လာကုသလံဗေ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သံသရာသုံးခုကို လွန်ကြကုန်၏။ လွန်တာကိုလည်း သိကြ မြင်ကြ ကုန်၏။ သန္တိသုခကိုသာ အစဉ်ခံစားလျက် နေရကုန် ၏။ ဤအကျိုးတရားတို့ကို ဒိဋ္ဌမျက်မှောက်ပြုရတာ ကို အရဟတ္တဉာဏဖလ သစ္စိကိရိယာယဟု ဆိုသ တည်း။ ယုံကြည်လေကုန်။

တရားကို တကယ် သိ-မသိ ရှင်းတမ်း

သဗ္ဗာနန၊ ဝိဇာနန၊ ပဇာနန ဟူ၍ အသိ သုံးမျိုးရှိကုန်၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် သဗ္ဗာနန-သညာ ဖြင့်သိအပ် မှတ်အပ်သော တရားတို့ပေတည်း။ ဝိဇာနန-ဝိညာဉ်ဖြင့် ကြံအပ် တွေးအပ်သောတရားတို့ ပေတည်း။ ပဇာနန- ပညာဖြင့် ဓာတ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ရုပ်ကို လည်းကောင်း၊ နာမ်ကို လည်း ကောင်း၊ လက္ခဏာကို လည်းကောင်း၊ သစ္စာကို လည်းကောင်း၊ အပြားအားဖြင့် ဝေဖန်ပိုင်းခြားအပ် သော တရားတို့ပေတည်း။ တစ်နည်း-သုတမယ၊ စိန္တာမယ၊ ဘာဝနာမယ ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိပေ၏။ ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် သုတမယ-ကြားရမှုနှင့် သိခြင်း၊ မှတ်ခြင်း။ စိန္တာမယ-ကြားပြီး မှတ်ပြီးနောက် အခါခါ ကြံသိခြင်း။ ဘာဝနာမယ-ပွားမှုနှင့် ဓာတ်ကိုသိခြင်း၊ ရုပ်ကိုသိခြင်း၊ နာမ်ကိုသိခြင်း၊ လက္ခဏာကိုသိခြင်း၊ သစ္စာကို သိခြင်း။ ဤသိခြင်းတို့တွင် ဘယ်အသိ သည် ပညတ်နှင့်မှ သိနိုင်၏။ ဘယ်အသိသည် ပညတ်လွတ်၍သိနိုင်၏ဟု ဉာဏ်က ဆုံးဖြတ်ရာ၏။

ဆုံးဖြတ်ပုံကား သညာသိ၊ ဝိညာဉ်သိတို့ သည် ပညတ်နှင့်တွဲမှ သိနိုင်သည်။ ပညာသိ ဉာဏ် သိတို့သည် ပညတ်ကိုလည်း ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်၏။ ပရမတ်ကိုလည်း ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်၏။ ပညတ်ကို ကျော်လွန်၍ မရမတ်၏သဘော အမည်မရောနှောဘဲ သိနိုင်၏။ တစ်နည်း-သညာသိ၊ ဝိညာဉ် သိတို့သည် ဂုဏ်လို ဟန်လုပ် ဝိပွယုတ်တို့၏ အသိမျိုးတို့ပေ တည်း။ ပညာသိ၊ ဉာဏ်သိတို့သည်ကား ဂုဏ်မလို ဟန်မလုပ် သမ္ပယုတ်တို့၏ အသိမျိုးပေတည်း။ ဤ အသိနှစ်မျိုးတို့တွင် ဂုဏ်လို ဟန်လုပ် ဝိပွယုတ်တို့၏ အသိမျိုးသည် ဒိဋ္ဌိတဏှာ ကိလေသာငြိမ်းမှု တန်ဖိုး မရှိ မရတော့ပေ။ ဂုဏ်မလို ဟန်မလုပ် သမ္ပယုတ် တို့၏ အသိမျိုးသည် ဒိဋ္ဌိတဏှာ ကိလေသာတို့ ချုပ်ငြိမ်းမှုတန်ဖိုး ရရှိပေတော့၏။

ဤသို့ တန်ဖိုး ရ မရ၊ ရှိ မရှိကို မသိကြ၊

မလိမ္မာကြသည့်အတွက် ဘယ်တရားက ခရီးမရောက်၊ မဂ်ကိစ္စမပြီး၊ အချည်းနှီးဖြစ်၏။ ဘယ်တရားကမှ ခရီးရောက်သည်၊ မဂ်ကိစ္စပြီး၍ အကျိုးကြီးသည်ဟု ထင်မှတ်စွဲယူ၍ ဝါဒပြောင်း ကြကုန်၏။ ဉာဏ်သိ၊ ပညာသိတို့မှာ ဘုရားဟော ပဋိပတ္တိမှန်က သိ-ပယ်- ဆိုက်-ပွား-လေးပါးကိစ္စ အပိုင်ရ မချပြီးသည်သာ တည်းဟု သိကြ မြင်ကြကုန်၏။ သူတို့က အဟော တရားတွေကို ဟောကြ၊ ပြောကြကုန်၏။ အလုပ် မရှိကြကုန်။ ငါတို့ဂိုဏ်းကမှ အလုပ်တရားကို ပြနိုင် သည်။ အလုပ်တရားကိုပြနိုင်မှ မဂ်ကိစ္စ၊ ဖိုလ်ကိစ္စ၊ နိဗ္ဗာန်ကိစ္စတို့ ပြီးနိုင်သည်။ သူများနှင့်ငါ ဒိဋ္ဌိတဏှာ မာန ပါ၍ နေတာကို မသိရှာကြပေ။ ဒါကြောင့် 'အန္တိဘူတော အယံလောကော'ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတာ ဟုတ်ပါပေ၏၊ မှန်ပါပေ၏။ လောက၌ ခန္ဓာကို စိတ်က စောင့်ရှောက်ရမည်။ စိတ်ကို ပညာ က စောင့်ရှောက်ရမည်။ ဂုဏ်လိုလျှင် ဂုဏ်ပြု တတ် သည်။ ဂုဏ်မလိုလျှင် ဂုဏ်ပိုတတ်သည်။ ပညာရှိ လျှင် သတိနှင့်ထက်ကြပ်ပါရမည်။ သတိမူပါ။

အတိတာနာဂတ ပစ္စုပ္ပန်အဖွင့်

စက္ခုဒွါရ၌ မြင်သိ၊ အတိတ်ဖြစ်ပြီး ခန္ဓာ ငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ဆဲခန္ဓာငါးပါး၊ အနာဂတ်ဖြစ် လတ္တံ့ခန္ဓာငါးပါး၊ ဖြစ်ပြီးလည်းငါးပါး၊ ဖြစ်ဆဲလည်း ငါးပါး၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်း ငါးပါး၊ ဤငါးပါးထက် အပိုအလိုမရှိပေ။ ဤငါးပါးကို စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်ဟုဆို၏။ ဤငါးပါးတို့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရာဂ ချုပ်မှု ဝိရာဂဖြစ် လျှင် စိတ်၊ စေတသိက် ရုပ်-နိဗ္ဗာန်၊ ပရမတ္ထတရားလေးပါး ပြည့်စုံ၏။ ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂ မဖြစ်လျှင် ပရမတ္ထတရားသုံးပါးသာ အမြဲဖြစ်ကြ ကုန်၏။ ဤစိတ်၊ စေတသိက် ရုပ်တို့ကို 'ကုသလာ ဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊ အဗျာကတာဓမ္မာ' ဟု ဟော တော်မူ၏။ ကုသလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော တရားတို့ သည်၊ ဓမ္မာ- လူနတ် ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အသက်

ဒီဝေမဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အကုသလာ- အကုသိုလ်ဖြစ်သောတရားတို့သည် ဓမ္မာ-လူ နတ် ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဒီဝေမဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။ အဗျာကတာ- ကုသိုလ်လည်းမဖြစ်၊ အကုသိုလ်လည်းမဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်။ ဓမ္မာ- လူနတ် ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဒီဝေမဟုတ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

ယခုပြသော တရားတို့သည် အတိတ်ဖြစ်ဖြစ် သွားသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးခုသာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ဖြစ်လာသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးခုသာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ အနာဂတ်ဖြစ်မယ့် ခန္ဓာငါးပါးတို့ မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးခုသာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ဤဓမ္မာသုံးခုတို့မှ လွဲ၍ ဘာတစ်ခုမျှ ဖြစ်နိုင်စရာ မရှိတော့ပေ။ ဤဓမ္မာသုံးခုမှလွဲ၍ ဖြစ်ပါသေးသည်ဟု ထင်မှတ်စွဲယူလျှင် မိစ္ဆာအယူဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ပြသောတရား၌ ဓာတ်ခန္ဓာ အိမ်ဖြစ်မှုနှင့် အတိတ်ဘဝ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ အနာဂတ်ဘဝဟု မယူရ မယူကောင်း။ ဂန္ထရုရ၏ အလိုနှင့် ပြောလိုလျှင် ပြောရ ပြောကောင်း၏။ ဝိပဿနာရ၏ အလိုနှင့် မပြောကောင်း၊ မယူကောင်းပေ။ ယူလျှင် ဝိပဿနာအစစ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ရကြောင်း မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဘဝခန္ဓာကိုစွဲ၍ ဘဝတဏှာ ဖြစ်ရသည်။ ဒါကြောင့် မယူကောင်းဟု ဆိုသတည်း။ ရုရနစ်ရပ်ကိုလည်း ကွဲရမည်။ လက္ခဏာ၏ အလုပ်လည်း အမြင်မှန်နှင့် လုပ်ရမည်။ သစ္စာအမြင်လည်း ဥတုဇ အဟာရဇ ကမ္မဇ စိတ္တဇနှင့် လွတ်ရမည်။ ဤဥတုဇ-ခန္ဓာအိမ်ပေါ်မှာ အသစ် အသစ် တစ်ဖြစ်တည်းဖြစ်၊ တစ်ပျက်တည်းပျက်၍နေသော ရုပ်၊ နာမ် တရားပေါ် မှာသာ 'လောကဉ္စ ပညာပေသီ၊ လောကသမုဒယဉ္စ၊ လောကနိရောဓဉ္စ၊ လောကနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒဉ္စ' ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဝေါဟာရ မြေအထု

နှင့်တူသော ဥတုဇအစရှိသော တရားတို့၏ အပေါ်မှာ သစ္စာလေးပါး ကောက်ယူ၍မဖြစ်သည်ကို မုချမှတ်ကြ သိကြရ၏။ သိအောင် လုပ်ကြလေကုန်။

သောတဒ္ဓါရ၌ ကြားသိ အတိတ်ဖြစ်ပြီး ခန္ဓာငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲ ခန္ဓာငါးပါး၊ အနာဂတ်ဖြစ်လတ္တံ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဖြစ်ပြီးလည်း ငါးပါး၊ ဖြစ်ဆဲလည်း ငါးပါး၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်း ငါးပါး။ ဤငါးပါးထက် အပိုအလိုမရှိပေ။ ဤငါးပါးကို စိတ်စေတသိက် ရုပ်ဟုဆို၏။ ဤငါးပါးတို့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂဖြစ်လျှင် စိတ် စေတသိက် ရုပ်နိဗ္ဗာန် ပရမတ္ထတရား လေးပါးပြည့်စုံ၏။ ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂ ဖြစ်လျှင် ပရမတ္ထတရားသုံးပါးသာ အမြဲဖြစ်ကုန်၏။ ဤစိတ် စေတသိက် ရုပ်တို့ကို 'ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊ အဗျာကတာဓမ္မာ' ဟု ဟောတော်မူ၏။ ကုသလာ-ဤကုသိုလ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ် ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဒီဝေမဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အကုသလာ-အကုသိုလ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ် ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဒီဝေမဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အဗျာကတာ- ကုသိုလ်လည်းမဖြစ်၊ အကုသိုလ်လည်း မဖြစ်သော ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ- လူ နတ် ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဒီဝေ မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ယခုပြသောတရားတို့သည် အတိတ်ဖြစ်၍ သွားသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး တို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ အနာဂတ်ဖြစ်မယ့် ခန္ဓာ ငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာဖြစ်ကုန်၏။ ဤဓမ္မာသုံးချက်တို့မှလွဲ၍ ဘာတစ်ခုမျှ ဖြစ်နိုင်စရာမရှိတော့ပေ။ ဤဓမ္မာသုံးချက်မှလွဲ၍ ဖြစ်ပါသေးသည်ဟု ထင်မှတ်စွဲယူလျှင် မိစ္ဆာအယူဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ပြသော

တရား၌ ဓာတ်ခန္ဓာအိမ်နှင့် အတိတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝနှင့် မယူကောင်းပေ။ ဂန္ဓရူ၏ အလိုနှင့်ပြောလျှင် ပြောကောင်းပါ၏။ ဝိပဿနာရှုအလိုနှင့် မပြောကောင်း၊ မယူကောင်းပေ။ ရူရနှစ်ရပ်ကိုလည်း ကွဲရမည်။ လက္ခဏာ၏ အလုပ်လည်း အမြင်မှန်နှင့် လုပ်ရမည်။ သစ္စာ၏ အမြင်မှာလည်း ဥတု၊ အဟာရ၊ ကမ္မ၊ စိတ္တတို့နှင့် လွတ်၍မြင်ရမည်။ ဤဥတုအစရှိသော ဓာတ် ခန္ဓာအိမ်ပေါ်မှာ အသစ် အသစ် တစ်ဖြစ်တည်းဖြစ်၊ တစ်ပျက်တည်းပျက် ပျက်၍နေသော ရုပ်နာမ်တရားပေါ်မှာသာ 'လောကဉ္စ ပညာပေသိ။ လောကသမုဒယဉ္စ၊ လောကနိရောဓဉ္စ၊ လောကနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒဉ္စ' ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဝေါဟာရ မြေအထုနှင့် တူသော ဥတု အစရှိသော တရားတို့၏အပေါ်မှာ သစ္စာလေးပါး ကောက်ယူ၍ မဖြစ်သည်ကို မုချမှတ်ကြ။ သိကြ မြင်ကြလေကုန်။ ဤတရားကို အမြင်ရှင်းအောင်လုပ်ကြ အားထုတ်ကြပါကုန်။

ဃာနဒွါရ၌ နံသိ အတိတ်ဖြစ်ပြီး ခန္ဓာငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲ ခန္ဓာငါးပါး၊ အနာဂတ် ဖြစ်လတ္တံ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဖြစ်ပြီးလည်း ငါးပါး၊ ဖြစ်ဆဲလည်း ငါးပါး၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်း ငါးပါး၊ ဤငါးပါးထက် အပိုအလိုမရှိပေ။ ဤငါးပါးကို စိတ် စေတသိက် ရုပ်ဟုဆို၏။ ဤငါးပါးတို့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂ ဖြစ်လျှင် စိတ် စေတသိက် ရုပ်နိဗ္ဗာန် ပရမတ္ထတရား လေးပါးပြည့်စုံ၏။ ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂ မဖြစ်လျှင် ပရမတ္ထတရားသုံးပါးသာ အမြဲဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤစိတ် စေတသိက် ရုပ်တို့ကို 'ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊ အဗျာကတာ ဓမ္မာ' ဟု ဟောတော်မူ၏။ ကုသလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ် ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အကုသလာ-အကုသိုလ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ

မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အဗျာကတာ-ကုသိုလ်လည်းမဖြစ်၊ အကုသိုလ်လည်း မဖြစ်သော ရုပ်-နာမ် တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ယခုပြသောတရားတို့သည် အတိတ်ဖြစ်၍ သွားသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်၍လာသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ အနာဂတ်ဖြစ်မယ့် ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ဤဓမ္မာသုံးချက်တို့မှလွဲ၍ ဘာတစ်ခုမျှ ဖြစ်နိုင်စရာ မရှိတော့ပေ။ ဤဓမ္မာသုံးချက် မှလွဲ၍ ဖြစ်နိုင်ပါသေးသည်ဟု ထင်မှတ်စွဲယူလျှင် မိစ္ဆာအယူဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ ပြသောတရားတို့၌ ဓာတ်ခန္ဓာအိမ်ဖြစ်မှုနှင့် အတိတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝ မယူကောင်းပေ။ ဂန္ဓရူအလိုနှင့်ပြောလျှင် ပြောကောင်းပါသေး၏။ ဝိပဿနာရှုအလိုနှင့် မပြောကောင်း၊ မယူကောင်းပေ။ ယူလျှင် ဝိပဿနာအစစ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ရကြောင်းတို့ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ ရူရနှစ်ရပ်ကိုလည်း ကွဲရမည်။ လက္ခဏာ၏ အလုပ်လည်း အမြင်မှန်နှင့် လုပ်ရမည်။ သစ္စာအမြင်မှာလည်း ဥတု၊ အဟာရ၊ ကမ္မ၊ စိတ္တတို့နှင့် လွတ်၍မြင်ရမည်။

ဤဥတု ဓာတ်ခန္ဓာအိမ်၏အပေါ်မှာ အသစ် အသစ် တစ်ဖြစ်တည်းဖြစ်၊ တစ်ပျက်တည်းပျက်၍ နေသော ရုပ်-နာမ် တရားပေါ်မှာသာ 'လောကဉ္စ ပညာပေသိ၊ လောကသမုဒယဉ္စ၊ လောကနိရောဓဉ္စ၊ လောကနိရောဓ ဂါမိနိ ပဋိပဒဉ္စ' ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဝေါဟာရမြေအထုနှင့်တူသော ဥတု အစရှိသော တရားတို့၏အပေါ်မှာ သစ္စာလေးပါးကောက်ယူ၍ မဖြစ်နိုင်သည်ကို မုချမှတ်ကြ သိကြ မြင်ကြရာ၏။ မြင်ကြလေကုန်။ ဤတရားကို အမြင်ရှင်းအောင်

လုပ်ကြ အားထုတ်ကြရာ၏။

ဇိဝှာဒ္ဓါရ၌ လျက်သိ အတိတ်ဖြစ်ပြီး ခန္ဓာ ငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲ ခန္ဓာငါးပါး၊ အနာဂတ် ဖြစ် လတ္တံ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဖြစ်ပြီးလည်းငါးပါး၊ ဖြစ်ဆဲ လည်းငါးပါး၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်းငါးပါး၊ ဤငါးပါး ထက် အပိုအလို မရှိပေ။ ဤငါးပါးကို စိတ် စေတ သိက် ရုပ်ဟုဆို၏။ ဤငါးပါးတို့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂဖြစ်လျှင် စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် ပရမတ္ထတရားလေးပါး ပြည့်စုံ၏။ ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂမဖြစ်လျှင် ပရမတ္ထတရားသုံးပါးသာ အမြဲတမ်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤစိတ် စေတသိက် ရုပ်တို့ကို 'ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊ အဗျာကတာဓမ္မာ' ဟု ဟောတော်မူ၏။ ကုသလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အကုသလာ-အကုသိုလ်ဖြစ်သောတရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အဗျာ ကတာ-ကုသိုလ်လည်း မဖြစ်၊ အကုသိုလ်လည်း မဖြစ်သော ရုပ်-နာမ် တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ် ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ယခုပြသော တရားတို့သည် အတိတ်ဖြစ်၍ သွားသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက် သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍လာသော ခန္ဓာ ငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ အနာဂတ်ဖြစ်မယ့် ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာ လည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ဤသုံးချက် တို့မှလွဲ၍ ဘာတစ်ခုမျှ ဖြစ်နိုင်စရာမရှိ တော့ပေ။ ဤဓမ္မာသုံးချက်တို့မှလွဲ၍ ဖြစ်နိုင် ပါသေး သည်ဟု ထင်မှတ်စွဲယူလျှင် မိစ္ဆာအယူဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ပြသောတရားတို့၌ ဓာတ်ခန္ဓာအိမ်ဖြစ်မှုနှင့် အတိတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝဟု မယူ

ကောင်း၊ ဂန္ထရုရ၏ အလိုနှင့် ပြောလျှင် ပြောရုံ ပြော ကောင်းပါ၏။ ဝိပဿနာရှုရ အလိုနှင့် မပြောကောင်း ပေ။ ရှုရနှစ်ရပ်လည်း ကွဲရမည်။ လက္ခဏာ၏ အလုပ် လည်း အမြင်မှန်နှင့် လုပ်ရမည်။ သစ္စာအမြင်မှာ လည်း ဥတုဇ၊ အဟာရဇ၊ ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇတို့နှင့် လွတ်၍မြင်ရမည်။

ဤဥတုဇ ဓာတ်ခန္ဓာအိမ်ပေါ်မှာ အသစ် အသစ် တစ်ဖြစ်တည်းဖြစ်၊ တစ်ပျက်တည်းပျက် ပျက်၍နေသော ရုပ်-နာမ်တရားပေါ်မှာသာ 'ကော ကဉ္စ ပညာပေသိ၊ လောကသမုဒယဉ္စ၊ လောကနိ ရောဓဉ္စ၊ လောကနိရောဓ ဂါမိနိပဋိပဒဉ္စ' ဟု ဟော တော်မူ၏။ ဝေါဟာရမြေအထုနှင့်တူသော ဥတုဇအစ ရှိသော တရားတို့၏ အပေါ်မှာ သစ္စာလေးပါး ကောက်ယူ၍မဖြစ်သည်ကို မုချမှတ်ကြ သိကြ မြင် ကြရာ၏။ မြင်ကြလေကုန်။ အမြင်ရှင်းအောင် လုပ်ကြလေကုန်။

ကာယဒ္ဓါရ၌ တွေ့၊ ထိ၊ သိ အတိတ်ဖြစ်ပြီး ခန္ဓာငါးပါး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲ ခန္ဓာငါးပါး၊ အနာဂတ် ဖြစ်လတ္တံ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဖြစ်ပြီးလည်း ငါးပါး၊ ဖြစ်ဆဲ လည်း ငါးပါး၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်း ငါးပါး၊ ဤငါးပါး တို့ထက် အပိုအလိုမရှိတော့ပေ။ ဤငါးပါးကို စိတ် စေတသိက် ရုပ်ဟု ဆို၏။ ဤငါးပါးတို့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂဖြစ်လျှင် စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် ပရမတ္ထတရားလေးပါး ပြည့်စုံ၏။ ရာဂ ချုပ်မှု ဝိရာဂမဖြစ်လျှင် ပရမတ္ထတရားသုံးပါး အမြဲ တမ်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤစိတ် စေတသိက် ရုပ်တို့ကို 'ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊ အဗျာ ကတာဓမ္မာ' ဟု ဟောတော်မူ၏။ ကုသလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အကုသလာ-အကုသိုလ်ဖြစ်သော တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အဗျာ

ကတာ-ကုသိုလ်လည်း မဖြစ်၊ အကုသိုလ်လည်း မဖြစ်သော ရုပ်-နာမ် တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ် ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန် သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။

ယခုပြသောတရားတို့သည် အတိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်၍သွားသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာ သုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်၍ ဖြစ်၍လာသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာ သုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ အနာဂတ်ဖြစ် မည့် ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ဤဓမ္မာသုံးချက်တို့မှလွဲ၍ ဘာ တစ်ခုမျှ မဖြစ်နိုင်စရာ မရှိတော့ပေ။ ဤဓမ္မာ သုံး ချက်မှလွဲ၍ ဖြစ်နိုင်ပါသေးသည်ဟု ထင်မှတ်စွဲယူ လျှင် မိစ္ဆာအယူဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ပြသော တရား တို့၌ ဓာတ် ခန္ဓာအိမ်ဖြစ်မှုနှင့် အတိတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝ မယူကောင်းပေ။ ဂန္ဓဓူရအလို နှင့်ပြောလျှင် ပြောကောင်းပါ၏။ ဝိပဿနာဓူရအလို နှင့် မပြောကောင်း၊ မယူကောင်းပေ။ ယူလျှင် ဝိပဿနာအစစ် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း ရကြောင်း တို့ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ ဓူရနှစ်ရပ်လည်း ကွဲရမည်။ လက္ခဏာ၏ အလုပ်လည်း အမြင်မှန်နှင့် လုပ်ရ မည်။ သစ္စာမြင်မှာလည်း ဥတုဇ၊ အဟာရဇ၊ ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇတို့နှင့် လွတ်၍ မြင်ရမည်။ ဤဥတုဇ ဓာတ် ခန္ဓာအိမ်ပေါ်မှာ တစ်ဖြစ် တည်းဖြစ်၊ တစ်ပျက်တည်း ပျက် အသစ်အသစ် ဖြစ်၍ ပျက်၍နေသော ရုပ်နာမ် တရားတို့ပေါ်မှာသာ 'ကောကဉ္စ ပညာပေသိ၊ လောကသမုဒယဉ္စ၊ လောကနိရောဓဉ္စ၊ လောကနိ ရောဓ ဂါမိနိပဋိပဒဉ္စ' ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဝေါဟာရ မြေအထုနှင့်တူသော ဥတုဇအစရှိသော တရားတို့၏ အပေါ်မှာ သစ္စာလေးပါးကောက်ယူ၍ မဖြစ်သည်ကို မုချမှတ်ကြ သိကြ မြင်ကြရ၏။ မြင်ကြလေကုန်။ အမြင်ရှင်းအောင် လုပ်ကြလေကုန်။

မနောဒွါရ၌ ကြံသိ အတိတ်ဖြစ်ပြီး ခန္ဓာငါး

ပါး ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ဆဲ ခန္ဓာငါးပါး၊ အနာဂတ်ဖြစ်လတ္တံ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ ဖြစ်ပြီးငါးပါး၊ ဖြစ်ဆဲငါးပါး၊ ဖြစ်လတ္တံ့ ငါးပါး၊ ဤငါးပါးထက် အပိုအလိုမရှိပေ။ ဤငါးပါး ကို စိတ် စေတသိက်ရုပ်ဟု ဆို၏။ ဤငါးပါးတို့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂဖြစ်လျှင် စိတ် စေတသိက် ရုပ် နိဗ္ဗာန် ပရမတ္ထတရားလေးပါး ပြည့်စုံ ၏။ ရာဂချုပ်မှု ဝိရာဂမဖြစ်လျှင် စိတ် စေတသိက် ရုပ်ပရမတ္ထတရား သုံးပါးသာ အမြဲတမ်းဖြစ်ကုန်၏။ ဤစိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့ကို 'ကုသလာဓမ္မာ၊ အကုသလာဓမ္မာ၊ အဗျာကတာဓမ္မာ'ဟု ဟောတော်မူ ၏။ ကုသလာ-ကုသိုလ်ဖြစ်သောတရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အကုသ လာ-အကုသိုလ်ဖြစ်သောတရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန် သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ အဗျာကတာ-ကုသိုလ် လည်း မဖြစ်၊ အကုသိုလ်လည်း မဖြစ်သော ရုပ်- နာမ် တရားတို့သည်၊ ဓမ္မာ-လူ နတ်ဗြဟ္မာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အသက်ဇီဝ မဟုတ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ- ဖြစ်ကုန်၏။

ယခုပြသောတရားတို့သည် အတိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်၍သွားသော ခန္ဓာငါးပါး ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်၍ ဖြစ်၍လာသော ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာလည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ အနာဂတ်ဖြစ် မည့် ခန္ဓာငါးပါးတို့မှာ လည်း ဤဓမ္မာသုံးချက်သာ ဖြစ်ကြ ရှိကြကုန်၏။ ဤဓမ္မာသုံးချက်တို့မှလွဲ၍ ဘာတစ်ခုမျှ မဖြစ်နိုင်စရာ မရှိတော့ပေ။ ဤဓမ္မာသုံးချက်မှလွဲ၍ ဖြစ်နိုင်ပါသေး သည်ဟု ထင်မှတ်စွဲယူလျှင် မိစ္ဆာအယူဟု မှတ်ပါ။ ဤသို့ ပြသော တရားတို့၌ ဓာတ်ခန္ဓာအိမ်ဖြစ်မှုနှင့် အတိတ်ဘဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ အနာဂတ်ဘဝဟု မယူကောင်း ပေ။ ဂန္ဓဓူရအလိုနှင့်ပြောလျှင် (ဝါ) ပညတ် အလိုနှင့် ပြောလျှင် ပြောကောင်းပါသေး၏။ ဝိပဿနာ

မူရအလိုနှင့် မပြောကောင်း၊ မယူကောင်းပေ။ အဘယ်ကြောင့် မပြောကောင်း၊ မယူကောင်းသနည်းဟု ဆိုသော် ငါစွဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ၊ သတ္တဝါစွဲ၊ အသက်စွဲက ဓာတ်ခန္ဓာအိမ်ပေါ်မှာ စွဲပေ၏။ ဤအစွဲဖြစ်မည်ကြောင့် မပြောကောင်း၊ မယူကောင်းဟုဆိုသတည်း။ ယူတော့ ဘာဖြစ်လို့လဲ၊ စွဲတော့ ဘာဖြစ်လို့လဲဟု ခုခံ၍ပြောလျှင် ဝိပဿနာအစစ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ရကြောင်းတို့ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ မူရနှစ်ရပ်လည်း ကွဲရမည်။ လက္ခဏာ၏အလုပ်လည်း အမြင်မှန်နှင့် လုပ်ရမည်။ သစ္စာမြင်မှာလည်း ဥတုဇ၊ အဟာရဇ၊ ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ တို့နှင့်လွတ်၍ မြင်ရမည်။

ဤဥတုဇ အစရှိသော ခန္ဓာအိမ်ပေါ်မှာ တစ်ဖြစ်တည်းဖြစ်၊ တစ်ပျက်တည်း ပျက်၍နေသော ရုပ်-နာမ်တရားတို့အပေါ်မှာသာလျှင် 'လောကဉ္စ ပညာပေသိ၊ လောကသမုဒယဉ္စ၊ လောကနိရောဓဉ္စ၊ လောကနိရောဓ ဂါမိနိပဋိပဒဉ္စ' ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဝေါဟာရမြေအထုနှင့်တူသော သုတ္တန်နည်း ဥတုဇ ဓာတ်ခန္ဓာ အိမ်ပေါ်မှာ သစ္စာလေးပါး ကောက်ယူ၍ မဖြစ်သည်ကို မုချ မှတ်ကြ သိကြ မြင်ကြလေကုန်၏။ ဤတရားကို အမြင်ရှင်းအောင် လုပ်ကြပါလေ။ ဝေါဟာရ၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာဩဇာ ဓာတ်ရှစ်ပါးနှင့် သုတ္တန်၊ မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ မီး၊ အဆင်း၊ အနံ့၊ အရသာဩဇာ၊ ဓာတ်ရှစ်ပါးနှင့် အတူတူဟု မှတ်ပါ ယူပါ။

သစ္စာပြားပုံ အပြားအားဖြင့် သိပုံကို ပြဆိုခြင်း

“ဒုက္ခဉ္စပဇာနာတိ၊ ဒုက္ခသမုဒယဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ဒုက္ခ နိရောဓဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ဒုက္ခ နိရောဓဂါမိနိပဋိပဒဉ္စ ပဇာနာတိ” ဟု ဟောတော်မူ၏။

ဒုက္ခဉ္စ-နာမ်ကို တဏှာမီးလောင်၍ ဆင်းရဲ၊ ရာဂမီးလောင်၍ ဆင်းရဲ၊ ဒေါသမီးလောင်၍ ဆင်းရဲ၊ မောဟမီးလောင်၍ ဆင်းရဲ၊ သောကမီးလောင်၍ ဆင်းရဲ၊ ပရိဒေဝမီးလောင်၍ ဆင်းရဲ၊ ဒုက္ခမီးလောင်၍

ဆင်းရဲ၊ ဒေါမနဿမီးလောင်၍ ဆင်းရဲ၊ ဥပါယာသမီးလောင်၍ ဆင်းရဲ၊ အပီယ သမ္ပယောဂ မီးလောင်၍ ဆင်းရဲ၊ ပီယ ဝိပ္ပ ယောဂမီးလောင်၍ ဆင်းရဲခြင်း ဒုက္ခသစ္စာကိုလည်း၊ ပဇာနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဒုက္ခသမုဒယဉ္စ-ကာမဘဝတဏှာ၊ ရူပဘဝတဏှာ၊ အရူကဘဝတဏှာ၊ သညာဘဝတဏှာ၊ အသညာဘဝတဏှာ၊ နေဝသညာ နာသညာ ဘဝတဏှာ၊ ဧကဝေါကာရဘဝတဏှာ၊ စတုဝေါကာရဘဝတဏှာ၊ ပဉ္စဝေါကာရ ဘဝတဏှာ (ဝါ) တစ်နည်း-ရူပတဏှာ၊ သဒ္ဒတဏှာ၊ ဂန္ဓတဏှာ၊ ရသတဏှာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ၊ ဓမ္မတဏှာ၊ နိရောဓတဏှာ စသည်ကို လည်း၊ ပဇာနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဒုက္ခနိရောဓဉ္စ-တဏှာကြောင့် ဆင်းရဲ၊ ရာဂကြောင့် ဆင်းရဲ၊ ဒေါသကြောင့် ဆင်းရဲ၊ မောဟကြောင့် ဆင်းရဲ၊ သောကကြောင့် ဆင်းရဲ၊ ပရိဒေဝကြောင့် ဆင်းရဲ၊ ဒုက္ခကြောင့် ဆင်းရဲ၊ ဒေါမနဿကြောင့် ဆင်းရဲ၊ ဥပါယာသကြောင့် ဆင်းရဲ၊ အပီယသမ္ပယောဂကြောင့် ဆင်းရဲ၊ ပီယဝိပ္ပ ယောဂကြောင့် ဆင်းရဲချုပ်ခြင်းကိုလည်း၊ ပဇာနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒဉ္စ-ဒုက္ခချုပ်ကြောင်း ပထမမဂ်နှင့်ဆိုင်သော မဂ္ဂဘာဝနာ အနတ္တအကျင့်၊ ဒုတိယ မဂ်နှင့်ဆိုင်သော မဂ္ဂဘာဝနာ အနိစ္စအကျင့်၊ တတိယ မဂ်နှင့်ဆိုင်သော မဂ္ဂဘာဝနာ အသုဘအကျင့်၊ စတုတ္ထမဂ်နှင့်ဆိုင်သော မဂ္ဂဘာဝနာ ဒုက္ခအကျင့်ကိုလည်း၊ ပဇာနာတိ-အပြားအားဖြင့် သိ၏။ ဤသို့ သစ္စာအပြားကို သိရမည်ဟု ဟောတော်မူ၏။ သိရဲ့လား၊ မသိသေးလျှင် သိအောင်လုပ်၊ မြင်ရဲ့လား။ မမြင်သေးလျှင် မြင်အောင်လုပ်။ နှလုံးသွင်းနာမ်၊ အာရုံနာမ်၊ ကြံ သိ နာမ်တို့မှာ တွေ့ရဲ့လား၊ မတွေ့သေးလျှင် တွေ့အောင်လုပ်။ လိမ္မာရဲ့လား၊ မလိမ္မာသေးလျှင် လိမ္မာအောင်လုပ်။ သိပါပြီ၊ မြင်ပါပြီ၊ တွေ့ပါပြီ၊ လိမ္မာပါပြီဟု ဝန်ခံသော်လည်း ဒုက္ခသစ္စာမှာ အနိမိတ္တ၊ အပဏိဟိတ၊ သုညတ-အင်္ဂါ

သုံးပါး၊ သမုဒယသစ္စာ အနိမိတ္တ၊ အပဏီဟိတ၊ သုညတ-အင်္ဂါသုံးပါး၊ နိရောဓသစ္စာမှာ အနိမိတ္တ၊ အပဏီဟိတ၊ သုညတ-အင်္ဂါသုံးပါး။ မဂ္ဂသစ္စာမှာ အနိမိတ္တ၊ အပဏီဟိတ၊ သုညတ-အင်္ဂါသုံးပါး၊ အားလုံးပေါင်း ဓမ္မအပြား တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကို သိရဲ့လား၊ မြင်ရဲ့လား၊ တွေ့ရဲ့လား၊ လိမ္မာရဲ့လား။ သိပါ၊ မြင်ပါ၊ တွေ့ပါ၊ လိမ္မာပါပြီဟု ဝန်ခံနိုင်ကြရ၏။ ဝန်ခံနိုင်ကြမှသာလျှင် သိ၊ မြင်၊ ပေါက်၊ ပိုင် လေးပါး ဆိုင်မှ-မယိုင်မယိမ်း နိဗ္ဗာန်သိမ်းမည်ဟု ကျေးဇူးရှင်ကြောင်ပန်းဆရာတော် မိန့်တော်မူသည်။ သတိမူပါ။

မမြင်ရသော ဝိပဿနာ ရှုနည်း-မြင်နည်း ရှင်းတမ်း
ဖောက်ပြန်တာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ရုပ်။ ပျက်တာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ရုပ် အနိစ္စ။ ဆင်းရဲတာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ရုပ်ဒုက္ခ။ ငါ-ငါ့ဥစ္စာစွဲလို့ မဖြစ်တာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရ ရုပ်အနတ္တ၊ ခံစားတာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ဝေဒနာ။ ပျက်တာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ဝေဒနာ အနိစ္စ။ ဆင်းရဲတာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ဝေဒနာဒုက္ခ။ ငါ ငါ့ဥစ္စာစွဲလို့ မဖြစ်တာ ထင်ရှား ရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ဝေဒနာ အနတ္တ။ မှတ်တာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော သညာ အနိစ္စ။ ပျက်တာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရ သော သညာ အနိစ္စ။ ဆင်းရဲတာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော သညာဒုက္ခ။ ငါ-ငါ့ဥစ္စာစွဲလို့မဖြစ်တာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော သညာ အနတ္တ။ ပြုပြင်တာထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့်မမြင်ရသော သင်္ခါရ။ ပျက်တာ ထင်ရှားရှိပါ လျက်နှင့် မမြင်ရသော သင်္ခါရ အနိစ္စ။ ဆင်းရဲတာ ထင်ရှားသိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော သင်္ခါရ ဒုက္ခ။ ငါ-ငါ့ဥစ္စာစွဲလို့မဖြစ်တာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရ သော သင်္ခါရ အနတ္တ။ သိတာ ထင်ရှားပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ဝိညာဏ်။

ပျက်တာထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့်မမြင်ရသော ဝိညာဏ် အနိစ္စ။ ဆင်းရဲတာ ထင်ရှား ရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ဝိညာဏ်ဒုက္ခ။ ငါ-ငါ့ဥစ္စာလို့ စွဲလို့မဖြစ်တာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့်မမြင်ရသော ဝိညာဏ်အနတ္တ။ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်ကြောင်းကို ဖုံး၍နေတာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော အဝိဇ္ဇာ။ ဒုက္ခဖြစ်မှုကို အစဉ်ဆောင်၍နေတာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော တဏှာ။ တဏှာသမုဒယ အစဉ်ဆောင်သော ကြောင့် ဆင်းရဲတာ ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော ဒုက္ခသစ္စာ။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိသော ကြောင့် သမုဒယချုပ်မှု ဒုက္ခငြိမ်းမှု ထင်ရှားရှိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော နိရောဓသစ္စာ။ ဤသစ္စာသုံးပါးတို့ကို တွေ့ပါ၊ သိပါလျက်နှင့် မမြင်ရသော မဂ္ဂသစ္စာ။ ဤလို မမြင်ရဘဲနှင့် အကြောင်းပြတ်၍ အကျိုးတရား ဖြစ်သော ဘေးလွတ်၊ ရန်လွတ်၊ ဒဏ်လွတ် ဆင်းရဲဟူဟူသမျှတို့ နာမ်၊ ညာဏ်တို့မှာ မတွေ့ရ၊ မကြုံရ၊ မပူရ၊ မပင်ရ အစစ အာရုံတွေ အကုန်ငြိမ်း၍ ဇာတ်သိမ်းချမ်းသာ ဖြစ်ရတာကို ခေမာသောင်ကမ်း နိဗ္ဗူနန်းဟု ဆို၏။ ဤစခန်းကို ဉာဏ်ဆိုက်ရောက်ကြမှ သစ္စိကရဏဒဿနဟု မှတ်ပါ၊ ယူပါ။ ဤနေရာ၌ အမြင်ခက်သည်။ ပညာနှင့်ဝေဖန်၊ ဉာဏ်နှင့် ထိုးထွင်း။ သနိမိတ္တကင်းကြမှ မြင်နိုင်သည်။ သတိမူပါ။

ချုပ်တာနှင့် ငြိမ်းတာ ခွဲခန်း

ချုပ်တာသည် နိရောဓသစ္စာဖြစ်၏။ ငြိမ်းတာသည် သစ္စာဝိမုတ်ဖြစ်၏။ နိရောဓပုဒ်သည် ချုပ်တာကို ဟော၏။ နိဗ္ဗာန်ပုဒ်သည် ငြိမ်းတာကို ဟော၏။ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ ချုပ်တာကို နိရောဓ။ ဤတရားတို့နှင့် တကွ ဆင်းရဲချုပ်တာကို နိရောဓ။ တစ်နည်း။ အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ ဥပါဒါန်တို့ ချုပ်တာကို နိရောဓ။ တစ်နည်း။ ရာဂဆိတ်မှု၊ ရာဂကင်းမှု၊ ရာဂချုပ်မှုကို နိရောဓဟု မှတ်ရ၏။ မီးတစ်ဆယ့်တစ်ပါး လုံးဝ

လောင်မှုမရှိတာ၊ မီးလောင်မှုငြိမ်းတာကို နိဗ္ဗာန်။ နိဗ္ဗာန်-ငြိမ်းတတ်၏။ သန္တိသုခ-ဓာတ်ဖြစ်၏။ မီးလောင်လျှင် ဒုက္ခဖြစ်၏။ မီးလွတ်လျှင် သုခဖြစ်၏။ တဏှာနှင့်တကွဖြစ်သော ရာဂမီးဓာတ်၊ ဒေါသမီးဓာတ်၊ မောဟမီးဓာတ်တို့ မချုပ်သေးလျှင် သမုဒယ သစ္စာတစ်ခု ဖြစ်၏။ ရာဂမီးဓာတ်၊ ဒေါသမီးဓာတ်၊ မောဟမီးဓာတ်တို့နှင့်တကွ၊ နာမ်မှာ ဆင်းရဲသဘော မှန်၊ ဒုက္ခသစ္စာတစ်ခု ဖြစ်၏။ ရာဂမီးဓာတ်၊ ဒေါသမီးဓာတ်၊ မောဟမီးဓာတ်နှင့်တကွ မီးလောင်မှု ဒုက္ခချုပ်တာသည် နိရောဓသစ္စာတစ်ခု ဖြစ်၏။ ဤရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟဟု ဆိုအပ်သော မီးဓာတ်သုံးခုတို့ကို ဝိပဿနာ ဉာဏ်နှင့် မှတ်လွှင့်၍ စင်ကြယ်သောအခါ ပဋိဝေဓခေါ်သော အမောဟပညိန္ဒြေနှင့်ယှဉ်၍ အသံမောဟ ဓာတ်မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းမဟာကုသိုလ် ညာဏသမ္ပယုတ်ဖြစ်လာ၏။ ဤလိုဖြစ်လာသောအခါ၌ မဂ္ဂင်စုံ၏။ ဤမဂ္ဂင်စုံကို မဂ္ဂသစ္စာတစ်ခုဟု မှတ်ရာ၏။

ဤသစ္စာလေးပါးအစုံတို့ကို ဉာဏ်သည် တစ်ခါတည်း နေအာရုံတက်၍ နေလုံးကြီး အရောင်အဆင်း အလင်းနှင့် ပြည့်စုံစွာ ပေါ်ထွက်လာသကဲ့သို့၊ ဉာဏ်တော်ကြီးဖြစ်ပေါ်၍ လာလေတော့၏။ ဤဉာဏ်တော်ကြီးဖြစ်ပေါ်၍လာလျှင် သစ္စာလေးချက်ကို တစ်ပြိုင်နက် တစ်ချက်တည်း တစ်ခါတည်း မြင်လေတော့၏။ ဒါကြောင့် 'သစ္စာလေးချက်၊ တစ်ပြိုင်နက်၊ မဂ်၏ကိစ္စသာ'ဟု ကျမ်းဂန်တို့၌ လာ၏။ ဆို၏။ တစ်ချက်တည်းမြင်ပုံကို ဥပမာနှင့်ပြရသော် လောက၌ လူဝင်စားတစ်ယောက်သည် ဖြစ်လာ၏။ ထိုလူဝင်စားသည် အမိဟောင်း၊ အဖဟောင်း တို့ကိုလည်း သိတတ်၏။ မိသစ် ဖသစ်တို့ကိုလည်း သိတတ်၏။ ထိုသူငယ်၏ သိပုံမှာ နှစ်ခုမဟုတ်ပေ။ တစ်ခါတည်း တစ်ချက်တည်း တစ်ပြိုင်တည်း အသိတရားဖြစ်၏။ တွေးတောကြံစည်၍ သိသည်မဟုတ်ပေ။ တွေးတော ကြံစည်ရုံမျှနှင့်လည်း မသိနိုင်ပေ။ သိနိုင်သည်ဟုဆိုလျှင် အများပင် အကုန်လုံး သိနိုင်

ကြရာ၏။ ဤလိုလည်း မသိနိုင်ကြပေ။

ထိုဥပမာအတူ မိဘလေးဦးကို တစ်ပြိုင်နက် တစ်ခါတည်းသိသကဲ့သို့ မဂ်ဉာဏ်သည် တစ်ခါတည်း တစ်ပြိုင်နက် သိလေတော့၏။ ဤဉာဏ်သည် သစ္စာလေးပါးကိုလည်း သိ၏။ သစ္စာလေးပါးမှလွတ်သော သစ္စာဝိမုတ်ဖြစ်သော အသင်္ခတဓာတ်ထူး ဓာတ်မြတ်ကိုလည်း သိမြင်၏။ ဤအသင်္ခတဓာတ်သည် ပြုပြင်မှု ငြိမ်းတာ ပြုပြင်တာမရှိလို့ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု ငြိမ်းတာ။ အဘူတ၊ အဇာတ၊ အနုပ္ပါဒ၊ အသင်္ခတဟု အင်္ဂါလေးပါး အမည်လေးပါးရ၏။ ဒါကြောင့် ချုပ်တာနှင့် ငြိမ်းတာ ခွဲလို့သိရမည်ဟု ဆရာ ဆို၏။ ဤနေရာ၌ မကြားဖူးသော စကားဖြစ်၏။ သတိမူပါ။ ပညာနှင့် ဝေဖန်ပါ။ ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်းပါလေ။

တစ်လံမျှလောက်သော ဥတုဇရပ်၌ ဒုက္ခသစ္စာ ရ-မရ ရှင်းတမ်း

ဆံပင်မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ မွေးညင်းမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ခြေသည်း လက်သည်းမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ သွားမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အရေထူအရေပါးမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အသားမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အကြောမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အရိုးမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အညှို့မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ နှလုံးမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အသည်းမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အမွှေးမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အဖျင်းမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အဆုတ်မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အူမ-အူသိမ်မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အစာသစ်- အစာဟောင်းမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ဦးနှောက်မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ သည်းခြေမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ သလိပ်မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ပြည်မှာ

ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ သွေးမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ချွေးမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အဆီခဲမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ မျက်ရည်မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ဆီကြည်မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ တံတွေးမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ နှပ်မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အစေးမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ကျင်ငယ်မှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ဤ ဓာတ်အားလုံး အပေါင်းမှာလည်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ဤဓာတ်သုံးဆယ့်နှစ် အပေါင်းတည်း မှာရှိသော တေဇော ဓာတ်လေးပါးလည်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ဝါယောဓာတ် ခြောက်ပါးမှာလည်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ မရှိ။

ဤလေးဆယ့်နှစ်ပါးမှာရှိသော အဋ္ဌကလာပံ ဓာတ် ရှစ်ခုမှာလည်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ အာ ကာသဓာတ်ထဲမှာလည်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှာမရ။ ဤ အလုံးစုံသော ဓာတ်တရားတို့မှာ ဆင်းရဲ ချမ်း သာ ရှာမရလျှင် အဘယ်တရားမှာ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ ရှိသနည်းဟု သူ မေးဖွယ်ရှိပေ၏။ ထိုအမေးကို ဖြေရ လျှင် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာအကြောင်းကြောင့်။ (ဝါ) မူလနှစ်ပါး အကြောင်းရင်းကြောင့် ရာဂ မီးဓာတ်၊ ရာဂမီးနာမ်၊ ဒေါသမီးဓာတ်၊ ဒေါသမီးနာမ်။ မောဟ မီးဓာတ်၊ မောဟမီး နာမ်။ သောကမီးဓာတ် သောက မီးနာမ်။ ပရိဒေဝမီးဓာတ် ပရိဒေဝမီးနာမ်။ ဒုက္ခ မီး ဓာတ် ဒုက္ခမီးနာမ်။ ဒေါမနဿမီးဓာတ် ဒေါမနဿ မီးနာမ်။ ဥပါယာသမီးဓာတ် ဥပါယာသမီးနာမ်။ အပီယသမ္ပယောဂမီးဓာတ်၊ ပီယဝိပ္ပယောဂမီးနာမ်။ ဤမီးဓာတ် မီးနာမ်တို့မှာ မချုပ်မငြိမ်းလျှင် ဆင်းရဲ ၏။ ဤမီးဓာတ်တို့မှာ ချုပ်ငြိမ်းကွယ်ပျောက် အစ တုံး၍ အဆုံးသို့ရောက်လျှင် ချမ်းသာ၏။ ဤအချက် နှစ်ချက်ကို ဥပ္ပါဒေါ ဒုက္ခံ-အနုပ္ပါဒေါ သုခံဟု ဟော ၏။ ဤသို့ပြသော တရားအစုံတို့ကို သိကြ လိမ္မာ ကြလျှင် သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကျိုးနပ်ပြီဟု မှတ်ကြ ယူကြလေကုန်။

ဓမ္မာနိသတ္တ နိဇီဝသဘာဝါ ပါဠိတော်အဖွင့်
 ဆံပင်သည် သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။
 မွေးညင်းသည် သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။
 ခြေသည်း လက်သည်းသည် သတ္တဝါမဟုတ်၊
 အသက်မဟုတ်။ သွားသည် သတ္တဝါမဟုတ်၊
 အသက်မဟုတ်။ အရေထူ အရေပါးသည် သတ္တဝါ
 မဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အသားသည် သတ္တဝါ
 မဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အရိုးသည် သတ္တဝါ
 မဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီသည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အညှို့သည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ နှလုံးသည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အသည်းသည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အဖျင်းသည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အဆုတ်သည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အူမ-အူသိမ်သည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အစာသစ်-အစာ
 ဟောင်းသည် သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။
 ဦးနှောက်သည် သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။
 သည်းခြေသည် သတ္တဝါ မဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။
 သလိပ်သည် သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ ပြည်
 သည် သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ သွေးသည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက် မဟုတ်။ ချွေးသည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အဆီခဲသည်
 သတ္တဝါ မဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ မျက်ရည်သည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ ဆီကြည်သည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ တံတွေးသည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ နှပ်သည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ အစေးသည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ ကျင်ငယ်သည်
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက် မဟုတ်။

ဤကောဋ္ဌာသတို့၌လာသော တေဇောဓာတ်
 လေးပါးသည် သတ္တဝါမဟုတ် အသက်မဟုတ်။
 ဝါယောဓာတ်ခြောက်ပါးသည်လည်း သတ္တဝါ

မဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်။ ဤအလုံးစုံအပေါင်းဓာတ်
 လေးဆယ့်နှစ်ပါးတို့သည် သတ္တဝါ မဟုတ် အသက်
 မဟုတ်ကုန်။ တစ်နည်း အခံဓာတ် ခြောက်ပါး၊
 အတိုက်ဓာတ် ခြောက်ပါး၊ အပေါ်ဓာတ် ခြောက်ပါး
 တို့လည်း သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက် မဟုတ်ကုန်။
 တစ်နည်း-ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ ဝဏ္ဏ၊
 ဂန္ဓ၊ ရသ၊ သြဇာ၊ ဓာတ်ရှစ်ပါးတို့သည်လည်း
 သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်ကုန်။ တစ်နည်း-
 ပထဝီဓာတ်၊ အာပေါဓာတ်၊ တေဇောဓာတ်၊ ဝါယော
 ဓာတ်၊ အာကာသဓာတ်၊ ဝိညာဏဓာတ်ဟု ဆိုအပ်
 သော ခြောက်ပါးသောဓာတ်တို့သည်လည်း သတ္တဝါ
 မဟုတ်၊ အသက်မဟုတ်ကုန်။ တစ်နည်း- ရုပ်၊
 ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ ဟု ဆိုအပ်သော
 ခန္ဓာငါးပါးတို့သည်လည်း သတ္တဝါမဟုတ်၊ အသက်
 မဟုတ်ကုန်။ သတ္တဝါအခေါ် အသက်အခေါ်သည်
 ကား လောကဝေါဟာရ သမုတိ သစ္စာ မျှသာတည်း။
 ဒါကြောင့် သတ္တဝါသေစရာလည်းမရှိ၊ ရှင်စရာလည်း
 မရှိပေ။ သေရှင်နှစ်ပါးသည် တကယ်မရှိ၊ အဟုတ်
 မရှိပေ။ ဤလိုတကယ်မရှိ အဟုတ်မရှိသည်ကို
 သိကြလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ အတ္တဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့
 သည် အလျဉ်းကင်းပြတ်လေတော့၏။ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ
 သောတာပန်အစစ် ဖြစ်ရလေတော့၏။ သောတာပန်
 အစစ် ဖြစ်လိုသောသူတို့သည် ယခုပြသော 'ဓမ္မာ
 နိသတ္တ နိ ဇီဝသဘာဝါ' ပါဠိ တော်၏ အဖွင့်တရား
 တော်ကို ယုံကြည်အားထား သဒ္ဓါပွား၍ များများကြီး
 ဝေဖန် ပညာဉာဏ်ဖြင့် မြင်ကြလေကုန်။

သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံရတုန်းခဏ၌
 မြတ်စွာဘုရား ဟောဖော်ညွှန်ပြခဲ့သော တရားတွေကို
 သိအောင် လိမ္မာအောင်လုပ်ကြဖို့ အရေးကြီးသည်။
 အရိယ သစ္စာ သာသနာတော်နှင့် တစ်ခါလွဲချော်၍
 သွားကြလျှင် နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန် သောက ဖြစ်
 ကြရမည် အမှန်ပင်တည်း။ ဒါကြောင့် သာသနာ
 တော်နှင့်တွေ့တုန်း၊ တွေ့ဆုံကို ဗောဓိမျိုး ဗောဓိဉာဏ်

ကို အပိုင်အနိုင် အရယူကြရမည်။ မိမိတို့မှာ ပါရမီက
 မလိုတော့ပေ။ ဗဟုသုတကို မရှာကြ၍ မသိ မလိမ္မာ
 ခြင်းသာဖြစ်သည်။ ဆရာမတွေ့လို့ မသိ မလိမ္မာခြင်း
 သာ ဖြစ်သည်။ ပါရမီကို မရိုးနှင့်။ ပါရမီက သာ
 သနာတော်နှင့် တွေ့ဖို့ကို ပြုလုပ်၍ပေးလိုက်လေပြီ။
 သာသနာတော်နှင့် တွေ့လည်းတွေ့ရပြီ။ နာနိုင် ကြား
 နိုင်သော နာမ်ခန္ဓာတွေကိုလည်း ရပြီ။ ဒါကြောင့်
 ပါရမီက မလိုတော့ဟုဆိုသည် မှတ်လေ၊ ယူလေ။

လောက၌ ဝေါဟာရမြေ၊ ဓာတ်လေးပါး၊
 ဓာတ်ရှစ်ပါး၊ သုတ္တန်မြေ ဓာတ်လေးပါး၊ ဓာတ်ရှစ်
 ပါး။ အဘိဓမ္မာမြေ ဓာတ်လေးပါး၊ ဓာတ်ရှစ်ပါးဟူ၍
 သုံးမျိုးသုံးစားရှိ၏။ ထိုသုံးမျိုးသုံးစားတို့တွင် အနေ
 အထိုင် အမူအရာတို့သည် ထင်ရှားကွဲလျက်ရှိပေ၏။
 ထိုသုံးမျိုးသုံးစား ထင်ရှားကွဲလျက်ရှိတာကို အကုန်
 ပေါင်း၍(ဝါ)တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍ လုပ်၍ ဟော
 ပြောကြကုန်၏။ မသိ မလိမ္မာ သူများ ယုံကြည်၍
 ယူကြကုန်၏။ အမှောက်မှောက် အမှားမှားဖြစ်ကုန်
 ပြီ။ တရားကို ဟောပြောသူများက အပြစ်ကိုကြောက်
 ၍ အမှန်ကိုရောက်အောင် ပညတ်၊ ပရမတ်တရားတို့
 ကို အတတ်သိမြင်ဖို့ ကိုယ်တိုင်လည်း အားထုတ်၊
 သူတစ်ပါးတို့ကိုလည်း ခွဲစိတ်လို့ ဟောပြောကြ လျှင်
 လူရှင် ရဟန်းအများတို့မှာ အသိအလိမ္မာ တိုးပွားကြ
 ရာ၏။ တရားကို ဟောပြောသူများက အပြစ်ကို
 မကြောက်။ (ဝါ) သံသရာဝန်ကို မကြောက်၍ အမှန်
 ကို ရောက်အောင် သဘောမထားဘဲ တန်ခိုးကိုလို၍
 ဂုဏ်ကိုလို၍ အခြွေ အရံကိုလို၍ အခြွေအရံကိုလို၍
 အချိုးအမွမ်းကိုလို၍၊ ပရိသတ်ကို လို၍၊ လာဘကို
 လို၍ ဟောကြလျှင် လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်း အများတို့မှာ
 အသိအလိမ္မာကို မရတော့ဘဲ အယူဖောက်ပြား၍
 တစ်မှားတည်းသာ မှား၍ နေကြရကုန်၏။

ဝေါဟာရမြေ၊ သုတ္တန်မြေဟုဆိုတာ သမူဟ၊
 သဏ္ဍာန၊ ဃန၊ သန္တတိဟု ဆိုအပ်သော ပညတ်တို့
 သည် အမြဲတမ်း အစဉ်ပါရှိကြကုန်၏။ ဤမြေ

နှစ်ခုထဲမှာ ပရမတ်၏ သဘောတွေ အစဉ်ပါကြကုန်၏။ ဤပရမတ်၏ သဘောကို ဉာဏ် လိမ္မာမှု ရှိသူများသာလျှင် အတုံးအခဲ အစရှိသော ပညတ်ကို လွန်၍ သိနိုင် မြင်နိုင်ကြကုန်၏။ ဘာကြောင့်ဆိုသော် သညာသိ၊ ဝိညာဉ်သိတို့က အလွန် အလွန် ခုခံ၍ နေတတ်ကြသည်။ (ဝါ)နေကြကုန်၏။ သာမန်လူရှင် ရဟန်း ဉာဏ်နည်း များမှာ ဘယ်နည်းနှင့်မှ မသိနိုင် မမြင်နိုင်ကြကုန်။ ဤဝေါဟာရမြေ၊ သုတ္တန်မြေ နှစ်မျိုးတို့သည် ဝတ္ထုထင်ရှားရှိလေသောကြောင့် အရပ်အမျိုးမျိုးလုပ်၍ ဖြစ်နိုင်တော့၏။ ကုသိုလ်ကံရပ်၊ အကုသိုလ် ကံရပ်တွေသည် မိမိတို့၏ မျက်မြင်ပင် ဖြစ်ကြကုန်၏။ ပရမတ်မြေကိုကား ဘယ်ကံ၊ ဘယ်ဥတု၊ ဘယ်စိတ်၊ ဘယ်အာဟာရတို့ကမှ အရပ်မထုနိုင်၊ မလုပ်နိုင်ပေ။ အဘိဓမ္မာမြေက ဆရာမရလျှင် သိဖို့ မြင်ဖို့ အလွန်ခက်လှပေ၏။ ဆရာရလျှင် သိဖို့ မြင်ဖို့ အလွန်လွယ်လှပေ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဝတ္ထုလွတ်သော ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာတို့သည် အဘိဓမ္မာဟုဆိုသော ဓာတ်လေးပါးတို့၌ အစဉ်တန်း၍ ပါကြကုန်၏။ ပါပုံကား- ဖဿစေတသိက်ယှဉ်သော စိတ်ဟူဟူသမျှတို့သည် ဤ ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာ၊ အာရုံ၊ အတွေ့ အထိတို့ကို အမြဲတမ်း သိကြကုန်၏။ ဤလိုသိကြခြင်းသည် အဘိဓမ္မာဟု ဆိုအပ်သော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့် သိနိုင် သိရခြင်းဖြစ်၏။ ဤဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၏ အစွမ်းသတ္တိသည် အဘယ်ကဲ့သို့ ရှိပါသနည်းဟု မေးခဲ့သော် ခံ၊ ထိမ်း၊ လောင်း၊ အား ဤလေးပါးသော စွမ်းရည်သတ္တိလည်း ရှိပါသည်။ အသီးသီးဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာကို ဆောင်မှုစွမ်းရည်သတ္တိလည်း ရှိပါသည်။

ဤအဘိဓမ္မာ ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့သည် ကမ္ဘာပေါင်းအနှံ့ ကုန်လွန် ကွယ်ပျောက်သော်လည်း ဤဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့ မကုန်နိုင်၊ မခန်းနိုင်၊ မကွယ်နိုင်၊ မပျောက်နိုင်ပေ။ အမြဲတမ်း ထာဝစဉ်

ထာဝရ ရှိကြပေ၏။ ဒါကြောင့် မဖောက် မပြန် မြဲမြဲ မှန်ဟု ဆိုသတည်း။ နိယာမဟု ဟောတော်မူသတည်း။ ဤနိယာမ ဥတုနှင့်တကွဖြစ်သော ဓာတ်ကြီးတွေသာ ဝေါဟာရ၊ သုတ္တန်တို့ထက် လွန်သောကြောင့် အဘိဓမ္မာဟု ဆိုသတည်း။ မျက်တောင်တစ်ခတ် လျှပ်တစ်ပြက်၊ လက် ဖျစ်တစ်တွတ်မျှ နေရမှုကို ဘာမျှဂုဏ်လိုဖို့ ဂုဏ်ယူဖို့ မဟုတ်။ အမှန်ကို ရောက်ကြ ရကြဖို့တို့ကိုသာ ပညာဉာဏ်နှင့် ဝေဖန်ကြရာ၏။ သံသရာ၏ ဝန်လေး ဝန်ပေါ့ကို အမြဲတမ်း သတိပြု၍ ချိန်ထိုးကြရာ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်နှာတော်ကို အမြဲတမ်း ရှေးရှု၍ မြင်ကြရာ၏။ မြင်အောင်လည်း ပြုကြ လုပ်ကြရာ၏။ အမှား အမှန်ကိုလည်း မိမိခန္ဓာကိုယ်ထက် အလေးဂရုပြုကြရာ၏။ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပိုင် မသိကြသေးလျှင် မဟောအပ်၊ မဟောထိုက်ပေ။ သိ၍ ဟောပြန်လျှင်လည်း ရှေးဦးစွာ မဟောမီ မေတ္တာ၊ ဟောဆဲမှာ သစ္စာ၊ ဟော၍ပြီးလျှင် ဥပေက္ခာ။ ဤအင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံကြရမည်။ အမြောက်၊ အချော၊ အမော့၊ အဖိအနှိပ်ပြု၍ ဟောပြောမှုကို အလျဉ်းပယ်ကြရမည်။ ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွားလာဘ် အစရှိ သည်တို့ကို ငဲ့မှု မပါရှိရ။ ပါလျှင် တရားဟောဆရာ မပီသချေ။ စီးပွားရှာဆရာသာ ဖြစ်ချေမည်ဟု မှတ်လေ၊ ယူလေ။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဟောပြောခဲ့သော တရားထဲကို မိမိတို့၏ အယူဆိုး၊ ဝါဒဆိုးတွေကို ထည့်စွက်၍ မဟောရ၊ မဟောသင့်ပေ။ တရားတော်ကို အညစ်အကြေးစွန်းအောင် မလုပ်ရ၊ မလုပ်သင့်ပေ။ ဤနေရာ၌ သတိကြီးစွာ ပြုကြပါလေ။ ဤကား ဆရာတော်၏ တပည့်ဖြစ်သူ လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်းတို့ကို သတိပေး ဆုံးမချက်ပေတည်း။ ရုပ် နာမ်ကို ဟောပြောကြသောအခါ ဂန္ဓရူရနည်းနှင့် ဟောပြောနည်း တစ်နည်းရှိ၏။ ဝိပဿနာ ရူရနည်းနှင့် ဟောပြောနည်း တစ်နည်းရှိ၏။ ထိုနှစ်နည်းတို့တွင် ဂန္ဓရူရနည်းကား ရုပ်ဓာတ်ဟူသည် ကျမ်းဂန်တို့၌ လာသော ကောဋ္ဌာသ

သုံးဆယ့်နှစ် ရုပ်ဓာတ်၊ နှစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးသော ရုပ် ဓာတ်၊ ဒသကလာပ် ရုပ်ဓာတ်တွေ အများအပြားရှိကြ ကုန်၏။ ဤသို့ပြုကြသော ရုပ်ဓာတ်တွေကို ဘာ တစ်ခုမျှ ငြင်းဆိုဖွယ်မရှိပေ။ ဘာကြောင့်ဆိုသော် သညာသိ၊ ဝိညာဉ်သိနယ်မှာ ဂန္ဓဓူရနည်းနှင့် ပြရပေ ၏။ ပြကြပေ၏။ ဒါကြောင့် မငြင်းဆိုထိုက်ပေ။ နာမ် တရားတို့ကို ပြနည်းမှာလည်း ထို့အတူ နာမ်တေ ပညာသတစ်ခု ယုတ်ကိုးဆယ်၊ အကျယ်တစ်ရာနှစ် ဆယ့်တစ်ပါးအစရှိသည်တို့ကို ပြရပေ၏။ ပြကြ ပေ၏။ ငြင်းဆိုဖွယ်မရှိပေ။ ကျမ်းဂန်၏အလို မှန်လှ ၏။ ပရိယတ္တိနည်း မှန်၏။ ဟုတ်၏။ ဂန္ဓဓူရနည်း မှန်လှပေ၏။ ဝိပဿနာရှုရ၏အရာမှာ မဆိုင်ပေ။ အသုံးမဝင်ပေ။ အသုံးမပြုနိုင်။ အသုံးမချနိုင်ပေ။ ဘာကြောင့်ဆိုသော် ဝိပဿနာ၏အလုပ်က အာရုံ၏ အခိုက်အတန့်၌ ခယတ္တအနက်နှင့် ပြည့်စုံ၍ ဖြစ်ပေါ် လာသော ရုပ်နာမ်ကိုသာ ဉာဏ်နှင့်ရှုအပ် မြင်အပ် ၏။

ရှုပုံကား- ယားသည်၊ ယံသည်၊ နာကျင် သည်၊ ကိုက်ခဲသည်၊ မူးဝေသည်၊ တောင့်သည်၊ တင်းသည်၊ အောင့်သည်၊ အင့်သည်၊ ညောင်းညာ သည်၊ မှောက်လှန်လူးပြန်၊ ကွေးဟန်၊ ဆန့်ဟန်၊ ထဟန်၊ ထိုင်ဟန်၊ သွားဟန်၊ လာဟန်၊ လှုပ်ဟန်၊ ငုံ့ဟန်၊ မော့ဟန်၊ မှိတ်ဟန်၊ ဖွင့်ဟန်၊ စောင်းဟန်၊ ပြောင်းဟန်၊ စားဟန်၊ သောက်ဟန်၊ မျိုဟန်၊ ယိုဟန်၊ ပြုံးရယ်ဟန် အစရှိသည် တို့သည် ဖြစ်လာ ပေါ်လာ ၏။ ဤသို့ ကြိုးဆွဲနှင့် အရပ်အမူအရာ ကြိယာကဲ့သို့ ပညတ်နှင့်တကွ နာမ်တရားတို့ ပေါ်မူပေတည်း။ ဤ နာမ်တရားတို့ ပေါ်မူကား အခိုက်အတန့် ဖောက်ပြန် မှုရုပ်ကို အမှီပြု၍ ပေါ်မူတို့ပေတည်း။ ဤရုပ်နာမ်တို့ သည် စုလျက် ပုံလျက် ဝတ္ထုနှင့် မရှိပေ။ သဏ္ဍာန်ဒြပ် မရှိပေ။ သမူဟ မရှိပေ။ ယန မရှိပေ။ ဥပါဒါ မရှိပေ။ သန္တတိ မရှိပေ။ ခဏချက်ချင်း ချုပ်ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်သောကြောင့် ခယတ္တရုပ်နာမ်-အနိစ္စာမှန်ဟု

ဆိုသတည်း။ ဤအနိစ္စ ရုပ်နာမ်ကို အဖန်ဖန် အထပ် ထပ် ဆက်စပ်၍ မြင်အောင် လုပ်ရမှုကို (ဝါ) ဉာဏ် အမြင် ဆက်အောင် လုပ်ရမှုကို ဝိပဿနာ၏အလုပ် ကို အားထုတ်ရသည်ဟု ဆိုသည်။ မှတ်လေ၊ ယူ လေ။ ဝေါဟာရသ၊ နိမိတ္တနှင့် ဝတ္ထုမလွတ်လျှင် ဂန္ဓဓူရ အလုပ်ဟု မှတ်လေ၊ ယူလေ။ အနိမိတ္တနှင့် ဝတ္ထုမလွတ်လျှင် ဝိပဿနာရှုရ အလုပ်ဟု မှတ်လေ၊ ယူလေ။

သစ္စာခန်းကို ပြပေအံ့

သစ္စာဟူသည်ကား လောကီသစ္စာသုံးပါး၊ လောကုတ္တရာသစ္စာသုံးပါး၊ အရိယသစ္စာလေးပါး။ သစ္စာ၏အနက် တစ်ဆယ့်ခြောက်ချက် စသည်ဖြင့် ကျမ်းဂန်တို့၌ လာ၏။ ဤကျမ်းဂန်တို့၌လာသော သစ္စာတို့ကို သင်ကောင်း၊ မှတ်ကောင်း၏။ သညာ နယ်၊ ဝိညာဉ်နယ်တို့မှာ လွန်စွာအသုံးဝင်လှ၏။ ဗဟု သုတ၏အလိုငှာ လေ့ကျက်ကောင်း၏။ ဂန္ဓဓူရ၏ အရာ ဖြစ်၏။ ဝိပဿနာရှုရ၏ အရာမှာ အသုံးမဝင်၊ အသုံးမကျ၊ အသုံးမပြုနိုင်ပေ။ ဘာကြောင့်ဆိုသော် ပစ္စုပ္ပန် အာရုံ၏ အခိုက်အတန့်၌ ကြုံလာ ဖြစ်လာ သော ရုပ်နာမ်က သင်အံ့လေ့ကျက်၍ ထားသော စာ သစ္စာတို့နှင့် ဘယ်လိုနည်းနှင့်မှ ဆက်စပ်၍ မရနိုင် ပေ။ အဘယ် ကြောင့် မရသနည်းဟုဆိုသော် ရုပ်၊ နာမ်က အာဂန္တုက ဖြစ်လေသောကြောင့်ပေတည်း။ အနုသယ ကိလေသာဓာတ်တို့က ဖြစ်ပြီး ဖြစ်ပြီး သော ရှေးဝိညာဉ်အာရုံတို့မှာ အစဉ်ပါကြကုန်၏။ (ဝါ) အစဉ်ပါ၍ နေကြကုန်၏။ ဤပဉ္စဝိညာဉ်ငါးခု တို့သည် အနုသယဘုံကြီးတွေ ဖြစ်ကြကုန်၏။ ထို အနုသယဘုံကြီးတွေကို စာသစ္စာတို့နှင့် မဖျက်ဆီး နိုင်၊ မဖြိုခွင်းနိုင်ပေ။ ပဋိဝေဓဟုဆိုအပ်သော ဉာဏ် တို့နှင့် ထိုးထွင်းကြိတ်ချေ အကုန်မွှော့နှောက်၍ ဖျက် ဆီးနိုင်ကုန်၏။ ဤလို ဖျက်ဆီးပစ် နိုင်ကြမှသာလျှင် မနောက်ပရိယုဋ္ဌာနဘုံ ဝစီကံနှင့်တကွ ကာယကံ

ဝိတိက္ကမဘုံသို့ မရောက်ကြဘဲ လှော်ပြီး ဖုတ်ပြီး ပြုတ်ပြီးသော မျိုးကဲ့သို့ မပေါက်နိုင်ကြကုန်။ (ဝါ) ပေါက်ခြင်းငှာ မထိုက်ကြကုန်။ ဤလို မပေါက်နိုင် ကြမှသာလျှင် ဒုက္ခစက် ရပ်၍ အမြတ်နိဗ္ဗာန်ကြီးဖြစ် ပေါ်၍ လာမှသာလျှင် သောကမီး၊ ပရိဒေဝမီး၊ ဒုက္ခ မီး၊ ဒေါမနဿမီး၊ ဥပါယာသမီး၊ အပီယ သမ္ပ ယောဂမီး၊ ပီယဝိပ္ပယောဂမီးဟု ဆိုအပ်သော မီး ခုနစ် ပါဒတို့သည် ယခု ပစ္စက္ခအာရုံ၏ ခဏ၌ပင် အငြိမ်း ကြီးငြိမ်း၊ အအေးကြီးအေး၊ ကိစ္စပြီးအေးရ၍ ဝိမုတ္တိ ရသ သန္တိသုခဓာတ်ကြီးကို တကယ်တမ်း ခံစား ကြရ မည်။ မိမိ၏စိတ်၌ အလွန်အေးမြ ကြည်လင်သော အရသာကို တွေ့ရမည်ဟု မှတ်လေ။ နိဗ္ဗူတဓာတ် သည် ဗုဒ္ဓဓာတ်နှင့်မှ ပေါင်းနိုင်သည်။ သညာဓာတ်၊ ဝိညာဉ်ဓာတ်တို့နှင့်မပေါင်းနိုင်။ ဘာကြောင့် မပေါင်း နိုင်သနည်းဟုဆိုသော် သညာသိ၊ ဝိညာဉ်သိတို့က ဝတ္ထုကိုမိရမှ မှတ်နိုင်၊ ကြံနိုင်ကြသည်။ ဝတ္ထုကို မမိရလျှင် မမှတ်နိုင်၊ မကြံနိုင်ကြကုန်။ မမှတ်တတ်၊ မကြံတတ်ကြကုန်ဟု ယူလေ။

ဒါကြောင့် နိဗ္ဗူတဓာတ်နှင့် မပေါင်းနိုင်ဟု ဆိုသတည်း။ ဤနေရာ၌ မပေါင်းနိုင်ဟုဆိုသော စကားသည် မမြင်တာကို ဆိုသည်ဟု မှတ်လေ၊ ယူ လေ။ ဤနိဗ္ဗူတဓာတ်သည် ရာဂချုပ်မှုမှာရှိ၏။ သဘာဝသဘော ထင်ရှား ရှိပေ၏။ ဤသို့ ထင်ရှားရှိ သော နိဗ္ဗူတဓာတ်ကို ဘာမှမရှိဟု ယူဆလျှင် ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိ မိလေတော့၏။ ဌာနဒေသနှင့် ဝတ္ထုနှင့် ရုပ်ထူး နာမ်ထူးနှင့် အမြဲတမ်းတည်လျက်ရှိသည်ဟု ယူဆ လျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ မိလေတော့၏။ ဒါကြောင့် ဥစ္ဆေဒ သဿတ နှစ်ပါး လွတ်ကြစေခြင်းငှာ သခီတတရား သည် ထင်ရှားရှိပါ၏။ အသင်္ခတတရားသည် ထင် ရှားရှိပါ၏။ ဝိရာဂတရားသည်လည်း ထင်ရှားရှိပါ ၏ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ ဤလို ဟော တော်မူသော အသင်္ခတဓာတ်ကြီးဖြစ်သော နိဗ္ဗူတ ကို မြင်လို သိလိုကြလျှင် မိမိတို့၏ အာရုံနာမ်တို့၌

ဝိရာဂ နိဗ္ဗာန် (ဝါ) ရာဂ ချုပ်မှု၊ ဒေါသချုပ်မှု၊ မောဟ ချုပ်မှု သဘောတရားတို့ကို ဧကန်ဉာဏ်နှင့် မြင်မှ သာလျှင် လောကဟုခေါ်သော တရားတွေ အကုန် လုံး အစတုံး၍ အဆုံးတိုင် ငြိမ်းမှု၊ အေးမှုဟူသော နိဗ္ဗူတဓာတ်ကြီးကို ဧကန် တွေ့ကြရမည်။ ဥပမာ ကား နေပူကလာသူသည် အရိပ်တစ်ခုထဲသို့ ဝင် ရောက်မိသောအခါ၊ ဩ...အေးလေစွ၊ အေးလေစွ၊ ချမ်းသာလေစွ၊ ချမ်းသာလေစွဟု မိမိ၏စိတ်မှာ ဖြစ် ပေါ်ရသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဗုဒ္ဓဓာတ်ကြီးနှင့် နိဗ္ဗူတ ဓာတ်ကြီး နှစ်ခုပေါင်းသင်း ဆက်ဆံမိသောအခါ သင်္ခတတရားဘက်က အပူတွေနှင့် ဘယ်တော့ ဘယ်အခါမှ မတွေ့ မကြုံရတော့ဘူးဟု မိမိဉာဏ်မှာ ဆုံးဖြတ်လိုက်နိုင်တော့၏။ ဤလို ဆုံးဖြတ်နိုင်တော့ မှ တရား၏လုပ်ငန်းကုန်ပြီ၊ ပြီးပြီဟု ဆိုထိုက်လေ ၏။ ပြောထိုက်လေ၏။ ဓာတ်က ဉာဏ်စဉ်ကိုမှတ်၍ ပြီးပြီဟု မဆိုထိုက်ပေ၊ မပြောထိုက်ပေ။ ဘာကြောင့် ဆိုသော် အထင်ကြီးပြီး အလုပ်မပြီးဘဲ နေမှာကြောင့် ပေတည်း။ အထင်လည်း ကြီးတတ်သည်။ သတိမူ ပါ။

တစ်နည်း- နိဗ္ဗူတဓာတ်ဟု ဆိုအပ်သော အသင်္ခတဓာတ်ကို ထင်ရှားအောင် ပြဉ္စိအံ့။ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာအစဉ်၌ ရာဂချုပ်မှု၊ ဝိရာဂနိဗ္ဗာန် တကယ် တမ်း ရပါအံ့။ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော ခန္ဓာ။ ဒေါသ နှင့်တကွဖြစ်သော ခန္ဓာ။ မောဟနှင့် တကွဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည် (ဝါ) ရုပ်၊ နာမ်၊ ဒုက္ခတရားတို့သည် (ဝါ) ကိလေသာ ရုပ်၊ နာမ်တို့သည် အစတုံး၍ အဆုံး တိုင်ချုပ်ငြိမ်းကြကုန်၏။ ဗောဓိပက္ခိယ ရုပ်၊ နာမ်တို့ သည် အစဉ်ဖြစ်ခွင့်၊ ပေါ်ခွင့်ရကြကုန်၏။ ဤဗောဓိ ပက္ခိယ ရုပ်၊ နာမ်တို့သည် အစဉ်ဖြစ်ရာမှာ နိဗ္ဗူတ ဓာတ်ကြီးသည် ထင်ရှားလျက်ရှိပေ၏။ ဤနိဗ္ဗူတ ဓာတ်ကြီး ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လျက်နေသည်ကိုပင် သဘာဝတရား ထင်ရှားရှိသော အသင်္ခတဓာတ်ဟု ဆိုသတည်း။ ဤအသင်္ခနိဗ္ဗာန်ကိုမြင်သော ဉာဏ်

သည် ဗောဓိပက္ခိယ ရုပ်၊ နာမ်တို့၌ အစဉ်ပါ၍နေသော ဗုဒ္ဓဓာတ်ကြီးဟု ဆိုပေသတည်း။ ဤဗုဒ္ဓဓာတ်ကြီး ပွင့်မှု၊ ပေါ်မှုကား ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ ချုပ်ငြိမ်းမှုပေတည်း။ ဤလို အကြောင်းအကျိုးတို့ ဆက်စပ်မိမှသာ ပေါ်နိုင်၊ ပေါက်နိုင်ကြသော ဓာတ်ကြီးတို့ပေတည်း။

ဒါကြောင့် အသိအလိမ္မာဟု ဆိုအပ်သော သုတမယ၊ အနုဗောဓ၊ ပဋိဝေဓ ဉာဏ် လက်နက်ကို အရ ယူကြရမည်။ ဤသို့ သုတမယ၊ အနုဗောဓ၊ ပဋိဝေဓ ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်သော လက်နက်ကောင်းကြီးတွေကိုမှ မရကြလျှင် ဘယ်နည်းနှင့်မှ ဗုဒ္ဓဓာတ်တို့သည် မပွင့်နိုင်၊ မပေါ်နိုင်ပေ။ ဒါကြောင့် ဤလက်နက်ကြီးသုံးခုတို့သည် အရေးကြီးလှပေ၏။ ယခု အရိယာလမ်းကို လိုက်ကြကုန်သော သူတို့မှာ ဤ သုတမယ၊ အနုဗောဓ၊ ပဋိဝေဓဟု ဆိုအပ်သော ဉာဏ်ကို အရယူကြရမည်။ ဤလို အရယူနိုင်ကြလျှင် ဗုဒ္ဓဓာတ်နှင့် နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကြီးတို့သည် အပြီးတိုင် ပေါ်ကြ ပေါက်ကြ ပွင့်ကြရမည်ဟု မုချမှတ်ယူကြလေ။ ဤဗုဒ္ဓဓာတ်ကြီးနှင့် နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကြီးတို့ မပေါ် မပေါက် မပွင့်ကြသေးလျှင် ဗောဓိ၏ပလ္လင် ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ဗောဓိဘုရား ဗုဒ္ဓဓာတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘယ်နံရော အခါမှ မတွေ့ရ၊ မဖူးမြော်ရဟု မှတ်လေ၊ ယူလေ။ မတွေ့ရ၊ မဖူးမြော်ရဟု ဆိုသောစကားသည် နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်သော ဉာဏ်မရှိ၍ နိဗ္ဗာန်ကို စိတ်တွေ့၊ ဉာဏ်တွေ့ မတွေ့ရတာကိုဆိုသည်ဟု မှတ်လေ။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ဘုရားဟုဆိုတာ ယေန ညာဏောန သမ္ပဒ္ဓေါ၊ ယေန ညာဏောန ပတ္တောသိဟူသော ပါဠိတော်နှင့် နိယာမကို မျှော်လေ။ ဓမ္မနိယာမထဲမှာ ဗုဒ္ဓနိယာမထဲမှာ ဗုဒ္ဓနိယာမ၊ သံဃနိယာမတို့ အမြဲတမ်းပါရှိ၍ နေသည်ကို ဓမ္မဉာဏ်နှင့် မျှော်လေ၊ မြင်လေ ဉာဏ်ကဝေတို့။ ဤလို ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ဘုရားနှင့် နိဗ္ဗာန်တရားတော်ကြီးကို ဒိဋ္ဌဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင် ကြရသောသူ

ဟူသမျှတို့သည် ဒိဋ္ဌသရဏဂုဏ်ကို ရပြီ။ ဤ ဒိဋ္ဌသရဏဂုဏ်ကို ရ၍ သရဏဂုဏ် မြဲတာကို နိယတသရဏဂုဏ်ဟု ဆိုသည်။ ဤနိယတသရဏဂုဏ်ကို ရသောသူသည် နိယတဂတိကိုရပြီဟု မှတ်လေ။ ဤနိယတဂတိကို ရသောသူသည် အောက်သံသရာ၏အတွက် စိတ်ချရလေတော့၏။ သတိကြီးစွာမူပါ။

သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်လျှင် အာသဝေါတရားတို့ ကုန်၏။ အာသဝေါ တရားကုန်လျှင် ခန္ဓာမဖြစ်။ ဤခန္ဓာ မဖြစ်ပေါ်တာကို နိဗ္ဗာန်ဟု ဟောတော်မူ၏။ အာသဝေါတရားတို့နှင့်တကွဖြစ်သော ခန္ဓာသည် အဆုံးတိုင်ချုပ်လေ၏။ ပညာရှိများ ဝေဖန်ဖို့ အချုပ်တရားကား သစ္စာလေးပါးကို သိမြင်လျှင် အာသဝေါကုန်သော နိဗ္ဗာန်ကို ရသည်၊ ရောက်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူ၏။ သစ္စာကို ဘယ်လိုသိမြင်ရမည်နည်းဟု အမေးထွက်လာ၏။ ဒုက္ခသစ္စာသည် ခန္ဓာဒြပ်ကြီး၌ အာဟာရရုပ်ဓာတ်ကို ဒုက္ခသစ္စာဟု ဆိုမည်လော။ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောရုပ်ဓာတ်ကို ဒုက္ခသစ္စာဟု ဆိုမည်လော။ ကံကြောင့်ဖြစ်သော အကြည်တရားတွေကို ဒုက္ခသစ္စာဟု ဆိုမည်လော။ ဥတုကြောင့် ဖြစ်သော ဆံပင်အစရှိသော ဥတုဇ ရုပ်ဓာတ်ကို ဒုက္ခသစ္စာဟု ဆိုထိုက်လျှင် ရေ၊ မြေ၊ တော၊ တောင်၊ သစ်ပင် အစရှိသော ဥတုဇ ရုပ်တွေကိုလည်း ဒုက္ခသစ္စာဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ဤရေ၊ မြေ၊ တော၊ တောင်၊ သစ်ပင် အစရှိသော ဥတုဇရုပ်တွေသည် ဒုက္ခသစ္စာ မထိုက်ပါဟုဆိုလျှင် ဤရုပ်ဓာတ်တို့နှင့် အတူတူဖြစ်သော အဟာရဇရုပ်ဓာတ်၊ စိတ္တဇဝါယော ရုပ်ဓာတ်၊ ကမ္မဇ အကြည်ရုပ်ဓာတ်၊ ဥတုဇ ဆံပင် အစရှိသော ရုပ်ဓာတ်၊ အမာ၊ အပျော့၊ အပူ၊ အအေး အစရှိသော ဥတုဇရုပ်ဓာတ်တို့သည်လည်း အဘယ်မှာ ဒုက္ခသစ္စာ ထိုက်ပါတော့အံ့နည်း။

ဤဓာတ်တရားတို့၏ အပေါင်းအစုဖြစ်သော ခန္ဓာဒြပ်ကြီး၏အပေါ်၌ မပြတ်မလတ် ဖြစ်ပျက်၍နေ

သော အာရုံနာမ်ကိုသာလျှင် ခယတ္တရုပ်၊ နာမ် အနိစ္စ မှန်သောကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာဆိုက်သည်ဟု ဆိုရ၊ ယူရ ပေမည်။ ရုပ်ဓာတ်ကြီးလေးပါးကို ဒုက္ခသစ္စာဟု ယူကြလျှင် သစ္စာဉာဏ်မဟုတ်၍ အာသဝေါတရား တို့ ကုန်မည်မဟုတ်ပေ။ အာသဝေါတရားမကုန်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကိုမရ၊ မရောက်နိုင်။ နိဗ္ဗာန် ကို ရကြောင်း၊ ရောက်ကြောင်း မဟုတ်လျှင် မဂ်မဖြစ်နိုင်ပေ။ မဂ် စိတ်၊ မဂ်ဉာဏ် မဖြစ်လျှင် သညာသိ၊ ဝိညာဉ်သိဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ဤသညာသိ၊ ဝိညာဉ်သိ သည် သူငယ်များ၏ အသိကဲ့သို့သာ ရှိသေးသည်။ သညာ သိ ဉာဏ်သိတို့နှင့် မတူနိုင်ဟု မှတ်လေ၊ မြင်လေ။ သမုဒယသစ္စာကို သိမြင်လျှင် အာသဝေါကုန်သော နိဗ္ဗာန်ကို ရသည်၊ ရောက်သည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။ သမုဒယသစ္စာသည် အရိယာတို့ သိအပ်၊ သိထိုက်သော သစ္စာ၊ အများသူတို့ သိအပ်၊ သိထိုက်သော သစ္စာဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပေ၏။ ထိုနှစ်မျိုး နှစ်စားတို့တွင် အများသူတို့ သိအပ် သိ ထိုက်သော သစ္စာကား ခန္ဓာအိမ်ကို ဆောက်လုပ်ကြ သော ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဟု ဆိုအပ်သော လေးပါးသော အကြောင်းတရားတို့ပေတည်း။

ဤကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ အကြောင်း တရားတို့သည် ခန္ဓာအိမ်ခြံခြံကြီး ဖြစ်ပေါ်အောင် ပြုပြင်ကြကုန်၏။ ဤခန္ဓာအိမ်ခြံခြံကြီးမှာလည်း အစဉ်ပါကြကုန်၏။ အမြဲတမ်း ပြုပြင်ဖြည့်စွက်လျက် ရှိကြကုန်၏။ အများကပင် ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ သိမြင် စွဲယူကြကုန်၏။ အရိယာတို့ သိအပ် သိထိုက်သော သစ္စာကား အာရုံပေါ်မှုအစဉ်မှာ ကာမဂုဏ်ဖြစ်အမှု အစဉ်ပါကြကုန်၏။ ဤကာမဂုဏ်ဖြစ်မှု အာရုံတို့မှာ အဝိဇ္ဇာမှောင်ဓာတ်သည် ဖုံးလျက် ပါကြကုန်၏။ အဝိဇ္ဇာဖုံးမှု မှောင်ဓာတ်ကိုမှီ၍၊ တွယ်၍၊ ကပ်၍ ဖြစ်သော တဏှာ အစေး အခွဲတရားသည် ဇာတိမျိုး ဖြစ်ပေ၏။ ဒါကြောင့် 'အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဝသေန ဒွေ မူလာနိ'ဟု ဆို၏။ ဤတရား နှစ်ပါးကိုသာလျှင်

ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း အစစ်ဖြစ်သောကြောင့် သမုဒယ သစ္စာဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤသမုဒယသစ္စာသည် ယခု ပစ္စုပ္ပန်အာရုံပေါ်မှု ရှေ့ရှုမှုတရား တို့၌လည်း အစဉ်ပါ၍နေကြကုန်၏။ ဤသို့အာရုံပြုတတ် ရှေ့ရှုတတ်သော ရှေ့ဝိညာဉ်တို့သည်လည်း အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော ကိလေသာတို့၏ ကိန်းအောင်း မှီခိုရာ ဖြစ်သောကြောင့် အနုသယဘုံကြီး မည်၏။ နောက် ပေါ် နောက်ဖြစ်သော စိတ်၊ စေတသိက်တို့သည် ပရိ ယုဋ္ဌာနဘုံကြီးမည်၏။ မနောက်ကို ပရိယုဋ္ဌာနဘုံ ကြီးဟု ဆိုသတည်း။ သည်က လွန်ပြန်သော် ဝိတိက္က မဘုံကြီးမည်ကုန်၏။ ဝစီကံ၊ ကာယကံမှုကို ဝိတိက္ကမ ဘုံကြီးဟု ဆိုသတည်း။

ဤပရိယုဋ္ဌာနဝိတိက္ကမဘုံတို့သည် သုခဓာတ် မရှိ လုံးလုံး သုဉ်းဆိတ်သော တရားတို့ဖြစ်သော ကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာ မည်ကုန်၏။ ဒုက္ခသစ္စာဟု ဆို ကုန်၏။ ဤနေရာ၌ ခန္ဓာကိုယ်မပါစေနှင့်။ ဖောက် ပြန်မှု ရုပ်နှင့်နာမ် အစုံပေါ်မှုကိုသာ ယူရမည်။ အနု သယဘုံ၌ဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာမျိုးစေတို့ကို ဉာဏ်ဖြင့် လှော်နိုင်၊ ဖုတ်နိုင်ကြလျှင် ဒုက္ခအစဉ် ဖြစ်မှုစက်ကြီးသည် တစ်ခါတည်း ပြတ်လေ၊ ရပ်လေ တော့၏။ ဤသို့ ပြတ်မှု၊ ရပ်မှု၊ ချုပ်မှုကိုပင် နိရောဓ သစ္စာဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤ နိရောဓသစ္စာကို မဆိုက် မရောက်ကြလျှင် သမုဒယနှင့် ဒုက္ခသစ္စာ နှစ်ပါးကို မသိ၊ မမြင်သေးပေ။ (ဝါ) ပညာသိ၊ ဉာဏ် သိ မဟုတ်သေးပေ။ နိရောဓသစ္စာသို့ဆိုက်မှ ရောက် မှသာလျှင် ပညာသိ၊ ဉာဏ်သိဟု ယူပါ။ ဤပညာသိ ဉာဏ်သိကိုသာလျှင် မဂ္ဂသစ္စာဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤမဂ္ဂသစ္စာ အကြောင်း၊ နိရောဓသစ္စာအကျိုး ဤ နှစ်မျိုးကိုရကြမှသာလျှင် လမ်းမှန်ကြမည်။

ဤလို လမ်းမှန်ကြမှသာလျှင် သန္တိဋ္ဌိကဂုဏ်၊ အကာလိကဂုဏ်အစရှိသော တရားတော်၏ ဂုဏ် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံကြမည်ဟု မှတ်ပါ၊ ယူပါ။ ဤ တရားတော်၏ ဂုဏ်နှင့် မပြည့်စုံကြလျှင် မိမိတို့၏

အလုပ်အမြင် မဟုတ်သေးလို့ မှတ်၊ မမှန်သေးလို့ မှတ်၊ နေရာမကျသေးလို့မှတ်။ ဤတရားတော်၏ ဂုဏ်ခြောက်ပါးကို ဟောခဲ့တာဟာ မိမိတို့ လုပ်ကြ၊ လိုက်ကြ၊ အားထုတ်ကြသော တရားတို့ကို မှန် မမှန်၊ ဟုတ် မဟုတ်ကို သိကြစေခြင်းငှာ ချိန်ပေးခဲ့တာဟု မှတ်ပါ။ ယူပါ။ ဟုတ်လျှင်၊ မှန်လျှင် ဒိဋ္ဌိတဏှာ အစ ရှိသော တရားတို့သည် ပွန်းကြ၊ ပြတ်ကြ၊ ကုန်ကြ၊ ခန်းကြကုန်၏။ အမြင်လင်း၍ တစ်ရှင်းတည်း ရှင်း ကြကုန်၏။ ဤသို့ လင်းကြ၊ ရှင်းကြမှသာလျှင် တရားရှာမှုအတွက်နှင့် ဆရာရှာစရာ မလိုတော့ပေ။ မရှင်း မလင်းကြသေးလျှင် ဆရာရှာမှု မငြိမ်းကြသေး ဟု မှတ်ပါ။ ယူပါ။ မိမိတို့ ဆည်းပူးအားထုတ်ခဲ့သော ပါရမီမျိုးတွေကို အချည်းနှီး မဖြုန်းသင့်ပေ။ မိမိတို့ ပါရမီပြည့်စုံကြလို့သာ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ကြုံ ကြရသည်ဟု ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ ဖြစ်ကြပါကုန်။

ယော စ ဝဿ သတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ အမတံ ပဒံ။

ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော အမတံ ပဒံ။

ယောစ-ရဟန်းရှင်လူ အကြင်သူသည်လည်း၊ အမတံ-သေခြင်းကင်းသော၊ ပဒံ-နိဗ္ဗာန်ကို၊ အပဿံ အပဿန္တော- မရှုမမြင်ဘဲ၊ ဝဿသတံ-အနှစ် တစ်ရာပတ်လုံး၊ ဇီဝေ-ခန္ဓာမပျက် အသက်ရှည်ရှည် ပုံအခြေဖြင့် နေရငြားအံ့ (ဝါ) နေရပါသော်လည်း၊ နသေယျော-အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာမရ၍ မမြတ် လှတော့သည်သာတည်း။ အမတံ-သေခြင်းကင်း

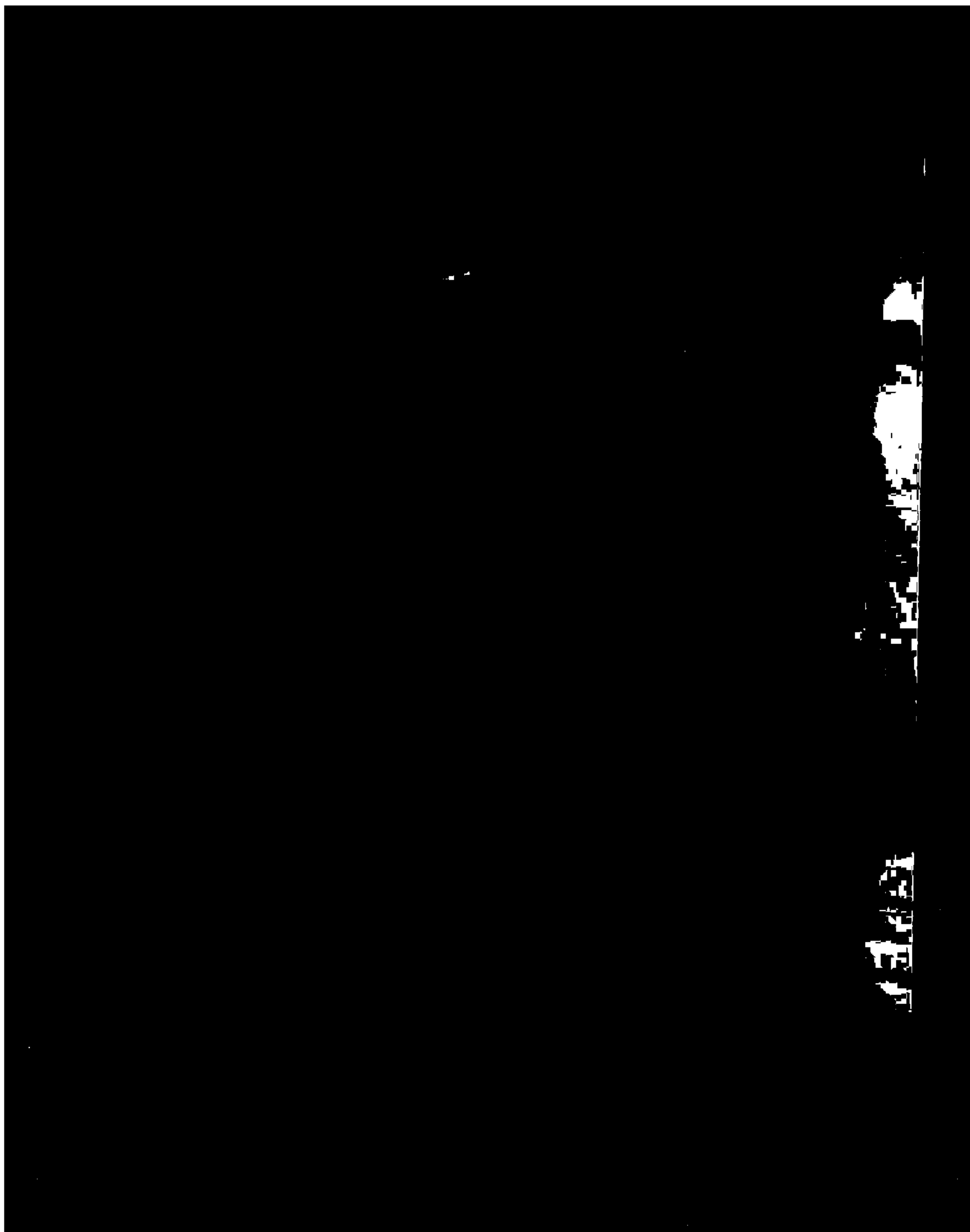
သော၊ ပဒံ-နိဗ္ဗာန်ကို၊ ပဿတော-ရှုမြင်သောသူ သည်၊ (ဝါ) သိကျွမ်းလိမ္မာသော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ သည်၊ ဧကာတံ-တစ်နေ့တစ်မနက်မျှ၊ ဇီဝိတံ- အသက်ရှည်ရှည် ပုံအခြေဖြင့် နေရခြင်းသည်၊ သေ ယျော-လောကီရတနာကို ရသည်တို့ထက်၊ လော ကုတ္တရာရတနာကို ရသည်ဖြစ်၍ အမြတ်ကြီး မြတ် လှပါပေ၏။

ဤပါဠိတော်၏ အလိုမှာ ယခု သာသနာ တော်၏အတွင်းမှာ နေကြကုန်သော ရဟန်းရှင်လူတို့ သည် နိဗ္ဗာန်ကို မသိ မမြင်ကြလျှင် အနှစ်တစ်ရာပင် နေရငြားလည်း မမြတ်၊ နေရကျိုးမနပ်ဟု ဟောတော် မူ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်ကြလျှင် တစ်နေ့တစ်ရက် တစ်မနက်မျှ နေရပါသော်လည်း အလွန်မြတ်သည် ဟု ဟောတော်မူ၏။ ဤလို မသိလျှင် မမြတ် သိလျှင် မြတ်သည်ဟုဟောတော်မူလျှင် သိအောင် မြင်အောင် လုပ်ကြဖို့ သင့်လှပေ၏။ မိမိတို့၏ကိုယ်ကို အထင် အမြင်ကြီး၍ နေငြားသော်လည်း ဘုရားဟောနှင့် မကိုက်ညီလျှင် အမြတ်မရှိသေးဟု ဆုံးဖြတ်ကြရာ ၏။ (ဝါ) တန်ဖိုးမရှိသေးဟု ဆုံးဖြတ်ကြရာ၏။ မသိဘဲ မမြင်ဘဲနှင့် သိယောင် မြင်ယောင်ကားလုပ် ၍ မနေထိုက်ပေ။ နိဗ္ဗူတဓာတ်ကြီးကို မြင်အောင်ပြု နည်း ဤတွင်ပြီး၏။

[နတ္ထလင်းမြို့၊ တံခွန်တိုင်အနောက်ကျောင်း ဝိပဿနာ အလင်းပြဆရာတော်ကြီး ဦးဝါသဝ၏ ဟောစဉ်ကျမ်းမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

တံခွန်တိုင်အနောက်ကျောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရွှေမင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဥမင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍

ပူဇော်သူသည် ရွှေဥမင်တောရဆရာတော်ကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် အချိန်တော်တော်စောစောပိုင်းကတည်းကပင် ဆရာဒကာအဖြစ် ရင်းနှီးခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ တိတိပပဆိုရပါမူ ၁၉၈၀ ပြည့်နှစ်လွန်ကာလများကတည်းက ဖြစ်ပါသည်။ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာကြီးသို့ ရောက်တိုင်း နှစ်ပတ်လည် ဩဝါဒခံယူပွဲများတွင် ဆရာတော်ကြီးကို ဖူးတွေ့ရမြဲဖြစ်သည်။ ကိုယ်တိုင်ရေးသားသည့် စာအုပ်များကိုလည်း ဆက်ကပ်ပူဇော်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် မှတ်ဉာဏ် အလွန်ကောင်းတော်မူပါသည်။ တစ်ကြိမ်တွေ့ပြီးလျှင် မှတ်မိပါသည်။

ထို့နောက် ရွှေဥမင်တောရသို့ အလျဉ်းသင့်၍ ရောက်လျှင်လည်း ထပ်မံ လျှောက်ထားစရာမလိုတော့။ စာရေးဆရာမဟုတ်လား။ အရင်စာအုပ်တွေ လှူဖူးတယ် စသည်ဖြင့် ဦးစွာ မိန့်ဟသည်ချည်း ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူပူဇော်သည့် ဝိပဿနာရှုနည်း နဝမတွဲသည် ဝိပဿနာရှုနည်းများစာအုပ်အနေဖြင့် နောက်ဆုံး အတွဲအနေဖြင့် လျာထား၍ စီစဉ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးရှုနည်းအတွဲတွင် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး ညွှန်ကြားသည့် ရှုနည်းကိုလည်း ပါဝင်ပူဇော်ချင်သော ဆန္ဒက ရှိ၍နေသည်။ သို့သော် ဆရာတော်ကြီးသည် မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာများ၏

ဥသျှောင်ဆရာတော်ကြီးလည်းဖြစ်၊ မဟာစည် ဆရာတော်ကြီး၏ ရှုနည်းကိုလည်း ဖော်ပြပြီးဖြစ်သဖြင့် သီးခြားမဖော်ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့သော် မကြာမီအချိန်ကမှ ဆရာတော်ကြီး လွန်တော်မူပြီးနောက် စာရေးသူသည် ရွှေဥမင်တောရသို့ ရောက်ရှိသွားခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိရွှေဥမင်ရိပ်သာ၏ နာယကဆရာတော်ဖြစ်သည့် ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒသီရိနှင့် ဆရာဒကာ စကားလက်ဆုံ လျှောက်ထားဖြစ်သောအခါမှ ရှုနည်းအတွဲ ၉ တွင် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်းကိုလည်း ဖော်ပြသင့်ကြောင်း အဖြေထွက်လာခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ဦးဣန္ဒသီရိကို တင်ပြလျှောက်ထားသောအခါ ဆရာတော်ကြီးသည် ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းမှု ပိန်မှုကို မညွှန်ကြားဘဲ နှာသီးဖျားထွက်လေ ဝင်လေကိုသာ ပင်တိုင်ထား၍ ရှုမှတ်ခိုင်းကြောင်း၊ အချို့နှာသီးဖျား ရှုမှတ်ရခက်ခဲသူများအား မိမိတို့ ရှုမှတ်နေကျ ပင်တိုင်ကမ္မဋ္ဌာန်းချည်တိုင်ဖြင့် မှတ်စေကြောင်း၊ သမာဓိရလာသောအခါတွင် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်တော်အတိုင်း (မဟာစည်ဆရာတော်ကြီးလည်း မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်တော်အတိုင်း ညွှန်ကြားပါသည်) ထင်ရှားစွာ ပေါ်ရာကို ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်တွင် ရှုမှတ်စေကြောင်း သိခွင့်ရခဲ့ပါသည်။

ယခု ရွှေ့မင်ဆရာတော်ကြီး၏ ရှုနည်းကို နည်းယူကြမည့် စာရှုသူများကို ပြောကြားလိုသည်မှာ ဆရာတော်ကြီးသည် နှာသီးဖျားကို ရှုမှတ်စေပြီး သမာဓိရလာသောအခါတွင် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ကြီး၏ ရှုမှတ်မှုအတိုင်း ဆက်လက် ရှုမှတ်သွားကြဖို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ အဘော်ကို သိရှိအကဲခတ် လိုက်နာနိုင်ရန်အတွက် ဆရာညီညီနိုင် စုစည်းပူဇော်သည့် ရွှေ့မင်ဆရာ

တော်ကြီး၏ သြဝါဒနှင့် တရားတော်များစာအုပ်မှ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် သင့်တော်သည့်စာစုများကို ရွေးချယ် ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

အကြံဉာဏ်ပေးသည့် ဆရာတော်ဦးဣန္ဒသိရီ (ရွှေ့မင်တောရ) နှင့် ဆရာ ညီညီနိုင်တို့ကို ဤနေရာ မှ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း မှတ်တမ်းပြုအပ်ပါသည်။

ပူဇော်သူ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

ရွှေဥမင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၇၅-၁၃၆၄]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို မွန်ပြည်နယ်၊ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ မုကွမူကျေးရွာတွင် ခမည်းတော် ဦးဟန်၊ မယ်တော် ဒေါ်သိုင်းခြံတို့မှ ၁၂၇၅ ခုနှစ်၊ တော်သလင်း လပြည့်ကျော် ၁ ရက်၊ တနင်္လာနေ့တွင် ဖွားမြင်တော်မူပါသည်။ မွေးချင်း ၅ ယောက်အနက် သားဦးရတနာဖြစ်သည်။ သက်တော် ၉ နှစ်အရွယ် တွင် မုကွမူ ကျေးရွာ မှန်ကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ နန္ဒိယထံ၌ ရှင်သာမဏေပြုသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ရှင် ကောသလ္လဖြစ်သည်။

၁၂၉၅ ခုနှစ်တွင် ပဲခူးတိုင်း၊ ညောင်လေးပင် မြို့ တောရဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ အရိယအား ဥပဇ္ဈာယ် ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူသည်။ ဆရာ တော် ဦးအရိယ၊ ရန်ကင်းကျောက်ကုန်း မေဒိနီ ဆရာ တော် ဘဒ္ဒန္တအာဠာရ၊ သထုံမြို့ ရပ်လေးပင်တောရ ကျောင်း ဆရာတော်တို့အထံ၌ ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌ ကထာ၊ ဋီကာ၊ နေဝါ၊ ညဝါ၊ ကျမ်းစာများကို သင်ယူ ဆည်းပူးခဲ့သည်။

ဧရာဝတီတိုင်း ကျိုက်လတ်မြို့၊ ပစ္စိမာရုံ ကျောင်းတိုက် ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့်အတူ ပဲခူး တိုင်းရွှေကျင်မြို့နယ် ခရံရွာ တောင်ပေါ်ကျောင်း တောရ၌ တောရဆောက်တည်၍ ရာကျော်ဆရာ တော်ဘုရားကြီးထံတွင် ပဋိပတ္တိတရားအကျင့်ကို

အားထုတ်တော်မူခဲ့သည်။ မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးထံတွင်လည်း ပဋိပတ္တိကျင့်နည်း သင်ယူ အားထုတ်တော်မူခဲ့သည်။ မဟာစည်ဆရာတော် ကြီး၏တာဝန်ပေးချက်အရ မဟာစည်ရိပ်သာတွင် တရားပြသလျက် ၁၃၁၃ ခုနှစ်မှ ၁၃၂၃ ခုနှစ်အထိ ၁၀ နှစ်ကြာ သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သည်။

ထို့နောက် မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ် ပုရွက် ဆိတ်ကုန်းရပ်ကွက်၊ ရွှေဥမင်တောရရိပ်သာ၌ သီ တင်းသုံးနေထိုင်တော်မူခဲ့သည်။ ၁၃၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် မွန် ပြည်နယ်၊ ပေါင်မြို့နယ်၊ ဘန်ဘွေးကုန်းကျေးရွာ ၌ ကျောက်အိုင်တောရ ဓမ္မသုခ ရိပ်သာကိုလည်း ကောင်း၊ ၁၃၅၃ ခုနှစ်၌ မင်္ဂလာဒုံမြို့နယ်၊ ပတ္တမြား မြို့သစ် ကုန်းတလပေါင်ရပ်ကွက်၌ ရွှေဥမင်တောရ ဓမ္မသုခရိပ်သာ တည်ထောင်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ ဂုဏ်သတင်းသည် နိုင်ငံ ရပ်ခြားသို့ ပျံ့နှံ့ကျော်ကြားမှုကြောင့် ပြည်ပနိုင်ငံ များမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ လာရောက်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရားကို အားထုတ်ကြပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဂုဏ်သတင်း ကြီးမားမှုကြောင့် သံဃာတော်များ၏ ကြည်ညိုမှုကို ခံယူရသဖြင့် ရွှေကျင်နိကာယ သံဃဂိုဏ်းကြီးမှ ရတ္တညူ၊ နာယက အဖြစ် တင်မြှောက်တော်မူခဲ့ကြသည်။

ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော်ကြီးအဖြစ် သာသနာ့
တာဝန်များကို ကြိုးပမ်း ထမ်းဆောင်တော်မူရင်း
သက်တော် ၉၀၊ သိက္ခာတော် ၇၀ ဝါတော်အရ
၁၃၆၄ ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁ ရက်
(၂၀-၁၁-၂၀၀၁) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညနေ ၃:၃၀ နာရီတွင်
ပတ္တမြားမြို့သစ် ဓမ္မသုခတောရရိပ်သာ၌ ဘဝနတ်
ထံစံလွန်တော်မူခဲ့ပါသည်။

|သတင်းစာပါ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏
ထုတ်ပြန်ချက်မူဖြစ်ပါသည်|

ထေရ်ပုဏ္ဏိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် ရွှေဥမင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

- ④ ချမ်းသာပျော်ရွှင်
နေလိုလျှင်
မြဲပင်သတိထား။
- ④ သတိထားလျှင်
စိတ်ကြည်လင်
ပျော်ရွှင်ချမ်းသာပွား။
- ④ သတိတစ်လုံး
စွဲမြဲသုံး
အဆုံးနိဗ္ဗာန်လား။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝိပဿနာရှုနည်း

အေး ခန္ဓာရယ်လို့ ရလာကြတာနဲ့ လောဘ၊ ဒေါသတရားတွေ ကပ်မှီလာပါတယ်။ ဟိုဟာလိုချင် ဒီဟာလိုချင်နဲ့ လိုချင်တောင့်တမှုတွေက ဆုံးပဲ မဆုံး နိုင်တော့ဘူး။ လိုချင်တာမရပြန်တော့လည်း စိတ်ဆိုး ဒေါသဖြစ်ကြပြန်ရော။ အဲဒီလို တောင့်တမှုတွေ စိတ် ဆိုးမှုတွေကိုထိန်းချုပ်နိုင်အောင် ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ကိုးပါးအစရှိတဲ့သီလတွေ စောင့်ထိန်းကြပြန်တယ်။ သီလတရားဟာ လောဘ၊ ဒေါသတွေ တဒဂ်အနေနဲ့ လျော့ပါးစေနိုင်တယ်။ 'အသာရကဋ္ဌေန' အနှစ်မရှိတဲ့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာ တစ်နေ့ကျတော့ အိုမင်းယိုယွင်း ရတာပဲ။ သင်္ချိုင်းကုန်းမှာ လမ်းဆုံးရတာပဲ။ ဒီခန္ဓာ ကိုယ်ကြီးမပျက်စီးခင် အနှစ်ကို စစ်ထုတ်မယ်ဆိုရင် တော့ သီလတရားရတယ်။ သီလဟာခန္ဓာအနှစ်ပဲ။ သတ္တဝါတိုင်းဟာ နှာခေါင်းက ဝင်လေထွက်လေဆို တာ အမြဲမပြတ်ရှိနေ ကြရတယ်။ အဲဒီ ဝင်လေထွက် လေကိုပဲ အသက်ဇီဝလို့ ခေါ်ကြတာပဲ။ ဝင်လေ ထွက်လေမပြတ်သမျှ အသက်ရှိနေပြီး ဝင်လေ ထွက် လေ ချုပ်သွားရင် အသက်ကုန်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။

အသက်ဇီဝဆိုတာကလည်း အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအားဖြင့် မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ အစိုးမရတဲ့သဘော တွေပဲ လွှမ်းမိုးထားတယ်။ ဒီမနက်ပဲ အကောင်း၊ ဟော ညနေကျတော့မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ သေသွားပြီ။

ဒီတော့ အို၊ နာ၊ သေ ဘေးဆိုးကြီးဟာ လူတိုင်းမှာ အချိန်မရွေး ဆိုက်ရောက်နိုင်တာ ထင်ရှားတယ်။ ဒါကြောင့်အသက်ဇီဝလေးရှိနေခိုက်မှာ အလဟဿ မဖြစ်စေနဲ့။ အနှစ်တရားကိုရအောင်ယူ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းဟာ အသက်ဇီဝကအနှစ်ထုတ်ယူခြင်းပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီ အနှစ်ကိုရမှလည်း ဝဋ်ဒုက္ခအပေါင်းကလွတ်မယ်။ သန္တိသုခ နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကြီးကိုရမယ်။ ဒါကြောင့်... သက်ဇီဝမှာ ထုတ်ယူရ။ ဘာဝနာအနှစ်မည်လို့ ဆိုကြ ရမယ်။

လိုချင်တာမှန်သမျှ လောဘပဲ။ စားတဲ့အခါ မှာ ရသအာရုံကို မက်မောပြီးစားတာဟာ လောဘပဲ။ လောဘသမားဟာ စားသင့်တဲ့ပမာဏထက် ပိုလွန် ပြီး စားတယ်။ အငမ်းမရ ပါးလုပ်ပါးလောင်း မြင်လို့ ကို မကောင်းတော့ဘူး။ အဲဒါမျိုးကို ရာဂုမ္မတ္တက ခေါ် တယ်။ ရာဂ၊ လောဘ၊ တဏှာ တစ်ခုတည်း။ အတူ တူပါပဲ။

အမှတ်သတိ ကင်းပြီးစားရင် လောဘနဲ့စား တာပဲ။

လောဘနဲ့စားရင် ပြိတ္တာပေါ့။ လူစင်စစ်ပေ မယ့် အစားလောဘကြီးတဲ့အခါ မသေခင်က လူ ပြိတ္တာဖြစ်ရတယ်။ သေတော့လည်း အစာငတ်တဲ့

ပြိတ္တာပဲ ဖြစ်ရပြန်ပါတယ်။

လိုချင်တာမရတော့ဒေါသ။ ဒေါသဖြစ်တဲ့ အခါ မျက်နှာကြီးနီလို့ ကြောက်စရာကောင်းအောင် ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်သွားရတယ်။ ဒေါသကလည်း ဘာတစ်ခုမှ ကောင်းကျိုးချမ်းသာမပေးဘူး။ မမှား သင့်တာတွေ မှားပြီး မဖြစ်သင့်တာတွေဖြစ်ရတယ်။ ဆဲဟယ် ဆိုဟယ် သတ်ဟယ် ဖြတ်ဟယ်နဲ့ ဒေါသနဲ့ သေရင်လည်း ငရဲကျပြန်ရော။

လောဘ၊ ဒေါသတွေ ဖြစ်မှန်းမသိတာဟာ မောဟပဲ။ သစ္စာတရားကိုမသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာဟာလည်း မောဟပဲ။ အမှန်အမှား အကောင်းအဆိုးမှမသိတော့ ထင်ရာလုပ်ကြတယ်။ အကုသိုလ်ကို ကုသိုလ်ထင်။ ကုသိုလ်ကို အကုသိုလ်ထင်။ သေတော့တွေတွေ ဝေဝေနဲ့သေရသလို တိရစ္ဆာန်ဘဝ ရောက်ရတော့ တာပဲ။

လောဘနဲ့ ဒေါသကို မောဟက ကြီးစိုး ချယ် လှယ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ကာမေသု ကာမသု ခလ္လိကာနုယောဂ ဆိုတဲ့ လောဘသမားကြိုက်တဲ့ လမ်းနဲ့ အတ္တကိလမထာ နုယောဂ ဒေါသဖြစ်စေ ကြောင်း မကောင်းကျင့်မှုတွေကလွတ်တဲ့ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါ လမ်းကိုဟောပြခဲ့တယ်။

မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတာ ဘာလဲ။ သိကြရဲ့လား။ အေး မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုတာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်တရား ပဲပေါ့။

သမ္မာဝါစာ အစရှိတဲ့ သီလမဂ္ဂင်၊ သမာဓိ မဂ္ဂင်၊ ပညာမဂ္ဂင်ရယ်လို့လည်း ခွဲခြားရပြန်တယ်။ သီလနဲ့ သမာဓိကိုကြားက သတိကပဲ ပဲ့ကိုင်အုပ် ချုပ်တယ်။

သမာဓိနဲ့ ပညာမှာလည်း သတိကပဲ ဦး ဆောင်တယ်။

သီလသမာဓိပညာ ပွားများကြောင်းမှာ သတိ သာလျှင် အခရာဖြစ်တယ်။

သတိမပါရင် ဘာမှအရာမရောက်ဘူး။

အပ္ပမာဒတရားဆိုတာလည်း သတိရှိခြင်းပဲ။ မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ အပ္ပမာဒတရား လက် ကိုင်ထားရှိဖို့ အကြိမ်ပေါင်း ၁၉၇၀ ကျော် ဟောကြား သွားခဲ့တယ်။

ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံလုနီးအချိန်ထိ အပ္ပမာဒဒေန သမ္မာဒေထ မမေ့မလျော့ကြနဲ့လို့ နောက်ဆုံးစကား မှာကြားပြီးမှ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခဲ့တယ်။ ဒီစကားပြောပြီး တခြား ဘာမှမပြောတော့ဘူး။

ဒါကိုထောက်ရင် သတိဟာ ဘယ်လောက် အရေးကြီးသလဲဆိုတာ သိသာတယ်။

သတိရှိခြင်းဟာ ချမ်းသာခြင်းရဲ့ အကြောင်း ရင်းပဲ ဖြစ်တယ်။ သတိတရားက လောကီလော ကုတ္တရာချမ်းသာကို ပေးတယ်။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီး အထိ ရစေတယ်။

သတိလွတ်ကင်းခြင်းကတော့ အဖန်တလဲလဲ သေရခြင်းနဲ့ ဆင်းရဲခြင်း ဝဋ်ဒုက္ခတွေပဲ။ ဒီတော့...

သတိလက်လွတ်၊
ငှက်တောင်ကျွတ်၊
ဝဋ်နှင့်မကင်းပြီ။

အတောင်ကျွတ်တဲ့ငှက်ဟာ မြေမှာလူးပြီး ဒုက္ခရောက်ရရှာတယ်။ သတိ လွတ်သူဟာလည်း အတောင်ကျွတ်တဲ့ ငှက်နဲ့ မခြားဘူး။ လောဘ ကိလေသာ၊ ဒေါသကိလေသာစတဲ့ ကိလေသာဝဋ် တွေ ဖြစ်ရတယ်။ ကိလေသာဝဋ်ကြောင့် ကမ္မဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်ကြောင့် ဝိပါကဝဋ်တွေဖြစ်ပြီး ဝဋ်သံသရာ လည်ရတယ်။

လူ့ပြည် လူ့ဘဝ ဒုလ္လဘတရားတွေနဲ့ ကြုံ တုန်းအခိုက်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကိလေသာ တရားတွေ လျော့နည်းအောင်ကြိုးစားရမယ်။ ရူး ကောင်းတိုင်းမရူးဘဲ အလောဘ။ အဒေါသ၊ အမော ဟဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြရမယ်။

တီကောင်နဲ့ လိပ်ပြာ မြင်ဖူးကြတယ်မဟုတ်

လား။ တီကောင်တော့ မဖြစ်စေနဲ့။ လိပ်ပြာလို ဖြစ်ပါစေ၊ တီကောင်ဆိုတဲ့သတ္တဝါဟာ မြေကြီးပေါ် တွားသွားရတယ်။ စားတော့လည်း မဝရေစာ နည်းနည်းလေး၊ သူ့ပတ်လည်လောက်ထက် ပိုမမြင်ဘူး။ မြေကြီးပေါ်မှာ ကပ်နေရတာကိုး။

လိပ်ပြာဆိုတာကတော့ ကောင်းကင်ပေါ်မှာ ဝဲချင်တိုင်းဝဲပြီး ပျံနေနိုင်တယ်။ သူ့မြင်ကွင်းကလည်း မျက်စိတဆုံး အကျယ်ကြီးပဲ။ လောကကြီးကို အပေါ်စီးကနေပြီး တဝကြီးမြင်ရတယ်။

ဒါကြောင့် တီကောင်လိုမဖြစ်စေနဲ့၊
လိပ်ပြာလိုအမြင်ကျယ်ကြပါစေ။

ဒီနေ့နှစ်ဆန်း ၁ ရက် ခါသင်္ကြန်တက်သွားပြီ နော်။ ခန္ဓာသင်္ကြန်ကတော့ မတက်သေးဘူး။ ခန္ဓာသင်္ကြန်က အသစ်ဖြစ်လိုက်၊ အဟောင်းပျက်လိုက်နဲ့ နေ့စဉ် အဆက်မပြတ် ပြောင်းကျနေတယ်။

နှစ်သစ်ပြောင်းတယ်ဆိုပြီး လူသစ်ဖြစ်အောင် ခေါင်းလျှော်ကြ၊ အဝတ်လျှော်ကြ၊ လုပ်ကြတယ် မဟုတ်လား။

စိတ်ကိုတော့ ဖြူစင်အောင် လျှော်ကြဖွပ်ကြရဲ့လား။ စိတ် သန့်ရှင်းဖို့က လူ သန့်ရှင်းဖို့ထက် အရေးကြီးတယ်နော်။

ကိလေသာအညစ်အကြေးတွေကို အမြဲ လျှော်ဖွပ်နေမှ သန့်ရှင်းဖြူစင်မယ်။ ကိလေသာဆိုတာ လောဘ။ ဒေါသ၊ မောဟတွေပဲ။ လောဘနဲ့စားလောဘနဲ့သွားတယ်။ လောဘနဲ့နေတယ်။

လောဘဖြစ်ရင် ဖြစ်မှန်းသိအောင် ဆင်ခြင်နိုင်ရမယ်။

ဒေါသမှာလဲ ဒီလိုပဲ။ ဒေါသဖြစ်ရင် ပူပန်ဆင်းရဲရတာပဲ။

ဒေါသမဖြစ်အောင် စောင့်ထိန်းဖို့ဟာ ဒေါသဖြစ်ရင် ဖြစ်မှန်းသိရမှာဘဲ။

သွားတာလာတာ စားတာသောက်တာ နေတာ ထိုင်တာ အားလုံးမှာ အသိနဲ့ သတိ ကပ်ထား

ရမယ်။ အသိနဲ့သတိ တစ်ထပ်တည်းကြဖို့လိုတယ်။ လိုရင်းချုပ်လိုက်တော့ သတိပဋ္ဌာန်ပဲ။ အပ္ပမာ ဒေန သမ္မာဒေထ-ဘုရားဟောတဲ့ တရားကြီးပေါ့။

အဲဒီလို သတိပဋ္ဌာန်ပွားများခြင်း၊ အရာရာ သတိထားခြင်းဟာ တရားအားထုတ်တာပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်တရားဟာ မအိုရာ၊ မနာရာ၊ မသေရာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကောင်းအစစ်လည်း ဖြစ်တယ်။ ကိလေသာဖြစ်ကြော တိုစေတယ်။

ဒကာကြီးတစ်ယောက်ဟာ သိပ်စိတ်ကြီးတာပဲတဲ့။ တစ်ခါတစ်ခါ ဒေါသထွက်ရင် အိပ်ရာထဲမှာ သုံးရက်လောက် လဲရတယ်တဲ့။

ဘယ်လောက်များ ဒေါသကြီးလိုက်သလဲလို့။ အဲဒီလို လဲပြီဆိုရင်လည်း သမီးဆရာဝန်၊ သားဆရာဝန်၊ ချွေးမဆရာဝန် သုံးယောက် ဝိုင်းကုတာ လွယ်လွယ်နဲ့ မရဘူးတဲ့။

ဒါနဲ့ သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်ခိုင်းမိတယ်။ ဒီတော့မှ ဟန်ကျသွားတယ်။

အရင်လို ဒေါသမကြီးတော့ဘူးဘုရားတဲ့။ ဒေါသဖြစ်စရာတွေနဲ့ ကြုံရပေမယ်လို့လည်း သတိလေးကပ်ထားတော့ စိတ်ဖြေနိုင်တယ်။ အကြာကြီးမဖြစ်တော့ဘူးတဲ့။ အဲဒါကိုပဲ ကိလေသာ ဖြစ်ကြော တိုတယ်လို့ ခေါ်ရတာပေါ့။

သူက ပြောသေးတယ်။ ဒေါသဖြစ်တဲ့အခါ တပည့်တော်ရင်ထဲမှာ မီးတောက်ကြီးလောင်နေသလို ပူလောင်နေရတာပဲတဲ့။ ဒေါသငြိမ်းတဲ့အခါ ဒီဒဏ်မခံရတော့ဘဲ ရင်ထဲမှာ အေးသွားတာပဲလို့ ဆိုတယ်။

ဒါကြောင့် သရာဂံစိတ္တံ သရာဂံစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိတဲ့။ ဘုရားဟောတယ်။ လောဘဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းလည်း လောဘဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိရမယ်။ အဲဒီလို သိလိုက်တာနဲ့ လောဘဟာ ဖြစ်ချင်တိုင်းဖြစ်ခွင့် မရတော့ဘူးနော်။

လောဘဖြစ်တယ် လောဘဖြစ်တယ်လို့ သတိနဲ့ အသိကပ်ပြီး ရှုနေခြင်း အားဖြင့် လောဘ

ဟာ တဖြည်းဖြည်းပါးသထက် ပါးသွားရတာပေါ့။ သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်တာဟာ ဉာဏ်ကုသိုလ် အလုပ်လုပ်တာပဲ။

ကံကုသိုလ်က ၃၁ ဘုံ ချမ်းသာကိုပဲ ပေးနိုင် တယ်။ ဉာဏ်ကုသိုလ်ကြီးကတော့ မနှိုင်းဆန့်တုံ့ အကျိုးထူး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကြီးကို ရစေတယ်။

ဒီသာသနာမှာ ဒုလ္လဘတရားနဲ့ ကြုံကြိုက် တုန်း ဉာဏ်ကုသိုလ်ကြီးကို အရယူကြနော်။

မောဟ အဝိဇ္ဇာနော်။

မလိမ္မာတာ၊ မိုက်မဲတာ၊ တွေဝေတာ မောဟ ပါပဲ။ မသိမလိမ္မာ မိုက်မဲတွေဝေတာ မောဟ။ အဲဒီ မောဟတရားရှိနေရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဒုက္ခရောက် အောင် သူများလာမလုပ်ဘူး။

ဘိုးတော် မယ်တော်တွေက လာလုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒုက္ခရောက်အောင် ဘိုးတော် မယ်တော် တွေကိုတော့ မ၊စအောင် တောင့်တနေခါမှ ဒီမှာ ဒုက္ခ ရောက်ပြီး ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်နေပြီ။

လွတ်ဖို့တော့ သူတို့လည်း မတတ်နိုင်ဘူး။ အဲဒါ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် လွတ်အောင် လုပ်ရမယ်နော်။

ဘုရားက ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ချစ်တဲ့သူဟာ လောဘမီး မဝိုင်းရအောင်၊ ဒေါသမီး၊ မောဟမီးမဝိုင်း ရအောင် အသုံးလုံးကျေရမယ်တဲ့။

မသိမလိမ္မာ မိုက်မဲတာ မောဟဆိုတော့ အဲဒီ မှာ 'အ'ထည့်လိုက်။ မောဟထဲမှာ အထည့်လိုက်ရင် ဘာဖြစ်မလဲ။ အမောဟ။

အမောဆိုရင် အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာဖြစ် သွားပြီ။ ဘာတွေဖြစ်ရမလဲ။

ကိုယ်ခန္ဓာက ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းတွေ၊ ကိုယ် ခန္ဓာက ရုပ်တရားတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိရမယ်။ စားနေသောက်နေတဲ့အခါ ဝါးနေတယ်။ ဝါးတယ်၊ ဝါးတာတွေ ထပ်ကာ ထပ်ကာ သိရတယ်။ ဒါ ရုပ် တရားပေါ်မှာ သိတာ။

အရသာတွေ သိသွားတယ်။ ချိုမှန်းသိတယ်။

ငန်မှန်းသိတယ်။ ပေါ့မှန်း သိတယ် စသည်ဖြင့် အဲဒီ လို အရသာဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း လိုက်သိနေတယ်။ ဒါ အမှန်သိဖို့ ဉာဏ်ကုသိုလ်တွေဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို မသိရင် 'အ'မကျေဘူး။ မောဟဖြစ်နေတယ်။ အဲဒါ သိနေရင် စားရင်းသောက်ရင်းနဲ့ ဉာဏ်ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ပြီးတော့ တချို့ အဆုံးတိုင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ် ကနေ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တွေ ရသွားကြတယ်။

ဘုရားစကားလိုက်နာရင် အဲဒီထိ လိုက်နာရ မယ်နော်။ ဘုရားက ရက္ခေယျ နဲ့ သုရက္ခိတံ၊ ကောင်း သော စောင့်ရှောက်ခြင်းနဲ့ စောင့်ရှောက်ပါဆိုတာ အသိလေးနဲ့ စောင့်ရှောက်ရမှာ။ သတိနဲ့ အသိနဲ့။ သတိ အသိဆိုကတည်းက အသိပါနေပြီ။

သတိလေး အသိလေးနဲ့ စားရမှာ။

“အသိတေ ပိတေ ခါယိတေ၊ သမ္မဇာနကာရီ” စားတိုင်း သောက်တိုင်း ဝါးတိုင်း မျှိုတိုင်း ကိုက်တိုင်း ခဲတိုင်း လျက်တိုင်းမှာ သမ္မဇာနကာရီ- သတိ အသိ လေးနဲ့ ပြုလုပ်ပါလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတယ်။ ဟောတဲ့အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးမယ်ဆိုရင် ခုန မသိ မလိမ္မာ မိုက်မဲတဲ့ မောဟ ဖြစ်ခွင့်မရဘူး။ ဒီမှာ အတစ်လုံးကျေသွားတဲ့အတွက် အမောဟ ဖြစ်သွား တယ်။

စောင့်ရှောက်ပြီးသားဖြစ်သွားတော့ ကိုယ့် ကိုယ်ကိုယ် ချစ်ခင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားတယ်။

ဒါဆို နောက် ထမင်းစားလည်း မီးမဝိုင်း အောင် စားရင် ဒါချစ်ခင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ မီးဝိုင်းအောင် အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့ ကမန်းကတန်း ကတိုက်ကရိုက် စား ရင်တော့ ဒုက္ခရောက်ဦးမှာပဲနော်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဒုက္ခပေးတာ။

ဘိုးတော်တွေ၊ မယ်တော်တွေက လာပေးတာ ဟုတ်ရဲ့လား။

အေး...ဒါဖြင့် ဘိုးတော်၊ မယ်တော်တွေ တိုင် တည်နေတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လည်း နည်းနည်း တော့ အားကိုးဦးနော်။ မီးလွတ်အောင်လုပ်။

အဲဒီမှာကြည့်။ ပါးစပ်မှာ မီးမလွတ်သလိုပဲ။ နားကလည်း မီးမလွတ်ဘူး။ နှာခေါင်းကလည်း မီးမလွတ်ဘူး။ မကောင်းတဲ့အနံ့တွေနံရင် စိတ်ထဲမှာ မချမ်းသာဘူးနော်။ မကျေနပ်ဘူး။ မကျေနပ်တာ၊ မကျေနပ်တာ ဘာမီးဝိုင်းတာလဲ၊ ဒေါသမီးနော်။

အမွှေးနံ့သာနံ့လေးတွေ နမ်းရ ရှူရတယ်။ သဘောကျတယ်။ ဘာမီးဝိုင်းတာလဲ။ (လောဘ)။ အေး...ကောင်းကောင်းဝတ်ရတယ်။ သဘောကျတယ်နော်။ ဘာမီးဝိုင်းပြန်ပြီလဲ။

သင်္ကန်းကောင်းကောင်းလေး ဝတ်ရင်လည်း သဘောကျတယ်။ ဘာမီးဝိုင်းလဲ။ မညှာဘူးနော်။ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် လောဘက ပူအောင်၊ လောင်အောင်၊ ပင်ပန်းအောင်၊ ဆင်းရဲအောင်၊ ငတ်ပြတ်အောင်လုပ်တာ သူပဲ။

ဘယ်သူ့ကိုမှ မညှာဘူးနော်။ ဘယ်သူပဲဖြစ်ဖြစ် သတိသမ္ပဇဉ် ဉာဏ်ယှဉ်ပြီးတော့ နေထိုင်မှ လောဘမီးဝိုင်းတာက လွတ်မယ်။

သတိနဲ့ အသိနဲ့ နေလိုရှိရင် လောဘမှာ 'အ' တစ်လုံးချေလိုက်တော့ ဘာဖြစ်သွားလဲ။ (အ,လောဘ)

ဆိုကြပါစို့နော်။ တွေ့ဖူး ကြုံဖူး ကြားဖူးပါတယ်။ တချို့တလေ အိတ်ထဲမှာလည်း ပိုက်ဆံပါတယ်။ ဗိုက်ကလည်း ဆာနေတယ်၊ စားသောက်ဆိုင်ကလည်း အနားမှာရှိနေတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ သွားမစားတာလဲ။ အ,သုံးလုံးမကျေလို့။ လောဘ ဖြစ်နေလို့။ လောဘရှိနေလို့ ပိုက်ဆံကုန်မှာ ကြောက်နေတာ။ တွန့်တိုနေတယ်။ လောဘမရှိရင် လှူနိုင်တယ်၊ တန်းနိုင်တယ်။

သူ့ကိုယ်တောင်သူ မကျွေးနိုင်တဲ့လူဟာ ဘယ်လောက်များ အပူမီးဝိုင်းနေလဲ။ အ,မကျေဘူးနော်။ လောဘမီးဝိုင်းနေတာ။

ဗိုက်ကလည်း ဆာနေတယ်။ မစားရက်ဘူး။ သုံးစရာရှိရက်သားနဲ့ မသုံးရက်ဘူး။ ဝတ်စရာရှိရက်သားနဲ့ မဝတ်ရက်ဘူး။ ဒါတွေ မီးဝိုင်းနေတာ။

အ,သုံးလုံး မကျေလို့ဖြစ်တာ။

လောဘမရှိရင် အ,လောဘဖြစ်သွားရင် လှူနိုင်တယ်၊ တန်းနိုင်တယ်၊ ပေးနိုင်တယ်၊ ကမ်းနိုင်တယ်။ သူ့ အဲဒါ မီးလွတ်အောင်လုပ်တာ။

ဒေါသရှိရင်လည်း လူပုဂ္ဂိုလ်တွေ ပင့်ဖိတ်ပြီးတော့ လှူဒါန်းကျွေးမွေးဖို့ဆိုတာ မလွယ်ဘူး။

အိမ်နီးနားချင်း မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေ ဖိတ်တယ်ဆိုတာလည်း ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ ချမ်းသာလို့။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေအပေါ်မှာ မေတ္တာ ကရုဏာတရားတွေ လွှမ်းမိုးနေလို့ ပင့်ဖိတ်လှူဒါန်းကြတာပဲ။

အဲဒါ အ,တစ်လုံးမကျေဘူးလား၊ ကျေတယ်။ အ,ဒေါသ။

လိုချင်တာမရလို့ မကျေနပ်တာ ဒေါသ။

ငါမှ ချမ်းသာတယ်၊ ငါမှ ဂုဏ်ရှိတယ်လို့ လက်မထောင်နေကြတာလည်း ဒေါသပဲ။

ဒေါသကို အချိန်မီ မငြိမ်းနိုင်ရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် မီးလောင်သလို လောင်ကျွမ်းစေနိုင်တယ်။

အဲ...သူများကို ပျက်စီးစေချင်တာ၊ ပျက်စီးအောင် လုပ်တာလည်း ဒေါသပဲ။

အ,ဒေါသကျတော့ သူများအကျိုး လိုလားတယ်။ သူများကောင်းစား ချမ်းသာတာ လိုလားလို့ ပင့်ဖိတ်လှူဒါန်းတယ်။ ကျွေးမွေးဧည့်ခံတယ်။ အဲဒါ 'အ' တစ်လုံးကျေသွားတယ်၊ အ,ဒေါသ။

အ,ဒေါသဖြစ်အောင် မေတ္တာရှေ့ရှု ပွားများကြရတယ်။

အဲဒီလို မေတ္တာထားရမှန်း သိတတ်လိမ္မာတာက အ,မောဟ။

လောဖြစ်မှန်း၊ ဒေါသဖြစ်မှန်း မသိရင်တော့ မောဟပေါ့။

အဲဒီ မသိမူမောဟတွေကြောင့်ပဲ မကောင်းတဲ့ လောဘဆိုး၊ ဒေါသဆိုးတွေ ဖြစ်ကြပြန်တယ်။ မောဟက အခရာပဲ။

မောဟပျောက်အောင် သတိတရား လက်

ကိုင်ထားပြီး ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမယ်။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် စောင့်ရှောက်ရမယ်ဆိုတာ အားလုံးသိကြတယ်နော်။ အဲဒီလိုသိတာ အ,မောဟပဲ။ အ,ကျေတာပဲ။

လောလောဆယ် လှူကြတန်းကြနဲ့ လောဘကို တဒဂံပယ်ဖြတ်ထားနိုင်ကြရင်ပဲ အ,လောဘ ဖြစ်နေပါပြီ။

သီလဆောက်တည်ကြရင်းက မေတ္တာစိတ်တွေ ဖြစ်နေကြတော့ ဒေါသလည်း မရှိသလောက် ပါးနေတယ်ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒေါသမဖြစ်ရင် အ,ဒေါသဆိုတော့ အ,တစ်လုံးထပ်ကျေသွားပါပြီ။

နောက် အ,တစ်လုံးကတော့ ဉာဏ်နဲ့ သတိနဲ့ ယှဉ်နေတယ်။ တွေဝေမိုက်မှားခြင်းမရှိဘဲ အကောင်းအဆိုးသိပြီး တရားဘာဝနာ ရှုပွားမှတ်သားနေခြင်းဟာ အ,မောဟပါပဲ။

ခု ဒကာ ဒကာမတွေမှာ အ,မောဟလည်း ဖြစ်နေတယ် ဆိုနိုင်ပါတယ်နော်။

အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က နိဗ္ဗာန်ရောက်မယ့်ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ မီးလွတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။

မီး ဆယ့်တစ်တန် ငြိမ်းရာမှန်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ဟာ မီးတွေဝိုင်းနေရင် ဘယ်နှယ်မှ နိဗ္ဗာန်သွားလို့မရဘူး။

နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း မီးလွတ်စားဖို့ ကောင်းတယ်နော်။

တစ်ခါတလေမှ သက်သတ်လွတ်စားမယ့် အစား အိမ်မှာပဲ နေ့တိုင်း မီးလွတ်စားလို့ရှိရင် တစ်ခါတည်း နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားမလား ထင်ရတယ်။ ဟုတ်ရဲ့လား။

ဟိုနေရာ ဒီနေရာတင်ရောက်လို့ မကိုက်သေးဘူး။ နိဗ္ဗာန်ထိရောက်မှ ကိုက်မှာ။ အဲဒါမှ မီးကောင်းကောင်းလွတ်သွားမှာ။

သက်သတ်လွတ်ဟင်းနဲ့ မြန်လိုက်တာဆိုတော့ (ဒုက္ခ)၊ သက်သတ်လွတ်လည်း မလုပ်နိုင်ပါ

လား (အို)။

တချို့လည်း သက်သတ်လွတ်စားရင် အားကြီး အထင်ကြီးတယ်။

တချို့လည်း သက်သတ်လွတ်မစားရင် အားကြီးအထင်သေးတယ်။ ပုဏ္ဏားတွေ အားကြီးဆိုးတယ်။

ပုဏ္ဏား အနှိပ်သယ်တစ်ယောက် ဘုန်းကြီးစာသင်တိုက်နေတုန်း နှိပ်ပေးဖို့ ခေါ်လာတယ်။

အံ့မယ် သူက သက်သတ်လွတ်စားတော့ သက်သတ်လွတ် မစားတာတွေကို နှိမ်ချပြီး ပြောတယ်။

နောက် သူ သတင်းစာထဲမှာ ပါလာတယ်။ အဲဒီလိုပဲ လောဘသောင်းကျန်းလို့ အရူးမီးဝိုင်းခံရပြီဆိုတော့ သတင်းစာထဲမှာ လျော်ကြေးပေးရတယ်ဆိုပြီး။

ကဲ...သူ့ သက်သတ်လွတ်က ကယ်နိုင်ရဲ့လား။

အချုပ်ခန်းထဲ ရောက်တာပဲ။ လျော်ကြေးပေးရတယ်။

ဒီတော့ အားလုံးပဲ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ချစ်ကြပါတယ်နော်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ချစ်ရင် သတိနဲ့ အသိနဲ့ နေရမယ်ဆိုတာ ပေါ်ပြီနော်။ သတိဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် စောင့်ရှောက်ရေး၊ လုံခြုံရေးထဲမှာ သူက အရေးအပါဆုံးပဲ။ သတိဝီရိယဆိုတာ သူတော်ကောင်းတွေရဲ့ စံအိမ်ပဲ။ နေအိမ်ပဲ။

ခု ဒီမှာ ငြိမ်းချမ်းလုံခြုံလိုက်တာ။ သူခိုးသူဝှက်တွေလည်း အင်မတန် အေးတာပေါ့။ လုံခြုံတယ်၊ စိတ်ချရတယ်။ တော်တော်တန်တန် ရန်သူနှိပ်စက်ဖို့ဟာ အိမ်လုံလုံခြုံခြုံရှိနေလို့ နှိပ်စက်လို့ မရပါဘူး။ သူခိုးသူဝှက် နှိပ်စက်လို့မရပါဘူး။

သတိအသိ အစောင့်အရှောက်ကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စံအိမ်ကောင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ။ လုံခြုံရေးအပြည့်အဝရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။ အင်မတန် လုံခြုံ

ပါတယ်။

အဲဒီ သတိလုံလုံခြုံခြုံရှိရင် မီးမဝိုင်းဘူးနော်။ လောဘမီးလည်း မဝိုင်းနိုင်ဘူး။ ဒေါသမီးလည်း မဝိုင်းနိုင်ဘူး။ မောဟမီးလည်းမဝိုင်းနိုင်ဘူး။ အဲဒီ တော့ ဒီသတိနဲ့နေနိုင်အောင် ကြိုးစားဖို့မတော်ကြ ဘူးလား။

ဒီနေ့ကစပြီး ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေ အားလုံးပဲ မီးလွတ်အောင် ကြိုးစားကြမယ်နော်။

အခု အခိုက်အတန့် လွတ်ပါတယ်။ ခု အလောဘလည်း ဖြစ်နေတယ်။ အဒေါသလည်း ဖြစ်နေတယ်။ ကုသိုလ်လုပ်တာကောင်းတယ်လို့ သိနေတာကိုက အမောဟ။ အသိအလိမ္မာဉာဏ် ပညာပဲ။

ဒါပေမဲ့လို့ လိုတာထက် လေးနက်တဲ့ ဒီထက် ထက်မြက်တဲ့၊ အတွင်းမှာ လောင်ကျွမ်းနေတဲ့မီးက သတိအမြဲရှိနေမှ သက်သာခွင့်ရတယ်။ သတိနဲ့ စောင့်ရှောက်မှု နည်းသွားရင် လုံခြုံမှုမရှိဘူးဆိုရင် အဲဒီမီးတွေဟာ ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေတယ်။

မီးက (၁၁) မျိုးနော်။ လောဘမီး၊ ဒေါသမီး။ မောဟမီး(၃)မျိုး။

တစ်နည်းပြောရရင်ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ အကြောင်းမီး(၃)ပါး။ အကျိုးမီး (၈)ခုက ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသ။

မီး ၃ ပါးအကြောင်းခံပြီးတော့ ဘဝအသစ် ဖြစ်ရတဲ့ ဇာတိမီး၊ အိုရတဲ့ ဇရာမီး၊ သေရတဲ့ မရဏမီး၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးရတဲ့ သောကမီး၊ ငိုကြွေးပင်ပန်းရတဲ့ ပရိဒေဝမီး၊ ကိုယ်ဆင်းရဲရတဲ့ ဒုက္ခမီး၊ စိတ်ဆင်းရဲရတဲ့ ဒေါမနဿမီး၊ ပြင်းပြင်း ထန်ထန် လူးကာလိုမ့်ကာ၊ တအံ့နွေးနွေး ပူဆွေးနေရတဲ့ ဥပါယာသမီး။ (၈)ပါး။ အားလုံးပေါင်းလိုက်တော့ မီး (၁၁)ပါး ဝိုင်းဝိုင်းလည်နေတာပဲ။

ဖိတ်ခေါ်ရတာမဟုတ်ဘူး။ သူတို့ဟာသူတို့ လာနေတာ။

ဘိုးတော် မယ်တော်တွေကမှ ပင့်ခေါ်နေရသေးတယ်နော်။ အဲဒီဟာတွေက မဖိတ်ခေါ်ရဘူး။ လာနေတာပဲ။ မီးဝိုင်းနေတာ။

မီးဝိုင်းနိုင်တဲ့ နေရာဌာနက ၆ မျိုး။ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်။ ခြောက်ဌာနမှာ တဟုန်းဟုန်းတောက်လောင်နေတာ။

မျက်စိကလည်း ဝိုင်းနေတယ်။ မြင်တိုင်း သတိလက်လွတ်ဖြစ်နေရင် မီးဝိုင်းတော့တာပဲ။ မြင်ရတာလေး ကောင်းလိုက်တာ၊ ကျေနပ်လိုက်တာ၊ လိုချင်လိုက်တာဆိုရင် လောဘမဖြစ်ဘူးလား။ ဘာမီးဝိုင်းတာလဲ။ လောဘမီး။ အဲဒီအချိန် ပြိတ္တာ ဖြစ်နေတယ်။

ဟာ...ဒါကြီး အမြင်ကတ်လိုက်တာ၊ မကျေနပ်ဘူး၊ နှုတ်ခမ်းစုကြတယ်လေ။ ဒီတော့ ဘာမီးဝိုင်းသလဲ။ ဒေါသမီးဝိုင်းတယ်နော်။ ကိုယ်နဲ့ အကြောမတည့်တဲ့လူနဲ့ တွေ့ပြီ မြင်ပြီဆိုရင် မကျေနပ်ဘူး။ နှုတ်ခမ်းစုတယ်။ ဒေါသမီးဝိုင်းတယ်။

ဒီလိုပဲ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ သွားလာနေကြည့်ပြန်တော့ကော မောဟမီးဝိုင်းနေတယ်။

ဘယ့်နှယ်မီးလွတ်ဖို့ဟာ။ မီးဖိုချောင်ထဲက မီးကတော့ နေ့တိုင်းလွတ်တယ်။ ဒီမီးက တယ်ခက်ပါလားနော်။ ဝေးရက်သားနဲ့ သူကချည်း ဝိုင်းနေတယ်။ မီးဘေး ဒုက္ခသည်ဆိုတာ ကွင်းပြင်ထဲမှာ ဒုက္ခရောက်နေတဲ့ ဒုက္ခိတတွေကိုပဲ မီးဘေး ဒုက္ခသည်လို့ မြင်တာကိုး။ လောလောလတ်လတ် ကိုယ့်ကို လောင်မီးဝိုင်းပြီး မီးဘေးဒုက္ခရောက်နေတာတော့ မသိကြဘူး။ အေး...မီးဝိုင်းနေမှန်းသိရင် မီးလွတ်ဖို့က လွယ်ပါတယ်နော်။

အမောဟ တဲ့ ။ မောဟထဲမှာ အတစ်လုံး ထည့်လိုက်တော့ ဘာဖြစ်လည်း။ အမောဟ။

အမောဟဆိုတာ အသိ။ အသိဟာ အမောဟပဲ။ အလိမ္မာ အမောဟပဲ။ ပညာ အမောဟပဲ။ အဲ...ဉာဏ်ဟာလည်း အမောဟပဲ။ ဟုတ်ကြရဲ့လား။

အိမ်တွေမှာ ကန်တော့ပွဲကြီးကို ဝိဇ္ဇာလိုဆိုတယ်။ ဝိဇ္ဇာက ဘုရားဟောတာ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာ ဝိဇ္ဇာတဲ့။ အဲဒါ ဝိဇ္ဇာဆိုတာ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ် ပညာကို ဟောတာပါ။ ကန်တော့ပွဲကို ဟောတာ မဟုတ်ပါဘူးနော်။

ငှက်ပျောသီးက ဝိဇ္ဇာလား၊ အုန်းသီးက ဝိဇ္ဇာ လား၊ (မဟုတ်ဘူးနော်။) ငှက်ပျောသီး၊ အုန်းသီးက ဝိဇ္ဇာမဟုတ်ဘူး။ ဝိဇ္ဇာက အသိအလိမ္မာ ဉာဏ် ပညာပဲ။ အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာရှိတဲ့အတွက် အပြစ်အန္တရာယ်ကင်းအောင် နေတတ်တယ်။

အရေးအကြီးဆုံးကတော့ ပထမဆုံး မောဟ မှာ အတစ်လုံးကျေသွားတယ်။ အမောဟ။ အသိ အလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာနဲ့ နေနိုင်ကြတယ်။ ဒါ နံပါတ် တစ်။

နံပါတ်နှစ်က ဒေါသ။ ဒေါသဟာ အင်မတန် ဆိုးသွမ်းပါတယ်။

ဘယ်သူကမှ အရုပ်ဆိုး အကျည်းတန်အောင် လုပ်တာမဟုတ်ဘူး။ ဒေါသက လုပ်တာပဲ။

အခု စိတ်ဆိုးရင် အခုမျက်စိပျက် မျက်နှာ ပျက်၊ ကြည့်မကောင်း ရှုမကောင်း ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ ဒေါသငြိမ်းနေတယ်။ အဒေါသစေတနာတွေနဲ့ ဘုရား တရားအလုပ် လုပ်တယ်။

ကောင်းကျိုးလိုလားတယ်၊ ပေးချင်တယ်၊ ကျွေးချင်တယ်၊ လှူချင်တယ်၊ တန်းချင်တယ်၊ အကျိုးစီးပွားဆောင်ရွက်ချင်တယ်ဆိုတာတွေဟာ အတစ်လုံးကျေလိုပဲ။ အဒေါသရဲ့ အစွမ်းသတ္တိပဲ။ အဒေါသဟာ မေတ္တာပဲ။ မေတ္တာရဲ့ တရားကိုယ် ဟာ အဒေါသပဲ။

အဲဒီအဒေါသမှာလည်း အတစ်လုံးကျေပြီ နော်။ အဲဒီလိုကျေတဲ့အတွက်ကြောင့်လည်း ဒီနေ့ လှူနိုင်တယ်၊ တန်းနိုင်တယ်၊ ပေးနိုင်တယ်၊ ကမ်းနိုင် တယ်။

လောဘထဲမှာ အတစ်လုံးချေလိုက်ရင် ဘာ

ဖြစ်မလဲ။ အလောဘ။ အဲဒီ အလောဘအစွမ်းသတ္တိ က ငတ်ပြတ်တဲ့ကပ်ကြီးကို ကျော်လွန်နိုင်သွားပြီ။ ငတ်ပြတ်တဲ့ကပ်ကို လောဘ အတစ်လုံးချေနိုင်လို့ ကျော်သွားပြီ။

အမောဟ။ အတစ်လုံးကျေလို့ ရောဂါဘယ ကပ်ကလည်း ကျော်နိုင်ကြပြီ။ အန္တရာယ်ကင်း ဘေးရှင်းတယ်ဆိုတာ ကပ်ကျော်တာပဲ။

လူကြီးမိဘတွေက ဆန္ဒပြုတယ်။ အခါလွန် တုန်းက သွားကန်တော့ကြတော့ နောက်ဆုံးပိတ် ကပ်ကြီးသုံးပါးကျော်နိုင်နင်းနိုင်ကြပါစေဆိုပြီးတော့ ဆုပေးတာ ဆန္ဒပြုတာ သူတို့က။

ကိုယ်က ကပ်ကျော်တဲ့တရားတွေ လက်ခံ ကျင့်သုံးနိုင်မှ မြစ်ကြီးလည်း မခန်းဘူး။ သစ်ပင်ကြီး လည်း မလဲဘူး။ ထုံးအိုးကြီးလည်း မကွဲဘူး။ အဲဒီလို ဆိုရင် နှလုံးစိတ်ဝမ်း အေးချမ်းတဲ့ သာယာစိုပြည်တဲ့ မိသားစု၊ အိမ်ထောင်စု၊ လူမျိုးစု၊ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားစု ဖြစ်ရမယ်။

အလောဘ၊ အဒေါသ၊ အမောဟဆိုတဲ့ အသုံးလုံးကျေကပ်ကျော်တဲ့ မိသားစု၊ လူမျိုးစု၊ လူတန်းစားတွေ ဖြစ်သွားကြမယ်။

အိမ်မှာ အခု အန္တရာယ်ကင်းအောင်၊ ဘေး ရှင်းအောင် ပရိတ်မေတ္တာဘာဝနာတွေ ပွားများမယ်။ ခုနပြောတဲ့အတိုင်းပဲ ကပ်ကျော်တဲ့အကြောင်းပေါ့။ မြစ်ကြီးမခန်းရင်လည်း ကပ်ကျော်ပါတယ်။ သစ်ပင်ကြီး မလဲရင်လည်း ကပ်ကျော်ပါတယ်။ ထုံးအိုးကြီး မကွဲရင်လည်း ကပ်ကျော်ပါတယ်။ အားလုံး ပရိသတ် အသုံးလုံးကျေပါတယ်နော်။ ဒီပရိသတ် ကပ်ကျော်မယ့် ပရိသတ်နော်။

ဒီထက်တိုးပြီးတော့ အတိုချုံးတစ်လုံးတည်းနဲ့ ကပ်ကျော်တာကတော့ အဲဒီ ခုနအသုံးလုံးချေပြီးသား ဖြစ်နိုင်တာ 'သတိ'လေးနဲ့ နေတာပါပဲ။

သတိလေးနဲ့နေတဲ့အတွက် သတိရှိနေတော့ အသိတရားရှိနေတယ်။ အသိတရားရှိနေတဲ့အတွက်

အဲဒီအသိတရား အကျင့်တရားကောင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သတ်ဖြတ်တဲ့ သတ္တန္တရကပ် မဆိုက်နိုင်ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ အသိတရားရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူများကို သနားကြင်နာတယ်။ ကိုယ်ချင်းစာနာတယ်။ သတ်ဖို့ ဖြတ်ဖို့ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းဖို့ မလိုလားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။

အဲဒါကြောင့် အဒေါသနဲ့ မေတ္တာတရားရှိတဲ့ လူဟာ သတ်ဖြတ်တဲ့ကပ်ကို ကျော်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။

ခုန သတိလေးနဲ့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နော်။ သတိတစ်လုံးနဲ့ အဆုံးရောက်သွားတယ်။

နောက်ဆုံးပိတ်ကျတော့ အလောဘ၊ အတစ်လုံးကျေဖို့ဟာလည်း သတိလေးနဲ့နေရင် ကပ်ကျော်ပါတယ်။ အလောဘ ငတ်ပြတ်တဲ့ကပ်ကို သူ ကျော်နိုင်တယ်။

အဲဒီ အလောဘ အတစ်လုံးကျေလို့လည်း ခုပေးနိုင်ကြ၊ ကမ်းနိုင်ကြ၊ ကျွေးနိုင်ကြ၊ မွေးနိုင်ကြ၊ လှူနိုင်ကြ၊ တန်းနိုင်ကြ၊ သုံးနိုင်ကြ၊ စွဲနိုင်ကြတယ်။ အဲဒါ အလောဘ။ ကပ်ကျော်တဲ့ ငတ်ပြတ်တဲ့ ကပ်ကြီးကို ကျော်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ။

အဲဒီထဲမှာ အကောင်းဆုံး၊ အတိုဆုံး၊ ဘုရားရှင်အကြိုက်ဆုံးကတော့ အပ္ပမာဒန ဘိက္ခဝေ သမ္မာဒေထ မမေ့တဲ့သတိနဲ့ ဘာမဆို သိသိပြီးတော့ နေကြပါတဲ့။

အတိုချုပ်ကတော့ ကိုယ်အမှုအရာတွေ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိနေရမယ်။ စိတ်တွေဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိနေရမယ်။ ကိုယ့်စိတ်ဖြစ်တာ ကိုယ်မသိဘဲနေမလားနော်။ သိတယ်နော်။

စိတ်ဆိုးတာနဲ့ ရန်ဖြစ်ပြီးမှ သိတာကတော့ အဲဒါနောက်ကျနေပြီ။ စောစောကတည်းက သိရမှာ။ စောစောတုန်းကသိရင် ဒေါသမဖြစ်တော့ဘူး။ လောဘလည်း မဖြစ်တော့ဘူး။

စောစောကတည်းက မကောင်းစိတ် ဖြစ်လာတိုင်း ဖြစ်လာတိုင်း သတိက အမြဲသိနေရမယ်။ အဲဒီ

လို သိနေမှ။ အဲဒီလို သိနေရင် လွန်လွန်ကျွံကျွံ မဖြစ်တော့ဘူး။

လက်ဦးကတော့ အသိနှောင့်နှေးနေတယ်။

မှားပြီးမှ ငြိမ်...ငါ မှားသွားပါလားလို့ သိတဲ့အသိကတော့ နောင်တ ပူပန်ရတဲ့ အသိမျိုးပဲ။ နောက် သတိအားကောင်းလာပြီး သတိစွဲမြဲလာရင် ကြိုကြိုပြီးတော့ သိနေတယ်။

စိတ်ကလေး လှုပ်ရှားလာပြီ။ ငြိမ်... မကောင်းတဲ့စိတ်တွေ ဖြစ်တော့မှာပဲ။ ဒေါသဖြစ်တော့မယ်ဆို သိသာတယ်။ ရင်ထဲက ပူလောင်လာတာပဲ။ အဲဒါဆိုရင် သတိလေးနဲ့ ကပ်လိုက်ရင် အေးချမ်းသွားတယ်။

အဲဒီလို သတိ အသိလေးနဲ့ နေပါတဲ့။

မမေ့တဲ့ အပ္ပမာဒတရားနဲ့ နေပါတဲ့။

ဘာကိစ္စမျိုးပဲဖြစ်ဖြစ် သဗ္ဗကိစ္စေသု သတိအဝိနာဟုတွာ ရုပ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ကိစ္စ၊ နာမ်နဲ့ဆိုင်တဲ့ကိစ္စတွေ ရုပ်ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း စိတ်ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း သိသိနေပါတဲ့။

ဒီထက်တိုးပြောရင် သွားတိုင်း သွားတိုင်း၊ အိပ်တိုင်း အိပ်တိုင်း အသိနဲ့ချည်းပဲ ပြုလုပ်ရမယ်တဲ့။

မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ လှုပ်တိုင်း ရှားတိုင်းလည်း သတိ အသိနဲ့ပဲ။ စားတိုင်း သောက်တိုင်း၊ ဝါးတိုင်း၊ မျိုတိုင်း လျှက်တိုင်း အဲဒါလည်း သတိအသိနဲ့ပဲ။

စကားပြောနေရင်လည်း သတိလေးနဲ့ပဲ။ အဲဒါ အမှားနည်းတယ်။ အေးချမ်းတယ်။ အပြစ်အန္တရာယ်ကင်းတယ်။ တစ်ကိုယ်ကောင်းမဆန်တော့ဘူး။ သူများကို တင်စီးတာ၊ နာကြည်းအောင်ပြောတာတွေ မပါတော့ဘူး။

အဲဒါ အင်မတန်ကို စင်ကြယ်မြင့်မြတ်တဲ့ ပြောဆိုခြင်းပဲတဲ့။ အိပ်တော့လည်း ဒီအတိုင်းပဲ။ သတိ အသိလေးနဲ့ အိပ်ရတယ်။ နိုးလာတော့ သတိ

အသိလေးနဲ့ နိုးရတယ်။

အဲဒါဆိုရင် တော်တော်ကို အသုံးလုံးကျေတဲ့ ကပ်ကျော်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေချည်း ဖြစ်သွားမယ်။

အဲဒီလိုပဲ ကိုယ်တိုင်ကျင့်သုံးမှရတယ်။

ရှေး...အင့်...လို့ ပေးလို့ ယူလို့ မရဘူး။

သားတော်ရာဟုလာ ကြည့်လေ။

သားတော်ရာဟုလာ ၇ နှစ်သားကတည်းက အကောင်းဆုံးအမွေပေးမယ် ဆိုပြီးတော့ ကိုရင်ဝတ် ထား ရှင်ပြုထားပေးတယ်။

တရားတွေ ဟောလိုက်ရတာ၊ ဘုရားက ရှင် ရာဟုလာကို သုတ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်တောင်။ ၃၆ သုတ်လို့ မှတ်ထားမိပါတယ်။ အဲဒါလောက် ဟောရ တာ။

ဟောရုံနဲ့ မရသေးဘူး။ ကိုရင် ၇ နှစ်သားက နေပြီး အသက် ၂၀ ရဟန်းဖြစ်မှ တရားထူးတွေ ပြည့် ပြည့်စုံစုံရသွားတယ်။

အဲဒီတော့ ဘုရားပေးလို့ရမယ်။ ဘုရားဟော လို့ရမယ်။ ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း ရှိပါတယ်။ အထိုက် အလျောက်။

ရှင်ရာဟုလာ မရဘူး။ ရှင်အာနန္ဒာဆိုလည်း ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်ထဲက ရှစ် သောင်းနှစ်ထောင်ဟာ မြတ်စွာဘုရားဟောလို့ နာယူ ရရုံတင်မကဘူး။ မှတ်မိသားမိက ရှိနေတယ်။ သံဂါ ယနာတင်တော့ သူ အကုန်ပြောပြလို့ ရနေတယ်။

ဒါပေမယ့်လည်း မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံပြီး တစ်လကြာတော့မှ တရားတွေ ကြိုးပမ်းအား ထုတ်ရပြီး နောက်ပိတ်ဆုံး သံဂါယနာမတင်မီ တစ် ညလုံး အားထုတ်လို့ မိုးလင်းခါနီးလေးမှ တရား ထူးရပြီး ရဟန္တာအဖြစ် ရောက်သွားပါတယ်။

အဲဒီတော့ သတိ အသိနဲ့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ကျင့်ရလိမ့်မယ်ဆိုတာလည်း နားလည်ထားရမယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ တခမ်းတနား တသီးတသန့် မဟုတ်ဘဲ နဲ့ သွားရင်း လာရင်း စားရင်းသောက်ရင်း လုပ်ရင်း

ကိုင်ရင်း သတိလေးနဲ့ နေသွားမယ်ဆိုရင် အသုံးလုံး ကျေနေပါတယ်။ ကပ်ကျော်နေပါတယ်တဲ့။

အဲဒါကြောင့်မို့ သတိ အသိနဲ့ နေနိုင်အောင် ကြိုးစားဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြ။ အခုလည်း ကြိုးစား ကြတယ်နော်။

ရဟန္တာဖြစ်သွားတာ မရေမတွက်နိုင်ဘူး။ ဘုရားလက်ထက်က။ အခုလည်း ရှိကြမှာပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ တောရကျောင်းတစ်ခုမှာ ဝေယျာဝစ္စလုပ်ရင်းနဲ့ စားကြ သောက်ကြတော့ မီးဖို ချောင်မှာလည်း တရားရနိုင်တယ်ဆိုတာ တွေ့ရ တယ်။

စားတဲ့ သောက်တဲ့အခါမှာလည်း တရားနဲ့ စားလို့ရတယ်။ တရားရနိုင်တယ်ဆိုတော့ အဲဒီနေ့က တပေါင်းလဆန်းဆိုတော့ နေကလည်း ပူတယ်။ မျှစ်ချဉ်ဟင်းကလည်း ပူတယ်။ မျှစ်ချဉ်ဟင်းထဲမှာ ခတ်ထားတဲ့ ငရုတ်သီးကလည်း တော်တော်ပူတယ်။ အပူပေါင်းစုံပဲ။

တရားရမယ့်သူ ရှုကွက်ကတော့ ရှုနေတာပဲ။ အကွက်ကျကျ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ သတိ သမာဓိ အားကောင်းလာတော့ သတိဟာ စွဲမြဲလာ တော့ ဧကဂ္ဂတာဆိုတဲ့ တစ်ခုတည်းသော အာရုံပဲ ရှိတော့တယ်။

အားအကောင်းဆုံးအာရုံပဲ။ သူ့မှာ ထင်ရှား နေတော့တယ်။ ပူတာနဲ့ သိတာနဲ့ ပူတာနဲ့ သိတာနဲ့ ဒါပဲရှိတော့တယ်။

ဘယ်သူပူနေတာလဲ မပါဘူး။ ဘယ်သူသိနေ တာလည်း မပါဘူး။ ဘယ်သူခံစားတာလည်း မပါ ဘူး။

အင်း...ဘုရားဟောတဲ့စာနဲ့ သိပ်ကိုက်သွား တယ်။

ကမ္မကော ကာရကော နတ္ထိ။ စားတာသောက်တာ ဝါးတာမျိုတာကို လုပ် ဆောင်နေတဲ့ ငါကောင် အတ္တကောင်ဆိုတာ ဒီမှာ

ရှာလို့ မတွေ့တော့ဘူး။ ခံစားတတ်တဲ့ငါ၊ သူ၊ သတ္တဝါ မရှိတော့ဘူး။ ရှာလို့မတွေ့တော့ဘူး။

တကယ်စိတ်တွေ စေတသိက်တွေ လုပ်နေတာ။ ရုပ်နဲ့နာမ်ပဲ လုပ်နေတာပဲ။ စိတ်နဲ့ စေတသိက်က နာမ်၊ ရုပ်ကရုပ်။ ဟုတ်လား။ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ရုပ်တို့ရဲ့ အလုပ်ပဲ။ အဲဒီလို အသိနဲ့စားမယ်ဆိုရင် မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ် ဉာဏ်ပညာနဲ့ ယှဉ်တဲ့ မဟာကုသိုလ်ကြီး ဖြစ်နေတယ်တဲ့။

အားလုံး ကုသိုလ်တွေ လုပ်ကြတာတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရန်သူအဖြစ်က လွတ်မြောက်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ချစ်ခင်တဲ့သူ၊ မြတ်နိုးတဲ့သူတွေ အဖြစ်ကို ရောက်ကြပါပြီ။

အဲဒီလိုပဲ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း အပြစ်အန္တရာယ် ကင်းအောင် နေတတ်ဖို့၊ ကျင့်တတ်ဖို့၊ မြင်တတ်ဖို့ ကြိုးစား။

မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ခြောက်ပါးစလုံးဟာလည်း 'သဗ္ဗ ဘိက္ခဝေ အာဒိစ္စမိ' မီးတွေ တဟုန်းဟုန်းတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်နေတယ်တဲ့။

ဘယ်မှာ တောက်လောင်နေသလဲ။

ဒွါရခြောက်ပေါက်မှာနော်။ မီးတွေ တဟုန်းဟုန်းလောင်နေတာ။ ဘာနဲ့ ငြိမ်းမလဲဆိုတော့ သတိနဲ့ အသိနဲ့နော်။

တတော ဘိက္ခဝေ သမ္ပဇ္ဇန္တော-အမှန်တော့ သတိပဋ္ဌာန်ပါပဲ။ သတိပွားနေရင်။

အဲဒါလေး နည်းနည်းပိုပြီးတော့ ဓမ္မသဘာဝ ကျအောင်ကြည့်ရင် အားလုံး ရင်းနှီးနေတယ်။ အမျိုးသမီးတွေပါ ရင်းနှီးတယ်။ ဓမ္မစကြာသူတို့လည်း ရတယ်။

အဓိပ္ပာယ်က အစွန်းနှစ်သွယ် လမ်းမှားပယ်ရမယ်နော်။ အစွန်းနှစ်ပါးက ဘာတဲ့လဲဆိုတော့...

ကာမ သုခလ္လိကာနုယောဂ- ကာမဂုဏ်အာရုံမှာ တပ်မက်တာ။ ရသာတဏှာကို တပ်မက်တာ ပယ်။

အတ္တကိလမထာကိုပယ်၊ တိရစ္ဆာန်ကျင့်၊ အစွန်းရောက်အကျင့်၊ အကျင့်လွန်၊ အကျင့်မှားတာတွေပယ်။

အစွန်းနှစ်သွယ်၊ လမ်းမှားပယ်၊ အလယ်လမ်းမှာ နေတဲ့။

အလယ်လမ်းဆိုတာက မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပါပဲ။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှာ သတိမဂ္ဂင်ပါတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်ပွားများနေရင်၊ သတိတစ်လုံး ပွားများရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများနေတာ ဖြစ်တယ်။ သတိမဂ္ဂင်က သီလမဂ္ဂင်မှာလည်း ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ သူ ပြဋ္ဌာန်းတယ်။

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကလည်း သီလကြီးလေး မျိုးထဲမှာ အချုပ်အခြာဖြစ်နေတယ်။ သူသာ ပြည့်စုံရင် အကုန်လုံး လုံခြုံဖို့ဟာ သေချာနေပါတယ်။

နောက် သမာဓိဆိုလည်း သတိက အလယ်ကောင်ကပဲ။ ဝီရိယ သတိ သမာဓိဆိုတဲ့ သမာဓိမဂ္ဂင်မှာ အဲဒီသတိရှိနေမှ သမာဓိနဲ့ ဝီရိယနဲ့ ညီမျှမှုရှိတယ်။

အဲဒီလို မညီမျှရင် ဦးထောင်ပဲ့ထောင် ဖြစ်နေတယ်။ လမ်းစဉ် မဖြောင့်ဘူး။ အဲဒါနဲ့ လန်လန်ကျသွားတာ သတိပဲ။ သတိကင်းမဲ့နေရင် ဘာပညာမှ မရှိဘူး။ လောကီပညာလည်း မရှိဘူးနော်။

သတိလက်လွတ်ဖြစ်နေရင် ဇေဝဇေဝါနဲ့ တွေဝေနေတာပဲ။ စိတ်တွေ လေလွင့်နေတဲ့သူတွေဟာ သတိလက်လွတ်ဖြစ်နေတာပဲ။ လမ်းဘေး ဟိုပြောဒီပြော၊ ဟိုဟာတွေကောက်၊ ဒီဟာတွေကောက်၊ ဟိုဟာလုပ်၊ ဒီဟာလုပ်။ အဓိပ္ပာယ်မရှိတာတွေ လုပ်နေတဲ့သူကို အားလုံး ဒီပရိသတ် ဘယ်သူမှ လူရာမသွင်းပါဘူး။

ကိုယ်လည်း သတိလက်လွတ်ဖြစ်နေရင် အဲဒီလူနဲ့ ဘာထူးသေးလဲ။

သတိနဲ့နေရင် အဲဒါတွေ ဖြစ်ဦးမလား။

မဖြစ်ဘူးနော်။ သတိပဋ္ဌာန်တရားပွားများတာ

ဘယ်လောက်လေးနက်သလဲဆိုတာ။ အကုန်လုံး ကိလေသာမီးလွတ်တယ်နော်။

ဝါဆိုသင်္ကန်းဆက်ကပ်တာလည်း လောဘ ကိလေသာ အထိုက်အလျောက် ငြိမ်းပါတယ်။ လှူ တာတန်းတာတွေ၊ သီလနဲ့ပဲ ဝိတိက္ကမကိလေသာ တွေ အထိုက်အလျောက် ငြိမ်းပါတယ်။

မေတ္တာဘာဝနာတို့၊ ဂုဏ်တော်တို့ ပွားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလည်း အထိုက်အလျောက် ငြိမ်းနေကြ တာပါပဲ။ ထာဝစဉ် ငြိမ်းအောင်တော့ သတိ အမြဲ ရှိနေရမယ်နော်။

အဲဒီလိုမနေရင်တော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဒုက္ခ ရောက်အောင် လုပ်ရာကျမှာပဲတဲ့။ အဲဒါ ဒုက္ခတွေ လွတ်ဖို့ဟာ သတိလေးနဲ့ နေကြပါတဲ့။ ဘုရားက။ သတိရှိနေတဲ့အတွက် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလုံး ပွားများပြီး သား ဖြစ်နေမယ်။ သူ့အချိန်နဲ့သူ၊ သူ့အပိုင်းနဲ့သူ ပါဝင်သွားတာပါ။

ကဲ...ဒါဖြင့်ရင် ဒီနေ့ ကိလေသာငြိမ်းအေး ကြောင်းတွေ ဆည်းပူးရတယ်။ အဲဒီဆည်းပူးတဲ့ အတွက် အားလုံးပဲ မီးဆယ့်တစ်တန် ငြိမ်းရာမှန်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်စီကိုယ်ငှ အသီးအသီး ရကြပါစေ။ သူတော်သူစင်၊ မိန့်ဖျင်စကား၊ တစ်ခွန်းကြားက၊ ပတ္တမြားဆန်ကျိုး၊ အဖိုး ပြည်တန်၊ နဂ္ဂဖိုးမွန်၊ ကျိုးကဲလွန်၏။

အဲဒါ ပတ္တမြားဆန်ကျိုး အဖိုးပြည်တန်တာ ကို ဘုရားဟောတဲ့ သူတော်ကောင်းတရားတွေ၊ ဘုရားဟောတဲ့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဖြစ်တာ ပျက်တာတွေ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိရလို့ရှိရင် လူဖြစ်ကျိုး အဖိုးတန်သွားပြီ။

အဲဒါ မသိရသေးရင် 'လူ့ရုပ်နတ်ရွာ၊ ကောင်း မြတ်သာသည်၊ မြတ်စွာဗုဒ္ဓ မိန့်ခွန်းတည်း'ဆိုတဲ့ အထဲ မပါသေးဘဲ ဖြစ်နေလိမ့်မယ်နော်။ လူ့ဘဝရ ကျိုးမနပ်သေးဘူး။ သီလလုံခြုံအောင်လည်း သတိနဲ့ အသိနဲ့ပေါင်းပြီး အမြဲတမ်း စောင့်ရှောက်ရလိမ့်မယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်ဟာ အောက်ခြေသိမ်း သိပ်ကျတယ်။ အလွတ်ကို ဘာမှမပါဘူး။ ရပ်နေ လည်း သတိကပ်ထားတယ်။ ရပ်နေလည်း တောင့် တင်းတာကို သိနေတယ်။ သွားနေရင်လည်း သွားနေ တာကို အထဲမှာ သတိကပ်ထားတယ်။ တိုးတာ တွန်း တာ လှုပ်ရှားတာတွေမှန်သမျှ သိနေတယ်။

ခြေလှမ်းလိုက် အားယူလိုက်၊ ချလိုက်တာ၊ ကြမ်းကြမ်းတမ်းတမ်း ထိသွားတာ၊ နူးနူးညံ့ညံ့ထိရင် လည်း နူးနူးညံ့ညံ့ထိသွားတာလေးတွေ ခန္ဓာက ဖြစ် သမျှတွေ သူ သိနေတယ်။

အဲဒါလေးတွေကလည်း သိပြီးရင်း၊ ပျက် သွားရင်း၊ သိပြီးရင်း၊ ပျက်သွားရင်း ကြာလာတော့ သဘောပေါက်လာတယ်။ ဉာဏ်ထဲမှာအသိ ထိုး ထွင်းသိလာတယ်။ ကိုယ်ကလည်း လုပ်ယူရတဲ့ ဉာဏ်မဟုတ်တော့ဘူး။ ဉာဏ်မှာ ထင်လာတာ။ ကိုယ်က တင်စားယူရတာ မဟုတ်ဘူး။

လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါး တင်ရတယ်၊ တင်ရ တယ် လျှောက်'တင်'နေကြတာ။ အဲဒါ အတ္တနဲ့ ကိုယ့် ဟာကိုယ် လုပ်နေကြတာ။ အတ္တမပါဘူး။ အနတ္တ သက်သက်။

သူ့သဘာဝ၊ အနိစ္စတည့်၊ ဒုက္ခ အနတ္တချည်း ပါတကားဆိုပြီး သူ့သဘာဝ အနိစ္စ၊ သူ့သဘာဝ ဒုက္ခ၊ သူ့သဘာဝ အနတ္တ။ အဲဒါလို အနိစ္စဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာကို သိနေဖို့ပဲ။ ဒုက္ခဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာကို သိနေဖို့ပဲ။ အနတ္တဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာကို သိနေဖို့ပဲ။ အင်မတန် လွယ်ကူတဲ့အလုပ်ပဲ။

အဲဒီလို သိနေရင် ဘာဖြစ်လဲ။ နာမ်ရုပ်နှစ်တန်၊ ဖြစ်ပျက်ဟန်ကို၊ ဧကန်မြင် လျက်၊ ဉာဏ်စဉ်တက်၍၊ တစ်ရက်တာမျှ၊ သက်ရှင်ရ သော်၊ လူ့ရုပ်နတ်ရွာ၊ ကောင်းမြတ်သာသည်၊ မြတ် စွာ ဗုဒ္ဓ မိန့်ခွန်းတည်းဆိုတဲ့ အဆုံးအမတော်အတိုင်း အင်မတန်မွန်မြတ်တဲ့ အသက်ရှင်ရခြင်းပဲ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ ဖြစ်ပျက်တွေ မြင်ရင်း မြင်ရင်း

ကပဲ ဒီဖြစ်ပျက်မှုနဲ့ မကင်းတာပဲ။ မြင်မှုနဲ့လည်း နှိပ်စက်ခံနေရ၊ မွေးမှုနဲ့လည်း နှိပ်စက်ခံနေရ၊ သေမှုနဲ့လည်း နှိပ်စက်ခံနေရတယ်။ ပညတ်သံသရာက။ ပရမတ်သံသရာကတော့ အဲဒီလို အကောင်သတ္တဝါ အနေနဲ့ မွေးရ သေရတာ မဟုတ်တော့ပါဘူး။ အခု ကြည့်နော်။ အသံရုပ်လေးက ပရမတ်နော်။ သိမှုလေးကော ပရမတ်ပဲ။

အဲဒီလို ရုပ်နာမ် တစ်တွဲတစ်တွဲဖြစ်ပြီးရင်း ပျက်သွားရင်း၊ ဖြစ်ပြီးရင်း၊ ပျက် သွားရင်း။ ဒါတွေ သိနေရင် မျက်ရည်မကျတော့ဘူးနော်။ ဖြစ်နေ ပျက်နေတာဟာ မွေးလိုက် သေလိုက်ပဲ။ ပရမတ်သေ သေနေတာ။

ဘယ်လိုသေမလဲ၊ ဘာနဲ့သေမလဲ။

အခု ၉၀ နဲ့ ဘယ်နှနှစ်လဲ ဒကာမကြီးက၊ ၉၀ နော်၊ အဲ ၉၀ လို့သာ ပြောတာ ဟို ၈၆ နှစ် ကလည်း ၈၆ နှစ်လို့ ပြောတာ။ ဘုန်းကြီးက ၈၄ နှစ်၊ ၈၄ နှစ်လည်း အပြောပဲ။ တကယ်တော့ တစ် စိတ်နဲ့ အသက်ရှင်နေကြတာချည်းပဲ။ နောက်တစ် စိတ် ထပ်မဖြစ်ရင် ဒီနေရာမှ ဗုန်းဗုန်းလဲတာပဲ။

ကြာပါပြီ။ ဟိုတစ်ခါက တာမွေမှာ ဆရာ တော်တစ်ပါး။ နာမည်ကြီး ဓမ္မကထိကတစ်ပါး မွေးနေ့လုပ်တယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါး ပလ္လင်ပေါ်မှာ သီလပေးရင်းနဲ့ ခေါင်းလေးစောင်း သွားတာ သွားပြီ။

စိတ်တစ်စိတ်ထပ်မဖြစ်တော့ သွားတာပဲ။ တစ်ခါတည်း။ အကြာကြီးမဟုတ်ဘူးနော်။ ဘုန်းကြီး တို့ အရင်တုန်းက တွေးကြည့်တယ်။ အိုဦး၊ အိုပြီး နာရော။ နာရင်ကော ဆေးကုရင် ပျောက်ဦးမယ်။ မပျောက်နိုင်တဲ့အဆုံးကျမှ သေမယ်လို့ ထင်နေတာ။ အမလေး မြန်လိုက်တာ။ ပလ္လင်ပေါ်မှာ သေနေ တယ်။ မိလိုမိငြားဆိုပြီး ဇီဝိတဆေးရုံသွား၊ လမ်းမှာပဲ ပျံလွန်တော်မူတယ်။ အဲ ကားပေါ်ရောက်ကတည်း က မရှိတော့ပါဘူး။ ဒါနဲ့ပဲ ကျောင်းကို တန်းယူသွား

ပြီး သင်္ဂြိုဟ်လိုက်ရတယ်။
အဲဒီ မသေခင်လေး ဖြစ်နေပျက်နေတာကို ကြည့်။

ဉာဏ်နဲ့ မြင်တော့ ကြည်လင်နေတယ်။
စိတ်ထဲမှာလည်း ဒီလိုမြင်ရတာ ကြည်နူး နေတယ်။ နှစ်သက်နေတယ်။ အားရနေတယ်၊ တရားအားထုတ်တာ အဲဒါ။

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက တရားအား ထုတ်တာ တခြားမဟုတ်ပါဘူးတဲ့။ ကိုယ့်အသေ ကိုယ်မြင်အောင် ကြည့်တာပါတဲ့။

ဆရာတော်ကြီးပြောတာ ဘယ်လောက်ရှင်း သလဲ။

တရားအားထုတ်တာ မခက်ပါဘူးတဲ့။
တစ်နည်းတော့လည်း အသေတတ်အောင် သင်တာတဲ့။ သေနည်းပေါ့။ သေရင် အဲဒီလို သတိ လေးနဲ့ အသိလေးနဲ့ သေရမယ်လို့ ဆိုတယ်။

ဘာနဲ့ သေရမတဲ့လဲ။ သတိနဲ့ အသိနဲ့နော်။
ဪ...အဲဒါ စိတ်အလုပ်။

သေခါနီးတော့ အသက်တောင် မနည်းရှူနေ ရတာ။ လက်တွေ့ဘာတွေလည်း ဘယ်မှာရုန်းကန် နိုင်တော့မှာလဲ။ အသက်တောင် ဖြောင့်အောင် မနည်း ရှူရတာ အဲဒီမှာ။ အဲဒီသတိထားရမှာ။ အမေကယ်ပါ ဦး၊ အဖေကယ်ပါဦး လုပ်မနေနဲ့။ သတိကပ်ရမှာ။ သတိလေးပဲကယ်မှာ။

သတိလေးက ခုနဖြစ်ပျက်တွေမြင် ဖြစ်ပျက် တွေ မုန်း ဖြစ်ပျက်တွေအဆုံး နိဗ္ဗာန်ရောက်သွားမှာ။ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်။ ဗုဒ္ဓဘာသာပန်းတိုင်ရောက်သွား မှာ။

အဲဒီလိုရောက်သွားအောင် ဘာလုပ်ရမလဲ။ သီလအကျင့်၊ သမာဓိအကျင့်၊ ပညာအကျင့် ကျင့် ရမယ်။ သီလ သမာဓိ ပညာတွေပြည့်စုံအောင် ပိုပြီး ထင်ရှားအောင် ရှင်အာနန္ဒာအကြောင်း ထပ်ပြီးတော့ ပြောရမှာပေါ့။

ရှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော့မယ်လို့ သိတော့ တော်တော်ကြီးကို စိုးရိမ်သောကတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒါကို မြတ်စွာဘုရားသိတော်မူလို့ အနားခေါ်ပြီးတော့ -

“အာနန္ဒာ သင်ဘာဖြစ်လို့ ဒီလောက်တောင် ပူဆွေးသောကတွေ ဖြစ်နေရသလဲတဲ့။ သင့်မှာ ငါဘုရားကိုပြုစုထားတဲ့ ၂၅-နှစ်ကုသိုလ်သည် နည်းတဲ့ ကုသိုလ်တွေမဟုတ်ဘူး။ ဒီကုသိုလ်တွေဟာ သင့်ကို အများကြီး အကြောင်း အထောက်အကူပြုပါလိမ့်မယ်တဲ့။ နောက်တစ်ခုက ငါဘုရားတစ်ဆူတည်း သင့်ကိုဆုံးမနေတာမဟုတ်ဘူး။ ပိဋကတ်သုံးပုံ၊ နိကာယ်ငါးရပ်၊ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တည်းဟူသော ဓမ္မဝိနယတွေကို ငါ ပညတ်ထားပြီးပြီ။ အဲဒီ ဓမ္မဝိနယတွေဟာ သင်အာနန္ဒာနှင့် တကွ အားလုံးသော ငါဘုရား တပည့်သာဝကများရဲ့ ဆရာ ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဆုံးမမယ့် ဘုရားအဆူဆူ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တည်းဟူသော ဘုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်က သင့်ကို ဆုံးမပေးလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ပူဆွေးသောကမဖြစ်နဲ့လို့ မြတ်စွာဘုရားက နှစ်သိမ့်စကား ပြောတယ်နော်။

အဲဒီပြောတဲ့အတိုင်း ရှင်အာနန္ဒာ တော်တော် အားထုတ်ရပါတယ်။ သူလည်း မနည်းဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးတစ်လမှာ ပထမသင်္ဂါယနာတင်ရတော့ သင်္ဂါယနာတင်မယ့်မနက်ကျမှ အရဟတ္တမဂ်ကိုရတာ။

ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးကတည်းက တောကျောင်းတောင်ကျောင်းမှာနေပြီး တော်တော်ပဲ ကြိုးစားပမ်းစား အားထုတ်ရပါတယ်။ တောစောင့်နတ်ကတောင် ပြောတယ်။ အင်မတန်ကြည်ညိုလွန်းလို့ သတိပေးတာပါပဲ။

အဲဒီအချိန်မှာ ပြဿနာကလည်း ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့ လူတွေက သိပ်ပူဆွေးသောက ရောက်

ပြီးတော့ ရှင်အာနန္ဒာကို လာတွေ့ကြတယ်။ မတွေ့မနေနိုင်ပေါ့။ မိဘဆုံးသွားတဲ့လူတွေလို အရူးအမူး ဖြစ်ပြီး ဘုရားဘယ်လိုဖြစ်တာလည်း။ ဘာတွေမှာ ခဲ့သလဲ။ အတင်းမေးကြတယ်။

အဲဒါတွေကိုရှင်အာနန္ဒာက ဖြေရှင်းရတယ်။ အဲဒီလိုဖြေရှင်းဖန်များတော့ တောစောင့်နတ်က ပြောတယ်။

“အရှင်ဘုရား အဲဒီလို ဗလစ်ဗလစ် လုပ်နေရင် တရားရမှာမဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ဗလစ်ဗလစ်မလုပ်ပါနဲ့တဲ့”။

သူလည်း တစ်ကယ်လုပ်ချင်လို့ သက်သက် လုပ်နေတာမဟုတ်ပါဘူး။ လူတွေကျေနပ်အောင်လို့ ဝတ္တရားအရ ဆုံးမပေးနေရတာ။ အဲဒီလိုနဲ့အားထုတ်ရင်း အားထုတ်ရင်းနဲ့ သင်္ဂါယနာတင်မယ့်ည ရောက်လာပြီ။

ညလုံးပေါက် တရားအားထုတ်တယ်။ စိတ်နဲ့ အားထုတ်တာနော်။ သတိပဋ္ဌာန်တရားအားထုတ်နေတာ။ မနက်ကျတော့ အချိန်မီ ရဟန်းကိစ္စပြီးတာပဲ။

လက်ဦးက စကြိုလျှောက်ပြီး အားထုတ်နေတယ်။ ခြေလှမ်းလှမ်းတာလေးပေါ်မှာ သတိကပ်ပြီး တော့နေတယ်။

ခြေတစ်လှမ်း တစ်လှမ်း ကုဋေတစ်သန်းတန်တယ်ဆိုတာ ဘယ်ကမလဲ။ မကဘူး။ ကုဋေတစ်သန်းတောင် များလှပြီနော်။ အခုခြေလှမ်းတွေ မေ့ပြီးတော့ နေ့တိုင်းလျှောက်နေကြတာ။ ခြေတစ်လှမ်း ကုဋေတစ်သန်းပေါင်းတွေ မနည်းဘူး။ ဆုံးရှုံးနေပြီ။ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်းတန်တယ်ဆိုလည်း မှန်တယ်နော်။ ခြေတစ်လှမ်း။ ဒီနေ့ အဖတ်ဆယ်မှ ဖြစ်တော့မယ်နော်။

ငွေလေးတစ်ထောင် တစ်သောင်းပါတဲ့ ပိုက်ဆံအိတ်ကျပျောက်တော့ နှမြောလိုက်ကြတာနော်။ ရှာလိုက်ကြတာ။ ငိုတောင် ငိုတယ်။ ဟင်း ကုဋေတစ်

သန်းတွေ ပျောက်တာတွေ ပြန်ပြီးတော့ နည်းနည်း နှမြောကြပါဦးနော်။

သတိလက်လွတ် ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ကုဋေ တစ်သန်းတန်ဖိုးရှိတဲ့ ဉာဏ် ကုသိုလ်တွေ ဆုံးပါး သွားတယ်။

ဉာဏ်ကုသိုလ်ကထွက်တဲ့ 'အပ္ပမာဒေါ တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ' အပ္ပမာဒ သတိတရား အသိ တရားနဲ့ နေတဲ့ဥစ္စာအားလုံးသော ကုသိုလ်တရားတွေ ထဲမှာ အထွတ်အမြတ်ဆုံးပဲတဲ့ မြတ်စွာဘုရား အလို တော်ကျ အကြိုက်ဆုံးပဲ။

ကဲ... ဘယ်လောက်ကြိုက်သလဲဆိုရင်လေ မြတ်စွာဘုရားကို မိထွေးတော် ဂေါတမီက အားရ ပါးရ ယခု ဒကာ ဒကာမတွေ နေ့တိုင်း ကန်တော့နေ သလိုပဲ သူလည်း ကန်တော့တာပဲ။

မြတ်စွာဘုရားကြီး 'ကပ္ပံ ဇီဝ မဟာဝီရ၊ ကပ္ပံ တိဋ္ဌ မဟာမုနိ' သက်တော်ရာကျော်ရှည်ပါစေ။ ကမ္ဘာ ပတ်လုံးတည်ပါစေ။ သတ္တဝါတို့အကျိုးငှာ မအိုမသေ အမြဲနေရပါစေလို့ ဆုတောင်းပတ္ထနာပြုပြီး အားရ ပါးရ သွားကန်တော့ဝပ်ချတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက တားမြစ်သတဲ့။ "မိထွေး တော် ဂေါတမီတဲ့။ သင် ဒီလို ဆုတောင်းပတ္ထနာ ပြုပြီး ကန်တော့တာ ငါဘုရား အလိုတော်ကျ မဖြစ် ပါဘူး" တဲ့။

ဒီလောက်ကောင်းတာနော်။ အဲဒါ အလိုတော် ကျ မဖြစ်သေးဘူးတဲ့။ ဘယ်လိုမှ အလိုတော်ကျမလဲ မသိဘူးနော်။ မိထွေးတော်က မေးလျှောက်ပါတယ်။

"မြတ်စွာဘုရား ဘယ်လိုမှ အလိုတော်ကျ ပူဇော်ကန်တော့တာမည်ပါသလဲဘုရား" ဆိုတော့...

မြတ်စွာဘုရားနဲ့ မလှမ်းမကမ်းမှာ ရဟန်း တွေဟာ ခု ပရိသတ်မျိုးပဲ။ ငြိမ်ပြီးတော့ နှာသီးဖျား မှာ သတိကပ်ပြီး ရှုမှတ်ပွားများနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ရှုမှတ် ပွားများ နေတယ်။ အဲဒီလို ပွားများလို့ အဆင့်မြင့်မြင့် သမာဓိရနေပြီ။

တချို့ကျတော့ သမာပတ်ဝင်စားနေတယ်။ တချို့ ဖလသမာပတ် ဝင်စားနေတယ်။ အဲဒီလို နှလုံး စိတ်ဝမ်း အေးနေပြီး နိဗ္ဗာန်စေလွှတ်တဲ့စိတ်နဲ့ အသိ မပြတ် ဆက်စပ်ရအောင်၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးသုံးပါး အေးငြိမ်းအောင်၊ နှလုံးစိတ်ဝမ်း အေးချမ်းအောင် ကျင့်သုံးနေတဲ့ ညီညွတ်တဲ့သံဃာတော်တွေကို သင် မြင်အောင်ကြည့်တဲ့။

အဲဒီ ညီညွတ်တဲ့ နှလုံးစိတ်ဝမ်း အေးချမ်းနေ တဲ့ ရဟန်းတွေဟာ ယောဂီ သူတော်စင်တွေဟာ ငါ ဘုရားကို အကောင်းဆုံးပူဇော်ခြင်းနဲ့ ပူဇော်နေတာ ပဲတဲ့။

ဆိုလိုတာက တရားအားထုတ်နေတာနော်။ တရားအားထုတ်တာဟာ ဘုရားကို အကောင်းဆုံး ပူဇော်နေတာတဲ့။

ယော တိ ပဿတိ သဒ္ဓမ္မံ၊ သော မံ ပဿတိ ပဏ္ဍိတော။

အပ္ပဿမာနော သဒ္ဓမ္မံ၊ မံ ပဿတိ နပဿတိ။

ယူဇနာတစ်ရာပင်ဝေးသော်လည်း တရားကို သိမြင်အောင် အားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ငါဘုရား ကို အနီးကပ်ဖူးမြင်နေရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ။

အပဿမာနော သဒ္ဓမ္မံ၊ မံ ပဿတိ နပဿတိ။

တရားမမြင်ရင် ငါ့ဘုရားကို မမြင်ရဘူးတဲ့။ ခက်တာပဲ။ ကဲ...ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေအားလုံး မေးကြည့် မယ်။

စွယ်တော်စေတီ သွားဖူးကြတယ်နော်။ အား လုံးမြင်တာပဲနော်။

ဘုရားပြောတာလည်း တရားမမြင်ရင် ဘုရား မမြင်ဘူး ပြောတယ်။ ဘယ်နှယ်လဲ။ အဲဒါအားလုံး လည်း ဒီမှာ မြင်ကြတယ်နော်။

အို...ဘုန်းကြီးတို့အရပ်မှာလည်း မြင်ရတယ်။ သမီးတွေက ဘာဘယ်တဲ့၊ ကျိုက်ထီးရိုးဘုရားဖူး

သွားရအောင်တဲ့။

အဘက “ဟဲ့ တိုးတိုးပြောပါတဲ့။ တို့ရွာလယ် ကျောင်းဘုရားကြီးကြားရင် အားနာစရာကြီးတဲ့”

ဟုတ်ကြလား။ (မှန်ပါတယ်ဘုရား။) ငြော် ခက်လိုက်တာ ဒီအဘိုးကြီးကလဲ။

ပြန်လာတော့ မေးသေးတယ်။ သမီးတို့ ဘုရားမြင်ခဲ့ရဲ့လားတဲ့။ တယ်လည်း ဆိုးပါလားနော်။ အဲဒီ အဘိုးကြီးထက် ဘုန်းကြီးက ပိုဆိုးနေပြီလား မသိဘူးနော်။

ဘုရားကို အရင်ဆုံးမြင်တာ ဥပကဆို။

ဥပက ဘုရားကို အရင်ဆုံးမြင်တယ် မဟုတ် လား။

ဘုရား ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးဦး တရားဦးဟောမလို့ မိဂဒါဝုန်သွားတော့ လမ်းမှာ ဥပကနဲ့ တွေ့တယ်။ ဘုရားကြီးမြင်ရက်သားနဲ့ သင် ဘယ်သူလဲတဲ့ မေး တယ်။ ပုလိပ်စစ် စစ်တာ။

ဘုရားက အေးအေးဆေးဆေးပဲ အစစ်ခံ တယ်။

ဇိနဆိုတာ ငါပဲတဲ့။ ကိလေသာမာရ်အစရှိတဲ့ မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်တာ ငါပဲတဲ့။

ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံး ကြည့်တယ်။ သိလား။ မြင်တယ်နော် မျက်စိနဲ့။

“ဟုပေယျ ပါဝုသော” ဟုတ်ချင်ဟုတ်မှာ ပါတဲ့။

ကဲ...ယုံရဲ့လား၊ မြင်ရဲ့လား စိတ်ထင်ဘုရား၊ ဉာဏ်မြင်ဘုရားလို့ ကွဲတယ်နဲ့ တူတယ်နော်။

နောက်တစ်ကျော့ ကြည့်ဦး။

အဲဟို ရှေ့နားရောက်သွားတော့ ပဉ္စဝဂ္ဂိတွေဆီ ရောက်သွားပြီး မိဂဒါဝုန် ရောက်သွားတော့ “ငါ သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားတွေကို ဟောပြမယ်။ ဓမ္မစကြာ တရားဟောဖို့ အားလုံးရိုရိုသေသေ နား ထောင်ကြ”ဆိုတော့ ကန့်ကွက်ကြတယ်။

အရင်တုန်းက သေရောကြောရော ကျင့်သုံးနေ

တာမှ ဘုရားမဖြစ်ဘဲနဲ့ အခု စားကောင်းသောက် ကောင်းနဲ့ ဆွမ်းခံစားပြီးမှ ဘုရားဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်မလားတဲ့။

ကဲ...သူတို့ပဲ လက်ညှိုးတစ်ချောင်း ထောင် တယ်နော် ။ ဘုရားဖြစ်မယ်လို့။

ဘုရားမဖြစ်ခင်ကတည်းက ဘုရားဖြစ်မယ် လို့ သူတို့သိထားတာ။ ခုလည်း ဘုရား ဖြစ်နေလို့ ဘုရားဖြစ်ပြီလို့ ပြောတာတောင် ကန့်ကွက်နေသေး တယ်။

ရှင်အဿဇိဆို လေးရက်ဆက်ပြီးတော့ ကန့် ကွက်နေတာ တစ်ရက်တည်းတောင် မဟုတ်ဘူး။ အရှင်ကောဏ္ဍညကြီးဆို သိပ်မကြာဘူး ခဏလေးပဲ။ သူကတော့နော် စိတ်ပြေသွားတယ်။

ဒီရုပ်လက္ခဏာမျိုးဟာ မမှန်တာတော့ ပြော မှာမဟုတ်ဘူးဆိုပြီး စိတ်ဝင်စားလာတယ်။

စိတ်ဝင်တစားနဲ့သူဟာ ဓမ္မစကြာတရားကို အေးအေးဆေးဆေးနာတယ်။ နာတော့ သူ သိသွား ရောနော်။

တရားဆိုတာ သိရမယ်တဲ့၊ တရားအားထုတ် တယ်ဆိုတာ သိအောင်လုပ်တာပဲ။ ဟုတ်ကဲ့လား။ ဓမ္မစကြာမှာ ပါတယ်နော်။ ကောဏ္ဍညကြီး သိသွား ပြီလို့ ပြောတယ်မဟုတ်လား။

ဘုရားပြောလိုက်တော့ နတ်တွေက အားလုံး ကြွေးကြော်ကြတာပဲ။

ဒကာတို့ ဒီဥစ္စာတော့ ကောင်းကောင်းကျေ နေပြီနော်။

အညာသိဝတ ဘော ကောဏ္ဍညော ဆိုတာ လေ။

အဲ ကောဏ္ဍညကြီးသိသွားပြီ။

ဒကာတို့လည်း အားလုံးသိနေပါပြီနော်။ ဓမ္မစကြာ အမြီးပြန် ခေါင်းပြန် ရနေတာပဲ။ သိပြီ မဟုတ်လား။

အရှင်ကောဏ္ဍညကြီးတော့ သိသွားပြီ။

အဲဒီထဲက သစ္စာတရား အမှန်တရားတွေ။ ဉာဏ်နဲ့ သိတာနော်။ ဉာဏ်နဲ့သိတာ။ ဉာဏ်နဲ့သိ တော့ ဘုရားမြင်သွားပြီ။

အဲဒီတော့ သူ ရဟန်းခံပေးပါလို့ မတောင်း ပန်ဘူးလား။

ရဟန်းအဖြစ် တောင်းပန်တယ်။ ရဟန်းဖြစ် သွားပြီ။ ကျန်တဲ့လေးဦး မဖြစ်သေးဘူး။ ရဟန်း အဖြစ် မတောင်းပန်သေးဘူး။

နောက်တစ်နေ့ ဝပု။ နောက်တစ်နေ့ ဘဒ္ဒိယ။ နောက်တစ်နေ့ မဟာနာမ်။ အဿဇိက နောက်ဆုံး နေ့မှ ငါးရက်မြောက်တဲ့နေ့မှ တွေ့တာ။

ဘာဖြစ်လို့ မတောင်းပန်တာလဲ။ ဘုရားမမြင် လို့ ရဟန်းအဖြစ် မတောင်းပန်သေးဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ ဘုရားမမြင်တာလဲ။ တရားမမြင်လို့ ဘုရားမမြင်တာ။ တရားမြင်မှ ဘုရားမြင်တယ်ဆိုတာ မှန်ရဲ့လား။

ဘုရားကို အရင်မြင်ရမှာလား။ တရားကို အရင်မြင်ရမှာလား။

အင်းနော် အဲဒီ ဘုန်းကြီးတို့လည်း နဂိုက ရေလိုက်မှားခဲ့တယ်။ နဂိုကလေ အဲဒီလိုပဲ၊ ဘုရား လိုက်ရှာလိုက်တာအနဲ့ပဲ။ တောရောက် တောင် ရောက်နဲ့ တော်တော်စုံပြီ။ ဘုန်းကြီးကလည်းရှာတာ။ ခုတော့မရှာတော့ဘူး၊ တရားမြင်အောင်ဘဲ ရှာတော့ မယ်နော်။ တရားမြင်ရင် ဘုရားမြင်မယ်ဆိုတာ နား လည်ပြီ။

ယောဟိ ပဿတိ သဒ္ဓမ္မံ။ သောမံပဿတိ ပဏ္ဍိတော။ သစ္စာတရား အမှန်တရားကို သိမြင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ယူဇနာတစ်ရာဝေးသော်လည်း ငါဘုရား ကို သောမံပဿတိ - ငါဘုရားကိုမြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲတဲ့။

အပဿမာနော သဒ္ဓမ္မံ-သစ္စာတရား အမှန် တရားတွေကို မသိတဲ့ မမြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ၊ မံပဿတိ နပု ဟိ- ငါဘုရားကို မြင်ရာမရောက်ပါဘူး ။

ဘာဖြစ်လို့လဲ ပြောရရင် ခက်မယ်နော်၊ ပြော ရရင်ခက်မယ်။

ကမ္ဘာအေးမှာရှိတဲ့ မိုးညှင်းဆရာတော်ကြီးက ပြောတာနော်။ ဘုန်းကြီး ပြောတာမဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးပြောတာဆိုရင် တော်တော်ရင့်သီးတာ ဖြစ်နေမယ်။

အဲဒီ ကမ္ဘာအေးမှာ လိုဏ်ဂူမှာမွေးတဲ့ ခွေး နက်မကြီးက ငါ သာသနာနဲ့ အတွေ့ဆုံးပဲပြောရင် မင်းတို့ ခံနိုင်ပါ့မလားတဲ့။ မိုးညှင်းဆရာတော်ကြီးက ပြောတာ။ ခွေးနက်မကြီးကပြောရင် မင်းတို့ခံနိုင် မလားတဲ့။

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်တဲ့ဆီမှာ စားနေသောက် နေ၊ အမြဲတန်းတွေ ထိနေတာ။ မွေးတာလည်း အဲဒီ လိုဏ်ဂူဘေးမှာ မွေးတာ။ သူ သာသနာနဲ့အတွေ့ ဆုံးပေါ့နော်။ တခြားပုဂ္ဂိုလ်တွေထက် သူက နီးတာ ပေါ့။ ဟိုလိုဏ်ဂူထဲမှာ။ အဲဒီလိုမိုးညှင်း ဆရာတော် ကြီး အမိန့်ရှိတယ်။

အဲဒါ အားလုံးနားလည်ပါတယ်နော်။

သာသနာနဲ့တစပ်တည်းဖြစ်အောင်၊ ဘုရား မြင်အောင် တရားမြင်အောင် ကျင့်ကြပါနော်။

အဲဒါမှ အိုခြင်းကောင်း၊ နာခြင်းကောင်း၊ သေခြင်းကောင်း၊ အားလုံး အတူတူ ဘုရားလည်း မြင်၊ တရားလည်းမြင်၊ အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း တွေကလည်း လွတ်အောင်။

အိုခြင်းကောင်း၊ နာခြင်းကောင်း၊ သေခြင်း ကောင်းဖြစ်အောင် ဘာလုပ်ကြမလဲ။

တရားမြင်အောင် အားထုတ်ကြမယ်နော်။

ဒါန သီလနဲ့ ဘာဝနာတွေ အခြေခံပြီးတော့ တရားမြင်အောင် ကျင့်သုံး အားထုတ်ကြရမယ်။

အားလုံးဒါနကိုလည်း မပစ်ပယ်ရဘူး ။ သီလကိုလည်း မပစ်ပယ်ရဘူး၊ ဟုတ်လား။ သမထ တွေလည်း ပါနေတယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့ အထဲ မှာ။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာ ဉာဏ်ဆိုက်ပြီး မဂ် ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်နဲ့ နိဗ္ဗာန် ထိအောင် ကျင့်နိုင် ကြံနိုင်

လို့ရှိရင် အိုခြင်းဆိုးဘဝ၊ နာခြင်းဆိုးဘဝ၊ သေခြင်းဆိုး ဘဝက အားလုံးလွတ်မြောက်သွားမယ်။

အဲဒီ အိုခြင်းဆိုး နာခြင်းဆိုး သေခြင်းဆိုးကြီးတွေ လွတ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာတရားတို့ကို ကျင့်နိုင် ကြံနိုင် အားထုတ်နိုင်ကြ၍ အိုခြင်းကောင်း နာခြင်းကောင်း သေခြင်းကောင်း ဖြစ်ပြီးတော့ မအို မနာ မသေတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် လျင်မြန်စွာဆိုက်ရောက်၍ အားလုံး

အသီးသီး မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

x x x

|ရွှေဥမင်တောရ ဆရာတော် ဦးဣန္ဒသိရိ
(မဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ)၏ မိန့်ဟချက်နှင့်
ညီညီနီနီ စုဆောင်းပူဇော်သည့်
ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး၏ သြဝါဒနှင့်
တရားတော်များစာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။

ရွှေဥမင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
 တောင်ကိုးလုံးဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလတောင်ကိုးလုံး အံ့ကြီးဘေးမဲ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝိပဿနာရှုနည်းအတွက် စကားဦး

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလတောင်ကိုးလုံး ဘေးမဲ့ ဆရာတော်ကြီးမှ ဒုလ္လဘရဟန်းတော်များအား ဟောကြားရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သော သစ္စာလေးပါး တရားသဘောများနှင့် ပွားများအားထုတ်နည်း စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ပူဇော်သူ၏လက်သို့ ဓမ္မမိတ်ဆွေတစ်ဦးက လက်ဆင့်ကမ်းခဲ့ပါသည်။ စုစည်းတင်ပြ ပူဇော်သူမှာ ဗိုလ်မှူး အောင်ချိုဦး ဖြစ်ပါသည်။

စုစည်းတင်ပြ ပူဇော်သူ ဗိုလ်မှူးအောင်ချိုဦးသည် ဆရာတော်ကြီးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သူတစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဆရာတော်ကြီး၏ သာဝကများနှင့် တွေ့ဆုံ စုစည်းပြီး ဒုလ္လဘရဟန်းတော်များကို ဆရာတော်ကြီး ဟောကြားခဲ့သည့် တရားတော်များနှင့် စာရှုသူများ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ကိုယ်တိုင်လည်း

ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ပူဇော်သူသည် ယင်းစာအုပ်မှ ဆရာတော်ကြီး ညွှန်ပြသည့် နည်းများကို ရွေးချယ်၍ တင်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ပဲခူးတိုင်း၊ အင်းတကော်ကျေးရွာ၊ မူလတောင်ကိုးလုံးကျောင်းတိုက်တွင် သီတင်းသုံးပြီး နောင်တွင် စည်ပင်သာယာကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထေရုပ္ပတ္တိကိုကား ရှာဖွေ၍မရသေးပါ။ ယခုအခါ ဆရာတော်ကြီးသည် ခန္ဓာဝန်ချသွားခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ပူဇော်သူ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလတောင်ကိုးလုံး အံ့ကြီးဘေးမဲ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

④ သဟမ္ပတိ ဗြဟ္မာလျှောက်ထားတာကြောင့်
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ မိဂဒါ ဝဏ္ဏာပြည်ဗာရာဏသီ
ငါးဖြာဝဂ္ဂီ စုံအညီအား
ဦးစွာဟောကြား လေးပါးသစ္စာ မြတ်ဓမ္မာကို
သေချာစေ့ငု အဓိပ္ပာယ်ရှု၍
ကျင့်မှုတရား အားထုတ်ပွားက
ရောက်ငြား အမြန် ပြည်နိဗ္ဗာန်။

⑤ လေးပါးသစ္စာ မြတ်ဓမ္မာကို
သေချာစေ့ငု အဓိပ္ပာယ်ရှု၍
ကျင့်မှုတရား လွန်ကြိုးစားကာ
လေးပါးမဂ်စင် နိဗ္ဗာန်ဝင်သည်
လူရှင်အများ သိစေသား
နေ့စဉ်ပွားများ ကျင့်တရား။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မူလ တောင်ကိုးလုံး အံ့ကြီးဘေးမဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

ဘုရားကန်တော့

မိမိတို့ ရရှိပြီးဖြစ်သော ဘုရားကန်တော့နည်းများထဲမှ နှစ်သက်ရာ တစ်ခုခုဖြင့် ကန်တော့နိုင်ပါသည်။ (အားထုတ်ချိန် ပိုမိုရရှိနိုင်ရန် မတိုလွန်း မရှည်လွန်းဖြစ်က ပိုမိုသင့်လျော်ပါသည်။)

သီလဆောက်တည်

မိမိတို့နှစ်သက်ရာ သီလတစ်မျိုးမျိုး (ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး၊ ကိုးပါး၊ ဆယ်ပါး စသည်) ခံယူ တည်ဆောက်ပါ။

ပရိကံပြု

(က) ခန္ဓာလှူ

ဘုရားတပည့်တော် တပည့်တော်မတို့သည် ဤတစ်ထိုင်အတွင်း၌ သစ္စာလေးပါးတရားကို အားထုတ်ပါမည် အရှင်မြတ်ဘုရား။ အားထုတ်သည့် အချိန်အတွင်း၌ တပည့်တော်တို့၏ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးအား နိဗ္ဗာန်အကျိုးကို ရည်မှန်း၍ မြတ်စွာဘုရားအား လှူဒါန်းပါ၏။

(ခ) ကြွေးချေ

ဘုရားတပည့်တော်၊ တပည့်တော်မတို့သည်

အစမထင် သံသရာမှအစပြု၍ ယနေ့ယခုအချိန်အထိ မပြစ်မှားသင့်၊ မပြစ်မှားအပ်၊ မပြစ်မှားထိုက်သော အနန္တဂိုဏ်းဝင် ကျေးဇူးရှင်တို့၏အပေါ်၌ ပြစ်မှားကျူးလွန်မိသော ကာယကံမှု၊ ဝစီကံမှု၊ မနောကံမှုတို့အား ကျေပျောက်ပါစေရန် တောင်းပန်ဝန်ချ ကန်တော့ကြပါကုန်၏။ မိမိတို့အပေါ်၌လည်း ပြစ်မှားကျူးလွန်မိကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား မိမိတို့က ထိုအပြစ်အပေါင်းတို့မှ ခွင့်လွှတ်ပါ၏။ သည်းခံပါ၏။ ကျေအေးပါ၏ အရှင်မြတ်ကြီးဘုရား။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြသည်ဖြစ်ကြပါစေကုန်သော်။

တရားအားထုတ်

တရားအားထုတ်နိုင်ရန်အတွက် သစ္စာလေးပါးတရားဖြစ်ပေါ်လာပုံ (ပေါ်ပေါက်လာပုံ)၊ သစ္စာလေးပါး သဘောများနှင့် ပွားများအားထုတ် ဆင်ခြင်နည်းတို့အား သီးခြားဖော်ပြထားပါသည်။

အမျှဝေ

ယနေ့ယခု မိမိတို့ ဆည်းပူးအားထုတ်ရသော ဒါနကုသိုလ် သီလကုသိုလ် ဘာဝနာကုသိုလ်တို့၏ အဖို့ဘာဂကို အနန္တဂိုဏ်းဝင် ကျေးဇူးရှင်များအား

အမျိုးထား၍ ၃၁ ဘုံသား ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး သတ္တဝါ များတို့အား အမျှပေးဝေပါကုန်၏ သာဓုခေါ်ကြပါ ကုန်လော့။

(အားလုံး ကြားသိကြ၍ အမျှ...အမျှ...အမျှ ယူတော် မူကြပါကုန်လော့။ ...သာဓု...သာဓု... သာဓု)။

မေတ္တာပို့

အောက်ပါအတိုင်း ပို့သပါ။

- (က) ၃၁ ဘုံမှာနေ ရုပ်နာမ်တွေ ကျန်းမာချမ်းသာ ရှိကြပါစေ။
- (ခ) ရုပ်နာမ်အချင်းချင်း ဘေးရန်ကင်း၍ ချစ်ခြင်း မေတ္တာရှိကြပါစေ။
- (ဂ) ရုပ်နာမ်အချင်းချင်း ကိုယ်ချင်းစာထား မေတ္တာ ပွား၍ တိုက်ခိုက်၊ ညှဉ်းဆဲ သတ်ဖြတ်ခြင်းမှ လွတ်ကင်းကြပါစေ။ အသားစားခြင်းမှ လွတ်ကင်းကြပါစေ။
- (ဃ) စားဝတ်နေရေး ပြည့်စုံကြပါစေ။
- (င) ဝတ်စားတန်ဆာ ရတနာရွှေငွေ၊ ဆန်ရေစပါး ဆီ ဆန် ဆား စားသောက်ဖွယ်ရာများ ပေါများကြပါစေ။
- (စ) သစ္စာလေးပါးတရားကို အားထုတ်ကြ၍ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် အမြန်ရကြပါစေ။
- (ဆ) ကျွန်ုပ်တို့ ပို့သသော မေတ္တာတော်တို့၏ တန်ခိုးတေဇော် အာနုဘော်တို့သည် ၃၁ ဘုံ သား ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး သတ္တဝါအများတို့၏ ထံသို့ ရောက်ရှိကြ၍ တစ်ယောက်မကျန် ရကြပါစေ။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုလည်း မေတ္တာ တုံ့ ပြန်နိုင်ကြပါစေ။
- (ဇ) ယနေ့ ယခု ကျွန်ုပ်တို့ပြုစုသော..... ကုသိုလ် တို့၏ အဖို့ဘာဂကို အမျှ...အမျှ... ပေးဝေပါကုန်၏။ သာဓုခေါ်ဆိုကြပါကုန် လော့။
- (ဈ) သူတော်ကောင်း သူမြတ်လောင်းအပေါင်းတို့

ပို့သသော မေတ္တာတော် အပေါင်းတို့ကို လည်း အကျွန်ုပ်တို့က ကောင်းစွာခံယူပါ၏။

သာဓု...သာဓု...သာဓု

သစ္စာလေးပါး ပွားများအားထုတ်နည်းနှင့် အားထုတ်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာ တော်ဘုရားကြီးက ဒုလ္လဘရဟန်းများအား ဟော ကြားပေးခဲ့သည်။

ဦးပဉ္စင်းတို့ ကြောင်းကျိုးဖြစ်စဉ် တရားသိပြီ နော်။ အဲတော့ ကမ္မနိမိတ်ကို စိတ်ကသာယာတာနဲ့ ရုပ်နာမ်ပြန်ဖြစ်တယ်။ ရုပ်နာမ်ပြန်ဖြစ်လာပြီဆိုတာနဲ့ အိုရမယ်၊ နာရမယ်၊ သေရမယ်ဆိုတဲ့ ဒုက္ခက တစ်ခါ တည်း ပြဋ္ဌာန်းပြီးသား ဖြစ်တယ်။ မနှစ်သက်သူနှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရတာလဲ ဒုက္ခပဲ၊ နှစ်သက်သူတွေ နဲ့ ခွဲခွာရမယ်ဆိုလည်း ဒုက္ခပဲ။ စားဝတ်နေရေး ရှာရ ဖွေရတာလည်း ဒုက္ခပဲ။ ရန်သူမျိုးငါးပါးနဲ့ ကြုံရ တာလည်း ဒုက္ခပဲ။ မရှိလို့တောင့်တရတာလည်း ဒုက္ခပဲ။ ရှိလို့တောင့်တရတာလည်း ဒုက္ခပဲ။ အဲဒီတော့ ဒီရုပ်နာမ် ပြန်ဖြစ်လာပြီဆိုတာနဲ့ ဘယ်နေရာမှာမှ ဒုက္ခလွတ်တယ်မရှိဘူး။

ဒါဖြင့် ဒီရုပ်နာမ် ဘာကြောင့်ဖြစ်လာသလဲ။ ကမ္မနိမိတ်ကို သာယာလို့ မဟုတ်လား။ ခုနကပြ ခဲ့ပြီလေ။ ကမ္မနိမိတ်ကို စိတ်က သာယာလို့ ရုပ်နာမ် ပြန်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဦးပဉ္စင်းတို့ သာယာတယ်ဆို တာ ဘာလဲ။ သာယာတယ်ဆိုတာ နှစ်သက်တာ၊ နှစ်သက်တယ်ဆိုတာ တစ်နည်းအားဖြင့် ဖြစ်ချင်တာ၊ ဖြစ်ချင်တော့ ဖြစ်မလာဘူးလား၊ ဖြစ်လာတော့ ရုပ်နာမ်ရဲ့ ဒုက္ခတွေက လွတ်ရဲ့လား။ ဒါကြောင့် တော်ပြီ၊ တို့ ဒီရုပ်၊ ဒီနာမ်ပြန်ဖြစ်လာရင် ဒုက္ခတွေ အင်မတန်ကြီးတယ်။ ရုပ်နာမ် ပြန်ဖြစ်သမျှ ဒုက္ခက မလွတ်နိုင်ဘူး။

ရုပ်နာမ်ပြန်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကမ္မနိမိတ်ကို စိတ်က သာယာလို့ နှစ်သက်လို့ ဖြစ်ချင်ပြီး ဖြစ်

လာတာ။ ဒီဒုက္ခက လွတ်အောင် မသာယာ၊ မနှစ်သက်ဘူးဆိုရင် ပြန်ဖြစ်စရာ အကြောင်းမရှိဘူး။ တော်ပြီ။ တို့ ကမ္မနိမိတ်ကို မသာယာတော့ဘူး။ မနှစ်သက်တော့ဘူးဆိုပြီး အသိလေးတွေရလာရင် မကောင်းဘူးလား။ အဲတော့၊ ဦးပဉ္စင်းတို့ မသာယာတာ မနှစ်သက်တာဆိုတာ၊ အလိုမရှိတာ၊ မဖြစ်ချင်တာဗျ။ မဖြစ်ချင်ရင် ဒီရုပ် ဒီနာမ် ပြန်ဖြစ်ပါဦးမလား၊ မဖြစ်ချင် မဖြစ်ဘူးပေါ့ဗျာ။ ဒီရုပ် ဒီနာမ်ပြန်မဖြစ်ရင် ရုပ်နာမ်ဒုက္ခတွေကော ရှိပါဦးမလား။ မရှိရင် အဲဒါ သုခပေါ့။ အဲတော့ ချမ်းသာပြီပေါ့ဗျာ။

ဒါကြောင့်မို့ ဖြစ်ချင်ရင်ဖြစ်၊ မဖြစ်ချင်ရင်မဖြစ်၊ သစ္စာလေးပါး တရားအစစ်တဲ့၊ ဦးပဉ္စင်းတို့ လိုက်ဆိုကြည့်-

ဖြစ်ချင်တာက သမုဒယသစ္စာ
 ဖြစ်လာတာက ဒုက္ခသစ္စာ
 မဖြစ်ချင်တာက မဂ္ဂသစ္စာ
 မဖြစ်တဲ့သဘော နိရောဓသစ္စာ
 ရုပ်နာမ်ချုပ် အဟုတ် နိဗ္ဗာန်ပါတဲ့။
 ကဲ...ဦးပဉ္စင်းတို့

ကမ္မနိမိတ်ကို သာယာနှစ်သက်တာ၊ ဖြစ်ချင်တာ အဲဒါ တဏှာပေါ့။ တစ်နည်းအားဖြင့် သမုဒယသစ္စာလို့လည်း ခေါ်တယ်။ အရှင်ဘုရားတို့ တပည့်တော်တို့ အခုဖြစ်လာရတဲ့ ရုပ်ကြီးဟာ ကမ္မနိမိတ်ကို သာယာနှစ်သက်ခဲ့လို့ မဟုတ်လား။ အခု ဒီရုပ်ကြီးရလာတော့ အထက်က ပြခဲ့တဲ့ ရုပ်နာမ်ဒုက္ခတွေ လွတ်ကဲ့လား၊ မလွတ်ပါဘူး။ ဖြစ်ချင်လို့ ဖြစ်လာတော့ ဒုက္ခသစ္စာပေါ့ဗျာ။ ဒါကြောင့်မို့ ဖြစ်ချင်တာက သမုဒယသစ္စာ၊ ဖြစ်လာတာက ဒုက္ခသစ္စာတဲ့၊ သေချာမှတ်ကြနော်။ ဒါကြောင့် သစ္စာလေးပါးဟာ အပြင်ဘက်ကနေပြီးကြည့်ရင် 'သမုဒယသစ္စာတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာတည်းဟူသော အကျိုးဖြစ်၏'ဆိုပြီး ကြောင်းကျိုးတရား တစ်စုံရပါတယ်။ ဖြစ်ချင်ရင်ဖြစ်ပေါ့ဗျာ။

အဖြစ်ဘက်ကရှိရင် မဖြစ်ဘက်ကလည်း ရှိရမယ်ပေါ့။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်လာလို့ ဒုက္ခတွေ မြင်လာတော့ ကြောက်လာတယ်။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်သမျှ ဒုက္ခချည်းပါလားလို့ မြင်လာတယ်။ ဘဝပြန်ဖြစ်ပြီဆိုတာနဲ့ အို-နာ-သေ ဒုက္ခက တပါတည်းပါလာ ပြီးသားပါလားလို့ သိလာတယ်။ ဒီရုပ်နာမ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကမ္မနိမိတ်ကို သာယာလို့ပါလား၊ မသာယာရင် ပြန်မဖြစ်ဘူး။ မဖြစ်ချင်ရင် မဖြစ်ဘူး။ ကဲ လိုက်ဆိုကြည့်ပြီးတော့ ရုပ်နာမ်ရဲ့ အပြစ်တွေကို ရှုရတယ်။

“ရုပ်နာမ်ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်ပြန်မဖြစ်ချင်”

“ဇာတိဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်ပြန်မဖြစ်ချင်”

“ဖြစ် အို နာ သေ ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်ပြန်မဖြစ်ချင်”

အဲဒီလို ရှုမှတ်ပွားများတာ မဂ္ဂသစ္စာ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပွားများလို့ ဒီရုပ်နာမ် ပြန်မဖြစ်တော့ရင် အဲဒါ နိရောဓသစ္စာလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲတော့ မဖြစ်ချင်ရင် ပြန်ဖြစ်ပါဦးမလား။ မဖြစ်အောင် အားထုတ်နိုင်ရင် မဖြစ်ဘူး။ အားမထုတ်ဘဲနဲ့တော့ ဘယ်ရမလဲ။ အဲတော့ မဖြစ်ဘက်ကပဲ 'မဂ္ဂသစ္စာတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် နိရောဓသစ္စာတည်းဟူသော အကျိုးဖြစ်၏'ဆိုပြီး ကြောင်းကျိုးတရားတစ်စုံရပါတယ်။

အဲတော့ ဖြစ်ချင်ရင် ဖြစ်၊ မဖြစ်ချင်ရင် မဖြစ် သစ္စာလေးပါးအစစ်တဲ့။ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဖြစ်ချင်တာလည်း စိတ်ပဲမဟုတ်လား။ မဖြစ်ချင်တာလည်း စိတ်ပဲမဟုတ်လား။ ဖြစ်ချင်တယ်ဆိုတာက တွယ်တာ၊ မဖြစ်ချင်ဘူးဆိုတာ ပယ်တာ၊ မသိလျှင် တွယ်၊ သိလျှင်ပယ်၊ တွယ်လျှင်ဘေး၊ ပယ်လျှင်အေးတဲ့။ တွယ်တာက သမုဒယသစ္စာပေါ့။ ပယ်တာက မဂ္ဂသစ္စာပေါ့။ တွယ်တာလည်း စိတ်ပဲ မဟုတ်လား။ ပယ်တာလည်း စိတ်ပဲ မဟုတ်လား။ ရှင်းရှင်းပြောရင်

ဒီစိတ်ကလေး အလုပ်လုပ် တာပဲဗျ။ မလုပ်နိုင်စရာ အကြောင်းရှိလား။ မရှိရင် လုပ်ကြပေါ့။ မသိတတ်တဲ့ ဘဝ တွေမှာ များစွာတွယ်ခဲ့ကြပြီ။ ယခုသိတတ်တဲ့ ဘဝလေးရောက်ခိုက် ရခိုက်မှာ အပတ်တကုတ် ကြိုးစား အားထုတ်မယ်ဆိုပြီး လုပ်ကြပါဦး ဦးပဉ္စင်းတို့။ ကဲ...မှတ်မိလွယ်အောင် လိုက်ဆိုကြည့်။

ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း ကြောင်းရင်းကိုရှာ
ရုပ်နာမ်ဖြစ်လို့ ဒုက္ခဖြစ်တာ၊
ရုပ်နာမ်မဖြစ်က ဒုက္ခမဖြစ်ပါ။
ဒုက္ခမကြောက် အံ့လောက်သူငါ
မသိမကြောက် သိမကြောက်သူပါ
သုခထင်လို့ ဒုက္ခမမြင်ရှာ
အထင်မှား ပြင်ငြားခဏပါ။
ကိုယ့်ကိုယ့်ကိုယ်သနား၊ ကိုယ့်အမှားကိုယ်ပြင်
ပြင်လို့ရက ဝဋ်ဒုက္ခ လွတ်ရအမှန်ပင်။
ဖြစ်ချင်တာက သမုဒယသစ္စာ
ဖြစ်လာတာက ဒုက္ခသစ္စာ
မဖြစ်ချင်တာက မဂ္ဂသစ္စာ
မဖြစ်တဲ့သဘော နိရောဓသစ္စာ
ရုပ်နာမ်ချုပ် အဟုတ်နိဗ္ဗာန်ပါ။

ဥပါဒ် ဋီ ဘင် (ဖြစ်-တည်-ပျက်) နှင့် ကျန် သစ္စာများကိုလည်း ဆရာတော်ဘုရားကြီးမှ အောက် ပါအတိုင်း ဒုလ္လဘရဟန်းများအား ရှင်းလင်းပြသ ပေးခဲ့ ပါသည်။

ဒီရုပ်နာမ်ဖြစ်ဖို့ဆိုတာ နိမိတ် ၃ မျိုး ရှိတယ်။ ကံ၊ ကမ္မ နိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ခေါ်တယ်။ ကမ္မနိမိတ် ကို စိတ်က သာယာတာနဲ့ ရုပ်နာမ်ပြန်ဖြစ်တယ် ဆိုတာ ပြခဲ့ပြီ။ အိုနာသေဒုက္ခ၊ အခြားဒုက္ခတွေက နောက်မှဖြစ်လာတာ။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပြီ ဆိုတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ဥပါဒ်ဋီဘင်ဆိုတဲ့ ဖြစ်-တည်-ပျက်က တစ်ပါတည်း ပါလာတယ်။ ဖြစ်တယ်၊ တည်တယ်၊ ပျက်တယ်၊ ဖြစ်တယ်၊ တည်တယ်၊ ပျက်တယ်ဆို တာ ခဏငယ်သုံးချက်ခေါ်တယ်။ တည်တယ်ဆိုတာ

လွတ်မကြာဘူး၊ အပ်ဖျားလေးထောင်ထားပြီး အပေါ် က မုန်ညှင်းစေ့လေးချတဲ့အခါ ထိတဲ့အချိန်လေးဟာ 'တည်' ပါပဲတဲ့။ အဲဒါကြောင့်မို့ ဘယ်လောက်မှ မကြာလို့ များသောအားဖြင့် ဖြစ်ပျက်ပဲ သုံးနေကြ တယ်။

အဲဒီတော့ ဒီ ဖြစ်-တည်-ပျက် ဒုက္ခက တောက်လျှောက်ပါနေတာနော်။ အဲဒီအဖြစ်အပျက် ဒဏ်ကြီးခံနေရတာကိုက ဒုက္ခသစ္စာပဲ။ အဲဒါကျတော့ ပုထုဇဉ်များက မမြင်နိုင်ဘူး။ ဘုရားရဟန္တာများသာ ကျက်စားတဲ့အာရုံတဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ လက် ဖျစ်တစ်တွတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက် အချိန်လေးအတွင်းမှာ ရုပ်က ဖြစ်-တည်-ပျက် (ဥပါဒ်ဋီဘင်) ပေါင်း ကုဋေ ငါးထောင်ကျော်ဖြစ်ပြီး ကုဋေ ငါးထောင်ကျော် ပျက်တယ်။ နာမ်က ကုဋေတစ်သိန်းကျော်ဖြစ်ပြီး ကုဋေတစ်သိန်း ကျော်ပျက်တယ်။ လျှပ်တစ်ပြက် အချိန်လေးဆိုတာ ဘာမှ ကြာတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီလောက် အချိန်လေးမှာ ဒီလောက်ဖြစ်ပျက်တယ်ဆို တော့ သာမန်ဉာဏ်နှင့် ယုံနိုင်ဖွယ်ရာ မရှိဘူး။ ဘုရား ရဟန္တာများကျတော့ သူတို့မြင်တယ်။ ဉာဏစက္ခုနှင့် ကျက်စားတဲ့ အာရုံဖြစ်တယ်။ အဲတော့ သူလိုဖြစ်ချင် သူလိုလုပ်ပေါ့၊ သူလို ဖြစ်ရမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဥပါဒ် ဋီဘင် (ဖြစ်-တည်-ပျက်) အားဖြင့် မပြတ် ဆက်စပ် လျက် မရပ်မနား ဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်တို့သည် ဒုက္ခသစ္စာကြီး ဖြစ်တယ်လို့လည်း မှတ်ထားရမယ်။ အဲဒီတော့ ဦးပဉ္စင်းတို့ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် သိပြီ။ ကမ္မနိမိတ်ကို သာယာတာနဲ့ ရုပ်နာမ်ပြန် ဖြစ် တာ သိပြီ။ ဘုရားက မင်းတို့ ဒုက္ခသစ္စာကို အရင် ကြည့်လို့ ပြောခဲ့တယ်။ ဒုက္ခမြင်လာတော့ ဒုက္ခ ကြောက်လာလိမ့်မယ်။ ဒုက္ခသစ္စာကို သေချာပြခဲ့ပြီ နော်။ ၃၁ ဘုံ မရပ်မနား ပြေးလွှား ကျင်လည်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်ဟာလည်း ဒုက္ခပဲ။ အဲဒီရုပ်နာမ်မှာ ဖြစ်- တည်-ပျက် အားဖြင့် တရစပ်မပျက်ဖြစ်နေတာ လည်း ဒုက္ခပဲ။ အဲတော့ ဖြစ်ပြီး ပျက်နေရမှဖြင့် မဖြစ်

တာက ကောင်းသေးတယ် မဟုတ်လား။ ဒါကြောင့် ဒုက္ခမြင်လာရင် ဒုက္ခကြောက်လာလိမ့်မယ်တဲ့။ ဒုက္ခကြောက်လာတော့ ဒီဒုက္ခ ဘာကြောင့်ဖြစ်တုန်းတဲ့။ ဒုက္ခဖြစ်ခြင်းအကြောင်းကို မင်းတို့သိချင်ရင် သမုဒယသစ္စာထဲမှာ ရှာပါတဲ့။ သမုဒယသစ္စာထဲမှာ တွေ့လိမ့်မယ်တဲ့။ 'တဏှာ-ရုပ်နာမ်တို့ကိုဖြစ်အောင် ပြုလုပ်တတ်သော တဏှာသည် သမုဒယသစ္စာမည်သည်၊ ဘဝေ-ဖြစ်၏' လို့ စာက ပြခဲ့ပြီ။

အဲတော့ တဏှာဆိုတာ နှစ်သက်တာနော်။ ကမ္မနိမိတ်ကို နှစ်သက်တာ။ ရူပါရုံကို နှစ်သက်တာ၊ သဒ္ဓါရုံကို နှစ်သက်တာ၊ ဂန္ဓာရုံကို နှစ်သက်တာ၊ ရသာရုံကို နှစ်သက်တာ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို နှစ်သက်တာ။ ဒါတွေအားလုံး ဘာလဲ၊ တဏှာပဲပေါ့။ တဏှာလောဘသမုဒယဆိုတာ အဲဒါ ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်စေတဲ့ တရားတွေပဲ။ ကဲ...လိုက်ဆိုကြည့်ဦး။

“နှစ်သက်တာ တဏှာ၊ လိုချင်တာ လောဘ၊ ရရှိလာတော့ သမုဒယ၊ အဲဒါ ဒုက္ခ”

“နှစ်သက်တော့ လိုချင်၊ လိုချင်တော့လုပ်၊ လုပ်တော့ရ၊ အဲဒါ ဒုက္ခ”

ကမ္မနိမိတ်ကို သာယာတော့ ရုပ်နာမ်ဖြစ်လာတယ် မဟုတ်လား။ အဲတော့ ဒီရုပ်နာမ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရဆိုတဲ့ အကြောင်းတရား လေးပါးရှိတယ်။ ဥပမာ လူဖြစ်တယ်ဆိုရင်ပဲ ကမ္မနိမိတ်ကို စိတ်က သာယာတာနဲ့ အမိဝမ်းတွင်းသွားဖြစ်ရတယ်။ ကမ္မနိမိတ်ဆိုတာ ကံကြောင့်ဖြစ်တာ၊ ကံဆိုတာလည်း စိတ်ကပဲလုပ်တာ မဟုတ်လား။ အဲတော့ ကံစိတ်နဲ့ ဖြစ်လာပြီး ဒီရုပ်ဟာ အမိစားသောက်တဲ့အစာပေါ် မူတည်ပြီး အာဟာရဖြစ်တယ်။ အမိ အမှီပြုပြီး ဥတုဆိုတဲ့ အပူနှင့်အအေးဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ ဒီရုပ်ကြီး ကြီးထွား လာရတယ်။ အရှင်ဘုရားတို့ တပည့်တော်တို့ အခု ဒီရုပ်ကြီးလည်း အစာ အာဟာရတွေ မစားရဘူးလား။ သင့်တော်တဲ့ အပူအအေးဖြစ်အောင် မပြုပြင်ရ

ဘူးလား။ စိတ်မရှိဘူးလား။ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ကံတွေ မရှိဘူးလား။ အဲတော့ သမုဒယသစ္စာဆိုတာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်စေတာကို သမုဒယခေါ်တယ်။ ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရဆိုတာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်တာမဟုတ်လား။ အဲတော့ သိ-ပယ်ဆိုတာ သမု ဒယသစ္စာကို ပယ်ပါတဲ့။ ပယ်ရမယ်တဲ့။ အဲတော့ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဒီသမုဒယမပယ် နိုင်လို့ ဒီရုပ်နာမ်ဖြစ်လာတာ မဟုတ်လား။ ရုပ်နာမ်ဖြစ်လာတော့ ဒုက္ခက လွတ်ရဲ့လား။ မလွတ်ဘူးနော်။ ဒုက္ခဘယ်နေရာမှ မလွတ်ဘူး။ ကဲ... 'သိ'နဲ့ 'ပယ်'ကိုသဘောကြပြီလား။

အဲတော့ 'ဆိုက်' နဲ့ 'ပွား'ဆိုတာက နိရောဓသစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်အောင် ရအောင်လို့ 'ပွား'ဆိုတဲ့ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားပါတဲ့။ ဦးပဉ္စင်းတို့ တပည့်တော်တို့ ဒီရုပ် ဒီနာမ် ဖြစ်လာတော့ ဥပါဒ်ဋ္ဌိဘင် ဒုက္ခက ကင်းသလား။ ဖြစ်အိုနာသေဒုက္ခက လွတ်မလား။ ၉၆ ပါး ရောဂါဝေဒနာတွေ နှိပ်စက်ခံရတဲ့ ဒုက္ခ၊ တောင့်တရတဲ့ဒုက္ခ၊ ကြောင့်ကြရတဲ့ဒုက္ခ စတဲ့ ဒုက္ခ အလုံးစုံက လွတ်ရဲ့လား။ ဒီရုပ်နာမ်ပြန်မဖြစ်တော့ရင် ဒီဒုက္ခတွေ ရှိပါဦးမလား။ အဲဒီဒုက္ခတွေမရှိတော့ရင် 'ဆိုက်'ဆိုတဲ့ နိရောဓသစ္စာ မဆိုက်ဘူးလား။ အဲဒီလိုဆိုက်ဖို့ ပွားဆိုတဲ့ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများပါ။ ဒီရုပ် ဒီနာမ် ပြန်မဖြစ်အောင်လုပ်တဲ့ အားထုတ်တဲ့ ဒီရုပ် ဒီနာမ် ပြန်မဖြစ်ရင် မချမ်းသာဘူးလား။ အဲဒါကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာက သူမပါရင် မပြီးဘူးတဲ့။ ကဲ ဦးပဉ္စင်းတို့ 'ဆိုက်'နဲ့ 'ပွား'ကိုကော သဘောရှင်းကြပလား။ မှတ်မိလွယ်အောင် လိုက်ဆိုကြ။

ဒုက္ခဖြစ်ခြင်းအကြောင်းရင်းကို ရှာ
ရုပ်နာမ်ဖြစ်လို့ ဒုက္ခဖြစ်တာ၊
ရုပ်နာမ်မဖြစ်က ဒုက္ခမဖြစ်ပါ။
ရုပ်နာမ်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်းရင်းကိုရှာ
ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ အကြောင်းလေးဖြာ
ရုပ်နာမ်ဖြစ်ခြင်းပါ။

ရုပ်နာမ်ဖြစ်လို့ ဒုက္ခဖြစ်တာ
ရုပ်နာမ်မဖြစ်က ဒုက္ခမဖြစ်ပါ
ဒုက္ခမကြောက် အံ့လောက်သူငါ
မသိမကြောက် သိမကြောက်သူငါ
သုခထင်လို့ ဒုက္ခမမြင်ရှာ
အထင်မှား ပြင်ငြားခဏပါ။

ကိုယ့်ကိုကိုယ်သနား
ကိုယ့်အမှားကိုယ်ပြင်
ပြင်လို့ရက ဝဋ်ဒုက္ခ လွတ်ရအမှန်ပင်။

သိ-ပယ်-ဆိုက်ပွား လေးပါးသစ္စာ
သိရမှာက ဒုက္ခသစ္စာ
ပယ်ရမှာက သမုဒယသစ္စာ
ဆိုက်ရမှာက နိရောဓသစ္စာ
ပွားရမှာက မဂ္ဂသစ္စာ။

ဖြစ်ချင်ရင်ဖြစ်
မဖြစ်ချင်ရင်မဖြစ် သစ္စာလေးပါးအစစ်
ဖြစ်ချင်တာက သမုဒယသစ္စာ
ဖြစ်လာတာက ဒုက္ခသစ္စာ
မဖြစ်ချင်တာက မဂ္ဂသစ္စာ
မဖြစ်တဲ့သဘော နိရောဓသစ္စာ။
ရုပ်နာမ်ချုပ် အဟုတ် နိဗ္ဗာန်ပါ

“ရုပ်နာမ်ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့်
ရုပ်နာမ်ပြန်မဖြစ်ချင်”

“ဖြစ်-အို-နာ-သေ ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်း
ကြောင့် ရုပ်နာမ်ပြန်မဖြစ်ချင်”

“ဇာတိဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်
နာမ်ပြန်မဖြစ်ချင်”

ပဟာနပရိညာဆိုသည်မှာ ပယ်ရမည့်တရား
ဖြစ်၏။ ထိုပယ်ရမည့်တရား ၃ ပါးမှာ တဏှာ၊ မာန၊

ဒိဋ္ဌိတို့ ဖြစ်ပါ၏။ ထိုပယ်ရမည့်တရား ၃ ပါးကို
ပယ်နိုင်စေရန်အတွက် ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်
ဘုရားကြီးက ဒုလ္လဘရဟန်းများအား ဟောကြားခဲ့
သည်။

ဦးပဉ္စင်းတို့... တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတာ ငါ
ဥစ္စာ၊ ငါတကာ၊ ငါ့ကိုယ်လို့ စွဲနေတာ၊ တစ်နည်းအား
ဖြင့် အစွဲတရားတွေပေါ့။ အဲဒီအစွဲတရားတွေကြောင့်
သံသရာမှာ ရှည်ကြာလာကြတာ။ ဒါကြောင့်
သံသရာ နယ်ချဲ့တတ်တဲ့တရား ၃ ပါးမို့ ပပဉ္စတရား
၃ ပါးလို့ခေါ်တယ်။ ဒီတရား ၃ ပါးက အရေးကြီး
တယ်။ သူ့ကို ပယ်နိုင်မှ သူ့မပယ်နိုင်ရင် ဘယ်လိုပင်
တရားစစ် တရားမှန်ကို အားထုတ်စေကာမူ သူခံနေ
ရင် ရှေ့တက်လမ်းမရဘူး။ ဒါကြောင့် ပယ်ရမယ်တဲ့။
တဏှာဆိုတာ နှစ်သက်တာ မဟုတ်လား။ အဲဒီနှစ်
သက်တဲ့စိတ်နဲ့ စွဲလမ်းတာတွေကို ပယ်ပစ်ပါတဲ့။ ငါ
ဥစ္စာ၊ ငါ့ဥစ္စာဆိုတာ စွဲတာမဟုတ်ဘူးလား။ ငါ့ဥစ္စာ
ငါ့ဥစ္စာဆိုတာ ခေါ်သာခေါ် မစွဲနဲ့တဲ့။ ကိုယ်မွေးထား
တဲ့ သားသမီးလည်း ကိုယ့် သားသမီးပြောမှာပဲ။
ကိုယ်ရှာဖွေထားတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာ ရတနာရွှေငွေတွေ
လည်း ကိုယ့်ပစ္စည်းလို့ ပြောမှာပေါ့။ တကယ်ကျ
တော့ ကိုယ်မသေခင်လေးသာ ကိုယ်နဲ့ ဆိုင်တယ်
မဟုတ်လား။ သေတဲ့အခါကျတော့ ကိုယ့်သားသမီး
ကိုယ်ခေါ်သွားလို့ ရလား၊ ကိုယ်စုဆောင်းထားတဲ့
ပစ္စည်းတွေလည်း ကိုယ်ယူသွားလို့ရလား၊ ခေါ်သွား၊
ယူသွားလို့ မရဘူးနော်။ သေရင် ကိုယ့်နောက်ပါမယ့်
ဥစ္စာမဟုတ်ပါဘူး။ တကယ်ပါမှက ကိုယ်လုပ်တဲ့
ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံသာလျှင် အရိပ်သဖွယ်
ပါပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေ သွားမစွဲပါနဲ့တဲ့။
စွဲတာ မှားတယ်တဲ့။ အဲဒါ ပယ်ပါတဲ့။ စွဲတယ်ဆိုတာ
နှစ်သက်လို့မဟုတ်လား။ အဲဒါ တဏှာပေါ့။ ဒါ
ကြောင့် ငါ့ဥစ္စာခေါ်သာခေါ် မစွဲပါနဲ့တဲ့။ စွဲရင်
အပါယ်လေးပါးစာ ဖြစ်မယ်တဲ့။ ငါ့ဥစ္စာဆိုတာ
ပညတ်တွေ၊ ရုပ်နာမ်က ပရမတ်၊ စွဲရင် ရုပ်နာမ်သာ

စွဲပါတဲ့။ ပညတ်မစွဲပါနဲ့တဲ့။

မာနဆိုတာက ကိုယ့်ကိုယ်ကြီးကို ငါငါဆိုပြီး အထင်ကြီးနေတာ။ အရှင် ဘုရားတို့ တပည့်တော်တို့ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် ငါငါဆိုတာ အသုံးပြုကြတယ် မဟုတ်လား။ တချို့ ငါငါဆိုတာ တော်တော်ပြင်း ပြင်းထန်ထန်နဲ့ မာနတရားတွေ တက်ကြွပြီးတော့ ပြောတတ်ဆိုတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိတယ်။ အလွန် တက်ကြွားတဲ့မာနတဲ့။ အဲဒီမာနကလည်း မကောင်း ကျိုးကို ပေးစေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကိုလည်း ပယ်ပါတဲ့။ မာနဆိုတဲ့ ငါငါဆိုပြီး စွဲနေတာ၊ အဲဒါ ပညတ်စွဲ စွဲနေတာ။ တကယ်တော့ ငါငါဆိုတာ မဟုတ်ဘူး။ ရုပ်နာမ်ဟာ ရုပ်နာမ်ပဲ၊ ဖြစ်ပျက်အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တပဲ။ ဘာမှ စွဲစရာကောင်းတာမဟုတ်ဘူး။ ဒိဋ္ဌိဆိုတာကလည်း ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဆိုပြီးစွဲတာ။ တကယ်တော့ ငါ့ကိုယ် မဟုတ်ဘူး၊ ရုပ်နာမ်ပဲ။ ဘယ်သဘောရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်လည်းဆိုတော့ ဖြစ်ပျက် သဘောရှိတဲ့ရုပ်နာမ်။ ဒါပေမဲ့ ဖြစ်ပျက်ကိုလည်း မမြင်ဘူး၊ ရုပ်နာမ်သဘောကို လည်း မသိထားတော့ ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဆိုပြီး အဲဒါစွဲနေတော့တာ။ တစ် နည်းအားဖြင့် ရုပ်နာမ်ကို ငါ့ကိုယ် လုပ်နေတာ။ ဦးပဉ္စင်းတို့ မဟုတ်ဘူးလား။ ရုပ်နာမ်ကိုလည်း ရုပ် နာမ်မခေါ်ဘဲနဲ့ ငါ့ကိုယ်ခေါ်နေတာ။ ငါ့ကိုယ်ဆိုတာ ပညတ်လား၊ ပရမတ်လား၊ ပညတ်ပေါ့။ ဒါဖြင့် ပရမတ်က ဘာလဲ၊ ရုပ်နာမ်ပဲ မဟုတ်လား။ ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဆိုပြီးတော့ ပညတ်စွဲနဲ့ မစွဲပါနဲ့တဲ့။ ပညတ် စွဲကြီးကို ခွာပစ်ပါတဲ့။ အဲဒီလို မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်လို့ စွဲလမ်းနေတာ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ကြီးပါပဲတဲ့။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့တာ၊ ဒါ ကြောင့်မို့လို့ ဒီတဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ (ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့တကာ၊ ငါ့ကိုယ်) ဆိုတဲ့တရား ၃ ပါးက သူ့မပယ်ရင် တရား က ရှေ့တက်လမ်းမရတော့ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် မရှိတဲ့ ပညတ်တွေကို မစွဲကြပါနဲ့တဲ့။

ပရမတ်က တကယ်ရှိတာ။ ပရမတ်ကိုသာ

စွဲပါတဲ့။ ကဲ...မှတ်မိလွယ်အောင် လိုက်ဆိုကြည့်။ မရှိတာကို အရှိထင်၊ မပြင် နင်မှားမည်။ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ် ငါမဟုတ်၊ ငါ့ကိုယ်မဟုတ် ဖြစ်ပျက် နာမ်နှင့်ရုပ်။ မရှိတာကို အရှိထင်၊ မပြင် နင်မှားမည်။ ငါ့ဥစ္စာမရှိ ငါမရှိ ငါ့ကိုယ်မရှိ ဖြစ်ပျက်ရုပ်နာမ်သာရှိ။

ကျေးဇူးတော်ရှင် တောင်ကိုးလုံးဆရာတော် ဘုရားကြီးကလည်း သောတာပန်နှင့်ပတ်သက်၍ ဒုလ္လဘရဟန်းများအား အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်း ပြောကြားပေးခဲ့ပါသည်။

ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ ခန္ဓာဓာတ် ပရမတ် တရားတို့ကို ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ စွာဖြင့် ထင်မြင်အောင် ပြသနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာပါတဲ့။ တွေ့လို့ရှိရင် နာကြားပါတဲ့။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီးကိုလည်း ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ ခန္ဓာဓာတ်၊ ပရမတ်တရားတို့ကို ထင်မြင် အောင် နှလုံးသွင်းပါတဲ့။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီး စွဲကပ်နေ တဲ့၊ ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဆိုတာကြီးကိုလည်း ပယ်ပစ် ပါတဲ့။ ငါ့ကိုယ်ဆိုတဲ့ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိဆိုတာကိုလည်း ပယ်ပါတဲ့။ အဲဒါ သောတာပန်ပါပဲတဲ့။ ကဲ...ဦးပဉ္စင်း တို့ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်ဆိုတာ ပရမတ်တရား မဟုတ်ဘူးလား။ ခန္ဓာကိုယ်ဆိုတာလည်း ခန္ဓာငါးပါး ဆိုတာလည်း ရုပ်နာမ်ကိုခေါ်တာပဲ။ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံ ၃၁ ဘုံဆိုတာလည်း ရုပ်နာမ်ပဲရှိတာ။ ရုပ်နာမ်ရှိသမျှ ဒုက္ခလား၊ သုခလား၊ ဒုက္ခ ပဲပေါ့။ ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်က ပရမတ်တရားနော်။ ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဆိုတာက ပညတ်နော်။ ဒါကြောင့် ပညတ်ကို ပယ်ပြီး ပရမတ်တရားတို့ကို ထင်မြင်အောင် နှလုံး သွင်းပါတဲ့။ အဲဒီအချက်တွေနဲ့ ပြည့်စုံရင် အဲဒါ သောတာပန်ပါပဲတဲ့။

မြတ်စွာဘုရားက ပဉ္စဝဂ္ဂါငါးပါးကို သစ္စာလေး ပါးတရား ဟောတဲ့အခါမှာ ငါးရက်ဟောတယ်။ တစ်ရက် တစ်ရက်မှာ တစ်ယောက် တစ်ယောက်

အသိဉာဏ် ရတယ်။ ဒီတရားဟာဖြင့် အမှန်တရား ကြီးပဲ။ ဒီဝါဒကြီး တို့ယူမှပဲဆိုပြီး တစ်ယောက်တစ် ယောက် တိုင်ပင်နေကြတာမဟုတ်ဘူး။ သူ့ဉာဏ်နှင့် သူ သဘောပေါက်ကြတာ။ ပထမဆုံး ကောဏ္ဍည၊ နောက်ဝပ္ပ၊ ဘဒ္ဒိယ၊ မဟာနာမ်၊ အဿဇိ တစ်ရက်စီ တစ်ရက်စီ သဘောပေါက်ကြတာ။ သဘောပေါက် တော့ သြော် ဒီဝါဒကြီးဟာ မှန်တဲ့ဝါဒကြီးပဲ။ အဲဒီ ဝါဒကြီးကို လက်ခံမယ်ဆိုပြီး သူတို့လက်ခံကြ တယ်။ လက်ခံရုံလက်ခံတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီဝါဒမှ တစ်ပါး ဒီပြင်ဝါဒကိုလည်း တို့လိုက်စားနေဖို့ စူးစမ်း ရှာဖွေနေဖို့ မလိုတော့ဘူး။ ဒါပဲ တစ်ထစ်ချ တို့အား ထုတ်မယ်ဆိုပြီးတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်တယ်။ ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာက ကင်းသွားတယ်။ ရှာဖွေနေဖို့မလို ဘူးဆိုတာ ဝိစိကိစ္ဆာ ပြတ်တယ်ခေါ်တယ်။ တင်း တိမ်ရောင့်ရဲခြင်း မရှိဘူး။ တို့ ဒီပြင်ရှာဦးမှပဲဆိုရင် ဝိစိကိစ္ဆာက မပြတ်ဘူး။ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကလည်း ပြတ်တယ်။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီး ပညတ်စွဲနဲ့ စွဲနေတာ ကိုလည်း ဖြုတ်လိုက်တယ်ဆိုရင် အဲဒါ သောတာပန် ပါပဲတဲ့။

သောတာပန်ဖြစ်လို့ရှိရင် နောက်နောက်က ပြုခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်မှန်သမျှကို အပါယ်လေးပါးမကျ အောင် တားဆီးလိုက်ပြီ။ နောက်က ဘယ်ဘဝက ပြုခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ပဲဖြစ်ဖြစ် အကုန်တားဆီးလိုက်ပြီ။ အပါယ်လေးပါးလည်း မဖြစ်ရတော့ဘူး။ ရှေ့ကို ဖြစ်ရမယ့်ဘဝကလည်း အများဆုံး ခုနစ်ဘဝပဲ ဖြစ်ရ တော့မယ်။ လူဖြစ်ချည်၊ နတ်ဖြစ်ချည်နဲ့ ကျိန်းသေ ပေါက် ဖြစ်သွားတယ်။ သောတာပန်ဖြစ်ရင် မခံသာ ဘူးလား။

သောတာပန်ဖြစ်မှ ဒီတရားအားထုတ်တဲ့ အခါကျတော့ သောတာပတ္တိမဂ် ရမှာပေါ့။ အား မထုတ်ရင် ရပါ့မလား။ သောတာပန်မှ မဖြစ်သေး ဘဲနဲ့ ရမ်းထုတ်နေလို့ အကျိုးမများဘူး။ ရှေးဦးစွာ ပထမ သောတာပန်ဖြစ်ဖို့ မလိုဘူးလား။ သောတာ

ပတ္တိမဂ်ဆိုရင် ဖိုလ်လည်းရတယ်။ ဦးပဉ္စင်းတို့ အလုပ်သမားတွေ မနက် အိပ်ရာထ အလုပ်ဆင်း သွားတယ်။ အချိန်စေ့ နာရီစေ့တော့ ပိုက်ဆံရတယ်။ ပိုက်ဆံရတာကို ဖိုလ်၊ အလုပ်ဆင်းတာ မဂ်ပေါ့။ အားထုတ်တာက ဘာတုန်း။ မဂ်ပေါ့။ အကျိုးတရား ခံစားရတာက ဖိုလ်ပေါ့။ စီးပွားရှာတာနဲ့ မတူဘူး လား။ လောကီစီးပွား၊ လောကုတ္တရာစီးပွားကို အဲဒီလို နှိုင်းယှဉ်ပြီးကြည့်ပေါ့။ အဲဒီတော့ မဂ်နှင့်ဖိုလ် ဝေး သလား၊ မဂ်ဆိုတာနဲ့ ဖိုလ်ရတာပဲ၊ အလုပ်မလုပ် လို့ပေါ့။

အဲဒါ သောတာပန်ကနေဆက်ပြီးကျင့်တော့ သကဒါဂါမ်ဖြစ်တယ်။ သကဒါဂါမ်က တစ်ဆင့် တက်တော့ အနာဂါမ်ဖြစ်တယ်။ ကျင့်ရမှာက ဒီတရားပဲ။ ဒီအဆင့်မှာ ဒီလိုကျင့်၊ ဟိုအဆင့်မှာ ဟို လိုကျင့်၊ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ အဲတော့ သောတာပန် ကနေ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် တက်တက်ကျင့်သွား တော့ လောဘတရားတွေ နည်းလာတယ်။ ဒေါသ တရားတွေ နည်းလာတယ်။ မောဟတရားတွေ နည်း လာတယ်။ အဲဒါတွေ နည်းလာ ပါးလာရာကနေ အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တ ဖိုလ်ကျတော့ အဲဒါတွေ ပြတ်ကုန်ရော။ လုံးဝကို ပြတ်သွားပြီ။ ပြန်မဖြစ်ရ တော့ဘူး။ ဒီပြင်ဟာ မဟုတ်ဘူး။ တဲ့တဲ့ပြော အဲဒါပဲ ဗျာ။ သိရင်တော့ အားထုတ်ဖို့က လွတ်ကောင်း တယ်။ လောကီစီးပွားဖြစ်ဖြစ်၊ လောကုတ္တရာစီးပွား ဖြစ်ဖြစ် လုပ်မှရမယ်။ မလုပ်ဘဲ ဘယ်ရပါ့မလဲ။ လမ်းကြောင်းပြရဲ့သားနဲ့မလုပ်တာ ဘယ်သူ့ တာဝန် လဲ။ ကဲ...ဦးပဉ္စင်းတို့ မလုပ်လို့မဖြစ်တာ မဟုတ် လား၊ လုပ်ဖြစ်ပါတယ်ဗျာ။

သစ္စာတရား အားထုတ်ပွား
ဤသစ္စာတရား အားထုတ်ပွားအခန်း၌ ကျေး
ဇူးရှင် တောင်ကိုးလုံးဆရာတော်ကြီး ပြသခဲ့သော
'အားထုတ်ပုံ၊ ပွားများပုံ'ကို တင်ပြပေးသွားပါမည်။

ဓမ္မစကြာ ဟောစဉ်ကပင် ကြည့်ပါ။ ဟော သူက ဘုရားရှင်တစ်ပါးတည်း ဖြစ်၏။ တစ်ပြိုင်နက် နာယူ သူက ပဉ္စဝဂ္ဂါးပါးဖြစ်၏။ ဟောသည့်တရားက တစ်ကြောင်းတည်းဖြစ်၏။ သို့သော် သူ့ဉာဏ်နှင့်သူ ဖြစ်၍ အရှင်ကောဏ္ဍညသာလျှင် ဦးစွာသိမြင်တော် မူခဲ့၏။ ထိုသို့ ဉာဏ်စွမ်းများမတူကြ၍လည်း ပုဂ္ဂိုလ် အမျိုးအစား အောက်ပါအတိုင်း ကွဲပါသည်။

- (က) သမထတွင် မြန်၍ ဝိပဿနာတွင် နှေးသော ပုဂ္ဂိုလ်
- (ခ) သမထတွင်လည်းမြန်၍ ဝိပဿနာတွင် လည်း မြန်သောပုဂ္ဂိုလ်
- (ဂ) သမထတွင်နှေး၍ ဝိပဿနာတွင် မြန်သော ပုဂ္ဂိုလ်
- (ဃ) သမထတွင်ကော ဝိပဿနာတွင်ပါ နှေးသော ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤနည်းဖြင့် စိတ်ဉာဏ်မရှင်းက အခြားနည်းဖြင့် အားထုတ်ပါ။ နည်းကောင်းရအောင် ဆရာကောင်းရှာပါ။ အဓိကအားဖြင့် တရားအား ထုတ်သည်ဆိုသည်မှာ မိမိစိတ်ဉာဏ်ရှင်းမှ ချမ်းသာ မှု ဖြစ်ပါသည်။ ဘယ်နည်းနှင့်ပဲ အားထုတ် အား ထုတ် သစ္စာလေးပါး တရားသဘောဆိုက်အောင် လုပ်ကြတာပဲ ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ်နှင့် အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်သည့်နည်းသည် အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။ စာပြုသူ လေ့လာထားသမျှ တင်ပြရလျှင် အရိယာ ဖြစ်ရန် နည်း ၄ နည်း ခန့် တွေ့ရပါသည်။ ထိုထက် လည်း ပိုနိုင်ပါသည်။

- (က) သမထကိုပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ပြီးမှ ဝိပဿနာပြောင်း၍ ဆင်ခြင်အားထုတ်ခြင်း။
- (ခ) သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးနည်းဖြင့် ပွားများအား ထုတ်ခြင်း။
- (ဂ) အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာရေး ၃ ပါးကို ပွားများအားထုတ်ခြင်း။
- (ဃ) သစ္စာလေးပါးနည်းဖြင့် ပွားများ အားထုတ်

ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

မိမိနှစ်သက်ရာနည်းဖြင့် တရားသဘောများ ကို သိလာကျင့်သုံးလာနိုင်လျှင် ဒီနည်းက ပိုကောင်း သည်ဟု ထင်ခြင်းမျိုး၊ ဒီလောက်လွယ်တာကို အခြား သူတစ်ဦးက မသိရကောင်းလားဟု စေတနာဖြင့် ထင်ခြင်းမျိုး မဖြစ်မိပါစေနှင့်။ အားလုံး ဘုရားရှင်၏ တရားတော်များချည်း ဖြစ်ပါသည်။ သူနည်းနှင့်သူ အားလုံး ကောင်းကြပါသည်။ မိမိ၏အဓိက အလုပ် မှာ သာသနာနှင့်ကြုံတုန်း နည်းကောင်းတစ်ခုခုဖြင့် အားထုတ်ပေါက်မြောက်နိုင်ဖို့ပဲ ဖြစ်ပါသည်။ ဖြစ် တတ်သည့် သဘာဝများရှိ၍ ဖော်ပြပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည် စာရှုသူမိတ်ဆွေ။

ဒိဋ္ဌိသက္ကာ ဦးစွာခွာ

အထက်အခန်းများ၌ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီးအား ငါ့ကိုယ် ငါ့ကိုယ်ဟု စွဲလမ်းနေတာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ခေါ်သည်ဟု တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယခု သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိသဘောကို ပိုမိုပြည့်စုံစွာ တင်ပြပေးပါဦးမည်။ စာက အောက်ပါအတိုင်းပြပြီး ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကလည်း အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ပေးခဲ့ပါသည်။

သန္တော သံဝိဇ္ဇာမာနော ကာယော သက္ကာယော တေဘူမက ခန္ဓာပဉ္စကဿ ဧတံ နာမံ သက္ကာယေ မိစ္ဆာဝ သေန ဒိဋ္ဌိ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ။

သန္တော- အဟုတ်ဧကန် အမှန်ထင်ရှားရှိ သော၊ သံဝိဇ္ဇာ မာနော-ပရမတ် အလို မပြုမပျက် သက်သက်ထင်ရှားခြင်းရှိသော၊ ကာယော-ခန္ဓာငါး တန်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ သင်္ခါရမူ ပရမတ်တရားစုသည်၊ သက္ကာယော-မုချမလွဲအမှန်ပဲမို့ အမြဲသက္ကာယ ပါပေတည်း။ ဧတံနာမံ-ဤ သက္ကာယခေါ်သော အမည်သည်၊ တေဘူမကံ ခန္ဓာပဉ္စကဿ- ၃၁ ဘုံ လုံးစုံကျင်လည်၊ မတည်မရပ် ဤပရမတ် ခန္ဓာငါးပါး တို့၏၊ နာမံ-အမည်ပါပေတည်း။

ထို့ကြောင့် ၃၁ ဘုံဖြစ်ပျက်သံသရာလည်နေ

သော ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်အစဉ်ကြီးသည်သာ အမှန် ထင်ရှားရှိပါ၏။ ထိုအမှန်ထင်ရှားရှိသော တရားကြီး ကိုပင် သက္ကာယဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်၏။ သက္ကာယ သဘောတရားကို နားလည်လျှင် မိမိကိုယ်ကို ရှုလျှင် ငါ့ကိုယ်မဟုတ်၊ သက္ကာယသာ ဖြစ်သည်။ သူတစ် ပါးကို ရှုလျှင် သူ့ကိုယ်မဟုတ် သက္ကာယသာ ဖြစ် သည်။ ၃၁ ဘုံကိုရှုလျှင် အပါယ်လေးပါး လူနတ် ဗြဟ္မာသတ္တဝါဆိုတာမဟုတ်၊ သက္ကာယသာဖြစ်သည် ဟု နားလည်နိုင်ပါသည်။ ထို သက္ကာယသဘော တရားကြီးကို မရှုမသိကြ၍သာ အပါယ်လေးပါး လူနတ်ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသည် ဖြင့် သတ်မှတ် ခေါ်ဝေါ် စွဲလမ်းနေကြခြင်းဖြစ်၏။ အမှန်ထင်ရှားရှိသော သဘောတရားကြီးကို မမြင် ကြ၍ အမှန်မဟုတ်သော ပညတ်တရားများကို အမှန် ဟု မှတ်ယူစွဲလမ်း နှစ်သက်နေခြင်းကြောင့် ဒိဋ္ဌိ ဝင်လာပြီး သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်လာတော့၏။ တစ်နည်း အားဖြင့် ပြောရလျှင် ရုပ်နာမ်ကြောင်းကျိုး ဖြစ်ပျက် မရမတ်တရားတို့ကို မသိနားမလည်လို့ လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသည်ဖြင့် ပညတ်တရားများကို အမှန်ဟု မှတ်ယူစွဲလမ်း နှစ်သက်နေခြင်းကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှင်များ ဖြစ်နေ ကြခြင်း ဖြစ်၏။

သစ္စာလေးပါး တရားပွားများအားထုတ်နည်း ဖြင့် အားထုတ်လိုသော စာရှုသူမိတ်ဆွေ ဤ သစ္စာ လေးပါး အားထုတ်နည်းဖြင့် အားထုတ်နိုင်ရန် သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှင်အဖြစ်မှ ဒိဋ္ဌိပယ်၍ သက္ကာယကို သက္ကာယအတိုင်း မြင်တတ်အောင်လည်း ဆည်းပူး ရှုကြည့်ထားရန် လိုပါသည်။ သစ္စာအခန်းများ၌ လည်းကောင်း၊ ပရိညာအခန်းများ၌လည်းကောင်း၊ ၃၁ ဘုံဆိုတာ အကြောင်းအကျိုး အားလျော်စွာ ဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် အစဉ်ကြီးသာ ဖြစ်သည်ဟု ထပ်တလဲလဲ ရှင်းလင်းတင်ပြပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သဖြင့် စာရှုသူအနေဖြင့် သဘောမစိမ်းတော့ဟု

ထင်မြင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အားထုတ်ပွားများပုံကို ဆက်လက်သွားကြပါစို့။

နည်းအဆင့်ဆင့် မှတ်သားကျင့်

ကျေးဇူးရှင် မူလ တောင်ကိုးလုံးဆရာတော် ဘုရားကြီးမှ ဒုလ္လဘရဟန်းများအား ပြသပေးခဲ့သည့် အတိုင်း ရေးသားတင်ပြပေးသွားပါမည်။

ထွက်ဝင်လေကြည့်၊ ဒုက္ခသိ၊ အဲဒါသမာဓိ

ဦးစွာပထမ သမာဓိလေးရလာအောင် ပျိုး ထောင်ရတယ်။ သမာဓိလေးဖြစ်အောင်ဆိုတာ သမထအားထုတ်တာ။ သမထအားထုတ်နည်းတွေ ထဲက ဒီမှာတော့ အာနာပါနဆိုတဲ့ ဝင်လေထွက်လေ ကို ရှုမှတ်မယ်။ စရိုက် ၆ ပါးနှင့်ညီလို့ အပြုများ တယ်။ ထင်ရှားရှိလို့လည်း ရှုမှတ်လွယ်တယ်။ နှာ သီးဖျားဖြစ်ဖြစ်၊ နှုတ်ခမ်းလေးပေါ်ဖြစ်ဖြစ် အာရုံပြု ထား၊ ထွက်လေက ထွက်တယ်။ ထွက်တော့ ထိ တယ်။ ထိတော့ စိတ်အာရုံပြုထားတော့ သိတယ်။ ထွက်တယ်၊ ထိတယ်၊ သိတယ်၊ တစ်ခါထွက်ပြီး တော့ ဝင်ပြန်တယ်။ ထိတယ်၊ သိတယ်။ ထွက်ဝင် ထိသိလေးမှာ စိတ်ကလေး တည်ငြိမ်အောင် ကြိုးစား အားထုတ်၊ စိတ်ကလေး ငြိမ်သက်လာတော့ ဝင် လိုက် ထွက်လိုက်၊ ဝင်လိုက် ထွက်လိုက်ဆိုပြီး သိနေ တာကို ကြည့်၊ ဝင်လိုက် ထွက်လိုက်ဆိုတာ ဒီရုပ်နှင့် ဒီနာမ်ရှိလို့ ဖြစ်နေ သိနေတာ မဟုတ်ဘူးလား။ ဝင်လိုက်ထွက်လိုက်ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်ပဲမဟုတ်ဘူး လား။ အဲဒီဝင်လိုက် ထွက်လိုက်၊ ဝင်လိုက်ထွက် လိုက်နဲ့ ဖြစ်ပျက်နေတာ ဒုက္ခလား၊ သုခလား၊ ဒုက္ခ ပေါ့။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခ၊ ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခ၊ ထွက် ဝင် ဒုက္ခ၊ ထွက်ဝင်ဒုက္ခ၊ ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခ၊ ဖြစ်ပျက်ဒုက္ခ အဲဒီလိုရှုမှတ်။ ဝင်လိုက် ထွက်လိုက်ဆိုပြီး ဖြစ်ပျက် နေတာ သုခမဟုတ်ပါလား။ ဒုက္ခပါလားဆိုပြီး ရှုမှတ်ပါ။ အဲဒီလို ဉာဏ်ပါပစေ။

အဲဒီလိုအားထုတ်တော့ စိတ်ကလေးငြိမ်သက်
လာတော့ အဲဒါ သမာဓိလေး အားကောင်းလာပြီ။
ဝိပဿနာ ပြောင်းရှုမယ်။

စိတ်ကလေးငြိမ်လာ၊ ဝိပဿနာ၊ သစ္စာပြောင်းရှုပါ

ထွက်ဝင်(ဖြစ်ပျက်)ဒုက္ခ၊ ထွက်ဝင်(ဖြစ်ပျက်)
ဒုက္ခ၊ ရှုရာကနေ သမာဓိ ရင့်လာတော့ ဝိပဿနာ
ပြောင်းမယ်။ ထွက်ဝင်လေလေးကို အာရုံပြုတာ ရပ်
ပြီးတော့ ဒုက္ခ-ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ-ဒုက္ခ ဆိုပြီး စွဲထားရမယ်။
ဪ... ဒုက္ခ-ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခ-ဒုက္ခ ဘယ်သူ့ကြောင့်
ဒီဒုက္ခဖြစ်တာတုန်း။ ရုပ်နာမ်ရှိလို့ ဒီဒုက္ခဖြစ်တာ။
ရုပ်နာမ် ဒုက္ခ၊ ရုပ်နာမ်ဒုက္ခ၊ ရုပ်နာမ်ဒုက္ခ။ ဒုက္ခ
ဆိုတာ လက္ခဏာရေးသုံးပါးမှာ ဖြစ်ပြီးပျက်တာ မမြဲ
တာ အနိစ္စပေါ့၊ မရပ်မနား ဖြစ်ပျက်နေတာ ဒုက္ခပေါ့။
ပိုင်ဆိုင်သူ မရှိတာ အကြောင်းအကျိုးအားလျော်စွာ
ဖြစ်ပျက်နေတာ အနတ္တပေါ့။ ဪ... ရုပ်နာမ်ဒုက္ခ၊
ရုပ်နာမ်ဒုက္ခ၊ ရုပ်နာမ်ဒုက္ခဆိုပြီး ဒုက္ခမြင်အောင်
ရှုပေါ့၊ ဒုက္ခတွေ မြင်လာတော့...

ရုပ်နာမ်ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့်
ရုပ်နာမ် ပြန်မဖြစ်ချင်၊ ရုပ်နာမ်ဒုက္ခတို့ကို
ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ် ပြန်မဖြစ်ချင်၊
(ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်ပြန်
မဖြစ်ချင်)။

စသည်ဖြင့် ပွားများအားထုတ်ပါ။ အဲဒါလေး
ပွားများအားထုတ်နေတာ တရားအားထုတ်တယ်
ခေါ်တာပေါ့။ အဲဒါ ဝိပဿနာ ပြောင်းလိုက်တာ။
မဖြစ်ချင်ရင် ပြန်ဖြစ်ပါဦးမလား။ မဖြစ်ချင်မှတော့
ဘယ်ဖြစ်တော့မတုံး၊ ဖြစ်ချင်ရင် ပြန်ဖြစ်မှာပေါ့။

ဖြစ်ချင်တာက သမုဒယသစ္စာ၊ ဖြစ်လာ
တာက ဒုက္ခသစ္စာ၊

မဖြစ်ချင်တာက မဂ္ဂသစ္စာ၊ မဖြစ်တဲ့
သဘော နိရောဓသစ္စာပေါ့။

မဖြစ်ချင်ဘူးဆိုတာ အဲဒါ ကိုယ့်သမုဒယ

ကိုယ်ဖြတ်တာပဲ။ ဖြတ်နိုင်ရင် ပြတ်ပါတယ်ဗျာ။

အဖြစ်သစ္စာ ချုပ်ငြိမ်းတာ၊ ချမ်းသာစစ်စစ်ပါ

ရုပ်နာမ်ရဲ့အပြစ်တွေ ဘေးတွေမြင်လာတော့
ဒီရုပ် ဒီနာမ်ပြန်မဖြစ်အောင် 'ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်း
ကြောင့် ရုပ်နာမ်ပြန်မဖြစ်ချင်'

ဖြစ် အို နာ သေ ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်း
ကြောင့် ရုပ်နာမ် ပြန်မဖြစ်ချင်။

'ဇာတိ ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်
နာမ် ပြန်မဖြစ်ချင်'

စသည်ဖြင့် ကြံစည်ပွားများ အားထုတ်တာ
အဲဒါသစ္စာလေးပါးနည်းနဲ့ အားထုတ်တာပဲပေါ့။
မဖြစ်သုခပေါ့၊ ဖြစ်ရင် ဒုက္ခပေါ့။ အဲဒါရုပ်နာမ်ချုပ်
အဟုတ် နိဗ္ဗာန်ပါဆိုတဲ့အတိုင်း ဒီရုပ်ဒီနာမ် မဖြစ်
တော့ရင် သမုဒယသစ္စာကော ရှိသေးလားဗျာ။
သမုဒယကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကော ရှိသေးလား
ဗျာ။ အဲဒါကိုယ်တိုင် ဝေဖန် စဉ်းစားပြီး အားထုတ်ကြ
ပါ ဦးပဉ္စင်းတို့။ အဲဒါ တစ်ခါအောင်ရင် တစ်ခါ
အကျိုးရတာပဲပေါ့။

တရားမပြောင်း၊ ဒီလမ်းကြောင်း၊ ပန်းတိုင်ရောက်အောင်မောင်း

အဲဒီလို အားထုတ်ပါတဲ့။ မဖြစ်ချင်ရင် မဖြစ်
ဘူးလေ။ သိရုံနဲ့တော့ မရဘူး။ အားထုတ်မှရတယ်။
သိရုံသိရင် ပရိယတ်ဗျ။ အားထုတ်တော့ ပဋိပတ်ဗျ။
အားထုတ်လို့ အကျိုးရလာမှ ပဋိဝေဓခေါ်တာ။
တစ်ဆင့်အောင်တော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ပေါ့။
အဲဒီကနေ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တက်တက်ပြီးကျင့်
သွားမှ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာအဆင့်
ထိရောက်တယ်။ ဒီအဆင့်၊ ဒီတရား၊ ဟိုအဆင့်၊
ဟိုတရား ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ တရားလမ်းကြောင်းက
မပြောင်းဘူး။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေ နည်းပါး
လာတာ စိတ်ဉာဏ်တွေသာ ပြောင်းပြောင်းလာတာ
အဲနောက်ဆုံး ရဟန္တာအဆင့်လည်းရောက်ရော

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အကုန်ပြတ်ရော။ အဲဒီဘဝ
လည်းပြီးရော ရုပ်နာမ်ပြန်မဖြစ်တော့ဘူး။ အငြိမ်း
ဓာတ်ကြီးကို ဝင်စံသွားရော။ ကဲ ဦးပဉ္စင်းတို့ ရှင်းပြီ
လား။

စာရှုသူမိတ်ဆွေ

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြား
ပြသပေးခဲ့သော သစ္စာလေးပါးတရားသဘောများ
နှင့် အားထုတ်နည်းကို စာပြုသူ ဆည်းပူးမှတ်သားခဲ့
သမျှတို့အား သင့်လျော်အောင် စီစဉ်တင်ပြပေးမှုကိစ္စ
ဤတွင် ပြီးပါပြီ။ သစ္စာသဘောတရားတို့ကို ရှုဆင်
ခြင်၍ ရတနာသုံးပါးနှင့် သာသနာတော်ကြီး၏
ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးသိမြင်ကာ ဘုရား တရား
သံဃာတို့၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်နိုင်ခြင်း
ဖြစ်ပါစေသတည်း။

ပွားများအားထုတ်သူတို့ လွယ်ကူစေရန်
ဆရာတော်ဘုရားကြီး စာစဉ်ပေးခဲ့သော
တရားစာစုများ

သစ္စာလေးပါး

ဒုက္ခဖြစ်ခြင်း အကြောင်းရင်းကိုရှာ
ရုပ်နာမ်ဖြစ်လို့ ဒုက္ခဖြစ်တာ၊ ရုပ်နာမ်မဖြစ်က ဒုက္ခ
မဖြစ်ပါ။

ရုပ်နာမ်ဖြစ်ခြင်း အကြောင်းရင်းကိုရှာ
ကံ စိတ် ဥတု အာဟာရ အကြောင်းလေးဖြာ
ရုပ်နာမ်ဖြစ်ခြင်းပါ။

ရုပ်နာမ်ဖြစ်လို့ ဒုက္ခဖြစ်တာ
ရုပ်နာမ်မဖြစ်က ဒုက္ခမဖြစ်ပါ
ဒုက္ခမကြောက် အံ့လောက်သူငါ
မသိမကြောက် သိမကြောက်သူငါ
သုခထင်လို့ ဒုက္ခမမြင်ရှာ
အထင်မှား ပြင်ငြားခဏပါ။

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်သနား
ကိုယ့်အမှားကိုယ်ပြင်
ပြင်လို့ရက ဝဋ်ဒုက္ခ၊ လွတ်ရအမှန်ပင်။

သိ-ပါယ်-ဆိုက်ပွား-လေးပါးသစ္စာ
သိရမှာက ဒုက္ခသစ္စာ
ပယ်ရမှာက သမုဒယသစ္စာ
ဆိုက်ရမှာက နိရောဓသစ္စာ
ပွားရမှာက မဂ္ဂသစ္စာ။

ဖြစ်ချင်ရင်ဖြစ်
မဖြစ်ချင်မဖြစ် သစ္စာလေးပါးအစစ်
ဖြစ်ချင်တာက သမုဒယသစ္စာ
ဖြစ်လာတာက ဒုက္ခသစ္စာ
မဖြစ်ချင်တာက မဂ္ဂသစ္စာ
မဖြစ်တဲ့သဘော နိရောဓသစ္စာ။

ရုပ်နာမ်ချုပ် အဟုတ် နိဗ္ဗာန်ပါ။

ရုပ်နာမ်ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်
ပြန်မဖြစ်ချင်။

ဖြစ်-အို-နာ-သေ ဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့်
ရုပ်နာမ်ပြန်မဖြစ်ချင်။

ဇာတိဒုက္ခတို့ကို ကြောက်ခြင်းကြောင့် ရုပ်နာမ်ပြန်
မဖြစ်ချင်။

မဂ္ဂင်ပွားများ

ဒုလ္လဘငါး ရငြားတို့မှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပွားများမှသာ
နိဗ္ဗာန်နန်း တက်လှမ်းနိုင်ကြမှာ။
တရားလိုက်စား၊ အများသူငါ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများ
မှသာ နိဗ္ဗာန်နန်း တက်လှမ်းနိုင်ကြမှာ။

ပရမတ်ပညတ်

စိတ်စေတသိက် ရုပ်နိဗ္ဗာန် လေးတန်မရမတ်
ပရမတ်မှ တစ်ပါးအမည်များ၊ ပညတ်မှတ်၍ထား
ပညတ်ကို ခေါ်သာခေါ် မစွဲနဲ့။
မသိတာရုပ်၊ သိတာနာမ်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးမှတ်
ဖောက်ပြန်တာရုပ်၊ ညွတ်တာနာမ် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး
မှတ်။

ပဟာန ပရိညာ (တဏှာ၊ ဟာ၊ ဒိဋ္ဌိ)

မရှိတာကို အရှိထင်၊ မပြင်နင်မှားမည်။
ငါ့ဥစ္စာမဟုတ် ငါမဟုတ်၊ ငါ့ကိုယ်မဟုတ်ဖြစ်ပျက်
နာမ်နှင့်ရုပ်။
မရှိတာကို အရှိထင်၊ မပြင်နင်မှားမည်။
ငါ့ဥစ္စာမရှိ ငါမရှိ ငါ့ကိုယ်မရှိ ဖြစ်ပျက်ရုပ်နာမ်သာရှိ။

x x x

တဏှာလောဘ သမုဒယ

နှစ်သက်တာ တဏှာ၊ လိုချင်တာ လောဘ၊ ရရှိလာ
တော့ သမုဒယ အဲဒါဒုက္ခ။
နှစ်သက်လို့လိုချင်၊ လိုချင်လို့လုပ်၊ လုပ်တော့ရ၊
အဲဒါဒုက္ခ။

[ဗိုလ်မှူးအောင်ချိုဦး စုစည်းပူဇော်သည့်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလတောင်ကိုးလုံး

ဘေးမဲ့ဆရာတော်ကြီး၏ သစ္စာလေးပါးတရား

သဘောများနှင့် ပွားများအားထုတ်နည်းစာအုပ်မှ

ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

မူလတောင်ကိုးလုံးအံ့ကြီးဘေးမဲ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ကော့သောင်းမြို့ မွေတော်ကျွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဘိက္ခုသီလာစာရ၏
ဩဝါဒတော်

အမတဓာတ် နိဗ္ဗာန်ရွှေပြည်မြတ်ကို စိတ်အစဉ်နှင့် သိမြင်၊ ထိတွေ့၊ ရရှိ၊ ခံစားနိုင်ကြရန်မှာ အမျိုး
ကောင်းသား၊ အမျိုးသမီးများဘက်မှ လိုအပ်ချက်ကတော့ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ ဤလေးဖြာကို
အခြေခံ၍ စွမ်းစွမ်းတမံ ကြိုးစား၊ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်လိုသွားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဝိပဿနာမဂ်မှသည် လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်ကို ကူးမြောက်နိုင်ကြပြီဆိုလျှင်ဖြင့် ဧကန်မှချ အပါယ်နှင့်
အမွေပြတ်လို့ အမတဓာတ်ကို ခံစားနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မွေတော်ကျန်းဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝိပဿနာရှုနည်း

ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး နည်းလမ်း ပြသ ဆုံးမတော်မူတဲ့အတိုင်း ဖြောင့်ဖြောင့်မှန်မှန် ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကြိုးစား အားထုတ် ပွားများနေတဲ့ ကျင့်ဆဲ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များကို 'သေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီ 'သေက္ခ' ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ယခုဘဝမှာ လောကုတ္တရာမဂ်ဖြစ်တဲ့ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ် အဆင့်ကို မရောက်သေးတဲ့တိုင်အောင် မိမိတို့ နေ့စဉ်မပြတ် ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်နေ ကြတဲ့တရားက ကိလေသာငြိမ်းအေးစေကြောင်း ဖြစ် တဲ့ တရားမို့ ဒီ 'အာစိဏ္ဍကံ'က သေခါနီးမှာ လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံများကို ရောက်ကြောင်း အကျိုးပြုသွားတာ ကြောင့် ဒုတိယဘဝမှာ အပါယ်ဘုံသို့ မလား မရောက် ကြရဘဲ လူ့ဘုံ နတ်ရပ် အထပ်ထပ်၌သာ ဖြစ်ကြရ ပါတယ်။

အမျိုးကောင်းသားသမီးများဖြစ်ကြတဲ့ တရား နာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်လည်း ယခုကစ နေက္ခမ ပုထုဇဉ်စစ်စစ် ဖြစ်ကြလေအောင် မိမိတို့ ရရှိထားကြတဲ့ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား တို့၏ အကြောင်းကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး သိရှိထားကြဖို့ လိုအပ်တဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက မိမိတို့ရရှိထားကြတဲ့ ခန္ဓာ ငါးပါး (သင်္ခါရမ္မ)ကို ကြည့်ကြဟေ့၊ ဘာတွေများ

စုပေါင်းထားသလဲ၊ ဘာတွေ ရှိနေကြသလဲဆိုတာ စိစစ်ကြည့်နိုင်စေရန် 'ဒုတ္တိ'သကာယပါဠိတော်'ကို တရားမရှုမှတ်မီ ကြိုတင်ဟော ကြားတော်မူပါတယ်။

ခန္ဓာငါးပါးသည် ၃၂ ပါးသော
အစုအဝေးမျှသာဖြစ်ခြင်း

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက...

အတ္တိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော၊ မံသံ နှာရ၊ အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ဝက္ကံ၊ ဟဒယံ၊ ယကနံ၊ ကိလောမကံ၊ ဝိဟကံ၊ ပပ္ဖာသံ၊ အန္တံ၊ အန္တဂုဏံ၊ ဥဒရိယံ၊ ကရီသံ၊ မတ္ထလုဂံ၊ ပိတ္တံ၊ သေမှံ၊ ပုဗ္ဗော၊ လောဟိတံ၊ သေဒေါ၊ မေဒေါ၊ အဿု၊ ဝသာ၊ ခေဋ္ဌော၊ သိဃံာဏိကာ၊ လသိကာ၊ မုတ္တန္တိ။ လို့ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဆံပင်၊ အမွေး၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေထူ၊ အရေပါး၊ အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ချဉ်ဆီ၊ အညို၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြေး၊ အဖျဉ်း၊ အဆုတ်၊ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်၊ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါလို့ ခေါ်ဆိုကြရတဲ့

သက်ရှိသတ္တဝါ ပုပုရွရွ မှန်သမျှတို့၏ ခန္ဓာအသီး သီးတို့မှာ ဆိုခဲ့တဲ့ ၃၂ ပါးသော ပစ္စည်းအစုအဝေးများ သာ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီထက်မပိုပါဘူးတဲ့။

ဘဝသံသရာအဆက်ဆက်က ဒီခန္ဓာကို တွယ်တာလာခဲ့တဲ့ အထုံ အလေ့အကျင့်တွေက များ လွန်းလို့။

ဥပါဒါန်ခေါ်တဲ့ အစွဲအလမ်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ် ရရှိလာကြရတဲ့ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သက်ရှိသတ္တဝါ မှန် သမျှတို့ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ကေသာဆိုတဲ့ ဆံပင်၊ လော မာဆိုတဲ့ အမွေး၊ နခါဆိုတဲ့ ခြေသည်း လက်သည်း၊ ဒန္တာဆိုတဲ့ သွား၊ မံသံဆိုတဲ့ အသား၊ တစောဆိုတဲ့ အရေပါး၊ ဣာရဆိုတဲ့ အကြော၊ အဋ္ဌိဆိုတဲ့ အရိုး၊ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံဆိုတဲ့ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီ စသည်အားဖြင့် မာ ကျောပြီး ပထဝီသဘောဆောင်တဲ့ ရုပ်ဝတ္ထု အစု အဝေးများက နှစ်ဆယ်ပါး။

ပိတ္တံ သေမံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒေါ မေဒေါ စသည်အားဖြင့် အရည်သဘောဆောင်တဲ့ သွေး၊ ပြည်၊ သလိပ်၊ ချွေး၊ အဆီခဲ၊ မျက်ရည် စတဲ့ အစုအမျိုးတို့က တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ ဒီနှစ်မျိုးပေါင်း လိုက်တော့ ၃၂ ပါးသော ပစ္စည်းအစုအဝေး အပေါင်း တို့သာ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီထက်မပိုပါဘူးတဲ့။ ခန္ဓာ ကိုယ် အကြီးအသေးကို လိုက်လို့မို့ ပစ္စည်းအစုအပုံ ပုံတဲ့အခါ အပုံကြီး၊ အပုံသေးမျှသာ ကွာခြားနိုင် တယ်။ ဥပမာဆိုရင် ယုန်ကလေးတစ်ကောင်ရဲ့ ခန္ဓာ ကိုယ်က စုပုံထားတဲ့ ၃၂ ပုံနှင့် ဆင်ကြီးတစ်ကောင်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်က ခွာပြီး စုပုံထားတဲ့ ပစ္စည်းစုအပုံ အရွယ် အစားဟာ အကြီးအသေး ကွာခြားနေပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ယခုအခါ တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော် ကောင်းများ ခန္ဓာကိုယ် အသီးသီးကို မိမိတို့ကိုယ် တိုင် ဉာဏ်ထဲမှာ စိတ်ထဲမှာ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူ တဲ့အတိုင်း တစ်ခုစီ တစ်မျိုးစီ ၃၂ ပုံရအောင် ခွာချပြီး ပုံစမ်းကြည့်လိုက်ကြပါ။

ဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ

ခဲ့တဲ့ မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရှိနေကြတဲ့ အရှိတရား ဖြစ် တဲ့ ၃၂ မျိုးသော ပစ္စည်းအစုအပုံမှာ လွဲမှားနေတာ များ ရှိနေသေးသလား၊ မမှားဘူးလားဆိုတာ ထင် ရှားသိသာ ရှင်းလင်းလို့ လာပါလိမ့်မယ်။ အပိုအလို တွေ ရှိနေသလား၊ မှားနေတာများ ရှိနေသေးသလား လို့။ (မရှိပါဘုရား)။

ဗုဒ္ဓ၏ သိပ္ပံနည်းကျ တရား

ကွဲလွဲခြားနား မှားယွင်းတာဖြင့် မရှိပါဘူးတဲ့ နော်။ ဒါကြောင့်မို့ ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ ဆရာသခင် ဘုရား ရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးရဲ့ တရားတော်များဟာဖြင့် 'တက္ကဝေဒ' လို့ ခေါ်တဲ့ စဉ်းစားစိတ်ကူးနှင့် ဉာဏ်မြူး ပြီး ဟောတဲ့တရားတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ သတ္တဝါတို့ရဲ့ ခန္ဓာမှာရှိနေကြတဲ့ တကယ့် အရှိတရားများဖြစ် တယ်။ ယခုကာလ သိပ္ပံပညာရှင်တွေ ငြင်းချက်ထုတ် လို့ မရနိုင်အောင် သိပ္ပံနည်းကျ အစစ်ဆေးခံနိုင်တဲ့ တရားတော်များဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကျေနပ်ကြရဲ့လား။ ယခုကာလ လူငယ်တချို့ဟာ ရုပ်ဝတ္ထုကို အခြေခံတဲ့ သိပ္ပံပညာကို အားကိုးကြတယ်။ အားမကိုးရဘူးလို့ ဘုန်းကြီးက မဆိုပါဘူး။ ယနေ့အထိ သိပ္ပံပညာတွေ ကမ္ဘာကြီးမှာ အလွန်တိုးတက်နေတာ မှန်သော်လည်း ပဲ ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ရှေးနှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင်ငါးရာကျော်က ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့... ပရမာနုမြူ၊ အနုမြူတို့၏ ရူပဗေဒအဆင့်လောက် ကိုပင် အနုမြူဆိုတာ ရှာဖွေစမ်းသပ် တွေ့ရှိနိုင်ပါ သေးတယ်။ ပရမာနုမြူကို ဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်နိုင်တဲ့ အထိ မရောက်သေးပါဘူး။

ရှေးက ဘုန်းကြီးတို့ မိဘဘိုးဘွားများလက် ထက်၊ ဘုန်းကြီးတို့ ငယ်ငယ် ကျောင်းသားအရွယ် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွေမှာ သင်ကြားရတဲ့ လင်္ကာ လေး တစ်ခု မှတ်မိသလောက် အလျဉ်းသင့်လို့ ဒီနေ ရာမှာ ဖော်ပြချင်ပါတယ်။ ရှေးက ဘုန်းကြီးကျောင်း အချို့မှာ...

လင်္ကာ

အလေးချိန်ခွင်၊ ချိန်ချင်သောခါ၊ မှတ်စရာ
ကား၊ ပရမာမြူပေါင်း၊ သုံးဆယ့်ခြောက်ခု၊ ကညစ်
ကြေးတစ်ခု၊ ကညစ်ကြေးပေါင်း၊ ခုနစ်လောင်းသော်
သန်းမှာ ဦးခေါင်းဖြစ်ပါ၍၊ သန်းမှာ ဦးခေါင်း၊ ခုနစ်
လောင်းသော် မုံညင်းတစ်စေ့ဖြစ်ပြန်၍၊ မုံညင်း တစ်
ခန်း လေးစေ့ကိုတစ်နှမ်း၊ လေးနှမ်းဖြစ်၍ ဆန်တစ်
စေ့၊ လေးစေ့ဆန်သေး တစ်ရွေးပေတည်း။ (ရွေး
ကလေး)

တစ်ပဲခြောက်ရွေး၊ တစ်မူးဆယ့်နှစ်ရွေး၊
တစ်မတ် ရွေးသုံးဆယ်၊ ငါးမူး ရွေးခြောက်ဆယ်၊
တစ်ကျပ် ရွေးတစ်ရာနှစ်ဆယ်။

ဤသို့အားဖြင့် ပရဆေးပစ္စည်းများ၊ ရွှေများ
ချိန်တွယ်ရာတွင် အလေးချိန်သတ်မှတ်ပေးတဲ့ လင်္ကာ
တွေ ရှိပါတယ်။

ယခုအချိန်မှာတော့ ရှေးမြန်မာများ ရိုးရာ
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ လင်္ကာအဆိုအမိန့်များ မကြားရ
သလောက် ပျောက်ကွယ်ကုန်ကြပါပြီ။

ကိုယ့်နိုင်ငံရိုးရာယဉ်ကျေးမှုကို အထင်သေး
ကြပြီး နိုင်ငံခြားယဉ်ကျေးမှုတွေကို အထင်ကြီးကြ
တာကြောင့် ယခု တီဗီတွေ၊ ဗွီဒီယိုတွေမှာ မြင်နေကြ
ရတဲ့ အတိုင်းပါပဲ။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ စာပေ၊ အနု
ပညာစသည် ပျောက်ကွယ်လျှင်ဖြင့် လူမျိုးပါ ပျောက်
တတ်ပါတယ်လို့ ရှေးပညာရှိ လူကြီးမိဘများက
ပြောကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ယခု တရားနာပရိသတ်
အပေါင်း သူတော်ကောင်းများဖြစ်ကြတဲ့ ငယ်ရွယ်
သူများနှင့် လူကြီးမိဘများလည်း မိမိတို့နိုင်ငံ လူမျိုး
တို့၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အနုပညာ စာပေများကို ပေါ့
ပေါ့ဆဆ သဘောမထားကြဘဲ လေ့လာလိုက်စား
ဆောင်ယူထားကြစေဖို့ ထည့်သွင်းဟောကြားရခြင်း
ဖြစ်ပါတယ်။ (တရားဆက်ကြဦးစို့)

ဆောင်ပုဒ်။ ။ စိတ်ကူးနှင့်သာ၊ မကြံပါဘဲ၊ ခန္ဓာ
အရှိ၊ ဉာဏ်အသိဖြင့်၊ ထိမိအောင်သာ၊ ဟောပြော

သည်၊ မြတ်စွာဘုရား ကျေးဇူးတည်း။

မိမိတို့ခန္ဓာကိုယ်အသီးသီးကို တကယ့် အရှိ
ဖြစ်တဲ့ ၃၂ ပါးသော အစုအပေါင်းကို ခွာချပြီး ပုံလိုက်
တော့...

ယခု တရားနာနေကြတဲ့ ပရိသတ်ကြီးထဲမှာ
ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ရှင်၊ လူ၊ ရဟန်း၊ သူကောင်၊
ငါကောင်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါဆိုတဲ့ အကောင်တုံး၊
အကောင်ခဲကြီးတွေ ရှိကြသေးရဲ့လား၊ ရှာလို့ရကြ
သေးရဲ့လား။ (မရှိတော့ပါဘူးဘုရား။)

မရှိတော့ပါဘူးတဲ့နော်။ ဒါဖြင့် ယခု တရား
နာနေတာတွေဟာ ယောက်ျားတွေလား၊ ၃၂ ပါးသော
အစုအဝေးတွေလား။ (၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေ
ပါ ဘုရား။)

မိန်းမတွေလား၊ ၃၂ ပါးသော အစုအဝေး
တွေလား။

(၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေပါ ဘုရား။)
ရှင်တွေလား၊ ၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေ
လား။

(၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေပါ ဘုရား။)
လူတွေလား၊ ၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေ
လား။

(၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေပါ ဘုရား။)
ရဟန်းတွေလား၊ ၃၂ ပါးသော အစုအဝေး
တွေလား။

(၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေပါ ဘုရား။)
သူတစ်ပါးတွေလား၊ ၃၂ ပါးသော အစုအဝေး
တွေလား။

(၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေပါ ဘုရား။)
ငါတွေလား၊ ၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေ
လား။

(၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေပါ ဘုရား။)
နတ်တွေလား၊ ၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေ
လား။

(၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေပါ ဘုရား။
ဗြဟ္မာတွေလား။ ၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေ
လား။

(၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေပါ ဘုရား။)
၃၂ ပါးသော အစုအဝေးတွေ ကောဋ္ဌာသတွေ
ကသာ တရားနာနေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့နော်။

ဤကဲ့သို့ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီး အသီးသီးမှာ သူ၊
ငါ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ရှင်၊ လူ၊
ရဟန်း၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာများ မဟုတ်ကြဘူး။ ၃၂ ပါး
သော ကောဋ္ဌာသ အစုအဝေးများ ဖြစ်ကြတယ်လို့
မိမိဉာဏ်နဲ့ သိလိုက်တော့ 'အတ္တ ငါပဲ သူပဲ'ဆိုတဲ့
အယူရှိကြသေးရဲ့လား။ (မရှိတော့ပါဘုရား။)

မရှိတော့ဘူးနော်၊ အတ္တ=ငါဆိုတဲ့ အယူမရှိ
တော့တဲ့အတွက် 'အတ္တဒိဋ္ဌိ' ခေါ်တဲ့ မှားသောအယူ
မရှိကြတော့ဘူး။ မှားသော အယူမရှိကြရင်ဖြင့်
အယူမှန်ပြီး မှန်တဲ့အယူကိုတဲ့ ဘုရားရှင်က 'သမ္မာ
ဒိဋ္ဌိ' အယူမှန်လို့ ဟောပါတယ်။ ဤကဲ့သို့ အယူမှန်
မှလည်းပဲ အမြင်မှန်တယ်၊ အမြင်မှန်မှလည်းပဲ အသိ
မှန်၊ အမှတ် မှန်တယ်၊ အသိမှန် အမှတ်မှန်မှလည်းပဲ
အလုပ်မှန်ပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုမှန်တာလည်း၊ နည်း
နည်းတော့ ရှင်းပြပါမယ်။

ပုထုဇဉ်လေးမျိုးကိုဖော်ပြစဉ်က 'အန္ဓပုထုဇဉ်'
ဆိုတာ သံသရာထွက်ရာ ထွက်လမ်း ဘာမှန်းမှ မသိ
မမြင်တဲ့ အကန်းလို့ ဆိုတယ်လို့ ပြောခဲ့ပြီနော်။ မျက်
စိကန်း၊ မျက်မမြင်တစ်ယောက်ဟာ မိမိရှေ့မှာ သွား
ရမယ့် ခရီးလမ်း၌ ဆူးငြောင့် ရှိနေသလား၊ ကျင်း
လား၊ သစ်ငုတ်၊ ခလုတ်လား၊ ချောက်ကမ်းပါးလား
ဆိုတာ အမှန်ကို မြင်နိုင်ပါ့မလား၊ ဒီလိုအမှန်ကို မသိ
မမြင်နိုင်တဲ့အတွက် ခရီးသွားလေရာမှာ ဆူးငြောင့်
ခလုတ်၊ သစ်ငုတ်၊ ချောက်ကမ်းပါး၊ တိုက်လိုရာ
တိုက် ကျလို ရာကျ အလဲလဲအကွဲကွဲ မဖြစ်ပေဘူး
လား။ (ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား။)

ဒီလိုဖြစ်ရတာမို့ ဘုရားရှင်က အန္ဓပုထုဇဉ်

များဟာ အမှန်မမြင်ဘူး၊ မြင်တဲ့ ဉာဏ်မရှိဘူး၊
'စိတ္တဝိပလ္လာသတဲ့' အမြင်မှားဖြစ်ကြရတယ်တဲ့။

စိတ္တဝိပလ္လာသဆိုတဲ့ အသိအမြင် မမှန်တာကို
ဆိုတယ်။ အသိအမြင် မမှန်တော့လည်း အမှတ်
မမှန်တဲ့ ဝိပလ္လာသဖြစ်ကြပြန်တယ်။ သညာဝိပလ္လာ
သလို့ဆိုတဲ့ အမှတ်မမှန်တော့လည်း ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ
ဆိုတဲ့ အယူမှားပြန်တော့တယ်။ ဒီလို အယူမှားကြ
ပြန်တော့ မိမိတို့ရဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံဆိုတဲ့
အလုပ်တွေကလည်း အကုန်လုံးလိုက်ပြီး မှားကြပြန်
တယ်။ ဒီလိုမှားနေကြတော့ ကုသိုလ်လား၊ အကု
သိုလ်လား၊ ကောင်းမှုလား၊ မကောင်းမှုလား သိနိုင်
ကြသေးရဲ့လား။ (မသိနိုင်တော့ပါဘူးဘုရား။)

ဒီလို မသိ၊ မမြင်ကြရင်ဖြင့် သံသရာခရီး
ဆိုတဲ့ ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်ဆင်းရဲ၊ ငရဲ
-တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဘုံတို့၏ဘေးမှ
ရှောင်တိမ်းလို့ ရကြပါ့မလား၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေ
ခြင်းတို့မှ လွတ်လမ်းရှိသေးရဲ့လား ပရိသတ်ကြီး။

(မရှိတော့ပါဘူး ဘုရား။)

ဤကဲ့သို့ အပါယ်လေးပါးတို့၏ ဘေး၊
အိုဘေး၊ နာဘေး၊ သေဘေးကြီးတွေနဲ့သာ သုံးဆယ့်
တစ်ဘုံအတွင်းမှာ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါ ပုပုရွရွ
မှန်သမျှတွေဟာ ကျင်လည်နေကြရတာကြောင့်
လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်ဆိုတဲ့ သုဂတိဘုံကို ခေတ္တခဏ
ဧည့်သည်အာဂန္တုအဖြစ်နဲ့ ရောက်လာလိုက်၊ ငရဲ၊
တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်ဘုံကို
ပြန်ရောက်လိုက်နဲ့ သံသရာယဉ်ကျောက မကျွတ်
လွတ်နိုင်ကြဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်
မြတ်ကြီးက ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့ရဲ့ အမြဲတမ်းနေရပ်
လိပ်စာ နေအိမ်ဟာဖြင့် အပါယ်လေးဘုံ၌သာ ဖြစ်
တယ်။ လူ့ဘုံ၊ နတ်ရပ်ဆိုတာက ဧည့်သည်အဖြစ်
သာ တစ်ခါတစ်ရံ ရောက်လာကြတာ ဖြစ်တယ်လို့
ဟောကြားတော်မူတဲ့အပြင် အင်မတန်မှ သနား
ကရုဏာ ကြီးမားတော်မူသော ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်

မြတ်ကြီးဟာ ဒီသတ္တဝါ သင်္ခါရအများကို ကယ်ချွတ် နိုင်ရန်အတွက် လေးအသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ကာလကြာအောင် ပါရမီဆယ်ပါး၊ အပြားသုံးဆယ်၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးရပ်ကို မတွန့်မဆုတ်သော စိတ်ထား ဖြင့် ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ၊ ဉာတတ္ထစရိယ၊ လောကတ္ထစရိယ၊ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယ-သဗ္ဗညုဘုရားဖြစ်ရန်၊ ဉာတတ္ထ စရိယ -အဆွေအမျိုးတို့အား သံသရာတစ်ဖက်လမ်း ခေမာ ကမ်းသို့ ပို့ဆောင်နိုင်ရန်၊ လောကတ္ထစရိယ-လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါဝေနေယျတို့အား နိဗ္ဗာန်တည်းဟူ သော ကြည်းကုန်းကို ကယ်တင်ဆောင်ယူတော်မူရန် ရည်ရွယ်ချက်ထားပြီး ပါရမီတော်များကို ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးတော်မူခဲ့ပြီး၍ မစ္ဆိမ ဘဝိက-နောက်ဆုံးဘဝ ဖြစ်တဲ့ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဘဝမှာ နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်း သုံးရာသီ စံအိမ်တော်ဖြစ်တဲ့ ထီးနန်းနှင့်တကွ ကြင် ယာမိဖုရား၊ ဇနီးသားနှင့် မောင်းမမိသံ ခြွေရံသင်း ပင်းတို့ မငဲ့မထောက် ပြတ်ပြတ်ထင်ထင် စွန့်ပယ်၍ အနော်မာသောင်မှာ ဆံတော်ကိုပယ်ပြီး ဥရဝေလ တောမှာ ခြောက်နှစ်တာကာလပတ်လုံး ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်ကို ကျင့်ခဲ့ခြင်း၊ ထိုမှတစ်ဖန် နေရဉ္စာမြစ်ကမ်း ဗောဓိပင်ရင်းမှာ တရားစစ် တရားမှန်ကို ရရှိပြီး သဗ္ဗညုဘုရား ထင်ရှားပွင့်ခဲ့ပါတယ်။

ထိုသို့ သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ် ရောက်သည်မှ စ၍ သက်တော်ရှစ်ဆယ်၊ ဝါတော် လေးဆယ့်ငါးဝါ ကာလပတ်လုံး ညဉ့်သုံးယံတွင် တစ်ယံသာ ကျိန်း စက်၍ ဆိုခဲ့တဲ့သတ္တဝါဝေနေယျတို့ကို အချိန်လည်း နည်းလာပြီး ရုပ် နာမ်တို့၏ သဘောတရားနှင့် ဖြစ် ပေါ် ချုပ်ပျောက်ခြင်း သဘောတရားများ၊ အကာ လေးပါးဖြစ်တဲ့ ပညတ်လေးမျိုးကို ခွာလှန်ရှုမှတ်ရ ပုံများ၊ ခန္ဓာငါးပါးသည် ဒွတ္တိသကာယဖြစ်၍ ၃၂ ပါးသော အစုအဝေးဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏ်ဖြင့် ခွာချ စုပုံ၍ တရားရှုမှတ်ရပုံများကို ဤမျှလောက်သော တရားကို နာကြားကြရသဖြင့် သိရှိနိုင်သော ဉာတ ပရိညာဉ်အဆင့်နှင့် နာမရူပ၊ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊ ပစ္စယ

ပရိဂ္ဂဟဉာဏ်များကို ရနိုင်လောက်ပြီဖြစ်၍ ရှေ့အဖို့ ဖြစ်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ ဘင်္ဂဉာဏ်၊ ဘယဉာဏ် စသည်များအတွက် တစ်ဆင့်ပြီးတစ် ဆင့်တက်ပြီး တရားရှုမှတ်သွားကြရအောင် တရား မထိုင်မီ ရှေးဦးပြုစုရမည့် ပရိကံကို ဆက်လက်ဟော ကြားပါမယ်။

ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ကြသော ယော ဂါဝစရအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် တရား မထိုင်မီ ရှေးဦးစွာပြုရတဲ့ ပရိကံ 'ပုဗ္ဗကိစ္စ'ဆိုတာ ရှိပါ တယ်။ ဒါက မိမိတို့ တရားအားထုတ်ကြရာတွင် လွယ်လွယ်ကူကူ အလုပ်ပြီးမြောက်၊ တွင်တွင်ကျယ် ကျယ်နှင့် ခရီးရောက်ကြရအောင် အသင့်ပြုလုပ်ထား ကြရတဲ့ သဘောပါပဲ။

တရားမထိုင်မီ ရှေးဦးပြုရန် ပရိကံ

- ၁။ ကိုယ်လက်သန့်စင် အဝတ်အစား သန့်ပြန့် စွာ ဝတ်၍ ဘုရားရှိခိုးပါ။ (တိုတိုပဲ ရှိခိုးလို့ ရပါတယ်။)
- ၂။ သီလဆောက်တည်ပါ။ (၅ပါး၊ ၈ပါး စသည့် သီလများပါပဲ။ ရဟန်းဖြစ်က မိမိသီလ စင် ကြယ်ပါစေ။ သီလယူရန် မလိုပါ။ ရက်ရှည် ဥပုသ်စောင့်သူ ယောဂီများလည်း မိမိတို့ သီလစင်ကြယ်သန့်ရှင်းလျှင် ထပ်မယူက လည်း ရပါသည်။)
- ၃။ ရတနာသုံးပါး၊ ဆရာသမား၊ အမိအဖများနှင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များအား တပည့်တော်က ပြစ်မှားမိသည်ရှိခဲ့သော် သည်းခံခွင့်လွှတ် တော်မူကြပါဘုရားဟု တောင်းပန်ပါ။ (မဂ္ဂင် ၈ ပါးရှိသော သာသနာတွင် အရိယာများ မဆိတ်သုဉ်းဟု ဘုရားရှင်ဟောထားသည် ကို သတိပြုပါ။ ပေါ့ပေါ့သဘောမထားပါ နှင့်။)
- ၄။ တပည့်တော်အပေါ်၌ တစ်စုံတစ်ဦးက ပြစ်

မှားသည်ရှိသော် သည်းခံ ခွင့်လွှတ်ပါ၏ ဘုရား။ (ဟု သည်းခံခွင့်လွှတ် မေတ္တာထား ကာ မာန်မာနကို လျှော့ထားပါ။)

၅။ သမ္မာဒေဝနတ်၊ နတ်ကောင်း၊ နတ်အပေါင်း တို့သည် တပည့်တော် တရား အားထုတ်ရာ၌ ကောင်းစွာမသွေ စောင့်ရှောက်ကြပါစေသ တည်း။ (ဟု နတ်မင်းများ၏ အစောင့် အရှောက်ကိုယူပါ။) (နတ်မိစ္ဆာများ မနှောင့် ယှက်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။)

၆။ ဤအနိစ္စဖြစ်သော၊ ဤဒုက္ခဖြစ်သော၊ ဤ အနတ္တဖြစ်သော ခန္ဓာကိုယ်ကို ကိလေသာတို့ မှ ကင်းဝေးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအား လှူဒါန်းပါ၏ဘုရားဟု မိမိတို့ခန္ဓာကို တရား ထိုင်စဉ်ကာလအတွင်း ဘုရားရှင်အား လှူ ဒါန်းထားပါ။ (တရားထိုင်စဉ် ခန္ဓာကို ဘုရား လှူထားခြင်းဖြစ်၍ ကြောက်ရွံ့ တုန်လှုပ်မှု နှင့်တကွ ကိလေသာ၏ ငြိမ်းကြောင်း၊ ကောင်းမြတ်သော တရားများရ၍ တုန်လှုပ်မှု ကင်းပါသည်။)

၇။ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကြီးများသည် တပည့် တော်၏ ဦးခေါင်းရတနာ မြတ်အင်္ဂါ၌ တည် နေကိန်းဝပ်တော်မူကြပါဘုရား။ မဂ်လေးရပ်၊ ဖိုလ်လေးတန်၊ နိဗ္ဗာန်ပရိယတ်၊ ဆယ်တန် သော တရားတော်မြတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကြီးများ၏ တပည့်သား သာဝကဖြစ်ကြကုန်သော မဂ္ဂဋ္ဌာန် လေး ယောက် ဖလဋ္ဌာန်လေးယောက် ရှစ်ယောက် သော အရိယာ သံဃာအစုံတို့သည် လည်း ကောင်း၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကြီးနှင့်တကွ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကြီး၏ တပည့်တော် များ တပည့်သာဝက အရိယာသံဃာတော် များတို့၏ ဗောဓိဓာတ်၊ ဓမ္မဓာတ်၊ နိဗ္ဗာန် ဓာတ်တို့သည် ဤနေရာ၊ ဤဌာနသို့ ကြွ

ရောက် တည်နေကြပါစေသတည်း။ တပည့် တော်အား ရစ်ပတ်လွှမ်းခြုံ ကိုယ်လုံးထုံပါ စေသတည်းဟု ပင့်ဆောင်ထားပါ။ (မိမိတွင် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်၊ ဘုရားကိန်းရှိနေပါလိမ့်မည်။)

ရှုမှတ်ရန်တရား

ရှုမှတ်ရန် တရားများကတော့ သတိပဋ္ဌာန် တရား လေးပါးပါပဲ၊ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သည် ကုရတိုင်း ကမ္မသဒ္ဓမ္မနိဂုံး၌ သီတင်းသုံးနေ တော်မူစဉ် သားတော် ရဟန်းတို့အား သတိပဋ္ဌာန် တရားကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဘယ်လိုများ ဟောကြားခဲ့သလဲဆိုရင်...

ဧကာယနော အယံဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ (၁) နိဗ္ဗာနဿ သစ္စိကိရိယာယ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

စသည်အားဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

၁။ ကာယာနုပဿနာ ၂။ ဝေဒနာနုပဿနာ

၃။ စိတ္တာနုပဿနာ ၄။ ဓမ္မာနုပဿနာ

ဒီအနုပဿနာလေးပါး ရှုမှတ်ပွားများရပုံကို အနည်းငယ် ရှင်းပြပါမယ်။

၁။ ကာယာနုပဿနာ ရှုဖန်များတော့ ဝိဇ္ဇာအလင်း ရလိမ့်မယ်စတဲ့ လင်္ကာလေး ဆိုလိုက်ကြပါ။ ကောင်း ပြီ၊ အဲဒီလင်္ကာကလေးမှာ ဝိဇ္ဇာအလင်းရလိမ့်မယ်၊ အဲဒီ ဝိဇ္ဇာအလင်းရတဲ့ဉာဏ်လေးမှာ ကျေးဇူးပြုသဖြင့် (၁) တစ်သိတည်း သိနေတဲ့ ပညာ၊ တစ်မြင်တည်း မြင်နေတဲ့အမြင်။ အဲဒီလို (၂) တစ်သိတည်းသိ၊ တစ် မြင်တည်းမြင်နေရုံမျှမကဘဲ တစ်လင်းတည်း လင်း နေတဲ့ဉာဏ် အလင်းရောင်၊ ဤကဲ့သို့ အလင်းရောင် ဉာဏ်က ရှုဖန်များလာတဲ့အခါ (နိဝရဏငါးပါးဆို တဲ့) တရားတွေပါ ကင်းလွတ်လာကြတော့ အပိတ် အဖုံးမရှိတော့ဘဲ ဘုရားရှင်ရဲ့ တရားတော်များကို သိရှိနားလည်ဖောက်ထွင်းပြီး အဝိဇ္ဇာရဲ့ ဖုံးအုပ်ထား မှုကြောင့် မသိနိုင်တဲ့အဖြစ်က မှောက်ထားတဲ့ အိုး

ကြီးအတွင်းအထဲမှာ ဘာတွေရှိနေတယ်ဆိုတာကို အိုးကိုလှန်ပြလိုက်တဲ့အခါ ထင်ထင်ရှားရှား မြင်သိ သွားကြရသလို ပိတ်ဖုံးကာထားတဲ့ တရားတွေဖြစ်တဲ့ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း၊ နှစ်သက်စုံမက်ခြင်း ဆိုတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ၊ ဗျာပါဒနိဝရဏဆိုတဲ့ အလိုမကျ ခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ မကျေနပ်ခြင်း၊ ထိနမိဒ္ဓဆိုတဲ့ အိပ်ချင်ငိုက်မြည်းခြင်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏဆိုတဲ့ ယုံမှား သံသယများ၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာများ အပေါ် ယုံကြည်မှု၊ ရိုသေမှုမပြတ်သားအောင် ယုံမှား ခြင်း၊ တရားအားထုတ်လို့ ရပါ့မလားလို့ ယုံမှား ခြင်း၊ မိမိကိုယ်မိမိ ယုံမှားခြင်း၊ လူဖြစ်လျှင် ဘယ် အမျိုးကလဲ၊ ဖြူဖြူလား၊ မည်းမည်းလား၊ ယောက်ျား လား၊ မိန်းမလား စသည့် ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ မဖြစ် သေးတော့ ဒီလိုအမျိုးမျိုး ယုံမှားခြင်း သံသယတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဖြစ်နေတတ်ပါတယ်တဲ့။ ဤကဲ့သို့ ယုံမှားတဲ့တရားတွေဟာ မှောက်ထားတဲ့ အိုးစရည်း ကို လှန်ပြတဲ့အခါ တစ်ကြည်တည်း ကြည်သွား အောင် ကြည်လင်သွားပါတယ်။

အဲဒီအခါမှာ တရားတော်၏ အတိမ်အနက် ကို နက်နက်နဲနဲ ကွက်ကွက် ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်း အောင် သိမြင်သွားတဲ့အတွက် တစ်သိတည်းသိ၊ တစ်မြင်တည်းမြင်၊ တစ်လင်းတည်းလင်း၊ တစ်ရှင်း တည်းရှင်း၊ တစ်ကြည်တည်းကြည်၊ တစ်အေးတည်း အေး၊ ကိစ္စပြီး အေးကြီးအေးရသော နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ကို ဉာဏ်မျက်စိနှင့် ဖောက်ထွင်း မြင်သိရရှိနိုင် ကြပါလိမ့်မယ်။ ယခုတရားမှာ အစသာ ရှိသေးတာမို့ ဒီအထိ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း သဘောမပေါက်နိုင် သေးဘဲ ရှိနိုင်ပါတယ်။ ယခင် ယောဂီလူဟောင်းများ၊ ရှင်-ရဟန်းဟောင်းများကတော့ ထိုက်သလောက် သဘောပေါက် နားလည်ကြပါလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် ဝေဒနာကို ရှုဖန်များတော့ အစပြု တဲ့ ဓမ္မလင်္ကာလေးကို ဆိုလိုက်ကြပါဦး။
 ဝေဒနာကို ရှုဖန်များတော့ ဝိဇ္ဇာအလင်းရလိမ့်

မယ်၊ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ရောင် အမှောင်ခွင်းလို့ ဒုက္ခကိုလည်း သူမြင်လွယ်၊ 'ဒုက္ခ'အမြင် ဉာဏ်မှာလင်းတော့ 'သုခ' အရှင်း သူစွန့်ပယ်။ ပရိသတ်ကြီး၊ ဝေဒနာက ရုပ်ကို မှီပြီး ရုပ်နှင့်စပ်ယှဉ်ဖြစ်ရတဲ့ ဝေဒနာက(၃)မျိုး၊ စိတ် ဆိုတဲ့နာမ်ကိုမှီပြီး နာမ်နှင့်စပ်ပြီး ဖြစ်ရတဲ့ ဝေဒနာက (၃)မျိုးလို့ ဘုရားရှင်က ဟောတော်မူပါတယ်။

ရုပ်ကြောင့်ဖြစ်ရတဲ့ ဝေဒနာသုံးမျိုးကတော့ ကာယိကသုခ၊ ကာယိကဒုက္ခ၊ ကာယိကအသုခမ ဒုက္ခဝေဒနာဆိုပြီး ဆင်းရဲခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲ ချမ်းသာ မဟုတ်သော အလယ်အလတ် ဝေဒနာ ဤသုံးမျိုးသုံးစား ရှိပါတယ်တဲ့။

နာမ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရတဲ့ ဝေဒနာကလည်း သုံးမျိုးပါပဲ။ စေတသိကဒုက္ခ၊ စေတသိကသုခ၊ စေတသိကအဒုက္ခ မသုခဝေဒနာ ဆင်းရဲခြင်း၊ ချမ်း သာခြင်း၊ ဆင်းရဲချမ်းသာမဟုတ်သော အလယ် အလတ်ဝေဒနာ၊ ဤသို့ပင် သုံးမျိုးသုံးစား ရှိပါတယ်တဲ့။

အဲဒီဝေဒနာခြောက်မျိုးဟာ ပုပုရွရွ သက်ရှိ သတ္တဝါမှန်သမျှ စက္ကန့်မိနစ်မလပ်၊ မပြတ်ဖြစ်-ပျက် နေကြရတယ်။ သတိကပ်ပြီး ရှုမှတ်နေသူများ မဟုတ် ကြလို့သာ မသိမမြင်နိုင်ကြတာဖြစ်တယ်။ ဝေဒနာ နုပသိက ယောဂီခေါ်တဲ့ ဝေဒနာကို စူးစူးစိုက်စိုက် တစ်ဖြောင့်တည်း အာရုံစိုက်ပြီး စိုက်လိုက်မတ်တတ် မပြတ်ရှုမှတ် ပွားများကြတဲ့ သူတော်ကောင်း ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဖြစ်ပျက်၊ ချုပ်၊ ပျောက်သွား ကြပုံများ အလွန်လျင်မြန်တာကြောင့် ဝေဒနာဆိုတာကလည်း ခံစားတဲ့သဘော၊ ခံစားကာမျှ သဘောလောက်သာ ဖြစ်တာတစ်ကြောင်းကြောင့် ဆင်းရဲသော ဒုက္ခ ဝေဒနာ၏ သဘောကို လျင်လျင်မြန်မြန် ဉာဏ်များမှာ ဖြစ်ပေါ် သိရှိနိုင်စွမ်းကြပါတယ်။ မိမိ သူတစ်ပါး ယောက်ျား မိန်းမ ဒီလောကကြီးတစ်ခုလုံးမှာ ချမ်း သာတယ်ဆိုတဲ့ 'သုခ'နည်းလွန်းပြီး ဆင်းရဲတဲ့ 'ဒုက္ခ' ကသာ အလွန်များနေတာကို ဉာဏ်နှင့် ထိုးထွင်း မြင်နိုင်စွမ်းရှိကြပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဝေဒနာကို စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်တဲ့ ယောဂီများမှာ ဝေဒနာရှုဖန်များတော့ ဆင်းရဲချမ်းသာ မိမိခန္ဓာမှာ ပေါ်နေတာတွေကို တွေ့မယ်။ ဆင်းရဲတဲ့ ဝေဒနာနှင့် ချမ်းသာတဲ့ဝေဒနာ နှိုင်းစာလျှင် ချမ်းသာမရှိ၊ ဆင်းရဲတုန်း ဆင်းရဲခဲ ကြီးပါပဲကလားလို့ မြန်မြန်ကြီးသိရှိတဲ့ ဝိဇ္ဇာဥပါဒါ၊ ဉာဏ်ဥပါဒါ၊ ပညာဥပါဒါ၊ အာလောကောဥပါဒါလို့ ဘုရားရှင်ဟောတဲ့ တရားတော်အတိုင်း ဒုက္ခအမြင် ဉာဏ်မှာ လင်းတော့ 'သုခ' အရှင်း သူစွန့်ပယ်ပါလိမ့်မယ်။ ကဗျာလင်္ကာကလေး ပြု၍ ဟောတာဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် (၃)။ စိတ္တာနုပဿနာ ရှုဖန်များတော့ ဝိဇ္ဇာအလင်းရလိမ့်မယ်။ (ဆိုလိုက်ကြပါဦး ပရိသတ်ကြီး) (ပ) အနိစ္စအမြင် ဉာဏ်မှာလင်းတော့ နိစ္စအရှင်း သူစွန့်ပယ်။

တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၊ လောကမှာ စိတ်ဆိုတာ အလွန်ပဲ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက် ချုပ်ပျောက်တဲ့ နာမ်တရားဖြစ်တယ်။ ဘယ်လောက်များ မြန်မြန်သွားနိုင်၊ ပြန်နိုင်၊ အပိတ်အပင်၊ အတားအဆီးမရှိဘဲ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်နိုင်၊ ပျက်နိုင် သလဲဆိုရင် ယခု ဒီကနေ့ ရွှေတိဂုံဘုရားကို ရောက်ဖူးသူ၊ ကြား ဖူးသူ၊ မြင်ဖူးသူများက အာရုံပြုကြည့်လိုက်ပါ။ စိတ်နဲ့သွားလိုက်ပါ။ ဘုရားကန်တော့ပါ။ ဒီတရားနာနေတဲ့ ဓမ္မာရုံကို ပြန်ခဲ့ပါ။ ချက်ချင်းပဲ ပြန်ရောက်နိုင်တယ်။

ဒီမျှလောက် လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်ချုပ်ပျောက်ဖြစ်နေတဲ့ မိမိတို့၏စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထိန်းချုပ်နိုင်ကြလျှင် မိမိထားလိုရာ မိမိခန္ဓာမှာထားပြီး သတိပဋ္ဌာန် တရားကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနည်းနှင့် ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်သွားကြလျှင်ဖြင့် ဝမ်းမြောက်တဲ့ ပီတိပါမောဇ္ဇ ဖြစ်ကြလိမ့်မယ်။ ဒီလို ပီတိပါမောဇ္ဇ ဖြစ်အောင် ကျင့်နိုင်လာပြီဆိုလျှင် သေမင်းတို့၏ ဘက်တော်သားဖြစ်တဲ့ သေခြင်းတရားကို လွန်မြောက်နိုင်တဲ့ နိရောဓဓာတ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဝင်စံနိုင်ဖို့ရန်

တံခါးဝကြီး ဖွင့်ထားပြီးပါပဲ။ နိဗ္ဗာန်ကို စံဝင်နိုင်ကြပါလိမ့်မယ်လို့။

အဲဒီလောက် မြန်တဲ့စိတ် ဖြစ်ပျက်တာ လိုက်ပြီး ရှုမှတ်သိနေတဲ့ စိတ္တာနုပဿိက ယောဂီဟာ မမြဲတဲ့တရား အလွန်လျင်မြန်စွာ အရှိန်အဟုန်မြန်စွာ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့တရားကို ကိုယ်တိုင် သိလွယ်၊ တွေ့လွယ်၊ နားလည် သိမြင်လွယ်တာကြောင့် 'အနိစ္စ'အမြင်ဉာဏ်မှာ လင်းတော့ 'နိစ္စ'ဆိုတဲ့ မြဲတယ်ဆိုတဲ့ တရား ဘာမှမရှိတော့ပါတကားလို့ သိတဲ့ (ဝိဇ္ဇာဥပါဒါ၊ ဉာဏ်ဥပါဒါ၊ ပညာဥပါဒါ၊ အာလောကောဥပါဒါ) အသိ၊ အမြင်၊ ဉာဏ် မိမိတို့မှာ ရရှိလာတာကြောင့် 'နိစ္စ'တရားကို အဲဒီယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စွန့်ပယ်လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

နံပါတ် (၄)။ ဓမ္မာနုပဿနာ (ပ) 'အနတ္တ'အမြင် ဉာဏ်မှာလင်းတော့ 'အတ္တ'အရှင်း သူစွန့်ပယ်။

တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့...၊ ဒီလောကကြီးမှာ အဖြူနှင့်အမည်း၊ အပူအအေး၊ အနွေးအဖပ် မ၊ဖိုဓာတ်နှင့် လတ်ဆတ်ပျော့ပျောင်း၊ ဟောင်းနွမ်းရင့်ရော်၊ မလျော်မကောင်း၊ အကောင်းအဆိုး အမျိုးမျိုးနှင့် သူ့သဘာဝ ဖြစ်ပေါ်ကြသည့် 'အဗျာပါဒ' နည်းကျလျော်စွာ၊ ဓမ္မတာလျှင်၊ ဖြစ်ပျက်နေကြ၊ ဓမ္မတရား အစားစားကို ဓမ္မခေါ်ရ၊ ရှုပါကြ။

အဲဒီ အထက်က ဘုန်းကြီးစီကုံးထားတဲ့ လင်္ကာလေးအတိုင်းပဲ ဆန့်ကျင်ဘက်တရားတွေ ဆန့်ကျင်ဘက် မဟုတ်ကြသော်လည်း သူ့သဘောနှင့်သူ ပေါ်ပေါ်လာတဲ့ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ တရားတွေဟာ ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီတရားတွေ ဖြစ်ပေါ်ရပုံကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကို ဟောတော်မူတဲ့အခါ ဒေသနာစဉ်မှာ အင်္ဂါတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး အခြေခံပြီး သံသရာလည်ကြပုံကို သမုဒယသစ္စာနှင့် ဒုက္ခသစ္စာနှစ်ပါးနှင့် လည်ရပုံ၊ မဂ္ဂသစ္စာနှင့် နိရောဓ

သစ္စာ ဟောတဲ့အခါ ဒီ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှ ထွက်မြောက်
၍ နိရောဓသစ္စာ ဖြစ်ရပုံများ အကျယ်ကို...

ဧကတ္ထနည်း၊ နာနတ္ထနည်း၊ အဗျာပါရနည်း၊
ဒဝံဓမ္မတာနည်းဆိုပြီး နည်းလေးနည်းနဲ့ ရှင်းလင်း
ဟောကြားတော်မူခဲ့တာ ဖြစ်တယ်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်
တော်မြတ်ကြီးက...

ဓမ္မာနုပဿိက ယောဂီများကို ဒီတရား
သဘောတွေ ရှုမှတ်ကြတဲ့အခါ ဒီလို သဘောတရား
တွေကို ရှုမှတ်ကြရမှာဖြစ်တယ်။ ဒါမျှမက ကိုယ်
တော်မြတ်ကြီးက မိမိတို့ အသီးသီး ယခုရထားကြတဲ့
ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့မှ ဖြစ်ပေါ်လာကြတဲ့...
ဒေါသစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်
ဒေါသစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတာကို ရှုမှတ်ပါ။ ဒေါသစိတ်
ပျောက်သွားလိမ့်မယ်။ ဒေါသစိတ် ပျောက်သွားလျှင်
မိမိ၌ ဒေါသစိတ် ပေါ်လာပြီး ယခု ပျောက်သွားပါ
လား။ မရှိတော့ပါလား။ မမြဲတဲ့ သဘောပါလားလို့
ရှုမှတ်ရမယ်။ ဘာစိတ်မှထပ်မပေါ်လျှင် မူလကမ္မဋ္ဌာန်း
ဖြစ်တဲ့ ဝင်လေ ထွက်လေတို့ကို ရှုမှတ်နေရမယ်။
ရှုမှတ်နေရင်း ရာဂစိတ်ပေါ်လာလျှင် မိမိမှာ ယခု
ရာဂစိတ်ပေါ်နေပါကလားလို့ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်
ပေါ်ဆဲမှာ လိုက်မှတ်ပါ။ မဖြစ်သေးတာ ကြိုမမှတ်
ပါနှင့်။ ဖြစ်ပြီးတာလည်း လိုက်မှတ်ပါနှင့်။ ပစ္စုပ္ပန်
ဖြစ်ဆဲ/ပျက်ဆဲ တည့်တည့် တည့်တည့်မှာသာ
လိုက်၍ မှတ်ပါလို့ နည်းလမ်းပေး ရှုမှတ်စေပါတယ်။
ဒီအတိုင်းပဲ မောဟနှင့်တကွသော စိတ်၊ မောဟကင်း
ပျောက်သွားသော စိတ်၊ သံခိတ္တစိတ်အခေါ် စိတ်ငယ်
အားလျှော့တဲ့ စိတ်နှင့်တကွသောစိတ်၊ သံခိတ္တ စိတ်
ကင်းပျောက်သွားသောစိတ်၊ ဝိတက္ကစိတ်ခေါ် စိတ်
အားတက်ကြွတဲ့စိတ်နှင့် တကွသော စိတ်၊ ဝိတက္က
စိတ် ကင်းပျောက်သွားသောစိတ်၊ မဟဂ္ဂုတ်စိတ်
(သာမန် လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံမျှမကအောင် အကျိုးပေးနိုင်
တဲ့ မဟာကုသိုလ်စိတ်နှင့်တကွသောစိတ်)၊ မဟဂ္ဂုတ်
ကင်းသော စိတ်။

- သဥတ္တရစိတ်နှင့်တကွသောစိတ်၊ သဥတ္တရ
ကင်းပျောက်သွားသောစိတ်။
- အနတ္တရစိတ်နှင့်တကွသော စိတ်၊ အနတ္တရ
ကင်းပျောက်သွားသော စိတ်။
- သမာဟိတစိတ်နှင့်တကွသော စိတ်၊ သမာ
ဟိတ ကင်းပျောက်သွားသော စိတ်။
- ဝိမုတ္တစိတ်နှင့်တကွသော စိတ်၊ ဝိမုတ္တ
ကင်းပျောက်သွားသော စိတ်။

ဤကဲ့သို့ စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ မိမိတို့
သန္တာန်၌ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်မိအောင် ဖြစ်ဆဲ/ပျက်ဆဲ
လိုက်၍ ရှုမှတ်ပွားများနေကြရမယ်။ မိမိတို့၏ သန္တာန်
စိတ်သာလျှင် ဖြစ်ပေါ်ချုပ်ငြိမ်း ရုပ်သိမ်းချုပ်ပျောက်
နေကြပါတကားဟု သိမြင်ကြကာ...

မိမိတို့ခန္ဓာ၊ အာယတနတရားတို့အပေါ်၌
တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မငြိမတွယ်တော့ဘဲ ဒီ ရုပ်-နာမ်
လောကဟု ဆိုအပ်သော ခန္ဓာ၌ တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ
လည်း ငါ၊ ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းသော တရားများမရှိကြ
စေဘဲ မိမိတို့သန္တာန် ဖြစ်ပေါ်ချုပ် ပျောက်သွားကြ
သော စိတ်အပေါင်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါး
တို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်၊ ချုပ်ပျောက်သွားကြသော
စိတ်အပေါင်းတို့ကိုလည်းကောင်း အကြိမ်ကြိမ်
အဖန်ဖန် သတိကပ်၍ ရှုမှတ်ပွားများနေကြရမယ်လို့
ဥပနိဿယပြု၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ သဘာဝအလျောက် ဓမ္မတာသဘော
အလျောက် ဖြစ်ပေါ် ချုပ် ပျောက်သွားကြတဲ့စိတ်
များ၊ တစ်နည်းပြောရလျှင် သဘောတရားများကို
ရှုမှတ် နေကြတဲ့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ် (ဝါ) လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်း
ပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းများတို့သည် မိမိ၊
သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမများ မရှိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊
သတ္တဝါ၊ သူ၊ ငါ မရှိ၊ စွဲလမ်းတပ်မက်စရာ ဘာမျှ
မရှိပါကလား။ အနတ္တတရားတွေချည်းပါတကား။
အတ္တမဟုတ်ကြပါတကားဟု ကောင်းစွာထင်ထင်
သိမြင်နိုင်တဲ့ဉာဏ် = ဝိဇ္ဇာဥပပါဒိ၊ ဉာဏ်ဥပပါဒိ။

ပညာဥဒပါဒိ၊ အာလောကောဥဒပါဒိ ဖြစ်ကြရပါလိမ့်မယ်။

ထို့ကြောင့် ဘုန်းကြီးက အနတ္တအမြင် ဉာဏ်လင်းတော့ အတ္တအရှင်း သူစွန့်ပယ်လို့ လင်္ကာလေးဖြင့် ဟောကြားခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးကောင်းသားသမီးများ ဖြစ်ကြကုန်သော တရားနာပရိသတ်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့ ယခုကျန်ရှိတဲ့ ရတဲ့အချိန်ကလေးမှာ တရားထိုင်ကြရင်း တရား နာ၍ ဒီတရားပွဲကို နိဂုံးချုပ်ပါ့မယ်။ အမျိုးသားများက လက်ယာဘက်ခြမ်း၊ အမျိုးသမီးများက လက်ဝဲဘက်ခြမ်း၊ ရှင်ရဟန်းများက သံဃာစင်ပေါ်မှာ မိမိတို့ထိုင်တတ်သလို ထိုင်ကြပါ။ ဘုရားရှင်ဟောကြားတဲ့ ထိုင်နည်းအတိုင်း အောက်ပိုင်းတင်ပျဉ်ခွေထိုင်၊ ခန္ဓာကိုယ် ကျောရိုးဖြောင့်ဖြောင့်ထား၊ ဦးခေါင်း ကျောရိုးပေါ်မှာ မတ်မတ်တင်ထား၊ ရှေ့မငိုက်၊ နောက်မယိုင် ထိုင်ပြီး မိမိတို့လက်များကို ဘယ်လက်ဖဝါးပေါ်၊ ညာလက်ဖဝါး အသာတင်၊ ရှေ့တည့်တည့်အနေအထား မျက်စိကို မှေး၍ထား၊ စိတ် တစ်ပါးတခြား မသွားစေဘဲ နှာသီးဖျား၊ နှာခေါင်းဖျား၊ အပေါ်နှုတ်ခမ်းဖျား၊ ရင်ညွန့်စတဲ့ ကြိုက်ရာနေရာမှာ မိမိစိတ်ကိုထားပြီး အာနာပါနာနုဿတိ၊ ဝင်လေ ထွက်လေတို့ကို ဝင်ဆဲ ထွက်ဆဲတို့၌ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်လိုက်၍ သတိကပ်ရှုမှတ် ပွားများပါ။

အသက်လည်း အောင့်မထားပါနဲ့၊ ခန္ဓာကိုယ်ကိုလည်း တောင့်မထားပါနှင့်၊ မိမိတို့ဘာသာ ထိုင်မြဲထိုင်၊ နေမြဲတိုင်း ဝင်လေ ထွက်လေတို့ကိုသာ မပြတ်ရှုမှတ်ပေးပါ။ တစ်ချက်ကလေးမှ မလွတ်ရအောင် ရှုမှတ်ပေးကြပါ။ နောက် တရားစဉ်ဟောမှာတော့ ထိုင်ချိန်များများရမှာမို့ လိုအပ်သလို ပြုပြင်ပေးသွားပါ့မယ်။ ကဲ... စတင်ရှုမှတ်နိုင်ပါပြီ၊ ရှုမှတ်ရင်း တရားကိုလည်း နားက နာကြားကြပါ။

တရားနာပရိသတ်အပေါင်း အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးတို့ ယခုကဲ့သို့ ကျောင်း

တော်ကိုရောက်ရှိပြီး တရားနာ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ အချိန်ကာလလေးအတွင်းမှာ တရားထဲအာရုံဝင်စား သမာဓိတရားကြောင့် နိဝရဏတရားများ ကင်းပြီး သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်နှင့် ပြည့်စုံနေချိန်မျိုးမှာ မိမိတို့၏နေအိမ်၊ အရပ်ထဲမှာ တွေ့ကြရတဲ့ စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ ရပ်ရေး ရွာရေး စတဲ့အာရုံတွေမရှိကြတော့ဘဲ တရားနာကြား ရှုမှတ်နေတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ အပူသောကမှ ငြိမ်းပြီး အေးချမ်းနေကြရပုံနှင့် တရားချိန်ကုန်လို့ တရားဖြုတ်ပြီး အိမ်ပြန်ရောက်ကြတဲ့အခါမှာ ဆိုခဲ့တဲ့ စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ရပ်ရေးရွာရေး၊ သားသမီးအရေး စတဲ့အကြောင်းတရားတွေ မိမိတို့နှင့် တိုက်ဆိုင်တိုင်း တိုက်ဆိုင်တိုင်း တစ်မျိုးမဟုတ်တစ်မျိုးပေါ်လာကြတော့ စိတ်အာရုံက အဲဒီအထဲ လိုက်ပါသွားကြပြန်တာကြောင့် တရားထိုင်စဉ်က ရရှိခံစားခဲ့ရတဲ့ အေးချမ်းငြိမ်သက်မှုကလေးများ ကျန်ရှိကြသေးရဲ့လား ပရိသတ်ကြီး။ (မကျန်ရှိတော့ပါဘူးဘုရား)

ဒီလို ပူပင်သောကရောက်စရာများ စိတ်အာရုံထဲ အဝင်ခံလိုက်ရလျှင်ဖြင့် တရားနာ တရားထိုင်စဉ်က အေးချမ်းနေသလို မအေးချမ်းနိုင်တော့ပါဘူးတဲ့နော်။ ဤကဲ့သို့ပြန်ပြီး ဖြစ်ရတာဟာ မိမိတို့မှာ ကိစ္စပြီး အေးကြီး အေးရသောအဆင့်သို့ မရောက်ကြသေး၍မို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။

သုတအသိလည်းရှိ၊ ယောနိသော မနသိကာရလည်း ရှိကြတာတောင် အမြဲ ပွတ်တိုက်နေရသလို ပွားများခြင်းဆိုတဲ့တရားက အမြဲတစေ ရှိနေကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဝိပဿနာဖြစ်အောင် ရှုမှတ်နည်းလွယ်သလား

နည်းမသိလျှင် အလွန်အလွန်ခက်၍ နည်းသိလျှင် လွယ်ပါ၏။ လွယ်ပုံ လွယ်နည်းမှာ ဤအတိုင်း ကျနအောင်လုပ်လိုသော ယောဂီသည် အာရုံခြောက်ပါးတည်းဟူသော အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊

အရသာ၊ အထိ၊ စိတ်၌ပေါ်သော အာရုံ အစရှိသော တရားများ အစုံအလင်ဖြစ်စေ (၆) မျိုးစလုံးရော၍ ဖြစ်စေ၊ အစဉ်မပြတ် (၂) မျိုး (၃)မျိုး ရော၍ဖြစ်စေ၊ (၆)မျိုးရော၍ဖြစ်စေ၊ တစ်မျိုးစီ သီးသန့်၍ဖြစ်စေ တေ့ဆက် တေ့ဆက်ထားသကဲ့သို့ ထိကပ်လျက် တစ်ခုပြီးတစ်ခု အစဉ်မပြတ် တရစပ်ဖြစ်ပေါ်လိုက် ပျောက်ပျက်လိုက်နှင့်နေသော သဘောတရားများ နှင့် ဒိဋ္ဌပစ္စက္ခတွေ့လျက်နေရန်အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံ မှသာလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုအကြောင်းမျိုးနှင့် မပြည့်စုံလျှင် ပါဠိတော်အတိုင်းမြင်လျှင် မြင်ရုံမျှသာ ဖြစ်စေ၊ မြင်ရုံနဲ့ ထပ်၍ မသွားစေနဲ့ဆိုပေတဲ့ မရဘူး၊ ပို၍သွားတာချည်းပဲ။

ဘယ်လိုပိုသလဲဆိုရင် စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် အဆင်းကို မြင်ရသောအခါ ထိုအဆင်းသည် ချက်ချင်း လျင်မြန်စွာ တစ်ပြိုင်နက် ပျောက်ကွယ်၍ မသွားပါက မြင်ရသောသူ၌ ထိုအဆင်းသည် အဖြူပဲ၊ အနီပဲ၊ အကြီးကြီးပဲ၊ ငယ်ငယ်ပဲ၊ လုံးလုံးပဲ၊ ပြားပြားပဲ၊ တိုတိုပဲ၊ ရှည်ရှည်ပဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ အရာဝတ္ထု တစ်ခုခုပဲဟူသော အသိမျိုးတွေက ဓမ္မတာအတိုင်း နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် လိုက်၍ပေါ်ကုန်တော့တာ ပဲ၊ ပေါ်ကုန်လျှင် ပညတ်ကို ပယ်နိုင်သည် မမည် တော့ဘူး။ မပယ်နိုင်လျှင် သမူဟဥပါဒါန်၊ သဏ္ဍာန်၊ သန္တတိ အစရှိသော ပညတ်တွေ ဖြစ်ကုန်ပါရော။ ထိုပညတ်မျိုးတွေ ဖြစ်ကုန်လျှင် အဝိဇ္ဇာမာနပညတ် တွေဖြစ်သဖြင့် သမ္မုတိသစ္စာသာ ဖြစ်တော့တယ်။ ပရမတ္ထသစ္စာ မမည်တော့ဘူး။ သင်္ခတပရမတ် မမည်တော့ဘူး။ ခန္ဓာအာယတန ဓာတ်မစစ်တော့ ဘူး။ ပရမတ်ဝိပဿနာအစစ် မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ပရမတ်ဝိပဿနာအစစ် မဖြစ်လျှင် သာသနာ ပကာ လအတွင်း (၃၁) ဘုံသားတိုင်း သိနေကြရတဲ့ လူသေ တယ်၊ အို၍ နာတာပေါ်တယ်။ ဒီဟာ ပျောက်တယ်။ သစ်ပင်လဲတယ်။ တောင်ပြိုတယ်။ သူဖျားတယ်။

ငါနာတယ်၊ ခေါင်းကိုက်တယ် စသည်ဖြင့် သိနေကြ ရတဲ့ သမုတိ အနိစ္စ၊ သမုတိဒုက္ခမျိုးသာ ဖြစ်နေတော့ သည်။ ထို့ကြောင့် သာသနာပ အခါတုန်းကလည်း အနိစ္စနှင့် ဒုက္ခတော့ အသိရသား၊ အနတ္တကိုသာ မသိရတာဟု ပြောဆိုကြခြင်းသည် မသိနားမလည် သေးသော သူတို့၏ စကားမျှသာ ဖြစ်၏။ မုချအား ဖြင့်လျှင်မူကား ဘုရားသခင် ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက် တော်မူမှသာလျှင် ပရမတ်အနိစ္စ၊ ဒုက္ခကို သိနိုင် သည်။ ပရမတ်အနတ္တကို သိနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဦးပဉ္စင်း၏ တရားများ၌ အနိစ္စဉာဏ်၊ ဒုက္ခဉာဏ်၊ အနတ္တဉာဏ်ဟု လက္ခဏာရေးသုံးပါးကို ပရမတ် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို ရည်ရွယ်၍ ဟောကြားနေ ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ယောဂီများ သဘောပေါက် နား လည်စေချင်ပါတယ်။

အသံကိုကြားရာ၌လည်း ကြားရသော အသံ သည် ချက်ချင်း ပျောက်ကွယ်ပြီးသကာလ ချက်ချင်း ပင် နောက်ထပ်တစ်ဖန် အသံတစ်ခု ပေါ်လာတာကို သိနေ ရသည်။ ပေါ်ပြီး ချက်ချင်း ချုပ်ပျောက်ရမည်။ ချုပ်ပြီး ချက်ချင်းပေါ်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ ကြားရုံသာ ကြားပြီး ချက်ချင်းပျောက်၊ နောက်ထပ် ချက်ချင်းပေါ် ဟူသော ကြားပျက်၊ ကြားပျက် အစရှိသည့် ကြား ပျက်မျိုးတွေ ဆက်စပ်မနေလျှင် ထိုကြားသော အသံ သည် ကြီးတယ်၊ သေးတယ်၊ ဩတယ်၊ ကြောင် တယ်၊ ဝါတယ်၊ လေးတယ်၊ ပေါ့တယ်၊ တိမ်တယ်၊ ကျယ်တယ်၊ တိုးတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ဆိုးတယ်၊ လူသံ၊ ကားသံ၊ ဝက်သံ၊ ကြက်သံ၊ ဆိုင်ကယ်သံ၊ ဘာသံ၊ ညာသံ အစရှိသော ပညတ်တွေက နောက် ဆက်တွဲအနေနှင့် တားမနိုင် ဆီးမရ သဘာဝအတိုင်း ပေါ်လာတော့တာပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ရူပသညာ၊ ရူပသဇ္ဇေတနာ၊ ရူပဝိတက်၊ ရူပဝိစာရော စသည်ဖြင့် လိုက်လာလိမ့်မယ်လို့ မဟာ သတိပဋ္ဌာန သုတ် ဒုက္ခသမုဒယသစ္စာမှာ ဟောကြားတာဖြစ်တယ်။

အနံ့ကို နံရာ၌လည်း နံမှုကလေးတွေ

အဆက်မပြတ်ဖြစ်၊ ပျက်နေတာကို မတွေ့ကြရသေးလျှင် ဒီဟာ ဘာနဲ့ပဲ၊ ညာနဲ့ပဲ၊ မွေးတယ်၊ နံတယ် စသည်ဖြင့် နောက်ဆက်တွဲ ပညတ်တွေ ပေါ်လာတော့တာပါပဲ။ အရသာမှာလည်း ထိုနည်း တူစွာပဲ စားသိတရား ဖြစ်ပျက်များ တစ်စပ်တည်း ပေါ်မလာကြသေးလျှင် ချိုတယ်၊ ချဉ်တယ်၊ ငန်တယ်၊ ဖန်တယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ဆိုးတယ်ဆိုတဲ့ ပညတ်တွေက ဆက်ပါလာကြလိမ့်မယ်။

အထိအတွေ့မှာလည်း ထိပျက်၊ ပူပျက်၊ ဧပျက်၊ လှုပ်ပျက်၊ ကျင်ပျက်၊ ကိုက်ပျက်၊ ခဲပျက်၊ ညောင်းပျက်၊ တင်းပျက်၊ လျော့ပျက် စသည်တို့ဖြင့် ဖြစ်ပျက်၊ ဖြစ်ပျက်တဲ့အရာတွေ အဆက်မပြတ် တရစပ် မနေသေးလျှင် ဤထိမှုတွေသာ ခေါင်းထဲကပဲ၊ ခြေကပဲ၊ လက်ကပဲ၊ ကိုယ်ကပဲ၊ အသားထဲကပဲ၊ အရိုးထဲကပဲ အစရှိသည့်ပညတ်တွေပါ ရောထွေးပေါ်လာနေတော့တာပဲ။ ပေါ်လာပေမယ့် ဒီနေရာမှာ အဇ္ဈတ္တ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဖြစ်ပျက်ကို ရှုရတာဖြစ်သောကြောင့် သတိသမ္ဗုဒ္ဓိ ဉာဏ်နှင့် ယှဉ်ပြီးလျှင် ပညတ်အာရုံတွေကို ဂရုမစိုက်ဘဲ ပရမတ်အာရုံတွေကိုသာ ဂရုစိုက်၍ ရှုသွားကြမယ်ဆိုလျှင် ကြာတဲ့အခါ ပရမတ်ဖြစ်ပျက်တွေကို အဆက်မပြတ်ဘဲ ဆက်၍ တွေ့သွားလိမ့်မယ်။ ပရမတ်ဖြစ်ပျက်တွေသည် ဖြစ်ပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပျက်၊ ပျက်ပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း ဖြစ်ဟူသော ဖြစ်ပျက်မပြတ် တရစပ် ဖြစ်ပျက်နေတာကိုသာ တွေ့ကြရသောအခါ ပရမတ် ဖြစ်ပျက်၏စပ်ကြား ပညတ်အာရုံများညှပ်၍ မပေါ်နိုင်တော့ဘဲ ပညတ်အာရုံတွေ ပျောက်ပျက်၍ သွားရတော့၏။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကို အနိစ္စကို ကောင်းစွာ မြင်ရ၍ သန္တတိပျောက်သည်ဟူ၍ ခေါ်ရသည်။ သန္တတိပျောက်တော့မှ ယနပျောက်၏။ ယနပျောက်တဲ့ အခိုက်အတန့်ကလေးမှာ တဒင်္ဂအားဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကွာသည် ဟု ခေါ်ရသည်။ အဲဒီလို သန္တတိပျောက်နေတဲ့အခါ ဖြစ်ပျက်အနိစ္စသာ မြင်လျက်

နေရ၍ ငါဟူသော စွဲလမ်းစရာ ကိုယ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့သည် လုံးဝမရှိ၊ မသိ၊ သတိမရသောကြောင့် အတ္တဟု ထင်စရာ ယနဟူက မြူမှုန်လောက်မျှ မရှိတော့သဖြင့် အနတ္တကို ထင်သည်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ အနိစ္စသည်နော အနတ္တသည် ဘဏ္ဍာတိဟူ၍ ဟောတော်မူသည်နှင့်လည်း ကိုက်ညီတော့၏။ သို့ဖြစ်၍ ပါဠိတော်အတိုင်း ဌာန်ကရိုဏ်းကျနအောင် ဟုတွာသဘာဝတော ဟူသည်နှင့်အညီ မြင်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပျက်သွားသောအဆင်း၊ ကြားသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ပျောက်သွားသော အသံ၊ နံသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ချုပ်သွားသောအနံ့၊ ပျက်သည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ကုန်သော အရသာ၊ ထိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ချုပ်သောအတွေ့၊ ကြံသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ပျောက်ပျက်သောအာရုံ၊ ထိုတရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ချုပ်ပျောက်ပျက်စီး၍ ချုပ်ပြီးနောက် ချက်ချင်း ထပ်၍ပေါ်လိုက်၊ ပျောက်လိုက်နှင့် အဆက်မပြတ် တရစပ် ဖြစ်ပျက်နေသော ဖြစ်ပျက်အာရုံများကို တွေ့နိုင်သော နေရာ၌ ရှာ၍ ရှုကြရမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပရမတ်ရုပ်နာမ်ဆိုတာ မျက်စိ တစ်မှိတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက် အချိန်ကာလအတွင်း ရုပ်ကုဋေငါးထောင်ကျော်၊ နာမ်ကုဋေ တစ်သိန်းကျော် ဖြစ်လိုက်၊ ပျက်လိုက်နှင့် ဖြစ်ပျက်မစဲတသဲသဲနေကြောင်း၊ အဘိဓမ္မာကျမ်းများတွင် ထင်ရှားစွာရှိသည်။ ရှိတဲ့အတိုင်း အတိအကျ သိနိုင်သည်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အရာသာဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာယောဂီများ ရေပွက်၊ တံလျှပ်တို့ပမာ ဖြစ်ပျက်တို့၏ လျင်မြန်မှုလောက်ကို သိအောင် မိအောင်အားထုတ်နိုင်လျှင် လုံလောက်၍ ကိစ္စပြီး အေးကြီးအေးနိုင်ကြပါစေ။ ဒါကြောင့် လိုက်ဆိုကြပါ။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ အာယတန တစ်ဆယ့်ရှစ်ဝဓာတ်ဆိုတာ၊ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ ချို၊ ထိတွေ့သဘော၊ တွေးကြံမနေ၊ ဤခြောက်ဖြာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ သူငါမဟုတ်၊ ခေါ်ရုံသမုတ် ပညတ်သာ၊ ဟုတ်-မဟုတ်

လျှင်၊ ရှိ-မရှိ၊ စဉ်းစားဉာဏ်သိ သက်ပွါ၊ ထင်ရှား ရှိလတ်၊ ပရမတ်၊ ဆက်ဆက်မြင်သောအခါ ပညတ် နှင့် ပရမတ်ကြား ခွဲခြားမဂ်သောတာ သိဖွယ်တဲ့ ကိစ္စ အားလုံး ပြီးဆုံးဉာဏ်ဝိဇ္ဇာ။

အတွင်းအာယတန (၆)ပါး မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်များနှင့် အပြင်ဗဟိဒ္ဓအာယတန အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ ထိတွေ့၊ ကြံတွေး စရာ၊ အခံဓာတ် (၆)ပါးနှင့် အတိုက်ဓာတ် (၆)ပါးတို့ တိုက်ဆိုင်ကြတဲ့အခါ အဖွင့်ဓာတ် (၆)ပါးဖြစ်တဲ့ မြင် သိ၊ ကြားသိ၊ နံသိ၊ အရသာကောင်းဆိုးသိ၊ ထိသိ၊ တွေးသိ၊ ကြံသိဆိုတဲ့ ဓာတ် (၆)ပါးပေါ်လာတာဟာ ရုပ် နာမ်တို့ရဲ့ သဘာဝဓမ္မတရားတွေ ဖြစ်ပျက်နေကြ တာဖြစ်တယ်။ မိမိမှာ ဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးမှာ ဖြစ် တယ်၊ လူမှာဖြစ်တယ်၊ နတ်မှာဖြစ်တယ်။ တိရစ္ဆာန် မှာ ဖြစ်တယ်၊ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ရှိသူများ အားလုံးမှာ ဒီသဘာဝဓာတ်တွေ ရှိကြတာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကြတာဖြစ်ကြောင်း ပထမနှစ်ကတည်း က ဦးပဉ္စင်း ဒီကျောင်းမှာ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် ဝိပဿနာ တရား ဟောကြားစဉ်က ဒုက္ခသမုဒယ အရိယ သစ္စာ တရားမှာ တော်တော်များများ ဟောကြားရှင်းလင်းခဲ့ ဖူးပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပုထုဇဉ် သူတော်ကောင်း အဆင့်သို့ ကူးပြောင်းသွားပုံကို သရက်သီးများ မမှင့် မရင့်မီ ချဉ်တဲ့အရသာ ရှိကြသော်လည်း မှည့်ရင့် လာတဲ့အခါ ချိုတဲ့အရသာသို့ အလိုအလျောက် ကူး ပြောင်းရောက်ရှိကြောင်း ဥပမာတင်စား၍ ပုထုဇဉ်မှ အရိယာအဖြစ်သို့ ဘယ်ပုံဘယ်နည်း ကူးပြောင်းနိုင် တယ်ဆိုတဲ့ တရားများလည်း ဟောကြားခဲ့ဖူးပါ တယ်။ ဒီနေရာမှာ ဒီမျှနှင့်ဖြတ်ပြီး ဝိပဿနာ ရှုမှတ် ပွားများရပုံကို ဆက်ပါဦးမယ်။

ဝိပဿနာရှုမှတ်ခါစမှာတော့ ပညတ်ကိုတွေ့၍
နောက်မှ ပရမတ်ကို တွေ့နိုင်သည်။
ဖြစ်ပျက်မပြတ် တရစပ် ဖြစ်ပျက်နေသော

နေရာကိုရှာ၍ ရှုသောအခါ ပုံသဏ္ဍာန် အစရှိသော ပညတ်များကိုမတွေ့ဘဲ နေပါမည်လား။ မေးစရာရှိ ပါတယ်။ မေးလျှင် ရှုစမှာတော့ ပညတ်ကို တွေ့ရ မှာပဲလို့ ဖြေရပါမယ်။ တွေ့သော်လည်း ပညတ်အာရုံ ကို ဂရုမစိုက်ဘဲ အရေးမလုပ်ဘဲနေလျှင် ပယ်ရာ ရောက်ပါတယ်။ ဤအတိုင်း ပညတ်ကိုပယ်၍ ဖြစ် ပေါ်လာမှုနှင့် ပျောက်ပျက်သွားပုံကိုသာ ဂရုစိုက်၍ ရှုသွားမည်ဆိုလျှင် ကြာတဲ့အခါ အာရုံခြောက်ပါးတို့ ၏ ပေါ်လိုက်၊ ပျောက်လိုက်၊ ပေါ်လိုက်၊ ပျောက် လိုက်နှင့် ပေါ်ပျောက် မပြတ် တရစပ်ဖြစ်နေသော 'ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော'ဟူသော အဖြစ်နှင့် အပျက်တရား သဘောကိုသာလျှင် ရှုမိလျက်သားဖြစ်၍ သွားလိမ့် မည်။ ဤအတိုင်း ဖြစ်၍သွားမည်ကိုလည်း သုတ်ပါ ထေယျဉ္စ ပါရှိသည်။ ပါရှိပုံမှာ...

“သစ္စံ ဂယုတိပုဗ္ဗဘာဂေ၊ ဘာဝနာယ ပနဂမုမာနာယ ပညတ္တိံ၊ သမတိက္ကမိတွာ၊ သဘာဝေ ယေဝ တိဋ္ဌတိ”

ပုဗ္ဗဘာဂေ-ကမ္မဋ္ဌာန်းရေးအဖို့၌၊ ဂယုတိပန- ပညတ်ပုံသဏ္ဍာန် ကိုယ်အင်္ဂါ စသည်တို့ကို ယူသည် ကား၊ ဝါ-တွေ့မြင်ရသည်ကား၊ သစ္စံ-မှန်၏။ ဘာ ဝနာယ- ဝိပဿနာဘာဝနာကို၊ ဝမုမာနာယ- မှတ်ယူပွားများ ရှုဖန်များလာသည်ရှိသော်၊ ပညတ္တိ- ရှေးကယူမှတ်၍ထားသော၊ စာသိ-ငါသိ၊ သညာသိ၊ ဝိညဏ်သိ၊ သုတမယ၊ စိန္တာမယသိတည်းဟူသော ပညတ်နိမိတ်တို့ကို သမတိက္ကမိတွာ-လွန်မြောက်၍၊ သဘာဝေယေဝ-သဘာဝဆတ်ဆတ် ပရမတ် ဖြစ်သော ဖြစ်ပျက်သဘောသင်္ခါရနိမိတ်သက်သက် တို့ကိုသာလျှင်၊ စိတ္တံ-သိသော စိတ်သည်၊ ဝါ၊ ဘာ ဝနာမယ-ထိုဉာဏ်သည်၊ တိဋ္ဌတိ-တည်တော့၏။

ထိုသို့ တည်နေအောင် တွေ့လာသောအခါ မြင်အပ်၊ ကြားအပ်၊ နံအပ်၊ လျှက်အပ်၊ ထိအပ်၊ သိအပ်သော တရားတို့ကို မြင်တတ်သော တရားက သာ မြင်ရ၍ ကြားတတ်သော တရားကကြား၊

နံတတ်သောတရားကနံ၊ အရသာမှန်း သိတတ်သော
 တရားကသိ၊ ထိမှန်းသိတတ်သော တရားကထိ၊
 အာရုံကို ကြိတတ် သိတတ်သောတရားက ကြိသိ
 သည်ဟူ၍ ယောဂီဉာဏ်၌ အလိုလိုဖြစ်လာ ပွင့်လင်း
 လာလိမ့်မည်။ ထိုအခါ မြင်၊ ကြား၊ နံ၊ လျှက်၊ ထိ၊
 သိ ဟူတို့ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းတို့၌ ပရမတ်ဖြစ်ပျက်
 တွေ ဆက်၍နေသောကြောင့် ပညတ်အာရုံများ ကြား
 ညှပ်၍ မဝင်နိုင်တော့ဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူ
 တစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ အရာဝတ္ထုအစရှိသော
 ပညတ်အာရုံမှန်သမျှမပါဘဲ နေလိမ့်မည်။ မပါဘဲ
 နေသောအခါ၌ 'ပညတ္တိ' ဌပေတွာ'ဟူသော ပါဠိအရ
 ပညတ်ကို ပယ်ပြီးသားဖြစ်၍ နေတော့သည်။ ပညတ်
 ကိုပယ်ပြီးဖြစ်၍ ပညတ်အာရုံမပါလျှင် ဖြစ်ပျက်
 မရမတ်အာရုံသာ ကျန်တော့သည်။ ထိုအခါ နေ့စဉ်
 အချိန်ရှိသမျှ တွေ့ကြုံ၍နေရသော တရားအပေါင်း၌
 ဝိပဿနာယောဂီသည် ပညတ်ကွာအောင် ရှုတတ်
 တော့သဖြင့် ပရမတ်ချည်းသာ ဖြစ်သွားရတော့
 သည်။ ပရမတ်ဖြစ်လျှင် ခန္ဓာ အာယတနဓာတ်ဆို
 တာတွေဟာ အလိုလိုဖြစ်ပြီးသားဖြစ်၍ သွားတော့
 သည်သာလျှင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဓာတ်တစ်ဆယ့်
 ရှစ်ပါး ကဗျာလင်္ကာဖြင့် ပြခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာရှုသောအခါ သမူဟ၊
 ဥပါဒါန်၊ သဏ္ဍာန်သန္တတိ အစရှိသော ပညတ်တို့ကို
 မလွဲမရှောင်သာ၍ တွေ့ရသော်လည်း အဖက်လုပ်၍
 အသိအကျွမ်းမလုပ်ဘဲ ပေါ်လာသော သဘောတရား
 တို့၏ ဖြစ်ပေါ်လာမှုနှင့် ပျောက်ပျက်သွားမှုတို့ကိုသာ
 ဂရုစိုက်ရမည်။ ဖြစ်အစနှင့် ပျက်အဆုံးကိုသာ ဂရု
 စိုက်၍ ယုံကြည်စွာ ရှုသွားနိုင်မှသာ ပညတ်အာရုံများ
 တဖြည်းဖြည်း ကွယ်ပျောက်သွား၍ ဝိပဿနာကို

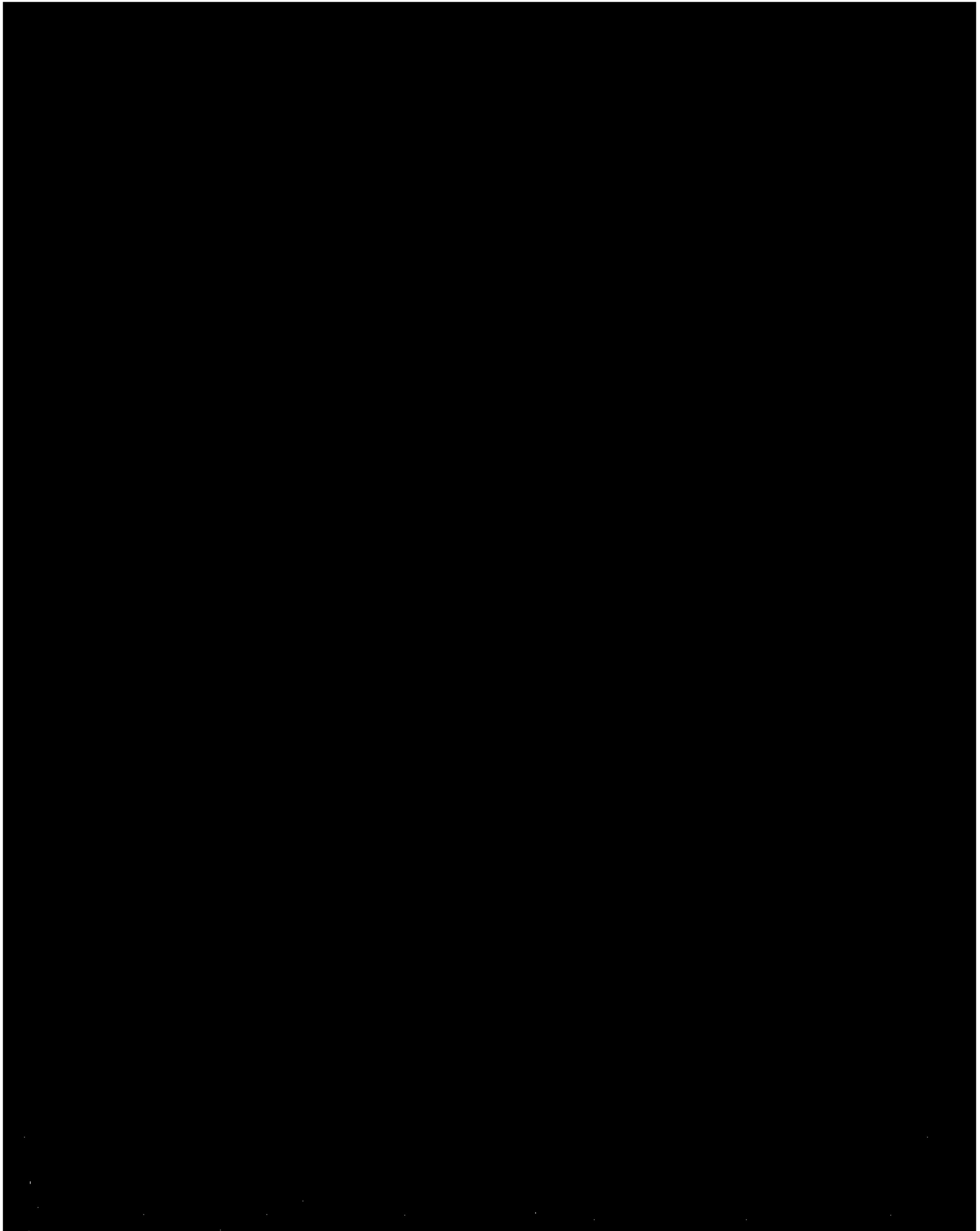
ရောက်ပြီး ပေါက်မြောက်လွယ်သည်။

သုတအသိဖြင့် အဟုတ်အမှန် ရုပ်၊ နာမ်ကို
 သိမြင်နိုင်ကြလျှင် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ
 မြတ် သုံးပါးအပေါင်းကို ကမ္မသကတသမ္မာဒိဋ္ဌိလို
 ခေါ်ရတဲ့ အကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံတို့၏ အကျိုး
 ပေးတတ်ကြပုံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ကောင်း
 ကျိုးချမ်းသာများ ဖြစ်ရပုံတို့ကို ထိုက်သည့် အား
 လျော်စွာ သိနိုင် မြင်နိုင်တော့သည် ဖြစ်ပါတယ်။
 ရတနာသုံးပါးကို အနည်းဆုံးအားဖြင့် ဤမျှ လောက်
 သိမြင်နိုင်တဲ့ ပညာစွမ်းရှိကြမှလည်း ပြုပြုသမျှသော
 ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အဖြာဖြာသော ကုသိုလ်
 ကောင်းမှုတို့၏ အကျိုးမှာ တုတ်ခိုင်သန်စွမ်း၍ နောင်
 သောအခါ သံသရာတွင် မဂ်အခြေ၊ ဖိုလ်အခြေ
 အခြေခံများ ကောင်းကောင်းကြီး ဖြစ်ကြရပါတယ်။
 အသိဉာဏ်ကား လောကတွင် အမြတ်ဆုံးတရား
 အရာရာမှာ ကျေးဇူးများလှပါတယ်။ မသိခြင်းကား
 ယုတ်မာဆိုးရွား ရုပ်စစ်၊ နာမ်စစ်၊ ပရမတ်စစ်၊ ဓာတ်
 အနှစ်တွေကို မိမိတို့ခန္ဓာမှာ ပိုင်ပိုင်မိမိ ခွဲခြမ်း စိတ်
 ဖြာ၍ သိကြပြီးလျှင် ဝိပဿနာတရားများ ပွားများ
 အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဉာဏ်အမြင်သန်၍မို့ မဂ်ဉာဏ်၊
 ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ကို စိတ်အစဉ်နှင့် သိမြင်ခံစားနိုင်သည်
 ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

|ကော့သောင်းမြို့၊ မွေတော်ကျွန်းအထက်ကျောင်း
 ဆရာတော်ကြီး ဘိက္ခုသီလာစာရ၏
 နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက် ထုတ်ချင်းပေါက်ကျမ်းစာမှ
 ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။ အကျယ်ကို ရှုလိုမှု
 ၎င်းကျမ်းစာကို ကြည့်ရှုပါလေ။|

မွေတော်ကျွန်းဆရာတော်ကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မောင်းထောင် မြေဇင်းတောရေဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မောင်းထောင် မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၈၃ - ၁၃၆၈]

မြန်မာဘုရင် သာယာဝတီမင်းနှင့် မင်းတုန်း မင်းလက်ထက်တော်တွင် သာသနာပိုင်ဆရာတော်မှာ ဦးဥယျ (၁၁၆၁-၁၂၂၇) ဖြစ်သည်။ ဘွဲ့အမည် တော်အပြည့်အစုံမှာ ဥယျဓမ္မာဘိမုနိဝရဉာဏ ကိတ္တိသီရိဓဇ ဓမ္မသေနာပတိ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇ ဂုရုဖြစ်သည်။ ဒုတိယ မောင်းထောင်သာသနာပိုင် ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်သည်။

မြေဇင်းတောရ ဆရာတော်ကြီးကို အဆိုပါ သာသနာပိုင်ဆရာတော်ကြီး၏ မြေးဖြစ်သူ ဦးဖိုးကဲ (၁၂၅၄-၁၃၅၀) နှင့် ဒေါ်ပြော (၁၂၅၅-၁၃၃၇) တို့မှ ၁၂၈၃ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၈ ရက် သောကြာနေ့တွင် ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ မယ်တော်ကြီး ဒေါ်ပြောသည်လည်း သီပေါမင်းလက်ထက် သံတော် ဆင့် သွေးသောက်ကြီး ဦးဆိုင်၏တူမ တော်စပ်ပါ သည်။ ဒေါ်အေးသန်း၊ ဒေါ်အေးရှင်၊ ဓမ္မာစရိယဦးဌေး လှိုင်တို့မှာ ဆရာတော်ကြီး၏ ညီမနှင့် ညီတော်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

မောင်းထောင်ယွန်းဆက်ကျောင်းတိုက် ဦး လေးတော်သူ ဦးရာဇိန္ဒထံတော်တွင် ပရိယတ္တိစာပေ များ ဆည်းပူးခဲ့သည်။ ၁၃၀၁ ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆန်း ၁၂ ရက် (၂၀-၁-၁၉၄၀) တွင် သုဓမ္မာဂိုဏ်းထောက် တောရဆရာတော် ဦးဇနိန္ဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်း

ဘဝသို့ရောက်တော်မူသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် အမရပူရ တူးမောင်းတိုက်၌ ပရိယတ္တိစာပေများကို ဆက်လက် သင်ကြားသည်။ မိုးကုတ် ဆရာတော်ကြီးထံတွင် ပဋ္ဌာန်းစာဝါသင်ယူခဲ့သည်။ စစ်ကိုင်းတောင် လေး ကျွန်းချမ်းသာချောင်၊ ပဋ္ဌာန်းနည်းပြတိုက်တွင် ဝိနည်းနှင့် အဘိဓမ္မာကို ဦးစားပေး သင်ယူခဲ့သည်။ ပထမကြီးတန်းအရောက်တွင် ပခုက္ကူမဟာဝိသုတာ ရာမတိုက်တွင် ကျမ်းရိုးပေါက်သင်ရိုးကုန် လေ့လာ သင်ယူသည်။

စာပေသင်ယူနေစဉ်တွင် ညပိုင်း၌ မဟာစည် ရိပ်သာသို့ သွားရောက်၍ ပဋိပတ္တိနည်းခံကာ အား ထုတ်ခဲ့ဖူးသည်။ စာပေကျမ်းဂန် နှံ့စပ်သောအခါ ယွန်းဆက်ကျောင်းတိုက်သို့ ပြန်လည်၍ စာပေပို့ချ သည်။ သက်တော် ၃၇၊ ၁၇ ဝါအရတွင် မုံရွာ မိုးညှင်း သမ္ဗုဒ္ဓဆရာတော်ကြီးကို သွားရောက်ဖူးမြော်သည်။ ဆရာတော်ကြီးက တရားအားထုတ်ကျင့်ကြံဖို့ ဩဝါဒပေးတော်မူသည်။ ၁၃၃၁ ခုနှစ် ဝါဆိုဦး ကာလတွင် ယွန်းဆက်စာသင်တိုက်ကြီးကို တပည့် ဖြစ်သူ စာချဆရာတော် ဦးဣန္ဒာစာရ (သာသနဓဇ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ၊ မဟာဂန္ထဝါစကပဏ္ဍိတ) အား လွှဲပြောင်းအပ်နှံသည်။

မောင်းထောင်တောင်ကုန်း ၈ ရွာ၊ ဂေါစရဂါမ်

နယ်ရှိ မြေဇင်းတောရ၌ သပိတ်တစ်လုံး သင်္ကန်း သုံးထည်ဖြင့် တောရဆောက်တည် ဝါကပ်တော်မူ သည်။ ၁၃၂၅ ခုနှစ်တွင် ဘုတလင်မြို့နယ် အင်ချောင် ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသီရိသုန္ဒရထံ ဝါကပ်ပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းခံသည်။ ဝါကျွတ်သည်နှင့် ကနီရွှေသိမ်တော် တောရ ဆရာတော်ကြီးထံတွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အား ထုတ်သည်။ ၁၃၃၄-၃၅ ခုနှစ်တွင် ဝေဘူဆရာတော် ကြီးထံတွင် အာနာပါနည်းဖြင့် တရားရှုမှတ်အား ထုတ်သည်။

မြေဇင်းတောရဆရာတော်ကြီးသည် တပည့် ယောဂီများအတွက်

- ၁။ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂ အာနာပါန ဝိနိစ္ဆယခေါ် ဓမ္မစက္ခု ကျမ်း
- ၂။ ဒဿနပါရဂူကျမ်း၊ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂအာနာပါန အလုပ်ပေးတရားတော် (သမထ-ပထမပိုင်း)
- ၃။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏပါဒက ဂန္ထမှဝိနိစ္ဆယကျမ်း
- ၄။ အရညိကကထာခေါ် တောရမှတ်ဖွယ်ကျမ်း တို့ကို ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

၁၃၆၅ ခုနှစ်၊ ရန်ကင်း အေးငြိမ်းရိပ်သာ တရားစခန်း ဖွင့်လှစ်ချိန်မှစ၍ ကနီနည်း ဥပနိဿယ သမထဝိပဿနာ တရားရှုမှတ်နည်းမှာ ကျယ်ပြန့် ကျော်ကြားလာခဲ့သည်။ ဆရာတော်ကြီးက 'ဝေးတဲ့ သူတွေက နီးကုန်ကြပြီး၊ နီးတဲ့သူတွေက ဝေးကုန်ကြ ပြီ'ဟု မြွက်ဟတတ်သည်။

ဆရာတော်ကြီးအား နိုင်ငံတော်အစိုးရက ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် မဟာကမ္မဋ္ဌာနာ စရိယဘွဲ့ တံဆိပ် တော်နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဘွဲ့ တံဆိပ် တော်တို့ကို ကပ်လှူတော်မူသည်။ ဆရာ တော်ကြီးသည် ယောဂီထောင်ပေါင်းများစွာကို တရားရေအေး အမြိုက်ဆေးတိုက်ကြွေးရင်း ၁၃၆၈ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁၀ ရက် (၁-၉-၂၀၀၆) မွန်းလွဲ ၁:၅၅ နာရီတွင် ဘုတလင်မြို့နယ်၊ မောင်း ထောင်ရွာ၊ မြေဇင်းတောရတွင် သက်တော် ၈၇ နှစ်၊

သိက္ခာတော် ၆၇ အရတွင် တစ်ဘဝချုပ်ငြိမ်းတော် မူခဲ့ပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏ ။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် မောင်းထောင် မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

‘ဧဝံ ဗုဒ္ဓါ အစိန္တိယျာ’ ကြံစည်လို့မရနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ လူတွေ အားမထုတ်ကြဘူး။ အားမထုတ်တော့ မသိတော့ဘူး။ မသိတော့ မယုံကြည်ဘူး။ ကြည့်လေ ကိုယ့်ကို သနားလို့ပေးခဲ့တဲ့ တရားကိုပဲ သာသနာပရယ် သာသနာတွင်းရယ်လို့ ဝေဖန်နေကြတာ မခက်ဘူးလား။

ဘုရားရှင်က သမထတရားတွေဟာ သာသနာပမှာပဲ ကျင့်ရမယ်။ သာသနာတော်တွင်းမှာ မကျင့်ရလို့ မဟောခဲ့ဘူးဗျ။ ဘုရားအဆူဆူဟာ ဒီအာနာပါနကို ကျင့်ပြီးမှ ပွင့်ကြတာပါဗျ။ မြေလျှိုးမိုးပျံ့နိုင်တဲ့ ရဟန္တာတွေ လည်း အာနာပါန သမထ-ဝိပဿနာကျင့်လို့ ဖြစ်ကြတာဗျ။ သမထမပါတဲ့ ရဟန္တာတွေ ဒီလို မရကြဘူး။

ဒီတော့ သူများပြောတိုင်း နားမယောင်ကြနဲ့။

သာသနာဆုတ်တယ်ဆိုတာ ဒီလိုပဲ။

ဒီလိုနဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့ တရားတော်တွေ ကွယ်ပျောက်သွားမှာ နှမြောစရာကောင်းလှတယ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မောင်းထောင် မြေစင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

သမထ (ပထမပိုင်း)

တရားမထိုင်မီ...

- ၁။ ဘုရားကို ပန်း၊ ဆီမီး၊ သောက်တော်ရေ ကပ်လှူပါ။
- ၂။ ကိုးပါးသီလ ဆောက်တည်ပါ။
- ၃။ ပရိကံ ပြုပါ။

ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့အား
တောင်းပန်ပုံ

အရှင်ဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်တို့သည် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာ၊ အရိယာအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၏အပေါ်၌ အစမထင် သံသရာ ခွင်မှစ၍ ယနေ့အချိန်ကျအောင် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့ဖြင့် ပြစ်မှားမိသော အပြစ်များရှိပါက သည်းခံတော်မူကြပါ အရှင်ဘုရား။ (၃ ကြိမ်)

ဆရာသမားအား တောင်းပန်ပုံ

အရှင်ဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကောင်းကို သွန်သင် ပြသ ဆုံးမပေးသနားတော်မူသော ဆရာသမားတို့ အပေါ်၌ အစမထင် သံသရာခွင်မှစ၍ ယနေ့အချိန် ကျအောင် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့ဖြင့် ပြစ်မှား

မိသော အပြစ်များရှိပါက သည်းခံတော်မူပါ အရှင် ဘုရား။ (၃ ကြိမ်)

ဘုရားရှင်အဆူဆူတို့အား ခန္ဓာကိုယ်
အပ်နှံလှူဒါန်းပုံ

အရှင်ဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်တို့သည် ဂင်္ဂါဝါဠု သံစုမကပွင့်တော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်၊ နောင်ပွင့်လတ္တံ့သော အရိမေတ္တေယျဘုရားရှင်တို့ အား တပည့်တော်တို့၏ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား တို့ကို တရားထိုင်စဉ်၊ တရားအားထုတ်နေစဉ် ရက် လအတွင်း၌ အပ်နှံပါ၏၊ လှူဒါန်းပါ၏ အရှင် ဘုရား။ (၃ ကြိမ်)

ဆရာသမားအား ခန္ဓာကိုယ် အပ်နှံလှူဒါန်းပုံ

အရှင်ဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်တို့သည် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကောင်းကို သွန်သင် ပြသ ဆုံးမပေးသနားတော်မူသော ဆရာသမားတို့ အား တပည့်တော်တို့၏ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရား တို့ကို တရားထိုင်နေစဉ်၊ တရားအားထုတ်နေစဉ် ရက်၊ လအတွင်း၌ အပ်နှံပါ၏၊ လှူဒါန်းပါ၏ အရှင် ဘုရား။ (၃ ကြိမ်)

၄။ တရားမထိုင်မီ ကိုယ်အာရုံပြုနေကျ ဘုရားကို

စိတ်ထဲကနေ ငါးမိနစ် ရှိခိုးပါ။

၅။ မေတ္တာပို့ပါ။ ဓာတ်ပုံရိုက်တဲ့အခါ ကိုယ်ရိုက် မယ့်လူရဲ့ ရုပ်ပုံလွှာကို ကြည့်ပြီးမှ ခလုတ်နှိပ် ချလိုက်သလို မေတ္တာပို့တဲ့အခါ ကိုယ်ပို့မယ့် သတ္တဝါတွေကို မြင်အောင်ကြည့်ပြီးမှ ပို့ပါ။

မေတ္တာပို့ပုံ

ငါ၏ ကိုယ်စောင့်နတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဤကျောင်းဝင်းထဲရှိ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဤတောင်ပေါ်ရှိ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ သည်လည်းကောင်း ကျန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြ ပါစေ။

မိဆိုင်၊ ဖဆိုင်၊ ဘိုးဆိုင်၊ ဘွားဆိုင်၊ နယ်ဆိုင်၊ ပယ်ဆိုင်၊ နတ်အပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ နတ် မင်းကြီးလေးပါးတို့သည်လည်းကောင်း၊ သာသနာ တော်စောင့်နတ်၊ လောကစောင့်နတ်တို့သည် လည်း ကောင်း ကျန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ။

ငရဲသနင်း ယမမင်းသည်လည်းကောင်း၊ နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်းသည် လည်းကောင်း၊ ၃၁ ဘုံ ကျင်လည်ကြတဲ့ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း ကျန်းမာကြပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ။

- တရားထိုင်ခါနီးတိုင်း၊ တရားထိုင်တိုင်း မေတ္တာပို့ပါ။ မေတ္တာပို့ပြီး စတုရား ရကမ္မဋ္ဌာန်း တို့ကို စပွားရသည်။

ဗုဒ္ဓါ နုဿတိ မေတ္တာစ၊
အသုဘ မရဏဿတိ။
(ခုဒ္ဒကသိက္ခာ)

ဗုဒ္ဓါ နုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၃ ရက်၊
မေတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၁ ရက်၊
အသုဘနှင့် မရဏဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ၁ ရက်
ပွားရသည်။

တရားထိုင်ပုံ အစီအစဉ်

- ၁။ တင်ပလ္လင်ခွေကာ၊ ထိုင်နေပါ။ ခါးမှာ ဖြောင့် စွာထား။
- ၂။ မလှုပ်လှူနေ၊ ငြိမ်ငြိမ်နေ၊ စိတ်တွေမလွင့်ပါ။
- ၃။ မျက်စိမှိတ်ကာ၊ ခေါင်းတည့်ခါ၊ အရဟံကို ဦးစွာပွား။

ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုတယ်၊ ပွားတယ်ဆိုတာ ကာ ယကံအလုပ်။ ဝစီကံအလုပ် မဟုတ်ဘူး၊ မနောကံ အလုပ်၊ စိတ်ထဲက ပွားရမည့်အလုပ် ဖြစ်သည်။

အရဟံ-အရဟံ-အရဟံ ပါဠိလို ကိုယ် အာရုံ ပြုနေကျ ဘုရားကို မှန်းပြီး ပွားပါ။

(သို့မဟုတ်) စိတ်တွေ အပြင်ထွက်တာ များ လျှင်လည်းကောင်း၊ အရဟံရဲ့ အနက်တစ်ခုခု ရခဲ့ လျှင်လည်းကောင်း ပါဠိအနက်တွဲပြီး ပွားလို့လည်း ရသည်။

ဘုရားရှိခိုးပြီး အရဟံဂုဏ်တော်ကို ပွားရမှာ က လျောင်းနေတဲ့အချိန်၊ တရားထိုင်နေတဲ့အချိန်၊ ရပ် နေတဲ့အချိန်၊ သွားနေတဲ့အချိန် ကုရိယာပုတ်လေးပါး လုံး အရဟံဂုဏ်တော်ကို စိတ်ထဲကနေ ပွားနေပါ။

သေခြင်းတရား ပွားများပုံ

ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့သည် တဖွဲဖွဲသေ နေကြသလို ငါလည်းပဲ သေရဦးမှာပါတကား။

ငါ့အား ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းသည် သေရခြင်း လျှင် အဆုံးရှိပါတကား။

သေရချည်သေး...သေရချည်သေး။

မရဏဿတိပွားသဖြင့် ရသောအကျိုး

- ၁။ အနေသန ပဟာသ-မရဏဿတိပွား၍ သေဘေးမြင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မတရား သော ပစ္စည်းရှာမှီးခြင်းကို မရှာတော့ဘဲ ပယ်ဖျက်လိုက်နိုင်ပါသည်။

- ၂။ ဥပရူပရိဝဿမာန သံဝေဂေါ-မရဏဿတိကို အဖန်ဖန်ပွားလျှင် သေဘေး မြင်လာမယ်၊ သေဘေးမြင်လာလျှင် ထိတ်လန့်တဲ့စိတ်တွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အဆင့်ဆင့် ပေါ်ထွက်လာ သဖြင့် မသေတရားကို ရှာလိုတဲ့စိတ်တွေ ပေါ်နိုင်ပါတယ်။
- ၃။ အနောလီန ဝုတ္တိကော-မသေတရားကို ရှာ ရာ၌ နောက်မဆုတ် မတွန့်သောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။
(ဤကား အာနာပါန အခန်းက ပြသော အကျိုးသုံးပါးတည်း။)

မရဏဿတိ အခန်းကပြသောအကျိုး
ဤမရဏဿတိကို အဖန်ဖန် အားထုတ်
သောသူအား...

- ၁။ သတတံ အပ္ပမတ္တော ဟောတိ-ထိတ်လန့် ခြင်း၊ သံဝေဂများစွာဖြစ်၊ အမြဲမပြတ် မမေ့ မလျော့သော သတိတရားဖြစ်ပေါ်၍ နေ တော့၏။
- ၂။ သဗ္ဗဘဝေသု အနဘိရတိသညံ ပဋိလဘတိ -အလုံးစုံသော ဘဝသုံးပါး ဂတိများ၌ မမေ့ လျော်ခြင်း အမှတ်သညာကိုရ၏။
- ၃။ ဇီဝိတနိကန္တိ ဧဟတိ- သေခြင်းကိုမြင်နေ သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား အသက်၌ကပ်ငြိ ခြင်း၊ တွယ်တာခြင်း နိကန္တိတဏှာကို ပယ် စွန့်နိုင်၏။
- ၄။ ပါပဂရဟိ ဟောတိ- မမြဲခြင်းအနိစ္စသညာ ကို ရသဖြင့် မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့စက်ဆုပ်၏။
- ၅။ အသန္နိမိဗဟုလော-ထိုအနိစ္စသညာကို မြင် သဖြင့်သာလျှင် သိုမှီး သိမ်းဆည်းခြင်း မများ တော့ပါ။
- ၆။ ပရိက္ခာရေသု ဝိဂတမလမစ္ဆေရော- အသုံး အဆောင် ပစ္စည်းပရိက္ခရာတို့၌ ဝန်တိုခြင်း

- ကင်း၏။
- ၇။ အနိစ္စသညာ စဿ ပရိစယံ ဂစ္ဆေတိ- သေ ခြင်းကို အဖန်ဖန်ပွားသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား အနိစ္စသညာသည် လေ့လာခြင်းသို့ ရောက် ၏။
- ၈။ တဒနသာရေနေဝ ဒုက္ခသညာ အနတ္တသညာ စ ဥပဋ္ဌာတိ- ထိုအနိစ္စ သညာကို လေ့လာ ခြင်း၊ အောက်မေ့ခြင်းကြောင့် ဒုက္ခသညာ အနတ္တသညာသည် ထင်လာ၏။
- ၉။ အဘယော အသံမုဋ္ဌော ကာလံ ကရောတိ- မရဏဿတိကို ပွားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား အဆောတလျှင် သားရဲ၊ ဘီလူး၊ ရက္ခိက်၊ မြွေ၊ သူသတ်၊ ခိုးသူတို့ နှိပ်စက်သကဲ့သို့ သေခါနီးကာလ၌ ကြောက်ခြင်း၊ ထိတ်လန့် ခြင်း၊ တွေဝေခြင်းမရှိဘဲ သေရ၏။
ဤကဲ့သို့သော အကျိုးများကို အလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးလှသော ဤ မရဏဿတိကို အခါခပ်သိမ်း ပွားများပေးပါ။
ယောဂီသည် အာနာပါနဿတိကို ပွားများ အားထုတ်သည်ရှိသော် အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ဖို့ရာ အကြောင်းဖြစ်တယ်။
'အာနာပါနဿတိ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝနာ ပါရိပူရိ ဂစ္ဆန္တိ'
'သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကဘာ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိ ပါရိပူရိ ဂစ္ဆန္တိ'
အို...အာနန္ဒာ တစ်ခုတည်းသော အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားသည်ရှိသော်၊ အကြိမ်များစွာ လေ့ လာသည်ရှိသော်၊ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးလုံးကို ပွား သည် မည်၏။ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ပွားသည်မည်၏၊ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိနှင့်လည်း ပြည့်စုံ၏။ (ဝါ) အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရနိုင်၏။
(ယောဂီပါရဂူကျင့်စဉ်ကျမ်း၊ စာ ၁၃)

သတိမြဲရာ ပထမာ မှတ်ပုံ (ပထမနည်း)

သော သတောဝ အဿသတိ၊ ထွက်တိုင်း ထွက်တဲ့ လေကို သိပါ။

သတောဝ ပဿသတိ-ဝင်တိုင်း ဝင်တဲ့လေကို သိပါ။

ထွက်လေ ဝင်လေ ထွက်တိုင်း ဝင်တိုင်း တိုးထိသွားတဲ့နေရာလေး နှာသီးဖျားမှ စိတ်ကိုစူးစိုက်ထားပြီး သိနေရပါပဲ။

ဝင်သည် တစ်မှ ရှစ်ထိ ရေတွက်ပါ။ ငါးပါးအောက်လည်း မလျော့ရာ၊ ဆယ်ပါးထက်လည်း မတိုးရာ၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ရည်ရွယ်ပြီး ဝင်သည်တစ်မှ ရှစ်ထိ ရေတွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဝင်သည်တစ်

ဝင်သည်နှစ်

ဝင်သည်သုံး

ဝင်သည်လေး

ဝင်သည်ငါး

ဝင်သည်ခြောက်

ဝင်သည်ခုနစ်

ဝင်သည်ရှစ်အထိ ရေတွက်ပါ။ စိတ်ဘယ်မှ မထွက်မှ တစ်ဝါရ တစ်ကြိမ် တစ်ခု လက်ချိုးပါ။ မှတ်နေရင်းနဲ့ စိတ်အပြင်ထွက်သွားလျှင် ဝါကျိုးဝါပေါက် သံသယဝါရ ခေါ်သည်။ ဝင်သည်တစ်မှ ရှစ်ထိမှတ်တဲ့အခါ စိတ် အပြင်မထွက်တာကို သန္တိဋ္ဌာနဝါရဟု ခေါ်သည်။

စိတ်အပြင်ထွက်တဲ့ လောလောဆယ် ရေတွက်နေတာကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဝင်သည်တစ်မှ ရှစ်ထိ ကျော်လွန်သွားတဲ့ ပိုလွန်သွားတဲ့ အမှတ်ကို သော်လည်းကောင်း ပယ်ဖျက်ရသည်။ နှာသီးဖျားထိတာကပဓာန၊ လက်ချိုးတာက အပဓာန။

ဝင်သည်တစ်မှ ရှစ်ထိ စိတ်ဘယ်မှမထွက်မှ တစ်ဝါရတစ်ကြိမ် လက်တစ် ချောင်းချိုးပါ။ ဆယ်ခုပြည့်က ညာလက်ကောက်ဝတ်သို့ စိတ်ဖြင့်မှန်းပို့ပါ။

- နောက်တစ်ခါ ဆယ်ခုပြည့်က ညာလက် တံထောင်ဆစ်၊

- နောက်တစ်ခါ ဆယ်ခုပြည့်က ညာဘက်ပခုံး၊

- နောက်တစ်ခါ ဆယ်ခုပြည့်က ညာဘက်နားရွက်၊

- နောက်တစ်ခါ ဆယ်ခုပြည့်က ညာဘက်ချိုစောင်း၊ အမှာ။ ။ ဘယ်ဘက်လည်း နည်းတူပါပဲ။

ထမင်းစားတဲ့အခါ ပန်းကန်ခွက်များကို ရေဆေးပြီးမှ သန့်မှစားသလို မြတ်စွာဘုရား တရားကလည်း သန့်မှကြိုက်ပါတယ်။ ဝင်သည်တစ်မှ ရှစ်အထိ ရေတွက်တဲ့အခါ သားသမီး လင်သား ဇနီးမယား ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေတွေ နီဝရဏတွေ ဝိတက်တွေ မရောက်မှ စိတ်ဘယ်မှမထွက်မှ တစ်ဝါရ တစ်ကြိမ် လက်ချိုးပါ။ ဆယ်ခုပြည့်က အထက်ပါအတိုင်း ပို့ပါ။

သင် တစ်နာရီထိုင်တာ (သို့မဟုတ်) သင် တစ်ခါထိုင် ဘယ်လောက်ရသလဲ မှတ်ထားပါ။ ထိုင်တဲ့အချိန်ပဲ ရေတွက်ပါ။ ကျန်တဲ့အချိန်လည်း မှတ်ပါ။ အရေအတွက်ထည်း မထည့်ပါနဲ့။ ယောဂီထိုင်မှတ်သမျှအမှတ်တွေကို တရားစစ်ခါနီး စုပေါင်းပြီး ဆရာသမားထံ လျှောက်ပါ။

တစ်မြို့နှင့်တစ်မြို့ သွားတဲ့အခါ မြားသင်္ကေတများသည် 'ရှေ့သို့'ဟု ပြသကဲ့သို့ ယောဂီသည် ယနေ့ ၁၀၀ အပ်လျှင် နောက်ရက် ၁၀၀ ထက် တစ်မှတ် ပိုပို နှစ်မှတ်ပိုပို ငါးမှတ်ပိုပို ပိုချင်သလောက် ပိုအပ်ပါ။ ၁၀၀ အောက်မလျော့ပါစေနဲ့။ ဒါမှ ရှေ့သို့အင်္ဂါနှင့် ညီပါမယ်။ တရားအားထုတ်တဲ့အခါမှာ မှတ်စိတ်ဟာ ရှေ့ကိုသာ တိုးတိုးပြီး လာရမယ်၊ မလျော့စေရဘူး။ အဲဒါ အဓိကအချက်ပဲ။

အထဲကို ဝင်သွားတဲ့ လေနောက်ကိုဖြစ်စေ၊ အပြင်ထွက်သွားတဲ့လေ နောက်ကိုဖြစ်စေ၊ စိတ်မလိုက်ရဘူး။ 'တံခါးစောင့် တံခါးမှူးလို'၊ 'လယ်ကတွတ်က ငါးစောင့်ဖမ်းတဲ့ ဗျိုင်းလို'၊ လေထိရာ နှာသီးဖျားမှာ စိတ်ကိုထားရမယ်။ ထိတာကိုလည်း

သိရမယ်၊ အရေအတွက်ကိုလည်း မှတ်ရမယ်။
မထွက်ခင်လည်း မမှတ်ရဘူး၊
မဝင်ခင်လည်း မမှတ်ရဘူး၊
ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့်မှာ မှတ်ရမယ်။

မမှတ်ခင်စိတ်ကလေး အေးအေးဆေးဆေး
ထားပြီး မျက်လုံးနှင့် တစ်ဖမ်းဆံဆံ ကြည့်ပါ။ ဝင်တဲ့
လေက နှာသီးဖျားမှာ အေးပြီး၊ ထွက်တဲ့လေက
နွေးလာပါလိမ့်မယ်။ ထင်လာတဲ့လေကို ချော်လဲ
ရောထိုင်သလို ရေစုန်မှာမျောလိုက်သလို ဝင်သည်
တစ် စသည်ဖြင့် မှတ်ပါ။

ဘာလေကိုမှ ရှာမရဘူးဆိုရင် စိတ်မပျက်နှင့်၊
ဝင်သည်ဆိုမှ လေက အလိုလို အောက်တိုးဝင်လာ
ပြီးသား၊ တစ်ဆိုမှ ထွက်သွားပြီးသား ဖြစ်တယ်။

ဝင်သည်တစ်မှ ရှစ်အထိ မှတ်နေရတာသည်
ဂဏနာနည်း၊ နှာသီးဖျား လေထိရာနေရာကို
စိတ်စိုက်ပြီး ဝင်သည်တစ် စသည်ဖြင့် မှတ်နေတာ
သည် ဖုသနနည်း ဖြစ်တယ်။

(လေထိရာနှာသီးဖျားသည် ဖုသနနည်းဖြစ်သည်။)

“ဤအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကား လေးလေး
ပင်ပင် လေးလေးစားစား အားကြီးသန္တ ဂရုတစိုက်
လုပ်မှရသော ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်သည်။ ဘုရား၊ ပစ္စေက
ဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကကြီးများဖြစ်ကြသော ဘုန်းနှင့်သမ္ဘာ
ထက်ကြပ်ပါသည့် မဟာပုရိသ လူ့အာဇာနည်ကြီး
တို့သာလျှင် နှလုံးသွင်းရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်သည်။ ထို
လူ့အာဇာနည်ကြီးများပင်သော်မှ ခဏတဖြုတ်
လုပ်၍ ရသောကမ္မဋ္ဌာန်းမဟုတ်၊ ဘုန်းကံ နည်းပါး
သော သတ္တဝါအညံ့စားတို့ အရာလည်းမဟုတ်”ဟု
မိန့်တော်မူခဲ့သည်။

အလုပ်ဟူသမျှ စခါစ မချခက်ခဲ့စွ
ဘယ်လုပ်ငန်းမဆို ကိုယ်မလုပ်ဖူးတဲ့ အလုပ်
တစ်ခုကို စတင်လုပ်ရရင် အခက်အခဲတော့ ရှိတာ

ပေါ့။
တောင်သူလုပ်တဲ့အခါမှာ မြေရိုင်းတစ်ခုကို
လယ်ယာမြေလုပ်လျှင် အစဦး ဆုံး သစ်ပင်ခုတ်ရာ၊
သစ်မြစ်တူးရာ၊ ထယ်ထိုးရာ၊ ထွန်ရာ၊ ဂျုတ်ဆွဲရာ၊ ထယ်
ရေးညက်၊ ပေါင်းမြက်တွေရှင်းပြီးမှ ကိုယ်စိုက်ချင်
တာစိုက်လိုရသလို ဝင်သည်တစ်မှ ရှစ်ထိ မှတ်နေ
ရင်း ဇနီး၊ မယား၊ သားသမီး၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟ၊
စီးပွားရေးပေါင်းမြက်တွေဆီ အစပိုင်းတော့ ကပ်ပါ
တယ်၊ ရောက်ပါတယ်၊ နောက်ပိုင်းကျတော့ တဖြည်း
ဖြည်း ရောက်မှုပါးသွား၊ နည်းသွားပါတယ်။

ရေတို့မည်သည် မြင့်ရာအရပ်မှ နိမ့်ရာအရပ်
သို့ စီးဆင်းမြဲပဲ၊ အသက်မရှိတဲ့ရေကိုတောင်မှ ကိုယ်
လိုချင်တဲ့ဘက်ကို ရအောင် ရောက်အောင် မြောင်း
သွယ် ယူလိုရသလို-

သတ္တဝါတွေရဲ့စိတ်ဟာလည်း ‘ပါပသ္မိ’ ရမတိ
မနော’ ဆိုတဲ့အတိုင်း မကောင်းတဲ့ အာရုံငါးပါး
ကာမဂုဏ်တရားတွေမှာ မွေ့လျော်မြဲပဲ။ သတ္တဝါတွေ
ရဲ့စိတ်ကို ဒီအတိုင်း လွတ်ပစ်ထားလျှင် မကောင်းတဲ့
နေရာမှာ မွေ့လျော်ပြီး ကောင်းတဲ့အပါယ်လေး
ဘုံရောက်သွား၊ စီးသွားနိုင်တယ်။

မိမိရဲ့စိတ်ကိုလည်း အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်
တရားဆိုတဲ့ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ အခက်အခဲမှ လွတ်
အောင်၊ နိဗ္ဗာန်ဘက်ကိုရောက်အောင် အာနာပါန
သမထမြောင်းတူးပြီး ဝင်သည်တစ် စသည် ကုသိုလ်
မြောင်းသွယ်ပေးဖို့ လိုပါတယ်။

တရားထိုင်တဲ့အခါ ဝေဒနာ အခက်အခဲတွေ
တတ်ပါတယ်။ ဝေဒနာအခက်အခဲတွေတဲ့အခါ
ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် စိတ်ဆိုးတာ အမျက်ထွက်တာ
ဗျာပါဒ နိဝရဏ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

အဲဒီဝေဒနာ အခက်အခဲကို လမ်းလျှောက်
တာနဲ့ ကျော်လွှားလိုရပါတယ်။

စိတ်မှိုက်နွားသိုး သတိကြီး

ယထာ ထမ္ဘေ နိဗန္ဓေယျ၊ ဝစ္ဆံ ဒမံ နရော ဣဓ၊
ဗန္ဓေယျေဝံ သကံ စိတ္တံ၊ သတိယာ ရမ္မဏေ ဒဠံ။

ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဝစ္ဆံ-ရိုင်းသောနွားကို၊
ဒမံ-ဒမန္တော-ဆုံးမလိုသော၊ နရော-တောင်သူ
ယောက်ျားသည်၊ ဝစ္ဆံ-ရိုင်းသောနွားကို၊ ထမ္ဘော-
တိုင်၌၊ နိဗန္ဓေယျထာ-ဖွဲ့ချည်ရာသကဲ့သို့၊ ဧဝံတထာ
-ထို့အတူ၊ ဣဓသောသနေ-ဤဘုရားသခင် သာ
သနာတော်၌၊ သကံစိတ္တံ-အာရုံခြောက်ပါး ကျက်စား
လေ့လာ ယုတ်မာစွာသော မိမိစိတ်ကို၊ ဒမံ-ဒမန္တော-
ဆုံးမလိုသော၊ နရော-သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်သည်၊
အာရမ္မဏေ-အာရုံအမျိုးမျိုးကို သွားတတ်သော၊
သကံစိတ္တံ-မိမိရဲ့ စိတ်ကို၊ သတိယာ-သတိတည်း
ဟူသောကြီးဖြင့်၊ ဒဠံ-မြဲစွာ၊ ဗန္ဓေယျ-ထွက်လေ
ဝင်လေတို့၏ထိရာ၊ ဝင်သည်တစ် စသည်တို့ ထိရာ
နှာသီးဖျားတည်းဟူသော ချည်တိုင်၌ ချာချာမလည်
ငြိမ်သက်တည်အောင် ဖွဲ့ချည်ရာ၏။

စိတ်မှိုက်နွားသိုး၊ သတိကြီးနဲ့ မတိုးရုန်းနိုင်၊
အာရုံတိုင်၊ ခိုင်ခိုင်ချည်လေဘိ။
ခိုင်ခိုင်ချည်ထား၊ စိတ်မှိုက်နွား၊ ပြေးသွားရုန်း၍
ကြည့်။

ရန်မရတာ၊ ချည်တိုင်မှာ၊ မောကာငြိမ်သက်၏။
မောကာငြိမ်သက်၊ စိတ်မထွက်၊ တိုးတက်သမာဓိ။
သမာဓိရ၊ စိတ်ငြိမ်က၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ။
မိမိရဲ့စိတ်သည် ရိုင်းသောနွားသိုးနှင့်တူ၏။

တောင်သူလုပ်တဲ့အခါမှာ မိမိရဲ့ နွားကို
သူတစ်ပါးပဲခင်းတွေ၊ စပါးခင်းတွေ မစားမိအောင်
ထိန်းကျောင်းရပါတယ်။ ကံမကောင်းလို့ စားမိမယ်
ဆိုရင် သီးနှံဖိုးလျော်ရမယ်။ အသတ်ခံရမယ်။ ဤ
နှစ်မျိုး ရင်ဆိုင်ရတတ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကိုယ့်ရဲ့နွားကို သူတစ်ပါးအခင်း
တွေ မစားမိအောင် တိုင်မှာ မြဲမြဲချည်ထားဖို့ရာ
လိုသလို၊

ဤအတူ ယောဂီသည် အာရုံအမျိုးမျိုးကို
သွားတတ်သော မိမိရဲ့စိတ်ကို ကာယဒုစရိုက်အခင်း
တွေ၊ ဝစီဒုစရိုက်အခင်းတွေ မစားမိအောင် မလွန်
ကျူးမိအောင် ထိန်းကျောင်းဖို့ရာ လိုအပ်ပါတယ်။

ရိုင်းသောနွားကို တိုင်မှာချည်ပါများတော့
ရုန်းမရဘဲ မောပြီး ငြိမ်သက်သွားသလို မိမိစိတ်
ကိုလည်း နီဝရဏအာရုံတွေ ဝိတက်တွေ သားသမီး
စီးပွား ဇနီး မယား ခင်ပွန်း မိတ်ဆွေသင်္ဂဟအာရုံ
တိုင်တွေ မတိုးမိအောင် မသွားမိအောင် နှာသီးဖျားမှာ
သတိကြီးနဲ့ မြဲမြဲချည်ထားဖို့ရာ လိုပါတယ်။ ချည်ပါ
များတော့ စိတ်ကငြိမ်သွားတယ်၊ နှာသီးဖျားကနေ
ဘယ်မှမသွားတော့ဘူး။

စိတ်ဘယ်မှမသွားဘဲ နှာသီးဖျားမှာ တည်နေ
ပြီး သမာဓိရနေပြီဆိုလျှင် စိတ်ကလေးဟာ စင်ကြယ်
လာတော့တာပါပဲ။

‘သမာဓိဿ နိမိတ္တဂ္ဂဟေန သမ္မာဒေတိ’

‘စိတ်တည်ငြိမ်ကြောင်း၊ နိမိတ်ကောင်း၊
ကောင်းကောင်းသိရမည်’ဆိုတဲ့အတိုင်း သင်ယောဂီ
ရဲ့ စိတ်ကလေး နှာသီးဖျားမှာ တည်ငြိမ်လာလျှင်
မိမိအလိုရှိတဲ့ နိမိတ်ကလည်း လာတော့တာပဲ။

ဒါကြောင့် မိမိရဲ့စိတ်ကို သတိကြီးနဲ့ နှာသီး
ဖျားမှာ မြဲမြဲချည်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

တရားတောင်းရန်

- ၁။ ကမ္မာရာမတာ၊ အမှုကြီးငယ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း၊
- ၂။ ဘဿာရာမတာ၊ စကားပြောခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း၊
- ၃။ နိဒ္ဒါရာမတာ၊ အိပ်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း၊
- ၄။ သင်္ဂဏိကာရာမတာ၊ အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်ခြင်း၊
- ၅။ သံသဂ္ဂါရာမတာ၊ ရောနှောခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း၊

၆။ ပပဇ္ဇာရာမတာ၊ လုပ်ငန်းကိစ္စချဲ့ခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်း

တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီတွေဟာ အဲဒီ မွေ့လျော်ခြင်း ၆ ပါးကို ရှောင်ကြဉ်ရမယ်။

လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကြောင့် မငြိမ်မသက်ဖြစ်နေတဲ့ ကိုယ်၊ မငြိမ် မသက်ဖြစ်နေတဲ့ နှုတ်၊ မငြိမ်မသက်ဖြစ်နေတဲ့စိတ်၊ ဒီလိုမငြိမ်မသက် ဖြစ်နေတဲ့ မိမိတို့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တွေလည်း ငြိမ်သက်အေးချမ်းသွားစေနိုင်တယ်။

ဒါကြောင့် တရားနှင့် မွေ့လျော်ရတာဟာ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်။ အခြားမွေ့လျော်ဖွယ် ဆိုတာတွေက ဒီလိုငြိမ်သက်အေးချမ်းနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီဆိုတာ ဒီလို မွေ့လျော်ခြင်းခြောက်ပါးကို ရှောင်ကြဉ်ရတယ်။ ဤခြောက်ပါးဟာ တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီအတွက် တရားရဲ့ အန္တရာယ်လည်း ဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဒီမွေ့လျော်တာတွေနဲ့ မွေ့လျော်နေသူဟာ အနေကောင်း အသေကောင်း မဖြစ်ဘူးတဲ့။ ဒီမွေ့လျော်မှုတွေကို ရှောင်ကြဉ်မှ အနေကောင်း အသေကောင်းဖြစ်တယ်။ မိမိတို့လိုလားကြတဲ့ တရားထူး တရားမြတ်တွေကို အသီးသီးရရှိခံစားနိုင်စေရန် မွေ့လျော်ခြင်းခြောက်ပါးကို ရှောင်ကြဉ်၍ သမထ ဝိပဿနာတရားတို့ကို ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ။

တရားမှတ်တယ်ဆိုတာ စိတ်ကိုထိန်းကျောင်းရတဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ နိမိတ်ကို လိုချင်တဲ့ လောဘနဲ့မမှတ်ရဘူး။ 'လောဘလွန် ကျွန်ဖြစ်'ဆိုတဲ့အတိုင်း လောဘအားကြီးလျှင်လည်း မရတတ်ဘူး။ သူများတွေ ရလို့ ကိုယ်မရတော့ ဒေါသဖြစ်ရလေခြင်း၊ ဝေဒနာနှိပ်စက်လို့ ဒေါသဖြစ်ရလေခြင်း၊ နိမိတ်မလာလို့ ဒေါသဖြစ်ရလေခြင်း၊ ငါဟာ သူဌေးပဲ၊ ငါဟာ ပညာတတ်ပဲ၊ ငါဟာ ရုပ်ချောတာပဲ၊ ဘယ်သူ့မှ ထည့်တွက်စရာမလိုဘူး။ ငါထိုင်တာလည်း

အတော်ကြာပြီ၊ ဘာမှလည်း မတွေ့ဘူး။ တရားက မှတ်လို့သာ မှတ်နေရတာ၊ ရမှရပါ့မလား၊ နိမိတ်က လာမှလာပါ့မလား၊ ဒီလိုလောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ကိလေသာအပူတွေနဲ့ မမှတ်နဲ့။

ဥပမာ-လောကမှာ လူတွေဟာ ဓာတ်တူသူ အချင်းချင်းသာ ပေါင်းသင်းတယ်၊ နေထိုင်တယ်။ အဲဒီလို ဓာတ်တူသူအချင်းချင်းသာ ပေါင်းသင်းနေထိုင်ကြသလို မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားကို ကျင့်ကြံတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘုရားရဲ့ တရားတော်က အေးအေးဖြစ်တယ်၊ အေးမြချမ်းသာတယ်။ အေးမြချမ်းသာတဲ့တရားကို လောဘစတဲ့ ကိလေသာအပူတွေနဲ့ မှတ်မယ်ဆိုရင် မရတတ်ပါဘူး။

ဝီရိနှင့်သမာ ညီမျှစွာ

တရားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီသည် ဝီရိယနှင့် သမာဓိတို့သည် ညီမျှရမည်။ ဝီရိယနည်းပါး၍ သမာဓိ ကြီးမားနေလျှင် ထကြွအားထုတ်မှုမရှိဘဲ သမာဓိရအောင် ငြိမ်သက်စွာနေသည့်အနေဖြင့် ကောသဇ္ဇခေါ်သော အပျင်းဓာတ် လွှမ်းမိုးဖိစီးခြင်း ခံရတတ်သည်။

ဝီရိယကြီးမား၍ သမာဓိနည်းပါးနေလျှင်လည်း တည်ကြည်မှုမရှိတော့ဘဲ အမြဲထကြွ လုံ့လ ပြုနေသူမှာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း အကျိုးမဖြစ်ခဲ့သော် ဤအလုပ်သည် အကျိုးဖြစ်စေနိုင်မည့် အလုပ်မဟုတ်၊ သို့ဖြစ်၍ ဤအလုပ်ကို စွန့်ပစ်ကာ အခြားအလုပ်တစ်ခုခုကို ပြုလုပ်မှ သင့်လျော်မည် စသည်ဖြင့် စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း ဥဒ္ဓစ္စတရား လွှမ်းမိုးဖိစီးခြင်းကို ခံရတတ်သည်။

ဝီရိယကြီးမား၍ သမာဓိတို့ကို ညီမျှအောင် အားထုတ်လျှင် ပျင်းရိခြင်း ကောသဇ္ဇတရားလည်း ဝင်ခွင့်မရ။ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်း ဥဒ္ဓစ္စတရားလည်း ဝင်ခွင့်မရ။ နှစ်ပါးစုံညီမျှသည့်အတွက် အပ္ပနာခေါ်သော ဈာန်သမာဓိတရားကို လျင်မြန်စွာ ရနိုင်သည်။

သတိမြေမှုကား ပိုလွန်သောဟူ၍မရှိ၊ လိုလျှင် သာလိုမည်။ ထို့ကြောင့် 'သတိသည် စားဖွယ်ဟင်း လျာဟူသမျှတို့၌ ပါဝင်ရသောဆားနှင့်တူ၏ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အလုံးစုံသော မင်းအရေးကိစ္စတို့၌ ပါဝင်ရသော အမတ်ချုပ်ကြီး နှင့်တူ၏ဟူ၍လည်း ကောင်း' ကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆိုထား၏။

သို့ဖြစ်၍ သတိကို အစွမ်းကုန်ထား၍ သဒ္ဓါ နှင့်ပညာ၊ ဝီရိယနှင့် သမာဓိတို့ကို အညီအမျှ ပွားများ အားထုတ်ရာ၏။ တစ်ခုခုပိုနေလျှင် အပြစ်ရှိသည်။

ချမ်းသာသူ၊ သူဌေးသူကြွယ်၊ မင်း၊ ဘုန်းကံ ကြီးသူအဖြစ်မျိုးဖြင့် မော်တော်ကား၊ ရထား၊ သင်္ဘော၊ လေယာဉ်ကိုစီးကာ ခရီးသွားမလား၊

မိမိကြိုက်ရာဖြင့် စီးကာ ခရီးသွားနိုင်ကြ ပါတယ်။

ချမ်းသာသူ၊ သူဌေးသူကြွယ်၊ မင်း၊ ဘုန်းကံ ကြီးသူ၊ ဈာန်ဌေးသူ၊ ဈာန်ပေါသူ အဖြစ်မျိုးဖြင့် နိဗ္ဗာန်သွားလိုက သမထယာဉ် ဈာန်ယာဉ်ကိုစီးကာ သွားပါ။ မိမိကြိုက်ရာကို စီးသွားနိုင်ပါတယ်။ ဥပစာရသမာဓိကိုလည်း သမထယာနိကဟု ခေါ်နိုင် ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက...

သမာဓိဘိက္ခဝေ ဘာဝေထ သမာဟိတော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။

(ခန္ဓ ဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၊ နကုလပိတုဝဂ်၊ သမာဓိသုတ်)

ထိုသို့သော သုတ်ဒေသနာ အဖြာဖြာတို့၌ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် အထပ် ထပ် မိန့်မြွက်ဟောပြု တိုက်တွန်းချက်အရ ခေတ်ကာလသက်တမ်း ကျန်း မာမှု ဣရိယာပုတ်တို့ကို ထောက်ဆ၍ ဈာန်တည်းဟူ သော 'အပ္ပနာသမာဓိ'ကို မဖြစ် စေနိုင်သော်လည်း 'ဥပစာရသမာဓိ'မျှလောက်ကိုတော့ ရအောင် အား ထုတ်သင့်ကြပါတယ်။

သာသနာပ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းအဆုံး၌ကား ဈာန်ရလျှင် ပြီးဆုံးပါတယ်။ သာသနာတွင်း သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းအဆုံးကတော့ ဈာန်ရရုံနှင့် မပြီးဆုံးသေး ဘူး။ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ရမှ ပြီးဆုံးတယ်။ ဒါကို လည်း အကျဉ်းခွဲခြားပြီး ထူးခြားဟန်ကို မှတ်ပါ။

မကောင်းမှုရှင်း ကောင်းမှုသွင်း စိတ်ရင်းဖြူပါစေ

ဘုန်းကြီးတို့ ယောဂီသူတော်စင်တွေ နံနက် ခင်းမှာလည်း အစောကြီးထပြီး တရားဘာဝနာကို ရှုမှတ်ကျင့်ကြံ ပွားများအားထုတ်ကြတယ်။

ဒီလိုအားထုတ်ပါများလာတော့ မိမိရဲ့သန္တာန် မှာ အစမထင် သံသရာက ပါလာတဲ့ နီဝရဏ အညစ် အကြေးတွေကလည်း အာနာပါနရေဖြင့် ဆေးကြော မှ သာလျှင် ပြောင်နိုင်တယ်။

ဥပမာပြောရလျှင် ရေကြောင့်ဖြစ်တဲ့ ရွံ့ညွန် အညစ်အကြေးကို ရေဖြင့်ဆေးကြောမှ ပြောင်စင် နိုင်သကဲ့သို့ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်နီဝရဏ အညစ် အကြေးကို သမထဝိပဿနာတရားတွေကို မှတ်တဲ့စိတ်ဖြင့် ဆေးကြောမှ ပြောင်စင်နိုင်ပါတယ်။ တစ်နေ့လုံး တရားမှတ်ပါများတော့ ရှေ့နောက်နှစ်ရပ် အမှတ်ဆက်စပ်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ တရစပ်မဟုတ် သော်လည်း ရှေ့သမာဓိနှင့် နောက်သမာဓိကို ဆက်စပ်ပေးလိုက်တာပဲ။

ရှေ့သမာဓိနှင့် နောက်သမာဓိကို ဆက်စပ်တဲ့ နေရာမှာ သံကွင်းဆက်နဲ့ တူတယ်။ ပထမသံကွင်း၊ ဒုတိယသံကွင်း၊ တတိယသံကွင်းဆိုတဲ့ ကြိုးကွင်း များရှိတဲ့အနက် ပထမသံကွင်းဟာ ဒုတိယသံကွင်းနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။ ဒုတိယ သံကွင်းဟာ တတိယ သံကွင်းနဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။

'ကုသလံ ဓမ္မံ ပဋိစ္စ ကုသလောဓမ္မော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဟေတုပစ္စယာ'

ဆွေမျိုးသားချင်း မိတ်သင်္ဂဟတွေက မင်း အမေ ဘယ်သွားလဲလို့မေးရင် ကျန်ခဲ့တဲ့သားသမီး

တွေက တို့အမေက ရိပ်သာသွားပြီး တရား အား ထုတ်နေတာလို့ ပြောတယ်။ အမေ တရားထိုင်ခြင်း ကိုအစွဲပြုပြီး ကျန်ခဲ့တဲ့ သားသမီးတွေမှာလည်း ကုသိုလ်ရတယ်။

လေထိရာ နှာသီးဖျားကို စူးစိုက်မှတ်နေတော့ အာရမ္မဏာဓိပတိ ဖြစ်တယ်။

တရားအားထုတ်ချင်တဲ့စိတ်ဖြစ်တော့ ဆန္ဒာ ဓိပတိပစ္စည်းဖြစ်တယ်။ စိတ္တာဓိပတိပစ္စည်း ဖြစ် တယ်။ ကြိုးစားပန်းစားအားထုတ်တော့ ဝီရိယဓိပတိ ပစ္စည်း ဖြစ်တယ်။

ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်ကိုမြင်တော့ ဝိမံသာဓိပတိ ပစ္စည်းဖြစ်တယ်။

ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာဓမ္မာ ပစ္စိမာနံ ပစ္စိမာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနန္တရ ပစ္စယေန ပစ္စယော။

နံနက်ခင်းကုသိုလ်က နေ့လယ်ကုသိုလ်ကို၊ နေ့လယ်ကုသိုလ်က ညနေကုသိုလ်ကို၊

ညနေကုသိုလ်က ညဘက်ကုသိုလ်ကို သွား ပြီး ကျေးဇူးပြုတော့ အနန္တရ ပစ္စည်းဖြစ်တာပေါ့။

ရှေးရှေးဘဝက တရား အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်မျိုးစေ့တွေ ကမ္မပစ္စည်းတွေပါလို့ ဒီဘဝမှာ အကျိုးပေးဝိပါကပစ္စည်းအနေနဲ့ အခုလို တရား အား ထုတ်ဖြစ်တာ၊ နည်းတဲ့ကုသိုလ်ကံမဟုတ်ဘူး။ ဆက် ကြိုးစားကြ။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ ကျင့်ကြံ အား ထုတ်တဲ့အချိန်မှာ လောဘ၊ ဒေါသ စတဲ့ အကုသိုလ် ကိလေသာတွေ ကျနေတယ်၊ ခေါင်းပါးနေတယ်၊ သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ-အကုသိုလ်ကို မပြုလုပ်တာ နဲ့ အကုသိုလ်တွေ ရှင်းပစ်နေတာဟာ အတူတူပဲ။

တရားကျင့်ပါများတော့ ရှေးရှေးကုသိုလ်သည် နောက်ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုတယ်။ ရှေးကုသိုလ်နှင့် နောက်ကုသိုလ် ဆက်စပ်နေတော့ ကုသလဿ ဥပ သမ္ပဒါ ကုသိုလ်တွေ ပြည့်စုံနေတယ်။ ကုသိုလ် ဘက်ထရီတွေ အမြဲတမ်း အားသွင်းနေတယ်။

မိမိရဲ့သန္တာန်မှာ နိဝရဏအညစ်အကြေးတွေ

ကင်းစင်ပြီး 'သစိတ္တပရိယောဒပန' မိမိစိတ်ကလေး ဖြူစင်လာတယ်။ စင်ကြယ်လာတယ်။ ဒါတွေဟာ ဂင်္ဂါ ဝါဠု သဲစုမကပွင့်ကြတဲ့ ဘုရားအဆူဆူတွေရဲ့ စကားတွေပဲ။

မကောင်းမှုရှင်း၊ ကောင်းမှုသွင်း၊ စိတ်ရင်း ဖြူပါစေ၊

မှတ်ပါမမှား၊ ဤသုံးပါး၊ ဘုရားဟောခဲ့ပေ။

နိမိတ်ဆိုတာ ဘာလဲ

နိမိတ်ဆိုတာ ပါဠိစကား၊ နိမိတ္တ-မြန်မာလို အကြောင်း၊ ဘာအကြောင်းလဲ ဆိုတော့...

ကမ္မဋ္ဌာန်းရဲ့အကြောင်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံလို့ ဆိုတယ်။

အဲဒီနိမိတ်ဆိုတာကလည်း...

လူရုပ်၊ နတ်ရုပ်၊ သဏ္ဍာန်ပညတ်ကို ပြော တာ မဟုတ်ဘူး။ အလင်းရောင် နိမိတ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာသမာဓိစွမ်းအားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အလင်းရောင်။

ပထမတော့ မီးခိုးတိမ်တိုက်လို ခပ်ညစ်ညစ် မည်းမည်း ဝါဂွမ်းစလေးလို သာမညပဲ။

နောက် သမာဓိအားကောင်းလာလေ လင်း လေ လင်းလာတတ်ပါတယ် တစ်ခါတစ်ရံ နေပူထဲ မှာ ချထားတဲ့မှန်ကို မကြည့်နိုင်အောင် လင်းလာတဲ့ ဝင်းဝင်း တောက်တောက် အလင်းလည်း တွေ့ကြရ ပါတယ်။

အဲဒီသမာဓိကြောင့် ထင်လာတဲ့ အလင်းကိုပဲ နိမိတ်ခေါ်တာပါ။

(မြေဇင်းတောရ ဆရာတော်ကြီး သြဝါဒမှ)

ဒုမာရှည်တိုသိ (ဒုတိယနည်း)

ပင်လယ်ကူး (၁)

ဒီယံဝါ အဿသန္ဓော ဒီယံ အသာမိတိ ပဇာနာတိ။
ဒီယံဝါ ပဿသန္ဓော ဒီယံ ပသာမိတိ ပဇာနာတိ။

ရသံဝါ အဿသန္တော ရသံ အဿသာမီတိ ပဇာနာတိ။

ရသံဝါ ပဿသန္တော ရသံ ပဿသာမီတိ ပဇာနာတိ။

ဒီအာနာပါန ဒုတိယနည်းက လေနှင့် စိတ်ကို အပြင်ပို့ရမှာ ဖြစ်တယ်။

ယောဂီသည် ပထမနည်း၌ နိမိတ်လွတ်တိုင်း လာခဲ့သော်လည်းကောင်း၊ သို့မဟုတ် တစ်နေ့ ၈ ကြိမ်ထိုင်က ၄ ကြိမ်လောက်လာခဲ့သော်လည်းကောင်း ဒုတိယနည်းပြောင်းရတယ်။

ကိုယ့်နိမိတ်က အခါတိုင်း ဝါယူဝါမှတ် ၂၀ လောက် လာတယ်ဆိုပါစို့။ နောက်ထပ် ၂၀ လောက် ပိုလုပ်ပြီး ဝါယူဝါမှတ်ကို နားပြီး ရပ်ပြီး ဒုတိယနည်းကို ပြောင်းရတယ်။

နိမိတ်ပို့လွတ်ပုံ

ပထမဆုံး မျက်နှာ ပဝါမစည်းခင် ကိုယ်နေတဲ့ ကျောင်းနံရံကို မျက်နှာမူပြီး တစ်တောင်လောက် အကွာအဝေးမှာ နေရာယူထိုင်ပါ။ နံရံမှာ အမှတ်အသား အဝိုင်းတစ်ခု ပြုလုပ်ထားပါ။ အဲဒီအဝိုင်းကို တရားမထိုင်မီ ကြည့်ထားမှတ်ထားပါ။

ယောဂီဟာ အစဦးဆုံး မှတ်နေကျအတိုင်း မှတ်ပြီး နိမိတ်လာတဲ့အခါမှသာ ပို့ရပါတယ်။ ပို့ခါနီး မိမိစိတ်ကလေး ဘယ်မှမရောက်အောင် တည်တည် ငြိမ်ငြိမ်ထားပါ။ ပို့ခါနီး 'နိမိတ်ကို မကြည့်နဲ့၊ ကိုယ် ပို့မယ့် နံရံဆီကိုပဲ စိတ်က ညွတ်ပြီး ပို့ထားပါ။

'ရှည်ရှည် ရှူမည်'ဆိုပြီး ထွက်လေကို ဆွဲပြီး လွတ်လိုက်တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် စိတ်က နံရံမှာ ကိုယ်မှတ်ထားတဲ့နေရာဆီ ပို့လိုက်ပါ။

'ရှည်ရှည် ရှူမည်'ဆိုပြီး ထွက်လေနှင့် စိတ်ကို နံရံက ကိုယ်မှတ်ထားတဲ့ နေရာဆီပို့လိုက်ပါ။

'ရှည်ရှည် ရှိုက်မည်'ဆိုပြီး ဝင်လေနှင့် စိတ်ကို နှာသီးဖျားပြန်ယူလိုက်ပါ။

ဒီလိုနဲ့ ပို့လိုက်ယူလိုက်လုပ်ပါများလာတော့ နိမိတ်ကလေးက 'ရှည်ရှည် ရှူမည်' ထွက်လေနဲ့ စိတ်ကို နံရံဆီကို ပို့လိုက်တာနဲ့ လွတ်လိုက်တာနဲ့ ပါသွား ရောက်သွားလိမ့်မယ်။ နိမိတ်ကြီးထဲ ပို့ကမရောက်ပါ။

'စိတ်ထဲ နိမိတ်ရောက်'ဆိုတဲ့အတိုင်း စိတ်သည်အဓိကလိုရင်းဖြစ်တယ်။ နိမိတ်လာတဲ့အချိန် ကိုယ်ပို့မယ့်နေရာကို စိတ်ရောက်မှ နိမိတ်ရောက်သွားတာကို မြင်တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

ဘယ်လိုမြင်ရတုန်းဆိုတော့...

စက္ခုနာ ပဿန္တဿေဝ မနော ဒွါရဿ အာပါထမာဂစ္ဆတိ။ ဆိုတဲ့အတိုင်း စိတ်ထဲမှာ ပကတိမျက်စိနှင့် မြင်ရသလို မြင်ရပါတယ်။

စိတ်သည် နိုင်ငံခေါင်းဆောင် သမ္မတနှင့် တူတယ်။ လေနိမိတ်သည် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးနှင့် တူတယ်။ နိုင်ငံခေါင်းဆောင် သမ္မတခရီးထွက်တဲ့အခါ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အမြဲတမ်းလိုက်ပါရသလို စိတ်သွားတဲ့နေရာမှာလည်း နိမိတ်က အမြဲတမ်းလိုက်ပါတယ်။

နိမိတ်ဟာ စိတ်ရဲ့တပည့်ပါ။ ကိုယ့်သားသမီး၊ ခြွေရံတပည့်တွေထက် လိမ္မာပါတယ်။ မရောက်ဖူးတဲ့နေရာကိုလည်း ရောက်အောင်သွားတယ်။ ကိုယ်မသိတာကိုလည်း ညွှန်ပြတယ်။

'ရှည်ရှည် ရှူမည်'ဆိုပြီး ထွက်လေနှင့် စိတ်ကို နံရံက ကိုယ်မှတ်ထားတဲ့ နေရာဆီ ပို့လိုက်ပါ။ လေကို မြင်ရ၊ မမြင်ရ ပို့လိုက်ပါ။ အပြင်မှာ လူတစ်ယောက်လုံး လဲအောင်တိုက်တဲ့ လေကို မမြင်ရ၊ ကိုယ့်နှာခေါင်းကလေးလည်း မြင်ရ၊ မမြင်ရ နံရံက မိမိမှတ်ထားတဲ့နေရာဆီ ပို့လိုက်ပါ။

မိမိစိတ်က အိမ်တို့ အပေါင်းအသင်းတွေဆီ တောင် ရောက်သေးတာ။ ကိုယ့်ရှေ့နံရံက အမှတ်အသားဆီလောက်တော့ ရောက်တာပေါ့။ အိမ်နဲ့ ကိုယ့်ရှေ့ နံရံက အမှတ်အသားနဲ့ဆို ကိုယ့်ရှေ့နံရံက

အမှတ်အသားက နီးနီးလေးပါ။ ဒါလောက်တော့
ရောက်တာပေါ့။ မိမိရဲ့ထွက်လေနဲ့ စိတ်ဟာလည်း
ရောက်တယ်လို့ အမှတ်သညာပြောင်းပေး၊ ပို့ခါနီး
နိမိတ်ကိုလည်း မကြည့်နဲ့၊ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ပစ်
ထားပါ။

ဥပမာ- မိမိတို့ရိပ်သာထဲ တရားအားထုတ်
လာကြတော့ အိမ်မှာ ဘယ်လိုဖြစ်ဖြစ် ပစ်ထားသလို
ပေါ့။

‘ရှည်ရှည် ရှူမည်’ဆိုပြီး ထွက်လေနှင့် စိတ်ကို
ခပ်ဖြည်းဖြည်း ပို့လိုက်၊ လွတ်လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်
နက် မျက်နှာရှေ့က နိမိတ်က နည်းနည်းလျော့သွား
မှိန်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ နံရံက
အမှတ်အသားဆီ ရောက်သွားလို့ပါပဲ။ လင်းလင်းပဲ
ရောက်ရောက်၊ ဝင်းဝင်းပဲရောက်ရောက်၊ မှုန်မှုန်ပဲ
ရောက်ရောက်၊ ဘယ်အရောင်ပဲ ရောက်ရောက်
ရောက်ဖို့အရေးကြီးတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံ လင်းလွန်းအားကြီးလျှင် ရိပ်ခနဲ
ဖြစ်သွားမယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကောင်းကင်က ဂျက်
လေယာဉ်သွားသလိုလည်း ဖြစ်တတ်တယ်။ နံရံကြီး
ကို နံရံက အမှတ်အသားကို မမြင်ရသည်ဖြစ်စေ၊
မြင်ရသည်ဖြစ်စေ ရောက်ဖို့ အရေးကြီးတယ်။

‘ရှည်ရှည် ရှိုက်မည်’ဆိုပြီး နံရံက ကိုယ်ပို့ထား
တဲ့ ဝင်လေနဲ့ စိတ်ကို ပြန်ယူ လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်
နက် နှာသီးဖျားကို စိတ်ညွတ်ထားပါ။ စောစောက
လျော့သွား၊ မှိန်သွားတဲ့ နိမိတ်ပြန်ပြီး လင်းလာ
အရောင်တောက်လာပါလိမ့်မယ်။

ဒီသင်ခန်းစာကျေညက်မှ ရှေ့ဆက် အား
ထုတ်ရတာ အဆင်ပြေမယ်။ သံသယ- ကုက္ကုစ္စတွေ
ဝင်လာတတ်တယ်။ ဘာမှ တွေးတောမနေနဲ့။
ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေ ပြောတာကိုသာဂရုစိုက်။ ဒီသင်
ခန်းစာကျေညက်ရင် လွယ်သွားပြီ။

ဒုတိယနည်း ပင်လယ်ကူး (၂)

သံသရာပြင်ကျယ်၊ မြစ်ပင်လယ်မှာ
မှန်း၍ထုတ်ခြောက်၊ ကမ်းကိုရောက်၍၊
ကူးမြောက်စေချင်၊ ဉာဏ်ဝယ်ယှဉ်လော့။
ဘဝဟိုကမ်း၊ မျှော်မှန်းယောဂီ၊
ရုပ်နာမ်ကိုစွဲ၊ သူလည်းခုန်သည်၊
နိဗ္ဗာန်တွေ့၊ လွတ်၍ပြေးဝင်သည်။

သံသရာကြီးဟာ ပင်လယ်ကြီးလိုပါပဲ။ ပင်
လယ်ကြီးကိုကူးတဲ့အခါ သွားတဲ့အခါ ခေတ်ပေါ်
ကိရိယာတွေ ရေဒါတွေ တပ်ဆင်ပြီးမှ ကူးသွားလို့
ရသလို သံသရာခရီးကို သွားတဲ့အခါ သတိပဲ့ထိန်း
တွေ ဉာဏ်ရေဒါတွေ တပ်ဆင်ပြီးမှ သွားလို့ရပါ
တယ်။

ပင်လယ်ကြီးသည် ဟိုဘက်ကမ်း ဒီဘက်
ကမ်းရှိသလို ဒုတိယနည်းသည်လည်း ဟိုဘက်ကမ်း
ဒီဘက်ကမ်း ရှိပါတယ်။ သောဂီထိုင်နေတဲ့ နေရာ
သည် ဤဘက်ကမ်းဖြစ်ဘယ်၊ သင်ပို့မယ့်နံရံက
အမှတ်အသားသည် ဟိုဘက်ကမ်း ဖြစ်တယ်။

‘ရှည်ရှည် ရှူမည်’ဆိုပြီး ထွက်လေရုပ်တရား
နှင့် စိတ်နာမ်တရားကို နံရံက အမှတ်အသားဆီ ပို့
လိုက်ရမှာဖြစ်တယ်။ ရောက်တယ်လို့ အမှတ်သညာ
ကလည်း ပြောင်းပေးရမှာဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ပို့လိုက်
တော့ နိမိတ်ကလေး နံရံက အမှတ်အသားဆီ ရောက်
သွား ပါသွားတာကို သူလည်း ခုန်သည်လို့ပြောဟာ။
ဖားခုန်သလို ခုန်တာမျိုးကို ပြောတာမဟုတ်ဘူး။
မိမိတို့ ဤရိပ်သာကို ရောက်တဲ့အခါ စက်ဘီးနဲ့ပဲ
ရောက်ရောက်၊ ကားနဲ့ပဲရောက်ရောက် ရောက်ဖို့
အရေးကြီးသလို မိမိရဲ့နိမိတ်ကလေး နံရံက အမှတ်
အသားဆီကို မှိန်မှိန်လေးပဲရောက်ရောက်၊ မှုန်မှုန်
လေးပဲရောက်ရောက်၊ ဝင်းဝင်းကြီးပဲ ရောက်ရောက်၊
လင်းလင်းကြီးပဲရောက်ရောက် ရောက်ဖို့ အရေး
ကြီးတယ်။ နံရံက အမှတ်အသားမြင်ရသည်ဖြစ်စေ၊

မမြင်ရသည်ဖြစ်စေ ရောက်ဖို့အရေးကြီးတယ်။
နိမိတ်ကြီးထဲပို့က မရောက်ပါ။ သင့်စိတ်က ရောက်မှ
ရောက်ပါတယ်။

တစ်ခါက မန္တလေးမြို့ ဗောဓိရိပ်သာက
ဦးပဉ္စင်းတစ်ပါး ‘အရှင်ဘုရား၊ တပည့်တော်၏
နိမိတ်ကြီးက ခြင်ထောင်အမိုးပေါ် ရောက်နေတယ်’
လို့ ဦးပဉ္စင်းကို လျှောက်ထားတယ်။

ဒါနဲ့ ဦးပဉ္စင်းက “အရှင်ဘုရားစိတ်က ခြင်
ထောင်အမိုးပေါ်ရောက်လို့ ရောက်တာပါ” လို့ ပြော
လိုက်ရတယ်။

နောက်တစ်ရက် တရားစစ်တော့ “အရှင်
ဘုရားပြောတာ မှန်တယ်။ တပည့်တော်စိတ်က နံရံ
ရောက်သွားတော့ နိမိတ်ကလေးကလည်း နံရံရောက်
သွားတယ်ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားတယ်။

‘ရှည်ရှည်ရှုမည်’ဆိုပြီး ထွက်လေနှင့် စိတ်ကို
နံရံက အမှတ်အသားဆီ ပို့လိုက်။

ရှည်ရှည်ရှုမည်ဆိုပြီး ဝင်လေနှင့် စိတ်ကို
နှာသီးဖျားပြန်ယူလိုက်။

ပို့ခါနီး နိမိတ်ကို မကြည့်နဲ့။
ဒါဆို အိုကေမှအိုကေ စိုပြည်အဆင်ပြေသွား
လိမ့်မယ်။

ကဲ ယနေ့
တစ်တောင်ပို့လို့ရရင် ၂ တောင်ပို့ကြ၊
နှစ်တောင်ပို့လို့ရရင် ၃ တောင်ပို့ကြ၊
သုံးတောင်ပို့လို့ရရင် ၄ တောင်ပို့ကြ၊
နောက်ပိတ်ဆုံး အခန်းမှီပြီး နံရံဆီကို ပို့လိုက်ကြ။
ကဲ...သွားကြ။

ပင်လယ်ကူး (၃)

မိမိအိမ်မှာ နေစဉ်တုန်းက
ကျင့်သုံးလာတဲ့ အမူအရာတွေ
ခုနေချိန်မှာ ရိပ်သာရောက်လို့
စိတ်မှာပယ်ပျောက် ရှောင်နိုင်စေ၊

မရှောင်နိုင်သူ ယောဂီများ
လေလှိုင်းဒဏ်နှင့် တွေ့ရင်လေ
လှိုင်းဒဏ်လေဒဏ် အသင့်ခံရလို့
အမြိုက်ခမ္မနဲ့ ဝေးတတ်ပေ။

မိမိအိမ်မှာ နေစဉ်တုန်းက လောဘ ဒေါသ
စတဲ့ ကိလေသာတွေနဲ့ နေတယ်။ ‘ရွာ’ဆိုတဲ့အတိုင်း
လောဘ ဒေါသတွေ ရွာသွန်းတဲ့နေရာဖြစ်တယ်။

ခုနေချိန်မှာ ‘ရိပ်သာရောက်လို့’ ရိပ်သာဆို
တော့ ကျောင်းကိုဆိုလိုတာပေါ့။ ကျောင်းကို ရောက်
နေတဲ့အချိန် မိမိအိမ်မှာနေတုန်းက ကျင့်သုံးလာခဲ့တဲ့
နေထိုင်လာခဲ့တဲ့ အမူအရာတွေ၊ စကားကျယ်ကျယ်
ပြောတဲ့ အမူအရာတွေ၊ လောဘ၊ ဒေါသစတဲ့ အမူ
အရာတွေကို ပယ်ပျောက်ပစ်ရမှာဖြစ်တယ်။

‘ကျောင်း’ဆိုတဲ့အတိုင်း လောဘ၊ ဒေါသစတဲ့
ကိလေသာမဖြစ်အောင် ထိန်းကျောင်းရတယ်။ နိမိတ်
ကိုလိုချင်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မြတ်စွာဘုရားက
ကိုယ့်သနားလို့မှ လေးသင်္ချေနဲ့ ကမ္ဘာတစ်သိန်း
ပါရမီ ၁၀ ပါး စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး ဖြည့်ကျင့်ပြီး ဖြနစ်
ပတ်လုံး အစားဆင်းရဲ အနေဆင်းရဲ ကိုယ့်အသက်ကို
ဖက်ရွက်လောက်မှ တန်ဖိုးထားဘဲ တရားကျင့်ခဲ့
တာ။ လဲလို့မှ ထူမယ့်သူမရှိ၊ နေမကောင်းလို့မှ ပြုစု
မယ့်သူမရှိ၊ ဒါလေးအားရှိအောင် စားပါဦးလို့ လာ
လှူမယ့်သူမရှိ၊ သတ္တဝါတွေသနားလို့ အသေအလဲ
ကျင့်ပေးခဲ့တဲ့တရားကို မကျေနပ်တဲ့ ဒေါသ၊ ငါထိုင်
တာလည်း အတော်ကြာနေပြီ၊ ခုထက်ထိ နိမိတ်က
မလာသေးဘူး။ တရားပေါ်မှာ မခံချင်တဲ့မာန၊ ပို့လျှင်
ရောက်မှ ရောက်ပါ့မလားဆိုတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာတွေ မဖြစ်ရ
အောင် ကိလေသာတွေမဖြစ်ရအောင် ထိန်းကျောင်း
ရပါတယ်။

လောကမှာ ပင်လယ်ထဲ ခရီးသွားတဲ့အခါ
လှိုင်းပုတ်ရင် ရေထဲရောက်ပြီး ရေထဲမြုပ်သွားသလို
နိမိတ်ကိုလိုချင်တဲ့ လောဘလှိုင်းပုတ်ရင် ပြိတ္တာပြည်
ရောက်သွားမယ်။ ပို့မရလို့ ဒေါသလှိုင်းပုတ်ရင်

ငရဲပြည်ရောက်သွားမယ်။ ပို့လျှင် ရောက်မှ ရောက် ပါ့မလား သံသယ ဝိစိကိစ္ဆမောဟလှိုင်းပုတ်ရင် တိရစ္ဆာန်ပြည် ရောက်သွားမယ်။ အပါယ်လေးဘုံ ရောက်သွားလျှင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်အမြိုက်ခမ္မနဲ့ ဝေးရမယ်။

ဒါကြောင့် တရားအလုပ်ပွားများအားထုတ်တဲ့ ယောဂီဟာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟလှိုင်းဒဏ် မမိဖို့အရေးကြီးတယ်။
မြစ်သုံးဝ ဒီရေဆိုင်၊
မောင်ဘုန်းလှိုင် အကြံခက်ပါဘိ၊
ငိုမျက်ရည်စီး။
ငမန်းရယ် ငဆင်နဲ့
ငပုတ်သင် ရှေ့ကဆီးတယ်
ကမ်းကမနီး’

ဟု အင်ချောက်ဆရာတော်ကြီး ရေးသား တော်မူတယ်။

မောင်ဘုန်းလှိုင်ဟာ မြစ်သုံးဝဆုံတဲ့ ပင်လယ် ရေပြင်ကြီးမှာ ဒီဘက်ကမ်းကနေ ဟိုဘက်ကမ်းကို ကူးချင်တယ်။

ငမန်းရယ်၊ ငဆင်ရယ်၊ ငပုတ်သင်ရယ် ရှေ့ က ကာဆီးထားတော့ ဘယ်လိုမှ ဟိုဘက်ကမ်းကို မကူးရဲဘူး။ မကူးရဲတော့ ဝမ်းနည်းပြီး မျက်ရည် ကျရတယ်။ ဒီလိုပဲ တရားအလုပ် ပွားများအားထုတ် တဲ့ ယောဂီဟာလည်းပဲ ဟိုဘက်ကမ်းဆိုတဲ့ နံရံဆီ ကို နိမိတ်ကလေး ပို့ချင်တယ်၊ ရောက်ချင်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ့်နှာခေါင်းတို့ နိမိတ်တို့ စိတ်တို့ သင် ထိုင်နေတဲ့ ဒီဘက်ကမ်းမှကြည့်နေလျှင် ရောက်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ပို့ခါနီး အဲဒီသုံးမျိုးကို ဂရုမစိုက်နဲ့၊ မကြည့်နဲ့၊ သင့်စိတ်ကလေးက အိမ်တို့ မိတ်ဆွေတွေ ဆီတောင် ရောက်သေးတာ၊ ယောဂီရဲ့ ရှေ့က နံရံ နီးနီးလေး၊ လွယ်လွယ်လေးနဲ့ ရောက်ပါတယ်။

‘ရှည်ရှည် ရှူမည်’ဆိုပြီး ထွက်လေပို့လိုက် တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် ယောဂီရဲ့စိတ်က နံရံဆီကို

ရောက်သွားရင် မျက်နှာရှေ့က နိမိတ်က လျော့သွား မှိန်သွားလိမ့်မယ်။

‘ရှည်ရှည် ရှိုက်မည်’ဆိုပြီး ဝင်လေပြန်ယူ လိုက်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ယောဂီရဲ့စိတ်က နှာခေါင်း ကို ညွတ်ထားရင် စောစောက နံရံဆီကို ပို့လိုက် တဲ့နိမိတ်က ပြပန်လာပါလိမ့်မယ်။ ပြန်လာလျှင် ပိုပြီး လင်းလာ ဝင်းလာပါလိမ့်မယ်။

ကဲ...ယနေ့ မိမိနေတဲ့ အဆောင်ကအခန်းတွေ တစ်ခန်းချင်းပို့ကြ။ နောက်ပိတ်ဆုံး တိုက်ရိုက် တစ်ခါတည်းပို့ကြ။

ကဲ...သွားကြ။
မှတ်ချက်။ ။ ကိုယ့်ကျောင်းမှာနေတဲ့အခါ မိမိနေတဲ့ကျောင်း၊ နီးစပ်ရာကျောင်း၊ ကိုယ့်အိမ်မှာ နေတဲ့အခါ မိမိနေတဲ့အိမ်၊ နီးစပ်ရာအိမ်ကို ပို့ကြ။

အထိုင်သုံးမျိုးဖြင့် မန္တလေးတောင် ဘုရားဖူးခန်း

- ၁။ အဘိက္ကမ ပဋိက္ကမဟူသော နောက်ဆုတ်ထိုင် တစ်ယောက်၊
- ၂။ ပဋိက္ကမ အဘိက္ကမဟူသော ရှေ့တိုးထိုင် တစ် ယောက်၊
- ၃။ ဌိတိ ရပ်၍ ၎င်းတုတ်ထိုင်တစ်ယောက်။

(၁) နောက်ဆုတ်ထိုင်ဆိုတာက ဥပမာ ရေနံဆီလို မီးခိုးမှိုင်းလို ညစ်ထေးထေး နိမိတ်ရထားသူဟာ တစ်ရှူ တစ်ရှူ၊ တစ်ရှိုက် တစ်ရှိုက်၊ တစ်ထိုင်သက် တစ်ထိုင်၊ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ သမာဓိ အားကောင်း လာလို့ မည်းညစ်နေတဲ့နိမိတ်ကနေ အနည်းငယ် ဖြူလာ သန့်ရှင်းလာမယ်၊ ဒါ ထုံးစံပဲ။

ဒါပေမဲ့ ယောဂီက သူ့မူလက ရထားတဲ့ နိမိတ်ကလေးကိုပဲ စွဲလမ်းပြီးနေတယ်။ သူ့နိမိတ် ပျောက်သွားပြီထင်ပြီး စိတ်မကောင်းဘူး၊ သူ မူလ က ရထားတဲ့ နိမိတ်ကိုပဲ လိုက်ရှာနေတယ်။ အဲဒီ ယောဂီမျိုးကို နောက်ဆုတ်ထိုင်တဲ့သူလို့ ခေါ်တယ်။

(၂) ရှေ့တိုးထိုင်ဆိုတာကတော့ ကိုယ်ရနေတဲ့ နိမိတ်ကို အားမရဘဲ ကိုယ့်နိမိတ်ကို မတင်းတိမ်ဘဲ ဝင်းဝင်းတောက်တောက် ကြည်ကြည်လင်လင် နိမိတ်တွေကိုမှ မလာသေးဘဲနှင့် လှမ်းမျှော်နေသူကို ဆိုလိုတယ်။ အဲဒါ ကိုယ်မရောက်သေးဘဲနဲ့ ရှေ့တိုး ထိုင်တဲ့သူလို ခေါ်တယ်။

(၃) ငုတ်တုတ်ထိုင်ဆိုတာက နိမိတ်က အဆင့် ဆင့် ကြည်လင်၊ သန့်ရှင်းတောက်ပပြီး ရှေ့တိုးလာ ပေမယ့် ကိုယ်ရနေတဲ့ နိမိတ်ကလေးနဲ့ ကျေနပ်ပြီး ရပ်တန့်နေသူကို ငုတ်တုတ်ထိုင်သူလိုခေါ်တယ်။

ဒီအထိုင်သုံးမျိုးထဲမှာ ငါဟာ နံပါတ်တစ် လား၊ နှစ်လား၊ သုံးလား၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မေးကြည့် ပါ။ သုံးမျိုးထဲကဆိုရင် မဟုတ်သေးဘူး၊ 'ရေမြင့် ကြာတင့်' သဒ္ဓါဝိရိယနှင့် အလိုက်သင့်လေး စိတ် အေးအေးထားပြီး ပို့သွားရင် မခက်ပါဘူး၊ နိမိတ် သာ ရပါစေ၊ နိမိတ်ရရင် ရတာပဲ။

- နိမိတ်လာလျှင် မည်းမည်းမှောင်မှောင် လင်း လင်းမှိန်မှိန် ဘယ်အရောင်ပဲလာလာ ပို့သာပို့လိုက်။
- ကဲ...ယနေ့ အနောက်မြောက်အရပ်ရှိ
- ၁။ လောကမာရဇိန် ကုသိုလ်တော်ဘုရား၊
- ၂။ စန္ဒာမုနိဘုရား၊
- ၃။ ကျောက်တော်ကြီးဘုရား၊
- ၄။ မန္တလေးတောင်ဘုရားများ ဖူးကြ။

ဦးမှိုင်းကြီး လေးချိုးနှင့် သေးစေကြီးစေ

စာရေးဆရာကြီး ဦးမှိုင်းကြီးဟာ မန္တလေးမှာ နေတယ်။ ဦးမှိုင်းကြီးရဲ့ အဖေက ကျီးသဲလေးထပ် က။ အမေက ဘုတလင်မြို့နယ်၊ မောင်းထောင်က။ ဦးမှိုင်းကြီးက သူ့အမေဆီ မောင်းထောင်ပြန်အလာ လမ်း စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးမှာ ဖိုဝင်ထိုးတယ်။ ဖိုထိုးတာ အကျိုးမရှိတာနဲ့ တရားပွဲတွေလို တရားဝင်ထိုင် တယ်။ တရားက အတွေ့ကောင်းသော်လည်း၊ အရွယ်ကြီးပြီး မထိုင်နိုင်တာနဲ့ မျက်ရည်ကျလို နောင်

လာနောက်သားတွေ သူကဲ့သို့ မဖြစ်ပါစေနဲ့ဆိုပြီး သံဝေဂ လေးချိုး ရေးခဲ့ဖူးတယ်။

တရားဘာဝနာ၊ အခြေကောင်းသော်လည်း၊
အတွေ့နှောင်းသနော်၊ ယခုအခြေဖြင့်၊
လူ့ပြည်မှာ၊ ရက်တွေကောတာကြောင့်၊
ရှုကြည့်ကာ၊ မျက်ရည်စောပါလို့၊
ခက်လေသနော်၊ တွက်ခြေနဲ့ နှမြောခဲ့ပါရဲ့၊
သဘောနော်၊ ဟိုယခင်အခါက၊
အပိုတင်ကာမသိတဲ့၊ အရေးတွေကြောင့်၊
အလိုဝင်ခါသတိကမ၊ မတွေ့ခဲ့ပါဘူး...။

ကြီးစေ သေးစေ

ဝါယု၊ ဝါမှတ် အခါတိုင်းမှတ်သလို မှတ်၊ နိမိတ်လာတဲ့အချိန် နိမိတ်ကို ကိုယ့်ရှေ့တစ် တောင်လောက် ပို့လိုက်၊ ကိုယ်ပို့လိုက်တဲ့ နိမိတ်က သေးနေလျှင်...

ကြီး...စေ၊ ကြီး...စေ ဆိုပြီး ကြီးခိုင်းပါ။ ပန်း ကန်ပြားလောက် ကြီးသွားရင် တော်ပြီ။ ဘယ် လောက်သေးသေး ကြီးခိုင်းလျှင် မုန့်လေပွေလို ပြန် သွားတာပဲ။

ပြီးတော့ ကိုယ်ကြီးထားတာကိုပဲ...

သေး...စေ၊ သေး...စေ ဆိုပြီး သေးခိုင်းပါ။ လက်ဖက်ရည်ပန်းကန်လုံး လောက်သေးသွားရင် တော်ပြီ။

ဝါယုဝါမှတ် အခါတိုင်းမှတ်သလို မှတ်၊ နိမိတ်လာတဲ့အချိန် နိမိတ်ကို ကိုယ့်ရှေ့တစ်တောင် လောက်ပို့လိုက်၊ ကိုယ်ပို့တဲ့နိမိတ်က ကြီးနေလျှင်... သေး...စေ၊ သေး...စေ ဆိုပြီး သေးခိုင်းပါ။ လက်ဖက် ရည်ပန်းကန်လုံးလောက် သေးသွားရင် တော်ပြီ။ သေးတဲ့အခါ အလယ်ခေါင်မှာ ကြက်ဥနှစ်လုံး စုနေ ပြီး ဘေးမှာ နှုတ်ခမ်းနားတွေ ကျန်နေဦးမှာ။ အကုန် မသေးရမလားဆိုပြီး စိတ်မညစ်နဲ့။

ပြီးတော့ ကိုယ်ကြီးထားတာကိုပဲ...

ကြီး...စေ၊ ကြီး...စေ ဆိုပြီး ကြီးခိုင်းပါ။

ပန်းကန်ပြားလောက်ကြီးသွားရင် တော်ပြီ။

မှတ်ချက်။ ။ သေးခိုင်းလျှင် လက်ဖက်ရည်ပန်းကန် အောက်လျှော့ မသေးရ။ ကြီးခိုင်းလျှင် ပန်းကန်ပြား ထက် ပိုမကြီးရ။ သေးစေ၊ ကြီးစေရော မခိုင်းရ။

လုံးစုံလင်းရာတ၌သာ တတိယနည်း

သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ အဿာသိမိတိ သိက္ခတိ။
သဗ္ဗကာယ ပဋိသံဝေဒီ ပဿာသိဿမိတိ သိက္ခတိ။
ဒုတိယနည်းသည် ခန္ဓာကိုယ် အပြင်ဘက်ကို သွား တယ်။ တတိယနည်းသည် ခန္ဓာကိုယ် အတွင်းအပြင် ကို သွားတယ်။ တတိယနည်းရောက်တော့ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးချက်လုံး နိမိတ်သွားတာကို သိနေရတယ်။

ရှုမှတ်ပုံ

ဝါယူဝါမှတ်လုပ်၊ နိမိတ်လာတဲ့အချိန် နိမိတ် ကို ခေါင်းပေါ်တင်ပြီး...

ဆံဖျားအစ ရင်ဝအလယ် ချက်တိုင်အဆုံး (အနုလုံ)၊

ချက်တိုင်အစ ရင်ဝအလယ် ဆံဖျားအဆုံး (ပဋိလုံ)၊

ဆံဖျားအစ ရင်ဝအလယ် ခြေဖျားအဆုံး (အပြန်အလှန်)၊

အထက် ၅ တောင်အစ ရင်ဝအလယ် အောက် ၅ တောင်အဆုံး၊ (အပြန်အလှန်)၊

အထက် ၁၀ တောင်အစ ရင်ဝအလယ် အောက် ၁၀ တောင်အဆုံး၊ (အပြန်အလှန်)၊

အထက် ၅၀ တောင်အစ ရင်ဝအလယ် အောက် ၅၀ တောင် အဆုံး၊ (အပြန်အလှန်)၊

အထက် ၁၀၀ တောင်အစ ရင်ဝအလယ် အောက် ၁၀၀ တောင် အဆုံး၊ (အပြန်အလှန်)

အထက် ၅၀၀ တောင်အစ ရင်ဝအလယ် အောက် ၅၀၀ တောင် အဆုံး၊ (အပြန်အလှန်)

အထက် ၁၀၀၀ တောင်အစ ရင်ဝအလယ် အောက် ၁၀၀၀ တောင် အဆုံး၊ (အပြန်အလှန်)

အထက် ၅၀၀၀ တောင်အစ ရင်ဝအလယ် အောက် ၅၀၀၀ တောင်အဆုံး၊ (အပြန်အလှန်)

အထက် ၁၀၀၀၀ တောင်အစ ရင်ဝအလယ် အောက် ၁၀၀၀၀ တောင်အဆုံး၊ (အပြန်အလှန်)

အထက်ဘဝဂ်အစ ရင်ဝအလယ် အောက်အာကာသအဆုံး။

မှတ်ချက်။ ။ အထက်ကနေ အောက်ကိုသွားတဲ့ အခါ 'ရှည်ရှည် ရှူမည်' ဆိုပြီး ထွက်လေနှင့် သွား ပါ။ အောက်ကနေ အပေါ်သို့သွားတဲ့အခါ 'ရှည်ရှည် ရှိုက်မည်'ဆိုပြီး ဝင်လေနှင့်သွားပါ။ တစ်ခါတစ်ရံ ဗိုက်ထဲသွားရသလို ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ခန္ဓာကိုယ် တွင်းသွားတယ်ဆိုပြီး မကြောက်ပါနဲ့။

အထက်ပါဖော်ပြတာတွေကို မလုပ်မီ ကျက် လိုက်ပါ။ ရပြီဆိုမှလုပ်ပါ။ ဆံဖျားအစကနေ ၅၀၀ ထိ လုပ်ပြီးလျှင် နားပါ။ ၁၀၀၀ လုပ်ခါနီးကျလျှင် မလုပ်ခင် နဂါးပြည်ဘုရားနှင့် စွယ်တော်ဖူးရန် အတွက် ဘောဂဝတီနဂါးပြည်ကို မေတ္တာပို့ ခွင့် တောင်းပါ။ ပြီးမှ အထက် ၁၀၀၀ အစကနေ စလုပ် ပါ။ ၅၀၀၀ ကျော်လျှင် ဘောဂဝတီနဂါးပြည် ဘုရား တွေနှင့် စွယ်တော်ကို ဖူးပါ။

ဘုရားဖူးပြီးလျှင် ငရဲပြည် ကြည့်လိုက ကြည့် နိုင်ပါတယ်။

ဥဏှိသံ စတုရော ဒါဌာ၊ အက္ခတ ဒွိဇ ဓာတုယော၊
အသမ္ဘိဏ္ဍာ ဣမေသတ္တ သေသာ ဘိဏ္ဍဝ ဓာတုယော။

မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ မပြိုကွဲတဲ့ ဓာတ်တော် ၇ ဆူကား...

၁။ နဖူးသင်းကျစ်တော်

၂။ စွယ်တော်လေးဆူ

၃။ ညှပ်ရိုးတော်နှစ်ဆူ။

ဧကာ ဟိ ဒါဌာတိဒိဝေဟိ ပူဇိတာ၊ ဧကာပန ဂန္ဓာရဋ္ဌေ မဟီယတိ ကလိဂံရ ညော ဝိဇိတေ ပုနေကံ၊ ဧကံ ပန နာဂရာဇာ မဟေတိ။

စွယ်တော်လေးဆူမှာ

- ၁။ တာဝတိံသာ စူဠာမဏိစေတီထဲ၌ တစ်ဆူ၊
- ၂။ နဂိုက ဂန္ဓာရတိုင်းခေါ် အခု အာဖဂန်နစ္စတန် တောင်ပိုင်း၌တစ်ဆူ။
(အဲဒါကို တချို့က တရုတ်ဘုန်းကြီးတွေ ယူသွား၏ဟုဆို၏)
- ၃။ နဂိုက မြန်မာပြည် အနောက်ဘက် ကလိင် တိုင်းဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီတိုင်းပြည် ပျက် တဲ့အခါ ခေမမာလာမင်းသမီးနှင့် မင်းသား တို့သည် ထီးနန်း စည်းစိမ်ကိုစွန့်ပြီး စွယ် တော်ကိုယူကာ မြန်မာပြည်ထဲဝင်လာပြီး သီဟိုဠ်ဘက်ကို သွားကာ ရှေးက သီဟိုဠ် ယနေ့ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ ကနီမြို့ စွယ်တော် တိုက်ထဲတွင် ပူဇော်ထား၏။
- ၄။ ဘောဂဝတီနဂါးပြည် ဘုရားထဲတွင် စွယ် တော်တစ်ဆူကို ပူဇော်ထား၏။

ပါးထွက်နားထွက်

မျက်စိ၊ နား၊ နှစ်ဖက်ပါးရယ်တဲ့ တဝေဝေ၊
ချစ်တဲ့သူ အဖေ၊ အမေရယ်တဲ့၊
မြင်စေချင် ဤတရားကိုကွယ်၊
ပွားပြချင်တယ်
လို့ အင်ချောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရေး

သားတော်မူတယ်။

ဝါယူဝါမှတ် မှတ်ပြီး နိမိတ်လာတဲ့အချိန် ကိုယ့်ရှေ့တစ်တောင်လောက်ပို့ပြီး တစ်တောင် လောက် ကွေ့ယူကာ

ဘယ်ဘက်မျက်စိထွက်	ညာဘက်မျက်စိဝင်၊
ညာဘက်မျက်စိထွက်	ဘယ်ဘက်မျက်စိဝင်၊
ဘယ်ဘက်မျက်စိဝင်	ညာဘက်မျက်စိထွက်
ညာဘက်မျက်စိဝင်	
ဘယ်ဘက်မျက်စိထွက်၊	
ဘယ်ဘက်ပါးထွက်	ညာဘက်ပါးဝင်၊

ညာဘက်ပါးထွက် ဘယ်ဘက်ပါးဝင်၊
ဘယ်ဘက်ပါးဝင် ညာဘက်ပါးထွက်၊
ညာဘက်ပါးဝင် ဘယ်ဘက်ပါးထွက်၊
ဘယ်ဘက်နားထွက် ညာဘက်နားဝင်၊
ညာဘက်နားထွက်ဘယ်ဘက်ပါးဝင်၊
ဘယ်ဘက်နားဝင် ညာဘက်နားထွက်၊
ညာဘက်နားဝင် ဘယ်ဘက်နားထွက်
မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ် တစ်ကိုယ်လုံး လုပ်နိုင်သည်။

ရောဂါကင်းရေး တရားဆေးနှင့် လှီးစားဖြတ်စား
ယေကေစိ သြသဓာ လောကေ၊ ဝိဇ္ဇန္တိ ဝိဝိဓာ ဗဟူ။
ဓမ္မောသမံ သမံ နတ္ထိ၊ ဧကံ ပိဝထ ဘိက္ခဝေ။

ဘိက္ခဝေါ-ရဟန်းတို့၊ လောကေ-လောက၌၊
ဝိဝိဓာဗဟူ-အထူးထူး အပြားပြားများကုန်သော၊
ယေကေစိသြသဓာ-အကြင်ဆေးတို့သည်၊ ဝိဇ္ဇန္တိ-
ထင်ရှားမသွေ ရှိကြကုန်၏။ ဓမ္မောသမံ သမံ-
တရားနှင့်တူသော ဆေးမည်သည်၊ နတ္ထိ-မရှိ။ ဧကံ-
ထိုတရားတည်းဟူသောဆေးကို၊ ပိဝထ-သောက်
သုံးကြပါ ကုန်လော။

လောကကြီးမှာ ဆေးတွေဟာ လွန်စွာပေါလှသည်။
တရားအလား ဆေးစွမ်းကား ဘယ်နားမရှိပြီ။
ရောဂါကင်းရေး တရားဆေး မနှေးသောက်ရမည်။

မြတ်စွာဘုရားက ရဟန်းတို့ လောကကြီး
ထဲမှာ ဆေးများစွာ ရှိတယ်။ ဆေးတွေ ဘယ်လိုပင်
များများ တရားနှင့်တူတဲ့ဆေးက ငါဘုရားသာသနာ
တော်မှာပဲ ရှိတယ်။ အခြားနေရာတွေမှာမရှိဘူး၊
ဒါကြောင့် တရားတည်းဟူသော ဆေးကို သောက်
သုံးရမယ်။

လောကကြီးမှာ ဆေးတွေများစွာရှိတယ်။
'အိပ်မပျော်ဘူးလား၊ ရွှေပုပ္ပါးသွေးဆေးကိုစား'
စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးကြော်ငြာထားတဲ့ ဆေးများစွာ
ရှိတယ်။ ဘယ်လိုပင် ဆေးများစွာရှိရှိ အကျဉ်းချုပ်

လိုက်တော့...

၁။ သမားပေးတဲ့ဆေး၊

၂။ ဘုရားပေးတဲ့ဆေး ဆိုပြီး နှစ်မျိုးပဲရှိတယ်။
ယောဂီသူတော်စင်များရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ကျရောက်လာတဲ့ ကိုးဆယ့် ခြောက်ဖြာဘေးရောဂါ တွေ ကင်းပျောက်သွားအောင် နိုင်ငံခြားဆေးဆရာ သမားတော်ကြီး (ဆရာဝန်ကြီး)၊ တိုင်းရင်းဆေး သမားတော်ကြီးများက သင့်တော်တဲ့ ဆေးဝါးဓာတ် စာတွေ ပေးကြတယ်။ အဲဒါကို သမားပေးတဲ့ဆေးလို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီသမားပေးတဲ့ဆေးက အခိုက်အတန့် ဖြစ် ပေါ်လာတဲ့ ရောဂါဝေဒနာကို ပျောက်ကင်းစေပါ တယ်။ ဘဝများစွာ သံသရာကပါလာတဲ့ ကိလေသာ ဆိုတဲ့ ရောဂါကိုတော့ မပျောက်စေနိုင်ပါဘူး။

ဝင်သည်တစ်မှရှစ်ထိ ဘုရားပေးတဲ့ အာနာ ပါနဆေးကိုစားလျှင်၊ သောက်လျှင်၊ မှတ်လျှင် ယောဂီများရဲ့ သန္တာန်မှာ အခိုက်အတန့်ဖြစ်ပေါ် လာတဲ့ ရောဂါဝေဒနာလည်း သက်သာနိုင်တယ်။ ဘဝများစွာ သံသရာကပါလာတဲ့ ကိလေသာ ရောဂါ လည်း ပျောက်ကင်းစေနိုင်ပါတယ်။

ယောဂီများအနေနဲ့ သမားပေးတဲ့ ဆေးကို စားသလို ဘုရားပေးတဲ့ တရားဆေးကိုစားမယ်၊ သောက်မယ်၊ မှတ်မယ်ဆိုရင် သောတာပန်၊ သကဒါ ဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာအထိ ဖြစ်နိုင်တယ်။ နိဗ္ဗာန် ကိုလည်း ရစေနိုင်တယ်။

ဘုရားပေးတဲ့ဆေးကိုသောက်လို့
ရောဂါပျောက်ပုံသာကော

မုံရွာမြို့၊ မဟာလယ်တီတိုက် ရတနာရွှေစည် ကျောင်းမှ အရှင်နန္ဒဝံသည် ဆီးချို၊ သွေးချိုဖြစ်ကာ သုံးနှစ်ရှိနေပါတယ်။ ရောဂါရှိတော့ ပရိယတ္တိကို လည်း လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် မလုပ်နိုင်၊ အမြဲတမ်း အားငယ်စိတ်ပျက်နေရတယ်။ အစားအသောက်

လည်း ရှောင်ရတယ်။ ခေတ်ပေါ်နိုင်ငံခြားဆေး၊ မြန်မာဆေးများကို စားသောက်ပါသော်လည်း သက် သာရုံပဲ တတ်နိုင်ပါတယ်။ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မပျောက်ခဲ့ပါ။

မန္တလေးတိုင်း ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ် ရန်ကင်း အေးငြိမ်းရိပ်သာ ရက် ၆၀ တရားစခန်းပွဲကို ဝင်ထိုင် ပြီး တရားမှတ်လိုက်တာ ရောဂါပျောက်ဖို့ ရည်ရွယ် ချက်တော့ မရှိဘူးပေါ့။ တရားရဖို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ တရားဝင်တာ၊ တရားလည်းရ 'သဗ္ဗကာယ ပဋိသံ ဝေဒီ သုံးချက်သိမှာတတိယာ၊ လုံးစုံလင်းရာတ၌ သာ၊ တတိယနည်းရောက်တော့ ပဋိဘာဂနိမိတ်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး မှုန်မှုန်ညက်ညက်ကျေအောင် လှီးစားဖြတ်စား လုပ်လိုက်တော့ 'အာရောဂျ ပရမာ လာဘာ' ဆိုတဲ့ ဆီးချို၊ သွေးချိုရောဂါလည်း ရှင်းရှင်း လင်းလင်းပျောက်တဲ့အတွက် အတိုင်းမသိ ဝမ်းသာ သွားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုရားပေးတဲ့ ဆေးကိုသောက် လျှင် အခိုက်အတန့် ရောဂါလည်း ပျောက်ပြီး နိဗ္ဗာန် ကို ရစေနိုင်ပါတယ်။

လှီးစားဖြတ်စား

ဝါယုဝါမှတ်လုပ်၊ နိမိတ်လာတဲ့အချိန်၊ နိမိတ် ကိုပန်းကန်ပြားလောက်ကြီးပြီး ခေါင်းပေါ်တင်၊ ကြီးကြီးမရလျှင်လည်း ဒီအတိုင်းတင်ပါ။

ခေါင်းပေါ်ကနေ လက်နှစ်လုံးလောက် ပိုက် စိပ်တိုက်ဖြတ်၊ လွှနှင့်ဖြတ်တာမျိုး မဟုတ်ပါ။ နိမိတ် လာတဲ့အချိန် စိတ်နဲ့ဖြတ်တာပါ။ အစဉ်အတိုင်း ဖြတ် လာ၊ ခါးရောက်တော့နား၊ ဖြတ်ပြီးသားအပိုင်းက ဘယ်လိုနေလဲ ကြည့်၊ မဖြတ်ရသေးတဲ့အပိုင်းက ဘယ်လိုနေလဲကြည့်၊ ကြည့်ပြီးလျှင် ခါးကနေ အောက်ပိုင်းအထိ ဆက်ဖြတ်သွား၊ ခြေဖျားရောက် တော့နား၊ ဖြတ်ပြီးအပိုင်းက ဘယ်လိုနေလဲ ကြည့်ပါ။ ကြည့်ပြီးမှတ်ထားပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာကို အမှန်

အတိုင်း ပြောပြပါ။

ပြီးတော့ ခြေဖျားကနေ စဖြတ်၊ ခါးရောက် တော့နား၊ ဖြတ်ပြီးသားအပိုင်းက ဘယ်လိုနေလဲ ကြည့်ပါ။

ကြည့်ပြီးမှ ခါးကနေ အောက်ကိုဖြတ်တဲ့အခါ 'ရှည်ရှည်ရှုမည်' ဆိုပြီး ထွက်လေနှင့် ဖြတ်ပါ။

အောက်ကနေ အပေါ်ကိုဖြတ်တဲ့အခါ 'ရှည် ရှည်ရှိုက်မည်' ဆိုပြီး ဝင်လေနှင့် ဖြတ်ပါ။

တစ်ကိုယ်လုံးဖြူသွားအောင်ဖြစ်စေ၊ ဖန်တုံး မှန်တုံးကဲ့သို့ ဖြစ်သွားအောင် ဖြစ်စေ၊ တစ်ကိုယ် လုံးပေါ့သွားအောင်ဖြစ်စေ ဖြတ်ပါ။ ရောဂါရှိတဲ့နေရာ မွေ့ပါ၊ အထပ်ထပ်ဖြတ်ပါ။ သင့်စိတ်တိုင်းကျ ဖြတ် ပါ။

စမှာငြိမ်းစေဘိ

(စတုတ္ထနည်း)

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။

ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမိတိ သိက္ခတိ။

'အာနာပါနဿတိ ဘိက္ခဝေ ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော သန္တောစေဝ ပဏီတောစ အသေစနဒကာစ သုခေါစ ဝိဟာရော ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေစ ပါပကေ အကုသလေဓမ္မေ ဌာနသော အန္တရဓာ ပေတိ ဝုပသမေတိ'

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အာနာပါနဿတိ- အာနာပါနဿတိကို၊ ဘာဝိ တော-ပွားများအပ်၏။ ဗဟုလီကတော-သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း ဣရိယာ ပုတ် လေးပါးလုံး ကြိမ်ဖန်များစွာ ပွားများအပ်၏။

သန္တောစေဝ-တစ်လထက်တစ်လ တစ်နေ့ ထက်တစ်နေ့ တစ်ရက်ထက် တစ်ရက် တစ်နာရီ ထက်တစ်နာရီ ကိုယ်နှုတ်နှလုံးသုံးပါးလုံး ငြိမ်းအေး ချမ်းသာလှ ပေ၏။

ပဏီတောစ-တင်းတိမ်ရောင့်ရဲလို့မရအောင်

ကောင်းမြတ်လှသဖြင့် ဝအောင်သုံးဆောင်ရသော တရားလည်း ဖြစ်ပါပေ၏။

အသေစနဒကာစ-အပိုတစ်ပုံတစ်ရာ ပြုလုပ် ဖြည့်စွက် ဆောင်ရွက်စရာမရှိဘဲနဲ့ အလိုလို မြင့်မြတ် တဲ့တရားလည်း ဖြစ်ပါပေ၏။

သုခေါစ- ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ချမ်းသာပြီးနေတဲ့ တရားလည်း ဖြစ်ပါပေ၏။

ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ- ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော၊ ပါပကေ-ယုတ် မာကုန်သော၊ အကုသလေ-အကုသိုလ်တရားတို့ကို၊ ဌာနသော-ရတ်တရက်ချက်ချင်း (ဝါ) တစ်ခဏ ချင်း၊ ဝုပသမေတိ-ငြိမ်းစေ၏။

သုခေါစ ဝိဟာရော

တရားချိုနို့ - သောက်စို့သူဟာ လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား - လေးပါးချမ်းသာ သူမြတ်ဟောကြား - တရားတော်ဟာ နေ့စဉ်ပါ - နိစ္စမွေ့လျော်ပါ။

စတုတ္ထနည်းသည် ပထမနည်း၊ ဒုတိယနည်း၊ တတိယနည်းတွေထက် အကောင်းဆုံးဖြစ်တယ်။ ဤနည်းသည် ခန္ဓာကိုယ်ကို လှုပ်ယိမ်းတတ်၊ ယိုင်ခါ တတ်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကောင်းကင်ကို မြောက် တက်သွားသလို ဖြစ်တတ်တယ်။

'အာကာသေ လဃံနာကာရ မတ္တံဝိယ ဟောတိ။ ဘယ်သူမှ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် မြောက်မသွားသေးပါ။ မကြောက်ပါနဲ့။

ငြိမ်းစေမည်လုပ်ပုံ

ဤနည်းကို စလုပ်မည်ဆိုလျှင် သင်ထိုင်တဲ့ ခုတင်အလယ်ခေါင် (သို့ မဟုတ်) ပြုတ်မကျနိုင်တဲ့ နေရာမှာထိုင်ပါ။ ဝါယူဝါမှတ်လုပ်၊ နိမိတ်လာတဲ့ အချိန်...

'ငြိမ်း...စေ...မည်' စိတ်ထဲကဆိုပြီး ရှေ့တစ် တောင်လောက် ပို့လိုက်ပါ။

‘ငြိမ်း...စေ...မည်’ စိတ်ထဲကဆိုပြီး ပြန်ယူလိုက်ပါ။

ဒီလိုနဲ့ ပို့လိုက် ယူလိုက် လုပ်ပါများလာတော့ နိမိတ်ကလေး ငြိမ်းသွား ပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ လေဝင်တာထွက်တာမသိဘဲ နူးညံ့သိမ်မွေ့နေမယ်။ ကောင်းလိုက်လေခြင်း၊ အရသာရှိလိုက်လေခြင်းဆိုပြီး ဒီလိုကောင်းတဲ့ အရသာကို လက်လွှတ်မခံပါနဲ့။ ခဏခဏလုပ်ပါ။

စိတ်ကလေး ထွက်သက်ဝင်သက် ချုပ်သကဲ့သို့ဖြစ်ကာ ငြိမ်းသွားပါလိမ့်မယ်။ ငြိမ်းဆိုတာ စိတ်ကလေးသိမ်မွေ့နူးညံ့သည်ကို ခေါ်တာပါ။

ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ ‘သန္တာ ဟောန္တိ ဝုပသန္တာ’ဟု မိန့်ပါတယ်။

အနက်ကား သန္တာ-ငြိမ်းကုန်သည်။ ဝုပသန္တာ-အထူးသဖြင့် ငြိမ်းကုန်သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ငြိမ်းသည်ထက်ငြိမ်း၊ သာ၍ငြိမ်းသည်ထက် ငြိမ်းအောင် ဘဝင်မှာ စိတ် စိုက်ထားပါ။ ပထမဖြစ်ခါစမှာ ထုံသလိုလို ကျင်သလိုလိုနှင့် စဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။ ထုံတာ၊ ကျင်တာ မဟုတ်ပါ။ တဖြည်းဖြည်းပိုပြီး တည်ကြည်စွာထားပြီး စိတ် စိုက်ထားပေးပါ။ ကြာလျှင် မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် လှုပ်လို့မဖြစ်နိုင်အောင် တောင့် တင်းပြီး လေဖြင့်ပြည့်သော သားရေအိတ်ကြီးလို ဖိုးဝရပ်ကြီးများလို ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

ထိုထက် ‘သန္တ ဝုပသန္တ သုခမ သုခမတရ သုခမတမဟုတာ ပဝတ္တန္တိ’လို့ ဆိုသည့်အတိုင်း ထွက်လေ ဝင်လေတို့သည် ငြိမ်သက်ခြင်း ‘သန္တ’၊ အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်ခြင်း ‘ဝုပသန္တ’၊ နူးညံ့ခြင်း ‘သုခမ’၊ အထူးသဖြင့် နူးညံ့ခြင်း ‘သုခမတရ’၊ အထူးသဖြင့် အလွန်နူးညံ့ခြင်း ‘သုခမတမ’ဆိုတဲ့ အခြေသို့ ရောက်ခဲ့လို့ ရှိရင် တောင်လုံးကျွတ်လောင်သော မီးပုံအလယ်၌ နေရာသကဲ့သို့ဖြစ်တတ်တယ်။ အချို့သော ယောဂီများ ခန္ဓာကိုယ်သည် မြပုခက်များ ထိုမှ ဤမှ လွှဲခတ်သလို၊ အိုးထိန်း စက်လည်သလို၊ အထက်ပျံ

တက်သလို ဖြစ်တတ်တယ်။ အဲဒါ စိတ်၏ နူးညံ့ခြင်းကြောင့် ရုပ်လည်း ပေါ့ပါးခြင်း ဖြစ်သွားတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ...

‘ကာယဒရထော ဝုပသန္တေ ကာယောပိ စိတ္တဗ္ဗိ လဟုကံဟောတိ၊ သရီရံ အာကာသေ လဃံနာ ကာရမတ္တံဝိယ ဟောတိ’လို့ မိန့်တော်မူတာ။

အနက်။ ။ ကာယဒရထော-ကိုယ်၏ ပူပန်ခြင်းသည်၊ ဝုပသန္တေ-ငြိမ်းလတ်သော်၊ ကာယောပိ-ကိုယ်သည်လည်းကောင်း၊ စိတ္တဗ္ဗိ-စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ လဟုကံ-ပေါ့သည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ သရီရံ-ကိုယ်သည်၊ အာကာသေ-ကောင်းကင်၌၊ လဃံနာကာရ မတ္တံ ဝိယ-ခုန်လွှားပျံတက်သကဲ့သို့၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

ဤဆိုခဲ့သော အခြေသို့ ဆိုက်ခဲ့လျှင် အလွန် စိတ်တွေ့ရွှင်ပြီး ဒီလိုဓမ္မပီတိနှင့်နေရလျှင် တစ်သက်လုံး နေချင်စမ်းပါဘိလို့ စိတ်များ ရောက်သွားတတ်တယ်။ မအောက်မေ့လိုက်ပါနဲ့။ ဒါဟာ ကာမနယ်မှ မလွတ်သေးပါ။

ထိုထက် မဟဂ္ဂုတ်ပီတိ လောကုတ္တရာပီတိတို့နှင့် နှိုင်းစာခဲ့လျှင် ဘာမှ မပြောပလောက်သေးပါ။ ရှေ့စခန်းရောက်အောင်သာ အားထုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ‘ငြိမ်းစေမည်’ကို နိဗ္ဗာန်မှတ်ပြီး ရပ်တန့်နေတတ်သည်ဟု ဆိုပါတယ်။

အချို့သော ယောဂီများမှာ ငြိမ်သက်သော သမာဓိအားကြီးရကား တစ်ကိုယ်လုံး တစ်ကောင်လုံး ပျောက်ပြီး အသက်လလည်း မရှူတော့ဘူး (ဝါ) ရှူတယ်လို့ မထင်ရဘူး။ နှာက မှုတ်ထုတ်လိုက်ရင်ပဲ အရှိသားပဲ။ ခေါင်းမရှိဘူး ထင်လို့ စမ်းကြည့်ကြတယ်။ လက်တွေ့၊ ခြေတွေ လှုပ်မရတော့ပါဘူးဟု အထင်ရှိပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ် လှုပ်ကြည့်တတ်တယ်။ ဤကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်းကို ဝိစေတဗ္ဗလို့ ခေါ်တယ်။ စူးစမ်းဆင်ခြင်ယူရမယ်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ 'တေသု-ထိုကိုယ်စိတ်တို့သည်၊
ဂူပသန္တေသု-အထူးသဖြင့် ငြိမ်းစေအပ်ကုန်သည်ရှိ
သော်၊ အဿာသ ပဿာသာ-ထွက်သက်၊ ဝင်သက်
တို့သည်၊ သုခုမာ-နူးညံ့ခြင်းရှိကုန်သည်၊ ဟုတွာ-
ဖြစ်ကုန်၍၊ ပဝတ္တန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ မေ-ငါ၏၊
အဿာသ ပဿာသ-ထွက်သက်ဝင်သက်တို့သည်၊
အတ္ထိနုခေါ-ရှိလေသေးသလော။ နတ္ထိနုခေါ-
မရှိရှာလေသလော၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဝိစေတဗ္ဗ ကာရ
ပတ္တာ၊ စူးစမ်းရှာဖွေအပ်သည်၏အဖြစ်တည်း ဟူ
သော အခြင်းအရာသို့ ရောက်ခြင်းရှိကုန်သည်၊
ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏'လို့ မိန့်တော်မူတယ်။

ငါတို့ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်စဉ်က ကြောက်
တတ်သော ယောဂီတစ်ပါးဟာ ငြိမ်းစေမည် ရလာတဲ့
အခါ လူမှာပူထူလာပြီး လွန်စွာငြိမ်းမည့် အရိပ်နိမိတ်
ရလာတဲ့အခါ တာရှည်စွာမထားဘဲ ဖျက်၊ဖျက်ပစ်
လိုက်တယ်ဟု သူပြောတယ်။ အရှင် ဘာကြောင့်ဖျက်
တာလဲ၊ သူများ ဒါမျိုးဖြစ်အောင် လွန်စွာအားထုတ်
ယူရတာလို့ ပြောတော့ ယခုလိုဖြစ်နေတုန်း။ ရွာပင်း
တောင်သွင်းသွားမှာ ကြောက်လို့ဟု ပြောဖူးတယ်။
စဉ်းစားမနေကြပါနဲ့၊ ဘာမှမဖြစ်ပါ။ မကြောက်နဲ့၊
ကြိုးစားပွားက အကျိုးများလိမ့်မည်။

(ယောဂီပါရဂူကျင့်စဉ်ကျမ်းစာ ၉၀)

ဝိပဿနာ (ဒုတိယပိုင်း)

ကန္တိနည်း တရားအားထုတ်ပုံ

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက...
ဒါနလောကံသာ ပြည့်စုံကာဖြင့်
လေးဝအပါယ် လွတ်ပြီးကွယ်ဟု
စိတ်ဝယ်ရွှင်ပျ အားရပြီးတော့ မနေနဲ့။

သီလလောကံသာ ပြည့်စုံကာဖြင့်
လေးဝအပါယ် လွတ်ပြီးကွယ်ဟု
စိတ်ဝယ်ရွှင်ပျ အားရပြီးတော့ မနေနဲ့။

သမထလောကံသာ ပြည့်စုံကာဖြင့်
လေးဝအပါယ် လွတ်ပြီးကွယ်ဟု
စိတ်ဝယ်ရွှင်ပျ အားရပြီးတော့ မနေနဲ့။

ကျွတ်တန်းဝင်မျှော် များသူတော်တို့
ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ ဒုလ္လဘ၌
ကြုံရလူဖြစ် ဝိမုတ္တိခေတ်ကို
ရောက်လစ်ခုခါ ဝိပဿနာကို
ခါခါပွားဖို့ မမေ့နဲ့။

အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ဓမ္မံ
ပဿတီတိ ဝိပဿနာ။

အနိစ္စ အစရှိသော အစွမ်းဖြင့် အထူးထူး
အပြားပြားကုန်သော တေဘူမက တရားတို့ကို
ရှုတာမှတ်တာကို ဝိပဿနာလို့ ခေါ်တယ်။

ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း အမြဲနှိပ်စက်နေတဲ့ ရုပ်
နာမ်နှစ်ပါးကို ပညာဖြင့် ရှုတာ ကြည့်တာကို
ဝိပဿနာခေါ်တယ်။

ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ပေါ်ရာပေါ်ရာ သတိပဋ္ဌာန်
လေးပါးဖြင့် ရှုမှတ်တာကို ဝိပဿနာလို့ခေါ်တယ်။

ရူပပရိဂ္ဂဟ = ရုပ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်း

တတော ယထာနာမ ပုရိသော အန္တောဂေဟေ
သပ္ပံ ဒိသ္မာ တံ အနုဗန္ဓမာနော တဿ အာသယံ
ပဿတိ။

ဧဝမေဝ အယမ္ပိ ယောဂါဝစရော တံနာမံ
ဥပပရိက္ခန္တော
ဣဒံနာမံ ကိနိဿာယ ပဝတ္တတီတိ ပရိယေသမာနော
တဿနိဿယံ ဟဒယရူပံ ပဿတိ။

တယော တဿ တသ္မိကာလေ-ထိုသို့ နာမ်ရုပ်ကို
သိမ်းဆည်းရာ၌၊ ယထာနာမ- ဥပမာမည်သည်
ကား၊ ပုရိသော-ယောက်ျားသည်၊ အန္တောဂေဟေ-
အိမ်တွင်း၌၊ သိပ္ပံ-မြွေကို၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ တံ-ထို
မြွေကို၊ အနုဗန္ဓမာနော-အစဉ်တစိုက် လိုက်လတ်

သည်ရှိသော်၊ တဿ-ထိုမြေ၏၊ အာသယံ-အောင်း
 ရာနေရာကို၊ ပဿတိ ယထာ-မြင်၏သို့၊ ဧဝမေဝ-
 ဤအတူသာလျှင်၊ အယမိယောဂါဝစရော-ဤ
 ရောဂါဝစရသည်လည်း၊ တံနာမံ-ထိုနာမ်ကို၊ ဥပ
 ပရိက္ခန္ဓော-ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရှုအပ်သည်ရှိသော်၊
 ဣဒံနာမံ-ဤနာမ်သည်၊ ကိ-အဘယ်တရားကို၊
 နိဿယ-မှီ၍၊ ပဝတ္တတိ-ဖြစ်သနည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊
 ပရိယေသမာနော-ထက်ဝန်းကျင်မှ ရှုလတ်သော်၊
 တဿ-ထိုနာမ်၏၊ နိဿယံ-မှီရာဖြစ်သော၊ ဟဒယ
 ရူပံ-ဟဒယ ဝတ္ထု ရုပ်ကို၊ ပဿတိ-မြင်၏။

(ဝိသုဒ္ဓိ ၅-၂-၂၂၂)

ဝိပဿနာ ရှုတဲ့အခါ နာမ်၏မှီရာဖြစ်သော
 ဟဒယဝတ္ထုရုပ်ကို မြင်သောကြောင့် မိမိရဲ့စိတ်ကို
 စိတ်ကလေးရုံးစိုက်ရာဌာနချုပ်ဖြစ်တဲ့ ရင်ချိုင့်ဟဒယ
 နှလုံး၌ထားလျက် (ဧဝံရူပံ၊ ဧဝံရူပံ) ရုပ်-ရုပ်ဟု
 ရှုရမည်။ ပွားရမည်။

ဥပမာ-လောက၌ 'ကျောင်း'ဟုဆိုသဖြင့်
 တိုင်၊ ထုပ်၊ အခြင်၊ အမိုး၊ အကာ အကုန်ပါသွားသ
 ကဲ့သို့ 'မြို့'ဟု ဆိုသဖြင့် ရပ်ကွက်၊ ကျေးရွာ၊ ဌာန
 ဆိုင်ရာ အကုန်ပါသွားသကဲ့သို့ ရုပ်ဟုဆိုသဖြင့်
 မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ် စသည် ပါသွားတယ်။
 ဒါကြောင့် ရုပ်-ရုပ်လို့ ရှုရမယ်။

'ပင့်ကူပမာ တရားရှာ'ဆိုသည့်အတိုင်း ပင့်ကူ
 တို့သည် အလယ်ကောင်မှာနေပြီး ဘေးမှာ သား
 ကောင်ပေါ်လာလျှင် သားကောင်ရှိရာကို လိုက်ဖမ်း
 စားသောက်တယ်။ ဘေးကိုလည်း ဖြန့်ကြည့်တယ်။
 ဘယ်မှသားကောင်မတွေ့မှ အလယ်ကောင် ပြန်လာ
 သလို၊ တရားရှုမှတ်တဲ့ယောဂီဟာလည်း ဒီအတိုင်း
 ပါပဲ။ စိတ်ကလေးရုံးစိုက်ရာ ရင်ချိုင့်ဟဒယနှလုံးမှာ
 ရုပ်၊ ရုပ်လို့ ရှုရင်း ခန္ဓာကိုယ်မှ ပေါ်သမျှကို လိုက်
 ရှုပါ၊ ကြည့်ပါ။

ဥပမာ ခါးဟုဆိုအပ်သော ရုပ်တရား၌ ဒုက္ခ

ဝေဒနာလာကပ်လို့ ခါးနာသည် ဆိုကြပါစို့။
 အသားဟုခေါ်သော ရုပ်တရားက နာသလား၊
 အရိုးဟုခေါ်သော ရုပ်တရားက နာသလား၊
 အကြောဟုခေါ်သော ရုပ်တရားက နာသလား၊
 အရေဟုခေါ်သော ရုပ်တရားက နာသလား၊
 ပိုးကောင်ကိုက်သလို နာသလား၊
 အပ်နှင့်ထိုးဆွသလို နာသလား၊
 သွေးလေမလျှောက်လို့ နာသလား၊
 အကြောတင်နေလို့ နာသလား၊

ကိုယ့်နိမိတ်ထိုးပြရာ ညွှန်ပြရာကို သေသေ
 ချာချာကြည့်ပါ၊ ရှုပါ၊ ဉာဏ်က ဘာကြောင့် နာတယ်
 ဆိုတာကို သိလာပါလိမ့်မယ်။

နာတဲ့နေရာနှင့် နီးစပ်ရာကိုလည်း ယှဉ်ကြည့်
 ပါ။ နာလွန်းအားကြီးလျှင် တစ်ကိုယ်လုံး ဖြန့်ကြည့်
 ပါ။ ပေါ်သမျှ ဝေဒနာတို့သည် တိုးသွားသလား၊
 လျော့သွားသလား၊ ပျက်သွားသလား သေချာကြည့်
 ပါ။

- သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓ၊ ဗုဒ္ဓညွှန်ပြ၊ နည်းမှန်ကျအောင်၊
 ကျင့်ဆောင်ပါ၍၊ ရလော ဧကန်၊ သမာဓိမျက်မှန်၊
 လွန်ဖိုးတန်ဖြင့်၊ နာမ်နှင့်ရုပ်ပျက်၊ ရှုလျက်ကုသိုလ်၊
 များထိုထိုကို၊ လိုချင်ချိန်ရ၊ ထူးမြတ်လှစွာ၊ ဖြစ်
 သည့်တာကြောင့်၊ ဗုဒ္ဓကျေးဇူး၊ အထူးရည်သန်၊
 ဖန်ဖန်ရိကျိုး၊ ရှိခိုးပါသည်ဘုရား။

'မြင်သမာဓိ ရှုဝိပဿနာ ဤနှစ်ဖြာခွဲကာ သိမှတ်ပါ'
 သမာဓိမျက်မှန်ဖြင့် ဘာကြောင့် နာတယ်ဆိုတာကို
 မြင်ပြီး ဉာဏ်က သိလာပါလိမ့်မယ်။

'ကြည့်တိုင်းမြင် ရှုတိုင်းပျက်'ဟူသည် နောက်ပိတ်ဆုံး
 ပျက်စီးပြိုကွဲ ကျေပျက်သွားပါလိမ့်မယ်။ အချို့
 ဝေဒနာတွေ ကြည့်လိုက်တာနဲ့ ပျက်သွားပါတယ်။
 'တစ်ကိုယ်လုံးတုန်၊ ထက်အောက်စုန်၊ ရှုတုန်အနိစ္စ'
 ဟု ညောင်လွန်ဆရာတော် ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။
 ဝေဒနာတစ်ခုပေါ်လာလျှင် နာတဲ့နေရာလည်း ကြည့်
 လိုက်၊ ကျန်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်အထက်ပိုင်း အောက်ပိုင်း

တွေလည်း နာသေးလားလို့ ပြန်ကြည့်ပါ။ ရှုပါ။
ဘယ်မှမတွေ့မှ ရင်ချိုင့်ဟဒယနလုံး၌ ပေးထားတဲ့
သင်ခန်းစာ ပေးထားတဲ့တရားကို မှတ်ပါ။

တရားမှတ်ခိုင်းတာ ဝေဒနာရှာခိုင်းတာမဟုတ်ပါ။
ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဝေဒနာ မပေါ်ဘဲနဲ့ မျက်နှာပေါ်မှာ ရွတ်
ရွတ်ပေါ်က ပေါ်တဲ့နေရာကြည့်ပါ။ တိုးလာသလား
လျော့သွားသလား ပျက်သွားသလား သေချာကြည့်
ပါ။

ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ပေါ်သမျှ အထက်ပါ
အတိုင်းကြည့်ပါ။ ဘာဝေဒနာ ပေါ်မှာပါလိမ့်၊ မမျှော်
ပါနဲ့။ ပေါ်မှ ယောဂီရဲ့ နိမိတ်ထိုးပြမှ ကြည့်ပါ။

ရူပတီတိ ရူပံ = ဖောက်ပြန်တတ်လို့ ရုပ်ခေါ်တယ်။
အေးလို့လည်း ဖောက်ပြန်တတ်တယ်။

ပူလို့လည်း ဖောက်ပြန်တတ်တယ်။

ဆာလို့လည်း ဖောက်ပြန်တတ်တယ်။

မှက်၊ ခြင်၊ မြွေကင်းစတာတွေ ကိုက်လျှင်လည်း
ဖောက်ပြန်တတ်တယ်။

ဖေဏပိဏ္ဍုပမံ ရူပံအရ = ရုပ်တရားသည် ရေမြုပ်စိုင့်
နှင့်တူ၏လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားတော်မူ
တယ်။

ဂင်္ဂါမြစ်ရေဟာ အချင်းချင်းတိုက်မိပြီး ဖြစ်
ပေါ်လာတဲ့ ရေမြုပ်ဆိုင်ကို မျက်စိအမြင်ရှိတဲ့
ယောက်ျားဟာ ကမ်းနားကနေရပ်၍ အဖန်တလဲလဲ
ကြည့်တယ်။ အနှစ်သာရကို မမြင်ဘူး။ ရေမြုပ်ဟာ
အစုတ်အစုတ် အပေါက်အပေါက်ရှိသလို ယောဂီ
ရထားတဲ့ ရုပ်တရားဟာလည်း ခံတွင်းပေါက်၊ နှာ
ခေါင်းပေါက် စတဲ့ ဒွါရ ခြောက်ပါးရှိတယ်။

ရေမြုပ်အတွင်း၌ အထူးထူးသော ပိုးမျိုးတို့၏
တည်နေရာ သားဖွားရာ သုသာန်သင်္ချိုင်းပြုရာ ကျင်
ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာ နားခိုရာဧရိယာဖြစ်သကဲ့သို့၊
ယောဂီ ရထားတဲ့ ရုပ်တရားကြီးဟာလည်း ပိုးမျိုး
ရှစ်ဆယ်တို့ရဲ့ တည်နေရာ၊ ဧရိယာနှင့် သေဆုံးရာ
သင်္ချိုင်းကုန်းနှင့် အလားသဏ္ဍာန်တူတယ်။

ရေမြုပ်ဟာ ဖြစ်ခါစမှာလည်း ပျက်စီးခြင်းသို့
ရောက်တယ်။ ထန်းသီး ပမာဏရှိတဲ့အခါမှာလည်း
ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်တယ်။

ထို့အတူ ယောဂီရထားတဲ့ ရုပ်တရားဟာ
လည်း အမိဝမ်းတွင်း ကလလရေကြည် တည်တဲ့
အခါမှစပြီး ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်တာလည်း မရေ
မတွက်နိုင်ဘူး။

အမြုပ်ဖြစ်သောအခါ...

သားတစ်ဖြစ်သောအခါ...

ခက်မငါးဖြာဖြစ်သောအခါ...

စက္ခုပသာဒစသည်ဖြစ်သောအခါ...

အမိဝမ်းတွင်းမှ မဖွားမီ...

အမိဝမ်းတွင်းမှ ဖွားပြီး ၀ : တစ်နှစ် စသည်နေ
ပြီး ပျက်စီးရတာတွေလည်း မရေမတွက်နိုင်ဘူး။

ရေမြုပ်သည် ဗလဝါမှခဲသို့ ရောက်သည်ရှိ
သော် ပျက်စီးရသလို ရုပ်တရားကလည်း အနှစ်
တစ်ရာသို့ရောက်သည်ရှိသော် ပျက်စီးရမြဲဖြစ်တယ်။
ရုပ်တွေပျက်စီးတာ မြစ်ရေယာဉ်လို ဆီမီးလျှံလိုပါပဲ။
အယံခေါမေကာယော ရူပီ စာတုမဟာဘူတိကော
မာတာပေတ္တိကသမ္ဘဝေါ သြဒနကုမ္မာသူပစယော
သေယျထာပိမဟာရာဇ...၊ သာမညဖလသုတ်

(ဒီ ၁-၇၂)

မြတ်စွာဘုရားက မြတ်သောမင်းကြီး၊ တစ်
လံမျှသာရှိတဲ့ ဤကိုယ်ကောင်ကြီးသည် မြေ...
ရေ...လေ...မီးဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးကြောင့်
ဖြစ်၏။ မိဘတွေကြောင့် ဖြစ်၏။ တစ်လံမျှရှိတဲ့
ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို ထမင်းတွေထည့်ပေးရ၊ အစား
အသောက်တွေ ထည့်ပေးရ၊ ပြုစုပေးရ၊ ဆုပ်နယ်
ပေးရ၊ ပြုပြင်ပေးရ၏ 'ဟု ဟောတော်မူ၏။

ဝိပဿနာမှန်သမျှ ရင်ချိုင့်၌ ပေးထားတဲ့
တရားကို ဖွားရမည်။

နာမပရိဂ္ဂဟ = နာမ်ကိုသိမ်းဆည်းခြင်း
ဧဝံနာမံ၊ ဧဝံနာမံ။ ဧဝံ-ဤသည်ကား၊ နာမံ-

နာမ်တည်း။ (သို့မဟုတ်) 'သိသည် သိသည်' ဟု ပွား။

နာမပရိဂ္ဂဟ၌ သိသည် သိသည်ဟုဆိုရာ ဘာတွေ့သိတာလဲဆိုရင် ရူပ ပရိဂ္ဂဟ၌ ပြခဲ့သော ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်မှာ ဝေဒနာပေါ်တဲ့နေရာ၊ ရွာရွာတပေါ်တဲ့နေရာ၊ ပူတဲ့နေရာ၊ အေးတဲ့နေရာ စသည်ဖြင့် အထူးထူးပေါ်သမျှကို အာရုံပြု၍ ပေါ်သမျှကို ကိုယ် သိနေတာတွေကို 'သိသည်၊ သိသည်' ဟု ပွားပါ။

ဝေဒနာသည် ရေပွက်နှင့်တူ၏။ မိုးရွာတဲ့ အခါ ဂင်္ဂါမြစ်ရေသည် ဟိုနေရာက ပွက်လာလိုက်၊ ဒီနေရာက ပွက်လာလိုက်ဖြစ်သလို သင်တို့ရရှိထား တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်မှာလည်း ဟိုနေရာက ဝေဒနာပေါ်လာ လိုက်၊ ဒီနေရာက ဝေဒနာပေါ် လာလိုက် မျိုးစုံ ပေါ် တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဝေဒနာ သည် ရေပွက်နှင့်တူတယ်လို့ ဟောထားတာ။

စစ်တိုက်တဲ့အခါ...

- ၁။ ရန်သူနှင့် သူသေ ကိုယ်သေ ရင်ဆိုင်တိုက် တာက တစ်နည်း၊
- ၂။ ချောသတ်တာက တစ်နည်း၊
- ၃။ ပြောက်ကျားတိုက်တာက တစ်နည်း၊ နည်း ပရိယာယ်သုံးမျိုးရှိသလို၊

ဝေဒနာပေါ်လာတဲ့အခါ...

- ၁။ နာတဲ့နေရာကို တိုက်မိုက် ကြည့်တာက တစ်မျိုး၊
- ၂။ နာတဲ့နေရာဘေးကနေ ယှဉ်ကြည့်တာက တစ်နည်း၊
- ၃။ နာတဲ့နေရာကြည့်လိုက်၊ ခန္ဓာကိုယ်အထက် ပိုင်းကြည့်လိုက်၊ အောက်ပိုင်းကြည့်လိုက်နဲ့ တစ်ကိုယ်လုံး ဖြန့်ကြည့်တာက တစ်နည်း၊ အဲဒီလို နည်းသုံးပါးနဲ့ ကြည့်ရပါတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံ သိသည် သိသည်ဟု မှတ်နေ ရင်းနဲ့ သမာဓိစွမ်းအား ထက်သန်လာရင် မျက်စိကို မှိတ်ထား၊ အဝတ်နဲ့ပိတ်စည်းထားပေမယ့် ကိုယ့်ခန္ဓာ ကိုယ်ကို ထင်ထင်ရှားရှား မြင်လာပါတယ်။

မြင်ရတဲ့ကိုယ်ခန္ဓာဟာ အပြင်ဘက် တစ် နေရာမှာ မဟုတ်ဘဲ မူလပကတိ တည်ရှိတဲ့နေရာမှာ ရှိမြဲအတိုင်း မြင်နေရတာဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ်ခန္ဓာရုပ် လက်၊ ခြေ၊ နှာခေါင်း စသည် တွေဟာ ပင်ကိုမူလရှိမြဲနေရာမှာ မဟုတ်ဘဲ အပြင် ဘက်တစ်နေရာမှာ ရောက်ရှိနေတာကို မြင်ရရင် ဒီလို မြင်နေရတဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာရုပ်တွေရဲ့ ပင်ကိုမူလ ရှိမြဲနေ ရာကို ယောဂီတဘက်နဲ့ စည်းထားပေမယ့် စိုက် ကြည့်လိုက်ရင် ကိုယ်ခန္ဓာရုပ်တွေကို ပင်ကိုမူလ နေရာမှာ မြင်ရပါတယ်။

ပင်ကိုခြေထောက်ရဲ့ ဘေးနားမှာ အပိုခြေ ထောက်တစ်ချောင်းကိုလည်း အရိပ်ပမာ မြင်နေရပါ တယ်။ ဒီအခါမှာ ပင်ကိုခြေထောက်ကို မြန်မြန်စိုက် ကြည့်လိုက်ရင် မိမိရဲ့ ပင်ကိုခြေထောက်ကိုသာ မြင် နေရပြီး အရိပ်ခြေထောက်ဟာ ပျောက်ကွယ်သွား ပါတယ်။

ကိုယ်မျက်နှာချင်းဆိုင်နေရာမှာရှိနေပြီး ကိုယ့် ကို ပြန်ကြည့်နေတဲ့ မျက်လုံးကိုလည်း မြင်နေရ တယ်။ ယောဂီဟာ ကိုယ့်ပင်ကို မျက်လုံးရှိမြဲနေရာကို စိတ် အာရုံက ပဋိဘာဂမျက်မှန်နိမိတ်ဖြင့် ကြည့် နေရင် ကိုယ့်မျက်လုံးကို ပုံမှန်အတိုင်း မြင်နေရပါ တယ်။ ကိုယ်တွေ့မကြုံသူတွေဟာ ယုံတမ်းစကား ထင်ပေမယ့် ဒါဟာ သမာဓိအမြင် ကိုယ့်နိမိတ်ထိုး ပြတဲ့နေရာကို မြင်တာပါ၊ တရားသဘောတွေပါ၊ ဆန်းကြယ်ပါတယ်။

အမြင်မတူကြ

ကိုယ့်ရုပ်ခန္ဓာတစ်ကိုယ်လုံးမြင်တဲ့ ယောဂီ ဟာ တစ်ဦး၊ နှစ်ဦးပါပဲ။ ဝမ်းဗိုက်ထဲက ကလိစာ တွေ အစရှိတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုခုကို ပကတိ အသားအတိုင်း မြင်ကြတဲ့ယောဂီတွေက ပိုများပါ တယ်။ တချို့ယောဂီတွေက ကိုယ့်ခန္ဓာအရိုးကိုသာ မြင်ကြပါတယ်။

ဒီလို ကိုယ့်ရုပ်ခန္ဓာ အမြင်မြဲလာရင် ဥပစာရ သမာဓိ-ဥပစာရဈာန်ရနေပြီလို့ သိနိုင်ပါတယ်။

ရုပ်ခန္ဓာ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏ များခြင်းအကြောင်း

ဤဝတ္ထုရုပ်မည်သည် နာမ်ခန္ဓာတို့၏ မှီရာ တည်း။ နာမ်ခန္ဓာတို့သည်လည်း မျက်စိတစ်မှိတ် လျှပ်တစ်ပြက် လက်ဖျစ်တစ်တွက် ကာလအတွင်း တစ်ခု၌ ကုဋေတစ်သိန်းမကဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်၏။ ထိုနာမ်ခန္ဓာမှီသော ဝတ္ထုရုပ်၊ ရုပ်ခန္ဓာတို့သည်လည်း ကုဋေငါးထောင်မကဖြစ်၍ ချုပ်ကုန်၏။ နာမ်ခန္ဓာ (၁,၀၀၀,၀၀၀,၀၀၀,၀၀၀) ကုဋေတစ်သိန်းချုပ်ခဲ့လျှင် ရုပ်ခန္ဓာ (၅၈,၈၂၃,၅၂၉,၄၁၁) ငါးထောင် ရှစ်ရာ ရှစ်ဆယ်နှစ်ကုဋေသုံးသန်း ငါးသိန်း နှစ်သောင်း ကိုး ထောင် လေးရာ တစ်ဆယ်တစ်ခုလောက် ချုပ်ရရှာ ပြန်၏။ ထိုနာမ်ခန္ဓာ များတိုင်း များတိုင်း ရုပ်ခန္ဓာ များလှ၍ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင်ဖြစ်၍ ပျက်သည်ကို မြင်ရ၏။

ဧကစ္ဆရက္ခဏေ ကောဋိသတသဟဿသင်္ချာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈတိ။

- လက်ဖျစ်တစ်တွက်တွင် စိတ္တက္ခဏပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းဖြစ်တယ် ပျက်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီလို နာမ်ခန္ဓာ များတိုင်း များတိုင်း ရုပ်ခန္ဓာ များ လှ၍ ရေဟွက်ပိုင်းခြား ဂဏန်းထားခြင်းငှာ မတတ် နိုင်လောက်အောင်ဖြစ်၍ လက်ဖျစ်တစ်တွက် အတွင်း ကာလ၌ဖြစ်သော စိတ္တက္ခဏကား စပါးတင်းပေါင်း ၈၀၅၉ တင်း၊ ၆ ပြည် (ရှစ်ထောင်ငါးဆယ့်ကိုးတင်း၊ ခြောက်ပြည်) မျှလောက်သော စပါးစေ့တို့နှင့် ဥပမာ နှိုင်းယှဉ်ပြီး ရှင်နာဂသိန်ပြတော်မူခဲ့တယ်။

(ယောဂီပါရဂူ)

အကန်းနှင့်အကျိုးစပ်မှ လိုရာပြီးသလို
နာမ်နှင့်ရုပ်စပ်မှ လိုရာအာရုံထင်ပုံ
နာမ်၊ ရုပ် နှစ်ပါးတို့တွင် နာမ်သည် တန်ခိုး

အာနုဘော်ကင်းတယ်။ မိမိ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဖြစ်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့် ဖြစ်စေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၊ စကား မပြောနိုင်ရှာ၊ မစွမ်းနိုင်ရှာ၊ မခဲနိုင်၊ မသောက် နိုင်၊ စကားမပြောနိုင်၊ မဆိုနိုင်၊ ဣရိယာပုတ်ကို မပြု ပြင်နိုင်၊ မပြောင်းနိုင်၊ မရွှေ့နိုင်ဘူး။

ရုပ်ကလည်း တန်ခိုးအာနုဘော်ကင်းတယ်။ မိမိကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာဖြစ်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရှာ၊ မစွမ်းနိုင်ဘူး။ ထိုရုပ်၏ ခဲလို စားလိုသော အဖြစ်မရှိ၊ သောက်လိုသော အဖြစ် မရှိ၊ စကားပြောဆိုလိုသောအဖြစ် မရှိ၊ ဣရိယာ ပုတ်ကို ပြုလိုပြင်လို၊ ပြောင်းရွှေ့လိုသော အဖြစ် လည်း မရှိဘူး။

အမှန်ကတော့ နာမ်ကိုမှီပြီး ရုပ်ဖြစ်တယ်။ ရုပ်ကိုမှီပြီး နာမ်ဖြစ်တယ်။ နာမ်က ခဲလို စားလိုသော အခါ ရုပ်က ခဲတယ်၊ စားတယ်။ နာမ်က သောက်လို သောအခါ ရုပ်က သောက်တယ်၊ နာမ်က စကား ပြောဆိုလိုသောအခါ ရုပ်က စကားပြောရတယ်၊ နာမ် က သွားလို၊ ရုပ်လို၊ ထိုင်လို၊ လျောင်းလိုသောအခါ ရုပ်က သွားတယ်၊ ရပ်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ လျောင်းရ တယ်။

အကန်းအကျိုး ဥပမာ

သူကန်းက အကျိုးကို 'အဟံ ခေါ ဘဏေ သက္ကာမိ ပါဒေဟိ ပါဒ ကရဏီယံ ပါဒကရဏီယံ ကာတံ =အိုချစ်ဆွေ ကျွန်တော်က ခြေဖြင့် သွားလာမှု ကိစ္စအဝဝကို ပြုနိုင်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ကျွန်တော် မှာ ဆိုစရာလေးတစ်ခု ရှိနေတာက နတ္ထိစမေ စက္ခုနိ ယေဟိသမဝိသမံ ပသောယုန္တိ = မျက်စိက ဟန် မကျ၍ လမ်းကောင်းလမ်းမှန်ကိုတော့ မမြင်နိုင်တဲ့ အတွက် မသွားနိုင်ဘူးဗျာ'လို့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် ပြောရှာသတဲ့။

အဲဒီအခါ အကျိုးကလည်း သူ၏ဖြစ်ပုံ စနစ် ပုံကို မနေသာ၍ သနားစဖွယ် အားငယ်ငယ်ဖြင့်

သူကန်းကို ပြောရှာသတဲ့။ ‘အဟံ ခေါ ဘဏေ သက္ကောမိ စက္ခုနာ စက္ခုကရဏီယံ ကာတံ = အိုချစ် ဆွေ ကျွန်တော်က မျက်စိဖြင့် မြင်မှု ကိစ္စအဝဝကို မြင်နိုင်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် ကျွန်တော့်မှာ ဆိုစရာ လေးတစ်ခုကျန်နေတာက ‘နတ္ထိစ မေ ပါဒါနိ ယေဟိ အဘိက္ကမေယျံဝါ ပဋိက္ကမေယျံဝါ = ခြေက အဟုတ် မဟုတ်လို့ ရှေ့သွားလို့ နောက်ဆုတ်လို့၊ တယ်နေရာ မကျဘူး၊ အဆင်မပြေပါဘူး’လို့ အားငယ်ငယ် ဝမ်းနည်းသံဖြင့် ပြန်ပြောရှာသတဲ့။

သူကန်းဟာ ငါတို့နှစ်ဦးပေါင်းစပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်လိုရာအရပ်သို့ ရောက်ခြင်းကိစ္စ ပြီးမြောက် တော့မှာပါလားဟု နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းသာသည် ဖြစ်ပြီး အကျိုးကို ပခုံးပေါ်တင်ပြီး ထမ်းတယ်။ အကျိုးက သူကန်းရဲ့ပခုံးထက်၌ထိုင်ပြီး ‘ဝါမံ ပုဇ္ဇ ဒက္ခိဏံ ဂဏှ = အိုချစ်ဆွေ ညာခြေလှမ်းလော့ (ဝါ) ညာဘက်ကို သွားပါ။

ချစ်ဆွေ ‘ဒက္ခိဏံ ပုဇ္ဇ ဝါမံ ဂဏှ = အိုချစ်ဆွေ ဘယ်ခြေလှမ်းလော့ (ဝါ) ဘယ်ဘက်ကို သွားပါ စသည်ဖြင့် လမ်းညွှန်လမ်းပြ ပြောကြားနေသတဲ့။ အကန်း၊ အကျိုး နှစ်ဦးသားတို့တွင် သူကန်းသည် လည်း တန်ခိုးအာနုဘော်ကင်းတယ်။ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာဖြစ်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့် မိမိ၏ အစွမ်း အစသတ္တိဖြင့် မသွားနိုင်၊ အကျိုးသည်လည်း တန်ခိုး အာနုဘော်ကင်းတယ်။ မိမိ၏ အစွမ်းသတ္တိဖြင့် မသွား နိုင်ဘူး။

အကန်း၊ အကျိုးတို့၏ အချင်းချင်း တစ် ယောက်သည် တစ်ယောက်ကိုမှီ၍ သွားခြင်းသည် မဖြစ်တာမဟုတ်၊ ဖြစ်သည်သာလျှင် ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဤအတူပဲ နာမ်သည်လည်း တန်ခိုးအာနုဘော် ကင်း တယ်။ မိမိ၏ အစွမ်းသတ္တိဖြင့် မသွားနိုင်ဘူး။ ရုပ်က လည်း တန်ခိုးအာနုဘော်ကင်းတယ်။ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင် ဥစ္စာဖြစ်တဲ့ တန်ခိုးအာနုဘော်အစွမ်းဖြင့် မဖြစ်နိုင်၊ ထိုထိုသို့သော ကြိယာတို့၌ မဖြစ်နိုင်ဘူး။

အဲဒီရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ရဲ့ အချင်းချင်း တစ်ပါး သည် တစ်ပါးကိုမှီ၍ ဖြစ်ခြင်းသည်လည်း၊ မဖြစ်တာ မဟုတ် ဖြစ်တယ်။ တည်ခြင်းသည်လည်း မတည် တာ မဟုတ်၊ တည်တယ်။

အဲဒီလို (ဝိပဿနာပါရဂူကျမ်း)မှာ ဆိုထား တယ်။

တရားထိုင်တဲ့အခါ တစ်နေရာရာက ပူလာတဲ့ သဘော ပေါ်တယ်ဆိုကြပါစို့။

ပူတာသည် ယောက်ျားလည်းမဟုတ်၊
ပူတာသည် ဘုန်းကြီးလည်းမဟုတ်၊
ပူတာသည် ကိုရင်လည်းမဟုတ်၊
ပူတာသည် မိန်းမလည်းမဟုတ်၊
ပူတာသည် ငါလည်းမဟုတ်။

ပူတာသည် တေဇောဓာတ် ရုပ်ပရမတ္ထတရားပဲ၊ ပူတယ်လို့ သိလိုက်တဲ့ သိသည် သိသည်လို့ ရှုမှတ် လိုက်တဲ့ သိစိတ်ကလေးကလည်း ဘုန်းကြီး၊ ဦးပဉ္စင်း၊ ကိုရင်၊ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ ဘာ တစ်ခုမှ မဟုတ်ဘူး၊ နာမ်တရားပဲ။ မှတ်တိုင်း၊ မှတ် တိုင်း၊ မြင်တိုင်း၊ မြင်တိုင်း၊ ရုပ်နှင့်နာမ်၊ နာမ်နှင့်ရုပ်၊ ဒါပဲ တွေ့ရတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မှာ...

“နာမရူပတော ဥဒ္ဓံ အညော သတ္တောဝါ ပုဂ္ဂလောဝါ ဒေဝေါဝါ ဗြဟ္မာဝါ နတ္ထိ လို့ ဟောထား တယ်။

နာမရူပတော-နာမ်၊ ရုပ်နှစ်ပါးထက်၊ ဥဒ္ဓံ- အလွန်၊ အညော-နာမ်၊ ရုပ် နှစ်ပါးမှ တစ်ပါးသော၊ သတ္တောဝါ-သတ္တဝါသည်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂလော ဝါ-ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်းကောင်း၊ ဒေဝေါဝါ-နတ် သည်လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မာဝါ-ဗြဟ္မာသည်လည်း ကောင်း၊ နတ္ထိ-မရှိပါပေ။

ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားမျှသာရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ ဆိုတာ မရှိဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာဆိုတာ လောကဝေါဟာရ

ခေါ်ဝေါ်ရုံအမည်လောက်မျှပါပဲ။ တကယ်ရှိ အဟုတ် ရှိတာက ရုပ်တရားနှင့် နာမ်တရားသာ ရှိတယ်။

အဲဒီရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရားတွေဟာ တစ် သံသရာလုံးက ပျောက်ကွယ်လာတာ၊ ရုပ် နာမ်ကို ရုပ်နာမ်မှန် မသိဘူး။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဒီရုပ်နာမ် ကို ငါထင် သူထင် ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ ထင်ကြတယ်။ ပညတ်တွေ က ဖုံးကွယ်ပြီး ရုပ်ဓာတ်၊ နာမ်ဓာတ်၊ ပရမတ်သဘောလေးပါးက တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်နေတာ။

တရားပျောက်တော့ ဘယ်မှာရှာမလဲ။

‘ပစ္စုပ္ပန်မှ ဝေါဟာရ သကေ ကာယမှ ဝိန္ဒထ’ (မိလိန္ဒ ၃၇၈) လို့ ဟောထားသောကြောင့် တရားရှာ တော့ ကိုယ်မှာရှာရမယ်။ ဦးပဉ္စင်းတို့ ဒကာ ဒကာမ တွေရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ဉာဏ်နဲ့ရှာကြည့်တော့ ရုပ် တရားနှင့် နာမ်တရားပဲ ရှိတယ်။

‘အဒဿနတော အာယန္တိ ဘင်္ဂါ ဂစ္ဆန္တိ ဒဿနံ’

သင်္ခါရာ-ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတို့သည်၊ အဒဿနတော-မမြင်ရာ အရပ်မှ၊ အာယန္တိ-လာ ကုန်၏။

တရားထိုင်တဲ့အခါ အေးတဲ့ရုပ်ကလေးက ရှေ့ကလာတာလား၊ အနောက်က လာတာလား၊ တောင်က လာတာလား၊ မြောက်က လာတာလား၊ အထက်က ကျလာတာလား၊ အောက်က တက်လာ တာလားလို့ ပြောလို့မဖြစ်ဘူး၊ မမြင်ရာ အရပ်ကနေ ရောက်လာတာ။

ဘင်္ဂါ-ပျက်စီးပြီးကျ ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့သည်၊ အဒဿနံ-မမြင် ရာအရပ်သို့၊ ဂစ္ဆန္တိ-သွားကြ လေကုန်၏။

အေးတဲ့ရုပ်ကလေးပေါ်လာပြီး ပျောက်သွား တာ၊ ပျောက်သွားတော့ သူက အရှေ့ကိုသွားတာ လား၊ အနောက်ကိုသွားတာလား၊ တောင်ကိုသွားတာ လား၊ မြောက်ကိုသွားတာလား၊ အထက်တက်သွား

တာလား၊ အောက်ဆင်းသွားတာလား ပြောလို့ မဖြစ်ဘူး။ မမြင်ရာအရပ်ပြန်သွား ရောက်သွားတာ၊ လာတော့လည်း မမြင်ရာအရပ်ကနေ လာတယ်၊ ပျောက်သွားတော့လည်း မမြင်ရာအရပ်ကို သွားတာ။

အေးတယ်လို့ သိလိုက်တဲ့သိစိတ် နာမ်တရား ကလည်း အရှေ့က လာတာလား၊ အနောက်က လာ တာလား၊ တောင်က လာတာလား၊ မြောက်က လာ တာလား၊ အထက်က ကျလာတာလား၊ အောက်က တက်လာတာလားလို့ ပြောလို့ မဖြစ်ဘူး၊ မမြင်ရာ အရပ်ကနေ ရောက်လာတာ။

အေးတယ်လို့သိလိုက်တဲ့ သိစိတ်နာမ်တရား ကလည်း ပျောက်သွားတော့ သူက အရှေ့အရပ်ကို သွားတာလား၊ အနောက်ကိုသွားတာလား၊ တောင် အရပ်ကို သွားတာလား၊ မြောက်အရပ်ကို သွားတာ လား၊ အထက်တက်သွားတာလား၊ အောက်ဆင်း သွားတာလားလို့ ပြောလို့မဖြစ်ဘူး၊ မမြင်ရာအရပ်မှာ ပျောက်သွားတာ။

ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်တွေဟာ မမြင်ရာအရပ်က လာပြီး မမြင်ရာအရပ်ကို ပြန်သွားတာ။

နာမရူပ-မှတ်ရပုံမှာ၊ ပေါ့သူမှာလွယ်၊ ခက် မယ်စူးစိုက်၊ စိတ်လိုက်မသိ၊ မထွက်ဘိဆို၊ စိတ်ကူး ပိုကာ၊ ရုပ်နာမ်ပါခွဲ၊ ပေါ်ဆဲမှတ်စေ၊ ယားနေလျှင် မှတ်၊ ကုတ်ချင်တတ်၏၊ ပြောင်းလတ်ဘယ်ညာ၊ အမှတ်ပါစေ၊ ဝေဒနာပြင်း၊ သည်းခံရင်းသာ၊ ရှုမှတ် ပါဆို၊ အပိုလုပ်မှတ်၊ ရှောင်စေအပ်၏၊ မှတ်လိုက် ကောင်းဆို၊ နှစ်မျိုးလုံးပင်၊ တွေ့မြင်အာရုံ၊ ညွတ် တိုင်းစုံ၏၊ မျိုးစုံဝေဒနာ၊ မှတ်ရာအာရုံ၊ တွဲစုံလာ ကပ်၊ အမှတ်တခြား၊ (ပေါ်တာတခြား)၊ ထင်ရှား စ’ ယောဂီ။

(မဟာစည်ဆရာတော် ဦးဇဋ္ဌိလဆောင်ပုဒ်လင်္ကာ)

စောင်းသံပမာ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ဖြစ်ပျက်ဟန်
စောင်းကိုတီးရင် တီးအပ်သောစောင်းမှဖြစ်တဲ့

အသံဖြစ်ပေါ်သည်မှ ရှေး၌ အစိုင်အခဲအပေါင်းအစု ဟူသည်မရှိ၊ ဖြစ်ဆဲအသံသည်လည်း အစိုင်အခဲ အပေါင်းအစုမှ လာသည်မဟုတ်။ ချုပ်ဆဲသော အသံ ၏လည်း အရပ်ဆယ်မျက်နှာသို့ သွားခြင်းကပ်ခြင်း မည်သည်မရှိ၊ ချုပ်ပြီးသော အသံသည်လည်း တစ်စုံ တစ်ခုသော အရပ်၌ ပေါင်းစု စုဝေးပြီးမတည်ဘူး။ အမှန်စင်စစ်မှာတော့ စောင်းသမားရဲ့ အသံဖြစ်ခြင်း အားလျောက်ပတ်သော စောင်းတီးခြင်း လုံ့လ၊ အသံ တွေဟာ ရှေးက မရှိ၊ ယခုမှဖြစ်လာတာ၊ ဖြစ်ပြီး၍ အရှည်မတည်၊ ရုတ်တရက် ချက်ချင်း ချုပ်ပျောက် ပျက်စီးသွားကြတယ်။

အဲဒီလိုပဲ ရုပ်နာမ်တရားတို့ဟာလည်း ရှေးက မရှိ၊ ယခုမှဖြစ်လာပြီး အရှည်မတည်၊ ရုတ်တရက် ချက်ချင်း ချုပ်ပျောက်ပျက်စီးသွားကြတယ်။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက...
 အနုပ္ပန္နာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာပိ နိရုဇ္ဈရေ၊
 နိစ္စံ နဝါဝ သင်္ခါရာ၊ ဝိဏာသဒ္ဒ သမူပမာ။
 သင်္ခါရာ-ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး သင်္ခါရတရားတို့ သည်၊ အနုပ္ပန္နာ-စုဆောင်း သိမ်းဆည်းဖြစ်ပြီး မဟုတ်ကုန်ပဲသာလျှင်၊ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-အကြောင်းကိုစွဲ၍ ရုတ်ခနဲ ဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်၏၊ ဥပ္ပန္နာပိ-အကြောင်း အားလျော်စွာ ဖြစ်ပေါ်ကုန်ပြီး၍လည်း၊ နိရုဇ္ဈရေ- ရုတ်တရက် ချုပ်ပျက်ကြလေကုန်၏၊ နိစ္စံ နဝါဝ- ခဏမစဲ အမြဲဖြစ်လျက် အသစ်စက်စက်တို့သာ တည်း၊ ဝိဏာ သဒ္ဒသမူပမာ-စောင်းကြိုး စောင်းခွက် တီးမှုတ်ချက်ကြောင့် ပေါ်ထွက်ပျောက်ဟန် စောင်းသံ နှင့် တူလေကုန်စွတကား။

ဒါကြောင့်
 'ဧဝံ သဗ္ဗေပိ ရူပါရူပိနော ဓမ္မာ အဟုတွာ သမ္ဘောန္တိ၊
 ဟုတွာ ပဋိဝေန္တိ'လို့ ဟောတော်မူတာ။

ဧဝံ-ဤသို့၊ သဗ္ဗေပိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ရူပါ ရူပိနော-ရုပ်နာမ်ဖြစ်ကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့ သည်၊ အဟုတွာ-ရှေးကမရှိကုန်၍၊ သမ္ဘောန္တိ-ယခုမှ

ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဟုတွာ-ယခုမှ ဖြစ်ကုန်ပြီး၍၊ ပဋိ ဝေန္တိ-အရှည်မတည် တဖြုတ်ဖြုတ် ချုပ်ပျောက်ကြ ကုန်၏။

ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ = အကြောင်းကို သိမ်းဆည်းခြင်း
 အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ အာဟာရ
 အတိတ်အကြောင်းတရား ၅ ပါးတို့ ပြုပြင်သည်၊
 ပြုပြင်သည်'ဟုပွား။

အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရဂ္ဂဟဏေန ပနေတ္ထ တဏှပါ
 ဒါနဘဝါပိ ဂဟိတာ ဘဝန္တိ။

အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝဟု
 အတိတ်အကြောင်းတရား ငါးပါးရှိ၏။

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ။

ဤတွင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊
 အာဟာရ အတိတ်အကြောင်းတရားငါးပါး ပြုပြင်
 သည်၊ ပြုပြင်သည်'ဟု ပွားရ၏။

သော အာဒိတောဝ ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ၊
 နတာဝိဒံ နာမရူပံ အဟေကုကံ သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗဒါ
 သဗ္ဗေသဉ္စ ဧကသဒိသဘာဝ ပတ္တိတော၊ န ဣဿ
 ရာဒိ ဟေတုကံ၊ နာမရူပတော ဥဒ္ဓံ ဣဿရာဒိနံ
 အဘာဝတော။

သော-ထိုယောဂီသည်၊ အာဒိတောဝ-အစ၌
 သာလျှင်၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ-ဆင်ခြင်၏။
 ဣဒံနာမရူပံ-ဤနာမ်ရုပ်သည်၊ တာဝ-ရှေးဦးစွာ၊
 အဟေတုကံ-အကြောင်းမရှိသည်၊ န-မဟုတ်၊
 သဟေတုကမေပ-အကြောင်းရှိသည်လျှင်ကတည်း။

ကသွာ-အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား၊
 သဗ္ဗတ္ထ-အလုံးစုံသော၊ အဇ္ဈတ္တ-ဗဟိဒ္ဓသန္တာန်၌၊
 ဧကသဒိသဘာဝပတ္တိတော- တစ်ခုတည်းကဲ့သို့
 တည်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်လည်း
 ကောင်း၊ သဗ္ဗဒါစ-ခပ်သိမ်းသော အခါ၌လည်း၊
 ဧကသဒိသဘာဝ ပပတ္တိတော-လည်းကောင်း၊
 သဗ္ဗေသဉ္စ-ခပ်သိမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း၊
 ဧကသဒိသဘာဝပတ္တိတော- လည်းကောင်း၊ နာမ

ရူပ-နာမ်ရုပ်သည် (ထည့်)၊ ဣဿရာဒိဟေတုကံ၊ ဣဿရနိဗ္ဗာန ဝိသမဟေတု-စသောအကြောင်း ရှိသည်။ နဟောတိ-မဖြစ်၊ ကသ္မာ-အဘယ်ကြောင့် နည်း ဟူမူကား၊ နာမရူပတော-နာမ်ရုပ်မှ၊ ဥဒ္ဓံ-အလွန်၊ ဣဿရာဒိနံ၊ ဣဿရ-စသည်တို့၏၊ အဘာဝတော-မရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ထိုနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးသည် အကြောင်းမရှိသည် မဟုတ်၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏ဟု လိုသော်။ ၎င်း နာမ်ရုပ်နှစ်ပါး၏အကြောင်းကား အဘယ်တရားတို့ နည်းဟု စူးစမ်းလတ်သော် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ အာဟာရဟူသော ဟေတုအကြောင်း၊ ပစ္စယ အကြောင်း၊ ပဋိစ္စအကြောင်းအားဖြင့် အကြောင်းရင်း သုံးပါးကို မြင်လေ၏။ ထိုသုံးပါးတို့တွင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ ဤလေးပါးတို့ကား ဇနက ဖြစ်၍ ဟေတုအကြောင်းမည်၏။ အာဟာရသည် ဥပထမ္မကဖြစ်၍ ပစ္စယအကြောင်းမည်၏။

အစိတ်အားဖြင့်ကား ထိုဟေတုအကြောင်း လေးပါးတို့တွင် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်သုံးပါးတို့ သည် အမိနှင့်တူသည်ဖြစ်၍ ဥပနိဿယဟေတု အကြောင်း မည်၏။ ကံသည် အဖနှင့်တူသည်ဖြစ်၍ ဇနကဟေတုအကြောင်း မည်၏။ ပစ္စယအကြောင်း၌ အာဟာရသည် နို့ထိန်းနှင့်တူသည်ဖြစ် သန္ဓာရက ပစ္စယ အကြောင်းမည်၏။

ဤကား ပဋိသန္ဓေအခါ ပစ်ချတတ်သော ကံ ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်တို့၏ ဟေတုပစ္စယ အကြောင်း တို့တည်း။

ထိုရူပပရိဂ္ဂဟ၊ နာမပရိဂ္ဂဟတို့၌ ယုံကြည် ပိုင်းခြား၍ သိမ်းဆည်းခဲ့သော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ သည် အလိုအလျောက်ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ ဗြဟ္မာဗိဿနိး စသော တန်ခိုးကြီးသော သူတို့ ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ စင်စစ်မှာ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားငါးပါးကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဖြစ်ပုံမှာ- တစ်ခုခုသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အားထုတ်စဉ်မှာ ဖြစ်ရမည့် ဒုက္ခတရားတို့ကို မသိ မမြင်ခြင်းကြောင့် မိမိတို့၏ ပတ္တနာဆန္ဒအတိုင်း အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံဟူသော အကြောင်း တရားလေးပါးကြောင့် အမိဝမ်းတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေနေ ရသည်။ ထို့နောက် အမိစားသောက်သော အစာအာဟာရသည် ချက်ကြိုးမှလျှောက်၍ သားသန္ဓေကို အားပေးသဖြင့် ကြီးပွားလာသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရားငါးပါးကြောင့် ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။

ဤ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းတို့ကို ပိုင်းခြားဝေဖန်၍ ဧကန်သိအောင် နှလုံးသွင်းလျက် သိမ်းဆည်းရန် ဆရာတော်ဘုရား ကြီးက ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟကို ပေးလိုက်သည်။
(ဆဝဿဒီပနီ၊ စာ ၁၈၀)

ကဗဠိကာရာဟာရဟုဆိုအပ်သော အာဟာရ ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည် အကြင်အခါ၌ အမိသည် စားသောက်အပ်သော အစာမှဖြစ်သော ဩဇာရုပ်ကို ပဋိသန္ဓေနေသောသူသည် ကျေးဇူးကိုခံနိုင်သဖြင့် အမိ၏ဝမ်းရေးနှင့်စပ်သော ချက်ကြိုးဖြင့် ယူနိုင်၏။ ထိုအခါကစ၍ သုဒ္ဓဋ္ဌကကလာပ်တစ်စည်း၊ တစ်စည်းအားဖြင့် တိုးပွားလတ်သော် ၅၁ စည်းသော ကလာပ်တို့အားဖြင့်ဆောင်၍ စုတိ စိတ်မှ ပြန်၍ ရေသော် ၁၇ ချက်သော စိတ်နှင့် ဥပါဒ်ပြိုင်၍ ချုပ်ရှာလေ၏။

ဤစကား၌ ချက်ကြိုးဖြင့်ယူနိုင်၏ဟူရာဝယ် 'ဧကဿဝါ ဒွိန္နံဝါ သတ္တာ ဟာနံ ဂတကာလေ ပတိဋ္ဌာတိ' ဟူသော ဝိဘင်း (အဘိဋ္ဌ-၂-၂၃) ကို ထောက်၍ နှစ်သတ္တာဟ၊ သုံးသတ္တာဟသို့ရောက်မှ ယူနိုင်၏။

(ယောဂိပါရဂူ စာ ၁၆၉)

‘အကြောင်းငါးတန် ရှိရိုးမှန် သူတို့ညဏ်ကြီးပဲ၊
 ဘဝသံသရာ ရှည်ရတာ သူတို့ညဏ်ကြီးပဲ၊
 ခရီးကရှည် အရူးတွေ စားရေးကသိုး အဖော်ကဆိုး။’
 ဘဝသံသရာတစ်လျှောက်လုံး ကျင်လည်ရ
 တာ ဘယ်သူကြောင့်လဲလို့ လက်သည်တရားခံရှာ
 လိုက်တော့ အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ အာဟာရ
 ဒီအတိတ်အကြောင်းငါးပါးကို သွားတွေ့တယ်။

“အိပ်မပျော်သောသူအတွက် တစ်ညတာခရီး
 ဟာ ရှည်တယ်”
 “ခရီးပင်ပန်းသူအတွက် တစ်ယူနောခရီးဟာ
 ရှည်တယ်”

“တရားအားမထုတ်တဲ့ လူမိုက်အတွက်
 သံသရာခရီးဟာ ရှည်တယ်”လို့ ဓမ္မပဒမှာ ဟော
 ကြားထားတယ်။

ပုထုဇ္ဇနော ဥဗ္ဗတ္တကောအရ ပုထုဇဉ်ဟာ
 အရူးပဲ၊ သတ္တဝါတွေ စားဝတ်နေရေးအတွက် ဒါန၊
 သီလ၊ ဘာဝနာက ဖြေရှင်းပေးတယ်။

တစ်ခါတစ်ရံ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာမလုပ်
 ဖြစ်ရင် စားရေးက သိုးသွားတယ်၊ စားဝတ်နေရေး
 အဆင်မပြေဘူး၊ ဟင်းများ၊ ထမင်းများသိုးသွားလျှင်
 စားမရတော့သလို ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာမလုပ်ဖြစ်ရင်
 စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲတယ်။

သတ္တဝါတွေကို ရောက်ရာဘဝ ပျော်အောင်၊
 စိတ်ညစ်အောင်လုပ်တာ ဘယ်သူလဲလို့ တရားခံရှာ
 တော့ တဏှာကိုသွားတွေ့တယ်၊ ဒီတဏှာအဖော်ဟာ
 (ဥနော လောကော အတိတ္ထော တဏှာဒါသော)
 ဘယ်လောက်ပင် ကိုယ်လိုချင်တာရရ၊ ရောင့်ရဲတယ်
 လို့မရှိဘူး၊ တင်းတိမ်တယ်လို့မရှိဘူး၊ တဏှာခိုင်း
 သမျှ လုပ်နေရတာပဲ။

‘ငါတို့နေရာဤကမ္ဘာ တဏှာအုပ်စိုးသည်’ အရ
 ဤကမ္ဘာမှာ တဏှာကအုပ်ချုပ် ဘုရင်လုပ်နေတယ်၊
 ဘယ်သတ္တဝါမဆို တဏှာခိုင်းသမျှ လုပ်နေတာပဲ။
 ဒါကြောင့် ဒီတဏှာဟာ အင်မတန် ဆိုးဝါးပါတယ်။

ဒီပစ္စယပရိဂ္ဂဟညဏ်ကို ရှုရင်းနဲ့ တစ်ခါ
 တစ်ရံ အတိတ်ဘဝတွေလည်း ပေါ်တတ်တယ်။
 တစ်ခါတစ်ရံ ရှေ့နာမပရိဂ္ဂဟတွင်၊ တစ်ခါတစ်ရံ
 နောက်အဒ္ဓါန ပရိဂ္ဂဟ စသည်တွင် အတိတ်ဘဝတွေ
 ပေါ်တတ်တယ်။

ဥပမာ တရားအားထုတ်နေရင်းနဲ့ လူ့ဘဝ
 တွေ့တယ် ဆိုပါစို့။ လူ့ဘဝမဖြစ်ခင်က ဘယ်ဘဝ
 ဖြစ်သလဲဆိုတာ သေချာညွှတ်ကြည့်ပါ၊ တွေ့ပါလိမ့်
 မယ်၊ သိပါလိမ့်မယ်၊ မြေဇင်းတောရဆရာတော်
 ဘုရားကြီးကတော့ အကြည့်မခိုင်းပါဘူး၊ သံဝေဂ
 ဖြစ်ပွားအောင်ကြည့်တတ်ရင် ကောင်းပါတယ်။

အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟ = အခွန်ကို သိမ်းဆည်းခြင်း
 အဝိဇ္ဇာ၊ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံ၊ အာဟာရ
 အတိတ်အကြောင်းတရားငါးပါးသည် ပြုပြင်၍
 ဖြစ်ဆဲ၊ ပြုပြင်၍ဖြစ်ဆဲဟု ပွားပါ။

ဤအကြောင်းငါးပါး၊ အကြောင်းသုံးပါးတို့
 နှင့်တကွ ဖြစ်စေအပ်သော ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည်
 ယခုအခါပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ဤခဏ၌ဖြစ်သကဲ့သို့ ရှေးရှေး
 သော အတိတ်ဘဝ ထိုထိုကာလတို့၌လည်း ၎င်း
 နည်းတူ ဖြစ်ခဲ့ဖူးလှပြီ။ နောင်လာလတ္တံ့ အနာဂတ်
 ဘဝ ထိုထိုကာလတို့၌လည်း ၎င်းနည်းတူ ဖြစ်လတ္တံ့
 ဟူ၍ ပိုင်းဖြတ် ယုံကြည်စွာ နှလုံးထား၍ အတိတ်
 ကာလ၊ အနာဂတ်ကာလနှစ်ပါးကို ပစ္စုပ္ပန် ကာလ၌
 ပေါင်း၍ ‘ဤခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့သည်
 ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်ဆဲ’ ဟု အခွန်ကို သိမ်းဆည်းအပ်၏။

အဝိဇ္ဇာသည် ရှေးရှေးသော အမှတ်မဲ့တစ်ခုခု
 သောဘဝ၌ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ တို့ကို မတပ်မက်အပ်
 သော တရားစုဖြစ်ပါလျက်နှင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ
 တို့ကို ပြုပြီး မစားအပ်သောအဆိပ်ကို စားအပ်၏ဟု
 ထင်မှားသော ယောက်ျားမိုက်ကဲ့သို့ နောက်နောင်
 ဖြစ်လတ္တံ့သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့၏သန္တာန်၌
 ဧကန်ကပ်ငြိသော ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ စသော

ဘေးကြီးတို့ကို မှန်ကန်စွာ ယုံကြည်ပိုင်းဖြတ်၍ မသိ တတ်သောတရားသည် အဝိဇ္ဇာမည်၏။

ထိုထိုလူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝတို့၌ ရအပ်သော ရုပ်တရားတို့ကို ငါသည်ရပါမူ ဪ... ကောင်းလေစွ၊ ကောင်းလေစွ နှလုံးပြု၍ ဒါန သီလ ဘာဝနာတို့ကို ပြုပြီး သင်တုန်းသွား၌ ထားအပ် သော ပျားရည်ကိုလျက်လိုသော သူမိုက်ကဲ့သို့၊ နောက်နောင်၌ ဖြစ်လတ္တံ့သော လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ တို့၏သန္တာန်၌ ဧကန်ကပ်ငြိသော ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏဘေးကြီးတို့ကို မှန်ကန်စွာမသိဘဲ အာသာ ငင်ငင် တပ်မက်ခြင်းသည် တဏှာမည်၏။

အဆက်ဆက်တပ်မက်ခြင်းသည် ဥပါဒါန် မည်၏။

ထိုထိုလူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝတို့၌ ရအပ်သောရုပ်တရားတို့ကို ငါသည်ရပါမူ ဪ... ကောင်းလေစွ၊ ကောင်းလေစွ နှလုံးပြု၍ ၎င်းကုသိုလ် တို့၏ အကျိုးအားဖြင့် လူ၊ နတ်တို့၏ သမ္ပတ္တိကို ရရစေသတည်းဟု မိမိ၏စေတနာဖြစ်စေခြင်း၊ ကာမဂုဏ်၏ အရသာကို ခံစားလိုသော ယောက်ျား မိုက်သည် ဘီလူးမတို့ လှည့်ပတ်အပ်သော ရူပါရုံ၌ အာသာငင်ငင် တပ်မက်ခြင်း၊ မငြင်းမဆန် သူ့နိုင်ငံ၌ အစားခံလိုက်ရသကဲ့သို့ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ မရဏ၏ အာရုံ၌ အာသာငင်ငင် တပ်မက်ခြင်းသည် ကံမည်၏။

ထိုထိုလူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ဗြဟ္မာဘဝတို့၌ ရအပ်သောရုပ်တရားတို့ကိုရပါမူ ဪ... ကောင်းလေ စွ၊ ကောင်းလေစွ နှလုံးပြု၍ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ တို့ကိုပြုပြီး၍ လာလတ္တံ့သော ဘေးကြီးတို့ကို မကြည့်မရှု မိမိရရ အားကျပါးကျ အစာကိုမက် သော ငှက်ခါးသည် အစာကိုသာမြင်၍ ညောင်းစေး ကျော့ကွင်းဘေးကို မမြင်သကဲ့သို့ အာသဝနှင့်တကွ အားထုတ် ဆောင်ရွက်တတ်သော တရားသည် အာဟာရ မည်၏။

(ဘာဝနာပါရဂူမှ)

တောဘုမ္မကံ၊ ဝဋ်သုံးတန်၌၊ ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဖြစ် ကြောင်းရှာသော်၊ တဏှာ သမုဒယ၊ သူ့ကြောင့်ပြခဲ့၊ ဒုက္ခဘုံတွေ့၊ ကြံပလေ့တည်း၊ နန်းမြေရိပ်စံ၊ ရွှေ နိဗ္ဗာန်ကား၊ ဧကန်သုခ၊ ချမ်းသာလှတဲ့၊ နန်းမခေမာ၊ ရောက်ကြောင်းရှာသော်၊ ရှစ်ဖြာ မဂ္ဂင်၊ ဒုန်းပြန်နှင့်၍၊ မဂ်လျှင်အမတာ၊ မြတ်ခွင်သာသို့၊ ကပ်ခါအေးကြံ၊ ဘေးတွေ ကုန်သည်၊ တောဘုမ္မက လွတ်စေသော်။ မှတ်ချက်-ရူပပရိဂ္ဂဟ-နာမပရိဂ္ဂဟ-ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ- အဒ္ဓါနပရိဂ္ဂဟ ဤလေးပါးကို ပုဗ္ဗကိစ္စဟု ခေါ်သည်။

ဉာဏ်စဉ်များ

ဉာဏ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍

ဝိသာခါဒါယိကာမကြီး၊ သံကိစ္စ-သောပါ ကသာမဏေတို့သည် ခုနစ်နှစ် အရွယ်က အရိယာ ဖြစ်ကြသည်။ ဤအရွယ်ကလေးတွင် အဘယ်မှာ ဉာဏ်စဉ် ဆယ်ပါး လိုက်သိနေမည်နည်း။ မသိပါ သော်လည်း စိတ်အစဉ်ဖြစ်ပြီး မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်သွားသည်မဟုတ်ပါလော။ ထို့ကြောင့် မဂ်စိတ် ဖိုလ်စိတ်ခေါ်တဲ့ လောကုတ္တရာစိတ် ဖြစ်ဖို့ကသာ အဓိကလိုရင်း အရေးကြီးဆုံးမှတ်ကြ တပည့်တို့၊ ဉာဏ်ဆယ်ပါးရထားလျှင် ဘယ်ဉာဏ်ရောက်ပြီဟု မှန်းပြီးသိရ၏။

သို့ပါသော်လည်း ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်နှင့် ဘင်္ဂ ဉာဏ်သာလျှင် သေချာစွာ သိနိုင်သည်။ အထက် သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်များ သိဖို့ရန် အလွန်ခဲယဉ်း သည်။ ဖြစ်ဖူးသူများမှာ ဂေါတြဘူဉာဏ် အနုလောမ ဉာဏ်တို့ကို သိနိုင်သည်။ ဂေါတြဘူဉာဏ်ဟု အမည် မသိသူများလည်း သူ့သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်သွား၏။

ဉာဏ်စဉ်ဆိုတာ သမာဓိ အချိန်ဒီဂရီနှင့် ဝိပဿနာရင့်ကျက်သောအခါ အလိုလိုတိုး၍ တက်၍ ဖြစ်သွားပါလိမ့်မည်။ အားထုတ်သူက အမည်မသိပေ မယ့် ဉာဏ်စဉ်တွေ ရှိမိလျက်သား ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ မရောက်ဖူးသောဒေသ သွားတဲ့အခါ လမ်းကရွာတွေ

ကို တွေ့ပေမယ့် အမည်ကိုမသိသကဲ့သို့ မှတ်လေ။
(ယောဂီပါရဂူကျင့်စဉ်ကျမ်းမှ)

တရားထိုင်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဆုတောင်း၍ အမျှဝေပုံ

ငါ၏ကိုယ်စောင့်နတ်အားလည်းကောင်း၊ ဤ
ကျောင်းဝင်းထဲရှိ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား လည်း
ကောင်း၊ ရန်ကင်းတောင်ပေါ်ရှိ သတ္တဝါအပေါင်းတို့
အား လည်းကောင်း တရားထိုင်ရတဲ့ကုသိုလ် အဖို့
ဘာဂကို အမျှပေးဝေပါတယ်၊ အမျှပေးဝေပါတယ်၊
အမျှပေးဝေပါတယ်။

မိဆိုင်ဖဆိုင် ဘိုးဆိုင်ဘွားဆိုင် နယ်ဆိုင်ပယ်
ဆိုင် နတ်အပေါင်းတို့အား လည်းကောင်း၊ နတ်မင်း
ကြီးလေးပါးတို့အားလည်းကောင်း၊ သာသနာစောင့်
နတ် လောကစောင့်နတ်အပေါင်းတို့အား လည်း
ကောင်း တရားထိုင်ရတဲ့ ကုသိုလ်အဖို့ ဘာဂကို အမျှ
ပေးဝေပါတယ်၊ အမျှပေးဝေပါတယ်၊ အမျှပေးဝေပါ
တယ်။

ငရဲသနင်း ယမမင်းအားလည်းကောင်း၊
နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်းအား လည်းကောင်း၊ ၃၁
ဘုံကျင်လည်ကြကုန်သော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား
လည်း ကောင်း တရားထိုင်ရတဲ့ကုသိုလ်အဖို့ဘာဂကို

အမျှပေးဝေပါတယ်၊ အမျှပေးဝေပါတယ်၊ အမျှပေး
ဝေပါတယ်။

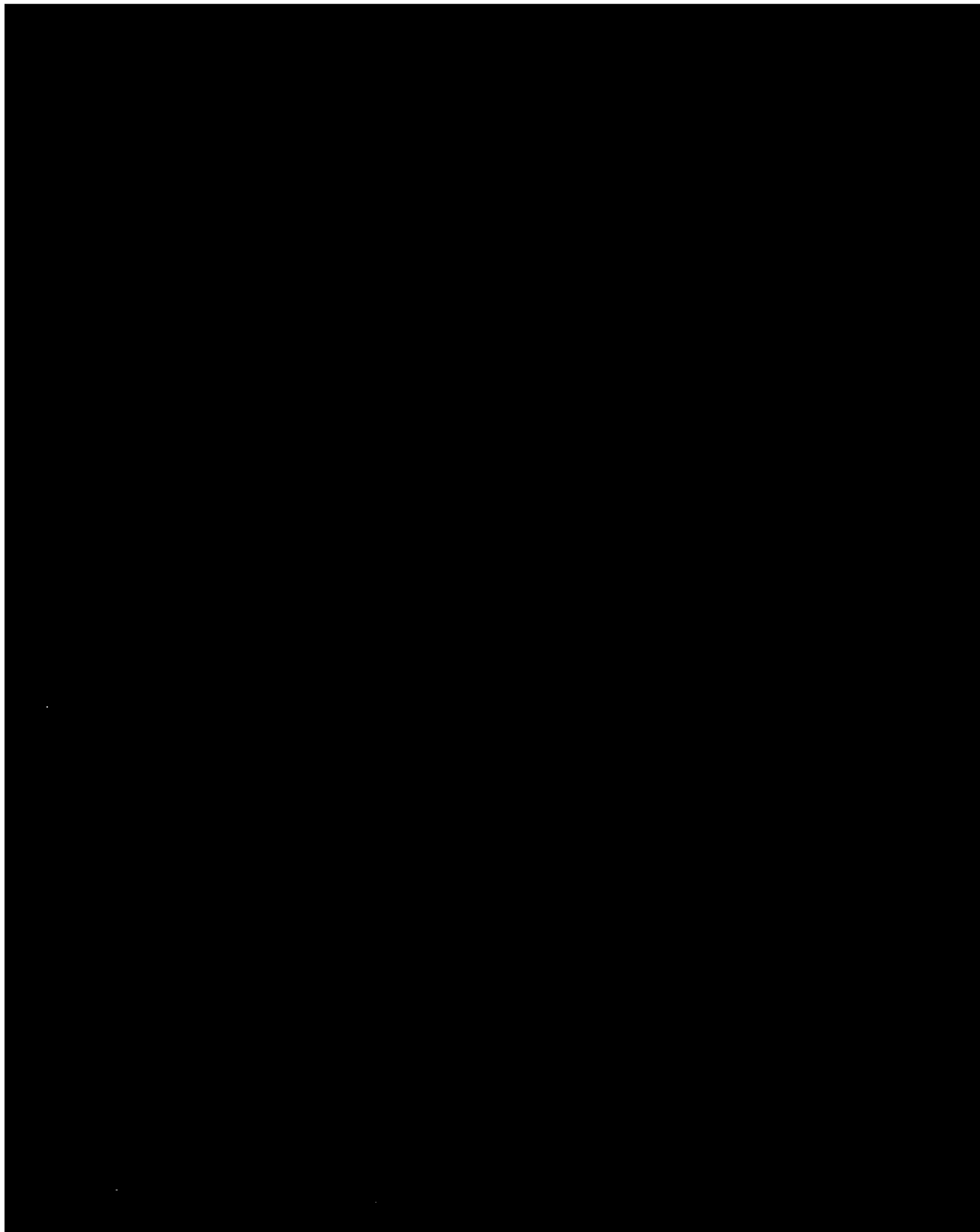
တရားထိုင်ပြီးတိုင်း ဤသို့အမျှပေးဝေပါ။

မှတ်ချက်-ဤကျောင်းဝင်းထဲရှိ သတ္တဝါတို့
သည်လည်းကောင်း၊ ရန်ကင်းတောင်ပေါ်ရှိ သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့အားလည်းကောင်းဆိုတာ ဤရိပ်သာထဲ
သာ မေတ္တာပို့ရ၊ အမျှဝေရ၏။ ကိုယ့်ကျောင်း၊ ကိုယ့်
အိမ်ရောက်တဲ့အခါ မိမိနေတဲ့ကျောင်း၊ မိမိနေတဲ့
အိမ်မှာရှိကြတဲ့ သတ္တဝါတွေကို မေတ္တာပို့ရ၊ အမျှ
ဝေရ၏။ တောထဲမှာနေတဲ့အခါ တောထဲက သတ္တဝါ
တွေကို ဦးစားပေး မေတ္တာပို့ရ၊ အမျှပေးဝေရ၏။
နေရာဒေသအလိုက် မေတ္တာပို့ရ၊ အမျှပေးဝေရ၏။
ဉာဏ်လွှာပြီး အသုံးပြုပါ။

[အရှင်ကေလာသ (သာသနဇေ ဓမ္မာစရိယ)
ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ၏ ကနီနည်း သမထဝိပဿနာ
ကျင့်စဉ်ကျမ်းနှင့် မြေဇင်းတောရဆရာတော်ကြီး၏
မော်ကွန်းတင်စာလွှာများမှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြ
အပ်ပါသည်။ အကျယ်ကိုရှုလိုမူ ၎င်းကျမ်းများကို
ရှုပါလေ။ ခွင့်ပြုတော်မူသည့် အရှင်ကေလာသ
(ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ) ဆရာတော်အား ဦးခိုက်ပါ၏။]

မောင်းထောင်မြေဇင်းတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရှေးဦးအမှာ

အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်ကြီး၏ လမ်းညွှန်
တော်မူသည့် ဝိပဿနာရှုနည်းကို ဆရာတော်ကြီး၏
တပည့်ဒကာတစ်ဦးဖြစ်သူ ဓမ္မစက္က ဦးမောင်မောင်
ထံမှ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်၏ ညွှန်ကြားချက်
များကို နည်းခံယူ၍ ဆရာ ဓမ္မစက္က ဦးမောင်မောင်
သည် (လက်တွေ့) သုဒ္ဓဝိပဿနာ ရှုမှတ်နည်းနှင့်
သိပ္ပံနည်းကျ သဘာဝဓမ္မသုတေသနစာတမ်းများ
စာအုပ်ကို ရေးဖွဲ့ပြုစု ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ပူဇော်
သူသည် ဆရာဦးမောင်မောင်ထံမှ အလိုတော်ပြည့်
ဆရာတော်ကြီး ညွှန်ကြားသည့် ဝိပဿနာရှုနည်းကို

ဝိပဿနာအတွဲ ၉ တွင် ဖော်ပြခွင့်ပြုပါရန် တောင်းခံ
ခဲ့ပါသည်။

ဆရာဦးမောင်မောင်ကလည်း ကြည်ဖြူစွာပင်
ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။ ဤနေရာမှ အလိုတော်ပြည့် ဆရာ
တော်ကြီးကို ဦးခိုက်ရပါသည်။ ဆရာဦးမောင်မောင်
ကိုလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ကျေးဇူး
စကားဆိုပါရစေ။

စုစည်းပူဇော်သူ

ပြည်တွင်းပြည်ပသာသနာပြု
အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဘဒ္ဒန္တ ဒေါက်တာအရိယာဝံသအရှင်သူမြတ်၏

ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်း
[၁၃၀၆-]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို ၁၃၀၆ ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်နေ့ (၆-၄-၁၉၄၄) တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ရသေ့တောင်မြို့နယ်၊ ခြံပြင်ရွာတွင် ခမည်းတော် ဦးညိုသာဇံ၊ မယ်တော် ဒေါ်ညိုတို့မှ မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

၁၃၁၉ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၈ ရက်နေ့တွင် ရသေ့တောင်မြို့၊ စည်ကားတောင် တောရကျောင်း ဆရာတော်ဦးတေဇဝန္တကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရှင်သာမဏေအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူပြီး ၁၃၂၅ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၈ ရက်၊ တနင်္ဂနွေနေ့၊ နံနက် ၉ နာရီအချိန်တွင် စစ်တွေမြို့၊ စိတ္တသုခကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းတိုက် ခဏ္ဍာသိမ်၌ ဆရာတော်ဦးဉာဏစက္ကကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မြင့်မြတ်သောရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိတော်မူခဲ့ပါသည်။

ပရိယတ္တိစာပေများကို မင်းပြားမြို့၊ ဇေယျသုခစာသင်တိုက်ဆရာတော် ဦးဉာဏ(အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)၊ ဘုရားကြီး ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက်ဆရာတော် ဦးနရသီဟ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဒေဝသာဂရသိမ်ကုန်း၊ ဓမ္မိကာရာမဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တပဏ္ဍိတ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)၊ ပုဇွန်တောင် ရွှေဘုန်းပွင့် ပညာလင်္ကာရကျောင်းဆရာတော် ဦးပညာ၊ ခြောက်ထပ်ကြီးဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်ဆရာတော်

ဦးအာစိဏ္ဍ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)၊ ညောင်ဦးမြို့၊ မဟာဝိသုတာရာမတိုက်ဆရာတော် ဦးဉာဏိန္ဒ စသော ဆရာတော်ကြီးများထံတွင် ပိဋကတ်စာပေများကို သင်ယူဆည်းပူးတော်မူခဲ့ပါသည်။

အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်၏ ရဟန်းတော်ဘဝ နှစ်ဦးပိုင်းကာလများတွင် မူလမင်းကွန်း၊ ဇေတဝန်ဆရာတော်၊ ဝေဘူဆရာတော် စသော မထေရ်ကြီးများထံတွင် လက်တွေ့ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုမှတ်ပုံများကို နည်းခံယူ၍ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့ပြီးနောက် နှစ်ကာလကြာမြင့်စွာပင် သုသာန်များ၊ ဂူဘုရားများ၌ တစ်ကိုယ်တည်း သီတင်းသုံး၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများကို ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်တော်မူခဲ့ပါသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ပုဂံအလိုတော်ပြည့်ဘုရားဂူထဲ၌ ခုနစ်နှစ်တိုင်တိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီးနောက် သူတော်စင်တို့၏ တောင်းပန်မှုကြောင့် ဟောင်းနွမ်းယိုယွင်းနေသော အလိုတော်ပြည့်ဂူဘုရားအပါအဝင် ပုဂံဒေသမှ စေတီဘုရားများကို ပြုပြင်မွမ်းမံ၍ ထီးတော်များကို အောင်မြင်စွာ တင်လှူခဲ့ရာမှ ယခင်အများက ခေါ်ဝေါ်နေကြသော ပါကစ္စတန်ဆရာတော်ဟူသော အမည်အစား အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်ဟူသော အမည်ဖြင့် ထင်ရှားတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး၏ သာသနာရေးဆိုင်ရာ ကြီးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်များမှာ ၁၃၃၁ ခုနှစ်မှစ၍ ကျောက်ပန်းတောင်မြို့တွင် မဟာအောင်မြေရတနာစာသင်တိုက်ကို တည်ထောင်၍ သံဃာတော်အပါး ၁၅၀ ကျော်တို့အား ပရိယတ္တိစာပေများကို ပို့ချတော်မူကာ ပဋ္ဌာန်းဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်းနှင့် ဃဏနသမူဟ ရှုမှတ်နည်းကျမ်း များကို ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

၁၃၃၂ ခုနှစ်တွင် ပုဂံ-ညောင်ဦးမြို့၌ အောင်မြေဗောဓိဓမ္မရိပ်သာကျောင်းတိုက်ကို တည်ထောင်၍ တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်းနှင့် ၁၃၃၇ ခုနှစ်တွင် ကျောက်ပန်းတောင်မြို့နယ် တောင်နီတောရ ဓမ္မရိပ်သာကို တည်ထောင်၍ တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ဟောကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၃၅၄ (၁၉၉၂) ခုနှစ်တွင် ပုဂံ-ညောင်ဦးမြို့ရှိ အလိုတော်ပြည့်ဂူဘုရားကြီးကို ပြုပြင်မွမ်းမံကာ ထီးတော်တင်လှူခဲ့သည်။

၁၃၅၆ ခုတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ သင်္ဃန်းကျွန်းမြို့နယ်၊ သုမင်္ဂလာရပ်ကွက်၊ အောင်မြေရတနာစာသင်တိုက်ကိုတည်ထောင်ခြင်း၊ ၁၃၅၇ ခုနှစ်တွင် မိတ္ထီလာမြို့၌ အောင်မြေဗောဓိ ဓမ္မရိပ်သာကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ၁၃၅၈ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့၊ ဝါးစိုတိုက်၌ အောင်မြေဗောဓိစာသင်တိုက်ကို တည်ထောင်ခြင်း၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဒဂုံမြို့သစ်(ဆိပ်ကမ်း)မြို့နယ်တွင် အလိုတော်ပြည့် ဓမ္မစရိယ တက္ကသိုလ်နှင့် တာမွေမြို့နယ် ပင်ရွှေညောင်လမ်းတွင် အောင်မြေဗောဓိ ဓမ္မရိပ်သာ၊ အလိုတော်ပြည့်ကျောင်းတိုက်ကို တည်ထောင်ကာ ပရိယတ္တိ၊ ပဋိပတ္တိဆိုင်ရာ သာသနာ့တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၆ ခုနှစ်ထိ ရခိုင်ပြည်နယ် နယ်စပ်ဒေသများ၌ စေတီတော်ပေါင်း (၂၃) ဆူ၊ ဘုရားဓာတ်တော် (၃၇) ဆူ၊ ရဟန္တာဓာတ်တော်ပေါင်း ၄၈၀၀ တို့ကို လှူဒါန်းပူဇော်စေခဲ့ခြင်း၊ ပုဂံဒေသ သမိုင်းဝင် တန်ကြည်တောင်စေတီတော်မြတ်အား ရွှေထီးတော် (၃၇) ဆူ

ကို နှစ်ကြိမ်တင်လှူ ပူဇော်ခဲ့ခြင်း၊ ပခန်းကြီးဒေသ၊ စည်သူရှင်စေတီတော်မြတ်၌ ရွှေထီးတော်တင်လှူခဲ့ခြင်း၊ တောင်နီတောရ ဓမ္မရိပ်သာ၌ ရှစ်မျက်နှာမြန်နင်းဇေယျူစေတီတော်မြတ်ကို တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ခြင်း၊ ကျောက်ပန်းတောင်မြို့ ဘူတာရပ်၌ စင်္ကြာရှင် ဆုတောင်းပြည့်စေတီကို တန်ဆောင်းတော်ကြီးနှင့်တကွ တည်ထားကိုးကွယ်ခဲ့ခြင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ် နယ်စပ်ဒေသများရှိ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော စေတီပုထိုးများကို ပြန်လည်ပြုပြင်၍ ဒေသခံဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များကို ကြည်ညိုသဒ္ဓါစိတ် ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း၊ ခမီး၊ ဒိုင်းနက်၊ မြို့၊ ချင်းစသော တိုင်းရင်းသားများကို သာသနာ့အဆုံးအမ ခံယူစေ၍ ရဟန်းဘောင်သို့ ပို့ဆောင်စေခြင်းများအပြင် ပြည်နယ်နှင့် နယ်စပ်ဒေသတစ်ခွင်၌ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထက်တန်းကျောင်းများ၊ ဆေးရုံများ တည်ထောင်၍ ပရဟိတလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံပြည်တွင်း၌ သာမက အိန္ဒိယ၊ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ဂျပန်၊ အမေရိကန် အစရှိသော ပြည်ပနိုင်ငံများစွာတို့တွင်လည်း အောင်မြေဗောဓိဓမ္မရိပ်သာ၊ အလိုတော်ပြည့်ကျောင်းတိုက်ခွဲများကို တည်ထောင်တော်မူနိုင်ခဲ့ပြီး ဆရာတော်ကြီး၏ သုဒ္ဓဝိပဿနာ မဟာသတိပဋ္ဌာန် ရှုမှတ်နည်းဖြင့် လေ့ကျင့်အားထုတ်သူ ယောဂီအများအပြား ရှိနေကြပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ကာလကတ္တာမြို့တွင်လည်း ကျယ်ဝန်းခန့်ညား သပ်ရပ်သော အောင်မြေဗောဓိပရဟိတ ကျောင်းတိုက်ကြီးကို တည်ထောင်၍ စေတီတော်တစ်ဆူ တည်ထားကာ ကလေး သူငယ်များကို ဗုဒ္ဓဘာသာယဉ်ကျေးမှု တရားတော်များ သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် အခါ အားလျော်စွာ တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

အလိုတော်ပြည့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ပြည်တွင်းပြည်ပသာသနာပြုလုပ်ငန်းနှင့် အများ အကျိုးဆောင်မှု လုပ်ရပ်များစွာကို အကြောင်းပြု၍ နိုင်ငံတော် အစိုးရက ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် မဟာသဒ္ဓမ္မ ဇောတိကဓဇ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဘွဲ့တံဆိပ်တော်များကို ဆက်ကပ် လှူဒါန်းခဲ့သည်။

ထိုနည်းတူ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံ မဟာ သံဃအဖွဲ့ချုပ် ဗဟိုမှပေးအပ်သော ဂုဏ်ထူးဆောင် ဒေါက်တာဘွဲ့ (DOCTOR OF TRIPITAKA) ကို လက်ခံ ရရှိခဲ့သည်။

၂၀၀၆ ခုနှစ်၌ပင် အီတလီနိုင်ငံ (NEWLIFE UNIVERSITY) မှ ဂုဏ်ထူးဆောင် ဒေါက်တာဘွဲ့ ကို ထပ်မံချီးမြှင့်ပူဇော်ခဲ့ကြပါသည်။

ယခုအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပြည်တွင်းပြည်ပ ဒေသအသီးသီးသို့ ကြွရောက်တော် မူကာ ယောဂီသူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့အား ဝိပဿနာ တရားဓမ္မများ ဟောကြားပြသလျက် ရှိ သည့်အပြင် အလိုတော်ပြည့် ဓမ္မစရိယ တက္ကသိုလ် အစရှိသော ပရိယတ္တိဆိုင်ရာ စာသင်တိုက်ကြီးများ၏ အဓိပတိအဖြစ် မေတ္တာကရုဏာကြီးမားစွာဖြင့် သာ သနာ့တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်တော် မူလျက် ရှိပါသည်။

ယခု ဆက်လက်ဖော်ပြမည့် အလိုတော်ပြည့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သုဒ္ဓ ဝိပဿနာရှုမှတ်နည်း မှာ ဆရာတော်ကြီး၏ ထံတော်ပါး၌ နည်းခံသင်ယူ ရှုမှတ် အားထုတ်မှု မှတ်တမ်းများကို အစီအစဉ်တကျ ဖြစ်အောင် ပြုစုဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မူလ ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သော (လက်တွေ့) သုဒ္ဓဝိပဿနာ ရှုမှတ်နည်းနှင့် သိပ္ပံနည်းကျ သဘာဝဓမ္မသုတေသန စာတမ်းများ စာအုပ်မှ လက်တွေ့ ရှုမှတ်ခြင်း (အပိုင်း ၃) ကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ရာ အစီအစဉ်မကျဘဲ နားလည်မှုလွဲမှားဖွယ် အယူအဆ အတွေးအမြင်များပါရှိပါက ပြုစုပူဇော်သူ ကျွန်တော်

၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါကြောင်း။

ဓမ္မစက္ကဉ်းမောင်မောင်
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဓမ္မစက္ကဗောင်ဒေးရှင်း
ရန်ကုန်မြို့။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် အလိုတော်ပြည့်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

- ⊕ သူများမကောင်း ပြောတာလည်း အာရုံမစိုက်နဲ့၊
- ⊕ ကောင်းတယ်ပြောတာလည်း ဝမ်းမသာနဲ့၊
- ⊕ ကိုယ်ကောင်းအောင်ကြိုးစားကြ၊
- ⊕ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ရောက်အောင် အလုပ်လုပ်ကြ။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အလိုတော်ပြည့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

ထိုမှ သိမှ သတိပြုပါ ကာယာနုပဿနာ

တရားရှုမှတ်ရန် ထိုင်လိုက်သည်နှင့် ခန္ဓာ ကိုယ်ကြီး မတ်တည်နေသော အဖြစ်ကို မြင်ရပေပြီ။ ယခုအချိန်မှစ၍ ယောဂီသည် မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်နှင့် စိတ်တို့ မည်ကဲ့သို့ ခံစားပြောင်းလဲနေကြသည်ကို ဘေးလူတစ်ယောက်အနေဖြင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာ ခြင်း လုပ်ငန်းအခြေခံ (ဝိပဿနာဘာဝနာအလုပ်)ကို စတင်ပါပြီ။

ဤလုပ်ငန်းတွင် အရေးကြီးဆုံးမှာ 'သတိ' ဖြစ်သည်။ ယောဂီသည် ခန္ဓာကိုယ်တွင် အထင်ရှား ဆုံး ဖြစ်ပေါ်နေသော 'ထိတွေ့သိရှိမှုတစ်ခု' ကို ခံစား သတိပြုလိုက်ပါ။

တချို့ကား နှာသီးဝတွင် တိုးထိနေသော ထွက်လေ၊ ဝင်လေ သိမှုသဘောကို ထင်ရှားစွာ သတိပြုမိသည်။ ထိုအခါ လေတိုးထိသော နှာသီးဝ၊ နှာခေါင်း နံရံစသည့် အထင်ရှားဆုံး သိနိုင်သည့် နေရာတစ်ခုတည်းကိုသာ စူးစိုက်ရှုမှတ်ရမည်။ လေသွားရာလမ်းကြောင်းတစ်လျှောက် လိုက်မရှုမှတ် ရပါ။

နှာခေါင်းပေါက် ၂ ခုအနက် တစ်ခုကိုပို၍ အသုံးပြုကာ အသက်ရှူနေမှုသဘော၊ ဝင်လေ အေး၍ ထွက်လေ နွေးမှုသဘော၊ ဝင်လေ ရှည်၍

ထွက်လေတို့မှ သဘော စသည်တို့ကို တစ်နေရာ တည်းတွင် ထိသိသော ခံစားမှုကို ဝင်လေ သဘော၊ ထွက်လေသဘောတို့၏ (စ-လယ်-ဆုံး)ကို သိနိုင် အောင် အာရုံစူးစိုက် ရှုမှတ်ရပါမည်။

တချို့က အသက်ရှူရှိုက်သောအခါ ဝမ်းဗိုက် ၏ ပိန်မှု၊ ဖောင်းမှုဖြင့် တိုးထိသော သိမှုသဘောကို သတိပြုမိသည်။

တချို့က အသက်ရှူမှုတွင် မထင်ရှားဘဲ တင်ပါးနှင့်ကြမ်းပြင် ထိစပ်နေသောနေရာ၊ လက်နှစ် ဖက်ထိနေသော နေရာများတွင် ထိ-သိနေသော ခံစားမှု သဘောများကို သတိပြုမိသည်။ ယောဂီ သည် ရှုမှတ်ရာထင်ရှားပြီး အာရုံမိသည် အထိ စမ်းသပ်ကြည့်ပါ။ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ထင်ရှားသည့် နေရာ ကွဲပြားနိုင်သည်။

ထို့နောက် မိမိစိတ်တွင် ထင်ရှားသိသာသော နေရာတစ်ခုတွင် ထိမှုနှင့် သိမှု၏သဘောကို စူးစိုက် ၍ သိရှိအောင် ရှုကြည့်ခြင်းဖြင့် ဘာဝနာအလုပ်ကို စတင်လိုက်ပါ။ သိသည်ဆိုရာတွင်လည်း သာမန် သိနေရုံမဟုတ်ဘဲ သေသေချာချာ ထိတာကို သိ အောင် အာရုံစူးစိုက်ရှုမှတ်ရပါမည်။

အမှန်စင်စစ် သိခြင်းသဘောသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ရင်ဆိုင်ထိတွေ့မိ၍သာ (ဖဿသဘောအရ)

ခံစားသိနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဖဿပစ္စယာဝေဒနာ ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်နှင့် အညီ အကြောင်း(ဖဿ)ထိတွေ့မှုကြောင့် အကျိုး(ဝေဒနာ) ခံစားမှု ဖြစ်ပေါ်လာရသည်ကို အသိဉာဏ်တွင် ရှင်းလင်းစွဲမြဲစေရန် သဘောပေါက်ထားပါ။ ထိုခံစားမှု ဝေဒနာကြောင့်ပင် 'ဝေဒနာ ပစ္စယာတဏှာ' ဟူ၍ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန်အရင်းခံ တရားများ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ရာ အခြေခံကျသော (ဖဿ) ထိခြင်း-သိခြင်း သဘောများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း သိမြင်နိုင်ရန် ဦးစွာရှုမှတ်ရပေမည်။ သို့မှသာ ဝေဒနာကို ရှင်းလင်းစွာ သိမြင်နိုင်ပြီး တဏှာ၊ ဥပါဒါန်သို့မကူးရန် ဖြတ်တောက်နိုင်မည်။ 'ရုပ်ဝတ္ထုများနှင့် ထိခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်အစိတ်အပိုင်း များအချင်းချင်းထိခြင်း၊ နှာခေါင်းဝနှင့် ဝင်လေ ထွက်လေထိခြင်း၊ အသက်ရှူသောအခါ လေနှင့်အဆုတ် နံရံများထိ၍ ဝမ်းဗိုက်ပိန်ခြင်း၊ ဖောင်းခြင်း' စသည် တို့ကြောင့် ထိခြင်း-သိခြင်း သဘော ထင်ရှားလာ ရသည်။

ခန္ဓာကိုယ်တွင်းရှိ ရေဓာတ်၊ မြေဓာတ်၊ လေ ဓာတ်၊ မီးဓာတ်ဟူသော ဓာတ်ကြီး ၄ ပါး လှုပ်ရှား ဖောက်ပြန် ထိတွေ့ကြမှု (ဖဿသဘော)ကြောင့် နာကျင်၊ ကိုက်ခဲ၊ ပူလောင်၊ အေးချမ်း စသော ရုပ် ဝေဒနာအသိများ ဖြစ်ပေါ်ခံစားလာရသည်။

ထို့အတူ အချိန်ပြည့် တရားရှုမှတ်သူများ သည် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်ခန္ဓာတို့၏ ထိတွေ့မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အာရုံငါးပါးဖြစ် သည့် မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ အရသာ စားသိစိတ်၊ ထိတွေ့သိစိတ်တို့ကိုလည်း ဆက်လက် စဉ်းစားတွေးတောခြင်းမပြုဘဲ မြင်ရုံမျှ မြင်သိသည့် သဘော၊ ကြားရုံမျှ ကြားသိသည့်သဘော၊ နံရုံမျှ နံသိသည့်သဘော၊ စားရုံမျှစားသိ သည့်သဘော၊ ထိတွေ့မှုကို သိရုံမျှသာ ထိသိသည့်သဘောတို့ကို ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် ခဏတာ သိရုံမျှသာ

သိနေသည့်မည်ကားမတ္တသဘောပိုင်းခြား ရှုမှတ်၍ (သိသည့်အာရုံကို ဆက်မတွေးရန်) စိတ်ကို လေ့ကျင့် ရပေမည်။ ကြားလျှင် ဘာအသံကို ဘယ်လိုကြား သည်ဟု ဆက်မတွေးပါနှင့်။ နံလျှင်လည်း ဘာအနံ့ နံသည်ဟု ဆက်မတွေးပါနှင့်။ ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် တွင်သာ သိရုံမျှသဘောဖြင့် စိတ်ကို တည်ထားနိုင် အောင် ရှုမှတ်ခြင်းအလေ့အကျင့်ကို ပြုရမည်။

ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ (ပစ္စုပ္ပန်တွင်နေခြင်း)

တဿာတိဟ တေ ဗာဟိယ ဒိဋ္ဌေဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊
 သုတေသုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊ မုတေမုတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊
 ဝိညာတေဝိညာတမတ္တံ ဘဝိဿတိ၊
 ဧဝဉ္စိတေ ဗာဟိယ သိက္ခိ တဗ္ဗံ။

မျက်စိတွင် မြင်လာသော အဆင်းအာရုံကို မြင်ရုံမျှသဘော၊ နားတွင် ကြားသော အသံကို ကြားရုံမျှသဘော၊ နှာခေါင်းမှ နံသောအနံ့ကို နံရုံမျှသဘော၊ ကိုယ်အထိအတွေ့တွင် ခံစားရသော ထိတွေ့မှုအာရုံကို ခံစားရုံမျှသဘော၊ စိတ် မနောတွင် တွေးသိသောအာရုံကို သိရုံမျှသဘောမျှဖြင့် ရှေ့ ဆက်၍ စဉ်းစား ဆင်ခြင်၊ ခံစားခြင်းအမှုကိုမပြုဘဲ သိသဘောစသည်ဖြင့် မည်ကားမတ္တံမျှ ပစ္စုပ္ပန် ခဏတာ၌သာ သိရုံမျှခဏနှင့် ပြီးပြတ်အောင် တရား အားထုတ်စဉ် လေ့ကျင့် ရှုမှတ်ရမည်။

ခံစားပြီးသော အာရုံ (အတိတ်)တွင် စိတ် သည် တွေးတောကျန်ရစ်ခဲ့လျှင် သော်လည်းကောင်း၊ စိတ်ကူးပုံဖော်ခန့်မှန်းသော (အနာဂတ်)သို့ စိတ် သည် ကြံစည်နေလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်မှုလမ်းကြောင်းမှ လွဲနေပြီဟု သတိပြုပါ။

ထိုထိတွေ့မှုအကြောင်းတရားကြောင့် ဖြစ် ပေါ်လာသော သိမှုသဘောကို ခံစားရမှုအတိုင်း သိရုံမျှရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် 'စိတ်တည်ကြည် အေးချမ်းမှု

သဘော သဘာဝ'ကို စူးစမ်းသိမြင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ဓမ္မ၏ငြိမ်းချမ်းမှု ပထမအဆင့် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပစ္စုပ္ပန်တွင် နေခြင်းကို ရှုမှတ်လေ့လာခြင်းဖြင့် အာရုံ ဒွါရ ၆ ပါး၌ (စွဲလမ်းတပ်မက်ခြင်း၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ တွေဝေခြင်း)ဟူသော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ (ကိလေသာ)တို့ မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ တစ်ကြိမ်ဝမ်းနည်းစရာကို မရှုမှတ်ဘဲ ထပ်ကာ ထပ်ကာ တွေးတောလျှင် 'အကြိမ်ကြိမ်' ဝမ်းနည်းနေရမည်။ တစ်ကြိမ် စိတ်ဆိုးစရာကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ တွေးတောလျှင် 'အကြိမ်ကြိမ်' စိတ်ဆိုးနေရ မည်။ တစ်ကြိမ် မီးလောင်သည်ကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ တွေးတောလျှင် 'အကြိမ် ကြိမ်' မီးလောင်နေရမည်။ တစ်ကြိမ် အပြောခံရသည်ကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ တွေးတောလျှင် 'အကြိမ်ကြိမ်' အပြောခံနေရမည် စသည်ဖြင့် ဘဝနေနည်းကို ဆင်ခြင်နိုင်သည်။

ပစ္စုပ္ပန်ကို တန်ဖိုးထားနေထိုင်ခြင်းသည်သာ အနာဂတ်ကောင်းကျိုး အတွက် စိတ်ကိုပြုပြင်နိုင်မည့် အကောင်းဆုံးဘဝနေနည်း ဖြစ်သည်။

ပညတ်မှပရမတ်သို့

တရားစတင်ရှုမှတ်သူများအနေဖြင့် ထိမှု၊ သိမှုသဘောကို သဘောသက် သက်မျှ ရှုမှတ်နိုင်ရန် အလေ့အကျင့်မရှိဖြစ်တတ်သည်။ အစ၌ မရှုမှတ်တတ်ဘဲ စိတ်ပျံ့လွင့်နေတတ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်သင့်သည်မှာ ယောဂီသည် လမ်းလျှောက်နေစဉ် လမ်းလျှောက်နေခြင်းကိုသာ အာရုံစိုက်သင့်သည်။ လမ်းလျှောက်ခြင်းမှ အာရုံလွတ်ကာ တခြားမြင်ကွင်းတစ်ခုခု၊ စိတ်ကူးတစ်ခုခုကို အာရုံပြောင်းသည်နှင့် ခလုတ်တိုက် ချော်လဲရန် နီးစပ်နေပြီဖြစ်သည်။ ထမင်းချက်နေစဉ် စိတ်ကူးယဉ်လျှင် ထမင်းအိုး ပျော့မည်။ တူထုနေစဉ် အာရုံပျံ့လွင့်လျှင် လက်မကို ချော်ထုနိုင်သည်။ လွဲနိုင်သည်။ စိတ်အာရုံစိုက်မှုမရှိလျှင် မှားဖို့များသည်။

ထိုဖြစ်ရပ်များသည် အာရုံစူးစိုက်မှုသဘောများပင် ဖြစ်သည်။ ကိုယ်လုပ်နေသော အလုပ်ကို သိနေရန် အလွန်အရေးကြီးသည်။ သို့မှသာ နေ့စဉ်လုပ်ငန်း များတွင် အမှားအယွင်းနည်းစွာ အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤသည်မှာ သမုတိ သစ္စာပညတ်သဘောမှာပင် ပရမတ်အသိ စိတ်အာရုံစူးစိုက်မှု သမာဓိ အရေးကြီး ပုံဖြစ်သည်။ လှုပ်ရှား၊ ဆောင်ရွက်၊ ရှုမှတ်နေမှုတို့ကို 'သတိ' ဖြင့် 'သိ'နေအောင် ကြိုးစားပါ။

လမ်းလျှောက်နေသည့်သဘော၊ ထမင်းချက်နေသည့်သဘော၊ တူထုသည့် သဘောများကို အလိုအလျောက် သိနေသကဲ့သို့ တရားအားထုတ်ရာတွင် လည်း ထိမှု-သိမှုသဘောကို ထိတွေ့ခံစားနေရမှု၌ အာရုံစူးစိုက်သိရှိရန် ကြိုးစားရှုမှတ်ပါ။

အကယ်၍ သဘောသက်သက်ရှုမှတ်ရန် ခက်ခဲနေပါက (ရှူသွင်းတယ်၊ ရှူထုတ်တယ်) (ပိန်တယ်၊ ဖောင်းတယ်)၊ (ထိတယ်၊ ထိတယ်)၊ (မြင်တယ်၊ မြင်တယ်)၊ (ကြားတယ်၊ ကြားတယ်)၊ (နံတယ်၊ နံတယ်)၊ (အေးတယ်၊ အေး တယ်)၊ (ပူတယ်၊ ပူတယ်)၊ (ဝင်လေ၊ ထွက်လေ) စသည်ဖြင့် ထိတွေ့ခံစား ရသည်တို့ကို အမည်ပညတ်ဖြင့် စိတ်တွင်းမှ 'ဖြည်းဖြည်း' ရွတ်ဆိုမှတ်သား၍ ရှုပွားနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့ ရှုမှတ်ခြင်းမှာ စိတ်ပျံ့လွင့်ခြင်းမရှိစေရန်နှင့် ထိမှု၊ သိမှုကို သဘော သက်သက်မရှုနိုင်မီ အခြေခံသမာဓိ ရရှိစေရန်အတွက်သာဖြစ်ပြီး အမြဲရွတ်ဆို ရှုမှတ်ရန် မဟုတ်ပါ။

ရှုမှတ်မှုအသားကျလာပြီး ထိမှု၊ သိမှု၊ ခံစားမှုတို့ကို (ပရမတ်သဘာဝ) သဘောသက်သက် ရှုမှတ်လာနိုင်သည့်အခါ အမည်တပ်၍ ရွတ်ဆိုရှုမှတ်ရန် မလိုတော့ပါ။

အမည်ပညတ်ကို စွဲလမ်းရှုမှတ်နေသရွေ့ ဝိပဿနာမဖြစ်နိုင်ကြောင်း သတိပြုပါ။ တချို့သည်

တရားထိုင်သက် နှစ်နဲ့ချီကြာခဲ့သော်လည်း ရှူတယ်၊ ရှိုက်တယ်၊ ပိန်တယ်၊ ဖောင်းတယ်၊ နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ ဖြစ်တယ်၊ ပျက်တယ် ဟူသော မူလအသိက မတက်ခြင်းမှာ ထိခြင်း၊ သိခြင်း သဘောကို ခံစားမှု သဘောသက်သက်မရှိမှတ်ဘဲ အမည်ပညတ်ကိုသာ အလွယ်ရှုမှတ် စွဲလမ်းကြခြင်းကြောင့် တရားသိမြင်မှု တိုးတက်ရန် အတားအဆီးတစ်ခုသဖွယ် ဖြစ်နေကြောင်း သတိပြုရပေမည်။

တရားရှုမှတ်အားထုတ်ရာတွင် သမာဓိတည်ကြည်လာသည်နှင့်အမျှ စိတ် ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ် ပေါ့ပါးလာခြင်းနှင့် အသက်ရှူမှု နူးညံ့သိမ်မွေ့လာခြင်းစသော အတွေ့ထူး၊ အသိထူးများကို ခံစားလာရမည်ဖြစ်ရာ တစ်ခုချင်းဖော်ပြ၍ မဆုံးနိုင်ပေ။ အရေးကြီးဆုံး အဓိကမှတ်သားထားရန်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ ခံစားမှုသဘာဝများကို ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း သတိဖြင့် သိရှိ ရှုမှတ်နေရန်သာ ဖြစ်သည်။

မူလကမ္မဋ္ဌာန်းချည်တိုင်

ယောဂီသည် ထိမှု၊ သိမှုတို့ကို သတိမလွတ်စေဘဲ ရှုမှတ်အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ပေါ်တွင် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်ပေါ်နေသော ခံစားမှုအသိတစ်ခုကို မူလ ကမ္မဋ္ဌာန်းချည်တိုင် (ပင်မရှုမှတ်စရာ) အဖြစ် သတ်မှတ်၍ ရှုပွားနေပါ။

ဥပမာအားဖြင့် တင်ပလွင်ခွေပေါ်မှ လက်နှစ်ဖက်ထပ်၍ ထိထားစဉ် ဖြစ်ပေါ်သော ထိမှု၊ သိမှု သဘော၊ ဝမ်းဗိုက်ပိန်ခြင်း၊ ဖောင်းခြင်းကို သိမှု သဘော၊ အသက်ရှူရာတွင် လေဝင်၊ လေထွက်ကို သိမှုသဘော စသည်တို့မှ တစ်ခုခုကို အထင်ရှားဆုံး ဟု သိရှိရှုမှတ်ခြင်းသည် မူလကမ္မဋ္ဌာန်းချည်တိုင် ဖြစ်သည်။ တခြား ပိုမိုထင်ရှားသော ရှုမှတ်စရာများကို ပြောင်းလဲရှုမှတ်နေရာမှ ရှုမှတ်စရာ မထင် မရှားဖြစ်လာလျှင် မူလကမ္မဋ္ဌာန်းချည်တိုင်ဖြစ်သော ထိမှု၊

သိမှု သဘောကိုသာ ပြန်လည်၍ ရှုမှတ်နေရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းချည်တိုင်သည် ဝိပဿနာသမာဓိ စတင်ဖြစ်ပေါ်သည့်နေရာ ဖြစ်သည်။ ဝင်လေ၊ ထွက်လေ၊ ထိမှု၊ သိမှုနှင့် ဝေဒနာတို့အပေါ်မှာ အာရုံစူးစိုက်နိုင်ပြီး ခံစားမှုအာရုံတို့ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်သမျှကို စိတ်မလွတ်ဝေဘဲ အရှုခံအာရုံနှင့် ရှုမှတ်စိတ်တို့သည် ရှုမှတ်စဉ် 'ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း' မှာ စိတ်တည်ပြီး တစ်ထပ်တည်းကျအောင် သိရှိရှုမှတ်နိုင်ပြီဆိုလျှင် ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိ တည်ကြည်ပေပြီ။

မူလကမ္မဋ္ဌာန်းသည် တရားရှုမှတ်စဉ်မှာ သာမကဘဲ ဘဝတစ်လျှောက်လုံးမှာ အသုံးဝင်၍ ယောဂီနှင့် အဆင်ပြေမည့် နည်းတစ်ခုကို စွဲမြဲစွာ အားထုတ်သင့်ပါသည်။ ဘဝမှာ အခက်အခဲတွေ ကြုံတွေ့တိုင်း ဤမူလကမ္မဋ္ဌာန်းရှုမှတ်နည်းနှင့် စိတ်ငြိမ်သက် တည်ကြည်စွာ ဖြေရှင်းနိုင်သကဲ့သို့ ဘဝ၏ နောက်ဆုံး အချိန်ဖြစ်သည့် အရေးကြီးဆုံး မရဏသန္ဓေဇောကျသော အချိန်မှာလည်း ဤမူလကမ္မဋ္ဌာန်းကို အသုံးပြု၍ ရင်ဆိုင်နိုင်သော ပြုံးသေသေနည်းကိုပါ သိရှိအသုံးချနိုင်စေပါသည်။

သမာဓိတည်ငြိမ်မှုကြောင့် ထွက်သက်၊ ဝင်သက်တို့သည် သိမ်မွေ့နူးညံ့ကာ အသက်ရှူမှု မထင်ရှားဘဲ ပျောက်နေသလို ဖြစ်တတ်သည်။ 'ထိုသဘော သဘာဝကိုလည်း သိနေအောင် သတိဖြင့် စောင့်ကြည့်ရှုမှတ်ပါ'။

သမာထ သမာဓိ ထူထောင်ထားသူတို့သည်လည်း ဝိပဿနာရှုပွားနည်းကို ကူးပြောင်းရှုမှတ်ကြရန်ဖြစ်သည်။ သုဒ္ဓဝိပဿနာရှုနည်းတွင် ဝိပဿနာခဏိက သမာဓိဖြစ်ပေါ်ရန် မခက်ခဲ၊ အချိန်မကြာဘဲ ဝိပဿနာဆက်လက်ရှုနိုင်ရန် အလိုက်သင့် အဆင်ပြေသောကြောင့် သမထနည်းဖြင့် သမာဓိထူထောင်ရန် မလိုအပ်ပါ။ သမထရှုရင်း ဝိပဿနာလမ်းကြောင်း မရောက်နိုင်ဘဲ အသိထူး၊ အမြင်ထူးနောက်

လိုက်နေမည့် အစွဲအလမ်း (တဏှာပြဿနာ)မှလည်း ကင်းဝေးစေနိုင်ပါသည်။

အထူးသတိပြုရန်မှာ သုဒ္ဓဝိပဿနာရှုမှတ်ရာ၌ 'ရှုမှတ်နည်း'ဟူသည်မှာ သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ခံစား သိမြင်ရသည်ကို (စူးစမ်း၊ စောင့်ကြည့်၊ သိရှိခြင်း) သဘောပင် ဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ်တို့တွင် သဘာဝအရဖြစ်ပေါ်နေသော လှုပ်ရှား၊ နာကျင်၊ ယားယံ၊ ကိုက်ခဲ၊ ပူအေး၊ တောင့်တင်း၊ ရွှမ္မနေသော ဝေဒနာသဘောတို့ကို မည်ကဲ့သို့ ဖောက်ပြန်ခံစားနေကြရကြောင်း သိမြင်အောင် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း သဘောမျှသာဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ဖောက်ပြန်နေသော သဘာဝအတိုင်း ရိုးရှင်းစွာ သိရှိရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် မမြဲသည့်သဘော၊ ဆင်းရဲသည့်သဘော၊ ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေသည့်သဘော (အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တသဘော) တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဉာဏ်ဖြင့် ခွဲခြားမသိမြင်နိုင်သေးသော်လည်း) အားလုံးသည် ရှုမှတ်ရာတွင် အကျုံးဝင် ပါရှိပြီးဖြစ်သည်။

ယောဂီ...ထိမ္မ၊ သိမ္မ၊ ထိုနှစ်ခုကို သတိကြပ်ကြပ်ပြု၍ ရှုမှတ်ပွားများကြပါစို့။

တွေးတောစိတ်ကို သိလိုက်ပါ စိတ္တာနုပဿနာ

တရားစတင်ရှုမှတ်စဉ်တွင် စိတ်တည်ငြိမ်ခြင်း အလေ့အကျင့် မရှိသေးသောကြောင့် စိတ်သတိကလေးမှာ ရှုမှတ်နေရာမှ မကြာခဏ ပြေးထွက်ပျံ့လွင့်တတ်သည်။ စိတ်သည် အတွင်းအာရုံ၊ အပြင်အာရုံ နှစ်ခုစလုံးကို သိတတ်သဖြင့် သိစရာအာရုံများလှသည်။

စိတ်မတည်ငြိမ်ဘဲ ပျံ့လွင့်လျှင် ပျံ့လွင့်သော စိတ်၏ သဘောကိုသာ သတိပြုရှုကြည့်ရမည်။

သမထနည်းတွင် ပျံ့လွင့်သွားသော ရှုမှတ်စိတ်ကို သတိဖြင့် ပညတ်ဖြစ်သော အရှုခံအာရုံပေါ်တွင် ပြန်တည်အောင် အသက်ကို ခပ်ပြင်းပြင်း ရှူရှိုက်ကာ ဆွဲယူရသော်လည်း ဝိပဿနာရှုရာတွင်

ထိုကဲ့သို့ အတင်းအကျပ် ကြံစည်အားထုတ် ရှုမှတ်ခြင်း (လုံးဝ မပြုလုပ်ရပါ)။

ငြိမ်ငြိမ်ကလေး ထိုင်လိုက်မှ စိတ်၏မငြိမ်သက်သော ဖောက်ပြန်မှုသဘာဝအရ ရှေးဟောင်းနောင်းဖြစ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အနာဂတ်ကြံစည်မှုစိတ်ကူးတို့ကို လည်းကောင်း၊ လက်ရှိအခြေအနေအပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ အနီး၊ အဝေး၊ အတွင်းအာရုံ၊ အပြင်အာရုံ စိတ်ကူးများကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်က ပျံ့လွင့် စဉ်းစားနေတတ်သည်။ ကောင်းသော အတွေးလည်း ပါသည်။ မကောင်းသော အတွေးလည်း ပါသည်။

ထိုသို့ စိတ်ကူးအတွေးပေါ်လာလျှင် (တွေးနေသော အကြောင်းအရာကို မရှုမှတ်ရ)။ စိတ်ကူးခြင်း သဘောကိုသာ 'စိတ်ကူးတယ်၊ စိတ်ကူးတယ်'ဟူ၍ စိတ်ကို ရှုမှတ်ရမည်။

ဥပမာ- ဈေးသွားရဦးမယ်ဟူသော စိတ်ကူးပေါ်လာလျှင် ဈေးသွားချင်တယ်ဟု မရှုမှတ်ရ။ ထိုသို့ ရှုမှတ်လျှင် စိတ်ကူးဖြင့် ဈေးသွားရုံမျှမက ဝယ်ခြမ်းချက်ပြုတ် စားသောက်ပြီးသည်အထိ စိတ်ကူးဆက်သွားပေလိမ့်မည်။

ထိုသို့စိတ်ကူးနေကြောင်းကို 'စိတ်ကူးတယ်၊ စိတ်ကူးတယ်'ဟု သတိထားကာ သိရှိရှုမှတ်လိုက်သည်နှင့် ပျံ့လွင့်နေသောစိတ်မှာ ဆပ်ပြာပူဖောင်းလေထိ၍ ပေါက်သွားသလို ဖောက်ခနဲ ဖောက်ခနဲဖြင့် အလိုအလျောက် ပျက်စီးကာ ယောဂီ မူလရှုမှတ်နေသော ထိမ္မ၊ သိမ္မအာရုံသို့ ပြန်၍တည်တံ့ရောက်ရှိလာလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် 'သတိ'သည် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

စိတ်သည် မကြာခဏ ပျံ့လွင့်တတ်သည်မှာ သဘာဝဖြစ်သည်။ စိတ် ပျံ့လွင့်ရကောင်းလား၊ ငါ့စိတ် ငါမနိုင်ပါလားဟု စိတ်ပျက်ကာ အလိုမကျ မဖြစ်သင့်ပေ။

ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ ကြိမ်ဖန်

များစွာ အထူးရှုမှတ်ခြင်းပင် ဖြစ်ရာ ရှုမှတ်မှုအကြိမ်နှင့် အချိန်များလာသည်နှင့်အမျှ အလုပ်က ပြန်သင်ပြသကဲ့သို့ ပိုမို၍ စနစ်တကျ ရှုမှတ်နိုင်ကာ သမာဓိအား တည်ကြည်လာပါလိမ့်မည်။

ထို့အတူ စိတ် တည်ငြိမ်ခါစနှင့် တည်ငြိမ်သွားသည့်အချိန်တွင် အမြင်အာရုံ ဌ ပုံသဏ္ဍာန်မျိုးစုံကို ယောဂီ၏ မူလအတွင်းစိတ် လှုံ့ဆော်မှု၊ စိတ်ကူးများကြောင့် ထင်မြင်လာရတတ်သည်။ အာရုံတွင် ထင်မြင်လာသမျှ အိမ်၊ ကျောင်း၊ လူ၊ နတ်၊ သတ္တဝါမှစ၍ အလင်းနိမိတ်၊ အခိုးအငွေ့၊ အရောင် အဆင်းတို့ပါမကျန် မြင်မြင်သမျှ 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' ဟုသာ ရှုမှတ်ရမည်။ ကောင်းသည့်အာရုံမြင်လည်း ဆက်မကြည့်ချင်ပါနဲ့။ ဆိုးသည့်အာရုံမြင်လည်း ဆက်မခံစားပါနဲ့။

ဖြစ်ပျက်အနိစ္စဟုလည်း ကြံစည်၍ မရှုမှတ်ပါနှင့်။ ဘာမြင်တယ်၊ ညာမြင်တယ်ဟု လည်းကောင်း မရှုမှတ်ရပေ။ ဥပမာ ဘုရားရှင်ပုံတော်ကို တွေ့မြင်ရလျှင် 'အရဟံ၊ အရဟံ' စသည်ဖြင့် ဂုဏ်တော်ဘုရားရှိခိုးများရွတ်ဆို၍ ရှုမှတ်ခြင်း လုံးဝ မပြုရပေ။ ဘုရားကြည်ညိုချိန် မဟုတ်ဟူ၍လည်း သတိပြုပါ။

'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' ဟုသာ မြင်မှုသဘော သက်သက်ကို အစွဲအလမ်း ကင်းစွာဖြင့် ရှုကြည့်မှတ်သိနေရမည်။ မြင်တွေ့သမျှသည် ပညတ်၊ အမည်နာမ၊ အကောင်အထည်မဟုတ်ဘဲ ပရမတ် ရုပ်သဘော၊ နာမ်သဘောမျှသာဖြစ်သည်ဟု ရှုမှတ်ပါ။ (ထင်ယောင်မြင်ယောင်သမျှတို့သည် စိတ်လှည့်စားခြင်း သဘာဝ တရားသဘောသာ ဖြစ်သည်။ အထူးအဆန်းမဟုတ်ပေ)။

ထိုသို့ ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်စေသည့် ပညတ် တရားများကို ပယ်ရှားနိုင်မှသာ သဘာဝ ပရမတ္ထသစ္စာ အမှန်တရားကို သိရှိခံစားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အဆန်းကြိုက်သော အစွဲကင်းပါစေ။

မြင်ခြင်းသဘောကို 'မြင်တယ်၊ မြင်တယ်' ဟု

သတိပြုရှုမှတ်လိုက်သည်နှင့် မြင်နေရသော အမြင်အာရုံသည် အလိုအလျောက် ကွယ်ပျောက်ကာ ယောဂီ မူလရှုမှတ်နေသော ထိမှု၊ သိမှုနေရာ (မူလကမ္မဋ္ဌာန်း) ကို ပြန်လည်ရှုမှတ်နိုင်လိမ့်မည်။

(ထို့ကြောင့် သတိသည် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။)

ယောဂီအနေဖြင့် အထူးသတိပြုရန်မှာ စိတ်သည် လူတစ်ဦးအတွက်သာမက လူ့လောကကြီးအတွက်ပါ အလွန်အရေးပါ စွမ်းအားကြီးသည့် အတွက် စိတ်ကိုရှုမှတ်ခြင်းဖြစ်သည့် စိတ္တာနုပဿနာဘာဝနာကို အထူးအလေးထား၍ ဂရုစိုက်ရှုမှတ်ရမည် ဖြစ်သည်။ လိုချင်မှု (လောဘစိတ်) ဖြစ်နေလျှင် လိုချင်သော စိတ်ကို သိရမည်။ (ဒေါသစိတ်) ဖြစ်နေခိုက်မှာလည်း ဒေါသဖြစ်နေတယ်ဟု လည်းကောင်း၊ (ရာဂစိတ်) ဖြစ်နေထိုက်မှာလည်း ရာဂစိတ်ဖြစ်နေတယ်ဟု လည်းကောင်း စသည်ဖြင့် သိရှိရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ငါ သိခြင်းမဟုတ်ဘဲ (အသိတရား နှင့် ဆိုင်သောစိတ်) ကသာ သိမှုသဘောအရ သူ့သဘောနှင့် သူ သိနေကြောင်း ဉာဏ်မှာ ရှင်းလင်းလာမည်။ ထိုသို့ သိရှိရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ထိုအကုသိုလ်စိတ်များ မဖြစ်တော့လျှင် မဖြစ်တော့မှန်းကိုလည်း သိရှိနေစေရမည်။

ရှုမှတ်စရာ မထင်ရှားလျှင် ဝင်လေ၊ ထွက်လေ စသော ထိမှု၊ သိမှု မူလ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပြန်၍ ရှုမှတ်နေပါ။ ရှုမှတ်ဖန်များလာလျှင် စိတ်တွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ နေသော (သင်္ခါရ) သဘောများ ထင်ရှားလာကာ စိတ်၏ ဖြစ်-တည်-ပျက် အစဉ်တန်းကိုပါ ကွဲပြားစွာ သိမြင်ရိပ်စားမိလာပေမည်။ တစ်ကြိမ်ထက်တစ်ကြိမ် ပို၍ ပို၍ အသေးစိတ် သိမြင်ရှုမှတ်လာနိုင်ပေလိမ့်မည်။

သို့မှသာ စိတ်၏ သဘောသဘာဝကို ထင်ရှားစွာ သိမြင်သုံးသပ်နိုင်ကာ အတွေးအမြင် ဖြောင့်မှန်နိုင်ပေမည်။ စိတ်ညစ်လျှင် ကိုယ်ပါညစ်မည်။

စိတ်ဖြူစင်မှ ကိုယ်ဖြူစင်မည်။ စိတ်ကို အစဉ် စောင့်ရှောက်မှသာ ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မိမိစိတ်ကိုမိမိ သိရှိ၍ ထိန်းသိမ်းပြုပြင်အောင်နိုင်သူသည် မိမိ ကိုယ်ကိုယ်သာမက လောကကိုပါ အောင်နိုင်သူဖြစ်သည်။ မည်သည့်အခါမှ အရုံးနှင့် ကြုံတွေ့စရာ၊ စိတ်ဆင်းရဲစရာ အကြောင်းမရှိတော့ပေ။

စိတ္တာနုပဿနာဘာဝနာ၏ သဘောအကျဉ်းမှာ စိတ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာသည့် အကြံအစည်၊ ကောင်းစိတ်၊ မကောင်းစိတ်နှင့် သိစိတ်မှန်သမျှတို့ကို ဖြစ်ပေါ်သည့်သဘာဝအတိုင်း သိရှိရန် ရိုးရိုးရှင်းရှင်းစောင့်ကြည့်ရှုမှတ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ စိတ်သဘော၊ ခန္ဓာသဘောကို စောင့်ကြည့်၍ ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် စိတ်သဘာဝကို သိလာသမျှသည် ပညာဉာဏ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဉာဏ်တိုးတက်ခြင်း၊ ဉာဏ်ရှိခြင်းအကျိုးကို ဖြစ်နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

စိတ်ကို ရှုမှတ်ရာတွင် သတိပြုရမည့်

စိတ်၏သဘာဝလက္ခဏာ ၃ ရပ်

၁။ စိတ်သည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲဖြစ်ပျက်နေသော သဘော ရှိသည်။ ရုပ်ကလာပ်စည်း (Cell) များသည် တစ်စက္ကန့်လျှင် ကုဋေတစ်ထောင် အရေအတွက်ဖြင့် ဖြစ်ပျက်နေကြသည်ဟု ဆေးသိပ္ပံတွေ့ရှိချက်က ဖော်ထုတ်သည်။ စိတ်၏ဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲမှုနှုန်းက ထိုထက်ပိုများသည်၊ ပိုမြန်သည်။ ဥပမာ- ရောက်ဖူးသောနေရာ၊ နိုင်ငံတစ်ခုကို ယခုစိတ်ကူးလျှင် ယခု ရောက်နိုင်သည်။ လကမ္ဘာသို့ ယခုစိတ်ကူးလျှင် ယခု ရောက်နိုင်သည်။ ရောက်ချင်တာ လုပ်ချင်တာမှန်သမျှ စိတ်ကူးလိုက်ရုံဖြင့် ချက်ချင်းသိသည်။ အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို မြင်လိုက်သည်နှင့် ဘာအရောင်၊ ဘယ်လိုပုံစံ၊ ဘယ်လိုအကြောင်းခြင်းရာဆိုသည်ကို ချက်ချင်းသိရှိဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ထိုမျှလျင်မြန်စွာ တစ်ဆက်တည်း သိရှိ စိတ်ကူးနေသော်

လည်း စိတ်၏ ဖြစ်ခြင်း၊ တည်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း သဘာဝမှာ အဆစ်အပိုင်းအကန့်များစွာကို ဆက်စပ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။

မျက်စိတစ်မှိတ်၊ မျက်တောင်တစ်ခတ် အချိန်အတွင်း စိတ်တစ်ခုဖြစ်ပေါ်မှုအတွက် စိတ်လှိုင်းပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းဖြစ်ရသည်ဟု ဗုဒ္ဓက ဟောကြားခဲ့သည်။

(ကွန်ပျူတာတစ်ခုမှ နောက်တစ်ခုသို့ တစ်စက္ကန့်အတွင်း မှတ်ဉာဏ် အချက်အလက်ပေါင်း သန်းနှင့်ချီ၍ ပြောင်းလဲပေးပို့နိုင်ခြင်းသဘောနှင့် နှိုင်းယှဉ် ကြည့်နိုင်ပါသည်။)

စကားပြောသံ၊ သီချင်းဆိုသံများသည်လည်း တစ်ဆက်တည်းဟု ထင်ရသော်လည်း ခွဲခြားလိုက်လျှင် အသံအစက်ပြောက်ကလေးများအဖြစ်သာ တွေ့ရမည်။ ကွန်ပျူတာတွင် အသံလှိုင်းဖြစ်ပေါ်ပုံကို ဖန်သားပြင်ပေါ်၌ တုန်နှုန်းလှိုင်းများဖြင့် ဖော်ပြသည်ကိုကြည့်လျှင် ပို၍လင်ရှားသည်။

ဓာတ်ပုံတစ်ပုံသည်လည်း အစက်ကလေးပေါင်း သိန်းသန်းများစွာ စုစည်းရာမှ ပုံရိပ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။ 'ဤခန္ဓာကိုယ် အရိုး၊ အသား၊ အသွေး စသော ၃၂ ကောဋ္ဌာသတို့သည်လည်း အဏုကြည့်မှန်ဘီလူးဖြင့်သာ မြင်နိုင်သော ရုပ်ကလာပ်စည်း (ဆဲလ်)ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းကျော်သော အစက် အမှုန်ကလေးများဖြင့် စုစည်းတည်ဆောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။'

သက်မဲ့အရာဝတ္ထု (အခဲ၊ အရည်၊ အငွေ့) ဟူသမျှတို့မှာလည်း အဏုကြည့်မှန်ဘီလူးဖြင့်ပင် မမြင်နိုင်သော အက်တမ် (Atom) ဟုခေါ်သော ရုပ်အဏုမြူ မှန်ကလေးများစွာဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလိုက်လျှင် ပြစရာ ဘာမှ မရှိတော့ပေ။

တိုသဘာဝအမှန်သဘောကို သိရှိထားမှသာ ကိုယ်တွေ့ရှုမှတ်ရာတွင် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဖွဲ့စည်းမှုနှင့်

ဖောက်ပြန်မှု ရှုမှတ်ရင်းဖြင့် ပူခြင်း၊ အေးခြင်း၊ နာခြင်း စသော စိတ်ဖြစ်ရပ်တစ်ခုချင်းစီတွင် ဖြစ်ရပ်က တခြား၊ သိစိတ်ကတခြား ဖြစ်ကြောင်း ဉာဏ်တွင် ထင်ရှားကွဲပြားစွာ သိရှိလာပေလိမ့်မည်။

၂။ စိတ်သည် တစ်ကြိမ်တွင် တစ်ခုသာ သိနိုင်သည်။ နှစ်ခုမသိနိုင်ပါ။ တီဗ္ဗိကြည့်စဉ်တွင် အသံကြားလျှင် ရုပ်ကို သတိလွတ်သည်။ ရုပ်ကို အာရုံစိုက်၍ မြင်လျှင် အသံကို မသဲကွဲနိုင်ပါ။ အမြင်အာရုံ၊ အကြားအာရုံတို့၏ စိတ်အစဉ် အဆက်သည် မြန်ဆန်လွန်းသောကြောင့်သာ သန္တတိပညတ်သဘောအရ တစ်ဆက်တည်း ကြားရ၊ မြင်ရသည်ဟု ထင်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ် မိမိကို တစ်စုံတစ်ဦးက ဘေးမှ ထိတွေ့သည်ကို သိလိုက်သည်နှင့် မြင်နေ၊ ကြားနေသော ရုပ်နှင့်အသံ နှစ်ခုစလုံးကို ကွဲကွဲပြားပြား မသိနိုင်တော့ပါ။ အာရုံမှာ မစွဲထင်နိုင်တော့ပေ။ ထိတွေ့သည့်အသိကသာ အာရုံမှာ ထင်ရှားနေပေမည်။

လက်တွေ့စမ်းသပ်ရန်မှာ 'ခြေမနှစ်ခု၊ လက်မနှစ်ခုကို တစ်ပြိုင်တည်း ပွတ်တိုက်ကြည့်ပါ' ထိုနှစ်စုံ၏ ထိခြင်းသဘောကို တစ်ပြိုင်တည်း သိနိုင်၊ မသိနိုင်ကို မျက်စိမှိတ် အာရုံပြု၍ စေ့စေ့စပ်စပ် ခံစားလေ့လာကြည့်ပါ။

တစ်နည်းအားဖြင့် ကျောမှယားသည့်ဝေဒနာကို အာရုံစူးစိုက်နေချိန်တွင် ခြေသလုံးမှ နာသော ဝေဒနာကို မသိနိုင်ပါ။ နှစ်ခုစလုံးသိသည်ဟုဆိုလျှင် စိတ်နှစ်ခု ဖြစ်ကာ စိတ်တောင်ပြေး၊ မြောက်ပြေးဖြစ်နေပြီဟုသာ သတိဖြင့် သိလိုက်ပါ။

ထို့ကြောင့် တရားရှုမှတ်နေစဉ်တွင်လည်း စိတ်၏ သဘောသဘာဝအရ အာရုံနှစ်ခုကို တစ်ပြိုင်တည်း မသိနိုင်ကြောင်း သိရှိထားလျှင် ရှုမှတ်ရသည်မှာ ပို၍စူးစိုက်မှုရှိကာ အဆင်ပြေ ဘဝင်ကျနိုင်ပါလိမ့်မည်။

၃။ ယေဘုယျအားဖြင့် အတွင်းစိတ်နှင့် အပြင်စိတ်ဟူ၍ စိတ်ကို ၂ မျိုး ခွဲခြားနိုင်သည်။

အပြင်စိတ်က လှုပ်ရှားလွယ်ပြီး ဟိုရောက်သည်ရောက် မြန်သည်။ ရှေ့က သွား၍ ရှေ့စိတ်ဟု ခေါ်ကြသည်။ ထိုရှေ့စိတ်ကို အတွင်းစိတ်ဖြစ်သော နောက်စိတ်ဖြင့် သိခြင်းသည် 'သတိ' ဖြစ်သည်။ စိတ်နှစ်ခုသည် တစ်ပြိုင်တည်း မဖြစ်ဘဲ ရှေ့စိတ်ပျက်ပြီးမှသာ နောက်စိတ်က ဖြစ်ပေါ်ရသည်။ စိတ်ကူးတွေးတောခြင်းနှင့် ဖြစ်ချင်သော ဆန္ဒသည် ရှေ့စိတ်ဖြစ်သည်။ ထိုရှေ့စိတ်ကို 'စိတ်ကူးတယ်၊ စိတ်ကူးတယ်' ဟု နောက်စိတ်ဖြင့် အစားထိုး၍ ရှုမှတ်လေ့ကျင့်ပါ။ လောဘ၊ ဒေါသ၊ ရာဂဖြစ်နေသော ရှေ့စိတ်ကိုလည်း နောက်စိတ် (သတိ)ဖြင့် ဖြစ်နေမှန်း သိအောင် ရှုမှတ်ပေးရမည်။

နာတာ ကျင်တာ သက်သာအေးချမ်းတာ
ဝေဒနာနုပဿနာ

တရားထိုင်၍ မိနစ် ၂၀၊ မိနစ် ၃၀ လောက် ကြာလျှင် ခန္ဓာကိုယ်အောက်ပိုင်းတွင် ထုံမှု၊ နာမှု၊ ကျင်မှု ဒုက္ခဝေဒနာများ စတင်ပေါ်ပေါက်လာတတ်သည်။ ထိုင်နေကျပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ၄၅ မိနစ်ခန့်တွင် ဝေဒနာ စတင်ပေါ်တတ်သည်။

ထိုအခါ ယခင်ရှုမှတ်နေသော ခန္ဓာ ထိ-သိ ရှုမှတ်မှုနှင့် စိတ်ထိ-သိရှုမှတ် နေမှုများမှ ပိုမိုထင်ရှားသော နာမှုကျင်မှု ခန္ဓာဖောက်ပြန်မှုဝေဒနာ ထိ-သိ ခံစားမှု သဘောပေါ်သို့ ပြောင်း၍ ရှုမှတ်သိရှိရမည်။ (ဝေဒနာကိုရှုမှတ်မှ တဏှာ၊ ဥပါဒါန်၊ ဘဝတို့ ပြတ်လိမ့်မည်။)

ဦးစွာနာခြင်းကို (ရုပ်ဖောက်ပြန်မှု) ဝေဒနာ သဘောသက်သက်အနေဖြင့် မရှုမှတ်နိုင်မီ နာသည့် နေရာကို 'ခံစားတယ်၊ ခံစားတယ်'ဟု သတိလိုက်၍ စိတ် စိုက်ရှုမှတ်ပါ။

ထိုအခါ နာနေသည့်ဝေဒနာမှာ ပို၍နာလာ သကဲ့သို့ ခံစားရတတ်သည်။ သို့မဟုတ် ဝေဒနာ သေးငယ်သောကြောင့် သက်သာသွားတတ်သည်

လည်း ရှိသည်။

ပိုနာလျှင်လည်း နာခြင်းသဘောနှင့် နာသည့် ခံစားမှုကို သတိဖြင့် သိလိုက်ပါ။ သက်သာသွားလျှင် လည်း သက်သာသွားသည့်သဘောကို ခံစားတယ် ဟု ဉာဏ်ဖြင့် သိလိုက်ပါ။ ဝေဒနာရှုသည်ဆိုရာ၌ - မကောင်းသောဒုက္ခ ခံစားမှုသည်လည်း ဝေဒနာ ဖြစ်သည်။

- ကောင်းသောသုခ ခံစားမှုသည်လည်း ဝေဒနာဖြစ် သည်။

- ကောင်း/မကောင်း မသဲကွဲသော ဥပေက္ခာခံစားမှု သည်လည်း ဝေဒနာဖြစ်သည်။ (ဝေဒနာ=ခံစားခြင်း)

နာကျင်သည်ဖြစ်စေ၊ သက်သာအေးချမ်း သည် ဖြစ်စေ၊ မနာမအေး ပုံမှန် ဖြစ်စေ၊ ခန္ဓာကိုယ် တွင် ပကတိဖြစ်နေသော ခံစားမှုသဘောကို မျက် ခြည်မပြတ်စေဘဲ အရှိကိုအရှိအတိုင်း နာလျှင် နာ သလောက် သက်သာလျှင် သက်သာသလောက် သဘာဝဖြစ်ပေါ်နေမှုကိုသာ မှန်ကန်စွာ စောင့်ကြည့် ရှုမှတ်၍ သတိဖြင့် ဖြစ်ပေါ်သမျှ သိနေရန်သာ အဓိကအရေးကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။

ရုတ်တရက် အေးချမ်းသက်သာသွားလျှင် လည်း သုခဝေဒနာဖြစ်၍ သက်သာခြင်းသဘော ခံစားတယ်ဟုသာ သူ့သဘော သူ့ဆောင်နေသော သဘာဝကို ရှုမှတ်ရမည်။ သာယာကျေနပ်နေခြင်း မပြုရ။ နှစ်သက်နေခြင်းမပြုရ။ အစွဲအလမ်းကင်း သော ဥပေက္ခာစိတ်ဖြင့် ခံစားမှုသဘောကိုသာ ရှုမှတ်ပါ။

ရှုမှတ်စရာဝေဒနာ မထင်ရှားသည့်အခါတိုင်း တွင် မူလကမ္မဋ္ဌာန်းချည်တိုင်ဖြစ်သော 'ထိမှု၊ သိမှု'တို့ကိုသာ သတိပြု၍ ပြန်ရှုမှတ်နေပါ။

နာကျင်ထုံထိုင်းကိုက်ခဲသော ဝေဒနာများ သည် အာရုံစူးစိုက် ရှုမှတ်လေလေ ပို၍ပြင်းထန်လာ သော သဘောရှိသည်။

ခါတိုင်းစကားပြော၊ စာကြည့်လျှင်ပင် တစ်

နာရီခန့် ထိုင်နိုင်သော်လည်း ယခု နာရီဝက်ခန့်ထိုင်ရုံ ဖြင့် ဝေဒနာပြင်းထန်နေခြင်းသည် အမှန်တကယ် မခံနိုင်သော ဝေဒနာအစစ်မဟုတ်ဘဲ ခန္ဓာက စိတ်ကို လှည့်စားနေခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း သတိထား ဆင်ခြင် ပါ။

နာကျင်ကိုက်ခဲမှု ဝေဒနာပြင်းထန်သည်နှင့် အမျှ ရှုမှတ်မှုကို သတိမလွတ်စေဘဲ နာတတ်သည့် ဝေဒနာခံစားမှုသဘော (သို့မဟုတ်) ဝေဒနာမည်ကဲ့ သို့ ဖောက်ပြန်နေသည်ကို ဇွဲတင်းကာ စူးစိုက်စောင့် ကြည့် ရှုမှတ်နေပါ။

ဝေဒနာ၏ခံစားမှုသည် ပေါင်ကလား၊ ဒူး ကလား၊ ခြေသလုံးကလား၊ ခါးကလား၊ ခေါင်း ကလား၊ ဘယ်လိုခံစားရတာလဲ။ တဆစ်ဆစ်နာ နေတာလား။ အလုံးအခဲ၊ အမြောင်းလိုက်နာတာ လား၊ တစ်နေရာတည်းလား၊ နေရာပြောင်းနာ သလား စသည်ဖြင့် အသေးစိတ်သဘောကို စူးစမ်း လေ့လာပြီး ဝေဒနာသည် မည်သို့ဆက်ဖြစ်မည်ကို အတွေ့အကြုံသစ်အနေဖြင့် ဝေဒနာသဘောကို စိတ် ဝင်တစား စောင့်ကြည့်ချင်စိတ် မွေးရမည်။

နာကျင်သောနေရာကို ငါ့ခန္ဓာကိုယ်၊ ငါ့ခြေ၊ ငါ့ဒူးဟူ၍ ယခင်က စွဲမှတ်ခံစားမှုသည် အမှန်မဟုတ် ဘဲ နာကျင်သည့် ဝေဒနာဖောက်ပြန်မှုကတခြား၊ သိနေ သောစိတ်ကတခြားဖြစ်သည်ကို ခွဲခြားသိမြင် နိုင်အောင် သတိထား၍ ကြိုးစား ရှုကြည့်ရမည်။ ရုပ် နှင့် နာမ်(စိတ်)ကို စတင်ခွဲခြားနေပြီဖြစ်၍ ဤ အခြေခံရှုမှတ်မှုသည် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

ဝါယော (လေ)ဓာတ်လက္ခဏာဖြစ်သော ဒူး၊ ပေါင်၊ ခြေ၊ လက် စသည်တို့ အလိုအလျောက် လှုပ် လာလျှင်လည်း လှုပ်ခြင်းသဘာဝသဘောကိုသာ စောင့်ကြည့် သိနေလိုက်ပါ။ အာပေါ (ရေ) ဓာတ် လက္ခဏာအဖြစ် ချွေး၊ မျက်ရည်၊ နှာရည် စသည်တို့ ယိုစီးကျလာလျှင်လည်း ယိုစီးခြင်းသဘာဝသဘော အဖြစ်ကိုသာ စောင့်ကြည့်သိနေပါ။ ခန္ဓာကိုယ်

နာကျင်တောင့်တင်းခြင်း၊ ကိုက်ခဲခြင်း၊ ပထဝီ (မြေ) ဓာတ်လက္ခဏာကိုလည်းကောင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်ပူခြင်း၊ အေးခြင်း၊ တေဇော(မီး) ဓာတ်လက္ခဏာကို လည်းကောင်း (ခံစားတယ်၊ ခံစားတယ်)ဟု ရှုမှတ်နေရမည်။

- ဝေဒနာသည် ငါမဟုတ်၊ ဝေဒနာသည် သဘာဝတရား။
- နာခြင်းသည် ငါမဟုတ်၊ နာခြင်းသည် သဘာဝတရား။
- ပူခြင်း၊ အေးခြင်းသည် ငါမဟုတ်၊ ပူခြင်း၊ အေးခြင်းသည် (ဖောက်ပြန်မှု) သဘာဝတရား။

ဟူ၍ ဝေဒနာနှင့်ငါ ခွဲခြားပြီး ကွဲပြားအောင် မြင်တတ်ရန် ခန္ဓာသဘာဝကို စူးစမ်းလေ့လာစောင့်ကြည့် အားထုတ်ရမည်။

ရုပ်ဝေဒနာခံစားနေရမှု သဘောအဖြစ်အပျက်ကို စိတ်ထဲက ပွဲကြည့် ပရိသတ်ကဲ့သို့ ဘေးမှထိုင်၍ ကြည့်ကာ ရှုမြင်နေသည့် ပုံသဏ္ဍာန်စိတ်ထားဖြင့် ရှုမှတ်ပါ။ ငါသိနေတာမဟုတ်ဘဲ စိတ်ကသိနေတာကို ဉာဏ်မှာ ထင်ရှားနေတာ (ဖောက်ပြန်နေတဲ့ ရုပ်ခန္ဓာသဘောက သပ်သပ်၊ သိစိတ်သဘောက သပ်သပ်) ဟု နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်ပါ။

ထိုသို့ဖြင့် ခန္ဓာပေါ်၌ မည်သည့်နေရာတွင် ဝေဒနာပေါ်ပေါ် ရုပ်ဒြပ်အမည် ပညတ်ပျောက်ပြီး ဖောက်ပြန်မှုသဘော၊ ခံစားမှုသဘောအဖြစ်မျှသာ တူညီမျှတစွာ ရှုမှတ်လာနိုင်ပေလိမ့်မည်။

တရားစတင်အားထုတ်ချိန်မှစ၍ အထိုင်ပုံစံကို မပြင်ဘဲ ငြိမ်သက်စွာ မလှုပ်မယှက် ရှုမှတ်နိုင်အောင် ကြိုးစားပါ။

ညောင်းလျှင်လည်း မလှုပ်မိအောင် သတိထားပါ။ ယားလျှင်လည်း မကုတ်မိအောင် သတိထားပါ။ ရွေးထွက်လျှင်လည်း မသုတ်ပါနှင့်။ မျက်စိကိုလည်း ဖွင့်မကြည့်ပါနှင့်။ သတိလွတ်၍ အထိုင်ပုံစံ ပြင်မိ၊ လှုပ်ရှားမိလျှင်လည်း လှုပ်ရှားသည့်

သဘောကို သိနေအောင် သတိထားရှုမှတ်ပါ။ ထိုင်သားမကျသေး၍ လှုပ်ရှားမိလျှင်လည်း လှုပ်ရှားသည့် သဘောကို သိနေအောင် သတိထား ရှုမှတ်ပါ။ ထိုင်သားမကျသေး၍ လှုပ်ရှားမိလျှင်လည်း ကိစ္စမရှိပါ။ အပြစ် မဟုတ်ပါ။ စိတ်ထဲတွင် ဘာသံသယမှ မထားပါနှင့်။ မလှုပ်မရှား ကျောက်တိုင်ကဲ့သို့နေပြီး စိတ်ကျဉ်းကျပ်နေခြင်းမျိုးကိုလည်း မဖြစ်စေသင့်ပါ။ လှုပ်ရှားမှုများလျှင် သမာဓိပျက်ပြားတတ်၍ သက်သောင့် သက်သာ ငြိမ်သက်စွာ ရှုမှတ်နိုင်ရန် ကြိုးစားပါဟု တိုက်တွန်းရခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်ကိုတင်းထားလျှင် စိတ်ကျဉ်းကျပ်ပြီး မလွတ်မလပ်ဖြစ်တတ်၍ စိတ်သက်သာစေရန် ဘာမှမတွေးဘဲ စိတ်ကိုလျှော့ထားပါ။ စိတ်ကြည်လင်မှ တရားမြင်လွယ်စေမည်။

တရားထိုင်နေစဉ် အခံရခက်၍ စိတ်အလိုမကျဘဲ မကျေမနပ်စိတ်ဖြင့် စိတ်ပျက်ခြင်း၊ ဒေါသစိတ်များဖြစ်နေလျှင် တရားမဟုတ်တော့ပေ။ အကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် အချိန်ဖြုန်းနေခြင်းသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ဘဝ၏မြင့်မြတ်ခြင်း၊ မဂ္ဂင်တရားတော်မြတ်ကို အားထုတ်နေခြင်းဖြစ်သည်ဟူသော သဒ္ဓါတရားဖြင့် မိမိစိတ်ကို ပြုပြင်ဆင်ခြင် မြှင့်တင်ပေးရမည်။ ကြာကြာမထိုင်နိုင်၍လည်း စိတ်ပျက်စရာမလိုပါ။ ကြာကြာထိုင်နိုင်အောင် လေ့ကျင့်ခြင်းက မခက်ခဲပါ။ ထိုင်ပါများလျှင် ကြာကြာထိုင်နိုင်လာမည်။ ကြာကြာထိုင်နိုင်ရန်ထက် တရားအားထုတ်နေချိန်တွင် 'အမှတ်သတိ' မြဲမြံရှိနေရန်သာ ပို၍ အရေးကြီးပါသည်။ သတိပဋ္ဌာန်တရားသဘောအတိုင်း အချိန်တိုင်း 'သတိ' ရှိနိုင်၊ ထားနိုင် (ရှုမှတ်သိရှိနေရန်) များများသာ လေ့ကျင့်ပေးပါ။ ထိုသတိသည် ရင့်ကျက်ခိုင်မာ အချိန်တန်လာသောအခါ 'သစ္စာတရား' အဖြစ် ပြောင်းလဲသွားမည် ဖြစ်သည်။

နေ့စဉ်ရက်ဆက် ကြိမ်ဖန်များစွာ လေ့ကျင့်ရှုမှတ်အားထုတ်မှုဖြင့် ယခင်က ခက်ခဲ၍မဖြစ်နိုင်ဟု ထင်မှတ်ထားသောအရာများသည် အလေ့အကျင့်

သဘာဝကြောင့် သက်သောင့်သက်သာ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်လာနိုင်ပါလိမ့်မည်။

မခံနိုင်တာသေချာမှ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပါ

ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်စဉ်ကာလများ၌ ဝေဒနာရှုမှတ်ခြင်း အလေ့အကျင့်မရှိသေး၍ ငါ့ခန္ဓာ၊ ငါ့ခြေ၊ ငါ့ပေါင်၊ ငါ့ဒူး နာသည်ဟူသော အတ္တစိတ်အစွဲကြောင့် ခံစားမှု ဆင်းရဲဝေဒနာပို၍ ပြင်းထန်တတ်သည်။ ထိုဝေဒနာများမှာ သာမန်အချိန်များ၌ အခြားထင်ရှားများပြားသော အာရုံများကြောင့် မှေးမှိန်မြုပ်ကွယ်နေပြီး ယခု ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်နေသောအခါမှ သဘာဝတရားသဘောအရ ထင်ရှားလာခြင်း ဖြစ်သည်။

ပထမပိုင်းတွင် 'ခံစားတယ်၊ ခံစားတယ်' ဟူ၍ ဒုက္ခဝေဒနာကို သည်းခံနိုင်သမျှ သည်းခံ၍ ရှုမှတ်ရမည်။ ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ဝေဒနာသည် အသားကြေ၊ အကြောပြတ်၊ အရိုးကျိုးမတတ် လှည့်စားကာ နာကျင်ပြပါလိမ့်မည်။ မကြောက်ပါနှင့်။ ရောဂါမဟုတ်ပါ။ သဘာဝတရား သဘောသာ ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် အားလျော့ကာ ဣရိယာပုတ်ပြင်လိုက်သည်နှင့် နောင်တစ်ကြိမ်တွင်လည်း ထိုအချိန် ရောက်လာလျှင် ထိုခံစားမှုမျိုးကို ထပ်မံ ပေါ်ပေါက်ခံစားရဦးမည်မှာ သဘာဝပင်ဖြစ်၍ တစ်ထိုင်တည်းနှင့် ဝေဒနာသဘောကို ပိုသိ၊ ပိုမြင်နိုင်အောင် တတ်နိုင်သလောက် အဆုံးထိရောက်အောင် ကြိုးစားရှုမှတ်ပေးပါ။ ဝီရိယနှင့် သည်းခံရှုမှတ်နိုင်လေလေ ဝေဒနာသဘောကို ပိုသိလေလေပင်ဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ်(ခန္ဓာငါးပါး)တို့၏ တရားသဘော(စာတွေ့)နှင့် ဝေဒနက္ခန္ဓာ၏ လက်တွေ့ခံစား သိမြင်ရမှုသဘော (ကိုယ်တွေ့ပညာ)တို့ကိုလည်း နှိုင်းယှဉ်ဆင်ခြင် သိမြင်ကြည့်ပါ။

ယောဂီသည် ရှုမှတ်စဉ် မခံမရပ်နိုင်အောင် ဝေဒနာပြင်းထန်ပြီး ရှုမှတ်၍ မရနိုင်လောက်အောင်

ဖြစ်လာပါက ထိုဝေဒနာကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ တခြားနေရာ ထိမှု၊ သိမှုအာရုံတစ်ခုကို ဝေဒနာခွာ၍ ပြောင်းလဲရှုမှတ်ကြည့်ပါ။ မူလကမ္မဋ္ဌာန်း ထိမှု-သိမှု သဘောတွင်ဖြစ်စေ၊ ခန္ဓာကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း တစ်ခုခုအပေါ်တွင် ဖြစ်စေ၊ ပြုခဲ့ဖူးသောဒါန၊ စောင့်ထိန်းခဲ့ဖူးသော သီလတို့အပေါ်တွင် ဝမ်းမြောက်မှု ဖြင့်ဖြစ်စေ အာရုံစူးစိုက်ကာ ဝေဒနာကို ဥပေက္ခာပြုဖယ်ခွာ၍ ပြောင်းလဲရှုမှတ်ကြည့်ပါ။ ရှုမှတ်နိုင်လျှင် ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ သဘာဝခံစားမှုတို့ကို ဆက်လက်ရှုမှတ်ပါ။ နာမ်လိမ္မာမှ ရုပ်ချမ်းသာမည်ဟူသော သဘောပင် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုသို့ ရှုမှတ်၍မှ မရနိုင်ဘဲ ဝေဒနာ ဆက်လက်ပြင်းထန်နေလျှင် စိတ်ကို လျှော့ကာ အထိုင်ပုံစံပြင်ချင်တယ်၊ ပြင်ချင်တယ်ဟု ပြင်ချင်သော ရှေ့စိတ်ကို နောက်စိတ်ဖြင့် ရှုလိုက်ပါ။ စိတ်ခံစားရသမျှများကို တော်ချင်တယ်၊ ရပ်ချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရင်း ၅ မိနစ်၊ ၁၀ မိနစ်မှသည် ရှေ့သို့ တိုးမှတ်နိုင်သလောက် တိုး၍မှတ်ပေးပါ။ သည်းခံနိုင်ပါသေးလျက် စိတ်အလိုသို့လိုက်ကာ မပြင်လိုက်၊ မရပ်လိုက်ပါနဲ့ဦး။ သင်ယောဂီသည် မြင့်မြတ်လှသော ခန္ဓာတွင်း ကိလေသာ တိုက်ဖျက်ရေးစစ်ပွဲတစ်ရပ်ကို ဆင်နွှဲနေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရှုမှတ်ချက်တိုင်းတွင် ပညာဉာဏ်မဂ်လမ်းပေါ် ရောက်နေပါသည်။ သောတာပန်စခန်း နိဗ္ဗာန်လမ်းသို့ ဦးတည်ရှေးရှုနေပါသည်။

ထို ပြင်ချင်သော စိတ်ကို ရှုမှတ်စဉ်၌ပင် ဝေဒနာလျော့ပါးသွားလျှင် 'သက်သာတယ်၊ သက်သာတယ်'ဟု ခံစားမှုသဘောကိုရှုပါ။ ရှုမှတ်နေမှုမှ သတိ မလွတ်ရန် ဂရုစိုက်ရှုပါ။

နောက်ဆုံး မသက်သာ၍ ခန္ဓာကိုယ်အထိုင်ပုံစံကို ပြောင်းလဲလိုလျှင် လူမမာလှုပ်ရှားမှုသကဲ့သို့ ဖြည်းညင်းစွာဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို ကြွခြင်း၊ မခြင်း၊ ရွှေ့ခြင်း၊ လှုပ်ခြင်း စသော လှုပ်ရှားမှုတိုင်းကို သတိ

မလွတ်အောင် အသေးစိတ် ရှုမှတ်၍ ပြုပြင်ရမည်။
(သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်နေစဉ် လှုပ်ရှားမှုတိုင်းကို သိအောင် သတိထားရှုမှတ်၍ ပစ္စုပ္ပန်တွင်သာ စိတ်အာရုံထားရှိခြင်းသည် မဂ်၊ ဖိုလ် သစ္စာတရားကို သိမြင်နားလည်နိုင်ရန် ကြီးမားသော အထောက်အပံ့ ကျင့်စဉ် တစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။)

လှည့်စားခံရခြင်း

မကြာမီကပင် အရိုးကျိုးအသားပဲ့မတတ် ဖြစ်နေသော ခန္ဓာကိုယ်သည် ကိုယ်အနေအထား ပြောင်းလဲ ပြုပြင်ပြီးသည်နှင့် မကြာမီ ချက်ချင်းသက်သာသွားခြင်းကို ခံစားရခြင်းမှာ ဝေဒနာအတုအယောင်ဖြင့် လှည့်ဖြားခံရခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း သိရပေမည်။

ထိုအသိဖြင့် နောက်တစ်ကြိမ်တွင် ခန္ဓာ၏ အလိမ်ကိုမခံရအောင် သတိထားဆင်ခြင်ကာ ဇွဲတင်း၍ ရှုမှတ်မည်ဟု အားမွေးလိုက်ပါ။ ဝေဒနာ သဘောကိုလည်း မည်ကဲ့သို့ ခံစားသိမြင်ခဲ့ရကြောင်း ပြန်လည်၍ ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပါ။

ယောဂီသည် ဝေဒနာရှုမှတ်ခြင်းအလုပ်ကို ပင်ပန်းသည်ဟု ထင်မြင်ကာ ပျင်းရိမနေသင့်ပါ။ အားမလျော့သင့်ပါ။

အကြိမ်ကြိမ်ရှုမှတ်မှု များလာသည်နှင့်အမျှ ဝေဒနာခံစားမှုနှင့် ရှုမှတ်စိတ်တို့သည် ပို၍ တသီးတခြား သဘောဆောင်လာသည်ကို သိရှိလာပါလိမ့်မည်။ မဆုတ်မနစ်သော လုံ့လဝီရိယဖြင့် စိတ်ရှည်သည်းခံနိုင်အောင် ကြိုးစား လေ့ကျင့်ရမည်။ သို့မှသာ 'သည်းခံနိဗ္ဗာန်ရောက်' ဟူသော ဆိုရိုးစကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိရှိခံစားနိုင်ပေလိမ့်မည်။ ရှုမှတ်နေစဉ် ဖျဉ်းခနဲ ကြက်သီးထခြင်း၊ ဖျတ်ခနဲလန့်ခြင်း၊ ခန္ဓာကိုယ်အလိုလို တုန်ခါလှုပ်ယမ်းခြင်းများ ဖြစ်လာလျှင်လည်း မကြောက်ပါနှင့်။ သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သော ခန္ဓာထိတွေ့မှု ဖဿသဘာဝသာဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်သည့် ခံစားမှုသဘောအတိုင်းသာ အေးဆေးသက်သာစွာ

စိတ်ထား၍ ဆက်လက် ရှုမှတ်ပါ။

ယခု ယောဂီ၏ ရှုမှတ်မှုလမ်းကြောင်းတွင် တွေ့ကြုံခံစားရသော ဝေဒနာ နိမိတ်သည် ခန္ဓာကိုယ်တွင်းရှိ ပုန်းခိုနေသော ရောဂါဝေဒနာများကို ရင်ဆိုင်အနိုင်ယူရန် အလွန်အရေးပါသည်ဟု ယုံကြည်ထားပါ။

ဝေဒနာကို များများရှုမှ ဒုက္ခဝေဒနာကို ရဲရဲရင်ဆိုင်နိုင်ပေမည်။ တရားအသိ ဧကန်ရရမည်ဟု ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါခိုင်မာစွာဖြင့် ရှုနိုင်သလောက် တိုး၍တိုး၍ အချိန်ကြာကြာရှုမှတ်ပေးပါ။

ဝေဒနာ၏သဘောကို အဆုံးထိ ရောက်အောင် တစ်ကြိမ်ရှုမှတ်ဖူးလျှင်ပင် ဘဝအကျိုး ကျေးဇူးများလှပါသည်။

သတိပြုရန် ရှုနည်းမှန်

“ဘူတံ ဘူတတော ပဿတိ”

ဝိပဿနာသည် သဘာဝအမှန်တရားကို ရှာဖွေသိမြင်သော ဉာဏ်စခန်း၊ ပညာအလုပ်ဖြစ်၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာကိုသာ သဘာဝအတိုင်း သိရှိရှုမှတ်ရမည်။

ဝိပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တရား စတင်အားထုတ်ရာတွင် ဝေဒနာခံစားမှုကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူ၍ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ မရှုရပါ။ 'ဖြစ်ပျက်၊ ဖြစ်ပျက်' ဟုလည်း မရှုမှတ်ရပါ။ (မရှိ၊ မရှိ)ဟုလည်း စိတ်ဟင်းလင်းထား မရှုရပါ။

ထိုသို့ရှုမှတ်ခြင်းသည် ဖတ်ဖူး၊ ကြားဖူး၊ နာဖူးသော စာအသိကို ကြံစည် ရွတ်ဖတ်ဆင်ခြင်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဘယ်လိုဖြစ်လို့ ဘယ်လိုပျက်မှန်း မထင်ရှားနိုင်သေးပါ။ ဘာတွေဖြစ်နေလို့ ဘာတွေပျက်နေမှန်းလည်း တိကျသေချာ ရှင်းလင်းစွာ မသိနိုင်၊ မမြင်နိုင်သေးပါ။ ရှုမှတ်ပြီးနောက်မှ သိရမည့် ဖြစ်-ပျက်တရားကို စတင်ရှုမှတ်ခြင်းသည် သင်္ချာပုစ္ဆာကို

အဆင့်ဆင့် တွက်နည်းမသင်ဘဲ 'အဖြေကိုသာ အလွတ်ကျက်မှတ်နေခြင်း' နှင့် တူနေပေလိမ့်မည်။ 'ယောဂီများ အမြင်ရှင်းစေလိုသည်မှာ ဖြစ်ပျက်အနိစ္စ ဟူသော တရားသည် ရွတ်ပွားရှုမှတ်ရမည့် တရား ထက် သိမြင်နားလည်လိုက်နာရမည့် တရားသာဖြစ် သည်။' ဗဟုသုတဉာဏ်ဖြင့် တရားသိခြင်းနှင့် ခန္ဓာ ဉာဏ်ရောက်တရားရှိခြင်းက လုံးဝမတူပါ။ တရားရှိ သွားသောသူသည် စိတ်ဓာတ်ပါ မှန်ကန်စွာ ပြောင်း လဲသွားသည်။ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပျက်မည်။ အနိစ္စ မမြဲဟု တရားရှိသူသည် ထိုတရား၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့်အညီ ဆင်ခြင်ကာ လိုချင်လောဘဟူ၍ များစွာမရှိတော့။ မကျေနပ်မှု ဒေါသလည်း ဖြစ်စရာမလို။ စိတ်ပူပန် စိုးရိမ်နေရသည်မှာလည်း အပိုအလုပ်သာ ဖြစ်သည်။ ငါသိ၊ ငါတတ်၊ ငါ့ဟာဟူသော အတ္တမာနစကား မပြောဆိုတော့။ တွေဝေကာ မဆုံးဖြတ်နိုင်စရာ မောဟကိစ္စလည်း မရှိတော့ပေ။ ဖြစ်ပျက်မမြဲဟူ၍ ရှုမှတ် ပွားများနေသော်လည်း စိတ်ထဲမှ အမှန် တကယ် လက်မခံသေးလျှင်ကား လောဘ၊ ဒေါသ၊ မာန စသည်တို့သည် အတ္တကြီးလျှင် ကြီးသလောက် ပြင်းထန် တည်ရှိနေဦးမည်သာဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဖြစ်ပျက်အနိစ္စဟု စတင် ဆင်ခြင် ရှုမှတ်ရုံဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ရကာ စူဠသောတာပန် ဖြစ်သည်ဟု မြှောက်ပင့်ပြောစကားကို အမှတ်မမှား သင့်ပေ။ တရားတော်သည် လွယ်လွယ်ပေါပေါမရ ပါ။ အားထုတ်ကြိုးစားမှုဖြင့် စိတ်ကိုပြုပြင်သော ဉာဏ် အလုပ်သာ ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်ကို ယဉ်ကျေး မှန်ကန် ငြိမ်းချမ်းအောင်၊ ဖြောင့်မတ်အောင် မပြုပြင်နိုင်သေး သမျှ တရားရသည်ဟု မဆိုနိုင်သေး၍ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ် တရားစစ်ဆေးကာ လမ်းမှန် နည်းမှန်ရောက် အောင် လေ့လာကြိုးစား အားထုတ်သင့်ပေသည်။ ဝိပဿနာအမည်ခံနိုင်ရန် တရားထိုင်စတွင် စစချင်း ဖြစ်ပျက်အနိစ္စဟု ဆင်ခြင်ဉာဏ်သက်သက်ဖြင့် (ဖြတ်လမ်းလိုက်၍) အလောသုံးဆယ်ရှုမှတ်ခဲ့လျှင်

'အဓိမာန' မသိသေးသောတရားကို သိနေပြီဟုထင် သော မာန် ဝင်ရောက်ကာ မဂ္ဂင်လမ်းမှန်ပေါ်သို့ ပြန်ရောက်ရန် အလွန်ခက်ခဲပင်ပန်းဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ဖြစ်ရ ပါလိမ့်မည်။

“တရားအားထုတ်ခြင်းနည်းလမ်း သင့်လျော် မှန်ကန်၍ အချိန်တန်သောအခါ ဓမ္မရင့်ကျက် တည် ငြိမ်မှုကြောင့်” ရုပ်သဘော၊ နာမ်သဘောကွဲပြားပြီး အကြောင်းအကျိုးတရား နားလည်မှု၊ သိမြင်မှုနှင့် အတူ 'ရုပ်နာမ်ဓမ္မသင်္ခါရတို့၏ မမြဲသည့်သဘော၊ ဆင်းရဲသည့်သဘော၊ ကိုယ်ဖြစ်ချင်သလိုမဖြစ်ဘဲ သူ့သဘော သူဆောင်နေသည့်သဘော'တို့ကို ခန္ဓာ ကိုယ်တွင် ဉာဏ်နှင့်တွဲယှဉ်ဖော်ပြကာ အလိုအ လျောက် ထင်ရှားစွာ သိရှိလာမည် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် သဘာဝအရှိ ပစ္စုပ္ပန်ကို ယထာ ဘူတကျစွာ အရှိကိုအရှိအတိုင်း အမှန်ကို အမှန် အတိုင်း ရှုမှန်ရန်သာ ယောဂီတာဝန် နည်းလမ်းမှန် ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်၍လည်းမရှုရ၊ ကြံစည်၍လည်း မရှုမှတ်ရ၊ တီထွင်၍လည်း မရှုမှတ်ရပါ။

ဝေဒနာကို ကြိတ်ခဲလိုက်လျှင် နောက်ဆုံး၌ အေးချမ်းပြီး ဝေဒနာကင်းစင် ခြင်း ချမ်းသာသုခကို ခံစားရလိမ့်မည်ဟု ကြားဖူးနားဝ စာတွေ့ကိုလည်း ကြိုတင် စိတ်ကူးကာ မမျှော်လင့်ပါနှင့်။ ဖြစ်မလာ လျှင် သဒ္ဓါစိတ်ပျက်တတ်သည်။ ဖြစ်ချင်တာသည် လောဘတဏှာသဘော ဖြစ်သည်။ ဖြစ်နေတာကို သာ စောင့်ကြည့်သိရှိ ရှုမှတ်နေဖို့သာ အရေးကြီးပါ သည်။

ဝေဒနာကို ရှုမှတ်စေခြင်းသည် ဝေဒနာ၏ ဖောက်ပြန်မှုသဘောသဘာဝ ကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ သိရှိနိုင်ရန် လက်တွေ့ ပညာသင်ကြားခြင်း ဖြစ် သည်။ ဝေဒနာကို ရင်ဆိုင်နည်း၊ ဥပေက္ခာပြုနည်း၊ အနိုင်ယူနည်းတို့ကိုသိရှိကာ ဘဝ တစ်လျှောက်လုံး တွင် လက်တွေ့အသုံးချနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ 'နာကျင် ကိုက်ခဲမှု ဒုက္ခဝေဒနာများ မပျောက်ကင်းဘဲနှင့်

လည်း ရှုမှတ်မှုသတိအားကြောင့် ဝိပဿနာ ပညာ ဉာဏ်များ တိုးတက်သိမြင်လာနိုင်၍ နေ့စဉ် အချိန်ရ သရွေ့ မပြတ်သာ ရှုမှတ်ပေးပါ။

ရှုမှတ်မှုသတိသမာဓိအား ကောင်းလာသည် နှင့်အမျှ ဝေဒနာ၏သဘောကို သိရှိ (ထင်ရှား) နိုင် လာပါလိမ့်မည်။ ဝေဒနာခွာ၍လည်း ရှုမှတ်လာနိုင်ပါ လိမ့်မည်။ ဓမ္မသည် တိကျသေချာစွာ မှန်ကန်ပါ သည်။ ကြိုးစားပါ ယောဂီ။

**ခန္ဓာကိုယ်တွေ့ သိတာမြင်တာ ရှုမှတ်ပါ
ဓမ္မာနုပဿနာ**

‘ဝိပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်ခြင်း ၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်သည် ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ပတ် ဝန်းကျင်လောက၏ သဘာဝအမှန် သစ္စာတရားကို ကိုယ်တွေ့၊ ဉာဏ်တွေ့ သိမြင် သဘောပေါက်ရန်နှင့် ဘဝဆင်းရဲ ဒုက္ခအပေါင်းမှ ကင်းလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန် အငြိမ်းဓာတ်ကြီးကို ရရှိခံစားနိုင်ရန်အတွက် ဖြစ် သည်။’

ဤအခြေအနေသည် လူသားတစ်ဦးအတွက် အမြင့်မားဆုံး ဉာဏ်ပညာ အဆင့်အတန်းဖြစ်သည်။ လောကနှင့် ဘဝကို စစ်မှန်သော အောင်မြင်ခြင်း လည်း ဖြစ်သည်။ အမြင့်မားဆုံး ဘဝတန်ဖိုးလည်း ဖြစ်ပေသည်။

‘မြတ်ဗုဒ္ဓသည် သစ္စာလေးပါး အမှန်တရား နှင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားတို့ကို ဟောကြားသင် ပြခဲ့သည်။’ (ဒုက္ခသစ္စာ)ဟုခေါ်သော ဆင်းရဲခြင်း အမှန် တရားသည် ဆင်းရဲစေခြင်း အကြောင်းတရား ဖြစ်သော တပ်မက်တွယ်တာ စွဲလမ်းမှု (သမုဒယ သစ္စာ) ကြောင့်ဖြစ်ရကြောင်း ဦးစွာရှင်းပြတော် မူသည်။ ထိုသဘောတရားနှစ်ရပ်တည်းကိုသာ ဖော်ထုတ်ခဲ့လျှင် ဗုဒ္ဓသည် ‘သာမန် တွေးခေါ်ပညာ ရှင်ကြီးတစ်ဦး’မျှသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ဗုဒ္ဓသည် လူသားတို့အတွက် အလွန်အရေးပါ တန်ဖိုး

ရှိသော ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်ရာတရားဖြစ်သည့် ‘မဂ္ဂ သစ္စာ၊ ဓမ္မရတနာ’ကို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးအကျင့်တရားဖြင့် နိရောဓသစ္စာသို့ ဆိုက်ရောက်ရာလမ်းအဖြစ် တိကျ ရှင်းလင်းစွာ ဟောကြားညွှန်ပြခဲ့၍ ‘ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဘုရား’ အဖြစ် လူ့လောကတွင် ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက် ကာ လူသားအားလုံးတို့၏ ကျေးဇူးရှင်အဖြစ် ခံယူခဲ့ ရခြင်းဖြစ်သည်။

ယောဂီသည် ထိုအသိဉာဏ်ပညာကို ရရှိရန် မှာ ဝိပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်မှုဖြင့် သိမြင်လာသည့် ဓမ္မသဘာဝကိုဆင်ခြင်၍ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ရှုမှတ်အားထုတ်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုစင်ကြယ်သော ဓမ္မအသိမှ အစင်ကြယ်ဆုံး ဖြစ်စေကာ နိရောဓသစ္စာ အမှန်တရား သန္တိသုခအငြိမ်းဓာတ်ကြီးကို ခံစားရရှိ နိုင်ပေမည်။

ဓမ္မ၏သဘော

ယောဂီသည် ကိုယ်၊ စိတ်၊ ဝေဒနာတို့အပေါ် တွင် ဖြစ်သော ခန္ဓာ၏သဘာဝကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ရှုမှတ်မိသောအခါ သဘာဝဓမ္မ၏ သဘောကို ဝိပဿနာသမာဓိဖြင့် တည်ငြိမ်စွာ စောင့်ကြည့် ရှုမြင် သုံးသပ်လာနိုင်မည်။ ထိုကျင့်သော ဝေဒနာ၊ နာသော ဝေဒနာတို့သည် ပျောက်ချင်လည်း ပျောက်မည်၊ မပျောက်ချင်လည်း မပျောက်ဘဲ ခံစားဆဲ ခံစားနေရ မည်။ ‘ပျောက်ခြင်း မပျောက်ခြင်းထက် ဝေဒနာ ဖောက်ပြန်မှုသဘောကို တိကျရှင်းလင်းစွာ ပိုမိုသိမြင် လာသော ဉာဏ်ပညာသည်သာလျှင် ဝေဒနာ၏ အဆုံးကို ရောက်ရှိစေခြင်းဖြစ်သည်။’

ဤသို့ဖြင့် ရုပ်တို့၏ဖောက်ပြန်မှုသဘောနှင့် နာမ်(စိတ်)တို့၏ သိမှတ်တတ်မှုသဘောတို့သည် သီးခြားကွဲပြားခြားနားစွာ ဖြစ်ပေါ်နေကြပုံကို ခန္ဓာ ကိုယ်တွင် ဖောက်ပြန်မှု(ရုပ်) သဘောသပ်သပ်၊ သိနေမှု (နာမ်စိတ်)သဘောသပ်သပ် ခွဲခြား သိမြင် ခံစားလာရမည်။ ပုထုဇဉ်အဝိဇ္ဇာအယူအဆ စိတ်နေ

စိတ်ထားများလည်း စတင်ပြောင်းလဲမှန်ကန်လာမည် ဖြစ်သည်။

‘အခြေခံနာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ကို ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်’ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် စိတ်သည် တည်မြဲခိုင်ခံ့ခြင်း မရှိဘဲ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ (အကြောင်းတရား) များ ကြောင့် အချိန်တိုင်း လှုပ်ရှားပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးနေသောသဘော (အကျိုးတရား) တို့ကို လည်း ထင်ထင်ရှားရှား သတိပြုမိလာမည်။

(ကြောင်းကျိုး ဆက်စပ် သိမြင်သော ပစ္စယ ပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပင် ဖြစ်သည်။)

ထိုသဘောများကို တည်ငြိမ်သောသမာဓိဖြင့် ရှုကြည့်သောအခါ စိတ်အစဉ်၊ ခံစားမှုအစဉ်အတန်း တို့သည် နာတယ်၊ ကျင်တယ်၊ ပျော်တယ်၊ ရွှင်တယ်၊ တွေးတောတယ်ဟု တစ်ဆက်တည်း ဖြစ်ပေါ်နေ သော်လည်း အမှန်စင်စစ်တွင် ပေါ်လိုက်ပျောက် လိုက်နှင့် တစ်ဆစ်တစ်ပိုင်းစီ အကန့်အကန့်နှင့် လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေကြခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊ ဉာဏ်တွင် သိမြင်လာမည်။ ခန္ဓာကိုယ်တွင်လည်း စိတ်စူးစိုက်မှုမြင်မှုကြောင့် နက်နဲထူးခြားသော ခံစားမှု အဆစ်အပိုင်းလေးများကို သဘာဝအားဖြင့် တလှုပ်လှုပ် တရွရွ တွေ့ထိသိရှိလာမည်။

ဝေဒနာအဆစ်အပိုင်း၊ အဆက်များကြားတွင် ဝေဒနာမရှိသော ကြားဆက်ကလေးများကိုပါ သတိ ပြုမိနိုင်သောအခါ ဝေဒနာပျောက်နေသည့် အခိုက် ကလေးကို သဘောမိအောင် အသေးစိတ် သတိပြု ရှုမှတ်ကြည့်ပါ။

ထိုသို့ သတိဖြင့် အမှတ်စိတ်စိတ် ရှုမှတ်နိုင် သောအခါ ဝေဒနာများ မှေးမှိန် ကုန်ဆုံးသွားသည့် သဘာဝကို စောင့်ကြည့် ရှုမြင်သိရှိနိုင်ပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့်- သွားနေသောမီးရထားကို ရုတ်တရက် ကြည့်လိုက်သောအခါ အရှိန်မြန်သော ကြောင့် တစ်တန်းတစ်ဆက်တည်းဟု ထင်ရသော် လည်း အရှိန်နေးသွားသောအခါ တစ်တွဲစီဆက်ထား

သည့် ကြားဆက်များကို မြင်သိရသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် သဲလုံးကလေးများကို အိတ်တွင် ထည့်၍ ချိတ်ဆွဲကာ အပေါက်ကလေး ဖောက်လိုက် သောအခါ သဲတန်းကလေးကျနေပုံမှာ မြန်လွန်း၍ တစ်ဆက်တည်း ထင်ရသော်လည်း အမှန်မှာ သဲလုံး လေးများ တစ်လုံးစီကွဲ၍ ဆက်တိုက်ကျဆင်းနေ ခြင်းသာဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ပင် ရုပ်နှင့်နာမ် (စိတ်)တို့သည် (ဥပါဒ်-ဋီ-ဘင်)ဟူ၍ ဖြစ်ကာမျှ- ပျက်ကာမျှ- တည်ကာမျှဖြင့် ဖြစ်ပျက်သံသရာလည်ကာ ဆက်၍ ဆက်၍ လှုပ်ရှားနေခြင်းကို သန္တတိအစဉ် ပညတ် တရားသဘောအားဖြင့် တစ်ဆက်တည်း တစ်စု တစ်ခဲတည်းဟု အထင်မှားရခြင်းဖြစ်သည်။

ဓမ္မာနုပဿနာ၏အနှစ်ချုပ်မှာ ရုပ်နှင့်နာမ် (စိတ်)တို့၏ ပြုပြင် ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောများကို အဆင့်မြင့် သဘောတရားအနေဖြင့် သိမြင်ရှုမှတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

တရားရှုမှတ်စဉ် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်သော တရားအနှောင့်အယှက် နိဝဏတရားခြောက်ပါး တို့၏ သဘောတို့ကိုလည်း ဖြစ်လျှင် ဖြစ်မှန်းသိစေ ကာ ဖြစ်သောအကြောင်းရင်းကိုပါ သိရှိဖယ်ရှားနိုင် ရန် လေ့ကျင့်အားထုတ်ခြင်းသဘောလည်း ဖြစ်ပေ သည်။ (လက်တွေ့ရှုမှတ်နေသောအခါ ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာပါလိမ့်မည်။ ဖတ်ရှုရုံမျှဖြင့် အသိခက် လှပါသည်။)

ရုပ်နာမ်တို့၏ စဉ်ဆက်မပြတ် လျင်မြန်သော အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပျက်နေပုံကို ဆေး သိပ္ပံပညာအရ ဓာတ်ခွဲခန်းထဲတွင် သက်သေပြနိုင် သော်လည်း ထိုအသိမှာ ဓမ္မဆင်ခြင်အားထုတ်မှု ကိုယ်တွေ့မပါသော သညာအသိသာ ဖြစ်၍ ဆရာ ဝန်များ၊ သိပ္ပံပညာရှင်များ၊ ‘သောတာပန်’ မဖြစ်ကြ ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုသိပ္ပံနည်းကျ အမှန် တရားကို သဘာဝအခြေခံအဖြစ် သိရှိရှုမှတ် အား

ထုတ်ကာ ပညာသိဖြင့် တက်လှမ်းနိုင်ပါက အထူး သင့်လျော် ကောင်းမွန်လှပေသည်။

သဘာဝအရှိအတိုင်း အခြေခံမှစ၍ နည်းမှန် လမ်းမှန် လေ့ကျင့်အားထုတ် မှုဖြင့် သိရှိသော ခန္ဓာ ဉာဏ်ရောက် ခိုင်မြဲသည့် အသိတရားဉာဏ်ပညာ သည်သာ ဘဝ၏ ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းကို လုံးဝချုပ် ငြိမ်းစေသော ဓမ္မစစ်ဖြစ်ပေသည်။ ထို ကိုယ်တွေ့ အသိဉာဏ်ဖြင့်သာ ခန္ဓာ၏ သဘာဝနှင့် လောက သဘာဝတရားတို့ကို 'မှောက်ထားသောအိုး လှန်ပြ လိုက်သကဲ့သို့' ရှင်းလင်းသေချာ ထင်ရှားစွာ တွေ့ မြင်သိရှိလာပေလိမ့်မည်။

မမြဲတဲ့ သဘာဝသဘောကိုရှုပါ အနိစ္စာနုပဿနာ

ရှုမှတ်မှုဉာဏ်အားကောင်းလာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်-စိတ်တို့၏ မမြဲသော သဘော၊ အစဉ် ပြောင်းလဲနေသော သဘောတို့ကို ကိုယ်တွေ့ဉာဏ် တွေ့ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း သိမြင်ရှုပွားလာနိုင်ပါလိမ့် မည်။ (သမ္မသနဉာဏ်အသိ ဖြစ်ပါသည်။)

ဖြစ်ခြင်းထက် ပျက်ခြင်းသဘောက ပို၍ သိသာထင်ရှားပါသည်။ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ထင်ရှားရာဖြစ် သည့် ရုပ်နှင့်နာမ်တို့၏ အဆက်မပြတ် ပျက်စီး ပြောင်းလဲနေ ခြင်း၊ ပျောက်ဆုံးခြင်းသဘောကိုသာ အနိစ္စ (မမြဲခြင်းလက္ခဏာ)အဖြစ် ရှုမှတ်နေပါ။

'ရေစီးနေသော မြစ်ထဲသို့ နှစ်ခါပြန်မဆင်းနိုင် ပါ'ဟူသော ဆိုရိုးစကားကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပျက်သဘော အစဉ်တန်းကြီးသည် ဆက်တိုက်ဖြစ်နေသည်။ ပျက် နေသည်။ ဒုတိယအကြိမ် ထိတွေ့သောမြစ်ရေသည် ပထမအကြိမ် ဆင်းတုန်းက ထိတွေ့သော မြစ်ရေ မဟုတ်တော့။ 'အဟောင်း၏နေရာတွင် အသစ်သည် အစဉ်သဖြင့် အစားထိုးဝင်ရောက်နေသည်။' ရုပ်နာမ် တို့သဘောလည်း ထိုအတူပင်။

ရုပ်နာမ်တို့တွင် အစားထိုးပြောင်းလဲသော ရုပ်ကလာပ်စည်း (cell) နှင့် နာမ်ကလာပ်စည်းတို့

သည် အရည်အသွေးကောင်း၍ ရာနှုန်းများလျှင် ကြီးထွား ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်သည်ဟု ခေါ်သည်။ သတ္တဝါ သည် ရှင်သန်ကြီးထွား အသိဉာဏ် များလာသည်။ ငယ်ရာမှ ကြီးထွားလာသည်။

အလယ် အလတ်အဆင့်တွင် မျှတစွာ ပုံမှန် ကြီးထွားပြီးနောက် တစ်ချိန်၌ ကလာပ်စည်း အရည် အသွေးများ နိမ့်ကျကာ အစားထိုးမှု ရာနှုန်းနည်း လာလျှင် ဆုတ်ယုတ်အိုမင်းရင့်ရော်ခြင်းနှင့် သေဆုံး ခြင်းတို့ ဖြစ်ရတော့သည်။ ယင်းတို့သည်ပင် (အနိစ္စ) မမြဲခြင်း သဘောတရားဖြစ်ပေသည်။

အနိစ္စ မမြဲခြင်းသဘောသည် နေရာတိုင်း၊ အရာဝတ္ထုတိုင်းတွင် မြင်သိ၊ တွေးသိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ထိုအသိသည် ဆင်ခြင်ရုံ သညာသိသာ ဖြစ်၍ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ သံသရာလည်ကြောင်း တရားများကို မဖုံးလွှမ်း မပယ်ပျောက်နိုင်သေးပါ။ သာမန်အသိမှာ သိပြီးလျှင် မေ့ပစ်တတ်သည်။ သညာသိကို ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ခြင်း ဖြင့် တကယ်သိသယောင်လည်း စိတ်က လှည့်စား တတ်သည်။

ထို့ကြောင့် ခန္ဓာ၏တကယ့်ပျက်ယွင်းမှုကို ဉာဏ်အသိဖြင့် စွဲမြဲရှင်းလင်းစွာ နည်းမှန်၊ လမ်းမှန် အမြဲတမ်းသိနိုင်ရန် ခန္ဓာ၏ သဘာဝဖောက်ပြန် မှုများကို သိခြင်းသဘောသက်သက်ဖြင့် အခြေခံ အဖြစ် ထုံနေအောင် ကြိမ်ဖန်များစွာ အနာခံ၍ လေ့ကျင့်အားထုတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ 'သို့မှသာ ခန္ဓာ၏ သဘော သဘာဝ၊ ခံစားမှုဝေဒနာနှင့် အာရုံ၏သဘောကို သေသေချာချာ၊ စေ့စေ့ စပ်စပ်၊ ညက်ညက်ညောညော သိနိုင်ပေမည်'။

အနိစ္စနှင့် အနိစ္စလက္ခဏာကို ခွဲခြား ရှုမှတ်နည်း

ပညတ်အနိစ္စဟူသည်မှာ ဖြစ်ပျက်သံသရာ အဆုံးသို့မရောက်ဘဲ လည်ပတ်နေသော မမြဲခြင်း သဘော။ (အာရုံကောင်းမှ အာရုံဆိုး၊ အာရုံဆိုးမှ

အာရုံကောင်း) (သုခမှ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခမှ သုခ) မမြဲခြင်း သဘော။ သမာဓိဖြစ်ရုံ ပညတ်စွဲရှုမှတ်ခြင်း။

ပရမတ်အနိစ္စဟူသည်မှာ မမြဲခြင်း၏ နောက် ဆုံးသဘော။ (သေခြင်းသည် အနိစ္စဖြစ်သည်။) ဆင်ခြင်ဉာဏ်ဖြစ်ခြင်း။

အနိစ္စလက္ခဏာဟူသည် ကုန်ဆုံးပျက်စီး ပျောက်ဆုံးခြင်းသဘောဖြစ်သည်။ (သေသူကို မီးရှို့ ၍ ပြာဖြစ်လျှင် အနိစ္စလက္ခဏာဖြစ်သည်။) အဆုံး ထိ မြင်အောင် ရှုခြင်း။

ရုပ်လည်းပျောက်၊ နာမ်လည်းပျောက် သုည သဘောသဘာဝသည် အနိစ္စ လက္ခဏာဖြစ်သည်။ ပညာအသိဖြင့် သိခြင်း။

ဤသဘောထင်ရှားလျှင် အနိစ္စနုပဿနာ ဉာဏ်ဖြစ်ပါပြီ။ လေ့ကျင့်အားထုတ်ကြည့်ပါ။

အနိစ္စနုပဿနာကို ရှုမှတ်သိမြင်နိုင်လျှင် ဒုက္ခနှင့်အနတ္တသဘောကိုပါ အလိုအလျောက် တစ် ဆက်တည်း ရှုမြင်နိုင်ပါသည်။

အနိစ္စလက္ခဏာ ရှုမှတ်အားထုတ်ပုံ

တရားရှုမှတ်စဉ်တွင် အထိုင်ကြာ၍ ခြေ သလုံးနာလာလျှင် (နာတယ်၊ နာတယ်)ဟု သိခြင်း သည် ပညတ်သိခြင်းသဘောမျှသာ ရှိသေးသည်။ တရား အားထုတ်မှု ရင့်သန်လာသောအခါ 'နာခြင်း သဘောသည် ရုပ်ဖောက်ပြန်မှုကြောင့် ဖြစ်သော နာမ်အသိ' (ပရမတ်ခံစားမှုသဘော)သာဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလာမည်။ ရုပ်ဖောက်ပြန်မှုသဘောသည် သူ့ သဘော သူဆောင်ကာ ဟိုနေရာနာလိုက် သည်နေ ရာပြောင်းနာလိုက်၊ နည်းနည်းပဲနာလိုက်၊ တော် ကြာသက်သာလိုက်၊ တော်ကြာများများနာလိုက်ဖြင့် မည်သူ့စွက်ဖက်မှုကိုမျှမခံဘဲ ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်နေ သည်။ ခံစားမှုအဟောင်း၊ အဟောင်းတို့နေရာတွင် ခံစားမှုအသစ်၊ အသစ်တို့က အဆက်မပြတ် ဝင်ရောက် နေသောသဘောကို ဉာဏ်တွင် မြင်သိလာမည်။

ထိုသို့ဖြစ်နေသမျှကို သိတတ်သော(စိတ်) ကလေးက ဒါကဖြင့် သက်သာကောင်းမွန်သော သုခ ခံစားမှု၊ ဒါကတော့ ဆိုးရွားနာကျင်တဲ့ ဒုက္ခခံစားမှု၊ ဒါကဖြင့် အလယ်အလတ် ခံစားမှုဟူ၍ ပိုင်းခြား သိရှိ၍နေခြင်းသည် နာမ်(စိတ်)၏ သီးခြား အလုပ် ပင်ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းဖြင့် ရုပ်သဘောနှင့် နာမ် သဘောတို့ ကွဲပြားကြရသည်။ ထိုသို့ ထိမှု၊ သိမှု သဘာဝအတိုင်း နှလုံးသွင်းရှုမှတ်မှုမှန်ကန်မှသာ တရား ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ကို သိမြင်နိုင်ပါမည်။ ထိုမှ တစ်ဆင့် လေ့ကျင့်ဖန်များ၍ အသိဉာဏ် အတော် အတန် ရင့်ကျက်လာသောအခါ သတိနှင့် စောင့် ကြည့်ခြင်းကို ခံရသော ရုပ်နှင့်နာမ်တို့သည် စဉ်ဆက် မပြတ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပျက်နေကြကြောင်းကို ဉာဏ်တွင်လည်းကောင်း၊ တရွရွတမွမွ ဖောက်ပြန်နေ ကြပုံဖြင့် ထင်ရှားသော လက္ခဏာများ ပြသလာ သည်ကို ခံစားလာရသည်။ ထိုခံစားမှုနှင့် သိမြင်မှု များတွင် မြဲခြင်းသဘောတစ်ခုမျှမရှိဘဲ သက်ရှိ သက်မဲ့အားလုံး ပျက်စီးရမည့် မမြဲခြင်း သုည သဘော (အနိစ္စ)သာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလာသည်။

ယခင်က သာမန်သိခဲ့သော (အနိစ္စ) သညာ သဘောနှင့် လုံးဝမတူသော (အနိစ္စ) ပညာအသိ ဉာဏ်ကို သိမြင်လာခြင်းဖြစ်သည်ကို သတိပြုရပါ မည်။ ထိုအခါ ယောဂီ၏ပြောဆိုယူဆပုံ၊ နေထိုင်၊ သိမြင်ပုံအစ တည်ငြိမ်သိမ်မွေ့ ပြောင်းလဲလာသည် ကို မျက်မြင်အရပင် သတိပြုမိနိုင်ပါသည်။ ယင်း သည်ပင် ကိုယ်တွေ့အနိစ္စနုပဿနာဉာဏ် ဖြစ်ပေါ် ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ 'တချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များသည်လည်း ကုသိုလ်အလုပ် ဝါသနာထုံကာ သံဝေဂဉာဏ်ဖြစ် ခြင်းကြောင့် အနိစ္စ နုပဿနာဉာဏ်နှင့် ဆင်တူ သော သွင်ပြင်များရှိတတ်သော်လည်း မြဲသော အသိ ဉာဏ်မဟုတ်၍ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး အစရှိသော လောကီရေးကိစ္စများတွင် လောဘ၊ ဒေါသ၊ တဏှာ၊ ရာဂတရားတို့ဖြင့် အကြောင်းဆုံလျှင် စွဲလမ်းဖောက်

ပြန်တတ်ကြပါသေးသည်။

တန်ဖိုးရှိသော သုညဓမ္မ

ထိုကဲ့သို့ ယောဂီ၏ ပင်ကိုဉာဏ်အနုအရင့် အလိုက် သဘာဝဓမ္မ၏ သဘောတို့ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်နေသမျှကို စောင့်ကြည့်ရှုမှတ်သောအခါ ရုပ် နာမ်တို့၏ မသေချာ မရေရာဘဲ ဖြစ်ပြီး ပျက်နေသော သုညသဘောကို သိရှိ ရိပ်စားမိလာပါလိမ့်မည်။

ထိုအသိသည်ပင် ဝိပဿနာဉာဏ်လမ်းမ အပေါ် ခိုင်ခိုင်မာမာ ရောက်စေသော ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်ပင် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုအချိန်တွင် သမာဓိတည် ကြည် ရှင်းလင်းနေပြီး ခန္ဓာကိုယ်တွေ့ 'သဘာဝ အမှန်တရားသဘော'များကို ထင်ရှားစွာ သိရှိလာ မှုများနှင့်အတူ အဖြူ၊ အဝါ စသော အလင်းရောင် များ၊ ခန္ဓာကိုယ်တွင်လည်း ထူးခြားညင်သာသော အထိအတွေ့ခံစားမှုများနှင့် ဘာကိုပဲ ရှုမှတ် ရှုမှတ် ဖြစ်ခြင်း-ပျက်ခြင်းသဘော ခံစားမှုအဖြစ် ကန်ရေ ပြင်တွင် မိုးစက်ပေါက်ကျသကဲ့သို့ ရေပွက်များ တဖွဲဖွဲပေါ်လိုက်၊ ပျောက်လိုက်ဖြစ်နေသည့်ပုံစံမျိုးဖြင့် လည်း ကောင်း၊ သဲပုံကြီးကို အကာအရံ ဖယ်ရှား လိုက်၍ တဖွဲဖွဲပြိုကျလာသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဉာဏ်တွင် ရှင်းလင်းစွာ ထင်ရှားပေါ်လွင် သိမြင်လာ သည်။ 'ထိုသို့ အသိထူး၊ အမြင်ထူးပမာ တွေ့ရှိလာ သမျှကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်မှုနှင့်အတူ ထူးကဲ ကောင်းမွန်သော သုခအရသာခံစားမှုများနှင့် ကျေနပ် နှစ်သိမ့်မှု ပီတိသဘောများ၊ ပိုမိုယုံကြည်အားရမှု သဒ္ဓါသဘောများနှင့် ရှုမှတ်ရ ပိုမိုလွယ်ကူလာခြင်း စသော သာမန်ထက်ထူးခြားသော ခံစားမှုအသိများ ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ပေါ်လာ၍ တရားထူးရပြီဟု အထင်ရောက်ကာ ကျေနပ်အားရ နှစ်သိမ့်နေတတ် ကြသည်။ တချို့ကလည်း ဓမ္မဗဟုသုတနည်း၍ ထို တွေ့ကြုံရမှု သဘာဝသဘောကိုပင် ထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့နေတတ်ကြသေးသည်။

ထိုသို့ ဖြစ်လာမှုများသည် ဝိပဿနာဉာဏ် စခန်းတွင် တွေ့ကြုံရမြဲဖြစ်သော စိတ်လှည့်စားမှု အနှောင့်အယှက် ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်းတရား များပင်ဖြစ်ရာ ထိုအာရုံများ ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း မိမိ၏ မူလတာဝန်ဖြစ်သော 'ရှုမှတ်စိတ်သတိ'ကို မလွတ်စေ ဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ၊ ခံစားရသမျှ၊ ပြောင်းလဲသမျှ၊ သိမြင်သမျှတို့ကို သူ့သဘာဝအတိုင်းသာ စူးစိုက် ရှုမှတ် သိရှိပေးရမည်ဖြစ်သည်။

ရုပ်နာမ် မကွဲပြားဘဲ ခန္ဓာစွဲတဏှာနှင့် အားရ ခံစားနေလျှင် 'ဝိပဿနာ လမ်းဘေး' ရောက်ပြီဟု သိလိုက်ပါ။ ရုပ်၊ နာမ် ခွဲခြားသိမြင်မှုအခြေခံဖြင့် ရှုမှတ်မှု သတိပဋ္ဌာန် မဂ်လမ်းမပေါ်သို့ အလျင်အမြန် တက်နိုင်မှသာလျှင် လမ်းမှန် ခရီးမှန်သို့ ရောက်ပေ လိမ့်မည်။

ထိုသို့ရှုမှတ်နေရင်းနှင့်ပင် အရှုခံအာရုံနှင့် ရှုမှတ်နေသော စိတ်သတိကလေးပါ 'ပျက်စီးပျောက် ဆုံးသလို ဖြစ်လာပြီး ဖြစ်ခြင်းသဘောထက် ပျက်စီး ယိုယွင်းခြင်းနှင့် ပျောက်ပျက် ကုန်ဆုံးသွားသော သဘောက ပို၍ထင်ရှားစွာ ခံစားလာရတတ်ပါ သည်။ ထိုအခါ ဤခန္ဓာကိုယ်ရုပ်နာမ်တို့သည် အနှစ် သာရ ဘာမှမရှိဘဲ ခင်တွယ် တပ်မက်ဖို့လည်း မကောင်း၊ ငြီးငွေ့ဖွယ်ရာသက်သက်ပါလားဟု စိတ် တွင် ခံစားသိမြင်လာမည်ဖြစ်သည်။

ထိုသို့ဖြင့် ဘဝတွင် အချိန်တိုင်း ရင်ဆိုင်တွေ့ ကြုံနေရသော ပူလောင်စေသည့် ကိလေသာတရား များမှ လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာသဘာဝသည် ကိုယ့် သဘော မဟုတ်ဘဲ သူ့သဘောသူဆောင်ကာ လုပ် သမျှ မိမိက ခြယ်လှယ်ခံနေရသော ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက် ခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းသဘောများမှလည်းကောင်း လွတ် မြောက်လိုသော စိတ်ဆန္ဒသည် ရှုမှတ်ရင်းနှင့်ပင် ပို၍ပို၍ ထက်သန်လာတတ်သည်။ ထိုသို့ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထက်ထက်သန်သန် လွတ်မြောက်လို သော စိတ်ဦးဆောင်ကာ ထင်ရှားသည့် အရှုခံတရား

တို့အပေါ်တွင် မပြတ်ရှုမှတ်ရင်းဖြင့် ခန္ဓာသဘာဝ သင်္ခါရတရားတို့သည် ပိုမိုထင်ရှားလာကာ အထူးအားစိုက် လုံ့လပြုစရာမလိုဘဲ သက်သောင့်သက်သာဖြင့် သဘာဝခံစားမှုကို (အလိုအလျောက်ကဲ့သို့) သိမြင် ရှုမှတ်လာနိုင်ပါလိမ့်မည်။

ထိုခမ္မအသိပေါ်တွင် ကျေနပ်အားရနှစ်သက်ခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းများကိုလည်း ခံစားမိနိုင်ပါသည်။

ထိုသို့ သဘာဝအတိုင်း ဖြစ်ပေါ်သိမြင်လာသမျှကို စိတ်ဖြောင့်မှန် ရိုးသားစွာဖြင့် ရှုမှတ်ရင်း အားထုတ်မှုဉာဏ် ရင့်သန်လာသည်နှင့်အမျှ ဝိပဿနာသမာဓိ ဉာဏ်ပညာ အသိအမြင်များပိုမို၍ ရှင်းလင်းကြည်လင်လာပြီးလျှင် နှစ်ခြိုက် ဘဝင်ကျသော ပီတိဓာတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာမည်။

ထိုဖြစ်ပေါ်လာသော ဝမ်းမြောက်မှု ပီတိဓာတ်ကိုလည်း သဘာဝအတိုင်း သတိမြဲစွာဖြင့် ထပ်ကာထပ်ကာ ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ပို၍ ပို၍ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ကြည်လင်ငြိမ်းအေးလာပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်ကို အာရုံပြုစိတ်ညွတ်ခြင်းဖြင့် ရုပ်သဘောနှင့် နာမ်သဘောတို့သည် ရုတ်တရက် ကင်းရှင်း ငြိမ်သက်သွားပြီး အားထုတ်ရှုမှတ်နေမှု သဘောတို့မှ ကင်း

လွတ်ချုပ်ငြိမ်းသော အသိနှင့်အတူ အားလုံးကို သန္တိသုခ အငြိမ်းဓာတ်ကြီးက ဖုံးလွှမ်းသွားပါလိမ့်မည်။

‘မီးပွတ်သမား၏ ကြိမ်ဖန်များစွာ လှည့်ပွတ်မှုကြောင့် အချိန်တန်လျှင် (ဖျတ်ခနဲ) မီးပွင့်ထွက်လာသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်’။ ထို အငြိမ်းဓာတ်ကြီးသည် တဒင်္ဂလည်းဖြစ်ကောင်းဖြစ်မည်။ မိနစ်ပိုင်းခန့်လည်း ကြာကောင်းကြာပါလိမ့်မည်။

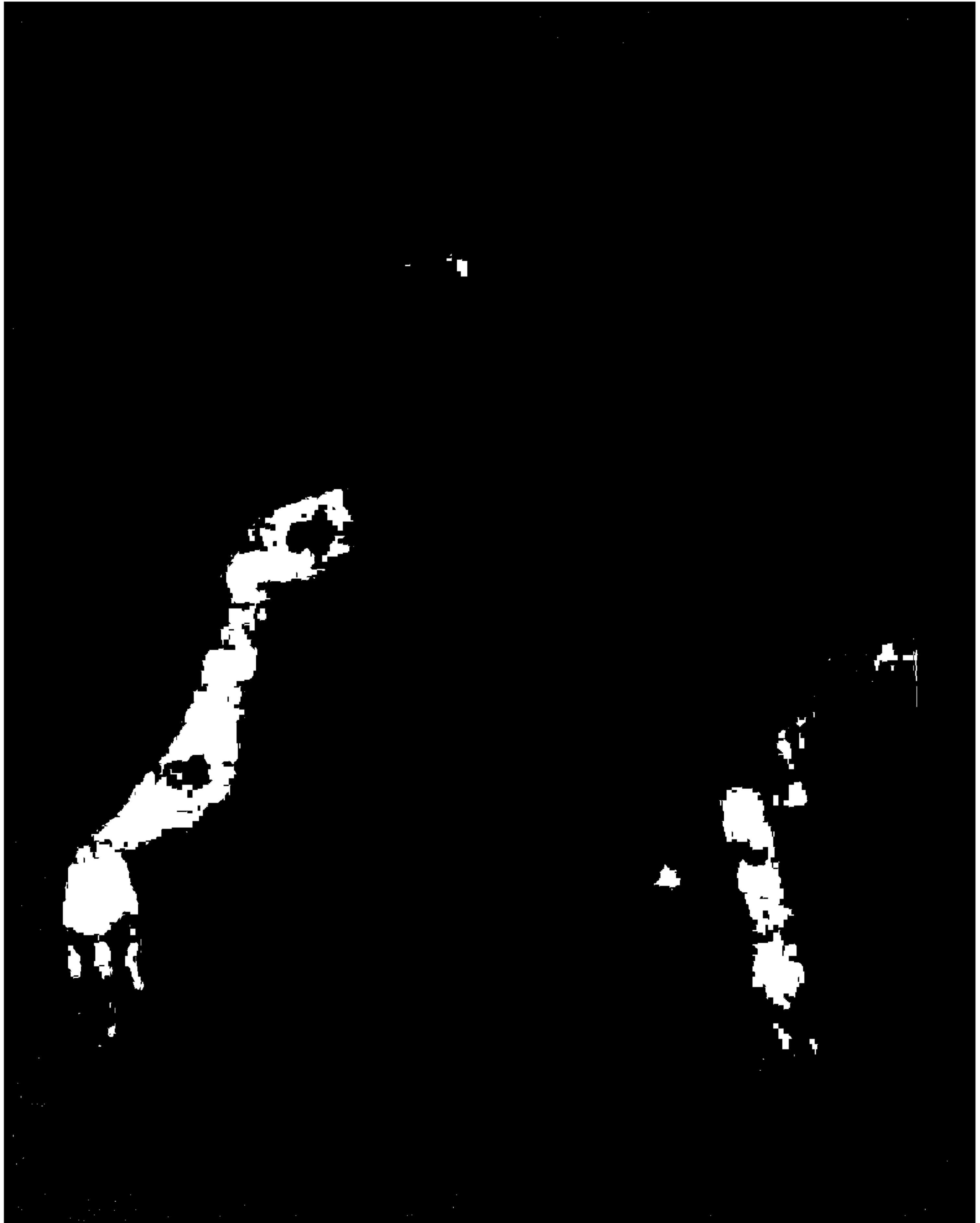
ယင်းသည်ပင် အများသူငါတို့ လိုလားနှစ်သက် တောင့်တအပ်သော ‘နိဗ္ဗာန်’၏ သဘောပေတည်း။

နိဗ္ဗာန်၏ သဘောသဘာဝကို တစ်ကြိမ် သိရှိခံစားရိပ်စားမိဖူးလျှင်ပင် အပါယ်တံခါးပိတ်သော ဘဝအာမခံချက် ပြည့်စုံသွားပါပြီ။ ခိုင်မာသော ယုံကြည်ချက်နှင့် ခမ္မအသိတို့သည်လည်း အသိဉာဏ်တွင် ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိရှိလာလေပြီ။ နိဗ္ဗာန်လက်မှတ်ရပေပြီ။

|ဓမ္မစက္ကဉ်းမောင်မောင်၏(လက်တွေ့)
သုဒ္ဓဝိပဿနာရှုမှတ်နည်းနှင့် သိပ္ပံနည်းကျ
သဘာဝခမ္မသုတေသနစာတမ်းများမှ
ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။|

အလိုတော်ပြည့် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မူလ မေတ္တဒုတိယတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မူလ ဓမ္မဒူတတောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

အမှာလွှာ

ဆရာတော် ဓမ္မဒူတဒေါက်တာ အရှင်ပညိဿရသည် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဓမ္မဒူတတောရ ဆရာတော် ကြီး၏ တပည့်ရင်းဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မဒူတတောရ ဆရာတော်ကြီး၏ ညွှန်ကြားပြသတော်မူသည့်နည်းကို ဤနေရာ၌ ဖော်ပြရာတွင် ဆရာတော် ဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ၏ ဟောကြား ပြသတော်မူသည့် ရှုနည်းကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ ဓမ္မဒူတတောရဆရာတော်ကြီး ညွှန်ကြားပြသတော်မူသည့်နည်းနှင့် တထပ်တည်းပင် ဖြစ်ပါသဖြင့် ဖော်ပြ လိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤရှုနည်းကို ခွင့်ပြုတော်မူသည့် ဆရာတော် ဒေါက်တာ အရှင်ပညိဿရ ဆရာတော်ကို ကျေးဇူးတင် ဦးခိုက်ပါ၏ဘုရား။

စိစဉ်ပူဇော်သူ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မူလ ဓမ္မဒူတတောရဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တပညာဇောတ၏

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

[၁၂၉၆-၁၃၅၉]

ဆရာတော်လောင်းလျာကို ဟင်္သာတမြို့နယ်၊ ပဲခူးစုကျေးရွာ၌ အဘ ဦးတွတ်-အမိ ဒေါ်ငွေတင်တို့မှ ၁၂၉၆-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၁၄-ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့၊ နံနက် ၁၀:၁၅ နာရီတွင် ဖွားမြင်သည်။ မွေးချင်း ၈ ယောက်အနက် ဆဋ္ဌမမြောက် သားဖြစ်သည်။ ငယ်မည် မောင်ချစ် ဖြစ်သည်။ ဟင်္သာတမြို့၊ ရေလဲကျေးရွာစာသင်တိုက်၌ ၁၃၀၉-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်နေ့တွင် ရှင်သာမဏေဖြစ်သည်။ ဘွဲ့တော်မှာ ရှင်ပညာဇောတ ဖြစ်သည်။ ၁၃၁၆-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ရှမ်းလမ်း အောင်မင်္ဂလာသိဒ္ဓိ ကျောင်းတိုက်တွင် ဇေယျဝတီဆရာတော်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပါသည်။ ဓမ္မာစရိယနှင့် ဒီဃဘာဏက အောင်မြင်သည်။ တောင်မြို့ဆရာတော်၊ အရှင်သေဋ္ဌိလာဘိဝံသ စသည့် ဆရာတော်များထံတွင် ပရိယတ္တိ စာပေကို ကြိုးကုတ်တော်မူသည်။ ပဋိပတ္တိကို ရွှေဥမင်တောရတွင် အားထုတ်ခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် တရားဟောခြင်း၊ တရားပြခြင်း၊ ကျမ်းစာရေးသားခြင်းနှင့် စာသင်တိုက်၊ ရိပ်သာတို့ကို များစွာထူထောင်တော်မူခဲ့သည်။ ကျမ်းစာအုပ် ၄၃ အုပ် ပြုစုတော်မူသည်။ တရားပွဲပေါင်းများစွာနှင့် တရားစခန်းများစွာကိုလည်း ဆောင်ရွက်

တော်မူပါသည်။ နိုင်ငံတော်က အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိက၊ ပဋိကတ္တယပါရဂူဘွဲ့နှင့် အဂ္ဂမဟာဓမ္မကထိကဘွဲ့တို့ ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူသည်။

၁၃၅၉-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၁၀-ရက်၊ နံနက် ၁:၃၃ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၌ တစ်ဘဝခန္ဓာ ချုပ်ငြိမ်းတော်မူပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင်
ဓမ္မဒူတ ဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ၏

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း
[၁၉၆၄ -]

၁၉၆၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့တွင် သထုံမြို့၊ ညောင်ဝိုင်းရပ်၌ ဦးကျော်လှိုင် + ဒေါ်မြင့်ကြည်တို့မှ မွေးချင်းငါးယောက်အနက် သားဦးအဖြစ် ဖွားမြင်သည်။

သထုံမြို့၌ အခြေခံပညာအထက်တန်း ဖြေဆိုပြီးနောက် ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဓမ္မဒူတဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တပညာဇောတ(အဂ္ဂမဟာ သဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ) ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ ဆရာတော်၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟဖြင့် သာသနာ့ဘောင်သို့ စတင်ဝင်ရောက်သည်။

ရှင်သာမဏေဘဝမှ စတင်ကာ မွန်ပြည်နယ်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ တောင်စွန်း ဓမ္မဒူတတောရတွင် ပဋိပတ္တိနှင့်တွဲဖက်ပြီး ပရိယတ္တိစာပေများကို ပထမကြီးတန်းတွင် အောင်မြင်သည်အထိ သင်ယူခဲ့သည်။ အထက်တန်း ပိဋကစာပေများကို မန္တလေး၊ ပခုက္ကူ၊ စစ်ကိုင်းတို့တွင်လည်းကောင်း၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ တက္ကသိုလ်တို့တွင်လည်းကောင်း ဆက်လက်သင်ယူခဲ့သည်။

၁၉၈၈-မန္တလေးတက္ကသိုလ်မှ (B.A မြန်မာစာဘွဲ့)၊
၁၉၈၉-သာသနဇောတိပါလ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့၊
၁၉၉၀-သာသနဇောတိပါလ ဓမ္မာစရိယဘွဲ့၊
၁၉၉၇-သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ M.A (Buddhism) ဘွဲ့၊

၁၉၉၉-သာသနဟိတ ဂဏဝါစက အာစရိယဘွဲ့၊
၂၀၀၅- ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ Ph.D (Buddhism) ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။

ဓမ္မဒူတဆရာတော်ဘုရားကြီး လွန်တော်မူချိန်မှစ၍ တောင်စွန်း ဓမ္မဒူတ တောရကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးကာ ဂဏဝါစက နာယက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယအဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရင်း စာပေပို့ချခြင်း၊ စာပေရေးသားခြင်း၊ တိုင်းနှင့် ပြည်နယ်အသီးသီးရှိ ဓမ္မဒူတ တရားခန်းများ၊ တရားပွဲများသို့ ကြွရောက် ဟောပြော ပြသခြင်းတို့ဖြင့် သာသနာ့တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ပါသည်။

ယခုအခါတွင်ပဲခူးမြို့၊ ဆယ်မိုင်ကုန်း၊ ဟံသာဝတီ ဂေါက်ကွင်းအနီး၌ ဓမ္မဒူတတောရ သာသနာ့ရိပ်သာကို တည်ထောင်ကာ ပြည်တွင်းပြည်ပ ယောဂီများ ချမ်းသာစွာ တရားဓမ္မ အားထုတ် ကျင့်သုံးနိုင်ရေးအတွက် သာသနိက အဆောက်အဦများ စတင်တည်ဆောက်လျက် ရှိပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် မူလ ဓမ္မဒူတဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
သြဝါဒတော်

အလကားနေရင် အလကားလူ၊
ကိုယ်နဲ့တွေ့တဲ့သာသနာ၊ ကိုယ်နဲ့ဆုံရတဲ့ ရတနာသုံးပါး၊
ကိုယ်နဲ့ကြုံတဲ့ ဆရာသမားတွေရှိပါလျက်၊
အလကားနေရင် အလကားလူဖြစ်ရော။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မူလ ဓမ္မဒူတ အရှင်ပညာဇောတဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

တရားအားမထုတ်မီ ပြုဖွယ်ကိစ္စများ

၁။ ကန်တော့ရှန်

ဩကာသ ဩကာသ ဩကာသ၊ ကာယဝစီ မနောချီလျက်၊ သုံးလီ စေတနာ၊ လေးဖြာ ပဏာမ၊ ပူဇနဖြင့်၊ ဘုရား ရတနာ၊ တရား ရတနာ၊ သံဃာ ရတနာ၊ ရတနာမြတ်သုံးပါး၊ မိဘနှစ်ပါး၊ ဆရာ သမားတို့နှင့်တကွ ပြစ်မှားမိသူ ပုဂ္ဂိုလ်အများတို့အား ဘုရားတပည့်တော် ရိသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျော့ ကန်တော့ပါ၏ အရှင် ဘုရား။

(လေးဖြာ ပဏာမ ဟူသည် ကိုယ်ဖြင့် ရှိခိုး ခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း၊ စိတ်ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း၊ အကျင့် ဖြင့် ရှိခိုးခြင်းတို့တည်း။)

၂။ သီလခံယူရှန်

အဟံ ဘန္တေ နိဗ္ဗာန် ပတ္တယိတွာ တိ သရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂံ သမ္ပန္နာ ဂတံ ဥပေါ သထသီလံ သမာဒိယာမိ။

အရှင်ဘုရား၊ ဘုရားတပည့်တော်သည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုလားတောင့်တပါ၍ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် တကွ အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပုသ်သီလတော် မြတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ပါ၏။

၃။ ဘုရားပင်ရှန်

ဘုန်းတော်အနန္တ ကံတော်အနန္တ ဉာဏ်တော် အနန္တ စကြဝဠာ ကမ္ဘာမြေမိုး ဖြန်းဖြန်းကျိုးမျှ တန်ခိုး တော်အနန္တတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ အစိန္တေယျ သုံးလောကထွတ်ထား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဘုရားတပည့်တော်၏၊ ကေသာဥသျှောင်၊ ပိတုန်း ရောင်ဖြင့်၊ ညိုမှောင်မည်းနက်၊ ကိန်းစက်ရာမှန်၊ ဗိမာန်သာဆန်း၊ ဤဦးခေါင်းတော်တည်းဟူသော ကျောင်းသင်္ခမ်း၌ လျောင်းထိုင်၊ ရပ်သွား လေးပါး ဣရိယာ မျှတစွာဖြင့်၊ ကြည်သာရွှင်ပြုံး၊ ကြွရောက် ကာ သီတင်းသုံးတော်မူလှည့်ပါ အရှင်ဘုရား။

၄။ ခန္ဓာကိုယ် စွန့်လှူရှန်

ဣမာဟံ ဘန္တေ အတ္တဘာဝံ တုမှာကံ ပရိစ္စဇာမိ ဩဝဒိတု (၃)။

ဘုန်းတော်မြောက်စုံ၊ ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့်၊ ပြည့်စုံ ကျော်ကြား၊ ရှင်တော် မြတ်ဘုရား၊ ဘုရားတပည့် တော်သည်၊ ရုပ်နာမ်ထွေးရော၊ ဤခန္ဓာကိုယ် အတ္တ ဘောကို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့အား အလိုတော်ရှိ သလို ဆုံးမတော်မူနိုင်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ စွန့်လှူ ဒါန်းပါ၏ အရှင်ဘုရား။

၅။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတောင်းရန်

အဟံဘန္တေ သံသာရ ဝဇ္ဇ ဒုက္ခတော
မောစနတ္ထာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ ယာစာမိ၊ ဒေထ မေ
ဘန္တေ ဘဂဝါ အနုကမ္မံ ဥပါဒါယ။ ဒုတိယမ္ပိ၊
တတိယမ္ပိ အဟံဘန္တေ...ဥပါဒါယ။

ဘုန်းတော်မြောက်စုံ၊ ကျေးဇူးတော်ဂုဏ်နှင့်၊
ပြည့်စုံကျော်ကြား၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၊ ဘုရား
တပည့်တော်သည်၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ၊ လျင်မြန်
စွာ၊ ကျွတ်လွတ်ပါရခြင်းအကျိုးငှာ သမထဝိပဿနာ
ဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို တောင်းပန်ပါ၏။ ဘုန်းတော်
မြောက်စုံ ကျေးဇူးဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကျော်ကြား ရှင်
တော်မြတ်ဘုရား...။ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့သည်
ဘုရားတပည့်တော်အား အစဉ်သနားတော်မူသည်ကို
အကြောင်းပြု၍ သမထ-ဝိပဿနာ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း
ကို ပေးသနားတော်မူကြပါကုန် အရှင်ဘုရား။

တရားဘယ်လိုကျင့်ရမလဲ

၁၃၆၇ ခုနှစ်၊ နယုန်လပြည့်ကျော် ၉ ရက်နေ့
ညတွင် ကျိုက်ထိုမြို့၊ ဆံတော်ရှင် ကျိုက်ထီးရိုး စေတီ
တော်မြတ်တွင် ဆင်ယင်ကျင်းပအပ်သော ဓမ္မဒူတ
ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် ၇ ရက် တရားစခန်း
ကျင့်သုံးပွဲတွင် ဟောကြားအပ်သော 'တရားဘယ်လို
ကျင့်ရမလဲ တရားတော်'။

ဘုန်းကြီးတို့ ဒီကနေ့ညမှာ ဆံတော်ရှင်ကျိုက်
ထီးရိုးစေတီတော်မြတ်မှာ ဆင်ယင်ကျင်းပတဲ့ ၉ ကြိမ်
မြောက် တရားစခန်းရဲ့ ပထမဦးဆုံးရက် ပထမဦးဆုံး
ည တရားပွဲဖြစ်တာမို့လို့ တရားစခန်း ဝင်ရောက်
ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြမယ့် ယောဂီများ ၇ ရက်တိုင်
တိုင် ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်ရမယ်။ ဘယ်လို
ရှုမှတ် ရမယ်ဆိုတာလည်း သိရှိစေဖို့နဲ့ မိမိတို့ တစ်
သက်တာကာလမှာ ဆက်လက်ပြီး တရားဓမ္မ ကျင့်
ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်တဲ့အခါမှာလည်း ကျင့်နည်း
လမ်းစဉ်တစ်ခု ရစေဖို့ပေါ့။ 'တရားဘယ်လိုကျင့်ရ

မလဲ'ဆိုတဲ့ အလုပ်ပေးတရားတော်ကို ဒီကနေ့ညမှာ
ဘုန်းကြီးတို့ ဟောကြား နာကြမယ်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဓမ္မဒူတ ဆရာတော်ဘုရား
ကြီး ဟောပြောရေးသားခဲ့တဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာရှုပွား
နည်းကို အခြေခံပြီးတော့ အကျဉ်းချုပ်အနေဖြင့် ဘုန်း
ကြီးတို့ ပရိသတ်ကို အားထုတ်ပုံ အားထုတ်နည်း
ဟောပါမယ်။

တရားအားထုတ်မယ်၊ တရားကျင့်မယ် ဆို
တော့ ဘယ်လိုကျင့်ရမလဲ၊ ဘယ်လိုရှုမှတ်ရမလဲဆို
တဲ့ မေးခွန်း မေးစရာ ရှိလာပါတယ်။ မေးလည်း
မေးတတ်ကြပါတယ်။ လူကြီးလူငယ်မရွေး တော်
တော်များများက တရားအားထုတ်ချင်စိတ် ဖြစ်လာ
တဲ့အချိန်မှာ "အရှင်ဘုရား တရား ဘယ်လိုကျင့်ရ
မလဲ"လို့ မေးလျှောက်တတ်ကြပါတယ်။

တရားကျင့်ချင်စိတ် ဖြစ်လာပြီဆိုတဲ့ အချိန်ခါ
မှာ ဘယ်လိုကျင့်ရမယ်၊ ဘာကိုရှုမှတ်ရမယ်၊ ဘယ်
လိုရှုမှတ်ရမယ်ဆိုတာမသိဘဲနဲ့ ရှုလို့ မှတ်လို့ ကျင့်
ကြံ အားထုတ်လို့ မရပါဘူး။ ကျင့်နည်း အားထုတ်
နည်း ရှုပွားနည်းကို စနစ်တကျသိထားဖို့လိုပါတယ်။

အဲဒီအတွက် လက်ခံဆောင်ပုဒ်လေးတစ်ခု
ဘုန်းကြီး ပြောပေးလိုက်မယ်။

■ ရုပ် နာမ် ခန္ဓာ ထင်ရှားရာ ပေါ်ရာ မပြတ်ရှုရမည်။

အခု ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်မှာ ရှိနေတဲ့ ခန္ဓာ
ကိုယ်ကို နှစ်မျိုးခွဲကြည့်ရင် ရုပ်ခန္ဓာနဲ့ နာမ်ခန္ဓာလို့
နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိပါတယ်။ ရုပ်ခန္ဓာနဲ့ နာမ်ခန္ဓာလို့
နှစ်မျိုး ရှိနေတော့ ရုပ်ခန္ဓာနဲ့ နာမ်ခန္ဓာကို မပြတ်
ရှုမှတ်ရမယ်။ တရားအနေနဲ့ ပြောရမယ် ဆိုရင် ရုပ်
တရားနဲ့ နာမ်တရားကို မပြတ်ရှုမှတ်ရပါမယ်။

ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရားကို ရှုမှတ်တဲ့နေရာမှာ
တစ်ခါတလေမှာ ရုပ်တရားက ရှုမှတ်ရ လွယ်တာ
လည်း ရှိတယ်။ နာမ်တရား ရှုတော့မှ ကျေကျေနပ်
နပ်နဲ့ အားရတာမျိုးလည်းပဲ ရှိတယ်။ အဲဒီတော့ ရုပ်နဲ့

နာမ် ဘာကို ရှုမှတ်ရမလဲ။ အရှုခံက နှစ်မျိုးလို့ ဖြစ်နေပါတယ်။

ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရား၊ ရုပ်ခန္ဓာနဲ့ နာမ်ခန္ဓာ နှစ်မျိုးမှာ ဘယ်ဟာကိုရှုရင် ကောင်းမလဲပေါ့။ နှစ်မျိုးလုံး တစ်ပြိုင်တည်းတော့ ရှုမှတ်လို့မရပါဘူး။ တစ်ခုခုကိုပဲ ရှုမှတ်လို့ရမယ်ဆိုတော့ ဘယ်လိုရွေးချယ်မလဲဆိုရင် ထင်ရှားရာ ပေါ်ရာကို ကြည့်ပါ။

ရုပ်တရားနဲ့ နာမ်တရားမှာ ဘယ်တရားက ထင်ရှားလဲ၊ ရုပ်တရား ထင်ရှားရင် ရုပ်ကိုရှုမှတ်၊ နာမ်တရား ထင်ရှားရင် နာမ်ကို ရှုမှတ်ပါ။

ဒီလိုမှ မဟုတ်လည်းဘဲ ရုပ်တရားက ကိုယ့်အသိဉာဏ်ထဲမှာ ပိုပြီးတော့ ပေါ်လွင်တယ်ဆိုရင် ရုပ်ကို ရှုမှတ်၊ နာမ်တရားကမှ ပိုပြီးတော့ ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် သိသိသာသာ ရှိတယ်ဆိုရင် နာမ်ကို ရှုမှတ်လို့၊ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် အရှုခံတရားကို ဦးစွာသိရပါမယ်။

အရှုခံတရားသည် ရုပ်နှင့်နာမ်ပါ။

ဘယ်လိုရှုမှတ်ရမလဲဆိုရင် ထင်ရှားရာ ပေါ်ရာကို ရှုမှတ်ရပါမယ်။

ရှုမှတ်တဲ့အချိန်အခါမှာ ထင်ရှားလာတဲ့ရုပ် ထင်ရှားလာတဲ့နာမ်၊ ပေါ်လွင်လာတဲ့ရုပ် ပေါ်လွင်လာတဲ့နာမ်ကို အဆက်မပြတ် ရှုမှတ်ရပါမယ်။ ရှုမှတ်တယ် ဆိုကာ ကိုယ့်ရဲ့ အသိဉာဏ်မှာ ထင်အောင် မြင်အောင် ကြည့်နေတာပါ။ စိတ်ထဲက ရွတ်ဖတ်နေတာ၊ နှုတ်ကနေ ရွတ်ဆိုနေတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်းနဲ့ တချို့ကလည်း ရှုတစ်လှည့် မရှုတစ်လှည့်၊ ရှုချင်တဲ့အချိန်ကျတော့ရှု၊ မရှုချင်တဲ့အချိန်ကျတော့ ဟိုဟိုဒီဒီ စဉ်းစားပြီးတော့ နေတယ်။ မရပါဘူး။ ကျိုးတို့ကျဲတဲ့ ရှုမှတ်မှု အဆက်ပြတ်လို့ မရဘူး။ အဆက် မပြတ်အောင် ရှုမှတ်နေရမယ်။ ကြည့်နေရပါမယ်။

တချို့ယောဂီတွေ တရားတော့ ရတော့ရချင်သလို ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘာဖြစ်လို့ မရသလဲဆိုရင် ရှုမှတ်မှုတွေ အဆက်ပြတ် ပြတ်သွားလို့ပါ။

ကြိုးစားပြီး တရားရှုမှတ်တယ်။ အတော်ကြီးကို ဟုတ်နေပြီး တော်နေကြာကျတော့ စိတ်မပါလို့ မရှုပြန်ဘူး။ နောက် အတော်လေးကြာတော့မှ တစ်ခါ ပြန်ရှုမှတ်တော့ တရားအဆက်ပြတ် ပြတ်သွားတဲ့ အတွက် တရားရဖို့ မလွယ်ပါဘူး။

အဆက်မပြတ်ရှုရမယ်တဲ့။ ဆက်ခါ ဆက်ခါနဲ့ ကို ရှုနေရမယ်။ ဘာကိုရှုရမလဲဆိုရင် ရုပ်နဲ့နာမ်ကိုပါ။

ဓမ္မာနုပဿနာ ဝိပဿနာရှုပွားနည်းအရ ရုပ်ဆိုတာကို ဘုန်းကြီးတို့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကြည့်ကြမယ်။

■ ကိုယ်မှာထင်ရှား သတိထား ရုပ်တရားလို့ ရှုရမည်။

ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာ သတိထားကာ စောင့်ကြည့်နေတဲ့အချိန်မှာ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ပေါ်လာတဲ့ သဘောတရားသည် ရုပ်တရားပါ။

ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာ ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်နေတယ်၊ ဖြစ်လာတယ်။ သတိတော့ ထားရမယ်။ ခန္ဓာမှာ သတိထား၊ ခန္ဓာက သတိစိုက်၊ သတိလေး ခန္ဓာမှာ ကပ်လိုက်တဲ့ချိန်ခါမှာ ကိုယ်မှာ ထင်ရှားတဲ့ သဘောတရားတွေ ပေါ်လာမယ်။

အဲဒီသဘောတရားတွေဟာ ရုပ်တရားပါ။ ကိုယ်မှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့သဘောတရားသည် ရုပ်တရားပါ။ ကိုယ်မှာပေါ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေကို ကြည့်နေပါ။ ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်ကို အာရုံပြုကာ ဆံဖျားကနေ ခြေဖျားတိုင်အောင် တစ်လံမျှလောက်သော ခန္ဓာကိုယ်မှာ ဘယ်လိုသဘောတရားတွေ ပေါ်လာမလဲ၊ ပေါ်နေမလဲလို့ စောင့်ကြည့်၊ သတိထားကြည့်နေပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ ကျားသစ်များ အစာချောင်းနေသလိုပေါ့။ တောထဲက ကျားသစ်တွေ အစာချောင်းတဲ့အခါမှာ ချုံပုတ်လေးထဲကနေ အသာဝပ်ပြီးတော့ စောင့်ကြည့်နေတယ်။ သားကောင်တွေရဲ့ လာရာလမ်းတစ်နေရာမှာ ငြိမ်ပြီး စောင့်ပြီးတော့ ကြည့်နေတယ်။ ဒီနေရာကို ဘယ်သားကောင် ရောက်လာမလဲပေါ့။ သမင်တွေ ရောက်လာမလား၊ ဒရယ်တွေ

ရောက်လာမလား၊ ဂျီတွေ ရောက်လာမလားပေါ့။
ငြိမ်ငြိမ်ဝပ်ပြီးတော့ စောင့်ကြည့်နေတယ်။

အဲဒီလို စောင့်ကြည့်နေတဲ့ချိန်ခါမှာ သူ့နား
ရောက်လာတဲ့ သားကောင်ကို တွေ့ပြီ မြင်ပြီဆိုတော့မှ
ဒီသားကောင်ကို ဖမ်းပါတယ်။ ဒီနည်းအတိုင်းပါပဲ။
ဘုန်းကြီးတို့ တရားအားထုတ်တဲ့ချိန်ခါ တရား ရှုမှတ်
တဲ့ချိန်ခါကျတော့ ခန္ဓာကိုယ်မှာ စောင့်ကြည့်နေပါ။

ခန္ဓာကိုယ်မှာ သတိလေးနဲ့ စောင့်ကြည့်နေ
ပါ။ ကိုယ်ပေါ်မှာ သတိထားကာ စောင့်ကြည့်တဲ့
ချိန်ခါမှာ ဖြစ်လာ ပေါ်လာတဲ့ သဘောတရားကို ရုပ်
တရားလို့ မှတ်ထားပါ။

■ စိတ်မှာ ထင်ရှား သတိထား နာမ်တရားလို့ ရှုရမည်။

ရုပ်၊ နာမ် ခန္ဓာလို့ ဘုန်းကြီးပြောလိုက်တော့
နာမ်ဆိုတဲ့ သဘောတရားလေး သိအောင် နည်းနည်း
အကျယ်ချဲ့ပြီး ရှင်းပါမယ်။ ရုပ်ဆိုတာသည် ကိုယ်မှာ
ထင်ရှားတဲ့ သဘောတရား၊ ကိုယ်မှာ သိသာထင်ရှား
တာသည် ရုပ်တရားပါ။

စိတ်ထဲမှာ ပေါ်နေမယ်၊ ထင်ရှားမယ်၊ ဖြစ်
လာမယ်ဆိုတဲ့သဘောသည် နာမ်တရားပါ။ စိတ်
ထဲဖြစ်တာ စိတ်ထဲပေါ်လာတာ နာမ်တရား။ စိတ်ထဲ
မှာ ထင်ရှားနေတာ စိတ်ကနေ သိနေတာသည်
နာမ်တရားပါ။

လူတစ်ယောက်မှာ ဘာရှိသလဲလို့ ဘုန်းကြီး
တို့ ပရိသတ် ကြည့်လိုက်ပါ။ လူဆိုတာ ကိုယ်နဲ့စိတ်
ပေါင်းထားတာပါ။ ကိုယ်နဲ့စိတ် ပေါင်းစပ်ထားတဲ့
သတ္တဝါပါ။ ရုပ်နဲ့နာမ် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားတာကို
လူလို့ ခေါ်နေကြပါတယ်။

ပြင်ပကနေပြီးတော့ မြင်သာထင်သာတဲ့
သွားလာ လှုပ်ရှားနိုင်တဲ့ ဒီခန္ဓာကြီးသည် ရုပ်ခန္ဓာပါ။
တွေးတတ် ကြံစည်တတ် သိတတ်တဲ့သဘောကို
နာမ်ခန္ဓာလို့ ပြောရပါမယ်။

ဒီတော့ ရုပ်နဲ့ နာမ်နဲ့ နှစ်မျိုး သိသာသွားပြီ။

ကိုယ်မှာ ထင်ရှားရင် ရုပ်တရား၊ စိတ်မှာ ထင်ရှားရင်
နာမ်တရား။

အဲဒီနှစ်မျိုးကို တွေ့အောင် မြင်အောင် သိ
အောင် သတိထားပြီး ကြည့်ပါ။

သတိထားကာ စောင့်ကြည့်တဲ့ချိန်ခါမှာ ထင်
ရှားလာလိမ့်မယ်။ ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။

တရားရှုတယ် တရားရှုတယ်လို့ပြောတော့
ဘုန်းကြီးတို့ ကျင့်ကြံ အားထုတ်နေကြတဲ့တရားဟာ
လိုက်ရှာရမှာလား၊ စောင့်ကြည့် ရမှာလားဆိုရင်
စောင့်ကြည့်ရမှာပါ။

လိုက်မရှာပါနဲ့။ ဘယ်နေရာမှာ တရားပေါ်
လာမလဲ။ ဘယ်နေရာမှာ တရား ဖြစ်လာမလဲဆိုပြီး
တော့ လိုက်မရှာနဲ့။ ဘာတွေဖြစ်ချင်ပါတယ်၊ ဘယ်
လိုဖြစ်လာရင် ကောင်းမယ်လို့ မမျှော်ပါနဲ့။ အသာ
လေး တစ်နေရာက စောင့်ကြည့်နေပါ။ ခုနတုန်းက
ကျားသစ် အစာချောင်းသလို ငြိမ်ငြိမ်လေးနေပြီးတော့
ကြည့်နေပါ။ ကြည့်နေမယ်ဆိုရင် တွေ့လာပါလိမ့်
မယ်။ ကိုယ်မှာ သေချာစွာ ကြည့်လိုက်ရင်လည်းပဲ
ကိုယ်ပေါ်မှာဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေ ထင်ရှား
တွေ့မြင်လာလိမ့်မယ်။ စိတ်မှာကြည့်ရင် စိတ်ထဲမှာ
ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေ ထင်ရှားတွေ့မြင်လာ
လိမ့်မယ်။ ထင်ရှားလာ ပေါ်လွင်လာတဲ့ သဘော
တရားကို အဆက်မပြတ် ကြည့်ရှုနေတာဟာ တရား
ကျင့်နေတာပါပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်
ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဓမ္မဆိုတာသည် ရုပ်နဲ့နာမ်၊ အနု
ပဿနာဆိုတာ ထပ်ခါ ထပ်ခါ ရှုတာပါ။ တစ်ခါ
တလေ မဟုတ်ဘူး။ ထပ်ခါ ထပ်ခါ ရှုမှတ်နေတာပါ။
တစ်ကြိမ်တလေ မဟုတ်ဘူး။ အကြိမ်များစွာ အကြိမ်
ပေါင်းများစွာ ရှုမှတ် နေတာပါ။

မရပ်မနား ထပ်ခါထပ်ခါ မပြတ်ရှုမှတ်နေ
တာသည် အနုပဿနာ။ ဘာကို ရှုမလဲဆိုရင်တော့
ဓမ္မလို့ခေါ်တဲ့ ရုပ်နဲ့နာမ်ကိုပါ။ ရုပ်ဓမ္မ၊ နာမ်ဓမ္မကို

သတိထား စောင့်ကြည့်ကာ ထင်ရှားရာ ပေါ်လွင်ရာ မှာ မပြတ်ရှုမှတ်နေတာသည် ဓမ္မာ နုပဿနာ သတိ ပဋ္ဌာန်ပါ။ တရားအလုပ်မှာ သတိထားရတယ်။ အရှုခံ ရုပ်နာမ်ကို သတိထားရမယ်။ တရားအလုပ်က ရှင်းရှင်းပြောရင် သတိအလုပ်ပါ။ ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာစကားပုံရှိတယ်။

“စကားချုပ်တော့ ကတိ၊ တရားချုပ်တော့ သတိ” တဲ့။

စကားတွေ ဘယ်လောက်များများ အဲဒီစကား တွေရဲ့ အချုပ်သည် ကတိပါတဲ့။ တရားကို ချုပ်ထား တာက သတိပါတဲ့။ အဲဒီတော့ သတိတစ်လုံးရှိပြီဆို လို့ရှိရင် တရားဖြစ်ပါပြီ။ သတိတစ်လုံးမြဲနေပြီဆိုရင် ရှုမှတ်ရမယ့်တရားတွေ မြင်ပါပြီ။ သတိထားရင် သတိ ရှိရင် ယောဂီတို့တွေ့ရမယ့် တရားတွေကို တွေ့လာ လိမ့်မယ်။ ထင်ရှားလာမယ်။ ပေါ်လွင်လာမယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်ကို ဘယ်သူတရားပြလဲ ဆိုရင် တရားကပဲ တရားပြတာပါ။ ဒီခန္ဓာထဲမှာ ရှိနေတဲ့ သဘောတရားတွေသည် တရားသဘော တွေပါ။ ကိုယ်မှာ ထင်ရှားရင် ရုပ်တရား၊ စိတ်မှာ ထင်ရှားရင် နာမ်တရားပါ။ အဲဒီနှစ်မျိုးကို ရှုမှတ် နေတာသည် ဓမ္မာနုပဿနာပါ။ သတိဦးစီးတယ်။ သတိ ခေါင်းဆောင်တယ်။ သတိကို ရှေ့တန်းတင် တယ်။ သတိကို ပဓာနထားတယ်။ သတိထားမှ တရားဖြစ်ပါတယ်။ သတိမထားရင် တရားမဖြစ်ဘူး။ သတိမပါဘဲ တရားကျင့်လို့ မရပါဘူး။

ထိုင်တော့ ထိုင်နေတာပဲ၊ သတိမပါဘူး။ အမှတ်တမဲ့ ဒီအတိုင်းပဲ ထိုင်ရုံ ထိုင်နေတယ်ဆိုရင် တရားမဖြစ်ပါဘူး။ ဘာလို့ တရားမဖြစ်တာလဲ။ သတိမရှိလို့ပါ။ တရားက ရှိနေတယ်။ သတိမထား လို့၊ သတိထားပြီး မကြည့်လို့ တရား မတွေ့တာပါ။ ကိုယ်မှာလှည့်ပြီးတော့ သတိထားကြည့်။ စိတ်ထဲမှာ ပြန်ပြီးတော့ သတိထားကြည့်ပါ။ ဒီသတိလေးနဲ့ ကိုယ်နဲ့စိတ်ကို လှည့်ပတ်ကြည့်တဲ့အခါမှာ ပေါ်လွင်

လာ ထင်ရှားလာတဲ့ သဘောတရားဟာ ကိုယ်ရှုရ မယ့် အရှုခံတရားပါ။

ဒီလောက်ဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် လိုရင်းအချုပ်ကို သိလာပြီ။ မနက်ဖြန်ခါနံနက် မနက်စောစောမှာ စပြီးတော့ တရားထိုင်ကြမယ်။ တရား ကျင့်ကြံအားထုတ်မယ်ပေါ့။

တရားထိုင်ကြတဲ့အခါမှာ ဘယ်လိုရှုမလဲဆို တော့ ဒီခန္ဓာကိုယ် သက်တောင့်သက်သာနဲ့ နေသာ ထိုင်သာရှိတဲ့ အနေအထားမျိုး၊ သက်တောင့်သက် သာဖြစ်မယ့် အနေအထားမျိုး တင်ပလွင်ခွေချင်ရင် ခွေ၊ ကျုံ့ကျုံ့ထိုင်ချင်ရင် ထိုင်ပါ။ ခါးကို ဖြောင့် ဖြောင့်ထား၊ ဦးခေါင်း ရှေ့တည့်တည့်ကြည့်၊ မျက်စိ အသာမှိတ်ထား ပါ။ နှုတ်ခမ်းကို အသာစေ့ပြီးတော့ ဘယ်ဘက်လက်ကို အောက်ကထား၊ ညာဘက် လက်ကို အပေါ်ကတင်၊ လက်မထိပ်လေးနှစ်ခု ထိထားလိုက်ပါ။ ပြီးရင် ခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး ပြန် ကြည့်ပါ။ ဘယ်နေရာ အဆင်မပြေတာရှိလဲ၊ မမျှတ တာ အချိုးမကျတာရှိလဲ ပြန်ကြည့်ပါ။ အားလုံး စိတ်တိုင်းကျပြီ၊ ဒီပုံစံနဲ့ ဒီအနေအထားနဲ့ ထိုင်မယ် ဆိုလို့ရှိရင် ဒီတစ်နာရီ အေးအေးဆေးဆေး သက် တောင့်သက်သာနဲ့ ထိုင်နိုင်ပြီဆိုရင် ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် အသက်ရှူတဲ့နေရာမှာ စပြီးတော့ ရှုမှတ် အားထုတ်ကြမယ်။

■ အသက်ရှူရာ တိုးတွန်းတာ ပူအေးတာကို ရှုရမည်။

အသက်ရှူတဲ့ဆီကနေ စတင်အားထုတ်မယ် ဆိုတော့ အသက်ရှူလိုက်တိုင်းကို သတိထားပါ။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ဘာနဲ့အသက်ရှူလဲဆိုရင် နှာခေါင်းနဲ့ အသက်ရှူတယ်လို့ ပြောရပါမယ်။

အသက်ရှူတဲ့အချိန်မှာ နှာသီးဖျား နှုတ်ခမ်း ဖျားလေးပေါ်မှာ သတိထား ကြည့်လိုက်ပါ။ နှာသီး ဖျားလေးမှာ သတိထားပြီး ကြည့်ပါ။ လေရှူထုတ် တယ်၊ လေရှူသွင်းတယ်၊ ဒီနှာခေါင်းဖျားလေး နှုတ်

ခမ်းဖျားလေး တွန်းတိုက်ပြီးတော့ လေဝင်သွားတယ်၊ ထွက်သွားတယ်၊ နှာသီးဖျားမှာ အေးသွားတယ်၊ ပူသွားတယ်လို့ သဘောတရားတွေ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ရှုသွင်းတဲ့အချိန် ရှုထုတ်တဲ့အခါ လေတိုးထိသွားတဲ့နေရာ သတိထားကြည့်ပါ။ အသက်ရှုတဲ့ချိန်ခါမှာ တိုးတွန်းတဲ့ သဘောတရား၊ တိုးတဲ့ သဘော တွန်းတဲ့သဘော ရှိနေတယ်၊ ဖြစ်နေတယ်၊ လေတိုးပြီးတော့ ဝင်လာတယ်၊ ပြန်တွန်းကန်ပြီးတော့ ထွက်သွားတယ်၊ နှာသီးဖျားမှာ ပူတဲ့သဘောတရားတွေ ဖြစ်လာတယ်၊ အေးတဲ့ သဘောတရားတွေ ဖြစ်လာမယ်။

အပြင်က လေရှုသွင်းတဲ့အခါမှာ အေးမယ်။ ကိုယ်ထဲကလေကို ပြန်ရှုထုတ်လိုက်တဲ့အခါမှာ ပူချင်လည်း ပူလိမ့်မယ်။ နွေးချင်လည်း နွေးလိမ့်မယ်။ အဲဒီ တိုးတာ တွန်းတာ ပူတာ အေးတာသည် ရုပ်တရားပါ။ ကိုယ်မှာ ဖြစ်တာဟာ ရုပ်တရား သဘောပါ။ စိတ်မှာဖြစ်တာ နာမ်တရားသဘောပါ။ နှာသီးဖျားဆိုတာသည် ကိုယ်လား၊ စိတ်လားဆိုတော့ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းတစ်ခုပါ။ ကိုယ်နဲ့ ဆက်စပ် ဖြစ်လာတဲ့ သဘောတရားဟာ ရုပ်တရားပါ။

နှာသီးဖျား နှာခေါင်းဖျားမှာ လေရှုသွင်း လိုက်တဲ့အခါ ရှုထုတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ရှုမှတ်ရမယ့် သဘောတရားတွေ ပေါ်လာတယ်။ တိုးတာ ရုပ် သဘောပါ။ ဒီကိုယ်နဲ့ ဆက်စပ်ပြီးတော့ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်မှာ ထင်ရှားတဲ့ တိုးတဲ့သဘော ဖြစ်လာတယ်။ ကိုယ်ဆိုတဲ့အထဲမှာ အကုန်အကျုံးဝင်သွားပါတယ်။ ဆံပင်ဖျားကနေ ဖြေဖျားတိုင်အောင် အကုန်ပါဝင် သွားတယ်။ မျက်စိတွေ နှာခေါင်းတွေ ပါးစပ်တွေ လက်တွေ ခြေတွေ ခေါင်းတွေ အားလုံးပါသွားတယ်။ အဲဒီတော့ နှာသီးဖျားမှာ တိုးသွားတယ်ဆိုရင် တိုးတဲ့ သဘောတရားသည် ရုပ်တရားပါ။ ပူသွားတယ်ဆို ရင် အေးသွားတယ်ဆိုရင် နွေးသွားတယ်ဆိုရင်ရော ရုပ်တရားပါပဲ။ တခြားသဘောတရားတွေ လှုပ်သွား

ရွေ့သွားတယ်။ ဖြစ်ချင်ရာ ဖြစ်မှာပဲ။ အဲဒီ သဘော တရားတွေသည် ရုပ်တရားတွေပါ။

■ အသက်ရှုရာ တင်းတောင့်တာ လှုပ်ရွေ့တာကို ရှုရမည်။

အသက်ရှုတဲ့ အချိန်အခါမှာ တင်းမယ် တောင့်မယ် လှုပ်မယ် ရွေ့မယ် ဒီသဘောတွေ ထင် ရှားတတ် ဖြစ်တတ်ပါသေးတယ်။ ဒါတွေဟာလည်း ရုပ်တရားတွေပါပဲ။

အသက်ရှုတဲ့ချိန်ခါမှာ နှာသီးဖျားမှာ တင်း သလိုလို တောင့်သလိုလို တချို့ကလည်း တွေ့တယ်။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက်တော့ တူချင်မှတူပါမယ်။

တချို့ကျတော့လည်း ဒီလေလေး နှာခေါင်း ထဲကို ဝင်သွားတဲ့ချိန်မှာလည်း လှုပ်သလိုလို ရွေ့ သလိုလိုလေး တွေ့ချင်လည်း တွေ့ပါမယ်။ တစ်ဦးနဲ့ တစ်ဦး တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ခံစားရပုံချင်း၊ သတိပြုမိကြပုံချင်း မတူကြပါဘူး။

ကိုယ်က ပူတာလေးကို တွေ့မယ်ဆိုရင် ပူတာကိုရှုမှတ်၊ အေးတာတွေရင် အေးတာကို ရှုမှတ် ပါ။ သူများက ပူတယ်ဆိုတိုင်း သူများနည်းတူ ကိုယ် လည်း ပူတယ်လို့ မလုပ်ပါနဲ့။ သူများက လှုပ်တယ် ဆိုတိုင်း ကိုယ်လည်း လှုပ်တယ် မလုပ်ပါနဲ့။ ကိုယ့် ဘာသာ သတိထားကြည့်ပါ။ ကိုယ့်အသိထဲမှာ ကိုယ်သတိထားကြည့် လိုက်တဲ့အခါမှာ ဘာပေါ် သလဲ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲဆိုတာ ကြည့်ရမှာပါ။

အဲဒီတော့ ဘာသဘောတရားတွေ ဖြစ်နိုင်သ လဲ၊ တွေ့နိုင်သလဲ။ တိုးတာ တွန်းတာ ပူတာ အေး တာ လှုပ်တာ ရွေ့တာ တင်းတာ တောင့်တာတွေ ရှိ နေတယ်၊ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီသဘောတရားတွေ သည် ရုပ်တရားတွေပါ။ ဘယ်မှာ သတိထားရမှာလဲ၊ နှာသီးဖျားမှာပါ။

နှာသီးဖျားမှာ သတိထားကြည့်တဲ့အခါ ပေါ် လာတဲ့ သဘောတရား၊ အသက်ရှုတိုင်း ရှုတိုင်းမှာ

ပေါ်လာ တွေ့လာတဲ့ သဘောတရားတွေကို သတိထား ရှုမှတ်ပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် အချိန်တိုင်းမှာ အသက်ရှူနေကြတယ်။ တစ်နေ့ တစ်နေ့ အကြိမ်ပေါင်း မြောက်မြားစွာ အသက်ရှူကြတယ်။ အသက် ရှူလိုက်တိုင်း ရှူလိုက်တိုင်းမှာ သတိထားကြည့်တတ်မယ်ဆိုရင် တရားဖြစ်နေပါတယ်။

အသက်ကတော့ ရှူနေတာပဲ။ တရားအား ထုတ်တဲ့အချိန်မှာလည်း ရှူနေတာပဲ။ အားမထုတ်တဲ့အချိန်မှာလည်း ရှူနေတာပဲ။ သတိထားတဲ့အချိန်မှာလည်း ရှူနေတာပဲ။ သတိလွတ်ထားတဲ့အချိန်မှာလည်း ရှူနေတာပါပဲ။

ထမင်းစားနေရင်း သွားရင်းလာရင်း အိပ်နေရင်းလည်း အသက်မရှူတဲ့ အချိန် မရှိပါဘူး။ အချိန်တိုင်း အချိန်တိုင်း အသက်ရှူနေတာပါ။ ဒါပေမယ့် အသက်ရှူလိုက်တိုင်း ရှူလိုက်တိုင်းမှာ တရား မဖြစ်ပါဘူး။ သတိထားနေမှ တရားဖြစ်ပါတယ်။

အသက်ရှူနေရုံနဲ့ တရား မဖြစ်ပါဘူး။ သတိထားပြီး ရှုမှတ်နေမှ တရား ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ တရားမရှုမှတ်ဘဲ အမှတ်တမဲ့ အလွတ်နေတဲ့အခါမှာလည်း အသက်ရှူတယ်။ အခု အားထုတ်တဲ့အချိန်မှာလည်း အသက်ရှူတယ်။ အသက်ရှူတာချင်း မတူဘူး။ သတ်ကွာသွားပါတယ်။ သတိပါတာနဲ့ မပါတာ၊ သတိထားပြီးတော့ ရှုမှတ်တာနဲ့ သတိမထားဘဲနဲ့ ရှုမှတ်တာ အများကြီး ကွာခြားသွားပါတယ်။

သတိမထားဘဲနဲ့ ဒီအတိုင်း ရှုမှတ်လိုက်တဲ့ အခါမှာ ပူတာလည်း မသိဘူး။ အေးတာလည်း မသိဘူး။ လှုပ်၊ ရွေ့၊ တိုး၊ တွန်းတာတွေရော ဘာတစ်ခုမှ မသိပါဘူး။ သတိထားမှ သိပါမယ်။

တချို့ယောဂီတွေ လျှောက်တယ်။ အရှင်ဘုရား တပည့်တော် အသက်ရှူတာ ဘာမှလည်း မသိဘူးတဲ့။ သူ့ကို သတိထားပြီး ရှုမှတ်ရဲ့လားလို့ မေးတော့ သတိလည်း မရှိဘူး။ သတိမရှိဘဲနဲ့ဆိုရင်

ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အသက်ရှူလို့ အသက်ရှူနေမှန်း တောင် မသိပါဘူး။ သတိထားပြီးတော့ ကြည့်ရင် တစ်ခုခုတော့ သိမှာပါ။ အနည်းဆုံး လှုပ်သွားသလို ရွေ့သွားသလိုတော့ တစ်မျိုးလေးဖြစ်သွား တာတော့ သိလိုက်ပါတယ်။ တစ်မျိုးလေး ဖြစ်သွားတာဟာ ရုပ်တရားပါ။ ဒါက အသက်ရှူတဲ့နေရာမှာ သတိထားကြည့်တာ။ ကိုယ်ကို အခြေခံ အရှုခံထားပြီး ရုပ်ကို ရှုမှတ်တာပါ။

စိတ်မှာ ထင်ရှားတဲ့ သဘောတရားကတော့ နာမ်တရားပါ။ နှာသီးဖျားမှာ သတိကပ်ပြီး အသက်ရှူလိုက်လို့ တိုးတယ်လို့ ဖြစ်သွားတဲ့အချိန်မှာ “ဪ တိုးသွားပါလား” လို့ သိလိုက်တဲ့အသိ၊ တိုးမှန်းသိတဲ့ အသိသည် နာမ်တရားပါ။ တိုးမှန်းသိတာ နာမ်တရားပါ။ တွန်းကန်ပြီး ထွက်သွားချိန်လေးမှာ တွန်းကန်မှန်း သိလိုက်တယ်၊ ပူတယ်လို့ သိတယ်၊ အေးတယ်လို့ သိတယ်ဆိုတာတွေသည် နာမ်တရားတွေပါ။

ပူတာက ရုပ်၊ ပူမှန်းသိတာက နာမ်ပါ။

အေးတာက ရုပ်၊ အေးမှန်းသိတာက နာမ်ပါ။

ရှူသွင်းတာတော့ဖြင့်လည်း ဒီလေကို ရှူသွင်းလိုက်တာပဲ။ ပုံမှန် အသက်ရှူလိုက်တာပါပဲ။ သတိကလည်း ဒီနှာသီးဖျားနားမှာ ထားထားတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ ပူတယ်လို့ ဒီသဘောတရားကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်က သတိထားရင် ရုပ်လို့ ရှုမှတ်ရပါမယ်။

ပူတာက ရုပ်၊ ပူတယ်လို့ သိတာက နာမ်ပါ။

ပူတာကို သတိပြုမိတယ်ဆိုရင် ရုပ်ကို တွေ့တာပါ။ သတိထားတဲ့အခါ ပူတယ်ဆိုရင် ရုပ်၊ ပူတာပါလားလို့ သိလိုက်တယ်ဆိုရင် နာမ်ပါ။

တိုးတယ်ဆိုရင် ရုပ်၊ တိုးမှန်းသိတာက နာမ်ပါ။

လှုပ်တယ်ဆိုရင် ရုပ်၊ လှုပ်မှန်းသိတယ်ဆိုရင် နာမ်ပါ။

နှာသီးဖျားမှာ တစ်ခုခုဖြစ်လာတယ်။ ဖြစ်လာတဲ့ သဘောတရားဟာ ရုပ်တရားပါ။ ကိုယ်နဲ့

ပတ်သက်ပြီးတော့ ဖြစ်လာရင် ကိုယ်မှာ ထင်ရှားရင် ရုပ်၊ စိတ်မှာထင်ရှားရင် နာမ်လို့ ရှုမှတ်ရပါမယ်။

ဒီလောက်ဆိုရင်တော့ ယောဂီတို့ ရုပ်နာမ် သဘော ကြေညက်လောက်ပါပြီ။ အသက်ရှူတဲ့ နေရာမှာ အသက်ရှူတဲ့အခါမှာ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ကြည့်တတ်ပါတယ်။ သတိကပ် သတိထား။ နှာသီးဖျား မှာ ပူမယ် အေးမယ် တုန်မယ် လှုပ်မယ် ရွေ့မယ်ဆိုရင် ရုပ်ပါ။ ပူမှန်းသိ အေးလှုပ်၊ ကန်မှန်းသိရင် နာမ်ပါ။

နှာသီးဖျားမှာ ရှုမှတ်လို့မရရင် ဘယ်နေရာမှာ ရှုမှတ်မလဲပေါ့။ ဒီခန္ဓာကိုယ်တစ်ခုလုံး ရှုမှတ်စရာတွေ ချည်းပါပဲ။ ရှုမှတ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် အရှုခံ နှာသီးဖျား နှာခေါင်းဖျားမှာ ရှုမှတ်လို့မရရင် ဘုန်းကြီးတို့ ပရိ သတ်ရင်မှာ သတိထားကြည့်ပါ။ တဒိတ်ဒိတ်နဲ့ တစ်ချိန် လုံး ခုန်နေတယ်။ တုန်နေတယ်။ လှုပ်နေပါတယ်။

■ ရင်မှာတိုးတာ လှုပ်ရွေ့တာ တုန်တာ ခုန်တာ ရှုရမည်။

ရင်မှာ သတိကပ်ထားကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ တဒိတ်ဒိတ်နဲ့ တုန်နေမယ်၊ ခုန်နေမယ်၊ လှုပ်နေမယ်၊ ရွေ့နေမယ်၊ တိုးတုန်ခုန်လှုပ်နေတဲ့ သဘောတရားကို ရှုမှတ်မယ်ဆိုရင် ရုပ်လို့ ရှုမှတ်ရပါမယ်။

ရင်ဘတ်ကြီးဆိုတဲ့ ပုံသဏ္ဍာန် မပါစေနဲ့။ ရင် ဘတ်ဆိုတဲ့ အသားစု သားစိုင်တွေ မပါစေနဲ့။ တုန် ခုန် လှုပ် ရွေ့တဲ့ သဘောတရားလေးပဲ ရှုမှတ်ရပါ မယ်။ အသက်ရှူသွင်းလိုက်တဲ့အချိန်ခါမှာ တဒိတ် ဒိတ်နဲ့ တုန်မယ် ခုန်မယ် လှုပ်နေမယ်၊ ဘာတရား လဲဆိုရင် ရုပ်တရားပါ။ တုန်တယ်လို့ သိတယ်၊ ခုန် တယ်လို့ သိတယ်၊ လှုပ်တာ ရွေ့တာတွေကို သိ တယ်၊ အဲဒါ နာမ်တရားပါ။

အဲဒီမှာလည်းပဲ ရုပ်၊နာမ်ပါပဲ။ လိုရင်းက ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ရှုမှတ်တာ။ ဝိပဿနာရဲ့အာရုံသည် ရုပ်နှင့် နာမ်ပါ။ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်ကို အာရုံပြုနေတဲ့

အချိန်ဟာ ဝိပဿနာဖြစ်နေတဲ့ အချိန်ပါ။

အမှန်ပြောရရင် ဝိပဿနာဆိုတာ မခက်ပါ ဘူး။ ရုပ်ဖြစ်စေ၊ နာမ်ဖြစ်စေ တစ်ခုခုကို အာရုံပြုပါ။ နာမ်တရား အာရုံပြုမယ်။ နာမ်တရားကို အာရုံပြုမယ် ဆိုရင် ဝိပဿနာဖြစ်ပါပြီ။ ရုပ်တရား နာမ်တရား မဟုတ်ဘဲနဲ့ တခြားအာရုံတွေ ရောက်သွားပြီး တခြား တခြား ပြင်ပအာရုံတွေကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်က အာရုံ ပြုမယ်။ ကျောင်းရောက်မယ်။ အိမ်ရောက် ဈေးရောက် မြို့၊တောရောက်မယ်။ ဟိုလူ ဒီလူ သတိ ရမယ်။ အဲဒီအခါကျလို့ရှိရင် ရုပ်၊နာမ်အပေါ်မှာ အာရုံမရောက် တော့တဲ့အတွက် ဝိပဿနာ မဖြစ် တော့ပါဘူး။ ဝိပဿနာဖြစ်ချင်ရင် ရုပ်၊နာမ် အာရုံ မကင်းရပါဘူး။

ဝိပဿနာ ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်နေသူ ဟာ ရုပ်၊နာမ်နယ်ထဲကနေ ကင်းကွာသွားလို့မရဘူး။ ရုပ်၊နာမ်နယ်ထဲကနေ ထွက်လို့မရဘူး။ ရုပ် ဒါမှမဟုတ် လို့ရှိရင် နာမ်တစ်ခုခုကို အာရုံပြုရပါမယ်။ ဒီတော့ နှာသီးဖျားမှာ ရှုမှတ်လို့ရသလိုပဲ ရင်မှာ တဒိတ်ဒိတ် နဲ့ တုန်ခုန်လှုပ်ရွေ့နေတဲ့သဘောတရားတွေကို ရှုမှတ် မယ်ဆိုရင် တဒိတ်ဒိတ်နဲ့ တုန်တိုင်း ခုန်တိုင်း လှုပ် တိုင်း ရွေ့တိုင်းမှာ ဘာတရားပေါ်မလဲ။ ရုပ်တရား ပေါ်မယ်။ သိလိုက်တယ်ဆိုရင် နာမ်တရားပေါ်မယ်။

ကိုယ်နဲ့ဆက်စပ်ရင် ရုပ်၊ စိတ်နဲ့ဆက်စပ်ရင် နာမ်ပါ စိတ်နဲ့ ဆက်စပ်တယ်ဆိုတာ သိတာပါ။ အဓိကအားဖြင့် နာမ်တရားရဲ့အလုပ်က သိတဲ့အလုပ် ကို လုပ်ပါတယ်။

ဘာလေးပဲဖြစ်ဖြစ် လိုက်သိနေတယ်။ လိုက် ပြီးတော့ သိနေတယ်။ အဲဒီ သိနေတာသည် နာမ်။ ဒီလိုဆိုတော့ ရင်မှာလည်းပဲ ရှုမှတ်တတ်ပြီး နှာသီး ဖျားမှာလည်းပဲ ရှုမှတ်လို့ရပါပြီ။ ကိုယ်မှာပေါ်ရင် လည်းပဲ ရှုမှတ်တတ်ပြီ။ စိတ်ထဲ ပေါ်ရင်လည်းပဲ ရှုမှတ်တတ်ပြီ။ ဒါ ထိုင်တဲ့အခါမှာ ရှုမှတ်ပုံ ရှုမှတ် နည်းပါပဲ။

ထိုင်နေရင်းနဲ့ ဒီနေရာပဲ ရှုမယ်၊ ဟိုနေရာပဲ ရှုမယ်၊ ဘယ်နေရာမှ ရှုမှတ်မယ်လို့ နေရာသတ်မှတ် ချက် မထားပါနဲ့။ ဘယ်နေရာ ထင်ရှားလဲ။ ဘယ် နေရာ ရှုမှတ်လို့ကောင်းလဲ။ ကိုယ့်ရဲ့အာရုံက နှာသီး ဖျားမှာ ရချင်ရမယ်။ ရင်မှာ တုန်တာ ခုန်တာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်မယ်။ ကိုယ်ပေါ်တစ်နေရာရာမှာလည်းပဲ ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်လိမ့်မယ်။ ဒါမှမဟုတ်လို့ရှိရင် စိတ်ကနေပြီးတော့ သိနေတာ။ စိတ်ကနေ စဉ်းစား နေတာ တွေးနေတာ ကြံစည်နေတာတွေ ရှုမှတ်လို့ ရပါတယ်။

စဉ်းစားနေတာ ဘာတရားလဲဆိုရင် နာမ် တရားပါ။ အရှင်ခံတစ်ခုခု ရှုမှတ်နေရင်းနဲ့ စဉ်းစားမိ တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ပြန်သတိကပ် သတိထား စဉ်း စားနေတာသည် နာမ်တရား။ စိတ်ကူးနေတာ တွေး နေတာ ပျံ့လွင့်နေတာတွေ နာမ်တရားပါ။

စိတ်နဲ့ပတ်သက်လာရင် နာမ်တရား။

ကိုယ်နဲ့ ပတ်သက်လာရင် ရုပ်တရားလို့ ရှုမှတ် နေရင်း တစ်ထိုင် အချိန်ပြည့်ပြီပေါ့။ တစ်နာရီ ဘုန်း ကြီးတို့ပရိသတ် တစ်ထိုင် အချိန်ပြည့်တဲ့အခါ ထိုင် ချိန် ပြည့်ပါပြီဆိုရင် ထိုင်တရားချိန် ခဏဖြုတ်နိုင်ပါ တယ်။ ဆက်ပြီးတော့ မထိုင်နိုင်၊ ထိုင်လျက် အား မထုတ်နိုင်တော့ဘဲ ယောဂီများက တရားဖြုတ်မယ်၊ ဣရိယာပုထ် ပြောင်းရပါမယ်။ ဆက်ပြီးတော့ ရှုမှတ် လို့ဖြစ်သေးတယ်၊ ရှုချင်သေးတယ်၊ မှတ်ချင် သေး တယ်ဆိုရင်လည်း ဆက်ပြီးတော့ ရှုမှတ်လို့ရပါတယ်။

တရားဖြုတ်လိုက်တဲ့ယောဂီ ထိုင်တဲ့ဣရိယာ ပုထ် ထိုင်တဲ့အနေအထားနဲ့ ဒီလောက်အတိုင်းအတာ ပဲ ရှုမှတ်နိုင်တယ်။ ဒါထက်ပိုပြီးတော့ ဆက်ပြီးတော့ အားမထုတ်နိုင်ဘူးဆိုတဲ့ယောဂီ ထိုင်တဲ့အနေအထား ကနေ ခဏနားရမယ်။ တစ်နာရီပြီးလို့ရှိရင် ဘုန်းကြီး တို့ တရားစခန်းမှာ သတ်မှတ်ထားတဲ့ အချိန်ဇယား အရ ထိုင်ချိန်တစ်နာရီပြည့်ပြီဆိုရင် နောက်ထပ်နာရီ ဝက်က လမ်းလျှောက် စကြံသွား ရှုမှတ်ရမယ့် စကြံ

သွားချိန်ပါ။

အနည်းဆုံး ထိုင်နေတဲ့နေရာကနေပြီးတော့ ကိုယ်သွားချင်တဲ့ နေရာရောက်အောင် လျှောက်လှမ်း ပြီးတော့ သွားတာဟာလည်း စကြံသွားတာပါ။ စကြံ သွားချိန်ခါမှာ ရှုမှတ်ပုံ ရှုမှတ်နည်းလေး ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် မှတ်ထားကြရမယ်။

■ ကြွလှမ်းခိုက်မှာ ချခိုက်မှာ ပေါ်ရာရပ်လို့ ရှုရမည်။

ထိုင်ရာကနေ တစ်နေရာရာကိုသွားမယ်ဆိုတဲ့ အချိန်အခါမှာ ခြေထောက်ကို ကြွတယ်။ ခြေစုံရပ် ပြီးတော့ တစ်နေရာကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် လှမ်း တော့မယ်ဆိုရင် အရင်ဦးဆုံး ခြေထောက်ကို ကြွ တယ်၊ ကြွလိုက်ပြီးတော့ ရှေ့ကို လှမ်းပါတယ်။ စပြီး ကြွတယ်ဆိုရုံနဲ့ ဒီနေရာ မရွေ့သေးပါဘူး။ ပြန်ချ လိုက်၊ ဒီနေရာပဲ ရောက်တယ်။ ရှေ့တိုးချင်တယ်၊ သွားချင်တယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဘာလုပ်ရမလဲ။ လှမ်းရ တယ်။ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ လှမ်းပြီးရင် ဒီခြေ ထောက်အောက်ကို ချတယ်။

ခြေလှမ်းတစ်လှမ်းမှာ ကြွတာရယ်၊ လှမ်းတာ ရယ်၊ ချတာရယ် သုံးချက် တွေ့ရပါမယ်။ ကြွလိုက် တဲ့ အခိုက်အတန့်လေးမှာ ဘာဖြစ်နေလဲ၊ ဘယ်လို သဘောတရားတွေပေါ်လဲဆိုတာ ကြည့်ရပါမယ်။

ကြွနေတဲ့ အခိုက်အတန့် ခြေထောက်အောက် ပိုင်းမှာ ဘယ်လိုသဘော တရားတွေ ပေါ်နေတယ်၊ ဖြစ်နေတယ်လို့ ကြည့်လိုက်ပါ။ ကြွနေတော့ ဘုန်း ကြီးတို့ ဒီခြေထောက်ကြီး ကြွသွားအောင်၊ မြင့်သွား အောင် အနည်းဆုံး လေးလက်မ၊ ခြောက်လက်မ ဂျောက် မြင့်သွားအောင် မြှောက်တင်ရတော့ လေးပါ တယ်။ လေးတဲ့သဘောတရားသည် ရုပ်သဘော တရားပါ။

ကြွတင်လိုက်တဲ့ချိန်ခါမှာ တကောက်ကွေး ကွေးသွားတယ်။ အဲဒီတော့ ခူးဆစ်ရဲ့ အနောက် ဘက် တကောက်ကွေးမှာရှိနေတဲ့ အကြောတွေက

တင်းသွားပါတယ်။ အဲဒီခဏလေးမှာ ဖြစ်လာတဲ့ သဘောတရားကို ကြည့်ပါ။ တင်းသွားတဲ့ သဘော လျော့သွားတဲ့သဘောတွေ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ တင်းတဲ့ နေရာက တင်း၊ လျော့တဲ့နေရာကလျော့။ အဲဒီ တင်း တယ်၊ လျော့တယ်ဆိုတဲ့ သဘောတရားသည် ရုပ် တရားပါ။

လှမ်းလိုက်တဲ့အချိန်ခါမှာလည်း ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် ခြေထောက်က ဆန့်သွားတယ်။ အဲဒီချိန်ခါ မှာလည်း အသားစု အသားစိုင်းတွေ ဒီနေရာကနေပြီး တော့ ရှေ့တိုးသွားတယ်ဆိုတော့ တွန်းပို့လိုက်တဲ့ သဘော၊ တွန်းကန်လိုက်ရတဲ့ သဘော၊ လှုပ်သွား ရွေ့သွားတဲ့သဘောတွေ ပေါ်လာပါတယ်။ တွန်းတာ သည် ဘာသဘောလည်းဆိုရင် ရုပ်သဘောပါ။ လှုပ် တာ ရွေ့တာ အနည်းဆုံး တစ်မျိုး တစ်မည်လေး တော့ ဖြစ်မှာပါ။ တစ်ခုခုပေါ်တော့မှာပါ။ ပေါ်လာတဲ့ သဘောတရား အာရုံပြု၊ ရုပ်တရားလို့ ရှုမှတ်ပါ။

တစ်ခု သတိထားရမှာက ဒီဒူးခေါင်းဆိုတဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဍာန်ကြီးလည်း မပါစေနဲ့။ ခြေသလုံး ခြေ ဖဝါး ခြေချောင်းဆိုတဲ့ အမှတ်သညာတွေလည်း မထားနဲ့။ ဘာကိုကြည့်နေရမှာလဲဆိုရင် သဘော တရားလေးကို ကြည့်နေလိုက်ပါ။ ကြွခိုက်မှာပေါ်တဲ့ သဘောတရား၊ လှမ်းနေတဲ့အခိုက်မှာ ပေါ်တဲ့ သဘောတရား၊ ချလိုက်တဲ့အခိုက်မှာ ပေါ်တဲ့ သဘောတရားတွေသည် ရုပ်တရားတွေပါ။

■ ကြွလှမ်းခိုက်မှာ ချခိုက်မှာ သိရာ နာမ်လို့ ရှုရမည်။

ကြွနေတဲ့အခိုက်အတန်းမှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေကို သိရမယ်။ လှမ်းရင် လှမ်း တယ်၊ လှုပ်ရင် လှုပ်တယ်၊ ရွေ့ရင် ရွေ့တယ်၊ လေး ရင် လေးတယ်၊ ပေါ့ရင် ပေါ့တယ်လို့ သိတာသည် နာမ်တရားပါ။

လှမ်းနေတဲ့ အချိန်အခါမှာ တရွေ့ရွေ့နဲ့ ရှေ့ကို တွန်းနေတယ်၊ ရွေ့နေတယ် လို့ သိနေမယ်။

သိနေတာသည် နာမ်တရားပါ။ ချလိုက်တဲ့ချိန်ခါမှာ လည်း ခန္ဓာကိုယ်အောက်ပိုင်းမှာ ဆန့်သွားမယ်။ အလေးချိန်တွေ လွှတ်ချလိုက်တယ်။ လွှတ်သွားတဲ့ သဘော ပေါ်လာတယ်။ တောင့်တင်းထားရာကနေ လွှတ်ချလိုက်တော့ လျော့ချလိုက်တော့ ပေါ့သွားတဲ့ သဘော လျော့သွားတဲ့သဘော ပေါ်လာတယ်။ ဒီ သဘောတရားတွေသည် ရုပ်တရားတွေပါ။ သိနေ တာက နာမ်တရားပါ။ ကြွတဲ့အခိုက် လှမ်းတဲ့အခိုက် ချတဲ့အခိုက်မှာ ဖြစ်နေတာသည် ရုပ်တရား၊ ဖြစ်နေ တာတွေကို သိနေတာသည် နာမ်တရားပါ။

စကြိုသွားတဲ့အခါမှာ ဒီအတိုင်း ရှုမှတ်ပါ။ ခြေလှမ်းတစ်လှမ်း လှမ်းလိုက်ပြီး အမှတ်မဲ့ ဒီအတိုင်း မလှမ်းပါနဲ့။ သတိနဲ့လှမ်းပါ။ ကြွတဲ့အချိန် လှမ်းတဲ့ အချိန် ချတဲ့အချိန် အမှတ်သညာလေးနဲ့ ရှုမှတ်ပါ။ ခြေတစ်လှမ်းမှာ အဆင်ပြေသလို ရှုမှတ်ပြီး သွားလို ရာကိုသွားပါ။ နောက်တစ်ခါ တစ်လှမ်းသွားပြန်ရင် လှမ်းကြွမယ် ချမယ် လှမ်းမယ်။ ကြွခိုက် လှမ်းခိုက် မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သဘောတရား အတွက် အဆက် မပြတ် ရှုမှတ်သွားပါ။ ဒီအတိုင်းသာ ရှုမှတ်သွားမယ် ဆိုလို့ ရှိရင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် စကြိုလျှောက်နေ တဲ့အချိန်ခါမှာလည်း ဝိပဿနာတရားတွေ ဖြစ်နေ ပါတယ်။

ထိုင်ပြီးနေတာမှ တရားကျင့်တာ မဟုတ်ပါ ဘူး။ သွားလာနေရင်းလည်း တရားကျင့်ရင်လည်း ရပါတယ်။ တချို့က “တရားထိုင်တယ်၊ တရားထိုင် တယ်” ဆိုတော့ ထိုင်နေတုန်းပဲ ကျင့်ကြံရှုမှတ်ရ တယ်လို့ ထင်တတ်ကြပါတယ်။ ရပ်နေတဲ့အချိန်တို့ လျောင်းနေတဲ့အချိန်တို့ စကြိုသွားနေတဲ့အချိန်တို့မှာ မရှုမှတ်တော့ပါဘူး။ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူး။ ထိုင်နေ တုန်းလည်း ရှုမှတ်ရမယ်။ စကြိုသွားတဲ့ အခိုက်မှာ လည်း ရှုမှတ်ရမယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ်သည် စကြိုလျှောက်တဲ့အခါမှာ ကျင့်ပုံကျင့်နည်း ရှုမှတ်ပုံ ရှုမှတ်နည်း သိသွားပါပြီ။

■ သွား-ရပ်-ထိုင်-လျောင်း အစဉ်ပြောင်း သတိကောင်း စွာ ရှိရမည်။

ဣရိယာပုထ်လေးပါး လျောင်း ထိုင် ရပ် သွား အနေအထားလေးမျိုး ရှိပါတယ်။ သွားတာရယ် ရပ်တာရယ် ထိုင်တာရယ် လျောင်းတာရယ်။ ဘယ် သူ မဆို သွားတဲ့အချိန်မှာ သွားမယ်၊ ရပ်တဲ့အချိန်မှာ ရပ်မယ်၊ ထိုင်တဲ့အချိန်မှာ ထိုင်မယ်၊ လျောင်းတဲ့ အချိန်မှာ လျောင်းမယ်။ တစ်နေ့တစ်နေ့ ဘုန်းကြီးတို့ ပရိသတ် ဒီအမူအရာ ဒီဣရိယာပုထ်လေးမျိုးနဲ့ပဲ နေ တယ်။ နေပုံနေနည်း ခန္ဓာကိုယ် အနေအထား လေး မျိုးပဲ ရှိပါတယ်။

တစ်နေရာကနေ တစ်နေရာ သွားနေတယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင် မတ်မတ်ရပ် နေမယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင် ထိုင်နေမယ်။ ဒါမှမဟုတ်ရင် လဲလျောင်းနေမယ်။ တစ်သက်လုံးမှာဣရိယာပုထ်လေးပါးနဲ့ အသက်ရှင် နေကြပါတယ်။ ဘယ်သူမဆို ဣရိယာပုထ် တစ်ခု တည်း တစ်မျိုးတည်းနဲ့ မနေနိုင်ကြပါဘူး။ နေလို့ လည်း မရပါဘူး။ တစ်နေ့လုံးလုံး ၂၄ နာရီလုံးလုံး ထိုင်ပြီးတော့ပဲ နေနိုင်ရင် ထိုင်တဲ့ ဣရိယာပုထ်နဲ့ပဲ ရှုမှတ်နိုင်ပါတယ်။ တစ်နေ့လုံး တစ်ညလုံး ထိုင်ပြီး တော့ မနေနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် တစ်နေရာကနေ တစ်နေရာကို သွားရဦးမယ်။ သွားတဲ့ အချိန်မှာ စင်္ကြံ သွားတဲ့အချိန်အခါမှာ ရှုမှတ်ဖို့လိုပါတယ်။ သွားတဲ့ ချိန်ခါမှာလည်း ရှုမှတ်နေရပါမယ်။

ဒီလိုချည်းပဲ ထိုင်လိုက် သွားလိုက်နဲ့ချည်းပဲ မနေနိုင်ဘူး။ ရပ်တဲ့အခါမှာလည်း ရပ်ရဦးမယ်။ ရပ် တဲ့အချိန်လည်း အလွတ်မနေပါနဲ့။ ရပ်တဲ့အချိန်အခါ မှာလည်း ရှုမှတ်နေမယ်။ ခြေစုံမတ်တတ်ရပ်ပြီးတော့ ခြေဖဝါးနဲ့ ကြမ်းပြင်တွေ ထိနေမယ်။ ဒါမှမဟုတ်လို့ ရှိရင် ဒီမှာခင်းထားတဲ့ အခင်းတွေနဲ့ ခြေထောက်နဲ့ ထိနေပါမယ်။ ထိနေတာသည် ရုပ်၊ ထိမှန်းသိတာ သည် နာမ်ပါ။

ထိလိုက်တော့ ကြမ်းလိုက်တာ၊ ကြမ်းကြမ်း

တမ်းတမ်းကြီး နင်းမိ ထိမိတဲ့ အချိန်ခါမှာ ကြမ်းတဲ့ သဘောတရား ပေါ်လာမယ်။ ကြမ်းတာသည် ရုပ်၊ ကြမ်းမှန်း သိတာသည် နာမ်တရားပါ။ အောက်က အခင်းလေးက နူးနူးညံ့ညံ့လေး၊ သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ လေး၊ ပျော့ပျော့ပျောင်းပျောင်းလေး ခင်းထားတယ်။ နင်းလိုက်တဲ့ချိန်ခါမှာ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းတာ တွေ့ မယ်။ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းနေတာသည် ရုပ်တရားပါ။ နူးညံ့နေတာပါလားလို့ သိနေတာသည် နာမ်တရား ပါ။ ရပ်နေတုန်းဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ဒီခန္ဓာကိုယ်အလေးချိန်က ဒီခြေထောက်ပေါ်မှာပဲ မှီခိုနေရပါတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံးရဲ့ အလေးချိန်သည် ဒီခြေထောက်မှာ စုနေပါတယ်။

အပေါ်ကနေပြီးတော့ ဖိထားတော့ လေးတဲ့ သဘောပေါ်တယ်။ လေးတဲ့သဘောသည် ရုပ်၊ လေး မှန်းသိတာသည် နာမ်ပါ။ မတ်မတ်ရပ်နေတဲ့ချိန်ခါ ခန္ဓာကိုယ် ရှေ့ နောက် တောင် မြောက် ယိမ်းယိုင် ပြီးတော့ မသွားအောင် ထိန်းထားရတာရှိတယ်။ ဝါးလုံးတစ်လုံးတည်း ထောင်ထားလို့မရဘူး။ ဘေး ကနေပြီးတော့ ဆိုင်းထား ထိန်းထားရတယ်။

အဲဒီလိုပဲ ခြေထောက်နှစ်ချောင်းနဲ့ ရပ်နေ တယ်ဆိုပေမယ့် အကြောတွေက အလုပ်လုပ်နေရ တယ်။ ဒီအကြောတွေက ထိန်းနေရတယ်။ ထိန်းရတဲ့ သဘော တရားတွေကို သိနေတယ်။ သတိထား ကြည့်လိုက်လို့ ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာ ထိန်းထားတဲ့သဘော တင်းတောင့်နေတဲ့သဘော တွေ့ရတယ်။

တချို့အကြောတွေက တင်းနေမယ်၊ တချို့ အကြောတွေက လျော့နေမယ်။ ယိုင်လဲမသွားအောင် ပြုလဲမသွားအောင် ကျားကန်ပေးထားတဲ့သဘော ရှိနေတယ်။ အဲဒီသဘောတရားတွေသည် ရုပ်တရား။ သိနေတာက နာမ်တရားပါ။ ဒါက ရပ်နေတဲ့အချိန် ခါမှာ သတိထားပြီးတော့ ရှုမှတ်ပုံ ရှုမှတ်နည်းပါ။

သွား၊ ရပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်းဆိုတော့ ဘုန်းကြီး တို့ပရိသတ် နောက် လျောင်းတဲ့အချိန်လည်း ရှိပါ

တယ်။ ဘယ်အချိန်လျောင်းလဲ။ အိပ်တဲ့အချိန်၊ တရားဖြုတ်ပြီးတော့ အိပ်ချိန်ရောက်တဲ့အခါမှာ ကိုယ့်အိပ်ရာထဲ ကိုယ်ဝင်၊ ပက်လက်ကလေး တစောင်းကလေး အိပ်ရာထဲမှာ လဲလျောင်းပြီးတော့နေတယ်။ အဲဒီချိန်ခါမှာ ခေါင်းအုံးနဲ့ ခေါင်းနဲ့ ထိမယ်။ ထိတာက ရုပ်၊ သိနေတာက နာမ်ပါ။ ခေါင်းအုံးနဲ့ ခေါင်းနဲ့ ထိနေတဲ့နေရာမှာ တဒိတ်ဒိတ်နဲ့ တုန်နေ ခုန်နေ လှုပ်နေပါမယ်။ တဒိတ်ဒိတ်နဲ့တုန်၊ ခုန်၊ လှုပ်နေတာက ရုပ်ပါ။ သိနေတာက နာမ်ပါ။

အဲလိုမှမဟုတ်ရင်လည်း ဘုန်းကြီးတို့ လျောင်းနေတဲ့ ချိန်ခါလေးမှာ ပက်လက်လေး လှန်ပြီး တော့ အသက်ရှူတာလေး ပြန်အာရုံပြုလို့ရပါတယ်။ နှာသီးဖျားမှာ သတိကပ်ခါ အသက်ရှူတိုင်းပေါ်လာတဲ့ တုန်၊ ခုန်၊ လှုပ်ရွေ့တဲ့ သဘောတရားသည် ရုပ်ပါ။ တွန်းကန်လှုပ်ရှားနေတဲ့သဘောသည် ရုပ်ပါ။ သိနေတာက နာမ်ပါ။

သွား၊ ရုပ်၊ ထိုင်၊ လျောင်း ဣရိယာပုထ်လေးပါး ကိုယ်အနေအထားတွေ ပြောင်းပြင်ပေမယ့် လို့ ရုပ်၊ နာမ် အာရုံပြောင်းမသွားဘူး။ ရုပ်အာရုံ ဒါမှမဟုတ် နာမ်အာရုံ ရှိနေရပါမယ်။

■ ပြုပြောကြရာ ချိန်တိုင်းမှာ ပေါ်ရာ ထင်ရာ ရှုရမည်။ ကာယကံအမှု ကိုယ်နဲ့ပြုမယ်။ ဝစီကံအမှု နှုတ်ကပြောမယ်။ မနောကံ စိတ်က ကြံလိမ့်မယ်။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ပြုပြောကြတဲ့ အချိန်တိုင်းမှာ ရုပ်၊ နာမ် အာရုံ ရှုပွားနေရပါမယ်။

ကိုယ်နဲ့ပြုတယ်ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ဒီခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း လက်နဲ့ကိုင်တယ်။ အရာဝတ္ထုတစ်ခုခုကို ကိုင်ပါတယ်။ ရေချိုးမယ်ဆိုရင် ရေခွက်ကို ကိုင်တယ်။ ထမင်းစားတဲ့အခါမှာ ထမင်းလုတ်ကို ဆုပ်တယ်။ ဇွန်းကို ကိုင်တယ်။ ကိုင်နေတာ၊ ယူနေတာ၊ လှုပ်ရှားနေတာ၊ ကိုယ်နဲ့ ထိနေတာသည် ကာယကံပါ။

နှုတ်ကနေပြီးတော့ စကားတွေပြောဆိုနေမယ်၊ ရွတ်ဖတ်နေမယ်၊ ကျက်မှတ်နေမယ်။ ဒါက နှုတ်ကပြောတဲ့ ဝစီကံပါ။ စိတ်က ကောင်းတာ မကောင်းတာ တွေးနေ၊ ကြံနေတာက မနောကံပါ။ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ကံသုံးပါးလုံးကို ဘယ်အခါမှ လွတ်မထားရပါဘူး။

ကာယကံကိုပြုနေတဲ့အခါမှာလည်းပဲ ထင်ရှားတဲ့ရုပ်၊ နာမ်ကို ကြည့်ဖို့ လိုပါတယ်။ ကာယကံကိုပြုနေတဲ့အချိန်ခါမှာ ရုပ်တရား ဘယ်နေရာက ထင်ရှားလဲ။ နာမ်တရားက ဘာထင်ရှားလဲ ကြည့်ရမယ်။ ရှုမှတ်ရမယ်။ ဝစီကံ နှုတ်က ပြောဆိုနေတဲ့ အချိန်ခါ၊ ရွတ်ဆိုကျက်မှတ်နေတဲ့ အချိန်အခါမှာ ပေါ်ထွက်လာတဲ့ အသံတွေ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ကြားရပါမယ်။ ကြားတဲ့အသံသည် ရုပ်တရားပါ။ အသံသည် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် နားဆီကို ရောက်လာမှ နားနဲ့ ထိခိုက်မှ ကြားတယ်။ နားထဲ အသံတွေဝင်မလာရင် မကြားရဘူး။ အဲဒါကြောင့် အသံသည် ဒီခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ဆက်စပ်နေတယ်။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကို အကြောင်းပြုပြီးမှ ဖြစ်ပါတယ်။

စကားသံတွေ ထွက်ပေါ်တဲ့နေရာကို ကြည့်လိုက်ရင်လည်းပဲ နှုတ်ခမ်းဖျားကနေ ထွက်လာတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီအသံဖြစ်ပေါ်တဲ့နေရာသည် ခန္ဓာကိုယ်ပါ။ ဒီအသံတွေ ထိခိုက်ပြီး နားဆိုတာကလည်း ဒီခန္ဓာကိုယ်ပါ။ ဒါကြောင့် အသံသည် ကိုယ်နဲ့ဆက်စပ်နေတဲ့ ရုပ်တရားပါ။ ဝစီကံအနေနဲ့ စကားတွေပြောကြ၊ စကားသံတွေ ကြားကြတဲ့ အချိန်အခါတွေမှာလည်း ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်တွေကို ရှုမှတ်နေရပါမယ်။

မနောကံ စိတ်က ကြံစည်နေလိမ့်မယ်။ အကြောင်းအရာတစ်ခုခုနဲ့ ဆက်နွှယ်ပြီး စိတ်ထဲက ကြံစည်နေတယ်။ စဉ်းစား တွေးတော အောက်မေ့နေတယ်။ အာရုံတစ်ခုခုကို အာရုံပြုနေပါတယ်။ မနောကံ စိတ်အမှုအရာတွေ ဖြစ်ပေါ် နေတဲ့ချိန်ခါမှာလည်း

နာမ်လို့ ရှုမှတ်နေရပါမယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ရှုမှတ်ရမယ့် ရှုကွက်က ရုပ်နာမ် နှစ်မျိုးတည်းပါ။ ကာယကံအမှုမှာ ကိုယ်နဲ့ပြုနေတာက ရုပ်၊ သိနေ တာက နာမ်ပါ။ ဝစီကံအမှုမှာ အသံဆိုတာ ရုပ်ပါ။ ကိုယ့်ဝန်းကျင်မှာ ပေါ်ထွက်နေတယ်။ ကြားနေရ တယ်။ စကားသံတို့၊ လေတိုက်သံတို့၊ မိုးရွာသံတို့။ ဒီအသံတွေကို ဒါက ရယ်သံ၊ ဒါက ဆူညံသံလို့ သိတာဆိုရင် နာမ်ပါ။

မနောက် စိတ်အကြံအစည်မှာဆိုရင်ဖြင့် တစ်မျိုးသာ လာလိမ့်မယ်။ နာမ်တရားပါ။ အချိန် တိုင်း အချိန်တိုင်း နေရာတိုင်း နေရာတိုင်းမှာ ဝစီကံ၊ မနောက် လွတ်တဲ့အချိန်ဆိုတာ မရှိပါဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် စွဲစွဲမြဲမြဲ ရှုမှတ်ဆိုလို့ ရှိရင် ရှုမှတ်ရမယ့် အချိန်ချည်းပါပဲ။ ကျင့်မယ်ဆိုရင် ကျင့်ရမယ့်အချိန်ချည်းပါပဲ။ ဘယ်အချိန်မှာပဲ ရှုမှတ်၊ ရှုမှတ် အချိန်မရွေး ရှုမှတ်လို့ရပါတယ်။ ဘယ်နေရာ မှာ ရှုမှတ် ရှုမှတ်၊ ရှုမှတ်လို့ ရပါ တယ်။ တရားစခန်း မှာမှ ကျင့်နိုင်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ အိမ်မှာလည်း ကျင့်လို့ ရတာပဲ။ ဈေးသွားရင်း၊ ကျောင်းသွားရင်း လည်း ကျင့်နိုင်ပါတယ်။ ဈေးရောင်းရင်း၊ ဈေးဝယ် ရင်းလည်း တရားကျင့်လို့ရတာပါပဲ။ အချိန်မရွေး နေရာမရွေး ရှုမှတ်လို့ ရပါတယ်။ သတိလေးသာ ထားလိုက်ပါ။ အချိန်မရွေး နေရာမရွေးမှာ တရား ကျင့်လို့ ရပါတယ်။

■ ခန္ဓာရှိတာ ကြည့်နေပါ လျင်စွာသိဉာဏ်ပေါ်လာမည်။
ခန္ဓာထဲမှာ ဖြစ်နေတဲ့ သဘောတရားကို ကြည့် နေပါ။ ခန္ဓာထဲမှာရှိနေတာသည် ရုပ်နဲ့နာမ်ပါ။ ရုပ်နဲ့ နာမ်ကို ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် ကြည့်နေရမယ်။ အလွတ်မနေရပါဘူး။ ကိုယ်ဖြစ်စေ၊ စိတ်ဖြစ်စေ၊ ရုပ် တရားဖြစ်စေ၊ နာမ်တရားဖြစ်စေ သတိထားကာ ကြည့် နေရမယ်။ ရှုဉာဏ်နဲ့ ကြည့်နေရမယ်။ သတိနဲ့ကြည့် ပါ။ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ပါ။ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ဆိုတာ ဘယ်

ဟာက ရုပ်၊ ဘယ်ဟာက နာမ်လဲလို့ ခွဲခြားပြီးတော့ သိအောင်ကြည့်နေတဲ့ အသိဉာဏ်ပါ။ ဒါရုပ်ပဲ၊ ဒါ နာမ်ပဲလို့ သိနေတဲ့ အသိဉာဏ်ပါ။ အဲဒီလို ဉာဏ်က သိအောင် မြင်အောင် ပြပေးတာက သတိပါ။

မှောင်နေတဲ့ နေရာမှာ အမှောင်ထုထဲမှာ ဒီအတိုင်းကြည့်လို့ ဘယ်အရာဝတ္ထုရှိတယ်ဆိုတာ မမြင်ရဘူး၊ မတွေ့ရဘူး။ လက်နှိပ်ဓာတ်မီးလေးများ ထိုးပြီးတော့ကြည့်ရင် မြင်ရပါတယ်။ ဒီသဘော အတိုင်းပါပဲ။ သတိက မီးမောင်းထိုးပြတယ်။ ကြည့် စရာက ဒါပဲလို့ သတိက ညွှန်ပြပါတယ်။

သတိက ပြလိုက်တဲ့အခါမှာ ဘုန်းကြီးတို့ပရိ သတ် ခုနက အမှောင်ထဲက အရာဝတ္ထုကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်းတွေ့သွားသလို ရှုမှတ်ရမယ့် သဘော တရားတွေကို တွေ့မြင်လာပါလိမ့်မယ်။ ရုပ်နာမ်လို့ သိနေတာက အသိဉာဏ်ပါ။ ကျင့်ကြံ ရှုမှတ်လိုက်ပါ မှ ဉာဏ်ပေါ်လာပါတယ်။ သတိမရှိဘဲ အမှတ်တမဲ့ ဒီအတိုင်းနေလို့ရှိရင် အဲဒီဉာဏ်မျိုး မပေါ်ပါဘူး။

ဉာဏ် ဘယ်အချိန်ပေါ်လာသလဲ။ သတိထား ကာ ကြည့်လိုက်တဲ့အချိန်ဆိုရင် ပေါ်လာတယ်။ အရှုခံ ရုပ်နာမ်ကို ကြည့်နေရင် ပေါ်လာမယ်။ ခန္ဓာရှိ တာကို ကြည့်နေလိုက်ပါ။ ဉာဏ်ပေါ်လာပါမယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် မရှိတာကို လိုက်မရှာ ပါနဲ့။ ခန္ဓာထဲမှာရှိတာကိုသာ ကြည့်နေပါ။

တရားအားထုတ်တယ်ဆိုတာ ရှိတာကြည့်နေ တာပါ။ ကိုယ့်ရှိတဲ့ သဘောတရားတွေကို သတိလေးနဲ့ ကြည့်နေတာပါ။ ရုပ်တရားထင်ရှားရင် ရုပ်လို့ ရှုမှတ် နေမယ်။ နာမ်တရားထင်ရှားရင် နာမ်လို့ ရှုမှတ်နေ မယ်ဆိုရင် ဉာဏ်တွေ ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေ ပေါ်ထွက်လာပါလိမ့်မယ်။

ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အဆင့်ဆင့်ပေါ်ပြီဆိုရင် ပေါ်လာတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အခြေခံကာ မဂ် ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် ထပ်ဆင့် ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။

■ သိဉာဏ်ပေါ်မှ မဂ်ဖိုလ်ရ နိဗ္ဗာန်ရလိမ့်မည်။

ခန္ဓာကြီးကို ကြည့်နေတဲ့အခါမှာ အသိဉာဏ် ပေါ်လာပါတယ်။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကို သတိထား စောင့် ကြည့်နေတဲ့ အရှုဉာဏ်နဲ့ ကြည့်ပါများ။ ရူပါများတဲ့အခါ ကျမှ ခန္ဓာရဲ့သဘောတရားကို နားလည်လာပါမယ်။

ရုပ်သဘောတွေကို နားလည်လာတယ်။ နာမ် သဘောတွေကို နားလည်လာတယ်။ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် သဘောပေါက် နားလည်တဲ့ အသိဉာဏ်ရအောင် ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် အရှုဉာဏ်နဲ့ရင်းမှ ရပါမယ်။ အရှုဉာဏ်မပါဘဲနဲ့ အသိဉာဏ် မပေါ်ပါဘူး။ အသိ ဉာဏ်မပေါ်ဘဲနဲ့ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်လည်း ဘယ် လိုမှ မရနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရဖို့၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ရဖို့ အရေးကြီးတာလည်း အရှုဉာဏ်ပါ။ အရှုဉာဏ်ကလည်းပဲ ဘုန်းကြီးတို့ပရိသတ် အရှုခံမှန် ရမယ်။ အရှုခံဟာ ရုပ်၊နာမ် ဖြစ်ကိုဖြစ်နေရမယ်။ အရှုခံ ရုပ်၊နာမ်ကို မပြတ်ကြည့်နေရမယ်။ ကြည့် ဆိုတော့ ဟိုဟိုဒီဒီ လိုက်ပြီးတော့ ကြည့်နေတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ မျက်လုံးဖွင့်ပြီးတော့ ဟိုငေးဒီငေးနေ တာမျိုး၊ ဟိုလူငိုက်လား ဒီလူငိုက်လား ကြည့်နေတာ မျိုး၊ ဒီလိုမျိုးကြည့်တာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။

ကြည့်တယ်ဆိုတာ ဉာဏ်နဲ့ကြည့်တာပါ။ ဉာဏ် မျက်လုံးနဲ့ ကြည့်တာပါ။ ကပတိမျက်စိ၊ ပကတိ မျက်လုံး မှိတ်ထားပါ။ ဘယ်သူတွေ ဘာလုပ် နေလဲ၊ ဘယ်သူတွေ ဘာဖြစ်နေလဲ လိုက်မကြည့်နဲ့။ ခန္ဓာကို ဉာဏ်နဲ့ကြည့်ပါ။ ခန္ဓာအရှိကို ဉာဏ်နဲ့ ကြည့်နေပါ။

ဉာဏ်နဲ့ကြည့်တဲ့အခါမှာ ပေါ်လာတဲ့ အသိ ဉာဏ်သည် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ် ဉာဏ်ကို ဖန်တီးပေးပါ မယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို ရယူပေးပါမယ်။ လိုချင်တဲ့တရားတွေ ရအောင် လုပ်ပေးပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီတော့ ဘုန်းကြီး တို့ပရိသတ် ဒီလောက်ဆိုရင် ဘယ်လိုကျင့်ကြံအား ထုတ်ရမလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်း ပြေလည်လောက်ပါပြီ။ တရားအားထုတ်တဲ့ချိန်ခါမှာ အဓိကလိုရင်းအချက် က ကိုယ့်ရဲ့ခန္ဓာမှာ သတိထားပါ။ ရုပ်၊နာမ်ကို တွေ့ မြင်အောင် ရှုမှတ်ပွားများပါ။ ပေါ်လာတဲ့ ရုပ်၊ နာမ်၊ ထင်ရှားလာတဲ့ ရုပ်၊နာမ်ကို မပျင်းမရိ ကြိုးစားပြီး ထပ်ခါထပ်ခါရှုမှတ်နေပါလို့ တိုက်တွန်းချင်ပါတယ်။

ကိုယ်မှာ ထင်ရှားရင် ရုပ်တရား၊ စိတ်မှာ ထင် ရှားရင် နာမ်တရားလို့ အရှုခံထားရမယ့် တရားနှစ်မျိုး ကို မပြတ်မလတ် တရစပ် ဆက်ခါဆက်ခါနဲ့ ဖြစ်နေ အောင် ရှုမှတ်နေမယ်ဆိုရင် အသိဉာဏ်တွေ ပေါ်လာ ပါမယ်။

နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ခရီးပေါက်ပါလိမ့်မယ်။ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ခရီးပေါက်အောင် ကျင့်ကြံပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာအမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ လွယ်ကူစွာနဲ့ ရနိုင်၊ ရောက်နိုင်၊ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း လို့ပဲ ဆုတောင်းရင်းနဲ့ တရားနိဂုံးချုပ်ကြပါစို့။

[ဓမ္မဒူတဆရာတော် ဒေါက်တာအရှင်ပညိဿရ၏ တရားဘယ်လိုကျင့်ရမလဲ စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

ဓမ္မဒူတဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာဗောဓိမြိုင်တောရဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဗောဓိမြိုင်တောရ ဆရာတော်ကြီး ညွှန်ကြားပြသတော်မူသည့် ဝိပဿနာ နည်းကို ဝိပဿနာရှုနည်းများ နဝမတွဲတွင် ဖော်ပြနိုင် ရန်အတွက် ပူဇော်သူသည် ဆရာမောင်သွေးချွန်ထံ အကူအညီတောင်းခံခဲ့ပါသည်။ ဆရာ မောင်သွေးချွန် က သာသနာတော်ချစ်သည့်စိတ်ကို ရှေ့ထားလျက် ကိုယ်တိုင် စုစည်းပူဇော်ထားသည့် မဟာဗောဓိမြိုင် ဆရာတော် ဝနဝါသီဥယျ ဓမ္မသာမိထေရ်၏ နတ်

တလူ အလုပ်ပေးတရားစုစာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ပူဇော် ခြင်းကို ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ ခွင့်ပြုခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင် ဆရာသည် ဆရာတော်ကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းကိုပါ ရေးသားပြုစု၍ ပေးပါသေး သည်။ မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ကြီးကိုလည်း ဦးခိုက်ပါ၏။ ဤသို့ ခွင့်ပြု၍ ရေးသားပေးသည့် ဆရာ မောင်သွေးချွန်ကို ဤနေရာမှ လေးလေး စားစား ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း မေတ္တာစကားဆိုပါ ရစေ။

စုစည်းပူဇော်သူ

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော် ဝနဝါသီဥပုသ်ဓမ္မသာမိထေရ်၏

ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်း

[၁၃၀၃-]

ဘဝချက်မြှုပ်

မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်၌ အရညဝါသီတောရပ် မှီလျက် နေလေ့ရှိသော ဝန ဝါသီဥပုသ်ဓမ္မသာမိ အရှင်သူမြတ်သည် သာသနာတော်နှစ် ၂၄၈၅ ခုနှစ် မြောက်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၀၃ ခုနှစ်၊ ဝါဆို လပြည့် ညဉ့်သန်းခေါင်ကျော်အချိန်တွင်သည် ၁ ရက်နေ့၏ အင်္ဂါနေ့သို့အဝင်တွင် ခမည်းတော် ဦးဘစ်၊ မယ်တော် ဒေါ်မေ၊ ထိုခမည်းတော် မယ် တော်နှစ်ပါးတို့ကိုအမှီပြု၍ ဤနေရာမှပင် စတင်ကာ လူ့ပြည်ခွင်သို့ ဝင်ရောက်တော်မူခဲ့ပါသည်။

ထိုဝင်ရောက်ခြင်းသည်ကား...

ဘုရားစကား နားဝယ်ထားလျက်က လည်း ကောင်း၊ သံဃာ့စကား နားဝယ်ထားလျက်က လည်း ကောင်း၊ ဆရာသမားစကား နားဝယ်ထားလျက်က လည်းကောင်း...

(က) ဘုရားစကား အရိယာအစားစားတို့အား ကျေးဇူးဆပ်ရန်အတွက်တည်း၊

(ခ) မိဘအစထား လောကသားအပေါင်းတို့အား ကျေးဇူးဆပ်ရန်အတွက်တည်း၊

(ဂ) မိမိကိုယ်တိုင်လည်း လူ့ဘဝရောက်တုန်း၊ သာသနာတော်ကြီးနှင့် ကြုံတုန်း၊ လူ့တာဝန်

လူ့အခွင့်အရေး၊ လူ့အစားအစာများ မြန် ယုက်စွာ ခံစားနိုင်ရန်အတွက်တည်း။

ဥပုသ်ဓမ္မသာမိအကျဉ်း

တံခွန်တိုင်စေတီ ကျောက်စာ

(၉၉ စက်တင်ဘာလထုတ် ဂမ္ဘီရမဂ္ဂဇင်း၊

မောင်သွေးချွန်၏ ဆောင်းပါးမှ)

ဓမ္မလမ်းစဉ်

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဘဝအစနှင့် ဓမ္မလမ်းစဉ်ကို အထက်ပါအတိုင်း ကျောက်ထက်အက္ခရာတင်ထားသည်ကို ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင် နိုင်ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မွေးရပ်မြေမှာ ရွှေဘိုခရိုင်၊ ကန့်ဘလူမြို့နယ်၊ မင်း ကုန်းရွာဖြစ်ပါသည်။ မင်းကုန်းရွာ မဟာတောရတွင် ရှင်သာမဏေပြုခဲ့ပြီး သာမဏေဘဝမှာပင် ပုတီးစိပ် ခြင်း၊ တရားထိုင်ခြင်းဟူသော အလေ့အကျင့်ကောင်း များ စတင်ခဲ့သည်ဟု သိရပါသည်။ ဆရာတော် ဘုရား ကိုရင်ဘဝက တရားထိုင်ခဲ့သော ဂူဘုရားကို မင်းကုန်းရွာ မဟာတောရတွင် ယနေ့တိုင် ဖူးတွေ့နိုင် ပါသေးသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုရင်ဘဝက လျှမ်းလျှမ်းတောက် ထင်ပေါ် ကျော်ကြားတော်မူ

သော ဆရာတော်ကြီးကား ကျေးဇူးတော်ရှင် ဝေဘူ ဆရာတော်ကြီးပေတည်း။ ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပင်မ သာသနာပြု စခန်းကြီးဖြစ်သော 'အင်ကြင်းပင်တောရ'သည် ဆရာတော်ကြီး၏ ဇာတိရွာ မင်းကုန်းရွာကလေးနှင့် သိပ်မဝေးလှပေ။ ရေချင်း မြေချင်း ဆက်လျက်ရှိကာ ၆ မိုင်ခန့်သာ ဝေးသည် ဟု ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကိုရင်ဘဝဖြင့်ပင် ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ခြေတော်ရင်းသို့ ရောက်ခဲ့သည်ဟု မှတ်သားရပါသည်။

ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကိုရင် ဂေယျ၏ ရှေ့အလားအလာကို ကောင်းစွာမြင်တော်မူသည့်အတိုင်း ကိုရင်ဂေယျကို အထူးဦးစားပေး မြတ်နိုး တော်မူသည်။ ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အခန်းထဲမှာ ကိုရင်ဂေယျကို ခေါ်ထားတတ်ပြီး တရားပြ သြဝါဒပေးလေ့ရှိသည်ဟု ထိုစဉ်က မျက်မြင်သက်သေဖြစ်ခဲ့သော ဦးပဉ္စင်းကြီး ဦးရေဝတ (ယခု ဦးလှအောင်အမည်ဖြင့် အသက်ရှင်ဆဲ) က ပြောပြခဲ့ပါသည်။

အရွယ်ရောက်သော် ဇီးကုန်းမြို့ ရွှေဖောင်ဦး ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်ကြီးတွင် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းဘဝသို့ ရောက်တော်မူသည်။ ထို့နောက် ရွှေဘိုမြို့ ဝေဠုဝန်ပါဠိတက္ကသိုလ်ကြီးတွင် ပရိယတ္တိစာပေများ ဆက်လက်သင်ယူရာ လွန်စွာ ထူးချွန်ထက်မြက်သော စာသင်သားတစ်ပါးဖြစ်ခဲ့ကြောင်း အမှတ်အသား ရှိပါသည်။ ရွှေဘိုခရိုင် ဥယျာဉ်စုရွာမှ နယ်လှည့်ဓမ္မကထိက အကျော်အမော် ဆရာတော်ကြီး ဦးဝါသဝသည်လည်း မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်၏ ငယ်ဆရာတစ်ပါး ဖြစ်ပါပေသည်။

မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရဟန်းဘဝ သက်တော် ၂၃ နှစ်တွင် ပါဠိပထမပြန်စာမေးပွဲ အောင်တော်မူသည်။ ပုသိမ်မြို့ သာသနာ့ရံသီ ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းတိုက် ဦးပါမောက္ခ၏

တပည့်အဖြစ် ၁၃၂၅ ခုနှစ်တွင် ပါဠိ ပထမပြန်စာမေးပွဲ အောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ဓမ္မာစရိယတန်း ဆက်လက် ဖြေဆိုခဲ့ကြောင်း မှတ်သားခဲ့ရပါသည်။

မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကိုရင် ၅ဝါ၊ ရဟန်း ၅ ဝါအရတွင် လူထွက်၍ ဇာတိမြေ မင်းကုန်းရွာတွင် မိဘတို့ကို လုပ်ကျွေးပြုစုခဲ့ရပြန်ပါသည်။ လူထွက်ခဲ့ရပါသော်လည်း စိတ်အစဉ်က သာသနာ့အဆုံးအမများဖြင့် တည်မြဲကာ ပို၍သာ ကျင့်ကြံအားထုတ်လာခဲ့ပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရား၏ လူအမည် မောင်ငြိမ်း၊ ဦးငြိမ်းမှသည် 'ဆရာငြိမ်း'အဖြစ်ဖြင့် လူအများ၏ အားထားကြည်ညိုခြင်းခံခဲ့ရပါသည်။ ထို့နောက် ဆရာတော်သည် ဦးငြိမ်းဘဝဖြင့်ပင် ရန်ကုန်မြို့ သင်္ကန်းကျွန်းသို့ ပြောင်းရွှေ့လာခဲ့ပါသည်။ သင်္ကန်းကျွန်းဈေးကြီးသည်ကား ဆရာငြိမ်း၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရာဌာန တစ်ခုပါတည်း။ ဆရာငြိမ်းသည် လူဝတ်ဘဝဖြင့် ကိုးပါးသီလ နေ့စဉ်ထိန်း၍ နေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရပ်ရွာ၏ လေးစားအားကိုးခြင်းခံရသည်။ အဓိဋ္ဌာန် ခရီးစဉ်ကြီးများ မကြာခဏ ဆောက်တည်လှည့်လည်လေ့ရှိသောကြောင့် 'သင်္ကန်းကျွန်း ရသေ့လေး'ဟူ၍လည်း ကျော်ကြားခဲ့သည်။

မှတ်မှတ်ရရ ပါရမီဖြည့် ရာကာလအဖြစ် ၁၃၃၆ ခုနှစ် ပြာသိုလဆန်း ၁၂ ရက် ကြာသပတေးနေ့က စတင်ခဲ့ကြောင်း မှတ်သားရပါသည်။ ၁၃၃၇ ခုနှစ်တွင် ငယ်ဆရာ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရန်ကုန်မြို့သို့ ကြွရောက်တော်မူခဲ့သည်။ အင်းလေးဓမ္မာရုံကြီးတွင် ၁၀ ရက်တိုင် တရားရေအေး အမြိုက်ဆေး တိုက်ကျွေးတော်မူခဲ့ရာ ထိုစဉ်က ဆရာငြိမ်းသည် ရွှေတိဂုံ ဘုရားပေါ်တွင် အဓိဋ္ဌာန်ဝင်နေချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်နေတော့သည်။ ထို့ကြောင့် အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ရင်း ဝေဘူဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားတော်များကို ငါးည ဆက်တိုက် နာယူ

ခွင့်ရခဲ့သည်။ တစ်ညတွင် ဝေဘူဆရာတော်ဘုရား ကြီးက တရားဟောရင်း “ဗျာ ... ဝိဇ္ဇာဆိုတာ တရား မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ တစ်ထိတည်းထိ၊ တစ်သိတည်းသိ၊ သိနေရင် အဲဒါ ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပါရောတဲ့ဗျ”ဟူ၍ ထည့်သွင်း မိန့်ကြားလေရာ ထိုမိန့်ကြားချက်သည် ဆရာငြိမ်း၏ ဉာဏ်သော့ချက်ကို ဖွင့်ပေးလိုက်သလိုရှိတော့သည်။

သည်ကစ၍ ပုတီးစိပ်ရာ၌လည်း တစ်လုံးထိ၊ တစ်လုံးသိဖြင့် ‘ထိ သိ’ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်လမ်းကြောင်းပေါ် ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်းကြီး ရောက်ရှိသွားတော့ သည်။ ထို့နောက် ၁၃၃၉ ခု ကဆုန်လဆန်း ၁ ရက် နှစ်ဆန်းတစ်ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် အောင်သိဒ္ဓိကုန်း တနင်္ဂနွေနံဘုရားမှ စတင်ပြီး ‘တနင်္ဂနွေဝင် တနင်္ဂနွေ ထွက်’ ဖြင့် ရှစ်မျက်နှာ၊ ရှစ်ရက် ဂြိုဟ်ခွင် ဂြိုဟ်သက် တို့အတိုင်း အဓိဋ္ဌာန်ဝင်ခဲ့ရာ နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၁ ရက် စနေနေ့တွင် ရွှေတိဂုံ နောင်တော်ကြီးဘုရားတွင် အဓိဋ္ဌာန်ကြီး ပြီးဆုံးအောင်မြင်ခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြန် သည်။

ထိုညမှာပင် ကေလာသတောင်သို့ တောထွက် ကျင့်ကြံရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပြီး နောက်တစ်နေ့တွင် ကေလာသခရီး စတင်ခဲ့သည်။ ဤသို့လျှင် ဆရာ ငြိမ်း၏ အဓိဋ္ဌာန်ကြီးများမှာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဆက်၍ နေသည်။ ကေလာသတောင်တွင် ၄၅ ရက်လုံးလုံး ခက်ခဲပင်ပန်းစွာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီး ၁၃၃၉ ခု ဝါဆိုလဆန်း ၁၄ ရက်တွင် ရန်ကုန် ပြန်ရောက်ခဲ့ သည်။

သည်တစ်ကြိမ် ရန်ကုန်ပြန်ရောက်ခဲ့ရာတွင် ဆရာငြိမ်း၏ ဘဝတွင် ထူးခြားသော အပြောင်းအလဲ ကြီးနှင့် ကြုံတွေ့ရတော့သည်။ အခြားမဟုတ်၊ နောင် အခါ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာဖြစ်လာမည့် ဆရာတော် အဘ ဝိမလ၏ ရှေ့တော်မှောက် ရောက်ခဲ့ခြင်းတည်း။ သင်္ကန်းကျွန်း သာသနာ့ဗိမာန်ဆရာတော်ကြီး အဘ ဝိမလ၏ အမေးကား ...

“မင်း ငါ့ဆီ ဘာလို့လာတာတုန်း”

မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်လျောင်းလျာ၏ အဖြေကား...

“သံသရာတစ်ဖက်ကမ်း ကူးချင်လို့ပါဘုရား” ထိုအဖြေနှင့်တစ်ဆက်တည်း ဆရာငြိမ်း၏ အကျင့်ခရီးသည် အဘ ဝိမလ၏ သွန်သင်ညွှန်ပြ ချက်များအတိုင်း ဖြောင့်တန်းလာခဲ့ပါတော့သည်။ ၁၃၄၁ ခုနှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၂ ရက်နေ့ည ၆ နာရီ တွင်ကား ဆရာတော်လောင်းလျာသည် မဟာစည် ရိပ်သာ၏ ‘ယောဂီ မောင်ငြိမ်း’ ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ပါ ပြီတည်း။ စည်းကမ်းကောင်း၍ နိဿယမှန်သော မဟာစည်ရိပ်သာ၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဆရာတော် လောင်းလျာသည် ဝါဆိုလဆန်း ၈ ရက်နေ့ ၁ ချက် တီးအချိန်တွင် ဉာဏ်စဉ်သို့ တက်လှမ်းနိုင်ခဲ့ပြီး ဝါဆို လပြည့်ကျော် ၁၄ ရက်နေ့ နံနက် ၆ နာရီတွင် ဉာဏ် လမ်းဆုံးသို့ ခြေချနိုင်ခဲ့ကြောင်း မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ ပါသည်။ ထိုစဉ်က ဆရာတော်လောင်းလျာ၏ ကမ္မ ဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော်မှာ ယခု ရွှေတောင်ကုန်း သာ သနာ့ရိပ်သာဆရာတော် အရှင်ပဏ္ဍိတမထေရ်မြတ် ကြီးပါပေတည်း။

ဆရာတော်လောင်းလျာသည် တရားလမ်းစ ပေါ်သို့ ခြေချမိသည်နှင့် တောထွက်ဖို့ ပြင်တော့ သည်။ ဆရာတော်ကြီး ဦးဝိမလကလည်း ရဟန်း ဝတ်ပေးပြီး သူ့အရိုက်အရာကို လွှဲပြောင်းအပ်နှံဖို့ စီစဉ်တော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ဆရာတော်လောင်း လျာသည် ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် ၈ ရက်နေ့တွင် မဟာစည် ရိပ်သာမှ ထွက်ခွာလာခဲ့ပြီး တော်သလင်း လဆန်း ၁၂ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် ဘောက်ထော် ကမ္ဘာ့သာသနာပြုဆရာတော် ဦးသေဋ္ဌိလကို နာ ယကအရာထား၍ အဘဝိမလကိုကား ဥပဇ္ဈာယ် အရာထား၍ ကာရကသံဃာတော် ၁၀ ပါးဖြင့် ခေမာ သီဝံခဏ္ဍသိမ်တော်ဝယ် မြင့်မြတ်သော အထက်တန်း ၏ ရဟန်းဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရချေ၏။

ထွက်တော်မူခန်း

ရဟန်းဘဝရောက်ပြီးကာမှ မျှော်လင့်မထားသော အနှောက်အယှက်များ ကြုံဆုံရပုံကိုလည်း မှတ်သားရပါသေးသည်။ ထို့နောက်တွင်ကား အလွန် ချစ်ခင်ကြည်ညိုရပါသော ဆရာသခင်ကျေးဇူးရှင် အဘဝိမလကိုပင် ခွဲခွာခဲ့ကာ ၁၃၄၁ ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်ကျော် ၄ ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် သာစည်မြို့နယ် ရွှေကျောင်းကုန်းတောင်သို့ တိတ်တဆိတ် တောထွက်တော်မူလေသည်။ ဆရာတော် တောထွက်လေသော် အတိတ်ကြီး နိမိတ်ကြီးပြ၏။ ထိုနေ့နံနက် နေသာနေရာမှ ရုတ်တရက် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသည်။ သင်္ကန်းကျွန်းဈေးကြီးပေါ်တွင် မိုးကြိုးများ ထစ်ချုန်းခဲ့၏။ ထိုကဲ့သို့ အတိတ် နိမိတ်ဆောင်ခဲ့သည့်အတိုင်း ကြွချီလေရာ တောရအသီးသီးတွင် တရားမိုးကြီး ရွာသွန်းဖြိုးခဲ့သည်သာ ဖြစ်ပေ တော့၏။ မြန်မာပြည်အရပ်ရပ်၌ အရညဝါသီတောရပ်မှီလျက် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့သော တောရအသီးသီးနှင့် ဝါဆိုစဉ် အညွန့်ကို အောက်တွင် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

- ၁၃၄၁ မှ ၁၃၄၃ - သာစည်မြို့နယ်၊ ရွှေကျောင်းကုန်းတောင်။
- ၁၃၄၃ မှ ၁၃၄၆ - ဇင်းကျိုက်မင်းတစ်ရာတစ်ပါးတောင်၊ ကျောက်ခမောက်တောင်။
- ၁၃၄၆ မှ ၁၃၄၈ - ဖူးကြီး၊ သံသုမာရတောင်။
- ၁၃၄၈ မှ ၁၃၄၉ - စစ်ကိုင်းတောင်၊ အရှေ့ပရက္ကမချောင်။
- ၁၃၄၉ မှ ၁၃၅၃ - သာစည်မြို့နယ်၊ ရွှေကျောင်းကုန်းတောင်။
- ၁၃၅၃ မှ ၁၃၅၆ - ပျဉ်းမနား၊ လက်လုပ်တောင်။
- ၁၃၅၆ မှ ၁၃၅၈ - မိုင်းပျဉ်းမြို့နယ်၊ သုဝဏ္ဏသျှမ်တောင်။
- ၁၃၅၈ မှ ၁၃၆၁ - ကန်ဘလူမြို့နယ်၊ နတ်တလူတောရ။

၁၃၆၁ မှ ၁၃၆၄ - ဂန့်ဂေါမြို့နယ်၊ ပုံတောင်ပုံညာတောတောင်များအတွင်း

၁၃၆၄ မှ ၁၃၆၈ နှစ်ထိ မဟာမြိုင်တော ကလေးဝမြို့နယ်။ ယခုအခါ မဟာမြိုင်တောကြီးအတွင်း သီတင်းသုံးတော်မူလျက်ရှိပါသည်။ မှတ်ချက်။ ။ လပိုင်းမျှ သီတင်းသုံးခဲ့သော တောရများမှာ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ တောင်စင်တောင်။ ပြင်ဦးလွင်မြို့နယ်၊ ဝေဒလ္လချောင်။ စဉ့်ကိုင် မြို့နယ် ကျောက်ထီးတောင်၊ ပုလဲမြို့နယ် ဝါးသုံးရံသစ်တော စခန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း မောင်သွေးချွန် မေတ္တာဖြင့် ပြုစုကူညီသည်။)

အညွန့်။ ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တော်တိုင် ရေး'ဘဝကန္တာရကထာ'အမည်ရှိ ထေရုပ္ပတ္တိ အကျယ်အပြည့်အစုံကို အကြောင်းကြောင်းကြောင့် စက်တင်ပုံနှိပ်ခြင်းမပြုသေးပါ။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏ ။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

ညှာလျှင်နာတတ်သည်

ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် ဟုတ်ဟုတ်ငြားငြားလုပ်လိုလျှင်
ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်လည်း မညှာလေနှင့်၊
သူတစ်ပါးကိုလည်း မညှာလေနှင့်။
ထိုအညှာ သင့်မှာ ဝင်နေသော်
ညှာသလောက် နစ်နာစေပြီး
အရာမထင် ခရီးမတွင် ဖြစ်စေတတ်သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်

မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ဝိပဿနာရှုနည်း

ဘယ်လိုထိုင်မလဲ

အဘဘုရားရှင်က သားသမီးတွေ ထိုင်တတ်အောင် ဒီလိုမိန့်မှာ ညွှန်ပြတော်မူခဲ့တယ်။

- တောတောင်ကို သွားလို့ဖြစ်စေ၊
- သစ်တစ်ပင်ရိပ်၊ ဝါးတစ်ပင်ရိပ်ဖြစ်စေ၊
- ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်လို့ဖြစ်စေ၊

တရားသမားနဲ့ သင့်တော်တဲ့ 'သုံးဌာန' ကို ညွှန်ပြတော်မူခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ 'ဘယ်လိုထိုင်မလဲ' ဆိုတာက ဘာလို့ ဒီသုံးဌာနကို ညွှန်ပြရသလဲဆိုတော့ ဆိတ်ငြိမ်မှ စိတ်ငြိမ်မယ်။ အာရုံအတိုက်အဆွဲ မရှိတဲ့နေရာမှာမှ စိတ်ငြိမ်တယ်။ အာရုံသည် စိတ်ကစားရာ ကစားကွက်မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ကစားကွက်မရှိတဲ့နေရာ သွားပေးပါလို့ ဆိုလိုတယ်။ ဒီနေရာမှာ ဘယ်လိုထိုင်မလဲဆိုတော့ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ။ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့တစ်ဝက် အောက်ပိုင်းကို ဖွဲ့ခွေပေးပါတဲ့။ အထက်ပိုင်း ကိုယ်လေးကိုတော့ ဖြောင့်ဖြောင့်ထားပေးပါတဲ့။ ဒီလိုထားပေးပြီး မိမိရှုလိုတဲ့ ရှုကွက်ကို သတိလေးရှေးရှုပြီးတော့ တင်ထားပေးလိုက်စမ်းပါ။ သတိကလေးကို နေရာချပေးထားတာ ထင်တယ်။

ယောဂီတွေကတော့ နှာသီးဖျားလေးမှာ သတိနေရာလေး နေရာချထားရမှာနော်။ မှတ်ပုံမှတ်နည်းကတော့ ပြောပြီးပါပြီ။ နှာသီးဖျားမှာ သတိ

ကလေးထားပြီးတော့ ဝင်သက် ထွက်သက် (ဝင်လေ ထွက်လေ) ကို ရှုပါ။ ဝင်လေ ထွက်လေ ရှည်ရင် ရှည်သလို တိုရင်တိုသလို မှတ်ပါ။ နှာသီးဝနဲ့ လေနဲ့ တိုက်သမျှ အကုန်မှတ်ပေးပါ။ ဒါကိုပဲ တရစပ် မှတ်ပါ။ စ၊လယ်၊ဆုံး မှတ်ပါ။ အဆက်မပြတ် မှတ်ပါလို့ဆိုတာ။ ဒီလိုမှတ်ပေးနေရာမှာ ခေါင်းအေးအေး စိတ်အထိုင်ကျကျထားပါ။ ခေါင်းမအေး စိတ်အထိုင်မကျရင် အရှုအရှိုက်တွေ ပြင်းသွားတတ်ပါတယ်။

တရားထိုင်မယ့်ယောဂီသည် မထိုင်ခင်မှာ ဘာဝနာပရိကံလို့ခေါ်တဲ့ ဘုရား အာရုံပြုခြင်း၊ ဂါရဝပြုခြင်းတွေ ရှိရလိမ့်မယ်။ ဒါမှ မာန်ကျသွားမယ်။ ငါ့ဥစ္စာ ငါပိုင်တယ်ဆိုတဲ့ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဆီ ကပ်နေတဲ့ မိမိစိတ်ကို မာန်ချတာ။ ပြီးတော့မှ အောက်ပိုင်း ကိုယ်လေးကို ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေလို့ အမျိုးသမီးယောဂီများကျတော့ တစ်ဝက်ခွေလေး၊ အမျိုးသားယောဂီများကျတော့ နှစ်ဖက်တင်ပျဉ်ခွေ။

ဘာလို့တင်ပျဉ်ခွေရတာလဲဆိုတော့ ကြာကြာထိုင်နိုင်အောင်လို့။ ပြီးတော့ ကာယဝိဝေကဆိုတဲ့ ကိုယ်ငြိမ်စေချင်လို့။ ကိုယ်ငြိမ်မှ စိတ်ငြိမ်မှာ။ ပြေးနေရင် စိတ်ငြိမ်ပါ့မလား။

“မငြိမ်ပါဘုရား”

သမာဓိဉာဏ် မရင့်သန်သေးတဲ့ယောဂီမှာ

သွားရင်းနဲ့လည်း စိတ်မငြိမ်နိုင်ဘူး။ ကြာကြာလည်း မသွားနိုင်ဘူး။ ကြာကြာလည်း မရပ်နိုင်ဘူး။ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်ဆိုလည်း ကြာကြာမထိုင်နိုင်ဘူး။ ဒီလို ထိုင်နည်း(ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ)သာလျှင် ကြာကြာ ထိုင်နိုင်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ရှေ့မှာ ခြေမျက်စိနှစ်ခုကို ထောက်ထားတယ်နော်။ အမျိုးသမီးယောဂီများကျတော့ ဖမိုးလေးနှစ်ခုပေါ့။ နောက်မှာတော့ တင်ပဆုံရိုးနှစ်ခုက အတူတူပဲ ထင်တယ်။ ဒီတော့ ရှေ့က ခြေမျက်စိနှစ်ခု (သို့မဟုတ်) ခြေဖမိုးနှစ်ခုနဲ့ နောက်က တင်ပဆုံရိုးနှစ်ခုနဲ့ဆိုတော့ လေးချောင်း ထောက်စားပွဲနဲ့ မတူဘူးလား။

“တူပါတယ်ဘုရား”

စားပွဲနဲ့တူတော့ မလဲနိုင်တော့ဘူး။ ကြာကြာ ထိုင်နိုင်ပြီ။

အထက်ပိုင်းကို ဖြောင့်ဖြောင့်လေး ထားပေးပါဆိုတာ ခါးဖြောင့်ဖြောင့်၊ ခေါင်းတည့်တည့်။ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ခန္ဓာကိုယ်အလေးချိန် ညီမျှအောင်လို့။ တကယ်လို့ ယောဂီတို့က ခါးရိုးကြီးကိုင်းထား၊ ကုန်းထားရင် ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ အလေးချိန်ဟာ ရှေ့က ခြေမျက်စိနှစ်ခုပေါ် ပိကျနေမယ်။ ကြာရင် ခြေမျက်စိနှစ်ခု ခံနိုင်ပါ့မလား။

“မခံနိုင်ပါဘုရား”

တကယ်လို့ ယောဂီတို့က ပဒပ်ကော့ကြီးကော့ထားရင်ကော ခန္ဓာကိုယ် နောက်လန်ပြီး သူ့အလေးချိန်က တင်ပဆုံရိုးနှစ်ရိုးပေါ် ပိကျနေမယ်။ တောပြော ပြောရရင်တော့ လှည်းဦးပေါ်သွားပြီ။ ရှေ့က သက်သာပေမယ့် နောက်က မခံနိုင်ဘူး။ လေးယောက်မျှ ထမ်းရမယ့်ဝန်ကို နောက်က နှစ်ယောက်တည်း ထမ်းရသလို ဖြစ်နေတယ်နော်။

သွားတဲ့အခါတောင်မှ အပေါ်ပိုင်းကိုယ်ကြီးကို အောက်ပိုင်းကိုယ်ကြီးက တာဝန်ယူပြီးတော့ သယ်ဆောင်သွားရတာ ထင်တယ်။ ထိုင်တော့လည်း အောက်ပိုင်းကိုယ်က အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို တာဝန်ယူ

ထမ်းပေးထားရတာ၊ ခန္ဓာဝန်ကိုလေ။ ဒါကြောင့် ဝီရိယလျော့ချလိုက်ရင်လည်း ခါးရိုးကြီးကျိုးပြီးတော့ ရှေ့ကိုဝန်ပိ ခြေမျက်စိနာလိမ့်မယ်။ ဝီရိယတင်းလိုက်လို့ ခါးကြီး နောက်လန်သွားရင်လည်း နောက်ပိုင်း ဝန်ပိပြီး တင်ပဆုံရိုး နာလိမ့်မယ်။

တကယ်လို့ ခေါင်းတစ်ဖက်ငိုက်၊ တစ်ဖက်စောင်းပြီး ငိုက်နေရင်လည်း ဒီဘက်ခြမ်း နာလိမ့်မယ်။

ဟိုတစ်ဖက်စောင်းနေရင်လည်း ဟိုတစ်ဖက်ခြမ်းက ခြေမျက်စိတစ်ခုနဲ့ တင်ပဆုံရိုးတစ်ခု နာလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်ဘက်မှ မယိမ်းရဘူး။ ခါးလည်း ဖြောင့်ဖြောင့်၊ ခေါင်းလည်းတည့်တည့်၊ နှာခေါင်းက ခေါင်းတည့်တည့်မှာ အောက်စိုက်ပြီး တည်နေတာ၊ နှာသီးဖျား သတိစိုက်ရင်းစိုက်ရင်းနဲ့ အောက်စိုက်ကျသွားနိုင်တယ်။ တကယ်လို့ ထိုင်စမှာ နှာခေါင်းကြီး အပေါ်လှန်ထားရင်လည်း နှာသီးဖျားလိုက်ရင်း လိုက်ရင်းနဲ့ နောက်လန်သွားနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ခါးဖြောင့်ဖြောင့်၊ ခေါင်းတည့်တည့်ထား၊ ဟုတ်ပြီလား။

ပြီးတော့ ဘယ်လက်ပေါ် ညာလက်ကလေး ထပ်ပေးပါတဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ခန္ဓာကိုယ် တို့မည်သည် ရှေ့ကိုညွတ်ကျတာ များတယ်။ နောက်လှန်တာ နည်းတယ်။ ရှေ့ကြောဆွဲလို့ ယိုင်ကျလာရင် လဲကျမသွားအောင် ကျားကန်ပေးထားတာ။ ဒေါက်ထောက်ပေးထားတာ။ ယောဂီတို့ ခေါင်းမငြိမ်လို့ဖြစ်စေ၊ ငိုက်ကျသွားလို့ဖြစ်စေ ရှေ့ဇောကြီးနဲ့ မှတ်ရင်း မှတ်ရင်းနဲ့ ရှေ့အားများလာရင် လက်မောင်းသားများဟာ တန်းလာတတ်တယ်။ ပေမှတ်နေလို့ရှိရင် လက်ညှိုးကြီးတွေပါ ထုံလာရော။ တချို့ယောဂီများ လာလျှောက်တတ်ပါတယ်။ လက်ညှိုးကြီးတွေ တိုင်လုံးကြီးလောက် ရှိတယ်တဲ့။ သူကတော့ တရားတွေ့တယ် ထင်နေတာ။ ဘယ်ဟုတ်လိမ့်မတုန်း။ အကြောတင်းလာတာ။ ရှေ့ကို အားများသွားရင်

ဒီလက်မောင်းကြောက အရမ်းတင်းတာပဲ။ ဒါဆို ခန္ဓာကိုယ် ရှေ့စိုက်ကျသွားတော့မယ်ဆိုတာ သတိ ထားတော့။ အဲဒီလိုဖြစ်နေရင် သတိနဲ့မှတ်ပေးလိုက်။ သူ့ဟာသူ ထောင်တက်သွားလိမ့်မယ်။ သတိက ပြင် ပေးသွားတာ။ ကိုယ် ဝင်ရှုပ်စရာ မလိုဘူး။ ထိုင်ရင်း မှတ်ရင်း သူ့ဟာသူ တည့်သွားလိမ့်မယ်။

အဲဒီလို ဘယ်လက်ပေါ် ညှာလက်ကလေး တင်ထားရင်းနဲ့ လက်မထိပ် ကလေးနှစ်ခု ထိပေး ထားစမ်းပါ။ ဒီလို ဘာကြောင့်ညွှန်ပြရတာလဲ။

ရှုကွက်နှာသီးဝမှာ မှတ်နေရင်း တက်စိတ် ပေါ်လို့ ဝင်မှန်းမသိ၊ ထွက်မှန်း မသိ ဖြစ်လာရင်း ဒီလက်မထိပ်ကတော့ နှစ်ခုထိနေတာ အာရုံပြုပေး စမ်းပါ။ လက်မထိပ်မှာ သွေးတိုးနှုန်းလေး ရှိပါ တယ်။ ပေါက်ခနဲ ပေါက်ခနဲလေ။ အဲဒါကို ယောဂီ တို့က 'ထိတယ် သိတယ်' မှတ်နေရင် အမှတ်လွတ် ပါဦးမလား။

“မလွတ်တော့ပါ ဘုရား”

စိတ်ထန်နေရင် ဘဝင်ကြွတက်လာတတ် တယ်။ အဲဒီမှာ ရှုလိုက်ရင် ပင်ပန်းတတ်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံကျတော့လည်း ကျစိတ်အားကြီးနေရင် ဝင်မှန်း မသိ ထွက်မှန်းမသိ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဝီရိယလိုနေရင် မသိနိုင်သလို ဝီရိယ လွန်နေရင် လည်း မသိနိုင်ပါဘူး။ ဘယ်လိုကြောင့်ပဲ မသိ မသိ အမှတ်မမိ မသိတော့ဘူးဆိုရင် ဒီလက်မထိပ်ကလေး ပြောင်းမှတ်ပေးစမ်းပါ။ တက်စိတ်ကြောင့် ဘဝင်မြင့် နေတာတွေပါ ကျသွားနိုင်ပါတယ်။

သူ မကျမချင်း ဒါကို ထိတယ်၊ သိတယ်ဆို ပြီး မှတ်ရင် ဒါလည်း တစ်မှတ် မဟုတ်ဘူးလား။ အရေးကြီးတာက တစ်မှတ်ရဖို့ လိုရင်းလေ။ ဒီလိုမှတ် နေတာ ဘာနဲ့တူသလဲဆိုတော့ 'အသက်ကယ်ဘော' အသုံးပြုရသလိုပဲ။ ရေကြောင်းခရီးမှာ လှေသင်္ဘော တွေ ချို့ယွင်းရင် အသက်ကယ်ဘော စီးရသလိုပေါ့။ နှာသီးဝ အမှတ်မမိရင် လက်မထိပ် မှတ်ပေးစမ်းပါ။

ယောဂီက အရှု အရှိက်ပြင်းလို့ ရန်ရင်းကြမ်းတမ်း ဖြစ်နေရင် ဒါလေးနဲ့ အပန်းဖြေပေးစမ်းပါ။ တစ်ခါ ကျစိတ်ပေါ်လို့ ဖြစ်ပျက်ရှာမယ်။ အသုံးလိုလိုရှိရင် သုံးတတ်အောင်လို့ လက်မလေးနှစ်ခု ထိနေတာကို သိအောင် လေ့ကျင့်ပေးထားပါ။ ဒါ မိမိကိုယ်ကိုယ် 'သက်စောင့်'လို့ သုံးရမှာ။

ပိတ်မှပွင့် မှိတ်မှလင်း

ပြီးတော့ မျက်စိကို မှိတ်ထားပါ။ ဟုတ်ပြီ လား။

ဘုရားရှင် ရွှေလက်ထက်တော်ကာလက တော့ ဒီခေတ်က ရုပ်ဓာတ်ကြီးတွေကလည်း တောင့် တင်းလှတယ်။ ဘုရားခေတ်က လူတစ်ယောက်ရဲ့ အရပ်ဟာ ခြောက်တောင်မြင့်တယ်။ ရုပ်ဓာတ်ကြီး တော့ စိတ်ဓာတ်ကလည်း ကြီးတယ်။ ကိလေသာကို ခုခံအား ကောင်းတယ်။ တို့ ဒီခေတ်ကျတော့ အရပ် ဘယ်နှုတောင် ကျန်တော့တုံး။ 'လိပ်တစ်မော့' ကျန် တော့တာ ထင်တယ်။ ဒီတော့ ရုပ်ဓာတ်၊ စိတ်ဓာတ် သေးတော့ ကိလေသာရဲ့ မင်းမူခံရတယ်လေ။

ဘုရားခေတ်တုန်းက တရားထိုင်ရာမှာ မျက် လုံး၊ မျက်စိအနေအထားက မမှိတ်မသုန်။

မမှိတ်မသုန်ဆိုတာ မှိတ်ထားတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ဖွင့်ထားတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ လက် ဝါးပေါ် မျက်လုံးလေးမြင်ရုံလေး တစ်အာရုံတစ်ခု။ သို့သော် ဒီဘက်ခေတ်မှာ ကိလေသာအားကြီးတော့ မျက်စိမှိတ်ပေးထားရတယ်။ အာရုံ လုံအောင်လို့။ အာရုံငါးပါးကို ဖမ်းတဲ့နေရာမှာ မျက်စိသည် အား အကောင်းဆုံး၊ နားတို့ နှာခေါင်းတို့ ကျန်တာတွေက သူ့နောက်လိုက်တွေချည်းပဲ။

ပဋိသန္ဓေယူလို့ မွေးတော့မယ်ဆိုလည်း ခန္ဓာ ကိုယ်ရယ်လို့ ဖြစ်လာတော့ မျက်စိအကြည်က အရင် ပေါ်ရတယ်။ ဒါပြီးမှ နားအကြည်ဓာတ်၊ ပြီးတော့မှ နှာခေါင်းအကြည်၊ လျှာအကြည်။ အဲဒီလို အဆင့်

ဆင့်ပေါ်ရတယ်။ လက်နဲ့ စမ်းစမ်းပြီး ငါ ဘာမှ မမြင်
ရတော့ဘူးဟဲ့၊ ဒါ ဘယ်သူတုံးဟဲ့နဲ့။ ဒီလိုနဲ့ မျက်စိ
က အရင်သေတာ။ ရှင်တော့လည်း မျက်စိအရင် ရှင်
တာ။ ဒါကြောင့်မို့ အာရုံဖမ်းတဲ့နေရာ မျက်စိသာ
အား အကောင်းဆုံး။ ပြီးတော့ အလုပ်လုပ်တဲ့နေရာ
လည်း သူသည် အလုပ်အတွင်ကျယ်ဆုံး။ အဲ... အိပ်
ရာကနီးလာတာကအစ ဘယ်သူက အရင်စလုပ်တုံး။

“မျက်စိကပါ ဘုရား”

နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာတို့က အချိန်ပြည့်
အလုပ်မရှိဘူး။ မျက်စိက အချိန်ပြည့် အလုပ်မပြတ်
ဘူး။ သူသည် အလုပ်အများဆုံး။ အလုပ်သမား
ခေါင်းဆောင်။ ဘာဖြစ်လို့တုံး။ သူက အကြည်ဓာတ်
အကောင်းဆုံး၊ ဖမ်းအား အကောင်းဆုံး။ အာရုံ
ဖမ်းတဲ့နေရာ မြင်မှလိုချင်တာ၊ မြင်မှ စားချင်တာ၊
မြင်မှ တွေ့ချင်တာ။ မျက်စိသည် အာရုံငါးပါးမှာ
သုံးပါးလောက် အုပ်စီးထားတယ်။ ဒါကြောင့် အာရုံ
ဖမ်းအား အကောင်းဆုံးဖြစ်တဲ့ မျက်စိကို မှိတ်ထား
လိုက်လို့ရှိရင် သတိဟာ နှာသီးဝဆို နှာသီးဝ၊ ပိုအား
မကောင်းဘူးလား။ တကယ်လို့ မျက်စိလည်း ဖွင့်
ထားမယ်၊ နှာခေါင်းလည်း မှတ်ရမယ်ဆိုရင် အာရုံ
ပြိုင်နေမှာ။ အာရုံပြိုင်နေရင် နှာသီးဝ မှတ်အား၊
သတိအား မကောင်းနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် မျက်စိမှိတ်
ပြီး ထိုင်ပါ။ ဟုတ်ပြီလား။

မြင်းလှည်းထဲက မြင်းလိုပေါ့။ မျက်စိအအုပ်
ကလေးနဲ့လေ။

လမ်းပေါ်မှာ ကားတွေ လူတွေ ရှုပ်တော့ မြင်း
လန့်ပြီး ပြေးမှာစိုးလို့။

မြင်းလည်း သူ့စိတ်နဲ့ သူ့ကိုယ် ကပ်နေ
အောင်လို့ မျက်လုံးအုပ်ထားရတာ။

ယောဂီတွေလည်း ထိုင်ထိုင် သွားသွား မျက်
လုံးအုပ်ကလေးနဲ့ အာရုံကို လုံအောင် ထိန်းထားပေး
ပါ။

မျက်စိမှိတ်ထားပေမယ့် ခေါင်းမအေးဘူး။

စိတ်အထိုင်မကျဘူးဆိုရင် ဘဝင်လေက သူ့ဝပ်ကျင်း
သူ မဝပ်ဘူး။ အဲဒီဘဝင်လေ မဝပ်လို့ ဘဝင်မြင့်နေ
တဲ့ ယောဂီတစ်ယောက်ဟာ မျက်ခွံသာ ပိတ်တယ်၊
မျက်လုံး အောက်မကျဘူး။ ဒီမှာ အပြင်က အလင်း
ရောင်ကြောင့် စိမ်းစိမ်းဝါဝါတွေ မြင်လာတတ်တယ်။
ယောဂီမှာတော့ ဒီလိုမြင်တာတွေကိုပဲ တရားတက်
တယ် ထင်ချင်ထင်နေမယ်။ တရားတက်တာ မဟုတ်
ဘူး၊ ဘဝင်မြင့်ရောဂါ။

ဘဝင်မြင့်ရောဂါ မစွဲအောင်လို့ ခေါင်းအေး
အေး စိတ်အထိုင်ကျကျနဲ့ ဒီထိုင်နည်းအတိုင်း ထိုင်
ပြီးမှတ်ပေးစမ်းပါ။ ဒီထိုင်နည်းဆိုတာ...

ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ တင်ပလွင်ထိုင်တာ
ခါးဖြောင့်ဖြောင့် ခေါင်းတည့်တည့်ထားပြီး
ထိုင်တာ

ဘယ်လက်ပေါ် ညာလက်ထပ်ပြီး လက်မ
ခြင်း ထိပြီး ထိုင်တာ

ပြီးတော့ မျက်စိမှိတ်ပြီးထိုင်တာ...

အဲဒီမှာ အရေးအကြီးဆုံးကတော့ ခေါင်းအေး
အေး စိတ်အထိုင်ကျကျနဲ့ တစ်ကြိမ်ထိုင်ရင် အနည်း
ဆုံးတစ်နာရီ ထိုင်နိုင်ရမယ်နော်။

တစ်နာရီမှိတ်စိတ် ၉၀၀

တစ်နာရီမှာ မိနစ် ၆၀၊ စက္ကန့်ပေါင်း သုံး
ထောင့်ခြောက်ရာ၊

ဝင်လေတစ်ချက်ရဲ့ခရီးကို လေးစက္ကန့်နှုန်းနဲ့
တွက်မယ်။ ထွက်လေတစ်ချက်ရဲ့ ခရီးကိုလည်း ဒီလို
ပဲ လေးစက္ကန့်နှုန်းနဲ့ တွက်မယ်။ ဒီလိုတွက်လို့ရှိရင်
ဝင်လေထွက်လေ တစ်နာရီမှာ အကြိမ်ပေါင်း ဘယ်
လောက်ရမတုန်း။

“.....”

ကိုးရာ ရတယ်။ ဒီကိုးရာကို ဝင်လေ ထွက်
လေပြန်ခွဲရင် ဝင်လေ ၄၅၀ နဲ့ ထွက်လေ ၄၅၀ ရ
မယ်။ ဒီတော့ တစ်ထိုင်အတွင်းမှာ မှတ်ချက်ပေါင်း

အမှတ်ကလေးပေါင်း ဘယ်လောက်ရမလဲ။

“ကိုးရာပါ ဘုရား”

ကိုးရာ နည်းသလားဗျ။ ဒီလိုသာ အထိုင်ကျရင် ကိုယ်လည်း သက်သာနိုင်ပါတယ်။ ဒါ သတိကစိတ်ကို အထိုင်ချပေးနေတာ။ ရိုင်းတဲ့စိတ်ကလေး ယဉ်အောင် လုပ်ပေးနေတာ။ နူးညံ့တဲ့စိတ် သိမ်မွေ့လာ သတိလေးက စိတ်အထိုင်ချပေးနေတာ။

ဒီတော့ တစ်နာရီ မှတ်စိတ် ကိုးရာနှုန်းနဲ့ဆိုတော့ တစ်ရက် ဘယ်နှကြိမ်ထိုင်ကြမလဲ။

“ခုနစ်ကြိမ်ပါ ဘုရား”

နံနက်သုံးကြိမ်၊ ညနေသုံးကြိမ်၊ နေ့တစ်ကြိမ်ပေါင်း ခုနစ်ကြိမ်ပါ။ တစ်ခါမှတ်ရင် ကိုးရာနဲ့တွက်ရင် တစ်ရက်မှာ မှတ်စိတ် ဘယ်လောက်ရမလဲ။

“၆၃၀၀ ပါ ဘုရား”

ဒါက တွက်ကိန်း၊ စီမံချက်၊ တကယ်ရရဲ့လား။

“မရပါ ဘုရား”

“ဘယ်လောက်ရတုန်း”

“သုံးရာရအောင် မနည်းလုပ်နေရပါတယ် ဘုရား”

သုံးရာပဲ ရတယ် ထားဗျာ။ ဒီလိုဆို ခြောက်ထောင်က အလျော်ပေးရတော့မယ် ထင်တယ်။ ဒီလိုဆို မူလရည်ရွယ်ချက်က စွဲစိတ်ကို မှတ်စိတ်နဲ့ လဲမှာဆိုတာ...။ အခုတော့ မှတ်စိတ်ကို စွဲစိတ်က ပြန်လဲနေပြီလား။ ခုချိန်တော့ဖြင့် ဒီလိုပဲ သွားရမှာ။ စာကတော့ ဝင်လေထွက်လေသည် အလွန်နူးညံ့တဲ့ မောဟနဲ့ အလွန်နူးညံ့တဲ့ဝိတက်ကို နိုင်စေနိုင်တယ်တဲ့။

နူးညံ့တဲ့ မောဟဆိုတော့ မောဟသည် အသိမ်မွေ့ဆုံး ဒေါသဖြစ်တာ လူတိုင်း သိတယ်။ လောဘဖြစ်တာကျတော့ ဘေးလူသိချင်လည်း သိမယ်၊ သိချင်မှလည်း သိမယ်။ မောဟဖြစ်တာ ကျတော့ ကာယကံရှင်တောင် မသိဘူး။ မိမိမှာ မောဟဖြစ်နေတာ မိမိကိုယ်တိုင် မသိဘူး။ အဲလောက် နူးညံ့

တဲ့မောဟကို ဒီအာနာပါနုမှ နိုင်တယ်။ အတွေးကိုလည်း ဒီအာနာပါနု (ဝင်လေ ထွက်လေ) ပဲ နိုင်တယ်။ နိုင်တယ်လို့သာ ပြောရတာ၊ မောဟက ဘဝအစကတည်းက ပါလာတာ။ သူကပ်ပါလာတာ ကမ္ဘာပေါင်း၊ ဘဝပေါင်း မရေတွက်နိုင်တော့ဘူး။ တခြားကမ္ဘာ၊ တခြားဘဝတွေ မဆိုထားနဲ့၊ ဒီဘဝမှာတောင် မောဟက မွေးကတည်းက ပါလာတာ။ အာနာပါနုက အခုမှစတာ။ ဒီတော့ အာနာပါနုသည် မောဟကို နိုင်သည်ဆိုသော်လည်း သူက တောကြွက်ကြီး။ အာနာပါနုက မွေးကင်းစကြောင်။ ကြောင်သည် ကြွက်ကို နိုင်၏လို့ လူတိုင်း ပြောပေမယ့်လည်း ကြောင်က မွေးစကြောင်။ ကြွက်ကတော့ တောကြွက်ကြီးဆိုတော့ ယှဉ်လို့မရသေးဘူး။

ဝင်လေထွက်လေမှတ်တဲ့ အာနာပါနု သတိလေးကလည်း ခုမှ မွေးကင်းစ ရှိသေးတာ။ ဒါကြောင့် သူ့ကို ကျန်းမာအောင်၊ သန်စွမ်းလာအောင် မွေးမြူပါ။ အားကောင်းအောင် ပြုစုပေးပါ။ အားမကောင်းရင်တော့ တောကြွက်ကြီးကိုက်လို့ အမြီးတောင် ပြတ်ထွက်သွားမယ်။ အခု မှတ်စိတ် ၃၀၀ လောက် ရနေတယ်ဆိုတာ အမြီးလောက်ပဲ ရှိသေးတယ် ထင်ကယ်။

ဒီတော့ ယောဂီတွေ စိတ်ရှည်ရှည် ဇွဲရှိရှိ လုပ်ကြစမ်းပါ။

အကြမ်းကို အကြမ်းနဲ့တိုက်လို့ မရဘူး။ အကြမ်းကို အနုနဲ့တိုက်ရမှာ။

စိတ်သည် သူ့သဘာဝအတိုင်း ပြေးချင်ပြေးမယ်၊ တွေးချင် တွေးမယ်။ သွားပြီးတော့ မပိတ်ပင်ပါနဲ့။ ပြေးချင်ပြေး၊ တွေးချင်တွေး အမှတ်သာ မလွတ်ပါစေနဲ့။ ဒီလိုသာ မှတ်နေရင် ပညတ်ကို ဖော်ထုတ်ရဲ ဖော်ထုတ်ခွင့် ရှိပါဦးမလား။ ဖော်ထုတ်ချိန်ကော ရပါဦးမလား။ ပညတ်မှ မဝင်သာရင် ကြိုက်၏၊ မကြိုက်၏၊ ကောင်း၏၊ မကောင်း၏တွေ ဝင်ပါဦးမလား။

“မဝင်တော့ပါ ဘုရား”

ကိလေသာလည်း မဖြစ်သာတော့ဘူး။ အဲဒီတော့ အတွေးသည် စပါးဖျင်းနဲ့ တူတယ်။

သူ့ကို ချုပ်စရာ တုပ်စရာ မလိုပါဘူး။ သူ သွားလိုရာ သွားစမ်းပါစေ။ သွားရာ လိုက်မှတ်ပေးနေရုံပါပဲ။ အားထုတ်စ ယောဂီတွေအဖို့တော့ အတွေးသည် ကြံသိမှုဖြစ်လို့ နာမ်လို့ ယူဆစရာပဲ။ အတွေးသည် ဘာလဲ။

“အတွေးသည် နာမ်ပါ ဘုရား”

နောင် မှတ်အားကောင်းလာရင် အတွေးဆိုတာ ရုပ်နာမ်နှစ်ခု ပါရတယ်ဆိုတာ သိလာပါလိမ့်မယ်။

မှတ်အားကောင်းလာလို့ရှိရင် ဘယ်ဘက်ရင် အုပ်ပေါ်က နှလုံးသွေးကျပြီး အဲဒီကို ဗဟိုပြု အတွေးပေါ်တတ်ပါတယ်။ သွေးလှုပ်ရှားမှုအတိုင်းလေ။ တစ်ခါ တစ်ရံ ရင်ညွန့်မှာ တင်တယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ အဝင်လေမှာ။ တစ်ခါတစ်ရံ ငယ်ထိပ်မှာ။ တစ်ခုနဲ့ တစ်ခုမှာ သွေးလှုပ်ရှားမှုနဲ့ ဒီက အတွေးလေးနဲ့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးဆုံတာ သွားတွေ့လိမ့်မယ်။ ခုချိန်တော့ ဖြင့် တွေးတာ တွေးမှန်းသိရင် တော်ပြီ။ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးစုံ လုပ်နေတာ ကြည့်မနေနဲ့။ ဒီနေရာမှာ မှတ်ဖို့သာ လိုရင်းဖြစ်တယ်။ တွေးရင် တွေးတယ် မှတ်နေ။

သတိပျိုးခင်း၊ အမှတ်ပျိုးခင်း ပျိုးသားရင့်မှ စိုက်ခင်းပြောင်းလို့ရတာ။

သို့သော် သတိပျိုးထောင်နေချိန်မှာလည်း လူကြီး ပွဲကြည့်သလို ဆင်ခြင် စိတ်ကလေးတော့ ပါရလိမ့်မယ်။ ကလေးပွဲကြည့်သလို ဇာတ်လမ်းမသိ၊ ဇာတ်ဆောင်မသိ၊ ဘာမသိ ညာမသိ မဖြစ်စေနဲ့။ ဝင်လေ ထွက်လေ မှတ်တယ် ဆိုရာမှာ ဝင်ဘယ်လို ထွက်ဘယ်လိုဆိုတဲ့ မှတ်အား ဆင်ခြင်အားလေးလည်း ပါဖို့ လိုလိမ့်မယ်။

ဝင်တော့ ဘယ်လိုနေတုန်း။

“အေးပါတယ် ဘုရား”

ထွက်တော့ကောဗျ...။

“နွေးပါတယ် ဘုရား”

ဒီလိုလည်း ခွဲခြားပြီးတော့ သိစေချင်တာ၊ အနေးအမြန်၊ အလေးအပေါ့၊ အတိုအရှည်တို့ ဆိုတာ သိနိုင်တဲ့ သဲလွန်စက ဖော်ပြရင် သိလာနိုင်တာပါပဲ။ ဒီအဆင့်မှာ (အေးမှုနဲ့ နွေးမှု) ဒီနှစ်ချက် သိရင် တော်ပြီ။ ဒါ အခြေခံ။ တရားကို ဘယ်မှာ လိုက်ရှာနေစရာ မလိုပါဘူး။ ငရုတ်သီး စားပြီး မှတ်တဲ့ယောဂီသည် စပ်တာပဲ သိမှာပေါ့။ ထန်းလျက်စားပြီး မှတ်တဲ့ ယောဂီသည် ချိုတာပဲ သိမှာပေါ့။

အေးတာ နွေးတာ သိပြီဆိုရင်လည်း နှာသီးဖျားကပ်ပြီး မှတ်နေစမ်းပါ။

ခေါင်းအေးလို့ စိတ်အထိုင်ကျလေ ဒီက မှတ်အားဆင့်လို့ သိလာလေ။

တရားဆိုတာ မှတ်လေ သိလေ။ ကဲ... မှတ်တတ်ပြီလား။

ရုပ် နာမ် တရားခွင်

ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တယ်ဆိုတာ ဘာကို ခေါ်တာလဲ။

ကမ္မဋ္ဌာန်းရဲ့ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကို မသိဘဲနဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်လို့ မရဘူး။ ဓမ္မာရုံထဲ လာပြီးတော့ ပျဉ်ပြားနဲ့တင်ပါး ကပ်ထိုင်တာကို ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တယ် ခေါ်သလား။ ပျဉ်ပြားနဲ့တင်ပါး ကပ်ထိုင်တာကတော့ အခါလည် ထိုင်တတ်စကတည်းက ထိုင်လာခဲ့ကြတာပဲ။ (ပွဲထိုင်ကြည့်၊ ဖဲထိုင်ရိုက်၊ ရုံးထိုင်လုပ်၊ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင် စတဲ့ ထိုင်ကိစ္စတွေ ဒီလောက် လုပ်လာခဲ့ကြပေမယ့် ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တယ် ဆိုတာကိုတော့ သဘောမပေါက်ကြဘူး မဟုတ်ပါလား။)

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတဲ့ စကားကတော့ ကြားဖူးပြီး သား၊ နားယဉ်ပြီးသား။ သူ့အဓိပ္ပာယ်ကျတော့

နီးရက်နဲ့ဝေးနေကြတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ ကမ္မရယ်
ဌာန ရယ် နှစ်ခုပေါင်းထားတဲ့စကား။ ကမ္မဆိုတာ
အမှု၊ ဌာနဆိုတာ နေရာ၊ ကမ္မဋ္ဌာနက ဖြစ်လာတဲ့
ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ အမှုပြုလုပ်တဲ့နေရာလေးကို ဆိုလို
တာ။

ကမ္မဆိုတဲ့အမှုဟာ ဘာအမှုလဲဆိုတော့ ဖြစ်မှု၊
ပျက်မှု...။

ဘယ်သူတွေရဲ့ ဖြစ်မှုပျက်မှုလဲဆိုတော့ ရုပ်
နာမ်နှစ်ပါးရဲ့ ဖြစ်မှု ပျက်မှု။

ဌာနဆိုတဲ့နေရာက ဘယ်နေရာလဲဆိုတော့
အဲဒီ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးရဲ့ ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို စစ်ဆေးတဲ့
နေရာ။ ဒါကြောင့် 'ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ' ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး
တို့ရဲ့ ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို ရှုမှတ်စစ်ဆေးတဲ့နေရာလို့
ဆိုလိုပါတယ်။

ရုပ်ထဲရွာထဲက ဥပမာနဲ့ပြောရရင်...

ရိုက်မှု၊ ခုတ်မှု၊ လှသတ်မှု စတဲ့ ဒေါသကြောင့်
ဖြစ်တဲ့ ပြစ်မှုတွေ မရှိဘူးလား။

“ရှိပါတယ် ဘုရား”

လှယက်မှု၊ ခိုးမှု စတဲ့ လောဘကြောင့်ဖြစ်တဲ့
ပြစ်မှုတွေကော မရှိဘူးလား။

“ရှိပါတယ် ဘုရား”

ဒီအမှုမျိုးတွေက မင်းတို့၊ ဘုရင်တို့၊ သက်
ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းရဲ့ ဝတ္တရားနဲ့ဆိုင်တဲ့အတွက်
'ရာဇဝတ်မှု'လို့ ဆိုကြတယ်။ ပြီးတော့ မာန
အလျောက်၊ ရာဂအလျောက် တစ်ယောက်နဲ့ တစ်
ယောက် အငြင်းပွားမှုတွေလည်း ရှိသေးတယ် ထင်
တယ်။ ဥပမာ အမွေဆိုင် အမွေလုတာမျိုးတွေ။ ဒီလို
အမှုမျိုးကျတော့ တရားလမ်းကြောင်းအတိုင်း ရှုမှတ်
စစ်ဆေးပေးရတဲ့အတွက် 'တရားမမှု'လို့ ခေါ်တယ်
ထင်တယ်။

“တင်ပါ့ ဘုရား”

ဒီတော့ ရုပ်ထဲရွာထဲမှာ အမှုတွေ ဘယ်လောက်
များများ ရာဇဝတ်မှုနဲ့ တရားမမှု နှစ်မျိုးပဲရှိမယ်

ထင်တယ်။ ရာဇဝတ်မှုကတော့ တစ်ဖက်က ခံရ၍
တစ်ဖက်က ကျူးလွန်တာ။ ခံရတဲ့ဘက်က မကျေနပ်
လို့ တိုင်တာ ရာဇဝတ်မှု။ ဟို တရားမမှုကျတော့
နှစ်ဖက်လုံး အငြင်းပွားပြီး ဘယ်သူမှ မဖြေရှင်းနိုင်လို့
တိုင်ရတာ။ ဒီတော့ ဘာအမှုပဲဖြစ်ဖြစ် တရားရုံးဆိုတဲ့
ဌာနကို မတိုင်ရဘူးလား။

“တိုင်ရပါတယ် ဘုရား”

တိုင်ပြီဆိုတော့ တရားရုံးက ကြားနာ စစ်
ဆေးပေးရတယ်။ ဘယ်သူက ကြားနာ စစ်ဆေးပေး
ရသလဲ။

“တရားသူကြီးကပါ ဘုရား”

ရှေ့နေတို့၊ သက်သေတို့လည်း ပါဦးမှာဆိုပေ
မယ့် တရားလိုနဲ့ တရားခံကို အဓိကထားပြီး စစ်ဆေး
ရတာ ထင်တယ်။ ဒါကိုပဲ 'တရားဆိုင်'တယ်လို့ ပြော
ကြတာ ထင်တယ်။

တို့ ဒီမှာ...

ယောဂီတွေ တရားစခန်းမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်
တာကိုတော့ 'တရားထိုင်' တယ်လို့ ပြောကြပါတယ်။
တရားစခန်းမှာ သတိသည် တရားသူကြီး၊ ထိမှုနဲ့
သိမှု သို့မဟုတ် ရုပ်နဲ့နာမ်သည် တရားလိုနဲ့ တရား
ခံ။ ဝင်လေထွက်လေကတော့ မျက်မြင်သက်သေ။
ဘယ့်နှယ်လဲ။ ဒီအမှု ပေါ်နိုင်ပါ့မလား။

“ပေါ်နိုင်ပါပြီ ဘုရား”

ယောဂီတို့ ရှုမှတ်စစ်ဆေးရမယ့်အမှုတွေက
များတော့ အများသားပါပဲ။

မြင်မှု၊ ကြားမှု၊ နံမှု၊ စားမှု၊ သောက်မှု၊ သွားမှု၊
လာမှု စတဲ့ အမှုမျိုးစုံ ရှိနေတယ်။ ပြီးတော့ ကြိုက်...
ကြိုက်သလို သွားပြီး စော်ကားခဲ့တာလည်း ရှိမယ်။
မကြိုက်...မကြိုက်သလိုသွားပြီး ပြစ်မှားခဲ့တာလည်း
ရှိမယ်။ မသိ...မသိသလို ရမ်းကားခဲ့တာလည်း ရှိ
မယ်။ ဒါက တစ်ဖက်။

တစ်ဖက်ကလည်း ငါ မြင်တယ်၊ ငါ ကြား
တယ်ဆိုတဲ့ ငါစွဲကော မရှိဘူးလား။

“ရှိပါတယ် ဘုရား”

ပြီးတော့ အမေ မွေးပေးလိုက်ကတည်းက မနေ့ကလည်း ငါပဲ၊ ဒီနေ့လည်း ငါပဲ၊ နက်ဖြန်လည်း ငါပဲဆိုတဲ့ ငါစွဲပေါ်မှာ မြဲတယ် ထင်နေတာရော မရှိဘူးလား။

“ရှိပါတယ် ဘုရား”

ကိုယ်ကြိုက်တာ အကောင်းပြောပြီး ကိုယ်မကြိုက်တာ မကောင်းဘူး ငြင်းခုံနေတဲ့ ကောင်း၊ မကောင်း အငြင်းအခုံရော မရှိဘူးလား။

“ရှိပါတယ် ဘုရား”

ဒီအမှုတွေအားလုံး ခုံရုံးတင် စစ်ဆေးရလိမ့်မယ်။

ဘယ်လိုတုန်းဆိုတော့ နှာသီးဝဆိုတဲ့ရုံး။

ဒီနေရာ ဝင်လေထွက်လေလေးကို ရှုမှတ်စစ်ဆေးပေးတဲ့နေရာဟာ နှာသီးဝ မဟုတ်ဘူးလား။ သူသည် ဌာနပဲ၊ သူသည် ဝင်လေထွက်လေရဲ့ အကြောင်းခံအာရုံခံလေးကော မဖြစ်နိုင်ဘူးလား။

“ဖြစ်နိုင်ပါတယ် ဘုရား”

သူ့အကြောင်းပြု၍ ငါဆိုတာ ရှိ မရှိ၊ မြဲ မမြဲ၊ ကောင်း မကောင်း၊ ပိုင် မပိုင် ဒီအကျိုးတွေပေါ်ဖို့ရောကော မဖြစ်နိုင်ဘူးလား။

“ဖြစ်နိုင်ပါတယ် ဘုရား”

သူ့အကြောင်းပြုပြီးတော့ပဲ ငါဆိုတာ မရှိဘူး၊ မမြဲဘူး၊ မကောင်းဘူး၊ မပိုင်ဘူးဆိုတာ အပိုင်သိသွားရင် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်အထိ ရဖို့ရာလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီတော့ ဒီနှာသီးဝလေးသည် ဌာန၊ သူ့အပေါ် သတိကလေး အထိုင်ကျကျထားပြီး စစ်ဆေးတာ တရားထိုင်တာ။ ဒီလိုဆိုရင် တရားထိုင်တယ်ဆိုတာ ရုပ်ထိုင်ထိုင်တာလား၊ စိတ်ထိုင်တာလား။

“စိတ်ထိုင်တာပါ ဘုရား”

ဟုတ်ပြီ၊ ဒီသတိ ထိုင်တာလေးပြောတာ ကိုယ်ရှုလိုတဲ့ နေရာလေးပေါ်မှာ သတိကလေး အထိုင်ကျကျထားပြီး ရှုမှတ်စစ်ဆေးတာ တရားထိုင်တာ။

အဲဒီတော့ သွားနေတဲ့အချိန်မျိုးဖြစ်ဆိုရင် ဖဝါးမှာ သတိအထိုင်ချထားရမှာ ထင်တယ်။ ဒါ သွားရင်းနဲ့ တရားထိုင်နေတာ။ စားတော့လည်း ဘယ်ဘက် အံသွား အားပြုစားတယ်ဆိုရင် ဘယ်ဘက်အံသွားမှာ သတိအထိုင်ချထားရလိမ့်မယ်။ ညာဘက်အောက်အံကို အားပြုစားတယ်ဆိုရင် ညာဘက်အောက်အံမှာ သတိအထိုင်ချထားရလိမ့်မယ်။ ကိုင်တော့လည်း ထင်ရှားတဲ့နေရာလေးမှာ သတိမှတ်ထားရမှာ ထင်တယ်။ သူ ထင်ရှားရာ ထင်ရှားရာ ဌာနလေးမှာ သတိလေး အထိုင်ချထားတာကို တရားထိုင်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလိုဆို သွားရင်ကော တရားထိုင်လို့ မရဘူးလား။

“ရပါပြီ ဘုရား”

စားရင်ကော...

“ရပါပြီ ဘုရား”

ကြည့်ရင်ကော...

“ရပါပြီ ဘုရား”

ဒီလိုဆို အကုန်လုံး ထိုင်လို့ရပြီ။ သွားရင်း တရားထိုင်နေပါသည်၊ စားရင်း တရားထိုင်နေပါသည်လို့ ပြောလို့ရပြီ။

ငါဆိုတာ ရှိ မရှိ၊ မြဲ မမြဲ၊ ကောင်း မကောင်း၊ ပိုင် မပိုင် ငြင်းခုံနေကြတာတွေက တရားမမှုနဲ့တူတယ်။ ဒီတရားမမှုကိုလည်း ရှုမှတ်စစ်ဆေးမှုနဲ့ ဆုံးဖြတ်ပေးရမှာပဲ ဆိုပါစို့။ ကြည့်တာလေးတစ်ခုနဲ့ ဥပမာပြောကြစို့။ တစ်ခုခု ကြည့်မိပြီ ဆိုပါစို့။ ဘာလို့ ကြည့်သတုံးဗျ။

“ကြည့်ချင်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာလို့ ကြည့်ပါတယ် ဘုရား”

ကြည့်ချင်စိတ်နဲ့ ကြည့်တာနဲ့ကြားမှာ ငါ ပါသလားဗျ။

“မပါပါ ဘုရား”

အခုမှ မပါတာပါ။ ရွာထဲမှာတုန်းကတော့ ငါက ရှေ့က ဖျာခင်းပြီးသား။ ဒီတော့ သေချာကြည့်

စမ်းပါ။ ကိုယ့်ဘက်က လုပ်တာမှန်သမျှ စိတ်က လုပ်ချင်မှ ရုပ်က လုပ်တာ။ ကြည့်ချင်စိတ်ပေါ်မှ လိုက်ကြည့်တာ။ ကိုယ့်ဘက်ကဆိုရင် စိတ်က ဦးဆောင်၊ ရုပ်က နောက်လိုက်။

သူ့ဘက်က (အပြင်က) တိုက်တာကျတော့ မြင်ပြီးမှ သိရတာ။ ရုပ်က ဦးဆောင်၊ စိတ်က နောက်လိုက်။ ဒီတော့ တရားခံသည် ရုပ်လား၊ စိတ်လား၊ ဒီလိုစစ်ပေးရမှာ ထင်တယ်။

ဒီဘက်က တရားမအမှုတွေကျတော့ ဘုရားရှင်နဲ့ အရိယာများက မရှိဘူး၊ မမြဲဘူး၊ မကောင်းဘူး၊ မပိုင်ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်။ ဘုရားရှင်ဆိုတာ တရားမင်းနော်။

ကဲ...အဲဒီတော့ ငါ ရှိ မရှိ...

ဘုရားက မရှိပါဘူး ဟောထားသော်လည်း တို့က ငါဆိုတာ ရှိရုံမျှမက ငါစွဲတွေ ကြီးနေကြတယ်။ ဘုရားက မမြဲပါဘူး ဟောထားသော်လည်း တို့က မြဲတယ်လို့ ထင်ပြီး မာနတွေ ဝင်နေကြတယ်။ ကဲဗျာ...ယောဂီတို့မှာ မိဘ၊ သားသမီးတွေဆိုတာ ရှိကြတယ်မို့လား။

- “ရှိပါတယ် ဘုရား”
- “မရှိဘူး သေပြီပြောရင် ကျေနပ်မလားဗျာ”
- “မကျေနပ်ပါ ဘုရား”
- “ကဲ မကျေနပ် ရုံးတင်ဗျာ”

ဒီမှာ တို့ဘုရားရှင်က ဘာဟောထားသလဲ။ စက္ကန့်လေးတစ်ချက် ဒက်ခနဲ အတွင်းမှာ ရုပ်ရဲ့ ဖောက်ပြန်သွားတဲ့ အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေခြောက်ထောင်၊ စိတ်ရဲ့ ဖောက်ပြန်သွားတဲ့အကြိမ်ပေါင်းက ကုဋေတစ်သိန်း၊ ရုပ်တစ်ချက်ကို စိတ်က ၁၇ ချက် မြန်နေတယ်။ အဲဒီတော့ နာမ်ဖြစ်ပျက်မှုအကြိမ်ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းကိုလည်း ၁၇ နဲ့ စားကြည့်။ ထွက်လာတဲ့အဖြေဟာ ရုပ်သက်ပဲ။ ၅၈၈၅ ကုဋေ ထင်တယ်။ ကျော်ပါသေးတယ်၊ ဟုတ်ပြီလား။

ဒီလိုဆိုတို့ကို သန္ဓေတည်ပေးလိုက်တဲ့ မိဘ

သည် နေရာမှာတင် ပွဲချင်းပြီးသေတယ် ထင်တယ်။ (ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက်သဘောအရပြောတာ)၊ သန္ဓေပေးစဉ်က ရုပ်နာမ်တွေမရှိတော့ဘဲ နောက် ရုပ်၊ နောက် နာမ်တွေ အစားထိုး အသက်ရှင်နေတာ။ တစ်ခါ သားသမီးဘက်ကလည်း မွေးစက ရုပ်နာမ်တွေ ပျက်သွားပြီ၊ သေသွားပြီ။ နောက်ရုပ် နောက်နာမ်တွေ အစားထိုး အသက်ရှင်လာတာ မွေးစက ရုပ်နာမ်တွေ သေသွားပြီဆိုရင် ကျေနပ်ပါ့မလား။

“ကျေနပ်ပါတယ် ဘုရား”

ကျေလို့ နပ်တာလားဗျ။ တို့ ပြောလို့ အောင့်သက်သက်နဲ့ ကျေနပ်တာလား။

အဲဒီတော့ အခုရှိနေတဲ့ ရုပ်နာမ်ဆိုတာသည် ကံကြောင့်၊ စိတ်ကြောင့်၊ ဥတုကြောင့်၊ အာဟာရကြောင့် သန္ဓေပေးစဉ်က မိဘရဲ့ ရုပ်နာမ်လည်း ပျက်ခဲ့ပြီးပြီ။ မွေးဖွားစဉ်က သားသမီးရဲ့ ရုပ်နာမ်လည်း ပျက်ခဲ့ပြီးပြီ။ အဲဒီတုန်းက ရုပ်နာမ်တွေ အခု ရှိသေးရဲ့လား။

- “မရှိတော့ပါ ဘုရား”
- ဒီလိုဆိုရင် မြဲ မမြဲ...
- “မမြဲပါ ဘုရား”

ပြီးတော့ တို့ခန္ဓာအတွင်းမှာလည်း ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော ဆိုတဲ့ ဓာတ်လေးပါး စစ်ခင်းနေကြတယ်။ ဓာတ်လေးပါး တိုက်ပြီဆိုမှ တော့ ပျက်နေမှာချည်းပဲ။ ပြီးတော့ တို့အရွယ်တွေ ဆိုတာလည်းပဲ ပျက်ပြီးမှ ဖြစ်လာတာတွေ။ ကလေးပျက်မှ လူငယ်ဖြစ်တယ်။ လူငယ်ပျက်တော့ လူကြီးဖြစ်လာတယ်။ ဓာတ်လေးပါးရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုအပြင် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုကြောင့်လည်း ပျက်နေတယ်။ ပြီးတော့ အပြင်က အာရုံခြောက်စင်းနဲ့ တို့ဘက်က အာရုံတံခါးခြောက်ပေါက်လည်း ထိတိုက် တိုးတိုက်နဲ့ ပျက်နေတယ်။ အဆင်းက တိုက် မျက်စိပျက်၊ အကြားကတိုက် နားပျက်၊ ဒီလိုပဲ အထိ အတွေ့ကတိုက် အရသာက

တိုက်နဲ့ လာလိုက်တိုင်း ပျက် ... ပျက်ကျနေတယ်။ အတွင်းမှာရော နှလုံးသွေးမှီပြီး အတွေးရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုအတိုင်း ပျက်ကျနေတယ်။ အဲ...ပျက်သာပျက်နေတာ၊ ကိုယ်ကြိုက်တာလေးတွေတော့ ကောင်းတယ်လို့ မပြောဘူးလား။

“ပြောပါတယ် ဘုရား”

ပျက်နေတာ ကောင်းသလားဗျ။

“မကောင်းပါ ဘုရား”

ဒီနေရာမှာ စာစကားနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ သုခရယ်၊ ဒုက္ခရယ်၊ ဥပေက္ခာရယ်ဆိုပြီး ခံစားမှုဝေဒနာ သုံးမျိုးရှိသေးတယ်။ သုခဆိုတာ ကောင်းကောင်းလေးနဲ့ တူးဖြိုဖျက်ဆီးတာ၊ ကိုယ်သဘောကျတာလေးနဲ့ အကြိုက်ပေးပြီး ဖျက်ဆီးတာ၊ ဆေးရုံမှာ မေ့ဆေး၊ ထုံဆေးပေးပြီး ခွဲစိတ်ကုသတဲ့ ဒဏ်ရာမျိုး၊ ဒုက္ခဆိုတာ ဒု က မကောင်းတာ၊ ခ က တူးဖြိုတာ၊ မကောင်းသဖြင့် တူးဖြိုတာလေ။ ဒါကတော့ ရွာထဲမှာ တုတ်နဲ့ရိုက်၊ ဓားနဲ့ခုတ်တာမျိုးနဲ့တူတယ်။ ဆေးရုံမှာ ထုံဆေး မေ့ဆေးပေးပြီး ခွဲစိတ်ကုသတဲ့ အနာရော တုတ်နဲ့ရိုက်၊ ဓားနဲ့ခုတ်ပြီး ဒဏ်ရာရော ‘အမာရွတ်’ကျန်ခဲ့တာချည်းပဲနော်။ နှစ်ခုလုံး ဘယ်ဟာကောင်းတုံး။

“ဘယ်ဟာမှ မကောင်းပါဘုရား”

ဥပေက္ခာဆိုတာကတော့ မသိမသာလေးနဲ့ ကပ်ပြီး တူးဖြိုနေတာ။

တို့ ကိုယ်ခန္ဓာထဲ ‘မင်းကြီးသုံးပါး’ ရှိတယ်ဆိုပဲ။ နာမင်းရယ်၊ အိုမင်း ရယ်၊ သေမင်းရယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ဆိုတဲ့ နယ်ပယ်ဒေသကို အုပ်ချုပ်နေတာလေ။ အဲဒီမှာ သေမင်းက ခေါင် (ဂေါင်) ဘုရင်။ အဓိက သူ့ရဲ့ လက်ပါးစေက အိုမင်းနဲ့ နာမင်း။ သေမင်းကြီးက အိုမင်းကြီးကို တော်တော်အားထားတယ်ဗျ။ နာမင်းက ဆေးတွေ၊ ဆရာဝန်တွေ ရှိနေသေးတော့ ကုလို့ ရသေးတာကိုးဗျ။ အဲ...အိုမင်းကြီးကျတော့ ဆရာဝန်ကြီးက မတတ်နိုင်ဘူးတဲ့ဗျာ။ အိုမင်းကြီးရဲ့

သဘောလက္ခဏာက ဥပေက္ခာပါပဲဗျာ။ မသိမသာလေးနဲ့ ကပ်ချူသွားတာ။ အိုလို့ အိုမှန်း မသိအောင် ကပ်ချူရင်း အိုလာတာ။ နာတာကို အလွယ်တကူ သိနိုင်ပေမယ့် အိုလာတာ (အသက်တွေ တဖြည်းဖြည်း ကြီးလာတာ) အလွယ်တကူ မသိနိုင်ဘူး။ အသက်ကြီးလာတာ ဆရာဝန်သွားတိုင်ပြီး ပြန်ငယ်အောင် လုပ်လို့ရသလား။

“မရပါ ဘုရား”

ဒီလိုပဲ အာရုံခံစားမှုမှာ ကောင်းတာလည်း မဟုတ်၊ ဆိုးတာလည်း မဟုတ်၊ ကောင်းတာလည်း ဆင်ခြင်လို့မရ၊ ဆိုးတာလည်း ဆင်ခြင်လို့မရတဲ့ ညအိပ်ပျော်နေတဲ့အချိန်ရော မပျက်ဘူးလား။ ကံချင်းတိုက်၊ ဓာတ်ချင်းတိုက်လေ။ လူကတော့ အိပ်ပျော်နေလို့ ဘယ်သိပါ့မလဲ။ သို့သော် ပျက်နေပါတယ်ဆိုတဲ့ သင်္ကေတကတော့ ပြနေပါတယ်။ ကြည့်လေ၊ ခြင်ကလေး ကိုက်တော့ တွန့်ခနဲ ဖြစ်မသွားဘူးလား။ အိပ်ပျော်ရင်းက ဖြစ်နေတာလေ။

ဒီဘက်လှည့်အိပ်ရာက ညောင်းတော့ ဟိုဘက်ပြောင်းအိပ်၊ ဟိုဘက် ညောင်းတော့ ဒီဘက်ပြန်ပြောင်းနဲ့။ စကားအရတော့ ‘ညောင်းလို့’ ပြောင်းအိပ်တယ် ပြောရတာပေါ့။ တကယ့်အနှစ်သာရက ပျက်လို့ ပြောင်းတာ။ အဲဒီလို မသိလိုက် မသိဘာသာ ပျက်နေတာသည် ဥပေက္ခာရဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ အိပ်နေနေ ထိုင်နေနေ သွားနေနေ အပျက်နဲ့လွတ်တာ ရှိသလား။

“မရှိပါ ဘုရား”

ဒီတော့ ပျက်နေတာကြီးကို ကိုယ့်အကြိုက်နဲ့ တွေ့လို့ သုခနဲ့ ပြောနေတာ မှန်ပါ့မလား။

“မမှန်ပါ ဘုရား”

ဒါဖြင့် သုခကို ဘာလို့ပြောမလဲ။

“ဒုက္ခလို့ ပြောရမှာပါ ဘုရား”

ကောင်းတာဖြစ်ဖြစ်၊ ဆိုးတာဖြစ်ဖြစ်၊ မကောင်းတာဖြစ်ဖြစ်၊ မဆိုးတာ ဖြစ်ဖြစ် အကုန်လုံး

ပျက်နေတဲ့အတွက် ဒုက္ခလို့ပွား၊ ဒီလို တရားမင်းက ဆုံးဖြတ်တယ်။

တို့က ကိုယ်ကြိုက်တာနဲ့တွေ့ရင် ကောင်း ထင်တယ်။ မကြိုက်တာနဲ့ တွေ့ရင် ဆိုး ထင်တယ်။ တရားက မမြဲဘူး၊ မကောင်းဘူး၊ မပိုင်ဘူး ပြောထား တာပဲ။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ အကြောင်း အပေါင်း ညီမျှနေသရွေ့ ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော ဓာတ်လေးပါး ညီညွတ်နေသရွေ့တော့ ကိုယ်ကြိုက်တာလေးလုပ်လို့ ကိုယ်ကြိုက်သလို သွား လို့ရနေတော့ ဒါကို 'ပိုင်တယ်' ပြောကြတာ ထင် တယ်။

ကံအရှိန်၊ စိတ်အရှိန်၊ ဥတုအရှိန်၊ အာဟာရ အရှိန်ကုန်သွားတဲ့ 'အိုမင်း ကုန်းကွ' ဖြစ်လာတဲ့အချိန် အခါကျတော့ ကိုယ်ကြိုက်သလို လုပ်လို့ရသေး လား။

“မရတော့ပါ ဘုရား”

ပြီးတော့ ဓာတ်လေးပါးမှာ တစ်ခုခု ချို့တဲ့ သွားလို့ဖြစ်စေ၊ ရှုံးနိမ့်သွားလို့ ဖြစ်စေ၊ ချွန်တက်လာ လို့ဖြစ်စေ၊ 'ဖျားခြင်း၊ နာခြင်း'ဆိုတာ ပေါ်လာရင် တို့ လိုချင်သလို ဖြစ်သွားသေးလား။

“မဖြစ်တော့ပါ ဘုရား”

အဲဒီတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ပိုင် မပိုင်...

“မပိုင်ပါ ဘုရား”

ဒါကြောင့် ငါမရှိဘူး၊ မမြဲဘူး၊ မကောင်းဘူး၊ မပိုင်ဘူးဆိုတာ 'ရှိ၊ မြဲ၊ ကောင်း၊ ပိုင်'လို့ ထင်နေရင် အငြင်းပွားနေရင် ဒီဌာနမှာ စစ်ကြည့်ပါ။ ဘယ်ဌာန လဲဆိုတော့ နှာသီးဖျားဌာန၊ ဒီမှာ သတိက တရား သူကြီး။ ဝင်လေထွက်လေ အကြောင်းပြု၍ ထိသိဆို တဲ့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည် တရားလို တရားခံ။

ဒီတော့ ယောဂီတို့ ဒီလူ့ဘဝကို စိတ်ကြောင့် ရောက်သလား၊ ရုပ်ကြောင့် ရောက်သလား။

“စိတ်ကြောင့် ရောက်ပါတယ် ဘုရား”

မမြင်ဖူးဘဲနဲ့ ဒီစိတ်စွဲမလား၊ မကြားဖူးဘဲနဲ့

ဒီစိတ်စွဲမလား။ မစွဲရင် ဘဝ မရဘူး။ ကောင်းမှုပြုလို့ လူ့ဘဝရတယ်ဆိုရင် ဒီကောင်းမှုကို စိတ်က ပြုလို့ရ သလား၊ ရုပ်က ပြုလို့ရသလား။ ဆွမ်းချက်၊ ဆွမ်း ကပ်၊ ပေးကမ်း၊ လှူဒါန်း ဆိုတာတွေ စိတ်နဲ့လုပ်တာ လား၊ ရုပ်နဲ့လုပ်တာလား။

“ရုပ်နဲ့လုပ်တာပါ ဘုရား”

ဒါဖြင့် လူ့ဘဝရောက်လာတာ...

“ရုပ်ကြောင့်ပါ ဘုရား”

ဟောဗျာ၊ ခုနကတော့ စိတ်ကြောင့်ပါတဲ့။ အဲဒီလို ရုပ်နဲ့စိတ် (နာမ်) သူ့ကြောင့် ကိုယ့်ကြောင့် ဘယ်သူကြောင့် ဆိုတာတွေ အမှုမှန်ပေါ်အောင် ဒီဌာန နှာသီးဝက စစ်ကြည့်ရမှာ။ နှာသီးဝလေးပေါ် လေကလေးကို ရှုကြည့်လိုက်ပါ။ ဟော ဝင်ရုပ်ကလေး ပေါ်တော့ ဝင်လာတာ ထင်တယ်။ ဒါလေးကို တရား သူကြီး (သတိ)က 'ဝင်တယ်'လို့ မှတ်ချက်ရေးပါ။ တစ်ခါ ထွက်လေလေးကျတော့ လေကလေးက တွန်းထွက်သွားတော့ ထွက်တာလေးကို သိလိုက်ပြန် တယ်။

ဝင်တာမှာ စိတ်က ရှေ့က၊ ရုပ်က နောက်က။ ထွက်တာကျတော့ စိတ်က တွန်းပို့လိုက်တာ။ စိတ် နောက်ကျန်ရစ်တယ်။ သေချာကြည့်ပါ။ ထွက်လေ မှာလည်း နှာသီးဖျားက ထွက်တော့ 'ထွက်တယ်'လို့ပဲ မှတ်ချက်ရေးရမှာ။ အဲဒီမှာ လေက သက်သေ။ ဝင် လှုပ်လှုပ် အေးလှုပ်လှုပ်နဲ့ လှုပ်လှုပ် လှုပ်လှုပ်နဲ့ သက် သေ ပြနေတယ်။ အဲဒီမှာ ထိမှုနဲ့ သိမှုဆိုတဲ့ တရားလို တရားခံ ရှိတဲ့အထဲမှာ ထိမှုလေးက နှာသီးဝ ရုံးတော် ကို ဦးတိုက်လျှောက်နေတာဗျ။ သတိဆိုတဲ့ တရား သူကြီးကို လျှောက်နေတာ။

ကျွန်တော်မျိုးက ဒီကိစ္စကို ထိတာ ဘာမှ မသိပါဘူးဗျ။

အဲဒီမှာ သိတာလေးကလည်း ကျွန်တော်မျိုး ဒီကိစ္စမှာ သိရုံသာ သိတာပါ။ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ ဘာမှမပါဘူးလို့ ထွက်ချက်ပေးပြန်ရော။ ဒီလိုဆို

ရုပ်ကို အပြစ်ပေးမလား၊ စိတ်ကို အပြစ်ပေးမလား။

“.....”

ဒီအမှုပေါ်အောင် စစ်ရမှာ။

ရုပ်က ပြောတော့ ထိရုံထိတယ်၊ မသိဘူး။

စိတ်က ပြောတော့ သိရုံသိတယ်၊ မထိဘူး။

ဒီတော့ ထိတဲ့ရုပ်က မသိဘူး၊ သိတဲ့စိတ်က

မထိဘူး။

ဒါပေမဲ့ အမှုက တန်းလန်းကြီး ရှိနေတယ်။

အခု ဒီမှာပဲ ဝင်မှုရယ်၊ ထွက်မှုရယ်၊ ဝင်မှုဆိုတဲ့နေရာ သူတို့နှစ်ခု (ထိ/ သိ) ပေါင်းရတာ ထင်တယ်။ တစ်ခု တည်း ရသလား။

“မရပါ ဘုရား”

မရဘူး။ ရုပ်ချည်းလည်း မရသလို စိတ်ချည်းလည်း မရဘူး။ ရုပ်နဲ့စိတ် နှစ်ခုပေါင်းမိလို့ တစ်မှုပေါ်နေတာ။ အဲဒါပေါ်အောင် စစ်ရမှာ။ စစ်ရင်း မတ်တတ်ကပဲ မြဲ မမြဲ၊ ကောင်း မကောင်း၊ ပိုင် မပိုင် သိသွားမှာ။ တရားသူကြီး စစ်တဲ့နေရာမှာ နင် သူခိုးဆိုပြီး ချက်ချင်းအပြစ်ပေးလို့မရဘူး။ စစ်ရင်း စစ်ရင်း အမှုပေါ်လွင်လာမှ အပြစ်ပေးလို့ရတာ။ တရားလို တရားခံ သက်သေထွက်ချက် တွေကို မှတ်တမ်းတင်ပေးရတယ်။ ဒီလိုမှတ်ရင်း မှတ်ရင်း အမှုပေါ်လာတာပဲ။ သူခိုးကတော့ ခိုးပါတယ်လို့ ဘယ်ဝန်ခံမလဲ။

အဲဒီတော့ တရားသူကြီးမှာ ကြားနာစစ်ဆေး အပြစ်ပေးဆိုတဲ့ အင်္ဂါလေးချက်ရှိရတယ်။ ကြားတယ်ဆိုတာက တရားလို တရားခံ သက်သေ ထွက်ဆိုချက်တွေကို နားထောင်ပြီး မှတ်တမ်းရေးနေတာ မှတ်နေတာ၊ နာတာက ထွက်ဆိုချက်တွေရဲ့ စကားသွား၊ စကားလာ အနက်အဓိပ္ပာယ်က အတွင်းက ဉာဏ်ပညာနဲ့ စနည်းနာနေတာ။ ပြီးတော့မှ ဒီထွက်ဆိုချက်တွေ အချက်မကျရင် ရှေ့နောက် စကားမညီရင် ပြန်လှန်မေးခွန်းထုတ်ရသေးတယ်။ ဒါတွေပြီးတော့မှ အပြစ်ပေးရတာ။

တို့ ဒီမှာကော နာသီးဝက (သတိသည်)

တရားသူကြီး ထင်တယ်။

ထိတာလေးနဲ့ သိတာလေး၊ ထိမှုလေးနဲ့ သိမှုလေး ဘယ်သူ့ကြောင့် ဒီဝင်မှု ဖြစ်သလဲ။ ထွက်မှု ဘယ်သူ့ကြောင့် ဖြစ်သလဲ။ ဒါ အမှုတွေ ထင်တယ်။ စားမှု သွားမှု စတဲ့ လုပ်နေသမျှတွေ စိတ်ကြောင့်လား၊ ရုပ်ကြောင့်လား။ ဒါတွေ စစ်ရမှာ။

ထိမှု၊ သိမှုဆိုတဲ့ နှစ်ယောက်လုံး တရားခံဆိုရင် ဘယ်သူသည် ခေါင်းဆောင်၊ ဘယ်သူသည် နောက်လိုက် ပေါ်အောင် စစ်ပါ။ ဝင်မှုစစ်တဲ့ ယောဂီသည် သူထွက်ဆိုချက်ရှိသလောက် မှတ်တမ်းတင်ရမှာ။ ဝင်စကနေ ဝင်ဆုံးအထိ၊ ထွက်မှုကျတော့လည်း ထွက်စကနေ ထွက်ဆုံးအထိ အသေးစိတ် စစ်ဆေးရလိမ့်မယ်။ ဒီတော့ တရားသူကြီး အိပ်ငိုက်နေလို့ မဖြစ်ဘူး။ ကြားလည်း နားဝေတိမ်တောင်၊ မှတ်တမ်းတင်လည်း နားဝေတိမ်တောင်ဆိုရင် အပြစ်ပေးတော့လည်း နားဝေတိမ်တောင်နဲ့ အမှုမှန် မပေါ်နိုင်တော့ဘူး။

အမှုမှန်ပေါ်ဖို့ တရားသူကြီးရဲ့ မှတ်တမ်းသည် အသက်တမျှ အရေးကြီးပါတယ်။

ဝင်ဝင်၊ ထွက်ထွက် တရားရုံးဦးတိုက်ပြီး ဝင်ထွက်နေတာပါ။ တရားရုံးက ဝင်မှန်းမသိ၊ ထွက်မှန်းမသိဘူးဆိုရင် အမှုမှန် ပေါ်ပါ့မလား။

“မပေါ်ပါ ဘုရား”

တရားသူကြီး စေ့စပ်သေချာလေ အမှုမှန်ပေါ်လေပါပဲ။ ဝင်လေရဲ့ ဖြစ်စဉ်၊ ထွက်လေရဲ့ဖြစ်စဉ်၊ ဝင်လေရဲ့ လှုပ်ရှားမှု၊ ထွက်လေရဲ့ လှုပ်ရှားမှု ဟုတ်ပြီလား။ စေ့စပ်သေချာ ရှုမှတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ စေ့စပ်သေချာ စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိရင် ယောဂီတို့ရုံးပေါ်အမှုတွေ ပုံကျလာလိမ့်မယ်။ အမှုလက်ကျန်တွေ ဘယ်လောက် များမယ် ထင်တုန်း။

အပြင်တရားရုံး၊ တကယ့်တရားရုံးတွေမှာ ရုံးချိန်းဆိုတာ ရှိပါတယ်။ တရားလို၊ တရားခံ၊ သက်သေ၊ ရှေ့နေ၊ တရားသူကြီး တစ်ယောက်

ယောက် ပျက်ကွက်လျှင် အမှုစစ်လို့ မရတော့။ ‘ရုံးချိန်း’ ပြန်ချိန်းရတယ်။ ဒီမှာတော့ တရားမှတ်တဲ့ နေရာမှာတော့ ဝင်တာနဲ့ ထွက်တာ အမြဲလာပြီး အစစ်ခံနေပါတယ်။ သတိဆိုတဲ့ တရားသူကြီးဘက်က ပျက်ကွက်နေလို့တာပါ။ ဒါကြောင့် ဝင်မှု ထွက်မှုတွေ မှန်မှန်မစစ်နိုင်တော့ အမှုမှန်ပေါ်ဖို့နေနေသာသာ အမှုက ကြာလာလိုက်တာ တစ်သံသရာလုံး စစ်လို့မဆုံးတော့ဘူး။

ဝင်မှု ထွက်မှုဆိုတဲ့ တရားလို၊ တရားခံ နှစ်ယောက် (ဝင်လေ ထွက်လေ အသက်ရှူနေတာ) ကတော့ အမြဲလာနေတာပဲ။ မွေးကတည်းက ‘သမ္မာန်စာ’ ထုတ်ထားလိုက်တာ သေတဲ့အထိကိုး။ အိပ်တာတောင် အဝင်မပျက်၊ အထွက် မပျက် လာနေတတ်ပါသေးတယ်ဗျာ။ တို့ဘက်က သတိဆိုတဲ့ တရားသူကြီးဘက်က ရှုမှတ်မှု၊ နာကြားမှု ပျက်ကွက်နေလို့သာပါ။

ဒီတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုသည်မှာ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့၏ဖြစ်ပျက်မှုလေးကို ရှုမှတ်စစ်ဆေးတဲ့နေရာလေး။

ဒီလိုဆို ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တတ်ပြီလား။ နှာသီးဝမှတ်ရင် နှာသီးဝမှာ သတိကလေး အထိုင်ချ၊ နာရင် နာတဲ့နေရာလေးတွင် မှတ်၊ သူပေါ်တဲ့ နေရာလေးကို သတိအထိုင်ကျကျထားပြီး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့၏ ဖြစ်မှု ပျက်မှုလေးကို ရှုမှတ်စစ်ဆေးတာကို ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်တယ်လို့ ခေါ်တာပါ။ တို့ကတော့ (ဆရာတော်ဘုရားအနေနဲ့) ထိုင်တတ်အောင် ရှေ့က လမ်းပြပဲ တတ်နိုင်တယ်။ စစ်ဆေးဖို့ကတော့ ယောဂီတို့တာဝန်။

ကိုယ့်ရုံး ကိုယ်ဖွဲ့၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် တရားသူကြီးခန့်ပြီး ကိုယ့်ဟာကိုယ် တရားခံခေါ်၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် စီရင်ချက်ချနိုင်အောင် ကြိုးစားကြပါ။

သဘာဝထဲက သဘော၊ သဘောထဲက သဘာဝ
လှုပ်တာနဲ့သိတာ တရား

တရားစခန်းဝင်ပြီး အားထုတ်လာလိုက်ကြတာ တစ်ပတ်ကျော်အချိန်လောက်အထိ တချို့သော ယောဂီတွေ တရားကို တရားမှန်း မသိကြသေးဘူး။ တရားကတော့ တရားစခန်းမဝင်လဲ ပြနေတာပါပဲ။ မွေးစကနေ သေတဲ့အထိ ပြနေတာ။ မပြတဲ့ရက် မပြတဲ့အချိန်ရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတိုင်း ရုပ်ဆိုတဲ့စကား ကြားဖူးပြီးသား။ နာမ်ဆိုတဲ့စကား ကြားဖူးပြီးသား။ သို့သော် ဒီမှာ တရားစခန်းဝင်ပြီး အားထုတ်ပြီးဆိုတော့ ဒါကရုပ်၊ ဒါကနာမ် အဲဒီလို ဆုပ်ကိုင်ပြနိုင်တဲ့ တွေပုံမျိုး မတွေ့နိုင်ပါဘူး။

အဲဒီတော့ ဝင်လေထွက်လေကလေး ရှုမှတ်နေရာမှာ ဝင်လိုက်တော့ ဘယ်လိုနေတုံး၊ ထွက်သွားတော့ ဘယ်လိုနေတုန်း၊ အဝင်နဲ့အထွက် တူနိုင်ပါ့မလား။ အဝင်မှာ အပြင်က အအေးဓာတ်ပါလာရင် နှာသီးထိပ် နှာသီးဖျား အေးသွားမယ် ထင်တယ်။ အထွက်မှာ အတွင်းက အပူတွေ ပါသွားရင် နှာသီးဖျား နွေးသွားမယ် ထင်တယ်။ ဒီတော့ အေးရာမှ နွေး၊ နွေးရာမှ ပြန်အေး ပြောင်းလဲသွားတယ် ထင်တယ်။ ပြောင်းလဲတာနဲ့ ဖောက်ပြန်တာ အတူတူပဲ ထင်တယ်။ ကြားဖူးထားတာက ရုပ်၊ ဒီမှာ ပြနေတာက ပြောင်းလွဲ ဖောက်ပြန်တာ။ ဖောက်ပြန်တာ ရုပ်ရဲ့ သဘောပဲ။ တခြားရှာဖို့ လိုသေးလား။ သူ့နေရာသူ ပြနေပြီပဲ။

ဒီတော့ အတိုက်ရုပ်ကလေးက အေးရင် နှာခေါင်းအေးတယ်ဗျာ။ အဲဒီမှာ သိတာလေးကတော့ ဘယ်လိုသိသတုန်း။

“အေးတယ်လို့ သိပါတယ် ဘုရား”

အေးတာလေးက အလုံးအခဲမရှိ၊ လှုပ်လှုပ်နဲ့ တိုက်ရင်း ပျက်ကျသွားတာ။ သူက အေးအေးလှုပ်လှုပ်ကလေးနဲ့ ရှေ့သွားသွားသလောက် ဖောက်ပြန်တာလေး နောက်ကလိုက်သိပေးရတာ။ အအေးကြမ်း

ဆိုရင် သိတာ ထင်ရှားမယ်။ အအေးနုဆိုရင် ရေးရေး ပဲ သိမယ်။ အဲဒီ သိတာလေးကိုပဲ နာမ်လို့ ပြောရ ပါတယ်။ ဒီတော့ ရုပ်ကလည်း ဖောက်ပြန်ပြန် နေ တယ်။ နာမ်ကလည်း သိပြန်နေတယ်။ လှုပ်တာနဲ့ သိ တာ အဲဒါတရားပဲ။ ဒါကြောင့် တရားမရမှာ မပူစမ်း ပါနဲ့၊ တရားကို တရားမှန်း မသိတာလေးကိုသာ ပူစမ်းပါ။

ဝင်စက ဝင်ဆုံးအထိ တဖွားဖွား တရိပ်ရိပ် ပျက်ကျသွားတဲ့အထိ စိတ်ရှည်ရှည်နဲ့ လိုက်ကြည့် စမ်းပါ။ ထွက်စက ထွက်ဆုံးအထိလည်း ဒီအတိုင်း ပါပဲ။ ဝင်လေနဲ့ကြည့်ပြောမယ်ဆိုရင် ဝင်စအရှိရဲ့ လေကလေးကို ဝင်စမှာပဲ သိရမယ်။ ဒီနေရာ ထိ၊ ဒီနေရာသိ၊ ဒီနေရာ ပျောက် ထင်တယ်။ အလယ်ထိ ပါသွားသေးလား။ ဒါ သိစေချင်တာ၊ ရုပ်ထဲရွာထဲမှာ မသိခဲ့တာတွေ ဒီမှာ သိစေချင်တာပါ။ ထိုင်စ သုံးလေးရက်လောက်ကတော့ ဝင်မှန်းသိ ထွက်မှန်း သိရုံလောက်နဲ့ ပြီးမှာပါ။ နောက်သုံးရက်လောက် ဆက်မှတ်တော့ ဝင် အေး အေးသိ၊ ထွက်နွေး နွေးသိ၊ အေးလှုပ် လှုပ်သိ၊ နွေးလှုပ် လှုပ်သိ အသိ တိုးမလာ ဘူးလား။ သူ့ခရီးစဉ်ကတော့ ဝင်ပြီးထွက် ထွက်ပြီး ဝင်၊ ဒါလေးကို ခေါင်းအေးအေး စိတ်အထိုင်ကျကျ သိပေးစမ်းပါ။

ခေါင်းအေးအေး စိတ်အထိုင်ကျကျကတော့ နိုးစကနေ အိပ်ချိန်အထိ ထားပေးရပါလိမ့်မယ်။ ဒါ အရေးအကြီးဆုံးပါပဲ။ ပြီးတော့မှ နှာသီးဖျားမှတ်၊ ပြီးတော့မှ ဝင်ဆုံးထွက်ဆုံး၊ တရားရှုတယ်ဆိုတာ ကာမအာရုံခံစားခဲ့စဉ်ကနဲ့ ပြောင်းပြန်။ ကာမဂုဏ် အာရုံ ခံစားတယ်ဆိုတာ လုပ်ယူရတာ။ ဥပမာ ထမင်း စားတယ်ဆိုပါစို့။ ထမင်းကို ကြည့်နေရုံနဲ့ အရသာ မတွေ့ဘူး။ ထမင်းရော မိမိရဲ့သွားတွေ၊ အာ တွေလျှာတွေ အကုန်လုံး ပေါင်းဖက်ပြီး ကျေညက် အောင် ထုနိုင် ထောင်းနိုင်မှ အရသာပေါ်တာ။ တစ် ချက်ဝါးမှ တစ်ချက် အရသာပေါ်တာ။ တစ်ချက်

ဝါးလို့ နှစ်ချက် အရသာမပေါ်ဘူး။ တရားရှုတဲ့အခါ ဓမ္မ အရသာက လုပ်ယူတာမဟုတ်ဘူး၊ ကြည့်ယူ တာ၊ ပွဲကြည့်သလိုမျိုး၊ ပွဲကတော့ ပြန်နေတာပဲ။ ဒီမှာ လည်း ဝင်လေကလေး အေးတယ်ဆိုတာ ခေါင်းအေး အေးနဲ့ ကြည့်နေရင် အေးမှန်း သိမှာပဲ။ အေးတာက မသိဘူး၊ သိတာကလည်း မအေးဘူး၊ အေးတာက အေးတဲ့အလုပ် အေးရုံပဲ လုပ်နေတယ်။ သိတဲ့စိတ်က ဝင်အေးလို့ မရသလို အေးတဲ့ရုပ်ကလည်း ထသိလို့ မရဘူး။ ရုပ်က ရုပ် အလုပ် လုပ်ပြတယ်။ ကျုပ်က ဒီလို ဖောက်ပြန်နေပါတယ်ဆိုတာ နှာသီးဝ ရုံးတော် မှာ ဦးတိုက်ပြီး အစစ်ခံနေတယ်။ စိတ် (နာမ်) က လည်း သိပါတယ်ဆိုတာ နှာသီးဝကနေ အစစ်ခံနေ တာပဲ။ လေကလေးကလည်း ဝင်လိုက် ထွက်လိုက် စုန်ချည်ဆန်ချည်နဲ့ သက်သေခံနေတယ် မဟုတ် လား။

ဝင်လှုပ်လှုပ်၊ ထွက်လှုပ်လှုပ်၊ အေးလှုပ်လှုပ်၊ နွေးလှုပ်လှုပ် ဒီလှုပ်လှုပ်ကလေး ကြည့်နေရင် 'မြဲ မမြဲ' ဘယ်သူ့မေးစရာ လိုသေးတုံး။ ဒီမှာ ဝင်စက အလှုပ်နဲ့ အသိ အလယ်ထိ ပါသေးလား။

“မပါတော့ပါ ဘုရား”

“အလယ်က အလှုပ်နဲ့အသိ အဆုံးအထိ ပါသေးလား”

“မပါတော့ပါ ဘုရား”

“ဘာလို့ မပါတော့တာတုန်း”

“ပျက်နေလို့ပါ ဘုရား”

“ပျက်နေတာကြီးကို ကောင်းတယ်ပြောလို့ ရသလားဗျ”

“မရပါ ဘုရား”

ဒီအပျက်မှာတောင် အအေးနဲ့အပူ (အနွေး) ဘယ်ဟာကို ခံစားချင်ကြသတုံးဗျ။

“အေးတာကို ခံစားချင်ကြပါတယ် ဘုရား”

ဒါဖြင့် ဝင်လေပဲ ရှိရမယ်၊ ထွက်လေ မရှိရလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အမိန့်ပေးလို့ရသလား။

“မရပါ ဘုရား”

ဒါဖြင့်ရင် ကိုယ့်အတ္တအတိုင်း ဖြစ်နေသလား၊ သူ့သဘောသူဆောင်တဲ့ အနတ္တလား။

“အနတ္တပါ ဘုရား”

ဝင်ပြီး ထွက်၊ ထွက်ပြီး ဝင် ဒီသဘာဝက လေး ကြည့်နေရင် သူ့သဘောလေးပေါ်လာမှာ ထင် တယ်။ လိုက်ရှာဖို့ လိုသေးလား။

“မလိုပါ ဘုရား”

ထိုင်ရာမထ ကြည့်နေရင် ထိုင်ရာမထ ပြနေ မှာပဲ။ တို့က တရားကို တရားမှန်း မသိခဲ့လို့သာပါ။ တရားကတော့ အစဉ်အမြဲ ပြနေတာပဲ။

မာတင်္ဂဗျူဟာ

အလောင်းတော် နှစ်ခုအခါက ‘မာတင်္ဂ’ဆိုတဲ့ သူတောင်းစားဘဝတုန်းကပေါ့။

သူဌေးသမီးကို မရ၊ ရအောင် တောင်းခဲ့ ပုံလေး ပြောပြရဦးမယ်။ သူဌေးသမီးကလည်း မာနခဲ ဆိုတော့ သူတောင်းစားကို ယူဖို့ဝေးရော၊ အဖက် တောင် မလုပ်ဘူးတဲ့ဗျာ။ မာတင်္ဂကလည်း သူ တောင်းစားဆိုပေမယ့် အလောင်းတော်ဆိုတော့ ဝီရိယတို့ အဓိဋ္ဌာန်တို့ ပါရမီအစွမ်းအစလေးတွေ ပါလာတယ်ထင်တယ်။ သူဌေးသမီးမှမရရင် ဒီနေ ရာက မထဘူး၊ မပြန်ဘူးဆိုကိုး။ ဒီတော့ သူဌေး သမီးဆီက စကားသုံးခွန်းသာ ရအောင် တောင်းတဲ့။ သူဌေးသမီးကသာ အဖက်လုပ်ပြီး စကားသုံးခွန်း ပြောရင် ပေးစားမယ်လို့ သူ့အဖေက ဆိုပါတယ်။ အလောင်းတော်က ‘စိမ်လိုက်’ဆိုပြီး သူဌေးသမီး ရဲ့အဖြေကို ထမင်းချက်ရင်း စောင့်တယ်။ ထမင်း ဘယ်လို ချက်သလဲဆိုတော့ ဖိုခနောက်တစ်လုံး တည်းနဲ့ ထမင်းအိုးတည်တယ်။ ဖိုခနောက်တစ်လုံး တည်းနဲ့ ဆိုတော့ ထမင်းအိုးတည်လို့ ဖြစ်ပါ့မလား။

“မဖြစ်ပါဘုရား”

အဲဒီမှာ တည်လိုက်၊ လိမ့်ကျလိုက်၊ ပြန်တည်

လိုက်ဆိုတော့ အလောင်းတော်လုပ်ပုံကို လှမ်းကြည့် နေတဲ့ သူဌေးသမီး အူယားလာတယ်။ ဒါနဲ့ အောင့် မထားနိုင်တော့ဘဲ

“ဖိုခနောက် တစ်လုံးတည်းနဲ့ ထမင်းအိုးတည် တာ ဘယ်တုန်းက ကြားဖူးလို့တုန်း”လို့ သူဌေးသမီး က လှမ်းမေးတယ်။ ဒီမှာတွင် သူ့ဆီက စကား တစ်ခွန်း ရသွားပြီနော်။

အဲဒါပြီးတော့ ထမင်းအိုးကြီး ဆက်တည်၊ ထမင်းအိုးပွက်တော့ စလောင်းဖုံး လိုလာပြီကိုး။ အလောင်းတော်ဟာ စလောင်းဖုံးကြီး ခေါင်းပေါ် ဆောင်းထားတယ်။ ပြီးတော့ “စလောင်းဖုံး ဘယ်မှာ တုန်း၊ စလောင်းဖုံး ဘယ်မှာတုန်း”နဲ့ လိုက်ရှာတယ်။ ဒါကို သူဌေးသမီးမြင်ပြန်တော့ အူပွလာပြန်ရော။ “ခေါင်းပေါ်က ဟာကြီးက စလောင်းဖုံးမဟုတ်လို့ ဘာတုန်း”လို့ မြင်ပြင်းကပ်ကပ် အော်လိုက်တော့ စကားတစ်ခွန်း ရပြန်ပါလေရော။

ဒီလိုနဲ့ ထမင်းအိုးကျက်ခါနီးတော့ မွေပေးဖို့ ယောက်မလိုလာပြန်တယ်။ အလောင်းတော်ဟာ ယောက်မကြီး ခါးကြားထိုးပြီး “ယောက်မ ပျောက်လို့ ဗျို၊ ယောက်မ...ယောက်မ”နဲ့ အော်ပါလေရော။ သူဌေးသမီးက မနေနိုင်တော့ဘဲ ဝင်ပြောတော့ မာတင်္ဂတို့ စကားသုံးခွန်းရသွားပါလေရော။ စကား သုံးခွန်းလည်းရ သူဌေးသမီးလည်းရ။

တို့ ဒီမှာလည်း

ဝင်လေရယ်၊ နှာသီးဝရယ်၊ ရှုမှတ်မှုရယ် ဒီသုံးချက်စုံရင် ထမင်းအိုးတည်လို့ မရနိုင်ပေဘူး လား။

“ရနိုင်ပါတယ် ဘုရား”

ထမင်းအိုးပွက်ရင် စလောင်းဖုံးလိုလာသလို ဒီမှာ ရှုမှတ်ရင်းက တိုးတက်လာပြီဆိုရင် ‘ဆင်ခြင် အား’လိုလာပြီ။ စလောင်းဖုံးကြီး ခေါင်းပေါ် တင် ထားပြီး လိုက်ရှာမနေကြနဲ့ဦး။ ပြီးတော့ သတိဆိုတဲ့ စူးစိုက်အားကိုလည်း ယောက်မ ခါးကြားထိုးရှာသလို

ရှာမနေကြလေနဲ့။

ထိတာလေးနဲ့ သိတာလေး အလုပ် လုပ်ပုံ။

မြဲ မမြဲ၊ ကောင်း မကောင်း၊ ပိုင် မပိုင် ဒါကို မွေနှောက်ပြီး ကြည့်ရမှာ။ အဲဒါ ဘာလဲ။

“ယောက်မပါ ဘုရား”

သတိသည် ယောက်မပါပမာ၊ ခန္ဓာသည် ထမင်းအိုးပမာ၊ မွေနှောက်ပြီး ကြည့်ရမှာ။ သူဌေး သမီးဆီက စကားသုံးခွန်းရအောင် အလောင်းတော် က နှိုက်ယူနိုင်ခဲ့တယ် ထင်တယ်။ ဒီမှာတော့ စကား လေးခွန်းရအောင် ခန္ဓာကို မွေနှောက်ကြည့်ရမှာ။

ငါ ရှိမရှိ / မြဲမမြဲ / ကောင်းမကောင်း / ပိုင်မပိုင်

ဒီစကားလေးခွန်းရအောင် ကြည့်ရမှာ။

ဒီစကားလေးခွန်းရဲ့အဖြေက အတွေးနဲ့ဖြေလို့ မရဘူး။ အတွေးနဲ့ ခန္ဓာကိုယ်တွေ ဖြေရမှာ။ အထဲမှာ ပြောတော့ ရုပ်နဲ့နာမ်၊ လက်တွေ့ရှုကွက် ထဲမှာကျ တော့ လှုပ်တာနဲ့ သိတာ၊ အပြောနဲ့သဘော ဘယ် လောက်ကွာနေတုန်း၊ အဲဒီတော့ စာထဲမှာ ပါတာပဲ ဖြစ်စေ၊ အခု တို့ဟောနေတာပဲဖြစ်စေ ယောဂီတို့ အားထုတ်ဖို့အတွက် အခြေခံဗဟုသုတအဆင့်ပဲ ရှိသေးတယ်။ သုတဉာဏ် အဆင့်ပဲ ရှိသေးတယ်။ သုတဉာဏ်ကို အခြေခံပြီး တွေးတောကြံဆ သဘော ပေါက်ရင် စိန္တာမယဉာဏ်၊ ဒါကို ပရိယတ္တိလို့ သုံး တယ်။ ဘာဝနာ မယဉာဏ်ကျတော့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ရှုပြီး ကျင့်ပြီး သိတာ၊ ဒါကို ပဋိပတ္တိလို့ သုံးတယ်။ ပဋိပတ္တိဆိုတာ စာတွေ့ကို တစ်ဖန်ပြန်ပြီး လက်တွေ့ ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်အောင် ကျင့်တာ။

သဘောထဲက သဘာဝ၊ သဘာဝထဲက သဘော

ဝင်တာ ထွက်တာမှတ်တဲ့ ယောဂီဟာ ဝင်တဲ့ သဘာဝ၊ ထွက်တဲ့သဘာဝ ကို သိလာမယ်။ ဒီလို မှတ်ရင်းကပဲ စိတ်အထိုင်မကျသေးရင် နာကျင် ကိုက်ခဲမှုလည်း ပေါ်နိုင်သေးတယ်။ တရားစခန်း

မဝင်ခင် ရပ်ထဲရွာထဲမှာ စိတ်လွတ် ကိုယ်လွတ်နဲ့ အာရုံလိုက်စားထားတာ၊ နေပူမရှောင် မိုးရွာမရှောင် စီးပွားရှာခဲ့တာတွေ မရှိဘူးလား၊ အဲဒီအပူတွေ ရိုး တွင်းခြင်ဆီထဲအထိ အောင်းနေတာ၊ ကိလေသာ မာန်ထကြွသလောက် ခန္ဓာမာန်လည်း ထကြွနေ လိမ့်မယ်။

ပြီးတော့ ဒီရှုကွက်ထဲမှာ ပြနေတာက တစ်ခါ လာဝင်တယ်၊ ထွက်တယ်၊ တစ်ခါလာ အေးတယ်၊ နွေးတယ်ဆိုတော့ ရိုးမနေဘူးလား။

“ရိုးနေပါတယ် ဘုရား”

စိတ်သည် အဆန်းကြိုက်၊ တဏှာနဲ့ မကင်း သေးတဲ့စိတ်သည် အဆန်းကြိုက်ဆိုတော့ ဒီဝင် တယ်၊ ထွက်တယ်၊ အေးတယ်၊ နွေးတယ်ဆိုတဲ့ ရိုးရိုး ကြီးကို စိတ်က မကြိုက်ဘူး။ ဒီတော့ သူကြိုက်ရာ ဆန်းမယ်ထင်တာတွေဆီ ထွက်ပြေးနေမှာပဲ။ ဒါ ကြောင့် စိတ်မထွက်အောင် မပြေးအောင် စူးအား စိုက်အားလေးနဲ့ ထိန်းသိမ်းရှုမှတ်ပေးပါ။ ပြီးတော့ တရားထိုင်စဉ်မှာ မျက်လုံးကသာ ပိတ်ထားတာ၊ နား က ပိတ်လို့မရတော့ နားကလည်း အာရုံတွေဝင်ပြီး စိတ်ပျံ့မယ်။ ဒါလည်း ဂရုစိုက်ပြီး ရှုမှတ်ထိန်းသိမ်း ပေးပါ။

ထိုင်နေရင်း နာလာကျင်လာရင် နာတာကျင် တာရဲ့ သဘာဝလေးကို သိအောင်လည်း ခေါင်းအေး အေး စိတ်အထိုင်ကျကျနဲ့ မှတ်ပေးစမ်းပါ။ တကယ် တော့ နာတာကျင်တာလည်း ဧည့်သည်ပဲ။ ဧည့်သည် သည် အိမ်ပေါ်မှာ အမြဲနေနိုင်သလား။

“မနေနိုင်ပါ ဘုရား”

နာတယ်ကျင်တယ်ဆိုတာ ကိလေသာ မာန် ထတုန်း ခန္ဓာမာန်ကြွတဲ့ သဘောပါ။ အမှတ်အား ကောင်းလို့ ကိလေသာမာန်ကျသွားရင် ခန္ဓာမာန် ကျသွားပါလိမ့်မယ်။ ခုချိန်တော့ဖြင့် တွေးရင် အတွေး ခံရတဲ့ ကာယကံရှင်ဆီ ရောက်လိမ့်မယ်။ ခံစားခဲ့တဲ့ အာရုံတွေ ပြန်ပေါ်နေမှာပဲ။ နောင်အခါ ယောဂီတို့

ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်ပိုင်တဲ့အခါကျရင်...

- နှလုံးသွေးလေး မှီပြီးတော့ တွေးတာလေးနဲ့ သိတာလေး...
- ဘဝင်လေ မှီပြီးတော့ တွေးတာလေးနဲ့ သိတာလေး...
- ငယ်ထိပ် မှီပြီးတော့ တွေးတာလေးနဲ့ သိတာလေး...

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်ပျက်ရှိတယ်။ ဘဝင်လေ လေးက အတွေးဖြစ်ရင် ဘဝင်လေကလေးက လှုပ် ပေးရတယ်။ သူလှုပ်မှ အတွေးက ပေါ်တာ။ ဒါက တော့ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ်ပိုင်မှ အဲဒီလောက်ထိ မြင်ရ တတ်တာ၊ သူ့မှာကော သဘာဝဆိုတာ မရှိဘူးလား။ သဘာဝကို ခေါင်းအေးအေး စိတ်အထိုင်ကျကျ ကြည့်ရင် သဘော မပေါ်နိုင်ဘူးလား။ မမြဲတဲ့ သဘော၊ ပျက်နေတဲ့ သဘောတွေလေ။

ခေါင်းအေးချင်ရင် စိတ်အထိုင်ကျချင်ရင် ယောဂီတို့ ဘဝင်မမြင့်ကြနဲ့။

နှလုံးသွေးသည် ဘဝင်လေးမှီပြီး နေရတာ။ ဘဝင်လေလှုပ်ရင် ရင်ညွန့်မှာရှိတဲ့ နှလုံးသွေးလေး လှုပ်ကရော။ လှုပ်ရင် အနည်မထဘူးလား။

“ထပါတယ် ဘုရား”

အနည်ထနေလို့ရှိရင် မနောအကြည်ဓာတ် မပေါ်နိုင်တော့ဘူး။ မနောအကြည်ဓာတ်မှ မပေါ်ရင် သူ့ရှေ့မှာ ဖြတ်သွား ဖြတ်လာလုပ်နေတဲ့ ဝင်လေ ထွက်လေရဲ့ အရိပ်နိမိတ် မြင်နိုင်ပါ့မလား။

“မမြင်နိုင်ပါ ဘုရား”

ယောဂီတို့ စိတ်မငြိမ်တာ ဘဝင်လေ ကစား နေလို့။

ဘဝင်လေသည် ဘာနဲ့တူတုန်းဆိုတော့ စိတ် ကလေး သွားလှုပ်လိုက်တာနဲ့ သူက ထကြွမှာနဲ့ တူ တယ်။ လောဘဖြစ်စရာလေး လှုပ်လိုက်ရင်လည်း ကြွမှာပဲ။ ဒေါသဖြစ်စရာပေါ်လည်း ကြွမှာပဲ။ အတွေးစိတ်ကလေး နည်းနည်းဝင်ရင် နည်းနည်း

လှုပ်မယ်၊ ပြေးစိတ်ဆိုရင်လည်း သူပြေးသလောက် ဘဝင် လေ လှုပ်မယ်။ အဲဒီတော့ တွေးစိတ်ဆိုတဲ့ အဟောင်းကိလေသာ။ ပြေးစိတ်ဆိုတဲ့ အသစ်ကိလေ သာနောက်ကို မလိုက်နိုင်အောင် ကိုယ့်စိတ်ကို ထိန်း ကျောင်းနိုင်မှ ဘဝင်လေငြိမ်မယ်။ ဘဝင်လေငြိမ်ရင် ကိလေသာအိပ်ပြီ ထင်တယ်။ တွေးစိတ် ပြေးစိတ် မရှိတော့ဘူး။ ဒီလိုဖြစ်အောင် ရှုကွက်တိုင်းရဲ့ လှုပ် ရှားမှုကို သိထက် သိအောင် လုပ်ရမှာ။ တစ်ချိန်နဲ့ တစ်ချိ မတူတာလေးကို သိအောင် ကြည့်ရမှာ။ ဒီလို မတူကွဲပြား ဆန်းပြားတာလေးကို သဘောထဲက သဘာဝ၊ သဘာဝထဲက သဘော တွေ့သွားလို့ရှိရင် စိတ်ဝင်စားမှု ရှိလာနိုင်ပါပြီ။ ရှုကွက်ထဲမှာပဲ စိတ် ကလေး ပျော်လာပြီ၊ ဘယ်မှ မပြေးတော့ဘူး။ ဒီလို ဖြစ်အောင် အားထုတ်ကြစမ်းပါ။

ဘဝင်လေငြိမ် နှလုံးအိမ်ကြည်စေဖို့

ဘဝင်လေငြိမ်ဖို့ ဘာတွေ လိုအပ်သလဲဆို တော့

မျက်စိအကြည်ဓာတ် ဘယ်လောက်ကောင်း နေနေ အကန်းကြီးလို့ နေပြရမယ်တဲ့။

နားအကြည်ဓာတ် ဘယ်လောက်ကောင်း နေနေ နားပင်းကြီးလို့ နေပြရမယ်တဲ့။

နှုတ်စအာစ ဘယ်လောက်ရွှနေနေ အအ အဆွံ့လို့ နေပြရမယ်တဲ့။

ခွန်အား ဘယ်လောက်ကောင်းကောင်း လူမမာလိုလည်း နေပြရမယ်တဲ့။

မျက်စိအားကောင်းလို့ မြင်သမျှ လိုက်ကြည့်၊ အာရုံနောက်လိုက်နေရင် ဘဝင်လေ ငြိမ်ပါ့မလား။

“မငြိမ်ပါ ဘုရား”

နားပါတိုင်း သူများပြောသမျှ လေတိုးသံက အစ၊ ခွေးဟောင်သံကအစ လိုက်နားထောင်နေရင် ဘဝင်လေ ငြိမ်ပါ့မလား။

“မငြိမ်ပါ ဘုရား”

နှုတ်စ အာစရိတိုင်း အာဝဇ္ဇန်းရွှင်တိုင်း၊ အပြောကောင်းတိုင်း စကားတွေ ဖောင်နေရင်လည်း ဘဝင်လေမငြိမ်၊ အကြည်ဓာတ် ပျက်မယ်။

ခွန်အားကောင်းတိုင်း လှုပ်လှုပ်ရှားရှားနေရင်လည်း ဘဝင်လေမငြိမ်၊ အကြည်ဓာတ် ပျက်မယ်။ 'ကိုယ်နှုတ်မှုရာ လူမမာ တူစွာကျင့်စမ်းပါ'ဆိုတာ လူမမာမှာ မာန်ရှိသေးလား။

“မရှိတော့ပါ ဘုရား”

ယောဂီတစ်ယောက် တရားမတက်ဘူးဆိုရင် ယေဘုယျအားဖြင့်တော့ မျက်စိကစား၊ နားကစား၊ ပါးစပ်ကစား၊ ကိုယ်လှုပ်ရှားနေလို့ပဲ။ ဒီလိုယောဂီ မျိုးသည် ဘဝင်မငြိမ် နှလုံးအိမ် မကြည်တဲ့အတွက် တရားကပြနေလည်း ဘာမှသိမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဉာဏ်ပညာ ထက်မြက်သူတွေ မျက်စိ၊ ပါးစပ် မကစားဘဲ အားထုတ်ရင် ထိုင်စမှာပဲ ဉာဏ်နှစ်ဆင့်လောက် တက်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုဉာဏ် နှစ်ဆင့်လောက် တက်နေတဲ့ ယောဂီဟာ ဝင်လေထွက်လေရဲ့ လေအရိပ်လေနိမိတ်တော့ တွေ့နေရမယ်။ မနောအကြည်ဓာတ် ကြည်နေပြီ။ ဘဝင်လေ ငြိမ်နေပြီဆိုရင် လေသွားရာ နိမိတ်မြင်ရမှာပေါ့။ အခု မမြင်သေးရင် မျက်စိ ကစားတာလည်း ဖြစ်ရမယ်၊ ပါးစပ်ကစား စကားများနေလို့ ရင်လည်း ဖြစ်ရမယ်၊ မျက်စိကစား ပါးစပ်ကစားပြီဆိုတော့ စိတ်လည်း အငြိမ်မနေရတော့ဘူး။ စိတ်ကစားမှုလည်း ပါလာပြီထင်တယ်။

မျက်စိကစားတော့ နားကလည်း အလိုလိုပါလာပြီးသား။ တစ်ခါတည်း နှစ်လုပ် လုပ်နေကြတာ ထင်တယ်။ ယောဂီတို့ အားတဲ့အချိန်ကလေးတောင် ဒီလောက် လှုပ်ရှားကစားလိုက်ကြတာနော်။ ဒါကြောင့် မျက်စိလည်း အကန်းကဲ့သို့၊ နားလည်း အပင်းကဲ့သို့၊ ပါးစပ်လည်း အဆွံ့ကဲ့သို့ ကျင့်ပေးစမ်းပါ။ ခန္ဓာကြီးလည်း လှုပ်ရှားမှုတွေကို အတတ်နိုင်ဆုံး နှေးပေးစမ်းပါ။ ကိုယ့်စိတ်ကိုယ် မနိုင်ရင်တော့ မနှေး မမြန်စိတ်က အမြန်ကြိုက်၊ ရုပ်မလိုက်နိုင်ရင် ဖြစ်

ပျက် မမြင်နိုင်ပြန်ဘူး။ ရုပ်က အနှေးကြိုက်၊ စိတ် မရှည်ရင် စိတ်ထွက်မယ်။ ဒါကြောင့် မနှေးမမြန်လေး လုပ်ပေး၊ ဒီထက်များ တတ်နိုင်ရင် လူမမာ ရုပ်ကဲ့သို့။ ဒါမှ ရုပ်နာမ်ဖြစ်တဲ့ အဆင့်ဆင့်မြင်ရမှာ။

ဒီတော့ ယောဂီတို့ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မပြော မကြည့် မဆက်ဆံမိအောင် 'မတည့်တဲ့ သူတွေ'လို သဘောထားလိုက်ပါ။ (ဒါက ယုတ်စွအဆုံးကို ပြောရတာ)၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ တစ်နာရီထိုင်မှတ်ထားတာလေး ဘဝင်လေငြိမ်ပြီး နှလုံးအိမ်ကြည်နေတာလေးက စကားပြောလိုက်တာနဲ့ မျက်စိကစားလိုက်တာနဲ့ ပျက်ကရော၊ တစ်နာရီ ဒုက္ခခံကျင့်ထားတာလေးက ငါးမိနစ်နဲ့ ပျက်စီးသွားမယ်။

ဘဝင်လေက မီးဖိုအောက်က မီးနဲ့တူတယ်။ မနောအကြည်ဓာတ်ကလေးက ဖိုခွင်ပေါ်က အိုးထဲက ရေနဲ့တူတယ်။ မီးပူလေ ရေဆူလေ အကြည်ဓာတ် ပျက်လေပဲ။ အကြည်ဓာတ်ပေါ်မှ ဖြစ်ရိပ် ပျက်ရိပ်ပေါ်ပြီး ထွက်ရင် ထွက်ရိပ်ပေါ်မယ်။ နေရောင်လရောင် မီးရောင်ရှိမှ အရိပ်ပေါ်သလိုပဲ အကြည်ဓာတ်ကလေး ရှိမှ ဖြစ်ရိပ် ပျက်ရိပ် ပေါ်တယ်။ လေအရိပ်ပေါ်တယ်။ စမ်းရေနေောက်နေရင် ဖြစ်ရိပ် ပျက်ရိပ် မမြင်ဘူး။ စိတ်တန်ခိုး စိတ်သတ္တိ စိတ်အလင်းရောင် မနောအကြည်ဓာတ်မရှိရင် ယောဂီတို့ ဖြစ်ပျက် မမြင်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် ဒါလေးငြိမ်အောင်လုပ်နေတာ၊ ဘယ်ကဖြစ်ဖြစ်၊ ဆံစကဖြစ်ဖြစ်၊ ဖဝါးကဖြစ်ဖြစ်၊ ဖြစ်ချင်တာဖြစ် နာတာကျင်တာတွေ အကုန် ဒီမှာလာပေါ်တာ။ သူသည် ဌာနချုပ်ပဲ။ မနောအကြည်လေ။ မျက်စိ မြင်သိကလည်း ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် မရှိဘူး။ သူ့ဆီ ပို့ရတယ်၊ ကြားသိကလည်း သူ့ဆီ ပို့ရတယ်။ ဒီလို မြင်သိ၊ ကြားသိ စသည်ဖြင့် မနောဓာတ်ဖက်လှမ်းပို့ရတယ်။ ဒီဘက်မှာ အဆင်းရပ်နဲ့ မျက်ကြည်လွှာ တိုက်လိုက်သလို ဟိုဘက်မှာ (မနောဓာတ်မှာ) အဆင်းရိပ် သဘောလေး ထင်တယ်။ အထဲထဲက

တော့ အရိပ်အငွေ့ပဲ မဟုတ်လား။ အဲဒီ သဘော လေးနဲ့ မနောအရိပ် လှမ်းဟပ်တဲ့ အချိန်ကျတော့ ဆင်ခြင်သိ ပေါ်ရတယ်။ ဒါလည်း အကြည်ဓာတ် ခွက်ကောင်းနေပါမှ သိနိုင်တာ။

ဒါကြောင့် မျက်စိ၊ နား၊ ပါးစပ်၊ ကိုယ်၊ စိတ် မကစားပါနဲ့၊ ကိုယ်တိုင်လည်း ပျက်၊ သူများကို လည်း နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးရာ ရောက်ပါတယ်။ သတိနဲ့ ထိန်းသိမ်းပြုပြင် အားထုတ်ကြပါ။

သမထမှ ဝိပဿနာသို့

ဘဝင်လေငြိမ်ပြီး နှလုံးအိမ်မှာ မနောအကြည် ဓာတ် အားကောင်းလာပါမှ ဖြစ်ရိပ်ပျက်ရိပ် မြင်နိုင် ပါတယ်။ မိမိရဲ့သတိသည် ဝင်လေထွက်လေဘက် ကို ဂရုစိုက်မိလို့ရှိရင် ဝင်ရိပ်ထွက်ရိပ် မြင်ပါလိမ့် မယ်။ သို့မဟုတ် နှာသီးဝထိပ်မှာ ကိုယ့်ဘက်ကို ဂရု စိုက်မယ်ဆိုရင် ဝင်လေထွက်လေရဲ့ တိုက်ခိုက်မှု ကြောင့် နှာသီး ဖျားထိပ်မှာ တဖွားဖွား တရိပ်ရိပ် ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် လေဘက်က ပေါ်မှ လို့ တရားသေပြောလို့ မရပါဘူး။ ထုံးပုံထဲ ခဲကျသ လို့ ဖွားခနဲ ဖွားခနဲ နှာသီးဖျားမှာ ပေါ်လာရင် ကိုယ့် ဘက်က ပေါ်တယ်လို့ မှတ်ပါ။ လေဘက်က တွေ့ ရင် သူ့ဘက်ကလို့ မှတ်ပါ။ ကိုယ့်ဘက်၊ သူ့ဘက် ဘယ်ဘက်ကတွေ့တွေ့ ပေါ်လို့တွေ့တာ မနော အကြည်ဓာတ် အားကောင်းလို့ပါပဲ။ ဒါဟာ ကိလေ သာတွေ အနည်ထိုင်ကျသွားပြီလို့ ပြောနေတာနဲ့ အတူတူပါပဲ။ ကိလေသာ အနည်ထိုင်ပြီး ငြိမ်သက် အေးချမ်းသွားတာကို သမထလို့ သုံးပါတယ်။ ဒီတော့ သမထရယ်လို့ သီးသန့်ကျင့်စရာ လိုသေး လား။ ကိုယ့်အမှတ်ကလေး တွင်တွင်မှတ်ရုံနဲ့ ပြီး သွားမှာပါ။

ဒီတော့ သမထ အောင် မအောင် သိချင်ရင် မိမိရှုကွက်မှာ နိမိတ်ပေါ် မပေါ် ကြည့်၊ လေဘက်က ပေါ်ပေါ်၊ နှာခါင်းဘက်ကပေါ်ပေါ် ပေါ်တော့ ပေါ်

ရမယ်။ မပေါ်သေးရင် သမထခန်းမအောင်သေးဘူး သာ မှတ်လိုက်ပါတော့။ သတိ မစပ်သေးဘူး၊ မှတ် အား မပြည့်သေးဘူးလို့သာ မှတ်လိုက်ပါတော့။ ဒီတော့ ယောဂီတို့ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် တရားစစ်လို့ ရ သွားပြီ။ သို့သော် နိမိတ်ပေါ်တယ်ဆိုတာ စိတ် တည် ကြည်ကြောင်းပြတာ၊ တရားရပြီလို့ မဆိုလိုသေးဘူး။

အဲဒီတော့ မှတ်ခါစ ၁၅ မိနစ်လောက်၊ နာရီ ဝက်လောက်မှာမှ နိမိတ်ပေါ်လာရင် မှတ်အား မကောင်းသေးဘူးလို့ မှတ်၊ ပြီးတော့ အာရုံမှားလေး ပေါ်လာလို့ ဒါမှမဟုတ် သတိအားလေး ကျသွားလို့ ပေါ်နေတဲ့ နိမိတ်လေး ပျောက်သွားရင်လည်း မဟုတ် သေးဘူးလို့ မှတ်။ ပရိကံယူပြီး ထိုင်စ ၂ မိနစ်၊ ၃ မိနစ်အတွင်းမှာပဲ တစ်ခုမဟုတ် ပေါ်လာပြီဆိုရင် ရင့်ကျက်လာပြီလို့ သဘောပေါက်တော့။ ဒီလို အကြည်ဓာတ်ခွက်မှာ ပေါ်နေတာလေးကို အတွေးနဲ့ ဖြစ်စေ၊ အပြေးနဲ့ဖြစ်စေ၊ တိုးဆောင့်လို့ဖြစ်စေ ရုတ် တရက် ပျောက်သွားတယ် ဆိုပါစို့။ ရှုကွက်မှာ ပြန် တည် လိုက်တာနဲ့ ဒီနိမိတ် ပြန်ပေါ်ရမယ်။ ဒီလိုဆို ရင့်ကျက်ပြီ သတ်မှတ်တယ်။ ကိုယ်နဲ့ ရင်းနှီးတဲ့ သူငယ်ချင်း အချိန်မရွေး ခေါ်လို့ရသလိုပေါ့။

အဲသလောက်မှ မရသေးဘူးဆိုရင် ဟိုဘက် က ဘာနိမိတ်ပေါ်နေနေ နှာသီးဖျား မလွှတ်ပါနဲ့။ ကိုယ့်အလုပ်ကို မလွှတ်ပါနဲ့၊ သူ့ကို လိုက်ကြည့်နေ ရင် တဖြည်းဖြည်းမှိန်ပြီး ပျောက်တတ်ပါတယ်။ ဝပ် ပြီးတော့လည်း ပျောက်တတ်ပါတယ်။ မရင့်သေးခင် သူ့ကို (နိမိတ်ကို) လိုက်မကြည့်ပါနဲ့။ မှန်နဲ့ မျက် ခွက် တည့်လို့ အရိပ်ပေါ်ရင် မှန်ကိုပဲ ဆက်ကြည့်ရ မှာပါ။ မှန်ကြည်လေ အရိပ်ထင်ရှားလေပါပဲ။ မှန်ကို မလွှတ်ပါနဲ့။ ရှုကွက်နဲ့ မှတ်စိတ် တည့်လို့ရှိရင် ကိုယ့် ရှုကွက်ဖြစ်တဲ့ နှာသီးဝထိပ်ကို မလွှတ်ပါနဲ့။ တစ်ထိုင် အတွင်းမှာ မိမိစိတ်က ရိုင်းရင် ရိုင်းသလို၊ ယဉ်ရင် ယဉ်သလို သူ့ပြုချက် နိမိတ်က ပြောင်းပါလိမ့်မယ်။ ပြီးတော့ မိမိစိတ်ဆန္ဒအား ကျသွားရင် တစ်မျိုး၊

တက်သွားရင် တစ်မျိုး၊ ဒီလိုလည်း အကျအတက် စိတ်အကြောင်းကို သူ ပြောပြပါလိမ့်မယ်။ သူ ဘယ် လိုပဲပေါ်နေနေ၊ ပြောင်းနေနေ ကိုယ့်ရှုကွက်ကို လက် မလွှတ်ပါနဲ့၊ ရှုကွက်နဲ့ မှတ်စိတ်တည့်လို့ ပေါ်တဲ့ဟာ ကို လက်မလွှတ်ပါနဲ့။ ဒါလေးနဲ့ နိမိတ်ကို ရင့်ကျက် အောင် မွေးယူရမှာ။ နိမိတ်ရင့်ကျက်ရင် စိတ်ရင့် ကျက်ပြီ မှတ်လိုက်တော့။ ဒီတော့ ရှာကြည့်ရမှာလား၊ မှတ်ရမှာလား။

“မှတ်ရမှာပါ ဘုရား”

လိုချင်စိတ်နဲ့ လှမ်းလို့မရဘူး။ လိုချင်စိတ် (နိမိတ်ပေါ်ချင်စိတ်)နဲ့ တွန်းလုပ်နေရင် ‘ဗျာပါဒ အတား’ပဲ။ ပြီးတော့ ကြက်ကန်းဆန်အိုးတိုး ရှိသေး တယ်၊ မှတ်ရင်း မှတ်ရင်း ရှုကွက်နဲ့မှတ်စိတ် တည့် သွားတော့ ပေါ်လာရော၊ အဲဒီမှာ ဟိုဟာလေး ပေါ် လာပြီဆိုပြီး ကြည့်နေတုန်း ပျောက်သွားရော၊ ဘယ် နယ်တုန်း၊ သူတောင်းစား ခွက်ပျောက် ဖြစ်မသွား ဘူးလား။ ပြီးတော့ ဒီတစ်ခါ ဒါလေးတွေ့တော့ ကြည့်ကောင်းကောင်းနဲ့ မမြင်ဖူးတာလေး ကြည့်နေ ရင်းက နောက်တစ်ခါ ဒီလိုဖြစ်အောင် ဆိုပြီး လာ လိမ့်ဦးမယ်။ ရရောလား။

“မရပါ ဘုရား”

လမ်းမှားလို့ကတော့ တစ်ချက်မှ မရဘူး။ အမှတ်ကလုံလို့ ဘာမှ လက်မခံဘူး။ အမှတ်တစ်ခုပဲ လက်ခံတယ်။ အားထုတ်ခါစ ယောဂီများ ဖြစ်လေ့ ဖြစ် ထရှိတဲ့ရောဂါမို့ သတိပေးနေတာပါ။ ဒီတော့ တစ်နေ့ ခုနစ်ကြိမ်ထိုင်၊ ခုနစ်ကြိမ်လုံး ပေါ်နေပြီး ထိုင်တာနဲ့ မိနစ်ပိုင်းအတွင်း ပေါ်နေပြီ၊ ဒီလိုရင့်ကျက်တဲ့အဆင့် ရောက်ပြီဆိုရင် စေ့စပ်အားလေးပေါ်မှာ စူးစိုက်အား လေး တိုးပေးပါ။ စေ့စပ်အားသည် သမထ တာဝန် ယူ၍ စူးစိုက်အားသည် ဝိပဿနာကို တာဝန်ယူပါ တယ်။ စေ့စေ့စပ်စပ်မှတ်တဲ့ သတိသည် စူးစူး စိုက် စိုက် သွားရတယ်။ စူးစူးစိုက်စိုက်ဆိုတာ ဒါတစ်ခု တည်း မျက်ခြည်မပြတ် ကြည့်နေတာကို ပြောတာ။

အဲဒီအချိန်ကျရင် ကိုယ့်နှာဝဖြစ်စေ၊ ပေါ်နေ တဲ့ ပြရာနိမိတ်ဖြစ်စေ၊ ကြိုက်တာ စိုက်ကြည့်၊ ရင့် ကျက်နေရင် အဝေးကို တုန်ခါပြီး ပြေးတာ မရှိတော့ ဘူး။ မှတ်အား မခံနိုင်လို့ လွင့်စဉ်သွားတာ မရှိတော့ ဘူး။ အဲဒီမှာ စိုက်ကြည့်စမ်းပါ။ အချောင်းတွေ့ ရင်လည်း အချောင်းလေးကို ရပ်မထားနဲ့၊ စိုက်ကြည့်၊ ဒါကို တစ်ခုတည်းသော စိတ်ဖြစ်သွားအောင် စူးစိုက် အားနဲ့ ထိုးထွင်းသိအောင် ကြည့်၊ အဲဒီမှာ အချောင်း လေးတွေ့ရင် ဒီအချောင်းလေးသည် လေနဲ့ နှာခေါင်း တိုက်ရာက ပေါ်လာတဲ့ အတွေ့အာရုံ ထင်တယ်။ ထင်းနဲ့ မီးနဲ့ တိုက်တော့ မီးခိုးပေါ်လာသလိုပေါ့၊ အဲဒီမှာ မီးခိုးသည် ထင်းရဲ့ကိုယ်စား၊ မီးရဲ့ကိုယ်စား မဟုတ်လား။

ဒီမှာလည်း နိမိတ်သည် နှာခေါင်းဆိုတဲ့ ရုပ် ဓာတ်နဲ့ ဟိုဘက်က လေနဲ့ အပူခိုးဆိုတဲ့ ရုပ်ဓာတ် (တေဇောနဲ့ ဝါယော) သူတို့နှစ်ခု တိုက်ခိုက်ရာက ပေါ်နေတဲ့ မိမိရဲ့ကိုယ်စားကော မဖြစ်နိုင်ဘူးလား။

“ဖြစ်နိုင်ပါတယ် ဘုရား”

ဒီနှာဝသည် တစ်ကိုယ်လုံးရဲ့ကိုယ်စားပဲ၊ ဒီတော့ ဒီအရိပ် နိမိတ်ကြည့်ရင်းနဲ့ မိမိကိုယ်ရဲ့ ဖောက်ပြန်မှု မသိနိုင်ဘူးလား။ ဒီနိမိတ်ကလေး အတက်အကျ အတိမ်းအယိမ်းနဲ့ကပ်ပြီး သိတာလေး ကလည်း တက်ကျ တိမ်းယိမ်းနဲ့ ကပ်ပါသွားမယ် ထင်တယ်။ ဒီလေ့နိမိတ်ကို စိုက်ကြည့်ရင် အထိနဲ့ အသိ နှစ်ခုအကြောင်း မသိနိုင်ဘူးလား။

“သိနိုင်ပါတယ် ဘုရား”

ဒီမှာ နှာသီးဝချည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ထင်ရှား ရာ စိုက်ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ ထိုင်တိုင်းလည်း ပေါ်ရင် ပေါ့လေ၊ ပျောက်တိုင်းလည်းပြန်မှတ်၊ ချက်ချင်း ပြန် ပေါ်ရင် ပြောတာပါ။ ဒီလို သူ့ကိုမှတ်ရင်းနဲ့ တိမ်ပျောက်၊ ၎င်းပျောက်၊ ဘယ်လိုပဲ ပျောက်သွားပါစေ၊ စေ့စပ် အားလေးနဲ့ ပြန်မှတ်ပေးစမ်းပါ။ သူ့ကို မမျှော်ပါနဲ့၊ စေ့စပ်အားနဲ့ ဘာကို ပြန်ထူထောင်နေတာတုန်း။

“သမထပါ ဘုရား”

“စူးစိုက်အားဟာ ဘာတာဝန်ယူတုန်း”

“ဝိပဿနာပါ ဘုရား”

ဒါကိုပဲ တစ်မျိုးပြောတော့ စေ့စပ်အားက သမာဓိ၊ စူးစိုက်အားက ပညာ၊ စူးစိုက်အားလေး မခံ သာသေးရင် စေ့စပ်အားလေးနဲ့ သမထပြန်ပြီး ထူ ထောင်ပါ။ သဘောပေါက်ပြီလား။

“သဘောပေါက်ပါပြီ ဘုရား”

ကိုယ်တွေ့တရားသဘော

စရုဏလည်းသူ ဝိဇ္ဇာလည်းသူ

တရားထိုင်လို့ မကောင်းသေးသူ (ဝါ) မအေး သေးသူ၊ မတည်သေးသူ၊ မကြည်သေးသူဆိုရင် ခေါင်းလည်း မအေးသေးလို့၊ စိတ်လည်း အထိုင်မကျ သေးလို့၊ ဒီတော့ ခေါင်းကို ‘အေးဟဲ့၊ အေးဟဲ့’လို့ ပြောရင် ရပါ့မလား။ စိတ်ကိုလည်း နင် ငြိမ်ငြိမ်ထိုင် ဟဲ့ဆိုလို့ ရပါ့မလား။

“မရပါ ဘုရား”

အေး... အဲဒါ အရေးကြီးဆုံးပဲ၊ တို့ သတိ လေးတစ်ခုတည်းနဲ့ အလုပ်လုပ်ရမှာ။ ဒီတော့ ဝင် လေ ထွက်လေအကြောင်းကို မသိသေးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဆင်ခြင်ကြည့်ပါ။ တို့ပေး ထားတဲ့ အပိုင်းသုံးပိုင်း၊ (ထိုင်၊ စကြံ၊ အထွေထွေ မူရာ) ဘယ်နေရာ ဟာနေသလဲ၊ ထွက်ပေါက် စစ် ဆေးကြည့်ပါ။ တကယ်တော့ ဘယ်မှလွတ်မသွား အောင် တစ်ရက် ၁၈ နာရီ ပေးထားတာ၊ ထိုင် ၇ ကြိမ် (ခုနစ်နာရီ) စကြံ ၈ ကြိမ် (ရှစ်နာရီ)၊ ပြီးတော့ နံနက်၉ နာရီနဲ့ နေ့ ၁၂ နာရီကြားက သုံးနာရီ၊ ဒီသုံးနာရီအတွင်းမှာက ရေချိုး၊ အဝတ်လျှော်၊ စား သောက် စသည်ဖြင့် အထွေထွေအမှုအရာပိုင်း၊ အား လုံးပေါင်းလိုက်တော့ ရှုမှတ်ချိန် ၁၈ နာရီမှာ ဘယ် နေရာ လွတ်သွားသလဲ။ ယောဂီတို့ တွက်ဆကြည့် ပါ။ အဖြေရှာကြည့်ပါ။

ပြီးတော့ တရားနာတဲ့နေရာမှာ သဘော ပေါက်ရမယ်၊ လိုက်နာရမယ် ဆိုတာ၊ ဒီနေရာမှာ တော့ တို့ပြောဟောနေတာတွေ အခုချက်ချင်းကြီး မသိသေးချင် နေပါစေ၊ နှာခေါင်းနဲ့ လေနဲ့သာ ကုန်း မှတ်၊ တစ်ချက်မဟုတ် တစ်ချက်တော့ တွေ့ရပါလိမ့် မယ်။ နှာခေါင်းနဲ့ လေနဲ့ တိုက်နေတာ ခေါက်ချိုးပြန် ဒါချည်းပဲ မှတ်၊ တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခုတော့ တွေ့ရမှာ ပဲ။ တို့ ဟောတယ် ပြောတယ်ဆိုတာက အပြင်ပဲ တာဝန်ယူနိုင်တာ၊ သုတဉာဏ်လေးမှ ဖြစ်ပါစေ တော့၊ တစ်ခါ ဒီ ကြားဖူးနားဝ ဗဟုသုတလေးတွေ အခြေခံပြီးတော့ စိန္တာမယဉာဏ်လေး ပွားပါစေ တော့ဆိုပြီး ဒီလို ဟောခဲ့တာပါ။

ထိုင်တဲ့အချိန်မှာ ဘာဝနာမယဉာဏ်လေး ကျတော့ နှာခေါင်းနဲ့ လေကလေး တိုက်တာမှတ်တဲ့၊ ယောဂီများသည် နှာခေါင်းနှင့်လေအကြောင်း သိရင် တော်ပြီ။ နှာခေါင်းနှင့် လေတိုက်တာသည် အမှန်၊ ဒါ ‘ကိုယ်တွေ့’ထင်တယ်။ တို့ ဟောလို့သိတာ ကိုယ် တွေ့မဖြစ်နိုင်ဘူး။ နှာခေါင်းနဲ့လေ တွေ့တာမှတ် တော့...

“ကိုယ်တွေ့ပါ ဘုရား”

ဒီတော့ တို့ဟောတာ ပြောတာသည် အပြင် ဓမ္မကထိကသဘော၊ နှာခေါင်းနှင့် လေတိုက်တာ မှတ်တာသည် ‘အတွင်းဓမ္မကထိက’လို့ မှတ်ထားစမ်း ပါ။ အတွင်းသိဟောတာနဲ့ အပြင်က မှန်းဟောတာ ဘယ်ဟာက ပိုတည့်သလဲ။

“အတွင်းက ပိုတည့်ပါတယ် ဘုရား”

ဒီတော့ အတွင်းဓမ္မကထိက ဟောတဲ့တရား တရစပ် နာကြစမ်းပါ။ ရပ်ထဲ ရွာထဲတုန်းက ဝင်မှန်း ထွက်မှန်းကို မသိခဲ့ဘူး၊ အခု ဒီမှာ ဝင်မှန်းသိ၊ ထွက် မှန်းသိ ဖြစ်လာတယ်။ မှတ်ပါများတော့ ဝင်အေး၊ ထွက်နွေး သိလာတယ်။

တစိုက်မတ်မတ် ဒါပဲ မှတ်လာတော့ အေး လှုပ်လှုပ်၊ နွေးလှုပ်လှုပ် သိလာပြီ ထင်တယ်။ လှုပ်

လှုပ်ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်နဲ့ အတူတူပါပဲ။ ဖြစ်ပျက်ဆိုတာ သေပြတ် ရှင်ပြတ် မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီ လှုပ်ရှားပြ နေတာကို ပြောတာပါ။ ဒါ အတွင်းဓမ္မ ကထိက ဟောလို့ သိရတာ ထင်တယ်။ အဲ... ရိုရိုသေသေနဲ့ နာလို့ ခေါင်းလည်း အေးမယ်၊ စိတ်လည်း အထိုင်ကျ မယ်၊ စိတ်အထိုင်ကျသလောက် နှလုံးအိမ်လေး ငြိမ်၊ နှလုံးသွေးလေးကလည်း တည်လာပြီဆိုရင် အကြည် ဓာတ် ပေါ်လာပြီ။ ဒီလို အကြည်ဓာတ်ပေါ်လာပြီ ဆိုရင် ဒီအေးလှုပ်လှုပ် နွေးလှုပ်လှုပ်ဟာ သူ့အရိပ် နိမိတ်သန်သန်နဲ့ ပေါ်လာတာပဲ။ မရှာရပါဘူး။ ရှာလို့ ရစကောင်းတာမှ မဟုတ်တာ၊ ဟို...ကျွဲပျောက် နွားပျောက်တာ မရှိလို့ ရှာရတာ၊ ဒါက မသိလို့ ရှာရတာ။ မသိတာဆိုရင် ဒီသတိလေးနဲ့ စိုက်လိုက် မတ်တတ်လုပ်ရတာ မဟုတ်လား။ အဲဒီမှာ သူ့နိမိတ် ကလေးက သူ့ဟာသူ ပေါ်လာတာပဲ။ မမျှော်လေ ပေါ်လေပါပဲ။ မလိုချင်လေ ပြလေပါပဲ။

ရုပ်သည် ဒီလိုဖောက်ပြန်နေတတ်ပါတယ်လို့ ပြောပြနေတာ မဟုတ်လား၊ အဲဒီနာတဲ့ဘေးနား ရှိနေ တဲ့ သတိကလည်း ကျုပ်က ဟောသလို သိတာဗျလို့ သူကလည်း ဟောနေတာပါပဲ။ နာတာကို ဟောပြ နေတာ ရုပ်ဓမ္မကထိက၊ နာမှန်း သိတာကို ဟောပြ နေတာ စိတ်ဓမ္မကထိက၊ နှာဝမှာလည်း ထိတာလေး နဲ့ သိတာလေး တရားလို တရားခံ စုံပြီ ထင်တယ် နော်၊ ကိုယ့်ကိုယ်က တွေ့တာဖြစ်လို့ 'ကိုယ်တွေ့'လို့ မဆိုနိုင်ပေဘူးလား။

“ဆိုနိုင်ပါတယ် ဘုရား”

ကိုယ်တွေ့က အဓိကဗျာ၊ ဒါ အဘိညဉ်တက် မယ့်နေရာ၊ စရဏလည်း သူ၊ ဝိဇ္ဇာလည်း သူပါပဲဗျာ၊ ပြီးတော့ သမထဆိုလည်း သူပါပဲဗျာ၊ ဒါ ကိုယ်တွေ့ အရေးကြီးပုံနော်။ တစ်နည်းအားဖြင့်တော့ တရား ခွင်က ထွက်ပြေးနေတဲ့စိတ်ကို လိုက်ဖမ်းတာပါ။

ပြီးတော့ ဒီလိုမှတ်နေတယ်ဆိုတာ အာရုံ နောက်က ကိလေသာကပ်ပြီး ပါလာမှာစိုးလို့ တံခါး

ပိတ်ခိုင်းနေတာပါ။ ဒီလိုမှတ်နေတာ ကင်းစောင့်တဲ့ သဘောသာပါ။ ဒီမှာ ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက် မတွေ့နိုင် သေးပါဘူး။ စကြိုကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းချိန်မှာတော့ 'ဘယ်လှမ်းတယ်၊ ညာလှမ်းတယ်' ဒါပဲ မှတ်ရလိမ့်ဦး မယ် ထင်တယ်။ လှမ်းတယ်ဆိုတဲ့ အမှတ်ကလေး တစ်ချက်မှာ ကြွတာရော၊ လှမ်းတာရော၊ ချတာရော၊ ထိတာရော မပါဘူးလား။

“ပါ၊ပါတယ် ဘုရား”

အဲဒီနေရာမှာ ကြွတယ်၊ လှမ်းတယ်၊ ချတယ်၊ ထိတယ်ဆိုပြီး တစ်ခုချင်း လိုက်မှတ်နေရင် စိတ်က မရှည်တော့ ထွက်သွားရော၊ သူ့ကို စိတ်ကို ချုပ် သလိုကြီး မှတ်နေတာကိုး၊ စိတ်မှ မနိုင်သေးရင် အဲဒီ လောက်ထိ ချုပ်လို့ မရဘူး။ ဝိပဿနာဉာဏ်မှာ ဉာဏ်သိက သိပ်များနေတော့ ရုပ်က မလိုက်နိုင်တဲ့ အချိန်မှာ စိတ်ကို အလုပ်ပေးသောအားဖြင့် 'နှစ် ချက်မှတ်'ကို တိုးသုံးရပါတယ်။ နှစ်ချက် မှတ်နဲ့ လည်း စိတ်က အလွန်သွက်နေတယ်၊ ရုပ်က မလိုက် နိုင်ဘူးဆိုမှ 'သုံးချက်မှတ်'ကို ပေးရပါတယ်၊ သုံးချက် မှတ်နဲ့လည်း မရဘူး၊ စိတ်က အလွန်ပေါ့ချောင် ချောင် ဖြစ်နေတယ်ဆိုရင်တော့ မဟာစည်သုံး သုံးရ ရင်တော့ ယောဂီ ဘီးချောင် နေတယ်၊ သပ်ထိုး။ တစ်ပတ်လောက် လည်ရမှာ လေးငါးပတ်လောက် လည်နေတော့ ဒါ ဘီးချောင်နေတာ မဟုတ်လား၊ ဒီတော့ သပ်ထိုး၊ ပြီးတော့မှ 'ထိတယ်၊ သိတယ်' မှတ်ရမှာ။

အခု တို့က 'ရှုကွက်နဲ့ မှတ်ချက်' တည့်အောင် လုပ်ရမှာ၊ အလှမ်းနဲ့ အမှတ်နဲ့ တည့်အောင်လေ၊ ဘယ်လှမ်းနဲ့ ဘယ်မှတ်နဲ့၊ ညာလှမ်းနဲ့ ညာမှတ်နဲ့၊ ဒါတည့်ရင် တော်ပြီ။ ဒီအချိန်မှာ 'တစ်မှတ်'ဆို တော် ပြီ၊ ဒီတစ်မှတ်မှာ လှမ်းတာရယ်၊ ကြွတာရယ်၊ ချတာ ရယ်၊ ထိတာရယ် လေးချက်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ တချို့ ယောဂီတွေအနေနဲ့ ကြွတာကို အများအားဖြင့် တွေ့နေတတ်ပါတယ်၊ ကြွတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် အေး

တာလေးကို သိနေတတ်တယ်။ ကြွတာလေးနဲ့ အေး
တာလေး ဒါသိရင် တော်ပြီ။ ဒါမှမဟုတ် လှုပ်တာ
လေးနဲ့ သိတာလေးနဲ့ တော်နေ လှုပ်နေတယ်။ တော်
နေ ပျောက်သွားပြန်ပြီနဲ့ အဆက်မပြတ် သိနေတယ်။
တစ်ခုသိ တစ်ခုမိတာလေးကို မှတ်နေရင် ကျန်ရပ်
ကလေးတွေ သူ့ဟာသူ ပေါ်လာတာ အားထုတ်ခါစ
ယောဂီတို့ အကုန်မပေါ်နိုင်ဘူး။ ဒီလောက်လေး တွေ
နေရင် ယောဂီတို့ ဆန္ဒအားတက်သွားပြီး ဝီရိယအား
လည်း တက်လာမယ်။ ဒီလောက်လေးမှ မတွေ့ရင်
ဆန္ဒအားကျပြီး ဝီရိယအားလည်း ကျသွားလိမ့်မယ်။
အဲဒါမှ ခြေထောက် တောင့်ပြီး ဟိုတိုင်မှီ ဒီတိုင်
ထောက်နဲ့ 'တိုင်မှီကမ္မဋ္ဌာန်း' ဖြစ်သွားမယ်။

ဒီတော့ ရှုကွက်နဲ့မှတ်ချက် တည့်အောင် မှတ်
ပေးစမ်းပါ။ မှတ်အားကောင်းမှ မှတ်ဉာဏ်တက်
တယ်။ ဖြစ်ပျက်မြင်တာ၊ လှုပ်ရှားမှုသိတာ မှတ်ဉာဏ်
လို့ သုံးတယ်။ စာလိုတော့ သမာဓိဉာဏ်ပေါ့။ အဲဒီ
မှတ်ဉာဏ်တက်လာပြီဆိုမှ အသိဉာဏ်က သူ့ဟာသူ
ထွက်လာတာကိုး။ အသိဉာဏ်ရယ်လို့ သီးခြားမရှိ
ဘူး။ ဒီမှတ်ဉာဏ်ပေါ် မှီရတာ၊ မှတ်အားကောင်းမှ
အမှတ်တွေ စိပ်နေမှ မှတ်အား တက်မယ်။ အမှတ်
တက်မှ လှုပ်ရှားမှုသိတဲ့ မှတ်ဉာဏ်ဆိုတာ တက်လာ
လိမ့်မယ်။ ဘယ်နေရာက ထိလိုက် ထိလိုက် လှုပ်ရှား
မှု သိနေပြီဆိုရင် အဲဒါမှ မှတ်ဉာဏ် တက်တာပဲ။
ဒါက ဘာမှန်းမသိသေးတဲ့ ယောဂီများအတွက်
လမ်းပြပေးနေတာ။

ရှုကွက်နဲ့ မှတ်စိတ်တည့်နေရင် မှန်နဲ့ မျက်
ခွက် တည့်ရင် အရိပ်ပေါ်သလိုလည်း အရိပ်ကလေး
ပေါ်တတ်ပါတယ်။ အဲဒါမှာ မမြင်ဖူး မူးမြစ်ထင်ပြီး
ပေါ်တာလေး လျှောက်လိုက်ကြည့်ရင် သွားရော၊ ဝေး
ပျောက် တိမ်ပျောက်၊ အဲဒီလို ရှုကွက်နဲ့ မှတ်စိတ်
တည့်ရင် ကြက်ကန်းဆန်အိုးတိုး ခေါ်မှာပေါ့လေ။
အရိပ်နိမိတ်လေး ပေါ်လာရင် ဝမ်းသာလာတတ်
တယ်။ ဒီလိုဆိုရင်လည်း ပေါ်တာလေး ပျောက်

သွားတတ်တယ်။ တက်စိတ်ပေါ်ရင် ဘဝင်မငြိမ်
တော့ဘူး။ ဘဝင်မငြိမ်ရင် မနော အကြည်ဓာတ်ဆို
တာ မရှိတော့ဘူး။ ဒါလေး ပေါ်လာလို့ ဒါလေး
တွေ့ရရင် နောက်တစ်ချိန် ဒါမျိုးရအောင် လုပ်မယ်လို့
မျှော်စိတ် ဝင်လာတတ်ပါတယ်။ မျှော်စိတ် တက်စိတ်
ဝင်နေရင် ဘဝင်ငြိမ်ပါဦးမလား။

“မငြိမ်ပါ ဘုရား”

ဒီတော့ မျှော်စိတ်လည်း မထားပါနဲ့။ ယောဂီ
တို့တာဝန်က ရှုကွက်နဲ့ မှတ်စိတ်တည့်ဖို့ ဒါပဲ ထင်
တယ်။ အမှတ်စုဆောင်းတဲ့နေရာမှာ စေ့စပ်အားကို
အဓိက ထားပေးပါ။ ဘာလုပ်လုပ် အမှုမဲ့ အမှတ်မဲ့
မဖြစ်စေဘဲ အမှုနဲ့ အမှတ်နဲ့ လုပ်ပေးပါ။ မှတ်ဉာဏ်
ရင့်ကျက်တာနဲ့ စိတ်ရင့်ကျက်တာ အတူတူပါပဲ။ ပြီး
တော့ စိတ်နဲ့ ကိလေသာ ကွဲအောင် ခွဲပေးနေတာ
လည်း ဒီမှတ်ဉာဏ်က ခွဲပေးနေတာ၊ စွဲစိတ်နဲ့ မှတ်
စိတ် သူလု ကိုယ်လုနဲ့ လုပ်နေကြတာ မဟုတ်လား။

အခု မှတ်စိတ်ဘက်က ငါးပြားပေါ် ငါးပြား
ထပ်တော့ ဆယ်ပြားလာပြန် ဖြစ်နေတာ၊ အဲဒီလို
မှတ်အားကောင်းလာတဲ့အတွက် စိတ်သည် မှတ်
ဉာဏ်နောက် ပါလာပြီ။ ဒီတော့ အစွဲစိတ်ကပ်သာ
ပါဦးမလား။

“မကပ်သာတော့ပါ ဘုရား”

မကပ်သာရင် စိတ် ဆိတ်ငြိမ်ပြီး မနော
အကြည်ဓာတ်ကလေးမှာ ဒီဖြစ်ရိပ် ပျက်ရိပ် ပေါ်နေ
မှာပဲ။ ဒါလေး သူ့ကို အမြဲတမ်းရင့်ကျက်အောင် ဝပ်
ပေးပါ။ ဒါကို စူးစိုက်အားလို့ ခေါ်တယ်။

ဒီနေရာမှာ တို့ဆရာမြတ်များက သူတို့ကိုင်
တဲ့ မိုလ်နဲ့ တပ်လှန့်ပေးတတ်ပါတယ်။ ပညာမိုလ်ကို
အဓိကထားတဲ့ ဆရာမြတ်များကျတော့ ဒီနေရာမှာ
ယောဂီ 'အသိလေးကပ်ပေး အသိလေးကပ်ပေး'နဲ့
နှိုးဆော်လိမ့်မယ်။ အသိကပ်ပေးဆိုရင် သတိနဲ့
ဝီရိယ အလိုလိုပါပြီးသားပဲ။ ဝီရိယမိုလ်ကို အဓိက
ထားတဲ့ ဆရာများကျတော့ 'ယောဂီ ဝီရိယ ကပ်ပေး။

ဝီရိယ တိုးလိုက်နဲ့ လမ်းပြလိမ့်မယ်၊ သတိ ဗိုလ်တင် ပြီး ပွင့်လာတဲ့ ဆရာမြတ်များကျတော့ 'ယောဂီ သတိ စိုက်ပေး'နဲ့ ညွှန်ပြမယ် ထင်တယ်၊ သတိစိုက်ပြီဆို တော့ ဝီရိယ မပါဘူးလား။ ပညာ မပါဘူးလား။

“ပါပါတယ် ဘုရား”

အဲဒီတော့ ဒီသုံးခု ဘယ်ဟာနဲ့တပ်လှန့် တပ် လှန့် ယောဂီတို့ ထိသလောက် သိစေချင်တာပဲ။ အဲဒီ တော့ သမာဓိဉာဏ်ရင့်သန်နေတဲ့ ယောဂီများ သမာဓိ နိမိတ် အမြဲတမ်းပေါ်နေပြီဆိုရင် တုန်ခြင်း ခါခြင်း မရှိတော့ဘဲ ရှုကွက်ထဲ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက်နဲ့ ဝပ်ပြနေ ပြီဆိုရင် စူးစိုက် အားသုံးပေးပါ။ စိတ်ကို သန့်ရှင်း အောင်လုပ်နေတဲ့အချိန်မှာ စွဲစိတ်က မကုန်သေးဘူး။ စွဲစိတ်ဆိုတာ ဆိုင်ရာမဂ်နဲ့ မသတ်မချင်း မကုန်တတ် သေးဘူး။ ဒီမှာ စွဲစိတ်က ခံစစ်နဲ့ နေလိမ့်မယ်။ ယောဂီတစ်ယောက် ဘယ်ညဉ့် ဘယ်စရိုက်အားကြီး တယ်ဆိုတာ စွဲစိတ်က သိတယ်။ စရိုက်လိုက်ပြီး မြင်ယောင် ကြားယောင်ဆိုတာ ပေါ်လာတတ်ပြန် တယ်။ စွဲစိတ်က အနုသယ လက်ငုတ်ညဉ့်ကို ကိုင် ပြီးတော့ စရိုက်လိုက်ပြီး မြင်ယောင် ကြားယောင်တွေ ပေါ်စေတတ်တယ်။

သဒ္ဓါအားကောင်းတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ ဘုရား၊ ရဟန္တာ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာတွေ ပေါ်တတ်တယ်။ အဲဒါ ဘယ်ကမှ လာပြတာ မဟုတ်ဘူး။ မိမိတို့ ညဉ့် စွဲစိတ် အနုသယက ပြနေတာ။ ရာဂအားကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ သူ့ရဲ့ ဆန့်ကျက်ဘက်ဖြစ်တဲ့ အပုပ်တွေ၊ အပွတွေ၊ အသုဘကောင်တွေ၊ အလောင်း ကောင်ကြီး ဗြုန်းခနဲ ရှေ့တိုးလာတာတွေ ပေါ်တတ် ပါတယ်။ ရာဂစရိုက်သမားမှာ မာနပါ စွက်ပါဦးမယ် ဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ထိတ်လန့်စရာ ပြန်တွေ့ရ တတ်ပါတယ်။ သို့မဟုတ် အမျိုးသားယောဂီများ အတွက် အမျိုးသမီးလှလှကလေးတွေ၊ အမျိုးသမီး ယောဂီများအတွက် အမျိုးသားပုံပန်းဟန်ပန်းတွေ တွေ့ရတတ်ပါတယ်။ ဒါ စွဲစိတ်က ရာဂလက်ငုတ်နဲ့

တို့ပြီးတော့ ယောဂီတို့ကို ဖျက်နေတာ။ ဘာတစ္ဆေမှ ခြောက်လို့ မရဘူး။ ကမ္မဋ္ဌာန်းရူးတယ်ဆိုတာ ကိုယ့် ညဉ့် ကိုယ်မနိုင်လို့ ရူးတာ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းက ရူးစေတတ် တဲ့အရာမျိုးမှ မဟုတ်တာ။

ဒေါသအားကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကျတော့ သွေး ရဲရဲ သံရဲရဲတွေ တွေ့ရတတ်တယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် လည်း သွေးသံရဲရဲ မကြည့်ရဲလောက်အောင် ပြန်တွေ့ ရတတ်ပါတယ်။ ဒေါသကို ကြောက်အောင် ပြနေ တာ။ မောဟလို တောင်တွေး မြောက်တွေးသမားကျ တော့ ဆံပင်စုတ်ဖွားနဲ့ မှုန်တုန်တုန် ပေါ်တတ်ပါ တယ်။ ပညာအားကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဘာမှ ပေါ် လေ့မရှိဘူး။ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ လူတိုင်းရှိတော့ ဒီမြင်ယောင် ကြားယောင်တွေ စိတ်ဝင်စားနေရင် ထိုအတိုင်း ပေါ်တတ်ပါတယ်။ ဒါ စွဲစိတ်ရဲ့ လှည့်စား မှုတွေ။

မစားရတဲ့အမဲ ဘယ်လိုတဲ့ဗျ။

“သဲနဲ့ပက်ပါ ဘုရား”

သဲလောက် ကဟန်မတူပါဘူး။ ခဲနဲ့ပေါက် တာ ထင်ပါတယ်။

ဒီလိုမျိုး အတွေ့အကြုံသည် မှတ်ဉာဏ်တည် ခါစ သမာဓိဉာဏ်တည်ခါစ ဝိပဿနာဉာဏ်ကူးခါစ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထ ရှိတတ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဘာပဲ ပေါ်ပေါ် ဖွင့်ကြည့်ရင် တွေ့ပါ့မလား။

“မတွေ့ပါ ဘုရား”

ဒါဖြင့် ဒါ ကိုယ်တွေ့လား၊ စိတ်တွေ့လား။

“စိတ်တွေ့ပါ ဘုရား”

တကယ်မြင်တာလား၊ မြင်ယောင် ကြား ယောင်လား။

“မြင်ယောင် ကြားယောင်ပါ ဘုရား”

အဲဒီတော့ ယောဂီများ တွေ့လာခဲ့သော် ဘယ် လိုဟာမျိုးတွေ့တွေ့ တွေ့တဲ့ ဟာကို တကယ်မဟုတ် ဘူး။ သဘောပဲလို့ မှတ်ချက်ထားပေးစမ်းပါ။ ဒီလို မှတ်ချက်မချပေးရင် သူ့အပေါ် အထင်ကြီးနေမယ်။

ပြီးတော့ ဒီမြင်ယောင် ကြားယောင်တွေ အပေါ် စွဲလမ်းမှု ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ ဒါ ကိုယ်တွေ့ မဟုတ်ဘူး။ စိတ်တွေ့လို့သာ အာရုံပြုပေးစမ်းပါ။ ဒီမှာ အဆန်းကို မျှော်နေတဲ့ စိတ်သည် အဆန်းကို တွေ့သွားတဲ့အတွက် တုံ့မသွားဘူးလား။ ရပ်မသွား နိုင်ဘူးလား။ ဒီလို တုံ့သွား၊ ရပ်သွားပြီဆိုရင် မြင်ရင် လည်း မြင်တယ်၊ ကြားရင်လည်း ကြားတယ်၊ သူ့ တုတ်နဲ့ သူ့ကို ပြန်ရိုက်ပေးစမ်းပါ။ ဒီလိုမှတ်ပေး လိုက်ရင် အမြင် အကြားတွေ ရပ်သွားလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် အမြင် အကြားဆိုတာသည် အနုသယကြောင့် ပေါ်လာတာပါ။ ကြောက်စရာတွေ ရင်တောင် မကြောက်ပါနဲ့။ အိပ်မက်ထဲမှာ ဓားနဲ့ ခုတ်သလို တကယ် သွေးမထွက်ပါဘူး။ ကြိုက်စရာ ရှိလည်း မကြိုက်မိပါစေနဲ့။ အိပ်မက်ထဲ သိန်းထီ ပေါက်သလို တကယ် မရပါဘူး။ တကယ် မဟုတ် ဘူး။ သဘောပဲလို့ အာရုံပျက်အောင် ဖျက်ချပေးပါ။ မြင်ရင် မြင်တယ်၊ ကြားရင် ကြားတယ်၊ သူ့တုတ်နဲ့ သူ ပြန်ရိုက်ပေးပါ။ အဲဒါ ဝင်လေ ထွက်လေ မှတ် ရင်းနဲ့ ပေါ်လာတဲ့ ဓမ္မာနုပဿနာ။ တို့ မြင်တယ် ကြားတယ်ဆိုတဲ့ အမှတ်သတိလေးတွေ စုဆောင်း ခဲ့တုန်းက ဓမ္မာနုပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနေရာ သုံးခဲ့တယ် မဟုတ်လား။

“သုံးခဲ့ပါတယ် ဘုရား”

ဝိပဿနာကျတော့ အေးရင် အေးတဲ့သဘော သတ္တိလေး၊ နွေးရင် နွေးတဲ့ သဘော သတ္တိကလေး ကိုင်မရ တွယ်မရ ဓမ္မာနုပဿနာ အစစ်ကို တွေ့ရ မယ်။ သမထမှာတုန်းက မှတ်ခဲ့တဲ့ ကြားရင် ကြား တယ်၊ မြင်ရင် မြင်တယ် အဲဒီ သတိ စုဆောင်းလာ

တာက အေးသော၊ နွေးသော သဘောမသိခင်က ကြားခံဖြစ်ပျက်သည် ဓမ္မာနုပဿနာ၊ ဒါ သဘောမျှ ထင်တယ်။ ဓမ္မဆိုတာ သဘောပြောတာကိုး။

အစွဲကြောင့် ပေါ်တာ အတု၊ ရွှေအတုဆိုရင် မှတ်ကျောက်တင်မှာ အလွန် ကြောက်ပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် သူ့ကို မစွဲပါနှင့်၊ မှတ်ကြည့်ပါ။ တဖြည်း ဖြည်း မှိန်ပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ မှိတ်ပျောက် ကလေး၊ မှိန်ပျောက်ကလေး၊ ဝေးပျောက်ကလေးနဲ့ သူ ပျောက်သွားတာ များပါတယ်။

ဝင်လေထွက်လေမှာကျတော့ မနောအကြည် ဓာတ်ကြောင့် ဝင်နိမိတ်၊ ထွက်နိမိတ်ပေါ်နေတာ ကိုယ်တွေ့လား၊ စိတ်တွေ့လား။

“ကိုယ်တွေ့ပါ ဘုရား”

ဒီလိုဆို အတုလား၊ အစစ်လားဗျာ။

“အစစ်ပါ ဘုရား”

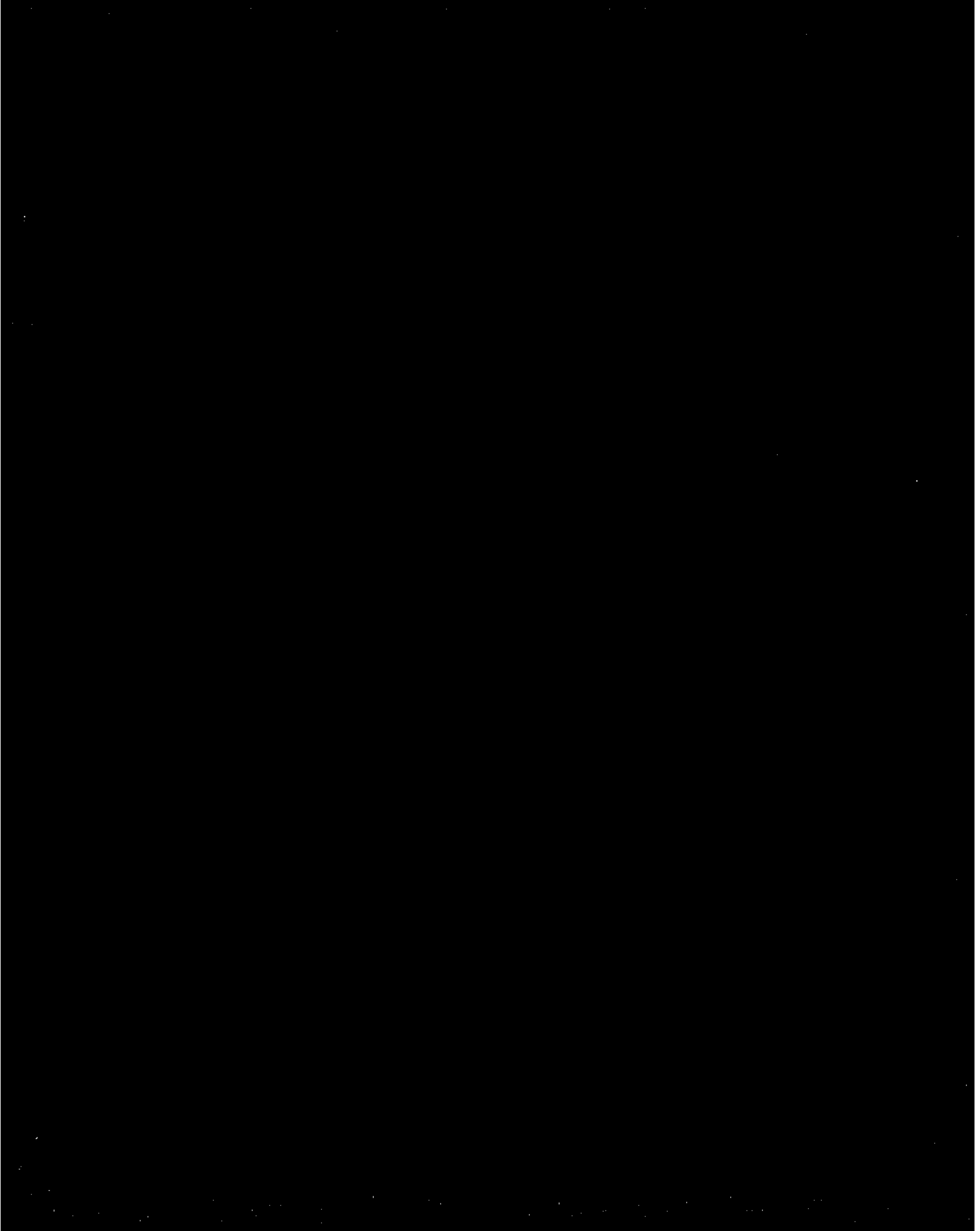
ရွှေစစ်တို့မည်သည် မှတ်လေ ထင်ရှားလေပါ ပဲ။ မြင်ယောင် ကြားယောင်ကျတော့ အတုဖြစ်တဲ့ အတွက် မှတ်လေ မှိန်လေ၊ ပျောက်လေ၊ ပေါ်ခဲ့သော် ချက်ချင်း ရပ်ဆိုင်းနိုင်အောင် ကြိုပြောထားတာ။ ကုသရေးထက် ကာကွယ်ရေးက ပို အရေးကြီးဆို သလိုပေါ့။ ဒီတော့ အတုနဲ့ အစစ်မှာ ဘာကို အရယူ ကြမလဲ။

“အစစ်ကို အရယူကြပါမည် ဘုရား”

[မောင်သွေးချွန် စုစည်းပူဇော်သည့်
မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ကြီး၏ နတ်တလူ
အလုပ်ပေးတရားစု စာအုပ်မှ
ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။]

မဟာဗောဓိမြိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာရှုနည်း ပြီး၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
အောင်လံဆရာတော်ဘုရားကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

အောင်လံဆရာတော် အရှင်စန္ဒိမာ

ရှေးဦးသိပ္ပံ

ကျေးဇူးတော်ရှင် အောင်လံဆရာတော် အရှင် စန္ဒိမာ၏ ဝိပဿနာရှုနည်းကို ဝိပဿနာလိုလားသူ များ၏အကျိုးကို ရှေ့ရှု၍ ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဆရာတော်သည် သဲအင်းဂူ ဝိပဿနာဓမ္မရိပ် သာတိုက်ခွဲ ၃၂၊ အောင်လံမြို့တွင် သီတင်းသုံးတော် မူပြီး အနယ်နယ်အရပ်ရပ်တွင် ၉ ရက်စခန်းများကို ဖွင့်လှစ်၍ ကိုယ်တော်တိုင် တရားပြလျက်ရှိပါသည်။ ရက်ရှည်အားထုတ်သူများအဖို့ အောင်လံဓမ္မရိပ်သာ တွင် သွားရောက်၍ ရှုမှတ်စခန်းဝင်နိုင်ကြပါသည်။

ဤရှုနည်းဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက် ပူဇော် သူသည် အောင်လံဆရာတော်ကြီးထံ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ သွားရောက်၍ ခွင့်တောင်းခံပြီး ဆရာတော်

၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ဆရာတော်ရေးသားပြုစုသည့် ၉ ရက်တရားစခန်း နိဗ္ဗာန်လမ်း တရားကျင့်စဉ် စာအုပ် နှင့် သောတာပတ္တိမဂ်ရှုဖွယ်ကျမ်းများမှ ထုတ်နုတ် ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ ရှုနည်းနှင့်ပတ်သက်၍ သရုပ် မပေါ်ခဲ့သည်ရှိသော် စာမျက်နှာ ပေးနိုင်မှု အားနည်း ခြင်းနှင့် ပူဇော်သူ၏ အားနည်းချက်များ ဖြစ်ပါ ကြောင်းနှင့် ခွင့်ပြုပေးတော်မူသည့် ဆရာတော်အရှင် စန္ဒိမာ (အောင်လံ) ဆရာတော်ကြီးအား ဤနေရာမှ ဦးခိုက်ပူဇော်အပ်ပါသည်။

ပူဇော်သူ

ကျေးဇူးတော်ရှင်
အောင်လံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏

ထေရ်ပုတ္တိအကျဉ်း
[၁၃၁၄ -]

ဤသောတာပတ္တိမဂ် ရှုဖွယ်ကျမ်းကို ပြုစု
ရေးသားသော အောင်လံ အရှင်စန္ဒိမာကို ပဲခူးတိုင်း၊
သနပွင်မြို့နယ်၊ အနောက်တံခွန်တိုင်ကျေးရွာ၊
ခမည်းတော် ဦးသိန်းအောင်၊ မယ်တော် ဒေါ်ခင်မြ
တို့မှ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၄ ခုနှစ်၊ ကဆုန်
လပြည့်ကျော် ၅ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့၊ နံနက် ၄ နာရီအချိန်
တွင် မီးရှူးသန့်စင် ဖွားမြင်ခဲ့ပါသည်။ မွေးချင်းခုနစ်
ယောက်ရှိသည့်အနက် တတိယမြောက် သားရတနာ
ဖြစ်ပါသည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်စိုးနိုင်ဖြစ်ပါသည်။
အစ်မနှစ်ယောက်၊ ညီငယ် လေးယောက်ရှိရာ...

၁။ ဒေါ်စောမြင့် ၂။ ဒေါ်ခင်မြင့် (သီလရှင်
ဆရာကြီး ဒေါ်ခေမာသီရိ) ၃။ မောင်မြင့်စိုး ၄။ မောင်
ဝင်း ၅။ မောင်ချစ်ရီ ၆။ မောင်ကြည်တိုး တို့ ဖြစ်ပါ
သည်။

ဆရာတော်အလောင်းအလျာသည် ငယ်စဉ်
အခါက ရွာဦးကျိုက်ဒေးကစီကျောင်း ဆရာတော်
ထံ၌ ဗုဒ္ဓစာပေများကို သင်ကြားဆည်းပူးခဲ့ပါသည်။
လောကီ ပညာရပ်များကိုလည်း (Chemistry) ဓာတု
ဗေဒဘာသာရပ်ဖြင့် ကျောင်းပြီးသည်အထိ သင်ယူ
တတ်မြောက်ခဲ့ပါသည်။ ကျောင်းပြီးသည်နောက်
မိဘနှစ်ပါးကို လုပ်ကျွေးကာ ၂၃ နှစ်အထိ လူဝတ်
ကြောင်ဘဝဖြင့် နေခဲ့ပါသည်။ ၂၄ နှစ် ရောက်သည့်

အခါ အတိတ်ပါရမီနှိုးဆော်မှုကြောင့် မင်္ဂလာဒုံမြို့
နယ်၊ ကျိုက္ကလုံရွှေကျင် ကျောင်းကြီးတွင် ဘဒ္ဒန္တဇေဝန
ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ မိဘနှစ်ပါးတို့၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟကို
ခံယူကာ လူဝတ်ကြောင်ဘဝကို စွန့်လွှတ်ပြီး မြင့်
မြတ်သော ရဟန်းဘောင်သို့ ပထမအကြိမ် တက်ခဲ့ပါ
သည်။

ထို့ပြင် ရဟန်းဘောင်၌ ဆရာတော်လောင်း
လျာမှာ ကြာကြာမနေရရှာပေ။ ခမည်းတော် ကွယ်
လွန်၍ ခမည်းတော်၏ ကိုယ်စားအနေဖြင့် ကျန်ရစ်သူ
မိခင်နှင့်အတူ လူမမယ်ညီငယ်များကို လုပ်ကျွေးရန်
ဝင်္ဂုကြွေးက ကျန်သေးသဖြင့် ရဟန်း ၇ ဝါအရတွင်
တစ်ခါ လူ့ဘောင်သို့ ပြန်ဆင်းခဲ့ရပြန်ပါသည်။ သို့
သော်လည်း သဲအင်းဂူဝိပဿနာတရားကို ဆရာ
တော်ဦးသီရိဓမ္မထံမှ နာယူကျင့်သုံးခွင့် အပြည့်အဝ
ရရှိခဲ့ပါသည်။

လူဝတ်ကြောင်ဘဝတွင်လည်း လူဝတ္တရား
တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရင်း တစ်ဖက်မှလည်း
အချိန်ရသလောက် ကိုယ်တိုင်ကျင့်သုံးပြီး အခြားသူ
တစ်ပါးတို့ကိုလည်း စွမ်းအားရှိသလောက် နည်း
လမ်းညွှန်ပြ အားထုတ်စေခဲ့ပါသည်။

၁၃၅၇ ခုနှစ်တွင် မယ်တော်ဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်မြ
ကွယ်လွန်သည့်အခါ ရှိရင်းစွဲ သံဝေဂဉာဏ် ရင့်သန်

နေသည့်အလျောက် မိမိပိုင် ကား၊ အိမ်၊ တိုက်တာ ပစ္စည်းတို့ကို အပြီးအပိုင်စွန့်လွှတ်ပြီး ရဟန်း ဒါယကာ ဦးခင်ဝင်း၊ ရဟန်းဒါယိကာမ ဒေါ်မြင့်မြင့် သန်းတို့၏ ပစ္စယာနဂ္ဂဟကိုခံယူကာ မှော်ဘီမြို့နယ်၊ နှောကုန်းရွာ၊ သဲအင်းဂူကျောင်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ဝါယမ (ဘီးလင်းဆရာတော်)ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ဒုတိယအကြိမ် မြင့်မြတ်သော ရဟန်းဘောင်သို့ တက်ခဲ့ပါသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ အရှင်စန္ဒိမာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်အရှင်စန္ဒိမာသည် ရဟန်းဖြစ်စတွင် တစ်ဝါတိတိ သဲအင်းဂူကျောင်း၌ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျင့်စဉ် နည်းလမ်းများကို ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်သည်အထိ နည်းနာနိဿယ ခံယူကာ ပြည်မြို့နယ် ငါးဆူတောင်တောရ၌ ငါးနှစ်ကြာမျှ ဧကစာရီ အကျင့်ဖြင့် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အပြင်းအထန် ကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ ဧကစာရီအကျင့်ဖြင့် ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်ရင်း နီးစပ်ရာ ဒကာ ဒကာမတို့အား ဝိပဿနာတရားများ ပြသဆိုဆုံးမလျက် ယခုအခါ အောက်ပါရိပ်သာများ၌ လှည့်လည်သီတင်းသုံးကာ မိမိရရှိ သိမြင်ထားသော ကျင့်စဉ်တရားများကို ယောဂီအပေါင်းတို့အား ပြသညွှန်ကြားလျက်ရှိပါသည်။

- ၁။ အောင်လံမြို့၊ စက်ရုံရပ်၊ တိုက်ခွဲ (၃၂)၊ သဲအင်းဂူဝိပဿနာဓမ္မရိပ်သာ (၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် တည်ထောင်သည်။)
- ၂။ ပြည်မြို့၊ တိုက်ခွဲ (၃၂)၊ နဝဒေးသဲအင်းဂူ ဝိပဿနာဓမ္မရိပ်သာ (၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်သည်။)
- ၃။ ပဲခူးတိုင်း၊ သနပ်ပင်မြို့နယ်၊ အနောက်တံခွန်တိုင်ကျေးရွာ၊ တိုက်ခွဲ (၃၂)၊ ကျိုက်ကဒေးကစည်သဲအင်းဂူဝိပဿနာဓမ္မရိပ်သာ (၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်သည်။)
- ၄။ ရန်ကုန်တိုင်း၊ မင်္ဂလာဒုံမြို့နယ်၊ တိုက်ခွဲ

(၃၂)၊ ရွှေနံ့သာ သဲအင်းဂူ ဝိပဿနာဓမ္မရိပ်သာ (၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်သည်။) အဆိုပါရိပ်သာအသီးသီး၌ မြင့်တင်နည်းလမ်း ဝိပဿနာစခန်းများ ဖွင့်လှစ် ပြသလျက် တစ်ဖက်မှ ဝိပဿနာကျမ်းစာအုပ်များကို ယောဂီများအတွက် အလွယ်တကူ ကျင့်သုံးနိုင်ရန် ပြုစုလျက်ရှိပါသည်။

ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်းပြီး၏ ။
○

ကျေးဇူးတော်ရှင် အောင်လံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဩဝါဒတော်

တရားကျင့်တော့မည့်ယောဂီသည် တရားမကျင့်မီ တရားအပေါ်၌ ခံယူချက်ပြည့်ဝမှု ရှိမှသာလျှင် တရားကျင့်ရာ၌ ပေါက်မြောက်အောင်မြင်သည်။ ဣဒ္ဓိပါဒ်တရားလေးပါး ပြည့်စုံမှုရှိရမည်။ ပါရမီရရုံ သဘောမျှဖြင့် ခံယူကာ တရားကျင့်လျှင် မဂ်ဖိုလ်မရနိုင်။ ပုထုဇဉ်တို့ မလေ့ဖြစ်သော ပြိုင်ဆိုင်မှု၊ ဂုဏ်ယူလိုမှု၊ မနာလိုမှု၊ ထောင်လွှားလိုမှု၊ အကြည်ညိုခံလိုမှု စသော တရားနှင့်မလျော်ညီသောစိတ်များဖြင့် တရားကျင့်လျှင် မဂ်ဖိုလ်မရနိုင်။ မဂ်ဖိုလ်နှင့် တန်သည့်စိတ်များ မွေးမြူကာ တရားကျင့်ရမည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင်
အောင်လံဆရာတော်ဘုရားကြီး၏
ဝိပဿနာရှုနည်း

ဘာဝနာ

ဘာဝနာဟူသည် ကြိမ်ဖန်များစွာ ပွားများခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုဘာဝနာသည် သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ သမထဘာဝနာဟူသည် ကသိုဏ်းစသော ပညတ်အာရုံကို လည်းကောင်း၊ ပရမတ်အာရုံကိုလည်းကောင်း အခြေခံ၍ ဈာန်အဆင့်ဆင့် မြဲအောင် ပွားများခြင်းဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာဘာဝနာဟူသည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြင့် ပရမတ် ရုပ်နာမ်တို့၏ သဘောအပေါ်၌ အနိစ္စဝိပဿနာ ဉာဏ်ကို ပွားများ၍ နိစ္စ (မြဲခြင်း) အစွဲကို စွန့်နေခြင်း၊ ဒုက္ခဝိပဿနာဉာဏ် ပွားများ၍ သုခ (ချမ်းသာခြင်း) အစွဲကို စွန့်နေခြင်း၊ အနတ္တဝိပဿနာဉာဏ် ပွားများ၍ အတ္တ (ငါ)အစွဲကို စွန့်နေခြင်း၊ အသုဘလက္ခဏာကို ပွား၍ သုဘ(သာယာဖွယ်ရာ) အစွဲကို စွန့်နေခြင်းဖြစ်သည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်း

ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူသည် ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ရကြောင်း ကျင့်ရမည့်နေရာ (ရှုရာ အာရုံ)ဖြစ်သည်။ ဈာန်ရကြောင်း ကျင့်ရမည့် အရာဋ္ဌာနတို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀ ပင် ဖြစ်သည်။ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း ကျင့်ရမည့် အရာဋ္ဌာနတို့သည် ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မဟူ၍

၄ ဌာန ရှိသည်။

သမထယာနိကနှင့် ဝိပဿနာယာနိက
ကျင့်စဉ်နှစ်မျိုးတို့၏သဘော

သမထယာနိကကျင့်စဉ်သည် သမာဓိကျင့်စဉ် ဖြစ်သည်။ သမာဓိသက်သက် အားကောင်းအောင် ကျင့်ပြီးမှ ဝိပဿနာကူးခြင်းဖြစ်သည်။ နိဝရဏတရားတို့ကို ရှောင်လွှဲ၍ ကျင့်သောနည်းဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာယာနိကဟူသည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သုံးမျိုးကို တစ်ပြိုင်တည်းပါအောင် ကျင့်သောနည်းဖြစ်သည်။ နိဝရဏတရားတို့ကို တိုက်ရိုက်ပယ်သတ်၍ ကျင့်သောနည်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ပြုလျှင် မာလကာသီးစားရာတွင် အခွံအားလုံးကို စားဖြင့် သင်ပြီးမှ အသားကို တိုက်ရိုက်စားသောနည်းနှင့် အခွံနှင့်တကွ အသားကိုတစ်ကိုက်စာကိုက်၍ အခွံကို ထွေးထုတ်ပစ်ပြီး အသားကို စားသောနည်းဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲခြားနိုင်သည်။ အခွံသင်ပုံချင်း မတူသော်လည်း အသားအားလုံးကို ပြီးမြောက်စွာ စားရခြင်းတော့ တူညီကြသည်။

သမထယာနိကနည်းသည် အခွံအားလုံးကို စားဖြင့် သင်ပြီးမှ အသားကို ကိုက်စားသော နည်းနှင့် တူ၍ ကျင့်စဉ်တက်ရာတွင် သက်သာပြီး အချိန်များ

များ ယူ၍ ကျင့်ရသောနည်းဖြစ်သည်။ သမထယာ နိကဋ္ဌ အခွံကို ဓားဖြင့်ခွာခြင်းသည် သီလ၊ သမာဓိ ကျင့်စဉ်၏ သဘောဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာယာနိက နည်းသည် 'အခွံနှင့် တကွ အသားကို တစ်ကိုက်စာ ကိုက်၍ အခွံကို ထွေးထုတ်ပစ်ပြီးမှ အသားကို စား သောနည်း'နှင့် တူသည်။ အခွံဟူသည် လောကီ ပညတ်နှင့် နိဝရဏတရားတို့ ဖြစ်သည်။ ကိုက်စား ခြင်းသည် ဝိပဿနာယာနိက ကျင့်စဉ်၏ မဂ်ဖြစ် သည်။ အသားသည် ပရမတ်ရုပ်နာမ်ဖြစ်သည်။ ပင်ပန်းစွာ ကျင့်ရပြီး အချိန်တိုတိုနှင့် အမြန်ဆုံး မဂ်ဖိုလ်ရသောနည်း ဖြစ်သည်။ အချို့ဝိပဿနာ ယာနိကဋ္ဌ သမထကျင့်စဉ် အနည်းငယ်အခြေခံ၍ ကျင့်သောနည်းလည်း ရှိသည်။

ယခုအခါ ပရိယတ် ပဋိပတ် သာသနာဖြစ် သည့် ဝိပဿနာတရားတော်ကို အာရုံကာမဂုဏ် တို့ဖြင့် လိမ်းကျနေသော လူဝတ်ကြောင် ယောဂီတို့ သာ ကျင့်ကြံနေကြသည်က များသည်။ အချိန် လည်း များများမပေးနိုင်။ ရက်တိုတိုနှင့် မဂ်ဖိုလ်ကို လည်း လိုချင်ကြသည်။ တရားကျင့်ရာတွင် လိုအပ် သည့် ပညာများကိုလည်း မတတ်၊ စိတ်တွေရုပ်တွေ ကလည်း ကြမ်းတမ်း၊ ခေတ်ကလည်း နင်လား ငါ လား ကျင့်နိုင်မှ တော်ကာတန်ကာ တရားရသည့် နေယျခေတ်ဖြစ်နေ၍ သက်သက် သာသာလွယ် လွယ်ကူကူ အချိန်တိုတိုနှင့် တရားမရနိုင်ပါ။ ထို့ ကြောင့် သုခပဋိပဒါ ကျင့်စဉ်ဖြစ်သည့် ကသိုဏ်း အာရုံ အခြေခံ ဝိမောက္ခရုစပါးကျင့်စဉ်နှင့် နူးညံ့စွာ ရှုရှိုက်ကျင့်ရသည့် အာနာပါနကျင့်စဉ်နှင့်လည်း မသင့်လျော်ပေ။ မဟာသတိ ပဋ္ဌာနသုတ်၌ ၇ ရက် (သို့) ၇ လ (သို့) ၇ နှစ် ကျင့်လျှင် တရားရနိုင်သည် ဟု မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားထားပါ သည်။ ယခုခေတ်ဆိုလျှင် ၇ ရက်နှင့် ရနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိတော့ပါ။ ယခုခေတ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ သည်ပင် ၇ ရက်နှင့် ရသည်ဟူ၍ မတွေ့ရပါ။ ၇

လနှင့် ရသည်ဟူ၍လည်း မတွေ့ရပါ။ ထို မဟာ သတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်ကို သစ်တစ်ပင်ရင်း၊ ဝါးတစ်ပင် အောက် တောထဲ တောင်ထဲ ဂူထဲ လိုဏ်ထဲ ဆိတ်ငြိမ် ရာမှာ ကျင့်ရမည်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော် တိုင် ဟောထားပါသည်။ ယခု တရားကျင့်သော လူဝတ်ကြောင် ယောဂီများ ထိုကဲ့သို့ မကျင့်နိုင်ပါ။ ရပ်ထဲရွာထဲ မြို့ထဲမှာသာ ရိပ်သာများဖွင့်၍ လူတို့ အလိုက် အကြိုက်ပေးကာ ပဋိပတ္တိသာသနာတော် ကြီးကို ပြုနေရသည်။

ထိုသဘောကို နားမလည်၊ မသုံးသပ်ကြ သော အမြင်နည်းကြသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တရားဆို တာ နူးနူးညံ့ညံ့ ကျင့်ရမည်ဟူ၍ တရားသေကိုင်ကာ ပြောဆို ကျင့်သုံးနေကြသည်။ မသင့်လျော်ပေ။ အမြန်ရောက်လိုသောသူသည် ပြင်းပြင်း လျှောက်ရ မည်။ အသာစံလိုသောသူသည် အနာခံရမည်။ အဖြေကတော့ အထက်ပါ ရှင်းပြခဲ့သည့်အတိုင်း အသေတတ်ဖို့ အရေးကြီးပါသည်။ ဓာတ်လေးပါး ဖောက်ပြန်မှု၌ ဆင်းရဲမီး ချုပ် မချုပ် အဖြေထုတ်ဖို့ ပဓာနကျသည်ကို သတိပြုသင့်သည်။

ဝိပဿနာယာနိကကျင့်စဉ်

ဝိပဿနာယာနိကဟူသည် အရှုဉာဏ်စိတ်၌ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဟူသော မဂ္ဂင် ၈ ပါးဖြင့် ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် တို့ကို တိုက်ရိုက်အာရုံပြုလျက် သစ္စာ ၄ ချက် တစ် ပြိုင်နက်ပေါ်အောင် 'တဒဂံ လောကီ မဂ်စိတ်'များဖြင့် သာမညရုပ်+နာမ်(အခြေခံရုပ်နာမ်)တို့ကို လက္ခဏာ သုံးချက်ဖြင့် ရှုလျက် ကျင့်သောကျင့်စဉ် ဖြစ်သည်။

ဝိပဿနာယာနိကဟုဆိုသော်လည်း သမထ အခြေခံ၍ ဝိပဿနာယာနိက ကျင့်စဉ်နှင့် ဝိပဿနာ ယာနိက ကျင့်စဉ်သက်သက်ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ သတိပဋ္ဌာန် ၄ ပါးတို့တွင် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကျင့် နေသော အရှုဉာဏ်စိတ်တွင် 'လက္ခဏာတစ်ချက်၊

မဂ်စိတ်တစ်ချက်၊ သစ္စာလေးချက် ' တစ်ပြိုင်နက် မြင်ရမည်။ (တဒင်္ဂလောကီမဂ်များ) တရားကျင့်သော ယောဂီတို့သည် မိမိ၏ကျင့်စဉ်၌ အရှုဉာဏ်တွင် အထက်ပါသုံးချက် ပါဝင်မှုရှိ မရှိ စစ်ဆေးသုံးသပ် ရမည်။ ထိုသုံးချက်မပါလျှင် မိမိကျင့်စဉ် မပြည့်စုံ မမှန်ကန်သေးပါ။ အထူးသတိပြုရမည်။

ယခုလို နေယျခေတ် (ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကြိုး စားမှ တရားရသည့်ခေတ်) တွင် သက်သက်သာသာ ဖြင့် (သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ နည်း ပါးစွာဖြင့်) မြင့်မြတ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရနိုင် မည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဖြင့် သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ထက်သန်စွာ ကျင့်ကြံ အားထုတ်မှသာလျှင် မြင့်မြတ်သော မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။ (ဗောဓိရာဇကုမာရ)

ထိုသို့ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကျင့်ရမည်ဆိုသော် လည်း နည်းလမ်းမမှန်ကန်က ပင်ပန်းသလောက် ခရီးမရောက်ဖြစ်တတ်သည်။ အထူးသော ကြေး စည်ကဲ့သို့ အချက်ပေါင်းများစွာ အထူးခရီး ပြီး အသံ မြည်လျက် ဘယ်ညာ လည်ပတ်နေရသလောက် ကြိုးမှလွတ်ခွင့်မရဘဲ ဖြစ်နေဘိသကဲ့သို့ ကျင့်စဉ်ရှေ့ ရောက်မှန်းမသိ၊ နောက်ပြန် ရောက်မှန်းမသိ၊ အခြေခံ ကျင့်စဉ်မှလည်း မလွန်မြောက်၊ ထပ်ကာတလဲလဲ ကျင့်နေရသည်ကိုလည်း မသိ၊ သီလသမာဓိ ကျင့်စဉ် ကလည်း မဆုံး၊ အချိန်ကုန် အပင်ပန်းခံ၍ ကျင့်ရသ လောက် ခရီးမပေါက်ဘဲ အကျင့်လည်နေတတ် သည်။ ထို့ကြောင့် နည်းမှန်လမ်းမှန် စနစ်တကျ ညွှန် ပြပေးတတ်သည့် 'သပ္ပုရိသ သံသေဝ' ဆရာကောင်း ထံ နည်းလမ်းခံ ချဉ်းကပ်ရမည်။ ဆရာကောင်းဟု သည်၌လည်း မိမိကိုယ်တိုင် အနည်းဆုံး တစ်မဂ် တစ်ဖိုလ် ရရှိထားပြီးဖို့ လိုအပ်သည်။

ရုပ်တို့၏ ဖွဲ့စည်းတည်ရှိမှုကို သဘာဝ အတိုင်းသိအောင် ရှုခြင်း၊ (၃၂ ကောဋ္ဌာသ၊ ဓာတ် ၄ ပါး) ရုပ်တို့၏ ဣဋ္ဌ (ကောင်းဂုဏ်)နှင့် အနိဋ္ဌ

(မကောင်းဂုဏ်) သဘာဝအတိုင်း သိအောင်ရှုခြင်း၊ (ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်) အာရုံနှင့် မနကို ဆက်စပ်ပေးသော ဖဿ၏သဘောကို သိအောင်ရှု ခြင်း၊ (စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်) အာရုံ၏သဘော ကို ခံစားတတ်သောဝေဒနာကို သိအောင် ရှုခြင်း (ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်) တို့သည် အခြေခံ ပဓာနကျသည်။

ရုပ်၏ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ သဘောသက်သက်နှင့် ဝေဒနာ (ခံစားခြင်းနာမ်) သက်သက်ကို မမြင်က ရုပ်တို့၏ ဣဋ္ဌ (ကောင်းဂုဏ်) နှင့် တွေ့ကြုံရသည် ရှိသော် သာယာတပ်မက်ခြင်း စသောကိလေသာတို့ ဖြစ်၍ အနိဋ္ဌ (မကောင်းဂုဏ်) နှင့် တွေ့ကြုံရသည် ရှိသော် မသာယာ မနှစ်သက်သော ကိလေသာတို့ သည် ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်။ ထိုဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ တို့တွင်လည်း အာသီဝိသောပမသုတ္တန်အရ မြွေဆိပ် လေးမျိုးနှင့်တူသည့် ဓာတ်လေးပါးဖောက်ပြန်မှု အနိဋ္ဌာရုံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိလေသာမီး တောက်ကို ရှေးဦးစွာ ငြိမ်းသတ်ထားရန် အရေးကြီး သည်။

ဝေဒနာကမ္မတ္တန်း၏သဘောဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း

(၁) ဣဋ္ဌာရုံကြောင့်ဖြစ်သော သုခဝေဒနာမှ သော မနဿ (သာယာသော) စိတ်နှင့် အနိဋ္ဌာရုံကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာမှ ဒေါမနဿ (မသာယာသော) စိတ် ဖြစ်နေခြင်းတို့ကြောင့် ကိလေသာဖြစ်ရာတွင် ဘယ် ကိလေသာကို အရင်သတ်ရမည်နည်းဟု သုံးသပ် ကြည့်ရမည်။

မိမိ၏ဒွါရခြောက်ခုသို့ သောမနဿတဏှာ (လောဘ)ဖြစ်စေသော ဣဋ္ဌာရုံနှင့် ဒေါမနဿတဏှာ ကိုဖြစ်စေသော (ဒေါသ) အနိဋ္ဌာရုံတို့ တစ်ပြိုင်တည်း ကျရောက်သည်ရှိသော် အဓိပတိ (ဦးစီးမှု) အာရုံ ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာ(နာမ်ခံစားမှု)ကို အကြောင်း ခံ၍သုံးသပ်ကြည့်ရမည်။ အကယ်၍ လူတစ်ယောက်

သည် အဆင်းရူပါရုံ (အဓိပတိဣန္ဒြာရုံ) နတ်သမီး တစ်ယောက်ကို မြင်မှုနှင့် မိမိ၏ မျက်စိကို ဆူးဖြင့် အထိုးခံရမှု (အဓိပတိအနိဋ္ဌာရုံ)တို့ တစ်ပြိုင်တည်း ကျရောက်လျှင် ဘယ်အာရုံကိုအကြောင်းခံ၍ ကိလေသာ ဖြစ်မည်လဲဟု သုံးသပ်ကြည့်လျှင် နတ်သမီးကို မကြည့်ရလျှင်နေပါစေ။ မျက်စိကိုတော့ အထိခိုက် မခံနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတို့သည် မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်၌ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်စေမည့် အနိဋ္ဌာရုံကျ ရောက်မှုကို မလိုလားကြပေ။ ထိုအနိဋ္ဌာရုံ ကျရောက်မှုကို ရင်ဆိုင်ရလျှင် တားဆီးချုပ်တည်း၍ မရနိုင်သည့် ဒေါသစေတနာဖြစ်ပေါ်လာပြီး ဆင်းရဲ မီးတောက်ရသည်။ ထိုဒေါသစေတနာသည် ဒုဂ္ဂတိဘုံသို့ ပို့ဆောင်သည့် အကြောင်းတရားသင်္ခါရ ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို အကြောင်းခံ၍ အနိဋ္ဌာရုံမှ လွတ်လိုသော လောဘစေတနာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထို လောဘစေတနာသင်္ခါရသည် ပြိတ္တာဘုံသို့ ရောက်စေသော အကြောင်းတရား သင်္ခါရဖြစ် ပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို အကြောင်းခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာမှ ဒေါမနဿ တဏှာမီးချုပ်ကြောင်း ကျင့်စဉ်သည် တရားရှာသူတို့ ၏ ပထမကျင့်စဉ်ဖြစ်သည်။ ရင်ဝလှံစူးမှုကို ပယ် နုတ်ခြင်း၊ ဟိပ်ဦးမီးလောင်မှုကို ပယ်နုတ်ခြင်းထက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (ဒုက္ခဝေဒနာကို ငါဟုစွဲသော ငါခံစား သည်ဟု စွဲသောဒိဋ္ဌိ) ပြုတ်ကြောင်း ကျင့်စဉ် အလုပ် သည် ပထမရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည်။ မိမိ၏ ခန္ဓာ၌ ဣန္ဒြာအာရုံနှင့် အနိဋ္ဌာရုံ တစ်ပြိုင်တည်း ကျရောက် သည်ရှိသော် စိတ်သည် အနိဋ္ဌာရုံကို မခံစားလိုသော် လည်း လွတ်ရမှန်းမသိ၊ လွတ်နည်းမသိသဖြင့် ဆင်းရဲပါလျက် မစွန့်နိုင်ဘဲ ဒုက္ခဝေဒနာကို တွယ် ဖက်ထားမိသလို ဖြစ်နေသည်။ အာသီဝိသောပမ သုတ္တန်အရ မြွေကြီးလေးကောင် အကိုက်ခံနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဣန္ဒြာရုံသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်၌ သာ

ယာနှစ်သက်မှု အကျိုးခံစားရ၍ အနိဋ္ဌာရုံမှ ဒေါသ စေတနာကြောင့် အပါယ်လေးဘုံတည်းဟူသော ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ ဒုက္ခဝေဒနာသာ အမြဲခံစားရ၍ ဆင်းရဲမီး အမြဲတောက်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒုဂ္ဂတိဘုံချုပ် ကြောင်း ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာမှ ဒေါမနဿ စေတနာချုပ်ကြောင်း ကျင့်စဉ်ကို ဦးစားပေး ကျင့်ရ မည်။ သောတာပတ္တိမဂ်သည် အပါယ်ဒုဂ္ဂတိဘုံသို့ ကျရောက်မှုကို ပိတ်ဆို့ဖျက်ဆီးသော မဂ်ဖြစ်သည်။ ဝိသာခါနှင့် အနာထပိဏ်တို့သည် သုဂတိဘုံ၌ သုခ ဝေဒနာခံစားကာ နေကြသည်။ ဤအကြောင်းကို ထောက်၍လည်း သုခဝေဒနာထက် ဒုက္ခဝေဒနာကို အခြေခံ၍ ကျင့်စဉ်တက်ရမည်။ ပဋိဃာအနုသယ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဝိတိက္ကမကိလေသာ ချုပ် ကြောင်း အခြေခံကျင့်ရမည်ကိုလည်း မိမိကျင့်စဉ်၏ လိုရင်းဖြစ်ကြောင်း နားလည်ရမည်။

ကျင့်စဉ်ကဏ္ဍ
အာနာပါနအခြေခံ ကမ္မဋ္ဌာန်းကျင့်စဉ်
 (၂-ရက်ကျင့်စဉ်)
 ပုဂ္ဂိုလ်များ

(၁) သီလဆောက်တည်ရန်
 လူယောဂီတို့သည် အနည်းဆုံးလောကီသီလ ၅ ပါး ခံယူဆောက်တည်ရမည်။ သာမဏေတို့သည် မိမိတို့ဆိုင်ရာ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပြည့်စုံစွာ ကျင့်သုံး ရမည်။ ရဟန်းတော်တို့သည် ဒေသနာကြား၍ လည်းကောင်း(သို့)ဆိုင်ရာကို ကုစားခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်း ရဟန်းတို့၏ သီလကို စင်ကြယ်စေရမည်။

(၂) ပရိကံပြုရန်
 (နမောတဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ)²

မြတ်စွာဘုရား ဘုရားတပည့်တော်တို့သည် ယခု တရားအားထုတ်ဆဲအခါ၌ မြတ်စွာဘုရားအား

နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်း၍ ဘုရားတပည့်တော်၏ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို လှူဒါန်းပါ၏။ ကပ်လှူပါ၏။ ပူဇော်ပါ၏။ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ် နှစ်ပါး လှူဒါန်းရသည့်အကျိုး မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်တရား တော်မြတ်ကို ရပါလို၏အရှင်ဘုရား။ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတော်ဖြစ်တော်မူသော သဲအင်းဂူကျောင်းဆရာတော်အရှင် သူမြတ်ကြီးဘုရား။ ဘုရားတပည့်တော်တို့သည် ယခုတရားအားထုတ်ဆဲအခါ၌ ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်း၍ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို လှူဒါန်းပါ၏။ ကပ်လှူပါ၏။ ပူဇော်ပါ၏။ ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး လှူဒါန်း ရသည့်အကျိုး ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သီအပ်သော ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၊ ဓာတ်တရား၊ ပရမတ်တရား၊ သစ္စာတရားတော်မြတ်ကို ပေးသနားတော်မူပါ အရှင်ဘုရား။

ဘုံသုံးဆယ့်တစ် ရှိရှိသမျှ အနန္တဝယ် ကုန်းမှာနေ ကိုးကုဋေ ရေမှာနေ ဆယ်ကုဋေ ကုန်းသတ္တဝါ ရေသတ္တဝါ သဗ္ဗေသတ္တာ သတ္တဝါအပေါင်း စကြဝဠာတံတိုင်း သီတာပတ်ကုံး ကုန်းမကျန် ရေမကျန် အထက်ဘဝင် အောက်အဝီစိအထိ သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ ကျင်လည်ကြကုန်သော ဝေနေယျသတ္တဝါ အပေါင်းတို့အား ကျွန်ုပ်တို့၏ ဒါနကုသိုလ်၊ သီလကုသိုလ်၊ ဘာဝနာကုသိုလ်၊ အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီကုသိုလ် ဤကောင်းမှုတို့ကို ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ထပ်တူထပ်မျှ ညီတူညီမျှ ရကြရအောင် အားလုံးကြားကြားသမျှ အမျှအမျှ ယူတော်မူကြပါကုန်လော့။

အရိယာသူတော်ကောင်းများ ပို့သသော မေတ္တာ ပေးဝေသောအမျှကိုလည်း အကျွန်ုပ်တို့က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာဖြင့် သာဓု သာဓု သာဓု။

(၃) တရားကျင့်နေစဉ် လိုက်နာရမည့် အချက်များ

(က) နှစ်နာရီကြာ အနည်းဆုံး စပြီး ထိုင်ပါ။ (သက်ကြီးရွယ်အို ကျန်းမာရေးမကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ခန္ဓာကိုယ် ဝလွန်းသောပုဂ္ဂိုလ်များ တစ်နာရီ ထိုင်ပါ) ကိုယ်ခံအားကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များ နှစ်နာရီအပြည့် ထိုင်သင့်သည်။ အတွေ့အကြုံ မရှိသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ လေးငါးကြိမ်မျှ တစ်နာရီ သတ်မှတ်၍ ကျင့်ပါ။ ကျင့်နည်းသဘောပေါက်လျှင် နှစ်နာရီအပြည့်ကျင့်ပါ။

(ခ) သတ်မှတ်သော နာရီ အဓိဋ္ဌာန်အချိန် အတွင်း၌ ဣရိယာပုတ်ကို ပြုပြင်ခြင်း အမျိုးမျိုးတို့ကို လုံးဝမပြုရ။

(ဂ) ယောဂီတိုင်း တင်ပလွင်ခွေ ထိုင်ရမည်။ (တင်ပလွင်ခွေထိုင်ခြင်းသည် ဣရိယာပုတ်ကို ညီညွတ်မျှတစေ၍ အချိန်ကြာကြာ ကျင့်နိုင်သည်။)

(၄) အာနာပါန ရှုရှိုက်ခြင်း

(က) ပင်ကိုရှုရှိုက်မှုထက် ၂ဆ (သို့) ၃ဆ စတင်ရှုရမည်။ (အသက် အရွယ်ကြီးသူ၊ နှလုံးရောဂါ၊ ပန်းနာရင်ကျပ် ရှိသူများသည် နကို ရှုလေထက် အနည်းငယ်ပို၍ သင့်သလို ရှုရှိုက်ပါ)

(ခ) ရှုရှိုက်ရာတွင် ဝင်လေကို ဖြည်းဖြည်းရှု၍ ထွက်လေကို ပြင်းထန်စွာ မှုတ်ထုတ်ခြင်း မပြုရ။ ထွက်လေကို ဖြည်းဖြည်းမှုတ်ထုတ်၍ ဝင်လေကို ဆောင့် ရှုခြင်း မပြုလုပ်ရ။ (ဝင်လေ ထွက်လေ အရှိန်ညီရမည်)

(ဂ) ဝင်လေ ထွက်လေ အတိုအရှည် ညီအောင် ဂရုစိုက်၍ ရှုရှိုက်ရမည်။ (ရှည်ရှည်ရှုလိုက်၊ တိုတိုရှုလိုက် မလုပ်ရ)

(ဃ) ရှုလိုက်၊ အရှုကိုရပ်လိုက် မပြုလုပ်ရ။ (တစ်ဖြောင့်တည်း ရှုရမည်။)

(င) ပြင်းပြင်းရှုလိုက်၊ ဖြည်းဖြည်းရှုလိုက်

မလုပ်ရ။ (ပုံမှန် ၂ဆ (သို့) ၃ဆ အရှိန်နှုန်း မပြောင်းလဲခြင်းကို ဆိုလိုသည်)

(စ) ခန္ဓာအိမ်ကို စိတ်ဖြင့် အတင်းညှစ်ချုပ်၍ မရှုရ။ (သို့) ခန္ဓာကိုယ်၏ အကြောများတင်းနေအောင် ပြုလုပ်ပြီး မရှုရ။

(ဆ) ရင်ဝ (သို့) ရင်ညွန့်ကိုသာ အားပြု၍ အရှုအရှိန် ပြုလုပ်ရမည်။ ဗိုက်ပြည့်အောင်မရှုရ။

(ဇ) ဝင်လေ ထွက်လေ အလျဉ်မပြတ်စေရ။ (ဝင်လေ ထွက်လေ တစ်ဆက်တည်း ရှိရမည်။)

(ဈ) ခန္ဓာအိမ်နှင့် ဦးခေါင်းကို လှုပ်ခါယိမ်းထိုးပြီး ရှုရ။

(ည) မျက်စိမှိတ်ရာ၌ မျက်နှာပြင်ကို တွန့်ရှုံ့၍ မရှုရ။

(တ) ခါး၊ ကျော၊ ဦးခေါင်းတို့ကို တုတ်ချောင်း ထောင်ထားသလို တင်းတောင့်မထားရ။ အလိုက်သင့်စွာ တည့်မတ်ဖို့သာ လိုရင်းဖြစ်သည်။

အာနာပါနအခြေခံကျင့်စဉ်တက်ပုံ

ဣရိယာပုထ်ကို ပြေပြစ်စွာ တင်ပလွင်ခွေ၍ ထိုင်ပြီး ဘယ်ဘက် လက်ဝါးပေါ် ညာဘက်လက်ဝါး တင်ပါ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဖြောင့်မှန်စွာ ထားပါ။ စိတ်ဆောင်ထား၍ အကြောများကိုတင်းအောင် ပြုလုပ်မထားရ။ ပရိမုခံ သတိဥပဋ္ဌပေတွာ- အရ စိတ်ကို နှာသီးဖျားသို့ အထက်နှုတ်ခမ်းများ၏ အလယ်၌ ထားပါ။ သတိက လေရှုရှိုက်မှုကို အာရုံပြုပါ။ စည်းကမ်းချက်များနှင့်ညီအောင်ရှုနေမှု ဟုတ် မဟုတ် ဉာဏ်က စစ်ဆေးရင်း လေကို အရှိန်ပါအောင် ရှုနေပါ။ မိမိ ရှုလေရှုရင်း စည်းကမ်းချက်နှင့် မညီညွတ်မှုကို ညီညွတ်မှုရှိလာသည်အထိ ပညာဖြင့် ပြုပြင်ပေးပါ။ ဤကဲ့သို့ သတိ၊ ဉာဏ်၊ ပညာ သုံးချက် ဦးဆောင်၍ သတိထား ရှုရှိုက်မှုနှင့်တကွ စည်းကမ်းချက်များနှင့် ညီညွတ်အောင် ရှုတတ်လာပြီး အရှုနှုန်း မှန်လာသည်အထိ (၁၀၊ ၁၅) မိနစ်ခန့် ကြာ

အောင် ရှုရှိုက်မှု မှန်ကန်လာမှ ထိချက်ဆီသို့ ပြောင်း၍ သတိထားပါ။

ရှုရှိုက်မှုကို ညွှန်ကြားထားသော စည်းစနစ်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ဖို့ အထူးလိုအပ်သည်။ နည်းစနစ်အတိုင်း ရှုရှိုက်ပါက ပင်ပန်းဆင်းရဲခြင်း မရှိဘဲ သွက်လက်နေလိမ့်မည်။ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုများ မထားရ။ ထိုစိတ်သည် သမာဓိကို နှောင့်ယှက်တတ်သည်။ ဘယ်သဘောလဲ၊ ဘယ်လိုအကျိုးထူးရှိမည်လဲဟု သိလိုသောဆန္ဒဖြင့် ကျင့်ရမည်။ ဤကဲ့သို့ ရှုရှိုက်နေရင်း နာရီဝက်ခန့်ကြာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်အောက်ပိုင်းမှ ဓာတ်ကြီးလေးပါး တစ်ပါးပါး ဦးစီး၍ စတင်ဖော်ပြလာလိမ့်မည်။ ပြင်းထန်မှု မရှိသေးပါ။ စိုးရိမ်စိတ်များ ကြောက်တတ် လန့်တတ်သည့် စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် မြွေကြီးလေးကောင်ကိုက်၍ အဆိပ်စတင်တက်လာသည်ကို သိခြင်းဖြစ်သည်။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖော်ပြမှုကိုမရှုဘဲ လွတ်ရာတည်းဟူသော နှာသီးဝထိချက်သို့ အရှုအရှိန်တည်းဟူသော ခြေလှမ်းဖြင့် ဗိုလ်ငါးပါး လက်ကိုင်ထားကာ စည်းကမ်းချက်နှင့်အညီ ရှုရှိုက်ကျင့်ရမည်။

ထို့ကြောင့် ဘယ်လိုပဲ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ပြင်းထန်စွာ ဖောက်ပြန်စေကာမူ နှာသီးဝထိချက်ကိုသာ အာရုံပြု၍ စိတ်ကို သတိဉာဏ်တို့ဖြင့် ကြပ်မတ်၍ ရှုရှိုက်ပါ။ ဒုက္ခဝေဒနာမှလွတ်၍ ထိချက်၌ စိတ်တည်ငြိမ်မှုရလာသည်။ သို့သော်လည်း တရားအတွေ့အကြုံနည်းသောပုဂ္ဂိုလ်၊ သဒ္ဓါဆန္ဒ နည်းသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နှာသီးဝထိချက်၌ စိတ်မတည်ဘဲ စည်းကမ်းချက်များကို မလိုက်နာနိုင်တော့သဖြင့် အရှုအရှိန် ဖရိဖရဲဖြစ်ခြင်း၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဦးစီးဖော်ပြရာသို့ စိတ် ရောက်ရှိသွားခြင်း၊ နာတယ်၊ ကိုက်တယ်၊ ထုံတယ်၊ ကျင်တယ် စသော ပညတ်ကို အာရုံပြုသည့်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ မခံစားချင်သော ဆင်းရဲတယ်ဟူသော စိတ်များ ဖြစ်

ပေါ်လာခြင်း၊ လှုပ်ချင်တယ်၊ ပြင်ချင်တယ်၊ ဖြုတ်ချင် တယ်ဆိုသော စိတ်များ လှုပ်ဖြစ်အောင် လိုက်လျော လိုသည့် စိတ်များ အရှုံးပေးလိုသည့်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ် လာသည်။ ထိုစိတ်များအတိုင်း မလိုက်လျောဘဲ စွန့် လွှတ်၍ စည်းကမ်းချက်နှင့်ညီအောင် ကြိုးစားအား ထုတ်ရှုရှိုက်ပါ။

လေနှင့် နှာသီးဝထိချက်ကိုသာ သတိထားရ မည်။ ဤကဲ့သို့ ဓာတ်ကြီး လေးပါး ဖောက်ပြန်မှု ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ ယှဉ်ဘက် ဖြစ်ပေါ်လာသော ခံစားမှု ဒုက္ခဝေဒနာ (နာမ်)၊ ထိုနာမ်ရုပ်၏ ဓမ္မသဘောကို မသိမှုကြောင့် ထိုနာမ်ရုပ်သက္ကာယကို အကြောင်းခံ၍ အောက်ပါ ပုထုဇဉ်ခလေ့စရိုက်များ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

- ၁။ နှာသီးဝထိချက်ကို သတိထားမှုမှ သတိ လွတ်ကာ ရုပ်ဖောက်ပြန်မှုသို့ ရောက်သွား တတ်ခြင်း
- ၂။ စိတ်ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို စိုးရိမ်မှုဖြင့် ညှစ်ချုပ် ထားခြင်း
- ၃။ နာတယ်၊ ကိုက်တယ်၊ ထုံတယ်၊ ကျင်တယ် စသည်ဖြင့် မရှိပညတ်များကို အရှိထင်စွဲယူ ခြင်း (ဒိဋ္ဌိ၊ ဥပါဒါန်)
- ၄။ ပေါင်၊ ခြေထောက်၊ ခူးခေါင်း စသည့် မရှိ ပညတ်များကို အရှိထင်စွဲယူခြင်း (ဒိဋ္ဌိ)
- ၅။ အမှန်မရှိသော ပေါင်၊ ခြေ စသည်တို့ကို အရှိ ထင်စွဲယူခြင်းမှ ပူတယ်၊ တင်းတယ်၊ ထုံ တယ်၊ ကျင်တယ်၊ ကိုက်ခဲတယ်ဟု မရှိ ပညတ်ကို အရှိအာရုံယူ စွဲယူသောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း (ဒိဋ္ဌိ၊ ဥပါဒါန်)
- ၆။ ခံစားမှုဝေဒနာကို ငါ ခံစားတယ်ဟူသော နာမ် (ဝေဒနာ) ပေါ်၌ ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူခြင်း (ဒိဋ္ဌိ၊ ဥပါဒါန်) သဟိတ်မနော ဝိညာဏ်စိတ်ကို လည်း ငါ ဆင်းရဲရသည်ဟု စွဲယူခြင်း (ဒိဋ္ဌိ၊ တဏှာ)

- ၇။ ဖောက်ပြန်မှုသဘောကို အမြင်မှား ပညတ်စွဲ တို့ဖြင့် စွဲယူကာ မခံစားချင်သော၊ သည်းမခံ နိုင်သောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း (ဒေါသ)
- ၈။ ဆင်းရဲရလေခြင်းဟူသော တန့်န့်စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း (ဒေါမနဿ)
- ၉။ သက်သာလို၍ ခံသာအောင် တရားထိုင်နေ သော ဣရိယာပုထ်ကို ပြုပြင်မရွေ့လိုသည့် စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း (လောဘ)
- ၁၀။ ဣရိယာပုထ်ကို ပြုပြင်မရွေ့လိုသော ရှေ့စိတ် (ပရိယုဋ္ဌာနလောဘ) အလိုကို အောင်မြင် အောင် ဣရိယာပုထ်ကို လိုက်လျောပြုပြင် ပေးမည့် နောက်စိတ် (ဝီတိက္ကမလောဘ) ဖြစ် ပေါ်လာခြင်း (လောဘသင်္ခါရ)
- ၁၁။ အကြောင်းအကျိုးကို မရှုလိုသော စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း (မောဟ) ကျင့်စဉ်၏ အကြောင်းအကျိုး၊ ရုပ်နာမ်၏ အကြောင်း အကျိုးတို့ကို မသုံးသပ်လို၊ မရှုလိုသော စိတ် များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း (မောဟ)
- ၁၂။ သဒ္ဓါ (တရားပေါ်၌ အားကိုးယုံကြည်မှု)၊ ဝီရိယ (ကျင့်စဉ်အတိုင်း အားစိုက်ကျင့်ကြံမှု)၊ သင်္က (နှာသီးဝထိချက်ကို အောက်မေ့မှု)၊ သမာဓိ (နှာသီးဝထိချက်၌ တစ်ဖြောင့်တည်း တည်နေမှု)၊ ပညာ (ပိုင်းခြားမှု)တို့ အားနည်း လာခြင်း (ကောသဇ္ဇ)
- ၁၃။ ကာမဝိတက် (ဗဟိဒ္ဓကာမအာရုံ) ကို ကြံစည် ခြင်း၊ ဗျာပါဒဝိတက် (စိတ်မတည်ငြိမ်ခြင်း)၊ ဝိဟိသဝိတက် (စိတ်ကိုပင်ပန်းစေသော အာ ရုံ၌ ကြံစည်ခြင်း)များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း (မိစ္ဆာ ဝိတက်)
- ၁၄။ နီဝရဏတရားငါးပါး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း (ပရိ ယုဋ္ဌာနကိလေသာ) ရုပ် ဖောက်ပြန်မှု ကာယိ က ဒုက္ခအာရုံကို ပယ်စွန့်လိုခြင်း၊ ဆန့်ကျင် ဘက် သာယာဖွယ်အာရုံကို အလိုရှိနေခြင်း

သည် ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏ။ ငါ့ရုပ်၊ ငါနာတယ်၊ ငါမခံနိုင်ဘူး စသည်ဖြင့် စိတ်၌ ဒေါမနဿ မီးတောက်နေခြင်းသည် ဗျာပါဒနိဝရဏ၊ ပူ၊ တင်း၊ ထုံ၊ ကျင်၊ ပေါင်၊ ခြေ၊ ဒူးခေါင်း စသောပညတ်အာရုံအမျိုးမျိုးသို့ စိတ်ရောက် ရောက်သွားခြင်းသည် ဥဒ္ဓစ္စနိဝရဏ၊ ကာယိက ဒုက္ခအာရုံကို ပညတ်သညာနှင့် တကွ စွဲယူမိသဖြင့် စိတ်၌ပူလောင်နေခြင်းသည် ကုက္ကစ္စနိဝရဏ၊ စိတ်စေတသိက်တို့သည် ကိလေသာဆွဲခေါ်ရာ ပညတ်အာရုံကို လိုက် ပါနေရသဖြင့် ခိုင်ခံ့မှုမရှိခြင်းသည် ထိန မိဒ္ဓနိဝရဏ၊ ရုပ်နာမ်ဟု မသိဘဲ ငါ့ပေါင် ငါ့ခြေ ငါ့ပူတယ်၊ ငါနာတယ် စသည်ဖြင့် အသိမှားနေခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာနိဝရဏ၊ ဤ သို့လျှင် နိဝရဏတရားတို့ကို ပယ်ခွာသော အကျင့်သည် တရားကျင့်သော အလုပ်ပင် ဖြစ်သည်။ တရားကျင့်သော ယောဂီတို့သည် ကျင့်စဉ်တိုင်း၌ ထိုသဘောကို နားလည်ရ မည်။ ယခုဖော်ပြခဲ့သော နိဝရဏတရားတို့ သည် မည်သည့်နည်းဖြင့် ကျင့်သည်ဖြစ်စေ အမြဲတမ်း ကာကွယ်ပိတ်ဆို့ နေပါသည်။ တရားကျင့်သူတိုင်း အမြဲတိုင်း ရင်ဆိုင်တွေ့ ကြုံရမည့် အတားအဆီးများပင် ဖြစ်သည်။ ယခု ကျင့်စဉ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော နိဝရဏတရားသက်သက် မဟုတ်ပါ။ ထို့ ကြောင့် မြတ်စွာ ဘုရားဟောကြားသော အာ သီဝိသောပမသုတ္တန်တွင် အဆိပ်လေးမျိုးနှင့် ယှဉ်ဘက်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် နိဝရဏတရား များမှလွတ်အောင် ပထမအဆင့် ကျင့်ရမည် ဟူ၍ ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၅။ ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာမှ ဒေါမနဿကိလေ သာနှင့်တကွ ပြုပြင်လိုသော တဏှာဖြစ်ပေါ်လာ ခြင်း(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဝေဒနာမှတဏှာကူးခြင်း)

၁၆။ သမုဒယသစ္စာနှင့် ဒုက္ခသစ္စာနှစ်ပါး ထပ်ကာ တလဲလဲ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း (အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ဆင်းရဲခြင်းနှင့် ပြုပြင်လိုခြင်း)

၁၇။ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်တကွ ကျင့်စဉ် စည်း ကမ်းချက်များ ချိုးဖောက်လိုသောစိတ်များနှင့် ဗောဓိပက္ခိယတရားကို စွန့်လိုသော စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း

၁၈။ မာန်ငါးပါးပေါ်လာခြင်း
 (က) ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်လာမှု ကြောင့် ငါ့ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိစွဲဖြင့် သက် သာရာရအောင် ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်လိုသော သင်္ခါရတရားတို့သည် တားဆီးလိုပင် မရနိုင် အောင် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုသို့ ပြုပြင်မှု သင်္ခါရတရားတို့သည် မာန်နှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းကြောင့် ထိုပြုပြင်မှုသည် အဘိ သင်္ခါရမာန်ဖြစ်သည်။

(ခ) ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်လာမှု ကြောင့် ငါ့ခန္ဓာကိုယ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိစွဲဖြင့် သက် သာရာရအောင် ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်လိုသော စိတ်တို့သည် ကိလေသာစိတ်များဖြစ်သည်။ ထိုစိတ်တို့သည် မာန်နှင့်တကွ ဖြစ်ပေါ်လာ ခြင်းကြောင့် ကိလေသာမာန် ဖြစ်သည်။ (ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ကိလေသာ)

(ဂ) မိမိ တရားကျင့်နေသော ခန္ဓာသည် ဣရိယာပထ မျှတနေသေး၍ ခန္ဓာအားရှိနေ ခြင်းကြောင့် မိမိဣရိယာပုထ်ကို ပြုပြင်ချင် သလို ပြုပြင်၍ ရနေသေးခြင်းကို အကြောင်း ခံ၍ ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်ပေးနေခြင်းသည် ခန္ဓမာန်ဖြစ်သည်။

(ဃ) တရားကျင့်သော ယောဂီ၏ ဓာတ်ကြီး လေးပါးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော ရုပ်တရား သည် တစ်နေ့သေလောက်အောင် ဖောက် ပြန်၍ သတ်လိမ့်မည်။ ယခုတရားကျင့်ဆဲ

ဖောက်ပြန်မှု ရုပ်တရားထက် အဆပေါင်းများစွာ ပြင်းထန်စွာ သတ်မည်ကိုလည်း သိနေသည်။ တရားထိုင်စဉ် သာမန်ဖောက်ပြန်သည့်သဘောမှ ဆင်းရဲခြင်းလွတ်အောင် ကျင့်ထားရမည်။ သို့သော်လည်း ကြိုတင်ကျင့်ထားရမည့်အစား ဣရိယာပုထ်ကို ဖျက်ဆီးလိုက်ပြီး ခဏသက်သာရာကို ရယူလိုက်ခြင်းသည် သေခြင်းဆင်းရဲ၌ မကြောက်တော့ဘဲ မာန်ခံနေခြင်း ဖြစ်သည်။ သံသရာ ခန္ဓာပေါင်းများစွာ သေရမှာကိုလည်း မကြောက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသဘောသည် မစ္စူမာန်ဖြစ်သည်။

(င) ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်မှုကို ငါပဲ ငါ့ခန္ဓာပဲဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထိုအနိဋ္ဌာရုံကို ခံစားသော ဝေဒနာနှင့်တကွ စိတ်တို့ကိုလည်း ငါပဲ ဟူ၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစွဲခြင်းကြောင့် အပါယ်ငရဲမလွတ်သည်ကိုလည်း သိနေပါလျက် နောင်ကျရောက်မည့် အပါယ်ငရဲဘေးကို ဂရုမပြုဘဲ ဓာတ်လေးပါးဖောက်ပြန်မှုကို သက်သာအောင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြင့်ပင် ပြုပြင်ပေးလိုက်ခြင်းသည် ဒေဝပုတ္တမာန်ဖြစ်သည်။

၁၉။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်မှု အကျိုးတရား ဒုက္ခသစ္စာကို ငါ့ကိုယ်ပဲဟူ၍ ရုပ်ဖောက်ပြန်မှု ဣရိယာပုထ်ကို ပြုပြင်ကာ ဓာတ်လေးပါးဖောက်ပြန်မှု ချုပ်ငြိမ်းသည့် ခဏချမ်းသာ၌ ကပ်ငြိခြင်းသည် ရာဂ၊ ထိုသို့ ကပ်ငြိခြင်းကြောင့် ဓာတ်ကြီးလေးပါး နှိပ်စက်မှုကို တစ်ဖန် ပြန်ခံစားရပြီး ထိုရုပ်ဖောက်ပြန်မှုမှ မလွတ်ဘဲ ထိုဖောက်ပြန်မှု ရုပ်၌ စိတ်ကပ်ငြိခြင်းကြောင့် စိတ်၌ဆင်းရဲမီး ပြန်တောက်ခံရခြင်းသည် ဂဟ (ခွေးနှစ်ကောင်ကိုက်ရာတွင် ကိုက်ခဲသောဒဏ် ခံစားရပါလျက် မိမိအသားအနာခံ၍ တစ်ဖက်ခွေးကို ပြန်ကိုက်

ပြီး တစ်ကောင်နှင့်တစ်ကောင် မလွတ်ဘဲ ကိုက်ခဲထားကြသည့်သဘောနှင့်တူသည်။)

ယခု ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော တရားထိုင်သော ဣရိယာပုထ်ကို ပြုပြင်ပေးမှု အမှားများကို နောက်ကျင့်မည့် ကျင့်စဉ်များ၌လည်း သိပါလေ။ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ နှစ်ပါးအကြောင်းခံ၍ အထက်ပါ ပုထုဇဉ်စရိုက်များ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ဟူသည် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးရပ်လုံး တစ်ပြိုင်နက်အားဖြင့် ပါဝင်အောင် ဗောဓိပက္ခိယ ၃၇ ပါးလုံးကို တဒင်္ဂ၊ ဝိက္ခမ္ဘန၊ သမုစ္ဆေဒအားဖြင့် ပြည့်စုံစွာ ကျင့်ရသော ကျင့်စဉ်ဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံနှင့် + အာရမ္မဏိက တိုက်ဆိုင်မှုအပေါ်၌ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးရပ်လုံးနှင့် သစ္စာလေးချက် တစ်ပြိုင်တည်း ပြီးပြည့်စုံအောင် ဖြည့်ရသည်။

တရားအားထုတ်စဉ် ကာယပသာဒနှင့် အတိုက်ဓာတ်ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ တိုက်ဆိုင်မှု အကြောင်းခံ၍ ကာယဝိညာဏ်သည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို ၃ ခုပေါင်းဆုံမှု ကာယသမ္ပဿမနော၌ ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုဝေဒနာသည် အနိဋ္ဌရသကို ခံစားခြင်းနှင့်အတူ မနောဝိညာဏ်သည်လည်း ယှဉ်ဘက်စေတသိက်တို့နှင့် တကွ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုမနောဝိညာဏ်၌ မောဟစေတသိက် (သို့) အဝိဇ္ဇာဖုံးခဲသော် ပစ္စုပ္ပန်တိုက်ဆိုင်ဆဲ ကာယပသာဒ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ ဓမ္မကိုလည်းမသိ၊ ကာယဝိညာဏ် ကာယသမ္ပဿ မနောဝိညာဏ် စိတ်အစုနှင့် ဝေဒနာ စသော နာမကာယ၏ သဘောကိုလည်း မသိခြင်းကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီး ရုပ်နာမ်တို့အပေါ်၌ ငါ ငါ့ဥစ္စာဟူ၍ စွဲလမ်းလျက် ကာယိကဒုက္ခအပေါ်၌ သည်းမခံနိုင်မှုဖြစ်ကာ ကာယသင်္ခါရ စေတနာဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စိတ်ဖြင့် တိုက်တွန်းမှုနှင့် ဖြစ်ပေါ်နေသော ဒေါသအခြေခံသည့် ကာယသင်္ခါရစေတနာ (ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ) သည်လည်းကောင်း၊ ရုပ်နာမ်တရားဟု မသိဘဲ ငါ့လက်၊ ငါ့ခြေ၊ ငါ့ကိုယ်၊

ငါပူတယ်၊ ငါနာတယ် ဟူ၍သာ သိနေသော မောဟ၊ ဒိဋ္ဌိအခြေခံသည့် ကာယသင်္ခါရ စေတနာသည်လည်း ကောင်း၊ ရုပ်နာမ်အပေါ်၌ အမြင်မှားလျက် သက်သာရာရအောင် ပြုပြင်လိုမှု လောဘစေတနာ၊ ခံစားမှုဝေဒနာ၏သဘောကို အမှန်မသိဘဲ တန့်န့်ဖြစ်လျက် ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာအပေါ်၌ စိတ်ဆိုးစိတ်ပျက်ဖြစ်မှု သည်းမခံနိုင်ခြင်း ဒေါသစေတနာ၊ ငါပေါင်၊ ငါ့ခြေ၊ ငါပူတယ်၊ ငါနာတယ် စသည်ဖြင့် အပြုမှားသိနေသော မောဟတို့သည် ပရိယတ္တနကိလေသာဟူ၍ ခွဲခြားသတ်မှတ် လေကုန်။ ဤသဘောတရားတို့ကိုလည်း နောင်ကျင့်မည့် ကျင့်စဉ်များ၌ သတိပြုပါ။

သတိပြုဖွယ်ရာ

အလွန်တိုတောင်းသော ပစ္စုပ္ပန်တိုက်ဆိုင်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပရမတ်ရုပ်နာ၊ နာမ်နုများကို မြင်အောင် ရှုရမည့် စိတ်၌လည်းကောင်း၊ ထိုပရမတ်နာမ်ရုပ်တို့မှလွတ်ရာ ခန္ဓာဝိမုတ်ဖြစ်သည့် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုမည့်စိတ်၌လည်းကောင်း၊ ကြမ်းတမ်းခက်ထန် ပျံ့လွင့်ရုန်းကန်နေသည့် ကိလေသာစိတ်ကြမ်းများ ရှိနေသ၍ အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ထို့ကြောင့် ဝိပ.ဿနာ ယာနိကကျင့်စဉ်အရ ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာကို အကြောင်းခံ၍ ကိလေသာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကြမ်းများကို တစ်လွှာချင်း ပယ်သတ်နိုင်မှသာလျှင် နူးညံ့သိမ်မွေ့သည့် ပရမတ်နာမ်ရုပ် အနုများနှင့် ခန္ဓာဝိမုတ်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း တရားကျင့်နေစဉ် ငါ့ခန္ဓာဟု စွဲယူလျက် သဘာဝဒုက္ခလက္ခဏာကို သုခလက္ခဏာဖြစ်အောင် ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ပြုပြင်လိုသော ရှေ့စိတ်တဏှာကို နောက်စိတ်က ပြုပြင်ဖြစ်အောင် လိုက်လျောလိုက်ခြင်း စေတနာသည် ခန္ဓာတိုးပွားကြောင်း၊ ဒုက္ခတိုး

ပွားကြောင်း၊ တဏှာ တိုးပွားကြောင်း အကျင့်ဖြစ်သဖြင့် ဒုက္ခပဋိပဒါ ဆင်းရဲကြောင်းအကျင့် ဖြစ်သည်။

ဝီရိယာဓိကဘောင်ချိန်ကျင့်စဉ် (သို့မဟုတ်)

သုခစွန်း၊ ဒုက္ခစွန်းဘောင်ချိန်ကျင့်စဉ်

(၃ ရက်မြောက်ကျင့်စဉ်)

သုံးသပ်ချက်

မူလအာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း အခြေခံကျင့်စဉ်၌ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်မှုသို့ စိတ်ရောက်ရှိသွားသောအခါ မိမိ ကာယဝတ္ထု ဒုက္ခရုပ်အာရုံကို အကြောင်းခံ၍ သုခရုပ်အာရုံကို လိုလားသောကြောင့် သက်သာရာကို ပြုပြင်မှုသည် ကာမ သုခလ္လိကနယောဂ သဿတဒိဋ္ဌိအစွန်း၊ ငါဟူသောအစွဲဖြင့် ပြုပြင်မှု အတ္တ ကိလမထနယောဂ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အစွန်း သံသရာလည်ကြောင်းအကျင့် ထိုအစွန်း နှစ်ပါးကို စွန့်၍ မလိုက်လျောဘဲ လိုက်လျောလိုသည့် စိတ်အစား နှာသီးဝ ထိချက်ကို သတိ၊ ဉာဏ်၊ ပညာ စသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြင့် အသိကပ်လိုက်သဖြင့် ဆင်းရဲမှု ချုပ်ငြိမ်းသွားသည်။ ထိုအကျင့်သည် မဇ္ဈိမပဋိပဒါအကျင့်ဖြစ်သည်။ နှာသီးဝ ထိချက်၌ သုခဝေဒနာနှင့် တည်နေသည်။

ယခုတဖန် ထိုနှာသီးဝထိချက် သုခရုပ်သည် စိတ်ကိုသုခဝေဒနာဖြစ်စေ၍ ဝတ္ထုကာမပြန်ဖြစ် ပြန်သည်။ ထိုသုခရုပ်အာရုံ၌ တပ်မက်မှု ဖြစ်လာသည်။ ထိုသုခရုပ်အာရုံရကြောင်း အကျင့်ကို နှစ်သက်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသုခ ရုပ်အာရုံရကြောင်းအကျင့်ကို တစ်ဖန်အပြစ်မြင်၍ ကာမသုခလ္လိကနယောဂဟု ပြန်မြင်ရမည်။ ထို့ကြောင့် နှာသီးဝထိချက်အာရုံကို သုခအစွန်းတစ်ပါးဟူ၍ သတ်မှတ်ရမည်။ ဓာတ်လေးပါးဖောက်ပြန်မှု ဒုက္ခရုပ် အာရုံကို ဒုက္ခအစွန်းတစ်ပါးဟူ၍ အစွန်းနှစ်ပါး သတ်မှတ်ပါ။

ထို့ကြောင့် ထိုအစွန်းနှစ်ပါးမှ လွတ်ရာ မဇ္ဈိမ

ပဋိပဒါလမ်းစဉ် လိုအပ်လာသည်။ စိတ်သည် သုခ ရုပ်အာရုံနှင့်ပေါင်းလျှင် ဣဋ္ဌာရုံပေါ်၌ လောဘဖြစ် မည်။ ဒုက္ခရုပ်အာရုံနှင့်ပေါင်းလျှင် အနိဋ္ဌာရုံပေါ်၌ ဒေါသဖြစ်မည်။ ထိုပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာနှစ်မျိုးမှ လွတ်မှသာလျှင် အစွန်းလွတ်သောစိတ် (သို့) ဝိပဿနာ အရှုဉာဏ်စိတ် (သို့) ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်စိတ် ဖြစ်သည်။ သုခစိတ် ဒုက္ခစိတ်၌ လောဘ စေတသိက် နှင့် ဒေါသစေတသိက်ယှဉ်နေခြင်းကြောင့် အကု သိုလ်ကာမစိတ်များ ဖြစ်သည်။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်စိတ် မဟုတ်ဟု ဆိုလိုသည်။ နှာသီးဝထိချက်၌ စိတ်မှီနေ လျှင်လည်း အကုသိုလ်စိတ်၊ ဓာတ်လေးပါး ဖောက် ပြန်မှုနှင့် စိတ်မှီနေလျှင်လည်း အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ် မည်။ စိတ်သည် ထိုနှစ်စွန်းမှ မလွတ်သမျှ အကု သိုလ်စိတ်နှင့် မလွတ်ကင်းသဖြင့် ပရမတ်ရုပ်နာမ်တို့ ကို အာရုံပြုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ နိဗ္ဗာန်အာရုံကို ဆို လျှင် မည်သို့ပြုနိုင်ပါမည်နည်း။ ပစ္စုပ္ပန်ပေါ်ဆဲ ခန္ဓာ မှ စိတ်ကို ဗဟိဒ္ဓအာရုံသို့ ပို့ပြန်လျှင်လည်း ပညတ် အာရုံဖြစ်နေသဖြင့် အကုသိုလ်စိတ်သာလျှင် ဖြစ်နေ မည်။ ထို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန် နှာသီးဝထိချက်နှင့် ဓာတ် လေးပါးဖောက်ပြန်မှု အာရုံနှစ်ခုကို မူတည်၍ အစွန်း လွတ်သောအကျင့် (သို့) စိတ်ကို အုပ်ချုပ်ထားသော အကုသိုလ်စေတသိက်များကို ခွာသောအကျင့်သည် တရားကျင့်သည်ဟူသော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အလုပ် ဖြစ်သည်။ စိတ်၌ အစွန်းနှစ်ပါးနှင့်ယှဉ်သော အကုသိုလ်၊ လောဘ၊ ဒေါသ စေတသိက်တို့ကို မယှဉ်နိုင်အောင် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်နှင့် စေတသိက်တို့က အရင်ခွာနေရာယူခြင်းသည် ပထမအလုပ်၊ စိတ်၌ တစ်ဖန် ပြန်မကပ်အောင် စောင့်ထိန်းခြင်းသည် ဒုတိယအလုပ်၊ စိတ်ကို နိုင်နင်းစွာ အုပ်ချုပ်ထားမှု သည် တတိယအလုပ်၊ ၎င်းသည်ပင်လျှင် တရား ကျင့်သည်ဟု ခေါ်သည်။ အကုသိုလ်စေတသိက်များ စိတ်နှင့် မယှဉ်နိုင်တော့ဘဲ ဇောမစောနိုင်တော့သဖြင့် လက်မြောက်အရှုံးပေးကာ မာန်ချ၍ စိတ်ကို စွန့်

လွတ်လိုက်မည်။ ထိုအခါ စိတ်၌ မောဟနှင့်တကွ လောဘ၊ ဒေါသ အကုသိုလ် စေတသိက်များ မယှဉ် နိုင်တော့သဖြင့် စိတ်စင်ကြယ်ပြီး ထိုစိတ်သည် ပရ မတ် ရုပ်နာမ်တို့ကို အာရုံယူနိုင်တော့မည်ဖြစ်သည်။
 စိတ်၌ မူလယှဉ်နေသော အကုသိုလ်စေတ သိက်များကို ကုသိုလ်စေတသိက်တို့က လောင်ကျွမ်း ခြင်းသည် ဈာန်မည်၏။ (လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန်) ဤ ကဲ့သို့ ကျင့်စဉ်၏ရည်ရွယ်ချက် အကျိုးအကြောင်း တို့ကို နားလည်ပြီး ဗိုလ်ငါးပါး လက်ကိုင်ထား၍ ကျင့်စဉ်နည်းစနစ်အတိုင်းကျင့်လျှင် ရုပ်နာမ်မြင် သော အဖြေထွက်လာပါလိမ့်မည်။ လက်တွေ့ကျင့် သောသူ လက်တွေ့ရုပ်နာမ် မြင်ပါလိမ့်မည်။

ကျင့်စဉ်တက်ပုံ

မူလအာနာပါနအခြေခံ ကျင့်စဉ်အတိုင်း တရားစထိုင်ရမည်။ ထိုအချိန်တွင် နှာသီးဝထိချက်၌ သာ သတိထားနေပါ။ သတိသည် အာနာပါန ထိ ချက်သမာဓိ၌ တည်နေစဉ် ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှု ထင်ရှားလာသောအခါ စိတ်သည် နှာ သီးဝထိချက် သမာဓိအာရုံမှခွာ၍ ဝေဒနာထင်ရှားရာ အာရုံသို့ ပြောင်းညွတ်သွားလိမ့်မည်။

ထိုအခါ သတိကို ဝေဒနာထင်ရှားရာအာရုံသို့ တစ်ဖက်သတ်တည်း တည်မထားရ။ လုံးဝလွတ် အောင်လည်း မခွာရ။ နှာသီးဝထိချက်အာရုံ၌လည်း တစ်ဖက်သတ်တည်း တည်မထားရ။ လုံးဝလွတ် အောင်လည်း မခွာရ။ နှာသီးဝ ထိချက် ထင်ရှားမှု နေရာနှင့် ပေဒနာထင်ရှားမှုနေရာ အာရုံနှစ်ခုကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း သတိကိုမျှထားပါ။ အာနာပါန ရှုရှိုက်မှုကိုလည်း မှန်မှန်လေး ရှုရှိုက်မှု ပြုလုပ်နေ ပါ။ အကယ်၍ ဝေဒနာအာရုံဘက်က ထင်ရှားမှုသာ နေပြီး အာနာပါနထိချက် သမာဓိအာရုံဘက်က ထင်ရှားမှုနည်းနေလျှင် စိတ်သည် ဝေဒနာတစ်ဖက် ထဲသို့ ညွတ်မှုအားသာနေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် နှာ

သီးဝထိချက် သမာဓိဘက်နှင့် ညီမျှမှုရှိအောင် အရှု အရှိုက်ကို လိုအပ်သလို တိုး၍ ရှုရှိုက်ပါ။ ထိုသို့ ရှုရှိုက်ရာတွင် ရှေး၌ ဖော်ပြခဲ့ပြီး စည်းကမ်းချက် များနှင့် ညီညွတ်မှုရှိရ မည်။ အထူးအားဖြင့် စိတ်ဖြင့် ခန္ဓာအိမ်ကို တင်းတောင့်ညစ်ချုပ်ထား၍ တရားထိုင် ကျင့်လျှင် ဘောင်ချိန်ရာ၌ သမာဓိထူထောင်မည့် စိတ်ကို ဆွဲထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေခြင်းကြောင့် လုံးဝ ဘောင်ချိန်ကိုက်လိမ့်မည် မဟုတ်သည်ကို အထူး သတိပြုပါ။ အကယ်၍ ဝေဒနာ (ရုပ်ဖောက်ပြန်မှု) အာရုံက အားနည်းလျှင် အာနာပါန အရှုအရှိုက်ကို အာရုံချင်းညီအောင် လိုအပ်သလိုလျှော့၍ ရှုရှိုက်ပါ။ မည်သို့ပင် အရှုအရှိုက်ကို လိုတိုးပိုလျှော့ ပြုလုပ် နေစေကာမူ အာရုံနှစ်ခုကို သတိထား ဘောင်ချိန်မှု မရပ်နားဘဲ တရစပ်ညီမျှအောင် ဝီရိယထား၍ ချိန် ကိုက် ညှိနေရမည်။ သတိသည် အစွန်းနှစ်ဖက်ကို တစ်ပြိုင်တည်း ညီမျှစွာ ထားမှုရှိ မရှိကို ဉာဏ်က ပိုင်းခြားသိပေးပါ။ ပညာက သတိကို နှစ်ဖက်အာရုံ၌ မျှတစွာ ထားနိုင်အောင် ပြုပြင်ကွပ်ပဲပေးပါ။ ထိုကဲ့ သို့ ရှုနေရင်း အာနာပါနရှုရှိုက်မှု စနစ်ကျဖို့လိုသည်။

ဆန္ဒစောမှု အမြန်ရလိုမှုမထားဘဲ သတိသည် နှစ်ဖက်၌ မျှတမှုရှိဖို့ကိုသာ အဓိကထားပါ။ စိတ်ကို အကုသိုလ် စေတသိက်တို့က အုပ်ချုပ်ရန် လာကပ် ပြီး ဒုက္ခရုပ်ကဲ့ အာရုံပြုမိ၍ လှုပ်ချင်၊ ပြင်ချင်၊ မချင် သော စိတ်များ၊ မခံစားချင်သော စိတ်များ ဖြစ်လာ တတ်သည်။ သို့မဟုတ် နှာသီးဝထိချက် တစ်ဖက် တည်းကိုသာ ကပ်နေလိုသောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာ လိမ့်မည်။ ထိုစိတ်အလိုကို မလိုက်လျောဘဲ မူလညွှန် ကြားထားသည့်အတိုင်း အစွန်းနှစ်ဖက်ကို သတိကြပ် မတ်၍ထားပါ။ စိတ်၌ သတိ၊ ဉာဏ်၊ ပညာတို့ ဦးစီးမှု အားကောင်းလာသည့်အလျောက် ဆင်းရဲမှု ချုပ်ငြိမ်းလာကာ နိဝရဏကိလေသာတို့လည်း ခေါင်းပါး ချုပ်ငြိမ်းလာလိမ့်မည်။ ဗိုလ်ငါးပါး လက် ကိုင်ထား၍ သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒပြည့်ဝစွာဖြင့် ညွှန်ကြားချက်

အတိုင်း ဇွဲကောင်းကောင်း အားထုတ်ပါ။ မဖြစ်နိုင် ဘူးဟူသော စိတ်များ မမွေးပါနှင့်။ ဘောင်ချိန်ကိုက် အား ကောင်းလာသည်နှင့်အမျှ ဆင်းရဲမှု ခေါင်းပါး လာပြီး စိတ်ကြည်လင် ပေါ့ပါးလာလိမ့်မည်။ အကယ်၍ ဘောင်ချိန်ကိုက်လုနီးပါး ရောက်လာလျှင် မိမိကျင့်စဉ်အပေါ်၌ ပီတိဖြစ်လာသည်။ (ဈာန်ပီတိ) အချို့ယောဂီများ၌ ဖရဏာပီတိဆိုက်သွားသဖြင့် အသားစိုက်တို့သည် ဝှမ်းလိပ်များပမာ၊ တိမ်လိပ်များ ပမာ ပီတိလှိုင်းလုံးကြီးများကြောင့် ဝမ်းမြောက်လွန်း အားကြီးပြီး မထိန်းနိုင် မသိမ်းနိုင်ဘဲဖြစ်ကာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖျက်ပစ်တတ်သည်။ ထိုသို့ဖြစ်လာလျှင် ရှုမှတ်မှုမဖျက်ဘဲ အစွန်းနှစ်ဖက်၌ သတိအံကျ ဘောင်ကိုက်အောင် သတိထား ဆက်ရှုပါ။ ထိုအခါ ဘောင်ချိန်ကိုက်သွားပြီး အကုသိုလ်စေတသိက်တို့ သည် တစ်ဖန်ပြန်ကပ်ရန် အခွင့်အလမ်းမရှိတော့ သဖြင့် အပြီးတိုင် စွန့်လွှတ်လိုက်သောကြောင့် အကု သိုလ်နှင့်ယှဉ်သောဇောများ ချုပ်ငြိမ်းသွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်တည်း ဘဝင်ကျကာ ဧကဂ္ဂတာသမာဓိဈာန် ဇောမှ ထပ်ဆင့်ခွာလိုက်ဘိသကဲ့သို့ဖြစ်ပြီး စိတ်သည် ဥပေက္ခာဧကဂ္ဂတာအားဖြင့် ခိုင်ခံ့စွာ ယှဉ်ပြီးသား ဖြစ် သွားသည်။ စိတ်၌ နိဝရဏနှင့်တကွ ပညတ်အာရုံနှင့် ယှဉ်သော အကုသိုလ်များ သန့်ရှင်းသွားသဖြင့် စိတ် စင်ကြယ်မှု စိတ္တဝိသုဒ္ဓိသို့ ရောက်ရှိသွားသည်။

ထိုအခါ ရုပ်ပရမတ် ဖောက်ပြန်မှုသဘောသက် သက်နှင့် နာမ်ပရမတ်ညွတ်တတ်သည့် သဘောနှင့် ခံစားတတ်သည့် သဘောသက်သက်တို့ကို အရှု ဉာဏ်က တခြားစီ ပိုင်းခြားမြင်နေတော့သည် (နာမ ရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်)၊ ယောဂီတို့သည် မိမိတို့၏တရား ကျင့်စဉ်၌ မည်သူပဲရှုရှု၊ မည်သည့်နည်းနှင့်ပဲ ကျင့် ကျင့်၊ ပထမဆုံးရုပ်နာမ် မြင်သည်ဆိုရာဝယ် ယခု ဖော်ပြခဲ့သော ရုပ်နာမ်ကို မြင်မှသာလျှင် အမှန်မြင် ဖြစ်သည်။ ထိုရုပ်နာမ်တို့သည် အခြေခံ မြင်ရမည့် ရုပ်နာမ်တို့ဖြစ်သည်။ ရုပ်နာမ်မြင်ခြင်းသည် ပဓာန

ဖြစ်၍ ကျင့်စဉ်ကို ဝေဖန်နေခြင်းသည် ပဓာန မဟုတ် သည်ကို တရားကျင့်သော ယောဂီတို့ နားလည်ရ မည်။

ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်မှု ထင်ရှားရာ ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာကို ချိန်ခွင်ခွက်တစ်ဖက်ကဲ့သို့ သဘောထား၍ အာနာပါန နှာသီးဝထိချက် သမာဓိ အာရုံကို ချိန်ခွင်ခွက်တစ်ဖက်ကဲ့သို့ သဘောထားပါ။ ထိုချိန်ခွင်ခွက်နှစ်ဖက်၌ ဣန္ဒြေငါးပါး ညီမျှအောင် ဝီရိယထား ကြောင့်ကြစိုက်နေခြင်းသည် ချိန်ခွင်လျှာ ပေါင်ကိုက်အောင် ပြုလုပ်သကဲ့သို့ မှတ်ပါ။ ဣန္ဒြေ ငါးပါးကို ချိန်ခွင်ခွက်နှစ်ဖက်၌ ပေါင်ချိန်ကိုက်အောင် လိုတိုးပိုလျှော့ ညှိပေးရမည့် အလေးကဲ့သို့ သဘော ထားပါ။ ဧကဂ္ဂတာ သမာဓိတည်၍ ပေါင်ချိန်ကိုက် လျှင် စိတ်သည် ဝေဒနာဟူသော ဥပါဒ်စွန်းကိုလည်း ကောင်း၊ အာနာပါန နှာသီးဝထိချက် သမာဓိဟူ သော ဘင်္ဂစွန်းကိုလည်းကောင်း၊ ကပ်ငြိမှုမရှိဘဲ လွတ်မြောက်သွားမည်ဖြစ်သည် (ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ဝိမုတ္တိ) ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ အာနာပါနရှုဂြိုဟ်မှုကို ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှုနှင့် အပြိုင်ညှိရှုနေ ခြင်းသည် ဘောင်ချိန်ကိုက်ညှိပေးနေခြင်း မဟုတ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုကျင့်စဉ်သည် ဓာတ် လေးပါးဖောက်ပြန်မှုနှင့် အပြိုင် ရှုနေရာမှ ဓာတ် လေးပါးဖောက်ပြန်မှုကို အာရုံပြုရှုသိနေခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဓာတ်လေးပါးဖောက်ပြန်မှု ပြင်း ထန်၍ မခံနိုင်လာလျှင် နှာသီးဝတစ်ဖက်တည်းသို့ သတိကပ် ရှုဂြိုဟ်နေခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အရှုဉာဏ်သည် ရုပ်ပေါ်၌ ဒိဋ္ဌိအမြင် ပူသိ၊ တင်းသိ၊ တောင့်သိ၊ ထုံသိ ပညတ်အာရုံဖြင့် သိနေခြင်း ကြောင့်လည်းကောင်း (အန္ဓပုထုဇဉ် အသိအမြင်) ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးနှင့်လည်း မကိုက်ညီခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဘောင်ချိန်ကျင့်စဉ်မမည်၊ ကျင့်စဉ် မှားတတ်သည်။

အန္ဓပုထုဇဉ်တို့၏ နဂိုရုံမူလစိတ်သည် အကု

သိုလ်စေတသိက်နှင့် ကုသိုလ်စေတသိက်များ ပဋိ သန္ဓေကတည်းက ပါလာခဲ့သည်။ ကုသိုလ်စေတ သိက်တို့ ပါလာခဲ့သော်လည်း ပါပသွို့ရမတိမနော ဟူသည်နှင့်အညီ စိတ်သည် အမြဲတမ်းလိုလိုပင် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့နှင့် ယှဉ်နေရကား အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံတိုက်ဆိုင်လာလျှင် စိတ်၌ဒေါသဦးစီးသော အကုသိုလ်စေတသိက်တို့ဖြစ်လာ၍ ဣဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံလာလျှင် လောဘဦးစီးသော အကုသိုလ် စေတသိက်တို့ ဖြစ်လာပြန်သည်။ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်ခြင်း သည် ဣဋ္ဌာရုံကိုလည်းကောင်း၊ အနိဋ္ဌာရုံကိုလည်း ကောင်း၊ ငါ ငါ့ဥစ္စာဟု စွဲလမ်းသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့က စိတ်ကို လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်နေ ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အန္ဓပုထုဇဉ်တို့၏ စိတ်ဖြစ် တိုင်း ဖြစ်တိုင်းတွင် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့၏ လွှမ်းမိုး မှုမှ မလွတ်မြောက်ပေ။

ဆိုလိုသည်မှာ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ လွှမ်းမိုး ခံရသောစိတ်သည် သဿတ ဒိဋ္ဌိအစွန်းနှင့် ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိ အစွန်းနှစ်ပါးသို့ ကျရောက်ကာ ဣဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ ကြုံရလျှင် ဆက်ကာဆက်ကာရယူလိုသော လောဘ၊ ရရှိဆဲအာရုံ၌ ငြိကပ်မှု ရာဂ၊ ရရှိအောင် ပြုလုပ်မှု သင်္ခါရ၊ အနိဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့ကြုံရလျှင် သည်းမခံနိုင်မှု ဒေါသ၊ ထိုအနိဋ္ဌာရုံကို မလိုချင်မှု အစားထိုးဣဋ္ဌာရုံ အလိုရှိမှု လောဘဖြစ်အောင် နဖန်တီးမှု သင်္ခါရတို့ ဖြစ်ကြရသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းမှာ နာမ်ရုပ်သဘာဝ ကို အမှန်အတိုင်းမသိမြင်သော မောဟ(ခေါ်) အဝိဇ္ဇာ ကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် အထက်ဖော်ပြပါ တဏှာတို့သည် အရိယာမဂ်ဖြင့် အပြီးတိုင် မပယ်ရ သေးသဖြင့် စိတ်ဖြစ်တိုင်း အနုသယသဘောအားဖြင့် ပါဝင်နေပြီး တိုက်ဆိုင်လျှင် ပရိယုဋ္ဌာန သဘောအား ဖြင့် စိတ်ကို ဦးစီးပြီးသား ဖြစ်နေသည်ကို သတိပြုရ မည်။ တရားကျင့်စဉ်တိုင်း၌ မိမိ အရှုဉာဏ်ကို စစ် ဆေးပါ။

ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာနှစ်ပါး လွှမ်းမိုးခံထားရ

သဖြင့် သိတိုင်း သိတိုင်းသော စိတ်၌ မရှိပညတ် ဖုံးအုပ်ခံထားရသည် ဖြစ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် ဓာတ်လေးပါး ဖောက်ပြန်မှု သဘောသက်သက်ကိုပင် သဘောအတိုင်းမမြင်ဘဲ ပေါင်၊ ခြေဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပူတယ်၊ တင်းတယ်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပညတ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်သည် မဖန်တီးရဘဲ အလိုလိုပင် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

နှာသီးဝထိချက်၌ သမာဓိမြဲအောင် ထူထောင်နေရင်း ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှု ထင်ရှားလာသောအခါ စိတ်သည် နှာသီးဝထိချက်အာရုံမှ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှု အနိဋ္ဌာရုံသို့ ရောက်ရှိသွားပြီး ငါ့ပေါင်၊ ငါ့ခြေထောက်၊ ငါ့ပူတယ်၊ ငါ့ကိုက်တယ် စသော မရှိပညတ်အာရုံကို အရှိထင်စွဲ၍ အာရုံပြုသည့် စိတ်များ ဖန်တီးစရာမလိုဘဲ အလိုလိုပေါ်လာသည်။ ထို ပညတ်အာရုံပြု သိစိတ်များကြောင့် သည်းမခံနိုင်သောစိတ်၊ မခံစားချင်သောစိတ်၊ သက်သာလိုသော စိတ်တို့ အကျိုးတရားအဖြစ် ပေါ်လာသည်။ ထိုမှတစ်ဖန် လှုပ်ဖို့ ပြင်ဖို့ ကြံစည်သောစိတ်၊ လှုပ်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်သောစိတ် စသော ကိလေသာ စေတနာ၊ သင်္ခါရစိတ်များသည် ထပ်ဆင့်ပေါ်လာရသည်။ အနိဋ္ဌာရုံမှလွတ်ရာ အာနာပါန နှာသီးဝထိချက် ဣဋ္ဌာရုံ၌ တစ်ဖက်သတ် တွယ်ကပ်ချင်သော စိတ်များလည်း ပေါ်လာပါသည်။ ထိုအကျိုး၊ အကျိုးဆက်တရားတို့ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမှာ အဝိဇ္ဇာ အကြောင်းခံသော တဏှာ၏ အပြုအမူ သင်္ကေတများပင် ဖြစ်သည်။ ထိုအဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့်အမျှ ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက် ကိလေသာနိဝရဏ အကုသိုလ်များ စိတ်၌ ယှဉ်တွဲလာကြသည်။

အာနာပါန နှာသီးဝထိချက်၌ သမာဓိကို စတင်ထူထောင်နေသော်လည်း ထိုသမာဓိသည် ပရမတ် ရုပ်နာမ်တို့ကို မြင်နိုင်စွမ်းသည့် သမာဓိ မဟုတ်သေးဘဲ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ ခေတ္တ တဒင်္ဂမျှ

သာ ငြိမ်းနေရုံမျှ ရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှု ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ ပြင်းထန်လာသောအခါတွင် အထက်ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့၏ အပြုအမူဖြစ်သည့် အန္တ ပုထုဇဉ်တို့၏ စရိုက်လက္ခဏာများ ပေါ်လာခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ဤကျင့်စဉ်၌ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်မှု ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ အနိဋ္ဌာရုံကို သက်သာရာရအောင် ဣရိယာပုထ်ကို ပြုပြင်မ၊ရွှေ့ပေးခြင်း၊ သက်သာလိုသော အလိုဆန္ဒဖြင့် အာနာပါန နှာသီးဝထိချက်အာရုံ၌ တစ်ဖက်သတ် အသိကပ်ထားလိုခြင်း စသော အစွန်းငြိသည့်စိတ်များသည် တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့၏ ချယ်လှယ်မှုကိုခံရသော အန္တပုထုဇဉ်တို့၏ အပြုအမူ ဓလေ့စရိုက် လက္ခဏာများပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဤသုခစွန်း၊ ဒုက္ခစွန်း ဘောင်ချိန်ကျင့်စဉ်အရ အာနာပါန နှာသီးဝထိချက် ဣဋ္ဌာရုံ၌ ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာမှ လွတ်လိုသော စိတ်ဖြင့် တစ်ဖက်သတ် ကပ်ငြိလျှင်လည်း တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတိုးပွားကြောင်း အကျင့်ဖြစ်၍ ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာအာရုံ၌ တစ်ဖက်သတ်ကပ်နေလျှင်လည်း အတ္တသညာ ကင်းဆိတ်မှု မရှိသေးသဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ တိုးပွားကြောင်း အကျင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် နှာသီးဝထိချက်အာရုံ (လောဘနိယအာရုံ) နှင့် ဓာတ်လေးပါး ဖောက်ပြန်မှု ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာအာရုံ (ဒေါသနိယအာရုံ) အစွန်းနှစ်ပါးတို့မှ လွတ်အောင် (ဝါ) အတ္တသညာနှင့်ယှဉ်သော အာရုံအကြောင်းခံ၍ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်မှုမှလွတ်အောင် စိတ်ကို ရုန်းထွက်စေသော ကျင့်စဉ်ဖြစ်သည်။ စိတ်ကို တဏှာမှ လွတ်အောင် ရုန်းထွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤနေရာ၌ စိတ်ဟူသည် အာရုံနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ရကား အဘယ်သို့လျှင် အစွန်းနှစ်ဖက် အာရုံမှလွတ်အောင် လုပ်ရမည်နည်းဟူမူ ထိုအစွန်းနှစ်ပါး

သည်ပင် စိတ်၏မှီရာ အာရုံဖြစ်ပါသည်။ ထိုအာရုံ နှစ်ခု၌ စိတ်အသိကို မျှတအောင် သတိ၊ ဉာဏ်၊ ပညာတို့ဖြင့် ကြောင့်ကြစိုက် အားထုတ်နေခြင်း သည်ပင် အစွန်းအာရုံ နှစ်ဖက်မှ စိတ်ကိုလွတ်အောင် ပြုလုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြုလုပ်နေခြင်း သည်ပင်လျှင် စိတ်၌ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ စသော အကုသိုလ်စေတသိက်များ တဖြည်းဖြည်း ခေါင်းပါး လာကာ သတိ၊ ဉာဏ်၊ ပညာ စသော ကုသိုလ် စေတ သိက်တို့ စိတ်၌ တဖြည်းဖြည်း အားကောင်းလာပါ လိမ့်မည်။ သတိ၊ ဉာဏ်၊ ပညာ စသော ကုသိုလ် စေတသိက်တို့က စိတ်ကို အာရုံနှစ်ခု၌ အသိမျှတ အောင် ထားသည့်အခါ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့က လည်း အာရုံတစ်ခုခုဘက်သို့ စိတ်ကို ဆွဲနေလိမ့် မည်။ အာရုံနှစ်ခုကို တစ်ပြိုင်တည်းကဲ့သို့ သိအောင် သတိထားကျင့်ရမည်။ သို့မှသာ နိဝရဏကိလေသာ တို့ ကြားဝင်နှောင့်ယှက်ခွင့်မရှိဘဲ သမာဓိက စိတ်ကို မြဲမြံစွာ အုပ်ချုပ်နေရာယူနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ ကုသိုလ်စေတသိက်နှင့် အကုသိုလ် စေတသိက်တို့သည် အားကြီးရာက အားနည်းရာကို ဖယ်ခွာ၍ အပြန်အလှန် တိုက်ခိုက်လျက် စိတ်ကို အုပ်ချုပ်နေရာယူသည့် သဘောရှိသည်။

ဗောဓိပက္ခိယ ၃၇ ပါးတွင် ပါဝင်သော ဣန္ဒြေ ငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ သမ္ပပ္ပဓာန် လုံ့လ ဝီရိယတို့ သည် စိတ်၌ အကုသိုလ်စေတသိက်တို့ ကပ်ရောက် ခွင့် မရအောင် ဘောင်ချိန်နေခြင်းဖြင့် ပယ်ထုတ်ပေး ကြသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရပါမူ ထိုဗောဓိ ပက္ခိယ ၃၇ ပါး ကုသိုလ်တရားတို့သည် နိဝရဏ စသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို လောင်မြိုက်နေခြင်း သဘောရှိသောကြောင့် ဈာန်ဟု ခေါ်သည်။

သတိ၊ ဉာဏ်၊ ပညာ စသော ကုသိုလ်စေတ သိက်တို့က စိတ်ကို နေရာယူ အုပ်ချုပ်ထားသဖြင့် အကုသိုလ် စေတသိက်တို့သည် စိတ်၌နေရာယူအုပ် ချုပ်ခွင့် မရတော့သဖြင့် ထပ်မံနေရာယူ အုပ်ချုပ်မှုကို

စွန့်လွှတ်လိုက်သည်။ ကုသိုလ် စေတသိက်တို့ ခိုင်မြဲမှု ရသွားသောအခါ အကုသိုလ်စေတသိက်များ ချုပ်ငြိမ်းလျက် ဘဝင်ကျသွားသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်သုံးဖြတ် သဘောတရား

ဘောင်ချိန်ကိုက်၍ ဘဝင်ကျပြီးသည့်နောက် ရရှိသော သတိ၊ ဉာဏ်၊ ပညာတို့နှင့်ယှဉ်သော သမာဓိသည် ဝိပဿနာသမာဓိအဖြစ် ပြောင်းလွှဲပြီး ဖောက်ပြန်မှု သဘောသက်သက် (ရုပ်)အာရုံသို့ ပြေး ညွတ်သော မနောသမ္ပဿ၊ ဝေဒနာ (နာမ်)တို့ကို ရှုမြင်နိုင်စွမ်းရှိသွားပြီဖြစ်သည်။

ဤဘောင်ချိန်နည်းစနစ်ကျင့်စဉ်သည် ဝီရိယ အဓိကထား၍ ကျင့်ရသောကြောင့် 'ဝီရိယဓိက' ကျင့် စဉ်ဟူ၍ မှတ်ပါ။ ထိုကျင့်စဉ်ကို ကျင့်သော ယောဂီ သည် အချိန်နာရီကို သတ်မှတ်၍မထားဘဲ ဘောင် ချိန်ကိုက်မှုကိုသာ အဓိကထား ကျင့်ရမည်။ ယခု ကျင့်စဉ်သည် အမြင်တွင်ပြင်းထန်သည်ဟု ထင်ရ သော်လည်း ကြိုးစားမှုရှိလျှင် ရှိသလောက် အချိန်တို တိုနှင့် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိစခန်းကို တက်လှမ်းနိုင်ကာ ပရမတ် ရုပ်နာမ်တို့ကို ရှုမြင်နိုင်ပါသည်။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှုကို အရင်းခံ၍ ဆင်းရဲနေမည်ဟု ဘေး အမြင်၌ ထင်ရသော်လည်း လက်တွေ့ကျကျ သဒ္ဓါ၊ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယတို့ဖြင့်ကျင့်၍ ဘောင်ချိန်ကိုက်လာသည် နှင့်အမျှ (ဝါ) ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံတို့၌ အသိမျှတမှုရှိ လာသည်နှင့်အမျှ ဆင်းရဲမှု ခေါင်းပါးလာကာ ချမ်း သာမှု ရရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆို သော် စိတ်၌သာလျှင် ကိလေသာနှင့်တကွသော ဆင်းရဲ၊ ချမ်းသာ ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

မှတ်ချက်

ဤကျင့်စဉ်အတိုင်း ရုပ်နာမ်တို့ကို ရှုမြင်နိုင် သော်လည်း နိဝရဏများဖြစ်ပေါ်စေသည့် ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာမှ ဝီတိက္ကမကိလေသာနှင့် ပရိယုဋ္ဌာန

ကိလေသာတို့သည် အရှုဉာဏ်အခိုက်၌ ချုပ်နေသော်လည်း မခိုင်မြဲသေးပါ။ အရှုဉာဏ်ကို နှောင့်ယှက်နိုင်သည့် ဝီတိက္ကမ၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာတို့နှင့် ယှဉ်သော အကုသိုလ်ဇောများ အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းစေလိုပါက နောက်ရေးသားဖော်ပြမည့် စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်အခြေခံကျင့်စဉ်၌ ဆက်လက်လေ့လာကျင့်ကြံအားထုတ်ပါ။

ငါခန္ဓာကိုယ်ပဲ ပူတယ်၊ တင်းတယ်၊ လှုပ်မယ်၊ ပြင်မယ်၊ မမယ်၊ ရွှေ့မယ် ဟူသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မရှိပညတ်ကို အာရုံပြုသည့် ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူအပ်သော

- ငါ့ပေါင်၊ ငါ့ခြေ၊ ပူ၊ တင်း၊ ထုံ၊ ကျင် ရုပ်ဟူသော ရူပပါဒါနက္ခန္ဓာ
- ပူတယ်၊ တင်းတယ်၊ တောင့်တယ်ဟု အမည်သညာပေးသော သညုပါဒါနက္ခန္ဓာ
- ထိုပညတ်အာရုံကို အာရုံပြုခံစားသော ဝေဒနပါဒါနက္ခန္ဓာ
- ထိုပညတ်အာရုံကို ညွတ်ခြင်း လှုပ်မယ်၊ ပြင်မယ် စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်း ကြံစည်ခြင်း၊ ပြုပြင်ပေးခြင်း စသည်တို့သည် သင်္ခါရပါဒါနက္ခန္ဓာ
- ထိုပညတ်အာရုံများကို သိနေသောစိတ်သည် ဝိညာနုပါဒါနက္ခန္ဓာ

ထိုဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဖြစ်နေခြင်းသည် မင်းချင်း ငါးယောက် အသတ်ခံရခြင်းနှင့် တူသည်။ နာသီးဝထိချက် ဣဋ္ဌာရုံကို ကပ်နေမည်ဆိုလျှင်လည်း နန္ဒိရာဂတည်း ဟူသော အတွင်းလူယုံ လူသတ်သမား၏ အသတ်ခံရခြင်းနှင့်တူသည်။

ဘောင်ချိန်နည်းဖြင့် သတိ၊ သမာဓိဟူသော ဥပစာရသမာဓိ (သို့) အပ္ပနာ သမာဓိသို့ စိတ်ကို ရောက်အောင် ပို့နေခြင်းသည် အထက်ပါမြွေလေးကောင်၊ မင်းချင်းငါးယောက်၊ အတွင်းလူယုံလူသတ်သမားတို့မှ လွတ်ရာသို့ 'ဖနှောင့်နှင့် တင်ပါး တစ်

သားတည်းကျအောင် ပြေးနေဘိသကဲ့သို့' ပြေးနေခြင်းဖြစ်သည်။

ပရိယုဋ္ဌာန အကုသိုလ်ဇောအလျဉ်ပြတ်၍ ဘဝင်ကျကာ သမာဓိဇော အလျဉ်သို့ ရောက်ရှိသွားခြင်းသည် အထက်ပါရန်သူသုံးမျိုးတို့ မလိုက်နိုင်တော့ဘဲ ထိုရန်သူသုံးမျိုးတို့က စိတ်ကို စွန့်လွှတ်လက်မြောက် အရှုံးပေးလိုက်ခြင်းနှင့် တူသည်။

ဧကဂ္ဂတာသမာဓိစိတ်သည် ဆိုခဲ့ပြီးပရမတ် ရုပ်နာမ်နှစ်စုံ အာရုံ၌ တည်နေခြင်းသည် ရန်သူသုံးမျိုးမှ လွတ်မြောက်ရာနယ်မြေ၌ တည်နေခြင်းနှင့် တူသည်။ ယခု ရှုမြင်ပြီးခဲ့သော ရုပ်ပရမတ် ဖောက်ပြန်မှု၊ နာမ်ပရမတ် ညွတ်ခံစားမှုတို့သည် အကျိုးတရား အရှုံးများဖြစ်သည်။ အကြောင်းတရား အရှုံး နာမ်ရုပ်များရှုရန် ကျန်နေသေးသည်။

မှတ်ချက်

အထက်ပါ ဘောင်ချိန်နည်းဖြင့် ကျင့်သော ကျင့်စဉ်ကို အားလုံးဖော်ပြထားသော်လည်း ၉ ရက် အဓိဋ္ဌာန်အတွင်း၌ ရုပ်နာမ်မြင်သည်အထိ မရောက်ရှိပါ။ ဝီရိယဓိကနည်းဖြစ်၍ အချိန်မလုံလောက်သဖြင့် ကျင့်နည်းသိရန် ၁ ရက်မျှသာ ပြပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် ကျင့်ရန်သင့်တော်သော ယောဂီများ ကျင့်နိုင်ရန်နည်း ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဘဝင်ပိုင်းကျင့်စဉ် (၄ ရက်မြောက်ကျင့်စဉ်) ကျင့်စဉ်တက်ပုံ

မိမိ၏ဆိုင်ရာသီလကို စင်ကြယ်စေ၍ ပရိကံပြုပါ။ အာနာပါန ရှုရှိုက်မှု မပြုရတော့ပါ။ ကျင့်နည်းကို သိလွယ်ရန် လျောင်းလဲဣရိယာပုထ်ဖြင့် စကျင့်ပါ။ အကယ်၍ ကျင့်စဉ်ကို သဘောပေါက်ပြီး အောင်မြင်မှု ရရှိသွားလျှင် ထိုင်သော ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ကျင့်ပါ။ ထိုင်သော ဣရိယာပုထ်ကို ရှေ့ကျင့်စဉ်၌ သတ်မှတ်ထားသော နည်းအတိုင်း ဆောက်

တည်ပါ။ ဓာတ်လေးပါး ဖောက်ပြန်လာလျှင် ရိုးရိုး အာနာပါနက္ခဋ္ဌာန်းနှင့် ဘောင်ချိန်ရှုရှိုက် ကျင့်နည်း မကျင့်ရ။

ဣရိယာပုတ် ပြင်ဆင်ပြီးသွားလျှင် မူလကမ္မဋ္ဌာန်းသည် သဘာဝရှုလေ၏ သဘောကိုလည်းကောင်း၊ တစ်အာရုံပြီး တစ်အာရုံပြောင်း၍ နှလုံးသွင်းနေသော ရှေ့စိတ်ကို အရှုဉာဏ်ဖြင့် ပေါ်ဆဲ၌လည်းကောင်း၊ ပျက်ဆဲ၌လည်းကောင်း ပိုင်းခြားသတိထားရှုနေပါ။ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းနှစ်နည်းမှ တစ်နည်းနည်းကို ရှုနေရမည်။ ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ပဓာနမဟုတ်၊ သမာဓိရရုံ ရှုနေခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ရှုနေရင်း ဓာတ်လေးပါး ဖောက်ပြန်လာသောအခါ စိတ်သည် မူလကမ္မဋ္ဌာန်းမှခွာ၍ ဓာတ်လေးပါး ဖောက်ပြန်ရာသို့ ရောက်ရှိသွားမည်။ ဓာတ်လေးပါး ဖောက်ပြန်ခါစ၌ စိတ်ဆင်းရဲမှု မရှိသေးသော်လည်း စိုးရိမ်စိတ်များ ဖြစ်နေလိမ့်မည်။ စိုးရိမ်စိတ်များ ကို စွန့်လွှတ်၍ ဆရာညွှန်ကြားသည့် နည်းပညာကို လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ရန် ရှေ့ရှုပါ။

ဓာတ်လေးပါး ပို၍ပြင်းထန်လာသောအခါ မခံသာသည့်သဘောကြောင့် ပုထုဇဉ်အလေ့အကျင့်များ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မည်။ ဘဝင်တည်ရာ ဟဒယ (နှလုံး)ကို စိတ်ဖြင့် ညှစ်ချုပ်လိုသောစိတ်များ နိုးကြားလာလိမ့်မည်။ ထိုစိတ်ကို ရှု၍ ရှေ့စိတ်အလိုအတိုင်း ဘဝင်ကိုညှစ်ချုပ်မည့် နောက်စိတ်ကို စိတ်ရှည်ရှည်ထားပြီး သည်းခံကာ စွန့်လွှတ်နေပါ။ ပို၍တောင့်တလာသောစိတ်ဖြစ်လာလျှင် မိမိဘက်က ပို၍စွန့်လွှတ်ပါ။ အစွမ်းကုန် စွန့်လွှတ်ပါ။ နောက်တစ်ဖန် စွန့်လွှတ် စရာမရှိအောင် စွန့်လွှတ်ပါ။ စွန့်လွှတ်မှု၏ အဆုံးသည် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ အစွမ်းကုန် စွန့်လွှတ်လိုက်သောအခါ အကုသိုလ်ဇောကြောင့် ကြမ်းတမ်းနေသော ဘဝင်သည် ငြိမ်းကျသွားကာ စိတ်နှင့်ရုပ် တခြားစီကွဲနေသလိုဖြစ်ပြီး စိတ်ချမ်းသာနေပါသည်။ ရုပ်ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်မရွေ့

လိုသော စိတ္တသင်္ခါရများ ကျင့်ဆဲအခိုက်၌ လုံးဝချုပ်သွားပါမည်။ မိမိကျန်းမာရေးကောင်းက နာရီမည်မျှကြာသည်ဖြစ်စေ ဆံခြည်မျှင်မျှလောက်ပင် ဣရိယာပုတ် မလှုပ်ရှားတော့ပါ။ ဝစီသင်္ခါရ၊ ကာယသင်္ခါရ နိရောဓသဘော ဆောင်နေခြင်းဖြစ်သည် (ဝိညတ်ရုပ်နှစ်ပါးကို ဖြစ်စေတတ်သော စေတနာချုပ်နေမှုကို ဆိုလိုပါသည်) သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော ပရိယုဋ္ဌာန၊ ဝီတိက္ကမကိလေသာ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်အားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကျင့်စဉ်သည် ဖလသမာပတ်ဝင်စားမှု၏ အခြေခံရုပ်နာမ်သိမ်းဆည်းမှု ကျင့်စဉ် ဖြစ်သည်။ ဖလသမာပတ်ဝင်စားမှုဟူ၍ မဆိုလိုပါ။

ဤကျင့်စဉ် ကျင့်ဆဲ၌ သံသယဖြစ်မှုများ၊ စိတ်အလိုကို စွန့်လွှတ်မှု၌ မဝံ့မရဲ ဖြစ်မှုများရှိကာ မိမိစိတ်ထင်သလို အတိုင်းဘဝင်ဟဒယကို ညှစ်ချုပ်လိုသည့် စိတ်အတိုင်း ပြုတတ်ကြသည်။ ထိုသို့ပြုသောအခါ ဆင်းရဲမှုသာ တိုးလာလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း ဆင်းရဲသည့်ကြားက ဆင်းရဲကြောင်းအကျင့်ဖြစ်သော ငါ့ခန္ဓာကိုယ်ဟု စွဲယူသောစိတ်ဖြင့် အဆင်းရဲခံကာ ဘဝင်ဟဒယကိုသာ ဆက်၍ ဆက်၍ ညှစ်ချုပ်နေတတ်ကြသည်။ ဥပမာပြရသော်...

ညွတ်ကွင်းမိ သမင် ဥပမာ

ညွတ်ကွင်းမိသော သမင်သည် အကြောင်းအကျိုး မဆင်ခြင်ဘဲ လွတ်လို စိတ်နှင့်သာ ရုန်းတတ်သည်။ ရုန်းသောအခါ ညွတ်ကွင်း ပို၍တင်းလာပြီး သမင်၏ ရုန်းအားသည် ညွတ်ကွင်းတင်းအားကို ဖြစ်စေသည်။ ရုန်းလေ တင်းလေသာ အဖတ်တင်သည်။ ညွတ်ကွင်းတင်းအားကြောင့် အရေမှအသား၊ အကြောထိအောင် ပြတ်တော့သည်။ ထိုနည်းတူစွာ ဤကျင့်စဉ် ကျင့်ဆဲ၌ ဝေဒနာ သည်းမခံနိုင်၍ စိတ်ဆောင်လေ ဘဝင်ဟဒယတင်းလေ၊ ဝေဒနာ ပိုခံစားရလေ ဖြစ်သဖြင့် စိတ်အလိုလောဘနှင့် ဘဝင်ဟဒယကို

ညစ်ချုပ်၍တင်းကာ ရုန်းကန်ခြင်း ထက် စိတ်အလို လောဘကိုပယ်၍ သည်းခံခြင်း၊ ခွင့်လွှတ်ခြင်း၊ မာန် ချခြင်း၊ စိတ်လျော့၍ ဘဝင်ဇောချကာ စိတ်အလိုကို လုံးဝခွင့်လွှတ်လိုက်ခြင်းဖြင့် ဤကျင့်စဉ်ကို ကျင့်ရ မည်။

ချောင်းဖြတ် ဥပမာ

ခရီးသွားတစ်ယောက်သည် ရေလည်း မကူး တတ်။ ခရီးတစ်ခုကလည်း ချောင်းဖြတ်၍ မဖြစ်မနေ သွားရမည်။ နေဝင်ချိန်ကိုလည်း ကြည့်ရသည်။ ထို ခရီးသွားသည် ချောင်းငယ်တစ်ခုကို ဖြတ်ရာတွင် ချောင်း၏အတိမ်အနက်ကိုမသိမှု၊ ရေမကူးတတ်မှု တို့ကြောင့် ချောင်းဖြတ်ကူးရာတွင် မူလအကြိမ် ဒူး ခေါင်းမျှ ရောက်ပြီး ကြောက်၍ ကမ်းပေါ်သို့ ပြန် တက်သည်။ သို့သော် အချိန်ကလည်းလင့်၊ မဖြစ် မနေ ခရီးဆက်ရဦးမည်ဖြစ်၍ ဒုတိယအကြိမ် အရဲ စွန့်ပြီး ရှေ့သို့တိုး၍ ပေါင်လယ်မျှရောက်လျှင် စိုးရိမ် ကြီး၍ ကမ်းပေါ်သို့ ပြန်တက်လာသည်။ အချိန်မရ ခရီးကအရေးကြီးသဖြင့် တတိယအကြိမ် အရဲစွန့်ပြီး ပြန်ဆင်းရသည်။ ခါးလယ် လောက်ရောက်သော အခါ ဒီထက်နက်မည်ဟုမှန်း၍ ကြောက်ပြီး ပြန် တက်လာပြန်သည်။ ချောင်းအလယ်နီးပါးမျှအထိ ရောက်ခဲ့သည်။ အချိန်လည်းမရ ခရီးကလည်း အရေးကြီးသည်ဟု ပြန်စဉ်းစားပြီး စတုတ္ထအကြိမ် အရဲစွန့်၍ နဂိုရောက်ခဲ့သည်ထက် တိုး၍ဆင်းရန် စိတ်အားမွှေးပြီး ချောင်းထဲဆင်းခဲ့ရာ ချောင်းအလယ် ခေါင်မျှ မှန်းမိချိန်တွင် ရင်စို့လောက်ရောက်နေချိန်၌ ကြောက်စိတ်ကို ဦးစားမပေးဘဲ ချောင်း၏အတိမ် အနက်ကို မှန်းဆမိပြီး အရဲစွန့်၍ ဖြတ်ကူးလိုက်ရာ ရင်စို့မှ ရင်ဝ အောက်သို့သာ နက်သည်ကို ဆုံးဖြတ် မိသဖြင့် ဖြတ်ကူးလိုက်တော့သည်။ ထိုဥပမာအတိုင်း ဤကျင့်စဉ်ကိုကျင့်ဆဲ၌ ဆရာပြောသည့်အတိုင်း အရဲစွန့် စွန့်လွှတ်ကြည့်လိုက် ဘဝင်ဟဒယကို ပြန်

တင်းလိုက်၊ ဘဝင်ဇောချပေးသောအခါ စိတ်သက် သာရာရမှုကို ရိပ်စားမိသဖြင့် ဆရာညွှန်ကြားသည့် အတိုင်း ဘဝင်စိတ် တင်းမှုကို နဂိုရဲထက်ပိုလျော့ချ လိုက်၊ စိုးရိမ်ပြီး ဘဝင်စိတ်ပြန်တင်းလိုက်၊ ဤကဲ့သို့ တိုး၍စွန့်လိုက် စိတ်ပြန်တင်းလိုက်ပြုလုပ်ရာမှ စိတ် တင်းမှု ပို၍လျော့ချတိုင်း စိတ်ဆင်းရဲမှုကို ပိုသက်သာ သည်ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်တင်းမှု ပိုလုပ်လာသည် နှင့်အမျှ ပို၍ ဆင်းရဲလာသည်ကို လည်းကောင်း သဘောပေါက်လာကာ သည်းခံမှု၊ စွန့်လွှတ်မှုကို အစွမ်းကုန် စွန့်လွှတ်လိုက်သောအခါ ဘဝင်ကျ၍ စိတ်ချမ်းသာသွားသည်ကို ယောဂီကိုယ်တိုင် ခံစားရ ပါလိမ့်မည်။ ရုပ်သာနာနေပေမယ့် စိတ်မနာဘဲ ဖြစ်နေလိမ့်မည်။

ဤကျင့်စဉ်ကို သဘောပေါက်သောအခါ လျောင်းလဲဣရိယာပုတ်ကိုစွန့်၍ ထိုင်ခြင်း ဣရိယာ ပုတ်ဖြင့် ဆက်လက်ကျင့်ကြပါ။ မိမိကျန်းမာရေး မကောင်း၍ ဖျားနာလာသောအခါ ထို ကျင့်စဉ် အတိုင်း ကျင့်လျှင် အလွယ်တကူ စိတ်ဆင်းရဲမှုမှ လွတ်မြောက်သွားပါလိမ့်မည်။ ဤကျင့်စဉ်၌ သစ္စာ လေးပါးမြင်ပုံ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်ပုံ၊ ဗောဓိပက္ခိယ ၃၇ ပါး လျော်ညီမှုကို မိမိဉာဏ်ဖြင့် သုံးသပ်ယူပါ။ စာရေး သူ၏ ၉ ရက်တရားစခန်း၌ ဤကျင့်စဉ်သည် ရာနှုန်းပြည့်နီးပါး အောင်မြင်ပါသည်။ တစ်ရက်သာ ပြပါသည်။

စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ် (၅ ရက်မြောက်မှ ၇ ရက်ထိ ကျင့်စဉ်)

မူလအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကျင့်စဉ်မှ နာသီးဝ ချက်၌ သမာဓိကို ခိုင်ခံ့စွာ (သတိနှင့် အသိမြဲစွာ) ထားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဘဝင်ပိုင်းကျင့်စဉ် အောင်မြင်ပြီးသော ယောဂီများ ဆက်လက်ကျင့်စဉ် တက်ပုံဖြစ်သည်။ ဤကျင့်စဉ်ကို နှစ်ပိုင်း ခွဲခြားထား သည်။

- ၁။ တစ်ဖက်တင်ချိတ်၍ ထိုင်သောကျင့်စဉ်
- ၂။ မဟာပလ္လင်ချိတ်၍ ထိုင်သောကျင့်စဉ် ဟူ၍ နှစ်ဆင့်ခွဲခြားထားသည်။ ကျင့်စဉ် ၁ ရှုကွက်ပေါ်ပြီးမှ ကျင့်စဉ် ၂ ကို ဆက်လက်ကျင့်ပါ။

သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပုံ

နှာသီးဝထိချက်အာရုံ၌ အသိနှင့် သတိမြဲနေ တုန်းသာ စိတ်၌ဆင်းရဲမှု ချုပ်ငြိမ်း၍ ဒုက္ခဝေဒနာနှင့် ယှဉ်သော ကိလေသာတို့မှ စင်ကြယ်နေသည်။ နှာ သီးဝ ထိချက်မှ သတိလွတ်သောအခါ ဓာတ်ကြီး လေးပါး ဖောက်ပြန်ရာသို့ စိတ်သည် ရောက်ရှိသွား ပြီး အထက်ပါ ကိလေသာစိတ်များ ပြန်ပေါ်ပြီး တစ် ဖန် ပြန်ဆင်းရဲရ ပြန်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆင်းရဲမှ လွတ် ရန် နှာသီးဝထိချက်သို့ စိတ်ကို ပြန်လည် ပို့ဆောင် ရာတွင် နှာသီးဝထိချက် သတိနှင့်အသိမြဲ၍ သမာဓိ ခိုင်ခံ့မှသာလျှင် စိတ်သည် ကိလေသာတို့မှလွတ်၍ ချမ်းသာမှုပြန်ရသည်။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန် မှုရှိနေပါလျက် နှာသီးဝထိချက်၌ အသိနှင့် သတိမြဲ၍ သမာဓိအားကောင်းလာသောအခါ စိတ်သည် ဆင်းရဲ မှုရှိနေရမည့်အစား ဆင်းရဲမှုချုပ်နေသည့်သဘောကို ဆန်းစစ်ကြည့်လျှင်...

ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်နေမှုသည် ဆင်းရဲချမ်းသာမဟုတ် အနိဋ္ဌ ဂုဏ်တော့ရှိသည်။ ထို အတူ နှာသီးဝထိချက်သည်လည်း ဆင်းရဲချမ်းသာ မဟုတ် ဣဋ္ဌဂုဏ်တော့ရှိသည်။ ထို ဣဋ္ဌဂုဏ်၊ အနိဋ္ဌ ဂုဏ်တို့သည် မသိသဘောဆောင်သည့် ဖောက်ပြန် တတ်သော ရုပ်တရားသက်သက်မျှသာရှိသည်။ ထိုဣဋ္ဌ၊ အနိဋ္ဌ ဂုဏ်ရှိသည့် ရုပ်တို့ကို စိတ်က ပေါင်း သင်းဆက်ဆံမှသာလျှင် (အာရုံပြုမှသာလျှင်) စိတ် သည် ဣဋ္ဌရသအနိဋ္ဌရသကို ခံစားသော ဝေဒနာနှင့် တကွ ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ဣဋ္ဌဖြစ်လျှင် ချမ်းသာ၍ လောဘစိတ်ဖြစ်၏။ အနိဋ္ဌဖြစ်လျှင် ဆင်းရဲ၍ ဒေါသ စိတ်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ချမ်းသာ ဆင်းရဲဖြစ်ခြင်းသည် (နာမ်) အကျိုးတရား၊ ဣဋ္ဌအာရုံ၊ အနိဋ္ဌအာရုံကို ဆက်ဆံသောစိတ်သည် အကြောင်းတရား၊ ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံသည် အကျိုးတရားဟု မှတ်ပါ။ ထိုဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ အကျိုးတရားသက်သက်ကို ငါပဲ ငါ့ဥစ္စာ ပဲဟူ၍ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူသောရှေ့စိတ် သည် ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်းသမုဒယ။ ထိုတဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲယူခြင်းအကြောင်း သမုဒယကြောင့် နောက်စိတ်၌ ချမ်းသာဆင်းရဲဖြစ်ခြင်းသည် ပစ္စုပ္ပန် ဒုက္ခသစ္စာ။

ထိုကဲ့သို့ အကျိုးတရားသက်သက်မျှသာ ရှိသော ရုပ်တရားတို့ကို တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူ သော ရှေ့စိတ်ကြောင့် နောက်စိတ်သည် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ဖြစ်နေသည့်သဘောကို အရှုဉာဏ်က သိရ မည်။ ထိုချမ်းသာ ဆင်းရဲဖြစ်နေသော စိတ်သည် အနတ္တသဘော ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုစိတ်တို့ကို အတ္တသဘောဖြင့် ဖန်တီးထားခြင်း မရှိ ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ပုထုဇဉ်တို့ သည် ငါပဲ ငါ့စိတ်ပဲဟု အတ္တအယူဖြင့်သာလျှင် စွဲယူထားမှုကို မစွန့်လွှတ်နိုင်ကြပေ။ ထို့ကြောင့် ငါပဲ၊ ငါ့ဥစ္စာပဲဟု စွဲနေသောစိတ်ဖြစ်ရသည်။ စိတ်ဆင်းရဲ တော့လည်း ငါ ဆင်းရဲတယ်။ စိတ်ကလည်း ငါ ငါ့ စိတ်ဟူ၍ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိတို့ ဖြစ်နေကြရသည်။ အရင်းစစ်သော် စိတ်ကို မောဟစေတသိက် အမှောင် ဖုံးအုပ်ထားခြင်းကြောင့် ထိုစိတ်တို့ကို အနတ္တ သဘောဟုမသိဘဲ အတ္တသဘောဖြင့် စွဲယူခြင်းဖြစ် သည်။ ထို့ကြောင့် ယောဂီတို့ ငါဟု စွဲယူထားသည့် စိတ်တို့ကို ငါမဟုတ်ကြောင်း၊ အနတ္တသဘောဖြစ် ကြောင်း ပိုင်းခြားရှုမြင်နိုင်လျှင် ငါစွဲနှင့်တကွ တဏှာ၊ မာနတို့ပါချုပ်၍ ဆင်းရဲမှုပါ ချုပ်သွားလိမ့်မည်။ ရုပ်နာမ်တို့၏ အမှန်သဘောတို့ကို (သို့) အနတ္တ သဘောကို မသိမြင်အောင် စိတ်ကို ဖုံးအုပ်ထားသည့် မောဟစေတသိက်ကို ပယ်ခွာနိုင်မှုအလုပ်သည်

တရားကျင့်စဉ် နည်းစနစ်ပင်ဖြစ်သည်။ အမှန်ကို သိမြင်နိုင်သော ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ သီလမဂ္ဂင်၊ သမာဓိမဂ္ဂင်တည်းဟူသော ကုသိုလ်စေတသိက်တို့ဖြင့် စိတ်၌ပယ်ရှားရမည်။ ၎င်းသီလမဂ္ဂင်၊ သမာဓိမဂ္ဂင် ထူထောင်နေမှုသည်ပင် ဝိပဿနာကျင့်စဉ် ဖြစ်သည်။

ကျင့်စဉ်တက်ပုံ

ရှေးဦးစွာ ထိုင်ခြင်း၊ ဣရိယာပုတ် တည်ဆောက်ခြင်း

- ၁။ အမျိုးသားဖြစ်စေ၊ အမျိုးသမီးဖြစ်စေ တင်ပလ္လင်ခွေ ထိုင်ပါ။
- ၂။ အပေါ်ပိုင်း ခန္ဓာအိမ်ကို အနေအထား ကျနအောင် အကြမ်းဖျင်း ပြင်ဆင်ပါ။
- ၃။ အပေါ်ခန္ဓာအိမ်ကို ယိုင်ခြင်း၊ ရွဲခြင်း၊ ရှေ့စိုက်ခြင်း၊ နောက်လန်ခြင်း မရှိစေရန် သတိပြုပါ။
- ၄။ ခါး၊ ကျော၊ ခေါင်းတို့ကို တစ်ဖြောင့်တည်း ဖြစ်စေရန် တုတ်ချောင်း ထောင်ထားဘိသကဲ့သို့ မဖြစ်အောင် အကြော၊ အရိုး၊ ကြွက်သားတို့ကို စိတ်ဖြင့် တင်းထားခြင်း၊ တောင့်ထားခြင်း၊ ညှစ်ချုပ်ထားခြင်း မပြုရ။
- ၅။ တရားထိုင်ချိန် နှစ်နာရီ (သို့မဟုတ်) ထိုထက်ပို၍ ထိုင်ရမည်။
- ၆။ မည်သည့်အကြောင်းပြချက်နှင့်မျှ ခန္ဓာအိမ်ကို မိမိစေတနာဖြင့် မပြုပြင်ရ။
- ၇။ အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းထူထောင်၍ နှာသီးဝထိချက်အာရုံ၌ အသိကပ် မထားရ။
- ၈။ မှိတ်ထားသော မျက်လုံးဖြင့် အာရုံပြု တရားမရှုရ။
- ၉။ ခန္ဓာအိမ်တစ်ခုလုံးကို အသက်မရှိသော၊ အပြစ်ကင်းစင်သည့် ပန်းပုရုပ်ကဲ့သို့ ထားပါ။ စိတ်ဖြင့် မစောင့်ရှောက်ဘဲ ပကတိ

- ကာယိန္ဒြေအတိုင်း ရှိစေလိုခြင်းဖြစ်သည်။
- ၁၀။ နာမ်ကို သတိထားရှုရာတွင် ဦးနှောက်ကို လည်းကောင်း၊ ဟဒယရှိရာ ရင်ချိုင့်ကိုလည်းကောင်း အာရုံပြုထားခြင်း လုံးဝမပြုရ။
- ၁၁။ စိတ်သက်သက်ကိုသာ ဉာဏ်နှင့် သတိထားရှုရမည်။

ရှုကွက်သဘော ဥပမာများ

ထောင်နံရံ၊ ထောင်မှူးနှင့် ထောင်ကျသားများ ဥပမာ

- ၁။ သေမိန့်ကျထားသော လူတစ်စုအား သေမိန့်မချသေးမီ ထောင်ထဲထည့်၍ အကျဉ်းချထားသည် ဆိုပါစို့။
- ၂။ ထောင်သည် အုတ်၊ အင်္ဂတေတို့ဖြင့် ပေ ၂၀ မြင့်၍ ၅ ပေခန့် ထူထည် ခိုင်မာစွာ ပြုလုပ်ထားသည်။
- ၃။ အဖုအထစ်မရှိ ချောမွတ်စွာ ထောင်နံရံများကို ပြုလုပ်ထားသည်။
- ၄။ ထောင်ကျသားတို့ကို စောင့်ကြပ်နေသော ထောင်မှူးသည် လက်နက် အပြည့်အစုံ ဆောင်ထားလျက် ထောင်နံရံအပေါ်ထိပ်ရှိ ကင်းတဲမှ သတိမလစ်တမ်း နီးကြားစွာ စောင့်ကြပ်နေသည်။
- ၅။ ထောင်ကျသားတို့ကလည်း သေရမည့် အတူတူ သူတို့အလိုအတိုင်း လွတ်လိုလွတ်ငြား ထောင်နံရံကို ကုတ်ကပ်တွယ်ဖက်၍ တက်ရန် ကြိုးစားနေကြသည်။
- ၆။ ထောင်ကျသားတို့အား ထောင်နံရံကို တွယ်တက်ရန် ထောင်မှူးကြီးက တိုက်တွန်းခြင်းလည်း မရှိ။
- ၇။ ထောင်နံရံကို တွယ်ကပ်တက်နေစဉ်လည်း မတက်စေရန် ထောင်မှူးကြီးက တားမြစ်ခြင်းလည်း မရှိ။

- ၈။ ထောင်ကျသားတို့သည် ထောင်နံရံကို တွယ် တက်နေစဉ်အတွင်း၌လည်း တွယ်တက်နေ သော ထောင်သားတို့ကို ထောင်မှူးကြီးက တွန်းချမှုလည်း မပြုလုပ်။
- ၉။ ထောင်မှူးကြီး၏ စိတ်ထဲ၌ ထောင်နံရံကြီး ပြုလဲသွားမည်ကို စိုးရိမ်၍ ထောင်နံရံအား တွန်းထားခြင်းလည်း မပြုလုပ်။
- ၁၀။ ထောင်ကျသားတို့ တက်ရောက်နိုင်ရန် ထောင်မှူးကြီးက ကူညီမှုလည်း မရှိ။
- ၁၁။ ထောင်မှူးကြီးသည် သူ၏ ကင်းတဲထဲမှ မထဘဲ ထောင်ကျသားတို့၏ ပြုလုပ်နေပုံ အမူအရာတို့ကို ကြည့်ရုံသာ ကြည့်နေသည်။
- ၁၂။ ထောင်ကျသားတို့ တွယ်တက်မှု ပြုလုပ်နေ စဉ် ထောင်နံရံကြီးကလည်း လှုပ်ရှား ယိမ်း ယိုင်ခြင်းလည်း မရှိ။
- ၁၃။ ထောင်နံရံကြီးသည် ပကတိ အသက်မရှိ သည့်အတိုင်း (သို့မဟုတ်) နဂိုရ်ပကတိ အတိုင်း အလိုလိုတည်ငြိမ်နေသည်။
- ၁၄။ ထောင်ကျသားတို့သည် ထောင်နံရံကို ကုတ် ကပ်တွယ်တက်၍ လုံးဝ မရသောအခါ အလို လို စိတ်လျှော့လာပြီး လွတ်မြောက်ရန် ကြိုး စား တွယ်တက်မှုကို ဆက်လက်မပြုလုပ် တော့ပဲ အလိုလိုပင် စွန့်လွှတ်လိုက်သည်။
- ၁၅။ ထိုထောင်ကျသားတို့သည် မိမိတို့နေရာ အချုပ်ဆောင်ထဲသို့ သူတို့ အလိုလိုပြန်ဝင် သွားကြသည်။
- ၁၆။ ထောင်မှူးကြီးသည် ၎င်းဖြစ်ရပ်တို့ကို အစ အဆုံးတိုင်အောင် ထောင်နံရံအထက်ရှိ သူ၏ ကင်းထဲတဲမှပင် ကြည့်ကာမျှ ကြည့်နေ သည်။
- ၁၇။ ထိုထောင်မှူးကြီးသည် ထောင်ကျသားများ ကိုသနား၍ထောင်ကျသားများ လွတ်မြောက် စေရန် ကူညီလိုသော စေတနာရှိပါသော်

လည်း ထိုစေတနာအတိုင်းမလိုက်လျောပဲ လိုက်လျောကူညီလိုသည့်စိတ် (စေတနာ)ကို စွန့်လွှတ်၍ဖြေဖျောက်နိုင်သည်။

အထက်ပါဥပမာနှင့် တရားကျင့်သောအခါ လိုက်နာရမည့်သဘောများကို နှိုင်းယှဉ်ထားပုံ

- ၁။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်မှုကို ငါပဲ ငါ့ ခန္ဓာကိုယ်ပဲဟု သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် စွဲယူထား သော အပြစ်ကြောင့် ဆင်းရဲနေသော စိတ် သည် ထောင်ကျသားတို့နှင့် တူသည်ကို ရည် ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ (တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုသော် အရှင်အကုသိုလ်စေတသိက်တို့နှင့် ယှဉ်သော ရှေ့စိတ်ကို ဆိုလိုသည်။)
- ၂။ တရားကျင့်သောယောဂီ၏ ခန္ဓာအိမ်ဣရိယာ ပုတ် တည်နေပုံသဘောနှင့် ထုထည်ခိုင်မာ သော ထောင်နံရံကြီး၏ တည်နေပုံသဘော နှင့် တူညီနေရမည်ကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ် သည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ထောင်နံရံသည် စိတ် မရှိသော ရုပ်အစုအဝေးသက်သက်မျှသာ ရှိ သည့်သဘောကို ဆိုလိုသည်။ တရားကျင့် သော ယောဂီ၏ ခန္ဓာအိမ်ကိုလည်း ထိုနည်း တူစွာ စိတ်မရှိဘဲ (သို့မဟုတ်) စိတ်ဖြင့်တည် ဆောက်ထားမှုမရှိဘဲ ခိုင်ခံ့နေသည့် ကာ ယိန္တေတည်နေရမည်ကို ရည်ညွှန်းဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်)
- ၃။ တရားကျင့်သော ယောဂီ၏ ခန္ဓာအိမ် ဣရိယာပုတ် သန့်ရှင်းနေသည့် သဘောကို အဖုအထစ်မရှိ ချောမွတ်နေသော ထောင်နံရံ ၏သဘောနှင့် တူညီနေရမည်ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ သစ်ပင်၏ အဖု အထစ်ရှိနေသော ပကတိချောမွတ်နေသော သဘောသည် တွက်တက်လိုသူတို့အား တွယ်တက်နိုင်ရန် နေရာပေးထားသကဲ့သို့

ဖြစ်နေသည်။ ချောမွတ်သောထောင်နံရံ၏ ပကတိသဘောသည် တွယ်တက်လိုသူတို့အား တွယ်ကုတ်တက်ရန် နေရာမပေးထားသကဲ့သို့ ဆောင်နေသည်။ တရားကျင့်သော အခါ ခန္ဓာအိမ်အား သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော လောဘစိတ်သည် ပြုပြင်လို၍ ခန္ဓာအိမ်အား စိတ်ကိန်းရာ ဟဒယကို အရင်ဝင်ကပ်တွယ်၍ ကျန်ခြေလက်တို့အား ပြုပြင်လိမ့်မည်။ ထိုအခါ မူလကတည်းက ချောမွတ်သန်ရှင်းဘိသကဲ့သို့ တည်နေသည့် (သို့မဟုတ်) ပကတိသဘောကိုက စိတ်တွယ်ကပ်မှု မရှိအောင် သန်ရှင်းနေသည့်သဘောကြောင့် တဏှာလောဘသည် လိုရာသို့ မလုပ်နိုင်တော့ပါ။ မိမိအလိုဖြင့် မတွယ်ကပ်နိုင်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပကတိခန္ဓာအိမ်သန်ရှင်းမှုကြောင့်သာ ခန္ဓာအိမ်ကို တွယ်ကပ်လိုသည့် တဏှာသည် သူ့အလိုလိုသာလျှင် တွယ်ကပ်၍မရသဖြင့် စွန့်သွားခြင်း ဖြစ်ပုံကို နားလည်စေချင်သောသဘောကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။)

၄။ တရားကျင့်သော ယောဂီ၏ အရူဉာဏ်သည် ထောင်မှူးကြီးနှင့်တူပြီး ဖြစ်ပေါ်လာသော ပညတ်နှင့်ယှဉ်သည့် အကုသိုလ်စိတ် အမျိုးမျိုးပေါ်တိုင်း သတိမလစ်တမ်း စောင့်ရှုနေမှု သဘောကို ထောင်နံရံရှိ လက်နက်အပြည့်အစုံ ဆောင်ထားသောထောင်မှူးကြီး သတိမလစ်တမ်း ထောင်ကျသားများအား စောင့်နေပုံသဘောနှင့် တူညီနေရမည်ဟု ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။

၅။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်သောအခါ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်သော အရှုခံ တဏှာစိတ်သည် ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်ဘို့ကြိုးစားနေပုံ သဘောနှင့် ထောင်ကျသားတို့သည် လွတ်

လိုလွတ်ငြား ထောင်နံရံကို ကုတ်ကပ်တွယ်တက်ရန် ကြိုးစားနေကြပုံ တူညီနေသည့် သဘောကို သိစေလို၍ရည်ညွှန်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်သောအခါ မခံခြင်စိတ် မခံသာသောစိတ်၊ ခံသာအောင် ပြုပြင်လိုသောစိတ်၊ နာတယ်ကိုက်တယ်ဟူသော ပညတ်နှင့် ယှဉ်သော အကုသိုလ်စိတ်သင်္ခါရတရားတို့နှင့် ခန္ဓာအိမ်ကိုပြုပြင်ဘို့ ပေါ်လာသည့် စိတ်တို့သည် ငါဖန်တီးတာမဟုတ် အတိတ်က ပါလာသော တဏှာ၏ အလုပ် သူ့အလိုလိုသာလျှင် တိုက်ဆိုင်သောအခါ ပေါ်လာခြင်း ဖြစ်သည်ဟူသော သဘောကိုသိစေလိုခြင်းဖြစ်သည်။(တဏှာ အနတ္တ)

၆။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်သောအခါ ခန္ဓာအိမ်ကိုပြုပြင်လိုသည့် တဏှာစိတ်များသည် မိမိအလိုနှင့် ဖန်တီးမွေးမြူခြင်းမရှိဘဲ သူ့ အလိုလို ဖြစ်ပေါ်နေသည့်သဘောနှင့် ထောင်ကျသားတို့ ထောင်နံရံကို တွယ်တက်ရန် ထောင်မှူးကြီးက တိုက်တွန်းမှုမရှိဘဲ ထောင်ကျသားတို့ အလိုလို တက်ကြွပုံ သဘောတို့ တူညီနေပုံကို သိသာထင်ရှားရန် ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ (တဏှာ အနတ္တဖြစ်ကြောင်း သိစေလိုခြင်း ဖြစ်သည်)

၇။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်လာသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝိတိက္ကမဒေါသ၊ လောဘစိတ်တို့ကို မိမိအလိုဖြင့် မပေါ်အောင် ပိတ်ဆို့တားမြစ်မှု မရှိသောသဘောနှင့် ထောင်ကျသားများသည် ထောင်နံရံကို တွယ်ကပ်တတ်နေစဉ်၌လည်း မတက်စေရန် ထောင်မှူးကြီးက တားမြစ်မှုမရှိသည့်သဘောတို့ တူညီနေသည်ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

၈။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်သောအခါ ဖြစ်

ပေါ်လာမည့် ဝိတိက္ကမ ဒေါသ၊ လောဘကိ
လေသာစိတ်ကို မိမိအလိုဖြင့် မဖြစ်ပေါ်စေ
လို၍ ပိတ်ဆို့တားမြစ်ခြင်း မရှိပုံသဘောကို
တွယ်တက်နေသော ထောင်ကျသားတို့ကို
ထောင်မှူးကြီးက တွန်းချမှုလည်း မပြုလုပ်
ဟူသော သဘောနှင့် တူညီနေရမည်ဟူ၍
ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

၉။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်လာသောအခါ
ခန္ဓာအိမ်ကို မိမိအလိုဖြင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်း
ကြပ်မတ်ထားမှုမရှိသည့်သဘောကို ထောင်
မှူးကြီးသည် ထောင်ကျသားတို့ ထောင်နံရံ
ကို တွယ်တက်နေစဉ် ပြုလဲမသွားအောင်
တွန်းထားခြင်းမရှိသည့်သဘောနှင့် တူညီနေ
ရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၀။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်လာသောအခါ
ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်လိုသည့် တဏှာ၏အလို
အတိုင်း အောင်မြင်အောင် မိမိ (အရှုဉာဏ်)
အလိုဖြင့် အားပေးမှု၊ ကူညီမှု မရှိသည့်
သဘောကို ထောင်ကျသားတို့သည် ထောင်
နံရံကို တွယ်တက်နိုင်ရန် ထောင်မှူးကြီးက
ပါဝင် ကူညီမှု မပေးသည့်သဘောနှင့် တူညီ
နေရမည်ဟူ၍ ရည်ညွှန်းခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၁။ အရှုဉာဏ်သည် အရှုခံဖြစ်သော ဒေါမနဿ
စိတ်များနှင့် ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်မည့် တဏှာ
လောဘသင်္ခါရ စိတ်တို့အား အကြည့်သက်
သက်ဖြင့် စောင့်ရှုနေပုံကို ထောင်မှူးကြီး
သည် ကင်းတဲထဲမှ ထောင်ကျသားတို့
ထောင်နံရံကို တွယ်တက်နေမှုသဘောကို
ကြည့်နေပုံနှင့် တူညီနေရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်း
ဖြစ်သည်။

၁၂။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်နေစဉ် တရား
ကျင့်သော ယောဂီ၏ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်မည့်
တဏှာ ရှိနေသော်လည်း ပြုပြင်ခြင်းခံထား

ရမှု မရှိဘဲ ပကတိဣန္ဒြေအတိုင်းသာ ရှိနေပုံ
ကို ထောင်ကျသားတို့ ထောင်နံရံကို တွယ်
တက်နေစဉ် ထောင်နံရံကြီး လှုပ်ရှားယိမ်း
ယိုင်မှု ပကတိ မရှိပုံနှင့် တူညီနေရမည်ကို
ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

၁၃။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်ဆဲ၌ တဏှာ
သင်္ခါရသည် ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်ရန် ဖြစ်ပေါ်
လာသည်။ တဏှာသည် ရုပ်ခန္ဓာအိမ်ကို
ပြုပြင် ဖန်တီးသော်လည်း ပြုပြင်လိုမရပါ။
ခန္ဓာအိမ်သည် ပကတိ မူလဣန္ဒြေအတိုင်း
သန့်ရှင်းနေဆဲပင် ရှိနေပုံသဘောကို ထောင်
ကျသားတို့ ထောင်နံရံကို တွယ်တက်နေ
စဉ်၌လည်း ထောင်နံရံကြီးသည် ပကတိ
အသက်မရှိသည့်အတိုင်း တည်နေပုံသဘော
နှင့် တူညီနေရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

၁၄။ ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်လိုသည့် ရှေ့စိတ်တဏှာ
သည် ခန္ဓာအိမ်ကို ကံမြောက်အောင် လိုက်
လျောပြုပြင်ပေးမည့် နောက်တဏှာစိတ်မရှိ
သဖြင့် အဆက်ပြတ်ကာ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပြတ်
ကာ) တဏှာသည် အနိစ္စ သဘောဖြင့်သာ
လျှင် ရှိနေသည့်သဘောကို ထောင်ကျသား
တို့ ထောင်နံရံကို မတွယ်တက်တော့ဘဲ
တွယ်တက်လိုသည့် အလိုဆန္ဒများကို စွန့်
လွှတ်လိုက်ပုံနှင့် တူညီနေရမည်ဟူသော
သဘောကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။

၁၅။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်ဆဲ၌ ခန္ဓာအိမ်
ကို ပြုပြင်လိုသည့် တဏှာသည် လိုက်လျော
မည့် နောက်တဏှာစိတ်မရှိတော့သဖြင့်
မာန်ချကာ အလိုလို ချုပ်ပျောက်သွားသည့်
သဘောကို ထောင်ကျသားတို့သည် လက်
လျော့၍ အချုပ်ထောင်ထဲသို့ သူတို့အလိုလို
ပြန်ဝင်သွားကြသည့်သဘောနှင့် တူညီနေ
သည်ကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။

၁၆။ တရားကျင့်သောယောဂီ၏ အရှုဉာဏ်စိတ်သည် တရားစထိုင်သည်မှ အဓိဋ္ဌာန်ပြည့်သည်အထိ အကုသိုလ်တရားများ အလိုလို ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမှ အလိုလိုချုပ်သွားသည်အထိ ဆုံးအောင်ရှုနေပုံနှင့် တူညီရမည် ဟူသော သဘောကို ထောင်မှူးကြီးသည် ထောင်ကျသားတို့ ထောင်နံရံကို တွယ်တက်ပုံနှင့် စွန့်လွှတ်သွားပုံ အစအဆုံးအထိ ကြည့်ကာမျှ ကြည့်နေရုံသဘောနှင့် တူညီနေရမည်ကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။

၁၇။ တရားကျင့်သောယောဂီသည် ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်သောအခါ မခံစားချင်၍ ခံသာအောင် ပြုပြင်လိုသော တောင်းဆိုသည့် တဏှာအလိုအတိုင်း ပြုပြင်ဖြစ်အောင် လိုက်လျောမည့် စေတနာ ရှိပါသော်လည်း ထိုစေတနာသည် ခန္ဓာဒုက္ခတိုးပွားအောင် မကောင်းသော စေတနာဖြစ်သည့်အတွက် ကြောင့် လိုက်လျောလိုသည့် စေတနာကို စွန့်လွှတ်လိုက်ခြင်း၊ သည်းခံလိုက်ခြင်းဖြင့် ရှုနေရမည့်သဘောနှင့် ထောင်မှူးကြီးသည် ထောင်ကျသားများကို သနား၍ ကူညီလိုသော်လည်း ထိုစေတနာကို စွန့်လွှတ်လိုက်ပုံ သဘောနှင့် တူညီနေရမည်ကို ရည်ညွှန်းခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤဥပမာ ဥပမေယျအတိုင်း စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် (၁၊ ၂) ကျင့်စဉ်တစ်လျှောက်၌ မိမိ၏ ကျင့်ကြံပွားများ ရှုမှတ်ပုံတို့ကို လျော်ညီအောင် လိုက်နာရမည်ကို အထူးသတိပြုပါ။

အကယ်၍ တရားကျင့်သောယောဂီသည် တရားစထိုင်သည်နှင့် မိမိ၏ ခါး၊ ကျော၊ လည်ပင်း၊ ခေါင်းတို့ကို တုတ်ချောင်း ထောင်ထားဘိသကဲ့သို့ တင်းတင်းတောင့်တောင့်ကြီးဖြစ်အောင် စိတ်ဖြင့် ပြုပြင်ဖန်တီးထားမည်ဆိုလျှင် သက်မရှိ ပကတိ

ဂုဏ်သတ္တိအတိုင်း တည်ရှိသော ထောင်နံရံတံတိုင်းကြီးနှင့် မတူတော့ပေ။ ရုပ်ကို စိတ်ဖြင့် ညှစ်ထားခြင်းကြောင့် မြွေလေးကောင်ကို ကိုင်ထားသလိုဖြစ်နေပြီး ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှု ကာယိကဒုက္ခ ထင်ရှားလာသောအခါ မြွေကိုက်ခံရသလို ဖြစ်နေမည်။ ထို့ကြောင့် ထိုင်ခြင်းဣရိယာပုတ်တွင် မိမိ၏ ခါး၊ ကျော၊ လည်ချောင်း၊ ဦးခေါင်းစသည့် ခန္ဓာကိုယ် အစိတ်အပိုင်းတို့ကို တုတ်ချောင်းထောင်ထားဘိသကဲ့သို့ စိတ်ဖြင့် ညှစ်ချုပ် တောင့်တင်းထား၍ တရား မထိုင်ရ။ သို့မှသာ ပကတိတည်ငြိမ်သော ထောင်နံရံကြီးကဲ့သို့ မိမိ၏ ခန္ဓာအိမ်ကြီးသည်လည်း ပကတိအတိုင်း တည်ရှိကာ စိတ်သည် လွတ်လပ်နေရကား မိမိရှုရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ ကြောင့်ကြမဲ့ ရှေ့ဆက် အလုပ်လုပ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ကျင့်စဉ်တက်ပုံ

တရားအားထုတ်မည့် ယောဂီတို့သည် သီလစင်ကြယ်စေ၍ ပရိကံပြုပြီးလျှင် ညွှန်ကြားခဲ့ပြီးသည့် အတိုင်း ထိုင်ခြင်းဣရိယာပုတ်ကို စေ့စေ့စပ်စပ် သေသေသပ်သပ် ပြင်ဆင် ညီညွတ်စေပြီးလျှင် အလိုလို ဖြစ်ပေါ်လာမည့် စိတ်အမျိုးမျိုးကိုသိအောင် သတိထားပါ။ မိမိ၏အလိုဆန္ဒဖြင့် တွေးတောခြင်း၊ ကြံစည်ခြင်း၊ သညာပေး အမှတ်ပြုခြင်း (ပူတယ်၊ တင်းတယ်၊ တောင့်တယ်၊ မမြဲဘူး၊ ဆင်းရဲတယ်၊ အစိုးမရဘူး) အရာရာကို ပြုပြင်လိုသောစိတ်များ စသည်တို့ကို မပြုလုပ်ရ။ သို့သော်လည်း စိတ်သည် ငြိမ်မနေဘဲ အတိတ်အနာဂတ် အာရုံအမျိုးမျိုးကို လည်းကောင်း၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံ အမျိုးမျိုးကိုလည်း ကောင်း အလိုလိုကြံစည် တွေးတောနေလိမ့်မည်။ အတွင်း၌ စကားပြောသော စိတ်၊ ဆင်ခြင်သောစိတ်၊ ဝေဖန်သောစိတ်တို့သည်လည်း အလိုလိုပင် တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး မရပ်မနား ဖြစ်ပေါ်နေလိမ့်မည်။

အကယ်၍ ထိုကဲ့သို့ အလိုလိုဖြစ်ပေါ်နေသော

စိတ်အမျိုးမျိုးကို ငါ့စိတ်ဟူ၍ သံသယရှိခဲ့သော် ထို စိတ်များမပေါ်အောင် ငါ့သဘောဖြင့် ရပ်ထားကြည့် ပါ။ ရပ်လို့မရဘဲ ကြံစည်တွေးတောသော စိတ်များ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ပေါ်နေသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ငါ့စိတ်မဟုတ်၊ အလိုလိုပင် တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ပေါ်နေသောစိတ်ဟု သံသယရှင်းသွားလိမ့်မည်။ ယောဂီ၏ ဉာဏ်တွင် သံသယ ရှင်းသွားပြီဆိုပါက သူ့ သဘောသူဆောင်နေ၍ တစ်မျိုးပြီးတစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်နေသော စိတ်များကို ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုင်း နောက်မကျစေဘဲ ဖြစ်ဆဲ၌ပင် သူ့သဘောသက် သက်ကိုသာ သိကာမျှသိအောင် သတိမလစ်တမ်း စောင့်ရှုနေပါ။ အနိစ္စပဲ၊ ဒုက္ခပဲ၊ အနတ္တပဲဟူ၍ အထင်ဖြင့် သညာပေးမရှုရ။ ဉာဏ်ဖြင့်သာ အလိုလိုဖြစ်လာ သော စိတ်၊ အလိုလိုပျက်သွားသောစိတ်ဟူသည့် သဘောမျှကိုသာ အပြောပညတ်မပါဘဲ ကြည့်ရုံ သက်သက်၊ ရှုရုံသက်သက်မျှသာ ရှုရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ သူ့သဘောသူဆောင်၍ စဉ်းစားကြံ စည် ဝေဖန်တွေးတောနေသော ထိုစိတ်အမျိုးမျိုးတို့ သည် တရားထိုင်စဉ် ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်မှု ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ မထင်ရှားခင်သာ ဖြစ်ပေါ်နေ လိမ့်မည်။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှု ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာ ထင်ရှားလာသောအခါ အတိတ်အနာ ဂတ် အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို ကြံစည်တွေးတောနေသော စိတ်တို့သည် အလိုလိုပင် ရပ်ဆိုင်း၍ ဓာတ်ကြီးလေး ပါးဖောက်ပြန်မှု ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ ထင်ရှားရာ အာရုံ သို့ စိတ်သည် အလိုလိုပင် သူ့အလိုလို ပြောင်း သိလာလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့ ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာကို ပြောင်းသိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်တည်း ပူတယ်ဟူသော စိတ်၊ တောင့်တယ်ဟူသောစိတ်၊ တင်းတယ်ဟူသော စိတ်၊ ခြေထောက်က နာတယ် ဟူသောစိတ်၊ ပေါင် က အောင့်တယ်ဟူသောစိတ်၊ ခါးက ညောင်းတယ် ဟူသော စိတ် စသည့် နာမည်ပေး တံဆိပ်ခတ်သော

စိတ်များ အလိုလိုပေါ်လာလိမ့်မည်။

ထိုစိတ်အမျိုးမျိုးတို့ကိုလည်း မလစ်တမ်း သတိထား၍ စောင့်ရှုရမည်။ သမုတိပညတ်ကို သညာပေးနေသော ရှေ့စိတ်သည် အရှုခံစိတ်၊ ထို စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ပိုင်းခြားရှုသော နောက်စိတ် သည် အရှုဉာဏ်စိတ်ဖြစ်သည်။ ထိုစိတ် အမျိုးမျိုးတို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုမတူပုံကို ဉာဏ်က ပိုင်းခြား၍ သိ အောင် ရှုရမည်။ စိတ်၏သဘာဝသည် အာရုံတစ်ခု ထဲ၌ အမြဲမနေကြောင်းကိုလည်း ဉာဏ်မှာသိ၍ ရှုနေရမည်။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်မှု ပို၍ ထင်ရှားလာသောအခါ နာမည်ပေး တံဆိပ်ခတ်နေ သည့် စိတ်မှ မခံနိုင်ဘူးဟူသောစိတ်၊ မခံစားချင် သောစိတ်များအဖြစ်သို့ သူ့အလိုလို ပြောင်းပေါ်နေ သည်ကိုလည်း ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားရှုနေရမည်။ ထိုသို့ ဖြစ်သည့်စိတ်များ အလိုလိုဖြစ်သည်မှ အလိုလိုချုပ် သည်အထိ ပိုင်းခြား၍ သိအောင် ရှုပါ။ အလိုလို ဖြစ်သည့်စိတ်များ အလိုလိုပျက်သွားသည်အထိ ဉာဏ်ဖြင့် သိအောင်ရှုပါ။

ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှု နဂိုရ်ထက် ပို၍ ထင်ရှားလာသောအခါ နာတယ်၊ ကိုက်တယ်၊ ထုံတယ်၊ ပူ၊ ဖာယ်၊ မခံနိုင်ဘူး၊ မသက်သာဘူး၊ ဒီလို တော့ မကျင့်ချင်ဘူး၊ မဖြစ်နိုင်ဘူး စသည်ဖြင့် နာ မည်ပေး တံဆိပ်ခတ်နေသည့်စိတ်မှ သည်းမခံချင် သော စိတ်၊ မခံစားချင်သောစိတ်၊ တော်ချင်တဲ့ စိတ်များ၊ မခံသာ၍ ခံသာရာကို ရှာကြံချင်သော စိတ်များ၊ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပြန်ရှုလိုသောစိတ် များ အလိုလိုပြောင်းလွဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုစိတ် အစဉ်တစ်မျိုးချင်း ဖန်တီးသူ မရှိဘဲနှင့် တစ်မျိုးပြီး တစ်မျိုး အလိုလိုပြောင်းလွဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထို စိတ်အစဉ် တစ်မျိုးချင်း ဖန်တီးသူမရှိဘဲနှင့် တစ်မျိုး ပြီးတစ်မျိုး အလိုလိုပြောင်းလွဲသွားပုံကို ပိုင်းခြားသိပြီး ရှုနေရမည်။ ခန္ဓာအိမ်ကိုလည်း ဘဝင်မှနေ၍ စိတ်ဖြင့် ညှစ်ချုပ်ထားလိုမှုများ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ဓာတ်ကြီးလေးပါး ပို၍ဖောက်ပြန်လာသော အခါ ဝေဒနာထင်ရှားလာသောကြောင့် အရှုဉာဏ် စိတ်ကို တဏှာက လာလုယူကာ ခန္ဓာအိမ်ကိုလိုရာ သို့ လိုသလို ပြုပြင်ဖို့အတွက် ဟဒယဘဝင်ကို အရင် စတင် ညှစ်ချုပ်မည့်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာကာ ဟဒယ ဘဝင်ကို လိုသလိုညှစ်ချုပ်လိမ့်မည်။ ထိုအခါ ထောင် များနှင့် ထောင်ကျသားတို့၏ သဘောကို အာရုံပြု၍ စနစ်တကျရှုရမည်။ စိတ်ကို တဏှာနှင့်သဒ္ဓါ ဘတစ် ပြန်၊ ကျားတစ်ပြန် အပြိုင်လုကြမည်။ မိမိဘက်က သဒ္ဓါဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်နှင့်ယှဉ်သော အရှုဉာဏ်စိတ် အားကောင်း ဖို့ လိုသည်။ ထိုညှစ်ချုပ်လိုသောစိတ်များ ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်လိုသော စိတ်များသည် အကျိုးတရား တဏှာ ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ထိုစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် မိမိအလိုဖြင့် ဖန်တီးခြင်းမဟုတ်ဘဲ အတိတ်အကြောင်း အဆက်ဆက်ဖြင့် ရှိနေသော တဏှာဖြစ်သည်။

ထိုပြုပြင်လိုသောတဏှာသည် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာဖြစ်သည်။ ရှေ့စိတ် တဏှာဟူ၍လည်း ခေါ်သည်။ ထိုပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာသည် ရုပ်ခန္ဓာ အိမ်ကို ကံမြောက်အောင် (သို့မဟုတ်) ဝိတိက္ကမ ကိလေသာဖြစ်အောင် ပြုပြင်ဖို့ နှိုးဆော်ပေးသော တဏှာဖြစ်သည်။

ထိုရှေ့စိတ်တဏှာ၏ အလိုပြည့်အောင် (သို့ မဟုတ်) ကံမြောက်အောင် ခန္ဓာကိုယ်ကို ပြုပြင်မရွှေ့ ဖြစ်အောင် နောက်စိတ်တဏှာက ဝိတိက္ကမကိလေ သာ (လောဘ)အဖြစ် ပြုပြင်မရွှေ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဣရိယာပုတ်ကို ကံမြောက်အောင် မရွှေ့ လျှင် ပြုပြင်လိုတာလည်း ရှေ့စိတ်တဏှာ၊ ပြုပြင် ဖြစ်အောင် လိုက်လျောပေးလိုက်တာက နောက်စိတ် တဏှာ၊ တဏှာစိတ်ပြီး တဏှာစိတ်၊ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်နေသဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်နေ သည်။

ရုပ်ဖောက်ပြန်မှုနှင့် နာမ်ခံစားမှု အကြောင်း ကိုစွဲ၍ အကျိုးတရား မနော ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်လာ သည်။ ထိုသုံးမျိုး၏ ဓမ္မသဘောကို မသိလျှင် ထို မသိမှု အကြောင်း (ပဋိစ္စ) ကြောင့် မခံစားချင်သော စိတ်၊ ခံသာအောင် ပြုပြင်လိုသော စိတ် အကျိုး တဏှာ (သမုပ္ပါဒ်) ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထိုအကျိုး တရားကို မသိမှုအကြောင်း ထပ်ဖြစ်၍ နောက်ထပ် ပြုပြင်ဖြစ်အောင် ပြုပြင်မှု ဝိတိက္ကမကိလေသာ တဏှာလောဘတို့ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထိုသို့ စိတ်အလိုလိုက်နေခြင်းသည် တစ်သံ သရာလုံးက ပါလာသော ပုထုဇဉ်အကျင့်ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် တဏှာဖြစ်မှုကို ငါပဲဟူ၍ သိနေမှု အဝိဇ္ဇာ နှင့်တကွ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအကြောင်း ထပ်ဖြစ်လျှင် တဏှာသာထပ်၍ ဖြစ်ပေါ်တိုးပွားလာတော့သည်။ အရင်းစစ်လျှင် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပေါ်မှု အနတ္တနှင့် တဏှာ အနတ္တတို့ကို မသိမှုအဝိဇ္ဇာကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဋိလုံအရ တဏှာအကြွင်းမဲ့ ချုပ်လိုလျှင် အဝိဇ္ဇာ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ရမည်။ (သို့ မဟုတ်) ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ရရှိဖို့လိုသည်။ ဝေဒနာမှ တဏှာ ဖြတ်လိုလျှင် နာမ်ရုပ်တို့၏ ဓမ္မသဘောကို အမှန် အတိုင်းသိ၍ လည်းကောင်း၊ တဏှာအနတ္တဟု သိလျှင်လည်းကောင်း ဝေဒနာမှ တဏှာပြတ်မည်။ ဝိဇ္ဇာအသိရရှိဖို့သည် အကျိုးတရား၊ စိတ်၌နိဝရဏ ဖုံးလွှမ်းမှုကို ဖယ်ရှားမှုသည် အကြောင်းတရား (သို့ မဟုတ်) အရှုဉာဏ်သဟိတ်မနောဝိညာဏ်စိတ်၌ မူလ ဦးစီးနေရာယူထားသော မောဟဦးဆောင်သည့် အကုသိုလ် စေတသိက်များကို ဖယ်ရှားမှုသည် အကြောင်းတရားဖြစ်သည်။ ထိုအကုသိုလ် စေတ သိက်များ စိတ်၌ လွတ်မြောက်မှုသည် အကျိုးတရား သီလမဂ္ဂင်၊ သမာဓိမဂ္ဂင်ဟူသော ကုသိုလ် စေတ သိက်များ စသော ဗောဓိပက္ခိယ ၃၇ ပါး လက်ကိုင် ထား၍ ပြည့်စုံစွာ ကျင့်နိုင်မှုက အကြောင်းတရား ဖြစ်သည်။

တရားကျင့်ရာတွင် မဂ္ဂသစ္စာ၏ ကိစ္စဉာဏ်နှင့် နိရောဓသစ္စာ၏ ကိစ္စဉာဏ်တို့ ပြည့်စုံစွာ ပါဝင်မှုအထူးလိုအပ်သည်။ မခံနိုင်သော ဒေါသစိတ်ဖြစ်လာလျှင် ထိုဒေါသစိတ်အလိုအတိုင်း မလိုက်လျောဘဲ လိုက်လျောလိုသည့် ဒေါသစိတ်အစား အဒေါသစိတ်ဖြင့် နိုင်အောင်အစားထိုးပါ။ (သည်းခံမှုပြည့်စုံခြင်းကိုဆိုလိုသည်) မဖြစ်မနေ ရုပ်ခန္ဓာအိမ်ကို ပြုပြင်လိုသော ရှေ့လောဘစိတ်ဖြစ်လာလျှင် ထိုရှေ့လောဘစိတ်ကို စွန့်လွှတ်၍ ဝေးအောင်စွန့်၍ ထိုလောဘစိတ်နှင့် လွတ်အောင်နေ၍ (နိရောဓသစ္စာ၏ ကိစ္စဉာဏ်) စွန့်လွှတ်မှု အလောဘစိတ်ဖြင့် နိုင်အောင်အစားထိုးပါ။ ရှေ့စိတ်က လောဘ၊ ဒေါသစိတ်၊ နောက်စိတ်က အလောဘ၊ အဒေါသစိတ်၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှုကိုလည်း မရှုရ၊ နှလုံး မသွင်းရ။ လှုပ်လိုပြင်လိုသည့် ရှေ့စိတ်ကို အလိုလိုပေါ်လာပါလားဟူ၍သိအောင် သတိထား၍ ဉာဏ်ဖြင့်ရှုပါ။

ဝိတိက္ကမ၊ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ အကုသိုလ်စေတသိက်နှင့် ကုသိုလ် စေတသိက်တို့ စိတ်ကို အပြိုင်လှ နေကြဦးမည်။ ထိုအခါ စိတ်မစင်ကြယ်သေး၍ စိတ်သည် လုံးထွေးနေဦးမည်။ သို့သော် မူလစည်းကမ်းချက်များ မကျူးလွန် မဖောက်ဖျက်မိအောင် ကြိုးစားအားထုတ်ရခြင်း၊ သည်းခံမှုကို ပို၍ အားကောင်းအောင် မွေးမြူရခြင်း တဏှာအလိုသို့ မလိုက်လျောမိအောင် စောင့်ရှောက်ရခြင်း စသည့် အင်္ဂါရပ်များ ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်နိုင်လျှင် ဆင်းရဲနေခြင်းမှ ခေါင်းပါးလာ၍ သက်သာ ချမ်းသာမှုက ထင်ရှားလာလိမ့်မည်။

ဆရာညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ပြည့်စုံစွာ လိုက်နာကျင့်ကြံနိုင်ခဲ့လျှင် ရှေ့စိတ်တဏှာ၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအချက်ကို ပိုင်းခြားမြင်လာပြီး လျှပ်စီးလက်သည့် ပမာ စိတ်များလျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်မှုသက်သက်ကို ဉာဏ်မှာမြင်လာသည်။ ထိုအခါ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းမှလည်း လုံးဝချုပ်ငြိမ်းသွားသည်။ ၎င်းကဲ့သို့

နာမ်သဘောကို မြင်ခြင်းသည် 'နာမ်၏သာမန်လက္ခဏာ' မျှကို မြင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ သာမန်ရုပ်နာမ်၏ လက္ခဏာကိုမြင်၍ တဏှာချုပ်ခြင်းသည် ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန်အားဖြင့် ချုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်၍ ဝိတိက္ကမနှင့် ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာတို့ချုပ်ခြင်းသည် ပထမအဆင့် ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန် သီလ ဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်သည်။ ဓာတ်ကြီးလေးပါးဖောက်ပြန်မှုမှ လွတ်ခြင်းသည်လည်း အားထုတ်ဆဲ အခိုက်အတန့် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် အားဖြင့်သာ လွတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုအဆင့်၌ အရှုဉာဏ်သည် သာမန်ရုပ်နာမ်တို့၏လက္ခဏာမျှကို မြင်တွေ့ခြင်းကြောင့် ဝိပဿနာဘာဝနာ မပွားများသင့်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပရမတ်ရုပ်နာမ်စစ်စစ်မဟုတ်သေးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အရှုဉာဏ်၌ ကိလေသာမြူမှုန်များ လုံးဝစင်ကြယ်၍ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိဖြစ်အောင် ရှေ့တစ်ဆင့် တက်ကျင့်ဖို့ လိုသည်။

အထက်ပါ ကျင့်စဉ်အတိုင်း ရိုးရိုးဣရိယာပုတ်ဖြင့် သမာဓိကို အလွယ်တကူရသည်အထိ ဆက်လက်လေ့ကျင့်ပါ။ တရားသိလို၊ မြင်လိုသော စိတ်ဆန္ဒတွေရှိက မခဲယဉ်းပါ။ မခက်ခဲပါ။ မပင်ပန်းပါ။ ဆေးကောင်း၊ မကောင်း သိလိုလျှင် ဆေးအကြောင်း ပြောနေမည့်အစား ဆေးကို ကိုယ်တိုင်သုံးခြင်းဖြင့် ရောဂါပျောက်မှုက အဖြေပေးပါလိမ့်မည်။

အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း အခြေခံကျင့်စဉ်တွင် တရားထိုင်နေသော ယောဂီသည် ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်လာသောအခါ စိတ်သည် နှာသီးဝထိချက်တည်းဟူသော အထက်သုဂတိဘုံ၌ ချမ်းသာပါလျက် မနေနိုင်ဘဲ ဓာတ်လေးပါး ဖောက်ပြန်ရာ အောက်ပိုင်းဒုဂ္ဂတိဘုံသို့ အရှိန်ပြင်းစွာ ခုန်ဆင်းနေသည်။ ငရဲဘုံနှင့်တူသည့် အောက်ပိုင်းခန္ဓာကိုယ်တွင် မီးစကြီးနှင့် ထိုးထားဘိသကဲ့သို့၊ သပ်ကြီးနှင့် လျှိုထားဘိသကဲ့သို့၊ စူးနှင့်ထိုးထားဘိသကဲ့သို့၊ ကိုက်

တယ်ဟူသော သဘောသည် ငရဲခွေးများ ကိုက်ထားဘိသကဲ့သို့ တူနေသည်။ ထိုသို့ နှိပ်စက်နေမှန်း သိလျက် ထိုအာရုံတို့ကို မခွာနိုင်၊ မစွန့်နိုင်၊ မသေခင်ကတည်းက ငရဲဘုံကို ညွတ်နေခြင်းဖြစ်သည်။ ငရဲပြည်က လာဆွဲချခြင်း မဟုတ်ပါ။ မိမိ၏ကိလေသာတဏှာတို့ကသာ ဆွဲချခြင်းဖြစ်သည်။ ပစ္စုပ္ပန်ငရဲမလွတ်လျှင် အနာဂတ်ဒုဂ္ဂတိဘုံ အဘယ်မှာ လွတ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ပရမတ်ရုပ်နာမ်တို့အပေါ်၌ မှားယွင်းစွာမြင်လျက် မရှိပညတ်များကိုအရှိထင် စွဲယူထားသော ဒိဋ္ဌုပါဒါန်စွဲကား ကြောက်စရာ ကောင်းပေစွ။

ဝိပဿနာကဏ္ဍ

အခြေခံ ရုပ်နာမ်တွဲရှုပုံ

အထက်ပါ ကျင့်စဉ်အတိုင်း ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာပေါ်မှ နီဝရဏအကုသိုလ် စိတ္တသင်္ခါရများ နောက်တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်မလာတော့ဘဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားသည်အထိ သံသယရှင်းအောင် ကျင့်ပြီးသောအခါ မိမိနှစ်သက်သော ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ဆက်လက်ကျင့်ကြံအားထုတ်ပါ။

အမှာ

ဝိပဿနာရှုရာတွင် ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းမှစ၍ နှင့် နာမ်ကမ္မဋ္ဌာန်းမှစ၍ နှစ်မျိုးရှိသည်။ ထို ရှုကွက်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုလမ်းညွှန်ပုံကို နောင် ရေးသားမည့် သောတာပတ္တိမဂ်ရှုဖွယ်ကျမ်းစာအုပ်တွင် အပြည့်အစုံ ရေးသားထားပါသည်။ ထိုစာအုပ်၌ ဆက်လက်လေ့လာ၍ ကျင့်ကြပါ။

ဤကဲ့သို့ကျင့်လျှင် ဓာတ်လေးပါးပေါ်၌ ပူတယ်၊ တင်းတယ်၊ ခြေပဲ၊ လက်ပဲစသော ပညတ်သိများ ချုပ်ငြိမ်း၍ ဖောက်ပြန်မှုသဘောသက်သက်ဆောင်သော ရုပ်ပရမတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုရုပ်အာရုံရှိရာသို့ ဘဝင်မှ ပြောင်းညွတ်သော မနောသမ္ပဿခေါ်သည့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ နာမ်ပရမတ်ကို

လည်းကောင်း၊ အာရုံ၏ ကောင်းသဘော ဆိုးသဘောကို ခံစားနေသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာ နာမ်ပရမတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အရှုဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားမြင်ရလိမ့်မည်။ ဖောက်ပြန်မှုသဘော ရုပ်ပရမတ်နှင့် ညွတ်တတ်သည့်သဘော နာမ်ပရမတ် ရုပ်နာမ်တစ်စုံ၊ ဖောက်ပြန်မှုသဘော ရုပ်ပရမတ်နှင့် ခံစားတတ်သော နာမ်ပရမတ် ရုပ်နာမ်တစ်စုံတို့ကို ရှုမြင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုအရှုဉာဏ်သည် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိစခန်းသို့ ရောက်ရှိသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အခြေခံနာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်ဖြစ်သည်။ စူဠသောတာပန်တို့၏ အရှုဉာဏ်ပိုင်းသို့ ရောက်ပြီဖြစ်သည်။ ဆက်လက်ရှုပွား၍ ကျင့်စဉ်တက်ပုံ အဆင့်ဆင့်ကိုလည်း အဆိုပါ ကျမ်းစာအုပ်၌ အကျယ်ရေးသားထားသည်။

ယခုရေးသားသော ၉ ရက်စခန်း နိဗ္ဗာန်လမ်းကျင့်စဉ် ကျမ်းစာအုပ်၌ ထိုရုပ်နာမ်တို့အပေါ်၌ ရှုမြင်ရပုံကို အကျဉ်းမျှသာ ရေးသားမည် ဖြစ်သည်။

ပုထုဇဉ်တို့ ထင်ထားသည့် ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှုကို ဆင်းရဲခြင်းအမှုဟု ထင်ထားသော ဒိဋ္ဌိစွဲကွာသွားပြီဖြစ်သည်။ ထိုကျင့်စဉ်အတိုင်း ရှုမှတ်ပွားများမှု အားကောင်းလာသောအခါ ကျန် ဣရိယာပုတ်သုံးပါး၌လည်း ပစ္စုပ္ပန် တိုက်ဆိုင်ရာ အာရုံအသီးသီးပေါ်၌ ဉာဏ်ကိုဖြန့်၍ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် နာမ်ရုပ်များကို တရစပ် ရှုမှတ်ပွားများ အားထုတ်ရမည်။ ထိုကဲ့သို့ နာမ်ရုပ်ပေါ်တိုင်း ရှုမှတ်မှုသတိ၊ သမာဓိ ခိုင်ခံ့သွားသောအခါ ရုပ်ပေါ်၌ နာမ်မရှိ၊ ဦးခေါင်း၊ ခြေ၊ လက်၊ ပူ၊ တင်း၊ ထုံ၊ ကျင့်၊ ကိုက်၊ ခဲ စသော ပညတ်များမရှိဘဲ ရုပ်၏ဖောက်ပြန်မှု သဘောသက်သက်မျှ (သို့မဟုတ်) ရုပ်ဟူသည် နဂိုရ် ဂုဏ်သတ္တိအတိုင်း သူ့ သဘာဝ ဖော်ပြကာမျှ ပင်ရှိသည်ကို 'ဉာဏ်ဖြင့်' ရှင်းလင်းစွာ ပိုင်းခြားသိမြင်လာသည်။

ထိုအခါ သက္ကာယရုပ်အပေါ်၌ ဒိဋ္ဌိပြုတ်သည်။ သက္ကာယဝေဒနာ နာမ်အပေါ်၌လည်း ဒိဋ္ဌိ

ပြုတ်သည်။ ပညတ်များ စင်ကြယ်သွားသည်။ ရုပ် ပရမတ်ကို အာရုံပြုသောအခါ နာမ်၌ ပညတ်နှင့် ယှဉ်၍ သိသောစိတ်များ ချုပ်သွားသည်။ ရုပ်ပေါ်၌ စိတ်သည် ဖောက်ပြန်မှုသဘောကို ဖောက်ပြန်မှု သဘောအတိုင်း သိကာမတ္တ တည်နေသည်။ ဤ ကဲ့သို့အားဖြင့် ရုပ်ပေါ်ရာတိုင်း၌ အရှုဉာဏ်သည် ရုပ် ၏ သဘောသက်သက်တို့ကို သဘောသက်သက် အတိုင်း ရှုနိုင်သောအခါ ထိုသဘော ရုပ်တရားတို့ သည် အပြောပညတ်မရှိသည်ကို မြင်လာသည်။ အပြောပညတ်နှင့် သဘောပရမတ် ကွဲသွားပါသည်။

ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်မှုတစ်စုံ၌ ပူမှု တေဇောဓာတ်ပေါ်နေစဉ် ပညတ်ကို နှလုံးသွင်း အာရုံ ပြုကြည့်လျှင် စိတ်၌ ပူတယ်၊ တင်းတယ်၊ တောင့် တယ်စသော ပညတ်နှင့်ယှဉ်သော စိတ်အစုအဝေး များ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုသဘောကို အရှုဉာဏ်စိတ် က ပိုင်းခြားသိနေသည်။ ပူမှုသဘော တေဇောရုပ် ကို အကြောင်းခံ၍ ပရမတ်အာရုံသို့ နှလုံးသွင်း အာရုံ ပြုလိုက်သောအခါ မူလပညတ်နှင့် ယှဉ်သော စိတ် များ ချုပ်သွား၍ သဘောကိုပိုင်းခြားသိသော စိတ် အဖြစ် ပြောင်းသွားသည်ကိုလည်း အရှုဉာဏ်စိတ်က ပိုင်းခြားသိနေသည်။

ထိုသို့ ရှုနေရင်း ရုပ်ပရမတ်ပေါ်၌ သုံးသပ် သော ဉာဏ်ဖြစ်လာ၏။ ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားမြင်ရ သောရုပ်သည် သဘောသက်သက်မျှရှိပြီး ထို သဘော၌ အပြော ပညတ်မရှိပုံကို သိလိုက်သော အခါ ရုပ်၏သဘော၌ အပြောမရှိသဖြင့် ပြောတတ် သော (သို့မဟုတ်) အမည်ပေးတတ်သော သဘော ကိုသိရန် ပရမတ်ရုပ်ကိုထောက်၍ ဉာဏ်က အမည် ပေးတတ်သော သဘောကို ရှုကြည့်သောအခါ စိတ် သည် အာရုံပေါ်၌ ပညတ်ကို အာရုံပြုက ပြုရာအာရုံ ကို အမည်ပေးနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အမည် ပေးတတ်သောသဘောသည် နာမ်ဟူ၍ ဆုံးဖြတ် သောဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မူလစွဲထားခဲ့သည့်

ခြေ၊ လက်၊ ကိုယ်၊ ခေါင်း၊ ပူတယ်၊ တင်းတယ်၊ တောင့်တယ်၊ ထုံတယ် စသောသဘောသည် ရုပ် တရားများ၌ရှိသည်ဟု စွဲယူထားသော အစွဲမှာ မှားနေပါလားဟူ၍ အမှားကို အမှားအတိုင်း အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း ပိုင်းခြားသိသော ယထာဘူတဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ သဘောကို ဉာဏ်ဖြင့် သတိ ထား၍ အာရုံအမျိုးမျိုးကို ဖြန့်ရှုရသည်။ ဣရိယာ ပုတ်လေးပါးလုံး၌ ရုပ်အသစ်အသစ်ပေါ်တိုင်း နာမ် အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို သတိမလစ်တမ်း စောင့်ရှုရသည်။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို အာရုံပြုသောအခါ ခြေ၊ လက်၊ ကိုယ်၊ ခေါင်းဟူ၍ သိလိုမရ။ မျက်စိဖြင့် ရုပ် သဘောသက်သက် တစ်ခုတည်းကို အာရုံပြု ကြည့်လျှင် အဆင်း၏သဘော ဖော်ပြကာမျှပင် သိ သည်။ 'လက်'ပါဟု နှစ်လုံးသွင်းလိုက်လျှင် ဉာဏ် သည် နှလုံးသွင်းသောစိတ်ကို အာရုံပြု၍ အဆင်း ရှိရာကြည့်သောအခါ လက်ဟူ၍ နှလုံးသွင်းသော စိတ်အစု ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ဉာဏ်ဖြင့်မြင်သော အခါ လက်ဟူသည် နာမ်၏သဘောဖြစ်၍ ရုပ် မဟုတ်ကြောင်းကို ပိုင်းခြားသိလာသည်။ ဉာဏ်က ပိုင်းခြားသိသောအခါ ထိုလက်ဟူသော စိတ်အလို လိုချုပ်သွားသည်။ ဉာဏ်ကလည်း ထိုစိတ်ချုပ် သွားမှုကို တဆက်တည်းမျက်မှောက်ပြုထားသည်။ ထိုမျက်မှောက်ပြုသောဉာဏ်သည် ပညတ်နှင့်ယှဉ် သောစိတ် ချုပ်နေသည့်အတိုင်းမှ ရုပ်၏သဘောကို ရှုကြည့်သောအခါ ရုပ်တို့၏ဖော်ပြကာမျှ သဘော သက်သက်ကိုသာ သိရတော့သည်။

ထိုရှုနည်းအတိုင်း နားနှင့်အသံကိုလည်း ကောင်း၊ နှာခေါင်းနှင့်အနံ့ကိုလည်းကောင်း၊ လျှာ နှင့်အရသာကိုလည်းကောင်း၊ ကိုယ်နှင့်အတွေ့ကို လည်းကောင်း၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ ရှုသော အခါ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့တို့ အပေါ်၌ ပညတ်စွဲ၊ ပညတ်အမြင်မရှိတော့ဘဲ

(ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ခြေ၊ လက်၊ ကိုယ်၊ ခေါင်း၊ ချိုတယ်၊ ချဉ်တယ်၊ ဖြူတယ်၊ ဝါတယ်၊ မွှေးတယ်၊ ကြိုင်တယ် စသော နာမပညတ်၊ သမူဟပညတ်၊ သဏ္ဍာနပညတ်၊ ယနပညတ်၊ သန္တတိပညတ်၊ အမျိုးမျိုးကိုဆိုလိုသည်) ရုပ်သဘောသက်သက်ကို အာရုံပြုနေလျှင် ရုပ်တို့၌ ပညတ်မရှိမှန်း ဉာဏ်ကသိထားသောကြောင့် ပညတ်နှင့်ယှဉ်သော သညာပေးမည့် စိတ်အစု အလိုလိုဖြစ်ပေါ်မလာတော့ပဲ သူ့အလိုလို ချုပ်နေသည်။ ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သောစိတ်များ ဖြစ်ပျက်ဆုံးခြင်း ဖြစ်သည်။ ပထမအဆင့် ရုပ်နာမ်ကွဲခြင်း ဖြစ်သည်။

ပညတ်နှင့် ယှဉ်သော သညာပေးမည့် စိတ် ချုပ်နေပြီ ထိုစိတ်သဘောအတိုင်း ရုပ်တို့ကို နှလုံးသွင်းအာရုံပြုလျှင် သညာပေးမည့်စိတ် ချုပ်နေသောကြောင့် ရုပ်ထဲ၌ နာမ်မရှိမှုကို ထိုအရှုဉာဏ်ဖြင့် သိနေသည်။ ထိုအရှုဉာဏ်တည်နေသော ယောဂီ၏ စိတ်တွင် ရှုဆဲအခိုက်၌ ပညတ် စိတ်သုန်းနေသဖြင့် စိတ်သည် မြင်မြင်ကာ ကြား ကြားကာ စသည်ဖြင့် ရပ်သည်။ (သို့မဟုတ်) ပကတိငြိမ်နေသည်။ မရှိတာကို မရှိဟူ၍လည်းကောင်း (ဝါ) ပရမတ်ရုပ်ပေါ်၌ ပညတ်မဖုံးတော့ပါ။ စိတ် စင်ကြယ်သွားသည်။ (သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်)။

ထို ဇင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့် တည်နေသော အရှုဉာဏ်စိတ်သည် ပကတိ ငြိမ်နေပြီဖြစ်သည်။ ရုပ်အားလုံးပေါ်၌ ရှုဆဲတွင် တဏှာ 'မာန' ဒိဋ္ဌိတို့သည် ချုပ်နေသည်။ (တဒင်္ဂမဂ်ချုပ်) ရုပ်ပေါ်၌ တဏှာ 'မာန' ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် နှလုံးမသွင်းတော့ပါ။ သို့သော်လည်း မိမိ၏ဒွါရငါးပေါက်ကို ဆိုင်အာရုံအသီးသီးတိုက်ခိုက်သည့်အခါ အာရုံပေါ်ရာသို့ (ထင်ရှားရာသို့) အလိုလို ဘဝင်မှဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဘဝင်နှင့် ရုပ်ကိုဆက်သွယ်နေသော ညွတ်တတ်သည့် သဘောဆောင်သည့် မနောသမ္မဿ(နာမ်) ကို အရှုဉာဏ်က ပိုင်းခြား၍ ရှုမြင်ပြီး ဖြစ်နေသည်။

ထိုအရှုဉာဏ်သည် ရုပ်၏သဘောကို သိမ်းဆည်းပြီးသောအခါ ရုပ်ပေါ်တိုင်း ဘဝင်မှညွတ်နေသည့်သဘော (မနောသမ္မဿ)ကို ရှုပြန်သည်။ ငါလည်း မဟုတ်၊ ငါဖန်တီးတာလည်းမဟုတ် သူ့အလိုလို သူ့သဘာဝ ဆိုင်ရာအာရုံကို ပြောင်းညွတ်နေသောနာမ်၏ အလုပ်ဟူ၍ ဖောက်ပြန်မှုရုပ်များနှင့် ညွတ်မှု နာမ်တရား နာမ်နှင့်ရုပ်ဟူ၍ ဉာဏ်ဖြင့် သိလာသည်။ ဝိပဿနာ ယောဂီအရှုဉာဏ်ဖြင့် မနောသမ္မဿ၏သဘောကို ရှုမြင်ရပုံကို စာဖတ်သူများ သဘောပေါက် နားလည်စေရန် အောက်ပါဥပမာဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါ။

ဖဿနှင့် ပလပ် ဓာတ်ကြိုးဥပမာ

လည်ပတ်နေသော ဓာတ်ဆီအင်ဂျင်စက်တစ်လုံးရှိ ပလပ်ခေါင်းမှ ပလပ်ကြိုးကိုဖြုတ်၍ ထိုဓာတ်ကြိုးစနှင့် ပလပ်ခေါင်းကို အနည်းငယ်ခွာထားလျှင် ပလပ်ကြိုးထိပ်မှ လျှပ်စီးတန်းသည် ပလပ်ခေါင်းကို သွားတိုက်နေသည်ကို မြင်နိုင်သည်။ စက္ခုဒွါရသည် ပလပ်ကြိုးထိပ်နှင့် တူသည်။ စက္ခုသမ္မဿသည် လျှပ်စီးတန်းနှင့် တူသည်။ ဘဝင်အကြည်သည် ပလပ်ခေါင်းနှင့်တူသည်။ လျှပ်စီးတန်းကို ဘေးမှ ကြည့်သူ ပိုင်းခြားမြင်ရသကဲ့သို့ စက္ခုသမ္မဿကို အရှုဉာဏ်က ပိုင်းခြားမြင်ရသည်။ (တရားကျင့်သော ယောဂီများ သတိပြုပါ) ဘဝင်ကို မှီ၍နေသော ဝေဒနာက္ခန္ဓာကိုလည်း ရှုမြင်နိုင်ရမည်။

ထိုအရှုဉာဏ်သည် ဣရိယာပုတ်လေးပါးတို့မှ အာရုံရုပ်အသစ် အလိုလို ဖြစ်ပေါ်တိုင်း နာမ်ညွတ်မှုအသစ် အလိုလိုဖြစ်လာမှုကိုလည်းကောင်း (သဘာဝ လက္ခဏာ)၊ အာရုံအသီးသီးတို့နှင့် ရုပ်ပေါ်တိုင်း ပြောင်းညွတ်သောနာမ်တို့၏ အလိုလို ဖြစ်မှု၊ အလိုလို ပျက်မှု သဘောတို့ကို လည်းကောင်း (သာမည လက္ခဏာ) ပိုင်းခြား၍ ရှုသည်။ ရုပ်ပေါ်၌ သညာပေးလိုက နှလုံးသွင်းစိတ်နှင့်အတူ ပူတယ်၊

တင်းတယ်၊ တောင့်တယ် စသော အာရုံအသီးသီးတို့၏ အမည်ပညတ်ကို အာရုံပြုကြည့်သော စိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ သညာမပေးလိုက ပညတ်အာရုံကို နှလုံး မသွင်းဘဲ ပရမတ်ရုပ်သက်သက်ကို နှလုံးသွင်းအာရုံပြုနေခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ထိုပရမတ်ရုပ်နှင့် ပြောင်းညွတ်နေသော နာမ်ကိုလည်းကောင်း၊ ယထာဘူတဉာဏ်၊ သမ္မသနဉာဏ်တို့ဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်နေတော့သည်။

ခံစားမှုသဘောသက်သက်မျှကို သိကာမျှ ကြည့်ကာမျှဖြင့် သတိထား ရှုသောအခါ ချမ်းသာဆင်းရဲစိတ်တို့မရှိ ခံစားတတ်သည့် နာမ်၏ သဘောသာရှိဟု ဉာဏ်က ပိုင်းခြားသိလာသည်။ ထို ခံစားမှုသဘောကို ငါပဲ၊ ငါ့ဥစ္စာပဲဟူ၍ စွဲယူပေါင်းသင်းသောအခါ ဣဋ္ဌအာရုံဖြစ်ခဲ့လျှင် စိတ်၌သာယာသောစိတ်၊ ချမ်းသာသောစိတ်များ အလိုလိုဖြစ်လာသည်ကိုလည်းကောင်း၊ အနိဋ္ဌအာရုံကြောင့် ဖြစ်လာသော ခံစားမှုနာမ်ကို ငါပဲ ငါ့ဥစ္စာပဲဟူ၍ စွဲယူပေါင်းသင်းမိသောအခါ ဆင်းရဲသောစိတ်နှင့် မသာယာသောစိတ်များ အလိုလိုဖြစ်လာသည်ကို လည်းကောင်း ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားမြင်နေသည်။

ဤကဲ့သို့အားဖြင့် ဣရိယာပုတ်လေးပါးမှ အာရုံအသီးသီးကို အကြောင်းခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်းရဲသောစိတ်၊ ချမ်းသာသောစိတ် (သဒေါသစိတ္တံ သဒေါသစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ၊ ဝိတဒေါသစိတ္တံ ဝိတဒေါသစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ၊ သရာဂ စိတ္တံ သရာဂစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ၊ ဝိတရာဂစိတ္တံ ဝိတရာဂစိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ) တို့ကို အနတ္တသဘောအားဖြင့် ဖြစ်နေပုံကိုလည်းကောင်း၊ ထိုစိတ်များဖြစ်ကြောင်းဖြစ် သည့် ဝေဒနာ (ခံစားမှုနာမ်) ဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ ထိုဝေဒနာ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သည့် မနောသမ္မဿ (နာမ်) ဖြစ်ပုံကို လည်းကောင်း၊ ထိုမနောသမ္မဿ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်သည့် ရုပ်ဖောက်ပြန်မှုတို့၏ ဖြစ်ပုံကိုလည်းကောင်း၊ အပြန်အလှန် အဆက်အဆက်ဖြစ်နေသော

သဘောတို့ကို ရှု၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ကြောင်း၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ပုံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိချုပ်ကြောင်းတို့ကို ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန် ဆက်လက် ပွားနေရမည်။

မှတ်ချက်

အထက်ပါရေးသားဖော်ပြထားသော အကုသိုလ်ကိလေသာစိတ်တို့ကား အရိယာမဂ်ဖြင့် မပယ်ရသေးသော အကုသိုလ်ကိလေသာစိတ်တို့ကို ဆိုလိုပါသည်။ ရှေ့ပိုင်းကျင့်စဉ်တွင် ပယ်သတ်ခဲ့သော ကိလေသာများမှာ အရူဉာဏ်အား ကြမ်းတမ်းစွာ ပိတ်ဆို့နှောင့်ယှက်တတ်သော ကိလေသာများကို ဆိုလိုပါသည်။ ကျင့်စဉ်ပိုင်းနှင့် အရူဉာဏ်သည် အတ္တဒိဋ္ဌိသဘောဆောင်၍ ဝိပဿနာပိုင်း၌ အရူဉာဏ်သည် အနတ္တနုပဿနာဉာဏ်သဘော ဆောင်ပါသည်။

ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်

အမှာ

အချို့သောယောဂီတို့သည် ဘဝင်ကျ၍ အရူဉာဏ်စိတ်တွင် ကိလေသာ ချုပ်ငြိမ်းပုံချင်း တူညီပါသော်လည်း နဂိုပါရမီဓာတ်ခံ မတူခြင်းကြောင့် အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သော ရုပ်နာမ်နှစ်စုံတို့ကိုအခြေခံ၍ သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး ရှုမြင်ပွားများနိုင်ခြင်း မရှိသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ပါရမီအလျောက် (၃၂ ကောဋ္ဌာသ) ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်ကို ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင် စင်ကြယ်ပြီးမှသာလျှင် အထက်၌ ရေးသားဖော်ပြခဲ့သော ရုပ်နာမ်နှစ်စုံကို ရှုမြင်နိုင်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါယောဂီများအတွက် ၃၂ ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို အကျဉ်းမျှ ရေးသားပြပါမည်။ အကျယ်ကို ငါတို့ရေးသားသော သောတာပတ္တိမဂ်ရှုဘွယ်ကျမ်းတွင် အသေးစိတ် တင်ပြထားပါသည်။

၃၂ ကောဠာသကမ္မဋ္ဌာန်းရှုပုံ

ဟဒယ၌ အေးနေသောသဘော၊ ကြည်နေသောသဘောကို စိတ်ချမ်းသာမှု အလိုငှာ သုခသဘောဖြင့်မခံစားဘဲ အရှုခံသဘောဖြင့် အာရုံယူကာ (၁၅၊ ၂၀) မိနစ်ခန့် မျှတသောသတိဖြင့် ရှုနေပါ။ ထိုအခါ ထိုအကြည်ဓာတ်၊ အအေးဓာတ်၊ အဟာဓာတ်သည် ပို၍ထင်ရှားလာလိမ့်မည်။ ထိုသို့ ထင်ရှားလာလျှင် ထိုအာရုံကို စွန့်၍ (၀၁) နှလုံးသွင်းရှုကြည့်မနေတော့ဘဲ ပကတိခန္ဓာအိမ် ထိုင်နေသော ဣရိယာပုတ်အတိုင်းရှိနေမည့် အရိုးများရှိရာ (သို့မဟုတ်) ဦးခေါင်းခွံရိုး တစ်နေရာသော်လည်းကောင်း၊ နံရိုးတစ်နေရာသော်လည်းကောင်း အာရုံယူ၍ ထိုအရိုးများကို တကယ်ပဲ လက်ထဲ ကိုင်ကြည့်ဘိသကဲ့သို့ အာရုံသွင်းကာ ရှုလိုက်လျှင် အရိုးစုများ ပေါ်လာမည်။ အရိုး၊ အရိုးဟူ၍ သမှတ်သညာပေးပြီး ရက်၊ လ များစွာ ပွားစရာမလိုဘဲ ရှုမြင်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မဟာပလ္လင်ချိတ်ကျင့်စဉ်မှ ကြမ်းတမ်းသည့် ကိလေသာများ ချုပ်ငြိမ်းသွားသဖြင့် စိတ်စင်ကြယ်မှု ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ အချို့ယောဂီတို့မှာ အရိုးစုအားလုံးကိုပါ မြင်ရသည်။

မျက်စိဖြင့် အာရုံယူကြည့်နည်းမျိုးမဟုတ်ပါ။ ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံယူရှုခြင်း ဖြစ်သည်။ အရိုးစုကို ရှုမြင်အားကောင်းလျှင် အသား၊ အကြော၊ အူ၊ အသည်း စသည်တို့ကိုပါ ဉာဏ်ဖြင့်ဖြန့်၍ အာရုံယူကြည့်ပါ။ ထင်ရှားစွာ ရှုမြင်နိုင်လိမ့်မည်။ အရိုးစုအာရုံကိုသော်လည်းကောင်း၊ ကျန် ၃၂ ကောဠာသတို့တွင် တစ်မျိုးမျိုးကိုသော်လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်ဖြင့် အာရုံယူမှု သဘောပေါက်လျှင် ထိုဉာဏ်နှင့် အာရုံယူနည်း သဘောအတိုင်း မျက်လုံးကိုဖွင့်၍ ဗဟိဒ္ဓလူ၊ ခွေး၊ နွား၊ ကြောင် တို့ကို ကြည့်လိုက်လျှင် ပကတိအင်္ကျီ အဝတ်အစားပျောက်၍ အရိုးစုဦးစီးရှုသူက အရိုးစုကိုသာ မြင်သည်။ အူ၊ အသည်း၊ အကြော စသည်တို့တွင် တစ်မျိုးမျိုး ဦးစီးရှုသူကလည်း ထိုတစ်မျိုးမျိုးကို

ပင် ရှုမြင်ရသည်။ ခွေး၊ နွား စသည်တို့ကို ကြည့်သောအခါ အတွင်းအရိုးစု စသည်တို့ကိုသာ ဖောက်ထွင်းမြင်နေရသည်။

ပစ္စုပ္ပန်အာရုံပေါ်တွင် လူမြင်လို လူဟုမသိတော့ပါ။ ခွေးမြင်၍ ခွေးဟု မသိတော့ပါ။ လူလို မမြင်၍ ယောက်ျား၊ မိန်းမဟူ၍လည်း စွဲယူမှုမရှိတော့ပါ။ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မရှိ၍ အဖေ၊ အမေ၊ အစ်ကို၊ သား၊ သမီးဟူ၍လည်း စွဲယူမှု မရှိတော့ပါ။ မိမိကိုယ်ကိုယ်လည်း လူ ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမဟူ၍လည်းကောင်း စွဲယူ၍ပင် မရတော့ပါ။ ရုပ်ပေါ်၌ ဒိဋ္ဌိပြုတ်၍ တဏှာ ခေါင်းပါးလာခြင်း ဖြစ်သည်။

အချို့ယောဂီတို့သည် ထို ၃၂ ကောဠာသကမ္မဋ္ဌာန်းကို မရှုချင်သော ယောဂီများလည်း ရှိသည်။ တချို့ယောဂီတို့သည် ထို ၃၂ ကောဠာသကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံကို ရှုမြင်လိုမရဘဲလည်း ရှိတတ်သည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်မျိုးတို့သည် ဓာတ်ကြီးလေးပါး၏သဘောကို လက္ခဏာရေးသုံးပါးတင်၍ မိမိ၏ ဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်း အချိန်၊ နာရီ အကန့်အသတ်မရှိဘဲ ရှုနိုင်စွမ်းရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့ စိတ်ချမ်းသာမှုဖြစ်မှ တရားရှုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဓာတ်လေးပါးဖောက်ပြန်မှုသည် ကြမ်းတမ်းသဖြင့် သမာဓိပျက်ကာ တရားရှုမရဟု ဆိုကြသည်။ ထိုအဆိုသည် အာသီဝိသောပမ သုတ္တန်နှင့်လည်း မညီပါ။ ဓာတ်လေးပါးဖောက်ပြန်မှုကြောင့် ဝေဒနာကို မကျော်လွှားနိုင်ဘဲ ပြုပြင်ပြီး စိတ်သက်သာရာရအောင် မိမိကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းကို ကျင့်သော်လည်း ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖောက်ပြန်လာသောအခါ မိမိကမ္မဋ္ဌာန်းဖျက်ပြီး ဣရိယာပုတ်ကို ပြင်ပေးရသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှောင့်ယှက်သလိုဖြစ်နေသည်။

ယခု ရေးသားဖော်ပြထားသော ကျင့်စဉ်ဖြင့် ဝေဒနာပေါ်မှ ဝိတိက္ကမ၊ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာများကို ပယ်သတ်နိုင်ခြင်းကြောင့် အရှုဉာဏ်စိတ်သည်

ရှေ့ဆက်ပြီး လိုရာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ တရားရှုနေစဉ် ကာယိကဒုက္ခ ဝေဒနာ မည်မျှပင်ပြင်းထန်နေစေကာမူ အရှုဉာဏ်၌ မိမိ၏အရှုဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်နေသော ၃၂ ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်သည် ပျောက်ကွယ်ပျက်စီးခြင်း မရှိ ပေ။

အကယ်၍ ဘဝင်ကျပြီး ဓာတ်လေးပါးသညာ အခြေခံ၍ ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ကို ရှုမည့် ယောဂီသည် မိမိကျင့်လိုသောနာရီအတွင်း ဆင်းရဲ ခြင်းမရှိ။ ဓာတ်လေးပါးတို့၏ အစ အလယ် အဆုံး ရှုနိုင်သည်။ ထိုရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းများသည် သမထ အာရုံ ဖြစ်သည်။ ထိုသမထအာရုံကို အရှုခံထား၍ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါမရှိကြောင်း လက္ခဏာသုံးပါးတင်၍ သုံး သပ်ပွားများပါက အဆိုပါ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းများသည် အပဓာနအားဖြင့် ဝိပဿနာအာရုံဖြစ်သည်။ ဤ၌ ဝိပဿနာအာရုံ ဟူသည် အဆိုပါရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့၏ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်တတ်သော ပရမတ်သဘော သက်သက်အာရုံကို ဆိုလိုပါသည်။

အကယ်၍ ဓာတ်လေးပါးပေါ်၌ မိမိ၏ နှလုံး သွင်း သညာပေးမှုကို ရုပ်သိမ်းကာ ရုပ်တို့၏ သဘော သက်သက်ကို သဘောအတိုင်းရှုက ပရမတ်ရုပ်ကို ရှုမြင်နိုင်ပြီး ပူတယ်၊ တင်းတယ်၊ ထုံတယ်၊ ကျင် တယ်၊ ပထဝီ၊ တေဇော၊ အာပေါ၊ ဝါယော၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ စသော အမှတ်သညာပေးမှု ပညတ် များမရှိဘဲ ဖောက်ပြန်မှုသဘောသက်သက်ကိုသာ ရှုမြင်နေတော့သည်။ ထိုဖောက်ပြန်မှုကို မူတည်၍ တစ်အာရုံပြီးတစ်အာရုံ ပြောင်းညွှတ်တတ်သော မနောသမ္ပဿကိုပါ ရှုမြင်နိုင်သည်။ ဆက်လက်၍ ညွှတ်ပြီးတိုင်း ညွှတ်အာရုံ၏ သဘောကို ခံစားသော ဝေဒနာ နာမ်၏လက္ခဏာကိုပါ ရှုမြင်နိုင်သည်။

တရားကျင့်မှုသဘောကို သုံးသပ်ပုံ
တရားတွေ့ချင် မြင်ချင်၍ တရားရှာကြ

ကျင့်ကြရာတွင် ဘာကိုရှာမှန်း မသိ၊ ဘာဖြစ်၍ ရှာ မှန်းမသိ၊ ဘယ်ကဲ့သို့ ရှာမှန်းမသိ၊ ဘယ်လျှောက်၍ ဘယ် ရောက်မှန်းမသိ၊ ဘာတွေ့၍ ဘာမြင်မှန်းမသိ၊ မိမိတွေ့လိုသော တရားသည်လည်း ဘာမှန်းမသိ။ မိမိကျင့်သောကျင့်စဉ်သည်လည်း ဘာကျင့်စဉ် ဘာ နည်းမှန်းမသိ ဖြစ်နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ တွေ့မြင်ပါသည်ဆိုသော တရားသည်လည်း အမှန် တွေ့ရ၊ မြင်ရမည့်တရား ဟုတ် မဟုတ်၊ မိမိရသည် ဆိုသောတရားသည်လည်း အမှန်တကယ် အားကိုး မှုရ မရ၊ မိမိရောက်ရှိသော ဉာဏ်စဉ်သည်လည်း ဘယ်လောက်အကျိုးရှိ မရှိ စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ် ကိုယ် စစ်ဆေးသုံးသပ် မေးခွန်းထုတ်ရမည်။ အလွန် အရေးကြီးပါသည်။ မိမိ မသိ၍ ဆရာထံ နည်းခံ သော်လည်း ဆရာက ဘာပေးမှန်းမသိ၊ မိမိကလည်း ဘာတွေ့ယူနေမှန်းမသိ၊ ဘာရမှန်းမသိ ဖြစ်နေပုံကို လည်း မိမိကိုယ်ကိုယ် သုံးသပ်စစ်ဆေးရမည်။

တရားကျင့်သည့် ယောဂီတိုင်း၌ ဖောက်ပြန် တတ်သော ရုပ်ပရမတ်၊ ညွှတ်တတ်သော နာမ် ပရမတ်၊ အာရုံ၏သဘောကို ခံစားတတ်သော နာမ် ပရမတ် အတူတူရှိကြသည်။ ရုပ်ပေါ်၌ ခြေပဲ၊ လက် ပဲ၊ ကိုယ်ပဲ၊ ခေါင်းပဲဟု ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူသော ပညတ်စွဲ များ စွဲနေခြင်းမှာလည်း ယောဂီတိုင်း အတူတူရှိ ကြသည်။ ပူတယ်၊ တင်းတယ်၊ တောင့်တယ်၊ ထုံ တယ်၊ ကျင်တယ် စသော မရှိပညတ်ကို ဒိဋ္ဌိဖြင့် အရှိထင် စွဲယူထားကြတာလည်း အတူတူပင်ဖြစ် သည်။ ထိုပူမှု၊ တောင့်မှုတွေကြောင့် နှိပ်စက်တယ်၊ ဆင်းရဲတယ်ဟူ၍ ဒိဋ္ဌိဖြင့် မှားယူစွဲထားတာလည်း ယောဂီတိုင်း အတူတူဖြစ်သည်။

ထိုအတူ ရုပ်ဖောက်ပြန်ရာကို နာမ်ပြောင်း ညွှတ်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာတည်းဟူသော မနော သမ္ပဿနှင့် အာရုံ၏သဘောကို ကောင်း မကောင်း ခံစားသော နာမ်များမှာလည်း ယောဂီတိုင်း အတူတူရှိ ကြသည်။ တရားမကျင့်မီ ပရမတ်နာမ် ဖြစ်သော

မနောသမ္ပဿနှင့် ဝေဒနာက္ခန္ဓာကို အမှန်မမြင်တာလည်း အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ ထိုရုပ်နာမ်တို့ကို ငါပဲဟု သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြောင့် စွဲတာလည်း အတူတူပင် ဖြစ်သည်။ ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိကြောင့် ဒုက္ခဝေဒနာကို ငါခံစားတယ်ပဲဟူ၍ စွဲယူကာ ဆင်းရဲမီးတောက်တာလည်း ယောဂီတိုင်း အတူတူပင်ဖြစ်သည်။ ဓာတ်လေးပါးဖောက်ပြန်မှုနှင့် နာမ်ပြောင်းညွတ် ခံစားမှုကို မသိခြင်းကြောင့် အိုခြင်း ဆင်းရဲ၊ နာခြင်းဆင်းရဲ၊ သေခြင်းဆင်းရဲ ခံစားရမှာလည်း အတူတူဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တရားရှုသော ယောဂီတို့သည် ဓာတ်ကြီးလေးပါး ပြင်းထန်စွာ ဖောက်ပြန်သောအခါ ဆင်းရဲမှုချုပ်ငြိမ်းတာချင်း အတူတူပင်ဖြစ်ရမည်။ အမှန်ရှိသော ရုပ်ဖောက်ပြန်မှုနှင့် နာမ်ညွတ်ခံစားမှု အကျိုးတရားများကို မြင်အောင် ရှုရမှာလည်း အတူတူပင် ဖြစ်ရမည်။ တရားတွေ့တာလည်း တူရမည်။

တရားရှုသည်၊ ကျင့်သည်ဟူသည်မှာ နည်းစနစ်မမှန်ကန်ဘဲ ကျင့်၍ မရပါ။ သမထယာနိကသက်သက် ကျင့်စဉ်ဖြစ်သည့် ဝိမောက္ခရှစ်ပါးမှလွဲ၍ အခြား မည်သည့်နည်းနှင့်ကျင့်ကျင့်၊ ကြမ်းကြမ်းပဲကျင့်ကျင့်၊ နုနုပဲကျင့်ကျင့်၊ အချိန်တိုတိုပဲကျင့်ကျင့်၊ အချိန်ကြာကြာပဲကျင့်ကျင့်၊ မှတ်၍ပဲကျင့်ကျင့်၊ ဘယ်လိုနည်း ဖြင့်ပဲကျင့်ကျင့် ရုပ်ပရမတ် ဖောက်ပြန်မှုနှင့်

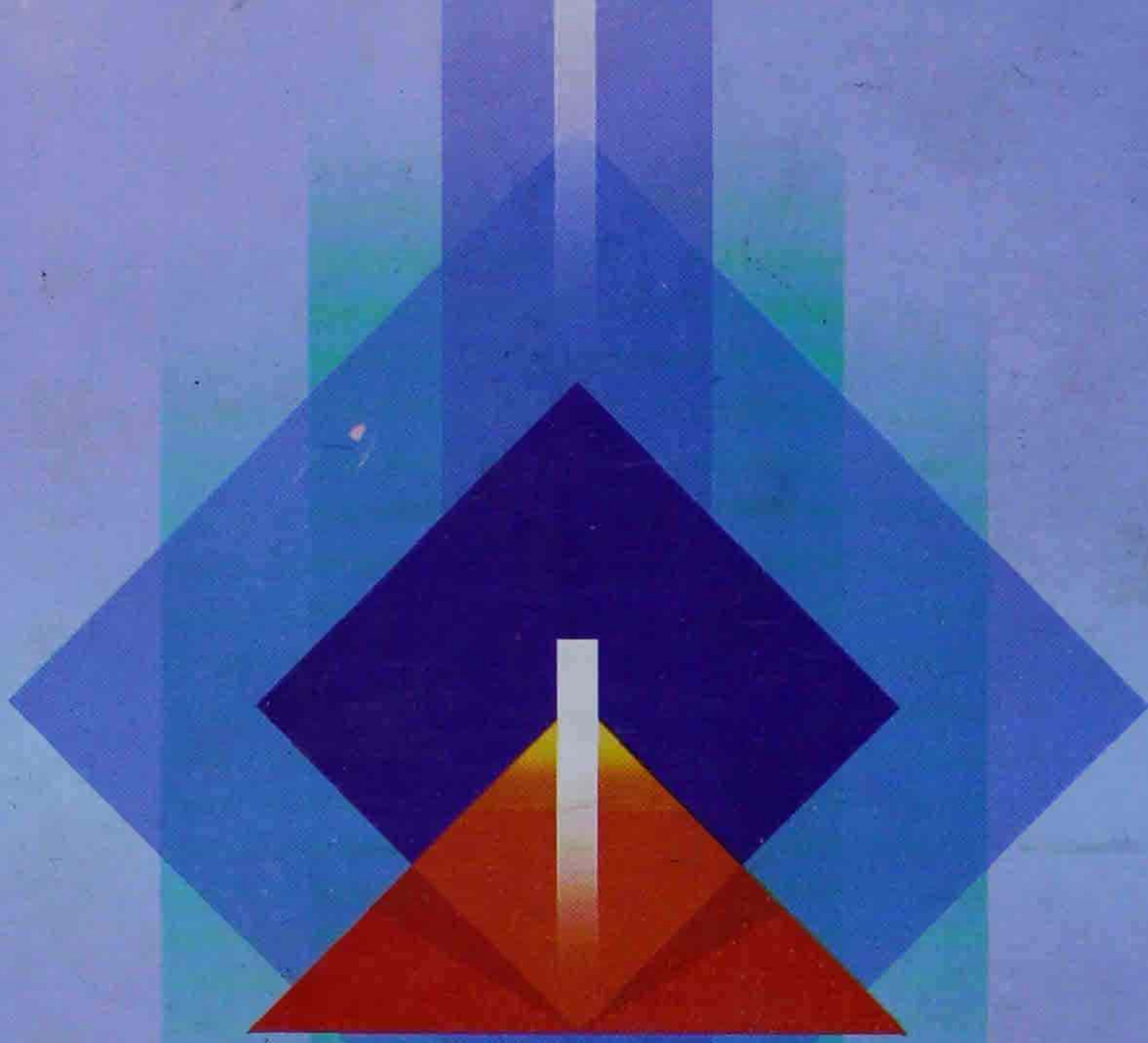
နာမ်ပရမတ်ညွတ်ခြင်း၊ ခံစားခြင်းသဘောကို မြင်ဖို့သာ တည်ခုတည်းသော ပန်းတိုင် ဖြစ်သည်။ ထိုသဘောကို မမြင်က ဉာဏ်စဉ်မမှန်၊ အရှုခံမမှန်၊ အရှုဉာဏ်မမှန်သေးပါ။ ထိုသဘောကို ယောဂီတို့ သတိထားပါ။

ယခု ရေးသားသော ၉ ရက်စခန်း နိဗ္ဗာန်လမ်းကျင့်စဉ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်၏ အခြေခံအဆင့်ပင် ရှိသေးသည်။ ဖော်ပြခဲ့သော ရုပ်နာမ်များသည် ပထမအဆင့် ကျင့်စဉ်သမာဓိကို အခြေခံ၍ရရှိသော ယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် မြင်ရပုံကို ကျင့်စဉ်နှင့်တကွ ယောဂီအများ နားလည်နိုင်သော အသုံးအနှုန်းဖြင့် အတတ်နိုင်ဆုံး ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။ ဆက်လက်၍ ရှုရန်ကျန်နေသေးသည့် ရုပ်နာမ်များကို မြင်အောင် သောတာပတ္တိမဂ်ရှုဖွယ်ကျမ်းစာအုပ်၌ လည်းကောင်း၊ စာရေးသူ ရိပ်သာ၌လည်းကောင်း၊ အခြားဆရာကောင်းများထံ၌လည်းကောင်း ဆက်လက်လေ့လာကျင့်ကြံပါ။

(အောင်လံဆရာတော် အရှင်စန္ဒိမာ၏ ၉ ရက်စခန်း နိဗ္ဗာန်လမ်းတရားကျင့်စဉ်စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။ အကျယ်ကိုရှုလိုမှူ ၎င်းစာအုပ်နှင့် သောတာပတ္တိမဂ်ရှုဖွယ်ကျမ်းများကို ရှုပါလေ)

ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ကြီးများ၏ ဝိပဿနာရှုနည်းများ နဝမတွဲပြီး၏။

■
ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ
ကျော်နန္ဒအောင်

ကျေးဇူးတော်ရှင်ဆရာတော်ကြီးများ | ၏ |
ဝိပဿနာဂုဏ်နည်းများပေါင်းချုပ်
ဒုတိယအုပ်

ကျော်နန္ဒအောင်

စုဆောင်းပူဇော်သည်